הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האוצו כי תורה מאתי תצא

メニングロ とこいな コンプロパー

והוא המקרא גדורה עם כל הפרושים אשר באו בכל הדפוסים שהיו עד היום דף על דף ממש לא יעדר דבר הלא המה המקרא עם תרגום ופירוש רשי ואבן עזרא ובער הטורים ומסורה גדולה ומסורה קשנה

והמקראות מתורגמים בנוקדים מוטעמים ונמסרים עלפי דרכי המופרים קדמונינו אנשי כנסח הגדולה והמופרים הבאים אחריהם אשר על משעולם וממלולם דרבני בציון אותיות תלניות וקמנות וגדולות ועקומות׳ ונקוד שרבה על הכתב וכתב שרבה על הנקורי וסחומות ופתוחותי ונפתב ולא נקרא ונקרא ולא נכחב יאותיות מנוזרות כל אלה מונים עםרב העיון כפי כח אפשרי

נתופת ונקדל עליהם קרילה נדולה מחבמים גדולים מפורסמים בישראל גדול שמם ונודע בספרים ופרושיהם הלה בירוש החגם הכולל רבי לוי בן גרשון: ופירוש המופלג והמופלא דורב דוקוניול וספר אכרי בועם להרכ הגדול מהו"רר יעקב דיליט קאש ופיר שהרב הנאון הפולל אביר הרופאים כמרו"דר עובדיה ספורנו:

פירוש קצר מלוקם ממפרשי שתודה המבוארים בהקדמה אשר פיה' יקבנו קרבין בובחדה

ゴスゴーローンス

בַּל אלובקהלו בבְּהלה אחת ובאספו באשיפת קודש בסדר יפה מאוד ובהדר בכל מיבי הידור כפי כמ אכושי של ידי החכם התורפי מהו"דר בשרן פרקנ פורש ידיין דק"ק חמשטרדם בעל המחבר נפש יהודה" וזה ינחמנו' ושבע פתילות בן . לפתכם השלם חחורני מהור"ר שמעון פרנקפורע זל"ל בעל המחבר ספר החיים י ושפר מנוי :

לעורף ידו פשופה לחחוז לסנמיני חודש על נפיחים וכחונים לחסוף ולהקהיל כפנה וברנה חספרים ופרושים פתחים ויהר לא יערכנס ספדת כוש וכחם חופיר " כולם יקר הערך ומליחות חבר קלחם לה בחו עדין כדפום והיו חבושי כחולר פחון ילח שופתו עין רוחה בחפר וכח וכרם ושתוחס בפחת סשערים מכל חלק וחלק :

הועתק והוכנס לאינטרנט www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ט

בבית וברפום של הדיין הניל

לפדר ולפרש הואיל משה באר אחהחורה הואת לאמר לפיק

התורה הואה על ספר ער המם

הסבפות המאורות הגדולי רבנים מובהקים ומפורסמים בכל ערת ישראל הההגאונים אבד ורמדשתי קהלות קרושות אשר באמשמרדם יעא והגאון אבד ורמ דקהל קרוש פרנקפורט יעא

מחירני מחס לחי משר פעל ועשה החלוף החירני שחעון פרנקכורט זלל דיין דק"ק מעטרדס השר הב ח בלפוס מחדש חדים קרוח בלקרא גרדלרי הב ח בלפוס מחדש חדים קרוח בלקרא גרדלרי חל"ך על כל הפרושים כמו שנדפטי כבר מחתלה העלה עשות שפרי הרבה ישור חיים במיב ברטיבה ספרי גדולי חכתי שחינם בכיב פביב ברטיבה ספרי גדולי חכתי שחינם בחלים וחעין כל נעלחים יכיכלים מרוב יושנם במילים וחעים בל נעלחים בל מולחים לקנותן בדמים ביים דים דרש דרש בישרו וחיין וחיקר חחר חוח במילו וחיקר חחר חוח מפרים מפרים לחוח בדמים מפרים לחום בלשרו וחיים בשרו אל חוחם מפרים מפרים הפרים לחום בדמים מפרים ווקרים הם לחום במולם בשרו אל חום בשרו אל השרו אל הום בשרו א

להים חחד יחדיו יהיה המים בכן חחדיכן לפעלח פבת יישר כחו וחילו ברחשו ישלם במילו שלח להשיג בכולו בכן חף ידי חיפון עם גיורי גזירות של שחד הורים ומורים : להיוח כל הדפיםי לסורים : לחדש הספר כג"ל היך ש"ו שנים חיום חשר הספרים הכ"ל בדפים נגמרי והעובר ע"ז ילכד במלודת החדמי"ם וחרורי ולהיוח כבדל מקהל עדח ישרים : ולהשומע יונעם והבח עליו ברכה מחל יולד הרים : ולדקתו תערוד לעד לדור זורים : כ"ד היום יום ז"ך השרי לסדר ולפרט זה ספר תולדת חדם לפ"ק ; יעקב הכהן מנרחג חוכה פה ק"ק ורנקפורם:

התולה חשר שם מש"ה חלה מקר חי הידש חשר תקרחו חותם מפורש ושום שכל זיבינו במקרחולכל בני ישרחל חור במושביתם הת הכל עשה יפה בעט"ו החכם המרומם מחד כעלה המופלג ומופלא דיין הקהיל הרבכי למוהרר משה שמהות"ר שמעון ז"ל מפרנקפורט משר עבר על ורוח קנח' קנחם סופרים . להחיר עיני ישרחל ולפקוח עיני שבר"ים : לחזור ולהדפים המקרה תנ בי וכיםפו קטנה וכל שמה כל ההד'רים בחסרה גדונה התרגומים בשם בקודותיה ושטחיה והחוכים עליו כל הפירושים ב"חורים וחו"מים - ירו יון מדשן ביתם בל המתחוי בנ"בורת התחוה לשחוח בלמח דנרי חכמים וֹהמשיטטים לבקש את דבר ה' ול"ו יו לאו - מקרא א' יולא לכמה טעמים י לא נפקד מהם מא מה כאשר כלפסו מחו ומקדם ברקרה גדולה

משבה ורבים לה יוכלו שההו:

רשרור כחבלבל זכות ע"י זכחי החכם המרומם
מוהר"ם הכ"ל בהדפת השפר החיר הזהת
בדמות בחב: במחד למרחה שובונים מיבל א ההדש

הומן ורוב השני לח לשחרו כיחם מעם מועי בחפ לות

הבולה יונם השיירות חיכן מצוייות רק בכסף משכה

וכסף מלח כי רב הוח פסף מקנחו וחין יד כל חדם

בדפום כחה י נחמד למרחה אוהוסיף מייכל א הקדש זה פפר חולדות חדם דעת קדושים י פירושים שונים מחכמי חרשים י חשר המה חיים עד ינה - למען לחי

יחסר כל בג ונתלחכה כידו נכוכה דבר כהה וחחקבל כן ירבה וכן יפרון על פני חבל:

בכ"ה זיוה בל ה הדה" הכה כי כן חין ספק בידינו כי חפן ה'בידו יכלח החפסח חחשה חוחשי חורה
בכ"ה זיוה בל ה הדה" הכה כי כן חין ספק בידינו כי חפן ה'בידו יכלח להשלים החלחכה עד בחירת
ומהרחוי וככון לחומכו ולסעדו : חיש כתחכת ידו : חשר חכנו ה' במתוכו ותחודו : לתח לכסף חולה ולחת ברכה
לקנות בסך מסויים הספר הכ"ל במשיכה : השרי החיש חשר יחש לסייעו : יחברך בברכח לח יתוש מפיך וגו'
כי לח משכח מפי זרשו : וגם פן יסיב זר חח בבולו : ליכנם בחחום שחיכו שנו : ויהיה המחבר לריק עתלו . שלחתי חח ח"ש חר"מי מיד חל חר"ש בזירה : בכל חוקף החלות החמורות בחורה : לבל יוכל שום חדם להדפים שלחתי חח ח"מ חד"מי מיד חל חר"ש בזירה : בכל חוקף החלות החמורות בחורה : לבל יוכל שום חדם מעבשירם פי הכ"ל כולו חיק מורה ומורה : והתחזין ומקשיב דברינו בל להשיב : שלום רב בהיכלו : וירחיב ה' חח בכולו : בטוב יירה - ככן סורר ומורה : והתחזין ומקשיב דברינו בל להשיב : שלום רב בהיכלו : וירחיב ה' חח בכולו : בטוב יירה - ככן סורר ומורה : והתחזין ומקשיב דברינו בל להשיב : שלום רב בהיכלו : וירחיב ה' חח בלולו במוד החורה - ולרגל המלחבה התפוח הבל החקים חשר לוה ה' שנת וכלי יקר שפה "ד ד"ל לפק פה מתשעדם יש"ח המוחד של התופוח וכל מדר החורה בכתה דר שלחה בכתה ברת ישרח המורן ולמוני עם סבולה ק"ק ספרדיים ה"ים חיש לעיר שלחה בכתה דר ישקב מחירון ולדה חולו מלונו עם סבולה ק"ק ספרדיים ה"ים חיש לעיר שלחה בכתה דר ישקב מחירון ולדה בכן החורה ושל המבור במה בכת ה"רום מחים שלחורה במה בכת ה"רו שלחה בכתה ברת בלחם בכת ה"רון ולרים בתחורה וורים בהיון וליים ביון וורים בליון ולכים החום בתורה בכת ה"רו שלחה בכת ה"רו שלחה בכת ה"רו שלחה בכת בליון ולכם בל התורה הוור בליון ולכבור החורה בכת בליון ולכם בל מורה ביון וורים בליון ולכבים בליון ולכבור החורה בכת ה"רו בלה בלון וורים בליון ולכבור בליון ולכבים בליון ולכבור בלה בלון היוון וורים בלון וורים בלון וורים בליון ולכבור בלוב בליון ולכבור החורה הוורים וורים בלון וורים בליון ולכבור בלור הוורים בלווח הוורים בלווח בלוון וורים בלווח בלווח בלווח בלווח בלווח בלווח בלווח בליון ולביות בלווח ב

אקיבם אישים אקרא בכל דור ודור פחכם סובירה תנו כבוד לת דה יוהרימו עסרה וחהי'על שנתיכם המשדה הלכו ורחו מפעלות חלהים מעשר רב משתפעל ועשה חים חשר רוח הדע'בקרבו הוא קאוף המרומם החורכי המופלא והמופלג בר חבהן ובר ה ריון דיין דקהילחט ה"ה בַמוּהר'ר בַבַּן ברון כר'ו בהמכוח חד מכני עלי כמיהר"ר שמשין ז'ל מפ"פ לדפום מחדש הגב"ה עם כל הפירושי כחשר נרפם במקרח גדולה לחת מהם לח יהי מזה ניידר חמת מה נהדר "החיבור ההוד וההדר "מגדיל תורה ומחדר: ולא זו בלבד חלח שהפליח עלה חדפים בה ספה חידושים רבים מכמה ספרי קידש בדולים גאוני עולם הרחשונים נוחי עדן ז"ל שעשו פירושים דבריי פחיקים על החורה ועל הנביחים רחשינים ואחרוני׳ והמה בכחו"בים דברי' רבים חשר הי'חחומי' ונעלתים לפי רוב השנים ארבו הימים ואבד חזון אוות קצתם ומקצחם עברה צורח' נטשטשו זנמוחו וימעטו ותוחו והכשחרים בהם עלה השער שיעור כסף מחירי ליוקרתליתוחם עד חשר קוניה׳ מושכים חת ידיהם ואין קונה כי חם מחי מספר כי רב הכסף חשר רבו במחיריהם:

רער הי ישפחלב חבקשי בחור׳ החעיני בפירושי ככוכים בהבנת כיולח החקרח לחען ירון סקודה בו בדרך ישר לה יכשלו בי לה היה דבר מרחשו ועד שופו כי לח פורש בהם עיקרו ונופו בחר הישב ודברי חלמים לנחת יוראו ראינו כי היה ה׳ עם גבורת גוברץ גבור חיל בחורה מהר"ם הכ"ל זכה" להשלים הדפסת התורה שבידאי זכות - המחברים מסייעתו זכותם וזכות חורת'יע מוד לו שיכלים לגמור מחשבתו לפועל ככי סוב :ראת ם כדיבי שלומי חמוכי ישרא יפרישו מחמונם חים חשר כברכתו ורוח נדיבתו חקתי מספריו קמה קמה דחשה להדשיק להדפים ולהפין עכן מיר חורה על עני מבל כלה כי כן יבורך נבר פותח חת ידו לקנות בכסף מלח ספרים נחתדי" לילו וככלית שלימות המלחבה יכחין חין ערך מלחבה פדפסה א למלאכות שקדמו בעולם והכל בחכלים היושי להבריל סתורה ולהחדירה להפינס בישרחל

יהם שלותי הליה ניוקי שלה יבה זר לבבולו להדפים שנית גלל כן בזרחי בבזירה שוה לכל נפש שלה ידפים שום חדם חנ"ך הכ"ל עם הפירושים חפי' קלחם זכ"ם כולם . פיך חשבה עשר שנים אנקר הדפום בלחי רשות ורלוי מהר"ם הג"ל : העובר על הפקודים ליקום בשמחה דרבנו השמע לדברינו הלה חבת עליו ברבה לשעה זלדורות פיך המשמבים של שלה ביחות החדשות בשים לפיך בחמשות בשים ביחות החדשות בשים ביחות בחים שלה ביחות ביחות בחים ביחות ביח

של יד כל שבוע אשר בדפוסנגמדה וברוך ה' אשר נמן כואת בלבי ולחלושי כמ נחן נבורה ונמן בלב אנשים לדיקי והגוכים למלאות בקשת במדה גדושה ואנורה-אתה ה'חסדם אל שמת מלפניך מלדכרה ויזכו לראות בנים משיבי מלחמה שערה ' עושר וכבוד ואריכת ימים בלרור החיים לרורה ' ועיניהם חאזיכה בנין בית הכחירה ' ובקיבון גליות שה פוורה ' אמן בן יענה האל עושר ישראל בתפחרה : דוברה בעת החלי במלאכחי אש בדעת יבע"ה גמרתי ואמרתי וגורתי להקהיל

קהלות קדישות * ספרי דרישות ופרישית 'לעשים אזנים לתורה * בהוד והדר ומפהרה * בהודשות למורה * בהוד והדר ומפהרה * בהודשות במוכל המוכל מחקר * מחקר * מחקר המוכל * המולה ושלה * וחקר החירים ומורים * בהולה יבלה יותר החירים ומורים יבקיחים ותרישים בקופה דמחטה לפייל פילה * החורה הנם לבחר * המקרה ילה מידי פשוטה * הולעים אל השערה ולה יחשה על התורה הנם לבחר * שרים זכרתי בפחח השער :

לורך מחחי למנה : מנחה קטנה : והבחחי לביח החולר : פירוש קלר : חשר עיקרה ושרשה כלולה : מכפר מנחה בלולה : וחפס קלחה לקטתי מחוה בן מיקרה ושרשה כלולה : מכפר מנחה בלולה : וחפס קלחה לקטתי מחוה בן מזה : ספר פענח וזה ועוד בה מני לדברים : מחשר חנני יונר הרים : וכי היח מלערונפונה על כן קרחחיה קוחן מנחה : וכחשר הקומן בחה לחובדה : משלים מלחכתי וחביון היח נבחרה : כן יוברני ה' לשובה זיחן לי כח וגבורה : להשלים מלחכתי גם כנביחים וכחובים : לחיערכנם והב גם בנביחים וכחובים : לחיערכנם והב ווכובי וחבני יקרים : מכל פו כנחרים : קהלח קדישה וקהלה גדולה חשר הקהל משה חח בניישרחל:

לכן עלי לחובה להזכיר לטיבה הנעלה החורני מה"רר מרדכי בן מה"רר מרדכי בן מה"רר נחים ז"ל חשר שלח עלמו לכבוד שמים לקבן מחימות מגבירי קליני ספרדיי ה"חשר גם רבים מהמה בחו על המחום לקבל מספרים הכ"ל אחהה" חזכרם לפובה ותשלם במולם בעלמא הדין ובעלמא דאחא יראו ורע ימריכו ימים ושנים עד ביאת הבואל אמן:

הקדמת המקחיל

משה בן לחים החלם בשלם החורני מהודר שמעון פרנקפורם זללה"ה:
מיום חשר נחן כי בלחי לקרב חל מלחכת הדעום י מקרתי ודרשתי חחר
ספרי ככבדים חשר המה יקר הערך והמליחו ורב החועלת ולח נחתי ולח שקדתי
עד שהשיבי הוח מחד מהח מבב הדפום לחען יהיה יד הכל שין בה כעני כעשיל
ולח יהיה דבר ה' חחום וסחום יוכן עשיחי לקמח קמח דמטו לידי ממעינהו לקמים
דהיכשי חשר יכובד בהם חלבי ימנשים יכריתנימות והפרבת החישים:

לנהן ההיה עודני עופק בקלחכת השמים בהדפסח שפר מכורת התחובשוב מסיר וכתן ברעיוני להדפים שני ספרי (כבדים ויקרה הההה הקרה הלפני מתחי בסיר וכתן ברעיוני להדפים שני ספרי (כבדים ויקרה ההה התקדה בדולה עם בל הפליםים כפי חשר המת כלפסים בני ספרי (כבדים ויקרה ההקדה בחקדה בדולה עם בל הפליםים כפי חשר המת כלפסים בווינניה הבירה השפיר ושני מוספרי שחלות וחשובות משובים וספיני בדישה וחקירה בישהי החשק בלבי כחש בועדה ליכות הרבים נם בשנה בשיפרח שופרח בעיה לחחות בה וגם חום לחחות חחורה ישלני חד חם להבי חשיחה הקדרם החורה בקרני חשרה בחיום מהחוב החורה בליום להקדים החורה שבכחב כי לה משפש הבכודה וחה הית בחותן הימים חשר הכי עם ק בתל הכה חחר ההתחלה וקודם הנתים כחד חורה :

הנגלה היח רחייה צרורה . כובד העול וכובד ההולחה והסיפור מחיר מחשרת וחסירי מחשרת וחסית חלף חל בעלי כח ובעלי גבורה - השר בידיהם לרורות כספם לרורה . לפור מהוכם חשר בחילריהם שנורה הלחישיבו לי אמירה . דין עשק ביש לעשו' עמה שחירה . תענית חנשי כנסת הגדול להם למערם שלח יחעשרו כל המשעם קי בה וחגר' חגרת ולח כחתו לסיפ' דמילחת וחם עוסקי לשת'הברכה שורה . הפוכי בעיסק' שב מינה בפיהם שגורה . וכמעם לסיבה האחור נסגתי לחורה . עד שנתן ה' בלבי דעה ברורה . משת שקשה לחתר בות לעשרה וכל כשהם מחה ויותר בחבורה . לקבן התימות מיחידי שגולה דעתי בחרה . לקבן

המגיה הנה אנכי מלעירי הלוים הכני עומד על משמרתי שבודת הקדם בכלף ישאו בשבח המגיה לכשפים . לא הגעמי למליכות מלאכת הגהל החורה הואת לסבת הכנכי לפוזש ממדריגתי להחגדר ולהחגדל דמימי לא רכיבית גדרונא רבא . אדרבא מעולם לא לבשתי מדים ארוכים ממדתי ומסאכי דרב מכרעי יאך כי הנה נקרא נקראתי לסיוע במלרנת הגהם בפנים הכך דות והטעמים ממורי ורבי כדשה הדיין המפורסם זאמר לי קום קרא בחורה אשר שם משם ונקיהו מכל שביאות זשמשתי לדבריוכי נעמו . כי אין מסרבין לגדול ומי לנו גדול מת שה יוכן שכמה את מתני וחקרא את כל דברי התורה הואת בפתון מתון ואתנה את לבי כידה בשובה עלי להשגיא בשני החולים מרכם חמד עכו לה עד מקום שלפשר כפי אפשרות החנושי בעור אלהי קדושי אך כאשר נודע ביהודה ובישראל כי לכתנע העשות . מבלתי שיפלו בדפום הוא אחד מן הנשנעות ולה ביו ולהזכיר את שמי עליו לשובה בעור אליה ולהוכר התוכם מן בן לא א שלמה הלוי זל ביונה בדיעות יודוני לזכות ולא למובה י ולהזכיר את שמת בנקודות יחקנהו יוחק מיוב מעות בנקודות יחקנהו במעות הצעיר לבית הלוי מנחם מן בן לא א שלמה הלוי זל :

שחרו את השבת י לעשות את השבת באור ויכפליושכין בפש יתר': כוכת חג ליי'מחר: בנס קשה עורף הוא י אחר שאמר שחת עמך בַּחור התכנלות חהרן פל שעשה העבל באור כי פרוע הוא לשמלה בקתיהם באור מלאו ידכם כי איש בבנו בני אשר חטא לי אמחכו יהיה דיכו אשר חטא לי

בשרד עדיך ידת כללו את עדים י מה היה בעדי: בא ימוב מתוך האהל : למה זה בָּאור ראה אתם אומר אלי עם שאלות ותשובות הכתובות בפרשם: באורי"ג מדות: בי מי/ קנה שמו י מה כבוד זה השם המיוחם גוי את שג החלית תשמור עם כל סדר המלחת עקי בנף הפרשה

ליכן היקים אם אור לוה התכם לעשות על ליו׳ פְּלָחת הְמָר כּן: יביאה את ברומת ה' באור ניבאו האנשים על הנשיא הועלה ספירו בתלחכה כיתה דיים לכב כתלחכה באחת שמן במשחה קדם ואת קערת הסמי עהור:

שנין אלה פקודי והועלת כל אותה הפרשה בבללאל בן הורי ששהי של מי אמר אלה אם על שַבתב או על אותם שיכתוב והנה בצלא ואהליאב עשו את כלם

קושלת משכון כל הוהב והכסף והנחשת בלור בגרי השרד: זירקעו וקלןימי ומי היו ב

ספר אדם כי יקייב מכם בצת ענין בקרבנו וחלוק מיניה וחלוק מקריביה': EUR UTO CIU BIO UTO

IX אלת תוףם כמופי יום חורת בתוקום וכן בכלן באמרם תורה: ידי בשמיליבות בין בחמפה : בפתח חהל מועד תשבו חמם ולילה שבפות וכבר אמרו שמשה פרקו בכל יום

שמיני ברי ואם"כ אמר וירא שיכם לעתיד לבוסים : ענין חטא כדב ואביהוא בי אלי כ׳ אלהיכם וקדשתם והייתם קדושים כי קדום אני כי אני ה' המעלה אתכם והייתם כדושים כי כדוש אני.

ענין דם מוהר וטעמו

בבחור בסרת לבנה ועומק אין מראהו והנה כבר מחרו כל מראה לבן עמוק הוא ענין נגעי בגדים ובתים

מצורש בנחן במיסומהרי ורחן את בשרו במיסומהרי וכפר עליו הכהן ושהר שַּאָת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק ולשאת וכו' יבל נגע צרעת אלת תורת הוב י והוב הת אכנ

אחרי מוח

בנדי קדם הם יכבר אמר קדם יככש פנין סדר הענודה בתקת עולם בחדם השביעי ו תקת עולם : עולם לכסר.

ענין הפרים וכרם

קרושים בים המונהביו היראו בנין הממות הכתובו' עד פרש'קעונשין וסדרן: מיש חיש כי יתן מורעו למולך בה הבת לריפך למוך יוכב׳ לחרו וחי הקיך עמך

חייך קודמים לחיי החיך יבבמוהו בחבן י וחכי חתן מה פכי בחים החוח: צחם העלם יעלימנ

בור עונשי העריו' ואוכר' אפורי מאבלות וענין חוב וידעוני בסוף

TICN

באמר ואמרה שמח כשפיו לה יטמה כשל בעמיו. צלא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדשים בהשיא אותם עון אשתה יששינו פלמם והנה וה

יקול בש לפתר חועתים שנין סדר מלחת נשרשת פור או כפב שפין מקראי קדם

מושבום היה לה' בכל מושבוחינם זמרון מבשפה יום מרועה מטון מראים

בּצָר בּקורם יביק

מנין מספום בל מול מל מג ומעמה אך בחתמה פוד אפים מתן עבנר אר שכנר כתנמד RETON DIVINE כי יקול אניו : וחים כי ומכה בהחה : ממום פי יתום

סיני בהר

באור מה ענין שמטה לענין הר סיני שנין והיו לך ימי שנע יוכל היא בשנק היוכל הואת ברבה מקלתו תמעים מקנתו כי מספר מבואות בחלו ילמד חשבון

משבתם על הארן לבטח ז וישבתם לבטק עלי׳ וכי תחמרו מה כחכל וצויתי חת ברכתי . בלעדי שיאמרו הלא היה זה הכרחי

אם עוברבות בשנים לפיהן כו' כמלחד לעשות חשבון

בחקותי

"בקימותי אה בריתי אתכ' והנה כבר לוה לעול" ואכלתם ישן נושן אחר והשיג לכם דיש

וישן מפני חדש תוליחוי להיכן ומה תועלת במותר

ולח תגעל נפשי חתכם והנה או יההב ענין וחתהלכתי דדר כתובי התוכחות פפי פרעי הקורות בבית

> רהשון במדבר

לה התפקדו : אך את מטה לוי לא תפקיד אלה תולדות אהרן שה שמות בני ההרן וימ'נדצ: משמרת כל מעדה לעבוד את עבודת המשכן משמר' בני ישרש לעבוך את עבוד המשכן: פנין אל חכריתו את שבע משפקות הקקתי וכל

NU:

בחור ופקודיו השר צוה יי׳ חת משה וגסתרם והיה בעמחה אחר ושכב איש אותה וחת כי שעית אמן אמן זחת תורת בקנאות באור להצר ליי׳ ועכין הגזיף קדום יהיה י קדום הוא לייי מנו נבים חת עלחו והכה זה יקרם

בכל הבחים ענין גרכות כהנים וסחרם עגלה על שני הנשיחים אפ"פ שהיו ששירי עם ענין ספור כל נשיא וקרבנג:

ענין השבון חנכת המוכת מה ענין ובכא משה אל אהל מועד לפאן

בחעלותן החירו שנה ב

והנה ששה בלבד יאירו אל מול פכי האמצעי וזה מעשה המכורה מקשה - מה עכין ונה וצרכו

לכחן סדר קדימה ואחור בתככתה מובח וטברת הלויי׳

ופסח וחניית המדבר עששו בני ישראל את הפסת: איך צוה והתחיל J5"13

אנחנו שמאים למה נגרע י הנה הם עלמ׳ המרו טעם מספיק פפל הספור בפרשת וביום הקים את המשכן

לוסע לפניה' דרך שלשה ימים והנה ה"כ בנסע' כבר היה הארון . בקדש צרגע כי בג' ימים הלכו שסוביום השני והנה כבר נכנם לארן הדנה

ענין ויהי בנסוע כמת אוכנים . באור בדמיון

מכ כרעות נערור אם כל הספר כום !! א בפר כי הף אול זה לב הבים !! פרק חד במשם ישה ענין שני מעועים באור אם יהיה נביאכם

בחור חל כח תהי כמת חשר בלחתיוכני באור פל נא רפה כא

ענין צער שלח לך אנשים שנין חקירות שלוה תשה למרגלים ותועלת ידיעתן להמון

וכן סייכו בעיניפס ־אִידֶּין אַסְּיּ 'רִכְּעָ בַּדְבֶר וחורישנו י שה ישם' להם הם' הדבן: האור אשר עין בעין נרבה כלחתי כדברך : כאלו בלח משב את קועו בדין: עכין מלות כתובות אחרי זה וסדרן באור אני ה' אליככם אבר בוצאמי בו' אכי הי הלהיכם

فيرد سمري الد ्ता

ציקת קרח דהן ואבירם . מי או מה לקח אחת הקדום והפריב אליו וכו" הנועדים על כי אל הפן אל מנחתם י אם עם העובה או מלתה: ולח בדישוני חת החדמהם י מיף ישלה על לב

שכרע נחת כל הרכום . לתה מכד הכמש מהיורשים הלדיכים בני קרח

בחבר ויעמור בין המתים ובין כחיים ותשלר בחבפה יהמבפה כעצרה יוביאו ויקחו אים מטהו : מס לוהך לויק באר נחכל חלומחם ביני בבי בינים

אתה וככיך ובית אביך תשאו כו' בכפלי הפרש**ב** בתבקרו דיני משמרות כהנה ולוים גם בל לה: באור עבורת מתלה ונחשב לכם תרומתכם . לענין מה

חקת

היוה עיון בכרה הזומה וטמאה המתעסקים בה והעהרה המושגת בה ענין חטא משה ואכרן שנאמר עליו לא האמנתם מעלתם מריתם

פן בחרב הצה י מה טעם לגזום במסלב נעלה * החר שתהן אדום וגום והפשט את אהרן את בגדיווהלבשת' את שעור: איך לא היו שניהם ערומים בואת ההפשעה והלבישה

עשה לך שרף: ויעש משה נחם נחשת באנרואשד הנחלים אשר נעה וכו׳ באור על כן יאמרו המושלים

ברק בן לפור מלך למוחביולה אמיוה בהתהל': לם לקרוא לך קום לך אתם י ניחר אף אלהים כי לולך הוא

ענין החתון ותועלתו על מה הכית את אתוכךי האמנה יש חטא בככלת הלתון באור כי ירט הדרך באור אולי נטתק מפני באור כי עתה גם אותך הרגתי אולי ישר וקבותו לי משם י מה טעם לוה

בחור דמיון כנחלים נטיו כגנות עלי נחר באור איתן מושבך. כו' ויחל העם לזמת וכבד השמש וישוב מרון אף ב'י ליך יפור בזה

ישמרון תעלר המגפה: ולה הווכרה

באור את בריתי שלנם לחמר מבן עשרים שנה ומעלה להלה תחלק הארץ להם תרבה וענין חלוק 'הארץ: וברחשי מדשיכם

עפין הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח: בשבועות יכם ינהנה הנה החר השבעה שפועות:

במטות

זה הדבר אשר לוה ה'י הנה זם נאשר על מצוות שַקד'חיובת מיד כמנהמן והמשכן והמלואי" נם׳ למלותים ושתועי חוץ וזולתם לה כן בזה

המקום מס יעברו וכתתם יויתן להם חשה לבני גד וכו' ב

ענין התיבת מולאיהם למסעיהם ומסעיהם למוצאיהם: ענין גכולות הארץ והועלתו עכין עד מות הכהן הגדול באור טענת בני יוסף ואם יהיה היובל ונגרעה

> כחלתן: אלה הרברים

בערבה מול סוף עכין אלה המקומותי זכרם ותועלת׳ באור הזכירו אחד עש׳ יום מחורב כי אמנם כבר הגיעו לקדש ברנע לולי קטאס

ויהי בארבעים כנה דבר משה בעבר קירון הומיב בלר בשונם כורן והנה חנם אניהו דוב בל

הארן בס בי התחנף בתור ספור דברי החלית׳ ולא שמע י ולא כאוין ידע לכהך

במני בחמת חים

ואחתבן בולרהה את הארן בעובה לאיום חופלת. לה הוסיפו ולה תברעו הביה לדמיון זה הת השר עשה בבעל פעור כי ביה תכתתם לעיני העמים היוה תועלת

ימסך לוה חשר בח ירהון ולח ישמעון: הלח ידמו גם זה עונדיהם

כי שחל כחלימים רחשונים על מה כתן טעם השמיעך את קום ליפרך: איך החקייב המוסר מהקול ...

באור ויוציאך בפניו לקדשו כחשר צוך י איך חלכ בתפורש בסתום : לחען יכוח עבדך נהמתך כמוך יוברהשונו׳ לתב וכר למעשה ברחמית ענין פר שחת עם מופיהיו הליחיד בעולמו:

נקב בחו'כי תחמ'בלבכך רבי 'הגוים לא תיר'מהם: למען תחיון ורביהם ובאתם וירשתם והנה לא ביה שם זמן לרצות ערם בוחם לחרן ארן נחלי מים : הרן משה : הרן זית שמן : הרן לש'לה במסכקו׳ הרון השר הבני ברול: חבר החבדון בגוים כן חחבדון מהסוםיף

7133

מתבערה ובמסה ' ובשל מ ה'לתכם יובני שמש נסעו יכל הלה בחוך ספור מעשה העבל ב פילה הת בכיכ 'השר לה רחו יהם כן יש התנבלות לבנים

ראה

דה הנכי מהן בו׳ • מה זה בעיון הצריך בולם อุด์วดจจ ואמרת אוכלה בשר: לאכל בשר תאכל בשר חוק לבלתי אכול הדםי לא תאכלנו על האד השפלנו לא האכלנו למען יישב לך וכו׳

כי תנסה ה'אלהיכם לדע' הישכם אוהבי 'ביפתב הנבים להרשיע כדי לנסות באור אחרי ב' אלהיכם תלכוכו' השר לא ידעת אתה וחבותיך הקרונים אליך כר כנה הקרובים כודעו

לא תאבה לו סדר מטות מהחלת עשר תעשר עד כל הבכצד סדר מכל הבכור עד פרשת שופשים ועשית פסח - ועשית חג שבועות י מג סוכות

העשה ולח הזכי בחיוה חדש ובכמה בחדש ב מחצרים לילה - מה הבדל בין לילה ליום ענין זכרון קלת המלוות הפסח והחג כל ימי חייך - איך ימשך זה ללחם עוכי יביום השביעי עלרת י למה קי א כן ליום שביש של פסת

שופטים

באור נותן לך לשבטיך ענין אשרה מלבה ובעל מום לכאן שנין החלך והקלף שהיה אמר כך לשאלי כמלך: באור לבד ממכריו על האבות ועל פיהם יהיה כל ריב זכל נגע י מה עכין הלה לענין עגלה ערופה

> באור תיכות וככפר NIT

לבמר את בן האהובה י והנה אין הפרש בזה בין אהובה לשכוחה באור קללת אלהים חלני ענין למען ייטב לך והארכת בשלות הקן ענה לת השת רעהו פה הוא הענוי כיון שבים ברלונה

י לנכרי מפיך י זו מצות עשה י והנה כבר המרנ בספו לא כתן בנשך אפילו ריבית של בני ב ולקסה לו לחשה ויבתה י מה הוא ויבעה החד שלקחה להשם

ולא ימחה שמור בעה יושב זה התכלית

חבא

פנין אל הנהן אשר יהיה בימים ההם ב הור הגלתי חיום בשרהי הקדם י היך נקרא ודוי מעשר נתוא ספור

ה ה'החמר להיות לך שהים יחיך גדלתובות: ענין הארורים מיקח שוחד להכות י הכה המכב נפש בדול שונו מעון השחד והם לח הכה הנה בול בלבד חת

הרשע הנותנו באור ימין ושמאב באור ובאו קברכות והשיצוך יכי מי יברה מהן

באור התוכחות נסדרן בבית שכי ולא נתן ה'לכם לב לדעת י בנה זה רתן התכללות להוטאים

נצכים

ב פלכם רחשיכם שמשיכם כני הנו בכלל כלכם: שמכם ה' לה מעם בבחן באור למען שפות סדר הגאלה העתיקה באור ומל ה' את לכבך לאהבה יובבר צמרו הב: בירי שמים חון מירחת שמים פי המצוה הואת י לאיוה דבר נותן עשם

ב האר ובחרת בח ים לחען תחים

ניכתוב את התורה רתנה' אל הכהכים כו' יהי שכלות משה לכתוב ייתנה חל הלים: הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני ואנכי הסתב הסתי'פני כהלו הינו מקבל התשוב על חפך ושבת עד ה' אלהיך י ושב את שמותך ס כד לעל

ענין סכר שמצא אלקים ציחי יאשיהו . האתנם היה ענין זה הספר לעד נעלם או האוינו

מענין שידה כאוים וחלקיכו וסדרם וכמכוון

הברכה

וואת הכרכה ל מאן דכר שמה ענין ההקדמה ומוכרת וכיות ישראל והתפלי על שבעיהם וברכות בסוף כי שם חלקת מחוקק ספוןוכנה קברו של משה

היה בחלקו של רמובן לה בחלקושל גד יוכק מן הכשן יובנס חלק בן משבר לדדן באור וכימיך דבאך

ענין אשר ידעום ענין פנים אל פנים יותועלת הספור בוה תם:

כוונת התורה להגאון מע ספורנו

משלים כר חמיד בעיון ומזכח לקערת מורב פל היותם כנתכים ריח במדות ובמושכלות ופלחן בלפחן שהוא שמאל מורה על מזוכם המבוקם בשמאלם ע"ל הכונה השביה ולפני הקדש מסק" בלתי כרובים מבדיל בינו ובין החצר השר בו ההמון וכל זה נקרה משבן ה': וסביב למשכן מרחוק חלר המשכן אשר שם מקום ההמון בחוכו מוכם העולה לכפרה פשעיתם לכל חטאתם נות בהשובה ווידוי בעת המסיכ' וזולתוובמיני הקרבנות עם כונת המביה והככעתו ולו קרנות מורים להרים קרן לעמו ולידות את קרכות הגנים ועמים ינגח ומורדי אוד ומקומו לפני ה' כי לפוגו לפבר פתח ההיכל ולו כבש בדרומו: ושם מפרתי המקדש הכהכי" והלוים בראשם הכהן הגדול לבוש בבגדי קדם לכבוד ולתפהרת וזה לכבוד קתו ושיהי מפוחר ונחשב בעיני תלמידיו חשר שמות חבות" לבין שתי כתפיו ועל לבו מפותחים על האבמים אמגם האבני׳ אשר על לבו הם במלואנהם מדים של תלמידים שהגיעו להוראה בשלמותם ולא כן האבנים אשר על כהפיו ובכן על האבנים אחר שב לבו אחר ית׳ לזכרון לפני ה׳ תמיד וקרהם משפט בני ישרהל כי בגללם יהיה לפניו משפט בני ישרה לוכות: ואחרי כהן הרחש הכהני' ההדיוטי' והלוים שכלם בכלל הלמידיו יפוצו מפיכותיו מוצי להמון בשיון וכמששה כאמרו יורו משפטיך לישקב ותורתך לישראל: ובבן עבודה הקרבנות ומשחרת הקדש סרו מן הבכורות מאז שחטאו בעגלונתנה עבודת הקרבנות לכהכי בלבד ומשתר הקדם בם ללוים עם עבודת עבוד בשיר: ולוה נתן ללוים חלת בני ישראל מעשר דבג תירנם וילהר חלק עבודתם ולנהנים מתנות כהנה ותרוחת כל של היותם מכפרים על כלם במיני עבודת הקרבנות וזולתם: אמנם מיני הקרבנות הם עול וחטאת ואשם ושלמי ותמיד ממיני הבהמו^ד ותורים וכני יונה מן העוף לחטאת ולעולה בלבד וסולת חטים וקמח שעורים ושעורים ופתן ולבונת למיני מנחות ועל הכל מלח: וראוי להתבונן כי נבחרו לזבחים ממיני הבהחות המינים היות" פתלחים ומועילי׳ לחדם בהתליח לו לחם ושתלה ומזון בחלב והיותר כחותי׳ בבשרם למזוכו בהיות מוגם וכחם החיוני דומה למוג החדם יותר ממזג שחר ב"ח י ולזה יהותשיהיה דמם המשת לבת החיוכי שלכם הוא בכפש מכפר וממיכי העוף נבהרו כמו כן היותר נמצאי" ונאותים למזון האדם וום בהיותם יותר דומים לו במזגם ובמזג דמם וכחם החיוני וכלם כרדפים ובלתי רודפים כלל כמג שהוכירו רו"ל : ויחד לעולה שביה כלהלגבוה הזכר בכל מין ולפלמים שהם בשים קלים הם שרוכירו רו"ל : ויחד למטחת במטח הגדולים שבדור והם הכהן המשיח ובספהדר הת הפר שהות הנכבד מכל מיני הכובחי בבדלו וכחו ותועלתו לחדם והדמותו למוגו הנוכר ולעבוד חולדתו ולחטת הפלד וחסלת הלבור יחד שפיר עזים כי המנם מין העוים רק ההיוק להדם בשדות וכרמים כהשב הוא מפורסם אצל עובדי האדמה ואולי לזה נקרא השדי'שעירים לרב היוקן לאדם במה שאפשר להם זלזה קראום רבותי"ז"ל מזיקין ולזה נבחר מין העזים לכפר על חטא החדק. בלי ספק למטן יכופר בזביהתו ודמו עם כונת המהריב בהכירו כזק החט' עם היותו מסכים להכניע יצרו הרע או לאבדב מכאן והלאה ונבחר זכר העזי' השלם במינו לחטאת המלך והלבור - ולחטאת עם הצרן אשר הות לחטה מחטאת המלך והלבור יחד כבשה או שעירה: אמנם קרבן עולה ויורד הושם בם שבועות וטמאות מהדש והדשיו יולדת ומצורע כי הם יקרו הרבה בבכורי דלים הנכשלים על אלה לסשוב אל ה' תועה ולתת תפלה בצרת ענים ומרודים:

הכה כמשוב הכה הנועה וכתת תפכה בקרת עלים ומרודים:

בענין שרטי עבודת הקרבנות עם כוכת המקריב ראוי להמבוכן שהכוכ' בהם היא שיקנה מבין

הקרבן קביעות תכוכה בנפשו בהתילבו על קרבנו והיותו מכוין אל פרטי הנעש'אז בפעל

יותר ממה שיקנ' בליורו ובמחשבתו בזולת אלה כי אמנם הפעלות בעת העשותן בפעל להור:ת על

דבר יעוררו המדמה גם אחרי כן להוביל אל הכח השכלי ולהתבוכן בדבר הטר הורו עליו ובכן יקבעד

מכוכה בנפש כענין קנין סודר לקיי' כל דבר: ובבן בדבר הכפרה בדם ראוי להתבוכן
ראשונה שהנשא לכח החיבי הוא האיד הדק הנמלא בדם : שנית שהכח החיוני הוא שרש לכל כחות

הב"ח : ג' כי בכל אלה מותר האדם מן הבהמה אין והנה בהתבוכן מקריב הקרבן שאין יחרונו על

הבהמ' זולתי שזה בכח החיוני בו והנאצל ממנו ישרתו בו לשלמות ללם אלקי' אשר בו ע"ל הכוכה

הראשונה ולקיום המצות אשר על צד הכוכה השנית ובכן יסכי' לכוכנו לזה מכאן ואילך וזח יליית

בתת בפעל הדם על המזכח ובכן ראוי שיהי זה כופר נפשו בלי שפק כאמרו כי הדם הוא בספש יפץ'ב

באחריו הקטרת החלב הנוטה למות' בב"ח יותר משאר חלקיו באופן שיוכל להיות חי בריא זולתו

האובמעט ממנו הנה יכון המקריב בתתו אותו למזבח בראר ש היה העודף אללו עד הרברתו לו לובת בתור לובות ביותר לו הוא הבודף אובי בהם היו להנות להור שהיה העודף אללו עד

ההכרחי לו ללחם ושחלה כתון לכבוד קוכו כענין בדוד כאחרו ואני בעניי הכינותי לבית אלהי זהב ככרים חאה אלף ובו': ואחריו אברי החוש והתנועה והחזון אשר בם יתבוען התקריב שראני שהסיינה כל פעולתם מכוונות לרצון לפני ה' בעיון ובתעשה ובזה ידבק בו כענין בדוד כאחרו אשה הלך דוד אחרי בכל לבבו לעשות רק הישר בעיני: והגה קידם מעשה העגל היו הקרבטת בא' נדנה בלבד כמו שבהגו בכם צדיםי הדורות אחנם אחר העגל היו קלתם חובה לצבור בענין התחיד והמוסטין ומנחתם ונסכית הלצחם מובה ליחיד ולצבור והם החסאות וקלתם לימיד בלבד והם החסאות וקלתם לימיד בלבד והם החסאות וקלתם לימיד בלבד והם האשמות אמכם בסכי יחד וקרבן צבור בע"ו כצמון אחר עבין התרבלים שהיו ה"ות'תרולקלי": ובלעדי אלב ראוי להתכונן שרקצת קרבנות נתן דתם על בין הכדי'ועל הפרוכת ועל מובח הזהב להוכיר זכות חכמי הדור השלמים אבר יורה עליה' הארון והם אשר תכלית כל כעולת"

לכבוד קונה להביע כפלאות מתורתו ולהיות' דומים לוית' כפי האפשר ע"ל הכונה הראשונה מח בהבין יראת ה' ודעת קדושי' משרחיו שהם העלמי' נגדלים אשר יורו עליהם הכרובים:

ובקצתם יהיה מתן הדם על הפרכת ועל מזבח הזהב להזכיר זכות התלמידים שיורו עליהם העומדים שם את פני ה' כנז' והיו ההזאות בקלתם שבע להזכיר עסקם גם בשבע מינד המעשית אשר ע"ל הכונה השנית כנז' ושירי הדם היה שופך על יסודי מערבי של מזבח החילון אשר ללד ההיכל להזכיר זכות ההמון העוסקי בחלק המעשי גם כי אולי יהי עסקם בו ע"ל ההרגל בלבד ב אמנם בכל חטאת אלה הפנימיות יהיה עורם בשרם ופרשם למאכלות אש חת מחנה שכיכה ואל

המזבח לה יעלו להורו' על כובד השמת בהמון השר פעולותם מכיונות לחיי שעה ולבהש" מותרוה אבל הענין האלהי בעיון ונחעשה ושריית שכינתו בחוכם רחוק' מכליותיכם ולא יעלו על לב אללם כלל: ובקצת הקרבנות יהיה הדם על מובח החיצון בלבד מהם העולה אשר דמה על המזכח סביב בזריקת שתי מתנות שהם ד' בהסיתבונן מביא הקרבן שראוי שתהיינ' כל פעלות סכח החיוני סובבו' לכבוד קונו כענין ארחן בנקיון כפי ואסובבה את מזבקך ה' ובכן תהיינה כל פעלות אברי הגוף וחלקיו מכווכות לעבודת האל יה' ובוה יהיו לרית ניחוח: ואחר הקטרת הליד הדק מן העולה על המובח יהי קלת כעב הנשרף לתרומת הדשן לכל המובח וקלתו היות שרום יובל אל מחוז למחנה שכינה אך אל תחום טהור לכורות על הבדל מדרבות אישי ההמון בענין היות לרלון לפני ה': וממיגי הקרבנו' קרבן החעהת הבא על חייבי כרת הפר נתן ד' פתנו'על ד' קרנו'. במובה מדמו שהם ב'במערב ללד ההיכל הנקר' לפני כ' מורי להרים קרן לפתו ולשבי פשע ובכן לת בבדיל מקו'שחיט'בין חטא'לפול' כרז"ל ב'מהן במזרח ללד חוץ מורים לירות את קרנו' הגוי'והבלתי שב": ואף ג"ו מביא המתריעם העול׳ וכן עם השלמי מכח לכהני מחרי לדק ומכפרי בעבודתם ונסכי יין שנלטוו ללבו' החר חע' העגל בקרבנות'ונלטוו בקרבן יחיד החר מע החרגלי' מדיים על ביו'מבי'הקרבן מכחן והלה'משליך מנבד כל תחו'תענוג בלתי הכרחי לרצון לו לפני ה'לה בן בחטה' ואשם בכיו 'תביא הקרבן בבאו כווף קצת: ושירי דם חתטא'ה'שופך על יסוד דרומי לא על יסוד מערבי או לפוני שהם לפני ה'זכזה יכוין מביא הקרבן שילטרך לעשו'לב חדש ודם חדש לרנח הדשה להבח שיהי צחוי להיו'קרב אל משכן האלח ישוב לכסלה: ומהם החשי חשר דחו בב'ת תנו'שהן די כמו בעול 'והשלמי' לא על קרנותיו במו המטה' ולה ישפוך שירי הדם כי הימ בא על היוב כרת אבצ על מעיל 'כקדשי' בלבד שהיא למע'מחיוב כרת: ובחשאת ובאשם לוה להקטיר על המובה החלב וכו שהי בשמך בין הברי הנשימה והברי המזון המניע את הברי הנשימ והכליו שהם ראשית הברי סדע לכורות על היות מביא הקרבן נותן כל אלה בגופו בפעלותם מכוומת לעבודת האל ית'מכאן וחילך וכהכים משלפן גבות הה ובו בשידי הקרבן ולות כחכל לכסנים מרי לדק במהום הדוש החה שם עדת אל תורים מישרים בתורת חסד על לשונם בפלחן אשר לפני ה' ויהיה כזה תשלום כהרת לחביא הקרבן כאז"ל הבהני אוכלים ובעלים מחכפרי: ומדם השלמי׳ אשר כלם דורון לאל ית ב בהקריב החקריב החתכדב דרכי מובנותגמולוהי עליכו חתיד:

הגאון המחבר וצילי מרבים בודח וערדת בסי עמנרמאו גלו בראש בולים מבוהלים ודחופים מגוי אל גוי מפני עקת שורדים בכל יום עומדי' עלינו לכלותנו אבדה מכחת אול פעים ודעת התורה והמלוה: ובכן ברחיבו פיהם רבים חללים באו ו**מ**ללוה באמרם היות^א ברת טעם עם ספרי בפורי נמנעות ודעות אשר לותה להאמין בלי שום מופת שכלי מעיד עליהם מס היות האמונה ציור דבר בנפש ועחו איוה שעם מעה לב לחשוב שיהיה כן חוץ לנפש כמו שילוייר בנפש והכה כל זה דבר בלתי בחיריי לב תפול עליו מצות שום מצוה ובכן היינו בעיניהם מיוסדים פל אדני תהו ונמלא שם שמים מהחלל: . לכן קדמתי אני הלעיר עובדיה יל"ו בכמ"אר ישקב ספור"נו זלה"ה להודיע קלת מופחים שכליים על יסודות החלק העיוני בתורת אלדינו בספר מרחתיו אור עמים כתוכים כתוכי המה מפי עליון בתורת הדשו בספור מעשה ברחשית וזולתו כחשי בארתי שם כיד מי הטובה דמטוביה ייטיב לעמיה: ובהיות הבדל משלת כל פעלת משכיל צין רב למעט כפי מעלת התכלית המכוון ממנה הנה ראוי שהמכוון בתורת אל עליון אשר כתב לארות גדלו וטובו יהו׳ תכלית נכבד מחד מלד הידיע והמודיע כחשר בחר היות כן בפעל בחמרו יתניאם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארן לא שמתי: ובכן ראוי להתבונן כי אמנ'התור" אשר שם משה מצווה ופושה לפני בני עמנו הית המכוון בה לכדש ישראל להיותם נצחיים ומאושרי׳ בחיי שלם לדנון לפני אל עליון מקדשם חה בהדמותם אליו כפי האפשר בעיון ובמעשה כאשר היה בתכוון מחתו בכל המין החנוםי בחתרג ית' נעשה חדם בצלמנו כדמותנו: ולמען השיג זה בתן בתורתו חלק עיוני הנקרא תורה בראשונה ובעצמות וחלק מעשי הנקרא מצוה באמת כאמרו ית/החורה והחלות אשר כתבתי לבורות' יועמה 'חלה ספוריי מגיד דרכי סובו וחסריו וקלת נפלאני ששה אשר קלהם שם זכר למו מיד ולדורות לענין רקיע של יום שני ההכרת בירידת המטר וגובה הים על החול ולא יעברכהו ומקום השחש בגלגל רביעי שהיה מקומו לפי טבע מעלתו בשמיני וכל מלה במעשי בראשית וענין נטיית מהלך השמש בענין המבול וענין יהשמותי אני את הארן בגלות ישראל ממנו שלא יכחישנו זולתי אחה עקש מבקש להכחיש את המוחש ומודיע קצת פעלות ראשוני" מדיך קצתם השיגו ארחות חיים וקצתם כפלו בהפכם למען יתבובן קורה כם איזה הדרך שכן אור : המכוון בחלק העיוני ממכו הקודם בזמן במעלה ובסבה כאמר' ז"ל נמכו וגמרו חלמוד בדול הוא בלי ספק להבין ולהגיות במופתים שכליים הת מניאות האל ית' ושהוא שנם מסכיל כבדל מחמר מחליה כל זולתו בלחי נושה הודם יודע כל חלהו בידיעה עלמוי תוה החלה

משפיל כבדל מחמר ממציה כל זולתו בלתי נושה קודם יודע כל חלתו בידיעה עלמוי תוה החלק היהיה הוא יה' נודה ההלות הלל המלח ההלות הלל החלות הלל החלות הלל בהכיר רוב גדלו המכלה הלל המעיין לה מיראת עכש הבל בהכיר רוב גדלו המכל המיני הוא לההבוכן בידיעה על בתרבי סוכו ורחמיו של כל מעשיו ובפרט על המין האכיבי השר ברא בללמו בדמותו למען ישתדל התעיין בבחירתו להדמות לבורהו כפי האפשר ולדבקה בו לרצון לפניו כי חפץ חסד הוא ומזה ימשך היות האדם ההכ לל ית' בלי ספק בפרט עם קרובו השר בח בו ברחמיו וברוב השדיו:

ובידיעת שתי אלה יקנה המתבונן חיי שולם בשטותו את ככלו הכחיי אשר אין לו מליאו' בפעל בחדיעת בתולדתו זולתי בכת בלבד שיקנה בהתבוננתו עלחות שכלי נמלא בפעל יוחים עוד בתולדתו זולתי בכת בלבד שיקנה בהתבוננתו עלחות שכלי נמלא בפעל יוחים עוד בלמת כפי טבעו כאאד'ת' כי הוא חייכם: ומשנה כמו כן יחשך השתדל המתבונן ללכת בעדכי טובו ית' להדמת אליו בפרע להיטיב אל הזולת כפי האפשר לילון ולדבקה בו כאמרו ית התקדשתם והייתם קדושים כי קדש אני ואמרו ז"ל זה אלי ואכוהו מה הוא חנון וכו' וזה שהבים במלת ואנוהו אכי והוא כלותר אהיה בתותו ובזם יאושר לחיי עולם יותר מכל זולתו כאמרו הן ליי' באדיך השתים כו' רק אבותיך חשק ובכן אחרו ז"ל בדולים לדיקים יותר ממלאכי השרת ובזה יושב התכלית המכוון מאתו ית' בתין האנושי ובפרט בעמווכל אלה ההלקים היו אלל אבותינו הקדשים ובקצת לדיקי הדרות קודם מתן תורה ובכן מלאותן לפניו כמשפע לאוהבי שמו:

ובקכת כדיקי הדורות קודם תהן תורה זבכן מכיותון כפרי כמטעם מוחברי שמי. אמגם המכיון בחלק המעשי מתנה הוא על 17 הכנה השנית וזה לכון האדם בפרט האמה ישראלית ולהדריכם אל הכננה הראשונה והנמשך מתנה והנה זאת הכונה השנית בחלק המעשי הלו מצבה עמודיה שבעה:

כי אמנם קצת המצוח כמו תבנית המקדש וקדושיו ולבושי משרתיו ועבודת קדושיו וטהרתם ומתכות המשרתים בם הם כלם לכונן לב טהור אל הכונה הראשונה בהכנעת מביה ההרבן בהתיצבו עליו ובכונתו בפרטי העבוד' בו ובתפלתו וידויו בעת סמיכתו על ראש הקרבן ולהרחיק בל מעיק ומטמה כמו חברת השדי' ורוח הטומהה ואלת ולעורר לתשובה בכל אה וודויי י"ה וענויו : ב ומהם להרחיק דעות משובשות כמו הרחק' ע"ו וחקות הגרים וקלת מלבושיהם ומיני הבשילם והופכי עבודתם בשדה ובשמיר' מקראי קדש לקרול בהם בשם יי' וגם להמון להרחיק מכם צעות משובשות ולהודיעם קשט אמרי אמת ודעות אמתיות ואופן שמירת מצות האל ית' וההדמות אליו כפי כח המקבלים בגמילות חסדים וזולתה: ג' ומהן לתהן משרתי השכל בתולדה בענין באסגרי עריות ונדה וזבה וזולתם: ד ומהם לתקנם כענין מאנם באסורי מאכלות: ה ומהם באות כי חלק יי׳ עמו כעכין מילה ושבת: ו ומהם לוכרון לעובד כענין ציציה ותפלין ומוחה: ז׳ ומהם בתקון הנהגת הבית והמדיכ׳ כעכין המשפטי׳ וזולת׳: והמכוון בחלק הספורי בה הוא להודי׳בנסיוןה קדמוני׳אורח חיי׳למעל׳למשכיל וזה בהודי׳דרכי לדיקי הדורו׳ופרעי פעולת׳השר בם שלאו תן בעיני הל ית'למעף א האד'בעקבותיה 'ולהודי'כמו כוקלת פעלו 'רשעי הדורו' אשר סרו מג בדרך המכוון מהת הל ית'אל הפכו למצו'עוג'לשנו'למען ירחק המעיין מכל דרכיה'ויהן המי' דרכו פלהודיע כמו כן הנסתן הכעש ללדיקי מחחו ית לפעמי להודי בההל הדושיו ומלחכיו ולהגי כי ישר ב צתתו לצדיקי מעלה על מ"ה ובכן המר המלאך לאברה כי עתה ידעתי כי ירא אהים אתה ממני בבמירתך וזה כי לה חשכ'את בגך את ישידר וע"ז הדרך את 'למשן אנסכו ואת 'למשן גסוהדלהטיבר באתריתך ואמצי מנסה ה'אסיכ'אמכ'לדע אוהו שידעו מלאכי השר'ילדיה דינו בחתי לכם מעלה פליהם י ולהודיע איך רשעי הרן סבבו וגרמו ברב רשעס לדורות רעות רבות וצרות כענין בחטם. **אדם הראשון שנקנסה מיתה על ידו וחטא ד.ר המבול שהי' סבה להשתנות הומנים וקלקול היסודו'** פהמחנות וקצור הימים וחטא דור הפלגה שסבב בלבול הלשונות ותוספת בקצור ימי חייהם - וחטא שדום ובכותיה שהיו אז מבחר הישוב ונצרבו בה כל כנים וחטא ישראל בעבל אחר שהשיבם במתן תורה למדרגת אדם הראשון הודם הטאו כאמר' ז"ל פ"ק דע"ז מרות על הלוחות חירות ממלאך המות ומשעבוד מלכיות י ולמען דעת לדקות ה'ודרכי טובו הודיע איך כרב רחמיו הטה כלפי חסד לתקן את אשר עותו בלד מה ותקן קלת שני' אדם הראשון בהוציא לחם מן הארץ נאות לחזוכו מכל שולתו להאריך ימיו בכד מה כאמרם ז"ל כש"אל הקב"ה ואכלת את עשב השדה זלגו עיניו דמעות אמר לפניו רבוכו של פולם אני וחמרי כאכל באבום אחד כיון שאמר לו האכל לחם נתקררה דעתוי פעכין דור המבול תקן קלת בהתירו למין האכושי למזוכו את בשר כל ב"ח "אלתו ובהטיל אימתו על שאר בעלי חיים י וחקן עכין ישראל בחעא העגל בהסיב שכיכתו בתוכם באופן חה וזה בעשיית משכן וכליו ומשרתיו וקרבנותיו ובהרחיק כל מיני הטמאה ובמיני הטהרה מהם בטבילה והואת מי מטאת וכפרת קצת הטמאים בקרבן למכן ישיב שכינתו בתוכם כאמרו "ת ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ככל חשר הכי מרא'אותך וזה עם תבנית המשכן וכלוי ולא באופן אהר ועם כל זה אמר יתעלה השוכן התם בתוך טתאותם: ובכן, ראוי להתבונן כי אמנם קודם לחטף העגל הכף אחר מתן תורה לף היו ישראל צריכים לכל אלה למען השרות שכינתו בתוכם ולף נצטוו על עשיית משפן וכליו וכהכיו ומשרתיו ולא על שום קרבן לחובת לבור או יחיד כלל חלתי אחר מעשה העבל כאמרו ית׳כי לא דברתי את אבותיכם ולא לזיתי׳ ביום הוציהי אותם מארץ מלרים של דברי עולה נזבח אבל הודיעם אז תכף שאינם צריכים לכל אלה ולשום אמצעי להשרות שכינהו בהוכס ולא התחייבו לשום זכת ולה משכן וכליו והמר שהם יתכדבו עולות ושלמים יספיק מזכח הדמה והמר בכל התקום אשר אזכיר את שמי והוא כל תקום שיקרא באמת בית אלהים כענין בתי מדרשו אולת׳ אבח הליך וברכתיך . וכל הלה באר תכף אחר מתן חורה כאמרו כה תאמר אל בני ישראל אתם דאיתם כו' והחרי כן תכף כתן המשפטים ובכן ברדת משה רבינו הומן ההר הל העם אשר עמדו מרחוק ביראתם הגיד להם את כל דברי ה' אשר בפרשת כה תאמר המוכר ואת המשפטי' אשר תכף אחריה ולא הגיד דבר ממלות משפן ופליו ועבודותיו ומשרתיו כלל אבל בנה מזבח והקריבו הבכורו' עולות ושלמים בלבד ועליהם כדת הברית ועלה אז הוא והוקנים זראו את אלהי ישראל בעודם תשתמשים בחושיהם כאמרו ויאכלו וישתו: אמנם אחר חטאם בעגל גם כי בתפלח משה בחירו נעתר לשאת חטאתם ולהשרות שבינתו בתוכם עב"א אמר ועשו לי מקדש וכו 'ולא באופן אחר כי לא השיבם כלל אל מדרגת מעלת' שהיו בה קודם: ובכן הורה באופן תבנית המשכן וכליו ומקומס ומשרהיו וקרבנותיו ומיני שהרות על היות תכלית המכחן מאתו שישיגו בני עמו שלמות כנפש השכלית עד הדמותה לבוראה כפי האפשר בעיון ובמעשה למען יוכו לחיי עולם ואשורם הבכור כבכורתו והצעיר כלעירתו: והורה על אופן השגת זה בצוותו לעשות ארון עץ המורה על בוף נפסד על נקלה מצופה זהב מבית ומחוץ להורות על חכם בתורת קדשו המחיר בפעלותי זדרכי טובו לאלתו ועל היותו תוכו כברו כאמ' ז"ל (יומא פרק בא לו) כל ת"ח שאין תוכו כברו אינו ת"ח שב' מבית ומחוץ תלכנו ובתוכו שם לוחות העדות חשר ברם כללי התורה והמלוה ' ועלין

ושבהיותם מורכנים משני יסודות כם מתים בכפרד ברכבתם או בכפכת קלת' ובהיות הותם היסודות דקיסוקלים ובלתי סובלים שום אחד מהמראות הם בלתי כראים ושטיובאצי

כדברי רו"ל פ"ק דחגיג' ובהית החלק האורי בהם כיתך מן החלק האשיי בהם הם בהכרם אוכלי׳ ושותים תמורת הנתך כדאיתא התם : ובכן - נראה שמיני המזוג ת הנתונים להם תאת השופת יתעלה הם מיני אבות הטמא' בראשם לחיות האדם אחר מותו: ובין כל המין האנושי היות' נחברי' אללם הם מתי ישראל בהיות מיני הלחיות בהסיותר נקיות בהולדתם בהשמרם ממיני הנדות ובמזונם בהרחיק 'אסורי מאכלות עד שיבחרו גם באד העול' מהם באהל המת י ויבחרו כמו כן בקלת לחיות המין הישראלי בחייהם כמו כדה וזבה זב ומצורע ובכן הית' עמאתן מעמא' מדרם ואחריהם בעל קרי המעמח במגע בלבד: ואחר המין הישרחלי יבחרו בליחות הגוים החר מותם בלבד בהיותם ממין החדם ווה במגע בלבד לח בחהל ובכן לח יטתחו בחהל: וכמו כן לח יבחרו במותרות לחיותיהם בחייהם ובכן לה יטמה דם נדתם וובותם ושכבת זרע שלכם מדהורייתם כמו שבחרו חכמים ז"ל: ואחר ליחות המין החמשי יבחרו בליחות כל בהת'וחי'ותיני השרכים חשר בהם דם והם הח'שרצים הכתובים בתור בחשר בלרו הם ז"ל (שבת פ"ח שרצים) אמכם יבקרו יוהר בלכל בהמ 'וחי שהם רבות הדם והעפוש גם נחייה 'וככן מטמאו' במגע ובמשא בלבד לא במדרם : ולה נרחה שהם מתמברים לכל שמח ליהמת ברים שמחתו ויותר לשתחו לכפש חשר שמחתו יותר להשיג מותרות לחיי שעה ולפתותו כשה לאבדו זוה בעוד רשעם בם ואין אללם דרך לתשובה ובהיות כל הנרתם הפכית לקדםת דרכיחיי העולם התכוונים במקדש וקדשיו הסרם בתור׳

כבחרת אצלם ובכן הם משרים רוח העמאה על הלן בבית הקברות להודיעו איזה דרך נודע אצלם. האלהית בהם כל מיני הטמאה: ובהיות היותר ובחרת אצל השדים היא טמאת מת אסרה אותה תורת אלהינו לכהגי' גם חוץ למקדש ושותם להיו 'הטהרה ממנה בהולת מי חטאי שלישי ושביעי ולה כן הצריכ׳ לעשות בשהר מיני השמחת: אמנם בזרות השמחת מדרבכן רבו בביה שני בהיות השדים תלויי אללם כמו שהעידו הם ז"ל במם' מעילה פיק קדשי מובם וום להעד שכינה בבית שני כדהית שלפי פ"ק דיותה : וכפו כן ראוי להתבוכן שכמו שנשמו רשעי ארן כמות גופם תלכשנה מיני גדיות למעלבה ברעב וכלמא וכאב לב וצרות כפי ושעם כן נשמות הגדיקים תכף התרי מות גופם ילבשו בגדי ישע בגוף טכור ווך בו יתעכגו ומן וכשתהן עולה ויתרדת להרגיל עצמן אל החור והשוב הנצמי הראוי להן בשולם הנשמות ולח יעתקו מן הקצה חל הקצה כאמרס ז"ל פרק שואל תניא כל י"ב חדש בופס קיים ונשמתם עולה ויורדת י וכוה ביתה בילת רבינוהקדום אל ביתו אחר המות כדהיתה בפרק הנושה י ואולי בכמו זה או זך מזה מאד הוא הנתן לאליהו ולמלאכי השרת בהראותם לנביאים וטהורי לב כמו שכתב הר"מבן ז"ל בפרשת ודא באמרו שוה יקרא אלל היודעים לבוש: וגראה כי כמו אלה יקרא ללדיקים אמר תחיית המתים אשר המכוון ממנה הוא אישור חיי הע"הב אשר הראוהו עולם שכלו שבת בראש השנ' ועליו פירשו בשפר' דבירב והחהלכתי בתוככם אטייל עמכם בגן עדן ולא תהיו מודעועי' מפני - ונראה שעל זה אמר לעשות הת השבת לדרותם: ונראה שוה הוה תכלית החיים המחושרים המסונים מחתויתי למין האנושי בבריאת שולסולישראל במתן תורה ולצדיקי סדורות אחר מחיים סמהים אשר תכליתו שהכוכר בתחיית המתים לין לו חלק שולם הכח זה ועל זה סחופן מהחיים חשר בתכלי החשור האפשרי למין האכושים אמרו ז"ל פ' הקומן רכה שלדיקים שנו מועטים ובושים זה מוה מפני שחין מעשיהם דומין זה לוה 'ועליו נרא' שאמרו בברכות פרק היה קורה מרגלה בפומי' דרב עולם הכא איז בו לה אכיל אלא שתי' כו' אלא לדיקים יושבים ועטמתיהם בראשיהם וכהנים מדיושכינ' י וכמו כן נרה שעל זה אחרו פרק לולב וערב 'דמסתכלי בהספקלריח' החחיר 'ועיילי - ועליהם אר"ם שהם מעטים עד שנסתפק אם שנים הם ולא יפול זה בעולם הנשמות דלא בציר עלמא מהלתין ושיתה לדיקי דמקבלי פני שבינ'צכל יום בדליתא המם: הן כל אלה יפעל ברוב חסדיו הוא יור'בני פמו ועבדיו לעבדו שכם לחד עד מהרכ ישינו הורחות חיים נמחיים עם הכלית החשור בחכוון מחתו לרצון לפניו כי חפן חסד כוח: ובהיות פונת הפור' בראשונ' ובעצמות היות החדם ב פרט ישראל דות לבוראו כפי האפשר בעיון ובמעשה לבשיג הנלפיות מאושר ובאר הוא ית' היות זה כמכוון מחתו בכל מין החנושי במעש ברחשית כחמרו נעש חדם בצלמנו כדמותהו יוהחרי כן במתך תור'ביאור היות המכוון שיושג הנלחיו לעמו כמו שהעיד ית'בלמרו בתחלתו ואת'תהיו ליפמלכת כהכים ובוי קדום וכסוף התור בחמרווה ההמירך לתתך עליון ולהיותך עם קדום יובכמה מקומות כדר לישרא הקדוש 'השר היה בלי ספק הננחית כהו"ל תפח דבי איהו מתים שעתיד הקב"ה להחית הינם חודים לעפרם שניוהיה הנשחר בציון וכו'קדום יחשר לו מה קדום לעולם קיים חף הם לעולם קיימים: הגה התבאר שכל יעודי התורה לעוב והפכם בחיי שעה לינם לגמול המלוות ולח לפונם העבירות כחמרם ז"ל היום לעשותם ולה היום ליטול שכרם . לבל יעודי הטובהם הכנות ההפדחי לחדם בחיי שעה שלה בצער שנם יוכל לקיים החורה והמצוה כחמרו ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו חקיו והורותיו: אמנם יעודי הרע הם הסרת אותן ההכנות מהס בסורם מן הדרך ויסתיד פניו והיו לאכול לאומות ולמקרי המערכת המוכנים תמיד להמם ולאבדם יולפעמים יהיו ע"ל עוכם איזו עבירה לבלהי השמדם עדי עד בהמרנרק אהכם ידעהי מכל משפחות ההדמ'על כן הפקוד עליכם הת כל עוונותיכם או לעורד הלהתשוב' כענין ויסרחי אתכם ויספתי ליסרה התכם יהוא רחום יכפר עון ויתן תליון ישועה ישראל: וגם כי בענין הגמול הכצחי והפלו אין אתכו יודע עד מה זולתי קול דברים בלהי ציור נכון כאחרם ז"ל אבל ע"ב שין לה רחתה כו' המנס רחוי להשתדל כפי ההפשר למלה דברי חפן היוה ליור נחות מתנוכי היכי דמכטי לן שיבא מכשורה ווה באמצעות הקרוב אליו במוחשות אצלכו למען דעת לדקת ה' ויספו שנוים בה' שמחה: והנה מן המפורסם הוא כי הכלית כל גומל הוא שישיג מקבל הגמול והטוב איזה השבוב עופיי או בפשייבו שהבכה שהבים בחות שב בדמן נפפיכם וכן הודם באחרו או מדיני בשבונום יותר שמה שמיני במשבת בתוכל ובמשתה וכמשב לווולחם כן תתשכוני בנשתה מדל כן מ בפרע בזמן שלה יהיה הצורך להם בכרתי בלד מה: ווהנה בשמחה היה הללמ בהשיגנו הדבר השר נרצה בו וההפך והוה העלבו כחשר יהיה הפכו: ועל זה הדרך יחם המשורר השחחה להל יתי באחרו ישמח ה'במעשיו וזה בהיותם עושים רצונו וראוים לגמול כי חפן חסד הוא י ועל הפך זה המר ויתעצב אל לבו כי לא יחפון בתות החת: אמנם הכפודהוא אכלנו בהשיבנו חעלה של מלחנו ועל זה הדדך יחם המשורר את הככוד בהחלע לאלית'בהיות לו מעלה בהחלם על כל זולתו כחמרוה' לבחות כוח מלך הכבוד: והפכו והוא וקלון יחמר על חופן מציחות גרוע ושפל מוולתו ועל זה הדרך המר שלמה המלך ע"ה כנוד חכפים ינחלו וכסילים מרים קלון: ואין ספק כי המיות בכל מי הוא כח מוכן לפעלה המיוחדת לו ובהיות הפעלה המיוחדת לעצם השכלי הכחיי הנחן לאדם הנקרת ללם אלהים היא ההשתדל.ת להשיג בפעל אותו השלמות אשר בו בכח והוא: ההדמות לבוראו כפי האפשר אצלו בעיון ובמעשה יהנה כאשר יושג לו זה יושג לו מיות ניחי כאמרו ית׳ כי היא חייכט וכל אחד מאישי האדם בבדל בתעלה מזולתו בזה כפי מעלת המושג בבחירתו דכחות פניתר כהמרס ז"ל כל לדיק וצדיק עופה לוהקב"ה חופה לפי ככוח : ובהיות כי התעכוג לפחת בומן שלה נהיה ערכים מן המאכל המשתה והמשגל ושאר בהאחה הגשמיו' היותר נכבד אללנו הוא תעמוג הכבוד זוה בהשיגנו מעלה על חלתנו והענוג השמחה אסר הוא השבת איוה. דבר אשר נרלה בליתנה השמחה הרחוה ליחם אל העלם השכלי הנק "לבים בהשינו מיי עולם כחמרו לני המרתי אלהים אתם אשר הוא או בלי ספק בלתי צריך להשבת שום תאוה בשתית היא בהשיגו בלתו'באתר פני מלך כענין במשה כאמרו כי קרן עוד פניו בדברו אהו במרט בהשיגו מה שלא היה יוכל עליו בהיותו ובחיי שכה כחתרו יתצילה ירחני החדיותי ולחה המרו ש"ל ע"ה אין בו לה הכילה ולה שתיה וכו׳ אלם צריקים משבים ועשרותיהן בראשיהן ונהמק מזיו שכינה: ורכבוד לעצם השכלי לחיי שולם הוא בהשיגו החשיה אשר חהיה ללדיקים איש על חברו ועל מלאכי הברת כאמרם ז"ל גדולים לדיקים יותר מחלאכי השרת: " ואין ספק כי מדרגת זה התענוג מהשמחה והכבוד לא חהיה מוה בכל הלדיקים אבל חהיה נכדלת ברב ובמעם אן חלת זה כפי מדרגת השלמות המושג אצלם בצחרתם בחיי שמה כאמרם ו"ל השרי מי שבא לכאדוהלמודו בידו: ולזה אמרו בפ"ק דתעביו" בענין מדרצת השמחה לה הכל לאחרה ולה הכל לשמחה לדיקים להחיה וישרים לשמחה:

ובבבא בחרו פרק הספינה אמרו בענין מדרגת הכבוד כל לדיק ו'דיק שושה לו הקב"ה חפפ

לפי כבודו וכל חחד ככוב מחפחו של חברו: במנחות פרק הקומזרבה שהלדירים בעולם הבה בושים זה מזה מפני מעשיהם שהינם ד מים וה לוה י המנם הנה הלהינו זה קשבו לו הוה בעשותנו כל ההפשר הצלכו לעשות רלונו בעיון ובמעשה ז חן וכבוד יהן ברב הסדיו כהמרם ז"ל פרק קמה דברכות המחי הה בכית הי משים חורם דלה הפשח שבינו החד המרבה והחד המחשיע ובלבד שיכוין לכו לשתים: דמם על המוכח סביב בשתי מתלוח שהן ד' כמו השולה והאחורם למובח כמו בהפאח ואשם עם הכופה בהם כמו ככונה בחטאת ואשם וזה בהכיד בעל הקרבן כמה קטון מכל ביססדים אשר גמל עליו האל יום יום י ומשאר הקרבן זכו הכהנים בחזה אמר התנופה המורה על כבלתם הדבר פחתוית' והשחר נותן הוה יתעלה לבעלים לשמוח בו על מדת טובו ית' והבעלים ידימו מחלקם את השוק תרומה לכהן ובכלם מנחה ונסכיה כמו בעולה עם כונת המלדיב בהם במו בעולה: ואם על תודה יקריב שהיא להורות על היוה נם וחסד פרטי שקבל מבי'הקרבה ידבה בה לחם חתן ומצה להרכות הוכלין לשמיע בקול תודה ולהורות בחתן על תשועת הגעם בנפסר בחמלת ה' עליו: ובכל בנאכלים קבע זמן לאכילתם נאות לזה שלא יחדל בו טוב בכונה בראוייה באכילה ההיא י נבכן האריך זמן שלמים בכור מעשר שהם לשמחה בה ישמח ישרא בשושיו ויחרך יותר ומן הכונה בהם וכתודה אמנם שהיא על נם פרעי קלר הומן כי לא תארך בל כך המנה צו: ועורות כל הזבחים הצלחי נשרפים הם לנהנים שיוכלו לכחוב עליה 'ספרי קדש ללמוד וללמד למען יעמדו ימים רבים:

אמגם מיני תנחות נדבה הסכלם דורון לאל ית שיתן למשרתיו והוא רחום מורה על היו המנחה לרצון לפניו בהקטרת קומן ולכוכה ע"ב המזבח ושירי המנחה נותן לכהלים משרתיו

והנה מיני מאפה תנור מרחשת ומסבת הם כפי המין שהו' יותר חביב אכל המקריב ונותן לדורון את ביותר חביב בעיכיו כמשפט " אפש כי במכחות חוטא וסוטה שהם לכפרה לה יהיה שען ולבוגה ותנחת העמר שעורים לתת תורה על הככורים ומנחת סוטה קמח שעורים לכפר על מעשה נהמה בהסתר׳ גם אם לא קלקלה - אבל במנחות הובהשעם הובחים אין שם עיני מאפה הנור מרחשת מתחבת אלא סולת שתן ולבונה אסר הקומן מהם והלבונה למובח והשאר לכהנים ורשאים לאכל'בכל מהכל כרשנס כי הין ענינם תלו ברצון המקריב: ועל כל מיני הובחים והמנחות לוה לתת מלח להרות על היות התכלי התכוין בהם דבר בלתי נפסד אבל נצחי ומציל מן ההפסד כענין במלח: שמנם המנוחים היו חשאת שולה ושלמים אפם כי נשרף החטאת שלא היה ראוי שיתכפרו באכלם הם עצמם את חשאתם הבא לכהן אתם וכמוכן נחן השוק ע"ג המובח כי לא היהשם

ככן מלתם שיהיהרחר שיריתו השוק לתת לו תרומה: אמנם בעניני קרבנו המוספין . רחני להתבונן כי עם היות בקצתם לעולה פרים אלים וכבשים ושעיד לחטאת ותנחה ונסכים הנה במוסף בשבת אין בו הרבן חשאת כלל כי אם שולות כבשים לכפל התמיד להיות בו לחם משנה למזב'להורות של מעלת השבת בכרכב וקדוש על כל שאר הימים להיותו יום מיוחד לתכלית המכחן בכל ששת ימי ברחשית ותפשיהם חשר כלו כו וככן ביה מן מרחוי ליחדו להשתדל בו להשיג אותו התכלית ' ובכן ראר להתכונן מיני במוספין אשר בכם פרים אלים וכבשים לעולה ושעיר לחטאת ומספרם:

אמנם דחו להתכונן כי פין השור הוח היותר נכבד מכל מיני הבהמות הנבחרות ל תרבן חה בגודל נוסו וכחו כחמרם ז"ל חלך בבהחות שור וכחוכן תועלתו למין החנושי כחמרי ורב תבוחות בבח שור ובטוב מאנו כהמר' ז'ל מובחר בבבהמות שור י והחריו במעלה הוה מין החיל ברב תועלתו למין האכושי בלחרו לשחלה וחאנו וגם בקרנותיו ועלמותיו כמו שהוכירו חו"ל בשלהי בינין ואחריו במעלה הכבש שהוא מחין האיל אלא שהוא בלהי שלם אמנם הוא נכבד מן העו שלמו לאד' מותר נבחר לקרבן מן העו כאמרם ז"ל כבשים קודמים לעזים י ואחריהם מן במים ובכן בכתר למנות בפרע בתמחת כשיה ובחטחות לבור: ובכן בתוסף ר"ח וחג התלו" מה השנים הבכנים בתורה בכללה ע"ל הכונ' מה השנים התכונים בתורה בכללה ע"ל הכונ' בתורה בכללה ע"ל הכונ' בתורה בכללה ע"ל הכונ' בתורה בכללה של אשר אחריהם במעלה מורה על החלק השלישי בכונה סראשונה והוא החלונ׳ בנסש ללכת בדרכיו בפרט במשפט בנדקה לחשן הדחות אליו כפי האפשר לרצון לפניו י והכבשים אשר הם אחריו במעלה הם שבעה ב להורות על שבעה חלקי המעשי כנו׳ לעיל אשר הם ע"ל הכונ׳ השניח י וחתייהם במעלה ים וכוח נכחר להעביר חת רעת חטחת הלבור בפרט בטמחת מקדם וקדשיו כמו שחמרו אמנם בר"ה ויה יהיה הפר במוספין אחד בלבד כי היה עקר העסק בהם בחלק יראת בי בלבד ולח בהלל חמרה חשר הם מחבבה כמו בשחר המועדים כחמרם ז"ל חפשר מלך יושב על בסח דין וספרי חיי וספרי מתי לפניו נפתחים וישראל הוחרים שירה: ובן בשחיני עשרת השר הוח

מורם על ימות המשים או העולם הבא אין שם אלא פר אחד בלבד וזה כי אמנם יהיה רב העסק או באהבתו ית בלבד כאמרם העולם הבא כלו בי"וד ה"א שהוא מדת רחמים שממנה האהבה וארו"ל התהלכתי בתוככם אשייל עמכם בגן עדן ולא מודעועים מפני : וענין הככש לעולה בהניף את העומר הוא דורון לאל יח'על ראשית הקציר להחירו להדיוע כענין ברכת נהנין:

הרבן שתי הלחם שהוח ביום מתן תורה שהים עניט ואופן הגלותו ית'לסבב לנו ירח' גדלו כמו שבחר בחמרו ובעבור תהיה ירחתו על פניכם והיה כן כמו שהעיד בחמרו מי יתן וביה לבבם זה להם ליראה אותי לכן היה הקרבן במוסף פר אחד בלבד ובכיות כי או. היה לישראל בהדמו'שׁ ית' לח בלבד בהכובת הנפש להיטיב לחלת הבל גם בהיות או נמלא בלתי נפסד כנו'לכן ביו החלים או שנים והשבעה כבשים להורות על שבעי חלקי המעשי הנו' על לד הכונה השנית חבח - השלמים הים שם לשמחה על הבכורי המחירי החדש למנחות לחלק המוכח ולחלק הכהנים: חטאת כהן גדול והלבור ביה"ב עם עולותם והקטרת לפני ולפנים כיה שיוכה כהן גדול

להכנם ולכפר בעדו ובעד העם הכפרה הצריכה ביום גזר הדין כי באופן אחר לא הורשה בכן גדול להכנם שם כאמרו בואת יבא אהרן אל הקדש: מכוונות השעיר המשתלם הוא להדיע להחון את כונד פשעיהם שילטרך לחת אותם על ראש השעיר בסחיכת הכהן המשיח תבתפלהו ולוה ירה יירה השעיר תמורתם להמיתו במיתה משונה חמורה ולטמה המשלחו להטעינה כבום בגדים ואל המזבח לא יעלה לריח ניחו' שום חלק ממכו ולהגיד כי חסיד האל ית' ומגבי עליכו מסדו ומדת רחמיו לתת נפש תחת נפש: אמנם המעט פרי החג עד שבעה הורה על היות ידיש בחלק בשאני הולב אמתמעטת בהחון עד מוצאי שביעית שבן דוד בא והכבשים היו כפל בו מומה שהיו בשחר השועות להציות כי יוכפל בהמון עסק הכונה השלית פרוב הרבניתם וב לרבנן במעם הבסה אל הכונה הראשונה: ובענין פרה אדומה ראוי להיכוק אין ישה משפאה כל העוסקים בה ומטהרת את הטמאים בעפר שרפתה בלבד זוה באותם שהם טמאים לנקם אדם בלדד שלמו בחוד בחוד במחוד במחוד בלבד אום באותם שהם טמאים פנפס חדם בלבד אלתי המזה והמקדש חת העפר במים שהם שהורים כפי מה שקבלו רבותימ ז"ל כם קיות כל חלם חקת התור'לה נודשו חצלנו כל משמי פרטי' הל נכון עד שהו"ל שעלי'המר שלח' מתרוד אחכמה והיא רחוק' ממני ועם כל זה אין לנו רשות להרהר החריה הטוב' היא אם רעה כי משלת התלך היא הטוב והתטיב בלי ספק: אמנם כי אלינו דבר יגונב ונקח שמן מנהו כאשר בחבונן איך שנינה משורד אל התשוכה והטהרה תן המות הללמי - וזה כי הנה יקרה בענינ'כמו פיקרה בחרופות הגושות והנפשות כאשר נבקש למשכם מן הקצה להקצה כדי להעחיד' על החצוע שאת ההנהג' גם שתרפא את החול תויק לבריאים צלי ספק וזכני המשכם מן הממע אשר הם עליו שתרחה חותם אל אח' הקטות הבלתי כאותים כאמרו ונעקש דרכים יפול בהחת: ובכן ראד בהחבובן כי הפר' בחדמימותה חור' על החטח חשר לפעמים נחשב בשיני הכתון החוטח בו לדבר מחיר ומועיל בחיי שעה כענין ערב לחים לחם שקר וכוח חתנם חם חוכלה לבוף ולנפש ובכן דחה הכביא את החטא לשני כאמרו אם יהיו תעאיב' כשלים: ולשו ' כן ראף להתבוכן איך ען האין ההאוב הם שתי קצות בנובה ושפלות ועקאם שני התולעת המת" של האת שניהם חטא והכל נשרף פס הפרה: ובכן רחר הכל המתעסקים בחל' במורי' על חטח בהיותם המות יהיו טמחים בנבחרו לטהר מי הטחת המורכבים משני הקטות שהם מים וחפר שיפי המורים על חופן המשיכ אל בתשוע ולוה רחד שהתקדש ומרכיב והמזה ששניהם יורו על המלמדים ליכי המשובה ייהיו שהורים פשחהי החאל בחווב המור על ספלות מרוחותנטי אל ההכנשי לפכייתי לחמדו זכחי אלהים רוח בשבר׳ - ושחה" כהוח׳ בשלישי וחשנה בשביעי להוחת על סכרת קביעות זהת התכוכ׳ בככש י וכל אלב לה יצטרכו אלתי בשתה'מת כמור' על העסק בנססדי כלבר: ובקיות כל מונות המקדם שותן לחכלית נלחו בכוכת לב שההי לתכניתיישולם ראד להרחיק בהם כל מנית המקדם במינה לתכנית לבינה במינהי לתכנית לבינה לתכנית לבינה מנינה לבינה במינה במינה במינה במינה במינה לבינה במינה לבינה במינה ממח להסתדל להסיג מוחרות בחיי ששה ואל סבריות ודשות משוכשות בשיון כלמרו ואם הבניה שנת מחלי העביר מן החרן: וככן דהי להתפונן הייך בעלה' וכל מתחי משות המחלי וכל מתחי מתרו הלת הפרים מלידים המחלה במקומות המומלה להלם מתחים עלידים המומלה במקומות העמל הוד בינה בברים במינו במונות המומלה במקומות אחר אשר שבינים כמו שהוכירורול פ"דשיחות הלן בבית הקברות כדי שתפרה עליו רוח בשמות: וצראון בשולם חום ולנה חמילים בשרים הם נשמות רשפי אדן נבדלות זו מזו לרוע כפי מה שהיה רב רשעם פיליו ולוה נמו קלת קישערובין פ"ב כל ק"ל שנה שחים הרחשון בדדוי הליד שדין רוחין פלילין ולוה נמו קלת קישערובין משרם לכומים גם מודבר חלי האי אלילין ולה כמו קלה קישנים ביי ושהם לכומים גף מורכב מאם ולאלי כדברי הרמ"בוף"ל המדפת אמור והה לומן קלוב ביי ביי הייל יח'כפי מדרגת רשעם י למעו שהו את עונם ברעב פסלבא ובאבי שפר רוק כאמרו כשיפברי תלכלו ואתם חדשבו ומת ומתם הלעקו מכאב לכ ונן' :

ישתבה

חכן למין האכושי לשון למודי׳ למלאת עכיכי׳ חמודי׳ - ביד השכל למודי' והיו לחחדי' ללקום רביביו ושביביו וללמוד כיביו ונתיביו וודח לעמו ככו בכורו לשון הקדש חשר בים לשון התורה והנבוחות היורדת פלחות . לפקוח שיני שורות . והיו למחורות . למען דעת כל עמי החרץ כי לשון הקדם חין ערוך חליה יבנחו' מליה י וכועם משליה י והיא כעץ חיי! תרופה לבעליה 'והחכמה תחיה בעליה 'והחלהי' אשר נחנה לעם אשר בחר לו להם לבדם הביחה: וכנל ידו הפביחה: והם ידעו סודיה: דקדוקיה ופרעיה ומסלות מבחותיה . ואנשי הכנסיה הגדולה אשר היה בתוכם אור הכוק . הנמרן החוק הוהב המזוקק : אשר בלבו כל חק מחוקק : הליבו ליוכים ובכולה חיל וחומה זמקוה בין החומותים ' וישימו בריח ודלחים לכלר מעוזה ולהשחירה ' ברם ומהורה ויתנגשו כלם לערפל שביב לקחה ותימרות רקחה והתקדשו בחתות אש שיחה. אשר על מובחה. למען לא ישולה בה יד ולא ירמסנה כף ישימנה מסרה לכל סכל י וקשרו קשרי רלי זהב מלוחיה מסור אמרות י"י - אמרות מהורות יותנת עליהם הרוח והמה בכחובים ויתנבחו ולחיספו ילחמוע כורחות כיבם נדיבי עמים נאםפו : ואתריהם נסתם החזון ומוצאו וכסחלק הכבוד ההוא ומורת ולח יסף עוד מלחך יי להרחה כי לח קם חחריהם מייעשה כמעשיהם . והנה אנחנו אלה פה היום מלקטים שכחת שבליהם . ומזנבים נחשליהם ' ויום ולילה נרוץ במגליהם ' וכיגע ולא ניגע אליהם :

הבורא הנחצא ועין לא תשורנוי הנעלם וכל דרשו יחצאנו • אשר

שלו הייתי כביתי ורעכן בהיכלי שוקד על לתודי בטוכי"ם המדינה אשר קרוב לקלה גבול קרטג"ינא

הקדומה וטלטלני הזמן בארגות המערב לא השיב ידו־ מבלע ושב ורפח לו ודחני פה ויניליים הבירה הים העיר הגדולה וגם פה לה עשיתי תאומה כי יד הזמן נשגבה ורמה וטרדותיו וסכותיו בעיר מצאוני הכוני פצעוכי הממוכי ויהיו כמשלש חדשים למכותי יצחתי מעט מכור החלחות וחני בחרן תלחובות - חמרתי ברעיוני הלבבות י חקומה נח וחסובבה בעיר בסוקים וברחובו' . כנחתי חת העיר משתחה מחריש והנה לקרחחי כי הקרה ה' לפני תיש אחד מחסידי הכולרים חיש היחם והמעלה שמו דכיאל בומביר"בי יל"ו בהשתדלות איש עברי אשר ברבה פובותיו שתי שמו רבי חיים אלט"ון בן הנעלה כבי משה אלעון יצ"ו י ויביאני אל בית דפוסו ויראני כל בית נכותו ויאתר סורה שבה כי פה תמלא מרגוע לנפשך ולרי למכחך כי חפלתי שחגיה ספרי הנדפסים להסיר מהם מוקשי הטעות ותזככם.ותלרפס בכור העיונית ותשקלם במאזני הישריות עד ילחו מלובנים ומלורפים כלרוף בסף ומבותנים כבחין הזהב ואש"פ שראיתי כספו גדולה מהשגתי אמרתי בלבי אין מסרבין לגדול ואפילו הכי **אמינא ליה דאנא לא ידענא כולי האי ולא קרוב מהאי כדגרסי' בירושלמי ס"פ אלו** הגולין בר נש דתני מדא מכילא והוא אזל לאתר דאינון מוקרין ליה בגין תרתי **צריך לתיחר להו חדא מכילא אנא חכים כלומר בחדא מסכתא אני מכיר · ולפי** דדעתי הלישא דמה אנא הפעוט השפל להכנס בגדולות כאלה דח"ו נפיק מניהו חרכם כהם דר' ישמעש בפרק היה נופל ובדוכחי מחריתי בני הוהר במלחכתך שמלחכת' מלחכת שמי' שמא חחסיר מו תוחיר אות נמצאת מחריב העולם כלו וכים בומן הזה דאין לחלק בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה שמאז הושמה בספר פין בין זה לזה שמזה יבא לאפור המוחר ולהתיר האסור לפום כן לא סמיכנא על דעתי עד דחזיכא בספרי דוקני בתרין ותלתא אי הוו מכווני מוטכ ופי לא ברירנא מבהון מה דחזי לן דלח קשה מידי ומחקניכן ליה עד דאת בריר לן דנהיר ולהיר כבר הזהירו והרבילו אלה הר"מכן והר"שב' בחידושיהם לבלתי הגיה מסברא ביארכולי שם הימים לעשות מלאכתי מלאכת שמים העיר הש"י רוח השר

אשר עשיתי עמו ואמן לבבו להדפים כ"ד ויאמר לי אזור כא כגבר חלביך פר חפלי להדפים כ"ד באופן זה שיהיה עם פי" ותרגום ומסרה גדולה וקענה וקריין ולא כתבן וכתבן ולא קריין ומלאים וחסרי וכולהו דקדוקי ספרי ובתר הכי המסרה הגדולה כדרך הערוך למען ירוץ קורא בה למלוא מבוקשו . ותכף כדוב שכול לא אחר לעשות כי חסץ בב"ת יעקב קרא לאומנים הבקיאים בפיב הדפום ואים כלי מפצו בידו לעשות מלאכתו . ובראותי כי הדבר נחוץ ותועלת ותפארת ישראל להראות השמים והשרים יופי ומשלח תורחיבו הקדושה כי למן היום אשר כתנה בספר לא כששה במחכוכת וגדלה מעלחה בשיפיה הכוכ"ים היתה לראש פנה שמתי מבילות מפילמלאת כספ"ו:

מבתת פכיכתכחת כספיד.

בי ראיתי הרבה מההמון ועמם הרבה מכתות חכמיכו אשר עמכו
ביום בדורינו זה אינם מעריכין בלבם לא מסורת ולא חד מדרכי

המסרה באמרם כימה תועלת ימשך להם ממנה וכמעט נשבחה ונאבדה: לכן בערתי חלכי משום עת לעשות ליי' להראות העמי' והשרי' מעלת המסרה וכי זולתה אי איפשר לכתוב הספרים ביושר ובתיקון וכלפוכן ס"ת:

רגם כשיב ונשיג על קלת מגדולי חכמינו האחרונים ז"ל קרובים לומנינו אשר הניחו כי הקרי וכתיב נמלאו כן כי בגלות הראשונה אבדו השפרים והשיגם הטלעול והחכמים יודיע המקרא מתו ואנשי כנסת הגדולה מלאו מחלוקת בשפרים ובמקו" שהשיגם השפק זהבלבול כתבו הא" ולא בקדוהו או כתבו מבחון ולא כתבו מבפנים להיותם משופקים במה שמלאו עכ"ל: ועלתם

רחקה מני כאשר אבאר ואשיג עליהם מהגמ':

וגם כעיר על ההפרש שיש בין גמרא דילן ובין בעלי המסורת בכמה דוכתי
ובכולהו נקהי בהון קהווחן ונייתי מנהון מה דגמירנא:

לגם כשיב על המינים הדוברי עלינו עתק כי שנינו וחלפנו בחורתינו הקדושה כמו בי"ח מלין תיקון סופרים ובעסור סופרי והקדי וכתי ומנהג הלשון : הבאר הסדר השר נהגתי במסרה קטנה ובמסרה גדולה למען ירון

הקורת בה: וכן ודם אערוך מלחמה עם החכשים האחרונים ז"ל הקרובים לומכינו זה כי דברו שלא כהוגן על חורתינו הקרושה באומרם כי הקרי וכחיב היו ספקות נסתפקו אנשי כנסת הגדולה ואלה שמותם ולשונם:

האפודי בפ"ז מספרו בדקדוק כתב וז"ל השלם ראש הסופרים עורא הכהן
הסופ' נעד חלכו ושם כל מאמלי כחו לחקן המעוות וכן עשו כל
הסופרים הבאים אחריו וחקני הספרים ההם בתכלית מה שאיפשר עד שהיה
זה פכה להשאירם שלמים במלות הפרשיות והפפוקים והחיבות והאותיות והמלא
והאסר והזר ופנוהג מנהג הלשון וזולת זה ולזה נקראו פופרים ועשו בזה
מבורים והם ספרי במסרה ובמקומות אשר השיגם ההפסד ופבלבול,עשו הקרי
וכחיב להיותו מסופק במה שמצא עד כאן לשונו:

ויל חמהני. על פה קדוש שדבר מסכים לזה בהקדמתו לנביאים ברקכוהי באשונים וז"ל ונרחה כי המלות האלה נמנחו כן לפי שבגלות

הראשונה אבדו המפרים ונסלטלו שלטול והחכמים יודעי המקרא מחו אמיי כנסת הגדולה שהחזירו התורה לישנה מלאו מחלוקת בספרים והלכו בהם החר הרוב לפי דעתם על הבירור כתבו הא ולא נקדוהו או כתבו מבחון זלא כתבו מבפנים וכן כתבו בדרך א' מבחין ובדרך אחר מבפנים ע"כ:

רהשה דיון ילחק חבר"בנאל זל"ל השיג עליהם בהקדתחו לספר ידתיה וזיל והדעת הזה חשר הסכימו בו מכמים האלה ועלח' לתקה מכי כי איך אוכל בנפשי להאמין ואיך אעלה על שפתי שמצא עזרא הסופר ספר חורת האלבי וספרי נביאיו מסופקי בהפסד ובלבול והלאס"ת שחשר ממכו אות אחת הוא פסול כ"ש בקרי וכתיב שבאו בתורה שכפי בקרי יחסרו בתורה כמה וכמה מהאותיות וכוי:

שר אמר וויל הכה עוד אשאל מאחם כפיהמברה הגוברת אם היה הקרי וכתיב כפי מה שמלאו בספרים המחלפים ולא אפשיטא לעזרא הסיפר איזה הדרך מהם ישכון אורושם שתי הנסחאות א' מבחוץ וא' חבפנים א'כ איפה למה בפ' הכתובים נסמוך חמיד על הקרי ולא על הכתיב ולמה עורה בהיות הדבר אלו מסופק עשה הניקוד תמיד מסכי עם הקרי ולא עם הכתיב והם היה כן אלו מסופק עשה הניקוד תמיד מסכים כי היא האמת והמסכמת עם הנקודה דעתו היה לולשום נוסחת הקרי מבפנים כי היא האמת והמסכמת עם הנקודה

והכתיב ישים מכחוץ כיון שלא הסכים בה דעתה:
שבית אם היתה סבת זה הפסד ובלבול שנפל בספרים מלד הגלות היה
ראוי שיבא ע"ד מקרה כפי המקום שנשמשעש או נמלא ואחה חמלא
בספר תורת האלהים בפר' לך לך שכתוב מלך לביים והקרי הוא מלך לבאים וכן

בתוב פעם אחרת האם כפל במקרה הפשמוש והבלבול במלח לביים חמיד וכן כולם כמו נערה שכתוב נערכ"ב פעמים במ"ח מלא שהוא ונחנו לאבי הנערה.וכן בעפולים בשחורים ישגלנה ישכבנה אלא שאין הדבר כאשר חשבו החכמים האלה ושרי להו מריהו:

כי אמתח הענין אללו כי עזרא הסופר וסיעתו מלאו ספרי החורה בשלמותם ותמוחם וקודם שהתעורר לעשות הנקוד והפעמים ום"פ עיין במקרא והדברים אשר נראו אליו זרים כפי פבע הלשון וכוונח הספיר השב בעלמו שהיה זה לאחד עב' סבות אם שכיון הכוחב - בדברים הזרים ההם סוד מן הסודות משתרי התורה כפי מעלת לבוחתו ולכן לא מלחה ידו לגשת למחוק דבר מספרי החלהי' כי הבין בדעתו שבחכמה יתירה נכתבו כן ושלסבה מן הסבו' נכחבו החותיו' החסרות והיתרות והלפונות הורי' ולכן הניחס בכתב מבפנים כתו שנכתכו האמנם עם מבחוץ הקרי שהוא פירוש הכתוב הזר ההוא כפי עבע הלשון ופשיטו הענין ומזה האין תמלא כל הקרי זכתיב שבחורה וככה כשמלא עורה שכחוב בתורה ובעפילי שהוא לשון גובה ולא ידענו מה הם הגבופים ההם הולרך לפרש בקרי שהם שחירים י וכן ישגלנה לפיששם שגל נחמר על המלכה הוצרך לפרש בקרי ישכבנת . גם אפשר שחשב נחרה שהיו בספרי הקדש חיבות וחלו" שלא נכחבו כן בזרותם אלא לסבה מן הסבות אם להיות האותר אותם בלבתי מדקדק כראוי אם בקצור ידיעת דקדוק הכתיבה והיה זה מהנביא כשגגה הי**נגאת** מלפני השלים ולכן הולרך לפרש המתח המלה ההיא כפי הספור והוא ענין הקדי חשר שם מכחוץ כי ירא הסופר הקדוש לשלוח ידו בדברי המדברים ברוח הקודש וכתיבתם ועשה זה בעלמו ר"ל לפרש התיבה והמלה ההיא ושמו מבחוץ להיותו הפי? שפיי הוא מעלמו ואין ספק שכך קבלו מהנביאים וחכמי הדור שקדמוהו והנה רוב הקרי והכתיב שבא בסערי ירמיה כשתעיין בס ובעלינס תמלא כולם שהם מזב המין שכתבם ירמיהובן בפעות ובשגנה וכו'י והחריך בהקדתחו שם לספר ירמיה עד הנה החבאר שהקרי וכתי' והקרי ולא כתיב כולו ענין הפי'וכן הוא הכתיב ולא קרי שרחה עזרא מלות כתובות שאין להם ענין כפי פשע הדברים ולכן לה משה בהם נקודה כלל ולא יקרא ומזה תדע שהספרים אשר נפל בהם הרצה תזה הוא לחסרון המדבר בידיעת דרכי הלשון או בידיעת דקדוק הכחיבה ' ולכן היו בספר ירמיה פ"א מקרי וכחיב ובספר שמואל שכחבו ירמיה רבו בו בכמו' הקרי וכחיב בכמו ק"לג וכו' עד אבל בחורת האלהים להיותה כולה חפי הגבורה וכמוח כחיבתה קרוב לד' פעמים ספר ירמיהו לא כמלאו בה מקרי וכחיב אלא מעם מוערם"ה וכו' עכ'ל . וכן הולך ומונה כמה מהקרי וכחיב באו בכל ספר להורות מי מהנביחים היה יותר כקי בדקדות הלשון . וחשובותיו רחקו מני כחשר פבחר ואשיג עליו:

אמנבת הקיותי משר: הקשם על הקמחי והאפודי טובים וככוחים הסידור בחרולים ובהשיני והשיבי על תשובותיו יושנוג"כ הם כיכל אלו החרולים ודעת הקמחי והאפודי כולם הם מסברה ואנן לית לן כיאם חלמידה דילן אשר קבלנו עלינוכי לבן של ראשונים כפתחו של אולם והם אחת. ודבריהם אמת השר השר השר האבר"בנאל זיל שעזרא הסופר וסיעתו מלאו

ספרי התורה בשלחותם וחמותם כמו שנכחבו אמת ויליב דבר

במה שאמר בתירון הא' אם שכיון הכוחב כמו שנכתבו בדברים הזרים ההם וכן עד האמנם עם מבחון הקרי שהוא פי' הכחוב הזר ההוא כפי מכע הלשין ליתא לדבריו דהא בהדיא גרסינן במסכת נדרים פרק אין בין המודר חמר רב חיקח בר חביי חמר רב הננחל חמר רב מחי דכחיב ויקרחו בספר תורת אלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרת . ויקראו בספר תורת אלהים. זה מקרא מפורש זה תרגום ושום שכל אלו הפסוקים ויבינו במקרא זה פסקי טעמים ואמרי לה אלו המסורת א"ר ינחק מקרח סופרים ועמור פופרים וקריין זלם כתיבן וכתיבן ולח קריין ה"למ" מקרח סופרים חרן שמים מלרים - עסור סופרים אחר תעבורו החר חלך אחר חאסף קדמושרים אחר נוננים . לדקחך כהררי אל . קריין ולא כחיבן פרח דבלכחו . פיש דכאשר ישאל אים בדבר החלהים. באים דנבנתה. לה דפליפה : את דהגד הוגד לי : אלי דהגורן . אלי דהשעורים . הלין קריין ולא כמבן וכחבן ולא קריין כם דיפלם . את דהמלוה . ידרוך דהדורך . חמש דפאת נגב . אם דכי גואל . הלין כאבן ולח קריין עכ"ל הגמרה: - את דהמלוה חית דחמרי דבפרשת וחחתנן ולח היח דלח נמצא בספרים שלנו וגם בספרי המסרה לא מני ליה ובמסרה חשיב כל הני וטפי עליהו חחריכי מיהו לא חשיב את דהמלוה אלא את דהכפש . דכחיל בירתיהן גבי לצקיהו חייי׳ חשר עשה לכו את הנפש הזאת י ורש"י ז'ל פי את דהתלוה כתי׳

בירמיה ע"כ · ועטור סופרים עיין לקחן בחשובח המיני'
הא כקיטינן דכולהו כ"למ ולח שם עזרה הסופר מבחוז הקרי שהוח פי'הכחוב
הזר וגם לח היה זר בעיניו ח"ו ולח השינו לח ספק ולח בלבול כי כלה

ה"לח כדגרסיכן לעיל:

רתר קשה בעיני מה שאחר וז"ל נככה כשחנא עורא שכחוב בחורה ובעפוליי
שהוא לשוןגובה ולא ידענו מה הם הגבוהים ההם הולרך לפרש בקרי שהם
שחורי' וכן ישגלנה לפי ששם שגל נאחר על החלכה הולרך לפרש בקרי
א א ו ב

ישכבנה עכיל: לי**תא** לדבריו דהא בהדי גרפיכן ס'פ הקור' את המגילה עומד ת"ר כל המקראו הכתובי בתורה לגנחי קירי אוחן לשכת כגון ישנלנה

ישכבנה בעפולי בפחורים חריוני דכיונים לאכול את חוריהם ולשתוח את מיתי שיניהם לחכול חה כוחתם ולפתות חת מימי רגליהם למחרחות למולחות ע"כ אפיר'שי ז'ל ישגלכה לפון כלבא כדכתיב והשגל יושבת אללו כלבחא וכן פי" בערוך בערך דכיון ישנלנה משמע בוכו' ככלכא כמו והשגל יושבת אללו ישכבנה . משמ' דרך חיפות בקדושין ובחופה עכ"ל י ח"כ אינו לפי שלא ידענו מה הם

הגבוהים שהם וגם שם שגל לא נאמר על המלכה ועיין בפ"ק דר"ה: חשיב על דכרי הער בחבר בנחל בסבה הב' בחותרו כי בתלות נכתבו

כן בזרותם לסבה מן .הסבות אם להיות החומר אותם כלחי מדקדק בראוי אם כקלור ידיעת הלשון העברים ואם בקלור ידיעת דקדוק הכתיבה כי מחהני עליו חם דבר זה ילא מפי אדם דוגמתו ז"ל היעלה על דעת כי הנביחים קנרה ידם בכל אה : א"ב הואז להיה גדול מהם בדקדוק הלשו העברים וחיי ראשי בי לת אחמין דבר זה : וחם היה בשגגה כמו שכתב היח ז"ל למה הנבים חו המדבר ברוח הקדעלה תקנו החם השגנה נפל בספר ירמיה פ'ה פעמי ובספר שמוחל שכתבו ירמיה כמו שהוכיח הוח ז'ל רבו בו הקריו הכתי' בכמו ק'לג כמי שמנה הוה איל היעלה על לב נכים שנחחר עליו בטרם חלרך בכטן ידעחיך ובטרם חלח מרחם הקדשתיך נכיח לגוים נחתיך יפול כשגנות כאלה: פיף דבר נרחה ח"ו בחבו השרז"ל לח רחה הגמרה וחליכם דגמרה לח נהיר ולה להיר מה דמירן נחולי כי השר ז"ל היתה רות אחרת עמו ולא נעלם ממנו ח"ו הגמרא כי דרך בדרך ברב הגדול הרמ'כם ז"ל כמורה הנכוכים להרמות כחו כי זולת הנמרא ים דרך לתרן:

יקשה המקשה הח לח השכמני בגמרת מקריי וכחבן וכחבן ולח קריין ועטור סופרים וכו' אלא מה דחשיב כגמרא ובמסרה חשיב כל הכי ושפי עליהו כחה וכמה ולעולם אימא לך דבשארא בעי לחרוצי כדתירץ השר האב"רבנאל

ז"ל דם"ד למימר הכי דקחשיב בגמרא כולהו ה"למ ובשארא לא:

דאיברא בכמסרה חשיב כל הני וספי עליהו טפי מחה דמייתי במסכח סופרי" חבל לח קשה מידי דגרסי' במסכת סופרים פרק ו'ח"ר שמעין כן לקים שלשה ספרים נמלאו בעורה ספר מעון ספר זעטוטי ספר היא באחד מלאו כתוב מעון חלהי קדם ובשנים תלחו כחו' מעונה חלהי קדם וקיימו שנים ובשלו מחד בחחד מנחו כתו' וחל זעטוטי בני ישר' לח שלח ידו ובשנים מלחו כחוב וחל אנילי בני ישר׳ לא שלח ידו וקיימו שנים ובטלו אחד עיבי ואם איחה להא דחמר השר החבר בנחל שלכן לח מלאה ידן דעורה לגשת לחחיק דבר מספרי החלהים כי פבין בדעתו שבחכמי נכחבו לה ימנע מחלמום מם שביה יודע שהם ה"למ וחם שהיו ספקות כדפי הקמחי ז"ל והאפודי ואם חאמר שלא היה יודע שהם ה"למ למה לַח מחק והלך חחר הרוב דהח חזיכן דבני ספרים שנמנחו בעורה הלבו אחר הרוב שלים כולם היו שוים ולכןנמנע מלגפת למחוק ועשה הקרי מכחון חם כן יירלי כילד בקרם בס"ח שחסור לקרום חפי חים חחם שלח מן הכחב היעלה על לב שנקרם הקרי שחקן עזרא הסופר שהוא פי' הכחוב הזר לדעחו ז"ל ונכיח הכת' שהוא כתר בחלבע אלהים אלח על כרחין אית לן למית' שכלם ה"למ וכשאלה פחלה זו להר'שבא ז"ל. היאך נקרא שלא מן הכחב בעפולי בפחורים ישגלנה ישכבנה ותירן הרשבים ז"ל וזיל:

' כיון שאסור לקרוח בתורה אפי' אות אחת שלא מן הכתב היאך ש"ל קורא ישכבנה והוא כתובישגלנה וכן בכל תיבה שיש בה

קרי וכתי' שכולם כחובים כחורה כפי המסורת ולח כפי הקרי:

זו ה"למוכח"ם בנדרים פרק אין בין המודר מקרא סופרים ועפור סיפרים כתבן ולה קריין כולן ה"למ עכ"ל. מהתשובה חיכה במידק דהשואל לא היה ידע דאיכון ה'למ מדקחזיכן דהר'שבא ז"ל השיב זו ה'למ זכו ומחחר דחינון ה"לת חו ליכא לאקשויי חידי - וראה שגם הר"שבא ז"ל נסתייע מההיא דפרק אין בין המודר ואף על פי שבאו בתורה כמה וכמה קרי זכתיב זולת מה דמייחי בנמרת כדפרכיכן לעיל ואם היו ספקות כדפי' הקמחי ו'ל והאפודי היאך לח מכי לון בהדי הגך דמסכת סופרים ומדקחוינן דלא מיני ולא קחשיב אלא ב' א"כ שארא כולהו לא הוו ספיקי ואם איתא דהוו ספיקי הוה אול בהו בתר רובת

כדחולי בהכך דמסכת סופרים ולא הוה תולה מבחוץ כדתרליגן לעיל: יקשה מידי מה שכחב השרול וו"ל וחין ספק שכך קבלו מהנכיחים וחבמי הדור שקדמוהו עכ"ל י חשיב עליו ממה נפשך מה נפשך שכך קכלו מהנציחים והכתי הדור לפ שנע התחקה אם שנים חיינה שינים מהם שלה גילולו שכך ה"לת מס לה גילו לו שכך הילת שיבי היה יולם בבירת שכך צריך להיות שכך קבלו מהנכיחים ה"כ מחי קחמר כמה שחמר כי יראה הסופר הקדוש לשלוח ידו בדברי החדברי ברוח הקדעי ותו קא קשה א"כ הוא שכך קבלו מהנביחים ותבמי הדור למה לא תיקנו הם דהיינו מהנביחים וחכמי הדור חלא על ברחין דבין הקרי ובין הכחיב כולהו ה'למ בדחוכחנה לעיל מההיח דפי"

אין כין המודר: שחתר בפבה הרחשוני חם שכיון הבוחב בדברים הורי ההם פוד מן L DO הסודו' מסחרי החורה כפי מעלת נכיחחו ולכן לח מלח'ידו לגשת

בתחוק וכר עכ"ל כך יש לכו להאמי בודאי כמו שהניח הרב הגדול הר'יובן זיל רחם המקוכני במחרונים בהקדמתו לכיחורו לפירו׳ החותש ע"ש ותמהני על השר ז'בכילד הניח הדבר בספק שחח'כ בסבה הב' פח' על ירמיי בורו' הלשו' כמו בחות נפשו שחפה רוח שקרי מכחון נפשה שבך נרחה מטכע הלשו' והדב' סוד

מסודו' החורה בפוד היכו'והמשכיליבין: מכולהו בני פרכי וקהוותן דכל מילי דקריין ולא כתבן וכחבן נקיטינו

ולא קריין יכולהו דרכי דמסרה כולהו ה"למ ודלא כאשר כחבן בתכמים החלה דלעיל כדגרסי מהגמ 'דנדרי' דכפ' אין בין המודר דחייחינן לעיל: אשכחנה בכמה דוכתי דחלמודה חולק על המסורת כדחשכתו במסכת כדה פרק בנוח כותיים גבי משכב מחתון ועליון גבי והנושת מותם יכבם בגדיו ורחן בשרו במים והנשת כחיב חם' ו"יו:

ודוקשות התו' שם חימה דבמפורת הוא מלא וחירצו ומיהו מליכו שתחלמוד אולק על המסורת כדאשכחן במסכת שבת פרק במה בהמה גבי בכי מלי מעבירם כחף וויל הגמרה שם והכתיב מעבירים אמר רב הוכח בדיה דרב יהושע מעכירם כתו' ע'כ:

ונתקשות לריש וצ וו"ל קשה בפיני שם החכם הכו'כחן כי חומר חכי שמעו' בדול הוא ולה בלה להת חלתה שהרי במפרים מונהים כתוב מעבירים מלח וגם בחשורם פגדולה במקום שמנויין שם כל החיכות שכחוב בכן

יו"ר דלא קריכן לא נמכה זה והם מכויין על פי בחשבו וזו אינה קשיא דהאי מעבירי לחו לשין עבירה הוח חלה לשון ויעבירו קול בתחכ' והכי קאפר להו עלי לח עובה בשמוע׳ אשר אככי שומע את עם יי׳ מעבירין ומכריזין וקובלין עליכם והאי מעבירים לשון רבים הו' וחעם ייי קחיולה חבכי עלי שהרי הם היו עוברים ולח היו מעבירים חת חחרי' עכ"ל:

החוספות על זה וז'ל החלמוד שלנו חולק על ספרים שלנו שכחוב בהם מעבירים וכן מלינו בירושלמי בשמשון והוא שפע את ישראל ארבעים שנה מלמד שהיו פלשתים ירצים ממנו כ' שנה אחר מותו כמו בחיין ובכל הספרים שלנו כתוב עשרים שנה עכ"ל התוספות:

דלה קשה מידי הה דשמשון משמע כבדרש למה נאמר ב׳ פניתים כי שפם את ישראל עשרים שנה איר אחה חלחד שהיו פלשתים

יראים ממנו עשרים שנה אחר מותו ועשרים החר חיין והיינו הרבעים בתרי זימני דתלחודה לא החר מחי דכתיב והוא שפט את ישראל הרבעים שנה הלא והוא שפט

הת ישראל ארבעים שנה דמשמוע ככדרש והשתא אחי שפי'ודוה ע"כ: לי על רש"יו"ל דהח היה בקי במם' וסבירת ליה כדעת בעלי

החסרה דהח לעיל גבי בני עלי דפרק בתה בהמה הקפה מהמסרה על רב הונאבריה דרב יהושע וכחב ואומר אני שמעות בדול הוא וכו'והא אשכחן בכמה דוכתי דסבירה ליה דלא כדעת בעלי המסרה גבי ולכני הפילגשים כחב בשירוש החומש פלגשם כחיב חם' יוד שלא היתה אלא פלגש אחת והית הגר והיה הטירה חלשין ב"ר וכן ויהי ביום כלות משה כלת כתיב עיכ : ובהדים במפרה בחיב הפילגשים כ׳ מלא דמלחי׳ דין ועל יד הגי שוחר הפילגשים וכן ביום כלות משה כתובבמסורת הקטנה ליה מלא:

השכחן דפי בפי החותם בפרשת יחתחכן מוווות ביתיך מווות כתיב שהין לריך אלא אחת י ותיתא דבותסורת הוא כתיב מלא בו"יו בין זי"ין לת"א זדש"יו"ל סבר לה כר' מהיר במנחות פ'הקומן הח המנחה גבי הה דגרסי רב פפח איקלע לבי בר שמואל חוא ההו' פיחחא דלא הוה לו' פלימיה אלא משאאלא ועבידה לי' מזווה א"ל כמאן כר' מאיר ושיילינן עלה מאיר' מאיר דתניא בית שאין לו אלא פנים אחד רבי מאיר בחייב במווה וחכמים פוטרים מ"ט דרכנן מזוות בחיב מ"ט דר' מאיר דתניא מזוזות שומע אני מיעוט מווזות שמים כשהוא אומר

מווזת כפרשה שניה שחין ת"ל רבוי אחר רבוי ואין רבוי אחר רבוי חלא למעט מעשו הכתוב למווזה אחת דברי רבי ישמעאל וכו' שכ"ל הגמרא שם : ואָע"ג דהוה משמע קלח דכחיב מזוזות מלח בשני זוין ולחמזוזת חם' דהו רבי ישמעחל חי ליה ים חם למסורת פי' לדתש על פי הנחב כדגרטינן ברים סנהדרין גבי לטמפת תיהו אין ראיה מזה דהכי כמי השכחן דבי עקיבה דהית ליה יש חם לחקרא פירוש נדרוש כפי הדבור הקרוי כההיא דלטמפח ובפרק כל שעה אית ליה

יש הם למסורה חום ע"כ:

בפרק הבונה הקשו התום' על רש"יו"ל גביהא דחניא רבי יהודה כן בתירא אומר נאמר בשני ונסכיה בששי ונסכיה בשביעי כמשפעם הרי מ'ם י"וד מ'ם שבחן רמו לניסוך המים מן התורה וכו' ור'שי ו"ל גרים בחקוש בשביעי במשפטם בשמיני במשפטם וז"ל החום' בשביעי כמשפטם גרסי כדחוכת בפ"ה דחשנית וכןהוח במסורת הגדולה ודלה כר"שי זיל דגרים בשמיני בם"פ לולב וערבה עכ"ל החו': וגם בההיא דמנחות ד"שי ז"ל לא הקשה לחלמודא המדוייקיים כמו דהקשה גבי בני עלי וז'ל הגתר דפליג על הספרים שם בפרק הקומן את המנחה ת"ר לפטפת לפוספות הדי כאן ד'ד"ר ישמעאל כו' עכ"ל הגמרא - ובספרים מדוייקי ובספר חגי כך דינס שמע והיה אם שמוע כחיב לעספח זהיה כי יביאך ולטועפת אבל בין פ"א לת"יו לא כחיב ו"יו ואני רתיתי בספר קדמון שנם והיה אם שמוע כתוב לעוטפת ומיהו סמכיכן המחי דגרםי החוספות כדלקמן דחיכהו חזו ספר חביוהוו בקיחי בחלח וחם' יחיר מיכן . זהקשו התוספות שם במנחות גבי ת"ר לספפת וכו' דלעיל על לטוספות דוהיה כי וביאך דבגמרא מלריך שיהאמלא דמלא ובספרים מדוייהי כך דינם שמעוהיה אם שמוע לטטפת והיה כי יביאך ולסוטפת אבל בין פ"א לח"יו לא כחיב ו"יו מימה היכי משמע תרי ואי הוה אמרינן גורעין ומוסיפין ודורשין כיחא אכל לא משכחן אלא בחחלת חיבה וכסוף חיבה בפ"ב דובחי' גבי ולקח מדם הפר דדרשי דם מהפר יקבלנו וכן ונחתם את נחלחו לשארו דדרשינן בפ' יש ניחלין ונחחם נחלח שחרו לו ומפר"ת דו"יו קמח דולטוטפת מוקמינן בסיף כהלו כתוב לטוטפות כדאשכחן בפרק כוהב אי שקלת ליה לו"יו דויםף ושדית ליה על חמישיתיו הוה ליה ממישימוו והשתם מוקמים לים בסתלע קיבה והוה ליה חמישיחיו וחוקמיבן ליה במקרים בחתבש היבה " וקשה לפי" דפריך בחר הכי חיהכי גבי הקדש נמי דכחיב ויסף חמישים כו' ומשני דכי שקלת לו"יו דויסף הוה ליה חמישיתו והשתת ליהמינן כחמלע חיבה דלהוו חמשיות הרבה הילכך נרחה דבשום פעם לח מוקמינן אלח בסוף חיבה ככל שני שהבחתי עכ"ל החו' וכך העלה רש"י ז'ל שם פ' הוהכ דלח מוסיפין חלח ברמש חיבה חו בסופה חבל בחמלע כדקחי קחי עישי וליכח למיפרך בכה"ג סכינה חריפה מססקינהו לקרחי כדפריך בכל דוכתה משום דלה מיקרת הפסקה אלה דוקה בחיבו להקדים חיבה זו לזו כדהמריכן החם מעיקרם גבי הך קרא דגתתם את נחלתו דסבר אביי למימר חירץ ואמר ליה רבא סכינא מריפא מפסקינהו לקראי ע"כ:

בעיני דבגמרא בהדיא גרסי'בפרק הקורא את המגילה עומד ת"ר כל המקרחות הכתוכים בתורה לגנחי קורין אותן לשכח כגין ישגלנה ישכבנה בעפולים בעחורים ובמסורת לא מני כי אסז' דכחיב בעפולים קרי

בטחורי ומשמים ההוח דשמוחל דפסוק וישימו את ארון יי' אל העבלה כחיב וקרי פחורים וכן הוא בכל ספרים המדויקים שלנו ולא ידענא מה לתרוצי אלא

כדחרילנה לעיל דחורחיה דחלחודה לפלוגי על המסורת: מלחתי על פסוק לחסור שריו בנפשו מתר רב חידי שרו כחוב חם' ני

זה היה פוטיפר וקשה כי לא נמצא בשום ספר שיהיה חם'וגם במסרי רבתה לה כחלה בחשבון הכיו חס'י"וד בחלעו' חיבו' וקריין וחין דרך לחרולי כי אם כמה דתריצנה לאורחיה דתלמידה להכחים המסורת:

לחמהויי פוב' במה דחשכחית לרש"י ז"ל ולרבינו סעדיה נחון שהביתו קרי וכחיב מה שלא נמלא בשום ספר מספרי המסרה וו"ל רש"י בפי" תלים בפסוק הרודך עמי' חחתי כתב שבספלו היה קרי חחתיו זכתי' חחתי ובקשתי ולא מלאתיו במסרם גדולה שיהיה נמנה בחשבון הייח מלין דחסרים בהין ו"יו בסוף חיבות אי וו"ל רבינו סעדיה נאון בפוף דניחל בפסוק ויבא חלך הגפון וישפוך סוללה ולכד קרי ונחיב זאת המלה מבחריו כחיב וקרי מכלרית ובקשתי בספרי המפרה בכל חלופי החוחיות ולח מצחתיו וקשה לי חיך כעלם מתנחונים בחלם בחסרה דחליבה דמסרה דחית לן כוח שעות ומיהו בקיחי כון

יתיר מנן בכל מילי וחון לפימים בארובה לגבייהו: לתקשה בעיני זה כמה ימים מאחר דאוראיה דתלמודא להכפיש המסורת בדברירנא לעיל במלא וחסר אליבא דמאו מיכחוב ס"ת דהא מה

מכשר לזה פפול לזה: לפול המלח וחסר חליבה דחקן ניכתוב ס"ח דהה חה שכשר לזה פפול לזה: לפום ריהטת כרחה למימר דפתלמודה דילן כיכתוב ס"ת במלח וחס' יחיר מינן. ומיהו חזינן לרש"י ז"ל דהה הות מקשה מהמסדה במסדה ובמלח וחס' יחיר מינן. ומיהו חזינן לרש"י ז"ל דהה הות מקשה מהמסדה לתלמודה דילן גבי בני ע לי יותח דטעות הות מה דחמר בגמרה מעבירם כתיב כדלתיבנה לעיל וגם בעלי התוספות מקשי מהמסדה לתלמודה דילן ועבדי עקר מהמסדה וכדלקמן ביבמות ס"פ מלות חלילה המר אביי בו' וחם המסדה לת עיקר מהמסדה וכדלקמן ביבמות ס"פ מלות חלילה חזינן דהינון בתרחי והוו עבדי טיקר מהמס לחקשיי מיכה לתלמודה משתע דחליבה דמס' קה עבדינן וחו דכולהו טיקר מהמס לחקשיי מיכה לתלמוד מסר יחליםי ככסת הגדולה גדולים הוו וחיכה למיפתך עליהין ב" ותע"כ דקל חזינן דרש"י ז"ל גבי מזוות דפרשת וחתמנן סבירה להיה כרבי מזוות דפרשת וחתמנן סבירה ליה כרבי מזוות דפרשת וחתמנן סבירה ליה כרבי מזוות בפרשת וחתיכן דבדובתה ליה כרבי מחיר מודות בחדר מדובר בכתה דובתי ההחוות בדרוכתה

החריתי מקקה מהחסרה לחלמודה ככ"ל: ולא קשה מידי מה למקשי המיני׳ דחנן שנינן וחלפינן בחורה מדקה חזו עטור שיפרים וחיקון פופרים וקרי וכחיב וזולהם

חזו עסור שיפרים וקרי זכתיב וזוכתם להה בעטור סופרים וקרי זכתיב וזוכתם להח בעטור סופרים ח"ו לח סליקו להכהו וו"י חלח כדפי בערוך בערך עטר דחתר וול עטור סופרים פי לשון עטירה הוח חרגום רק הבחוח לח סרו לח שערו וכן הח דגרפינובפ המגרש בגמרת נופו של גמ פטיר ועטיר כלומר פטיר ומסולק וכלחם הדברים שבחחלה חנשי לפרים לח הוו דייקי במקרח והוו קרו וסבדו לכלם וחת תעבורו קדמו שרים וחחלר נוגנים לדקחך כהררי חל ומשפטיך חהום רבה וחוו משחבשי בחילין מילי בההו זמן וסברי דהכי דקדוק משום דהכי מסחבר וחמו מופרים ושלקו להכי וי"ו והוו קרי אחר תעבירו חחר לוגנים משפטיך חהום רבה וכל חזו סופרים קח עסרי להו להלין וו"ו והיו קרו להו להלין מלי עטור סופרי 'וחמח ר' ילחק וחורי דקבלה חיוני ה"למ ועד דורות קרובים להשתח הוו משחבשי וקרחו ולחים ולחים ולחים ולחים של פיך וסופרי מגמרי דלח מקרי בו"יו עכ"ל:

לוגך היוחה כי לח שכו כלל ח"י וחסיקשו דליתח לדברי הגחון ז"ל נשיב עליהם מכת הסברה היעלה על לב חדם שרולה לשכות ולהחליף דבר יחתר החו מה החלפתי יכל שלן בדברי הנבוחו והנה לשון המסרה ה' מלין עסור סופרים

צחומה החלפתייכל שכן בדברי הגבונו והגה לשון המסרה ה' מלין עפור סופרים בי'וכן י"ח מלין חקון סופרים אם היה דעתם לשנת לא ביו מגלים מה ששינו ולומר י"ח מלין חקון סופרים לדגרסיכן במכילתא . ועוד דלא שינוח"ו הסיפרים ולא מקנו אלח שכך היה לו לומר אלא מפני שבנה הכחוב מפני בבול השכידה ודוק ותשכח : וכן בקרי ובתיב הא מראים מה דשינו את"ל דח"ו שינו אבל אלו כת החאמינים כאמין דבולהון ה'למ וכן בתיקון סופרים אפילו אם חמלא לומר שחקנו הסופרים לא מעלה ולא מוריד במה שהמילים שוקרים וראה גם ראה בעובדא החלמי המלך בי"ג דבר ששינו שבפי נאמר למה שינו ומה שינו במה שכתבו לו מה מבלך בי"ג דבר ששינו שבפי לאמר למה שינו ומה שינו במה שכתבו לו מה פה להשיב:

ואלולי חנשי כנסת הגדולה שהחזירו העטרה ליושנה כלכתיב ויקראו בספר

מורת הלהים וכו ודרש" בנדרים פ' אין בין המודרוכו' עיין לעיל היינו הולכים כסומים וכחוכי' בסניירי ולה היה נמלא לכו ספר שיהיה מוגה ולא היונו הולכים כסומים וכחוכי' בסניירי ולה היה נמלא לכו ספר שיהיה מוגה ולא פ"ח שכוכל להסמך עליו - דמיון זה אם מלה החת היא בו"יו או בלא וי"ו לא הוינן ידעין לאיכוחי כמאן אלולי המסרה כהא דכתבו התוספות ביבמות ס"פ מלות חליכה גבי אמר אביי האי מאן למקרי גט חלילה לא ליקרי לדידה לא לחודיה וחבה יבמי לחודיה דמשמע אבה יבמי כו' עד רב אשי אשכחיה לרב כהכא דקתלטער ומקרי לה ולא אבה יבמי אמר ליה לא סבר ליה מר להא דמבא אמר ליה מודה רבא בלא אבה יבמי ע"ל:

לכתבו התומים וויל לא אבה כתוב בספרים מדוייקים וכן מוכמ במסירת לא מבה בירים ומכחל לא מבה בירים ומכחל לא מבה בירים בא מבה בירים ומכחל לא מבה בירים בירי

חבה ג' דסמיכילה חבה יי השחיקך לה חבה יבמי וישרחל לה אבה ליו ויש שנים ריש במשנה תורה ולח חבה סיחון ולח חבה יי׳ לשמוע חל בלעם ויש פסו' דלח שייכי' לחותו מסורת ולח אבה נושא כליו לשחול וגם אל מלך מוחב שלח ולח חכה דיפחח על"ל החו" הנך רוחה בעיניך שחלולי המשודת היינו מסופקים אי הוה קרינו לא אבה או ולא אבה ומדקא חזיכן דבמסורת אחר לחיכון ג'לח חכה ומיני דין חד מנהון ידעיכן בכירור דלח קרי ולח חבה ודכוו' פובה לחין משפר י וחו במס'מני לה ומלה החרף ולית חד מנהון ולה וחמר חינון כך וכך בבירור ידענן לשחרת כתבין וקרי'ולת וכן המשל י"ר פסוקים חים בהזו לח לח ולח חו ההפך וכן כולם וכן חת חת וחת כהם דחמריכן חך חת הוהב ואת הנסף את הנחשת הת הברול את הבדיל ואת העופרת כת' עליו בעל המסורת וסימניך דהבא למלכיא ופי' כי כך דינו ואינין ב'פסו' דנסבין הלין וו"ין מניינת והח ובתרת וחת ושהרת חת דין ופסו'ויהי כשמוע כל המלכים דיהושע החתי והאמורי הכנעני הפריזי החוי זהיבוסי ופי' דהבא אך את הזהב למלכיא זיה" בשמוע כל המלכים . הנך רומה לחות לשון בעל המסורת וקילר לשונו ובזה הודיענו כילד קריחת וכתיבת הפסוק וחלולי בעל המפורת היכ' הויכן ידעין חם הוא מלינן פתוב החתי והסתורי והכנעני והפריזי לח הוינן ידעץ להוכחה אם חמת הושקר וכן במלחים וחסרים דים לכו חם למקרא ואם למסורות ומיהו פלוגחא היח מתה עבדינן עיקר כגין בפ' כילד לולין גבי בכי' אחד יאכל ודכוות' בפרק המת דסוכה סוכות שוכת וחיכת לקהויי ולחקושי טובת בהת ועיין בתום פרק קמה דסוכה . והות הדין בקריץ ולה כתיבין וקמלין ופחחין והמקומות שהם משתנין בטעמה ודכוו לוכה לחין מספר - וחו ג"כ במנייל דמני המסורת בחמרו ג׳ או ד׳ או זולתו תכולהו ילפינן כתה וכמה דינין ודרשת כהא לאמרי׳ בתסורת ברחשית ג'ר'פ ושי' ברחשית כרח י ברחשית מחלכת יהויקים - ברחשית מחלכת לדקוה היוצו דאחרי במסכת ערכין ס"פיש בערכין בקש הק'בה להחוי את העולם לחוהו ובהו בשביל יהויקי׳ כיון שנפחכל בדורו נחישבה דעחו בקש הק"כה להחזיר את בעולם לתהו ובוהו מפני דורו של לדקיהו כיון שנסתכל בלדקיהו נתישבה דעתו עיכ : ותו גרסיי במסורת ויכדל ג' ויכדל אלהים בין החור יובדל צין המים חשר מחחת לרקיתי ויבדל דוד ושרי הגבת בד"ה כ"ה : בדחמר בערבי פסחי כל הפוחת לח יפחות מניהבדלות ולח יוסיף על ז' בשלמי אין מוסיפין על ז' להת' הא חשיב ז' הבדלות ולא אשכחן עפי אלא ג' אמאי משום לג'פעמים כחיב ויבדל והבדלה רחשונה היתה במולחי שבת לפיכך עושים ג' הכדלות במולחי שבת בין הדש לחול בין חור לחושך בין ישראל לעמים י ובין יום השביעי לששת ימי המעשה בכלל בין קדש לחול ואומרים אוחו כדי לסמוך לחתינוה מעין חתיפה . וחו ברסי׳ כמסורת פתוח ד'וסי׳ וכלכלי פתוח. שרשי פתוח אלי מים. קבר פתוח נרונס . חשפתו כקבר פתוח . וחינון כננד ד' מדות שהם בכלי חרם נקב בלכונם חשקה נפפל חלקדש בימי חצחת הייכו וכל כלי פתוח וגו' ועדיין כלי הוח

לורעי' נקב בשורם קמן מהור הוא לודעים אם היה בעלין נקוב אינו מקבל שותיה היינו שדשי פחוח דחיוב ועדיין כלי הוא לקבל בו זחים נקב בחוליה זיח טהיד העשוי לחוכלין היינו קבר פחוח גרונם דתלים דסתם הכילה כזיח ועדיין כלי הוא לגמרי והיינו השפתו פחוח כלומר כוה לרמונים נקב במוליה רמון עהור הוא לגמרי והיינו השפתו פחוח כלומר כשהכלי במוליה רמון נדמה לאשפה דשוב אין חורת פלי עליו: והרבה מסימנים אלו נדרשים בכ"הג לחין מספר ומהם מפוזרים במרדכי ובחשובות מהר"ם כדפסק בהכוני שהם ב"י הפוני פלעוני הכוני כל חליתי ע"ש וחין ספק כי מדים הסימנים להיותם ז' או ד' או י' או ג' כולם לפורף גדול ולח לחנם וזה מוכיח על קדושת חורתינו הקדושה זלה לחנם נסמכו ופן כשהמסר מביחה הסימן בלשון תרבום ישבו לדרוש ולהבין ולפן כל מה שיכולתי למכוח ולקפ מהם מכל בלשון תרבום ישבו לדרוש ולהבין ולפן כל מה שיכולתי למכוח ולקפ מהם מכל בלשון תרבום ישבו לי כולם לקסחי ושתחים בכ"ד זה במקומות שהיו שייכים מפרי המסר' שהיו לי כולם לקסחי ושתחים בכ"ד זה במקומות שהיו שייכים וחורתי וחקנתים במסרה הגדולה כדי שבכקלה ימלהו וחלו הייתי רולה להגר הרבה ולהביח תועלות המסרה כולן ורחיותיהם היה החורך גדול ולהג הרבה ולהביח תועלות המסרה כולן ורחיותים היה החורך גדול ולהג הרבה יציעת בשר:

לבתיות כי ראיתי התועלת הגדול הנחשך מהמסרה גדולה וקמנה ומסרה רבחא גליתי און השר דניאל בימבי רגי יל"ו והודעמיו התוענת שיחשך ממנה או שם כל מאמני כחו לשלות בכל אלו הגלילות לחפש כל מה שיחלא מהמסףה וח"ל נאגלולו לידינו משלרי המס מה שאיפשר לההגלגל והשר הנו" לא כתעלל וידו לא קפן וימינו לא השיב חחיר מלהזיל זהב מכיסו בהולאת קניית הספרים והשלוחים השר נשחדלו לחפשם בחורים ונסדקים ובכל מקים שהיו:

ואחר שראיתי בספרי המסרה והחבוננחי בהם ראיתי מפולבלי' בחכלית ומשובשים עד שחין בהם בית חשל חין שם מח הייכו הפסוקים שהיה מביא צעל המסורת והבלבול הגדול שהיה בהם כי אותם הספרים שהיה בהם המסרה סביב לח היתה המסרה כתובה כסלר הפסוקים שהיה בעמוד דמיון זה חם היוה' או ו'פסיקים בעמוד האי מתחיל ויאמר וחב' ויבד וחב' וזה והד' וישלח וההי ותשב המסורת היה מתחיל וישלת כ"ב והחר כך ויגד כ"ל והח"כ וחשב ט"ו בלי סדר ותיקון ורובס היו כתובים בקשרים וליורים עד שלא היה באפשרות להבין מהן שום דבר כי כוונת הסופר היתה ליפות כתיבתו ולא להבין ולעיין בה י וגם ברובס במשל היו ברחש הדף כמו ד'שורוח ולמטתכמו ה'לטולם הסיפר לח הית מושיף ולה בורע והם הירה ה"ב או לשון מסורת בדול היה מפסיק בהחלע או ברחש וכן מקלר מהם הרבה כדי להשוות שורותיו ונשרחיתי כל זה הבלבול נערתי חנני בתחלה לשים כל המסורת על סדר הפסיקים ואח"כ חכשתי בספרי המסרה שהיו לי הבירים לבד זולת מה שהיה כתו סביב המקדח ובמקומוי שהיה הדליג מהסופר והקלור כדי להשווח השירית שיהיו במספר ד'למעלה וה' למשה חז הייתי מבקש בחבורי המסרה והייתי מתקנס על נכן, ובמקומו׳ שמלחתי הפרש בין ספרי המסרה זה אומר בכה וזה אומר בכה הבאתי דעות שניהם וכן ימלח כחוב סביבו המקרא הואת שהדפסכו במסירת נקוד על הפלוגחה בהיות כי וינו מלשון בעל המסורת . וכן במקימות שהיה קשה לי על לשין ספר החד מהמסרה שלת הייתי מולח כלבריו ברוב הפפרים ובמסרה המרח במופן החר ולח היה קשה ובמקומו׳ שהיה קשה מדידיה חדידיה מו שהיה טעו׳ הייתי חוקר עד שהייתי מולא האמת לעניות דעתי ובמקומו הנחתי הדבר בספק : וכן כמה מיני קהוון בחשר ימצא כתו" סביבות כ"ד זה שהדפסנו - והשם יודע כמה טורת עברתי על זה וכבר זה מפורסם לכל מי שראה אותי מחעסק בו: ובהגהת הפסוקים לא היה איפשר שהייתי יכול להגיה חח"ב שהייתי יודע כל הכ"ד על פה וזה נעלם ממני ומלולי ספר ה' הנקרא שמו קונקור"דנס"ייה חברו חכם ה' קרוב לומנינו זה בכתו מ שנה שמו רבי ילחק נתן זג'ל שכבר כדפם פה וינינייא בבית דפיסינו לא היה באפשר שהייתי יכול להגיה והוא כלייקר מקיף כל קפרי המכתב הקדום ומבאר כל המבתוב הקדוש בחברו כל שם ופועל עם הדומה לו וברחש כל שם ופועל מחרש התיבה הזחח פי'כך וכך או תפרד לכך וכך רחשים ופי'כך וכך ובניינו חוחם הציונים בחליקה כל פרשה ופרשה ופל נביא ולציא לכך וכך פרשיות ובכל חיבה רוסם זאת תמלה מסיבן פלוני בפסוק ד'או כ'או' ל' שבסבת זה תכף בנקלה ימלא המבוקש וחס פסוק חחד יש לו ד' חוה' פעלים ושמות כגון וכנל ידי כסיתיד תמלא פסוק זה בשרש לל ובשרש יד ובשרש כסה עד שאם איכך מסיג או זוכר לידע כי אם תיבה א' שהיא פועל או שם מהפסוק חכף תחלא מבוקשך בשרם הפועל או השם ההיה . וגדולה מעלת וחועלה זה הספר לחין תכלית וזילתו וכלעדו חין דרך לעיין במסורת למלוח הפסוק שלריך תכף כי חס לרי שהמעיין יבהש הפסוק שמבים המסידת חו זולתו שלרי' יעבר זמן רבכי יבחו פסוקים שלח ידע בחיזה נביח הם וחפילו ידעו נריך שיבקש כל הנביח ולחוכל עלמח מקרח במירי ומי שהגיע ספר זה לידו אין לריך לו לשרשי הקחחי כי יש בו השרשים מוסף עליו המורה מקום מכל פסיקי המקרח לה יחסר עוד החד. פוף דבר

בלעדיו לה הייתי יכול לעשות מת שעשיתי: ובחיות כי המסורת היה רב להלפיסו כולי סביב המקרא במקום בכבר הבחתי סימן ח' פעם ה' לה חשתי להביהו פעם החרת דמיון זה וישלח הם כ"ב בתבתי חותם כולם פעם אחת בסדר נח בפסיק וישלח את היונה כלהגעתי חח"ב בוישלח החר לחרליתי להחריך לכחבו פעם החריכי כבר נכחב ונחתם אבל כתבתי הוא נמסר בסדר נחי ובנביאים בהיות שהם גדולים וכל נבית יש בו בכתותו בכתו כ"ה פעם שיש בכל פרשה ופרשה אם הייתי כות' נמסר בנביא שלו לבד היה יולא שלרי בהפסדי שלא היה באפשרו' למלוא כי אם בקופי גדול והיה המעיין קן בו והיה מניחו מלבקשו לכן הולרכחי להשתמש בחלוקת הפרשיות שהכיא כספרי לבי ילחק נחן ספר הקינקיר דנלייה וכתבתי נמסר בנביה פלוכי בשימן פלוכי למען ירון קורה בו וחלו הייתי מולה חלוקת הפרשיות שחלקו בעלי המסרה בכל התקרא הייתי יותר חפץ להשתמש ממנה מזולתה ואח"ב הגיעה לידו לחחר שכבר במעם השלמתי ממרתי להדפיסה גם היח לבל תשתכח וחחבד מישרחל: וכדי שיהיה המסורת שלם הולרכתי לחקן הנדולה שאין באפשרות להדפיסה סביב ולחבר אח"כ המסורת שום ספר כי היא בכמוחה הרבה וסדרתיה כדהך הערוך ממש למען ירון קורא בה: וכן כל תה שהדפסנו מהחסרה מביב הכ"ד דהיינו מהחסרי החמלעים לא הגדולה חזרתי' וחברתי אותה עם המסרה הגדולה שסדרתי במו הערוך ולא חשתי להביח כי חם רחשי פרקים כנון וישב ט"ו נחסר בנכיח פלוני בסית' פלוני וכן כל מה שנשמם וזה לסבה : המשל אם המעיין יעיין בנבים מו זולחו באותו העמוד ים י' או י"א פסוקים בכל פפוק לא ימנע שלא חהיה בו חיבה ששייך בהמסירת והמסרה קסנה היא בכל מיבה ששיד בה מסורת ואומרת ד' או ל'או ש"ו וזה לא ביה בחפשר לכתו המסורת כולו שהיה שייך לחותו לף שחם היו שייכי' י' תיבות

בלבושחין בכ"דוה כל המסורת ששייך בו לכן הולרכתי לליין בשרש התיבה ההיח במסרה רבחא באיזה מקום נדפם בנביא פלוני בסימן פלוני וכן בהרבה מקומות השמיטו המדפיסים הרבה מהסימני לסיבת שחירע להם להיות העמוד ארוך כדרך שיארע למלאכת הדפום הולרכתי לחזור ולמברם במסרה גדולה ולכן דונדה ימלא הרבה פעמים כתוב סביבו' העמוד נמסר במס' רבתא י וכן בסימנים הגדולים מל"ט וכ"ה שהיו שייכי לחוחו עמוד שלה היה בחפשר להדפיסם במקומם יען היותם ארוכים והעמוד היה קטן מהכיל כל הסימן וכן באלפא בי"תות המסרה רבתא שהיו שייכים בעמיד כחבתי סביב העמוד במסרה זה הוא חד מן א"ב פלוכי ונמסר במסרה רבתה במערכת הות פלוכי לבל ישיג שום טורח למעיין לבקש י וחין לתמוה כשימלה כתוב במסרה נמסר בשמוחל ב' חו חלקב' חו ה'וכן במלכים ב' וכן בד"ה ב' ובעירה ג"ב בנחמיה וזה כי מניח חלוקת פרשיות החירה והנביאים והכתובים הכתוב בק"ונקור" דנסית חלק שמואל לב' חלקים ולן מלכים

ולוה משורא עד דברי נחמיה בן חכליה משם וחילך קרא שמו נחמיה: ולוה מאחר

א ואלה שמות בני ישראל

למסורת הבאתי מהם ד'או הי על הרוב לדוחק רוחב העמוד והמעיין לא ידע שנשתמשכו בחלוקות ופימליי מחבר הקונקורי דנפייא אנורחי לכתוב אחד הקדמת ז אם הם במקום אחר כבר נדפסי ובאיזה מקום הם כדי לבקשם במקומם ויחשב זאת כל החלוקות והסימנים הללו שאם בה דפסה נשמט אי זה סימן בשגגה כבר יוכל לחקן מחחר שהם כדפסים חחר הקדמחיזחת ובכ"ד זה בכל חלוקה וחלוקה הדפסנו הסימן שפייך למען ירוץ קורא בו למצוא מכוקשו כשאומר במסורת כמסר בסימן פלוני:

לא נמנע ממני בכל מאדי וכחילעשות ולחקן המשרה בכל התיקונים שחיפשר כדי להשחירה ברה וטהורה ולהרחוח העמים והשרים חת יופיה כי טובת מראה היא ווה לאוהבי חוצלת אחימו בני ישראל וחפארת תורתיכו הקדושה והתמימה ולמלחת תחות ושחלת השר דניחל בומביר'ני יל"ו במה שחיפשר אנ"פ שכספו היתה גדולה מהשגתי וכן במסרשים שמחיכל מחמלי כחי לחקן המעוות במה שחפשר ובמה שהשיגה בו עניות דעתי לשם שחים ולהועיל לבני עמנו ולא נסוגותי אחיר בשביל הטורח הרב כי שינה לעיני לא נחתי לשרוע הן בחורף הן בקיץ ולא מששתי לקום בלילה לקור וזולתו כי מפני וכוונתי היחה לראות תכלית המלחכה מלחכת הקדם · ישתבח הבורח חשר זיפני להתחיל ולהשלים זכרה לי אלהי לפובה אמן:

שופטים

וזה לך מספר הפרשיות שעליהם נרשמו הסימנים

<del></del>		•	
ה ויקרא משה אל כל ישראל	פו וידב'ונו'איש אישׁ כייחיה זכ	ב וילך איש מביח לוי	בראשית פרשיותיו
ו וואח המצוה	יו וידברונו' אחרי מות	ג ומשההיה רועה	חמשים
ז כייביאדיי׳ אלהיד	יו וידבר וגו דבראלאהרן	ד ויען משהויאמר	
ה כל המצוה אשר אנכי מצוך	יח וידברונו' כמעש'ארץ מצרים	ה ואחר באו משה ואהרן	א בראשית
ם שטע ישראל אחה עוכר היום	ים וידברוגו' קדושים תהיו	ו ויאפריי ל פשה עתה תראה	ב ויכולו השמים
י בעת ההיא אמר יי אלי	ך וידבר וגום אבני ישרא האם'	ז וירבר יי׳ אל משה לאמר	נ ויהיו שניהם ערומים
יא ואהבתאתיי אלהיך	בא ויאמר ונו' אמור א הכהנים	ויאמריי' אל משה אמור	ד והארםירע
יב אלה החקים והמשפפים	כב וירברונו' דכר א אהרן וינזרו	אל אהרן	ה זה ספר תולרות
ינ את כל הדבר אשר אנכי מצו'	כג וידבר ונו' מועדי יו'	ם ויאסר יי למשה בא לפרעה	ך ויהיכי החל האדם
יד בנים אתם ליו' אלהיכם	בד וידברונו' צו את בני ישראל	י ויאמ' יי'א משהבאוגו'כיאני	ז ויאמר יי' לנח בא אתה
מו מקץ שבע שנים	כה וידבריי אל משה בהד פיני	יא ויאמר יי' אל משה עור נגע	ת ויוכור אלהים את נח
יו שמוראת חרש האביב	כו לא תעשו לכם אלילים	יב ויאמר יי' אל משה ואל אהרן	פר ויברך אלהים את נח
יו לאתובחליי אלהיך	כז וירברוגו' איש כי יפליא	החרש	י ואלה הולדום בניגה
יח לא יהיה לכהנים הלוים	arus.	יוני קרש ליכל בכור	יא ויהי כל הארץ שפה אחת
ים בייברית יי'אלהיף	מדב סיני פרשיותיולו	יד דבר אל בני ישראל וישבו	יב ויאמריי אל אברם לך לך
ד, כיתצא למלחמה	א וירברוגו' במדבר סיני	טו אשירהליי בינאהגאה	יג ויעל אכרם ממצרים
בא בייםצאחלל		יו ויםעו מאלים	יד ויהי ביםי אמרפל
כב לא תראה את שור אחיף	ב וירבר ונו איש של דגלו ג ואלה חולרות אהרן	יו ויסעוכל עדת בניישרא	פו אחר הדברים האלה
כנ לאיקחאישאת אשרת אבינ	ד וידבר ונו' נשא את ראש בני	יח וישמעיתרו	ין ושרי אשת אברם
כד כייקח איש אשרה ובעלות	ה וירברוגר צואת בניישראל	ים בחדש השלישי	יו ויהיאברם בן חשעים שנוה
כה כי יהיהריב ביןאנשים	ו וירב וגו איש או אשה כן יפלי	ד וידבר אלהים את כל הרברים	יח וירא אליו יו' באלוני ממרא
כו והיהכיחבא	ז ויהי ביום כלות	בא ואלה המשפטים	ים ויבואו שני המלאכים סדומה
בז ויצו משה וזקניישראל	ח וירבר ונו'בהעלותר	כב אם במחתרה ימצא	ויסע משם אברם
כח והיה אם שמועתשמע	ט וידברוגו ויעשובני ישראל	בג לאתשאשמעשוא	כא ויי' פקד את שרה
כם ויקרא משה אל כל ישראל	י וירבר עשה לרחצוצרות	כד ואל משה אמר עלה	ככ ויהי אחר הרברים האלה
ל והיהכי יבאו אליך	יא ויהיהעם כמתאוננים	כה וידבר וגו' ויקתו לי תרופה	כג ויהיו חיי שרה
לא וילך משה	יג וחדבר מרים	כו ואת המשכן תעשה	כד ואכרהם זקן באבימים
לב האזינו השמים	יג ואחרנסעו העם	כן ועשיח את המזבח	כה ויוסף אברהסויקח אשה
לנ וזאת הברכה	יר ותשאכל הערה	בח חוקת עולם לרורותיכם	בו ויהירעכ בארץ מלבד
לר ויעל משה	טו וירבר וגו'כי תבואו אל ארץ	בט חוקת עולם לו ולורעו	בז ויהיכי זקןיצחק
1.22.27.17	•	ל ועשית מובח מקטר קטרת	בח ויקרא יצחק אל יעקב
יהושע פרשיותיו כ'ד	יו ויקח קרח	לא וירבר ונו' ראה קראתי כשם	כם וישא יעקב את רגליו
•	יו וירברוגו׳ אמיראל אלעור	לא דין בי ובי ואוז קי אוז בטם לב וירא העם כי בושש משה	ל ותרא רחלכי לא ילדה
א וירי אחרי מות משה	יח ויאמרני אל אהרן אחוז בניך	לב הוא ועם בי בי שעם שוו	לא משמעאח דברי בני לבן
ב וישלחיהושעבן נון	ד ויבואו כני ישראל כל הערה	לד ויאמריי' ונו'פסל לך	לב וישכם לבן כבקה
ג וישכם יהושע בבק' ד ויהיכאשר חטו כל הגוי	כא ויראו כל העדה	לת רקהלמשה	לג וישאיעקב עיניו
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	כב ויסעובני ישראל ויהנו	לו ועשה בצלאל ואהליאב	לד וחצאדינה
ה ויהי כשמוע כל מלכי האמורי	כג ויאמר כלעם אל בלק בנה לי	לז ויעש בצלאל את הארון	לה ויאמר אל הים אל יעקב
ו ויריהו סוגרת וססוגרת	כד וירא בלע'כי טוב בעיני	לח ויעש את מזבח העולה	לו ואלה תולדות עשו
ז ויפעלו בני ישראל מעל בחרם	כה וישב ישראל בשטים	לש ומןהתכלת והארגמן	לז יוסף בןשבע עשרה שנה
ח ויאמר יי' אל יהושע אל חירא	בו זיאמר יי׳ אל משה ואל אעזר	ם וידברונו ביו החדש הראשון	לח ויהי בעת ההיאוירד יהודה
ט ויהי כשמוע כל המלכים	כז ותקרבנה בנותצלפחד		לם ויוםף הגרד טצרימה
י ויהיכשמוע אדני צרק	כת וידברוגו את קרבני לחמי	ויקרא פרשיותיוב ז	מ ויהיאחר הרברים האהחטאו
יא ויהי בשמועמלך חצור	כם ובחדש השביעי		מא ויהי מקץ שנחים
יב ואלה פלכי הארץ	ל ויאמר משה אלכני ישראל	א ויקרא אל משה	מב ויראיעקב כייש שבר
יג ויהושעוקן	לא וירברוגו'נקוםנקמת	ב ונפש כיחקריב קרכן	כוג והרעב כבד בארץ
יד ואלהאשר נחלו בני ישראבל	לב ומקנהרב היהלבני גר	ג ואם זבח השלמים קרבנו	מר ויצו אח אשר על ביחו
מו ויהי הגורל לשמה יהורה	לג אלה מסעי	ד וידבר וגו' נפשכי תחמא	מה ולאיכול יוסף להתאפק
יו ויצא הגורל לבנייום ף	לר וידבר וגו'צואת בני ישראל	ה ונפשכי החטא	מו וימעישראל וכל אשר לו
יז ויהיהגורל למטהמנשה	לה וירב' ונו' בערכות מואב	ו וידבר ונו'צואת אהרן	מז ויכאיוסף ויגדלפרעה
יח ויקהלו כד עדת בני ישראל	לו ויקרבו ראשי האכות	ז וואת תורת זבח השלמים	פת ויהי אחר הרברים האלדה
ים ויצא הגורל השני לשמעון	steffelt mass implies it.	ח וידברוגו' קחאהרן	ויאם' ליוםף
ד וירכריי'אליהושע	דברים פרשיותיו לה	ם ויהי ביום השמיני	מם ויקרא יעקב לבניו
כא ויגשוראשי	· · ·	י ויקחובני אהרן	ויפול יופף על פני אכיו
בב אזיקראיהושע	א אלה הרברים	יא מדברוגו' זאת החיה	**
כג ויהי מימים רבים	ב ונפן ונסע המדברה	יב וירברוגו' אשהכיחוריע	שמותפרשיותיומ
כד ויאסוף יהושע אח כל שכמי	ג ונפן ונעל דרך הבשן	יג וירבר וגו'אדם כי יהיה בעור	
m	ד ונהה ושרשל שמנו	יר זאת תהיה תורת המצורט	ואלה שמות בני ישרעם

יך זאת תהיה חורת המצורע ד ועתהישראל שמע

בספר הפרשית שנליהם נרשיו הסכנים

*			
But see of the state of the	כה ויהי בשנה התשיעה למלכו	עמון	שפטיםפרשיותיוכא
भारतरसंख्यासतीच्यात वसी अ		יא ויהילחשובת השנה	
ד אב השוב ישראל כאכיל	ישעיה פרשיותיד מו	יב חשלח יי׳ את נתן אל דוד	א ויהי אחרי מוח יהישע
ה שומשובחוצות ידשלם		יג ויהי אחרי כן ולאבשלום בן	ב ויעל מלאך יי' מן הגלגל
	אוןישעיהוי	•	ואלה הנוים אשר הניחיי
ו העיציבטיםין ה הדבר אשר הההאליים הד	ב הרבר אשר חזה יששיהו	יד ואכשלום ברחוילףאל גשוד	ד׳ ויוםיפו בני ישראל ונו' ויחוק
		· ·	ה ותשר דבורה
MEN LOUGHENT WE WENT IN			ו' ויעשו בניישראל להרע
מ מיחנני בשדמר שלון	ור והחויקו שבענשים באיש	אכשלום	וישכם ירובעל ז' וישכם ירובעל
שבען את הרב' אשר דבר ה	אחר	יו ודור עבר מעם מהראש	
יא חובר אשר היהאל דבהו	ה אשירה נא ליריף	יו ויאמראחיחופל אל אבשלו"	רו ויאמרו אליו איש אפרים
יב צריק אחהיי כי אייבאליני	ו בשנת מות המלך עזיהו	יח ויפקור דוד את הע'אשר אתור	פ וילך אבימלך בן ירובעל
ית בהשטר יי הלית וקתיים לר	ייהי בימי אחן בן יחם	ים וירגזהמלך ויעל על עלית	ס ויקם אחרין יאיר הגלערי
ول المال للالك عليه والمالة المالية	ח ויאמריי אלי קח לד גלייון	השער	יא' ויפתח הגלינרי
סר מאטר זי אלי אסיעטר משה	פ בעת הראשון הקל ארצרה	ר ושם נקרא איש בליעל	יב ויצעק איש אפרים
कर्त दक्षी केंद्र के नदीन मान क	י הוי החוקקים חקקי און	כא ויהירעכ בימי דוד	ינ ויוסיפו בניישרא לעשו' הרע
מקח לך אטוז	יא ויצא חומר מנועישי	כב וידבר דוד ליי	יד וירד שמשון חטנתה
יל חפאת יפורה כשכה	יב אורך יל כי אנפתבי	כנ נאם דורבן ישי	פו ויהי מימים בימי קציר
יח הדבר בלקום ויוד בית הקום	יג משא כבל		יו וילך שמשון עוחה
יש בהאטר יהולור וקניה	יד וקרוב לבא עחה	, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	יון ויהי איש מהר אפרים
• •	מו בשנת מות המלך אחו	and the same and the	ית בימים ההם אין טלך
י וישטע פשחה	יו שלחו בר מושל אריו	מרכים א	ים ויהיכימי'ההסומלךאין ביש'
בא הדבר בשל ייז אליו המלך	•	Same and the first of the	ן ויצאו כניישראל
כב בהאמר ייוררביים שיון יהוה"	יו משארמשק	א והטלך רור זקן	ם הצאו בכישו אל כא ואישישראל
כנ המירועים כאודים	יח הוי ארץ צלצלי	ב ויקרבן ימי דוד למוח	יאר ואישישואל
בר הראמיי ושטי קודאי תאניא	ים משא מצרים	ג והממלכה נכונה ביד שלמה	שמאל א
בה הרבר ונוי על כל עד ייה הה	ד בשנת כא תרתן אשרודה	ד ויהי המלך שלם מלך עלכל	M M LU
כו בראשית ממלכת יהויקים	כא משאמרברים	ישראל	מי ויהי איש אחד מן הרמתים
בר כה אטריי אליעשה לד	כב משאניא חזיון	ה ושלמה היה מושל בכל	ה היוף איש איון מון זו מינ בב ב ותחפלל חנה
כה מהר בשנה ההוא ביאשים	כנ משא צור	המשלכות	
כט ואלה רברי הספרא של שלפ	בר הנה ה' ביקק הארץ	ו ויהי כשמנים שנה	והנער שמול משרת
7:279	כה יי אלהי אתה אדומסך	ז ואת ביתובנה שלמה	ד' ויהי דבר שמואל
ל הרברונו כה אמרונו כתב	ביום ההוא יושר השיר ב	ת אויקהל שלמה	ה ופלשתים לקחו את ארון
לא בעת ההיא נאביי" אהיה	כו ביום ההוא יפקיר יו' בחרבו	ם. ויהי ככלות שלמה	דואלוזים
	כה היי עשרת גאות שכורי אפרי		ויהי ארון יי' בשרה פלשתים 🤄
לב הרבר וגו" בשנה הקשרה	בורות עשר וו גאוון שכוני אפרי כט הוי אריאל אריאל		ויבאו אנשי קרית יערים 🥱
לב ויהו דבר ייאל מביהו שביות		יא והמלך שלמה אהכ נשים	חל ויהי כי זקן שמואל
לר הוברוגו נמכד נאצרטלן	ל הוי בנים מוררים	יב וילך רחכעם שכם	פ ויהי איש מכנימין
לה הרבר וגו בישי החיקום בן	לא הוי היורדים מצרים לעורה	יג והנה אישאלהים בא מיהודה	י אמור לנער ויעביר לפנינו
לו חוד בשנ הרבועת ליהויקים	לב הולצרקיםלוד טלך	יר כעת ההיא חלה אביה	אי ויעל נחש העמוני
לה וימלוך סלף צדקיה	לג הוישוררואחהלא שרוד	טו ובשנת שמנה עשרה שנה	1 1 1
לה וישמע שפכה	לד קיבו גוים לשמוע	יו בשנת שלש לאפא	יב ויאמר שמואל אל כל ישראל
לט בשנה החשישה לציהה	לה ישושום מרבר וציה	יז ויאמר אליהו החשבי	סֹנֵ בן שנה שאול במלכו
מ הרברונו אחרשלה אום	לו ויהי בארבע עשרה שנה	יח ויהי ימים רבים ודבר י" היה	ויצא מצב פלשתים
נבמראדג	לז ויהי כשמוע השלך חזקיהו	ים ויריי היתה אל אליהו	פר ויאמר שמול אל שאול אותי
מא יהי בחדש השביעי בא	לח בימים ההם חלה חזקיה	ך וכן הרר מלך	שלחיי'
מה ויגשוכל שרי ההיילים	לט בעת ההיא שלת	י בן היות הכלו כא ויהי אחרי הרכרים האלה	יו האטריי אל שמואל ערמתי
מנ ויהי ככלוה ידכיהו לדבר :		בא היה און ברים האיזון כרם היה לנכות	לו׳ ויאספו פלשתים את מחניהם
	ם נחסונחמו עמי		יה ויהיככלותו לרבר אל שאול
מד הדבר וגו אלכל האפרים	מא החרישו אלי איים	פב וישבו שלש שנים	ים וידבר שאול אל יונתן כנו
פה הדבר אשר דכר ידכויהו	פב הן עבדי אתמוך בו	المراجعة الم	ויברה דוד מניות ברמה
מו אשר היה דבריי אל יוסיוא מו אשר היהוגראל פלשתים	פג ועתהכה אמר יו בוראן יעקב	מלכים ב	בא ויבא דודאל אחיםלך
מה אשו היו הגי אי פישתים מה למואת כה אמר יא"	מד ועחהשמעיעקב עברי מה ולאמר לירושלם חבנה	1	כב וילך דוד משם וימלפ
		א ויפשע מואב בישראל	בנ ויגידולדורלאם הנפלשתי
מט לבני עמון כה אברייי_	מו ברעבל ,	ב ויהי בהעלות יי' את אליהו	בר ויעל רור מש'וישב במצורות
נ הרבר אשר דבר יי'אל בבל	טד רריושביעל עפר	ג ויהורם בן אחאב מלך	בה וימת שמוא ויקבציכל ישרא
נא בהאמר יייהעני סעיד אבבל	מח שמעו זאת ביה יעק' הנקראי	ד ואש'אחח מנשיבני הנביאים	בו ויבואו הזיפים אל שאול
נב בן עשרי ואחד שטרה צדקיהו	מט שמש איים אלי	ה ונעמן שרצבא מלך ארם	
•	נ כה אמריי' אי זה ספר	ו ויאמרו בני זונביאים א אלישע	בו וולך דור לדרכו
יהוקאל פרשיותיו מה	נא שמעואלירורפיצרק	ו ויאמר אלישע שמעו דבר יי'	כה ויהי בימים ההם ויקכצו
	נב עורי עורי לבשי עווד	ח ואלישערבר אל האשה	פלשחים,
א ויהי בשלשים שנה	נג מי האמין לשמועתינו	מ ואלישע הנביא קרא לאחר	במ זיקבצו פלשחים את כל
ב ויאסר אלי בן אדם עמד על	נד רגיעקרה	י ולאחאב שבעים כנים	מחגיהם
נ ויאמר אליאת אשרתמצא	נו ונינקוו נה הויכל צמא	י ול אואב שבעים בנים יא ועתליה אם אחזיה	ייהי בבא דוד ואנשיו 🦠
	_		לא ופלשתיםנלחמיםבישראל
ד ואתה בן ארםקח לך לבנרה	נו כה אמר יי'שמרו משפט	יב בן שבע שנים יהואש במלכו	
ה ואמה בן אדם קחלך חרב	נו הצריק אכר	יג בשנת עשרים ושלש שנה	שמואל ב
ו ויהי דבר יין וגו' שים פניך אל	נח קרא בגרון	ליואש	
הריישראל	נם הולאקצרה יד ייי	יר בשנת שתום ליואש	א ויהיאחרי מות שאול,
ז ויהי דבריי' ונו' אל אדםרו	ם קוםי אורי כיבא אורך	מו בשנה עשרים ושבעשנה	ב ויהי אהריכן וישאל דורביי
ח ויהי בשנה הששית	םא רוח יי' אלהים עלי	לירבעם	ארוכה בין ותהי המלחמה ארוכה בין
ט ויקרא באזני קול גדול	סב למען ציוןלא אחשת	יו בשנח שבע עשר' שנה לפקח	ביתדוד
י ואראה והנה על הרקיע	םג מי זה כא מארום	יז בשנח שחים עשר שנה לאחז	E Lasses and
יא וחשא אוחירוח	סר לוקרעת שמים	יח ויהי בשנת שלש להושע	ף וישמעבן שאור כימת אבנר ה ויבאו כל שבטי ישרא אל דור
יב ויהי דבר יו וגו בחודבי המרי	ם. גוון עו שםים פה נדרשתי ללא שאלו		ון ויבאו בל שדם שו החליוו
יג ויהי דבר יו'וגו' הנבא על		ים ויהי כשמע המלך חזקיהו	ו ויוסף עוד דוד את כל בחור
יד ויבא אלי אניטי מבני ישראל	סו כהאפריי השמים כסאי	ך בימים ההם חלה חוקיהו	ויהיבי ישב המלך בביתו
יד ויבא אי ייבים טבני ישראק טו ויהי דבר יי טהיהיה עץ הגפן		כא וישככחוקיהו עם אבותיו	ה ויהי אחרי כן ויך דוד את
טו ויהי בי שויוויוען הגשן	ירמיה פרשיותיו גב	כב בן שמנ'שנה יאשיהו במלכו	הפלשתי
ון ויהי דכר יו'ונו הירעאת		כנ וישיבו את הפלך רבר	ויאמר דור הכי יש עוד אשר
יו ויהי דבריי וגו׳ חור חירה	א רברו ירסיה		ל היהיאחריבן וימת מלך בני
וּםשול		e e e e e e e e e e e e e e e e e e e	A CONTRACTOR OF THE STATE OF TH

פו מומור לרודיי' מי ינור

יח למנצח אשר דבר ליי'

ים למנצח השמים מספרים

כא לפנצח יי'בעוזך ישמח

כג פומור לרוד יי' רועי

פד לדור מומור ליי הארץ

כה לרוד אליך יי' נפשי אשא

כו שפטנייי כי אני בתומי

כו לרור יי' אורי וישעי

בח לרור אלידיי' אקרא

כט מזמור לרור הבו ליי׳

ל מומור שירחנכת הכית

לג רננו צדיקים ביי׳

לא לפנצחונו' בדיי' חסיתי

לר לרור בשנותו את טעמו

לה לדור ריבה יי את יריבי

לם למנצח לירותון אמרחי

ם למנצחונו' קוה קוחיייי

מא למנצח ונו אשרי משביל

מג שפטני אלהים וריבה ריבי

מר למנצח וגו' אלהים באוננו

מז למנצחוגו' כל העמים חקעו

מם למנצחוגוי שמעוזאת כל

נב למנצח בבא דואג הארופי

נו למנצח כאחוז אותו פלשחים

נח למנצח האמנ' אלם צדק

ם למנצח על שושן עדות

נט לטנצח בשלוח שאול וישפרו

סא למנצח שפעה אלהים רנתי

סב למנצח אך אל אלהי רופיה

םג מומור לדור בהיותו בפהבך

פה לפנצח לך דומיה תהלה

ם למנצח אלהים יחננו

סח לפנצח יקום אלהי׳

עא בך יי׳ חטיתי

מַם לפנצח הושיעניאלקים

ע לפנצח אלהים להצילני

עב לשלמה אלהים משפמיד

ער משכיל לאפף למה אהי זנחת

עו לפנצח קוליאל אלהי'אצעקה

עח משכיל לאסף האזינרה עמי

עם מומור לאסף אלהים באונוים

ם למנצח רועה ישראל האזינה

פנ שיר מומור לאסף אלהיםאל

פר למנצח מה ידידות משכנותיך

פו מומו שיר יפורתו בהררי קדש

פא למנצח הרנינולאלחים

פה למנצח רצית ע' ארצך

פו חפלה לרור

פכ מומור לאסף אלהים נצב

עג מומור לאסף אך מוב

עה לפנצח הודינו לך אלהי'

עו לפנצח נודע ביהורה

סו לפנצח הריעולאהייבל הארץ

מופול שוע שלווים מולל

לפנצח אתשחת לרוד מכחם

מזמור לאסף אל אלהים יי'

מו למנצח ונו' אלהים לנו

בת שיר מומור לכני קרח

נֹא לפנצח בבאאליו נחן

נג למנצח אמר גבל בלבו

נה למנצח האזינה אלהים

נד למנצה בכא הזיפים

מה למנצח רחשלבי

מב למנצחונו' כאיל חערוג

לב לרוד משביל אשרי נשוי פשע

לו למנצח ונו' נאם פשעלרשע

לז לרודאל התחרבמרעים לח מומור וגו' ייו אל בקצפך

מכתם לרוד שמרני אל

יו תפלרה לרוד שמערה ייצרק

ך לפנצח יענך יי' ביום צרד

כב למנצח אלי אלי למה עובחני

ומשול משל יח ויהי וגו' מהלכם אחם מושלי' ים ואתהשא קינה אל נשיאי ויהי בשנההשביעית כא ויהיונו שים פניך דרך כב ויהי וגו' התשפום החשפום כג שחים נשים בנות אם אחרו כד ויהיונו'כתבלך את שם היו' פה ויהי וגו'שים פניך לכני עמון כו ויהי בעשתי עשרה שנה בז ויהיונו' שאעלצור קינרה כח ויהי אמור לנגיר צור כם בשנה העשירית ויהיונו' הלילו הה ליום לא ויהי באחח עשרה שנה לב ויהי בעשתי עשרה שנה לג ויהי וגו' דכר אל בני עסך לד ויהיוגו הנבאעל רועה ישרא לה ויהיונו שים פנידא הרשעי לו ואתה בן אדם הנבא אל הרי ישראל היחה עלי יד יי לח ויהיונו שים פניך על גונ לם ואתה בואדם הנכא על גוג בעשרי וחמש שנה לגלותש טא ויביאני אל ההיכל מב ויוציאני אל החצר מג ויוליכני אל השער פר וישבאותי דרך שער המקרש מה ובהפילכם את הערץ מו כהאמר יי שער החצר מז וישיבני אל פתח הכית מח ואלה שמות השבשים רושע פרשיותיו יה דבר יי' אשר היה אל הושצ Ř אמרו לאחיכם עמי ויאסר יו' אלילך אהבאשרה į שמעו דבר וו' כני יש' כי רים שפעו זאת הכהנים ä בצר להם ישחרונני כרפאי לישראל אל חכך שופר Ħ אלתשסחישראל b גפן בוקק ישראל נדמה נרמה מלך ישראל אפרים רועה רוח כרבר אפרים רתח נשא וד האשם שומרין

יואלפרטיווייי

דפר יי' אשר היהאל יואל

והי אחרי כן אשפוך את רוחי

כי הנה בישים ההמה ונערו

עמוספ -שיותיו פ

בה אפר וי'על שלשה פשעי

שמעו את הרבר הוה פרורו

שטעו את הרבר הזה אשר

שמעי את הרבר הזה אשר

והנלתי אתכם מהלא לדמשה

בניוי יו׳ זהנה כלו' קיץ

מוצראניוי' יייוהנה יוצר

ם ראות איי נצב על המוכח

תקעו שופר בציון

ההיא

א דבריעשום

דבר יוי

אנכינושא

Ħ

Ì

Ì

יב משא דבר וי על ישראל. יר חנחיום כא ליי וחלק שללך מלאכיפרשיותיונ א משא דבר יו' אל ישראל ביד ב ועחה אליכם המצוה הואת

א אשריאיש למה בי שני וימ מומורלרוד בברחו ד למנצח ונו׳ בקראי ענני ה לפנצחונו יי אפרי חאוינה ו לפנצחונו הי אלבאפד ז שניוןלדור ח לפנצחונו' יי' אדוננו פ לפנצח אודה יי בכל לכי ל למהיי חעמוד ברחוק יא לשנצח לרוד כך יי חסיתי

יונה פרשיותיו ארבע

א ויהידבריי אליונה ב ויםןיי' דנ גרול ג ויהי דבריי אל יונה שנירו ר וירע אל יונה רעה גדולרה

מיכה פרשיותיוז

א רבר יו' אשר היה אל מיכרה הויחושבי און ואמר שמעונא ראשי יעקב

והיה כאחרית הימים יהיה הר ה עתה תתנורדיכת נדור

ו שמעונא את אשר יי אומר ז אללילי ביהייתי באספיקיץ

נחום פרשיותיו שלש

א משאננוה ספר חזון נחו' ב הנה על ההרים רגלי שבשר ג הוי עור דמים פלה

חבקוקפרשיותיו ג

א המשאשר חוח חבקוק על משטרתיאעמורה ג וו' שמעתו שמעך

צבניהפרשיותיוג

א הבריי' אשר היה אל צפניה ב מתקוששו וקושו ה הוימראה ונשונה

חניפרשיותיוב

א בשנת שתים לרריוש בשביעי בעשרים וא' לחדש

וכריהפרשיותיויד

א בחרש השמיני בשנת שתים ב ואשאאת עיני וארארה והנרה נ ויראני את יהושע וישב המלאד הרוכר כי ה ואשוב ואשא עיני וארא והנה ואשוכ ונו' והנה ארבע פרכבו' ויהי בשנת ארבע לדריוש ה ויהי דבר יי' קנאתי לציון ם משאדבריי בארץ חדרך י שאלו מיי' מטר

יא פתח לכנון רלתיך

ג הננישולח מלאכי ופנהדרך

תהקיםפרשיותיוקן

יב לפנצח ונז' הושיעהיי כינפר יג לפנצח הני עד אנא ייחשכחני יך למגצח לדור אמר נכל כלבו

פח שיר מומו'וגו'יי אהיישועקי פט משכיל לאיתן האזרחי צ תפלה לפשה איש האלהים צא יושב בסחר עליוו צכ מומורשיר ליום השכת צג יי'מלרגאות לבש צר אל נקמות יי' צה לכו נרננה ליו" צו שירו ליי' שירחרש צו יי' מלך תגל הארץ צח סומור שירוליי' שיר חדש צם יי' מלך ירגזו עמים מומו' לתורה הריעו ליו' קא לרור מזמור חפר ומשפמ קב חפלה לעני כי יעמוף לרוד ברכי נפשי את יי' קנ ברכי נפשי את יו' יו' אלתי קה הורולה' קראי בשמו הללויה הודו ליי' כי טוכ הודו ובו' יאסרו נאולייי׳ קח שיר שומור לרור נכון לבי קם למנצח ונו' אלהי ההלחי קי לדוד מזמור נאם יי' לארני קיא הללוירה אודרה יי' בכל לבב קיב הללוידה אשרי איש ירא יי היג הללוירה הללו עבדי יי' קיד בצאת ישראל ממצרים קטו לא לנו יי' לא לנו. קיו אהכתיכי ישםעיי

קֹד שיר המעלורוֹ אל וֹי בצרחה קכא שיר למעלו' אשא עיני קכב שיר המעלורת לדוד שמחתו קבג שיר המעלו אליד נשאתי קבר שיד המעלוח לדוד לוליייי קכה שירהמעלות מבוטחים ביין קֿבו שיר המעלות בשוב יי׳ קכז שיר הפעלות לשלמה קבח שיר חמעלות אשרי כלירא הכט שיר המעלורת רבוח צררוני קל שיר המעלות ממעמקים קלא שיר המעלו לדוד יו'לא גבה לקלב שיר הפעלות זבוריי. סלג שיר המעלות לדור הנה מה

הלר שיד המעלות הנה ברכו את

קלה הללויה הללואת שםיי

הוז הללו את יו כל נוים

קית הורו לוו' בי סוב

קים אשרי תמיפי דרך

קלו הודו לאלהי האלחים קלו על נהרוח בכל קלח לדור אורך בכל לבי קלם לפנצח וגו' יי חקרחני וחדינ קם למנצחונו' חלצנייי מארם קמא מומור לדור יי קראת ידחושי במכ משכיל לדור בהיותו בשער קמג מומו לדור יישמעה חפלתי קמר לרוד ברוך יי' צורי קמה תהלה לדוד ארוממד קמו הללויר הללינפשי ארניי קפו הללויה כי פוב ופרה

הללויה הללו אל בקרשו משרי פרשיותיו לא

המח הללוי הללו את יי מוהשמני

המב הללויה שירו ליי' שיר חדש

משלי שלמה צני אם תקח אמרי בני תורתי אל תשכח ٠, שמע בני מוסר אכ בני לחכמתי הקשיכה ל 🚓 בני אם ערבת לרעיך ז בני שמור אקרי

ח'הלא

נרשמר הסיפנים

	הסיבונ	נרשבר		3508	y T	רעויוו	הפ	ופר	מי	3	
<u>'</u>		I ion had find	***	8 3							
	ן המלך	יום ההוא נה	חב		ב מלי	ננאאיו	ל ם ש מו	ואו'.	ל נ	ח הלא חכמה תקרא	
		שנים עשר ה			במים	שמעו חו	ןאליהו	י ויע	לר.	ם חכמות בנתה ביתה	
	שורושמם	שם המלך אח	, h.			הואת ח				11120.0011 1011010 100	•
		 L				ו כתר לי				א מאוני מרמה תועבת יי'	
-	מיורתיו יב	יאל פרש	7			ירד לכי				ב אהכ מוסר אהב דעת	
_	•	. ,				איוב מן ד				ג כן הכם מוסר אכ	
		שנת שלש לו: ישנת שלש לו		-		לדת יע				ד חכמות נשים בנתה ביתה	
		בשנת שתי'לו				איוב אזר		**		ור מענה רך ישיב חמה	
=		בוכר נצר מלו				נכזבה		•		ו לארם מערכי לב	
		קצת ירחין חו				(4,5)	איובא	ריען:	מב	ז מובפת חרבה ושלוה בה	
77.		לשצר מלכא								ח לתאוה יבקש נפרד	
		פר קדם דריו			न	שירים	ר הע	שי		ם מוכרש הולך בתומו	
		שנת חרא לנ 				_				· לידהיין הומה שכר	7
-)		ונת שלש לם					השירינ		×	א תמרוקברע בינבחר שם מעושר רב	
		ונת אחת לדני				אהשרוג			٦	ב נבוו שם טעושו רב ג כי חשב ללחום את מושל	
		נתישלש לכו				בלילות		-	د		
		י בשנת אחח.			T		יפהרעי		٦	ד אל תקנא באנשי רעה ה כבוד אל הים הסתר רכר	
	ד מיפאר	ת ההיא יעמו	ב ובע	,,	י פיניני	נו ויאכל 			ī		
7	~***	נ מרינאניני		,			הלך דו		3	ר כשלג בקיץ ז אלתתהלל ביום מחר	
	دا لايا	ג פרשיוו		•		_	זחווכש		7		
	777771	שנת אחת. לכ	י פבי	K		12,	נך כאר	פיית	n	ח נסו ואין רורף רשע מאיש תוכחות מקשה עורף	
_		לה בני המר		.` 	•			. 6.1		ם אישי מכוחת טקשה עיון. דברי אגור בזיקא	
•		עהתדש השנ		- 2	- }	שיותיו	ופרו	דוו		א אל למלכים למואל	
•		שמעו צרי יה		7		***	בימישו	1-11	**	Missis Size in Missis	14
i	اري وي البيام ليا. الله وي البيام ليا.	ידין דריוש מק	רא	7			בי <i>כוי שו</i> מי מורט	_	x _	איוב פרשיותיו מב	
!		יר הדברים ה		7	•	•	טי טורע את חמ:				
		זהששתא מ			—w• =	ייי גייו שער ויישו				איש היה בארץ עוץ	ĸ
**************************************	יול (ביי של ביי) מלחת	הראשי אבור	ואל	ָ ה		,		ישועו	• •		3
٦ .	יו אלי	לות אלהנגש	ובכי		7	שיותי	ה פרי	איר ז	•	אחריכן פחח איוב	2
)	1011	תפלל עזרא:		9	, • •	• ,, •	1	,_ s	•	ויעןאליפז	3
,		•					ישבה	איכה	×	קרא נא היש עונך	77
•	יררו לר פצי	יה פרשי	ברבי				יעיב	איכה		ויעןאיוב לו שקול	1
•	Hang. 1.39 11		_				גבר	אני ד	2	הלא צבא לאנוש עלי ארץ	7
•	رد وللوجع:	י נחמיה בןת	דבר	*		זב.	יועם זו	איכה	٦	ויען בלדר	П
•	11.	בחרשניסן	ויהי	3						ויען איוב אמנם ירעתיכיכן	O
.	רדו הנדוכי	ז אלישיב ה	ויהב	_ د	ביב	שיותי	ז פרי	הכר	כו	נקטה נפשי בחיי	•
•		כאשר שמע		7					1	ויען צופר	*
٠,		צשר אומרים		'n		ודור	הלת כ	יבריכ	7 8	ויען איוב אמנם כי אחם עם	
•		כאשר נשמע		1	83	וֹבי לכה				הן כל ראתה עיני	T
70		אשר נכנתה אשר נכנתה		ř		כל חפץ	זוועתל	יכל זכ	ג ל	אם חרוצים ימיו	
7		ו הכהנים והי				ראה את				ריען אליפז	מו
כ		עשרים וארנ			•	שיורכן	הל על י	זל תכ	ה א	ויען איוב שמעתי כאלה	
2	בעור ליויי ~~ב~~ ליהני	החתומים נחכ	ועל ו	•	WDW	תחתה	ו ראיתי	ן רעד	ו יע	רוחי חובלה	
	ברגונקרה. 1177 -	שרי העם ביו	וישבו	*	AFG	: יוּתר לּוּ	הכל מה	רבים	ז מ	ויען כלרד	
2	ישים.	ו הכהניםוהל הכהניםוהל	ואלה	יב		זיר פניו	ארםתא	במת	ח ח		ים
		ההוא יקרא			t	והחכשיו					
<u>ַ</u>	,	. 4					ת יבאי				87
	NE	ברי הימיו	٠ وير		-	פני הכני	חמך על	ילה לו	יא ש	ויען אליפו	22
		•				41	ת בורא	כור א	יב ה		J:
כ		שת אנוש	_	X			440			מרוע משרי לא נצפנו עחים	32
$\supset$		ו כני ישראל	_		UY	יורגיו	פרש	75	にと	ויען כלרר	נה
		ה היו כני דור		2						ויען איוב מה עזרת ללא כח	7.
5		יהודה פרץ		7			יפי ארוי				
7	ישראל	ראובן בכור		ה		שוך חכ					
7	•	לוי גרשום		1		רל המל					D.
7	•	ייששכר		7		וכל אשו				יתנני כירחי קדם	>=
L				500	961	שוו ורולר	ח דלוווכו	199 99	11 5	רנוחה אחהו עלו אנורות	- 1

יא ויקבציבל ישראל יב ואלה הבאים אל דוד לנקלנ יג וועץ דאר יד וישלה ווידם טר ויינש לו בחים בעיר דור יר פיביאואהאדון האלוףם יו ויהי כאשר ישב דוד ידו נידא אחורי בנניך דוד ים חוף אחריכן זיםח ר ויהי לעת תשובת השנק כא וישמד שמן על ישראל כבויאפר דוד אה המא כנ ודור זקן ושבע ימים כד אלבני אהרן מהלקותם כה ויכדל רוד ושרי הצבא בו למחלקות ולשוערים בז ובני ישראל למספרם

דכריהיםים ב

ויאמר שלמה לבנות ביות

ויתחוק שלמוה

R

כחויקהל רודאת כל שריישוש כם ויאמר דוד המלך לכל הכנהבי

> ויחל שלמה לבנום ויעש מזכת הנחשה או יקהל שלםה 18 אז אמר שלמדה 7 וככלות שלמה להחפלה ויהים קדעשרים שנה T ומלכת שבא שמעה ð וילך רחכעם שכמה יא ויכא החבעם יהושלם ויהי בהכין פלכות רוזכפם ינ בשנח שמנה עשר לשלך יד וישכב הוה עם אבוהיו פר ועזריהוכן יו כשנת שלשים ושש לשלבות יג וימלוך יהושפם יחו ויהו ליהושפט ששר וכבוור ים וישב יהושפנו מלך יחודה ד ויודי אחריכן באובניםואב כא וישכב יהושפמשם אבותים כב זימליכה יחשבי ירושלם אח אחזיהו כג ובשנה השביעית התחמק כר בן שבעשנים אאש בשלפר כה ויסלון אמציהו בנו הואתיו בר ויקחו כל עם יהודיאים עשיהו כז בן עשרים וחמש שנהיאחם כח בן עשרים שנה אחו במלכו כט יחוקיהו מלך בן עשרים וחמש שנה ל וישלח חוקיהו את כל ישחשל לא ובכלות כל זאת לב אחר הרכרים האלה לג בן שחים עשרה שנה במלבי לד בן שפנה יאשיהו

לה ויעל יאשיהו בירושלם

לו ויקרא עם הארץ

ברי הימים א

ם שת אנוש ה כני ישראל ה היו בני דוך י יהודה פרץ י ראובן בכור ישראל י לוי גרשום ולבנייששכר . ת ובנימן הוליד את כלע ם וכלישראל התיחשו ופלשחים נלחמים בישראל

סלק מספר הפרשיות שעליהם נרשמו הפסוקים איש איש על דגלו באותות

ה ויהי ביום השלישיותלכש

ז ויכא המלך והמן

ו בלילה ההוא נדרה שנת המלך

ועחה צחקו עלי צעירים

לא ברית כרתי לעיני לב וישבתו שלשת האנשים

•	ו על פי המסרה	אלין סרדי התורה	.
יט ולאשה ענל מרכק	יא כי ירחיב יי' אלהיך	בס ויביאואת המשכן	בראשית סרריו מנ
כ ויהי מהיום ההוא	יב בנים אחם ליי' אלהיכם		
כא ועתה תחוקנה יריכם		ספר ויקרא סדריו כג	אַ בראשית ב אלה חולרות השמים
כבויאטר אבנר אל דוד	יד שפטיםושטרים	א: ויקרא	ב אלה חולרות השמים ג ויאמרוי' אלהים הן
כנ וילך דור הלוךוגדול	מו אשימה עלי מלך	ב וירבר דנפשכי	יג זיאטו אי אלוויטוון. ד' זה ספר תולרות
כר ונאמן כיתך וממלכתך	יו כיתקרבאל עיר	ג וירבר דוהקרבן	אלה תולרות נח
כה חוק ונתחוק בער	יו כייקרא קן צפור	ד וירבר רקח את אררן	ו וידבראלהיםאלנת
כו ויאמר דוד אלנתן כז ויאמר המלך אל אבשי	יה כיתצא מחנה ים כי חרר נדר ליי' אלהיך	ה וידבר רייןושכר	ויהיו בני נח
כח ויאפריואב אל המלך	כ כיתקצרקצירך	ו וידבר דואת החית	דו לך לך מארצך
כם ויאמר חושי רעה רוד	כא ולקחת מראשית	וירבר ראשה כי חזהיע	ויהי רעב בארין
ל ויבאועכדי אבשלום	ככוהיה אם שמע	ת ואיש או אשהקרמאה	ויהי בימי אמרפל
לא ויאמר הצפה אני ראה	כג אתסנצבים	ם נידבר דוואת תהיה	אָא אָחר הדכרים האלה
לב ויעכר כל העם את	כד כיהמצוה	י וידבר דונחת נגע	יב ושרי אשת אברם
לג ויחמל המלך על מפיבשת	כה הזקרבו ימיך	יא וידכר דאיש איש כי יהיה	יג ויהי
לד מגדול ישועות מלכו	כו האזינו השמים	יב ואשהכי יזוב	יר וירא אליו יי'
	כז וואת הכרכה	יג וידבר דאשר	מו ויבאושני השלאכים
בלכים סרריו לה	מספר הסדרים קנ"ד	יד וידבר דכמעשהארץ	יו ויסעמשם אכרם
א והמלך דור זקן בא	- F = 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1,	מו וידבר דקדשים חהיו זון וכי חבאו אל הארץ ונטעתם	יו ויי' פקר את שרה
בי וגם ככה אמר המלך	נביאים ראשונים	יו ויאמר דאמר אל הכהנים	נֶת ויהיאחר הרכרים מו נאברהם זקן
ג והמלך שלמה		יח וירבר האשב יקריב	יים ואבי ווסוקן כ ואבא היום אל העין
ור יהודה וישראל רבים	ספר יהושע סדריו יד	ים וספרתםלכם	בא זיוסף אברהם
ה ושכנחיבחוך בני	א ויהיאחרי מות משה	ב וכי חמברו ממכר	בב ואלהתולרות יצחק
ו ויקם את העמורים	ב אחל גדלך	בא וכיימוך אחיך תנינא	בג ונהיכי זקן יצחק
ז ולאיכלו הכהנים	ג למעןדעת	בכ אם בחקתיחלכו	בר ניתן לך האלחים
ח להטוח לבבנו אליו	ד ויהייי' אח יהושע	בג וירבר ראיש כי יפליא	בה ויצא יעקב מבאר
ם יהייי אלהיך ברוך	ה וכל ישראל וזקניו		בו וירא יי'בי שנואה
י והאישירבעם גבור	ו ויאמר יו' אליהושע .	במרבר סדריו לב	בז ויוכר אלהים את רחל
יא כהאמריי לא תעלו	ואת כל המלכים	•	בת ויאפריי אליעקכשוב
יב ויהיאהריאכלו	ח ויהושעוקןבא	א במדבר	בט וישלח יעקב מלאכים
יג וישככאביהם עם	ם ושם חברון לפנים	יל די של רגלו	ל ויבאיעקב שלם
יר בשנח עשרים ושכע	י ותקרבנהבנות	ג אלה תולדות אברן ד אל תכריתו	לא וירא אלהים אל יעקב
טו ותאמר האשה אל	יא וצלעהאלף	ה כי תשפהאשתו	לב וישביעקב לג ויהיבעת ההיא
יו וירא כל העם יז והנה נכיא אחר ננש	פר אבל האופשליון	ו כהתברכו	לב היה בשוחהים לר ויוסף הורד מצרימה
ידו ויהי דבר יי אל אליקו	יב ויחןיי לישראל יד יידרעי דיי דעידי	ז ביום השביעי	לה ויהימקץ
ים וילך בכל דרך אסא	יד ויקראו בני ראוכן	ח וירבר דבהעלוחך	לו ויאסר פרעה אל עכדיו
כ ויראהו בני הנכיאים	שפטים סרריו יד	פ וירבר דעשהלך	לז ויאמר אליהם יוסף
כא עתה רוץ נא לקראתה	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	י אספהלי שכעיםאיש	לח ואל שרייתן לכם
כב ויכרה להם כרה גרולה	א ויהיאחריםותיהושע	יא היד יי' חקצר	לם ויגש אליו יהורה
כג ויצא העם ויבזר	ב ויעכרו העם את יי'	יב שלח לך אנשים	מ ואתיהודה שלח
כד וימהרוויקח איש	נ ואחריושמגר	יג עראנה יגאצוני	מא ויהי אחרי הרכרים 🔹
כה וילך משםויםצא	ר כן יעכרן כל איביך	יד כי תבאו אל הארץ	מב מקרא יעקב אל בניו
כו ויעשיהואש הישר	ה ויעש אלהים כן בלילה	פו ויקח קרת	ton them misself - bm
כז ויחן ייי אותם וירחמם	ו בירכם נחן אלהים	יו מטהלכית אב יז ואל הלוים חדבר	בפר שמות סדריו כט
כח וישכב עזריה עם אכותיו	ז ויגירו ליותם וילך	יז ואל וולריםווו בר יח וישלחמלאכים	א ואלה שמות!
כט וישכב אחו עם אבותיו	ח ויקם אחרי אבימלך	יחי שלוז מלאכים ים וירא בלק כן צפור	ב ומשה היה רועה
ל וירכק ביי'לא סר	ם ויעכר יפתח אל בני	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	וילך משהוישב אל יתר
לא ועחה יי' אלהינו הושיענו	י נהלד האשה בןוחקרא יש וישכב שמשון עד חצי	כ מי מנה עפריעקכ כא וישב ישראל בשמום	ד נירבר דוארא
לב ויאמר חוקיהו אל ישעיה לג ויעש הישר בעיני זי'	יב ואטר לוום הבוון לכו	CC DESCRIPTION CO.	Tall Maus dans
לד וכסהולא היהלפניו מלך	ינ ויאמר האיש הזקן	כג לאלה מחלק הארץ	ו ויאמר דהשכם קדמאה
לה בן עשרים ואחת שנה	יד וישאלו בני ישראל	כד יפקור יי' אלהי הרוחות	ז ויאטר דבא אל פרעה ה ויאטר דעוד נגט
	L. L	כה וביום הבכורים	וואסר רעוד נגע היהיבחצי הלולה בחצי הלולה
נביאים אחרונים	שמואל סדריו לר	בו אלהראשיהמפות	י ויאטר דקדשלי
ישעיה	A	בז נקם נקמח בני ישראל	יא ויאמר דמה תצעק
1170	א ויהי איש אחר מן הרמתים ב יי' יחחו מרוריו	כח שא את ראש	יב ויאטר דהנניממפיר
א חזון ישעיה כן אמוץ		כם ומקנה רב היה ל אלה מסעי	יג ויאמר דעראנה
והיה הנשאר בציון	ג וירעכלישראלמדן ד והעגלה באה	לא וירבר רכי אתם באים	יד וישמעיתרו
ל למרבה המשרה	י יייעלייה באה ה ולו היה בן ושמו	לב וידבר דכי אתם עברים	טו ואתם חויולי
ד וקראזה אל זה ואמר	ו ויאטר שמואל אל כל העם		יו ואלה המשפמים
ה ונחה עליו רוחיי	ז בילאימוש ווי	הדברים סרריו כז	יז אם כפף חלוה
ו ולקחום עפים	ח ויושעיי' כיום ההוא	rem 1 3 that had last if t	יח וידבר דויקחולי
ז והוכן בחסר כסא		א ואלה הדברים	ים ואת המשכן תעשה
ה אשר ברכו יי' צבאות מ נחביימניותה		כ רכלכם סכ	ב ועשית פרכת
ם וחקעתיו יתר י וחפרה הלכנה	יא ויאמר דוד יי׳ אשר	ב ראה החלותי	כא ואהה חצוה
י וחפרה הלכנה יא והיה רגים דריי	יב ויהי רוד בכל ררכיו	ד ואתהנןאליי׳	יקב ווה הרבר מורים מורים
יא והיה ביום ההוא יב כי בראותו ילדיו	יג ויאטריהונתואל רוד	ח אויבריל משה	
יב כי בו אוחו ילדיו וג וישב עמי בנוה	יד ויאפר יהונחן לרוד לך	ו שמעישראל	בה וישוביי מוני
ר יישב עפי בנוה י ד ופדוני יי' ישובון	ים ויוסף עד דור לשאל י	והיה עקב חשמעון	
יו ועתה יו' אלהינו הושישה	י יעאווגהידעוני	ח שמע דאחה עובר מ בסל לך	
ו נחמונחמועמי			בת אלה פקוד
יו ראשון	ית ויאמר שאול אל דוד	" من يونم أيماها	· ~~-~~
			•

יו ראשון

כררי התורה ונביאים וכתובים על פי המסרה

err as married and the first	ח חוקונתחוקה	פ ווכרתיאת בריתי	יה האשון לציון
משרי סרריו ח	מ ועחהחנולבככם	י בחקתי יחלך	יח כה אמריי' מלך ישראל
משלישלמה משלישלמה	י עמיאל הששי	יא ויהיבשנה השביעית	ים ישראל נושע כיי'
ב יהי מקורך ברוך	יא ראהעתהבייי'	יב בריח ניחוח ארצה	כ כי מעיר הקדש
ג כיביירבוימיך	יב הנה אניכנה בית	יג ונחלת בך לעיני	בא והאכלתיאת מוניך
ד באין אלפים אבוס כד	יג ולא יכלו הכהנים	יד והשבתי זמחך ממד	כב מה נאוו על ההרים
ה מגרלעזשם יי׳	יד ויכל שלמה	מו והיה יחוקאל לכם	כנ תחת הנעצוץ
ל להודיעד קשם	טו והם מביאים איש	יו והורדתיך את יורדי	בר אז התענג
ז כצנת שלג	יו וכהכנעו שב ממנז	יו בערונן אלהים	כה ונודה בגוים
ח נגיד חסר חבונות	יז וישמחוכל יהודה	יח ביום ההוא אצמית	בו והוצאתי מיעקבורע
	יח ויאמר לכן שמעו	ים ויהי בעשתי עשרה	,
דות פ'רה וחציו וחאמררות	ים ותשקם מלבות יהושפם	כ כלחטאתו אשרחטא	ירמיה
	כ ויוציאואת בן המלך	כא ונתחיאיתם וסביכות	דבריירמיה: 🛣
המואביה	כא הוא כנה את אילות	כב וזרקתי עליכם מים	ב הלא מעתה
שיר השירי קי'זוחציונרד	כב בני עתה אל תשלו	כג וירעוהגוים כיאני	שוטטובחוצות
וכרכופ	בג ויאמר אליו עזריהו	בר וירעו ביתישראל	ד הנוהוה <i>מעונג</i> ח
קהלת הב'ביחציוולא יוכד	כר ויעש הישר בעיני ייי	בה וירבר אלי זה הלשכה	יה כיאם את הרבר הזה
לרון ופרריו די	כה וישחטו הפסה	בו ויאטר אלי לשכוח	ר כי אם בזאת יתהלל
א דברי קהלת		כז ויכלו את המים	ז ויהיאחרינתשי
ב וגםכלהאדם	תהלות אאכוך וחציו	כח ושהאחת מן הצאן	ח הישבהבליהנוים
ג טוב שם משמן טוב	ויפתוהו בפיהם	כם ועל הנחל יעלה	מ ברוך הגבר אשר יבטה
ד לדאכל בשמחה		· San and a sain sea	ל הקשיבה יי' אלי
כוננות קציר וחציולרכא תחה	וסדריו יפו	תרי עשר	יא שירו ליי' הללו
רגליו "	א אשרי האיש	דבר יי' אשר היה 🕏	יב בימיו חושעיהודה
אשורוש קפיו יחציו וחש	ב כי צריקיי׳	ב יחינו מיומים	יב ונתתילהםלבלרעת
אסתר וסדריו ה	ב יי הושיעה	ג זרעולכם לצדקה	ידי בראשית ממלכות
א ויהיבימיאחשורוש	ד יי' עוז לעסו	ד אהיה כטל לישראל	םו אנכיעשיתיאת
ב אישיהוריהיה	ה ולשוני תהגה צדקך	ה וידעתם כי בקרב	יו ודרשושלום העיר
ג ויאטר המולמלך	ו ברוך יי' אלהי ישראל ז כי גפשו בחייו יברך	וֹ ואנכי העליתי אחכם	יו ועכדו את יי׳ אלהיכם
ד ויקח המן את הלבוש	,	ז דרשו טוב ואל רע	יח ביזאת הברית
ה ליהורים היתה אורה	ה רומה על השמים יי׳ ט יכרבנו אלחים	ויקחני יי מאחרי הצאן	ים וחתן להם את האריך
רניאל שנ'ז וחציו הרגישו	י בינה אל הים כלו חפלות	ם ועלו מושיעים	ב ביפים ההם תושע
והשכחו ופרריו ז'		י דבריי' דמיכה	פא ונשכ באהלים
א בשנת שלש		יא כיכל העמים ילכו	כב ויצוה המלך את ירחמאל
ב בארין דקו כחדא	10-11-	יב תחואמת ליעקב	בג ויצא עבר מלך
ב בארין מלכא הצלח	יג ויהי נועם יד לרוד מזמור	ינ המשא אשר משא	בר כימלט אמלטך
ד כל קבל די רוח יתירא		יד דבריי'אשר היה אלצפניה	כה ואתן להם רחמים
ה ודניאל כריידע		בא בעת ההיא אביא	בו ויאמרירמיהו אל כל
ו ואתפללה ליי׳	• ··— =	יו ביום חחוא נאםיי'	כז ואתהאל תירא
ז אבל אגיד לך	יז טובליתורתפיך ית וראה בנים לבניף	יז ויאטראלימה אחה	בה לכן הנה ימים באים
j	ים אך צריקים	ית והעטרת תה יה	בש ציוןישאלו
עזרא סדריו י	Silving In Si	ים כהאמריי' צבאות	ל הוציא יי' אתצדקותינו
	אייב א"ע וחציו אשר	כ משא הבריי' דנינוה	לא הרבר אשר צוה ירמיהו
א ובשנת אחת	קממו וסדריו ח'	בא והיהכל סיר בירושלם	יחזקאל
ב ואין העם מכירים	•	דברי הימים	▼ .
ג והקימו כהניא	א איש היה בארץ עוץ	א ארם שת	א ויהיכשלשים שנה ב ותשאני רוח
ד הבאים מהשבי	ב הנה זאת חקרנוה	אום שח ב ויקרא יעביג	נ ויהי רבר יי' דשים פניך
ה אנאיי תהי נא אונך	ג ורבצח ואין מחריר ד ויאח: צריק דרכן	ג ואהרן ובניו	ד ויהי בשנה הששית
ו וגבנה את החומה ז ותשלם החומה	ה יכולם אי נקי	ד ויהי בניאולם	ה ואראהוהנהארבעה
י התשקם החומה ח ויאמר להם לכו אכלו	ון יכולטא נק ו צדק לבשתיוילכשני	ה וילך רור וכל ישראל	זי יאן אין ווינון אי בעיי ז לפען בחקתי ילבו
ח ויאטר להם לבו אכלו ט ובכל זאת אנחנו	ז אם אין אתה שמעלי ז אם אין אתה שמעלי	וו האק הן וכלישואל ו וגם הקרובים	י לפען ביוקור ילבו ז ויבא אלי אנשים
	ד אם אין אווה שמעקי ח התשלח ברקים וילכו	ז ברוך יי׳ אלהי ישראל	ויצאלך שם בגוים
י ובחנכת חומה	וו ווונשלוו ברקים וילם	20 m 11/10 m 11/20 1	
המסרה	וכתובים ער פי	דרי התורה ונביאים	נשרמו ס
	חזקוני ז'ל	הקרמת הרב	

איתות פוסד הזקיה על יצרי לבו יעירו : כששר מששת הפנים על כל אחדיעמורו : כן משם רוחיעולם יצרי לכן אלאל גאחדו :

כקרא עליו: השר טפחתיו ולביתיו ומעל הספר דרשתיוי כאס הלעיר הדובר פהי בן מכוח תקע ליולרן כפוי לפי שכלו איש
יהוללי ולפי שכלו היא יוולל: ואבי של הבדשת רבה מכילתן ושיפרא: ספרי , נחומא פשיקתא פירושי התורה: ושיטטתי למלוא פירושי חשה
השלים ומלאתי מהם פירוש למיניהם על עשרים יולפי יכלתי הרימותי את חלכם מהם את כתב באר הישב אשר בהם למלוא דברי חפץ ושלום כמעשה
ביר ליפן ספיר ויהלום: ואכי אין אני כמשיב על דברי רביכו שלמה אלא כמושיף על דבריו ירבה האל שלומוי ויקרא שמו בישראל הוקרי: למען קוראיו בשמו

כל יותרותם על כל: כפר האשכול - אשר כל יכול: לו אעתיר באתרי שפר: להעמיד ולקיים זה הפפרי לו ישמע בהתחנני אליוי להיות שמי

שיר כיפן ספיר ויהלום: וחלי אין אני כמשיב על דברי רביכו שלמה - חלח כחוסיף על דבריו ירכה החל שלוחי ויקרא שמו בישרחל הקודים . בעשות לעיר כמוני ספר על ספרים: בקנקן אל יסתכלו ויחבוננו: אלח במה שילא ממנו: יש כלי מסכן רש ונקלה הלוכוער : כי מי ימלא בודבר אבחה מפיאר : הלא זר של ארון מונח הוא: לפני כל מי שירלה לבוא לישלהו : וא'ר ילחק יבעתי ואל מצחק ו ובעחי אלחול החלון מונח הוא: לפני כל מי שירלה לבוא לישלהו : וא'ר ילחק יבעתי ואל מצחק ובערי הלא זר של חלחן מונח הוא: לפני כל מי שירלה לבוא לישלהו : וא'ר ילחק יבעתי ואל מצחק ו בעחי ובעל לבבי לדקחי לערוך במערכת ספר במכתבי : כי בלדקח אבי הקפיר לאהי העברים יד ימינו : כחן כא ועולם להעתיק ספר אלחין בנו והוא פתלון חלומו בנפשי כשבעתי : אני הוא הך לחומו: מחזיקו וחומכו יאושר: ובעיני אלהים יישר : יפקדהו האל במבורכיו . אחלכם בדברי חפץ איש איש בשמו : לבל יתהלפו סביב בולות הספר הזה אך לחומו: מחזיקו וחומכו יאושר : ובעיני אלהים יישר : יפקדהו האל במבורכיו . אחלכה בל דרכיו: מלדיקים לכף זכות ומעמידים על האתת בחוקת ידם : חן ושכל טוב יבלאו בעיני אלהים ואדם : וען מלאחי פירושים יש דברים בהם יאםר בל לרכיו במשל החברי במלא מדברי הרששונים - ויש לו פורש מבידים : ולא נודע מי ילדם : וגם אכני ולה החברי המסרונים : לכן כליותי יעלוני : וגם לבי מלאני מוקנים אתבונן סוחמי משכה : לכל הקח להחרים בושנה - לכשי המשר לפני בדולים נחליה : כי דברי חבמים המה יחד : אחר לפני בדולים נחליה : כי דברי חבמים המה מה יחד : אחר הוא ואחר : היה אחרי כל : ואחד לבדו מאז היתה בראשית כל:

ב א ז י

קוי בו

לוי בן גרשום יתברך ויתעלה הלור הממציה בתבונתו וחכמתו ודעתו הנמלחות בכללם חשר בחליחותם מהחכמה והחנינה מה שאי חפשר שישיגהו זולתו בשלמות ישתכח היוצר אשר מחשקו להפיב לכמלאות

אמר

ולהגיע אותם מהחליאות החסד חל המליאות השלם השניח באלו הנמלאות השפלות והעלה מליחות' מדרגה חחר מדרגה עד פהגיע אל מליחות האדם ועם מה שהשניה בחליאותו בזה האופן הנפלח אשר השגיח בו בחכונת אבריו ובחותיהם והכלי' אשר לתן לו לשמוד מליאותו לא נמנע מהשבים בו במה שידריכהו אל שלמות האמתי חשר הוא פרי כל האדם אשר בעבירו במלא בזה החומר השפל מה פנמנאו מהלורות ווה אמנם היה ממכו בנתינת ואת התורה האלהית אשר היא נימום יגיע המתנהגים בו בשלמות אל ההללה האמיתית 😁 ורחוי שלא יעלם ממכושחי חפשר לכו להשיב בשלמות מה שבמליאות החורה מחופן החכמה והחכילה אבל כדע מזה מעט ונסבל מזה הרכה כמושאי אפשר לכו להשיג בשלמות מה שבמליאות הכמלאות על מה שהם עליו מחופן החכמה והחכינה · חבל כשיג מהחכמה אשר בילירתם מעט כמו שיתבא' למי שיפליג העיון בחכמת הנמלהו' וידע יחס הסדור אשר נשיגהו לנמלאות אל השדר המושכל אשר תמכו השתלשל מליאותם וכבר הרחבנו המאמר בזה הענין במאמר הַראשון והחמישי בספר מלחמות יי' במקרכו אם - אפשר שישוב השכל אשר בנו במדרגת השכל הפועלי וראוי שיהיה הענין בואח התורה כן להיותה אלהית ר"ל שהיה מסדרת מהשם יתע' כמו שהתפרסם לכל החנשים היום עם שהוח החמת בעלמו ולהיות כונת התורה וחת הכונה חשר זכרנו נחלקו ענייניה בהכרח לשלשה

חלקים גדולים: החלק הראשון והיא אשר יחשב מאליו לבדו היתה הכונה בחורה הם המלות התקיפו' כמה שנלסוינו להאמינו ולעשותו ובמה שהווהרלו

מהאמינו ופעשותו והם חרי"ג מלוח לפי מה שנתפרסם ממספרם: והחלק השני הוא החלק המקיף החבמ' המדינית אשר לא יתכן כו מלוה ועביר'

לרוחק המנח הפלמות חשר יישיר חליו במדות ופתכונות בהמון החנשים בלם כמו שחפשר זה במלות החוריות יוהמשל שחם לותה חותנוהתורה שלח נכעום אלח על מה שרחוי לכעום עליו וכשיעור הרחוי ובמקום הרחוי ובשת הרחוי ולח נשמח רק על מה שרחוי לשמיח בו ובעת הראוי וכשיעור הראוי ולח נחגבל רק על מה שרחוי ובמקום הרחוי וכשיעור הרחוי וכיולם בזה בשחר המדות והתכונות היו ההנשים כלם בחשה תמיד זולתי מעם ומזער מהם יומה שהוח בוב התוחר הוח בלחי ראוי שחפול בי מלוה ואזהרה כי זה יהיה מביא האנשים להקל בקיום שאר המלות כשיראו שאי אפשר להם הרבה מתלות החורה ולזה העירתנו החורה על זה החלק במה שספרה לכו מספורי הקידמים המפורסמי בשלמות בעניין מנהגיהם להיישירנו ללכת בעקבותיה' ולהתנהג בתנהגיה' וספרה לנו עם זה קצת מהמעשי החבוני׳ שנששו והחכלי׳ הרעשחבים מהם כדי שנכרה מעשוח כמו חלה המעשים: דדהחלק בשלישן הוא מה שהקנתכו התורה מחבמת הנמלאו אשר לא יחכן שנגיע

חליו בדרכי העיון כי אם כקושי גדול אם לא נעור בזה בספורי הנבואיי׳ ואל כמו אלו החלקים בעלמם נחלקה חבמח החלמוד אלא שאין ספוריה נבוחיים אבל הם ספורים שהעידו עליהם אנשים גדולים משירסמים בשלמות ומן ההכרח היה חלק הנימום התוריי לשלשת החלקים החלה לפי שהשלמות החנושי לח יגיע בשלמות חם לח בהגיעה השלמות במדות ובעיון על השלם שבפנים והחלק המקיף בחכמה המדינית חשר לא יתכן בה מלוה והוהרה הולך מהלך השלמות בחופן מה

אל אה שיקנוהו המלות והחוהרות התוריות מתקון הגוף: דחרולק המקנה חכמת הנמשחם חשר בהשנתם מן הקושי העלום הולך גם כן

בהופןמה מהלך השלמו" א מה שיקנוהו המלות והחזהרות התוריו מהחקון הגפש י אין ראוי שיסופק עליכו מה שימלא במלו' מהמעשים אשר יעירו ויישירו בחופן מה חל השנח חכמת הנמלחות חשר בהפנתם מהעומק והקושי החוק כמו העניין במלחבת המשכן ושחר מה שיבה בתורה ממה שינהג זה המנהג י וזה שחנחנו נחתר בהיתר זה המפק שעם כל זה ילדק תחתרנו שהחלק השליםי שבחלקי שוכרנו הולך תהלך השלמות חלמה שבח בתכות החוריות וחקון בנפשי תח שום השלק מיישיר בעלמות ורחשונה חל חכמת הנרצאות והמצות ההם הם מישירות חליו בשנית לפי שהם חיקוי והחשל לפדור הנתנחות עם שוה החלק מישיר חותפו בם כן להבנת החקויים ההם והמשלים : ועוד שתה שבח בחלו המלוח מההערה חל חכמת הנמנחות והוא מוה החלק השלישי וזה שהחלוה ההיא אינה להבין ההערות ההם אכל לעשות המעשים ההם אשר יש בהם אלו ההערות והמשל כי התורה לא לותב אותנו שנכון מכלי המקדש ותכונתו הדברים אשר הם מעירים עליהם אבל לוחה אותנו לעשות אוחם בזה החופן ובכמו זה החופן בעיכו יקרה שיחערב החלק השכי מחלקים שוכרנו בחלק הראשון . וכהיות העניין כמו שספרנו הנה פעה מי שיחשוב שכל מה שבא בחכמת התלמוד זולת ביאור החלות החורייות הוא דבר אין לורך בו בחק החבמה התלמודיית אבל הוא בלי ספק הכרחיי בזאת התכמה התוריית כמו שביארנו ואחר שהחישב לנו זאת מכתח החודה ראינו לכאר אותה ולבאר - מה שהישידה אניו בדבר דבר ממנה מאי זה שהיה מאלו החלקים השלשה. שזכרכו לפיתה שאפשר לכן ולה כבטח שיעלו כידיכו כווכח התורה כשלמוח כי זה רחוק מחד שחביע השבחו לאחר מבעלי העיון כמו שקדם אבל כנפח בנ"ה שיעלו בידנו הרב' מכונותיה ווה מצה שלח יעלם מהמעייני׳ בדכרינו · והנה הסכמכו שנניח בכאן על כד השרש המונח מה שהתבחר מהדברים העיונים במקומוחיהם וזה שאם כאכו לכחר הדרושי ההם בכחן יחרך המחמר יותר מן הרחוי ובהיות העניין כן הוח מכוהר שרחוי למי שישיון ככיחורינו שחקדם לו ידיעה בחכמת העיונית יולואת הסבה בעינה צח בסכמנו שנכיח בזה הביחור מה שחמרו רז"ל בדברי החורה על צד הדרש כי חלו התממרי מס דברים שובים בעלמותם מחד הנה חינם בחורים לפסוקי החורה חשר סמכו אותם להם ואנחנו אמנם נכון בכאן לבאר דברי החורה לפי הוראתם בעלתם נאם הבאנו בביארינוזה דברי הרדשים ההם יארף יותר מן הראוי יקין בו המעיין והנה בביתור התלות והשרשים חשר מהם ילחו כל דיניהם חשר התבחרו בחכמות החלמודיות לח יהיה מניתנו בכל החקומות לסמיך חוחם הפרפים חל המקימות חשר פחכו חותם חכמי כחלמוד בחחת חי"ג מדוח לפי מנהגם וזה שהם פמכו חלו הדברים החתחיים במקובלים לכם בתצות החורה לפסוקים ההם להיות כדמות

רמו ואסמכת אל דבריי ההם לא שיהיה דעתם שיהי מצוא אלו הדינין מאלו המקומות כי כבר יוכל החדם להפך כל דיני התורה בכמו חלו בהקשים עד שמפשר בהם לטהר אח השרץ כמו שזכרו ז"ל אכל נסמוך אותם אל פשפי הפסוקים אשר אפשר שינאו הדינין החלו מהם כי בוה תתיישב הנפש יותרואין בזה יליאה מדכרי רזצ כי הם לא כונו כמו שאמרו שיהיה עכ"פ מולא הדינים ההם מהמקומות אשר סמכן חותם להם אבל הם אללם מקובלים אישמפי איש עד משה רביצו ובקשו להם רמו מן הכתוב כמו שוכר הרב המולה בספר התלות ובפירוש המשנה: והנה בסמכנו אותם הדיני 'לפשוטי הכחובים חועלת להשאיר יותר זכרון אלו הדינים בנפשות כן בי פפוקי התורה אפשר שיזכרו בקלות לרוב התתדתנו בקריאתם וכאשר יונא מפשעי הכתובים ההם באורי המצוה יהיה זה סבה אל ש זגרו באורי המצוה בכללם עם זכירת הפסוקי' ולוחת הסבה בעינה רחינו שנתן סבו' בחלוה חלוה לפי קנורנו כי עם שידיעת הסבות היא משלמת הידיעה בדברים אשר הם להם סבות הנה ימשך לזה גם כן השחר הידיעה כי הדבר כשיודע בסבותיו תהיה הידיעה בו יוחר קייתת ויותר נשארת יוראוי שלא יעלם תתנו שאי אפשר בנחינת הסבות בכתו אלו הדברים בתוריים שיכתנו סכות מחייבות מליחות המלוה ההיח חיוב הכרחי במן הענין בחכמות הלמודיות וחי אפשר גם כן כזה גתינת הסבת ממי הסבית בנתונו׳ בחכמה המבעית כי זה ממה שלא יחכן כשום פנים לפי שטבע הנושא החוריי איני בחופן שיקבל כמו זחת החמתה כבר ביחר זה הפילוסיף בספר המדוח ושם ביחר כי ההחתח הכופלח בדבר דבר חהיה לפי מה שבמבע הנושה שיקבל ממכו וכבר ביאר זה ג"כ בראשון ממה שאחר העכע וכבר זכרנו זה שלא יקל המעיין בסבות אשי נתן אותם בביאורכו זה במלות התוריות אם לא תהיינה במדרגת הסבות הכאותו׳ בחכמות אשר מטבע נושהיהם לקבל האמתה יותר שלמה מהאמת' הנופלת בדבריי החוריים ובחה שינהג מנהגם - ומהנה אחחיל זכרון המקומות אשר נשחמש בהם בביחורי המלות:

הראשון הוח שהתורה תקח הפרש תמורת הכלל וזה יתחלק לשני חמקום תינים המין האחד שילמד מהפרע הנוכר במלוה כוללו כאלו חאמר שכבר נלמוינו שלה נחרום בשור ובחמור יחדו ונזכרו בכאן שור וחמור חמורת כל שני המינים שיהיה החחד טמח והחחד שהור ונזכרה בכחן החרישה חתורת כל מלחכה שישתתפו בה הב"ת הפהור עם הטמם כמו שנחבחר זה העניין מוחת המצוה בשמיני מכלחים ובמקומות מפוודים מהתלמוד וכבר יתבחר מתי כלמד מהפרם הכולל ומתי לה מעניין החלות ומהמלות הנופלות בה כמו שיחבהרלך מדברינו כשנשחמש בזה הפקום והמשל שעניין החלוה הואם יחייב שיהיה הדין כן בשאר הב"ח ר'ל שלא נשחתפס במלאכה אחת כשיהיה האאד שמא ואחד שהור כמו שנבאר שם בג"ה . המין השני שנלמד מן הדין הנוכר במניה הפרשית דין כולב המצוח ההיא חשר ראוי בוזה הדין במו שהוא ראוי במצוה הזאח או יותר והמשל שהתורה זכרה בומן אכילת החודה שהוא קדשים קלים שהוא ליום ולילה ומשיואילן יהיה הכותר נשרף ובחקה מלצאר זמן אכילת קדשי הקדשים כמו החטאת והחשם ווולתם לפי שהם רחוים בזה הדין כמו התורה או יותר מזה ולזה יהיה הדין בזמן אכילת קדשי הקדפים כדין החודה בפוה כמו שנבחר באמישי מזבחים וכבר וכר

הפילוסוף זה המקום גם כן במקומות ההלליים: המקום השני שבאשר יהיה בתורה מחמר חחד פתוסלה נודע פירושו והיה

המחמר ההוא מבואר במקים אחר מהתורה הנה גלמד ביחור המחמר המתום מהמקום החחר חשר הוח מכוחר בו המשל שכבר חייבה החורה חנוחת לעושה בשגג' אחת מכל מצות יי'אער לא תעשינה או אשם על אשר לא הודע אוחו במו שהתבאר בפרשת ויקרא ולא כודע בביאור אלו המלות אי זה הם ממלות החור׳ וכבר נלמד פי' זה המהמר ממה שנחמר בכיולה בזה בפרשת שלח לך שכבר תמנה שם אם מעיני העדה נעשתה בשגגה כמו פנאמר בפרשת זיקר' ונעלם דבר מעיני הההל ועשה החת מכל מצות יי וממצח שחייב שם לנבור פר כמו שחייב בכהן שלח שהופיף שם שעיר וחמלה שחייב שם לימיד עו כח שנחה כמו שחייב כהן כשכה מושעירת ולוה למדכן שהמלות חשר יהיה זה הקרבן עליהם הם חסוג המלוה הכוברת בפרשת שלח לך חץ הבדל ביניהם אלא שהכוכרת בפרשת שלח לך היא שהולה כנגד כל המלום והיחע"ו והכוכרות בפרשת ויקרא חינן נחלית בהם שחף המצות ולוה חמר בפדשת שלח לך חת כל המלות החלה ובפרשת ויקרה חמר החת מכל מלות יו'י וחי חפשר שנחמר שיהיה חמרו חת כל המלוח החלה שחם שנב צכלם יביח פרושעיל שהרי נתחייב מתה שנחמד בפרשת ויקרא שיביחו פר על כל החת מהחלום ששנצו בהם וכחשר החישב זה יחבחר שהפרט הנוכר בפרשם שלח לך יהיה במה שחייבים על זדוכו כרת כמו שנבחר שם בחמרו והנפש חשר חעשה כיד "דמה " הכרת חכרת הנפש ההיא עונה בה : אף מה שנוכר מוה בפרשת ויקרא יהיה במה שחייבין על זדונו כרת כמו שנכחר זה בהוריות ובכריתות:

המקום השלישי הוח מה שיתכחר מפני הורחת הגדר שיורה עליו השם ההוח והמשל שכבר אמרה החורה בפסח שיהיו נמנין בו אנשים באומרו לפי אכלו תכסו על השה ולמדנומוה שהתורה רלחה שאי אסשר שיהיו נמכין על השה

אלא בעודו חי חה כי בדר השה לא ידבק על השה השחום המקום הרביעי הוא שהפעולות אשר זכרה אוחם התורה ראוי שיובנו באופן חשר יורגל עניין חלו הפעולות ובחופן שיהיו בו יותר שלמות משל מה שביארו לפי המורגל באומרו ונפל שמה שור או חמור אמרוז"ל ונפל עד שיפול בדרך נפילה וחה שביארו מחנאי הרבה מהפעולו׳ שיהיו ביום כי המורגל מהפעול׳ הוא שיהיו ביום ולא בלילה עם שבו גם כן חהיינה יותר שלמית וכן מה שוכרו מהפטולות הכוכרות בחורה שמחנאיהם שיהיו נעשות ביד מהעשות ביד ימין כי בוה תהיינה חלו הפעולות יותר שלמות עם שזהו היותר נהושובם וחולם משל מה שביחרו לפי העניין שהיה בו הפעולות יותר שלמות מה שחמרו. בתסילין של יד שהוח רחוי שיהיו כננד הלב וחפילין של רחש על המוחכי בחלו המקימות חהיינה אלו הפעולות יוחר שלמות להבית חותנו לתת לכבע ומתשבחכו בעניין או הפרשיו׳ הככתבות שם וכבר כבחר במקומו איך יתכחר שחין כוכת התורה לשום התפילין בכין העיני' בעלמס ועל היד בעלמה וכחשר היהוה כן הכה רחוי שנחמר שכוכת התורה שיושתו התפ לין במקים של מעל מן היד משר תהיה בו זחת הפעילה היות'

שלמה ושיושמו התפילין של ראש על מקום אשר בראש נגד העינים אשר תהיה זאת הפעולה יותר שלמה:

הממישי הוא שכבר יתחמת לכו הכושא אשר בו החחמר מהתחרים אשר יתוארו בה מהפעולות הניכרות בו אלו ההפעלויות ומהדברים הגלוים למחמר ההוא וכל שכן בענינים הגדולים כמו הקרבנית והעלת העונשים שכ ר נפקיד בהם בכל אלו הלדרים להרחיק שלאיעשו אלו הדברים הגדולים כי אם במקום שהגבילה התורה בעובור מה שיהיה בהם מההפסד והמרי אם יעשו בוולת מקומותיהם כי אולי זכרה התורה בזה המין אלו התארים. כדי שנבין מהם בחי זה מהכושחים יהיו דבריה כי כמו כן יעשו החבמים בלשון לקבר המחמר שלה יצטרך להם לדבר עם הלושת כל התנחים חשר לריך שיוחנו בו משל מה שיודע בזה מלד התואלים מה שנאמר בבן סירר ומורה כן למדנו מזה שהנושא אשר ידבר בו הוא אשר מדרכו שיהיה בן ואי אפשר בו שיהיה אב וזה אמנם אצל היוחו לאיש כי לא יענם הקטן משל מה שיודע מהפעולות הנוכרות בו מהשאמר בכן שירר ומורה ותפשו בו חביו ואמו למדכו מזה שיהיה להם ידים יחכן שיתפשו אותו בהם ואם לא לח יהיה הבן כדין כבן סירר וחורה משל מה שיודע מהדברים הכלוים למאמר והו במה שחמר בכהן משיח אם הכהן המשיח יחשא לאשמת העם שכבר ידעגו החטא ההוח חשר בו יביח זה הקרבן ממה שפורש בזה העניין בחשה העם מה שחמר וחם פל עדת ישראל ישגו וכן ידעלו ביאור שם הנשיא תכוכר בואת הפרשה מהעניינים הנלוים לו וזה שכפר מלחמ העניינים הנלוים לו כוללים - לישרחל ומשתחפין באוכף מהחופנים כי הכהן המשיח לח יהיה ממכו חלח חיש חחד והוח משוחף לכל ישר של והוא עליון על שחר הכהכים וכן חנואו הוא משוחף לכל ישראל ג"כ ולב"ד הגדול העליון על שחר השופטים חשר בכל שער ושער י ולוה יהיה הרגון בזה הנשיח המלד שחין עליו אחר לה הנסיה אשר הוא נשיה השבט שיהיה החלך מושל בו כי הגסיא אפר הוא בזה התואר איננו משותף לישראל ואיננו עליין על שאר הנשיאים משל אחר למה שיודע מהדברים הכלוים למחמר ההוא והוא יותר שתום והוא בי בשחרה התורה בוכירת פרטים בפדור מה ותייבה להם תנאים מה סתומים. ראוי שנלמה ביאורם מההדרגה אשר בפרטים ההם משל זה כי החורה זכרה בפרשת קרח מחנו" בהונה על מדלגותיהם לולה לומר שוכרה תחלה - קדשי הקדשים .ואחר כן זכרה המורם מהשלמים ותודה והיל כזיר ואחר כן זכרה חרומה וחלה - ובכורים וזכרה בקדשי הקדשים שמתנאי אכילתם שיהיו נחכלים במקדש ושיאכלו אותם זכרי בהוכה לכד וחחרי כן וכרה במורם משלמים וחודה וחיל כזיר שמתכחי חכילתם שימכל חותם בבית הכהן כל מהור ומחר זכתה בתרומה וחלה ובכירי השחגמי חבינתם שיחכל חותם כל טהור בבית הכהן והות מבוחר שאם היתה הכונה אחת בא זרה טהור בשכי המקומות האלו לא הוכרכה התורה לומר כל שהור בביחך יאכללו בי חם פעם חחד שחין הבדל בזה בב' חלו המינים מהקלשים י שמחתר כי הכוכה בשהור בשכי אלו המקומות מתחלפות . ולפי שהחורה ינ'דה בוה בהדרגה מהנכבד יותר אל מה של מסה ממנו למדנו כי הסהרה הנוכרת באכילת המורם משלמים ותודה וחיל כזיר הוא יותר שלמה מהעשרה הכוכרת בחכילת תלומה ותלה ובכולים - והנה מלאלו באכילת הקדשים בתורה שני מינים מהטהרה האחד הערב השמש כאמרה ובא השמש ועהר ואחר יאכל מן בקלשים והמהרה השני הוא במחומר כפרה אחר הבאת כפרתו וזה שכבר זכרה החורה בפרשת השה כי חזריע שאינם שהורה לאכילת הקדשים עד שיביא כפרחה אף עלפי שטבלה והעריבה שמשם בחמרו בהל קדם לח חגע וחל המקדש לח חבה עד מלחת ימי טהרה " וחמר אחר כן וכפר עליה הכהן ושהרה למדפו שמהרתה חלויה בכפרה לעניין חכילת הקדש והכה יתבאר מזה המקום שהפהרה היותר שלמה תכטרך להכילת המורם משלמים וחודה ואיל כזיר י והטהרה של משה ממכה והיא הערב השמש תשפיק לאכילת תרומה חלה ובכורים:

המקום הששי הוא שראוי שנאמין כי התורה תזכר הדברים על תכלית הגבול שינבלו בו היה זה למפוע או להפיר כי בזה יהיה מחמרה שלם ומדרך

מה הוא י הלא תראה שגם האנשים יקפידו בזה וזה שמי שיוכל לשאת עשרה ככרים לדף משל לא יאמרו עליו שהוא יכול לשאת שמלה ככרי או תשעה כי אין זה תכלית אה שהוא יכול עליו ומי שאיכו יכול לשאת שמלה ככרי או תשעה כי אין זה תכלית אה שהוא יכול עליו ומי שאיכו יכול לשאת כי אם ככל אחל לא יאמרו עליו שאיגו יפול לשאת שלשה פפרים או ארבעה וזה מכואר לבר זכר זה הפילושיף בספר השמילי ואם העניין כן בדברי האנשים הנה ראוי יוחד שיהיה העניין כן בתורה בעבור מה שיש מהשלמות בדבריה משל זה כי החולה זכרה באיל לזיר ולקח הכהן הזרוע בשלה מן האיל זהנה גם כן כתבשל חלק כהן שהוא אחור לשראל עם מה שיאכלו הבעלים הנה כלמוד מזה שזה הוא תכלית השישור אשר יותר אם יבשל הדבר המותר עם מיני האשור והנה זה השיעור הוא אחד משטים כי כן יחם הזרוע אל בל האיל לפי מה שבחבו רזיל וכן העניין במה שנמנה ממכו מעשו מלאכה במועדות כי מה שלא יתכן שיקרה מלאכה ואף על פי שהוא חלק מהמלאבה לא חייבה אותנו בחלה על ששייתו וכבר נחבאר מה שיתרן שיקרא מלאכה ומה שאי אפשר בו שיקרא כי אם אלק ממלאכה לא המלוח:

המקום השביעי הוא שכל ענין יתכן בו שיתחלק בכמות והיה התכלית מגיע בכל חלק מחנו הנה נשפט על החלק במשפט אשר בעינו אשר לכל ווה החלק אם היה בכמה - התחחלק נקח הכמה המתחלק הראשין והוא שלים לי חלק מהמספר במה שהוא מספר ראוי שיהיה מספר ואם היה בכמה המת דבק נקת אותו החלק הראשון אשר יורגל להחלק בעניין ההוא כי כל חלק מהכמה המחדבק בות מתדבת משל זה כי השער חשר זכרה התורה בנגעים הות ענין שכל שער שנתהוה נשחר על תכליתו ונשפש בזה שחם היו שם שתי שערות בחוחר ההוח יהיה בנגע הדין שזכרה החורה בו - וכן הכותב במועדים יתחייב בשכתב שתי אותיות והארוג כשארג שתי חוטין כי זה כלו מהכמה המתחלק ותשלם בהיות לוה החלה של שכבר ישאר בזה האופן באופן מה ואולם בכמה המחלבק יתחייב בחלק הקפן חשר יורגל לחלק אותו . משל זה כי האכילה הוא מהכמה המת לבק כי אין חלקיה לפרדי׳ קלחם מקלח אבל הם מחדבקין באסטומב להעשו מהם המזון שיזין בו הגוף החלק הקטן שתחלקהו החלחכה בזה הוח כזית כי הדבר לח יקרם כחבל בהיותו בפה ולה יקרה החדם חוכל כחשר כלע העניין הנחכל ולוה הוא מבוחר שהוא יקרה אוכל בעת כולעו אותו ולפי שאין בית הכליעה מחזיק יחד יותר מכזית יוגבל זה החלק אשר יקדא נאכל בכזית כי לא יורגל לבלוע מהמזון יחד בבית הבליעה פחות מכוית אם לא היה הדבר הנאכל בריאה שלמה כי או יחרן שיאכל האדם הדבר מהוא לבדו אף על פי שלא יהי' מחלא בית הבליעה אמנם מהאוכל מחדמה החלקי' לא ירגיל האדם לאכול ממנו פחות תמלא בית הבליעה . ועוד כי מה שהוא בריאה הוא דבר שלם בעלמותו ולוה ראוי שיקרא נאכל כל הדבר ההוא לבדו ואם לת יצטרף עמו לחר שישלימהו לכזי׳ ירחוי שחדע כי דין פירות הלמחים בזה העניין

האלדין מתדמה בחלקי לה דין חה שהוא בריאה והיה וה כן לקורבת אלו הדברים

ממדרגת המחדמה החלקים ולום לא יאחים משום אבילה האוכל מסה את הכתה וכן הכונה במועדי יחחיים בכל שהוא כי הין שם חלק שלח יורגל במלהכה לעשותה לכדו לפעמים וזה כי שנהרם כמו החלק החוא מהבצין ישוב לבנותו איתן החלק והבין והבין זה השרש כי הוא מגדולי השרשי לבאר ממנירוב דיני החורה:

המקום השמיני הזה שהתהרים הנזכרים בחורה יקיפו של מי שדרכו שיתוחר
בתוחר ההוח ולה ידוקדק בהם שיהי המליחות כן משל זה מה שהמרה
התורה בעור העולה זבמנחה שחהי לכהן המקריב חותה : זהנה הרלון בזה שתההי
לכהן הרחוי להקריב חותה כמו שנבחר עם בג'ה ולזה תהיה לכל הנשי ביה חות הלכן הרחוים בהחורי ביום ההוח לה לכהן משר הקריב חותה לבדוכן הכונה במה
שלמרה התורה אך חשר יחכל לכל גפש · זהרכון בו מה שלחוי שיחכל וכח דקדק בו
שיהיה כחכל בפועל והסב' בזה מבוחרת זוח כי חנחנו נקרה הבקי ביול אכת הרפוחי
רופה גם בעת שלה יתעשק במלחכת הרפוחה וכן העניין במה שידמה לזה:
רופה גם בעת שלה יתעשק במלחכת הרפוחה וכן העניין במה שידמה לזה:

המקום החשיעי הוא שכחשר חפליג התורה מחד בעונש על חוהרה אח וכוכר בחוהרה ההים הפרש חשר הות רחוי ייתר צות הדין משהר בפרשים הדומים לו הראויים למכוע גם כן הנה לא ינהג העונש ההוח החמיר כי אם בפרע ההוא ובמה שידמה לו ממה שהוא ראוי ביה הדין כמוהו אף בשאר הפרטים הדיונים לו שחץ ראוי בהם זה הדין במוהו לח ינהג העינש הנפלח ההוא הך האזהרה חנהג בהם : והמשל כי התורה ביארה שאם יכנם ההרן לפני לפנים שלה לנירך עבידה יתקייב מיתה שכחמר דבר אל מהרן אחיף ואל יבא בכל עת אל הקדש יהיה זה כן לפי שההכנה תמיד במקום _ ההוא יזהיר מהכנס שם ברבה מהירה ממנו יזה הכך תמה שכווגה התירה כי התורה בוונה שנירה מהמקדש בדי שנתישר מזה לעמוד על הכוזנו' הנפלחות השר הוח מעיד עליה' בחמרו וממקדשי תירפו והוח מכוהר שלואת הסבה גם כן ראוי שלו יכנם לאהל מועד שלת לכורך עבודה אלא שוה ירוחק יותר בקדש הקדשי ולזה כלמוד מזה שעל אהל מועד הוא באזהרה לא במיחה שאם היה מחוייב מיתה על אוהל תועד היה דאוי ג"כ שחלמדנו החורה זה הדין באהל מועד וממנו נלמד שכן העניין בלא ספק בקדש הקדשים ואולם ביארה זה לכו בקדם הקדשים להורות כי על מה שלמטה ממני לח יתחייב מיתה - ואולם בזה יהיה מחמר התורה מדרך מה הוא אלו הם המקומות אשר נשתמש בהם בנ"ה בביאור דיני המלוח החוריות שרשיהם וענפיהם ולא יקוה המעיין שנבאר בכל מחד מהביאורי המקים אשר השתמשכו בי בביחו ההוא כי יארך מהמרכו בזה ללא תועלת וכבר יקללמעיין לברור מאי זה מקים מאלו יצא הביאור ההוא אשר יחקנ" בוה ימצח בכל ביחורינו שהם יוצאים מחלו המקומות שוכרנו שחין ספק בחמיחתה והנה הסכמנו בביהורנו זה לבחר החועלת המגיעות מהמלות בפרשה פרשה במדות ובדעות ובמצית החועלות המגיעות מהמלו' כיד שכלנו ומה שנבאר מחועלות במלוח דיני סרשי המלוח לפימה שיתבחד מה דברי׳ שנחמרו בה וכיכור המקימות מהתלמוד שנחבהרו שם אלו השרשי וענפיתם וענפי ענפיהם ביותר קלה שחפשר לכו ולהשלים המהמר בזה הסכמכו בג"ה לחבר עוד חל זה יהביחיר שכי תבורים גדולים יהיה מולאם ממה שהתבאר מדיני המלות התוריו' בזה הבאור החבור האחד הוא ספר - החלות ושם - לביא בג"ה הפסוק אשר בחלוה חלוה ושרשי דיני המלוה לפי מה שהתבאר בזה הספר עוד נביא בכל שולש ושורש הדפרי'_אשר בחובו בחכמת התלמוד בשלמת היושיהיו מן התודה הימן דברי סיפרים ונוכר שם עם זה מקומותיהם מהתלמוד. המסכחא והפרק אשר הוח בו מהמסכחות כאלו תאמר בפרק השני או השלישי או הרביעי מהמסכתא הפלונית - ובכלל הנה גזכר שם מה שבא בחלמוד והנלוה אליו מהחבורי החלמודיי' בערשים ההם ובענפיהם ובענפי ענפיהם איש על מקומו בדרך שלא ישאר דבר - בתלמוד - הבכלי והירושלאי והחוספתא וספרה וספרי ומכילתא ממה שיש בו רושם בעניין ואת המלוה שלא יהיה נכלל במה שנוכרם בה - והחבור השני הוא שנחבר בג"ה ביאור המסכחות הנפללות בששת הסדרים וכזכר בראש המסכחא החלות שכוללה אותם המסבתא ההיא ונפרש שם הפסוקי' באופן שילאו שרשי המלוח ההם כדי שיהיה מוכן בביאור מה שהי בה משרשי המלות ההם וענפיהם וענפי ענפיהם ואם יהי בביאר המלות ההיא מפוזר במסכתות רבות - נסמכה אל המסבתא אשר היא יותר - מיוחדת בת וכזכר שם המחמרים ההם כלם וניחסם למקומותיהם היה שיהיו מן החורה או מדברי סופרים ובזח ישוח זה החבור לחבור הראשון לא יתפלף כי הם בסדר ולפי שחבור התלמוד בבלי נוהג מנהג החורה לספר קלת ספורים יקובל בהם חועלת אם במדות אם בדעות כמו שזכרנו . הנה נעיר בג"ה על תועלות הספורים ההם בקצור לפי מה שחפשר לנו ולח כרחיב ביחור זה בחופן מה שהרחבנו בו הביחור בביאוריבו לספירי התורה כי דעתכושיקובל בדברינו חועלת להחון המחלמדים וליחידים ודי ליחידים בהערות מעטות ולהמון חולי לא הועיל ההרחבה חבל אפשר שתזיק להם לחולשת - שכלם וכדי שיובנו דברינו - בזכרנו בזה הביאור פרתי המסכות לפי מניינס מהמסכחה רחיכו לחור בזה המקום שמיח המסכחות חשר בששת הסדרים וחניין הפרקים חשל במסלתא מסנתה וסדורם כי יישיר המעיין בדבריכו למל א בקלות הפרק אשר נזכר במקום מקום י והמפל כי כשימלא בדבריכו וכבר נחבאר זה השרש בששי מובחים ימלמו בקלוח בזה המקום אי זה פרק מפרקי המסכחת ההית הות הששי והנה חלקי החלמוד הרתשונים הם ששה יתרח לכל חחד מהם פדר:

הראשון יכלול המצוח שבאו בעניין הזרעי' ולפי שמצות הכלאי'חנהג בזרעים ובזולחם כלל רבינו הקרוש המחבר המשניות בששת הסדרים האלו משפטיהם בזה הסדר כדי שלא יכפל המאמר במצוח דומות במקוטות שונים ונקרא זה הסדר: זרעים:

החלק

החלק

החלק

השני יכלול המצוח שבאו בענייןהמועדים הנוהגים בכל ישראל ונקרא זה הפרר: מוער:

השלישי יכלול המצות שבאו בעניון האישות והנששך אליו ובבעילות הבלתי ראויות והנלודת אליהם ונקרא זה הסדר: נשים:

הרביעייכלול המצות שבאו בענייני האדם משא האדם ומתנו עם זולתו ומשפטי הרברים ההם והגלודה לאלו הדכרים ואיך ישפטו השופטים אשר יבואו לפניהם על אלו החרעומות ואיך יענשו האנשים על העבירות וכבר נקרא זה החרר: נזיקין ואיך יענשו החמשי יבלול המצות שבאו בענין הקרבנות והנמשך

להם ונקרא זה הכדר - קדשים: הששי ירלול המצוח שראו בעניים ומאו' ומהרוח ונהר"

הששי יכלול המצות שכאו בעניקטומאו' ומהרות ונקר' זה הסדר י מהרות:

2 2 2 3

יהנח

זהנה חלק סרר זרעים לאחת עשרה מסכתות הראשונה מהם היא מסכת ברכות והיא נחלקת לתשעה פרקים:

ברכות מאימתיקורין פרק ראשון: היהקוראפרקשני: מישמתו פרק שלישי: הפלת השחרפרק רביעי:

אין שמדין פרקחמישי: כיצד מברכין פרק ששי שלשה שאכלופרק שכיעי: אלו הרברים פרק שמיני הרואה פרק חשיעי:

המסכתא השנית היא מסכת ביאה והיא נחלקת לשמנה הרקים:

אלו דברים שאין להם פרק ראשון: אלו מפסיקין פרק שני: מלבנות התבואה פרק שלישי: פיאה נתנת פרק רביעי

נדיש שלא לקם פרק חמישי: בית שמאי אופרים פרק ששי: ברל זית פרק שביעי: מאימתי כל אדם פרק שמיני:

המסכתא השלישית מהן היא מסכת דמאי והיא נחלקת לשבעה ברקים:

דביאי הקלים שבדטאי פרק ראשון: אלו הרכרים מתעשרין
פרק שני: מאכילין את העניים פרק שלישי: הלוקח
פירות פרק רביעי: הלוקת מן הנחתום פרק חמישי: המקכל שדרה

פרק ששי: המומן את חבירו פרק שביעי: ואולם המסכת' הרביעית והחמישית נתחלפו הראשוני'כי קצחם הקדימו מסכת חרומו'למסכ' שכיעי 'וקצחם עשו תפךזה והנה מסכת תרומו'נחלקת לי"א פרקים:

תרומות המשהלא יחרומו פרק ראשון: אין חורמין פרק שני:
החורם קישות פרק שלישי: המפריש מקצת פרק
רביעי: מאהחרומה פרק חמישי: האוכל תרומה שוגג פרק ששי:
האוכל חרומה מזיר פרק שביעי: האשה שהיתה פרק שמיני:
הזורע תרומה שונג פרק השיעי: בצל שנחנו פרק עשירי

אין נותנין דבילה פרק אחר עשר:

יוהגת מפכת שביעית נחלקת לעשרה פרקים:

שביעית. עד אימתי חורשין פרק ראשוני עד אימתי חורשין פרק שני מאימתי מוציאין זבלים פרק שלישי בראשונה היו אומרים פרק רביעי: בנות שוח שביעית שלהן פרק חמשי: שלש ארצות לשכיעית פרק ששי : כלל גדול אמרו בשביעי פרק שביעי כלל גדול כל בול כל המיוחד למאכל פרק שמיני: הפינם פרק שביעי כלל גדול כל המיוחד למאכל פרק שמיני: הפינם

והירבוזין פרק תשיעי שביעיה משמטח פרק עשירי:

המסכחא הששיח היא מסכה כלאים והיא נחלקה לחשעה פרקים:

בלאים החמים והזונין פרקראשון כל סאה שיש בו רובע פרק
שני: ערונה שהוא ששהפרק שלישי קרתת הכרכם
פרק רכיעי: כרם שחרב אם יש בו פרק חמישי זיה הוא ערים פרק
ששי: המבריך את הגפן פרק שביעי: כלאי הכרם פרק שמיני
אין אסור משום כלאים פרק תשיעי:

המסכתא השביעית היא מעשר ראשון והיא נחלקת לחמשה פרקים:

בינשר ראשון כלל אמרופרק ראשון : היה עובר פרק שני : המעביר תאנים פרק שלישי: הכובש והשוקל

פרק רביעי: העוקר שתילים פרק חמישי:

המסכתא השמינית היא מעשר שני והיא נהלקת לחנישה פרקים:

בועשר שני מעשר שני אין מוכרין אוחו פרקראשון: מעשר שני נחן פרקשניי לא יאמר אדם לחבירו פרקשלישי המוליך פירות מעשר שני פרק רביעי ברי רביעי מציינין פרק חמישי:

המסכתא החשיעית היא מסכת חלה והיא נחלקת לארבעה פרקים:

הפכרות החשיעית היא מספר ומידי היא ביי לארץ המשה רברים חייבין בחלה פרק ראשון: פירות חוצה לארץ שנכנסו פרק שני: אוכלין עראימן העיםה פרק שלישי: שתי נשים שעשו שניקבין פרק רביעי:

המסכחא העשירית היא מסכת ערלה והיא נחלקת לשלשה ברקים:

ברקדה הנוטע לסייג ולקורות פרק ראשון: התרומה ותרומורג מעשר פרק שני: בגד שצבעו בקליפי ערלה פרק שלישי:

המשכתא האחד עשר היא מסכח בכורים ותיא נחלקח לארבעה פרקים:

בכורים יש מכיאים בכודים פרק ראשון: חחרומה והבכורים פרק שלישי : פרק שני: ביצד מפרישין הבכורים פרק שלישי : אגררוגינום פרק רביעי:

הסרר השני הוא סרר מועד נחלק לשנים עשר מסכתות:

לו הראשונה היא מסכת שבת והיא נחלקת לכ"ד פרקים שני ילאות שבת פרק ראשון: במה מדליקין פרק שני ביה מומנין פרק רביעי ביה מומנין פרק רביעי

במה כהמהיוצאה פרקחמישי: כמה אשה יוצאה פרק ששיי כלל גדול פרק שביעי: המוציא יין פרק שמיני אמר רביעקיבא פרק תשיעי: המצניעלורע פרק עשירי הזורק מרשות היחיר פרק אחר עשר: הבונה במה יבנה פרק שנים עשר: רבי אליעזר אומר האורג פרק שלשה עשר: שמנה שרצים פרק ארבעה עשר: אלו קשרים פרק חמשה עשר: כל כתבי הקדש פרק ששה עשר: כל הכלים נימלין פרק שבעה עשר: מפנין ארבע'פרק שמנה עשר: רבי אליעזר דמילה פרק חשעה עשר: רבי אליעזר דמילה פרק חשעה עשר: רבי אליעזר בילה פרק חשעה שרם בו בנו ברק אחר ועשרים: חבירו שנשברה פרק שנים ועשרים: שואל אדם מחבירו ועשרים: מישהחשיך בדרך פרק ארבעה ועשרים:

המסכתא השנית היא עירובין והיא נחלקת לעשרה פרקים:

עירובין מבוישהוא גבוה פרק ראשון: עושין פסין פרק שני: בכל מערבין פרק שלישי: מי שהוציאוהו פרק רביעי: כיצד מערבין פרק חמישי: הדר עם הנכרי פרק ששי : מלון שבין שתי חצרות פרק שביעי כיצד משתתפין פרק שמיני : כל גגות פרק חשיעי המוצא תפילין פרק עשירי :

המסכתא השלישית היא מסכת פסחים והיא נחלקת לעשרה פרקים:

שנחתר כל שעה שמותר פרק ראשון: כל שעה שמותר פרק שני אלו עוברין פרק שלישי: מקום שנהגן פרק רביעי ממיד נשחם פרק חמישי: אלו דברים פרק ששי : כיצר צולין פרק שביעי האשה בזפן שהיא פרק שםיני:

םי שהיה ממא פרק תשיעי ערבי פסחים פרק עשיר: המסכתא הרביעית היא מסכת שקלים והיא נחלקת לשמונה פדקים:

שלקלים באחר כארר פרק ראשון מצרפין שקלים פרק שני: בשלשה פרקים פרק שלישי בחרומה מה היו עושין פרק רביעי אלו הן הממונין פרק חמישי שלשה עשר שופרור ב פרק ששי מעות שנמצאו פרק שביעי כל הרוקין פרק שמיני

המסכתא החמישית היא מסכת יומא והיא נחלקת לשמנה פרקים:
יומא שבעת ימים פרק ראשון בראשונה כל מי שרוצה פרק שני
אמר להם הממונה פרק שלישי מרף בקלפי פרק רביעי
הוציאולו פרק חמישי שני שעירי פרק ששי בא לו כהן גדול פרק

שביעי * יום הכפורים פרק שמיני : המסכתה הששית היא מסכת סוכה והיא נחלקת לחמשה פדקים :

סוכה שהיא גבוהה פרק ראשון הישן חחת הממה פרק שני - לולב הגזול פרק שלישי לולכ וערבה פרק רביעי - החליל חמשה וששה פרק חמישי:

המסכתא השביעית היא מסכת יום מוב והיא נחלקת להפשה פרקים:

יום מוב ביצה שנולרה ביום מוב פרק האשון יום מוב פרק
שני אין צדין פרק שלישי המביא כדייין פרק רביעי שלישי:
משילין פירות פרק חמישי:

המסכחא השמינים היא מסכת ר"ה והיא נחלקת לאר בעה פרקים:

ארבעה ראשישנים פרק ראשון אם אינן מכירין פרק שני ראוהו בית דיןפרק שלישי יום טובשל ראש השנה פרק רביעי:

המסכתא החשיעית היא מסכת חענית והיא נהלקת לארבעה ברקים:

מאימחי מזכיריןפרק ראשוןיםרר תעניות כיצד פרק שניים ברתעניות אלו פרק שלישי בשלשה פרקים פרק ד'

מסכת מגילה נחלקה מסכת מגילה והיא נחלקה לארבעה פרקים:
בירל היל מגילה נקראת פרק ראשון׳ הקוראאת המגילה פרק שני:
הקורא עומד פרק שלישי בני העיר שמכרו פרק רביעי

המסכתא היא היא מוער קשן והיא נחלקת לשלשה פרקים: בוער קטן טשקין בית השלחין פרק ראשון מי שהפך את זיחיו פרק שנין ואלו מגלחין פרק שלישי:

המסכחא השנים עשר היא מסכח חגינה והיא נחלקת לנ' פרקים:

דוביגה הכל חייבים בראיה פרק ראשון י אין דורשין בעריות פרק שני י חומר בקדש פרק שלישי :

הסדר השלישי הוא סדר נשים והוא נחלק לשבעה מסכתות

המסכחא הראשונה היא מסכחיבמות והיא נהלקת לששה עשר פרקים:

יבכור חטש עשרה נשים פרק ראשון כיצר אשת אחיו פרקב'
ארבעה אחין פרק שלישי החולץ ליבמתו פרקרכיעי
רבן נמליאל אומר פרק חמישי הכא על יבמתו פרק ששי אלמנר:
לכהן נדול פרק שביעי הערל וכל הממאים פרק שמיני יש
מוחרות פרק תשיעי האשה שהלך בעלה פרק עשירי נושאין על
האניםה פרק אחד עשר מצות חליצה פרק שנים עשרי בית שמאי
פרק שלשה עשר י חרש שנשא פקחת פרק ארבערן עשר האשרי
שהלכה היא ובעלה פר חמשה עשר י האשה שהלך בעלה וצרתרן

הערות פרקר שבועות הפקרון פרן משישון שבועת הריינין פרק ששיי כל הנשכעין פרק שביעין ארבע שומרין פרק שמיני:
המפכתא החמישות היא מסכם עדייות והיא נחלקה לשמונה פרקים:
עודייות שמאי אומר כל הנשיפרק ראשון ירבי חגיעא סגן הכהגיי
פרק שניי כל המטמאין באהל פר'ג' ז אלו דברים מקילי
ב"ש פר' רביעיי רבייהורה אומר ששהדבריטפר ממישין ז' יהודדה
בןבבא פר' ששיי העיר רבי יהושע ור' צרוקפר שביעין העיד רבי
יהושע בן בחירא פרק ח":

המסכתא הששית היא מסכת ע"ז והיא נחלקת לחם שה פרקם

לבור ה הרדה לפני אידיהן פרק ראשון אין מעמידין פרשני : כל הצלמים פר' ג'י רבי ישמעאל פרקרביעי : השוכר את הפועל פרק המישי

המסכתא השביעית היא מסכת אבות והיא נחלקת לששה ברקים:

משה קבל תורה פ'ראשון זר' אומר איזו היא דרך פ'ב':
עקביה בן מהללאל פרק ג'י בן זומא פר' רביעי בעשרה
מאמרות פרק חמישי שנו הכמים פרק ששי:

המסכתא השמינית והוא מסכת הוריות והיא נהלקת לשלשה פרקום:

הורו בית דין פרק ראשון" הורה בהנְמשית פּרק שני ב בהן משיח שחמא פּרק שלישי

הסרר החמישי היא סהר קרשים והוא נחלק לאחר עשר מסכתות

הניסכתא הראשונה היא זבחים זהיא נחלקת לארבעה עשרערקם:

[ברוכ] כל הזבחים שנזבחו פר'ראשון כל הזבחים שקבל דמן
פר'שני בל הפסילין פרקג" בית שמאי פרק רביעי
איזהו מקומן פר' חמישי קדשיקדשים פר' ששי חמאת העוף פרק
שביעי כל הזבחים שנתערביפרק שמיני המזבת מקדש פרקש":
בל התריר פרק עשירידם חמאת פרק אחר עשר פבור יום ומחומר
ברק שנים עשר השוחם והמעלה פרקי"ג פרת חמארת פוק ז"ד
המסכתא השנית היא מפנת הורין והיא נהלקת לשנים עשר פרקים:

דולין הכל שוחמין פרק ראשון השוחמ אחד בעף פרק שני: אלו טרפות פרק שלישי בהמההטקשה פרק רביעי אוחו ואת כנו פרק חמישי כסוי הרכופרק ששי גיד הנשדה פרק שביעי כל הכשר פרק שמיני העור והרוטב פרק תשיעי הזרוע והלחיים פרק עשירי ראשית הגז פרק אחד עשר שלוח הקופרק שני עשר:

המפכחא הזאת היא השלישית והיא גהלקת לשלשה עשר פרקים: המוד כל המנחות שוהתאו הרת ראשוני התומינעת המוח

כל המנחות שנקמצו פרק ראשון הקומץ את המנחרה לאכול שיריה פרק שני הקומץ את המנחה לכל דבר פרק שלישי התכלת אינה מעכברת פרק רביעיכל המנחות באות פרק חמישי רבי ישמעאל פרק ששי אלו מנחות נקמצות פרק שביעי התודה היתה באה פרק ח'כל קרבנירת הצבור פרק תשיעי שתי מדות פרק עשירי שתי הלחם פרק אחד עשר המנחות והנסבים

פרק שנים עשר הרי עלי עשרוןפרק שלשרה עשר:

המסכתא הזאת היא הרביעית והיא נחלקת לתשעוד ברקים:

בכורות הלוקח עובר חמורו פרק ראשון הלוקח עובר פרחופר' ב' הלוקח בהמה מן הגויפרק ג' עד כמה ישראחייכין פרק ד'כל פסולי המיקדשין פ'ה' על אלו מומין פרק ששי מומין אלו פרק שביעי יש בכור לנחלה פרק שמיני מעשר בהמה פרק חשיעי :

המסכתא הזאת הוא החסישית והוא נהלקת לתשעה ביקים:

ערכין הכל מעריכין פרק ראשון אין נערכין פרק שני יש
בערכין פר' שלישי השגיד פרק רביעי האומר משקלם
עלי פרק חמישי שום היתומים פרק ששי אין מקרישין פרק שביעי
המקרש את שרהופרק שמיני המוכר שדהו פרק חשיעי:

המסכתא הזארת היא הששית והיא נחלקת לשכעה פרקים:

הכל ממירין פרק ראשון יש בקרבנות פרק שני אלו הקרשים פרק שלישי ולד חטאת פרק רביעי ביצד מערימין פר' חמישי הכל אסורין פרקו' יש בקרשי מזבח פרק ז' ב

המפכחא הזארת היא השביעירת והיא נחלקרת לשעורת פרקים: בעיקרה קרשי קרשים פרק ראשון חטאת העוף פרק שני ולר חטאת פרק שלישי קרשי מזבח פרק רביעי הנהנה מן

ההקדש פרק חמישי השליה שעשה פרק ששי:

המסכחא הזארת היא השמינירת והיא נחלקרת לששרה פרקים: בריתות שלשים וששה פרק ראשון די מחוםרי כפרה פרק שני אמרו לו פרק ג' ספק אכל הלב פר' רביעי אכל דבו

פר' חמישי המביא אשם פר' ששי: המפכתא הזארת היא התשיעירת והיא נחלקרת לחמשרה פרקירם:

תמיד בשלשה מקומות פר' ראשון ראוהו אחיי פרק שני אמר להם הממונה פרקג' לא היו בופחין פ'ד' השמונה ברכו פרקה:

המסכתא

המסכתא השנית היא מסכת כתובות והיא נחלקת לשלשה עשר ברקים: בתולה נשאת ליום הרביעי פרק ראשון האשה שנתארמלה פ' שני אלו נערות שיש להן קנם פ' ג' אף על פי פר' חמישי נערה שנחפתתה פר' רביעי המדיר את אשתו פר' שביעי האשה שנפלו האשהפר ששי הכותב לאשתו דין ודברים פרק תשיעי להנכסים פר' שמיני מי שהיה נשוישתי נשים פר' עשירי אלמנה ניזונת מנכסי יתומין הנושא את האשה פר' שנים עשר פר' אחר עשר רייני גים ח פר'שלשה עשר:

המסכתא השלישית היא מסכת נדרים והיא נחלקת לאחד עשר פרקים:

בדרים כל כנויי נדרים פר' ראשון ואלו מיתרין פרק שני
ארבעת נדרים פר'נ' אין בין המורר פרק רביעי
השותפין שנדרו פר' חמישי הנודר מן המבושל פר' ששי הנודר
מן הירק פר' שביעי קונם יון פרק שמיני רבי אליעזר פותחין

ין היין פין פין על היין פין קשט כי ביין פין פין פר'יא פר'טי נערה המאורסה פר'עשירי ואלו גדרים פר'יא במפכתא הרביעית היא מפכת גזיר והיא נחלקת לתשעה פרקים:

בזיך כל כנויי גזירות פר' ראשון הריני גזיר פר' שני מי שאמר הריני נזיר מגלחפר' ג' הריני נזיר ושמעחבירו פר' רביעי בית שמאי אומרים הקדש פר' חמישי שלשה מינין אסורין פר' ששי כהן גדול ונזיר פרק שביעי שני נזירי שאבר

להספר' שמיני הגוים אין להסנזירות פר' תשיעי: המסכתא החמישית היא מסכת סומה והיא נחלקת לתשעה פרקים: סומה המקנא לאשתו פרק ראשון היה מביא פרק שני היה נוטל פר' ג' ארוסה ושומרת יבם פר' רביעי

בשם שהמים פר' ה' מי שקנא לאשתופר' ששי אלו נאמרים בכל לשון פ' שביעי משוח מלחמה פ' ח' ענלה ערופה פ'תשיעי במסכחא הששיח היא בסכת גימין והיא נחלקת לתשעה ברקים:

ביכזין המביא גם מסדינת הים פר'א' המביא גם תניינאפ'ב' כל הגטפר'ג' השולח גם לאשתו פר' רביעי הניזקין שמין להן פר' חמישי האומר תתקבל גטפר' ששי מי שאחזו קוררייקופ פר' שביעי הזורק גם לאשתו פר' שמיני המגרש את אשתו פר' חשיעי

המסכתא השביעית היא מסכת קרושין והיא נחלקת לארבעה פרקים : קרושין האשה נקנית פרק ראשון האיש מקרש פרק שני האומר לחבירו צא וקדש לי פר' שלישי עשרה יוחסין פרק רביעי:

הסרר הרביעי הוא סרר נזיק'ן והוא נחלק לשמנה מסכתות

המסכתא הראשונה היא מפכת נזיקין והיא נחלקת לשלשה חלקים: יקרא כל חלק כבא: והיא נחלקת לעשרה פרקים:

ארבע אכות פר' ראשון כיצד הרגלפרק שני המניח אח הכדפר' ג' שור שנגח ד'וה'פר' ד'

שורשנגחאת הפרח פר' חמישי הכונס צאן לדירפרק ששי מרובה מדתתשלומי פרק שביעי החובל כחבירו פרק שמיני הגוזל עצים פרקתשיעי הגוזל ומאכיל פרק עשירי בצא מציעא והיא נחלקת גם כן לעשרה ברקים:

ברא מציעא שני' אוחזיןפר' ראשון או מציאות פר' שני:
המפקיד אצל חברו פר'ג' הוהב קונה ארז
הכסף פר' רביעי איזהו נשך פר' חמישי השוכר את האומנין פ'ו':
השוכר את הפועלים פר' שביעי השואל את הפרה פר' שמיני
המקבל שרה מחברו פ' תשיעי הביתוה עלייה פר' עשירי:

בנא בתרא והיא נחלקת גם כן לעשרה פרקים:
ברא בתרא השותפין שרצו פר' ראשון ' לא יחפור פר"ב':
הזקת הבתים פר' ג'י המוכר את הבית פ'רביעי:
המוכר את הספינה פריחמישי המוכר פירותפר' ששי בית כור
פר' שביעי יש נוחלין פר' ח'י מישמת פר'מ'י גם פשום פ'עשירי:

המסכתא השנית היא מסכת סנהדרין והיא נחלקת לאחר עשר ברקים:
בנדקריד דינימטונות בשלשת פר' ראשון" כהן גדול פר'שני:
זה בורר פר שלישי אחר דינימטונות פר'רביעי

זה בוררפר שלישי אחד דיניסמונות פרירביעי היו בודקיןפר' חמישי נגמר הריןפר' ששי ארכעמיתות פ'שביעי: בן סורר ומורה פר' שמיני אלו הן הנשרפין פר' תשיעי אלו הן הנתנקיןפר' עשירי חלק פר' אחר עשר:

המסכתא השלישית היא מסכת מכוח והיא נחלקת לשלשה פרקים:

ביצר הערים נעשים זום מין פ' ראשון' או הן הגולין פ' ב':
אלו הן הלוקין פר' שלישי:

המסכחא הרגיעית והיא מסכת שבועות והיא נחלקת לשמונה פרקים: שבועות שתי'שהן ארבעפר' ראשון'ידיעות הפושאה פר' שני' שבועת שתי'שהן ארבע פרק ג'' שבועת

ברד רכי אליעזר אומר עגלה פ' ראשון רבי אליעור אומר פרד הטאח פרק ב'שבעת ימים קודם פרק ג'פרת חמאת שישרניה פרק ד' המביא כלי חרם פרק ה' המקדש ונפל פרק ו'חמשה שמלאו פרק ז' שנים שהיו שומרים פרק ח'צלוחית שנפל פרק ט' כל הגאור לממא פרק עשירי צלוחית שהניחה פרק י'א האזוב הקצר פרק י'ב במככחא הזאת היא החמישית והיא נחלקת לעשרה פרקים:

שלשה עשל דברים פרק ראשון האשה שהיתה כובשר ברק בישר פרק בישר הזורק טומאה פרק רבישר השרץ והצפרדע פרק ה' מקום שהיה שהית פרק ו' הקדר שהטה פרקזי הדר עם הארץ פרק ה' זיחים מאימתי פרקט' הנועל בירד פרקזי הדר עם הארץ פרק ה' זיחים מאימתי פרקט' הנועל בירד הבד פרק עשירי:

המסכתא הזאת היא הששיח והיא נחלקת לעשרה פרקים:

מקואות שש מעלות במקואות פרקא' הטמא שירד פרק כ' רבי יומי אומר שני מקואות פרקג' המניח כלים תחת פרק ה' מעיין שהעבירו על גבי פרקה' בל המעורב למקוה פרק ששי יש מעלין את המקוה פרק ז'ארץ ישראל מהורה פרק דו אלו תוצצין בארם פרק מ' כל ירות הכלים פרק עשירי:

המסכחא הואת היא השביעית והיא נחלקת לעשרה פרקים:

ביריך, שמאי אומר כל הנשים פרק ראשון כל היד פרק ב'המפלת חתיכה פרקנ' בנות כותים פרק רביעי יוצא דופן פרק ה'בא מימן פרקו' דמהנידה פרקז' הרואה כחם פרק שמיני האשה שהיא עושה פרק מ'תנוקת שלא הגיעפ' עשירי:

המסכתא הואת היא השמינית והיא נחלקת לששה פרקים;:

ברשירין כל משקה פרקראשון זיעת בתים פרק ב' שק שהאגב מלא פרק ג' השוחה לשתוח פרק רביעי מי שמבני בנהרפרק ה' המעלה פירותיו פרק ו

המפכחא הזאת היא החשיעית והיא נחלקת לחמשרה פרקים

זרין הרואה ראייה אחת פרק ראשון הכל מטמאין כזיבה פ' שני הזב והמהור פרק צ' רבי יהושע אומר נירה פרק ד' הנוגע בוב פרק חמישי:

המסכתא הזאת היא העשירים והיא נחלקת לארבערה פרקים

המכנים חלה פרק ראשון משקה מכול יום פרק שני כל ירות פרק שלישי אוכל מעשר פרק רביעי:

המסכתא הזאת היא האחת עשרה והיא נחלקת לארבעדה פרקים: לףינה מי רביעית נותנים פרק ראשון נטל לידו אחת פרק שני המכנים ידיו לבית המנונע פרק ג'בו ביום נמנו פרק ד'

המכנים יו יו לביו או היא השחים עשרה והיא נחלקח לשלשר: פרקים: לוכן צין כל שהוא יד פרק ראשון זתים שכבשן פרק שני יש צריבין פרק שלישי: המסכתא הזאת היא העשירית והיא נחלקת לחמשה ברקים: בודיות בשלשה מקומות פר' ראשון הר הכית פר' ב' המזבת הית פרקנ' פתחו של היכל פר' ד' כל העזרה פר' ה'

היה פרקב פתחו של והכל בל החלקת לשלשה פרקים: המסכחא הזאת היא האחת עשרה והיא נחלקת לשלשה פרקים: קנים תמאת העוף פר'ראשון קוסתומהפר'ב' כר'א בכהן

הסדר הששי הוא סדר מהרות והוא נחלק לשנים עשר מסבתות:

הנסלך פר' שלישי:

המסכתא הזאת היא הראשונה והיא נחלקת לשלשים בדקים:

ברים אבות המומאה פר'ראשון כלי עץוכלי עירפ'ב' שיעור כלי חרס פ' ג' החרם שאינו יכולפ'ד' חנור חחלתו פר' ה' העושה שלשה פ' הקלתות של בעלי בחים פרק ז' התנור שחצצו פר' ח' מחט או טבעת פרק מ' אלו כלים מצילין פ' עשירי בלי מתכית פר'יא טבעת אדם פ'יב הסייף והסכין פ'יג כלי מתכות כמה הוא פר'יר כלי עץ כלי עורפ' ט'ו כל כלי עץ שנחלק פר'יו כל כלי בעליבתים פרק י'ו השירה בית שמאי פ' י'ת המפרק פר'יו כל כלי בעליבתים פרק י'ו השירה בית שמאי פ' י'ת המפרק השולחן והרולפקי פרק כ'ב הכרור והאמום פר' כ'ג שלשה חריםין פר' כ'רכל הכלים יש להם פרק כ'ה מנדל עמקי וכים פרק כ'ו הבנד מממא פ' פ'ושלשה על שלשה פרק כ'ת נימי הסרין פרק כ'ם להבנד מממא פ' פ'ושלשה על שלשה פרק כ'ת נימי הסרין פרק כ'ם כליוכוכית פרק שלשים:

המסכתא הואח היא השנית והיא נחלקת לשמנה עשר פרקים:

מרקרות שנים ממאים כמת פרק ראשון אלו מטמאין כאהל פ' ב'
כל המטמאין באהל פרקג' פגדל שהוא עומר פר רכיעי
תנור שהוא עומר פרק חמישי אדם וכלים נעשין פרק ששי הטומארה
בכותל פרק שביעי יש מביאין פרק שמיני כוורת שהיא בחוך פרק פ'
ארוכה שהיא בחוך פרק עשירי הבית שנסרק פרק י'א נסר שהוא
נחון פרק י'ב העושה מאור פרק שלשה עשר הזיו מביא פרק י'ר סגום
עכה פרק ט'ו כל המטלטלין שרק נ'והחורש את הקכר פרק י'ופיצר

המסכתא הואת הוא השלישית והיא נחלקת לארבעה עשר פרקים:

בנעום שראות נגעים שניםפרק ראשון בהרת שהפרק ב'הכל משמאין פרקנ' יש בשער לבןפרק ד' כל ספק נגעים פרקה צופה של בהרת פרקו' אלו בהרת פרקו' הפורח מן חטמא פרקח' אשחין והמכוה פרק מ' הנתקים מטמאין פרק עשירי כל הכגדים ברקי'א כל הכתים מיממאין פרקי'ב עשרה בתים פרקי'נ פיצר ממהרין פרק יר:

המסכתא הזאת היא הרביעית והיא נחלקת לשנים עשר פרקים:

נגמרו הסררים

ואולם המכה המכיאה להיות סדר אלו הסדרים ומסכיותיהם לפי מה שוכרנו היא מה שנכאר בגיה בחבור התלמודיי אשר יעדנו חבורו

הקרמת הגאון מהוירי עובריה ספורנו זק

והבמי לב ודעו

אמתה של תורדו רנמטייכו שיבאז מחולל כל ברא

והוריע, הודו

in middle of

ערוכה ושמורת

לכו בנים שמעו

רהשקן אות והש פטי זראו כרו

ליראה ולאהבה ויצר לכבודו

בדת פתת ידו

הלעיר עובדיה יצ'ו בכמ"א ר' יטקב ששרנו ול ה"ה : לקול דבקן כמה"ר חנכאל אחי יצ'ו אפר פקנאו את קנאת עלכונה של חודה מלכ פקורי מזכים ובנים לא אמון בם נותנים שעם לפגם בשכל מליה שפור ושדר בשנם היא שגלה שכלה מאמדים נכואים לחבין ואין אומר השב: העיר לי אין למנא דברי תפן מגיל מישרים וחדים מכשול עד ילא כלגה גדקה או אמרחי אספדה מה אתן דבר מנאה ידי במכוון בה הלא מלע' המשוער אללי יעיר רבים וככבדים לחת

התרי שפר וזכרון בפפר יבדיל תורה ויחדיד:
המכם תקובר רות ומעכודות ופרדת שני עמנו בחרן לא להם מפני נוגשים
הכים יום יום להמם ולהבדם במה כאדם שתו פניהם עיניהם ולבם על בצעם
במחסה ולמסחור חורם הרים יללי יום סובבים כדבורים על הפס מקום וזמן
במחוב בפלאות מתורתנו ובכן היו בחולמים בקרב עתים קרבו ויחתיון
במתוכחים באמרם מה ימן ומה יוסף כל יעוד תורת קדשנו בהיותו גשמי באפם
הקומת חיי עולם ומה יועיל רוב ספורי עם קדימת המחומר בקכתה ואת מרבבו׳
המשבידי תופשי התורה לפעמים מאמר ראשולים בלתי מבואר ופעמים חשובה

בלחי מספקת לפתיל המפק ותהי לחרפות למו: הברונו הבצטורה כי יקום חל וכי יפקול על לבר כבוד שמו הלח בכניד נפלחת מחודם מחירות שיני כל משביל בספורה וסלרה המורם ללדקה נודל בשל יתברך ומינו ובחלוקת ספריה ושיותן בהגיד הפד עליון חסר נחן חסופה טחן

יאום מוחלט כי אמנס לוה לעולם בריחו להבין ולהורות באמרות שהורות מיום דו' על מדכי עיון ומעשה לחור באור החיים כמושהעיד הוא י"ת באומרו והתור'והמלוה מל מדכי עיון ומעשה לחור באור החיים כמושהעיד הוא י"ת באומרו והתור'והמלוה אשר כתבתי למורוחם י ובה הודיע כוכתו במליחות בכללו וכבחירת עמו ובזמן

מתן תולתו אשר שממו עליהם רבים המה ראוכן חמהו:
תבלית הפיון השכל וילוע פרשת גדלת האל הקדוש אשר בה תהיה
יראתו על פני כל מכין וכידיעת דרכי טובו וחסדו בפרט על המון
האנושי אשר בה מהיה האהבה וזה כי כאשר התבאר שהאל ית אמנם השחדל בדורו'
עולם לרומס האדם ולתקן את אשר עותו' הנה יאהב כל משכיל לעשות רצונו
עולם לרומי האלה שהם היראה והאכבה ישלם החלק המעשי המכוון מאתו:
דלבן הואיל לאר הוא ית במופתים שכליים כספרו שראשון והוא:

ספר בראשית

ענין הבריחה וההשנחה כלליח ופרטית וחציחות עלמים ככדלים מחמדי מהם מניעי הגלגלים והנסש החגושית השכלית ושהכל מחתו בכוכה וברלון לתכלית מכוזן:

מה יקר חפדו של המין החכושי כי אמנס חקן שניכיו בכל דור ודור כפי באר המים החפשר והוא הרבה אשתה למשקית לו:

וספר

הקרמת הגאון מהוריר עובדיה ספורנו זיל

ראשונה כי הוא יית ברא האדם בללמו כדמותו למען יבקר להדמות וספר ליולרו כפי האפש' כי בזה ישלם ויהי פעלו שלם ונכבד מכל פעול זולחו כראוי לו י"ת המרומם על כל זולתו : והוא רחום בחמלתו נתן להדם די מחפורו שלת כלער ויניחהו בגן עדן עד שהרע מעשיו וקלקל את פרנסתו שגרשו החל ית' משם לעבוד את האדמה ולטרוח כמה טרחות עד שלא אכל פת:

שנית כי בכל זאת לא אבה ה' השתיתו והיו פירו' הארץ נאותים ומספיקים וספר למזוכו ולהחיותו קרוב לאלף שנים עד כי רבה רעח דורותיו ונגמר דינם להשחיתם את הארץ ובכן שחת מוג היסודות והמורכבי' מהם מהלמחי ומבעלי מיים יולא הספיק עוד מזון הפירות לחיי האדם כבראשונה:

שלישיח כי עם כל זחת חמל על שחריתה והתיר להם בשרכל בעל חי וספר זולתם והארץ נתן לבני הדם בתת אימתם עלכל חית הארץ ועם זה היו ימי חייהם מגיעים לארבע מאית שנה ויותר מהמה עד אשר נוסדו יחד לקרוא כלש בשם איזה אל נכר נבחר חז אכלם ולתת צלמו במגדל אליו גוים ידרושוולא יזכר שם החל ית' עוד ביניהם : ובכן הפילם ולח חלו ימיהם כי חכף התמעעו חיי האדם והיו כמו מאתים שנה ומאו היו הלוך וחסור:

שפר כי בסור חקות תשובת המין האנושי בכללו כאשר כינן להשמית כל חקון אלהי פעמים שלש הפלא ה' חסיד לו מכל המין ובחר באברהם וזרעו להשינ בם התכלית המכוון אללו מכי שים אדם עלי ארן כחשר התבחרי והחום המשלש באברהם כינו ונכדו אשר מלא כבודו את כל הארץ בקראם בשמו מלא חן בטיניו לכרות להם ברית להיות להם לאלהים ולזרעם אחריהם לחיי עול'ולתת יוקום לזרעם כאשר יהיו לגוי מספיק לקבוץ מדיני ובו יהיו לאחדים בידו לעבדו שכם א' ומרוב שלמות שלשה חלה היו פעלותיהם היוסופרות בתורה מספיקית להורות לדורות עקרי הקורות עם איזה עזר למליחוחם כענין תנועת המעה במופתי מלרים וכענין ירה ויור בענין אלישע :

רמבן היו עניני ישראל מאז ילאו ממלרים עד בנין בית ראשון אשר בזמן זה בפו ד' מובחות והם משכן במדבר . ושילה . ונוב וגבעון כמו עניני אברהם מאז שילא מאור כשדי' אל ארץ כנטן ששם בנה ד' מובחות י ועניני בית ראשון היו בעניני ילחק אשר בנה מזבח הח' בלבד ועניני בית שני וגלוחנו והגאולה העתיד' אשר בזה הזמן נבנה בית שני ויבנ' העחיד במהרה בימינו הם כעניני יעקב אבינו אשר בנה שני תובחות וראה עיב באחרי׳ אחרי היאוש : ובזה סיים את ספרו הרחשון

ספר שמות

בספרו השני לי מאז החל זרע ישרחל לחלל ברית חבותם במצרים כחשר העיד יחזק זל בחתרו ויתרו בי ולח חבו לשמוע חלי חים שקולי עיניו לח השליכו ואת גלולי מלרי'לא עזבו ואומר לשפיך חמתי עליהם לכלות אפי' בהם בחוף חרץ מנרי' יהיו לעבדי' בפרך עד חשר שבו קלחם והחפללו ומלחך פניו הושיעם: ראשונה כי באשר חפץ ביקרם דבר חליהם פנים בפנים יבזה זכו אל עדי וספר רוחני וזולחו בהר חורב " והמ' מרו והחנללו את עדי' וסלקו שכינה מאח': שנית כי בכל זחת לח חדל החל יח' לחקן עכינ' בחופן מה לשכנו בתוכם ושפר וצוה על מלאכ' המשכן וכלים וחקון כהנים לעבודתם ובזה השיב שכינתו לתוכם אחר תכלית הקלקול והיאושיבכן סיים ספרו השני:

ספר ויקרא

בספרו השלישי חיך לקיום שכינתו בחוכם סדר מיני קרבנות מהם חמא וחשם ונסכי לכור להעביר את רעת חטאת הלביר והיחיד והזהיר על מיני טומא'בזרע ובדעת ובמאכלו' וכמגע ובמשא ובאהל י וסדר המועדים למהרח הדש למען יכוכו יחדיו בימים מיוחדים לפכודת האל ית' וסדר שמסה ויובל השר

בסיזכו לירש את ארן ה' המוכנת לעבודתו ובה יעד יעודים גשמיל הברחים לחיי שעה למען יחפרנסו שלא בלער ויהיה לבבם פנוי לעבודהו כאמרו ויחן להם ארלות גוים ועמל לאמים יירשו בעבור ישתרו חקיו ועל כל אלה השכיעם בשבום" החלה חחר שהערו בריתו הרחשון בחטחם : ובסוף החלות הגיד תשוטת ישראל חתרי היחוש וכזה סיים ספרו השלישי:

ספר במדבו

בספרו הרביעי כי חפן חסד חקין דגליהם כחוקן מרכבה הנדהית באווד לנביאיו והית' הכונה שכחשר יחנו כן יסעו להכנס בארץ חכף בלתי כלי זין: ולמשן יזכו לזה סדר משמרות כהנה ולויה והבדיל כל סמחים מחהניהם וסייר ענין הפושה והנזיר להעביד כל ממזרות ולקדש מבניהם לנזירים ובחלה בעשו דאוי לברכות כהנים:

הזכיר זכיותיה'של ישרא אשר בם נעשו ראוים להכפש בארץ באופן חה והם חנכת החזבת והשתדלותם בפהרת הלוים ובפסח ולפחם אחריו במדבר: וצוה על החלולרות למסע המחלות ולמלחמה וזולחם וחז הוליכם דרך המדבר הגדול והכורא בג' מסעות עד קדש ברנע והמה כאדם עברו בריח ובגדו בדבר המרגלים ובכן השחיתו ענינם ונגזרה עליהם מיתה במדבר ועל בניהם גלות לדורות בבא פקדתם ולא נכנסו הבנים לארן בלתי מלחמה ועם זה מבבד לרלות העתי ארבעים שנה:

וספר שלושית כי בכל אלה לא כלו רחמי האל לחקן שלין הבנים כפי האפשר ולוה על עסקי יחיד והחלה ושעירי ע"ז בהיותם מוכנים לוה מן החרגלים ואילך וקדשם לו במצות לילית ' ובכל אלה לא חדל קרח ועדהו למדות עיכי כבודה המנס עברו ונענשני והוח רחם על יחר ההמון ונדר פרן בחות המחחות יהמשה ומחכוח כהנה לכל ישובו להסלה

ודוכיר שהרת מי חכואת משומחת מת בהכנסם או אל קלת ארץ האמורי אשר היח חרץ סיחון ועוג' ושם נחן סדר לחלוקת ההרץ מעכר לירדן והלהה

וכל אם אחר יאוש אבותיהם בקלקולם במרגלים ובזה סיים ספרו הרביעי: רברים לבר חלך שלטון גזר על משה רועה נחנו בפשע טמו שלאיכנס לארץ

הנה בטרם סור ללו מעליה' היחיל בחר חת התורה חחר שהקדים להודיעם ולהזכירם איך הוצרכו לזה מפני הכנכם לארן בלעדיו וכל זה בסבלות' ומטחם וכחשר השלים זה הבדיל הערו והחחיל לבחר ולהוסיר על מלוח חשר בזכוחם יאריכו ימי׳ בארן אשר יירשון י ועל מלוח מחוייבוח בכניםת׳ לארן כת: כתיבת האבני' וברית הר בריזים ווילהם שיהיו לאות לדורום ולח יצגודו ונהן סדר להשביע' בשבועת החלות החר שהערו ברית חירב במרגלים והעיד בהם והגיד שתידות למו בגלות ובגאלה העתידה ממנו החר היאום המוחלט - והתפלל עליהם וברכם בתחו עינו לעיבה על ארלם והגיד ביאת הגואל ואשורם העתיד בשוף ברכתו לפני מותו : וכזה נשלמיתורתו עם עדוי בסיפ כי אמנם לא הגיע אדם זולת משה למדרגת כבואתו אשר בה נתנה תורת אתת עלי' אין להושיף ומתכ'אין לגרוע? ובות הודיע חסד עליון שהחליא בחשה הכנה נבוחיית יותר מן האפשר בטבע אנושי למען חת חורת אמ' על ידו אשר אין חליפות לה ולא תוספת וגרעון

על ידי נבוחת שום נכיא כאמרם ז"ל שאין נכיא רשאי לחדש דבר מעתה וזה הורה הנביא באומרו ה' אשר עשה את משהואת אהרן כי אמנם במשה נחן הכנה לנביא' עוברת חק האפש'בעבש וכן כאהרן לכהנ' למען יקד'בה גם זרעו לעיל': אלהיכו זה גמל שליכו כל אלה וזולתם כרוב חסדיו הלא הוא אבינו קויני לו ויושיענו ישמישנו ששון שבע רלון ומלא ברכת ה' יגביר עלינו מפדו וימלא ככודו את כל הארץ . אמן ואמן :

הקרמה להגאון אבן עורא ול כשם האל הגדול והגורא אחל לפרש פירוש התירה

אנא אלהי אבי אברהם • ויהי פתח דבריך מחיר י ומישועם פניך חבה עזרה

עשה חסד עם עבדך חברהם: לעבדך בן עבדך מחיר:

לבן אמתך הנקרא בן עורא :

ובעכותורת הדקדוק נקשר: ובעיני חדערת יכשר: וכל תומכו מאושר

אברהם הספרדי הנזכר מפרשי התורה הולכים על חמשה דרכים נאם הדרך האחת ארוכה ורחבה : ומנפשות אנשי דורנו נשגבה ואם החמח כנקידה בחיך העגולה זאת הדרך כקו הרחב הוא החוט המובב בתחלה ובה דרכו גדולים והמה חכמי הישיבות במלכות ישתעחלים ורכי ילחק שחבר שני ספרים - מבראשית עד ויכלו ועוד לא כלה מרוב דברים ובפשוק יהי אור . אמונה בעלי האור . והמשך הזכיר והוא הולך במשך ולא הכיר וצפיי חולא הארץ מלכו הוליא מלים וידבר על העלים והלמחים קטנים וגדולים ובפירום נפשות החיות י הביא חכמות נכריות יובמסלה הואת עלה רב סעדי' גאוו הגולה . ובפירוש יהי מאורות . הכנים דעות אחרות לדעח החדות הכוכרות . על פי חכמי הספירות : גם רב שתוחל בן הפני חסף רוח בחפניו . בפירוש וילח יעקב ברוב עניניו כי הזכיר כל נביא בשמו - ובחה פעמים גלה מתקומו "וכמה חועלות יש בהליכת הדרך . ואין תועלת לפידוש הזה כי אם אורך . ועם ויחלום כחב פתרון החלומות י ולמה יראו בחבומות י והרוצ' לעמוד על חכמות חיליכות י ילמדם מספרי אנשי תפוכות או יחבוכן בראיותם אם הן נכולות . כי הגאונים כלי ראיו' בספריה'

לאברהם חשר:

הביחום ויש מהם שלה ידעו דרך חכמי קדם ומחין הוליחום: הב׳ בחרות פחלחולי׳ ואם הם ישראלים אשר חשבו כי עמדו על הנקודה בעלת' י והם לא ידעו את תהות' וואת דרך הלדוקי בעכן ובניתו י וכל אשר בדברי מעחיקי הדת לח יאמי 'והוא ניש' להשמאיל אולהימי' ז וכל איש ברצונו יפרם הפסוקים גם במצות ובחקים והם מדעת תונחות לשון הקדש דיקי' עלכן יתעו גם בדקדוקים 'ואיך יסמכי במלות על דעתם י וכל דגע יהפכו מלד אל לד בפי מחשבתם בעבור שלח ממלא בחורה מלוה אחת בכל לרכיה מבוארה - ואחת מהכה חזכיר והיח גדולה למכיר : כי תחתיה כרת על אכילת יום הכפורים וחתץ בפסח שלא עשוהו עהורים . ושביתת ימים שבעה וקרצנות וסכה ותרועה . כי אין בתורה חקי השנה מפורשים וחיד נחשוב החדשים - ועניי הדעת מרודים - שמו אותותם מפסוק לאוחות ולמועדים ולא ידעו כי והיו לשון רבים ועל התאורות הכוכבים יוהחומר כי וי"ו ולמועדי כוסף כי לחות עם מועד נחסף יבקש חדם שיהיה אוהבו . אולי יחמין בו וחם מלאכו שנים שלשה ווין כוספין מי יודיעכו כי

זה הולאו מהעודפים ' אחר היות יו' י הטעם לאפים י ואין פירש עשה ירח למועדים בדברי אלה שמחניהם מועדים ואלו היה כתוב והיחה הלבנה להות למועדים בחדשים מי יתן לנו אות שהם מועדי השם המהודשים כי יש מועדי רבים בחירה ובמקרא ובכתובים ואלו היה למועדי השם מבואר : עוד הדבר הגדול כשלר : אם החדש עד סוב הלבנה גלגל המזלות " שהם שבעה ועשרים יום ושם שעות מוגבלות ואם עד שוב גובה גלגל היולא אשר מולקו רחוק ממולק החרץ ימלא - או עד סיב צלגל התלי כדעת חכמים . כי מהלך הגלגל הקטן הפך זה בחמת ובתמים . וחם נסמוך על דעת התחברו המאורות : גם הנה ג'מחברות - מחברת בגלגליה 'חיכונ' -ומחברת ככנד העליון באמונה : ומחברת שכוי מחוה : ולא כדע אי זה יכשר הזה או זה - ואשר אחרו כי הדבר חלוי על מראה עינים נשאו" כי עינים להם ולא יראו חולי ירחונו בתורה ובתעודה . המקום שחלחו שם זחח החברה . ולה דבר ובפירוש מדש בחדשו נכונה. כי אין בכתוב זכר ללבנה. רק פירושו לעשות כל דבר בעתו יום ביות' שבת בשבתו ין דרוע כי פעם יהי בין המולד לעת השקיעה שם שעות ותראה הלבנ' אך על חקית ידועות - ופעם ביניהם שלשים שעות - ולח חראה אפילו בנבעות כי תהלוכות הלבנה מפאח גלגלה גם גלגל השמש משחכות . וגם מפני ארך ורחב המדיכות . ואם שכנה על הארץ ענכה . ולא חראה בראש אלול וחשרי הלבנה . הנחענה ג' ימים בכפירים . ופוד מי סיפר לנוכי ימי החדש עדשלשים יום ספורי': כי הנה יהודה הפרחי חבר ספר ' ובחשבין השמש השנה והחדשים סופר . גם לא נדע מהתור' עדות החדש ומי העד והם ילך דרך רב ביום קדש ואם נקבל עדות אב ובנו וגרים ונשים וגם אם היו כל שה מפורשים. עוד דבר קשה - חיכנו מפורש בתורת משה - לדעת כמה חדשי השנה - וחס היח באביב נסמנה ההוא מחסים או שעורים ומתי יבוקש ואנה השמורים י ואם היחה שנה בצורת בארץ ישראל ומסביב י והנה אין זרע אף כי אביב הנקבע השנה פשיטה או מעוברת - גם צין שפירה נספרת - וחין חג שקרחכוהו שלרת י וכל חלה המלו׳ בריכות לקבלה ומסורח והאומרים והנה אנשי המשנה מעידני על ראיית הלבנה והנה התשובה נכונה : אם היא עדותם בעיניהם נאמנה יקבלי עדות

לרכי השנה - כישל פי הריחת צ"ר היח נתולה בי יפוד העיבור י על חביב ני היה כל חש יום

הקרמה

לבעל הטורים דונה נא הוחלחילדברי

כי לח בינת חום

לי וחיילים לבכר . גם בי לח מליו לחבר י כי בער תנכי אמים וכח לדדתי תכחה וחין בי דמת ופות'י ולא אתי יודע עד מה י חמנם נחחם לה נפטי ופסרי לך כרה הף חש נסור'ותני וכשנת'" כי הים: לחכת פאים ' יכל דברי' על הופנו'נדרפת ביה נכל שוחל כם על ירכים ולפל חשר ישה כה אונים פילח מענר לים שיח ולח בשמים . חכן קרונ' היא מים מניה כנו つごや さっち ונשפתי' חשר יעוננ'יוס הי' מעולכו יותים חתר בחרכה ָ מא**מעיט** - וכלכד פיכוין לנו לשחים על כן נדשה רותי לקרב' חל המללפי בפעמים ונרגלים יולעטיתה בלב שלם דנחמשה ידום והנה רחיתי חת מיט הגדול ורתכידיט " שירום התוכח לרב הנדול הר"מגן ו"ל גדו" הכונ 'נרב בנפיף ונפשי אוחה לענור בו אף במי מחנום וחירת כי בדול מחד ובחנ פחים י וחומר חלכה לי על הכפחו"י ני על פפחי עץ כב מחר תוה ומוה נחמד הות - למשכיל ותחוה לעיב" וחקת מפרינ מלה פפר וחוכל וחמי לפשיב נפש ולפקות מינוסי ולחתוע כלרידים פעיר לי מזכים י

יש'קב יחהי אליו פישנים

ממס נפליו ב

מני כל קורה בחבורי זה לכל

מעשיחיו להחנדל כו כי לא

מציתי דבר שראוי לחתנדל בו שאינו אלה כחלקש אוכל

שתוך אוכל ולואי ולא שייתי

מחזיר, מוכל לפסולת ואיף

כוכתו כוה רק כי יעו כפלאו

מחכי דכרי תרב ותם פתותי" חמרתי חלקטם מכם הדברים

הבשומים והפחיר הפתותים

כי כפודו לחכפק נפצי למען

הוות נקל בעוני ללמוד וחם

מאתי פספ או פעם נתקום אחר חגרתיו עמו וחף כי הם התקים י ועל כן לא

מונרתי פה הרג ברוכ כי רובס דבריוולין סונרתיו רק

בחקום הנרוך כשי הענין

שרחותי שוד לכחוב בחחלת שדר וסדר דעש סרפוחות

מצימעריהות ועטאי האסורו׳

לפחשיקהלב וחחר (כל מחשכוי)

ב נונוי חובר טוחות ובליות פו'יוד'כלמחשכתי וחוא יחנק

פֹדי החשות ויאמן כרכי

הכישלות י לפוליה אחשכתו שחת חל שעימל וישה לכבי לירחתו : ויפרבכי לעכוותוי

לכף חובה לחמר

הקרמה להגאון אבן עורא ול

"אין בתורה עליהם עד נאשן " רק נחפש כה וכה רמיזות י ולמה בדברי חיר'חמימ' כוחת יוזה לנו האות שפחך תשה על תורה שבעל פה י שהוא שמחה ללב ולעלם מרפח. כי חין הפרש בין שתי התורות י ומידי אבותיכו שתיהן לנו מסורות ופסח חוקיהו יחויק ידי חמוכה : כי כעשה עלידי בעלי עלה ווקלה ולח הקריב הפסח במועלו: ולאכול חמן בחדם הראשין שלח ידו ופסח שני ברחשון שבעת ימים עשה - זיש ראיו' רבו' שקבל מינשיו רס ונשה : כי בית דין היה וחין ברוחו רמי' : הדרך הצ' דרך חשך וחפלה והיה מחוץ לקו העבולה: והם הבודחי מלבם לכל הדכרי סודו' ואמ נת'כי התורות והמשפטים חידות ולה האריך להשיב עליה' זכי עם תועי לכב הם ז כי הדברי על נדק לא חלקו בלתי בדבר ח'לדקו אשר כל דבר מלוה קטנה או בדולה". בכף מאוני הלב חהיה שקולה כי יש בלב דעה - מחכמת יושב קדם נטועה - ואם הדעת לא תסבול הדבר או ישחית אשר צהרגשות יחובר : או נכקש לישוד : כי שקול הדצת הוח הישוד : כי לא נתנה התורה לאשר אין דעת לו והמלאך בין אדם ובין אלהיו הוא שכלו וכל לבר שהדעת לא תכחישכו כפשיטיומשפטי נפרשנו - ונעמידפו על מתבונתו - וכאמין כי פכה אתתו - ולא נגשע קיר כעורים : ולפי לרכנו נמשיך הדברי י ולמה נהפוך המדחין לנס זרים - וחסים מקומות שהם בחמת נבחרי ושניהם נחמנים ברורים מהם גופות ומהם מחשבות במלת בשר וערלת לכבות ובעץ הדעת סוד

והלשון והרגלים לשכי דברים : הד' קרובה אל הנקוד' • ורדפו אחריה חבור' וואת לרך החכמים נוצור עיני מחחור חורחו: דוררך בארנו יונים ואדותים בלא יבישו אלא משקל מאוני בקיסמכו של

ינעם : גם הדברים אחת בתשחעם והם יש אים לא יכילו זה רעיוניו אם הוא

חכם יפקח את עיניו ? כי ימלה בתולדות דברים רבים נולרים: כנחירים

לרך דרש בלקח טיב וחור עינים וחחר שימלאו המדרשים בספרי הקדמונים לחה ייגעוני לכתבם שנית אלה האחרונים : ויש דרש הסך דרש ויש לו פוד ואיננו מפורש כדרש שהתורה קדמה חלפים שנה קודם העולם י ווה אמת רק על סוד ברך הנעלם - ורבים לח יבינוהוכן - ולהיות כמשמעו לח יתקן - ובעבור כי השנה מימים במספר היה מחוברת . ומדת הרגע והיום בתנועת הגלגל נספרת . ואם אין בלבל פון יום אף כי יומים י או שנה או חספר אלפים: והשואל מה היה בשולם בתחלה הלא יתביים . למען חשר יבקש לאין ישי והחשיבים שברא השם גם זו תשובה בנויה על אכן בהו" וכן 🗝ת העולם בעת שידע כי עוב הוא החומרי׳ שברחו להרחות גבורתו . לחדם שהוח שורש יצירתו . והנה שמו תשובתם האמולה חלק קסן מהשאלה הגדולה בי יש ראיות גחורות לחשר עינים להם ולא לעורות . כי היישוב חלי ששית הארץ באמונה . וכלה כנקודה אל המשבה אשר עליה נתונה ואף כי המשבה העליונה . ואם מדרך הישרה . אין דרש יום נדרש כדרך המקרח בי אילו היה הפעם לחלפים: היה פחוב יומים: כי פירוש יום יום בכל יום זיום: וכן חיש חיש וברוך יו' יום יום: גם פוף הפסוק יובית משחקת לפניו בכל עת והלה חחריו בתוב לשקוד על דלחותי יום יום . חם בן נשמד התורה הנחמנה : עד חלפים שנה : ועד כי חלף שנים בעיניך חיצנו לנכת השם וימנחהו בפירושי בספר תהלות אשר יבקשם . וגםיש דרש להרויח כפש חלושה: בהלכה קשה: ויש דרש משפרא ידועה יוש שהוא כהלכה שאינה הַבועה : גם יש דרש שהוא טוב לאחרים : וידריך כדרך תבונה את הנערי כי

מחים דברי חני ותקופה ולרכי לכור ולמה במלות כנע לרעת מבוחרים המשפטים יש שיף שחינו רוחה ביום בנגוהות ובלילה רוחה מפני שעיניו כהות - כדרש שהעולם נברת בבי"ת בעבור ברכה יוחם הדבר ככה הנה בוקק החרץ ובולקה ואשיתהו בתה ובטלו הטוחנות בל ידעום משחת בלי בלו שחלותיכם בלע יי' בלב יי׳ ובתקיד וברא מתהן בין בתריו בזיון וקלף ילדו לבהלה בלהות מתכך . ומם הר"ים ריעיה די דהבח" הנה חים רע בליעל בעל פעור כרע בל כהני במות וחשר מעט השכל בלבו ואף כי אשר חכמת אלהי' בקרבו יוכל להוציא מדרשים וכלם כנגד הגוף הפשוט הם כמלבושיםי וקדמונינו זכרם לברכה. אמרו על ככה : חין מקרת יולח מידי פשוטו : דרש ברחשי בתורה שנ' יי' קנכי רחשי דרכו: אחר העולם נברה על לויחן שנאמר הוא ראשית דרכי אל: אחר העולם נכרא שייראו מלפניו כי כן כחיב ראשית חכמה יראת יין: אחר העולם נברה בעבור - הבכורים שנ' רחשית בכורי אדמחך: ולמה ב"ית בתחלה: להירות כר יי' אחד והנברחים שנים שהם עלם זלורה חושני עולמות - ולמה בי"ת וחתריו רי"ם ה"לף שי"ן ואח"כ יוד וח"יו: רמו שהבית הרהשון יעתוד ארבע מאות ודה שנים: כי היה קודם השמים והארך: ומחר כך ישים הבית וזה הוא והארך היתק תהו ובהו: וחשך שבח חשך לעולם כחשר נסתלקה השכינה: ורוח חלהים שנחה רוח החבמה והבינה על מפרשי החורה הנמשלת למים ' ובסיף יהי אור על ימות המשיח : חו יבדיל יי' בין התקוה לישועתו ובין חשר במחשך מעשיהם דרש ברחשים : שחי מלוח שהפל היה מהחש והוח היסול : חחר: שיחח כחו חמיץ שית שהם שם הקלוות הנמלאות לכל גוף: וחשפון רחשי מלות פסיק ברחשים כנגד כל' האותיות: והחלות שבע כשבעה חלכים או כשבעה ככבי לכת והחיחיות שמנה ועשרים ככבד מחכות הלבנה וכן מספר העתים בקהלת: וחחלם הספר ביית וסופו מ"ם כנגד השם המפורש היולא מפי כהן גדול ביום הכפורים ובסיני נחן למשה וכן כחוב יי' בס סיני בקדש: ובחחלה ברחשית ולבסיף ישראב כי הסעלו במחשבה ברחשי העולם: וסוף דבר חין לדרש סיף:

הדרך החתישית: מוסד פירושי עליה יחשית: והיא הישרה בעיני נכח פני יי : השר ממכו לכדו חירה: ולה ששה פנים בחורה : והחפש היטב דקדוק כל מלה בכל מחדי והחר כן חפרשנה כפי חשר חשיג ידי וכל מלה שתבקשנה: בפירוש החלה הראשונה חמלאנה - כפירוש שחים חחלאנו בפסוק הרחשון: ועל זה המשפט כל הלשון: ולח חוכיר טעמי חנשי המשורת . למה זחח מלחם ולמה נחסרת: כי כל טעמיה : בדרך הדרם הס! כי הכוחב פעם יכהב החלה חלאה מכוארת ופעם יחסה אית נעלם לאחו דרך הלרה: וחמר שידרשו מעם למלחים ולחשרים: יורוכו חיך יוכלו לכחוב הספרים: ומשה בתב בלח וי"ו ויי ימלך ומעחיק משלי כתב בוי"ו תחת עבד כי ימלוך: ושני 'רבות בין שניהם: רק לתינוקו' מעמיהם עיבים הם: גם בפירושים הישרים: מיד לורך לתיקון סופרים: ומתרגם התורה חרמית תרג' חמת: ובחר לכו ככ נעלמח: ואם דלק במקומות אחרי מדרשים: ידענו כי יותר ממנו ידע השרשים רה חפץ להופיף מעמים החרי : כי פשוטו יבינוהו חפילו הבוערים : כמו עירה שלח תרגמו כבן חתון: ותרגם בני יבכון וחחוכו שער החיתון: ובעבור הדרם דרך הפשם איננה פרה: כי שבעים פנים לתורה: דק בתורות ובמשפטים ובחקי אם מבחנו שני פעמים לפסוקי והטעם החחד כדברי המעחיקים שהיו כלם לדיקים נשען על חחחם בלי ספק בידים חוקים: וחלילה חלילה חלהחערב עם הנדיקים החומרים כי העתקתם מכחשת הכתוב והדקדוקים: רק קדמוניכר ביו אמת וכל דבריה' חמת ניי' אלהי' חתת : ינחה עבדו בדרך חמת:

חירה יפה זכה וצרופה להחכם אבן עזרא ובן מאיר נקרא

זהנני את דרכח אישיר תברה במשקל חשיר׳

בית הראשון תנועה ויתר והפש תנועות ויתר וארבע תנועות זהו הדלת: ותנועה וית דוהמש תנועות ויתר וארבע תנועות זהו הסינר:

וובית הודאשון הנועה ייוו ווש יוובי ווועד וויות ווחדוה תנועו ויתר וד"תנועות וכן דרך כל השיר עד חשו ושמו בקרבו חתום בראש בתים הקצדי דוק ותמצא: בקרא כה׳ כי אם חכתוב היח נרלוזו בח בם תי כרק אַך דעוּ כִּי בָּר חַכְבִּילֵב לְחַגִּירָה לָאוּ: נְבונים נפְּלָאוּ אָת דָבַרְ חִירָתִי שִׁמְעוּ

פקרה שה נוה שחחר וכסתר כןרח בשני שהוח הב': והמלישה פסול כי ו"ו דחלואו הוח כשול וכן נקרח בחשוק וום רַבָּעָה הָאַחִים : העמודל וגם חי'כמלוהו עולם עברויוחויכעל שיי"ד ב הבכור וכן אינ מן מסוח הנפור כאחר חשתים יבשים לא לחים: ציחם החינה לוכר ולנקב כינחים נמו חלך - חעשה אזכרת - והחם השני הוח חות שי

הבאה נסוף התיבה כתתולה תור על בנקג'כמות קדם שחרי אכללה והשלישי חוח שו"ו הוח מעול לוכר כת כ ופשו לני דכרו דנריו י וחרביוני הח סני כשהרת בפני החיב החיבו בהחיבות יודי בוני יניבה יותם כ במיף החיבה הוה שימום לנקבה תוו מוברי חסקדי -מדריבים פניסו ונולסי אח חיבו לריוולנו פס אלב בלריבים בחחיבי בוא באשול בה אלב מוסו ופרסר אט מו היות היות לכם חכר לאצוח ההתרון בוחו וחשית לכם עלם

מחשאו לחלך יתרחל ופוח יכ"ות כן נמשיובו חרות מחפונ מוען מודי בלפי תחנותו שלה וחש' לכש מחרים אותיות הפור ב מהידה י כמו קולע של משתרה ולה יחטה :

בשם 'חנוש'והם קיין פתח נירי שוחשנם חולם כמו משיכה חבקיד חלך חפלן הסמור חוחול מחריו יכח חשני אות ה'ולו שם הסלם' כיהה' נכת בש בחלוח בג' הופני היה ה"ח בו"חיונט לה מם בשלשי ופות החבול וששכנת השנים שהם ו"ו וו"ד השנים חשני נקודות הות חקק והחול" ודנתם קשם שנתה מונחת עוד ומורגם מחוד ולכן להם מחפם המפוק

אלו זכתניפה בדיכורלה ד'ביח' שאח על כל חי פפר נכרונו כו שד שלח חיום הפרי נכרם לח הים

חום לכפם משללה: מספר וכן' פישיש יחרווליוד אוהוי נאשי ים

יתרון לתם הןח'בי הו"ד הו'תפרם וה"וו אום ששש פרי חים יתרון חורננ' וכן ישייתרוף חרכע להיח מן בחליף: עוד שני חחים וכו' שמשפי שני אותיניהאמצעייהם ה"א ויין יעלו י"ה באישלאישלי הרחשון פוח חלף עם פחרון בוח יו"ד שולה ב"כ יחד יים וחם משקני החרבעה יחד יבחו בחחזנים יעלב משפרם כמשפר כל שכוצחים הם כל חותיו' הח"ב' ב ראש ורגל וכן' פי' לחנףיים רחם הוא העוקץ

היוד העליון ורגל הוח היו חקרואן וורופ שות שנוף של סיוד השליון ופנוייהות הו"ו שחום בחלכתונו י ולשני הו' בי'ום שני לורות די נייד וחחיו הויו"ו עקוי פרחשו בחבאון - פרביעי הוא יו"ל פוא בחני בלבל ופוא כשל פוונו שים לו החוף רב בחפפיכו לא תחום כשו' חפם'יות' מעשר וחששר חחור לחתף וחיח שכולל לכל החשפי יבש יור׳ היוד של הרכוי פחו ואפו פשר לפי'גם ירמון הי"ו? פל

ארכיו כמו סומרים כוכים חוכלים וכדודה דחצר וכו'אתר שירחנו שכום כחי החנח'לם''לכ בחבונס ונדעק לכוח חל תכיכתה ויושרב לפעת/מדע בוובי ולפרש חידתי מדשים בריר ולליל דשתי עם דעת פחתת הפוניותו חבינו ותו חפכינון

נָהַם שוֹקְטִים נַחִים: בי פעיםים יפתרו גם פעמים וראו: י בְּלַרָי מָדוּ נוֹרָא׳ ושם רב בבכורה ז וְבַפֶּתֶר נְקִרָא:

הַר רְבִינִי נַם בֵּן בָּפוּל בְּמִשְׁקַל מֶצָאוּ: הבכור יותנא ומי אות אוף ותחתו בראש מתני במבי חנוש יותם חדד מתח בונו של התני וָאָח שֵני אַחַרָיוָ : יְדַעָתוּ בִּוְכוּרָיוֹ : נָקַ־בָּה בַּאָחוֹרָיו :

שַ אַלוֹ מֶלֶךְ יִשְׁרָאֵל לְבַלְהוֹי חָהְשָׁאוֹ : בפו׳ פוּ מנו חליו פי מרחתי: בי בעלו מולו פי מרחתי: בי בעלו מולו מולו מולו מולוי מ בגלגלים ששה: ולו שם בשלשה וֹבַבָּעָם קשָׁה:

> יום ברואאָרַםאֶלֶהאַר רָבָּעָהנִכְרָאוּ: בנוסף יש יתרון:

יָהִי לַזְּכַּרוֹן : י בָראשון עם אַתַרון:

יִּר הִיוֹבָּהֶםוּכְמוֹכָל נְשוֹאִים ישַאוּ גויה לקרמון: ואַחיו כָאַנְטון: וָהוֹא בַעַל הָמון:

אַל הְפַּרְשוּ אֶת חִינְרִתי ַ עַרִי חָרְחַפָּאוּ:

בְּהָאֲדָׁטָּח הוֹלִיר אַ" לא כברים לא קלים לא בֶס ירוצון אוּצַנִיהַם

פוֹא מֹאִינֹף בָם דְמוֹרָתאַרְבַעהַחֵיוֹת בַּשַׁחַקּ נִכְּרָאוּ רָ־ אֲחָהעינבֶם עות נִיּאָה בי בכובם לבוח בבל גַם שְׁטוֹנוֹסְהְעַל שִׁנִי

שלישי בשטו כפול חַבָּמִים קַרָּאוּ בכור זכר ונקבח נְקַבָּה הוא ושִׁלִישִׁי אָת פְּנֵי הָרְבִיעִי זָכָר

> וָאוּלֵי הִמְמֶצְאוּ דיניםעושו כואו מֹר בבור יבוצא שובן חַרָיו יָבא הַשְּנִי בַ" שְׁבְנוֹת הַשְּׁנֵים בּשְׁנִים

קשומעל מפרה" אֱלהים וקראו לפר הרובע על אחיו אַשֶר שֵני על ראשון סור שני אַחִים תיכונים

שַּׁקְרֵי הָאַרְבָּעָה אִם **בְּטְאוֹנִים כַּאוּ** ראש ורגל וורוע עם נַם שְּתֵי צורות לַשֵּני דר רביעי בְּחֲצִי גַּלְגַּל הצו אם מי הכפתלב בתור פים נא

פירוט החירה את דבר חידתי וכו' היזים לקורה משכיל הל יכשל בפיו ולכו הל יַתהר להוליה לחור שעלומות חידהו ד אד ישקוף וירת כי פלתים יכן רכים שנמי לכב המה יחו כן תמהוולה

א"ב פהאדמה חרנעה חפום הם חומיים חביר הנקרחי חומים הם הומיים להורנ הנקרחי חומים כנחי נרתו בחורנ אב כהחדמה ע"ם סכחוב נ"ח חים שמנת' ב"ל מותיות מנם וחלה חולדות כח תוליד חרכעה חחים חיו: לאכבדים כו' בירום חל מעש

צחדו בפורו:

לוחד שהדכעה החתוש השר זכר בש בל' יפודות הפר הם שרשי כל נכרת ומט אם וחויר פעמר הן החוחה וחום י חשר הקלתם ברים והם החדץ והמים פיורדים בשם לחרן: ושנים החחרים שהם שחניר והלם סם קלים ועילים לחעלה והחות ברחשון כום כחב הם מכיני בש אל תחבונ לותר שעל החרנע בוחות ידבר שהן הרט שמרה הפחורם צבלבנה וסירוקה כי מהן ליחות ומשני ובשות והחב חשר לדם הות הגים

תנבוף כי רחקו פתרוכו מוה : החשיל התנועית בם ירוצון כו' לאובפי^ל זיחני. עו באשר יעפו האופן התחנלנל וחית

שעצי שחקועו׳ בשנעל יצחרו בחקות׳ ללא יחכעעו כוחתה באוקיות פנחים שנחשים ונחום - והמשולם להרבע חוות שפעתו' יסתרו ונעלחו מעין כל היות מתעתי ישור ונשנוו וושן החל לחשר כרהה ליפוקה ליפוקה להוד לחשר ברהה ליפוקה להעידה להיות החיים ברושל ברהה ברושל ברושל

דאחה עיניכם וכו' שחהיפה מאושו שׁפֹּחִונֹ ויחָתר רחו בעינובש ענין דרכ החותיות חה"ו וצרתו יוכירם כחתרב "ו איה כ"ו כ"ח שתרותו כו אומין" חה"ני נחים י כי בכורש מוא בחנים בי לו אחכם שכנורה בתוחיות שמים יצומם כמתפר ובשנין כי משתעו אלם והוא אומפל פנדול שכתסכר שם עולה במלוחה קליח מה שחין יחר אחרו וחד עולים כור וגם מרומו כו שם שעלם העולה כיו בי סחלם הוחף ינל יודקין עולין פיר כירושי תפחקר

סמוך והטעם ברחשית הערב או הלילה או החשך והכה שכחו וירא רחשית לו יש

ממלכת יהויקים וחל תחמה

בא"לף היה במו להבריאכם

ולשום גבול נגזר והמשכיל יבין:

כי מלהים לשון רבים ושרש זה

רבים וכלשין הקדש דרך ככוד

כן אמר ברחשית' ולפי דעתי של בש שני עולאות שברו

שהוח סמוך כמו ברחשית של שני שמי חברות חורה

חיך נסמך על פועל עבר והכה נכרה יפולם ברחשי אוחיות

כן תחלת דבר יי קרית חנה ביח רחם כלוחר בית מתודם

קוד והעים יתברר לך בפסוק מרחבון שני נהח כנוד מרום

השני: ברח רובי המפרשים את וח היהשרי נכר' געולם

למתרו שהבריהה להולים יש מחין שתיחורות בים פחי שברת המתרו שהבריהה להולים יש מחין שתיחורות ב"ם רוחיות ירם

וכן חם בריחה יברם ה' והנה שנת לוחר לך פנונות שנת

שכחו ויברת הלהים חת התנינו׳ נכית העולם זים היתיות

ושלש בססוק אחד ויברת אלהים המילה ובזכות מחש שמים

חת החדם וברח חושך שהוח החורה ניצולים אדינה פל

המלה ברח לשני טעמים זה בוחפית ברם בנירערים

ההחד והשני לח ברה חתם לחם דיה ברחביינביישריי נחורם

ווה השני חלף תחת ה"ה כי יצר שגשביל החורה שנקרחה

כמוהו להברות הת דוד כי הוא החשית נכרא העילם ד"ח מהבנין הכבד הנוסף ואם היו בנימעריא שם שדרים ד"א מהבנין הכבד הנוסף ואם היו בנימערי שראל בחר בעתי

ומלחנו מהכנין הכבד וברחת חרי"ב ינות ברחשית רקיב

לך ומיכנו כמו ברו לכם חיש רק הרץ שמים ים חהימות דים

כמו וברא חתהן ומעמו לבזור שיקילו יברחל מור׳ ברחשית

אלהים החר שמלאכו אלוה ידעכו מחלכת נדקיהו וזהו שאינשתי

מדרך הלשון כי כל לשון יש לו יהייקי כיוןשנסתכל בצדקיהו

דרך כבוד וכבוד לשון לועז ונקורי נתישב דעתו ברחשין

שיחמר הקשן לככת הבדול לשין מומד שברה העולם נחמת

רבים ובלכון ישמעחל דרך כבוד לחו שלימר כחש דנרן חמת

שידבר הנדול כמו המלך כנשין המח וירה מנהים לח סופי

לומר על הגדול לשון רבים כמו אחת ברה חלהי לתשות סים

חדנים ובעלים שחתרו חדנים אחת לכך חקנו ויפשחיי אתת

הפך החיר שהום יש ווה דקדוק בנים יש עולמי לכל צדיה

אמרו שהביית נוסף כבי'ת בראשונה בי נמלא ראשונה ישיו ואלו יש נחדרם שונן פחר

היה טעמו כן היה הבי"ת קמון בקמון גדול וי"חכי ברחשית לעולם בני"ח היח לשון ברבה וחנה

חותרים שהבי"ת כושה בלי טעם וטצמ שלה יעלה על לב שהין רחשית לשתי'ולהרץ על הנוח שיוכל להחקיים בדיה

מפחח בכי"א כלפון ברכה

תעולם הוא והעולם הכם ד'ה

שבנתב וחורה שבעל פה

ללמדך שכוכוי התוריולומדים

רחפון שני נהה כבוד מרום

ברו׳ חב שבוכת הבריישהוי

ביהנס ד"ח הותיות ברח" ים

ברחש השנה כברה העולם

רהשית נברת העולם ד"ח

וכנימטרו' חרי"ג יצר שכרח

העול כפביל ישרחל שיהיותר

כ'רחשי פסוקי הכח ברחשי

ממלכח יהוקי והחם ברחשי

פרקים נעוכין נקש הקניה

לבחור העול לחוקוובהובשביו

כרא חלפים פופי תיכויחתה

ברת חלהים את סופי חיבות

תיכו' חמת ויברת חלהים חת

כלת חמת ויר'אלהי'חת ס"ת

בחמ' ויציב חמה מהרזתמים

החתת נעדרת וישלך חחת

צפה הק"בה בחברהם שנהרת

ארט שנחמר חחדם הנדול

חלהים כניתטרים הככם

ימי בשכוע וז'שנים כשמישה

וו' שמימין יוכל וד רקיעי

וחומר חותו ו'פעמי' כיו'וים

רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוב רחשונה שנצטוו ישרחל ומה טעם פתח בברחשית משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים שחם יאמרו אומות העולם לישראל ליספים אתם שכבשתם ארצות שבעה ננים הם אומרים להם כל הארן של הקב"ה היא הוא בראה

> ונתנה לאשר ישר בעיניו ברלונו בתנה להם וברלונו נטלה מהם ונתנה לנו: ברחשית ברח חין המקרת הזה אומר אלא דורשני במושדרשו רבותינו זיל בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו ובשביל ישרחל שנקרחו רחשית תבוחתו וחם כחת לפרשו בפשופו כך פרשהו בראשית בריית שמי' והארן והארן היחה תוהו וכוהו וחשך ויחמר חלהים יהי אור ולא בא המקרא להורות סדר הבריאה לומר שאלו קדמו שמש בח להורות כך היה לו לכתוב ברחשונה ברא את השמי' וגומר שאין לך ראשית במקרא שתיכו לכוק לתיכה של חחריו רחשית ממלכתו רחשית דגנך אף כאן אתה אומר בראשית ברת שהי' חת השמים וגו 'כמו ברחשי' שאלו תחילה ככרחו ופירושו בראשית הכל ברא אלו וישלך בח שגר דלתי בטני ולח פי' מי

במו ברחשית ממלכת יהויקים ברות ודומה לו תחילת דבריי׳ בהושע כלות' תחילת דבורו של הקב"ה בהושע ויאמר יי' אל הושע וגויוחם תחמר להורות בח מקרחות שמקלרים לשונם וממעטים תיבה אחת כמו כי הסוגר וכמו ישה הת חיל דמשק ולח פירש מי ישחנו וכמו חם יחרוש בבקרים ולה פירש הם יחרום חדם כבקרים וכמו מגיר

מראשים אחרים ולא פירש מגיד מראשים דבר אחרית דבר אם כן תמה על עלמך שהרי התי' קדמו שהרי כתוב ורוח אלהים מרחפת על פני המים ועדיין לא גילה המקרח בסידור התודמים והמאוחרי כלום בריית המים מתי היתה . הא למדת שקדמו לחרן ועוד שהשמים מאש וממים נבראו על כרחך לא לימד המקרא בסדר המוקדמי' והמאוחרים כלים: ברא אלהים ולא נאמר ברא יי'שבחחלה עלה במחשבה לבר אתו במד' הדין וראה שאין העולם מחקיים והקדים מדת רחמים ושתפה למדת

הדין והיינו דכתיב ביום עשות יי' אלהים ארן ושמים:

חוקוני

בראשיות מה שפחם הק"בה את התורה בביות ולא צחב"ף אעיפי שהיא רחשונה לכל

דרום ופרוצה מלפון כך ברה הכ"ה את העולם גדר משלש רוחות אלו ופרוץ ללפונו ומשם בהות

לוחות רעות ומזיקו לעולם וכן חציכו ששתו של הק"בה כתוב באל"ף דל"ת בתהרא קל"ד פעמים

לכבד דחשי וסופי חוהיות תיבות של מזרח דרום מערב שעולים כך לומ שהם סבורים בשמו שהן

לב"ד לשון סגירה כמו קליד"א הכל לפון חיבו בכלל עד שיכה הב"ה ויסגירנו בשמו והניחופרון לדון בו לעתיד עובדי ע"ה שיחתר לעבו"ם תבח ירחתכם הם תוכל יפגור רוח לפוכית שהות

פתוח כישאר דוחות סגורים בשתי וכשהמנה כל האלפא ביתא תמצא ה' מאות למזרח וכן למערב וכן לדרום כנגד ה' מחות שנה מהלך שיש על פני רוחב כל חחד וחחד : ברחשיה פרש"י

0"ר יצחק לא היה צריך וכו לפי שהיא מלוה ראשונה שנצטוו ישרש וא"ת הרי מצות פ"ו ומצו 'מילה

וליד הנשה קדמו למצות החדש הכחי"ל הח דקרי לה בפרש"י למצות החידש מצוה רחשונה לפי

החותיו לומ'לך מה בי"ת זו יש לה בדר ומסובב' היח מב'רוחות מזרח מערב

בראשית

בָּרָאָצֶרְן יִי יִּי וּ שִׁשְׁמַוִם וֹאָת הָאָרֶץ יִי יִי וּי יִּי יִי יִי יִּי בַּנָא זְיֻנִת שְׁמַיָּא נַיִּירת והארץ וארעא

בי"ת רבתי מאותיות גדולות דמשתמשי בהו דאינון א אדם שת ב בראשית ברא ב והזנלח: דיי אחר ד הליי׳תומלו : ן של ויותא ז זברו תורת משה עברי ידן חור כרפס י ם יסר מעלי שכטו׳ י תעתה ינדל נא כח כ וכנה אשר נטעה יל וישליכם אל י כן משלי שלמה יב ניצר חסר י ב לינה י רעתה יגדר נאכח (ב וכני אשי נטכיו ע ייטייכט אל (ב) משלישלטו ב ליבי יוטי בל להי א את משפטן ס סוף דבר : ע שמע ישראל : פ בתר' יקום בשפרפרא ה ובהעטיף הצאן י צ' צפו עיריס : ס קן לה: ד' לאל אחר : ש" שיר השירים : דן קדמה ותכתוב אחר : בראשית ח' ג' מנהון ר'פ וב' באמצעות וסי בראשית ברא בראשית ממלכות יהויקים בראשית ממלכות

יהויקים בראשית ממלכת צדקיה : בראשית מלכות צדקיה: ברא אלהים נ'ופי בראשית ברא אלהים: אשר ברא אלהים לעשות למן היום אשרברא ואינוןבאוריי': הארץ ני ס"פ ובתריהון והארץ וסי'בראשית ברא" והארץ היתה תהו אבלה נכלה הארץ והארץ חנפה והם יענו את הארץ י והארץ הענה :

קשה ולקח בעליו וכן חלת עליר האפי חיניב חחח ההרוחות אליו ועדיו על כן אמר הכתוב ברא ולא בראו ותדרך התושיה ידענו כי הדבורי' יקראו חנואירית אוח אנל נשפיה שפה בעבור שיראו שממנה ילאו ובןכשמת האד' העליונ'חקר' לב והלב גיף והיא אינכ מחורי מרוש אמנירים גוף בעבויהיות הלב המרכבת הרחשוכלה ובעבור היות כל מעשיהשם ביד המלחכי מחם ונהכון ולכך המשונות עושי רלוכו כקרת כן ובפסוק כי שמי בקרבו הבחר קלת סוד השם וחל חשים לבך חל הכל מי מידלמו היי חשרברת דברי הגחון שחמר שהחד'נכבד מהמלחכי וכבר ביחרתי בספר היסוד כי כל רחיותיו אלהי אדם על החרינימתחני הפוכו' וידענו כי אין בבני אדם נכבדים כמו הנביאי ויהושע נפל על פניו לסני מלאך ה' והשת' ח' ואמר מה הדני מדבר אל עבדו וכן זכריה ודניא ולמה אאריך וטעם אהי בפנקים הוא ונרא בפולם הלבחות כמו אלהיהאלהים י ופעם אלהים כמו מלך ובני אדם המתעסקי' במשפט שהנם' ברא תחלה בפסקשל

אלהי יקראו כן וזה השם חאר ואינכו עלם ילא ימלא ממכו עבר או עתיד ואל תחשוב שהחלאכים הם מאש ורוח בעבור שנמלא עושה מלאכיו רוחות כי אין ככה דרך פשיטו ביאפיח ישף חינוא כנגדף דק דבר דוד בתחלה על מעשה בראשית והחל מהאור ואמר טוטה אור ואחר כן נוסה שמים והוא הרקיע והמים עליו והאש והשלג והרוח ואחר כי הרוח של וחו של השם ללכת אל מקום שישלחנו וכן האש ממשרתיו ואמר יסד ארץ על מכוניה וזאת היא היבשה וכן כתוב רוח סערה עושה דברו וטעם את כמו עלם הדבר והוא בישול כמו ווי ארנות ווימייון משרחים את השמים ופעם יחסרוהו כתו אשר ברא חלהים אדם ונחצא עם הפועל כמו בא הארי ואת הדוב והם מתי מספר ויהיה חחת עם ותחת אן: השמים בה"א הידיעה בנ"ם הנ"כל וננגד' אחרווד שת שפת ש ופשש משת ושור בו מותנהים מדם ונחכח עם הפועל כתו בח החרי וחת הדוב והם מתי חספר ויהים מחת עם ותחת יון -להורות כי של אלה הגראים ידבר ולעולם לשון רבים זיתכן להיות משפרו בשטר כל אחד ואחד וטעם שמי גובה ומעלה וכן בלשון ישמעאל שרובה על מתכונת לשון הקדש יהא שחיה רכא חביך נשנם זים שמי השמים ולח יחפרדו כרחים ולהרים וחנשי המדות יבינו שלה הסודות ויחמר הגחון כי החרץ כנקודה והשמים כחוע הסובב וחחר שחלה שניהם נברחים יהיה כל חשר לעלמי עלמיח שהם ויחיבות בתוכם נברת במים וכחש וחחרים המרוכי המים בכלל החרץ והרוח בכלל השמים ולפי דעתי כי חלה השמים והחרץ הם הרקיע והיבשה כי לח נכרת ביום חתד כי חם בפפוק להחותי ונו ניהם דבר פחד ברחשון החוד ובשני הרקיע ובג' הלמחים וברביעי המחורות ובחמישי ובששי נפשות החיות והמזמור הכזכר לעד ולא יתכן להיות הקי הסובב קודם הנקידה או הוא פחיי ובא כי וכנגדו אחר קודם הקו על כן חתרו שנברא השמים והארץ בפעם אחת והעד קורא אני אליהם יעמדו יחדיו וזחת העדות איננה ברורה בעבור שפירוש הפסוק איננו כן כי איך יאמר אליהם לחשר חינם וחיך יקרה לתוהו רק פירושו אני בריתים ובעת שאקראם יעמדו יחדיו לפני שניהם כעבדים לעשות רלוני כעט דברך נלב בשמים וחחר כן הזכיר הארן ואמר אחר כן כי גם היום יעמדו לעשות משפט שחלום: והמרז

מ"ע ספורנו

בתחלת סומן והוזרגע רחשון בלתי מתחלק שלח כיה ומן קודם לוי ברחי חיכו ישנו ובום לח ישול זמן כלל : חלהים י הנה שלת מלוק תורה על כיחי ולום על סשדים שהם פתים כבני חדם כפו שבשידו רו"ל חפר לשדים לח חלוק וחפר חל בחל ית' חלוק כי כוח בכנחי בהחלט בחתרו ויסוש חלוק משהו" ויחתר עליו חלהים לשין רבים להורות שהוח נורת כל הנורות הננחיות חחרו כל העינה חיון יהח נוולתם כחמרו מלח כל החרן כבידו כי חין לזולתו שניחית זולת הבחבל תחביחותו יולח ישבם שום בשבח זולת שחיה רבח בכל כתו כחלר פניחותו בחמרו וחתה מחים חת כלם " ושל כד ההדפות יקרם כל נבדל מחמר חלהי ויקרחו השופטים הפומחים בישה שוח' להק"בה בחעשה

אלכים כמשר ישפשו כגלם חלהים ' ולפורות פל מעלת ננחיותו חשר ממנו נמול ננחיות שחר הנגדלים נחמר ברחשי' ו' חלפין יש נפשק שהוא אלקי בחלקים ' חת השפים' הנפ עלתשם תורה על פקים רחוק וכל פישן הרכים עם קדיפת פתח מלפיל יורה על שנים שוים ' ובכן שלת שפים תורם על עום רחוק ביחם חליכו בשני מרחקים שויב תכל כד . מרעים בה וכן בשטוק וחר מפל יורה על שנים רחוק ביחם חלים בשנים מותר מחוד של החדשה אבין נפסוף וחר הוא שה בשנים נום בשנים בשנ מכל בד כשני מרחקים שנים וסיח הגלבל . ולכן לחחפר כרח שמים כי לח יחתר כן תכד שמו חלה ביחשו חל מקומנו וחתר . וחת החרן . הערכו הרחוי לגלגל :

פהיה דחפונה לחצית שנצעוו ישרהל עליהם במעחד כולם פרש"י לחה פחח בברחשים תשום בח משפינ וכני נא"ת היאך יכוליוח"ה לומר לישרא גאלה מז' אומית חדה דאין זו גזילה שמה שקנה עבד קנה רבו וקים לן דכנען לורעו של שם עבד הוה כדכתי ב ויהי כנען עבד למו ועוד אדרבה ב'אלפי אורה ובפפוח ויחתי הם גולוה מישרש כמו שפרש"י בפ" לך לך ות כנעני או בארץ היה הולך וכובש את הארץ מזרעו של שם שבחלקו של שם נפלה כשחלק נח את הארץ לבניו : אלא י"ל כמה מלכים היו בארץ כגוןמלך חלור וחביריו שלא היו ממשפחות כנען וכן בפ' ברכה גבי אפסי חרץ ושמח הם חזרעו של שם היו ולא היו לישרש שום רבכות עליהם ליעלה מהם בחזקה ומהם היה הכנעני הולך וכובש כמו שפירש": ד"ח מה שעם פחם בברחשית להודיע סדר הבריחה ונתינת החדץ כמו שלירש" היינו שעמח שלה יהה פחחון פה לה"ה לומר להם לישרא הין התם תרחו לירש שהוה עילם אח החם מחרפכשה הצעיר בגצים כדכתיב בכישם עילם ואשור וארסכשד אם כן כבשמש את האדןשלא כמשפש - ד"א לכך פחח בענין יצירה שאלמלא כן יאמרו קטני אמנה העולש על מנהגו הוא עומד ועמד המיד י פרש"י ברצונו, נחגה להם וכו׳ . לריך לומר לא נמנה להם לחלוטין דאם לא כך היאך חוזר מתחנתו י פרש"י שאין לך רחשית במקרה שאין דבוק לתיבה שלאחריו י חו"ק . הרי מצינו דוגמא כי אחרית שאים שלום ואין דבוק לתיבה שלאחריוי בראשית בראי קודם כל ברא הבורא את השמים ואת הארן כפו בראשית ממלכת יהויקים וכן תרגם אוכקלום בקדמין ברא וכו': אהים וכו' למים אשרים ואת הארן כפו בראשית ממלכת יהויקים וכן תרגם אוכקלום בקדמין ברא וכו': אהים וכו' למים אשרים ועלה על לבבו להפלה בעיניו על חלת שפת לשון אדי אהים אהיך אהינו וכיולה בהם הרבה התבוחרים בלשוןרבים היכה נכחבו על הק"בה שהוח חחד כגון אהי הברהם ילחק ויעקב וכן עוד הרבה בראשית זתבוכן החים וישיב חל לבו פן יהיה בו שורש פורה רוש ולעכה כי דברות אהות אדנות ובעלות יכתבו ליפיד בלשון רבי ל כגון כי שם נגלו איו החלהי /דבר החים אדוכי הדרקהם בעליו עפו וחל חשיבכי החירה בכיח וסים בלחיד מקלופת חיבת פדני הוא הנקרא בלפון רבים אצל הק"בה שהוא אחד כי הוא אינו מבורתם של ממשקל שדי זכאי בנאי כשדאי ארמהי דוי אשמהי ואמת הוא כי אלהות יחבהר בלשון רבים בם אצל זישה אולה הרז על כליים מדת בשר ודם כי מלך ב"ו היכו מושל על כל בני מלכוחו כל ימי חייהם כי הוא מת ועבר ובעל מן העולם ובכו אחרת לו חמר קם תחתיו או מושל על יכו מושל על כל בני מלכוחו כל ימי חייהם כי הוא מת ועבר ובעל מן העולם ובכו אחרת לו חמר קם תחתיו או מושל שליהם ממשלב אחרת ועוד בשמח הדברות ומים שוש מכמה ענינים עוד ים מושל אמר על אותו האיש מדברים אחרים ואם ילחלנו המלך זה ילך לו מחלך זה ויהיה עבד למלך אחר או ימרוד בו והכהו נפש הנה אחרי הדברי הרלה האחח כודע כי יש וה"א רחו וכם בל בק"נה " הרצה בני חדם שיש עליהם בחייהם כמה תיני חדנות ותרות מכמה בני חדם זה חחר זה כיהחדוני בשר ודם הם מתים וכלים והק"בה מלך ומלוך ומלוד ומלכוחו בכל משלה ובידו לנדל ולפוה לכל: הת הפתים שחלר ישמעש חת ר'עקיבה את הדין דכתיב הכח חת השתים וחת החדן תהו חתר לי 'חלו גחמר ברה חלהים השתים הייתי אומר השתים וחרן חלהות הן עכשיו שכתב חת השתים וחת במרן בידוע שבשמים ובחרן הם הנצרחים השמים על המצוררים הנצרחים הנדחים הנרחים לנו דבר הכחוב: שמים י לשון רבים ולח יתפרדו דוגמת מים חיום פנים מלקחים רחים ופהם פמים לשון בוכה הוא וארן לשון שפלות ותחתים וכמו ובהנשא החיות מעל החרן פי' מעל רקיע התחחון:

מלמה ז ספוקים מעח ללדי עו עח פלים פים נחם כ"ת עתים כי עקים ד' מפתנים בכל יוש ולילה מהנקר עד חלי היום עת ח' ומחלי היום פההלילה עת שני ותחחום הלילם עד חלי הלילה עם גי ומחצי הליל עד הבקר עת די וכו בפסות וידבר חלבים חת כל הדברים החל' לחת' יש בנ ז' היכות וכ"ת חותיות מכחב כננד כ' אלפים חהו יכפסוק

> מורק: אמרי נועם

יי קנני רחשית דרנו קדם

מפעליו מחו שני חלם ן כנגד

אלפים יהו אור ויהו אור צ׳

חלפין כנגד ד' חלפים יחי

תורה ויתי וישיח בקס יתר

וכוי לוום התחיל

> רלכיג ברת ובו יי חתר לוי בן ברשום מבוחר לתו שרתה דעות החנשים חשר היו ביתי תשה רבינו ע"ה כי ביתיו היחה הפילוסופיה חסרה החד שרובם לה היו מודי שיהיה שם נתלה זולה היחלה במוחשולה ביו מרגישי בפבה בצוריות כלל הבל כיו חושבי כי חמר הפד בעינו הוה נמצח בפועל בנמצח נחלח זירמו קלת שלה יחתלפו קלח הנפצחו מרצים במצב חלקי

מה כל הנא ימירך ראיתי את ההרך הכת מים בשל **ב**ק כ^וה בנריאת העול בחרכן

מכית שנחוב במכח חמו

תהו ובהו - חהו לשון חמה ושממון שאדם תוהה ומשחומם על בהו שבה: תכבי משטורדוש"ון בלע"ו: בהו לשון רקוח ולדו: על פני תהום ' על פני המים של הארץ: ורוח אלהים מרפפח: כסא ככוד עומד נאויר ומרחף על פני המיברום פיו של הק'בה ובמחמרו כיונה המרחפת על הקן חקובטי'ר בלע"ו: וירח חלהים

את האור כי סוב ויכדל י בזה חכו לריבי' לדברי חגד צחבב וְאַרְעֹא הָוַתְ צַרְיָא וְרֵיכַלְיָּיֹא וַחֲשׁוֹכִאְ יִינֶיְיּיִ וְהַאָּבֶיֹץ הְיְתָתָה תֹחוֹ ְ וְבֹּהוּ וְחְשֶׁךְ עַלִּי שחינו כדחי להשחמש בו רשנים ַעל־אַפֵּי תְהוֹמֶאַ וְרוּחָאַ מִן־ָקָרָם־־יְיָ י׳ יֹ פְּנֵיַתְהָוֹם וְרַוֹחַ אֶלֹחִים מְרַחֶּפָּת על־ והבדילו לנדיקים לעתיד לכל ולפי פשיםו כך פרשהו רחבו כד בְנַ שְּבָא עַל־אַפִּי בַיִּאָ: וַאֲבַּר יָיָיְהִי־ 🛰 פְגַן הַפָּיִם: נַיָּאפֶר אֱלהַים יְהִי־אֲוֹר שוכ ואין נאה לו ולחשך שיבש נָהוֹרָא וַהַוָּה־נָהוֹרָא: וַחָוָא יִנְיַתֹ פ׳ מונס וֹוָהִיראוֹר: וַיַּרָא אֱלֹהָים אֶת־הָאוֹר משחמשי' בערבוביה וקבע לוש נָהוֹרָא אָרֵי־שָבְנְאַפַרִישׁיַיִ בִּין נְהוֹרָא י בִּי־מָוֹבנַיַבְּדֵר אֱלֹהִים בִּין הָאוֹר ובִיו תחומו ביום ולוה תחומו בלילפב יום אחדי לפי סדר לשוןהפרשה וֹבֵין חַשׁוֹבָא: וֹקָרָא יְיָ לָנְהוֹרָא יְטְכָּאוּ וּפּוּוּנוּוּתְשֶׁרְ: וַיִּקְרָא אֱלְהִים ּ לָאוֹריוֹם היה לו לכחוב יום רחשון במת שכתוב בשאר הימים שני שלים רביעילמה כחב חחד לפי שהים הכ"ה יחיד בעולמו שלא נכרשה ַרָקיָעָא בִּםְצִינִעוּת מֵיאָוִיתֵי מָּסָבִישׁ בֵּיָן נ_{וי:} יְחָירָקיעַ בְּתַוֹךְ הַמָּיִם וְיָתַי מֵבְדִּיל בֵּין המלאכי' עד יו'שני כך מפורם וַעַבַר יָיָ יַת־רְרָקיעָא , יַבְּי בַּ מַיְם לְסָיִם : וַיַּעֲשׁ אֶרֶתִים אֶת־תְרָקיעַ בברחשית רנה: יוהי רקים וַיָּבַרֶּל בַּיִן תַפָּיִם אַשֶּׁר מִתְחַת לָרָקִיעַ יחוק הרקיע שחע"פ שכברכם שמי׳ ביום ראשון עדיין לחי׳ היד ַּוּבֵין הַפַּיִם אַשֶּר בֵּעַל לֻרָקיעַנוֵיהִי־בֵּן: וקרשו בשני מגערת הק"בה. נַיָּקָרָא אֱלֹהָיִם לָרָקִיעַ שָּׁמָיִם נַיְהִי־ בחמרויהי רקיע וזהו שכחוב וַהַנְהַ־צְפַר נִים הַנָּיָן: נָאַמַר יִי יּ יּי עֶרֶבְנְיַהִיּבְלָּך יִיִּם שַׁנִי: פּ תַּאֹמֶר עמודי שמים ירופפו כל יום ראשון ובשני יתמהו מגערתר אָלהים יְקוֹוּ הַפַּיִם מְתַחַת הַשְּׁמִים כחדם שמשתות' ועומד מבערת **אֶל־בֶּוֹקוֹם אֶחָרוֹחֲרֶאֵׂיָה** הַיַּבָּשָּהוַיִהִי : עליו המים בחמנע המים שים נְיָהָי, בַּוְ: וַיְקְרָא אֱרֹהַיִם יֹלַיבָּשָׁה אֶרֵץ יִי הפרש בין מים העליונים ין וּלְטַקְוֵת הַמַּיִם קַרָא יָפֹיִםוַיַּרָאאָלהִים יין וּלְטַקְוָת הַמַּיִם קַרָא יָפֹיםוַיַּרָאאָלהִים לרקיע כמו בין הרקיע למים י נמחג כי־טוב: וַיאמראַלהִים תַּרְשַׁאָ הָאָרֶץ שעל החרן הח למד׳ שהם חלור במחמרו של מלך: ויעש חלהים רַשָאַעשַב מַזְרֵיַע זָרַע עץ פַּריַעשָה את הרקיע תקנו על עמדו והיא פֵירִין ' לְוְנֵיה דְי בַר־זַרָעִיה־בָּיָה עַרַל י׳ י׳ פָּרוֹלְסִינוֹ אֲשֶׁרְ זַרְעוֹ־־בּוֹ, עַל־־הָאָרֵץ עשייתו כמו ועשת' את לפרכיי אַרְעָא וַהַנָה־בֵן: וְאַפַּיַקַת אַרְעָא יְ׳ִייִּייַיַ וַיְהִי־בֵן; וַתּוֹצֵא הָאָרִץ הֶשֶׁר עֲשֶׁב מעל לרקיעי על הרקיע לא נחמר חלח מעל הרקיע לפי שהן מַזְרַיִע זָרַע לְסִינֵחוּ וְעַץ עְשֶׁרוֹ־פּרֶי 🦮 חלויין באוי'י ומפני מה לח כאמר כי פוב ביום שני לפי שלת היה נגמר מלחכת המים עד והארץ ה' ראשי פסיקים וס' והארץ היתה תהו ובהו והארץ לא תמבריה ארץ תעוב פהם אתם עוכרים: והארץ חנפה: והארץ הגבלי וכל הלכנון: וחארץ הנשמה תעבר והארץ תענה:תהוובהו יום שלישי והלי התחיל בה בשכים ודבר שלה כנמר חילו במלוחף ב רסים כיוסימני והארץ היתה תהוזבהוראיתי את הארץ:וחשך ב'וסיםנ'וחשך על פני תרום וחשך איוה כקומו: פני תהום ב'וסי'בחוקו חוג על פני תהו'י ודין וא'ופניתהו' יתלכרו: ורוח אהים ח'בלי'וסי'כו' וטובו ובשלישי שנגמר מלאפי במסר׳רכת׳ . ויברל ג׳ הס׳ וסי׳ כו׳כמסר׳ רבת׳: לאור ז׳ קמצים ׳ וסי׳ ויקרא אלהים לאור יום והולכתי התי׳ והחחיל ונמר מלחכ׳חחרת עורים בדרך יו׳ צדיה בקרב׳ על כן דחק משפש - זעף יו׳ אשא י לאור יקום רוצח : מנלה עמוקית מני כפל בו כי טוב שני פעמים החת חשך : ויאפר אלהים נ' בטע'זקף ופי' ויאמר אלהים יהי רהיע ויאמר אלהים ישרצו המים ויאמר אלהים לגמר מלאכת השני ואחת לגחר נעשה אדם : ויהי לב׳וסי כו׳במסר׳ רבתא : ויעש אלהים ד׳ וסי כו׳במסר׳ רבתא : ויהי כוְח׳בספר בראשי׳ מלחכת היום: ויקרא אלהים וסי'כו' במסרי רבתא: ויאמר אלהים כה וסי'כו'במסר'רבתא: אל מקים ש' וסי' כו' כמסר' רבתא" וירא

לרקיע שמים ישה מים שם מים

אם ומים שערבן זה כזה ועשה

מהם שמים: יקוז המים הין

שמוחין על פני כל החרץ והקוום באוקיינום הוא הים הגדול שבכל הימים: קרא ימים והלא ים אחד הוא הלא אינו דומה טעם דג העולה מן הים בעכו לדג העולה מן הים באספמי: חדשא הארץ דשה עשב . לח דשח לשון עשב ולח עשב לשין דשח ולח היה לשון המקרח לומר חעשיב הארץ שמיני דשאין מחולקין כל אחד לעלמו נקרא עשב פלוני ואין לשון למדבר לומר דשה פלוני שלשון דשה הוח לבישת החרץ כשהיה מחמלחת בדשהי' חדשה החרץ . תחמלה ותחכפה לכוש עשבים כלשון לעז נהרה דשה ער"בהו כלו בערבוביא וכל שרש לשלמו נקרא עשב: מוריע זרעי שינדל בו זרעו לזרוע ממט במקום מחר: ען פרי שיהה שעם הען כשע הפרי והיה לא עשחה כן הלה וחוצה החרץ עץ עושה פרי ולה העץ פרי לפין בשנחקלל חדם על טונו נפקדה גם היא על עונה ונחקללה:

וכם אור וחשך ושמים וארץ וימים וארם כן: ויחמר כפי דעתי שוו הפרשה דבקה עם אשר עליה כי הרקיע לא נעשה עד אשר יבשה הארץ והעד ביום עשות יי׳ אלהיי ארץ ושמים והכה ביום אחד נעשו והראות דבר נסחר והקוות מפוזר איננה בריאה וכן טעמו וכבר אחד אלהים יקוו המים ויש כמוהו בחורה למאות והכה בפרשת בראשית מיינמינים כות מו שלים שלים שלים החחד וישם שם חח החדם חשר ילר וחחרי כן וילמת יי׳ הלהי׳ וקודם החדם הלמיחם והעד השני שלוה חדם שלח יחכל מעץ הדעת וחחריו כתוב וייצר יי חלהים מן החדמה רק פירושיו וכבר ילר ועל זה הפי יהי וירת חלהים כי טוב דבק עם בריחת יום שני וחדשת החרץ חחלת יום שלישי ופי יקוו יתחברו וכן ונקוו שהורות לכר: חורים זרם מליהי וחמר יתים בעבור שחין שם ים שיקיף כל הפרן: ויחמר: חמר הכתוב תדשה החרן ישרלו תולה והנה עם כח בחרן ובמים לעשות במלות השם זוו היה התולדת

אלהים מ׳ בתו' ופי׳כו במס׳ רבתא: עשה פרי ב׳וסי׳ ייאמר אלהים תדשא הארץ ותוצא הארץ י לפינו ב׳ באור׳וסי׳ תדשא הארץ . ואת כל ערב למינו ותבירו דמשנה תורה את הארבה למינו: ותוצא נ׳ ב׳

טעם חדשא כמו חלמיה: מע ספורנו

והארץ חית 'חוהי הארץ הכנויה עכשיו כבר היחה תוהו כשנכרא' בתחלה היחה חוהו ובוהו כלותי שתת'וריקנית שלא היה בה עשב אדם מיה ובהת'עוף ודגים רמש חשך אור ורוה כתרגו 'ירושלתי וחרע'הות לדים מבני חנשה וריקני'מן בעיר'שהרי היו פים על פפי כל החרץ: תהויכתו ויתעם בתוהו לא דרך דציתי את הארן והנה תוהוואין לפ'קודם בריאתה בית'תוהו וכוהו דאם כן הים לו לכתוב והארץ היה חוהו וכוהו כלומר מה שעכשיו ארץ היה כבר תוהו ובוהו אכל מדקאמר היחה לארן קאי: ד'א והארן היתה תוהו ובוהו דבר הכתו'על העתיד כי קודם שברא בק"בה אם השמים ואת הארץ היחה תוהו ובוהו אותם מקום שהארץ עתידה לעמוד בה וכן על פני חהו" על פני מקום שהיה בתהום עתיר לעמוד בה וכן מרחפת על פני המים שהרי עניינים או עדיין לא נברחווים כחה עניינים שלא נחפרסתה כאן יצירתה לבון מלאכים וחעשה מרכב וביהנם שלה רק דברים שחכו רוחים בעולם וחפילו וישע בן בעדן לח ככתב חלח מפני סרחונו של מדם שנהגרש משם אך הכתוב כולל יצירת צבת אתם כדכהיב ויכולו בשמים והארץ וכל בבא 'ואומר אתה עשים חת השמים ושמי הפמים וכל לבחם וחמר כי ששת ימים עשה יו 'את הפמים וחת החרץ את הים וחת כל חשר בם כלומר הימים וכל חשר בהם וחל תתתה של תיבת היתה שהים

לשון פקבה ומדבר של פנין וכר פכן דונמתה מלינו ורחו חת העם חשר בקרבה יושבת לנטק וחרון המלהים כלקחה וחם ככב חת עושה לי וחכל

כי שוב והיה כן כי דחה אלהים וכחר נחציחותו מפני המכלית אפרהוא העוב שבנללו שמציאו ביציעתר

פרק נחרה דנחובות שיהיה הו לצורך חה שמתירה לפוציה בלוסקחות וכלי מילה שלה מכת יורש בוירה הלפים

והחרץ המלה הואת זרה בעבור קמלות האלף עם הה"א בכל מקום ואיננה כמו האלף לד שלמה והאבן הואת : תהו . אמר הגאון תהושהוא מתהום ווה לא יחכן כי מ"ם תהום שרש כמ"ם הדום וכספר יצירה תהוזה קו ירוק ובהו - אלו אבנים

יָיָ רְיַבֶּשְׁתָּא אַרְעָאוּרְבֵירת־בְּנִישׁוּת

לונותי ואילן עביד־פּרין

התהו שאין בו ממש: ובהור אחי תהו והווי"ן תחת ה"ח כוי"ו וישתחו באחו והטעם כי בראשי׳ בריח' הרקיע והיבשה לח היה בחרץ יישוב כי היתה מכום' וכן שם חלהים כת תולדתה להיות והחרץ כי פירושו כפ"ח רפה יעל מן החרץ כי לח - דבר חשה על העילם הכח שהוח עולם המלחכי כי חם על עילם ההייה וההשחתה והמפרשי שהשמים בפסוק הרחשון הס שמי השמים מהיעשו בפרץ והנה רחיות ואַפַרישבין מַיָאדִי מִלְרַע לִרְקיעָא גמורו לחנשי שיקול הדעי שחי" ובֵין מִיָא הָי מִעַלְ לֹרְקִיעָאוַהַיָּה־בֵּן : שם רק חרן החת ודרש שבע הרלות הוא שהיישוב נחלק על וקרא יו לרקיעא שמיא והיה רפש שבעה ובי' המקדם היה באמלע היישוב כי רחוק היא מאמלע ההרץ: ורוח חלהים יסמך הרוח יתבנשון פיא פתחות שפיא לאתר אל השם בעבו'היותו שלית בחפץ חָרוֹתְתְחָוֹיָנֻבְשְּׁחָאָוֹהֲנָתִוֹיָבִן: וּקְרָא שהם לייבע המים והמים לשון רבים גם לא יתפרדו והם על בנין שנים כי הם זכרים ונקבות טיא קרא יפי וחואיי ארי־טב: ואַסַר ונמלא על לשון יחיד לא זורק ייַ חַראַיַת אַרעא דיתאָח עשָבָּא עליון ועעם מרחפת נושבת רברורעיה פיזרנע אילן פּיריו עביר למעלה במי' וכן על גוזליו ירח': זיאת" אמר הנאון כי פי' ויא'כמו וירצ'ואו היה'כן היה ראוי להיו' חור רק הוא כמשמעו וכן בדבר יִרְוֹאָה עִשְׂכָּאָ דְבַר־זַרְעֵיָה פִיוְדְּרֵעֹ ייל שתי'כעשוכי הוא לוה וכבראו והפע כנוי על המעשה שלא היה ביניעה ועד"ח מלך ומשרתיו ווה האור היה למעל מן הרוח: וירם כמו וראיתי אכי והיא במחשב' ומעם ויבדל בקריחת השמי : ויהראי ה"ח ליל׳ נוסף כי ערבי קרו' מטעם חבד וכקרם משפנה הינשם מלחד שבחנה הכורו ומעם יום א' הו'על חנוע' הקום ביניון שישתנו וחרתי היכסה חלפני הבלבל וים סוד לדרם שתח הלפי

מלא וא'הסר וסי'ותוצא הארץ דשא י ותוצא את עמך ישראל ותצא ותתן לה אשר הותירה משבעה אגך: והח'שה צישהחוי יקר'יוי לחיתכן למינהו ייד וסי'כו' כמסר' רכתא: שפרן אוני מי שיינ שיקר הערב יוי רק פי' היה ערב התחוב מי היה ערב. גם היה בקר של יום ה'וחלו היה ער' וחבק' יו' א'מה טעם יום שני ביוחמ חמי הגחין על הרקי' דברי' שלא היו רק פירו' דבר נטוי כמו וירקעו ארקע' וכן נימחח' כאהל לשבת ומה נכבד דבר האור שקלו' השמש עם קלות מימי אוקינום וזהו הרקיע הוא החוירכי כחשר התחוק החור על ההרץ והרוח יבש מההר'נהפך הלהע ונעשה הרקיע וכן אמר במזמור עם כוטה שמים כיריעה המקרה במים והזכיר העבים והרות ויסד ארן והיא גבוהה על המים וכן כתוב כי הוא על ימים יסדה לרוקע הארן על המים וכן כל הולך חל הים יורד יקרת ופעם הקורת לתי הים שיעלו והם העננים והחר כן וישפב": ויעשי יש הבדלה בבין עם למ"ד כמו בין מים למים " בין קדם לחול ויש עם בין יבין כמו . פה ויבדל בין . המים חשר מחחם לרקיע ובין

המים ובו זוים עם שניהם כמו ביניכם לבין חלהיכם • ופעם ויהי כן דבק עם הבח מחריו כחשר היה כן קרחו שמים . ויקרח : מחשה דבדים קדחן השם כי חין חדם

היתה דנר יניכל מחזררהצון הנקרם חרו ומצורם רחצונם ישל בין היחה תבר וכבו וחוחה החרץ הככרות או הנקי הת נקו כי ממנט לא הים נאית לחמר שרחם ן זולתו לירוז חחם היא היתה ראשונה לכל צורות התורכניינהכרח רכב הרחשון תהו להיוחו מצד שנחו דבר כח כלבד בלתי נחולה בפעל כאחרו כי תחו האה כלוויר נלתי כיונה" במשל חול ביחיון בלבד והצורה הכשוחה בחוחו סחורכב הרח זון כקרתת בהו כי נחיו שחמר נחצחת נפעל וקרה חבכי כם הנושה הולתי עוחד עם צירתו ומוכחשב כמו שקים לנושם בנורה הרושונה שתנים לבש נורת יפודות מחחלפות וחשך נמול החור בחתון כמולל חו מחתברכב ברת שקים לנושם בנורה הרושונה שתנים על פני שני היפודות השפל ש שנתצלו חו בשיבו אחתורכב הרחשון הכיו מקיפיבוה חת זה י ויוח חלהים מניעי הגלבל סנקרהו יות כחמרו עושה מלחכיוד ת ימרחפת על מני היים הניעו או חת האורי החשור של פבי החים הבודבים הו חת יפוד החרן ו כ היה שבחלק מחבו חביוך לבלבל בחלהב בתיועת והוא החם שימות שב 25 מות הקרוב חל המום קנה חו חיום קור חוזמים וולחי חלק מועם מחנו המתחמם בחקר צבחרפבני בישוחי והחלה מכנו בקרוב חל מתחום בחקר צבחרפבני בשוחה מחור מור. הר חוב הוחימים בחקר צבחרפבני בדרום

של של ביני בל חלבים בין בחור רבין החשף חותם הימים ששתש והם החור ברחשון. היו זחני חור נותני חשך שלח בכח סכוב בלבל חות כרצון חלהי שחכדיל

בחתר אשר תמצוביו ובתמוכמס מרבוי החלקי בהסומעושם וקלתסירהו שיהיה התחלפות באופן אחר לפי הדעת שנחיחדוצוומה שנשתתפו בורוב האנשים ההם בותן ההוא הוא שהם לה יראו שתהי בכהן סבה פועלת אבל יחמדו שבים כל הדברי בהם הם בתקף בזולת סבה פועלת וזה מבוח 'ממה שזכר הפילוסוף עדעי בקורמי בשני ממה שחתר העבע בהיות הענין כן והיתה כונ 'התור' להגיע בתחנהגייבה א השלמ מהחמת כפר בו בי מו ברחוי שתישר בה לנו זה השרש החמרי תחל והוח שיש בכחן שבה פועלת או הנמלחו והשתידמו על חליחור בו בוול זה השרש לא יחכן

מפולמות והנכון כחשר חמר המתרגם חרמית וכן ובתהו ילל ישימון וכן חתרי וה מקומו פירוש שחין לשחול למט' מהמים וחל תחמה על וי"ו חבת יותידן ירוח לבשה את בלשון ישתעחל ובתוהו וחיד ברחפיי כדניי כן חין דיים ! הוח מלעי ולעול לשון זכר הוח: אוינות מדה יוה הוח שואת כן שיהערבו בו הלורו' ובק' ספך שמונים רת יותרחה הינשו ערב שיוכל חדם לבקש בינית

פעמי ח"י שנה ונקרב כשנת היח"ה : ואחר כך חשך <mark>ר</mark>מו לבליות וכן דורש בברמשית רבה י ורות חלה ס מרחפת תלך המשיח לכר מז' והחרץ סיתם חהו ונסו בגימטרים אלפום שפה ילי תורה זיתשך על פני חהום כ' במשור'הכח הנח שחורו שחין לפח ל חה לפני/ חס לחחור זוחשך חי חו זכ מקום פחשך תחלם זרות חלהים: שנים דסמיכי ורות ב'הים לנפה פי' שתל יבי לבושו אתר ויהיאור מחעשה לכושו נכ־ח' האורה הת שהור בנימטריה נחורה כי של פי סדברים חחלה וגו' ועלפי היינו התורם שבעל פה" נירח אלהים חת החור במתרו חין מכרכין עלמנר עד שיחוחו לחורוי וכחניו פישברל תבדילי בשבה בחוצאי **פב**חות י ויכדל ג' כמפורה לאו לום שאמרו הפוחד לא יפתוח תשלש הכדלות י לחור יום י בנימטרית זה יעקב מנינוי קר"ה לילם בגיעסרי לשל שה כנגד המשה חומשי ולורם שפקראו אור י וכנגדו ממשה שיחכים בחור לענין קציית שמע כדחיחה בפרקה לאה דברכות משיכיר פין תכלת ללכן בין זחב לכלב: לשרנדיושיכיר חבירו ברחוק ארכם איותי וג' חשך צמרם" - וכננדן שפש' פיחנ מומכת שנת הכסיפו פגים שערכישחשי ב ככני שוכן לבה ליניולה החר קרת חלרי! מציכחו שחחר גני חור שחיו שווחו שמו על הישה ימעל ללקוע כי במם׳ המים חסר תשל לרפים יוהי קילמשל להקיעי במרכנה דיחוקהלי ולתו שחין דורשין נחשיה חל מקום אחד ותרמה י פושי משק וחוצה ביכחביר והוצה שהדץ וחיציחה עתן ישרחל לה - יותו שאחרו קשים כם צלחשית - ותוצה החרך כמוי כחתר חדשה וכעשיים נחתר להקרקות דקין ולנסו׳ חיציתי

כחת' במהייותי בנווי לח חותה לחוכפו וכששיום נחתר כתיפחו לפי שחתחלם ביו לומנו בליוי נחתר ען עם" פרי וכיושים כחוד וען עשה פרי הוסים ויה ועד. לוחר ול מינו המכל הוציאה - בצווי בחיב לחונה מסחע דוהה מודית לבנים לכך פורות מזרים זרם שפר שחון לו חול לחשלה שׁקופיו כו דפתוכו הגה עץ

שַּהַפּילו ארוים שהם חילני ורו והיא עדר על והיונו עץ פרי וכל להוום וחיכם לחיד נחי תש שהוסיפה על כצווי פהקכ"ה לומר לה עד שיהם רגל ועשוי פצי ונת חרוים ומתר חילן פרק והיא פוליאי כאוח'פעה לכל יחילני פרי כדכפיי ען

פלרו ומידך עץ פרי וכל ארויי לוינה מיד כביר הקב'ה נוה

שמה סרי כלו כל עץ עשהשרי חלפילו פן פרי וכל ארני.

שנוכ'בה' מהשמע וקרה החתר הראשוואבני' מפולמו'ר"ל נעלמוח ונסתרו' ונגור מפלמוני שהוה' מורכב משלמוני ופלני ופלני שם ההסתר וההפלם כאמר והוא פלאי וכן אלמוני ופלמוני הא קובק: משכיהם וממכו כגז' מפולמו ואמנ'קרא זה בחמר אבני'מפולמו'לריותו בתכלית ההעל וההסת' עד שאי אפש' שיטויי עניינו כמו שהתבם בח'מהשמע י וחשך פי בו הרב המור'הוא אש היסודי והבי׳ ראיה מהפסוקי׳ מהס אמרו כשמעכ׳את הקול מתוך החשך ואמ׳ במקו׳ אח ודבריו שמעת מתוך האם זוה ממה שיור שהפשך הוא אם ואמר ג"כ כל חשך טמון ללפוניו תאכלהו חש לה כופח וכבר יסופק על זה הדמיוןספק חוק כמושאבא׳וזה כי הענין אשר היה ממנו האש במה וחור׳רהוי שיקר'חשך להיותו חשוך פחד ולוה חמ'כשתעכ'חת הקול מתוך החשך וחמר ג"כ חת הדברי הלה דבר יי׳ ל כל קהלכם בהר מחוך האם העכון הערפל כבר ביאר לך שהם שמעו דבריו מחודם אם ומתוך הענווהערפל חשר הוא החשך ולוה יתבאר שחמרו מתוך החשך לא יחוים שיהיה כחמר על האש כמו שהבין הרב המור'והוא מבוא שחיןרחוי שיפול שם החשךעל החש המתלקה ביהים מאודי ולה על החם היסודי לפישהיה ספיריית ולה יקר' ממכה חשך וחולם נהמ' בזה הפסיק הכובר על העניין השר נתחדש בו זה כאש במתן תורהולות ב"כ יהמר כל חשך טמון ללפוכיו החכלהו הש למ כופת יות כי הענושילאו ממכו הלהבות והדברי במפסידי הוא ברוב העתים חשוך מאד י והגרפי בשיני שהכונה בתל 'חשך יהיה בזה התקום אכר מנהגו בו היסוד הארצי כי הוא בעלמו חשוד תאד ונעדר מהלורה השר הוח האור יותר משח היסידות זילה ההרץכי שאר היסודות הס סכידיי אלת הארץ והארץ היא ג"כ הגשם אשר קנה מהצור' מתר מעט מכל הגשמי'ה כמצמים בזה העול'השתל. עד שתורנתו קרובה למדרנת החתר הרחשון אמיכי עפר מחה של עתר חשוב וכבר המג'בייוקם בחשך א העדר הלור 'והשלמות אמר הבן הפל וללמות והוא החמר הראשון כנו בבי ארכו בבי המינו לספר איוב י ולוח הסבה ראוי שייוהם עם החשך ללרץוכבר יתבלר או עוד מחה באמ' וחשד של פני תהום וזה פי התהום בלי ספק השטח בשפל מהמים זהוא עמק המי'ולוה יחם המשךלתבי תהים שהוא שעת המים השפל זיתם הרוח לפני התי'והוא שטחם העליון והיה הרצוןבאהרו על פני תהנ" אלל פני תהום ולא עליוכמו עליו מטה. מנשה ונתת על המער ב'לבינה וכה שהרלון אצל המערבי כמו שיתבה 'בי"ה ממנחור ולוה יחם החשך לפני תרום שהו 'עמק המים והשעת השפל מהקוררות לפני המים והוא שטחם העליון לפי שפני התחום הוח שטחם השפל והוא השפל זכבר יקשה לרב המורה למה יאם החשך על פני תהום שהוא עמק המי׳ כאמרו חבום אמר לא בי היא ' זהנה היה ראוי שייחסו על פניהרוח לא שייחס היותו על שפל המי'כי זה בתכלו'הזרג'ורות אהי 'הוא האניה היסודי וסתכו לשהים להורות. על גודל כמזתו בי הרוח המנשגה תעמת הכמזת ביתם של היסוד האוירי ולפי ששם הרוה משוחף לאוי 'ולרוח המנשבת הנה תארו בגידל להורו'מאי זה רוח ידב' כבר תמצא זה בלשוככו הרבה ר"ל שיסמך אח' משמו 'השם יתע' לדב 'כשירצה להפליג בגודלו או בחוקו אמר כהררי ש שלהבת יה י חלישדי ו כקולשדי י והכה כלל במלת רוח החוד והחש לפי שכפר ברחה בתורה מלקרא אש להורות על המרחק אשר ביכנובין האש הטחש והנה הוא גמו אחר של שהו 'יבש ובזה יאמרו החלמי' שהאני'הוא שלש' חלקי'החלק שיהיה בו הגש' והמשר ושאר הדברי בנוהגים מנהגם וחלק החתצעי והוח חם ולח והחלק העליון הוח חסויבש "כי ברוח התנשב" הוח מורכבת לה פשוט מרחפת ד"ל כמה וכן על גווליו ירחף יכוח יהי לור זה האור הוא שולם התלחכי אשר הוא האניר על דעת האמת אמר ונהור׳ עמיה שריה י אמרו במדרש מלי׳במזמו׳אורי וישעי נירא שהים כי עוב אמד ר' יהודה בר' סימין הבדיל הק"בה את האור לעצמו משל למלך שראה מנה יפה ואמר זו לעצמי כן עשה כשבראו הק"בה אמר אין כל בריה יכולה להשחמש בו אא אכז הק"ר ונהורא עמיה שריה " א"ר אביןהלוי נטלו ונחעשף צו בטל 'והבהיק את עולמו מייווהה" ד מיטה אור בשלמ" ורבכן אמרי הדביק לו לימנו ללדיקי לעמיד לבא משל למלך שראה מנה יפה נאמר זו לבני הה"ד אור זרוע ללדיק . ראה אין הסכימו כלם שום האור אינו אוד מוחש אבל הוא אצלם אור השכל י ומה נפלא מאמרם בזה למי שיתבונן זיבין אופן המחליקת אשר ביניהם יוזה שר' יהודה בר'סימון ראה שאי אפשר לשכל האנושי ש שיג השכלים הנפרדים בשום צד שוההשת" וחכמי"יראו שהפשר לו השגחם במה שישפע לו מאורם חיום בדרך בישלם לו ההשארות בואת ההשגה וחע"ם שפי חפשר לו השגתה : בחופן שלם כמו שהתבחר בח' משפר חלחמות יי' וחולם מאמר ר'אביוהלוי הוא מאמר נפלא מבוא' שוה האור הוא הודם בשבה לשאר הנמצאו'יוב זה אתר החכם שהשם עיין בעולם, השכלים הנפרדים והשפיע מהם המליאות: ביאור דברי הפרשה כי בראשית ברא הבריאה כאשר ברא השם השמי'והארץומה שתחתיה שוברא בשפלים

התחלותיו הראשונות אשר הם החמר הראשון והלורה ההיולאנית הראשונה והיא הלורה היולאנית הראשונה והיא הלורה היסודית אשר קבל החמר הראשון במקומותיור "ל שהיחה הארץ כמרכז למעה משעת המיש השפל והאשוהאייר למעלה משעת המיש העלה שימלא והאייר למעלה משעת המיש העליוני 'הכה בראשי' זאת הבריא' כלה אתר הש' יתעלה שימלא עולם האור והוא עולם המלאכים ותכף שרלה זה כהיה לשום מעשה והכה הדדיל יי' יה" בין זה העולם המככד ובין זה השפל אשר הוא המשך ותכלי 'ההבדל כי זה האור היא דבק למיי הככבדים דבקות מחמיד ושמת בהשהת הככבדת יתכלית השמחה והמליאות השפל הוא בהפוך זה והמשיל המשיל השיל יותש' זה האור ליום לרוב בהירותו וזכותו והחשך ללילה לרוב ערבונו ועכידות זרוע סדורו ואפשר שנ' שכבר הבדיל יי' יתע' בין העולם הזה הככבד שהוא כמו לוים לחוד בהירותו וזכותו והמיל אהוא חשך ביתם אל זה האור הככבד והמשיל זה האור ליום לרוב בהירותו וזכותו והמיל אכיות המשיל ללילה להעדר זה האור הככבד מהם ליום לרוב בהירותו וזכותו והלורות האלו ההיולאכיות המשיל ללילה להעדר זה האור הככבד מהם ליום לרוב בהירותו וזכותו והלותר ככון שלאחר בהיולאמר בהיות האלוה היולאמר של המשיל ללילה להעדר זה האור הככבד מהם להחור הככבד ההואמר בהיותר ככון שלאחר שבזה היותר ככון שלאחר שבוה היותר ככון שלאחר שבוה היותר ככון שלאחר שבוה השור ביותר ככון שלאחר שבוה הואחר ביותר ככון שלאחר שבוה היותר ככון שלאתר של החלור הבכבד ההוח הבותר בבהירותו ההוחר בכנו שלאתר של החלור הכבד ההוח שבוה הבותר בכבד ההחלור היותר ככון שלאתר של החלור בבהירותו הדור ביותר ככון שלאתר של החלור הבכבד ההחלור הבכבד ההחלים בדור ביותר ככון שלאתר של היותר ככון שלאתר שלחתר בכבד ההחלור הבכבד ההחלור הביותר המלחות החלום הוחל החלוך שלחתר בכבד ההחלור החלור החלות החלור החלור

בין זמן מחור לזמן החשך: ניקרת חלפים לחור יום חף של פי שלם פים חו זמן החור והחשך פתנהג של חותו בחור שפת השנים בת החשב של פי שלם בי ניהי שרב ויםי בקר חף של פי שהבדיל באור והחשך שיסיו משמשי ם בומנים מתחלפים נכדלים כלתי סכוב גלגל הכדילם בהדרגה באופן שהיה ביניבם זמן ערב ככם הלילה וזמן כקר ככא סיום: יהי רקיש בתוך המים יהי טבע בתוך המים היסודיים כמו גלגל בתוכם סכיב מבדיל בכורם קבתם מקבתם באופן שאיזה חלק עליון מן המים לכד האויר ישיב לסבע אידיי והכם בוה שלו בהכרח חל איוה גבול בחויר היסודיי וקבל החויר איום ששיי בהכרח להיות שקום לחלק שנהפך לחיד יתסשט אל מקום רב הכפום ממקופו הרחשין: נישש אלהים את ברקיש ובהיות שכאשר ברו קנת הפים סיסודיים מתחת אוחו החלק מהם שנהפד למבע אידיי כמו שהיה באמרו יקווהמים מתחת השמים היה ראוי שירד חו החלק החידיי חל חותו המשים שסרו חותם הפים משם ונעשה שחותו הרקים התבדיל יהיהבו כח שונד ופונש את החלק האידיי שלא ירד והוא המים אש' שעל לרקיע כאום שירד החלק האוירי העעושה ונשארה אידיר במקופו הרחשון ולוה בהגיע שם החיד הלח יתשבה ויוליד הגשם והברדובהתשבותם יכבדו וידרו בחתרב לקול תתו כפון פים בשפים רכוכו בחתרו כשתים: ברקים התעבה חת בחלק החירי בחתרו ויקרם חלכים לרקיע שפים ובהניעשם החיד הקיטורי בנלהב יוליד רעם יכרק כחשרו שעלה נשיחים מקדה החרץ ברקי למש" ששה וכסיות קצת היסוד השיתיי הכבד למשלה ההחויר הקל חשר הצלכו נגד טבשם יורה של פשלת פישל דצוניי מכוין תכלית כלי ספק כאמרו ומפש' ודיו מביד הרקים "ויקרא אלהים לרקים שמים מפני שפטלות השמימיי" יצועי לכו בחחבעיתיו בחתרו ויתן חותם חלהים ברקיע השתים להחיר על החרץ ולפשול ביום בלילה ולהברים וכול: ייבי כן כשחר קיים כן כנד טבשו: יקוו המים לח שיבשו כחשר חשבי רכים וחשרו שיובש חלק כחרץ בפנילם קרה בכח פערכות השמים חבל צוה שיקיו אל פקום אחד ולח ישברונהו ובכן גבהו מן הארץ ואינם נופלים שלים בחשר ישיד החיש בחשרו גבול שמת בל ישבירון בל ישוכון לכשות החרץ: ויקרח מלהים ליבשה חרץ קרח בחלק בשם הכל כי חמכם זה החלק היה עקר המכונן - מכולם כחמרו לשבת יצרה: נירח חלהים כי שוכ רגה כן בשבי צ בתכלי שכוח ם בפתכוון: דשח תיני עשכים לתחבל בהת בחתרו בי דשחו נחות תדבר: עשב מורים זרע לתחבל עינין לח יוליד: ניהי כן נתקיים כן בלתי שיקבל הפחוח והיתר באופןשאם יקרה נמח מירגב משני מינים לא יוליד:

לבושום הנין נפשיי וזה תבואר לפי שעיין בהכחת הנמלאו'וגם כן בעבור היות החורה פקפת בשלש'חלקים אפר זכרנו בפתיחתינו י והיה החלק המקיף ממנה בחכמ' הנפלאו' הולד מהלד בשלמות והצור׳ לשאר החלקי׳ הכה ראוי שיונם קודם כי הוא אשר שיו הים 'הכונה בחורה וחין רחני שיסופק עלינו מה פבמצו' החור' מההחפת' בשם ית'ובעבודתו ובירחתו שהם כל פרי בתור׳ ויחשב שראוי שיהי'קוד'מפני והש החלק המקיףבחכמ' הנמצאו'י וזה כי לא יחכןשיאמי שנירא תיי׳ונעבדהו ערם השיגנו שים שם נמנ׳בוה החוח׳ וכחש 'נדע חכמת הנמלחות לפי מה שחפשר לכו וכתיישר לשיש בכחן נפלח הוא הפועל לכל הנמצאות ונשכיל ונדע אותו מלד פעולותיו יהגיע אותכו זאת ההשג' ש שנעבדהו ונירא ממנו וגם כובעבור שהיה מפנו'התורה ההחמכיבמופתי' והיה מבוח שחם היה העול' קדמון חיודרך למכיחו 'התופתים חוייב בהכרח שייםד לכו תחלה פתוכת החדום "ולוח' הסבה החחיל בחדוש העול' עם שהו 'תהדרושי 'העתוקי' בתכלית עד שהו'רחוק שיגיע החמ'כו לתכם בדרך עיוני אם לח יתיישב בזה ממה שהישירתהו שיו התורה והודיע לכו עם זה הרב' מסודו' הנתלחו' כמו שנבח' י וחח שביחרנו לחי א סבה מוייב שיקדי התרת זה הדרום רחיכו להליע בכחןהשרשי ' השר מהם יתבחר מה שבח במעשה ברחשיו׳ וכחת׳ שכבר כתבחר כו׳ מתלחמת יי׳ שהוית העולם מיי׳ יתע׳רחוי שחהיה בזולת זמן וכבר ביארוז"ל שהשמי" ופאר"נבראי יחדו אמרו בפ'אין דורשין (ד'יב) וחכ"א זה וזה כאחת כברתו שכ׳ אף ידיים דה ארץ וימיכי טפחה שמים קורא חכיצי הם ישמדו יחדיו : וזה יתבח שוד הצליכו מזה שחמ 'בתור' שה תולדו' השמי 'וארץ בהברא 'למדכו מזה כי השמים והחרץ ותולדותיהם פבראו ביום אח׳ : והכה המשילו החכמי 'הגלות שקל' הדברי' קודם קלת במעשה בראשית למי שזרע זרעי 'חלוקי' קדם בחרץ וילמח קלתם קדם קלה וכן חמרו שהיה הענין בהוית העולם שהכל בתהוה יחד מהשם יתע' וככלה קלחו קודם קלח חו כחת' שכב' נחיחםה ההויה לקלת הדברים בוד' הלת להעיר על היות' קודמי בעל ובסבה כי כוכת התור'היא להעמידכו על חכמ 'הכמלחות בוה הספו׳ הנפלא כמו שקדם ואיך שיהיה העני׳הנה יסוד מוה המקום הספק אשר סופק לקלמ הקודמים באיזה דבר ישוער יום ראשון ויום שני זיום שלישי י והנהלא היו המאורות נמלאי עד יום רביעי וזה מבוחר לפי ההנחה הראשונה שכבר יחמר לפי זחח ההנחה כי הגרם השמימיי ביה כמצא ביום הראשוןי והסבוב האחד ממנו הוא יום אחד בקרוב היה שכשע'בו אנחנו או שלא בשער בו ואם אינכו זר אם כאמר שהיה ידוע אצל השם יהע'שיעור הזמן בזולת שמש וככבי' זוה מבוחר מחד בנפשור וחולם לפי ההנחה השנית הוח יותר מבוחר כי היו ג"כהמחורות במלחים ביו׳ רחשון וא זה כווכו בחמרם המחורות נברחו ביו׳רחשון ולה תלחם עד יום רביעי : ר"ל שלח בלה התהוותם בזמן קודם ליום רביעי זהנה יתבהר הסבה בוה במ'שיבה ו רצוני לומ' למה לת כחיחסה ההויה בהם קודם זה וחי אפש'שנביוממאמרם שהיו נברהי' ביו' ראשוונפרדים וחלאם ביום רביעי ברקיע כי איכן חלו בנו אבל הוא בעומק הרקיע קבועים וקיימים וזה תבואר תאד למעיין בזה הספר ונאמר עוד שהו'מבוא'בלא ספק שהשכלים הנפרדי הן הודמי'בשבה ובמליאו' לברתי השמימיים והברתי השמימיי הם קודמי בסכה ובמלימות ליסידות ותה שיחהווה מהם מהיסודו 'הודמי 'לדומס והדומ' לצומח והצומח לחי על פדרגותיו שה שוחת ההדימ' היה הדימה ביולקנית : וכבר ביהרכו בחמישי מספ'מלחמו׳יי שביונלגל לגלגל יש בשם בלתי שומ'המוהחו הוא הסבה שלא ימשכו כל תכועות הגלגלי׳ העליונים לשפלי׳ אושלא ימשכו כל תכוע׳ הגלגלים השפלים לעליונים והוא אשר נקרא מים בזאת הפרשה כמושהתבאר שם לדמיון אשר ביכו ובין המים בהעדר שמירת התמונ׳׳ וראוי שתדע כמו שכקראו המי'מים שהוא מורה על ההכפל ממלי מה תלד רבוי המלבים רשר לחלקיה 'קלהם עם קלת חשר הוא בלתי תכלייכן כקר 'הגלגלשמים להורו'על ההכפל ממל'שם שמור'על המקו'מפני רבוי המלגי 'אש'לוגב'מקו'האה' בעינו ובתנועתו הסבובית אשר לא ימיר בה מקומוכי אם בחלקיו שימירוהו במהרה זהו מה שרציכו להציעו קודם שנתחיל בביחור זחת הפרשה ומהנה נתחיל בביחור החלוח: ביאור המלות ראוכור שמלת רחשייכחת' בלשוכנו על חלק המדב'הקוד'חיזה קדימה שתהיה מהקדימות

המפורסתות כמו שביארכו בשפי מספר מלהמות יו׳ ויהיה אמרו בראשית בר'שהים וכו' במדרגת אמרו תחל דבר ייא הושע שביאורו הוא תחלת הדבור שדבר יי בהושע הוא שאמי אל הושע קת לך וגו'וכן הכונה הנה בראשי'הבריאה כאשר ברא השם השתים והארץ ותה שנלום בוה משת'ההויו׳אתר השם יתע'יהי אור והארזוו המליאות השפל כי הוא יאתר בכלל על כל זה המציחו' השפל ר"ל היסודו'ככללם ובפרע יחמר על החרץ היסודית וכחש'יזכר עם השמים הוח כחת "בכללות על כל היסודות ומה שתחת השתי 'ותהו ובוהו הם החת 'והצור' אש' הם התחלו 'ההוי כמו שהתבאר בראשוןמהשמע והם הממר הראשוןוהלורה ההמרוג׳ י ר"ל הלור׳ אשר יקבלה החמר הראשון תחלה קוד 'קבולו שאר הלורות כאו תאמ 'הלורו' היסודיו 'אמרו ז"ל תהו זה קו ירוק שמהיף העול והוא רמז לצורה בהו או אבני מפולמות והוא רמז לחמר וכן נמצ'בכחוב שייהם הכו לחהו בה אבני לבהו אתר ונטה עלי קו תהו ואבני בהו ולהיו מלק שו ההתחלו בחליאו מליש עד שטבע׳ קרוב לעבע ההעדר נתפרסם בדברי רבותי' שיכנו הפסד זה העול'ם חזרתו לתוהו ובהו והנה ידוע שנטיי בקו בבניין הוא הצורה האחרוני לבניין ההוא והאבני אשר הם שתותיו ויםודותיו הם בחתר הרחשון לו ורחה המר' בתוהו שוה קו ירוק שמקיף את העול'כי ההויה חהיה בהשחכות הכוש'מהפך ש הפך כמו שהתבש'בטבעיו'והממוצע ביוההפכי'תשלה בז הדריכה ש ההוי' והיותר מפורם שבממוצעי שבין ההפכי 'הוח בתרחי 'ולזה לקח הירוק שהו 'הממוצע שבמרהים תמורת התחוצע ביןההפכי'ועוד שבחמוצע יש בו חלק מכל אח'מההפכי 'וההפכי'וה כוש'הם התחלות כמו חזקוני

דוד המלך וי"נ והארץ יתירה היא כמווי"ו דולא כוס חלהים וכמוה רבות: והארץ היתם תוהו ובובו לא כאמר לשון זה גבישפים שא מפני כבוד שכינה ששורה בהם ולפי סברת החלמוד משתע שגם הם תיהו וכוהו כבראו ולריך לפרש וסביבות קלות הארץ ברא תוהו ובוהו : וחשך על פני תהום אברא קהי הק"בה ברא חשך על פני תהום שהמשך בריאם היא כדכחיב יוצר אור ובור׳ משך אבל קורם לכן לא היה חשך ואור ועין לא ראת 'זולתי הק"בה ואין לדורשו להרהר אחריו כמו שהמרורו"ל שהיי לדרוש ולשחול מה לפנים מה לחחור: ורוח שהי׳ חברה קחי כמו בן פי׳ברהשי׳ ברא הק"בה שמי'וארץותשך ורות הקדש שביתה מרחפת על פני הפיסגורות ארבע רוחות מנשבו' בכל יום מנהבקר עד חלי היו רות מזרחי והוא חם ולח משם עד הערב רוח דרומית והוא חם ויבש משם עד מצי הלילה רוח מערבי והוא קר ולח משם עד הבקר רוח לפוני קר ויבש ורוח אהי הולרך אותורות להקוות המים דכתיב יקוו המים כמה דאת חמר ויולדי"י את הים ברוח קדי עזה וגר'ב ויחמר אבים על לבווא מחשבתו המר שהרי בחותו הזמן חין בעלי חיים רק ה"בה לבדו וכן דרך הרץ הדם מוצה מפיו מה שהו' עושה וכן כתוב ויתעלבא לבו ויהמר המחה הח החדם : יהי הור קודם בטיית שתי'היה אורושל הק"בה מלה כל העולם וכשבטה השמים כיריעה אז השמי'חוצלין בין האור וביןכחסום לכיכך וחשך על פני תהום על כן לוהיהי אור והקדימו תחילה לפי שהיא מביב וטוב בכל מעשה: יתי אורי ששלפה דברים כברתי' ביום ראשון שמים ארץ אור וטיברו שלשתן וילדו כל תולדיתיהן וכל אחד ואחד בזמכו שמיסהוציאו תולדותיהן ביום שני הוא רהיע ארץ ביום שלישי דשאים ואילכות אור ביום רביעי חמה ולבנה וכוכבים וראיה לדבר תולא הארץ אין לומר תוצא אלא על דבר המוכןכמו צא מן התיבה גויהי אור י משייהי כן בשאר בריאות לפי שקוף לשון קצרה וכן שניכו לעולם ישנה אדם לתלמידיו דרך קצרה שאלו כתב ויהי רקיע ותדשא הארקהיה מאריך בלשוכו הבל הכא איןאורך בלשון ויהי אור מבלשוןויהי כן: וירא שהים את האו" פי'ויחשוב כירהיה זו בלב היא כמווראיתי את הדסר אה אתה אומר אלי וראיתי אני דקהלת וגע"ם שהכל בלוי לפניו מה שהיה והוה ניהיה ולח יתכן לפרש ולהסביר לעולם רחייה זו כשחר

דאיות: זיבדל אלהים - בזמנו ביום רביעי דוב מא זכר ונקבא בראם שפירושו אחרי כן אלא ע"י שהתחיל בו פיי לך מבמר" מלאכתו: ויש מפרשים ויבדל אלהים הק"בה בקריאת שמות כמו שמפר" והולך: ויקרא אלהים לאור יום . ששה דברים קרא הק"בה בם כי אין אדם לקרות להסוהן פור חשך שמים ארץ ימי׳ אדם . א"ר אלעור אין הק"בה מיחד שמו על הרעה אלא על העובה שהרי כתוב זיקרא הלהים לאור יום אבל ילחשך קרה אלהים לילה אין כפיב ולחשך שהזכיר למעלב כבר: ויהי ערב ויהי בקר י אע"פ שהחשך כברא משנה דאשונה של לילה חוזר הכהיב ואותר סמוך לחשיב ייהי ערב ויהי בקר כלומר חוזר וכולל בבת אחת כל מלחכת יום ראשון וכן בשאר ימים חחרים: יום אחד י פרש"י לפי סדר לשון הפר' וכו' כלומר יומו של יחידו של מולם שנקר א אחד יום שלח היב בעולם אלא הוא כלומר היום היה לולכדוולא לאמר י ד"ל לפי פשוטו לא היה לו לכחוב יום ראשון אלא יום יחד לפי שאין דרך לקרוא ראשון לשום ענין יחידי ובגמר בריאת יום זה עדיין לא כבראו שאר ימים: יהי רקיע בתוך המים השמים שנבראוביום הראשון יהיו נרקעים להיות באמצע עובי המיסשעל פני כל הארץ ופרשה זו דבוקה למעלה והראיה מדכהיב ביום עשות יי׳אלהים ארץ ושמים מלמה ביום המד כברתו וכן פי׳ וכבר המר אלפים יהי רקיע: ויהי מבדיל י שיחה הרקיע מבביה את עלמו משעש שיהה כחון בחוך המים להיות אויר בינו ובין החרן: ד'ה יחי רקיע השמים כברתו ביום ראשון שנ׳ בראשית ברה אלהים את בשמים ואת כארן ופיוה רקיע ברא ביום שני הוי אותר אותו שעל ראשי בחיות של ראשי החיות רקיע וגו׳: ויהי כן פירושו כן היה כתו שתוא עכשיו מעל לרקיע ויביכן לפי ענין סדר הפרשיות דינושל ויהי כן היה להיות נכתב תנף אחר בין פים למים אלא אילו כן הייתי אומר על ההבדלה שהיא ביתה גפר מלאכת המיםוהיא ביוו שבשו ו משבין על מוח מו לו מחוד בשנים לה כחמר בשנים שוב לפי שלח כנמרה עדיין מלאכת המים וכו' ואע"פכ הוחיל ונגמרה בו מלאכת המים ע"י הרקיע זנרפה כאלו נגמר בו מלאכתו כוחב בו ויהי ערב ויהי בקר: אמרו רבותינו אין מתמילין בב' והעעם כשם שמעשה בראשית דבר שהופחל בו נשתפהה גמירתו פר למחרתו כך כל דבר שמחפילין שוחו בו מאחרין לבתרווכמו כן אותרים אין מסיימין בד'והעעם לפי שבו נגמרוכל עכייניעול׳ אלא שמשם ואילך נבראו כל בעלי חיים ומשסיים הב"ה בניניעול׳ שוב לא התחיל בו אחר מה שלא בהתר כי טוב בשני לפי שבו כגרה אורו של ביהנם כדאיתה בפ'מקום שנהגו ואין הקב"בה שמה במפל' בריותיו כדכתי'ובלאתו לפני החלוץ אומר ה:דו לי"י כי לפולם חסדו ' ואפרו רבותינו לא נאת' לי עוב בהודאה זו לפי שאין הקב"ה שמה במפלחם של רשעים י וח"ר הלעזר חור וכללו בשםי שכיוהכ' טוב מחד : יפוו המים י זהו גמר מלחכת יום שניוהרקיע לה נעשה עד יבשת ההרקופל החת' על ויהי ערב ויכי בקר יום שני כי כן הפי'של יקוו המים קודם שיהיה ערב ובקר של יום שני אמר אלהים יקוו המים ויש דוגמא לפי זה בתורה לרובוהקוות דבר מפוזר והראות דבר נסחר לין זה בריאה: חדשה הפרן כאן פתחיל לספר מלאכת יום שלישי והלבים את הארן ששבי' ואילנות ביום שהקוה את המים קוד שנתיים ע"י במאורו שנתן ביום רביעי: ד"א יקוו המים כבר. לנמרה שלחכם יום שני ב"יהרקיע שהבדיל ועכשיו מחחיל מלחכת יום שליםי שחם לח יקון העים מעל פני החרץ שיך תרחה כיבשה בדשח עשב וילנות: עןפרי והיח לפ עשתה כןובדשחים הוצים למיניהסיותר פשכלעותה מכאן יש ללמוד שלעובה נהכווכה לפי שכמה חילנו יחסרו אם העץ עלמו כפרי ואע"ם כן כפכת קלל אדם על עונו נפקדה גם כיא וכת קללה דבהדי כבשי דרחע כא לפה לה יד יו׳ לא תקצרו מהעניינים הנכתביו בלשון ימיד דונתא שמם שף שכר בקר בען דגן תירוש וילקר ועוד הרבה ועץ עושה פרי י אם חאמר הרי במה אילנישרק יע אלא י׳ל הכי קיאר

יהי מהורות במך מחורות לדםחים לפר שנריכין לו

כלכחיב ומוגר תבוחת שמש

מחרת חשר שלח כבכילהחיר חנה השמש " וירה כה ככרה חלח כדי שלח יעבדו לחמה מסתהיה יחידה: אחרת בגיחערים שמשי אלהים יהי מחורות ברקיע סית עתים יהפרתי מתכם

שניוילהוחויב במפרילחופוי וכמונגדי וה לדי חשר כתולי יי לחותות ולמופתיסוהילדיי הוינו תלמירי הלומדים תור' דיתיילמקורו כמו שלמרג פכי משה.כפני חמה ופכי יהושע שת י לככס: ולמושלו" ב'בחם' נהיו צחוחות ולמועדי'וחירך יהיו לכות: יפרחל לפפי רלשמחם ולמועדים פוכים שב"ר נח נכרה לככה הלה פקדם ר"חו ור"ח נמי חיקרי מוננד וחסו בהספד ונחשנים ולהבדיל כ! כמסרה ולפנדול בין האור ולהכדיל בין הקדם צנונר כשמנדיליו גיו קדש פמול צריך לברך גם כן על החורויצותף שכיו במפורות מכם ועוף יעוכף וחידך וכשתוט יעופף והוח שחמר נמדיחל בשתו׳ יחת התנוני חסר יו"ד לומר לך שהרג מכקבה ומלחה לצדיה יה עוף. ירב כפרץ ולח חמר יפיה זירבה שלח חמר כן אלא צחדם ובדנו שמזונותיה מכורי ופנוירי לפרוי ולרגוח הנל בעופות וכן בסמה מחיה חין מזוכוחיהם חצויים פהם ורתו לדכר וכרך הת לחמך וחת מיחיך לה תהיה מהרכתו האכם - ופמיךליה מחכלתם ישן כושן י והעיף בי והעוף. ירב והעיף חוכל מיתם מכול בשל " ומים מודם: השהת והעיף רמו למה שחמרני שעופות טהוחת מרובי על השתחין וחו העול יכב פירוי מחס י פירום חות' עהורין שבם פוכלי. וכן וחתחורת מנהמ'והעוףחוירי בשהורי':

מע ספורנו

אהי מחורות ברקים השמים" פתותי הרקיע הגולר ניום שבר יה יה כנון התחורות ושם. לשעול שתחתיכו׳כל החמור בפרשה מזר הנצון בעברו באל זכים: מבחיר על החרץ שיכח ועליה פחוח לוושכים: ויהי פחקרים כן אנחר ההתחונות שתו ברוז בחצותו ולמסול שיום ולילה לחדם הויות פחחתונים והולרכו או עם אחור ארחשון להותת בעלר מיים אשר הם יותר נכנדים מהביוחים: ולהבדיל בין שחור ובין החשך.י להכדיל בוריחתם מכבקיעת' בין זמן החור שקרחו יום ובין זמן החסך יעופף כפול כנ"ון עד יכיגן חשר קרחו ליליכחורו למעלי מהכדיל כין הווסובין הליל: ויברא י הרומשת כטעם הולכת יעודה על החרץ של פני מקיע:בשחים לנקחם חייר וים אומרי שהשי וחחת סמך החרך ליושכי' מחיזה לחים מוחריי משולת מן הדקיע חלהים חת החנינים. שלח מספוק הכם המוליר המסורר במיינ הצרהתניגם ברחשוני פלי ורע עד שנרח חו בח מספיק לוה:ויכרך אחסלהים שי לא וופנ החכלית נסו זולהו בהיות רבים ב תוצם החרך כפשי חים החיונית: כומפח על הצומח זו ויהי כן. בלו תוכפת וגרעון שחם יהחדם מורכב חשני שינין לא יוליד: ויעש אלהים את מזהר אחרון: למינה כחן לכל חין הסוגלו' וההרגשו' כפי

המורך לשון: ויחתר

אשר זרעו בו - שהזרע בפרי וכל א' שוחר חיכו: ויאחר - חלת יהי יהיה בעבור שידברו בה הרב' הוא ליחיד ולרבי' גם לנקב'בי יהיה נערה בתולה: לאותו' רגעי' :ולמועדי' ישעות ויחכן להיות לחוחות על קדרות הלכנה והשמש ודלוב דמות הבכבים כי הככבים סבת דמות הנר' כפע' מאוחות השמים והאומ' כי למ"ד לאוחו" כוסף לא את 'כלוי : והיו . אתר חכם גדול ספרדי כיהרקיע נחלק על שמכ' חלקי לו' הככבי

פָב: וַהַיָּת-ירְכִּשׁ וַהַנָה־צְפֵּר יִום וגלבל המולות ווה לא יחכן כי תין בוף למעלה מנלנל המזלות וַאֲבֶּר יִי יִהָּוֹן נְחוֹרִין והנה הכתוב אומר ברקיע השמי שיורה שיש שמי למעלה ממכו וכן שתי השמים לרובב בשמי שמי קדם וקדם במקום וּלִמִימְנֵיֹ־בְהָּוֹן יוֹמִין וּשְׁנְין: י וִיהַוֹן יַּי הוה איכנו מורח והגהון רב לנְהוֹרִין בִּרְקיעָא דִשְׁמֵיא לְאַנְהָרָא סעדיה זל'ל ברח מוה המהים והנכון בעיני שהשמש והלבנה על אַרְעָאַוֹבַנְהוּבֵן: וְעַבַרוְיִי יַתרּתְּבִין וכל הככבים הם מחורו' ברקיע כר שם ירחו: ויעש בקרחו לִסִישָׁרָט בִּימַמָא וְיַת־נָהוֹרָא זְעַיַרָא השנים הגדולים כנגד הככבים רָמִישְׁלַט בְּרֵירָיָא וַיַּח בּוֹבְבַיָּא: וִיהַב וכן נקראו שלם בכי ישי הגדולי כגגד האחרי' ואליאב היה הככו" יַתְרָוֹן יִיָּ בַּרְקִיָעָא רִשְׁמַיֶּאָ לְאַנְהָרָ, בּ בדול מכולם ולחזה בדול מזה ַעל־־אַרעא : וּלְמִישְׁרֵשׁ בִּימָטָא ים לו מודי מחשלת השחש ובַלִילָיָאוּרְאַפַּרְשָּׁא בֵּין נְהוֹרָא וּבֵין ביום ולח בלילה כי חין לה חור בט ללבנ' וככבי' לא יראה אורם: חַשוּבָאוֹחַזְאייָאֲרֵי־טָב: וַהַנָּה־רָכֵשׁ ביום וחם ישחל שוחל הלחחתרו ַנְהַנָּה־צְפַּרְ יִוֹם ְרבִיעָאָי: חכמי הספירוי שככב לדק וכל יַרַחַשון מַיָּא רָחַישׁ נַבְּשַׁא חַיִּתָאּ הככבי חוץ מככב וכוגה גדולי מהלבל וחיך כתוב הגדולים וְעוֹפָא דִּפָּרֵח עַל־־אַרַעַא עַר־־־אַפֵּי התשובה חיופי גדולים על רַקיעאַרִשׁמַיָא: ובְרָאיַיִי יַתר־תַּנִינַיּאָ מדת' בנופס רק על חורם וחור וַבְּרָבַיָּאָ וְיַרַג בָרִי־נַפְּאָא חַיְתָּא י הלבנה כפלי כפלים בעבור שהן מרוכין ארזה וסמיחוכל היותה קתובה מהחרץ וכן כחוב דָרָחַשָּאַרִיאַרְסִישׁוּ נַוֹיַא לְוֵנִיהוֹן וַיִּרֹת מחורת: ויָתן מלתחת׳ פל בַרַר־עוֹפָּא יִדְפָּרַחְלְוֹנִוּיִה וֹדְווֹא יוּ אַרֵּר יוּ כּ מלת ויחן כי כן כחוב אח קשתי ובַלִיך יתְּקוֹן יֵי לְמִיבֶּר פּוּשׁוּ כתתי: ולמשל: יום התור'משע' בחת השת'עד בוחה והליל' מעת דאות הככבים ולדקו האומרים על פי שלפה עדי' ודע כי עח יוֹם חַטִישָׁאִי: וַאַפָרייִ תַפִּיק אַרְעָיא שתחשקהשחשיהיה ערב על שעה ושלים שעה שירחה כתו מיו שנותה נחוש פיתרנה חור בעביי וכן הבקר חור קודם אַרְעָא לִונָהַוֹהַוָהוֹ בַּוּי: זריחת השמש וכלחת חור השמש חַוַרת אַרְאָא לִוְנָהֹ וְיַרת־בּּעִירָא מחת החחורות אור מחווב. ביום וחור הלבנה בלילויבדילט בין החורובין החשך: ויחמרי דאַרעא לות נית בת רום אי יסרנו פועל יולא וכמוה. ושרן וַאַמַרוַיָּ לְּוֹנֶוֹתִי נַחֲוֹאִיִי אֲבֵּי־נְפְב: היאור לפרדעים ופעם ישרלו נעכיר חולדת עם הגבוהה " והכחוב כי העוף יעופף על פני הרקיע לעד על פיי רקיע ואחר הנאין כי על פני הוח עם פני חס כן פני השמים לרשה השופ"א

ויכרף יי מעם פרו ורבו חפרו הצור במם השנו אחולפות: ותרבווכן ומות בהר כיתין זה הנון הפועל נו' וינית בתווובידו ווממר נחול חיבי בכחוזבידו ויחמר נפשחיה בלל לחשר הוליד החש והחים והחרן גם החדם בהמה . שהם עם בני חדם לגרכם לרכוב ולחכול: גרמש הם ההענים החולכים על הארץ: ומיתו ארץ: שהם בשדה שחין שם יישוב והוים החתרון ניסף כמלת וחותו כמו למעייכו מים בנו בעור : . נעשה אדם יש אומר כי מלח נעש שם החאר מבנין לפעל כמו וחשר היה געשה ליום אחד:

שבזה האור מדרגות אלוקות הולכים קלחם לקלתם עדרגת הנורה והשלמות כמושוכ הפילוסוף. בשה שהחר הטבע ועוד כי כבר הבדיל הש' ית' בין החדרגה. הגבוהה לחדרגה השפלה חמכה - משר הוא חשך בהקש אלוה לפי שהיא הולכת ממנ"מהלך ההיוליו המשיל הגבוהה ליוש והשפלה. ללילה וגם הם כלם. אור אלא מקצחם קני מהשלמות יותר מקצח וזכ. היחה המדרגה הרחשונה. מהויח העולם כי הוא קדפת לשחר הגפצאות. בתליאות וסבה כחו שקדם. ולוה יחם החהווחה. בוום רחשון והנה אמר שכבר הרא יי'יהע'לאור יום ולחשך הרא לילה להעי' אל השלמו'האפשרי לבמצא במצא חאלו השכלים הכפרדים. ביו הבראו כוכן לה יקנו עוד אחר זה שלמות לה היה לבם. ושמחור זה בכן לפי שהשלמו" חשר לכן הוא בגו בתחלה בכח לה בפועל ואין העכין כן בחלו השכלים הכל ישארו תאיר על עניכי ולוה יהיה חעיד הנכוה גבוהו השפל שפל ולוה התר שקרה השם יתעל' לחור יוםולחשך קרח לילה להעיר שזה יהיה תמיד שתם וזה כי כעו שלחיקר 'הדמוני בצת שהאדיתו פכיו בצת מה מפני הבשח כן לא יתוחר הכלל השם יח' בתוחר שה מי שאינו עם: זה התוחר חמיד והוח כפלו המ'שחמיד יהי'החוריום והחעד לילה ורחוי שחבין מוה שבן העניין. במהשחמר חתר זה ויקרא מלהים לרקיע במים: ויקרא שהים ליבשה חרן במו שנכחר בג"ם י שהגיענו שם וזה שלח יחכן שנחתישחהיה קריחת השמות החלו מונחת מהש'יחצ' שחם היה: המנין כן לח היה חפשר בשום לשון שישלה פלו השמות וזהחלוף.

מבדולים: פרש"י שוין כבראו י"מ להיות מאוחו זמן ומילך שרין במדת עובל אע"פ שלא היה אור' שוה עוד פרש"י ונחמפטה הלבכ' י"מ הוא שמחמעטה מהמליי עד הפדש ועוד פרש"י אי אפשר לשכ מלכים ב פחשמו בכתר אחד פי אין הדעת סוכל׳ שנהיה אני והחחה מחבהקין בשוה במדת עובל שלנו כסבור׳ הלבנים בחחמש החחה: הגדולים: על פס הככבים הקשנים חכלם: למחשלת היום .. של הפירות בני לבשלם: למתם לת הלילה : כדי לצנגן שלאיתליםו אכל באור שנבר ביום ראשון אין לשון ממשלה כופל בו שהרי אינו מושל לפשות פירות: ולמשול ביום ובלילה : למשול זה ביום ווה של הפר ראות הלבנה ביום אין זה מתפלה את כפרצ'בעיפר! ולהבדיל בין האור ובין החשך לא לשמש וירח קאי שברי אמרנו למעלה שהם מבדילי בין הוו ונתשונ ביוט ובכינה לאוטור ויי ביושור בי פקומות נבר באור פשים אשר חעוף בשמים נטה ידך על השפים וראשו בשמים ערים נדולות וצצורו בפתים ובלשין משנה מלינו מן ההרץ עד שמי קורה : מה שלח נבתב וישי כן במעפה יום אתיפה בירים בי לפי שבו כנראויה דבי לשם בריחה מכחת נרחית לעינים כבריפות שאר הימיםי פרו ורבו זנו'בימים ובעף ירב בארן : מה שלפ ברך בהמה וחיה גם כן פן תרכב על האדם חית השדה ולא יובל לפנחוד כנגדה אבל מושת זכנים אלו פורחין באויר וחלו פורחים בחים : חולא החרץ: בבריאות נסטות אחה מולץ 'כדכתיב תול הארץ נפט חים בהתה ורמש וחיתו ארץ ובעשיית גופים אין אתה מולא הארץ במב ברבתו וישה אלו שלט בדבתו וישה אלו בישה הארץ במב ברבתו וישה אלו בישה אלו בישה הארץ במב ברבתו וישה אלו בישה הארץ במב ברבתו וישה אלו בישה אלא שלם בדכחוב וישב אלכיי את חיות בארן למישה ואת הנהמה למינה ואת בלרפש האדמה אלא באדם היא בריאה רביעות והיינו דכתוי לקקן ויהי האד' לנפש חיה :

חשר ורשו כו י הן גרשיני כל פרי שמהן האילן צומה כשנוםעין אותו: וחוצה כאוב וגו' אף על פי שלא נאמר למינהו בדשאין בלווייהן שמעו שנלטוו הפילנו' פל 🥰 וכשחו קל וחומר בעלמן כמפורש בחבדה בפחיפת חולין: יהי מאורות ונו מיום ראשון כבראו וברביעי מה עליהם להתמי ברקיע וכן כל חולדו' שמים וארן כבר בּי־מְוֹב: וַיְהִי־עֶרֶבוּיְרִהּיבְבָּקר יָוֹם

ביום ראשוןו כל אחד ואחד בברי ביום שנגזר עליו הוא שכתובב ַרָּבַר־וַרְעִיה בִיה לִוֹנְוֹהִי וַחֲיָאִייְ, אֲרֵיר יוֹ יִייִרָא אֶלּהָים דְּבַר־וַרְעוֹדְבָוֹ לְפִינָהוּ וַיְרָא אֱלֹהָים את השמים לרבות תולדותב וחת החרץ לרבות תולדותים - ב יהי מארח : חפר וי"ו כתיב כב שַׁרִישִי: Ð וַיִאמֶר אֵלֹהִים יִהְי שהוח יום מארה ליפול אמכר בַּרְקִיעָא רַשְּׁבִיּיָא לְאַפְּרָשָא בֵין יְשָׁכָא נּיָפּוּ וּ מְאַררת בַּרְקַיַע הַשְּׁמָיִם לְהַבְּרִיּיל בֵין בחיכוקו׳ הוח ששנינו ברבים ובין ביליאה וירון לאחין ולויסנין נונים מין היום ובין הלילדה ודיי לאחר היו מתעני על אסכרישלא תפיב בתינוקות: להכדיל בין סיר וּלְטְוֹעֵדִים וּלְיָטִים וְשָׁנִים: וְהָיֵוּ ובין הליל' י משנגנו האו' הרחשם לִבְאוֹרת בִּרָקִיעַ הַשָּׁמֵיִם לְהָאִיר עַל־ אכל בשבעת ימי ברחשית שמש דָאָרֶץוַיְרִי־בֵּן: ַ וַיַּעֲשׁ אֱלֹהִים אֶרוּ־ החור והחשך הרחשונים ביום ווה בלילה : והיו לאות נם נהוריא רברביא ית־נחורא רביא ומימון שני השארת הגדלים את השאור כשהמחורו לוקין סי' רע הבים חת מחור תַנָּדל לְמִּסְשָׁלֵת הַיּוֹם וָאָת־הַפְּאָוֹר לעולם שנאמר מאותות השתים הַקָּשׁן לְשָּׁמְשֶׁעֶּׁלֶרת הַלַּיְלָרה וְאַרת אל תחתו בעשותכ' רלון הקבים אין אתם נריכי לראוג כנב תַבְּוֹכָבְים: וַיִּתַּןאֹתָם אֱלֹהָים בִּרְקִיעַ הפורענות: ולמועדים יעל שם הַשָּבָיָם לְהָאָיר עַל־הָאָרֶץ: וְלִמְשׁר העתיד פעתידיישראל להלפנים בַּיָּוֹם וּבַּכַּוֹלָהוּלְהַבְּהוֹל בִּיוֹ הָאָוֹר וּבֵיוֹ על פמועדות והם נמניי למולד הלכנה: ולימים שמוש החמום ַבַּרָישָׁרְ וַיַּרָא אֱרֹהִים בִּי־טְוֹ**ב:** וַיָּתִוּי חלי היו׳ ושמוש הלבנה חברם <u>עָרָכוּוְהִירְבָּקֶרְיִוֹם רְבִיעִי:</u> הרי יום שלם: ושנים י שלם מחות וששים וחצשה יתים וַיָאמֶר אָרהִים יִשְרְצוּ הַפַּיִם שֶׁרֵץ ינמרו מהלכחם בי"ב מולות גָפָש חַיָּהַוְעוֹף יִעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־ המשרתי' אוחס והיא שנה: וכדם למחורות שודוחת ישמשר פַנירַקיע השָּמִים: ניבָרָאאָלהים שיחירו לעולם: התחורות אָת־־הַתַּנִינָם הַנְּרֹלִיָם וְאַתּ בָּלֹנָבַשׁ הנדולי שוים נברחו ונחמעם הַחֵיהַ י תַּרֹבֶּישָׂת אֲשֶׁר שַׁרָצוּ הַבַּיִּים הלבנ'על שקטרנה ואתרה לָמִינֵהָם וְאֵת כָּל־יַעוֹף בָנָף לְמִינֵרֹוּוּ חפש לשני חלכי שישחמשו בכיתם חחר: ואת הכוכנים ימל ידי ויראאלהים כייפוב: ויברה אתם שמיעם חח הלכנה הרבה לכחים וסנווקלוית־מיא בימשיא ועופא רייי אלהים לאמר פרו ורבו ופלאו אחד להפים דעתה: נפש חיה יִקְגִי בְאַרְעָאַ: וַהַוָּהַ-רְמַשׁ וַחֲוַה-צָפָּר * יִשְּבָּ הַבַּּמִיםׁ בַּיַפִּים וְהָעוֹף וָרָכ בָּאָרְץ שיה בהחיות: שרן. קבר מי שחינו נכובה מן החר וַיָּהִי־עַרָּב וַיִּהִי־בַּקַר יוֹם חֲמִישִׁי: ם קרוי שרן בעוף כנון ובוכים נַפְשָא חַיִּיָה לְזָנָה בָּעִיד וְרְחֵישׁ וְחַוֹּת ייִיִּיוּ ייִּיְ נַיָּאֹמֶרְ אֶלְהִיִם הוֹצָא הָאָרְץְנָפָשׁ חַיָּה בשקנים כנק נחלים וחיפושים ַוְעַבֵּר יָיִי וַתִר מִינִים כּוֹ לְמִינָה בְּהַמְהוֹנֶרֶמֶשׁ וְחֵיְתוֹדְיַאֵּמֶרְץְ והולעים ובבריות כנון חולד ומכבר וחותם וכיונח בהם וכב הדגים: החכיני' - דגים גדול -ַרְפִינָהַרַיֵּבֶן: וַיַּעֲשׁ אֱלֹהִים אֶּחָ ייים חַיַּיַת הָאָרֶץ לְשִׁינָה וְאֶרת־־הַבְּהֵטְרֹה שבים ובדברי אבדה הוא לריתן

וַיַרָא אַלהִים כִּישוֹב: וַיִאמֶר אֵלהִים להבדיל ב' בטעם וסי' להבדיל בין היום ובין הלילה להבדיל בין השמא ובין הטהור: ולפועדי'ב חד חם' וחד ט"ל וסי והיו לאתת ולטועדים כה אמר יי צבאות צום הרביעיוא' עשה ירח למועדים: מארת ב' הם'דחם'וסי'ויאמר אלקים יהי מארת: ויעש שני המארת: לממשלת נ' וסי' המארת הגרולים לממשלת ב' בפסו' - ואת השמש לממשלת ' ובלילה ה' וסי'כו'במסר'רבתא : יכופף כ' וסי'ועוף יעופף על הארץ' ובשתי 'יעופף התניעם ג' חס'יו"ד תניין וסי'ויבר אלהים וישליכו איש משהוחמת תניג': בימי'ה'רגושי' וםי ומלאו את הבוים בימים והעוף את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו וכל אשר אין לוי כל אשר חפין יי' עשה בשמים והעוף ג' באורי' וסי' ויברך אתם אלהים לאמר פרו והעוף אוכל אתם מן הסל זאת

אלח מפני הנחש העחיד' לקלכם לכך לח ברכן שלח יהח הופ תורת הבהמה והעוף אולין אונון כן י ירבב ופי והעוף ירב בארץ יוב בספאי וחר גירב העם יעצמו בכלל: פרוי לשון פרי כלותכ עשו פירות ורכו : חולה החרץ הוא שפירשתי שהכל כברי מיום ראשון ולא הולרכו שה להוציחס: כפש מיה ישיש בה מיות בורמשי הם שרצים שהם נמוכים ורומשים על החרץ ונרחים כחילו נגררין שחין הלוכן ניכר כל לשון רמש ושרץ כלשוככר קונמיבריש: ויעשי חקכן כלביוכן וכקוחחן:

רְמִינָהַוְאֵת**ּבָל** הָמֶשׁ הָאֲדָשָׁה רְמִינֵּהְוּ

חוקוני

כי שובי לכך הוכפל כי עוב ביום שלישי שצו גברא גן עדן: יהי מאורות דרך מקראו/לדבר כ ימיך אלל רבים כמו זיהי אנשי׳ אשר היו שמאים וכן פי'יםי מעפה ומהו המאורו' מארת האוד שיולד מן החור פנבר 'ביום רחשון יחלק לב'חתיכום החחת מחברתה גדולה הם שמש וירח ומים שבתב וחת הכוכנים נחתר בעשיה ולח נאמר בצוחה ללחוד שתחליהם כשנסלק החור הח' לב פיתלו ממכו כילולות ומהם היו הכוכבים: מחרת יחסר לפישלח נברה להחיר חלה בלגל חפוב בלבד והלבנה כבראח למכות זמני": ברקיע השמי ברקיע הגרקע ופרום חחה השתי העליוני׳ ב להכדיל בין היום ובין הלילה השמש מבדיל משנו הלילה שעב׳ והירם מבדיל ממנו היו׳ שעבר ב והיו לחוחות " שבהם חעשה חוחים פבון למשה וליהושע ולחוקי" וכחו'מחוחות השמים הפ מחתו: ד"ח והיו לחותות על העחידות כי בחוזים הומרים עתידות על מה שחוזים בהם ולמועדים: שמחשבים ללכנה ר"ח חתשה עשר בניםן שבה בסיק חחד בחשרי עשר במשרו פיים בחשרי וכן חתר דוד עשה ירח לחועדים . ברקיע השתים להחיר על החרץ . שכן דרך לתלרום הנר במקום גבוה ולפי סשוטו הוצרכו חמה ולבנה להחיר על החרץ והחור הנברח ביום רחשים לבחיר על השאים לפי שהרקיע שנברה ביום שני נעשה חולקבין החור ברחשון ובין החרץ ח"כ מם שכחו'ניהי אור היינו חור היו'וכחן היינו חור השתש ובירת וחע"פ שעדייולח היו בריו'שילערכף לחורם ח"ח הריהיו עשבים ופירות שהסלריבים להתבשל בשפש ובלבנה כתד"חו מחגד תבוחורצ פחש ועוד מפני שרן נפם חיה ועופות שנברחו ביום חמישי לפיכך הקדים להם חוה : הפחורים

@10)

ובן זיגו שברא' זכר ונקבה והדב

את הנקב׳ ומלחה לכדיקי לניתים

לבח שחם יפרו וירבו לח יחקיים

העולם בפניהם: נפשחיה

נפש שיש בה חיות : ויברך

אותם לפי שמחסרים אותם

ולדין מהן ואוכלין אותם הולרכר

לברכ' וחף החיות הולרכו לברכי

הפֿדש מותיות מדעה.

עש־יקון חבר וטמרה ורדו נונת הים שני 'במפוים

הנף ירדו גת פלפתים חלו

זכיחם ירנו אף בדבת הים

ואם לאו ירדו געי כלומר תשהענון לכלשתים י פרי

ען שני נוכור׳ אברנו כדי

אילן שחכל מחבו חד'שרחפון

בשמים רות בסרן ד' לותיו

שחתם כו מעשה נוחשית י

וכ ופושו הבווסותנל המר)

ר'ת בס כן ד' הותיות שהתם

העולם בשם של די חוחיות

ניבל הלהים חרגום ירובלאי

וחמד וכו בחמרו חמדת ימי

אותו קראת - בפרפת וישלו

שלפה פעמים מלחכתו כוגד

ת הכו פשנת דהם בהם שחת

ומיץ וים: ואין כתיבויהי

ערב ויהי בקר ים השביעי

הפום יויכנות ב' נויבוות

בכח וחיו דוישמות המיוהיים

דנתינ בתרשת שתן הוח חשר

ולה חצינו שחתר נחס משה

מש משנים מלא נרמו בששת

ימי ברה שית י וישבות ביום

רמביעי וושרות המן דבב

יקישו בתן י ויברך אלהיסני זפתיכי הכח יאידך ייצרך

וכירן חת חברהם כמו שים

בחזרם . עד עתה הייתי

יפינו הכוכות יהיו הכורים

אפרי נועם

ברכה חהי היא וכי הימא

וגו' חע"ם שנשלים מחלחבה

ימים תעכוד וגו'עלכן כירך

שלח תחפר רמונך וכן החה

בעבורו רצוני:

ם ע ספורנו

ויאור אלהים נעשה נתן או

כח נפחנות שלו להשביפ

חת המלם במשח החיכן מו:

מדס חין חחיני נעם חים

בינות שבמו חדם נחמרו

ויהי ה ' לכנם חיה נמשהי

בצלר כו שהני שלם שכלי וכלקי

ונוס כתה פחל ית פחת

בחורתו לקנו ידותה נשמחה הכנדנים בידישה נפבנו ב

כלחותנו בענין הרוגציות

. 1715

##1383

חיה ש את יצחקי

דנר יי' שנתיון שבת קדש

י פרי ען הדר רמו למ"ש

פעשה אדם - ענותנותו של הקצה למדנו מכאן לפי שהאדם בדמות החלאכים ליתקנחו בו לפיכך נמלך בהם וכשהוח דן חת החלכים הוח נמלך בפחליח שלו שכן מניכו באחחב שחחר לו מיכה רחיתי חת ה' יושב על כשחווכל לבח השמים פוחדים עליו מימיכו ומשמחלו וכייש ימין ושמחל לפכיו חלח חלו מימיכי' לזכוח

נַעַשָּׁה אָדֶם בִצַּלְמֻנוּ בַּרְמוֹתֵנוּ וִיְרְהֹּוּ

בְרַנַת הַיָּם וּבְעַוֹף הַשֶּׁמֵים ובַבְּהַטְּרה

וּבְכֵלֹי־הָאְרֶץ וּבְכָל־הָרֶפֶשׁ הָרמֵשׁ הְּיַבְּיֵלּי

פַרוורבוומלאו את־הארץ ובבשודו ניסור

וַיִאמֶר אֱלֹהִים הַנֵּה נָתַהִי לַבֶּם אָת״

כְרַבַעשָבוֹ זַרַעַזָרַע אַשֶּרַעַל־פָּנֵי בָבֹר

וַיִּבְרָא אֱלֹתַיִם י אַתר

וַיַבַּלוֹ הַוֹּטְמֵים

ואלו משמאילי לחוכה וכן בנזרי עירי' פתגמ' ובמאמר קדישין שחלח' אף כחף בפחלי שלו נטל רשות אתר להם יש בעליונים כדמותי אם אין כרמותי בתחתונים הרי ים קנא'במעם' ברתשית: נעשה חדם חף על םי שלח סייעוהו בינירתו לח כמנע הכתוב מללמד דרך ארן וחדת עכוה שיהח הגדול נחלך וכועל רשות מן הקטן וחם כתב אנשה אדם לא למדכו שיהא מדבר עם בית דינו חלח עם עלמו אמנם כתב אח"ב ויברא את החדם ולח כתב ויברחו: בצלמכוי בדפוס שלנו: כדמותנוי להבין ולהשכיל: וירדו בדג' הים: ים בלשין הוה לשון צידוי ולשין ירידה זכה רודה בחיות ובכהמות לא זכה נעש' ווברא אלהי'את החדש בנלמו בדפים העשוי לו שהכל נברת במחמר והות נכרת בידים שלאחר וחשת עלי כפכה כינשה בתותם כמטבע העשוו על ידי רושם שקורין קוני"יו וכן הו' חימ' מתהפך כחומר חותם: בנלם אלהי' ברא חותו פירש לד שאותו ללם התחוקן לו ללם דיוקן יולרו הוח: זכר ונקבה ברח חות' ולהלן הו' חומר ויקח מחד מכלעותיו וגו׳ ומ"ח שברחו שני פרצופים בריה רחשוכה והח"ב חלקוום שועו של מקר' כאן הידיע' שנבראו שניה' בסטי וכח פיר'כך כיכ' ברייתן וסירש לך במקו' אח': וככשה י חסר וי"ו ללמד שהזכ' כובש חת הנקב' שלה תהא ילאנית ועוד ללמדך שהחים שדרכו לכבוש מלווה על פריה ורביה ולא החשה: לכם יהיה לחבלה ולכל

ַ עַל־הָאָרָץ הַאָּדָם בַּצַלְטוֹ בַצַּלֶם אֵלהַים בַּרָי אתו זכר ונקבה ברא אתם: זוברה אֹתְנֹם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֵם אֱלֹהִים וררו בְרַנָת הַיָּם ובעיף הַשְּׁמִים כּי וּבְבֶּל־חַיָּהָ הַּרְבֶּשֶׁת עַל־הָאָרֵץ: דָאָרֶץ וָאָת כָּל־הָעֵץ אַשֶר־בּוֹ פַּרִי־ גאורע זרע לכם יהיה לאכלה: ירוד לפנים' והחים מושלת בו יל ולבל דונת הארץ ולבל עוף השבים י בים ולְכֵל י רוֹמֵישׁ עַר־־־הָאָרְץ אֲשֶר־בּוֹ נ׳ מּנ נָפָשׁ תַיָה אֶת־כָּלֹיֵירֶקעשׁב לאַבַלה וַיָּהִיבֵן: וַיַּרָא אֱלַהִים אַתּ־בַּל־אַשְר עשה והנרו־שוב מאר וייהי־ערב ניהי־בקריום הששי: מית החרץ . השוה להם בהמות וחיות למאכל ולא הרסה

לחדם ולמשתו להמית בריה ולחכול בשר אך כל ירק עשב יחכלו יחד כלם וכשבחו בני כח התיר להם בשר שנאמר כל רמש אשר הוא חי וגו'י כירק עשב שהתרתי לחדם הרחשון נחתי לכם התכל: יום הששי הוסיף ה"חבששי בנתר מעשה ברחשית לוחד שהתנה עמהם על מנת שיקבלו עליהי ישרהל חמשה חומשי תורה . לבר חחר יום הששי כלם תלוים ועומדים על יום הששי הותו' בסיון המוכן למחן תורה : ויכל חלהים ביום השכיעי רבי שמעין אומר בשר ודם שחיכו יודע עתיו ורגעיו לריך להוסיף מחול על הקדם הק"בה סיודע עתיו ורגעיו ככנם בו כחים השערה וכרחה כאילו כלה בו ביום יו ד"א מה היה העונ'חסר מנותה בחת שבת באת מטתה כלתה ונגמר' המלאכה: ויברך ויקדש' ברכו במן שכל ימות השבוע יורד להם עומר לגלגלת ובששי לחם משנה וקדשו במן שלח ירד כלל והמקרת

כתוב על העתיד:

זיכל הלהים ביום השביעי . יש אומ' כי הימי לבראים ובבריאת יום שביעי שלמה המלהכה וזה הפי' תפל ויש חומרים כי יש בי'ת שעיצמו קידם כמו לה תחסם שור בדישו לכל מש המשון תשביתו שאור ולמה זאת הלרה וכלוי מעשה איכנו מעשה כאילו אחר למ עשה מעשהוכן פי׳ ויכל גם וישבת ועעם מלהכחו אשר עשה ביום הששי ערם יום הפועל בנחירה ההנב בחירת השבת ופצ' וישבות ביום השביעי מכל מכאכתו מכל הבריאות שברא: זיברך אלהים : פי' ברכה תוספת טובה וביום הזה תתחדש בגופות דמות בת בתולדת וכנשמות כח -פפל יית פים לעונם לעונה

הכר והשכל: זיקדש אותו - שלא נעשתה בו מלאכה כמו חביריו:

רקבג

מה שנראה מוה" ועוד שכבר יקשה לתת הסביתה זה שקרם הש"חל 'שם לאלו השלשה דבר" לבד לשחר הנתכוויוב נשחר בהם קרח האדשמות כאשר הסביינות מבואר שהענין בזה כפיתה מוכרגו והנה קרם המדרב ובבוהה מאלה יום והשחל ממכו לילה שלה יחשב חושב שיביה הכש" כתורגה השפלה תהלו הנורות שתשיג בחלמו הצורה שהיא עליונ מתכה וחשופ היא והצור' דבר מחד כי אין בפילו הצורות דבר בכח הכל כל מה שבהם הוה להם בפועל לח יקנו חחר זה שום שלמות אלת השלמו אפר . כבר לו עליו ביום הבראם ובהיו 'הענין כן הנה דעליונות הוא מתמיד בעניונה והחסרון והשפלה הוח מחמיד בשפלה ולזה יקרה שם לעליונה יום מלד יחרון חורה וזיוה ניקרא פט לפפלה ל לה סצד תתידות מסרון אורה וזיום ביחם אל העליונה ממכה ולואת הסבה הולרך לומ' וי קדת הלהים לכך כך בשלשה מקומות לבד בזחת הכרשה בחיש חכו עתידים לבאר בג"ה והכה המרכו שהמר זיקרא אלהים לכך כך כשהיה הדבר ההוא מחמיד לפי שהוא מבואר. שה דבר לת ימיה נהרת כסם העניין השר לא יתקייצו כי אם מעט כמו אדמיתות הביישן וירוקות

בפחדן שלא יקרא מפני זה לדום או ירוק ואמנם יקרא אדום או ירוק מישהיה כן בטבע ויאמר

וָהָאָרֶץ וְכָלֹ־צְבָּאָם : וַיַבַּל אֵרֹחִים ביום השביעי בלאכתו אשר עשוה וַיִּשְׁבַרת בַּיָוֹם חַישְׁבִיעִי בקאכתו אישר עשרה: ווברר. אלהים את דיום השביעי ויקדש אתו כו בו שברת מברייםקאבתו ורדוב׳ בתדי׳ לישני וסי׳ ורדו בדגת הים יורדו גת פלשתים:ולכלד׳ ר״פ וסי׳כו׳ במסר׳ רבתאי חירת הארץ י׳ בלישני׳וסי׳ כו׳ במסר׳רבתא : וככל י׳ג יחידאין וסי׳ כו׳ במסר׳רבתא : בצלם ג׳וסי׳ ויבראן אלהים את האדם [כי בצלם אלהים אך כצלם ית הלך איצ ולכל ש"יחידאין וסי"כו" במסר" הבתא: - וכל צבאם ד'ווסי'ווכלו השמים : והארץ יונמקו כל צבא השמים אנכי צשיתי ארץ אתה יי'לברך: צבא' ז' וסי׳ כו׳ בשפר׳ רבתא: וישב׳ ב׳חס׳וסי׳ ביום השביעי - וישבת המן: ויברך אלתים ג׳ וסי׳ ויכרך אלתים ויברך אלתים את גתון ויברך אלתים את יצחק:

ואמרו כי בצלמנו כדמותינו דברי משה ופירושו זיברא אלהי את האדם בצלמו פהוי ו פניאו מן האדחה י אדם שב אל האדם וופרשו בללם אלהי שהאלהי׳ דבק עם עשה כאילו למר כי האלהי׳ עשה את האדם בללם וזה הפירוש חסר לבכי היה הראשון ראוי להיות כן ויהמר מלהי' יהי'נעשה אדם וכן עשהו בצלמו גם וי"ו בגלמו איך ישוב אל האדם והנה ים

ובנא יייניר

וּלְבָר־תֵונֵת

נַעבֵירַ אֵנְשָא בְּצַלְמָנָא כִרְכוּתָנָא

וַישַׁלְטוֹן בַנוֹנֵייָטָא וֹבְעוֹפָא רִישָׁבֵיא

ובבעירא ובכל־אַרעא ובכר־רחשא

אָרָם בָּצַלְמֵיה בַצַּלָּמָא דָיַנְבָּרָא יָתֻיה

וּבַרֵיך יַתְּחוֹן יַנַ נַאַמַר לְחוֹן יַנַ פּוֹטִר

וֹכְנוּ וֹמְלוּ יַתראַרעָא וֹתְקופוּ־־יַעַלָּה

ושלוטו בנוני יפוא ובעופא דששלא

וּבְּבָר־תַיִּתָאַ דִּרָחִישָּא עַל־אַרַעַא :

וַאֲמַר יָי הָא יְהָבִּירת לְבוֹן יַרת־כָּל־

עישְבָּא יְדבַר־זַרְצִיה מִיוְדְרַע דּי עַרְדֹּ

פַירִי־אִירֶ־נָאָ דְּבַר־זַרְעֵידוּ מִיוּוְדְּרֻע

אַרָעאוּלְכָל־עוֹפָא דִישְׁמִינָא וּלְכַּר־יִ

דַרַהַיש עַר אַרָעא דְבַיה נַפְשָא הַיִּהָא

יַת־בָּל יְרוֹכן עִישְּׂבָא רְבִּיכָל וַהַיָּה־בֵן:

ושוֹא זוָ זערכבעינוּ אַכּר וְשֹׁאַתַּלּוֹן

בַנְחַרָּא נַוְתַנָּרוּ־רָמָשׁ נַוְתַנָּרוּ־גַּלְפַּרְ יִּוֹכוּ

וֹאִישְׁתַּבְּלָלוּ שִׁמָיָא וְאַרְעָא וּכַרִּשִׁי

עַבִּירָתֵיה בּי עַבָּר וְנֶח בְּיוֹמָנֵא

שְבִיעָאָה מִבָּר־וְעֵבִירְהֵיָה וְדִי עֲבָר

דַרַחַוְשׁ עַל־אַרַעָא:

לַכָּוֹן וְתֵי רְמֵיבָר :

ישָׁתִיתָאֵי :

יַרְנִנּוּקְבָּא בְּרָא יַתִּקּוֹן :

אבן ערא

לו ללם קודם שיהיה ומה עעם ים כי שופך דם החד' בחד' ישתך דמו בעבור שנברמ החום חברוג פיה י זכר בגימערים בללם גם לכל נפש חיה ללם ביכח ונקנה בנימערות ויהמר הגחון כי פירוש בללמכו כדמוחבי בממשלה וטינותו בללי שרהה בחלמה כי שוב הוא ובעבור כבוד החד' סמכו הל אלהי וכן ומארבו יצאו כיליי הארץ ימלוא וחמר במלח כעש׳ ואם היח לשין רביי שכן מכהב המלכים לדבר וכמוהו וכתכ' לך גם את זאת נממר קדם מלכח הולי חוכל נכה בן הלה לפי שיוסיפין חחול של העדים עדי שקר הם כי ינחנה לך בנין נפעל וכמיהו והעיר כתכ והוי"ו השיבו להתיד כמשפי אַפֵּי כַלּ־אַרָעאנִית־כָּל־אִיכָּנְאַ דִּירבֵיִהּ כל פעל עבר יוהטעם ותנחן לך ונכה בו הוא ומחנהו או יהיה שם הפעל כמו ונקה לה הנקד והף אשר מלחד שהגן הסק מלירש בשבת כלמוכח בקרושין ד"ח כי שמלחנו לח נכו כי לח יבח רמו למה סדרשו כרכו בתן בנין שלח כזכר שם פועלו כי הם מהכבד ור' משה הכהן הספרדי אלהים לת כח וחידדויכרך מעה בספרו ומלת נאמר קדם בכנדה העולם ניוך הבנח מלכא ארמית היא ואיך ידבר והפולה י ובומינה שחבדו דכיאל בלשון גדולה עם כבוכד כל הרמשונים והיה שעולם כלר שהיה מלך מלכים ועתה תרם הוצרך לנרך פעם שנית הפרם דע כי כל מעם' ברחשית לכבוד החדם כברח במצו'השם וקוק לכרך את בריותי מכאן והלמחים הוליחה חיתם החרץ חיליהון: ושיציוניביומא שביעארה והמים וכל נפשות החיות והחר כן חמר השם למלחכים ויברך שקים לת יום העביעי נעשה אד' הנחנו נתעסק בו ולא ניקרף חומו י חינת ויקדש שלח לעשות חלחכה חלח המים והחרץ וחחר שידענו שהתורה דכרה כלשון בני אדם ברכו במן הזרשים חיוקים כי המדבר חדם גם כן השומע כוש ופירש רבי יהוזה ויכרך ולא יוכל לדב' איש דברי' בגבוה וחין מרויחין בחוחריום לח עליו או בשפל ממכו רק על דרך יהי' חסר בשביל זה והכי חשמע בונשרת הדברות שפת דמות החדם וכן חמר פי החרץ והוי חת יום העבת בשבים יד הירדן ורחש עפרות תבל מצייחיך לשבוח בו ברכתיו וחלילה חלילה להיות דמות לפם הומר וכי החמר מה כהכב וכן חמר וחל מי תדמיוני בשנק השהיעים וצויחי מת ובעבור שנשמת האדם העליונה ברכתי ונו הח למד' שהקנ"ם

וֹבֶרִירְיִיַיח־יוֹכָא שְׁבִיעָאָה וַכְּרֵישׁ יָתֻיֶה אֲהֵי בִיָּה נָח פַבָּרוֹ־דִעיבִירְהֵיה שחיכנה מתה נמשלח בחייתה שולח ברכה למי בחגמל לשם ושחיוכה גיף והיח מלחה

כלו וגיף האד' כעילם קטן יהי השם מבורך אשר צגדול החל ובקטן כלה יגם אמר הכביא שראה כבוד אלהים כמראה אדם והעם הוא האחד והוא יוכר הכל והוא הכל

מחר המבול: וירה יום הששיר יש תומרי שיום סיויך והטעם לבלבל הששי וכן יום השביעי ואין זה אמת ובעל יום השעי על דעת הכעי המזלות יוכית רק פירושו יום שהוא ששי ליו' הראשון וכן יום השביעי ונמגא בן איש הישראלי ורבים כמוהם גם כן רקיע השמים הרקיע שהוא שמים: ויכלו - מהבנין שלא נקרא שם פיתלו ומשקלו ויכסו כל ההרים ועעמו נשלמו והים בכלל החרן כי הם כהגירה החת

ונח חוכל לפר' וחד' נברח בתחלה בשני פרלופין והנו חחד וגם הוח שני והנה בללם אלהי' מלאך והוא נכרא זכר ונקבה ומלח פרי' ורבי' באדם ברכה היא כמו בכריאו' המי' רק היא מלוה העתיקוה קדמונינו ז"ל ושמו זה הפסיק זכר לדבר: ויאמר אלהים הנה נחתי לכם . התיר לבני חדם ולכל שיש בו נפש חיה לחכיל כל עשב וכל פרי עץ מותר לחדם והעשב הירק לחיות ולכל רימש ועדכה לח התיר הכשר עד

מדדמו בס קנת לבחנ וו בל מעלב בנו מה בהם פוענים בידישה ובהכרה : משלמם הים בלחיבחיריים ובוס לח ידרה לסם החדם : ולה כן הבחירה החכושית: ועם זה כבי החלפית על ה פן נכבד מתר יותר מן הנחירה ההכישית וכנן אמר הברי עים מים החלק השכלה

הבכל החבופי כתי פי הפעל השנלתו הית בלתי שום כלו וחלם בהיבוח כעלת השכלתי זוא מעה זרנת הגיף חנל יוטף אומץ ומכל חלם

הרחוי נקס חמנס נהיות כו

בעשה אדשולא כתיילנבר אדש כי הבריקה הוא לבדו עשאה נדכתי 'ויבר 'את האדש ואומר האדש הנה חלה אל חלהוח ע"ב חשר ברחתי הבל העשייה וההלכה חברי אתו שכולה נעשו לו שם חברי ': ד'א נעשה הדם במקום ההדמות האחר על כל עום אחר מליכו יחיד מדבר בל רבים אח חי אשלח ותי ילך לכו דכם חלמ׳ ופשריה כאמר קדם מלכ׳: פכלי נרעל שלם הכדל מחחר געשה חדם יאומי"לא בלעו כלוחר בעשה איש ואשה ורריה לדברי קר"לת שמט אדם ביום ההרח מחרר על באל י"ח ..... ועוד מליכו אמ' רבי סוכה היכן מליכושחות נקרח'הרם שניכתפהרת חרם לשבת בית ומתרגמי' מנהכיו ונרו כן החתר על כתושבתת' דאיתת'דיתב' בנית'ועוד כתיב וכפת אדם תן הנסים : בצלמנו י בצלם המלחכים: כדמות המלאבי'ויועיל לו מה שכבר'כדונות לרדו' בדגת הים ובטוף וכו'י ד"א כדמותיכו כדמו הקב"ה איה לומר שהרי כתי'ומה דמות תתרכו לו וח"ת בצלמכו כדמותכו כדמו'ובצלם שהו' לר בריוחיו אם כן מה ת"ל שופך דם האדם וגו'כי בצלם אהים עשה חת האדם מאירבותיה כמו כן חיירי וחתבשם על בלחי בכלם שהישעשה את הפהע של על כרחכו בצלמכו כדמותינו פי עבווכני כמו שאני שלים עליכם מיחש ועל קלת פחידות ולח כן יהיה הוא שליע על התחתונים: ובכל הארץ מה הכיח הכתוב להזכיר אא בא להוסיף כל דבר כגון רוחות שדים מלאכים מולות מאורו'; בללמוי שבוא ללם לבים ואל תתמה אם למ כתפרשי לבון ההוכם ל שני מו מול היום בינו כאן לא מלחכים ולא ביהנסולא מששה מרכבה שא רק התנאר פהוח נורב חום יציית המלחכים כי לא כתב משה דבינו כאן לא מלחכים ולא ביהנסולא מששה מרכבה שא רק התנאר פהוח נכדב מחחר דברים שחכו רוחי׳ בעול'כתו שפירשתי למעלב: ד"ח בללמו בללם שלו שלח הולרך שישחילו לו בלי שכק כיחמני הפד כל

אתרים שיש צלם י בצלם להים בדמות מלאכים שהרי דיוהן מלאכים ואדם שוה זכן תפרש גבי והייתם כאלהים וראיי לדבר שהרי בבראשי רבה מוכה מבראשית עד ולאדם אמר ע"א אוכרות ואת ל לבנלם אהים יהיית' כאלהים מני"ן בסבו'האזכרו ברי לך מבראשית עד ולאדם אתר שבעים ושלש אזכרות שלא ודאי לתלאכי' הסולכך לא שכי התרגום מן המקר 'לתרגמו במקומות אתרים: ד' א בנלם דיין ישופט ברה אתין ד"א סיסהו אלהים ברא אותו בללם אנו ע ששאר בריוח נבראו במאתר האדם נבר' בללם כמו שפיש'כדיל החשיבו: זכר ונקבה ברא אותו בללם אנו עם ששאר בריוח נבראו במאתר האדם נבר' בללם כמו שפיש'כדיל החשיבו: זכר ונקבה ברא אות' כמי שפי הכתוב ויקם אחת מצלעותיו: פרו ורבו - מלאמר שסרחי ונקנסב עליהם עיתה נחמר להם פרו ורבו לפישהוצרכו לפריה ורביה מדקפמר ומלחן את הארץ דאם קודם שסרחי נאמר עליהם היה לו לכתוב ותלאן את מגן שהרי דירתם היתה שם קידם שרסחו חלא ע"י שפריה ורביה דוגמת יצירה היא נכתבה כאן עם ביצירה: וכבשה רכי שהרי ל'צווי היא אבל אס היה דגם פי לסעבר כנון קבצו פארור: הנה בתתי לכם י כותן אני שתה לכם ובלעו הי או דויכו וכן הרימותי ידי מרים אני נתתי כסף ששדה כותן אני: את כל עשב זורע זרע תבוא וקטכית ופירות החילו אלו הן למאכל הדם אבל לכל חית השרה כתתו הת כל ירק עשב כגני כרוב הרדין וכיול' בקן וכשחטי חדם כבזר עליו לחכול עשב שנחמר וקון ודרדר ובר'וחכלת את עשב השדה הוא שכל כמשלכת המות כדמי שים הותר לו בשר היכ שלינו תועא נשכר : לכם יהיה לפכלה ולכל חית השד"י פרש"י השוה להם הבחחות והשיות ולש הרשה לאכול בשר והבי דפרק ארבע מיתו בחלאכי השר "משליין לו יין וצולין לו בשר ההוה בשרהי רב

: אַיּלְגַוָ חַקְּלָא עַר־לָא הָנוֹ בְאַרְעָיא י׳ עַשְוֹח יְהוָה אֱלֹהַיִם אֱרֶץ וְשַׁמֵּיָם

וְכָל־ עשׁבָא דְחַקְלָא עַר־ לָא צָפָח יייני וְכַל שִיחַ הַשֶּרה טָבֶם יְהָיָר בָאֶרץ

אַרָעא וְאֵינַשׁ לֵירת לְמִפְּרָח יַרֹּז־ "נֹינֹ הַמְטִיר יְהְנֶרה אֶלהִים על־־הָאָרֶץ

ַאַרְכִּקָא: וַעַנָּנָאָ הַנָּח־יָסַלֵּיק מָן־אַרָעָאָי הְּיֶּהְיֹי שִׁיִּוֹ לַעֲבָּר אֶת־הָאֲדָבֶּמְה: וְאֵבְי

וֹאַשְׁקִי יַתִּ־בָּלִּ־אַפֵּי אַדְכָּתָא: וּבְרָאֹ יִיהֹ יִיּפִייַעֲלָה מִן־הָאָרֶץוֹהְיִשְּקָה אֶתִּ־בָל־פְנִי

יַנִיצֶר יְהוָה אֱלהִים עַפּרָא מִן־אַרְמְהָאייי יייוּ הָאַרָמָה: וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלהִים אָת־

אַרְעָא כָל ־אָילָן רִּמְרַגָּג לִמְחֵוּי וְשַׁכַ יִינִייּ ווּי וַיַּצְמַחׁיְהוּוָה אֱלֹחִים מִן־הַאַרֶּמָה כַל־

לְמֵיכֶל וֹאיָלָן חָיָיאֹבָּמְצִיעִוּת נִּינָהָא בּיִבְּיִי עַץנֶּחָמֶר לְמַרְאָה וְשִוּב לְמַאַבָּל וְעֵץ

לְאַשְּׁיָןאָה יַת־גִּנְתָא וּסְתַּשְּׁן כִי תְפָרֵשׁ כּ׳ כּ אֶת־־תַגְּן וּמִשְׁבִייְפָּרֵר וְהָיָה לְאַרְבָּעָה

דְּאַרְעָיא הַהָּיא שֶׁב תַּפָּן בְּדָלְהָא_{ג׳ מניטו} שָׁם הַבְּרֻלַחוּאָבֶוֹ הַשְּׁחַם : (וְשְׁם־

רַאשִים:

יהנרסס "- אותיות באברהפ

בַּוּבּוּה מכרהם ככראַנּ שׁצּיּם

הכה וחידך הולו על חרץ

ושמים " למה הידועל מרץ

ושתים שכשכיל מעשה חרן

השתים ואוד לב לאמר הכל הכל הכל הכל

אשר ברא אלהים לעשותי המלאכה שהיתה ראויה לעשות בשבת כפל ועשאה בשבר כמו שמפורש בברחשים רבה: חלה החמורים למעלה: חולדות השמים והמנ בהברחם ביום עשות ל' למדך שכלם נכרחו ברחשון י דבר חחר בהברחם בפ בפים ברחם של ביה ה'צור עולמים בשתי חותיות הללו של השם יצר שני עולמים ולמנב

יָאָשֶׁר־בָּרָא אֶלהֹיִים לַעֲשְׂוֹרת:

הָאָרָם עָבָּר מִן־הָאַרָמָה וַיַּפַּחבְאַבָּיו

נִישֶּׁמַת חַיִּיִם נַיְהִי הָאָרָם לְנֵפֵשׁ חַיַּה :

נַיַּפַע יְהֹוָה אֱרֹתִים גַּן־־בְּעַרֶן מֵקְדֶם

הַחַיִּים בַּתִּיֹךְ הַבְּנְוֹעֵץְ הַבַּערת טוֹב

נָרָע: וַנְהָּרוֹצֵא מֵערוֹ לְרַהְשָּׁקוֹרת

הַפֹּבַבאָת בָּל־אָרֶץ הַחֲוֹינֶרה אֲשֶׁר־

שַׁם הַזָּהָבַ : וְזַהַב הָאָרֵץ הַהָוֹא טִוֹב

בָר־אָרֶץ בְנִשׁוּ וְשֵׁם הַנְּהָרְהשְּׁבֵּישׁי

רָיָיִי הַנָּהָר הַשֵּׁנִינִיתְוֹן הָיּאַהָ הַפּוֹבָב אַרִין

שם האחר פישון הוא

נַשֶּׁם שָּׁם אֶח־הָאָדֶם אֲשֵׁר יַצֵּר:

כאן שהעולם הוה נברא בכלים רמז סירדו למסה לראות שחבב כה"ה זאת שסתומה מכל לדדים אַלָה תוֹלְדְוֹת ופתוח'למטה לרדת דרך שם דִיעַבֶּרוֹיָאֶבֶץ בְּהַבָּרְאָבוֹ בְּלִי יִשׁיחֹהַשְּׁבַיֶּם וְרָהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָבוֹ בְּיוֹם טרם יהיה בארץ כל פרכם שבמקרח לשון עד לח הוח ואיכב לשון קוד' ואיכו נפעל לומבה הטרים כאשר יאמר הקדים וזכבי אָרֵי לָאאָתִית־־בָּיִּשְׁרָא יַיִאֱלֹהִים עַלֹּ־רְיָּבֶּ יְנְבֶּלֹרְעָשֶׁבֹ הַשְּׁדָה שָּׁרֶה עָבֶּרָ יִצְבְּחְ בִּיֹּ לֹא מוכיח ועוד אחר כי סרכב מיראון עדיין לא תיראון ואף זים חפרש עדיין לח היה בחרץ כסננמר בריית עולי בשפי קודם שנברה הדם וכל עשב השדה עדיין לא למח ובשלים שכתוב חולה החר' על פתכם :קרק' עמדו עד יום ששי לח המעירי ומה טעם לפ המפר לפי שאדם אין לעבוק את האדמ' ואין מכיר בטובת ב של גשמים וכשבא אדם וידם שהם לורך לעולי החפלל עליםן וירדו ולמחו האילמת והדשתבי וה' אלהים ה' הוא שמו הלהים שהוח שליט ושופט על כל יכן פירום זה בכל מקים לפי פשים הי שהוא אלהים: ואד יעלה לענין ברייתו של הדם העלה התהום והשקה עננים לשרונת העפר ונברא אדם כגבל זה שכוחן מים וחחר כך לש חרם העם' אף כאן והשק'ואחר כב. ויינר: ויינרי שחי ינירוכם יצירה לעול׳ הזה ויצירה לחחים המתי' אבל בבהח 'שאינה עותדי לדין לח נכתב בילירתה שכב חדין: עפר מן החדמה לבכר עפרו מכל המדמה מחרבעב רוחות שכל מקום שימות שם מהח קולטתו לקבורה דבר פת נטל עפרו ממקים שנאמר בל מובח חדמה מנושה לי הלות. תהח לו כפרה ויוכל לעמוד ויפח כחפיור עשהו מן החחתוכים ומן העליוני ניף מן החחחוכרם ונשמה מן העליונים לפי שכיום רחשון נברחו שמים וחרץ בשכף ברחרקיע לעליונים בשלישי תראה היבשה לתחתינים

ופיי אשר ברא אלהים לעשות השרשי׳ בכל המיני׳ שנתן בהם כח לעשות דמות׳ והמפרש לעשות חחת עשה גם עשה תחת ברא איננוכן לפי דעתי ואחר הגאון שברכת היום וקדושו ישוב על השומרי' שיהיו מבורכי' קדושי' : - אלה תולדות י פֿי' אלה שהולידו: בהבראס; בהיות הרקיע ונראתה הארץ ומלת ביום עשות הוא

דִּי־בָּרָא יָיַ לַמַעַבַּר: אָנֵיין תּוֹלְדָרַתּ

וְנַפָּה בְּאַנְפִוֹהִי נִשְׁמִתָּא דְּחַיִי וַהַנָּרִתּ

באָרֶם רְרוֹחַ סְמִלֹלֶא: וֹנְצִיבַיַיִּ צֵהַים

יַת־אָדֶׁם דִּי בָּרָא: וְאַצְטַחיַיָּ אֲדִּים מִן־

וּאִילַן דָאָכָלֵי־פֵּירוֹתִירחַכְמָין בֵּין־ּטְַב

ואַבנֵי בוּרְלָא : וְשׁוּם־נַהַרָּא הִינְינָאָ

ניחון הוא דמקיף יחבר אַרעפוש:

ומפרסים

וֹנַהַרָא הַנָה־נָמַיִק מֵעֵרָן

גנתא בַּגַרֶן שִּרְקַרְמִין וַאַשְׁרֵי חַבָּון ני

שָׁפַיָּא וְאַרְעָא כַר־אִירְבְּרָיאוּ בִּיוֹטָאי מ׳ ייינ׳

וח ביוויד ככון לכלעו ירתו תקון והעד וימהר לעשות חותו לחם שאחרו מכחים לחש נקר' וכן ברחתיו וחחר כן ילרתיו מת מיך שהברוות מפכרים לכם כדי שיתן להם הקב"ח מער : זיינר סכים חד מלח וחחר כן עשיתיו: וכל שיח י עזוכן כין שיחים יכחקי ועל נחד חשר וויצר יו מלהים את החדם מנח פוש לו פניינרים יצר פוב ויצר דע" ויצר וח השרוחשר שאין להם אלא וכיב וסעיף ובד ואמיר וסרעף: יצר החונויפת כאפיו נשמת וחידי כמו עשן וכמוהו יום חיים י פית חותם נפחת ד׳ אידם שהיו הדע יקרת יום עכן ניפה' בחשיו בשמת כל חשר וערפל והטעם כי עלה אדמן החרץ בכחי המחורות יהשקה החדמה והנמיחה והגחין חמר כי פירו' ולח הד יעלה מן הארץ: ויילר: בכח המאורות ויילר מהפעלים שהפ"ח שלהם י" ד מהכני הקל כמו ויקץ כח ופעם באפיושכהם יחיה החד כי הם יוליאו האויר המש מחים הלב ויביאו אויר אחר וטעם לנפש חיה שהלך מיד כיון החיות ולח כתיניקים: ויטעי וכבר נטע גן במקום שנקרא עדן מפחת מורח ועתה שם בו החד'ופי'גן בעדן גן אלהים הבי"ח משרת עלמו והחר עמו בעדן בגן אהי וכתוהו מהל הפיך ויעזרך ורבי' חחרים וה"א החדם ישלו סוד גם נמלח שבש המנשה הארונה אלה יקרה לכחות הגיף וגם יחכן להיותו כן בעבו' שהוח שם נחלב מהחדמה והוח יהיה שם עלם ושם תחר וינמחי ובעת שהלמיח כל ען מההדמה כן למח בגן ועוד בתוכו שכים עליי: ועץ הדעת: לפי דעתי לריך להוסיף דעת להיות כן ועץ הדעת דעת עיב ורע כי חיד יה הי סמיד והוה כודע בתחלה וכן החרון הברית והכבוחה עודד הנביח והבים כאלה: ונהר: וערם שנברח האדם היה הנהרי משקה הגן לכל לד וח"לף מלת רחשים שרש וכרת במלת מרחשותיכם וטעמו מכובף הרחש: שם הנהר המ'הגאון כי פישון יחור חלרים שורוע כי גיחין קרוב מחרץ ישרא

כי כן כתוב והורדתם חותו אל ביחץ והוח כא מפאם מורחית דרומי׳ גם פרת כן והוא החהית גבול הזרן מפחת מורח:

דעתי שהוח ען פרי בעבור שנמשל האדם אל עץ והנה שיח וַהַוָּהָ לְאַרְבָּעָה רֵישִׁי־נַהַרָין: שׁום חָר פּישׁוֹן הַוּא דְטַקוּףְיֵת כָּל־אֲרַעַ דַחַיִילָה דִּי חַפָּון דַחָבִא : וְדַהַבָּא

וְשׁוֹם נַהַרָא תְּלִיתָאָה אלה תולדות ד' וסי' השמים : נה נח י שם יעקב יוסף : תולדות ב' מלאים דכילאי' וסי'אר תולדות השמים והארץ אלה תולדות פוץ זוחד חס' דחם אלה תולדות ישמעאל וג' כתויתולדות עשו אבי אדני ושל אחריו אלה תולדות יעקב׳ ושאר אוריתא תולדת כתיב וכל קריין ובע"לי המסרה חלוקים בז"ה וז"ה מקובל לנ"ו: ארץ ושמים כ' וסי ארץ ושמים . הודו על ארץ ושמים ' ושמים דיוסי ביום עשות ייי אלהים' ושמים בזרת תכן י הודועל ארץ ושמים י ושמים לא יכו: וכל ה'ר"פ בכראשית וכל ספר ואה שמות דכוו'ר"פ וכל במ"ה כל וסיווכל שית השדה וכל אנשי בית ויליד יוכל הבארות אשר וכל הארץ באו וכל בית יוסף ואחיו ואדם ש'ום 'כו 'במסר' רבתי נואד ב' א'חס'וא' מלא וסי 'ואד יעלה מן הארץ : ואיד נכון לצלעו כתיב מלא: ירשקה ג' רפין וא מפקא יסיי והשקה את כל פני האדמה והשקה את האשה והשקה את נחל השיטים והשקה את המים כתיב מפקאוונהר ד' וסי' ונהר יצא מעדן: ונהר יחרב ויבש : אולו מים מני ים י ונהר יסבבני:ומשם ט וסי כו'במסר'רבת' יפרד ב וסי ומשם יפרד ודל מרעדו יפרד: ושם י"ג ר"פ וסי ושם דנהר השנין ושם הנהר השלישי ושם אחיו יובלן ושם האחר איעז' ושם איש ישרא המכתושם האשרה המכה יושם כת אשר סרח ושם אשת עמרם יולבר יושם אשת שאול ושם חברון לפנים קרית ארבע יושם האיש נבלו ושם אשת אבישור ושם האיש אלימלך: גיחון נו חסרי ונ' מלאים וסיפניהון ושם הנהר השני ניחון ' ויוליכו איתו ' והורדתם אותו ' וימ שחו אותו ' סתם את מוצא ' מערכה לגיהון :

ברביעי ברח מחורות לעליוני׳ -בחמשי ישרנו המים לתחחוני׳ הווקק בששי לברחוח בו בעליונים ובחחתונים וחם

לאו יש הנהה במעשה ברחשית שיהיו חלו רבים על אלו בבריית יום אחר: לנפש

מה בהמה ומיה בקרהו נפש מיה הך זו של מדם תיה שבכולן שלמוסף בו דעה ולבור: מקדם במתרבו של של מח הגן ומם מממר הרי כבל כתב ויברא את המדים וברים מנו למו מהן כלל שלממריו מעשה הוא שלים של לבי יושי הבלים של לבי יושי הבלים שלמים ומחשה מלוח הבין מים של מבי משור הבי אוני ברים מו מבי מבי מחומים מדור שבום מומר מחומים מומים מומים מחומים מומים מחומים מומים מחומים מחומים מחומים מחומים מחומים מחומים מחומים מחומים מ שלא פרטו של רחשון וכן מכל הבהמה חוד ופחב ויפר ה' מן החדמה כל חים השדה בדי לפר' ויבח חל החדם לקרות שם וללמד על העופוח שנבראו מן הרקק: "זילמח שברו פינו מכר בי בתוך הבן י בחמלע: פישון י הים בילום נהר מלרים ועל שם שמימיו מחברכין ועולין ומשקין את החרן נקרה פישון כמוופשו פרשיו דבר המר פישון שהוח מנדל פשחן שנחמר בישעיה חלל מלרים ובושו עובדי פשחים: ביחו" שהיה הולך והומה והמייתו גדולה מחד כתוכי יגח שמנגם והולך והומה:

ויאטר אלחים יהי רקיע

ביאור מלת הפרשה

לקיע כוח הגר'השמימיי המים הוח הגשם בלתישומר תמונתו אשר הוח בין קלה הגלבליי לקלח - כמו שביחרנו חיוב חליחותו בחלק הרחשון מהחחמר החמישי מספר מלחמות יי׳ וכבר ביחר הרב המור רקיע המקו 'חשר יתהו'בו העכן לפי שהי' זר אללו המלא המו'למעלה מהגרם השמימייי שא שכבר חמצא שדוד אמר הללוהו שמי השמים וכפים אשר מעל השמים וזה בלי ספק כאמר על הגר'השמימיי וכבר נתבא'לך שמאמר'ז'ל שהם הבינו זה כמו שביארכוהן המרו בברחשית רבה במרשה שה חולדות השמי' והארץ רבי שוריה בשם רבי כלפי למעל הדבר אמור שכל מה שאתה רואה תולדות השמים והארץ הם שנאמ׳בראשית ברא אלהים את השמים ואח הארץ . בשני בראו מהעליונים שנאתר ויאמר אלהים יהי רקיע בשלישי בראו מן התחתוכים שנאמר ויחמר אהים חלשא י ברביעי בראו מן העליונים שנחמר ויאמר אהים יהי מאורו ברקים השמים וגו'.הנה התבחר לך מזה המחמר שהרקיע שנברה ביום שני הוח מהגרמים השמימיים: וכבר תמלם במדרש נכפל במקומות רבי' שהשמי 'נעשו מחש ומים ורמזו בזה לשני מיני 'הנרמים השתומיים שיש בו החחד שומר המונחו והוא חשר יוחם אל המים והנה פמרו בבראשי רבה מה שיורה תכלית ההורה על ביחורינו זה והוח חמר' בשעה שחמר הקדוש ברוך הוח יהי רקיע בהוך המים נגלדה עפה החתצפי ונעשו שפי התחתונים ושפי השעים העליוני"י לחים היו שתי ביום פאשון ובשני קרשו יר"ל שנחן להן עמידה וקיום: יהי רקיע יוחוק הרקיע רבי יודה ברבי סימון חומר יעשה מטלה. ברקיע

חזקוני מן השתיטומה שכחוב ודדו בדגה הים היינו למלאכל כדפעי רחבה הנהיג בעיוא ושבועה מחי שמות היצע שביי וחינו ובעיף השתייהו כו לחלחכ׳ בדפעי רבה בדרב הוכח דש במוח וחרנגולם חחי ובכל התי'הרותשי מנק מזנו כחצים זיל נכנם על החרן הייכו נחש לשליחות כדהית 'פרק מרבע מיתות יודה חלכים הת כל השר עשה ובו'חפי' יצר הרע והכה שוב מחד שלמלח יצר הרע לח ישה חדם ולח יוליד בכי וכמצ'שחין העול בתקיי ביום השצי נאמר שני פעמים כי טוב אחד לבריאת בהתה ואחד לבריאת אדם: יום הששי יום המבוחר והידוע בין היתים התחרים שבו לבדו כלה כל מעשה בראשים מה שלם היה כן בשחר אשריות . יימן משריעי בימים וכן כתיב כי ששת ימים ששה יו" את השמים וחת החרן את הים ובו' ויכל חלהים ביום השביעי כראה כאינו כנתה בו מלאכת ברחשית שבעוד שהיה יום ששילא כודע שכלת' מלאבר ה או לם יעשה למחרתו בלום: השביעיי התבולר מכוחה מש"כ כאחד משהר הימים ויברך את יו׳ השביציי שבו העולם היה שלח כל שוב וכרכה ושובע דוגמת משר כרכך יוי חלהיך תחן לו הוח שמכו הוצרים בתפל וברכת מכל הימים : ויקדם לותו פרש"י שלם היה מן יורד בו זה"ת אף י"ם" מהודש במן כדכחי וביום השביעי שבת לה יהיה כו ושכודבותיכו לה כה הכתוי חלם לרבוי י"כ ני"ט הלה י"ל די"ט לח לפקי מכלל שבת דחף חם שבת מיקרו בכמה מקומו ומתקר דויקדש הומו כלמודי שבחות וימים טובים י ד"ה ויקדם הותו פעשיית מלחכה כדכמים כיבו שבת שלה משה בנו מצחכה יכה"ה וביום השביעי שבת שכחון מקר" קדש כל מלחלה לה תעשו: כי בושבת חלנו לשנומה שהריבבי הקב"ה כחיב לפ ייפף ולה ייצע ושלח בעור' ברה הוח חת עולמו הלה להמשק במו וישכות המן חשבתו שלשת החכשים ויום ולילה לה ישכותו פי בו פסק מלמשו" מלחבל התכלי מלחכתו חשר ברח ובו'להיות מכהגם מחותו או וחילך לשפות כיולה בהן כבין ב"ם חילשת דבה בסוריעין עופין כיולה בגן:ד"ה לפשות כל יתות עולם כסדר פל יתי ברחשי" שהפתים תחור של מוכר בל ישכו חסדר מכחן תמוכי לכוחים שחוחרים הקב"ה עושה מלחנים של היא מכהבם ולח שכו חסדר מכחן תמוכי לכוחים שחוחרים הקב"ה עושה מלחנים של היא בשמים ומגדל למחים זה הבל כי כל זה נקבע מששת ימי ברחשית בנלסו לששום מושה החיים מבחכה ודחיים לדבר שכן הוח שהרי אן מחחר שלח נברח להיות

הים אור : שלה מתייל לפי שבתחילה קלר במקל דברי עלשיו מודותם היחף לעשו א"רחבהו כל פקו' שכילה פסל את הראשונים כאן פסל קובו וחשר ותולדות השמים תאורות וככבי" במשלה מדבבה ושארידים במל הובו וחשף ותולדות השמים תאורות ובכבי במשלה במל במשלה במל במשלה במל במשלה למלשה מרכבה שאר דפרים של לפי שבתחילה קנד בתקב ו כדי שבעיו שוח וועד שיון ישער זו לשבור מוקר שב שם בשל בשל לפי שבתחילה קנד נחקב ו כדי שבעיו שוח וועד שיון ישער זו למטה לארך הארץ בעלי חיים דשאים אילנות אכני מום י דור עלה וחורים אלא שבי דוד והורידן למטה לארך הארץ בעלי חיים דשאים אילנות אכני מים י דווח נוחות ביום שנעתו חיים וארץ בתקילה אלו הן חולדו שעםי החיב ללא יש שענה בגון חם צו ו שנה שוניו ושם בנו כשנד כו במלו במלוח בירו במלוח בירו משורם שם במי

כשמת רות חיו"י כר ווי. שמת אדם ואם לאו כשמה יי'ככהל בפרות: האדם נופש חיה ליית חלה שהוה תוחושל שולם • יפרד צ'במסרת הכח וחודך ודל מרעשו יערל לשליצשה אום פראשון דל מן האנו"כתרד אן הגן - הבדולה כל במם הנח ואידך וציכו כשין הידולם חלחד שחבנים מונ. 'נתרגלינ'יכדו כס התן: אמרי נועם

אלהים שן האדמה כל

בי לה המפיר ונו׳ ומחשים לה הועיר כי מדם אין וחיק ביוניה בטובתש של נפמים ותיתה פת ביר בת יביום לישליטי ותיכא החרך דשא שים ל מצב מים שבנהפירש שייון בחינין דף פ"מי על הושיה הועיק ב"כ צאהר#שה בת"ח וכערש"ו כחן :

ניע ספורנו

היושרוות מימ קורים יתכוכן בניוחו או משולל מכל שלמו" משר מוכן לו לא יקרא 'חנהים חצל ישרח צום חלהים כלכד מד שוקנה שטווח כם ש בחנתם חשר כה יקכם חהכי אַחל מורח זו כי חו יהיה ענם שבני כפיול שלם כלדל מחחר. חווה יחתיים מיהים כנתי דרויי ג'ם חחרי מיחת חבוף: דנשיות בכחירת החדסלקנות השלפות בפשתדלו לשתכוכן בחבים חנו הכה ההבחר שכחשר יחנע עלחוי לול ישתר כחו השכלי פחיותו משולל מכל שלמות במעל כמו שהיה בחחלה לישנה כחשו ויחבר כחמרו מושל ביקר וכח יבין נחשל לכהשות כדחו וחת כל חלם הורה האל יחי בשתי מלות בּאמרו כגלם חברים ודנשות שתנינו בשכלכם להתכעו חוץ החיוי שלה ימסו פבבויבי וחקם חיושני בם ירדו בתנ דיווחרמי להכנים' לשבור זכם י הכה נחתי לכם במחבל חדם י ולכל חית החדן מכל לכל מית החין ללבהחה ולצים כהת" חת כל ירק עשב נחולה מיניה גשב החינם וורעיי ורעו התוכל חשר עשה וחנה טוב אחד חבלית החציחות כנלו ע ב מסריותר מן התכליתייות בפרעיות ימכוונות חביו:יום הַשטי מרחשון משר בו פים צחשות לכליששי חשר בניבלו לל שתעשי כרי לשנות נפנת כאוורו וצמית כל מלחבחך היום השביעי שנתיד ויכלו להשנת התכנים לחציחות מבינו : ווכל חלהים ביום השכיעי כתחלת פיו׳ מפניעי שחות הרבע בלחי מתחנותםר בו כחוט הספרה ויסנו ניום בער כל חם היום כנדל הַשָּם שיחיי הראשוניי בענין השביחה: ויכרך חלפים חת העת ד כרכו שיהיה יותר חוכן משח היחוי כנתם יחרה ילחור בחור התיים כחת 'ניין ששנת ני מנד: כפת :' מלה לולנו׳ פפחיונהת ז נסברת׳ חלה הנחה ונגלי חיים מחורט כיר תולדות השחים חחרן ככח שנחל בחם מפיני בכנרת: כי חוון שמחו כשם להיון ההוות ונפבדלה החלים להיו ההוות הוות החלים להיות החלים להיות ונפבדלה החלים להיות המלים להיות היות המלים להיות המלים להיו

וחת שחרך לרכות תולדותים

חונם ינאו למעלוניים עשח

מי אלבים ארן ושחים ביום

שמר שנתנה חחרץ מולדתי

לנ השום על פדר מתעיד

211

אבן עורא

בער הנווף של אלתדם נח חלת עורג' הכא וח דן ולח. ם חמר כי שמעת לקול המתך י ולחדש שנת ירד פישון לפחת דרומית המדעל כן ולחישש Ake שיל ירד פישון לפחת דרומית המחלהו של של של של מערבית וחחר כן ישיב דרך מיחה וושל וי חלהיש ב' מערבית וחחר כן ישיב דרך מיחה וושל וי חלהיש ב' ניפל נקרב חתכהו זהו ויסגור כ' במשורת הנת חב החדש ויביה/ינחת שחהלה 'ניביחה חל פלמה וישקור ייי היתה כמקום שרם כבחימה

כאַדָרש:

מ"ע ספורנו חו נקרח מ' חובים שבסדרו התמיד הזוים: ערם יכים בחיתן שלח היה החומר מוכן מו החרדו שבכה : וביל משוח אן התדמש חלק נככד ממכה כי מקום החדמה שלברח ממנה ויפת נחסיו כשחח ישופש הדם קרוב הל גן עדן כיים חיונית מוכנת לקבל נלם הדם קרוב הל גן עדן כיים חיונית החתו ובשחת שדי הומרים כי ההדמה היא חרן תנינם י מ"מויצים חד ישרחל והנה שכחו ויהי בנסעם לנתש חיה פיה עליו חיה שו הוב היאני שביון דים בנששם בלכד בלתו מדנו של שנכרת מקדם: הגן ' לפון זכה ונקב' בנום וזמ ח: אפר ינר אמר וכן חברו גנים בכות . והחומרי שינה בחוחו החופן שכנכד זכן מכדו בכים בכוני האומני מהוביר הניתו שם להיות: כי לעבד ולשמרה שב חל החדמה חקף מוכן לקכלו ולם חלביי חיך יחכן לעבוד ולשמור מקום ולפעלוחיו השנליות נאויר וון יוכן כפנית וכשמה לוונים יו נחת אוננחים בדול מחקים קטן וחחר שחטה שוה בנער: כחתד לתרחה הלחות השרשי הנחך בחום הענעי ווה כי חותם הפירות הנכבדים היו מולדים תחיד כנגדו כי הנככילכף נגד ד"ח

ומפרשים אמרו כי חדקל הוא הנהר השני העובר על בגד"אד עם נהד פלח הם כן יפול ביחונו חבקי יולאדם מ הנס שלשתם מזרחיים ויאור מצרים יוצח מהר הלבונה רחוק מקו השוה בנד נגב ל היה מ עיר ייי׳ עשת הכט שלשתם תוו מיים ייחות מכן ים יוכנו מום השוה שלם יוסיף היום ולח יחפר כל שמי פוכד וברה החשי לעוד והרחיה בדולו בקין וידעכו כי בן עדן תחת הקו השוה שלם יוסיף היום ולח יחפר כל יחצה על ידם נוחו ולחדם יאות הסנה וריקי מות תמהו איך יתכן זה והראיות גמורות כלי ספק ים עליה אל כ מיר כי שמעת וחצאת ע"

לפוכית וחין רחי'על פישון שסוח הנא ואידן ניפל שליו ויחת היחור רק שתרג' החוילה כפי שרדול נחחד שחרב שחב לרכו כי חין לו קבלה וכן ששה יחוד מיהניה מוחנן בפונוק חחד ועילה פחלה במשפחות ובמדיכות ובחיות וכוי וזהו ויתו בקרב מחחר ובעופות יבאבנים אולי בחלום שהקניה חומק נחחנהו רחם וכבר שעה במקלת' כחשר היכנר כ' מישורת חיד הפרש במקימו הם כן לח כשען ויפנר יי פיתורות ושנר" הפרש במקימו הם כן לח כשען ויפנר יי פיתורות ושניר" על הלומותיו הולי עתה כן האפה בחינה הפורים נחשות לכבוד השם בעבור שתרגם נעדוחו ויכנור נשרויבחם החורה בלם ן ישמעחל ובכחיבת' בחיב חבר והוא שולהכ"ר שלא וחמרו בנום בחורה מאוד שלח יחמרו בייש בתורה מלות לווביחה ד' במס' ויביחה לא ידענים והזכי׳ הזהב בעבור כביד הנהר היילו מהבן: וזהבי על הרעה ניפחה. חמר הגאין כי הבדולת הם פושא בזפרע ישל בעליוני החבנים הקטני עבולים היונחי מנחד דונות אום ברשון מהמים שהם דקים ודמה המן ובינוק היה כחביי כי היא אליהם וככחוב אמר על עיןהמן לבדו והמרכי השהם בבן יקרה לבכה והיח לחה והכחבי לח כדע ופי' קדמת חשור התי"ו תחת ווה אחר ששח ימי בראשית ה"ח קדמה וההפרש בינו ובין קדם כי ה"ח קדמה תחת הל נחוץ חונם השעש שנהברתי הפתוח בפחחקטן וכן וירד בחצמו נכחולה בשעל בחופו חברם מכרימה כיוו חל מלרים בחרץוכן כל עשה השד עדיין והנה הדמת חשור אל מזרח למציח: חשור ודע כי מהפסוק הרחשון נוד נשלמות מחסרות משר עדלעשות הזכיר הכתוב חלהים יעיונח החוד: וחיני יעלה והמר כן השם הנכבד והכורת בשדרן על טדר מחמיד שלם עמו ומה יקרו דברי קדמוניכו חיד מן כחר׳ בהיה של לברני ז"ל שחמרו נקרת שם מלה על הממיחם בלתי מער ועבודת עולם מלח כי לח היה שם כת חומה : ויצר בי חלהים חמני מקבל זה השם ובפרשת וחלה זה חבל יחים לחתביק שמות הפרש סוד השם והם יחינג אופני 'מחחלפים ווה הוא סמוך אם יעזרני השם ודע ביו ליניות האדם פירו עבר

מדקלי שמימיו חדין וקלין: פרת שמימיו פרין ורבין ומברין את האדם כוש ואשור עדיין לא היו וכתב המקרא על העתיד: קדמת אשורי למזרחה של אשור: הוא פרתי החשוב על כולם הנזכר על שם ארן ישראל: ויקח לקחו בדברים נאים ופתהו ליכנם: לא טוב היות וגו' שלא יאמרו שתי רשויות הן הב"ה בעליוני יחיר

חַבֶּבֶּלְל תִנּא חַהְבֻּלֶרְ לִדְּמַרֵת אַשְּׁנְרְבִּיֹּנְיִי יִנִּיּע בִּינִבְּיִרְ לְמַבִּינְתָּנִי המדמה היא יצילה היא עשייה שונה בנתר הקרביעי הוא פרת: ויפות מי ביור ונבר וניתל היה הביעאה הוא פרת:
באמורה למעלה ויעש אלהים יהורי שלהים ארת-הארת פרת: ויפות מו ביור וניתל היום ית ארת ואיש ביה בּגִינֶתָא־רְעַרָן לְמִפְּלִחַהְ וֹלְפַטְּרָה : בּגַן־עַרָן לעברה וּלְשַׁמָרה : ופַקידיי אַ הִים על־אַדֶים לְמֵיכֶר בְּכָל יִדוּנֶדה אַלהִים עַל־הַאָּרָם לַאֹבְיר יי אילן־גּינהַא פּיבַל תַיבול: ופַאירָן. מָבַלעץ־הַגַּן אָבָל האבּל: ומֵעץ הַדַּעַת טוב וָדָע לא תאבָר מִמְנִּוּ דאַכוֹין פִירוֹהִי חַכִּמִין בֵין־טָבַ לְבִישׁ לַא תַיכול פניהאַרי בּיוֹפָא דְּתַיכִיל בי בְיוֹם אַבַּלְךָ מִמְנֵוּ מוֹת תַּמְוֹת : מינוה מיבת תמות: וַאֲמָרֹ יָיָאֵלחִים וֹיאטֶר יְהוָהָ אֱלהִים לא־עוב היות לָא תַקוּן דִיתַוּן אָדֶם כִּלְחוֹדִוּחי יַהַאָרָם רָבַרוֹ אָצֵעשׁה־לָּוֹ עָזֵר כְּנֵגְרְוֹ אַעַבִּיר־לֵיה סִבַּרְכָקיכִלְיה: ובִּרְאֹנַי וַיַּצֶר יְחוָרה אֱלחִים מִן־הָאַרָבָּח כָּל־ אַלהִים מָן־אַרַעאַכְּרֹ־הַנַתַּ בֶּרָאוְיִרת חַיַּתַ הַשָּׁרֵח וָאֵרת בֶּל־עוֹף הַשְּׁבֵּיוֹם בַרע פַא רשִמוֹא וְאַיִיתִי לְוַת־אָּדָם וַיַבָּא אָל־הַאַרָם לְרָאַוֹת כַּח־יִּקְרָא־ למחוו פחוקריולים וכלי היחוחו לַוֹוְכֹר ׂ אֲשֶׂר יָקְרָא־לַוֹ הָאֶרָם נָפָּ*שׁ* ומין זכר ונקבה אמר לכולם ים כ דויה הוא שמו : ויקרא הארם קַרֵירַלֵיה אָרָעם נַפּישָא חַיִּתָא חוֹא יייני שמוח: ולוריא אָרָם שְמִּחָן לְכָּלִּד שמות לכל הבהמה ולעוף הישמים בַעירָא זּלְעוֹפָא רַשְּׁמֵיָאוּלְכָל חַוַּרַת וּלְכָל חַיַּת הַשָּׁרָח וַלְאַרֶּם רָאֹיבֶוּגְיּ בָרָא ולְאָרָם לַאראַשכח סְכַּוּ וַיָפֶל יְהוַהאֵרהִיםי עור בנגרו: בָקבַלִיה: וַרָּמָא יַיָּ צִיהִים שִינִתְא על־ הַרדַמה עַל־הָאָדָם וַיִּישׁוֹנַיַכְּוֹח אַחַרג בְצַלְעֹתֵיו נַיִּסְגָּר בְשָּׁר תַחַתְּתְּבָּית יֹּב ינ פי אַרָם וּדְסָוֹךְ וּנְסֵיב חַרָּאֹ מֵעִילְעוֹהִי׳ וּסְבֵי בִסְרָא וּתְחוּתָח: ובְּנֹאֹיֵי אֱלֹהִים ויבן יחור אלהים יארדים גלע שר־לַקח מו־האָרָם לְאִשֶׁה יתרעלעא דנקיב כון אווכ לאתתא י יש וַאִיָתִינָוּז לְוַתְ אָדָם: וַאַיֵר אָדָם ׳ נַיְבָאֶּה אֶל־הָאָדָם: נֵיאמֶר הָאָדָ וארת הפעם עצם מעצבי ובשיל הַרָא זְמַנָּא וַרְמַיאוֹ כִינִיהַ ובישרא מבשרי קואת יפרנים אישה כים איש נים ימי מבשתי לדים יתקרי אתהים ארי מבעלה נסיבת־הא: על־כן ישבוק בַקַּחָרוּ־יִּאַת: איש את־־אָבוּו ואת־־אָמּו ודבַק

ההלר ואיןלוזוג וזה בתחתוכי' אין לו מופחפר זוג: עור כננדו וכה עור לא בחים מתרחבי חרן וכה כנגלו להלחם: וייפר מן חת חית החרץ וגו׳ חלח בחופי׳ שהעופות נבראו מן הרקק לפי שחתר למעל'מן המי צברחו וכחן אמר מנ החרץ כברחו ועוד למדד כחן שבשעת ינילתם מיד בו ביום הביאם אל האדם לקרו' להם שם ובדברי חבדה ילירה זו לשון רדוי וכבוש כמו כי תלור אל טיר שכששן חח"דו של אדם: הריבשלם כל חשר יקרח לו החדם נפש בדולה וחד חיה וגו'י סרסהו ופרשהו כל שחוק פרי מיחם בגדול פפש חי' אשר יקרא לו החדם שם החל וכתפן הוא שמו לעולם: ולחדם לא מנא עזר ויפל ה' אלהי' תרדמה פשהביחן הביחן לפניו כל מין בן זוג ולי חין בן זוג מיד ויפל: מכלעותיו - מסטריו כמו ולכלע המשכן זהו שחמרכי שכי פרצופין כברתו : ויסגור מקים החתך : מים מית וישן ויקח: שלה ירחה חתיכת במפריחיה הבשר שממנו כברחת וחחבוה שליו : ויבן : כבכין החכה מלמט' הצדע וקלרה מלמעלה לקבל הילד בו דינו היו וקלרה מלמעלה לקבל הילד בעו ובהת כחולר של חטים שהות רחב בדול ניע חלחסה וקלר חלחעלה שלח חרם בקרץ ושבר נפתחיכביד משחו על קירותיו: ויבן להטעספיי חת הכלע לחשה . להיות חשה לחפור בחשון כמו ויעם חותו גדעון לחפוד להיות חפול: וחת הפעם מלמד שבח חדם על כל בהמה בסם: וחיה ולח כחקררה לעחו בהם: לוחת יקרא חשה כי מאיש וגומר

לשון כופל על לשון מכחן שכברת

העולם בלשון הקדש: על כון

יעוב חים - רוח הקדם חומרת

כן לחפור על בני נח העריות :

נימל

1101/4

ממדרגת

גברבית משפבן אבוהיואפיה וידבה באתתיה ויבחה ו'חס'בליש'וסי' כו' : שמותש' מלאים בתזרה וסי' ויקרא אדם שמות : ויקרא להן שמות כשנית שאו את ראש ואת כל העדה הקהילי ויהיו בני ראובן בכזה ישראל לבני שמעון : לבני גד : לבני מנשה : לאליתחלק הארץ . וכל א"נך רבו' מל' ב' מנ' וסי והאבנים תהיין וחכירו והאבנים מעשח חרש: על האר נ׳ וסי׳בו׳: ויפל ג׳ וסי׳ ויפל יו׳ אלהים תרדמה׳ ויפל עליו וימת׳ ויפל בק ב מחנהו וישן ג׳ ב׳קמיז וא׳ פתח וסי׳ תרדמה : וישן ויחלם : תחת רתם דאליה: ויפגר ב׳ ווס׳באוריו אושי׳ בשר תחתנה: ויסנוד יי׳ בעדונויבאה ד'ב' מלאיוב 'חסרים וסי ויבאה אל האדם ויבאה יצחק האהלה חס'של'וותחתן שלמה וישקד ישל הרעה: ובשר ה'וסי כו': לוא' ברפי וסי' לואת יקר' אשה י אף לואת יתרד לבי: ויקר כ"א וסי' כו':

והוציאו לעבוד את האדמה וכבר היה עובד האדמה רק פירוש לעבדה על הגן שמפריו יאכל ואחד שחטא שב לאכל את עשב השדה והיה כלח וטצ' לעבדה להחשה מחחיב הלב לפינו והוכיחו בעבוד חת החדמה וכבר היטעובל שיווש ליון שיווש בעבים בל פירושו לעבוד חלותו והחלוה לא תעבד : ויכוי חלח ליוי עם על חלות לא תעשה וכן על העבי יחים בנגוה הופ של החדי היה בנגוה הופי וחים בנגוה הופי שיים בנגוה הופי שיי חבור השני לה שבי ען הגן לא תאכל מפרי ען הדעת ואחר שאמר מען הדעת לא תאכל מה לורך למלח ממכי רק הוסיף לבאר וכן ותפתח ותראהו את הילד היה שייבן בדפח מפיא לאת חכוה חע"ם שהתרתי כך פרי ען טגן כון נווכל מכל ען של של יות ביחדם תלה להיכוב לחשר חין לו דעח רק דעת טוב ורע בדבר אחד לבדו לבא השוב והרע וחוד החדם או טעמו אפילו מעם מתנו ודקדו מתנו בספר היסור תתלאנו ודע כי חדם תלה כי השם לחילוב לחשר חין לו דעח רק דעת טוב ורע בדבר אחד לבדו לבא השוב והרע וחוד החדם מו שבים הלח הרחה שיקרה שמות לכל הבהתה והעיף כפי תולדות כל חחד והכה חכם גדול היה ולולי שהיה כן לח הביח השם חח בריהוחיו הליו לרחות מה יקרהם ההרוב חודע נחציו חודע האומית של מומי שיחור בשל מו בל החל שמו וכן הוא אשר יקרא לו החלים לנפש חיה כייש בו חוספ׳ ביהור כמו ותפהח ותרההו ורבי׳ כמוהו וחלת לכל הבהמה פוב ורע לבחור הערב אנים ולמ"ד חשר יקרח כו החדם חוטן שניו חומה שנה יכן מיה מתיו מספ' ולן ולח למדתי חכמה ורבי' כחלה ומעם ולחדם לה מלח למפשו לח מלח בייון מלח המחים וכן ויהי מתיו מספ' ולן ולח למדתי חבים ולה משם בייון מלח החדם בייון מלח מושכת עלמה והחרת עמה כי טעמו ולכל עוף השמים וכן ויהי מתיו מספ' ולן ולח למדתי בייון ביים משבי ישי יש יש ישי בייון משבי ישי יש יש ישי בייון משבי בש היון מישכת ענתה וחות זו שמים ב שביי בין ואת יפתח ואת שמואל ורחוק הוא בעיני שישוב אל השם ופה אמר כי העיף כילר מהאדמה ולמעלה מהמים כי משכיהם בלפי זער נשמיועמר אום לשין הקדש כמו וישלח יי' את ירובעל ואת בדן ואת יפתח ואת שמואל ורחוק הוא כשין יאקי ש כייי שלי מהבנין הכבד המוסף וכן וישב אותם אברם: תרדמה. יותר משינה ושינה יותר מתכומה והת"יו נישף: החת מגלעיתיו שתי כלעות היו בעכין שם החתר בשי הולג שנת נוכו . וישל משכן השנית ומלת ללע לשון כקבה והטעם לד : תחתכה ימקומה והוא לשין יחיד הנ"ון ניסף ותחתיה לשין רבים וכן מהחני גם תחתי : ויבן י מהבנין מובעלנו יבהודיעו הנחנות הנבל גם מהכנין הקל כמו ויפן ויקן: ויביחה חשב בהקילו ברחוחו חוחה כי הובחה חליו כחשר היבחו הכרחות ומכתוב דבר על מחשבתו וכן וההנשים רדפו החבר המנדים נוכבין עם מוזכבין מין שון יין יין או המוכל ידע שכנורה ממנו כי ללעו החת' עם בשרה חיננה והרגיש שבשר החר הובח בו ויהמר הו המר והתוכשונו ברום י לפנות החתי למריהם אי בבנתה חיץ לגן וחחרי כן הובחם חליו וכחשר החתכל ידע שכנורה ממנו כי ללעו החת' עם בשרה חיננה שבשר החר הובח בו ויהמר הו המר וחת בידע שכנות ברום י לפנות הפע' מכחתי עור כנגדי כמוכי כי ממכי היה ודבר לילית דרש: לוחת בעבור זחת וכן חמרי לי חחי הוח ודגשות שין חשה תמורת היו ד הנח הכעלם שהוה בהיש ויתכן לעוג הח בעבור זחת וכן חמרי לי חחי הוח ודגשות שין חשה תמורת היו ד הנח הכעלם שהוה בהיש ויתכן לעוג הח בעבור זחת וכן חמרי לי חחי הוח ודגשות שין חשה תמורת היו ד הנח הכעלם שהוה בהיש ויתכן לעוג הח בעבור זחת וכן חמרי לי חחי הוח ודגשות שין חשה תמורת היו ד הנח הכעלם שהוה בהיש ויתכן הפע מכותני שו בכנו בשו בכני בל מו בעלה בי פעם יחסרו הרחות הה"א וכשים מן הכום וחכם יקרה על שם · ולח כדגש קו"ף לקחה ולשורם שהוח בעלה כי פעם יחסרו הרחות הה"א וכשים מן הכום וחכם יקרה על שם · ולח כדגש קו"ף לקחה ולשורם שהוח שמסד בפחכת זאת להקל על הלשין והוא מהבכין הכבד ואם לח כמלא

דוזכוני

ואיינו דכתיב ויי שתים עשה פי'הוא בעל מדת הרחמי עם מדה דינו עשה השמים: ארזושמי מחור יה שנקובלהי עפוש: אורינו דכתיב ויי שתים עשה פי'הוא בעל מדת הרחמי עם מדה דינו עשה השמים: ארזושמי הבל ניד הגו נפי תוומתומני ולמעלה הוא אומר את השמים וחת החרץ בתכחות 'אמרו בבריאה קדמו שמים לחרץ מבל בעשייה (מובטי הבכניים ורוו למדשינ ותיקוןקדמה ארץלשמים: וחד עשן ברוגינ"ה בלעזוי"ו זו טפילה ויתירה היא וכן רבות במהרח ינכר: אפר בפון גגן קיוב ותיקון קדמה חרץ לשמים: וחד ששן ברוגיניה בכעדורי וזו שפינה ניתירה היח ובן זו ביתו במשי יח שפוניר לחעלה וכן הפי׳ וכל שיח השדה קוד' שנתוסף מכמו' שנברא היה עילה אד מן החרץ בכח העאורו להשקות . באמת ועך החיים בחוד הגן את האדמה ולהלמיתה ודבור כי לא המטיר נופסיק ליתנטעם למה היו הדשאי 'והאילנו מוסיפיז על דוך דמיים והדות נתחי לצמוח: יעלה העלה לשון מפעיל כמו ויעל עולות במובח בהיא כמו העלה: ייולר את האדם לפי לפניך ולא עוב היוח החדש שהים רולה לכתוב וישהשם הה החדם השר ילד הוכי כאן שעם שנית צירה החדם ודבר וישע לנדולה יושג עוב התצליח שטים הובגלבותב המטמם יהו לחום בים יום לי מני בנפיחתו של הק"בה בהיח רום החביין חדמותו וצולחו רם "צילמת ככת להוכיר תלות עוד הדעת! ויפח ביפיו כשמח חיים . בנפיחתו של הק"בה בהיח רום החבין יופיף להחעם הוא עצמת הקדש מה שלא נפח בשום אף בריה וכל כך למה כדי לכוין דעתו לחוד חידה שיקרא לבריות שמול בנרכי חייו: שור כנגדו מיר עלמן שקרא להן הק"בה וכך כתוב וכל אשר יקרא לו כו' הוא שמו פי' הוה השם שקרא לו הב"ה שיהיה כמו שוב לו בנלם קודם שהביאם לו: כשמתחיים כשמהשהיה חיה לעולם והינו מחה במות הגוף "וישם שם את ודמולרי וה הכרחי לו בידיעי האדם י אבל תחלת ברייתו לא היתה משם שחלו נברא בגן עדן ועמידתו שם יהיה סבור שכל שעולם כך הוא הכל בראומן החוץ ורא׳ כל העול'מלה קונים וברקני' ואמ"כ הכניםו לב"ע מקום כציחים שוהלו בפקל יהים מוכחר : זיטע וכבר נטע זכן ויצמה שהרי הוד'החדם היו הצמתים מק ם ח"ר שחוחל בר כהמני אחה סבור קודם לברייתושל עולם ואינואלא קודם לברייתו של אדכיהא דמתריגן שתם פן הדברים שקדמו לעולם היינו העדן חבל ההילנית נטע ביום השלישי : ועץ הדעת עיב ורע בתרגומו והעץשה אוכלו יודע עוב ורע: אשר שם הזהב שחי חיילוה הןשבא והפוילה ונו׳ את חופיר ואת חוילה לכך כתן לו סימושבים אוחה שמצל הופיר כדכתיב וזרב מאופיר יובה . וזהב הארץ ההיא טוב ויכולי לערב בו נחשת ועדיין הדאה שיב והלא דברים ק"ו לם מן הנהרי׳ היוצהי׳ תתנוכך תוכי לא כ"ם: הדמת אשור התי"ו במקום ה"ח והוא כאילו כתוב כדמה והה"א בפקום לת"ר בחתלה כמו למזרח חשור: הוח פרח הידוע לישר ללשכיא החים א" וכדכחיב עד הנהר הגדול כהר פרת יהיה גבולכם ולכך כתיב הוא פרת ולה הילרך לפרם יותר כמו שפי בפאר שלכם כהרו׳: לעבד להשקו׳ולשמר׳ שלח ירמסו צבלי בהפ׳וח ק שעדייולה היו בם להע חוב זהכיובי׳

הרקיע כמה דאת אמר 'וורקעו את פחי אמר ר' הניכה יצתה אם של שעלה ולהכ /פני רקיע וכו׳ הין שבקים בשבר׳ הופעיה כחלל שבין הרקיע לחרץ כך יש בין הרקיע לחים העליונים יהי לקיע לחים העליונים יהי רקיע בחוף העים בינם ובנחים המרר' חנחותה הנת העריה טעם או בהמר וישם אלהים הח הרקיע ויבדל שהים ביןהמים אפר על הרקיע הייבי אויעל גופו של רקיע התים נהונים כשהום הו'בין התים אשר עעל לרקיע הוי אות' התים העליוני הלוים במהתר להנה לך רחיות מזה המחם 'שהם הביכו שזה הרקיע בגרם השמימיי ' הרחשוכ' אמרו וכעפו שמי' ההחתוכי ושתי השתי השליוני ווה מחה שאין רחוי שיחתר על העכן ולפ על בתקום שיתהוה בו" והשכית מתה באת "ינתה אם של מעלה ול זכה פני רקי"ווה אין ראוי שיאחר 'על הענן כי התעבותו הוא התלחלת ולריכה להיוח המיצלא יובש והפועל לו הוא הקור אשר בחלק ההוא תן האויר כמו מהתבלר בספר החומות לה הפם יוהשלישית מה שממר כחלל שבין פרקיע לארץ כך ים ביןהרקיע צמים העליוכים ואלו היה הרקיע עכן או מקום הענוהיו שם גם כן מים העליונים בכחלא עליו להולי כשיובןוה לפי מה ששפרכו יהוח זה המאח 'כי הם כבר תחלא' אוחרי שעביושל רקיע בשעור מה שבין החרץ לרקיע" וכן יהיה השעור חללם בין רקיע לרקיע ממרו בב"ר מהחרץ לרקיע מהל" מ"ק שכה ושביו של רקיע מהלך פ"ק שנה ומרקיע עד הרקיע מהלך ת"ק שנה יולפי זה המחמ" לביה שיעור המים התחחונים והוח חלל שבין הרקיע לחרץ ר"ל בין השטח השפל מהרקיע לחרץ כשיעור מה שים בין השטח הפפל מהרקיע למים העליונייולוה אמרו יהי רקיע בחוב המים בינם זבנתים שיהיו השעורים שוים על שיהיה פעור עובי הרקיע כשעור במים התחתונים ויהיה שעור המים העליונים גם כן כפו זה השעורי והנה שעור התים החחתונים הוא הלל שבין ברקיע לארץ לשעור הרקיע הוח חלל שבין הרקיע שהוח השעח השפל מהבלבל למים העליונים ובזה יעפד השעו׳ הללם בכל רקים ורקים ופחמר ר׳ פנחימה שהמים העליונים מלוים במהמ׳ נפלם מהד ווה שהוה יחמר שחיוטבעם כטבע חלו המים התחתונים שהם כבדים והא רן נושחת חותן י חבל הם הלוים בתאתר ר"ל שאין להם דבר ישאם כי פינם קלים ולא כבדים ולוה דקדק ואתר תשלו שאלוהיה כחוב ויבדל

מספייחוהכם השחימוי בלתי

כח זרעי שיעורהו : ויבא אל

לנמני מדש מכלי חין ביןכעלי

גיחבוכן חיום שטרחני לכלחי

הנקרת בשט בהיה שהיינפשו

חשר נה הוח נמנח בפעל

חוים דבר כחות לפנדו

ברים שני הנשקלים יהיה זה פולה והיורד ולח ימיו זה בין המים חשר על הרקיע היותי חומר על גופו של רקיע המים נתוכים ר'ל שהם ננדוה בקו ישר וכוה החופן עליו והוא ישאם י אבל אחר מעל הרקיע ולא תאר אותם בכהם על הרקיע לל ישרש ממנשלח היה רחני להיותם נסמכים על עלמם וזה דקדוק נפלח מחדי וכבר הורו לכו שמה שיחמר שיהיה העור שוה לולבחרי כי בשמים שהם אם ומים הוא על לד הדמיון . מזולת שיהיה כן באמרם בב"ר שמים חו לח היה רחני שיעכוינישרי מחדמהם לסבירו: וויצר ה׳ שהבריות משתוממין עליהם לומר של מים הסשל אש הם י הורו בזה שזה נאמר חלהיש מן החדמה כל חית לכד על לד הדמיון והמשל מזולת שיהיה העניין בעלמו כן יולזה המר רבי עקיבת השדה נחן להם ש'חוי לורה מרבשו משר לוה לא היה בפרק אין דורשין (במסכת חגיגה בדף ייד) כשאתם מגיעים לאבני שיש שהור אל תאחרו מים מים שכן כתוב דובר שקרים לא יכון - הנה קרא אבני שיש טהור הנרמים השמימיים וקראם כן להיותם ספיריים ונקיים מכל עכירות ועובי ואמנם אמר זה שכבר אמר שנקרא הגשם ההוא אשר שם מים על לד הדמיון וההמשל לא שיהיה פבעו כטבע אלו התים היסודיים זוראוי שתדע שכבר ימלאו גם כן מאמריי לרבוחינו מודים על מה שהבינו הרב המורה מעניין זה הרקיע והם מעטים אבל מהם כפי הפשלה המיוחרות רובם ימלחו מסכימי' למה שהבננו והיח היותר בחות לפי הסדור העבעי כמו שתרחה הכה שמו הורה על נורי הכים מדברינו: והנהשם בריחת הגלגלים מדרגה שנית מן החזיה ולח כלל בריחתם עם בריאת המלאכים שהם לורה להם להירות על שלורות יהם והם השכלי הנפרדי אינם דבקים בהם כדבקות הלורות ההיולחניות לחמר אבל לורותיהם נבדלות ולוה יחם ליואת בריאתם ליום אחד ובריאת הגלבלים ליום ב'וראוי שתדעשכל מה שאפשר שחידושי מן הטבע לפי מה שהטביע והש' יתי לא יותסה בריפתו לשם יתע' בזה הספורבי הוא יעשהו באחלשית הטבע ולזה לא יחם לשם ית' הלמחים והבעלי חיים המחהוים מהעפוש ומזולת מיכם י אבל יחם לשם בהנהת מה שלח יתהוה על המנהג הטבעי כי חם ממינוי כי בריחתו לח ממינו היתה על דרך פלח ולוה לה ייחם הויית היסידות לש'ית' כי די הויתם בחתלעות הצורות היסודות כמו שיחבתר זה למי שעיין בטבעיות :

באור דברי הפרשה:

הם יח׳ שיהיה גרם שמימיי ממקלח הנשם הכלתי שומר תחונת הנקרא בזה המשל מים ושיהיה עוד נברא פבע מבדיל בין החלק אשר מחכו למטה מהרקיע ובין החלק חשר מחנו מלמעלה לרקיע - וזה הטבל הוח ההכנה והכת משר נתן הש'ית' בעת הבריחה לחלק השפל לקבול הצורות היסודיות אשר הוא כחיי עליהם 🕟 ועשה זה השי יחני כשרלהו ד"ל שהוא עשה את הרקיע והבדיל בין המים אשר מעל לרקיע ובין המים אשר מתחת לרקיע י כששם כח והכנה במים אשר מתחת לקבל הצורות אשר החמר הראשין בחיי עליהם י והמים אשר מעל לרהיע לחנתן להם זה הכח הכל הם נשחרים על עניינם ובוה ההבדל היה זה המליחות בעליין חשר הוח בו רול שקבל החחר השפל לורוחיו היסודית ולורת המתדמי החלקים המורכבים מהם כי ישפיק בקויתם זה הכת וההכנה עם תנועת הגרמים השמיתיים : ומפני זה לח ייוחסה חיחס לשם יתעיבוה הספור ולפי שהרקיע הוח שם משוחף לכל דבר נרקע קרח השי ופע" זה הרקיע בשם ייחדקו הוח שחים והרצון בו שם דמיון שני מקומות בלתי מחניעעים והם קטבי הגלגל כי שם נחתר על החקום ובחלו בחר כזה שהש' ית'י שמס מחלועעים חכף שנברחו כי ע בחכועה יוכרו שבי אלו המקומות . ולפי שהן הושמו בעבע שיהיו מפכועפים חמי בא יכוחו אמר שכבר קרא השייח לרקיע שמים כי אין להם כח על המכוחה כלל 🕇 וכבר ייוחסה זחת הבריחה ליום שני לסבה שוכרנו במה שקדם והנה לח נחחר במה שנכרא בשני כי טוב לפי שמה שנכרא בו מעניין זה החמר השפל היה בוכח והכנה לבד כמו שבהרכו והשבע הוא אשר הוליא זהת ההכנה לפעל . וענין שהוא בוה חצו ראוי שיהמר בו כי שיב למעום חלקו במליחות . והגלגלים בנהיו גם כן בלתי שלחים לפי שלח נברחו בהם הככבים ולזה לה אבר בחליחותן כי טוב עד שנשלמו . וזהן המרם בברחשית רבה למה חין כתוב בשני כי טוב וחמרו הלחם לפי שנברת בו גיהנש י והמנם היה זה כן לפי שהכח וההכנה השר לחמר השפל הוח שבה בַּחוֹפן מה חֹל ההפסד וההעדר - וקלתם אמרו מפני המחלוקת רולה לומר כיבזה בכח חשר כחן לחמר השפל קבל הלורות היסודיות ההפכיות חשר הם סבות ההפסד במו שהתכחה בחכמה הטבעית . וקלתם חמרו לפישלח גנמרה מלחכת המים רולה לומר שתה שנברה במים התחתונים חינו פעל גמור הבל כח והכנה ומה שעשחו מהמים והוא הרקיע לא נגמר עניינו עד יום ד' שנבראו בו הכיכבים ואז נאמר בגלגלי כי טוב ולוה כלל זה העניין חמרם שלה נגמרה מלחכת המים כי כבר חמרו שהרקיע מהמים כזהיה וזה כשנדלה הטפה האמלצית כמו שוברכו במה שקדם הנה זהו מה שרחה לנו כביחור זחת הפרשה השנית והוח נפלח כמו שתרחה והוח מסבנם לבכרי רבותינו ז"ל ולפתת בעלמו לפי מה שביחרנו מבריחם עולם בספר מלפתות יו יו החו שתדע שחי מפשר שיובן זה ההבדל חשר בוחת הפבשה הפלע בתקום שאם היה הדבר כן היה בוה התחתר מותר יות שהגפם אשר הוא באתלע המים חין ספק שהוח מבדיל בין נוה שממעל ובין מה שמתחח ולוה יהיה מחרו זיהי מבדיל בין מים למים מותר חין צורך לו וכן יהיה מותר חמרו ויבדל חלהים

בין התים אשר מעל לרקיע ובין התים חשר מתחת לרקים ועוד שכבר יהיה חחרו

ויהי כן בחכלית הזרות כי החר שעשאו אין צורך לומר שיהיה כן . אמנם יצערך לדים אלו לח חמר שעשה השם הרקיע וזה כשיחמר ויחמר אלהים יהי רקיע בחוך במים ויהי מבדיל בין מים למים ויהי כן וזה מכואר מאד ולזה הוא מכואר שאמרו ויכב כן רמו בו אל הויה אחרת זולתי מה שוכר חחלה והוא מה שילא לפועל באחלעורב הטבע מפני זאת ההגנה הנבראת בחמר השפל לפי מה שביארנו :

ויאטר אלהים יקוו המים מתחת השמים וגו' שהיה הגלות החלק הנגלה מהארן מפני ההויות אשר יתהוו בו ר"ב הלמח והחי והיה זה החלק מהחרץ דבר שאי חבשר שיומם אב הטבע זכר בבריאה אשר יחם אומה ליום הג' והוח היות הלמח ההוה ממיכו תכ שהמליאו השם יחעי בעת בריאת העולם מהראות היבשה - לפי שהוא דבר אי אפשבי שייותם אל הטובע י והנה המלות הנוכרות בזאת הפרשה הם מבוארות:

וזה ביאור דברי הפרשה

בשם יתעי שיאספו אל מקום אחד אשר היו מקיפו בטבעם אל יסוד הארלי בדרך שחראה סיכשה ויהי הדבר כן ' והנה קרא השי ליבשרב ארץ יואע'פשהארץ יחחר בכלל על כל היסודות בכללם כמו שקדם כבר נתייחם שם ארץ לזה היסוד להעיר שכבר יהיה תמיד זה החלק מהארץ נגלה · ולחקוה החים קרח השם יחע' ימים להעיר שכבר יהיהם חמיד היסוד המימיי וחמנם חמר ימים ולא אמר ים לפי שעבע הים מתחלף להתחלף טבע מקומית הארץ אשר יעברבי מימיו בהם כמו שהתבחר בספר החותות . זוה חמרם בב"ר והלחים חחד הוחמה ח"ל ולמקוה המים קרא ימים חלא לא דומה פעם דג העולה מעכו לעולה מלידון ולעולה מאספמיא : והנה למדחנו התורה בזה המים הוא היסוד המימיי וכבר ביאר זה הפילוסוף בספר האוחות יוכבר ידע השם ית' כי מה שהמליחו מוה הוא עיב לפי שבו תועלת להיות ההויה בחלק הנגלה מהחרץ ובעבור זה התכלית המליתב הש' יחעי והנה קרא הש' יחעלה ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים להורות שחלק הנגלה מהחרץ יהיה ממיד נגלהוהים יהיה ים חמיד בדרך שלח יפסד זם המקום הכגלה בכללו׳ ולוה יהיה לוה המקו׳ זה השם חמיד ר'ל היבשה וכן העכיין בים אשר הוא היסוד המימיי ואחר זה אמר השם יתעלה שתולים הארץ למיחת ההוים ממנה וזכר תחלה הלימח החשר והוח עשב המוריעי וחחרי כן זכר השלם והוא האילן העופה פרי אשר בפרי ההוא זרע יחהוה ממנו מינו לפי שוה היא הסדור הנימים לפי הטבע ' וכבר יתבאר לך שהעשב הוא חשר בהקש אל האילן לפי שבנ ימלאו רבים הוים מהעפוש מה שאין כן באילן. ועוד כי פעולות העבעיות הם יותר שלמות . והנה בעת שחמר השי שיהו חלו הלמחים מן החרץ היו למו שרלה ר"ב שכבר הוליחה החרן דשה עשב מזריע זרע יתהוה מהזרע ההוח מינו ' ועץ עושה פרי אשר בפרי ההוא זרע יתהוה ממנו מינו ' נידע הש' ית' כי מה שהמליחו מזה הוא טוב ונתיחסה זאת ההויה ליום השלישי ואפשר שנאמר שהרלון בזה הוא אשר אמר שיהיה אזכח לארץ להוציא אלו הצמחי' ויהי כן ר"ל שנתן לארץ כח והבנה אף על דרך פלח הוביחה חלו הצחחים בשמתחו שולם כחלו היו נורעים הורעים בחרץ בצמחים החלוציוצים בעת הנריחה יחד לשחר הנברחים ולוה חמר חתר ביח השד' טרם יהיה באר' וכל עשב השדה טרם ילמח כי לא המטיר ונומר-כמי התבפר כי חחר וחת הבריחה הנוכרת כחן היתם הגמיחה ווהו חמרם בברחשית רבה - תולא החרן דבר שהוא פקוד בידה ר'ל שהוא כמו פקדון בידה "ועוד אמרו שם תולדות החרץ ברחשון כדבריב"ה ושהתה ג' ימים רחשון ושני ושלישי והולימה שלשה ילדות חילנות ודשחים ונ"ע: כבר ביחרו לך שהלמיחה חחר ששם השם יחשלה כח ההולדק היחה יחד בוחת החרץ זמן מה י והנה ידע הש' ית' בחלו הלמחים שהמנית שהם טובים ולוחת הסבה לח חמר ויברת דשת נשב וגו' כמו שחמר בשחר הבריאות ויעש אלהים את הרקיע וישש אלהים את שני המחורות ויברה הלהים את התכינים הגדולים ויעש חלהים את חית החרץ ויברא אלהים את החדם : אכל המר ותוצה החרץ להורות על מה שברחו הש'יח'מהלמח לה נשלם הלמיחה כמו העניין בשאר הדברים שברא .כי שאר הדברים בראם שלמי הבריאה ביום הבראם - ואפשר עוד שנחמר שהסכה בחמרו ותוצח החרץ ולח חמר ויעש חלהים דשה עשב לפי שוה המין מוח מהכעלי נפש ולח ילבש לורה אחרת בחכלית שלמות הויתו כמו העניין בב"ח · ווה שכבר ימצא בב"ח חחלה הכח הלומח עד שתשלים הויתו שלימות מה שחביע בו הנפש החיוכית ולוה יצטרך התחלה אחרת זולת ההחהלה אשר שם אותה או הש' ית' במים ובארץ זלוה ייחס זאת הבריאה לש' יחע' אבל הצמח לא ילטרך אב. החחלה אחרת זולת ההתחלה אשר שם הש' יתע' להלמיח אלו הלמחים כי אין להם

בורה כוספת של הלמיחה: אלתים יהי מאירות ברקיע השפים להבריל בין היום ובין הלילה והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים באור מלח הפרשה:

הם הפעולו' המסודרות מהגרמים השמימיים כזה העולם השפל לאותות

חזקוני בכרובים דיה לעבדה על שם שפת ימים תעבוד ולפתהה על שם שתור את יום השבת וכן הוא לעבדה בששת ימי התעשיולשתרה ביום השבת שאין בו עבודה : וילו יי שהי יעל האדם לא נסהו בשבינו שכל מה שהיה ועחיד להיות ביו גלוי לפכיו חלה להפים דעתן של מלחכי רחמים שהיו מבקשים עליו רחמים יותר מדחי הרחה להם שלה יעמוד בכסיון ורבוחיכו דרשו מכחן ז' מצוח לבכי כח יוצו מלו דינין וכן הוא חומר כי ידעחיו למען חשר יכוה וגומר ייי זה כבוד של הקב"ה וכן הוא אומר וכוקב שם יי׳ מות אלהים זה אלילים וכן הוא אומר לא יהיה לך אלהים אחרים י על האדם זו ששיכות דמים וכן הוח חותר שופך דם החדם לפתר זו גילוי עריות וכן כות חומר הן ישלח חים חת משמו מכל שן הגון זה גול אכול ההכל זו אבר מן החיבה אברהם והוםיף מילה בא ישקב והוםיף ביד הנשה בח יהודה והוסיף מצות יבום באו ישראל והוסיפו שליה שבת וכיבוד חב וחם; על הפדם שליו ושל ורשו אחריו לפיכך לה כחב את ההדם מכל ען הגן חכל תאכל וא"ה ח"כ יש פתחון פה לבעל דין לחלוק לומר שחכל משקהחיים וח"כ הוה היחך כקנסה עליומיתה להמר מיכן כשהכל מעץ הדעת חלח י"ל שלה הכל שעץ החיי שלה כשתהה בג"ש הלה ב" שעות יהת"ל הכל ממרו שמה עץ הדעח סם המות הוא לאוכל מען החיים שם כמות הוא לאוכל מען הדעת לפינך לאחר שאכל מען הדעת מם החד היה כאהד מפנו לדעת עוב ורע ועתה פן ישלח ידוולקת בס מען ההיים פעם שכית ולכל וחי לעולם וקרו לבריו לטעום אחריו חבל מחתר שלא ישכל מען החיים פתר ודאי ימוח ד"א מכל ען הגן אכל תאכל לאו אען החיים קאי שהרי א"ב אוכרה החיים בתוך הגן היינובאמלע הגן וראייה לדבר שחרגותו באמלע גינה ועץ הדעה היה מקיפוסציב על פני כל סביבו נמצ'ששניה באמלע הגן וכל זמן שלא יעבור ולא יקח מען הדעת עך החייוהיה שמור בתוכו לפיכך לה נוהר רקעל מן הדעת וכשעב 'ותכלתמנו הו פמר הב"ה הן החד'היה כח ממנו וגו'יד"ה חדם הורש צהכו מכל עזהגן רק מען הדע 'כדכתיב ישען הדע 'לה תהכלו שמנו שכל זמן כלה תחכל ממכו לה שיה בך דעת ויצר להבקון בין שוב לרע והיכי דכך שה שוגג ולה תהי'חושה וחין מיתוש בדבר הם תחיב לעול'מהחרשלה מחשה הבל הם הטעו'מתכו הריכי דכך שמנו שבל יות מיתה פן תהיה חי חוטה לעול 'ר"ח מה שלה הווה 'החדם על עז החיי הייבו לפי שהי עתיד לעבו'על לווי ומוטב ביהכל מעץ הדע 'משיחבל מעץ החיי 'מחת המו' יהחדם לה כבר על מתכונו שימות הכל כשחם יכקנם למיחה כלו 'אם חפכל מחנו סופך למות ולא חפר שבהותו יום ימות ולפיכך היבדל הופ מעץ הפיייפן יחזור להולדותו לחיות לעול ילערך לגזור מיתה עליונלא טוב עו'תתחלה עלה בתחשב' לעשו לו זוב ולם מצח פחת לעשו עד לפחר קריה השמו כדי שיתחוה לכ וישבבנה יותר נייצי יי שהי במקו אח" הוא חו שהעופו מן המי לברחו וכחן פום חומי מוההדתי לפי סים עיכי עופו שנבראו מן המים ודירת שם כגון כאי "בא פלו בן נים עופו שחרי שנבראו מן האדמה ואינן יכנלין לעפוד במי כגון תרכגולי ועופו אחרי הרבה: ויבא אל האדם דגים לא הביא כי בתוך השים הם וחיבי ולחי מתים וחין לו רדיים עליה וגם בהמו לח הביא לפי שהיו מצויו 'מצלו ורגיל בה ומכיר ולח היה צרי להביח' לו לרחו מה הם כיל רוח חיים חשר כפח בחפים לבריוישמות הראוי להם והושי כדכתי 'הוח שמו הוח השם בהחוי לו שהפכית' דעתו לדע'בור או: וכל אמר יקרה לו וגו' כדי שידע פעלפו להוכי שמות להם שאילו קרח להוהב"ם שמות ותלמד הוחם לחדם לח היה יודע הדבר מהר וקשה לו ליכנם בדבר:לח מכח עזר למה לפ ברחה חמלה חלם לפה הקב"ה שפתיד לקרוח עליה חבר ולח ברחה לו מחלה עד פתבעה בפיו ומיך ניפל חרדת "בנבדו מן הדומה לו כלל 'ודמו'ורקמ 'כתרגו'ירו'בר זוג כד נפיק ביה ולפי 'כתב לח תלח עזר כלגדו מפשרתי 'ועובדי ביה מלח לו: חרדת 'על החדם לפי הפשע חם הקב"ה על מד"הר. שלא להכמיבע לפיכך הפיל עליו חרדמ'; מפת פללעתיו מתום מת מבין חרין עלעוהי וים בשר תחתנ'חת ה'מין כהיב כמן דמשמע החתי'של דבר של החת פי בי'תחת בשפי ניסגור צשר שד בדים של בחוב סח"ך ללחדך באת אשה בא פתן ל"א למוך בהאש"סתך לבעל ופריך התסובא כחיב הפוצב את כל ארן החוילה וחשני ההיא בנהרו הוא זכחי: ששר מחתכה עשה לו כשתותושים בשר העבדו יויביחה מלהחדם תהיכן הביחה והלת תלשותיו כלקחה חלח דבר הכתוב על מחשבתו של חדש שבתמלה כשר הם מותה חש" בלבו שהובח לו כשחר שבריות וכשהרגים בעלפושהי 'חשר צלע או שת עלסתעלתי ובו 'ודוגת' והתפשיםר דפו חפריה 'חשבו לרדוף פחריה 'וי"ת שנבנת 'חון לבן ולבך כתויויבית' 'מל החד' מפוןלגן: וחת הפע' כלו' עכשיו ילחה חשה מן החים הבל מכפן ולהביחים כל מן החם זחת הפע'עלם מעלמי פרש"י מלמ'שבה חד על כל בהפה וחיה ולפ כמקרב'רעתו ל"ל פנחעברו קוד' שכה עליה' חד' דהלה"ה הה מיעקרן בדיהה הר' שצ' מעלמים ילה מן החם לה בריבי בהרבי והחים בדיהה הר' בדיהה הר' בילה מיעקרן בדיהה הר' מיעקרן בדיה הר' מיעקרן בדיים הר' מיעקרן בדיה הר' מיעקרן בדיים הר בביאת אר' עצ׳ מעצמי בריבו מיכה כשחר בסיות שהן מן הקרקע והמי והרבק ומדוע נשמנים מלא בוחת כתכוין הקב"ה שיעווב חים חת אביו וחת חמו ודבק

מע ספורנו

ניפלה' חלהים חרדתה על ביקת חחת מכלעותיו מפני מככר לכר עפרו ובחר מכחר בל הרחון להיו׳ מונר למרחו התיונות לפיכך כחשר רצה חליו בים רחוי לקתח קצת שחרו והוא אחת מצלעותיו: ביכן ה' חלהיט חח הצלת בַּחֹשֵׁה להיות לפנורת החיש בְּסנְלוַחוו וְשׁתביה כבדלת מחנו בכלים גשמים כלכם אשר נס יהיה הגדל ציניהם באפשרו השל זו כרב ובאעש: צלת הנקנה הוחת: הפעם בפעם הוח'הוח עלם חעצמי שבשר מבשרי שלא תה"כן כל בַּקנת המדם לעתיד: לואוירהי אם החע"ם שלה חביה חלם יאוש: כימחים כמחה וחת ברחשיכה לכלו : על כן מחת שבוחת פרתשונה כיון החל בח' שחהי לוחה לחים כפי מוניתו: ישוב אים אמי אכיי

IND COL

יהים לבשר חחד בי ומחיף ליהיה ווחיו ם. יה'ערומים רחז לה שחחרו הוח בבבדו והימי בכהדה יונית ויתן כתובם לוחת ב' כת' הבל נדחת יקרת חשה וחיוך אף כיריד יחרד לבי לומר בחוה ביתה לחרדת חדם ילפיניוד כמם הכחוכי החוה הוח לפיני בי החדם ורחה לעינים החום ההור ושוב לעינים - נשבן לעינים יההדם ירה'לעינים על גן לכי רחות התוק ופוב לעינים הבל החרות׳ כשבי לשינים בנרתו חיחה כל :

ע כפורנו בחבתו יוחוי שיבתול הרובס לישה השה היגנת לו וראויה מידפק בו גח בינטרן לעווב חם אביו ודת המוכי לה והיה דבוק אחתי בנלחי זומים אנל יהיה בדומים בלנד כי אז יכוכו לדעת אחד י והיו לבבר אחד מכון בכל הכעלות להכוג הבלחות הרכוון בינירת המים כמנו שניהס ונחוה החד בלבד ערומים,ולה יחדובטו כי הז ביו כל פעלותיה וכל הברום למשות רצון קונם בלבד בח לפפיג תעניבות נכסדני כול באוכן שהיתה כעלח המבגל אנלם כפבלה החכוליוהבתה המספקת ונכן היה ענין חיברי המבגל הצלם כמו ענין הפב והפנים והידים אצלנו והנחם י הוח שמן הוח יצר הרע רב ההוק עם מעוש היוחו נרחם כי למנט יקרא הדבר בכם חיוה דות' לו כחו שנקרח הרלך חריה נאנרף עלה חריה מכנכו זיקיהו החוובים המזיקים נחבים לפעונים המר הין להשלחם כחמרו הנני וכלח נכם נחשים לפעינים וכו'ועל וה הריך פרו בוה הרים לתי הינד הדע המחשית נחש בהיותו דותה לכחם חשר תועלתו במציחות מטע חחד וכזקו וב עם מעום הרחיהו וכבר חמרו ז"ל שהיה כרחל רוכב עליו והוח בהבח הרתחוה במחשים יעשה זה בהחושות הכח המדמה המוכיל ליו דמיוני בחענוגה. המפרים במטים הכלמות המכוון רחת החל ית' כי המנם ככח המטה ה עם דמיוני ההפכיגים המוכילי' פלוו גם הלוים לנחות מנשמי הכוע וח ומחמיחים כונח יורנון - רל ית' ככלה יתקומם עליהם הכת השכלי ויחסה נהס כחמרם ז"ל עינה ולכה שרפורי ומעלה חפר על זה בזהיר באתרו ולא החירו חחרי לבבכ'ותמרי עינונסי כי הכח הקמיוני שחובים מוונוי החשנובים חל הכח המהחום היה חיק בקס יותר חמה שהיה בשהר ב"תכלמרו כל הגדול מהכירו ינרו בדים ממנה י וולמר אל הרשה כי שולה החלוש התעול והתב כן זכח החקורה על הדמינן הכותב ולניה.רו נהם המדמה כי המום י כי המר חלהים שחף על פי שחיר אלהים וה תחכלו מען הדעת פן האוחין מכל מקום לח יקפמת הדמיון החחיל למים כפק בוה הנה הרם בשכלה בחלש חמרה רכל שזהגן כרכל וחין לכו זורך להכנם בסכנ'אכילת עץ שהחל יחנרך הניר למ שברכלנו פחנו ביות " חיינם **הרמינן החחוק ליהם** הכחה ושתר חם ושלום להל יחכרן ולייר שחשר חוחו גפיי כדי שלא ישינו כו ההושלהלהיי לא חות המותין: כי יידע ונפקחו פינינט ' לח חקק כלל הוח בכני שביח זידע פתכונו באבילהי חיספות כי שוב הען ומלכל דבירם מהיה שרב לחמכל בשביל שנע המקום והוורו זרית הפרי ונחמד העץ ני שכיל י מכנר מתר דמנ יתפדד שהים

וטעם והיו לבשר אחד כחילו הם או שירתו כחשר היו ויש אומרי שיולידו אחר והוה לחוק: ערומים בס התחר וכן ובגדי ערומים תפשיט ויש חומרים פי גם עלום רחת רעה ויסתר כמיהו וטעמו שהרוח ערום בלי מכסה כדמות העין: יהבוששו מבושת והוא מהשלים שיש נח כעלם ביניפם והאות האחרון כפול כמו יחבונן ונקמץ

בָּאַמְהַבֹּיהַ וִיהָוֹן לְבִישְׂנָצִי חָר: וַחַוַוּ

מִיחְבַּרְמִין: וְחִיוָיָא הַנָהַ עָרִים מִכּּל

חַנַרו בָּרָא דִיעַבַר יַיָאֵרֹהַיִם נַאַּמַר

רָאִתְּנָא בָּקוּשָׁטָא אֲרֵיד אָמֶרְיַיָּ לָצִּא

תַיבְלוּוְ מִבָּר אִילַן בִּינתָא: וַאֲמֵּרֶרת

אינינוא לְנִיוֹנוֹאַ מִפּוֹנֹיו אוּבּוֹנִינִא לְנִיוֹנוֹאָ

בַּיכְוּל : וֹמָפֵּירֵיאִילָנָאֹדְיַ בִּמְצִיעוּת־

יילטא אַפורוֹי לאי חובפון פוּייווֹלאי

יַ חִיוָיָאָ רְאַתְּתָא לָא מָבֶרת תִּמוֹתוּן יַאֲבֵיי יִ

בַּיֹן־שָב רָבֵישׁ: וַחַוַּת אָתַּתֹאאַרֵיטַב

אִילַנָארְמִיבֵל וַאֲרָי אָסו־־הוארְעִינִין

עמהואבל: ואיתפתחאעיניתרויהון

רְמְתַלֶּ הְבָגינָתָ א לְמָנַח יוֹמָא וָאִטְמַר

בְּגוֹ אִיכַּוּ־גִּינָתָא: וּקְרָא יֵיָ אֱלֹּחָים

רָאָדֶם וַאֲמַר לֵיָה אָן אָת: וַאֲבַּרוַת־־

ינישנה גַרָי קָרֶם־יִי אַרִי בִיוֹפָאִ דְּחֵיבְלָוֹן בִינִיה

מאיביה וַאַבְלֶּרֶת וִיחֲבַרָּ, אַף־לְבַעַלָּה

השי"ן בעבור שהוח סיף פסוק: והנחם י"ח כי החשה היתה מביכה ויודעת לשון החיותי ויפרשו ויחמר הכחש ברמיזות ואחרים אחרו שהוא שטן ואיך לזירחי סיף הפרשה כי חיך ילך השטן על גחון וחיך יחכל עפר ומה שעינקללת הוא ישיפך ראש ורבי׳ השתבשו לחקיר ולמה קילל הנחש ואם היתה לו דעת שלחה או צווה שלא ישיא האשה ויחמר רב פעדיה נחין חחר שהחברר לנו שתין דבור דעת כי אם באדם לבדו נלטרך לומר כי הנחש גם החתין לח דברו רק מלחך דבר בשבילם והשיב עליו רב שמואל בן חפני והנה קם רבי שלמה הספרדי בעל השירים השקולים וחכם גדול היה והשיב על רב שמואל והישר בעיני שהם הדברים כמשמעם והנחש היה מדבר והוא הולך בקומה זקיפה והשם דעת בחדם שם בווהנה הפסוק העיד כי היה ערום מכל חית השדה לק לא כאדם ופירוש ערום חכם שיעש' דבריו בערמ' וחל תחמה בעבור היות ערום אחרי ערומים והם שני עצמים כי באלה הלחות בלפון כמו בלחי החמור חמור חמורחי' וכן על שלשים עירים ושלשים עירי להם ועוד אם המלאך דבר על פיו אין הטא לכחש וזה המלאך לא יתכן להיות שלוחו של השם ואין המלאך ממרה פי השם והשוחלים חיך מלח הנחשחת האשה איננה שאלה וטעם אף כי יורה כי דבר דברים חחרים וחמר בסוף קל וחומד שחמר לכם לא תאכלו פרי כל עץ כלל לא הזכיר הנחש השם הנכבד והכורא כי לא ידעו גם האשה הוסיפה על מצות השם ולא מגעו כווכן הוסיפה

מנוח עד יום מותו: והייתם לאלהים : כמלאכים : ותרא האשה : בלבה : - ונחמד הען : בעבור שחשכיל וחפקחנה עיניה ועעם עמה שיחד אכלוהו וגלח' לו סוד הנחש והנה לא היה אדם שוגג על כן נענש י ורבים אמרו כי ען הדעת ען תאנה בעביר שמלאו ויתפרו עלה חאנה ואילו היהכן היה הכחוב אומר ויתפרו עלה עך הדעת גם רכים חתרו שחסה היה והנכון בעיני ששני עלים הם בתוך גן עדן וחינם

במקום החר על כל פני החדמה והחחד עץ הדעת והוח יוליד תחות התשבל ועל כן כסו החדם וחשתו פרוחם ופי' ויחפרו ידוע וכן שק תפרתי עלי גלדי והמבקשים מחש מהבילי׳ כי בעץ דק יעשו לרכם ובחשר הכל חדם מעץ הדעם ידע חם חשתו חאת הידיעה כנוי למשגל ובעבור עץ הדעת נקרא כן גם הנער כחשר ידע הטיב והרע אז יחל לתאות המשנל: ועץ החיים שיוםיף חיים ויחי׳ האדם שנים רבות זאין מלח לעולם עד עולם ועדו הנה כן ועבדו לעולם וישב שם עד עולם ורבים החרים מתפרשים אתרו בפסוק כי ביום אכלך תתנו תות חתות כי לה כברה על מתכול שיתות רק כאשר חטא נגזר עליו התות ורבי׳ ישאלו מה חטא זרעו וחלה דברי רוח כי רוח אונבו שם היות הבית היות של מולם הוה וכמות זה כן מות זה מלבר החלק העליון שיש לחדם מוחר מן הבהתה וכבר הביח חחד מרופאי יון רחיות במירות שלח ובכן חדר כבשתחם יהוא

וביום ששי מת וחחרים חמרו חז תהיה חייב תיתה וחחרים חמרו כי יש מות שנש כמו כי בן מות החיש העושה זחת וחחרים חמרו כי מחז חחל שתמות והביחו רחיה מהתיכוק והישר בעיני מה שאמרו הקדמונים שעשה חשובה בעעם רגע אדבר :ויקרא . עעם איכה פחחנן הדברי וכן אי הכל אחיך והנה כחש קין והשיב לו השם קול דמי אחיך לועקים חזקוני אשר הכוכבים בורים עליהם לפי מה שיוחד בו א"ח מססעל האופן שהתבאר - בחכמת משפטי בחשפונחז יהיה הוא לבשר חח כלות גופו שלם לפיכךהוא רודף אחריה כי ממנו היא וכשו הו'חד באלהים ופלא יביב חום הכוכנים - וככר יורה שהענין כן חתרו ות הוחות השתים אל תחתו : הידעת חקות שתים אם תשי

תאיבריו דוגמ'והיה המשכנחסד סכל כהמום חיות ועופות ושהר בריום איכודורשיוכ"כ לפי שחינ' חםרין: לוחת יקר'חשה דוגמ כי יהי כער בהול: כי מחיש לקחה : הבל נקבו של שהר בריו לח חלהים כי ביור הילכם חים כבקחו מכוכרי לפיכך לא כקרהו על לשון הזכר כד"ח חישי עוי אים רחלים שוורים פרים עיירי אתוכות:כי מחוש לקחה י ולחה משכו שלח כדרך הכלדים כדי שלח תחפור במשכבה עם שחר חוחו השייחוני חשם חוחם אנשים רק לבעל בריתה שהוא חיש שלה וכיח ללעחו וכןהוח ודבק באפחו דרש ר'חנינא חיש ואשה אם זכו ללכת דרך ישר זה זוה בלח כיחוף הק"בה ביניהם פהרי חלק את שמוושכנו ביניהם ידישה זכה קביו בחלהים לח זכו חם הוכלהושהה"בה משלק שמו מביניה'ונמל' הש והם ודחשה עדיףמדחים חש פל חשה שלחים נחוע יררי החשה

בשה ופחהר לחכול ולפרש יות משל חים מיש החי חלשרף הם של חשה כוח לדלוק שחיוחות של שם מפסיקחו שח מכור והכר 'חם חבל של חים הין החות "מצורפו יחד שהיו"ד של שם מפסיקחו שח מכור לחכול ולפרש יות משל חים הין החות "מצורפו יחד שהיו"ד של שם מפסיקחו הכי מתני והכי פרש"י במש'סועה : והיו לבשר ה'ולה יוכה הוה בחחר'והיה לה תוכה בהח' : והנחש היה ערום י צ"ל שע"י מקרה קודם לכן חכל מען הדעת שהרי החוהרה לה היתה רק לחד':ויאת ש החשה פתח הק"בה חת פי הכחש בתו שפחם חת פי החתון של בלעם: אף כי חת' שהים וגו' אפי' חתר בכיה תלותו לל תחכלו תשום עץ שבגן בתתיה לפי הסברה גם הוה ידע הלווי דכתיב אף כי אתר חלהים לא תאכלו וגו': ולא תגעו בו לאכלו כמו ובכבלתם לא תגעו לפי הפש'והאמת כל הפוסיף בורע ואין זה סייב לחור'הואיל ואמרה שהק"בה אמר לא תגעו בו . לא מות חמתון פרש"ר בכנר החר דם: יחצר של ביום מתר בכניעה וכו' וח"ת מכא ידעשלה מתות בכניעה עדייןלא עבר היום ורחמל אמר כי ביום אכלך מתכו מות התות אבל אין להרהר החר דברי רבותיכו עד דעה נם לאשה ערה בלהים עד שכנע' בו אמר לה כשם שאין את מתה בכניעה וכו' וח"ת מכא ידעשלה מתות בכניעה עדייןלא עבר היום ורחמל אמר כי ביום אכלך מתכו מות התות אבל אין להרהר החר דברי רבותיכו עד דעה נם לאשה ערה חבל לחשובת הכוחים י"ל שהנחש דבר עמה למחרת שדחפ׳וחחר כשם שחיומיתה בנגיע׳וכו'שכב'ענר ביום והשיחה וחכל'מען הדעת בחוחוים שני לנגיע׳ונחנה גם לחישה: ד"ח לח מות חמותון נפהם לנו לדמיה דיחר אתר הנחש לתום חבלי מענו ול תפסידי בכך פום דבר שהרי בלחו הכי נקנם'עליך מיתה בנגיעה ומה תפסידי אם חמכלי מתכווהכי הפי' דלה מות חמותון לה בשביל האכילה גרידה חמותוושהרי בבר נקנסה עליכם מית'בשביל הכניע': והייחם כשהים : כשלאכים וראיה לפי'וסשתרגומו כחרגום בללם שהים ברא אותו : ותרא האשה : בלבה כמו וראיתי אני בלבי : ד"א ותרא האשה סרסהו לחקת האשה מפריו ותחכל ותרה כי שוב העץ למחכל ותתן גם לחשה עתה ויחכל : גם לחשה לרבות בין ותיופתו שכבר כולדו כמו ששכיכו עלו למעה שנים וירדו הרבעה : ותחכל - היה חכלי

הצאן: כי עירמס הם ל'וכתוב כן:

בתיים שיושים משי התונים וחתן גם לחישה וגז' פרש"י שלא תמות היא ויחיה הוא וישא אחרת כלוחר הק"בה אחר לכו פרו ורבו ומשיאכל מעץ הדעת כמולי אם בבעלי תתקיים ברכת פרו ורבו גם ברות של ותפקחנה עולי שניהם - וכי סומים היו אח נסתכלו ובנינו במה שהרחה להם הקב"ה כמה דורות חבדו בשבילם י וידעוי כי גנמי הוח להם להיותם ערומיי ועירומים מלחים ב מנוקי ט מושקונים כל מלבוס ובכסו 'קל נתעששו שלא ליהנו' חוש מל כדי לכפר שליה' יועשו להם חגורות לחגור את המלצום ד"א חגורות לכסות בשר ערוה כמו ודוד חגור הפו'בדמיון מלבום י מחהלך בגן הקול היה מחהלך ומליכו במקום אחר הליכה גבי קול ויהי קול השופר הולך וחוק קול 'כנחש ילך : לרוה ביום לרוח המלויה שהרי נכנסה בו עד מותיח דודה מענמו חבל לל לשליני שלויה שלא יהא לו פתחון פה לותר בשביל הרוח שאינה מלויה נחבאתי ד"א לרוח היום לקרר עלמן היו יושבין אדם ומו'וכשששעו הקול בדסו ששם ונמלחו בחוך הגן לרוח היו' פרש"י רוח מערביה ימ' 8 1 * זהכי קים לן דערינה בחערג:

לפשר אחד - הולד נוצר עלידי שניהם ושם נעשה בשרם אחד : ולא יתבוששו שלא היו יודעים דרך לכיעות להבחין בין טוב לרע ואף על פי שנתנה בו דעה לקרות שמו' לא נתן בו יכר הרע עד אכלו מן העץ ונכנס בו יצר הרע וידע מה בין סוב לרע: והנחש היה ערום - מה ענין זה לכחן היה לו לסמור ויעש לחדם ולחשתו

כחכות עור וילבישם חלח למדך מאיזו עלה קפן הנחם עליהם בָּאִשְׁתוֹ וָהָיוּלְבָשִׁר אָחַר ראה חותם ערומין ועוסקי' ניהיי שְנִיהֶם עריפּים האָדָםוּאְשְׁתְּוֹ פְּיֵּרֶ מִינְיהוּן עַרְשִׁיּלָּאִין אָדָם וְאִּתְּעִיהוּן יֵלָא בתשמיש לעין כל וכתאוה להם: ערום מכללפי ערמתו וגדולתי וְלָאיִתְבֿשָשוּ: וְהַנָּהָשׁ הָיָהְ עָרוּם היתה מפלתו ערו' מכל חרור א מכל חַיַּת הַשַּׁרָה אָשֵר עשָה יהוָה אַלתַים וַיאמר אָר־־הָאשָׁהאַף כִּי־ אַמֶר צַּהִים לָא תְאַכְלוֹ מָבָּל גַץ הַגָּן: וַחָאמֶר הַאָּשָה אֱל־הַנָּחָש מִפְּרֵי עץ־הַגָּן נאבל: וּמִפְּרֵי הַעַץ אַשֵּר בַּתְוֹרְ־־הַנָּן אָמֵר אֶלהִים לַאחאבלוֹי פניטא נייי לעלול בליש בילהא שימועוו: נאמר מַמֵּנוּ וַלָא תַנְּעָוּ בָּוֹ פַּן־תַּמְחוּן: ויאמר הנחש ארל האשה לא־פות בַיוֹרַעַ אַלהִום כִּי בְּיוֹם אַבַּרְבֵּם בְּבֶּבוּ וְנִפְקָּחוּ גַעְינִיבֶּבְם בּיוּ וְיִתְבַּחְחָן גַעִינִכְּוֹוְוּתְחוֹו בְּרַבְרְבוּוְחַרְמָיֻו נהייתם באלהים יורעי פובנרע: וַתַּרָא הָאשָׁה כֵי שובֹהָעץ לְפַאֲבָר וְבַי תַאֲנֶה־הַוּא לָעִינַיִּם וְנַחְמֶּך הָעֵץֹיי יְיֵיוִייִיוֹיוֹבְעָגָאוֹלָאסְתַּבָלָא בִיה וּנִסִיבַת לַהַשְּבִיל וַהִּקָּח טִפּּרְיוֹ וַתֹּאַבֶּרָד וַהִּתְּוֹן נַם־לָאִישָה עָמָהָ נַיאַבַל: נַתּפָּקחְנָח עינישניהַם וַיִּרְעוֹ כִי עִירָכִים הַם " " כ"ר וְיָדְעוֹ אֲבֵי עַרְטִילָאין אִינַון וַהַפְּיַטוּ יַנְיָתְפָּרוֹ עֲצֵבֶרוֹ תַצֵּעֲשִׁי כָהֶבוֹ בְּיָבֶעָה בְּיִבְּיוֹ כְהָבוֹ בִּיִצְשִׁי כְּהָבוֹ בִּיִּצְשִׁי בְּיִבְיוֹ וֹיִנְוֹין : וישְׁמְעוֹ אָרת־קוֹל יְהֹנֶרָה יֹזְינִה שׁנִי ושְׁמָעוֹ יַת־קֹל מִימְרָא־רַיִי אַלהִים אַלהַים מְתַהַּלֶּךְ בַּגַּן לְלְוֹחַ הַיַּוֹ וַיָּתָחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְּתוּ מִפְּנִייְהוָרָה ני מונס אָדָם וְאָהְּרֵיה כִּוּרָקָרָם יוַ אֵלהִים אַלהִים בַּחָוֹךְ אֵץ הַבָּן: וַיִּקְרָבִי יְהנָרִה אַלהַים אָל־הַאָדָכַ וַיָּאכֶּר דְוֹ אַיֶּבָּה : י ניאמר אַרז־קַלְךָּ שָׁמַצְתִּי בַּגָּן נָאִירָא י׳ ייני קַל־מִימָרָךְ שָׁמַצִית בְּנִינְתָא וּרְהַלִּית אפר אלהים ו'ופי' והנחש היה ערום 'זמפרי העץ אשר בתוף הגן 'כי כל העשר ' ויהי בשלח פרעה וישם את פסל הסמל זלרשע אמר אלהים :נאכל ג' וסי'מפרי עץ הגן נאכל ' לחמנו נאכל ' וארור נוכל ויש בעדרו : יודע אלהים ג' בלישניהו' בתורה וסי' כי יודע אלהים כי ביום : אחרי הודיע אלהים :

מכל: חף כי חמר וגו' מחץ אמר לכם לא תאכלו מכל וגומר ואף על פי שרחה איתם אוכלים משחר פירות הרבה עליה דברים כדי שתשיבנו ויכא לדבר באותו הען: ולא תגעו בו · הוסים ׳ על הלווי לפיכך בחה לידי גרעון הוא שכאמר אל תוסף על דבריו : לא מות תמותון דחפה עד שנגעה בו אמר לה כשם שאיומיתה בנגיע׳ ה תמחון: כך אין מיתה כאכיל': כי יודע כל אומן שוכאאת בני אומכותו מן העץ חכל וכרח חת העולם והייתם כחלהים יוצלי עילמו": ותרא האש' ראתה דבריו של כחש והכחו לה והחמינתו: כי טוב העץ להיות כחלהים: וכי חאו' הוח לעיני י כמו שחמר לה זכל וחחכליכפקחו עיכיל : יכחמד להשכיל אחר וירד כמו שאמר לה יודעי פוב ורע לם פחחיו ותחן בם לחשה שלה ממוח היה תנחתת ויתיה הוח וישת חתרת: בס ים בחתרת וקוחם נח לרבות בהמה וחיה: ותפקחנה נדימו: ובו לענין החכמה דבר הכחוב ולח לענין רחייה מתם וסיף המקרח מוכיח: וידעו כי ערומי' הם - אף הסומא יודע כשהוא ערום אלא מהו וידעו כי ערומי הם מלוה חחת היתה בילם וכתערטלו הימנה: עלה תאנה -הוא העץ שאכלו ממכו בדבר שנחקלקלו בו נחקנו חבל שחר העלים מנעום מליפול עליהם וירע אלהים : לעינים ד' ב' פתח וב' קמץ וסי וכי תאוה הוא לעינים : כחומץ לשינים קמץ : כי האדם ומפני מה לח נתפרסם הען יראת לעינים"ומתוק האור לעינים פתתין:וידעו ו'וסי'וידעו כי ערמים וידעו אתה ויתעללו. בה 🕆 וידעו הק"בה חפץ להונות כי ארון יי׳ כא אל המחנה וידעוכל העם וכל ישראל וידע כי מאת אלהעו נעשתה וידעו כן עניי שחין בריה שלה יכלימוהו ויחמרו

זהו שלקה העולם על ידו מדרש רבי תנחומה . וישמעו יש מדדשי אגדה רבי'וכבר סדרום רבותינו על מכוכ' בברתשית רבה ובשאר מדרשו' ואני לת באתי אלא לפשיטו של מקרא ולחגדה המישב' דברי המקרא דבר דבור על אופניו: וישמעו מה שמעו שמעו את קול הה"בה שהיה מתהלך בגן: לרוח היום - לחותו רוח שהשמש בחה משם וזו היח מערבית שלפכות מרב חמה במערב זהם סרחו בעשירית: חיכה יודע היה היכן הוח מלח ליכנם עמו בדברים שלח יהח נכהל להשיב חם ישנישהו פחחום יכן בקין חמר לו חי הבל החיך וכן בבלעימי האנשים החלה עחך ליכנם עמהם בדברים וכן בחוקיה בשלוחי

וישמעו מתהלך בגן ' קול השם וזה היה סמוך לערב בעת החנופף ריח היים ומלאנו לקיל הליכה כמי קולה - כנחש ילך קיל השיפר יתכן שלא יהיה לחיי האדם קלב : הולך וחזק מחד ויחמר רבי יונה המדקדק הספרדי כי הטעם וחדם מתהלך בגן גם הוח חמרשפי' ביום חכלך ממנו חלף שנים כדרך הדרש וחחרים חמרו כי ביום ששי כברח

משערו בחרך. כבר ביחרכו בביחורכו לחכמ' הטבעית וכספר מלחמום יי'במרפר הששי ובמחמ'

השני מתנו בחה שהין ספק בו שתהביתים השמיתיים יסודר כל מה שיתהדש בזה העולם השפל

נשפחת זה כשדוד יתכן שתניע הודעה בחלו המקרים לחדם בחלום חו בקסם חו בנכוחה איו כי

הבפירה החנושית תוכל לשכות בחושן מה הפדור ההוח כפו שביחרנו שם. וחולם החסר ווהמגים

כ קמן

בי־עירם אַנבי ואחבאו: ויאסרמי

אַשֵר צויתיך לבלתי אַכרב־יפּמנוּ

אָבָרֶתַ: וַיִאמֶר הַאָדֵם הַאשָׁח אֲשֵׁר

נָתַנְה עִפֶּרִי הָוֹא נָתְנָה־יִלִימִן־הָאֵץ

נאבר: ניאמר יחות אלהים לאשה

אַל־הַנָּחָשׁ כִּי־נַעשִית זאת אַרור אַהַה

מָבֶלֶ־הַבְּהַמָּה ומִבְּל הַיַּתְ הַשָּׁהָה עַל־

וֹבֵין זַרְעָהָ וּבֵין זַרְעָה הָוֹיֹא יְשִׁוּפָּהְ

לַלְוֹל אַשְׁתֹּךְ וֹיִזאַכַל מִן־חָעֵץ אֲשֶׁיַר

צויתיך לאמר לא תאבל סמנו

האכַרָנָה כָּל יְבֵי חַיַּיִך: וְקוֹץ וְדַרְתַּוֹ

ַתַּצְבֵּיח לָּךָוֹאָכַלְחָאֵת־עֵשֵׂב הַשָּׁבֵּה:

אָלְ־תָּאַדָּפָּת כִּי מִפֶּצָּח לֻקַּחְתַּבִּי־עָפַּר

הָאָדֶם שֵׁם אִשְׁתֻוֹ חַיָּהְ כֵּי הַוֹא הַיְיָהָה

אָםכָּל־חָי: וַיַּעַשׁיְחֹנָה אֱלֹהִים לְאָרָם

אַתַּהוֹאָר־יַעפַר הַשוב:

אַל־הַאשָׁה אָמַר הַרְבָּה אַרְבָּה

ם ולארם אמר כי שמעה

ראש וְאַתָּה תשופֵנוּ עָקָב:

תו ג' כמשרה שכה שתוהעץ

ואורך השך הכלע חום האן מצורן חו שן היול בחון שחתר חילן פאכל מחכו אדם מרחשון חמה הים וופוחמן שבורן יכתו שנקנסה עליו מיחה כשכיל חמן פען גם מתם נקופה מיקה על יווי שתו השלעי חש' צוותיך בבלתו אכול . פופי חיבות הוא בשוא: השיאני: פחני: צכיל ששלכת בעלה רביל: ארור . לנחש שיהיו חייו קלרים פיחמר שחדים מצה לפר נתת בגר ופו שחור הכתוב מפיב והנכון שיהיה חסר בהליכתו: כצם קחת פוכי לה תאום על נחונך: החזה ולא נדע אם רעה מכיתו" פובי תיכוח חשה שקיה פפוי שונה כאפה שפתן לו לעור : היח נחנק הכ"ון שרש כאדון או נוסף כודון וסאומר שנקרא כן בעבור הרוח ליחן העץ וחוכל לפי הכצם שינית ממכו זה דרך דרש וכן ששכ זכי בען ער ששתעתי בדבריה עקב ג' וחתה אמרו על גיחין גם פיסון מגורת אשופנו שקני הגדול שלי שקב והוח יבוד שקכי זפו כיתפושו גם פרת מגורת פרו שקרשו רבותיפו של נחש ורבו והנה הנהר, סגדול הוא מוכל בל פחם בדול שחנד חן בבית וושו גם חים שלותי חדקל עמד בפניהם ולא יכלו צפו מנדול עלי שקב ועוד לעבור ויחמרו שתי מלות הן שתרו בכי כרכת השכמים שהמים חדים וקלים: ואיבה את"ם שדואה יהודה לפרים פנפחלי לחילה חזר וכרכט הוא ישופך ראש י זרעה יככה בולם בברכה חמת דכתוי בים ברחשוכן חשר בשערה ישופני חשר כנרכתו ברך חותי לותי שהשום לנכורת חריה ולחלוי הלח תרחה מהכתוב חחריו פולם ווכו וכוח יגוד עקב ויחסר הבית כתו בי"ת הנמלח אם עלפי פרחה דן לנחם בית יי': עקב י הוא הרגל ואם כלל גם גד באות' ברכה:הרבי מרכה צ' כיוסרה חכא הרצה הרחש רחשון זה חתרון וכן וחת ארכם עוביכן ואיון הרבה עקבו מים · הרבה חרבה · שם 817'9 ארכה את זרעף: שנכוכך הנ'דם כדו' רחז לחה הפיעל - עלבונך : בעת הענוי שחתרו כל חפה מדתיה מרוכי' כניה תרוכי' יוקוץ בלחת דם בתולים: והרונך י בדרדה תנאים לך על חדמת הכ"ון כיסף כי ההריון ככד על

המשה וכן הלידה: תשוקחך

משמעתךוהטעם שתשמעי כל

חשר ילוה עליך כי חח ברשותו

לעשות תפלו: ולחדם חרורה

תבוחת' והים דרך קלרה ובן

ומעם חת עשב השדה הוח

הלחם כי בגן עדן חיותו מפרי

הען וטעס בועת אפך שהוא

צריך לסרוח לורות ולטחין וללים

ולבשכולא כמאכל הבהמות ופי

בזעת ידוע מדנרי זיל והוא על

משקל שינה ושרשו יזע וכמוהן

לא יחברו ביזע עד שיבואו לידי

איעה ואחר שידענו שהחדם נבר'

מהד' שרשים מה פנים כי ממנה

לקחת והתשובה כי העלמות

כבדית יחין להם הרגשה והם

מיםדי הגוף הכלו תרחה ותקרבו

עלמוח עלם חל שלחו כי הם

עליהם נידים ונשר עלה ויקרם

אמרי נועם מותר ה' מל חברם נבר' שמנשזריוןד'כם חמרי שהנחם רבה: בעלבון חחבלכה חחבל איה יכול נפעור עלמי פחי חומר דברי הרב ולכרי שחלמוד דנרי מו פותשין צַּהַקְמָה הר' מחתה ח'ב כב מסית יפעור כלמו כנך בחירן כ"ו דרוקת נחש היה פַּכול בֿהפער מפום דלח הַּנְעורה חכל ממיח דעלמת אות חלויה שלה לעשות כלהמית וכפיזפית עובר של בנרי מורק: ומינה אשיח מתה לם כת פווכת מלח שימני חום שיפכל פות ראשון וישה מחחום ונילה היה יורע מנחש שחם תחכל תוה שתאו" מיד ותחי חבכי כיו כוונחו יייל אהיוםכויהנאש שלא תמוי שום פיין דלת חזיכן שנלענים שלה לחכול אחכו חיב שהיה מבור שנחם פתחן תחילה באדם שכן דרך האשישמאחנ שנחה שלחכיל עד שיחכל שעלה ומיך ועכבנה שלא אַהָּכּל פישהנסושם השתנ הוש במית שיה לו לקרית ש חיה בייצ לפי שהוכה החר עום חולדתם וזהעפר ועל כן הם הכחש ויתרנתי חוים ולם בא קראה כלשוך עכרית על שמו שלחיבינו המלחכים סס של פורענות נרו"**ת בשפתניו** אַר שחוה זכחם ירשו כפֿ

שהן כקוץ ודרדר ליפרחל .

פרשו בכיון קוד נדריר מסן החומות תכמית לך:

לחנה וחבידה לו הכל לכך נקרח׳ חוה: מיע ספורנו

הלשונות וחדם לה ובשהיו

פכהיות והחיות לועקיל

באכל לפ הבין אדם ישחל

שהיה חיפש וכזכיל היוחו שמש ומפקח.ה שני:ם נתכו ננ חל כל שרב בחשנוג 60 של פי שיויק כי שימת לכ וסהשנחה נדבר קורת פקיפת עיוכחתרו חף של יה הקחת עינין ניקצו בו ערורום שם יכעו שרחני לכשות מקום הערוה בחוב" (חעכוג חחום וחויק: שחשלך כנן חנה וחנה כפי החכלית שמכורן כמו החילן בחרן ניתהלכנ מבני חל בני שחותו יום כחו שעשה כשחר זמי ברשמית, וכיון שעשה פיתחנת כחתרו ולפירתה בר מרות דברי חיכה : ברחה כחן , כעחו שנחנחת עוד ולא בזית כן מקודם : וחירת בחי בקרה לישרחל חתר משחש כחתרו בַיוראו וינשת אליו מי הגיד ע יציפת בפוב ופרע

לבלתי מס לח"ר כטעם שלא ובלא לח"ר כשעם רק אך: אכל חחכו . שם הפועל וכן לבלתי שמור מצוחיו: חשר נתחה עמדי : אתה נתח הנוחכת לי וטעם עמדי בגן והוא במו עמי אכן לא מצאכוהו כי אם בלשון יחיד המדבר: ואוכלי האלף סימן המדבר והכח הנעלם שים אחריו תמורת שלף השרש ובא עם קמן קטן בעבור שהוא סוף פסוק ולא יתכן שיבא וי"ו קמון עם הפועל כי לעולם

אַבִי־עַרְפּיַלָּאיִאנָא וָאָפַּבָּרִית : וַאַמָּר מניהאבלת: וַאַמָר אָדָם אִיהְרָּא ַדִיהַבָּתִעְמִי הֵיא*ַי*הַבַּת־ַלִי מִן־אִילָּנָא וַאַבַלִית: וַאֲמַר יַיָּ אֱלֹהָים לְאִתְּחָא אַטעיניוַאַכַלִית: וַאָּמַריִי אֵלהֵים׳ לַחוּוֹיָא אָרִי־עַבַּרְחִ דָא רִיַשׁ אַתִּ כִּכַּרֹ־ בעיר אומכל חור ברא על מעד תיזיל וְעַפַּרָאַתִּיכִוּל כָּל־יוֹמֵי חַיָּיִר: וּרְבָבוֹ י אַשַוּי בִּינָךְ וְבֵין אָתָתא וּבֵין בְּנָרְ וּבֵין בְּנָהָא הַוּא יְהֵי־רְבִיר לְךְ מַה־רְעַבָּרְתְּ לַיה־מְּלֶקְרָמִין וְאַתְּ תְּהֵי־־נָטַר־־לֵיִה לְסוֹפַא: לְאִתְּתָאאֲבֵיר אַסְגָּאָה אַסְגִּי צַעַרייבִי ועירוֹיִיכִי בּצַעָר הַלִּירֵין בְּנָוֹן יִשְׁרֶט־בִּיך: וּלְאָדָםאֲמֵר אֲרֵיקַבִּילְתָּ לְטֵימֵר אָתַתַר וַאַבַלְתִּ סִוְ־אִילַנָּא דָי פַּקּרָהָרָ לְמִישֵׁר לָאָ תִיְכַוּר מִינֵיִח לִישָא אַרְעָא בְּרִילָּהְבְּעָמָׁל הַיִּפִלְנָה כל יומי חַיַיִר: וְכוּבִיוְוָאַטְּהִין תַּצְמֵח לַרְוֹחֵיכוּל יַח־עשְׁבָּא דַחַקְלָּא ַתְּתוֹב לְאַרָעָא וְדִּמִינָה אָתְבְּרֵיָתָא אֲ<u>דֵ</u>י עפַרָיא אַרָּו וּלְעַפָּרָא תְּחוֹב: וּקְרָיא אָרָם שִׁוּם אִיתְּתֻיה חַוֹּנָת אַתֵּי תִּיא חַנְּתָ אִיפָּית דָכָל־בְּנִי־אָנָשָּא: וַיַּעַבְדוְיָי ולאתתיה

פַן חַוּי לָךְ אֲבֶר עַרְפִילָאי אָתְ הַפִּן־־ ייני וֹלְבִי לְנְּ כִי עִירָם אָתָּרה הַפִּן־הָעִץ אִילָנָא דֵיפַּקּיִרָתָהְ בַּרִיל־יְדְלָא־רְמֵיכֵל י׳ ייֹ מה־דַאעַבַרַתְוַאָמַרָת אָתָא חִיוֹיָאַ עשיה יַ מַה־וָאת עשיתותאמר האשההנחש יי ייייי הַשִּׁיאַנִינָאַכֵל: נִיאַמָּריִחוָּה אֱלֹהָים י יל ייים גַּיוֹנְהָ חַלֵּבְ וַעָפָרתאבַל בַּל־יַבִּי חַיִּיף: ילישל וכלן איבה ו אשירו בינה ובין האשרו לַ ווומר עצְבְּוֹנֶךְ וֹתְרְנֵךְ בְּעָצֵב תְּלְרִי בִנְיִם וּלְנַרת־בַּעַלִיךְ תְּהַיִ תִּאוּבְתִיךְ וְהָוּא יֹ יֹמִים, וְאֶל־אִישֵׁךְ תְשִוּקְהַךְ וֹהָוּא יִמְשָׁלֹי יארוברה האַרָטָרה בַּעַבוּוֹרָהְבְּעִצְבוּוֹן יַּאַרוֹרָהַ בְעַצְבוּוֹן יַּאַרוֹיַ החדמה שלח תוליח תבוחה בַוֹיְעַרָאַ רָאַפָּרְ הַיִּכָוּל לַחְטָאַ עַר רִיינייני נוֹשׁ בַוֹעַרוֹ אַבְּיךְהָתְאַבַרֹּ לֵחֶם עַר שוּבְרָּ והיו בחוכלי שולחכך: וקוץ גדול וקטן ממנו דרדר והוא לבדו דר כי חחיו נעדר וטעם בעלבון לפתחולסדר ולזרוע ועוד רעה חילה שילמח קון בתוך החבוחה

ולא שתו אַלהִיםלָאַרָם עירם אנכי ב' כתיב בן בתו : אנכי ח' בשעם פלעיל וסו' ואירא כי עירם אנכי י לא איש רברי' אנכי הלא כן ימיני אנכי . ויאמר אליו לוי אנכי עבר שצרי אנכי . הראש כלב אנכי כי ביקר אנכי וגאלתיך אנכי : וכל אתנחתא ום 'פ ווקף דכוותא במ"א מלרע : חף אנכי: לך י"ד זקפי בתו וםי מי הגיד לך ולך להאל ארץ וקראלך ואכלתי וחג שבעות תעשה לך הנה נתתי לך מה עשיתי לך בצר לך: ישמרת את חקיו ושמעת ישראל ושמרת בי ירחק ממך המקום וכאת אל הכהנים ועשירת והשיבר יי': הגיד לך ב' רפ'וסי' הגיד לך כיעירם אתה הגיד לך אר' על פי הרבר וויד תהיה לך מת שוב ז וא' והגיד לך : המן ג' ופי' המן העץ ז המן הפלע ז המן הגרן : אבל ב א' בחטף המץ יא בחלם ופי' המן העץ ז לבל זי אכל בתר'חולם : בייתיד ב' מלאי' בתורח ובענין וכל גביאים וכתובים דכוותא במ"א הם י'בתראה יאשר צייתד י ואת הנער" יורעקי: לאשההי קמצים יסי הנחש השיאני והשכיע הכתן את האשה וירד וידב' לאשה וישלח דוד נידרש וישאל המלך לאשה וחד ולאשרה עגל מרבק: עשית דום לאשה מהזאת: ראי דרכך בגיא: איפה לכטת היום: אשר עשירת ארת ונכלמת יומן הורע את ירושלם עד ונחלת בר דבוותי אישר ו' בקריי 'וסי כיי כמסרא רבתא: והוץ עלות עלט חל שלמו כי הם בי וסי וקוץ ודרדר וקיץ מכאים וקוץ הוליד את עבבי בתראה שום אינצ'א"בך: אפיך ב' מלאים למות כית בנוי ותחר כן נכנה אתם ביעת אפיך האבל להם וברות אפיך בערמו שים "אל הארמה ו' וסי'בו' במסרא רבתא: ואל עפרב! דם' ופי׳ ואל עפרתשוב י ואל עפר תשיבנו: לאדם י"כ וסי׳ כו׳ במסרא רכתא:

שכתוב ולחדם לח מכח נייר בכנדו לפי' ויפל הרדמה ועל: ידי שכחב ויהיו ערומי׳ סמך לופרשת הנחש להודיעך שחחוך שרחה ערותה וראה אוחם עסוקי' בחשמי' נחאוה לה ובא עמה במחשבה ובמרמ': על לשין חיה שמחי׳ את ולדותי׳ כאשר תאמר מה הוה לאדם בלשין היה: כתנות

וַיִּקרָיִא

בחכמת משפטי הכוכבים הוא מלד קלורכו לא מלד העניין בעלתו אמר הידעת חקות שמים אם משים משערו בארץ יואמרו למועדים ר"ל ולמועדים מוגבלים ווה כי פעם יהיה זה הכיכב לאום על מה שיתכן שיקרה ופעם ככב חחר כאלו האמר שוה הכוכב מושל בואח השעה וחלקח ההוראם בה ממה שיורה עליו עניין זה הכוכב לפי מה שהתבאר בנסיון : ובשעה השנית ימשול כוכב אחר וכן העניין ביום ובשנה שכב 'יהיה כוכב מיוחד מושל בזה היום וכוכב אחר בשני וכזה יהיה כוכב מיוחד מושל בזאת השנה וכוכב אחר צשנה האחרת ולוה אמר ולימים ושנים: לממשלת היום הוה השולטנות על הפעולות על שאר הכוכבים וזה שמן המפורסט הוא שפעולות השמש והירת יותר כגלות ונראות בזה העולם השפל מפעולות שלר הכוכבי' . וכבר כוכר זה בחכמת משפט. הככבים אופן מה מהממשלה לשמש ביום ולירת בלילה במשפטי מולדות בכי האדם ' אלא שעם כל זה הוא מצואר שים לשאר הכוכבים ממשלה מה ושולטכית מה ביום ובלילה וכבר נתפרסם זם למי שעיין מעש בחכמת המשפט והנה קרח השמש מחור בדול והירם מחור קטן מצר הכמות ומצד החיבות וחע"פי שהם נרחים שוים כשיהיה חור הירח שלם י חם מלד הכמות כי השמש יותר גדול מהירח על שבו משעורי הירה כמו חמשים אלף בקרוב מעט כמו שביארני בחלק רחשון ממלמר חמישי ממלחמת י"יוחם מכד החיכות לפישחור השפש יותר חוק מחד מחור הירם עד שחור הירם הוח בחצל מחור השמש כמו שהתבאר מחכמת הכוכבים :

באור רבה הפרשה

בש' ית׳ שיהיו צופים מחירים ברקיע השמים והם השמש והירח ושחר הכוכבים וחמכם しなる רלה במציחותם להבדיל בין היום ובין הלילה ר"ל שיתחדשו מהסיבוה העולם השפ ל לברים מקבילים מלד היום והלילה המתחדש מהם כייתחדשו מהם בזה העולם השפל דברים שבעיים מקכילים בד' תקופות המחחדש מהכוכב יוזה כי בהיות השמש על החופק יגביר החויכ וכאש ונהיותו תחתיו יגבר הארזוהמי' וזה מבוח'מאד בשמשי וכוראוי שנבין העניןבכוכב כוכב ר"ל שכבר יקרו ממנו דברים מקבילים מלד היום והלילה המתחדש חמנו . ובכמו זה הענייןיקרה לשמש מלד מרפקו מהפיחה כלפונית חשר בס הישוב וקרבתו מענה י רצוני כי בקרבתו יבל החש

עליהם עור וכן והעל חם חת עלמותי ויקרא חוה : הוי"ו והי"וד מחחלפים וכן הנה יד יי' הויה ואתה הוה להם למלך ולא קראה ביו"ד כי מה הפרש יש בין שמה ובין שם החיות י הם כל חי מבני חדם:

חזקוני כי עירם אנכי אעיפי שכבר הפרו עלה תאנה ייל שמא לא כפו אא בשר ערוה בלבד י האשיאשר כתח עמדי להיוח לי לעזר והיה לי לבטוח עליה שלח לעשוח לי שום דבר כי חם לעזר בשביל כד קבלתי מידה גם לח ידעתי מחיום עץ כחנם לי היינו דבתיב היח לתב'לי מן העץ ולח בתוב מעץ הדעת והוא היה כפוי שוב' שהרי הק"בה נתנה לו לשובה והוא חשבה לרעה : ויאמ'יי אהיללאשה ואדם היכן היה חבא מלפת 'אומר בדרך ארן נתעסק והלך וישולו : כי עשית ואחסרם"י מכאן בסיות הפחם הוב בצלתו שחיןמהפכיןבוכותו של מסי וכו' וח"ת ה"כ הוח היכי יהה נהרג מסי'לעול' יטעון כך דברי הר צ ודברי התלמיד דבריפי שומעין של י"ל שלין לפטור אדם מסי׳ בכך מאחר שהוא הווהר שלח להסית אבל הנחם לא הווהר שלא להסיח ואם שאלו הק"בה למה עשית כך היה פוט'עצמו לותי דברי הרב ובו'אלה מאח'דאיהו לה עעין הכן לה שעכיי ליה וה"ת הה ק"ל דהין מסי שה לע"ו לרצון היים של מדאמר לה והייתם כחלהים ש"מ הייכו דע"ו: הרור חתה החחיל הכ"ה לקללם כדר שעשו בששת הונרים שנרצום העבורה הנחש שהתחיל כתקלל חחלה וחחרין חוב והחרים חדם: מכל הבהמה ומכל חית השדה פרש"י אם מבהמה נחקלל מחיה לא כ"ש שהרי חלינו לער עיבו בהמה גבה יותר מלער עיבור קיה דקה העמידו רבוחינו שימי עבורו של נחש ז'שני' וה"ק הרור החה מן הבהמה בדוגמ וכענין שהיא מקולקלת מן החי'פי'כשם שהבהמה המושכת ימי עיצורה זו היא חמור נתקלל'יותר מחים השדה שמקנרת ימי עיבור' זהו חתול להח'שבע שימי עיבורו של חתול ז' שבועות ושל חתור מ"ע שבועות כך נתקלל הוח יותר תהותה בפתה לחחר שבע דהוו להוז' שנים וי"ו דותכל יחיר' היח ד"ח מכל הככמה ומכל חית בשדה שחין לך בהמה ומיה ההולכת על במון וחתכ על בתוכך חלך ולכל הבהמה ולכל מים השדה כתתי את כל עשב השדה להכלה ואחה עפר תהכל כל ימי חייך שמחוך שפיך במרן העם 'יכנם לתוך פיך ותאכלנו בעל כרחך ועפר תאכל הייכו קרק' בחול' וה"ק כלימי מייך חשרת לחזור אחר קרקע בתולה לצורך מחכלך וזו הקנם שנקנם עליו על בחוכך תלך מיכן וחולך וחיבי אשים מה שפר"שי ולא לדב 'ש מוה מחל'לעיל קחי וגם לא בחכוונ' לדבר אל מנה תחלה וכו'י הוח שופרתם שמתה הולך על גחון ומתה תשופנו עקב שחין מתה יכול להויקו רק בערב : אל החשה חתר שחלו בוים את ר'יהושע למה נחקלל חוה על אכילת עזהרעת מחחר שעדין לח נברחה בשע הלווי חחר לה על החדם כחוב על כל חיבריו של חדם והיח נברח מצלעו די חבים כללה עצמה בחובר כשסמר ומפרי הען חשר בחוך הגן חמר חלהים לא מחכלו מ שנו : הרבה חרבה שפהיי בשבוו ובמורה

מי הגיד לך - מאין לך לדעת מה בושת יש בעומד ערום : המן העץ . בתתים: חשר נתת עמדי כחן כפר בטיבה: השיאני הטעני כמו אל ישיא אחכם חוקיהוב כי עשית ואת י מכאן שהין מהפכים בוכותו של מסית שאילו שאלו למה עשית ואת היה לו להשיב דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין: מכל הבהמה ומכל מית השדה י אם מבהמה נחקלב מחיה לא כל שכן העתידו

רבותינו מדרש זה במסכת בל

בכורות ללמד שימי עיבורו שלייים

נחם שבע שנים : על גחונך תלך בפיים

רגלים היו לו ונקללו: וחיבה

אשי את' לה נתכוונת הלה

שימות אדם שיהכל הוא תחלה

ותשא את חוה ולא באת לדבר

אל חוהתחלה אלה לפי שהנשים

קלות להתפחות ויודטו' לפתוף

בעליהן לפיכך ואיבה אשית

ישופך יכתחך כמו ומכות מותר

ותרגומו ושפית יתיה: ואתכ

חשופנו עקנ לח יהח לך קומה

ותשכנו בעקבו אף משם

חמיתכו ולשון חשופכו כמו כשף

בהסי כשהנחש בה לנשיך הוא

כישף כחין שריקה ולפי שהלשוב

כופל על הלשין כחב לשין נשיפ ב

בשניה': עלפונך יזה לער גידום

בנים: והרונך. זה לעכר

זה לער הלידה : וחל חיםך

חשוקחך לחשמים וחף עים

כן חין לך מנח לחובעו בפה את

הוא ימשול בך הכל ממכו ולת

ממך: תשוקחך תאוחך כמד

נפס שיקקה: ארורה הזדמה

בעבורך מעלה לך דברים

ארורים כנון זכובים ופרעושים

ונמלי׳ משל ליונה לתרבות רעה

ולמכי משכלות שדים שיכת הבריות מקללות שדים שיכת מהם: וקוץ ודרדר תצמים

לךי הארן כשתורענה מיכיית

ורעי' חלמיח קון ודרדר קונדם אבי

ועכביות והן כחכלין עיי חיקין בפ

קללה הי זו והלא בברכה כאמר

לו הנה נחתי לנם את כל עיבר לו הנה נחתי לנם את כל עיבר

זורע זרע וכו' אלא מה אמור

העלבון וקון ודרדר תלמיח לה כייו

באן בראש הענין ארורה האדמר

בעבירך בעלבון חאכלנה ואחת

כשתורעני קטני' או ירקית גכה

היא תלמיח לך קולים ודרדרים

ושאר עשבי שדה ועל כרחד

החכלם: בועת חפיך לפחר

שתסרת כו הרבה : ויקרת החדם

חזר הכחוב לעניינו הרחשרן

ויקרא האדם שמוח ולא הפסים

אלח ללמדך שעל ידי קריחות

שמות כודוובה לו חוה כתוך

ואכלח את עשב השדה -

העביר: בעלב חלדי בניי

בַעַרָם:

בעל מטורים ולפחשפני בי סבב יאונף בני אזון וילבים ם פתווה מלמד נעשה הקביה לרום הרכשון בגדי מהונה וה המ מנייר בנחם היו עובדין חנכירות ות' תיכות בים הפסוק : כנבד שחונה כברי בהוכה : השוקחו בנכ'נריבוי הפחוחידך פני לדדר וכלה מבוקרו ופוח בהמנו חכם ש זייל שני חשיקות הזהשיקון בל ובעי' לענירה שניריליד חבוקתו .חשיקתו בל הק"וה מל ישרחל שנחחר הכי לדוחי ויעל תשוקקוד ויקרא מח בתה חוה של פס בתהום . מהו שיתורו יל קבין שיחם ירדו ועילם . חשעה נשמו במים : לבתר : מטריקין הריום : לבתר : מטריקין

מפורה

כאחד י"ב פתחוי וסי" בו' במסר' רבתא לעלם ו'ה הפרי' ופוי כו' במסוא רבתא: וישלחהו ד' וסי' ממן ערן: בא אבנד ב,נר אל המלך ויברת לו ברי' וישלחהו יותן ל רב טבחי: לרח הי ב' קניצי' וג' פַּהְחִים וסי' געבר את דאדמ' ויאמיו לאמו אלף וניאה ועתה מהלי פה נאכה ויאמ לו הקשיי לשאול י מעצר וממשפט לקחי ב׳ בתראה קנוציו והר ולקה מהם קללה: קניתי ה וסי והאדם ידע הו קניתי אתכי קניתי עברי׳ את כל אשר ושימלד וגם את רות: לידתד ומיי ותכף וימלאו ימ ה כמו היהי עת ללדת: אדמה "א ומי" במסר'רבתא: ייהי בקץ ימים ב'דם' וסי׳ ויבא כין י ויהי מקץ ימים ויכש דנהל והר ניקין ימים רבים והכל ג בלישני ומיי ודבל הבי' אני אמרתי לויק יגעתיי שקר הח והבל היופי אנ ד: חרה לך ב' רם' וסיי לניה הרה לדי ההעוב חרה לך עלה כקיון: תשוקתו ב' תשוקתו ואתה תמשל בוועלי תשוקתו: הלואי"ג כולאי בתו' וסי' כו' במפר' רבתאי

אמרי נועם

זעתה כן יפלח ידו זגו' הקט' הרכה, היחינת שפיקת קמיה קודשה בריך הוח וויל בהכח היכת נסתוקי דחמריו בכל בידי שמים הוץ מירחת שו ב אכל תיחה בחומרים ועתה פן יבלח ידו וגו'קודם בהכל מעץ הונעת למה לח חשם לוה יש מתרנים כל ומן פנח חעם כל היה ען כדעם נועיללו כי חס לופחות מהעת מיתה לפי שהכל כנר רען הדשת כח קוה מושיל לנ כנום ביולה בו מלינו במשתם הרופת ומתניהם שורפחים לחולה וכנריהים היך מועיל לחיום יותר ד"ח לפי שעד הדעם היה גדר נפני כן בחייםוהות פרקהבדר במככן ממכו והוה בחרגם חונקלום בני ען הדעם כנו צינהת ונכי עץ החיים ברמנעות בינחת דית קידט בהכל מעץ הדעת לה היה חושם הט יחות נעולם כך ענה במחשני דנתי תכי חתותי הנקים התסונוי אכן כחום חמוחין וגו' הכל החר בחכל חמק הועת בכנר נגירה נורה לו כימר פו ישות ידו: זיתר הכל רועה כרן והיח יהלח קין היה בכור והיילו להקדוי וישל לפי כחמר קניתי חוש מה מפר שנת היה נקין בים הווינית כי חם לעבון ה' וכשרתה שהכל חלש אומנות עפה גם הוא אחויו פרחנחתיי לופנית לא ישני

כתנות עוד - ייא כי בתחלה היו עלם ובשר ועתה קרם עליהם עור ויש אומרים כתכות לעורם ואחרים אומרים כי יש בהמה בדמות אדם והשם לוה וגפשט עור ואין לכו לבקש בזחת רק נחמין שהש' עשה להד' גם לחשתו כתנות עיר ומי ימלל גביריחיו ומי יספר מעשיו ונפלאותיו ואין חקר לגדולתו ויאמר כאשר יהיה אחד בפתח קטן יהיה בשעם ועגיגו מוכרת ואם

יהיה בפתח גדול יהיה שמוך ייני חפר ולאחתיה לבו שין־דיקר ערל-משך־ וכן כהח׳שבטי ישראל על כזלח בשַריהוון אַלְבַשִינון: וַאַכַּריי אַהִים יהכן מדקדוק הנסין להיות יינ פחחי הָא אָרָם הַנָהֹיְחִיהֵי בְּעַלְמִיּת־יִמְינֵיה פירושו במי ההד ומה טעם יהיה לו והיה בעל הסעמים ראוי לְמִידֻעשַבוּבוּבִישׁ וּבַעון דִילְמִא־וּשֵׁים להדביק ממני עם נדעה ופירש ויח מסי יני וְבִיה וְיַכַב ֻאַף בֵיאִילָן הַנִיָא וְנַיכָוּל וְוַבֵוּי מחכו לשון רבים כתו היש מחגו ּ וְשַׁלְּוֹזֶיהְיָיְאֱלֹוֹדָים כֵּנִינְהָא וכבר ביחרתי בספר היסיד למה - לילין שדין יזיקין מהין ': כדגם כ"ון הרבים וחנשי מזרח הקורהי חיתו בלה דגשי יטעו יַנְתָּיֻרִירְ יַתִּרְאָרֵם וְאַיְּמְרִי וטע" הפסיק כתו והיות׳ כהלהים יודעי טוב ורע חו פירום על מי שבתווהל תהמ' על ממנו כי וות שנן חרבא דמיתהפבית למיטר כמוהו נעשה הדם בצלמנו הבה יַת־אָוֹרֵח אִילָןחִייַאָּ: וְאֵבָּם וְדַעוַתֹּד נרדה ווה דבור השם עם תַּנָהַ אִּתְּתֵּיֶח וְעַדִּיאַרת וִילִיבַת יַתּיצַוֹן המלחכיי: וישלחהוי כל שלוח והחריו מיסכמו גרש והוא ַנַאֲמֵרַת קּנִיתִי נַבְּרָא מִוֹ־קַרֵּט יֵין: לגנחי כמו שלח מעל פניולח וָאוֹסְיפַּת רְטֵיצִר יַתִּיאֲקְוֹהִי יַתּ־תָּבֵל כחשר המד חכם גדול סכרדי וַהַנָה הָבֶּר רָעִי אָנָא וַקְּיוּן הַנֶּיָה גְבַר־ שהיה לשון כבו' כמו הולך עמם לשלמם וכמו וישלחהו וילך פָּלַח בְאַרְעָא: וַהַנָּח מִסְוּף יוֹכִין בשלו' שאם כן יהי'כביד האדמ' וְאַיְיתִי קַיָן כְאִיבָּא רְאַרְעָא קוּרְבָנָא גדול מכביד גן עדן וחם רמר למה נכתב ויצרש הת ההדם הם פירושו וישלחהו ויגרשהו כן פירושו כאשר נרשו השכין את ובקין ַיָּי**בְּהֶ**בֶּלוּבְקּוּרְבָּגֵיה: הכרובי' ומלח כרובי' יש אומרי' קינימייו ובְּקוֹרְבְּנִייָה לָבֹי הָנִאר־יַרְעַוֹאָ וֹתְּקְיּ כנערי' הרגו ארמי' כרביא ולפי דעתי שהיה מלת כלל צורות כילם ויחוקהל שרמ׳ בתחלה ופני שור לח החחלפ' הלודה שהעגל לא נעשה בימיו ואחר כן באמרו פני הכרוב בהח הידיע' הלורה לורת שור כחלו המד הלורה שהוכרתי בהחלה על כן כל לורות שור כרוב ואין כל כרוב תַּתוֹב וְאָם־תַּתְוֹב יִשְׁתַבֶּק לֵהְ לורת שור והרהייה הגמורה שהמר באחרונה כי כרוביי המה י נַאַפּוֹר כַּוֹן לְתַבֶּר אַחָוהִי וַחַוּה . ופה אנור הכרובי' והם המלאכי'

כחונת עור . יש דברי אגדה אוחרי׳ חלקי׳ כלפורן היו מדובקיי על עורן . וי'א דכר הכח מן העור כגון למר חרנבים שהוח רך וחם ועשה להם כתכות ממכו: היה כאתל ממכו . הרי הוא יחיד בתחתוני' כמו שחכי יחיד בעליונים ומה היא יחידתו לדעת טוב ורע מה שאין כן בבהמה וחיה: ועתה פן ישלח ידו יומשיחיה לעולם

וֹלְאִשְׁתוֹ בָּתְנִוֹת עוֹר וַיַלְבְשִׁם: פּ נִיָאמֶר י יְהַוֹּהְ אֱלֹהִים הַן הָאָרָם חָיָרוֹ כְּאַחַר שִׁמֵּנוּ לָרַעָרוֹ טְוֹבוּנָרֶע וַעָתָה וּ בָּוֹרִישָׁלַח יַרוֹ וַלָּלַקְחַנִּם מִעִץ הַחַיִּים וְאֶבַּלְוָחָילְעֹלָם: ֹ וַיְשַּלְתַחָוּ יְהוָהָאֶלהִים מִגּוֹדֵעָרוֹ לַעַבר אַרוּ הָאַרָמָח אַשֶּׁרֶ לְפַּוֹיֶה מִשְׁם: יַנְּגָרָשׁ פּינִייִּ רְעַרוּן לְמִפּלַח יַח־אַרְמֹתְאֹ דְאִירְבֹרְיִיּ אֶרוּ־הָאָרֶסוַנִּשְּׁבֵּן מִקּרֶם לְגַּוּ־יֵעְרָוּ אָרת־הָבֶּרֶבִים וְאָרת לַחָט הַחָהֶבֵב יִימֵני פּלְקַוְבִיוֹ לְגִינָהָא בַעְדִוֹ יַרוּכרובּיִא הַמְּחַהַפָּבֶרת לִשְׁמֹר אֶרת־דֶּרֶרְ זַעְץ : הַוֹנוֹיוֹם שם קניתי: את ה׳׳ במושם א והאלם ידע את־בחוה אשתו ותובהר נמי מים וַתֵּלֶד אָרת־קוֹן וַתֹּאמֶר קַנְיתִי אִישׁ אָת־יָהוָה: נַתַּטֶּׁף לָלֶבֶת אֶת־־אָחַיָּר 🌣 🐾 אָת־הָבֶבֶר וַיְהַיִּהְהָבֶּבֶר רַעֵׁח צֹאוֹ וְכַיִיןְ דָיָהָעַבֶר אַדָּמָה : וְיָהָי מִקּיוְיַמֶים נַיָּבֶאָ קַיִן סִפְּרָי הָאֲדָטָח מִנְחָה ַלַיָּהוָה: וְמֵחֶלְבֵהֶן נִישַׁעְ יְהֹוָת אֶל־הָבֵל וִאֵל־ בֹּיִּ בִּיֹּ עֲנִיְח וֹמְשְׁמַנִינֵיתְוֹן נַהַוּת־רַעוּאַ כֹּוְדָם־ וְהֶבֶל הַבְּיא גַם־הָוֹא מָבֶּכֹרוֹת צְאנוֹ זרע פשחן היה : וישע . ויפן ה מנחתו : ואל־קיון ואל־מנחתו ביא שעת ויחר לכן ו כיאר ויפלו פניו וַנְאמֶר יְתוֹּוֹה אָ קִיוֹלָפֶּה תָנָרָה לָהְוֹלָמָה בֹּ בִּיִשׁר לְקוֹלְ לַחַדָּא וְאִיתְכָבִישׁר אַבְּוֹהִי נפּקוּ פָּנִוּך : חַלְנוֹא אִם־תִישִיב שֵּאָת י׳בְּמֵינִים וֹאַפִריי לָקוֹן לְכֵא תַקִיף לָךְ וּלְכֵא וְאַבֹּוֹלָאַ תִיּטִיב לַפָּחָח חַפָּאִרת רבֶץ״ יוֹיְיִנְיִם אִיתְבַבְייִטוּ אַפַּך: הַלָּאַ אִם־תוּטִיב־ וְאָבֶיֹךְ תְּשִׁוֹבֶּקְתוֹ וְאַתָּח תִּסְשָׁל־בְּוֹ . . עוֹבֶּדָךְ יִשְׁתְּבִק־לָדְוֹאִם לָצִי תוֹטֵיב וַנְאַמֶּר ַקְיוֹ אֶל־תָבֶבְּל אָתַיוֹ ינִיּהְוֹ נִיִּים פּפוּק עוֹבָרָהְ לְיום־־דִּינְאַ חָטְאָךְ נִטְיר בְּהִיוֹתָם בַּשָּׁבֶּה ַנָיָקִם ַקִין אֶלֹ־הֶבֶּר. מוֹעוֹי כְּפִּין דְעַתִיר לְאִיחְבָּרְעַא־בִּינָנְךְ אִם־לָצִין אָחָיונַיַרַרְגָּהוּ: וַיָּאֹסֶריִיהוָה אֶל־כַּוְין

הרי הוא קרוב להטעות הבריות מתריו ולומר אף הוא אלוה וים מדרשי אגדה אבל אין מיושבין על פשוטו: מקדם לגן עדן במזרחו של גן עדן חוץ לגן : חת הכרובי" מלחכי חבלה י וחרב מתהפכת ולה להט' לאיי' עליו מליכני עוד לגן תרגום להטשכן כמו שלף שננח בסנהדרי 'ובלשו' לעז למ"א ומלרשי אגדה יש ואני איני בא אלא לפשוטו : והחדם ידע - כבר קודם ענין של מעלה קודם שחשה ונטרד מגן עדן וכן ההריון והליד שחם כת'וידע חדם נשמע שלחחר שנטרד היו לו בנים: קין י על ה' כשברה חותי וחת חישי לבדו בראכו אבל בזה שותפי אנו עמו: וחת קין : חת חחיו חת הכל" שלש חתים רבויים הם מלמל שתחומה כולדה עם קין ועם הכל נולדו שתי' לכך נחמר ומוסף: רעה לחן לפי שכתקללה האדמה פירש לו מעבודתה: מפרי החלמה מן הגרוע ניש חנדה שחומרת וכן לחשעה חל מנחתו לח פנה וכן חל ישעוחל יפנו וכן שעה מעליו פנה מעליו: וישע ירד' חם וליחכ' מנחתו: הלוה חם חשיב - כתרגומו פירושו לפתח מטאת רובן . לפתח קברך מטחך שחור : וחליך תשוקתו של חפת יהוח יצר הרע חמיםיקק ומתחו' להכשילך : ואת 'תמשול בוי חסתרלה תתנבר עליו: ויאמר קין ' נכנס עמו בדברי **דיב ומכ**ה להתעולל עליו להרגנ

בָּמֶתֵוֹיתוֹן בְּחַקְּלְאוֹלְקָם,קּוֹן בְּהַכֶּל אֲחוֹתִי וַנִּןְשְׁלִיה: וַאֲּמַרְיִיְּלְקוֹן בּיבּייי ווכּי בּחַקּלְאוֹלְקָם,קּוֹן בְּהָבֶּל אֲחוֹתִי וַנַּןְשְׁלִיה: וַאֲּמַרְיִיְּלְקוֹן הידועי' ובידם הרב יש לה להט צים כוה מדרשי חבדה חדוה יישובו של מקרא: ולה שחי פיוח וזה פי המתהפכת והמפרשים שאומרים כיעל השמש דבר איננו אמת: מקדם . פירוש ממזרח ודע כי כל מה שמלאנו כתוב הוא אמת וכן סיה ואין בו ספק ויש לו סיד כי מדוד השכל ילא הרפן ומהשני העולה למעלה כי תנועת החפץ לפנים היאגם עלה תאנה לחות ונקרא השלישי בשם הבחינה כי בתחלה יש כח בלי מפעל והמבין זה הסו' יבין היך יפרד הנהר ומה סוד גן עדן וכתכות העיר גם יורה זה הסוד שיש יכולת באדם שיחיה לעולם והמשכיל יבין כי זה כל החדם : והחדם : כחשר רחה שלח יחיה בגושו בשלחו לעולם הולרך להחיות המין על כן אמרה קניתי איש את ה' ואין שם זכר מלח אלהים כי הנה נמלא בארץ במין כאשר הוא במעלה בעלמי ומלח טוב כלל וכן כחיב וירא אהים את כל אשר עשה והנה פוב מאד ורע חלק: ויהי תקץ יתים שעבד קין את האדמה הביא המנחה אל המקום שקבע לתפלחו ולא ישרו בעיני דברי ההומרי' כי המנחה הביאה אל חביו ובעבור שבתוב מבכורות כאלו יש פמך כי לא הביא קין מן הבכורי׳: וישעי על משקל ויחר לקין ועעמו כמו קבל והקרוב אליו שעו מני כדרך סוד הקרבן ויחכן שירדה אש ודשנה מנחת הבל ולח מנחת קין ועל דעתי כי כקרחת השנה תמימה ימים וכן כתוב ימים תהיה גחולתו בעבור שישובו הימים בחורך חו בקולר כחשר היו בחחלה וכן מימים ימימה ופי שנתים ימים ימים שלמי שנתי' ואם נכת' שנתי' יתכן שאיכן שלימו' מיום אל יום וכן עד חדש ימים שישוב החדש כאשר היה על כן אמרתי בפי' דניהל כי ימי אלף ומאתי' ופי' שהת על דעת מפרשי' רבי' שאת עוכך והנכון בעיני שאת פני' כי כתיב בתחלה ויפלי פניו וזה דרך בושה נשעם "ל' שהם ימים ולא שני' בעבור שהם במספ': הלוא" משא פניו וטעמו אם עשית טוב תשפפניך וכן כי אז תשא פניך ממום . חטאת רובץ . יש אומר שחשה מחת עון גם יש מפרשי לפתח הקבר . רבץ עיניך ביום הדין ויפרשו וייו תשוקתו על הבל וטעם למה חרה לך שקבלתי מנח' הבל והומ כר אל משמעתך יהתה כמו מושל בו וההרי׳ המרו על הינר ואיננו כתיב והלה המרו כי לפחם ביקך מטאחד דובלות והיח הולכת עמד נים חותר לפתח הפה כטעם שמור פתחי פיך והנכון בעיני שחמחת סמיך וילר לב החדם הוח רובץ עמו: וחליך תשוקחו כי הינר ישוב א משמעהך ברכוכך גם יש בך כח למשול בו: ויחתר קין . הקרוב אלי שחתר לו כל התוכחות שהוכיחו השם ושואלים כולדו ביום בגריר ישאלו היך הכהו וחין חרב וזהת שחלת חהוכי יהרגבו בידו בחנק וחלף עץ וחבן נמלחים:

חלדי הוא לער הליד' וא"ת חשמר עלמי מלהזקיק לבעלי ת"ל יא ריכך הפוקחך וא "ת אכיף יכרי ולה הזקק עמו כלל ת"ל והוה ימשיל בדעל כרחדהזקר, עמו והוח ימשול בדפר "שיהכל ממכו זלה ממך כלות' אפי הין לה תאוה יבול היה לבעול אבל אם הין לו תאוה אינה יכולה היא וחפול בך דרשורבותינו בברחשית רבה יכול ממשלה מכל לד פי' שיוכל למשכנה ת"ל לא יחבול ררים זרכב ובחשה קאי כדכתי לעיל לשתר כי יקח איש אשה הדשה ועוד כי כשיק זה מתורגם כתרגום ירושלמי לה תמשכנון רחי ורכב ררום צרכי נפשהה היכין ולה ההשור כלין וחחנין הרום כל דעביד חיליוכמה ודכם בעלמ' דההיכלומ'הם הרש הים השה לא יכיחנה ענוכ'ומן הרוך בחירוסיון: ולחדם ממר יהר"י בר סימון מברחשית עד ולחדם יש ע"ח חוכרות כנגד שבעי וחחד סנהדרין מלמד שדכו הב"ה בסנהדרי' גדולה לקנים עלין מיחה וח"ח ברי ע"ג בכ לי בצלב להי והייחם כשהים אינו בכלל כמו שפי'למעלה:ולאדם המר הכל משמשיופנים כנבר פירף חוץ מג שמשמשין פנים כנגד פנים מפני שהשכינה מדבר עמהם ואו הי אדם נחש דג אדם דכתי זלאדם אמר נחש ניאמר ייו אלהים אל הנחש דב שנ' ויאמר יי' לרב : כישמעת לקול אשחך י ולחלקולי וה''בלת'

חזקוני

כל ימיך נא"ת מה איכפת לומהקללה אכני'שפחות לשתשני ח"ל והרונך כלימ' תחשברי מדה כפגד

מדה היא מלא את בטנה מן האיסור לפיכך תלקה בבטנה וא"ת אלד בשופי ובנחת ת"ל בעלב

לך שיד הנחש לפיכך לח היית שוגג וע"כ נענשת : ארורה החדמה י נתקלל החדמה על שעברה ציווי של הב"ה שאמר לה תדשא הארץ ען פרינושה פרי מה הערי נאכל אף העץ כאכל והיא לא ששחה כן הלל וחולה ההרץעץ עושה פרי והיה לה כחקלה הלה ימי הייו של הדם שכ'כל ימי חייך וצח וחשוב שכותיו ותמצח שמשמת הוח לם כולד חיש עד שנולד נחיוחור ברכ 'לחקימן' דכתיב זה ינחמכו ממעשכו ומעלפון ידיכו מן האדמה ובו' וכתי ויחל כח איש האדחה ויצע כרם . בעבורך. בתבוחתך למעבור החרן כמ"ם חהריו וקון ודרדר הלמית לך: כלימי חייך יוח"ת היך ניכל מדם תן המית' הרי כתו' כי ביום אכלך פמנו מות תמוח אלח ייל ניצללמי שהשיב דברים סדם מן המית הו כמו כ כום שמני שלה במה לי מסה רק לחקנתי ולה היה לי להבמר בכוחי החם הפר כתו שחוד ובי טבוו שיוני שכו כמו כי מי שה כחיים בי בי בי שהה כחריים בורח זירדי מעכה ומ"מ לפי שה כחריים בורח זירדי בי בי בי שהה כחריים בורח זירדי זגו'ולה כלערכת לשמור גוופרדם אה מעת הצעררות למים לך קון ודרדר להקיף גן ופרדם

האוור ובמרחקו יגבר הארץ והמים י והיה יומו בזה החופןבהיותו בפחת הלפוני' להיות כילולו חז אוק לקרבתו מהישוב - ולילו בהיותו בפחה הדרוטית וכן רחוי שנבין העניין בשחר הכוכבים ר"ל שכבר ימלאו מהם דברי'מקבילי' מפני היות' פעם בלפוןופעם בדרום אשר הוא יום הכוכב ולילו במו שהתבחר י וזכר עוד שחתכ'רלה הש'יתע'במציחותם לתועלת שנית והיא שיהיו מהם פעולו' מחסלפות ייוחדו בהם הכוכבי׳ קצתם מקצת ויהיו הכוכבים לאותו' לאו הפכיולות אשר ייחדו בהם וזה אמנם יהיה מהם למועדים ולימים ושנים כשו תאמר שבוה המועד יהיה המתחדש לפי מה שיצורהו הכוכב האחד" וכתועד השכי לפי מה שיצורהו כוכב אהר עד שתאחר שהמושל בזאת השעה הוא שבתי והמושל בשעה השכי' בוא צדק י והמושל בזה היום הוא שבתי והמושל ביו'השכי הוא השמש יוכן העניין בשנים וכשהר המועדים היוחרגדולים תכשנה אפר תיוחם הממשלה בהם לכוכב ככב לפי מה שהונה בחכמ'משפטי הכוכבי'ויקרו מזה יחסים רבים מחלופי ההיראו' והכה זכר שני מיני׳ מהחלופים ר"ל החלוף אשר יקרה לכבב בעלמו בפעולנחיו מפנייותו ולילו שביותו תפסך חתכו פעול מקבלת ממכה ובחלוף חשר יקרה מפני הפעלות המחקלפו 'השר יקרו מהכוכבים המתחלפי׳ - עד שקצת 'ימצא לו רושם מיוחד בהנעת האש י וקלת 'בהנע 'המי 'וקלת' בהנעת החויר ובאושני מינים מהחליפים אשר זכר ישל' כל מה שנמלא בזה העול' השפל ויהיו בשמרים בלקיו לפי מה שאפשר כי בזה ישל השווי בין היסודות והבמירה חשר לחום הטבעי אשר לנמלה נמלה הזמן החפשרי ' ותשלם בזה החופק מההשגקה מאישי מין החד' לשמר' מהרבה מההוקייהשר יתכן שיאוקו בהם כמו שביהרכו בביחורכו לספר היוב ובספר מלחמות השם י ובאו שבי הצדרין מהחליף גם כןהיה אפשר שיסחעפו מהגלגלי׳ הפעולות הרבות המחחלפות אש'ימצאו. בזה העול השפל יוזכר עוד שכבר רלה השיית במליחות ולחועלת השלישי זהוח שיהיו מחירועל החרץ כי בזה ישלי מציאות האדם ושאר הב"ח וזה מבואר מאד כי בוולם האור לא ישיג דבר הכלי אין וב יראה הב"ח מוחשיו וגנ' ראותו מוחשיו הוא הכרחי לו מאד כי הוא מהשבו היוחר בדולות אל שיברת מהפזיק ויכויוא הכיחות והוח בחד' עם זה מבוח אל השלמות במושכלות לפי שהתקלות הוכ שובו אותיאו אי היה החום כמו שיתבאר במקומותיו ולפי שכבר רלה במליאות הככבי כדי שיגיעו מהם התועלות הנוכרות החליאם באופן שיתכן שיגיעו מהם ולוה החליאם

על חכמת הנחלאות לפי חה שחפשר בחדוש העולם י וכוונה עם זה לפי מה שיראב מדבריה להיישירנו אל הדברי שיישיר אוחנו מאד מלד העיון שבעולם מחודש ולפה שהגלות החרץ הוא מהדברים שיישיר בנפשותנו אמונת החדוש לפי מה שאי אפשב שייוחם ענינו אל הפבע כמו שביחרנו בספר מלחמות ייי הנה רלתה החורה לזכנב בריאת הככבים אחר בריאת הגלות הארן כדי שלא נטעה בשניחם הגלות הארץ אב הכוכבים כמו שעשו הפילוסופים כשלח מצחו בכחן סבה חחרת ייחסו חליה הנלובם הארץ י וכבר יראה שהוא בלתי אפשר שתיוחם ואת ההויה אל הככבים לפי שאם הענין כן היה ממקום הנגלה מהארץ שלם הסכוכ כי הככבים החלו שובבים סביב מחלק החרץ חשר תחקיהם סבובי שלם על יחם חחד ואנחנו לא נחנא העניין כב חבל נמנח שהחלק הכנלה מהחרן לח יעדיף על חני הקף החקום ההוח הכנלה כרב שהתבחר בספר מלחמות השם בחופן שלם ובכלם הותר זה הספק:

ויאפר אלחים ישרצו תפים

שנליע בכאן מה שכבר החבאר בספר ב"ח ממדרגות הב"ח והוא שהכזב היותר מסר מה'כח המולידי' מינס הוא המימיי ומחריו המעופף ומחרים התי הולך בלתי מדבר והפדם הוא הב"ח השלם בחכלית מה שאפשר ויורה על זכב במה שכוכר שם כי החי החימיי עושה בילה בלחי שלמה והחי החעיפף עוש' ביצם שלימה והחי ההולך מוליד ב"ח ובזחת ההדרגה נונרת בכחן בריחתם רולה לופנב שכבר כוכרת החלה בריא המימיי ואחרים בריאת החי המעיפף ואחרים בריחת הכשבי ההולך הבלתי מדבר ואחריה בריחת החי המדבר ולהיות מדרגת העופף ממולעה בין מדרגת המימיי והחרניי החרו רבותינו ז"ל על העופות שנכראו מן הרקם אשר הוא מים וארן מעורבי' והנה לרוחק בריחת החד' מבריחת שהר הביח היב ראוי שיפריד לבריחתנ יום חחד י וחמנם זכר עמה בריחת הב"ח ההולך להיות כ במדרנח החיולי הקרוב לו ולהיות הולדת החי המימיי והמעופף חפרה נלפרכב לברכת פריה ורביה רולה לומר שהם לריכין להשנח: אלהית ניספח בהולידם כד-שתשלם ההויה ויתקיים מינם יותר מה"בח ההולך כי הוא עושה ב"ח בגופו וזמב ההשנחה היח שנחן להם השם ית' כלי חשלם בו הולדתם החסרה ולוה נתברכב הדני והעופות בשיפרו וירבו ולא נתברך הב"ח החולך : ולואת הסבה לח היה נרים החרם שיתכרך שיפרה וירבה כי כבר נתן לו השם יתעל׳ בבריחתו כח שלם להולד ולזה הסבימו רבותינו ז"ל שמה שנאמר בכאן לאדם זיאמר להם אלהים פרו ורבב ומלאו את הארץ הוא מלות עשה י ובכאן עוד סבה אחרת תחויוב שיהיה זה המאמב מצוה לא נחינת טבע על ההולד והוא שוה הפועל רולה לותר חיבור הוכר והנקבם הוח באדם מהבחירה כי באדם בח אל שיעשה זה הפועל ואל שלא יעשהו ואפשר בב גם כן פיעשהו ביולת עשיים פרי כשיהיה דם מבפנים וזורה מכחון כמו שחמרם דבותיכו ז"ל על חוכן במה ששפרה עליו התורה י והיה אם בח חל חשת אחיו ושחרם ארכה י מה שאין כן בשאר הבעל חי והפרעת השם יתברך אחד משני חלקי האפשב אשר תפיל בהם הבחירה אל שתהיה אליו הבחירה הוא בהכרח מלוה לא טבע ובהיובם העניין כן הנה יהיה בלי ספק זה המחמר מגו׳ - וחולם כוכר׳בכחן לפי שהיה הולכת מדרגת השלמה מהבריאה האנושית כי בזה יחקיים המין האנושי ולפי שהוא זכב בכאן בריחח שאר הדברים הכולדי' ממינם והפבות העוזרו' להם לקיום מינם כד. שימשך המניחות זכר גם כן זחת המלוה עם זכירת בריחת השם הקדם י וראום שת בע שוחת המכוה נתנה על הר סיני עם שחר המלות התוריות בי התור'לה נתב ב פעמים כמו שהשרישו ז"ל זה בפרק ניד הנשה ואחנם היה זה כן לפי שהתורם בכל 🐔 תמצאה מיוחסת למשה רבינו עליו השלום חה נכפל הרב בחורה ובדברי הנביאים ב אמר תורה לוה לנו משה מורשה קהלת יעקבי זכרו תורם משה עבדיי עם שכב נתייחד משה עלה כזחת המדרגה מהנכוחה מבין שחר הנביחי' ולזה יחויב שתהים החוריבכלל נחוכ ע"י משה רבי ע"ה עד שכבר תמלח שמלות חילה שלו' בה חברת הושב הלווי בה בתורה אחר וביום השחיני יחול בשר ערלתו וראוי זה להיות כן לפני שהתור בכלל היא נימום אחד יכוון בו אל מכלית אחד במספר והוא ההללח האנושית והפועל ההחד במה שהוא אחד במספר ראוי שחהי׳ הגעתו בעלמוח מאחד במספר ונס כן פנה הנפוחה החתם במה שהיה חתם חתלחה חמיד מגעת לנביה חחד וחם הגיע לשנים הגיע בכללה לחח' וחח' מה' כמו שתרח' מכבוחת ישעיה וירמיה במכ שנחנבחו יחד על דבר חחד י וחולם החפרון המגיע בנכוחה הוח שכבר יקרה שלה יודע פירושה לו כמו העניין בנכיחה דניחל חבל עכ"פ יגיע חליו כל הנבוחה לם חלק וולת חוק ובהיות העכין כן הוא מבואר שכלל התור ראוי שיהי' נחן ע"י משה

קצלי תיים כחמרם רחית בשעור אשר הם בו מהנודל ובמרחק השר הם בו מהאר'ובשישור מהתנוע מהמהירות מוה ועוף שהס בכי חומכות והאיחור שהם בו י כי אם היה מחחלף ענינם באחד מאלו העניינים ממה שהם כו פהם מחפרנסים שלח כלפר היה בלתי מניע מהם זה החועלת יוהמשל שאם היה השמש יותר גדול ממה שהוא היה כפסד זה המציחות השפל בקין מחוזק החום וכן אם היה יותר קרוב לארן ממה שהיח " וחם היה יותר קפן או יותר רחוק מהארן היה נפסד זה המליאות השפל בסתיו מחזוק הקור י ואם היתה תכועתו יותר מאוחרת מחה שהיא היה נפסד זה המליחות השפל מקין לחוזק החום לחורך התחדת השמש בפחה הלפילית ובעתיו לחווק הקור לחורך התמדת השמש בפא' הדרומית יואם היחה תנועתו יותר מהיר' היה החום חלוש בקין יותר מן הרחוי והקור בסתיו - וכן רחוי שנבין הענין בככב ככב יולהיות הענין כנהנה הוא מבואר כי הוא ית' מפני שרל' הככבים כדי שיגיעו מהן אלו החועלות כנה המליאם ה' באופן היותרשלם שאפשר שיגיעו מהם אלו התועלות ' ואמר שחכף שרצה הש' ימע' זה היה כן י וספר שכבר עשה השמש למשול ביום והירת בלילה והבכבים אשר להם ג"ב ממשלה מה כמו שקדם : וזכר שכבר עשאם כלד שיגיער מהם אלי החועלת הגוכרות ר"ל שיאירו על הארץ כדי שיוכל הכ'מ לראות מוחשיו - ולמשול ביום ובלילה בדרך שיסודרו מהם אלו המקרים המתחלפים והמחקדשי בזה העילם השפל כשימשול זה פעם וזה פעם כמו שקדם . ולהבדיל בין אור הכוכב והוא עא היותו על האופק יבין משך הכוכב והוא עת היותו תחת האופק יוכן יהיה אור הכוכב קירבתו מהפאה הלפונית אָבר שם הישוב כי או יהיה כיצוכו חזק בזחת הפחה הלפיכית " וחשך הכוכב יהיה מרחקו מהפחה הלפונית כי חז יהיה ניציכו חלום בה י ולוה המר בבחן זלהבדיל בין האור ובין החשך תמורת מה שאמר רחשונה להבדיל בין היום ובין הלילה להושיף ביאור על מה שכיין בזה התחתר יולוה חמר ולמשול ביום ובלילה תמורת המרו והיו לחותות ולמועדי ולימי ושנים ממה שיושיף בלור ושלמו' על מה שבחרנו בזה המחמר ר"ל חמרו והיו לחוחות ולמועדים וימים ושנים וחמר חתר כן שהשם ידע שמה שהמניחו מהכוכבים הוח טוב - זיחס ההויה ואת ליום רביעי: **והגה** בכאן שני ספקות גדולות ראוי שנשת דל בהיתרם י האחד שכבר החבאר ממה שאמרנו שאלי הבכבים המליאם השם יחעלה בעבור אלו הנתלאות השפלות ויהיה אם כן הנגבר בעבור הפחות וזה שקר עלים אלל החבמים - והשכי שכבר היו ראוי לפי הסדור הטבעי שתיוחם זאת ההויה ליום השלישי כי השמים והככבים קודמים בשבה ובמליחות לימודות למה שיתהוה שהפפק הרחשון והם הוא מפורסם הנה אין התירו ממה שיקשה יוזה שכבר יראה חמיד שהנכבד ישלים השפל במה שישפע לו ובזה האופן ישלים השם יתעלה כל הכתצאית כמו שהפכימו עליו הפילוסופים ובעלי התורות ולה נאמר משני זה שיהיה השם יתברך בעבור הדברים השפלים ממנו אבל נאמר שמניחותו הוח בחופן מהשלמות שיוכל להשפיע משלמותו לכל הנמנחות לפי מה שחפשר להם שיקבלו ממנו יו ואמנם מה שהוא מן השקר שישלם הנכבר בפחו רולה לומר שיקנה הנכבד שלמות מהפתות עד שיהיה הפחות משלים הנכבד י ובהיות הענין כן הנה יסוד זה הספק במה שחמרנו וזה בי הגלגלים נתנחו בעבור עלמותם ולמה שיהיה יותר נכבד להם שיתנועעו משיטמו כי היתה החצועה חיים לדברים העבעיים הושמו מחלועעים ז ולפי שכבר הפשר להם בחלועתם שישפיעו שלמות לנחלא השפל והיה יותר נכבד להם שישפיעו משלח ישפיעו לפי שוה דרך הנחלאים השלחים שיעדף להם חהשלחות בחופן שישפיעו מחכו לזולתם הושמו חכועתיהם באופן שימשלו כהם הנמלאות השפלות יולוה המלי'השם יחע' בקלת חלקיה'ניצוצים מחירים שיהיו כלים להם להשפיע לחה שלחם׳ מהם מלד הנילולים בחגיעים מהם ובזה הוחר זה הספק והוא עיון נפלא מאד נכוכו בו רבי': והוא מכואר שזה ההיחר לא יספיק בשלמית חם לא בהנחת העולם מחודש ולזה זכרה בכאן התורה בריאת הכוכבים והחועלות במגיע נוהם חשר בעבורו נמלחו להעמידנו על שהעול מחודש כי העיון יחייב עם ההתבוננות הטובה שבריאת הכובנים הוא לאלו הפעולות לבד לא לעלמית הגלגלים כמו שביארנו בספר מלחמית השם והיות ג'כ לככבי פעולות מתחלפות עם היוחם מטבע אחד אי אפשר ג"כ שישלם לפי העבע ולא החחלפותם משחר חלקי הגלגל כי הם עמו משבע חחד אי חפשר גם כן שישלם לפי הטבע ולא התחלפותם קלתם מקל' ושיהי' זה מאיר מעלמו וזה יקנ' האור מזולתו ולא התחלפו' מאשר חלקי הגלגל כי הם עמו מטבע אחד ולוה חלקת הוראה חוקה בענין הככבים בחדוש העולם במושביארני בספר מלחמות יי׳ י ואולם מספק הב׳ הנה הוא קשה

חזקוני

אסרי גועם

הכל ולפין לא סעם ולת פנה ה"ר כרץ פי' ולכך לא כפה לפון דלא הכיא אלא לאתר שתילא בריםו והיה לו להב יק קונם שפינה מן הכנורות אכל הכל סכיא חנכורות לאנו ומחלכיה הודם שבהנת לא שהביא מספר להב יקנים שפינה מו האורות ביל מחלכים על את היא עד פאתר הקב"ם לא אוכי שעוד לקלאת האדמה :

שמות חטמה והחטיחה ולפיכך גדולה קללחה:עד שובך חלהמדמ'מבס מששב חל עפרו ומת בשל" שמוה חניהה והחטיחה ולפיכך גדולה קללחה שד שובך חבה חדמי חבש שעשו ביותי בשם בשות שמיר מדיתוח הרוחות זכרים מחחמתין מעל יוילד מהם ורוחו׳ כקבו׳ מחתק משיר במישפיר׳ י חוה ל' חיות מגזרת חיה הוה: אם כל מי א"ר שימון אמושל כל החיי שכל מא מישלשי שכה שפיר׳ אד'מחוה היו הרוחות זכרים מחחמתין מעל יוילד מהם בוחת מושבים בשרש שימון במיל או בדירה כמו מהחחי אם בישרא בתנות עור פרשיי חלקין כלפיל אה היה בעור שער לאפוקי מאן דאת יעי מרדים בישרא ביורה במו מהחחי אם בישרא ביורה במו מהחחי אם בישרא ביורה במו מהחחי או מדירה במו מהחחי אם בישרא ביורה במו מהחחי אם בישרא ביורה במו מהחחי או מדירה במו מהחחים ביור מו מדירה במו מדיר מו מדירה במו מדירה במור מדיר מו מדירה במו מדירה במו מדירה במור מדירה במור מדיר מדירה במור מדירה במור מדירה במור מדירה במור מדירה במור מדירה במור מדירה במורה במור מדירה במ בזירה כמושפיר' : חוהיל חיות מבזרת חיה הוה: אם כל חי א"ר סימון המושב כל החיי שכל מין ושנשי שמש בישרא במנות שור פרשיי חלקין כלפורן כלו'לה היה בעור שער לחפוקי מבן דחת עויהרכביית מש ממכו ויול זות הה"ד חשר בהעוותו והוכחתיו בשב"חנשים ד"ה אם כל חי ל' גבירה כמו שקמתי אם בישרא במנות עור פרשיי חלקין כלפורן כלו'לה היה בעור שער לחפוקי מבן דחת שויחונים של לויחן ששחמו הרביית לש שער:כתנות עור יפרש"י לעור גופ ובשרם כתו יחכל בדי עורו חברי גופו וחין כע עור ביות שמי יוכון בערב ביות ביות מחת לביות ביות ביות ביות ביות שמי יוכון בערב הבין ישלח יות מקרה ללר הוא ועתה רחוי הוא להיו למסר דת מחופה וחלק הכשה לכדיקי לעתיד לבה : וילכיש' בתחל יות מתח ביין שהיו להם תגורו מדוע בי גם בתוך הגן יכול הקצ"ה לשמי את האד שלא יקח מעץ החיי שא ככבד מרח הדין שהיח מקטרג' עליו לכסותו דב הכתו׳ובלוי לפניו חם יביה מכום׳נה נשמד בנסיון נפיכך עשה כו נפני עשות זו אין ביה שו ליום לעול׳יוח מות למים ליים מכלך ממכו מות חמות והכה עבר הוא על הלוויוחבל ממכו מים הדע׳יפרון הוא בדר ען המייטאל ממכו ועוד שלא כזהר רק על ען הדע׳יוחבל ממו המו׳ממש הרי לאח׳מיתתו לא יביה לו יכול׳לאכול מען החייטאלא מ"כ לא נברא עז החיים אל בהא עז החיים אל ברא עז החיים אל לתקן קלקול עץ הדעיותות חתות פין תהח נחשב כתו ו שיישו היוב מחבר בעל היושל החוד במים בחוד הגן לא יחשלו לקנום עליהם מיתה ולם יחכלו מעוקם לפיכך נכון בחשב לחוד בנים בחוד הגן לא יחשלו לקנום עליהם מיתה ולם יחכלו מנושל לפיכך נכון בחשב לשר בנים בחוד הגן לא יחשלו לקנום עליהם מיתה שברשו הקב"ה שבבר בלחר וישלחהו חלל כד בירש בלשר בנים בשבי בחוד בירשו בי הללו י לפיכך נכון פחשרדכו מגן עדן דיה חטיוכין כנ ט בטון שגן כי של החלדי לה בא כחוב זה לומר שגרשו הקב"ה שכבר נאתר וישלחהו אלא כך פירש כאשר גרשו השכין הכרובים הוא מיתה לעולם על אכילת עץ הדעת עדין לא היה בו דעת ובינה י ויגרש את האד' לה בא כחוב זה לומר שגרשו של אכילת ען הכילת ען המדים לא בשת אלבים אולם בשתים לא בוכר ההב"ה אלה בשת אלבים אות בבריא עולם דהיינו מבראשית יוד אלה חולדות השתים לא בוכר ההב"ה אלה בשת אלבים אנדים לה צורת תפקדות הם דוחים וביו טבט אל ביונו מחלה חולדות הסתים עד והחדם ידע הוא כזכר בסתי אזכרות לומר לך ששהף הרתמים עם מדת הדין אולי יוכל עולמו לעמוד ואל תשיבבי שברא טולמו במד' בדין ובעשיית העולם בתקונו דהיינו מחלה חולדות הסתים עד והחדם זה ביונו בשלה במדים שברם טונמו במד בדין זבעטי משבול ביני יודע חלהים לפי שהם דברי הנחש וחוה וחן החדם ידע וחילך שילר הרע בה ומתגדל בבריות סילק הקב"ה הת חדת דינו ונוכר במדת רחתיי לבדים לכי חתר הלכים חשב בהיות סילק הקב"ה הת מדת דינו ונוכר במדת רחתיי לבדים בריית ביו לבתחוד בהיות מולמו "מרצימות ישולדו שבה תמימה נהרחת ימים ע"ש שכל הימים חוזרי למדרו בדחתור בהיות מולמו היו מרצימות מחור בחתים בל הימים חוזרי למדרו בדחתור בהיות מולמו בחור מולמו במרצים חוזרים ביות מתוחה בהרוכה וויל היות מולמו בחוזר במדת החוזרים ביות מתוחה בחוזר במדת החוזר במדת מתוחה בחוזר במדת החוזרים בריים בריים בריים בריים בריים מולמו במדת החוזרים בריים ב אף כי אמר הלכים השר בחוך הגן חמר שנטים כי יוע מפשים לפי למש משום ומים ע"ש שכל בימים חוזרי לשדרן כבחלם בארוכה ובקוח מו מינים למותר במותר מחוזרי לשדרן כבחלם בארוכה ובקורה: ויבא קין מפרים הדשת מחוזר מותר של שבל בימים חוזרי לשדרן כבחלם בארוכה ובקורה: ויבא קין מפרים הדשת מחוזר מאכלב להתכהג בה עם בריותיו כדי להעמיד ולא מרוח מותר האו למים בישר למים לפים בביא ממותר מאבל מיו בחדמת שנת בללה הדל הדו הדור הדור ביצים ברים ביצים ישעו בדברי שקר דחט כן יועם כים על מוכל לנקות עלחך בדברים ופסוק זה מקלרי ל' הוח כמז לכןכל הורג קין כל מכה יבוסי ויגב בלנו' ד"ח חסתטיב שחכבוש ילרך מהרוג חחיך שחת' פתקה מעם לפתח דבריך החטה שמור שלח מתוכל משוב שלח מתוכל בלים לי לשאת עוכותיך כשון מופיו שוויום כל אחריך להיותו שלם עמך כבראקונ'ולא יברח ממך וא"ת הו' גבור ממני אתה תמשו'בו כלו'תתקפהו וחוכל להורגו הייכו ויאת יוי ש שויש ימ ח שבני ולא אוכל להורגו חייל ואליך השוקתו של של מתחים מתחים מתחים מתחים מתחים בל מתחים מתחים מוחים מתחים מ וכח הוכל להורגו ת"ל וחביך הטוקות של שבל אחיו ניהרגהי: ואליך אשקותו פרש"י הוא מתאו"ושוקה להכפילדוא"ת הואיל וכך הו' לא תענש עליו ת"ל ואת מתשול בו בילר הרע ד"א כמו שאש לו הכ"ה והכל לא השכי לכדב לפיבד ויקס קין אל הבל אחיו ניהרגהי: ואליך אשקותו פרש"י הוא מתאו"ושוקה להכפילדוא "ת הואיל וכך הו' לא תענש עליו ת"ל ואת מתשול בו בילר הרע ד"א במושחת לוהכ"ה והבל לח הסטי ביל אב כן יאס אן וה של הדי בבר אשוירבה על מה היו מדייכין אמר זה לזה בואן נמלוק את העולם הבל נעל את המעלעלין וקין נעל את הקרקע וכן כחוב אירי הנא מר לביש דידי הוא הידי הוא הוא דידי הוא נטוג בו בחם דבדין נחב בני שלה בני שלה בחם כמים על דידי היה והבל אחר מה זאת לביש דידי הוא דין אחר שלה בכל שלו המשפערין ואין בעל חת הקרקע וב רועה צאו וקין הים עובד הדמה קין אחר ארעה דחת קחים על דידי היה והבל אחר מה זאת לביש דידי הוא דין אחר חלן ודין אחר פרת מתוך כך ויקס קין אל הבל וגומר: 177

ופרדם שלך שלח יכנסו חיות השד יותלמים קחי חחדם בזיע׳ הפיך זה החוטם שמזיע מחיל׳ בשמ הטורח וקללה זו לח כחקיימה חלח בעובדי חדמה חבל בעלב תלדי בכי׳ כתקיימ׳בכל הכשים לפי

צפירם זה כחתרני על גחונך חלך שחשיב מווצוחיך בלער באחרם ק זין פ' בתיא שהרעהו מעשר הפחתר הת פרנהתו וחמרו כיה עדחות שרח חדם הרחשון עד שלה מכל פת: ועפרתחול שלח תשיב חת שתינמגשהיי לך קודם החעח במאכלי תמשחה ובמשול כמו שקרה צישרחל במשחה וחמרי זרק פשלת חת הפעס וחת׳ הרים פהמעשרות נשלו חת שומן הרבן: וחיכה חשית שחהיה האשה נחחבת בעיני הכח בתמוכי אפילו שלה כאמרם משם חדח חלה כוחה ופים מהכרכה" וכין ורעך וכין שרעה לח יהיה וה בין חדם פחות כלכה: הוח ישופך בחם הכח הדמיוני ימעים את השעלונ בחחלת משיתו פמה שידמה ויצייר ירחת הוק בחיכות החענוג ונחותו בי המתאוה כהתגברו יולד ביה נמים הזענוג: הרצה ארנה עלכונך דם הכדות הנקרת נדת דוחה כי המנט מיה חו כל היום דוה בהרוכך העך מה שהיה קודם החצה כהמרם כן ביום בברתי ביום שמשו בו בינ הרניחו זולדות וכוחת חתרו פתהיה יעחיד כימרי עתידי חשה שחלד בכל יום וום כי חמנט ישראל יהיו ליצון לפני הזל ימי כמו שביה חדם סראשון קודם חפאי: בעצב חלדי בכים חבדלי חותם צותר יותר משחר נ"ח כי ארכם חאמר שלח לידה על צת שחול חשר ילדה למדרים החקולתי: כי שמעת לקול חשחך ניחש: לחל יחי שקר וקנחה : זתחכל מן העץ שמרית והתחייבת תיתה כמו פסיתה ההתרהם שנה כשרול ששמעת וקכלת חת סברתה לתשוב אל הי אועה: ארורה החדמה שלח חופיף חת כפה לך כלתי עבורה וכשביל' שתרית בשברת על חלוותי : אל עפר חשוב כחו שהשרותי בך כשנותי ואמרתי ביום אכלך תמכו מות תמו'שתהיה מוכן אלהמות בסוף: סוק שלריכה לחיות ולגדל הכנים שפעתה: כי הות היתם אם כלחי אף על פי שוק יקרם בס לשאר הכשים מכל מקום היאלכדה כקרחת בוה השם צי הוח ה חה דחשול לכלן כחמת עור בלחי EDIO משחדלות חדי כשכין לעחיד דכתונות עתידה •שרהל שתוצית - גלו**ס**קתות פכלי מילח י יילבישם שלח יגלפשם ערומים פן יגלפשם אחר כך בהשתדליתם יחשבו מאד וראני שנהמר בהיתרו לפי קלורנו ונאמר. כי החורה זכרה זה הספור להעמידנו מומנו לרער פוב ורע הוח יודע טוה ורע עם היותני בנותנו ואם יהיה נצחי בוה הענין בי יידוף כל הימים חחר הערב וישלין חחרי בור כל השבה שכלית וכל מעשה **פו**כ ולא ישי האישור פרוחני שמכוון מחת התליתי בכלמו שילך יישם כחו לחקר לשלחם מנהי זו החדמה ששר לקח אחוירו כחות למובו וחזוכר שצררין ויתר משחר חלקי החדת: דינרם חוז החדם שלא ישוב הויוורעו כס עיד: נישכן חד קודם חילחי לשתור הם דרך ען החזים שלא יכנו בצאחימל דרך העץ באו שהיתז מלחכת מכמה יותרממלחכת פנודת ארמה וקין שונד חדמה וככן כל חחד מהם הכים מן הכח כירו אל הכל וחל מכחתו שהיה שכל התקרוב רצוי ומכחתו ב"כ רצויה שהיחה מן המין הראיי לרצין: וחל קין בחל מכחתו לה שעה לה שעה חל קין החקריב שמים בלחי רצוי וג"ב חל מכחתו שהיחם צלפי רנוום לרנון: בקנחתו לחתיו שהותי לרצונ: החל הוכישו עסנרו ולח הצל:

למה חרה לדולמה הנחם

כחתיך כצוחב על שקכלחי

קרבנו ברצון הכה לח היה וח דל ז עבוע חו שיח כדין פלחה נסלו סניף י כי כשים

פתליול חיוו מהנשחין רחוי פתיאל איוו תקנשחין רחיי לכוציתר על אם בעבר חבל רחוי להמחדל להזיג חקון לשחיד - פלא אם הפיב - עצמך והפחדל להיות גם אתה לרצין שאת דום המעלי ופהתכבא רובץ לפניך וחוכן שיפיה לך ואם לא חטיב לפתח העאת רובץ ב"ב המעאת פוכך לפניך כי תופיף על מעובנו בידן להחקומה עליו בצלם חלהים כאמר אורן אינו וכול מבי פי מחליל פני של מעובנו בידו להחקים של הביד בצלם חלהים כאמר אורן אינו וכול מבי ה" לא יעובנו בידו יואתר בייקה בין הלי הכל אחים מה אתה בי וכפלו פניו בגלל אחיו : ניהי בהיושם בשה שלא כפכי אבאם ואמש בי ביקה בין כלי תרובה בידוע של הוו וארבלו והם עליו: פעם אי כחו איה וחלת איפה תורכב' מחלות שתי' לועקים אלי איננו דבק עם קול

שתע צעקת דמיו שנשפכו על האדמה והמתרגם אמר על בניו שהיו בכחו להולידם •

ומלח ארור מן האדמה שיבא לו חסרון מפאת האדמה שיזרע ויטע כי הוא היה עובד

וכן קיל דודי הנה זה בא אל דודי הוא שב בא כאשר פירשתי בשיר השירי והמעם כי שנעים והיה שיחם מינוקת

אדמה ולא חתן האדמה עוד

קליר ופרי וילטרך ללכת ש ארץ

רחוקה ממקום אדם אביו שהוא

קרוב אל הגן ולאישקוט במקום

חחד לקיכועי וייח כי ונד

מקוכן כמו לכור לו ועל לעתי

שכד התי כע וכתוהו הכה חרתיק

כדוד: ופי גלול עוכי מכשות

חטאוי ופירום נשוח כטעם

סלוח כמו כושה עון ולפי דעתי

שהעברים יקראו העקב השכר

והעונש הרע' הבא בעביר העון

חטח' וכן כי לא שלם עון האמורי

חסיקרך עין ויבדל פון בת

עתי והטעם כי זה העוכש גדול

לא אוכל לסבלו ויורה על אמתת

זה הפירוש הפסוק הבא האריו

ופי' פנתה פתח' וכן הבל יפנה

פיהו' וטע'ומפניך מסתר שיש

מקים יקבל כח ותרחה בו גבירת

שבעתי' על שבע' דורות כי

חין וחת התלה ארבעה עשר ולא

שלש מחות ומ"ג והעד וחור

מהגן יונקרא שם העיר חנוך

כשותרון על שם שתר וכן מלרי׳

ולחך ששי לקין ושביעי לחדם .

וטעם עדה וללה אל תשים לבד

לשמוע אל דברי הנאון בשמו'כי

חלו היינו יודעי'כל לשון הקדש

מאין כיכל לדעת כל הקירות

כטע' משה ויששכר ופירוש אבי

ראשון וכמוהו אב גם אביב

לוטש

השם ואם הכל מלא כבודו

לושקי'ל בחסוריבכה לישהי חלי וחידך של כן הם נועקים וגוחר ושרש"י החש חיחל

שלישרחל ורוחן בדחם וזה

הוא קול דמי חתיך ל עקים

לי הבל אחיף - להכנם עמו בדברי נחת אולי ישיב ויאחר אני הרנתיו וחסאתי לך: לא ידעתי בנעםה כגונב דעת העליונה : השומר אחי י לשון תימה היא וכן כל ה'א הלקודה בחטף פתח: דמי אחיך . דמו ודם זרעיותיו . דבר אחר שעשה בו פלעים בלבה שלא היה יודע מהיכן נפשו יולאה: מן האדמה יותר מפה שנתקללה היא

ככר בעוכה וגם כזו הוסיפה לחמח חשר פלח 'חת פיה לקחת את דתי אחי' וגומר י והכני מוסיף לה קלל' אנלך לא תוסף תת כמה: בעוכדי חין לך רשות לקולבמקום אחד . גדול עוני מנשוחי בחמיה חתה טוען עליונים וחחתוני' ועוני אי הפשר לפעון: לכן כל הורג קין זה חחד מן המקרפות שקצלו לבריהם ורמוו ולח פירטו: לכן כל הורג קין לשון גערה כה יעשה לו כך וכך עונשו ולא פי' עונשו: שבעתי' יקם - איני רולה להנקם מקין עכשו לפוףשבע לורות חני ניקם בקמתי ממכו שיעמוד למך מבני בכיו ויהרגהו וסוף המקרח מחמר שבעתים יוקם והיח נקת' הבל מקין למדנו שתחלת מקרא לשין גערה הוא שלא תהא בליה מויהתו וכיולא בו ויאמר דוד כל מכה יכוסי ויגע בליכור ולא פו׳ מה יעשה לו אבל דבר הכתוב ברמז כל מכה יכוסי ויגע כליטי ויקרב חל השער ויכבשנו וחת העורים ובו' וגם אותם יכה על וגין מון ני אשר חמרו העיר והפסח לח חדשנייוובא דוד חל תיך הכית המכה את חלו חני חעשנו רחש ושר כחן הנר דבריו וכדברי הימים פירם יהיה לרחש ולשר : ויעש יי' לקין או' חקק לו אות משמו במלחו: ויצא קין יצא בהכנעה כנונב: דעת העליונה: בארץ נוד בחרן שכל הנולי' נדים שם הדמ'עדן שם גלה אביו כשנורש מגן עדן שנ' וישכן מקדם לגן עדן לשמור את שמיר דרך מכוא הגן שיש ללחוד שהיה חדם שם ומצינו רוח מזרחית הולטת בכל מקום חת הרולחי' שכ"חו יבדיל משה וגו' מזרח'שמש . דבר אחר בהרי כוד כל מקום שהולך הית' החר' מודעועת תחתיו והבריות אומרים סורו מעליו זהו שהרג חת חחיו: ויהי בוכה עיר זיקרא שם העיר לזכר בכו חנוך ב ועירר ילד. יש מקום שהוח

חומר בזכר הוליד וים מקום

שהוא אומר ילד שהלידה משמש

סתי לשונות לידת החשה

אָּיָ הֶבֶּלֹ אָתִיךְ וַיֹּאַטֶּׁר לָאַ יָבַעְתִּי מֵיֹּבֶּלְיִי אָן הַבֶּלֹ אַרְוּרְנַאָּטֵרֹ לָאיָדִעָּנִא הַנְבָּמִר רָשׁמֵראָתִי אָנכִי: וַיִּאמר מֵח עשֹיָח יֹיִייּי אָתִי אָנָא: וַאַמַר מָהוְעַבֶּרְהָאּ,קַל רַבּ־ קורד רַמַנ אָחיף צַעַקוֹם אַלִי כִּוֹד כּ׳ווּס וַרַעַיוֹדַעֲרַיִירִין רַיסִפַּק־כִּוֹ־בָּחוּוּך ַקַבְּלִין־קָדָפָיִמִן־אַרָעָאוּוּבְעָן לֵיט אָתַּ הַאֲדָּטָה: וַעַתָּה אָרוּר אָתָּח מִן־ מון־אַרָעא דָי פַתתַת יַת־פּוּטָה רְטִיסַב תָאַדָּטָה אֲשֶׁרְ פָּצְתָה אֱת־פִּיהָ לַקּחָת יתיבלי אָחוּרְ כִּוֹריְבֶר: אֲבֵי הַכְּּלַחֹ אָת־דָּמֵי אָחִיָּךָ מִיָּדֶךְ : כַּיָּחַעֲכּד אֶת־ הָאָדֶטָה לא־תֹמָף תַּח־כֹּחָה לֶךְ נָעָני חִפֹר תֹנִינית אַרְעָיש לָש־תוֹמִיף לְמִתַּן־תִינִיה נָנָרָ תְּהְיָחְ בָאָרֶץ: וַיִּאֹפֶּר ַהֵין אָר בַּוֹמִי יִחֹמֹּ לֶךְ מְשַׁלְשַׁל וְגָלֵיתְּהִי בְאַרָעָא: וַאֲבֵּרְ חון גַּרְשַׁתַּ לּהֹב זּ קִין קַרְם־יָיָסַנִּיחוֹבִיסִלְּמִשׁבָּקוּ הָאֹ יַחוָהַ בָּרוֹל עוני מַנִּשְא: תַרֵיכָתָאיָתִי יוֹפָא־דֵיוְמָערֹאַפּּיַ אַרְעָא אתי היום מעל פגי האַרָכָּח ומפָנַיָּן וּפְן־ַקְרָפֶר בִית־אַיפִּשַׁר לִאִיטַפֶּרָאּ אָפַתר וַהַיִּיתִי נָע נָנָר בָּאָרִץ וְהַיַּדֵּה <u>וָאֶתוּ מְשַׁלְשַׂלְ וְגָלֵי בְּאַרְּעָרִי בְּיִרִי</u> בַל־מִצְאָייַרְבַּרְנֵנִי: וַיָּאמִר לְוֹ יְהוֹה וַאָמַרְ רֵיָחֹיָיַ ַרוינֵנִי יִקְטְלִינָנִי : זְּדִיִשְׁכָּרוִינַנִי יִקְטְלִינָנִי לבו בל־התגוקין שבעתים יקם וישם בכן ברד דיקטור קין לשבעא דרין וְהוֻרָח לֵכַןיוִ אוֹרח לְבִּלְתִּי הַכּוֹרת־אֹרֹוְוֹ יִתְפְּרַע בִּגִּיָה וְשֵׁוּייְיָלְכַקִין אָתָּ בּרָיל בָל־מְצָאוֹ: וַיִּצָאַקִין מְלְמָנֵי יְהוַיָּה יְמֹּי ַרְבָא־לְסָקְטַל־יָתֵיִה בֶּרֹּרְרִישְׁבְּחִיגִיה **:** וישב בַאָרֶץ ינור קרפַת־ערו: ווירע יייי וּנִפַּק קַיוָמִוֹ קַרָם יָיָוִיתִיב בְּאַרָעא־גָּלֵי־ קַין אַת־אַשְּתוֹנַתַּחַר נַתַּלֶּר אָתֹּיחְנוֹדְ ומטרשור בהורו עביבא עלוחי וַיְהִי בָּנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵם הָעִיר בִּשֵּׁב בנותנוה: ויולד לחנור את עירר מינים ַ פָּלָקָרָפִין כְּגִּינְהָא רַעָרֵן: וִירַעַקַין יַחַ וֹעִיבֶּר יָלַךְ אֶׁרת־מְחִנִיאֶר וּמְחִיּיָאָר בּ בּ אִתְּבִייהוֹנְעריאַרְנִילְנִילְנִילְוֹילִוּתְּ יַלַר אָרת־מִתושָאַר ומתושאָליַנָּר בָּנֵי קַרְתָּאוּקָרָא שְׁמָא רַקַרְתָּא כִּ שִׁוּם בַּבֶּיהַ תַּבְּוֹךְ : וְאַרְיִיְלָיר כַּוְחַנוּדְיַרר-עִירָר אֶתַרַלְמֶּךָ: זַיִּפַחַרְלְוֹלֵמֶרְ שְׁתֵּינָנְשְׁיִם ַנְעיָרֶרַ אוֹלָיר יַר. מְחוּיָאֵרָ וּמְחִייַאֵּר שם תאחת ערהושם השנית עלה אולידית־מְתוֹשֵׁאֵל וִמתוּשַׁאָל אוֹלִיד ٱلرَّارُ لِهُ لِهُ لِلسَّارِ فِي اللهِ عَالِينَ الْمُعَالِّينَ الْمُعَالِّينَ الْمُعَالِّينَ الْمُعَالِّينَ الْمُعَالِينَ الْمُعَالِّينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعِلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينَ الْمُعَلِّينِ الْمُعِلِّينَ الْمُعِلِّينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِّينِ الْمُعِلِّينِ الْمُعِلِّينِ الْمُعِلِّينِ الْمُعِلِّينِ الْمُعِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِينِ الْمُعِلِّينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِينِ الْمُعِلِيلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِينِ الْمُعِلِي الْمُعِلِينِ الْمُعِلِي الْمُعِلِي الْمُعِلِي الْمُعِلِي الْمُعِلِي الْمُعِلِي الْمُعِلِي الْمُعِلِي الْمُع ית־לֶפֶה: וּנְסִיב לֵיה לַפֵּה תַּרתוֹ נְשִיוֹ ישב אַהַל ומִקנָה: וְשֵׁם אָחִיוֹיוּבָּל ישוֹם חַדָּא עָרָח ושום תְנוֶתָא צָלָה חוא הָיָה אַבִּיבֶל־תֹפֶשׁ בַנּוֹר וְעוּנֵב ויליבת עָרָהיַת יָבָל חַוּא הַנָּח רַבְּחוֹן וֹצְלֵת־נֵם תִּישֹּיְלְרָהׁ אֶרִת־תַּוֹבֵל כַּוֹין

בַּלרְיָחַבֵי מַשְבְּנִיןוּמָרֵי בְאֵיר: וְשִׁוּם אַחוּתִי יוֹבֶּלֶ הַוֹא הַלָּה בַבְּהוֹן בָּר־דִּסְמֵנָן עַל־פִּום נִבְּלָא דְיָרְעִי־וְמָר בִּנוּרָא וְאַבּוּבָא: רבתון וְצָלֵה אַף־הִיץ יִלִירַת יַת-חַוּבַל קַיוֹ אי ת'וים' אי הבל אחיך ז ואמ' אי אלהימו ועתה ראה אי חנית המלך ז אי לוא' אסלוח לך ז ולרוזגים אישכר: צעקי'ב'וחם'וסי' קול דמי בי נרפי': הסף ג'חם' מלרעוסי' לאתסף תת לא תסף עליו ולא תנרע" תסף רוחם ינועין: כחח ב'וסי' לא תסף תת כחה " אם כחה אכלתי" אסתר ב' וסיי הן גרשת אותי היו' ז או מפני' לא אסתר ואחד ואסתר ממנו : מצאי ב'חס' וסי' הן גרשת אותי י כי מצאי מצא חיים :שבעתים ו'וסי'לכן כל הורג קין כי שבעתים יקם קין י ואור החמה: ה' אמרות : והשב לשכנינו שבעתים: ונמצא ישלם: יקם ג'ב' קמץ וא' כתח וסי' קין קין : לא יהם ביכספו הוא : קדמאה (ובתראה) קמץ: כשם ד' וסי' כשם כנו חנוך כשם כן אכיהם דירושע: כשם הגרולים : וחברו: ויולד נ' וסי' ויולד לחנוך את עירד : ויולד ליוסף ויולד לאהרן: ומקנדה ו'דג' פתחיון ונ' קמצין ופר ותלד עדה: ומקנה רבי רכוש ומקנה : ויהי לו מקנה צאן' ותחם השנדה וערים עשה לו ומקנה צאן ובקר ב' קרמאי פתחין: תובל ו' שתחין וסי' וצלה גם היא ב' בפסוק ושמת בהם אותי יון תובל יראש משך ותובלי לרקמות תובל:

ולעולם לא יסבך כי אם בי"וד 'לחחיו חום: ככור ועובב י מיכי כלי כביכות והיח חכמה בדולה:

החמה יהיה שבעתים ואחר כן חחר שרחה שהחל ית'מבנים ביחר הנביח דברו וחמר כחור בפישים נהחלש השב שידוב כבע' הימים וטעם יהם בלי ספק שאינו שב מהטאנ שתלקח נקמתו וכן לחיקם בהייתו מחחרע אלא מפני הענש וזה חת' ההפנר שהעיף והטעם כי השם האריך אפועל בו החל ית' לשוכ כתשוב' קין עד שבעה דורות וחל תחמה וסוח מרס וכוה חמר' שלת היחה לחטאות הות משובם לחשוב חיך חיה כל חלה השנים מכפרת ומגינה על הפונם והנה שת חחיו חיה עם נחשנים שנענש עתה בענין בחול בדבר עמלה בחחרו לבמוחב לבות גם יתכן שיקר' זרע קין מטחתי חמר ההפנר וההער בשם אביה' כמו ישראל ויש אומר שמואל נשוב **שהעירהו** מחעחתו ושנענש כחמרנ כי החות הרן והחרים חתרו וימחסך מאלך: והיה כל שנתו חיוק בלבו והסיר פחדו מונחי יהרגני ניהים העוכש ממכו והככין בעיני שהש' עשה גדול חחד ממח שנורת: כל הורג היו שנעתים יותם לו חות עד שהחמין והכתוב לח חני חומר לכל מי שהוה מוכך להרוג קין פחני גוזר שפהיי גלה האות: בארץ לוד י קראו הכקחה על חעחו שבעם כן בעבור שהיה נע ונד: קדמת פצמים פעמים כי המוכן עדן: מזרח עדן והוא לפון

כמו המות חו ינחר

בקבלה:

באחרו חל חהרגם פן ישכחו

עמי הניעמו כחילך וכפוף

ישרג כדור סשכיעי כמו פקר

לו על ידו לחך כפי מה פכם

13770

כ"סערת בלעז וזריעת תולדות החים חיכו"יכיריר בלעז כשהות חומר הוליד בלפון הפעיל מדבר בלידת החשה פלוני הוליד את אשתו בן או בת כשהוא אותר ילד לא היה לו לפרש כל זה אלא ללמדכו מסוף העניין שקיים הק"בה הבטחחו שאמר שבעתים יהם היו עחד מדבר בזריעת האיש והוא בלעז אניי"רדיר: ויקח לו למך: למך לאחר שהוליד בכים ועשה דור שביעי והרג את קין זהו שאחר כי אים הרגתי לפלעי וגומר: שתי נשים . כך היה דרכן של דור המבול אחת לפריה ורביה ואחת לחשמים זו שהיא לתשמים משקה כוסשל עקרים כדי שתעקר ומקשטה ככלה ומאכילה מערני וחברתה כזופה ואבלה כאלמנה וזהו שפירש איוב רועה עקרה לא חלד

ותלמנה לה יישיב כמו שמפורש בחגדת חלק: עדה היחשל פריה ורביה על שם שמגונה עליו ומושרה מחללו: עדה חרגום של שורה: ללה : היחשל חשמיש על שם שיושבת תתיד בכלו דברי הגדה הם בבדחשית רבה: חבי ישב חהל ומקנה . הוח היה הראשון לרועי בהמות במדברות ויושב חהלים חדש כחן וחדש כחן בשביל מרעה צאנו כשכלה המרעה בפקום זה הולך וחוקע אהלו במקום אחר ומדרש אנדה בונה בחים לפ"ו כמה דחת אמר סמל הקנאה המקנ' וכן אחיו תופש כנור זעוגב לומר לע"ו: מוכל קין . תובל לשון תבלין תכל והחקין אומנחו של קין לעשות כלי זיין לרולחים:

חזקוני

מחן מתנה חלק לזולתו שיושב הלווי בז בתה שנתן לו מהתורה וגם פן הנה חבלה שתה שהתאת" לישראל בפעפד הר סיניהוא כבואת משה רביכו וקבלו עליה'לעפו' כל מה שהגיע לו בנבוח'וםי שים קלת התורה נחום"י זולתו מהק ודמי בנה לם יהיה זה מעה שהחחתת ענינו לישרם ולח ממה שקבלוהו עליה יוחם המרכו שכבר הגיע למשה ככבוה שזה החלק נתולוולתו בכבוה שלמ 'ויחמינו בו ישרחל מוה הלד כפה חני חחה לחה היצ'בש"י משיחנהו לתשה עלמו והצריכו להחחב'לנבוח" בנבוחת זולתו עם היות נכוחת זולתו מנעת לו בנבוחתו זה ממה שלח יתכן יולוה פי שירחה פהחורה כולם נחוב למשה ומה שנחן ממנה לוולחו כמו המילה שליה כב אברהם לא נחן על ביביה החלק תהתורה אבל כתן לתכלית מיוחד והוא פיהיה לאות בריח בינו ובין השם יתברך אלהישיר חל שיהיה מתנוזרש תוכן חל השלפות ולקבל זחת התורה החלהית כמו שיתבח' בתקומו בצ"ב וגם כן אלו נחנה בתורה חלקים חלקים על שום שהם חלקים מהחורה מזולה שחהיה בכללי מצעת של ידי אחד הייכו באחד משכי דברים אם שכחת שמהישביון בחלק פלקמתנה כשנתן נפרד בעת נחיכתו בוח חכלית חחר זולם בחכלית המגים בעלמות מהחורב ויהים ח"כ הצעמום שתכלית האמחי מהתורה בדרךכמקרם וזה מגונם או כאמר שכבר כווןבחלק חלק מענה כשנמן בפרד זה בתכלית והוא הפללחה האכושית ויהיה א"כ חסר למה שהגיע חזה הכימום נפעם בשעם כי בוח נחן לתכלית הי מפשר שיציע ממנו אם לה כשיתחבר נימום זולתו וזה ג"כ פנונה כי לא תבא הנכואה בזה האופן מהחסרון כפו שקדם ובהיות העניין כן הוא מבואר שהוא ראוי בחלים התורה בכללה פתונה ע"י משה וזה תבוחרשוה הפחמר והוח מה שכ'פבריפת הפדם ברוורבו ומלא את הארץ נצטויכו בסיכי ואו כיה העולם עלא:

באור דברי הפרשה: השם יתצרך שישרלו הפים שרן נפש חיה ושיתהוה עוף יעופף על החרן על פניר קים השתים וכן היה - רוצה לומר שככר ברת ה'בזה החופן בל מיני הדגים הפולידי ביני למלאו'בתי' וכל פיכי העם התולידי'תינס וידש השם יתנרך מפת שהשליהו פוה הוא טוב מחד

שן בחדמה פרפ"י יותר ממה שכחקלל ביח כבר בעונה כלוער על שלח הוציאה עקשעעמו וטעש פריו שוה ד'א ארור אתה פן האדמ'מחמת האדמ'כילד כי תעבוד את באדמה בשנ' זו לא תוסף היא תח כחה לך בענה אחרת לפיכ' תיד תהיה כע ונד וחמל 'חרור: אשר פלחה את פיה לקח' את דמי אחיך והדם הוא יחליף אה כארן לפיכך כשתעבד את כאדתה לא חום ף לחח לך את כחם ושפנה כל ומן שאתה וזרעך בעולם לפיכך כע וכד חחר מזוניך תהיה בארץ שכ'נודר ללחם חיה ? בדול עוכי מכשוח עוכש עוכי שהטלת עלי לח חוכל לסבול שפרי גרש חותי וכו' עוכי כמו ויבדל עון בת עמי מסטחת סדום חם יקרך עון בדבר זה׳ד"ח בדול פיני מנשוח בתמי הן ברשת חותי ע"י שלח חושף החרץלחת כחה לי חבי חשה לך ובירשתו מבן עדןונחכפי לו וחוחי שברשת כע וכד היה לך לכפר לי: והיה כל מוצאי וגו'ובגלות לא התכפר . לכן כל הורג קין . לכן שכל כך ככנע קין שבעתים יוקס לפי פשוטו קין ינקם נקחת ז'תחותו שיברבנו: שבעתים לפון ז' דובמ' והכשבה ישלם הרבעתים ולה תחמה על לשון שבעתים שכן דרכו של מקרה כמו ויספתי לישרה שבש על חשחחיכם כי שבע יפול לדיקוקם חלכה עמודיה שבעה פזוקק שבעחים : וישם י"י לקין אותי כתן לו אות והאמין בו אך הכחוב לא בילהו י לבלתי הכות אוחו לפי שעדיין לא הווה׳ ולא בותרי על דליחה וח"ם קנסו בלות: כל מולחו שום מולחי כמו כל חלמנה ויחום לח חענין: ויצח קין מלפניו"י דובמ' ומרדכי יצח מלפני המלך החדיך לו חיים בפביל גלוחו וגם הוח קבל שליו גזר דיכו יושב בארץ כוד בתחלה כתב נב וכד חהיה בארץ ולבסוף כתוב בארץ כוד ולת כחו' כפ מכחן שגלות מכפר מחלה חבי יפב מהל ומקנה יפרש"י מדרש חבדה בונה בחים לע": כד"ח סעל הקנחה בתקנה כלו'תקנה דבכי כתו מקנ' זהתם דחרויהו כחונים נה"ח: ושם חתי יובל - הענין מוכיח כי חחומי' היו מדלח כתו' ביה וחלד עוד ודרף הוח חלל רועי להיוח מנבנים וכן חפרש גבי ואחות תובל קין כעמה י וללה גם היא ילדה להכי כתיב בה גם לומר לף הים שכבחר לחשמי ילדה ולה הועילו לה העקריישהשקוה משו" דהיכה גופ דלה מקבל סמה כדחיתה בפ'המפל' וגם דהכ'מתפרם אף כתרגומו מה' שמנה הכחו' אומנות של בני קין בעבי' שנהרלל בחדפה בשבי וקנם ופניחו מנמנותו ביח שבוד בחדפה וחפעו חומנות חפרת:

מ צחר כי בחסור יהכח וחידן כי מולחי מנת היים נות חות שחתרו חכמינו ז"ל נמייחיפי בה מחת דתיי לחבחתיל ם בש מתח דמותה וזהו והיה כל מוצחי יהרגני ז הנה בשמים עד"י כנימטרים חנו"ד ופקדי כבימשרים חטפרין שלקי הקנים חחד מחיחן של קוד׳ דור המבול וחתד רחף דור החבולי זהיינו חנוך ופנה' והשום לבתים שיעידה עליו וכהר בסנוך שהיה דור של דעת כל המפרסים שהודה שניעי שהקנ"ה חכן של דעת כל המפרסים החודה שנים בשנים ימורים ביותר בשניעיות וכן מה שהיה שניעי לחבוי כתיי בים ומשם שלה חל החלחים: קנפילים

מיע ספורנו חי הכל חחיך - באיוה מקום קברת אותו ווה אחר למען ישוב כי לת יתפון במות המי: לה ידעתי השכ שהיחש השחלה מה היה לו הפכי שלח דרם ה' להשיב נכוח'חו רצון כחו לודם לכן מחשב קיושלה ידע חחל יחיבפרטים זולתי בובקם בו: חרור חתה מן החדת 'מקולל ימחום' חשובי : anzña חשר פנתה לת פיה י סנשתחשת בה לכפות הריגת חחיך וכנגד זה לח ENPER בה עוד כמו שנבחחשת קודם לכן לצרכי מיק ולח הוצרך לפרש עוש ברולת כיה דין מכוחר בטכם על כל חזים שכחשר עשה כן ישפה לו: בדול עוכי מנשים להרוג יהר׳ הורג כחתרו וחת רום להוגיה חל הורג צכיו ומלח שנעתים חורה שבע פפחים שחי פעחים כמו ונתנה ישלם שנשחים בזר אם כן שעל ואע מרצית שהיתה דם חתי יחתנים המין החנופי חו פליפית תהיה הנקחה כרולה שנם פעמים כתולים בזם האוכך פיתיש מכך ומן ו' דורות נע וכד ששם חיים רעים

בתכנית משר בעבורו נמצא וכברא וכבר בראו גם כן באופן היותר שלם שאפשר בבריחתם עד שמה שנשיגהו מן העוב והחנינה אשר המליא בבריחתם וחם הוה לב מחד כמו שהתבחר בחכמה הטבעית אלל זכרון חיטלת אברי הב"ח הנה הוא מעם מזער בהיקש חל מה שיש מן הסיב ומן החנינה בבריחתם יולפי שהכח שנחן להם בינירתם על ההולד הוא כת חסד ברכם השם יתברך כשיפרו וירבו וינולאו הדגים את בחרץ בימים והעוף יפרה וירבה בחרן ווחת הברכה היחה שנתן להם בטבע בחות עוורי להשלים חולדותיהם החשרה כמו שקדם י וכבר נתיחבה זחת הבריחה ליום החמישי .

ויאטר אלחים חוציא הארץ

ביאור מלות הפרשה:

בצדבו כדמוחכו נאמר על השבל האכושי כמו שביאר הרב המירה אשר הוא מתייחם בקיפן מה אל פולם המלאכים כמי שהוח מכואר למי שידע טבע השכל האנישי והשנחו איך הוא והנה אמר זה השם יתברך בלשין רבים ר'ל מה שהמר נעש" הדם בנלמנו כבמותנו לפי מה שקדם מן ההייום. השפלות מהבעלי לפשתחלת שגזר הליסודות שתתהוה מהם ההויה ההיא חמר חדשת הארץ ישרלו המים תולה החרן וחולם בחדם להמציח בי צירה בלתי היולחני בפני מה לח ייחם היותו חל היסורות נפרדים חבל חל היסידו תיוחס היות חמרו והויית נירתו הנבדלת אל העליונים כחמרו והרוח תשוב אל החלהים אשר נתנה. ולזה תמלא רבית ינו ז"ל במקימות רביש שהחדם נכרת מהעליונים ומהתחחונים ומה שחמר שישלטו בשחר הסווים על התרן הוח מבוחר שכלם נכרחי׳ לעבודתו כמו שהתבחר בחכמה העבעית והוח ג"ב סבה תכליתית בבריחתם בחופן מה וזה. כי החמר קבל חלו הלורוח קלת' באמלעית קלת כדי שיוכן לקבל לורה האכושית והיא הלירה ההחרונה השר החומר הראשון כחיי בקבולה ואמנם ברך אותם השם ית' בנתינת זה השלטנות להם לפי שכבר מתלא רבים מהב"ח השר הם נריכים מחד לעבודת החדם יותר חזקים מחד מן החדם ולולי זה השולטכות חשר לחד' עליהם לח היה מגיע מהם לחדם התכלית חשר בעבורו נמלאו - ואמרו ויאמר חלהים הנה נתחי לכם את כל עשב וגומר היא בריתה ונחינת סבע לא מצוה והעד הנאמן אמרו בסיף העניין ויהי כן ואופן הבריחה הוחת הוח שנתן בכח החד' שיהיו בנמחים מזון לו עם היוחם רח קים מחד מטבעו וכן כתן זה הכח לשהר הב"ח ומזה המקום יוסר זה הספק פשר יסיפק בזה המחמר וזה שהוח מבוחר מלד העיון ומלד התורה שהרלין החנהי לא ישחנה וכבר יחשב שיחיייב מזה המאמר שישתנה רלון השם במה שילוהו מהמלות וזהשכבר יחשב שהשם יחברך מנע בזה המחמר חכילת בשר לחדם וחחר כך התירו לנת חמרו כל רמש חשר הוח חי לכם יהיה לחכלה וזהו שקר עלום רפוי שיברת תחכו כל בעל דעת וככר המרו זה בדרש קלת רו"ל הלא שבאלו מעניכיי' ובכיולא בהם לא נביע למחמר 'אומד כמו שהורנו הרב המורה אבל נמשך אל מה שיאות על שרשי התור' והעיון : והוח מכוחר שחין ההחמנה בכל מה שהמרוהי רו"ל מחוייבת לנו כי כבר ימלאו בהם דברים סוחרי׳ קלחם קלח ולוה לח נרחיק היות בהן דברי׳ בלחי לודקי׳ בכמו הלו הדברים וכנר יחשב שעם כל זה יתחייב לנושישתנה הרצון החלהי במה שילוהן מהמלות שכנור החיר לבני נח חבילת כל הב"ח המר כל רמש השר הוח חי לכם יהיה נחננה וחח"כ חסר קלח' בחורה ונחמר שחם היה בח החיסור לבני נח בכללם היה זה בלי ספק שנוי בחק הרלון הזלהי חבל - למה שלא - נאסר זה אלא להכתם יהם בני ישרחל הנה חין שנון כי חמנם רלה הש"י בישראל שיהיו יותר קדושי מכל החות ח כתו שאמור בזה העלין בפרשת ביום השמיני והתקדשתם והייתם הדושים כי קדום חני ולוה מנע מהם קלח מה שהתיר לבני נח ועוה חמנא שאסר לנכי אהרן קלח דברים הם מותרים לכו לרלותו בהם שיהיו יותר קדושים משהר בני ישרחל ומסר לכהן גדול קלת דברים הותרו לבני מהרן לרלותו שיהיה יותר הדוש מהם כמו שנוכר בתורה ולוה אמר הנביח יי חפץ למען נדקו יבדיל חורה ויחדיר. ר"ל כי ברגוהו בלדק ישרהל הגדיל להם התורה והחדירה במה שהרכה להם מהמכית ובכאן הותר זה הספק:

ביאור דברי הפרטה:

השם יתברך שתולים החרץ מיני הב"ח ההילכיש המולידים מינם וכן היה ר"ל שכבר עשה השי"ת כל מיני הב"ח הבלתי מדברים ההולכים בזה האופן וידע השי"ח במה שהחליאו מזה שהוא טוב למה שהמליאו בתכלים מה שאפש" בו כי הוא שם ילירתו באופן היותר נכבד שאפשר למה שכוון בו ואח"כ אמר הש"י לעליונים ולתחחונים שיעשה מהם חדם בעל שכל וחמר ה' גם כן שיהיה זה החדם באופן מהגריאה שישלטו אישיו בכל הבעלי נפש הנמלאי' בעולם ההויה וההפסד וכן עשה ר"ל שכבר ברח השם יתברך בזה החופן חת החדם בלורה החנושי המיוחסת לו והוא השכל ההיולאני ולוה ברחו בללם העליונים כמו שקדם כי שכל החדם כתייחם בחופן מה לשכל העליונים והנה ברחם וכר ונקבהכי בזולח זה לח חשלם סהולדה וכזה רחוי שנכין שיהיה זה העניין במה שברחו השם יתברך משחר הב"ת והנה ברכם הש"י להשגחה על קיומם ושמירתם ואמר להסשיפרו וידבו וימלאו את החר' ויחזיקו בה י ר'ל שכבר גזר בהברחם שילוה החד׳ בוה כשימל שם מקבל רחוי שתנחן החירה על ידו ונחן להם גם כן ביום הבדחם שישלטו בדגח הים ובעוף השתים ובכל הרמש הרומש על הארץ . וכבר זכרנו במה שקדם שמה שאמר בכחן פרו ורבו הוח מלות עשה כלטויכו בו בסיני ובכר כוכרה בכחן להיותה הולכת מדרגת השלמות מואת הבריחה האנושית לפי שבה יתקיי' המין הלכושי ועוד שכבר הית׳ ראויה ואת המלוה ושאר המלות התוריו 'הלוהגת מנהגה להכין מן היום שנבר' אדם אלא שלא היה שם נביא יהי׳ ראוי שינחן החור על ידו עד עת בא משה רבי׳ אדון בנביחים ולוה תמלא הוחם רו"ל הומרים שהתורה נבראה קודם שנברא העולם ובהיות העניין כן הנה יהיה זה המחמר התוריי בחלו נחמר או להיותו מכוון בעת הבריחה ולהיותו הכרחי להחמיד מליחות המין החנושיולוה ג"כ כוכר בזה המקום והנה ראוי שנכאר שלשי ואת המלוה מהמלות הנחמרות בה כמו שיעדנו ונאמר כי השרש הראשון מוחת המלוה הוא שהוא לחיש ולא לחשה ווה שהחשה אין ספק בידה לעשות החצוה חחנם חלוה לחי שאפשר לו שיעשה והחנם שאין ספק ביד החשה לעשות ואת המלוה הוא מבוחר לפי שחין לחשה התחלה בזה הפועל אבל היא מקבלת הפועל וחין בבחירת ג"כ עשיית וה הפועל כי כבר הפשר שחכין ענמה לקבל זה הפועל ולח ישלם ממכה פרי להיותו הזכר דם מבפני׳ זוורע מבחוץ - וכבר כחבחר זה השרש בששי מיכמות:

השרש השני שלח יפטר החדם מפריה ורביה חם לח יהיו לווכר ונקבה ישלם כהם מלח כל החרן וזהו שחמרו פרו רמו בו על ההולדה וחמר ורבו רמו בו חיוב הרבוי בחולדה ואמרו ומלאו את הארן יתחייב שישלם בזה מלא

הארץ י והנה הרבוי הראשון בהולדה הוא שנים לפי שאי אפשר לקיום העולם בצב זכרים ובלא נקבות הנה יהיו אלו שנים זכר ונקבה 'ובזה ישלם מלא הארץ כי האדם והשתו הס זכר ונקבה ואם יולידו זכר ונקב'לא יהסר מלא הארץ בהפקדם עד שישבי בזה החופן קיום אנשי החרץ על עניין אחד ויחבחר ממה שחמרנו שהם היה כגב סרים או הנקב 'אילוני'או שמתו ולם הולידו הנה לא נפטר האב מפריה ורביה כי אל התולדות לחישלם בהם מלח החרץ אבל נפקד מקומם במיחם י וחולם הם כול ב זכר ונקבה ומתו ונשהר לו מהם זכר ונקבה הנה הוא פטור מפריה ורביה . כי כבב השלים חקו במה שהוליד ונשאר לו מהם מה שישלם בו מלא הארץ הבל אם לא כול אב כחב זכר וכקבה והיו לו ממי שהוליד חותו זכר ונקבה הנה לח נפטר החב מן פרים ורביה כי לא השלים חוקו הרחוי לעלמו י וכבר נחבאר זה השרש וכל מה שחו ייבבר מחכו בשםי מיבמות: השרש הג' שהחדם יחחייב בזחת המליה מעת הידמב ראוי על מנהג הטבעי להוליד הולדה שלמה ישלם בה מלא ההרץ וזה יחבהר הנתב שחמר ומלחוחת החרן וכבר זכרו רו"ל שזה הזמן הית מן החורה לפי מה שבים מקובל הנלם מעת היוחו בן כ' שנה לח קודם זה והע"פ שיוח יכנם בנדר שות המלות מעת היותו בן י"ג שנה ויום החדי והסבה בזה שהחדם בהכנסי לגבול ביצ שנה ויום אחד ימלה בו המוחר הזרעי מטט להכלים מזיני בגדול החזק הנמצה לה סביב הזמן ההוא ולזה אם יוליד אז יהיה ההולדה מסרה לפי המנהג הטבעי יבום תמנח שהפלטין ילוה במה שחבר מהנהגת המדינת החשובה שלה יהחברו הזכרים לנקבר חם לח החר שיגיעו קרוב לזמן השר הגבילוהו מו"ל כדי שיהיו הנולדי" בלקב הילירה וכבר נתבאר זה השרש בפרק רחשון מקדושין ואולם מה שיחחייב מחל השרשים בשנית חין מבוח לוכרו בזה המחמ' והמשל שכבר יחחייב מוה במי שלה פריה ורביה שלח ישת אשה בלתי רחויה להוליד ושלה יקיימנה אם נשהה אם לא בשה עמה אחרת בת בני' ואלו הדינין ג'כ התבחרו בו מיבמו'ובמקימות מכתיבות

וחנה החועלת בזחת המלוה מבומר והוא שימשך ממנה קיים המין האכושים החדם להיות פעולתיו בבחירתו היה חפשר לו שישחית מינו כחלו תה כדב אם משלם ההסכמי בין האנשים להמנע מהוליד ולזה הבניחה בו התורה בזה התיים? ולואת הסבה בעיכה מנעתני החורה מהשחיח כלי ההולדה ומהרביע ב'ח כלארי ההולדה מפסק בזה המופן כמו שהתבאר בספר ב"ח יוחחר שנשלם לנו ביהור שרשר המלום הזהח ועילתה כשוב למה שהייכו בו מהביאור אמר הש"י הככי כיחן לכם כח שיהיה כל עשב זורע זרע ופרי ען הזורע זרע נחוה לכם לחזן ובזה החן כח הב"ח המעופפים וההולכים שיהיה לכם נחוח זה למזון עם כל ירק עשב ר"ל שבם שלי הלחתים והחילכות יהיה כאות להם לחזון י וכאשר דלה י"ו שיהיה זה כו כי פלי הלחתים והחילנות יהיה זה כו כי פריים כמו שרלהו ואולם זכר בכאן זאת הבריא'כי בה יחקייתו אלו המינין וישמרו מליא וקי והנה ידעה כל משר עשה והנה טוב מחד למה שכיון בו וכבר המניהו בחופן היוכבר שלם שיהיה אפשר וכבר כלל בזה המאמר כל אשר עשה לפי שמה שעשה מהעול שנם שיהיו מעטר וכה ברים בל משוב עד השלם החכלית חשר בעבורו היה קנתו בלתי מכיון בעלמו ולח נשלם המוב עד השלם החכליו עד שיהים בשל מה שנפני התוכיעות החיה ליום החוא וכבר הודיענו בזה שרש חחד בכנים פלים וחמותו וכבר יחם וחת החיה ליום החוא וכבר הודיענו בזה שרש חחד בכנים פלים בל החכמה הטבעית והוח שחין בנמנחות הטבעיות דבר לבטלה:

ויכלו השמים וחארץ וכל צבאם

באיר מלות הפרשה

אלהים ביום השכיעי פירש בו זולחינו ענין הבשלמה והביאם זה אלהים ביום השכיעי פירש בו זולחינו שנין המאל עם מוחור שיעו שו כיום חום שיטו ולרן וכל לבחם בששח הימים שוכר הנה כל תק המחמר מיחר כי חח' שנשלמו שמים ולדה וכיד פירושי הללמו מענייו חחב וכיד ביום בירושי הללמו מענייו חחב וכיד ביים בירושי הללמו מענייו חחב וכיד ביים בירושי הללמו מענייו מספק עלינו זיהמר שהם היה הדבר כן יהיה חסר נפש כמו וחכל דוד שהרלון ותכל נפש דוד לפי שוה הפועל הוא נקשר עם הנפ' אמרנו לו שוה אמנ' יחלי כשת יפור ותכל נפש דוד לפי שוה הפועל הוא באדם דול האם ייחם זם החבר לבחם החבר החושק מורכב מנוף וכפש כמו החדם ר"ל בחשימש זה החשק לכפש השר ביו החלק מתכו שחפשר שייותם לו החשק והכושף אמנם פשם יחעלה הין בו חלק ייותם לו לבדו החשק כי היכנו מורכב ולזה ייוחם החשק חשר הוא חושק אליו בענחולא הל חלק מאנו ומופן חשקו ביו' השציעי מלאכתו השר עשה הוא שהוא חושק בזה הסידיק המישכנ חשר לעולם השר הוא השם יח' בחופן מה כמו שוכר הפיליסוף במה שאחת שהשם יחברך הוא נימום הלמלחו וסדרם וישרם עם מה שכבר ביחרנוהו מנור בספר מלחמות ייי והוא חשר ממנו השחלשל המליחות רולה לומר שכוה הסדים בספר מבחמות המוסכל חצל ה' המציח הפולם כמו שימנית הפועל הכלי מהסדור המוסכל אשר בנפשו כאלו תחמר שהנגו יעשט שכשה ביות נברא העולם אמרו שהעולם הל הפולם המלא רבותי ז'ל שאמרו שבקלת שם הם"ח נברא העולם אמרו שהעולם היצור וממכו אל זה מה שהמר הכהוב כיביה מיצור כברת בה ה ומשוכם משל ומסכי למתת כבר תבין זה כשתהבוכן בתה שבימרכי כעולמי "וזה נפלח מחד ומסכי למתת כבר תבין זה כשתהבוכן בתה שבימרכי ביותר בתוחה במים ביותר בתוחה ביותר ביותר בתוחה בתוחה ביותר בתוחה בת מוכמי ווט נפטר מלחמת י"י ווה החשק השר לה'יתע'בוה הסדור המושכל היה מום העניין בעני היות ממיד ובזחת ההשנה יהיה נשמר זה המליחות על ענייכר סבה שיעיניו וכי שיפליג העיון בחלהיות וזה כי השכלים הנפרדים יחשקו גם כל כמו שהתבחר למי שיפליג העיון בחלהיות וזה כי השכלים והצירה והתרליות נישינים ב להדמות לבורחם להיותו הולך מהם מהנך הפוצל והכירה והתבליות ויש בו מז בסדור לפי מדרבתם ויחשקו לעשות לפימה שיגזרהו הסדור ההוא לפי מה שכח ד להם השם יח מהפעולו' בהשלמה העולם ובשמירתו ויחנועעו הגלגלים בעבור זה הליור באופן אשר הם מתכועעים בו וישלימו בזה כל הכמלחות :

ביאור דברי הפרשה

אחר שכבר זכר מדרגות הבריחת בשלמות חתם מהמרו שכבר כשלמו באלר הששה ימים השתים והחרן ומה שבהם מן הנמלחות ולפי שוחת הפעולק אינה במדרג' המלחכה אשר נעשה אנחנו באומנו' שלא חלטרך אלא הפיעל חחר ההשלמה כאלו חאמר הבית כשיבנה כבריתקיים ואם נעדר הבינה אבל היא נריכת אל הפועל תמיד יעמידנה וישמרנה כמו שהחבאר באלהיות הנה זכר שביו השביעי חשק השי"ת השדור המושכל חשר לנברחות שהחשק ההוח הוח שבת קיום המניחות כמו שקדם ואו שבת מכל מלאכתו אשר עשה ר"ל שלא כלשרך אחר זה לחדש הכמלחות על זולח המנהג הטבעי והנה נתיחשה ליום השביעי זהת ההשב' והחשק חשר הוא סבת קיום העולם על ענינו אחר שנברא כי היא במו מדרגת שביעית

לבריאה אכל היא המדרגה היותר נכבדת : אמרו בביר משל למלך שעשה לו חופה סיידה וכיירה וליירה מה היתה החופה חסרה כלה שתכנס לחופה כך מה חיה העולם חסר שבת זרבנן אמרי למלך שעשה לו טבעת מה היתה הפרה חותם שלך כך מה היה העולם ַדְרָמֵי בֻיה וּקְרָאיַת־שְּמֵיָה שֶׁת

וֹתְלָתְיוֹ שְׁנִין וּמֵירת: נַתַיָּא־שָרת

וַחַנַאַ־־שָׁת בַּתַר דָאוֹלִיר יַת־אָנוֹשׁ

תַמְנֵי מָאָרוּשְבַע שְנִין וָאוֹלֵיר כְּנִין

וֹבְגָן: וַהַּוּוֹ בָּרֹיוֹמֵי שִׁיֹת חִשְׁעַע

בּאָרה וְתַרָּתָא עַשְׂרֵי שְׁנְין וּמִית :

וַתַיָאאָנוש תַשְעין שְנִין וָאוֹלִיִריַת־־

קינו : וַתַיָּאַ אָנוֹשׁ בָּתַר רָאוֹלְיִרוַת״

קינן תַּמְנֵי מְאָרהנַחֲפֵשׁ עשׁרִי שְׁנִין

וְאַוֹּלְיָר בְנִין וּבְנֵן : וַתַּוֹוֹ בָּל־יוֹמֵי

אָנוש הְשַּׁעְמָאָה וַחֲמֵשׁ שְׁצִיוּ וּמִית:

וַחַיָּאָ קִיגָן שַּבְעִין שְעַן וָאוֹלֵיד יַת־

בַּוְתַלַלְאֵל : ַ נַתַוּיָאַ כִּוֹיָנוֹ בָּתַרְדְּאוֹלְיֵׁר

יַרת־מַהַלַלְאַרד הַּוּמְנִי מְאָרדוֹןאַרְבְּעִין

שָׁנָיָן וָאוֹלֵיִר בְנָין וּבְנָן : וַהַוּוֹ בָּל־

יוֹמֵי קִינָן חָשַע מְאָרה וְעשְׁרָא שְׁנִין

וחיא מהַלַלְאֵר בָּתַר דְאוֹלִיר

זרולנו שפנו פארו ותלתיו יפגיו

וַחֲכֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיר יַתּיָירֶדּ

ומירג:

וַחַיָּא מַהַלַלְאַל שְׁתִּין

ראונה ב' ופי' נשי

למך : בנות בוטחו': וילד ב' נסי' וילד לחברתי יוילד זקיני': ותקר' את שמוי'ופי כו'במסר' ובת': שת ד' קמצין וסי' כו׳ במסרורבת' ולי וגלהי י"א וסי' כו' במסר' דבת : מאז ג' חסר וסי אחרי הול דו את שת אחרי הולידו את נח ארץ איכע טאת שקל: ויולד מל כולהן כולהו בטעם במ"א וישא לו יהודה נשים שתים: בנים ובנות כל קרי' כגים ובנורז במ"א : ויולד בנות בנים וישא לו יהורה נשים שתים: ויהיו כלימיז' בענין וסי ייהיו כל ימי אדם זיהיו כל ימי שת ויהיו כל ימי אנושי ויהיז כל ימי קינן ויהיו כל יפני מהללאלי ניהיו כליטיירד : ויהיו כל ימי מתושלה ויחי שת ד' בטעם יוסי'שילנע שתי ירדי למך נח עבר:

מ"ע ספורנו שמען קולי נפי לחךי לותק

של יבון: חמרתי בחסבר לערי: הרבתי לפועי חבלחי בענחו מחש שהיה ההרוב אבי בנילה לתכנותו שהיתת החבור בעלמי ממש במת שהיה סהרוג בני: ולמך טנעי' ושנעה שיהיה הזער שחנטער על זה כל ימי הרנה יותר חן הנער שהנעער הין על היותו נע ונד וזה כי הנטער לחך ול יחיו של שהרג את פין וקנו ותובל קין בנ כפי מה שכח בקבלה חז היחל לקרם בפס ב׳ חו התחילו לדיקו הדור לדרום לר.ים חת פס ה'כעניו וינכי שם בשם הי אל כולם כי הולרכו לפתור זעות עוכדי ע"ושהתחילו או כדברי רו"ל: זה ספר תולדות חדם זם פפר תולדות וקורות העים החנושי: כדמות חלהים עשה חותו נעל נחירת לפינן כבהכעיםו דורותים לפני החל ית' נענפו: ויולף בדרוחו וולחו שהיה לדים מן הראשונים כי גם אבל לח שקרינ פה שקדמי היו 10.1002

לוטש - כמו מחדד וכמוהו ללטוש איש את מחרשתוי ודע כי ויאמ׳ לחך מאוחר בפרש׳ וכבר הזכרתי כמוהם שנים וכמוהו ויקח האיש כזם זהב וכן אמור אל בני ישראל אתם עם קשה עורף וכן ואחחנן והטעם כחש'אמרו חכמינו כי עדה וללה נמגעו כיפחדו להוליד בכים בעבור שיהיו שביעיים לקין ויהרגו או ימוחו ועל כן אמר למך לנשיו אני הוא באמת השביעי ואם

יפלעני אדם שהוא גדול או ילד עַבְּחוֹן דְּבֶרֶתְ־יָרְעִי־ְעַבִּיתְרוֹ נְחָשָּׁא יעש'לי חבור יחו הרגמיו יומלת הרגתי תמורת חהרוג וכמיהו וּפַרוְלָאוַאַחָתִיה רְתוּבַל־קָין נַעַטַה נתתי כסף השדה חשר לקחתי וַאָבַבּר הַבֶּרְ הַנְּשׁוֹהִי עָרָה וְצִלָּה שְבַעוּן מיד החמירי ורבי כמוה' וחם עד שבעתים יקס קין לחדעד י י גברא קטלית דבדיליה אַנא סביר שבעי ושבעה בעבור שהיא הרג בזדון וחבי לה הרבתי והטעם חוֹבִין וִאַף־לָא־עוּלִיפָּא חַכּּלְיִרה שאמר לנשיו כי ככר בשלה רָבְרִילֵיה יִשְּׁהֵיצִייוַרְעִי: אֲבִייִשׁהְיּעָה הַבְּרִילַיִה יִשְּׁהְיצִייוַרְעִי: אָבִיישׁהְיּעָה הַ הגורה על קין ובאמת כי בני ַדָּרָין אִיתִּלִיאוּלָקווּ וְהַלָּארְלֵבֶיה בְּרֵיה לחך וכל זרעו מתו במבול ולח כבח לקין שם מחמם החיו יוסע שַבעיוושבעא: ויבעאָבָם עוריַת־ חחח הבל במקומו . ודקדוק אָתְתִיה וִילִידַת בַּר וּלְרַרדְיַיִת־שְׁמֵּיִת הוחל מפעלי הכפל ולולי היות החי"ו מהגרון היה נדגשוהות מנורת תחלה והטעם שהחלו <u>הַלַף הַבּר בַּלַ</u>מְלַיָהקוֹן: ולְשֵׁחַ אַף־ להתפלל ואלו היה מחלול היה הוא אחיליר בר וקלא יחרשפיה השם סמוך אל המלה: זה ספר אָגָוֹשׁ בָּבֵן בִּיוֹפוֹהִי חָלוּ בְּגִי־אֶנִיּשָׁא תולדית הדם הכנים ובני בנים שהוליד רק הוא לא הולידוהו אב מַלְצַלָּאָה בִשְּׁמָא דַיַיִּוּדֵין מַפָּר תוּלְבַת ואם רק בדמות אלהים נעשה 🕝 רנינימי אָדָם בִּיוֹטָא דִברָא יִי אָדָם בּדְטָות ומה פעם להזכי' ויוליד בדמותו אַרֹהָים עָבֶר יָתִיה: דַבָר וְנוּקְבָא בצלמו שנחובו השם כחחולד' להוכיח למותו עד שידת 'מעשהו בָּרָאגָון וּבָרֵיך יַחְהוּווּוּקּרָא יַת־שִּׁמְחוּוֹ לעליין ולא הזכי'כן על קיןיהבל־ אַבָּם בַּיוֹטָא בַּאִחְבַרִיאוּ: וַחַיָּא אָבַם גם לא הזכיר כמה שנים חיה מְאָחוֹתְלֶתִיןׁ שְׂנִין וְאוֹלְיִד בִּרְמוֹתֵיִת קין וכן כמה שני' היה כשמוליל בנו חניך בעבור שנמח' שם הבל גם קין במבול והזכיר הריג' קין זָהַנוֹ יוֹמֵנ אָדָם בָּחַר דְאוֹלִיד וַת־שַּׁת להראות לדק השם ואם האריך חפו הענישו בסיף כסעם ונקה וַהַוֹוֹ כָּכִי־יוֹמֵיִ אָרָםֹ רְחַיִּתְשׁׁע מְאָרָה לא יכקה:

חזקוני

ויאתר למדלכשיו מתיך דבריו שאת' להן שמען הולי אכו למדין שהיו לו מורת רות ואומ'להן אינכן שומעות לי וכי איש הרגתי לפלעי בתחיה האזכה: כקוד בלר"י כי שבועתי"יוקם קיןי כי אפי'קין שהרג מאחר שנכנע כגזר על הרגו להנקם ממכו שבעתי׳ וכ"ם אכי שלא עשיתי עפכןרעה מימי חם תתלהגו עתי שלח כהוגן חנקם מכם י שבעים ושבעה י כאופרש"י שהיו נשיו פורשות ממנו משקיימו מצות פריה ורביה לפי שנגזר לכלום זרע קין לז'דורו'אמרו מה אכו יולדות לבהלה למחר בא המכול ושוטף הכב חז"ק הרי דברי אלו סותרים את אנו ח"כ לח פירשו ממנו בשביל כליון הזרע לה י"ל כסבור'היו שהמבול בח לכלות דור שביעי לקין עהם בניו של למך וה ולא הכיכו במה שראו בהילטרלובין שלהן שטינו בין למד בכי של מתושהל ובין למך בן מהושלם וזהו שפרש"י לחלחר וזה ק"ו של ששו" כל לשונו של פרש"י החר סברהם כלומר אם כדבריו של למך שהק"בה ווחרן כ"כ אינו נפרע מן הרשעים ואינו מקיים את דברו שבזר להביא עליה 'את המבול' ותקר 'את שמו שת'י אבל למט'הואיל ובא לו הכתיב לפד' סדר תולדו' הדורו 'ככון לכתוב קריח'

השם על אדם י שתי שממכו נשתי הצולם לשון וישת עליהם חבל והרחשוני׳ שבחו מדין הלכו להבודי ויקרח חת שמו חנושי ד׳ דברי'נשתנו ביתי אנוש ההרים. נעשו ברושי'והתחיל המתתרחיש. זגעשו פניהם כקופין ונעשו מולין למזיקין. פו הוחל כתבטל כמו לא יחל דברו - זה ספר תולדות אדם אחר שנולד שת שממני הושתם העולם חוזר לו לכתוב יצירתי של אדם לפי שהוא היה ראשון ואחריו כל חולדותיו מדור לדור: ויבר'את שמם אד'י לדעתו של אדם קראו כדאי בתנחות' ובשוחר עוב א"ל הקב"ה אתם מה שמדא"ל כ"ל שהקר ה הדם שובר אתי מחדמ 'והכי מה שמי ה"ל כהה לך שתקר'יי שרחה הדון כל העולם וכן הוח חומר הני זו' הוח שמי ה ח שמי שקרא לי חדם הרחשון פרשה זו כשכי בשביל קריחת השם: ויולד בדמוחו בצלמו . אבל כל ק"ל שנה שהיה פרוש מחשתו היוחות מחחממות ממכולא הוליד בדמותו בצלמו רקרות': ויהיו כל ימי אדם תפע מחו' שנה והי'לחו בלחצי 'מחש מלח חפי' יום חחד בשנ' חשוב שנה וכן כולם: וימת בכל הדורות עד נח כתיב הכי להודים שנקנשת עליהם חיתה בעטיו של נחש ומנח ולילך לח חש:

לומש כל חרש כחשת וברול . מחדר חותכות כחשת וברול כמו ילפוש עיכיו לי חדש אינו לשין פועל הכה לשין פועל בצ"רי שהרי נקוד קמן קטן וטעמו למטה כלו'מחדד ומצחלח כל כלי אומכות כחשת וברול: נעמה היא אשתו של כח בבראשית רבה שמען קולי : שהיו נשיו פורשות ממנו מחשמיש לפי שהרג אח קין ואת חובל קין כנו שהי לחך סומה ותובל קין מושכו

למש כַל־הורשנְקשׁת ובַרוֹלֻנוֹאַחוֹת לי יים ואמילאכיו למשוך בקשת והרגו הובל־בַקון נְעֲמֶה: וַיאמֶר רֻמָּרָ ַלְנָשִׁיו עָרָה וְצִכָּרה שְׁבַעַן קוֹלִי **נְשֵּי** ַלְמֵךְ הָאָזֵגָ**ה אַמְּרֶתִוּ בִּיאָישׁ הַרַּגַתִּיֹּי יֹ**בּי 'מַלָּי נְשֵּי לַמֵּךְ אָצֵיחוּ לְמֵימִרָי לָא־ לַפּּצְעִיוְוֵלֵר לְחַבֶּרְתֵי: כִּיְשְׁבְעָתַוִם יַקַם־קָיַן וְלֶפֶרְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה : וַיֵּבַע אַרֵם עור אָת־אָשְׁתוֹ וַתֵּלֵרבְּן וַתְּקְרָאַ אָת־שִּמְוֹ שֶׁתְ כִּיִ שֶּׁרְתַ־־־רֹי אַלהִים וָבֵע אַחֵר תַּחַת הַבֵּל כִּי הַרַגִּוֹ בַּוו: ולְשַּׁתַ בַּם־הוּצֻׁמֹ יַכְּרַ־בַּוניַקְבָּא אָת־שָׁמָוֹ אָנָוֹשׁ אָוָ הוֹחַלֹל לִקְרָא בִשְּׁם כּנֹּפּ מּנּי נֹשָׁת אַרֵי אֲמָבַרֹּת יְהַב לַיְיֵי בַּר אוְחַרַן יַתנַה: ם זָה " מַפַר הְוֹלְדָרתאָדָם ביום ברא אלהים אָרָם בּרְטִית זַבֶר וּנְקַבָּת אַלהים עשָרה אתו: בָרָאָם וַיִּבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמַם אָרֶם בַּיִום הַבָּרָאָם: נַיַּחָי אַרַם' שלשים ומאַרלשנרוניוֹלֶרבּרמוֹתוֹ בַצַרֶמוּ וַיִּקְרָא אָרַת־שְׁמוּשֵׁת: וַיּחָיוּ יְבֵי־אָדָם אַחַבִי הוֹלִידָוֹ אֶת-שֵּׁח שמנה מאח שנה ויולד בנים ובנות: ניהור כַרשׁ־יִמֵי אָרָם אַשֶׁר־תוּי תִשַּע בַאור שָׁנָח ושַׁלַשִּים שָנָחניַפָּת : ם נוְחִי־שֵׁחֹחָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַרָ שִינִייּ תַּמְנֵי מֵאָרה שְׁנִין וְאוֹלִיר בְּנִין וּבְנָן שַׁנָהְוַיִּוֹלֶר אָרת־אֵנְוֹשׁ: וַיִּחִי־שֵׁרת אַחֲרֵי הָוֹלִירָוֹ אָת־אָנוֹשׁ שְׁבַע שׁנִים ושמנר באות שנה נוולר בנים יישור באווו מארותבש שניון אוליר ית אנוש: וַיְהִיוֹ בָּלֹ־יִמִי־שָׁרוֹ שְׁחֵיָם י׳ בעניון ובנות: יַעשַׂרָה שָׁנָּח וּתִשַּע פַאָוֹת שָׁנָה וַיָּפֶּח: וַיְחִי אָנִוש תּשְׁעֵים שַׁנַה וַיָּוֹלֶר אָת־קִיגָן: וַיִּחַי אַנוֹש אַחַבּי הוֹלִירוֹ אָרוֹ־בַּןינָן חֲבַשׁ עִשְׂבֵרוּ שָׁנָּח ושמנרו מאורו שנר ניולר בנים ובנות: וַיְהִיוֹ כָל־יִפֵי אֱנוֹשׁ חָמֵשׁ שַׁנִים וּתִשֵּׁע מֵאָוֹת שָנָהְ וַיָּמִרת : נוָתוּ בַּוְיָגוֹ שִׁבְעִים שָנָת וּיַוֹבֶּיר אָת־מַּחֲלַלְאָל : נַיְרוַי בַּוְיָנוֹ אַחֲרַיּ הוֹרִירָוֹאֶת־מַחֲלֵלְאֵל אַרְבָּעִים שָּנָה ואַסגַּוּה מֹאַוּה אַנְּנֹב נֹוֹנְבֶּר בַּנִים ויהיו כל ימי קינועשר ובנות: שַנִים וּתִשַּע מָאוֹת שָנָתְנִיפָת ם ניָתַי מַהְלַרְאֵל חָמֵש שָׁנִים

ויתהלך

רכבג

מכד שבת זוה מחמר בפלפ מחד לפי מה שרצהו כי בליספק מה שחמרניהו בא יחכן שיאח'על הזמן אשר יכללהו יום השב׳ כי חיננו הולך מהלך השלמות והתכלית מהנברחות כמו

בהמשילו וכחשר התישב לכו זה הפירום הכה חפש שכפרש ויכל שהים משכיין ההשלמה ויהי הכל אל מקום אחד עם הפירוש הרחשון ווה כי זאת ההשלמה אמנם היא במה שיהמיד העם ית' בהחלים הכמלחות בחופן שהם עליו וזה חתכם יהיה תמכו במה שיושפע חמכו חמיד על החופן בזכרניוהיא כמו מדרגה שביעים לבריאה ולזה נתייחסה ליום השביעי ולהורות על עניין חדוש בעולם ובחופן אשר יחחייב בו הש"י זה העציחות אחר שבראו בירך להים את יום הזה וקדשו ווה המנם היה כשכתן החורה באמרו כיששת ימים עשה יי'את השמים ואת הארן וגי' : על כנברך שָּהִים את יום בשביעי וקדשו כי היתה לו מכוחה עכל מלחכתו חשר ברח לעשות המניחות המיד מל שניינו כמו שקדם ורחוי שלח נעלם מדוע לח נקרח הש"י מכל מה שקד מספור מעש ברחשי בי אם שהים ובמה שבה אחר זה כקרה יי׳חלהי לולה בדברי נחש וחוה עד עניין קין והבל ומענין בין והבל עד פיף הפרם 'נפרח יי'וחחר זה נקרח לפעמים חלהים ולפעמים יי'כיזה בלתיחפש' מלא יהיה לענין כמוזה המאמר השלם יונאמר בימה שתנורהו החכמ 'האהית שיהיה הוא מה בהמציחו הש"י בששת ימי ברחשית כי מה שנהיה היה כפי הסדור המושכל לש"י מענין התליחות

וָשַשֵּׁיםשָנָתוַיּוֹלֶר אָת־יַנֶר :

מהקלאר אָחַני הוֹלִירוֹ אַרוֹנִירד

שְׁלְשִׁים שָׁנָחוֹשְׁםנֶרְה מֵאָוֹרוֹ שָׁנָרִוּ

משר יתכן שישתלשל הפכו כשרלהו השם ולוה התרו רו"ל שהעולם נכרה בעדת הדין והנה תפלחם שיקרחו מידת הדין מה שיחות הל עבע התליחות ומידת רחמים מה שיעשהויי׳ על זולת המנהצ במבעי להשגיח על עוכש חסידיו ויראיווכאשר התישב לכו זה בחמר כי הש"ית ואם אחד פשוט בחכלי הפשיטות הנה יתואר בשני אלו השמות ר"ל יו' אלהים משכי צדדים מתחלפים וזה שמלד עלחות: יתוחר בשהואיי׳ כתו שאמר זה שמי לעולם והוא השם המור'על עצמותו חשר לא ישתתף עמו זולתו כי הוא מורה על עניין היוב המציאות הש"ר"ל שמציאותו הוא מלד עלמותו ומליאות שנים בשבע מחכו כחושית בחר בג"ה בפרשת וחלה שמות וחלד מהשיחכן שיושפע חתכוזה החליחות וינהיגהו בהנהגה התתוקנת בתכלית מה שחפשר נקרח שהים ולפי שהחר שנשלמה הבריח? בששת ימי בראשית הספיק לזחת הפנהגה אשר ינהיג בה בעולם השיגועלמיתו כמו שקדם אשר זחת ההשבה היא עלמותו נקרא יי כמו שהתבאר למי שעיין בספר הנפש ובחכמות האלהיות הנה בשטו " כן בשם חשר יורה על עלמוחוועל זרת ההשבה יחדולוה קדאויי אהים וכבר חמרו בכ"ר שהות מוכיר שם מלח על עולסמלח זוה מחד כחות למה שוכרנוהו ומזה הלר יתבחר שכבר שב בקו מיותו בשם מותה עליו דו מה שיורה עליו שם שהים כי הכל עניין אחד וות כי מצד השיבו עלמו אשר זאת ההשגה היא עלמותו נקרם יישהים וואת ההשגה מספקת בקים המציאוי בל עבייכו ומצד השיגו הסדור המושכל אשר לנמצאות יתואר באלהים כי בואת ההשג'תשלם ההנהגה המחוקנ'למליאות וואת ההשגה היא ג"כ השגת עצמותו כמו שקדם ולזה נקרא אחר זה פעם בין ופעם אלהים' הנה זה הוה מה שנרחה לנו בזה המקו והוא נפלא מאדומסנים ללשוןהחורה ולאמת בעלמו ובכאן נשלם לנו הביאור המסני לאמן התורה בכל מה בבא במעש בראשי"י ישתבת ניתע׳ הצור המנלה לכו עמוקוחיו ברוב רחמיו ומסדיו על כל ברכה ותהלהי וראוישלה נקצר פלתת תודה לקודמים במה שדברו במעשה ברחשית כי הם והם כמצחו רחוקי׳מ אד מהכונה אשר בת מות המה שבי מה בב המורה בספרו הנכבד מורה הגבולים וכחכם ר' אברהם א"ע בפירוש החורה הנה הסהיו שבה באופן מה להעמידנו על האחת בזה והולם השלמו׳ הבחתר בקידוש בעולם והחרת הפפקות הנופלום בו מדרך כציון היה מפנו בפסר בלחתרת יייולה רחינו בכחן לוכור דבר ציה ביילערך זה לחהבר הרעדלם

שען וכיון שידע שהוח קין זקנו הכה יוֹן כ"ו כף חל כף וספק חת בנו ביניהם נים והרגו והיו נשיו פורשות מתכו והיה מפייםן שמען קולי להשמ' לי לתשמים וכי חים חשר הרגתי

כלומר על ידי חבורתי בתמיהה והלא שוגג אני ולא מזיד לא זהו פלעי ולחוה חבורתי: פלע י מכת תרב או חזנפר אורה בלשון לעז: כי שבעתי' יקס קין שהרג מזיד נתלה לו עד ז' דורות אני שהרגתי שוגג לא כ"ש שיחלה לי שביעיות הרבה שבעים ושבעה לשון רבוי שביעיות אחז לו כך דרש ר' תנחומה ומדרש ברחשי רבה לא הרג למך כלום וכשיו פורשות ממכו משקיימו פריה ורביה לפי שנגורה גורה לכלות זרעו של קין להחר שבע דירות אחרו מה אנו יולדות לבהלה למחר המבול בא ושוטף את הכל והות חומר להן וכי חים הרגתי לפלעי וכי אכי הרגתי את הבל שהוא איש בקות וילד בשני' שיה' זרעי כלה בחותו עון ומה קין שהרג כחלו לוז' דורות חני שלח הרגתי לח כל שכן שיחלו לי שביעיו הרבה וזהו ק"ו של שטות א"כ אין הקב"ה גיבה את חובו ומקיים חת דברו: ויוע חדם וגו' בח לו למך אכל חדם הראשון

וקכל על נשיו אמר להם וכי

עליכם לדקדק על גזירתושל

מקום אתם עשו מלוחכם והוא

יעשה את שלו אמרו לו קשע

ענמך תחלה והלא פרש'מאשחך

זה מחה ושלשים שנה משנקנם'

מיתה על ידך מיד וידע חדם

וגו'ומהו עוד ללחד שנתוספ' לו

תחוה על תחותו בכראשי רבה:

או הוחל לקר׳ את שמות האדם

וחת שמות העלבים כשמו של

בקב"ה לעשותן ע"ז ולקרותן

חלוהות: זה ספר תולדות חדם

זו הית ספירת תולדת חדם

ומדרשי אגדה יש רבים: ביום

כרות ונו' י מניד שביום שנברת

ורחה חת הין וכדמה לו כחיה

לפנעי הו'נהרג וכי חני פלעתיו

מזיד שיהח הפלע קרוי על שתי

וילד אשר הרגתי לחבורתי נהרג

הוליד: שלשים ותחת שנה ע"כ ם ר'מן החשה: יבילהו זה הספר וחהנה נתחיל לבאר שנמשך לזה בחורה מספור סודות החציאות ואנחלו מחכללים תחלה אם לא ימלאו דברינו מסבימים ללשון התורה במה שקדם לנו מהביחור לפי פשוטי הכחובים על החופן שנמלחו מסבימים ללשון הענינים הנמשכים לזה הושמו בתורה נעלמים מאד במשלים חזקי ההעלם וההסתר:

והתכלית המכוון בי לפי הנרחה לנו הוא להודיע הכלים אשר נחן ה' ית' לחדם להגיעו אל ההללחה הנפש אשר בה יהיו לנו אלו החיים הנלחיים ואנחנו מליעים בכאן הלעה מקפת בכל חהשיכללה זה הספור הנחשך לזה עד פרשת והחדם ידע חת חוה חשתו וזה שכבר התבחר בספר הנפש כי השכל ההנושי ערום בחחילת הבריחה מכל המושכלות חשר ישיגם ושהשכל הפיעל הוח

השפעה ישפיע לו המושכלו' באמלעו' החושם והכח פדמיוני והכח הזוכר וואת ההשפעה משר ישפיע לו בהודעת סודות המניאות העמוקים תדנוה לכרק או ללהט החרב המתהפכת שיולן פעם ויעלם פעם מפני קושי הגעת ההחכורדות השרילטרך לשכל האכושי מבין שאר כוחות הנפש כזה האופן מההשנ' כמו שביארנו בביאורינו לשיר השירים ובבר זכר זה הרב המורה ג"כ בספרו הנכבד המורה נבוכים וכבר ציחרנו זה ברחשונה מחלחתות י"י שההללחה שחגי'לחדם בהשכילו מניחום הנחלחו' וסדר וישרם כפי מה שאפשר לו ושבזה האופן יחיה שכלו החיים הננחיים ויותר תה שאפשר שיודע לי מסודות המליאות הוא מה שבוה העילם השפל י ר'ל הסדור המישכל חשר לו וחולם בשמים ומה שעליהם במדרנה חהיה השגתו חלושה לרוחק מליאוחו ממליאותם בעלם וכמקום וכבר התבאר בספר הנפש שהכח המדמה והכח המתעורר יגיע הב"ח אל מה שיחניעע אליו או ממנו וזה המדמה כברילייר דבר מהדברים המוחשים ויתעורר כח המתעורר מהליור ההוא ויגיע הכ"ח אל שיתקרב למוחש ההוא אשר ליידו הכח הדמיוני או שיברח ממנו ולפי שבוה האופן יקרה לאדם שימשך אחר ההנאות הגופיות אשר הם החרחיקות אותו משלמותו הנה יהיה הכת המתעורר הוא ילד הרע והכח הדמיוני הוא המנהיגנו הנה כבר התבאר לך שהכח בדמיוני הוא כלי להגעת השלמות לאדם והוא בעינו כלי להרחקת השלמות אא שוה אתכם יהיה מלדדים מתחלפים המכוון בו בילירתו הוא ההגעה אל השלמו' ומבואר **ג"**כ שבכאן השנות אכושיות איכן לאדם במה שהוא אדם אבל ישחתף בהם האופן מה לכיח והוא השנת הסוב והרע כאו תאמר ידיעת הערב מהדברים והבלחי ערב אשר הוא טוב ורע אצל הלת האנשים והמועיל מהם והמזיק והנאה מהם והמגונה כי על כל אלו הדברים יאמר הסוב והרע לפי מהשיראו האנשים עד שקלתם ישים הטוב הערב והרע הפכו וקלתם ירחה שהטוב הוח הכבד והרע הפכו וקלחם ירחה שהטיב הות הנציח והשררה והרע הפכו וקלחם יראה שהטו' הפעולות היפוח והרע הפכם כמו שנוכר בספר המדות : הנה חלו הדברי' ואם הם מגיעים לאדם בחופן מה מהשכל באמלעות החושים במו העניין בשחר ההשגות האנושיות הנה לא יגיע בקניינם לחדם ההשחרות הנפשי המכיון בו חבל חולי ירחיקהו ממנו וזה חם נמשך בדברים הערבים להנחה המגעת לו מהם אם מלד שיכלה זמנו בחקירות אלו הדברי ותמנע ממלו ההשלה בנימום הנמלאו ופדרם וישרם אשר לה חהי' ההללא האמיתית במו שקדם וחולם חמר שכבר ישתחף בחלו ההשגות בחופן מה לבית כי השגת הערב והבלתי עדב חחלא משוחפת להרבה בב"חוכן חחלא בקלת הב"ח ההשנה התועיל והמויק עד שהר יברחו מהדברים המזיקים להם ואם לא קדם להם הרגשה כברוח אפרוחי התרנגולים מהעוף האיכל אותם והשה מהואב ויקרבו אל הדברים בַּתִּיעִילִים כחו שחחלא בחולדה שכאשר נשכה הנחש חלך לעשב אחד בעל קוצים ותגלגל עליו כדי שינקב עורה במקומות רבים ויצא ממנה ארם הנחש וכן תמצא בסנונים שכחשר ינקרו שיני אפרוחיה חבקש עשב הסנונים אשר הוא מועיל לוה תועלת נפלח ובכלל הנה מה שתמל'מזה לביח הם הרב' זכן תמל' בקנת הב"ח השגת ההגוכה והנחה עד שיחתרו שהסום לחיבה על חחו והגחל לה ישתש בפני כל בריה והתרנגול לא יוקק לתרנגילות אם לא פייסה תחלה ולהיות דעות האנשי מתחלפות בעניין הסיב והדעזה התופן מהחלוף עד שהסוב אלל קלתם הוא זולת הסוב אלל קלחם יחחלפו חכונות האנשים חלוף רב כי כל חחד מהם יבחר כמה שהוא טוב מנלו כמו שנוכר בספר המדות ומבוחר גם שנקבח החד' חחיחד מבין שחר הנקבות הב"ח שהיח כברחת לעבודת הזכר בחשר ישלם לו הפנחי להשתדל במושכלו 'להניע אל הללחתו ואולם נקכות שאר הביח לא ימלא בהם זה היתרון לוכר על הנקבה

הנה והו מה שראינו להליעו קידם שנכנס לביאור זאת הפרשה וכחעט שכל ענייני זאת הפרשה מבוארים בו: וברנח נחחיל בביחיר מלות זחת הפרשה חשר כחו בזה הספור " לנפש חיה

ר"ל לנפש אשר ימלא בם החיות והקיום בעלמותה מה שאין כן בנפש בחר הב"ח כי היא ההיולאנות ולוה היא נפסדת. בהפסד החומר ואולם נפש החדם היא נבדלת באיפן מה כמו שביחרנו באל מתלחמות יי׳ומזה הנד היה מפשר בה שתשחר קיימת בהפרדה תן החות' ומפני זה תרגום חוכקלום ע"ה לנפש חיה לרוח ממללה הורה כזה שהו'תואר לנפש המדברת אשר בה החדם ארם ומזה הענין ג"כ לחמרו כל חשר יקרא לו האד׳ נפשחיה הוחשמו וזה שמה שקרת חדם מהשמות חין הרצון בו קריחת השם לפי הסכמת הלשון לבד מזולת שיורה על מהות זה השם הנקרח כו חבל הרצון קריחת השם המורה על מהות דבר ודבר והשמוח חשר זה עניינס הם הנדרי אתרו בכ"ר בשעה שבא השם לכרא אדם הראשון נמלך במלאכי השרת אמר להם נעשה אדם אמרולו אדם זהמה טיבו אמר להם חכמתו מרובה משלכם הביא לפניהם עופות ובהמות וחיות אמר להם זה מה שמו ולא היו יודעין בעבירן לפני אדם ואתר לו זה מה שמו ואמר זה שור וזה חמור ווח סום וזה במל ובו כבר הורו לך פקריאת אלו השתוח חבמה נפלאה ואם היתה קריאתם לפי הסכמת הלשין לכד לה תהיה בוה חכמה כי כבר היה יכול לקראת באי זה שם שירנה במלו תחמר שכבר היה מפשר לו שיקרם לשור חמור זלחמור שור לפי הסכמות ומה שהוח בזה התוחר לה יהיה יחוד השם לנקרה בו חכמה חבל כחשר הנחנו השמות ההם על מהות הדברים הנקרמים בחלו השמות היה בזה מהחבמה מה שלח יעלם באחד מבעלי העיון י ולוה יחסו ז'ל קריאת חלו השחות לחבמה כפלחה וחמ' שכל מה שיקרת החדם מהשמות בזה החופן יהיה השם ההות נפש ימניו בה החיות בעלמותה כי השם ההוא היא מושכל הדבר הנקרא כו ואלו המושכלות בשהגיעו בחדם הם כנחיו 'כתו שביחר' ברחשוןמתלחמות י"י גם הוח רמו חל השכל ההיולחני ולופן ההמשל בוה שכמו שימלחו בגן בלמחי׳ חשר הוח כחיי עליהם בכח כן ימלחו בשכל הפיולחני המושכלות חשר הוח כחיי עליהם בכח וכבר נכפל ההחשל בזה החופן בשיה השירים כמו שביחרנו שם י ובדברי דו"ל חמלה ג"כ זה ההמשל חמרו בסני מחגיגה פרק אין דורשין ' ד' נכנסו לפרדם וכו'זאמר ה' נספו כי בזולת זה לח יהיו הלחמים כו בכח קרוב והנה הודיענו כזה המחמר שהשכ' ההיולמני היה במדרגם העדד וקכם הנמור אבל הוא לורה ידבק כה זה הכח ולואת הנורה היה בחדם מה מהוח וחומן בפינות זה הגן שהוכנו לו כלים להשגת הלברים המוחשין אשר בהם יגיעו אנו המושבלום בספע השופע לו מהשכל הפועל למו שיגיעו לגן

הנטוע הויח פירותיו בנהר חשר ישקה חותו בחופן הרחוי עדן י הוח רתו הב השכל הפועל וקדחו עדן להיותו תכלית התענוג החסשרי לנו שנדבק בו ונשיב כא בחופן החפשרי לנו וזה החענוב לח ישוער להפלגתו עד שחין יחם לחענובים הגופניים חליו וכבר יהיה זה החענוג לחדם על חכליתו חחר המוח ווה יתב כב מהערבו' והחעמוג חשר נשיגהו חנחנו במה שנשיג המושכלות בהיוחינו דבקים בחומר אשר לא ידבק בנו כי אם זמן מועם מאד לקושי השמע השפע כחוי הנפש מזל השכל חשר בכו עד שישלם לו כל ההחבודדות הרחוי לו בהשנחו והנה חנחנו כמפת התעמוג ההוא נפלא מאד עד שאין יחם לתעמוגנו הגופיים אליו וכל שכן יכיכה החענוג ההוא בהשנה שחהיה אחר הפרוד מהחומ' יותר חוק להיותו בלחי נפסק ולהיות השכל משיג אז יחד כל המושכלות חשר קנה בהיותו דבק עם הנוף ולזכ נקרא עדן כי התענוג השלם יהית לחדם בדבקי בו כפי מה שחפש' וכבר העירים בו רו ל על זה הביחור חמרו בפרק חלק, מחי דכקיב עין לח רחתה חלהים זולתב יעשה למחכה לו ואמרו קלחם זה עדן שלא שלטה כו עין מעולם ואם תאמר אדם הראשון היכן היה דר בגן וח"ת גן הוח עדן ח"לונהר יולח מעדן הנה כבכר ביחרו לך מה שהעירונו עליו וחולם חמדם שלמ שלמה בו עין מעולם הוח מבוה. שחיכו ביף שתשלם בו העין ועין השכל החכושי גם כן לח יחכן שישיגהו בשלמורכן כמו שביה' במה שחין ספק בו בח' ממלחמות יי'י מקדם : ר'ל מרחשים העכין וילמקיי אלהים מן החדמה הוח מושך עלמו וחחר עמו ופניינו שכבר הלמים השי ית' מן החדמה כל עץ נחמד למרחה ועוב למחכל והלמיח גם כן ממנה בתוך הגן ען החיים וען הדעת טוכורע הען נחמד למרחה וטוב למחכל הוח רכדו להשגת הדברים הערכים כי העץ הוא רמו להשגה כזה המשל ' וכבר תמנא בה החופן מההמשל במשלי חמר על השנת החורה עץ מיים היה למחויקים בה ובשים השירים ימלח זה ההמשל הרבה ועץ החיים הוח שדור המושכל חשר לנמלהירם שהשכל האנושי כחיי על השנתם כי בזאת ההשנה ישיג השכל האנושי החרים מכלחיים אמרו בבראשית רבה עץ החיים מהלך ח'ק שנה וכל מימי בראשית מתפלגין תחתיו . רבי יודין חומר בשם רבי יהודה ביר אלעהי לה סוף נופו מהלד ת'ק שנה חלח קורתו מהלך ת"ק שנה ירצו בזה שעץ החיים הוא הסדור המושפל אשר לנמנחות השפלות ששעורם ת"ק שנה הללם כמו שוכרנו במה שקדם יולופ אתרו שכל מימי ברחשים מתפלגים תחתיו כי מוה הסדור המושכל יחהוה כל ההוכ מהם כמו שיחבאר בחכמת העבעית ובמה שאחר המבע ' ואמנם זפרו זה המליאורם השפל לבד להיות השכל הפועל הוא הסדור המושכל אשר מאלו הנמלאות השפלות כמו שבה׳ במלחמו' יו׳ ולהיום החדם יום׳ כחיי על השנחו מהשנח מה שלמעלכה ממכו ולוה גם כן תמנח שחמרו ז"ל שקומת חדם הרחשון היה מהחרץ ועד לרקיכב ואחר כך נחמעטה קומתו כשחשת וזאת הקומה שיעורה אללם ח'ק שנה ורמני שחדע שעם היות הענין כן חגיעלחדם הנלחחו גם כן כמה שיקנה מן ההשב כד בנמנחות העליונות הכל תהיה ההשנה חלושה חשר לו כהם יותר נלבדת ויותר חשוקה מההשנה החוקה חשר לו בחלו הדברים השפלים וחומר שהוח בחוך הבצ לפי שהגן הוח כחיי על השנחו כמו שקדם י וען הדעת טוב ורע עניכו וען הדער דעת טוב ורש ובמוהן החרון הברית וביחורו השנת הערת והכלתי ערב הכחם והמצוכה והמועיל והמזיק ושאר מה שיאמר עליו העוב והרע לפי מה שיראו האכש --וחלו ההשנו נ"כ בחוך הגן כמו שקד' כי מהשכל החנושי יגיעו בחושן מה בחמל פף החושים והדמיון וכבר אמרו בב"ר שעץ הדעת לא גלהו הקב"ה לחדם ולא עתיד לגלותו ראה מה כחוב וחשה חשר חקרב אל כל בהמה לרבעה אוחו והרגת את החשה וחת הבהמה הם חדם חטא בהמה מה חטחת אלא שלא חהא בהמ' עוברים בשוק ויאמרו זו היא שנסלק' פלונית על ידה אם על כבוד חולדותיו חם הקכ'ה על כבוד חדם עלמו על אחת כמה וכמה יוכבר אמרו זה לפי שכבר אמרו קלחן שחפר היתה שהשינו בחכילתה הטוב המגיע ממנו וקלחם חמרו חאנה היחה והשינו בה מהערבות מה שהביאם לחקור בשוב וברעי ווה החכם אמר שלא נחגלה זה החילן לאלם ולא יחגלה וזה לכבוד אדם הראשון י ועל דרך האמת אע"ש שכבר נשיג העוב והרע באמלעות השכל באופן מה אין ההשפעה בואת ההשבה המכוונת בעלמותה מהש"י וראוי שתדע שעדן הוא מקים מהישוב ולמזרחו היה כמלא הגן אשר בו כל פרי מגדים אמר בעדן גן אלהים היתה וכו׳ כל עץ בגן אלהים לח דמה איו ביופים וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יי׳ כגן עדן החרץ לפניו וזה כלי ממה שיור׳ שזה מקום נמלא בישוב ושהמקום ההוא רעכן ודשן מאד ולזה ג'ב המשיל בו מה שהמשים ומן המבואר ג"ב שמעדן ילא נהר להשקות את הגן ההוא : ומשם יפרדו אי הארכפ צהרות המפורפתות שוכר חשר הם נהרות בדולים ישקו חלק גדול מהישוב לפי מב שבחפרמס משניינס וזה היה מחבמת זה המשל שפשימו הוא דבר נמנא כן וזה מחת שיוםיף העלם והפתר במה שכיון בוה המשל והתפרד הנהרות מהגן הוא משל למים שיושפע מהשכל ההיולאני אל שחר כחוח הנפש כמו שממנו כל ענינם ופעולתיהם זיקחיי׳ חלהים חת החדם יר"ל ששם בחלו הטבעיות שבע ימשכהו לעבוד ולשתוד הגן בדרך שיולים פריו וזחת העבוד׳ והשמיר' הים ההשתמשות בקניין המושכלות בדרך שילח מה שבכח הגן אל הפעל והנה זה הטבע חשר ימשכהו הוח מה שירחם בחחלת הענין באלו הנמלאות הטבעיות משלמות הילירה וטוב השדר והיושר כי זה ממה שימשוך החדם א שיחקור בענינ' עד שידע הסדור המושכל חשר לאו הנמלחות וכבר ביחרנו זה בספר שיר השירים אחרו בבר"ר כי חחרו ויקח יי׳ חלהים ר"ל פתת אותו כמא דתימה קחו עמכם דברים וזה מסכים למה שאמר אכל חאכל הוא משצ אל ההשנה כי האכיל 'תאמר על ההשגה כמו שאמר אכול דבש הרבזה לא טיב יכבר ככפל ההמשל בזה בשיר השירים ובמשליי מוח תמוחי ריל חפסק השנחך והפך זה ותחי רוח יעקב חביה׳ מללעותיו י ר'ל מלדדיו חמרו בב"ר ויקח חחת מללעת: רבי שמוחל בר נחמן חמר מן ספרוהי כמה דתימה ולצלע המשכן - ויסגר הכר והסחיר כמו יסגור על אים והענין היה שהש' יחע' ברא על דרך מופח בא'מלדדה החדם קרום בדמות שליח ברח בו הבשר שנתהוה ממנו מוה וחמנם היה בריחת החשה מן החיש לפי שהוח השבה במציחות' ר"ל שהוח נברחת לעבודתו ולהורו שהוח במדרגם ההתחנה לה הושמה בריחתה מממ כדי שתהיה יותר נשמעת שיו לעבדף העבוד הלריכ לו עם שבוה החופן ג"כ נמלחת יותר מתיחסת אל טבע החד'ואולם בשאר הב"ח אין העניין כן ולוה נבראו יחד ממקום א'וכבר אמרו זה בב"דור"ל באדם כבר'תן החדמ'וחום כברחת מחד ודע כי חין חמר עלם מעלמי ממה שיתחיל שחהים בריאחה מן האדם כשלקם ה' עלם מעלמיו והוא הללע שאם היה הדבר כן היה ג"ב מחוייב לוחת הסבה שתהים בריחת' ממנו כשלקח ה'חלק מכשרו כי פוח חמר ובשר מבשלי וג לכ אם היה הדב׳ כן היה האדם חשר זה העלם אחר בריאת חוה חה מגונים זהכמש הוא משל לכח הדמיוני והמשילהו לנחש להיותו מזיק לחדם בהבשח שלמותף כמו שקדם ולהיות כל השנתו מגעת כנסיון ד'ל שכחשר הושג בחוש בדבר פלוני שהוח מחוק הנה יצייר חותו הכח הדמיוני בזה החופן ולזה חמלא ענין הנחש נופצ בנסיון אחר נחשתי ויברכני יי'בגללך - אחרו ז'ל על הנחש שהוא היה כשעור גמל

מרוך אחר הבריאה שבמה של יו׳ ית׳ בששת ימי בראשית וכן זכר בס בן לוחת הסבה בריחת החדם לפי שהשלמות החמתי בילירתו לח נשלם לו בעת הבריחה ג"כ וגם חח"כ לח יגיע לייני חם בקושי גדול ווכרו גם כן לפבה בכית והוי להעמידנו על סודם הבריחה בית ושני זה הגיע לו הנלחתו ולזה שב להגיד הבריאה שספר עליה איך? מהתחתונים והמנם זכר העפר לבד לפי שרוב בניינו מהעפר כמו שהמרוז ל ועוד כי היות הב"ת ההולך נפיחסה אל העפר נפי שבו עמידתו ארר תילא הארץ נפש מיה וכו׳ ולוחת הסבה ג"ב נתיחסה הוית החדם חל העפר זהנה בסוף החויה שם בו נשמת חיים מהעליונים והיה החדם בזה החותן לנפש פימנה בו החיות והקיום בעלמותה מה שחין כן בשחר הביח כי לורוחיהם הין נהם עמידה כי אם בחמר : וכבר המליח השם בחדם מרחש שלמות בריהתו שכל בו בכת כל המישכלו' והיחה המלחתו הותו בחמלעות השכל הפועל ושם בוחת המדרגה המדם חשר יכר רל שישתדל בחתר היד להשלים שכנו וכה יפנה לעניינים אחרים ואמנם אמר זה להורות על שהכולפן היתה בבריחתו לוה התכנית לנד ובעפורו -נמלחו לו כלים רבים והנה הלתיח הש' ית' מהת השות העד בזה המניחות השפל כל ההשגה מההטנות תודר ישנ בהם הערב והכלתי ערב ובכלל הטוב והרעיכי זה מתה שיושב בחושי בקלות הכח שלה תשנם זהת ההשבה חם לח בחתלעות השכל כמו שוכר חתר זה וכבר ילמח מהלו המוחשות ההשנה אשר בה יקנה האדש החיים הכנמיים בהחל עות השכל האנושי מה הרכש יהיה לו ג"ב באמלעות השפע בשל עליו מהשכל הפוטל אשר נקרח ענן בזה המשל וילמת גיב מאלו המוחשות שלגת הטוב והרע באמלעות השכל החנישי במה שישפע עליו מהשכל הפו ההנה זה השפע השופע על השכל ההיולהני מהשכל הפועל יחפרדו ממנו השפעות רבות יושעו מהשכל החנישי לכחות הנפשיות ובאלו ההשפעות ישלמו לחדם כמולותיו הבחיריות כלס אשר ישתדל בהם וכבר משך ה' ית' האדם ושם בו בחור השל שחהיה השתדלותו לעבוד ולשמור השכל אשר בו עד שישלימהו ויוכייוהו מן הכח הל הפעל אמנס הושמה בו מלד השלמות הנרפה בתחלת העניין באלו הנחלאות הטבעיות אשר יעירו האדם אל שיחבוכן במה שיד ו החבמה בבריאתם ולהיות כוכת הי יתע' שיהיה השתדלותו בהשכמות השכל ההנושי לבד לוה האדם שישחדל בהשגות המיוחסות אל השכל ההנושי והן המושכלות אשר ישיב בהם כלחי ויעזוב השנת העו' והרע כי בעת השת דלותו בו יכלר ממכו שלמותו האמת אשר בויקנה החיים הכלחיים ולוהגם כן ברח ה' יח' את האכה להיות לעור לאדם בששותה המלחכות הלריכות להדם לתקון גיפו ובזה יהיה לו פנחי להשחדל במושכלות וחם כבר נברחת החשה גם כן לתכלית חחד והוח קיום המין הנה זכר בכאן זה התכלית להיותו יותר נכבד ולהעיר על זה הענין ספר ד"מ שכבר אמר השם שאינו טוב בהדם היות לבדו החר שכבר נברא לזה התכלית שזכר כי הוא לבדו לא יוכל על זה בשכבר יצטרך לו חלק גדול בזמנו בתקון מזינותיו ושאר המלחכו׳ ההכרחיות לו להעמדת גופו ולזה הסכים הש"ית שיעש" לו עזר כנגדו והוח האשה והנה מה שילר הש' יחע' מהב"ח ההולכי והמעופפים אשר יתכן הרגשם לאדם בקלות הביה אל החדם להפות מה יקרת לו ר"ל להשיג מהותם חשר ייוחם בוח' מהם והוח הסדור המוש האדם מוה בא' אח' מהנמלאות המבפי כשהגיע לחדם היה שכל נכחי והכם ב ולו בענמו לח מלח עור כלב ר'לם השיג המושכלות וידע שלוה החכלית נברה מלה עלמו חשר עור מחיחם מכי הב"ח והלמחים כלם הם עור לו : כי הם נברחים כלם לעב דתו כתו שקדם הלח שלח ישלם בהם העזר הלריך לו כי העזר ההוא לריך שיהיה מגעל שכל לפי שהמלאכות הלריכות להדם הם כלם מסודרות מהשכל והן חבר יקרחוהו הפילוסיפי' השכל המעשי והנה הפיל ה' ית'תרדמ' על החדם כלים שיניע לו השינ' ובחחת מלדדיו ברח השם חתיכת בשר מכוכת קרום כמו שתהיה בריאתה בעת הכריאה אשר תהיה ברחם ומהחהיכה ההיא ברח הש' יתע את החשה כדרך שתשלם הבריאה ברחם ר"ל שיתהוו מהשפיר החברים הפנימים והחילוניים בא פן אשר יחבחר בב"ח כן בנה מהחחיבה ההיא את האשה כשלייר איבריה פנימיים וחילוניים אלא שזאת ההויה כרגע זההויה אשר מהיה ברחם לא משלם חלת בומן ארוך וואח ההויה ג"כ היחה כלחי חסרה הל הלמיחה : אבל כנראו אדם וחוה בקומתן ולזה אמרו בב"ר שהם היובעת שנברחו כבן כ' שנה יהנה כשהקין החדם מלח החשה הנברחת חללו כי שם היתה בריחת' ויחמר החדם זהת הפעם מכחתי העזר שהייתי הסד כי היח ממני לוחת יקרא חשה והוח שם נגזר מן החיש כי מן החיש לוקחה ונברה לעבדתו ולפי שהחשה הוח העור לחדם במה שילטרך לו לחקין גופוי שיעזוב את אביו ואמו וידבק בחשתו עם שבוה תועלת שני והוא ביהיו לבשר אחד והוח רמו חל החבור אשר ישלם בו קיום החין ולפי שלא השתחשו האדם והשחו בהשגם הטוב והרע היו עומדים מכני לבושולה הפינו שיהיה בזה בשח וגנו׳ והנה הכח הדמיוני היה ערום יוחר משאר כחות הנפש המשוחפות להדם ולשאר הב"ח ואמר לאשה באמלע הכח המתעות מה זה שאינכם משתמשים בהשגח הטוב והרע אשר היא מגעת באמלעית השכל האם אמר השם שלא חשתמשו בהשגות השכל ואמרה אניו האשה שבהשנות המיוחשות לשכל ישתמשו ואולם בהשגות שחיכם מיוחסות חל השכל בעלחות הלח שהם מגיעות בחמלעות כמו העניין בהשנת הטוב והרע לה יתקרבו הליהם ולח ישחמשו בהשנתם פן יבלר מהם שלמותם ויפסק והנה השיב הכח הדמיונילחשה שחין הענין כן חבל יהחדש להם שלמות נפלח מחד יהיו בו במדרגם השופטי' מנהיגי המדיכות - והנה החש' לחלשת שכנה נחפחתה בראותה הערבו' אשר יושג בזה החופן מההשבה כי בה יושגו המזוכות הערביים והפעולות הערבות בכללם עם שכבר תגיע וחת ההשנה בקלות נפלא מה שאין כן בהשנת עץ החיים אשר בו חשלם ההגלחה ופחתה אח"כ חישה שישתמש בחלו ההשנות י וכחשר השתמשו בהש והשינו המנונה והכחה כנלה להם כי היותם ערומים הוא מגולה מאד וחפרו עלה חאנה ועשו להם חגורו לכסות ערותן כי עדיין לא היה נמלא אכלם עור ולא למר ופשתי' וכיולא בהם שיעשו מהם לבוש חו חגורות והנה היה זה סבה שבעת שהיו נכונים לקבל שפע הית בחמלעות השכל הפועל נפרד מהם זה השפע מפני השתמשותם בחלו ההשגוח הפחוחות ואמר דרך משל שהש' יחע' קרא להדם לפי שלא מלאו מוכן לקבל השפע החלהי וחמר לו שיביד בחי זה ענין פונה השנחו והשיב כי בשמעו קילו החבונן בשגלות השרוה הוא מגוכה וואת היתה שבה בשלא מלאו מוכן לקבל השפע ריל השתמשותו בהשגם הטוב והרע" ואמר ה' לו ומי הודיעך שיהיה בוה מגונה החם השתמשת בהשגת העו' והרע חשר לויתיך שלח חשחמש

वा तेप

ה של שחהיה השחדלותו לעבוד ולשמור

י נפש חיה ר"ל שהמושכל ההו'

קרח הק שמות לכל הב'ח

X Y .

וזהת התשוקה

אה כין כנהה ליגדו רט"י שכל הפסוקים גנושכים על ויאמר אלהים יהי איר ולא בא להורות כדר הבריאה תקשה דיריה ארידיה שפי גמ'ר" ד ית נחייוה חגיע לו הכלחתו ולזה שב על ול בכר ילר ה' יתי חת החדם 'מאמ' בעשרד מאמרז׳ ובראשית נמי מאמר הוא דכתיב בדב ר ה' שמ ם נעשו ואם לא בא לספי סרר דבריא' והכל נכישך לויאמר אלה ם יהי אור האיד א"כ יהיה ב"אשית מאמר וצ"ע: ויבדל אלת ם מה שתבריתו הז"ל לדרוש שינזו לצדיקים הוא דאילו ר"ל הבדל דבן" מתוך דבר ה הלו להקרים דהבדלה קודם ויוא אלהים את האורכי טוב דאחר ההברל, יוכר יותר ט בי ויופיו אלא רצוגו כארם המבריל דבר מדבר לתת שמנו באוצר למשמרת: ויעש שהיי פירש"י תקנן ומרה שהכריחו לאלה דהרי כתיב בדבר ה' שמים מעשונותרא 'היבש' מה שברא היבש' ביום ג' והמאירו בינ'דילעקור דעת הפ לוי האימרים שסבת היכשה כוניצוץ השמש:כישוב היכפל ביום שלישי משום עץ החיים ועץ הדעת שנבראו בו: ועוף כל עוף שיש לו ארבע רנלים נקרא שרץעות לפי שיסמוך ברגליו לעוף ואם אין לו רק שנים:קרא עוף כנף: הרומשת לשון ערב שתרגומורמשא כד"א בו תרמוש כל חיתו יער: נעשה ארם רצונו אני והאר' שהארץ תת חלוקת הגוף ואני הנפש בהבראם אותיות שבוכיתו אכ"רהם נברא העולם והה"א זעירא לפי שאינדי מעיק'שמורק נתיספ׳ אח"ב: וכל שית השרה כוה ששינדי, הלשון ולא אמר עצי השד'כי הוא מלשון ויצא יצחק לשו'בשר שהאילנות והצמחים התפללו על הגעמים: עפר מן האדמה כזה הפסוק נתבארו ארב׳ כבות היצירה עפר מן האדמ'סכה חומרי' ה אלהים סבה פועלת ויפת כאפיו סבה צוריית ויהי האדם לנפש חיה סבה תכלית'ת וכמ שתרג' אונקלו לרוח ממללא: לאטוב היות הארפ לבדוימאמ'דמשתמע לתרי אפי בינוכר להבין לא טוב היות האדם לבדו אבל הוא רע ינוכל לרבין ג"כ לא טיב אכל אינו רע וכן דיה הדכר כבריאת האשה מצד קיום המין היה רע היותו לבדו ומצד שהחשיאת אותו לא היה רע לרניחו לברו: לואת יקרא אשרה ראייה היתה ליקרא אדמה. כי מאדם לוקחה אלא שרצדה בזה להורות מעלהו כי אלולי קראה אדנף היה זה מצר המין כמו בשאר ב"חפר ופרה לכיא ולביאה לכד קראה אשה לרורית בי והשיב כי אשתו הפתה אותו בזה והאשה התכללה בזה ג"כ ליי' יתי שהנחש השיחה על אשיותה ולזה ליא עכתבה היו"ר באשה

שתאל רוכב שליו ושהק"כה שחק על נשל גירובבו ובבר יפילו זול שם פתאל על היצר פרע להיות תנור מהשתחל חשר היח הנטייה, הדרך הישר וכבר בחבחר לך במה מקדם שהם בחיוני מנהיג בחופן תה הגח. המתעורד וחוליך החות לחשר יפנה במה שה שהיה הכלה קרם הכמות הנפשני הנמלחים בחדם ובזולתו מהב"ח חית השדה להיותם כמו חילונים ממהותו נכם היה זה בן לפי שהשדה חוץ לעיר ולוה חמלה שהשחמשו הרבה ת חוז מהדבר חל העדה עד שכבר ביארוז"ל ובער בעדה טרפה לח תאכלו הכשר שילח חוץ למחילתו כמו שנוכר (מסכח חולין בדף סח) בפרק בהמה המקשה ובמקומות רבים מהחלמוד : ולואת הסבה בעינה נקרת הב"ח המדברי מים בשדה להיות מקומו חוץ מהמקים שיהיה בו ישוב בני אדם אמר וחית השדה הושלמה לך וחופן היות הכח הדמיוני ערום יות' משחר הכחות המשיבו' ההיולחניות הוא מבואר בי הוא ילייר מה שירלה לניירו כשלא ימגעהו מזה כחות הנפש ולא ימנא בכל הכחות המשיגות ההיולאכיות כח מכייר זולת הדמיון ומזה הלד היה במדמה מבוא גדול בעניין הנכוחה ובמה שידמה להי ומפרי הען אשר בתוך הגן - ר"ל ההשנות אפר לא ייוחסו לגן בעלמות אלאשהן מגיעות באמלעה והם השנות השוב והרעי והייתם כחלהים יודעי טוב ורע י ר"ל הם השופעים מנהיגי המדינות כי דוב מה שישתמשו במשפטיהן הוא באלו ההשגות כאלו חאמר שהם ייסרו האדם מהשתמש בדברים המגונים או בהמלאת ההוקים ווה מבואר מאד מעליין השופטים כי רוב משפטיהם הוח מלד הטוב והרעי ונחמד העץ להשכול : "ר"ל שהשגתו מגעת בקלות נפלא מה שאין כן בהשגת האמת והשקר אשר תגיע בהם ההללחה האנושית על חכליחה ואולם השיא הנחש החשה להיות האשה יותר חלושת השכל מן האיש ולזה היא יותר קלה להתפחות בזה והיא אחר כן הסיתה האדם כי האדם נמשך מאד להסחות האשה הלא תראה כי שלמה שחכם מכל סדם הטו נשיו לבבו י עלה תחנה י הוא מבואר ואמנם לקחו עלה תאנה להיות בנ רחב וקיום על שלא ימלא עלה רחב כמוהו יהיה אפשר לו הקיום באופן קיום עלה התחנה מתהלך בגן הקול הוח שהיה מתהלך כאמרו קולה כנחש ילך וכן אמרו זיל בב"ר לרוח היום הוח רמו חל העת כקרוב לזריחת השמש כי חז יתעורר ברוח וינשב וזה העת הוא משל ליציאה מאופל הסכלות לאור החכמה וכדומה לזה בא המשל הרבה בשיר השירים " ויתחבא האדם ואשתו " הוא משל אל התחבואות המחוייב להם מלד נשות השנחם מהחושכלות אל השנת השוב והרע כי מפני זה בשירנה הפועל להשפיע להם במושכלות לא ימלאם מוכנים וההתחבואות היה בתוך ען הגן אשר נעתה השנחם אליוו ויקרא י"י אלהים אל האדם : הוא על דרך משל ע"ד ויחער י"י אל השטן י ויאמר י"י לדג י ובמאמר י"י לאשה ולנחש והנה הועילתכו התורה בספרה זה העכיין על זה האופן תועלת נפלאה בהנהגה המדינית והית שאין לשופש לשפוע את החדם אסלה אמת העניין עמו פנים בפנים כי אילי ים לו פענת התנגלות . הלא תראה כי ה' יחברך עם היותו יודע כל הדברים סיפר בזה המשללה טלש חדם וחוה עד שדבר עמם וידע חם יש להם התנללות וכן העניין במה שבין החדם לרעהו כי לח יחמין החדם מרעהו שעשה דבר חו חמר בנגדו חם לאכשיח אמת זה עמור בזה יוסרו הרבה ההיוקים הכופלים בין בני חדם · ויחמר ייו אלהים חל הנחש : ודע בי וחם הקללה היח צודקת בנחש כי הוא ארור מכל ב"ח ההולכי׳ בשכבר הוא לבדו נמלא הולך על גחונו ולא הוכנו לו רגלים ללכת כמו הענין בשאר ההולבים שאמר הכתוב ונחש עפר לחמו וכן חמלא שהחיבה קיימת בין הנחש ובין בני חדם עד שישוף בני חדם מזולת שיגיע לו תועלת שב ושהחדם כשירלה לשברו ולכתחו בדר' שלח יזיק לו יכהו ברחשו כי לח יועיל הפותו במהום אחר או בזנבו כי אחר כן יחיה ויזוקהו כשיכהו הנחש ישבר ויכחת בני אדם בעקבם כי הוא הולך על גחונו וחשם יכחתם וימיתם כי כבר יחפשע הארם בנופס וימותו וזה מחכמת זה המשל והולם לפי הנמשל יהות זה המהמרגם כן כמו שיתבחר ויהיה ביחור רחש ועקב לפי הנמשל ברחשונה ובסוף וכן חרגום חנקלום ואכלת את עשב השדה . ר'לשהשנתו תהיה ממין השנת שאר הב"ח כי עשב השדה הוא מזון להם י בזעת אפך תאכל לחם י ר"ל שבקושי גדול חשיג ההשגה האמתיי המיוחדת לחדם והמשילה ללחם להיותו מזון מחוקן לחדם . כתכות עור הזח כחו שביאר המחרגם כמה שהמליא והרלון בו שכבר היו אלו הכחכות באופן מהרכות שהיו נחותות ללבשם על עור בשרם והנה המליח ה'ית' חלו הכתנות בפלים להו הענין בששת ימי הבריאה ואולם המליאם להם להיות האדם הכרחי ללבום ישמרהו מהיזק החויר המקיף וחלו המתין זה עד שהתכפר להם דרך המלחכה בוחת יארך הומן וימותו חם מהקום חם מהקור ולקח גם מעץ החיים י ריל שיקח ההשגה הזאת בזולת הדרך שיגיעו בה אליה : ואכל וחי לעולם : ר"לשאם אכל ממנו וזה יהיה כשיקח ההשגה על הסדר הראוי יגיע לו ממנו החיים הנלחיים והנה יהיה ביחור הענין כן האם החדם הושם בזה האופן מהבריאה אשר אפשר לו בה שישיג המושכלות באופן מתיחם השגתו לעליוני' לתכלית שישתמש בה בהשגות ן והרע ועתה כיון שמרה והחטיא כונתנו שמא יהרוס להכנס במושכלות בזולת משר הם יקח ההשגה ההיא על הסדר הראוי יגיע לו ממנה החיים הכלחיים ו מגן עדן לשמרו מן ההריסה וחפשר שנחמר שחמרו פן ישלח דו הוח על א חיים פן תפלם שהרלון בו שאם יש תוחלת בואת האשה הורה שחפלם יים זה לחיחכן כי נעו מעגלוחיה מנחיבות יולוה לח תדע הרחוח חיים יין בכאן החם יש תוחלת שישלח ידו זלקת מעץ החיים ויאכל ממנו זה לא מו שיתבחר החר זה וזה הפי" השני הוא יותר נאות מאד מן הראשון : ים הם הלורות הדמיונות אשר יגיעו באמלעותם המושכלות כמו שהתבאר הנפש ובאי ממלחמות י"י וקראם כרובים שהרלון בו נערי' קטנים לפישהן שלחים כחו הענין בנערים וקטנים והשכל ישליתם כשיפשיע חהן המשיגים ההיולאניות ויהין אלו הצורות בעלמם הם המושכלות כמו שיהיה מהנער איש וחת להע החרב המתהפכת . הוא משל להדרעה אשר חגיע לשכל ההיולאני : 07 מהשכל הפועל כח

ביאור רברי הפפור תולדות השמים והחרץ ביום הברחם בחשר עשה הש' ית' התחתונים והעליונים ר"ל מה שככר זכר אותו מהבריאה על מדרגותיו והנה בעת הבריאה לא היו האילנות נראים בארן עדין ולא למחו העשבים כי לא ירד עדיין המטר ולא היה האדם למצא בעת ההוא שנבראו שיעבד האדמה והם שני דברים צריד הלמח אליהם או לאחד מהם לכל הפחות י ריל עבודת האדמה והמער ולזה לא נראו הצמחים חכף הבריאה ההיא אבל הצמיחה אותם החרץ מעע מעע בחמלעות המער עד שנשלמו והמער הוא שהשק' כל פני האדמה היתה הויתו מן החיד העולה מן הארץ שכבר יתהוה ממנו המטר כמו שהתכאר בספר . האוחות י ואולם זכר זה בכאן לפי שהשלמות ביצירתו לא חגיע אלא לותן

האלושיא חולקת עליהם ומנגדת לה הנס מן ההכרח היה שיונה בכאן נים חוריי יכרים הבחירה להלנע אל הכוולה האלהים עד שישלם בזה כמו שכי בבריאל החלושית ולהיות קליין המשכלות מגיע לחדם בהכרח בקושי גדול כמו גם לן ראוי שיהיה בזה הניחום החוריי הישרה אל הקנאח החושכלות אשר לא יחכן הגעמם כי מם בחושי גדול להשלים בו מה שיחסר מפני הכרת החמר ועוד האדם חוכן מאד אל שחפנה השגחו בהשגת הפוב והרע כמו שיתבאר ב והיה מו ההכרח שיהיו דעות החנשים מתחלפים כהמתחלת העניין לחוש ההשנה ולחסרונה עד שהלחם ישיחו הטוב הערב . והרע הפכו וקלחם ישימו המוב המועיל - והרע הפכו - וקלתם ישימו הפוב הנחה - והרע הפכו - וקלתם ישיתו הפוב הכבוד יוהרע הפבו י וקלתם ישימו הפוב הנלוח והרע הפכו זה היה מחוייב שיתחלפו מזה הלד תכונות האנשים חלוף רב ביכל אחד מהם יבחב במה שהוא מוכ אללו ונחשך מפני זה החלוף שבין חכונות החנשים הפמד הקבון המדיני - עם שוחת ההשגה בעלמה היה סבה להרחיק החדם משלמותו החמתי הנה מן ההכרח היה שיונח בכחן נימום חוריי יבחר לנו חיד רחוי שיהיה מנהגו בחלו העלילים אשר יחשב בהם שהם עובים ורעים וואת היא אללי גם כן אחת מהסבות שהביחה החורה להגיד לכוזה המפור כי היא ראוי שיקדים בחורה מפור הדברים המלריחי׳ אל שחלתן החורה לחדם הנה עם מה שהועילנו זה הספור בהודעו שפור הבריחה החנושית וההכרח המביח חל שחלחן לחדם חורה כבר הועילנו חועלת כפלה במה שלמדנו שהשלל הנקלה הוח נלחי כי בוה מהעומק והקושי עד שמפו בו גדולי הפילוסופי' וחשבו בו שיהיה נפשד בהלרח וזה מתה שירחיק החדם מההשת דלות בדריכה אל שלמות השכל והכה זה בהשארות שאמרו מי שיהיה מהג מולה בזה קלחם שהוח חפשרי שיגיע לחדם הוח מבוחר מדבריו שלח יחכן שיגיע ב"א באופן רחוק מאד עד שלמעם שהוא בגבול הנמנע ועם זה גם כן כשיגיע לא יגיע כזה שום דבר מתחדש מפני השלמות במושללות אבל יהיה מדרגת מי שהשחדל בהליין המושכלות והשיג מהם הרבה מחדרגת מישלא קנה מהם דבר כמו שביארנו במהמר הח' ממנח זות ידי ולוה יהיה החדם בנח חקו' וחם ההגלחה העלומה החפשריית לו וירחיקהו זה מההשת דלות בהגעתה וכחשר זכרה התורה שכל מושכל שנקנה הוא נלחי הסירה ממנו זה הסעות וקרבה אותנואל ההשתדלות בהגעת ההללחה והועילחנו בזה תועלת נפלח י והנה ביארנו אנחנו אמחות מה שזכרם החורה מזה בספר ת"י ושם ביארגו הטעות שטעו הפילוסופים במס שחשבו שהיה הפצל הנקנה נפסד וביארנו שם גם כן שמה שחשבו שתגיע ההצלחה לאדם כפישיב השבל הפועל בעלמו הוא דבר בלתי אפשריי עם שוה גם כן לשהולח נמלא לא יתחדש בו דבר חחר נשחר אבל ימלח לכד מה שיהיה נמלח קודם קניין המושכלות וראוי שתדע בעניין הנחש שהוא מחוייב שלודה שהוא משל לפי שהוא מבונה מחד שנחמר שיהיה הכ"ח ההוח מתחלת הכריחה מדבר וחח"ל הושם לן מבע שניישוב בזה המדרגה הפחותה אשר הואכה וזה מבואר מאד עד שהאריכן! בביאירו מותר ' ואולם בענין חוה אין בכהן שבה חחייב שיהיה לפיהמשל כתו שאחה רוחה מדברינו ר"ל שכבר נמשך לנו בחור זם הספור עם הניחנו חוה הנחבה שלברחת עם החדם י וכבר יתבחר גם כן שחינה לפי החשל ממה שהמשיכה התורה לזה השפור שכבר הולילה חום קין והכל ושת שחי חפשר ואולם הרב המורה נרחה שהבין כי ענין חוה הוא גם בן משל לבם אחד מכחות הנפש האנושי ולא בתכאר מדבריו אי זה כח הוא זה הכח שישלם בו והנה חחר החבוננות הפיב יתבחר למי הסחת הנחש וסמאל שהוא רכוב עליו: שידע הנסם וכחותיה שזה בלתי אפשר שימשך על זה האופן כשיונת העניין לב מה שבא כזה הספור כי לא ימצא שם כח יאות בי מה שנאמר בכאן בחיה עם הנתח כח יחות בו מה שנחמר בכחן, הנחש וכבר שעו מוה קלת גדולי החכמים המתחחרים ועשו ליורם בענין הין והבל ושת והפסידו בזה כונת התורה וראוי שת דע שאין ראוי שיששה ליור בדברי תורה חם לה במקומות אשר יחוייב שיהיו משל . שחם הית זה השעור מסור ביד האנשים הנה חפול התורה בכללה ולא יגיע ממנה החועלת המכוון תמנה וזה מבוחר מחד עד שהחריכות בביחורו מותר . ורחוי שחדע שבריחי אדם וחוה היה ביום הששי כמו שנוכר שם ואולם נוכרה בכאן להודיע פודות בריחה החנושי':

והארם ירע את חוה אשתו

להציע ככחן הצעה חחת מקפח בכל מה שבח בחודה שפוד החולדות והשחלשלותם עד שהגיע לדורות להם אשר הגיע ונאמר שוה הספוף

כלו כשהתבוננו בו מלאנוהו שכא לאחד מד' סבות או ליותר מאחת מהם בראשונה לישב לנו אמונת החדוש ולבר זלרה הרב המורה וזה כי מפני שספרה התורה שהעולם מחודש ושהנברת ממנו רחשונה הוא חיש אחד לבד יפן קזה למבשים על זה המחמר ברחותם בישוב חומות רבות מחחלפות מלח ולשונותיהם חלוקים ויחשבו תפני זה שיהיה מה שהגידה החורה מזה ש המנשים אשר הם מאיש אחד ראוי שידברו בלשון מולידים וימשך לזה שלא **נמצח כי אם לשון אחד חם העדון כמו שסופר בתורה ר'ל שיהיו כל החנשים** אים התד כל שלון שהיה יותר רחוק להאמין שישלם וה בכמו זה הזמן הפ אשר היה בין בריאת השלם ובין מתן תורה וכאשר ספרה לנו התורה איך הסת האומות המחחלפות מאדם הראשון ומה ביתה הסבה אשר הביאה להחלק כלש הוסר הספק עם שכוה האופן מחישבת ואת האמונה בלבינו ריל אמונת החדם כבי כשהוגדו לנו או התולדות איך היו ושמות הנולדים ומספר חייהם עד שנחשך העניין עד הדוד שנחנה לו החודה החישור בלבנו יוחר זחת החמונה והסבה השנית להודיענו חיך נתחדשה לחדם לחדם חלו המלחבות הנפלחות חשר הגיעה לנו ידיעתם בעת חתן תורה כי זה גם כן במה שיפול כפקעל אמונת חדום העולם חה בי בבחן חלאכת כפלחות נפלח מהם איך הגיע לחדם ידיעתם כל שכן שיהיה יותר נפלח זה אם בונח שכבר הגיעו בזה הזמן המועט אשר היה מן בריאת העולם עד מחן חורה כי לחילוייר בקלחם פחחכן ההגעה בהם חם לח בדרך מקרה ונסיון וכוה החופן לח יחכן שיהיה צשלם וה בומן ההוח שבל יצפרך לוה ומן יותר ארוך כפלים רבים ועם זה יקשה הגעת כשלמות בהם זוה מבואר למי שידע קנת המלחכות הנפלחות חשר יעשה החדם ולזה חחצה שחמרו קלת החמרונים שחלו המלחכות הגיעה ידיעתן לחדש בנבוחה כשנתבחר להם הקושי חשר בהגעת בידיעה כחלו המלמכות לחד'וכשהציד' לנו המור'מי הם הממציחי'חלו המלחכו'כשמם הוסר זה הספק - והשב' השלישי ללמדו מהספורי הה' חם קניין דע' אמיחי חם קניין פמדות החשובות והרחק 'פמדו הפחותו' וכב'וכ' זה הרב המורה ולום ממלח שהחרוך

יתני שרטיל הק"בה וכקקלל מפני זה הנחש מכל הכמות הנפשיו אשר בחד למפוחפו לו ולשחר הב"ח ווה שחין גו מעלמו כלן ההליכ'לחשר ילטרך לדרוךחל השגחו למו הענין בכחויהמרגישו׳ והללוחת הסב 'מל'פיגיע בקושי בתר מה שיגיע לו מהליור א הדמיון לרב החבודרו" הלריך לו כזה הליור מבין שאר כחות הנפש יו ואולם הכח הזוכר והשומר והבולר הנה הם משיגים מושניהם בקלות וחע"פ שהם חגיעים להם מהחושים לפי שלת ינשרכו, בהשנחם אל הליור כמו, שביאר בספר הנפש ולכן נוכור דברי׳ רבים יחד ולא יחלן שנצייר יחד בכח הדמיוני כי אם דבר אחד: ונחקלל שיהיה מאכלו עפר ר"ל שלח תעלה השגחו זולת להשנת הדברים הפרפיי למו הענין בשחר בחום החתריות ובהם גם כן יביע לו תהכוב הרבת יתו שהחבחר בספר הנפש מה שחימ כן בשחר הבחוח המשיגום : ר"ל שהשתחם המיוחדות להן לת יחצה בהם הכוב ונת קלל עוד שאפי בינו ובין האזה שבלמה ההסכמה כזה העליין אשר השיאה בו תהיה החיבה עד שהחחד ינגד לשני לפעולתו . חה כי היא חשחתש להשנת החושי משר יבללו פעולות הדמיין בעת פעולתם ובין זרעה והן חלו ההשגות החושיות ינגדו לורע הדמיון והם הלורות הדמיולייות חשר כבר הגיעו שהדמיון לת יוכל על ליורם בעת השתמשות הנפש כשחר ההשגות חלח שסדור העכין יהיה כן שהיח וזרעה יבטלו פעולות הדמיון . ברחשונה בהרגישם הדברי׳ המובמים כי או חבטל פעולחו והוח יבפל פעולחם בפוף כשיקח מהם חלן ההשגים ביות ויציידם וחה העניך כלועל דרך משל במו שתרחת יול החשה חמר כי לחלב בלה לח הושנח בבריחתה בחופן חשר הגיעה ההשגחה בו בבריפת החדם ולתבבר יקרוה דברים רבים ומכחיבים כגון הוסת וההריון והלידה ששיקתה המתנם הושמה לעבידת בעלה והוא ימשל בה יואמנס היה זה כן לפי שכל מחדים הדבר יותר נכבר השנים ה בברים זו יותר במו שהתבאר בב"ח . ולשם ברים זו יולם המכוכות לו והם המושכלות הנה החדמה שילתחו ממנה שו ההשנות במה שיושג בה מהדברים המוחשים כמו שקדם בחקללה שלח יניעו ממנו כי אם בקשו ובלער בדול המושכלות בסדר המושכל משר לדבים הטבעיים והוא חשר תהיה בו הכלחת הנפש ויחכן עם זה שתלמים קולים כאשר כל הגיע בחוש כל מה שילפרך לקנות אלו המושכלות כי הטעות יקרה באלו ההשגות הרב מנד החמר כי הוא יכעה ויבא לחשוב במשיגים המקריים שהם עלמיים ולזה ישעה האדם ויחשוב שהשיג הדברי הכוללי׳ התיוחשי׳ לשכל ולח חעלה השגחו כי אם להשגות הפרטיו׳ אשר ישוחף בהשבתם החדם עם שחר הב"ח ובזה קולל החדם שישיג בקושי גדול מושכל חמתי עד יום מוחו : והנה קרא החדם שם אשחו מוה באשר השיג בחלשת שכלה ר"ל שלא עלתה תַדְרֹנְחָהֹ על שַחָר הַבּ"ם עלוי רב וחם היח בעלת שכל כי רוב השתחשותה אַמְנֹס הְנֹלוְ לַבַ בֹבְבַרִים הבופיים לחלשת שכלה ולהויותם. לעבורת החדם ולוה הום רחוק שינים לה שלמות השכל חלח שע"כם היח יותר נבבדת וכלם הם לעבודתה ולוה תחרה כשהים חם כל מו יולוחת הסבה בא בכחן ספור קריחת זה השם ואפשר שנאמר שהרצין במה שאמרה החורה אם כל חי מדבר כדרך יבא כל בשר שהו' שב אל המדם לכך ולוה הדחה חוה ואולם זכר זה בזה המפום כי הם כשנפו בהשנת הערב בחופלת שלי מזה הפעול וחו נתכחר לו בתופלת המור לו בתבחר לו מבבר וכר שהחדם וחשתו במשקו בפעל המשנל והתבונן מודי בחופלת שתתלו ילה הורע חשר יהיה מתנה ים זכר שלבר המניח ה' יתע' להן לבוש ב' יחת החלו הכחלות בפליחה כמו השיגו בגנות חשר ידינם מלד ה ככבד ילכשוהו על שה בשרם והלה יה העניין במה שהמניח בששם ימי ברחשית ותוכם המניחם להן להיוח החדם הכרחו ללבוש ישמרהו מהיוק החויר המקיף וחלו המחין זה עד שחתבחר להם דרך המלחב הוחת יחרך הומן וימותו אם מהחים חם מהקור י וספר אחר זה שכבר החרעם ה' על מדם תלד מה שמרה בו ואמר הלה החדם היה כאחד ממנו . ר"ל שכחן לו כח ובלי ישחמש כו במושכלו' באופן מתיחש להשגת העלולים וכבר נשחמש כו בהשגת העוב והרע וכשלו ממר המם שמתי החדם בוה החופן הנכבד מהבריחה שישתחף בה לעליונים כדי שישתמש בהשנת הטוב והרע ולתה שמרה והחטיה כונתו החס יש תוחלון שישלח ידו ולקח נסמען החיים עם זאת ההשנה אשר ישתמש בה ואכל ממנו וחי לפולם שהוא תכלים המכוון בו זה בלתי אפשר שהשנחו בטוב והרע תמנצהו מהשתדל בום כל מה שיתמיד להשחמש בה ובהיות הענין כן הנה לשוא ישאר בהשתדלות השלמת השכל אשר הושם בו מתחלת העליין כמו שקדם ולוה שלחוה׳ יחע' מגן עדן לעבוד אח החדמה אשר לוקח משם עד שישתדל שיגיע לו ממנו מן המוש כל המוחשות הלריכוח לו בהשנת המושכלות ולפי שלבר נדש החדם שהושם בעדן לעבדו ולשמרו זכר שבבר המציח ה' ית' כלים ישמור בהם שחידת עון החיים חשר היה החכוין מהגן וחלו הכלים הם הלורות הדמיונות ושפע שכל הפועל המגיע לשכל ההיולחצי חשר ישלם בהם השגת המושכלות כמו שהתבחר בספר הנפש ובמ"י מה שנרחת לבן בזה הספיר והוא נפלא מאד ומסכים לאמת וללשון המשל אשר נאמר כו לפימה שיתכאר לך אם מחבונן בדרך המשלים אשר נהגו להשתמש בהן הנכיחים והחבמים יורחוי שתדע שתה שבח הנה מזה הספור הנפלח הוא על דרך משל לבחר שהחפרון שהגיע בבריחת הפלם עד שלח, יחכן שיגיע חל השלמות המכוון בו כי אם בקנשי עלום היה מפני שאי אפשר בו שיקבל באופן יותר שלם עד שהכלים בעצמם שהושתו כן לדרוך אל השלמות יהיו כלים לאדם חצד בחירתו לדרוך חל החסרון ומן ההכרח פיה שיהיה בעל בחירה להיותו בעל שכל וחולם היו הבתלי שכל העליונים בחופן ח' מהפועל מחידיעם היוחם בעלי בחירה לפי שהם בוחדים חתיד הפובוחין בהן החחלה הפכיח תשים בהן בחירות מקבילות וחולם החד׳ להיותו מורכב מחמר ולורם היו בו בהכרח בחירות מקבילות ומי שיחמר מיותר סוב היה שלח מהיה לחדם בחירה יחמר שיוחר שוב היה שלח יהיה בעל שכל לפי שהיותו בעל שכל יחייב שיהיה בעל בחירה ועיד שהבחירה היתה הכרחית לו להשניח בו להצילו יוהרבה מהרעות הנכונות לכח עליו מגדמערכת הככבים בחו שליתרנו בת"י ובביחורני לפפר חיוב . ועוד שחם הודינו שיהיה אפשר שיהיל חדם בעל שכל ולח יהיה בעל בחירה הכה כשהוכח העניין כן יחחיב התנע ששכתו מהחדי מה כי בבר יחחייב מוה שחהיינה פעולוחיו כלם מסודרות בבי ובלה יחחלף בהם קנת מישי בני החדם מקלח להיותם ממין אחד וימפך לזה שיעשה כל חמד מהחנשי כל התנחכות הכריכות לו להעתדת גופו זהות תכוחר שלחיספים לו זמנו לחלו המלחבות החנע חרוכו השלחות החנושי ובהיות הענין כן הוח מבוחר שהבחירה שהונחה בחלם הוח כלי להגיעו חל השלמות וחם, כבר יקרה ממנו שחהיה כלי חל החשרון הנה זהו שפני מכע החתר וכן העניין בכחות הנפשיות בחדם ר'ל שהם הוכנו בחדם להנים אל השלחות והם בעינם סבה ג"כ להגים אל החסרון חפרי מבע הקחר ובהד' הפניז כן ר'ל שהכונה החלהית חשר היחה בריחת החדם להגיע חל השלחות החדתי והכיכבלו מפני זה כלים רבים כמו שקדם כי תשנה הבחירם הקללה קראה חוה בי היא היתה אם כל חי יא היתה אם כל חי יונו בנתינת מעכם שאין חבלירת רק להשארות המין כיתר בעלי •

קופץ מנחת א הכדל בין אים ניצי לפר ופרה נדרוש וכל שבר ורברו חז"ל ומוביניהם: ורבק נאשתו האד', קרוב אצל עצמו והיא חלק שנופו משא"כ כאב ואם לזה אחז"ל אשת חכר כחבר: בן תמותון ואני אימר לכם בווראי לא תפותון ובריא ושמא בריא עריף: מי הגיר לך ונו' פו' מי שאלך אם אַרז מלובש או ערום כי לא שאלתי על זארם רק המן העץ: האשרה אשר נתת עמרי התנצלותו בזהכי מדר האשה להכין צורכי האיש ואין מדרך האיש לשאול לאשתו האם זה המאכל כשה או שריפה סכה היא בתנה לימן העון ולא ידעתי מאיור עץ היא: ועפר תאכל הללתו בי כל יתר הנבראי 'ניווני' במדרג' אחת אשר תחתיהם דרך משל הארם ניזין מן רב"ח והב"ח מן הצומח נהקב"ה לגלו שיהא צוון מן הרומם שתי מדרנות למטהממנו גכן מזה המון היתה לוללת ארםכמה שאמ' ואכלת את עשב השרי שיתיה ג'כ ניונן בי ל מטר: ממרריורני ומואת הקללילי חוחו לל לן מ׳ צל רכרברבר שאינו דנין עפרא כפומיה: מצבונך אל הם הימי׳ שהאשהתחו בעלרה ולא תהר.שוה עצבון בדול פן תהי' לקרה . ג מאל אישך המשוקתד אע"פי שיורצת שכל בצע 'כא להמ, הכעל אנפיכ היא חושקם בו. וזהו שאמר דוב בקינתו בפלא 'אהכתך די מאהב' נשי ואעיפ שנונתן ידא שדוד יקח המלוכ'מיהו מ"מ אהב אומו יותו מאהב׳ נשים לבעלוהן ווהו ג"כ מה שאמר הנכיא אשעיה ע"ה בפרשרת ה' בצר פקרוך רצונו ישראל אוהבים הק"בה אע"פ שיודעים שכר צרה באה להם במבז האהב' ונתן המשל במי אשה הרה ונופר וסיים הנמשלבן היונו מפני ה': ואל עפר מישוב אעיפי שבערו האזהר' ויע'לו המית' צבשיו שב בקללרה דואת לייער לו קיצור הימים בי היותר עב ועכור מכל ארבע ישורות הוא לפר זלכן מקבל ההפס' מהר שאם היתה נגורת מיתתו בערך אל שאר היסורות היה חיימים מרוכים כמו שמצינו לדעת הרמב"ו בשרי' ולמקובלי צות הפסוק בונה לפרת מלכורו בסיד כ' עפרות אחר עילאה ואחר תחאה פוהו כוונתם ,גל הבר קיח מן העפר אפילו בלנל משה ורואועפר בילאה: שם אשתו מודה בתחלה קרארה אשה שנור עליה בואפשרות להשתחף בשלימות השיש כמו שפירשתי אמנ' אחדי שנמשך לו. ממנה

תנוך את האלהים. ויתהלך בתוך

ויהיבל ימי למד

ושכווני ו' מלאי וכיי

ליהי מתושל הותשק מ

הארץ דאהוד: זיהי

בשמוני׳ שנה וארכע מאו' ווד במהני אשור

דמלכי'ואם בגבירותי

בדראותו את עושר

יכל דה דכונ׳ במ"א

ויעשמרם עבער את

סכל ועכינים: זה ה׳

בילין בתרי טעמי

בתלשא גרולה וגריש וסי זה קרבו י שובו

ולאלרי זאת והקורא

יטעים הגריש קידם

התלש'אעפ"י שהתלשי

גדולה עומרת בראש

התיבה קדמיתגרישין

בתרא רתלשאומי כל

הכלה לעשר: ידינו

ו'מלאי'וסי'וה ינחכנו

ידינו לא שעכה י רפו

לדינו י אשור לא

יושיענו ויהי נעם כ׳

בבסוק: יולדו היוסי׳

כו בנוסר רבתא: כנו

האלהים ד' וסי' ויראנ

כני האלהים י הנפלים

קמץ ויקחו להם נשו"

ובאשר לא הפצתי

בחרו " ויראת יי׳ לא

ויהי כל ימי נה'

ושמנה מאות שנה ויפת: ם ויחיים שנין ומית: וחיא שנה ושמין

וֹבָר שָׁתַיִם וְשָׁשֵּׁים שָנָה וּמָאַת שָנָרָה «יִייּיי וְבַרְהַיִּן שְנַין וְאוֹלִיִר יַתְּ חַנְּיוֹן: וַחַיָא־

אַת־מָתוּשֶׁלַח: וַיִּתְהַלֵּן הַנוֹרָאָת־ יִייֹי מְתוּשֶׁרַח תַּלַת מָאָה שַּנְיְןאוֹלִיר בְּנַיְן

אַררישמו נח לאמר זרה יַנַחַמֻנוּה כנפימונוֹאוֹלִיד בְּנַיְןוֹבְנַן: נַהַווֹבְּל־יוֹמֵי לַמִּךְ

ניהי כל־ימי־לֶמֶךְ שֶׁבַע וְשִׁבְעִים בּעניין אַפַּיאַרְעָא וְכְנָהָא אִיהְיְלִידְּוּ לְהְוֹן :

חָםוֹאֶת־יְוֹפֶת: וַיְּיִהִיבֶּי־הַתְּלְ הָאָבָם מֹי מִימִיבְּרָא־בּישָׁא הָבִין קְּדְבַיִי לְעַלָם

וַיִּרְאָוֹ בַנִירַ־הָּאֶרֹהִים אֶת־בְנוֹת הָאָרָם בִּי טַבֹח הַנָּה וַיִּקְחָוּ לֶהֶם

וַנְחַירֹינַרָאַתַבָּי יִיּיִייִּי יַבַּרְבָּנַעַרְ דָּאוֹלִיר יַתְּדְּעָנַנְי יִיּיִייִּי יְבָּרְבָּנָעוֹרְ דָּאוֹלִיר יַתְּדְּעָנְיִי יְּיִייִּיִי

וְשִׁתִיןנַתַּמְשׁשְׁנִין :

וְאוֹלִיר בַנִיןוֹבַנֵן

שַּׁנָין וָאוֹלֵיר בִנִין ובנָן: וַהַּוֹוֹ כְּל־יוֹבֵיר

וַרָהַשַע פאָרה וַשָּהֵין וַתַּרָתֵי שְׁנָוֹן

וּמֶית: וַחַיָּא חֲנוֹך יִשִּיתִין וַחַמֵּשׁ שׁנּיֻן

וָאוֹלְיָרוַת־מַתוּשַׁלַח: וְהַלִּיוְן חֲנוֹךְ

בַרחַלתַא דַיַּי בַּתַר דְאוֹלִיר יַרְּעַּ

וֹבַנָּן: וַתַּוָרָה כָּל־יוֹמֵיַ חַנַּוֹךְ תְּלַחַ מְאָה

בַּרְחַלְתָּא בַיָּי, וְכַיְיתוֹהִי אֲבַיִי־לָיס־

אָמֵית יָתִיהֹייָ: וַחַיָּאִמְחוֹשֶׁלַחְמְאָה

וַחַיָּאָ מָחוּשֶׁלַה בָּתַררָאוֹלִיִד יַת־לֵמֶךְ

בְתוֹשֶׁלַח תְשַׁעַ כְּאָרה וְשִּׁתִין וֹתְשַׁע

שְׁגֵיןוּמְית: וַחַיָּא־לֶפֶרְ מְאָהוּתְבָּנֵן

יָתַרְתַּיָן שְּנָיון וְאוֹלִיִר בָּר: וּקַרָא יַרת־

שִׁמֵיה נְחַ לְמֵימֵר הַיֹּין יְנַהַמִינַנָאַ

בַעוֹבְדָנָאוּמְכֵּאוּת יִדָנָא מֵן אַרעָאדִי

ַלַמְיָהְיָיָ, וַחַיָּא לֵמֶךְ בְּתַר רְאוֹלֵיר יַת־

נח חַמש־מאַר־וֹתִשׁעין וַחַמשׁ שנין

וַהַנָה־נֹחַבַר־חֲמֵשׁמִאָה שְנִיוְוְאוֹלְיִר

נחַיַת־שָׁם יַת־חָם וְיַת־יָפֶת: וַהַיָּרַה

בר־שריאו בני־אנשים למסניעל־־

וַחַוַוֹ בַּנֵי־רַבִּרְבַיָא יָת־בִּנַּתְ אֵנֶשָא אָרֵיּ

שַפִּירָן אִיגָון וּנְסִיָבוּ לְהוֹן נִשִּיוֹמִבְּל הֵי

וַיָּאמֶר יְהוָה לָא־יָרון רוחָי בָאָרָם לְעֹלָם

וַאֲמֶר יִי לָא־יִתְקַיִים

ייתני שבעימאה ושבעין ושבעשנין ומית:

יי וַתַּמְנֵין וּשָׁבָע שְׁנֵין וְאוֹלֻירַיַת־לָטֶּדְ ייּ

וְתַלִיךְ תַנֵּיךְ

ונונון בנת ונכו

רַיִחִיוּ כַּל־יִמֵי

מיתהלך חנוך . לדית היה וקל בדעתו לשוב להרשיע לפיכך מיהר הב"ה וסילקו וֹהמיחו קודם זמנו וזהו ששכה הבחול במיחחו לכתוב וחיכנו בעולם למלחו שנוחיו: בי לקח חותו . לפני זמכו כמו הנכי לוקח מחך את מחמד עיכיך: ויולד בן ישממנו לבנה העולם: זה ינחתנוי יניח מתנו: את עלבון ידינוי עד שלא בא נח לא היה

ניובר בנים ובנות:

יַיוֹלֶר אַת־חַנוּה:

שנות נימת:

מַחַלַלְאֵר חָמֵשׁ וְחִשְׁעִים שְׁנָה

הוֹלִירוֹ אָת־חַנוֹרְ שָׁמֹנֵהְמֵאְוֹת שָנָה

וַיִּוֹלֵר בְּנִיָם וּבָנִוֹת: וַיִּהְיוֹ כַּל־יִּמֵי ֹוֵרָר

שְׁתַּיִם וְשְׁשִׁים שָּנָרוֹוֹתְשֵׁעְמֵאוֹת

ויחי חַנוֹרְחָמֵשׁוְשִׁשִים שָנָה וַיּוְלֵר

הַאֶּלהִים אַחֲרִי הְוֹלִירִוֹ אָת־מִתיישׁלֵח

שַׁלְשׁ מֵאָוֹת שָׁנָהַוֹיִוֹלֵר בָנִיְםובַנוֹח:

וַיַהִי כָּלריִמֵיחָגָוֹרְ חָמֵשׁ וְשִׁשִׁים שַׁנֶרה

ושלש מאות שנה: ניתהבה תנור

אַת־רַחָאַלֹּתְים וְאַינֵנוּ כִּי־לַקָּח אֹתְוֹ

מתושלח אַחַרי הוֹלינרו את־לֶטֶּה

שתים ושמונים שנה ושבעמאות

ימי מתושרח תשע וששים שנה

מפעשנוום עצבון ירינו מודקארטה

אַשראַבַבֿהוָהוָה: וַיַּחִיבֹּלְאַבְאַחַבִי

הוֹלִירוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִּיםׁ שָׁנָרוֹ

וַחַמֵש מַאָת שַנהויולָד בַנִים ובנות:

ָרָרָב עַל־פָּגַי הָאַ**דָּמֶרה וּבָגָורת** יֻלְרוּ

וַיָּחִי־נהַ בַּן־תַּמֵשׁ

בָּאָוֹת שָׁנָהָ וַיִּוֹלֶד נֹחַ אֶתְרֹשֶׁם אֶתְרֹיּאָה ^{זְּמְחָ} נְּמִּי אִתְרְעִיארֹ:

שַנָהושָבִעמִאָת שַנָהוַיָּמְת:

נשים מגל אשר בחרו:

ויחי למן שתים ושמנים

וּמָאָת שָׁנָּעונֻוֹלֶראָת־לְמֵּך:

שנהויולרבניםובנות:

וּתשַעמֵאות שָנָהַנַיִּמְת:

שָׁנָהוּםְאָת שָׁנָּהַנוּוֹלֶר בֵּוֹנֵי

להם כלי מחרים' והיח הכין להם להיתה הארץ מוליאה קולין ודרדרי כשוורעי חטי מקללתו של אדם הרחשון וביתי נח נחה וזהו יכחמכו ואם לה תפרשהו כך אין טעם הלשון נופל על השם והת׳ נריך לקרות שמו מכחם :בן חמש מחו' שכה חמר רבי יודן מה טעם כל הדורות הולידו למאה שנה וזה לחמש מחות אמד הקב"ה אם רשעים הן יאבדו במים ורע לנדיק זה ואש לדיקים הם אטריח עליו לעשות תיבות הרבה כבשחת מעייכו ולא הוליד עד חמש מאו' שנה כלי שלא יהא יפת הגדול שבבניו לחוי לעונשין לפני המכול דכתיב כי הגע בן מאה שנה ימות ראוי לעונש לעתיד וכן לפני מתן חורה: חת שם ואת חס ואת יפת - והלא יפת אנדול הוא אלא בתחלה אתה דור' את שהו' לדיק וכולד כשהוא מהול ושאברהם ילא ממכל כו' בלי המלהים הם השריי ההוגביי בשליחוחו של מקום אף הם היו מתערבין בה' כל אלהי שבמקר' לשון מרוח וזה יובית חתה חהיה לו לאלהים ראה נחתיך אלהים: כי טובות הלה : אמר רבי יודן שבת כתיב כשהיו מסיכין אות' מקושם׳ ליכנם לחופה היה גדול פכנס ובועלה תחלה: מכל אשר בחרו . אף בעול בעל אף הובר **ו**הבהמה : - לא ידין רוחי באד' לא יתרע' ויריב רוחי עלי בשביל החדם: לעולם לחור' ימי' הכה רוחי כדון בקרבי אם צהשחית וחם לרחם צח יהיה מדון זה ברוחי לעולם כלומר באורך ימים:

דכבג

בַּחוֹר׳ בֹספורי קורות החשובים וספר בקילור קורות זולתם כי מהחשובים ראוי שכלמד המדו' החשובות כשכלך בעקבותיהם יוהסבה הרביעית מלד משפשי התורה במה שיחדה בו אות' מהאותו'שבזה האופןיודע לכו מי הי' ואת האומה שלוחה עלים החורה מה פנט כן בחים שלותהיוכב׳וכר ג"כ וחת הספה הרב המורה "ואחר שנשלמה ואת ההלעה

כתחיל בביאו' זה הספו'ונודיע תחל' ביחור המלות כמנהגנו:

ריפרו - פניו - "לפהשיבהו בושת כי זה מתכתב תי שיצוש שיפלו פניו - שחת - הוא מעניין הסבל כמו לא אוכל לבדי שאת אתכ"י מטאת "הוא היצר הרע כבר התפפר זה בב"ר להוא חסר הלושא כמו ומאכלו בריאה שהוא חסר הנושא המתואר בבריאה וענינו איש חצאת * ואמר שהוח רובן לפתח ר"ל שהוה שוכןתמיד הצלו מרהשית הענין לחשהו ולהשיהו כי תכף שתהיה בו הבמיר' ימצא בו היצר הרע י ואולם היצר הטו' לא ימצא באדם אם לא אחר שקנה מהשלמות קנייןמה והפשר שנ'שחמרו שחת הוא מעכייןנשיאת הפריר"ל שישחו הלמחים פרים חשר בעבור" ביה עובד האדמה או כשיאת הברכה כעשם ישא ברכה מאת יי׳ וחשאת . הוא עונש כעעם מחטאת סדום י חמרו בב"ר הם תטיב שחת ברכה והם לח חטיב קללהי ויחמר קין חל הבל החיי צה פורש מה אמר לו ואפשר שאמר לו שיצאויחד בשדה או אמר לו דברי תוכחות והראשון הות יותר כאות אצליי עוביי ענשי: מכשאי משכולילכן כל הורג קין קלר המפערולא פיר'מה יהיה ענשיולמוהוויאמר דוד כל מכה יבוסי ויגע וגו׳ . לא פירשמה יהיה שכרו וכן ויקרא יעבן לאלהי ישראל לאמד אם ברך הברכני וגו'י לאפיר' מה יעשה אם יביא הש' את אשר של והנה לא שירם בכחן העוכם לפי שכבר הבעיחו הש"י שלח יכנו כל מולח חותוי שבעתים 'לשבעה לורות יווה כי הדור השביעי לחר קין היה זרע לחך והוא מת במבול:

ביאור דברי זאת הפרשה

אטר שהחדם נמיוהד עם חוה והרחה והולידה בן וכד וקראה שמו קין כי אחרה שקנת׳ אים

שם מה שעורם הש' יתע'בומת ההויה כי הוא הפועל בה על דרך האמת וכוה קראה שמו בין יוזכר שהוסיפה ללדת זכר וכקרה שתו הבל ולה כוכרה הסבה למה כקרה כן וחולי היה קתן שיפור ביתם אל קין ולוה פרחותו כן הבל ביתם אל קין שכולד רלשוכה הו היה זה על העתיד לקרחו לו על שם המקרה ר"ל שמת ולה נשחר לושם כלל י והולם קיונהקים המליחו׳ לה זמן חרוך ובזה תמלה שנקרה פלג על שם העתיד כי בימיו נפלגה החרץ י וחולם ידע חדם זה בקסם חו בנבוחה כי מכם גדול היה על שקרח שמות לכל הב"ח כמו שקדם ואם כבר התבאר מדברינו שזה היה משל להודיע טבע הלורה האנושית הנה עלכל סנים יחוייב שנודה שהיה לו יתרון הכשר החכתה עם שכבר השיג חכמת השוב והרע תכף שהתבובן בזה כמו שהתבחר בתה שקדם י והכה כשבדלו קין והבל המציחושלי מינים מהמלחכו׳ חשר הם נפלחים מחד ייהחת הוח יריעת המזוכות הכחותות למיומים מה"בח כי בזה מהעומק והקושי החוק בהבעתו והנה אזכור לך קנת הנפלה מהמלאכה הואת יוהוא שאתה תמצא פב"ח שיתבוה בו המשי שהוא בחולת בריאה בכמות בילה קשנה ויתהוה ממנה בעת ידוע מהשכה תולעת זוה התולעת לה יחכל זולת עלי ען הבפ"חה שקורין בלעו פולייה די מור"יר ויקרו בענייבופליחות רבות מפורשתו' למי שרחה זחת ההייה וזה כשיה התולעת הגימ לבודל מה ישוב במדרבת הבינ' ויתהוה ממנו הב"ח העושים הבלים חשר יתהוה מהם החולעת העושה המשי שקדם זכרו ומזה הבעל חי יתהוה המשי והוא ג"כ מזון מעלי ען הבכ"לה ולזה ילערך זה הב"ח במציחותו הל עזר מהחדם ' והנה ישאל שוחל מתי הגיעה לחדם זחת הידיעה כי הגעתה בדרך הנסיון הוח דחוק כפלו תחמר שיביחולו מזון פלוכיוירחו הם יחכלוהו עד שהגיעה לחדם זחת הידיעה כי הגעתה בדרך הנסיון הוח דחוק כפלו תחמר שיביחולו מזון פלוכיוירחו הם יחכלוהו עד שהגיעה לחדם זחת המיוחד לו וזה כי לא יוכל לעמודוה הב"ח כל זה הומן הצריך לזה בזולת מזון גם אי אפשר שכ' שזה התולעת מתכועע אליו פי לא יחכן שישלם לו זאת התכועה וזה מבורר למי שראה אוחו" ובכלל הנה הגעת הידיעה הואת בנסיון או בדרך המקרה הוא עכיין רחוב ולזה יהיה הגעת ואת המלאכה וכיולא בה לריך שפע אלהי וכבר יהים הפדם מוכן לקבל זה השפע מעת הבריחה כי האומכות והחכמה חשר יחלא יותר מוכן לה לפי המערכת י הלא תראה שגליאינום ווולחו מהרופאים שפרו שכברי הגיעו להס בואת החכמה הודעות רבות בחלים. וכן יקרה בשאר המלאכות כי להבודד החדם בתלחכה ההיא חמיד יקרה לו שחביא מחשבהו בענייניואת התלחכם אשר הוא פוקר בה ותגיע לוההודעה בחלום או כנבואה בדברים ההם וכנר זכרנו זה בד' מספ' מ' יבאופן שלם יוהמין השנה בתכנוכם שם שות היו עם התוכות התיוחדים ללמח לתח יוכבר ידעת כי מאן הלחת הוח מעפר ותים ויתםלפו הלמחים בוה שקלתם לח יגדל אלה בתקים עיוחד מהחרץ וקלהם בתקום שלי של בתחלף עבעם עם שכבר יהמרו עובדי החדמה ואת החרץ רחניה לורע פלוני ווחת לורע פלוני וכן יתחלפו בחופן העבודה העריבה

חכוך בן ירד ככת׳ עליו ויתהלך חכוך את האלהים בעעם אחרי יי אלהיכם תלכו אריותואינניי ביפיי וכן כתוב על נח את האלהים התהלך נח ויש מפרשים התהלך כמו הרגיל; כי לקח לו׳ במסרא רבתא: אותו אלהים . מת וכן קח כא את נפשי הכני לוקח מחך את מחמד עיניך ואחר כן ויהי כל ימי ג' בעניי פירש מה היה ותמת חשתו ווחת הלקיחה על חכוד חין שם זכר מגפה ולא וימת וסי ייהי כל ים הנודי והטעם אשר בתו' בדברי אפף וחת' ככוד תקחפי וכן בתומור וַדְרוֹ בַל־ייוֹמָי בני קרח חך אלהים יפדה מפשי וַאוֹלֵיד בַּנִין וּבַנָן :

מיד שחול כי יקחני פלה מַהַלַלָאַל תַמְנֵי מָאָה וְהִשְׁעִיןנַחַםשׁ והמשכיל יבין ושעש זה יכחמפו ממעשינו שידע על יד אדם כי פביה היה כי על יד זה הכולד תחיה החדמה הו ראוזה בדרך חפמה וכן היה כי על ידו גחקיי' העולם גם הוח היה חיש המדמה כי כן כתוב גם יתכן שנקרא שמו נח כמו ירובעל חחר שעבד ההדמה והלליחה ונח הפך העלבון והטעם זה ינחיונו ונכוח מעלבון ידינו גם כחמה מכוחה מעלבון הלב כי העברים ישתרו המעתים ולח המלות והעד ירבשת וירבעל והשוחלי׳ מי היתה אשת קין ושת מה טעם לשחלה חוחת כי כתו' בחד' ויולד בנים ובנו'וכן בלם: ומלת החל מתחלה והוח מבנין הפעיל: לרובי הפועל: בני האלהים השופטים שביו עושים בארן משפט חלהו' ויש אימרים כי החלהים במקום הזה קדם שהיו באדץ ויהי היום והבנים הם הקדושים חשר בהרץ ויבאו וחברת בחרו ג' כמעס בנים אתם וים איחרים כי בני האלהים בני שת ובנות האדם בנית משפחת קין יהישר בעיני להיות בני האלהים היודעים דעת עליון בחרו להם נשים שהיתה מערכת שמים כל אחת כמשלת לכל אחד והתולד' כתולד' על כן ילחו' מהם גבורי' זיתכן שלקחו הנשי' גם בחוקה: לז ידון רוחי: יש אומרישהו' כמו וישב חרבו א נדנה כי הגוף לרוח כנדן והעד איתכרית רוחי רק יהיה ידון שורש אחד כמו אם יעלה לשתים שיאו שהוא מנחי העין וכמוהו נשח ורבים חחרים וים אומרים שמשקלו כמו וישב

העפר והוא מגזרת דין כי הרוח דיין בניף:

וול דאח מכוך : שביעי היה וכתחכך לקרושה שכן חליכו השביעי קדש וכן כתוב בדור הוא השביעי דבר זה הביאו לקדושה וכן מצינו מז' רקיעים ערכות מז' ררצות ה"י מז' מדברות מדבר סיני מז' ימים ים כנרת מז'

חזקוני

עולמות עולם שביעי שכולו שבת מז' נרות כר מערבי מז' ימי' יום ז' וכן תשרי פמטה ויובל ואיננו י לפי שהיה קלר ימים לפי האחרים ברחה כעי שלא היה : ואיננו כילקח אותו אלהים מרגו'אנקלים וליתוהי ארי לא ממים יתי' פי'והנה הוא עומד וקיים שהרי לא המיח אותוהק"בה ועתיד לבה עם שיהו בעת הגהולה וכל חיווחיני שבתלתוד פי׳החד והינינו זה י ובהרגו׳ירושלמי מתרגמי והה לית הוח ארי היתנגיד במימרה מוְקדסי "יולפי תרגו 'ירושלמי לריך לומ 'לקח חותו ל'מיתה כמו קח נח חת נפשי חדשהי יפדה נפשי מיד שחול כי יקחני שלה והוא זרך כבוד שהרי לדיק היה : ויולד בן ולא כתיב ויולד לח בן כתושכת באחרים לפי בחמכו כבכה העול שכל העולל חרוב והוא ובכיוכבארו: ד"א מפושלא השיעלה ללמך שלא יקרא לושם לפי שאכפי הדור מכשפיי היו והיו מכשפים אותו אם ידע שמי: זה יכחתכו מן האדמה שהרי כאמר לאדם ארורה האדמה בעבור׳כל ימי חייד ושני׳ חדם כלו לחולדות נחוקש׳ בלבוןמה שקלקל זה יתקוזה: ויהי נח בות"ק ויול יודעי 'היושהתבול היה עתיד לבה כתו שפרש"י גבי כשי למך ונשתה' כ"כ להעמיד תולדות פן ילדלריק ולבהלה עד שהבטיחו הב"ה: בני האלהים רש"בי הרי ליה בני דיינא וליים למאן דקרו להו בני אלהים ולמה קרי אותם בני אלהים ר'יוהנן ור"ל אמר שהרבו שנים בלה צער ובלא ייםורין: מכל אשר בחרו - חכמים היו במכמת פעליונים ובחרו להם כשים דותות להם כחילדותם להוליד מהןגבורים כמותם ולקחום בחוקה ולכך כעשו להק"בה: לח ידון רוחי בחד פרש"י לח יתרעם וידיןרוחי עליבשביל החדם דונמה תליכו בחיוב שהתרעליו הק"בה חל השטוחין כמיהו בארן אים חסיגו׳ ב"ח לשון כדן יתיקכלו׳לל יהא רוחי בחון בתיקו זהגוף החד׳ : לעול" לומן

מרוך כמו נים שם עד עולם ועבדו לעולם כלו' הבריות החיוה עכשיו לה יחקי מוזמן ארוך

0 a 31

ניתהלך חנוף את האלפים ב החהלך בדרכיו להשים לוולתו בצדקה ותוכחת זם יכחתכו החצלל שזו חכוחה כמו וכח מחויכיהם וכדייות מ"מ ראיי בם כן לרחם עלוו בשביל בנים הוה כשר מכיח לחמים לה לוש ודתום בלכד יהים יתיוי יהים לו זמן למשוכה

בחרו: אנך: מיע ספורנו

יימתכו בהפליאו אנוקה אמעשיהם כי מלח נחחורה לה ירון רוחי בחים לפולם כמנס הוה כפר : חיכו רחוף שלעולם והיה מדון לפני ופתחון פה לחלוק ול מר שחע"פישהחדש רחוי לעוגם רכ בתריו בשכיל שיוחו 1555

החלאכות הנמלאות היום יוספר שכבר אמר למך לנשיו כשהיו מתפחדוכם

מהעונש אשר ענש השם קין להיוח זרעם הוא הדור השביעי לקין האם איש הרגבב לפלעי רולה לומר שפלעתי בו י וילד לחבורתי כמו שעשה קין ולמה ישינכי עוכש

הנה קין שהרג האריך לו השם שבעה דורות ואני שלא הרגתי הנה ראוי שיארים

לי השם יותר ממה שהאריך לקין כפלים רבים והנה אמרו בב"ר שוה היה ק"ו שב

שטות א"כ מהיכן הק"בה פורע את חובוי וספר אחר זה שכבר הוליד אדם ענד

מחשתו בן וקרחה שמו שם ולשת גם הוח יולד בן וקרח שמו חנום ובעת ההיח מכנד

החנשים והחלו לקרח בשם יי' מה שחינו חלוה רוצה לומ' שחו החלו לעבוד ע"ו זכב

הוא הבירור בזה לפי מה שוכרו רו"ל בב"רוהוה נאות מאד כי לא כוכל לומר שפש

החלו להשיב שיש שם חלוה שהרי כבר הושב זה לחדם ולקין ולהבל ועוד שכבר מצחנום דורכים חל החפרון עדשתמנח שבימי נח לח היה שם צדיק זולתו ולוכ

לח יחכן שנחמר שהחלו חז להחפלל לשם יח' כמו שביאר החכם ח"ע הנה זה הוצ

ביחור וה הספור ובח בחורה ללמדנו מי היו, המחליחי חלו המלחכות כדי שתתישב

יותר אמולת החדוש בנפשנוכמו בקדם עם שכבר הועילנו בוה הספור תועלת לפלא במה שלמדנו בוחבור מההשנחה האלהית באיש הפוב והפרדה מהרע

והודיענו גם כן בזה המפור שהשם יתע' יעלש החומא לעת קץ ואף על פי שכבב יחריך לוולמדנו מהמדות שרחוי שנרחיק מדת הקנחה והכעם הלח תרחה שמפכר

ואת המדה הפחותה נהרג הבל ונמחה קין וזרעו וראוי שננהג במדת הסבלנום

ושלח נחפעל ממה שיקרה מהרעות המדומות שחם לח החפעל קין זה החופב

מההפעלות והיה לובש מדת הסבלנות לח נהרג הבל ולח נמחה קין וזרעו ולפד

שחלו החולדות כבר נמחו כולם וחין חועלת בזכירתם להודיע חיך הסתעפב

החומות המחחלפות ללשונותם מחב חחד קלר בוכירתם ולח זכר בני כמה שבים

שורטו היו הממליחים הרבה מהמלחכות חשר זכר שהומלחו בזה הספור י נהכרם

שפר שאחות חובל קין היא נעמה לפי שכבר זכר שנשאה נח ונשאר ממנה זרע בתב

שחמרו בב"ר ולולי זה לח חדע טעם לזה י וספר מה שחמר למך לנשיו להורות

של מיעוט פחדו מעוכם השם ושהוא לא היה חשחדל לשוב אל הש' יחעי בכב

כוחי כדי שיסור חרון אף השם מעליו כי בלי ספק אם היה עושה כך היה כמל

מהרע הנגזר לכא עליו כי חנון י"ו ונחם על הרעה וכבר העידה החורה במאמב

היו כשהולידו וכמה חיו

והאריך בלמך יותר מכלם לספר שמות גשותיו לפבי

לארץ כדי שיחערב בה המים ובעבורה הלריכה ללחח בעלחן והשגח הידיעה בוכל לדעת מעלת בוחת התלחכה הוח גם כן ענין נפלח מחד - ולוה וכרה החורה מי היו המתליחים הלבוש ולבן תיא חלו המלחכות ווכרה - בהבל שהיה רועה לחן שהוח מין חחד מהב"ח כי זה דרך לבושין דיקר על דרך התורה כמו שהתבחר במקום רחשון מהמקומות שוכרנו לבמר בהם דברי התורה ובות בלבשרה את ריל שכבר חקת התורה המין תמורם הכולל הנה מש כן הכל הוא אשר המליח זחת. עמשאי: וילבישם החלחכה וקין החלים חלחכם עבודת החדמה ווכר תחלה חלחכת החלחת החוונות הנה לו לומר ללבוש למין מין מהב"ח לפי שהיה יותר נכבדת מעבודות החדמה וזה לשתי סבות . החחת אלא רצה להראות רב לפים הכוסה חשר תשנים בו הוה יותר נכבד מהנושה חשר תשנים בו עובד הדמה עמהם אל פי שתמאו כי החי הוח יוחר נכבד מהלמח : והשנית שכבר ימלא יותר שיניע התכלית חשר. הלבישם הוא בעצבו כיון בה בהתכחת מזוכות. ממה שוניע בעבורת החדמה החכלית חשר כיון בה וזה מלבושייקר וגדולה: כי הב"ח כשיזון במזון נחות וילמס ויחן פריו בחופן הרמון חם לח ימנע לו זה בסבה קניתי איש את ה' מחון כאלו חאמר מפני האייר המקיף ומה שידמה לו מהסבות אפר מחון: ואולם. לרבות הנשמי שנותן להיות הלחת לריך בזה מל המטר והרוח ולפעתים לא יבא המטר והרוח ללמח בעת בחופן שלם ולא יבא המטר והרוח ללמח בעת בהקב"ה כמו שאו"ל למאן דדריש אתין עבודת החדמה כבר תהיה נעשית באופן שלם ולחיגיע ממנה התכלית הרחוי הרחוי והנה קין והבל לפי מה שספרנו מהם היו חכמים בדולים ולוה כשהגיעה הבל על שם המקרדה להם החכלית המכוון מחלחכחן הביח כל חחד מהם מפריו מנחה לה' וזחת המנחת שלא חי אלא ל"ביום: היתה לפי מה שחחשוב שהם כבר השינו שבל מה שיחחדש מזה . הוא מסודר מהש"י הביא מבכורות צאנו והוח הפועל חוחו ע"ד החמת חו חולי הקריבו מהם קרבן מפני שהם הגיעו שהכל בומי׳ לקרבן אביו. הוס מחתו והנה הגיע רצון ה׳ ית׳ אל הבל וחל מנחחו ר"ל שכבר נמלח תמיד מגיע בצוני מהצאן הנכרא ממלחכחו התכלית המכוון בו ולח הגיע רלון הש"י חל קין וחל מנחתו וזה שכבה ולא משא'נולד מחבוי עשה מלחכתו לפי הרחוי ולח הגיעה מחנה, התכלית כחשר לח בח המער בעת ובר ונקבה וככה היה הראוי ... והנה מפני זה בעם קין כעם גדול ובוש כשלם הגיע החכלית חשר קוה הרחור שהקריב אליו כפעם בושי כי בשח וגומר לא עתה יבוש יעק' ואמר אליו הש"י למה נפלו פניף. ארם הראשוןיקיוהביי אליו כפעם בושי כי בשח וגומר לא עתה יבוש יעק' ואמר אליו הש"י למה נפלו פניף. בפרי האדמה שצמחו מפני שלא הגיע התכלית אם קווית בעכודת האדמה . הלא אם חטיב דרכך בדרך אחר הבריאה: השומר שת דבק בך השנחתי ישאו הלמחים פרים אשר קויתי אליהם בי אני אשנים בו אתי באילו חוא העיר' כשחבים התפר בעתו וחם לה תיטיב דרכך תסור השנחתי מחדויהיה העונש והרע באניהשומ כמושומרי מוכן מחד לך עד שהוח כאו שוכן בפחח ביתך וות הרע הוח הרע המסודר לו מהלידה המלך ואין הרבי בן מפחח הגרמי השמימיי והנה הם יסבבו להגיע הרע חליו ויגיע לו בחשר יהיה מהא אני העיקרוביו. בחלו הרע מבקש. חומו ומשחוקק למצחו וחס רצה הפדם היה מושל בסדור ההוח ביו שבו ביום שבה המסודר לו מהגרמים השמימיים כי הבחירה מושלת על הסדר ההוא ואם היה אשר הי מאחר ששב החדם בחופן שתדבקבו השנחת השם יסירו ממנו הרעו' ההם כמו שביחרנו בספר בשובה חיים חיים מלסמות י"י ובכיחורינו לספר מיובי בוהנה נחקנה קין בהבל חחיו קנחה גדולה אמיתיים וכן באברהם וחתר לו שילחו כחון ובהנוחם בשדה קם קין על הבל חחיוו הרגו לקנחתו בו חו נאמ׳ אשר חי : ימי יהיה הרלין בוה שכבר מתר קין לחחיו מה שכבר קרהו, שלח נחמו הלמתים פרים חנוף הם כמנין ימות ובהיותם בשדה קס עליו והרגו על דרך הקנחה לפי שהכל השיג מלחכה יותר החמה לפי שברורתו ככבדת מהמלחכה חשר השיג הין והפשר שכחמר שהרכון בחמרו ויחר לקין מחד היי עוברי׳ לחמה והוא שכבי ע מהמכחכה חשר השיג הין והפשר. שנחמר שהרגון בחמרו ויחר לקין מחד בא השיש גבוה מעל שכבר נחקנה בחחיו קנה׳ גדולה וכעם עליו מפכי זה ובוש כחשר לה הגיע ממלחכתו בה השים בבין האתי התכלים חשר ליון בה וחפשר שלבר התפחר הבל בזה העליין וחם לח סופר בחורה בצוני אנכו שמתו וחומר חליו השם יתעי למה קנחת בחמיך וכעשח עליו ולמה בושח הלח חם חפיב הנשטה והרוח בארם דרכך תסבול מה שיקרה לך מהפגעים ודברי אחיך לך כי אין מחק השלם להחפעל שיה׳ גובר ומנהיג ודן מזה זה החופן מההפעלות : _ ואם לא חשיב דרכך הנה זאת המדה הפחוחה יקנה אותו והאדם ברוע חוחה לך הילר הרע השר הוא מללך מרחש, ותשוקתו הוא אליך להשיאך תמיד בחירתו הפר גם הרות לפעולות התגונות וחתה תחשול בוחם חרצה כי לחדם מחשלה על הילר הרע לבשר וזה בשנם הוא כשירלה י והנה חמר קין לחמיו דברי חוכחים וקנטורין ובהיותם בשדה קם עליו בשר לפי שהרשעים והרגו וחתר השם חל קין להחין דברי חוכחים וקנטורין ובהיותם בשדה קם עלין בשר לפי שהרשעים והרגו וחתר השם חל קין חן הי הכל חחיר וחשל קין שוה הדבר נעלם מהש יתברך מהמר הבשר לישלם ודרי ביצור היים בשר השר לישלם ודרי ביצור היים בשר השר לישלם ודרי ביצור היים בשר היים בהופנים ווכב לה בן והשיב לו שלח ידע כיחיכנו שומר לחמיו והנה לח היה העניין כמו שחשב כי השם לתבינת שהדעה לא בן הצריקים שאף בשרם יחע'יודע הכל וחמנס הם'יח' לחד דרך חרן שלם ישופט השופט בדבר חס לח מהבכים לרוחניות יאתח העניין קודם זה עם הנשפש אחוד. והנה קללו הש"ית מן האדתה אשר חטת במו יצאשרת׳ אלישור בה כי החדמה ההיח לח תוסף למח כחה לו ושיהיה נע וכד בחרץ לבקש מקום יחות משו בני מעי וכו' לנמוח למח ווחת היתה מדה כנגד מדה הוח כמם על חשר לח הגיע תכליתו נכן אמר הם זורר בשלמות פעם חחת נפלו פניו ועשה מה שעשה ותשם תנעו ממנו כלו והולרך לשועע ברכי נבשי את ה' וכל בובי נכש חינו במקומות הרחיקים לבקש, מקום יחות ללמת למח. יואמר קין אל יי' גדול עוכי י אות ביום מצא מחד . עד חשר לח חוכל לסבלו הן ברשת חותי היום מעל פני החדמה הוחת חשר חולפי שתפיר עילם היח מוכנת נופד שיקבל בה החדם כח עליון וזה יהיה סבה שחהיה נטחר מפניך

וכהיות העניין כן הנה אהיה

הברול והנחשת אשר הוא הברול היותר קשה היה בהמלאת' מהקושי יותר ממה

שים מהקושי בשאר המחכוי ועשיי החלאכה מהברול ומשאר המתכות הוא מסונ

אחר והנה ואת המלאכה הקיפה בהכרת על הולאת התחכות ממולאיהם וממקוריהם

ועל פשיית המלחכה מהס ואלו המלחכות חשר זכרה בכחן הס מקיפות ברוב

כולל גם כן שהוא וכלל דור המבול היו משחיתי דרכם על הארץ ושלא נחנא מז לדיק זולת כח ולזה כמלם לבדו זוה לחות שחם היו שם לדיקים זולחו היו ככולים במו שיכה בנ"ה : ומה נחמד מחמרם רו"ל בב"ר שהוח לקח שתי כשים החמרם לפריה ורביה והחחרת לחשמים לבד להורות על רוע דרכו ומנהנו והכב מפר אחיכ הולדח שת כדי שלה יכלה זה הספור הנכבד בתה שנתחה בכלכב ונא נשאר לו שארית והודיענו עם זה העת שהחלו האנשי לנסות אחרי ע"ז והכה היתה כוולתם חרחש העניין בלי ספק להחקרב אל השם ולוה עשאוהו כרנף אולניית בינם ובין השם : ואחר זה נוסף הפעות בה עד שחשבו שהוא האלות ונטו הדורות ההם מפני זה אל פעולות מגונות אשר העידה התורה שהיו עושים קודם המבול ולפי שלח נחקיים המליחות חלח לשת שב להוכיר חולדות ין בדרך ארוכה:

ביאור דברי זה הספור

מפר חולדות חדם וגומרי עד ויהי כי החלה חדם לתכי זה מפור חולדיות מפר תוכדות נודט וגותה הנה ביום שברא אלהים הדם עשאו בעל שכל אחר נמשך מהם המליאות הנה ביום שברא אלהים הדם עשאו בעל שכל וברחם זכר זכונים זקו מו שמום הוחם מח"כ שלח היה בו מרחשית הענין וחול ביום שנברחו לח כענין וחול אמר זה שלת יסעה אדם ויחשוב מפני הספור שספר מהנחש והגן וקללת הנחש ואף. וחוה והמלאת הכרובים ולהנו החרב המתהפכת שהיה הרלון כזה שכבר שם בחדם טבע לא היה בס כי זה שקר ר'ל שלא נחחדש במהוחם דבר אחר מהבריאה וספר שכחשר היה החדם בן ק"ל שנה הוליד בעל שכל כמוהו וחמנם הודיענו זה לפי שהאד'נברא מן העליוני 'ומן התחחוני' ויחכן לפי מה שיחשב כח שיהיה בזרעו לחת החומר והנפש ההיולאנים אלה שלה ישלם בו נחינת השכל להיותו כח נבדל בחופן מה ולוה ביחרה החורה שהשם יתע' נחן כח בורע החדם א שיוליד בעל שכל כמוכ וחמנם ישלם לו זה בחמלעות השכל הפועל כמו שהחבחר בספר הנפש ובספר מ"ב ושם ביתרכו שחין די בורע לתת הנפש והיכירה בזולת השכל הפועל וספר ששת ושם ביחרנו שיון . מה ליד קינן י וקינן הוליד מהללחל י ומהללחל הוליד ירד וירד הוליד אכוש י ושאנוש הוליד קינן י וקינן הוליד מהללחל י ומהללחל הוליד ירד וירד הוליד חנוך יוספר שחניך הלך בדרכי השם יתע מחר שהוליד את מחושלם מורכ בי קודם זה לח הלך בדרכי השם אבל הלך בדרכי חנשי דורו וכחשר החבונן בשבע הנתלאות והשיג מאתחת ה' יחע'תה שלא הושג להנשי דורו עבד השם ית' שלש מאות שנה ואח"כ לקחו השם ית' ר"ל שהושמה נפשו בג"ע כטעם ואחר כבוד חקחכי זהנה לוחת הסבה לח זכר בו מיתה וזכרה בשחר החנשים חשר נזכרו עמו להירות על ההבדל שהיה בינו וביניהם כי הוא השלים נפשו והגיע לשלמותו ושאר האנשים ההם מתו כלא חמדה יוספר שחנוך הוליד משוחלח : ומשוחלה הוליד למך : ולמך הוליד נחי וספר שכבר קראו שמו נח על שם העחיד כי בימיו שרה הקללה חשר קולל קין ונחנה הארץ כוחה אשר שררה ה' בעון קין שלא חוסף תת כוחה וזה כ-הקללה ההיא היחה לקין כמו שאמר לא תוסף חת כוחה לך וכאשר נמחה זרעו במבול חו שרה הקללה ההיח וכו'ב"ב התנחמו ממעשיהם הרעים כי הוח החו דרך ישרת ואולי למד הוריו והדריכם אל דרך החיום או אמר זה לפי שמפני מעשיהם הרעים צבור להם שישחחו כולם ונח לבדו נשחר מהם ובו נחקיים המליחות - וספר על נת שכבר הוליד שם ותם ויפת בהיותו בן חמש מחות שכה והנה הגיד בזה הספור מחלר החנשים חשר השחלשל מהם נח ובניו כמה שנים חיו כשהולידו וכמה שנים חיו החר ואת ההולדה לישב יותר בנפשותינו אמחת זה הספורי ואולם שאר מה שהולידו מהבנים והבנות לא ספרה לנו בזה התורה דבר לפי שאין בוכרונם תועלת לני כלל. ירחוי שנתבונן בעניין חורך החיים הנפלח השר מלחנוהו לחלו הדורות חשר זכרם כי מן השקר שיחמר שהיה או לחדם טבע חחר זולח הטבע חשר לנו היום שחם היה העכיין כן היה מהות החנשים ההם מתחלף במין למהות החנשים החלה וזה שקר ונאמר כי מפני שהיה החדם נברח לחכלים שישלים נפשו השלמות חשר הוח כחיי עליו הנה מן הראוי שיהיה לו כלי יחכן שיניע בו אל זה השלמות ואם לא הנה כברי חהיה ואת ההכנה בו לבשלה י ולפי שבהגעת זה השלמות מהקושי העלים בכללות כמו שביארנו בביאורינו לשיר השירים וכ"ש לאנשי׳ אשר נמצאו ראשונה בעולם שלא קדם להם שום בעל עיון יהיו נעזרים במקירותי בדעותיו . הכה אלו לא היו חייהם כי אם כשיעור חיינו היה משינם המוח טרם התבוננם בטבע הנחצחות כלרך שיני׳ מהעיון ההוח שום פריי וזה כי החדם הוח מוכן מתחלת ענינו להמשך חל הלבריי

קימין מנחה בעלי חיים: כתנורש אור בתורתון של רבין מאיר כתוב כתגורל אור וממעלו' האומן ב'שותפים באדם: ברון אחר רובנ על להיוחו במקום בלחי מוכן לקבל השפע הסלהי מהשניצל לא היהב"א בסכנה גדולה בי להיותי כע וכד בחרץ חהיה מוכן לקבל הפגעים והרעות הגדולות על צד החן עם כן להעדר מהשגחה החלהיום מחני עד שכל מולאי מהחיות והבהמות יהרגני ואחר מצר עצמו הי' ג'ל והכי בכחן מקומות ידכק בהם יותר השפע החלהי מוולחם כדרך שחמר יעקב חץ דאר הולבות נח זה כי אם בית אלהים · והתר חליו השם יתי בחתם כל הורג קין ישינהו עוכש חזק אע"פ שכב׳ ולאפורש או נחמר שהרלין בזה שה' ית' חמר בחמת כל הורג שתה קין כי לח נשה בוברולמעלה זרעותיו זולתו להרוג ולזה חין לו לירת שיהרגהו מוצחו כי חין בעולם רוצח זולתו והנה עונם אמר אלה להודיעד קין ישלם חתר שבעה דורות כי חז יכלה ורעוועד העת ההוח החריך לו והכה לח שלא הוליר רק אלדה נחפיים קין בוה כי מה בלע יהיה לו חסיהרצוהו ויענם החורג חוחם לחיהרג שלא תמשור במיבה מיכחיבה מנכחו ויזיקהו ושם הש' ימ' לו חות שלף יכהו כל מולחו וחה החות לח בנים אחרו׳ ולא חיי פורש וכחלקו בו רו'ל כב"ר והנה היה זה החות בחופן שהחתין בו קין חיך שהיה הנגים לבוא לחיבה: ענינו והנה יצה חחר בי היי שהחתים בחוץ בה הנונים לבוא בחיבה. ענינו והנה ילם חחר כן קין מהמקום ההוח חשר היה מוכן בו לקבל השפע החלהי בח נת איש צדיקנת בח נח אים בייון וישב בארן ששמה כיד למזרח עדן ושם היה משוטע ומקיף לעבוד החדמה בדרך בדות לארם שלא שישלמו פירות הלמחים . וחפשר שקרת החרץ ההית חרץ כוד לפי שהיה נע ונד בברא ופי'ררים וקבל בה למלת מקימות נחותים ללמחים להיוחה בלתי מוכנת לזה כמו החרץ שילח שכר:תמים רצונו שלא ממנה שלרעננותה היה חפשר שיזרע בה שנה חחר שנה: ומפר חחר זה שכבר היה צדיק בקצה הוליד קין בן יהוא חלוך והוא המליא מלאכת הבניין ובכה עירי ר'ל הין או חניך האחרון כי דרך הכתוב הות המנית זחת המלחכה וחלק כבוד לאביו שיקרת שם לעיר שבנה חותה הוליד לרצה האחרון יחבר חנוך עירד ועירד היליד מחויהל וחחויהל הוליד מחושחל ומחושחל הולידלמך אליו מאור במיוחאיש ולמך לקח ב' כשים עדה וללה והולידה עדה חת יובל הוח חשר מלח מלחכת בשה עניו מאו' והפך התנחת התזיכות לחחד חחד חמיני הב"ח לכל מי שידע זחת המלחכה בי הוח חשר באנשי סרום:בדורותיי התליחה ובוה כשלם למין האכושי מה שחשר קין בהריגת הכל כי התלחכה הוחת ולא אטר בדורו לפי חבדה חו בחבדו - ושם חחיו יובל והוח השר המליח מלחכת הכלי זמר חשר יש שהיה דורות רבים בהמנאת׳ מהפלא העלום מהשלא יעלם - וכלה גם היא ילדה את תובל קין והוא היה מחדד ומשלים כל חומכות נחושת וברול והנה זה המליח מה שיעשה מהמתכוח וחולם וכר מין אחד מהם תמורת הבולל מלחכת מה עם שמלחכת

אברהם בן ג"ח כשמת נח וככולונמצא צדיה מספר שני הולדות אכרהם ומשה: ואני לפלטה גדולה כנה ובניו

בלי שפת לח ישפוט השכל שברחתי במין החנושי בחדם בשום עת חם לח חקת בזה תמים: צדיק תמים עלה ריל שלא יחשול בו השכל בדרך שיחנהנ האדם בדרך הישרה . או ירלה בזה וגו'שיב לבריות את שלא ישפוט השכל המשפטים אשר הוא מוכן לשפטם בדברים העיונים או ירצה בזה האלקים טוב גם כן שלא ירוב בשום עת השכל כאדם במה שהחתיל להחנהג באילו המנהגים הפחותים לשמיםכאופן שהפסוק שלא יריב בשום עת השכל כאדם במה שהחתיל להחנהג באילו המנהגים הפחותים להדריבו אל ההנהגה אשר יגיע בה אל השלמות י והסבה בזה כלו איך שיפורש משו תולרויהנפש בראשונה הפירושים הוא תפני שהעתיד להיות מבני אדם הוא נם כן בשר י וימלא מוכן מפני שהיא ראשונ במעלה זה להמשך לתאות הגופניות עם מה שכבר למדו מזה מאלו האנשים הנשקעים ואח"ב בתולדו׳ הגוף: בחלו הפעולות המגונות ויגיע וההתנהג הפחות להנשים קלחם אחר קנת ודור את האלהישמרת הרין חחר דור עד שלח יתכן שיקנה החדם השלמות המכוון בו בבריחתו ולוה נחן ה' שהוה עובר מירארה: ימי הדור ההוא ק"כ שנה ר'ל שלסוף ק"ב שנה גזר עליהם שימחו בכללם - והנה ותשחת הארץ לפני בלי ספק זה המחמר מהם ית' היה לנביח והוא נח כמו שסופר בחורה חחר זה . ובזה החופן יתכן שתשלם הגבלת זה הזמן כמו שביחרנו בשני בספר מלחמות יי׳ מרודה ידולה בחור והכה הודיע הש'יחע וחת הגזרה לכביחו כדי שיודיעו חותם זה וישובו ויכלו מזחת המורד על פני המלך: הגזרה הרעה ולפי שכבר חמר השם יהע' שלח יחכן שילחו החנשים מהמנהג הפחו' ותמלא הארץ חמם אשר נשקעו בל : ועבר יחם התנהג ההוא להנשים רתי, הקומה והחוקים שב לבחר דברים שבין ארם כי כמו אלו האנשים יתכן שימלאו דור אחר דור וזה כי הם היו בארץ בימים ההם לחברו חמסבגימטריי וגם אחרי כן כי הם יבואו לבנות האדם וילדו תולדות מתיחפות להם ולזה יולידו ויהגם דעבר הא נפל וגם חתרי כן כי הם יבותו הפרות החדם ויכצ מוכנית מנג יושמו כמם יוטי יוטיו בהאינישה לך כשאמ' בפרים כיוצא בם כי זה דרך הבריחה על המכהג העבעי ' ר"ל שלפר יוליד החדם הקב"ה להביא המבול זרע מתיחם לו והנה קרח אלו הגבורים אנשי השם כי לגבורתם היה להם שם עד אמר נח להקב"ה ואני למרחוקי וכרחות השם יחע'וה המכהב הרע חשר נשקעו בו האנשים כלם בעת מה תרא עלי איל ההיח ושכבר נמשך מזה המנע השלמות המכוון באדם שגזר שימחו כל הדור ההוח הקב"ה עשה לד וגומי בחופן שנמחו עמם שחר הב"ח ונח נמלט כי הוח לבדו היה לדיק בדור ההוח ולזה לבן קראם הגביא פי מצא חן בעיכי יי׳ והשגיח בו להצילו כמו שזכר אח׳ זה ואמנס חוייב שיפסד זה הדו׳ נח ולא מי מבול כי הרע מלד החשבחה על נח וזרעו ומלד החשבח על המין החנושי בכללו כמו שהיה הוא הוה סבת השתתת הרע מלד הסשגחה על נח וזרעו ומלד הם זגח על המין החנושי בכללו ... וכבר העול שהי לו להתפלל אורך החיים הנפלח הכוכר בזה הספור להשגחה על המין החנושי בכללו ... וכבר עליהם כמו שעשה ביהרנו דרכי ההשגחה מאלהית באדם משרשיה ברביעי מספ"מ"י ובביאורינו לספר חיוב יורחוי שתדע שהבהמה והרמש והעוף לא נמחו לשחתת דרכם כי אינם בעלי הנני פירשיי שכל שיהיה רחוי בהם הגעת העונש וחמנם השיגם העונש מפני עונש הדור ההו' מסכים עם אותם ר"ל כי מפני שנגזר עליהם שימחו במבול מים הנה כבר נמשך מזה הפסד הב"ח שאמרו מה אנוש כו הנמצאים ביבשה ואולם זכר היותם נמחים עם האדם כי ההשגחה האלהית תזכרנו וקשה האיך השגיחה מפני זה בשמירת אלו המינים להיותם הכרחיים להדם. ולוה צוה נח מסכים עפהם והלא לעשות התיבה בחופן שימלט בה הוח וחלו המינים בכללם מהב"ח - חמרו בב"ר משאיר להם שארית שזה משל למלך שהיה משיא בנו ועשה לו חופה וסיידה וכיירה וליירה בעם המלך על בכו והרגו מה עשה נכנם לחוך החופה והחחיל לשבר הקנים והחליחו׳ ולקרוע כסלחותי אחר החלך כלום לא עשיתי אלא בשביל בני בני אבד וזו קייחת לפיכר מחדם ועד בהמה ועד רמש ועד עוף השמים הנה כבר הורו לך שהמחום הב"ח האלו לא היה כי אם מפני המחות האדם - ואולם התועלת המגיעות מהפרשה הזאת כבר העירונו עליהם בביאורנו בה י ואם באנו למנותם רבן מלמנות כי אין בה דבר שלא יהיה נפלא החועלת ברעות ולוה יהיה מנין התועלת בה מביח לכפול דברינו וזה בלתי רחוי והנה מה שהיה מהחועלת החלו במדות בבר זכרנום עם המאמר בהם י ובכאן נשלם לנו הביאור בואת הפרשה ר"ל פרשת בראשית באופן שלם ונאות מאד לאמת וללשין כמו שתראה והיחה השלמתו בזמן קצר מאד עם מה שהשיגנו בזה המבוקש מן הקושי החוק מפני הפירושים שמלאנום לקודמי' אשר בואת הפרשה אשר הם כמעש שהיו סבה אל הרחקתנו מהשגת האמת בה כמו שיתבאר למי שיראה דברינו ודבריהם והתהלה

הערבי׳ אשר כל מה שיחזיק בהם ירחיקהו מהשלמות ולא יצא מזה מעלחו אם לא יקח המוסר כו מזולתו כי אם בקושי עלום ובאורך יתי החיים יתבאר לכו באורך הזמן **ה**הואשוה התכלית הוא בלחי מכוון באדם ושבכאן התכלית האחר ייוחד בו והוא תכלית הנפש וזה ממה שיקשה מחד שיגיע לחדם מעלמו ועוד כי הרבה מהדברים העיונים ילקחו התחלותיהם מהחוש בקושי גדול ובזמן ארוך חורך נפלח יעבור החיים האנושיי׳ כמו העניין מהרבה הדברים הסבעיים ומחכמת הכוכבים ואלו לח היו חיי הקודמים כי אם כשימור חיינו היו מחים שרם שיגיע מעיונם שום פרי במה שיחקרו בו י ובהיות העליין כן הנה מהרחוי היה שחשגים ההשגחה כחלהית באדם בזה האופן מההשגחה ר'ל שימלחו' קלת מן הראשונים ארובי החיים אורך לפלח באופן שיתחילו להמצי' בעיון מה שיאור כו שיהיה כלי לבאי' אחריהם להשלימ' כדי שלא תהים ההככה אשר המליאה ה' יתע' באדם להגיע אל השלמות לכטלה ואולם היה אורך החיים הזה הכוכר בחורה לאלו האנשים אשר וכר לבד כדרך שאר הפלחים הנה כמו שנתנה התורה להשלימנו בדרך פלא להשגחה בנו כן יתן אורך החיים לאלו האנשים בדרך פלא להשגח' בחין האנושי בכללו כדי שלא תהיה ההככ' אשר בו לבטלה הנה זהו מה שנראה לנו בסיבה החבליתי' אשר בעבורה הושם אורך החיים לראשונים אשר בא זכרונם בחורה י ואין ראוי שיסופק עלינו מה שסופר מאדם שהשיג חכמת הפבע עד שקרא שמות לכל הב"ח כי כבר קדם לכו שוה היח כלו על"מ להודיע סודות הבריחה החכושית וחיך חביע לו הכלחתו והכה חפשר עם זה שהשם יתע' שם האדם במקום מהיישוב אשר יאות בו אורף החיים יותר כי כבר ימלאו מקומות מתחלפי׳ בזה העניין כמו שהתבחר בטבעיות וזה כי הרבה חמלה במת שיעשהו השם יחע' מהמופתים שהוח - חמנם יחבר להם הסבות היוחר נאותות הלא תראה שקריעת ים סוף אשר הוא מהמופתים הגדולים הנוכרים בחורה אמר ויהפוך י"י רוח ים חוק מחד י ועם כל זה אין ספק שלא יחכן אשר ישלם אורך החיים הכובר כזה החקום : אם לא בפליאה מה'שי:

באור הטלות

כיהחל החדם ובוחרי עד סוף הפרשה בני החלהים יהם הענקים ופחכה לאלהים להורות על גודלם וחזקם כטעם כהררי אל שלהבת יה י פובות יפות וכן כי טוב הוא והוא טוב חותר מאדי ויקחו חטפו ולקחו בחוקה ידין ימעניין דין ומשפט או יהיה מעניין ריב ומדון י רוחי הוא רוח האדם אשר הוא בה אדם והוא השכל ויחסה לש'יחע'להיותה כאצלת ממכוי הנפילי" הם בני האלהים והם הענקי" במו שקדם י וינחס י"י הוח על דרך משל כי לא אדם הוח להתנחם אבל דברה מורה כלשון בני אדם יוכן אמרו ויתעלב אל לכו ואמרו אל לכו הוא לרלונו ר"ל שכבר צתעלב דרך משל בעבור מה שהיה רלונו בעת בריחת העולם לברח חדם . ויחמר י"י הנה אמר זה לכח כמו שכזכר בתורה אחר זה או יהיה זה על דרך האמירות הנוכרות במעשה ברחשית שלא נאמרו לנביא אבל היתה ההוראה בהם הרצון לבד במו ויאמר אלהים יהי אור וחביריו:

כאור דברי הפרשה

שכחשר התחיל האדם לרוב על פני האדמה ויולדו להם בנות י והנה נחשכו האנשים לתחו׳ התשגל עד שברחות החנשים החזקים הגדולים בנות החדם היפות חטפו אותם ולקחום בחונם ולה נשמרו משום אשה ואפי' מאשת חיש שתכף שמלאוה יפה לקחוה ולפי שכבר נחפשט מנהג הרע הזה באנשים ההם כלם והשסיתו מעשיהם עד שלה היתה תשוקתם כי אם לעשות הפעולות המגונות כמו שפפר אחרוה : וירא י"יכי רבה רעת האדם בארן וגומר : אמר השם יתעלה הנה

והנה היתה השלמתו בפוף חרש אב משנת השמנים ושמנה לפרט האלף הששי ליצירה:

חזקוני

בשנם הוא בשר בעבור שבם הוא בשר ואילו דבר קיי׳ לעול׳ לפיכך יש לקלר ימיו ולא יחיו עוד כחשר חיו עד עכשיו שע"י כך הם משחיתי׳ דרכם ובוזלי׳וחומםי׳ שחיכן ירחין מן העית׳ והיף ימיו ק"ך שנה פרש"י איןמוקדם ומחוח׳ וכו׳ ואיןלהקשו׳החמ׳ בפסחים דבח׳ עכיכח מחי דמוקד׳ מוקדם ומחי דמחוח'מחוח' דע"כ חרי עכיכ' נכהו דהף קי"ל משכול' יפת לף היה עד המבולרק ה' שנה ומשום כבודו של נח שלח יחתרו העול' חיך הולי נח לבהלם חחר הנאמ'הקדית' הכחוב יוולד נח לוינחם הרו' לדוגת' זה פרש"י בסו'פ' לך לך הנפילי' נפלחי' בגוב חסר חל"ף דובתי ונפליכו חכי ועמך ז היו בחל" בימי׳ ההם הכזכרי׳ למעלה: ויהי כי החל ויראו וגו׳וגם חחרי כן סכע' עליה' הב"ה כדכתיב לח ידון וגו' לח נכנעו עד חשר היו בחי' בני החלהי' חל בנו'החדם אכשי השם ח"ר אחח והכתי'על אנשי המבול בני נכל גם בני בלי שם נכחי מן הארץוהת חמרת חנשי שם אלה שהשתו חת העול' והושתו תן העול' יכי רבה רעת החד' י חין להרה ילות' הוחיל והכלגלוי לפניו איך בראו לחטו' הרי אין יראת שמים בידי שמים כדכתי' ועתה ישראל ובותר וכתיב תי יתו והי׳ וגו׳ י וינחס יייי על ג׳ דברים הנחתה בחה בסשיעת הכודר ובקוצ׳ יד הכודר או בהתחלף דעתו השתים בחדם כמו בקיצר הלודר או בהתחלף דעתו והשלישית צאתר בכתה

לאל אשר עורנו:

שע

פחם ומשרים שלם : שליןכל היה נח עושה התיכה יהוכיח חות' ומתרה נם כדברי רבותינוו"ל . הנעילים ביו בחרץ ביתיי ההם שקכע להם החל ית הומן לתשובה. וגם חחרי כן . שלחשבו כלל . כי רגה רעת לשעבר יוכל יצר פחשבות לבו י לשתיד'שלח היו שומעי' לשוכיח וחין לקוות שישיבו י ויתעוב מללכוי כי לה יחסוז כתות הפת וההפןישתה ה'כמששיו - ונח פנה חן - להגיל גם בניו ובנותיו לה מסני שפיה רחוי לבך חכל של כד חכיכ' זכהו החל ית' לום כחתרו ושלשת פחנשים בחלה בתוכם כח דכיחל וחיוב חי כ' מם בנים וחם בנות ינילו העה לבדם ינגלו וזה כי לח למדו וזת דורם לדעת חת כ' כחברהם משה ושעופל מוולת' כחתרוז"ל שילם והם דניחל וחביריו זכתה ללפודולה זכתה ללפד יוכן כח חף של פי שהוכים פל המעשים המקלקלים ענין השדינות לה הורה חותם לדעת החל ית' וללכת בדרכיו הף על עי שסוח הים בדיק תפים בשיון ובתששה כי חתום הנדיק המשלי' שלמו כלכד הום רחוישיםלם ערשו כלכד

מבל המשלי גם מת זולתו הוח רחור שימלם גם מת זולתו כי בוהים תקופשיחזירם בתשובה כחמרם ז"ל (ברכות שרק שי שפתו) אם ראית פלפיד חכם שפרם כיום אל תסרסר אחריו כלילם שודאי

מקוחות אצל כב"ה והוא פשיעת הנידר בגון כאן וכגון לחמתי כי החלכתי אתשאול וכגון בכת' מקוחות אצל הקב"ה וכן כתיב רגע אדב' על גוי לנחוש ולנחוץ ושב הגוי מרעתו וכחתרי על הרעה אשר חשבתי עליו רגע אדבר על גוי לבנות ולנעוע ועשה הרע בעיניונחמתי על הטובה ומה שכתוב ובן אדם ויתנחם היינו לבאינן חוטא כדכתיב לא הביע חון ביעקב ואו אין לו להתכהם ולטשות רע: ויתעלב אל לבו י שיעלו לבראוחו: ד"א ויתעלב אל לבו אחדם קאי הקב"ה כתעלב בשביל לבו של אדם שהיה חושב מחשבות רעות כמו כי נעלב אל דוד שפיר׳ בשבי׳ דוד · ד"ח ויתעלב מל לבו אין עליבה חלא אבלו' כת"ש כי נעלב החלך על בכו פי' נתחבל על עולמו וא"ח וכי מחאבלי' קודם שימות המח אלא אדם שאיכו יודע רגעי הזמן איכו יכול להתאבל עד שימות המח אבל הק"בה שהכל גלוי וידוע לפכיו וחי לעולם מחאבל חתלה - ד"א ויתעלב אל לבו האדם שיה נעלב ללבושל הב"ה - נעלב כבוה וכמאש בעיניו

של הקב"ה: אמחה את האדם נמחה לא כאמר כמ"ש נעשה אד׳ לפי שכשבראו אמרו המלאכים מה אנוש כי חוברנו ולא הסכימו לבראותו לכך לא כעל מהן עלה למחותו הבל להחר חיכן ששינה הת המחונים נעל עלה חהן למחותו כדכתיב הבה גרדה ונכלה שם שפתם - כי נחמתי כי עפיתים י מהחר כי רבה רעת החד' חבל כשהם עופי׳ רצונו של מקום לח חים חל ויכוב ובן

אדםויתנחם וכה"א נחמתי כי המלכתי את שאול כי שב מאחרי החודה בחה מחתם כמן שפירבתי למעלה:

אלה

דבראשית סררא

הנשלים ב' חתר מלם ושנים תשרום הנפילייםיו נחריחה! ושם רחיבו חת הנפילים בני מיחון ועוב כני כרחיתה מורה מיחון ישוב כני כרחיתה מברה מיחון שתחותי ומוחל וכשלו תשתים ביתי דור החבול לכן

בערהמורים

כחב כאן בכבילים היו בחרץ

מפר:

אולהות נח ד' תולהות נח ד' אלא חיה שש מאות וכל הדורו' אחריו חיו שלים רבות ובימי פלג תולדות השיום אלה תיידוי בת חוב חובדות שם חבם חסרו. השכים ותימות דוד עד חילדות ישקני בכולן פשל היום שבעים חו שמונים בלפניו חלה תולדות השיים ספנ סהו ונהו אלה חולרות והאמת מה שאמר המחרגם כח פסל דורות שלפנוו חלם ארמי שנתן קץ לאדם כעעם חולדות שם פשל בכי חטובני יפת חלם תולדות יצק' פשל עוד הרבעים יום וחם ישובו משרו חלותי : כח כח ובי'ב' ימלטו ואם לא ישובי זימותר מעמים כחיב כח בפקוק מרחה שלפה עולמות ואל תשים לכך אל מספר ויהי שהים משלשה שכל חחד הליל כחבן חמש מחות שכה כי חיו בי בזכוחו כח הציל בי ככיו שהם שם נחס ניפת י דניחל מוקדם ומחוחר בחורה והכה הניל תננוח תישחל ועורים כתיבוימת תרח בחרן וחחריו בחלום י איוב הניל שישת ויחמר יי׳ אל חברם לך לך בתיו חליפו התושני וכלרד משוח ול פר הנשחתי ביה מחרלך וחכחכו כדע כי לח מת כח לשמים כח לבריות כת לעלוונים נון לתחתינים נת תרח עד שהיה ינח' בן חחש ושלשים שנה ורבים כמוהו פחים יה היה עולה לחניו ופי' נפלים שיפול לב הרואה משרולותר שהיה תחום נכל משרום דורות שחרדם עד אוחם שיחמה מגיבה קומתם חברגם חבל משנח חברהם וטעם אחרי כן החר המכול בֿק כת זכ חדישוחת ה ולחים החילך כה מוני ת כוי חנם והכה בכי עלק בחחלה היו פוה שנת שכי וליקת נפשות ממשפחת בני החלהים מנסי וחיולת שחוד וינחם יי' ידוע כי לא אדם הוא דקדיני הכז וחירך וחתום הפרץ מות׳ י שהחרץ עצמה להנחם רק דברה תורה כלשון תיתם חלאם מהם שהיו יולדו" ทอง โทย เกอะจะอาจะฮ בני אדם כי המשחיי מה שעשה כבלעין תחת סקרקע וחתר יראה שנחסי וטעם ויחעלב כך מבלולי עולום והכח נפי אל לבו הפך ישמח יי' במעשיו החרץ פצמי היחה תלח חתם שחים חפקוד כים מכל חורו כי סיב בעיליו שיקבלו נברהיו ואפרסמון עיתו והיה הנפתד חסדיו וי"ח כי וינחס כמו שונים הכים עם החשרטתון מחת הקרקע עם. אוצרוחיו מחכחם לך להרגך ויפרשוהו פקתםקיד, כַּאַ בלילה ומריח ועוד המרו כי לכו הוה הנכיח בחשרםחוזולוחח הכלילחחם. בנימש' מי כת מלמד שפרע ואילו היה כן לא היה אחר להם מרה במהה ממם

אמרי נועם

בב וזמין כדוכו :

ויתעלב מלח הג ואנה מלאנו

שנקרא הנכיא לב: ויאמי אל

לבו או אמיר׳ למלאכים וי"ת

לכח והככין בעיני שהו' דביק

מגורת רחמים וממצו תחנה

ומשקלו קן ישניה' מפעלי הכפל

וטעם מניחה חן במו לה חסה

: עליך עין

אלה חולדו' כמו הקורו'

וכמוהו אלה תולדות יעקב

חים כדיק - במעשיו: חמים

בלבו וחמים חחר השם מפעלי

הבפל והוא חמים: ופעם

בדורותיו בדירו בעת המבול

וכדורו שהיו חתריו כי הוא חיה

פפע' מה ילד יום

עס לבו הכתוב למעלה: חן,

ביתשרים ביהנש י

לינחם שי וגו׳ ושקשה ריי והחכתיב לה היש חל ונותר ואומרה"ר ככור כי שלשה ענייני נחמה הם פעדים שאדם רונה לעשות לזכרו שונה חו רעה ומחשרם וים לחל ידו ומתנחם בעל כרחו מחוות חונם ועל חלו השנים אוחר לח חים חל ריכוב הלח מתים דכרו ובן חדם ויתכחם מחמת שאין כידו כי הוח כב יכיל חכל ום כחמה מלישית שחיכה כמה תחמת הכודר בנון רם ידור הקנ"ה קן על בוי ועל אחלבה להרע שנון של בכי כיכיה ורחה הרעה חו בן הנה חומר שחס יעמדו צמרדם ישמידם ורס יפוכו ישוב מחרון חפו ודכריו חמי פכן להיפוך זור להרע לכחוש שלנחים וכו' וישב הגוי חהו' מרשתו וכחם של הרעה חשר דבר ונח-הזו חיננה בכורח כי חקו"ב חינו מחחרע שהכל יודעים שחדעתח דהבי לח כיר בי חם על חנחי זכחיתי כי ע יתם דהכח המר הקבים חום עלמי כחונ נחמתי העלמי המנס חון כבויים אתנחס כו חדעת׳ זהכי כי חטחו בגופס :

פרישת נח

צדורותיו פירש"י שאלו הים בדורנת חתרים וכויפירם חם סיה דר זמן מרונה חול הנדיקי סים ליחד מחש שיה' חבל חשנה הול לדיק החד חקרחו בעלמה ווח שהיה חבל ודחי וכות הלדיק חוכיר פונותוו של זה ורחל מצרפת שהמרש לחלוי כי בחת חלי להוכיר את תוני וכן לים מנרהם:

מ"ע ספורנו

ימיו לדיקי נחששה מיו! לדיקי נחששה מתי! בשושכלות במושכלות צדוריתיו כפי דורותיו והס חיו קנח דורו של מחושלם וסל לחך ושלו והדירות שהולידו בני דורו בח"ר שנש ז את האלהים החהלך כח הלך בדרכיו לפטיב לוולתו והוכיח כני דורו בדברי רבותינו ז"ל - וכן כחב פליו גרום הכלדיי בח יחחו שהחחיל להוכיח בני דורו זכה לנכים י והגם כשחתה - חעותה כי כזולת עכם היחה בדרך השחחה בהשחת דרכם החקלקלת החוליה ובנול החקלקל התדיכות כענין יטחני קחת:

בשנם : השי וכמו שככה ויהיה טעמו לא יעמד רוחי שתאתו היתה וכן קהלת אתר והרוח חשוב אל האלהים אשר נתלה דק רוח האדם לבדו בעבור זה האתם ועוד בעבור שהחדם בשר והוא יביע עד עת ויחסר כחשר יכלח העשני לעושה והיו ימיו י"א שוה קנב כל האדם ואם מצאנו יותרכן מצאנו מעם רק על הרוב ידבר וחין זה תמת כי הכה שם

בְּדָיל רָאִינְוּן בְּשַׁרָא וְעוֹבָרֵיהַוֹן בִּישַׁיָא אַרָכָא יִתְיַהִיכּלְהוֹן מֵאָרה וָעִשְּׁרִין־ שָׁנָין אָם־יַתוֹבָוּן: וְּבָּבַיָּאְ הַנִוֹ בְּאַרְעָא ני מיים בַּיָּמִים הָתֵם וְגַם־אָחַרִי־בֵן אֲשֶׁר יָבאוּ בַּיוֹמֵיא הַאִּינוּן וַאַף בָּתַר־בָּן הַעַלְרִין בָנֵי רַבָּרָבֵיאֹ לִבְנַרַת אֱינִשָּׁא וִילִירַן מִנְהָוֹן אִינְוֹן גַּבָרַיָּאָ דְּמַעַלְמָא אֵינָשִׁין בּיִּאוֹ הַיּאָם: ַדְשְׁאָא וּוּלֵי קוֹדִם־יַיָּאָרֶי סִגִּיאָת בִּישַׁת יוּ מּיֹימּי וַיַּרָאיְהוֹנָה בִּי רַבָּה רַעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ אינשא באַרְעָאוְבָל־וִצְרָא מַחְשְבַרו _{ייסיינ} וְבַל־יַצְר מַחְשַבְת לְבֹּוֹ רַקַּ רַע בָּל־־ לְבֵּיה לְחָוֹר בִישׁ בָל־יוֹמַיָּא: וְחַבְיַיֵּ בְּמִימְבֹּיה אֲבִי־עַבָּר יַת־אָבֶם בָּאַרָעָא לֹּיֹ יֹּיֹ יַ הַאָּרֶם בָּאָרֵץ וַיִּחְעַצבָ אֱלֹּילְבְּוֹ : וַאֲטַר־בִּמִיטַרִיה־לִמִיתַבַּר תּוּקפִיהוּן בַּרְעוֹתֵיה: וַאָּמָר יַיָּ אָמֶחיוַת־אֵינִישָא דִי־בָּרֵאתִימֶעָל אָפֵי אַרְעָאמֶאֵינַשֵּא י, נ, נ, פּ כִּי לִנַלְשְׁלֵעִי בִּי עֲשִׁיתִם: וְנַחַ פַּוֹּצְא חֻׁן ער־־בְּעִירָאעַר־רִיחֲשַׁא וְעַד־עוֹפָּא ָרִשְׁפַיֶּגֻאָ אֲרֵי־תָּבִירתׁ בַּפֵּיכְּרֵי אַרֵי־ עַבַרתינון ונח אַשְּבַחרַחַמְין קָּדָם יִי: פרשה

פרשה

17 6,0 61 הַוֹלְרָת נֹחֲנֹתַ אִישׁ צריק תַּמִים תָּיָר בֿבררבאו אירב. ילוחם ימית נפון של שה בנים את שם אתרחם וארת יָפֶת : וַהִּשְּׁהַת הָאָרֶץ לְפַנִי הָאָלֹתִים **L**il. **1** נַעַּמֶּלָא הָאָרֶץ חָמֶם: אֱלֹהָים אֶת־הָאָרֶץ וְהַנֵּרֵה נִשׁחְתֻּרֹּ בִי־הִשְׁחַיָּת בָל־בָּשֶׁר אֶת־דַּרְכִּוֹ עַל־

הנפלי' ג' ב'חסר וא' מלא וסי' הנפלי' היו באר'ושם ראינו את ב'בפסו' קדמא' דפסוק מלא: כן ג'כמצעות פסו'וסי'וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אחריכן ישלח אתכ'אחרי כןיאכלו הקרואיי: וירא יי'ד' דם' באו"וסי' וירא יי' כי רבה רעת ז ויר'יייכי שנואה ז וירא יי'כי סר לראות ז וירא יי' וינאץ : וכל יצר ב׳ דס׳ וסי׳ וכל יצר מחשבות לבו דע את אלהי אביך י אל לבו ב׳ בתור׳ וסי׳ ויתעצב אל לבי וירת יי׳ את ריח הניחח יוכל שאר אורית על לבי וכל נביאים וכתובים אל לכו במ"כ על לכו וסי אות זכר יי׳ וישם דניאל את הדברי׳: מאדם עד בהמה כל בראשית וידבר ותילים מאדם עד בהמהוכל אלרה שפות וירמיתו מאדם ועד בהמה: ונהג׳ ר"פ וס'ונה מצא חן ונח בן שש מאות שנה ונח דגיאל ואיו' • לפני האלהים ו' וסי' ותשח' האר ויקה יתרו חתן משר ויאסף יהוש' ויבא העם בית אל ודוד וכל ישרי

לו כולד לך בן זכר מימיך סמבר לו הן המר לו ומס עשית המת לו שמחתי ושמחתי את הכל אמר לו ולא היית יודע שסופו למות אמר לו בשכנת מדוחה מדותה בשעת אבלה אבלה אחר לו כך מעשה הק"בה אע"פ שבלוי לפכיב שסופן לחסוח ולחבדן לח נמנע מלברחן בשביל הלדיקים השתידים לעמוד מהם נימור יי' חמחה את האדם י הוא עפר ואבית עליו מים ואמחה אותו לכך כאתוך לשון תחוי: מחדם ועד בהמה . אף הן השמיתו דרכם . ד"ח הכל כברה בשב . ל מדם וכיון שהוא כלה מה לורך באלו: כי בחמתי כי עשיתים חשבתי מים

לעשות על חשר עשיחים: אלה חולדות נחנת חים לדיק . הומיל והזכירו ספר בשבחו שנחמר זכה -לדיק לברכה ד"ח למדך שעקר חולדוחיהם של לדיקים מעשים טובים: בדורותיו ים מרבותי' דורשים חותו לשבח כל שכן חילו היה בדור

בשנם הוא בשרי כמו בשנם כלומיבשביל שנם ואת בו שהוא בשר ואף כבל פב

כתו שקמתי וכן שחחה מדבר עמי כמו שחחה חף בשגם כמו בשגם: והיו יתינ

בשנם הוא בשר והיו יפיו מארה

וַעשׁרֵים שָנָה: הַנָפַלִּים הֵיוֹ בָאָרֶץ

בני האלהים אל־בנות האדם ויַלְרוּ

לָהָם הַמָּרה הַגְּבֹרֵים אַשֵּׁר מֵעוֹלֶם

וַיָּאמֶריִהוָה אָמְחָה אָת־הַאַדַּםאַשֶּר־

בַרָאתִימֵעַלפָּנֵי הַאַרְמָה מַאַדָם עַד

בָּהֶפֶת עַר־רֶפֶשׁ וְעַר־עוֹף הַשְּׁמְיִם

בַעיני יהוָה:

קמ"ו: אמ'ציה: יחוק'יהו:

<u>וַינָחֱםיְהוָה כִּי־עָשָׂת אֶת־</u>

כן אינו לכלע לפני ומה אם יהיה אם או דבר קשה כיולא בו עד שקמתי דברבים

על ק"כ שנה החריך להם חפי וחם לח ישובו חביח עליה' מבול וחם חחמ' משכובבי

יפת עד המבול אינו מלפ

ק' שנה אין מיקדם ומלונשר

בחורה כבר היחה הבזיברם

בזורה עשרי שנה קודם שהולים

כח חולדוח וכן מלינו בפדבת

עולם יש מדרשי רגדה רצים

בלא ידון חבל זה לחלות פשוכבו בים

הנפלים על שם שכשלבי

והפילו את העולם ובלשוני

בימים ההם בימי דור מכום

ובני קין: וגם אחרי כן אב

על פי שרחי בחבדן של דיר

אנום שעלה חונקינום והפינו

במקום: אנשי השם י חותם

שנקבו בשמות עירד מתויאב

מחושחל שנקבו על שם חברו

שנמוחו והותשוי דבר איפור

אנשי שממון ששממו את העולי:

וינחס יי' כי עשה. כחמה

שמילו הי' מן העליוני' פים

מקו' עלה במחשבתו של מקום

להעליכו זהו תרגום אנקלום

דבר חחר וינח' נהפכ' מחשבתו

של מקום ממדת רחמים למדום.

הדין עלה בתחשבה לפכיו מכ

לעשו' באד' שעשה בארץ נכן

לני לפון נחום שבתקרא לשונ

כמלך מה לעשו ובן מדם

ויחנחם ועל עבדיו ויתכחם

המלכתי כלם לשון מקשבה

כמו נענב החלך על בכן . דיד

קרחה אמר לו אין אתם מוד.

שהקדום ברוך הוא רואה

המלד המד לו הן והמד לב

והכחיב ויתעלב אל לבו אמר

717

וינחם יי על הרעה נחמת.

אחרת הם: ויחעלכאל לבד

נתחבל על חבדן מעשה

כתבתי לתשובת הכותים

אחד שאל את רבי יהושיב

ממריד' בברחשי' רבה ויחעלבי החדם חל למ של

היחה לפניו שברחו בחחתוכים

217

756

ענקים:

למכוד

עברי' לשון ענקים הוא

שלים העילם לח נכנע

המבול ללמוד מהם:

יבואו: היו יולדות

כמות': הגבורים:

לדיקים היה לדיק יותר וים שדורשי אותו לגנאי לפי דורו היה לדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום: את החלהי התהלך נח ובאברה הן או אש׳ התהלכחי לפניו נח היה צרי׳ סעד לתומכו אבל אברהם היה מחחוק בלדקו מאליו התהלך לשון עבר וזהו שמישי של למ"ד בלשוי כבד משמש 'להכח ולשעב' בלשון ח' קום התהלך להבח התהלך נח לשעבר התפלל בעד עבדי להב' ובח והתפלל אל הבית הזה לשון עבר חלח שהוי"ו שברחשו הופכי להב': וחשחת . לשון ערוה וע'ז כמו פן חשחיחון השחית כל בשר: ותחלח החר' חמם . גול: כי השחי כל בשר : חפיד בהמה חיה זעוף כוקקי לשחיכן מיכן:

אלה חאדות נח וגוי עד סוף ספור עניין המבול הולדות י קורות כטעם מה ילד יום לדיק י נחמר על שלמות הפדות הגוי גם לדיק חהרובי ונחמר עם זה על שלמות במושכלות ולדיק באמוכתו יחיה: וסוה הענייןהשני כאת" כאן חתי' רולה לומר שלם בדורות. אמר זה לפישכבר היה כם בדורו'רבים לאורך ימיו ובכלם נמצא הולך בלדקו 'והשחת הארץר" אנשי הדרן וכן וכל הארץ באו מצרימה י לפני השהים ר"ל שהשם ראה דרכיהם הרעים כזרך כ עיניו על דרכי איש או יהיה הרלוןכזה לפני הגדולים ומנהיגים שלא פיו בושים מהנואין מי שווכי חותם עלרוע מעשיה׳ ממם י הוח הגול שוכר במה מקדם שהיו הגדולים חוטפים הנשי'ובחים שליה'בחוקה ויתכן שכנר נטו מפני השקעפם בואת החכונה הפחותה של השל גם ש שאר הדבר • ׳ בי השחים כל בשר י ר"ל כל בני החדם בעשם יצחו כל בשר להשחחום לפני וחתר שהשחיתם לרכם כי מרוב נשותי לתאות המשנל בשחיתו הדרך הנהוג והיו באים על הנשים שלא כדרכן ועצ קוכר ועל הבסתה כמו שחמרו בב"ר י מפניהם יבסבחם כטעם מפני מי המבול והרלון בזם שהלו החנשים

נסוכיר חת מוני וכן כים אלה חולדות נחכל מקום שכח של בשכ הת הרחשוני הרחשוני כל יצר מחשבות לבם רק יבוד חבל נח חים צריק תחים היהותעמיד דורות לעולם:תולדות כם ל' מקרי וסבות כמו כי לה תדע מה ילד יום וכן פרס"י גבי הלה תולדות יעקב יוםף כלומר אלה הקורות והסבות של כח כתו שתכי הולך שהיה לדיק ודורורשעים ובעונם נשחח ווהוא כמלעי אים צדין המים כיה י כוחן טעם למה מצח הן יותר מכל בכי דורו י חמים בר חמיה חמר כל מי שכ בו המים השלים שכוחיו למדה חשבוכווכח כמו כןמאוחו זמן שכ'בו חמים השלים וחי אחרי כן שמעין ויובלות ששכת המבול לא היתה מן המכין שהרי נשתמו בה שדרי בראשית: היה כל מי שכ' בו היה רחה עולם חדש נח חים לדיק המים היה ההתול וימח חת כל היקום עבשיו ויהיו בכי נם היולהי מן החיבה וגו׳ יוםף היה רועה חת החיו חתחול ענו בככל רצלו עכשיוויוםף הניהשלים ומשה היה רועה התמול ברח מפני פרעה עכשיונשקע רבי׳ במים. חים היה בחרץ עון חיוב פמו אתמול ישפוך להרן מררתי עכבינוישב י"י את כל חשר למיוב למשכה . ויולד נח שלשה בני׳ שנחן בשביל שנח להזכיר נחשהיה לדיק בדורותיו חזר והוכיר בניו הפריו שתהם עמד העולם: ותשחת החרן לפני האלהים לפני הגדולים שהיי בחרן שהיולוקחים חת הנשים בחוקה - וחמלי

החרן מתם י חיוהו שמם וחיוהו גול ר' חתר חתם שוה פרוטה בול פחות משוה פרוטהוכן היו חגשי דור התבול עושין אחד מהן ביה מוליה קופתו מלחב תרותוסין לשוק זה בא ונוטל פחות משוה פרוכרים. מה בחות משה פרוסה עד שחינו יכול לפולים מהן בדין א"ל הק"בה אתם עשיתם שלה כהוגן הף אני העשה עמכם שלה כהוגן ושלה כשורה הה"ד הלה כסע יתר' בה ימוחו ולה בחבמה ולה בחבת מו התורה : חתם בלו עריות שנ׳ חתם יו ע"ושל׳ וישובו להפעיםני חתם מחם שפיכות דתיםשנ מחתם בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארנם : כי השחים את דרכו חשמישו כתו דר בבר בעלמה וכבר כלטוו תוצה בחרן נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו חרץ למינהן חבל לה לשחינה שינה לפיכך הנני פשחיתם את החרץ מדה כנגד מדק . כל בשר אכל לה דגים לפי שלה כג אבר

אורדת נת נת נבר זַבַאַי שִׁלִים הַנָּה

בַּדְרוֹתִי בַּדְחַלְתָּא דַייַ הַפּיי הַאַלִיר נָחַ הְּלָתָא ייבפּיי הַאֶּלהַיִם הְתְּהַלֶּךְ־נְחַ: בְנִין יַת־שֵׁם יַת־חֶם וְיִת־יָבֵּת : ואינים בנות אלאא 'צובם ז' וֹאִירְמְלֵיאַת אַרְעָא חַטּ'פִּיווּ יַחַוּיִּי ייית־אַרְעָא וְהָא אִיהְחַבְּלֶרֹת אֲרִיר חַבְילוּ כָּל־בּישָׁרָא אֵנַשׁ יַת־אוֹרְחֵיה

ויקרבו צלות ושלמים רד"הי וכל קהלת דביותא:

עד שהיה אברהם בן נ"ח שנה והסיתן היה וחברהם חבינויבן ניח כחשר מת נת: וחשחת החדך הפעם חנשי החרץ וכן חרץ כי תחטח לי וכל החרץ בהוי זים חימרים כי טעם לפני החלהים בפרהפיה וחחרים חתרו כי הטעם שנשחתו בפחר ובדברים מכוסים שלא ידעם כי אם השם והקרוב אלי שהחורה דברה בלשון בני אדם על דרך שיבינו השימעים כעבד שיעשה עבירה לפני רבו ולא יראכו והאומרים כי האלהים במקום הזה חינכי קדם לח חמרו מחומה : חתם . בנול ועשק וקחת גם הנשים בחוקה : שחתרו קדמונינו ז"ל כי שעם השחית כל כשר חת דרכו שכל חי לח שמר דרך תולדתו ועות הנתיב הנטוע הידוע נכין הוא ומה נפבד דרש שדרשו שהשחיתו במים ודנם השם במים וכחשר מימיהם ממעל ומתחת כן היו המים

חולדות כתי עניניו וילדי

בשרי הוא הגוףי ושעם בא הגיע קן אילם: מאם הארץ מן הארץ

מת הפיף חו עם כמו את יעקב חים וביחו והנכון בעיני שחלת

ם שבה ואחרת שמהוכן אלהים לכאות כפאך אלהים והות כן

החרץ: גפר בה עץ קל הוח על פני מים וחין ריע

לו במקר': קנים להיו' כל חיה

ועוף ובהמה חים וחשחו שהם

זכר ונקבה לכדו ושם חיבה

ולא ספינה כי איננה על צורת

חכים וחין לה משופי : וכפרת

חותה יש חומרי שהיח מגורת

לפרת והטעם מכסה משיחה

ויש אית' שהכיפר כדמות ופת

וים חומלים שים שים לים בחרץ

מהעפר והוח מדכיק ועירל

לזפת ניש חומרי' שהוח הנקרח

בלשון ישמעחל בחמורח הכ"ף

בקוף והכלון שמלח ולפרת

מנול בכופי . מבית כמו לפני :

וזה חשר תעשה יש מעמו וזה השיעו אשר תעשה והנה קותה

עשירי'ארכה שתהי'נפה על פ

המים ולח יהפכנה דוח: להר

מקום שיכנם ממכו החיר והוא

מגזר' להריי והוא נעשה למעלה

לתשפט ואחר פהיה למעלה

אמה אחלת בארך היה ברחב

ששית אחה והכה החיבה

בדתוח משלש ורחשו חד וכן

מקצועותיו על כן לא חתבפר

והפתח בכל החחד והיה בחשה

חליו בסלם וידענו כי התיבה

גדולה מאל גם יחכן להיות

קומת נח גלולה מקומתינו כי

החמה היא כמדמו ויתכן היותה

כחשר היח כחלהת על שלש

גובה החחתיים עשר אמות ויש

אומרים כי לבים ביו והכתוב

חאר השם וכן שניים וכן שלישי

והשוחלים למה לא חמר

ושלישיים עינים להסולא יראו

הלא יראו סלח קשת צנב תאר

השם וכגיד ופקיד וחסיד וחכם

וכבין תחר השם וכל מלה כפי

משקלה ומערכתה ומשקל

שלישים כמשקל נגידים מסידי

כי החחף הוח שליש כמו חסיד

חו יחכן שי"וד שניים משמשת

עצמה וחלת שלישים עמבחולי

מלת מבול יש אומרים שהדגש

חחת כיון מובלע כמו מבוע

והוא מגורת אבלה נבלה הארן

וים חומרים שהוח מגורה בלולה

תנות דעת השוחלים: וחני

אחז דרך קנרה: חחחיים

רכָל־בּשְּׂרָא עַר־

וליארת ערעי

רב עובריהון בישיא

אַ <u>מְּהַבּ</u>ּלְּהָוֹן עִם־אַרָעָא: עבּיַר

נַהַוֹר יַתְּעַבְּיִר לְתֵיבִוּהֹצֹּי

לַלְרָ הַעבוּתָא רָאָעין־רְקַדְרוֹם כְּרוֹרִין

וֹמַבַּרָא בָּכופָרָא: וְבֵין דְּהַעבִּיר יָתָּוֹ

תַלָּרו מָאָרו אַפִּין אַוֹּרְבָּא דְּתִיבוּחָא

חַמשין אַמִין פוּתְיָה וחָלָרְיוּן אַמִּין

וְחַרְעָא דְּתֵיכוּתָא בְּסִישְׁרָה חְשַׁנֵּי

ברובין אַרָעאָין הּנְינִין וּחְלִיחָאָין

טופָנָאַ כִּיָּאֹ עַל־אַרְעָא לְּדוַבְּלָאַ כָּר־־

בשבא דירביה רוחא דחיי מתחורו

שַּמֵיָא בּל דִי־בַאְרָעָא יְמוּת: וִאָמֵים

דְּחַיִּםְכָּר בּיִשְׂרָא הְרָין מְּכָּוֹרָא הָעִיל

לְהַיִּבוּהָא לְקִיָּיָבָא עָמֶרְ דְבַר וְנוּקְבָא

יָהוֹן : מֵעוֹפָאָלָוְנִוֹהִיוֹמִן־בְּעִירָאֹלִוְנָה

ו מָבֶל רִיחָשָא דְאַרְעָא לוְנוֹחִי חְרֵין

לְרְמִכָּל־מֵיכָל דְמִתְאָבִיר וְתִיבְנִוֹשׁ

יִי שָׁבָּוּלָא יַעַלְוּזְלְּנָחָ דְלְבַיִּיָּכָא: וְאֵהַ חַב־

יי וַבְנֶרְוֹאִיהְתָּרְוֹנְשִׁי־בְנֶרְוּעִפֶּרְ: וֹמִכְּל־

ולאַמְתָא תִשַּׁכְּלְלִינָה

יונים רומה:

יים יחיתיבות אותחפי יחיתים בין

קן כל בשרי כל תקום שאתה מוצא זכות אכדרולומוסיא באה לעולם והורגית פובים ורעים: כי מלחה החרץ חמם לח נחתם בור דינם חלח על הגול את הארן כמו מן הארן ודומה לו כצאתי את העיר מן העיר חלה את רגליו מן רגליו ד'ח חת החרן עם החרן שחף שלש' מפחים של עומק המחריפה נמוחו

זגעשטשו: עשה לך תיכת ברבה ריוח והצלה לפניו ולמס הסריחו בבנין זה כדי שיראוהו אנשי דור החכול עסוק בה מאה ועשרים שנה ושואלין אותו מה זחת לך והוח חומר להם טחיד הק"בה להביח מכול לעולם אולי ישובו : עלי גיפר ' כך שמו ולמה ממין זה על שם בסרות שנבזר עליהם למחו' קנים : מדורים מדורים: בהמה וחיה: בכופר : ופת בלשנן חרמי מליכו בתלמוד מו בתיבחו של משה על בל חדום החיו המים חשי דיה בחומר מבסנים וופת מבחון ועול בדי שלח ידיח חוחו ח רע של זפת הכל כחן מפכי תחק המי' ופתה מבית בר ים חומרים חלון אבן פובה המאיר' bid bi אחל חמה חכלכה מלמעלה כסויה משופע ועולה עד שהוא קנר חלחעלה ופומד על חמה כדי שחוולו וחית התים לפה מכחן ומכחן שלח יפלו וסרים בלדה תשם בנשמים בפ: חחתי' שניים מים י שלש עליות זו על עליונים לחדם חחלעים במדור תחתיים לוכל: וחכי הנני מביח הנני מכן להסכים עם חותם שורוני כבר מה חכום כי תוכרכו: מכול פבלה חת הכל שבלכל חת הכל שהוביל חת הכל מן הנבוה שתרגם פופנה שהניף חת הכל והכים לבכל שהיא עמוקה ולכך כקראה שנער שננערו שם כל מתי מכול: והקימותי חת בריקי ברית היה צריך על הפירות שלה ירקש ויעפטו שלח אהרגוהו רשעישבדור אתה וכם ואשחך האנשי וצנשים לכל מכאן שנחסרו בתשחים החם": חכל החי אפיי שדים: שנים מכל מן הפחות שכהם לה פחתו

וַיאֹמֶר אֵל הָיֹם לְנֹחַ בַץְץׁ בָּלֹ־בָּשָּׁרֹ בָּא רָפָנֵי כִי־מֶלְאָה הָאָרֶץ חָמָם מִפְנֵיהֶם וַהַנְנִי מַשְׁחִיתָם אַת־הָאָב"ן: עַשְׁר לָךְ הֶבָת עַצִי־גפַר קנִיִם הַצַּשֵׂה אָת־ עַשַּׁבָּר וְכָפַּרְתָּ, אִנָינִה מִבּיִיה וּמִחְוּאַ בַּבְּטֶר: וְזֶה אֲשֶׁרהַעֲשֶׁה אֹתָה שׁלְשׁ מאות אמה אָרֶךְ הַתַּלֶּרִה הַמַּשִׁים אַפָה רָחָבָה ושְלשִים אַפָּה קוֹפָתָה : צָהַרי תַּעָשֶה לַחֵבה וְאֶל־אַּמָה תַבֶּלֶנָה מִלְמִעְלָרוֹ וַבְּתְּיִחׁ הַתֵּבְרוֹי בצורה השים ההתים שנים יייי וֹשְרִישִים הַעַשָּה: וַאַנִי הנני מֵבִיא אָת־הַמַּבְּוּל מַיִם עַרְ־הָאָרֶץ לְשַׁתַּת בָּל בָשָּׁר אֲשֶׁר־בּוֹ רַוּחַחִיים מִתַּחַת "מיניים הְעַבָּרינָה : וְאַנָא הָאּ־אֲנָא מֵייהֵי יַתֹּ ַהַשָּׁמֶיִם כְּלֹ אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יִנְוְעֹ וַהָבַקְפֹתִי אֶת־בָּרִיתִי אָתֶּךְ וּבָאֹתָ אֶל־ הַתְּבָרת אַתָּח וּבָנֶיְךְ וְאָשְׁחְךְּ וֹנְשֵׁי מ׳ מים יות קייםי עמקר והיעול לחיבותא אח בָנֵיךָ אִתְּן ַ יִּמְבָּרֹ הָחַי מְבָּר בָּשִּׁר שָׁנַיָב בָּבֶּל תָּבִיא אֶל־תַתַּבָּה לְחַהֲיֵיתׁ אָהֶרְ זָכֶרְ וּנְבֶּוֹבֶּה יְרִוּיִי: מהעוף לְמִינֵהוּ וִמְן־הַבְּהַהִּמְּהוֹ לְמִינָהּ מִבְּל רֶמֶשׁ הָאַרָמָה לְמִינֵהְוּ שְׁנַיְם מְבְּלֹּי כ יבאר אַליָה לְהַחֲיוֹת: וַאַּתָּיִה כַּוֹחֹ לָךְ מִבֶּל־מַאֲכִלאַשֶריִאָבל וֹאָסַפְּתָּ אַלֶּיֶךְ וְהָיָהַ לְךָּ וְלָהֶסְלְאָבְלָה: וַיַּעָשׁ נָחַ כַּכֹר אַשֶּׁר צִוְהָאֹרוּאֵלהְיֹם לנמוך ווהו לפון חוכקלום א בן עשה: ויאבר יהוה לנחבא־אותה וכר-בורף אליהתבת בראחף

ויאמר אלהים לנחדי דם׳ לל'מד בליש׳ י קרמאויאמר אלהי לנח תניין ויאמר יי׳ לנח ויאמר יי׳ לרב ויאמר יי׳ לשלמה דד׳ה: והנניג ופי׳ והנני משחית׳ י והנני אומר לכנו׳ בית י והנני מקששת עצים: ופתח ה'ופי ופתח התבה ופתח אהל מועד תשבו וקרמ 'ותלית ירהצלע ופתח הבית דלתותיו הפנימיות ושלשי'ב' באו' וסי' ושלשים תעשה ושלשי יסעו: ח' מלין דכל חד וחד ל' דכו' דגש וסי' ויסגר בשר מרום ישראל שמעצ ותרע לך כחנה בידך ולך: וכאת ו בטעם מלרע וסימן אל התבה ושמעו לקולך ובאת אל הכהנים : ובאת אל הכהן : ושלשת תרדובאת וקראת במגלה לקוח מאת הגולה : המהרו הכהנים: פלכד עבריהם ואמהתיהם: וחברו:

משנים ח'וכר וח' נקבה מהעוף למינהו הוחן שדבקו במיניהם ולח השחיתו דרכם ומחליהן בחווכל שהתיבה קולטתו הכנים בה ויעש כח יזה בנין התיבה:

ככל די פַקיד יָתַיִּהייָבוֹעַבְּדְ יַנְאַמַריַיָּ מישוח לנח עול־־אַתְּ וְכָל־אֱינִשׁ בִּיחָךְ חזיתי לתיבותא אַרֵי־יָתְרָּ ראיתי

תחתנהואל אמה תכלנה: מרכבת תביאנה: חכפות שרותיה תעננה עיני תראנה בה' תשבנה דבהר וכאת אל הכהגים " ובאת אל הכהן " ושלשות תרד ובאתותן הישונים מהעוף חד מן כ"ב נכפין מה' דכל דפפוי : להחית ב' בספר' חסר ופי' אל התבה להחיות - להחית עם רב מהעוף חד מן כ"ב נכפין מה' דכל וחד לית דכו' ופי' כן במפרא רבתא: יאכל כ"נוסי' כו' במסרא רבתא: ולהם ח וסי'ואתה קר לך מכל מאכל י וישימולו לבדו ולהם וטפכם אשר אמרחם יכי הם ומקניהם יעלו ייהי אחרי כא אמציהו יכי

בשמן והיה ראוי להיו' על משקל משלול וכמוה להמשור והחולם וביתרק מתחלפים . ופעם המכול מי' דרך קלרה וכן הוא המכול מבול מים וכן לשן היו הוסדה שטעמו ולמן היום הוסדה :

והקימותי הת בריתי . לאות שהשם נשבע לו שלא ימות הוא ובניו במבול וגם לא במצא בחחלה שורש באשר מצאנו במשנה החורה נשלחה אנשים לפנינו ומלת והקימוחי שאקיים את שבועתי והקרוב אלי שואת הברי' רמו לקשח · וטעם ברית הסכמה ברו לכם חים והחלה בסמוך ובמוברת שוה וכן שבים יעקב ובנוחיו בשבים ויש חומרים שברית גבול כרות וחחר שחמר שנים ביחר שיהיו בל החי מכל בשר פרש חחר כן מהעוף למינהו וחן הבהמה למינה ומכל רמש שהוא של החדמה זה כלל לחיות השדה וכל קטן וגדול שהוא בים בלי התחברות שנים וכן חיות המים שנם הדג יקרת כשר והעד שחמר משה וחתה חמרת בשל חחן להם הלחן ובקר וגומר חם חח כל וכר ופקבה חחר שחחר חיבה חלוה חל נח שלח יעובם לק יביחם עמו להחיות זרע כל מין יותלת יבחו חליך שהם יבחו מענמם ולח ייגע לבקש חוחם בחיים ולנוד כולד מוכר ונקבה **ב** מיני מחכל לכל ותועי דות ישחלו מה חכל כל עוף דורם וכל חיה כמו החריה שלח יחיה כי חם מבשר ווחת חיננה שחלה כי מי שלח יחלה בשר דגי הים וגומר ומ יחכל העשב ופרי השך כחשר ירעב וכן דרש שיש בבהמות גדול והוח דועה חלף הרים שוב הוח להשמעת 'חונים וכן עוף שיכםה חור השמש בכנפיו ישלו סוד וחיננו בתשתעו והשם לוה אל נח לששוח החיבה ימים רבים קודם בא המכול וכחשר קרבו הימים צוהו השם הנכבד שילך נח הוח וביתו אל התיבה ובעבור לריכח הקרבן לוה ב שיקח מן הבהמה הטהורה ומן העוף הטהור שבעה זכרי ושבעה נקכות:

חזקוני

להשקיט תעליו מדת הרחמים שהיתה מלילה עליהם זכיות הוריד לפניה המים בנחח ורחת 'היח

שלא חזרו בתשובה:עצי בופר גופרית יולא ממכו ואיכוכלה במים וצוה לקפת עץ זה ולהראות להם

במה הם ראויין לדון: וכפרת חותה מבית ומחוץ בכופר רבותי ממרו ברוחחין קלקלו וברוחחין

כידונו ואית האיך יכול הופת להתקיים הרי היה נומוח במים הרותחין אלא י"ל גם בחוד נם היה וי"א שהמים סביב לתיב׳ צונכין היו דחל"תה היחך כמלטו סיחון ועוג אחיו למ"ד תבולירד לח"ו:

להר מעשה לתיבה . הוא החלין פפשח נח כששלם העורב והיוכה ובעוד שהיה שתום נחן שם אבן

שובה להחיר להם בפנים וכמלחו דברי רבוחיכו מכווני׳ כי י"ח חלון היה י"ח חבן שובה כי לפי הנרחה פפק ועדות הכחו' שם ביה החלוך ולפי פשוטו לוהר חעשה לחנה ליצהר פי' שמן העשה

למרך החיבה להחיר בה וחיןלפרש חלון להחיר בה ולהכנם בה חורה שהדי לה שמשו המולות

להדיח כל ימי המכול י וחל חמה תכלכה מלמעלה י הצובר קחי תכלה החלון מלמעלה סמוך לגב

משוחות מלד בחירת הרעה כי בבחידת הוא להתנהג במנהגי" ם את המרן ו"ל מן הררן בשפט כנחתי חת העיר והשפט שהוח בזר להשחיתם השחתה תשחת בה החרץ הרציים ולזה הוצרך העם לקחת שנה להציל מיני הב"ם בי בופרי הוא ען יחקיים זמן ארוך ולוה בפרו כי זחת התיבה בכו שיעשה כו מקום יגיע ממכו האור וידמה לי שכחלון

השם הנ

המשובחים חו בהפכם . יהיה הרצון בחמרו פק פחר กกรอสระกรการเกิดในวล יתותו בלי שפק במי א ביה צריכה שתהיה בחופן שישל' בה הקיום זמן הרוך והוח מין חחד ממיכי החרוים כמו שביחרו דבותי'ן"ל ולח הוצרבה להיוחה משן קל על פכי המיסכי החויד אפר בה ימנעוה מהצלילה במי': מכים. הם חדרים קטבים ומקומות קענים לשום בהן מין מין מהעופות ושחר הב"ח . וכבר תמצא לשון קובוולת העיף כאמרו (איוב כט ית] עם קני אבוע ואם ביוכוכבים שים קנך: בכופר בוא דבר מתמרח כמו הופח והדומה לו ימכע מהכנם המי'בדב'והוא עם זה מתקיים מאד ואולי הוי עש החד יעשוהו בקיחי הלורפים השר הוח מתמרח ומחקיים קיום נפלח ' וכפרת הרלון בו שימרת בו הכופר ואוליצוה לתרוח בו הכופר מבית ומכחוץ לתוספת שמירה כדי שלא יכנסו המי במיכה : להך הוא משצין להרים

אתה ולח יזיקו לו הגשמים שהכסוי מסך עליו ולוהר וחלון משמשי לשון זכר ול' כקבה למרחלוני סקופים אטומים וכן הרבה ' ופחק התיבה בלדה מסים י בקרן זוית אחת ולא באחלע פני רחבה ההוח הושסצשם מפרין לפי שהוא קולע כל כובד כמים ורוכבה שולע בו : ד"א בלדה בשליש בעליוןשל בובה החיבה : תחתיים שניים ושלישים ישלישים והס היו לפדם ולכל מאכל : ואני הנני פרש"י חוכן עפי שהוח קובע כל כוכן שם החתים שהיחה מלמדת עליו סכיגורי׳ פרש" כך . והקימותי אם בריתי אחך . שלא יכרת ורעך מפני המכול : ומכל הפי יר׳ יהודה אומר לא נכנס ראם זה עם נח בחיצה להמכים וכו׳ בנגד מדח הרחמים שהיחה מלמדת עליו סכיגורי׳ פרש" כך . והקימותי אם בריתי אחר . שלא יכרת ורעך מפני המכול : ומכל הפי יר׳ יהודה אומר לא נכנס ראם זה עם נח בחיצה שהשבים וכן כנבי מינו ברות הוא ולא בוריו אלא קשרו נה בחיבה והיה מחלם חלמיות כמין כברילסוסות הה"ר התקשר כם בתלם עבותו ובו": מהעוף למינהו וחן הבהמה למינה כסדר יצירת ברושית שהעוף נברת בהחלה ותחריו הבהחה י מכל מתכל לפי שיהת שם מכל התוכלי צריך לחסוף מכל ההתכלי שיש שתינו תוכל פת תכל זה והחר תוכלו: כן עשה זה כיכום החתכל ייילתי ייני חמר קפח זה מדת הדין חכל כחי דתישחעי ביה עהללי כפיב כיה חדח הרחמים:

ויחמר אנהר לכח קץ כל נכר רחולו ליתי החבול שהסנחנין קן חרנעים יום של מער וק"כשל חגנורת: כי מלחם החרץ חתם תפניה' כנירט' בלוי פריותי והכני בי במסור' והנכי משחית' והנכי חומר לכנות בית בשילה והכפו מקיששת על ס בנים חמד הקנ"ה אלי חמר לכנים שיהיה עולם כפור והלהלו מעשיהם והנכי חשחיתם ופנני מקוששת לוחד יך שלח כשחר שום חילן פחמד חלח כלם נחלפו יהי משחיתם בצימטריה היה ב׳ טפהים • משחיתם חת החרץ יחשי חינו' מאק מיד לך מה זחים קותתן שהיחה גנוהה מרח חמה י וזה חשר העשה כ' דסמיכי הכת ות ד' וזה אשר חשם. על החובק לוחר כשם שהמזכח מכש" כך חתה בריך לבנות מוכח לכתר כשהנח י נהר בג המרויאור החכן י ושלישים חעש: בי במס'הכח וחידן ושלישים יבעני רמו לחמן דחמר שסיגלים ופשו כחיני חרובע דכר חחר שנוכות הדגל ש פַנולו יחמשה וחני פֿחד יחכי לחעשה י לומר בחכי ה**שויעף** בעשייחה י בחלמלה כן לה הים יכול לעשוח חוחה להחיות חתך זכר ונקנה מהעום לתינהו שהעוף ישכן הצלו חם כום שכח' וישלח חת היינה רחתו מלמד שהיחה שכונה חללו ולהם פלשה נמסורת הכח יהיה לך ולהם לחכלה " ופבי יוכף ולסם לבדם ולהם ולנחליתם חין מספר כמו גבי ווסף בחכל הות לכדו והמצריים לכדט כך כת ובכים וכחיות והכהמות כל חחב לבדו . לכל אחד כפי מאכלוי מה הוא ולהם ולגמליהם שהכנים זמורות לפילים נמחכל לגחלים וכולבל חיץ ומיני להחיות חוד

בעל הטירים

אחוסר מנר: אמרי נועם

צבימטרים לה טריפה ולה

צכפר למה חמר הקנ"ה לכם משות ההונ מכופר וחנופר **חמר הקנ"ה אם יחורו** ישיה כופר נפטסוחס לח יחזרו יהיה צופר ' חס צנפרית ינח חליהם :

ט"ע ספורנו

קן כל כפר שקנותי להם ומן קייכ סנה: בח לכני פקנעתי להם לחשנום: כי מנחה החרן חחם מפנינם " שכלם בחלים וה את וה הכפלים ביולים חת החרים בנת ו־חריינוול חת הבעליי במרמה בחופן שהחרץ נותנת כל פירוחים לגולנים י והנני משפיתם חם החרץ חשחיתי יחדיו עם החרץ באבחית תוב החרץ והחייר בכטית גלנל אחה שהטה חעשום היום תן המכול וחילד כמו מפירם הוח ית' נמענקן לאיור דלק נועטו בכי חור החין החלומי הכף חחר המנול כי לח היו עוד החוגיי והפירות על בנחותם הרחשון ולוה הוחר לחין החלו בי אכילת דעלי חים מחר הרכול: עשה לדתינת ° בומן הקצוב להם למע: ירתו וישונו : בודה משים י בוד דמנה כי הוחיהות לד ונמת החורך יקרח ניע חחתי סי המורגלי בחניות: כניים ושלישים להחהיים המודנלים: ואכי הנכי מכים חת החבול י התה תבנים הקינה וחבי חבף חביח ית החבול יבוח לטון חסלה והפפד בשליו כל ככלה חת" אני חביה הח החפלה צההפשד שחמרהי כחמרי וַלכנו מפתית׳ מת ההרים והקימותי חת נריחי: חחר את הארץ י עסכל בריות הארץ דוגמיכי לי כל הארץ: עשה לך תיבתי פרש"י הרבה ריות וכויעד המכול : ואחה י עתה קא מבול חולי ישובו הכל גלוי לפכיו שלח ביו עתידין לשוב חלח כנגד מדת הרחמים שהיחה מכל תחכל מחכלים שונים בקשת רחמים עליהם פרש"י כך וגם כך תפרש גביויהי הגשם גלוי היה לפניו שלא יחזרו אלא מוונים שונים:

ראיתי לדיק . ולא נאתר לדיק תמים מכאן שאומרים מקצח שבחו של אדם בפרץ וכולו שלא בפניו: הטהורה העתידה להיות טהורה לישר׳ למדנו שלמד כרו תורה שבעה שבעה : כדי שיקריב מהם קרבן בלחתו: גם מעוף השמים וגומר בסהוב דבר הכתוב וילמד סתום מן המפורם: כי לימים עוד שבעה . אלו שבעת

אבלו של מחושלח הכ כים הק"בה על כנודו ופכב הפורענות צא וחשוב שכמת מתושלת וחמלה שהם בשנת ת"ר שנה לחיי ככן: לימים עודי מהועוד אמן זמן זה נוסף על מחה וכי שכב ארבעים יום כנגד הולד שקלקלו להטרים ללור לורת ממזרים נחי זה ביחתו לתבה: ובניו' האנשים לבד בחשת לבד לפי שנחסרו המטה מפני שהעולם בנערי מפני מי הכב כח מקטני אמנה היכב ואיכו מחמין שיבח הכתב ש נכנס לחיבה עד המים: באו אל נח • ס שנים שנים כלם הנב זה מן הפחית היו שכין השני רבי אלעות מרחשון רבי יהושע אייר: ככקעו ' להיכות בימים תהום רבה מדת לפבד מ הם חטאו ברבה ולקו בתהום רבה על הפרן יושוק בים מות المرتبع فبرا アビン הירידן ברהמים שהם יכדה גשמי ברכה כשלא חזרה לחבול: חרבעים יום יבותר חין יום רחשון+מן המכין שחין לילו שמו שהכי ביום הזה נבקעו כל פנכבי נמלח ארבעים יום כלבי בכסלו לרבי מליעור שהחדש ניונין כסדדן אקד מלא חסר הרי ייב מתרושרן מכסליו: בעלם היני לחדך הכחוב שהיו ככי הומרי' אילו אנו רואים נכנס לתיבה חנו שוברין ליתופו וכורגין אוחו אמר הקדום והורגרן אותו החול עיני כלם וכרליי הרוליי דבר מי יקוס : לפוללל כבף לבוק מוח לפור של כל מנין לרבו' חגבי : ויסגר ויי 17723 הגין עליו שלח שברוה החיבה דובי' וחריות והיו בירבי בה' ופשוטו של מקר 'סנר כב דר מן המים וכן כל בעד שב מקרת נַיְהָי הַבַּגְבוּל אַרבַעִים יוֹם _על־־הַאַרִץ מן המים ונות בעד בל בין כל לשון כנגד הוח בעד בל בחם וַיִּרְבֵּוּ הַשַּׁיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתַּכִּרה עול מגן בעדי החפלל 423

7223

רָאָיָחִיצִרֶּיקְלְפָנַיֻבַּרְוֹר הַוָּהַ: פָבּלי יי הַבְּהֵכָה הַפְּהוֹיָה הָקַח־לְךָּ שְׁבֵּעָה 'זֹּ שָׁבָעָרה אִישׁ וָאִשְּׁתָוֹ וִמְן־הַבְּהֶםֶרה מיניס אַשֶּׁר לָאפְהֹרָה הַוֹא שׁנֵים איש _{פּיניס} וַאִשְׁתְוֹ: גַּסְמָעוֹף הַשְּׁמֵיֶם שְׁבַעַרה שָבָעָה זָבָר ונִקַבָה ַלְחֵיות זרע ערל־־ פְנֵי כָל־הָאָרֶץ: כִי לְיָבֵים עור שִבְעָח אָנכִי מַּמְטִיר על־הָאָרֵץ אַרְבָּעֵים יוֹם ואַרבּעים ליכה וסהיתי ארת כרב

יַרובארן עַבְּדִית מֵעָל אַפִּי אַרְעָא : י׳ יי׳ הַיִּקוֹם אַשַרְעָשִיתִי מֵעַל פְּגֵי הָאָדָמָה: וַעַבַרְ נַחַכֶּכל דִיבָּקַהָיה יָיָ: וְנַחַ בַּרֹ יִינִישׁ וַיַּעֲשׁ נָחַכְּכֹל אֲשֶׁר־צְוָהוּיהוָה: וְנַחֲ בֶּן־שֵשׁ בֵּאוֹת שַנְהַ וְהַבַּבוֹל הָיָח בֵים עַל הָאָרֵץ: וַיָּבָאנחַוּבְנַיוּ וִאְשַׁתְּוֹ וָנִשֵׁי־בָנָיֵו אִתוֹ אֵל־־תַתַבָּרה מִפְנִי מֵי הַפַּבִּוּל: מִוֹ־הַבְהַמָּה הַפְּהוֹנֶרה וּמִוּ־ הַבְּהַמָּרוֹאֲשֵׁראֵינֶגָרוֹ שָׁהֹרָה וֹמָן־ יָּעוֹף וְכַלאַשֶּׁר רֹמֵשׁ עַל־הָאַדָּמָה: שְׁנַיִם שְׁנַיִם כָּאוֹ אֵר־נְחַ אֵל־תַתְבָה זַבָּרָ וֹנְקַבָּרוֹ בַּאַשֵּׁר צְוָה אֵלהִים אָת־ ּנְחַ: וַיְהָי לִשְבָעָת הַיָּיְכִּיֻם וּמֵי הַמַּבוּר הַיוֹעַלְ־הָאָרֵץ: בִּשְנַרת־שֵׁשׁ־מֵאָוֹת שַׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדָשַ הַשִּׁנִי בִּשְּבְעָה־ עשר יום לחורש ביום הזורה נבקעו בָּל־מַעיִנרת חָהְוֹם רַבָּה וַאָּרַבְּה הַשָּׁמַיָם נְפַתַּחוּ: וַיָּהָי הַגַּאָם עַל־ יָּאָרֶץ אַרְבַעֵים יוֹם ואַרבַעים לַיִּלָה : בַּעֶצֶם הַיִּוֹם הַוֶּרוֹבָא נַחַ וַשֵּׁם־וְהַכּ נָיָפֶּת כְּנִי־גָתַוְאֻשָׁרוּ נחַושׁלְשֵׁת נְשִׁי הַבַּמה וִכַּל בָנָיֶו אָתָּוָם אֵל־הַתֶּבַה: הַתַּיָּהַ לְמִינָה וְכַל־הַכהמה לְמִינַה וְבַרַ־־הָרֵמֵשׁ הַרֹמשׁ וְבַל־עוֹפַא לִוֹנוֹהוֹ כַל צִיפַר כַר דְפָּרָ הוֹי יֹמי לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינָהוּ כֹל צפור ויבאו אַל־נח אַל־ בַּר־כַנָף: הַתַּבֶּרָה שְנַיִם שְנֵים מַבָּל־תַבַשַּׁר וַהַבָּאִים זָכָר ָאֲשֶׁר־בָּוֹ רְנַחַ תַּיִּייָם: ונקבה מכר בשרבאו באשר צווה

אתואלהים ניסגר יחוה בערו

ויבא משה ויקרא ויקח משה את המשה . וישכם דוד צוהויי יי ופייניעש בתי ויגר משה לאהרן: בבקר יועש דוד כן י ותברו דר'ה י אשר עשה דוד את השרי ויעש ברוך בן נריה: אלה פקדתם לעבדתם: מן הבהמהג' ר"ם בתו' נו' ברניא' ועזר' וד"ה וסי' כו' במי' רבת': פהרה ה' וסי'אשר לא מהרה אשר איננה שהרה לשמי מנחה שהרה כל צפור שהורה: "יראת יי" שהורה : חרי" בתר" מלאי" וחד ושהורה היא ונקתה ונירעה : ומן העוף י'ד זוני' יחירי' וסי' כו' במס׳ רבת': שבע'הימי' ח' בלישנ' וסי׳ כו׳ כמס׳ רבת׳: לחיי ג׳ פי׳ לחיי נח׳ אלה להיי עולם׳ ומצלין לחיי מלכא ובניהי: ביום הזה ו'וסיי ביום הזה נבקעו באו מדבר סיני כאשר עשה ביום הזה כי ביום הזה יכפר מה עברתנו ויאמר שאול לא יומה איש : וחד וביום ה.ה לא אמיהך : ואשתו'וסי בו' במסר' רבתא: והבאים ב' וֹסי׳ והכאים זכר ונקבה: והיהודים והסגנים:

תוחר ייוחד בלשיבכנ : ואשת ו'וסי כו' במשר ושיי.

והיהודים והסגנים:

מסוס ולא ישתמש מכחלון בכי מכל הישירוב כי מדרך מיסשישו זה' גם מעוף בכי מכי שבעה בעה יר"ל מהשהורים כי ככר קדם המחמרשיבים משום בשנים מכל מין ושפת שבעה שבעה יר"ל מהשהורים כי ככר קדם המחמרשיבים משום בשנים מכל מין ושפת שמהמיכים השהורים מהעוף יביא שבעה זכר ונקבה וקצר ברחה שיבנים מו בשהורה הרבע עשר מכל מין ומהשמחה ביינים מו בשהורה הרבע עשר מכל מין ומהשמחה ביינים מו בשהורה הרבע עשר מכל מין ומהשמחה ביינים מול המתרים ביינים מו בשהורה ביינים מו בשהורים ביינים מו בשהורים ביינים מו בשהורים ביינים מכל מין ומהשמחה ביינים מו בשהורים ביינים מו ביינים ביינים מו ביינים ביינים ביינים מו ביינים בי ונות המד להם ההום ר לההשתים נפתחוהוא משב בברו מימיהם מחד פלד רבוי הויית מימיהם חז בבטן ה לרבוי המים אשר נתהוואן במקום הווית המטר עד שיר חלד נפשקו להם הרובות בב הסכימושתי אלו הסבות יחדר"ל התהוות רבוי המים בעלות היחדן והתפוות רבוי המע האמלעי ען האויר אשר יתהוה בו המטר עד שגברו המים בזה האופן שזכר ' ויסנוריי' בפ החתכעי ען החויר חשר יתהוה עו המשו בי שבתו משר שם אותם בתיבה : וישובו י וינותף ב"ל ב"ל שה' יתע' הגין עליו שלא הזיקוהו החיות רעות אשר שם אותם בתיבה : וישובו י וינותף ב"ל שלם גברו: ויכלם יוימנע י ויחל מעניןתוחלת וכן וייחל יעוף בפיה הנה חאר היונה בשם יכר

1

כי לימים עוד שבעה • כי ביום השביעי ימטיר עד פוף ארבשם יום היה בעשרה לחדש השני ובסוף המ'יום מהחחלה ישוב החמנעי חלק סוד - ומלח היקום לה מנאנוה כי מם בפרשה הואת ושרשו במהפעל שלהם איננו שלם על משקל כרוב וו"א שהוא מהפעלים נסים ע"ון

ריבה י"י את יריבי ומלת יקום כלל לכל חי שהוא על החדמה: זיעש כח י כחשר בְעירָאדַכִיא תּיפָּ צוה ובא עם ביתו קרוב הל מפכי מי המכול התיבה: רַבַר וְנוּקְבָּגְאוּמִן מפכי פחד מי המבול והנה דְבֵיָ תְּבֵין דְּבֵּר וְנוּקְבָּא: באות'השבעה ימי' באו מעלמם רשם אישבעיא שבעא דכר תוקבא מן הבהמה המהודה' רבות וכן לַקוֹטֵא וַרְעָא יַנל־אַפֵּי כָל־אַרְעָאבּ מהעיף הטהור - ומהאחרי' וכל רומש זכר ונקבה כאו: ויהי אַריי רְוֹבֵּוֹן־יוֹמִין עוֹר שַבְעָא אַנְיָּא ביום השביעי כבקעו כל מעיכות מַחֵירת־־מִישְׁרָא עַל־אַרְעָיא אַרְבְּעִין חהום רבה מעיכות סמוך בחין מעיכות מוכרת: תהום יַםְבִיוּוָאַרְבָּעיוּ לֵילָוֹן וֹאָמְחֵיי יַחַ כָּל־ לשון זכר ונקבה וכן תהים רוממחהן נגם הזכיר הכהלים כי מהמעילות ילאו וכאשר שקעו עלו המי' ונפתחו חלונות שִית מְאָה שְנָיָן וְטוּפִנָּאֵ הַוָּה מַנָּאַ עַל־ האולרות משתים וירדו התים אַרְעָא: וְעָאל נֹחַ וֹבְנוֹהִי וְאִחְחֵיה ונתבלבלה החרץ וחין מבריל ונשַ־בַּנוֹהִיעִימִיהֹלְתֵיבוּתָאמוֹ ַקְּדֶם בין יום ובין לילה והעד שחתר מיטופנא: מו־בעירית דכיא ומוד ייול יום ולילה לח ישבתו וכחשר בְּעִירָא דְּלַיְחָוֹתִי דְבֵי וֹבְּוֹן־עוִפְּא וְכְל נפסקו מיתי השמים או ידענח כי עברו חרבעים יום וחרבעים די־רַחִיש עַל־אַרעָא: תַּרֵין תְּרֵין עַלְּוּ לילה כי השם גלה לו זה הסוד : אם גַּחַ לָתֵיבוּתָא דְּבַר וְנוּקְבָּא כְמָא חרבות : כמו הנה י"ו עושה אבת והאולר והחלין כלשון דַפַקירײַ יַת־נחַ: וַחֲוָהָ לַוְמַן שַבְּעָא־ בני הדם ומשפשם וים חומרים יומֵץ ומֵי טופָנָא הַווֹ עַל־אַרעא שהחלף שורש כמו כבודות ויש בשנת שירת־מאַרה שנין לְחֵייֵי נחַ חומרים שהחלף כוסף כמו חלף אנודות והם מפעלי הכפל וביום בַּיַרָחָא הַנְיָנָא בַשַּבַעתַ־עשָׁרָא יוֹכָוא שבעה עשר שהחל המבול נכנם לְיַרְחָאָ בִּיוֹפָא הָרִין יְּצַיֹּחְבּוָעוֹ כָּל נח וביתו בתיכה הכנים בתוכה מַבועי תַהופָא רַבָּי וְבַוּיִ שְׁמִיאָ החיה והבקתה והרמש והעיף אַיתפָּתָּחְוּ: וַתְּוָהָ מִי**ּשְּׂ**ֻרָאנָתֵית עַל־ ומלת לפור שם כלל לחשרים לו ככף והפלח שבחו כלש אַרַעָא אַרַבְּעִין יִבְּיבִין ואַרבּעין בִּילַוַן:: מענמס שנים שנים: והבאים זכר וכקבה טעמו הבחים בַּכָרוֹיוֹמַא הָוִרין עַל נחַ וְשִּׁם־וְחָת בתיבה : וטעס ויסגור י"י בעדו וָיָפָת בְּנֵירנָחַוְאֹ'תַּת נחׁ וּתְלַת נִשִּׁיר הוא לשבת שהסגירה בעת בְנֶוֹהִי עִכְּיִהוֹן לְתֵיבוּהָא: אָנּוּן וְכָל־ יֹפּי״בּ הואת טובה יותר מהפתיחה חַיִיחָאָ לִיזְנָּה וְכָל־בְּעִירָא לִזְנָה וְכָל־ ובעת וחרת לבנחי יסגור על אים ויסך אליה בעדו והעד ריחשא דרחיש על־אַרעא לוְגָּוֹהִי רחש הפסוק והנה סגר הפתח והשם עזרו שלא - נפתח בתיבה ועלו עם־נח להיבותא הבין הבין מקום כי מיד היו כלם מתים וכבר נכתב ויהי הגשם על הארץ ָםְבֶּל־בִּשְׂרָא רִי בֵיה רוּחָא רְחַיֵּי הרבעים יום וארבעי' לילה אם וַעֲרַיָא רַבַר וְנוּקבָא סִבֶּל־־בִשְּׁרָא עָלוּ **כ**ן מה טעם ויהי המבול על ָב**ָבֶא**ַדַפַּקִירַיָּהֵיהוְיֻגִיאָנִין יָיָ בְּבֵיּמְיּמְרִיה הארך ארבעים יום וכן פירושו כחשר היה המכול ארבעים יום אַלוֹהַי: וַהַוָּה טוּפָנָא אַרבּאָין יִבְּכָּיון

חזקוני

על הארץ רבו המים ונשאו

התיבה וגבהה מעל הארץ וזה

חות כי עד הרבעים יום לה זוה ממקומה:

מכל הבהתה ברש"י מכחן שלתד נח תורה ואית הא אמריי בזבתי' שמהי' וטהורים בההיא שעתא מי הוו ומשכי מין הוו ומנ' ידע העביר'לפני התיב' כל שהתיבה קילטתו שהור איוהתיב' קולטתו טמא אלמא לא ידע מי טהו'

ומי שמא אלא מתוך קליטת החיבה ומאי האי דקאמר שלמד נח תור אלא י"ל דהכיהוא פירום" תכא ידע מי דבק במינו זמי לח דבק במינו בין טמחים בין שהורים ומשכי כל שהתיבה הולטתו לכו/וטמאי וטהורי/יהתם דאמר קולטתוטהור לא קולטתו שמא שייך גבי ערוה כדאמרי'בעריו' ש תשתמו בהסושהרה ושומאה דהכא היינו באכילה וכשהבי׳ השהורות לאכילה מביןהאהרות לתדנו שלמד תורה כמו שפר"שי ד"א התם בזבחים בעופות פריך מכא ידע אם עהורי'אם עמאי' שהרי מיני עיפות טפחים מרובים וחין לעמוד בסודם ומשכי העבירם לפכי התיבה חבל חבהתה לח פריך שחין מין בהמה מרונה כל כך ולח היה לריך להעבירם לפני המיבה וכשהכיר הבהמה בלח העברה לפני החיבה לחדנו שלחד חורה ד"ח מכל הבהמ'העהור" הנקיה מחוףשמחעטין אותן ע"י אכילה: חקח לך - ממנה ז' זכר סוז' נקבות ואם לא תביא מהסרק שנים איש ואשתו יהיו כלים מוהטמחה והמחוםה לחכול סני בזוב חתר וחע"פשים פהם שהחומות הוכלין כבון מזיר וכיוצא בו הם משריצי'ויולדי'הרב'בכרם אחת ותחוך שריכה הכתוב בשהורות זכרי'כנקבו' הבין נחשהק"בה חפן שיקריב לומהם קרבןשכן חשפט עולה באה זכר כדכתי'אם עולה קרבנו זכר חמים יקריבכו ומה שלקח מכל מין טהור שבעה זכרים כדי להקריב מהם חמש עולות לו

על־אַרַעַא וִסְגִיאוּ כֵּיַא ונִטָּלוּ יַרּג־

ואתרמת

זכר חמים יקריבנו ומה שלקה מכל מין שהוו שבשה זכר של של של של מזכרות ונקבות שלה כעין זכרות ונקבות של בני חדם כחב בה חיש וחשתו חבל עופות שחין זכרות ולשלשת ולשלשת בניוונשתיירו שנים זכרים לחיות זרע: שבעה שבעה חיש וחשתו בבהתה שזכרות ונקבות שלה בעין זכרות ולשלשת בניוונשתיירו שנים זכרים לחיד שבעה שבעה בעה שבעה הרבעי׳ יום וחרבעי׳ לילה כבד מכת חרבעים ד"ח על שעברו ישרהל תורה שנתנה למשה לחרבעים יום ימפני תי התבול בל נקבותם כעין בני הדם כיו כנום בסורה חיכן חוכם בפסקים עיקם הבחו' שמנה אותיות ולאהוציא דבר מגונה דמצי למיתר ותן הבהמה הפתא' מז"ק שם פפני הצווי: ומן הבהמה אשר איננה שהורה חיכן חוכם בפסקים עיקם הבחו' שמנה אותיות ולאהוציא ובות דה-שוש לכו להוכחו כך ממקרח של מעל שפי הכורים ותו הבהתי מש מים מחום מחלה הוחיות וחין לתרץ דהחי קרח חשר לח טהורה חין זה עקום דבבהתה הרחייה לקרבן משתעי קרח והח ד אר את עסוקה הית הייכו להוצית היים מקורה ולא מלי למכת הפתחה דטמאה חזיר משמע הא לימא דהא אמרינן בזבמי עד שלא הוקם המשכן היו מוחרת בהמוח חיות ועופות זכרים נקנות מה מכוכם קרבן עולהולפי החלמיד לריך חיבו שמו של באו כולם שהרילא היה מכיר כל מיכין שבבריות וכשבאו כולם וישגור י"י בעדו הפחת נסגר מאלין ע"י ההות דומיא כמו שתליכו בזבת.
ניסגור י"י בעדו י הנית התיבה פתוחה מתירא היה ממו לא באו באותר ויהיה באתנול הארצ ארבעים יום אלא חבר אלא מיים בא אינור בלותר במביר ביי שהרי העורה שהיו פתוחות ככעלותעלתן בערב פסח יוהי התבול ארבעים יום יולתעלה הוא אותר ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום אלא מה שלא פרש הלאפון פירש האחרון כלותר כסהיה הבשם בהרים מבוחות בלא מה שלא פרש הלאפון פרותר כסהיה הבשם יויכםו ייכםו בשניובי באותר במה ביו הרוצה וכנונים ברוצה והמצול חרצעים יום חוושחו הפים חת החיצה וכנויכשו ההרים מן הרחשון לח כודע בתה היו ההרים מכושי׳ בח ויכסו השניונידשון

בנימערים לם חיים לחחיית אתתים היקו' שלשה בווסורה ומחיתי חזכל היקום וימת חת כל היקים חת כל היקוף אשר ברגליהם . לוחר כשם פחטחו דור המכול מפני רוב שונה ועושר שתיה להם בד קרת מרוב עושר שהיה לו השתרר וחטח " בשבעה עשר ים לחדש י ווה כוח יבלו נשוב יחיהם " בחנין שוב לחדם ירד התכול בימה: לפנעת הימים בנימטרים לימי, חבל מתושלת: והבחוש שנים במפורת הכא והכחים וכר וכהכה וחידן והכחים עם לומר כמו בכחן בחו מחיליםם אף החם כמי עלו חחיליהם י ויה הות בחחן דממר ועלו מחיליהם נדלח כמחן דחתר שעורת

אטרי נועם

: געלס

לי לימים עוד שבינה ונוחר ימים לוה הנרך להודים כמספמים ירדו גשמים וו"ל כדי שלח יבשער ויחמר המכיל לעולם יעחוד וח"ת הם חיותי לא הודיעו מיין תו מה הינשה וינחו מן ה ינה וי"ל כש חחקו ידע :סיתינס:

מע ספורנו

כי מיתך רחיתו לדיקי לא ביתה לפיכך אחה וכל ביתך כי כשבילך כלבד חחומם לשהורה י שהיו חו כלם כשרים להקרבה כמו ההזכירו רכוחינו ז"ל ושמו כן בשגלת מונה כו הפך ונטווחם כם:

וינכרו הפים

והמים נכרו מאד

וַיגברו הַמֵּים על

וַהַמַּיִם הַיוֹּ הַלוֹךְ וַחַכּוֹר עַרַ״

ולפחר חו כא אין מיעינד חחר חיעים חלח לרבות לותי שחף עיב כשחר: חף ותנה עליהם הרוח לואר חשר נשחוו בתינה י הוח ותנה עליהט הרוח ויתטר עליהם מן על פי' החנות חברע שושה ברסורה הנח זמלת ויבוע מיתה ובפיי ויבוע ושנים גבי שנחרי ויהי ובד כית נסרוך חלהיו 77:41 והמה נולטו הרי חרום לך שמל רמש כלל לעוף ולבהמ' וחמנו חנמים ו"ל נקח נשר את: מן החונה . חלהת דשיובים לנח מעוכני ויחכן להיות כל חשר כשמת רוח נמיוד לשיו כשר: הנסס מן השאים י וחידך חיים בחפיו שב חל ההדם כי לה ויבלה העם בבות י ומר מנחבר נשמה חוץ מכשמת החד' לך בבויות ישרחל כלח הנצם ופוב ג' ויפוכו המים מעל החרץ הלוך ושוכוילת שהיח מן השמים וחם הם שני ינוח ובוב עד ינושת המים והחיות כנות נשוב זה הות שלחרו שחונעת החיו' יולח הארץ נמחה שמם מן הירוכי נהר זינור כמו ישוב בתכח חיירי בנתר חף התם

ש"ע ספורנו

ינטת

: יחי

נחלך החיבה י החרן: וינכרו המים חמשים החנבורה חנחה חומפח נימת חת כל הוקוםי של בעלי חיים לם עסכום המעיכות גם היה גשם יורד יום וצאחים כמו שכחר נחתרנ אח'ופוסק יום אחד כי פי' אנכי מהדם ועד בהמה עד רמש ועד עוף השתים י ויאחו מן החרץ מם ושחר ונין ונכד: ויגכרו חיושים ומחת יום מיום התחלת הגשם גברו עד תום המשים נתחת יום אחחלת הנשם שהיה בי"נ לחדם השני ושלמו כי"ו לחדש הפביעי שהיה הה"כ יום ה' ולפל שורץ על החרץ וטע ויזכור חושים שלמים וחו נחם חת כם שלא היה בום חגבר חמנס מיום דוחה כי שהים רותי העבירו תמיד: וישכו החחלת הגשם מהתחיב החגבירת חלחשה בחירי נבקעו כל מעינו' תהום רבם אמנס לה החחילה החיבת ללכח על פנו החים עד שהון המים כל כך גבוהים שבחיכם הקל: ויסכרו כמו ויסגרי וחין רוה מעל החרץונחשר שלחו ה"כף מתחלפת בני"מל דק הם ימי הגשם היה חבכורת מלמטה כלכד נמשדעד מלאת שתי מלות והטעם אחד כילא מינים ואו בנוח הקבורי ות מלפנ חוץ מאוחיות יה"וא בדוחה את החינה נחם וסת"ך בשי"ן: ויכלה הגשם כחינה: וישלת נכלח בחוך החולר: וישובו

קומץ מנחת המים . למכה מהחרץ כמשפטם ובניו: אנור משת פרנקבורט עיין תי׳ קושיא זו בהרמב"ב החשכון כדרך נכוחה ידעו על התורה וביפ"ת והאומרים כי הנה מלאנו מאה ול"ג לתרץ דהכוונה וחמשים יום חמשה חדשי זוה בהסכמה זו שיפת לכו לחות שהם חדשי חמה והכה דברו ומכבים לעצח" לח דברו נכול על דבריהם כי אבל לא להסכים שנים ימים יחסרו גם האומר לההריב העולם בכלל וקרוב לוה בג' דםנהררין דף שאמרו המלאבים לא יפה אמרו הראשונים היה כחוב כי נח היה חשבונו על לפני וכו : לאכלה החמה או תחלת השנה מתשרי לשנתי שנת המבול לח נחכו המועדו׳ על יד כחגם ושנה שאחריה עד פים אותך ולא אתכם ויכסי ההרים וכמור וינוע כל בשר שקוד הכסוי היו כורחים על ההרים

מחד מחדי פעתים שחין לרוב ממנו וכן חחר ש חחר ויכשו כל ההדים הגבוהי למה נח נגיחערים עוב וחנק אמרו ויכפו ההרים וכן פירושו כל הר גבוה כסה במים וחמש עשרה אמה כסו ההרי' שנים במסורה ותנח החינה הכזכרים ואכתכו כאמין בדברי אלהיכו וכעזוב הבלי בכי האדם שיאמרו על הר אחד ברום הקדש נפש על הות גבוה שהוח במלכות יון: ופי ויגוע וכבר גוע ורבי' בתורה כמוהו כמו וחחתכן וכן

וימת אבאר לך זה י והנה ברור

ולחיה ולשרץ שהוח דק ולחדם

ולבים אמרו שנקראת כן בעבור

שרשים ימלא כמוהו: זימחו מן

אין להס זרע ונשח רק כחלבדו

ואשר אתו והנה זאת חשובה

במורה על חסילי הדעת מהחינו

שהומרים שלה היה המבול בכל

ומאת יום בעבור שנבקעו

ממטי'תמיד בלי הפסקה והעד

שאמר ויכלא הגשם : ויוכ'אלהי'

חת כח י גם בכיו והכשים בכלל

כח שהו' העקר: ואת כל החי:

כלל לחית השדה ולעוף השמים

השבוע' שנשבע לנח: ויעבר

המים זיכוחו ולא גברו וכן

וחמת המלך שככה ודגשו הכ"ף

בחסרון העין ושניהם מהבנין

בסוף חמשים ומחם יוסנס זה

כי בחשבון העבור היה פושה

וישים בחד' השני מרחשון ותהי'

השנה שלימה ולמה כל זה ואפי

מקן

וּסְנֵיאוּ לַחַרָא עַל־אַרָעָיה וּמְהַלְּכַיִּה תיבותא על־אפי מיא: וטיא תקיפו לַחָרָא רַחַרָא על־אַרעא וָאִיתְחַפִּיאוּ בָּל שורַיָּאַ רָפַיָּא דִי הַהַוֹח כַל־שְּׁכַיָּא : חסש עשרי אשיו סלעילא חקיפו מַיָּאָ וְאִיתְחַפּּיָאוֹ טוּרֵיָא: וֹמִית בָּלֹ־ בשרא י דרחיש ער־אַרעא בעוּבְאָ ובבעירא ובחייתא ובבריחישי וַדָּרָתַישׁעַל־אַרָעָא וְכָר אֱינָשָא: כּֿל דינאמת־רות חיין באפוהי פכל הי בַּחַרָבָה מֶתוּ: וַיִּמַח אָת־כַר־תַּיִקוֹם וֹ י׳וייּ בַּיַבְשָׁתָא מֵיתוּ וּוְמְחָא יַת־כָּל־יִקוּבְאי אַשרי על־־פני האַרָטָה מַאָרָס עַרַבּיניפּי יַמִּיסְהָי י עַל־אַפִּי אַרָעָיא מַאַינשאַ עַר־ בַהָטָרוֹערַרְעוֹף הַשְּׁמֵים יייי בַּעִירָא ער־רִיחַשָּא מוראַרעָא וָאִיתִמְּחִיאוּ רשטיא ברם־נח ודי־עימות ואשתאר וַיִּזְכַר י׳ יֹם יחי בּוּתִיבוּתָא: וֹתְקִיםוּ בַיָּיָא עַר־אַרָעָא מָאָהוְחַמְשִין יוֹמֵין: וּדְכִיר יֵי יַת־נֹחַ וְיַרָ*֖רו* בֶּלר**חַיִּ**רָא וְיַרת־בֵּל־־בִּעִירָא דִּי־ עימֻיה בְּהֵיבּוּתָא וְאַעֲבַרְיַיִּ רוּחָא עַל־ י יי אַרָעאונָקוּמַיָּא: וְאִיסְתַבָּרוֹמַבוּוְעִי יי אַרָעאוּנָקוּמַיָּא: י׳ ייי תחומאוְבוּיִרִשְמֵיא וְאיתִבּלִי מְטְרֵא י׳ ותבומיא מעל ארעא אָזְלֵין וְתַיְיבִין וַחֲסָרוּ מַיְא מִּסּוֹף כְּאָרִה

ואתרטת מעל אַרעא: ותקיפו מיא

וַהַּנַח הַתַּבָרה בַּחָרֵש הַשְּׁבִיעִייּיּמּיִירִעוֹיּיּיּיּוֹן וְחַבְשִׁין יוֹמִין: וְנַחַת הֵיבוּהָאֹ בַּיַרְחָא שביעאה בשבערת־־עשבא יומא לַיַרְחָא עַל פורי קררו: ופַיָּא הַווֹ אַזְלַין וָחַפְרוּן ער יַרוּאַא עשיראָה בַּעשִירָאָה בַּחָר רָיַרְחַא אִיתְחָוּיָאוּ בישו פוריא: ותוה

מאר מאר ו' וסי והפים גבדו : ויפרץ האיש : טובה הארץ חיל גדול : וייראו מאד מאר : מרב מאד מאר : נשמת ד' וסי' ויפח באפיו כל אשר נשמת : גר יי' נשמת י נשמת יו' כנחל גפרית: היקום ג'וסי' כי לימים עוד שבעה: וימח את כל היקום ואת כל היקום אשרוויזכור אלהים הידם בתו'וםי 'ויזכר אלהים את נה ויהי בשחת אלהים ויזבר אלהים את רחל וישמע אהי 'את נאקתם: ויעבר מ'וסי'ויזכ' אהים את נה' ויקחם ויעביר' ויעבר ישי שבעת בניון ויעבר ישי שמה י ויעבר הקרשים וכשבוע אסא ארז הדברים זיגע הרבר אל מלך ננוה יובשנת אחת לכורש יוחברו דעזר': ויסכרו כל ליש' פמ"ך כתיב במ"א בתיב בשי"ן כי יסבר פי דברי שקר : וכל אגרא כתי' בשי"ן במ"א וסכרו עליהם יעצים: הלוך ד' מל' בתורת ופי׳ ושובי וחסור ונסוע וגדל: ושוב ג'ופי׳ וישובוי ויצא יצוא החיות: אררט ד'ג' קמין וחד פתחוםי' התבה : והמהגמלשו וחברו: ממלכות :

יתכן על מכוח התיבה לדבר דברים ארוכים אבל לא יועילו ולא ילילו כי חהו המה : תיליד הארץ : בי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרי" זהנה נח קבע אחד לחדש ולא ראה הלבנה כי עוד לה פחח חלון החיבה ובעשור לחדש שבט שלח חת העורב וחתי' היה הולך שבזכותו לבדו גיצולו ושב עדשילא נח כי כן אמר עד יבוש' המים וביום שיבשה הארץ ילא נחוכל אשר ולא בוכות בניו והעד אתו ואחר שבעת ימים ששלה את העורב שלח את היונה וזה היה ביום שבעה עשר ויוכר אלהים את בה לשבט שהוא החדש העשירי מיום המבול והנה הוא על המבט המרובע והעד שאמר והבנים לא ג כרו ויחל עוד שבעת ימים חחרים:

וחרם מעל הארץ י משוקעת היתה במי "א אמה כשפינה טעונה שמשוקע מקלתה במים ומקראות שלפנינו יוכיחו: ויגברו מאליהן: חמש עשרה אמה מלמעלה: למעלה של גובה כל ההרי' לאחר שהשוו המים לראשי ההרי': כשמת רות חיים כשמה של רוח חיים: אשר בחרבהי ולה דגים שבים: וימהי לשון ויפשל הוא

וחיבו לשון ויפעיל והוא מבזרת זיפן זיכן כל תיב' שסום' החכגון יַרֶּרֶם מַעַל הָאָרִץ: בנה מחה קנ' כשהות נותן ו"יו וַיִּרְבָּוּ מְאָר עַל־הָאָרֵץ וַתְּלֵךְ הַתְּבָּרָ יו"ר ברחשה נקור בחירק תחת היו"ר: חך נחילבר נח זהו פשוטו על־פני המים: ומדרש חנדה גונח וכוהה דם מאָר עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסוּ כְּל־הָוְהָרִים מטורם הבהמו'והחיו' וים חומרי' שחיחר מזוכו לארי והכישו ועליו בוגבהים אשרותחת כלוהשכים: באמר הן לדיק בארץ ישולם : בתמש עשורה אמה מרמערה נברו ויוכר חלהים זה השם מרת הַמֶּיִבוניַכְפִּוּ הָהָרִים: נוּנִנע כָּרִי־ הדין הוא ונהפכ' למדם רחמי משר יהרמש על רוציין בעוף ע"י חפלת הלדיקי'ורשעתן של ובכהמהובתיהובכל־השַׁרֶץ הַשֹּׁרֵין רשעים הופכת מדת רחמים למדת הדין שכאמר וירא יי'כי עַל־הַאָרֵץ וִכְל הָאָרֶם: רבה רעת החדם ויחמ' יי' אמח' נשמרת רוח חיים באפיו מכל אשר והוא שם מדת רחמים : וישכו כמו כשוד חמת המלך לתון הנחת חמה: ויוכר חלהים חת בחוגו' - מה זכר להם לבהמו' זכות שלא השחיתו דרכם קודם לכן ושלאשמשו בתבה: ויעבר וַיָּפָּתוּי טִּן־הָאָרֶץוַיִּשָּׁאָר אַרְ־נָחַ וַאַּשִּׁר אלהים רוח : רוח תכחותי' והנק" אָתוֹ בַּתַבָּה: עברה לפניו: על האפץ' על הארץ חמשים ומאת יום: עסקי הארן: ויסכרו מעינות י בשנפחחו כתיב כל מעינו' וכחן אַלהִים אֶת־נֹחַוְאָת בָּל־הַחַיָּהֹוְאָת־־ חין כתיב כל לפי שנשתיירו ַבֶּל־הַבְּהַמָּח אֲאֶר אִתְוֹבֶּחֵבָּה וַיִּעֲבֶר מהם חותן שיש בה יצורך לעולם י אַרים רוחַ על־הַאָּרְץוַיִּשְׂבּוּ הַבָּיִם: בגון חמי טבריא וכיולא בהן ויסכרו מעינת תהוטוארבת השמים זיכלא י וימנע כמו לא תכלא בחמיך לח יכלה ממך: מקלה וַיַּבַּלֵא הַגָּשָׁם מִן־הַשָּׁמַיִם: חמשים ומאת יום. התחילו הַפַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלְוֹרְנָשָׁוֹב נַיַּחְסְרָוֹ לחסור והוא אחד בפיון כילד בכ"ז בכסליו פסקו הגשתי הרי הַמֵּיִם מִקּצָרה חֲפִשִּים וּפְאָת יוֹם: שלשה מכסליו וכיט מטבת הרי ליב ושבם וחד' וניסן וחייר קי"ח בשבערויעשר יום בחדש על הרי הרי ק"כ: בחדש השכיעי סיון והוח שביעי לכסלו שבו פסקו הנשמים: בשבע' עשר יו' מכחן חתה למד שהית' התב' משוקעת החדש העשירי בעשירי באחר בתי'ו"ה הת' שהרוכתי' בעשירי נַחרָש נִרְאָוּ רָאשׁי הַתָּרִים: בחחד לחדש נרחו רחשי ההרים זה אב שהוא עשירי למרחשון לירידת גשמים והן היו גבוהים על ההרים ס"ו אמה וחסרו מיום אחר בסיון עד אחד' בחב !ט"ו אמה לם' יום הרי אמה לד' ימי צמנא שבששה עשר של סיון לא חסרו את ד' תמות ונחה התיבה ליום המחרת למדת שהיחה משוקעת י"ה המה במים שעל

רחשי ההר!' בעשירי נרחו רחשי ההרים זה אב שהוא עשירי למרחשק שהתחיל הגשם וח"ח הוא אלול ועשירי לכסליו שפסק הגשם כשם שהח'חותר בחדש השביעי סיון והוח ז' להפסק'חי חפשר לומר כן על כרחך שביעי אי התה מוכה הלא להפסק׳ שהרי לא כלו מ׳ של ירידת גשמים וקיכ של חגבור׳ המים עד אחד בסיון ואם אחה אומר שביעי לירידה אין זה סיון והעשירי אי הפשר למכות אלא לירידה שאם פתה אומר להפסקה והוא אלול אי חתה מולא בראשון באחד לחדם חרבו המים מעל הארץ שהרי מקן חרבעים יום משנראו ראשי ההרי' שלח את העורב וכ"ח יום הוחיל בשליחו' היונה הרים' יום משנראו ראשי ההרים עד שחרבו פני האדמה ואם תאמר באלול נראו נמצא שחרבו

במרחשון והות קור׳ מותה רמשון ואין זה מלח תשרי שהות רחשון לבריחת עולם ולרבי יהושע היח ניסן : חזקוני

ויכשו ההרים לפיכך לצוע כל בשר שלא מצאו מקום ללום וחחו: חתש עשר אמה מלחעל גברף המי וגו'י פסוק זה מלמדנו מכח שבר 'פשוט כי החיבה לה היתה משוקע 'במיש רק ו' אמות כיצד מהיכא נפקה לן דע"ו אמה מלמעל צברו המיצוח כשתמנה הע"ב יום שיש מי"ו בחשרי שבו נחה התיבה עד ח'בעב'שבו נרחו ראשי ההרי'שבהם היה כל שקוע החיבה במי'ותבין עד היכןהגיעו המי'כי דבר קל הוח להכיר בעקשתרה במים ימי 'רבים אע פ שינש וי"ל שרחווהכירו שלח היחה משוקע בתי 'רק שם אמות שחסרו בע'ב יום הללו והבינולי החסרגן עולה אמה לי"ב יום ולפי חשבון זה חזרו נמנו הק"פ יום שים מכ"ח בסיון שבו פסקו הגצמים והתחילו המי' לחסור עד א בטבת שבו נראו ראשי ההרים ומלאו בהם ש"ו חלקים מי׳ ביום בחלק ונשני הימי היתירי׳ היג לדקדק כי חסרון חשבונם איכו עולה רק לששיח החלק ולפי שראו בשיקוע החיב׳כי החסרין עילה אחה לי"ב יום הביכו כי ט"ו אחה חלמעלה בברו החים וכו": וכל האדם חיבח אדם סחם שבכל המקר, כוללת אנשים ונשים וטף וא"ח איך נענשו דור המבול מאחר שלא כלטויעל החלו' וי"ל ים כמה מצוח שחייבי'בני אדם לשמרן מכח שבר'הדעח אע"פ שלא נצטוו של כך או שמא על הגול שלמו נצטוו: ויגברו המישעל החרץ חמשים ומחת יום י דבר הכתוב אחר מחשבתו של כח כחלף לה כתמעשו המים עד שנחה החיבה על פרי אררט אך האמת הם החמילו לחשור מכ"ח בסיון פפסקו בו הגשמי' כמו שמסדר והולך ויכלה הגשם מן השמים מיד וישוכו המים מעל ההרץ יבו' ויחסרו המים בקלה חמשי וחחת יום משהחפיל המכול שהו'מיין בחייר עד י"ן בחשרי הו חסרנ המי'כל כך שנח'התיבי מיד ותנה החיב'בחדש תשרי בי"ו לחדש וגו'בעשירי הוא שבת בא'להדש ברחור אשי הרבי 'ניהי מקן מ'יום שנרחו רחשים הרו'שהוחי"ח בשבש ויפתח נח חת חלון החיבה אשר עשה וישלם חת העורב ללחר שבע'ימים כמו שפרב"י שהו'י"ח בשבע וישלם חת היוכ'ויחל עוד שבע'ימי'ויוסף שלח הח היונ'והוא כ"ה בשבט ויחל עוד שבע' ימי שבם צ ב דרר ויפלח המ היונ'ולה יספה שוב ליו ועמד בתיב 'כ"ח יפו'עד המד בניסן שנה 'ויהי בהחד ושם החות שנה בכיםן בחחד לחלם חרבו המילויםר מכם בתיבה וירא והכיחרבו פני האדמה אך עדיין היחישים ורפש ואינבראויה לדריםת רגל עדב"ו כמייר כדכת ב ובקדש השני בכ"ו יום לחדם יבם החהה 7 8 24 3 ניופור וולקיפ חה

גדולה וחזק ופניינו שות הב"ח והוח היונה שרף בפיה עלה זית חו מהייהב"ית נוספח כמו שוני החכם א"ע והרצון בושפיה טרף עלי זית . סרבו : הוא משניין יובש : וירם יי את ריח הניחוח : הוא עד"מ לדבר כלשון בני אדם כי לא יחפעל השם יח בהפעלות החושי ויאמר ייי אל לבו הרלון בו שלח גלה הש' ית' זה הסוד לכבית כמו שידבר החדם חל לבו ולח ישמע חחר דבריו ווה הענין היה שהוא גזר שלא ישתית עוד הארץ בעבור החדם כמו שעשה בעניין המבול ולא יוםיף ג"כ להכו׳ כל חי או ירצה בוה שלא יקלן עוד את האדם בעון האדם כתו שעשה שקלל אות׳ בעון בין והביאור הרחשון באות יותר . וחתכם . הוא מעניין תפח: אך בשר בנפשו דמו . המרוז"ל בב"ר שוה אוהר לבני נח שלה יהכלו הבר מן החי וירצה בו לפי זה הפירוש שלם יהכלו הבש 'השר בנפשו דם הבשר ההוא ר"ל שלא יאכלו בשר הלקוח מהב"ח בדרך שישאר כח בנפש הב"ח ההוא להוות פדם חשר היה ראוי שיוכילוהו אל החלק ההוא מהבשר י ושהראוי שלא יקחו בשר לאכול מב"ח בדרך שישפר הב"ח ההוח חיי ווה הפירוש נפלח מחד בלשון זה הלוויי אך חת דמכם לנפבותיכם הדרוש ר"ל הם תהרגו קצתם קצת י מיד כל פיה הדרשכו י פירשו בו המפרשי שהשם ידרום מרחי אם חהרג האדם וזה בלתי נ'כון. כי הב"ח אינם בעלי שכל שיהיה ראוישיענשו על הרע כשיעשוהו וקלה החחרוני פירשו שהשם ידרוש מיד החדם חסיהרוג רעהו בחמלעות כתיי באלו באחר אם כפתו לפני אריוטרפו הארי והנא יותר נאות אלא שלא ישלם בו ביאור הנמשך מהפסוק ושחין לשון הפסוק כחות לוחת הכוונה והנרחה לי כי המ"ם תשמש בכחן שיתוש הפועל לח שימוש החקבל כי הח"ם חשחש שני חלו השחושים בלשונות וזה שכבר יחתר שחהכסף נעשה בטבעת יוהנה בנסף ההוא המקבל ללורת השבעת ואמר שמהאומן יגיע שלימות המלאכ 'והנה באימורוא הפועל המלאכ׳וכזה חמלא שאמרו ואת דמומידך אב בשי היה שמוש המים בו שימוש התהבל כי הוא יהבל העוכש על זה כשלא הזהיר הרשע ואתרו תי בכש זאת מידכם רמום חברי ביה שימוש המ"ם בו שימוש הפועל כי הם פועלים הרמיםה י ותוה העניין השני נמצחו רבים בדברי הנביחי 'ומתנו יהיה אתרו מיד כל חיה אדרשנוי והרצון בזב כשיהרגו החנשי קלתם קצם יקם השיית׳ נקמחו מההורג וידרום דם ההרוגי מיד כל חיה יר"ל שהוא יםכב בהסיו ימיחותו בדרך מ"ם רו"ל סע"פ פר' מיתו' בעלודין ד'מיחות לא בעלוב

מקץ ארבעי' יום : משנהאו ראשי ההרים ו את חלון התיבה אגר עשה ללהר ולא זם פתח התיבה העשיי לביאה ויציאה: יצוא ושובי הולך ומקיף סביבות התיבה ולא הלך בשליחותו שהיה חושדו על בח זוגו כמו שמליכו באגדת חלק: עד יבום" התי' פשוטו למשמעו אבל מדרש אגדה מוכן היה העורב לשליחות אחרים

ולא־מצאַרה

ַוֹתָּבֹא אֵכֶיִי תַיּוֹנַה

וַיִהִי בַּאַחָת וְשִׁשׁ־־

וודבר ארהים אל נה

ווצא נחובניו

חַלָּון הַהַּבְּרַהְאַשֶּׁר עשָה: וַיִּשַׁלַח

אַרערָב וַיִּצֵא יָצוֹא וָשוֹב עַר־

יבשת הַפַּיִם מַעַל הָאָרֵץ: וַיִּשְׁלַח

אֶת־הַיוֹנָח מֵאתוֹ לְרָאוֹת הַקַּלְוּ הַמַּים

הַיוֹנָרה בַּנוֹחַ לְכַף־רַגְּלָה וַתַּישב אליוֹ

אֶר־"תַּתָּבָה כֵי מַיִּבְם עַל־פָּגִי כַּל־-

בַּאָבֶץ וַיִּשְׁלַחִיִירוֹנִינְקָתְיָּבָנִאָּ אַתְּהַּ

אַכָּיו אַל־הַתַּבָּה: נַיָּחָל עוד שִׁבְעַת

ئَرُنُ فَيُرِدُ فِي يُرْفِهُ بِهِيرُمُ يُحَدِينُ إِنَّا يُحَدِّنُ الْأِنْ

נַיַּבַענחַ כִּי־קַלוּ הַמַּיִם מַעַל הָאָרֵץ

נייחל עוד שבערו יפים אחרים

ַנִישַׁרַּחֹאָרת־הַיוֹנֶה וַלְאֹדְיַסְׁפָּהַ שִּוב

מאות שנה בראשון באחר לחדש

חַרְבְוֹחַמָּיִם מֵעֵד הָאָרֵץוַיָּסַרְנֹחַ אַת־

מַכְמֵּח הַתָּבָהוַיִרָא וְהַגֵּה חָרְבָּוֹ פְּגֵי

ַלֵאמֶר: צֵאִמְן־הַתֵּבֶּהאַתָּה וְאִישְּׁרְךָּ ובניהונשִי־בַּנִיה אָתַּהְ

חַתַיַּה אַשָּׁר אִתְּךְ מִבּנִייַבּשָּׁר בָּעוֹף

וּבַבְּהֵבֶּהֶובְבָרִי הָרָמֵשׁ הַרֹּמֵשׁ עַל־

יַיָּיִי הָאָרִץ הַוְצֵׁא אִתְּדִין שַׁרְצִוּ בָאָרִץ וּפָּרוּ

האַרַמַה: ובַהֹוֹישׁ הַשֵּׁנִי בִשׁבְעַה

וָבַנֶיְרָנִישִׁי־בָנֶיָרָ אִחָּרְ :

ועשהים יום לחדשיבשה הארץ

בַּעַל בַּנִי הָאַרָטָה:

ימפר ניוני בון־הַתַּבְרוּ:

: אַלַיִו עור

לְעַרָן רַמְשָּׁא וְהָאִסְיָף זִיהָא הְבַירוּ מֹימִים בְּנִירוּ מֹימִים לְעַתְעֹרֵב וְהַגָּרְ עַבֵּרוּזְיִת טָרָף בְּפֵיהָ

שבהם : ויאמרולמלך אשור : וישלח יי׳ בואת נרורי . ויתן להם שאלתם: ז'פסו׳ ראית בהון אל על

אל וסי׳ ולא מצאה היונה מנוח וירר הגבול י ניאמר האים אל יואב י ויאמר איריה אל דוד י פתח

הצלע התיכונה: ויניסו הנותרים אפקה: ויאמר אלי המים האלה: יציא ז' נ' מלאין וד' חסרים וסי'

העורב זיעקב ז הרצח שמעי בעמן יואב ירמיהו ם׳ דמלאו'עשן: ויחל פ'וסי׳ וחל עוד שבערה

קדמא׳ . ויחל נחי , ויחל העם לונו׳ ויחל שער ראשו . ויחל פאד מחמורי׳ . מן היורי׳ . ויחל יונדה

לבוא : ניחל שלמה לבנצה את בית יי' : ניחל לבנות בחדש השני בשני ואחר וייחל עיד שבעת ימים

ימי קלו מני ארג : וימי קלו מני רץ: וידבר אלהים נ' דסמי' בתורה יפי' אל נחי אל משר דוארא

וראשות כל בכוריבל יכל קבל דנא ביה זמנא :

טרף ב׳ קמצי׳ וסי׳ עלה זית שרף כי הוא שרף : וחר פתח אפו שרף: קלו ד׳ וְסִי׳ המי׳: מנשרים קלו י

את כל הדבדים: כל החיה ד' פסוקי כל כל וכל כל וסי כל החיה כל הרמש וכל ועת' כל נביאי הכעלי

ַוַבְּוֹרִהִמִסְוֹף אַרְבְעֵין יוֹמָין ופְתַח נחֹי^{י יינים} נוֹבְיוֹיִה מָקֵץ אַרְבָּעִים וִסוַיִּפְתַח נחֹי

בעליר' גשמים בימי אליהג שנאמר והעורבים מביאי לחם ובשר: וישלח חת היוכה לסוף ז' ימי שהרי כתיב ויתל עוד שבעת ימים אחרים מכלל*ב* זה אתה למד שאף בראשוכה' הוחיל ז' יתים : וישלח : אין זכ לשון שליחות חלח. לשון שלות שלחה ללכת לדרכה ובזה ירחה אם קלו המי׳ שאם ` חמכה מניחלה תשוב אליו: ויחל לשוב המתכה וכן לו שמעו ויחלב והרב יש במקרא: טרף בפים בה אומר אני שובר היה לכן קורה ב 🏂 👟 פתמים לשון זכר ופעמים לשוד נקבה לפי שכל יונה שבמקרם לשון נקהה כמו ביוני על חפיק. מים רוחלות כיוני הגהיות כלם כי ב הומות וכמו כיונה פותהב מרף: חטף ומדרש חנדה לשון מיון ודרשו בפיה לשון מחתר ממרה יהיו מזוכותי מרורין כזית ובידנ של הקדוש ברוד הואולא מתוקין כדגש בידי בשרודם: וייחל הוח לשור ויחל אלא שוה לשון ניפעל וום לשון זיתפעל ויחל זימחן וייחל ויחמחן: ברחשון לרבי שיעור הוא תשרי ולר' יהושע הוא ניםן ב חרבו : נעשה כמין טיט שקרמן פניה של מעלה: יבש' נעשית בריד כהלכח': בשבעה ועשרים וירידתן בחדם השני כי"ו אלנ החד עשר ימים שהחמה יתירה שו על הלבנה שמשפט דור המבוב שנה חמימה היה: אחה ואשחך ונותר : איש ואשתו כאן החיר להם תשמיש המטה : הולא כ הולה כחיב היל קרי היצח חתר להם שינחו הונח חם חין רובים לנחת הוניח׳ חתה: ופרכד בארן ולא בתיבה מניד שאף בבהמה והעוף נאסרו בחשמים: למשפחותיהם קבלו עליהם על מנת לידבק במינן: מבב הבהמה הטהורה ממר לה לוה לי הקב"ה להכנים מחלב שבעה שבעה חלח 772 מהם ב להתריב חרבן מנעריו מנעיריו ついつ משכנער לנחת ממעי חמד

רלבג

נחן בו יצר הרע:

ביאור דברי הפרשה אלו המקרים שקרו לנה וענינו

והנה היה נח ישר במדותים ובעיונו ושל' בכל חחת מהדורו 'חשר היה בהסלא נמלא בורק שוב חדהלך תמיד בדרכיה׳ יתע' וכבר הוליד כת ג' בנים כמו שנוכר במה פקדם והם שם חם ויפת יופת הוא הגדול כתו שיתבה' במה שכוכ במה שיבה וחולי הקדים שם למעלתו - ומפכי שהתחיף

מהקטן השלים בגדול והקדים מפני זה חם ליפת והנה קודם זה הזמן שחחו דרכם חנשי ההרץ לעיני הפ"י ומלחה החרץ עושק וחמם כי לרוב המשכם חחר תהו' - המשגל היו חוטפים הנשים כמו שקדם ומפני זה אולי נסובכו ג"כ בוחת המדה הפחוחה עד שהיו חוטפים קלתם מקלת כסף ופוה כסף וכחשר דחה השם שהחרן נשתתה כי השחית כל בשר חיש מהחנשים חת דרכן ונמשך לפוצל המשגל בוכוח ובדרכים מגונים לה שלם בהם פרי ושהם בכל יום מוסיפים להעוא עד שימשך מזה הפסד במה שכוון במין האנושי מהשלמוח אמר הם"י לנח שכב הדור ההוא שיכלה לפי מה שהוא רואה ממעשיהם המקולקלי׳ כי הם בעלמם היו סבה חל רוע מעשיהם מפני בחירתם הרצה ילזה בזר עליהם שישחתו וישחת ימה' מקום הנגלה מהחרץ אשר היה מליחותו בעבור כחדם ושחר הב"ח החרלייו ווה חמנם יהיה כשיבים עליהם מבול מים שישטיף החרץ בכללה ולפי שכח כמלא לדיק לפני הש"יולם למד מאנשי דורו השגיח השם כנ להכילו ולוה אותו מפניזה שיעשה חיבה גדולה מעצי בופר שיהיו חזקי הקיום והיו עם זה ארוכים מחד ושיעשה שם חדרים רבים קענים וגדוליי להושיב בחדר חדר מה שהביח חליו הל התיבה מכל מין ומיומהב"ח הארצים ושיכפ 'אוחה מבית ומחוזבכופר לחוספ' שמירה שלא יכנסו שם המים ולוהן שיעשה אותה בשיעור יאות להחזק מהשהיכרם להכנים בה ממיני הב"ח הארליים ומה שילטרך להם מהמות לשנה חתת שמשית שיהיה זמן המבול ושישאר שם עם זה מקום יכנים בו הזכל בזפן היותם בתיבה חה השיעור הספיק לפי מה שנגלה לנת בנבוחה כשיתים אורך התיבה שלש תאות אמה באמות הנהוגות שהיחה מהם היא בת ז' שפחים והחבה חתשים אתה וקישתה ל' אתה והנה היה רחבה יותר מקימתה ולוה לא יחכן בהשתהפך ולוחת הסבה לוהו הש' ית' שיעשה החיבה בוה השיעור ושיעשה מקום סתום בגשם ספריי יכנם ממכו החוד בתיכה כי האור הוא הכרחיי מאד לכל ב"ם י ולוהו שלא יהיה כסוי התיבה מלמעלה ישר השעם אבל יהיה משופע מכל הלדדים הארבעה באופן שלא יהיה למעלה משטח ישר כי 65 אמה אתת באירך ולוה יהיה רוחב השעת ההוא אתר מלמעלה ששית אתה בימם הרוחב אל

משבי. שיף שנים בחשורת וחלת זיחל עוד על דעתי מתחלה כי חילו היה מגזר'תוחלת ביה וייחל כמו וייקן הפת והנה שנה זיח שרף מו ויחל כמי וישב ישקב ויתכן להיותה מלה זרה בדקדוק: ויוסף שלח הת היונה נירם זנו מה הנוס לשון שניר תן התיכה . בארבעה ועשרים בשבע: ערף בפיה . י'אשהיה מלה מוכפלת מה הכא נמי שיוא שניתו בעעם כמו אדמת עפר ויפרשו שרף כמו עלה זית וכן כל ערפי נמחה והרחיה שיש מן הח לן - ולא מנח: אוחו

יַת־בַּנַּתְ תִּיבוּתָא דִייְעַבָּר: וְישֵׁלַחוַת־

עורָבָאוֹנְסַק מֵיפָקוֹתָאֵיב ער־רְיַבֵּישׁוֹ

בַּוֹאַמֶעַל אַרְעָא: וְשַׁבַּוֹח יַת־יוֹנַוְדוֹ

סַלְנָתֵיה לְפֶחֵוֹי אַם־כַּלְנִפַיָּאַ בַּעַר

אַפִּי אַרָעָא: וְלָא־אִשְׁבַחַתוּוֹנָה מְנַח

לְפַרְסֵרת־־־רִיגְלָה וְתְבַרת לְנָתִיה

לַעובועית אַצווּבמּוּאַ זורת-אַפֿוּ כֿרת.

אַרָעָיִאוּישִיט יִדיה וְנַכּבָה וְאָיִירֹ

יָתָהַלְנָתֻּיהַלְתִיבותָא: וְאוֹרֵיךְ עוֹר

שבעא יוֹפִין אַחַרגִין ואוֹפִיף שַלַּחיַת־

טַגַל אַרעָאוּ וְאוֹרֵיְהְעוֹד שַבְעא יוֹמִין

אוּתַרָנגְוֹנְשֵׁלַתוֹת־וֹנְנָתַ וְלָא־אוֹמֵיפַת

פניחים יוחידך וירח מם הבית כוסף כביית ברוחי שמי כית ננדיון וזה הוא שרושי שפרה והוא באחד ובא בקתן פחידין שיחני בחוזה הוא כתוכי הוא שרף אריה שחג וירח חת רוח בנדת אל וחבריהם או יהיה טרף קמוץ פירא יי מח דית הכיחות בעבור שהוא תואר השם כמו חכם וטעם כמו טרוף כי יש בבר חתר רמו שנינם שיו תוחר דומה לפועל נים תוחר בית בן עדן בשירים רים תוחר דומה לפועל נים תוחר דומה לפעול: וייחל מבנין נפעל ובא מלעיל כמו וילחם זילמד זיש מוה הבכין שהוח מלרע כמו ויפקד מקום דוד יוֹנָה מָן־תֵּיבוּתָא: וַאֲּתַת לְוֹתֵיְה יוֹנָה ּ מַחַת־בְפוּמָהוֹיבַענחַ אַרִי־קַלְּוּ מַיָּאַ שהיחרכה כי פניה חרבו לבדם ומחר כך יבשה החרץ והמימרים של שנת הלכנה נשען בעביר לְפַתַב־רָיָנָתֵיָה עוֹר ינַהַנָּה כישִית־סָאָה עשרה ימים שהם ניספי בעבור וַחַרָא שָׁנִין בְּקַרְכִּיּאָה בְחַרַ לְיַרִּחָיא שנחם שלמה ועוד מי מלל להם ַנגובו כַיַּנָאָ בַנַעַראַרָעָאוָאַעַדֵינחַ יַרּז־ יינא ינא ששנה עמד נח בחיבה רק עמד ברחות הקלו בסם הקלו שנת החמה ועוד ו' ימים : היצ' . חופאע בעבולאושוא ובא ולוכנ נהרים ובחגדלים כמו השלם וכן הישר לפכי אַפֵּי אַרעא : וביַרחָא תִינִינָא בּעַבְרין בחנקונה כי חים על פני כל דרכך: ושרלו יולידו וְשַּבְעָא יוֹכָּוא לְיַרְתָא יְבָוִשַׁת אַרְעָא : מנראיי היה לחות דב באופן לתשפחותיהם בתו למיכם . ושַבֵיל יָיָ אָם־נָחַ לְפֵיפֶר: פִוּל פוֹ־ב׳ יפ׳ נמי׳ שנם שם לא חצאה מנות לכף בנלו: יוסר נק את מכפר בתנה - חשב שכבר יום משפחה ילאה ולא התערבה בתינה - חשב שכבר יום מִיבוּתָאאַתּ וְאִתְּתָךּ וּבְּנָדְ וּנְשִׁי־בְנָךְ לחום בחוור היוחריי: והכד בחחרת וזה חיכנו . רחוק עשה : כַּל־חַיְרָא רַעִיפָר מְכָּל־בִּיסְרַא שנשו לחופן שיוכל לצחו את הכהמה העהורין עשר ולח כדע ביה הניחום שביל חו לאו מספר העוף העהור כי הוח ביה הניחום שביל חו לאו מספר העוף העהור כי הוח בעופא ובבעירא ובכרי ריחשא להקרבה: ויחמר ה' אל החקר מהעמח : והנח המוכח להקרבה במוכח דרַ הַשׁ עַרִי אַרְעָיה בּיַבּיַיק עַכָּיך ריתילרון בארעא ויפישון ויסנון על־ בד שקבלו חלוחיו והקים בנהו בחחד הרי חררט: וירח על משקב ויכח בכל בבול מכרי׳ אַרָעָא:ונפַק בָחַוֹבְנוּה יְאִחְתִיהונשי־ניי יי יי יין ברועל־הָאָרֶץ: יגפתח הר"ים בעבור הח"ית בְּטָרִתִי עְבֵיִיהַ: כָל־תַּיְהָא כָל־רִיחַשָּאֹי יְיָּיָנְיִּילִי יִּיְבְּשָׁתְוֹוּנְשֵׁי־בָנָיִוּ אְתוֹ : ְ בָּל ְ־הַתַּיָיָה אבל משנחלסו ההרים שהיא מקנדון במשפט לשון בתו בילם: ויצד בבדשומות חלולה לדני בשם אולות על הרהורי הקדש וחלילה חלילה להיו השם וָבָל־עוֹפָא בַל דְרָחֵיש עַל־־־אַרָעָא בֹּל־הָרָמֶשׁ וְבָל־הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׁ עַל־־ הלכ שהרהר בלבו מרים ולם חוכל כי כן כתוב לורעייותון נפקו פורמיבותא: ובנאש בי ייי האֶרֶץ לִפשׁפַּתּבּׁיהַסוּצְאִנְפוֹ בּתַּהַבּיה שרק"בה לא יביא חשר חלב זבחימו יחכלו רק נָחַ מִרְבַּחָא קַרָם יִי וָנִפִּיב מַכֵּל בִעירָא ייי "נֹי נַיבּן נָחַ מִוְבַחַ לַיְחוֹנְהְ וַיִּפְּח מִבּרֹן המבול ולא התפלל הטעם שקבל העולה וישרה דַבְיָא ומבר עופָאדבי וַאַפִיק שַנַיָּן כּ יוֹיפּי הַבְּהַמְּהַבְּטְהֹרָה וִמְבֹּלְ הָעוֹף הַפּּהוֹר עליהם כמו שפירשתי לפניו בחדם שמריח ריח טוב זכמין שאז'ל כל מי והוח ערב: הכיחיח מלסין על־מַדְבַּחָא: וַקְבִּיִלְ זָיָ בְּרַעָּוָא כּ׳ מייי וַיְעַל עלְתַבַּמּוּבַחַ יוֹנְתַח יְהוּה אָתִר שיבול לבקש רחמים מכוחה והח"ית כפול כהכפל ירו קרבניה נאָמַר יוֹ במימְרִידוֹ ייחוֹ הַנִיחֹת ניאמר יהוֹה אָרבּרֹבּוֹ חבירו ואינו פ"חונחפופיה והטעם שהניח מתפלל נקרא חיטא הריח מהוסף חו שיניח כח וישלח כ"ב וישלת את הערב : וישלח את היינה : וישלה את לוט : וישלח את אחיו וילכו : וישלח משרה לה' מחרול להיתפלל עליון: אל לכו י כמו עם את חתנון וישלח את לוט נותוך - ישלח לבלע׳ ולשרים - וישלח יהושע את העם י וחבירון ויהי עליכם: או העלה לבווחחר כן גלה סודו לנחכי באשר כלה להקרים: ויבער אש בלפידים: וידבר שמואל אל העם - ויקת צמד בקר ויבתחהו: ויבא דוד אל צקלג: ויאמר אבגר אל דוד: בישלת דוד את העם: ויבא אל העופל ויקת: ויהי בתחלרת

נח לפי שנח כשיצא נח שון ופרנם כל י"ב חדם בחיבה : מן החיב' מצא העול! וישכו המים : מכחן שרותחין היו כמו וישכו המים : מכחן שרותחין היו כמו חרב ונשאר בשתומם וחמת המלך שככה: ויסכרו מעיכות וחשש אולי יביא הש"י סהום רבה: כרש"י נסתיירו מהן עוד מבול אהר ויכלה כצורך העולם כמו חמי טבריף וה"מ והיא וזרע ילכן דבר לת"דלא ירד מבוללא"י מהיכן ברו דהב"ה על לבו של חמי טברים לשסוהלם מח"י הים הלם בח דברי תנחומין י"ל יש מעיכו' מהו בכל העול' וכתיב ובירך אותו: וישע נבקעוכל מעיכות חהוסוחף בס"י

משמע וחשם כשחרו חמי עבריה : ויםכרו מעיכות וגו׳׳ חין כחן מקומו של מקרח זה של חחר ניהי המבול וגו' היה לו לכתוב ויסכרו מעיכות וחתריו ויגברו המים הלח רלה הכתוב לסדר ולחבר כל ענייני גדמת חסרון המים: ויחסרו המים פרש"י מקלה חמשים ומאת יום התחילו בחים לתסור והוא באחד בסיון כילד שכ"ה בכסליו פסקו הגשמים הרי שלשה מכסליו וכי שתה סבירת ליה התידנ׳ לפרם" דיום כ"ח בכסליו היכו ממנין המ׳ יום של ירידת גשמים אלה הרי הוח מתנין החתשים ותחת יום של חגבורת התים לתעלה גבי ויהי הנשם על החרץ ת' יוםם"ל לפרש"י דיום כ"ח מכסלייהרי הוח מחנין התי יום של ירידת נשתים שפי' רש"י הין יום רמשון מן המנין לפי שהין לילו עמו שברי כחוב כחדם השני בשבעה עשר יוסלחדש כבהעווגו' נמלחו מ'יום כלים בכ"ח בכסליו לפיכך נכון לשקיל דינתו של פרש"י הכי הין יום רחשון חן המצין הין שנין שם רחשין של מ' יום של ירידת גשמים שהוא י"ו בחרחשון מן ענין מכינן מל חחרים שהרי החחרים לילות הן עתהן וזה הין לילו עתו ותי"ו הרי הוא מתכין הת' יום של ירידת בשתי ובסד' הזה חתצא לישב מרש"י יום י"ז בתרחשון היה ראשון לת'יום של ירידת בשתים והין לילו עמו ני"ב שנשארותמרחשוןוכ׳ ז תכסליו שלילותיהן היו עתהם וליל כיח בכסליו להשלים יום י"ו בחרחשון שלא ביה לילו עתו היי לך מ' יום שלמים מעלות השחר של י"ז במרחשון עד עלות משחר של כ"ח מכסליו וכן כחיב ויהי הגשם על ההרץ ת'יום ית' לילה אבל הק"ן יום של חגבור' בשמים אין לירך לחכוחם שלחים הלילות עם הימים שהרי כחי׳ מקלה ק"ניום כלומר מעלות השחר של כ"ח בכסליו עד צחת הכוכנים של החד בסיוןולם חרלה למנות הק"ן יום שלמים הלילות עם הימים חמנה חותם מעלות השחר של כ"ח בכסליו עד עלות השחר של חחד בסיון ניהיו ק"ן יים וק"ן לילות שלמים ואם לחשך חדם על פרשיי מי הזקיקו למנות ליל כ"ח בכסליותן הת' יום של יכידת גשתים והיום מן בק"ן יום דתחי חיכםת ליה חם היים נתנה עם לילו'תן הת' יום אכתי יהא סיון שביעי להפסקה אלא היינו טעחא אם תחנהו ען הח' יום לא תחלא וחנת החיב כשרם השביעי בי"ו יום לקדם את בי"ח לחדש כיצר שני ימים מכסליו וקמ"ו פעבת שבע חדר

בף שנ החים ובזה הכור ני תחת הר"ים קמן גדול כמו זהב הליםתים יויכת שנים ועשן והנכון בעיכי שיהיה מרף נפיה פיום ופי וכר ובחיו"ד וייחל בשרשו השלם ביה ימ"ח חחת שקורהו כי"וד חו ירה יירה ובחחד בשון נקנה מולן דוגר ביה בחדר שלח חות היונה ולח יספה פייל דותים דשליחים עורב כמשפטה נשוב חליו עוד לעולם בשון זכר ופעמים לפוז נקל וכן עיד שוחתתו בן עוד כל יתו מה כמ, הוא חימר חלא בחקו החדן חרבו המים י לכן לח שיבלח ייו ייחה היותה לחה תוכל הרגל לדריך על החרץ בישלה חת העורב - לרחות שנת החתה לריכים להיות

חזקוני

ינולות כדרך יורדי כביא היה:

פיול אפילו פושעי יברחל שמתידין ליתן רית נית ות

כרים ו חמר לו מת"כ הוח בימי חליהר ב יכשת חוחיול

אמרי נועם

בגדיו חו ויכח יי':

אנעוריו

אחר כדו שהכיח הפטוקים : בא הנוחה לחונם מענים י מנח ברנה לבד ה ביור חם

מיע כפורנו

חום יכש התויר מתר שנרמו בחשי ההיים בחופו שיוכל ושוב שלח יכול למכלוי אחרץ י גם ברתמו הגרים מרכו פני החדחה י חבל לח

קומץ כנחה

הים באניות דכתיב בהו ויזכחו זכח:ויאמ' זה' אל לבו על לבו של

नाम प्रभाव ישונ ברם נסכנדהי פרטת וון לרט'שקוו

האודך כי היה רוחב התיבה ששים ארכה והלה כפוי התיבה הוא ממדרגת ממודד שנקפס מפאת ראשו מפס וזה ממה שהופיף שמידה בתיבה שלא תהתפך י וצהו שישים פחה בחיבה חשר ממנו יכנס בה מה שיכנס בלד החיבה לח עליה לשמירה שלח יכנס מים בחיב" ולוהו שיעשה בה מדורים רבים תחתיים שניים ושלישיים כמב שילשרך בה שיהיו בה מקומות להכיל הדברים המתחלפים אשר הוכרחו להיות שם כדי שתשלם ההללה למיני הפ"ח בכללם "ואמנם לוהו בעשיית זאת התיבה מפני שהוא בור להביח מבול מיש לתובי פים: אהחה פל הארץ ישתחו כל הב"ח הארליים ואמר אליו שהוא יקיים את בריתו אתו להלילו להשגחתו בו וזה אמגם יהיה בשיבנסו בתיבה אשר גוהו לעשותו הוא ובניו ואשחר וגשי בניו בתל בה"א רשו

חוקוני

דיפה כ'ב למדת הדין

יכדאחז ל אין מברכין

על היין עד שית

לשיבורון שנמרא אחל"

שמלו על עסקי יין

דכתי" וגם אלה ביין

שמון בחוץ ת'א

כשיהא כי הגיד הדבר

לשני אחיי ב פני רבים

להלביב בלידה ני**קה**

שם יפת עש דכיפת

וכו שניתב לבסיי וה

לרסוי ציצית ומי לכבור

קבורה וליכא ל בקשי

מחחוא המישק דאמר

רכא כושת שאמר

אכרהם אם פחום ועד

שרוך יטפי זבו בגין

לשתי מצות לחום של

תכלת זכו" - דשצורם

שלית בציצית חדא

אחוש שלתבלת הרא:

ארוד בנען היא אפר

ארוד יהי כנתן רצונו

כבר הוא ארור ואני

מוסיף עבד עברים

יהי" לאחיו י וכורה

שקולל כנען זלא חם

לפי שהקב"רה נבר

בייד הם שני ויביד

אלקום את כה ואים

בניון ודברי הויל

ירועי כי כנינו הוא

חודה המנודנ ואת רפן

בין ניניה במורפן

הסום שראש האיד

כראש הפים ורשני

ביד האדם ומהברם

יחר כז לנשה בניץ

ארוך בין ננודו ובין

כלה יכד שחיבו שמי

מביירות יחד ולכן

בכראת שיר הגדולה:

יהי נביל הכנענינתן

דקב"ה בעת הפלגה

ארץ ישראל לכנען

ולא לשם שפבי היחור

עבר לשמו את הארץ

לישרא כאר שמפקיד

נכסי כן האדון לעברו

ער שינדיל זאו יובה

בנכסים גם בינבר :

חצר מות שאנשי

המתוכ מצפין כיתה

ככל יום כפו שאמרו

ז"ל בכ"ר אשר רבי

חוניא מקום אוצרים

שאוכלין גרישין ומצפין מיתה בכר

יום: עם אחר ושפה

אהת שכן השתנהת

רדרנו והולשונו בורמוי

השנאיומשט הפיחה

بذرئولما

אין לה ולר אכר

שהכניסה החת בנפי

השכינה כד'וא ואת

הנפים אינור עשל

בחרנ: זימת תחה

הוביר מית' אצלו מה

שלא הוכיד באיידים

למעלה והוא כה

שדרשו חולל גבי ואת"

תביא אכל אכותיך

בשלום רמה שתיה

לאביר חלק לכ הב

בזכותו של אברדבב

ולות אמרו במדרש

כל העצים בינים

לכובה הוא פשל והן

ושל גפן לפי שחשבים

והיין קרנים על

דטוכח רצילו הפירות

את דאולכות וכן מצינו

ברא בונה אבא וכו'?

כיסו אייר ואחד מסיווהרי ק"ן יום כלים לסוף יום אחד בסיון למער התחילו המיםלחסור ד־אמו " בי "זיום וכשכלו הי"זיום משהתמילו המ" למשור ח"כ נחר התיבה בי"ח לחדש וכפיב ופגח התיב" בי"ז לחדש גם לא המלא בראשון בחפר לחדש חרבו המים בילד בשני בסיון ההחילו המי 'לחשיר ומשם חמנה ששים יום לחסרון הט"ו אמה של המים לכשגרהור אשי ההרים ומשם ם' אם עוד עד שלוח החרון של היונהותמלה סהם כלים בשלשת בתשרי וכחיב ברחשון בהחד נחדת מיבו המים בחדם הסביעיהום סיוןוהוה סביטי לכסליו סבו כפקוהגסמים במשירי בחחד לחדם ברחו ראשי ההרי׳וה אב שהוא עשירי למרחשון שהתחילו כו הגשמי כך פרש"י וח"ח הרי שנה המבול מעובר׳ היתה כילד ק"ל מבריחת עולם עד המבול הלף וחדג ושכה ולה וחשיב שנות המחוצרי ומשלישנת אלף וחרכ"ו שלישית למחא׳ ה"ב סיון שמיני לכסליו ואב עשחי עשר למרחשון לפיבך יאמ שהמבול התחיל החד שף וחרכ"ו: ד"ה מכין הלף ותרכ"ו התחיל למכות משכם חזהו וכז הימה שכח החבול פשועה : ד"ח שכת המבול לה עלחה במכין שהר השנים זו דברי ר יהודה ח"ב ר' נחמה הע"ם שחינה עולה תן המכין עולה היה בתקיפות הבהשכומת : והכת ההיבה בחדש הפביעי בי": יום **פרש"י מ**כאואתה למד במה היתה החיבה משוקנות במי^ז הו'וא"ת הרי ק"ל שבראש תוש לב בראף רחשי ההרים וצר"ח. תשרי חזרו מעים לנודרן הרהשון כדחשון בחחד לחדש פרצו המים מעל הארץ הרי פחסרו בס'יום הללו כל גובה ההרי'ודבר גלוי הוח שיפ הרים גבורים יותר מפ"ץ אמה הרי שחסרו יותר מאמה לד' ימים ואין להרץ כיון שהתחילו לחסור הטרו הרצ'ה"כ לא תוכים שיקוע החיבה במים י"א אמה שא י"ל בההרים ממעטים הרבה מחללו של עולם לפיכך חברו כב הבהותם של ההרי׳ בס׳ יום אבל למעלה מןההרים חללו של עולם שוה ומשם ולמעלה חסרו אמה לכל ד׳ ימים כמו שפרש"י וראייה לדבר שלח מציכו ל׳ הפרון כתיב משכרהו ראשי ההרים לצמדה שאינו תשוב מסרוןפשוט ועוד פרש"י והם אתה הומר שביעי לדיד 'הין וכ סיא כלומר סיון היווה שביעי של אייר וא"כ אירחפרם ותכת התיב'באייר החדש השביעי לירידה בי"ו יום לחדש הרי לא כלחה חגבור במים במו שאמרכו שלא כלו המ' יום של גשמי זק "ב של הגבורת מד אח בפיון זהו" הסדר של כל ימות שנת המבול לשעת רש"יל"ע : בחדש השביעי הוא מרחשוודק"ל במשכת ר"ה ובסרר טולם חכמים אומרי' כדברי ר"א למבול וכדברי ר' יהושע לתקופה: בי"ז "ום לחדש כבקטו כל מעיכות תהום רבה והרובות וגו' ויהי הגשם על החרץ מ'יום ומ' לילה מעלות השחרשל י"ז למרחשון עד עלות השתר של כ"ח בכסליו זיהי המבול מי יום וגומר ויסכרו מעיכות חהו'וגוי ויגברו המיזותלך התיבה על פכי המים חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המיש ויכסוההרי'זיגברו המים של החרץ ק"כ יום מעלות השחר של כ"ח בכסליו עד לחת הכוכבי'של החד בכיוןמיד ויזכוץ שהים התכח ויחסרו המים מקצה ק"כ יום כלומר התחיל לחסור בסיף ק"כ יוה הללו שכלו ביחד **בסיון ו**תכח התיבה בי"ז בתדש השביתי בסיון שביעי לפסיק 'הגעתי' בי"ז לחדש והמים היו הלוד ותסור מבחחד בסיוןעד הב החדש העשירי לירידת הגשמי' בעשיני בהח"לחדש בהחודהםי ההרים כלו הע"ו אמה שגברו המים על ההריי אסרו מבאחד בסיון עד אחד באב לארבע 'ימי אסרו אמה ו יהי מרץ מי יום משכר או ראשי ההרים וכלו בשחרה בחלול באותו יום רישתה כח הח חלון החיבה השר עשה וישלת את העורב וגו' וישל שבעת ימי' כמו שפירש"י וישלה את היונה ולא מצא' ביונ' מכוח לכף רולה וגו'ותשב איו ויחל עודו ימים אחרי׳ ויוסף שלם את היוכה מאתו ותב'איו היוכה לעת ערב והכה עלה זית ערף בפיה שלקחחה בזתיישברחשי ההרי'וי"ה מהר המשחי הביחתו דלה טפית לרעא דישרט במבולא כדכתי" לא גושמה ביו' זעם ויתל שוד ז'ימים אחרי משלח את היינה זלפ יספה שוצ שיו עוד מיד ניהי באחת ושם מאות שכה בחשרי שהוח רהשון באח" לחדש חרבו המי לגו' ובמרחשון בחדש השני בכ"ו יום לחדש יבשה החרץים חוהים על פרש"י מי דחקי לפרש מכך מ'יום דהיינו משנרחו דחשי ההרי'ח"ב פה מצחה היונה מכוח לכף רגלה הרי יש מ'ושב עם ישים משגראו ראשי ההרי'עד שנשתלחה היונה והיתה יכולה לנוח על גבי כמה הרים ויש דוחף זה בקש והומרי 'מאחר שלא כהגלו פני הבקע' אינזה מכוח ומשקול הדפת י"ל שדעתו של פרש"י היה לימ' שכל הפרשה כולה על הסדר כאתר'ומה שלא יספה היונה שינ איו עוד כשנשת לחה באחרונ'תיינו באהד בחשרי כשתרבו המי"יש מתחילין למכות החמשים ומאת יוספי"ז במרחשון וכוללי בהן המ" יום של ירידת בשתי ותוכין בחדש השביעי לירידה כתו שאנו מוכין עשירי ליריד 'וה"ק ויגברו התי' של הדרץ ק"כ יום שיש מישו במרחשון ער עשרי בניסוויחסרו המי'מקלה ק"כ יום בכלי'בך' בניסן ובאותו יום התחילו לח**ס**יר. ותנקהתי**בה בהי**יר בחדש השביעי לידיד**ה** בעשירי בחחד לחדש כראו דאשי התרי׳ וחסרו הע"ו אמה שעל ראשי ההרי'בנ"ה ימי שיש מה'בניםן עד א' באג אחה לששה ימי'וחלי וי"מ סיף פרשה זו אחר שעת סדר עולם ניהי א קן מ'יום שההחילו המים לחסור דהייבו מבהחד בסיון עד עשרה בחמוז מיד ויפחח כח את חלון החיבה וישלח הח העורב וגו'ניחל עוד ז' ימי'וישלת את היונה ויחל עוד ז' ימיסוישלה את היונה זלא יספה שוב הלפה וישבה לה על ההרי" אותו היו"ר"ח אב היה כדכחיב בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרי"וזהו אב דעשירי למרחשין שבו ירדו הגשמי שמקצ'החדש ככולו אבל איןלומ'על אלול דהו'פשיר ילכסליו שבו פסקוהגשמים דח"כ בסילות שלישי אתאי לח ישפה היוכה שוב איו פוד להיכןהלכה הרי אתה ר"ל לא נראוראשר **בהדי'עד א' באלול וא תתמה על מקדא זה של והמי'היו הלוך וחסיר וגומר לומר איך כקצע הוד"** שליחות היונה של מתוך שהתחיל לספר חשרון המי שחסרו מבאחד בסיון עד שנחה התיבה הלוך לבל החסרון עד שברהו רחשי ההרי'ומה' בהב עד ה' בחשרי חרבו המיוכוכ מיב ויהי בחתח ושש מאות שנה בראשון באחד לחדש חרבו התי' ובחדש השני בי"ז יום לחדש יבשה החרץ: וישלח את העורב י לפי שדרכו לאכול נבלות ואם קלו התי"ימנה מהי מבול מושלכי" עלפרי שכת המים אין להקשות היאך שלחה הרי אינאורה בעול'הא ליתה דאכ"ג דלא שמשו המזלות דהיינו פמה זלבנ" **וכוכבי 'ולא** פיכר ביוווס ובין לילה מיהא אורת הוה נרחיים לדבר כדאו ראשי ההרי' זו ועוד חיכא דאמרי בב"ר ששימשו אא שלא היה רישומוניכר מ"מ הו"ק היאך היה יודע כה במבול להבהיוב"ן יום ובין לילה: ויצח יצוח ושובי לתר ריש לק שתשובה נצחת השיבו העורב לנח חמר לו רבך שנאני ואתה שנאני רבך שנאני שלוה לקחת מןהטהורי'שבעה שבעה ומןהטמאי' שנים שני'ואתה שנא תני שהנחת את השבעה ושגדת עשנינו ולפיכך ויצא יצוא ושוב : וישלחי פטרו א דרכו ולכך הוא דגם וכל שליחות לחזור רפי: זידע נחכי קלו המים : על ששהחת לבוח עד הערב ולמ"ד לא ירד מבול לח"י היאך ידע נח בהבח 'העל'שקלו המי'היה לו לספק שמה מה י הביחתו או שמיצפה על פני המי לקחתו שא י"ל ניכר היה שלא הביאתו ממקו 'רחוק שהרי שיף כתי' ג'מטיפה שחשפח: מנה אילוו שטיפתו מעידה עליו שאו מצאתו על פני המוי כדרך שאר עלין שנושרין מן הרילן ע"ד רום לא היה עריף אלא שלם זכן התרצום מוכיח תביר מחת בפומיה : ויהי בהחתושם מאות שנה ברחשון בחתר לחדש י מכחן דיום חח'בשכ'קרוי שנהכי חחר בשנת שם מחות שכה להיי נח בחדש אייר החדש השכי בי"ז לחדש כבקעו כל. מעייכות תהום רבה וגו'ויהי הגשם על הארץ מ' יום ומ' לילה שהם י"ג מאייר וב"ו בסיון ובכ"ח בסיון פסקו לפי פירש זה קרי לכיכן ראפון אחר פשופושל מקרא וכן כל האחרים וכל החדשי חדשי החמה בני שלשי יום הם זוידבר שהים אל נח לאמר דבר אל כח כדי לאמר לו כפל לשוןהוא בכל מקום וכווידבר י"י א משה לאמר ואחד שבפרש'שמיני מוכיח וידבר י"י א משה וא אהרן לאמר איה' לאמר למשה ולאהרן ומה אמר איהם דברו אל בני ישראל זאת החיה אשר תאכלו וגו' : 65 מורתיבה אתה ואשתדי והוא לא עשה כן שא ויצא כמובכיו פליגי ביה ר'יהודה ור' נחמיה חד אמר לפי שעב 'על צווי חשמים נחבוה וכפחר'מיה כנגד מדה זחד אתר לפישהוסיף על ציוויוזכה הוא ובכיו לדבור כדכתיב ויאתר שהים אל כח ואל בכיו לאמי הוצא אחך היצא קרי : ויצא נח ובניו י"מ אעפיי שהוחרי בתשמיש בינה אוחם על הסדר שהי שם: - תכו רבכן שלשהשמשו בחיבה כלב ועורב וחס וכולם לקו כלב כקשר עורב רוקק חס לה: בעורו : ויעל עולות " כדרך יורדי הים באכיות כדכתיב ויזבחו זבחי תודה גם זה שעמד בלער גדול והעולם אבד והוא נמלע: במוכח - המבורר הוא שהקריבו עלת אדם קין והכל

ואמנם הקדים הוא ובניו לנשיחם להיית האנשים הם העקר בבריאה והנשים אמנם היו לעבודתם ולקיים המין . גם חפשר שהעירם בזה שלח ישמשו בחיבה כי עת רעה הוא ולזה ראוי שיכנע לבכם לעבוד ה' יחב' כפימה שאפשר להם כדי שחדבה השגחתו בהם כל ימי היותם בתיבה ולזה לוה שיעמדו האנשים לבד והנשים לבד וזה הברות אשר זכר הוא לפי מה שאחשוב שעשהו הש' ית' ביום הזה לקיים העולם בדרך שלה יצטרך עוד אל כמוזה החופן מהבריתה אשר ברת בששת ימי ברתשית כמו שביארנו בפרשת ויכלו וזה הברית אמנם הקימו עם נח במה שלוהו מעשיית התיבה בתאך הנוכר ושיכנם בתיבה הוא ובניו ונשיהם ושיכנים עמו מכל מין ומין מהב"ח ההולך והמעופפים זכר ונקבה לכל הפחות כדי שיתקיימו כל מיני הב"ח ואולי כרת השם ית' ברית עם נח קודם זה וחם לח כזכר והביחור הרחשון נחות יותר לפי מה שאחשוב והנה לוהו השם שיכנים עמו זכר ונקבה מכל מין ומין מהב"ח ההולך והמעופף הכולדים ממינם והם אשר יתכן הפסדם במי המכול י והכה הוסיף על זה בקלת התינים כמו שנתבחר אחר זה ר"ל שממיני הב"ח הטהורים לוהו להככים מכל מין ומין ארבעה עשר ז' זכרים וז' נקבות והנה ביתר השם לנת בנבוחה מחיוה מין יכנים י"ד ומאי זה מין שנים כי לא נחפה התורה עדיין ואלו המיגים אשר לוהו שיכנים מהסי"ר הם אשר היו שהורים לפי משפטי החורה ואמנם הוסיף באלו המינים להיותם יותר הכרחיי׳ למין האנושי וזה מעניינם מצוחר והנה זחת הנבוחה היתה ב"כשנה קודם בא המבולכמו שוכרנובשוף פרשת בראשית "ולוה היה פנאי רב לנה לעשות ואת התיבה ולבקש אלו המינים מה"בח עם שכבר נעור בוה הפועל מהשם **ית' והנה לוהו השם יתעלה שיקח מכל המזוכות הנאוחים למין מין מהב"ח כדי שיהיה** לו ולהם לאכלה בהיותם בתיבה ולזה חוייב שידעונה הומן שיעמדו בתיבה כדי שיוכל לשער מה שיספיק להם מהמזין : וחייב מזה ג"כ שידע נה המזופות הכאוחים למין מין והשיעור - הנאות שיקח הב"ח ההוא מהמזון ההוא - וואת - המלאכה אשר המציאה יובל וכן ראוי שתדע שנח היה יודע כל שאר המלאכו' אשר המציאום זרע קין במו שקדם הו חחד מבניו ולולי זה כבר חבדו המלחכות ההם בכח המבול ולחילדק בממציתי המלאכות ההם מה שאמר בחורה שהמלאכות האלו השתלשלו מהם כאמרו אבי כל תופש כיכור ועוגב אבי ישב אהל ומקנה יוכן ההיקש באימכות הנחש'והברזל ואם לאזכר בן בביאור שחהיה זאת המלאכה משתלשלת ממנו כמו שזכרנו במה שקדם - ותנה כבר מלאנו - בביאור שנם ג"כ היה בקי בעבודת האדמה אמר ויחל נמ חים אדמה : וראוי שחדע שהב"ח שימלא מזוכם לפי הנהוג מה שלא יאות שינהן להם בתיב'כמו העשבוהתבן והבשר נתן להם מהמזונות הנחותים להם מהזרעים כמו ממיני התבוחה והקסנית ושאר הזרשים והפירות חשר יתכן בהם שיהיו מזוכות לב'ת ההם מובוה החושוהיה אפש'שתכיל החיב'כל אישי מיני הב"ח הנכנסים בו מזונותיה' לשמה חחת והזבל חשר יעשו אלו הב"ח בשנה חחת יורחוי שחדע שמיני הלחחים חשר יתכן הפסדם מפני המכול השגיח השם ג"ב בהסיבוה האופן כי כבר חוייב שישים נח מהזרעי׳ ההם בתיבה בדרך שישחר מהם לזרוע חחר המבול ולח זכרה זה התודה בביאור לפי שהרבה מהצחחים לא כלפרכו אל זה והם כמו האילנות ולזה השמיטה התורה זכרו עם שזה דרך התורה לזכור קלת הפרטים ולעווב קלת . והנה זכרה הב"ח להיוחם יותר נכבדים מהלמחים והיותר נכון שנאמר שזה נכלל בתורה במה שאמרה והיה לך ולהם לאכלה · ד"ל כי ימוייב מזה שיספיקו הזרעים · ההם להיות מהם מזומת הב"ח בתיב' ואחר לאתם ממנה וזה יהיה כשיורעו בארץ כי אי זה תועלת יהיה כשיהיה להם מזון בחיבה ואחר שילאו מן החיבה לא יהיה להם מזון וימותו הם זה המאמר מבואר הבטול כי הגלחם שם תהיה אם כן לבטלה ולא יתקיים מה שרלהו השם יתעי להחיות זרע על פני כל הארץ ולזה הוא מבואר שכבר יחוייב מזה שישאר מכל הורעים לזרוע בארץ אחר לאחם מהתיבהוספרה התורה שנח עשה התיבה והשחדל לעשות כל מה שלוהו השם יחע מהכנת מיני הב"ח ומזונותיהם יהנה ז' ימים קודם המבול לוהו השם יתע' להכנס בתיבה הוא וביתו ולא זולתם עמם לפי שנח לבדו נמצח לדיק בדור ההוח ושחר החנשים היו כלם מחייבים כליה לרוע מעשיהם וזה לחות שחם היה שם לדיה זולתו היה כלול עמו ולוה שיכנים עמו מחישי מיני הב"ח המספר שנזכד במה שקדם וחולי עשה זה כי כשירחו זה הדור הרע ההוא אולי יכנע לבבם וישובו לשם יחע"וירחמם כי למ חפץ ה' במות הרשע כי אם בשובו מדרכיו וחיה - והם לח נכנתו חבל החזיקו בדרכם הרעה וספר חחר זה שעשה בח כל אשר ליהוה' יתע' ושנח היה בן שם מאות שנה כשבא המבול ושכבר בא נח אל התיבה עם שאר הב"ם כאשר ליהו השם יתע' מפני מי המבול העתידים לבא לימים עוד שבעה וכשהגיעו ז' הימים החחילו לרדת מי המבול וזה היה בשנת שש מאות שנה לחיי כח בחדש השני והוא אייר לפני הנראה. לי כי כיסן הוא ראש לחדשי' כמו שכוכר בתורה עם שהומן הזה היה יותר נכון לחיות בו זה המופת יותר ממרחשין כי חקופת כיסן לחה וחקופת תשרי יבשה והשם ית' טושה תמיד המופתים בסבה היותר כחותות כמו שזכרנו במה שקדם י והנה ידעת שכבר נחלקו בזה הענין רבי אליעור ורבי יהושע וספר שאו נתהנו המים הויה נפלאה בבטן הארן ובחלק האמלעי מהאו ר עד שנתכסו כל ההרים הגבוהים אשר תחת כל השמים י וספר שבעלומו של יום ביום אשר לוה השם לנח שיכנס בתיבה ויכנים עמו ממיני הב"ת מה שלוהו השם ית' השלים כח דבר ה' כדי שיראו זה כל החנשים חשר בדור ההוח וישובו אל ה'וירתם אותם יווכר שכבר הגין הש"י עליו והשגית בו בדרך שלא קרהו כזק בהיותו בתיבה לה ממי המבול ולה מהחיות חשר הכנים עמו בתיבה ולה מהאנשים אשר היו מחוץ והנה השלים זה הספור והפליג להאריך בו לרב התועלת המגיע ממנו ולזה דקדק מספר הימים חשר ירד הגשם בלי הפסק ובשאר הפרטים לישב יותר בלבנו אמחת זה הספור כי הרבה סברה שנאמין יותר בספורי' כשים פר מענינים פרטים רבים ומפר שבשנת שם מאות שנה ואחת לחיי נה בכ"ז יום לחדש השני יבשה הארץ . הנה אם כן היה מהחחלת המביל עד יבשת הארץ שנה שמשית שהיאי"ב חדש מחדשי הלבנה וקרוב מי"איום כמו שנוכר בב"ר י וכאשר יבשה הארץ צוה השם ית' לנח שילא מהתיבה הוא ובניו ונשיהם וכל מיני הב"ח אשר עמם ויפרו וירבו על הארץ ולא ינטרכו עוד לפרות ולרבות בתיבה . אמרו בכ"ר על הארץ ולא בתיבה ומהנראה שב"ח שמשו בתיבה כי זה הוא טבעי להם ואינם בעלי שכל שישלים להם לווי שלא ישמשו בתיבה ולזה ידמה שאמר שהם ילאו למשפחותיהם ר"ל לפי שהם לא נתחברו בתיבה עם זילת מינם יולזה הולידו חולדות ממינם ועשה נח כל אשר

בוה השם יתעי לא הפיל דבר והנה כל מה שעשה עשה בדבר הש"י גם לא התעורר לנאת מהתיבה אע"פ שכבר ראה שיבשה הארץ עד שלוהו השם יתעי שילא ואחר כן בנה בח מזבח לכבוד השם להורות כי הוא לבדו ראוי שיעבד לא עיו כתו שעשו הדורות הקודמים ולזה העלה עולות במזבח מהבהמה הסהורה ומהעוף העהור כי הם המינים היותר נבחרים כמו שיתבאר במקומו בג"ה - או עשה זה כדי שתניעהו הנבואה כמו שנבאר אחר השלימנו דברי הספור הזה וספרשכבר קבל ה' קרבמו ושפה אליו זאתר שלא יוסיף עוד להשחית האדמה בעון האדם לפי שיצר לב האדם רע מנעוריו זיטה האדם מפני זה אל התאוות הבופיות והנה יקשה צאחו מואת התכינה הדעה לא יקבל המוסר בזה מזולתו זוה היה סבה לדורות. הקודמים אשר נשחחו במימי המבול לנטות אל מה שנטו אליו מהתאוות כי עדיין לא נתפשפה בדורות ההם ידיעת האמת בה וחיך רחוי שיתגהגו בענין המובות והרעות וחולם

לא איסיף ולא אוסיף . כפל הדבר לשבועה הוא שכחוב אשר נשבעתי מפנביר מי נח ולא מלינו בה שבועה אלא זו שכפל דבריו והיא שבועה וכן דרשו חז"ל במסכם שבועות ' עוד כל ימי הארץ וגומר לא ישבותו . ששה עתים הללו שני חדשים לכב אחד ואחד כמו שפניכו חלי תשרי ומרחשון והליכסליו זרע חליכסליו ופבת נמצר

שבט חורף כו' בכבה מליעה ב קורי קשה מחורףי מורף עת זרע שעורים וקפכי החריפין להחבשל מהר והום בַעַכוּר הַאָּרַם כִּי יָצֵר לֵב הַאַרם רַע חלישבט וחדר וחלי כיסן קיץ כול זמן לקיטת תאכים וומן שמיבשין הוהן בשדום עורבל־יובני אַרְעָא ״נַיָּפִי יוּ, עָדַ בְּל־יִבֵנִי הָאָרֶץ זַרַע נְקָצִיר וְקֹר א וְפַתוֹ קִין כמו הלחם והקיד לאכול הנעריי חים כול סוף ימות הממה הלי אב ואליב וחלי תשרי שהעולם חם ביותב כמו שמליכו במסכת יומא שלכם יים נְאַרת־־בַּנִיוֹ וַיָאמֶר לַתַּבּוֹ בַּרוּ בּיי קיטא קשי מקיטא : ויום ולילה לא ישבוחו · **5**5コカ ששבתו כל ימות המבול רַאָרֶץ וְעַלְכָל־עוף הַשְׁמִים בכל שמשו המולות ולה כיכר בין יום ולילה לחישבחו לחיפשקה כל אלה מלהחנהג כסדרן וחתכם ואימתכם כמו חרא מתח וחנדה לשין חיות שכל תַּי לָבֶּם יְהֵיָהְ רָאָכְלָרה כִיבֵק עֲשֵׁבּ ה זמן שתיכוק בן יומו חי חין כריד נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָל: אַדְ־בָשׁר בַּנַפַשׁוּ לשמרו מן העכברים עוג מלד הבשן מת לריך לשומרו לְנַפִּשְׁתֵיכֶם אֶדְרשׁ מִידְ כָּלְחַיָּדְה העכברי שנחמר ומורהכם וחתכי יהיה אימחי יהיה מוראכם כנ אָרַרְשָׁנוּ וֹכִינַר הָאָנָם מִיַר אִישׁאָחִיוּ החיוי כל זמן שאת' חיי': 02⁵ יהיה לחכלה . שלח הרשית בו לאדם הרחשון אלה ירק עשב ולכם כירק עשב שהפקרתי לחדם הרחשין נחחי לכם חק כל: בנפשו דמו . מסר להם חבר מן החי כלומר כל שנפשו בדמו לה חחכלו הבשר בנפשו דמו בעוד נפשי בו : בשר בנפטו לא חאכלו הרי אבר כנן החי : וחף בנפשו דמו לה תאכלר החי : הוף בתכנה הרי דס מן החי : והך הית החיל כם החרחי לכם החרחים הח לחכם יום בהתה את דת כם כלו בהתה לת כלו שלחו אררום השופך דם עלמו לנחשוחיכם אף החונק על רני חע"ם שלח ילה מחנו דם מיד כל חיה לפי פרטהו דור המבים והופקרו למחכל חיו רעו' לשלי בהן שכחתר נמשל כבהמות כד כדר לפיכך הוצרךלהזהיר טליהן ביב החיות: מיד המדם: מיד ההורב במזיד ואין עדים אני הדרוש ומיד מים אמיו . שהוא אוהב כל כאת והרגו שונג חני חדרוש אם להיגלה ויבקש על עוכו לימח ב

ב המום וני מבעורנו אים ישעם לא אוסיף עוד לקלל כאשר קללה על ידי אדם כי כן כחוב ארורה האדמה היא התולדות אשר כולרה לו: ולא אוסיף טודי על המבולי ומלת טוד ארש להלחש עם יצר הרע לעולם או פעם שנית וכן ויבך על לוחריו עוד: עוד כל יתי ההרץ 'לחות כי יש לה קץ קלוב ומה נכבד דרש סביב שמלה עשרה אלף רקלא ידענו אחד מלי אלף

ספר בראשית

בָּרֹ־חַיָּ בַאַשֵּׁר עָשִּיתִי :

ורבו ומלאו ארע־הארין

יים אַרַרָש אַת־גַנְבָש הַאָּדָם:

רַבַ הַאָּרָם בָּאָרָם דָּבֵּוּ וִשָּׁבַּרְ בִּי

וַאַתָּם פַּרָווּרָבִוּ שִׁרְצוּ בָאָרֵץ וּרְבוּרַ

בִּבּל יִצְאֵי הַתַּבָּה לְכָּל חַיַּתְ הָאָרֶץ

ניאטר אלהים

בַצַלָם אֱלֹהִים עשָׂה אָת־הָאָרֶם

אַל־נחַ ואָר־בָנֵיו אָתוּלָאמָר :

יי וַאַנִי הִנְנֵימֵקִים אֶרת־בַּרִיתַי אַתְּכָּבֹׁ

0

נחם וַקוין נַחָרָף וָיִוֹבֹ וַלַיָלָה לָא

וַיַבָרֵרָ אֱלֹהִים אֲרֹתֹּ

לָא־אוֹפִיף לְמֵילַט עוֹר יַרת־אַרְעָאֹ יֹיְרֵין וֹ לָאֹאֹכֹף לְבַלְכֵּלְ עַוֹרַ אָרֹת־הַאַרְמָה בְּדִילִ־חוֹבֵי אָנָשִׁא אַרִי יצְרָא לְבָּא באַנשָא בִישָ מוּעירָיהוּלָא־־אוֹסְ'ף _{ניבּ יפּי}ג מִנְעַרָיו וּן־א־אֹמָף עוֹר לִהַכְּוֹת אָתֹּ־ מור הַמֹּמְתוֹ יִתַ-בְּכֹּקַ-בְּעוֹי כֹמֵאַ דעכרית: זרועא וַחַצָּרָא וַקוֹרָא וְחֹיִסְא וַקּוֹטְ וָסִיתְנָאַוִיפֶּם וְלֵילִיָאַ לָאִיבְטִּיְוּוֹ ובַרֶיף הַ יַתרנְתוֹנִת בּגַוֹהִי נַאֲבַיר לְהַוֹּן מושווסגוומלונתראַרגא ווַדְהַלַּתְכַּוֹן וֹאֵימָתְבוֹן חְהֵי עָנֵר בֶּל חֵיַתְ אַרָעָא יהיה ופוראבם והחכם יהיה על **כ**ל-חית וֹתָלֶבֶ בֶּרְ בַתוּפָּאַ בַּיִּמְׁמֵנְאַ בַּרָבְ בַּיָּ תַרָתִישׁ אַרְעָאוֹבְכֶּלִ־נוֹנִי יַפְּאָ בְּיֶּדֶכִוֹן _{יִפְּלִינוּ א}ָאֲשֶׁר תִּרְפְשׁ הָאֲדָמְה וּבְּכְלִ־הְנֵי בַיָּם יָהון־בֶּסירֶין: כֶל־רִירַןשָׁא דְּהָוֹא חַיֹּ יִפִּיּיִ בְּיֶרְבָם נָתָנוּ: כָּל־רֵבִּושׁ אֲשֵׁר הוֹא־ לכון והי לפיבל בירוק עש בא יהבית לַכֶּוֹן יַת־בוֹלָא : בְּרַם־בָּשִׂרָּא בְּגַפְּשֵׁיה דְּמֵיה לָאָתִיכּלְוֹן: ובָרַם וַת־דְּמֶבָוֹן כּיֹיֹּם דָמָוֹלְא תֹאבֵלְוֹ: וַאַדְּ אָת־דְּכָבָם רָנַפישׁתִיכוֹן אַתְבַע מִיַדְ כָּרִי־תַּיִתְאָ אתכעיניה ופוד אינשא פוד גבר רישורות הפא באחותי את כעית נַפַ אַא רַאָינִשָּא: רַיָּשור רַמָא ראיניטא בסהַדִין ער־־מִימַר דַיָנִיאַ יּים׳ דביה יהשַראַרי בעלמא דייַ עבר יַח־ אַנָיטָא: וְאַתְּוֹן פּוֹשֵׁוּוֹסְגַּוֹ אִיתִילִידוֹ באַרעא וֹכְנוֹ־בָּה : וַאֲטַרְיַיַלְנֹחַ וַלְבְנָוֹהִי עַמֵּיָיח לְמִימֶר : וַאַנָא הָא אַנָאָ מַקְנִים יַתרקְנִיטָי עמִבְוֹן וְעִבור ניית וֹה וְאֶתרוֹנְגַעַבֶּם אַתַרִיכִם: בְנִיכְוֹן בַתְרֵיכְוֹן וְעִם בָּל־נַפְשָׁאַ חַוְתָאֹ יי יּיִינְבְּל־נָפָשָׁאַ חַוְתָאֹ הַחְיִירָהֹ אַשׁרַ אִתְּבֶּם בְעִוֹף העבון בעובא בבעירא ובכל חורת יייים בבהמה ובכל חורת הארץ אתכב אַרעָא עביכון מכל נפַקי חיכוהא לכל חית אַרעא: אסף נ' כתיב כן בתורה ופי'וירה יו׳ את ריח : ב' בי : ויאמר משה כן דברת : מנעוריו ג' בקר' ב' חסר וא' מליוסי' כי יצר לב האדם והוא אים מלחמה שאנן מואכ מנעוריו בתרא מלא: ער י"ר חסרין

ואחר כן לארבעה: קיר כנגד החום זקין כננד החורף והם ככגד ד' תקופות בשלה וכלם אחוותנס וחד חת הדבר יום ולילה יחלקוכי מה שחסר להוש מוהכוסף בזה וחחר כן ישוב פנמו - ומות חד בת דתכם העודף ויחסר ויוסיף על החסר עד היותם בשוה : וחתכם מסעלי הכפל מגזרת חרחו חתת כמו חתהכם: בכל חשר תרמש האדמה י הטעם על באו נת זיים החתים שהשם החדמה או תהיה החדמה פועלת: . בידכם - נתנו יכי בידכם וי"א כי בי"ת "בכל ובכל מקו' וני"ן והקרוב שהוח דבק עם מיראב': כל רמם כלל לחית השדה ולבהמת היישוב ולכל עוף ולכל דג והנה הכל מותרלהכילה -כירק . על שני משקלי' וכן תנור עשן כעשן הכפשן : חד בש׳ בנפשו דמו . כן טעמו אך כשר מם כפשו שהוח דמו לח - תחכלו כטעם לא תאכל הנפש עם הכשר כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוח וזהת הנתש המתכועית והתרגשת הית גיף: ואף חת דמבי פירושו התרחי לכם לשפיך דם כל חי זולהי דמכם של נפשותי כם שחתם אדם לא התרתי רק אדרשנו כפעם דורש דמי וזה כלל וחחר כן ביחר ומיד החדם חם יהרגו רביס את יחיד או יחיד את יחיד אני אררש הדם גם אדרסנו מיד כל חיה שחלוה להחרת שיהרגנה והנה החיות בי מוחרות לכם ולח התם להן והמפרש דמכם לנפשיתיכם בח ימיר בחם הכם השכני זה הסורג נפשו הות רחיק בעיני וסי׳ עד כל ימי הארץ . עד מי לדפה חתן . טוב לי עד אני שם . לכו עד שלשה ימים . דמלכים . לכן עד ארים אתכם : אחרי מתי עד : ער תעברנה הצאן על ידי מינה : ויהודה עד רד עם אל : עד אושיבך

זרע וקליר חלק השנה לשנים

אלעודיהם כבראשונה ביוםן. והושיף לבחר או היה מלי לכני שליו מכעוריו יעוד כל ימי כח והוח הישר להרוג ההורג בחרץ ורשוקניר יקור וחום וטעם בחדם בעדים חו לעיני בקין וחורף יום ולילה לח הכל או בעבור האדם שנשפך דמו וכמוהו רבים: ויהמר אלהים אל נח ואל בכיו : על ידי מהו ישיה היום ובנטיתו אביהם ויש אימרים שארבעתם כביאים: ואת זרעכסי עם וחתבש השלישי שהיה חתכם או ככפל לתוספת ביחור והברי" שחקי היה שלח יכרת כל בשר:

באהלים : עד היורש אביא לך : עד אשריביאו עפים : עד ישבוזקגים : אמללה יולדרת השכעדה אשמרה לפי מהסום " וכ' בעד: וקציר כ' וסי' זרע וקציר : אשר אין הריש וקציר: יחרף ב' וסי' והיק ותרף : אתר יצרתם: ומוראכם ב' וסי' ומוראכם והתכם יהיה: פחרכם ומיראכם: ואד ב' ר"פ וסי ואך את דמכם לנפשתיכם - ואך אם ממאה ארץ ; איש אחיו ב' וסי' מיד איש אחיו : ורעת איש אחיו יאן איין מכוב לא נסיב ו"ו ברין ב' מילין רמולה קרטאה ובתרא לא נסיב וי"ו בריש תיביתא ומציעתאנסיב ו"ו וסי׳ ואד את רמכס י ולקחימן הדם י אזישוב הרצח י כל אשר יגע בשרה י עני בין עד יי בכס ועדן עלי עשיר ועלי נכל עלין לי חפץ יי להמיתנון ואמרת בלבבך מי ילד אלתי אברתם ואלתינהורי בי יצומו איננין כת אמר יון אל יתהלל חכם: נפש החיה ד' דסמיכי וסי' שאף השוגג לריך כפרי וחס תיה כו בעסדא רבתא: בבהמה ו'דנשים וסי' ואת כל נפש החי' אשר אתכם מעלה גרה בבהמה: "וחבירו עדים לחייבו גלות והוא איכר בי בשטו אי ביות. בבי את נפיטותיכם ואם כבהמה הטמאה וליש גבור בבהמה: וד' רפי וסי נכנע הקיבה דורש ממנו כמי ונפש כי תגע : אשר יתן שכבתו לא יחליפנו : אך בכיר אשר יבוכר: שדרשו רבותינו והחלהים חכר

לילו במשכם מכוח הק"בה מזמכן לפוכדק החד וכו': בהדם דמו ישפך הם יש עדים המוחוהו אתם למה כי בצלם חלהים עשה את החדם מקר מסר עשה העושה הרבי כידו בתסכת חכים שין כני תותכן כשובין יהו יל המשוכה לברכה וכאן לצווי ולפי מדרשו להקיש מי שאיכו עוסק בפריה ורביה לשופך דמי": ואני הכני · משכי" אכר האדם זכן הרבה במקרת: ואתם שרו ורבו : לפי פשיטו הראשוכה לברכה וכאן לצווי ולפי מדרשו להקיש מי שחבים ליישור ביום ואור בדום החדם זכן הרבה בנתות ל. התנט שלי של של הפנית של לשחת הצולם עוד יכן עשה בחחרונה אחר לו הנני משבים לעשות קיום וחזיק ברית להבטחחי ואתם. עמך שהיה נח דואג לעסוק בפריה ורביה עד שהבטיחו הק"בה שלה לשחת הצולם עוד יכן עשה בחחרונה אחר לו הנני משבים באיני בכלל בתנה: פתך שבים בחדר מוב בשבון בפר של המת הלכים עם הבריות: מכל יולחי התיבה: להביח שקלים ורמשי": חית החרץ : להביח החזיקים שחיכן בכלל החיה: חשר החכם שחיר הלוכן עם הבריות:

עתה שלא נשאר רק נח וביתו וכצר השיג נה האמת בזה הנה ין בלו המוסר ממנו הבאים אח-רב מזרעו ולזה לה יתכן שימצא לעולם המין האנושי בכמו זה האופן מרוע ההנהגה אשר היה בז הדור הנשחת במיבהמבול י ובהיות העניין כן הנה לא יצטרך הש' יתע' הל כמו זה האופן מהבעת העוכם לאכשים במה שיביא יולזה בזר הש'ית' שלא יוסיף עוד להכית את כל חי כרשר עשה במי המבול ושכל ימי החרץ משך בה דרע וקליר וחום וקיץ :חורף עד שישלם בזה מהשילטרך להיות הלמהים ההיים בה ולב"ח ייום ולילה לא ישבוחו שלא ימשך מהם בחלק הנגלה מהארן החועלת השר בשבורו נמצחו כמו שקדם בכרשת ברחשי זוה כולו להורות שלח יכסדוה החלק הנבלה מהררץ לעולם י וכבר בירך השם כח ובכיו שיפרו וירבו וימלחו הררץ ר"ל שלק ישחת זרעם כפון שנשחת דור המבול הבל ימשך מהם מלח ההרץר"ל שיחוסף זרעם עד שיחתלה ההרץ ממנו והחר כן יתקיים על עניינו ולח יעתקו לעולם מהחלוה חל החסרוןכמו פנצתקובו בעת המבול וברבי ה' יח' ג"כ שיהיה מודהם על

ניחמר יו׳ אל לבו . בחחלה נחעלב אל לבו מעכשי שקבל הקרבנות אחר אל לבו לא אוםיף׳ לפי הפשע חד קמי אהאדת' וחידך קאי אבעלי היים וראיה לדבר שכנגדו מציכו בברית הבעחון מותר לכני בת יחד חת דחב" ולח יכרת כל בשר ולח יהיה עוד מבול לשמת : כי ילר לב ההדם רע מכעוריו . מחתת נעוריו . למשותינימדרום מצ"פשים וילדותי הוא הועה ויצר לבורע ואין לי משתה להנקם ממנו כאשר עשיתי: עוד כל ימי הירך ברית אינה כרותה אלה עד שתים כעשן נמלחו והחרץ כבגד חבלה: וזרע והציר והור והום וגו' שש אחינם שהן חבובות חצלי פרש"י חלי כסליו עבת וחלי שבע תורף וכו' בכב"מי חז"ק דחמרידן בבב"מ פרק המקבל חלי תשרי מרחשון וחצי כסליו זרע חצי כסליו שבת וחצי שבש חורף חלי שבש חדר וחצי ניסן קור הצי של חופנים מתחלמים שהם כיסן הייר והלי סייון קציר הלי סייון המוזוחלי הב קין שלי הב הלול וחלי תשרי חוסוכירה עשב ישים בוכם החום הנה או מוד כל שהיה רחני להכול ניש שחיכו רחני להכול כך בהמות חיות שיפו' ודגים יש מהן רחנין ניש מהן שחיכו מיה הרשניו ומי החדל זכילו ראוין: נתחי לכם את כל מחחר שנצולו בתיבה שעשים יועל ידיכ׳ בחה להם הצלה הרי הם בידכ׳ לעשו להם כעו בעיניכם: אךבשל בנפשו דמו לא האכלו פרש"י אסר להם חבר מן המי לפי שהוחר לנת כל רמש כנטווה על אוהרת אבר מן החי אבל אד"הר שלא הותר לו אלא פרי האדמה לא הולרך להלעורת על חוהרת חבר מן החי : וחך חת דמכם פרש"י השופך חת דם עלמו כלו' שלח

אוש ארום את בים יאתר אדם הרי הות לכו לשפוך דם בהתה מתוך שחיים בידיכו אף אדש חייו ע"י עלמו וחותר להרוג את עלמו לנפשותיכם פרש"י אף החוכק את עלמו כלו אש"פ שלא ילא מתכו דם משובה לאומר מחרוב מיד אחיו ההורגו חול לא מיד היורגו מיד להו עלמו הב"ה דור להו ממכו ואים" אם לא לאחר פיחה: בב"ר דרים יכול כשאול ח"ל אך יכול כחכני 'וגי ח"ל ואך המבין יבין ' ומיד כל חיה וגומי שלא יאתר להמי מחנו איל לא מיד אדם עלשי כחו לא המיתכו בידי אך השליכנו בין חיו רעו וימיחוהו לכך כה ומיד כלחי ובו׳ ד"ה מיד חיה עלמה חדרשכו כדכתיב השור יסקל מיד היש החיו שלא יהמי מהחי שהותר להכול ב"ת ני ובלבד שלא יאכלו בעו׳ דמו בו אף אדם כן הוחרו איש באחיו שיאכל היש בשר רעו ואשה בשר רעות לכך כא׳ מיד איש המיו אדרו׳ ובו׳: הדרו׳ מהורג עלמו או הורג בסתר את עמיתו אכל הורצ מנלם אלפים : ישום היים בגלוי ב"ד יפרע ממנו : באדם דמו ושפך עונש שמענו אוהרה מנין חיל לא תרלם כי בללם אלהים לא חקלל : עשה את האדם שיהא דיין ושוכע לירא ממנו ולא שיבו הו ויהרגוהר נט האום נירשונה אורוש ואח לפרו ורבו פי מוני בהדם דמו ושפן שוכם בתו ורבו ד"ה כשחששו דין בהור׳ ותהרגוהו לת תהיו בכך כמעטוי אך תפרו ותרבו מהדי ד"ת ברכ' זו כמתר׳ בפרם׳ זו ב"פ פרהשונה להדם דש שהר בעל מיים כי ואם להיני רולה שתהרגו והחמעטו הלה פרו ורבו דיש שהר בעל מיים כי צולם אלהים עשה נצלם והשניי לשחי בריו : וחני הנני פרש"י מסנים חני עמך שהיה נח דוחב לעשוק בפריה ורביה וכזי שני לפעלה וילח נח ובניו זחשתו ונשי בניו חתז החנשים לבד והנשים לבד: חם צריתי שלח לשחת עוד החרץ . חבל כשפיבה דש נקי הפחון ההרק בחתרו בי בדשהום יחנים מה החרץ ולחרץ לח יכופר וגומר חולל על כל בחר העבירות ילקה החוצה ולח תפחת החרץ ב

מכעוריו שמכעיריו לריד מתכן חות: מנפוריו ובוקע וקניר תוח של שיוריו: שכים במסורת הכא וחידך מכ'וחדחת דוכם לכפשותיכ' חדרוש מיד כל חיה ואורך מש מיחה בוור כמו שחסור חסור מאפור חדכור מדרו וחך ם ירהי מקים חת בריחי אתום פובי חיבות מתים י מקים נהם ברותו להחיותם

אמרי נועם

את הורשה כדרויברדה ולאכול אלר יחק עשה ויוקשה בוה דמהנא משמע דלא הוה אכיל בשרת ובשנהדריו פרק די מדונים וכ'הח כי ידעתיו ליוצן חשר ילוה ובו' ה' זו ו אית "כל ולא מון הגול בשרת נדמוכת הכת ונפרתת ברחשית כל תשיחמידי דכ שחופה לח כחשר היכח מן אחי דהנים ממיכל מי אשבת חבר הנתלם מן בנהמה יהח בששת השיל החשיר ליו חפילו בלח כעילת כשמה :

מיע ספורנו בפינת החוגים מכחן וחילך

שהגולחי להם חחר המכיל יז'ב שילדהשייש על 'כלכל כוש' שיום וכנס מים מו חמיד עת שאבים ובי היה תיוו כללי ליבודות ולנתחים ולכעלי חשר יתקן החל יחברך מקורו: שכעשה כה באבול השחש חל קו משוה היו' כמחו מי הם כמו שהיה קוד' המכי **בח**מרו כי הכער בו מחה שנ ימות והתנעת יות שכהיקולל מערכ שרכין יחן כפר בכפפי כן דחו ספורי בעודו חי לח תחכלו חבל פירם מן היית מדרש הה שאר כוח אידכם מית אדרום חת דמכם בשביל על זרך ודרשחי מת צחכי מידם ותנופי את צחני מפיהם: מיד חים אחיו חלרום את כמשחלם י חם צח יוכילוה שחנילהי ויהרבבו להפרע ממכו איל לא מיד החיה: כחדם דחו ים פד בנית דין של מפה:

וישע שלשה באבורה ויטע כרסי נישעה' חלהוש:ג כעון נישע חשל . דרי

רכוחינומהוכן לקח הנטים! מגן עדן וכן חברהם לקח

חותיות גליות שבלו ברחש

עלדים יהיה יה"יה עולה

החשל מגן פרן י

בגומפרים יללה:

עכן - קל המו"ן הרחשין והי'רחוי

ומלת בשר גוף כי הוא תרגיש כי העצם לא ירגיש והנה הבריח שלא יכרח גוף

במיתי מכול ויתכן שימלסם אם יבא מכול הכנים בברית שלא יהיה עוד ממל ועל

הנה נחתי עתה קשת בענן ואין פירושו כאשר אחר הגאון כי בחחלה היחה בענני

זאת הברית - נאמר אשר נשבעתי מעבור מי נחי אותי זכר ונקבה: אח קשתי

מעלה וביניכם שהית לו לכתוב בילי ובין כפ' חים אלו זהו מדרשו כשתב' חדת הדין לקטרג עליכ׳ לחייב אתב' אני רואה את האות ופוכר בזאת אות הבריי הראהו הקש'וחמר לו הרי החו'שחמרתי: וחם הוא אבי כנען . למה הולרך לומר כאן לפי שהפרשה עסיק׳ ובחה בשכרותו של נק שקלקל בה חסועל ידו כחקלל כנעו ועדין לח כתב תולדות חם ולח ידענו שכנען בנו לפיכך הולרך לומר כאן וחם הוא אבי כנען ויחל עשה עלמו חולין שהיה לו **ל**עסוק תחלה בגטיע' אחר' איש האדמה : אדוכי האדמ' כמו אים נעמי: וימע כרם כשנכנק לתבה הכנים עמו זמורו׳ ויחורי תאכי": אהלו י אהלה כתיב רמז לעשרת שבמים שנקראו על שם שומרון שנקרחה חהלה שגלו על עסקי יין שכחמר השותי' במורהי יין: ויתבל לשון ויתפעל: וירה חם חבי כנען יש מרבותינו אומרי' כנען ראה והגיד לאביו שישי לכך הווכר על הדבר ונחקלל: וירח הת ערו'חכיוי ים חומ'סרסי וים חומרי' רבעונייקח שם ויפת אין כתוב ויקחו אלא ויקח לימד על שם שנתאמן במלוה יותר מיפח לכך וכו בניו לטלית של ציצית ויפת זכה לקבור' לבניו שנחמר חתן לגוג מקום שם קב'ב נישיע כרם: וחם שבזה חת חביו נחמר' בורעו כן יכהג מלך חשו הת שבי מלרי׳ וחת גלות כוש נערים ווקנים ערום ויחף וחשופי שת וגומר: ופניהם אחורניתי למה נאמר פעם שנייה ללמד שנשקרבו אנלו והולרכו להפוך עלמס לכסותו הפכן פניהם תחורנית: בנו הקטן . הפשיל והכזוי כמו הכה קטון נתתיך בנוי' בזוי אוליד בן רביעי אחר לשמשני ארור בנך הרביעי להיות משמש

ההקיחותי ' אבשהקיום לכריתי ומהן קיומו את הקשת כמו שמשיים והולך: ללרת עולם נכתב חשר שיש דורות שלא הולרכו לאות לפי שלדיקי' גמורי'היו כמו דורו של מוקיהו מלך יהודה ודורו של רכי שמעון בן יוחאי: בענכי עכן . כשתעלה במחשבה לפני להביא חשך ואבדון לעולם: בין אלהים ובין כל נפש חיה בין מדת הדין של

וַהַקְמֹתְיַ אָרֹת־בּרִיתִי אַתְּבָּם וְלָאִר דִּיִּדִּי וְאָקְיָם יַת־קְיִיִמִי עִפְבוֹוֹ וְלָאִרִישְׁהֵיצֵיּ יָבְרָתְבָל־בָּ שָּׁרעור מִמֵי הַמַבְּוּלוִראֹ "זֹבֹּא וֹמֹף" כל־בַּשַׂרָא עוֹר מָאֵי טוֹכְנָא וַלָּא־יִהִי עורטופָנָאַ לְחַבָּלָא אַרְעָא[ָ]: וַאֲמַר <u>יִי</u> יָהַיָּה עוֹד מַבְּוֹל רְשַׁחֵת הַאָּרִץ יֹּ דָא אַת־קיים די וֹ אַנָא יַהַ בֹּין־מֵימִרי וַיָּאמר אֱלהִים זָארת אות־הַבְּרִירת ובניכון ובין כלל נפשא הייםא די אַשר־־־אָנִי נֹחָן בֵּינִי וּבֵינִיכֹם וֹבֵין כַּלֹר נָבָש חַיָּה אַשֶּׁר אִהְבַם לְרֹרָה עוֹלָם: ייִּייּיּיּ ַעבְּוֹלְיָדְרָי עַלְבָּוֹא: וַת־בַּןשְׁתִּי וְדָבִית אָת־קֹישָהִי נָתַחִי בַּעַנַן וְהַיִּתָהַ לְאַוֹרַגַ ליוּ ווּיּיִים בַעַנְנָאָ ווּהָהֵי לְאַרַת קִיִּים בֵּין־מִיכִּירָי מי ברית ביני ובין הארץ: וְהָיָח בּעַננּנְ ובין אַרעא: ויחיבעננותישננא על־ ָעָגָן עַל־הָאָרֶץ וְנִּרְאַתָּה הַקּ*ֻשְׁ*ת בּּעָגָן: אַרָעָאוֹרָתְחָווִיקִשׁתָא בַעַנְנָא וּרְבִירְנָאַ יַת־קְייִמִי דִי־בַיָּן מֵימִרוֹ וָוָבֶרָתִי אָת־בּרִיתִי אַשְׁרַ בִּינִּי וביניכם ובין כל נפשחיה בכרי ובַיגִיכוֹן ובֵין כָּל־נַפִּשָּׁא חַיְתָאׁ כַּכָּר־-בשר ולא־יהויה עור הומים למבול ליפי זיי בשרא ולא־יהון עור מניא למופניא לשטר בּל־בַּשִּׁר: וְנַאְיָהַה הַקּשׁת לְחַבֶּלָאבֶל־בִּשְׂרֵא: וֹתְהֵיקַשְׁתָּא בַעַבון וּרָאִיתִירָה לִזְבּר בְּרִירת עוֹלָם ניונוּ. בַּעַנָנָאָוְאֶחֵזִינָה לְמִרְכַּר קְיָיֶם עַלָּם בֵּיַן בין אַלהִים וּביֹןבְל־נָפֶשׁ חַיָּח בְּבָרִי ינֹס חֹסׁי׳ מַימרָא דַיַיַ ובֵיוֹכָל־נַבְּשׁאַ חַיִּתָא בְּכָל בשרא די על־אַרעא: וַאַבֵּר יַיִּ לְנְתַּ בשר אשרעל־הארץ: דָאָ אַתֹּ־קְיָים דָּי אֲקִימִירת בּין־מִימְירִי אַלהִים אַל־נָחַנָארת אָוֹת־הַבְּרִירת אשר הקסתיביני ובין פרל־בשרי יפי ובין כֶּל־בִּישְׁרָאדִי עַל־אַרָעָא: וַהַנַוֹ יאַשֶרַעל הַאָּרֶץ: בְּנִי־נחַ דִי נְפָּקוֹ מִן־תֵיבּוּתָא שֵׁסְ וְחָבַּ וָזָפֶּלֵע וְחָם הַוּא אֲבִוּהִי דַבְּנָעוֹ: תַּלָּלָא ויהיו בנירנת היצאים מורהמברה ָאִילֵין בְּנֵּידְנָחַ וּמֵאִילֵין אַיֹּחְבַּרָרוּ בָּל־ שםוחם ויפתוחם הוא אבי כנעז אַרַעָא: וְשָׁרִינְחַ וְבַרְ כַּלָּחַ בְּאַרָעַא שלשה אַלֶּהבְנֵי־נִחַ ומֵאַלְרה נַבְּצַה בַל־הָאָרֵץ: וֹיָהֶלֹלְנַחַ אִישׁהַאַרַכִּוּה וּנְצֵׁיֻבֹבַרְפָּא: וּשְׁתִּי כִּוְ־חַפְּרָאוּרְוַיַ ואיתגלי בגו בושכניה: וישת מורהיין נישבר וחוא חם וַיָּתְנַּלְבָּתִוֹךְ אָתָּנְלְהֹ: זַיִּלְאֹ חָם אֲבֵנִי לֹיִי׳ יֹסִי אֲבֵנִי הִי רְכְגַעוֹ יַתְ עֶרִיתָא דַאַבְּוּחִיוְחַנֵי בגען אָרת ערונרת אָבִיו ויַנגר לשְנֵיר לַתְרֵין־אַחְוֹהִי בִשׁוַקָא: ונְסִיבֹשֶׁם ויפת ירת־כפותאושויאו ער־כתף וַיַּקַחשם וַיִּפַת אָת־ אחיו בחוץ: השמלה וישימו על שכם שניהם תַרְוִיהוֹן וַאֲזָרָוֹ מְחַזְרִין וְכַפִּיאוּ יַרְת וולכו אחרנית ויבפו את ערות עריַתָא בַאָבוֹהָוֹן וָאַפִּיהוֹן כְּחַוֹּרִין אביתם ופניהם אחרניות וערורת ועריהא דאבוהוו לא חוו: ואַתְעַר נח מחמתיה וידע ירה הידעבר היה אַבִיהַם לְאַרָאוּ: וַיִּינֶקְץנָתַ כְּיֵיגָוֹ וַיֵּבַע וַאַמֵר לִיט

ולא יכרת ד׳ דסמיכי וסי׳כו׳ במס׳ רבתא: ממיה׳ וסי׳ ממי המבול מפי המים המאררי׳: וחד ושמי יהוד׳צאן : והקימתי ג' בטע'מ"ם וסי' זאת אות הברי' - וגם הקמתי את בריתי הקמתי את דבר יי':ומאלה ב' ום׳ ומאלה נפצה כל הארץ : אלה משפתות בני נח וארא ואין איש ומאלה אין : וישע ג'וםי גן בערן מקדם יויהל נח יושע אשל : אהלה ד' כתיב ה' וקריין וי'ווסי' ויתנל בתיך אחלה ויעתק משם החרה וילך למסעיו ' ויט אהלה מהלאה : אחרנית ז'וסי' כו' במסר' רבת': ופניהם ט' וסי' כו' במסר'רבתא : וערות ג' וסי' וערות אביהם י ערות אביך וערות ערות אחות אמך יוחר וערות מלכא:

להדגש בעבור שהוח מהכנין טלפי לחד לוחי שקלף של ננד: הכב' כמו בלברי אחך: ונראת' הקשת י חילו היינו מחמינים מ"ע ספורנו בדברי חכמי יון שמלהט השמש ולה יהיה עול מכול לשחת חולד הקשת יש כומר כי השם הארן . לה יהיה שום חיכן חזק. אור השמש לחר המכול והי' משנה והכפד שישחית חת ענם החרץ: חת קשחי נחתר דרך ככונה למבין : - מלח יהיה בענון מלחתו שיהיה בשנע: עם המים איננה רא יה כי המים והיתה לחות כרית: בסחת הקשת כבולה כי חמנם כלחו לשון יחיד וכן ויהי אכשייוהטעם חכמי המחקר לחת פעם והיתה הקשת בעכן שהוא לעולם לסדר לכעי הקשת השנית חשר הוח על הפך סדר נבער שם בסתר והשם רוחה אותה : הקשת הרחשונה החורבלת ויאמר אהי'א כחי זאת הברית ומים מכים פות לידיהי שאמרתי לך וזו השבועה הזור שזורם חייב נחמרם שהקימותי וחם הוא אבי כנען כלום כרחתה הקשת מיתיד ויהפללו ויוכיתו וילחדו דעת ללמד ששניהם רעים וכמעשה את העם" בענפי עכן כי לא תרחה הקשת בזולת ענן אבות יעשו בכים והזכיר כנען עכור עב חחרי הון והלח ולא כוש בעבור שיקלל פנען ורמיתיה לזכור ברית עולם. חשנים במסוכב מתנה והוא ונכתב' זחת הפרשה להודיע כי תפלח הלדיקי ועמדם בפרץ הכנענים מקוללים וכן בנותיה' למעו חשיב מימה מששחים כמו זוכר ברית שולס:ויחור מימות נח וכן אמר אברהם לא שהים לנת זחת אות הברית תקח השה לבני מבנות הכנעני זחת הקפת השכיף הים חות הברית ועל דועל כיוצה כך וכן רבקה מבנות חח כאלה ושמא מושל להתעורר בהרחוחה ישחל שואל מה חטאו בני חת ולהעיר כני הדור לשוב להשכיל להיעיב" וחם הוח למה לא פקה עיניו כי החתי חבי כנען י דומה בדרכים והאמורי והאחרי" כלם בכי כנען לכנען המעורםס לרונם בחוען שהיה חב לכנען לכנען הם על כן יאמר הכחוב אל ארץ באמת גם בהדניות כעלי כנען: ויחל : מתחלה מפעלי חבין החמורים ושלם חלה בני הכפל מהבנין הכבד הניסף כמו כת וכנש היות בתובם הרשע הנח בעבור היותם ויסך בדלתים ים: איש האדמה בני כח ברך החל יח' אח כלם יודע עבוד' האדמה והיא חכמה בחמינו פרו ורבו ומלחו חת הארץ ולכן יחלה נפנה כל נדולה והדרש שביו' שנטעו שת' החרץ . ויחל כחי התחיב מיינו יש לו סוד וחיננו כמשמעו בפעל בלהו בחות ולכן נחכבו מוה מעשים אשר לת וכן ותהר החשה ותלד בן לח יעשו כי חרנס מעט מן היה ביום אחד: ויתגל מלשון 0301 ההלהול נהתחלה הרנה חמנה נסוףנחו שיקרי גלוי מבנין התפעל וכן אל יתעל בחכתות מבשעות בהתחלה וה"א אהלה מקום וי"ו וכן את וזהי בעלמו הורה באמרו ויחל הפפלונות: וירת חש חבי קול העם ברע' כי פרעה אהרן: ככען חת ערות חביו יחש עלשכם שניהם כל חחד שם בזיון בעשה לו כנמן בנווהות הסרום כדברי הנכס ז"ל קלת השמל' על שכמו ומלת שכ' וכתכ ברום הכלדיי שפרשו לא מחחבר: החורניתי הפד על ידי פשוף והוח ברשענ רחם ולח מיחה : כי חמנם הילוך האדם כי כל חכועתו הקלון יקרא ערוה כחחרו לפכים: זייקן נח : הכתוב לח וערות מלכח לה חריך לכה לרחני וכן ערות זכר יחתר גלה מה כעש' והעוש'היה כנען של דכר מבונה י ויגד לשני וכן היה כי חם רחה ולח כסהו מויו כתין" כחשר עשו החיו רק גלה הדבר פעלת בנו: ופניהם חחודנית נם בפתל הכסוי שהיה הלת ושמע כנען ולא נדע מה עשה הכרח לפנות חליו לח פננ וטעם ככו הקטן לעד כי כן הוא שלח לרחות ויהים כוסף עליהם עלכון: כנו הקש; אומר וכני פס כוש ומלרים כני בנים סרי הם כבנים ופוע וכנען גס וי"ו בכו שב אל וככען היה הקפן שבוכי חם וחולי הקען שנבני בנים של חם הכוכר על כן קולל כנען פח חזועס זה היה בדרגינ והחומר שקלל לח חת בן בנו כפן נגויט בזוי חהדי שכך בעבור שבירך חלהים חח בניו ענדים יהיה לחחיו היותו עבד לחחיו היה רחוד

זה דוך דרש: עבד עבדים

ברוך.

לו נטבע כיון שהיה קטן

במשלה וכזוי וכים כחמרו ועכד חויל לחכם לב לפן

מחשתו הוסיף שיהיה מככ

ענזים:

צועמו עבד כאחד העבדים ואילו היה עבד העבדי היה עפד לעבדים והעד קדש הקדשים בקדש הקדשים: ופעם לאחיו לכוש ומלרים ופוט שהם בני אביו ויש אומר בי הכושים הם עבדים בעבור שקלל נח חת חם והנה שכחו כי המלך הרחשין חתו. המבול היה מכוש וכן כתוב ותהי רחשית ממלכתו בבל:

והקימותי את בריתי י שנה הכתוב בהקמת ברית לומר אפילו יחטאו לא יביא עוד מבול י את קשתי : אות גדול הוא שהרי הוא דמותי כביכול כדכתיב כמראי הקשת כן מראה דמות כבוד י"י ואם דעתי להשחית כשהגשתים מרובים אין אכי מראה לכם דמות כבודי שאין דרך למלך לבא בין עבדיו כשהם כזופין ממכו "ד"א מה נשתכת קשת שתכתן אות לעולם יותר משא'אותית אלא לפי הקשת מראה אש מראה מים מראה אדום מראה ירוק אע"פ שמרא' מים בלד מראה אש איכן מכדין את האש כך הקשת אות שלא יציפו הגשמים עוד העולה י ד"א כשהקשת נראה בפגית' בלד מעה זה דרך שלום שדורכי קשת כשתבקשין לירות בם מכוונים היתר כנגד פניהם והקש 'כנגד האויבים והקשת הואת היתר כנגדנו : ונראתה הקש' יבלא חלים ויתר להרחות דרך שלום: ותם הוא אבי כנען הוכירו לפי שהורתו בתיבה ונילד ביציאתו מן התיבה: איש האדמה שכשאר לו ולבכיו ושחזר׳ לתח כחה לו כמו שפירשתי לעיל: ויטע כרם פרש"י הכנים עמו זמורף דיחורי תאכים לפי שתתקלקלים במים יותר משאר אילכות : ד"א הקב"ה א"ל מכל מאכל אשר יאכל וחבילי זמורות הך מאכל פילין: ד"א לפי שורעם של שכי אילמות אילו איכן כוחין לורוע כשחר ורעים של שחר חילכות: ויתגל בחוד ההלה לפי פרש"י לריך לפרש ויתגל ל' גלו' ' ויגד לשכי אחיו ויאחר בין כתי׳ כאן אלא ויגד ללחדך שהגי׳ להם הטעם על חה סיסו ח"ר יעקבה בר זכדי מה טע'עבד כנעני יולה בשן ועין מהכה וירה ויגד: ויקח שם ויפת י פרש"י לכך זכו בניו שלשם לטלי' פל לילית יחז"ה הא אתריכן בעלמא בשכר שאמר אברהם אם מחוט ועד שרוך נעל זכו בניו לחוטין של ציצית : אשר עשה לו בנו הקטן הטובה אשר עשה לו בנו הקטן לכך ברכו יוחר מהגדול : 'ויחמר ארור כנען עליו כאמר ומכרתי את בניכם ואת בנותיכם ארור כנען חם חוע' וכנ ען כמקלל חלה לפי שכתו' ויברך הלהים הת נח וחת בניו וחין קללה במקום ברכה לפיכך ויחתר ארור כנען וי"א חם לא עשה לו מאומה אלא ראהו מגולה ערוה ולא נסהו כמו שעשה שם זיפת והלך הוא וגלה את הדבר בחוץ ולא כתכוון שיכסוהו שאם רלה כסהו ולכך לא נחברך הוא ושמע כנען בכו ועשה לנח זקנו מה שעשה ע"כ קללו נחוראיה לדבר אשר עשה לו בנו הקטן בבני חסיוחיולומר הקטן בבני נחשהרי חס לח היה הקטן בבנים אלח יכה הנדול חם השני שם השלישי כדמוקי לקמן ושם ויפת שנתעםקי במצור ברכם וחם שלא כבדו לה ברכנ ולא קללו וכנען שבזהו קללו: ארור כנען קללהו לפי שמי אמר לו מה שמך כנען שמד גורם לד פחקה נכנע לחחיך כעבד זה שנכנע לפי רבו וכשהינו עושה רלונו רבו מקללו כל ארור . עבד עבדים יהיה שלח ע"י מלחתה חבל ע"י מלחתה לח החיה כל נשחה:

כר צונם ואולי בצערכולואת הברכה לפי שהדורות הקודמים לרוע מנהגם היה השם מסחיר פניו מהם והי' אפשר שהיו היות אוכלות בהם להיותם מטרה לחלי המקרים הרעים ולזה ברכם ה' ית' שברכה הואת והבה התיר להם לאכול מכל הצ"ח ואת' להם שאין פשע לחם בהריגתם הותם כי הם כירק עשב ביחם לחדם והם כולם נמצחים בעבור החדם ומכע מהם חבר מן החי להיות בזה מרע המנהג ומהנשיים אל התאוות מהשלא יעלסר"ל שלרוב הזוללות לא יופל להמתין שתהרג הבהמה ויקח ממנה אחר כך החבר י וחמר להם שלא יחשבו מפני שהתיר להם הריגת הב"ח שיוחר לכם הריבתם קצת חת קצת חבל יענשם הש'יתע' על זה וישים הפועל להגעת העוכם להורג חבירו חחת מהחיות הטורפות ר"ל שתקום עליו ותהרגהו הו ישבב שלחד מהאכשי" יקום על ההורג ויהרגנו בשבנה וזה יותר נפלח כי חין שבע חישי המיז להרוג קלתם חת קלת במן שימנה בקישי המין החחד שיברגו הישי מין החר ויותר נפלה מוה שכבר ידרוש ה הדם מיד לים שהוא אחיו של שופך הדם ווה יהיה בשיםבב השם שיהרגנו בשגנה " וכל זה אמנם יהיה כשהרג שופך הדם וחין הוחה חבל הם יש שםעדים הנה לוה חותם הש' יחע' שמי פישפך רס האדם ישפרותו ע"י האד'תדה כענד מדה ווה בלי ספק יהיה ע"י הדייניםוהשופטית והם ישמעו דברי העדים ויחקרו אם דבריהם אמתיים אם לא יואמנם הסבה אשר חייבה שלא ישונה האדם בזה העניין לשאר הב"ח הוא היותו נברא בללם אלהים מהשאין כן בשאר הב"ת ולזה יהרג הורגו והוחרה הריגת הב"ח זכום אותם ג"כ שיפרו וירבו ר"ל שלח ישחיתו דרכם כתו שעשו אנשי דור המבול אבל יעשו זאת הפעולה לפרות ולרבות ולזה נמנע מהם הוכור ובבהמה ילה הוצרך להוהירם על הגול ועל חשת חיש לפי שכבר נתבחר לנת שחלוהעבירו׳ היו שבה ש מכשחת דורו במבול ולא הולרך ג"כ להוהירם על ע"ן לואת הסבה בעינה כי אנשי דורו היו שובדים ע": כי כשר החחילו בזה מדור אכושי ובעבור זה ג"כ כרה להם מה שקרה והנה בספיקו חלו בחצות לבכי כח לחקון קבוליהם לפי שכמר ידע הש'יחע' שלא יחות בהם בכללם שיקבלו שהשלפות יותר מוה . וחולם לבני ישרחל לוה ניתום שלם להגיע חותם חל השלמות החנושי להיוחם נכונים להתנהג בו יוחחר כך חמר השם לנח זלבכיו על ידו שכבר יקים בריתו עמם ועם זרעם מחריהם ועם כל מיני הב"ח שלח יכרתו עוד ממי הפבול ולח יהיה עוד מכול לשח׳ החרן ז והנה בארנו במה שקדם עניין זה הברית מה הוא ר"ל מזה הברית היה ביום השביעי

מימי הבריאה או היה עם נת ואם לח כובר אז יהיה זה הברית מה שאמר השסאל לבו שלא יוסיף שוד להכוח כל חי בחשר עשה י וחמר להם הש"י שהוא גותן להם חות יתבאר להם בו שלא יהיה עוד מבול וזה בכבר

את זרעם של חלו הגדוליישהוטל עליהם טורת עבודחי מעת' ומה רחה חם שסרסו אמ'להם לאחיו ארם הרחשון שני בני' היו לו והרגוה חת זה בשביל ירושת העולם ואביכוים לו שלשה בכים ועודכו מכקש בן רביעי: כל תית הארץ ועל כל עוף השעים ובכל אשר תרמוש האדמה ובכל לצי הים כי בידם נחנו לעשיו

ארור כנען יחתה גרמת לישלה להאת אשר־עשה דו בנו הקטן: היאמר בַרֵיה זְעֵירָא: בנען עבר פַּלַח יהי לַאַחוֹהִי <u>: אַרור כַּנַעַן אֶבֶרְעַבָּרִים יְהָיֶה רְאֶחָיר</u>

מושן עוו א

יפתי ייליפתוישרי

ובניגומראשבנו

וַסַבּתִּבָּתָ וּבְנֵי רַעֲמָה שְׁבָּאוֹרָהָן

לַטַחַנֵי גַבַּר־תַקִיף בָּאַרָעָא: הויאַ־

ַתַּהָיאנפַק אַתוּרָאָחוּבְנָ*יא*ַיִת־נִינְוֹרִה

וָיַת־רָחובֵי קַרְתָּאוֹיַת־כָּילַח: וִיַּת־רָסֹוּ

בָּיָן נְיַנְּנָת וּבִין כָּלַח הוָאַקַרְתָּאַבּבּתָאי

וּטָצַרַיִם אוֹלִיד יַת־לוּרָאֵיוְיַת־זְעַנְּטָאֵי

וכנען אולנד נת־צידון בוכהיהונית־

אַרוֹבַאָּי, וַתַרַאַפּּנראַי,וֹהַעַ-וַבַּפֹּנאָי,

ובַתַריבן אִיתַבַּוָרוּ זִרְעַיַתְ כִנַעַנְאֵי

ווַרריבוּסָאֵי וַיַרר

וות־חוואי

וַיַרת־לְהָבָאֵי וַיַת־נַפְתּירָוֹאֵי:

בְּתַפֵּן בִּלִישִׁתָאֵי וְיַת־כַּןפּוּטְקָאֵי

אמוראי ויַתגרגשאי:

וַיַת־עַרקאָיוַיִר־אָנְתוֹסָאֵי :

ברוך י"י אלהי שם שעתיד לשמור הבטחתו לורעו להת להם את ארן כנען ויכי ברוך יי חנטישט שעתין כשמות הבשמונה בהים ברוף בחולי שם בכנען למם עובד: יפת אלהים ליפת ימתירגם יפת ירחיב . וישכון במהלי שם שכינתו בישר ומדרש חכמים אע'פ שיפת אלהים ליפת שבנה כורש שהיה מבכ בית שני לא שרתה בו שכינה והיכן שרתה במקדש ראשין שבנה שלמ' שכה שם: ויהי כנען עב' . אף כדם מבל בני שם ימכרו להם עבדי מב

בני שם יותה . כנטן : חירם זו פרם : גבור : להמריד כל העולם

הקב"ה בעלח דור הפלג' = ב

ומטען למרוד במקום: לפכי ב

ליד : לד דעחן של בריות בפינ

12137

E 3133

קשת בעבונטים, וני מחת מחני בזלוףהחלוש כחו שהם ב בי בבי

העניין כורנה יחאמ" בלח יכים

בהתהו הענן פעם רחר פעם

בוהקם כי חוית חמישנא יה

בו הקט ל או המשר אז מבול אבל יפסק המשר

אז מבונ הננ עם של מאחת. ירידמויוהנה בור הש"י מאחת.

ירידתרוהטער בה בלחי לרוך ירידת בלחים בלחי

המער זאן בנחי ענון ויפסק המער ההוא בדרי ויפסק המער ההוא בדרי

ויכםק המער ההווו בין מדי בין יכם בין מוד מבול ולזה ראה ה' שהיים בין בין מוד מבול ולזה ראה בין שהיים בין בין בי

מוד מבוכ וכוו , ... אשר ירלה המיד בעכן אות רב ל ב ברכם

אשר יראה תמיו כשון כל נפש אשר בין הש"יובין כל נפש משר אול לשחת יולם יפר בים שלבם

אשר בין הש"יובין כג לעם היה שלבי יהיה עוד מבול לשחת יולה יכי ברים שלבי יהיה עוד מבול לשחת יולה יכי ברים בלבים

יהיה עוד מכול נסשני זהן יביר מי נח על האר'י זוה האות מי בח על האר'י זוה האות

לפו על הירוך לשתמיד יר כי בפינור לשתמיד יר כי בפינור לא הירוך לשתמיד יר כי בפינור בי בפינור לא הירוך יל שתמיד יר כי בפינור לא הירוך יל שתמיד ירול לא הירוך יל הירו

האות בעינו ענן והנה לא היה לה

すっかい

האות בעיכוי בקומים ליידי מציבים הקשירות כי הוה נמציען הר

ובהאן בשום לפי הנראה לניוהנה התר עלנת

בפרטיו ובכלליו שההמכיבהי בהדילשלמותו מחד עם בעל ביישרי החדילשלמותו מחד עם בעל ביישרי

החד לשלמותו שנו, החור בכללה יוה שהוי העיר בבניי לב ידוו רוחי בחדם

ובראן נשלם ביאור הכפיר

ייתי ליב וייאפר בּרִוּך יְהוֹּיָה אֱלַבּוֹישָׁם וִיּתְיֹּ כַגַען עבד לַבוּ : יַפַּת אַלהִים לוַפָּת מחביום ויתי בנען עבר לַמוֹ: וַיְחִי־נְחַאַחַר הַפַּבְּוֹל שְׁרָשׁ ויהיול מתכוין להקניטו על פכיו מאות שנה וחבישים שנה: בַּל־יִמִי־נַחַ תַּשָע מָאוֹת שָׁנַהוַחַמְשִׁים שנהוימת:

כן יממר י עלכל הדם מרכז בעזות פנים יודע ומחכוין למרוד בו יחתר ב ואלח חולדות בניינח שם הם א כנורוד גבו ליד: מן הפרד כיון שרה' לשור הת פניו שומפי בַּצִייָפֶּׁת וּנִמֶּר וּשָׁנִוּג וַכָּזִּתִי וָנִיוֹן וֹשִׁוּבֶרֵה יָזְיָּלְיֵי, וֹזִּבְּרִי יִנְיִּבְּרִי בְּמִבְּיִלְ לנמרוד ומורדין במקום כבנו המנדל ינא מחוכי העי הבדובי בַּגוֹיֻפֶּרת נְּמֵרוּמֶגוֹגוּמְדַיִי נָיוָן וִתְבַּּרַ היא נינוה שנ' ונינוה היתה פנה ובגייון אַלִישָה איים ומשַקוּתיבם: ובני גבר אישבנו נדולה לחלהים: להביםי שפרים דומי ללהב: פחרוטי וכשלמתי ובנינון אלישה וָרִיפַּתוֹחְגַרְמָה: י יים ותרשוש בתויםודרנים: חשר ינהו מש פלשתים משכירב מאַלַתה ינאן שהיו פחרוסים וכם נותים נפרדו איי הגוים כארצתם איש מחליפין וושכה נשותי הם לָלְשׁנֵוֹ לְטִשְׁפְּחֹתָם בְּנְוֵיהֶם: וֹבְנִי מחכים משם. לאלו וילחו מהם פלשתים = לאלו וילחו משם במוצו נפולו - מאלה נפולו משפחת בַוֶם כָּושׁ וכִיצְרַיִם וּפִוּט וכַנַעַן: יני מייצייו בושקבים וחוילה ופבתה ורעפה וֹבׁנְישׁ בּשׁוּכִיר יַרִר בִּנְמִר תַּנִישׁ שָׁבֵי יִיבְּבְּנְתְּנִישׁ שְׁבִּי שְׁבָּיִי יְיִם בְּתְּכֹּיִשׁ וּבְנִי בַעְּמָהְ שְׁבְּישׁ וְדְבְּן נחורם שבע בעת בריה הפיל בים קסת בעכןכשיהיו מימיו מוע סים בים

וְבַנַשׁ יָבַרַ אֶת־נִבְּרָ הוֹא הַחָל כַהִיוֹת הַנָת גַבַר־הַקִיף קַהָם יָיָעַר־בֹּן יִחָאַפִּר י׳ מי נְּבָר בַּאָרֶץ: הוא היה גבר־ציר בְּנִמְרֶור גְּבֵר־־תַּקִיף קָדְם יִי: וַחֲוֶרהֹ בְּמִינִי לִפְּנֵייִהוֹדָה עַל־בַּן יִאְבֵּר בְנִפְּרֶר גְבְּוֹר־ נתהי ראשית ב״חֹ צֵיוֶר רִפְנֵייִיהוֹדָוּ: ממלכחו בבר וארד ואכד וכלגה באַרץ שנער: כורהאַרץ הַהוָא יַצָּאַ אַשׁורוַוֹּבֶן אֶת־נְיַנְוֹח וְאֶת־רְחֹבְת אַיר וָאֶת־כָּלַח: וְאֶתֹּ־רֶסֶׁן בֵּין נִינְוַדְּ ובון כָּלֵח הוָא הַעִיר הַגְּרֹלָה: וָיַת־ יִינִים וָאָת־עַנָּמִים יַבַּר אָת־לוּרָים וָאָת־עַנָּמִים

פַּתְרוֹסָאֵי וְיֵרת־כַסְלוֹחָאֵי דִי נְפָּקוֹי יִיֹיִןאֶת־לֶהָבִיםוְאֶת־נַפְּהַּחִים: וְאֵרת־ פַתְרָסִים וָאָרת־כַּסְלָחִים אֲשׁר וַצְאוּ בָשָׁם פִּלִ שָּׁתִים וְאֶח־בַּפְתֹּרִים וּכְנַעַן יִכַר אָת־צִירוֹ בְּכרוֹ ייי ואת־חת: ואת־הַיבוסי ואת־הַאַפרי ואָת הַנְרַנְשׁיִי : ואת החוו ואת הַעַּרָקִיוְאֶת־הַסִינִי: ואת־הארודי

המגועות מזה הספור הם ריבים ב ָּוֹאֶת־הַצְּטְּהָיוָאֶת־הַחֲמָתיִיוָאַחַרּנָ**פּ**צוּ המגוינות מזה השנה ובים: האחת מהם להודיענו ההשנהה השהית פורים ההשנהה השהית בילים משפחות הכנעני:

אלהו ג' מולעיל יסי ברוד זי אלהי שם י לא תעשון אתי אלהי בסף י מעונה אלהי רדם : וסי׳ובני יון אוישה מאיי אלישה ז אלישה ותרשישה: ורעמ׳ ג׳ כתי׳ה׳ וסי׳ ובני כוש סבא ב׳ בפסו׳ התולכי צוארו וכ' כתיב א' ובני כוש דר"ה כ' בפסוק : גבר ג' חסרי 'בליש' הוא החל להיות הוא היח גבר י דאל דגדול הגבר: יאמר ג'יסי' הוא היה נכורציר על כן יאמר בספר ולציון יאמ' איש ואיש וחד ויאמר למלך יריחות להכים נ' וסי' ומצריש ילד את לורים וחברו דר"ה הופני להבים פניהם "אנ"ד: משפחו" ל' מלא בתו' וכל גביאים וכתובים מ'ל במ"ר חס יסי' ויצא הגור' י ולבני קהת הנותרי' ולבני גרשון י דיתוש! : ומשפחת אחרתאל

שהיהרע נשנט שני המנו החיד המין החלום של יחנע מתכו במין החלום במין יחנע מתכו במין במין במין במין במין במין במין המין ההנוחי שני .... השר בעבורו נבר' כמובקדי בשל לתורי היורי רוחד דאיתי לדי בידים בדור הזה שהלדיק הוא מושגח מה' ית' השנחה נפלאה להלילו מהרעות נכונות לבא כבל בדור הזה שהכדיק הוא עוטגנו משל ית ' בעדובוה הספור הכפלא ואלו היה שם לדיק זול זו ב עמו גם כן כמו שהחבה ממה שנחנה החורה הסבה בהללתו כי חוחי רחה הם יית 'לריה ל ולו׳ יחחייב מות שחם היה שם לדיק זולתו היה נלת עמו עד שאם יהיה הדור הכוא שביי ב ביי עוזבים דרכיהם הרעי" היו ננובי גונט ויוש ש שלבו. באמרו שבעתי"יוקם קין הנה חנון ה' וניחם על הרעה כמו שימלא במקומו 'רבי' מדברי הכל ב באמרו שבעתי יוקם קין הנה חנון ה' וניחם על הרעה במו שימלא במקומו 'רבי' מדברי הכל בל באמרו שבעתי"וקם קיןהנה חנון ה' זניחם על הרעה למוש אינו באון לבדו רך עונותיה צלבד ל בא ללוה הוא מבוחר שלא היה בזה מהעד"דבר כי הם לא מהו בעון קין לבדו רך עונותיה צלבד ל בא ללוה הוא מבוחר שלא היה בזה מהשבח במבר בא במ ולוה הוא מבוחר שנא היה בזה מהעד'דבר כי הם כח מוח כשון או וחברנו מההשגמים בל הבא מראה שנם זרע שת כמחה עתם כי לא נשא'רק נח וחלו שני המיני שדרנו מההשגמים בל בל אים מראה שנם זרע שת כמחה עתם כי לא נשא'רק נח וחלו שני המגיע בכאן על לדההשנה בל בייני בייני בייני באורים וחיים המגיע בכאן על לדההשנה בייני ביינ שבסבות לרע המגיע בכהן על לד ההסגחה החנהית זכשוב שמח בחיקורה ברביעיתות לבכר ביארלו מיני ההשגמ'הואת ועביינה והוסרו הספקו'הכופלות בה ועביינה ברביעיתות לכלתת הבר ביארלו מיני ההשגמ'הואת ועביינה והוסרו החבר ב-אחרת מר שהבתנו אותו בוד המקום:

יי׳ בביאורכו לפפר איוב ומשם יתבאר לך אמתת מה שהכהנו אותו בוה המקום: התועלת השני כוח שמה שביחר בכחן שהש' השחים הדור ברע הוה להשנחה על

השני בוח שמה שביחר בכתן שהש השיו על היות הסבה השר בעב בפיק החנושי שלה ימנע ממנו שלמותו החיר עיני לבנו למלח הסבה השבר בעב בעב יכם החנוק שלה ימנע ממנו שלמוח שלו העורה שהיה מספר ישי היים יכר במלא וב החורך הנפלא מלהחיים לחנשים ההם חשרה בייונה במו שבילרנו במה שכדם : המספר הנפלח כי זה אמנם היה לואת הסבה בעינה כמו שביארנו במה שקהם :

התועלת השלישי הוא במדות והיא שכבר הועילתנו התורה במה שספרה שנה הים

השלישי הוא במדות והיה שכנו הושיכות ההיה במדות הכחותות ההעתק בז חחש מהות שנה קודם שהוליד שהרפואה תהיה במדות הכחותות ההעתק בז שורות דיותר וד חושה היירות ביותר ויד חושהעו בזה האופן ה חמש מחות שנה קודסשהונית שומשמים למה עד שנשקעו בוה החופן הכי הפכם מקלה אל קלה וזה שחנשי דור נת היו כלם שטופים בזמה עד שנשקעו בוה החופן הכי בפכם מקלה אל הרצה החתרו מהבר בחור ביותר האל הרצה החתרו מהבר ביותר אל הרצה החתרו מהבר ביותר ב הפכם מקלה אל קלה וזה שאנשי דור כח היו כנם שטופים ביותם של פקלה האחרון מהבת ביכי אשר ספרה אותו התורה והוא נרפא מאחת המדה הפחת לפנעת ק אל פקלה האחרון מהבת ביכי יים ביותר מורה מהוליד:

מהמשגנ עד שהיה כן מנט מאות שנה קודט שהו. . . הרועלת הרביעי והוא במדות והוא שכבר הועילתכוהתורה הועלת כפלא במהשם שרי

הרביעי והוה במדוח והוח שכבו הועיכתכו העוד ש מחבר בישלם בה הש פרי מהלווי שלוה נח בעשיית התיבה בזה החופן השלם בדרך הישלם בה הש פרים אירים מחבר בלים האדים באדים מהלווי שנוה נחבעשיים התיבה בזה החופן הטנט ביו הלדיה לברים ובהכנסת המזונות בה שיספיקו לו בהיותו בתיבה תועלת נפלא יוהוא שגם החים הלדיה במנהג בתיבה בתיב ובהכנסת המזונות בה שיספיקו כו בהיותו בתיבה תועלת נפכה המושהת במנהג במנהג במנהג בול מוס מושגם מה' ות' אין רחו שיתרשל מפני זה מהכנת העיף לביתו ומהחנהג במנהג ביל בביתו הוחל או מזונוובריאותו ביל בביתו הוח מושגם מה יות מידו מידו שימו של מעל מי מהכנת העדיף לל מידוכו ובריאוהו ביות משלה לי מזוכו ובריאוהו ביידור משל יבשיהשב שימלא לי מזוכו ובריאוהו ביידור של משל יבשיהשב שימלא לי מזוכו ובריאוהו ביידור משל משל יבשיהשם ביידור אלבידי וברל וומד ביידור אלבידי וברל וומד אשר ישלסבו בריחת הגוף כפי הרהד מעני בטהו בש"י כשיתם של הלהיך יכול יושב בשלר ההנשים חיון רחיי שיתרשלו בזה . התרוז"ל למען יברכך יי׳ הלהיך יכול יושב בשלר ההנשים חיון רחיי

ת כבכל חשר המשישי בוא במדות והוא שחין ראף לאדם שיהענג במיני בחענוגים בעת בית התועלת החמישי בוא במיני במיני במוני במיני במיני במוני במיני

במישות בה י מותר שהוה ברץ יד מנהי עם מייבין חנו בהוסיף חודות כשם שהות תכהי שם והות ישים כנען מיום ולחד שהוה עב למו בחו להם והו"יו כוסף מתריב חים חלמת למו בחו להם והו"יו כוסף שרים נדנת ב יחדי בחשים כוליו תביאמן לכן במשרון ה"א ובלא וי"ו לא ימלא והזכיר עם שם השם הנכבד והנור' מתלכתו בכל יוד כית עוכן בעבין כבוד אסותין יפת במיהו ומתר הנתון כי תחשר מלת חבי והיה רמוי להיותו

וַאַבַרבְּרִיף יִיאָלָתֵיה רְשֵׁם וִיתִּיכְנַעַׁן ויתכן חהיה גדול מירמיה בסני' והיה קירא אוחו בשם חביו עכהא להון: בעבור כבוד החבוכן חשת אתי שבינתיה במשבניה רשם ניתו כנאו שו האין ההיא יצא אשור האב קרחה הכתוב דודתך וזה מכבא הַעון: וַשַּוֹאַנְטַ בַּעַרַ סוּפָנָאַ בשלה רבי להיות בענית דור חבי בכען היכנו כן י ופי יפת המלבת ובהכ כיחת הח יוב בנשן יובנים רק הית תְלַתְ כִּאָה וְהַכִּישׁוִן שִׁנִין: וַהַיוֹּ כָּלֹי בם חשור כלוה מחם בליחור מנו יר זיב ובלשון חרמי בחיהו אמילו חבי בל בים בליחור בתו יר זיב ובלשון חרמי בתיהו יום נחת שנמאחותם שון שנוומית והוא מהבנין הכבד הנוסף כמו ואדיו חוכדות בניינת שם חם נובת ומלכים ירד ובפסוק הוה ברך יָאִיתִילִידוּלְהַוֹן בַּנָין בַּתַר שוּפָנֵית ים זגם שם כי פי וישכו בההלי מיתי כנען י מימי עדי שם שישכון חלקי' בחולי שם בים יו לולבי אם ולורע שם כי בפסיק הרחשון ברך השם : בים יו ויהו חושבי שים כי בפסיק הרחשון ברך השם : ומשרותיהם: ומי ב של לצרה וכחופת ויהי ככען עבד למו י לשם וליפי ני בני נחף גם לחתיו זכה הות עבד עולם בלבוי נית וָרִיפַתוּותוגַרָטָה: בבי למו י שנח כי מחלה כשנה כל החרך וזה ותרשיש בתים ודוד בים: נס של בימי הדבר היה לתר שני רבות לחר יון יון פי הדבר היה לתר שני רבות לחר אִיתְפָּרָשׁונֵנִוָתַ עַמְמִיָּאֹ בְאַרְעַתְהוֹן" ישבות הדיון והוא התנול : כתים שם והוא בן יון גַבַר לַלִישָּׁנֻיָח לַזַרְעַיֵּהְהְוֹן בִעַבְּבֶּיהְוֹן: חעניים זכרה לון וא עלכן אמרתי בפי'ספר דניחל בשם די י וחוש יכישו כח כי מלכום יון ועוץ חחת סים ובני חס בושופאבים ופוש ובנען בניו בבנו חדל כדום בי שו כתרודי הל מבקם טעם לכל בא-חי פים ניש ופוני הום: ובני ניש סבא מחילדי שדים השמון אם לא נכת' והן החל ובניבוש סבאוחוילה וַסַרְתָּח וְרַעֲמָח תל החון מחם לבור חלבד להדתוצבורו'כני מדם על החיו' הבניה דנקרו מל בחי כי היה גבוי ליד · ושעם לפני מנוש ילד חם פרוד בהוד ו"ו שהיה בוכה מובחו" ומעלה איים שנת היו על שיו 'לר אות' התיו' עולה לפט וזו דרך לו מוני הפיני התיו מולה לפט וזו דרך לפני ה׳ גבור רחד בענין הפשט והדרש דרך ההרח: על שיר גדולה לחלחים: על כן כן יחמד משל היה גם בימי אם הי בכירית הברי בברים משה · ושע' מן התרן ההוח יכת הַיש מַלְכוֹתֵיה בַבֶּר וֹאָרֵה וָאַבַּר יהי רוש ת מחלכתו חשור הו זבן ופת ווה סיה מחר בכני וום להודיע החמני הפלב" והמלך חשר מלך על בכל ובַלְנַחְ בַּאַרְאָאוֹדְבָבֶל: מִן־אַרְאָא בחרץ שנער מומשחה שמולה בתחלה היה נתרוד ובעל סדר סציר והחגדל כדו התחושי עולם פיר' כי בימיו נפלג' המרץ בחתצים חי כב כלו לכל שהוח היה מלך על הפבעים ילו גוים יירושן היא העיר הגדולה : הקרוב אלי לרישת החקדם י מן החרן שהוא דבק עם ויבן את כינוה ההוא יצי אשור : ביתו ולהיותו דבה נום בחי אי

יאמר ב' במכ' על כן יאמר יאחר שיהה כל הילוד בם חרור אבי ככען ויחתר כי כתוהו בנור וגדוה המה נמחרוך אות שבי בעבן דיתונו בי ב נותו ניהיה כיכר נית זו הכל זה לעיני תנמש דודי שהות בן דודו

אטרי נועם

דור טכלגת:

מינו ספייינו

בשם די ותוע וכיען לח כחמרו כוש ושבו מחוד מלכותו של כל הדין החנושי מהכים כמככות נחרוד חו כלח חיכנו רחוק: וחלרו' ילד ליינתי הכנינים כדכרי כלח חיכנו רחוק: וחלרו' ילד בריכן מים את נפס : ולנו את לודים על דעתי שאלה מי לבנים חת יכים מל מלפים לכבים לבנים לבנים מת יכל מלפים לכנים מת יכל מלפים לני בי בשמרו חל פניד ישלם לו

שמות מדינית בכל מדינה

משפח' על כן הש כלם לשון רבי'

גם פתרוסי 'לעד והראי' הגמו**ר'**

חשר יכחו משם ושם רמז למקים

גם בפתורי' ילדם מלרי' ובעבו'

שהבן מחין הדב ומכחי בכלמו

בדמותו יחמר לו ילד: בחב׳

ברוף י"ישלהי שם ברוך י"י באו לוכוכו בחלוחושל שם שחין עליו אדון שח ו" אהייושכגד שקלל זה בשיעבי בירך זה בתירו': ניהי כנעו עבד למו לשם ללשהיו חוטבי עצי'ושואבי מי'למזב' ללעזר": יפת על משק׳ומלכחירד ולא הוכיותש׳רק ע שהנדייבשבייכבודו ויהיו כל ימן כח תשע מחו'שכ'וחמשי' שכה ולמת וח"ת הרי כתו לעיל בשכ" שם מאות שנה לחיי כחובי 'וכאוכחו'

זיחי כח אחר המבול שש מאות וחמשים שלה איב מציכו שכה יתיר' אלא ו"ל שנת המבול לא פלת' מן המנין כדאמריכן לעיל זובכי נפת גומר וגו 'ובני יון וגו'מה שלא מנה הכחוב בני מגוג ומדי לתובל ומשך ותירם לפי שלה יצה מהם ראבי חומו׳ ולה היה כל ה' מהן מצוירק הומה החת וכן תפרש גבי כוט בן חם וגבי עילם ואשור ולוד בני שם : כתים ודודני וכתוב החד הותרורדנים ברי"ש ללמדך בשעה שישראל נתוכי׳ בעליה הם אימרי׳ אתם בכי דודכו ובשעה שהם יורדי׳הם צחי׳ ורודי׳ חותם: וכוש ילד הת נארוד י מה שלח מנה נמרוד עם שחר חחיו כדי לפ׳ מעשיו לבדו : הוא החל להיות גבור : באות'הנשארו'אחר המבול: גבור כיד לפכי יי'י בעולם וכן עיר בדולה לאלהים בכל עולמו של הב"ה לא היתה עיר גדולה כמוה י ד"א לכני יי' ע"פ הריבור כמו ארור האיש לפכי יי׳ אשר יקים ובנה את העיר הזחת את יריחו וכתיב בימיו בכה חיאל בית האי את יריחו וגו' וכשגוב לעירו הליב דלחיה כדבר ה' משר דבר ביד יהושע בן כין הח לחד' שלפני מי הוא ש"ם הדבר אף כאופי ממרום נגזר על נמרוד שתללח רוח גבורה עליו ויחפום נלאו בכל אשר ילך: ע"ב יהמר כנמרוד ע"כ כל הדם השר יריק דח חניכו להנכו לתפוש הרב מברכו ברכה זו "כנמרוד שבזר עליו הקב"ה להיות גבור ליד ללוד ליד שלה תשמע מידו חיה רעה דוב נקוור ער וחרי כן תצלח בחרב זו שחני חוגרך ותתפוש כלחון בכל חשר תלך: וחהי רחשית מלכתווגו׳ . בתחלה היתה מלכותו מלער אכל בחחריתו הרחיב גבולושמן החרץ ההיח יצא אשור וכר' ומלך בכל ארץ אשור : אשור כמו לחשור . ואתרסן בין ניכוה בנהרסן . בין ניכוה ובין כלח וחבר כיכוה יכלה יחדיו והיו דוחות לעיר גדול בולכך נקרחת כיכוה העיר הגדולה ד"ם מן החרץ ההיא ילא אבור שם איש כמו שפרש"י ונמלא במדרש מה רחה הב"ה להעמיד כבי להוכים בילוה יותר מכל שאר הדמה חלה בזכות השור שהיה לדיק שבנה ניכוה כדכתם מןהארן ההים יצח חשור פי׳ מן העצה הכים יצו חשור שלי הסכים לדור הפלגה לדיק היה ולבסוף כחיב גם אשור נלוה עמם שלבסוף סרח המר ר"ל כסבורין היינו שנתבעלה משפחתו שלפוט עד שבה יחוקאלומרסתה פוטולוד וכל הערב והה דלה נתפרשו בתורה שהסתמנה חותם תמצה בהם ינחר פעי אומוי: וכנען ילד את צידון אחד עשר בנים היו לו לכנען ולבסוף הוא אומ׳ואח׳ נפוצו משפחות הכנעני ללמדך שמחת כעשה שתים והיו שנים עשר דוגת' יום: שנחלק לשני שבטים ועל זה כחמר יצב גבולות עמיט למספר בני יפרחל שי"ב בני כנען נמנו לי"ב שבטים ומש"רבינו ברחם שבעה הששה שהיו חשובים קרח לה שם בפני עלעה והחחרים כללה בשם חביהם

הכגעני ע"ם שבניו כבדו את הברהם אבינו בקנין מערת המכפלה :

פנה המת נדברים החהם אַרגרים אַרבּיּ משרכו לדבר שבליו הרכה הקדש ו בנסעי כי במסיקכת בנופתנס חן בייחנה זה הוא שורשו רבוחינו ז"ל חורו שנסעי מקדמונו של פולי חים חל רעהו בכה בוכי קיכות שלה מפני פלוה יהירה שהיה להם חעמו · : להם הלבנה לאון י בימן כמן מיתה שתתר

לבנה חן המנגדל : ויפד מיע ספורנו

חשי להסדן החות כשנפלם

ולשם יולד - כולד חדם רומם לו בחוולה וחום שבר . בש הוח מור כל בני עבר : ה על פי בהתחזיקים בדעות מציאות כא ויכלתו והפנחחו בתרחו מדבים נול מת נובה שהשתהל להכין ולהורות זה כפחרו זינד לחברם העברי מכל חתו נס הוא שם נם כן היה חבי ומלמד כל בני טבר כי אמנם בחלמד ומורה יקרי חב כמו חני כל חושם כנור ושבם ומו אביהם והתומידי נקרחו בנים פחחרו בכר הכביחים י פלב כי ביתום כפלנה החרן . הודיע מעל" עבר שניון ירוח הקדש מח שהיה שתיד חו להיוי ביתן צכו וחרת ששבכי שלב להודים טנת קיצור שכי חיי כחדם מפלב והלחה כי חתכם שפבם זה היה חצא בכי הפלגם ותנשם שפלקל חוגם השחכוף הפתחומי אחוים לחוים צונפס חקום . נחנהב הרועים הכופתים מחקום לחב ש לינא מיפה וחות הכה כלבכה לככים * לככות בתים ונדרות לחן ווחת היתף מנת פרטי ההמון כזה כחמרה ויחמרו מים אל רעשו ב 172811

באכה גררה - אל גרר : אלה בני הם ללשונותם יוכן אחר על בני יפח יצל בני ספחהה בוימעריה לפ ומעם אבי כל בני עבר להודיע אבי העברים כי אין למעלה למנו והפט בנפים ב אלהיו וכן בתוב כה אמר ידי אלהי העברי' וכנטן חבי מס שאין למעה ממכו ואין ראוי להתערב קדש בחול ד ופעם אחי יפת הגדול שהיה יפת טוב והכחז' הקדים

וּצְבֵים עַרַלְשַׁע:

ורשם

D

71 11 P. 1-12

להזכיר שם שהות קטן קודם חשו לחינוק שפורת מר יפת שהוא הגדול בעבור כבודו נוָהִי גָּבָוֹר דַּוֹבְנַעֲנִי כִּצִירוֹ בְאֻבָּרוֹ ישׁ שׁ זַבְוֹרְהֹתְוֹם בַנַעַנָאָה בִּצִירוֹמָשֵי לְנָרֵר והעד שחמר הכתוב כי נוז היה בן חמם תאות שנה כשהחל גָרָרָה עַר־עוָהָ בָּאַכָה סרְּכָהוֹעַמֹרָה ייייי עַר־עוָהָ מָשִי לִסְרוֹםוַעַמוֹרָהוֹאַרְכֵּה להוליד וחץ הזה מקים למעין נחבן שנים במשר׳ -כי אין פחות מת"ק שכה ובשכח לְזַרְעַיתְהוֹן לְלִישֵׁנְהוֹן בְּאָרַעַתְּהוֹן ת"ר שנה בח המבול זבלחת נח נכלי מה להלף מיתה יי די בעמטירון: ולשם איתיליר אף קוא מהמבול היה שם כן מחת שנה ושנה אחת והכתוב אמר אַבוּהון דַכָּל־בַנִי־עַבר אַיִווֹהִי דְיִפִּרוּ שנתים החר המכול ויש מסרשי בני־שם עילם ואיטור כי אחי יפח הגדול ממכו הוא שם על כן הזכירו הכחוב וְאַרְפַּכְשָּׁדוְלָוֹדוַאַרָם :וּבְנֵיְאַרֶּט עויז בחחלה וחמר כי כחשר כולד עוץוחור וגחר וַכַשׁ: ואַרְפַּבשַר ני נייות וּוּוֹלְוֹגחַרוָפַשִּׁשׁ: וְאַרְפַּבשַר אוֹלְיִר שם לח ככנשי משכח. ח"ק לכח יָלַרָּ אֶהֹרֶשְלֵחׁוֹשְאַלַחוֹנָלַרָ אֶהִרְעָבֶר ``יִ^{בְּיִיי} יִיהֹדְעָבָר וֹ אַלְיִר יִהֹדְעָבִר יִיהֹדְעָבר כי אסימים מועטי כייום מחד בשפה חשיב שנה זכח כזלד בחייר ושם בסיון וכשבה המבול פַּלֶג אַרָי בִיוֹמוֹהָיאִיהִפְּלֵגַרת אַרְעִיא היו לנח חק"נע שניש וימים יַקטו: וִיַקטוֹיַלַראָת־אַרְטוֹדֶר וָאָת־ בּיִּיּיּ וֹשְׁוֹם אַתְּוֹהְיַיָּקטוֹ: וַיַקטוֹ אוֹרִיריַת־ והנה חין לשם צ'ט שנה שלמות אַלְטוֹדֶר וְיַת־שָׁלֵף וְיַת־חַצְוֹיְטֵוֹת וְיַת־ לשנת המבול ויהיה שם כשנולד ארפכשד בן מחת שכה ותדשי 🕆 🤨 ונית־הַרוֹרָם וַיַתראוזַל וַיַרַּ ופי׳ שנתי׳ שנכנסה השנה י׳ ייל דָּקֶרֶה: וַיַּת־עוֹבֶל וְיַת־אַבִּיכָּאַלְוַיִת־ השכית מחשבון החשית המבול מי אסר יון שׁבָאוּוְיַת־אוֹפָרוֹיַת־חַוִּילַה וְיֵת־יוֹבָב בם יש אומרים כי אחר חמשה חדשים מיום המבול שחסרו כַּל־אִיבֵּין בְּגִייָקְטְּן: וַדַּוָּה טוֹתַבְּהְוֹן המי' הרתה אשת שם והנה היה שם בן מאת שנה וכחשבון הזה אַלֵיון בָנִי־שָּׁם לַזַּרְעַיִּחְהוֹן לְלִישַׁנְהַוֹּן ימלח בספר מלכים בעשרה

מקומו": שפה אחתי בפחח אַלַהוּישׁה בּאַרעַתְּהוּוֹן בַעִּמְמֵיהוּוֹ: אִילֵיוֹוַיִעַיַת קטן תחת החלף כשהוא בָּנִי נָתַ בְּתוּלְדַתְהְוּן בַּעַמְמֵיהָוּן מוכרת והם הוה נסמך יכח ומאילין איתפרשו עמכוא באַרעא בפתח גדול ובספר הדקדוק בחרתי למהחסר דל"ת חחת בַתַרשוּפָנָא: וַהַוָה כַּל־אַרִעָא לישַן והפלגה היתה נרפח משקול תַר וֹמַמְלַלְתַר: וַהַּוַרִה בְּמֵיטֵלְהוּוֹן הדע' כי חחר מחת שנה חחר אַתָרִים: וַיָּהָי בְּנָּהְעָם מָלֶרָם וַיִּמְצָּאָנ ייי שׁמּי יבְּקַרְמִירָא וְאַשְׁבָחוּ בָקְעָתָא בְאַרָעָא המבול היחה וגקר' פלג כי בעת ואַמַרו גבר הילדו נפלגה החרץ כתרגום ארמית חלי וכמוהו פלצי תים וַיאִבְרוֹ אַיִשׁאֶל־בַאַבוֹ הַנְבָבוּ נִלְבְּנָרֵי יֹרֹאָנִישׁ לְחַבְּבוּ נִרְבֵנִי רְבְּנִין וְנוֹקְרִינְוֹן הם חלקי המים שהנהר יחולת לבנים ונשרפה לשבפה ותהי להבם ביי בנורא והונה להון לבינתא וכן אי כבוד גם עמנו אלשהות יוֹלְבֹנָה לָצִיבֶן וְנַוָּהַטָּׁר הָוֹנִה בִּרְנִים מִינִי עִ לְצִיבְנָנָא וְנֵוֹימָרָא בַיוּנִיה לְרַחוֹן בן הנבי' גם דברי סדר עולם נכונים ועליו נסמוך ואם כן לשיע הוא היה אברהם מביני המגדל ואל מתמה כינה ושם היו שם כילח מח שם עד שהיה יעקב חבינו בן חמשים ויותר י ועפס

שפה אחת לשין אחת והקרוב אלי

שהיה לשין הקדש ושם חדם

יוחוה וקין גם שח ופלג לעדי

וטעם דברים אחדים בעבור

שימל' היום נכל לשון דבדי' שלא

יביכום כל חנשי הלשין וכימים

ההם דברי חכם וכסיל היו

חחדים והם רבים מגזרת החד

וזה שאמר הכתוב בנסעם מקד'

בפול : סוף ארלו כל נכול לשון סוף וקלה : בואכה שם דבר ולי נראה כפדם החומר לחברו גבולוה חגיע עד חשר חבה לובול פלוני : ללשונותם בחרצותם י אנ"ם שנחלקו ללשונות וחרצות כלם בני חסהס :חבי כל בני עבר י הכהר היה שם: אחי יפת הנדול . איני יודע אם יפת הגדול אם שם בשהות אותר שם בן מאת

שנה וגומ' שנתיי אחר המבול הוי אמריפת הנדול שהרי בן חמש מחות שנה היה נח כשהתחיב וצבים להוליד והמכול היה בשנת שש יוש נמי מחות שנה כמלה שהגדול בבקיו אתה ומנים: יָאַרְכָּהוצבייִם ער רַישׁע: היה בן ק׳ שנה׳ ושם לא הגישי בניים למשפחתום ללשנתום למחה עד שכתיי חחר המבול: בָאַרצֹתָסבְּגוֹיִהֵם: אחייפת ולח אחי חם שאלו שניהם כבדו לת מביה' ווה יַלַר גַם־תָּוּש אֲבִי כַּל־בְּנֵי עַבַר אַחִיּ בוהו : נפלגה : נתכלבלו יַפָּת הַנְרוֹל: בְנֵי שָׁם עִילָם וְאַשׁוֹרֹה בּנִי בּחוּ בַבְּא: הלשוכות וכפולו מן הבקעה ונתפלגו בכל העולם לחדנו וְאַרַפַּבִישָרוּוְלְוּר וַאַרָם: וּבְנֵי יָבַרָּם שהיה עבר נכיח שקרח שם בט על שם העתיף ושפינו בסדר עולם שבסוף ימיו נתפלגו שאסתאתר בתחלת ימיו הריכה ולעבר ולד שני בנים שם האחר בלג מיוד ולעבר איתילידו תבין בנין שום חד יַקּען אחיו לעיר מחלו והוליר בַּי ביִטִיוֹ נפּלְנְהַ הַאָּרִץ וְשִׁם אָחִיוֹ כמה משפחות קודם לכן שנאמנר הינסו נסוחחייקטן ילד וגו' ואחר כך ויהי שָׁלֵף וְאֵת־תַּצִּרְכָּוֹת וְאֵת־יַיָרַת: וְאֶת־ נחח וחחוחתכל החרץ שפה חתת וחם תחמר בחמלע ימיו לח בח הכחוב ַהַרוֹנָרָם וְאֶת־אּיָזָל וְאֶת־ַרַּלְּלֶרִה לסתום אלא לפרש הא . למדת וארת־עובר ואת־אבימאל וארדי שכשכת מות פלג בתפלגו : שָׁבָא: וָאָת אוֹפָרוֹאַתרחַוִילַהְוָאַת־ יקטן - שהיה עניו ומקטין שלמו לכך זכה להעמיד כל המשפחו׳ ל יוֹבָבָ בָּל־אֵלֶה בְּנֵייָקְטָּן: הללו . חלר מות : על שם כושבם מפושא באברן כפבר הול משוי מפשא שפילספר פור בדינחא דברי הגדה: שפה מקומן הקרם: אַלֶּה בַנֵישִם לְמִשְׁפַחתם אחת - לשון הקדש : ודברי׳ לַלְשׁנֹתַם בַּאַרְצֹתָם לְנִויַתְם: אחדי באו בעל' חחת ואמרו לא כל הימכו שיבו' לו את העליונים משפחת בניינח לתולדתם בנויהם נעלה לרקיע ונעשה עמו וּמֵאֵלֵרונפָרְדִי הַנּוֹיָם בָּאָרֵץ אַחַרָּ שביעי מלחמה - דבר חחר על יחי דו של עולם: דבר מחר ודברים א המבול מחדי׳ • מחרו מחת למלף ות"רש וַיִהִי כָּל" הָאָרֵץ שֶּׁפָּרוֹ אָחָתוֹ וְרַבְּרֵים יי שנים הרקיע מתמוטט כשם שעשה דיתי המכול בואו ונעשה לו סמיכו' בראשית רבה : ַבָּקוּעָה בָּאָרָץ שנער<u>ווישבו ש</u>ם בנסעם מקד' שהיו יושבים שם כדכתיב למעלה ויהי מושכם וגומר הר הקדם ונסעו

משם לתור להם ממים להחזיה את כלם ולא מצאו אלא שנפר חים חל רעהו חומה לחומה מלרים לבוש וכוש לפוט וסים לכנען: הבה - חומיפו עלמכם כל הבה לשון הומנה הוא שמכינים עלמן ומתחברים למלאכה או לפנה או למשא הבה הזמיכו אפרלי"יר בלעז : שחין חבנים בבכל לכנים י בקעה: ונשרפה שהית לשרפה יעושין הלכנים שחורים כוו"ולש ושורפים חוחן ככבשן

לאות כי הרי אררע במזרח

לחפר

ויהי באשר התעוד בצאת נפשה ויהי כי בנו אל ויהי ת' בשעם גריש כם' וסי' ויהי גבול הכנעני המלון: - ויהי ברכת יי'בכל אש' יש לו : באכה זי כתי' ה"וסי' זיהי גבול הכנעני מצידן : - ב' בו : - ויהי מושבם ממשא: כגן יי׳ כארץ מצרים - וישהנו מחוילה יויר יי׳ היתה אל אליהו יוה׳ בואך יוסי׳ ויחנו עליה' וישחיתו : ויכומו אנשי ישר' ז ויך שאול את עמלק זופשטו על הגירי והגשורי ושבתך וצאתך ובואך רישעיה בואך כתי ולשם ד' ופי ולשם ילד ופ הוח: ולתחך עליון: כי כאשר ידבק הנני עושה את כל: הגדול ח'פלאים בתורה ופי אתי יפת הגדול והכהן הגדול הים הגדול וגבול אמדבר הגדול והגורא בהניה כדבר הגדול : הצוי הגדול הזה : מה חרי האף הגדול : ולכל שורא הגדול : ורברים בי וסיי ויהי כל הארץ שבה אחת : בי ברב חלפות והבלים: אחרים ד' וסי' ויהי כל הארץ שפרה אחתי ויהיו בעיניו כימים אחרים : וישכת עמוימים אחרים : וכימים אחרים ישכר : וחד והיו לאחרים בידך: בנסעם ב'וסי ויהי בנסעם מקדם : בנסעם מן המחנה: ויאמרוו' רים בטעם גריש וסי' כר במסרא רמתא: לבנים ג'ופי' הבה נלבנה ' ותכן לבנים' לבנים נפלו וגזית נבנה ' וחד ולבנים אומרים לגו עשו: לאבן כ' וסי' להם לאבן י היה לאבן:

ניתכן שהיח בין הרים וכחילו נבקעו בחוך: כלכנה מגורת לבנים וחף על פי שהחבור עם מ"ם לפין נקבות הן כמו נשים ופלגשים והנה שרפו הלבנים עד שנחדו

וזהן הבניין התקיף שלא ימם במים ולא באשי ותהילהם הלבנה לאבן יתחת אבן : והחמרי חחת טים ופירו' כמשמעו בלשין ישמעאל ואלה בוני המגדל לא היו ספשים שיחשבו לעלות חל השמים גם לא פחדו מהמבול כי נח ובניו שנשבע להם השם שם היו וכלם היו סרים אל משמעתם כי בניהם היו והנה הכחוב גלה הפלם וסיף דעחם לבנות עיר גדולה למושכם ולבנות מגדל גבוה להיות להם; לחות ולשם ולתהלה לדעת מקום העיר להולכים חולה כרועי המקנה גם יעמד שמם חחריהם כל ימי המגדל וזהו שחמר הכתוב וכעשה לכו שם: -רלב"ג

ומעם וימצאו בקעה שבקשו מקום שוב לבנות מדינה עד שמלאו זאת הבקעה ופי' בקעה ערבה ישרה הפך הרכסי' וכן כבהמה בבקעה חרד

דַבָבַלוִיתִיבוּתַפֵּון:

חזקוני

ניתי בכול הככעני וגו' י בתפרש בבולו מה שלא כעש'כן בהאחרים לפי שישראל ירשו את ארצו : ולשם יולד וגו׳ . כחן מוכה חותם דרך תולדותם בכי יפח יגו׳ : בכי תם וגו׳ . ולשם יולד וגו׳ : מגיד לך שוהו הסדר דווקא ולכך נכתב כאן יפח הגדול ומה שהיכירו הכהו' במה פעמי' קוד 'אחיו זהו חשיבותו קח חשיב : אחי יפת י שכעשה עמו שוחף לכבד אח אביו:פלג כי בימיו כפלג'ה ארץ: רשב"ג אומר הרחשונים ע"ישמשתששים ברוח הקדם היו מוליהין לשם המהירע הבל הכו שחין אכו משתמשים ברוח הקדש מוציחין לשם חבוחים: כפלגה החרץ: נפלגו שני חיי בני הארץ כי עד פלב חמצא כל השנים ד' מאוח לבד הפרט ומפלב ואילך לא חמכה כי אם מאחים : אלה משפחו בכיכח - בפרשה זו תחצא שבעים בכים י"ד ליפח שלשים לחם כ"ז לשם והם ראשי משפחו שחה" יוצאים שבעים אומות לשבעים לסון והמדיכות שירשו כקראו על שמם דוגמח ויהי בונ'עד ויקר'

שם העיר כשם בנו תנוך ואות'קראו בשמותם עלי אדמות: לאבן הלמ"ד נקוד בשב"א: והחתר

שנזכר בתורה לא בהיוחם בתיבה עם שכבר היה זה סבה להם להחתיד דבקות ההשבחה האלהי כדי שתשלם להם ההצלחה כמו שביחרנו: התועלת השפיוהות במדות - הות שרתוי לחדם שישגים במי שהות חחחיו שבני ביתנ

ומשרתיו לחת לו חוקו במה שילטרף לעמיד' גופו כבר העירתכו החורה בוה במה שהשגיחה בהחצאת מזונות הב"ח בחיבה וצואת נח ביזונם באחרו והיה לך ולהם לאכלה כי זה פחה שיחייב שיבין להם נה מאכוחיהם חמיד ואם זה ראוי בכ"ח כ"ש שיהיה ראוי יות' בבני הבית והמשרתיםוהנה בזה האופן ישלים תקונקבון הבית אשר הוא התחל' לחקון קבון החדינה: דתועלת השביעיוהוא בדעות י הוא שכבר למדתנו החור בוה השפור שהשם יה כשיעשה המופתים המנם יעשה אותם בסבות היותר נאותות לפי המנהג הטבעי - ולוה

מתלם שבהיות מי המבולהתלים הש"י בפליחה שתי שבות חשר היהיותר רחי שישלם בהם זה והם רבויהוית המים בבטן החרן וקבוי הויתם בחלק החמלעו מן האויר ובחסרון המי' הביח בסכן

בפליחה הפבה היוחק נחותה בזה והוא שהפביר ה'רוח על החרץ כי הרום מדרכו שינגב וייבש כמו שהחבאר בספר החוחות . וחולם היה זה כן לפי שהסדור הטבעי אשר לנמצחות שמהו השם יחעי ביותר שלם שלפשר בוי ובחשר יביח ההכרח מצר ההשגחה לשנות זה הפדר הצה מן הרחוי שיתרחק מתכוה' ית' היותר מעש שחפשר ולוד עשה ה'ית'עו המיפתי' כי חם בסבות שיהיה בהם וותר מעע מהורות חלל הטבע ולח הביח המבול באתלעות הרוח וחסרון המים באתלעות השער: וכזה בעיבו חתלא מבואר בהרצה מהמופחים הנזכרים בחורה ובדברי הנביאים יוה הפך ממב שיחשבו הסכלים מהמון הכשי חורתינו כי הם ישתדלו לבחר דברי המופתים בחופן שיהיה בו מן הזרות יותר אצל העבע ויחשבי שזה הגדולה לשם יחעלה ולח די שחינו הגדולה לכם יחי חבל הבל היות החוף והם לח ישערו ווה מבואר מחד למציין בוה הספיעם מה שכבר ביארכוהו בוה העניין עד שהאריכות בביאורו הוא מוחר: החועדת השמיני הוא בדעות י והוא שאי אפשר על המנהג העבעי שיחהוה תן התינים הנולדים מחינם מזולת מינו כמן שהיה חושב אבן סינה שהיה חפשר שיהיה מבול מים בחלק הנגלה מהחרץ ובצורך הומן יחקדש מעירות היסודות מה שיח היה מפנו מין מהבגם אלוה השתדלה' יחע' כשרלה בקיום אלו התיכים הכולדים מתיכם שיושתו מהם וכר ונקבה בתיבה - והנה החועלת התגיע בעיון מזה הוא מבואר לפישאם הונת הענין כן כמו שאמר אב"ן סינ"א בספר מ"י מהעיון והחורה והולם המר זה עוד כל ימי הפרץ להורות על קיום זה הברית וכלחותו כדרך מה שהמר עוד בלחי שמים לה יקיצו שהרצון בו שלעולם לפ יקיצו: ההועדת העשרי הוה דע והח שהקשת היח מורה של מישוע החלק במימיי בעבן והוח סיד משודות העבע וחפשר שיהיו בכ אן מועלת אחרות זולת חשר מציבו אלה חשר רחיבו למכומם בכאן הם אלו ולהיות בתועלת הפלחות בחלו מגיעות מוב כספור הרחיבה בו החורם

ניםץ שלפה כחסורה ויםץ הוחס חשם יותן היום בכל ארן זנרים ניפן העם מעלינ בבי שחול - נופנ שחורו הכתיכו ז"ל רחוין חושי מבדל וחושי מנדים לפורעגוף חוזת יחלו נפולו מן בשנדל וחלו מתורים וזהו ייפן בעם חעליו : ויתולו שכי כחסורי הכה ניתדלו לכנות זיתדלו הקולות נסברד מלמד שוף חלו בדוכו בקולות וכוד :שנתים אחר שנים דשמיני שנתיי אתר ממכול יו שנתים אחר

אמרי נועם

בול:

הרעם שנם נמכול היה רעם

פוחישת חחרי הולידו חת ארפכסל "ח דלח כתיב וימת צהני דורות חחרונים כווו בראשונים לפי בקרחמונים אתריהם מנף היו רשעים ושל פרט בת המכול חבל דורות המזרונים הניתו בנים במותם מחריהם בהרי יכח מי ם חברהם בהדרוך העולם בנרך ישום אינ (פי פכלו איתם שנפני החיול פלח כש הייתום כי חם נחלבדנ לכך כזיב ומס זיחת דורות ההחרוכים שנתחלא כל השולם מזם לא כתיב וואת וב׳ יתיחל תי׳ לתי שחחוש מרחש ן עד הפליה כל חחה בהים כמות חביו ועל הכרו תמעיר על חבו שחת חיץ בחכיך שלח נווע רכיו חלן כתיב וימת אכל שחכלנה והילך לז ידם שום אתר מהם שמת הביוכי אם צל תי כחנים כי שפינם ה' מל פני כל הארץ ממברהם שידע ע"ם עדים בחמנים - מבל שחר העם יבעו עד חפי עדלכו לח כח כ ויות ותכחן השפיל שנד מפי שד : עוד חן ב מפי עד : בדורות שונחדם עד נח חיו במונה אוים שנה חשמה מחות שכר וקרוב לחיףשנים בכד כתוב ניתח לקיים חם מלף :כים יחוה מה יחרון בו בכל ה ב יהיה מכלמנת בד חברהם לא חיו כל כך :

מ"ע ספורנו ביתתרו הנה נכנה לנו שור צאת היתה פנת שרי הדור להמליך חת נחרוד פל כל שחין החמושי י וחבדל ויחשו משמים וכעשה לנו שם נעו׳ מס ע"ו שחהיה כמגדל יינה בכל החין החוושי שם גובה מחנתה וגוול עירם בחופן שתחשב אלהי החוקים חול בל בכי החדם וחניה ידרשו כלם ופכונה בוס היתה בתחולך על אותה העיר יחלוך על כל החין החכושי מהית שם דריםת כלם נירד ה' לרהות " הנה לשון מירידה לריות יחמר על האל יתי רשאן חבנין או הרוי לשנם חלח חפכו את להיל הכרסך אניי בפוף מענין כבן בורר ומורה שחשרו ירדה חודה לפוף צטחר וכן היה ענין שיום בי חתנם כח היה רשעם חז פוחר מש"ר רחומות כדי למכשג בעולה הגד זיכתי בשנין החבוריות נבר שיי מס ניהיה ביושך חיינו הלקול במור נפוף ביו רו יכה זה היה עון כדום חקיתך ניל בני וחביון לח החזיקה יכן שיה עכם ישרח. בי.נותם בתארנים מה מה מחריתם: מן עט רחד י כי המכם הבטול חחפר עות נוים נמכים מחשבות כול החח'וק' התירב ביניהם אם לשנת בדת ח ואם לפנת כלשונות נישה חלה היו עם החד בעניו הדת כי היו כלח משכימים בדעם הכיחנה ועם ז: היו כלם אשכיאים בלשון גווה החום לעשית ונס כן כמלה לכלט עתה זאת ההחחלה שעם: יבלר מקסי אם כן חין מוכע לפש חהשלים כונחם וחהיה בותה עדו חשר ונחרו כללית לכל מין החדם ולא יכנה חחד שחם לועת חת הבורת יתי ול זניןכי יונר הכל בות הכך זה יקרה כשתמים תחלומת בין השוחום בענין חלהי הכנו

ביכל חחד מהנה חחשונ שיש חלהי החלהים שכל

החלוקות מספימים לדעיו שננובל פדרי'ופדר המכיחל

כחמרוכי ממורה שמש ועד

שביחו בדול שמו בנויסנייולד **בנים** וככות • לא הוכיר כבו^י

החדמחלה העשרה דורות gימות כמו שהוכיר כחותם בשרם דורות שמחדם ועד כח

ואלה הבוכים ראו בעלתם שלא יפרדו והשם לא יעץ כן והם לא ידעו ' ומלת וירד יי׳ בעבו׳ שכל מעשה התחתיים תלויים הם בכח הגבוהים ומהשמים יתכנו כל העלילות על כן נקרח השם רוכב שמים היושבי בשמים וכדרך לשון בני אדם אמר הכתוב וירד: ויאמר יי'הן עם אחד: זה הדבר אמר למלחכים וזה ערם וירד וטעמו ירד בעבור שאמר כן עם אחד : שים להם דת אחת כי בהשתכות הדתוח תחחדש הקנאה והשנאיגם כן בהשתכו' הלשון על בן לוה חלך חדי ופרם ומדב' כלסון עמו י וכפתח ה"א החלם בפתח גדול בעביר החיות שהו' אחריו וכן החלותי ומלת יכלר כמו ימכע וכמוהו ערים כלורות וזה הטעם חם אעזכם יחשכו שיוכלו לעשו' כל חפלם: ומלת יזמו כחו זממו והם שני שרשים : הבה נרדה דבור השם עם המלאכיי וחלת ונבלה שם שפתם כל המדקדקי' חומרי' שהוח מבניו נפעל וכמוהו ונכקה רוח מלרי וכן אכלה לכלה וזה רחוק כי מה טעם נרד ותחבלבל לשינם זלשינם לח ככלה בעביר היריד' דק וכבלה כמו ונעשה והרחיה שהמרבסוף כי שם בלל יי וזה דקדוקו הוח מבנין הפעיל והיה ראוי להיוחו שלם וכבלילה ובבילוע הכפל ינבלה על משקל ונסכה את ארון יי' וכחסרון הכפל וכבלה שם ויפה חרגמו'

אַפּיכָר־אַרעָא :

מנהווכל בחשיבו לטעכר:

יַם מַיט מָאָה שְנִין וְאוֹלֵיד בְנֵין וּבנֵן :

וארפּכישַר חַיִּא תּלְתִין וַחַמֵּשׁ שְׁנַיְן

ארבעקאר זות לת שנין ואוליד בנין

ושלחבוא תלתון שניו

וַחֵיָאֹ־תֵּבֶר תַּלָתִין וְאַרַבַּע

ואולידית־שַׁלַח:

ואוליד ירועבר: הזקנים ואבלה תחת ונבלה שׁלַח בַּתַר דָאוֹלִיד יָרת־־עַבראַרבע ואילו היה כדברי המדקדקים למה חסרו הכין ויש חומרים בָּאָחוּתַבַת שְנִין וַאוֹלִיד בְּנִין וּבְנֵן שנהפך לבם לשנוח זה חחזה וכל אחד חדש לשין ויש אומרים ישָׁנֵין וָאוֹלִיד יַרג־פַּלֵג : כי המלמד לחדם דעת שכחם דעת לשונם והנכון בעיני וַחַיַא־עַבֶּר בָּתַר דָאוֹלוֶר יַרוּ־פַּרִינּ שנפוצו משם ואחר שנפצו מלך אַרַבַּע מִאָּדה וֹתְלָתִין שְנֵין וָאוֹרָיר כמרוד על בבל וקמו מלכים בנין ובנן: המרים ובימי לכים במוח הדור הראשון נשכח הלשון הראשיב' והשם הפינם והוא טוב להם וכן אמ'ומלאו את הארן . וטעם ויחדלו לבנות העיר להשלימה כי ככר בנו קלת העיר וקלת המגדל כי כן כתיב השר בכו בני החדם חו יהיה פי' חשר בנו בני החדם במחשבת' וכן וילחם בישר׳ על כלק והרחשון לכין בעיני: בבלי שתי מלות והזלף חסר יוכן בגד ובמה

ופי׳ שנחים בפסוק אחי יפת הגדול ויחכן שנקרא פלג בשם הזה ביום שנאסף כי שם חיה ח"ק שנה אחר המכול והרפכשד חל"ח שנהושלח בנוח"לג ועבר בנו בס"ד והנה כל ימי פלג ד"לם שנה והנה הם חלי ימי אבוחיו גם רעו בנו חי אחריו כמספר שני פלג וגם שרוג קרוב מהם ולה הכלל אין אחר פלג מי שחיה ר"למ שנה כמו פלג כי הם בכו לבדו זים אומרים כי שבעים היו בוני התגדל ועל כן נפילו לשבעי לשונות וכשאתה סופר בני שם גם בני יפת גם כני חם תמלאם שבעים יוה איננונכון כי פיי כבתורים ופתריסים איכני שני חנשים ועוד שלח הבית במספר נח ובניו ועל ואברהם דעת סדר עולם והיו לאלפים ורבבית בוצי המגדל :

בהשמחת כלם: ושחם לח והחתר היה להם לחיתר העיחו אותני בופח סאין המים יכולין לסחת לופת קרי חתרוראשו בשחים גבות הרבה ברי גדולות ובצורו בשמים כי יש שמים משתשין ל׳ חוור חשר תעוף בשמים ובלשון משנה מן בחרץ עד שמי תורה : ונינשה לכי שם מדבר חוק לעולם להיות שלישי על כל הבריוי נכחלוך עליהם כן כפון ע"י מלחמות שיתנהו בנו הרחוקים אם לה נבכה לכו עיר ומגדל והם כפון לה יהיה לכו שם הבל עכשי כל יושבי העול' יודיעינו מקום החגדל כי הכל ידברו ממנו והם בקשו לבטל מה שבור הקב הומלחו את החרץ לפיכך ויפן אותם על פני כל הררץ בגוירתי : ווה החלם הה"ה נקודה בפת"ח ועתה לח יבלר ועחה שכולם יודעים שבעים לשווחם יצחדו במהים אחד לה יבצר מהם ונותר שיעשוכל רלונסוחלה מחיהבה כרדה וכבלה וחז יבצריוכבלה י ונבלבל לשון דנר מעור מנורה בלולה בשמן חשר לח ישמעו חים שפח רעהו שכל ח' וחחד ישכח כל הלשונות אלא אתד ומה שירע זה לא ידע זה אבל כולם ביחד ידפו שבעים לשון ואין לפר'שבאותו הומן כבראו שבעים לשוכות הרי אין כל חדש ' חלה תולדות שם כל מקו' שכא' בואלה וכו' אף

לחמר: לטוח הקיר: פן נפון: שלם יביא עלינו שום מכה להפילנו מכתב ומלת הכא כמו תנה ושרשו יהב והעד השלך על יי׳ יהבך ובעביר שידברו בה וירדיו' לרחו' י לח הולרך לכך חלח בח ללמד לדייני׳ שלח ירשיעו הכדין כנדי הרבה תמלא כן לשין רבים הבה נתחכמה גם לנקבה הבה כה חבא אליך . ואל שיראו ויבינו מדרש רבי תנחומה: בני חדם י אלה בני מי שמה בני חזירים וב פולבי תתמה על מלת וראשו בשמי'כי הנה כן דבר משה ערים גדולות ובלורות בשמים

וַהַיָּא־שֶׁם בָּתַר דָאוֹלָיד יַת־אַרַפַּכִישִׁד יַּיִּא׳ וּיּיִּהוֹלִידָוֹאֶרת־אַרַפַּכִשַּׁד חַמֵש מַאורת

חלה בני אדם הרחשון שכפה את הטובה ואמר החשה אשר נתת עמדי אף אלו לְשִׁיעַ: וַאַפְּרוּ חָבוּ וּנִיבְנִי־לַנָּאַ קַרִתְּאַ כֹּיְרֶנָּאַ כְּרָתָּאַ כֹּיְרֶנָּאַ כְּרָתָּאַ כֹּיְרָנָּאַ בְּרָתָּאַ כֹּיְרָנָּאַ בְּרָתָּאַ כֹּיְרָנָּאַ בְּרָתָּאַ בִּיְרָנָּאַ בְּרָתָּאַ בִּיְרָנָּאַ בְּרָתָּאַ בִּיְרְנָּאָּ בְּרָתָּאַ בִּיִּבְנָהִיּלְנָּוּ וֹמְנְרֶלָאוֹרֵישֵיה מָטֵי עַר־צִית־שְׁמַיָּא יוֹ דֹ׳ עִיר וּמְגַרָּלוִראשׁוֹ בַשְּׁמַיִם וַנַעשׁרוֹ לַנִּוֹ שֵׁם פּוֹ־נָפְוֹץ עַל־פְּגֵי כָל־הָאָרֶץ: וַנְעְבִירַ כָנָא שָׁוֹם דִילְטָא נִתְבַּדָּר עַל־־ ַנְאִיתְנְּבֵי יָיַ מַּהַ וַנְרֵבְיִתְּנָבוּ לְרָאָת אַבּרַבוּעִיר נָאַבְּרַ לאיטפראי ערן-תובני-בלרשייי יייי בפונבר אאר ביו ביו האבב וַיֹאמֶריִהנָרה הָן עַם אֶחָר וְשָׁפָּה אַחַת ופגדלא די בגובני אינשא: ואפר וֹיַ הָא עַפָּצָא חָרוֹלִיישַן חָר לְכוּלְהוֹן וָרִין ני וווֹ וּנֹס לְכַבַּם וַוָּהְ הַחְלֵם לַצַשְוֹת וֹעַתַה לְאַ דישרישו לפעבר ובעולשייתפנע יבצר ביהם כל אשר יומו לעשורו : הַבוֹ נּי זּינּ הַבָּהנַרְבַיה וְנַבַרֵיה שָם שׁפַתַם אַשִּׁר נָיעִינְּעָי ונִפַּלְכֵּלֶת שַׁמָּוֹלִישׁוֹן וּבְּלָצִישׁ יַלָאַיִשְׁסְעוּ אָישׁ שְׁפַּת רֵעֵהוּ : יִשְׁמְעוּן אֵינַשִּ לִייַשָן חַבְרִיה: ובַדַּרְיָנִי וַיָּבֶץ יְהוֹרָהַאֹחָם מְשֵׁם עַלּבּנֵי כַלֹּב יַתְהָוֹן מִתַּמַן עַרל־אַפַי כַרל־אַרעיא ייים הַאָרֶץ וַיַּחַדְּלוּ לְבַּנָת הַאַיר : עַל־בָּן וְאִיתְּפְּנָעוֹ מִלְמִבְנִוֹקַרְתָּא : עַל־בֵּן קרא שְּבָּה בָבֵר בִי־שַׁבֵּו בַּלָר יְהוַהָּ אַ יּנִי שְׂפַּחַ בָּר־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הֵפִיצָׁםִיהְנָה לַלנֹא הַּבֹּע בַּבָּער אַנִיתוּמוֹ בַּנְבַּערָיוֹי לישו בל-צחרעצה ומתמובדרינון יי יַעַל־פְּנֵיֻכָּל־דָהָאָרץ : עַל־אַפָּי כָּל־אַרָעָא: אַיּצִיין תוּלְדַרת ז'ניזפ׳ אַלֶּה חוֹרָרָת שׁם שׁם בּוְ־מִאַת هَرُك تَرَارُد هِدر عَدِيهِ وَيُورِهُد هُدِيرُانِ שםשם ברימאה שנין ואוליריהב אַרְפַּבְשָׁרֵ תַּרְתָּין שְׁנַין בָתַרטופָנָא : אַחַר הַמַּבוּר:

> יכל מחנים שנת וניולר בנים ובנות: וְאַרְפַּכְשֵׁרַ חַיִּחָמֵשׁ ושלשים שָנָתָ וַיִּוֹלֵר אַת־שָלַח אַקרפַּרָשַׁר בָּתַר דָאוֹפִּיִר יַרוּ-שׁרֹח יִנִישׁ וַיָּתֵי אַרְפַּרָשַׁר אַקְתַרי הְוֹלִידְוֹ אָרוּ שַׁלָח שַלש שַנִיםוְאַרַבַע מָאות שָנָה ווולד בנים ובנות: ם הַישַלשִים שַנָּתְנַיוֹלֶר אָת־<u>עָבָּר</u> וַיָרִי־שָׁלַח אַחַבִּי דוֹרֵידוֹ אָר־עבֶּר שַׁרָשׁ שַׁנִים וְאַרְבַע מֵאוֹרוּ שַׁנְרָוּ

וַיְחִי־שָׁם אַחַרִי

וַיוֹלֶר בַנִים ובַנוֹת: ינשינייו עבר אורבע ושלשים שנקרוניולר אָת־פַּלָג: נַיִּחִי־עַבֶּר אַחַבֵּי הוּלִידוֹ אָת־פַּלָג שָׁלשִים שָנָה וָאַרבָעמִאוֹת

שַנֶּהָ וַיְוֹלֶר בָּנִיְם וּבָנְוֹת:

להטר ה'וסי'להם לחמר: בורני לחמר: ומגדל ז'וםי' כו' במסרא רבתא: וראשו ד' וסי' ומגדל וראשו בשמים : וראשו מגיע השמימה : וראשו יהיח פרוע : וראשולעביגיע: נפוץ ב' וסי' פונפוץ : העצב נפוץ: בני האדם ו'בקנוץ ופי' כו' במסרא רבתאי ההלם ל' אראלם ל' שלם ל בוראם ל' גבורם ל' נרדה ג'וסי׳ הבהנרדה : נרדה ינשברה נרדה אחרי פלשתים: מפץ ג' וסי'ויפץ יי׳ אתם: ויפץ העם בכל ארץ מצרים : ויפין את העם מעליו : ומריפין קדי עלי ארץ : ויחרלו כ' יפי ויחרלו לבנו העיר : ויחרלו הקולות והברד: שם שם ב' דפטיכי ופי אלה תולרות שם שם אשר נקרא שם אחרי הולידו את ארבכשד

ל קמץ ומצמש אלף כי"ת י וסי' אחרי הולירו את ארפכשר י אדע ל קמץ י והיה אני אלך מאתך שמלינו העניין בית ... במקומות רבים וכן בילחק ובילקר במקומות האמנוגם כן בבלעי בילקר י יומן ומשפט אלף פיתי ופי אחרי הולירו את אדפכשו הדע א יומץ ווייו אני אלף מאתך אלחץ ל לפ"ל יתגל ערותך גם תראה חרפתר: אזעקי ל קפ"ל כי מרי אדבר אזעקי אישמעי ל' המין יותיה כאשר לרא אקרעי אין ל למ' כי מקרדה בני ותיה כאשר לרא אלא שמעוי אקרעי ל'קמץי רק את הממלכה לא אקרעי אין ל למ' כי מקרדה בני האדם מן הבהמה אין יאלף ל למ"ן יואלה מספרם אגרטלי זהב אלף יאמרתיל למץ צדקתך לא כסתי: ובמקומות רביט זהן ביון וכיים וביון וביים בקב ובמשייומלחנבגם כן בבלעיבר ליותר ובתם'יומטונים שתניע אליו הנבואה לוה לבנו ע כנת ש אורוד עליהם ז' פרים בעם מזבחות ולערוך עליהם ז' פרים אים ויות' נפלח מזה שרבותימוה שכימו שהתוכנות היה המכוון על הכונה השנית היה יות ירים במקום אשר נכנה שם בית המקדש ואם אתרנו שוה היה המכוון על הכונה השנית היה יות ירים במקום אשר נכנה שם בית המכוון מש"ית' או שיביאו בני אדם בעיר ליבים דבר מכוון בעלמותו ומה שהוח מכוון במט על מכוכ מכי מה שיראה ליהם קלת העולות שהם שרי עליהם ומה שהוא מכוון בהם על הכונה הראשונה לפי מה שיראה ליהם קלת העולות שהם שרים. עליקם ותה שהוא תכוון בהם על הכונה הו יוטוטי כל היקרם יולוה אתר בלעם לבלק אחד שם כלי להגעת הנבואה כמו שנבא צב"ה בחיל ביול שולוחיד ואלכה אולי יקרה יי לקראתי בל החלתי בל בל להגעת הנבוחה כמו שנבח בב ה ביני בתקום וכשל ... במול יקרה יו לקרחת יל ברית בלכב במובחות והעלה פר וחיל בתחתר יל במובח התילב כה של עולותיך וחלכה הולי יקרה יו לקרחתר יל בב ממכח בהרבה מהמקומות השר כובו עם בני ומעובת שביר יווי למר אל חברם לפסף מכח יווי למר אל חברם לפסף מכח יוני למר אל חברם לפסף מכח וכן חמכה בהברבם וירם יר מב מכו אם ובמת וכן שם מוכח ויקרא אליו מלאדה הפרד לוט מעמוננומר וסיף העכיין ויבן שם אברהם מובח יואחר כן חמלא ויקרא אליו מלאדה הפרד לוט מעמוננומר וסיף העכיין ויבן שם אברהם מומרי ויבן שם מובחובו שת

הפרד מט מעמווגומר וסיף העכיין זיבן שט מבן שט מונים המוחר ויבן שם מובח וכן במלדי מי מן השמים וכן תמצא ביצחק וירא אליו יי' דלילה ההוא וגומרי ויבן שם מובח וכן במלדי מי מן השמים וכן במלדים במובח וכן במלדים במ ביעקב ויבן שם מזבח ויקרה למקום הכוא אל בית אל כי שם נגלו אליו האלהים ואח"כ נירא אלהים אל יעקב והנה יתבאר שיש לעניין הקרבלות מבא להגעת הנבואה ממה שאיכיר וירא אלהים אל יעקב והנה יתבאר שיש לעניין הקרבלות מבא להגעת הנבואה ממה שאיכיר וירם סנהים חל יעקב והנה יתבתו שש לשלין היקו ביתו לשרך התבודדי לשכל מבין שתר נהוא שלבר יתבאר בשני ממלחמות יי' שבעניין הנכואה ילטרך התבודדי לשכל מבין שתר להוה שלבד יעבחר בשני ממנחתות: בחות הנפש ולזה לא ישנם כי אם בהחבטל שאר הכחות מפעולותיהם ולזה יצטרך לנביא לשירצה בחות הנפש ולזה לא ישנם כי אם בהחבטל שאר הכחות מפעולותיהם ולזה יצטרך לנביא לשירצה להתכבחת לעורר הכח השכלי ויירדים שחר הכחותי ומפני זה התלח בכביחים שהיו עושי פעולי להתנבחת נעורר הכת השכני וייון של של מלכי' ב'ג' ש"ו ועתה קחולי מנגן זהיה כנגן הת להגיע עליהם הננוחה כמחמר חלישע: מלכי' ב'ג' ש"ו ועתה קחולי מנגן זהיה כנגן התכים ב להגיע עליה טה לנוחה כמחמו מושב. מיים הם יעירו השכל וירדימו הכחות המרגישות ודים ותהי עליו יד יי' והכ' תמצא בעליין הקרבנות שהם יעירו השכל וירדימו הכחות המרגישות ודים כי בזביקת הבעל חיונתם מותה לנתחיו ושרוף הותו בחש יש הכנע הנפש החרגשת מה שלם

יעלם ביהכחות המרגישות כמו שיתעיררו מהרגשת המוחשים המתחדשים להם כף יככלו יענס כי הכחות המרגישות כתו שינושיו זי זומו שמו המחוש של לכו כי ההפסד ביל מרדתו מהפסד המוחש של לכו כי ההפסד ביל מרדתו מהפסד המוחש מרדתו מהפסד המוחדת מרדתו מרדתו מרדתו מרדתו מרדתו מורדתו מוחדתו מרדתו מוחדתו מוחדת מוחדתו מוחדת מוחדתו מוחדת מוחדת מוחדת מוחדת מוחדת פוף כל חלו הדברים השפלים ותכנע בפני זה הנפש הבהמית ותדחב

ייומן כברתי שבעים לשוכות הרי חין בנחוש יונט מייניות שביל מחור ביוני שם אחרי הולידו וגומר י אבל ויהיו כל ימי לא כאתר כמו שני בנשרה דורות שמאדם ועד כת לפי בראו הראשונים היו רשעים למרוד בהב"ה הלכולא ביר אבל אחרים וודעם אחריהם: ויחי שם אחרי הולידו וגומר י אבל ויהיו כל ימי לא כאתר בחוד או אורם בחדי להתמוני בדבתו ובתשונים בדוור אחורי או בדבור אחרים בל ביר אורם בל ימירה של ימירה בל ימ שכל ימי דורות הרחשונים היו תרובים קרוב לחלף שנה חבל חחר המבול נתמעטו כדכתי ורמתם שינה יהיו ונתפעטו עד שבעים וחם בגבורו שמוני שנה לפיכך לא חש ללרף אותם כל ימיהם

בי הסכולם מחו קודם שיהיה ענין הם פר התכוון או ודוא האבול - אפל אלו שיו כלם חיים בותן שהתחיל ענין הספור מחבין בוא והוא אפתדלות אברהם אפינו יות' מכל צדוקי הדורות עלספיו לקרא בשם ה' להודים לפני האדם בבזרותיו וככוד הדר מלכותו ללחם כש

במובה למרוד במי שהשפיעם טובה ומלטם מן המבול : עם אחד : כל טוב' זוים ענתה שעם החד הם ושפה החת לכבו נדבר זה החלו לעשוח: החב ודכר זה החלו לעשות: החלם כמו אמרם עשותם להתחיל כם לעשות: לא יבלרי בתמים יבלר לשון מניעה כתרגו' ודים. לו יכלור רות נגידים: נרדה בבית דינו כמלב

מענותנותו יתירה הבה כודם כנגד מדה הם אמרו הכה כבכם והוא כנגדם מדד ואמר נרדה: ונבלה ונבלבל משמש בלשון רבים וה'ח אמרוב יתירה כה'ת של נרדה: ישמעו זה שוחל לבנה וזה מבים טיט וזה עומד עליו ופוכע מת מוחו: ויפן יי׳ אותם משם בשולם הזה מה שחתרופן כפוץ נחקי 'עליהם הוא שאמר שלמש מגורת רפע היא תכואנו: ומשם הפילם י למד שאין להם מצל לעולם הבא ובי איזה קשה של דור המבול או של דור הפלנה חלו לח פשטויר בעיקר. יחנו פשטו יל בעיקר להלחם בו ו כשטפו וחלו לח כחבדו מוה עולם מלה שדור התבול היו בזלכים

רלבנ

והית'מריב' ביניה 'ואו הי' כו כבבי

אהבה וריעות ביניהם שכהותר

שפה חחת ולברים אחדיי למדת

שם בן מחח שנה. כשה יליה את חרפנשד שנחים

את ארפנשד שנחים

シン

ששנחוי המחלוקח וגדול השלני

הרחבה נפלא לישב יותר אפ פר החבר בפפטוחינו: וראוי שנחקור בכאן ב החרבנות שחרה בכיין

הקרבנות שהקריב ושנשתדל להתיר ספק מה שקרב מיכו מעע ווה שכבר ביה׳ הרב ה חיבו מעם וויי בשני לוויכו על לידם שלנין הקרבכות הסר לוויכו על לידם בתורה אינו מכוון בעצמו אבל בים מכוון על הכווכה השנית להעת? ברש ממה שהורגלו הדורו מהם לעשיי ממה ששה בל ולוה אמר (ירמים ז'כר) כילח דברתי את חבות יכם ז'בר) בילח דברתי את חבות יכם ולא צויתם על דבריעולה אובת יאם הי בענין כן מה זה התעוררו הכביאים לבכות מוכ'ולהקריב עליו עולות כחר לבנות מוני ושיק ב מליט ב לפרי במלינו העניין בנפונן מליט ב מברי.

רַעוּ: וַיָּחִי־פֶּלֶנ אַחֲרִי הוֹלְיִרוֹ אַר־ע־

רַעוֹתַשָּׁעשׁנִים וּפָארַאִים שָּנָרָה וַיִּוֹלֶר

וּשְלשִׁים שַנָּה וַיִּוֹרֶר אָת־שִּׂרונ: וַיְרְיֵי

רעו אַחַרִי הָוֹלִיָרוֹ אָרוּ־שְׂרוּג שֶׁבַע

שָׁנִים ופָאתַיִם שָׁנָּאָ וַיִּוֹלֶר בָּנִיִם וּבָנְוֹת:

אָת־נָחור פָאתַיִם שְּנָרְהוַיִינֶר בָּנִים

ובנות: ם וַיְחֵינָחוֹר הַשְּע וְעִשְׂרִים

אַחַרִי הוֹלִיָרוֹ אָח־תָּבח הִישַע־עשְׂבֶּת

שַנָה וּסְאַת שָּנָה וַיִּוֹלֶר בְּנִים וּכָנוֹת :

וַיּוֹלֵל אָרַת אַבְרָם אֶת־נְחוֹר וְאָרִת־

בַּבֶּוֹיְוָאֵלֵּהֹתְּוֹלְרָת תַּבַח הַוֹּלִיד

פַנֵי תַרָח אָבִיו כְּאָרֶץ פְוֹלַרְתְוֹ בְאָוֹרֹ

בַשָּׂרִים: וַיִּקַח אַבְרָבְם וְנָחָוֹר לָהֶם

גשים שם אשרת אברם שרי ושם

אַשֶּׁרַרַ-נַחוֹרָ מִלְבָּרִהוֹ בַּרַתַּ-רָנָן אָבִּיְר

מִלְבָּהוַאֲבִי יִםְבָּה: וַתְּתִי שָׂרֵי עֲקַרָת

אַבַרֶם בָּנוֹוָאָרוּ־לָוֹשׁ בַּוֹ־תָּרָן בּוֹ־בְּנוֹ

וָאָת שַׁרָי בַּכָּרוֹ אֵשֶׁרוּ אַבְרָם בְּגִוֹ

ויצאו אתם באור בשרים לרבר

אַרצַרו כְּנַעַן וַיְכָאוֹ עַר־חָרֶן וַיִּשְׁבוֹי

שם: וַיָּהֵיוּ יִמֵי־הַרַחֹ חָמֵשׁ שָׁנִים

אין לָדְנוֹלָד:

וַיְחִי־הָרַח שִׁבְעִים שָׁנָתְ

וַיִּחָי נַרוּר

ם וַיָּחָי שָׁרוּג שָׁלשֵים שָנְּהָוַיִּוֹכֶּר

כני חרח אביו . בחיי אביו - ותדרש אנדה אומרים שעל ידי אביו מח שקבל חרה על אברהם בנו לפני נמרוד על שכתת את ללחיו והשליכו לכבשן האש והרן יושב ואומר בלבו אם אברם כולח אני משלו ואם נמרוד כולח אני משלו וכשנילל אברהם אמרולו להרן משל מי אתה אמר להם הרן משל אברם אני השליכוהו לכבשן האש

פיר' אור בקעה וכן באורי'כבלו ייו וכן מחורת לפתוכי כל חור ובקע עמוק קרוי אור: יסכה י זו שרה עלשם שמוכה ברוח הקד" ושהכל סוכין ביופיה ולשון כ בַּנִים ובַנות: ם נַיִּחִי רְעוֹ שְׁתַּיִם נפיכות כתו שרה לשין שררה ב: מיצאו אתם - ויצאו חדח וחברם עם לוט ושרי: זימ"חרח בחרן: לאחר שילא אברם מחרן ובא לארץ כנפן יות' מס' שנה שהרי בתוב וחברם בן חמש ושבעים שכה בלחתו מחרן ותרח בן ע' שנה היה כשנולד אברם הרי קמ"ה לתרחכשילא אברם מחרן עדיין נשחרו משנותיו הרבה ולמה הקדים הכתוב מיחתו שלכה שנה ניולד את התבח: תרח ליציחתו של חברם שלח יה' הדב'מפורם' לכלויאמרו לא קיים אברם את כבוד הביו שהניחו זקווהלך לו לפיכך קרחו הכחוב מת שהרשעי' אף בחייה' יינ פסוק" הרוים מחים · והלדיקים חף במיחתן קרויי' חיים שנחמר ובניהו בן יהוידע בן חים חי בחרן י הכון הפוכה לומר לך עד

ונשרף ווהו אור כשדים ומכחם

הברם חרון חף של מקום:

חסלת נח

לך קד

להנחחך ולטובחך ושם חעשך ל לבוי בדול וכחן חי חתה זוכה לבכים י ועוד שאודיע טבעד בעולי: ואעשך לגוי גדולי לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים ממעשת פריה ורביה וממעט'אז הממון וממעטת את הפס לכך הוזקק לשל'ברכו'הללו שהבסיחו פל הבנים על הממון ועל השם: וחברכך . בממון ברחשית רפה: והיה ברכה · הברכות נחונות ביד׳ עד עכשיו היז בידי ברכתי לסדם ונחומעכשיו אתה תבר" את אשר תחפון ברחשית רבה : דבר אחר וחעשך לגוי גדול זה שאומרים אלהי אברהם ואברכך זה שאומרים אלהי יכחק יוחנדל שמך זה שחותרי׳ אלהי יעקב יכול יהיו חותמין בכולן חלמוד לוחר והיה ברכה בך חותמי ולח בהם: מארלך. והלא כבר יכח משם עם חביו ובא עד לחרן הלא כך אמר לו בתרחק עוד ולה מכית חביך

ברדתו כחותיה - וככר ישעורר השכלכשית בונן החדם בענין חלו הנתחים וחופן - החכתה חשר בילירתם בזה האופן שירחו בוולהיות אלו הקרבנות מכוונים מהנביאים לואת הכוונה היו עושים אותם במקוםשהגיעה להם הנכוחה להחמיד להם הנבוחה שם כמו שהתבחר ממה שחמרנוהו מחברהם ינחק ויעקב והות ביעקב יותר מכוחר כי הום ביחר שהות בנה מובח לפי ששם נגלו שיו האהים יכאשר היה מבואר לר"ול שבית המקדש הוא המקום היותר מוכן לקבל כח עליון הנה החליטו המחמ 'חפכי זה שהמובחות חשר בכו הקודמים לש'ית' היה בהר המוריה ובכחוהותר זה בספק והתבחרה לכו סבה נפלחה בעכייןהקרבנית וחולם השלמות המחפר בהם לפיאו הסבו" יהיה כג"ה במה שיבא הלל ביאור העניין בקרבנות:

ויתיו בני נח היוצאים מן התיבה ונומר:

כוא אבי כנעןיר"ל שהיו מתדמיברוע והנה הגיע מרוצ חכוכ'חם שראה ערו'אביו ולא כסה אותה גם לא עלם עיניו מראו'יבנו הקעןיכנוי בנו שב אל בס כי כנען היה בנו הקען והנה חם לה ביה הבן הקשן לנח אבל שם היה הקשן ולוה הקדים אחר זה תולדות יפת ואח"כ תולדות חם ואחר כך תולדו שם יולוה אין ראוי שיהיה שב אמרו בכו הקשן אל תם י עבד עבדים רולה לומר עבדות חוק וכפלח כמו העניין בקדם הקדשים שהרלון בו שהיו במדרגה בבוהה מהקדושה . יפת . רולה לומר ירחיב :

מתשלשלת בכי כח כפלה הארץ והשתלשלו כל האומו' כמושיבא' אחר זה וספר עם זה שחם היה אבי ככפו אשר היה בכו הקען להיו'ת כוכחם מתדמה ברוע'וספר לכו עם זה אחד מה שחם היה אבי ככפו אשר עם לכם להועילכו בזכירתו כמו העניין בשאר הספורי׳ ואמר שכבר החחיל גם ליטע כרם לחכלית שיעשה ממכו יין כי חכם בדול היה בעבודת האדמה כמו שקדם יולוה אמרו רו"ל בב"ר בו ביי נטע בו ביום שחהיר"ל שהוח כשעו לוה התכלי והנה שכם חוור מן בחוק הראני והשיגהו השכרו עד שנרד'ב הוך אהלו ונגלית ערותו וידמה לי שהיה כנעורות התכלי והנה מוקייוותר מן בחוק הראני והשיגהו השכרו עד שנרד'ב הוך אהלו ונגלית ערותו וידמה לי שהיה כנעורות התכלי והנה מוקייותר מן בחוק הראני והשיגהו השכרו עד שנרד'ב הוך אהלו ונגלית ערותו וידמה לי שהיה כנעורות התכלי והנה מוקייוותר מן בחוק הראני והשיגהו השכרו ביה א חבי כנען את ערות אבין ולא בום ולא כסה אותראבל הביד לשני אחיו בחוץ והם ללכיעותם ולכבוד אביד 'הפכו פליה' אחורנית ולקחו השתלה וכסו את ערות אביה' יואפש כקיץ נח חייכו ידע בנבואה בנרה מובח בין שני ששר עשה לו בכו הקטן של חסוהוא כנען יוהנה לא נתבארו חזה מה היה זה הפעשה אבל עכ"פ ידשנו שכבר היה מגונה מאד עד שקולל בעבורו כנען זאת הקללה הנפלא אשר זכר והו'שיהיה כגען עיירו' נדולות למען שובד חחיו עבדות נפלה י והנה חמר זה ים בכנוחה ר"ל שכבר הגיע לו בנבוח שכבען הוח מקולל בוחת הקללה הנפלח" והנה מה שחמרו רו"ל שסירם אותו הוח מחדו בלם לו נח מדה כנבד ירורבו שבם הבאוב מדה כי כנען עשה זה שלה יוליד עוד פח בנים כדי שתהיה לו ולשהר בניולב דם החרן בדרך שלה ירבו החושלי בה ונחמעם חפני זה חלק בנען וקלל חפני זה מתנו המחשלה ויהיה עבד עבדים לשמוע דבר ה': וירד לחקיונחתר עוד ברוך י"י שהוא להי שם כי מזרעו תכים האתה חשר כמיחדה לענדות ה' והוא ישרחל לוה יהיה סבה ל שתמשך הקללה לכנען שישבוד זרע שם כי ישראל לקחו ארצו לאהבח ה' ית' בצרים בחייר' הנפשר שתם והשגחתו עליקם והיו הנשחרים מהם עבדים לישרא וחם לא היה זרעשם בזה באופן מהשלמות שיכיה אבין אהי שם לא הגיעה זאת בקלב לכנען י ואחר עוד ירחיב ה' ית'ליפה בסוף הימים פן יאבירו לפברו התק לישכון בחבלישם וזה יהיב החר ביחה מלך המשיח בהפוך השי ית' שפה ברורה לעתים לקרא צולם בשם י"ר ולעבדו שכם החד" וחז יהיה כנען עובד לולע יפח גם בן בי זרע בנען לחסרונו לחיכנע רעב

וחברהם כולר במקום נקרא חור כשדים וכתוהו על כן בחורים כבדו י"י והקרוב וכוב לברכה כי יפנם שהיה לו שם אחר כי כשדים מבני נחור אחי אברהם רק משה כתב השם הנודע בימיו והעד כישם כילד אברהם ששם מת הרן אחיו וכתוב בארן מולדתו ויתכן שחור עשו הכשדים במקום המוכר ונקרח כן כמו אשר אור לו בליון ' ומעם על פני

אלח בזכות חברה' לכך כחים עליו מחור כך לך י רמו לפ וכמוהו על פני אהואן אביהם והוכיר שם השת נחיר להודוע בשתהיה כן מחם כמנין לך יחום רבק' ורחב ולחה וקדמוניכו שנולד לו ינחק דנר חחר ז"ל אמרו שיסכה היה שרה וחם במול שלחת שתלך מחרצ חתיה כמכין לך לך שזרי כן קבלה נקבל והחינורים כי חחשה ושועים שנים הים חברהם היה עקר ולח שרה חמרו נשינה וכל פנוחיו ווחם הפך הכתוב והעד ישמעתל בכו ימו לי הגליות הבנים פשני ובני קטירה והחומרים כי שרה פעמים ילמי ישרחל בנולם " היתה אחות אברהם איננו ישר בעיניזם הטעסואילו היה כן היה הכתוב אומר ויקח תרח ושבעים שנה בצריח בין את הברם ככו ושרי בתו חשת הנחרים ישונו לחחר אברם בנו גם כן אילו היתה לפי שחרון חפו של הקב"ם בעיה גלו: וחעשך לגוי ברום אחות לוע היה הכתוב אומר ואת שרי בת בנו כאשר כחב על לוט ויתכן שנחור בכו הלך פתח!ה אל חרן או ב^א אחר אביו והנכין בעיני שפרשת לך לך שאמר השם לאברהם קודם זה הפסוק שהוא זיקה חרח ולמוהו בחורה בחחד לחדש השני בשנה השכית וחחר כן בחדש הרחשון בשנה השנית והעד שחמר הכתוב ללכת ארצה כנען וכאש' בחתרח חל חרן ישר המקום בעיכיו וישב שם ומת וחין

פרשת

מוקדם ומחוחר בתורה:

לוה לאברהם ועודנו באור כשדי שיעזוב הרצו ומקום מולדתוגם בית אביו והטעי שידע השם שחרח אחר שיצא ללכת אל ארן כנען ישב כחרן ותרח לה מת עד אחרי ששים שנה שילא אברהם מבית אביו מחרן רק הכתוב לא פי' שכיו בלחתו מחור כשדים

חזקוני

ליולד בנים ובנות . לחחר המבול שנחמלא בעולם מבני אדם ונבנה כתוב בהם ויולד בני 'ובנות וכן בדוד שהכיח בון בדול כתיב ביה שכיב 'חבל חייו פט החל יה' בחחרם שהכיח בון בדול כתיב ביה שכיב 'חבל הייו פט החל יה' בחחרם יותב שלח הכיח בן גדול כל כך כחיב ביה מיתה: יםכה : פרש"י זו שרה צ"ל שהרן הוליד שרה לפש שנים לפי חשבון שכות' והכי ליתא בפי'בביר ומציכו בפיבןסור'ומור'דורו'הראשוני' כל חדוחד בחתני שנים מוליף וכן מבצלש ובת שבע ומער והיכן: עקרה אין להולד עכשיו אבל היה לה ליחר מיכן ויקח תרח את חברם בנו ללכת ארצ'כנעזכי היה מורעו של שם ולהם כתכה הארץלמורש׳ כדכתי׳ויהי כנען עבד למו ויצאו אתסלוע וכרי פהיו את והחות עם תרח ולברם שהיו רחש ם ועקר: ויצאו החם מחור

כשדים - במצות הב"ה כדכמיב אני י"י אשר הוצאחיך מאור כשדים ולפי פי' זה לא נחפרש היכן ביוהו: ויכחו עד חרן - ולח הספיק חרם לבח בחרן כנען וימח בחרן:

ד"א מאַרצך מארן שאחה דר שם כדכתיילעיל ויבחועד חרן וישבו שם: ומפולדתך שלא תאמר אשוב ש ארץמולדתי אשוב ש בית אביבשביל ירושתי פהרי אברכן יות'מכדי ירושתך וכאן פרש"י וכאואי חתה זוכה לבכים הוא שאמרו רבותיכו ב'דברי מבטל' את הנזיר'שכוי מקום ופריחת שם וכו': חלהחרן וגו' לפי שהיה מזרעושל שם שנפלה החרן לחלקו כמושפרש"י הוליכו

אל פחרן חשר חרחד • אל התקום שהפרך חשר מרחד חוחה במרחות חלגים לפיכך עכר נחרן ולח כשע חשלו עד החקו' בכרחם מקום שכם מרח חליו ה' מחמר לורעך כחתי

קומץ מנחה פרשת לך לך

בער הטורים

מרה י בחית ב"ם בנ"ן שהות בניתערות יככה זו ווה הות כמו למה שחתרו הפחים

ו שרה ש

לך לך

פחח באמיר' בלפון שכברם

בו העולם שבעברה מחארות

ותמשה ושבע סי דגר החר

דבר אתר רמו לו שחתר

חמשוי זורו׳ כדבין לך ילכנ

בבלות ביתי צדקיהו ונזכותן

שינרתי עווך כן חושה

כו' ברכו כאן שנעה ברכות

והם חלו - וחעבך לבוי בדום

והיה פנדולי שנכלם שיעשהו

לגוי שתם וחת נכלל השעכוד

חברם פרש הכנשו נברית יכרכהו ברכ' החמון כחד

ות בלישי שונדל בחו מחברם לחברהם י ושרביעי שיהות

הוח בשנמו ברכה יהחמיםו

שינרן הפס מכורניו והשםי שיחור כל מכקשי רעחו ופסכיעי שימכרכן מ כל משפחות בחומה

מ"ע כפורנו

ללכת ארצה כנטן י המוכנת

אל ברם החעלות בחושכלות

רצויה מכל החדלות כחמרנ

חרץ חשר ה' חלפין דורם

מותה ולם שנוה מוידה נגשם

המכול נחויר כל שחר התרצוי

כאררו לא גשמה ביום זעם ונכר מררו ז"ל חוירה שב

ארץ ישרול מחכים: ויחת

תרת בחרון - ולח השתדל להשוב חה שכווכו להשוב

בנפעם אחור נשלים ולא גת

כלל ללל לוברהם בהיותנ

בחרץ כנעוונקרחו בם נשם

והחך זה פשה לום זמן מה

ולכן זכה הוא וורעו בחלק מה

מחקנות חברהם ולח זכו

לום כחר לחנחי חרת

בקרונים לחברהם כחוהנ פו יותר!

לך לך

ה' עם כל נדלת המו חז

פנחמר וחברם כבר מחד

בנסיוף הראשונ נאמר לך לך וכנסיון אחרין באמר ולך לד אל און המוריה לומר שכולם הושוו אצלני איטר לעמור ברם: אראך מה שלא ג'לוֹג לו הארץ מיד היה ככי לגדל הנסיוןכי בתחילי כל ההבטחו' נתקייכור בהפוך שהרי אמר ואעשך לבוי נדול והוי עקר ואשתו היה עקר'י אמי לוואברכד וכתי' ויהי רעב בארץ: אמר לו ואגרלר שמך ובאו עליו המלכים למלחמה אך בבואו לא"י נתק ימו כולם 🛫 ויעכר אכרם בארץ כשהלדל התפלל בשב" הלד לבדו והניח לים ובני ביתו הרחק מעמ

לפני אביו שמח ואביו רואה

וַיָחָירפַלֵג שַרשום שנדל ווולר אַרערי יפש לשונועל פּלג תַלְתִין שנין ואוליד ירת־ רְעוּ: וַהַיָּא־פָּלָג בָּתַר דְאוֹלֵיִר יַת־רְעוּ בָּאחָן וֹתִשַּׁע שְנֵיווְאוֹלֵיר בְנִין וּבְנָן ַנַחַיָּאָ רָעוֹּ תַּלָּתִין וַתַּרְתַּיִן שְׁנָוַ וְאוֹבֵּירַ וַהַיָא רעו כָּתַר יַרג־שִׁרונ: דַאוֹלֵיד יַת־שָׁרוֹג כָאהָן וישָבַע שְׁנְיֵן יַאוֹבֵיר בְנִין וּבְנֵן: תַּלֶתְין שִנְיַן וֹאוֹלֵיִר יַת־נָחוֹר: וַחַיָּא אַת־נַחוֹר : וַיִּתְישְׂרוֹג אַחֲבֶר הְוֹלִיְדוֹ "כַּיֻבְּיִרְיּגֹּ בַּתַרְדּאוֹבִיד יַת־נַחוֹר טַאבַן שׁנֵין וְאוֹלֵיד בְּנֵין וּבְנָן: וַחַיָּאַ נָחוֹר שׁנֵין וְאוֹלֵיד בְּנִין וּבְנָן: ני ניפני עַכְּרָין וּרְשָע שִׁנְיָן וְאוֹבִיִר יַח־תָּבָר : נַחַיָּאָ נָחור בָּתַר דְאוֹבֵיריַת תַּתַרח בְּאָה־וּחָשָע עַשְׂרֵי שְׁנִין וְאוֹלֵיֵר בְנִיְן וֹבְנֵן: וַחַנָּא־תָּרָח שַׁבְּגֵין שׁנִין וְאוֹכֵיר יַת־אַבְרֶםיַת־נָחוֹר וְיַת־הָרֶן: וְאִלֵּין יים הולבת הבחקבחאוליד ית־אַבְּרָם. יים הולבת הבחקבה ַנַת־נָּחַוֹר וָיֵרת־הָרָן וְהָרָן אוֹלִירְיַריר ָּאָרָי אֶרַרְלְוּמָ: תַּכִּטר בָּרָן עַלָּרִי אַרִּרְ אָרֶרַ־אַבָּרָם אָּע־בָּטוּר וְאָרַיַרַ־לָּלְוֹנְהַרָּן יְאַרִּיים מְּאַרְּיַבּ פְּסְּ מְּחְלְוּמּ : וֹמְיֵת הָרָן עֵל־אַבֵּי חֲרָח אַבַוֹהִי בָּאַרָעָא יַלִדוּתֵיה בְּאוּרָא וֹנְקוֹר רְקוֹן בַשְׁרָאֵי: וּנְסִיב אַבְרָס וְנְחַוֹּר רְקוֹן

נְשָׁין שָׁוֹם אִתַּרת־אַבֶּרָם שָׁרֵי וְשְׁוֹם אָתַת־נָחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִוּהָא־ רָּמִלְכָּהוַאֲבוּוּהָא הַיִּסְכָּח: וַהַיַּתִּ שְּׂרֵי ַ**עַקרֶת לִית לָהוַלָּר** : וובכר וובח וַיַּקַח הָּגַרח אָת־יּצִישִי וּשַּׁ יַת־אַבְרָם בָרִיה וַיִּת־לַוֹט בַּר־הַרָן בַּר־ בְּרִיה זְיֵה שְׁרֵי בַּלְּהֵיה אָמָר אַבְרָב בּיִּה אָמָרת אַבְרָב

בַּרֵיהוֹנְפָקוֹ עִפְּהוֹן מִאוּרָא דְכַשְּׁדָאֵי יַ יַּ לְמֵיזָלִי לְאַרְעָאוּרְכְנַעוֹ וְאָתוֹ עַר־חָרָן יִי : ויתיבו תַּבַּון

נַתַוֹ יוֹמֵי־תֻּרַח מָאתָן וַחֲמֵשׁ שְׁנִין

וּמֹאַניוֹם הָּנֹבָר נַיִּמָרו הַּנֹבו בְּטַבָן: מו מפוני ומִיתמֶבֶת בְּחָרָן :

כניג בצלא"ל אב"י יסכ"ה לו"מ סימ' פרשה פרשה

> יָתוּוָה אַרַרַ-אַבְרָם בַּרִר־קֹהַ מַאַרְצָהָ ניווינוּנוּ אַ ומפולרתה ומבית אָבִיך אֶר־־הָאָרֶץ

• פסוקי דאית בהון את את ואת וסי'כו' במסרא רכתא: ואת לוט ב' וסיי ויקת תרח את אברם

יוֹ, לאברם איוורץ-נקר

וּכִּבַית אָכָוּךְ לְאַרְעָא ים פסוק ראית כהון את את ואת את ופי ניגרש את האדם י ואלה תולדות תרח תרח" וישא את עיניו וירא את דנשים : אלת תולדות יעקב יוסף : והוצאתם את שניהם : ויראו אותו העם ויהללו את : ידעת את אבנר בן נר ויבנו את במות הבעל : וישב ישמעאל : ושברתי את זרועותיו וכי יעשה הנשיא : י"ב

בארער ופילדותר

לוט בן אחיו ואחשרי להו' קמ' וחר את שרי: ארצה כנען ה' דסמיבי וסי'כו' במסרא רבתא: אל הארין ד׳ דם׳ וסי׳ ויאמר יי אברם לך לד׳ אולי לא תאבה ב׳ בפסו׳ ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת׳ ושאראה בספריעל תארץ: אל הארץ ד' בסיפ' וסי' לך לך מארצך: ויאמר אליו העבר ב'בו' ויאטר יוסף אל אחיו:

י"י חל חברם לך לך י אי"ט חוי חה דייטו בלע"ז פי בעוד שהיה הרח באו 'כשדי

בק"נה להתהלך בה:

מי לשכודות ה'בהפנע פחר החומותים

את

אר מסוק

במפר חח

ect ca

שרי

באד נרים

היה ראיטר: באכוונתם ויאמרו די כאז כא להחל ף חעם מאמונתם כא הרעב כיכן כמים ההם הרעב או דבר שלא הורגלו בו כמו שאז"ל שלא היה רעב בעול׳ עד היום הה א ולכן ירד מצרימה : ואות<mark>ך</mark> יתיו בראדה היותו דון גועלת השני הוא ג"כ במדות והוא בראוי שיתרחק האדם מהסחבל בעריות מיותר אלא כר אמר אברהם לשרדה אבה תאוור אם יוהוגו איתי כימי קיים לוריבראתן את האין לזה אמר נאות, יחוי ושמה את מע בון .: .יהי כתוא אתרז מצוימה לא פתר ק בנואר יעיר מקוש מושב זמלך בי כזה ה ררכם לחביא רא שה למיד ול ועליל ין בעיר אבר ב רך יה אבר ב רך טים לא אל ידם לעינות. ורו א המצרים: כתנו עינהם בה: שרי פויע המה בשלו מחשבו ההמון: לאבים דשיב מרה שקבל ממנו המתגיונ ולא משלד סדו׳ למעו יאטינו שאחותו היא: לכי לא דגדת פרעת שבח עצונו שלא גילה לכל שהיא אשני שידע טבע בני עמו וארצו דונותם שטופי ומה אבל לי שאני תמלך היהלך לגלורת **ב**רכר יותו דיום לי וא תשחוה לי לשו וי ודת זיר כל מדבר לזה דיםיף למ י אמ ת אתותי היא הידה לך לשתיק ומאח' שאתה ב. ביך הוצאת הקיל לא דרינתי יותר תדע שכן היא שדרי לקחתי אותה לו לאשה ואין דוד המיד לקחות בעולת בעל כי אם בתולה מעמיו: קח ולדמה שהוכיח והשיב אב הם לאבימלך ולא דפרעה רק בלי אומר בלי דברי לקה אשתו מהלו ל לפי שפרעה בבר וזורעל די ליכה לא רצה לעובולהרכוי ברבר יוניובירה פן ישפ דעליו ת ונו על **הנגיעים אבר אברמלה** שדיה נירבר עמ פינמי ונמן קיב וליא הושה כילך הוברת גם הוא להשיב: יאת כל אטר דו שוא טען עליו כו נות בגעות היתר: ויבחר לו לים מר יצריסיף לי דיא ל · כי הברירה בודהלט לא יאמר יה על יטוב ורבוהר כדיב הא תקרא בח דה בהחקם ויק לעצטי כי ארט אחר לא יבחר הבחירה הוארת וכן עשה לוט שבחר מחירה רעדו להפרה כון צריק וזה ויבחר לו:ופרח אישמעל אחיו שכן כתיב לא יכוא עמוני ומואבי וגו': מאי כל מקום

לום בירע' שאברה׳

עשיר גדול היה משבר

שלא יניחנו בכל הון

דעלמא: ויבא הפלים

לפי פשוטו איש שנמלטמן המלחמה

ולוה משינהו זאת הקללה יוכבר אמר זהנת בדרך לבואה וספר אחר זה כמה חיה כח החר הנובול י וכמה שנים חיה כמנהגו כשחר החנשי' השר השחלשלו מהם החבות הקדושים ר"ל אברהם יצחק ויעקבי הנה זה הביאור הוא הנרחה לי בזאת הקללה והנמשךלה והוא הנאות לאחת וללשין וכבר ילאנו בזה מספקית רבות יארך ספורם: והנה החועלת הראשון המניע מואת הפרש' הוא במדות שראיי להתרחק משתיי" היין יותר מן החוק לפי שיקרה ממנו מן הגנות וההפסד מה שלח יעלם

הלא תראה כינחעם היותו שלם מחד נכשל בו יוכן ההקש בשאר הדברים המשכרי? כמו החלב והדומה לו:

וכש כשתהיה הערוה ההיא ערות ההורים כי בזה מהעזות יוחר וזה אמכם יביא להמשך אחר המשגל ולוה חמלא בזרע כנען שהיו מתגאלים בעריות בחופן אשר זכרה התירה מהם זכן בזרע מלרים כי הם היו בני חם גם כן אשר נשקע בזחת בחדה הפחותה "ר"ל שהיה מסתכל בערות חביו ולהעיר על פחיחות וחת המדה והשלמות המגיע מהתרחק ממנה נתקלל כנען ונחברכו שם ויפת והנה לא נתקול חם לפי ששאר בניולה היו בזחת החכונה הפחיחה ולוה לא היה מהיושר שחגיע הקללה לחם זולתי בורע כגען:

התועלת הג׳ והיה בדעית , והיה שהבררים והקללום השר יחמרו הנביחים שיגיעו לאנשים בדרך כולל י ר"ל שלח יבארו בוה זמן ומקו'מיוחד תנה בהם בהכרת תנהיותם לא נזכר והוא שאם היו האנשים ההם ראוים לברכה תמיד ימשך להם הברכה תמידוהם לא לא תמשך בהם הברכה וכן הענין בקללה הלא תראה שכנען קולל שיהיה עבד לחתיו והחפלל נח שיהיו שם ויפת ראוין אל שיגים להם השירות מכנען והנה נשנים הסבה בזה בנ"ה בפרשת וישלח יעתב

ואלה תורדות כני גח וגומר:

עד ויהי כל הארץ שפה אחת ב

שורי שחדע שבבר זכר בכחן חולדות יפת וחס ושם לבחר בדרך קלרה היך השתלשלו מהם ההומות המהחלפות ללשונותם וזהו התועלת המגיע מזה הספור בי בזה תתיישב כלכנו יותר אמונות החדוש כמו שקדם וזה אמנם היה החר דור הפלגה ר'ל החלק אלו המשפחות ללשונות מחחלתים ושלה המשפחות היו נמצהות קידם זה ונתחדשו נהם לשיכות מתחלפים במו שיתבאר בספור שהחר זה וחת כשב לספר תולדות שם בדרך מרוכה לפי שממנו השתלשלו המבות הקדושים יהנה ענין זה הסתור מביאר :

ביאיר המנות

כר היות גביר בארץ. ר"ל שהוח החל לרדוף אחר השררה והנלוח לחשבו שהטיב יהיה הכביד והכלוח והרע הפכון הוא היה גבור ניד ריל שהוח היה גבור לנוד החלשים ולהכניעם תחתיו עד שכבר חלך במקימות רבי' והונית מפס אפיר פהיה מבני שם ולח כשתר מעשות חמם בפרהסית לפני הגף ת'יר'ל שהש יח רוחה כל מעשיו בסעם ותשחת החרץ לפני החלהים וחנת בני כח היוהרו על הגול כמו שקדם . עלכן יחתר 'ר"ל שבעת נחינת התורה היה זה המהחר מפורס שיחמרו אותו על החיש האכורי הרודף חחר השרדה והגלוח שבחל רסן לפי מה שחחשוב כי הוא יותר רחוי לפי מנהג היא העיר הגדולה י הלפון י וחש פי שכבר מלחמו בנינוה שהיח שיר גדולה ביתי יונה הכב זה לחיחייב שיהיה שב אל נינוה . לידים ענינים ושאר השמוח הנמשכים להם הם כלם פמות משפחות נקראות בשם המקימות אשר ישבו בהן הלא חראה שהכפחורים נקראי'על שם כפתור שהיה חקומם . וכן פלשתים נקרחים על שם פלשת וזכר שמהכסלוחי׳ נשתלשלו שתי משפחות אחרות זולהם והם פלשתים וכפתורי"י אבי כל בני עבר - " הם ישרחל ביכם נקרחו עברי' חמר יי' חלהי העברי' ויחסי להם לפי שהם היותר כבדי מזרעו . אהי יפת הגדול . ידוע שיפת היה הגדול לפי שנח היה בן ח"ק שנה כשהוליד ולזה היה לגדול ק"ב שנה שנתים אחר המבול והנה מצאמ שהיה שם בן מחה שנה שנתים החר התכול ועוד שהתירה הקדימה לספר חולדות יפת קידם תולדות שם והנה יחם שם הליפת שהוח הגדול להיוחם יחד מובים כמו שקדם וחם לה יהפו שיהיה אתיהם :

ויהי כל הארץ שפה אחת ונומר:

ביאיר המלות

בשמים ? רובה לימר שיפים גבוה מאד על דרך עפים גדילות ובתירות בשתים י ונעשה לכו שם יר לשיהיה המגדל סבם שיעשו להט עם חבר שטולם תם הכי איש אחד והוא הוליד איחם במופן אשר השתלשל ממנו ובזה יש הרוצרוכם חמיד כי יתיחסו כלם לרקש כים וזה שהמגדל ישחיר וכרם כל זמן קיימי בי הוא יקרח על שם בוניו . ווה ג"ב יהיה סבה אל שישכנו שם ובחקוחות הקרובים לרחותם היוגדל ההיה למרחיק פן יפולו על פני כל החרץ לבקש חקומות לתבודת החדמה ויתפרדו חים מעל מחיו והגה היו אומרים והלחשבם כי יותר עוב היה נוט הקבין מהפירוד יו וירד יין הוא על דרך משל לדבר כלשון בני אדם כי ה יתע' יודע הכל כמו שהתבחר בשלישי מספר מלחמות יי' : הבה גרדה : הוח משל לירידת גזירתו בהם י ונבלה ונבלבל 🖫

האור דברי הספור

שבל הארץ היתה מתחלת העניין אחר המבול שפה אחת ודברים אחדי ר"ל שהיו כלם בעלי לשון החד וסדור דבריהם היה - החד וחמנם אחר זה לפי שכבר חמצה שהלשונות המתחלפי 'יתחלפו בשני הלו העניינים יחד עד שחם יועחת הלשון החחד הל החחר מלה מלה מזולת חליף הסדור ישאר החחמר בלתו מובן ווה מבוחר למי שיעתק מלשון הגרי ללשין הקדש וכן העכין בשחר הלשוכות וידמה שוה הלשון שהיו מדברים בו תחלה היה לשון הקודש כי חדם דבר בלשין הקוד' כמו שביארו בב'ר מאמרו לוהח יקרא אשה כי מאיש לוקחה זחת י והמר שכבר נסעו מתורת היישוב מכד שלא היה נכון המקום מהוהלהוית הלמחי להית להם למזון כפי הרחיי מנהו בקעה בארץ בבל נכונה לעבוד ולזרוע ונחישבישם י וחמרו שנאמר מאד רצונו אים חל רעהו שיעשי בנין נכוה מחד מלכנים וחומר בדרך שיתיה חרוד הקיום לפי שא ולמעלה ממנו וכן שהלבנים לא ישחיתם האש ולא המים ויגיעו להם בזה שתי תועלות לפי מחשבתם ובכל מא דרנייקחו את החתד לעשיח להסשם י ר"ל שיקרח שתם על המגדל ההוח בשיחתר זה המגדל בנו אותו הראשונים המסחעפים מנחבחופן הסחעפותם מחנו י ובזה ישאר זכר לרחשוני - והשני שוה ישמרם שלא יפולו על פני כל הארץ בבקשת מקומות כאותי׳ לשכין כו ולהיות הות הלמתים ההכרחיי שהן בחדם כי הם ירחוזה הבניין מרחות לגבהו וישמרו שלח יתרחקו ממנו מרחק רב וכזה ישלם להן שיהיו כלם מקובצים

במקים אחד מהארץ וזה יהיה גם כן בהוסיפה בבניין ההוא תמיד כל אשר מספרס י ולפי שכבר רחה הש"י שהקבוץ לחדם במקום חחד מהחרן הוח בלכם בינ לקיום המין האנושי לפי שכבר אפשר שיקרה במקום מה מהארץ הפסד אם הרעש וההפכה בהת הוות הרוח בנטן הארץ הם מלד הרוח החוק יפרק הרים סלעי' אם מלד אבני אגבים אם מלד שטף מים ומה שידמה לאו הסבות המ ואם היה המין האנושי כלו במקום אחד מהארץ היה אפשר בו שיפסד מם החלק ההוא מהארן . ולוה היה מן הסכרתי לאדם שיהיה מפוזר בכל חלק - בישוב כדי שתתקיים מינו וכאשר יגיע ההפסד במקום מחד יחקיים המין בנשחר ב כבר הש' יחע' השחדל להפר עלחם ושם להם למשפחותיה' על דרך המופת לחדש לשין ידברו בו המשפחה ההיא וכאשר נמשך העניין נשחרו החחרונים מכירים בלשון זולח לשון משפחחם יוזה היה סבה שחסיר ההסכמה מהתשפים ההם ויפרדו מעל פני כל הארץ וחדלו להמשיך בניין העיר באיפן אשר הסכי כנו והנה עשה זה הש"ו להשגיח במין האנושי שישלם לו הקיו' והיא מבואר שלזה בפכל כעשהואם לא כוכר לפי שהוא תמה שחין בוספק שה"שי לא השחדל לבלבל הלשובה ללא תועלת ולהוסיף בנפשותינו המתחת זה הספור . ספר שוה היה סבה לקרה העיר בבלכי שם בלל יי' שפת כל הארץ ומשם הפילם על פני כל הארץ : 4671 שת דמו שכח ושם היו מבוני המגדל כי קודם שמח נח היו המשפחות מפוזרוכז לפי הנרח' הלח תרא כי שש עשרה שנה אחר שחת נח לוה הש' יתע' לחבר בשב מארן מולדתו וילך לארץ כנען:

החועלת המגיע מזה הספיר הוא לישב בנפשותיכו אמונת חדוש בכר ולהסיר הספק שחפשר שיסיפק איך יחבן שיהיו מאב אחד מתחלפי כמו שוכרנו בפרשת ברחשים ונחן עם זה הסבה למה היתה מבינות הלשינות מתחלפים במין החנושי והוא להשגחה בו שישלם לו חקייום חתי-ד

אלה תולדות שם כן מאת שנה וגומר

שהיה הסחעפות החבות הקדושי משם שב לוכור תולדות שם בדרב מרוכה עד שהגיע לאבות וזכר עם זה בן כמה שני' היה כל אחד מום בשהוליד וכמה שנים אחת מום בשהוליד לישב יותר בנפשותינו אחתת זה הפספת הנבוחיי והנה האריך בספור חילדות חרתי וזכר שהוא הוליד נחור ואברס בעבור כבוד הברהם יבעבור מה שיספר ממני בעבור האומות אשר השחלשלו בנכם כי מלוט כן הרן נסתעפו שתי אומות והם עמין ומיאב וכבר ספר גם כן שא ברכם לוהלתח לבני חשה מחשפחתו והיא היתה מנחור וכן נשי יעקב ולוה הוכרח לביוכים נחור י וכבר הגיד מפורים רבים מענין אברהם עם ליט ולזה גם כן הוצרך לפיזכים זה הספור ולזה זכר המקום שמח בו הרן ושמיח נשי אברם ונחור זהמקו' שילא מנינים הספור וכוה וכר המקום שמה כי בין בכלן נשלם הביאור בואת הפרש ביל מרת עם אברהם ולום והמקו' שמת בו - ובכאן נשלם הביאור בואת הפרש בי

פרשת לך לך ביאור המלות

י"י אל חברם לך לך ונותף עד ויהי רעב בארץ והיה ברכ יהוא הנושה ועניינו חיש ברכה וכמוהו ומאכלו בריאה עשו קכר כמצ צשה את כל הכבוד הוה:

ביאור רברי הספור

הש"י לאברהם בהיותובאור כשלים שיעזוב ארלו אשר היה שוכן בה ני הש"י לאברהם בהיותובחור נשל כל הארץ אשר יראהו וואת הארץ לכל מושפחתו וגם מבית אביו ללכת אל הארץ אשר יראהו על הרץ לשר לוה ללכת אליה היא ארץ כנען והנה הלך עמו אביו וקלת בית אביו עד מרן לוה ללכת אליה היח חרץ כנען יושני אשן בייו ורלה לגור שם ואברהם לכבוד בכינה שספרנו בפרשה הקודמת ושם נתעכב אביו ורלה לגור שם ואברהם לכבוד בכינה שספרנו בפרשה הקודמת יובל להמתיה אביו עמו ללכת ארלה כנען כמו שכיוו מם שספרנו בפרשה הקודמת ועט ביושרה ביו עמו ללכת הרלה כנען כמו שכיון מת כתעכב שם לרחות הם יוכל להעתיק חביו עמו ללכת הרלה כנען כמו שכיון מת הרלה בחשבה שה ילהו מחור כשדי ללכת הרלה נתעכב שם לרהות חם יוכל נהעתיק זוב ו שהו הבחיל לכח הרלה העליין לפי מה שספר ר"ל שכבר ספר שהן ילאו מאור כשדי ללכח ארלה וכאשר נחבאר לאברהם שאין רלין אביו ללאת נוחרן ילא הוא מחרן עם מי שרלה בראשר נחבאר לאברהם שאין רלין אביו ללאת נוחרן ילא הוא מחרן עם מי שרלה בראשר נחבאר לאברהם שאין דלין אביו ללאת נוחרון ילא הוא מחר עמו נחור בראשות בחרו עד יום מוחו ושם גם כן עמד עמו נחור בראשות בחרו עד יום מוחו ושם גם כן עמד עמו נחור בראשות נכחער נחבחר נחבר מט שמון משו מו מדי ביום מוחו ושם גם כן עמד עמו נחור ובכל ביום מו מבית אביו והנה תרח עמד בחרן עד יום מוחו ושם גם כן עמד עמו נחור ובכל ביובה בחורה טמו מבית חביו והכה חדמעת בנתן ב. בתרובתו שנחבאר בתורה מבלבי לפי הכרחה כי מלאכושות נחור היה שומד בתרובתו שנחבאר בתורה מבלבי לפי הכרחה יותר נכתרת ויותר נכונ'שים בלבי לפי הנרחה כי מכחנושות ש לאות של ביותר יותר נבחרת ויותר נכול של ביותר ובתוחל יותר נכול של ביותר בתוחל ביותר בתוחל ביותר לבוי בחלל לפי שהחד בהתר בתוחל של החוו לבוי גדול לפי שהחד בהתר בתוחל של החוו לבוי גדול לפי שהחד בהתר ביותר בי לו בה הפפע האתי זיעל חותו של יוש של שימיתוהו האנשים ויאבד שמו ול החומים מחורביו ועיוריו הוח מוכן מאד אל שימיתוהו האנשים ויאבד שמו ול מרחוב באחר ביוויניו ויגדל שמו עד למרחוב מחוהכיו וקרוביו ועוזריו הוט מוכן מוח מוכניו ויגדל שמו עד למרחוק כי פסבה בעינה ייעד אותו שיברכהו בהללחת קנייניו ויגדל שמו עד למרחוק כי לפ הסבה בעינה ייעד אותו שיברכהו בהכנחתות החשים להיש בהיותו בא-בד כפל אות שישלם זה לחי שילך לעיר אחרת לגור כמו שישלם להיש בהיותו בא-בד ביי אות שישלם זה לחים שלחות בברכה ד'ל שיהיו פעולותיו שלחות בברכה ביל יאות שישלם זה למי שיכך כעיד מחות עב" בייי שבייופעולותיו שלמות כד ביים משפחחו ואמר לו הש"י שיהיה איש ברכה ד"ל שיהיופעולותיו שלמות בדרה אמשי משפחחו ואמר לו השנה החלהית ואז יגיעו לו הטוב שיעד איתו נבדרה מכשי משפחסו ואמר לו השיי שיהים חיש כו כי ... במוב שיעד חיתו ורקר שיהיה ראוי שתדבק בו ההשגמה האלהית ואז יגיעו לו העוב שיעד חיתו ורקר ביה האור ביה האור ביה האור ביה ביה האור ביה האור ביה האור האור השבחת השם בו ויתכרכו בוכל משת ביד מהולו ליחרוו השגחת השם בו ויתכרכו בוכל משת ביד מהולו ליחרוו השגחת השם בו ויתכרכו שיהיה רמוי שחדבק בו המשבמט מותב במות השם בו ויתכרכו בו כל משם כדר המכשים שיברכיהו ויהור מקללו ליתרון השנחח השם בו ויתכרכו בו כל משם כחברהם מי ירלה בתחות ברכחם ישינוך השם כחברהם חי ירלה בתחות המנשים שיברכיהו ויהוד מקנט עעיין שביים במברהם חו ירלה בת לוכה בחלות החדמה ר"ל שיהמרו קלתם לקלת בברכתם ישימוך השם כמברהם חו ירלה בת לוכר בחלות והיה ברכה שהשם יתע יעד ניתה של הרץ כנען כחשר לוהו והלך שמו לובי לפסי ז"ל כב"ר ופפר שכבר הלך חברם הל חרץ כנען כחשר לוהו והלך שמו לובי בלפי בים בו בלפי היה בו בלפי בים בו ברבים היה ברבים היה בו ברבים היה ברבים היבים היבים היבים היבים היבים היה ברבים היבים פייול כב רופפו שננו של חלו בי אם עד חרן יווכר שהברם היה בן כים זכר לכת הבין עמו לפי שאביו לא הלך כי אם עד חרן יווכר שהברם היה בן כים בר לכת הבין עמו לפי שהבובמרי שנה בלאתו מחרן ואו לקח אשתו ואת לוע בן החיו ומקניהם והעבדים שקנובמרן כי שבי לכני היו לחברהם י הלח תראה בחלחתם אמרפל שילידי ביתו היו שי"ח ה שר היו מהם מהלכי׳ למלחמה תלבד האחרי׳ מילידי בית ומקנת כספו והנה עבר אברים ההיא ר'ל שאז החזיק בה והוליא ממנה העם אשר היה בה והנה קרא הכנעני אחד ממשפחים בנטן בי כנעני היה שם שנאמר בכלל על כל משפחות כנטן ובפרט בב מפפחה מיוחדת ממכו והעד מה שחמר אחר זה והכנעניוהפריזי אז יושב בארן ולפי שמיחה החרץ ההיא חרץ כנען במושסופר בתורה במקומות רבי"דענן שפריזי היה משכחה מיוחדת ממנו ממשפחים כנין וזכר החר זה שכבר נרחה השם להפרה ואמר מביו שלורעויהן את הארץ הואת אשר הוא רואה שתחזיק בה הכנעני ולפי שראם אברהם שהמקום ההוא לאות להגיע בו השפע האלהי בנה שם מובח להקריב שם לשם יחעי להגיע אליו הנבואה כמו שנתבארבפרשת נחי וספר שאחר זה העתיף לשם יחעי להגיע אליו הנבואה במו שנתבארבפרשת נחי אהלו משם אל ההר ממזרח לבית אל וכטה אהלו שם באיפן שהיה בית אל למערבן והעי למזרח לראותו שהמקום ההוא יותר נאות לרדת בו השפע האלהי ולוה בנה שם מזבח לשם ית' והתפלל שם אליו להיות המקום ההוא ראוי שישל' בי הדבקות אשר בעבורו ישמע ה' לתפלת בני האד' וספר שמסעות אבר' כלם היו ללכת לפחת דרבי לבחור המקום היותר נחות בחרץ כנען שישלם לו בו הדבקות החלהי כי כבר ימלח

שנמדם מן המחומה ולישב דעת רז"ל נוכל לומר כי כל מלכי הבשן היו נקראים עוג כמי פרעה ואבימלך וזה אינו אותו שהרג משה: וירדוף עד דן כיים וכאשר באה הלילה שלא היה יכול לראית הדרך אשר יברחו ברה חלף עבריו לד' או ה' ראשים ירדי בכל הדרכים זום המתינו עד הלילה הוא מתחבולות המלחמה למען לא ידעו כי הם מעשים וכעצת אתיתופל וארדפה אחרי דוד הלילה: ויכם חידפם אברהם רודף ודיל מבה וזהו הוא ועבריו: את כל הרכוש בוכית זה זכן בניו שיצאי ב־כוש גדול: לאל עליון מפנישהיה בימים ההם כהנים משרתי לצבא השמים ביאר שהוא היה כהן לאל עליון: מעשר מכל שהוםיף ה"א על שמו והוא המעשר מן כ"ל : הרימותי ידילשון שבוער נשב" ליצרו כדרך הצדיקי' כמי שמצינו בבעז : הרבה מאד רמן לשני ה"הין אתת נתוספה לאברהם ואתת לשרה שע"י יצאו מדי עררי לכן אמר הררה ולא אמר רב : העמיםה השמים אין כתיב כאן אלא

אַרְצָּה בְּנָעון: ַ נַיַעַבָּר אַבְרָם בָאָרִץ יוּ ייוּיירַבְנָען: וַעַבָּרָ אַבְרָם בְּאַרְעא עַד אָחַר

בי ארווינן:

ואחר שאמר אשר אראך גלה לו הסוד כי כן כתוב וילא ללכח ארצה בבען או יהיה

מעם אראך הוא שאמד לו כי את כל הארץ אשר אחה רואה ל? אחגנה : מברכיך

רבים: ומקללך ' יחיד - רכומם " מקנה וכן כי היה רכושם רב : וחם הנפש

ואַעַברינר לעם סגי

נַאַבָרָבִינָהְוָאַרְבֵּי שְׁמֵּךְ וֹתְהֵי מְבָּרָהְ

וַאַבֶּרָהָ מָבַרְבָּר וֹטְלַטְאָר אֵילָוט

וְיִתְבֶּרְבָוֹן בַּרִילֶךְ בְּלֹזַרְעַיִּתְאַרָעָא

וַאָזַלְ אַבְרָם בְּבָּא רָמֵבֵיִל עִמִירוֹ וְיַנַאַזַּל

ַעַמוָה לַוֹּטוְאַבְרָם בַר־שַׁבְּעִיוֹ וַחֲבֵשׁ

שניו בָמפַקיה מַחָרָן: וְרַבַּר אַבּרָם

יַת־שָׂרֵי אָתְּתִיהוָיַת־לוֹט בֶּר־אַחוֹהִי

וֹהַתַבֶּלֵרַ קּנְנְנְהְוֹן הֵי קְנוֹ וַיַחַרַנַפִּישָּׁתָּאָ

בה הלבור ב שורולה בטלו ולפכור

לָבֵוֹיַעַל לָאַרָעָא דִבְנָעַוֹנַאָּהָוֹ רְאַרְעָא

שְׁכָם עַר מִישַׁר מוֹרֶת וּכִנַעַנָאָרה בְּכֵּן

בַּאַרָעָא: וְאִיתְנְלֵי יִיְרַאַכָּרָם וַאֲּמַר

ַלְבָנֶךְ אֶתַּוֹן יַת־אַרָעָא הָרָא וֹבְנָאָ תַפְּין

וָאִיםְתַּלֵק מִתַּמָן לְשוּרָא מִמַּרְנַּחָ

רְבִית־אֵל ופַרְסֵיה לְסֵשְׁכְנִיָה בֵית־אַל

מַמַערבָאוַעי מַמַדינְחָא ובנָא רַ־זְמָן

ַזַהַנָּרָה כַפָּנָא בַּאַרָעֶאוּנְחַר*ּר* אַבְּרָכָ

ַבַּרְבָּחָא בָּרֶב-יַיִּיוְצַרָּי בִּשְׁפָאָ <u>דְיִי</u>ָּ

ייפּיי ניי ניוּנְשַּׁרַאַבְּרָם אָזוִיר וְנְשֵיִל לְבָרוֹמְאַ :

בַרבַּחָא קַדָם יַיַדַאָיתנְגַלֵי לֵיה

עבדים ילידי ביח או עשו במו קט וכן עשה לי אח המילה זהיים אומרים הנפשו"

חשר חרהך שנים בוופיר'הכה

וסידך כזכרים בכיבליות " מנא ל בהרחה הק"ב לחברהם

הגליות חרתך בבירטרית

בענכים דלחד שהיו הפנכים

הולכים לפניו ומרחים נו סדרך: וחמשן לבוי גדול

נחבר כך וחבדלי בחד ג'בוכוי כנבד ג' ברכת כתכי' וכן

מברכיך ג' חגין על כי לומר

לך כי ג' פעמים כ' הסב' כנגד הבים חוחיון בכרנת

נהנוי והם יבוכך יחר יצח י

והברכה בביווערים חברהם י

מהברכה מברכיך בגימטרים

יהיו כהנים החברכי בכיד

פל כן הבוכוך לשון הנים

ומקננף לשון יחיד י מקללף

והיה נכון לבקר עלה אלי

ההר והי'שם והיה כי למב מם

תשים תמים ונכון מותכים

נדכה ועלה הלי והוה לו

לחב" וזורכה כ׳ בתכו׳

שחין לה הפסק י זהו וחברכי

שמך לעולם י הנרחה שנים

בחבורה הכח חד וחידך ביתקכ' לוחר : כבם הנוחי

לחברהם כבגלה כך כרחם

לימקב כשגלה י וחותך שכים

כרשורה הכח וחותך יחיו

וחידך יחיי דגן ויפרחד כנבן ככיון שיחיו חותך

אחותי לת - פנים בחכור׳

יתנו לך מתנות בדרוכרמו

שהורו האמת לעבוד את השם

ומעם ויצחו ללכת חל המקים

חשר אמר השם גם וה המקים

שכם משה קרחו כן כי שכם לח

היה ביתי תכרהם: הגין " במושה

והם עלים זים הומרי שדה כמו

איל פארון מורה יש הומרים

שהוה מפקים בעל בריח הברש

יחכן שחק כנען הפפה כנען

מיד אחר וחם חיכנו כן יש לו

סוד והמשבול ידוש: וידה י"י

בדרך כבוח ושמל מבכין כפעל

תחת הדגש הרחוי להיות בר"יש

להתבלע כ"ון נפעל - הגראה

חליו שם התחר מהבנין הכוכר

וכמיהו וחשר היה נעשה:

ויעחק - מהבכין הכבד הכיסף

והוא פועל יולא כי ויעתה לור

תמקומו שימד והפועל אהלה

יוד ויט תחת כון שהוה פ"ה

הפעל וכן ויז גלחם ושניהם

פעלים יולחים י ופעם חים

להתבלע הנ"ק כי התה מגזרת

וללנרם

אני : בגללך ובעבורך לא יבאו כי אט בב"ית והשר המסיר הבי"ת הוא סר טעס

וטעם ייטב לי דורון ומנחה וכן כתב ולאברם היטיב בעבירה :

וגם הוח פועל ויעי

ויתכן שהואחת ויהי הלין מורה החור בנימפרים בלעם הבת

שם מקום בחרץ נקול ביון והיה ה בחם בחם בחם בחם בחם בחם בחם בחם

והנות כעלם בין הי"וד והר"ים מחן לעולם " פברכו ברכח מתח לעולם בין הי"וד והר"ים

ושעם זגם הוח פועל ויער ועשם הכה והיוך המור למכרה ויעתק זיסע והנוח לעלם חחר החימה למר באברה

בשר אראך ילא גלה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיכיו ולתת לו שבר על כל דבור ודבור כיולא בו את בכך את יחידך חשר אהבח כיולא בו על אחד ההרים כיולא בו וקראעליה את הקריאה אשר אכבי דובר אליך: ונברכו בך יש אבדו' רבוח ווהו פשיטו אדם אומר לכנו תהא כאברהם וכן כל ונברכו כך שבמקרא וזה מוכיח בד

אַשֶּׁרָ אַרְאָרָ: וְאָעַשִּׁרְּ רְנְוֹי נְרוֹל יֹי

יאַבָּרֶכְרָּ וַאֲנָדְּלָה שְׁמֵּדְוֶהְיָה בְּרָכָּה: יי

ואברכרה מברכיה ומקללה אאר

וֹנְבַרְבַוּבְרָבְּרָבְ מִשִּׁפִחָוֹת הַאֲדָכְוָה

ווַלָךְ אַבְרָם בַּאֲשֵׁר דְבַּרָ אֵלָיוֹ יְהוַת

וַיֵּלֶךְ אִתְּוֹלְוֹטוֹאֲבָרָם בֵּן־חָטֵשׁ שָׁנִים

לַוֹט בֶּן־אָחִיו וָאָת כְּלֹ־רְכוֹשֵׁם אַשִּׁר

רַבַשוּ וְאָת־חָנָפָשׁ בִישׁר־עשׁוּ בְחַרַן

ווֹגאו בַלַרֶבֶר אַרצרו כְנַעוֹ ווֹבָאוּ

ער מקום שכם ער ארוומונה

וַהַבַּנַעַנִי אָזבָאַרַץ: וַיַּרָאיִהוַהאַל־

אַבַרָם וַיאֹמֶלר לָוֹרְעַה אָתַּוֹן אַת־הָאָרֵץ

הַוָאתוַיָבֶן שְם מִזְבֵּח לֵיהוָה הַבּּרְאָה

אַלֵיו: וַיַּעְתַּקְפִשְשָׁם הַהָּרָה פַקּרֵם

וָהָעֵי מַקֶּרֶם וַיִבֶּן שָם מוֹבַחַ לַיהוַה

ויקראבשם יהוה:

הַלוֹךְ וְנָקוֹעִ הַנִגְבָה:

לְבִית־אָל וַיַש אָהָרָה בֵּירוּ־אַל פִיָבוֹ יִי כֹּיבּ

וַיַּפַע אַבְרָם

הַנַיַבָּוָח אַבְרָבוֹ אֱתֹ־שָׁוֹנִי אִשְׁתּוֹיִאֵרת־ יֹייּ

וְשָׁבַעִים שַׁנָה בַּצְאַחוֹ מֵהָרָן

וברך ישראל לאמר ישימך אהים כחפרים וכמכשה: משר עשו בחרן. שהכניסן תחת כנסי השכילה אכרהם מגויר את האנשי' ושרה מגייר' הנשים ומעלה עליה׳ הכתוב כחילו עשאום ופשוטו של מקר' עבדי ושפחו׳ שקנו להם כמו עשה את כל הכבוד הזה וישרחל עושה חיל לשון קונה וכונם: ויעבור **אברים ב**ארץ י גכנס לתוכה : עד מקום שכם . להתפלל על בני יעקב כשיבאו להלחי לשכם : אלון מורה הוא שכם הראהו הר גריזיסותר עיבל ששם הבלו ישר׳ שכועת התורה: והכנעני מז' בארץ ' היה הולך וכובש ' את ארז ישר' מזרעו של שם שבחלקו שלשם נפלה כשחלקנח חת סחרץ לבכיו שלחמר ומלכי לדה מלך שלם לפי' ויחמר אל חברם הנראה לורעד חתן מת החרץ הוחת לל מפרח הנחקה בל עתי' חני להחזיר' לבניך שהם הריוי הניחימורעו של שם: ויבן שם מובח " על בשורת הזרע ועל בשור' חרץ

ישר' : ויעתק תשם ההלו מקדם לבית אל . במורחה של בית אל במצחת בית חל במערבוי הוא שנאמרבית אל מים: אהלו מהלה כחיב בחחלה נשה את , ניהי ביעב באהץ ויבד אברם מצריפה אהל אשתו ואחר כך את שלו ב"ר: ויכן שם מובח י נתנבה שעתידין בניו להכשל שם על עון עכן והתפלל עליה': הליך ונסוע - לפרקים יושב כאן חדש שהמר לו ללכת אל ארץ כנען טו מאר:

או אתי ולוסע משם וכוטה אהלו צמקום אחר וכל מסעיו הנגב' ללכת לדרות' של ארץ ישרתל והיא לגד ירושלם שהוא בחלקו של יהודה שנטלו בדרומה של חבץ ישראללהר המוריה שהיא נחלתו ברחשי רבה: רעב בחרן בחותה הארץ לבדה לנסותו אם יהרהר אחר דבריושל הק"בה ועכשיו משיחו לנחת ממנה: הנה כא ילעתי מדרש אגדה עד עכשיו לא הכיר בה מתוך לניעו' שבשניהם ועכשיו הכיר בה על ידי מעשה - , דבר חחר מנהג העולם שעלידי טורת הדרך

אדם מתבזה וזאת עמד' ביופי' ופשיפו של מקרח הנה נה הגיע באו' ויהי כבוא אברם : כבוא השמש מועד צאתך ממצרים : וחד וכבוא השמש חשיבלו את העבוש שעה שיש לדאג פל יפיף ידעתי זה ימים כי יפת מרחה את

ועכשיו אנו באים בין אנשים שהירים ומכוערים אחיהם של כושים ולא הורגלו בחשה יפה ודומה לו הנה כח חדוני סורו כח: למען ייטב לי בעבורך יתנו לי מתכות: ויהי כבוא אברם מכרימה היה לו לומר כבואם מלרימה אלא לימד שהטמין אותה בתיבה ועל ידי שתבעו את המכם פתחו וראו אותה :

רכביג

בוה בחברהם שיפרד עכים ממשפחתו ומבית חביו שתם היה הדבר כן היה חועה חברהם כשנהג מו לוע חבל היה הליווי שילך להרץ כנען להיות'יותר נבחר' ולח יחוש להפרדו מחתו וממשפחתו לתבים חביו והוא מבוחר לפי זחת ההנחה שחם היה יכול להניע עמו משפחתו ובית אביו לתדריכם אל

מקומות מוכנים לוכ יותר מזולהם כעעם אין זה כי אם בית אלהים וראוי שחדע שה' יחע' לא

לְטִצְרַיִּם לְאָתוֹתָבָיָ בְּתִבְים לְאָתוֹתָבָיָ לנור שם בּי־כָבֶר הַרָעַב בַּאָרִץ בית אל מערבה עדשב העי מורח למחנהו : וטעם ויקרח וַוּהִיבּאַשֶׁרָ הַלְּקָרֶיב בָבַרִּא מִצְרָיִמָּׁרֹז 🌣 👵 בַּבְּנָאְבְּצִּרְעָא וַנַחֲנָּה בַּרְבָּרִיב לְמִיעַל בשם י"י תפלה חו קריחת בני ונח ונחה לבקר הז חבר חני וַיֹּאמֶר צִּ־שָׂרַיִּ אִשְׁרוֹ הִנֵּח־נָא יַדַעִּתִי רַפְצָּרָיִם וַאַמַר רְשָׁרֵי אִתְּתִיה הָא־ אדם לעבור העם : הנגבה פאת קען יבענא אבי אתתא שפירת הזוו כי אשתיפת־מַראָהאָת: דרום ונקרא כן בלשון ארמית בניבו מיא כי לד דרום חם עור לח חהן מכשול זהח בני ויהי ארי־יחזרן יתר מצראי אתו בַּי־יַרַאַוּ אֹתָן: תַּפָּצָרִים וַאָפִירָוּ אִ'שְׁחַוֹּ ומרוב החים ייבש וכן טעם כי וָנִמָּרוֹן אִתְּתֵנָה בָּאוֹנִקְמְלָוֹן יָתָי וְיָתִיךְ <u>וַאַתוֹקַרְנִוּאֹתִיוְוֹאַתְרְיִחַוֹּוּ :</u> ארץ הכגב נחתכין ויהי רעב אָפֶרי־נָנָץ־אַאַדֶּוֹתִי אָתְּן לְפֵּעוֹן יִישִׁב־רָבִייני יִיפְוֹיִימִוֹן: אִבְּרִילִּי אָתְּן בְּרִילִּי בחרץ בחרץכנען : כאשר הקריב מחכהו או הוא מהפעלי'העומדי' רישב-בי בריברותתקשים נפשי בַעַבוּרַרְוְחָיִתְהנִפְשִׁי בּגַּלַבֵּךְ: כי ימלאו פעלים שילאו ויעמדו וַיָּהַיֹּ בְּבָוֹאַ אַבַרָם מִצְרָיָמֶדה וַיִּרָאַוֹ יֹי יילוֹי בְּפִרְגָּמֶיִיבִי: וַהְנָה בַר־עָאַל אַבַרָם ומלת כאכמו עתה וכן הנה כא זי מקמח וק׳ לָטְצָרָיִם וַתַּזַוֹ מִצְרָאֵי יִת־אָתְּתָא אֲרִי־ הַמֶּצְרִים אֶרת־תָאשָׁה בִידָיפָה הָוא זהכתי אוי כא לכו והיא הפוכה בלשון ישתעחלי וטעם הנה נה בזבדותים הם צרו עין וַהַוּוֹן יָהָה שַׁפִירָאהָיארַחָרָאּ וַירִאָוּאֹתָה שַׂרֵי פַּרִעוֹה ידעתי שהיה כיופי שרה בארלה ושכחו ַרַבְר<u>בִי בַּרעה</u> ויהכלו רק במלרי' וחרץ הנגב לא היה אראך ב' וטי' ויאמר אל אברם - ואמר מה אלה אדני - וא' ואראך והנה ברק רורף את סיסרא : והיה ו' כמוה כי הלורו' משחנו' בעבור וסי׳ והיה כרכת: והיה תמים: עלה עלי ההרה והיה שם י והיה גכון לבקר י ויאמר לו מיכה י ויאמר החזיר : וטעם וחותך יחיו שיתנו לו החרש: מברכך ב׳ וסי׳ ואכרכה מכרכיך : מברכיך ברוך י וא׳ ומברכיך : ומברב כרוד ל׳ ומלא : לך כל לרכיך כי ימי רעבו' היו ההרה י"ג ופיי בו׳ במס׳ רבת׳ : הנגבה ב׳ באו׳וסי׳ הלוד ונסוע הנגבה י ויעל לוט ממצרי׳ : המצרים ובחה מלח חחותי את מלעיל היוםי והיה בי יראו אותד : ויהי כבוא אברם : כי לא יוכלון המצרים : וירעי אותנו המצרים : וישם בעבור היו' הטעיבמל' שאחריה מאפל ביניכם ובין: אמרי נא ב' וסי' אמרי נא אחיתי את י אמרי נא לשלמה: יהיו ב' וסי' ואתר יחיו: יחיי דגן ויפרחו כגפן: וחיתה ב'וסי' וחיתה נפשי בגללך י ויאמר ירמיהו אל צרקיהו: כבוא ב'מ"ל באוי הראשון וכן קרא לילה ווה

ונס מרה היו גדולי בחכמה: אמרי גועם

והכנע.י או נארץ פי' ראב"מ ממערב כי למערב הרך ישראל סודורכי יהודה החסיד סיו דבריו כשלומה החת יש לה הוחהים הגדול הספרדי ואיכנו לעלות חלחן שלה עולה עחה ים חוקייכום כי רחוק׳ היא הארץ וכשים לה לירד מלחך שלם יור ?: לתרי בל רחום: הח הכוכר ממנו והנה נסע ממזרת וגו'תימה היה לו לוחר החרי כא חסי בוח חו היה לו לוחר החותי היה י הירון אברהם בקש מבר' לימר שהיה אחיתנ מבקשך אש דני אומר מחותי הת שלא תכפרי ותשתוק חימא איך עבר אברהם ולפני כח כלטוו על העריות דהת ים"ל והרג וחל יעבור ונהי דתיהו לה עכר מית מחטיחם הוה " י"ת שנירשק נחותם מעה י"ת דחונם הום כדחמריכן גבי חבתר מחקנ של אחשורוש לחרוכי: למען ייטב לי יגומר " פרש"י יתכנ 75:37 פקום חמר הם מחום ועד שרוך ועל וגומר וייל לפי לפיכך לח קבל מהם דבהון נאמר אל תלהם את נחם רע נין:

מיע ספורנו

כתחי חת החרץ הוחת 🛫 והיה נרכה * ברנת ה' היה שיבחת ה' בחעשיו כאו שחמרו רבותינו זשל יבתתחל בני ברוכי אחרתי לו יפו רצון חלפניך שיבלו רחחיד משפע הלשון ודגשית תי"ו חת על נניךי חזרחם מ היה לי גרכה כחה שחחבונן והקנה שלחים ותומד דעים הם הנוסה ויצמו ללכת הרצם כוען " שהיתה מכורסחת מנכל לחרץ מוכנת להתפוננו? זלמבודה החליח׳ ויבחו חרצה כנפוילת כענין יציחת חדה ללנת הרניכניון שלה כה האכן ביני בדולן אע"פ שאשחף עקרה כדכתיילעינו לאי עקרה ב ד"ה ואשיחך אין כתי׳ חות עד חרן: ויפנור מברס בחרץ . לח המעכב במקום מרכה עד שנרהה חליו החל כאן אלא ואעשך לומר ממה שאני עושה איחד בריה חדשה מחה כרה ירבה שבמחל היה אברהם ית' כחוב יעדו בחמרו חל מסר ה' דברים עיכים ואזכים וראש תגויה כאמרו ז"ל והוסיף לו הב"ה אות ה"ה בשמו כנגד ה' כמרן משר מרחך: בית מל עכינים שנשלם בם: והגדלה שמך : בהות החד למנין רמיח נמצה שם שלם וגיף שלם: והיה מים והשיחקום : בין שחי עירות בדולות לחנון ירב? ברכה • ברכה תהיה מלויה בכל אשר תעשה דוגמ' בימים ההם אשית את ירושלם ברכה בקרב הבחים לשתויג נקרחו נשם הארץ: ומברכה מברכך . אל תחשוב בלבך לומר אין לי קרוב וגיש בארץ כי אני אוהביך אחהב ה'י הלוך וכשוע הנגנה בתשבחיך אשכת : ואברכה מברכיך ומקלליך האור יוח"ת בתקום אחר תלינו שקדתה קללה לברכה כדכתיב אורריך ארור לפי שהלדיקים החילתן יסורין וסופן שלוה לה י"ל קרא פתח בברכ ברושא בשנם בדכתיב והיה ברכה ואיידי דקאי בברכה כקט נמי וחברכה מברכיך והדר נקט ומקללך אחור : ומקלליך י לשון יחיד ללמדך שמברכין מרובין על המקללי ': וכנרכו ' משקל רפי ל' מבריך ומרכיב כמנהג הרועים לה הלך לחזרח ולה לחטרב שלה בלומר בך יתערכו משפחות שרי החדן ולה חחשב כנכרי ובר ביניהם ולפיכך כתב כהן משפחות ההדמה : וילך התו לוע י לפי שהרן הביו מת בהור כשדים בגלל חבר הם החיו כמו שרמרו רבותיכו לנעות מחחת מכתי העירור ביה לו לוע כבן בית: ואברם בן חתם ושבעי שכה . מכז הכתו' שנותיו ללמד שעדין היה אביו קיים: בלחתו מחרן פעם שנייה כדאי בסדר עולם חור לחרן ועשהשם ה' שנים כדכתיב ואבר' בן שהחילו קלחן להתשך חמרונ: לגור שם • נה להשחקע: כאשר הקריב י מתרי בשמעת׳ דתני דבי אליהו כאן מתחיל מתן חורה והתרגו׳ראיה: עד מקום שכם י שהרי באותו הפרק לא היתה שם עיר במיה רק התקו׳י עד און מורה פרש"י הרחהו הר גריזי׳והר עיבל כדחת׳ קרוב לעם הצורך כן משכח " כית הועד ההרץ כשחלק כח הז"ק שהרי בש שלח ובפ' עקב פרש"י שחם בכה חברון לבנו כנען א"כ משמע שארץ כנען כפל 'לחלקושל חם חלח י"ל לשם שפרש"י כהן שהיה כובש הח ה"י מורעו של שם שחה היינו לונות כתו שלי שליהם אשר במקצת ההרן ולה בכולי . במצר לפוכי מזרחי ועלה לחלקו של שם ובחיתו חלק היתה ירושלם וחרץ בני כנען היתה מתפשעת ללד מצרים המיהם לדרומו של עולם ובה היתה חברון הבל לחון שבום ובחים בברם וזרות בתובות כיחה בתבר חדם בוכה בית לבכו בקון ואח"ב לבכו בדול וכו׳ דלח בחם מיירי כלל חלח בכח וכך פיי הפשר דכח בכה חברון לשם בכו הקטן והדר בכה ליען לחם בכו הבדול ממכו בהמי׳ הלח טיבים זרמהם : והרגן חותי מאי נדאי בכה צוען להם בכו בריש' והדר בנה חברון לשם בכו הקען מתכו דחם גדול היה משם שתי שכים כדאי בפ' בן סירר ומורה דקחשי שם בריש' דרך חשיבות' קא חשי והשחא כיהא מפיר למש: למען יישב ליי לחתן שיח יהוו שהסמיש לחתן דחברון לחלקו של שם נפלה והכנעני אז בארן שהיה הולך וכובש את א"י מורעו של שם בחזקה : והכנעני אז בארן ע"ש העתיד נכת' כשהיו ישראל מוחזקי' בקרקע לכך נופל בו ל' אז כלית' אז ביתי במתחירו שמת מחותו יהום מברהם היה הכנעני בחרן וכן לפנינו והכנעני והפריזו או יושב בארן: ויעחק משם . נסתלק משם ל' המעתיק הרים מסלקן ממקומן: מקדם לבית אל . ממזרת ללד מערב: כחשר הקריב ' מחנה כנ מוד מהם שחשיאך לני שלו דוגמ׳ ופרעה הקריב : הנה כא ידעשי . פרש"י ודומה לו בורו כא דגבי לוע כלומר שני כא אלו אינן כשהר כא שפי׳ ל׳ בקשה ושני כא אלו פי׳ ל׳ עכשיו : כי אשה יפת מראה את . כאי שנו זובת הלו הכה כה ידעתי על כי אשה יפת מרחה בו טו . יותו מותר בו להחו במותרי על אשת חים מודבק באשתו ולא באשת חבירו וא"ח הלא בך הם מוזהרים על שפיכוח דמים כשילה ובחין כחי שהיה החברה או להרגכי חובל יפים לי במהר מן בתיב 'אלא י"ל שטופי זמה הם וירבו לחטו' ברציח'עם כואף: ד"ל כיח' להו להטא פעם אחת בשפיכו'דמי' מלהיות חוטא חדיר באשת איש: ד"א והרגו אותי פן אועק למלך על אשר לקחו הוהך: בהיומביתים את אבי האדם במהר וקריכיה במגדנות כני שיכביתו לתת הותה לחישני ສຸລ່ວ ລາງກ ລາງຕົວປ່າ

- ביז קיזו

8 2

תלה הכתוב כל ביחות האחרים עליו לפי שכולן חלויין בו וכן כתיב לעיל וירד אברם חצריתה אע"פ שלוט עמו: נמה רבה תחתתן יתאן חביה כשם ישקול וכן כך תפנ לנחת חשם: דירתו התצרים יכלם נחנו שיכיהם בהכחשר חשב חברהם יביראו מוחה שרי פרשה י ואם באלו בחשבה החמיו:

מתרי כא אחותי את י דעתו של אברהם היתה אם ישאלו עליהם אם היא נשואה הוא ישיב להם בעלה הלך למרחוק ולא ימלאו לה חקנה להרוג בעלה ויניחוה: ויהי כבוא הברם מגרימה י לפי הפשמ

ה׳שנים וע׳שנה בלאתו משרן: ואת לוט בן אחיו י לוט אחיה של שרה היה כדכתי׳ ואת לוט בן הרן וכתי׳בהרן אבי מלכה ואבי ישכה ואתרו רבותינו ישכה זו שרה: ואת הנפש אשר עשו בחרן

בש׳רחה אלל אלוני מורה ואלון מירה ואלוני ממרא חד הוא : והכנעני אז בארךי שהיה הולך וכובש א"י מורעו של שם לפי שמם אביו גדול שנחים משם דודו עוד כרש"י בחלקו של שם עומו נפלה

שכ' וזדמ' סוסים זרמתם: ויכב

מליו על חודותיו לשלמב

ולשמרוב וישלחו בתרבובב

וחלויחו: כבדמחד טכנין

משחות: ויעל חברם הנגב׳ לכה

לדרומה של חרץ ישרחל ככל

שממר למעלה הלוך וכשוכב

הנגבה להר המוריה ומכל מהום

כשהות הולך ממנרים לחרד

כנען מדרים ללפין הוח מכלד

שחרן מנרים בדרומה של מכן

ישראלכמו שמוכיח במסיצו ת

ובגבולי החרץ: וילך למסיביב

כשמור ממלרי לחרן כנטן כית

הולך ולן במסיוו' וחנסניו' שלב

בהם בהליכחו למלרים למד

דרך ארן שלא ישנה אדם

מחנסניה שלו ד'ה בחזרתו פרפ

הקפוחיו: מנגב ארן מצריי

עשה שם ברהשינה וחשר קרם

שם הברם בשם יייונם יש לורבי

ויקרה שם עכשיו בשם י"י ההולך הח חברם מי נרם

שהי' לו זחת הליבתו עם חברם:

ולא נשא . לא היחה יכולה

להספיק מרעה למקניה': ילא

נשח: לשון קנר ולח נשח חורם

מרעה החרן לפיכך כתב ולה

ורועי אברס מוכיחין איתם כנב

הנול והם חומרי נחנה ההרד

למכרם ולו אין יורש ולוט יורשר

ואין זה גול והכתו אות והככעב.

בחרן ולא זכה בה אברס עדיין

אנשים אחיבי קרובים ומדרם

אם השמחל וחימינה בכל אשה

חשב לח החרחק ממך וחעמני

לך למנן ולפור וסוף דבר הוכר ב

חתיו וגו': והי תיכה · הירנ-ז את עלמי כמו ואשמאיל אשמה •

את עלמי ואם תחמר היה לר

לינקד ואימינ כך מליכו בחקום

מחר מסים להימין ומין נקיד

נחלי מים : לפני שחת י"י היב

סדום וחת עמורה היה חותו

רל"בג

השלימוח היה זה קוב בעיני השם

והנה התועלת הרחשווה מבים

במדות ז והוא שראוי לאדם שיקל

להפרדו מחרלו וממשפחתו ומב "חבים

ללכת בתקום שיאות לו יותר ההגעם

ש שלחות ולפי שלוה ההכלית נברת:

התועלת השני הוח במדות והוי

כנן י"ו לאילנותב

כחרץ

מוה הספון הות

להימין: כי בלה משקה

לו שנ' וישמע אברס כי נשבה

אגדה דותין בקלסתר פנים

לפי שהיו רועיו של לוט רשעים שרים

כשם בלשון זכר: ויהי ריב

מוֹד ה׳ במכרה שכה הוה אתחד קח ולך: הנה ולקה לפכיך קח ולך: נהג ולך בחכיםה השוכאית " חלמ? מהיתה לדקת כמו החמהות משעכתו בייד ולך בידדולן חלחד שחף על פי שחיני מתורש בכחו שכהן לו מתכות כתו כאביתלך ודאי שנתן לו דנר הניתו חיי ליך י ולא כשח שנים במש" הכח ולח כשת חותש החיץ האודך ולה כשה דוד מספר שקום להם רכוש הדנה חין מפשר רעי שנים נחם נין רועי וחידך ולח דרשג די חת צפני חלחד שהוכית' על שלא היו רועים הנאן כראוי בשל זה היה הריב נאו יולת

אםרי נועם

ויפרלו

ין דרשו רוֹעי חת לחני :

מנגע הי את פרונה הקשה אחבימלך לח לקה חדרב"יותר ההה נו לנחות מורעה שלח ביה יודע וחכימני היה ללחוד חפרעה והוא כא לחד איה רחוי שינקה נחירן מורי תנרום הוו שם כי זמה דכשיב וחקת החשה כית פרעה מיד לקחה נתשתים מה שנח פיה בוזכימבן:

מ"ע ספורנו ותקת האשה ולאברם חיט ג"

שנה נחלכו רחשונה כו לפתותו כמו שהיה המנהג נום כי חשרו שלם מים ליוד לום כלל מאחר שלקחה המלך חתות מנרם כלכד ורחויה למכחת לה היו נשוחיו עוכים מתלושהוו להכשה לחלדלה שם בשו ששעיד נחיורו ופח הוחם בו לחשב חכל לקחום קלים לה את המונים והמו כך מונים היעוב בעכורה במזר וכמתן בֿאנהב : צאן ובקר ופנדים לכ פיד החלך: וינב צה' חת פרפה נגינים גדילים. מרעה לכדו בגדולים: וחם ציתו כען כבעים גם ככיתו אכל לח נדולים כשל שרעה ווה למעוירתי שהנדקת לכד! נחלמת ניכירו שהכל היה לשברה למען יסוכו מרפתי: המש לח הנות לי שנם חם היים חושר את ההמון לח היח לך לחשיד את המלך חשר פחשפט שחיד ארן: לאק חחרת אתותי היה . חמילו מתר שהוכחת לכ חים וחקת אותה בי נחשה - נח לשלנם הזה כלחי רפוחך כי חשבתי ייםי: חמנתן לעיכך להחחתן נחלך ומכרם ככד מחד בזקני בקוצרך להתנהל לחפו חף על פו שהיה חפן לשוב מהרה לל מקום בחובח להכין ולהורות ביחשונה ולפינד חם לח נפח: לפני שחת י"י פילד לחסביו - שום חלע החועים הנופעים אמקום קודם שישחות והוח שם הפועל למקום בכלית המרצה חויקו מהבנין הכבד הדגוש: פרחשון: ולא נשן חותם שורן מרעה הארן לין היה מפסיק לשניה' לפיכך וובו רוב בין רועי מקנה חברם ובין רועי מקנה לום תותה ביניהם תרינה לרחות אי כדתה מפכי מי מן הארעה והכנעני והפרוי חו יושב כחרן: ולכן היה חרות כין שכי חתים גרים מכפים חת רוחם בעיני שקושנים כו בהיות אריבה בין החתים חנרים יחמכו חותם התופנים לחוצי דיב פיסחו קל וחומר בעלמ':ביני ונינף לפחיד כשונחר חחד מותנו חיוה מרעה ז חל נח

שירצה מותו

בס תכירו: וכון רועי וכין

בופודי מחס בשבחנו בכי

אַנא כל רחרן לפניך י וכי

ממכט חתה שנחר את קום שחרנם לפינד הפרד גח שעני הפרד חחה א! הצר

חשר מבחר וחבי הפת הל

מנקשנו פנק יחיון:

וח יות הבי הכי

חהי מריבה י

ויהללו קל הלמ"ד הראשון להקל על הלשון והוא ראיי להדגש וכמוהו ואתפללה בדניאל: וחקח האשה : מהבנין הכבד הניסף ואם לא כמלא והשלם וחושלכי : וינגע י"י אח פרעה על דבר שרי כתו בעבור והפעם על זה הדבר " ומלח הגדת מבעלי הנוני"ן י ועינם ואקח איתה לי לחשה שלקחה להיותה אשחו לשפב עמה והש" הכיח עליו נגעים שלח יגע בה

והכגעים שלחם השם לשחור חשת חוהכו והיו הכנעים בדולי ולא יכול לגעת בה וכמוהו רָבִיח פַּרָעח: וּלְאַבְּרָם אוֹמֵיב בְּרִירָה וחשקת בה ולקחת לך לחשה ַנַהַוּוֹ־כִידָיה שָּוֹ־וֹתוֹרִין נַחֲשָׁרִּיוֹנְוַעַבְּרִיזְ וממר מחר כן והבחת מל חיך ביתך ונלחה ואחר, כן חבא פַרעהשַכָּתָשִין רַבַּרְבָין וַעַרַ־אָנָש־ חליה וכעלתה וקמ**בות** וי"ו ולך בעבור שהסעם הנקרת ענין בּיתֵיה עַל־עִיסַק שָּׁרֵי אָתַּת אַבְרָם : מיכרת וכן לחם וייוד וישלחו וּקרָא פַרִעה לאַבֹּרָם וַאֲמֵר מַר־דָּרָא אותוי דרך ליווי בככוד וכו עַבָרָתְ לָּי לַפָּא לָא־חַווֵתָא לִי אַרֵי ואברהם הולך עמם לשלמם והנכון בעיני להיות פירוש וילו אָתְרָהְ הָיא: לְמָא אֲמַרְהְ אֲחָתִי הִיא 'עליו בעבור היו על אחרי המצו אַשִּׁטֵּׁב בַּבּר וְאַזִּוֹל: זְבַבּּנִיִּה יָתָּט בַּרְי בְאַנְעֵׁנ וּבְּעֵּוֹ בַּעָּׁ שהזהיר ולוה להפריז שלא יבע חים כו וכחשתו ודקדוק ויעל פירשתיו בפפר היסיר: ואברס בַּרְעָה גּוּבְּרָין וְאַרְיוִיאוּ יָתוְיהֵ וְיַרִּרִּ כפד מחדי שיש לוכבודה רבה אָתְתֵיִהוּנַתַ־בָּל־דִילֵיה: וֹסְלִיק אַבּרָם ומישישלופן תנועתו ככדה ממצרים הוא ואתתיה וכלדדי ביה הלחתרת כי בבוד מגזר כבדו אבן וקלין תגזרת קל ברגליו וֹלְוֹשׁ עִמִּיָח לְדָרוֹטָא: ואַבָּרֶם הַקִיף זהוח היה בעל מקנה רב גם בַתַּרָאַ כִבְּעִירָא בְכַחְפָּאָובְרַתַּבָא : בסף מהב הרבה היה לו - : וַאַיָּל לִבֶּשׁ ֻ'נוֹהִי מִדְרוֹמָאוֹ וַעַר־בִּית־ למסעיו: שנסע מסעים רכים כחשר שב מפחח דרום חל בית אַעד־אַתרָא דַפַּרְסֵיח הַאָּון מַשְּׁכְנֵיחֹ יּיּ חל שהיא בלפון ובא אל מקום המובח להורת לשם שבה ַטַּרְבָּחָא דִי־זְעַבָּר תַמָּן בַּקַרְמִיחָא,וּצַלִּי בשלום: יחהלים׳ לפי דעתי שלשין יחיד על משקל קדש חַבָּן אָבַרָם בִשְׁמָא דַיָּוִי: וְאַף־לְרוֹט והוא הנמלא והרבי' כי באהלים ַרַאַזַיִרל עם־אַבְרָם וְדַזְוֹרה־עַן וְתוֹרָין כמי בקדשים לחיאבל ואהלים וּםַשִּבנִין: וְלָאֹ־פוֹבֶרֶתיַתְהָוֹן אַרְעָא בחיל בין החלף והוי". לשון יחיד בחו גירל ואם לח כמלח: יחדו • לשון שנים ורבי' ויענו כל העם וַלָא יָכִילוּ לְסִתָּכ כַחֲדָא : יחדו והיא מלה זרה ואין פירוש' כמו יחדרק כמו יחיד וטע" והבנתני והפריזי כרעי ויתכן ַרָעָןבְּעִירִיה־רְלָוֹטוּכְנַעַנָאָהוּפִּרִיוֹאָ**ה** היו הפריזי מבני כנען והוא א' וַאָּשַראַכָרָם בַּבַין יַתֵים כִאַרעָא : מהכוכרים ויש לו שכי שמום לְלוֹשׁ לָא־בְעַן הְהַיָּ מֵצוּתָא בֵינָא כאשר מלחני שני שמית לבו ובינך ובין רַעותי ובין רַענתר אַביר שמוחל וג' להבי חביו : וחימיכה מנזרת ימין וכרחה חב"ף שמחל ולא ידענו מם הוא שרש כי נעד' קַרָמָך אָתִבּרָשׁ כַעוֹ מַלְנָרַגַי אָם־אַת ממלת הימיני השמילי - ככר לצפונא אַנא לדרוכא ואם־יאַת הירדן - מקום ל זחים וה"כף כפול או נעדר מכר נרחב וכן בת עין מן ככת עינו: משקה

חזקוני

זכר אחר נקבה וכן תחכלהו

ולפברם העיב בעבורה י חו"ל על פרש"י שתוכיר הכתו' ולהפי' עליו פום דבר: ויכלע ישי את פרעה תה שלא פי הכתו'מכוהיו של פרעה כמו שפי 'מכותיו של חבימלדלפי שנסמני לענימו של חבימלף כמוב וי"יפקד את שרה ילפ כך כי שהמכו' באו עליי בשביל שהחזיק בה כדי שלח יוכלו לומר הבימלך הוליד הת יצחק חבל ענינושל פרעה קודם לפקידת שרה לפיכך בח חש להוכיר התכות וה"ת למה לקה הרי הברהם המר החוחי

הוא כדכתי למה אמרת אחותי היא איש לפרש על דבר שרי אשת אברהם על דבורה אש אברה' אכל ועוד דאין החרהה לבונת כדחמרי לקמן גבי חבימלך: זינגע י"י הת פרעה י פרפ"י במכת ראתולקה שהתשמים קשה לו מדה כנצר מדה וכוגבי חבימלך כי עלור עלר יי'בעד כל רחם לבית אבימלדתניא לוי בשם ר אב"י שמענו בפרע שלקה בלרע ואבימלדנעלר מנין ליתוהאמו של זה בזה ת"ל על דבר לג"ש: למה המרת החותי היא ולהלונהמד חחי הוה ע"ישעלשיו ילרה היחה הנהי נבקם חרעה אחד פנד מחוך לכיעות הילה לבר בחברם חבל בחביתל בדולה היתה ומדברת בעלמה כתי' והיה בם היא חתרה הביהוא : ולוט עתו הנגבה י לחותו רות שהיה דרום שלו בצחחו מארן : ולח כשה הוחי מלינו גם במקום ההר חרן . לשון זכר יםב כל החרץ בערכה בעברת ישי לכחות נינתם חרץ ובפסור חקר הכלרובינים הבל הותללה הרץ: כיהיה רכושסרב 'ודבר זה ברם מריבה: בין רועו מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט י ולח היה בידם להרחי' מקומם למרעה מקניה' שהרי הכנעני והפריון אז יושב ברהן: כי כלה משקה יית וירא הח כל הככר כי הירדן משקה הת כל החדץ: כנן י"י שרונו צריך להשקוח כדכמיב וכהר יולא מעדן וגו' כך מכרים שהרי נילום עולה

ומשקה פומה :

ָעִינוֹתִי וַהַּזָעָ יַת־כָל־מֵישַׁרַ יַרְדְּנָאאָ<u>ה</u>ָי

כוּבֵיה בִּירוּ־־שַׁקוֹא בָּוֹרָם י דִּחַבֵּל יַיִּי

ויהללו אוחה אל פרעה - חללוה ביניהם לומר הגונה זו למלך: ולאברם היפיב פרעה בעבורה: וינגעי במכח ראחן להה שהחשתים קשה לו ברחשית רבה: דבר שריי על פי דבורה אומרת למלחד הד והוח מכה: קח ולך . לח כחבימל שחמר לו הנה ארלי לפניך אלא אמר לו לך ואל תעמוד שהמלרי שעופי זמה כם

ספר בראשית

וֹאֶבֶרווֹ יָתָהֹ לְפַרְעִרוֹן וֹאִדְבָּרַרוֹאִהְּוֹלָא מִי גִימִי וֹיְבֹּרָרוּ אָתָה אָבִי-פַּרְעה וֹהְּכֹּוֹ וּלְאַבַרַם ָהָאשָׁה בִית בַּרעה: רהיפיב בַעַבוּרָהוַיִהִי־כָּשׁוֹ צָאוֹ־וּבַקּרֹ ואַמהן ואַתגן וגמלין: ואַיתייי על־ וֹני יֹס נַחַמרים וַעַּבְּרִים ושְפָּחת וַאַתנת וגָמַלֵים: יינגע יהוה יאת־ בַּרָעה נָגַעִים גִּרֹלִים וְאָת־בַיתָוּ עַרִּי־-יַבַרְ שַׁרַיָּ אֲשָׁת אַבְרָם : וַיַּקְרָאפַרעה לאַברַם ווֹאמֵר פַרד־ וָאַתעשִית בָּ' לַפֶּיה רַאִיתנַדַת כֿיבִי אַחָרָה אָשְׁחָךָ הָוֹא ּ לָעָה אָבַיְרָהָ אַחַרִי הוא אָבַירָה אָבַירָה אַחַרִי הוא וָאָקַח אֹתָה לִילָאשָׁה וַעַּחָה רוֹנֶרוּ אִשְּׁתְּהָ קַחנַבֵּר: וַיצַו עַלַיִו פַּרְעָה נימור אַנְשִׁים וַיְשַׁלְחָוּ אֹתָוֹ וָאָת־אָשָׁתְוֹ א בדרומה של הרן כנען: אשר וְאָת־בַּל אַ׳שִר־לְוֹ: ניעל אַכַרָם מַמִּצְרַיִם הוּא וָאִשְׁתַוֹ וְכַּרֹי־אֲשֶׁר־רֵוֹי

וַלְוֹם עִבְּוֹ הַנֶּגְבָּה: וְאַבָּרֶם כָּכִר מָאָר בַּמַקְנָה בַּבָּמָף ובַוָּחָב: <u>ווֵי</u>רְה רְמַסְנִיוֹ מִנַגָּב וְעַר־בֵּית־אַרַ עַר־-בַּקַרַמִיתָא בַּיוְכִית־אָלובִין אָיולַאַתַרַ ייפי הַבָּקום אַשְׁר־־הָיָח שָם אַהַלה בַתַּחַלָּרה בֵּין בֵית־אֵל וּבִין הַעֵּי אַל־טַקוֹם הַנִּוֹבֶח אֲשֶׁר־עָשָׁח שָׁם בַרָאשׁנָה וַיִּקְרָיהַ שָם אַברָם בְשֵׁם הותרעים בהמחם בשדו׳ אחרים י׳׳ י׳יילי יָהוָהְוּ וְגַּם־לְלוּשׁ הַהַלֵּךְ אֵת־אַבְרָם

לְטָתֵב בַּחַרָא אַבִי־הַנָּיָד קנְיָבָהוֹן סַנִּי יַבְיֵגְ בַּבָּי הָיָה צְאוֹ־נְבָּקר וֹאַהָלִים: וַלְא־נָשָׁא וַנְהַנֵת מּשׁ מִּשְׁ בִּיקָנְתְ רָשִׁבֶּרת יַּחְבֶּנְבִּי־הָיָרָת בּיהַנְיָרָת מּשׁ מִּשְׁ בִּירִנְיָּרָת מְצוּתָאַבִין רַעַן בְעוֹרִיהֹ־רָאַבְרָם ובֵין יבּ יַיִּרְכוּשָם בַבוֹלְא יַבְּרְוּ בָשֶבֶת יַחְבָּו יַ ווהייריב ביורעי פקנרוד־אברם ובין רעֵי סָקְנָה־לָוֹטׁ וְהַכְנַגְעֲנִי וְהַפְּרוִי אָז ישב כארץ: [יאמֶראַבַרָטאָר־ לוט אַל־נָא חַהַיִּמְרִיבָה בֵּינֵי ובֵינֵה בּבְרָין אַחָין אַנַחָנָא: חָלָאַ בָּר־אַרְעָא פּ פּ וּבֵיןרעַיובֵיןרעָיךּ בִי־אַנָשֵים אחים הַכָּא כָּל־הָאָרֵץ לְפָנִיךְ הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה

ַלָּרָרוֹמָאאָנָאָ לְצָפּונָא וּוְקַף־לָוֹט יַתַר נשמים וְאִם־הַיָּמָין וְאֵשְׂמְאִילָה : לוטאָת־עִינִיו וַיַרְא אָרת־כַר־- בָּכַר הַיַּרְהַן כִי כָּלָה מִ שֶׁקָה לְפַנֵי י שַחַרת

יַרת־סְרוֹם וִית־יַעֲמֹבֶּרה בְגִינְקְא־רִייָּ בְּיִינְקְא-רִייִּ בְּיִרְיִהְיִּהְיָה בְּהֹיִם בְּיִהְנָה בְּי

ויהללו ד'וסי' ייהללו איתה אל פרעה: ויהללו את אלהיהם דשמשו': ויהללו עד לשמחה ד"ה ניהללו את יי' ויעש העם "עזר": ושפחת ג' חס'וסי' ולאברם הישיב" ויקא אבימלך " ויי' ברך את אבר" מאד וינדל: וינגע כ' וסי' וינגע יי' את פרעה: וינגע את המלך עיזיהי: ואת פיתוז' וסי' וינגע יי' את פרעה : כי ידעתיו : והנה כל איש ישר ! וכלכלו את המלך : ואת ביתו בנה שלטה : וזה דבר המס אשר העלה: ויהי מקץ עשרי׳ שנה דד"ה: ולף ה׳ וסי׳ למה אפרת אהותי׳ הנה רבקה׳ נהג ולך אל תעצר לי ליכב זוקח משענתי בידך : קהנה בידך ולך : ניצו עליום' דס' באור' וסי ויצו עליו פרעה יוצו עליו לאמר לא תקח אשה: 'וישלחו כל אירי' וישלחו במ"א וישלחו האנשים את ירם: וכל גבי' וכתובי׳ דכו׳ במ"ד ו שלחו את ארון "נישלחו את ירמיה " ויכרתו את ראשו ויפשיטוה וישא את ראשיו ג'פסי דאית בהו' ועד עד ושי וילד למסעיו ושתי את גבולדי ויקס אלישיב הבהן הגחול: בראשונה י דחס' וסי' בו'במסר' רבת': ולא נשא ב' כקריא' וסי' ולא נשא אותם הארין י ולא נשא דוד מספרם: ביני וביניך ג'פסוקי' דאית בהו' ביני וביניד ובין יבין וסי אל נא תהי מריבה: אשר נשבענו שנינו

ברית ביני ? דר"ה : אם השמאל י' פסו' דאית בהון אם ואם במצעו' פסוק באורייתא וירמיה וסי

כו' במפרה רבתא:

שרחני לחדם שישחדל בכל עוז שיהיו אוהביו רבי' ומשכאינ מעשים כי בזה ישלם הקבון המדיני הלא מראה שאברם השליפוה השלמות המפורסם בשייעדו השם יחע' שיברך מגרכיו זיחור מקללו והנה וכר מברכיו לשון רבים להיו' חוהביו רבים ומקללו בלשין יחיד להיוחם מעטים: התועלת הג' הוא במדות והוא שראוי לאדם כישתהל בשמירת הקנייני להיוחם הכרחיי לחדם בשמירת גופו ולהעתדתו הלח תרחה שחברה 'אבינו עם סכבר הכטיחו ה'שיברכהו לח קצר מפני זה בשמיר' קנייכיו רבל הביהם עמו כלם והעירנו על זה בחמרו שכבר הביחו עמהם כל רכושם חשר רכשוי התועדת הר' הוה בישות והוה שכבר הודיענו בוה הספו'ישוד ה'ית' לחברה שינחלו בניו חת הררץ לפי שכב'כוכ בחור'בתקומו' רבים שכב'יעד כשם לאבות שיכחלו זרעם הארץ הוא׳ - ובזה יתישב יותר בנפשוחנו אמחת זה

הספור עם שבוה חועלת להודיע הסבה חשר בעבורה בחר ה'ית' שחהיה וחת החרץ לישרא והוח להיותה פוכנת מחד חל פידבק בה השפש החלהי יולוה לוה חברהם ללכת שכווהו חמרם ז"ל : מוירא דארעא דישראל מפכים

ביאור המלות לילי לעב בחרץ וגו'עד זיהי בימי חמרפל על דבר שרי בסבת שרי ולוט עמו הנגבה - ר"ל

שלוע שהיה עמו שם היה עילה ג"כ עמו יואולם קרא המקום ההוא נגב כי הרץ מצריי היא לפחת לרום מארץ כנען י והנה הודיענו בוה במאמר שאבאהם הוריד עפו לוש לפלרים: כבד מארי - ר"ל שתנועתו כבדה מצר המקנה והכם שהיה לו: וילך למשעיוי ב"ל שהלך לפי אין לפחת דרום מחרץ כנען יו הכה הוו עם ביו ויכך כמסעיו בי ב שהכך כפי החסעות הרחיות לו לרגל בתלחכה חשר לפכיו ולח הלך במהירו כדישלח ימית המקנה י הם השתחל והימינה ר"ל חס יהיו רועיך לפחת שמחל הימין רועי וירעי בפחת הימין ובזה ישלם סיר המריבה מבין חברהם ולוע ומכין רועיכם ווה שבהפרד לוט מעל חברהם ברה הפרובה מבין חברם ולוע יועכ"ז יחכן שתהיה מריבה בין רועים הפיר בלד חחד ולוה החכ' לו חברם בהוא יום ברובה בין רועים הפיר בלד חחד ולוה החכ' לו חברם בהוא יוםיע רועיו לפחת ימין חם יבחר לנעי שירשו רופיו לפחת השמש וההפך בהפך: כי כלה משקה ר"ל שהיח חרץ נמלי מים והוח שם התחת שם התחר זעניינו כלה בעלת משקה וכבר ימצחו כה בלשוננו הרבה: ויםע לוט מקדם . ר"ל מחדמ והלה הלך למערב המקום זהוח חשר היה שם הברהם לרחותו כי במערב היה כל המרעה העוב ורצה שיהיה כל המרעה ההור שלו והנה אם היה נועה ללפון או לדרום היה קלת המרעה ההוח לחברם ולזה חמר שבחר שיהיה לו למרעה כל ככר הירדן נסע ממזרח לפחת מערב ולה כשחר לאברם כי חם במזרח שלח היה נחות למרעה . לך חתננה ר"ל בדבור נוהו שהוח שנתנה לושירשה זרעי חו יהיה אתרו לך החכנה כי אכרהם היה חופב

וַיִבְחַר־רָוֹ לוֹט אָת בָל־בִּבַרָ

תַיַּרְהַן וַיִּפַע לוֹט מִקּוֹרֶם וַיִּפַּרְרֵוּ אָיֵשׁ

בְּאֶרֶץ־כְּנָעֵן וְלוֹשׁ יִשַבֹּ בְעָרִי הַבְּבֶּר

אַל־אַבְרָם אַחַרֵי הַפָּרַר־רַשׁוֹט בִוּעמּוֹ

שָׂאנָאָ עִינֶיךֹּ וּרְאֵׁהֹ מִן־הַשָּׂקוֹם אֲשֵׁר־

אַתָּה שָׁם צָפַנָּה וַנֶּנֻבָּה וַקַּרְמָה

אַשֶּר־אַתָּרוֹ ראָדוֹ לְךָּ אֶתְנֻגַּיִּדוֹ

אַרניורַעהַ בַּעבּר הָאָרץ אַשׁרי אם־

יובַלאִישׁ לִמְנוֹרוֹ אֶרוּ־יַעֻפַּרַ הָאָרֵץ

בָּאָרַץ לָאָרָבָת וּלְרַחְבֶּח בִּי לֵךְ

אתננה: וַיָּאָחַל אַבְרַם וַיָּבְא וַיִּשֶׁב

באלני ספרא אַשֶּר בּחָבְרוֹן וַיּבֶּוֹ־

אַרוור מַבַּרָ אָלָפָר בַּדַר־גַעמֶרמָכֶּרָ

פַּלְחָפָׁה אֶרתֹ־בֶּבַרעֹ פֶלֵלֶהְ סְדֹּם וְאֶתִּי

ברשע מלה עמדה שנאב י מלה

עילָם וַתִּדָעַל מָלָרְ נוּיָם:

ושלש עשהה שנה פהרו:

וַיְהִיבִּיםִי אַמְרֶבֶּל מֵלֶךְ־יִשְׁנְעָׁר יֹי ׳׳

בָּיִאָת־כָּל־תָאָרֵץ י׳

קום התהלך.

בארן מלרים י לזרעי': בואבה לער י עד לער: ומדרש אנדה דורשו לגנאי על שהיו שפופי זמה בחר לו לום בעכונתם במסכת הוריות: ככר : מישור כתרגומו : מקדם נסע מאלל פברם והלך לו למערבו של אברם נמלא נוסע ממזרח למערב ומדרש אגדה הסיע עלמו מקדמונו של עולם אמר אי איפשי לא באבר' ולא באלוהו: ויאהל כטה אהלים לרועיו ולמקנהו עד סדום: ואנשי בְאֶּרֶץ טְצְרֵים בְאֵּכָה צְעַר:

טעל אחיו:

לַיָּהוָהָ מאָר:

ניאהרל עריסדם:

וּלַזַרְעַךְּ עַר־עוֹכַם:

וַּם־זַרְעַקיּיִבּוּנְהֹ:

שם מובה ליהוה:

סדום רעים ואף על פי כן לח כמכע לום מלשכין עמהם ורבותיכו למדכו מכחושם רשעי' ירקב: רעים : בגופס: חטאים: בממוכ':ולי"ו מאד יודעי רבוכ' ומתכווכי' למרוד בו: אחרי הסרד לום כל זמן שסרשע עמו היה הדבור פורש ממנו: אשר אם יוכל איש י כשם שאי אפשר לעפר לימנות כך זרעך לא ימנה : ממרא שם אדם : אמרפל הוא נמרוד שאמר לאברה'פול לחוך כבשן החש: מלך גוים מקום יש ששמו גוים על שם שנקבלו שמה מכתה חומות שו ניבוה: ומקומות והמליכו חים עליהם ושמו תדעל ברחשית רפה : פנחב: פונח חביו שכשמים: שמהכרי שם חכר לעוף ולקפון ולמרוד כהקדוש ברוךהוא: בלע⁻ שסהעיר: פחק השדי" כן שחו על שם שהיו בו שדות הרבה 😤 היא ים המלח לאחר זמן נמשך הים לתוכו וכעשה ים המלח ומדרם אגדה אומר שנתכקעו הלורי סביבותיו וכחשכו יחורי " בייעי לחוכו: שתים עשרה שנה עבדו חמשה מלכים הללו את פדר לעומר ובי"ר שנה למרקן כא כדר לעומר לפי שהוא היה בעל המעשה נכנם בעובי הקורה והמלכים אשר אתו י אלה ג' מלכים: זווים: הם זמזומי': בהררם יבהרשלהי: איל פארו כתרגומו מישר : וחומר חני שחין איל לשון מישו' אלא מישור של פארן איל שמו ושל ממרא אלוני שמו ושל ירדן ככר שמו ושל שמים חבל שמו חבל השטי׳ וכן בשל בדבעל שחו וכל מתורגמי מישרוכל אחד שמו עליו: על מטה מכשה: עין משפט היא קדש על שם העתיד שעתידי' משה ואהרן להשפט שם על עסקי אותו העין והם מי מריב' ואנקלים תרגמו כפפוסו מקום שהיו בני המדינה מחקבצים

てイ、「「「

שם לכל משפם :ו שלה

חתהיה מצות ה' ית'לו במה שממ'לו ש החרץ חשר חרחך שלח ישב כי חש במקו'מיוחד תכנעווהנה הוא העקו' אשר ירחהו ה' שיהיה נחות ש שיובק בו השפע הלהי ולוה כשהגיע לו שם כבוח'בנה שם מזכח ותשב שיהי רלון ית'שלא יעתק תהתקום ההוא: 'ותפני זה שב שם בשובו מתצרי' והנה הודיעו ה'יתע'כי מקומות רבי'ימלחו לו כאותי בארץ ההיא והנה כתכה לו השם כלה לארכה ולרחבה לשבת באי זה אקום שיבחר כי כלה היא נבחרת

זלוה בחרה ה'ית 'לתתה לזרעו :ביאור דברי הספיר זבר שכנ'היה רעב בחרן כנען לש 'היה שם הברסוירד הברסתלריבה לה להשחקע שה לגור כי לה היה יכול הו לפחוד בהרוכנען חשר היא הארן בכבמרת לפי שהרעב היה כבד מאד בארן וכאשר היה קרוב למצרים הסתכל אברהם בענייניו זבחי זה חופן תשלם לושם ההללה ולזה את 'לאשתו באתת 'דעתי כי אשה יפת תרא'את מחד והתצרים הם היו שעופי זמה מלד המנהג ומלד הטבעי " מלד המנהג כמו שהמר כמעשה

חרן מלרים חשר ישבתם בה וגומר ומלד הטבע להיוח החרן חמה מחדווה יהיה שבה שכחשר ירחו אותך המלרים וחמרו השתווחת והרגו הותיוחותך יחיו כיהסכוהרים על חשת חיש כמו מהדם בפרשת נחובהיות הענייוכן הכני מבקם ממך שתחמרי למישישא זה שחת חחותי ובזה ייטב לי בעבורך חם יקר השיחשקו בך כי יתכןשיטיבו לי בעבורך להיותי אחיך אולכל הפחות מחי נפשי בגללף יר"ל שלח זמיתוני והנה כבח הברם מלרימה ולוקחה שרה בית פרעה ליפיה

זהשיב פרשה לחברהם בשבורה לפי סכבר בחמר לו שהוא חחיה ונתן לו צחן ובקר וגו'והנה הביא הש"ית' נגעים גדולים לפרשה ולכל ביתו בשבת שרי חשת חברם ר"ל שוה החופח עשה ה' בעבור שרי מלד מה שהיא אשת אברם בי להשבחתו על אברם שתר אשתו שלא קרוב אליה פרעה י ולוה הביא על פרעה ועל ביהו נגעים ימנעום מעשות זה הפעל ואולם אמרכו שהוא מנעו שלא קרוב אליה ואם נזכר בחורה כמו שכזכר באביתלך באתרו ואביפלך לא קרב אליה י לפיהמאמר שבוא הביא בפרעה ונביתו אלו הנגעים אתר שכבר נחעלל בה הוא בלתי ראוי ווה כי אחר שהביא ל חלו הנגעים להשבחתו של שברם שישיבו לו חשתו מה זה יקצר ה' מהשביחו על חברם בחופן שלם בדרך שחשמר חשתו מהחבחל בומה ההיח וחולם כוכר זה בחבימלך לפישסמוך לפעל ההוח נחעברה שרב וביה מביא זה לחשובשיהיה עבור שרה מחבימלך ולזה ספרה התורה שאבימלך לא קרב חליה יוהנה כאשר ראה פרעה זה העניין הרגיש שוה בא לו על דבר שרי אשת אברהם ושחל את פיה והנידה לו החמת ואו קרה פרעה להברם וגנה חותו על חמרו שהיא אחותו והשיבה לו לדעתו כי היא אשתוי ומן הנרחה שחברהם הגיד לו השבה שבעבורה המר שהיה מפוחו ולוה לור עליו פרעה הנשים לשתרו שלח יזיקוהו המצרי לחשקם באשתוכל זמן שעמד בארן מפני הדעב ושלחוהו ממצרים אחר כלות הרעב בארן כנען ואמנם משה זה פרעה לכבוד אברהם לראותו הפלא שעשה לו ה' יח' לאהבתו במה שהביח עליו ועל ביתו מהפגעים י והנה עלה הברם מתצרים הוח זחשתווכל חשר לוזלוע היה בתושם בזרום . חולם המר זה לפי שחרן תצרי היתה לפחח דרום מחרן כנצן והכה הלד הברם לרגל התלחכה אשר לפניו מהדרום עד בית אל עד שהניע אל התקום הנכחר שהיה שם חבלו בהחלה בין בית אל ונין העי חל מקוםהמזכח שעשה שם ברחשונה וקרח שם בשם ייכמו שהדם י חו יהיה הרצון בוה שבהגיעו שם הרא שם אברם בשם ייוווכר אחר כן שגם ללוט ההולך עם אברם היו לו לאוובקר ואהלים וכוכוח מברם נחברך והכה רב חקניה בעד עלא יכלה הארץ להכיל אותם יחדו כילא חספיק להם למרעה זמפניוה היה רוצ בין רומי מקנה לברם ובין דועי מקנה לוע לרצוח כל אחד מהם להחזיק בחדעה העוב ובעל הליח התיח המים להחזיק בחדע

בקים והם שתי משפחות מפשפחות כנען כפו שקדם וחפר חברם ללוע שחין להוישחהיה ציניהם מריבה ולח בין רושיהם לביותם הפים יולשי שלם ירלה חבר כם להפרד

ויסע לוט מקד' - כי שדום מערב בית אלי ויאהלי נסה אהליו: רעים לבני כדו לעשות שלום נחפידו חדם ויחוקחל פי'וה ויד עני וחביון לה החזיקו: לך החנכה : בדבור וכן וכחן לבניו - וחו בו ביחים בנים אותם על רחש השעיר ופה פי' כי חלוני מארח בתברון היח: מלך גווי . שם מדינה את השנ: חנום ב' רים במו עילם כי שושן הבילה ארמון היה בחופם או מלך גוים ולא הופירם והמעם כי מפיק אלא והידן חברם הות

פס החרו' מהשנערי וחביריהם: מיל כל מי שנחמו בו וח הוח מברו : מהבנין הקל: השדים - נגדקו מיחלה ושו שוף " כמו ושדת הותם בשיד ותשם מתחלה ועד פוף ועיב אברם בשר רגלי במן פח פהים ועמק ישב ליפרד הכום הרבע מושך עלמו וחחר עמו כמו חל פביק הנח ומידן והנפיקדם בתפ' תוכ חני וכן הוח עמק ים חהיון לי חייו לו ורפי קדם ינדי לו מוכרים כחרן י פירוי המלחי וטעס ושלם עשרה וחלשי קדש וכשר בשדה בשלש עשרה כתוכי ששת יתים בריפה זה חבר תן החי זם הוא והכשי חחיד יבדילו עשה י"יוכעל סדר עולס חנד יצהיו צוהיריי ודעתו רחב' מדעתנו :רפחום . קדושים שלח לנטהה י וגם הקבור ילכו החרי ההרובי" שכל הרוחה חותם ימות לבו ומני מדום רעים וחאם ש ויחשב מהרפחים שהם מתים - מה היחה רעתם חעננים החימים שיש מהם חימה : העוצרים בחרן שלח יכנם בהרדס : מהבנין הדבום כמו ממיד ינדינו שורים נחרץ בדברס ופי בעלות חל הד הש הפדומיוש הנדלין והמעכפין העוברים כחרן DÓ ותנוחים הרבשה נחברי סכלו

ביול הטורים יפרדו היש מעל החיו אברש סופי תיכות שלום לוחר לו

להיותם

רפיטומפהים וחירן ושכר

פוםעים וחפחים ועוזבי יי

יכלו ' וחטאים חגיד יפונו "

ומעחים בעדת לדוק ס

ימה נתרמה ונפונה

רהו שלרינים

ויהו ביתו חמכת

חוקיהו עלה פנחייב י לותר

פל חברהם וכפלו ביוו ג

חזקוני

ניפרדו איש מעל החיו כרידה בדולה פירו׳ רשים וחטחים על פן הית 'וכה" א לא יב 'עמוכי ומואבי ובו'; פובצים וחפחים יחדו יכלר ויחתל עד סדוםי ולח בסדו' לפי שהיו אכל חם יעשו חשונה כזכחים וחפחים מליך ישובו יהיב רעים וחטחים וזהו שכחת' ולוט יושב בעדת נדוקי כוכתיב וחטחי בשער פדום שהיה ביתו בשע'החותה נעדת נדיקים ולחון: ואנשי סדום רעים לבכי אדם ופבכה וחדמה וומה י ולישקב כדכתיב ביתוקאל ויד עכי ואביון לא חחר . 22777 התזיקו וי"ו המר מחרי הפרד לוט להרחות החזיקו יו"י המר מחרי הפרד לוע להימות זכות הקרבמת תעמו לח כווכת יפה חם כוכ' חדי לך בכשחע ם כנפון - וליעקב משמו שלה יהה ללוט טעכ'על הברה' ישרחל חת היד הגדולה וכוף חבי חבירך זיהיה לי חלק כמך בחרץ: ישראל שנח . כי את כל הארץ אשר אתה רואה אף מוכחי ושמין לים ויהי כימי ככר ה רדן שנחת ללוט לך אהנכה אחרפל מלך בנער ונו׳ י עבר ולסמה י ולורעך: קום התהלך בארץ . להחזיק להכיח קרבן קוום שינחר בה : זיההל הברם זיבה זישב היה לו למנחמה לכחוב זיבה אברם ויההל שם אלה יוכור כל מנחותין ושולתך ניחהל דהכח חיכו לשון חקון חהל של וכל שנתן יחלה כדכנה ל'סחירת חהל יש הרבה מלות בלשון בישופתך הקדש כתובו' בענין חחד ויש להן שני נדגוני פירופי׳ זה להיפך מזה כבוןוהרי׳ חת דסמיכי הכח ויהי ביתי מירופי׳ זה להיפך מזה כבוןוהרי׳ חת דסמרפלי הדשוועשי׳ סירותיולדשכו ועוד הדב׳ שפום השופעים ' ווהי בימו אף כאןוילהל חי"שא כבלונ"ייא בלעז אחו י ויהיביתי יהניקים י כל מ'עקר אהלו ממושבור אשוושהי' ויהי בימי אחשורם כנחיתה כל ת עקר מהכו ממושכו השושה במרוש שכולן היחה נימיהן בחרץ כנען וחקעו בא כי מורה : מלך ניי ובחונש ששרהי שנים לכוים לביים כחיילובים קרי: ומלך ריש כפוק ונחרנם בלע היא כחי'ביו"ד : הוא ים המלח עשרה שנה כא כדר לפוחר לשון זכר: בהררם כמו בדברם פירש ונחרנע עשרה שנה למנך בעלותס ל הר שעיר : עד חיל פחרן לד כשם שנחו החוחות עם חשר על המדבר * דוגמ׳ ושכות על חוקיהו וכפנו נידו כך נמן הארון והו' עימד על הנמלי' על העין אף כאן אלל המדב 'והוא מדב 'העמי'

מע ספירנו

פישבו במורחה של חרץ ישרחל קריב לפי

שהלכו שם ישראל ארבעים שנה : אמרי נועם ניםע לוע מקדם שרם המוצ" כשמ חחול הברהש ושלב לף למערבו של חברתם נמנת ייבחר לו לום חת כל ככד הירדו בחד כל חותו הפקום שי כל הוח לכדו ורועיו לוש נום:ג חן השזרח לחערכ ומימה דחדרנה חיפכת לבקש כי שרשה ולם יוכלו זה מכרה ורופיו מס: ייםעל פ מקום . לה נשה לימין ילה מבחבר שהרד חירבן מחורמו של ח"י זכית חל לפנים חן לשתחל שכם לפין ודרום חבל נטע פן הירון נחוח הכולן מכים של המורח למערב להתרחק מחברהם שהיה לירדן הוא הולך למערב מן המזרח ונ"ל לפרש זה וישם שנם עלו שבטים בחי החרץ רחשונה ככחם לום מקדם וזומה לו קדם משבר הירדן שורחה: ויפרדו חים שעל לביח חב: לחבי המכך חחיו לח בתרעה לכד חבל גם לוט חשתו פ"הוכל זחן שחים בדידתם: חברם ישכ בחרץ כנען י חש"ם הרשע עחו הית הדבור נפרם שפדו' וחברותים כם מנכיל הכנטבי עכל מחנד וחימה שהרו מכינו שׁקום יושבי כחרץ לח היו כנטנים חו בעודו עזו שדמר לן הקכ"ם לכתיב נרים הפרשה החים לא חמר מם כן שחנרם נחר לשבת נחות או הברשולים מות מירותו לפי המשע לפי שנפרה נום מעמו היה חברהם מנשנת ולסיכך כרחה לו הקב"ה לוחף חשר וה בהיו' לום שמו פן בכבידו יתישרו חל תנטער כי את כל החרץ ויתבחו לוט ודומיו ויתחמכו לנזול: לך ובוי והח זכחיב לעיל ויקח מם חברהם יוש דהבנו שפתה היה לדיק דלנסוף נפה אהלו עם שדום נדנתוב כתש קרח החדי התרד לופ מעויו אלא דעובדה הכי הזה שהשם חוור לחברהם חחרי הפרך לים מעמו פח נח עיכד זקרם קמה פר דעונדה שכי

הוכ: יידע

י י'כּ׳י בָאַרָעָא דִמְצְרַיִם כָּמֵיִי לְצְוֹעַר: וּבְחַר־ לַיָה לוּשְיַת בָּל־מִישֵׁר יַרַדְּנָא וּנְּמַרְּ ָרוֹט בַּקַרָבִייָּתָאוּאיהַפַּרָשוּ גְּבַּרְ מִלְוַתְּ אַבְרָם יָשָׂב י׳יֹייּ אָקוּהִי: אַבְרָם יָתִיב בְּאַרְעִאִ־רְבָּגַעוּן וְלוֹטיָתֵיבּ בְּקִירְוֵי מֵישִׁרָאוֹפַּרָס עַר־־־ סְרוֹם: רָאֵינָישֵין דִּסְרוֹם בּישִין וְאַנְשֵׁי סָרֹם רָעָים וְחַפָּאִים דּיפּד בְּכְּמוֹנְהָוֹן וְחַיַּבְין בִּנְוַיַרְהַוֹן כָּךְם־יָי ווֹיָה אַכִּוֹר לְאַכִּרָם בָּחַר וַיָהוָה אָמָר כיכ נפוי לַחַרֵא: רָאָתִפָּרַשׁ־לַוֹּט כִּינִיה זְקוֹף כְּעָן עִינָךְ

וַחָוֹי סוראַתרא דאָת תַּבֵּוֹן רָצְפּוּנָא וּלָדָרוֹמֶא וּלְמֶדִינְחָאוּלְמֵעַבָּא: אֲבֵי וַלְבְנָהְ עַר־עַלְכָּוֹא: וַאֲשׁווִיַת־בְּנָהָ ַםַנִּיאָין כָעַכָּרָא דְאַרָעָא כָּמָא י דְּלֵית־ איפשר לגבר לממני ירז־עפרי דאַרעא אף בָּנָהְ לַאיִתִּכְנוּן: קום י׳ יים הַלָּיָךְ בָּאַרָעאַלְאוּרְכָהוּנְפוּרְיָיָהְאָבִי ש יַ לַרְאַתְּנִינָהוּ וּפְרָס אַבְרַםנַאָּתָאוִיהֵיבּ בָּמֵישְׁרֵי מַמְרָא דֵּי בְּחַבְרוֹן וּבְנָא־תַּאָּן בַּרְבְּחָאְ קָדָם־יָיָן: וַהַנָּה בִּיוֹבֵיאַכְּרָפָּל ַבַּלְבָא דִבבָבֵל אַרִיוֹךְ עַלְבָּא דְאַלָּכָּוֹ בְּדָרַ־לָעוֹמֶר מֵלְכָּא דְעִילֶם וְתִּדְעַל

בַּלְבָּאַ דַעַפָּמִין: עַבָּדַוּ קַרָבָא עַבּד עשו נייי ברע מַלְבָּיה דִסרום וְעם־בּרְשָׁע מַרְבָּא בּיִעְמוֹרָה שׁנָאַב י מֵלְבָּא דאַרְמָרוּ וְשִׁמְאָבֵר מַלְכֵא דִצְבוּים אַרְטָׁח וְשֶׁמְאֹבֶר בֶּבֶּלֶךְ צְבַּיִּוֹם וְפֶבֶּרְ יֹי לְיִיינוֹמַרְבָּא דְבְּלֻעֹתְיא צִוֹעַר: בָּלִ־אַבִין בַלַע היאַ־צָער: בָּל־אֵלֵהֹ חַבְרוֹ אֱלֹ־ יֹיַ כֹּלְ אִיתְבְּנָשׁוּ לְמֵישֵׁר חַקְלַיָּאָ הְוּא אֲחַרְ עָמֵק הַשָּׁדִיִם הָוֹא יָסְ תַּמֶּלַח: שְׁהַיִם 🤼 תַרתַאַעשרי שְנִין יַמָּארְבִילְרָוִא: יָּנְשְׂרֵרהֹ שָׁנָת עָבְרָוּ אֶרת־בְּרָרָלֻעָׂמֶר יִנּישֹּׁימִייִ פְּלָחוּ יַת־בְרָרָלֶעוֹמֵר וּרִוּלֵרת־עַשְׂרֵי מתרון בחוי שנין מורדו בארבע עשרי שנין אָתָא מישר וכני חוד שלו עליו בארבע עשורה שנה בא בדרלעפר בירים בדרלעומר ופלביא דעפיה ופחר ּוָהַמִּלֶבִים אֲשָׁר אִתוֹוַיַבָּוּ אָת־רְפָאִים ֹיֹי בּיּאַיּיַת־גּּבָּבַיִאַ דִּיבַעשׁתְרח קַרְנַיִם וְיַת־

בַּעשְׁהָרָת בַּוֹרְנִים (אֶת־הוּוּוֹיִם בַּבָּתֶם בֹּבְתֶם הַיִּבְיּה הַקּפַּיָּא דְבְהַמְּתָא בִּיִבׁים (אֶת־האֶמְהֹנִי דִי וְאֵת הָאֵיְמִים בְּשָׁנֵה קְרָיָתִים: וְאֶת־בּימּנּמּיי בְּשָׁנֵה קְרְיָתִים: וְיֵת־חוֹרָאֵי דִּיִּר הַחֹרָי בְּהַרָבֶם שֵּעֶירַ עַרָ אֵיל פָּארָן יוֹ בְטוּרָ, דְשִׁעַירַ עַר מִישַּרָ פָארָן ותבוואתו לְמַישׁר פִילוּג־ִדינָא הַיא רַלָּם ומְחוּ

אָשֶר על־הַפִּרְבָּר: וַיִשָּבוּ וַיָּבאַוּ וּיִבּאַ דִּיקיּהְ עַר־מַרְבְּרָא:

אָל־־עַין משְפָט הַנִישׁ קַרִשׁ נַיַבּׁר ני כארץ ה' וסי' כגן יי' בארץ מצרים ' לאכארץ מצרים היא יכארץ יסדה לעלם י ושתיהכארין ציה נפשי בארץ ציה: ואנשי ד'ר"פ וסי'ואנשי סרם ' ואנשי קרש תהיון לי ' ואנשי בכל עשו ' ואנשי תמיד יבדילו : יהזקש : וחשאים ד' ופי'ואנשי סדם רעים : ושבר פושעים וחשאים והשאים בעדת : וחשאים שיך ישובו

וימה ג'וםי' ויי' אמר אל אברם אחרי : מעקרון וימה כל אשר : ונבקע הר הותים : את כל הארץ י'ד וסי'בו' במסרא רכתא : למנות ה' וסי' ושמתי את זרעך ' ויסת את דוד למנות את ישראל ' יואב כן צרויה בחל למנות ' למנות ישינו כן הודע ' הלא אני אמרתי למנות בעם: קום ט' ר"פ וסי' כו' במסרא רבתא:

ויהי בימיה' וסי' ויהיבימי אמרפל " אחז" יהויקים " שפוט הטופטים " אחשרוש : היא דכתיב יו "ד י"א וסי׳ כו׳ במסרא רבתא: אמרפל ח׳ פסוקים זונין קדמא לית ביהו׳ בתרא אית ביה ו׳ וסי׳ אמרפל ל׳ שמן ל׳ חסר לבל׳ עשרל׳ יואב ל׳ ששיםל׳ כל מפרסת פרסהל׳ כרוב אדן אימרל׳ ואמרפיל ושמן למאור ל י וחסר לכ ל י ועשר ל' י ואיואב ל י וששים ל י וכל מפרסת פרסה ל: כרוב אד ואימר ל:האימי

ב' מ'ל זמי' ואת האימים בשוה: ובאימים יתהללו:

החלק מן החרץ שהיו יושבים בו בני כנמן שלח היו כל כך רשים בחנשי סדוש ולח קרב לנכול סדים כלל: אחרי הפרדלום ולא את נכם : שנם ביתיך תהיה בעיני התישבי' נשיא אלהים ונשוא פנים: ויאהל אברם י עשה ובדר אפלי פקנהו חרת את אברם בנו ואת מת

מנסומנה: ויבחישב בחלוני שפרח י והוח חחר כך בחוקבש דירתו בחלוני עשרח: ויהי בישי חחרם בלך ובחיב ויחתר ה' חל מברש לך שכער - שהיה משורשם לשלן נדול בדורו גם אחרי כן הנה בישיו המו אריון כדר לשתר יתדשל ולחשי שם כרש לד - והשמש בפשם ביה וחבריו וחחר כך - כל חלם חפרםל ושתי הכתות שנלחשו - חברו חל עתק השדים יועשו פשרה ומחן הה' פלבים - חדבר שמו בעוד שלוש הים מפשרה שמשו שם י"כ שנה וחתר כך פרדו: וכשלכים חשר חתו : עכדו את כדרלעער :: משר בין אתו בתשרת עפק השדים ובתיכם אתרפל: ויבו את רפאים ואת הזווים ואת האימים - שביו כלם משר היו חתו בשטרת עשין הטרים וכוק הודים שהיו הה' עלכים בדולים והודיע גבורת כד' עלכים שנלחים ופוה היחהל עד סדוים בדום נדנהוב שבדים לה' עלכים וכלחתו בעדם וכוק הידים שהיו הה' עלכים בדולים והודיע גבורת כד' עלכים שנלחים ופוה היחהל עד סדו'הרטיע דעשה פנדים נה שנכים ונושל בשום זכול הידיע שביו הה שנכים בדובים יהיו ע בכיו על לי של במשום מחלב עבירות י מים מחיו של מדע בלים בחוב עלים ולפושים עמולב עבירות י מים דים במשום במחו במחוד במונה ב

מפיהם חת כן חחיו וחת רכושו ותשניהם בשלין שרף וי תר מעה שנקש בחשלת כ' מליו!

שדה העמלקי - שדין לא מולד עמלק ינקרא על שם העתיד: בחללון תרפר -עין גדי מקרא מלא בדברי הימים ביהושפ': ארבעה מלכים ואע"פ כן כלחו הכדר כי להודיעך שגבורי' היו ומע"פכ לח נמנע חברם מלרדוף חחריה': בחרות ב בחרות הרבה היו שם שמשלין משם חדמה לטיט של בנין: ומדרש כוב

מלה הרסומלה עמרה ומלה אדמה

וַיַעַרכַוּ אָתִּם מִלְחָמָה בְּעַכֶּק הַיִּשׂדִים:

אַת בַרַרַ־רָעמֶר מָרֶדְ עִירָם וַתִּדְעָר

מַלְהָנוֹים וַאֲבֶרְבָּל בַּלָּהְשִׁנְעַרוּאַרְיוֹהְ

בַלרָ אַלָבָר אַרבָאָרה מְלַבָּים אַרד־

בארת המרוינסו מלך קרם ועמרוד

וָאַת־בָּל־אָכְלָםוַיֵּלֵכוּ: וַיְּקְחוּ אֶתּ־

ַלִוטוּאָרת־רָכָשׁוֹ בֶּן־אֲחָי אַבְּרָסְנַוֵלֵכָוֹ

לְאַבְרָם הַעַבַּרְיוִהוֹאַ שׁבֵּן כַאֵּרֹנִי

בַּבֶּרָא הַאֵבִּרִי אַחַ, אֶשְׁבֹרַוֹאָחָי עָנַר

אַבָרָבו בִּינִשְבָּרו אָתִיו וַיָּרִק אֶרת"

חניביווליהי ביתו שמנה עשר ושלש

עליהם לילרה הוא ועבדיו ווכנם

ויררפם ער חוברה אישר משמארם

לְדַמָּשׁק: וַיְשֶׁכּאָת בָּלֹ־תָרְכֻעׁ וְנָם

אַת־לוטאַחִיי וַרְכָשׁוֹ הַשִּׁיב וגַסאָת־

הַגָשִיםוָאֶתֹ־הָאָם: וַיצָא מַלְדְּיִםרֹם

וַיִּאכֶר מֶלַרְ־סָרָם אָל־

אברם תו"ליהגפט (הובט קחו

וָהָם בַּעָּדֵי בַרֶית־אַבַּרֶם:

מאותנירה עריהן:

וַיִפּלורשָמָהוְתַנְשׁאָרֵים הַרָּחנְסִוּ

וַעַבֶּק הַשָּׁרִים בָּאֵרָת

שהיה הטיט בהם ונעשוב למלך סדום שילא משם שהיו באומות מקלחן שלה תאמינין שנילל אברה" כשדי' מכבשן האש וכיוד זה מו הממר האמינו לחפרע: הרה נסוי להר כב הרה כמו להר כל חיבה שכרים למ"ד בתחילתה הטיל לכה בסיפי וים חלוק בין הרה לכסים שה"א כבסיף החיבה כבומנה במקום למ"ד שברחשם אינה עותדח במקום כתי ונקודה פתח תחתי' והרי כמו להר אי כמו חל הר רחים מפרש להי זה הר שכל מיכם בחם' מצח החלה יכשהוה כוכם ווֹלְחוּ אָרת־כָּרֹי בְּשׁ סְרֹם וַעֲבֹרָרוֹ ה"ח ברתשה לכתוב בהיברם החדברה פחרונו כמו חל בכב או כמו להר ומשמע לאית ר הידוע ומפירם בפרסה : ינכום יושב נסדים יו גרס לו זמש ישיבחו בסדום : ויבא הפלדם . לפי פשוטוזה עוג - שפלמד המלחמה הוא שכתיב כי רק כבוב כשאר מיחר הרפחי נשאר שנה הרגוהו אחרפל וחבידיו כשהבם הרפחים בעשתרות קרכים ווחלק שו תנחומה ומדרש ברחשים רבה זה עונ שפלט מדור המבול בחב מיתר הרפאים שנחמר הנפילים היו בארן ונו'י ומקלוי שישרם הבר' וישא את שרא: העברה שבח מעבר הנהר: בעלי ברית חבר׳ שכרתו עמו בריח: וירק. כתרגומו וזריז וכן והריק יכוד מחריכם חרב חודיין בחרב מליכם וכן מריק חרבי וכן והרק מנית וסגוי חניכיו - חניכו כת ... זה הליעזר שחנכו למכות ורשום לשין התחלה כניסת האדי כלי לאומנית שהוא עתיד לערזרך בהוכן הניך לנער חנכי הנוזבת חגכת הבית ובלעז קורין ב אינלני"ור: פמנה עשר ובדי רבוהינו המרו אליעור לבדו כב, והוא מנין גימטריא של שמו עד דן יפס תשש כחו שראם שעחידי בניו להנימיד שם טבלב ויחלק עליהם לפי פשוטי פרם וואפר אַבָּרָם אָל־מִלְדְּ סְרֵם המקרא ויחלק הוא וטכדיר פליהם לילה כדרך הרודפים שחתפלגים אחר הנדדפים כשכורחין זה לכאן וזה לכאן לילה . כלומר החר שחשכה לח כתנע חלרדפם י ומדרם חבדב שנחלק הלילה ובחנית רחשוב כעשה לוכם וחליי השכי כשתר ובא לו לחצות לולה של חכרוי ב עד חובה אין מקום שמתר חיבה ודן קירא חיבה על שם הליל שעתיד להיות שם ־ ממק שיה " כך שמו כתרגומו למישר

מכשיל: עמק המלך ריםה דמלכה בית רים אחד שהוה שלשים קנים שהיה מיוחד למלך ללחק שם ומדרם הגדה עמק שהושוו שם כל ההומות והמליכו הת הברהם עליהם לנשים אלהים ולקלין: ומלכי נדקי מדרש הגדה הוח שם בן נח: לחם ויין עושים ליגיעי מלחמה והרחה לו שחין בלבו עליו על שהרג הת בניו יומדרש הנדה רמז לו על המנחות ועל הנמכים שיקריבו שם בניו : קינה שמים וחרץ : כמו עושה שתי' וארן על ידי עשייתו קנאן להיות שלו: השר מגן השר הסגיר וכן אמגיר ישראל: ויחן לוי אברהם מעשר: מכל אשר לוי לפי שהיה כהן: חן לי הנפש מן השכי שלי שהללת החור לי הגופי לבדם:

מפכא פכוי מאילנית

מהמקום הנבחר אשר היה בו אמר ללוט שיפרד מעליו וילךאם ללכוןאם לדרום והבטיחו שבאי זם פיאה שילך יהפוך מקנה ולרעות בפיאה האחרת כדי שלא יזיקהו ר"ל שאם ילך לוט מפאת שמאל יהפוך אברהם מקנהו לפאת ימין וההפך בהפך ובזה חסור המריבה מביניהם . והנה בחר לוש מהרץ ככען ככר הירדן להיותו מקום מחד נחות למקנה כי התקום ההוח היה רעכן ודשן כגןי"י הו כארץ מלרים קודם שישתתו בדום ועמורה כי הו נשתת המקום ההוא ורעכנות המקום חבו?

ונישכו היה מגיע עד מבא צוער ועד הזקום ההוא נשחת בהשחתת שדום ועמורה ולוה נשע לוט ממורח מהמקום אשר היה שם הברם כדי שיהיה למקנהי כל זה המרעה הטוב . והנה נשאר הצרהם במקים חשר היהשם אצ"ם שבבר כמ: ע ממקנחו הרעיה בזה הלד אער בחרו לוע ונסתפק במרעה הלד האחר ולוע ישב בערי הכככ ונשה אהלו ממקים למקים שם עד שהגיע לסדום ושם נשאר כמו פוספר השרוה והיה הנהו סדום ביו רעום וה לוה וחשלים לש" יה" ומולם וכר וה להגיד מפרון לוע שלח במכע מלשכון אצלם עם היותם בוה

6א כדר לעימר י כמו עם באר ביל המקרא כובעת והיא משוכה בעבור הסמיכה : ויפלי שמה - ברצוכם להמלע וכן ויפל על פניו :הרה נסו - אל ההד בסווהית מלה זרה: והוא יושב : והוא היה ביום החוא יושב בסדום: ופי' הפליט שברת ינחלש מבניסרום וכן בא אלי הפליש מירושלם ויש דרך דרש . וירקי שנתן להם

כלי מלחמה כמעם והרק - חכית זים פומרים להיצית ההרב מתערה כעע על הארץ יריקו מריקים שקיהם גם יש לחנית כן: חניכיו: סחנכם פעווים רבות במלחמה ואם לא כוכר וחשבין חותיו׳ חליעור דרך דרש כי חין הכתוב מדבר בגימטרית כי יכול יוכל הרולה - להיציא כל שם לטוב ולרע רק השם כתשתעו: ומלכי לדק: כהרא כן בעבור שהוח מלך על מקים לדק וי"ח כי הוח שם ושלם היח ירושלם והעד ויהי בשלם שכו והוא כהן - כדברי ה ותרגם ארמית יכן כל כהן והעד וכהכו לי ופי' על דברתי מלבי לדק בשפר תהלית כי כהוגן דבר וים ז עשה שבירך אצרה' בחחלה בעכו' שהתנדב להישיע חשר גשבי יאחר כן אמר ומרוך השם סעורוונחן לריו בידיו: מגן כתי בהן וכן עטרת חפחרת חתגוך יהת'ם שורש וחברהם הוצין המעשר לכבוד השם ולח מכא אדם רחוי לתתו לו במלכי חוקוני

אה כדר לעומר ע"ישבגללו היחה המלחת הזכירו עכביו תחיל ד ועמי השליו בחרותי ברש"י מיח שהי 'העיי שורף בכם מכן כתי אעמק השרים ל' סיד בד"ה ושדת היחם בשי"ד בשי"ן: בהרות בהרות המרי הבי"ת נקודה בשבית והאף בחשף שבינ : ויפלו שמ' מדלונם כשלו לפחב" שם לחלט נפש" זהוה ישון על פני כל החיו נפל שהרי הבחרות הכזכרי לח שהיו מלחי שיש לח שם ע"ש שמוציהיומה אומ'לעשו' טיט זי זוה יושב בסדו'ישיבתו בסדום יחיד בלה קרובי'גרמה לו " ד"ה מפכי פחד התבר נכנס לי בעי": ויב הפניי פרפיוה עוב שפלט מדו' המכוומ"ם מה שהחרו 'ימי כ"כ מימי נהעד מש' שתרע"ה הרגו אח לפי שהיה מחכוין ביהר'הברה'והוא ישא את שרה ח"ל הביה חייך שבר פסיעותך הת'כועל שהת מתרי"יתי" בעול"הבל על שחחב להרוג הת הכדי חייך שהתה רוא בי שפי ורבי הבכון מבכ וואין סיתי של אותי בריש ניפוג אַלן ביד'שנ" ויהפר יי למשה ל תירה אותו וגיער ב' ר ותי וק היר פנט עו 'למ"ד בני חוי מתו מהכלה בשעה המטול - בנסיק דרבי א עד זה מוכא שכשעת שהכיל הב"ה חת סיים הכת שנו - מנוקים קדושתו חפש בכנפי מיכא להפילו עמו ופלעו הב"ק וככך כקר שמו פליט ועייו המ" יחוקל בח אי הפניע ופם טו אים א׳ שנפנם מן המלחמה והמקר'קצר כמז יוחת׳ ליוסף ויגד ליעקב ועיד הדב׳ ותוא שוכן באוני ממרה כדכתי 'לעיל וישב באוכי ממר'השר בחברון: ד"ח והוא הפליי שוכן בשוכי ממרא לפיכך בא לו אכל אברילהגיד לו : והם פעלי בר ח אבר' לכך הלפו אתו כדכתים והלק המכחים - אשר הלכו אחו ענר השכול וממר"ל וירק חניכיו שכתהנכו מחים בכלי מלחמה: עד דו שנהר' כן ביתי השוסעים ויקרהו ללשם דן ויכסוירדפס י ה"ר תנקומי וכי אדם

רובף את ההרוני של חברה 'הורג מה שה ק"בה רודףניכ' חבר 'נירדפ' הק"בה: אש' משמש לדמש' ושם היו דרים בני משפחתו של שישור כתו שחרגם הנקלום גבי הים דמשק שיעור ום מוהם לחברהם בגיני של שיעור : ניצא מלדם דום ' מוהבראות שכתתניחו שם וכל החלחתה בוללו הית' שהרי הזכירו הכתוב תחלה לפי שהיה בדול שבכלם לפיכך יצא הוח לבדו לקרחת הבוהם לדבר השנים והומים וביים שנין מליון הוליה לחסויין : לפוס רוהעה היה נו לכחוב זיחתר תלך סדום הל הברסיחכף החר ויצה סתחונו הי מיים שנין מליון הוליה לחסויין : לפוס רוהעה היה נו לכחוב זיחתר תלך סדום הל הברסיחכף החר ויצה מלך סדום לקיהתוחלה לפישהי׳ חברם עחיד לומר אם מחוש ועד שרוך נעל ויהמרו השומנים מם כדבריו של חברהם ממה מהפרנם הוא וכל בני חילו ולכך הפסיק וכחב בנתים ומלכי לדק מלך שלם היציח נחם ויין ללמדמוכי החת השיב הברהם למלך סדום אם הקח מכל חשר לך אך בהנה משל מלכי לדק ' ד"ה ומלכי לדק הוציה להם ויין שביה עבל כדי שיפרי' מהן הברהם מעשר שכן תלינו אברהם כהן היה כמו שפיר': ברוך הברם : ברכו תחלה ע"ם שהחנדב ללכת להושיע את קרובו ואח"כ וברוך הל ינליון השר היה עמו וכתן לריו בידו: קונה שמי' וארץ שבתו כל זה לפי

יינים מ קור חתו בכיפול עלי הולים לואה הפחת להמות ' במברהי הכת חמי מנו าที่วิจห อ.รูส בשניל שפי שעדו צדמשת בלי ווי חובה אזר ביין ביין ביידחברם כיל שבתוב כרב : לק ." מליון יויקטי כרוך וי סלהי מדיכי מכרה מקוד ומשחחול

פהיו ששה כננד ששה פדרים: אמרי ניינם

חת יו' ולבד חיים ברוך

מצפט אחד איכית פנגד יחת

ברב ז :גכל יום ושבעה

שפוקים ככבד שבינה פרכית

שבשכת ויום עובי ונחחשה

מהם הפש חנ. ברוך ככנד

צברך עליקט תחלהי מנרף עמהשוברוך אל של ון

בירק חת חניביו פה וזריו בקרבויוו יכו והייקולל אַמריקט ו ב . זר נוחרני משניף חרב וקי, דיד ה בוניה בירך ברכץ כמו ימ תברופט בים יורעו של שם לעולט וע ד הרי חחד פרנה בשרים. של מסיחה

ש"ע ספורנו רינישי חלך סדוטי וכדן בתנחה שת בשת חיובט לה גזר כם : חהנ חרים הרם ם פת התכים שנשארום: ייהה את מברם - הדה מו לה. ח את לוע אפכי שחיה הן אחי אבר בזרפו ששיו והיו מנג בתווע ה היה ינדהם קיוב לנוט בר ירב היה מחו המרח לכיכד ומחרה ברחרו עור אם גל שממרת כם יתחו חלקם שר ארם כי הכלה אלה יסוח: פנינו: לילה מחת ולחו בכן ודאי הייחש משכי שמב: שדים נית בי באר יחולי מנפשי מומח פחם זיקו לשבי מתלמתה אנרהכ של ז רכה ל תוכי מכחורו. כל החמים בי גבר

ָּיָרו בֶּלֶה תַּלְלֵיִּתְבִּלְּצֵׁאֵי וֹאַלְי יַרור. בְּאַ נפונןאָרו בְּבֶּרְשְׁבָּוֹתְבּלְּצְׁיוֹנֶסָאָר. ונְפַק נִיפּ חִידָהָאָכֹרִי הַיִּשֶׁב בְּחַצֵּצְוְ הָמֶר: וַיְצֵא אַשוֹרָאָה הַיָּתִיב בעורגָדיי: מַלְכָא־דְסַרוֹם ומַלְכָּא, דַעֲמוֹרָרה יפַיָּי וּמֵלָהְ צָבוִים וּמֵלַהְ בַּיַדֹע הָוארצָעַר וַמַּרֶבָּית דאַרמַחומַרבָּית דצבווים ומַשֹּבָא רָבַלַע היא־צְוֹעַר וּסְרֵרוּ עמהון קַרָבָא בְמֵישָׁרְ נַזְּקְרָיְא: עם־ כדר לעופר פלבא הגעירם ותרער סָוֹבָא רַעַבְּמון ואַסְרָיפָׁל מּלְבָא רַבְבֶּל וָאָר וֹדְּבָּיָלְכָא רָאֶלְפֶר אַרְבַזְּנָהבַּיְלָכִין לַקַבִּילחַבִּישָא: וָפֵיישַׁרחַקַלְּאבִירָין בירון מסקין בובני אוערקו מַלְּכִּאַ־ רסרום וַעַמוּנִיה וּנְּפָּדּי וראישָתַאַרו לַסירָא עַרָקוּ: וישָבוּ יַתֹּר בָּל־קַנְיָנָא דִיאָּדִוֹם וַעֲמוֹרָנָה וְיַת־בְּרֹב־ מֶבַלְהְוֹן וַאַיִּלְגֹּי וֹשִׁבּוֹ יַת־לְוֹט וְיֵת־יֹפֶוֹשׁ יִבֶּהֹ וְהָוּא יִשֶּׂב בַּסְרֹם : וַיְבֹאַ הַפְּלִיטוּנֵגְּר <u>קגינית בר־וַאַחוּתִיראַברםוַאַזְלוּוְהוּא</u> וֹעַיב בַּכֹּבוּנִם: וֹאַכָּא סָאֵיוֹבָאוֹחַוּנִי

לָאַתָּרֶם עִיבֹרָאָה וְחוֹא שְׁרֵי בְּםִשְׁרֵי מברא אבוראה אחותי דאשכור ואַחודוידענר ואינון באינישי קויפית דאברה: ושטע אברם ארי איטתבי אַהָוֹדָי וְוֹרִיוֹיַת־עוּכֶבׁוֹהי וְלֹיֵדִי בֵּיהֵיה יּתַלַתרמָאָנָה יִתַּמֹנֵי עַמַר וִרְדַּף עַר־בָּן : וָאיתָּבְּלַג עַלֵיתָון כֵילְוָאֵ הָוּא וַעַבְרְוֹהִי ומהונון ורדפינון ער־חוֹבֶרה דַּמָצִיפונָאַלַרַפְּטֹק: וַאַתִיב יַתְבֶּל־ קבונא ואף יותדילום בריאַקוּהִי צוֹייִי לְקְרָאתוֹ אַחַרֵי שוֹבוֹ מָהַכּוֹת אֶרִי־ יֹקינינִיהֹ אֲהֵיבוּאַף יַרד־נְיַשִּיּאָ וַיַרדּ

בַדָרְ־לֶעמר ואָרוּ־הַמּלְכִים אַ׳שר אַתוֹ אֶל־נַעָכֶּיק שָׁוֹה הָוֹא עַכִּין הַפֵּילְךְ : ונפון פַלְבָא־דִּסְרוֹם יייני ושלכייצרק שַלֶּךְ שָׁלֵם הוצִיא לַוַם הַקַרְמוֹתִיה בַתַּר דתַב מרמטחייות־ וְיִין וְהָרֹא כהן לְאַל עָלְיִוֹן: וַיִבְרְבַהֵּוֹי בַּרַרְ־כֶּעבֶּר וְיֵרתִ־מַלְכֵיָא הֵי עִפּיה וַיאַכֵּור בָּרַוֹךְ אַבֶּרָם לָאָל עַלִיון קֹנִּוּה לְמֵיישֶׁרְמְפַנְאֹ הָוֹא אֲתַר בֵּיוֹת־רִיסָא שְׁמַיִם נָאָרֵץ: ובָרוּךְאַלְעָלְ וֹן אֲשָׁרֹ ומַלְבִי־אָרֶק מַּלְבָא מגן צרור בירד נותולו פעשר

דירויטלם אפיקלחם נחבר וחוא משפש קדם אל עיל אה: וברביה נאַמַר בּוּדְוּן אַבְּרִם חָלָן עילְאָרה דקינוג דושביואוארעא: ובריך אל אַ לָאָת דּרֹבְיָקַר פַנְאָן בִּירָרְוִיחַבּרַלְיהֹ

שראה בימיועולם הכון וחרב ובכוי : ויתן לו - מלכי לדק לחברהם מעשר מכל : מלכילדק הועבר

מן הכהונה ונתנה ל-ברהם לפי שהקדי 'אברם להק"בה בברתתו כדכתיב נשבע יויולא ינח' אתה

כהן לעולי על דברתו מלכי לדקום חפר׳ להשך שנתן אברם למלכי לדק מעשר נחלחת חותר

נוברם עכב לעצמו מן השלל וכב 'אמר הוא אם מחוט ועד שרוך כעל וגו':

וַאָבֶר מַלכָא־דְּסְדִוֹם לְאַבָּרֶסְ הַבּ־רֵי נַבְּשָּׂתָא תַרימִין עַ רַאכִינוֹלָא : וֹלְנִינִאָ דְּבַר־לָךְ: נַאֲשֵׁרְאֵבִּרְיֻם רְשַׁלְבָּאַדִּםְדִּוֹם את כל שרה ב'ופי ויכו העמלקי את כל שרה שאול אביך: בחצצן ב'א' מולא וא' חסר וסי' בחצצן

המרן והנם בחצצון המך: השרים ג'וסי'כל אלה חברון ויערכו אתם מלחמהי ועמק השרים בארות את ג' ר"פ יסי את כדו לעימר ז את כיי נועץ ז את פני: נפילת שמה כ'באור יסי והנ שארים הרה נסוי וגפל שמה או: היה נסול 'דס': ויבא הפלים ל' דס': אשבל ה'הס' וסי ויבא הפלים : בלעדי רק וישמע בחל אטכלויראו את הארין יופנו ויעלי ההרה י אשכל הכפי דורי לי: נשבה ג וסי'וישמע אברהם כינשבה : או גשבה או גשבר : בינשבה עדר יי׳ : וישב ג׳ בספ׳ וסי׳ וישב א : כל הרביש

וישב לו את שדה : - וישב את שר המשקים וא'וישב איתם אברם: - ואת העם י"ב.סי' כי' במס רבת: ויין ז יסי כו' במס רבת :ויאמר צאוסי כו במסר'רבת' : וברוד ז'ג' ר'פוסי וברוך אל עליון יוברוך מעניך זי וברוך שם בכיד לעולם אניך זד באמצע פסוק וסיי ברוך אתה בעיר ז ברוך אתה בכיאך תייי וברוך צוריו דשמיאל חבירו התהלים: מעשר ג' רפים וסי' ויתן לו מעשר : ולבני לני הנה : ואל תלוים תחבר - וכל המעשרות דבי :

ולימותי כל במשורה הכת וחידן כחשר ארימותי קיני לחקרת וזה שתחרו חנמים זגרם לברכה שחשת פוזיפר

לחכוכה לעובה כמו במקנוון

חברהטלפט שמוכי ערירי בי במסורה מכח וחודד כי

ביהויכין בסוחוהו לו בלות

יק ויכין מתברכם ינה מחוב

כשדים וחם גלו לכשדי/שקות

לכל יווצח חותו החונים

בגית' מחיצפונותן בק יהיה זרעך פירוש בשיהיה לו עוד

עשרום וחחשה שנים נחנין כה יהיה לוזרע שארי בכריף

בניתערי' מולה לחכין שלשיי

לוחרלך שחין דור שחין בב

כחנין יהיה לדיהים יהינ

כורעך שניויחמר לו כם יהיה

זרעד י וימשב שלש בעם ורת

ויהשנה לוונה גבי תחד

ויחשבה עלי לשכור'נבי חום

עם מי שחושדה אותו וחיף בו שהרי חמר בשכיל פחשד

יבנד' זכתה נינחו מאנה מרם

וזרת שינאו מהש מלכים ונכיאים י ותנה בשביל

שחשדה עלי זכחם ויצה'מרכה

שנחבדה לזוני ולשכור' נחפב

לה לנדקה י אדוני אבי הרב

רביכו חשר: במה אדעבי

חירשנו י בחה כחת כם שיין

ושוני לחשבין חרבע מחות

לכך כגזר על כניו ברות חרבע חהות י השבון כמם

ארת חנים שהם חמשף ושכי

לא עבר איש ביהודה וסנמים

בנה היו נגלות:

אמרי נועם

השאקח מכל חשר וקשמשהרף

מלך סדום רשע היכולמת החזיר לו חברהם חלח רכחן

שחום לדיק חין לו להכות

רמון של חדם רבע כדי שלח

ועכה פונה נמחונו יחתר

כל מקום בכחמר חחר פחוד

אחרי מופלג וחירה דכתים

ניבו מחרו ביברי כפלינינד

לאנרהם ונומר וע"כ כמוד

לעבידה מוה וי"ל חחרה

מוכלג כבון חחרי הפרד לופ

מעמו זבחוך כמו פפירם

רישי כל זהן פהרשע פולני כחרחק הציכור משמפ

נחרחק הרשע נחקרצ הדבור וכן חקרי המגפם מיד כום

למכותם כמו שפיוש"י כפי

חברי הדברים חוד חתרי דרבים כמו החרי דרך ודחי

פנחם אשל לוחב וכו' י חבם

שופלג דבהחי כתי מתורץ

אחרו נמכר וגר ושייל דה"ם

מכיון שנאכר גחולה חהים

לו מוד כדי שלא יטרים ביב

הנויסולה הוי כמו הת"כ ולת

יורם הותי הע"ם שכתוב למעלה ניחמר ה' חל חברם

חחרי השר'לוט מעמו שה כת עיניך ורמה כי לך ולורעך

מינין הוי ח"כ החיך חמר אחן וגוי ח"כ החיך המים והנה בן ביתי וייל דהים

אחרי שוקנחי ואין לי כן

בני הטו ניהיה בוביחי מחוכל

ותכפרוכם חל חותו ביורם

אותי ניהרגמו המד ההבשם

לח יירשך זה כי הם חבר יכם

ממציך יגדיל ויחזיק בשלך י ויחמר מכרם מדני ייי במס

אוע שפ"רק דנרכוח האריכן

משברה הק"בה הת מולמו לח

היה חדם בקרח לוקבים

חדון חלה חברהם שב' ויחמר

אדכי והית והכפיי ויחמהדכי

חוקים וי"ל דלבני בנח לח

מיינו ח"נו"ל כמו שפירש

הר"ר צמטיה דחיירי נכס

א"נף דל"ת שהוא לשון חדכנ"

וח"ת והת כחוב לעיל ויחחר

חדכי חלקי' מה תחן לי ני"ב

זלח זק הכל יפי חה דפריך

במה חדש שהיה כגדית ביו

כשאיליד בן בהוף יחי ישאו

• 56:na

וחנה נשניל

חשבון כמה

בן החיך במתי מעט ונשענת

עלי ויו"ר ער ירי כיו דר חכזרי

ומר נוחלת ערירים יהיו

והטעם כחשר אמר המחרגם :

משקיביתו י. על משקל מכם

בו כעע' דבק בסגולי' ובן מושך

משק ביתו הוח בן דמשק איעו":

ממעיך כנוי להכר בעבור

ולדקה תהיה לנו ולדק ומשפט

אחים רק בדברי קלחוכינו זיל

הולחתיך מחור כסדים . לעד

כיפרשת לך לך נדמדה שם

כחשר פירשתי ולה נהמר בחרן

ואברהם האמין בשם כיבכו

יירשנו ועל ירוש' החר' בקש חות

פחש' עשה גדעון ועור כי טעם

שבועת השם שיהיה הדבד בלח

תנחי כי כלל כל נבואות הם על

תנאיוהנה לא מטא אברהם

בעבור שבקש לכדות אתו ברית:

עו משולשת יש חומרי' ג' עזים

וגיול . בן יונה כי מאלה לכדם

הכוברים בבהמה ובעוף העילו'

וכל קרבן: ויכתרי חתכם

והפרידם וכמוהו על הרי בתר

דע כי מלת איש כמו בעל וכן

איש מלחמה והאיש גבריאל ופי"

בליעל סמוך גם כן בחיות

וביריעות אשה הל אחותה נתן

בחרכל חיש לקרחת רעהוכי

הלפור לא בתר: התור והגוזל

כי לפור שם כלל י העים העוף

הבהמה והאדם שכים המה

בעל כמו עלם הדבר וכן חים דמעשה שעושהים פחוד וים

בין בתריו: ויתן כיין בתרו

והישר בעיני בת שלש שכים

ואילי הוא הכבש הגדול

דרך לדקה אחרת:

והוא מפעלי הכפל מבור שוקק החשה ושבעים שנהי יחים

שלמו וחתר שמו וכן הוח וכן שנשים זריקים וכן נאחר

היותו קרוב: לדקה כונו בכח ויחשבה לו נדקה וחידן

つじり

הרימותי ידי . לשון שבועה חרים אני את ידי לאל עליון וכן בי כשבעתי כשבע אני וכן נתתי כסף השדה קת ממכי כותן אני לך כסף השדה וקחהו ממכי: אם מחוע ועד שרוך נעל : חעכב לעלמי מן השבי : וחם חקח מכל חשר לך י וחים לחת לי שכר' מבית גמיך לא אקח: ולא תאמר וגו' שהק"בה הבטיחני לעשרני שנאמר

ואכרכך ונו': הנערי' עכדי אשר הלכז אתי ועוד ענר אשכל ָּדָרַסָּתִייָרָי אַל־יִיה**וּ**וֹר־וֹ אַל אַלְיוֹן כוְגַּׁרָדּ־וֹ זממרא וגו' אע"פ שעב די נכנסו שַׁמַיִם וָאָרֶץ: אָם־מָחוּט וַעַר שְרוֹרְ לחלחמה שנחמר וירדוף עד דן זענר ותבריו ישבו על הכלים בַער וְאָם־אָקָּוֹת מָבָל־אָשֶׁשֶר־־נֶלֶה וְרָא לשתור: הם יקחו חלקם ומתכן תאשראַנִי הַעשׁרָתִיאָת־אַכְּרָם למד דוד שחמר כחלק היורד למלחמה וכחלק היושב על הכלי יחדיו יחלוקו ולכך נחמר ויהי מהיום ההוא ומעלה וישימה לחוק ולמשפכו ולא נאמר והלאה לפי שכבר כחן החוק בימי א אברהם: אחר הדברים האלה י בל מקום שנאמר אחר סמוך אחרי מוסלג בראשית רבה אחר שנעשה לו נס זה שהרג את המלכים והיה דואג ואומר שמא קבלתי שכר על כל לדקותי לכך מחר לו החקום אל חירא: אנכי מגן לך מן העוכם שלא תענש על כל אוחן נפשות שהרגת ומה שאת' -דואג על קבול שכרך שכרך הרבה מחד: הולך ערירי לפי פשוטו הוליאו מאלטגנינות שלך שראי במזלות שרי לא חלד אבל שרה חלד אכי קורא לכם שם אחר וישתנה המול ד"ח הוציחו מחללו של

עליו העים - העים צבוע נחלתי ב' בפסוק אילין ב'תהחין: למטה: והאמין ביי׳ לא שחל לו אות טל זאת אבל על ירושת החרץ שחל לו אות וחמר לו במה חדע: ויחשבה לי לדקה י הק"בה חשבה לחברהם לוכוח וללדקי על החמנה שהחמין בו ד"ח במה חדע לח שהל לו חות חלח חמר לפניו הודיעני באיזה זכות יתקיימו בה ואמר לו הק"בה בזכות הקרבנות: עגלה משולשת י שלשה עגלים רמז לשלשה פרים פר יום הכפורים ופר העלם דבר של ציבור ועגלה שרופה : ועז משולשת רמז לשעיר הנעשה בפנים ושעירי מוספין של מועד ושעירת מטאת יחיד: יחיל משולש אשם ודאי ואשם חלוי וכבשה של חשאת יחיד ותור וגוול מורים ובני יונה: ויבתר אותם חלק כל אחד לשני חלקים ואין המקרא יולא מידי פשוטו לפי שהיה כורת ברית עמולשמור הכטחתו להוריש לבניו חת הארץ כדכתיב ביום ההוא כרת יי' את אברם בריח לאמר וגימר ודרך כורתי ברית לחלק בהמיה ולעבור בין בחריה כחה שנחתר להלן העוברים בין בחרי הענל אף כאן חכור עשן ולפיד אם חשר עבר בין הגזריי הוא שלוחו של שכינה שהוא אש: ואת הלפור לח בחרי לפי שהחומו' נמשלו לפרים וחלים ושעירים שנ' סבבוני פרים רבי' וגו'וחומר החיל אשר רחית בעל הקרכי מלך פרס וחומר הנפיר השעיר מלך יון וישרצמשלו לבכי יול של יונתי בחבוי הסלע לפיכך בתר הבהתו 'רמז שיהיו האומות כלין והילכין' ואח הלפור לה בחר רמז שיהיו ישרחל קייחין לעולם ו עיש הוח עוף ועל שם שהוח

הרימותיידי שבועה כחו כי אשא אל שמים ידין ושעם אל עליון כי הנה נשבעתי בשם שברכני זה הכהן אם מחוט שממנו חופדין כל בגד: שריך העור הקיש' הנעל: אך בלעדי אשר לקחו והוא שאכלו עבדיו : במחוה במראות הנבואה וטעם אנכי מגן לך אנכי הייתי מגן לך והללתיך מיד המלכים גם אחן לך שכר שנדבה רוחך להושיע

ווַאמר אַבְרָם הַן

ווַבְּמַיניַ בּנֻיִּא

וּוֹבּלטׁ-נוּ אָע-בֹּנהְ-בּוֹלַם בּוֹיבׁוּ אָער-בַּנהְ-

י׳ יים׳ אַרְמִית יָרֵי בְצַרוֹ קַדָם־יַיִּ אֵל עִילָאַה ל מחק דקניניה שַמָיאוֹאַרְעָא: אָם־מְחוּטָא ל׳ מַשׁ וּמִס וְעַד־עַרָקַת מְסֵנָא וְאִם־אֶסֶבְכִּכְּכִּל־דִּיד ָבָרְוָלָא תֵי<u>פֹראַנ</u>ָא עַתָּרִיה יַחַ־אַבְּרָם: בר מדאב למיא וחולק נובריי דָי אָזָרָוּ עִמָּיַ עָנָר אֶשְׁבַּוֹר וֹםַמְרַא אינון יבובלון חובקקהוויבתריפתנטיא אַתַרי הַדְּבָרֵים הָאַלֶּה בּירֹ הָאילֵן הַוָּדָר. פּּהְנְטָא־בַיִי לָאַבִּרָם בּוָבוּאָרוֹ לִמִימָר לָא־תִרְתַל אַבְּרָם בַיפִרי הַקוֹף לָרְ אַנְרָרְ פַּנִּי לַחֲלָא וַאֲמֵר צַבְּרָם יַיַאַרֹחִים מַחֹ תַּתֶּן רִיּ

גייטונט נאניא אויר בל אינלע ובריפרנם. עַריֹרָי ובֶן־מָשֶׁק בֵיתִי הָוֹא דַפֶּשֶׁק ייפי יוֹחָביוֹ דָיבְבָיתִי הָוֹא דַמִשְּקאָח צֵיעוַר: וַאֲמֶר אַבָּרם הָישׁלִילָישׁ יְהַבְּתּ וַלַּדְ יַלְּמִה ְּ וְהָאבַר־בַּיְתָיָרִיתְיִתְיְ וְהָא פַּתְנְבָאֹד וְהַנֵּה דְבַרְ־יִהוֹהָ אַלְיּוֹ כִּי מִּיֹמִי דַיְיָּגְ עָמֵיה רְמִימָר לְיִא יִרְהוּנְךְ דֵין בַאָמֹר לָא יִירֶשְׁךָ זֶהָ בִּיֹ־אָבוֹ אֲשֻׁרָ בּיִחִפִּיים אֶלֶהֵין בַּרְדְּתוֹלִיר חִוּא יַרְתִינְּךְ כעו לשמיא ומני בוכביא אם תיכול לְמִימֵנֵי יַתְדָהוֹן וַאֲמֵר לֵיה כּדִין יְהוֹן בַּגַּך: וְהַיֹּמִין בְּמֵימִרָא הַיַיְ וְחַשְׁבָה לֵיִח

באונית דבשביתי למתו לו יותר אַרְעָא הָרָא לְמִירְתָה : וַאַבֶּרְיֵי אֵהִים בְּטָה אִירַע אֲרֵי אֵרַתִינָה: וַאֲטַּוּר רֵייה קַרִיב קַדְפַי אַינְלַין תְּלָתָא וְעִוּיון תְּלַת יָרִיכְרָין תְּלָרָגָא וְשֵׁפִנִינְאָוּבַר־יוֹנָהְ ַוְקָרֵי**ב**ַבֶּקְרָמֻוֹהִי יַתּ־בָּל־

ונְחַת עוֹפָא

וָהָאָטֵן בִּיהֹנָהַנִיּחְשְׁבֶהָ לִוֹצִדְקָה ֹ : יִייִּיִי יִלְּבְרוֹ : נַאֲטֵר לֵיְהֹאַנָאַ יִיְדֵי אַפְּּקֹתַהְ פתפולם אלין ופליג יתהון בישויויתבפלגים פַרג הַלָּבֶר־חַבְּרֵיה וְנִית עוֹפָּיִא לָאַ יִּיּ בַּהְרוֹ לִקְרָצוֹרוּ וַאֶּרוּ וְאֶרֹי הַצִּפְרׁ נ׳ נ׳ ים פּּלִיגּ: ַרֵיֵרֶר דָּנְעַיִּטּ

וכן העים לכוע נחלתי: חזקוני הרימותי ידי הפרשתי חלה לאל עליון כדכתי'ויתן לו מעשר מכל אבל יות' לא הקח וזה אחר שעת פרש"י הם מהוט תכשיט של רחש כמו ששכו רבו' חוטי שברחש הבנות במס' שבת הס מוטין של משי שקופריוכהושערותיה': שרוך נעל תכשיש של רגל: ד"ח חם מֹחוֹט שמחכו כל בגדים כלו׳ הן דבר גדול או קטן:יאם חקת מכל אשר לדי כשיצחתי מבית חבי הקדום ברוך

הוא הבעיחני לעשרני מוטב שלא אקח מכל חשר לד וכשאעשיר אתלה העושר בתי שהעושר והכבוד שלו: בלעדי המרי וד יתירת המו י"וד של זולתי כלב בן יפונה פי"לה הרח מכל השי לדרק מני שאכנו בכי חיניואשר הדברי" החלה שהרג אברהם את התלכים האלה כתיר'כן ית אספו עליושאר. אומות כדכתיב ביעקב כאספו עליוהכוני וגו'אמר לו הקב"ה אל תירא אברסון דיובי מלכי 'אלו אם הצל' את לוט מידם אנכי מגולד מהם ולא עוד אלח ששכרך הרבה מאד על שבעחת בי יותר ממה שרלה מלך סדו' לתח לך ועלשטרחת להציל קרוביך: ויהמר אברם אדוני באל"ף דלית : מה תאן לי ואככי הולך ערירי יחידי בלח יורש ואע"פ שבבר נחמר לזרעך אחן חת הרדן בתחלה ספור היה ע"י תפלה יזכ׳ לבכי כשראה שעהה להוליד עלה בדעתו שמא גרס החט׳ לפיכך אמר ואנכי הולך. ערירי הוא דמשק אליעזרי בן בכו של גמרודה של היהגויאמר אברש לפי שהפסיק בכתים חזר ואמר ניאמר חברם דוגמ' ויאמר אליו לבן ניאמר נקפר שכרך ויאמר מלך מצרים ויאמר בילדכן "ועיד ברבה במקר": והכה בן ביתי יורש חותי מע"פשאמרת לי לזרעך החן הג הארץ הואת אני זקובה בימים ואלעזר שהוח בן ביתי הוא יורש אותי כי הנער שאוליד מכאן ואילך ישאר אחרי מוח יקטן ורך ואלשור יעש 'מפלו מהכל והקב"ה השיבו את אש' ילא ממעיך הוא יירשך ויהי מוחז'בכל מבחייך: ויצא חותו כך נראה לו בחלם כאלו הוציא אותו הוצה: וימשבה הח"ית - נקידה בש"בא : ניחשב צלו צדקה י חברם חשב לו לעצמו שחין הקב"ה כיחן בזכותו זרע חלח צדקה הוא עושה לו: ניחתי שיו הכי יי׳ מהחר הדברים החלה עד כהן כחתר לו בלילה שכן כתי׳ בתחוד פי׳בחזיע לילה חהן לי היה אחר שננש חת ועוד כתי וספו׳ הככבי׳מכאן ואילך כחמר לו ביום כדכתים ויהי השמש לבא ונקרא׳פר'בין החלכים שאו הוה כן ע"ב של הבחרים ותוקדת 'היח לפרש של מעלה דיחר הדברים האה תמש שנים שהרי כתו 'כחו כי גר יהיה זרעך וגו'פי' מילחק ואילך בארן לח להם ועבדום וענו אוחם ארבע מאות שנה וכתי' ויהי מקן שלשים וחרבע מהוח שנה לזמן ברית בין הבתרים יצחוכל לבחות וגומר ח"ב נמצחת למד

מיע ספורנו אם מחום ועד שרון נתצי כל מם שבתחרת כשנה יכת מחריו שועל חבתי יהיה במהום מלת בלא י חשר אם כן מרימנות ידי שלה תחוע ועד שווך כעל חובל ליקן לך שיון בידי בלוסושלה הקח חבל חשר לך י וכו אם ירח. הח המרון שלה ירח אם החם הבלו שלה תבלוי חי הי אם יותר שלה יותר חיה אם עותר לפכיר אם אחקת חלק בערם אבל אצמי יקתו נמו ראשים: אל מירה אברו ומתוח שייות או הדי אלבים ומיים מכך זה אקח חלק בכנים קרב מענתי יקחו מתו רחשים: חל תורת חברם יחיים בפר לפבית יאת שבחלת החד לאחיך - זו כתו לא דו שלה החתענו וכיותרך בשרכל את שהילוק אבל מש זה יו שבחר לפבית יאת שבר להחים החד לאחיך - זו כתו לא הצול נוצלי מיד עושרים ברהבת בעולם מום: מאד: "לאיר עולם כאחרם דברים שאדם אוכל תירותיהם בווני מיד עישקים: הרבה : בעולם הזם: מחר י שובי כנוני חיד עישקים: הרכה : בעוכה הזח: מחד : כמו מוסים לנדים שחדם פוכל מירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לג לעולם הנא מהם גמילת הסדים: אחתקן לי : בעולם הזה: ערירי שאין ליכן ממלא תקומי בהנהבת מאוכי כאמר כתפו את האים אזה ערירי כי לא וצלח מורעי אוע יושל על כסא לי כן מתלח מקומי בהנהבת מאוני כלתר נתפו חת חזים חיים במינו לכל כפס עירו בלכד זמין פסק כי פש לת דוד: זכן משק ביתי סות דמשק חזישור פחית עכד בלתי בודע בפתו חבל כפס עירו בלכד זמין פסק כי פש לת העבד

בּרְעַדַיַרַק אֲשֶׁר אָכְלֵוּ הַנְּעָרִים וְחֵלֵק האַנשים אשר הלכו אתי ענר אָשְבֶּל וּמַבְּלא הַם יִקְחָוּ חֶלְקִם הָיָרָה דבַר־יהוָה אַל־אַכַרַם בַּנַּיַחוּה לַאמָר אַל־תִירָאאַבְרָם אָנבי מָגוַן לָךְ שַּבַרָּהָ תַרְבָּה מָאָר: וַיָּאשֶׁר אַבַּרָם אַרֹנַי יָהוֹהֹפֶרה־תִּתְּוֹ־רִי וָאָנבִי הוֹבֵּךְ :אליעזר ַלִּילָאנָ<u>תַתּה וַרַעוּה</u>ְנָּה בַּן־בֵּיהִי יוֹרֵש יַצָּאַמָּמֵעִיךְּהָוּאִיִירָשֶׁךָּ: אַרוּ דַּרוּגַּרוּ ווֹאַמֶּר השמימה וספר הַכּוֹכָבִים אם חובַל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעה:

ַרָיאמֶר אֵלָיו אַנִי יְהוָהאַשְּר הוצאתוד פאור בשרים בחת לה אָת־הַאָּרֵץ הַזֹּאַת לַרְשׁתָּח: נִיאׁמַר אַרנייהוּה בַּפָּה אָדַעכִּי אִירְשֵׁנָה וַיִּאמֶראֶלֵיו קחָה כִּיעְגְּלָה משלשתועומשלשת ואיל משלע ותרוגוול: אַלֶּרָה נַיַבַתַּרָ אֹתָם בַּתַּנְדְנַיִּתֵּן אִישׁ־ אחר הרברים האלה ג' דם' ופי' היה דבר יי'י בשך חמת : גדל המלך אחשורוש: ארני יהוה ד' בתורדה וסי׳ מהתתן ליי במה אדע אתה החלות י אל תשחת עמך ונחלתך ושאר איריית׳ כתי׳ יי אלהים יצא כל בראשי׳ יצא במ"א יצא בצר ופי׳ הנה דבר יי׳ אליו לאמר וכל שאר אוריי׳ יצא במ"ב יצא ופי׳ ויאמי משה אל אהרן קח את המחתה: הנה עם יצא ממצרים ויוצאי"ב מלאי' וסי' כו' במסר' רבתא: החוצה י"ר וסיבו במסר׳ רבת׳ : השמימה יי"א וסי כו׳במסר 'רבת' :ויחשבה ג' וסי׳ והאמין ביי׳ וגויוית שבה לזינ׳ ויחשבה עלי: בפה ט' קמץ וסי'כו' במס' רבת': בתוך ה'וסי' ויבתר אוהם ומדותם מחוץ לעיר 'והיו לישראל כתוך וישם לפיד אחד המתקדשים והמטהרים: ואת הצפורג' דם 'וסי' ואת הצפור לא בתר וארת הצפור החיה יקח את' ולקח את עץ הארו: העים ד' ב' קמץ וב' פתחוסי' וירד העים על הפגרים : וקין עולם והגביהו למעלה מן הכוכבי'וזהו לשון הבע'מלמעלה

מנחם בן סרוק פירשו לשון יורש וחבר לו ער ועונה ערירי בלח יורש כאשר תאמר ובכל תבואתי חשר' חעקר שרשיה כך לטון ערירי חסר בני׳ ובלע"ז ס"י ל׳ פי׳ לייולי ולי כראה ער ועוגה מגזרת ולבי ער וערירי לשין חרבן וכן ערו ערווכן ערות ששו יסוד וכן ערע' חחערער וכן כי חרוה ערה: וכן משק ביתי כתרגום שכל ביחי כזון על פיו ואילו היה לי בן היה בני ממונה על שלי: דמשקי לפי החרגים מדמשק היה ולפי מדרש אגדה שרדף המלכים עד דמשק ובתלמוד שלכו דורשו כיטריקון דול'ומשק' מתורת רבו לחחרי": הן לי לח כחת זרע ומה תועלת בכל חשר תחן לי: ויולא אותו המולה י מאהלו לחוץ לראות הכוכבים • ולפי מדרשו אמר לו כא שחינך עתיד להעמיד בן אברס אין לו בן אבל אברהסים לו בן

עם ושוחף את הנבלות לעוש עלי אוכל וכמו וחעם אל השלל:

שפרשת ברי׳ בין הבתרים קדמה ללידתו של ילחק שלשי׳ שנ׳ וחברה׳בן מחת שנה

רלבג החופן מהרועותנה היה סרוסועמור׳ מחרץ כנען כמושנוכר בפרשת נח ולפי שכבר נשחר לד המקום ההוח לחברם מפני המכע מחנו הרעי' בצד חשר ישב לוע המר לו ה' יחע' חחרי הפרד לוע מעמו שישא עיניו ויראה תהמקום אשר הו' שם ללפון ולדרו' ולמזרח ולמערב כי כל הארץ ההיא יתנכ׳ לו ולורעו ושכבר ידבה זרעו כעפר הארץ אשר לא יוכל איש למכוחו ויירש הארץ ההיי ואולם חמר זה להודיע חותו שכל החרן ההיח היח נבחרת וחסיש בה מקומות יות' נבחרי' מקצי מתפניוה אתר אליו הם' יחע' שיקום מהמקום הכוא אשר היה בו כיצר לו המקום התוא נילד בארקלארכה ולרחבה ולבקש מכוח יישב לו כי כבר יתלחו בה מקומות רבי' כחותי' לווכן עשה הברם ר"ל שהוא העתיק אהלו משם באלוני ממרא אשר בחברון כי כודע לו שהמקום ההוא כאו׳ לשם בכה מובח ליי להביח חליוה נכוחה וכבר חמצח שבמקום ההוח הגיע לו הנבוח 'בחמרו ויר' שינוי בחלוני ממר 'ומהכרח' שכל הכבוחו' הכוכרו 'חחר זה בוח' הפיהניעו לו משסכי שסהייושב:

כמו שחוכים נסדר פילם א"כ נחור זה שפסוק חוקדם דאין מוקדם וחלותר בחורה אנ כיחה : כמה חדע וחית אם וחת שבחשים החמינו ולכסוף שחל רות לפי חפפם י"ל בכל מה שהמה לנ החמיכו משל לשנים אחד נאמן ואח'שאיכו

כחמן כשפניהם מכשיחין לפ

פנועה על כך לח היחיון לו

דביכות כו בחתולו לח יחתיו אף בכמה שבועות כך חברה

שבוע . ה. כו שלח יגרוסחעה

שניו לושל ההנימח׳ בחונעת בשמועהו ז'ה נחה חדיג

תוור הקב ה הת אמרת במה

והנה התועלות המגיעים מזה הספור הם רבים:

הראשין הוא במדות יוהוא החריכות על בקשת ההכרחי לאד' להעמדת גופו מהמזונות וממה שי דמה להם הלא חראה שאברהם עם שכבר הבטיחו כ" בפפר מחחר שרח וין ב ק"כה בקש התועלת בהללחת קנייניו התעורר מפני הרעב שהיה בחרץ כנען ללכת לחרץ מלרים ולח נמכע מהליכה שם מפני מה שלוהו ה' ית' שישב בחרץ כנען כי חין מצ ברש ית' כי אם להטיב לאדם לא שימות : סבחם י ולוה ידע חברהם שרלון הש"י היה שיסור משם לבקשת הטרף י ועוד שהכונה היתה בהליכת אברם לארץ כנטן כדי שיהים מוכן חל שידבק בו השפע החלהי וזה לח יחכן עם הרעב וחפרון המזוכות ולזכ

הת עלת

התועלת

יות טוב, לו שילך משם אל המקו' אשר ימצאו שם המזומת עד שיכלה הרעב

צוה האופן ויהים נשמ' בזה מהרעשאיפשר שיקרה לו ואלו לא הסחכל בזה משפ

לא יתכן שיניע לו טוב העלה לרוב המהירות אשר ילטרך לו בלקיחחה כי כעבם

השלמה לא חשלם אם לא יפתכל בה החדם במחון - הלא תראה שחברהם כשלם

השתדל להחת עלה קודם שנכנם למלרים במה שאפשר שיקרה לו שם מהרע כולב

בו ולח יתרשל מזה מפני הרע שיקרה לו כי רחוי שיהיה נבחר הרע היותר מפס

לברוח מהרע היותר רב הלח חרחה שחברהם בחר לרדח לחרן מלרים לברום

מהרעב חשר בחרץ כנען י וחע"פ שיהיה נכון מהמקום ההוה חל שיקרה לו מהבכום

שחתנאל אשחו בוחת החרץ . והנה ראוי שחדע שלח היה בזה חטח לאברהם כי שרם

חעשה בחינם מה שחעשה מזה ולזה לא תאפר לבעלה אפילו החר נחינת הפזרכה

בתו שאמרו ז"ל באסחר הרקע עולם היתה וחם היה אברם ביחר סבל הרעב אשר

היה חפשר שימות בו על סבל מה שחפתר שיקרה לשרה מהגנית היה זה החשי דום

של שטוח כחמרם ז"ל בג' מסוסה (בדף כח עמוד ב) היכי דמי חסיד שועה כבין

מהגנות ושיופי שרה חשר היה ירח חבר שיה 'כלי להחיתו שתהי הש' ית' כלי לשתי כתב

שם ולהללחת קנייני עם שמרו אותה מהחגאל בענוף וומה וכבר ידעת מה שכב יכ

מהתועלת במדות ובדעות מפני האמנה בהשגחה הזאת:

שמכרהם הוליך עמו ליט בחשר הלך ובחר לו מה שכחר בעלמו:

בהצלחת קניניו השחדל שיבית עתו ממלריי כל קניניו לת השחיר דבר והנהיג מקכם

בהכנחת קניני השיונים ההפסד ואע"פ שכבר היה חושה לשוב אל החקים הכבים

ביתו מושנחים בעבורו כי לחהבתו חוחם ילעער אם יקרם רע וישמח בעוב משר

יקרםי ולוה יקרה מהשבחת ה' יח' שיהיו חלו החנשים מושבחים הלח חרחה שלום

מפני שהיה הוק עם יובר של היו לה מפר מלחמות השם וכביאורנו לשם" איבר הרחבנו המאמי בזה האופן מההשבח׳ בד׳ מספר מלחמות השם וכביאורנו לשם" איבר ב

שהיה שוכן בו מארץ כנען לא נמנע מפני זה מהלך לרגל המלחבה אשר לפניו

מפני שהיה הולך עם חברם הצליח ה' ית' קניניו והיה לו צחן יבקר וחהלים

דחזי דטבעה התתח בנהרא והמר לאו אורח ארעה להצולה ולאיסחכולי בה

השני הוא ג'כ במדות י והוא החרילות לקחת עלה בדברים כמדם

הגעתם כשים חכל האד'כמה שאפשר שיקרה לו וחתישב לו ככב

הג' הוא ג"כ במדות י והוא כשיביא ההכרח שיניע הפע לאדם - סיים

שיסת כל האדם באי זה חופן יחכן שיגיע לו יותר מעט מהרע ניכבר

הרביעי הוא בדעות י והוא ללמדני אופן השנחת ה' ית'בלדיקים

עד שכבר הביח נגעי נדולים בפרעה ובביתו לשמור חשת כבים

הם 'הוא במדו י והיא שראוי שישנים האליבהנהג יקרוביו בהשב חותר

בעלמי כי בוה ישלם לחדם העור הרחוי לו ממשפחתו ולוה תרחב

הששי הות במדות י והות החריצית לשמירת הקנינים ביותר שלם

שבפנים שאפשר זה הלא תראה שאברם עם היותו מובטח מה'

השביעי הות בדעו" והושלהודיענו אופן נפלה מחד מההשב מכ

השמיני הוא במדות י והוא שראוי להרחיק המחלוקת והמריבה

השמיני הוח במנית היאות הבית והמדינה הנא חרמה שאבר כם. מה שאפשר כי בזה ישלם קבין הבית והמדינה הנא חרמה שאבר כם

החלהית י והוח שכחשר היה החדם מושנח יקרה שיהיו קרוביו וחכשי

אור הקב הות אתרת בתה אדעונא הרתנה חין נתנין בתם בשוח ב"ש ח"ף שכי בהולר לו את יצחק בנו נתצא אברהם בן שבעים בותן ברות בין הבתרי שהיה כשיצא מחרןפעם אני אעכנ נניך אלה שהנים רחשונ ובשעם רחשון כשנהתרה לו פרשת של החר הדברים השה היה בן חמש ושבעים שנה דקים לן בסור עולם בןת"ח שכים היה בפלגה ושתים עשר שנה עבדו את כדר לעומר ושלש עשר מרדו ובארבע עשר שכה בא כדר לעות'הרי מהפלג 'עד החלחתה כ"ושני'שים כ"ו אלו על הח"ח שהיו לו קודם הפלגה ויעלי לשבעי' וארבע הרי שמלינו דבשעת המלחת 'היה אברם בןע"ד או בןע"ה השמימה בת"א ב"אתי ועל זה נאמר ולברם בזשבעי וחמש חנה בלאחו מחרופעם שנייה מיד אח' הדברי'החלה שהרג את העולי וה"א אוסיף הת המלכים היה דבר י"ים אברסבמחוה לאמר וגו שח אין מוקדם ומאומר בחורה ונסמכה על שמך והרי את פרשת ברית בין הבתרי 'כאובדי נחבר את הפרשיו 'שנחבשר אברהם בורצו ידי ששנינו בסדר עול' פרה ורבה : בה יהיה חזר לחרן אחר ברית בין הבתרי' שהיה בה"י כתו שכתוב בפרשת ברית בי בילורי לורעך נחתי את הארץ הואת וכשתהא שם בחרן ה'שכים ובאותו כר יהיה הוא בוע"ה שנה ויצא לו מהרופעם שכייה רשייה אחרת דתרי ענייני כינהו כראית׳בברכות מיום שברא הק"בה עולמו לא היה אדם שקראו להב"ה אדוועד שבא אברהם וקראו אדוושכן י"י אהים במה אדע כי אירשכה ואי ם"ד חד עניינא אשראל ובמו שהשבע הוח מסתר הדברי החלה עד ושרי רשת אברי אמלי לא מייחי חלמודה י"י להים מה תחולי דקדי! לכח מיניה של פשיטם שתיפרשיו'הן ופרשת ברית ביןהבתרי' מוקדמה לשלפניה ה'שני' כמו שפירשתי הם שבע והשמש למעלה ומד אם סהרפרעיות האו ככחבואיך יאמר, אברהם במה אדע כי אירשנה אין וך מקעני המנה שיהמר במה הדע כי חירשנ 'החר שהמר לו הק"בה אשר יצה ממעיך הול יירשך אה פשיעה - שָתי פּרשיות הנוהאחרונ׳ קדמה לפלפני׳ כדאמרי׳ והשת׳ ניתא שהק׳ בה א'ל הוצאחיך מאז'כשרי׳ - לתת לך את הארץ הואת לרשתה אתר הברה ' לפני הק"בה מאחר שאיןלי ורע במה אדע כי ארים יורש תורארץ הזאת שמא היום או למחר אמות ואיףאירשנה וי"א אחר שיטת פרש"י אברה לא של לו אות עד שהבעיחו לחת לי את הארץ שא דואג היה מל הבטחה או שכל הבטחותיו של הק"בה על הכלי הם חם יקייתו מציתיו כמו שמצינו בדור המדב' נישבע לחתר אם ירא'האנשי'ונו'לכך בקש הבריח מאת הק"בה שהרי שבועוחיו בלא תנאי הנוא הלמ"ד, לא של לי אות אא של בחיוה זכות יחקיימו בה ח"כ למה כעל בידו~~ע~~ חדע שח י"ל דחיווה עוכשאה כף השי' לו בזמו'הקרבנו'והגלו' יתקיימו בה כאן פרש י באיו 'וכות יתקיימו בה ה"ל בוכות הקרבכות י בחהלי עבלה ובו' כלומד הם ירטאו בניך הרוכי תכלה לדכל מיני קרבנות כפרה של כל מיני עבירה ובכדיתקיימו בה והכי הית 'כב"ר רמר לו בככרות שרני נוח ובניך: עגלה משולשת שמנ'ובריה'כמו עבלה שלישי'וכמו עבלה חלמה ד"ה בת שלש שני יויקח לו הת כל שה רבכו התרי הף עשירי 'החיפה הרחה לו כדמר כחוחת כל של ונחמיל הלווה בחת לת במנחה השר יעשה משהנויבתר חותם! מכך דרך קרבנות לכתה בדכהי ונתה אותה ינו ' : ואת הלפו 'לא בתר שהריאין בורך שיסוע ולא יבדיל לפישקטני ' הסורנתחים קענים יותר מה או זמין נרחין לכנום: ד"מויבתר אותם היצרך ליתן מוהבהמו 'החצי פרום מזה והתציפרום מזה לכי שממין כל החד מהן היה ג'י וחת הלכור לה בתרי שנים היו ויכיל להניתם שלמים החד מבהן ורחד מבאן :

מיע כפורנו

אר אלמי ציו הקב"ה בשבד בהנהנת הבית הפתון שהן תיראה נבדנו ברנה וופעל הבן בהנהנחם שה בל בוניתי יירש מיתי חף על פי שתתו ליורע כביף כחשר החרת לורעד מתןחת החרץ כואת מכל פהום ישאר הכן שחרי קען לו ילכן יאל אית: ואת ובלתי וכן להנהיג מפין ניהיה כן ביתי הפנהיג הוחה וישכתו שיהר׳ ברוב: לח יירשך זה כי חסחת חשר יכח שמשיד כי הבן יכלח בהנהגת המתון בחייך בחשרו ויתן חברהם חת כל חשר לולינחק וישלחם מעל יצחק בנובעידנותי: וכזתין ביי נפח שיסשה מה שותר בלי ספק חף של פי שהיה הדבר כתנם חו רחוק ב חנל השנש : ויחשבה לי לדהה כחל ית' חשב וה הנשחין בו לנדקה ווכות לחברהם ובוה ב דיש שכש חתר חברהם אחר כך בשה אוש כי שירשנה לא חור כו מאתינתו כלל שאם היה כילא הית האשינתו נחשבת לכוקה כלל כחשרו יכזים כדיק מבדקתו ופשה עת כל נדקותיו אשר עשה לה תוכרכה : אשר הולאתין פאיר כשרים לתת לך הת הארץ הואת . כרי שאתה כשנהך תקום אותה כחוקה: לרשחה כדי שהכנים יירשוה מתך בתידת ירושה שאין לה הפשק " כפה חדש יכי חילו יחסחו הכנים ולח יוכולירש : קחה לי עולה " להיות ברית למען יהיה דברי יב -יל : יתרדבות בפל" גור דין שים מתושבישה שחיני תתקרש כדבריהם ו"ל יכן בחר ששה רביכו בחתרו לח בנדקתן כי ברשמת כבוים

יי׳ מורישם ולמען בקים את הדבר משר בשבע אתה בא לרשת :

נים היותו משתדל בכל עוז שיהיה לוע עמו להדריכו א העוב כפי מה שאפשיוב עבר שיהיה לחחד מהחחר עזר הראוי לעת צורך בחר הפרד לים מעמו להרחיק המחלוקת

שיהיה לאחד מהחחר עזר הרחזי כעת כורך ביוג משר ז של מברה שלא יעלם הלא חראה שאברהם לא קנא בלוע אם יהיה לו המר דותועלת התשיעי הוא במדות י והיא להרחיק מדת הקנאה כי בה יגיע ההפסד בקבוץ המדיני מה שלא יעלם הלא חראה שאברה כי כבר החגבר על ארבעה מב התשיעי הוח במדות י והיח להרחיק מדת הקנחה כי בה יגיע המפשל פון בין מתו לחברם כחלקחת המרעה הכוב בחוקה כי כבר החגבר על חרבעה מולכים הטוב למקנהו חבל נחן לו הבחיר' והסחפק במה שיעובהו לום מהמרעה עם היות לחברם כחלקחת המרעה חברה היות מוחיב מיהיה חבר חבר היות מחוב מחוב מיחיב ברו זה מוחיב ברו זה בי כתו שיםפר חחר זה - ועם שאברם הוא אשר הנהיגו ונהלו אל המקום שהיה בו כי זה ממה שיחייב שיהיה אברם חדון בדבר זה :

התועלת

החחד עשר הוח במדוח והוח שרחיי שיבחר האדי לוט מפני שלא הוכים רועיו ושכחן הבחיר׳ ללוט לבחור מהמדעה מה שירלה התועלת לוט חפני שלה הוכית רועיו ושנתן הבתיר׳ כמט בביות מיתה בה מבית מלת זבחי ריב הלת תראה שאברם בחר המעט מהחרעה למקנה ועם שלום יותר המעט עם השלום מחריבה כטעם התרו שוב פת חרבה ושלום בה מבית מלת זבחי ריב ביותר שומים ליולה ודהם ודילות הלא שרחה שמדרכת בחתרה בחרי ביותר שומים ליולה ודהם ודילות הלא שרחה שמדרכת בחתרה בחרי ביותר שומים ליולה ודהם ודילות הלא שרחה שמדרכת בחתרה בחרי ביותר שמים ליולה ודהם ביותר של שלום ביותר של שלום ביותר ביותר ב שראוי שיסתפק האדם במה שיתכן שימלא לו ולא יבקש גדולות הלא חראה שאברהם הסתפק במרכנה הי"כ הוא במדות התועלת הינ הוא במדות יוהוא שרחוי שירחיק החדם רוב התכבינ הנשהני לחקנהו ולח היה מבקש יותר מזה לולי דבר הי חליו שילך לבקש מכוח ייטב לו התועלת בי הוא ממה שיביה הל הבעיטה כאמרו וישמן ישורון ויבעש . הלא מראה שאנשי סדום מלד רוב המענוע שהיה להם הפני רעננות הארן ודשנה היורעים וחטאים ל-ב-הי"ד היא במדוח והוח שכבר הודיענו בזה הספור שראוי להתרחק מהמריבה לפי שהמריבה היא ממנע הגעת השלמות לאדם בעיין כד שכבר נמנעה הגביאה לאברם בעת המריבה עד הכדד לוט מעמו וזהומה שלמדנו באמרו וירא י"י אל אברם אחריהפרד לוט מעמו:

שכבר נמנעה הגבואה לחברם בעת המריבה על של של משפר וקיומו ושהם יהיו יורשים את הארץ הנבחרת . וכבר נתבאר בתורה שות כזרש הט"ו הוא שכבר הודיענו בזה הספור יעוד רבוי זרע הברהם עד לאין משפר וקיומו ושהם יהיו יורשים את הארץ הכבחרת : ההועלת הוא זרע ישראל כי בילחק נקרא לאברהם ורע . וכבר ביאר ילחק כאשר בירך יעקב כי לורע יעקב חהיה ירושת הארץ:

ביתי אמרפל עד אחר הדברים האלה . עמק השדים הוא עמק היובו שדות רבות . הוא ים המלח - ד'ל שזה העמק היה אחר זה ים המלח כי כבר ישוב היבשה ביתי אמרפל עד אחד הדברים האלהי עמק השדיםי הוחעמק שיבי שנהים המלח ריל ששם יתחו מימי הים ויעשו מהם מלחי ושלש עשרה שכב ים יהים יכשה לסבוח רבות כמו שהתבאר בספר האוחות או יהיה המקום ההוא עמקים ים המלח כשם יתחו מירים על גודל האנשים ההם וחזבת שכב ביהים אוזים ואימים יהם שמות מורים על גודל האנשים ההם וחזבת שכב ים יהים יכשה לסבות רבות כמו שהחבתר בספר החוחות חו יהיט טוקום ההיה לפחים זוזים וחימים . הסשמות מורים על גודל החנשים ההם וחזקם כרני מרדיי אפשר שברה שנה מרדי אוזים וחימים בהרחשמים בהלפת שניר . בל בעלותם להר שעיר . החלינו הוא הרה במחי מענו . בהרחש שניר . רל בעלותם להר שעיר . החלינו הוא הרה במחי מענו . בהרחש שניר . רל בעלותם להר שעיר . החלינו הוא הרה מרדני חפשר ששלשה עשרה שנה מרדושו שבשנה השנשה עשר מדדושן נכו שני בהרחם במתי מעש בהרחם שעיר - רל בעלותם להר שעיר - הפליט הוח הכתלפי שתרגם חונקלום והנה ספר לנו זה להידיענו גבורת חלו החנשים והמלכים חשר נלח אברהם במתי מעש בהרחם שעיר בלו בעלותם להר שעיר - הפליט הוח הכתלפי שתרגם חונה לנשר על פי דרבו - וחפשר שיהיה הרגיי ה שחרגם חונקנום והנה ספר ננו זה באין שנו גבורת חבו החנשים זהחנבים זמן במיום. מן המלחמה : חניכין ילידי ביתו : הם החנשים אשר גדלם בביתו מעת הלידה וחנך אותם במנהגיו החשובים כטעם חניך לנער על פי דרכו : ואפשר שיהיה הרנון בית מן המלחמה : חניכין ילידי ביתו : הם החנשים אשר גדלם בביתו מעת הלידה וחנך אותם במיו הבית אנשי מלחמה עם שכבר היה ראויזה ג'ב מחני ביותו ב-דמעלוינואד אבותיך תן התנחיום מכבי יכידי בינו שם שהועים מענ בדכם בבינו מענד של המוחק בני הבית אנשי מלחמה עם שכבר היה ראוי זה ג'כ מפני היותו רחוק שנקברו שכבר תוך איתם בעניין המלחמה והגבורה כיכן ראוי לביח הגדול כבית אברהם שיהיו קלת בני הבית אנשי מלחמה עם שכבר היה ראוי זה ג'כ מפני היותו רחוק מהיה שנקברו שניהם מכל הלדדים ולא ימלטו איש מהם ובחר הלילה בי בזה האות מתכנות רבות כדי שיבואו עליהם מכל הלדדים ולא ימלטו איש מהם ובחר הלילה בי בזה האות מתכנות רבות כדי שיבואו עליהם מכל הלדדים ולא ימלטו איש מהם ובחר הלילה בי בזה האות המתכנות רבות כדי שיבואו עליהם מכל הלדדים ולא ימלטו איש מהם ובחר הלילה בי בזה האות המתכנות רבות כדי שיבואו עליהם מכל הלדדים ולא ימלטו היו מה המוחה הלילה בי בזה האות המתכנות הבית המתכנות הבית המתכנות המת במצרת דמבשת זו מתשמותו המנית ומלכי לדק מלך שלם . הנה היה המנהג לקרח מלך ירושלם מלכי לדק או אדוני לדק כי הכל החד כתו שהיה המנהג לקרח מלך מלרים פרעה במין על אם יתכן שישלם לי הננית ומלכי לדק מלך שלהים המנהג לקרח מלך מלרים פרעה יתכן שישלם לי הננית ד וחכבי לדק חבן שנט הים החנטה בקי אות בשלם סוכו וחתרו ז"ל שוה החלך היה שם בן נת ונכון הוא כי כבר נחלא בדברינ ולכן תרחה ביהושע שהיה שם חלבי לדק ושלם הוא ירושלם לטעם ויהי בשלם סוכו וחתרו ז"ל שוה החלך היה שם בן נת ונכון הוא כי כבר נחלא בדברינ מהשלמות הרבה י הרימותי ידי אל ייי הוא שבועה כמו שוכר החכם א"ע כתוכי אשא אל שמים ידי:

ביאור דברי הספור

שביתי החרפל הלך ככל י וחריוך מלך אלסר י כדר לעומר חלך עילם י ותדעל חלך נוים י עשו חלחתה אלו החלכים הנזכרים עם ברע חלך סדום וברשם מלך עמורה 'ושנאב מלך אדמה ' ושמאבר מלך לבוי' י ומלך לוער בעמק השדי'ונלחום קודם זה עד שהלו המלכים החמשה עבדו כדר לעומר י'ב שנה וי"ב שנה מרדו ובי"ד שנה למרדט בא כדר לעומר והמלכים השלשה אשר אתו הכו הרפאים אשר בעשתרות קרנים והאונים אשר בהם והאימים אשר בשיה קריחים והחורי אשר שנה מרדו וכי ז שני הכו עד איל פחרן אשר הוא שמוך למדבר זאחר כך שבו ובאו אל קדש והכו את כל שדה העמלקי וגם האמורי היושב בחללון תמר וכראות בעלותם מפניהם להד שעיר הכו עד איל פחרן אשר הוא ממהימם וערבו אחם מלחמה דומה השדום וכראות בעלותם משניהם כל החת הלכויים ולוער ילאו ממקימם וערכו אתם מלחמה בעמק השדים והנה נלחו ארבעה מלכים את החמשה עד שכבר נסו מפניהם מלך סדום זה מלכי סדום ועמורה ואדמת בהאבות מחד שהיו בעמה השידים להמלם מרח והנשארות נתו אל ב---זה מלכי סדום ועמור בשמה בלוכם בבארות מחר שהיו בעמק השידים להחלם מהם והנשארים נסו אל ההר והנה לקחו אלו הארבעה חלכים כל רכוש סדום ועמורה וכל אכלם והנה לקחו אלו הארבעה חלכים כל רכוש סדום ועמורה וכל אכלם ומחורה והפילו עלמם ברושו ביו את ביושו ביבוא היה נושה בחדום ומחניות ביושר בי ועמורה והפינו עלוט בו להיו לברס ואת רכושו כיהוא היה יושב בסדום ומפני זה הגיעתהו זה הכוק - והנה בא הנמלט מהמלחמה והגיד הענין לאברס המברי ובין השבי אשר שבו לקחו ליש המלחמה והגיד הענין לאברס המברי וכין השבי חשר שבו בין יו החות שהיה מורע החמורי והות חםי חשכל וחחי ענר והם היו בעלי ברית חברם ר"ל שכבר נקשרו עמו בקשר החהבה החוקה שהיו לעור מנים היה שוכן בחכוני עמו שלו החעוררו אלו האנשי ללאת עם אברם למלחמה וזה ממה שיורה על חוזק אהבתם אותו והנה כשמוע אברהם כי נשבה אחיו שם כלי המלחמת יולים כקלת בעת הכורן על התנשים אשר גדלו עמו בביתו והדריכם והרגילם במנהגים החשובים או בעניין המלחמה ואם היו שים י ורדף אחר אלו המלכים הארבעה עד דן והנה בלילה חלק מחנהו למחמות רבות כדי שיבא עליהם לילה מכל הלדדי באופן שלא ימלם איש מהם והכה שותם ורדף אותם עד חובה אשר משמאל לדמשק והשיב כל הרכוש ואת לום אחיד ורבושו והחבשים והעם ששבו אותם החרבעה מלבים יוהנה יצה מלך סדום לקרחת חברבם חל עמק שוה חחרי שובו מהכות הד' מלכים הנזכרים ולה דבר חליו דבר עד שהכל

דילב ק"ץ שנה ונשחר ר"דו: קומץ מנחה

זרעך כמו צבא השמי עשר כעין מטפ"שבשי באמצע כ אכרה צחק יעקב משה אה ן דוד שלמ 'ומשה כאויצע ולכן אמרו משה חצה: יהאמין בה' מה שוראמין על הבנים וכא שאל את ועל דא ושאל אות לפי שת שב ויצרק שראד השושה צבולה יובר לע שות לכסו באות גפשו וחב סחם ביד הקב"ה במי שאו"ל ג' מפתחו , וכי לפיכון ההמין שיק"בה על י דצדקה יתן ל בני׳ אבל הארץ בינים לה׳ הארץ ומלואה מ'ם מלא חיא נתונ ביד מיר דכנענים ויתנג' הצפיר לאבתר לדעת חזיל שאמר לו שכוכות הקרבנות יתרייכני בארץ לכן לא בתר העוף כמו שבעולרת העוף נאמר ולא על אבים שכן לא בת שיבה לעיניו בליל' שעברה דכתים ויהלק אַל הם לילה דהרי כל מקום שנאמר אחר מודרוא: גרהאים שיש לו משפחה נקר' אירת כמי. רענן ישנדכק בשרשיו והגר היא הנרגיר הנברת מן רביג'ף יהיה וריבך הרא י לירט אנשר וניא זיבינוצאל כנ ביורש האסתי עליו מחד: לפרוע היובי אבין יניה ינלא התפלכ אבייים על זרע. כמו שעשר בחדם שירע שמב ובי למעלות התור כהונה ומלכות כי אם לא ירדו בצוימ' שנתנסי בכיר ניבי זק דגרו, לא היו ראים לאותן דמעלות:אל אבותיך קורר וכש ייו שני דרכים יקראו עינים ודייון דפירוז רים יתרא פכה אנם: הנך הור לכן. 🗘 איכי תחת נכיריתך שהרואים אורך בורה׳ יאמרו כי הרית רויגונים ולכן ברחת

על הפגלי על הגופות: וישבי בדגשות השין חחח הכו"ן המובלע כמו יגרש

יישלח מהפגרים וכן ישב רוחו או השיב הפגרים להבריח העוף : ויהי השמש לבא

זה לכו לחות כי ויקח לו את כל אלה ביום אחר שהקיץ ממחזה הנבואה: כי גר יהיה

זרעך: נקרא בלשון הקדש האיש שיש לו משפחה כסעיף שהוח דבק בשרש על כן

כקרה חורת כי טעמו כחורת

רעכן. ושעם גר כמי הגרביר

שנכרת מן הסעיף ויש הסוי

לב שוה הטע'רחיק בעיניה'

ואילו היו יודעים טעם כלאות

ולורתו אז יכירו האמה : ארבע

מחות שנה : עד שיף זה הקן

מהיו' : השר יעבדו - שיהיו לה'

עבדים : חבא הל הצותיך ככוי

על המית' כדרך כל החרץוטפ'

בשלום שחהיה בכבוד ולא כמו

זרעך: ודור רביעי רבי המפרשים

השתבשי בפי'דור והנה אמרו

הקדמוני עשרה דורות ונמלא

לאלף דור ובאיוב ארבעה דורו'

והנכון בעיני כיפי דור כמו

יושב מדור באהלי רשע ומדתו

הכץ שידור חדם בהלדו ויש

אריך ויש קלר ודור רביטי החר

מיות זרעו גר והטעה על מצרי

וכן כתוב כי גר היית בהרלו וכן

היה קהת גרועמרס ומשה גם

ההרן ובניהם שבו אל ארץ כנען:

עין החמורי מפור בפסיק גדול

עוכין מכשות ו והזכיר החמורי

בעבור חקפו והנה משה הרג

המלכים הגדולים והם מלכי

ההמורי וחמשת מלכי האמורי

כחחברו על יהושע ויש ראיות

חחרות וכן חמר הנכיח אשר

כנבה הרזים גבהו והמפרש

הממורי מגזרה הומר לה המר

כלום : ויהי השמש באה בתחלה

עודנה לה בהה וכן כתוב לבוח

הכח וחידד ויהי הפרש נחה

כנגד שני מקדשים כדכתיב

וסויתי כזכ'ממשוחיד ופעריך ל זכני חקלת ונתרבו דכי גל

סופיתובו׳ עולה לרכין רדיו:

ודיר שנים במשורת הכח דדוד רביעי ישונו הנה ואידד

זור הולך ודור כח פירום

זור הולך כי עדין יצחו

בנין מהחרץ ודור חתר בה

לרבת הת החרץ: ודור רביעי

ישובו הכז י דור שכים יהינ

שמה וחו ישופנוניה: ועלטה היה והנה חנור " החשר

תיבות בהפך תוהו שהראה לנ

הנליות שדומין להוחוז ושרי

בכים במכירת ישרי חשת

חנרם י ושרי ביששלר עם דבורה הלמד שהותה חשובה

באתפות : ולה ארגע בייהרא

ולה כפחה מצרית ולה בתי

פיות ולה אחר עלי לשלים

ולה נפין הרבע בחיה שרחה

דכימל וזהו שדרשו ותלך

וְהִינוֹ ולה שתי פיוח שחזרה

לה כה חחר להודות לעבודה

זרה וכיון שעבת' השובה חזר ווקחה כווו שחורו קעורם

זו פגר חם פוס ולם סמי מלי

לבלום ולה גפין ארכת איירו

נס כן במלכות ישמעאל ז

מ"ע ספורנו

חחור ירושת הבניטוהיא כי לחשלט עון האחורי כי לא

ינדק לברש בוי מחרצו על

בחתמלא פאחו י אמר אם כן

ידוע תוע שחף על פי שחני כשבע לתח החרץ לבניך לח

יהיה זה מוד: כי גר יהים זרעך כחוץ לח להם עד חומו

הזמן שיכלם בו עון האחורה

ועם זה הגיד קורות השעבוד

והענוי העתידים או לקלת

דורות חזרעו בסכלותם כי

ארכם זה לא קרה להם כד רוף

הלדיקים שכל זיין בהחתד מן השנפים פוים לח רחתול

השמנוד חנל קרה כחש'הפוד

חת דרכם כמו שהעיד הכבית בחמרו וימרו בי ולח חבו

לשמוע לי חים פקיני עיניכי

לה השליכו והח בלולי מנרים

הודיטו כבת

ותחע שחזרה לגלולי הביה

על הפגרים . על הבתרים: וישב . לשון נשיבה והפרחה כמו ישב רוחו רומז שיבא דוד בן ישי לכלותם וחין מניחין חותו מן השמים עד שיבח מלך המשיח: והנה מיתה וגומר. רמז ללרות וחושך של גליות . כי גר יהיה זרעך . משכולד ילחק עד שילאו ישרחל ממלרי 'הרבע מחות שנה כילד ילחק בן ששי שנה כשנולד יעקב ויעקב כשירד

> למברים אמר ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה הרי ק"ל ובמלרי היו מחתי ועשר כמנין ר"דו הרית' שנה ואם תאמר במלרי היו ארכע מאו 'הרי קהת מיורדי מכרי׳ היה לא וחשוב שמתיו של קהת ושל עתר׳ ושמוכים של משה שהי' כשילחו ישראל ממלרים אין אתה מולא חלח שלם מחות וחמשים וחחה פריך להוליא מהן כל השני' שתי קהת אח'לידת עמרם וסחי עמרם חחר לידת משה בחר׳ לא להם י ולא נאמר בארץ מצרי' אלא לא להם ומשכולד ילחק ויגר חבר' וגו' וילחק ויגר בגרה באהן ויעקב גד בארן חס לגור בארן בים מעיל בחכו: וגם חת הגוי וגם בים מעיל לרבו׳ חרבע מלכיות שחף הן בלים על שפעבדו את ישראל: דן אנכי בעשר מכות: ברכום בדולי בממין גדול כמו שנחת' זיכללו את מלריי ואתה תבא א חבותיך י ולא תראה כל אלה: אל אכותיך. אביו עובר ע"ו והוא מבשרו שיכח חליו למדך מעשה מרחתשובה: מקבר בשיבה מוב׳ בשרו שיעשה ישמעאל תשובה ביתיו ולא ילא עשו לחרכות רעה בימיו ולפיכך מת חמש שנים קידם זמנו ובו ביום מרד עשו: ודור רביעי לחחר שיגלו למצרים יהיו שם שלשה מ'ג' במפיק לורות והרביעי ישובו לחרן יהתן וח' בלח לורות והרביעי ישובו לחרן הואת לפי סבארן כנען היה בפין חונע מדבר עמווכרת ברי' זו כדכתי' לחת לך את האר' הואת לרשתה וכן היה יעקב גלה למלרי' לח וחשו' דורותיו יהוד' פרץ וחלרון וכלב בן חלרון מבחי החר' היה: כי לאשלם עון האמורי להיות משתלח מארצו עד אותו זמן שחין הק"בה נפרע מאומה עד שתתתלא סאתה שנא׳ בסאסאה בשלחה תריבנה: ויהי השמש

בחה׳ כמו ויהי הם מריקים שקיהם ויהי הם קוברים חיש כלותר ויהי דבר זה : הפתש בחהי שקעה : ועלמה היה : חשך היום : והנה תכור עשן וגומר . רמז לו שיפלו המלכיות בגיהנם: בחה שעמו למעלה לכך הום מבוחר שבח כבר ואם היה טעמו למסה באלף היה מביאר כשהיא שוקעת ואי אפשר כן שהרי כבר בחב ויהי השמש לבח והעברת תכור עשן לחחר מכחן היחה נמלח שכבר שקעה וזה חלוק בכל חיבה לשון נקבה שיסוד' שתי חוחיות כשהטע' למעלה לשון שעבר הוח כגון זה וכגון ורחל בחה קמה חלומתי הנה שבה יבמחך וכשהטעם למטה היח לשון הווה שנעשה עכשיו והולך כמו בחה עם כלהן כת קמה בחמה ובבקר הית שבה

טחים שלשתי המירתו של הק"בה כחלו הית עשויה: . הנהר הגדול . לפישהוא דבוק לחרן ישראל קרחהו גדול אף על פי שהוא מאוחר בחרבעה נהרוח היולאים מעדן במשן מנות של הרביעי הוא תרת משל הדיום עבד מלך מלך הדבק לשחויר וישתחוו לך: את הקיני עשר אומיח יש כאן ולא נחן להם אלא שבעה גוי' והשלשה אדום ומוסב ועמון והם קיני קניזי קדמוני ועתידים להיות ירושה לעתיד שנחתר חדום ומוחב משלח ידם ובני עמון משמעתם: וחח הרפהים הרץ עוב שנחתר בם ההוח יקרח המשבות מות מל בירה בת פרעה היתה כשראה נסים שנעשו לשרה אמר מושב שתהא בתי שפחה בבית זה ולא גבירה בבית אחר: אולי אבנה ממנה · לימד על מי שחין לו בנים שחינו בנוי חלה הרום : הבנק ממנה : בוכות שחכנים לרתי לביתי: לקול שרי : לרוח הקדם שבה :

> אברהם ושתה היא ומתנהור והנה מלך ירושל הוצים לאברם ולמחנהו לחם ויין כי עייפי' היו והו' היה עובד הם"י ובירך הברס והמר ברוך להל עליון השר הוה קונה שמים וחרץ ר"ל שהוה מושל בשמים ובחרןימנהיג חותם וזכה ברכו על חשר התעורר להלמם על של המלכי' הסוקי'כדי להציל קריבו וברוך הש" ית" שהשבית בך וכתן לריך בידיך וכשמוע שבר 'דבריו כתן לו לכבוד השם מעש" מכל השלל והשביבטעם כל חשר תחולי עשר מעשרנו לך כי הוא היה כהן לש עליון ואחיששלתו דברי חברם עם חלך ירושלם של חלך סרום חחברהם שיחולו השבי ויקח לעלמו הרכוש וענה ליו אברם הנה נשבעתי בייין עלייוחשר הוא קונה שמים וארץ שלא אקח מכל אשר לך דבר אלח מה ביחכלו הנערי 'אם הלכו אתי וזולח חלק ענר אשכול ומחר שהם יקחו החלק הראוי להם מהשלל בשבי ולח תחתר אכי העשרתי את הבר' כי יש לי"י להעשיר אותי בזולת השלל והשביהוה והנה הוצלות המניעים מזה הספור הם רבים: הרונולרו הרמשוורו' במדוח : והוא להרחיק החדם מהפעולות הרעו'י הלא שרא' שאפור פדום להיות 'רעי'וחטאים נלחו אותם ארבעה מלכיי פבמו מהון המשה מהם בחרלם : דורועלת השני הוא במדות : והוא שחין האוי לאדם שיעל כי תיכיו תחכשי משפחחו ואע"פ שחינם מחנהגר׳ עמו בחנהג הרחוי חבל רחוי שיהיה לעו׳ ולהומיל להם בחוקת היד הי בזה יגיע לאדם מקרוביו העור הראני וישל צוה הקבון החדיני הלא חראה שלברהם החבבר כני,ד ארבע מלכים ומחכיהם עם היותם גבורים מאד להליל לוע בן מחיו ורכושוו ולינו "פו חלא בתכהג עמו לוט באופן הראוי כמו שקדם:

> התרעלת הג' הוה במדות ' והוא שהין ראוי שינהג האדם עמו במלחמה כי הם האנשי אשר הורגלו בתכונת הגבורה שאם יהיה ביניהם דך לכב יביא מורך בשאר לב האנשים זיכולחו ולוה לא נהג אבר'עמי מאכשי ביתו כי אם האכשים אשר חנכם במנהגיו מלידה ואין ספק שעם שחבכם בשאר המדות המשובחית חנך אותם במדת הגבור' ולוה הביאם עמו לבדם וכוב באנשי אשר היו בביתו שלא בדלי עמו מעת הלידהכי אלו כבר נפחקעו קודם היותם עמו

ַעַלְיַתְפָּנְרָיִם וַיִּשֶּׂב אֹתָם אַבְּרָם: וַיְתָּי לְיִתְי עַלְיַפְּלְנִיאְוֹאַפְּרָחִיִּתְהְּוֹזְאַבְּרָם: וַיְתָּי לִיְתִי עַלְיַבְּבְּלְנֵיאְוֹאַפְּרָחִיִּתְהְּוֹזְאַבְּרָם: וַיְתָּי לִיְתִּי עַלְיַבְּבְּלְבִיאָ שָׁטְשָׁא רָמֵיעַר וְשִׁינָהָא נַפָּלַרַת עַר־-הַישָּׁמִשׁ לָבוֹ**א**וְתַרְדָּמָוְהוּנָפָּלֶה עַר אַכְרֶם וְהנָה אַיְשֶׁוּה חֲשׁבֶּה גְדֹלָדִה כי׳יאַבֶּרָת וְתָּא אִישָה קְבֹל מַנִּי נְפַּלַרת עַלְוֹהִי: וַאָּמֵר לְאַבְּרָם כִּייֵדעׁתִּידַע וַיאִבֶּר לָאַבְרָם יָדֹעַ נפַרַת עַיִיו: אַבירַבינורון וווון בְּנָרְ בַּאַרְגֵא וּבָיָּי תַּבֶע בִּירגָר י יָהָווָה זַרַעַרְ בִּאַרִץ לְא דילהון וִיפְלְחוּן בַּהוּן וִיעַבַּוּן יַיִּגְקוּוֹ לַהָם וַעַבָּרוּם וָעַנוּ אֹתָם אַרְבָּע מָאִוֹת ישנה: וגַם אַת־הַנּוֹי אַשֵּר יַעַבְרוּ הַן בּ' נֹינִיוּ אַרְבַע מַאָה שָׁנֵין: ואף ית עפא יאָנֶבי וְאַחַרי־בֵּן יֵצְאָׁוּ בִּרְבִשׁ נָּרְוֹל בהפלטון בעון באיון איי היאי ויפרטור בלן פון אַתַּוֹר שָׁכוּר אַ אַרך אַבּעיר בְּשָׁלוֹרם יים יפויפּיִפּלוֹלְנִלְאַ בַּוּיוּ וֹאַחְ תַּרְבַּנִי,שׁ לַוֹע תַּקָבֶר בָשִּיבָה שוֹבָה: וְדָוֹר רְבִיעִי דִיבִי אַבְּהָתָךְ בִשְּׁלָבַחִתְּקְבַר בְּסִיבְּי טְבָּא: ישובו הנה בי לא־שָלֶם עון הַאַמֹרָי ני מני בחוי וְדָרָא רְבִיעָאָה יְתוּבוּו דָּכָּא אַרֵי כָא־ שָׁרֵיִםחוֹבָא דֵאֵמוֹרָאָה עַר־בְּעָןוּוַהַוֹּהַ עַר־תַּנָה: וַיְהַי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעַלְשָׁה אַמְשׁעָעַלַרוּוַקַבְלָהוְהַנָּתוֹיהָא תַּעַּייי*ַ* תַיָּהְוָהְנָהתַנָּוּר נָשָׁוֹ וְלַפִּיר אֵשׁ אַשֶּׁר דַרְנַן וּבְעוּר רַאֵשְׁאַ דִי עָבְרָא בֵין עבר בון הַגְּוָרִים הָאֵרֶה: בַּיִוֹם הַהוּא פַּרְנֵיָא חָאילֵין: בִיוֹמָא הַחוּא גְּזַּרֶוֹיָי בַּרֵת יָהוַנֶרה אַת־אַבְּרָם בִּרִירת לֵאמַר ַלְזָרְעֲבֹּנָתִׁתִּיֹאָת־הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַרַ ״ יייש עָם־אַבְרָם קַיְיָם לְמֵימֶר לִבְּנָּךְ יְהָבִיר״גּ יַת־אַרָעָא הָדָא כִוּנַהַרָא דְּכִוּצְרֵיִם וְעַרֹּ **ָּבְצְרֵיִם עַר־תַנָּתַר תַנָּרוֹל נְהַר־פָּרָת** אָת־הַמִּינִי נָאָת־הַקְּנִיּיִןאָת הַפַּרְמּנִיְי : מּיּפֹּיָיי נַוְהַרָא רַבָּאנְהַרָא דִּפְּרֶת :יַת־שַׁרְסָאִי וְיַת־קְנָּוֹאֵי וְיַתְ כַּדְּמוֹנָאֵי: וְיַת־-חִהָּאֵיּ וָאֶרג־הַחָתִּי וָאֶרג־הַפַּרָּוּי וְאֶרג־ה ב הַרַפָּאִים: וְאֶח־הָאֱמִרוֹוְאֶת־הַבָּגַעַנִיּי וָנַת־פַּרִיזָאֵי וְנַת־נִּבְּרָאֵי: נַיַרַר־ אֱכוֹרָאֵי ָיָנַת־כְּנַעֲנָאיוָיַת־גַּרָגַשְאָיוָיַת־יִבוּםָאִי: ואת הנרנשי ואת הובוסי: וְשָׂרֵיאִתַּת אַבְרָם א ם וְשֶׁרֵיאֵישֶׁתאַבְרָםרָאֹיִלֶּרָהׁ בַּיַנַיּיֵי בָּא זְבֹדֵת בֹיֶה וְלָה אַמְתָא מִצְרֵיתָא לַוֹ וְלָחָה שִׁפְּחָה בִּוּצְרָית וּשְׁמְה חָגָּר : וישָׁמַּוּה תָנָר: וַתּאמֶר שֶׁרֵי אֶל־אַברָם רָאַברֶם הָאובעון מנעניווַ מִּלְמִירֵר הנוז-ניא עצרניירור מלורת באר נַאַ אֶר־ישִפְּחָרִיוּ אַוְרַלִּ אִבְּנָוִדוּ ווֹנוֹמֹנוֹמִי עוֹרֹבְעוֹ לְנַת־אַמְתִּי מָאִים אִיתְבְנָי, יפתים, לקולמינה וקביל אבהם למיבור שהי מָבֵוּנָה וַיִּשְׁבַּוֹע אַבְרָם לְקול שָׁרָי ודברת דונ׳ לשון משפש ופו׳ רן אנכין אין דן דונך למוור? דן דין עני ואביון: יצאו י״ר ופו׳ כו׳ במס'רבת׳:

ואתה י"ח בטעם תכרי' וסי' במס' רבת': ודור ב' דסמי' וסי' ודור רביעי ישובו: דור הולך ודור בא

ישובו מ"ל בתו' וכל נפי' וכתובי דכו' במ"ז חסר וכי' והיה במות השופ' י והעם ישובו אחריו אך לפשט: ישובו המה אליך ואתה לא תשוב כייש בו אלי בכל לבם דירמיה אחר ישובו בני ישראל ובקשו ישובו ישבי בצלו: ישבו יבשו רגע: ואת האמרי ד'וסי' ואת היבוסי ואת האמרי דבראשי' ואת האמרי ואת הכנעני ז וחברו דר"ה : ויגרש יי׳ את כל העמים: מנקר ב'וסי׳ מנהר מצרים ונסע מנהר ההוא: הקדמוני ג' חסרי' וסי' את הקני ואת הקנז' כאש' יאמר משל הקדמני - פניו אל הי' הקדמני : - ולה ד' ב' קמצי' וחד פת' וסי' ולת שפחה מצרי' יולה אמד עלי לשלו'י ולה שתי פיות דאהוד י ולה גפי'ארבע פתח: וישמע אברם לקול שמיעה לקול י"ו וסי׳ כו׳ במס׳ רבת׳:

זה שכתוב אדן רפאים תחשב ואל תחמ' בעבור שכתוב הכנעני והיבוםי אחריו דע כי השבעה גוים כנעניים הם כלה ועשחי עשר בנים היו לכנען וחח' שהזכיר הששה יאמר הכנעני על הנשארים וכן בפרשה הזאת הם עשרה בפרע ובמקום אחר בכלל וכן יהודה זישראל רבים אף על פי שיהולה מישראל הוא: אולי אבנה : מגזרת בן ועוד יחכן שהבן הוא כדמות בנין והאב כמו היסוד וכן חסר ה'אוכן כל חי האר או פעל עבר: וישמע חברם חמר להכן:

מלרים הוא שיחור ולא היאור וקיכי וקכזי וקדמוכי מבכי ככען

ועלעה י חשך וריעו ביחוקאל לח פונו והוחר לספוף חחתי עליה' לכלות אפי בהם נחוד והטעם כי הלילה מעוכן או הרץ יינרים וחעם למען שמי פירושו החר בוה החור הכרחה וכל זה הביד לחען יזע דור אחרון בקבלה כי דבר ות בעבים: והכה חכור עשן הוא ולח ייחשו הדבר לוולתו כענין הנכי' בחמרו וחביד וך כדמות תכיר העולה עשן ממכו חחו נפרס חנת השתעתיך ובתוכו לפיד אש: בין הגזרים: פן תחמר עלני משס: וגם חת הנור חשר יעכודו דן בין הבתרים וזאת היא השבועי חנכי . וכמו שחדין חת בכיך וכן העגל אשר כרתו לשנים על על רשעם בענוי ועבדות כמנ כן כתיב חחרי זמת ביום ההות כן חדין חותו הגוד בישענה בהם: הנה כח מכרבי ות כרת י"י את אברס ברית: מנה׳ מלכתי אף על פי בחמר לחת לך ורת כחמת לורעך חחב

חת המרן הוחת כם חמב שיהיה לך חוחו הורע מחכי ב ויש להם שני שמות והרפחים לולי חבכה ממכה י

קנחת הירך תעודר הכת לפעלותיו ויחוק להשיג זרע: לקול שרי ' נשה לכנו שיהים דעוזה אחחי לפינך קבל עכרים לת להתעוב במפגב

קומץ מנחה

מפני גבירתך: והזית להם לאהים ולא אנית׳ תחת ממשלות שום מזל או כוכב או מלאך: לו ישמעאל יחיה באשר כשר לנ דקב"ה זרע משרדה חשש שמא ימורז ישכועא והתפלל עלית: כעצם היום הזה יום נימול בראש חדש תמוז ויליף לה מכחום היום:

חזקוני וישב אותם אברם לענין חשיבות של אברם נכח מקרא וירד בעיע ש הפגרי צחטוף מן הבשר כמנהג עופות והיה אבר'עורה לנשב ולהניףסודרו עליה ומחחיןעד שהעבור השכיכ ביןהבחרי' לקיים הברית יויהי השמש לבחי כלי עוד היום נדול ולה עת שיבה היההיידע הדע בחוחו לשון בפורים היה דילפיגן שחטא לומר במה אדע נקנם על זרעו גרות מדה ככנד מדה : ועבדום בניך עבדו את הלומות ג"ש ובמררש שיר וטכו אוחם י אח הגוי בגלוח מלרים: וגם י לרבות פרר גליות : לח י כןילאו ברכום גדול י שכר השירי'איתא דאברהם שעבודם : ודור רביעי פרש" לא וחשוב דורותיו יהודה פרזחלרון וכלב בן חלרון מבאי הארזדהכי אמר קרא ודור רביעי לכל. הקודם ליריד מצרים והיינו יהודה דור רביעי לו ישובו הנה ולא ישהו בגלות עד דור המיש ואין לתכות דור רביעי מיעיב שהרי כשיר׳ למלרים קרבו ימיו למות: ד"א ודור רביעי ישובו הנה ולדור רביעי של אמוררים ישובו בכיך מגלותם הנה לרשת את הארץ הואת שחיות דור אחד מהה שנה הרי לד' דורות יכלו הד' מאות של שעבוד ולא בא הכחוב לומד דור רביעי אלא בשביל שכך דרכו של הק"בי ליפרע מו האדם בדור בניעי לו דכתיב על שלשים ועל רבעים כלו' על השלישים מעט ועל הרבעים הכל לבערם מז בעולם וכן מציכו גבי יהיא בכי רביעי'ישבו לך כסה ישרש יהרביעי כררג ובעלמן העולסיכי לא שלם עון האמורי וא"ח מפני מה אין אכי מכניסןלארןמיד תשובה לדבר כי לא שלם טוןהאמורי יושב הארץ עד הנה עד דור רביעים עון האמורי כתב האמורי יוחר משאר אומו׳ לפי שהיה אברבס יושב באלוני ממרא האמורייוהנה תכור עשן ולפיד אם מסורם הוא זאש לפיד: אם׳ עבר . אחרי שהודיעו העוב׳ והרעה שעחיד לכח על בכיו עברוםלוחיו לגמור קיום הברית והוח עברת בין הבחרים: את הקיני את הקניזי את הקדמוני פרש"י הם עמון ומואבואדום ועתידים להיות ירושה לעתיד אה הקיני הוא עמון כמו שמפו׳ בפ׳ בלק את הקכיוי הוא מואב ואת הקדמוכי הוא אדום ע"ש שיב׳ ממכו שמלק שהיה קדמוכי להזדווב להם לישראל כדכחיב רחשית הוום . עמלק ר' חלבו בשפר' יוחכן כך עלם בדעחו של הק"בה להנחיל עשרה עממים לישרהל ולם נחן להם אלה ז' אבל קיני קניזי והדמונה לא נתן להם ואימתי עחיד ליחן להם לימוח המשיח ואע"פכ ע"י טרוציא באז מהלת השני צידם ע"י מקלת ארן בכי עמון ומואב במלחמת סיחון ועוג ואת הרפאים הם החוי הכוכר בין עממים:

נשרי אשת אברם לא ילדה ׳ מקרא זה בא להודיענו שהבריי קדמה לורע שלא תאמר אין מוקד׳ ומאוח׳ והורע קודם לבדית לכך כאמרושרי אשת הברם לא ילדה ׳ ולה שפחה מלורע שלא תאמר אין מוקד׳ ומאוח׳ והורע ביתה והוא סייב במזונותיה ולא היה רשאי למוכר! ושפה הבר כשמפר פרעה את בתו לפרה אתר לה בתי הוא אגרך ולכך נקדאת הגרנימיםי 9 1 8 5

גברסה בעיניה : אמרה ש**ר**-

אין סחרה כגלוי' מראה עבמה

כאילו היא לדקת ואינה לדקת

שלחזכתה להריון כל כשבה

הללוואני נחעברתי מביאם

ראשונה: חמסי עלין: ממש

העשוי לי עליך הני מטיל הכבוב

כשהתפללת להק"בה מה כשונו

התפללת אלא עליך והים כד

להחפלל על שנינו והייתי כוכי

נפקדת ערך ועוד דככיך

אחה חומם ממני שאחה שומני

בזיוני ושותק : מנכי כתמי

כל בינך שבמקרת חשר ווה מכם

הרעבעיבורה של הגרוהפילה

הנך הרה והלא כבר הרת' נישום

מבשר לה שחהר חלה מלמנד

שהפילה הריון הרחשון: יום כבלה

בחת יודע היה הלח ליתן לה בחד ביני

פחח ליכנס עמה בדברי ילשני חי מזה איה המקו' שחאמר כליו ישי

מזה אני בחה: ויאמר לה מלמן

ונו' י על כל חחיר' הי' שלוח לפ

מלאך אחר לכך נאמר מלמב

הרה י כשתשובי תהרי בתו הכך

כמו ויולדת ודומה לו יושבת

שכתוב וישב במדבר ויהי לבער שכתוב וישב במדבר ויהי לבער

חטף קוון מפני שהוא שם דביר

הלום במדברות רחיתי שליתו

של מקו' אחרי רוחי אוחם בביתו

של חברהם ששם הייתי רבילם

לרחות מלחכי' וחדע שם יחם

רבילה לראות' שהרי מכוח ראם

מום נייות החלה: במר לפי

החר זה וכח נות החלמה קריתה רחי כתרגומו דמלמה קריתה

איתחוי עלה יוקרא חברם ענים

ובותר מו"ם שלמשתע מברם

דברי המלחך שחמ' וקראת שכת

ישמעהלשרחה רוח הקדש כנלינ

וקראוישועא : ואברס בן שמכה

וגו׳ לשכחו של ישמעא ככתב

להודים שהי בן ינ שנה כשכמול

את המלאך פעם אחת

מום נמוח וזו כחתה ארבעי

על פני כל החיו ישכון

בלבנון מקוננת בחרזים וקר

שמוי לווי הוא כמו שהומ ב זכרנב

וקרא את שמוינחק: פרא אדם כב

וקרם מוכבתי לכוד חיות אוהב מדברוי לכוד חיות

עלובי 'ני אמר 'הגם הלם ליון יבר אי

מלוה הראי שרואה בעלבין שלכם

הרה דחשת מנוח : ויולדת בן

שרי . היתה משעבדת

י בקושי : אי מוה באת י

בכל אמירה והמירה

עובר' הוא שהמלדך חומר להנד

ספחתי וגומר ביני וביניך

קרי ביה ובניך שהכנים׳

かう

מכיפוסומו

720

לי ואנכי הולך ערירי

וחקח שרי 'לקחחה בדברי אשריך שזכיח לידבק בנוף קדוש כזה: מקץ עשר שכים 🗻

מועד הקבוע לחשה ששהחה עשר שנים ולח ילדה לבעלה חייב לישה חחרת : לשבת

חברם ונו' מניד שחין ישיבת חולה לחרץ עולה לו מןהמכין לפי שלח כחתר לו ומכנ שב

לגוי גדול עד שיבא לארץ ישראל: ויבא אל הגר ותהרי מביחה ראשונה: וכבקם

וַתַקַח שָׁרָי אֵשֶׁת אַבְרָם אֶת־תַּנַרָ

הַפִּצְרִית שִׁפַּחָתָה כִּקַץ עֲשֶׁר שַנִּים

לְישֶבֶּת אַבְּרֶם בְּאָרֶץ בְּנָעַן וַתִּתֵן אֹתָה

ַרַאַבָּרָם אִישָׁהַ רָוֹ רְאַשָּׁה : וַיָּבָא אֱל־

ַבְּגַרִוּתְּתָּר וַהֵּרָא בֵּיהַבְּיָתָרה וַהֵּלֵּלִר

וְּבַרְהָה בָעִינֵיהָ: וַתֹּאׁמֶר שַׂרֵיאֵל־

שַׁבְּחָתִי בְהַיִּקְהָ וַתֵּרֵא בֵּי הַרַּרוּת

ואַקר בְעֵינֵיָה וִישְׁפָט יְהוָּה בֵינִי

וַיאמר אַבְרָם אֵל־שָׁרֵי

לשבת ב' במכורה"

עםר שנים לפכת חבר' בחרן כנען " חשר נעה לבביער מקן עשר שנים : העתיקו קדמונינו:"ל שלא ישהא אדם אשתו יותר מעשר תו מנשת השה ושה עמק משר שנים ולא ילדה דהיינו שנים חם לחתלד ווהו הפסוק הוחבדתות חסתכתח וטוב הוח: וחקל הנח הנעלם לשנת ער ישה החרת י וחין אשר בין החות המשרת והוא השרש תחת הדגש הלתון להחבלע אות הכפל והוא ישיבת חוצה לחרך שולה מן כנתן פירום כשישנ ער בחרץ כנען יהרחה כ' פעמים בפרשה מנאן רמו לפרש"י משכנים כה עין הדע וגפילי בחזרה וכוערכה י חופי שנים בחסורה חמסי עליד ממשי ושחרי על ככל תחור מקים שר: לניון נהמר בשרה כו שרי מקרה ניון עקרה. מרי הכניסה ניה: จฑา ששרחל ה זומית הן לריהן על שין החים כ' כחסורה ביתצח: חלחך יו' על שין סמים י הנש ח.כי כוב על מין האים י שעוב הוח להחפלל על חמש כדכחיב מהול שת צבי בין משחבי שם יתנו בדקות יי וכן התפוה וכן התפוה במשלה למים דכת כ שפכי כורקת שנים העיר מפני שברה הכרים' חת בפכיו כי רותי קשת הוח שמתעחל כדכשים ביה רונה בשתו וקרוח ד' במשורה וקרחת שחו ישמע /לי וקרחת אחכם הרעה יהרחת בתו במכנ ול יקרחת ישועה מומוחיד : בעל ידי קרוחת •שמעהל קרחה הרעהון חבל של ידי קריחת שמנו בל

אמרי נועם

קרחו ישועה:

ציהי אכרם כן משנוש וחשע שנה יבו וח'ת מה עינם כימול אברה! כן ל"ע פנהל זי שנדיי פיים שולה חרויג מנות לכן י"ב בריחות נפרשת מינ" בותר משנות כן י"ב רחוי לקיים כל המל כ וכן כרית וה מילה עולה תרי"ג ופריעה חחת עילה חרי"ב לואר שכל המקיום מצות מולה כתו ! מקיים כל החורה ב

מיע ספורנו

מחשי עליך י שהיה לך לבעור פה מתרי שהיה משהדותפינה אותי מפני שהתעונה מחך בפחתך בידך שחיל משוחרת מחך: וחענה שרוי כדו מהכיר בהיא משועבדת יכא מבום עוד את בניתי יחות שכן יקרה לכל מבוה ישרחל בהמרו נהשתחוו אל כשות בבל ד כל מכחכיך: וימנחה יוז - אנת מותה מוכנת למרמות חלדים ובכן כרחה להועל עין החום - חחפלכה במו שכחר בחמרו כי שמע יי הל עניך: על הפין י על אז שדרך וכשים שני דוכים יברתו עינים וויקום התחלת בשנו דוב ליקרת בתח עינום הפוא הנקרה אנל **רכוחינו** ז"ל פרשת דרכים: בזרך שור בות חבר בויו שח ינס אנקלים שהית עיר בנו: חרץ ישרחל לו פולה לו בחו שחוירו ז^{יל} בניטין הודיע כי היה בד בח" לנחת חז מחרץ ישרחל: חי צוה בחת יחום תלכי כומר הכיפו ירחי מחיוה חקום בסעת כי היית במקום קדום פנבית לדיקים והכך הילכת בחווה לזרך מי מקום טמם אמנשי רשע: מכני כורחם · אוצי הילכת אל מקוש מכוון אחתו של ינחתי בדי לברות: נהתשני לחורית לעחיד על דרך ירה זייר כי כן יסד המלך: פרת הים י פרת הוח חמור הבר מתר שימיה פתור במזבנ מלך המס המלרית בחתרו על המצרים חשר בשר חמורים נשרם כוהים חמור הבר בהיותי שוכן וחרבר כחתרו וינדל וישה כחדבר לשיה האוס מצד אביו נאמר ביל שעשה יפמעאל חשובה : זתקרה שט יוי י מנה קריחת שנחו להקדום כרוך שמתפלל חו בדנרוו כחתרם ז"ל לעולם •סדר חים שכחו של מקום פחחר כן ותפלל כי כנה יכוין מת כלל לאל ית בענין שויתי פי לכנדי החיד וכן קיחתי שמרך ה' וכן ושחותל בקירתי שתו וכן כי שם יי תקלת -חמר חם כו שבאשר החפלום

מקים לה ככיתו של חכרם

אי הבל: וטעם מוה מקום כאילו אמר אי מזה מקום בחת: בורחת . נפתח הרי"ם בעבור אות הנרון שהוא אחריו וכן בורחת כל העיר והיא כפורחת ברחת ובמזרה ובן יודעת חים בעבור חותיות הגרין שהס אח"העוכן משפט הלשין אין ור אתכו : הגד : לנקבה כי הותלת ענין כמו עם ומשקלו עמך ישמעאל . בהעלם האלף להקל על הלשון: פרח הדם: חפשי בין החדם בעעם מי שלח פרת הפשי והטינם שלח ימשול בו זר במסורה הכח וחיון מקול ממשפחתו ויש הומר פרה יחדם כתו שמש ירת עמד זכולה שמת מלול בינן ברחו ושרחל ובעבור שהוח פרא ידו בכל ובעבור שהוא אדם ויד כל בו והנכון בעיני שיהיה בין החדם כפרת שינלת הכל בכחו וחחר בן ויד כל פווכן מעורש בדכיחל כי הוא החיה הרביעית: על פני כל אחיו . שהם בני קטורה וכן בחוב על פני כל אחיו כפל וכן גבי מדינים מבכי קטורה ונקראו ישמעאלים בחור'ובספ' שופטים הל רחיי על משקל ראה עני בעעם אל מראה: הגם הלום: כמי עתה והנכין שהוא במופה וכן הבא עוד הלים אים והטעם הגם פה ראיתי מלאך השם החר שראה השם בעניי כי הוח רחי תמיר: ובחר לחי לחבר

חזקוני שעושה לי שפחתיהגר שאינה רולה לשמשני: עליךי על ידיך הוא שאינך מוחה על כבודי והין חכי רוצ'לעכותה הוחיל וכזרווב׳ לך: יפפוט י"י ביכי וביכיך י שהכי חוששת לכבודרוחיכה חושם לכבידי: וביכיךכקוד פרש"י כל ובכיך כלימר כל וביניך חסרים יו"ר בין הכו"ן זבין הכ"ף וזה מלא וביכיך היו בידו של עורה הסופר חתר חם יבא מסה רבינו ואומר לי מסנימה כתבת את אלו אומר לו כבר נקדתי 'עליה' ואם אומ'לי למה כקדת עליה' אומר לו הרי לה מחקתיה ותעביר הת הנקודות מעליהם תנורו - במש'ר"ה כל העוסר דיןעל חבירו נענש חחיל׳ כמו שפרש"י שהכניםה עין הרע בעיכורה: במדבר על העין בדרך שרי גברתי אנבי ברחת׳ פרא אד׳ יולד: ידו בכל מיכי סחורה שם יוי היח התפלה אשר נה ועל פני כל לחיו ישכון י בחיליתינ יהפשטו בין כל אחיו תרוב זהו יהי׳ כרה אד׳ בתו פר׳זה שקורין גאר"ו בלעזידו בכל שיכלת הכל ואח"כ ויד כל בו שיכלזיהו

יהיה חי לשנה ההחרת כטעם כה לחי כי בכל שנה היו חיגגים הישמעאלי' אל הכאר הזחח גם

היום יקרה בחר זמום:

וביכיך בבמקר'מסרווה מלה קרי ביה כל תיבות נקורות שבתורה מסופקות שור : הוא המדבר שנ' כו בפ' בשלח ויבאו ש מדבר שור: הגר שפחת שרי לא כשאחה סבורה להיות גברת כי עדיין את שפחה והיא הודח לו מפני חבר סות' הולך עם סחורחו עד למרחוק במקום שהין מכירין אותו בענין שנ'ארחת ישמעלי באה תנלע' ויהח שם איש פרה שלוי"א בלעו הד' נכרי נקרה פרה כד"ה ועיר פרה חד" ויד כל בו : ע"י מחן ואשה של סחורה:

מבנין נפעל: וימלאה י מלה זרה כי המשפט כמו וישלאה : אי מזה י כמו איה וכן וַדַבְּרַת שַׂרָי אָתַּרת אַבְרַם יַת־הָנְרַ פִצְרֵיתָאאַמָתָה מִסוֹף עַפַר שִׁנִין לְסִיתֵב אַבֶּרֶם בְאַרָעִיה דְכַנָעוֹ וַיחָבֶרת וָתָוח לְאַבְרָכִם בַּעַלָּה גֵיה־־ ראינתו: ועאל לות־הָנָּר וְעָדְיאָת וחורת אַרֵי עַרִיאָת וְכֻּלְנַת רִיבּוֹנְתָּה יוַבְּיִבְינִי אַבְּרָבוֹ יְחֲבִיבִי עָרֵיךְ אָנֹכִיינָרְחָתִּי בּיִיבּיינִי אַבְּרָבוֹ יִחֲבְיבִי עָרֵיךְ בַעינָהָא: וַאֲמֵבַרת שְׂרֵיי לְאַבֹּרָם בוו-כרו אַבָּונּאַנָיא וְנוֹבוּיות אַפְּטִיוּ בָּנוּ וחות ארי עריאת וקלית בעינהא ירין יַיַבִינִי ובִינָר : נַאַפַר אַבַּרָם לְשְׁרֵי הָאַ ליחליב זו' ובינוד: אַטְתִירָ בִּירֵרָ עַבִירִי כָּוָה בִּרְתָּקִיוֹ ַקרָכֶּהָא וּוְאַשְּכְּהֶה בַּלְאָבָא ַדְיָיָ עַל־ עינַא רַכַּיָּא בְּמַדבְרָא עַל־וּגִינָּא ַדשׂרִי כְּנַן־אָחָ אַתִּיָאוֹלָאָן־אַתַּ אַוְּלָאָ

הָאבֵין־רָקִם וֹבֵין חַנְרָא

ושית שנין ברילירת הגר יתר

הָנָה שִׁפְּהָבֶרְבְיָבֵרְ עֲשִׂידָה הַפַּוֹב בעיניבי ועניתה שלי ושָרָק ה סן בעיר פּאּבְעינִיבְי וַמַנְיתָה ישָׁרִי וַשְּׁרָקר סן בעיר פּאּבְעינִיבְי וַמְּבְרָח בִּפְּנְיֶה מַרָּאָר מַלְאָר יְהוָנָה עַל־עֵין הַפַּיִם בּיִבּים בּיֹנַיבָעָאָה מַלְאָר יְהוּנָה עַל־עֵין בַּמָּדַבָּרַעַל־הָּצַיִן בְּדֵרֶךְ שִׁוּר: וַיאַבִּר באורחַאדְחַנְּרָא: וַאֲמַר חָנָּר אַמִיתָאיייוּ נייסיהַ הַנֹר שָׁפַחַת שָׁרֵי אֵי־מָוָח בָארֹוּ וְאָנָה חַלֶבֵי וַתּאמֶר מִפְּנֵי שָׁרִי גַבְרַתִּי אָנבְי ואשרת מודקרם שני ריבונהי אנאל גי יפי ברחת: וַיָּאמֶרלֶה מַלִּאָר יָהוַה שׁובִי אַל־נְּבְרְתֵּדְיוּהֶרְעַנִי תַּחָת עַרָקת: וַאַמַר לָה מַלְאָבָּא בַיְיַהְוּבִי לות רבונתיה ואשתעברי החורת וַיַאמר לַה טַלאַר

ספר בראשית

ירון יחור הרבה ארבה ארת יורער ולא מייייין יחור הרבה ארבה ארת יורער ולא ירהא: וַאִמַר לַהֹּכְּרָאַכָאַדִייַ אַסְנָהָא אסגייַת־בַּגַיִיבִי וָלָא יַחִמְנוּן מִסַגֵּי יכפר מרב: וַיאַמֶר לָה מַלְאַר וַאַפַר נָהפַלְאָבָא דַיִּי הָא־אַקַּגִייִשייי יהוָה הִנְּךְ הָרָה וִילַרְהַ בַּן וְקָרָאִרוּ שבוושטעאר בישביו יהוה ארל מעריי והלדין בַּר וְחִיקְרִין שְמֵיה יִשְבִעֹאל אַבִי־לַבְּילְיָיָצְלוֹבְיךְ: וְהָוּא בּיִיפִי עַנִיךְ: וְהַוּאוֹהְיָה בֶּּבֶא אָדָם יְרָוֹ יהא ברור בַּאָנִשָּא הוא־יְהַא צַרִיך בילויד כרל וַיִּדְכָר בָּוֹ וַעַר־פָּנֵי בָּר־אָחָיר

ישבן יוַהְקָרָאַ שֵם־יִהוָה הַרֹבֵר אֵלֵיהָ לכורַאוֹאָף־כַּר־־בַּנִי־אָנִשְׁיא יהוֹן צְרִיכִין הֵיהועל אַבִּינָל אַחוֹהיישָריי מָּרְיּיִי מִּרְּיִהְ הַנָּם הַלְּרִם הַנָּם הַלְּרִם הַנִּם הַלְּרִם ָוְצַלָיִאַת בִשְּׁמָא־רַיִי רְאִיחְמַלֵּל עִימָה רַאִידִי אַחַבֵּי רֹאַי: עַל־בַּוֹכָּוָבָאַלַבְּאַר אַבֶּרָת אַתִּ־הוא־אֱלָהָא חָזֵייַ כוֹלָאָ בְאֵר לַחָי רֹאָי הָנֵה בֵין־כָּוְהֶשׁ וּבִּין הנה בין־קהש ובין קסחיירו בכל לספי יויד כל ככר והלר הנר לאברם מו הכל שונחין חוחו ומחגרי אַריאַבורח הָא־בָּרָם הַכָּא שָׁבִיהִיחַוְיָאָ בַן וַיִּקְרָא אַבְרָם שֶׁם־בְנֶוֹ אֲשֶׁרֵ־יָּלְרָה בַּתַר רָאִיחְנְּלֵי לִיי עַל־בּוֹקְרָא לְבִירָא

בַּירָא רַבַּלְאַרְיַקִימָא אִיִּחְחַיִּי, עַלֶּה יהגר ישמעאל: וַאַבְרָם בֶּן־ שָׁמַנִים שָנָה וְשֵׁש שָׁנִים בַּלֵבֵת־חָנָר וִילֵירַת הָנֶרַ לָאַבְּרֶם כָּרֶ אָת־יִשְׁמָעֵאלֹרְאַבְּרָם: וקראאברם שום בריה דיליבת הגר וַיִהֶיאַכְרָםבֵּן

א תימה וכי סכורה היותי תשעים שנה והשע שנים וורא אַל־אַכַרָם וַיּאָמֶר

ישמעאל לאברם: וַהַנָּהָאַבְרם בַר־תִּשְׁעִין וֹתְשָׁע שְׁנְיִן וְאִיתְנְּלִי יְיַ לְאַבְרם בַר־תִּשְׁעִין וֹתְשָׁע שְׁנְיִן וְאִיתְנְּלִי יְיַ לְאַבְרם בַר־תִּשְׁעִין וֹתְשָׁע שְׁנְיִן וְאִיתְנְּלִי יְיַ לְאַבְרם בַר־תִּשְׁעִין

ואַבֶּרָם בַר־תַּבְּנָן

לשבת כ' ואינון באיריי' וסי' לשבת אפרס - לשבת ער: - גברתה ד' וסי' ותקל גברתה בעיניה י תאמר אל גברתה אחלי אדני : כעיני שפחה אל יד גברתה : וחר כשפחה כגברתה: חמסי' ב' וסי' ותאמר שרי אל אברם חמפי : חמפיושארי: אנכי נתתי ג' ופי' אנכי נתתי שפחתי : ועתה אוכי נתתי את כל הארצות האלהוהיא לא ידעה: וביניך נקור על י' כתר 'חד מן י' נקודות בתורה יד' בנביאים וא' בכתובים ום י' בו׳ במסר׳ רבת׳: על העיוב׳ וסי׳ וימצאה מלאך יי׳ יוהי כראת את הנום: באת ב׳ בקמין וסי׳ אי מוה באני אשר באת לחבו: ברחת חד בתח וחדקמין ופי אנכי ברחת: ברחת כל העירי בתרא קמין יואמר לה מלאך יו' ג' דסמיכי וסי' שובי אל גכרתך י הנך הרה: הרבה ארבה: (ילרת ג'וסי' ויאמר לה מלאך יי׳ כי הגך הרה וילדת בן ומורה : ויאשר לי הנך הרה נילדת בן : וקראת ד' ורפין זם" כו' במס' רבת': והוא ל"ג ר"פ וסי' כו' במסר' רבת': פרא ו' וסי' והוא יהיה פרא אדם : פרא למוד מדבר פרא בודר לו : מישלח פרא חפשי : הינהק פרא : ועיר פרא: בכל ו' דנשים וסי' כו' במסר' רכת' : הלסי"ב חסרים וסי׳ כו׳ במס׳ רבת׳: ראיוי בחולם וסי׳ הגם הלם: על כן קרא לבאר: ויצחק באמבא: וישב יצחק עם כאר לחי והוא אדמוני וסוב ראי לא תשורני עין ראי וחד אל ראי בהטף קמין: ויקרא ולח עכב: אברם שם כל שם קמץ במ"ו פתחי וסי ויקרא אברם שם בנוד ויקרא אברהם שם בנו : על שם שמר ארני החר שמרן זוגם שם עיר המנהו מה שמו ומה שם כנו זויהי שם בנו הבכור יואל:

רלבג

יכול להעתיקה מהם ולהגיעה אל המדות המשובחות באוכן שלם או קרא חניכיו ילידי ביתר שחנך מהם למלממה ואיך שהיה הכה ילא זה החועלת מזה הספור : התועלת הד'הו'במ דים שחבר מים כמכנות זוין שוים של מחב של במונים שות בר באופן הראוי שישנטלו בו הכלות רל שלין ראני לאדם לתפור עלתו בפכנה אבל ראני שיתובר באופן הראוי שישנטלו בו הכלות רל ים

לכסו : מתצא שרדף אברם אחרי המלכים האלה בלילה שהיו אז יושבים בשח והיו שמקים וחוגנים על השלל שהביאו וחלק מחנהו לחלקים רבים כדי שיבואו עליהם מכל הלדרים יחד קודם שירביםי בשם מתצא שרדף אברם אחרי המלכים האלה בלחק לחדם לכבד הזם מהונו לרנים ב וכתו אלוהתקבולות הס מבתחבולות הטובות שלריך עיקה הווטמי שיב מט שבנה בשר אבריל בחלוכת הכדיבות והורה עס זה בוה שכבר כלח מה שכלו השבי לכבוד הש' עס שבוה השר אבריל בחליך שלום בתולב שכבר כלח מה שכלו בעזר ב-20 בשור בשר של מוש של היא העובות היציעית לאדם באות מהש" יח' וכזה כיון אבי ט משל מברם בארן ההית עם היותו גר בה שכבר יצא מלך סדום לקראתו לכבדו והעתין לו לדבר עמו תעניינו עד שאכל ושתם יח' תבר יחרון ההשנחה כו: התיעלת השו להודיענו עולם מעדו לבדל שמו . התועלת הו' הוא במדות . והוא שראו לאדם שינהיג עלמו דעדת הרתתתבות ולא גדם של א תראה שאברם נס רכה נקקש , כי מששני במחשת של במיב כל הרכוש והשבי למלך סדום לארצה לשלם משלו מה שאכלו הנערים והחלק האנשים אשר הא אתו : תראה שאברם עם מה שהורה עניינו מחפונת הנדיבות במהשהשכי לכשיב כל הרכוש והשבי למלך סדום לארצה לשלם משלו מה שאכלו הנערים והחלק האנשים אשר הא אתו : מרחה של בל השערים מרחה של בחות של משוחר משלו הין רחוי שיששה זה בחופן שיגיע היוק מפנו לוולתו כמושיפשו קלת ההנשים שיותרו משלהם להביח זולת' שיותרו משלהם להביח זולת' שיותרו משלהם להביח זולת' שיותרו משלהם להביח זולת' שיותרו משלהם במינולו חוץ משבי היכהה :

שם בנו אבר ולרם הגר ישמע שלי בי מלד שנים שלה לום הבס חלד חברסם שהתושל שליו חקר בן וכפחר בנו ולישתעהל שמעקוך וחלד הגר בדבר החלהך: וורח וים: הארחה בכל מקום היה חדובה לחקה מן הככוחה ועל זה חתר ושתם לו מדעתו לחש :

אני א שדי ' אני הוא שיש די באלהותי לכל בריה לפיכך התהלך לפני ואהיה לך לאוה ולפטרון וכן כל מקום שהוא במקרא פירושו די שלו לפי הענין: התהלך לפלי בתרגומו סלח קלמי הלכק בעבודתי: והיה תמים: אף זה ליווי אחר ליווי היה שלם בכל נסיונותי . ולפי מדרשו התהלך לפני במלות מילה ובדב' הזה תהיה

תמים:

וַנָתַתְּיַ לָּךְ וְּלַזְרָעָהְ אַתְּעֶיךְ אָתָּ

השול ושול ולירביתה ומקנרה

בְרִיתֵי בִּבְשַׂרְבֶם

וַעַרֵל יוָכָר אֲשֶׁרָ

וַיַאמר אַלהים אָל־

ובַרַכְתַּיאֹתָה וַנֵּם נַתַתִּי

ובו־

אתה בעל מום לפני . דבר אחר והיה חמים עכשיו חתה חסר כ" איברים ב' עינים ב' אזנים וראש הגויה שאוסיף לך חות וָאַרְבֶּה אִוֹתְהָ בִּמְאָר מָאִר: על שמך ויהיו מכין אותיותך רמ"ח כמכין אבריך: ואתכה בריתי ברית של חהבה וברית לאב הארן להורישהלך על ידי חלו' אַתַרוּהָיִיתַ לאַכ הַמוֹןגּוֹיִם: ל' וחד חב זו: ויפול אברם על פניו ממורא השכינה שעד שלא מל ה לח היה בו כח לעמוד ורוח הקדש כלכת עליו וזהו שכאמר בבלעם כופל וגלוי עיכים שביש בבריית׳ לרבי אליעזר מלאתי בן: כי שב המון בוים ' לשון מטריקון של שמו ורי"ם שהיתה בו בתחלה שלא היה אב אלא לארם שהוא מקומו ועכשיו לא זוה ממקומה שאף יו"ר של שרי בתרעת' על השכינ' עד שהוסיפ' ליהושע שנחמר ויקרא משה להושע בן כון יהושע: וכחחיך לבוים ישרחל וחדום שהרי ישמעאל כבר היה לו ולא היח מבשרו עליו: והקימותי חת בריתי - ומה היא הברית להיות לך לאלהים לאחות עולם ושם אהיה לכם לאלהים אבל הדר להיה בחוצ' לחרץ כמו שחיכי חלוהו : ליות ושיחם ותתה יויווו מוסף על ענין וסי בילה החשון · אני הנה בריתי אחך י ואת' הוי זהיר לשמרו ומה היא שמירתו ואת בריתי אשר תשמרו המול לכם וגומר: ביני וביניכם י אותם של עכשיו ובין זרעך העתידין להולד אחריך: המולי כמו להמול כמו

תמים שכל זמן שהערלה כך

בּיאַב־תַּמְוֹן נְּוֹיִם נְתַתִּיוֹך : וְהָפֶרֶתְי אִתְּךְ בִּטְאָד מָאד ונְתַּתְּיִיךְ יִיכִיתְּיּ לגויםומלכים ממה יצאו: זַרַעַהָּ אַחַרִיָה לְרֹרֹתָוֹם לִבְרִירוֹ עוֹלָםֻ לַרָּיַיוֹת לַךּ לַאֲלֹהִיםוֹלְיַוֹרְעַךּ אַתְּעָרִידּ : ארץ מגריה ארז בר אָנֶץ בּנַעוֹ בַּאַהַוֹתָ עוֹלָם וְהָיוִתִי לַהַם לַאַלהִים : וַיָּאמֶר אָלהִים אַל־אַבּרַהַם וְאַתַרוּ אָת־בָּרִיתִי תִשְּׁכֻּר אַתָּה וָוַרְעַןּ אַחַבִיף לְדַרתָם: וֹאת בְּרִיתִי אַאֲבַר תִשְׁמָרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין וַרַעַוּ אחריה המול לַכֵּם כַּל־זַכָּר: וּנְמַלְתֵּם אָרָת בְּשַׂר עַרְלַתְבֵּם וַהָּנָת לָאוֹת בַּרִית בֵּיגִי ובַּיְנִיכֶּם: שמונרת ימים ימורד לכם בריוכר לָרָרהָיכִםיִבֵּיר בָּיִרד*ּו* וּמְּקְנַרת־בֶּטֶּף בַּפַל בַּזְרנָכַר אַשְרַלָּא מְזַרְעָה הוא בַבַּבַבַּר וַתְיָתָת רַבַרית עוֹלַם: לארימול אָת־בִשַּׁר עַרַנַתוֹ וְגִבְרְתָּר־ה הַנפש הַהָוֹא מֵעמִירוֹ אָת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם שָּׂרֵי אִשְּׁתְּךָּ לְאַ־תִּקְּרָא אֶת״ **ָשְׁאָה**שָׁרֶיבִּי שָׁרָהשְׁכָּח : ואתנה כל אורי'ונביא' ואתנה בשבא במ"א ואתנה קמ" י ואתנה את הלוים י וכל כתו' רכל ואתנה הנו" במ"א ואתנה בשבא : שאל ממני ואתנה גוים: אותך י"ז מלאים כתוב בלשון זכר וסי' כו' במסר' רבת': ולא יקרא ב' דם' ופי' את שפך אברם : ולא יקרא למקים הזה: יצאו ד' ופי' ומלכי' ממד יצאי : ומלכים מהלציך: מהרסיך ומהרביך: והנשיא בתוכם: והדשבית שכם ויצאו: ויאמר אלהים ב"ה וסי" כו במס׳ רבת׳ : ואתה ו׳ פסו׳ ואתה אתה וכי׳ ואתה את בריתי תשפור י ואתה תשמע השמים י ואתה פשהור׳ ואתה כן אדם אל תירא: ואתה קח לך חטין: ואתה תשמע מן השמים: דד"ת: הפרכ' באו' פתח חד

ונחלתם כמו ונשאתם אכל יליד בית שילדתו השפח'בבית ^{פו}ו

שחתה חומר עשות כמו לעשו': ונמלחם יכמו ומלחם והנו"ן בו יתירה ליסוד הנופל בו לפרקים כגון נו"ן של כושך ונו"ן של כושא

ימול לשון יפעל כמו יעש יאכל: מקנת כסף : שקנאו משכולד המול ימול יליד ביחד׳ כחן כפל עליוולא אמר לשמכה ימים ללמד**ך** שיש יליד ביח נמול לאח' שמנה ימי' כמו שתפורש במס' מכח ז וערל זכר כחן למד

שהמילה בחותו מקום שהוח מבדיל בין זכר לנקב': חשר לח ימול · משיגיע לכלל עונשין: ונכרתה אבל אביו אין ענום עליו כרת אבל עובר בעשה ונכרתה הנפשי הולך ערירי ומת קודם זמנו: לא תקרח את

שמה שרי דמשמע שרי לי ולא לאחרים בי שרה פתם שמה

ענד השכול וממרח לשחול חלקם למלך סדום בחר שחנרם כתן לו חלקושהיה העקר והשרש לעפוח וחת המלחמה:

אמרת אחתיי שרי אשתך לא תכרא אבל שרה אשתך ' ויקרא אבימלך ליצחק ' וכמו השחר עלה י אשתך בעיד תזנה י וחר אשתך כגפן פוריה: שתהם שרה על כל: וברכתי אותה - ומה היא הברכה שחודה כערותה שנאמרי היחה לי עדנה: וברכתיה ' בהנקת שדים כשנלרכה לכך ביום משת' יצחק שהיו מרכנין עליהם שהביאו אסופי מן השוק ואומרי בכנו הוא והביאה כל אחת בנה עמה

ומיניקתה לח הביחה והיא היניקה את כלם הוא שנאמר היניקה בנים שרה ברחשית

דבה רמזו במקבת:

אל שריי שם התחלל וטעתו חקיף וכן כקול שדי והיה שדי בצריך כי מעחו כשעם ושית על עפר בלר ושדי על משקל לבי דוי ורבים פירשוהו מגורת שודד שהוח

מנלח ומתגבר וטעם להזכיר השם הזה בפרש' הזאת לירא אברה' וימול והנכון כי העם הנכבד והנורא נקרא כנגדו וזה עם התאר בנגד המעשה כי העולם עומד על אַנִּי אַנַר הַּדַּיִּ נִינְוֹנַעְּלֵב בְּפָּנֹי וֹנְינִינִי

אַנא־אַל שַׁדִּׁי פִּלַהְלְדְבָיִ וַהָּוִישְׁלִים: וְאַרְנָרָה בָרִיתִי בִּינִי וֹבֵינֶרָךְ כֹּ מֶּיֶלְסִי וֹשֶׁמָן קְיִימִי בֵין־בַּיִיבְרִי וֹבִינֶךְ וְאַסְגֵי רִיפִּל נִייֹי׳ מִני יָרָוּךְ לַחַרָא לְחַדְא : וּנְבֵּל אַבְרָם עַרְ׳ אַפּוּהִיוּמַלֵּיר עַמֵּיה יַיַלְמֵימֵר : אַכָּרָם עַל־פַּנָּעַוֹ וַיִּדַבֵּרָ אָתוֹ אֱכּהַיָּם הָא גְזַרֹּקְיָיִפִי עָפָּוְרוּרְהֵי לְאַבְ פַגַּי אַנִּירְנֶת בַרִירְנִי אַמְמָן: וְלָאיִחְקְרִי עוֹר יַת־שְׁמָךְ אַבְרָםוּיתַיִּ שְּמָּרְאַבְרָהָם אַבֵּי לָאֵבּ וְלְא־יִכְּוֹרָא עֲוֹר אָת־ שִׁטְרָ אַבְרֶנֶם וְהָיָרָ שִׁמְרֹּ אַבְרֹנָם ואַפִּישׁיָהָה בַּנִי עַכְּאָין יַהַבְּהָיף :

הפועל מהפעלים השנייי הגרחי כמו זימל את בשר ערלתם לַחֲרָא לַחֲרָא וְאֶתְּנִינָּךְ ומשקלו להכון: וכמלחם יוס ונקלבין דשליטין בעסביא מינד יפקון: כמו ושמרת בנו"ן שרש וכן ייוֹנְינִין וְאָקִים וַת־קְיָיִמִיבִין מֵימְרַיובִינָרוּבִין לח ידון רוחי . עם נדנה ; ימול לכם מבכי' נפעל זכן המול ימול נהקשתי ארד-ברירתי ביניובינה וביוי ביוי בנה ברורו לקיים עלם ומה פעם לחמר המול ימול יליד לַמֶּהָנִיֻלָּךְ בַאלָהָאוֹלִבְנָּךְ בַּהְלָּךְ ביחך פעם שנית וכן הפירוש

> וָאָתֵּוָ לָרְ וְלִבְנָרֶ בַּרְּרָרְ יַרִיז י אַרֵע מותכותה ברבארעש דבנען לַאַתַסְנַרָּג עַלָּס וָאָתֵוויַ לְהָוֹן לֵאלָרָא : ַנַאֲפַרַ יָי לְאַבְרָהָם וְאַתְּ יֵת־קְיָיכִּיִיתִּטְרֶ אַתְּ ובָנָנְדְּ בַּתְּרָךְ לְדָרֵיהְוֹן: דֵין לְזָיִפִּי די רתישרון בין־ביבירי וביגיבון ובין בַּגָּרְ בַּרְּעָרֶהְ לְּמִגְוַרְ לְכָוֹן כָּל דִכוּרָא וָתִגְּוֹרוּן יַתָ בִּסְרָא וְדעוּרְרַתְבָוֹן וִיהֵי רָצַיָּת קְיַים בִּין מִימְירָי ובִינִירְוּן: ובַר־

הַמַנִינָיִאַ יוֹמִיוֹוּנְוֹרָ לְפָוֹן בָּרִי־דְפוּרָא לְרַרֶיכוֹן יְלֵיד בִּיתָא ווְבִין־כַּמְּפָּאֹ פָבֶל־בַּרַ־עָטָמִין וְיֹּלֶא מִבַנָרְ הוא בְּנְוַרְ יִנְוַרָ יָלִיד בֵּיהָךְ וּוְבִין־בִּּכְּבְּּבְּ ותהי קיימי, בבסריבון לקיים עלם:

וָעָרֶל יּיַרְבוּרָיא רָלָא יִנְזַר יַרוּז־בְּסְרֵא רעורלָתיח וְיִשְׁתַּצֵי אֱנָשָׁא חַהָּוּא מַעמֵיה יַת־קייםי אַשְנֵיוּ יַנַ לְאַכְּרָהָם שָׁרֵי אִתְּהָךְ לָא־תִקּרֵי

יַת־שָׁבָה שָׂבָי אֲבִי שַׂרָה שְּבָח מי מומו נאַבָרָךְ יָּיָהָהֹוְאַף שֶׁמוֹן מִּינָה כָךְ בָּרַ וַאָבַרְבִינָה וֹתְתָי לְכִינִשִין מַלְכִין־

רשליפון בעקביא בינה יואן ונפל

ויפל םַמֵּנָח לֶךְ בֵּן ובַרַכְחִיֹּת וְהָיָתָה לְגוֹיִם פַּלְבֵי עַמָּים פִּשֶּׁנָה יְהְיִיּ

והנה שניהם על לשון עבר במקום עהיד: הלכן חזקוני

התהלך לפני : לקיים מצוח תיל':והיה חמים שלח תהיה בה כמחוסר אבר . ויפול אברהם על פניו : השתחוה על שמחת הבשורה׳ ולח יקרא עוד שמך אברם י הקורא לאברהם אבר'עובר בעש' לפי שכתלו' עמו בביו'וחיולפרף מאשר בתרת באבר 'דהתם קרה הוא דמסדר שנחים דאברה' מאי דהוה מעיקר'ופירש אשר בתר' בהיות שמו אברם ושמת שמואברה אבל יעקב חוז' והראו יעק' לפי ששמו 'כחלו' עמו ציהדות וע"י שבני אדם קרא שמות

שכים הלו נשתנו שמוחיה' חבל יצחק שהקב"ה קרא לו שם כדכתיב וקרא 'את שמו יצחק שמו לא נשתנ': והיה שמך אברהם מנהב היח לשכות שם לחדם כשהוח עולה לגדולה וכן גבי שרה ביעק׳ביוםף ביהושע בתכניה מישא ועזריה אברם אברהם אביר המון גוים י ונמלחם להביא מי שלה מלוהו בקענותי שימול עלמו י והיה לאות ברית בדבר זה יהיו נכרים עבדי ז המול ימול ימילה וכדיעה י שרי כי שרה שמה י ח"ר יהושע בן קרחה יו"ד שנעל הק"בה משדי נחלק לשנים חציו להברהם

ביאור המלות

פיה דבר צלחי לאוי הלא תראה שאברם רצה שהיו האנשים ההולכים אחו חולקים בשלל חלק בסלק ולא רצה לווחר משלהם דבר לחלך פדום והוא מבואר שאם לא אמר אברסזה לחלך סדום היו בושי׳

בענדו: בנשרכם' בשר החת

המזון החחרון החוה בכלי הבשול והוא הלב והכבד וכבר כקראו החברים הפכימיי מעים בלשוכנו באחרו וחורחך בחוך מעי שהרצון בו בחוך לבי י צדקה י הוא מה שראזי לפיה יושר והמשפטי והרצון על הנדח האצחו נעדם בושכבר האמין חברם כשם יחש׳במה שיעד אותו מרבוי הזרע וחשב זה לה'יתע'ליושר המשפט כי הוא היה ראוי שישגיח ה'ית'בוה האופן מההשגמה - ואולם בעניןירושת החרץ שאל אות כי לא ידע אם יהיו בניוראויים שישגיח בהם השם ית'בוה האופן מההשגמה י עגלה משלשת פירשורו"ל שלכח מכל מין ומין מאלושלשה וזה דרך דרש והנכוןשלוה לקחת אלו הבהמוח כשהגיעו לג שני 'כי אז בס בשלמותם לפי עניינם בשלמםי והנה שלו הבהמו׳ הם אשד יקריבו מהם קרבן ליי׳ומהעופות התורים ובני היונה: זיבחד הותם בחיך 'ר"ל שחלק הבהמות לחלאים כיכן היה דרך כורתי ברית שהיו מולקי׳ דבר אחד לחלחי׳ והיו עוברי׳בין החלקי׳ההם להורו'על שהסשבו כמו גוף אחד לחווק האהבה אשר ביניה׳ י איש בתרוי ר׳ל איש הבתר שבתר והרצון בוה שהוא שם אחד מהבתרי שבתר לקראת הבתר אשר היה זוגו כי חים וחשת בכמו זה הינניין בלשוכנו אמר בכרובים ופניהם חים אל אחיו וביריעות אשה אל אחותה יוהלפור לא במרי ר"ל החור והגוזל וידמה שכבר שם אחד מהם בכאי החת והחחר בשחה השנית יהעישי הוא השוף הדורם (ירמיה יב ע) כפעם העיש לכוע נחלתי לי יוהנ׳ והיה זה לרמו לחוחויחשר יענוזרע אברם ויבלבלו הברית חשר ברח ה' עמר הפבריי הם הבחריי פוכר תחלה חשר בהם ישלם כרימת הברים י ארבע מחות שנה י ר"ל עד סוף ארבע מחות שנה מעת הולד יעקב שהיה הרחשון מהברים מורעו בארן לה להם גרות מתמיד י והנה מיהר הש"י את פקן כמו ששים שכה אם היה פלא ישבו ישראל במצרים כי אם מאתים ועשר שנה כמו שאתרו רו"ל ואפשר שיאתר אומר שהיה מושב בני ישראל שם מאתים ושבעים שנהי ווה כי קהת אפשר שהיה כמצ

בס"פ וחד באתנחתא וסי אותי הפר : כי דבר יי׳ בזה: אשתך ז' וסי' וילרא פרעה לאברם : לפיה

בן שתי שנים בבוחולמלרים . וחפשר שחתר זה הזמן ק"ע שנה הולד לו עמרם שהוח בוקהם . והנה חי חפשר שנחמר בהיה זה הקן מעת הולד יצחק לפי שלח ישלש לבו הקן שובר בפרשח וחרה והוח ארצע מאות ושלשים שנה כי אי אפש לכו שנ שואת הכבואההיתה קודם הולד ילחק שלשים שנה לפישאברהם יצא מחרן כ"ה שנה קודם הולד ילחק . וואת הנצואה היתה בהכרע אחר בא מברם לאל בנען בעח שהתמיל חברם להתיחם מלהיות לו זרע ולוה פמר וחנכי בולך ערירי ינידמה בוחה היתה פמוך לנתיבת

וכן חרכה בגיהטרית ילחק הפר שנים בישורה הכח הח בריתו המיוך וחת מל תו הפר שלורש חותו נמורש על חוושן שילהוי כמו הפר זהכח בברים מילה . מנחו הפר נכרים מילה וחת בריתי חקים חת יצחק: השם יאמין: והיה חמים שלא

אלה שני השמות והמבין סוד

תשאל למה המילה: אברהם:

עם חוספת הרי"ש אביר המוף

גוים ולא באהשם לחשר משמו

אות כי אם להוסיף: ושרה שם

תאר כלל לא פשרי וברוך השם

חשר לו כתכנו עלילוח שהקדי"

ולוה אברהם להמול קיד שתהר

שרה להיות זרעו קדושי ומלת

המול לכם כמו להמול והוא שם

ובן שחונת ימים ימול לכם כל

זבר כל מי שהוא לכם מורעכם

גם כן יליד בית או מקנת כסף

וחתה הברהם המול ימול יליד

ביתך ומקנת כספך היום וחם

הם גדולים: וערל זכר חשר

לא ימול - פי׳ ימול יפעול כמו

כי ידול כלר והוא מן וכמלתם

את בשר עדלת' ושעמו אם היה

בר מלוה ולא ימול את בשר

ערלתו יש עליו כרת כי מכות

הנער הקטן על האב ואם אביו

לא מלהו ימול עלמו בהיותו

ברשותו וכרת בידי שמים

הגע'ולא נמול הין לו חלק לעול'

כרלוכ' כי נפש כמו איש וטעמו

גיף שיש לו נפש וכו נפש כי

תחטאוי"א כי כרת המת הודם

כ"ב שכה וי"אכי כרת שיכר' שמו

במות זרעו על כן אמר הכתוב

מעמיהכי מי שיש לו בכי' כאילו

הואחי ושמו לא נכרת: וגם

נתתי : כמונתתי כסף השדה

אמרי גועם

בעל השרים ב שני פעמים אב המון כפרשם והוא עולה במשבון יצחת

חני חל שדי פרה ורבה שי"ו דל'ת יו"ד ככפלם בגימטרים ת"ק וכןכרו ורבו לומי שחותו פס חמוכה על פריה ורביה וכן חייב בפריה ורציה עד מיהיה לו זכר ונקנה בהות ח"ק חינרים רוו"חשל זכר ורב ב של נקנה כדחמרינן בוכורות שללהברים יש לחשי יוחר מלחים סרי ח"ק הכליי

לובר ולכהבה:

מיע ספורגוי אכי אל שלוי הכי הוח שוש לי במציחותי לכעלה המיוחדת לי והיח הבריחה שלא יפול צה כושה מהפעל ולכן לה יצטרך הבורח בפעלו שיהים זולתו שום כחלה בחציהות והפך זה יקרא לכל כמלת זולת הכורא כי אמגם לא יפעל פום פועל זולתו אם לה כחלה חיזה פושה מחפעל ממנו וכן לא יחפעל שום מתפעל חם לה ימצה היום פושל שינעל בוי יסחייל במוכת מציאות הבורא ויחודו ושלמו פעלו על כל פועל זולחו חול כל מתנופן וכל זה הורה החל חמפש מופת סנה על הכריחה היונה מן הכם המיוחד לח הודיעו שד משה רבינו כחמרו והרח וכני ושמי יו׳ לח כודעתי להם צ החהלך ככל חשר תפנה שם: לפני בחבחבלבי לדעת דרכי כפי שחפסר הצלך כענין שויחי יוי לננדי תחיד והיה המים: והנס השלמוי החפשר למין החנושי השכל וידוע חותי בידיפות והטועים יחשבו כי אם מת דרכי ונהדמותך אני כפי החפשר הצלך כי החנש פעלי כל נמנח חירוה על לורחב הבת וחין פירום הנפש באחרו הודיעני נא אח זרכיד וחועך ווה הוח השלחות החתרוולחין החכושי והתכוון מחת החל ית' בכרית' כחתרם כעשה הדם בצלמני בדמוחנוב וחמנה בריחי ביני וכינד וכלופן זה חקים כרים חתן לכיות לך לחלדים ולורעד החריך כי חלמדם: ויכול אנרהם על פניו . לככל מלינ ולהודות לחל יח' על הגרות שחחר: חני הנה בריתי חחך חני הנני עושה עתח מה בחמרתי להקים חברית ג והיה שמך חברה׳ י מעכשיו ב כי חב המון בוים נתחיד · כי שנין זה הכם מחחיל החם שכבר נתתיד לחב בתון בוים ולפינך לה יהרה מוד פחף הברם כלל לעולם ולה כן היה בשם ישרחל כי חווכם שקר ענין שם ישרחל הים לעתיד לכח כמו שיתנפד במקומו: וחתה חת ברותר תשמור' וכחו שחני הנת לותה פמול נריתו חתך " בריתו שח"לכ לח הנרים: להיות לד לחלוים ולזרעך חחריך י ליחד פתם עלינם בלתי חווכעי כחם שהוא מחיחד על כל הנוחיים כחמרו כי כל חשד יששת במלדים הוא יהיה לעולם כי חמכם הנפסדים כחשר הש נפסדים חינם פעלחו כלחם חמנעי: חמר אם כן סכהקמום פברים ושווירתו יהיו הות קורעו בצתיים בחים לתכיו ב צחחות עולם ׳ והידתי לפם לחלדים בתוכלו לעשות רמכי בה כענין ויחן להם חרצות נוים בענוד ישחרו פקיו ובוה חהיה לכם לחלדים שתהיו כנחיים כחים : לחות ברות' זכרון חמידי ללכת בדרכיו בפיוח כחרתם החדות כנדו לחבר המפגל כלשון ההדש כמו בדלי בשר ו יחומה בקלום י אל תירא אברם י אולי ירא אברם שיקרה לו חעא במה שהעיב לאנשי שדום ועמורה שהיו רעים וחטאים ליי׳ י ערירי בלא זרע יובן משק ביתיי הנה משקהוף מענין ההליצה בשרו מוונו וזולחם י ווה כד במעסשוקק . הרלין בומי שהנהגת עניני ביתי הוח על ידו י דמשק יר"ל חים דמשק כטעם ויחוק מלרים על העם למהר לשלחם שהרלין בו הכשי ממעוך . המר ליה לפי שהזרע יהיה משוחי בחיות אות הברים כוה החנד המסככ נלחיות במין יורת נבקעתי

244

ארן עורא

אחים נועריקני אשר קדה יליה ונפן: רסלת פרשת לך לך

זירא אליו שחך נמולו אל! וירא מלחם

בנרחה לו בפביל החילה

ידבר מחר כמול:

מתור וסתיך ליה והוא יושכ תחת החתל כחס מי כי ויב פומב שנ פחח ניגונם ואיני מכיק לחי שניחול ליכנס שם מוד חחר שנו על הגייה בחסי ד נחקראי מתח באהל נחם היושי כחש אברם ז כחם לם עלי חור זיבהו חלבית חים נושת כחס שמברהם היה יותל בת ז בלהל ואיכו מניח למי בתום כח עלי תור" - דהייגו מבן ערן ברכחיב והיה לך יי לחור ע נסי הכלח ש משת י לך בופת גדול חחי שבח על הבניה בתום הש"ש יכות לגיהנס דנתיב הנה יום בת בניתטרים זהו בניהנם מכנית' דט מינה: וירח חליו סופי חינות איה מלחד שאום לשכון נאדני של מבר בי וומכ בפתח החכם ב בג תי להככ **כ**חת החורחי בכבוד מילה כילה או ו וויכת הטור די במלועל בגיתי

לכתר היינה ב אמרי נונם

דירא אליו

שורופי בהלד לב ר חת שחנוש בנו ישי לחילחי הי וי נפי שלה מכיכו בשום מקום לכת " זורת פחין כתוב יאמר יידבר סמריי נבְּכּן לאַ לבתב לימר 🔅 - ה סוף נותר בום ד החנת נדי ורחותו:

שונו משרנו

מולבי שתולבי יורה המות אשר בו פנ מושך הבריח על מבנים י ברכתים בזריון מבלידה ובבדול הגן שלא בנער הכך קללח חוה באתרו נמנב חלרי בנים וחמר שהרה חהר הוליד ותגדל חת פנה שלה כלפר י בהמר'השר שרם את אכרה' שבדאו מצעד בחול בנים י הלון אחה שנה יולד חף על פי שחסשר אחתעבר האסה חחרו אמשתב חדם בחיר הבל לח במשכב אדם זקן: מכת מפעים חלד נחשכב שום הדם אפילו נחור: הנדים מעל חברתם • וההפך נילח קי מיכני ויו': בעום הינסהיה ישלו חתר:

דירא אליו

בינהא אלהל ...בטקונ. שם ממול חברה או וכל ביתו במיני חתו שם הוכוע החל יתי הכינתו לג בנרית בחשבע לכל כיתו ברות לאש כבים וכל 🖰 🖰 לעביך עורית וכענין נינכות וסני ויל וועמוד כל העם בברית ונראה לאכההם. פהיו חוב, מכלם לאותה מתר זה יה על דויכב פהר יול שית כרהי שם לדכר עם חשה מבל הופים שבינהו לקבל בריה ביכר כחמרו בוני בניכיכם בדורותיכם ואולי כשביל זה נהגו לוכין כשא בעת החילה וכמקומה "וים עינית י התכוין להסתכל

קומין מנחה וירא

באדוני ממרא מה שלא במול אבררם כביתי באילי חשש שבתיודו כיאב במילה היא וכל כני בינו יביאו עליו דהמלכים המוכים לנקום נקמתם לכך דלך באלוני ממרא שאף אם יתגלת הדבר ירע שהוא מבעלי

בעורתו

הלבן מאם שכה יולדי חחה בעבור היום זרע הזקן קר על כן לא יוליד והתימה הגדול איך חלד אשה שנפסק דמה והבן מהדם יבנה ויטנן וכאשר חסתכל תראה כי דבר ב־ז נפלה מדבר אברהם כי הנה מנאנו אכות שכל אחד הוליד בן והוא גדול

> המלחד מיד מל בנו וכל ילידי ביתו ומקנ' כספו: בעלם היום הזה יולא אחר לעשות הדבר והנה היו שמנה עשר ושלש מאות ילידי ביתו חוץ ממקנת כספו ואחר כן נימל אברהסגם ביום בעלמו וישמעאל בנו וילידי ביתו ומקנת כספו כלס כמולי אתו ברליכם הטעם שלא הכריחם רק מהרו כלם לעשות ולמלחת רלון השם: נתולו חתו יי מבנין נפעל תן נמל יכן וכשלות ספרים:

פרשת

מפרשים אמרו שהשם נדאה אליו במראות נבואה והחר כן נשא עיניי וראה ג' מלאנים האחף בח לבשר שרה יהשנים הלכו לסדום החחד להשחית והשני להכיל את לוט ופי' ויאכלו כי נחבל הלחם כטעם אשר חאכל

חוקוני ליצרהסוחציו לשרה: וירמר ביבו

ברשפים כאמר בלבו ויאמ עשו בלבו

ויהמר המן בלבו ובלדיקים כאמ' על

לבוזישם דכיש על לכו וישת דוד הת הדב' על לבו ללמדך שלכם של לדיקי' מסור בידם אבל הרשעים מסירי'בי לבם ומה שכתב כאן כלבו לפי שבדב' הוה היה מתמ"בוציאמ"הלבן עא יולד וכרתה כאלו לה ההמין הבשור': והקימותי את בריתי אחור כי הוא יתיה ראשון לימול לשמוב׳לקיים מיל׳ בומכ':ולישמעא שמעתיך שלברככנ אבל לה הכרו'בריתי עמו אבל בריתי אקים את ילחק שכרתי ברית בין תבתרים לתת לורעו הת הרן בנען בפרשה של מילה כיכרה ברית שלש עשרה פעמים בריחות ללמדך בקם כנבד בן כלם עם שנה סעדיין לא מל וחיכו מל את עלמו מחייב כרת : למיכ 'הזה בפכ' האחרת את' רב הוכא בשם כב אידי הותה שנה מעוברי הית'פי'מתועד למועד הוי שנה אחת והות קור 'מוחה שנה החר' מפני חדש העבור שנתוסף בה: וישמעל בכו בן י"ב שכה ובית'ר מקרה זה לה בה ללמז כו שבאוחו יו׳ שנמול אברכם כמול ישתעל דמבעצ'היים הוה נפקה וממתרת הבעלם היום הוה הוה כמי ירעיכן ביבמעל סיה בן י"ג כלה כשנתיל שהרי כתי' ואברה'בן שתוני' שנה ושש שנים בלד'הגר אה ישמעל וכחיב ומברהם בן תפעים ותשע שנה בהתולו וביום אחד לתולו כדאתר' ח"כ מתינח ידעינן שהי' בן י"ג שנה כשנמול והר' דישמעא בכו בן י"ג שנה בהמולו למה לי של ש"מ האי קרא כי החה ללמדך מה הברה׳ לה עכב הף ישמעט לא עכב הוא דאתא: את בשר ערלתון פרפ"ו ושמעט שהיה ילד החקק לחחוך הערלה ולפרוע המילה לכך כחמר בו הת וחע"ג דחמריי ביבמות עדיין לה כחנה פריעה מ"מ היימה לברהם לבינו וכן עיבובי תבשילין: בעלם היום הזה" שדב" הק"בה שמו עלכך: גמול אברהם יה"ב היה ב"ש דעלם עלם" ומפני מה

לה כתולמשעה שהכיר את בוראו כי צערו ומפני מה מבריח בין הבחרים כדי שיכה ינחק מעיפה כפרה וקדושה : וכל הנשי ביתוי ורח דלעיל היירי בשל הברה 'וההי היירי בכל הכשי ביתויליד בית ומקנת כסף של ישמעש נמולו החז מלנ החו אין כחוב כאן שה כמולו ברצונם שלא הכריתם : מסלת לד לד

לירא ה"ר חת ב"ר חביבה יום שליםי למילתו היה ובח הב"ה ושא בווכן משמע שלה מצינו בשום מקום ל'וויה דלח כת''בים למירה או דבור והכה לה כתי 'ומפני מה נהרהה הם ברירונ ויהיו ארוו - לא לבקרוני"מ שיקר מה שנתראה הק"בה לאברהם לא היה הלא ללור 'תעשה סדום אבל מעשה בי ככן זו משין הפנין וגם אחדמהם בח לצורך סדום: ד"חוירת הליו כמו שמפרש והולך פבחו שיושלשה מלחכים שבהרב' מקומזת נקרם מלחד בשם הק"בה כחלו היה מדבר כדכתי בי שני בקר בוונתן לו רשוח לדבר בשם הקיבה כדכתי במשה וירא מלהד י"- אליווגותר וירא י"י כי פר לרחות וכן בעקידה: בחלוני ממרח פרש"י הואשנתן לו עלהעל המילה כרא'בב"ר בשנה שחמ" לו הק"בה למול הלך וכמלך בשלש 'אוהביו המר לו עכר כבר התה בן ל"עשנה וחת 'הולך ומצער

יותר מתשעי' שנה והיי הדורות בימי חברם ארוכי' מחיי דור ודור וכאשר נסתלק

וַיַפֶּל אַבְרָהָם עַל־בָּנָיווַיִּצְחָלְ וַיִּאטֵר ונפר אברהם על-אפוהי וחהינאטר בַּרָבֵּיה וַהַלְבַרָ מִי**ֻאַוּה־שִׁנִין יְהֵי וְלֶר**ִיּמּיֹשִּמּ יִבְּלְבוֹ הַלְּבֵן מֵאָ**ה־שָנָה** וַוָּבֵּרוֹאָם־י ואם־שַּׂרַה הַבֶּת־תִּשְעִין שָנָין תִּלִיר : ייפי שָׂרָה הַבַּת־תִּשָעִים שָנָה תֵלֵר וַוְאמֶר אַבְרָחָם אֵל־הַאֵלהׁיִם לִוֹּ נאַמֶר אַבָּרָ הָם בַּקְרַם־יָיָגְ לְנֵי, ישְׁכָּעָאַל יתקיים קרמד: ואַבַריי בקושטא מנמים ישמעאל יחיה לפניד: שָׁרֶהאָתִּהָרְתְּלָיִרלָךְבַר וְתִקְרֵי יַת־מּשׁ וּעֹּהאָלֶרוּיִם אַבֶּל שָׁרָה אִשְׁהָהְילְהַרַת לְהַ בו וַקַרָארָה אָת־שְּׁמִוֹ יַצְּחָקוֹתַקּמֹהִי שׁבֵּיהוִצְתָּק וְאָקִים יַת־קַיָּמִי עִמֵּיה לָקייָם עַלָם לָבְנְוֹהִי בַּתְרוֹהִי: וְעַל־מֹּמֹל בֹּמִל אַתְיוֹבְיי אָתְוֹ לִבְרָיִת עוֹלָם לְזֵרְעוֹ וְלְישָׁכָּנִעאל שָׁמַעִתִּיךְ יִישׁסֶעאֹל קַבְּילִית צַלוּהָן: הָאוֹ בַּרָבִית 🌣 קנה ו ברכתי אתו והפריתי אתו יָחֵיהוְאַפִּישׁ יָתֵיהוְאַסְגֵייָתֵיָה כַּחֲרָא והרבתי אתו בכאוד כאד שנים-צַיַחָרָא תָרֵין־יָאָפַר רַברָבִין יוֹלִיד ַוְאֶהְנִינֵיהֹ לָעָם סִגְי: וָנִת־קְיִיכִי אָקִים יֹחּיַיַנֻיִּיי עִישְׂרָ נְשִׂיאִים יוֹלִיד ונְתַתְּיִוֹ לְנְוֹי נָרְוֹל: אַם־וִצְּחָק הִיתְּלִיר כָּךְ שָּׂרָר־וּלְוּכְּנָי וָאָת־בַּרִיתִי אָקים אַת־ יצַּחָלָן אֲשֶׁר תַּלֵּר לְךָּ שְּׁרָר זְיַכּועַר הַבִּין כְשַׁתָאאוֹתַרַנּתְא: לַמַרֶּלָא עַמֵּיָח וָאִסְחַלֵּק יִקְרָא בִייַ הַוָה בַּשַּׁנָה הַאַחַרָת: וַיִּכֹל לְרַבּר מְעַלַוֹוְהִי דָאַבְרָהָם: וְדַבֶּר אַבְרָהָם בּיִנּנִשׁ אַתְוֹנַיַעַל אָרֹהִים מֵעַל אַברַהַם יַרַת־יִשְׁמְעֵארֹ בְּרִיה וְיַת בְּלֹיְיִלִיבִי מוּ מּבוּקיפוַיקּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְּׁבָעָאל בְנוֹ וְאֵת בֿיניִינִ וְוֹרֵזַ בָּנִהְ בֹּנִהְ כַּפְפִּיִּשׁ בֹּנִהְ בִּפְּפִּיִשׁ בִּרִהְ- מְּמִיּמֵיְ וְצִּרְנְיִ בְּרִקּ- מִּלְנְּטְּ בַּסְפוֹ כָּרִי־יִנְבֶר בְּאַנְשֵי בַּיִת אַבְרָהָם דכורא בַאַנְשִי בַּית אַבַרַהָם וְגַזַר יַת־ בסרא דעירו החון בכרן יוכיא קבין יויי איניטל אתרבשר ערניתם בעצם היום בְּמֵא דִי־מַּרֵיל עִמֵיה וְיֵ: הות באשר דבר אתו אלהים וֹאַבְנָיתִם ואַבְרָהָם בִּן־תִשׁעֵים וָתֵישׁע בר־תִשׁעיןותשַע שנין בר־גַוַר בְּכרָא רְעוּרְלָתֵיח: וְיִשְׁכָעָאל בָרֵיה בַּרַ־יִּינִיהוּשׁנָתָ בְהַמֹּלוֹ בְשַׂר עָרְלָחוֹ: וְיִשְׁכְעַי

נַבַרנָמַלוּ אָתוּ: קב"ו . נמל"ו . סימן . מכנד"יב + סימן

בַיתוֹ יָלַיִר בַּיַּת וּמַקְנַת־כָּמֶף מֵאֵתבּן־

פרטה פרשה

הַלַרוו עַבְרִי שְנְיֶן בַר־נָּוֶרְיַרת־בָבְסְרָאפֹּיִי נֹבֹי מֹהְבָנוֹ בַּן־שְׁלְשׁעֻשְׂרָה שְׁנְתְבַרוּמָלוֹ אָת

אַברָהָם וִישָׁבָּעָאַל בְּנֵיה: וְכָל־אֱנְיָטֵיֹּ, בְּיַבְּהָם וְישׁפְעָאָאל בְנְוֹ : וְבְּל־אַנְשֶׁי

ואתנלי מה וי במשהי מַמַרָּא וְהֵוּא יָתְיב בְתְרַער

בֵיתֵיהֹ יָלִידֵי בַיֹּהָאוֹוְבִינִי כַּסְכָּא מָן

בני עבניא נורו עמיה:

87°1 "

בישֶׁבְנָא בְמֵּיחָם יוֹמָא : וְזָקָף שֵינוֹהְייִייִם בּישׁבְנָא בְמֵּיחָם יוֹמָא : וְזָקָף שֵינוֹהְייִייִם בּי

קמצים בליש׳ וסי׳ יליר ביתומקנת: אנשיבית ויליד בית " ויעש לבית חלוני " ליסד את הבית: " כחם

צח עליאיר ז וחר כחם קציר ב׳ בפסוק ז וישא עיניו ה' חסרים את וסי׳ וישא עיניו וירא והנה נמלים

באי׳ זירא את בניםן: זירא את עשו זהנה איש עימר לנגדו זשארא את עיניון זירא ג' אברהם

ד' והם- וםי' כחם היום - ויבאו כחם היום אל בית איש בשת ' - תהיה לכם תשוער כהם השמש י

בְּבָרוֹ יוֹפָא הָבִין גְזַרְ ־בִּיהָּ בִשִּׁרְ עָרְלְחְוֹ : בְּעַׁצָבּם דַנְיוֹם הַזָּחָנְבְּוֹלֹ

פָתַח־רָאָהִר כֹחם וַיִשְאָ עֵינָיווַיֵרָא ויאמר בלבי אמירה כלפוי יוסי' ויאמר יי' אל לכין אברהם ישון ירבעם ינבלן המן אמר בלבו

ממרא וחוא ישב

אַלְיוֹ יְהֹוָה בְאִרנֵיְ אַ וֹיֹרָאַ

ויפול אברה' על פניו וילחק זה חרגם אנקלום לשון שמחה וחדי ושל שרה לשנו

מחוך למדת שאברהם האמין ושמח ושרה לא האמינה ולבלגה וזהו שהקפיד הק"ב

על שרה ולא הקפיד על אברה': הלבן יש חמיהות שהן קיימות כמו הנגלה כבלים.

הרומה את' אף זו הית קיית' וכך את' בלבו הנעש חסד זה לאח' מה שהב"ה עושה

לי ואם שרה הבת חשעים שכם

היחה כדאי לילד ואף על פי

בני חמש מאות שנה ביתני

אברה' נתמעטו השנים כבר

ובא חשות כח לעולם יולא ולמד

מעשרה דורות שמנת ועב

אברהם שמהרו תולדותיהן בכי

שלשים ובני ע' : לו ישמעא יחיב-

הלואי שיקיה ישמעא איני כדאי

לקבל מתן שכר כזה: יתים

לפניך יחיה בירחחך כתב

התהלך לפניפלח קדמי: הבל

לשין המתח דברי וכן אכב

וקרחת שמו ילחק על שם הלחים

ועל שם הי' נסיונות ולשנה שב

שרה וח ימים שנמול וק' שכם

של מברהם : ומת צריתי ברית

שנים עשר נשיאים · כענכים

יכלו כמו נסיחים ורוח: מעל

הברהם לשון נקיה הו' כלפי

שכינ׳ולמדנו שהנדיקי מרכבתנ

של מקום: בעלם היום יבו ביבי

שנלעוה ביום ולא בלילה לא

נתירא לא מן הגוים ולא מנו

הלינקים ושלה יהיו חויביו ובכב

דורו חומרים חילו רחינוהו לה

הנחכוהו למול ילקיי' מכוחו של

בהפעלו כמו בהברחם: בהמוצנ

הת בשר ערלתו : בחברהם לה

נחמר הת לפי שלח היה חשר

חלח חחוך בשר שכבר נחמט ד

על ידי חשמים חבל ישמעאנ

את בראשית רבה: בעצם

היום הוה שמלמו למברה כ"כן

שנה ולישמעחל י"ג שנים כמו 3

אברהם וישמעאל בכן:

שהיה ילד הוזקק לחתיך ערלכה.

ולפרוע המינה לכך נחמר בייפבי

אליו לבקר את

החולה חוור ר'חמום

ל מותי בשל

כה מקו': ויחלי לפין ויפעלנבה מכה

חשמי אנחנו הבל בן הין לה

המילה תהא מסורה לזרעו

שדורות הראשונים היו מולי די בפי בוני

ב'ר חנינא יום שלישי לחילה היה בה הקדוש בריך הוח ושחם בו: בחלוני ממרא - הוא שכת ביים עליו בחלקו: יושב ישב כחי בקש לעמוד חמר לו הקדוש ברוך הוח שב וחתה סימן לבכיד בל אמוט ' ויאניר היד אל לבו ' אניר בלבו שכח אל ' אניר בלבו לא תדרוש ' הלבן ז' בליש בניגין ופתח ן שעתיד חני להתילב בעדת וסי'בו' במסר' רבת' : לי כ"ב וטי'כו במסר' רבת' : וסי בלטון ארמי ישמעאל ' מיתא ' לבן ' שטימא' יסופון בארעא ובמרבואו בלעם והכימא יהושעו קטליה אתתיהו באוניתו אתקיל אבשלום הדייני' והן יושבי': פחח החהל בזכותיה : לא שלצא ביה : היתא בישתא : גברא : דשמע : לא מתעכסא : נפשיה : ונוגדון ג' ולו ופי׳ לרחות חס יש עובר ושב ויכנים ולו גוענו בנוע : וואמר יהושע אהא יו׳ אלהים : וואמר האיש אל יואב: ימיה י״ת יהידאין וסי׳ בו׳ בניתו: כחס היו׳ הוכיי הק"בת במסרא רבתא: והפרתי ג'ב' מלאים וא' חסר וסי' והפרתי אתך במאד מאד : ולישמעאל שמע זיך חמה מנרתקה שלא להטריתר ופניתי אליכם: קרמאה הסר: במאד מארו' וסי' וארבה אתך במאד: והפרתי אתך במאד יולישמעאל באורחי ולפי שראהו מכטכבר שמעתיך: ובני ישראל פרוי ען בית ישראל ויה דה גדולי ותיפי במאר ביאם כל איריי נשאים בתיב במר נשיאם וכי איריי נשאים בתיב במר נשיאם וסי ולישמע שמעתיך: שנים עשר נשיאם לאמתם יויקריבו הנשיאם יתני רפסיקי שלח היו חורחי בחים הבית והעמרנה לפנימשה : והד הסר דרסר והנשיאם הביאו : וחד כולא דמלא ונועדו אל ד הנשיאים : וכל המלאכים עליו בדמות אכשים נביאים וכתובים נשיאים בתיב ב"מד נש אים יםי" ועשרה נשיאים עמור ויעל נשיאים מקצה " ויעלה נטיאים: מעלהנשיאים: ויעל אלהים: עליית אלהים ג' זסי' מעל אברהם: ויעל מעליו אלהים: עלה אלהים בתרועה: - בשר ערלתו ב' הסר את וסי' ואברהם בן תשעים - וכיום השמיני ימול: - בית ד'

רליבג

הגר לאברהם לאשה ומהשאמי בעצ סדר עונס שחחר וחת הנכוחה כב הברהם לחרן ועמדשם ה'שנים כדי לכוון החשבון הכוכר בפרש'וררה הני

שלא חנשול דלת בפכי גרי'שלא יאמרו תידשבא אצלו בלתי כרא'לכו כילא נחיאש אברם מלהיו'לו היע עד היותו בן שעכי'וחמה שנה שישבו נובר שבים בחרן כנעןי ולוה הפת דליחו ברה לקת'בוה עלה מתה שירח'ממנו שיהי במרו וחנכי הילך ערירי שביב הומן ההו 'זעם זה לה המלו שילה מברה 'מהרץ כנען רשר ציהו השם יתש' לשב 'בה רם לא לסבה הזק כמו הרעב הכבד כי היה בזולה זה עובר מצוח הש"יי ולזה לא יתכן שכה לחרך ועמד שם חמש שניי וג"כ הנה הכחולספר שכשהיו בחי׳ בחרץ כנען בחו לחרן וישבו שם וזה לחות כי לא בא מארן כנטן לחרן ועוד שאם היה העניין כן לא מהר השם יחע" את הקן כשהוציה ישר ל מתארים והגרחה ממה שנ' שם שכבר מהר להם את הקן למען בריחו עם האבותי והגרא'בעיני פהקן מעת שכולד יעקב עד מלחת ח'שכם ומהר הש"י הת הקן שלשים שכה מכני חווק העבודת הקשה חשר היו המלריים פעבידים ישראל בחמרו ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויופקו . והנה מכין ח"ל שנה היו מעת היות לאברה' זרע ר"ל מעת שנולד יצחק כי ביצחק כקר 'לו ארע וממנו יהים בס כן הורע גולה בחדץ לח לו זיהיה מושב בני ישרחל בעלדים חחתים וחרבעים שנה

בי יה נה נחוכ הכך וכחוך בשכם שנים. עלחך בין שונאיך ש"ל מחרא עמד לך להיך בכבשן האש ברעבון בחלכי והדבר הזה שאם לך לחול אי אחה שוחע לו וכו' וא"ת היאך יתכן לוח'על איש בדול וקריש ואהוב לחקי' כאברה׳ שנתן כין שומיך שיל מחרם עמי שן בין מלוה של הק"בה אם לאושא יש לכו לופר בודאי אבר הם לא תלה דעתו בדעת אחרי לעשות רצון בוראו רך בדעתו היה לשקול דעחם של ענר אשכול נמשרם ולא מצא בהסישר דק כממרא : וי"א אף עכר אשכול וממרא כמולו כדאיתה באגדה עכר אשכול וממרא כולם מתו בדבר מילה: וי"א נהן לו עצה מן האספלנית לרפאית המכה: והוא יוכצ מת הלהל יבשעה חמישית שהוא עת מיכל תלמידי הכמים עמד אותו לדיק פחח אהלו לראות אם יעכור איש ויכניםהו בביתון כחום היום י לכבודו של אברהם נכח 'מקרא זה כלומר בעה'עלימ ד רחוחן של יום ואין דרכן של אורמים להתאכשן אלת לפעוד' ולעבור ולכך אמר להם אתר תעבורו אבל לוע מה באחר להם וליצו מפום דויבוהו בני החלאכים כדות צערבה

קוםין מנחה בעירתי: בתח האוהל

משתחו' כנטן " הם כי הוא הזדישו שהוא יסבב עבים שיהיה זרטו ראיי להשגיח בו בזה האופן מההשגח' והכרחה שאלו העשר' משפחות היו מבני כנטן כי בירושת ארץ בנטן היה זה היעוד' וכבר נחלקו ז"ל בב"ר בעניין קיני וקניזי וקדמוני ואמרושהם אדום ומואב ובני עמון ושהם יהיו לבני ישראל לימות המשיח והגה החועלת המציע מזה הספור בכללו הוא להודיע שכבר נשבע הש"י לאברהם שירשו בניו את הארץ עם שכבר פרסם זה בזה הספור ובזולתו ממה שינהג מנהגו מציאו' הנבוא אם לא יאמין בה תפול החורה בכללה ולזה דקדק בעתוח זאת הנפואה יהאריך בה לישב יותר בלבב אמתת זה הסבור והנה התועלות המגיעו' מזה הספיר הם רבי'. דותועלת הראשין הוא במדות והוא שאין ראוי לשלם להטיב לרעים אבל רשים אבל

לבזה בעיניו נמאם וזה כי בזה האופן ילמדו ההכשים להתרחק מהרעים ולא ימשכו ואין להם אחור שבי אחר פעולותיהם המגופות והנה העיר אותנו בזה במה שאחר לחברם שלא יירת כי וא בע פנים לאחור ב זה ממה שיורה שכבר היה ירא שלא ישיבהו עונש על מה שעשה ולא מצאמו לו דבר יתכן שיירא ממנו זולת העבהו לרעים ההם והם אנשי סדום :

תכן שיירת תתמה הפת משפחה כל עם ממט היום תכני פרום . התועלת השכי הוא במדות : והוא שראוי שישתדל האדם שיהיה לו זרע לקיים המין : הלא תראה שאברם עם היותו שלם זה האופן מהשלמות אשר סיה: בו היה דואג על היותו הולך ערירי :

דהרוערת השלישי הוא במדות: והואשראוי שישתדל האדם שיוריש לבניו אחריו דסבר שהיו עובדי מה שאפשר לו ולא יקנא בהם אם ישלטו בכל עמלו אחריו: הלא השטש שכן בוריהתה תראה שאברה' היה דואג מקניניו אם לא יהיה לו זרע יירשם ונתפיים כאשר הודיעו (אורה בראה כאבק:

השם יתעלה שזרעו יידשנו:

התועלת הרביעי הוא בדעות והוא ליישב בלבכו המונת ההשגחה אשר תהיה
בשם יתעלה בטובים עד שיעשה השם ית' מהפלאים מלד ההשגחה
יחסה אברם למשפט ולדבר ראוי וזה כי ידוע מלד התורה כי ילחק כולד להברם על
לד הפלא ואברם יחס זה הענין לשם יתעלה לנדקה והוא מבואר מלד העיון שזאת
ההשגחה היא דבקה בלי ספק, שמובים הראויים לה ולזה יהיה המגיע ממנה לטובים
מגיע על לד המשפס והיושר:

החרעלת הה' בדעות והוא להודיע שהייעודים הטובים אשר ייעד השם יתעלה לנביח אשר לא יתקשר בהם זמן ולא מקום לא יתקיימו אם לא יהיו האנשים ההם אשר היתה עליהם הכבואה ראויים לזה הייעוד ולזה שאל אברם אות במה שייעד לו השם שיירש זרש הארץ:

ושרי אשת אבדם עד ויהי אברם בן תשעים שנה: כיאור השלות:

הוא מעניין כן רצוני לומר שכבר אפשר שיחהפך לה בסבח' מה שנגור עליה מלד המערכת שלא תולידכי היא היתה עקרה כמו שקדם מלאך ו"ני הוא אחד מהנביאים אשר היו בזמן ההוא כי הנביא נקרא מלאך יו׳ האמרו זיבא חגי הנבית מלחך ה' י וחמרו ז"ל בכ"ר שזה המלחך הוחשם י פרח הדם ר"ל שהוח יהיה היותר שלים שימלא באדם להזיק לזולתו ופרא הוא אחת מהחיות הרעות ובזה ישלם לו שיהיה ידו בכל ר"ל שינלח הכל יבסוף הטניין יהיה יד כל בו . על פני כל אחיו ישכין ר"ל שתנדל ארלו עד שיהיה שוכן אלל כל החיו והם בני קטורה סדובר אליה י על ידי הנביא ולזה תרגמו אנקלים דמתמלל עמה י אל ראי יריל אדון הראות * והרגון בזה שהוא רואה כל הדברים ויודע אותם אין נסתר מעיכיו הגם הלום ראיתי אחרירואי - ר"ל הגם פה ראיתי מה שאחרי רואי והרצין בזה שהי" תמהה כשמלאה הנביא בזה המקום כי זה מורה שכבר שלפו השם אליה להודיעה זאת הנבואה ועוד כי לא היתה חישבת שיהיה בעולם נביא זולת אברם ולזה אמרה הגם פה ראיתי מה שימשך מהפעולות בזה העולם השפל החרי השם ית' שהות רוחה אותו ויודע כל אשר יקרה לו או יהיה הרצין בזה הגם פה ראיתי מי שהוא קחר' רואי והרלון בו הגט פה ראיתי מי שילך החרי השם שהוא רואי בדרך שתדבק בל הנבואה ויהיה אחרו אחרי רואי מעניין אחריי"י ילכוי - והנה אחרה זה לפי שכבר היתה תממה מאד בראותה שם נביא : באר לחי רואי : ר"ל שכבר יחסה לש"י הבהר ההוא שמלאה שם הנביא שהודיעה זאת הנבואה ולזה אמרה - שזה הבאר הוא למי בהוא חי וקיים תמיד שהוא רואי :

ביאור דברי הספור זכר ששרי לא ילדה לאברם וכבר היתה לה שפחה מלרית ושמה הגר ואמרה שרי אל אברם הנה כבר עלרכי ה' מלדת בח אל שפחתי אולי אזכה בסבתה שיהיה לי זרע וכמו זה העניין מבחלנו ברחל שהמר' ליעקב ולא נת בחרה לנו הסבה בזה וזה שאם היה זה הענין לבקש מהש"ו שיתן לה זרע על לד ההשגמה הפרטית היה ולבו בה: אות אשר יותר ראוי בזם התפלה לש"י וההשתדלית שתדדק בהם ההשגחה החלהית הדומה שהכוונה היתה בזה להפך מזגה בדרך שיתבן לה ההריון וכבר ידעת שהפותן והדשנו הוא שבה למעוע הזרעי ואשהיה המנע ההריון משרה ורחל לוחת השבה היה אפשר שיקחו תועלות בזה וזה כי הנשים שהם נשי איש חחד הם לרוח זו לזו בהכרח ויקרה להן מזה לער כפלח בחמור שפחותיהן דבר כנגדן עם שכבר ינטערו כאילו הוא תמיד קייצ יותר ממה שיאמרו כנגדן להיוחם שפחותיהן וההפעלות החוק המגיע להם מוה וחטאתם כי לבדה לאי אולי יהיה סבה למעט השומן והדשנות השר היה סבה המנע ההריון מהם עם שבוה שלפעמים הצינהה תועלת להקים זרע לבעליהן אם היה שתהייצה הן בלתי רחויות להריון ולזה בחרו להן זה העניין המצער אוחן על שאר הדברים שאפשר שינטערו בו זהו מה שנראה הגעשרה לצן אמר לי עתה בזה ואם יספק עלינו מספק ממה שאמרה שרה המרי בלותי היחה לי עדנה שיורה הלא היה נמצא בה השומן והדשכו אמרכו לו שזה המאמר היה ע"ו שנה אחר העניין הזה נזה כי אברהם היה בזה העת בן פ"ה שנה ואז היה בן מאהשנה - והנה שמע חברם לקול שרה להיות' עלה טובה ולקחה שרה שפחתה ונחנה כחברה' לחש' נא ואראה בפי פשומין מקץ עשר שנים לשבת חברם בחרןכנעוכי חז כזבתי חליה שכלר עכרה השם מלדת אראה אם כילם המאו והנה בח אברם אל הגר ותהר והקלה מפניזה בגבירתה עד שלה יכולה לסבול ולא ואם לא אדעה מי ונוי ללתה שרי לענות אותה בדרך שחעתיקה מואת התכונה הרעה אם נא ברשו אברם ולזה ספרה לו מנהג הגר עמה ונתרעמה על אברם מפני שלא היה מוכיח הגר שלא תנהג עם גבירתה בזה המנהג ואמר אברם לשרי שתעשה לשפחתה כטוב בעיניה מניהג עם בבין תואם ביום שהוכה החותה לותה שרי להוכיחה הגר מפניה להרפלל: הבצעקתי כדי שתעתיק מואת המדה הפחוחה וענתה אותה שרי להוכיחה ובדחה הגר מפניה וכבר מלאה אחד מכביאי הדור ההוא על עין המים שהיחה בורחת וכאשר ידע הבאה אלי פי אם הם שכבר היתה בורחת מפני שרי גבירתה אחר אליה הנביא שחשוב אל גבירתה ותכנע תחת ידה ותקבל המוסר ממנה כי כונת שרי היתה לטוב לה לא לנקמה ממנה וכבר יעלה וה הנבית שירבה השם זרעה ולח יספר מרוב . וחמר חליה שהיח הרה אלי שאישיעם . כלה וחלד בן וחקרא שמו ישמעאל כי שמע ה'אל עניה והשתעבדה החח גצירת 'והודיע

שוה הבן שיהיה לה יהיה זרעו מושל בכל ומנצח אותם. "זבשוף הענין יהיה מנוצח

מצה זה נאות מאד בזה העניין ואתשר ג"ל שיהיה מנין ת"ל מעת הגעת הנכוחה היאת לאכרם שהוא לפי הנראה בלתי פחות מע"ה שנה קודם הולד יעקב וזה שאחר זה נחגה שרה שפחת הלאברם והיה אז לאברם שמוכה וחמש שנים והנה מיהר הש"י את הקץ לפי זאת ההנחה כמו מ"ה שנים : ובעבור חטא המרגלי נתאחרו במדבר מ' שנה ונשארו ה' שנים שנכנסו לארץ קדם הקץ וזה נאות מאד כמו שנבאר בגיה במה שיבא ר"ל שלא הגיע עדיין קץ כניסתם לארץ אחרי מות משה . ולזה היו צריכים שיהיו באופן מהשלמות שתדבק כהם ההשגחה האלהית בדרך שינלחו מאותו ההם : ודור רביעי ישובו הנה ' ר"ל מהורע אשר יגלה בארץ לא לו וכן היה כי ההם היח גר ודור רביעי לו היה זרע אהרן ששב לארץ כנען כונו שביאר א"בן עורא משה ואהרן בין מון האמורי היה ה' ית' מתהר את הקץ באופן שישובו שם דור שלישי שהוא משה ואהרן בון האמורי בדרך שירשו זרע אברהם ארלו בלטה הוה חשף : והנה תכור עשן ולפיד אש - הוא משל לעבור בבוד ה' בין הבתרי עלטה באור הנה מור ברי הספור

שחחר הדברי החלה היה דבר י"י אל הברט במרחה הפוחה וחמר אליו אל תירא אברם שיקרך עון במה שהעבת לאנשי סדום ועמורה עם היותם רעים וחטחים כי חככי מגן לך לשמרך מכל רעי ולא די שלא יגיעך עונש במה שעשית מזה אבל יהיה שכרך ממני הרבה מאד בשאעשיר אוחך עושר גדול תחת מה שנחת למלך סדום לכבודי כדי שלא יאמר שהוא העשיר אותך: וכבר יורה שזה השכר הוא בקנינים כי כבר אמר אברם אל י"י על זה המאמר והנה בן ביחי יורש אותי : ועוד שאין ראוי שיבטיחהו הש' על שכר עולם הבא כי השכר ההוא הוא מחויית שיניע לתי שראוי לו וימנע מהבלתי ראוי לו וענה אבר' לש' ית' מהתחן לי מהקניני והנני הולך ערירי בלח בנים והממונה על ביתי הוח חליעזר שהוח מן דמשק והוח מן זרע כנען המקולל - ומפניזה לא יתכן שחגיע לי זאת הברכה בקניני כ' לא יהיה לי תועלת בה והלוקח חועלת בה הוא אליעור שאינו ראוי לברכה יובהיות הענין כן הנה לא יתכן שתיטב לי ואת ההטבה אשר יעדת אותי בה 🌱 ואמר עוד אברם אם היה שתסיב לי זאת ההטבה מה בלע לי בה והנה בן ביתי יודש אותי כי לא נתת לי זרעי והכה דבר י"י אליו לאמר שכבר יחן לו זרע שירשנו והוליא אוחו המולה במראה הנכואה להביט בשמי'י - ואמר אליו שכמו שלא יוכל לספור הכוכבים לרבוי' בן זרעו יהיה באופן מהרבוי שלאיספרו מרוב והנה מספר הכוכבים לא היה נודע בימי אברהם " ולוה הראהו המדמה בעת הלבואה עליין רבוי הכוכבים למשל רבוי המופלג אחר ייעד אותו השם ית' שיהיה בורעו וכוה ממלא שראה יחוקאל בעת הנבוחה שיהיה לגלגלי׳ קולות מלד שהיה מחמין מוה העניין כמו שוכר הרב המורה בי לא יחוייב שיהיו אלל הכביא כל הדעות האמתיות בענין סודות המליאות י והכם האמין אברם בשם י"י במה שהבטיחו מרבוי הזרע וחשב ואת ההעבה לשם יתברך לנדקה ולמשפש כי הוח היה ראוי שישבית בו השם יתע׳ בזה החופן להיותו דבקבו - ואחר זה אמר אליו השסיתברך שהוא הוליאו מאור כשדים לתח לו ארץ כנען שיירשה זרעו ולפי שזה הייעוד לח יחקיים אם לא היה זרעו ראוי שישגית בו השם יתעלה בזה האופן מההשנחה רלוני לות׳ שיכלה הכנעני מפניהם זיתן להם ארנם ירושה : שאל אברם בזה הייעוד חות יוכבר יתבאר לך שלא יתקיים זה הייעוד לזרע אברם אם לא יהיו ראויים שחדבק בהם ההשבחה האלהיח ממה שאמר באברם כי ידעתיו למען חשר ילוה את בניו ואת ביתו וסוף המאמר למעו הביא י"י על אברהם את אשר דבר עליו הנה כבר העידנו בזה שהשם ית' יביא על אברהם את אשר דבר עליו באמצעות הפעולות הפיבות אשר יעשם זרעו ולזה שהל אברהם אות מהש"י על ירושת הארץ ואמר ה' שהוא כורת . עמו ברית שיקים לו זם הייעוד ולזה לוהו במראה הכבואה שיקח עגלה ועז ואיל כל אחד מהם בכי שלש שנים ותור וגוול ולקח לו אברם חת כל אלה וחלק כל אחת מהם זולת עוף לשני חלאים ונתן כל אחד מהחלקי 'נכח חבירו והעוף לא בתר אבל שם התור בפאה האחת והגוול בפחה השנית כמו שסדר' החורה בדמיון זה בעולת בהמה שיהירמנחחי אותה לנתחיה ולח יעשו כן בעולת העוף ונדמה לאברם במראה הגבואה שכבר ירד העוף הדורם על הבחרים ההם לאכלם להשחית הברית אשר היה כורת עם השם והפריח אותם אברם מעל הבתרי' והנה בעת שהגיעה זאת הנבואה לאברם היה השמש הרוב לשקוע ונשחקע אברם בשינה וידמה מזה שזה העניין היה ביום שהיה אחר הלילה שנלחם בה חברם עם המלכי' ההם י וזה כי הבקר אחר הלילה ההיא אכל עם מלכי בדק והשיב אחר זה לחלך פדום כל השלל והשבי ואחר זה הוכרת אברם לישן בערב מפני שלח ישן בלילה הקודם י ולולי זה הנה לח היה העת ההוח רחוישיישן בו חברם -וזה מה שלחדכו מהגבלת הזמן שהיביל בעת הנבוחות החלו רולה לומרכי למחרת המלחמה היתה זאת הככואה סמוך לשקיעת החמה או כאמר שבסבת השתקעו בשינה או היה התבודדות שכלו מבין שאר כחו' הנפש ונפלה עליו אימה מוה המרח'שראה וחשך גדול שיראה שיוחם מה שיראה מתוך הכבואה מתוך החשך מלד רב ההעלם וההפתר אשר יקרה בהשגה אשרלו באלו הדברים הנבואיים ולרוב המונעים אשר לו מההשנה הואת תמלא השבה שייותם שיראה הנביא מה שיראה מהנבואה מחוד החשך ואברם לא היה יודת אלמה היה משל רדת העים על הפגרו' ואמר לו השם יתעלה שכבר המיב לרחות במה שרחהו מזה וזה שכבר יהיה זרעו גר בחרץ לח להם ויעבדו בהם ויענו אותם אכשי הארץ ההיא עד סוף ת' שנים מעת היות לו זרע גר בארן לא לוגרות מחמיד וזה היה יעקבכמו שקדם כי הוא ירד למלרי׳ בסיף ימיו ועמד שם י"ו שנה עד שמת וחין הרלון בוה שיהיו ימי העבדו' והענוי ח' שנה חבל יחמיד העבדוי עד סיף ת' שנה מעת הולד יעקב י וכבר תמלא אמרו בספר שפמים ותשקט הארץ שמונים שנה שאין הרצון בו שיהיו ימי ההשקט שמונים שנה אבל היה ההשקט עד סוף שמונים שנה מעת התחלת השעבוד וכמוהו ימלאו רבים בספר שפסים כמו שביחרנו שם יועד חותו הש"י שהוא יקח נקמתו מהגוי ההוא אשר והנה היה העים משל יעבודו וחחרי כןיצאו בכיו ברכום גדול מתחת הגוי ההוח לוה הגוי אשר יכסוף לערף ורעו ויחשב להפר הברית אשר בין הש"י ובין הברהם הכה הודיע אוחו הש"ו שיקח נקמתו מהגוי ההוא לפי שוה היה כלי להשלים ישרחל באמונה האחתית ר"ל המכו' אשר הכה הש"י המלריים כי הכה אותם באלו המכות כדי חידעו ישראל כיהוא י"י כמו שיתבאר שם בג"ה יובוה האופן החקרבו ישראל לעבידת הם"ית והיו ראוים לירושת החרץ ויעד חותו שבחייו לח יתחיל לבוח זה הרע לורעוי ואע"פ שכבר גולד יעקב קודם מיחת אברהם ושהדור הד' מהנולי' בארץ לא להם ישובו בארן כנען ואו יירשוה כי לא ישלם להם זה האופן מההשגמה אשר בעבור' יענם ה' האמורי ושאר משפחות כנען עד העת ההיא י והנה כששקע השמש היה חשך גדול לאברח במראה הנכוא׳ וראה מחוך החשך שכבר עבר בין הבחרים החלה ככוד ה' בדמיון חכור פשן שיהיה בתוכו לפיד אם וזהו משל לכריתת הברית מו ראה כבוד י"י מחוך חנור עשן ולפיד אש עובר בין הגזרים החלה בעעם וירא מלאך י"י בלבת אם ביום ההוא כרת י"י את אברם ברית לתת לורעו כל ארץ

פי רש"י דראון אם יש עובר ושכ א ליכו נתף אובר עבירה וריצה לשיב בתשובה שיה היתה מלאכת אבררם לשוב הבריו׳ להכב"ה ולכן שיני רש"ו בלשונו בעובר ושב ולא אמר אם יש אורהים: וירין לקראת׳ ולא אמר אחריהם בעבור שהיו מלאכים וא בע פנ ם לאחור: ורחצו רגליכ' פי רש"י משבור שהם עויביים וכי' ותקשות הרם המיחי האם אפשר שיניצא שמות כוה בעולם ונוכל לתרץ השבש שכן בוריחתה ואורה גראה כאבק: ואקח' פת לחם מדלא אשר קחו מכאן ראית קבעל הבית בוצע ב לושי ולגבי לוט כתיב ומצות אפה מכאן שהאיש אופה והאשה לשה: ויאכלו והדר ויאמר שיו מכאן שאין משיחין בסכוד' ג שוב אשיב שוב לעת הלידה : אעוב לעת העקירה וזה שאמר בעקירה ויקרא מלאך ה' שנית לפי שהוא היה ג"כ המכשר ורנה כן מאחר שככר אות ראוי הוא להוליר בן כמו שחויל מאן דמוקיר רבנן הוי לית בניןוכו': כאים בימים האדם כימי בחרותו נקרא עומר בימם ונקראו ג"בימיו כד"א את מספר ימיך אמלא אבל אחרי יוקין יקרא בא בימים מפני שהוא לכא בארץ אַהרת נ היפלא מה'רבר רצונו אנ"פי שלא פרטה בשפתותיה ושחקהן בקרברה היפלא מה" דבר היודע ניחשבוה ארם וזהו ויכו'אכרהפ ושרה שהי' אמרה לא צהקתי מאחר שלא פרטה בשפתיה והוא איניר לא כי אחקת במחשבה והכל גלוי לפני ית' ותכחש שרת נישום זה פסלו חו"ל נשים לערות: ושנירנ את דרך ה' תורה אקרי דרך דכתיב והידעת להם את הרון אשה דבר עלין בכ"ר הני רטב"י כל מישיש ל בן צדיק כאלו לא מת מיט את אשר דבר לי לא נאמר אלא עלף יותר גדולה ביתרע והטאתם כי כברהי שההט/ותר מהצעלות עד עהלף כול 'נכרעת לצד העונות: ארדה החוטאים וכיינתו ית׳ להוריע לאברהם כי ערין לא נגמר דינם ועדין יש שהורב עשו לאחרים גולנור ממין אשר הם צועקי׳ 'אעש' ברם לפי שאיש אשר נסהה בעול שנעשה אליו ועישק אותו עולילאוזרי גור ל

はないす

والاراء الماداناه השופט כל הארץ א"פ

מיר מי נכקש משפט

ומישר בם כי האיש

העשוק והרן עם מי

שתקיף ממנו דרכו למסור דינו לשמים: בתיך העיר אע"פי שלא יהיו צדיקים גמורים רק בערך דשעי העיר הם אריקים וכמו שררשו בל בדורותיו לגנאי: עאנכי עפר ואפר שהמתפור בער אחרים נראר כמחשב עצמו גדול לפני ה להיותו ראיי להתפלל לל אחרי לכן השפיל אברהם עצמו יכי לא מגדולה שאל על אה: לא אעשה אפילו למרק ע"י יסור יוולא אשתית הוא השחתרה הכל: נא אדוני פורו באאין נאאלא עתה להיות עת ערב שלא לרגישו בכם אנשי פרום שאלו היה ביום לא הייתי רשאי לקחת אתכ'פבית ווה שאמר ת"כ והשכמתם בכוקר רצונו בשרם יכיר איש את רעהו: משתדה שהייוריה נאהב אצלו כמו שהוכיח סופו אבל באברם לא נאמר משתרו: כל העם מקצה קשה האיך היה אפיער שכמר אלפים מכאן ראיה כל מי שיש בירו למחו' ואינו מוארה מעלה עליו הבתוב כאלו עישאן שלא בא אתר מתעיר למחות בידם: ונדעה אותם מלשון וידע האדם את חור אשתו לנהגו זארו הנכלדה ביניהם אל האורחים ברו שתתפרסם פתגם הנבלה ולא יבואו זרים בארצכם כמו שאו ל שכוונתם היתה לכלו' הרגל מביניהם כי משבו שבעבור שובת ארצם יבואו שם רכים לגור: האהד בא לגור אמונת הקב"ה שהוא אחד אתה רוצה. אכן נלאו לניצו' הפתח של אחר וניטאר אחר איצר ישב והלא לא ישב אלא באחת סהן אלא להמדך שהצדיק אע"פ שעומר במקום אחר כל מביבותיו בצולן בזכותו: ואיש אין בארץ, אע"פי שראו הצלת צוער נאנשיה באולי חשבו בזכותם צולו 🖐 צולו או חששו נס המה בשהקול יהיה נשמע שהנה סרומיות לא ירצ'שום אדם להזרווג להן: וה'פקר נסמכר. הוא העוצר והו 'הפוקד ממו שאו"ל ג'מפתחו' זכו' ומה דכתיב גבי

שרה פקיד' ונכי רחל

וכירדו שרדה וקינדה

היתה והוצרך להחזיר

אליר דם נרות שייך

בה לשון פקירה כמו

פקידה לפקידה אכל

בדות לכך כתיב בה לשון וכירה: אל הול

הוריעה שכבר חהיה ארצו רחבה מאד שכבר ישכון אצל כל אחיו והם בני קפורה אשר היה עתיד אברם להוליד ולפי ששמעה שהנביא ההוא אחר לה שישמע השם עניה והודיעה באמלעות הנכיא מה שיקרה לה קראה השם הדובר אליה באמלעות הנביא אל רואי ד"ל שהוא רואה הכל עד שכבר שלח נביאו אליה שם כי תמהה על ראותה הכביא במקום ההוא על כן קרא הקורא לבאר ההוא אשר בא אליה בו דבר הנביא באר לחי רואי - והנה ילדה הגר לאברהם בן וקרא שמו ישמעאל כמו שאמר אליה הפביא י וכבר היה אכרם או בן פ"ו שנה י והנה החועלות המגיעים מוה הספור הם רבים:

התוערת הראשון הוא במדות י והוא שאין ראוי שיקצר האדם במה שילערך לו מההשת דלות בו בכל הסבות משר אפשר עיהיה להם מבוא בהגעת התכלית שיכוין אליו . הלא תראה ששרי נתנה את שפחתה בחיק אברם לחשבה שחפשר שישלם לה מפכי זה מה שכונה אליו והוא ההריון יוהנה התועלת המגיע מזה מבואר שאם לא היה האדם משתדל בכל מה שיכוין אליו כי אם בסבות המחייבו מליאות והיה עוזב הרבה מהדברים ההכרחיים לו או כולם: - ולזה אמר הפילוסוף שלריך שיוחר החדם עם נפשו בחלו הענייני׳ ולח יעמיק בהם בהעמקתו בדברים השני הוא בדעות "והוח שהאשה אשר עמדה עם התועלת העיוניים: אישה עשר שנים ולא ילדה הוא מבואר שלא ישלם לה אם לא על המעט הריון מהאי ההוא כי לא ימלא בין זרעו ובין זרעה האותות הלריך להמלא ביןהורעים אשר ישלם מהם ההריון . והנה העירנו בזה במה שאמר שכבר נתנה שרי שפחחה בחיק חישה מקץ עשר שנים לשבחו בחרץ כנען וידמה שתהיה הסבה בזה כי מה שתעמוד החש' בין הריון להריון לא יעבור עשר שנים י וכבר ימלאו קלתם מתעברות בכל שנה וקלחם משתי שנים לשתי שנים וקלחם מג' שנים לג' שנים וכן עד שיגיע לעשר שנים ולח חמלא מהן מי בתעמוד יותר מעשר שנים בין הריון להריון וכבר ראינו אשה אחת שהיתה מתעברת אחת לשבע שנים ואחרת לחמש שנים לפי מה שסופר מהם: התועלת השלישי הוא במרוח י והוא שאין ראוי לאשה לעשות דבר אם לא ברצון בעלה כי בזה ישלם חיקון הביח הלא חראה ששרי לא רצתה להוכיח

שפחת' אם לא בלשות בעלה אברם: הד' הוא במדות : זהוא שראוי לאדם להניח מקום לשלום הביח הלא תראה שאכר' התיר לשרה שחעש בשפחתה כטוב בעיניה עם היות'

הרה מחנו ולא היה לאברם זרע אחר ואמנם עשה זה להפים רלון שרי אשתו התועלת החמישי הוא במדות והוא שאין ראוי למקבל החוכחת שיקון בחוכחת מוכיחיו אכל ראוי שיקבל התוכחת מאהבה הלא תראה שכבר לוה השם יתעלה להגר שתשוב הל גבירתה ותקבל החוכחת ממנה:

יםובבו הבי׳ בעיר אא התועלת הו׳ להודיענו אופן השגמת הש"ית בלדיקים עד שכבר שלח נביאו להגר שהיא שפח' אכרם להשיב' אל ביתו ונתפרסם זה העניין בעת מתן תורה לפי שהבאר הָהוֹא חשר דבר חליה בו דבר השם היה נקרא מפני זה,בחַר לחי רוחי: התועלת השביעי להודיעכומה שיקלא בסוף היתי לורע ישמעא:

ויתי אברהם בן תשעים שנה וגוכר עד וירא אליו:

ביאור המלות

ישריר ר"ל אשר די והרצון שדי במציאותו להמציא הנמצאות ביותר שלם שבפני שחפשר להם . התהלך לפני . ר"ל שישמור מלוחי בטעם את החלהים התהלך נחי והיה תמים - רמז אל המילה כי הנימול הוא חמים שאין בו חוספות הערלה וזה שהערלה הוא דבר נוסף באד'מהכרח החומר ולזה לא חמלאה בבהמו' והנה מה שחסר המין האנושי בבריאותו מהכרח החומר השלימו "הש"י בואת המלות כי כמה דברים יש בדברים הטבעיים אשר ילטרך שישלים אותם האדם כמו העניין בעבודי החדמה ובמה שיכין לעצמו ומהחהל והלכוש והמזונות ולזה קרח ה' פצמו ה' אל שדי בנתינתו זאת התלוה (ש"א לאדם) · לאברהם · הלבן מאה שנה יולד אין הה"ח ה"ח החימ" חבל היח ה"ח החמתו בדרך הנגלה נגליתי - והרצון בזה הנה לבן מאה שנה יולד ואמנס שרה איך יתכן שחלד י הבת תשעי'חלד י הנה בלי ספק יהיה פלח עלום • וחולם ביארנו זה הפסוק באופן הזה לפי שכבר מלחנו באברהם שהיה כן קל"ו שכה כשתתה שרה ולקח חשה חזר זה והוליד מתנה וחין ספק שאו לה לשבור הדל"ת של היה ראוי הברס להוליד לא היה כושא אשה כיחלילה לו שישאנה להכאת החשגל אחר להפכו לרי"ש וחיכנו זר גם בזמננו זה שיוליד לבן מחה שנה וכל שכן שלח היה זה זר בחק חברהם פלעשותו ח"ו אחר שהיה ארוך החיים ממכו וכבר הביכו זה בזה החיפן בב"ר . לפניך . מעניין לפני ירת - והרגון בו שיחקיים עמך ורע ישמעאל עד שישחר קיים תמיד בקיומך וזה כי לפני יאמר על הדברים שהם יחד כמו ולפני אלעור הכהן יעמוד על פני כל אחיו מיוחד: ואת הערים בפלי ותום העליין הות בזה המקום ול"ל שיחקיים בקיומד זרע ישמעחל עד שיהי" יחד עמך במליחות:

ביאור לברי הפפור

שפאשר היה אבדם בן נ"ע שנה נראה השם ית' לאבדם ואמר אליו אני אל שדי במציחותי להשפיע לנמלחות השלחות החפשרי להם שמור מלותי ותהיה תמים וזה יהיה כשימול כשר ערלתו כמו שיזכור אחר זה - והכני כותן בריתי ביני וביניך שאהיה לך לאלהים ולורעך אחריך במו שביאר אחר וה ' וארבה אוחך במחד מחד בזרע שיהיה לך חחר זה רצוני לומר שבמחד תורעו ימלח המחדיות והרבוי הנפלח בהולדה - והנה נחן חברם שבת והודחה לשם יתעלה מה שייעוד לו ובהפרדם משם ימותו מזה ולוז כפל על פניו והשתחוה לו ושם דבר השם אליו ואמר לו אני הלה בריתי מחד ותהיה לחב המון גוים י ר"ל שכבר ילאו עוד ממנו המון גוים ולוה קרחו מברהם והנני מפרה חותך במחד מחד ונחתיך לגוים רבים ומלכים ממך יצחו וחולם אחר זה לפי שכבר יצהו מחנו אומות רבות כמו שיחבאר אחר זה ואין ספק שבבר היו מזרעו מלכים דבי' ויהיו ' ואני הגני מקים את בריתיביני וביניך ובין זרעך אחריך לכרים עולם י דולה לומר שחמיד הרגו שיקיימו זהם המלוה בחיפן אבים לרומי שהקב"ה שיהיה זה בריח עילם שאני לך לאלהי ולורעך אחריך והנה יהיה זה בבה שיהיה רחני זרעך לירש כל חרץ כנען ירושם עולם וחז חהיה להם לחלהים רוצה לותר שהז אתן להם את התורה אשר ישלם בה היותי להם לאלהים כמו שנוכר בחורה במקומו" רבים . והנה רלה השם שיתחנכו כואת המלוה קודם מתן חורה להיות בני ארזכנען שטופין בומה והנה המילה מחלשת כח זה החבר כמו שוכר הרב המורה ווה חללי לשתי סבות החחת תפני הדם שישפך מתנה בסבחה יוהשנית כי הכפוי הזה מוסיף חום באבר ההוא לזה תמלא שהערימה הטבע בהרבה מב"ח ששם בהם כלי ההולדה מכוסים להיסיף החום וכזה יהיו נשמרים זרע אברהם מהתגאל בזמת הארץ ויהיו מפני זה יותר ככונים לקבל החורה ולירושת החרץ : והנה ביתר השם לחברם שוה שאול בריש נרה בין הכרית חשר צוהו עליו הוח המילה רלוני לומר שימול כשר ערלתו הוח וזרעו חתריו לדורותם והיא תהיה לאות ברית ביניהם ובין השם יתעלה ולוה שימול כל זכר דחל בחורה היתה ולא היתה צריכה לפקידת מזרעו בן שחנה ימי׳ ומפילן ילידי ביתם וחקנת כספם והם העבדים הקנויים להם

שאינס נוזרעם לוהו שימולו בני שמונת ימים ולוה אברם שימול ילידי ביתו נפנכבכם: כספו הנמלחים אחו בדרך שלא ישאר בביחו עדל אם לא היה פחות משמוכה ברצים ובחר לו השם יתעלה מעוכש שיגיע לגדול מהמחוייבים להמול חם לח ימול זכבו הכרח נפשו ואבדה לפי שכבר הפר ברית השם והראה מפני זה שאין השם ית כנלם לו לאלהים כי המילה היתה לאות ברית שהשם יתעלה הוא לאלהים למקיימים זמנה המצוה כמו שקדם י והנה אמר השם יתעלה אל אברם שלא חקרא עוד אשתו שבי כי שרה שמה ויעד אברהם שכבר יהיו לו מתנה גוים ומלכי עמים ממנה יהיו וככשי נשתנה שם אברם ואשתו להפך מולם לפי מה שאמרו רו"ל בכ"ר אמרו אברם כמיכב מוליד אברהם מוליד שרי אינו יולדת שרה יולדת י ולוה אמרו ששנוי השם מככב צור דינו של אדם והנה יש לוה המאמר פנים מההראו אין מבא בוכירתם בוה הכפכבי והפשר ששנה השם ית' שמם להורות על היותם כמו בריחה חדשה להכנםם 📆 בבריתו ית' שיהיה להם ולורעם אחריהם לחלהים ולוה קורא להם שם חדש וכבב כששמע הברהם זה הייעוד הודה לשם יתעלה ושמח ואמר בלבו הנה לבן מאה שכם יולד ואילם שרה היתכן שחלד והיא כת צ' שנה הנה יהיה זה פלא עלום תוכשם יחעלה ולוה חמר אברהם אל חלהים שכבר יספיק לו אם יחקיים לו מישמעש זרב ולא יבקש אליו הגדולות האלו יו ואמר אליו השם יתעלה שכבר יהיה לו זרע משרב והיא תקרא שמו יצחק להורות על רוב השמחה שחהיה להם בעבורו וחמכו יבים ולישמעאל גם כן שמעתי חפלחך שיחקיים לך ממנו זרע ויפרם וילבה במחד מחד ויוליד י'ב בנים ותהיה מעלתם גדולה חלל הנשי החרץ משב יהיו בה עד שיעשו אותם נשיאי'עליהם ובריתו אשר 🥏 כרת עם אברהם להי נת 🌊 לאלהים ולודעו אחריו יקים בכני יצחק אשר חלד שדה למועד הזה בשנה המכרכ כי מורעו יהיה הזרע הנכחר אשר יהיה השם יתעלה לו לאלהים והנה כאשר השפים הש'יתעלה לדבר עם אברהם ונסתלקה שכינחומעליו קיים אברהם מלות השם להמול בשר ערלתו ונמול עמו ישמעאל בכו וילידי ביתו ומקנת כספו ולא המכב לעשות הדבר חבל עשה זה ביום עלמו שבחהו מלות השם יתעלה והנה התוכבלום המגיעות מזה הספור הם רבים:

התועלת הח' הוח במדוח י והוח שכחשר ירנה החדישיגיע חוהבו לעשות דכב להועיל לו אשר בו אנלו מהורו'והגער הנה ראוי שיפליג להוכיר מחלה החועלות הנמשכו' מוה הפועל קודם שיוכור הפועל חשר ינוהו עליו - נכנם ב בזה האופן יעלים ממנו החשק אשר לו להשיג אוחם החועלות הזרות והלער אשב בפועל ההיה ווחח ההתחלה טובה מחד להגיע בה החדם אל הדברים המועילים פ חשר הם בלתי ערבים ולוה חמלא שכבר הפליג השם יחעלה לוכור לחברם החועלות המגיעות לו מפני הברית אשר הוא כורת שמו קודם שיגיד לו מה טניין זה הברית לפי שים בזה הפועל מהזרות והלער מה שלא יעלם וכ"ש שיהיה כום

מהצער הנפלא לאכרהם להיותו זקן בהחולו בשר ערל חו: והוח שרחוי לחדם שישנים בכני ביתו ומשרפים התועלת הכ'הוא במדות: וידריכם בהנהגה הישרה לפי שחיקון הנהגתם הוח בידו להידתם

חחתיו ולוכ תחלא שנלטוה אברהם שימול הוא וזרעו ילידי ביחם ומקנת כספם התועלת הג' הוא במדות יוהוא שראוישיכוש האדם מרבוי הטובות אשר ייםים הני הוח במדות יוחית של הוח השובות בדרך שלח ירח' עלמו מבסק לו חוהבו זירתיק מלקבל אותם הטיבות בדרך שלח ירח' עלמו

לקבל ההעבות ההם פי בזה מהתועלת לקיים המהכה משר בין המוהבים וזה שלה ישלם ולוה חמלא שאברהם להיוחו מושבע בזאת החבונה העובה אמר לשם ית עלם יול עלם ישנם וכוה תחנו שובר חלד לו שרה בן ניהיה לו ממנה גוים ומלכי עמים שכבר כחלד לו שרה בן ניהיה לו ממנה גוים ומלכי עמים שכבר כאשל יעד אותו שכבר תכד כו שנש בן לי מים המשם יחעלה כמו אלו הב דולבי יספיק לו אם יחעלה כמו אלו הב דולבי יספיק לו אם יחעלה : להורות על בושתו מההטבוח שהטיב לו השם יחעלה:

להודות על בושתו מטהטבות שמש ביני בל היו לאדם שיזרו עלמו לכב שותו עלמו לכב שותו עלמו לכב שותו מים ביהרהלו מעשייתם לכב שותו

המכות זכן יועל העל חראה שאברהם אביכו קיים זאת המצום כיום אם היתה שם מצוה בזה התואר הלא חראה שאברהם אבירה וו האנשים אם ביום בעיכו אשר בחתהו מצות השם עליה י ואל זה המספד הרב מן האנשים אשר בפיתו בוט מיוט כע כו מעו היה הברית אשר כרת השם עם אנרהם כבר זכרכום ר נפלח : והתועלת התגיע הזה הברית אשר כרת השם עם אנרהם כבר זכרכום ר ביחור דברי הספור הזה י וחולם הסבה אשר בעבורה לוה פשם יחעלה שיהיה הכילד נמול לשמוכה ימים · והשלמת החחמר בזחת המלוה יהיה בג"ה בפרשת חשר כי תוליע ' והנה האדיך בכאן בזה המאמר עד שכבר נזכרו בו שלש עשרה ברים כמו שאמרו דו לל להירות על מעלת זאת המלוה לישב יות' בנפשותינו אתת ביו הספור אשר נשאר רשימו בעת מקן תורה וזה כי זרע יעקב היו נמולים כאמרי נוכל לתח את החותיכו לאים אשר לו ערלה · וחפני זה היה תועלת עלום בזה הפפר לפרסם עניין הנבואה אשר ההאמנה בה היא פנת התורה:

פרשת וירא אליו

ביאור המלות:

עיניו ויראר'ל וכבר נשא עיניו קודם זה וראה שלשה אנשים והם פינור אם היו נביאים כמו שמפרו מבח עיכיו זיו מו כ וכפו לפנו לפנו בייו בייוים כמו שספרו מהם כבייוים כמו שספרו מהם כבייוים כמו שספרו מהם כבייוים בייוים בייוי וולתם ממי שהיה כביא בומן ההוא והנה נקראו מפני זה מלאכים אכל לוט כי הכבים נקרא מלאך כמו שזכרנו בספור הגר המלרית ולא נקראו אגל אברהם כי אם אכשים כי לא היו שלוחים אללו כי הוא היה נביא י ואולם מה שהודיעו מעניין לידת שרב היתה בשורה עובה לשרה לא לאברהם ולזה אמרו אליו קודם הגידם זה היעוד לי שרה השחך כי אליה היו הדברים ועוד שאלל אברהם לא היו ראויים שיקראו מלאכים לפי שלא הגיעה להם הנבואה פעמים רבות עד שיהיה ראוי שיתוחרו אצל אברם בשהם מלחכים וזה כי חברהם לגודל מעלתו הגיעלו הכבוחה פעמים רבות . ולות לח יחכן שיתוחר אללו הנביא בשהוא מלאך אם לא חגיע לו הנבוחה פעמים רבים כמו שלא יאמר באדם שהוא עבר סלוני מפני שעבד אותו פעם אחת או שתי'אבל יאמר בו שכבר עבד אותו ואולם יתואר בשהוא עבדו כשעבד אותו חמיד ואולם אכל לוט שלח הגיעה לו הנבוחה כלל יתוחר הנכיח בשהוח מלחך חם לחהגיע כב הנבואה פעמים רבות כי אם פעם אחת או שתים אתרו בב"ר אברהם שכחו יפק כדמו לו כאנשים אבל לזט שכחו רע נדמו לו בדמו' מלאכים והנה הקדים זה הפפוד קידם שיניע עניין הנכוחה שהגיע לחברהם לפי שהות יספר שבעת פניתם מרוכב ללכת לסדום היה הגעת הנבוחה הוחת לחברהם ולפי ששליחות הלו החנשים התב בדבר בעינו שהודיע השם יתעלה לאברם בזאת הנבואה:

ויאמר אדני אם נא מלאתי מן בעיניך אל נא תעבורן משל עבדך י אדכי הוא מענין אדנות והממשלה והוא חולי ואולם אמר זה לגדול שבהם

כמו שאמרו דבוחיני זכרונם לברכה כי על כן עברחם על עבדכם יחכן שכבד טקמו הדרך לעבור הצל אברהם וזה ממה שיורה שכבר עשוזה לאכול ולשחות פרפנ ואפשר שיהיה על דרך אמרו אשר על כן סרו מאחריו - והכוונה בזה כי היה כדיב **7**60

ייני לאמצינו בפסוק אטצינו בפסוק בשא תוא עיר קול רטי אחיך צועקים שרצונו שראד צער הגער : השכע לי כאלהים ד"ל באלהית שלו 'אברהם השיב אנכי אשבע רצונו באנכי של עשרת הרברות ויה שחשיב אבינילד "נים אככי לא שמעתי כלוטר מעולם לא שמעתי שבועה ביאת:

ופירוש כי על כן עברתם כדברי קדמוניפו ז"ל הואיל ועברתם כמו כי על כן באו

בשנה האחרת ושרה חיה כמו כה לחים והוא אחריו שה המלאך המדבר עם אברה'

כן תעשו י דרך מוסר שפח לחם די: לושי יכתו ותלש: כעת חיה - כעת הוה' מיכי

היה אחרי האהל ואברהם יושב בפתח האהל ולא ראה שרה ויש אומרי' פתח האהל יוהיו גא מפעמים'

שלח היה אחרי אהל אברהם 💰

דבים : היתה לו : כמו תהיה

וכן ויתעדנו והטעם חחרי

זהשם גלה סודה למלהך: וחני

זקנתי : פירופו חחרי בלותי

נכיאים היו ואם טען טוען

נביח חל נביח רק חם היה גדול

משחק והשנים הלכו אל שדום

וא חחמה על מלח כי משחיתי'

אנחנו כי כן כתוב ומשה ואהרן

עשו חת כל המופתים והשם

עשחם וסמכם חליהם בעבור

שנעשו על ידם יוהנה יהיה פי'

ויחכלו כמשמעוי ופי'ויסמר

חדכי חם כח מלחתי חן חיכנו

קדש רק הוח כמו רבותי על כן

פתוח הכ"ון ולח נקמץ כמשפטו

ובספרים שהות קמוץ

פירושו נכיח השם

בחים בימים . הגיעו לימים שנמשל לעפר בזנות חברהם

לי: ועדכה : כמו עדון ועכוב בביחשרי מבפן זכן לבחר -

שבליתי וזקכתי חיך תחחדם לי ליעי חהכה ילפינו פחבש

עד וועוכג הכוער ועוד כי הדוכי לעיו מדלוש הקדים ליפה

זקן . וטעם בקרבה בנפשה ללינה חלמד שהיה חושש

והמלחד חמר חיים ומ"ם חמנם התו פח לחם מכחן רוין שנשל

נוסף כת"ם שלבם ותפרשים בישורה הכח ופעדו לבנפ

והכלח חברה 'נביח היה וחך בלו שלה בחו לו חורחים ווהו

ממכו בנבוחה במשק וההרן ננכם יוחל הבחר שלשם

וחשובחם שלח בחו לחברהם מגר' על הקוף לואר ששלבה

משוברום שכנו למדו מים שלה לחמה שנה יותן לו נו רק לשלה וכן המדו מים שלה לחמה שנה יותל הבקרדן

וטעם

בעיניך שדבר בתחלה עם כפום היום ולח הים נתקן

הגדול שבהם ואחר כן עם כלם מצות כדי לאנול בדחתרי נפ

ומלהכו שנקרם הכבית מלחך בועל חרופתו בבית חגיו

בחגיןים אומדים כי אברהם ועשה מני עשירה כניו

בקם רשות מהשכיכה ויש אומרי דונבונים אכל גנילום נאו

שהות מוקדם ומהוחר וכן הות הונחכים וגוחר ועפה להם

ושא וכבר כשא עיכיו ועשה כך בקרנה ובותר וח"ה חשני מה

וכך וחחר כך כרחה הליו השם כעם ההניה על מחוק בות

נס זעקת י סדום ואלו ההולכים והפחוק שלו הים מתודשמחה

עומד לפני י"ו ועל כל פנים וי"י שמע מפי הקב"ה לכך החמין

ואמר המכסה אני מאברהם שבודמי אברהם

החרים חמרו כי חלוג׳ הנשים וחידו ביחולבנם לחילה

והנה שלשה אנשים - אחד לבשר את שרה ואחד להפוך את שרום ואחד לרפאות את אברהם שאין מלאך אחד עושה שתי שליחות חדע לך שכן כל הפרשה הוא מזכירן בלשון הבים ויאכלו ויאמרו אליוי ובבשורה נאמר ויאמר שוב אשוב ובהפיכת פדום הוא אומר כי לא אוכל לפשות דבר לבלתי הפכי ורפאל שרפא את אברהם

הלך משם להניל את לוט הוא שנחמר ויהר כהוליחם חותם החולה ויחמר המלט על נפשך למדת שהחחד היה מליל: כלבים עליו לפכיו חכל לשון כקיה הוא כלפי התלאכים: וירא: מהו ויראוירא שני פעמים הראשון כמשמעו והשני לשון הכנה כסתכל שהיו כלכים במקום אחד והבין שלא היו רולים להשריחו ואף עלפי שיודעים היו שיצח לקרחת' עמדו במקומ' לכבודו ה להרחותו שלה דלו להטריחו וקדם הוא ורן לקראתם בכבת מליעא כתיב בלכבי׳ על יו וכתיב זירן לקרחתם כד חזיוהו דהוה שרי וחסר פירשו הימכו מיד וירן לקרחתם: ויחתר חדני חם כת וגו' לגדו' שכהם חמי וקרחם דַן כלם אדונים ולגדול אמר אל כא ום מכקדום תעבור וכיון שלח יעבור הוח בפתח ואוחריעתדו חבריו עמוי וכלשון זה מב כפולים הוא חול - לבר אחר קודם הוא ומ נרחי חבלותיה אותר להק"בה להתחין לו שינו אחת "מנעד שירון ויכנים את האורחים חשקל קפוחף על פי שכתוב אחר וירן מונס ברד לקרחתם. האמירה קודם לכן ועלחת כתיהיתה ודרך המקרחות לדבר כן בהם רצית כתו שםירשתי. אכל לה ידון רותי באדם שנכתב אתר ויולד נח ואי אפשר לומר אלא אם כן קולם גזירת כ' שנה ושתי הלשונות בב"ר: יוקח נאי על ידי שליח והק"בה שלם לבניו על ידי שליח שנחמר וירם משה חת ידוויך את הסלע: ורחלו רגליכם כסבור שהם ערביים שמשתחוי' לאבק רגליהם והקפיד שלא להכנים ע"ו לביתו חבל לוע שלח ההפיד הקדי' לינה לרחיצ' שכאמר וליכו ורחלו רגליכם: תחת הען תחת החילן: וסעדו לבכם . בחורה בנביהים ובכתובי' מליכו דפתא סעדתא לכח בתורה וסעדו לככם בנביתים סעד לבך בת לחם בכתובי ולחם לכב חנוש יסעל

ที่เกิด

ימי זי

אמר רכי חמא לכבכם אין כתיב

כאן אלא לבפס מגיד שאין יכר הרש שולט במלאכים: אחר תשבורו אחר כו חלכו: כי על כן עכרתם . כי הדבר הזה אני מבקש מכם מאחר שעברתם עלי לכבודי כי על כן כמו על חשר וכן כלכי על פן שבמקרם כי על בן רחיתי פניך כי

על כן לח נחתיה כי על כן ידעת חכוחיכו: קמח פלת סלח לעונות קחח לעחלן של שבחים לכסות את הקדירה לשאוב את הזוהמא: בן בקר רך ועוב שלשה פרים שבשביו בינות בחרדל: מל הנעד זה ישתעחל לחנכו במלות: ויקח חמחה וגו'י ולחם לה הביה לפי שפירשה עדה נדה שחזר לה הירח בנשים היחו היום המחתינים חנל הדם לדנר ונסמהת העיסה: חמחה י שומן החלב שקולטין מעל פניו: ובן הבקר חשר עשה חשר תיקן קמח קמיקן המשיוחייתי קמייהו: ויהכלו כרחו כמו בחכלו מכחן שלח שמי יקרחו ננים שלי כמו זכם מדם מן המכהג : ויאמרו אליו . נקוד על אי"ו. וחכי רבי שמעון בן אלעזר אומר כל מקום שהכתב רבה על הנקודה אחה דורש הכתב וכאן נקודה רבה על הכתב במנוכל הים נצר בוצים בציים בצי בים נו המנוכל הים כצר שנין ב ואתה דורש הנקודה שאף לשרה שאלו איו אברהם למדכו שישאל אדם באכשכיא שלו לאיש על האשה ולאשה על האיש בגבה מליעה הומרי יודעים היו מלהכי השרח שדה ייהן נקרחתם בערם יקרנו

עדנה - לחלות בשר ולשון משנה משיר חת השער ומעלן חת הבשר י דבר חתר לשון עידן זמן וסת נדות:

> מחד ולח יעוב את'מהבחי'אצלו להפרד ממכו אם לח חחרי אכלו ושחותו - ולוה יהיה בח האכשי מללו כחלו הוא לתכלית שיחכלו וישתו עמו : בן בקר רך ועוב י בן בקר שהיה רך ושמן : לעשות אותו לחקן אותויעיתד עליהם עומד אללם לראות אם יחסר להם כלום הכקודו׳ השר על שיו ומה מירמה לו הוא אללי להורו'על עניין ממולע ביןהמחק ובין הכחב וזה כי הנקוד'חעשה על התיבה למחוק מה שעליו הנקודה ולפי שכבר בשהרה החיבה בכחוב עם הנקודות פעליה הורה שהינה בחחקת מכל וכל וחינה נכתב' בשלמות ולזה חהיה הכוונה בכחן שהם לח כוונו מתחלה הפנין םיאמרו זה הפאמר לאברה יפבל כווכן שישאלו איה שרה להודיע זאת הבשורה אשר בא אח' מהם להודיעה ולח הרחיקו גם כן אמור זה המאמר לחברהם ולזה שלו זה לו כשלח מצחו אחר שישחלו לו זה י שוב אשוב הנכיח ידבר בשם שולחו כדרך הרבה ארבה הנאמר נהגר י לור"ל שכבר ישוב שם הנביא ההוא בעת היות לשרה בן יוהביאור השני הוא יותר נכון : כעת חיה כעה הואת שהיא קיימה ועומדה עהה יוחמנם חמר זה לפי שהעובר מהזמן היננו נמלח וגם לח העחיד והנמצח ממנו הוא העחה העומד . וכבר התבאר בעבעיות אופן המציאות אשר לו בספר השמע והרצון בזה שב הגיע כמו זה העת העומד מהשכה הלחרת יהיה לשרה בן וכוה למר השם יתעלה לחברה' שזה יהיה לפועד הזה בשנה החחרת והנה לא לקח בזה התאמר העתה האתחי כי לא יתקיי' כלל במי מה שנתבחר בספר השמע הבל לקם העתה השר בו חלק מומן העובר ומהעתיד וזה העתה ימצא לו קיום כל הזמן אשר בין קצותיווה כילולי זה היה מאמר זה האים לאברהם בעת עצמו אשר המר השם יע' לאברהם בשורת ילחק וזה ממה שלא יתכן י ואולם כאשר הנחנו הזמן זה העת דחב הנה יתכן שכבר אמר השם יתעלה לאברהם בקצמו בשורת יצחק ובקצחו הנשאר ספר זה המיש לאברהם אביו זאת הבשורה י והוא אחריו - רולה לומר שפתח אהל שרה היה אחוריו האהל

לה בלד ממכו השר היו בו הלו החנשים . והנה היה בזה החופן כדי שיהיה ישיבתה בחהל ההוח

בלנעה נפלחה כדי שלח ירחה

וְהַנָּה שָּׁלשַה אַנשִׁים נצבים לַלִיו משנישיי וְהָאֹ תַלַתְאוֹבְרִין קַיִימִין עִילְוּוּרְיּי וֹיִשְׁתַּחוּ אָרְצָּח: נִיַּרָא נִיְרָץ לִקְרָאהָבֹב מִפָּחָח הָאִהֶּר בְּיִּיְיִינִים נְחֲנִיְּא וְרְבַּטְ לְקְרָמוּתְהוּן בִיּתְרַע וַיִּשְּׁתַּחוּ אָרְצָּה: ַרַיאבור אַדנו אָם־נָאׁייֹכּייּיקליי אָם־כִּעַוֹאַשְׁבָּחָיַת רַחֲמוֹן בְעִינְךְ לָא־ ַםַצָאתִי חַוֹבָּעָינִיךְ אַל־נַאַתְעַבְרַ מַעַל ייֹי בַעַן תְעַבַר מַעַל עַבָּדָרְ: יִסְבוּן־בְּעַן יָבַקח־נָא מָעַט־מַים בּיִיפּי זְעִיר־מַיֶּא וְאַסְחוֹ רַגְּלֵיכְוֹן וְאָסְתְּטִיכוֹ

וַרַחַצוּרַגלִיבַםוָהְשָּׁעַנּוּ תַּחַת הָעַץ : י יי תְחוֹת אִילָנָא: וְאָסַב פִּתָּא־דְרַבְּחַבְּא וְאֶּׁקְחָׁה בַּת־לְּטֶםוְנַפַעַרוּלִבְּבֶּם "בֶּיְהָ, וּסְאַוּדוּלִבְּבוֹן בָּתַרְבַן הַּעְבָּרוּוּאַבִיר אַחַר הַעַכֹרוּ כִּי־עַרֹבָן עַבַרְהָּם עַל־שונ פוני על־בֹּן עַבַרְהָוֹן עַל־עַבְּדְכַוֹן וַאֲבְירוּ בַּן עַבְרַבֶּם וַיִּאֹבְרוּ בֵּן תַעֲשֶׁרה בַאַשֵּר ַרַעֲבֵיה בְּבָּא הַמֵּלִילְהָא: אַברַהַכּם לְמַשָּׁכנָא לְוָרת שַּׂרָה וַאַמַר רַבַּרַתַּ: וַיַּמַתֵּר אַכְרָתָם תָּאָתֵּרָח אַל־ יי ייי אותוי הְנַרָת סְאִין קימְתָא רְסוּלְמָא שַרָה וַיֹּאמֶר מַהַבִּי שְׁלָשׁ סִאִים קּמָח לָוֹשִינִעַבִּירִיגִרִיצָן: וּלְנַתְּתּוֹבִירְתַנִּ םלת לושי וינשי עוות: ואל־הבקר בַץ אַבְרָהָת וַיִּקַח בֶּן־בָּקַר בַךְ נָטוֹבי ייוּיִישַי אַבְרָהָת וֹנְסִיב בַּרַ־תּוֹרֵי רַכִּיךְ וְטַב יַנְיָתוֹ אָל־הַנַּעַרנַיְמַהַרַבַעֲשׁוֹת אֹתוֹ :בּסיִיסּ בּסע וִיהַבַ לְעוּבִיםָאוְאוֹחִילְמֵעבִריָתִיה י וַיַבּוֹח חִפְאָרה וְחָלָבוּבּוֹבֶן־הַבָּקַר אֲשֶׁר הֹפֹּהֹה ונִסִיב שָּׁמָן וַחַלֶּב ובַר־תוֹרִי דִי עַבַּד וִיהַבַקָּרֶבֶיהָוֹן וָהוֹא־בִּשְׁבֵּוֹשׁ עִיכַוֹיהוֹן עשָהוַיִּתֵּן לִבְּנִיתָּםוְהוֹא־עמֵר עַרֵיתִם מַחַת הָגַץ נִיאבֶרוֹ: נִיאִמְרוּ אֵלֶיוֹיִייִּי בּיִי הַחוֹת אִילְנָאוַאַבֶלוּוּ נַאַבֶּרוּלֵיה אָן ישָׁרָה אָתְּתָה וָאֲמֶר הָאֵ בְּכִישְׁבְּנָא

אַיָהַ שָּׂרָה אִשְּׁתֻּדְּנַיִּאַכֶּרַ הַנֵּה בַּאָהַל: ויאמר שוב אשוב אליף בערו חויה וַאַכֵּר פֶּיתָב אַיתוב דָוָתוּ בִּעִיתַן והנה־בולשבה אשתה ושברה שמעת ַדְאַתּוּוִ־קַיָּיִפִיוֹוְהָא בַר לְשָׁרֵה אִתְּתָוְ וְשָׁרֶרה שִׁמַעַת בַּתְרֵע כֵּישׁבַנָאוֹתוּא פתחהאהל והוא אַהַרִיו:

ואברהםושבה וקנים באים מים אחורותי: בַיַמִים חַבַל לְתַנוֹרַתַ לְשָׁבָרוֹה אָבַרוֹ ניניסי עלו בְּיוֹמָין פְּסַל מַלמַחָנֵי רְשַׁבַּרוֹ ייני אָוֹרַחֹּבְנְשַׁיָא:וְחַיִּיבָת שַׂרָהַבְּמַעָהָא ַנֿעַאָתק שָׁרָה בַּּלַרֶבָּהַ כנשים: לאבר אַחַבי בְלֹתִי הַוְתָה־כִּיֹ עִדְנָדַה ניופי ני לְמִיפֶּרְ בְּתַרְ דְּסֵיבִית תְהִיּדְי עוֹלֵיםוּ ַוַיִּאמֶריִ**יהוַ**הָ אָל־ אַבְרָהָ,ם לָפָּח זֶה צְחַלָּה שָׂרָה כֵאמֹר

האף

הברם יקח ג'ב' קפץ וא'פתה זמי' יקח נא מעט מים ' ברזל מעפר יקה י גם שבינבור י קדמ' פתח י אנדך י

ורחצוג' כ' פתח וחד קמין וסיייקח נא מעט י סורו נא אל בית עבדכם רחצו הזכו י בתרא קמץ : לבכם ג' וםי׳ ואהחהפת י וראיתם וששי שיתו לבכם לחילה י אנ"ך: ושוב ה׳ קמץ וסי׳ והנער שמואל י ולו היה בן ושמו שאול יואל הבקר רץ יוימצאו מרעה שמן וטוב ירוספת חכמה ושוב: וחלב גיוסי ויקח חמאהי ובלא מחיר יין - דבשוחלב החת לשונך - אנ"ך: אליו נקוד על אי"ו וחד מן י' נקודים בתורה וםי' בוי במסר׳ רפת׳ - והנה י"ג יחידאין וסי׳ כו׳ פמסר׳ רבת׳ : שמעת - ו׳ ה׳ פתחין הר קמין וסי׳ ושרה שמעת זרבקה שמעת בדבר 'ומלפת שבא' אזן שמעת תוכחת חיים ' אזן שמעת ועין ראה' מוכיח חכם על אזן שמעתי בתרא קמץ: ואברהם ושרה לי וחד אברהם ושרה אשתו:

אתכן היכן היתה אלא להודיע שלכועה היתה כדי לחבבה על בעלה אמר ד' יוסי ב"ר חכיכא כדי לשגר לה כום של ברכה : הנה באהל - למעה היא : כעת חיה - כעת הואת

שישוב חליו חלח בשליחותו של מקום חתר לו כמו ויחמר לה שלחך י" הרבה והוח חין בידו להרבות חלה בשליחותו של מקום המר לו כן ב"ר: והוח החריו - הפחח היה

וָרבוֹניָ סִיב:

באחרוכם אל המקום אשר עמד שם את פני י'י והנכון בעיני תמלאנו רמוז בפרשת וחלה שמות:

לְמָיָה דְנָו חַיִיכַרת שַׁרַרה למימר

ואַכְרַתַּם וִשַּׂרַה סִיבוּ

וַאֲמַרְיָיֻלְאַבְרָהָס

להודיע כי בעת שבאו אל סדום או אמר השם לאברהם זעקא סדום וכן אמור לנער זיעבר לפנינו ויעבור וחתה עמוד ביום וחין לנו לירך לחקון סופרים והעדשחתר

י"י זעקח מדום עם אברהם דב' ודרך הנם להיותו בננעה כחו נחברהם נגשוחת' החף תספה אננה ד"א נפי שהנכה וחמר ונכנם פסו' ויפנו משם החנשים למגרוחיה בכזיון שו בקרבה

הגיעו חל סדום ואברהם עודנו

והיה במעה מפי הנבים לכך לה החמינה דבר הזר כשפיר אחר עם אברהם ידבר או עם המלחכים שיאמרו לו רק ויאמר נדה היחה מפרפתת הנם בשונמית לכך הקפיד הכהוב

צהמר וכל להמר בוח לחתרים אכל חברתם שרהר בלנו :

מ"ע ספורנו

בעל הטורים והכם שלשה הניחש׳ אלר מיכחל בכריתנ ורפתנ יקה

ב' נאסורת י יוקח שה מעפ ברזל מעפר יוכח

השבי נדיקנכור יקח בוכות

מעפר יוקה פי ברול חרכ

של פירענות יוקח מיברתנ

שחחר ומכני עפר נהפרו

ורחמו רבליכם ב' בחסרת

הכת וחיוך כהתי פרפתת בכי

פמח עוביים הם ויכניםו

וחקחה פת לחם היה לו לוחר

הנית כולת: לכנסי ני

ונחותם ושם לבכם חה פוח

בחתרו בביה מנטער על

ביתו לככם בחים מלשער

הותיות ואל הבקר כן * חחריו למערה . ופל ה

רן כבימשריה רץ למערה

ניחכלו והדר ויחתרו חליו

רמו לחה בחמרו בין משיחיו

בפעודה שחה יהדום הנה

לופט'ויחמרו חליו בגימערי

כנשים י החשיתינות ובופי

וחוני וכן טיחן ולח פולם

אמרי גועם

לובי ועפי עינות קימה למה יהיה שיכה בבי לוע דכתיב יחמת

חפו ובותר וו"ל דגבי הכרהם

כם כאו בחלי היום כדכתיב

מהוכל מלה כלה זמנה כחלני

יותר משל חנרהם וייל יותר משל חנרהם החמין

חבל שרה לח החמינה וח'ת

וכלה היתה נדקת וי"ל הוא

תיבות בבימטריה כדה

אמרנ אליו איו י

ומל הבתר

ענודה זיה לחוך ב תו

יוקח כח וועם חים

כלכים עליו - פונים חלים במחתיכי לדכר עוד בהיותן לדבר עמוב מפתח המהל החתיל מן הפחת לרוף לשנה הבחה ופסח היה ולפסח הבח כולד ילחק מדלח קריכ' כעת חלח כעת חיה כעת הזחת שתהח חיה לכם שתהיו כולכם שלמים וקיימים: שוב חשוב * לה בשדו החלהך לככוד ב החיום לדגר יורה על חביבותו בעיני ממזרו חליו כענין ויחהד נישתתו חרכה י כי היה החרש טרח כחמרו וו דחהו כמרחת מלהך הלדים נורה מחד וחשב אותם נשליחי חיוה חלך : חל まさが つかりせ きょっこ

חזקיני והנה שלשה אנשים - פרש"י ורפש שרפא את אברהי הלך חשם להליל את לוע י חז"ק מה ששנינו נח מענורן אחה הרחש בסשוכר את הפועלים ויבאושני החלהכים סדומה בערב דהויל מיכהל לשיזביה ללוט ועוד הי בשליחות אל נאחחהר לעניל ביתה דמיכחל היה ה"כ עשה הו'שתי שליחיות בשורת שרה והכלת לוט ונרחה דלה גרבינן החם בישיב שלוחו דנר: **א**יכאל שא : רפש כלבים מהערבים כמו וכלבה לי לפיכדוירץ לכראתם הביז בהבשדעהם לעבות מעבה · שום עכין: ויאמר הדכי בש"ף דל"ת: של כה העבור מעל עבדך פרש"י לגדול שבכולן למר וכו' יותר מיה ולכן כד וחמר שום ענין: ויהמר הדכיבש"ף דל"ת: ש כה העבוד מעל עבדך פרש"י לגדול - שבכוכן החדובו ומהיכן הכיר הגדול רהה הותן מהלכין בדרך הרב ושכי הלמידיו הרב בהמצע גדול מימיכו וקטן הברי: היהה לבשר לה ומהיכן הכיר הגדול רהה הותן מהלכין בדרך הרב ושכי הלמידיו הרב בהמצע גדול מימיכו וקטן משמשו ווהו ששנינו וכן מציכו בשלשה מלאכים שבאו לבל לברהם מיכש בהמצ'גברים מימיכו שהה שחשחם ותוהה כדי ורכט משמאלו ועוד פרש"י אע"פ שכתוב החר וירן לקרתת' האמיר'קידם לכן הימה וא'ת הא שיהיה העבור יותו שלם כי אמרינן בפסחים דבת 'עכייכא מאי דמוקד' מוקד'ומאו דמאוחר מאוחר אלא מאי דכדם"י הכא לא אבוהם כגר. ההנשר מא התרינן בפסחים דכת עניינת עניי לפוקל תוהר לתכוחר מכיחה מכלים לכם ברב היה כמן החל יתעלה ופחלו על שרה דיינינן ליה כדין עוקדם ומחוחר - אבל כדין מקרה כם רם: ורהלו רגלים יעת הברב היה כמן של ידי הברכם כדבריהם שפר "בישהוציה הק"בה המה מכרתק' וזיעה מצו ה ברגליה' של טוברי דרכי': כי עלכן עברת' דל : שוב חשונ האיך למועד על עבדכם כי בשביל כך שהסעדו מעם עברתי עלי שהיכו דרך עוברי דרכים לההעכות וענשיו המילה נפעם בפעם : והוא מצי היום הוא הבל אני מכיר בכם שהת' לנועים וביישנים : כן העבה כלבר דברה מה שהמרח ההויו . הפחח שהיחה שם ות בחה פת להם כלו' לם רצוכך שנפעוד עתך הכין דבר מועט ומ"מ לה נמנ' מלהכין פעודה ברה הבומעת היה החרד בדולה וכן דרד אנשיי משובי 'כשהורהית להדבירת לארול וומהם: ד"ה כותעבת יהי באישבה גדולה וכן דרך אנשיי חשובי 'כשקוראים להבריהם לאכול עמהם: ד"א כןהעבה יהי רלוןשהבכיק לעשות כך לעול' כמו שאת' מחנדב עכשיו להכנים אורחים: מהרי לפי בהיה נהם כלכת עד שדום בחותו יום: שלש סחים במח . ומהשלש שהים קמח חוציחי שלבה עברונים בולת לבלבת אנפי ללו: במח : ברם"י לעמלן של טבחי לפון כח עמילה וי"מ הכורו היה ניהויק בלם כאין וצוה לעשות הנורו מלא כמו שאמרורבותי'הפה נאכה יפה בומן שהחנור מנא : לושי ובלוט כתד' ומצות אפה מכפן שה אשה לשה והאיש אוכה: וששישוגות לפי בהיו נהכזים לדו נכ לעבות פליחות ולח יכלו לההחבפה עד בהפהין: בן בקר הך לההבעל מהוה כהן פיר "בי לכחכיל

הוקנה ידרוך החדם חל הבלוי וההפסד: היתה לי עדנה רוצה לומר יהיה לי חעניג הנער ועדונו עדשיהיה מותר יתהיה ממנו העובר:

י"י אל אברהם י הנה לרוב מעלת אברהם בנבואה וקלות החבודדות שכלו מבין שאר כחות הנפש הגיע לו הנבואה בהקין וכבר אמרכו הסבה בזה בשכי

אנישע: וחלפק שרה . שחשבה שהיה דבר המואד אותה אחד מהעוברים ושבים אורח כנשים הוא הוסתי וחלחק מעניין לענ ושחוקי בקרבה בלבה והדלון בזה שלא אחדה זה המאחד לשום אדם . בלותי זקלת ב כי בנבב חליפע לח נכוחה ושליחות החל ית' וחשנה שלא יוכג זה בזקנים וברכת שום נביא כי הוקנה כרי פנת כתחיית החתים שלא חשיה זולתי בחצים האל פרפית או

קומץ מנחה

ולות צדק מאמ'הוקני' להזכיר עקדתו של יצחק בי נשבעתי נאם הי דוק שבלידת [[י יצחק נאמר וה'פקד

חזקוני

מלחמות השם או המר לו זה הנכים ההוא כי כבר הודיעו לו זה השם יתעל בהגיע לו הכבוחה הואת ויהיה אמרו ויאמר יי אל אברהם כדרך ויאמר ה' כם באמלעות נביא כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה י היפלא י היעלים -בחמכעות נבית כנו שמתו די ביתית וכנית כל בל ביים לבוי בברכם קלתם קב השם כמו זה הגוי אשר השחלשל מאברהם י כי ידטחיו עבר במקום עת יד כדב אומר הנה בן נולד לבית דוד י וכבר ימלאו כמו זה רבים בדברי הנבואה גם בדבר האנשים קלתם עם קלת כאמרו נחתי כסף השדה קח ממני והרלון בזה שכבר הבם יחעלה זה הגוי אשר יהיה משתעףמחברהם וחדבק בו השנחתו כטעם כי יוד י" דרך לדיקים. הרדה נא ואראה : הוא על דרך משל לדבר כלשין בני אדם כלה י רוצה לומר שכבר יעשה אותם כלה ואם לא אדעה רוצה לומר מטאו אדעה הוחם וחדבק השבחתי להלילםי בחוך העירי היא סדוםי שיה משחר העיירות כלם והנה זכר מדום לבדה כחמרו חם חמנא במדום ראש לכל העיירות האלו ולזה תמצח שהקדים מלך סדום לשאר המלכים כמו זכרם במה שקדם ובהסבת הרכוש דבר מלך סדום לבדו עם חברהם להיותו רכם על שחר המלכים ההם ועוד שחברהם התפלל על העיר ההיח מפני שהיה שם לים בן אחיו - האף מספה רולה לוחר האם י האף חכלה לדיק עם רשע י ואחכם חתר זה לפי שהרעות אינן מסודרות מהשם יתעלה הם לא במקרה ' ועל הכונה כשכל ולוה יחם הכליון אל הפף לח אל השם יחעלה . למקום ירולה לומר למקום בכול חבר היום הכניון מל מסף כו הוא כולל סדום ועמורה הדמה ולכוים כל הארן לח יעשה משפט . הוא נקרא בחמיהה ועניינו האם יחכן במי שה , כל הפרן שלא יעשה משפטי הואלתיי רציתיי כמו ויואל משהי וכדעם במשכב זכור כמו וידע אדם את חוה אשתו שעניינו המשגל כי על כן ב אד קורתי ' רולה לומר ישלי להשת דל להציל אותם מידיכם ' על אשר באו בבים זה ראוי לכל אדם להציל בחזקת היד האנשים הבאים בביתו להתאכסן הצלו -הלאה : הוא כמו קרב אליה ועניינו החרחק ממנו : האחד בא לגור וישפוכר שפוב הוא נקרא בחמיהה ועניינו האם נמצא אחד שבא לגור במקים אחד ויעול הוח נקרם בחניים ועניים ימום לחבר החנשים חשר שם במנוירי הוח חל בינים על לפני העין בדרך שלח ישלים הראות . כי משחיתים חנחנו . הנה הכביישים כל לפני העין בדרך שלח ישלים הראות . כי משחיתים חנחנו . הנה הכביישים כל לפני העין בדרך שלח ישלים הראות . ילברו בלשון שולחם כמו הרבה ארבה ואפשר שיהיה זה הרע הבא להם מחחד מכנים על דרך פלא על יד כביאיו כמו העניין בשאר המופתים הדומים לו והנה כים בי השם יתעלה כדי שלא יתפשע זה המנהג הרע במין האנושי וימנע מהמין בה הכוש השם יושענט בוי שני השבורו י ויחילו י וימהרו י בעון העירי בעונש העיר י בינור השלמות חשר הוא נברא בעבורו י ויחילו י חימהרו י בעון העירי בעונש העיר י הוריד כתו הכני מתפיר לכם לחם מן השתים . או הוריד מטר עם גפרית והש הוריד כמו יותל כמו זה העלין בקלת העתים שיתהוה מהאוד הקיטורי אש ובפרים והנה כבר ימלא כמו זה העלין בקלת הנה כמו שהגפרית יחהוה בבני והנה כבר ימנח במו והשערן בין בין היה בה במו שהנפרית יתהוה בבטן בילד וירד ממנו בארץ אבן אשגפריתות ובכלל הנה כמו שהנפרית יתהוה בבטן בילד

בחשלה משנת חן מחחו : להחכיל ב'לשוכות להודיע'ששתע בשבילם ג'בהעייבחרדל חבל לח בפלפליןכדחערי' בעירוביולה כתדות הרחשוכי שלח היו להן פלפלין ולמה לשונוילפי שהיו נחפויי לדרכם וחין יכולין להמת ועד שתתפשע הבהמה: ויקח חמהה וחלב : רבנן אחרי הפי פח הבי לפכיהם ומה מם דברישלה המי להם הביא לפכיהם דברי שאתר להם עאכ"ו ואע"פ שפין ראיה לדבר לאכול בבינה קוד'בשר ולא בשר קודם גבינה זכר לדב' ויקח חתאה וחלב והדר ובן הבקר: ובן הבקרי לפי פרש"י היה לו לכתו׳ בני בקר שה היינו שפיר׳ לשתר קמח קמחשתקן חמשי ותייתי קמייהו וכו׳ולשלם׳פרי׳שמבי׳ המשפש נעשה לאחד קחי וכן הפיר'פר שהוח מתוקומת זלה לפניהם כדחית' בהשוכר הפועלי 'נויחכלו נמל בהגד'שחכלו מה בחינות אם ליוסר ווהו ששנו רבות שחתר להם הק'בה למלחכים תינוק הגמול בבית ישרש משתרה יותר מכם ערשיהעול ואם לנקמ׳ שאכלתם בשר בחלב: ויאמרו ליו פרש"י נקוד על אי"ו וכנ מקום שהכת'רבה על הנקוד'החה לאשר אליו געשרו דורש את הכת'וה"ת אתהי לא כקר שיו על הלמד לבדה ויהיה הכת' הרב'על הנקודה נדרש אח"כ העודר ואם שהויב היה משמעלפי הנריה ששלו בחחלה לשרה היו אברהם ואח"כ שאי לאברהם איה שרה ואינוכן המושל לעשונ המושל שהרי בתחלה רחו אברהם ושרה לא רחו עד עת האכילה חבל עכשיו שחי"ו נקוד מגיד שחין כאן עלייו - על הראשון מקומו כלימר שלו להברהם בתחלה איה שרה והדר שלו לשרה איו אברהם וכופרש"י גבי הנסחרו" אמר לא ידעתי מי שנקוד לומר שהיוכהן מקומו שוב השוב שיך שהי שיבות החת בתברי והחת בניםן: כעת חים עשה שאדע לייסר המלאכים יודעים שהם חיים לעולם לפיכך אמרו כעת חיה פי'לשנה האחרת כעת הזהו שנהיה אותו _ ועל חשני וגם חיים ומקיים לפוב איך לבל אישע בן יורם מלוחד למות היה לז היה יודע אם יחיה לפניהבא" אתה לא הגדת שאדע לפיכך לפ אמר כוב אפוב רק כעת חיה: כעת חיה פרש"י מדלא קריכ'בעת חיה פי'הכ"ף מכעת לנקום נקמתך ושל חיה חיכה נקודה בש"בא אי נקיד' בש"בא משמע כעת חית השדה: והוא לחריו הרגום ירושלתי אשלישי אמר וגם וישמעל הוה קמי ען בתרוהיפי׳ מתרי המלמך כדי שלמ תתייחד שרה עם המלמכים שסבו׳הית׳ אבכי לא שמעתי בכי אדם הם: ואברהם וברה וברה וקנים מה ת"ללקת וואברהם וקן בא בימים שא מלמד שהחזירו שאצ ידי הובתיואמר הב"ה לנערותו ולריך לכ"ו/פעם שנייה והברהם זקוב"ר: ב"ר זקני בחי" בחיי מחחלת הספר ידיכה הגדה שמיצה ע"כלא המל' זקנה כחובה בשום אד'על שבא הברה' ואמר לפני הב"ה רבש"ע אד' וכנו נכנסיו שהרבר נודע כוצד למקו' א' ואין אדם יודע את מי יכבדומתוך פאתה מעטרו בשיבה אדם יודע למי יכבד א"ל אחר מג' דרכים הללו הב"ה דבר טוב תבעת ומתך הוא מחחיל מתחלת הספ' עד ילחק לא כתוב יסירין עד שבת במו שאמר ג'ב הגבי' ולחק ותבע יסירין המר לפניו רבון העולם הדם מת בלה יסורין מד' הדין מחוחה כנבדו ומתיך הלא תרעו הלא תבינו שהתה מכיה עליו יסורין אין מדח הדין מתוחה כנגדו א"ל הכ"ה חייך דבר טוב תבעת וממך להלא היגד לכ׳ בוראש הוא מתחיל ותכהיכה עיכיו מראות יעקב הבע חולי אמר רבון העולם אדם מת בלא חולי איכו זהרבג בבלל השצויע' מהישב בין בכיו ומתוך שהוח חולי ב'חוג' ימים הוא מיושב בין בכיו א"ל הב"ה חייך דבר טוב ברכתיב ולא ידעו בי תבעת ומתף הוא מחחילהה"דויאתר ליוסף הנה אביך חולה נמלא אברהם חדש זקנה כדכתיב שומע אוסף ב - את והברהם זהן יצחק חדש ישירין כדכתיב זיהי בי זקן יצחק ותכהיכ' שיניו מרחות יעקב חדש חולי יתודך אשר אהבת כדכתי הנה אביך מולה : מדל להיות לפרה אורח כלפים שאר לשים זקנות אין להם וסת נדות איתיו ות. סבה לאהבה וזאת היתה זקנה ופרסה נדה כמו שפרש"י גביויקת התא"והלב: וחלחק שרה יו כשבא תשרי ובניין אב לבולם ה' אחר בשורת המלאכי'ראתה בעלמה שלה נתעבר' מיד נתיחשה מן הבש רה שלא היולה רק ששה אי ובמ ך ליה ואדבת: מדשים עד הפסח ולא ההמינה כמו אברהם לפי שמברה 'נאמר לו מפי הב"בולכך האמין אבל שרה ויתבוש את דומ רו אל לחשמעה אלח מפי המלאכים והיא היתה סבורה שבני חדם הם והיתה מסחכל במעי וחמר׳ ותקרי חמורו את היטרו ליפשר קרביים הללו עוענין ולד מיד באומו פרק בחשרי ויאמר יי א חברם למה זה לחקה שרה:

וירד ממנו בקרן חבן מטבעו עות הכלה לבפרית לפעמים בחלק האתב כבית מהאוד הקטורי כן יקרה שית הוה מה שידמה לבפרית לפעמים בחלק האתב כבית מהאוד הקטורי כן יקרה שית הימה בבטן הארץ ואולם אמר שהשם ימ מהחוד נקטור כן יקרה טיניים הנפרית היתה בבטן הארץ ואולם אמר שהשם ית כינים האויר ואפשר גם כן שהויית הגפרית היתה בבטן הארץ ואולם אמר שהשם ית כינים האויר ואה נהחד המהום ההוא מפני ואם בבויב אים ארם בי ההומר נושא שם זחת ההויה מהשמים כפי שמהשמים יות ה ששם מעל ב במונים ועל ממורה אלל סדום כמו ועליו מטה מנשה י וחהי כליב מלחי רולה בי ההומר נושא בבטן הארץ כי מזה העניין יקרה לארץ הפכה כמו שהחבאר בספר האותות ויהיה אחרו על סדום ועל עמורה אלל סדום כמו ועליו מחה מעניין יקרה לארץ הפכה כמו בליב מלח כי לחוק השרפה כתחדש שם מלח כאמרו גפרית ומלח שרפה כל ארלה: וראוי שתדע כי מהארץ הנשרפת יתחדש ביתר ארם כי ההומר נושא בכטן הארץ כי מזה העניין יקרה נחרץ הפכה כמו שהענחה נשפי החומת זיפים חמו ועל שלום של שחבר כל ארלה: וראוי שתדע כי מהארץ הנשרפת יתחדש כל לתר בח השבלי שהיא שארץ סדום ועמורה היחה כמו נציב בדול ממלח כי לחזק השרפה נתחדש שם מלח כאמרו גפרים ומלח שיקרה לו אם יביט אחריו ' ועוד שכבר זכר אחר זה שכבר בח בהבישה מאחריו להשענו על מה שזכר המלחך שיקרה לו אם יביט אחריו ' ועוד שכבר זכר אחר זה שכבר בח בהבישה מאחריו להשענו על מה שזכר המלחך שיקרה לו אם יביט אחריו ' ועוד שכבר זכר אחר זה שכבר בחום בהבישה מאחריו להשענו על מה שזכר המלחך ביקרה לו אם יביט אחריו ' ועוד שכבר זכר אחר זה שכבר בחום בהבישה מאחריו להשענו על מה שזכר המלחך שיקרה לו אם יביט אחריו ' ועוד שכבר זכר אחר זה שכבר בחום בהבישה מאחריו להשענו על מה שזכר המלחך שיקרה לו אם יביט אחריו ' ועוד שלב זכר זכר אחר זה שכבר בחום בהבישה מאחריו להשענו על מה שזכר המלחך שיקרה לו אם יביט אחריו ' ועוד שלב זכר זכר אחר זה שנים ביצור המובר בחום ביצור ביצור המובר בחום ביצור ביצור המובר ביצור אים כי ביות שהיא שארן סדום ועמורה היחה כמו כליב גדוג ממכח כי כחוק השרשה כתחדש שם תכנו במתו בשוש התבול שהיא שארן סדום ועמורה היחה כמו כליב גדוג ממכח כי כחוק השרשה במדעו של מה שזכר המלאך שיקרה לואם יביש אחריו : ועוד שכבר זכר אחר זה שכבר צירהו: ה' יראה לבי כמו שהתבאר בספר האותות: ולום זכר מה שקרה לאשתו בהבישה מאחריו להשענו על מה שזכר המלאך שיקרה לואם שכבר מחה לשתו : אשר ישב בהן לוע : ראוי שתדע שהמקו' יהיה ממנו כולל וממכומיוחד והבה המקום המיוחד הוא מרכבר מתה לשתו : אשר ישב בהן לוע : ראוי שתדע שהמקו' יהיה ממנו כולל וממכומיוחד והבה במוחד הוא מרכבר מתה לשתו : אשר ישב בהן לוע : ראוי שתדע שהמקו' יהיה ממנו כולל וממכומיוחד והבה במוחד הוא מרכבר מתה לשתו במוחד הוא מרכבר מתה מתוחד הוא מרכבר מתה לשתו במוחד המוחד הוא מרכבר מתה מתחריו למוחד מתוחד הוא מרכבר מתה מתחריו למוחד הוא מתחריו למוחד המתוחד המתוחד הוא מתחרים במוחד הוא מתחרים במתח במתחרים במתחרים במוחד הוא מתחרים במתחרים בתחרים בתחרים במתחרים במתחרים במתחרים במתחרים במתחרים במתחרים בתחרים במתחרים שמצרילא הסר: תדת לום מלוער וישב בהר הוא ושתי בנותיו וזה לאיה שכבר מתה חשתו י חשר ישב בהן כוע נעוד שעוש שיאוף י הרוב בהן אותו אשר בתוך החדר והות הכלל בהוא מה שיהיה זה המקום בחלק ממנו ולזה אמר שהאדם בחדר מפני היותו בשנו אשר בתוך החדר והות בני על כל פעולה הגוף המקיף הוא החול החול הוא ההחלים מפני היותו בעיר ולזה אמר אשר ישב בהם לום מפני היות ההיא הוא בתוכם וכן ויקבר בערי הרוב ביתו והוא באהלים מפני היותו בעיר ולזה אמר אשר ישב בהם לום מפני היות ההיא הוא בתוכם וכן ויקבר בערי הרוב ביתו והוא בתוכם וכן ויקבר בערי הרוב ביתו והוא באהלים מפני היותו בעיר ולזה אמר אשר ישב בהם לום מפני שישב בעיר ההיא הוא בתוכם וכן ויקבר בערי הרוב בתוכם וכן ויקבר בערים בתוכם בתוכם וכן ויקבר בערים בתוכם וכן ויקבר בערים בתוכם בתוכם וכן ויקבר בערים בתוכם בתוכ בני על כל בלייי הגוף התקף הלכל לתין ומתקום הכלל היותו בבית והוא באהלים מפני היותו בעיר ולזה אחר אשר ישב בהם לוט מפני שישב בעיר ההיא הוא בתוכם וכן ויקבר בערי הבית היותו בעיר ולזה אחר אים זה החת בני מפני היותו בעיר ופלל היותו בעיר ולזה אנו עושין עד רוצה לומר שכבר נקבר במקום אחד מערי הגלעד. נקוד תיבת ובקומה הוא לפי מה שהישירנו בזה מורה על שכבר ידע ידיעה מה בקומה אבל לא ידע זה באופן שלם בערי הבל עדי עוד עושין עד רוצה לומר שכבר נקבר במקום אחד מערי הגלעד. נקוד תיבת ובקומה הוא לפי מה שהישירנו בזה מורה על שכבר ידע ידיעה מה בקומה אבל לא ידע זה באופן שלם היה אים זיייי בי מפני היותו בחדר מותו בעת תפלי היותו בחיל המלכ ל לחידע זה ביותו בחדר מחורה על שלבר ידע ידיעה מה בקומה אבל לחידע זה ביותן של לכני היה אנו עושין עד רוצה לומר שכבר נקבר במקום אחד מערי הגלעד . נקוד תיבת ובקומה הוא לפי מה שהיש בעשק הכפרון היה מחלבר היה מחלמנס בקומה והרגיש בוה בקומה הרגשמה . מוחב דולה לומר שמאביה נהיה לה בן :

שכבר נראה השם יתעלה להברהם בחיכוכי מתרם והות שתקים שלשות של היה השים מהכביאים אשר היו או שהיו נלבי' אללו וחכף שרא' אי פשה היה השתש בנבורתו רולה לותר שכבר היה זה בעת הלהרים ונשא אברהם את עיכיו וראה שלשה אנשים מהנביאים אשר ולכלים עמו פת לחם והם הסכימו חכף לעשות כדברו והוא בחלים האורי אכלם עמו פת לחם והם הסכימו חכף לעשות כדברו והוא יצחק נאמר וה'פקד היה השתש בגבור חורוכי טומו שכבי שי שימים ביתו בית שבה של יעבור מעליו היאורעיו אם לא אחרי אכלם עמו פת לחם והם הסכימו תכף לעשות כדברו והוא יחם את שרה שהיא ג"ב רץ לקראתם מפתח האהל והשתחוה להם ואתר לגדול שבהם שלא יעבור מעליו היא יחם השת הכלם מתח הכלם הכלם מתח את שרה שהיא ג"ב רץ לקראחם מפתח האהל והשתחוה להם וחמר כגדוב שבטט שנט יעבור משל ולשמירה שלא ירעבו קודם שלמות הכנת המזון ההוא י והנה עמד הגלם תחת בדיר בדת הדרון ומאו והלא ועשה להם משתה גדול במהירו' נפלא להיותם נתפוים ללכת באשר שלחם השם יתעלה ולשמירה שלא ירעבו קודם שלמות הכנת המזון ההוא י והנה עמד הגלם תחת בדר בהים שלו איה שרה אשתו כי האחד מהם בא לבשר אותה שיהיה לה בן כי מדרך הנביא שיודיע בהים ועשה להם משתה גדול במהירו' נפלח בהיותם נחצויט ענבע בנוער ענוט משם משרה משחו פי האחד מהם בא לבער אוחה שיהיה לה בן כי מדרך הגביא שיודיע בביים אשר אכני שם להיות להם לצל לראות אם יחפר להם דבר ואחרי אכלם שאלו איה שרה אשתו פי האחד מהם בא לבער אוחה שיהיה לה בן כי מדרך הגביא שיודיע בביים אשר אהיות להם אבריים ביים אוחרים באחרים ביים אוחרים ביים אוחרים ביים אחרים אחרים אחרים אחרים ביים אחרים אוחרים אחרים אורים אחרים אחרים אחרים אחרים אחרים אותרים אחרים אחרים אחרים אותרים אחרים אחרים אותרים אותרים אחרים אותרים אותרים אחרים אחרים אחרים אחרים אחרים אחרים אותרים אחרים אותרים אותרים אותרים אותרים אחרים אחרים אותרים אחרים אחרים אותרים אותרים אחרים אחרים אותרים א יצחק רק שם אלקים באה הלבואה עליה' אם טוב ואם רע כדי שישמחו בטוב וישת דלון בהבאתו בסבות הלאוחות זשימלטו מהרע כשישובו אל השם יתעלה וירחמים ואמר להם אברים שביא שהוא מדתו עד אחרי שהוא באה האחרת ואז יהיה בן לשרה אשתו שרה היתה שומעת אלו הדברי בתפים שהוא השומד בשנה האחרת ואז יהיה בן לשרה אשתו שרה היתה שומעת אלו הדברי בתפים שהוא השומד בשנה האחרת ואז יהיה בן לשרה אשתו שרה היתה שומעת אלו הדברי בתפים שהוא השומד בשנה האחרת ואז יהיה בן לשרה אשתו שרה היתה שומעת אלו הדברי בתפים בתחום בתחום בתחום בתחום בשומת אלו הדברי בתחום ב שדוא מדתו עד אחרי לבותנו כומר מחד לחד מסם לאברהם שכבר ישוב שם בבה עת ההוא הטומד בשנה האחרת ואז יהיהבן לשרה אשתו ושרה היחה שומעת אלו הדברי' בפחד העקידה שאו בתקרר שהיא באהלה מיוחד לה ואמר אחד מהם לצניעו ובעת זה המאמר היו חברהם ושרה זקנים באים ברבוי הימים וחדל וסת שרה מפני זקנתה ומפני זה הלעיגה שרה על זה המחד במים במים ברבוי הימים וחדל וסת שרה מפני זקנתה ומפני זה הלעיגה שרה על זה המחד במים ברבוי הימים וחדל וסת שרה מפני זקנתה ומפני זה הלעיגה שרה על זה המחד במים ברבוי הימים וחדל וסת שרה מפני זקנתה ומפני זה הלעיגה שרה על זה המחד במים ברבוי הימים וחדל וחדשה במים ברבוי הימים וחדל וחדשה במים ברבוי בימים וחדל וחדשה במים ברבוי ברבוי הימים וחדל וחדשה במים ברבוי ברבוי הימים וחדל וחדשה ברבוים ואו יהיה לשרה בן ' והנה כאשר הוכיח אברהם את שרה על זה כחשה וחתרה שלט מוקף בי מוכם כדו סרה לא הלך לסדום כתו שזכר אחר זה ששני, לבל המה התאתר כי דברי הנביא הם אתתיים בלי שפק : זיקותו תשם האנשים וישקיפו קלחם ללכת לפאת סדום כי החבשר אח שרה לא הלך לסדום כתו שזכר אחר זה ששני, לבל התאתר כי דברי הנביא המדושה שביאה לנביאים ההם כי לא נודע לנביא האחד מהם כי אם דבר החד תאלו בענינים יו אברם לרוב תוסרו היה ליכם ואברס לרוב חוסרו היה פולד הלכו לסדום י וזה ממה שיורה על מעום המנק הנבוחה כנביחים טום כל או נות בל בל משוח הנה זה בלתי ראוי כי לא יעשה השם יתעלה דבר כי אם גלה סודו אל עבר בי מס ללוותם ואמר השם יתעלה האם ראוי שאהיה מעלי מאברהם מה שאני רוכה לעשוח הנה זה בלתי ראוי כי לא יעשה השם יתעלה דבר כי אם גלה סודו אל עבר בי משוח משאר הנביאים כי הוא משת דל בכל עוז להישיר האנשים אל העוב עד שכבר יהיה ממנו ביי בדרי הנביאים : ועוד שהברהם היה בחכונה שרחזי כגנות כו זום שאני אדע הגוי ההוא ותדבק בו השגחתי בעבור מה שימלא מהם מהשלמות כי אברהם ילוה בניו וביתו החדש זענום יתברכו כגוי ההוא כל גייי הארץ לרוב הכלחתו : וזה שאני אדע הגוי ההוא ותדבק בו השגחתי בעבור מה שימלא מהם מהשלמות כי אברהם ילו הביתו להחדשים לא משבים בני שיביא השם על אברהם את אשר דבר עליו מעניין ירושת הארץ והיותו לא ברי זענום יתברכו בגוי ההוק כל היי החרן ברוב הכנחתו חוש שות לדקה ומשפש כדי שיביא השם על אברהם את אשר דבר עליו מעניין ירושת הארץ והיותו לזרים להתנהג בדרכי׳ הישרים לפני השם ומפני זה ישתר דרך יי׳ לעשות לדקה ומשפש כדי שיביא השם על אברהם את אשר החרות לאחר הוביאים ולזה כנב אום באר בייאים אותר החרות האברהם הוא בזה האופן משוב החכונה להועיל האנשים מה שלא נמצא בזולחו משאר הנביאים ולזה כנב להתנהג בדרכי׳ הישרים כפני השם ומפני וסישונו זו שו זין בשנה היין ביותר בחבונה להועיל האנשים מה שלא נמצא בזולחו משאר הנביחים ולזה בל לאלהים כמו שנזכר בפרשת לך לך ובהיות הענין כן רצוני לוחר שאברהם הוא בזה האופן מעיב החבונה להועיל האנשים מה שלא נמצא בזולחו משלה הייעודי׳ ברו שראוני להביא על שדום לאברהם כדי שיתח בזה עלה להצילם כי לזה החכלית יעד השם יתעלה הייעודי׳ הדברה לחלהים כמו שכוכר בפרשת כך כך ובהיות הענין כן ו שני שנת שנו ביות שנו ביות שנו ביות שנו ביות שנו של מדום לחברהם כדי שיקח בזה עלה להלילם כי לזה התכלית יעד השם יתעלה הייעודי' הדי ביים במלח מהם זרע כזרע חברהם: הנה ראוי שאודיע הרע שרלוני להביח מפני שרבה הלעהה הבחה לפנימרעת סדום ועמורה וכבדה תעחתם לפי מה שידעתי מר פל ידי נביחו כתו טביטו כו בשל מטפי מיטשות אות מו בכר יהיו כלה ברע הנכון לכא עליהם · ואם לא הנהיגו מעשיהם בזה האופן מהרוע אבל שלטה בהירם הנה אראה אם עשו מהרעות כמו שבא אלי מעניכם ואם עשו אותם כבר יהיו כלה ברע הנכון לכא עליהם · ואם לא הנהיגו שלאם במירם במחובתים בנה חברה בשלחם לחו מה שבאני להם מהבשבה בשלחם בהירם להצילים לחי מה שבאני להם מהבשבה בשלחם ביו מבירם ביו ביו מבירם ביו מבירם ביו ביו מבירם ביו ביו מבירם ביו מבירם ביו ביו מבירם ביו ביו מבירם ביו ביו מבירם בי והנה זאת המרא' היתה שרמו עלים באמרו זידה אליו ו"י באלוני ממרא" אבל הפסיק בו בספור עניין הנביאים ההם לסבות אשר זכרנים כבר . ואמר שבעת אשר פנו משם והנה זמת המרה היתה שרפו במפרוזית שימורי בי במנוני ממו שב מביני במנוני ממו שבשת משו שבו משם במבות משו ובר במבוני ממו שבשת משו שנו משם החנשים ללכת סדומה היה אברהם שותד לפני השם ומתחקן לפניו להליל אלו המקומות וכבר התקרב אברהם אל השטית עלה כפי היכולת כדי שתהיה תפילתו יותר נשמשית החנשים ללכת באם תבלה באם במבות בחני אל השטית במבור בה החנשים לכלו ליות החם יחכן בחף ובחתה שתכלה הלדיק עם הרשע אולי יש חתשים לדיקים בתוך אלו העיירו' האם חבלה באף המקום ההוא ולא חשנית במקום ההיא להלילם בעבור החתשי לדיקים חשר בקרבה הנה בלי ספק ראוי שיגינו הלדיקי ההם על שאר אנשי זה המקום הכולל סדום ועמורה אדמה ולבוים וינללו כלם בעבור כמינם להכיבם בעבון ההולם בין החוי שיחשב עליך שתעשה כדבר הרע הזה שחמית לדיק עם הרשע עד שיהיה כלדיק כרשע כי לא יתכן שיחשב במי שהוא שופע כל הארץ ומשגים בתי ימלע אי נקי - הכה אין ראוי שיחשב עליך שתעשה כדבר הרע הזה שחמית לדיק עם הרשע עד שיהיה כלדיק כרשע כי לא יתכן שיחשב במי שהוא שופע כל הארץ ומשגים בתי ימכם חינן היפלא שלא יעשה חשפט י ואולם אחר זה אברהם לפי שכבר אחר אליו השם ית' שיעשה כלה בכללית י וכוולת הבדל בין קלחם לקלת ובאהו דבר השם יחנילם בוה החופן הלכנה מחשי לדיקים ישם לכל המקום שבזר שישחת בעבורם והיא סדום ועמור' אדמה ולבויים כי הוא מהראוי שיושגחו הלדיקים וימשך מההשבחה בהם שינכלו שאר האנשים עמהם והוםיף אברהם לבקש עליהם מדרגה אחר מדרגה עד הגיעו לעשרה להיותו המספר היותר מעמי שיחכן שידבק בו ההשגחה מפני הרבוי ריכ שהמנשים הטובים כשהיו עשרה תחחדש בהם השנחה מפני הרבוי זולת ההשגחה הראויה לכל אחד ואחד מהם יולוה אמרו רו'ל בשלישי ממגלה (בדף כא ע'ב) שאין דבר שבקדושה בפחות מעשרה . והיה זה כן לפי שוה המספר הוא אחד מהמדרגה השנית מהמספר שהוא עשיריות . ולזה לא מלא אברהם אבינו מספר שלם כולל הרבוי יותך מעט מעשרה - ואחר כך נסתלקה שכינת השם יתעלה מעל אבדהם ואברהם שב למקומו שהיה שוכן בו כי זאת הכבואה באתהו בדרך רחוקה מעט מאהלו מעת לאחו ללויים אלו האנשים והנה הגיעה זאת הנבואה לאברהם בהקין לעולם מדרנתו בנבואה או ירלה בזה שאח"כ שב לעניניו הגופיי' ואולם אמר זה מפני שכבר זכר תחלה שהוא התקרב אל השם יתעלה י ומפני זה זכר שאחר כלות תפילתו שב לענייניי הגופיים כי מקום יאמר בכמו זה הענין כמו שיתבאר במה שוכר הרב .המור' בשחוף שם מקום נהביחור הרחשון הוא יותר נאות לפי מה שאחשוב . ווכר שאחר באושני החלאכים לסדום בערב ביום ההוא בעלמו אשר נפרדו מאברהם כי סדום לא היה רחיק משם ובכואם

וחלת היפלא היעלם וכן עשה פלא וי"א איננו דבר פלא בעילי השם לעשות כן ואילו

היה כן לא היה מ"ם דבק עם השם - ונברכו בו מבנין נפעל ופעמו שיהיו מבורכי"

בשבילו ומלת והתברכו היננה כן רק בסמתברכי' בו' ופירו' ועקת סדום שדבר

דברים בנגד השם או זעקת החמם: וחפאתם כי כבדה ' ולא חבילנה הארץ יוי"א

הכלעקתה הבחה חלי חם כן

עשו אעשה בהם כלה : ואם לא

אדעה י ארחם אותם וכן יפרשו

וידע חלהים ועל דעתי פירושו

ארא אם עשו כלם כרעה הואת

כי האמת שהכל ידע כל על

דרך כל ולח על דרך חלק והעד

כי זה הפירוש הוא האמת וחם

הוח שוד גדול שחת 'חברה' החף

תשפהונפתח ה"ל האף וחש

הוח לתימ' בעבור החלף שהוח

מהנרון שמשפט לשין הקדש

פוטל יולא וסעמו חכלה וכן

חשפה עלימו רעות וחם הם שכי בכיכי : ולאתשא למקים :

כמעם חסלח כמו נושח עון

ולמקום הוא סדום בי בעבורו

אלילה : דבר שלא יתכן וי"א

שהמלה בשעם חלול שאין בו

דרך קלר והטעי והיה הלדיק

כרשע והרשע כלדיה וכן כי

כמוך כפרעה כעמי כעמך

חוקוני למועד השוב הלין פי למועד השר

קבע המלחך זהו פסח חשוב חליך

כת"ם כעת חיה ולשרה בן וכן עקר

הפי'ב' פעמים נתבשרה זק"ל פסח

היה כשבחו המלחכים כמו שפרבי

ועוד מדכתיב לחלתר בבי לוט ומלות

אפה לחשרי אחדיו: לחקה בקרבה

כדמוכ'בר"ה דבעי התפ אימת קבי

כדחתר למועד חשוב חליך ומסיק

דקאי בתסרי ועוד רבי אלעזר ורבי

יהום 'דאמרי תרויהו בר"ה כפקד שר'

רחל וחנה: בקרבה במחשבת 'ושכלה:

לחמר לפי פשוטו לחמר זה כמו שחר

לחמר שבמקר 'כיו 'צחק 'ונחכוכ 'לחמר

דב' זהלצריו בעביןלילנו 'ולכך הקפי'

הפסו' עליה יותר מעל אברה": אחרי

בלותי בתמי'פיך יוכל להיות שחחרי

בלותי תהיה לי עדנ' ובחרו' ועוד

שאדוניזקן וזהו השגוי שלא שיפר

הק"בה כל דבריה ולא אמר ואדוכי

זקן ואל חאמ' מחיב' היתה שבהרב'

מקומו׳ במקר׳ מלינן משעב׳ ל'הבה

ומש זבה ל'לשעב' למה זה צחק'ה"ח

למהלא הקפי'הב"ה על אברהם קמו

שהקפי על שר' שהרי כמו כן צחק

אברה׳ כת"ם בפ׳ לך לך אלא משל

לחש" חכת שבאילהוכיח כלת 'והוכיח'

חת בת' ומחיל הרגים כלת בעלמ כך

אם הוכיח הב"ה אברהם בכניו היה

מתביים אברה' אלא הוכיחו מן הצד

כחשכה באורה :

כלום: והיה כלדיק כרשע

כגש אברהש להכיל את לוט

להרחיב אשר לפניו - תספה

שחף אמנם י הגם אמת אלד: ואני וקנתי י שנה הכתוב מפני השלום שהרי היה אמרה ואדוני זקן: - היפלא : כתרגומו היתכסי וכי שום דבר מופלא ומופרד ומכוס' תחני מלששות כרלוני : למועד . לאותו מועד התיוחד שקבעתי לך אתמול למועד הזה בשנה החחרת: כי ירחה כי צחקת . הרחשון משמש לשון דהח הוא שמוחן טעם

> לדבר ותכחש שרה לפי שירחה והשני משמש בלשון אלא ויאמר לא כדברך הוא אלא בחקת זהנחי שחתרו רכותיכו כי משמש 10'11n 710 בחרכע לשוכות אי דלמא אלא פתקייכיים דהא:וישקיפו כל השקפ'שבמקר' דברהםית שני לרעה חוץ מהשקיפה מתעון ותכחש בל הנקדות קדשך שנדול כח מתכות עכיים מנקרי בפתחשהופך מדת הרוגז לרחמים: מהירר משה לשלחם ללותם כסבור חורחי" אור שביי הס: המכסה אני בתמיהה בקחקלפי מה שחני עושה בסדום לח יפה רגילה לכחש לי לעשות דבר זה שלה מדעתו היו אני נתתי לו את החרץ הואת הכל כן הוח וחמשה כרכין הללו שלו הן שכח' בדרנא והואגכול הכנעני מלידון באכה אוויפסו פרומה ועמורה וגומר קרחתי ידרבה וחי חותו חברה חב המון בוי 'וחשמיד לארכא .. את הבכי' ולא אודיע לאכ שהוא אוהבי : ואבלה'היו יהיה י מררש אגדה זכר פדיק לכרכה הואיל והזכילו ברכו ופשוטו וכי ממכו אכי מעלים והרי הוא חביב לפני להיות לגוי גדול ולהתפרך פו כל גויי הארץ: כי ידעתיו לשון חבה פמו מודע לאישה מודעתכו וחדעך בשם וחמנם עיקר לשון כלם אינו אלא לשין ידיע' שהמחבב את האד' מקרבו מצלו ויודעו ומכירו ולמ׳ ידעתיו למען אשר יצוה לפי שהוא מלו' את בכיו עלי לשמור דרכי וחש תפרשהו כתרגומו יודע אני בו שילוה את בכיו וגומר אין למען כופלעל הלשון: ילוהי לשין הוהכמו ככה יעשה איוב: למען כהבקרבה: הבית כך הוא מלו' לבניו פמרו דרך השם כדי שיבים השם על הכרהם וגות' על בית אברהם לא נאמ' אלא על אברח' לחדכו כל המעמיד בן לדיק כאו אינו מת 🗼 ויאמר י"י א אברה' ' זעקת סדום וגומרכי רבה כל רבה שבחקרא הטע' בבי"ח לפי שהן תתורגמים גדולה או גדלה והולכת אבל זה טעמו למעלה ברי"ש לפי שמתורג' גדלה ככר כמו שפירשתי ויהי השמש בחה הנה שבה יבמחך: ארדה נא למד לדיינין שלא יפסקו דיני כפשות אלה בראיה הכל כמו שפירשתי בפרשת הפלגה. ד"א ארדה נא לסיף מעשיהם הכנעקתה : של מדינה : הבחה

אלי עשו וכן עומדין בחדרם כלה אני עושה בהן ואם לא יעתלו במדין אדעה מה אעשה להפרע מהן ביסורין זלא אכלה אותם וכיולא בו מציכו במקום אחר ועתה הורד עדיין" מעליך ואדעה מה חעשה לך ולפיכך יש הפסק נקודת פסקבין עשו לכלה כדי להפרידם חיבה מחברת' ורכוחינו דרשו הכלעקת' לעקת ריבה אחת שהרגו מיתה משינה על שנתכ' מזון לעני כמפורש בחלק: ויפנו משם י ממקום שאברהם ליום שם : ואברה' עודנו עומד לפניי"י והלא לא הלך לעמוד לפניו חלא הק"בה בא אללו וחמר לו זעקת סדום ושמורה כי רבה י והיה לו לכתוב וי"י עודנו עומד על חברה' אח תיקוןסופרי׳ הוא זה אשר הפכוהו רבותינו ז"ל לכחוב כן: ויגש אברהם י מלינו הגשה למלחמה ויגש יותב וגו׳׳ הגשה לפיום יויגש הליו יהודה והגשה לתפלה ויגש חליהו הנכיח׳ זלכל אה נכנם אברהם לדב' קשות ולפיום ולתפלה האף תספה הגם תספה ולתרגו' של הנקלים שתרגמו לשון רוגז כך פירושו האף ישיאך שחספה לדיק עם רשע : עשרה לדיקים לכל כרך וברך חמשה מקומוח ישוח"תלח יצילו חמשי לריהים י הלדיקים את הרשעי׳ למה תמית הלדיקי׳: חלילה לך חולין הוא לך יאמרו כך הית אומנותו שוטף הכל לדיקים ורשעי כך עשית לדור המבול ולדור הפלנה ז כדבר הזה : לא הוח ולא ביוצא כו: חלילה לך לעולם הבא:

ַנִינֹל הַּוֹתֵּלְבָרָבַרַבַּבְּקָרְשְׁטְנָא אֵילִידנוְאַנָא סָבָי**ת** : וואר אמנסאלרואני וקנתי: הָיפָלָאַ מֵיְהוּוָדִוּ דְּבָרֶ לַמּוֹעֵר אָשׁׁוב ֖ יִפּפּ׳ ֹ תַיָּתַבַּפָּא מִן־ָּקָדָם־יָיָיֻפִּתְנָּמָא לִוְמַן אַלֶּין־בָּעָת חַיָּהוּרְשְׁרָהֵבְן : וַתְּבַחֵשׁ אַתוּב לַנָתָך בְעִידָן רַאַתּוּן קַנִיפִין שָׁרֶת יֹ לֵאשֶׁלְלָא צְהַקְקְתִּי כֵּי יֶרֶאָהְי יִּ יִּ וּלְשָׁרֶת בְר: וְבָרִיבַת שָׁרֶתוֹ לְבִיּטְרֶ לַא דוֹוּיכֹּוּט אַנֵּיוּ וּ נּרוּילָרוּ וֹאַפֿוּר, בָא וַנָאשֶרוּ לָא כִּי צָחָלְקתּ : וַיָּלְשִׁוּ מִשְׁם האנשים וישקפו על פני סרם היים בַנַבְּרָבְיּי בְּלָמֵוּ מִתַּמָּוֹ נְוּבְרַיָּא וְאִסְרָגִיאוּ עַר־־אַפֵּיִסְדָם וְאַכְּרָהָם וָאַברָהָם הֹלֶךְעָמֶם לְשַׁלְחָם: וַיְהַנָּה אָנֵיל עִפִהוֹן רָאַלְווֹאֵיהְוֹן : וַיַּיָאָפְּרָ אָפֶור הַמִּבְפַּרָה אַנִי מַאַבְרָהָם אֲשֶׁר ָּרָ יִהְיִהְ הַמְּכַפֵּיִאֲנָא מֵאַבְּרָהָם דְי אֲנָא עָבְיר : הַמְכַפַּיִאֲנָא מֵאַבְרָהָם דְי אֲנָא עָבְיר : וְאַבְרָהָם הָיְוֹיִהִיהָ אַנִיעשַה: ָּרָאָרֵץ: בַּיַ יָבַעַתֹּאִי ַ לְבַעַן אֲשֶׁרְיִצַנָּהוּ יַּיַּאַנִייִּ וְיִהְבָּרְבַוּן בְּרִילֵיה בַּלַעִיבְנִי אַרָאָא אַער-בּרָיוֹ וֹאַרַיַ בּוֹתוּן אַנְוֹבָיוֹ וֹאַמֹרָ יִיְפַּיְּיוּ אַכֹּיוּ וֹבְיַבְיבִילְבְיִבִי בֹּוֹבִילִרוּ ב׳ יפי בָּנָוֹהִיוְיַת־אָנָשׁ בִיתִיהּ בַּתְרוֹהִיוְיִשְרוּן בַּרֶרְיִתְוֹרָה לַעֲשׁוֹת צְּבָקוֹרָה וִמִּשְׁפַּמ אוֹרְחַן דְּרַוּקְנוֹן־,קרָם־יִי לְמֶעְבָּר רָטֵען הָבָּיא יָהוֹה עַרד אַבְרָהָם אָרד ייִּיה אַבללניא וְנִינְאֵ בְּנִיכִּ לְנִיּוֹלְיוֹיְ אַ תַּבְּ **אָשֶׁר**ּדְּבֶּרְ עָלְיוּ: ווַאטר יהוָה יַנְאַמַרְיִי : וַאָמַריִי בּירַבָּבָּה וְחַשָּאהָם בּ'ימיוֹאַבּרָהְםיַתְדִי־מַלִיֻל עַלְוֹהִי : וַאֲמַריִיְי לַבֹרֶת פַּרופוֹאַמוּרָשׁ אָבֹי פַּגּיאָע בִּיכָבְרָחַ מְאָר: אֵרָרַה־נָאוּאָרָאָה הַבְצַוֹּעַקְּ הָבָּאָרה אַלִי עשׁוֹ בַּלָּהָי בְּיָבֶי וְחוֹבַחְהוֹוֹאָבֵי תַּקִיפַּת לַחְבָא איתוּ איתְגְלִירְכָעוֹ וְאִידוּוֹ הַכְּקְבֹלְתְּחְוֹוֹן ו פֿנו ממּם וּאָם־לָא אֵרֶעָה וַיָּגָשׁאַבַרֶּ הָוְם פּפּו פּפּטּ גָּטִירָאַ אִם־לָאוֹתַיְיִבִיוֹנְאָם־תַיְיִבִיוֹלְא עמר לפנן יחוה רַיאטֶרְ הַאַף הַסְפָּה צַהָּיק עם־רָשָׁע : 'כֹּיפּיי' אַתְפָּרָע: וְאָהְפַנִיאַוֹ מְתַכָּן גוּבְרַיָּא וַאַזָּלָוּ לִּסְרָוֹם וָאַבּרָהָם עַר־בּעַן אולו גש חַכושים צדיקים בְתַּוֹרְ הָעֻיר הַאַף חִפְּפֶּרה וְלְאֹרַתְשְׁאֹ קשַׁמֵּישׁ־בִּצְּלָוֹנָקְרָםיַיֵּ: וֹקְרֵיב אַבְרָהָם לַפְּלְוֹם לְכָּוֹעוֹ חֲמִשׁים הַצַּבְּיֵלִם אַשֶּׁר ַנאַבֶּר הַבִּרְנַוֹ תְּשׁיצִיזַבְּאָהעִם חַיָּיבָאוּ חָלֹלָה לְּרְמֵעִשַׁת יֹּ בּיִּרְיָּה מְאִים־אִית חַמְשִין וַכְּאִין בּנֵו בַּןרתָא בַרָּבֶר רַ־יָּוֶרה לְנָהָמֶיַה צֹּרִילְ עִם־רָשַׁע ייייי הַבְּרְנַזְהְשִׁיצִיוֹלְאִרה שְׁבָוֹקֹלְאַתְרָאׁ וְרָיָנִיה בַצַּהָיק בָּנָשָׁע הָלַלֶּרה כָּן לֹישֹׁים בְּרִיל הַבְּשִׁין זַבְּאִין הִי בְנַנָה : קוּשְׁבֹא

אָינוּן־דִינָהְמָלְמֵעבָּר י כְּפָּתנָּטָא הַדִּין ַלְשִׁיצָאָה וַכָּאָה עם בַיִיבָא וַהָּרָי וַבָּאָה בְּחַיִיבָא קושְטָא אִינוּן־דִינְּךְ זקנתי ד'וםי' ויאמר יי' או אברהם ' ויאמר הנה נא זקנתי ' ואני זקנתי ושבתי בער הייתיגם זקנתי : לשלחם ג'וסי'ואברהם הלך עמם יולא אבה לשלחם למהר לשלהם מן הארץ: אמרג'קמצין וסי'ויי' אמר המכסה: ויי׳ פקר: וישמע משה לקול חתנו: ואברהם ה' ר"פ וסי׳ ואברהם בן תשעים ותשע ואברהם ושרה זקנים: ואברהם היו יהיה: ואברהם בן מאה שנה בחולר: ואברהם זקן: ו'פסו' למען למען וסי'פי ידעתיו כי פאת יי' היתה י למען דעת כל עמי הארץ ואטמא אתם במתנותם י למען תינקו : למען מבת מבת: צדקה ומשפש ב' דסמי' וסימן כי ידעתיו למען : איהב צדקה ומשפש : עשה צדקה ומשפש: זעקת ג'וסי' זעקת סדום: לקול זעקת חבליך: זעקת שבר: ואראה ה'וסי' ארדה נא ואראה: ואראה את אחי אעבדה נא ואראה: וחברו אעברה: אמלשה נא ואראה: הבאה ג' מלעיל וסי׳ הכצעקתה: ובני יוסף אשר ילד לו׳ וישמעו שלשת רעי איוב: האף ג'פתחין ופי׳ האף תספה וחברו: האז אמנס אלד: תספה ג' ופי' וינש אברהם אולי יש חמשים: ונם את הזקן: ולא תשא ג' דם' ופי'אולי יש חמשים י הובת תוכית י ונשאו אתך ממשא העם ולא : הצדיקים ו' ופי' אולי יש חמשים: אולייחסרון: כי לא ינוח שבש ב' בו : אשר יש צדיקים : אשר הצדיקם והחכמים : כל אורי׳ צדיקם בתיב חסר בש"א מלא ויסלף דברי דואלה שמות וכל. גביאים וכתוב'מל' במ"ד חסר וסי' במסר' רבת' תללהג' חפריי ופי' חללה לך כ' בפסיק ילכן אנשי לבב: לך י"ר פפוקים לך לך ופי' כו' במסיה רבתה:

מעשת ה'חסר בליש'מסר בביום השמיני:

וחכי זקכתי פרש"י שינה - הכהוב בשביל חשלו' כלו' דהכי אמרה שרה הפשר להיות לי תקנת ולד שהרי החרי בלותי פי' זקנותי ידעתי שהיח'לי עדג'ובחרות שהרי פירשתי כדה: ואדוכי זקן כלו'כל זה אינכו שוה לי שהרי אדוני זהן ואיך אחעבר עוד א"כ חלחה הוקנה בחברהם לגמרי ומזה שינה הכחוב י היפלה מי"י דבר וכי מופל' ומכום' מפני מה שלחק'בקרבה: למועד גימט' בפסח: ותכחש שרהלהמר מכחן **שהנשי'תפולו'לעדות לפי שמכחשו'מפני היראה: כי יראה י"מ כל כי שבתורה מתורגם ארי שהרי** כמו שתיבת כי כל עברי משמש ד' לשונות דחים"ד לתרגום כי יקרה חי וכי תחמד דלמח וכי צחקת אלא וכי יראה דהא והאחרי׳ ארי הרי חמש לשונות בתיבת כי לפי׳ כולן מתורגמות

ארי שא שבד'מקומות הראה לך המתרג' הענין: נישקיפו על פני סדום פרש"י כל השקפ'שבמק לרעה חוץמהשקיפה ממעווקדשך וגו'חז"ק הרי כתיימי זחת הנשקפיעד ישקיף וירא ולדק משמי' נשקף כי השקיף ממעון קדשו: הולך עמם לשלחם יפרש"י לילויה כסבור הורחי הם ואף כשכחמר לושוב אשוב אליך כסבור שהוא כביא ותדב' בשמו של הק"בה : ואברהם היו יהיה וגו' כי ידעתי ו לשון חבה כמו מודע לחיש' כלו לגוי גדול יהיה לפי שהור חביב בעיני ועתי לעמוד משפחו הרב' ולפיכ'נכוןלהודיעו הדין שאכי עושה בסדו': ל זען אשר יצוה את בכיו ואת ביתו . שיבואו אתריו שלא יהיו כאנשי סדו כן יגיע שיהם כמעש הרשעי שא ישמרו הם דרך י"י לעשו ' לדקה ומשפע:

לפעוקבית י"י על חברה' וגו' הכלעקתה הבחה חלי עשו הכל גלוי לפניו חלח ככגד מדת הרחמים שהיתה מבקשת רחמים עליהם נהמר וחם לה הדעה הרחם במווידע הלהים יבהוך העיר יהיה סדום שהרי מלך סדום היו רחש לכל חחשה מלכים: חלילה לך פרש"י לפה"ב פי' לדורו 'הבחים:

אמרי נועם

בער המורים צל פני פחום י פיפי תיכות ששיעור מיל הלך

עמס לשלחם דשישור לניה מיל: הולך שמה לשלחם וייד

מלחד שהשכיב חלוה לנדיקי':

ות כי עפר וחפר - חבחן זכה לחפר פרה •

כופה י עפר כגימפילסיטה י והפר נגימי נפרה עפר

וחצר ב' במסורת הכה :חייך בחיוב י ונחמתי על טפר

שנחמר בחברהם י וחברהם

נ' רחש פסוק וחברהם ושרה

זקנים " ולברהם היו יהיה

וחבריים זקן י פיי בף על

לברהם היה יהיה לבוי נדול

היין.יה לבוי בגר ק' פח

כשיהיה בן ק' יהיה הז לביי

בדול נזכו שנרתר כי כן יכורד

בבר י חשר יניה חת בנינ

סופי תיבות חורהי חשר

יכוה כבימערי' חורה ודבימי ברית " כי רנה בגימטרית

בחשת רובה לדיקו'הנדיקי

פונד ד' דיינים ההיו בהדים

וכלם חפרים דמחבי דבהתם

פי באנרהם ושרה זקנים

ווהו מה כלו בו בדול מה שכחתר כאיוב ממת

מכחן לחדו רו"ל שחותר לשכות בעביר השלום חים אמהילא חשיב האי בהרוא הנך תלת מולין דמשכן לורבת מרכנן בדיבורייהי זיזנ דהותם שלשה דברים חין מסכים כי הם לורבח ארבנן כחשר יתחברו שני כפי") היה חנלנובר שלו יכולין לשנות כולי עלמח:

מ'ע ספורנו

היפלא מיי' דגר ו שהמלקה לה חמר זה על כד ברנה מבל דנר כמבמר בממי כי יומם לוויר חסחתו אנל הרהרה החשובה בלבה: ויחחר לח • שיוע כי לה חים בויכוב ולה החחין לה כלל: ויפנו חשם האנשים י פנו מביח החסד וישקיפו - השקפה לרעה : על פני פזום שהיה הפך ביתו של חברהם כמו שהעיד הוביה בחמרו הלה זה עון פדום חחוחך גחון ושכעת לחם ושלות השקם היה לפ ולבנוחיה ויד שנו וחביון לח החזיקה: וחברהם הולן וייי הוח היה מחעסק נמצות גמילות הפרים ללוות חת החורחים וייי המד שיבלה לו לחען חשר יצוה חת בניו כחמרה ז'ל שכר מנוה מלוה : המכסה אני וראוי שלא לכסוי מתנרה' מדת שוכי ולהודישו שחם היה נין הרכעים איוה מנין לדיקים שנו חרות חש נה לרשעים הייתו מפס כלפי חסד להחריך חפילו לרשעים אולי יפובו כי לפ יחפוץ בחות החת ובחבלי חין חקות תשונה יעשה בש משפע: ואכרהם היה יהיה וכהיותו לנם עמים רבים תכיה תוכחתו רב התוצגלת • כי יקעתיו : מוכים במישור לחונו אשר יצוה חת בניוי וכל זה אחר החל יח' לעשות לחעב חשר יניה חנרחם לבנים ברחותו בודל חבדיו בם לרשעיי ומשפטיו כנד הכלתי שנים ושירו לעשות לדקה ומצפע: למכן הכיח יי' על אברהם את אשר דבר עליו י והתכלית החתרון ממכוון בוה ממת החל יתו היה להבים על אביהם את אשר דכר באמרנ להיות לך להלדים ולורעך בתריך: ניחמר וי'חו החחילם הנכוחה שהיח יידרגה למעלם מן המרחה שהיתה נחמדו וירה מליו: מרדה כחי הרד למיף חכלית רסעם שהות מוכן לנחת מרעה חל רעה כענין הכה נרוה ונכלה בס שפחם כחו שהתכחר למעלה" וחראה הכנעקתם י חראה וה בפעל בהתגלות סיחקוחחו על לוט החזורב וידעי כל נחי העונם כי לח חל חום היה כעוש הגדול : משו כלהי עשו כלס שחיב ביניהם מוחה כמו כלה ברש ינרם שענינו כלכם ונח זה כודע בשליחות המלחכים שנחמר כו כל העם מקום וחין מכלים: וחברהם עידמו עומד אף עלפי ביחומכים חשר שלח להשתי' כבר הגיעולסדוף מכל מקים הברתם עווכד חדם אל ירנע עלמו מן הרקדים י וכן נהייני מיחות כשופם את כל החקום על פי הרוב לה כשופש הנשי העיד

רקבג

היה יושב לוט בשער סדום ' וחולי היה חחד מדיוני העיר כמו שחמרו בברחשים רבה ' חו יקרה שהיה חז יושב במקום ההוח וכרחתו חותם קם לקרחתם והשתמוה להם וחלה שניר כמו שחמרו בברחשים רבה ' חו יקרה שהיה חז יושב במקום ההוח וכרחתו חותם קם לקרחתם והשתמוה להם וחלה ביתו כי כבר פנה היום׳ ולא יתכן להם שיעברו התקום ההוא זוה שאשהיה להם דבר נחון יתכן שישכימו בבקר וילכו לדרכם ולא יסכנו עלתם ללכת בעת ההיא כי לרעת אכשי החוץ בהם זכות נחירם ויל אפילו חרב רוצחים והיו האנשים שם בסכנה כשילכו בדרך אם לא ילכו למור היום ולא רצו לקבל זה ממכו אם לא אחר ההפצר י ואמרו לו שכבר ינצלו מואת הסכנה בשילינו ברחוב העיר ' ואחר ההפצר הרב בחו לביתו ועשה להם תשתה וספה תלות לכבודם וחכלו עמו והנה הגיע מרוב חנשי העיר שהם בכללם בחו חל לוע ובקשו ממנו שיוליח להם חלו החנשים חשר בחו בביתו וידע חותם במשכב זכור וחלה לוע פניהם שלא יעשו הרעה הגדולה הואת והסכים להוציא להם פתי בנותיו הבתולות לחלע אלו האנשים מזה הגנו יוהם לא נתפייםו בזה לרע מנהגם אבל בחרו זה המשבב המגונה ולוה חשב נ אחרו ניחורים אומו ארגעה להכנסלבית לוע בחוקה להוציח משם אלו החנשים והחנשים החלו שלחו ידם והביחו לוע חליהם הביתה וסגרו הדלת והכו בסנורים כלהעם ההוא עד שלא יכלו למצא הפחח לסבור הדלת וכרחות המפ בדבריו ביים מותף כמו מות וכתברר להם מענינם שהם לא יחזרו למועב בשום פני לא דברו דבר לאכשי העיר אבל השתדלו בהצלת לוע וביתו ואחרו לושיוציה משם כל אשר לו בעי וחתניו בדיה עם רשע ישהרו לחושב בשום פני לא דברו דבר לאכשי העיר אבל השתדלו בהצלת לוע וביתו ואחרו לושיוציה משם כל אחרות המשם בלי וחתניו זכניו ובמתיו כי משחית השם את העיר מפני רוע מעלליה' ושלקם שם להשחיתם אםהם באופן שיהיו ראוי להשחת' ולא האמינו חתניו בלוט באמרו להם שיצאו משם כי משחית ה' העיר וזה צעהת סדום ועיורה בי רנה שנהמר ממה שירחה ממכושבבר היה נשחת המקום הזה מהש"י ע"ר הפלח חם לח משוחד לרקרה חם יקרם שיתנח חל נדיה נחיד פרבעים

ההופחים בלכר: האף חספה ולח משת לתקש . חף על פי שקספה ולח חשת לרשעים בשרול פלדיקים פלילם לך להמיח לדיק: והיה כלדיק ברשע . 10 1 18 1

שלשום ילילן שלשה מכם

עשרה יצילו אחד מהס: הואלח.

ימנאון שם עשרה על הפחות

לא בקש אחר דור המבול מדב

הגילו על דירם ועל תשעה על

עשרים ילילו שנים מה

שמכה כח ובניו ונשיהם

המלאכים סדומה להשחית

החשרה כיון שיושה שליתותו

נסחלק לו : המלחכים ילהלן

קרום חנשי כשהיתה שביכה

עמהן קרהם הנשי דבר מחרץ

המלאכים תדירין אנלו כאכשים

מלחכים: בערב וכי כל כדי

שהו המלאכים מחברון לסדום

אלח מלחבי רחמי היו ומת כפים

שמא יוכל אברהם ללמד עלים

סניבוריה: ולוט יושב בשער

סדום ישב כתיב הותו כיום

לוע ונומרן מביח הברהם למד

לחזר על החירתים: קכם כא

אדוני הנה נחתקם אדונים

הרשעים הללו שלא יכירו בכסי

וזו היא עלה ככוכה: סורו כמי

המרו כן תעשה מכרן שמים, בין

לקטן וחין מסרבין לבד ל

ברסוב נלין הרי כי משמש

בלשון חלמו שליונרו לא נסור אל

ביהך חלה ברחיבה של עיר כליד

לנד ביקו: ומלות חפה פסקני

רבה ערם ישכבו וחנשי העירום

שילים ללום מה שיבם ומכשיה

הציר הנשי רשע נסבו על הישר

היה: מרס ישכבו והגשי הכני**כ**

הנשי סדום יכך נדרש בבר חשם

היו בפיהם של מלאלי

והות חו' להם רובם רשעי׳

מדברים בהם ואנשי

מומר ופשיטו של מקרק

על שהיו רשעים נקראים

סדים כמושממר הכתוב

ם דום רעי וחטמים:

וים ירו אלוי שקתו את כליים

עקמו שלח יכירו עקלמין שלח יכירו ככנסים שם לכך נחמר ברחש"רבה! ויחמרולה לה

מנוהו שופט עליהם:

החר לריבי׳ החם לחת לב

עקמו את הדרך לביתי

הנל הברהם שנחו נדול והיניספים

קרחם חנשים וחלל לוט קרחם צבו

רציתי כמו ויואל משה:

השופט כל הארץ . נהוד בחטף פתח ה'א של השופט לשון חמיה וכימי שהוא

לה יעשה משפע אמת : אם חמלא בסדום ובו' י לפי שסדום היתה מערפולין ורושיבה

מכולם חלה בה הכתוב: החשמית בחמשה - והלא הן חשעה לכל כרך ואתה לדיכור

עולם תלטרף עמהם: חולי ימלחון שם ארבעים וימלטו הרבעה הכרכים יב

מתצות - ב בחסורת ותצות משה וייבלוי וחידך כל חש בחלות חלמה שניבה הים קולם ק ויצות דהר ז מחלות מים ישכני גלי ישכני קרם ישכני של של מי בחשורה מיחר של שפי יפכון בירה ביחונה כל נכלים יחונו האייו שהם באנשי E print to the training :

אמרי נועם

חולי ימצ זון שם עשר עיר בי ועל הפחות לא כיקש ועל משעה ע"ר צירוף ככר ביקש בנה מכח ביי לח מוח הברום שם תשעה נרוקים וחיכת קחתרי ככר ביקש חירהם בהתם והנערף ולה מוא עם שבש שינערף כי חש נהניו מתבה עיירות וכול: לה כי **צר**תוב כלין כלומר לא כלך פאך מנה בכית כל הביהם פקרים ביתו פתות לכל כוחוכ:

מיע ספורנו

שופע כל החרן חם תדין חת בלה חתרי הריב השחיה חותי לעולם כלי ספק כי רוככני 1515 ON בבחום מתו כשינהה לותם בחנת בים ששלה וי הש היים חמשי צריקים שימת לברם ני בל יות היסה פוים: הערים נחירו שריפ ירניתים ובה יקונו דיב הפס חבל יביבט אבר בכני ינשחחו נכל היוקים : . לא ללדיקים ביבד : . הנה כא הואלהו לצבר : לשחול הששק בובר נומני עמר וחמר פלה ירדתו עדין נפוף כיונת הוד עניאם וז וסורקטוב ברך ל: תהיה עדה מציר ולפי זה תחחים חז סעיר החתבית היותר חייבת מבלי מון עדה מצלת בזכילה : איתאר בה השחים . לת החנישית: לרחעשה בח אשבה רעה כלכ לשלם הערים הפחית חייבית : לה חשחים פעבור הינברים גענור העשרה יכי בנטחית נ'תום לה חתלענה מכל וכל השתים דעבארת שלה ההיינה תווקת בוד מה במיבן השפנות נאחר כתקולה בכל פתקלנו שנטה ג וילף יי במתיי שם חורה׳ ולח הפסיק תונתו לנכוחה עדשנהתלקה שכונה על סדך ויצה קין מופני חין והדיהם שה" של מן הייק ס שייה שה המלחבי" משם נחותה שיו הדנור מני החנדכי סרידה עדבי אף על חי היגיעי שם כלי מחיר כאחרם בררו זל כפתים מכל חקים (א נכנסו בסרום עד הערב סכבר נסתחחו **ש**ענות אברהם המליץ ינבחר הדין: זירץ לקרחתם ד פן יליכו ברחות כתו בהיה חז ממנהג כשחר הערים בשחיו מככים חורתם ויוקי לים ישעו העיר : זישהחי אפים ארצה ז כי היה תחים פורח סינורה ינל חוץ ברוות היין מקיב אל יו כחו שי וכית חיפי מל תחותי אין אנרים א

מבה משת וילתי כי ש הגריל

חת ייחן לברניי כרור שהיו

מייגל ם בוך נינת בייחתם

בחמים כל קמי דפתי המכה במכת ב מוציחים

מבנין נפעל 🗆

עד משרה הרי חין הבקשיין שיות אף

י ל בקפותיו לא היו להצי׳ פו' כרך אם

לא ימלה בי עשר'נדיקיי כינד בתחל'

בקש להציל את סרום עמורה אדמה

ולבוים לכע בחמשי' לדיקים שהם

ששרה לכרך והת"כ בהרבעי וחמשה

והב"ה ילטרף להיות עשירי לכל כרך

והח"כ בקש הולי ימלחוושם מיויצילו

ד' כרכים וכן השלשים להציל ג'כרכי'

והמשרים להליל שני ברכים והעשרה

להגיל החד מתם ועל פחית לא בתפ

כסבו' היה לוע ולפתו וררבע בנותיו

להרבש 'חתניו כדי להליל היגי 'בזכות'

ד"ה כשרתה חברהם שהשבי'הק"בה

לשתי בקשות ראשוכות משכ בלבו לא

הייתי לריך לבקש מעט כל כך במין

הכבולכי גם החומש הייתי יכול לבק'

כיהשתי בקשו שבקשתיעיליה לחימ'

בחמש בעבור החמש שיחשרי נאבר יאשראישה בפרום חפשיו את הכל ואחר כך אמר אוני וַבָּאָין בַּגוּ בַּוֹרָתָא וַאִּישִבוּוֹק לַכְּרַ־־ יחסרון החשישית מהמספ' אשר אַתְרֵא בּרִילִהוֹן: וַאָתֵיב אַברָרָהָם אמרתי אם ימלאין שם לה בעבור הארבעים - לא אגשה יוֹנאנא עפר וקטם: סאים יַחְסַרוֹן השמתה ושלה יחריך חפר שני המשרונים חחר כן הם יחסר המושין ובאון המשיה התחבר בְתַּמִישָׁאָ יַתִּרְבָּלִ "קַרְתָּאָ וִאֲמֶרֹלֶנָי הרביעית גם השלישי גם החגר וי"ה למה נה - הפחית מעשר בעבור היות שנים בכל עיר כי וא סיף עור לכבלא חמש ערים היו וזה הינגו כטון קרמותיואמר כאים ישתקחון תפון לישי בעביר שהמר בס דים לבדה והף עלפי שחבתינו זל העתיקי ארבעין אבר כיא אעביר נפירא שהין תפלה בנבור פחית מעשר בדיל אַרָבעין: וַאַבֶּר לְיֹשׁ בַּעוֹ יַתְּקוֹף גם זה הפסיק יחויק ידי המונתימו ויברזם פב למקומו רוג אדדין ואמל יל מאים ושתכתון מֹל מכרון יומן הפרמה היפה תבן חַלְתִין וַאֲבֹר לָאַאַ יִבִיר וְבַּיֹרָת פּמִיפִים שַׁלשִים וַיֹּאבֶר לָאַאָעשֶׁרו אָם־־ במקים שהלך הברהם לשלוח אַם־אַ טְבַחתַן הַלְתָּיון: נַאַמֶּר הָא־ המלאכים ומשם ישקיף על פני סדים ולף כל פי שהים כתיב בען אַבְּנִיתִי רְבֵּלְלֵא כְּןרָם־יִי בְּאִים וישכם ' חברהם בכקר וישקף ישה בחון תפון עסקין נאימר קלא

על פני סדום החר לחת השמש אַחָבֵיל בְּדָיר עַכְּרָין: וַאִפֵּר לְא־כְעַוֹ היה כילא נהפכה סדום בלילה יתקף רוגוא דיינאטל לברם ושנאי כי כן העיד הכחוב ופיי בערב בפסת מנרי ב מפים עדשם הרא מאים ישתבחין תבין עשת מפיו במרן ומס הנמירו' שהס ומשה למאחביר בהיל עישהא גבוהים על הפני - הנה גח

חדוני רבותי לשין חיל וכחשר ואיםתה לקיקרא דינכר שצי למילא תמנחמלו סור ווסריה נים עם־אברותם אברהם תבלאתריה וכיאני מי אברהם ואברהם שב למקטור היה במשמעה והם החריה חלף ועדו הוריוניקאביא לפרום ברטשא ממקימי וילך הל סקירה הוחל וקום יוניב בהרעא דבדום והוא דיום המקום הנקרת כמי סירה חלי: וקם לקרטות היון ופגיד על באפותי

ויהתרו לה חש לה תפנר ווהת על־אַרעא: וַאֲבֹר בבעוֹבען רבובי מיוונים המלה רבוי דברים כטע' פיוסי' וכן והין והרפים הפנר: נסבו

לְבֵיהֵיוֹתוֹעֲבַן־רְלְהוּן מִשׁתִיֹאַ פַּטִיר מִינִיאַניִאַ אַלְּלִיוֹ וַיִבְאַר אָרִלְבִיתְוֹ וַיִעשׁ רְלְהַם והגכי עפר יאפר כתוי בא 'לף דל"ה: מסנות מו פס מרבעים וחמסה ומידה אפחיל דון ואבלו: עד רא שביבו מי מים היחת ובצות אפה ויאבלו אם אתנה עם הרבעים וחמשה וה"ה

וכל ה"א תניותה פהח כשחתים בה"א כנין אלחים אני אכל אלי התים" איני בה"א אכן בא אחרי כן וישפיש עפר ואפר בי ופי אוכי עפר ו עפר די נחמתי על עפר ואפר: ג'פסיקי' אית בהוויאמר ויאמר וסי׳ ויוסף עיד עדבר אליון ויען דשליש ' וחכרין: הארבעים נ׳ יס׳ לא אעשה בעבור הארבעים ' בשנת האדבעים לצא . בני ישראל בשנת הארבעים למוכות רוד: העשרים ג'יסי' לא אעשה בעבור. ו עשרים : נגד .. עשרים אשר להצח: ליחוקאל העשרים: לארניון כתיבכן מסור בתלים סימן כ"ב אדברת ד'ומי אלנא יתר: האזינון אניההן שמעה עמן ומנו אדברה גם אנכי ככם: סרמה נ'ומי באבה סדמה ועצרתון ויפנו משם האגשים ויבאו שני המלאכים : והשכמ גם ג' ושי אה גכמ גם ידלב ום ' ו השבם קם מחרן דפלנש בגבעה ו ועבדי אדניך אשר באון לא ב׳ דנישין יפ׳ ויאבירו לא כי ב׳ חוב נלין ׳ ויאמרו לא כי בו לך ימודך עלינו זוכ' לווסי ויאמדו לו דכמיו זו אברו לי ההרש: ברתיבר' וסי כי ברחוב גלין? רק ברחוב אל הלן? כי כשלה ברחיב אמת ? ביהוב אכין מושבי? ויפצר די ופי ויפצר בם מאד קחנא את ברכתי ווקם האיש ללכת : ויאמר הייי׳ אשר עמדתי וכל ויפצרו דכו׳ במ׳ א ויפצרו בי עבריו: ומצות ב' ופי' ומצות אפהו צלי אשומצות: ושכפי ג'ופי' שרם ישכבוו ערלים שנביו יהד על עפר ושכבין אנ"ך: נסבי ב' וסי' סרש נסבו על הבית : גבעה נסבו: על הבית וח' וסי' סדם נסבון ושוח את הצפיר החודו וכל ישראל ראים ברדתו כי שמך נקרא על הביתו דר תו

שנאמר שהשחתת המקום ההיא הבים

בשני השתהלו להליל החנשים בשני השתהלו להליל החנשים בשיודיעו להם זה הרע הככון לבה שנים באות של של אות של המקו המקו ההוא פדי לבעל בהנה לה רלה השם יותני בהלכות בזה הרופן רלה לוחר שיברחי מן המקו ההוא פדי לבעל בהלה המוני בהורחת של בהללה החוני ההורחת של באלים בהלחות של החוני בהורחת של בעלים בהלחוני בהורחת של בעלים בהלחוני בהורחת של בעלים בהלחוני בלחוני בהלחוני בלידו בלחוני והנה כה דכה השסיתני בהכנהט פוטים ישן משלימות של מינים מרוע בהרחס של בעלי המדות המגומות החלישלה ינמדו מהם שלר החנשי עד שכבר הגיע מרוע בהרחס של בעלי באורים ביר אים באר באר ביר אורים באר ביר אים באר ביר דות התגונות החלושלה ממדות וני שמו אינים של משל הממינו בזה ולזה לא השת הכיל לדברי הנביחים יו ולזה במת המלה שמיני לני גם הסלל הממינו בזה ולזה לא השת הכיל לדברי הנביחים או החלים במת הילים במת הילים מולים במת הילים במת כבי וחתופעי והיק מבוחר שכבד ימונו במו ש שות משל מחת הלים בחללה יוהנה קרוב לפנים ביל מחת החלכה במלכה יוהנה קרוב לפנים ביל מחתוב החלכה ביל מחתוב החלים בהללה יוהנה במונים במחום במחלים ברשים ביל מחתוב ביל מחתוב במחלים ברשים ביל מחתוב ביל מות ביל מחתוב ביל מחתוב ביל מות ביל מות ביל מחתוב ביל מות בי המו בנותיו השקה בי תשקימים יישורי מכל בי בי בי בי בנותיו הבתולות הכתצו בי ביתיו הבתולות הכתצו ביתי הבחר מהרו הלום לכלת מהמקום הוא ואפתרו בתי ברותיו ולים החויבו ביבי בי ביתיו ולים החויבו ביבי בייצי ביי לשתו וביד שתי בנוחיו ויוצירובו והניחובו מחוץ לעיר י וכהבר הוציהו החולה המולה המתר דל מתר בדל בר י ברוחיו בתולה בל מתר בדל בר י ברוחיו בתולה בל מתר בל מתר בל בר י ברוחים בל ברוחים העמדונית שתי בכוחיו ויוני ונה יה שה שווי בין בלח יתעכב מהבריח׳ולה יתעכב בכל הככר כל מתחר לרון כדי שימה להון כדי שלח יתעכב מהבריח׳ולה יתעכב בכל הככר כי בני מכנו יצטי הובר יתנט ב אי מבייון בל לכים עם חשתו יבנותיו כל זה הדרך הירוך בזולת מכות יל ההר ההוח כי הוא רחוק ולא יוכל לכים עם חשתו יבנותיו כל זה הדרך הירוך בזולת מכות יל ואולי יהעכבו בדרךו דבק בהם הרעולוה חלה פניהם שימלט ללוער שהיא קרוב הוהיא שם מעים תה לנשים ויתכן גם כן שלח היושם כמו אלוה מכהגים הרעים שהיו בשאר העירות ההם ואיעי מהאנשים ויתכן גם כן שלח היושם כמו אלוה מכהגים הרעים שהיו בשאר העירות ההם ואיעי מליושהוא ישמע בקולובם לדבר הזה שלא ההכך העיר הקשנה ההיא ויכללו בעבורו אנשי ביכיד הכיושהוק ישמע בקונובם כיבל שים שים שים ישבן שקבו שקשנים מחום עד באושם ביד בהיא ומהרו אותושילך שם להתלע שתה כי לה יוכל לעשות דבר בהשחת סדום עד באושם ביד בהיא ומהרו אותושילך שם להתלע שתה ביל לעשות דבר בהשחר יירור באחר זרת בידים ההיחומהרו הותושינך שם שליים על מין וכי ניתושים לבי החלטו בלוער 'והכה כאשר זרח בי יוש בכבר תדבק בלוע הרעה וימות אם יתחיל לבא הרע קוד'המלטו בלוער 'והכה כאשר זרח בי יוש בכבר תדבק בלוע הרעה וימות הבפרית שכבר תדבק בלוע הרשה מימות יום להיות על קיו התכשום ביום ועמורה בפרית לשם בחל לוע לציער ובהיותו שף הוריד השם על ידי כביחיו בדרך פלא אצל סדום ועמורה בפרית לאם בא לוע לציער ובהיותו של החדיב היורים וצאם האדם בא בח לוט לציער ובהיותו שף הוריו העם על ידי לביתיו בדרך עליו יוברי הערים ולמת האדתה למש בבען החרץ המים בבען החרץ המולה וכל הככר וכל יושבי הערים ולמת האדתה למ

כל הסבים שהוא חמשים ובשביל כך ששה עכשיו כאו בקש בראשונה החימש בבת אחת וו"ש מכשיו הולי ימצרוק שם מ' ואם"כ בתש מל' והחריו מך 'ואחריו **מי'** וזהי שנר בתחלה בקש מעט ורח' כיות' בתחר בתחלה עלו שחי הבקשות לחומש ולח"כ בקש הרביעית והח"כ השלישית והח"כ החכי ועל כחת לה בתש ונו": ש כה יחד לי"י והדברה כתוב בש "ף דל"תיש הדוכי הולי ישלהין שם עשרים כתוב בחל ף דל"ח: א כא יהר לאדוכי ואדפר הף ופע בתיב בט ף דלית: ויבוחו שכי המלאכיו פרב"י גבי נוט קרמם מלאבי אח"ת האכתיב ויחמרו האנשים של לוע ה"ק ויאמרו הותם שקרמו לכם בני העי 'חנבים וכנת יכר' לחותם שקרחתם הנבים לח תפשו דבר וכחוכן ויחזקו האנבים ב ולוע ישד בשער סרים" כשנסק החגר חור למקוחי ודירתו חכל הפער ולפיכך ויפכר בם מחדכי המקים היה כניע וחיי לדחג בו מן הפריצים לפי שחין עין הפריצים בילטת בו : וליכו הכנסו לבי מיד קורם שיתכו בכם עיכיהם פר לי העיר שהם תתעכבו חוץ לבית שתה יכירו בכם י ורהלו הגליכם אף זו עשה כשורה המר אם הללניהיו לראין בחבק שעל רגליהם הרשעים יחקרו היכולמו: ולינו ורתצוובי הדם עשוי ללין תשלה ואח"כ רוחן ועוד היי הברב'אמר להם תחל'ורחצי רגליכם שא כך המר לוע הם יכנסי הם לבית החדרחיצת רגליהם שתה יכירו מקנת פריציהעירוירהו רגליהם בלא טיכוף ויאמרו כבר עברוב' ימים שבאו אלוש ביהך ולא הודעתכו מוטב שיכנסו דגליהם תעוכפים אז יכירו בביאתם יהיו נראים כבני אדם שבאו מיד לפיכך אמר והשכמת' יהלכחם לדרכב׳ פויכירו בכם: כי ברחוב כלין כדי שירחו חותכו חנשי העיר שלהפכה בחו חולי

ישובו: מנער ועד זקן מלחד שכילם רבעים לפיכך לא נענה אברה'כשהתפלל על עפרה י

בשאר דבר והנה הבישה אשת לוט תאקריוונשתת שמהשוהיתה אז הלרץ ההיא כמו כציב מלח לחזק השרפה אשר היתה שש והנה השכים הברהם בבקר ויצא חזן מרהלו ובא אל המקום אש"ם בל בבר בלה שה והנה השכים הברהם בבקר ויצא חזן מרהלו ובא אל המקום אש"ם בריכים בלה משרם בלה משור הארז כרישור הכנשן והנה במשרבים

תת השם בפרהטיח וכן שוטטו בחולות ירושלם : וחין מלת הואלתי כמו החלותי רק פירושה רגיתי וכן הואיל משה : וכ"ף מלח אנכי נושף או הם שהי מלות והעעם אחד : וטעם ואגכי עפר ואפר כי עפר הייתי ואפר אשוב והעקר על יסיד הגיף והם בעלמו': אילי יחסרון חמשה והטעם הולי חחסר עשירית מהמספר - וטעם החשחית דייוקל ארעאכרם יעבר דיגא

והיך יתבן שלה יעשה משפט מי שהיא שופט כל הארץ וטעם בתיך העיר שהם ירהי'

חַבִּישִים צַּדִיקַם בַּתְוֹדְ הָעֵירונָיטָאתִי לְבְרֵיֹר הַפְּקוֹם בֵּעַבוּרְם: וַיִּעַן אַבְרָהָם אשמימס ֹ ומדם לאַ פַּמשה דַאָּמֹלֵב הַאַבְּעוֹ אַבְּצֹנְהִי לְמִבְלָא בָּלְבִם-יִּמְמִנִינִּמִי וּנִוֹאַבְעוֹ בְּעבר אַבְרַב ייר בתייב'**אַדניוָאַנבִיעפר וַאֵפַר:**

ידי לרוף כבר בקש ולא מצח וילך י'יונו׳ כיון שנשתחק יחשרון המשנים הגדיקם המשרה הסניניר הלך לו הדיין: וחברהם שב לחקימו - נסולק פריי ָהַ גַישָׁהַירת בַּחַמִּשְׁרוֹ אַרת־כְּלֹ־הָעֵיר נסחלק הסגינור והקפיבו: אַחַביל אִם־אַשְׁבָבָח תַּשָּׁן אַרְבַעָין פּיפּפּוּנית אַבּרַלְאַ בַּיִּשְׁוּיִת אַבּרַאָפְצָא יִיםְ

יַם טפט בַל־הָאָרֶץ לא וְעַשֵּׁה מִשְׁפַט:

וַ אטר יְהוָרה אם־אַמְצָא בַּסַרם

מקטיג לפיכך ניבחו שור אַרבעים וַדוּמְשהוֹ וַנְפַף עוֹד לְדַבֶּר ויבחו שני י והשלישי שבא לבשר אַלְיוֹ נִיאָפֶׁראוּלָי יִפּיְצְאוֹןישָׁם אַרְבִּעֻיִם

ניאמר לאאַעשה בעבורה אַרבּעים: וַאמראַר־נָא יָחַר לַארני וַאַדַבָּרָת אוּלַיִ יִפְצאון שָם

אָטַצָא שָׁם שַ שִׁים: וַיֹאמר הָנַה־ וֹנְאַ הוֹאַלְנִי לְרֵבר אָרִי--אָדְנִי אוּדְּיי יִנְצְאָוֹן שְׁם עִשֹׁרִים וַיֹּאמֵר לָא אַשָּׁחִית בַּיָנַבְור הַיָּנִישַׁרֵים: נוֹאבֶר אַרד'נא וַתַר לַארני וַאַרְבַּרָּרוּ אַרְּי

הַפַעם אולי יִכוּצְאון שָם עֲיטָרֶרוו ניאסר לא אשחית כעבור העיטרה וול היהור כאשר כלרו לדבר אל־

אלי אחר שעברתם עליי י וַיָבאושני הַבְּלְאָכִים סְרֹמַרה בְּעָרָב וְלְוֹם ישֵׁב בְשַׁעַר־סַדְם וַיַרְא־לוֹט וַיַּקָם לְקַרָארָם וַיִּשְׁהַחוֹ אַפַּוֶם אָרְצְה:

> זורו כען לבירת עבר בון וביתוואפחו לייי אַדני פורו נא אָר־בירת עברכב בַגְלֵיבׁוֹן וֹתְקרֹבֶּוֹן וְתַהַבָּנוֹן לְאוֹרְחָבֵוֹן י׳י וְלִינוֹוְוַרְחָצֵוֹ רְגְלֵיבֶׁם וְהִשְּבֵבֵּוֹן יאָבֶרוּ לְאֹאֵלְהַן בַּרְחובא נְבִית : י׳שיי׳ וַהֲרַכַתֶּם לְדַרְכַכָּבָם וַיִאאָרוּ לֹאֹ כִי

לד קדמה זכר ופי׳ ללמ"ד - לה הדני ותְּבָּוֹף - בְּהוֹן לַחַבָּאִוֹזְרוּ לְוְחֵיחוֹעֵלוּ דִיְשִנִיים בְּרְחוֹבׁ נִקְין: נִיפּצַר־בְּם פְאֹר וַיָּםרְוֹּ

מנכי שיום בחונה מות של בשי קרותא אינישי סרום אקופרדד וכל מוני שרבר ואנישי חוליד אנישי סדם מנשים מו מניים ומחובשם כי מלורביתא בעודיקא ועדייםבאים ימומיו ובבות בנער ועדייוקן

ניאמר הנה נא־

י 1 התון בתודה דנראו' תפוונות (אינו תפודה קוסי' משופט פי"רארץ ו האחד בא לגור דאיש אהד והטא י

בל העם מקצה . מקצה הפיר עד הקצה שאין אחד מוחה בידם שאפייצדיק אחד אין

בהם: ונדעה אותם . במשכב זכו רכמו אשר לא ידעו איש: האל . כמו האלה:

"קלה ב' במכרת כל העם שקצה י כי כלכזה עיר מקלה" בכי ככוכד כחלה לומר לך שרחמין שר למפולת כחלוי ופוד כי כפנסו מנחן כלכדה גם עירם מקנה י מי לך פה בנומעריי בועז רמז לבועה שיצאי קומו צחו מן המקום ב' במסורת הכת ואינך קומו להו חתיך עמי מלמד שכתחלקו ישרא לכחות ומהם שלה היו רונים לנחם ותחו בשלשת יחי חסילה ב

מ"ע ספורנו אוציאה כא אתהן אליכם ב חסכ שיקומו ליקחי בכותיו וקחם שחון ביניהם - בש הנהה י מעל הפחח וכשבור הדלח : ההחד בח לגירי היש גם לחד פיבצה כך: ותם ה־לת בגרו" כדי שילחו ליונת הפתח ויפרכתו גדול רבעם " זילאו לרצא הפחם הף מפ פי בהיו מוכר בסמרי שרחו למצא הפתח כדי לשכור הדלי כחמר ודל רבעים חפילו עומדום בפתחו כל ביבות חיכש חוזרים בחשובה. ויות לישי אחר שנלאו והלכו להסב ויאינו כדי שתהא כורעניתם כוריתת השמש להיהם הגדול כחמרם ז"ל כשעה שכל מלכי מזרת ווערב מניחין כהריהן על רחשיה ומשחחוים לחחם חיד כומס:בחמלת ייז עליו • אף על פי שכוכות חברהם סיה כחלם כאחרו ויזכר שדים חת חברהם וישלח חת לום מחוך ההפכה הנה כיון שקיה מחחר ומתעכב חחר הזכרת המלא כים הוה ראני להיות ככספה חכל היחה החחלי עליו כי לח בחרד ולח בחשל הים עכובו אלא חצד עללה ונפש

נכסלה:

בל העם מקצה י שלא היו פמוכים אל הכית : ונדעה אותם - כנוי לשכיבה הפתחה י אל הפחתת"ו דלת סיתן נקבה ונמצא חסר: ידעו איש לשון רבים ורבות בפעל שעבר בלח חוספת וי"ו פתוחשוה: החל כמו החלה י ניחמר הנחון כיבעבור השלישי שלח בח חמר כן וזה הפעם רחוק כי גם שתי הלשונות חמלחם בלשון חרמית: בסכורים חלה רביעית וחברתה כמעשה שישע

לְנַתְּהָוּן לִוּשׁלְתַּרָעָא**ִי** וְדָּשָׁיָאׁ אֲחַרְ

יָרָעינִן נְּבַר אַפֵּק־־כְעַן יַחְהֵין לְוַתְּכוֹן

נַעַבִּירוּ לָהַוֹ כִּרָתַקוּן בְּעוֹנִיכְוֹן לְחוֹר

אָתָא־רָאָתּוֹתָבא יהָא־דֵאיַווְדִינָאכָעַן

ואַכַּורו גַבַרַיַא

אָבִי־מְתַבְּכֵיןאַנַּחָנָא יַתַ־

אַתָרָאַ הָבֶיוֹ אַבַרִי־סְנְיִאַרת קַבַּלְתְּהוֹן

קָרָםיִיוְשַׁרְּחָנָאיִיֻלְחַבְּלוּחָה: וּנְפַּק

לוטומלילי עם חתנותיי נסבי בנתיה

ַנְאֲשַרקוּיםוּ פּוּקוּ מִן־אַתִּרָאַ הָוַבִּין אֲבֵיב

מַתַבֶּלְיָיָ יַרִי-כַּרַמָּאַ וַהְיַנָהָ כִּמְחָיוּהַ

בעינותתנוהי: וכמיםק צפרא הוה

וֹרַחִיק: מַלְאָבַיִּאִ בְּלוֹט לִמִימֶר קוּם

ַהַבַר יַרד־אָתְּתְרְנִירד־תַרְתִּיוֹן בְנָתָרְ

ַרָאִישָׁתַּכָּחָא מְהֵימְנַן־עַמָּךְ דִּירְמְאָד

וָאַרָקִיפוּ בָּבְרֵיָּא בִּירֵיה וּבִירָא־

דאָתְתִית ובִירַא דַתַרְתֵּין בְּנָתֵיה

בִּדַתַם יָנַ, עַלוֹהַי וָאַפְּקוּהַי וָאַשְׁרָוּהִי

יַתְהוֹן לַבַרָּאוֹנֻאַמֵּר חוס על־נַפְשָׁרְ

בַּבַרָאַלְקַרַתַא:

וַהַוָה בַר־אַפִיק

אַרירעַל־בָּן עַלְובִּטְלֵל שָׁרִיתִּי

ופירושו מחשך העין והלב עודמי לך פה ' חסים לך חחן ובניך או חתנים שהם לבניך וכבנותיך והנה פה טענה על האומר כי האחד הלך להניל את לוט כי הנה שניהם דברו הליו ועוד כי משחיתים הנחנו גם הח" שדכר ליט החר כן עמו שחתר לו וחגדל חסדך הוח חומר כי לא חוכל לעשות דבר: לוקחי בנותיו ב' בנות החרות היולו ומחו בפדום והעד הגמלהות ניחמר רבי יוכ׳הספר לי המדקר׳ כי לח יתכן לחתר וכמו עלה השחרושכח ורבו כמו לבו ויחיבו : במו ויליקי כמו אלים לאמר ואתמה מהפיל שחבר בן 'אפרי' שאמר כי וית מהמה מגזר' הה"הין מה והנה שכח כי שני מפיקין רק הוח לשין עכוב ושרשו משולש והפ"א כפול ויחזיקו: יכאר שפחד ואין בו כח לברוח ותלת כהוליחם שם הפועל כמו להוליהם מחרץ מלרים והת"ם סיתן הפועלים והם המלאכים ואומם פעולים :

רוקרוני וכדע' אות'ילמשכע זכור כמו והאד' ידע חת חוה השתו ועו' בהשובתושל לוט שחמר הנה כח לישתי בנות ים להבין שלדבר עביר 'היו הובעיוחות' להתעלל בהן: השר לה ידעו הישיהי לו לומר חשר לח ידען היש כדהמר בתולה והים לה ידעה אה מכהב הות שדר דהחי'לפתות חת החש'חבל בכו' לוט פריצות בערוה היו ודרכן לפתות שכן פתו אביהן ולכך כתיב בהן אשר לח ידפו חים וכן בבכות מדין שהי פרונות יפתו את ישרא כתיב בהן וכל אשה יודעת איש: כי על כן י שהרי בשביל שלא תהא להן שום טרדא באו בצל הנרתיועת 'נרע לך מה' הרי את' אורח כמית'ונותג עלמדכבעל הבי'ב כי משחיתים חכחנו בכל שליחות המלאכי׳ כתוב לשון יחיד שוב אשוב ויאמר המלע וכאן כתיב לשון רבים אלא כיון שבהפיכה מליכו לשון יחיד לבלתי הפכי מלו כמילמכקט ל'רבי': וישלחכוימשקל כבד ודגש חע"פ שכל שליחות שלוחים החוזרים לתיב בהו וישלח משקל קל ורפי הכת כתיב משקל כבד ודבש לפי שהוא שלוח של השחתה דובת' ושן בהמות אשלת בה ישלת בם ערוב:וכטו השח'עלה יפסו' זה ככח לפי שעתיד לומר השמש יצא על החרקולוט בח ל ער'להודיע שכל כך המתיכולו התלהכי'לשחת הערי" בשביל חבתושל אברהם אבינו א"ר חנינא משיעלה עמוד השחר עד הנץ החמה חמשק מילין שכן כתוב וכמו השחר עלה וכת'השמש יצא על הארץ ולוט בה לוער ומסדום ללוער חמשה מילין:ויוליאהו חסווי"ו לימ'וה רפאל מהוציה והציל הת לוט ניהי בהוציהם אות' החוצ'הי' לולות כה ציא 'החולה

שה למדך הכתוב אותם דוק' הוציאו ולה את מתוכ'מלמד שהיה לוט מחזר הח'ממוכו להוציאו ולה הכיתום ודוגמ'ופגריכם אחם : ד"א ניהי כהוציא המלאכיי אותם את לוט ואת ביתו :

בי על כן באוי כי הפובה הואת תעשו לכבודי על אשר באו בלל קורתי חרגום בטלל שריתי תרגום של קורה שרית' : גם הלחה י קרב להלחה כלומר התקרב ללדדין והתרחק ממכו וכן כל הלחה שבמקרא לשון רחוק כמו זרה ניכלבאו אב-בוק י פפ בל־עָמָא מִסּוֹפִיה: וְקְרַוֹ לְלוֹשׁ וַאַכּוּרוֹ ה כַּל'הַעָם מַקַצָה: הלחה הנה החלי' ממד והלחה ביהאן גובריא דארו ליתר בליליא וַיָּאמְרוּ לוֹ אַיָּהְרָקאַנְשִים אַשֶּׁרֹבָאוּ גש הלאה המשך להלן בלשון אַלֵיוָך הַלַּיַלֶּח הוֹצִיאָם אַלֵינוּ וְנֶרֶעָּרה י׳ כֹיכֹּי אַפָּקינָוּן לַנְהָנָא וְנָהַע יַהְהוֹן: ונפק ווצא אַלַהם לוֹפ הַפֶּּתְּחָה אתם: וָהַהַּלֶת סָנֵר אַחַרִיו: ויאַמֶּר אַל־נָא יי יישׁמָּר בּרְיִרוּהי: וַאַמֶר בְּבַעוּ־כָעַן אַחַיִּרַאֹּ י׳ י׳ תַּבְאִישָׁוּןיהָא־בְעַן לִי תַּרְתֵּיוֹבְנָּוֹדְּלָאַ י׳ י׳ תַּבְּאִישָׁוּןיהָא־בְעַן לִי הַנֶּח־נָא לִי שְׁתֵי בַנוֹת אַחַי תַּרֵעוּ: אשר לא־יַרער איש אוציארד ניאתחן אליבם ועשולהן בפוב בְּעִינִיכֶסְבַרָּקְ לָאֲנָשַׁיִם הָאֵ^{רֵּץ} אַל^{ַ - ''זי בְּי} "לְגַבַרָיָא חַאָּבֵיוֹ לָא־הַעבְרוּוֹ מִדַעַם תַּעֲשָׁוּ דָבָר בִּי־עַל־בֵּוֹ בָּאָוּ בְּצִר קרתי: 'וַיאַבְרוּ בָשׁ הַלְאָה וּיְאַמַרוּ וֹמִינִינִי יִ מַבְעָרוּ וֹ יְקַרִיב לְהַלְאָהוַוְאַבְּרוּ וְזְיִבּ האחרבא־לגורנישפט שפוט עתרה נַרַע לָהָ מָהָם וַיִּפְּצְרוֹ בָאִישׁ בְּרוֹטֹ נַבָּאִישׁ לַךְ מִדִּילְהַוֹן וָאֵתְקִיפוּ בְּגַבְּרָא מָארניִגְשׁוּרְשְׁבֵּר הַהַלָּת: נִישְׁרְחַוּ בְּלוֹט רַוְחַרָאוּקְרָיבוּ לְמִיתְבַּר דָשָׁאוּ ָרָאוֹשׁיֲפוּרנֻבְרַיָּא יַת־יְוִדִיהוֹוְוְאָעָילוּיַת־ האנשים את־ירם ויכיאו ארת־לוט אַרַיהם הַבַּיתָה וָאַת־הַבֵּלֵת סָנָרוּ לַוֹטְלְוַתְּהְוֹז לְבִיתָאוֹיֵת־דָשָׁא אַתְרוּ : וֹאָתֹּ־הַאַנְשִים אֲשֵׁר־פֵּתַח הַבַּיִת הַכּוֹּ וַיַרת־גַברַיָּא דִי־בַתְרֵע בֵּירַת שִׁחוֹ בשבריריא מועירא נעד דבאולאאו בסנורים מקטן ועד נדור נילאו למצא הַפָּתַח; וַיִּאמרוּ הָאַנָּשִׁים ּלְאַשְּׁכָּחָא תַּרְעַא: אלין בוום אַב מֹינלֹב פַּעַטְטָן וּבּוּוֹשׁ לַלוֹם עוֹר פָאן־לָּךְ הָבָּא חֲחָנָ*י*אוּבְנָךְ ובטויף וכל אַשֶּׁר־לְהָּבְעִיֵר הוֹצֵאמִן־ וּבְנָתָרְ וַכְּלִידִּי־ֹלֶךְ בְּקַרְתָּא אַפּּיִּכְ כִּוּ

> אַרו־פּני יְרוֹנָהוּ נַיְשְׁלְחַנוּ יְחוֹנָה ויצא לוט נידברי לַשַּׁחַתָּה: אֶלְ־חַחָנִיִי יְלְלְּחַיִּבְנֹהָיוֹ וַיֹּאמֶר קְוּםוֹ צאו מן־הַמָּקום הַזָּרָה כִּי־בַשְּׁחִירת יָהוֶרָה אֶת־הָעֻירנַיְהִי בִּמְצַחֵקׁקְבְּעִיבֵּי וכמו השחר עלה וַיָאִיצוֹ חָמֵלְאָכִים בַּלְוֹט לַאמֶר קוֹם ַקָּה אֶרת־אִשְׁתְּךְ וְאֶרת־שְׁתֵּי בִנּהֶיךְ ניסי תַלָקי בְּחוֹבֵי קַרְתָא: הַנַמְצַאֹת פּן־תִּכָּמָה בַּעַוֹן הַעִיר וַיִּחְמֵהְמָהִנִיחַוֹיקוּ הָאֲנָשִׁים

בְירוֹ וְבִיר־אִשְׁתוֹ וְבְיֵר שְׁתֵיבִנֹרְתִיוֹ בָּחֶמְלֵּח יְהַוֶּרה עַלֵיו וִיצִּיאָהוּ וַיִּנְחְהוֹר יִי בּי ניהי כהוציאם אתַםהַחוצָהוַיאמָר הִמְּלֵט עַל־נַפְשׁהָּ

ונדעה ה' וסי'פוסור ביונה סי'ז': תרעו ה' וסי' אל נא אחיי אל אחיאל תרעו נאי ואם הרע תרעון אל תגעו במשיחי : דתהלים : וחברו דד"ה : כאיש ח'וסי'מסור פפרשת נצבי' : הביתה י"ח וסי'כו'במס' רבת'. להן י"ד וסי' כו' כמסר' רבת' : הלאה ב'וסי'גש יזרה : בסנוו יםג'וסי' ואת האנשים אשר פתח י הך גא את הגויהות : ויכם בסנורים: עדיד הסר וסי כו'במסרה רבתא: הוצא ה'וסי' וכל אשרלך בעיר הוצא המקלל יהוצא את האיש אשר בא אל ביתך יהוצא את בנך וימת יהוצא לכוש לכל עבדי יוא'והוצא את עמיבני ישראל: משחתים ה' וסי' כי משחתים אנחנו "משחתים אותו בתוכו" משחתים להפיל ההימה ל כתיב כן : שור העם משהתים : כלם משחיתים המה : וקרשתי עליך משחתים : בנים משחתים : וחד המשחיתם את הארץ וכ'כ: נרלה ג'וסי כי גדלה צעקתם את פני יי' והנה כאשר גדלה נפשך דיים

ואשמותינו גדלה : אנ"ך: ויחויקו וי ד' מ"ל וב' הסר וסי ויתמהמה ויחזיקו ביד שמאלם י איש ביד רעהו אסר: באלהים אחרים: דמלכים: חסר: והברו דר'ה: ויחזיקו בשביה: וביד אשתווביד כ"ה פסו' דמי' ופי כו׳ במנרה רבתא: ויצאהו ג' ב' חסר דחסר וא' מלאוסי׳ ויתמרמה: ויצאהו דנבות ' ויצאהו לחרשי העץ : בתרא מלאו !: ויניחהוז / חסרים בליש וסי במסרא רבתא:

בי־משחתים אַנחנוּ דמקום: אֶּרִר־תַּמָּקוּם הַוֶּתָ בִּי־יִגְרַנְּיָה צֵיֵינַקּהַם

לע"ו טירטי דנ"ום ללבר מיפה הוא לומר אין אכו חוששין לך ולומה לו קרב חליך חל חגע בי וכן גשה ליוחשבה המשר לנדדין בעבורי וחש' חללך חת' מלמן על החורחים חיך מלחך לבך על פאמר להם על הבנות ממרו לו גם הלחה לשין כחת ועל שחתה מלין על האורחי' החחד באלגורי אדם ככרי ימילי חת' ביכינו שבחת לגור וכעשת מוכיח אותכו: דלתי הסובבת לנעול ולפתוח: פתח: הוח החלל שבו ככלשין ויולאין בסכורי'י מכת עירון: מקטן ועד גדול הקטנים החחילו בעבירם תחלה שנחמר מנער ועד זקולפיכן התחיל הפורענו׳ מהם: עוד מי לך פה פשוטו של מקרא מייש לך עול בעיר הוחת חון מחשחך ובכותיך שכבית: מתן ובניך ובנותיך אם יש לך חחן חו בנים ובנות הוכח מן המקום: ובניך בני בניתיך הגשוחות יותדלש אגדה עוד מחחר שעושין ככלה כוחח את המקוחתי לך פחחון פה ללמד סניגורי׳ נבש׳ חפשתי עליהם שכל הלילה היה מלין אשר נס ז עליקם פיבות . קרי ביה מי לך פה : חתניו ישתי בכות נשוחות היו לו בעיר: לוקחי בכוחיו שאותן שכבית ארוסות להם ייאיבו כחרגומו ודחיקו מהרוהו הכתכחות החזיחכות לך בבית להצילם ותדרש הגדה יש וזה ישובו של מקרח: מספה י תהיה שו דותניו : כלה עד תם כל הדו'מחורג' עד

שום פס מזיתחום על התמון:

דסף: ויתמהמ׳ כדי להליל חת

ממוכו: ויחזיקו - אחד מהם הי'

ויתמהמהשלים להכילו וחברו להפוך

י ר"ם מדום לכך כחמר ויחתר המלט מרעימי וים סדום לכך

שנוהגים, כאולא כאמר ויאמרו: המלט על

כם' ושעוחנפשך · דייך להפיל נפשות חל

ניספרוי ביספרוי

ואמ"והשלשני לנעמים מלך ינישעתי תשקי שקהיא מולכת השיית ערי הככר נמשך ביתרון באונה הפסקהשנחתו בהברהם שישלה לוט מחוך להכדיל ביוההפכ׳כשנהפכו הערי 'חש'היה יושב שובי מנכ לוע במקו' מיוחד מהסינידמ' שכלש' בכ'ח ספרים לוע צעולם הוחרחה לוט הפיכ' הערי' ההם לה בעת יוולשובה שסשתמלט צוער כמו שאמ'לו הנבי 'ועל' משם בתר הוא ושתי בכותיו כי השתו כבר מתה בעבוב שקרה לה בהביטה

מחחרי לוט בררן סדום לרחות מה קרה לארץ ההיא ולאה לאיכל'להמל' עם לוט ובכותיו בלוער וישב לוע בתער'הפר מלה שם הו'ושתי בנותיו מכבר משבו בכוחיו שוה ההפסד קרה בכל הישוב ולזה לא חשבושימל בעול׳

אלתן וזולת אביה'ולוה השתדלו לחיו מאביה' זרע כדי שלא יפסד המין האכושי'יומפניזה השאו את אביהוייוושכרוהו בדרךשלא ירגים בשככועמו ולא הרגי'בשכ'עמו הבכיר' אבל הרגי'בהומ' ברגם מעטיועם כל זה לח נשם משתיי היין ומהשתכר שנית ושכב עם הלעיר יולח הרגיש בשכב'

נבקוחיבי היה קייה בחריצו 'בעודו נשקע בשינה וחלו הבנות קראו שמות לבניהן חורים על שהיו להס שו הבנים בוה האופן ולוה קראה הבכירה את שם בנה מואב להורו'שמאבי' נהיה והצעיר' קרא' מם בכה בן עמי להדרות על שמתשפחתה כהיה זהנה היח לה פרשמה זה הפעל המגונה בקריחת זה השם כמי שפרשמה הבכירה והנה יום ף ח מות בזה הספור מה שכבר נתפרשם בעת נתינ׳ המור׳ משמית אלו החומות אשר נסתעפו מבטת לוע ולוה אמר הוא אבי מואב עד היום׳ וראוי שתדע שאין ראוי שיאמר שאלו השלשה אנשים ראה חברהם במראה הנכואה לסכות רבות מהן שאין בכאן דבר יכרים אותכו לימר שוה היה במרחת הכבוחה לבד לה ספור דבר שקלה. ולוה רחוי שנחמין שוה העניין הוח כפשועו כי חין רחוי שנוציח דבר מידי פשועו במחמרים החוריים חם לח יביחנו לוה ההכרת כמו שביחרנו בפרשת ברחשית ומהן שחין רחוי שיחתין שהדבר שיגיע לחברהם במרחה הנבוחה תשמעהו שרה ותלעג עליו ווה שחם היתה שרה כביחה לח יחכן שחלעג עליו על מה שהניעה אליה בנבואה ואם לה היתה כביאה לה יתכן שתשמע זה הדנורות ד שהיה לה יתכן שחשמעו אבל השמע הנצואה השר תגיע לה הדבר בעינו שהגיע להברהם וזה דבר מצואר מהד בעלמו לחי שיתבוכן בחיכות הכבוחה ותהן שדין רחני שכחתין שיהיו חלו התלחכים בחים ללוע בתרחה הכבוחה כי לח היה רחני לכבוח׳לפי תה שכרח׳ מעניכו עד שכבר ספר שהוח לח היה מושבת אם לה צוכות הברהם יו מהן שהם היו חלו המלאכים בחים ללוט במרחה הנבוחה לה יתכן מה שספר תחנשי העיר שבהו ללוט שיוציחה ההנשים ההם חליהם וידעו הותם ווה מבוחר מחדעה שהחריכות בביחורו מותר ולה הסכמכו גם כן שיהיה חתרו נתהי כציב שלח שב לחשת לוע כי השסיתעלה לה יעשה המופחים כי חם לחועלת שיירהו מלפכיו והכה לה היה שם מי שירהה המופחים בי חם לחועלת שיירהו מלפכיו והכה לה היה שם מי שירהה המופח ולות לה כרחה לב החתר וכלים חתרו ותהי נכיב שביושר ביושר ביוש

לקרחת אלו האכשים הבאים אליו תבף ראותו אותם והשחחוה להם וקרא עצמו עבד להם וקרא כלם אדונים לו והלך עמם לשלחם בהפרדם מעתו ולזה תראה שהגיע מענות דברהם מהמשיל שלמו לעפר ואפר באמרו ואנכי עפר ואפר: דרת לעלת השני הוא במדות ווהוא הנדיבות הלא תראה איך התעורר הברהם בחריצות גדול להביא אלו האנשים אל ביתו וסדר להם דבריו בתכלית מה שחפשר מהכבוד לדי שישמעו לוועשה להם משתה שלם התקון: התרע לת השלישיהוא במדות יוהוא שרחוי למישייטיב לאנשים שיראה להם שהוא מקבל טובה מהם במה שיקבלו ממנו לא שי חפאר על העוב שייטוב להם כי בזה מרוע החכונה מה שלא יעלם ולזה תמלא שאברהם הראה לאלו האנשים שהם נוחנים לו מחנה בבואם אל ביחו לקבל הטבחו:

דתועלת הד' הוא בתדות יוהוא שראוי למטיב שישחדל שלא יכבד עניין הטבתו למקבל הטבתו אבל ישלים הטבתו ביוחד שלם וכרות שאפשר למקבל הטובה ממנו ולוה המכא שרברהם לרחוחו שאלו האכשים היומהירים ללכת לדרכם והגיע גם כן עת האכל מיהר לתקוהמזון ובחר המזון הנבחד אשר ישלם חקונו בזמן מעט והוא העגל הרך ולא הספיק לו שיבחרהו חתד מבני ביתו אבל בחרו הוא בעלמו לרצותו שיהיה כבחר מה שיביא לפניהסים לפניהם מחלה חמהה וחלב שיחחילו לאכול פד שישלסהחקון במזון אשר הכין להם כדי שלח יכבד עליהם החעכב׳ שם ואחרם מזונם: דורו עלה החמישי הוא שראוי למי שיקרא האנשים שיקבלו טובה ממכו לומר מעט ולעשות הרבה כי בוה ישכימו יותר לקבל טובה ול יכבד עליהם כי הרבה מה שיכבד של החדם לקבל רבוי העובה ממי שלח קבל עוב ממכו - והבה מישיחתר הרבה ירלה להחזיק שובה לעלמו מזולת שייעיב וזה מגונה מחד חם לח היה לתכלית שיודיע להכסים כבוד החים הוה ומעלתו כמו שוכרו ז"ל ולוק חמצה

יתפלל עליך: כינבית הות -

ויודעשלה נגעת כה לפיפר

יחפלל בעדך: מעשי' חשי בש

יעשוי מכה חשר לח הורגלה

לבח על בריה בחה לנו על ידד

ענירת כל נהבים של זרע ובל

רק חין ירחת חלהים י חכשכתו

שבח לעיר על עסקי חבילה

ושתיי שוחלי חותו הו על עסקי

משתו שוחלין מותו משהך הית פור

ובת אב מותרת לבני כח שפין

חבות לבוי וכדי לחמת דברת

השיבם כן וה'ת והלה בת תחים

היתה בני בנים הרי הן כבכים

והרי היא בתו של תרחוכך הום

חומ׳ ללוט כי אנשי׳ החי׳ מכתכו ב

חד לה בת חמי חרן מהם חתכי

היה: ויהי כאשר החעו אותו

גו' אנקלום תרגם מה שתרגש

וים לישבו עוד דבר דבור על

אופניו כשהוליחני הק'כה מבית

אבי להיות משוטט ונד ממקום

למקום וילעתי שחעבור במקום

תתמה כי הרבה מקימות לשון

אלהות ולשון מרות קרוי בלשון

רבים אשר הלכו אלהים אלהים

חיים אלהים קדושים וכל לשון

אלהים לשון רבים וכןויקח אדובי

יוסף אדוני האדוני' אדוני הארי

וכן בעליו עמו והועד בבעליו

וח"ת מהו לשון התעוכל הגולה

ממקומו וחיכו מיושב קרוי תוכני

כמו וחלך וחתע חעיתי כשה

לבקם מכלם: ממרילי עלר

וכן וישחלו חנשי המקום לחשתו

על חשחו וכן וחמר פרפה לבכר

מרלי לפני' חבל פרעה אתיכן

הנה אשחך קח ולך לפי שנתיים

שהמלפי שטופי זמה: ולשרה

שחמר'עליו חחי הוח הנה הממין

לכל חשר החך יכסו עיניהם

שלח יקילוך שחילו השיבותיי

ריקני יש להם לוחר לחתר

שנחעלל בה החזירה שכשד

שה ולרכתי לבזבו ממון ולפיים

והכבו' הוה לך כסות עינים

ענ חטונו כן יחתרו לי משה לאחד ישראל פן יחתרו לי משה לאחד הרגתהו: ויחן לאברהם · כדיל יכב א

שיחפיים ויתפלל עליו: הכה דכרי בחש

אם הנה נחתי אבימלך לכבודה אפוההן

מחיהנה נוני יו היין כדי כל ביניתו כדי לפייסה הנה טסיתי לדי כל ביניתו יחתי מחון לחתיד במ"ב המו

כחשר התעו לשון רבים ואם כנדיבה

רשעים ואומר לה זה חסדך

אחוחך היא: אחתי בת אבי

קטנים ורעי ואונים וחוטם

ובנקיון כפי ' כקי אני מן החטא שלא נגעתי בה : ידעתי כי בתם לבבך וגומי - אמפ

שלח דמים מתחלה למעם חבל נקיון כפים חין כאן שלח ממך היה שלח נגעת בה

חלח חשבתי אני אוחך מחטוח: לח נתחיך לח נחתי לך כח וכן לח נתנו אלהים וכן לם

נתנה חביה לבוח: השב חשת החיש יי וחל תהח סבור שתחגנה בעיניו חו ישנחך ולם

ויאמר

אַלָיו הָאֵלהִים בַּחֲלם גַם אַנֹבִי יַדִּעחִי

כָּי בְתָם־לְבָבְרָּ עָשִׂירָ, וֹאֹרת וָאָחִשְׁרְ

נְתַּתִּיךָ לְנָנָעַ אֲלֵיהָ: וְעַתָּה הָשֵּׁב

אַשֶּת־הָאִישׁ בִּי־נָבַיִא הוּאַ וַיִּתְפַּלֵּר

בַּעַרְךָּ וֶחֲוֶתְ וְאִם־אֵינְךָ כֵּשִיכּדָּע כִּי־

וַיַיִשְבַם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶרוַיִקְרָא לְבָרוֹ:

אַבָּבוּיו זֹיְבַבֹּנִ אָּרִעַ-בַּעַרַ-נַדַּבְּבָּנִים

וַיאמֶר לוֹ מָה־עָשִׁיָת כַּנוֹוּמְחַ־חַמָּאַתִי

הַטָּאָה גְּדֹלָהָ בַעשִׁים אַשֵּרלָא־וֵעָשׁוּ

ַנִיאמֶראַבימֶכֶרְאֵר: וַיֹאמֶראַבימֶכֶרְאֵר:

אַברָרָהָם בָּרַרָּאִיתָ בִּי עַשְּׁירָז אָרָת־

אָבַרְתִּי ַ רַק אַן יִרְאַת אַלֹהִים בַּטָּקוֹם

וַיִּקְרָא אֲכִימִלְן לְאַבְּרָהָם

ַנִיאמֶראַבִרָהָםכְיַי

מִית חָמוּת אַהָּה וְכַל־אֲשֶׁר־רָּךְ

שתפלל ג' כמסורת ויתפלל

בעדך וחיד/ויסגוד לו ויבחחו וחפללייםפלל בעדו חמידי לפיים לחברה'שיתפלל נפדו **פיתפלל ולה כחותי שעה לבד אנ**א פמיד הוה לריך לתפלתו בדכתיכ ויחפלל כעדו חחיד בהרגוני כ' בווסורת וחרגוני מל דכר חשתיי והרגוכי ושכו אל רחבעם גבי ייבעם שמשוה ישרתל שכחותם שימים לחומות העולם ומיהו הכת כחיב מלי והתם חסר שחיכ'רשעייכל כך כתו חותות העולם ולשרה כ' במסורת פלשרה חתר: ולשרה כן שכתוב כחן גבי שרה. הוא לך כסות עינים רחו שיהוה כן לפרה יהיה לו כסות עינים דכתיב ויהי כי

מלני כצוחרו של חברהם וכל מולה שרוחה חותו חיד בחרפה וקשה הח חמרונן על שקב נה הוה חולשה החה יעקכ בעי רחמי והוה חולשה נתירן חורי עד יעקב לא היה מהכחת חדם ומנשיכת חיה ובהמיהיה חולה ואוחו הנשוך. בהמוכ'היה רוחה כחבן פובה מל הברהם הכינו ע"ה שתחרפחת אכל חילה הבחה מהקב"ם לה היה מתרפה נה"ת נתרי ישמעהל שה ה חילה מחדם ולחה לז נחרצה מחבן עוב יש לתרץ שלח היה משכים חדם חלם מעון הרע בתתי מושכת עלמה וחחר עמה כהמתרינן שרה כתנה נגיניה בו והחותו חמה ע"כ לח בחרביחן קשה למה לא נתרםי חזכן סוב שלו חלח בח רפחל ורפחו מחיל חו וי"ל בי המילה היתה מחת הקנ^יה ועיכ נח היעיל החבן סוב עד חשר כתתי לחברהם כחן ובקר שכח השחל ורפהו והקשה מורי חהז וחתריכן נכנה ועפדי ושפחו' ויותר ככון להיו' מציעה בהשוכר עד חלישע לח הוה חינש דחלח ינחרפה אחת שום בעי רומי ונחרפים נשת ביתי חברה׳ חלה ישתעם ונחרפת ונ"ע:

מיע ספורנו ווצחה השב את אשת האיש" בפרם שתכלה בחולי: וחיה ' לתרפת כמו על חיותם חתה וכל חבר לך - הולדות נחעי חברו משבין משביי חבר צח יעשו - ליבוס מוק לח ם לא ידעשי קידם לכן יחין לד חובה עמו וכל זה כלתו מועלחך ואין דרך לע זוח כן: בק חין יראה חלדים במקום אין מורא מלכות כי חתנט פרני פלשחים לא היו מלכים במורים כורחים בעם כמו שהורה גליות בחמרו הלח בשהול : וגם איכדייגם התה המכך הלביק כהם השחת בוה פוקח החשה בשביל שחתיתי שהיה אחותי שהים לך לשחול אם היא גם כן אשתי כמו החעו חותי חלדים י נסבת שלי הגפר שתהכת הולרכהי לנחת מבית חבי על חשר לח 90 ובות יהרז חומה: בחתי חנף כסף נפתיד כהה גונים בהיו לוכשים יונשים לכבו די מחבי המוהו חשר מחד וככי ניחד: ויח החולדות אסלו סיה חנית ד התעוחותי חלקים כחשר ברשוני נמרוד וחביריו שופעי החרץ והוצרפתי להיות תועה כשה חובד הנה וחנה חוץ מבית חבי על ששברתי חת הצלמים והרנתי חתרפל וחבריו וחומר לה וגו': הנה

שהוה כוסע ממקום למקום ולה ידע אנא ילך וכן והכה חועה בשדה ואין זו התעייה בלב ג"כ כתב למה תתענו ו"י: אמרי לי בשבילי וכן ואמר פרעה לבני ישרא: הנה הוא לך כסות עיני' י"א כי הוא רמז על כהות עיני בנהווה דרך דרש והישר בעיני שיהוי כסית עינים מושך עלמו ואחיעמו כמו א בקנפך תוכיחני בקויצתק ותכהיןעוניו מרחו": ורבים חחרים והנה הוח לך כמו מכסה עינים בעבור אברה'שהוא אסרי נועם בעלך והטע' שלח ישח חשחת חתרו בנתרא אבן עובה היק עיניו חליך גם הוא כסות עינים לכל חשר חחד מהשפחות שהם כשי עבדיו ויהי' וי"ו כוכחת כפח רפה כלשון ישמעאל. ובמקרא מולה כמו של יעקב אכל אפים כמהו כמו ביום השלישי וישת חברהם הת עיפיו וטעם ונוכחת דברי משה שלא אחרה עוד שרה על חברהם החי הוח והנה פי'וחת כלועם כל זה כתוכחה שרהני"ם כי הנה הות

למיהר כתנהג לוקת בת חים או אחות: לאשה: הכה הוא לך בשיח שינים י מל ום של בניתי ורה של כיוון שלח בַּקרתיך להנה ולח לפינים בווב לך וכול כתי להתיירו: חשר חחן וכני ביים לא היו של של משלקתתי ל"ח שלה קרבתי חליה י"ח לפי שבדק בה הוכיחו הקב"ה ולה הלקהו הבל זכעיבי כל מכחו שחבקם פרעה שלם בדק לקה: גם חנכי ידעתי כי בתם לבבך וגו' לרבות נקיון כפים: על כן שהיה אני לצכיחך כמנהג הנשים הגוכי לחשוך הוחך מחשום לילם נתהיך לנגוע חליה: וירחוההנשים ה"ר הבה עדיין היו רוחין החוריותו וומנות זוחת זו מדר בל הדוב מיל ביו היו החוריותו וומנות זוחת זו המתיחות וחברת המור עשור בל סדום עולה המרו הרי המלחכים שנשתלתו לשם בחו לכחן: רק הין ירחת יכול לח יי בעד כל רתם . להחים הינ ירמים כל עיקר ח"ל רק חין מישוט אחר מישוש אח לרבות הה"דוירהו החכשים חחד: כחשר

ואבי נחיר ויעבדו הלא חראה

שהוח מפיר' בפסו' השני כי על'

ענרי"י בעד כל רחם לבית

אבימלדולה הוכיר הבימלד

והארכתי כל כך בעכור מפרשיי

שהיו הומרים שהיה עלור לנקת

סב בתשובה כמו שהתרה בו בחתרו דע בן מות חמום חתה וכל חשר לך:

לנגועי ולגעת כמו לנעוע ולטע' וכלם הם שמות פועלי מה עשיח לנוי בפחת קטן תחת מה בעבור חות הגרון הבא אחריו וכן המשפט: אחותי בת אבי י"מ יישגוד לו וישחחו שהוא כמו אלהים אבי אברהם והנכין בעיני שדחה אבימלך בדברים כפי לירךהשע׳ בפסוק אנכי עשו בכורך אביא חברים: התעו אותי הלהים . לשון קדש והטעם

וַאַמַר ליייס ובנקין כַפַי עשיתי ואת: וב כאות ירי עכרית הא: בֿיח עַ בחַלְטָא אַף־ַקַרָטַי גְבֵי אֲבֵי בָקִשִּׁיטוּת־רִבָּרְ עֲבַרְתַ דָא וּמְנָעיִרת אַף־אַנָא יָהָךְ מִלְמֶּחְשֵׁי בֶּדָבְמִי עַל־־בֵּן "וֹיֵי בִּיֹם־אָנֹבִי אַוֹּתְדָּ מְדְּמֵי עַל־בֵּן לְאַ־ לָא־שְבַקתָּה לְמִקֹרָב רְנָתָהַ: וּכְעַוֹּ אָתֻיב אָתַּת־נְּבֶּיָ אֲבִידנְבִיָּאַ הוֹא וִיצַּבֵּי י׳ יפּי׳ אַקרוַתִּיתִי וְאִם לֵיתַרְמֵיתִיכַדַּעוְאַבי־ מַמַת הַמוּת אַהְ וַכַּל־הִי לֶךְ: וְאַקְּדִים אָביִטֶּלֶךְ בְּצַפְּרָא וּקְרָא רְכָל־עַבְּרוֹתִי וֹמַלֵּילוַת־פָּרָנָמַיָּא הָאָלֵין קַרְמִיהָוֹן ורחילוגבריאלחראו וקלאאַביבולרי מאוייי האַלֶּה בָּאָוְגַיֹּהֶכוּיַ הַאָּנְאָים לאַכַרָהָם וַאָּמָר בֹיה מֶח־עָבַרְתַּ לָנָא וּמֵה־חָמֵית לָן־אָבֵי־אַיְהַיְרָא עַלַיָּוְעַל־ מַלְכוֹתִי חוֹבָא רַבָּא עוֹבָריוֹ דְלָא לְיִתְּרִין לְךָ כִי־הַבְּארָ עַלֵּי וְעֵרִי־מְבִּלְכְּחְיִ בַשְרֵין לְאָתְעַבָּרָא עַבַרָת עִפִּי: וַאֲמֵר אַבימֵלֶרְ לְאַבָּרָהָם מָוֹד חָוִיתָא אַבֵּי עַכַדָּתָ יַת־פַּחְנָּמָא חָדֵין: וַאֲמַר לך על הכסף לקנות מלבוש ומל' אַבֶּרָהָם אָבִי אֲטָרִירוּ לַחוֹד לֵירוּ־ וכן הוא הנה בתתיאלף כסף בַּחַלְהָא בַּינִיבְּאַתְרָא הָרֵין וִיקִּפְּלוּנַנִי להחיך יקנות לך בו מכסה כמו ַעַל־עִיםַק אָתְתִי: ובָרַט־בָּקוּשׁטָא^{ָרְ מָזְיְמִיהְ}הָוְהַרְגוֹנִיעַל־דְּבַרְ אִשְׁתִּי: וְגַּט־ כסית שיהיה תחוה לעינים אַחַתִי בַּת־אַבָּא הִיא בִּרָם לָּא־בַּוּת ונתתי לכל חשר חחך וחת כל עַמְפַּיָא י בָתַרשׁבָרִי־יְדֵיהוֹן וְיְתִי פירוש כחשר אמרתי כי חברה' קריביני לדחלמיה מבירת אבא הוא כסות עינים לך ולעבדים חשר חתך שהיו לד גם חש' נתתי בס חני וחת כל ועם כל בני עַבּי לַבָּר אַחָרָא דּנְהַךְ רְחַפוּן אָמְרָי חדם הוחלך כסות עיני' ונוכח' ורבר אַבימֶלֶרְעַן ַ עַלַי אַחִי־הוא דברי משה ויעמוד פעם הו"יו במקומו והגחון חמר שהוא מן וְתוֹרִיןְוַעַבְרִיןְ וְאַמְּהָן וִיהָב לְאַבְרֶהָם כוכח וחין דבריו נכיחי' : וילדו וַאָּתַנָב לֵיה יַחָ שְּׂרָה אִתְּתִיה: וַאַּמַר שב חל חשת חבימלך וחמהוחיו אַבישֶׁלֶךְ רַתָּא אַרָעִיבְרָמֶךְ בַּרְתַקּין לח חל חבימלך וכן וישם דמי מלחמ' בשלום בעמוד עכן ידבר בְּעֵיָנָךְ הָיב: וּלְשָׂרָה אָמֵר הָאיִהָּבִית הליהם הלה בני עדה אשר אָלַף סִלְעִין־רָּכְסַף לְאָחוּךְ הָאַ הוא־ עבדתי אוחך בהן אבי אברהם

^{מסי} אַפִנָּה אַחֹתִי בַת־אָבִי הִואאַדְּלָ**א**בָת־ אָפִינְוָהַוֹת־רָיָילְאִנְתְּוּ: וַהַֻּּנָה כַּךְ תָעוּ־ מֹנִישִׁם אָפֵינַתְהִי־לָי לְאָשָׁה: זַּיְהִיכַאֲשֶׁר הַתְעוּ אֹתִי אֱלהִים מִבֵּיִרו אָבִיוּאָמַר לה זָהַ חַסְבַּרְ אַשֶּר הַעֵעִישִּׁי עַמַּרִי אַר וַאֲבָּרִיתְ לָּהְ דָא פִיְבוּהֵיךְ דִי ְתַעְבְּרִין כֹּי נְפֵּנְי בָּלֹ־הַפָּקוֹם אֲשֶׁר גָבוֹאֹשָׁפֶּוֹה אְבְרִי וַיִּכַּוְחַאֲבִיכֵּוֹלֶךְ צָאוֹ ליאחיהוא: וּבָּלָתְוֹעֲבָדִיםוּשְׁבָּחֹתוַיִּתְן לְאַבְּרָתָם ריאבור שו חוב' יחשו לבלי חוכ' יכחווית עני ַנַיָּשָׁב לוֹ אָת שָּׁרָהאִשְׁתְוֹ: אַביפֶלֶךְ הַנֶּרה אַרְצִי רְפָנֵיְהְ בַּטוֹב בעיניך שב:

תַבָּבֶר תַוֹּנֵה:

ספר בראשית כא

וּלְשָּׂרָה אָטֵר הְנֵּרה נָתַתִּי אֶלֶרֶף כֶּסֶף רְאָחִיךְ דִּינַדִּי הוּא־ לַרְבְּפוֹת מִינִים לְכָל אַשִׁר אִתֻּרְוֹאֵת בַּרוֹנִבְּהָתִי: ַוֹיִתְפַּלֵּלָ אַבְּרָהָ**ִם** אֶּלִ־ הָאַהַים נִיִּרְפָּא אֱלֹהַים אֶת־אֲבִיכֶּוְלֶךְ ואת־אִשְׁתָוֹ וְאַמְהֹתְיוֹוְיִכְרוּ:

בי־עצר עצר יהוה יַת־אָבִישֶּלֶּךְוְיַת־אִהְתַּיִהוֹאַבְּהָתַיִּה וְאִבְּיבָוְחוּ**ּ**: אֲבִי־בֵּיחַרְאֲחַר וְיֵּ

אנבי ירעתי ג' וסי' גם אנכי ירעתי כי בתם לבב' יבי אולי ירעתי את מריך י כי אנכי ירעתי את המחשב' במחטו לי חד בתורה הד בנב" הד בכתובים וסי ואחשק גם אנכי אותך מדשו חלילה לי מחשא אשמו ד דרכי מהשיא דאו 'כתיב שו תבי 'כתיב שא דכ וובים כהוב שוא: לנגע ג' ב'חסר וא'מלא וסי על כן לא נתתיך וואמרו כל הנשיאו׳ באנה לננוע נפשי בתרא'מלא אנך : ויתפלל ג'רפים וסי׳ ויתפלל בעדך: וישתהו ויתפלל אליו ' ויתפלל בעדו תמיד ' אנ"ך : באזגיהם ח'וסי׳ מסור פרש׳ כי תשא : יראת ארים ג' וסי׳ רק אין יראת אלהים ' צדוק

לִיךְ כְּסַוּרת דִילַר חֲלֵף דִשְׁלָחִירת

וּרְבַרָתַּיֶרָ נַחָזִיְת יָתִירְנְיַת־כָּל־רְעבָּוּךְ

ּוֹעַל־כָּל־מַהְ־דָאֲמֶירַת אָתּוֹכְּחַת

כתתי אלף כסף לחמיך . לחותו שחמרת חמי הוא שכן היה דרכם לחת לקרוצי הכלה כתו שתנינו

באליעור - הנה הוח לך כסות עינים לכל ישר אתך ענוה היא זו ואין לחומרה אלח נעם אשר אהך שהרי הסיודעים שהוח הישך ולה יכשלו בך: וחת כלועם כל חחרים חהי׳ תוכחת שלה

לומר עוד כך שלה יכשלו כך שחני למיתי כך וי"ו דכופחת יתירה וכחוהים הרבה ובתרגו'ירוש׳

הא יהבית אלף סלעים דכסף לאחיך הא כספא ההוא יהבית לך מתנה חלף על דאיתכיסת מן

שימהי דאברהם בעליך ליח חד זתו כל דהוה הוה לית ליה אנה כמסיק דאיתווכחן תילנא דידע

חברהם נדיקה דלה חכימת יתך: ד"ה הנה נתתי הם נתחי חלף כפף ולה ד"ה לחותו שחת 'המר

חמי הוא הנה הוא לך דבר זה כסו 'עיני' דבר הסמוי ונכם 'מן העין שיכל 'להסמירו ואת חתבייםי

בדבר שיאמרו נתן מחון לבעלה בצינעה כדי לפייםו החר שעש כל רצוכו ממנ 'חבל עכשיו שנחחי

לוצחן ובקר דבר הידוע והכבלה לעיכים וחת כל וכוכחת תחווכחי עמם לומר ידי' מוכיחו' שלח

קלכתי אליך מחתר שכחתי לו כוחת והשבותי בעל כרחי: ד"ח הנה חברהם חתיך הוח לך כסות

שיני 'מעלי 'ומכם' מעיבי כל פי שחת חשתו ולכל חשר התרהוח מצו לעשו כך וחת כל וווכח 'וגם

לכל העול יהיות מתוכח לנת יחתי הוא וח"כ לח פשפתי כ"כ: וילדו לה כחתר על חביתוך אח על

חשתוו מתכוחיו דוגמ 'וחמו בצאן וראי לדב" כי עלור עלר בעד כל רחם לבי' אבימלך דוגמ' תנה

בת נפי וחת ילדי חפר שבדתי חותך בהן דלח קחי שבדתי חותך בהן חלח חנשים: הו'

וְצִלְי אַכְרָהָם בָּרָם־יַיִגְאָסִייַי

פישל יראת אלהים ' ואני לא עשיתי כן שפני יראת אלה ס אנ"ך ' והרגונים' א' מלא וא'חסר ' וסי' והרגוני על דבר אשתי והרגיני ושבו אל רחבעם : בתרא'חם׳ : חסרך ב'וםי׳ זה חסרך : היטבת חסרך האתרון: בטוב ט׳ דגושין מסור בישעיה סימן ז׳:אלף כסף ג׳וסי׳ נתתי אלף בפף לאחיך : ולא אוכי שוקל על כפי איש יביא בפריו אלף כסף יאנ"ך: כסות ג'ופימן עינים : לאבדון בקרה: וירפא ב'ופי' אלהים אלחיקיהו:

יודעי׳ יהיו שעל כרחי השיבות יך ע"ונם: ואת כל ועם כל בתי עולם: וכוניתת יהא לך פתחון כה להתוכח ולהרחות דברים נכרים הללו ולשון תוכחה בכל מקום ברור דברים ובלע"ז אמפר"וביר ואנקלום תרגם בפנים אחרים ולשוף עולם: וכוניתת יחיד ויח כל דעמד ויש מדרש אנדה חדר מדר בד ודכל אשר החדר ועל כן חרגם וחוית יחיד ויח כל דעמד ויש מדרש אנדה חדר בד ודכל אשר החדר בדי בל מדר ביים ועל ביים מדרש היים מדרש היי נקחרוך להוה את לבלבש החלים כל תרגום הנה הוא לך כסות של כבוד על העיני' שלי ששלטו בך ובכל אשר החך ועל כן תרגם וחזית יתיך וית כל דעמך ויש מדרש אגדה הבל ישוב הבי לבי ישוב לקבוד בינד בינד בינד בחרגומו ואים בותו וחת מו בהביהם ופולידו ובית לידה שלבם: לשון המקרא פרעתי ינילדו כתרגומו ואיתרוחו ופתחו נקביהם ובולידו והיא לידה שלהם:

האפן וחלט ואם לא כבר תדבק בו הרעה: ההועלת הכ"ג הוא במדותי והוא שתיין סרוי לחדם לקנח באלתו ולעכב לעצמו כל הטוב הלח חרחה שלוט בחר כל ככר הידדן שירים לב לבדו לחרעה לחקנהו והשחיר לפני זה יחברהם בזולת מרעה מספיק לחקנהו והיה זה סבה הל שכחבד מקנילוט בההפך כל ככר הירדן ווההיה במולרחוי לו על רוע לבבו: דותועלת הכיד הוח במדות י והוח שראוי שכשפוע בענייני הפעולות החנושיות לפי הכונה בהם לח לפי עכייבם בעצמם הלא הראה שבכות לוע תפני שהיתה כונחם טובה בזה הפעל המגונה נחלאו נעזרות בו מהשם יתעלה ווכו חלש צאו מהש השתי אומות חלו שמלאו הארץ בעת מהן תורה יהכבה האריך בענייני זה הספוב לרוב החועלת המגיע מתכו:

ביאיר המלות

דיםע ב משם אברהם וגומר : עד ויי׳ פקד את שרה : הנוי גם לדיק תהרוג : יתכן שהודים אליו שימות הוא ועמו כמו שוכר לחר זה כי מות חתות לתה וכל לשר לך י חמר אכיחלך כי הכאת על ועל מחלכתי חטאה גדולה . וקרא הגוי ההוא לדיק להיוחם נשמרים מהעריות י משחה גדולה י מעם בדול והום לשכב עם חשת היש מו יכים מטאה גדולה עונש גדול והוא מה שיעדו השם יחעלה שימות הוא וכל אשר לו כי החפד אוחי אלהים • ר"ל שהגלה אותו השם יתעלה וחוליאהו עבית אביו כמו שפירש הרב רש"י ז"ל הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ינוכחת ר"ל שהברהם הוא לה כסות עינים לכל האנשים ששר אתה וחשר את כלווה כי כבר התפרם האנשי מהשגחת השם יתעלה לו במה שיודים לכל החנשים שלח נגע הביחלך בשרה וזהו כסות העינים ר"ל שחברהם הוח סבה שלה ישיגנה בשת על זה מהאנשים כי כלן ידעו שהבימלך לה קרב הליה לרוב להכח השם יחעלה אברהם י והנה כסות הוא בשעם (משלייב יו) וכוסה קלין ערום: וכוכחת י ר"ל שכבר השים ניח פקד בל מקום שכאמי ניים בניבורה המרני הם לה חתו לה עתה כן חם כן חחתי חתה הקך שנזרת וענו לגי**ת**ף הובי מחות שכה משוהיה לו זרע והר בן מה'עתה ולרי שיתחי י לכר אחל שחררבי בנות לוש שהתעברו בביחתי חיסור מחביהן י וברה לח תתעכר מחברהם ז דבר חחר שחתרו בהחרה עם הביתלד וכחיב ואם עהור! היא ונקח! כשקות את' סתירה פרעה לפי היה חפר כי חם ביחה ז פ**ק**ד אז שיה בנימטרים אף כל העירות פקדי מלל פכים במסרה בחרי לופני מי מלל לחברהם וחידן בוחר חה מכיל, בומי מה מול מדבר ברפלת הדום י לוחר שבוכות אברהם יהיה מפלת מנום מלל בניניפרים ק'י לוחר כשמיה חברם בן ק' הניקה בכים שרה : מנחק בנימטריי להרג זהו שפרזיל שה היורה בו קץ כדי להורמי גרם ג'י במסויה ברש המשקהמת ברש לן י כל: גרש יברש גרם חת ההמה הוחת וחת צנה וחו חנרש כלץ ובשביל שנישה שרה לרגד מביתה בענשה ונשתענדו בכים והולרכי להתגרש משסיניבלו ב' במסורת הכא ויכלו המים ואידך ניכלו באפם חקוה

דיכלו לבישה יחים כיון שכלו

החום ימי קלו ויכלו דבישת

שתיתת למח חבוכה תחד ב

מע ספורנו וני' פקרי אברהם החפלל בער אניילך ויי פקד הח שרה כלחרו זייל שכ חח שכות איור בהתכללו בעד ועהו : כחשר מחר י בחמיו זכרכתי אותה מה הוה בהפיר ממכה קללח חום בעיביר ובלידת ובגדול כחמרו הרבה חרכם ענכונך והרונף: וישה יול לשרה כחשר דנרי כחמרו ונם כתהי ממני לן בן שלח כמכהב היילידים בפח זקיה שיולידג על הרוב נרבה וימל חברהם את יצחק בנו - יוא דהם בן מחת שנהי ועם כל זה מל חת ככו נולח חם עו היותו כן זקונים: צחות עשה לי אדיה[•] אף על פי שיש לער חילה לתיכוק החל ית' נהן שמהה בנכו לכיכד כל הבוחש ילחם לו וישמח כעדי וכח ידהב בבכיל צער המילה: את בב הגר המצרית יחשל שלחעורה לוה הלעג מפו ששיע כף מאמו כאמרם זיל שוחת דינוקה בשוקה הו צהכוהי חו ואמיה : מלחה י חישים על המשתה שנעשה בבית מברהם בחיירו שיתעבות מהביחלך והטעם כלה כרה זה בפת ליות ינחק כי ישמעהל במע כוחת חחר כף מליצכי הדור ואם כאולי בעת מלידה הום מנחק לח סרבישם בו שרה שהיתה חוד שרודה : ברם חת החמה הוחת וחת ככם כו בעצתה ששה הכן שהוציח דבה למען יירש בנה חת הכל לם כך ברש מפכי שחינו לחן שוירם אתילו בקצת: כי לא יירש בי הא יוכאינו מיוחם מחריך שרולה הולף אחר הענום: חלירע דעינין כוף פלחבר חלה הלוד שרהוחב ירע בעיניך דה בתחתף ברבר הנער והדחה לגרשם שה כימכי עידות נחמרו שם על שכמה וכו': שו ע בקולה" בי בדין הרירה לעטות כך 🌯 כו בינרק יקרת לף זרע " נושמעתל ובניו יהיו עכרום לו כי בינחד יקר'לך ורע ולת בו : 120 את כן הרמה יונם אין ראוי בתוחג על פתנים את הבן כי אב ש הח בן החמל לא בכך רכל חקום לבחי חשיחת כי זרעך הוח לה שיהיה הוח רחוי לכך: שם על את החמת לדת שכחו' על דרך והחעני קחת ידים חבל לח חדל הלדים מחת להם די מחסורם נמו שחמרנ ז"ל ויהי חלדים הנער לרכות המרת במלף ופועליו ולכן לח חסרו דנר זולתי כמים בתעותם במזבר יבחרצ' המים ישב שם בחדבה בשנעו כי ה ה כרח כדם ב ואת הילדו נתן לה בס את הילד: וישלחהו - לוה חוחס

ברוב חשדו כמו וחברהם מל במם לשנחם: זיפקא

וחלת כל רחם פענה עליהם - וחלת זילדו לנשים כמו ויחמו הצאן: למועד אשר דבר אתו . המלאך ששא איה שרה אשתך גם שב אליו כי כן אמר לו ולא הוסיף השם עלשם יצחק ולא החליפו כי הוא לוה לקראו כן: מלחק : כי כן מנהג כל נער וחקנא בו בעבור היותוגדול מבנה: חודות י כמו דבר ז וחמת מים י כלי ויתכן להיותו

מעור חו מען וכמוהו מספת חמתך ורבים יתמהו מחברהם חיך גירם בני גם שלח בן עם אמו ריקם וחיה נדבת לבו והתית' מהלה שיתמהו כי חברה' עשה ככל חשר ליהו וייוחולו היה שכחוה ה חשחים ידים ולח כותן ממון נהגר שנה ברלון שרה לא שמר מלות השם והגה בחקרינה החרי מות פרה גתן מחכות לבכי ישמעל : לחם וחמת מי" נחן אל הגד ושם על שבמה וחמר לה קחי חתך בנך וישלח'ויתכן שנחן לה כסף וזה' ולה פ" הכתוב ונתן לה לחם ומים מה שיספק לה עד בחר שבע כי בגרר היה חברה והנה היא הלכ' ולה ידעה הדרך ותתע והנה בכה חלה מחסרון המים והחר שלקחתי בחיקה וראתה שנפשו יולחה בלמח השליכתו : תחת אחד השיחים והאילנים : חזקוני כמטחוי וה'פקד את שר'י כל מקי'שכ' וה'הוא

ובית דינו ישב עליו בדין כתי'אם לא כטמה' וב 'וניהור'כיה ונקתה יכזרע' זרע וגם יולדת זכר ושרה נסתרה ולא כשמאה ואין להקשו'מן וה' שמי'עש' שהרי פן פירושו הוא תבעל רחמי 'עם מדת דיכו שמי עש כמו שפרשהי גבי ביום עפותה' חלקי' הרץ ובמי': הת שרה לרבות כל העקרות: כחשר המד שוב אשוב: כחשר דבר ביו ההוח כרת י"י ברים את אבד וגו': למועד אשר דבר פיר"שי כשחמר לו למועד אשוב אל ד כעת חיה שרע לו שריט' בכוחל וה"ת הא דערו'לעיל דהי'קאי בתשרי כדהמר יכן למועד השוב הליך וקי"ל דבפסח כולד ילחק רלה י"ל דבכיסן ובהשרי ליכות ויתים שוי' וזירחת בהן החת 'בחלון אח : מי מלל מי היאשעל' על לבו כב'לומ'טוד יבא יום שיאמרו היניק בני'שר קטי"נט בלעו לא הי' להאמין כך:ויעם'אבר 'משת'גדול כך הי'המנהג כמו שמלינו בשמוש הרמתי כאשר גמלחו בפרי'שלש'וגו': את בן הגר המלרי מלחק כמכהג שחר ילדים ויצחק היה קטן ולא היה יכול לעשו 'כך לפייכתקנה' בו שר' ונתקש' הַדב'בעיני':כי לא יירש מחוך דבריה שלשרה למדכו שהי'מנקש בכורה פי שנים: ויקח לחסוחת' מים יפרש"י ולא ככף ווהב לפי שהיה פוגאו לפי שילח לתרבות רעה ועוד לה היה לו לאברה 'להורישו שום נחלה שהרי הו' וישמעחל כנו גרים היו ותניה בפ"ק דקדושיובוי את הג יוגר את הגר אינו יורש לא מדברי תירה ולא מדברי סופרי' דחני' לוה מעו' מן בב' שנתביירובכיו עמי ומתלא יאוי׳ לבכיו והספחהי הין רוח חצמי כוח" תיתכומ"ת דשתו הי' ליחן לו מהכו' אחרי מו'שרת כדכתי'ולבני הפלגשי' אשר לאברה׳ נתן הברה׳מתנו׳: פס על שכת"י קחי שחם וחתת תים: וחת הילד יקאי אויתן חל הגר: שם על שב נה פרש"י שלחותי חולי וה"ת הח אמרי'עד יעק'לא הוה הולש'וי"ל נהי

דבאותו זמולא מוה חולשא דמייתו מיהו מחמת למאווהם מחים ומהוךבך יראה שמא ימו בלמא : וישלח'שהרי לא היה לו למכר 'אחרי ששכב עמה כהכתי'ושלחה 'ננפשה ומכור לא המכרכ'בכסף : ויבלו הפים מן החמת קודם שבאת למלון שהרי אברהם לא נהולה מים אא שיעור כדי שתבוא ל הישוב והיה הלכה ותתע בדרך" וחשל את הילד לה מפני שהיה על שכת' משע' שיצה מבית אברהם אה כשחנה נתנתו על שכמה וברפות שנפשו יצחת השליכתו :

של חברהם שהו'אחיה בכמו אלו המקומות מגוכה ולהיה אם כן מיחםי'חסרון לאברה'במה שלוה ישנו - מזה גם לא השכמנו שיהיה אמרו זנוכאת ממאמר אבימלך לשרה שאם היה בענין כן החי"ו חותה שתחתר התי 'הנתי ומהם שתיכו כקשר יפה עם מהמר הבימלך כמו שהוה נקשר לפי מה שפ מוכובחת היתה דגוש" ונילדו יר"ל שנרונחו נקביהם והיה בהם כת לדחות התוחרות י בעד כל רחם ירולה לותר בעד כל נקב מהנקבים אשר יצאו מהם המוחרות כמו הנואה והשחן והורע:

ביאור דברי הספור זבר באחר שנששת סדום וכל ככר הירדן נסע אברהם ממקימו ובא לארץ פלשתים אם מפני כלא נמלאו לו המזון במקומו מפני השחחת סדום אשר היה קרוב אליו והיה המקו'רענן ודשן מארי. ולוה כים מספיק התזון למקומות הקרובים חליו או תשני שבוש חלונו משני מהשקרה לו מהגנות וההפסד אם לשתי הסבות יחד והוא יותר נכון כי גרד לא היה מארץ כנען כי הפלשתים בסתעפו מעלרים כמו שקדם יוהכה גר אברהם במקום מיוחד מהחרן ההים היה שמו גרר יובאשר שאלו לו שם השתו מה היא לו המר חברהם שהיא אחותו כדי שלא יהרגוהוי ומפכי זה לקח הבימלך מלך גרר את שרה והראה השם ימעליאת הביתלך בתלום קודם שיקרב שיה דברי 'ימכעוהו מזה בעבור הברה' נביאו ולא היה זה חלום של כבואה הבל היה במדרבת החלומות הצודקי 'כמו שוכר הרב בחודהי והנה היה הגעת כמו זה המרחה בחלום במדרגת חחת מהפלחים כפו שיתבה למי שיתבונן צמה שזכרנו מעניין החלום הלודק בב 'ממ"י והנה עשה השם יחעלה זה הפלח בעבור השהחתו על הברהם נביהו ואתר אליו השםיתעלה בתלומו שכבר ימות על האשה שלקת,כי היא אשת איש ובני בח מלווים על העריות כמושביארנו בפינחי וכבר התכלל אבימלך בחלומו ואמר שהיה חופב שלא מהיה אשת איש שאס היה יודע זה היה כזהר מוהואתר אליו השם יתעלה שנם הוא יודעשלא היתה כוכת אבימלך לסטא עמה אם היה יודע בה שהיא אשת היש נאה מכעו שלא יקרב הליה במה מהבים עליו כמהמחלה שנסחמו נקביו כדי שלא יחשל והזהירו שישיב לאברהם את שרה אשתו כי הוא נביא ויודע שלא קרב אליה ומשכי היותו נביא תהיה תפילתו עליך נשמעה כי הפילת הדבק בשם יתעלם היה הנשמשת ותחיה ותפור מעליך זה החלי שהבאתי עליך ועל ביתך׳ ואם אינך משיב לחברה׳ את חשתו דע שכבר חביה עליך מהעונש הנפלא עד שתמות חתה יכל השר לך׳ והנה בבקר כודיע אביתלך מה שקרהו לגל עבדיו וירצו מאד והיה זה סבה אל שלא חשק אחד מהם בשרה כל הימים אשר גר שם אברהם י והנה קדאו אבימלך וגנהועל מה שינשה באררי על אשתו שביא אקוחו שהיה זה סבה להביא על אבימלך ועל ממלכתו עונש גדול ואמר אליו מה חטא לו שיעשה אברהס זה להנקס ממכו ולפי שלא היה מאמדו נכון לא השיב אברהס על דבריו כי הוא לא ששה זה להנקם מאבימלך אבל עשה להציל עצמו ולוה לא היה יכול לענות אוחו על דבריוז וכאש צחה אבימלך שלא ענה אוחו שב לכאול אותו באופן כולל למה עשה זה הדבר ר"ל שאמ'על שרה פרים לקוחו ואו השיב לו אברהם כי הסבה היחה בוה כי אתר בלאתו מארן מולדתו שאין יראת אלהים בארן אשר הוא הולף שם להיוהם שנושים בומה זהוא ירא שלא יברגוהו הנשי בהרן על דכר פרה חשתו עם שהיה גם כן חחותו בת חביו זלה בת התוולוה היפה לו לחפה ווחת החחות היתה מותרת לבני בת לפי מה שירחה מוה בפחתר

לעד כל רחם י כנגד כל פתח: על דבר שרה י על פי׳ דבורה של שרה : ויי׳ פקד הת שרה : סמך פרשה זו ללמדך שכל המכקש רחמים על חברו והוא לריך לאוחו דבר הוא נענה תחלה שנאתר ויתפלל וגו' וסמיך ליה ויי' פקד שפקד כבר קודם שרפא את אבימלך: פקד את שרה : בהריון: כאשר דבר : בלידה ומה היא אמיר'

והיכן הוא דבור אמירה ויאמר אלהי' אבל שרה אשתך דכור היה לבר יי אל אברהם בברית רבוישי בין הבתרים שכחתר שם לח יירשר זהוהבית היורש משרה: ויעש יי לשרה כחשר דבר לחברה ': חשר דבר חחוי דמליל יתיה את המועד דבר וקבע כשחמר לו למועד חשוב הליך מ ובר בנישישרש לו שריפי בכותל חמר לו כשתגיע חמה לשרים' זו בשנ' החחר׳ תלד : ילחק לי ישמח עלי ומדרם חגר' הרבה עקרות נפקדו עמה הרב' חוליינתרפאו בו ביום הרבה תפלות נענו צמה ורב שחוק היה בעולם : מי מלל לאברהם : לשון שבח ומשיבות ראו מי הוא וכמה הוא נדול שומר הבטחה ומבטיח לפוף ק׳לחברהם: הניק׳בנים שרה ומהו בנים לשין רבים ביום המשתה הביחו השרות בניהן עמהן שהיו אומרות "לא ילדה שרה חלא אסופי הכיאה מן השוק והכיק' אות': ויבמל י לסוף כיד חדשנ משתה גדול י שהיו שם גדולי הדור שם ועבר וחבימלך: מלחק . לשון ע"ו כמו שכחמר ויקומו לכחקי דיח לשין גלוי עריות כמר דתימ לכחק בי ד"א לשון רציחי יקומו נח יוע הכערים וישחקו לפכיכו וגומר י צי בהחמור היה מריב עם יצחק על הירושה ואומר אני בבור ונוטל פי שנים ויוצאי' בשדה ונועל קשתו ויורה בו חבים כד"ח כמחלהלה היור' זקים ובוי וחמר הלא מלח' אני: עם בני עם ילחק. מכיון שהוא בכי חם איכו הגון כילחק או הגון כיצחק אפילו חיכו בני חין זה כדאי לירש עמו ק"ו עם בני עם ילחק ששתיהם בו . על חודות בכו . שינה לתרבות רעה שמע בקולה למדנו שהיה הברח פעל לשרה בנביאות: לחם וחמת מים - ולח כסף וזהב לפ שהיה שוכחו על שינה לחרבות

הרב': מכגד מרחוק: כמטחוי イグ・ログ

דעה: ואת הילדי אף הילד

פס על שכמה שהכניסה בי שרה

עין רעה ואחותו חמה ולא יכול

מזרה לגלולי בית חביה: ויכלו

המים לפי שדרך חולים לשתות

בילך ברגליו: וחלך וחחע

מותה התוכחת בזה המחמ'ונתפייםה

צועל מה שהיה לה מהחרעומת על מבית לך שהביה 'אל שיחשדו אותה האכשי בזמה והוא מעניין הלהוכח מלין תחשובו" הוכח בדבר בת יסכון יולה הסכתכו לפרש וכוכח שכבר נוכחת שרה שלת המרה עוד על חברתם שהוח החיה לסבות רבות מהסמה שכבר בקש מברהם תמשתו שתמתר שהוא מחיה כדי שמש יקרה שיקחוה לח יברגוהו ולוה הוא מבואר שאם היה אברהם בח במקום אחר אחר זה יצטרך להצלחו שחאמר פרה שהוא אחים היתה אומרת עליו שהוא אחיה י ושהם שכנר יראה מזה הפירוש שיהיה אמדה

בָאַפֵּי כָּל־פְּתַח־וַלְרָא לְבִיח אֲבִימֵּלֵה בְּעַר כָר־־רֶחָם לְבַיָר־גּ אֲבִימֶלֶךְ עַל־ עַל־עִיםַק שָּׁרָה אָתַת אַבְּרָהָם: ַנְיַנ יְבַרָר שָּׁרָה אֵשֶׁר אַבְרָהְם: ַרְבִירוַת־שָּׁרָה בְּמָ*וֹ*א דַאַמְּלֶר וַעַבַּרוּיָי וְיהוֶה פָּקֹר אֶת־שָּׁרָה בַּאֲשֶׁר **ַלְשָׂרֶה**בְּמֶא דִּמַדֵּיל וּוְעַדִּיאַת וִילֵירַת אָבֶרווּיָעשׁ יְהוּה לִשְּׁרָה בַּאֲשֶׁר דְּבַּרְ: שָּׁרָה לָאַבְרָהָם בַּר לָסִבְתוֹהִי לַוִּפִנָּא וַתַּבַרוֹתֵּלֵר שְׁרָה לְאַכְּרָתָּם כַּוֹ בי ופס דַםַבַּיִל יָתַיִּחוֹיָן: וֹקְרָא אַבֹּרָחָם יַתּד לוַקנוו לַפּוֹעֵר אַשִּר־דָּבֶּראֹתוֹ אָדֹוְיָם: שום־בְּרֵיה דְאָתְיְלִידֹלֵיה דִילִידַיִּת־ וַיִּקְרָאאַכְרָהָם אֶת־שֵׁם־ לִיָה שָּׂרָהִיצְחָק: וּנְזַּרָ אַבְּרָהָםיַתּ־ בְּנָוֹ תַבּוֹלַר־כֶּוֹ אֲשֶׁר־יָלֶרָה־לָוֹ שֶׁכָה יצָחָק בַרִיה בַּר הַפַנְיָא יוֹמֶןן כְּאָּא וַיָּאֶל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָהָ יצחק: רְבַּקִיר יָתֵיה יְיִן: וְאַבְּרָ הָם בַּרּ־כְּאְה בנו בורשמנת יסים כאשר צוה אתו שונון כבראתיליד ל חיית יצחנן בביה: האַלהִים: וְאַבְּרָהָטְבֶּן־מְאַת שָׁנָת ָּוֹאָפָיַרַת שְׂרָה חֶדְנָ*יִא*ְעַבַר־לְיִיִיֻּלְכְּר בַהַנַּלַרַלוֹאָת יִצְחָק בְּנְוֹ: וַ נַתְּאֹבֶּר וַאַמָרת מְהֵימַן ַרְשָׁמַע יַרְוְדֵי־לִי **:** שָּׁרָה צְּהֶלֹק עָשָּׁה לֹי אֱלהֹוֶם בְּּרֶבַּ דיאַפַר לָאַבְרָהָם וְקִיים־דְּתוֹנִיק בְנִין וַתאמרמי מלל חַשָּׁמֻעַיִצַחַקּלִי: לְאַבְרָהָם הֵינִיקח בָנֵים שְרָת בִּיר מּ מּ מּ מּ שִׁרָת בִּר לְסִבְתוֹחִי שְׁרָת אֲרֵייִלְיִדִית בַּרְ לְסִבְתוֹחִי וֹרָבָארַבָּיָאִוּאִיתִתַּמִילוַעֲבַרָּ אִבְּרָהָם וַיִּגְרָל הַיִּלֵּד יַלַרֶתִי בֵּוֹלִיקְנְיִוּ: בָשְׁתַּיָאַרַבָּא בִּיוֹמָא דָאִתְתַּמִּיל יַרֹּח־ וַיּגָפַֻּל וַיִּעָשׁ אַב**ַרָהַב**ֹּמִשְׁהַוֹח נָרוֹר[ּ] וֹחֲוֹת שָּׁרְתוֹת־בַר־תַּגְּרָ בּיִוֹם הַנְּמֵל אֶתרִיצְחָק: י והרא בּיצָרִיתָא דּיֹרֶידַרוּ לְאַבְרָהָם מְּחָאִיךְ: שָׁרָה אֵר־ג־בֶּוֹ־הָגְרַ הַכִּּצְרֶירוּ אֲשֶׁר וֹאַבֹּנות לָאַבְּנְנִים מַּנֹינוּ וְיִתַּיבּעַיּ י**יָלְרֶת**הֹלָאַבִּרָחָטֻמְצַחֵלָן: הָדָא וְיַת־בְּרֶה אֲרֵי לָא יַרַת בַר־ י אָמָרָאַ הָּדָא עם־בּרָי עם־יצָחָק וּבָאִישׁ פַּתנָּטָא לַחַרָא בָעִיגִי אַבְרָהָם עַלעיםַקבְּרֵיה: וַאֲמֵרייִ לְאַכִּרָהָם רָא־יַבְאָשׁ בַעִינְךְ עַר עוּלִיפָא וְעַר־׳־ אַמְחָרָ בֹּל דְּתֵימַר לֶךְ שָׁרָה קַבִּיר

אָבְרָהָם וּ בַצַפּרָא וּנְמֵיב לַהְמָּא ַ תָוֹאַ: ַ נַיֵּשְׁבֶם אַבְרָתָם בַּבַּקַרנוּקח־ וְרוּקְכָּא דְּמֵיָאויהַבַּ לְהָגָר שַׁוֹיַ עַבּשׁ לַחִם וְחַמַת מַיִם וַיִּתְּן אֵל־בָנֶר שָׁם על־שְּבְמָהוֹאָת הַיֶּלְרוִישִׁרְחָתְהוַחֵּכֶךְ מִינִים בַּתְבָּה וְיַרֹּבְיִיִּאַרְחָהוֹאַנְרַת נ׳מר מים וְטְעַת בְּטַרְבַּרָ בַאֵּבָא דְשָׁבַע וַתַעבּמְרבַּר בְּאֵר שְׁבַע: ופשוטו על שאומרת לו לשלחו מו וַיִכְלְוּהַמֵּים מִן־הַחְמַתוֹתִשְׁלֶךְ אָת־ני׳נ׳פּמ׳ינ׳ ייי יוער ברָבָיא הְחוֹת חְרִ מִן־אִילָנֵיְא ַ הַיֶּלֶר הַחָת אֲחַר הַשוֹּחֶם :

ושַׁלִיםוּ בַּיאָ כִּן־רוּקְבָּא וּרְטָּת נַתַּלֶהְנַתֹּשֶׁב לָהְׁ מִנְּגָד הַרְחֵק ֹ״ בּיִיפּי נַאֲזָלַרֹת נִיתִיבַרוֹ לָהׁ מֶקְבּיֹל אַרְחִיק

לְאַבְרָהָם נְרָשׁ הָאָמְה הָוֹאָרת וְאָבֶר ני ני בַּגָּה בֵּי לָא יִירַש בֶּן־הַאֲמָחַהוּאריּ יעם־בִּנִי עם־יִצְּתָּק: ָבְאָר בְּעֵינִי אַבְרָתָם עַל אוֹרְרֹ*תׁ בְּנִוֹ* וַיֹּאמר אֵלהִים אֶל־אַבְּרָהָם אַל־יֵרָעַ בַעינִיר על־הַנָּער וַעל־אַמְרֶדְּ בל ַבָי בִיצְחָלן יִבָּוֹרָאלְךָּ זָרָע: וְנִבְ**ּ**אֶת־ כּיֹא שׁ יִם'

אָשֶׁר תֹאְפַּרְ אֶלְיוְךְ שָׁרָה שְׁפַיַע בְּקְלָה ניים יפוּ מָנֶת אֲבֵי בִיצְחָק יְתְקְרוּוּ לָהְבְּנִין וָאַף יַתרבַר־אַכְּהָא לִעַכְּא אֲשַׁוּינֵיֶה אֲבִי־בָּרָךָ הְוֹא: וְאַקְרַיִּם בורהאטה לגוי אשיטנו כי ורעה

דבר אותו אלהים: כל דכור אתו אתם אתך במ"ם אותו אותם אותך: וסי׳ ותהרותלד שרה: וידכר משר ואלעזר ווגש צרקיה בן כנענה : וחברו : וְדברת משפטי אותם : רוח מלא מאלה יבא לי : אלכה לי אל

הנדולים 'צדיק אתהיי' כי אריב - הלוך אל בית הרכבים : וכל דכור דיחוקאל דכי': שם ו' פתח מסיר בפרשת לר לך ' השמע ה'וס' כל השמעיצחק לי : כנפל בהם בתחלה ושמע השמע : ושמע השמע . ובדברי אתך: מלל ב'בתרי לישני וסי'מי מלל לאברהם שומ מהמל ל בתרא מ'ל: הג קה ה'מל'בליש' היניתה וסייבנים שרה : גמלים מיניקות : להיניק את בני ושרותיה' מיניקותיך : חינ קו גיריהן : משתה גדול ב'וסי' ויעש אפרהם משתה נדול י ויעש המלך משתה גדול: גרשג' פי' גרש האמה הואת ' כשלהו כלה גרש י נירש לץ: ואת כנה ב' דסמיבי וסי' גרש האמה י ואת בנה המת השכיבה: אורת ד'כתים כן יסי'

על אודת בנון על אודת הבארן ויספר משה להתנון אל אידת הרעהן יקרא כ"א סי" כ"במשר" רבת": נישלחהב' וחם' וסי' וישלחה ותלך ותתע י ותלך בכל גבול ישראל : ויכלו ג' וסי' המים מן ההמת י בבש' ימוי באפס תקוה יאנ"ך: ותשלך ג' וסי' ותשלך את הילד יותשלך אשה אהת פלת יותשלך דברי אהריך א"נך: אחדכ"ה פתחין וסי'כו' במסרה רבתא:

מלל ועושה: מלל שינה הכתוב ולח חד הסוחד חמר דבר בימטרים שלו ק'כלומ

וינכול שר מן ייכ בחתנתקת דברחשית

מלאכי השרת מקטרגים ואומרים רבוכו של עולם מי שעתיד להמית בניך בלמא אתה מעלה לו באר והוא חשיבם עכשיו מה הוא צדיק או רשע אמרו לו לדי אמר להם לפי

13

בַמֵינָר בְּקַיְשְׁתָּא אַרֵי אֲסָבֹת לָא־אָחָוֹי,

במותא דרבוא ויתיברת מקביל יינ

מעשיו של עכשיו אני דכו וזרב בחשר הוח שם והיכן התית יפת

ישראל בלמא כשהגל**ם כבוכצ**י

כמו חמר גמל לייד לפיכך הפיין

מודגשת היה יושב במדבר

ומלפטים את העוברי' היא שכתי

ממקי' גדולים שנאמר ולה שפת׳

מלרית וגומ' היינו דאמרי **איכשי**

זרוק חוטרא לאוירא אעיקרים

קחי: חלהי עמך לפי שרחו

שינה משכונת סדו' לשלום ועם

המלכים כלחם ינפלו בידו

ונפקד' אשתו לוקוניו: ולביכי

ולנכדי עד כאן דחמי האב על

הכן: כחסד חשר עשיחי עמך

חעשה עחדי שחמרתי לך הכה

עמו על כך: בעבור חהיה לי

זחת . לעדה : לשון עלות של

אנחנו חפרנוה חמרו ביניה' כל

מי שיחרחה על הבחר וישלו

המים לקרחתו שלו היא יעלני

ושמוחל חד המר פרדם להבית

ממכו פירות לאורחי' בסעודה

וחד המר פונדק לחכסניה וכו

לקראת אברהם: אשלי

כל מיני פירו' •

הפדנו:

מפרתי את הבחרי מריבי׳ הינשמשתי של

עליה רועי אנימלך ואומרים מורי:

ומליכו לשון

נקבה כמוועדה המלבי

ידו בכל וגו': מחרן מלרים

לכדי בנימפרים כן כני **ה**צכח ב' במפו'הצים לכדכחי כמטחני קשת . כשתי טימות והוא לשין יריית חן בלשין משנה שהטיח באשתו על שש שהזרע יורה כחן וא"ח היה לו לכתוב כמטחי קשת משפט הוי"ו ליכנם לכאן כמו במבור חחם הנכת כל גבולות חרץ שונות אנוהם נניאו כל הסלע מבזרת והיתה אדמת יהודה למברים לחבא ומבזרת יחובי וינועו כשכור וכן קלוי ארץ מבזרת קלה: ותשב מכבד ביון שקרב למות הוסיפה להתרחק: את קול הכשר ב בכולות חרן: מכאן שיפה תפלח החולה מתפלת החרים עליו והיא קודמת להתקבל: באשר הוא שם . לפי מעשים שהוא עושה עכשיו הוא לדון ולא לפי מה שהוא עתיד לעשית לפי שהיד

מיע ספורנו

מים שיהיה שם כי לא היתם בוחא קונס לכן : חלרים מחך לפיכך אני ירא מחך לח מנה יחד ושפרך לכן חכי מנקם שחשבע לי: כחסד חשה עשיתי עתד תעשה שמדוי עשה עמדי חשד להשבע בעד בניך: חנבי משבעי חוכי העשה החסד להשכע חבל חחק לח משית מחדי חסד כדבריך שעכדיך בולוכי: השר כולו עכדי הוכיחו בחשר הוח מבימלו . מלך על שנול הנעשה כחרנו צחין חכלייוהוכיחו גם כושל הרשעום שחיו בניתו שלת בדרך זנדיק ם כאמרם לא יםב בהרב ביתיעושה רמיה: לה ידעה מי עשה ' שנשיו שהידעתני כי נעשה הגול בל ידו שכדי לח ידעתי בשבת תו מהה עשקוה כי אין שום החד מדם חבוד אנלי שיש היה חבוד לה היה בושכ בניתין ובס חתה לה הבדת לי יגם חכני לף שמעתיי על מק שמונחתני שהתיותו חלך עלי היה מששה זה כי חם על חחד משכי תנים אם יקול לעקת הבזול י"ס לחול המן מכרכ׳ מחת ביל שנששה הזמן מחת שחעתי דול החין וזה ז כי את שנע מכפת תהם מידי של דרך שיף איש נעלו ונתן לועי ווחת החעוד' כי היה זה עדות חסכמו אכעלים בהודחתם כדכר: כעכיר חהי פו הכריתם לעדה על הודחתדכי חפרתי חח הנחר

הוח יויםוכו חל חרופלשהף. פכו מכאר מכש כלא היה

מחרץ פלפתים שהוכו שם

ברבר עם חברהם בהוך כם

לרשת מקכ"ו בשם כחן צחן

אבן עורא כמטחוי קפת בדל יסב וטעמו ידוע כהשלכת החן: רבה קשתי כמהו השמיעי אל בכל רבי' ואם הם שני שרשים כמו שרר ושרה גם רחה ורבב מגור' רבה: קות שם התארכמו בנב: הגם הלום · ששם נרה׳ לה המלחך בתחלה בפעם הראשונה: אם תשקיר לי מהבני הקל וחין לו הח: נכדי בן בני : מה הנה : לשין נקבות : לכדנה : עם ה"ח והיח לבדה לעדה · כמו לעדות · ודע כי מלת שבוע'עיקרה שבע' ובמלת אוה זכע שכיעה הפרענה השל : חילן גם ויםע לחות :

והאלהים חוכוני הח הולהנער פרישי מכחן שתפלת החול ונו והה דהמרי בברכנ חין חבום מחיר עלמו מבי׳ המסורף ייל ה"ע משו דסתם חולה לא מצי מיכוין אבל זה שכוון כשמע' תפלחו לפכי הקב"ה: בחשר הוח שם כר"פי לפי בא הגדת לי וגם חכבי לא מעשיו של עכשיו והא דאתריכן בן פור 'ומור'ע"ש סוכוהוא נהרג אא י"ל בוסורר ומור'מתחלתו הוה רשע ממה שעתיד להיו'כסופו אבל הכ' מהחיל' ישמעש היה לדיק מאוח'עביר 'לקרח' למח היתיו מים הייכו שפי"כשי לפי מעשיו של עכשיו: באש'הוא שם לפי שנתרחקה מחכו כמשחיי קשת ולח רחתהו הולרכה לומר בחשר הוחשם ד"ה בחשר הוח שם לפי'בתדבר שחין בו מים: וישב במדבר ע"כ קראו פרא **וכבשות לפרות הורית: תרסוויהי רוב'קשת י"ללשון רבי'פי'** ויהי ישמעהל כער קשת יורה חלי" אכפ"כם ארקיר: ותקה לו אמו אשה מארץ מלדים ממקו'תשפחתה וגדול' שבתחיל נשה השה מבנית מיהב ולה היתה הגונה ושלח לו הצרהם חביו רמזים ע"י הותה עלמה שהית' אשתו שיגרשנה כי לא היתה רחמני והגונה ולקחה לו אמו אשה אחרת בפמנית כדאית בפרקי ר"א והיינו ותקח לו מתוובו'נויהי בעת ההי' כשילד' שרה ואמרו מלכי הארץ בידאי יקיי'הק"בה את שבועהו להברהם שהער לזרעף כתתי את הארן הוא 'מנהר מלרי'וגו' ולכך בקש אבימלך ממנואם תשקר לר ולניני ולנכדי אבל יותר לא היה אבימלך יכול לישאשהרי הק"בה אמי לו לאברהם ודור רביעי ישובו הכה כלות' להחר דור רביעי של התורים ישובו בכיך ויכבשו את הארן הואת ולפי'כשבה הבימלך השני בימי יצחק או ר כבר ז'ברי'בינותי'בינינו ובינך ולא שחל לו לכיכי ולנכדי מפכי שב׳ וידור רציעי ישובו הנה יכחסד אשר עשיתי עמך עכשיו כשאחה גר ואני בעל הבין העשה גם אחה עמדי כשאהי' גר ולתה בע"ה ועם יושבי החרץ אשר גרתה בה: אנכי אשבע מחרי אבר בקשת את פני אבל אחה לא עשי עמי חסד מעול שביי עבדיך בולו ממני את הבארות אשר תפרתי והייני והוכים הברהם וגו' : את שבע כבשות הנהן לשון שבע כופל על לשון שבועה : כי לת שבע כבשות חקח מידי א"ל הק"בה אתה נתתלוז"

ההיה לי לעדה כיחפרתי - הנה האבן הזאת תהיה בנו לעדה 'ביבו: וישע ג'ופי' גן ' ברם אשל כנשות חייך שלני תשהה שתתת בניך ז' דורות והסתתריבים מבניך ז'משכנות ההל מועד בלבל שילה נוב גבעון וביח עילמי 'תרין ושבע 'חדשי 'ישהה הדוני בבית 'בשדה כלפחי וזה שנ'בחהלים אלויבי חיים עלחו אחד דוד מה שנתח לאביפלך לשלש דורות נתן לאברהם לשבעה דורות שהרי משה שביעי ליברהם ועדיין פרעה נכדו של יביתלך קיים: על כן הרא למקום ההוא באר שבע המהום גרודה נקרה בהר שכע בימיו הבל העיר לה לקרהת בחר שבע עד בימיו של ילזק חז"ה בחיד עשה הברה שותפו עם הבימלך הרי המרורבותי דחין לעשות משום דקח עבר לפני עור לא תתן מכשול :

דונר לא הדרחלי אַרי־שְּאָיע קדֶם־יְינילי וּמְשׁי הָנֶרְ אַל־תִּירְאִי כִּי־שָּׁמַע אֱלהָים אֶל־ קַלְיָה דָרַבָּיָא בְּאָתַר דְהוּא־תַּמָן וּיייייייייייייייייקוֹל הַגַּעַר בַּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם: קוֹמִי ַקַ:מִי פָוּלִי יַתרַרַבְיָא וְאַתְּקיִפִּייַתרַיָּבִיהְ <u>אַיּצּייוּן שְּאַיְ</u> אָתרְהַנַּעַר וְהַחֲזִיקִי אֶרת־יָדֶרְבָּוּ בֹּרָהְאַרִיִּלְעָס סַנִּיְ אֵשַׁוּינִיה: וֹנְלָא יִיִּ "נִּ"נְּ יֹנִי בְּרוֹל אֵשִׁימֵנוּ: יַת־עִינָהָא וַחֲזַּהְ בִּירָא רְפַיָּאָ וַאַזָּכַרת וּמְלַתְ יָת־רוּקְבָא מַיָא וְאַשְׁקִיאַ .יַת־ רַבְיָאָ: וַהַּוָּה בֵּישְּׁרָא־רַיִּי, בַּסְעַרִיה יַרַבְיָאוֹדְבָא וִיהֵיבֹ בְטַּרְבְּרָ אוֹהַוָּדְר^{ָיוּסֹי וּ} וַיְּנְרָּבְלוֹיֵשֶׁבֹ בַמִּרְבָּרוֹיִחִירֹבֵה קשׁת רָבֵיקַשְׁתָא: וִיבִוּב בְּמַדְבַּרָא דְפָארָגוֹ וּנְקֵיבַת־לֵיה אָתֵיח אַתְרָא מַאַרְעָא יַרְמַצְרֵיִם: וַתַּיָה בְּעִידְנָא הַהִּיא וַאַפָּרַ אָבִיפֶּלֶךְ ופִיכֹל רַב־חֵילֵיה לְאַבְרָהָם י׳ י׳י וֹפִיכֹל שֵׁר־צַבְאוֹ אֶל־אַבְרָהָם לָאמֵר לְמִימֶרָ מִיפִרָא־דְיָיָ בַפַעַעַרָּךְ בַּכָּר רִיךִ יינ ימי אֱלַתַיִם עַמַּהְ בְּכָּלְ אֲשֶׁר־אַתָּשָׁר עַשֶּׁה: אָת עָבֵיד: וֹכְעַן קַיִּים לִי בְּמֵימָרָא־דַיְיָ ַהָּבָּאַרְרָאַ הְשַׁקַרְבִּיוּבְבַרְיִוּבְבַר בַּרִי, יִינִי יִּינִי יִּלְנַעָּוּ וּלְגַינִי וּלְגַבְּרָי בַּר כטיבותא די עברית עמר תעבר עפי וַעָם־אַרָעָא דְאָחוֹתַבָּתָא־בָּה: וַאַמַר מיתני הָאָרֶץ אֲשֶׁריגַרְהָוֹדּבָּה: אַבְרָהָם אָנָא אַקַיִים: וְאוֹבַחאַבְּרָהָם בּיוּיר אַבְרָהָם אָנבְיָאשׁבִינִי וְהוֹבְחַאַבְרָהָם כּהֹוֹרני לפניך: והוכיח יחוכח יַת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־עִיםַקֹבֶּיָרָא דָמַיָּא דִינּ כֹּינ נּפּינאָת־אֲבִימֵלֶךְ עַל־אֹדוֹת בָּאֵר הַפַּיִּ אַנְסִוּעַבְּרֵי אַבִּימֶהֶך: וַאֲצַר אֲבִימֶלֵך לָא יָדִעֵית מָאוֹ עָבָר יַת־פִּתְנָּמָא הָדֵין *ייופּיּק יוּי*אַבימֶלֶךְ לָא יַדַּעַתִי מִי עִשְׂה אֶרת־ וָאַף־אָתְּ לָא־חַוֹיֵירָא לִי וְאַף אֲנָאֵלָא שַׁמַעִית אֱלָהֵין יוֹסָא־הֵין: אַבְרָהָם עָן וְתוֹרוֹן וִיהַבְּ לַאֲבִימֶּקָהְ ונְזֶרָנ תַּרְנֵיה, וֹן קָיָיְם: וְאָקֵיָם אַבְּרָהָם יַת־שָבֶעָחוּרְפַן דְּעָן בְּלְחוֹדִיהֵן: וַאָבֵיר יִי יִי עַבַּ אַבְרָהָם אֶת־שָׁבַע בְּבִשְּׁת הַצְּאֹן אָבִימֵלֶךְ לְאַבְּרָהָם מָרד. אִינוּן שְׁבָע וורפַן אִיבִין דַאַבוּיבֶיהָא בִּלְחוֹבִיהָן : ַנַאֲבֶּיר אַרִי יַת־שָבֵע חוּרְכַּן תַּקבֵּיל מָן־ יֹבֹי פֹבׁיכַ בַרַעַבַּירַ בַּעָרָי לְסַנְּבוּוּ אָבֹוֹי חַפָּרֵיתיַת־בִּירָאהָדָא: עַל־בַּןְקְרָא רָאַתְרָא תַּהָוּיא בְאַר־שָבַע אַבֵי תַפָּן קַיִיֶם הַרְנִירְוֹן: וגְיַרֵוֹקְיַיָם בְּבִאֵר בָי שָבּנִשְבָּעוּשְנִיהָם: וַיִּבְרָתוּבְרית בּבְאַר שָבַע וְיָקָם אָבִימֶּלֶךְ וְפִיכֹרֹי שָבַעוָקָם אַבִּימֶלְרוּפִיכּר רַב חֵילֵיה ישַר־צְבָּאוֹ נַיָשָׁבוּ אֶל־אָרֶדן פָּלִשְׁתִּים : ַוָתָבוּ לְאַרָעָא דַ*פְּ*לְשְׁתָּאֵי: וּנְצֵיב אִילָנָא בִּבְאָר שָׁבֻע

בּמְּטַחַנִי לֶשֶׁרת בִיאָשֶּׁרָה אַלְאָרְאֶה בְּטָוֹת הַיָּלֶר וַתְּשֶׁב מִנְגֵד וַחְשֵּׁא אַת־ כלר שנאמר משא בערב ובומבר לקרחת למח התיו מים ובותה כשהיו מוליכין חוחן חלל ערפי וַאַבַוְמַת יַת־קָרָא וּבְבָר וִישְׁמִיעַ קָרָם־ "פּפֹיניוֹ קֹלָ, וַתַּבְרָ: וַישׁבַע אַלהִים אַת־ יְיָּ יַהֹּ־כָּלְיֵח הַרַבְיָאוֹּלְרָא מַלְאָבָּא דְיִינִי וּכֹּלְ אָרָ מַלְתַּבְּיִלְ הַנְּעַרְ וַיִּקְרָא מַלְאַרְאָר מָלְיִם אֶּלִּר הַנְּעַרְ וַיִּקְרָא מַלְאַרְאָר מָלִהְיִם אֶּלִר הַנְיִה הַרְבְּיָא וּלְרָא מַלְאַרְאָר בְּיִינִי וּכֹּלְאַרְ מַוֹּים הָבְּרְבִייִם וְיִאַמֶּר לָחִ מַרוּזּלְיְרְ הְּיִינִי וּכֹּלְאַרְ מִוּלְיִם בְּיִאַמֶּר לָחִ מַרוּזּלִיךְ הְיִינִי וּכֹּלְ אָרְיִם וְיִאַמֶּר לָחִמְרוּיִלְיְרְ היו ישר' חומרי' לשכחי' בכקשה מכם הוליכונו אלל בני דודיכו ישמעאל וירחמו עליכו שכאתבי ארחות דלנים אל חקרי דדכים אלא דודיואלו יובאים לקרהתם ומביאין להם בשר מלוח וכודות נפוחים כסבירים ישראל שהם מלאי'מים וכשמכניסו לתו'פינ אֱלֹהִים אַת־גֵינֵיהָוַתֵּרֵא בָאַר מֵיִם ופותחו הרוח נכנסת בנופו נַחֶלְרַנַתְּמַלָּאָ אָת־הַתְּמָת מֵים נַתַּשְׁק ומת: רבה קשתי יורה חלים ב בקשת : קשת יעל שם החומכות אָת־הַנְּעַר: וַיְהַי אֵלֹהֹיָם אֵת־הַנַּעַר וַנִישֶׁב בַּמִּדְבַּר פָארָן וַהְקַחִרלְוּאִמָּוֹ אָשָׁה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיִהֵי בָּעָת הַהָּוֹא וַיִּאמֶר אֲבִימֶּהֶךְ וַעַתָּה הִשָּׁבעָה לַי בַאלהים הַנַּה אָם־ עשיתי עמה תעשרו עפרי ועם־ אַשֶּׁרְנְּוְרָוֹ עַבְרֵי אַבִימֶּיֶרְ : הַדֶּבֶר הַזָּרָהוֹגַם־אַתָּה לְאַ־הַנַּרֶתָּ לִי ונטאַנכילא שַבַּעתי בַּלְתִי הַיִּוֹם : וַיִּקַּדָן אַבְּרָדָם צָאוֹובְקרוַיִּתֵּוֹן לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּבְּרְתוּ שְׁנֵיתֵם בְּרִית לְבַרְּהָן: וַיָּאמֶר אֲבִימֻרָר אֶל־אַבְרָהָם פַרו הַנָּה שָבַעכבָשת הָאֵלֶה אֲשֶׁר הצבת לבדנה: ויאמר כי אתרשבע , נטיעה בחהלים של ויטע חהל ַבְבָשרת תַקַּחמִידִי בַּעַבור תַּהַיִרה־לִי לעדה כִי חַבַּרַתִי אַת־הַבָּאֵר הַוֹאת: על־בַּן קָרָא רַפָּקוֹם הַהְוּא בָאֵרשַבַע

ולום המר שים בצחתו ממולדתו ומביי אביו שחפמר עליו שהוא אחיה בכנ המקומות השריבוהו שסוחתנ' המר זה מברה' מל אבימלך להידיעו שלא חשד חנשי גרר על זה יותר משתה מקומות הארן ההיא כדי שלא יחשוב שרקונות ביות רעי שימלאו בחרי שרתויק חותיביות רעי שימלאו בחרי ההייחצל חשדם כלם בכללו' לראותר מנהג הארן ההיא שהם נמשכים אחר העריות וחחר זה לכח אכימלך כחך ובקר ועבדים ושכחות ונחן לחברהם לפיים חותו על לקחה שרה אפתו נהשינה לו ונחן לו הנחירה שישכון בתקו'פיבחר יוחר מחרלווכז'כתפיים אברה'והחפל'עליו כמו שיספר אחר זהי ולפיים שרה חמר הכה נחתי אלף כסף לחחיך לעיני הכל ונתברר להם

שהני לריך לתפילתו על מה שהביה עלי השם יחברך מהמחלה לשמרך שלה חקרב שיך . הכם שחי בין לה כפות עיכי לכל חשר חקד וחת כל לשחרך שלא יחשדו אותך חחד מהם שעשי זמל שמי ועל זה המאמ לא מלאה שרה טענה כנגד אבימלך ולזה נשל לה בו אלוהתוכחות וכתפיים וכחפרדה בשלום מאבימלך והנה אמר אבימלך המאמר הראשין לאברהם לפייםו והמאמר השני לשרה לפייםה וזה ממהשיעיד על התחת פירושיכו זה והנה התפלל הברה לשם יתינ׳ וישיר המחלה שכם בחבימוך ותביחו על דבר שרה מלדמה שהיח חשת חברהם כי מפני זה השניח השם יחעל' בה זה האופן והנה התועלו 'התגיעו 'פוה הספו הסשוה: התוערת הה'התגיע

וַיִּפַעאָשֶׁל בִּרְאַר שָבַע

מוההספור הוא בדעות יוהוא להודיע חווק הסנחת השם יתעלה בדבקי בועד שהביא דברנ לאכיחלך בהלום הלילה לשתור אשת כביאווהביא עליו בסיכן התחלה אשר שם בו כדי שלא יוכל לקרב עליה והודיענו עם זה שכבר היתה לשרה עדנה עד שחשק בה אביתלך והודיענו בחביתוך בהכוסטב כט כשמה בשם בחבר שום שרה שה ירא שיהיה כלי להמיתי שפהו השם יתעלה כלי לשירתו שם ולהצלחת קנייניו: החרעלת הב' הוא בס ב הביתון והוא שתפילת של זה שכבר קרא מעלם השבחת השם בחבר של ביתות יוהוא שתפילת בכזה שכבד קרא מענט משבים בשל היו הנש מער בשל משכר כשמע מפילת אברהם עליו משכי היותו נכיא כי הוא מפני זה דבק בשם יע' כטעם אמרו זהתעלג בל יי' ויתן לך משאלות לבך - פס בשוכים הדביקים בשם יתעלה היא הכשמעת ביל בשלות לבך משאלות לבך - פס בעובים הדביקים בשט יועבים יו הברבילרנו למתח זה בביאורנו לספר חיוב ובספר מלחמות יי': דרו עלרן, הב'הוא בחחוי לאדם שלא יענה של הדברים אשר לא יחות של שדי יחעוב יקרא אל אלוה בכל עת יוכבר בילרנו אתחת זה בביאורנו לספר מלחמות יי': דרו עלרן, הב'הוא בתחוי לאדם שלא יענה של הדברים אשר לא יחות שת לה לו עליהם תענה ראוי לסנה תהסבות יולוה תמלא שלא רלה אברהם לענות לאכיתלך דבר על מאתרו הראשון כי לא היה יכול למלא עליו מענה בזולת הכחשת דברי אביתלך אשר היה דבר שלמיו מענה רמו נשנט היו בחר על הוא במדום י והוא כי כאשר יכיא הרכרת להודיע חשד איש מהעל פרע מהפרטים ראוי לאיש החושד שיכלול בדבריו עם הנחשד רבים זולתו כי בלמיראוי מפני היו זו מלך : דותרעלול בדבריו עם הנחשד רבים זולתו כי מוכי ביד ול מכך ביד ול מכך ביד ול מכך ביד ול מכל בל ברכים בל הברכם כי בוא היה חושד אנשי גררפן יהרגוהו על דבר אשתו כלל פמהם כל התקומות האחרים מהארץ ההואי ולוה ספר שאתר לשרה לכל המקומות אשר כבא שמה אמרי לי אחי הוא ווה לאות שלא חשד באכשי גדר יותר מחשדו על אנשי שאר המקומות: התרעלת הממישי הוא במדותי והוא להודיע שראוי לאדם שעשה שבר כנבד זולתו שיפייסהו כדי בלה יש של בלבו שום תרעימתי ולזה תרחה שהשתדל חבית לדלפיים חת שרה בתכלית מה שחשםר מהפיום מסני שנשה לשרה תרעומ׳ על חבית לד ומעים שלה נגע שה התחמר שהיה רחו שמתפיים בו כי כבר ידעו החנשים שהביח חותי ההכרח לתת חלף כסף לחברהם כדי שיתפלל עליו לרפחו מהתחלה שהביח עליו השם יתעלה לשתרו פלא יוכל לפגלכי כבר ביו כל נקביו פתומים יולוה יפירוה העניין החשד מעל שרה כתו שלמר לה והנה לה הסכים הבימלך לחת דבר לשרה לפי שהמחנה ההיא תביא ההנשים לחשב שכבר נחעלל בה: ולוה לא נחו לב בת הפחנה: התרעלות היהוא להודיע ב ותר רעים היו המלרי לעביין הערונת מהפלבתים ומהכמננים י ולוה חמלח שפרעה מלך מלרים לה הפנים שיבורה

שטע אהים ג'דם' וסי'כי שמע אלהים : שמע אלהים ויתעבר ן אכן שמע אלהים הקשיב : כאשר פ"ו ופיי

כו' במסר' רבת': ויהיבעת ההיא ג' וסי' ויאמר אכימלך ופיכל: וירד יהודה: וירבעם יצא: והוכח ג' חסר

י בליש וחיות אכרהם יום שובתך תוכחך יאשרי הגבר יוכיחנו אלות י עמרי ב באורי ופיי כו בפסר׳

רבת': וגם אתה ג'וסי' וגם אתה לא הגדת יונם אתה ידעת יונם אתה תדין את: וגם אנכי ה'וסי' וגם

אנכי לא שמעתי זונם אנכי השאלתיהו זונם אנכי שמעתי נאם יו"ד מלכים זונם אנכי אעשה אתכם י

וגם אנכי מנעתי מכם : מה הנה ב' דס וסימה הנה שבע ככשות : הראשונות מההנהולעדה ג'וסי'בעבור

ּוֹצַלִי תַּשָּׁן בִּשְׁמָאַרַיִי,אֶלֶ תָּא דְעַלְּפָא

וְאָתוֹתָב אַבְרָהָב בְּאַרָע פְּלִשְׁתָאֵי

יוֹמֵין סַנִּיאָין: וַהַנָּהבָּתַר בִּּתְנַּמֵיָאׁ

אַבְרָהַם וָאָמֵר הַא־אַנַא: וַאַטֵר דְּבַר־

יַת־יִצְחָק וְאִיוִיל־לָךְ לְאַרְעָא פּוּלְחָנָאֵ

אַברָהָם בִצַפָּרָא וְיֵרֵיזיַרוֹ חֲשָׁבֵיה

וּרְבַריַת־הָוּרָין עוּרֵיםוֹהִיעַמֵּיה וְיַרָּת

יִצְתָּלְ בְּבֵיֶה וְצַלַּח אָעֵי בַעַבָּלָה וּנְצַלַ

נאַזַל לְאַתְּרָא דִי־אָטַר־לוֶהיְיָן בְּוּטְא

תַלִיתָאָהוּוְזַקף אַבְרָהָם יַרוּבעינוֹהִי

אַבְרַהָם לעולימוהי אוריפור לכון

וּנְםֵיב אַבְרָהָם יַת־אָעֵי דָעַלֶּהָא וְשַׁוֹּי

על־וִצְּחָק בְּרֵיה וּנְקֵיב בִּירֵיה וַרּג־

בַּחָבֶא וַנְאֲפַר יִצְחָׁת לָאַבְרֻתַּם אַבׁוֹהִי**ּ**

וַאַפַּר אַבָּא וַאַפַוּ הָא־אַנָאַבְרָיִוַאֲפַר

יָאָאָשָׁרָאָלְעַלָּרָאָאוּאָאַנְאָעָלָעָאָלְעָלָּעָאָגָּ

ייס הַכָּא עם־חַטָּרָא וַאַנֵא ועולֵיפָא הַכָּא

י נחוי נתקמי ער בא ונקניר ונחוב לוחליון:

אַ אַ אָשְׁתָּאַ נְיַר־ז־סַכִּינָאַ נַאַוֵלוּ חַרְנֵיּרְוּוֹן

י׳יי נוווא יַת־אַרָרָאמֶרָתִיקּי

והחלהי׳ נפה חת חברהם - יש אותר כי הפתיך מחת שין והה"ח תשת האילף ופעם

כל הפרשה יכחישם רק נסה כחשתעו וחכשי שקול הדעח אחרו כי הדעו הם שחים

החת' דעת העתיד בטרם היותו והשנית דעת היש המוצח וזה פי' נפהגם כי עתה

ידשתי והגאון אחר שחלת נסה להרחות לדקתו לבני אדם גם חלת ידעתי כסעם

ואַקרים

הודעה יוסלה ידע זה הפחון כן

בשעי שעק בכולה היו שם הפי

כשריו ואחרי' המרו כי פי'והעלה!

שסלעולה שיעלהו א ההר חחת

ירושלשו מרחק " חבר כתיב

קרי כיה תיחיק שהשען היה

מרחוק בחקום מלפניהם" הל

מרקהמוריה כבית' נירושלם"

וכשובה ו במסורת וכשתיוה

וכשונה י נמנה חלוש וכאכהי

דרבינו אמובורק ונכונק

לכרוכשוסה חל עיר יי 'נשפש"

השיבנג וייאלקר וכשובה " לכנ

ונמוכה ענו יייינומת חברהי

שתחד כשתחוב וכשוכה ושנ"

ישרחל לפשופ, חשונה והיכו

לכו וכשובה וכחפשה דרכונו

הפיבט יוי חליך ונפובה

וביכות הגליו מחקגלות לכנ

וכשונה אל פיר יי וחס לא

וכו חושר נהפה רחש וכשופה

הכל כזכוח חנרחם:

אמרי נועם

נשה חת חברהם תיצה לחבש

מה היה נריך לנסוחו וכלם

מניד מרחשים מחרים נידש

שיעחוד גנפין אלה לכורים

לחלחכיי החהרעתים ופתרפ

לחה חדום חשפיע פוכה לום

יותד מוה נכך שור הצומה

עמה לדעתי פירם החר בשם

לטון קנתור כמו זים: מתריבה

ולתו מה חנקו כנותר של

בכרת חברהם בריח עם

חבימלך ועשה שלם כשונה

צ'צינד הקב"ם כי מן הארם

שניתן לדמשקבים כרית ברית

עם זרע ככעובארור לכן נפם

חופר לה חל מצמור

הכריח בעלסו שלה כחכוון

שמיהו עפה שלה מוק הול

להעלוחו וכן כיה נחעלה

ונשק׳ולה חור הקכיה מדכורו

אבל אברהם סיה סבור שנוהו להכריבו ורחיה ממדרם שחתי

לי הקנ"ה חן הורע שנחתר

לך וברכתיו חחה כחת כברום

עם כלשהים זרע הרורים

ולהנמיד עמו זע ביכרבו

פלפתי'מכניך פכפה לכיקה:

ונפתהוה ונשונה חליכש

תימהוכי היה משקר ח"ו אם

הפורוש בחמי וכי סכתרים

המם שלה כששה רק בנתחום

ונשיבה פון הבכר כולכף הכים

ינקק כינר וחתר חים שפם

לעולה:

חלח לספנימו -

ציקרת שם ונו . ע"י אותו חשל הוקרת שיוו של הק"בה חלוה לכל הפולם לחחר שמוכלין ושותין חומר להם ברכו למי שחכלתם משלו סבורים חתם שמשלי חכלתם משל מי שאחר והיה העולם אכלתם: ימים רכים י מרובים על של חברון בחברון מסהכ"ה שנה וכחן כ"ו שהרי בן ע"ה שנה היה בנחתו מחרן אוחה שנה ויכח וישם

בחלוני ממרא שלא מלינו קודם לכן שנתישב אלה שם שככל מקומותיו היה כחורת חוכה שביעי ונוסע והולך שנחתר ויעבור אברס ויעתק חשם ויהי רעב א רבים: מורד חבר" מנרים ובתנרי לח עשה חלח נו חדשים שהרי שלחו פרעהמיל וילף לושעיו עד ויבה וישב בחלוני מחרה השר . בחברון שם ישבעד שנהפכה סדום מיר ויסע משם אברהם מפני בושה שללום ובא לארן פלשתים ובן ל"ם שנה היה שהרי בשלישי לחילחד בחו חלה התלחכים הרי כ"ה שנה וכחן בתובימים רבים מרובים על הרחשונים ולחבח הכתו' לפיזו' חלח לפרש וחם היו מרובי עליהם שתי שנים או יותר היה מפרשם פנ כרחך לינס יחרי יותר משנה הרי כ"ו שנה מיד יצח משם וחור להברון וחותה שנה קלמה לפני עקידתו של שלחק ייב שנים כך בסדר עולם: אחר ס דברים החלה יש מרבוחינו לאמרי חחר דבריו של שפן שהיה מקטרב ואומר מכל סעודה שלפה אברהם לא הקריב לפניך פר חחד או איל חחד חחר כו כלום עשה אלא בשביל כנו אילו ויאטר הייתי אומר לו זכח אותו לפני לי פסו דמית לח היה מעכב י וי"ח חח'דבריו זיחור חבשכם ישמעתל שהיה מתפחר על לחי: ילחק שחל כן שלש עשרה שנה ולא תיחה המר לו ילחק באבר פתל אתה תידשני אילו אתר לי הקיבה זכח שלמך לפני לח הייתי מעכב: הנני כך היא עלייתם של חסידי' לשוו עכוה בוח ולשון זימון: קחכח חין כח חלח לשין בקשה חתר לו בכקשה מחך עמוד לי בזו שלח יאמרו הרחשונות לה היה בהן ממש : אח בנך אמר לו שני בנים יש לי המר לו הת יחידה המר לו זה יחיד לחמו וזה יחיד לחמו חמר לו השר אהבת חמר לו שניהם אני אוהב אמר לו את וצחת ולמה לה בלה לו מחחלה

שלה לערכבו פתחום ותזוח

לעתו עליו ותערף וכדי לחבב

עליו את המלוה וליתן לו שכר

על כל דבור ודבור: ארץ המורוה ירושלם וכן בדברי הימים לבכות בית לי"ו בהר המוריה ורבותיכו ואכקלום חלגומו על שם אל פירשו על שם שמשם הוראה יולאה לישראל: והעלהו לה אחר׳ לו שבודת הקטורת שיש בו מור נדר ושחר בשמים שחטהו לפישלה היה חסן הק"בה לשחשו אלא להעלהו להר לעשוחו שלם ומשהעלהו חמר לו הורידהו: אחד ההרים - הכ"ה מתהא הלדיקי ואח"ב מגלה להם וכל זה כדי להרבות שכרן וכן חל החרץ חשר חראדוכן ביונה וקרח עליה חת הקרים': ושכם . כזררו למלוה : ויחבש י הוח בעלמו ולח לוה לחחד מעבדיו שהחהב מהלהלת השורה: את שני כעריו ישתפחל וחליעור שחין אדם חשוב רשחי לצחת לדרך כלח שכי אנשים שאם יכטר' האח' לנקביו ויחרחק יהי'בשני עמו: ויבקע י חרפות' זכלח כמו וצלחו הירדן לשון ביקום פינדרים בלע"ו: ביום השלישי ' למה חיחר מלהרחות מיד כדי שלא יאמרו הממו וערכבו פחתום וערף דעתו ואילו היה לו שהות להמלך אל לבו לאחיה עושם: וירת את המקום י ראה עכן קשור על ההר ז עד כה כלומר דרך חועם במקום חשר לפנינו - ומדרש חגדה חרחה היכן היוז מי שחמר כי התקום בה יהיה ולעך ז ונשובה - נתנבח שישובו שניהם : המחפלת - סכין על שם שחוכל חת הבשר כמה דשימה וחרבי תחכל בשר ושמכשרת בשר לחבילה י דיה זחת נקרחת מאכלת על שם שישרחל אוכלים מחן שכרה: וילפו שניהם יחדיו ' חברהם שהיה יודע שהולך לשחום חת בנו התה הולך ברנון ושמחה כינחק שלח היה מרגיש בדבר : יראה לו השה . כלומר ידחה ויצחר לו השה ואם אין שה לעולה בני ואף על פי שהבין ילחק שהוח הולך לשחום וילבו שניהם יחדיו בלב שוה: ויעקד

וַיִּקְרָא שָׁם בַשְּׁםיְהוָה אַר עוֹלֶם וַיָּנֶרָ אַבְּדָּרָנֶם בְּאָרֶץ פָּלְשְׁתַּיִם יָפִים וַיִּהְי אֲחֲר הַדְּבָרִים הָאַלֶּה וְהָהָאֶלֶה וְהָהָאָלֶה וְהָהָאָלְה וּהְהָאָלְה וְהָהָאָלְה וּהְהָאָלְה וּהְהָאָלְה וְהָהָאָלְה וּהְהָּאָלְה וּהְהָּאָלְה וּהְהָהָאָלְה וּהְהָאָלְה וְהָהְאָלְה וּהְהָּאָלְה וּהְהָּאָלְה וּהְהָּאָלְה וְהְהָאָלְה וְהְהָאָלְה וְהְהָאָלְה וְהְהָאָלְה וְהְהָאָלְה וְהְהָּאָלְה וְהְהָאָלְה וְהְהָּאָלְה וְהְהָּאָלְה וְהְהָהְאָלְה וְהְהָּאָלְה וְיִים הְבִּיּה וְיִים הְבִּיּה וְהְיִים הְבִּיּה וְיִים הְבִּיּה וְהְיִים הְבִּיּה וְיִים הְבִּיִים הְבִיּה וְיִים הְבִּיִים הְבִיה וּהְיִים הְבִיּים הְבִיּה וּהְיִים הְבִיּים הְבִיּה וְיִים הְבִיים הְבִיּה וְיִים הְבִיּים הְבִירְה וּהְיִים הְבִיים הְבִיר הִיים הְבִיים הְבִיר הְיִים הְבִיּים הְבִיּים הְבִיּבְיּים הְבִיים הְבִיּה הִיהְים הּבְּיִים הְבִים הְבִים הְיִים הְבִים הְיִים הְבִים הְיִים הְבִיה הְיִים הְיים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְיי אַבְרָתָּם נַיָּאמֶר אַלִּיו אַבֶּירָתָּם נַיְאמֵר וֹיאפֶר קַחְינָא יוּ נפט כְעַוֹית־בְּרָרְיַתִייְחִייְהָן דִר דִי־רְחִימְתָּי אָרוּ יבנר אָרוּיווירר אַשֶּריאָהַכהָּ אָת־יִצְחָלְוְצֶׁן־יִּלֶּן אֶלָ־אֶרֶץ הַשְּׁרִּיָּה יֹבְיּיָה יִצְיִינִי וְאַסְקִיהְ קַּרְמִי תַּמָּוֹ לְעַלְתָאַעִי חְדָּ ָנְהַעַלַתְּיִשְׁםֹלְעֹלֶּדְהַ, עַל אַתַוֹר חֶחָרִים, יְ_{שְׁהֵבְּ} מִן־שִּׂנְרִיָּא דִי־אֵישִׁרְלֶךְי אשראמר אליך: וַיִשׁבָם אַכִרָהם בַּכֹּקָר וַיַּחַבשׁ אֶרלּיחַמרוֹ וַיִּקַּח אֶרוּ־שְנֵי ַנְעָרָיוֹ אָתוֹ וָאָרָה יִצְחָק בְּנָוֹ וַיְבַקַעׁ עַצׁיֵי **תלַה נַיָּכָּה וֹיִכֶּרְ אֶרֹי - הַבְּּכְּלִוּם אֲשׁר**ַר אָמַר־לוֹ הַאָלַהִים: בַיִּוֹם הַשְּׁלִישׁי וישא אַכרתם אֶת־עינוּיוֹירָיא אֶרדּי ה הַמֶּקוֹם מֶרָחָק: וַיאמר אַבְרַהָם אַל־ נְעָרֶירשְׁבוּ־כָבֶם פה עם־הַחֲמוֹר וַאַנְי וְהַנָּעַר נַלְכָּרָה עַר־בָּה וְנִשְׁהַבּּרָה ונשובה אליכם: וַיִּקחאַכרָיהָם אָת־עַצַיַ הָעַלָּהוַיָּשֶׂם עַר־יִצְחָק בְּעוֹ ניקחבירו את האשואת המאכלת רַיאמר יִצְּחָק ויַלַכוּ שנִיהַםיַחָרֵוּ : אַל־אַבָרָהָם אָבִּיוֹ וַיַּאֹמֶר אָבִי וַיִּאמֵר הַנְנֵי בַנְיָ נִיֹּאשֶׁר הַנַּהָ הָאֵשׁ וְחָעָצִים י׳ מּיִי׳ נַאֲשַׁר אַבְּרָהָם קָרֶם־יָיֻ בְּרֵירֹיָה אִשְּׁרָא ואיה השה לעלה: וַיאמראַבְּרָיהָם אַלהִים יִראַרו־פּוֹי יַהַשָּׁהַ לְעלֶּהָ בְּגִי וַיֵּלְבָּוֹ שְׁנֵיהָם יַחְרָוֹ :

והאלהיסה' וסי'והאהים נסת והאלהים יענול: והאלרים אנה י והאלרים אמר לי לא הבנה י והאלהים בנף י והאלהים עשה שיראו ' והאלהים יבקש : נסה ו' כ' כתיב סה ור'כתיב שא ופי' והאלהים נפה ' ויואל ללפת כי לא נסה: אם נשאת נשא ועל כל נשא ושפל: חירם מלך צר נשא ינשא לפבינו אל: ב' קרפא כתיב סה: ולדי"א וסי' כו'במסר'רכת': המריה ב'תר חסר וחד מלא וסי' ולך לך אל ארץ המריה: ברב הפוריה קדמאה הסר: עצי עלה א"ב דע'אי נסים ה' וא' לא נסיב ה' ופי' עצי עלה יושכם אברהם בבקר : עצי העלה׳ ויכח אברהם את עצי העלה׳ עיר אלהים: נהר פלניו ישמחוי עיר האלהים 'נבברות מרבר עיר האלהים . על חרמה : ויצא האמרי : ער החרטה : ויכום ויבתום: עם קרש : ואשמע את האיש : יכום המרש : וקראולהם : עם אלהים י ותאמר האשה: עם האלהים : ויתיצפו כל פנות: ביום השלישי ב' ר"פ בא' וסי' וישא אפרהם את עיניו "ביום השלישי נשיא: שבו ה''בתו' וסי' עם החמור " שבו וסחרוה שבי איש תחתיו ' שבו נא כזה : שבו נא בזה גם אתם: ונשובה ו'פסור בירמיה סיםן מ'ו : המאכלת ג' וסי ווקח בידו את האש יושלת אברהם את ירון ויפא אל ביתו ויקח את המאכלת י דפלנט בנבעה: ב׳ פסו' דאית כתון ד' ויאמר וסי' ויאמר לצחק אל אברהם אפיו : ויאמר אחאב במי:

ויעקד

אָפִרֹ־לַוֹּהָאֶלְהִיםֹבִיבֶּן שָׁטַאַבְרָהְשׁאָת־הַמִּוְבֵּהַתְּעָבָּךְ אֶת־הָעָצֵיִם

׃ לַעַלְתָא כַּּלֵי וַאַ<u>זַּלְוּ תַּ</u>רְוֵיהְוֹן בַּחֲדָא וַאַתוֹלְאַתָרָ אַ הַיֹּאַמר־לֵיח יַיוֹבנֹאַ תַּמָן אַבּרָתָם יַת־מַּדְבָּחָא וּוְפַדַּךְ יַׁר־וּ־ וַיָּבֹאוּ אֱל־הַבָּקוֹם אֲשֵׁרֹ אַעיאַ ועקר

חחשב לו לעולה ואברהם לא ידע סוד הנבוחה וימהר לשחום אותו והשם חמר לו לא בקשתי וזת ומחרי מתרו הרמה שתעלה לעולה כמד והשקיח חוחם יין והוגרכו חלה הגהופים לפייהאה כי יחמרו לה יתכן החר שיכוה השם מנוה שיחמר החר כן לח תעשנה זהנה לא שמו פל לב הבכירים שהחליפם בלוים חתר שנה והחר שהפתוב אחר בתחלה והאלהים נסב את אברהם סרו כל הטענית והשם נסתו כדי שיקבל שפר י ומעם כי עתה ידעתי כמו ואם לא אדעה ועוד אפרם סידו נפסוק ידעחץ בשם חש יעורני השם ידע הנסתרות: אחד ההרים שם נבנה הבית וכן מפורש ויבן שלמ' את הכית בהר המורי' וחיכנו הר גבוה ובו היה בורן ארונה: ויבקע עלי עולה ושמם על החמור: ביו' השלישי שילח מבהר שבעי יש חומרים איך אמ' אברהם וכשובה ואחריי ענו כי היה בדעתו להביא עלמופיו ואברה׳ דהם כדי שלא יסורו עד שוכו ושלא ירצים יצמו

ויברח ורו"ל המרו שהיה ילחק

פחש 'נעקד בן שלשי' ושבעשנים

ואם דברי קבלה נקבל וחדרך

סברה חין זה נכון שהיה רחוי

שתהי' לדקת ילחק גלויה ויהיה

שכרו כפול משכר חביו שמסר

עלמו ברלונו לשחים' ואין בכחוב

מחומה על ילחק וחחרים חחרו

שהיה בן חמש שנים גם זה לם

יתכן בשבור שכשת עצי העולה

והקרוב אל הדע שהי קרוב לי"ב

שנים והכריתו אביו ועקדו שלא

ברפולו והעד שחביו הסתיר

הפול ממנו ואמר אלהים ירא' לן

סשה כי חילו אחר לו אתה העול׳

חזקוני

ויהי אחר הדברים האלה פיר"בי אחר

לבריו של שטן וכו' וי"ה הה' דבריו של

ישבן שיברה :

אלכרהם

מיע ספורנו

ויקרה כם כשם ייי הל מולם י וקרח והודיע לרבים שמאל. יפֿעלה הוול שוש בותותת כיוא מנד דמה הכתי הגוים חדשים נס יבנים : נפה חק מברכם כיון פיהיה נפעל חוהנ חים כמו שכיה נכח וכוה יצונה אחר לנורחו שהוח שוב לשפ בפעל כי חמכ' שכונה במציחף החום היתה שידמה לבורתו כפי המפשר כחשר הפרד ואחרו נעשה הדם בא וחתב בדמוחנו ב ויפר אל המקום -חל חרן שתורים ז וירח מת המקום" מקום מוכח עמר בתורים: תרשיק" ושלפה צו ברנון כחל ות' כפנין וירחהן את כל שחרץ והכון שנחותו התכום היה מקום הונח: שנו לכספה ' כדו שום יחהו כו פנה יפרידונו במשוחו הזכח:

בילחק יקרת לך ורע שהרי ככר בחותו פרק היה בן שבע ושלשים שנה : רלבנ

ישמעא מה שפיר"שי כך היינו משו' דחמריכובעלמ'כל מקו'שכ חחר שמוך והכה לה מציכולמימ'

הכי כמו שפיירשי כאוואותה שנה קדמה לעקידת יצחק י"ב שנה זי"מ אחר הדברים האהשנרת

מברהם ברית עם חביתלך להם ולכינם ולנכלם שלה ברשוח הק"בה וחדץ פלשתים נחנה לו

ולורעו כדכתיב ושתי הת גבולך מים פיף עדים פלשתי'ונם ביהושע כל ערי חמש' פרני פלשתי'

מנויות בכל גבול ח"י והק"בה לוה עליהם לח תחיה כל נשמה לפי והאהים נסה הת חברה הנחרו

ולפרן לשוועל נסותם חח ה'משה וחריבה והנש זועפים מתרבתי נסיםי בנם וקלף דדנים כלוי

בחבחי בבושנהתי לדלכרות ברית ביניכס ובין בניכס ועתה לרוהעלה לעול ותרה׳ מה הועיצי

כריתה הברית ד"ח נפה את מברה' לשונכשוולה נסהו בשבילו שהבל בלוי וידוש לפניר מה שה" וסוה ועתיד להיות אלה הביאו לידי נפיוןלפני מדת הדיןשהיתה מקטרבת לפניו כליו ולהודים

לבריו' כע'נדבו לבו לעשות רפובורחו ולם יוכלו להערג עליו: חל הרן המוריה * החמורה הרן החמורי כמה תיבות מפרים הל"ף וימש חושך לה יהל שם ערצי והעלהו שם לפולה המר לפניו

רב"שע וכי יש קרבובלה כהוח"ל ככר מכחיך כהן הק"ד נשבע ה' ולה יכחם החה כהן לעולם על

דברתי פלכי לדק יוקח חת שני בעריו בפולח פרש"י מה שפי'נבי שני נטריו דבלפס ליחן

הממו' בשל זה כוה וחת הממור בשל זה בוהיוישת הברה' חת עיכיו וי"ו דוישת יהידה היח:שבו לפש פה ירא היה פן יעכבוהו מלסחוע את בנו יעם החמור נהג צהר חומרה בדולה שלא נהג פה י

בהמתו : ירחה לוהשה לעולה חש"ם שנממר להברהם כי ביצחק יקרה לך אדע ירה הים שמם יהל ינחק נשמט אמר שמח שכב יצחק עם חשה קודם בעקידה להוליד בן חו בת מממח ימקוים כי

שם אברהם אחר שכודע לו ששרכ היא אשחו כי לא יוכל לשמרו שם שלא יהרגוהו החלריים פל דבר חשתו וחולם חבימלדהשכים שישחר שם חברהם ולוה חתר לו הנה חרצי לפניך בשוב בעיכיך שב י כי לח היו חנשי ברר רעים בזה המנהג כרום מלרים וכחרן כנען י לח הולרח חברהם לופר

של שרה שהיה אחותו וכבר ספרה התורה כפרשת השריות רוע מכקב התלריים והכנענים בעריות באמרו במעשה ארץ מלריםוכו' : ביאור הפלות . דיוי פקד ממשרה וגו'י עד ויהי חחר הדברים החלה מנחקי שלפיבי ווהשהוח לח היה רוחה שיהיה יחרון ליצחק שליו כי הוח גם כן בן חברהם ולוה היה מלפיג של מה שרחה שיבים חברום לעת 'צרול ביום הנמל חת ילחק ולח ששד גם כן ביום הנפלו יוכבר יתבחר זה ממה שחתר על זה העניין שרה לחברתם יוהנה כבר ביחרו זה בב"ר בדרך קרוב לזה י בל חשר חחתר של זה העניין שרה לחברתם ביל כל חשר חושרת חליך שרה וכתו או יתלחו רבים כלשונפן יכי ביצחק יקרח לך זרע י רולה לומר שהורע הפוב עם חלהים הממיחם לך יהיה מיצחק לתמשלפוי השיחים יהרילנות כדי שלח יכהו השתם לשתרו מהלתה כי לה היה לה מים . פתעחוי קשת י כשעור ירייה התן . ויקרה מלהך שהים א הבר . הפשר שות התלחך היה החד תכבורי בדור ומפשמים שלחוהו להליל הת ישת על בעבוד מברהם או כא והפתחתר להגר בחלום להשגחת השם יתעלה על אברהם מוולת שיהיה נבואה כי הוא רחוק שיחתר שהיחה הגר נביאה כמו שוכרבו במה שקלם . קשת הוא חואר מקשת . אשקור מעניין שקר י ור"ל שלא תעשה מתנו פקר לנתלנו רש חחת הטוב אשר בתנו ששורו בי היום בחרן יום מו דמוץ שימו של איל לביות שתנו צל על בנאר ולפכול חחתיו כי כן היה אילן שתוך לההם בשלני מערה לחבול תחתיו בעת בחום כחתרו והוח עופד עליהם תחת העזויחכלו וחמנם זכר והכי לח קבע לו; תקום לדירה בחרץ פלפתים : אבל בבחר שבע קבע דירתו לפי שחו ביה במקים נכתר מל שידבק בו השפע הפלפי ב

11 1 יא א

בשחום ביכחהור לשחום חת בנו לשתום את העולה כפר

קוקאי בכי קרננות שאנו

לוחדיים כין שקרבכות תחברת! כדחמרין כועתין היי התמיד

כחתו ישן כי

היתי י

לוחחת לכן: וישב חברהם בכחרג׳יםיתי

בחברון היה יושב שחים

שנים לפני עקידתו של

שבעי נח ישיבה מתש שהרי חחינים

יכח מבחר שבע ובחלו לחברו יים בים חב

פלשתים ימים רבים מרובים

משל חברון הרחשינים והם ששק

ועשרי שנה כמו שפרשכו למעל :

בשובו מהר המוריה היה אברהם

מהרהר ואימי אלו היה בני שחום

כבר היה הולך בלח בני היה ל.

להשיאו אשה מבנות ענר אשכל.

זממרא בשרו הק"בה שכולדה

דבקה בת זונו וזהו הדברים

החלה הרהורי דברים שהיו על

אחרי הדברים החלה ניגד וגו'

כמו שחמר ויגר אברהם בארץ לי כים כפר

ואשחרם

עשרהיסות

ילחקה.

ויעקל י ידיו ורגליו מאחריו הידים והרגלים ביחד היא עקידה והוא לשון עקידים שהיו קרסוליהם לבנים מקום שעוקדים אותן בו היה ניכרי': אברהם אברהם י לשון חבי הוא שכופל את שמו: אל תשלת " לשחוט אמר לו א'כלחנש באתי לכאן אעשה בו חבלה ואוליא ממנו מטט דם אחר לו אל תעש לו מאומה אל תעש בו מום: כי עתה ידעתי אמר רבי אבא אמר לו אברהם אפרש לפניך את שיחתי אתמיל אמרח לי כי ביצחק יקרח לך זרע וחזרת ואמרת קח נא את בנך עכשו אתה אומר לי אל תשלח ידך אל הנער סמר לו הק"בה לא אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אזכה כשאמרתי לך קח מולא שפתי לא אשכה לא אמרתי לך שחטהו אלא העלהו אסקתיה אחתיה: כי עתה ידעתי מעתב

יש לי מה להשיב לשטן ולחומו". החמהי מה היא חבתי אללך וַיַעַקד אַת־יִעַקַק בנוֹ וַיַשָּׁם אתוֹ עֵל־ יש לי פתחון פה עכשיו שרואים הַכּובֹת מִמַער לְעֵצְיִם: כי ירא אלהים אתה: והנה אילי וישלת מוכן היה לכך משש' ימי ברחשית: אַבַרָהָם אֶת־יָרוֹוַיַּקַח אֶת־הַפְאַבֵּלֵת אחרי אחרי שאמר לו המלאך אל תשלח ידך רחהו כשהום נחחז והוח שמחרגמינן ווקף הברהם עיכוהו בחר אילין : בסבך ויאמראל־ אַבַרָהָפַ יִיאמר הַנֵּנְיי: אילן: בקרניוי היה רן חלל תִשְׁלַחַ יָרֶדְּ אָל־הַנַּעַר וְאַל־הַעָּשׁלוּ אכרהם והשטן פיבכו ומערבבן בחילנות: תחת בנו . מהחר מָאוֹטָרה בֵי עַתָּרה יַרְעַתִּי בֵּירוֵרָ**א** שכתוב ויעלהו לעולה לא חסר אַלהים אַתָּה וַלָא חַשַבתָּ אֶת־בַּנְךָּ המקרח כלום מהו תחת בנו על 🗝 כל עבוד' שעשה ממכו היה מחפלל ואומר יהי רלון שתהאבאדוב שבדי אֶת־עֵינִיו וַיַּרָא וְהָנֵה־אַיִּל אַחַר בָאַתַוּ זו כהלו היא עשויה בנכי כהלופתיהיו בתי בַפָּבָר בַּבַורנִינוֹיָלָר אַבְּרָחָםוֹיָצַוּח אָת־ בלי שחום כחלו דמו זרוק כחלו שים כספר בני מופשע בחלו הוא נקטרבסבד כי פום ניקרא אַברהם שם־הַמָּקוֹם הַהוֹא בּי ועשוי דשן : יי׳ ירהה פשיטוניים בישלה כתרגומו י"י יבחר וירהה לי חת פפם יָהוָה יירַאֶּרָה אֲשֶׁר יֵאָבֶר הַיּוֹם בְּהַר המקום הזה להשרות בו שכיכתו יַחַנָּחַ וַרֶּאֶה: נַיַּקְרָא מַרְאַרְ יִהנָּה אֵל־ ולהקריב כאן קרבנות: אשר יחמר היום י שיחמרו לימני אַבָרַתָּם שֵׁנִית מִן־הַישָּׁמָים: וַיֹּאמֶר הדורות עליו בהר זה יראם הק"בה לעמו: היום עשית את הדבר הורז ולא חשכת העתידים כמו עד היום הזה שבכל המקרא שכל הדורות כיכרה אָת־בָּנָהָ אָת־יִחִירֵהְ: סבחי הקורחי' אם המקרא האב אברכר והרבה ארבה ארו זרער אומרים עד היום הזה על יום בְּבָוֹכְבֵּיֵ הַשְּׁמַיִּםּ וְכַחוֹל אַשִּׁרְ עַל־ שעומדין כו י ומדרש אגדה ייי יראה עקידה זו לסלוח לישראב בבל שנה ולהנילם מן הפורעכני וְהַתְּבֶּרֵבֵוּ בָּזַרְעַהְבָּרֹנוּיֵי כדי שיאמר היום הוה ,בכל ָהָאָרֶץ עַקָּב אָשֵּׁר שָׁפַעָּהָ בְּקֹּלְייִרָּשָׁב**ֹ** דורות הכאי'כהר יי' יראה אפרו של ילחק לכור ועומד לכפרה אַבְרָהָם אֶל־נְאָרָיוֹ וַיְיָקְמוֹ וַוֹלֶכְוּ יַחְדָּוַ ברך מברכך: מחת למב ומחת אָל־בָּאָר שָבַעווַשֶּׁבאַרְרָלָסְ בִּרְאַר לבן: והרכה ארבה אחת לאב

ניהי אחרי הדברים

ובתואל ילד את־

הַאָּלֵה נַיִּגַּר לְאַבַרָהָם לֵאפִוֹר הַנִּרוּ

וָאָת־קִפוּאָל אַבִּיאַרְם: וָאָתּיּכֶישֶׂרַ

רַבַקָּה שׁמֹנָרוֹאַלֶּרוֹ יָלֶרָה מִּלְבָּה

יי נַלַרָה סָלְבָּה גַם־הָוֹא בָנַיִם לְנַחְוֹרַ

לָגַחְוֹר אַחִי אַבְרָהָם: וֹפִילְגִשְוֹוּשְׁבָּה אַחוֹהִי דאַברָהָם: וּלְחֵינִתְיָחוֹשְׁ זְָחֹיִים כּי יֹירָאוֹמַה וַתַּלֵר גַם־הָוֹאֹאַת־טֵבחוּאַת-ַּנַחַםוֹאָתַ־תַּחַשׁוּאָתְרַ<u>כַּוְעַכָּ</u>ה: קמ"ו אמנו"ן סימן פרשה

ואת בתואל:

ילי עקילה: נס היא אף היא השוות משפחותיה למשפחות אברהם יצרמה אברהם שבטים שילאו מיעקבת בכי הבבירות וד' בני שפחות אף אלן מ' בני גבירות וד'בני פלגש: ובחואל אל מיל הבבירות וד'בני פלגש: ובחואל אל מיל רבקה כל היחופין הללו לח נכתבו חלח בשביל פסוק זה: חסלת וירח חליו

ביאור דברי הספור

זבר שכבר פקדי"י את שרה בהריון כתו פיער לה ועשה ג"כ כתו שיעד להי רלוני שכבר ילדה בן למועד אשר דבר אותו אלהים והנה קרא אברהם שסבנו אשר ילדה לו שרה ילחק. כמו שחמר הליו השם יחשלה ומל הוחו בן שמנת ימים כחשר לוה חותו אהים י והנה היה חברה בן מחת שכה כחשר כולד לו ילחק בכון וחתרה שרה שכבר הטיב חברהם בקרחושם בכו ילחק שהוח שם מורה על השחחה כי שחח שתחה בדולה בו השם יתעלהי וכל השוחע ישחח בעצורה ומולם יחםה השמחה לה לבדה לפישכבר היהלחברהם בן קודם זה . וחמרה להורום על חוזה הפלח שעשה לה השם יחשלה כי שי הוחוה שעלה בלבו לחמר לחברהם שחניק בנים הרה זה לח מלל אחד מהאנשים זולת הנביא שיעד לה זה העבין בנבואה אבל מי שאינונביא לא עלה בלבו זה העניין לרוב הזרות חשר בו . והנה כחשר בדל הילדוננמל עשה חברהם משתה בדול לרוב

שמחתו במה שוכהו השם יתעלה כשנחן לו זה הבן י ובנה פיה ישתעחל מלעינ על זה העניין שהיה חברהם עושה בילחק ולח עשהו לו כי לח ביה חושב שיהיה לילחק יתרון עליוכי שניהם כם בניו שתחתובתה שוכהיטם לבראות לו שחין העניין כמו שהיה חושב ואמרה לחברהם שיגרש חביתו הגר ובנה ישתעאל כי לא יירש ישמעאל בנכסי אברהם עם בנה ילהק והיההדבר קשה בעינר וכחשר הרגיפה שרש בייי לש מש בתו בבר השם יחעלה שיששה מה שחתרה לו שרה כי ביתחק לבדו יקרח לו זרע לצוני שמשנו יהי' הזרע המתיחם לחברהם בשלמותו והוח ישרחל ויעד חופף חברהם בעבור בני ישמשהל עד שבחהו דבר השם יחעלה שיששה מה שחתרה לו שרה כי ביתחק הברהם בעבור בלי שמשיו של של ביל היה ישמעחל ראוי לברכה אם לא מפני היותובן אברהם והנההי סבה מה"ות לגרש ישתעאל מעל יצחק כדישלא ילתד יצחק מתעשיו הרעים וימכם שישים בן האחה לגוי מפני היותו זרעו בילא היה ישמעחל ראוי לברכה אם לא מפני היותובן אבים בה ההיה ישה של לגרש ישתעאל מעל יצחק כדישלא ילתד יצחק מתעשיו הרעים וימכם משפר זה שלמותו יוהכם לוו היים בים לה ולבנה אתר היותם למקום אשר היו הולכים כי המחמר כשיתן לבכו לדרך ולא יתן לו דבר יוון בו אתר היותו בשקום אשר אתר להם שילכו בו זה מגופה משנה כני שפק נחן נה כטף יוהב העת הגר במדבר בחר שבע והיה זה שבה של שכלו העים מן החמת קודם הגיע אל המקום שהיו הולכים שם " וכרחותה זה פחדה כימות בכה בלמח והשליכה אותו בכעם חפת אחד מההילכות שלא יכהוחים השתש וכאשר השיב אוחו הלמה נפרדה ממכו כשיפור ירית חושלה תראה בפותו וישבה שם להחות מה יקרה לו ובבחה בכי בדול וכבר שמע השם יחעלה של המשר שחד מההיכות שליו להירה בילון שלה החד מהנביאים להנר ואמר לה שלע ה' את הול הנער וצערו באשר הואשם בעבור נביאו אברהם וצוה אותה שחשא הנער ותלך שלים נישק בכתפו מעני שלים ולחתה באר מים ומלחה את החתם והשקם הכער והנה השנים השלה בנער . בעבור בכוד אברכם נביאו וגדל וישב במדבר פארן והיה יורם יתני לליד לו ליד וישב בחדבר שורני להחה לו חמו חשה מחרן מלרים כי משם היחה חמר חבימלך ופיכול שר לבוד לחברהם שהש"י משגים בכל ממשיו כי הם רחו חומו מללים בכל מש אפנה וראן בסכן במופחים שעשה השם ביובור אברהם וליה רלו שישבע להם באלפים שלח יזיק הוח וזרעו לחבימלך ולורעו חבל יעשה עמהם כחסד חשר עם ועור וכן יעשה חסד עם חנשי שרץ אביחלך וורשם ואמר שליו אברהם שככה ישבע לו על זה יהוכים חברהם אם אביחלך בדברים ועענות עלהבחר חשר בולו לו עבדי אביחלך וכנר החנצל על זה אביחלך וחמר חליו לא ידעתי מי פבה בדבר הוה כי לא נעשה בחליתי לגם חשה לא בגדם לי מי הוא וה שאם הייתי יודע מין

וַאַקדׁיַת־יִאָתָק בְּרֵיה וְשַׁיִי יָתִיה עַכּי־־ אברהם הברהם. פעמים כמו בחפוון: ממר נחחו מהר ואושיט בַרבָּחָא עֵילִמָן־אָעַיָּא: שכחחו בסבך בקרניו וחם הוח אַבְרָהָם יַתַּיָבִיה וּנְקֵיב יַרַתְּ־סַבֵּינָ, א מי"ת נחחו קחון או תחסר מלת לִמִיבָס יַת־בָּבְיִת: וֹקְרָא לֵיה מַלְאָבָאִייִּהְיֶפִייִילִשְׂחָט אֶת־בָּנְוּ: וַיִּקְרָא אֵלִיוּ מַלְּאַךְּ היה וכן פעמו מחר היותו כמחו ורבים במוהו ויש מפרש כי אתר בַּיָּיָ מָּן־שְּׁמֹּיִאוֹ אַמַר אַבְרָתָם אַבְרָתָם ייפּין מֵיכּיִיחוֹת מִוּרַשְׁמַיִּשׁ בִיִּאמֶר אַבְּרָתָם י דבק עם וישא אברהם את עיניו ואטר האאנא: נאטר לארתושיט ואילו היה כן היה אחרי אחר יַדַרָּ לְעוֹבֵישָאוֹבָ א־נַגְעָבֵיר בֵיה טָרַעם כן הו חחרי זחת כמשפט הלשון בכל מוברת ועתם בהר י"י אַרֵי יַ כַּעוֹיַרִעית אַרִי־דַחַלָּאַרַיִי אַת יראה באלה , הדברים : בי וַלֵא מַנֵעָת יַת־בַּרָרְיַת־יְחִידֶרְ מִנְי כשבעתי זו היח השבועה וּוָלָן אַבְרָהָם ַיַרַ עֵינוֹהִי בָּרַלר־אִיצִין ישׁיהוֹשׁ, אֶת־יְהַוִּירְךָ מִבּוְנִי: הגדילה העומדת לעד: יען משעם ענה זה המעשה יענה ווזוא והא רכרא חַרַא אָחוִר בּאַלָּנָא ויעיד: שער אוביו מדיכו בעכו' בּבַרנוּתוּ וֹאַזֹבַת אַבְרָבָם וּנְפַיִּב יַרוּר שערים : ..עקב ישכר בחתריתו: דיברא ואסקיה לעלהאחדף בריה: וישב אברהם. ולא הזכיר ילחק ופֹבַת־וְצַלָּי אַבְרָתָּם תַּמָּוֹבְאַרְנָע כי הוח ברשותו נהחומר ששחטו ועזבו וזחר כן חיה אמר הפך תַתוּא אַמַר כָּלְרִפִּ־יְיָתָּכָא־יְהוּוְ־פַּלְתַיִּוְ הכתוב: ילדה מלכה י להוכיר דַרַיָּאַ בָבַן וִתְאַמַּר בְּוֹפָא הָדֵיוְבְּטוּרָא הָרֵין אַכִּרָהָם־ֶּלֶרְם־יִיְנְפָּלֶח: וּקְרָא מַלאָבֶע רַיִּיֶלֶאַבְרָהָתָם חִנְיָנָוּרם מִן־ מִישּ׳׳ בִּינִשְׂבֻעחִי נְאָבֹּ־יִרנְיָה בִּיַיַען אֲשֵׁר לשחש ביא'מל' ואיחס'וסי'לשחם שַׁמַיָּא : וַאַמַר בִּמִימְרֵי קַיִיסִית אַזַרְיִי את כנו לשחוש אליה את העולה בתרא,מלי: ואל תעש ב'וסי' אל <u>אַרִיחַלַףדָי עַבּרְתָּא יַת־פִּתְנָפָא הָבֵין</u> תשלח ידך ואל תעש לו רע: וָלֶאמָנְיָנָהָאוַת־בָּרָך וַת־יְחִירָךּ:אַרִי־ ירא אלהים ד' ופי' אל תשלח ידר אל הנער יצא אז כלם בַּרָבָא אַבַרְבִינָרְ וְאַסְנָּאָרָהֹ אַסְנֵייַרֹתֹ־ השמת לבך אל יוחברו: אתה בֹנָהְ בְבוּבְבֵי שְׁבִּיֹאוֹבְחָלָא דִי עַל־בֵיף יוֹ יוֹים חִיבְשׁ זְרְעַךְ אֶרִי שְׁעֵר י"ר בשע 'לעיל וסי'במסר'רבת': יַּפָא וִיֵּרַתְיוֹ בִּנְּדִיתַ קרת פַנְאֵיחוּן וְיִתְבֶּרְבֵוֹן בָּדִיל־בְּנְּרְבִל עֲמָבֵׁי אַרְעַא חַבַּף דַבַּןבֵילְתָא לְמִימְרִי: אברהם לנרת עולסוהי ולסונאולי בַּחַרָא לְּבְאֵר שֻׁבִע וִיהִיב אַבְרָהָשׁ בַּכָאָרָ שָבַע: וַהַוְחֹבָּתִרׁ פִּתְנְטֵיאַ ָהָאִלִּיוֹנְאִיתְחַנָּאִלְאַבְּעָבְרָהָםלְמֵימָּ<u>רָ</u> הָא מינפוי בי אַרוִיך: אַת־עוּיץכַּכֹרוֹ וָאַת־בַּוּז אָרוִיוֹ יַלֵירַת מִלְבָּוָה אַף־תִּיא בְנִין רִנָּחַוֹר אָהוּהְיַתרעוּץ בּוּכְּהֵיהוְיַתּרבּוּוּ אֲחָוֹהִי ני ני וארגיקוו וארגיפלרשוארגיידלף ווַת־קַמוּאָל אַבוּהי דַאַבָם: וַיַּת בֶּשֶׁר

בַּחַם נַיַּתֹּ תַּחַשׁנֵית בַּטַעַכָּת: פרשה

מופלג והכא מלינו החרי ספוך אלח יש לופר אחר סמיך דוקא ואחרי פעמים מופלג ופעמים

מסלת וירא אליו

أتسعطالا لتسعفرك أتسعنكرك أتك

בַתוֹאֵל: וַבְתוֹאֵלְאוֹלִירוַתרבְּקְתָ

ݽݹݵݫݖݕ ݞݕݣݕݳݨݣݕݙݐݽݞݫݞݐݙݙݽݛݛ

ָרָאוּמָׁהָיִילֵידָת אַף־הִיאֹיַת־מֶבַבחוְיֵתֹּ

מזבת שהקריבו בו ראשונים אד הבל גת ובכיו : אברהם אברהם - פעמיים כךמכתג הקור באפזוןאפי בלשון לעו : עתה ידעתי הכל בלוי לפניו אלה פי 'עחה ידעתי כמו ידעתיך בשם שתרגו שלהם ל'בדולתם: החר נחקו בפבך חתר כן רחה את האיל כמחו בסבכי היער וכן קדמו שרים חתר נובני׳ אחרי כן בחו נובנים ושבו העבים חתר הגםם התר כן בח הגםם ורשהו בשהוח נשחו כתושפרש" הו הבין חברה' כי מחח הק"בה הוא שם הכל הם היה עומד הללו כשפר אילים היה הצרהם סבור שמא משל אחרים הוא ואבד מהש ד"ת היותו כלחו בקרכון בסבכי היער: י"ו ירחה - מברהם מומר כדי"י ירלהויהים לילעד כי עשיתי מלותו כי יודע אני שיאמר היום בכפה מקומות בקר י"י אשר אברהם הוליף בכו שפה יהם כראה לכו אם יוכל לכבדו לשחוט חת בנו וכשיראו בני חוזר עתי יאתרו כי כמשתי לחל ממעלומתם מי בדבריו ולח יחמרו כי מו"י היתה הסבה והקב"ה ירחה כי לח מריתי דבריו ניהיה לי לעד: וכחול אשר על פפח הים כך נעלחו בימי שלמה: וישב חברהם חל נעריו יוצחה שבתיחל ילה חת רנקה והביד היכן הלך אלא גטחן בגן עדן שלם שנים: ד"א הלך לו לכית עבר ללפוד תורה: ויהי אחרי שהניד שבחומל שהיה חבני בבר בחורים בשובו היה אברהם תברבר ואומר חלו ביה בני וכו' וא"ת הדברים החלה פרש' הרי בפרשת לך לך גבי אחר הדברים החלה פרש"י כל מקום שכ' אחר סמוך אבל מקום שכ' אחרי הנשורה ושיתנה בכית חביו

חוקוני

בהר יו' ג' דם' וסי' בהר יו' יראה להאבתר יו'י מי יעלה בהר יוי אנ"ך: יראה י'ג וסי' כו' במסרה רבתא; וכחול ב׳ בתרי לישני זסי׳ וכחול אשר על שפת הים: וכחול אַ־בה ימים : וורש ז' הסר ז' מסר ביהישע פמן י"ט: קרמ שער אויביו׳ תני׳ שער שנאיו׳ ואפ"ם על איב רועל שנאיר אש׳ררפוד: ויהי אחרי הדברים דאלה ג'וסי' ילדה פלכה: הנה אבין חלה : ויגד כ"ר וסי" וימת יהושע: במסרה רבתא: קמיאל ג'וסי' ואת קמואל אבי ארם' קמיאל כן שפשן ללוי חשביה: ידלף כי חר מלוועוחד מלעיל וסי ואת פלרש ואת ידלף ו מלרעו ובשפלות ידים ידלף מלעיל: ופילגשוב'רפ וסי ופלגשו ושמ האימה ופילגשו

יחם רבקה:

משרה

אבן עורא

ויבן אברה וגוי ווצחק לא בכ'שהרי השתיכו הביו בשעי הבכיןשלח יפיב עליו השטן הבן לפוסלו במום: את המוכח מוכח לח נחמך ללמדך הוח

בשבך י ושה היין שפודתן בי הסיל ברנון החל ושלח היה בו שום חשם של בול כיון שרחישנה היה שם חיל קודם eccidents asped to החיל כחחו בסיך: תחת בכו" מחורת שה שהיה כלכו לושח חת בנו על רוך ודובר ממת צלבבון אשר יחתר היום * החקים שהיו ישראל הנחרים ציום נחינת התורה שבהר וי בראה כחשר זבלה אותו החל לחע כחמרו והיק היקוש חשב יכחר וזה ביה בימי 117 חוחי החקום קכח חותו מברהם יו ירחה ב כחם יו' צי יען חשר עשיתי המתר הני פחב"יען חשר עשות ז בכי פרך הנדכך בי נשכפתי שחב ך אותך: והתברכו בורכך כל ביני דחרך צטיקר"י כלם דשם יוי לענדי שכם אחר כום יתברכי בזרעד לודפדנו יהר יית להם : עקב אשר שחנות בקינו י שפכר אלוה חלום בחוכה כום פישיו צנין .נס עמים דורים לניי!

הגבירה ולד אח רבהה והוא

אשה לכנו ולת יצעיף לידכק

צכנעוי ופלנטו וחלד גם פיחי

והביד החביד שנם פלנשו

שלרה את משנה שהותה כחנ

יבן החויה לצמו חם לם וכחר שרנקה וכח ינטרך לורם

: |933

אמרי נועם

פוקרת אלה חלאך הי תיותה מחתר לא רדה החלאן לחעה שחו בכי הכר ונכי שיה שיל TADO TOTO THE & THE & ונהרף בין היה שימפו ולכך אורר חברהם חברהם שתי פניחים לפי פהיה יחתהר לשיחשו ח"ל יל השלח ידך אחר ליולחך מי חחה איל מצחד חני חים בשנחתר בי קר כל את כנך את יתי דריות לומי כמ מיבשני ליה זיקש מבקש להניחו יחתר לי בעלמו אל תשלח ידד:

סיע ספורנו

פתה ירצתי - ידעתי אני המלחד ושכדין ינדילך החל ש: חלחביו כחמר׳ו"ל בדולים צריקים יותר מתלחכי השרת : מחכי שחת: ירח חלרים יותר תמכי שחכי מלחך ורחוי למעלם יותר חמני כחירם של בדולום לריקים וכו שחתה בפען ירה ח דים כמו שהיה החל יודע קודם לכן שזיית ווא חלדים בכח וחפול הנמשחו הפועלת של. הנמא בשעל: והנה חיל חחר כחחו ציידת החל יתי ולך חסוה צדקה" הנה ילדה חלכה הנה כב דעת שאלכה ילדה צנים: גש הים חלכד הפלבש:

יד ורבה העקורת יצחק בן מברתם יוי יראז כפסק לות כך שקיא שם החקף יי DE DIDE Sin i mie ion מונם שמת ד הקב"ה לחדם לורושנם דע י ווהו שכלתר ושם העיר חיום יי' שתה בדר יוי ג' במפורת בתירם בלפוחום בכוניבים בתון בזר מלויחת לכת כנד זו' בישעיה מו ועלה כזר יוי בכתוכים בנגד ב רבלום שעוני, להר. השם נוגנו עקנ חשר שמע בקולי פיפי חיכות ברית פיקרה חלור מלחך יוי מן הם משם סית בנימטרי'מיכאל שיהי נהרבה חרכה חת זרעך צ' שממים כתיב זרינך בפרש' פננו ב' שננמים זרע שנקר חו ישרחני כי הס זיע נרך וי בנימערים זרש חברהם וכזיב נייל ביך את מברהם בכל י זרע ק:ם מלכתה כנגד פתק שקים שמו של הקב"ה בל זרע אחת כנגר יעקב שכיה מעתו שלימה והייב

דכחים חהת חחת ליעהם וכתול כ'ביוסורת וכתיל השרו מנ שות הים ונחול ח כה פמים מה הוא שנא ז׳ כי כיתי שמן ימי עחי שהנעיהו ג'כ באריכות ימים:

רלבג

להורות על מעלת המקום ההוא ושהוא חוכן מאד אל שידבק בו השפע האלהי וו^ה הוא הר המזריה אשר שם היה בית המקדש אשר יאמר היום בהר י"י יראה: רולה לומר שבעת מתן החורה היו קוראים האנשים אותו ההר הר יו"יראה: ואה ממה שיישב יותר בלבט אמתת זה הספור:

ביאור דברי הספור שאחר הדברים האלה נסה השם יתעלה את אברהם אם יקל בעיניו לעשו" אי זה דבר שינוהו השם יתע' וחמר חליו שיקה בנו יחידו השר ההב והוא יצחק וילך אל ארץ המוריה ויעלהו שם לעולה על אחד מהרי המודיה אפר יאמר אליי השם - והנה כוון השם יתעלה בזה - המחמר שיעלהו שם בעבור - עלה רגוני לימר שירחה ילחק שם הקרבת העולה לשם כדי שיתחנך בעבודת השם יחעלה ויגיע לשלמותו באופן שיאות שיהיה ממגו הזרע הנבחר שיעד השם יתעלה להברהם ולפי שהחובן מזה המחמר יהיה החובן מחנו לפי הנהוג בו שיעלה יבהק בנו שם לעולה כשיזבחבו וישרפבו . הנה נשלם לשם יתעלה נשיון אברהם בזאת הגבוהה אם יקל בעיכיו לעשות היזה דבר שיזדמן לכבוד השם חה שהם יקל זה בעיניו לה יהאר להבין מזה העניין זולם מה שיובן ממנו בתהלת העיון י וחם יקשה בעיניו יבקש לוה המחמר כווכה חחרת זולם מה שיובן ממכו בתחלם העניין . זהנה הבין חברהם זהת הכבוחה לפי מה שיובן ממכי בתחלת העיון יועם כל זה כודרו בחריצות נדול לעשות מה שלוה לפי מחשבתו י ולוה השכי בבקר וחבש המירו לשחת עלי העולה וכהג עתו שכי כעריו ואת ילחק בנו ובקע עלי העולה ושתם על החתור וקם ללכת למקום אשר אחר לו השם יתעלה י והנה ביום השלישי לנסעו נשא אברהם הת עיביו וראה מרחוק המקום אשר אמר לו השם יחעלה שיעלה שם ילחק בכו לעולה וחכף שראה המקום ההוא נפרד מנעריו ואמר להם שישבו שם עם החמור והוא והנער ילכו עד המקום ההוא וישתחוו שם לשם יתע' וישובו חליהם והנה לא רלה אברהם להודיע זה הסוד לנעריו כי לא נהברר לו עדיין מה יהיה החרית דבר . והנה לקח אברהם עלי העולה ושם חותם על יצחק בנו ולקח בידו החש והמחכלת ושחל יצחק לאביו איפה השה שיעלה שם לעולה נפי שכבר רחה שהביא עמו האש והעלים ולזה הבין שרלון הברהם היה להטלות שם לטולה וזה לאות שכבר היה רגיל אבלהם בהעלחת העולות ושכבר רחה זה ילחק ממנו וחמר חליו אברהם דרך חפלה פייחן בני אלהים ויבין בו ממה שאמר אלי שיהיה השה לעולה ואמנס אמר זה לפי שכבר הבין אברהם מזה המאמר שיובח בכו זיעשהו עולה ולא יצא מזאת ההלחה אם לא יבאר לו השי"ת שחין רציכובזה התאתר תה שהבין מתנו אברהם והלכו יחדיו עד אשר באו למקום ושם בנה את המובח וערך העלים ועקד ילחק בכו על המובח ממעל לענים ושלח ידו ולקח המאכלת לשחום בט ולא השיג אברהם מזה שום דאגה יצעד אבל היה עושה מלות השי"ח בטוב לבב עד שכבר הגיעתהו הגבוהה בהקיק ואמ' איו מלאך ה' שלא ישלח ידו אל הנער כי לא כוון זה במה שאמר אליו ה' י והנה לא באר לו הש"ימתחלת העניין לנסותו אם יקל בעיניו לתת לו בנו יחידו : ואולם עתה גשלם עניין הנסיון וידע השי"ח כי ירא אלהים היא עד שלא חשך בנו יחידו מתנו אבל היה רכוכו לתתו לו בשמחה ובטוב לבב י ואחר שנתברר לאברהם שרלון השי"ת היה שיעלה שם יצחק להעלות שם עולה כדי שיחחנך בעבודת הש"י נשא עיניו אם ירחה שום בים נחות להעלות ממנו עולה ורחה בים חמד רץ והחד שנסחבד בחילן בקרניו נחברר לו שהוח חיל והלך אברהם ולקחנוהעלהו לעולה חתורת מה שהיה מושב לעשות מבנו יולפי שרחה חברהם עולם מעלת המקום ההוח הל שידבק בו השפע החלהי קרא שם החקום ההוא י"י יראה וזהו מה שיהיה נאמר בעת מחן תורה בהר י"י יראה לפי שוה ההר קראו אברהם בזה השם ואחר זה קרא מלאך יי' אל אברהם שנית מן השמים ואמר אליו שכבר נשבע השי"ת לתח לו שכר על מה שעשה מזה ר"ל שלח חשך בכו יחידו ממכו והוא שזה יהיה שבה אל שיברכהו וירבה זרעו ככוכבי השתי' וכחול חשר על שפת הים ושירש ורעו שער הויביו וזה כי היה זה סבה אל שלמד ילחק שיעור מה שראוי שיעשה אוחו החדם לכבוד הש"י . ומפני זה השתוקק להשיג חותו כפי מה שאפשר לשערו שאהבתו בואת המדרגה הגפלאה ליודעיו אשר יקלו בכל דבר זולמו בי ולזה היה ראוישיהיה הטוב המגיע מפני אהבת הש"י למעלה מכל העובות ובזה - חשתלשל השלמות לאבות עד שיהיו ראויים שיהיה מהם זה הזרע שיהיה השם לו לחלהים ויירש שער אויביויוהתפרכו בו כל גויי החרץ וחתר זה שב אברהם אל נעריו והלכו יחדיו לבאר שבע כי שם ביתו והוא היה גם כן נחות שידבק לו בו השפע החלהי והנה אחר הדברים החלה סופר לחברהם שכבר ילדה מלכה גם היא בנים לנחור וזכרם לכבוד אברהם ולפי שכבר ילא מהם בתואל שילאו ממנו רבקה ונשי יעקב · זה ביחיר דגרי הספור לפי מה שנרחה לנו והוא נאות מאד לפי הלשין ולפי החמת כמו שתראה? והנה התיעלת המגיעים מזה הספור הם רבים : התועלת הה' היא בדעות : והוא להודיע לכו שההבת הש"י הוא יותר חשוקה לשנמי הדעות מכל שאר הטיבות - הנשארות עד שתבר יביא מפני אהבה ההיא להקל בשאר הטובית " הלא תראה שאברהם השלם היה קל בעיניו לובח בכו יחידו חשר כולד לו לעת זקנתו לכבוד הש"ת ולמלחת מצוחו עד שלת התעורר לבק' כונה החרת למאמר השם ית' לו שיעלה ילחק בנו על ההר ההוא לעולה זולת מה שיובן מזה המחמר בתחלת העיון וזה ממה שיביה לבני החד תשוקה נפלחה להשיג הש"י כפי מה שאפשר עד שישיגו זה הטוב הנפלא שהוא למעלה מכל השיבות כולם עד שלבר יבוז בהם מישידבק בשם יחש' כדי שישלם לו הטוב - המגיע מפני הדנקות בשם ית' וההליכה בדרכיו: התועלת הב' הוא בדעית 'והו'להודיע שהייטודיי הטוכי'אפשר שלח יחקיימו לסבת חטח מי שבה לו הייעוד ולזה תמצא שעי שיעד השם לחברהם כי בילחק יקרח לך ורע לח נמנע חברהם מלהחמין שיהי' רלין השם יתי שיזבחה זיעלהו לו לעולה : התועלת הג' הוח במדות : והוח שרחוי שיזדרו האד' לעשות מלות הש"י ואף על פי שכבר יקרה לו מזה דבר מכאיב ומלער הלא תראה שהברהם אבינו נודרו לעשות ואת המלוה והשכים בבקר להשלימה בזריזות עם מה שהיה בעניינה מהזרות והלער: התרעלת הד' הוח במדות והוח שראוי לאדם כשילך בדרך שילך עם חבורה ראויה כדי שישמר מההזקים יולוה נהג הברהם עמו שני נעריו ללווחו עד שהיה קרוב למקום ההוא שהיה הולך חליו התועלת הה'במדוח והו'להודיענו שרחוי לחד'שיעש'מלוח ה'בחכלית מה שחפש' מן ההדור והכבוד : ולוה לח רלה חברהם שישה זולחם העצי׳ והחש והחחכלה מעת רחותו המקום חשר שם יעשה זה העולה כי בזה מהכבוד לש"י והחקרב לעבודתו מה שלא יעלס: התועלת הו' הוא כדעות והוא להידיע שמה שיעשהו האדם אפשר שיהיה הוא זולת מה שתהיה בו הידיעה ממכו הם"י כמו שוכרכו במה שקדם . וכוה יתקיי' עבע האפשר ולוה היה עניין הנסיון ולוה ג"כ אמר לאברהם כי עתה ידעתי זכבר ביחרנו חתחת זה העניין בשלמות בשני מספר מיי: התועלת הו'היה להודיענו שכב' נשבע השם לחברה' שיהי' לומינחק זרע שלם יירש שער חויביו וספ' לכו סבת וחת השבוע' והוח הנסיון חשר נסה השיוחברה' כי כבר נמשר ממנו שהבין אברה ממחמ' הש"י שיעש' עול' מילחק בנו זהיה זה סבה להגיע ילחק א בול השלמלי כמו שקדם ב דותו עלת הח' הוח להודיענו הפתעפים רבקה השם ינחק ונצ"

כשה זה הייתי עושה בו מה שהתבאר ממנו שלא ישר בעיני מה שעש' י וגם אנכי לא שמעתי בלתי היו' שאם הייתי יודע תלוכתך קודם זה הייתי חוקר בענין עד שאמלא מי הוח זה וחי זהו וחוכיחנו יוהנה לקח מבההם צאן ובקר וכחן לאבימלך וברתו שניהם ברית בחופן שהיו נוהגים לכרות ברית בימים ההם והליב אברהם מה לאן שבע כבשות נפרדות משאר הצאן ורצה שיקח אבימלך שבע כבשות מידו להיות לו **לעלות** שהבאר ההוא שלו: ולהעיד על אמתת זה הספור זכר שלואת הסבה היה **לקר**ח המקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם וכרתו ברית שלא יזיקו זה לזה 🧵 וחחר כך שב אבימלך ופיכול שר לבאו לארלוי והכה נסע אברהם אילן בבאר שבע להיות ממצו לל על הבאר והתפלל שם לשם יתעלה כי המקום ההוא היה באות חל שידבק לו בו השפע החלהי . וכבר גר אברהם קודם זה בארץ פלשתי'ימים רבים ואולם אמר זהכי אע"פ שעמד שם אברהם ימים רבים לא רלה להשחקע שם כי לח היה מחדץ כנטן אכל גרשם עד שנמלא לו מקום נאות סמוך לארץ ההי'בארץ כנטן וחות בתר שבע והנה החועלות המניעות מזה הספור הם רבי": התועלת הלאשון להודיע קיו' יעוד השם אשר יעד לאברהם שיהי לו בן משרה: התועלת הב להודישנו הסתעפות ינחק מתברהם שנהיה ממנו זרע ישראל ולזה החריך כזה הספור להזכיר בן כמה שנים היה חברהם כשהוליד ינחק במנהג התורה להזכיר זה במה שנסתעפו ממנו האבות הקדושים אשר היה מהם העם הנבחר . ואולם זכר בן כמה שנים היה חברהם כשהוליד לו ישמעאל להודיע בן כמה שנים היה ישמעאל בשנמולכי כבל היה מפורסם בעת נתינת התורה כי בני ישמעאל נהגו להמולבני יב שנה וגם היום הם נוהגים כן - וזה ממה שיוםיף האמנה על מה שסופר מזה בתורה: התועלת הג' הוא בדברים התוריים והוא שרחוי לאדם שיהיה זריז לעשות מצית השם יתעלה ולא יעלרכו מזה דבר ולא ישכח מלות השם מפני שמחתו במה שחנכו מהטובות אבל - ראוי שישים מלות השם נגד עיניו תמיד - הלא מראה שאברהם אבינו נזדרו למלאות מלות השם : ומל ילחק בנו בן ח' ימים כאשר ליה אותו עם היוחו בן זקונים לו לא פחד שישיגהו הפסד על זה גם לא שכח חלות השם מפני רב שמחתו במה שחנמו השם יתע׳ שיהיה לו בן משרה לעת וקנתו ווקנתה והקל בבנו ישמעחל לגרש חותו מביתו כחשר לוהו השם יתעלה על זה: התועלת הד להודיע שהורע השלף שייעד השם לחברהם יהיה מילחק לבד כחמרו כי בילחק יקרא לך זרע: התועלת הה' הוא להודיע שההשנחה לא היתה דבקה בישמעאל אלא מפני שהו' זרע אברהם ולמדנו בזה שכאשר ת דבק ההשגחה באדם יושגחו ניפני זה אוהביו וקרוביו ולוה ספר השגחת השם יתעלה בישמעאל מפני היותו זרע אברהם והכילו מהכמה כחשר כר לו ושכבר היה עמו וכבר נכפלה זכירת זהת הפנה רוצה לומר ההשגחה במקומות רבים מהתורה לישב יותר בלבנו המתחה כי היא הפנה אשר היא נכנים עליה החורה בכללה: התועלת הו' הוא במדות והוא שאין רחוי לאדם שיקלר מהשגיח בכניו ובבני ביחו כפי מה שאפשרי הלא תראה מחברהם כחשר לוה לגדש החמה ובנה נתן להם לדה לדרך היה מספיק להם לולי תעת׳ במדבר באר שבע: הותועלת הו׳ להודיע ספור שבועת אברהם ואבימלך שלח יזיקו זה לוה וכבר היתה מפורסמת השבוע' הזחת ביתי חשר נחנה החורה וזה ממה שהיה מוסיף אמו'כוה הספור: התועלת הח'להודיע גודל מעלת מברהם מצל מנשי המרץ עד שהתעורר מחד מהמלכי' משר שם לבמ מליו לכרות עמו ברית למה שראה מהללחתו והיות השם עמו: התוערת הצ' הוא במדות . והנח שראוי לחדם להרחיק פעולת העושק והחמם כפי נוה שאפשר - הלח תראה שתברהם הוכיח את חביתלך על העושק שעשקוהו עבדיו לחשכו שכבר עשו זה במכותו: התועלת הי הוא במדות יוהוא שרחוי לחדם להיות אביר לב בעת הראוי ורך הלכב בעת הראוי הלא תראה שאברהם אבינו שפחד תחלה מאבימלך ואחר מפני זה על שרה שהיא אחוחו לפחדו שלא יהרגנו התחזק פחה לפעון כנגדו במה שעשקוהו עבדיו להתברר לו שלא יקרהו רע על זה כי אבימלדהיה רודףשלומו: התועלת הי'א הוח במדותי והוא שחין ראוי שיקלר החדם משמירת קנייניו בפי מה שאפשר י הלה חראה שאברהם החעורר להוכיח אבימלך להשיב לו הבאר השר בזלו ממנו עבדיו והשחדל בכל עיו שיחקיים לו הבחר ההוח :

ביאור המלות

אתר הלברים האלה וגומר - עד סוף הפרשה - ונשה - הוא מעבייןנסיון ועניין זה הנסיון לפי דעתי היה שבאתהו הנבואה בלשון מסופק והוא שאמר אליו השם יתעלה על ינחק והעלהו שם לעולה וזה המאמר יחכן שיובן שיובח אותו ויעשהו עולה · או שיעלה חותו שם להעלות עולה כדישיתחנך ילחק בעבודת השם יתעלה • ונסה הותו השם יתע' הם יקשה בעיניו לעשות שום דבר שינוהו ה' טליו עד שיהיה זה סבה הלשיבין מזה המהמר זולת מה שיובן ממנו בתחלת העיין ריל שיובן ממנושיעלה שם עולה חחרת לח שיובת בנו ... ועניין הנסיון הוה חבוחר לפי מה שביארכו מעכיין ידיעת השם הלו הדברים בשכי ממ"ר וזה שהשם יודע מה שרחוי שיעשהו ההדם לפי מה שפודר לו מפחח העליוני׳ -אבל בחירתו הוא מושלת על זה הסדור : ולזה הוא מבואר שאין כל מה שיעשהו האדם לפי מה שסודר לו מהפעולות מפחת העליונים חבל הוא אפשר שיעשה הפעולות ההם ושלא יעשה אותם בוה תתקיים החורה ויחקיים סבע ההפשר הנמלא בדברים : ויחקיים שידע השם יחעלה חלו הדברים השפלים כמו שביחרנו שם י חלהים ירחה לו השה לעולה בני מתר דרך תפלה שירחה לו השם שיהיה לו השה שם לעולה לא בכו י וחתר שה לפי שככר הפשר שיוכן זה ממה שהמר אליו השם יתעלה חלה שהוה יעשה מה שהוה ירחה מהמחמר ההוח לפי הנהוג לכביד השם אם לא יכא לו ממכו בחור החר בלה המאמר - ואמר לו שהוא רוחה זאת הכזונה במה שאמר לו והעלהו שם לעולה זיסים ירחה מעכין ההבנה כדוך ולבי רחה הרבה חבמה ודעת י והרלון בו מייחן שיהיה המובן הכל השם מזה המהמר שיהיה לו השה לעולה שם לא בכו י ואם ישפק מספק איך האמין הברהם שינוהו השם לובוח ילחקי וכבר יעד אוחוכי בילחק יקרה לך זרע י ממרכו לו שהוח מכוחר לפי מה שוכרנו שהיעודים חשר לח יקישר בהם זמן לא יתקיימו אם לא היו האנשים ההם אשר היו עליהם היעודים ראוים ליעודים ההם יוכבר נשלם הביאור בזה בג"ה בפרשת וישלח יעקב יובהיו'העניין בן הנה חפשר שכבר מעת יצחק לשם יחט' בדרך שלת היה רחוי לזה היעוד ולוה החמין חברהם שילוהו השיי לזבח לו יצחה לעולה י ויקרא חליו מלאך י"י מן השמים הכה לגודל מעלם חברהם בכבוחה בחתהו הכבוחה בהקיץ ולהכיל בכי מהמות . ווה לחות שחברהם היה זובח בנו בשמחה לכבוד ה' שאם היה דוחג על זה לח יחכן שתבח אליו הכבואה כ"ששלא יחכן שחבא לו בהקין כי היגון והצער הוא סבה שימנע בנעת הנבוחה י ולוה אמר חלישע ועתה החולי מנגן והיה כנגן המנגן וחהי עליו יד ה׳ וירא והנה איל מחר כאחו בסכך בקרניו יר'ל שכבר נשא עיניו אברהם ורחה ביח רץ ונחברר לו שהוח חיל חחר שנחחו בסבך בקרניו ... ולוה הלך חברהם לקחת האיל ונתברר לו שוה היה רצין השם במה שצוהו להעלות שם ילחק בכו לעולה ולוה העלהו שם לעולה תחת בנו שהיה רצונו מתחלת העניין להשלוחו בעלמו צפולה . עם המקום ההוא יו' יראה . ד"ל שכבר קרא אברהם זה העם למקום ההוא

יעקב מחשפחת חברהם לפי שחהם היה הורע השלם והוא ישרחל:

ובלל לומר לך שכל חחד נדרש לעלמו בח ק'כבח כ' לחשח מה בת בי

שישי ותלמי ואביהם י

ילחק לפי שעל ידי

אחר על שם ד' זונות שנקברו

אברה'ושרה ילחק ורבקה יעקב

ולחה: ויבא חברהם מבחר

שבע: לספוד לשרה ולבכות ה:

ונסמכה מיחת שרה לעקידק

העקידה שנודמן בנה לשח ביה

וכמעט שלה נשחט פהחה

נשמתה ומתה : גר וחושב אככי

עמכ׳ גר מארן אחרת ונתישבתי

עמכסי ומדרש אגדה אם תרבו

הריניגר ואט לאו אהיה תושב

ואפלנה מן הדין שאמילי הק"בה

הלורעך חתן חת החרן: הפום

קברי חחות קרקע לכית הקברו׳:

לה יכלה לח ימנע כמו לה

חכלא רחמיך וכמוזיכלא הנש׳ :

נפשנם : רלונכם: ופגעו לי

לשון בקשה כמו אל חפגעי בי

דבר החר שבפילה בזוגות

המכפלה בית ועליה על בביר

בכסף מלא : שלם כל שוויה וכן

737

בשורת

במ שומו

זירון חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים י לכך נכחב שנה בכל כלל

לא חטאת שהרי אינה בת עונשין אף בת ק' בלא חטאובת כ' כבת ז'ליופי : שנ

חיי שרה י כולן שוין למובה : בקרים ארבע י על שם ארבעה ענקים שהיו שם אפינע

ל היינשלה מאה שנו א שם אים ואשתנו אדם וחור

וְעֶשְׂרִים שְנָה וְשֶׁבַע

ישׁנֹים שׁנִי חַיֵּיי שְׁרָה :

וַיִּקְםֹ אַבְרָהָם מֵעָל פְּנֵי מֵהָוּ

שְּבָּענרי אַדּנִינִשִּיא

וַתְּבֶּע הָוֹאַ שְׁרָה בִקְרַיַרָת אַרָבָע הָוא

חַבְרָוֹן בּאַרֶץ בָּנְעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם

יוירבר אל־בני־הת לאסר:

קבר עניבם ואקברה בתי מלפני

אֶלְהַיָּבֶׁ אַתָּהֹ בְּתוֹבֵנוּ בִּמבתַרִי

אֶרת־קבֹרוּ לְא־יִכְלֶּרְה מִמְּהְ מִקְבָּר

בַּתָּך: נְיָקִם אַבֹּרָהָם וַיִּשְׁחַתִּי לְעַם־

הָאָרֶץ לַבְנִי־חֶת: וַיְרַבֶּרְאִהָּסְבֵּאכֶּרְ

אמר שהשתחוה לבני

וההשתחיו' שישיח רחשו וזה

משפט הכיחן שבח לחחר וגם

משה השתמוה לחותכו: מערם

בכסף מלח ' וההפך חסר : לח

כן אדני חך שמעני חאת

ההשחחויה הית' לפני עם החרץ

לעפרון לתח שבחלו : אך הם

אתה חעשה כן לו נחתי כשף

היו חיים הם שלשים ושבע בני שתיו׳

שמולד יצחק עד יום העקידה שמתה

הבל החשעי שנה שמית 'קוד' לבֹּןמִיכן

שכה בכל כלל וכלל לומר וכו' וח"ת

הרי בישמעש כתיב שנה בכל כלל שח

הבל גבי שנה כתי 'מחה ומפתיי בלח

שנה זכתי' שנה בתריהו ש"מ לדרש'

הת'ומה שחכו דורש וחותו גבי חברה

הע"ג דבתיב ביה מחת הייכו מפום

דכתר בי׳ יתי שהו'מיות'ועוד פרשי

בה מהה כבה עבדיי להעה מהבת

פשרי לי חטה וק"מ הַה קים לוְדבני

ך׳ בני כונם וה: שם ה"ק מה כשהית'

בת ד'לח הית'בת כוכשיושבחותו פ'

כה היו בכי עינטין עד ק'שנה עד

עשרי ליופי וכת דיכבת שבע להעח:

אף השביע דהה לח דרשיגן לים חלח

משב'ולמע'. הב'בבי שכי חיי דיפתיא

ליכה למידרש הכי שהרי עדיין לח

פירם שמוחיו והכ' כחיב ויהיו חיישה'

כו'שני חיישר'למה לישה ש"מ לדרש'

כום דחתה וחמת שרה חין דרכושל

בשביל שהוציח הברהם דמי ייקרי לקבר 'ולח הרהר ווהו ה' מהעשר 'נסיונית רחל להודיע שבקברה

חברהם בבהר שבע וי"ח כשחלתה הוליכה שם משים דבחברון בסים אור וכששמעה בשורת

בימטריה'הומר'כמגין ויהיו

השלה:

מתן והתם לחיפלה כל התכפלה : מערה בתוך מערה:

מן יע יעודת כנגד מי התה לו שמעני חם אתה תעשה

ממוח שקלים שלקח נחשרה: כן לו תשמעני חו טעמו חם

פתר לפיל מיכיה וכתוחל ילד חת רנקה עד שלח שתעה שתום של שרם וכחה שתשת של רבק . י שוה חוזה שכה ביית נותן ווהו נוכת השתם מנק בנו מניתיי שבה מתו רמולגיף ועוד תמלא ולה חמר ימי לפי שמזרה לימו כערות י וכפסוקינה פי לאמר: גר לבדו הוא הלו: פוד פסקו ממנק ימי הנערות וחושב - הוא הגר היושב בארן לפון ממר שביי דבר מחר מנין ייהיו היה עקר שניתי אמר הנה אני חישב עמכם והמוח בזור עליכו וחין לי מקום הית' כשכולד וכל ימיה קליוד שיהיה לי אחזה במי נחלה חו ולככותה בף קשנה שלח בפה חלח חום לפי שוקנה מקום שאוחז אותו בכסף להיות הותה. או כמים יחה כמו קבר למחי : הדכי : ולח חדוכיכו בורחת היקתה שיוםיה דין פעל כן כעכשה היא תחלה לשון המדגר: ואין מדוך מושר פהתחבר ענחו לדעת חין מוספידין חותור ויקס חכרהם לשום החרים שיתפי' עמו: מעל חכי מתו וידנר חל בכי כשים הלהי" דרך גדולה בעבור מת אלחד ב זפור נספר לפני מתק יי פעינים פני חת כיאתה נכיא: יכלה - ימנע כי בפרש לפי שהמבר' מקחו של ימלא בה"ה גם ברלף באחרונה שדברות שים כקס " פעת ס ודהלוה וישתחו בספר היסוד מתי מזיך: ד' כמ' הכל ב בחל יחיו מפין וכו וב'להכת והחומרי כי השתחויתו היתה לשם לא אמרו כלום כי הכתוב מסרי דבחד מת חיירו בהבית דהתם חלת דתיירי ברבים י ויז כין רמז למה

אטרי נועם

פאחרו שמתי חרץ ישרהל

מיים תחלה : דהכה כתיב

מתיך . פי מחוך דהכח יחינ

פשבע עבותי לאיכלה על כנ

לא יכלה ממך .יקבו' מתיך כי

צרוך כל ת סלירה מן החות"

באם לא יחן לו מקום קשודה בס לה יהיה נו מקום קנורה:

עפרן חבר כזיכ כג חשרים

והתם כתיב יחיו

וידן חיו שיהפ"ה נת יידוין חיי שיהש ה נח ק כנה כי ובז כי אינה בת עונשין אף בת וחשה אינה בת עונשין אף בת וחשה לא חפחה ירוכה כת שונשיו מומע היה שלה חעחה לה היתה בת עונשין הה החרים שוטה הם בני שינשין וקשה לי דבפרשו ביתשית פר"שי בני כז שנה הוליד עד שהיה בן תיה שנה ער שנת הגדול חבובין חיים שתי שהין לו בנים חתוב לח יהיה כן ואה פפה כדיר כמת: מחה שנה י פרש"י לכך נכתב בתיול ויהיה כר טונשין פנחיב הכצר כן מחה שנים וחות משת" דלחו בכי כוכש" פניסו עד מחדת ל לאה נחמי ים לומר היכת דכתיב מחת דלריך בני שרה נח מאה לחקישי למכתבשנה הבתריה לה דרשיכן ביה מחה לששרי תיפוק לי'דלחו פכי עינשין הוו עד מחה לשמעתי השם החפיד דמע"פ בן דיו דני ופינשין מו מן בלהם החיד בל פיי בח"לכ חיך נענשו עד והוכן בפת חבר יפוס הורפיהין. ולף כ שרה מתנו תכחם כיה: וליב לתרן כן דיקה ביחים שחת סועד כה חין הכי כחי דלח הוח בת שונסין עד ת" מתן חירה שהיתה מהנפש אשר עשו בחרן כדקיימה לן בהנכה דתנ' דבי צמילם וני סיו חייי כייב שנהי יים כי חו מערת התכשלה ש הן הףכטהיתה בת תרה שכב עבר מ"ה וכיו בני עונשין היתה בלה חטא בא ביקש כאן רלא שיערה. וָה חֹ דָשִיב נ החום נתרו לד ומיד פרש יבת עשרייכב שבע ליופי אוה שלא כיקש איאיא ז שאמר פי פי התיפן פלח כחליערק וכרכום סעניוו כן יש לך לחום שכפת כשהיתה בת כ שבהותי זמן דרך נשים מהעתר יעלנוך יורשי השנה לקשע שלמןכמו פהיח'בח שבע שלין מכוכת לחברה דרך השדה לוד ירוך חמה לקנות נס דרךלקסט ובמגד' לרסו בח ממ'כבת מנרהם לכן חחר חיד נתתי שכי חיי שרהפר"שי כולן פוין לעוב׳ בכף הם הינו ועריר לם חר ב"נ לפרה כן חקים שהיה פורר ומניזו שהיה כשף מובחר כי ים כשפי שים כהם פפולות הכל זה היה כלי שום

פם לות: ם ע ספורנו חיי שרה

ליהיף קויו שרהי וחמות חוץלמער׳ דבורה להודים למה כקר׳ שבחותו המקום אלין ככוח מרים ע"ש הבחר שפסק כשמת׳: שרה י חחר בקרות מרבע י"ת מה שבת' מקום מיתתה משה"כ בהברהם ושחר חמהית ע"ש ששלחה שם בנילדה רגק׳ הרחווה לחלח אברהם כשינ׳ ללכת להר המוריה שלא הרגים בעקידה שהר יבברר שבע היה עומד כדפתיב וישב מקום שרה ושכול זה לפנרה׳ בי לה היה שם חקום מישבו: בקרים לרבע יעיר שבנה אותהששמו ארבע כדכתיב קרי ארבע חס כן כולה לדיק כמותו שנחתר חורת השתם וכא ההדם הגדול בענקים: ד"ה עיר שירשו"ד בעלי זה חחר זה מחחלה לשבע הרודה נאח"כ לכהביי השחש: לפע כלשוהי בשני שרה ולבנודה: כאחרם ז'ל בהח"כ לפוים כדאיתה בספר יהושע ב"רוהוה ביתה עיר מקלש ולכך לה בתן לכלב רק פרודהם נסוסדריו פי כינן המשידה כרכתיב שדה העיר ותת חלרי נחנו לכלב בן יפנה להחזהופיים כוחלין: ויבח חברהם יו"מ הפיי

דור לשין רבים ולא יתפרדו ומלהג הלשין להקדי' המספר הרב על המעט והפר הדבר כמו שני יעקב: ארבעי שם אדם גדול בענקים ולהיותו אברהם הוא על דרך דרש כי לא היה מהענקים וכאשר מתה שרה היה אנרהם במקום אחר על כן אמר ויבא אברהם: ולבכותה לבכות עליה וכן ובפתה את אביה: פני

ודוו חיי שרה סארה ועשריו ושבע שניןשני חון שקח: ומירתת שבה בקריבת אַרְבָּע הָיִא חֶבְּרָוו בְּאַרְעָא דִכְּנְעָן וְאָתָאׁ אַבְרָהָם רְיִפִיסְפְּרָה לְשָׁרֶה וּרָמיבָכֶּה:

מפר בראשית

ָּוָקָםֹאַבְּרָהָם מֵעַל אָפֵּי לְּיֵנֶיּץ יִיּיִלְיִהָּנְלְבָּבֹּהָהּי ַ מִיתֻיִהוּמַלֵּיל עַם־בְּנֵי־חָתָּאָה לְמִימֶר: טְּיַּף וַשִּייב דייר ותותב אנא עמבון הברלי ייי גריותושב אָנכִיעשָׁכָס תְנוּלֵי אַחָּוּת־י אַחַפָּנַת־קְבוּרָא עַפִּבוווּוְאֵקבַּר מִירֹדִיי ַטְן־ָכֶּדְמֵי: וַאֲתִיבוּ בַּנֵי־חָתָאָתיַת־ פ׳ייי׳ וַיַּעְעַּוֹ בְנֵי־חַרָת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמָר לְוֹי אַבְרָהָסַלְמִימָר לֵיה: קַבִּיל־מִינָנָאַי רבוננא בבקדם־ייאת ביננאבשבר" ו' ויפיי

קַבְרָנָש קָבָר וַת־מִיתָך אֱינַשׁ מִינָנָא יַת־קבריה לא־יִבלִי מִינָרְ מִלְמָקבַרייונייניוניקברינו קבר אָרו־מַהֶּה איש מְמֵנוּ מִיתָך: וָלָם אַבְרָהָם וֹםגִיִד רַעַפָּא־ ני פּי דָאַרְעָאַלְבְנֵי־חִיתָּאָה: וּמַלֵּיל עִמִּחוֹן למיפֶר אם־רַעֲיוָא בנַסשְבוּוֹ לִסְקבַר ורת־פִיתִי פון ַקרְפֵיקבִילוּ־פִינִיוּבְעוּ־

> שְעַרַת כְבַּלֹתָא דֵילֵיה דָי בַּסטַר חַקְּלְיָה בְּבַּסְבָּא שַׁלִּים יִהְגִינָה לִיָּ בַינֵיכָוֹן רָאַחֲסְנַת קְבוּרָא: וַעֵפְּרָוֹן יָזַבֵּיָב בְּגַוֹ בְּגַי־חָתָאָה וָאָהֵיב עַפַּרוֹן חָהָאָה יַת־אַבְּרַהָם קָּדֶם בְּנֵי־חָתָאָה לַכָּל־עָלֵי הְּרַע־קַרְהַיהֹלְמֵימֵר: לַא־ רַבּוֹנִי קַבֶּיר־סִינִּי חַקְרָאֹ יִהָבָיִרת לָּךְ ופָעַרָתָא דִיבָּיָה לֶךְ יְהַבָּתָה לְעֵיבִי בְגִי־נַעמֶּייִהַבִּיתָתֹּלֶהְקַבַרמִיחָהוּוּסְגִיד אַבְרָהָםכָּקָרָם עַכְּיִא דְאַרָעָא: וּמֵלֵיל עם־עפרון קַדָ**ָם־**עַכָּיָא דאַרעא למִימַר בְּרֶם אָם־אָתִּ עָבֵיר־לִי־שֵׁיבוּ קַבִּיר־־ מיני אָתַן כַּכְּפָּאַ דְמֵי־חַקְּרָא סַב מִינִי וָאֶקְבַּריַת־מיהָיתַּמָן: וְאָחַיב עַפּרָוֹן

יַת־אַבְרָהָס לְמֵימַר־בֹוְה: ַקַביל־מִיני אַרָעָא שַוְיָא־אַרבָּע מְאַרוֹ ַסְלָּגִין־דַּבְבָּנֶף בּינָאוּבֵינָךְמה־**ה**ַיִאוּנִית מִיתָרְ קְבֶר: וַקַבַיַל אַבְרָהָם מִן־עַפַרוֹןשׁ פּפּי וַשִּיַקְבְר:

ווקם אברהם מעל קדמאה ויקם בשעמא מלעילו תיינן ויקם אברהם וישתהו פלרעון מעל סיין וישתחו מל ע: גרג' ר'פיס" גר ותושב אנכי עשכם - גר בארץ ההיא - גר יהום ואלשגה אנ"ף: ואקפרה מתי ג' זנים מן ב'ב בע נ' קדמא'תסר את תני' נסב את וסי' בהמלו בשר האברהם ' בהמלו את בשר הישמעאל ואקכרה מתי גר יתושב - ואקברה את מתי וידבר אל עפרון - ובנו במות התפת - ופנו את במות הבעל מלפני יוב וסי במסרה רבתא: ויענו ט"ור"פ וסי כו בנוסרה רבתא: נשיא ז' רפים וסימן אתה בתוכנו. שכם בן חמור . הקרם נתנאל . מרי בן סלוא בת נשיא מרין . ורם הוליד את עמינדב ועמינקב הוליד ' ופל יחזקאל דב' נשיא בפ"ה נשיא וסי' המלך יתאבל ' את הנשיא נשיא הוא ' דור

נשיא להם - דור נשיא בתוכם - ונשיא מארץ מצר סלא : קברו ג' וסי' איש ממנו את קברו - חצבי מרום קברו : ויתן את רשעים קברו : יכלה ב' וסי׳ לא יכלה ממך : ושבש עברתי יכלה : מתך ד' ג' חסר ורד מל' .פי' שמענו ארני ב' בו ' לא ארני יחיו מתיך מל': וידבר אתם כל דסמיך לרבור אתו אתך אתם במיש אותי אותך אותם מסר בפרעת וירא: עמעוני ג' כ' חסר וא' מלא וסי' שמעיני ופנעו לי ואתה שעעני ישמעני אהי: ויתן י"ג ר"ב וסי בוי במסרה רבתא: בכסף ט"ו רפי'וסי'כו' במסרה רבתא: מקר׳ לכתו׳מיתה השה אע"פשהיא לדקת הם לא ע"י מפשה פנון שרה רחל - דבורה מרים שרה

בֶּכָּף בֵּינִי ובֵינְהָ מַה־הָוֹאֵ וְאֶת־מָתַּהָּ

וַיִשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְּרוּן

החנשים:

לוד המר לארונה בכסף מלא אם־וש ארת־נפשכם לקבראת־מתי ועפרון ישבי כתיב חפר חותו לִי מִן־עִפְרוֹן בַר־צְחַר: וְיִחֶן־לִייַתֹּ־ וּיִתֹּן־לִייַתֹּ־ וּיִתֹּן־לִייַתִּר וּיִתֹּן־לִייִתִּר וּיִתְּן־בִּיִּרְוּבְּוֹן היום מכוקו שוטר עליהם מפכי חשיבותו של הכרהם שהיה לדיך ויִתוֹ־לִי אָת־מִעָרַת לו עלה לנדולה: לכל בחי שבער הַמַּכפַלָרה אַשֶּר רו אַשֶּר בּקצַרו מירוי שכולן במלו מחלאבתן פ׳ייפי׳ ישָׁבֶרוּ בְּכָטֶף מָבֵא יִתְנֵנְה לִי בְּחִוּבְטֶּם ובאו לגמול חסד לשרה: מדני לא תקנה אותה בדמים 2 לַאֲחַוַת־ָקברָ: וַנֶעפָרוֹן ישָב בְּתַוֹךְ כחתי לך יהרי היאכמו שכתתים בני־חרה ישן עפרון חחתי את לך: חך חם חחה לו שמעני מתה מוחרלי לשמוע לך וליקום יא , אברהם באוני בני־חח רכר באי חנם אני אי איפשי בכך אם אתק שַער־עירוראמר: לא־אַדני שְטְעֵני לו שמעני הלוחי ותשמעני חַשְּׂרָהֹנָתִיּלֶּךְוְהַמְּעָרָהוּ אֲשֶׁרּבִּוֹ נחתי דונש בלע"ו מוכן הוא חצלי הלוחי נתחיו לדכבר: ביכר קָּהָ נְתַתַּיִידִי לְעִיניִ בְנֵי־עַמֵּי נַתַתְּידִי ובינך: בין שני אוהבים כמוכן אָהַ קַבְּרַמֶּתָה: וַיִּשְׁמַּחוֹי אַבַרַהָּם רְפַנֵי מה היא חשובה לכלום אלח הכפ עַם־הָאָרֶץ: וַיִּרַבֵּר אֵל־עַפְרוּן בּאָזְגִיָּ את המכר ואת מחך קבור מם האראלאמראלאם אחורו דרו וישקול שַּׁמָעֵני נָתַתִּי כֶּסֶף הַשְּׁרֶה קַח מִמְנִי רקבנ יים פינ (אַקְבָּרָה אַת־כֵּתְי שָׁפָה: עָפְּרָוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאִמְר לְוֹ: אָרַנִי שׁמְענִי אָן ץ אַרְבַע מַאָּח שֶׁקֵל- טו

פרשת חיי שרוב ויהיו היי שרה מאה שנה וגומה 🔩

עד ואברהם זכן בא בימים ויני ברך את אברהם בכל

ביאור המלות

גר וחושב פוא בנר סבא להחישב בחקום והוא גר תושבי נשיא אלהים ד"ל בדול וככבד בעיכי אלהים • לא יכלה בח ימנעוחת נפשותיכסחת רמוככם: ופגעולי יחלו פניו בעבור המכפנה שהיתה ככולה וזה אם כשהיתה שם מערהועל גבי מערה או מערה לפכרי ממערה בנסף מלח בנסף שלסר"ב שימכרה לו כדי שוויה כי ליכו מביקש לו חפד כזה י חך מם התה לו שתיכי

ר"ל אדאם אחה בזה הרלונשלא יכבד עליך עובך והח הנחלה כמו שכרה מדבריך מי יתושתשמע לי החוכסף השדה כמו שהחרתי קמ מותו שתני י וחולם חתר זהכי דיך בני החדם לותר כמו הלו הדברים על לד ההחלט מהמחלים פניהם לדעתם שלחיקתו בני החדם כמוזחת המתנה . ולוה לא היה יודע אברהם אם אמר זה עפרון על לד החתלט או את יוה לכונה טובה והכה קצר אברם חלבאר זה מאחר לעפרון לכבודו או יהיה הרצון בזה הן הם התה לו תהיה בזה הרצוןשטתה מרחה לי בדבריך הככי כתלה פליך שחשתעני אחוכסף השדה קח מתניוהפירוש השני יותר נהות מהראשון עובר לסומר - ר"נ שהמשבע שנחולו היה שלם ומהקבל לסוחר שהוח משוטט בחרלות לסחורתו לפי שהמשבע החום היה מתקבל בכל המקומות לחשיבותו ושלמותו ולוה שקלולוי לו היה תה שנהן לו כסף לא מעבע וכתולו כםף כקי שיקחהו כל סוחר׳ כי הסוחר הוח מכיר חיזה כסף הוח כקי יותר משחר

במביוני וכשני הימו גרשין זישלך העלמות הבל כשמחנולי החוות קבר הין לחוש שיחרשובו: כשים חלהים השיבו על רחשון רחשונה מרו במוח למנו כשים הבל במבחר ב אישנק הענמות הביבה שקובריובו את השרים קבור את מקד וכבוד הוא לנולבקש לך מקום במבחר קברינו : איש את קברו אפי' קבר המיוחד לו בחייו ייקם אברהסיישתחו : אברהם היה צריך קברינו בקברנו במיוחד לו בחייו ייקם אברהסיישתחו : אברהם היה צריך קברינו בקברנו במוכנת בקור התחודה לא היה אברהם רשאי לעשות בית הקברות שלא ברשות כל בני העיר ולכך הוצרך לקום כרי להשתחו לצולם אפי לאותם של אחוריה שלא מכרו לבל בהשתחות לכולן שאה היה עדר להיות בלא מכרו לבל בהשתחות בל בינו בבינו בלא מכרו לבל בהשתחות לכונושחפי מכר כו עפרון ומי בשות הלה להשתחו לפניו כדכתיב וישתחו הברהם לפני עם החרץפי השתחה לעפרון לפני עם החרץ בשתחות לעפרון לפני בעפרון היה בחורת ניושר בחור לעיל בתבחר קברים השתחה לעפרון לפני עם החרץ: ופגעו לי בעפרון ה"ת הרי חתרו לעיל בתבחר קברים קבוד מת משך שה עפרוולה היה פתי אלה בהוכח ומעשה נשיהואחר להם הברהם שיבקשו מעפרון שיסכים בדבר : ויתן לי : עלי הוה כחלו הוה כתכה לי בקלב שדהו : חינה מקלקלת שדהו שת מחך שם עפרוןכם היה שו מים בתוך עמי חכבי יושבת יהשדה כחתי לך : חם לה כתפיל לה יהיה לך דרך לעבור ולבח של המערה : כתחי כסף השדה כח מתני מיבת כתתי כסף השדה כה מתני מיבת כתתי כסף השדה כה מתני מיבת כתת ב לביל קחי בחמר עפרון העדה נחתי לך וחברהם השיב לו שמעני נחתי בחמים המרת נחתי אך התה כסף השדה קת מתנישבתתי לה אקבלנה והעצם שבנתתי מוכיח שים בו גריש להפרידו מכם הפדה : וישמע חברהם א עסרון י מה שמע שפע השומח שחמר מסרון חרן חרבע מחוח שקל כפף וגומר ;

סָקוֹר: לָאַבָּרָהַם לַוְבִּיגַוֹהִי לְאֵיגַיִ כְגִי־

ָחָתָּאָ**ָח** בְּכָר עָלֵי תְרֵע־כַּוְרָהַיְּ הּיּוּבָּתַר

בוֹ קבראַבְרָהַם יַת־שָּׁרָרוֹאִתְּרֵתיה

ַבַּסְרֵא הָיִא חֶבְרַוֹן בְּאַרְעָא דִּכְנְעֲוֹ

וָקָם חַקלא וֹפְעַרְתָּא דִּי־בֵיה

לְאַבְרָהָם לְאַחֲסָנַרַתְ קְבּוּרָא מָן בְּנֵן

אַבְרָהָם לַעַבְרֵיה סָבְּאַ דְבֵיהֵיה

תַחות וַרבֵּי: וַאַקוֹיָם עַלַך בְּבֵּיכּרָא־

ביַי אֱלָהָא רַשְּׂטַיָאוֹאַכָּהָא רַאַרָעָא

ָרִי אַנָּא יָתִיב בּינִיהְוֹן : אֱלָתַן לְאַרְעֵי

לְיִצְחָק :וַאֲפַיְר לֵיהֹ עַבְּרָא בָאִים לָא־

הַיבִּיאִתְּהָא לְמֵיחֵי בַּתְרֵי לְאַרְעָא

וַיּינָפָּקָקָתָא מִתַּמָן וּוַאֲמַרבֵיָה אַבְּרָתָם

אִסְתַּמֵר לָּדְּ דִּיּילִפֶּא־תָּתְיב יַרדּבְּרִי

לִינְדָי קַיִים־לִי לְמֵיפֵּר לְבַרְן אַתַּוְ יַתּ־

אַרָעָא הָדָא הוא יִשְׁלַח מַלאַבֶּיה

וֹאָם בּ הֹיֹפּ מכּיוּלָרְבָּרְוֹרִיםְבַיְנִתִיםַב אִחְרָגָא רִבְּרָי מִתַּבְּּוֹ

אמרי נועם

עובר לפוחר כרחה לי לפרש ומוליחו הים כבףמוקק כי ים כספים שיש בהם פכולי חכל זה היה גלי שים פטולות : זקן ביתו וח"ם למה לח צום כינחק יול המלחו שלא היה בט בלה יכזוהו ענד והשכול להחחהן בחם וי"ח לפי שחלו הבכיעה לוכו היה הטבל מרמה חיתו עם טעולתיל ותהבילותיו כי כנען בילן מחולי מרמה ולחוק לענין סשניע את העבד ב

מיע ספורנו

לי פה קנר כחמר ומילך פה כי חלכת לך פה קנרי והטעם באבי חבק לקכותו הוא מפכי שהכי חובב עמנם שבחתי להשחרש לת לבור בלכדותנו לי חתות קבר י הפכיונו החסיה לי החות קבר נפרכל לזכרהם לחחות קבר מחת בני חת : במנחל קבריכו קבור : וחל השכח מהן עד שחקנה כחמרם זיל כל המתיי כלס כל המדחה מעתם הרו וה משונת: וישחהו לעם החרץ לבני חתר השתחים להיתש רחשי העם הלועדים מפני שהם היו בחקום כל הנבור: חס יש חת נפשבם לקבור יחם רצוגנם לקבור חת המת מהרח במו שהרחית" באמרכ' במבחר קבדינו קבור כדי בלה חשהח: שמעוני להסכים שתהיה לי חחות קנר: ופגעו לי כעפרון י שיחכ' הף על פי פח כו נחום לחום נככד למכור מחחוחו כמר שהעיד נגו' באחרו מלולה לי מתחי את נחלת הבוחילך: מערת המכולה מקום ששמו רכפלה כאמרו ויקט שדה עפרון חשר אשר בקלה שדהוי נות בשביל זה ישחית כחלתום בכסף חלת שחין חפני שיגרע הערכו לככודכם בחוככם: במעמד כלכם כאיני מבקם שוש זמן לפרוע אלין המער'וכועשה כחמרו וישקול הברהם לעפרון הת הככף כוי לעיכי בכי חח: למחזח קברי שמש על פי שיחכור חולי יעלער שלח הקבר הזג ב בולו לכן חני שיחל שומכרכל לחחות קבר : לח הדוכר י חין לריך שיפגעי בי ראשי העם הנועדים: במעניי אהה נלחי שום אמצעין השרה כתתי כך" במחשכתי מחו שדבות ב שתשבור בשדה חח רי'כשהרצ" לקבור: לעיני בני עח+ נחחים לך קנור ניהד לעיביה אכל מומר בחכי כומן יך על חנח שחוכל לקנור כס מתך כמו שבא.ת באמרך לאחות קבר: ויבחחו אביהם לפכי עם החרץ * הפתחום לחת להם הודאה כמודים שנשניל כנודם הככי' עפרון לחם אם שאלחו נחמרה ייצ (קרושין פרק קחת) הכשחע בזבר חביו לחקום לח יחחד מהרדכי בשכיל שלחי הלח שברובי בשביל הכח בשבונה בפביל מכחותהם נתחי כבף השדה י לכני חעשה כי ברך לפנור בם המח אך אם נחחד נכף הבדה ולה לרבור כו נחופן חתר התה לו שמעניי אחה לבחשה ברעני קח ממני ואקברה אחר כך: מה היא י אף על פו כלא נחח החפות 'עדין:וישמע אברהם לעפרקי

שבר לסוחרי שלח יקח כי אם כסף נכחר: זיקם · נחקיים ועמד השדה למקנה והנה זה הלסול דבק עם פסוק שהוא למעלה וכן בר וחושב אנכי והעשרה שהזכיר הגאון אינם דבקים 'וטעם לעיני בני חת את חנשי המקו' וטעם לכל באי שער עירו כל עובר ושב: ואחרי כן קבר אברהם את שרה : וחאו נחקיים השדה לאחוות קבר לו ולורעו וכוכרה וחת

הפרש' להודיע מעלת ארז וָתַקַר אַבַרָהָם רָעַפְרוֹוְיַת־בַּסְפָּא הֵי ישראל על כל הארלית לחיים ולמתים ועיד לקיים דבר יי׳ מַלֵּיל ַקָרָם בְּנֵי־חָתָּאָה אַרְבַּעָ מִאָּרה לאברהם להיית לו נחלה ברך את אברהם בכלי באורך בָבֶר־מֲדִינְחָא: וָלָקם יְחַלֵּל עֶפְּרוֹן דִיּ ימים ועושר וככוד וכני' יזו כל חמדת האדסודרש שכתו הית' בָּבָפֶּלֶתָּא דֵּי קַרֶם מַבְּרֵא חַקְּלָּא שמה בכל לריך להוסיף בי"ת וּפְעַרָתָא דִי־בִּיה וְכָר־אִירְנָישׁ דֵּי משרת: שים כה ידך החת ילכי ז ש הומרים רמז למילה וחילו היה כן היה נשבע בנרית המילה לא בשם והקרוב אלי שהיה משפט בימים ההם לחום אדם ידו חחת ירך מי שהוא ברשותו והטעם אם אחה ברשותי שים כה ידך תחת ירכי והחדון יושב והירך על היד כטעם הנה ידי תחת רשותך לעשות רלוכך וזה המשפ׳ עדיין לוא בארן הודו ' וטעם אלהי השמים ואלהי הארץ במקום הזה כי בת פלוני לפלוני בארץ מן השמים והוא שוד : הלנעני. כלל לעשתי עשר גוים י כי אל. חרליי זחת חרן שדר שם מולדתי אור כשדים: אולי יחלא על פעמי׳ רבים וכן אולי יעשה זרים : נפחחה"א ההשב בפתח קסן בעבור. שיש ה"א הבנין קמון ואילו נפתח בפחח גדול היה כבד על הלשון יכל השתר מלעיל מלשון שמירה וחשר מלרע לשון שמרים כמו השמר והשקם כטעם שקט הוא של שמריו: הוא ישלח מלחכוי תפלה ואילו היחה נכואה למה ממר ואם לא תאבה האשה

חוקוני וישקול אברה׳ לעפרן הס'וי"ו להבוו׳ גימטרים שלולד' מאות שיל כסף בשקל לו הברה': כסף עוב' לסיחר כסף לריף מקובל לכל וכן כסף עובר מיד עובר: ויקם ע"י הכסף קם השד' להיותול לברה 'למקנ': שדה עפרון השדה היה לחורך כלפכי העיר כחן קרחין מתר'היה חברוו ולמעל' קריי ארבע היא חברון ולמעלה באברה! וישב באוני ממרא אשר בחברגן לומר לך ממרא בנה לו קריה על. פני חברון חולה לה וחברון לפנים לבני חת וקראה ממרה בשמו והלוני ממרו לפניה ומגפילה לפני חת לרוח ההרת ולפחר מיתת ממדה בברה בפנים יל הענק ששמו מ בע והחזיק בכולן ונקראה ד' על במו וכאם' נכרה יד ישרא והשמידו חת החתי קראוה אברון: אל מערת המכפלה אל במקום ביית דוגמת ונהתם אל הירון הל חוך שרופת הפרה מים חיים אל כלי: ויקם השדה ז לשם קיום כמו יקום עליב הקים אוח׳ביום שמעולומר שלחר שני ברה בו שרה כתקיי' השדה והוחזה להברה 'לחחות

קבר ! מחת בני התי שלקח חתימת העיר וקיום התקנה תן השדה שלח יחתרו חין עפרון רשהי להרבוח אללינו מקום טומח": ואברהם זקן לא יכול עוד ללאח ולבא ולפיכך פלח עבדו: זקן ביתו ואין לחשדו על העריות : התח יריכי לפי הפשט איכו נראה על המילה דא"כ הים לו להשבע על מצות המילה והרי הוא נשבע בשם כדכתיב ואשבייוך בי"י אלא כך היה המשפט באוח 'הימים שכל אדם שהי 'כפוף לאדם אחר נתן ידו החת ירכו לאות שהוא אדוניו הרי ידי תחת רבוה הלעשוי רצונך ומשפט זה עודנו היום בארן הודו: מבנות הכנעניי פן יחמרו עלי ע"י ירובה ומתנה נכנם הוא לארץ לפיכך איני רולה שא ע"י הב"ה סיתנכילי בחזקה: ש ארצי חרן: ואל מולדתי אור כשדים איני רוצה שתירש שום ככריה את ככשי : ההשב אשי את בכך אע"ב שמעול לא בא יצחק לשם מאחר שאליעזר ישו' קרי ליה שיבה גבי יצחק כמו שמצינו וחשב ככמי ורוח המואבי כלתה עמה וחע"פ שמעולם לה היתה שם רוח קור'בה ל' ישיבה לפי שלולי נעמי ההזלכת עמה הויא שיבה גמורה : בי"ישהי השמים פרש"יולא אלהי הארץ שלא היה באי העולם מכירים בו ובשיעה זו תלטרך לפרש כביכול קודם שנברא שום דבר שבעולם לא היה אהי השמים ועל דוגמא

מו אתר הנבים לפני לה נוצר אל והחרי לה יהיה אחר שתפסיק תפי הבריו ידיעת שהותי כליער אחר שיהיה כל העולם עבר ובעל לה חהיה שום ירחה בלעדי אחנם היה לבדובלי תחלה ובלי חכלה אונים בס הים ביל מת לי את הארץ הזאת ואינו רוצה שיתרחק זרעי מכאן לפיכך יודע אני שישלת תלאכו זגו לקיים לי הבטחחו לתת לורעו את הארץ הזאת שלם אין דפחו כך למה הביאני הדבור נהקונה לד מיכשר ברכו: לק את בכי פרש"ו בלי סיכו חוזר וכו׳ לפי שהוא עולה תמימה ואין חולה לארץ כדי לו: לא תשב שמה איכי רולה שיצ׳ מארץ אמוותושכתן לו הקב"ה: תחת ירך אברהם י אבליוםף לא עשה כך מפני כבוד אביו כמו ששנו לבותי עם הכל אדם רוהן חון מאביו:

דשקול לאברהם לעפרן חסר וי"ו לפי שאחר הרבה ואפילו חעם לא עשה שנשל חחפו שקלים 'נדולים שהן קנטרין שנאמר עובר לסיחר שמתקבלי' בשקל בכל מקום ויש מקים ששקליהן גדולים שהן קנטרין לנטי כארש בלע"ו: ויקם שדה עפרון ' חקומה היתה לושילא מיד הדיום ליד מלך ופשופון של מקרא ויקם השדה והמערה אשר בו

וכל העץ לאברהם למקנה וגו' : בכל באי שעל עירו : בקרב נַיִּשְּקָלְראַבָרָהָשׁ לָעֻפָּרֹן אַרת־חַבֶּמֵף יֹ יֹייּ אָשֶׁר רָבֶּר בְּאָוְנֵי בְנִי־חֻרַת צִּירְבַּע ל ינ׳ כקעין דכםף דמחוקבר בסחורהא מַאוֹת שֲקַר בָּפֶף עבָר לַפֹּחֵר: ַנְיָקְםי שְׁרֶרוּ עָפָרוֹן אָשֶׁרֹ בַּפַּכְפָּלָרוּ אֲשֶׂר לפני מַכַּרָא הַשַּׁרָה וְהַמּעָרָה אֲשִׁר בו וְכָּר־ירָעץאַשֶרבּשְׂרָרוּ בָּאַרָּי בָּבָלִ-נְּבָֻּלְוּסְבִּיבֹ: ` לְאַבְרָתָם לְמִלְּנָהׁ ^{: יְמֵי}ן נִימּ בְהַלְּנֶאׁ ִ דִּיּ-בְבֶבִּי -חְּחוּמֵיִה ׁ סְחוּר־ יַלְעִינֵי בַנֵי־חָות בַּבָּל בָּאֵי שַעַר־עִירוֹ י ואַחַרִי־בֹּן קבר אַבְּרָהָם אֶרוּ־שֶׁרָרוּ אַשָּתוֹאָר מְעָרַרת שְׂרָה הַפַּּכְּבָּלָה ־בַנַעַן : וַיָּלָם הַשָּׁרָהוְהַפַּעָרָה אֲשֵׁר בַּוֹלָאַבָרָתָם לַאֲחָזַתַקָבֶר בֵּאַת בָּגִי־ אחת: ם ואַבְרָחָם זָקוֹ בָּאַבַּיְמֵים ַוֹיָהוֹנֶה בֶּבַרָה אֶה אַבְרָהָם בַּבְּל: נַיָּאמֶר י״נייני חָתָאָהֹ: וְאַבִּרָהָם סֵׁיב אָאר בְיוֹמִין נַיָי אַבַרָהַם אַל־עַברוֹ וַקַן בִּיתוֹ הַפּוֹשֶׁר יַ יִּהְיּהָ בַּרְיךְיַת־אַבַרָהָם בַּכְוֹרָא: בַּבָּת-אַשְׁמֶּר-גַוֹ אַוֹּם-נֹאוֹנְדַבַ עֹּוֹחַרְיָּ וְאַשְבִיִּעָרֹ בַּיְהֹוָה אֱלֹבִוֹ אַ מִּישׁ דְשַׁלֵיט בַכַל־בֵיוּ לֵיָה שַוִּירְבַעַוּ יְבָךְ ַהַשָּׁבַּיִם וַאַלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לְא־תִּקְּח אשה לְבִנִי מִבְּנוֹרוֹ הַהְבָנַעֲנִי אַ שֵּר אַנֹבי יוֹשֵּׁב בַּקְרְבוֹ: בָּי אֶל־אַרְצִי וְאֶלֹ־׳׳וֹ מֹי יִהְיֹ בְּלָא תְכַב אִהְתְׁאֹלְבְרִי מִבְּנַ ּׁ (בְּנְעַנְאֵי מולדתי תלך ולקחת אשרה לבני ַנְיָאמֶרְאֵלְיִר הָעָבֶּר אֶרְלִימִי אַ se מוּמִי פּמּיים בְּיִרְרְיִבְּרְרְעִיבְּר אֶתְּלָא לְבְרָי לא־חאבה האשה ללכת אַחַרִי אַרֹּ- ר׳ נפני אֶלֹּ־הָאָרֶץ אֲשֶׁרֹּיָיָצָאָּחָ מְשֶׁם: וַיֹּאִמֶּרֹי׳ יָהָ מֶּהְיֹיִ הָדְאַ הַאַּתָבָּא אַתִיבׁ יַתּ־בַּרְךְ לְאַרְעָא אַרָיו אַבָּרָהָכִי רַהְשָׁמִר לְךָּ פָּן־הָשׁיִבּ אַתֹּ־בְּנֵישָׁמָה: יְהוָה יאֱלֹהֵי הַשְּׁמִים אשר לקחני מבית ציבי וכארץ

רי באמר לוַרְעַה אָתַן אֶרוּ־רָיאָרֶץ

הַוֹאת הוּאַ יִשְׁלַחַ מַלְאָכוֹ דְּיַפְּנֵיַרְ

וַלָקַחָתָ אִשָּׁה לְבְנִימִשָּׁם:

וֹאִם־לָא הֵיבֵי אִתְּתָאלְמֵיהֵי בַּתְּרָּה לא עאַכָּוֹבוּ מָאָשָּׁבוּ נְלֶנֶלֶכֶּוּת אַנְוֹנֵיוּךּ וחהי לכל באי פרמ' לפל באי שער עירו תני'בכל באי שער עירו ואפ"ס לכל כלי המשכ' בכל : לא ארניד' זוגין מן ב"ב בחד עניי'קדמ'נסיב לא תני'לא נסיב לא וסי'בו'במס'רבת': שמה י"ח סוף פסו'וסי'כו'במס'רבת': כלספר שמות ותורת כהגים ומשגה תורה שמה במ"ז שם וסי'כו'במס'רבת': מה היא ד'וסי'כיני וביגר מה היא ומדת ימי מה היא וראיתם את הארץ: ואמר מה היא ויאמר זאת האיפה: מאת ג'חס'בתו'וסי 'שמנה מאת דאדם : ודלמך: ארבע מאת שקל : עפרן ד' חסרים וסי' וישקל אברהם לעפרן : ויקברו אותו יצחק וישמעאלי אשר בשלה: וישאו אתו בניו: גבלו בנבלין: ה' הס'וסי' ויקם שרה עפרון: וימאן אדום ולא נתן סיחון: ולא האמין סיחון דשפשים זאת תורת דבית: כל בראשית מקנה בסגול במ"א לאברהם למקנה בקמין וכל ירמיה מקנה בקמץ כמ"א ולא שמעו קול מקנה בסגיל וכל הריין דכו! : זקן בא בימים ב׳ וסי׳ ואברהם זקן כא י ויהושע זקן בא יויהי מים ם רבים י והמלך דוד זקן בא י והד זקן בא כאנשים : ברך י"ב ופי׳כו׳במפר׳רבת׳ : בכל ז׳רגשי׳ופי׳כו׳ במפר׳רבת׳ : זקן ב'בתרילישני ופי׳עבדיזקן ביתויזקן אהרן: אנכייושב ה' דסמיכיוסי' אנכי יושב בקרבו ' וישביעני אדני בבית הארזם דר"ת : בית ארזים דשמואל כינדמיתי: ה' פפוק לית כהון אם ומטעי בהו' וסי' כי אל אוצי אין חפץ לכולך במהר כיבוי׳ נשבעתיפי אינדי כי במקום אשר הגלו אתו שם ימות דירמיה לא תבנה הבית כי בנר דר"ה בל אולי מלאים במ"א חס' ואמר אל ארני: ביי׳ אלהי השמים ו'בליש' וסי׳ ואשביעך ביי׳ אלהי השמים יי׳ אלהי השמים אשר לקחני׳ ויאמר אליהם עברי אנכי׳ כה אמר כרש דריש עזרא וחבירו דסוף ד"ה

ואטר אנא יו אלהי השמים דנהמיה: כלר"פ דבראשית ורנזיקין אם במ"י ואם וסי כו' במסרה רבתא שמעני תהיה בזה הרלון אשר אתה מראה לי שלא יקשה בעיניך עובך ואת הנחלה שמעניא תן כסף השדיקת ממני ואקברה את מתי פתה רוצה לות'בתערת התכפלה אשר לווענה אוחו עפרון אדונישמעני ארן ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היח קת אותה בלי כסף וקבור מתך . והנה אמר זה בזה האופן מהתחבולה כיהוא אמר לו תחל' שיחננה לו והשיב מפני זה לחמ' בכמה יתננה לו ואמר מה שכחו כח המאמר ההוא כי הוא הודיעו בזה המאמר הערך שהוא מעריך השדה עם שכבר נחשך בזה המאמ' שלא יבקש חברהם ממכו זב השדה בפחות מזה הסך כי הוח לא המר לו שירלה למכרו לו' והנה הביח עפרון את אברהם בזה המהמר שיפרע בזה השדה יותר מכדי שוויו של כד התחבולה ויור'שכבר אמר זה עפרו כדי שיחן לו אברהם זה הסך כי הוא לא מאן לקחת הכסף . והנה נתרלה אברהם במה שאחר עפרון ונתן לו ארבע מאות שקל כסף שלמי המשקל והיו מכסף כקי ונחקיים שדה שפרון והמערה השר בו וכל העץ השר בכל בבולו סביב לקניין לחברהם לעיני בני חת י והיו שם וכולם במעמד הבוח כל חלשי העיר

בולם ובמעמד כולם הקנהו לו: וישקול ברך חת חברהם בכל בכל עולה בגימטריא בן ומאחר שהי׳ לוֹבן היה לריך להשיאו אשה: שני שקן ביתו - לפי שהות דבוק נקוד זקן: חחת ירכי בפי שהכשבע לריך ליטול בילו חפץ של מצוה בון ספר תורה או תפלין והמילה היתה מלוה רחשוכה לו ובחה לועל ידי לער והיתה מביבה עליו וכפלה: ייי אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ולח חמר וחלהי החרץ ולמעלה עכשו הוא אלהי השמים ואלהי החרץ שהרגלתיו בפי הבריות אבל כשלקחני מבית חבי היה אלהי השמים ולא אלהי הארץ שלח היו באי עולם מכירין בו ושמו לח היה רגיל בחרן : מבית סבי מחרן: ומחרן מולדתיי מחור כשדי: וחשר דבר לי לנרכי כמו אשר דבר עליוכן כל לי ולו ולהם הסמוכים אלל יורו אמי דכור מפורשי׳ בלשון על ותרגו׳ יושב בקדבו שלהם עלי עלוהי עליהין שחין שפיני חככי יופכ נארצו כופל אלל דבור לשין לי ולו ולהם וחב"ם כי אכיחלה חלי חליו חליהם וחרגים לקדנ לקדנ שלהם עמי עמיה עמהין מבל אכל אחיר' כופל לי ולו ולהם : הליצחק ואשר נשבע לי · בין הבחרים

> רליבג ביאור הספור

לכר שחיי שרי היו קכ"ו שנה ושכב' מתה בקרית ד' בחרץ כנען וכחשר ידע אברה' מיחהה בח לספוד לשרה ולבכותה ואחרי כן קם אפרה' מעל פכי הגוף המת והשתדל לקברו" זלז'דבר לבכי חת שיחכו לו אחוז'קב' צמהם לקבור מתו יבי הוא גר בחרץ מהי'הנה רצונו הוא להתיישב שם ולז' יצטרך לו שם אפולת קבר ולוה ענו מותובני חת שיקב' מתו במבח' קבריהם כי לא ימכע אים את קברו ממכון והכ' נתן אברה' תוד' על זה המסד לבני חת וחת׳ לה'שהו׳ לח של מה׳כך אבל של מה׳שימכרו לו מקו׳ רחוי לחקוו' קברי ולוה חת'להם שלם ייטב בעיניהם שיקבור מתו במבחר צרצם הנה הוא מחלם פניה 'שיפגעו בעבורו בעפרון בן לחר וימכ' לי בכסף מל'מער' המכפל' השר בקלה פדהו לחחו 'קב' יועפרון היה שסוח לחברה' שהו' כותן לו השד'והמער' השר בו וידמ׳ שכבר אמ׳לו זה להירו׳ בהסדם לא ישוה לו דבר אם תהיה המערה אחוות קבר לאברה' לוה לא לרצ'למכור לו המער' לבד'כמו שהי' שוש אברה׳ י וכאשר הבין זה אברה׳ מדבריוכתן לו תודה על החסד שחמר בנוחמר אל עפרון אך אם התב לו

الأووام

למטעי בהון

השמר

בולם מלעינ

וַבמיא השמף

48244.

הסכים לומהו בעוך הפדה: בסף פשקול: ניקם השדה לאברהם לחקוה י נחקיים בחיתמיו של מפר החקבה: מאח בני חת י שהסכיי כל פצבור אחהיה לו לאחות קבר: ואברהם נקן ניי׳ ברך י באר שסנות שהבריחו את אברהם לשלוח את עבדו עתה אל ארץ חרום בעד אשה לבני ושהיצרך בי ביצחק יקרע לדורע: וחשר כשפע ליי וכיון שנשכע ולח יכחש יסוב כלי פשק שים" ככי חפש התוח לו לדלים ורע חוכן לקיים כו שכומחו כ

בש אדוני אכרגסי פופי חיבות מים לומר בשכר יוקת בח מ ש מים ענהו על במי

אכשתושףדלי 'ת של חשד יהי

פיפי תיבו 'דתים שחמ' כוכו'

דחו שנותך כפחד העקידה בנגני וכן עובי שנים בחשור

הכח ונייך יכנ עוב ומשק

מלע: לקובשים דיםקי

לבה שנשה שחשי ת הגדונה

מדב כי עשית חמד ואידך

לכה יחבי שניי עיוו " - וכס

מכן י פירות וכה מדע כי עשים חשר חם חהיה נדהת

בוחלת חסדים ונה אנן יקרה

שנת לה כני ככף ווהכ יאכן יקרה והכי איתא בכראשית

בגם רפי הוכא בשם רבי וים

בקעי לו ודעה ב'בחסורת

לח ידונה כין כדרכה בין שלח

בדרכה חף הכז כני חית לו

ידעה כין נדרכה בין שלח בדרכה: ותכלי שניט

במסרת הנא ומכל להשקותו

שמירך יתכל דוד כצחת חל

אבשלום כי כחה על המנון כי

מת נחבל הוד לבתה לאה וחכל להשקותו כי שתה כים מקחתיו של חמנו בתב

שנים בחשירת מכל בקע

שרמו לה זכוח הבקלים:

סיע ספורגו

כשוע עין כל הת אים בחחר

לו הביהם: זיקה הענד

פיל י נשל רשות וי זווכיו ללכת החר שהבין הת הגדל /

מילך מלפני חדניו זוכל שיכ

ב כרך בוה ייטול רבוה כי

סכל היה בינו לעם ת בו ברצופו : ויהסו יקי לדי בו :

והים הכערה חבר דוחי איזי

משקלו חיוך בקע לגולגות

מנחותין ענ אמנו,

הכח בשולה ואים לח ידעה

ולקים משבועתי ז וקח לו אשה מבכות עלר אשכול וממרא : רק את בכי וגו'י- כק מעופיהוא בני אינו חוזר אבל יעקב כן בני סופו לחזור: מגמלי אדניו " נכרין ביל משהר במלים שהיואול הין זמומין מפני הגול שלח ירעו בשדות החרים: וכל שנב אדוניו בידו שטר מתנה כתוב לינחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלוח לו בתם

וַישָׁם הַעַבֶר אָת־

וַיַּכְּח רַיִּעבר

הַנֵרה אָנכֵי

כפר בראשית כד

חרם נהרים : בין שחי כהרות יושבת : ויכרך הגמלי 'הרכיכ׳ אותה הוכחת רחויה היא בן שתהא גימלת חסדים וכלי ליכנס בביתו של הברהם ולשין הוכחת ביררת חפרוב"ישם בלעו: וכח חדעי לשון חחכת הודעלינה: כי עשית חסד אם חהיה ממשפחחו והוגכת לו ייונים הדע כי עשית הסד: בקולה ממקום בתולים: וחים לא ידעה : שלח כדרכה לפי שככות הכוחי' משמרות מקו' בתוכיקן ומפקירות עלמן ממקום מקב העיד על זו שנקייה מכל: וילץ העבד לקרהתה נפי שרתק שעלו המים לקרחח: הגמיאיכיי לשין במיעה הומי"ר בלעז ותורד בדה מעל שכמה יעד הסכלו י הרי הם משמש בלשו חשר: חס כלו ית"ח די ספרון שול היהגמר שתייחן כששתו דב ספקן: וחערי לשון נפיכה והרבה ים בלשון משכה המערק מכלי חל כלי ובמקרא יש לני ניהירהוא טרם כלה לדבר והנה שולמות נסשו : שיקת חבן חלולה ששותים בה הגמלים: משתחה: לשון שחיה כמו שחו ערים תשחה שחחה: משחחה משחומם ומחבהל על שרתה דברו קרוב להנלים חבל חיכו יורע אם ממשפחת אברה׳ היה אם להוי והל חתמיבת"יו שב משחה׳ שהין לך חיבה שתחלתה שי"ן ומרבר' בלשון מתפעל שהין תי"ו מפרידה בין שתו איחיו' של עיקר היסוד כניון משתח' משחולל מגזרת שולל ב ויפתומס מגורת שממה ויפתמר מקום עמרו מנזרם וישמר מף כמ, משחם מבורת חשחה וכשם שהחה מוכז לשון משומם בחדם נבהל וכחלם ובעל מחשבות כתו על יימו כגמו חחרוכים שומני שמים אשתומם כשעה חדא כף חפר׳ לשון שמייה בחדם בהוצ ובעל מחשבות י וחנקנום תרבם לשין שהייה וגברה שהי ש הה ועומד במקום חחד לרחום ההכנית השם דרכי ואין לתדבי שחי' שהרי חינו לשון שחיי שחי הל"ף נופלת בלשון שתיים משחחה לה: משחותם עליה כמו חמרי לי חמי הוח חכשי המקום להשתו: בקן: רתן

רקיבג

ישני

לשקלי ישרחל בקע לגלנלת

וכילם הסכימוונהנו רשיח לא ברהם שיקבר מתו בשד'ההיא וכמער'אשי

בו הוא והבאים אחריו . ולוה הים

דבר נקרא באליה לא דודועלת הב 'הוא במדו' והוא פראוי לאדם להשחדל בחריצ לקבור המתים שמועליעניו לקברם לכבוד החיים והחתיי ולוה חמלא שהשתדל אברה'בוה האני להדם להשחדל בחריצ לקבוי המתים שמועליעניו לקברם לכבוד החיים והחת המתל אברה'בוה האני והיא שהראל בחריצ לקבוי המתו ני הב הות לתוד המות מות של היות בנו לתוח בתו בים המות בתו בתו המנה של בתברה לבינו הבהדל לקנות לחוזת קבר לקבר שם מתוולה רצה לקבר השתו בקבר העם בתבים הבלישי הור בתדות זו המות בתבר העם בתבים המות בתבר בים בתו המות בתבר בים בתבים ב ההוי כי הם היורעים מחד במנהגיה למו שההפרסם מעניינם מהכנענים כי החתי היה חחד ממשפחות כנען - ותמצא ב"כ בבנות חת שהיו מורת רוח ליצחק ולרבקה יוהנה בזה הועלת

להעיר ביש הבדל נפלח גם חחר המות בין הלדיק והרשע לפי שפוף הצדיק הוא חל החיים הנצחיים ופוף הרבע חל ההבדון והכליון המוחלט: דותרעל דו הרי להודיע גודל מעלת רברהם מצל פשקום אחר היה או המו הדון הדי" עד שקריו חותו נשים הלהים יכנדו חותו בוד החופן שהתבחר בוד הספיר וזה לחות שכבר נתקיים מה שייעד ה" ליבר המו מהדי בהיים מה במותו והוא במדות במותו והוא במדות במותו והוא לומר ויכא אברהם מכל להדבר מה ישתהל בהשנתו בסבות אפר יתכן זה בהם יותר : ולזה תמלה להנות כי הם המערה לחשבו שכבר יקשה לעפרון למכור כחלותיו "ולזה למנות ביותר בחלה להדם במיל שנו בחבר לעפרון למכור כחלותיו "ולזה למ ממו בחלים למלח ובאמר שבים למברה לבדה בחבר לעפרון למכור כחלותיו "ולזה למ התעירדו ציפל תמיב בקש מתני כי ומי המשרה והמערה והוא ארבע ממות שקל כסף וקנה זה הקניין בפניכל העם כדי שיהיה קיים יותר: התרעלת הששי הוא במדות י והוא שרחי לאדם כשיתן בקמים ומרא לב יב לה מה שהבין מדבריו ברחם הרוא בלהי נבחד להיונדת במלא בלהי בהחל מיתול שלהי שיהיה בתחם ההוא שלה במשר ושיבות במלא בלהרושה בלהרושה במלא בלהרושה במלא בלהרושה במלא בלהרושה במלא בלהרושה בליום בלהרושה בלהרו לה מה שהבין מומי מוחים במוח בלתי נכחר אושחין לו בוכל היי ספר שהסכים להח להי שידקדק במספר ושיהיה הכסף ההוא שיחן לו שלם במשקלו וכקי ונכחר י ולוה תמצא שאברה'כשראה הכסף למי שיבוש לאמר לו בהכסף ההוא בלחבר וניהו במשקלו דאיה למה שאמרו שיבוש שברון לימר לו שאין כל הכסף שהשבים לתח לו בחד שנתן לו יו שאינו בחשקל ראוי או שאינו כקי התעורר מעצמו וכחן לו בחשקל ולו המצא שאברה שאמרו שיבוש שברון לימר לו שאין כל הכסף שהשבים לתח לו בחד שנתן לו יו שאינו כקי המעורר מעצמו וכחן לו במשקל שלם ובמשפים והיה כסף כקי וכבחר ער שביש די ל לאהר העקדה מתקבל לסוחר שהולף אנה ואנה לשביעי היא במדושאין דאו לאדם לעשות בקרקעותיו דבר יביע בו הוה או לער לשכניו אם לא בתשפתחת ו אור משלי שבים אורים היא מדר של שביש שיכום עברין כ יול לכי ולכה ואנה: התרעלת השביעי היא במדוש אין ראוי לאדם לעשות בקרקעותיו דבר יניע בו הזק או לער לשכניו אם לא בהשכמתש י ולזה תפלא שבקש אברהם מאת בקר חת שיסכימו שיהיה לו השדה והמערה שבו אשר קנה לאחוות קבר וכבר הוליאו רז"ל מזה הברש דינים רבים במקומות מבתרח:

ואברהם זקן בא בימים וגימר עד סוף הפרשת ביאור המלות

תדות ירבו הנכון בו הוא במי שפירש האכם א "ע והוא שידמה שבבר הים מנהג בימים ההם לשים אדם ידו מחת ירבו של היד להורות שידו החת רשותו הנכון בי הוו של התוכב הים בימיו בארן הודו אמר אלהי השמים ואלהי הירן הנה אמר הנה זה להזרוח שתנהיג אחד הוא מנהיג הכל והעיר ב"כ שהשגחת ה' הוא בארץ ... לעשוי כרצוכו וסכר שזה התוכב הים בימיו בארן הודו אמר אלהי השמים ואלהי הירן הנה אמר הנה זה להדורוח שתנהיג הכל והעיר ב"כ שהשגחת ה' הוא בארץ ... נעשר ברשוני הטל משם כמו שלמר ודור רבישי ישובו הנה בעבור חברהם שיהיה גר בחרן כנען כי הדור היולא ממלרים לא ילה מחרן כלען בדרך שיתכן שיחמר בו שישוב בהטנ משיב מתד זה בעביר הברהם עיניו יושם בתו הרכה בידיו והיה כושאים אותו העשרה גמלים כי בכמו אלוה דברים יאמר הכולל חמורת החלק אמר ו'שכימי בבקר והנה כלם כברים בארץ כנען 'וכל שוב אדונין בידו יר"ל שיהיה חעוב אדונין בירוני בי הידיו שים ביובלם מהיה א

לא תשב שמה י שיעמוד בארן ישראל וטעם לא חשב בעבור אברהם שהוא העיקר י ויברך הגמלים הברינם על ברכיה׳ הקרה כאלפני וכטעם הכן חפני לפני וכן כי הקרה יי הלהיך: איתה הוכחת וכסמך העבד על תפלת הנכיח שהשם ענהו

זיקח העבד היכולי בידו שהריכל עום אדוכין בידון עשרה ג ילים להרכיב עליהן עשר 'תכשי לברך ברכ' חירוםי' ונישוחין:מבמלי הדוכיי מן המוכחרי שבהן מהוחן בנדלו בביתו: יכל טוב לד כיו בידוי"מ בהו'חסר מ"סומים" א מיסשל מגמנים ' מכלטוב הדוכיו עם העשרה נמנים כדכחיב כלי בסף א ולב רואיו: ויברך הגמנים שני ברכי ופילו זה למעל 'מז'וצרי להברי שני פעמי לקודם ביפחה והיא שהניבו בחולין וכנבדו הנמל ככר: הנה רנכי נצב מתעוב על עין המי׳ לכדיק בענינ' אם היה הגיכ' כי כל מה בתעש"הרי הוה מהכמת' ענמ' הכל ' מַהְשַׁתִּעִשׁ בַנִיימרי הו' הינ'מהכמת' שה מחבמ 'קרוביה ביצוו עני 'לעבו' : והיה הנער כו'והי הענין שהנער' שאומר איה וכו׳ ד גמה כי יהי בער׳ בהול': והמרושמה רין זה נירוש אה פי'בעלמ'ולה סחך על הסי'ל זמ לה התכביים ד' פישיל בת תי את שח הומינם לתח לה: בתולה חו"ק מהי רבות' הוא למ"ד בת שלש שנים הית' הרי בחולותי' חוזרי'אם כגעל כברי ותער כדה אל השוקת דרך ארץעשתי שלא הערת תוך המים פה שבותיר שיעור: נישחדה לה עליה כמו כעת יחתר ליעקבול ש שובר : ויקח הפיי ניתו היוכתי שו ניקח החי נום והב לשני חלחין לשין נמה ידך על הים

נדיב כמו משפחת חדוניו ורבים יתמהו ואמרו שלא שאל כה גן ולה ידעתי למהכי הילו היתה נערה אחרת שתשקהו ותשקה לגמליו ומלחה שהית ממשפחה אחרת היה עוזב הות' ולה הפשיד כלום כי ויחתר בת מי חת פירושו וכבר חמר לה קידם שיחן לה כלום וכן אור ומשמנ תותה ומשים הכוש וכלל הדבר שותשלל לשם שיכיח חחת ממשפחת חדוכו והוכחת שתעשה דרך מושר כמו בת כדיב והסם שמע חפלתו וזרך יהינהן החרת: והיולה ידעה י רחוק שידבר הכתוב על חוץ הדרך רקפי' שיתכן שתהיה הכערי במולה וישכב עמה חיש גם תחר וחין רה י לכלות דבר עלוה: והאיש משתחה במו משתימס מגורת כחו ערים משחק שממהי ושעש להכמו בשבילה וכן חבתומש כשעה קדח והתי"ו מנכין התפעל כמו כתרת פנים ונת יתכן היותו מן שתה: נוסי יפנום שהית באף גם בחוון ושעל ההף ירד מענ פתיל קשיר במנח: בּ־וְעִי חלי שקל מנורת לפקע:

התפלו שיהיה כך ה הפין שנוחם יכן קים עיהוניתו כן ונתידים פֿאנל ומז באמרו ז"ל כנ נקם שח כ בשל בדי עבד אברהם ניהוכהן שחונ חוב נחש" בדבריהם מכל יימר זה שלח בדנך תפני לו דין נחם במס יכר כך יעבה כך יכף י יכם זייניך אשתה כי רמויל אול ין פור מליכו בלא להשריח וי הוי לכי יב שיושיף יותר מותה מוכחת יופרת וה רות חונה מופר הפכל ברום, שתדיה דמויה לעד ך ליכיקן מים ככה שמין וכלרוסב יפברכו כל בדכרי כחמשיד לח כול של ד דיסים פים אברה והבני העברה החבר ילנה לכתים כן ינכה י בן שובת ברתה ינתימע: ותכל להשקיהו ותאדר פתריכה להכר עד ביכות משיחו בשעידה שית וקרום קנו ל פשו ותחהרי כי בתהירות בענורת הרשית מרה על סוות הנעבר גחשב מוצלי ביית של שיד הנ הבכר חשר לפנ החעיין בחחנו משתיים על רוב הזריות לעשית הסד: מחרים " ויח אר לה אל תפיהו כל ביננת י להכיר מחוד לוכו חשדים ודיחיתה : ההצלים בל דיכיי אם יהיה ע"ל ישוב בשותיה כל זה יחקות איוה במתור מה היה זמן מה בהכרת אחרשישליתי לבחיה נרים שלה היה ייורבת דבר המפר סגדיר :

קומין מנחה חיי שרה

ויבא אכרהם כל שבאמטרו אחר שאם היה רספור טבא פמקום אחר הוה לו הלך לגן עדונולבכיתה מכף

והיכים בחלום על יד המלהך שהוא שלית השם לעזרו והעבר משב בלבו כי הין עם

וּתְתַי־זַבְאֶּה מָפִימָתָי דֶּצֶיא לְחַוֹּדִי רָתֹי יִיל יוֹיֹי וְנִלְּ וְיָהַ מִשְׁבֻּעָהָי וְאֹת רַכַן אֶרְיַ־בְּנִילֹא בָּרִי דָאָ הָתֶּיִיב לְתַפֶּוּן: וְישַׁוּי עַבְּרָדאֹיַת־יֹיֹמיׁ ווּלִישְׁרָיִשְׁב שְׁבָּוֹה: יָרוֹ מַּהַת וַהָּדְ אַבְּרָהָם אַדֹנוְוַ וַיִּשְׁבַע וָרִיהתְתָחוֹתיַרְכָא רָאַבְרָתָם וְּבוֹנֵעָת רו עַל־הַדְּבֶּרְ הַוֹּוֶה: וַלְנִים בִּיה עַל פִּהְנָכְיא הָבֵין: וּדְבַּר יַנִשְירות גִמְרִים בִנְמָלֵי אַרנְיוֹ וַיֵבֶּרְר עַברואַ עַפַרא גַפְלִין פּגַּפְלַן רבּוֹבֵיה וַאַוֹר וְבֶּל־שִׁוּב רָבּיניָה בִּירֵיה וְקְּם "ייזיי וְבָלִישִׁוֹב אַדניָו בְיָדְוֹ וַיְּקָם וַוַיֵּרֶךְ אַר אַרַבנַהַרָים אֶל־עִירנָקוֹר: זְיַבְּבֵּן וֹאַזַרָּת הַאַבֹּם בוּנַעלַנַפַּנַת בַּלַנְעָא הַגְּטַלְים מִחוּץ לְעָיר אֱל־בָּאַר הַשְּׁיֶם דְנָחְוּר: וָאַשְׁרֵינִמְלַיָּאִ מִבְרָא לַקַרְהָא לייים לעת ערבלעת צאת השאבת ַלַבָּאִירָאַ רְּשַּיָּאָ רְעִידַן רָפְיִשָּׁי**א**ּ רְעִידַן ַרְנַפְּקָן מַלְיִיתָא : וַאֲבֹר יִיָּ אֵלְהִיהֹן רְיִּ נְפְיּפְנִיּאמֵר י יְהֹיָהאֶלְהֹי אֲדְנִי אַבְרְהְם הַקְרָה־נֶּיֶא רְפְנֵי הַוֹם וַעַשֵּׁוּדּדּהַמָּבּ דַרָבוניַ אַבְּרָהָסוַמִּין-בְּעַן מָדָטִייוֹטָא־ ַדֵין וִעבֶּר־מֵיבוּ עָסרִבּוּנִיעִאַבְּרָחָס :י׳ וֹפּפּיפּי עָס אֲרנִי אַבְּרְוֹּןְםּי נצב על עון המום ובנות אניאי הַאאַנאַקאִים עַר־עִינְאַרְפַ'ָּאַ וּבְנַרדוֹ אָינְשַׁיַקַרָתָאֻ נַפַּקוֹ לְמִמֶּבֶוֹ בַּיָּאִה תְהַא ל פֹּיֹ יִיּיֹי הַיֹּי עָר בְצְאָת רִשְׁאַב מְיִם: עורִמְהָאִדִּי אֵישַׁרְ לָהֹ אַרְכִינִי־בַעַן גְּ'ֹ יִיֹּ הַנַּעַרְאֲשֶׁרְאֹבֵּרְאֵלֶיִהְ הַמִּירָנָא בַּוּדְרֹ וְאֶשְתֶה וְאָמִרֶה שְׁחִה וְגָם־גִּמֵל הְ ַקוּלְהִוּךְ וְאֶשְׁחֵי וְחֵימֵר אִישְׁהָ וְאַף־ אַשְקָּתָ אֹרָנַה הַבַּחָתָּ לַעבְרֵּךְ לְיִצְּהָק ַרְנַמְלֵרָאִישֵׁקִייִתְהַוֹמִינִּתְּ רַעְרָרָה וֹבָּוָה אַבַע בְּי־נָעשׁׁ֖יֹחָ חֶסֵּר עִס־אֲדֹנְיּ : לִיצָחק ובָה אידַע אַריעבַדת מִיבִּוּ עם רבוני: וַהַוָּה־הוֹא עַד"לָא וֵ צִי לָבַיֶּלֶלָאׁ וְהָאַ רָבֶּקָּחוּנְבָּבָּקת רְאָהְוֹּלְרַת^{כּי} יֶּבֶּלֶּמי ׳רָבַקָּחיצִאַת אֲשֶׁרְיִלְדָּח ֹלְבְּחוּאָל בֶּוֹר מלכה אשרת נחור אתי אברהם לבתוא בו בלכת אתת נחור אחוהי :מימטיובדה על־שְבָנוה: ַדָּאַבַרָהָסֻוֹקוּלְתָהעַלֹּ־כַּהְפָּה מַרְאָה כָאר בַתוֹלָה וְאִישׁ לַא יִרְעָה ועוליקהאישפיראלמיחוילחדא יי

נתַרֶד הָעַיִנְה וַהְּמַלֵּא בַדָּה וַהָּעַל ברולה א ולכול היהולתו ולחודות וַיַרֵץ הַעָבָר לִקרָאתְהַ וַיֹּאמֶּר רעיינאוטלה קולהה וסליקת: ורהם אַבְרָא רֶקְיִ מּוֹתְתוֹאֲמַר אַטִּעכָנִי כְעַן יֹי יייִי הַגְּמִיאִינִי נָאִמְעַט־מַוִם מְכַתְּּךְ זְעִירֹ מִיָּאָ מְלְּתִיךְ: וַאַמֻרָת אֲשֶׁתְ יִּיְבְּיִי נַהָאמֶר שְתַרה אַדְנֵינִתְּמָהרֹנַתְּרָר ברונינאוחיאת נאחיות מולתחשל־ י כדה על ידה ותשקהו: ותבל כַרָהעל יָרָהוַתִּשׁקַהוּ: רבוניואותיאַת נַאֲחֵיתת קוּלְתָּה עַל־ לְהַשְּׁקְתְּוֹנִתְּאִמֶרְ נַסָּ לנְכֵלְ דְּ אִשׁאָב וְמֵיצִיאָת 😲 יָדָה וָאֵיטְקִיתִיה: רְאֵשְּקְיוֹתְיִה וַאֲפִרַת אָף לְנַבְּלָךְ בְּיִּהְ עֻרְאִפֹ־כּלְוֹלִשְּׁתְּיִּי אַסְלֵי עַר דִּי כַפָּ וְוֹלְכִישְׁ וְיִינְאוֹחִיאַתְיִיה מּמוּפּנַתְעַר כַנְיַחֹאָל־הַשְּׁקְתנִתְּיִץ עִוּדְאִי ָּוְנָבָּצָת קוֹלְתָהֹלְבֵית־יָשַׂקוֹאוּרְתָטִרת יִּי יִּי הַבְאָר לִשַׁאָב וַתִּיטִאַב לְבַלִּיגְּטַלֶּ וּ עוד לְבֵירָא לְכִּמְלֵי ומְלַרִּח לְבָּל־ וָהָאִיָשׁ מִשְׁהָּאָה לָהַ מְחַרִישׁ לָבַערת בַּבְּלְתָּי : `` ונֵבָרָא שָׁהִי בְּהֹ־מִּסְתַּבֶל ^{ייי שיי} הַהְצְּלְיָחַיְהוֹנְתִּדְּרְבְוֹ אִם לְא ווהי באשר בלו הגפלים לשחורת שַבּעיק לְמִידַע הַאָּצַלָּהְייָ אוֹן חַהָאם־

לָא: וַהַרְתְבֶּרִ בְּפָרָיִאָ לְשִשְׁתִי בּיִנִישׁ נַזְקָת רָזְאִישׁנַנְן בוֹלָבְבָּבְּקִע פִשְּׁתְּלִּוּ ווֹם ביכור של השל הבלל אינוב הבל בא על לל פַתקרות

השב ד קמי ושלרע וסי 'רק את בני תשב אנוש עד דכא י ל תשבפני משיחך דתלי' י ל תשבפני משיחך דר ד וא פתחומלעיל אל תשב פנידבת שבען טוב בשוב משוב יש בליש וסי בו במס ובת: וכל טוב ב' דם' ופי וכל טוב אדניו בירו - וכל טוב דמשק: דנה י כל ר' פ דבראשית והנה במ"ז הנה מסר פר' וישב יצאת ל וחש׳ דחס׳ ב׳ מ׳ דמל ופ׳ והנה שתי׳ נשי׳ יוצאות מהתיצב על י ושאר יצאות כתיב 'ופימן דענין א שקה אשאכ אשאכ אשק"י פי' פן מ שאבי" פי' גם גמליך אשק"י פי' היכא דאית גם לנמליך אין נם מוק - דאית גם גמליך גם מוקף : סי'מ מגם זריז אל גם: ובהג' ופי׳ אתה רבחת לעבדך : ובה יחסו עניי עשור וכה אכן יקיה ו דד"ה " אנ"ך: ידעה ב' וסי' ואיש לא ידעהן והמלך לא ידעה: העינה ב' וסי' ותרד מעינה הברו: ותרד ג' ב'חסר והר מל' וסי'בד"ה מיכל ממצ'מל : ותכל ב'יוסי' ותכל להשקוהו -

מל בנו כל חם יום על זה ושניצמי ו'בידו לחת על ידי' מס קיבל דודי וחד ותבל הלונתם: עד אם כלו ב'וסי'עד אם כלו לבתת י עד אם כלו את כל הקציר אשר ליי תביי הגוכד בקע משקמ שקל מלוק ל שתת ד' הפרופי עד אם בלו לשתת י כי לא יכלו לשתת דויחפרו הנינא דפפוק : ולא יכלו לשתות מים ממרה : ויחנו ברפידים ואין : אם לאז' ס'פ ים' האיש משתאה : האתהזה כני עשו : הכהגת בנך היא : הילך בתירתיו היקרן דברי התשפיר מצותיו השפרים הם את דוך יי' :

לאברהם זה בשדה ימערה אשר בו לו לאמיות קבר מאת בכי חתיוה מועלות המגיעים מוה הספור בסרבים: דתועלת בראשון הוא במדו"י והוא שראוי לאדם לספיד ולבכויעל קרוביו ישוכבי

ושפיצמידים . רמו לשני לוחות מצימדות : עשרה זהב משקלם . רמו לעשרת הדברות שבהן : ויחמר בת מי חת.

ונפביל המום מהב ברחה מה פנחך לחחותו פינה חקום לאחר שנתן לה שאלה לפי שהיה בטוח בזכיתו של מברהם שהנלים הקב"ה דרכו: ללין. לינה אחת . לין שם דבר והיא אתרה ללון כמה ליכות : בת בתוחל . השיבתו על רחשון ועל אחרון אחרון: מספח כל מאכל לגמלים ויפתח שנים ויפחח כבמלי׳ קרוי מפשא כנון חבן ושעורים: בדרך . דרך המזומן דרך הישרבמותו דרך שהייתי לריך וכן כל ביית ולמיר והיה המשמשי ברחש התיבה ונקידי׳ בפחח מדברים הגמלים " ויפחח על הלוח ת ידוחים בצנין הביח ווה בדבר הפשיע שנוכר כבר בתקים אחר או שהוא מבורר וניכר באיזו הוא מדבר: לבית אתה י דרך הנשים היתה להיות להן בית לישב בו למלחכתן וחין הבת מבדת חלא מתסלפון ציור הף הכח קינ הגחלים של אברהם המיילין אכן עורא ומפוחביו ונובריג לכל שמיי שיו שהבחלים לא היו רועים

בעל הטורים במקום ב'הכא ומקום לצמלים ואידך ומקום לוהב יווקו

בשונות מתרום - ולרנקה ב'

בוו פור' חד רים פסוק ולרבק'

כהו עיניו מעמן עבודה זרה

של עשו חבללרבקה לח הוים

לפי שמיה רחוחה כן כניתי

חביה שהיה כוחר לע"ד ושל

כן הקרים פכחוב בם יצחת

לרבקה כמו ליצרק י אי כחי

רמו למל שחוור שנוצח

ובשביל שהיה אחיירשע ילוה

חות ושונו לכן: ושהיין מורע

ויישט כתיב מלמד שכחכולו

כם המות בקטרה ומיצרו

עליו לאכול לחו שלח ירגים

וייפס שנים לסמיכי נייפס

הכת וחידו נייםס נארון כמו

שרנה להמיתו וליתנו בחדונ

וסוח הרניש והמרכח חוכל

עד חם דנרתי דברי כי

עבד חברהם חבבי והבהבתי

וכרכת המונים וכזה חשבכי

יננ! שנים של ברכה לפובה

שכם מלחך והחזור כם כמוח

שנתנו לו דבר חמור וחמר לה

והברהם חמר משבועתי שהיה

המתור שליכם לומר מסיד

לותר שחם לח יחלה מבית חב

יכל מכים חם:

אטרי נועם

מקום לכו ללין הוא של הרכב

משמעים דללין לינות הרכם

ורנהה חמרה ללון לינה חחת

כי חין לשהות זמן רב מפני

מיפכת:

מיע פפורנו

ושני צמידים על ידיה: דחוים

לתרת ידיה כמו ועשים על

המשן שרשות בכלות יועשית

עליו זר זהב ראוים לחדותם :

לכביםת חורקים כמכהגם חוב

ללין י שכלין שם חת בחלינו :

גם חבן גם חספיתי לח חקום

תכיינה חסר לומר בשע' ספור דברים פשל לה הים ביה אניד מקום

כדי לחבבו בעיניהם אמר להם אם לני לצין: וינא אל האיש י

היה ר לון חדוכי הייתי מעכבי אלי :

כי תכות אל

ללד בתוחל וחכל וחם

בנים דומין צהחי ההם

רוח לינחק ולרכקה •

מורת לוח לינחק ולרבקה

יחד פוף פסיק וחהי ן

ולמידים - מגזרת למיד פתיל כי על היד האחת הנמיד החחד היח שנים וצורתו ידועה ללין י מן הבנין הכבד הניסף כיללון מן הקל: מספח שם מחבל בהמוח והוח שם כלל ותחתיו שעורה 🛫 ויושם מהכניף שלח כזכר שם פועלו כמו ויושב חת משה זים חומרים כי פעם חשה יבדוק בחשיה שרוכ עבד חברהם אנכי נדבק עם דבר המחבל והטעם כי ים ששו הרפעי ווהו ולרוקה מאכלים אסורים לכו והפכון שדבריו כתשתעם: חו תנקה מחלתים ולח חתר מפכועתי והפע'כי הפחד מחדני ומחלתו:

חוכוני

וֹיֹחַמר בח מי הת י וכבר המר לה בת מי חת קודם שנתן לה פלום וכןמוכית נכיחו שלח לחכול עד שחדבר בסתור הדברים ד"ח ויקח החיש כום דברי ברכת נעילת ידים זהב כמשמעו עשה כהובוליתולה דב' הבון פדי לקכו'שם להודיע שהו'עבד מנפרף ולח לרעה וכן היה לל לכדיב ועשיר הכל בספור הדברי חמ׳ שלח כתולה עד ששל בת מי את לומ' שלכבודם כתו לה: כום ולב" חו"ק אוכל מד חם דכרחי דברו שהתרגום משונה כהן מבפרש'ויקהל מנד חבר ה'חופי וחינו חוכל דבר חיפור י מו מכמה משתי ותכפרש משות כום שייך בחףובחוון ושני למידים על ידיה הסר והוא כאו כהוב ושני למידים שם על ידיה: ללין נאלה פהים מחורה יותר כדי שם דבר בי' לינה פונדק שרגילי'בני םיתרנו י חשפחחי ולה חל ביח חבר חדם להחכםן שם: לליןכמו לדיוכהש׳ יחמר מן נירב ריב ככה יחמר מונילן לין: בת בתוחל חכבי בן מלכה השל ילדה לכחור חמרה לייבולי החי לומ אל תהי שבור שבתואל אבי בולדתך הפלבם כי בן מלכה הוא: בס תבובס ליכית כדי לנוח הבהחות מפפוח שלח בחלה גם מקום ששלת מפני עייפות הדרך נכן בס גם לרבו' לורכו ולורך האנשי'אש' חחו : ללון : עלמכם כמו לדון לשוב לקו לות' היושום פוכדק מיוח' נצוני חבות ורשי ויב פי׳ להתחכםן בו חדם ברגילות אבלים לו מקום להחלולן עמו: צרוךי"י כל לשון ברוך דגבי הקכ"ה הן במקר'הן במשנה הןבתפל'הןבמצות הן בפירו' כולן מתפרשים לשון כתיכת שלוה שלוש"ל בלעו או לשון שבח: ברוך י"י המרו רבותי' כעשה חפשי ויכח היש ניח חבין מקום : אוכן מכלל הרו׳ לבוה לצרודעל ידי ששתש את אברהם הלדיק באמונה: לרחוץ הבליו ורבליובו׳ חע"פ שעובד ע"ו לבחלים כלבד חכל ים נס כן ביה כדכתי והלבי פניתי הבי׳ משמע חדן ומשפוח לפרנסם: נש כיה כדכתי "הלכל פכיתי הבי משתע יידו של ללון בעוק זגעל שפנה ומפ"ו מכל מקום מקפיד היה הנשך: וירן לכן אל החים: פל, ע"ו החר' משלו: ויישם כתיב לראות חורת עשיר שנה ויושם קרי : ועבדם מסר לותר שלח לעיר לא נהכניםו לכיתו היו לאברהם ענדים אלא הוא והרי ויבי כואי את במם והצמיף ול הוא לו כעבדים הרבה: אחרי זקנחה . על ידי אחותו - וחשב פחין רחוי להיות כפוי טונה ושוב לח יהיה לו בן תמכה: חלי וכשחעו חת דברי רבקה

וּתְרָין שִירוֹן עַל־יְיְדְיָהָא בַּתְבַּןרַבּעַבַּ ושניצאירים על יריה עשורה זהב ָםלְעָין דָרַהַבָּא מַהְנַקלְהוּן : וַאֲמֵר בַּתד מִשְּקֶלֶם: וַיֹּאמֶר בַּתֹּ'מֵּי אַתְּ תַּגִּיְרָי בַּן אַתַּי חַנָּאַכְעָז לִיהַאָּית בּירד־אָכְיּוּ נאל לובות בורואלונים לוני וַהָּאמֶר אַלְיִחוֹבַת בְּתוּאֵלֹייִמֶּי מִינִי אַתְרַ כְּשַׁרֹילָנָא לִמְכָת: וַאַמְרֶתְ לִיה אָנָבוּ בֶּרְמִלְבָּה אֲשֶׁר יֶלְיָה לְנָחוֹר : ניפיני בַרח־בְּתוֹאֵל אַנָאַ בַּר־מִלְבָּה דִּיֹלֵינַת ַלָנָחור: וַאָאֲמֶרַתֹלִיה אַף־תִּכנָא אַף־ וַתָּאמָר אָלָיו גַּס־תַבְן גַּם־מְסַפָּוֹא ַרָבּ וֹיִקּר הָאִישׁ מְיִרֵּיִי נְיִיםְ בִּיסְתָאֻםנִיִּי עִבְּנָנִא אַף אָרְרֹבְּשִׁר עמנו גם־מקום ללון: וַיִּשְׁתַחוּלֵיִהֹוֹה : וַיִּאַמֶּר בָּרָוּךְיְהוֹה מֹיֹי לִמְבָּח: וּבְּרָע גַּבְּרָא וְסְגִיר כְּרָכּיִי: וַאֲמַר בְּרָיר יָיָ צֻרָה דְּרִבּוֹנִי אַבְרְהָם אַלהי אַרני אַברהָם אַשֶּׁר לְאֹיעָיבּ דִי רָא־מָנַע טִיבוּתֵיה וְקוּשְׁטֵיָה כּוֹן חַשַרוּ וַאַמָּתְּוּ מֵעָם אַדְנִי אַנכִי בַּרְרַהְ וַשָּׂרָץ מְיֵהֵי בְּבֵּוּנְגִי אֲנָאִ בְּאוֹבַתוּתְלָנְאַ בַבְּרָנְיְּוֹיְ נַחַנִי יָהוַהבּיֹת אַתוֹיַאַרֹנְיּ : ורהשת חַנַעַר וַתַּנַדְ, רַבּבירת אָשָה בַּדְּבָרִים יישר כּ בִיתאַחוֹתִי דְרבּוֹנִי: הָאֵלֶה: וּלְרַבְּקָה אָח וִשְּׁמִן לָבֶן וַיִּרֶץ יִיּיֹם יוֹים: עוֹלִיםְהָא וְחַוּיָאַר רְבִיר אִפְּהָה י יייי יּ בְּפַּתְנְּמֵיָאָ הָאָדֵּיִין : וּלְרָבְקָּןהאָחָא : יייי יּ בְּפַּתְנְּמֵיָאָ הָאָדֵּיִין : ַלָבָן אֶר ַהָאָיש הַחִיּצָה אֶל־הָצִין ל ניהייפראת אֶת הֹנְנֶנֶם וְאֶת־הַצְּמִדִים מְלֶבֶוֹ וְשְׁמֵיה לָבֶן וֹרְהַמֹּ לָבַן לְוֹת־בַּבָּרָאֹ ַלְבָרָארְנַתרעינָא: וַהֲנָה י בַּדרחַזָּאיַ**ת** על־יודֵי אָרוֹווּכְשָׁמְעוֹ אֵרוּדִּבְרֵי רָבָקַחָ אַחראַ לַאמר כְּחֹ־רְבֶּרְ אַלַיַ י לַרָשָאוֹיַרדַ-שִּירַיָּא עַרַ־יִבְי אַחָתִיה הָאָישׁוַיָבְאֹ אֶל־הָאִישׁ וְהַבָּרֵוּ עַבְּר וָבַרִישְׁבַעיַתוּת־פְּחָנָּמִי רַבָּקוּה אֲחָתִיה על־הַנְמַלֵּים ַעל־הַעָּץ: נַיאמָר בוֹא יינוּלּי לְמִימֶר כַּרִין־מַלֵּיל עַמִי נַבָּרָאוְאָרָי׳׳ בַרוֹדְיתוֹתְלָמָה תַעַפר בַּחוֹץ וְאָנְכִי רָוַת־נַבְּבָּרָא וְהָאָ כָּוְאִים עִירַנִּי־נַסְרַיָּאָא י ליביניי על־עינָא : וַאֲבֶּר עוּר בַּרִיכָאדְיִיִרְכָּוּ פניתי הבית ומקום לגמלים רַבָבא הַאִישַ הַבַּיָּתָה וַיַפֿתָח הַנְּמַלֹּיִם י׳ יייייש אַתְּ־קאָים בְּבָרָאוַאַנָא פַנִיְתִי בִיתָּא וְיָהֹן הָבֶּן וְמִסְפּוֹא לַנְמַלִים ומִים מיכ׳ נאַתר פשר לנִסְליָא: וִעָאל נַבְרָא לְבִירָ, אַ וּשְׁרָא נַפֵּוּלַיָּאַויהַבֹּתִּיבְּנָּיָּ לַרָחָאַ רַנְּלָיווְרַנְגֵי הָאַנְשִׁים אַשֵּׁר וַיִּשָּׁם רְפָנִיוֹ לֵאֲבֹל וַיִּאמֶר וְבִיְסַרָא לאַסַחָאָה לְנַסְלֵיָּא וְמֵיָא לאַסַחָאָה רִינְלוֹתִי וְרַנְּבֵי גוּבְרַיָאָ רִעְכֵּיְיה:וְשַוְיָאוּ לָאאפַׁל עַ*וֹ*ר אִס־דִּבַּרֻתִּי דְּבָּרָיִ נִיּאִמֵּדׁ קרמוהי למיכל ואַמר לַאאַיכוּל עַר דַּבַּר: ויַאפַרָעָבָר אַבְּרָהָם אָנכִי : דַאָבֶבֶּיל פִּתְנָּפֶיֹ וַאֲבֵּיר בַּבֵּיל: וַאֲבָּיר בתלפישיושל החסר שבמלה חותו : לה ניחנדו בבה ארו ארו בארני מאד ניגדי ַעַבְרָא רְאַבְּרָהָם אֲנָאָ : וַיַּי בָּרִיְךְ יַח וַיָּחַן־לוֹ צָאוֹ וֹבָקרׁ וָבָכֶּף וְיָרָיִב : בּרֹפּם עדר בוני, לַחַרָא וּרָבָא ויהַב־לֵיה עָן וַעבַרָם נַשְּבָּחת וּנְסַלֻים וַחֵמֹרִים יפר ז ישי וחורין ולְסַקר וּרְהַבּ וְעַבְריוֹ וְאֲשִּׁרְהָן וַתַּלֵר שָּרָהֹאָשָת אָרנִיבּן כַ־ארנִי אַתַרָי וִקְנָתָה וַיִּתַּוֹ־לְוֹ אֵת־בָּל־אַשֵׁר־ וְגַּפְלֶיוֹנַחֲבֶּרְיוֹ: וִילֵירַת שָּׁרָת אִתַּת יַנִישְׂבָּענִיאָדֹנִילֵאְמֵר לְאַ־ י׳ יייי רַבּוֹנִי בַר לִרבּוֹנִי בָּתָּר דְמֵּיבָרת וִידַּהָּב ַלֵיהוַתרבָּרדִּילִיה: וְלַנְיֵים־עָּלַיִי רִבּוֹנֻיַּ תַקָּת אִשָּׁה רַבְנִי מִבְּנוֹרת הַבְּנַאֲנִי אָם * י׳י לְמֵימֶרָ לָא־תְפַב אָתְּתָא לְבְּרִי מִבְּנַת אָשֶר אָנָביִישַׁבְ כְּאַרְצוּ : בְּנַעַנָאַירִיהַ פַּאַרֹעִיה: אֱלָחֵין ַרָא אָל־בִּי**ח־אָבָי** תַּלְהְוֹאָל בִּ**יִּשְׁשְּׁחְ**תַּי בַבורו אַפּא נויול וּלוֹנוֹת יוֹנוֹלַ בּוֹנוֹת יוֹנוֹפֹּר ולקחת אשח לבני: ָלָא־תִיׁתִי אִתְּתָא בַּרְרֶי <u>: וַאֲמ</u>ָר ֹלֵייָיׁ דָיָ ָריאָטֶר אַלְיִיְתּוָהׁוְאַשֶּר<u>ִי</u>

לַאִיתנוּ לָּדְוֹהָייִתְ נָקִי מֵאָלָתִי ואחותי ללין שישה מן כ"ו בבל חד וחד לית דכוו וכל לרי לו וסיכו במסיבת בי"ג בפסו נסגס גם וסי כן במס רבת נללון היוונין רמי יקרם "יתניי" ו'ומי'כו׳ במסר' רבת': ללון ז' ופי' בשופשים סימן י"ט: לבית אפה ב' רסמיכי ופי' ותגד לבית אמה : אשה לבית אמה דרות: על העין ב'וסי'וימצאה מלאך יי' : ויהי כראת הנום: ותרין אל העין וסי'ולרבקה אחושמי לכן : ואבא היום אל העין: בוא י"ג כולאי'וסי'כו' במס׳ רבת׳ : ומקום ב׳ וסי׳ לגמלים׳ לזהב יזקו :ויפתה ב׳ בתרי ליש׳ וסי׳ייבא האיש הביתה: ויפתה על רלוחות: אם לא בל רישי פסוק דקריי׳ואם לא במ"ח אם לא ומי׳ אם לא אל בית אבי תלך: אם לא יפצא הגוב: אם לא תשמור לעשות אם לא את דמי נבות י אם לא תשמעו ואם לא תשימו : אם לא ישוב חרבו ילמוש : אם לא שויתי ורוממתי: אם לא תדעי לך היפה : וכל ר"פ ראיוב דכוו' במ"ב וסי' ואם לא אפו

פַּרָחִית קָדָםוֹהִי יִשְׁלַח טַלְאָבֵיה עִמָּך

וְיַצְלַחַ אוֹרַחָרוֹתִיפַב אָהָחָא לְבָּרִי

ָםְוַרָעִיתִי וּמְבָּית אַבָּא:בְּבֵן־תְּתַיוַנְבָּאָת

י בַּהְנִיפִם לָאַיִּהְנוֹן לֶךְ וּתְבֵייוֹבָאָה מִמּוּמָתִי

מי יכזיבני: ואם לא ישמעו בשלח יעברו: אלי מ"ח מילין מיחדין חבר ו'ופי' במפרא רבתא:

מקום ללין חת הנחלים כלכד למה תחפון לעמור בחוזחתה וחכשיך: וחככי פנתי סבית נעדך ובעד חנשין: וחקים לגמלים ופנותי בסכן מקום בעד הנחלים: ברך חת חלונו חמר יחין כפל כו רבים בחרלנו היו חזלים להשית את נתס לנכו חחרי אקנתם י לפיכך סיה הכיב אשעה שלבלד: זישניעני זרוכי וכהיות שחדורי חחם באנשי ארלו וכחר ככם נאחו מלוכם לח להעדר כבום

להכניםו בניתו: והנה עותד

על הגמלים . לתור ללרכיהם

צלמי מנפה ללין כבית חביה

של רבקה ער כח דבר חשתו:

צמה הפתוד בחון • ששחלת

קומץ מנחה

ביאור. הספור אברה שחנקהם היה וקובא ביתים רבים וברכה ה' בכל מיני הברכה ר"ל שהיה לו עושר וכבוד רב והצלים מחד בכל קניניו והנה חמר הברהם חל עבדו שעמד בביתו ימים רבים ובדל עמי חשר השלועו חצרהם על כל חשר לו שישים ידו תחת ירכן להורות שידו הוח ברשותו כתו שהיה התנהג ביתים ההם וישבע לו בי"י חלהי השתים והארן שלח יקח חשה לבנו יצחק מבנות הכנשני בחוצנו : אמע"פ שהוח יושב בקרבו כי לח בחר בחרץ הביח מפבי יושביה חבל משכי היתה מוכנת חל שידבק בה השפע החלהי למי שהוח מוכן לזה והכה מנהג הכנפנים היה פחות מחד כמו שוכרכו במה שקרם יועוד שכבר ביוקלל כנען כמו שכובר בפרשת כח י נלוה היה מרחיק חברהם לילוק מהתחתן בכנענים כי בו בחר הי להיות ממנו הורע הנבחר כמו שקלם ומפני וה בחר לו חברהם מבנות ארצוומהם בחר יותר מצמת משפחתו וליה לעבדו שיקת ליצוק אזה משם וחם לח ימלח מחשפחתו יקח מחרצו והנה שחל ממל העבד הם לח מחבה החשה לנכח חתרי לכרן כנען החם חשיב ילחק הבף ועיראו מצאתי כי בזה יהיה זרע יצחק יותר חוכן אל השלמות י והכה אם לא תאבה החשה ללכת אחריך הכך כקי משבועתך זאת אשר אני משביעך לקחת אשה לבני מהרציות חולדתי אבל השתר עכ"ם שלא חשב בני ולבתה שגם בתה מהה שתה והנה שם בעבד חת ידו תזת ירד חברה אדניו כחשר צוהו ונשבע לו על הדבר הוף ולקח העבד עשרה במלים מבמלי אדוניו ושען אוחם מהיותר כבמר מקנייני אבלהם בדי שידעו החבי באוחו יום שבת היתה בהם עושר אברהם ויאותי להתתתן בו ואם הוא בארן רתוקה תהם והלך אל ארם נהתום שהיה יושב בה נפור ובהגיעו שם הבריך הגמלים על ברכיהם כמנהגם מפון לעיר אל באר המים פיקחו מחנו לאברהם אבינו צבו מים חנשי העיר ז ניהי זה לעת שתלחקה השוחבות לשחוב מים והתפלל העבד לשם יתעלה וחתר יו׳ חלהי חברהם הכן לפני היום מה שחני מבקש ועשה חפד עם חדני חברהם שתנין לי נערה בבתרת בתרו שיה להיות לחשה למבדך לילוק כי היא ראויה לו כדי שיהיה לו מתנה זרע שלם . והכני בותן אי זה מהכשרות היא ראויה לו בזה האופן והיא שאבי כלב על עין המים לבכות אכשי העיר יונאות לשאוב מים והיה הנערה חשר אומר אליה השי כא כדך ואשתה והיא תתכדב מעצמה לשוב מוסרה להשקות אותי ולשאוב לבלמים הנה הנערה הביא רחויה ליצחק וכה אדב כי עשים הםר עם אדכי להכין לבכו משה מחרצו בעלה מדות חשובות אם חהים כעור מחתך שתלך האשה בהיא חתרי . והנה ערם כלה לדבר אל לבו זהנה רבקה יוצמת שביתה בת בפואל אשר בוח בן תלכה שהיחה בת חתי אברהם ובן כחור שהיה חחי אברהם והיה כדה על שבתה והנערה היתה ישה מזד בתולה ואים לח ידעה אפילו שלא בדרכה זירדה אל כפין ומלאת כדה ועלתה ורץ העבד להראחה ואמר לפ השקיני כא מעט מים מכדך והיא לטוב מוסדה ואף על פי שכבר החזיקה בדרך לפוב לביתה הסכימה להשקותו ושאבה כחריצו׳ גדול לכל גמליו והנה היה המבד משחומם בעבורה שלא רצה לדבר לכ פחותה לדעת אם מעשה מעצם' זה העכיין שקצה לבחון בו הנערה הרחוים לינחק ורצה אחר זה לרעת חם זחת הנערה ביא מחפשחת הברהם בלים החלבבי שה הים רצון אברהם רלוני TUNSO שיקם מהיותר קרוב הליו משששתו הם יוכל וזכ מכוחר מחה

וַהְצָּלֵיתַ דַּרַבֶּּךְ וַלָּקַחְתָּ אשׁה רַבְנְיַ

בַבִּישׁ פַּחָתָּיוּנִיבַבִּית אָבִי:

אַזיּתנְכָּוֹת

בָּאָלֶהֹיַבִּי תָבָוֹא אֶל־נִּטְשְׁפַּחָתֵּי וְאָם בּיִּאֵייִיתִּי טְמָהוֹ אָרִי חָהַךְ לְזַרְעִיתִי וְאָם־ׁ

דן ניהי בראות את. הכום חמר. עשיר הוא זה ונתן עיכיו בממון : פל הנחלים " לשחרן בחו והוח פותד עליה' לשתשם: פניתי הבית מעיו: ויפתח התירותם שלהם שהיה שותם את פיהם שלח ירעו כדרך בשדות אחריי עד אם דברתי הרי אם משחשכר בלסון אש׳ ובלשון כי כמו עד כי רבינו יבא שילה ווהו שחתרו חבמים כי משמש כד' לשונית והחתר חי והוא אם: ויתן לו חת כל אשר

מתה: וירן למה וירן ועל מה

לו י ושטר המתנה בידי: לא תקח משה מבכות הבכעני אם לא תלך תחלה חלבי׳ חבי ולח לבית אמהתחבה ללכת חחריך: חולי לח תלך החשה חלי כתיב בת היתה ב ריפ ואי לו לחליעור והיה מחור לחבות מים ותביון עילה שיחתר לו חברהם לפנות הצמרים חליו להשיחו בתו חתר לו חברה' בני ברוך וחתה חרול וחין חרול ומכת מדכק בכרוך:

פין עם משכימים בבקר י ובכמי זה ימצחו רבים בכתוב בתולה ופים לח ידעה יר"ל שהי" בתולה ולח ידע"חים לשכב עמה כדרכ׳ ושלא כדרכה והנה משנ' לשווידיעה במשכב שלח כדרף בַחפרו הוציחם חלינו ולדעה חותם: **כלו לשתות השלימו לשתוח : משתחה** לָה י משתומס בעבורה י מחרים ר"ל שַהיה שותק ולא היה מדבר בה דבה פרחות אם תחעור 'מעלמ 'לשחב לכב במליו וימתר בת פי חת "וכב" חת" לה תפלה בח מי חת קודם שנתוהנום והצמידים יואשכם זכר תחלה נתינתו לב בנוסוה נמידים לסדר זה הפדור בתום השלם להורות שהוח נתולה או לליוחמרו בב"ר שבו'לינה אחת וביח בשיבב לו ללקוהות במה ליכות משמעתיבו שחדכי חביו"ל בחו בקו בקו מחד והוא כי ללין הוא מבכיןהפעיל נהרלוובו מצלם שוולתו ילין מותם שם מהדב"שהר בנה פתוחר לח יקם החד) ממכו כי אם מעט וללווהו'מבני'פעל קל והרצוןבו שיהיה לו ממשלה מעלמו ללוןשם ולזה יקח חם ירצה כמה ליכו׳ והכראה שאין הבדל ביולליו וללין בי ברפעיל הוח בודד ג"ב מה , פנמלח בכתוב אמר וילנ שם כי בת כשמם. צרק ולין בה: ,חסדגוחתו הססד הוח מה שיישיבו לחדם על כד החכיב׳ שמת הוח : לתת מחד'החק שים עליי ומפני זה נקרא קיום המסד שיעדה' לכבי'חמת כי החר היעוד רחוי שיקיים הוהם"י ולזה שמי תתן חתת החה בבחי לפניוישלח פלאכו אחר ליעקב חסד לחברה׳ כי מה שהי׳ חסד לאברהם הוא אחת ליפקב: ומגדנות בהן הם ענייני׳, חתודים. מחד חם בנדים או זולחם ימי שנה כמו ימי מהיה גאולתו וכקרא' השנה בוה הש' לפי שהוח כמי, יום ח' . חרוך כמו

> יצחק:החהלה שרה עמו י החבל חבל שרה חש כמן ותנקוחה עודר הכביח: סַמרי הַמָּנוֹ הַתרי מות המוב

שזכרכו בפרש יהי מחורות: עשו עשרה

מדשים . לשוח בשדם, להתפלל והוח

מעכיין ולפני י"י ישפוך שיחו : לפנות

שרב י סמיך לסקיעת החמה יותפל

מעל הנמל יר"ל שירדה בעל הנמל

צראומה יצחק כי אמ'לה העבד שהו'

ל'וְחַמוּ י'

76**581** 5

בדבריו ויחמרו היחד בתת בל

יתין מבמח ישמעאל: על שחי

מבכות לוט שהיה יושב לשתחבים

של חברהם ברחשיי רבה : וילין

לבווכתוחל רשע היה והפד

להשיב לפני אביו: לא כוכב

דבר חליך ילמחן בדבר הדם כב על ידי תטובת דבר רע ולא פנ

ידי תשוב' דבר הגון וניכר לפי

שוימנה לך: וישחחו הרכה

שמה' ינא הדבר לפי דכרינים

מכחן שמודי' על בשורה טוכה ב

עמו מיני פירות של חרץ ישרהל :--

לילה חחד: ויחמר חחיה וחחים

ובחומל היכן היה רוצה היה

לעכב ובח מלאך והמיתו: ימים •

שנה כמו ימים חהיה בחולתו

שכך נותנין לבחולה ותן ייב

חדש לפרנם עלמה בחכשישיה:

או עשורי' חדשים וחם חחתר

ימים ממש חין דרך המבקשיי

שליהו לקחת חשה מתשפחשו נאם 55

יוכל יקם מחרלו וזה ממה שירה מפני

הגמלים לשחות לקח כחים כזם זהב

היה משקלו שקל ושני למידים של זבב

והנהשחל אוחה בת מי את הגידי כא

לי הים צית הביך מקום לכו ללין וביי

השיבה לו על השחלה הראשונה ונביי

בת בתואל בן מלכה אשר ילדה א בבד

לנחור ועל השלה השנית השיבה בש

חבן גם משם רב עמם ללבול לב מליים

בסמקום ללון י והנה כרחות הפבד

כי הללי השסדרכו ביוח שלם שב שביי

כתן תודה לש"ו השתחוי לו וחת צרוך

י"י חלהי הדני הברה 'שלה עזב חם דר

ואמהו מעם אדני: הנה אנכי בדה ך

הנצחר יות' נחני השט חק שכב׳ כמכי

בית אחי אדני והנה הלכה הכערם

והגידה לבי חמה כדברים בשם חשר

דבר אים עבד הביהם והרהה הותם

ורן חל החים החולה חל העין והביחף

הל הבית הוח ובחליו וכחומבוותם

להמלי׳ומים לרחון רגלי העבד ירבל.

ההנשים השר התו ושמו לנשי הביה

לפניו להכול והמ׳ לה הוכל עד הם ליי

לדבר דברי ויחמר שיוגדול הבי חשר

שם דבר ואמ להם פהו עבד חברהם

ושכב'נחן לו השם עושר רב וילדה לנ

שרה בן אחרי וקנחה ונתן לו אברהם

בל הם׳ לו לחתבתו אותו ושכבה

השביעה אברהם שלאיקח אשה לבנן

מכנות הכנעני חשר הוח יושב בארצו

אך ילך א ביח אביוולמשפחתו לקחם

משה לבנו מש והבעיחו שכב׳יעורה,

הם יו לקם׳ אשה לבנותשם תלך אחרים

שקרהו מעניינ' מה שהסכים עם לבו

יצחק וספ'להם אחר זה

תה חנהן לה כי זה משפט הבנו לכין, כ' חדמנו מ מה חנהן לה כי זה משפט הבנו לכין, כ' חדמנו מ

הה מכון כל היה לה מל היה ולה יה יה מפי הו דבריה ועם אמולא עם אביה ואהיי בי מפי הו

שלותי

כ'חדמנו מ

לאברהם ראשונה יוהנה כאש בללאבים

היה עשרה סלעים חשקלם ונחן אורה צי

שרצוכו היה שישתדל ביותר

אלא מדעחה:

לבחש דבר מועם וחם לח תרכה הפשון

חן לנו מרוכה מזה : וכשחלה מת שנים

פיה' מכחן שחין משיחין חם יה משם ביהי

וחחפנכ

וילינו • כל לינה שבמקרת ליכת

ו עדיין איכך יודע מי היה :

וששם הכוט חסר יוד לומר בלח נפנו נכשרה חחתם בנישוחיעל יווין מו על שחחל וחבא היום י היום ילחתי והיום בחתי מכחן שקפלה לו החרץ . חתר ד' חחץ יפה שיחתן של עברי חבים לפני התקום תחורתן של בנים שהרי פרשה של חליעור כפונה וופרחנ:

> אטרי נועם שעתב חם יבכם עושים חסל בון וכתוחל פ"ה רבע היה מהפיב לבכי אביו וחין קשיח אביהם של וועני דבי יעקר לכן ובתוחל: בנו׳ ו'ל מפני שראו כי דעהו של יעקב ליהנה לו לחש׳ אחרו חם ושנום הכוונה יעבה את חחותינו משום הכי ענו : כי בה כחותו דבריו להם שהיו

בבורים ורוצים להרנם:

מע ספורנו לות ההם הבר הוניתיכתורם פול ית קון מכרות ואמר'צח שלוני נפנוני: אני ערם אכל" הדבר מעש האלהים: חש ישנם עובים חסד י להפיק בצין הדוכי חבשלו רצונכס בח דת חדולה החושו לקנו" בה קרובים במרנכט: וחמת י שתרפו תושלת יכנוד בתכם בראני לכש יוה בהכנים חוחה צבית אברתם: לא כוכל לדגר פוב לקוום חותה כחלו היחה צריכה וק ום פלנו : קח ולך"

קומץ מנחה בניקד ומאוחר בתירי: ינאדבר נגד אברהם ידע בעצמו באמתות ולכן אכי ובינ יצבוראי גם ארד, אירב אותי יצחק חו לבהרוהו

אכן עורא נפת ונו וקשהתו חסה פייד הסד י דבר שחיכו חיובי וחתת שון וכי כו היה מן הנחות להם ליחן כחם לחום שהות לקיי לבר החשד והחלה מגורת בשיר בדוכוחדם לדיקוחסיד אמוכה והתי"ו לשון כקבה : מוכ מה חפו דקממר וו"ל דבר יו' · גזר וכן בדבר יי'שמים שרעו של חנרהם שמח לז היי כעשו חו הוכיח בחלו : ומגדנו" רוצים נותנה לו חצ"ם שביה מגורת מגדים חו פין מלכושים ששיר וביינו חבד דקפתר מינ לפי ששלחו כחם למקום נכבדים ויהיה הכון שרש כמו בחוק הרנס ולה היה להם כם. מספחות: ויחמר החיה והמה האות ושוא לא יהיו רונים בית.הע"כ חמר חסד: ויען הם שקבלו המתנו' והחב מחרים ויתכן שלבן היה גדול מהביו פחיד שנו נכי יעקב לפני בחכמ וכבוד כיכן חלאכו ויען מניקתה

חזקוני

וחבה היום י פרישי פרשתו של איעזר כפול וכו'ולפי הפשט נכפל' להודיעך כי הוא ספר להם איך השביעו אברה' ואידמירע׳ לורבק'בתפלחו שאם לח כן תתמה היאךהסבימולו מיד קרובי וּשְׁחֵיחִי וְאַף נַמְלֵיאָ אֵשְׁקִיאָת לובר יוחת פונחה כינבין דבקה הוח שכחתר ויחתרו תי"י יצח הדבר: -וביה העלמה לעיל קרי לה ושַׁאֵילִית יָתָה וַאַבֶּרִירת בַּרת־פָּן אַהָּ כערה וכאן עלמה אלה כסבור היה וַאַמֵּרַת בַּת־בְּתוּאֵל בַּר־נָתוֹר דִּילֵידַת אנישור שלח היו מספרים אלח לשון ארמי לפי שהו' מאר' והם היו יודעי' לֵיָה מִלְבָּאֻ וְשַׁוֵיֻתִּי בַּדְּשָׁא עַרִּל־אַפְּהֹ אף עברי כדכתיב לקמותשב הנערה: וְשֵׂירֵיָאָ עַל־יְדָהָא: וֹכְרֵעִיתוּכְגָּרִית את בח אחי אדוני לבנו יקדמא'בצר"י והדין כותן כחני א משפחתו וחל בית ַקַרָּם־יָיָּ'וָבָרַבִּית ַית־יָיָ אֵלָהִיהְדִּרבּוֹנָי מליך רעי לבעל גורחוי חו הרוביו של אדוכי והדין שהזכיר בו אברהם בי דברני באורח קשוט הלקוחין כתוד בחיירק לשון יחיד פי׳ בס בנתי רשיתכן כחשר זבר לקחת הת בת חם מקרוביושל חדונים למיסביה בה אחותי דרבוני לבריה: היי שבור בת כליני לפלוני ויולה העבד כלי כסף י הללו לשם ובֿעו אם־איתיכון עַבְרין טִיבְּוּוּקישֵוט פהרי נתוחות על רצונו נוה: קדושין נתכן והראשונים לשם חהנה קנוע ומנכל העוכים לפס מהנה דשים או עשור ? שחתים! דשת: בהדוגה ללכת אחר !!! ושדוכים דמסכלי והד' מקדשי ולפי עם־רְבּוֹני, חַנוֹ לִי וְאִם־בַּעחוּוּלי חתיתונה ידיב זה להפתחו הפשע ברברים החשובים נחן לה יַנְאִיתְפָּגִי עַל־יַטִינָאָ אוֹ עַל־שָׁמַארֵא : בי ההשתנים השחחות ,לא יודע היה שישובו עמה והדברים קלי' ביה יחם יסבול דעתה ללכת בתן נחתיה ולחתה חבל בתום לח הי" ביה יחם יסבול דעתה ללכת בריך פיום שתת היה שכתובתו לילחק פתה טרוך . חת ישבלהו העוע: ונפחום חת בתן לחתיה ולחתה חבל בתוש לח הי׳ בן דודו וכמו כן ויחמר חסיה וחמה שררשי על וה' בירך מבל בתומללמ היה מפן במיחור מך את אבר כם בכל ואין חפן היה בזיווג לפי שקרובו היה ולפי הפשע בשביל התחכו' שקבלו הקדיתו של היו ישורים ביו בר לדב חושמה לבן גדול מהביו בהפתי ברות מהביו בהפתי ג ומי שב יישו ב יא היה ונתצ'בחגדת בחום בקש להחבול אף מי שמתו מומר ליעז'סס התי כדי שיירם המחוונה לפניו בן ויתולי אע"פ בברים החליף הקער' והכיח' לפני שאפרענו בכסף מלא בתים לכך לה הוכירו כחוהכתו" ד"ח שהיבו בל בכל בלי דירו קראו שתי בתום על כם שוני וביניך פירים", שהכחולו כולוכבעלות לו תחלה והיה בין שני איתבים במונו מולך על הרפ ורצו בני עירו שיבעיל ק"ל מיל לרש"ו אפש׳ אף רקנה בתו קודם שחלך לנשוחיה ין א בין וחם לאו יהרגוהו וכתרלה כדבר ובא שתהביל הדברים בין שוני עשירו׳ מוריאא בדריול והרגון משב הנערה לתנון וה"ת הרי כב'אמרו הכה רבק'קח ולך הפסיק שמדרךהמוסר אל בתחלה לל היי יודעים שהול היי היה לו לעפרון לומר שנים לקים לפיכך חתרו קח ולך תַּיֹתַ, בּ עוּלֶּמְהָּא־עָמֵּנָא עִיבַן בְּעִידַןאַוֹּ בינך וביני ולהזכיר הוליכוה לימתק שיקדשנה ולחחר מיכן אברהם ראשונה אלא שרמו שהו' עלמו קדש חז ממרו מחק אבי וום י אשונה או שהיא מקודשת השב הנער 'לתכי לנו' לפי ערבר על האהבה לכך דוכיר עצמו כחו ששנינו נותניולבתול' י"ב חדש אוֹרָתְיִ שַּׁלְּחונִי וְאֵיתַּהְ לְרָבוֹנְיִי בין ווכן האחב'היא רח' קדישיטון ימים או עשור ימים באשונה כי האחב'היא "ב חדשים כרכתיב כדת הנשים י"ב במים הפנים לפנים

נַאַבָּא הַיִּוֹם אַל־הַעִין נַאמַריִהוּה וַאָתַיִּתִי יוֹמָא־דֵיוּן לָעִינָאַוַאַמָּטְרִירוּ יָוָ יּיִיסּיִיבּי אָלְהֵי אָדַנוֹ אַלְרָרָהם אִם־יַשְׁדְּנָא אֵלֶהָא דָרָבּוֹנִי אַכְרָהָם אִם־אִיתֹּ־כְּעַן־ בַּצְרֵיחַ דַּרָבִּי אֲשֶׁר אָנֹבָי הֹלֵךְ עָלַיִּהָ : רַעַנָא בָּרְכִּלְ וְאַצְּלֶתָא אוֹרְחִי דִי אֲנָא אָוילעַלָה: הָא אַנְאָקאִיםעַל־עִינְאִי יֹיפּנפּי הָנָה אָנכִי נִצְּבְעַל־עֵין הַמָּיָם וְהַיַּרַה ּרְמֵיָא וּתְהָי עוּלֶמָתָּא דְתִפַּוֹּק לְמִימְלֵי יְּלֶגְיֶףְ הָעַלְמְרֹה בּוֹצְאַת רִשְאֹב וְאָמֵרְתִי וְאֵיבֵר לָה אַשְּקונִי־בְעַן־וְעֵיר מֵיָא־מִייּ בּמִיּאַיִּי הַיּשְּקונִי־בְעַן־וְעֵיר מֵיָא־מִיּיּ בּמִייִּ מִיּאַיּ יִּהְ הַשְּקונִי־נָא מְעט־מֵים מבּדְּךְ : מַקוּלְתִיך: וְתִיפַרַ לִיאַף־אַת אָשְת וָאָמֶרֶה אֵלֵי נַּם־אַתָּח שְהֵח וַאַף לְנַמְּלֶךְ אִמְלֵי הַיִא אִתְּהָא הְוַמְיוֹ וְנֶבֶם לְנָמַכֵּיִךְ אֶשְׁאָב רַהָיא רַהָאשָׁה ייייי אַשֶּׁר־הֹכִיחִיהוָה לְבָּן־אַרנִי: ַיַנַרֱבַר־רָבּוֹבִּיְ: . אֲנָא עַר־לָא שֵׁיצִיר*ִי*י אַני שֶׁרֶם אַכְלֶה לְרַבֶּרְ אָלֹ־לְבִּי וָהְנָה מֹהוֹמנְדְנוֹת . לפון מת דים שהבים לַמַכַּלָא עִם־לִבִּיוֹהָא רִבְקָדָה נְפָּקַרה יָקוּלְתָה עַרִל־בַּרְפָּׁה וּנָקתַתִּר לְעֵינָאָמּיּמּ מֹיּרִבְקַהיֹצְאָתוֹנַבָּרָה עַל־שָׁבְבָּיה וַהַעָרִדּ

הָעֵינָה וַהִּשְּאָבוָאֹפֵּר אַלִיָהָהַשׁקוּנִי וּמְלָת וַאֲּמָרִית כָּה אַשְׁוֹנִיבְּאָן: וַהְטַּהֵר וַתְּוֹרֵד כַּדַּה וָאוֹחִיאַתוַאָחַיַחַת קוּרְוָהַה מִינָהיִיּתּ וּנִיּפּנְא: נאשנרש אַשְּׁתוֹאָף רַנַגְּכְּלֶךְ אַשְּׁקְי

מעלית ותאמר שתה ונשרנמליה יַ אַ שָּׁעֶקְתוּאַשְׁתְוַגַם הַגְּמַלִים הִשְּׂקְתָה יַ יֹי בּ וָאֲשָׁאַל אֹתַהוַאֹמֶר

ברוימי אַנַּי וַתּאמֶר בַּרוּבּתוּאֵר בּוֹבַנְּחוֹר אַשֶּׁר וֹלְנָהוּצִוּ מִּלְבָּרוּי יַּמִיאָם הַנָּוָם עַל־אַפָּהוָהַצְמִיּרִים עַל־ יַּהריס וָאָקרוָאֶשְׁתַּחֵוֹה רִיחוֹהַ וַאַבָרֵך אָת ֹייַהנָה אֱלֹהֵי אֲדני אַבְּרָהָם

אָשֶׁרָ הַנְחַנִי בְּדֶרָךְ אֱמֶת רָקַחָת אֶת־ בַּת־אַחַיאַרני לִבְנּוֹ: ועתה אם ישבם עשים חסר ואמרו ארג ארגי הַגַּיִרוּלִי וְאָם־לֹא הַגַּיִרוּ לִיוֹאַפְנַח יאָהֵיב לָבָן וּבְתוֹאל וַאֲטָרוֹמְן־קָרָם בַיִיי פּיִיפּוישׁעַרֹיְיָמָן אוֹ עַרֹישִׁמְאל:

ב לוחת הבערה לחר שידע בח מי היה נָפַק פַּרְנָמֶאַ בֹירת־־אַנַחְנֵא יִבְלֵין מֹיּפֹיֹיִי ובְתוֹאֵל־ וַיָּאִמְרוּ מֵיְתוָחֹ יָצָא הַרָּבֶּר לְמַלָּלָא עָמֶּךְ בִּישׁ אוֹ־טָב: הָא רְבְקָּה מְיֹנִייִי לְאנוּכַלְ דַבֵּלְרֹאַלְיְדְּ בַע אוֹ־טִוֹב הַנָּה־־רַבַּקָה לְפַנִיף כַח נַבַּר וּתְחַי אָשָׁה לַבֶּן־אָדֹנִיף כַאֲשֶׁרִדְּבָּר יְהנָה : ַנַיָּהִי כַאַשֶּׁרְשָּׁמֵעעָבַר אַבְרָהָם אַת־

דְּבָרֵיהָטְנִייִשְׁתַּחוּ אַרְצָה כַיִּהוֹוָה וַיוֹצֵא הָעֵבֶר כְּלֵי־בַסֵף וֹכִלֵי זָהָבֹ לְרַבְּקָתוֹשֵׂגָרנִיוְיְהַבַלַאַחִוּהָאוּלְאִפָּה: מְיִהֶּים וֹיָהָוֹ לְרַבְּקָת וֹפֹּגָדָנֹת נָתְוֹ ויאכלווישתו לָאָחִיהָ וּלָאִכֶּה: וּבָיָתוּ וַקְמֵר בַצַבּרָא וַאַמַר שַלְחוֹנִי׳׳ בַיַּלִייָרוּ וְרָהַאַנְשֵים אַשֵּׁר־עַבּוֹ וַיַלִינוּ

י ייי וַיָּקוֹמוּ בַבּבָקרוַיִאמֵר שַלְחַנִי לַאָּרֹנֵי י ויאמר אָהִיהָןאִמָּה הַשֶּׁב הַנַּעָר, נה סנה שילעוה אחי לכונל שו הדבריי אָתָנוּיָמִים אַוֹ עַשְׁוֹר אַתַוֹר הַלַּבְּר וַיַּאַבֶּר אָלַהָם אַל־הַאַתַרוּ אֹתִי

י יִיִּייִי נִיְהֹנָהָהִצְּקְרֵייִהַדִּרְבְּיֻשַּׁלְּהוֹנִי וְאֵלְכָה : יִיִּיִּייִ נִיְהֹנָהְהִצְּקְרֵייִהַ בַּרְבְּיֻשַּׁלְהוֹנִי וְאֵלְכָה לַארני :ויאמָרוּ נִקְרָא לַנַעַירָ וְנִשְאַלָּה וַיִּקראָו לַרבָקה

נואפרו אַלֶיהָ הַהַלְבֵי עַברהָאִישׁ הַזָּה

ותאכיר וע"כ פיי שי בין שני אכא ואכא ה'הפר וסי'ואכא היום אל העין : אתנהלה לאטי : אם תתן לי את חציביתיד : אבא כם אודה יה וע"כ פיי שי בין שני אבא ואכא ה'תפר העלמה היום אל העין : אתנהלה לאטי : אם תתן לי את חציביתיד : אבא כם אודה יה אם אבא באהל ביתי : העלטה ועדם פיר שי בין ביר וסי וחיה העלמה: ותלך העלמהותקרא זהעלמה הרה: השקיני גא מעט מים ב'דס'וסי'השקיני נא מעס מכך ביצמאתי: גם אודתים: ואברהם זקן ג'וסי'ות נית נית יכו ביר במכר בכל זיניים ב' בהירבן ביר מעט מים ב'דס'וסי'השקיני נא מעס מכ חד אודירום : ואברהם זיון את'ש'פסו' גם וגם וסי' כו' כמסר' רבת': ואשם ה' ומ' ואשם הגזם על אפה י ואשם את הלהות בארון י ואשם שם מקום לארון ואשם לרעש שמאת הלהות בארון י ואשם שם מקום לארון ואשם לרעש שמאת הלהות בארון י ואשם שם מקום לארון ואשם ורשש שמא שנו לברי בפיך: ואשם שק על מתני: ז' פסו' באורי' דאית בהין אם ואם במצעו'פסו' וסי' כו' במסר' רבת': זען ויאמרו ד' פסו' ויען ויאמרו לפירך דצה להשי בנו לבני נדנו לרגור בואל נואמרו: ניען כל אישרא והיים ובלושל יואמרו בנו במותני מינו בל אישרא והיים ובלושל יואמרו כודם ביוחו המש"ל ומי במסד' דבת': ותהיי"ד רפי' ומי כו' במסר' דבת': ומגרנת ב'אי מל' וא' חסר ומי ופגרנת נתן לאחיה ולאמה חסר ומגדנות ליחזקיהו דכבר בתיב ואברהם מלו נינבות מי מלאות תו'ריונופאות חיית היי יוולתי בעו מגרנת ב'אי מל' וא' חסר ומי ופגרנת נתן לאחיה ולאמה חסר ומגדנות ליחזקיהו שכבר בתיב ואברווע שר וקני לפי שבלידי מלי וויקומו מ' מלאים וסי כשופצים סימן כ' : שלחני ביא מלא וא' חסר שלחני לאדני חסר " שלחוני ואלכה לאדני מסר ומגדנות ליחזקיהו דשר וקני לפי שבלידי דסמיבי וסימן ויאמרו אלי ז החלבי עם האיש י ויאמרו אלית האנשים נקיים אנחנו משבועהך:

וקרו לַרבַקה

ַקַדָּמָךְ דְּבָּרוֹאִיוּוֻיִלוּתְהַיִּאִתֻּתָאׁ לְבַר־

רַבּוֹנַךְ בְּטָא דְּטַלֵּיל יַיָ: וַהַנָּה בַּר שְׁכַּע

אַבָּרָא רְאַבְּרָהָם יַת־פִּרְנְּמֵיהֶוֹן וּסְנִירָ

מָנִין־דָּכְסַף ומָנַיַו דִּרְהַב וּלְבוּיִשִיןויהַב

וַאַכַלִווֹשִׁתִיאוּ חָוֹא וְגַבְּבַיָּיָאַ דִּי־עָבֵּיִה

ַעַסְרָא־יַרַחָין בָּהַר־בֵן הֵיוַיל: וַאַּאַר

לַהוּן בַאַלְיָתִאַתְּנוּן יָהִי וַיָּיָי, אַצְּבַּרַה

וַאַמַרוּ לָה הָהוּלָי עם־גַּבָּרָא הָדֵין

וַאֲמָרו נקרֵי לְעוּלֶטְתָּא וְנִשְּמָע

ַוְאָפֵיקעַבְרָא

ואמר אווהאואמה

ַעַל־אַרָעָא קַרְם־יִייָ:

רַ ַת־רבוני:

בַּה־דָרַנְא אֲכָּרָה:

שבחון הנערה הרחוים לילחן ושכבר עשתהרבקה זה העניין אשר שם בו ששתה רבקינה שלחרי ולומר הת הבחינה ושאחרישידע בת מי היאנתן לההנוסו הלמידים והידה לשסית צלה על הטוב' אשר גמלהו להדריכו בדרך היותר נכון שאפשר לעשות את בקשתו ואמר להם לחר זה אם שכם עושים לאברהם זהן: ה' אלהי חשר ואמר להת רבה לבנו ותלד אתרי בארלי הבידו ליואם לא הגידו ליו מרחב אם אמלא אתר' משחתה חדיני אתר לא אמרא הת בבה לבנו ותלד אתרי בארלי הבידו ליואם לא הגידו ליואם אם אמלא אתר' משחתה חדיני אתר לא אמרא החדי בארלי הבידו ליואם לא הגידו ליואם לא הגידו ליואם לא הנידו ליואם לא בלא אתר' משחת חדיני אתר לא אמר' החדי בהרלי הבידו ליואם לא הנידו ליואם לא המוד ליואם לא מחדים החדי אתרי המוד לעשות אתר החדים להיו החדים לאברהם זהן: ה' אלהי מסד ומתת עם מדני להת רבקה לבנותלך מתרי במרלו הגידו ליומם למ הנידו לי ומרחה אם מתצל אחר'תמשפחת מדוני מו מרשי בעשות חת בקשתו וחתר כנותלך מתרי במרלו הגידו ליומם למ הנידו לי ומרחה אם מתצל אחר'תמשפחת מדוני מו מרלו מתצפחת ו ויען לבן ובתומל כי מי"ייצ' הרבך. השמים ארון המערב' מוכל לסיב ביה והמרו לו הנה רבקה לפניך קחולך יוחהי השה ליפחק כמשר דבר השם יתעלה חשר מחות נהיה זה הדבר והשבים עליולפי הנרחה חשבור ונשמוע עבד חברה לבריבי ושרי הארץ שרי הטב". הדבר והשבים עליולפי הנרחה חשבור ונשמוע עבד חברה לבריבי וארי הארץארי הטב". הזה לה כוכל נסרב ביה זיותו כי שלי והוציא כלי כסף וכליוהב ושתלות ונתולרבקה ונתן מתכות חתידות מחד לחייה ולחתה ולא לאביה כי חיים ואותו הוכה אכלו ושתו ולני בס העבד אי א הידארץארי ארץ לאחיה ולחת להם העבר שישלחורה לאדוכיו בשיתנולו רבקה ויוליכה לילחק והכי בתואל לא סרב בזה אבל אחיה ומתה אתרו לרב האהבה הדעיונית אשר להם עתה שישרשו היה בתואל לא סרב בזה אבל אחיה ומתה אתרו לרב האהבה הדעיונית אשר להם עתה ייברא ולכן ייחד לואה. ההקובים השר התו וביעו שתו בבקו מתו מחות של החביע עיכיה. מראיית אכשי בית אביה ומשפחתה ואחר אלך ואחלים אחרוזה לפי שהיא הולכת בארץ רחוקה מאד ולא יחכן שתשוב לראות בית אביה שבית שהיה יכול לומר של החביב הנצרה אחם שכה אלית בית הבית הבית שבית שהיה יכול לומר וחלה פניהם העבד שלא והחרו אותו מלשוב לאדוכיו כי השם הללית דרכו ומאתו נהוה הדבר ולאשר שישאו לנעיה אם חסכים ללכת עתו ולאשר שאלוה על זה אחרה להם שכבר חלךעתו שהיי וארץ חדש ומנה פניהם העבד שלח יהתרו וזמנו עכום אורץ חדע לחיקשה בעיניה הפרדה תבית ושלחו לה אחות במו ביתים ההם ושלחו עבד אברהם ואמנו וברכו רבקה ואתרו לה אחותים ואלופי לבבה וירש זרעף ביתים ארץ חדע לחיקשה בעיניה הפרדה תבית אברה משלח הואה בוארת הארבה אל וניחו ארץ בואר או ניחוד לרחיי ביתים ארץ הארבה אל וניחו ארץ בואר אל יורשו ארץ בארץ אל אר ניחוד ביו מו מות שונה אלים ארץ המו אלים בארץ המו המות ביו הורע ושיים הוא ביתים ארץ המות ביו הוא ארץ וניחו ארץ ביתים ארץ המות ביו הורע ושיים הוא ארץ המות ביו הורע ושיים הוא ארץ המות ביו הוא ארץ המות ביו הורע ושיים הוא ארץ המות ביו הורע ושיים הוא ארץ הוא א ביבבטוק אשר לקחני מת שניניה הפרדה תניני של את הברכה מפנישהים היתה הולכת בהרץלם לה ונפרדה מת שפחתה בי זה מתה שיבים לתינט רבוי הורע ושיהיה זרעה בזולת הרץ חם לם יירשו חנשי החרץ הקים ביהוח ערי לא ואמר דרב מוני מחרים ברלות הרץ החום מחריב ביהוח מותה בהרץ ההים ביהוח ביהו אלתי הארץ כי היה או לפני לדונת וכלך עתה וחולם הודם זה היחה הולכת לחריו לרב הלכיעות והכה ילחק בל מבל בחר לחי רולי חשר בתום התוח במוח להיות התקום ההול נכתר כי סתוך לתקום בחול היה ביתוחה שהול היה ביתוחה שהול היה ביתוחה שהול היה ביתוחה שהול בחות היה ביתוחה שהול בחות היה ביתוחה וביתוחה במוח ביתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה בתוחה וביתוחה בתוחה בתו בחרן או באור כעדים יושב בחרן הדוונים היד בארלתי רוחי כי הוח בחרן הנב בין קדש ובין שור כתו שקדםי ויצח יכחק לשוח בשדה החודלשקישת החתה וכש עיניו ורחה והכיבנתלי בחיי ותחות החתה בשנים בחרן או באור כעדים יושב בחרן הוח בחרים בין קדש ובין שור כתו שקדםי ויצח יכחק לשוח בשדה החוד המשרה המוחד המשר המוחד במוחד ב שהם חוצה לארץ : יצהק והפילה עצמ 'מעל הגמל אפר שהניד לה העבד שהוא יצחד ולקחה הלעיף ותתכם פניה לרוב לניעותיה וספר העבד ליצחק כל הדברי שעשה וחיף הללית הש"י דרכו כדי שידע שלמות רבקיועוב זאשר דבר לי רחברל מוסרהוסהיא ממשפחתו והביאה יצחן האהלה אחל שרה אתו להייתה מתיאסת לה בטוב הכונותיה ובנועם מוסרה ולקח רבקה והיתה לאלומה לשלמותה והתנחם בה מפני זה במה שנפקה שבין דבור ממני במות אתו השלמה ואחר החשיף אברהם לקחת אשהישתה קעורה וילדה לו בנים רבים וכראות אברהם שלא היה בהם מי שידרוך אל השלמות נתן כל אשר לוליצחק ינתן מחנות לנכי קעורי והגר ושלהם מעל יצחק בכו בעודכו חי אל חין המזרם כדי של ז' יריבו עם יצחק על הירושה ושלא ימנעוהו מהשלמות מפני רוע מעשיהם ושפר אתר זה שכבר חיה אברהם קצ"ה שכה ולחר זה מת בנות ביולם לעד ומת בסיבה לוכה שבל ישי היה העם עתו והיה וקו ושבע ימים וכיםף כל עמיי רולה לומר שבשחרה נפשו קיימת וכאפרה מל הבושי בים חבר היה להם חלה בים

ת אמר אלך מעלמי ואף אם אינכם רולים: את היי לאלפי רבבה : את וורעך תקבלו

חתה ברכה שנחמר לחברהם בהר המוריה הרבה חרבה מת זרעך יהי רצון שיהח

מנקתה . בימים הקדמונים: ותרכבנה על הגמליםי שהביא העבד: זילך - פחוח

וחם הוא סוף פשוק ולא נקמן כי בתחלה היה בפתח קטן ולא יוכל לעלו שחי

מדרגות וכן כל ויאוור - וסעם ויקה העבד את רבקה זילך הוא היה הולך עם רבק'

ולא הרגי' עד בא ילחק: בא מכוא . שם מקום יקרא בב' שמית וי'א בא מבא מבפני'

וכן יפרשו סוגר כל בית מבוא

והישר בעיני שהוא שם הפועל

וכן טעמו בא מכוא באר לחי:

והוח יושב כי בימים ההם שם

היה דר והוא בפחת נגב מארן

ישרחל: נשוח : כלכת ביוהשיחי :

ותתכסו מכנין התפעל התי"ו

פרה חמו וכן הנכוחה - עודד

ה בית כשתך חלהים : קטורה י

הדרכים יולטישים ליפי מרחוק

בהם תארשם: מתנות י ממון

העי והת"ם במבו׳כמו מ"ם של מחו׳

שהוא כמו תום ב ויצא יצחק : מהיכן

ילא מגן עדןשהיה פם משע'העקיד'

ד"ח לשון שיחה לדבר לחים הוצרך

דוך כבום 'והיא הית' קטנה בת שלם

מסורם הוא אחר ותאמר ש העבד וכן

הפי'ותרה הת יצחק ותהמרש העבד

ויחת' בעבד בוח חדוכי וחח 'כ ותפול

מעל הבתל ותקה הצעיףוחחכם מרד

לניעו׳ הפילה עלמ'מרצוכ'כמו זיפול

על פניו בויביאה הההלהשרה המו

לה כו'פיר 'הביאה ל החהל החוברר

מערב שבת לערב שנחוברכה מלויה

בשים' ועכןקשור על האהל כלגד קיו'

הרחשון לנקבה שאינ'

פילגש שפחה ווה

כיפל על זכר ונוכל

נתן לה:

וחת מנקתה בנע."

לפכות ערביקרוב מכיחת השת' ייחן מיים מו מה בחעיו

לפפרון שור ב קרוב יובייתן משמו מוצל שובלים חן החוחה וההפך לפבות בקר ובפרשת כי ולמעלה דחד כבא מנו.

תלת חבח יכו בתר היטב ומעם שיצהק הקוחמלם המנחה מף

ויפל על פניו והפסוק הבח וכתוב הפר ועולה כ"ד חלחד מאוחר הוא מוקדם כי ותאמר החהלה מ' נחם' י

חל העבד וכבר חמר הלהע ד: שנשתונה חקותות שרחה

והשפי להחסעל: החהלה שרה יושי בחרד הנגני וסחיד

חמו י דרך קלרה המהלה ההל ומו נמה שחחי הדוצה שיחבום

איננה הגר כיכחוב ולבני החלויה נד.ר על כן בעלם

הפנגפים נחן הברהם ופירום ע"כנה בפוה וינחם בי

השם חיכנו

לפרש על

פלגשים כשים: חשורים יש מסידמיותהי לו לחשה ויום

אומרי' כי אשורים שהיו יודעים אשתו והניק לובנים ישיאם

והנכון בעיני כי הם שמות וחין דקל חברה במע וחוהו לח

ותפל מעל הגמל ברכינה כמו במבורה בפושת בואשית

קרוב לאותו באר שנאמר ארצה הנגב וישב בין

אותו הורע ממך ולא מאשה אחרת: מבח באר לחי רואי. שהלך להביא הגד לאברהם אביו שישאנה : יושב בארן הנגב קדש ובין שור ושם היה הבחר שנחמר הנה בין קדש ובין ברד: לשוחי לשון חפלה כמו ישפוך שיחו: ותרת חת יכחק : רחתה חותו הדור ותוה'מפניו: ותפילם השמיטה עלמה לחרץ כתרגומו ואיתרכינת הטת עלמה לחרץ ולא הגיעה עד הקרקע כמו הטי כה כדך חרכיכי וים שחים וארכין לשין מוטה לארץ ודומי לו כי יפוללה יושל כלו׳ הסישה לארן לא יגיע עד הקרקע: מכיא ותתכם לשון ותחפעל כמו מיני וחל ותקבר ותשבר: ויספר העבד לו הארץ ושכודמנה לו רבקה מלינחני : בתפלתו: החהלה שרה חתו לפנות לוחד לפנות ויבית' החהלה ונעשי דוגמת שרב ירתן שרה אמו כלומר והרי היא שרה אמו שכל זמן ששרה קיימת היה כר דלוק מערב שבת לערב שבת זברכה מכויה בעים ועכן קשור על האהל ותשמת' פסקו וכשכא' רבקה חזרו ברחשית רבה : חחרי אמו. דרך ארן כל זמן שאמו של אדם קיימת כרוך הוא אכלי ומשמתה הוא מתכחם באשתו: קטורה י זו הגר ונקרא׳ קטורה ששו על שם שנחי מעשיה כקטורת זינחם ושקשרה פחחה שלח כודוונה לאדם מיום שפרשה מחברהם. משורים ולטושי" עם רחשי מומו' ומרגו' של אונקלום אין לי אח לישכו על לשון המקרח: ויתן של מחליר הית מכרהם וגומר מתרר' נחמיה פשן את ואח הבל הבל הביה שממר לו הביה ואם ואת ואת החתברכת דימתיקי שממר לו הביה לאברהם והיה ברכה הברכות ולאמים מסורו׳ בידך לברך חת מי פים מדויוקיי בתינ ונחחם שתרצה וחברהם מסרן לילחק: הפלגטם יחסר כתיב שלא הית'

רלבנו

חלה פלגש. אחת היא הגד היא

קטורה נשי בכתובה פלגשים

בלא כתוב' כדאמרי' בסנהדרין

בנשים ופלגשי' דדוד: כחן

מברהם מתכותי פירשו רבותינו

שם שומחה משר להם:

ההשחרות יואפשר שנחמר שהרצוןבו שהוח נחשף חל החושכלת חשר קנה בחייו וזה שהחדכ מה שהתמיד שכלו להיות דבק בחתר לח יוכל להחסף ש המושכלות שהם עמו וזה כי מפני שהנפשהיה החתלה יוכל השכל להתבודד מבין שאר הכחות הנפשיות שששתתש בשו המושכלות יחד אבל ישתמש בעת מה באח'מה 'כשתשוטע מחשבתו בדב'ההוא והולם אח'המו' יאסף השכל אל אלו המושכלות אשר קנק בחייו יוהנה קרא או המושכלות פמים לפי שהם הסדור הכולל הנמלח

למיןמין מהמינים אשר יהיה המושכל בהוא מורת בהסוזה כלי מבולר מאד למי שעיין בדברינו בספר מלחמות העם י וספר אחרוה שכבר קברו הוחו ילחק וישמעא בכיו במערת המכפלה והחר מות אברה ברך השם ילחק וכללים

טעו בוהרבה מהקידמי׳׳ וחשבו שהההלת הדברי׳ הנפסרים והם הדברים אשר בעולם השפל ביא זולת ההחלת הדברים הבלחי נכסדים והם הגרמים השמימיי לפי שהם משבושהחחלת

הדברי׳ המתחלפי׳ רחני שתחיה מתחלפ׳ ולוה הדמיכו שבפחן שני חלוהות חלח שעם החקירה הדבריי המתחנים רחני שתחלם ולזה האמיכושבפחן עני ונושועיוניו עעט החקירה יתכאר שוה הדעת הוא נפסד כי אנחנו גראה המציאות כלו מתאחד ונקשר קלתו בקלתו וזה ממהשיתיבשיהיה כלו מהתחלה אחת במספר כתו שהחבאר במקוחותיו: דולועלת הב" הוא לא הוליד כי אם יצחק במדות יורוא שראוי לאדם להתרחק מהתרצר עם הפחותים לפי היכולת ולזה הרחיק אברהם שיקח יצחק אסה מצנות כנען להיות מנהגיהם פחותים מאד כמו שהתפרסם מדברי התורה אתר וישועאל בחבואר בדבר וכמעשה ארן כנען לא תעשו ואמנם הוכרח לשבת בארצם למצות השם יתעלה לפבה שוכרנו במה שקדם: התרערת הג'הוא במדות : והוא שראוי להתחבר עם משפחתו בעניין הזוג כי צוה הימים: נמן אנרהם מחנותי וכמעשה ארץ כנען לא תעשו ואמנם הוכרא לשבת בארצם למלות השם יושנה בשלתם בארצה בין האשר בין האשר לא המשפה אחת ולוה שבחור בו היכוש לבת החות וכבר לא בלשון יירושה כל! כה ישלם יותר בין האיש אחתות בין האיש המשפה אחת ולוה שבחור בו היכושה בת החות וכבר לא בין האיש המשפה אחתות המשפח לאחתות בין האיש המשפח אחתות המשפח אחתות המשפח העירנו בזה ממה שלוה הברהם ש העבד ללכת לחרצו ולבחר ממכה חשה לילחק ממולדתו: הרות בדעות והוא להעיר שהשגחת השם יתעלה תד בק באוהבין ובי יעזרו להשיג מה חיי ולא רצה לפחוך של שיבקשומהטוב ולוה נשען חברהם בשם ית' שיעורהו להשיג מבוקשו כשתהיה לילחק אשה מארצו באופן שיתכן שיהיה לו זרע נאות לירושת החרץ כמו שישדו השם יתעלה: דרתונערות בה' הוא דייתיקי ומיני הבוחית כ

לחליעזר לקחח חשה לילחק מבכות הכנענים חם היב פלח ימלח חשה מחרן

קניכיו נישב יצחק אצל באר לתי רואי להיות התקום ההוא כבחר י וספר אחר זה חולדות ישמעם שבעבור כבוד ברהם ולהודיע החומוה הרבות שהסתעפו ממכו ושכבר הוליד י"ב כשיחי 'כמו

שייעד השם יתעלה להברהם ולזה למר מבני ישמעל היי במעלה גדולה רצל חנשי החרן שהיו שם עד שכמו אותם נשיאים עליהסוקיו לאחד רחד מהם ערים מוקפות חומה ובלתי מוקפות וסכר מהשלמות שיעוד מה והם הוה מעש יהודיענו זה לכבוד הברהם וספר שכברהים לבני ישמעהל

השמי׳ והמרץוהוא מה שממר ומשביעך בי"י מלהי השמים והלהי המרץוהוא דבר

מכנר מת ישמעש בן ה"נו שנה בזולה לער ושכבר היה לו חלק בהשחרות הנפש לפי שכבר השיג ארן רחבה מחלד עד שכבר שכנו מחוילה עד שיר השר על פני מנרי' הצל מבוח השור ונפל גורל ארצי הצל כל הפיו כמו שייעד השם יתעלה ל הגר והכה התועלות המגיעות מזה הספור הסרבי": התועלת בח׳ הוא בדעויוהוא שכבר העירנו בוה הספור שבנאן נתנא אחד הוא התחלת

וַתְאַשֶּׁר אֵלֶךְ: וַיְשַׁלְתִּוּ אֶת־רְבְּלֶּלְתִּ וְשַׁלֶּחוֹיַת רְבַקה נאטרת אויל: אַלוֹתָ, בַּיִּנְשֶׁלֶתְ בַּנְנְקְתָּה בְּאָת־עָּבֶר מִיּי נִייִם אַחַרְקוּן וְיַרבימִנִיקְתָּה וְיַרת־עַבְּרָא אַברהַםואַת־אַנשַיו: דאַברהם וַית־גַּברוֹהִי: וּבְרַיִבוּיַת־ ַנִיבָרֶכַּוּ אָת־ רָבְּקָרֹוֹנִיאַמְרוֹ לָּהְ אֲּחָתֵנוּ אַתְּ רְדִיּיִ מְּיִבְיִי יִרְבְקָהֹ נַאֲמְרוּ לָהְאַחָתְנִא אַתְּ רְנִי לאלפין ולריבבן וירתון בנייביית קרוי ַלְאַלְפֵי רָבָבָהווִירִשׁוַראַרְאָרוּ שֵׁעַר סַנאִיהון: וַקְמַת רַבְּקָה וַעוּלֶמְיָהִיה וַהָּקִם רְבַקְּה וְנֵעֲרַהִירָה ותרבבנוה ער הגמלים ותלבנה וּרָבִיבָא עַר־גַּמְרֵיָּא וְאַוְּלָא בָתַר גַּבְּרָאָ וּרְבָרעַבָּדֶאיַתּ־ִרבָקְהוּנָאַזְלֹ : וַיִּצְּהָקֹ אַחַבִיהָאִישוַיַּקּחהָעָבר אָרדּירבָּקָה ויצחק כא סבוא בארלחי ו׳ יפחח אָתָא בַּבֶּתוֹרִי מְבֵירָא דְּטַלְאָן־ ַקְייםְא בלה לו נפי׳ שנעשו לו שקפל פה ראָי וְהָרְאִ יוֹשֶב בְּאָרֶץ הַנְגַב : וַיִּצְא יֹ יְמִינֹם בְאַרֶץ הַנָּגַב : באַרעא יַצַחָקקלָשִׁוּחַ בַּשָּׂרָה לְפַנַוֹרת עָרָכ דַרוֹפָא: וּנְפַקיִצְחָקַלְצֵלְאָהַ בְּהַקּלָאָ יַנִישְּׂאָ עִינִירַבּרָאוֹחָבָה נְמַלִים בָּאִים : י׳ יסיר יחֹלְמִפְנֵי רַמְשָׁאַוֹּוְקַךְ עִינוֹהוֹיְרָחָוֹאָ וְהָאִ ַגַּמְלַיָּא אָתָן: וּזְּלָפַת רַבָּלָה יַת־עִינָהָא ַוַתִּשְאַרַבְּקָהאֵת־עֵינֵיהָ וַהַּרֶא אֶת־ ַוַחֲזַּחָ יַתּ־יִ**צְתָּקְרָוּאִתְּרְב**ֵינַת בֵּעַלנַּבְּכְּ ותאמר יִצְחָק וַתִּפָּל מֵעַל הַגַּמָל: וַאֲמַרַת לְעבֹדָא מְן־נִּבְרָא דִיכִי אַל־הָעַבִרמִי־הַאָישׁ הַכַּוֹרוֹ דַּהַהֹלֶךְ בּ׳החלותות דָמֶתַלָּיָרָ בְּחַקָּלָא לִקְרֵמוֹתָנָא וַאֲמַר בַּשְּׂרָה לִקְרָאתֵנוּוַיָּאמֶר הָעָבָר הַוֹּא אַרגִינַתְּקָח הַצָּעִיף וַתְּהַבֶּם: וַיְּסַפָּר עַבַרָא רָהוּא רָבוֹנְיַ וּנְסֵיבַת עֵיפָּאָ ָהָעָבָרַרְיִצְדָּקָקאָתַבָּל-הַדְּבָרִים אָשֶרינּ יוּפּי יוּלפּוּאָיתְבַבַּסִיאַת וֹאִשְׁהַעִי עַבְּרָא לְיִצְקְק עשה: וַיְבִאֶּהָיצִחָק הָאֹהֶלָה שָׁרָהי׳ם נפּי׳יַת כָּל-פַּהַנְּמֵיָא דִי עַבָּד וְאַעַלְה יַצְּחָכְן אָכּוֹנַיִּקָּח אֶת ַרְבְקָהנַתְּהִירָוֹ רְאִשֶּׁה לְכַישִׁבְּנָא וַחֲוָא וְהָא־תַקניַן עוֹבָרָהָא יני מנים יב יתרבקה אמיח ונסיב יתררבקה ויאהבה ינחם יצחק אחרי אשו

וַיָּכֹף אַבְרָהָםוֹיַקָּתֹינ׳ ממ׳ נמיינוֹ הַוַת־לֹיִה לְאִנְתְוֹרְחִימְתִּ וְאִרְנְחִבֹּי יִצְחָק בָּתַראִמֵּיה: וְאוֹמֵיף אַכְּרָהָם אָשָהוּשְׁמָה קפורה: וַתַּלֶּר לוּאָת־ פניני וְנַקִיבאָהְתָאוּשְׁמָהקטוּרָה: וִילֵיבַת זְמַרְןוֹאֶת יָכִּןשׁוֹוְאֶת־מִרָןוֹאֶת־־מַרָּיִן וַיָּכְשׁן יַכַּר בִיהיַת־וִפְּרָוְוַיַת־יָקִשְׁן וְיַה־מְּדָן וְיַת־ ואתישכקואת־שוח: אַתרשַבָּאוֹאֶ דִידְרָןוֹנְבַנִי דְרָן רְיוֹיֵי מָרָיָן וַיַתרישׁבַקוּתרשות: וְיָקשׁוַן וֹבְנֵיֵי מֹיִיִים אוֹלִיר יַתרשְבָּא וְיַתרְדְּרֶלְוּבְנֵי דְּבָן וְדֵנוֹ אשורם ולטושם ולאמים: מרון עיפה ועפר וחנה ואביהעיים לפשירון ולשכוניו ולנגון: ובני מרין עיפָא וָעַפָּרוַחַנוֹדְוַאֲבִירָע וָאֶלְדָּעָרִי ואַלדַעָה כָל־אַכֶּהבְנֵי קטורָה: בָּל־אִירֵין בְּנֵי קטורָה: וִיהַבָּ אַבְרָהָם וַיַּתֵן אַכַרָּתָם אַת־־כָּל־אַשְּרּ**ּלוֹ**

וְלָבנֵיְ הַפִּילַגִּשׁים אַשר ביתני ימני יַת־כָּל־תֵּי כֵיָה לִיִצְחָק: וְלַבְנַיֻלְחֵינָתָא לְאַבְרְהָהְם נְרָתוֹ אַבְרָהָם מַתְּנֶרת ('חסיושות דֵי לַאַבְּרָהָם יָהַב אַבְרָהָם מַּתְּנֵּן וַישַׁרְחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹבְּעוֹרֶנוֹחִי דהוא כויים קדמה

שומר הפילנטים דאסתר. מתנ'ב'חסר וסי'ולבגי פילנשים ושנ'מתנת יחית:וישלחם ח'וסי ביהושע סי'ב"ב

אתתנו נ'בספר'ב'תסר וא'פ'"ל וסי'אחתנו את היי לאלפיילחת את אחתנו הבזונה יעשה את אחותנו פל':

וַשַּלְחִינוֹן מֵעַרד יִצְחָקַ בְּרֵיה עַר רבבה ד' וסי' ויברכו את רבקה : איכה ירדף אחר אלף : ורדפן מכם חמשה מאה : רבבה כצמח השרה : וחד ורכבה מימינך: ויצחק ה' ומי 'ויצחק בא מבוא ' ויצחק בן ששים י אשר גר שם אברהם ויצחק אשר התהלכו - המלאך הגואל: מכוא ו' ה' מ"ל וא חסר וסי' ויצחק כא מכוא: אשר מנעך יי' מכוא ברנוים -כלתני היום הזה מביא בדמים " וישבת את הסוסים אשר נתנן מלכי יהודה " דמלכים " חסר " סגר כל בית מבוא : משא צר הלילו אניות תרשיש : דישעיה : וילך ז' ופתח וסי' ותקם רבקה ונערותיה : ויעקב נהן לעשו לחם ונויד . ויחר אף יי' כם וילך . ויקם וילך ויהונתן בא . ויקצף געמן וילך . בשנהו את טעמו כלה ענן וילך: וא' ויילך: יושב י"ו מלאים כתו' מסור פרשת ניחי: הלוה ב' וסי' מי האיש הלוה הנה בעל החלומות הלזה:את כל הרברים י"ג חסר האלה וסי'כו'במס'רבת נויכאה כ' חסר כספר וסי'ויבאה אל האדם: ויכאה יצהק האתלה שרה אמו: האתלהח' וסי' בשופטים סימן די: ויאתכת ב' וחסר וסי' ותהי לו לאשה ויארבת : ויאהבת אמנון: וינחם ב'בטעמא מלרע וסי' וינחם יצחק : וינחם כרב הסריו: ' פסו' דאית בהון את ואת ואת ואת ואת וסי' כו' כמס רבתא: אשורים ג' בג' ליש' וכל חד וחד לית דכוו' וסי ויקשו ילד את שבא ואת דדן ' ואתי לכם כמו שחל ' עתה סכבוני: חנך ג' חסר בליש' וסי ובני מדין עיפה ' חנך משפחת החנכין חנך לנער על פי דרכווהפילגשים ב מלאים רמלאים וסיולכני הפילגשים אשר לאכרהם

חזקוני יה והזכיר'עכשיו אמרי נועם שלה תחמה לכשחגיע לפרש מיחחה

לומר מחין בהם י בח מבוח בהר לחי ולכני הפלגשים חסר יוד לפנ רומיי למבח מבחר לחירוחישת שחין לו חלת פלבש חחת מגבולו כמו מלבח חמת בחך השור' זהיינו הגר וקשה דבכל והרי הוא כחילו כחוב מן בח ובא הוי חומשים מדוייקים מלח הות וגם במסורה חשיב עליי שם כניםת העיר כתו הראגו גא מבוא במנוחים וצלים:

בעל השורים

את היון הון בנימטריא ב ב כלוחר תיצי לחה שנחחר כה

יהיה זרעך: רבכה ד' במסורה

היו לחלמי רגנה י ובנים יכיפו רבכה י המחד חכם רככה ירדפו י רבכה כלחח

השנה כחתיך שחתי לה שחביי

מחופס ששנים יניפו רבבה ירגכה כלמת השדה י

כשדה היינו שילחק חקן חפלת המנתה " וחו נודמכה

לו רבקה י והיינו דכחיב על

זחת ימפלל כל חשיד אליך

לעת מנוח דהיינו חש' דכתיב חלה חשה חלה פוב: לפכות

ערב י ב'כמהור' לשוח בפרה

לפכות ערב והיה לפכות ערב

שקשטה בכיד השוטי

סכינה משכן ז בובל - פילה

כוני נכעין כית רחשון כות

ידרים ' ויפהבה שכים ותפי

לו לחשה ויחהכה י ויחהכה

אמכון" בחם ביתה אבבה

אבל הכא אינה חלויה נדבר

ויכחם יצחק ויכחם כרב

חסדיו ויכרם יצחק למה כרוכ

תסדיו בלי שהיתה לוקח

ח:רהם דרך חרץ שמו שמחה

קודם שיכח חחרק י ד"ח זהו

שחתר שתין תכלח חמו לבחם

חביל ועל כני כל החיו

וסויון לוה אלה תולדות ונחקר לודר כשיפול ישמעל כאתריף

הימים אז יצמת בן דוד שהנא

מתולדות יצחק:

כמלח: בכי לעחיד לכוחי

ט'ע ספורנו

עד עכשיו שלם שכים: לשוח בשדה . חח היי . היי נוחה לנעלך עד עכשיו שלם שכים; לשוח בשלה בדרכי פוכך בחופן בחת לשון שיח השלה חחת החד השיחים כלכד ולח חשה חחום חחים כלומ לכטוע אכו' ולראו'שניופועליו לשפי רבבה ויירש זרעך כחו שנשנע החל ית' לורעושל חברהם: ויקא הענד חח לדב עמו : ותר 'חת ילחק ותפול מעל הבקה הגמל ראתה אותו הדור ובעל קומה שמסרו לכלוחי בנעל ונחיותי ופרלוף מהלך לעבר השדות בלא או נפוחה לבחרי היחה בברת והיה החים חו עלד לה: בח מכח בחָר לתי רחי ילהתפלל שנים כסבורה אנם או לסטים הוא בחקום שבו נבחעה חפלת וכחבהל'וכפל':ד"ח ותפול מעל הבמל שפחתו וקודם שהחפלל כפר נשלם עבינו בחרן וקרבם חבתו לנה על דרך ערש מי האיש הלוה החולך בשד'לקראתילו בחרץ הכנביאונם יצחק הים יושב בדרומו של בחר לחי רחי ולח הלך שם חז לקנוע דירחו : ויצח ינחק לשוח נשה יון הדרך על דעת לשפוך פיחו לשני ה׳ בשלה כל תיבה הצריכ' למ"ר בתהילה העיל שלא יפסיקוהו עוברי דרכים חע"פי שכבר ההפלל בבחר לחי רחי וקוד שהתפלל נענה שהיה של שרה חמו: שרה חמו פרש"י על דרן מן היום חשר נחת כל זמן שהיחה קיימת היה נר דלוק א לבן להקענו לנחושו דורוף. והכה בחלים בחים י יובנחתר כאמרו ההולך כשדה לקראתנו מלות כדה חלה הדלקת הכר ענן הוא ווז כי בשובו וובחר לחי רחי דובמת כדה שהענין שלהן חוזר ושב לניתו היה דרכו מן הנפון פוסק וחוזר: ויכחם ילחק אחרי אמו אחרי שהיתה דותה להמ במעשיה: ויוסף הברהם ויקם אברהם היה דוכם חן החורת לרום והכחים מחרן לכית אשה זו הגר דובמה ניוסף י"י דבר חלי עוד למדה תורה דרך הרץ על חלתוןשים לו בנים גדולים למערב לפיכך ככפוחו מדרכו שלה ישה חשה עד שישחוהם לכך כתי ליקת חת רבקה ותהי לו לחשהוםמיך ליה ויוסף הברהם שהיח מן הצבון חל הדרו יוהלך ויקח אשה : ושמה קעורה . פרש"י זו הגר ונקראת קטורה ע"ש שמעשיה נאים כקטורת וח"ת לנד מזרח חל דרך הנחלים הכאים מארץ בני קדם חשבה הרי לעיל גבי וחמע פרש"ו מלמד שחזרה לגלולי בית חביה שח י"ל קודם שחזר' ולקמה הברהם הבקה שהיה הולך לקיחתה ב פעם שנייה עשתה תשובה וכקראת קטורה על כך ד"ה בקשה לחזור לגלולי חביה ולא חזרה ולפי תשפל מעל גגמל הבליים של ביוד הפשט חין או הגר: אשורים יושבי׳ בתחמות כתרבותו מפריין: לטושים מפוזרים כמו נטושים לחשב בפיוחה על הגמל בות מנת בספרים מדויקים והן הגר וקטורה: נתומברהם מתנות פי'רבותי שם טומחה חסר לה' וחתנם. כי ירחם מהבים על פי'שם להשביע את השדים שיכולו להוכיר את השם בטומחת הגוף ולא יזיק להם וי"א מ"ושלמד דרן ויהתר משה פניו :וינחש פי'שם להשביע את השדים שיכולו להזכיר את השם בטומחת הגוף ולא יזיק נהסוי של ששמי ילחק אחרי אתו כי עד הנה צדיק כאברה'שום שם קדוש לרשעי'שא מסר להם שם להשביע השדים באדוכיה' המתוכי עליהם לא קבל עליה חוחותים

חדמת כני מינל חשר ילדה לעדרותל שנדלה חוקם שלת

לדיק כחברה שום שם קדום ברשעי אין משר כרם שם נהשביע השוים ביווז כי המתשרה עליו לחביבות היושר מחומת שיעשו להם כל מה שירלו וקרי ליה שם שומחה כמו ששנינו הלן בכיח הקברות כדישתשרה עליו לחביבות הזוחלד לו את זחרו

עלפני השדה כו"ן מתחלפ' בלמ"ד: ולבני הפלבשים . פרש"י חשר כחיב כו" חז"ק לפי 'רש"י שהרי

מעל יצחק בכו בעודכו חישלא יחזיהו בכחלה עם יצחק:

יולה ממנו חמר יבה בעל העולם

ויברך חת חשר ייטב בעיכיו ובפ

הק"בה וכרכו : בשתותם

לחולדוחם סדר לידתן זכ

אחר זה : בחלריהם : כרכים

שחין להם חומה תרבומו

בפלחיהון שהם מפולחים לשין

פחיחה כמי פנחו ורנני: ואלה

שני חיי ישמעחל וגו׳ י אמר ר׳

חייא בר אבה למה נמנו שכותיו

של ישמעאל כדי ליחם בהם

ישמעחל למדכו ששמש ישקב

בנית עברי'ד שנה בשפירש

מאביו קיד' שבת אכל לכן שהרי

ישמעאל שנאמר וילד עשו אל

לה נהמרה בויעה חלה בל דיקי:

נפל ישכן כמו מדין ועמלק ובבי

אומר לשון נפילה ולהלן מימר

חסלת ויהיו חיי שרה

ועשו

מברהם הוליד חת ינחק

הק"בה לה קלסתר פניו

את ילחק: בן הרבעים שנה

המוריה נחבשר שנולדה רבקה

וילחק היה בן ל"ו שנה שהרי בין

בפרק מתה שרה ומשכולד יכחק

היתה כשמולד ינחק ובת קכים

כשמתה שנאמר ויהיו חיי שרה

ונומר הרי לילחק ל"ו שנים ובנ

בפר' נולדה רבקה המחין לה פד

שתהא ראויה לביאה שלששכים

ונשחה: בת בתוחל מפדן ארם

חחות לבן יכי עדיין לח נכחב

ומפדן ארם אלא להגיד שבחה

שהית בת רשע ואחית רשע

125

ויעתר

שהיה בת בתואל ואחות

שהיו לילני הדו~~ר~~

וארה חולדו' ילחק יעקכ

בפרשה ועל ידי שכתב הכתוב

ילחק בן חברהם הוזקק לומר

מחבימלך נחעברה שרה שהכרי

כמה שני שהחה עם הברהם יבשפר

ולח נחעברה היחנו מה עשהחשמים

ילחק דומה לחברה' והמידו הכלבסים

מברהם הוניד חת ינחק וזהו מימר א

שבתוב כחן ילקק בן חבר הם יברוב מב

שהריכשהיה בא אברהם מהכי"ל ריבל

שהרי עלות ים שחברהם הוליד במנה

בסיף מנלה נקראת: ויגוע

ישמעאל וגוחר כמו שמפורש שבינ

קדם נופלים בעמק כהן בהת וחידי שו

על פני כל אחיו ישכון עד שלאדי יסיב

מת הכרהם ישכן משתת חבר כסר ביה שו

החמורים

חומרים

1.3050

שנוחיו של יעקב זהשנותיו

כשפירש יעקב מאכיו

ק' שנה וע' שנה וה' שנים: בן ק' כבן ע' ובן ע' כבן ה' בלח חטח: יצחק וישמעם מכחן שעשה ישמעחל חשובה והוליך חת ילחק לפניו והיח שיבה טובה שכחתרה

באברהם ויהי אחרי מות אברהם ויברך וגו' . נחמו תנחומי אבלים . דבר אחר

אע"פ שמסר הק בה את הברכות לאברהם נחירא לברך את ילחק מפני שלפה ננשו

ואלה ימי

שני־חַיִּי אַברַהָם אַשֶּׁר־הָיִ מְאַת שנה

וְיִגְנִע שָׁנָה וְהָמֵש שָׁנִים: וַיִּגְנַע

וַיִּמָת אַבְּרָהָם בְשִׁיבְּה טוֹבָה, וַקּוֹ

אתויצתקויישמעאל בניו אַל־־מְערַת

הַתָּתִיאֲיטֵר עַרֹּפְנִי מַמְרָא: הַשְּׁרָה

אשר קנה אַבְרָהָם כֵּאֵח בנִי־חָת

אַשֶּׁריָלֶבְּרוֹ הָגָר הַפִּצְרָיוֹ שְׁבְּחָתוֹ

שרה לאברהם: ואלה שמות בני

פָנֵי כָל־אֶּהָיוֹ נָפָל:

ק"ת יהוי"דע סימן

פרשה

ווַהִי אַחַרֵי פות אַבְרָהָם וַיְבְּרֵהְ

תולרות יצחק

אמרי נועם משמע ונותם וגומרפי כל הפודע שתנרו מחרפו ורומס באיכו עונהו ומכח ששוכל כל מה שאומר לו חוד העוש' זכר זה זוכה להתחרד בתורה בלומר כה טינמים וחימת ופור שילמוד יוהר ולח עוד שה שונה לשתור נם ש חלות בסישי וקדמה שנחנו הימים

אלמא לאו שתור הוה:

ם ע ספורנו נשבע ימכנ מה שהתחוה לרחף נלעשית ביייונ : ניהסף חל במיו ד כאסף אל צרור החיים הדירות שים שמיו ודומים אליו ולמרו עמיו כלשוןרנים כי אמכם רב הוכדל כין בנדיקים במעלה עם הייתם כלם זוכים לחיי עולם כאמרי אחד ככוה מחפתו של חבירו:

תולדות

לאריה תולדות וצחק ׳ יקירוחיון: אברהם הוליד את יצחק בו לבדו נקרת וחברום זרע: אהות לבן הארמי וממכה כולה עשו הדוח' להחי לככת : 000

קומין מנחה רטור לאמירה כפי הפנט הוא בשימיש הלשין כי האמור 'אינה בלתי בנוכרה לאחר והדבו ביא כלי פטיכ' לאחר כמו שתאמר חי מדבר ולא תאמר חי אימר אא כשתסמבנו לאתר כמי אמרי נא אהותי את לשואלים אותך וזהו מה שדייה רש"י במלת לי שים עיניך עליי כי הוא דוק נכבר: מלאכו זלא אמר מלאך רצונו המיוחר והמסויי והוא מיכאל שר הגדור הגרמו באותיות מלאך רצונו במלאך בממונה על היווג: באשר כלו הגטלים לשתות שראדה כמדה גמלים *ב* מן הדרך אשר לא

יםפיקו עשר כדים לאחר ונעודה המנדק בחריצו' השקת'לכול מיד גזר אומ' כי יד ה' עשתה זאת ולכן לקח הנזמי וני:ויקח האיש בום פירוש לקחו כאמתרתו ודכין אות' אבל לא נתנכם עד אחרי שאל בת מיאת זנם אין כפסוק ויתן זכנה יישבי כר הכפורים האלר: ברוך וה' לפי שאברהם שהררו דא לכ היאר בוכלרה רכיוה הדושי ממנו ראין דעבר בע ש צליה לאלגיבין שלא לקירושין: לא תרת אשה לכני שלא

אתשבי אברדם עשיר

גרול ויצהק כן יהיר

זאינו מוצא אינד.

במקומו ודאי יש כו

בנם ולכן ספר סכרת

בואי: ויוצא העבד כלי

בספרצה לגמו העניין

בנידונתן לה סכלונות

באתרא דמסבלי והדר

מכרשי:ינשא אתפיה

קשה והא בראשינה

אמרו הנה רבה 'לפניך

אלא שרצי לשאול את

פיה אם אמת הא

שארעו לו כל הנסים האלו: לשור כשרה

עובה: ויחסף חל עמיו ייש אומרים כי על כבוד הנפ' אמר ביבהיותו מתעסק עם הניף היא כחלק הנפרד ובהפרד מהנוף יחסף הנכוד א עמיווים אומר כי זה משפט הלשין והטע' על לכחו בדרך חבותיו כחילו יתחבר חליהם וכן ואתה תבאא אכותיך בשלום: ובטירותם ארמונים כמו שירת כבף להמותם בשירק מלחכו המו׳ ואימים ולמ"ד לאמיתם נוסף כלמ"ר לגוייהם ואיננו כלמ"ד בלאמי׳ כי הוא שרש כמו ילחם מלחם יחמן והפעם שהוח בלת"ד ובחסרונו שוה והסשני שרשים: על פני כל החיו הם ומרן ויקשן: גפלי חלקי או גורלו הו שרוב בני ישמעהל כוסעי' ממקום אל מקים כטעם חל הכשדים אתה גיפל ווה מעט רחיק בעבור שאחיו שיל (שבת פרק שוחל) וכל במורח ותנרים וחשור למערב לחרן ישרחל ויחכן שהכחוב דבר על ישמעא שמת בחיי החיו

תולדות

אחרשנפל בי לא ידינו

ישמעהל להזכיר תולדות ילחק שהם עשי ויעקב וי'ת כי טעם - הוליד הת יצחק שהיה דומה להביו וכל רוחיו יעידו כי אברה' הולידו וים אומרים כי טעם הוליד גדול ורבה כמו יולדו על ברכי יוסף והעד שהמר וישלחי מעל ילחק בנו: מפדן י שדה וכן בלשון ישמעהל: החות לכן יה א ידוע ונכבד מהביה וכן אחות נחשון

חזקוני

אלארן קדם להחזיק בם ירושתו שנכלה לו מאת אבותיו ומלו המתנות פנתן נהסבהרי ארץ ארם במורח כדכתיב ארם מקדם ועוד כתיב בבן נקור אחיו של אברהם את יצין בכורנ ואיוב היה מחרץ עוץ יכחי'ביה ברביו בסים ובפרש שעשרה והוח גדול מכל בני קדם נמל' קדם וארם אחת הם: ויגועי פרש"י לא בלמרה בייטה אלה בלדיקים והאיכה דור המבול הכן בויע' והסיפ' החתרי' והה איכה ישמעל דכהיב ביה גויעה והסיפה השובה עבד יעשו נמי השוב' עבד זוינוע היא יציאת הרוח מוהגיף בלא עלב ועכוב ובכל בויע יש מיתה ואין בכל מיחה גויעה לפיכך כתב במבול גויעה: ואסף אל עמיו הוף בדרך לבותיו ונתתבר להם: יצחק וישמעהל הע"כ שישמעהל היה גדול

בשני בקרים אותו לישמעאל אחיו לפי שהיה בנהגביר יוהוא היה בנהשפחה י ויהי אחרי מות אברה׳ פרם"י אע"פ שמוסר הב"ה את הברכות להביהם וכו"וא"ח היי לעיל לחלמר פרש"י ה"ר נחתיה ברכת דיאתיקי כו' אלא י"ל אע "פשחברהם מסרה ליצחק לא ברכו: חדד ותימא בטכי דלת"ין : חסלת ויהיו חיי שרה

נאלה מולדות ילחק למעלה פירש חולדותיושל ישתעל התר הולדות בני קטורה עכשיו מפרש לכו תולדותיו של יצחק : מברה /הוליד רת ילחק : מה שהאריך כַ⁰כ הייכו לפי שלה הזכיר כאן שם המוכגין שהוכיר למעל": ישמעאל בן הברהם אשר ילדה הגריש מלה כן הייתי רומר מי שבח 'ולחק בואברהם היינו ע"י שגרלו בביתו כמו שמלינו במש 'וחבירהי לבית פרע ויהי לה לבן לכך כפל הצרום הוליד את יצחק ללמדך שעהר תולדותיו של הצרהם הוא יצחק: ד'ה הצרהם היליד את יצחקולה הברס הוליד את יצחק: ד ה אברהס הועיד הת יצחקובי הוא לא הוליד הלא ינחן בלבד אלא כתה לדהפסיק את מי שנתברל בואברהם הה"ד עטרה זקנים בני בנים וגומ": ניהי יצחק בן ארבעים שנה י פרש'י המחין לה עד שתהח ראויה לביאה בת ג' שנים ונשחה חז"ק דבשי להי ספרי מסיק ב' שניחיהן שוין רבקה וקהת ובן עותי והם חיו קי"ב שנים וחים "ד שלה היחה רבקה אלא בת ג' שנים כשנשאת לינחה נתצא חסר תשנותיה י"א שנה כיצד בת ג' שנים כשאת ובת כ"צ כשילדה כמו שפירש"י ויעקב היה בו ס"ג שכה גשנתברך כמו שפירש"י וו"ד שנטמו בבי שם ועבר כו' שנה שמש בבית לבן ושנה וחלי בסוכות וששה חדשים בבית א דברותו פ׳כתנשר על מיתת המוכמו שפרש"ו בבי הלון בכות שים כ"ב שהיתה כשילדה עם כ"ט שנים פים משילדה ער שמתה לה יהיורק קכ"ב לכך נרחה שהיתה בת י"ד שנה כשנשחת וכן גרשינן בסדר עולם כשחור אברהם מי העקידה נהבשר שנולדה רבקה פי'כתבשר שנולדה כבר כשעברו י"ם שנה וראייה לדבר נקרם לנערה ונשאלה את פיה פרש"י שאין משיאין את הכתולה אלת מדעחה: מפדן ארם פרש"י שרה ארם ובל ישמעאל פדן שדה יביד עליו עליו ריעו זיברת יעקב שדה ארם: אחות לבן הארפי זרך הפסוק ליחם אחר אחיה הנדול כגון אחות נביות אחות

הכרן החית כחשון: ויעתר

בוליד נגימסרים דומה ששים הדמה - פי' אל ארץ קדם וכן אש' לא יעבדו אתו את נבוכד כלר וקדם מורח ארץ ישראל וי"אאל מקים בן ישמעאל והראשו נכון יומלת ויגוע להת הרוח מהגוף רגע אחד בלי שנוי ועכוב הלא תראה ויאסיף רגליו אל המטה ומיד ביע והנה כל גויעה מיתה ואין כל מיתה גויעה ע"כ כחוב במבול ויגוע ופי׳ וימת אברהם שמת בשיב׳

קירוטא לאַרעמַדינחַא: ואִיבִיןיוֹמֵי יוֹייֹפּ קַדְטָה אַל־אָרֵץ קַדִם: שָנִי־חַיִי אַבְרָהָם בַחַיאָפְּאָה וְשִׁבְּעִיז וָחָמָשׁ שִׁנְין: וָאָתִיגִירוּמָית אַבְּרָהָם בְּמֵיבִוּ טָבָא בֹּיָב וּשְּׁבֵינוּ וְאִתְּכְנֵיִשׁ לעבויה: וקברו יָהֵיה וצחָקוישם עאר מימשים ושבע ויאבף אַל־עבויו: בנוהי במערת כפלתא בחַלַן עפרון""" ַבַר־צוֹחַר חִלְאָחֹדִי עַל־אַפִּי כִיפָרֵא: י׳ ייּי׳ הַפַּבַבּלַרוּ אַרִּי-שְׂרֵּח עַבּרָן בִן־צֹחַל חַקָּלָא דִי־וְבַּן אַבְּרָהָם מָן בְּנֵי־חִהָּאָת ַתַּמָן אַתְּקַבָּר אַבְּרָחָם יְיִילֶּהָה אִתְּתִיהוּ וַהַוָּה בָּתַ רְפִית אַכָרָהָם וֹבָרִי דְיִיִית־נְיִי מִישְׁמֶּת קַבַּרְ אַבַּרְהָם וְ טָרָה אִשְׁתְּוֹ יצחק בתיה ויתוב יצחקעם ביתא הייי אַ 'הִים אַרת־וִצְּחָק בְּנֵוְ וַוַשֶּׁב וִצְּחָק 'צִּ דַּמַלְאַרְ הַיָּימָא אַהְחָוּיְעַלָּה: וְאַלֵּיוֹ ַתוּילְבֶׁת יִישָׁמֶנֻינִאַת בַּרָאַבְּרָחָת דִי יִיפּינִים עם־בְּאַר יַחַוּי ראַי: יָבִיבַרת הָנָרָ פִּינְיַרָתא אַמְּתָא דִישָּׂרָה, פּפּ׳ זפּס׳ וַאֱלֵה תְלְּדְתׁ יִשְׁמֶּעאַר בְּן־אַבְּרָהָתִ ואכין לַאַבְרַהַם: שבַהַתֹּ בִנִי ישׁסְעֵאר בִשְבָהַהְהִוּן

ספר בראשית כה

לָתוּלְדַתְהָוֹן בּוּבָלָאַ דִישְׁמָעָאל נְבָיוֹתוֹ • פּיי יִשְׁמֵינָאל בִישְׁמֹקָם לְחוֹלְדֹתָם בְּכַר וְקַבְרוֹאַרְבָּאָל וּבִּבְשָׁם: וֹבִישְׁמִע׳ יֹיֹי יִשְׁמָעַאר נְבִירַת וְקַדֶּר וְאַרְבְּאַכִּר חַבַר וְהַיֹבֹא יְמִור נִיִּקְר בּם מִנְבְּבִישָׁם: וְמִיטְבִעוְורוּבָה וּמִשְׂא ורומה ומשא: נְפִישׁ וַקִּדְּמָּה : אִילֵין אִינוֹן בְּנִי יְּיִינְּיִי מְּלֵין אִינוֹן בְּנִי יְּיִינְיִי מְּלֵית הַם בְנֵי יִישְׁבָּעִאְלוֹאַלְהִשְׁמֹּתְם יִשִּׁאָטֵא וִאַלֵּון שְׁמָהַתְּחוֹן בְפַּצְחֵיהוֹן בְּפַצְחֵיהוֹן בְּפַצְחֵיהוֹן בְּפַצְחֵיהוֹן בְּפַצְחֵיהוֹן

בחצריהם ובטירתם שנים־עשר וברביקון חריון־־עָקר רַברבין "י לְאוּמִיהוּן: וְאִילֵין שְנֵי חִייִישְׁמָעַאל זְ' כֹּיְרְּמִילְנְשִׁיאָם לְאִמּהָם: מאָהוֹהְלָהִיןוּשְׁבַע שְנֵין וְאִרְהִנְיִשְׁמָעַאל זְ' כֹּיְרְמִילְּם לְאִמּהְם: יש עארמאָת שנה ושרשים שנה רייים וְעֵבֶעשָׁנִים וַיִּגוַע וַיָּבֶר וְיַאָּפְף אָרֹי יִי וֹמֵית וָאיתִּכְנִישׁ לְעַמֵּיה:

עַבָּיו: וַיִּשְבָּנוֹ מֵהַוִילָה עַר־שור אַשׁר ושרו מַחַוילָה עַד־חַגרָא די ע־־ יי אַפּי מִצְרִים בְּטֵי לְאָתִור ַעַל־אַפִּיבָּל־י יֹשׁ בֹּי שַׁבְּל־פְּנַיַ מִצְרַיִם בְאַבַּה אַ אָּוֶרָה עַל־־-

אָתְוֹרִוּי שְׁרָא:

פרעה

מולרה ייחק ברי אברהם אוביר יחדיצחק והוה יצחק ברצורבייו שניו בר נְסֵיבוַת־רָבְּקְתבַת־בַּתּבְּהוּאֵל אֲרַבְּאָרה מפּבון אַרַמָּ אַחָתִיה דְּלָבָן אַרַמְאָדִיה ליה לאנתו:

ואלים וצחק בוי מכנינים אַכּנִינִים : הולוד את־יצחק וַיַהַיִיצְיָהַלְ בָּוֹ־אַרְבָעֵים שָנְרֹה בַקַּחְתָוֹ כִ עִרְשִׁתוֹ שֵּרָה נִיוֹ הִיוֹ ובת כִיוֹק אָת־רַבְּקָהַבַת־בְּתוֹאָל הָאַרַבִּיי כִּפְּדָּן אַרֶם אַחות לַכָּן הַאַרַמִּי לוֹ לַאשָׁה :

> ואלה י"ור"פ בתירה וסי' במס' רבת ' ושבע ב' וסי זקן ושבע י ושבע ילין בל יפקדרע : ויאסף ה' מולעיל ופי אבררם: ישמעאל יצחק ישקב אהרן יושרה ג'ומי ושרה שמעת ואברהם ושרה זקנים ישמה יכ אברהם: וירי אחרי מית ד' אברהם : משה : יהושע : שאיין: בכר ז' הסרים בתו' מסור פרשת וינש: וקדר ג'וסי וקדר ואדבאל ומבשםן וחברו דד"ה: וקדר שלחיותתבננו: ותימא ה'בליש'ד'מלאים והר חסי יסי׳ הדד ותימא ישור ו ותכרו דד"ה יושבי ארץ תימא ואעברך הבישו ארהות תמוא בתרא חסר : באכת ו' מים ר בפרשת נת : אשורתן בקמין וסי וישבני מחיילה עד שור : בימי פרח מיד ישרא בת תגלת פלא סרי ווגר פולך אשיר את ישראל "עד אשור הסיר יו" את ישראל" בשנה תוש עית להושע לבר מלך: מסילה ממצר ם אשורה " אברהם אברהם ב' ופי'ויקרא: הוליד: בקחתו ב' ופי' את רבקה .

ומקומה אנשי רשע ולא למדי ממעשיהם פדן ארם על שם ששני ארם היו ארם נהרים וחרם ליבה קורא חיתו פדן לשין למד בקר חרבום פדן תורין וים פותרי' פדן חרם כמו שדה חרם שבלשון ישמעחל קורין לשדה פדן:

דלבנ

אברהט שתאבה ללכת מקריו וזהו מה שאמר לו שאם לא תאבה האשה ללכת אחריו בארץהוף בי משביעתו אלא שאיך שיהיה העניין לא התיר לי להשיב ילחק שם לפי שרליוהשם יתעלם היה שיעמוד בהרץ בנען להיוחה מוכנת יותר אל השלמות כמו שקדם:

התועלת הששי הוא במדות יוהוא שראוי להדם שיכוין בדבר מה לתכלית מה שישחתם בזי בכל הסבות העוזרות להגעת התכלית ההוא כפיתה שאכשר כי בזה ישלם לו יותר החכלית אשר כיון אליוי ולוה חמצה שלקח עבד אבדהם עשרה גמלים מנמלי אדוניווכשה עמר מטוב אדוניו הלק רב להראות האנשים הפלגה עושר אברהם כדי שיתרלו יותר לו להת בחם לזחתהסבה ב"כ נתוחעבד לרבקה זחת המתנה שנחן לה עם הודעתולבית בתוחל שהור עבד אבר כם כי זה ממה שיישצ בנפשם עולם עושר אברהם עד שכבר היה באוזןשלא הקפיד על עבדו אם יהן כמו חלו המחכות ולואח הסבה ב"כ סכד חליעור , ללכן ובתוחל ענין השבועה שהשפים אותו הברם שלח יקח ליצחק השה מבנו הכנעני וזה כי לוליזה היה להם לחוש שמה לרוע מכתב יצחק או להעד העוש מהברה יהו לרוע מנהג ביתו לה מצח יצחק אשה בחרן חשר גר שם חברה י התוערת הו'הוה במדות י והוא שהמשרת השלסראני שישגים מעלמו בענין השרות הראני שישבים ממכו קודם שילוה עליושאם לפ יהיה בזה מושבח מעלמו לא ישלם ממכנ

השרות הראוי ולוה תמצא שבחר אליעור שתכיה תכונת האשה אשר יקח לינחק ואת התכונה כדי שיניע משנה שרות שלם לילחקוזה כי מפני בכבר השניחה מעצמה לעשות שרות לא ביקש ממנה על לד החסד כ"ם שחהיה השנחתה בשרות בעלה שהוא הקעליה באופן יוחר שלם וכבר הורה שואת התכונה היתה חזקה ברבקה שכבר תתצא באליעור שלא שאל מתכה שתשקהו מים

כי הט החר ענותה תישון ויאווי איבירון בעוב נביתה וכו בנותה ובחרילות בדול ותתלא זה העניין נמשך תתנותה בכל העניינים עד שכאשר שאל להאם יוכל ללין בבית אביה השגיחה תעלמה בשא הדברים החושלת הלריכים לו ואתרה גם חבן גם מספא רב עמנו גם מקום ללון:

כברתא

האדוב . לשור בשות ללם בין השיחים ודבי חול לציק יאם יקש תא או"ל דציף עלי מאן דמצלי

בבקתא נוכדי לתרץ שהיה בהר המחריה וכמו שאו"ל לאו ביצחק שקראו שדה או היה השרדה אצר מערת הכוכפלה דכתי' השרה אשר קנרה אכרהם ונתגלה לו שם השכינה ולכן התפלל עבו והעד שהבי"ת כפתח וכוורה על ה"אהרעת: הלזה דורשי דורשים כי הוא כן ל"ז שנה העומר בין שני ההין של אברה'ושרה ב׳ ויקח אשה וגימר קשה הרי אז"ל אברה' קיים כתיב לא יבא מצרי וגומר והגר פצרירת היתה וי"ל דהגר הית' משוחרר 'ואברה' גר ונושנה שלים' היא

גריו'משוחררי'מותרי לכאות כוה: פרשת תולדות שררשו בפטוק אלת תולדות משה ואהרן ופשוטו גדול כמו יולרו על ברכי יוסף ומשמעות להודיענו כי ביצחק לכרו הידה תולדותיו שנ' כו ביצחק יקרא לדורע ומה שפיר שי שמפני ליצני הרו' כו' צר קלפתר פנים כו" כשה אררבה יותר שהכנים רומים לאפ הוא חשש לממזרות מפני חשש האם הבעילה בשכבת שמתיראת טבעלדה ויפער הדמיון וייל שהוכ"ה צר קלסתר פני יצחק לא בשעת יצירתו אלא אה"כ בעת שהלצני׳ הוציאו לעז וזהו גם נדור שנשתנו פניו כמעם רגע:פרן ארם פירש"י על שם ששני ארם כו' קשה ערין לא פירש לנו מאיזה ארם היתה פי של נהרים ר"ל

שרבקה היתה מארם

של צמד נהרות והוא

ארם נהרים: לנכח

אשתו לפי שאח'מסב'

העקרות הוא בשמוג

ראיש והאכדה שוים

כי לעבורה של אשה

לוה אמ'לנכ' שהתפלל

על נכחיות המיזגים:

ויעתר יצחק הקרים

שבתחלה ה"לל ותהי

רבקרה עקרדה ואחיב

שרתפל' סבת העקרו"

כמו שא"זל מפני כת

מפני שההב"ה מחאוה

להפלהם: אםכן למה

זה אנכי אם הילד אחד

הלא צדקתי הידה

התפלרה

ויעתר

לעקרור

לומר לד

צריך פועל ומחפעל

להרחיק המדיבה מבניו בעניין הנחלה לפי מה שאפשה ולזה חמצא שאברהם נחן לבניו בחייו תה שיישר בעיניו לחת להם והרחיקם מעל ילחק כדי שלח יריבו עמו על הנחלה להיוחו יורש כל הנכסי' עם שכבר נחשך חזה חועלת החר והוא שלא ילמד ילחק ממעשים הרעים כי בו בחר השם יחעלה להיוח ממנו הורע הנבחר שיירש ארן כנען: התועלת השבע עשרם הוא בדעות והוא להודיע שהלדיקים הם מושגחים כשימלה השם יתע' מספר ימיהם ויבלו ימיהם כטוב ולזה ספר שכבר מיה אברהם קע"ה שנה ואח"ב מח בשיבה עובה זקן ושבע ימים:

התושלת השתנה עשרה הוח בדעות י והוח להודיע שהשכל הנקנה ישהר החר המות והוח מה שהשיב החדם בחייו מן המושכלות ושחו ישיב החדם

יחד כל מה שהשיג בחייו כי אין לו מוכע מוה מלד החמר מהשבח חלו המושכלות ולוה ספר שכבר נחסף חברהם חחר החות חל המושכלות הכוללות חשר השיב בחייו וזה החועלת הוא רב מאד כיבו טעו הפילוסופים כלם כמו שהתבהר מדבריהם חשבו שהשכל הנקנה הוא נפסד במות האדם : וזה הדעת הנפסד הוא מה שירחיק החדם משלמותו הרחקה נפלחה כמו שבחרנו ברחשון מספר מלחמות י"י והנה קרם הלו המושכלות עמים על דרך המרו מרכבות עמינדיב כמו שבהרכו לבחורכו כל החורה כלה ודרי בשיר השירים והיה זה כן לפי שחיבח עם תחמר על אי זה קבין וכללות : אמר עמים הר יקראו רמז אל השבטים לעם נגרי רמז אל קבוך הבית:

התוערת החשע טשרה הוא במדות · והוא שראוי לכנים שיתעסקו בקבורת אביהן לכבודו ובמקום שהסכים להקבר שם ולוה חמלה שקברו ילחק וישמעאל אברהם במערת המכפלה: התוערת העשרים להודיע מעלח ילחק ושכבר היה בל בתקשלמות שדבקה בו השנחת השם יחעלה רחרי מות חברהם . ולוה ספר שכבר ברך חותו השם יתעלה חחרי מוח חברהם ולוה גם כן ספר שפבר בחר ילחק לשבת במקום שיהיה, ראוי שידבק לו השפע האלהי והוא בחר לחי רוחי 🗆 התועלת העשרים ואחד להודים מעלת החבת הלל מנשי החרץ חשר גרו שם אברהם הוליד לפד עד שכבר חחלא שבני ישמעאל היו כלם נשיחי בעלי עיירוח מוקפות

חומה ובלתי מוקפות חומה עם שכבר הודיענו בזה הספור שכבר נחקיי היעוד שיעד השם יתעלה לאברהם תבנו ישמעאל שכבר יוליד י"ב נשיאים ותה שיעד גם לן שכבר ישכון ישמעאל אלל כל אאיו והידיענו בם כן בזה הספור חיך נסחעפו מהב אחד אלו האומות אשר היו מפורסמות כזמן נחינת החורה כדי שלא יפיל זה העכין ספק על מה שכוכר בחורה מענין חדוש העולם כמו שוכרנו בפרשח ברחשיח:

פרשת תולדות יצחק

ואלה תולדות יצחק בן אברהםוגומר עדויהירעב בארץ:

שלבר השלים לספר בחרוכה מה שקרם לאברהם לרוב החועלו המגיע מאו הספורי' התחיל לספר בארוכה גם כן חולדות וחקרים שקרו ניצחק ואחר זה הוא מה שקרה ליצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק רכה כומר שחף על פי שלבר הוליד אברהם בנים רבים זולח ילחק הנה בינחק נקרא לו זרע - כי הוא לבד הלך בדרכי אברהם וממנו היה הורע הכנחר שייעד השם יתעלה לאברה' שיירש את הארץ ווה דבר מפורפס בלשונות רולה לומר שכבר יאמר שהאדם הוא בן חביו כחשר היה הולך בדרכיו ועוד שחם לח יוכן בזה החופן יהיה לבטלה אחרו חברהם הוליד חת ילחק ' וחנה ספר שכבר היה ילחק בן חרבעים שנה כחשר לקח דבקה אשתו ואורך הומן ולא ילדה לו וזה הזמן היה קרוב לעשרי שנה כי כבר מלאנו שינחק היה בן ששים שנה כחשר ילדה לו רבקה יעקב ועשו וכחשר נחבחר לילחק שההמגע מהלידה היה מפחת השתו לא מצדו התפלל לשם יתעלה - לנוכח חשתו שיתקן תולדותיה על דרך המופת בדרך שחלדלו . וכנה שמע השם יחע' תפילתו והרתה אשתו והגיע לה מן תכועת הולדות לער גדול במעיה עד שקלה בחייה וחמרה אם כן למה זה חנכי יחשך לי מלער ההריון למה זה חנכי בברחת הלח נח לי שלח לברחתי ותלך לדדום את דבר השם יתעלה מעבדיו הנכיאים אשר היו רבקה וי"לכי פרן הוא בזמן ההוא עתו שם ועבר וחלמידיהם מה יהיה אחרית הדבר - והגידו לה בנבואה שהים הרה מתחומים יהיה כל חחד מהם לגוי חחד ולכל חחד מהן חהיה ממשלה ומלובה והחחד מהם יגבר על השני והבכור מהם יעבוד הקטן יוהנה קרח בכור מי שנולד רחשונה : וכחשר מלחו ימיה ללדת התבחר שכבר היו תחומים בבפנה והנה ינח הרחשון חדום והיה כלי בעל שער כחדרת וזה ממה שיורה על הפלגת החום השבעי בו ושהיותו נשלחה תכלים השלמות בהיותו ברחם יולוה נתחדשו לו ולוחת הסבה קרחו שמו עשו רולה לומר שכבר נעשה ונגמרה מלחבתו זהויתו בשלמות והחרי בן יכם חתיו והכה ידו היחות בעקב עשו י ולוהת השבה קרא שמו יעקב והנה היה ילחק בן ששים שנה כשנילדו וכחשר גדלו הנערים התבאר תכלית הביאור שהם פונים לתכליות מתחלפות וזה שעשו היה אים יודע לצוד החיות ולרמות החנשים ברוב תחבולותיו: ויעקב היה הפך זה רוצה לותר ועוד היה עשו חים חשר בביתו לח ישכנו רגליו הכל היה שהיה איש מס וישר י משוטע במרץ והולך בחוץ ללוד ולעשות חפליו ויעקב היה יושב מהלים ללמוד חכמה מבית מדרשו של שם ועצר ולח היה שע בחרץ לשנות לעסקי העולם כמו שהיה עושה עשו אחיו : והנה ילחק אהב את עשו לפי שהוח היה מרמה אוהו בדבריו ומרחה עלמו טוב לפניו . וחפשר שיהיה הרנץ בזה שילחק חהב חותו מפנישהיה מבית לו מבידו לחכול כי החד' יחהב בהכרח מי שיקבל תועלת ממכו והביחור הרחשון ורבקה אוהבת את יעקב למה שהיתה רואה ממכו מהתום והיושר ובקשת השלמות י וספר תחר זה שכבר הכין יעקב כזיד עדשים וקנה בהם בכורת עשו ושכבר הקל עשו בככורתו מפני היוחו הולך למו' ויחכן שימו' קוד' חביו צדיק מצד אברהם ולח מהיה לו ירושה מחנו יועוד שכבר בזה עניין הבכורה לפי שחביו לח היה עשיר ויצחק והשני רעע מחדי והנה היחה שכת בקשת יעקב הבבורה לפי שכבר היה נהוג או לתח לבכור מצד לבן ובתואל למה חלק נוסף לנחלה וגם לענין הברכה היו מקפידים לכרך הבכור ברכה נוספת . זה אגכי נחשב לכלום הלא תראה שבבר היה מקפיד יוסף שישית אביו יד ימינו על רהש מכשה להיותו להבריע שנם השצי בכור וכן תמלח שכחשר רחה ילחק לברך חחד מבניו לפני מותו בחר לברך עשו יהיה צריק: וידו אותו׳ בנו הגדול וזהו אמרושם ויקרא עשו כנו הגדול כבר ביאר לך שסבת קראו לברך לפי שעשו נרם להזיר אותו היתה היותו בנו הגדול והנה זה היחרון שהיה לעשו על יעקב בעניין הברכה מיע׳אהו יעקב העקב והנחלה קנה מוחו יעקב ממנו ואולם התועלות המגיעות מזה הספור הם ממשה להראות שאע"פי התועלת הרחשון הוח להודיע שכבר הלך ינחק בדרך חברהם חביו לשמור דרך שהיא שפועה שמיה יי כמו שייעד במה שקדם ואמר כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו הוא: אהלי לשון רבים והת ביתו אחריו ושמרו דרך י"י ובומר: התועלת השני הוא בדעות והוא שאו"ל שרמותו של

התועלת השמיני הוא במדותי והיא שראוי לנככל כשנמלוהו מוב שישיב גמוב" לגומלים אותו ביותר משיעור הגמול אשר גמלוהו שעור רב ולוה חתלא שנתן אליעור ואם המתנה לרבקה בעבור החסד שנמלה אותו ו ואלו לא היה זה דבר ראוי היה מיוחם לאליעור לסכלות לא לגדיבות וכבוד - ובכלל הנה אם לא ישוב מקבל הסוב גמול כי אם בשיעור מה שקבל הנה ישיב מה שהיה מההטבה והחנינה של כד החסד במדרגת מה שהיא בשכירות ובמחיר והיה פוחת מדרגת מה שלנעשה לו על פד החסד : ואולם כשהיה מהשינמול על ההמצה ההיא שיעור רב חאד מההשבה ההיא הנחלא יפחות מדרגת ההמבה הנעשית לו אכל תשחר מדרגת מדרגת מה שנעשה על לד החסד והכבוד וכזה חהיה מדרגת הגמול שישיב של לד החסד והכפוד ותתחוק המהבה כוה בין הנותן והמקבל י והוא מבואר שמין רחוי גם כן שישיב לו יותר מעם ממה שקבל וזה כי כבר הפיב לו החחד קודם שיהיה בו עליו דבר יוכרח בעבור אל שייטיב לו וכחשר ישים לו גמול הנה יוכרח בו מלד מה שישיב לו גמול כמוהו פעמים או יותר מלד מההקדימו מההטבה ולוה הוא מבואר שלא יספיק לו להרחות שרצונו עם המשוב לו במדרגת רצון המע ב לו עמו אם לא יוםיף במה שינמלהו על השעור שהגיע לו ממכו כמו השיטור ההוח חויחר וזה מבוחר בנפשו כל שפן שחין רחוי שישיב לו מצמ חחת הרבה והוא מבוחר שכל מה שהיתה מעלת הגומל יותר גדולה רחוי שיהיה הגמול שישיב יותר גדול כי החדם יראה לרעהו שהוא אוהבו בשיתן לו, מה שהוח יקר וככבד אכל הכוחן :

התועלת התשיעי הוח בדעות : והוח שרחוי לחדם כשיכונו מחשבוחיו וילליחו עכיניו שיודה לשם יחעלה אשר הכל מאחו כי בוה חועלת להחישר לעבודת השם יתע'ולהתקרב אליו כפי היכולת רלונו לומר כי כשיחפרסם בהשם יתע'משגית במין האנושי כוה האופן ישתדלו האנשים לעבוד השם יתע'ולהחקרב מליו כפי היכולת כדי שיגיעם עוב ממנו מלד השנחחו בהם יולוה חמלח שנחן אליעור שבח והודחה לשם על הפוב 'אשר גמל לחברהם בזה הפכין :

דרועלה העשירי הוא בתדות י והוא שראוי לאדם שלא יחעפל בתה שיכוין חבל רחוי שישחדל בהגעתו בחרילות וכוריוות כי העללה חולי תמכע ממנו התכלית שכוון חליו ולזה חמנח שלח רנה חלישור למבול פד שלבר דבריו עם שבוה היה חועלת שנית וזה כי קודם שקבל השובה מהם היה לוחק עליהם בעבור העוב שהעיב להם חל שישתעו חליו למה שיבקש מהם יותר מהחק שיחיה לו עליהם חחר קבלו ההטבה מהם ולזה גם כן לא רנה לאכול עד ללוחו העניין עמהם והנה כמשך מוריזות חליעזר וחרילותושלה ולה להחעכב שם חחר השיבו מבוחשו חבל מתר נהם שים לחורו וילך חל חדוניו: החועלת החחד עשרה הוח במדות והוא שחין רחוי להשיא חשה אם לא לדעתה ורכונה כי לא יחות להכריחה במה שלא תתרבה בו מזה שכבר יבימה זה לונות בית מישה עם שמר ההפשדים חשר ימשכו מזה העניין בתקון הבים ולות חמרו נקרח לנערה ולשחלה חת פיה:

התועלת בשתים עשרה הוח במדות י והוח שרחוי לחדם בלכתו עם חשהשילד ראשון והיא מחרינותף על פי שתהיה בחופן שיהיה ראוי לו לתחלה כבוד וזה שאם היחה האשה הולכת תחלה יהיו עיני החדש בה ויביאהו זה לחשות בהויבה לידי עבירה ולוה חמנה שהלכו רבקה ולערוחיה חחרי החים עד הגיעם

למקום חשר היה שם ילחק: התוערת הי"ג הוח בחדום י והוח שכבר נתיישר מתלועת הככבים על שים שם

מניע קודם להם הוח החלוה ולוה תחלח שילחק החפלל צשם ית' בעת הערב כי או נהברר לאנשי׳ שהשמש הוא מתכועע ויתוייב שיהיה שם מניע מודם לו תליעהן . ולוחת הסבה בעילה התפלל חברהם להשם יחשלה בעת זריחת השמש וזה כי הכוכב חשר חפשר שימעו בו החנשים יותר שיהיה חלוה הוח השמ' כי פעולותיו בזה העולם השפל הם מפורסמות חללים הפרסום ולזה טעו הרבה מהקודמים וחשבו בו שהוח החלוה ולוה בחרו החבות הקדושים העתים חשר יתבחר לחנשים שהשמי הוא מתלועע להתפלל לשם יחעי וזה כי בעת הזדיחה והערב יתבחד מכלים הבחור שהשמש הוח מחטעע כי הוח זורח ביום חחד בזולת מקום זריחתו ביום השני וכן העניין בשקיעה וחם היה גלגל השמש קיים והחרץ מתכועפת כמו שחשבו חנשים רבים היתה וריחם השתם חמיד במקום חחד מהחופק וכן העניין בשקיעתו . ולוה הוח מבוחר שוריחת השמשושקיעתן תורה של שהשתם החכועם עם כל צלבל השתם יוסנם מברהם בחר עת הוריחה לוחם השבה בחשר דחה יצחק שמעל השמש הולך וחזק בזה העת והוח הלד חשר בעבורו חשבו הקדמונים שיהים השתם הוח החלוה בחר עת שקיעת השתש להתפלל לשם יח' לפי שחן יחלש כח פעל השתם וזה ממה שיורה שחין השתם הוח השלוה כי לח יחכן בחלות שיחוק פעם ויחל" פעם - ויפקב בחר להתפלל לשם יחעלה חחר שקיעת השחש לפי מה שהבינו הלחם זיל ממה שחתר ויפגע במקום וילן שם כי בח השמש לפי שחן יראו בוכבים רבים ווה ממה שיורה שחים חלוהות כי לחיתכן שחשלם מחלוהות רכים הנהגת העולם אחר במספר כי ההנהגה בדבר ח' במספר יחוייב שתהיה מסודרת מחחד במספר שלוה הוח מבוחר שרחוי שיהיו כל (נ"ח הדברים) הכוכבים עלולים מעלה חחת הנת החלוה כי המחתר כשיהיה החתד מהם הוח הרחשון והחתרים הם משרחים לו הוא מבואר הבטול כי הם כלם מעבע אחד עם שוה המאמר הוא גם כן מבואר הבפול כמו שהתבחר בחמישי מספר מלחמות יי' והנה עם כל זה כלל העת שהחפלל בו יעקב ההורחה שהכוכבים הם כלם מחנועעים כי ירחה כשהשלים השחש הסבוב **היומי שלא יראו הככפים הקיימים הזורחי' בערב האחד שישובו לזרוח בערב השני** מכל ירמו גבוהי על המופק וזה ממה שיורה שחין התכועה הגרחית להם שוה לתכועה משר ירחה לשתשר וחלו היו הככבים קיימים והחרן מתנועעת היחה החודוה הנרחים לכבבים בלם שוה י והנה תמלח שלוחת השבה לוה השם יחשי בהבחת הקרבן צר'ח ובר'ם כי חלו העתים יורו על שהככבים מחנועעים ושוחת החכועה חלך בסבובי ווה כי בריח ידבקו השמש והירח ואחריעבור הירח השמש עד שישוב להתדבק עמו כר"ח שבי וכן מקום זריחת השמ" ושקיעתו בר"ה חשוב במקום שהיתה בר'ה השנית באופן ההוא שהיתה בשנה הקודמת כאלו תאמר שחשה מנום מעם אל הנפון עד שתהיה בתצלים הנסייה הצפוניים עוד פעה מעט חל הדרום עד שחהיה בחכלית הנטיה הדרומים שוד חתקרב אל משוה היום עד שתדבק כו בר"ה התועלת הי"ד הוא במדות י והוא שראוי לאשה שחבום מבעלה וכ"ש בתחלת

לקיחתו אותה יותר מבשת' משחר החנשים לפי שהוח ידוע כי לקיחתה החים הוח למשבל והנה רחוי שחבום החשה מוה. ולוה תמלח שכבר לקחם רבקה הלעיף וחתכם כשידעה שהחים ההולך בשדה הוח ינחק . וזה כי כבר יורה כי כחשר אין כחשה בושה מזה שחין המשגל חצלה דבר רחוי שחבוש ממט וחהיה בזה רחיה על שלח הקפידה לשמור עלמה ממשכב הדודים: התועלת החמש עשרה הוח במדות: והוא שראוי לאדם שיורע בבקר זרעו ולערב אל יניח ידו כי בזה ישלם קיום המין החנושי ולוה תמלח שחברהם חבינו הוסיף להחת חשה להוליד בנים עם ביתו מופלג בוקנה: הרנועלת השם משרה בות במדותי והוא שראוי לחדם

ומוה הלד יביא השם יתעלה הטובות לאוהביהם להסיר מהדבקים בו'הדאבה שהיא

להודיע שהשם יחעלה מפנים בדבקים בו לחת להם חשר יבקשו מהסובות ולה יעקב אבינו חקורדה

לענחם לכד חבל גם לחוהביה והסבה בזה כי הם ידחגו בהחנע הסובות תחוהביה' החת כמא הכבוד וכן

שריתיך לטוב שפירושו נחתי

שאריתך לטיב · יו"ד אדמוני

כוסווכי וד הכורי ואין מלת

כאדרת סמוכה רק טעמו כלו

הלעיעניי חין לו

לפכור לעולם מעלה על הלעיר

שבכל יום ויום כוח מסתכן

יהרגוהו החיות ויתכן שימות

יצח לנוד שמא

לקים מפניו ולפרתו כבן נחב

וסעם הנה חנכי הולך

בתכמו כאשר

קודם הביו:

ומתפללת: ויעתר לו' לו ולא 🚓

סחין דות' חפלת לדיק בן לדים

לתפלת לדיק בן רשע לפיכר

ולח לה : ויחרולנו י על כרחביי

המקרא הזה אומר דרשני שפת

מה היה רלינ'זו וכתב הסכן

למה זה אנכי רבותינו דרשוהבי

לשון רילה כשהית' עוברת על

פחחי חורה של שם ועבר יעקב

רן ומפרכם ללחת עוברת על

דבר אחר מתרוננים זה עם זב

וחחמר חם כן נדול לצר העבור.

למה זה אנכי מתאוה ומתפללת

על הריון: וחלך לדרוש לבית

אמר ברוח הקדש והוא אמר לה: שניגוים בבעונך : גיים כתיב

אלו אנטונימס ורכי שלא פסקו

מעל שולחנם לחלכון ולח חזרת

לאבימות החמה ולא בימות

הנשמים: ושני לחמים חיד

לחום חלח מלבות: ממעיך

יפרדו מן המעים הם נפרדים

וה לרשעו ווה לחומו: מלחם

יחמן - לח ישוו בגדולמכשום

קם זה נופל וכן הוא אומר

אמלאה אחרב' לא נחמלאה כור

מלח מחורבני של ירושלם:וימלח:

כעת לדתה שלה מלחו ימיה כ+

לו׳ חדשים ילדחם: והנה תותיי

ל ימיה - אבל בתמר כתיב ויהי

מדרשו של שם: לדרוש חת ישי

להגיד לה מה תהח בסופה ב שישיב מלב

ויהמר ו"ולה על ידי שליח לשם אורהיתי

ומדיביי בנחלת שני עולמות:

פתח ע"ז ועםי מפרכם לנחת

ויעתר • הרבה והפליר בתפלה: ויעתר • נתפלר ונתפיים ונתפהה לו ואומר 🏂

כל לשון עחר לשון הפלדה ורבוי הוא וכן עתר שכן הקטרת מרבית עלית העשן בכב

העחרת' עלי דבריכם וכן בעחרות נשיקות שונא דומו' למרובו' והנם למשם

אנקרי שרה בלע"ו: לנכח השתור זה עומד בזוית זו ומתפלל וזו עומדת בזוים 🙀

וַיַּעָהַר יִצְחָקַ לַיהוָרוֹ דְּינְבָחאִשְׁחוֹו

בּיַעַקרָה הָנִיא וַיִּעָּרָה לוֹ יְהוָּח

הַבָּנִים בַּקרבָה וַתְאמֵר אִם־בַּן לָמֵח

בלאסואסיונהביונהר צעיר:

ניאמר יהנה לַה שניגיים בְּבִּשְנֵה

ַנִיסְלָאוּיָטֶיהָ דָלֶרֶתוּוֹהַגָּה תוֹסֶם

אַרְמוֹנִי כִּלְוֹ כִאַבֵּרְרוּ שֵׁעָרְ וַיִּקְרְאִרּ

שמו ועקבויצחק בורששים שנרה

בַּלֵרָת אֹתָם: וַיִּגְדַּלוֹ הַגָּעָרִיםוַיְהִי

עשו איש ידעציראיש שרוד ויעקב

אישתם ישבאהלים: ויאהביצחק

אָת־עִישָּׁוֹ בִי־צַיִּד בְּפֵּיוּ וַרְבָּקְהֹאֹהֶבֶּת

ויאטר עשו ארדיעקב הלעיפני נא

וַיִּאֶטֶר יַעֲקָב מִּבְרָח בַיִּוֹםאֶח־

ישורהאדם האדם הוודה כי אוף אנכי

ויבא עשו מן־השרה וחיא עיף

עַר־בָּן קָרָא־שְאָוֹ אֶרְוֹם יַ

ויצא הראשון

ואדוריבן יציא

וַיִּיֶּךְ יַעֲקוֹב נָוֹיָד

וַיאטר עשו

וַתַּתַר רַבְּקָה אִישְׁתְּוֹ:

נחהר רנהה משהני משתו בגימפר ה קשיהט וכיה כיח ציתרולמ זה מולך חחר מו חת בני ישרא וזה הולך מתר ע זי צכחיג הוחול הולך חחר צו מתיר לוויר של זהי גוים ביים בתיב רמז לעשר 'מומות שכחו ויחמר ו"ו לה · על ידי כביח חו פישמעחלים וכו' והם עשרהי אברהם בעלמו כילא מח עד ד"ח ביים שולה מ"ב זה שהיו בניה בני ט'ושנה' ורב נתכרך כן ס"ב וזה בח כס"ב לומות בחרכן בית מני דו" היה הפועל . וכן בן יכבד חב לוחות נשקרו והיינו דכחיב שכל ק'נ יחדו כחלפי שני י ועוד הפרש זה הפשוי: תומים בנים כנימערים רבו יהודם בחסרויחלף השורש כמו חם לח בחכשוכיכום. ולחום חלחום י דבבר ,על חבירו פות-יבוי וכייכו דכחי'חתלח' התרכת י תומם חסר יו"ד וחלף שחסרה י"ח - כנגד י"ח מבעים שהיתה רחוי להוליד בדחיות במדרם: חדמוני י במשורה וינה הרחשון שער כאדרת ועל דעת אחרים חדתוני. והוא חדתוני עם שהיא סמוכה: ויקראו שמו " פחה עיכים נבי דוד כשרחה רוסיוויתכן ספירושו מעסה בונימל מת דוד מדמוכי מחר זה שופך דחים כששו ועל כן בפני עלמוופליחה גדולה היתה בחמר עם יפה עיכים וגם זחת הליד' בעבור שכל בן חדם דעת פנהדרין הוח עופה פנקראו עינים זכאמר וחם יוצא בשלייא שהיא מכשה עליו מעיני העדה י חדמיכי חלחד והנה שתי השליות נפתחו רגע בהזקית רחש חחו וכתבילל ברם * ד"ח חותוכ מב" חום אחד: ויקרא שמוי הקירא מינה כעל פער כזרם גדול אוילחק אביו: אדע ליד מלח שערות כחדרת שחש לעול' מלא מרמו' כי רוב החיות הות מלפון חודם אדרת שער בדרך מרמ׳ יתפשו : ויעקב הפך מינה מדומה ו עשי שניה עשוכי הוא איש חס גסעזו עשוי ונגדר י תשו בגיחע שנום שחלחלה שחי שהום חיששדה זיעקב יושב חהלים שלום היה מחריב העולם ויתכן להיות פירושי כמו יושב דים עמו ע' שו שוח זה השלים לוצ' אומות שבראתי אהל ומקכה: כי ליד בפיו צפולם " ומחרי כן יצא אתיו" היה מביא ליד כפנו: והוא כן עולה ע' שע' חוחות הן מוץ איעקבי ויקוב' כמ' וידו שיף . כטנס בהרץ עיפה רעב חוחות כעקב עשו אלקתה להם בישעיה במסלח החוחות שכשעת לידתו רחז חבר והפעם האכילני ועעם כזיד תבשיל רק ויוד מהשניים ם"א שם שיפנ כחקצי שם ללחיד ח"ם שכים יושנ הנחים והם שני שרשי' והפירו' שמשכנים לחרץ עד שנבנה הבית רתו לזהר ת"ם שניט: . אחר וכן לא ירון רוחי עם כדכ אושב אהלים של שכינה " יושב מכרה בחירק כמו שלחה אהלים עולה ח"י שכך שרחה הכער שככה עמי והככור' שיקח שכיכה בחהל יעקב בגימעי מלחך החלהי בניתי הגן עדן פי שנים בממון אביו ויש חו' שים ובבית' וירחך לא יאכף

מיע ספורנו

לוכת אכתוי לשים שהוכעה

לדרום : כניי מן שם כן נח י כזיד בנימי ל יבליי הליניפני

כא מן רית המן לוייר כשם

שועקב קנה חעשו בכורתו

צלחם ועדשים כן קום מרדכי

חת המן לענד נפח לחם:

תו הורע שיירש החפלל לחל יתושיתן לו חותו הודע מוחת בתבוכה הנו תו נכחו: ותאמר אתר מכם ואפתכן אני בלידה **כ**מנסג בל זמ שוכר מח **למ**חות אוכרי נמה זה החאי בחרים חת היי לחופי רכנה לכן בעלי שהחפלל מלי ביה: שני בויה ככפכךי זי סית סבת הינים ש היי שני בויינודלי בדת: ושני לאמים י שיהוו בם כן כנדלים בחלכות תוחים בבסנהי קידם שיולדו הבירו כל ות פהטתח נים לפיכך ישרולה כר שן שהיה כאדר שער ותיה ראוי שחקי לידר יותר קשה חיידת התנק ומהנחר ממנה קראו שמי משנ בחמרם שחחינ שעשו לחוץ יוקרה שתו יעקב ישור בעקב ונסיף כי זה הַניה היות יצו פותות בערב מחיו וכבר החיו זיל מחל יח" קרת לו כו כי המני הית ישחר חחר כלייי כל החודות נחמרו אפחה כלה בכל הגוים שות בל המונים בחיום בל היו לים המתרו החימות תבלתכו שהתפללו על החומיכו רת היי להלפי רבבה עשתה פירות של של יונג בחונים בחיום לה בוה' יווע בעכודת החוחה: בחחד חהל רועי וסשני חהל צל זנעו שנו הקבונו להכיר בורחו ונקלש בכנודו : ויחהב פנחק החעשו בסחת עשו חם על פי שיוע כלי ספק שלא היח שלם כי ישקב ורכקי חוהבת חת יעקב לכדו מכני שהכירה כרשעו של עשו : על בן קרח שמו חדום י כשרחו בן קרח שמו חדום י כשרחו בוכייכ החחכר לחלחכתו שנפסדת השר לה כתורה החדם עד שוח הקור בכזיד כי שם לבעו י הרחו שמו חדום בשון צווי כלואר התחדם והיה צבוע חדום בלהפעד הלדום: שכרה כיום . כי נהיות היום

כל מנחת פניך חל מלוכהן בחופן שחח'כיכ עייף שחינך

מכיר סנזיה חין ספק שלח דעוכל להחעסק בענייני

בשרה לפרק לחל יחבין חלששות לת הנחוי לבפור ה

רעכל

ויעחר ז מכנין הקלכי העתירו אל יי׳ מהכבד וטעמו שרלה השם בדבריהם מלשון מרולה והלד"י כפול ואחיו ויעתר - ויתרלה מבנין נפעל: ויתרולנו בברקים ירוללו ונקרחו בכים על שם סיפם וכן ובגדי ערומים חפשים והי' שחלה לנשים שילדו אם חרע להם ככה ותאמרנ' לא יוטעם ותאמר חיב הדבר והמנהג למה זה אככי בהריון משונה:

וְצַּלִייצִחָקָן בֶּוָרִם־יָיָּ לְקַבִירָם אָהְתֹיִה אַרִי זַנְקָרָה הָיִא וַקְבַיִּר צְלוֹתִיהֹיֵי

ספר בראשית כה

וַעַקישַת רַבַּקַת אַתְתִיה: בנוא במונווא ואמרע אם בן למרו

רָגָן אָנָגָי וַאָאָלָת רְכִיתְבַע אוּלְפָּן מִן־ מְנֵיבְייַ אָה אָנָביוַתַּלֶּן רְלְרְרְשׁאֶת־יְחָוָה וַאַבֵּר יִי לָה הַרָין עַסְסִין בּייּ אַ בָּמֵעַיְבִי וְתַרְתֵּיֵן פַלְכָיָן פִבֵּיעִיבִי מִיּמִישׁ שָנִי לַאָּמִים מִמֶּעִיך יִפְּרֵדְוּ ולָאֹם

> יָתָפִרשׁן ופַלְפוּ סִפַּלְבוּיהַקַף וְרַבְּיִא יִשְׁתַעַבִיר לְוְעִירָא: וּשְׁלִיםוּיוּבָּוּהְאִי יִיבּ שׁי לְמֵילֶרוֹהָא־תִיוּמְין בְּנִייְעָהָא: וּנְפַּקְ

קרבאה סמוק כוליה כגלם דשייר ובֿערבונֿפֿל וקרו שמיה עשי אָחִיתִינִיהַיִּה אָחִידָּא בְעַלְבָּא דְּעָשֶׂנִי׳יִיכִּיִייִיסִאָּתִינְיָיָרָוֹאֹתָוֹוֶרֹוֹ בַּעַקְבַעשִּׁי נַיִּלְתָּאֹי

וקר ששמחועקב ויצחק בר־שתיו ישָׁנִין בַּר־יְלִינַרת ַיִתְּרְוּוֹן: עוריביא והוה עשו גבר והשירבן

וּבַר נָפִיק־חַקּלָא וַיַעַקב וּבַר שְלִים מישמיש־בית־אולפנא: ורחים יצחק

יַה־עֵישָׁן אָרֵי־פִצִירֵיה הַוֹּיְד־אָכִיִל וּרבַקה רחָמֶת יַתרַיַעַקבוובַשִיל יַעַקב

תַבְשִירָאוֹאָתָא עֵשָׂוִםן־חַקְּלָאוֹהְוּא מְשַׁרְהֵי :וַאֲמֵר עשׁוּ לִיַעַקֹב אַפּעִימני כעוֹ מוֹ־סִמוֹקָאִסְמוֹקִא הַבּיוֹ אַבִי

אָרום וַאַמֵּר יַעַקְכוֹבֵיוְכִּיוֹם דִּילְהָןיֵת־

מְשַׁלְהָנִי צִבֹּנִאַ עַל־בַן קְרָנִאַ־שְׁמִיה "נפּוּ מִידּ בַברוּחָדְ לִי: וַאַפַר עִישָׁוּ

ויעתר ד' ופי' ויצתר יצחק ליי'ן ויצא משה מעם פרעה דערוב י ויצא מעם פרעה י הארב'י מנוח: ויעתר ה'יסי ויעתר לו יי ויעתר א הים לארץ דגבעונים יובן דוד מזבח יותפלל אליו דמניהה יונצומה

לדתה : פות : וכני יששכר תולע : ופואה : ולבני יששכר : ותזרני : ותאורני להשות : להשאית : דישעיה ארמיני ב'ושלאי'וסי'אדמוני כאדרת י והוא ארמוניוטיב י וחד ואדמני י כיהיה נער ואדמני : וידו ג' יסי' וירן אחזת בעקביבי יי׳ יעין ימי יפר ' וירו הלקת' להם כקו :ויקרא שמו ו' פסן' חסרי את מסור בפרשת וישלת: עיף ועיף ת' בקריאהוסי' ויבא מן השדה והוא עיף כי עיף אנכיעל כן קרא שמו ד ואתה עיף ויגע י והקיין וריק נפשו אין עיף ואן כישל העם רעב ועיף וצמא בארץ ציהועיף י לא מים עיף

חשר ובתמר תחומים מלח לפי ששניהם לדיקים אבל כאן אחד לדיק וחחד רשע: אדמוני . פימן ונבקשה: גיים הדמן ה' זוגין מן ב"ב דכ זיב יו"ד במצע'ת כותא וקרי' ו'וסי' כו' במסר'רבתא: ללדת ד' הוח שיהח שופך דמים: ככו וכי׳ וימלאיימיה ללדת י ותפף ל לדת את אחיו את הבל י כמי הרה תקרב ללדת י עת ללדת : תומים ב׳ זיגין כאדרת שער יחלא שער כטלית מתחלפים מן ב' קדמא' לא מפיק א' ותנינא מפיקא' וסי' הומם : וימלאי ימיה : תאומים : ויהי בעת של נמר המלחה שער פלוקי"רה בלע"ז : ויקרחושמו עשוי הכל קראילו כן לפי שהיה נששה ונגמ בשערו כבן שנים הרבה: וחחרי כן ילח חחיו שמעתי תשקה: מכרה י"א זוגין מ, חד חד הדר מפיק ה'א וחד מפיק ה"א וסי' במס' רבהא: מדרש אנדה הדורשו לפי פשוטו

בדין היה איחז בי לעכבו יעקב כולר מסיפה ראשונה ועשו מן השנייה לא ולמד משפיפרת שפיה קלרה תן לה שני אבנים זו אחר זו הנכנסת ראשונה תכא החרונה והנכנסת התרוכה מכה רהשיכה כמלה בהחרוכה ילת רחשיכה ויעקב שכולר רחשיכה יכח החרון: בעקב עשו : סימן שחין זה מספיק לגמור מלכוחו עד שוה עומד וכוטלם הימנו ויעקב בא לעכבו שיהא רחשון ללידה כראשין לינירה ויפטור את רחמה ויטול הבכירה מן הדין: ויקרא שמו יעקב הק"בה ידבר חחד אביו קרא לו יעקב על שם אחיות העקב: בן ששים שנה ' עשר שנים משנשאה עד שנעשית בת י"נ שנה וראויה להריון וי' שנים הללו לפה והמחין לה כמו שעשה אביו לשרה כיון שלא נחעברה ידע שהים עקרה יחשלל עליה ושפחה לחרלה לישה לפי שנחקדש בהר המוריה להיות עולה חמימה : ויגדלו : ויהי עשוכל זמן שהיו קטנים לה היו נכרים במעשיהם יודע ליד י לכוד ולרמות חח חביו בפיו ושוחל חבח היחך מעשרין חת ואין אדם מדקדק בהם מה פיבם כיון שלששו בני י"ג שנה זה פירש לבחי מדרשוח וזה פירשלע"ו: התלח היאך מעשרין חם החבן כסבור חבייו שהוא מדקדק במנוח: חים שדה כמשמעו אדם בטל ולודה בקשחו חיות ועופות: חםי איכו בקי בכל אלה כלבו כן פיו מי התכם היתו משמין מו שבים בשלים יושב מהלים י חהלו של שכר: בפיו . כחרגומו בפיו של ינחק ומדרשו בפיו של ששו שהיה לד חוחו ומרמהו בדכריו: ויוד לשון בישול בתרבומו: והוא עיף . ברכיחה כמה דתימא כי עיפה נפשי להירגים: הלעישני אפתח פי ושפיך הרבה לתוכה כמו ששנינו אין אובסן את הגמל אבל מלעיטין אותו: מן החדום החדום . עדשים חדומות וחוחי היום מת חברהם שלח ירחה אם עשו בן בנו יולח להרבית רעה וחין זישיבה שיבה שהבטימו הק"בה לפיכך - קלר הק בק חמש שנים משכוחיו שילחק חיק"פ שנה ווה קע"ה - ובישל יעקב עדשים להברוח את - האבל ולמה עדשים שדומות לגלגל שה הבליח גלגל שחיזר בשולם: - כיום כתרגומן ביום ד להן כיום שהדה ברזר כך מכור לי מכירה ברורה: בכורתך - לפי שהעבודה בבכירות המר יעקב הין רשע זה כדהי שיקריב להק"בה:

אמרי נועם

ומרוצנו הבנים בקרבה פרש"ו כשניחה עוברת מדרשו של שם סיה ישקב רץ ומפרלם לנחת וכשהיתי עוברת מה לנה ש"ו היי עשר וכו יקשה בסכהדרין פי חלק ממר חנשובינום לרבי מהיותהי הציהר נכנם בחדם חי לו משינת יצירם דכתיב לפחח חשחת רוכן חלמה משעח לידה כככם יל הר בחים זהיכי חמריכן הכח דעשו רן ומפרבה לצחת ב שנחתר שכן היה דרך נם: וידו חוחות נשקב עבו וני שעשו הבחים רחם חתו ולפיכך ילתחותוכי הכל יעקב דו הוחות בעקב עבו שחשילו נבשן היה מיחם על חמו אי הוחיכ בכתח הכובר החוצ בעקבו כדי שכני שניבי יחד ולה הנעשר המי בעמים: היש תם סופי חיבות בם חלחד שלחד נביהו של שם ומש שנקרה יעקב הם לפי שכשם שהת"יו היא חות כיב כך היה יעק׳ לפוף כ"ב דורות:ויבדלו הכערי ובו פירש"י בןי"ב סנה וכו כי הק"ה חחר שימות בשיכה טונהי וחימת דלה וחשוב שנותיי של חברה כחה היו קע"ה וינחק היה בנסי כשנולד יפק: יכשי חיכעל ביחין הוו בן ש"ו כשית חברה יוקי"ל שבשעת מעש כשור מת חברה שלח ירת יחה עבו יוצח לחרבות רעה י וייל דודחי בן שיו היו חלח שחי של ס עובה עבירו בחעמיניו בלח היה כודע ועדין הוח שינה סונה ביון שלח נתפרכם הדבר שעבר על ג' עבידות ע"ו ג"עש"ד וחו חח חנרהם עד י"ב שנה צרוך החום ליעפל

בכנו חכאן ואילן תברך את הפס ברוך שפסרכי מעוכשו של וה : הלעוסנינא מן ר"ת המן חלמד שיצא מחנו המן :

בעלמה שלא הלאו ימיה ללדת ודוהג פמה הפיל ויהמר ה' לה ע"ישלים וי"ת דהוא אברה'שעודנו בשנום של היו היא לו לפיכך לא היה סבור שיהיה עשורשע: שני גוים כבטנך א חיראי אם לער העבור שלך גדול שהרי הוא בשביל ששני גוים בבטנקומרובה לער עבור של שנים משל א': גיים יחוב גוים קרי: ממעיך יפרדו פרש"יו"ל זה לצדקו ווה לרשעו ועדיין אין יודע מירשע ומי לדיק חבל משבדלו ויהי עשו ליש יודע ציר ויעקב אים חם יושב אכלים: ורב יעבד לעיר ' כאונגזר על שקב שיהם בביר להריו המר רב הינה זכה יעקב רב יעבד לעיר והם לחו רב יעבד מן לעיר: ד"ה הרבה יעבור לעיר: והנה חומים יחסר יו"ד שהרי כל התחומים דומים זהלוה הבלכחוה החימים שקיר שמנו בביר כההיו העו די ביו ביל מהול: החתד חדתוניוהחתד יפה עשו חזיר יעקב שה ח"כ לתה כולדו חחומים לפי שהין קש בלה תבוחה וחיות בנה בלה קשובית עשו לקש וכחיב קדש ישרהל ליי׳ ראבית תבואתו ייצל יעקב יבדו כאמר יה כה חאומים בבטנה: ויצא הראשון . למה יצא ראשונה כדו שיהא הוא יוצא וסירותיו עמו פי׳ כל שינוף הדמים המשיל ר׳ 'אבהו משל לבנאי שנכנס תחלה לשטיף לחדתן ואם"כ נכנס רבו: ד"ח יצא ראשון לפי שהיה עתיד לנחול העולי הות שהוא ראשון ד"א יצא ראשון לפי שהיה מעפה אחרונה של יצחק כדאמר לה ר'יוםי לההי מערונית כשתכניםין שתי מרגליות בשפופרת האהרונה יוצחה ראשונה כך יעקב היה מטפה ראשונה לפיכך יצא הוא אחר עשו: אדמוני לפון אדום אחומי"ן בלעז אדם נגמר כולו שהיה עשו שעיר כאדרת שער וחין לפרש חדמוני לשון חדמומית כי מה ענין הדמומית גבי חדרת שער זיש מפרשין חותו כולושער כחדרת שברי היבה חדרת חינה סמובה וחינם דבוקה יודו בוחות ימכבר שהיה בבעווכןכתיי בבטו עקב את אחיי לפון עקב ופרסה פירם בכטן אחזו יעקב לעשו בעקבו כדי לעכבו שלא יצא ויצא הוא חחלה בי הוא היה מעפה ראשונה כדאתר לה רבי יוםי לההיא מטרונית׳ולו תשפט הברורה ודבר זה הוקיקו לקנוחה: בן ששים שנה י פרש" ובפחה לח רלה ליבה לזו שפחה ממש הלח אשה כנענים זכרים קרויון עבדים הנקבות קרויות שפחוה: ויגדלו הנערים י פרש" כיון שהיו ל כני יצ שעד הוהו פרק בעשל אביבם ומוכיחם ומלמקם דרך ישר כדחיתה בב"ר ליון אדם לישפל עם בנו פד יצ שנה מכחנותילך יחתר ברוך המקום שפשרני מעוכשו של זה וא"מ על בורחין בני יצ שעד הוהו פרק בעשל אביבם במשונים ומלמקם דרך ישר כדחיתה ברוך הדר ביצ במשונים בעורים מעוכשו של זה וא"מ על בורחין בניט"ו היו באותו הסרק כילד באותופ' מת אברהם שלת ירא' חת עשו יולא לחרבות

ניעתר וצחק פירש"י הרצה והפצי בחפלה וחומר דני כל לשון עתר לשון הפצרה וח"ת מחי חשמעי

פיר"בי לומ 'אומיהכי כל לשון עתר לפיוהפלרה כיא י"ל בחחלה פיר"שי חה שקבל מרבוחיו דדוה'

ויעהר ויעיחר הם לשון הפלר ורבויוחש"כ פרש הוא דעתו שאפי כל לשון עתר הוא לשון הפלרה

ת הפלל שהיה יודע באינו שקיר כדכתיב כי בילחק יקר לך זרעו כישקרם היא מפני מה נהעקר'

ויעתר יצחק ויעתר לי: ויתרולצו לשין שבירה כת כי רלקעוב דנים וירולן אסאי אם כן בדול לער

העבור למה זה מכבי היימת בחי סכות לי שממות מיד ולח לסבול עוד לעד הריון ולידה ווחלך

לדרוש את ה'לדרוש בנביאים שהיי בימים ההם מה היאוה שמתרולצים : בקרבה כיכ יודעיהית'

דרכיכם שתרגומו מחקן ארחי אבל בשבילו לה היה

ורבוי:לנכח אשתו לתקנת אבתו כדי נכח ה

ולמה זהיב" במהב" ומתהם כי צטרה ולמה זה הכל חובלה ויבז בעיכיו נבי החן דהייכו בווה בן בווה וה החן שיפא עשו זהו מנחתר בנה רשע בה מה פעם אמר הכיאה לי ליד בסבחי בפרנת החל רמו ולמה לה היו ליעקב בנדים ליה חלכים הפרצה ספר ויאי מיתכנה לו לחתר ו' דירות מתולות ולמה לה כתכה לו המו בים ינחק ועקב לוי הכת כסף וותכ בדרך שהוא אומר עמוס משה יעלב חבר שמש וכו' יש בתפוק י' תינות ונחן לי לחם לחכול ובנד ללבום בנבד עשרת הזגרות שנחם ולמה לח שלחה חליו הון והיא עקיב חיבות וכננדם נחנקד בכנרת בין מחמרות עקב קע"היעקב חשר שמע הברה! שחו כנגד ברולי רשתרתי ב' והנה ינחק מנחקן חשר ילדה להברתם הלחק חלתד בשביל פצמר שהוח החלך :

אמרי נועם

עדשים וח'ת מה רחה עשר מועע כוה דנהי כמי שכוה והוא מכר הכל כדאמרי בהי בדי לקיים המכר כזרן העולי שנותנין שנים או שלש כעמיה חביו של חרכך תחים שתכרת מרב" וכיולה כזה התה מולה וצריך לפרש במגילת חסתר בכי והמוך והמן ישנו לפתות והפיר שופן נכוכה כחתף ומתרצין שלותו יין היה סימן שהדבר מקוים להרוג ולמנד החקת ולכך והעיר שושנ כח כשלה פרין פהרי ילחק חביו היה כוים וגם חמרי ני"ל דכשבע לו פנו שיקוף לנ חת המקם כשימו' חביו ווהן שכ' ויש בע לו ות"ת מה הומיב ליעקב קנין הנכורה מחחר היה בכור שנחתר ויהו הוחות בעקב עשו ולידת היד נקרת" חשל לשפופרת וכני

מיע ספורנו

הולד למות • ברב התלחם והעייפו': כשנע'ני חכבל היות הקרין על דבר שאין פר חחם השבועה זחלה חברוכת וימכור את נכורתו י כמסיף שפהקר ביכיה'ולה מששהכתו". הח זלנית ממנה כהשר עשה

ויבו עשוי בס ואת הככול בעבו שראה שאין לאכיו עושר ורבי יחמהו כי עוב לו הנחד שפטר בעיקר והכן אברהם ממון רב ובאילו לא ראו בימיהם עשיר גדול בלעוריו ובא לידי עופי בזקוניו אחרי שיבלויבו באינועא והעל שהיה ילחק אביו אוהב את עשו בעבור צרבן ואילו היה הלחם רב בביח אביו והוא נכבד בעיניו לא מכר בכורתו בעבוינזיל ואם היה אביו איכל בכל יום משפמי' משוו: ויהי דענ פחד לוינו

חוהבת חותו כי הולרך לשמור בנבה ביו מחתום נוכד הלחן והפסוק שחתר דינדל שנים שחע בקולי דבן ני החיש קודם זקנותו נעורי לב פנים הכיר בורמו ושמחיו יחשבו כי העוש" מעלה נדולה בני קיים אפעירונו הנשילין לנדיקים וחכה מליהו יוכית ועוד ינזיפף לו ה"ח יתירה של ישהלו למה חסר השם מזין מנותי חקומי וחורתי: תנחקי לילחק הולי יודיעונו למה חסר מהור עיניו וחל ידחוני בקנה שהיה ישתעהל בינשים חשת של דרש כי ישלו סוד וחין לכו בעליהן ותונה עמה חה תצחק לחפש כי עמקו מחשבות השם הפה חשה חיש חף החם לחפש כי עמקו מחשבות השם השה היש: ח העסני כי וחין כח בדעת החדם להבינס גאאי העם וחתם חיירי וכן התרים חמרו הנה לחן יש מרחשותיו שלשחול חה החם לו כי רבקה אמלה לו לך כח חל חיירי במוך אף הכח מחר הלחן ויחכן שנשחר לו מקנה מעט גם נכון הוא להיות פי' לך כח אל הכחן אל מקום הכחן וישקנ נחן לעשו לחם ונויד שהן נמכרו': וישמור משמרתי שם כלל כל מה שהוח חייב למכור נכורתו בשכיל זכר לשמור מתלות וחוקים ותורות חת הככור' ש'ת היה לו לידצ ויתכן המלוח לדלך גם קח כח שהנכור נישל פי שנה נירושי חת כנד והחוקים - הם חוקות דבכורתו זכין ובוי - ושמעתי השם שילך החדם חחרו מעשיו שזניהם היה לו חרב שהיה כחשר חפרש בפסוק שעטכו מיוק כו שם התפורש והוח ואלה החיקות נפועות בלב ליעקר ונח פשו בשהונין והחורו שחל עלחו ובכיו ועבדיו ליעקר נשניל אותו חוב שהי ובפסוק התורה והתלו 'אבארם שוה ממון גדול והלחם וכויל חיטב: וישב ילחק בגרר . מדשים שנחן לו לה היה חלת עשה כחש' לוהו השם : לחשתוי נשעישים שחורה זה לום בעבור אשתו כמו פן יאמרו לי: בעבות חשעו בתופן יחתרוכי: יין לדיים בתחת ונחתר כי ירח יפועל עבר וכן ויהי כי מפל ועקב את הבפורה זקן ילחק ותחסר מלח כי חמר ונלפער עש החודוחתר לו פן יהרגוני וכן כי הפרני חלהי : את הנכורה בשניל חיתו

חזכוני רעה ואברהם בן מהי שנה בהולד לו את יצוק ואברהם חי קע"ה שנים הרי יצחק בן ע 'ה כשמת חברה' לבין כח בל היהודים כדרך שעושין מהסם' שנה של ילחק בלדת הותם חושי העולם בספורה לקיים נשחר לך ט"ו שנה משכולד עד שמת נכוכה וח"ח התך המכירה הברה שה נחצה בחבד שעשה מעשיו מימת והלה חין חדם קונם הרעים במשמוכי שתי שכיסולכך לח קנר שלם נה לעולם שהייושה נמכו לו שתי שנים אלו : איש יודע בידי חומכות ברמחו שחין לידמחים בהרים נש"ם מה שחיום ועוף בלא רמי' ולפי שעתיד לומר חחכא חכר לך לא אחר כלום בסמוך הבי' לי ליד קר' ולחדך כחן שעסו איש ציד היה: יושב אהלי׳ לפי פשוטו ההלי של לחן כמו הבי יושב הכל ומקנ'ולפי שעתי'לומ'פהי' רוע' שנא היה בכור ו"ל שנם הות לאן לכן הדם למדך שאומנתו לרעות לחן: ויהה'ילח'גבי ילחק כתי' ויחהב לידה כמו שמצינו במי כידה ללמדדשלה הי'ינתק הוהבו תמיד שה ויימ קנהה מחבו כדי להוצים בחותו זמן כי ליד בשיו חבל גבי יעקב שומו מו החרשומות חו י"ב שהיה איש תם כתי'ורבק'אכב' וגומ' ההב תדיועו׳ דדרך משה למהוב מת מי שמגדל ובהמותי'ווהוא עיף דרך ליידו׳ להיו׳ עייפים לפי שהן רודפים לחד החיו' ופעתי'פהם חועי' ביערי' יום לז יותי 'ועי"ב הם דעבי ולתחיי מן החדום החדום כל דבר שהות

תֹצֶרָה אָנֹכִי הוֹלֶךְ לָמָוּתוּוְלָפָּהֹ־זֶנָה לִיִּי יְיִיבְּיִי הָאַאֲנֶע אָזֵיְל רִמְמֶת וּלְמָה דְנִן לִי בּברותא: ויאמריעהב השבעה לי "בברותא: ואמריעהב היים ליביום וַ אַמריעַקב השָבעהלי בְּבַרוּתָא: וַאֲבַיֵרוַעַקבֹבַקייַם לִי בְּיוֹם ביום וישבע קרו וישבר ארת בכרתו דּלְהֵין וַקַּיָיָם בֹּיָה וְזַבִּין יַת־בְּכַרוְּחֵיִה ויעקב נהן לאשנלתם וַיַעַקביָתַב רָעשׁוֹ לָתֵים וֹנְוֵיר עַרְשִׁים נִיאבֶר נִישְׁהְ נִיקִם וַחַבְשֵּיל דִטְלוֹפְחִיוְוַאֲבֵלוֹשְׁתִיוְכָּן יַנְאַנְאַ יַלְ אָשָׁט עָשָׁרוּתְ־בְּבֵרוּתְא י יִנְאַנַעְיִיִּעְ נַיֵּלֶרְנִיבֶּוֹעשָׁן אָת־הַבְּכֹרָה: וַיָהַירָעָב בָּאָרֵץ בפנא באַרעא בר מבפנית קדמאַה מַלְבַּר הָרָעָב הָרָאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָיָה <u>דַּתָנָה בְּיוֹמֵי אַבְרָהָסוַ וְאַנֵּל יִצְחָקלְנַתּדּ</u> פיםיאַבְרָתָסׁווּיָרָרָיצְתָּקֹ אֶל אֲבִימֶכֶרְ ָּצַבִּימֶּלֶךְ מַלְבָּא־דִּפָּרִשְׁתָאַיִּ לִנְרָךְר : מֶלֶהְ־פָּלִשְׁתַיִם נְּלֶרָה: **וְאִהְגִיֵי בִיה**ִייַנַאֲמָר לָא־תֵחַוֹת אַלְיוֹ יְחַנְּהנַיָּאשָר אַל־תַּבֶּר מִצְרַיִּמַרה לפצרים שתי בארעא הי איפר לה בַּרְרַנ׳ כִים נתרי ישְבַּן בָּאָרֶץ אֲ־שֶׁר אֹמַראַלֶּיך: ַרָּוֹר בַּ**אַרְעָ**אַ הָרָא וִיהֵי־מֵימִרְי בָּאָרֶץ הַוֹּאר וְאָהָיֶה עִמְּךָ וַאַבְרַכֶּךְ בַּסַעָהָרְ וְאַבָּרִיבִּינָרְ אֲבִי־לֶרְ וְלְבַּרְּךְ בּירַלָּהַוֹלְזַרְעַהַ אָתוֹ אָח־בָּל־תָאַרָצָתֹ_{כּל מוניי} מּ אָתוֹ יַתִּלְבַעָתָא הָאָלֵיון וַאַקַיִים יָת־קייָטָא דְקַיִיִטָית לְאַכִּרָהָם אָבִּוּך: יִת־קיִיטָא דְקַיִיִטִית לְאַכִּרָהָם אָבִּוּך: תאַרעוַחַקמחי אָת־חַשַּׁבְעַרוּ אָשֵר נִשְׁבֶּעָתִי לָאַכִּרָתָם אָבִיךְ: וְהַרְבָּחַי וֹאַסְגּיַיַיַרַ -בְּרָןְבְּבְּכוֹכְבֵיִ שְׁטַיָּאׁ וְאֶתֵּן אַרדיורעה פּבוּבְבֵי הַשְּׁמִים וְנָתַתּּ לַבְּנֶדְ יַרוּ כַּרוֹ שַרְעַתָּא דוּאַלֵּיוֹ לְיַרְעַךְ אֶחַבֶּל הַאָּדָצְחִ הָאֶׁוֹהְ הְבְּבֶבַנִּ מַיִּמִים יְיִנְתְבָּרְכַוֹןבְּרִיל־בְּנֶךְ בִּלְ עֲפְּמֵי אַרְעָא: בּישׁוֹ הֹנֹ הַלְףְדִירַקְבִּיל אַבּרָהָט לְמִיטְרֵי וּנְטֵר בורעה ברנויי הארץ: לעקב אַשֶּר־שִּׁשְינ אַבְרָהָוֹם בַּקֹּלֶי פַּטְרַת־מֵימִרִי פִּיקוּדִי קְיָיַמַיְיָאוֹרַיָּיָזָי: וַיִשְׁמִר מִשְׁמַרְתִּי מִצְּוֹתֵי חָקּותִי הָקּותִי יִיתִיבּייְצָחָקְבְּנְּרֵר: וְשְאִירוּ אֱיְנְשֵי ני ניינ אַרְרָאעַר עִיםַקאָתְתִיהֹוַאָאַכֵּיְר אֲחָתִי וְתְוֹרִיתֵי: תַּיִשֶּׁבּיִצְיקַקּבּנְּרֵר: וַישָאַלואַנְשֵיָי הַפָּקוֹם רָאַשְּחוּ הַיָא אָבֵי דָחִיללְפֵיפָר אָחַתִי דִילְפָא־ יַקטלונני אינשי אחרא עריירבקרה וַיָּאמֶר אָחרני הוא פּיַ יַרַא לַאמֶר יאַבי־שַפּיבַת חֵיזָוּ הִיא: וַהַוָּה בַּד־ אִשְׁתִּיפֶּן־יַהְרָנְיִי אַנְשֵׁיַ הַפָּקוֹם עַלֹּד'־ סַגיאו־־־לֵיָה תַּמָן יוּמָיָא וְאָסְתְכִי רַבְקָה בֶּי־טִּוֹבָת מַרַאָה הָוֹא:

ניאמר אַה דִּנָּרָה אִשְּחְה חִוּא וְאֵיְרָ וָאֵיכְּבֵין אָסָרָתָ אֲחָתֵי הָיא נַאֲפֶּיָר כֵיח אָמַרָתָּ אֲחַרִּי הָוֹאניָאמֶר אֵלָיוֹ יִצְּחָׁק יִצְחָכן אֲרֵי אֲכִירִירת רִירְכַא אָתְּקְפַיִּר בִיאָטֵרְתִּיפָּן־אָמִית עָלִיתָ: זַיַאמֶרְלָּיֶנְּ: בִּיּאִטְרְתִּיפָּן־אָמִית עָלִיתָ: בַּיִּאמֶרְלָּיִי ואטר אַביטלָך אָביפֶלֶךְ שַּׁתְּדִוּארת עשׁירָה לְנֶרְשׁינְיַהְ מְנֵרְישׁיה מַדְידָרָא עָבַיְּיּתְּ כָּוְעֵיר־פֿוּן בְּטִעט שֶׁלֶב אַחַר הָעָם אֶת־אִשְׁהֶנְהְ יִינְיִיְיִי שָבִיב דְּמִיְחַוְר בְעַמְּא עם־צּאַתְּרְ

אַתִּתְיה:

אַביפֶּלֶךְ מַלְבָּאַ דִפְּלִשְׁתָאִי מָן חֲרַבָּא

וַחַוָאוֹהָא יִצְּחָקֹמְתִייִךְ עָבוּ דִבְּקָהְ

נֹאַמַּר בְּרַם הָאָ אִשְּׁתְּדְּ הִייּא

וּקרָאאָבישֶׁלֵּרְלִיצְחַק

קי אַרכוּ־רָוֹ שָם חַיַּבְים וַיִּשְׁקֹף

אַבימֶלֶךְ מֶלֶךְ פָלְשְׁתִים בּעַר הַחַלְוֹן

ַנירָא ְּ הַנַּּרָת יִצְּחָק מְצַחֵק אֶרת רַבְקַּה

אשתו

וַיִּקְרָא אַבִיְמֶלֶךְ לִיצְחָק

ואיתותא הולדם מלאים ופוי ואנכי הולך ערירי ז ואפר עשוהנה אנכי הולר למות ז שמרני בררך הזה ז הולך וחזה יעל כביו כל הולך על גחון ב'בו יויתר את אלהים יועתה הנני הולך לעמי וחד והולך מהרה : וילר ז' ופתח מסר בפרשת חיי: ולמהזה די דסמיכי וסיי ולמה זה לי בכורה: ולמה זה הרה לך על הדבר הזה יומרוע הקילתני יולמה זה הכל ההכלו יאנ"ך : ויעקב י"ר וסי' במסר' רכת' : ויבז כ'וסי' ויבז עשור ויבז בעיניו לשלח: גור כ' ר'פ בסיפ' בתרי לישניוסי' גור בארץ הזאת י גיר אריה יהורה: הארצת כל אוריתא חסריי במ"א מ'ל וסי' ויהי רעם בכל הארצות "וכל נביאים וכתובים דכוו' במ"א הסר וסי' והתנם ביד עמי הארצת: האל ח' סכיר' בלשון אלהופי' רק לאנשים האל ' ויהפך את הערים האל ' נור בארץ הזאת: והרבתיאת זרעך: כיאת כל התועבות: לנום שמת רוצח: ונשל יי אלהיך: וארב לווקם עליו: השבעה ג'חסר וסי' והקמתי את השבעה: כי ירא העם את השבעה: ותתך עלינו את האלה: חקותי ל' מ"ל בתורה וכל נפיאים וכתו'כן ב"מט חסר וסי הבית הזה אשר אתה בונה ו אם שוב תשובון אתם ובניכם י הרע אקרע את הממלבה - וישתחוו לעשתרת - ולא אקח את כל הממלבה - למען בחקתי ילכו - ועל ריב המה יעמדו : לא דכאו עד היום הזה : אם חקתי יחללו: במצותי חקותי ג' דפ' וסי' עקב אשר שמע אברהם בקולי י אם שוב תשובון ' דמלכים ' ויעד יי' בישראל : ותורתי ב' כ'כ וסי'מצותי חקתי עד אנה מאנתם לשמר : וישקף ד' מסר בפרשת חיי באיש ח' וסי' בפרשת קרשים: אחר כ"ה פתחין וסי' במסרת רבתא: אחד העם ב'רסמיכי וסי כמעט שכב בי בא אחד העם להשחית: אשתך ז' וסי' מסור פרשת לך לך:

הכה אנכי הולך למות י אמר עשו מה כיכה של עבודה זו אמר לו כמה אזהרות ועוכשין ומיתות חלוין כה כחותה שזכיכו חלו הן שבמיתה שתוי יין ופרועי רחש אמר אני הולך למות על ידה אם כן מה חפץ לי כה: זיבו עשו - העיד הכחוב על לשעו שביות עכודתו של מקום: חל חרד מלרימה: שהיה דעתו לרדת מלרים

במושירד חביו ביתי הרעב אל תרד מלרימה ישאמה עולה מתית' וחין חוכה לחרץ כרחי לך: החלי כמו החלה: והתברכו בורעך הדם חותר לבנו יהא זרעך בולעו של ינחק וכן בכל המקרא ווה חב לכולן כך יברך ישרחל לחמר וחף לענין הקללי מצינו כן והיתה החשה לחלה שהמקלל שוכחו אומר מקח א כפלונית וכן והכחתם שתכם לשבועה לבחירי שה:שבע אומר אהח כפלוני אם עזיתי כך וכך: שמע אברהם בהילי כשניסיתי חותו: וישמר משמרתי בורות להרחקה על אוהרות שכתורה כגון שניות לעריות ושבות לשבות: מכותי לברים שאילו לא נכתכו ראוין כם להלפוות כגון גול ושפיפות דמים: חקותי' דברים שיכר הרע ואומות העולם משיכים פליה'כגון חכילת חזיר ולכיפת שעשנו שחין טעס בדבר חלח בור המלך חקוחיו על עבדיו: ותורוחי להכיח תורה שנעל ב פה הלכה למשה מסיני: לאשתוי על חשתו כמו חמרי לי חחי הוח: כי מרכני החר משתה חין לי לדחג מאחר שלא אנסוה עד עכשיו ולא כוהר להיות כשמר: י לצאק עכשיו זכח כוהר כהיות כעמו . הַצַּ מוּי׳ד וישקף חכימלך : רחהו משמש בפוינתומים משתו: אחד העם : המיוחד בן בי פנון משבר בעם זם המלך: ाददतेत

רש מה ולוה חמלא שכבר נשמע'תפל' י יצחק שיקיו לו בכים מרב קה וזה שכב׳ אפשר שישביח השם יתילתת לו בכים אך לה מרבקה והול'תפלח יכפק הית' שיהיו לו בכים מרבקה וכתן לו ה'חשר שחל: התועלת הניהנה לפרפם עניין הנבוחה כי ההחמנה בה הים יסוד התורם בכללה י ולוה ספר מה שהוגד לה בנבואה מעניין הריונה משר כרח׳ צודק חחרי כן:

התועלת הרביעי הוא להודיע שכבר נפל החלוף הרב בין עשו ליעקב מלילה ומכפן ומהריון עם היותם שניהם מהריון אבד ולוה לה ביה זר הם נתחלפו פנינים בחמונותיהם ומנהגים כמו שנתפרס מעניני׳י הלח תרחה שעשו היה חים שעיר ויפקב חים חלק ועשו היה ציד ומרשה ויעקב אים תם ועשו היה אים צולה ויעק'היה יושב אהלי": דותועלת הה' להודיע גנות פשו שנחן בכורתו

בלבר מועט עם שכבר נתפרסם כזה שהככורה היתה ליעקב ולוה חמר הש'יתעלה בני בכול לישרחל:

ניהי רעב בארץ עד ויהי כי ביוקן יצחק ותכהינה עיניו ונו': שכבר כיה הרעב ביתיילחה מה היה סבן חל שיצח ילחק

מחרץ חדום ביותר נכפו בנשונו לנחרו: ויעקב נחן לעשו כמו אדמד׳או ירקר׳וי"מ כן דרך כל אדם לכפול דבורו כשהוא נהפך לשאול דבר וזה היה עיף וממהר לאכול: מבר׳כיום פרש"י וכו׳כדאת יבה בכפש לא ישא אתדפייוכ"ש שלא יעבוד עבוד׳ לאוח בקיין חלשין המשיד או בשחות ותן שבכור בל לי חות בקשם בל מבר לי בדמי שחתן לך חלק בכורתך פראוי לך ממון אבי: ד"א פיום לפי מהשהיה שוה היום והוא דבר מועט שהרי כמה כולדות יש לבא ויכו שואת הבכורה בש הייכו הכם חנכי בולך לפות מהרוות יש לי בה ומה חני מפסיד למכרה : למה זה לי בכורה י חסהייתי חי עד חותו זמן שחני בעלמי חירשנה לח הניה הנכי הולך למות בכל יום חני בשני בנמי החום מון שחני בעלמי חירשנה לה הייתי מוכרה ד"ח הנה החום מפחו ובנו בחום ב ברכן בכון מיום בשם מכוין לובים זהן יות זה יות בל החבר בי מת בי החבר בי בי לה מתר בך להיות שערפר עליהן מן היום הוה ולה כלום: ויעקב היה החיבי שוה אלו כל פן: לא תחזיר בך להיות שערפר עליהן מן היה לו כלום: ויעקב היה החיבי שוה אלו כל פן: בתן לעשויבו׳ עם הכסף שכתן לו בתקח נתן לו לחם וכזיד עדשים לעדות יום המכיר׳ כדרך כל לוקחים מקח וכן מציכו ויחכלו שם על הגל לקיום בין יעקב ובן לבן - ויבז עשו את הבכורה י עד שלח אשר היה ביזי חביהם י כי כבחר ההרן לכהונה היחה העבודה בככורות חתר חותו רשע מה הני מלכלך ידי בקרבנו' הה"ד כי דם שנחת ודם ידדפך דם מילה ודם קרבנות: ד"ח מכני שלה היה רולה שיתויקוהו לפכל על פתכר מהו עד עוה נח היה שם מת בכורתו היה מבזה היחה ואומר שלא היתה שוה רק דבר מועם אבל לפוף היה מחחרט כדכתיב את בכורתי לקח: ויהי רעב בארץ וכסבו'היה ילחק שמיד היה מתחיל בלות מלרים אמר לו הקביה רעונ כדל נחוגו שישיי יושני חל מרד תצרישה כלות 'חין הגלו' העתיד להיות במצרים מתחיל מעכשיו: מלבד הרשבון למדך הבחוב שום שני היה וכן תרגם יונחן בהגילת רות : וילך יצחק חל הבימלך שהיה בעל בריתו של אברהם וילן יצחק אפיתם אביו : מלך פלשתים נריה דעתו של יצחק היה לירד למצרים דרך ארן פלשתים כי קרוב הוא : והקימותי את השבועהוגומיונתתי לזרעך ובומי ולא לישמפש לע"פ שהוא מזרעושל אברהם אביך : לישול דשות בחני דיך מש בארצום הגל ישהרי ארן פלשחים אף בכלל א"י כמו שפיר׳בפרשת וארא: האל רמו לל"א מלכי׳שככש יהושעי והתברכו בזרעךי א"ר יוסף בן סוביה בזרעך יתערבו כל גויי הארן כדחנן אחד המברי בסיימו חפץ או לנאת מחרני נה' המרכזי : עקב אשרשמע אברהם בקולי זו מילה לשמנה משנת בקולי ב וישמור משמרתי זו מילה שקבלה מיר כדכתיב זהת בריתי אשר תשמרו גומים לשמנה לשמנה אל ישיחן ולכח שם חסרים בחור משמרו גומים בחורים משמרו במוחד משמנה לשמנה אל ישיחן ולכח שם חסרים בחורים כדכתיב וימל אברהם את יצחק ככו בן שמכת ימים באשר צוה אותו שלים: חקותי שילוה כמו כן זרעו אחריו שיהיו כמולים כדכתיב והיתה בריחי בבשרכם לברית עולם ואומר ויעמידה ליעקב לחוק החרשה שה כפנץ י וגומר: ותורתי שאמרתי לו לך לך אל הארץ אפר אראך וראיה לדב׳ אשכילך וחורך בדרך זו תלך וכן יורכי בדרף יבחר וכן כל תורה לשון הוראה ולפי הפשם מצותי חקותי הן שבע חצות בכל יוון בכי מרשה וצאו אשר נח: וישחלו חנשי המקום לחשתו י מה שלח נלקחה רבקהלחלתה כמו שנלקחה שרה היינו לפי שהוכיחם אברהם כבר בדחמרי לפיל בפרשת וירא שחמר להם חכםבחי שבח לפיר וכוי: פן יהרבוני וכוו: שנין נמר מבי משר מושל מבל חברהם לא היה ירא לפיף הדבדים לומר אפתי היא כי היו יראים אותו מפני מלחתת אמרפל וחבריו שכלחם אבל חת ילחק לא היו יראים לכך כתיירא יצחק : כי טוב מר זה היא י ולא כתיב מאד לפי שילדה אבל קודם שילדה בתרשת חיי כתיב בה מאד: ויהי כי ארכו לושם הימים ימי תשתיש ולכך הימר לו לשתש משתו ביום וכן מציכו בחלקיהו הכהן אביו של ירמיהו שבא על אשתו ביום לפי שלת בח שליה מימיסרבים: וישוף זכיתלך בעד החלון יים לח שהיה החלון ביום פתוחשה שמתוך שהיה בעול הכין חבית של במשם שבן בכיח חפל מותר לשתם חצילו ביום לצי שלה היה רעב דק בחרן הזית לבדה הותר לו תשתים : וירא והנה ילחק מלחק . לחוק שלפני הבעילה כדכתיב הביח לכו איש עברי ללחק בנו וחחרת כחיב לשכב עמי ואין לופר שראוהו בועל שלא היה ינחק עושה בך לפני רואים וביום: אחד העם כפשועו אחד מן העם הן גדול הן קטן כמו כי כל אחד בעם דשמולל :

רלבג

למקכך באנתו התקום בעלחו מארץ בניון והלך לגרר בי לא היה יוצא מארץ כנען אם לא לסבה חזקה כמו הענין שחומר חליך לנור בו כי כו התנים שהיה .. עשו למלת בתברהם חביו והנה מחשוב שכבר זכר בכמן הרעב שהיה בימי חבריהם למחד משחי היחה ושביל חסריון המרעה: כובות החתת היח להודיע בי מעת הכנם חברהם לחרץ בנען לח היה שם רעבכי בתרן נימן: השנים מפקבור הם בחלו השתי שכי אם מפכי שהיחה החרץ מושבחם בעבורם חו מפני חשיבות בור נארץ הואת י ומפה בור את הכל בפתעיפים בפרץ המרץ ההיח כמו שממר תמיך עיני י"י אלהיך בה מראשים השנה ועד החרית השנה בנען עחה מסרון מישה חלי היה זה להודיע כי הרעב היה כבד מחד עד שלח היה רעב כמיהו מלבד הרעב בחברבך: בחתין יבחקום ולח הרחשין אשר פיה ביתי אברהם ששופר שהיה כבד מאד ולוה הוכרח ילחת ללאת חוני נחרץ: כילך ולידעה מהארץ ההיא והלך אל אבימלך מלך פלשתים גררה לפי שכבר נרחה אלין השם בשע שמחתו שחצור כזרן יתעלה בהיוחי בחרך כנען וחמר חליו חל תרד מלרימה שכון בחרך חשר חומר חליך הוחת ושו ישו לד הוף כ וכבר נחב ארוה בסוף הספור שהארץ ההים הים גדר ולוה ישב ילחק בגרר ' ולוחת ושבה בעינה הלך יכחק בנרר כי הוא המקים אשר אמר לו השם יתעלה ש'שבין בו בסיוחד בר בה חה ה נפים וחם לח פורש וכן מה שחמר השם יתעלה לחברהם חל החרץ חשר. חרחך היח מרץ הייף ביורישהלווען: עקב כנען וחם לח פורש ולוה ספר שכבר ילחו חברם ולום מחרכם ללכח חרלה כנען משר שתע חברהם בקוניי בכל ויכחו שם י והכם כוהו השם יתעלה שלח ירד מצרים לחחת משחי סבות או לשתיהם משם המיד התשתר המינהד יחד החחת היח לרוע מנהבם שהיח יותר מגונה מחד ממנהג פלשתי כמו שהחבחר לי שהיא לנחול חשד כחחרו קודם זה . וחולם חרץ כנע, עם שהיח נכחרת מלד עלמותה להדכק בה השפע כל הרחות ה' חשר וחחת בחלבו ברב בים מלהורות חמאים בררך וזה החלהי הנה היה רוע מנהנם למטה מרוע מנהג מלרים והפלשחים כמו שקדם ששש ומשי קרא בכם היובמר והשכיח לרוע מנהג המרץ ההיא בעל ינותה עם שהיח בלחי נכינה שידכק בה לאדם בני קנהצותיחקותי ומוחתי בתחת בללבו בחי בנונני המרץ בנותו ב"ל באם נול מני שביבתובו. באבד בבות בש שהינתור נכי נם ונכוסים כחם הפפע החלהי כמו העניין כחרץ כנפן ר"ל שחף על פי שהיה מנהג החרץ ההיח שורם ונאה מקוים בחורת פחות הנה היה הארץ ההיא בעלמותה נבחרת הל שידבק בה השפע החלהי והשגית לרנים · והכה לינחק חלה להרחיק העבדות והענו מורעו לפימה שהפשר וזה כי כבר נודע להשם יתע' ששם בזוח וחורים עהה וכן לחשה בארה והרנחי אה זועך ישתעבדו ויענו זרע הברהם ולזה הרחיקו לרדת מלרים והנה אמר אליו השם בעבור אביהם עבדי ולא כן יחעליגור בארץ הזחת והיאגרר כמו שקדם ואהיה עמך ואברכך לפי שואת הארץבם אמר לישובנג שם לאברה

בשם ה כ מרוחניתלך כלישיו מגרר ומשרו רת יחיני כי חשר כשבעתי לחברהם חביך י וחולם זה יהיה חחר שחרבה זרעך ככוכבי השתים היהים מידן החם עפס ביוד והן חיון לורטך כל הלו החרצית זיהיה זרטך בחופן מהשלמות והפוב שיתברכו בהם ה יולד וי במילו עיד פלחות מקביוה בינו ברשות כלשר כל ג יי החוץ או שן על יונה חמנם יהיה ממני בעבור העגמתי על הברהם ששמע בקולי ושמי בהישור במים ניפקר לא הלה משחרתי מציתי חקיתי וחירתי ר"ל שלא כניה יחין ושמאל מכל אשר נוהו השם יחע? בזמת ההרים כני כי היא וחפשר שעם זה שרמו בזה שמנהגי היה ללכת בדרכי השם יתעלה כפי היכולת למת ולנחד דעם את העם בחמרו כי ידעתיו למען חשר ילוה חת בניו וגו'י והנה וחת ההשנחה היתה לזרע צפח מסלי שם ובור שם השל בעבור חברהם כי ילחק עם היותו שלם מחד לח היה בחופן מן הפלמות חל פעעם שכנ אחז העם : הוא שת דבק בו ההשגמה הואת הכפלחה י וחות המקים יחבחר כי השגמה חשר תהיה פחלך היחיד בעמו שהיה מהש"ו לדבקים בו אפשר בה שתמשך לבניהם חחריהם והנה העניין בזה כמו העניין חשנ שנה יצפיך לשיול לח

פין ולדעת רנונו בוה שלרב בהש גחה המינית אשר חהיה לאד' מפאח מערכ' הכוכבים ר"ל שכבר חמשך ממל' משמח החוד יושב בשיניך כלי הכלחה לזרע החים המכלים חחריו וחפשר שתמשך בזה ומן חרוך וזה בולו ממ׳ שבחרנוהו בספ" מ"י והנה עשה ילחק מה שלוהו השם יחע" וישב בגרר וישחלו חנש" קומין בנחה המקום להשתו מה היא לו ויחמר החוחי היא פן יהרגוהו הנשי המקום על רבקה לי אמר דוד התהלך לפ. ' סובת מראה הים ' ויהי כי ארכו לו שם הומי וכחישב שם וראה שלא השחדלו לקחת

ה'באדצו ההיים ארץ חשתו התישב דעתו שם ועמד עם חשתו כתשפט גל היש עם חשתו עד שכבר רחה ישרא של מעלהוא"י הבימלך בעד החלון היות ילחק מהחל וכלוק עם חשתו עם שכבר היה לו עמה של מטהוייאהב יצחק מהקרוב והרמיזות והקר לית מת של היות שהיה לחדם עם החור והכיד וגו ה שאז"ל כל ארב שהיא תלוי ברבר בזה חבימלך כי חשתו הים ונכהו על המרו שהים חחותו והתכלל ינחק והמר זכו׳: כי ציד בפין שכבר עשה זה לירחתו שמח ימיחוהו כדי שיוכלו לקחת חשתו בהיתר ויחמר לה שהיומרמ׳ אביו האיך לומלך מה ואת עשית לכו כמעם שכב מחד כעם עם חשחך המיוחד שבעם והוא

מעשרין הבן ומלה א ימלך והכחת עלינו אשם וזה כי בחטא המלך חפשר שיווקו העם כמו שחמר כי זאולי רמז בשני דברי הבחת עליועל ממלכתי חשח׳ גדולה י ויכן חבימלך את כל העם ביום ההיא כל אלו לפי שראה עשו הכוגע בחים הזה להזיקו ובחשתו מות יותת וזה היה סבה שכתיישבי שם ילחק וזרע שיעקב נקרא איש תם בחרן הפיל ומלל בשנה הכיל שרית השנת למני ומלה מלחד שירע מלה וזה ממה דצה גם הוא להיה גקרא כן וזה נרמו שיורת על רוב הלנית והשנתף הנש כו יהרכהו השם יחעלה וגדל מחד בקנייניו

ב כן מלח ד"ת תם : וישי לו מקוד להן שקד ועב דה דבש שרובי ל שהו קראו בו פלסתים והבעים והו מבויה עיום אמר ביום במה פעפו במנדו זה סהם בחמו כב הנחורת מסר חפרו מבדי הביו סהין שותים באוכר פעב שו לבשל מהם המקנה למען יסור ניפס עד שהבימוך בעלמו ליהושילה מהרצו וחו הלך משם בענת אסמכתא ואמו' ינחק וחנה בנחל גרר וחמר לחקו משם שב והפר בחרות חשר מתחים פלשתים

השבעה לבטל מודע להכעיםו וקרח להם שמות בשמות חשר קרח להם הבין : והנה חפרו עבדי ולחק אונם בשמות בשמות השבה היו להם הבין : והנה חפרו עבדי ולחק אונם ומה בלא אמר בנחל וחלחו שם בחר מים חיים ורבו עליה רועי ברר עם רועי ילחק ולוחת הסבה אצל השבועה. שים נא ידר תחת ירכי כמו קרחיל זקשם הכחר עשק וחפרו גם כן כחר חזרת ורבו גם עליה ויקרת שמה שעש׳ אברהם יאיעזר שטנ׳׳ ינסתלק מקס ומפר במר מחרת ולח רבו עליה רועי גרר וקרמו שמה רחובות ודוא לייסף לפי וחמר לי עחה הרחיביי לנו ופרינו מהלרים המלרים לנו זוה לרוח שכבר יכליחו ייב בחר הידה מעשינו בחרן והנה נסתלק משם ובח לבחד שבע ונרתה הליו השם יתעלה בלילה

יול יד לא זה תקציו ההוח שבח שם ויחתר חנלי חללי חברהם חביך חל חירה מההחנגדות שמלחת שיהיו בו בי וובי ייבראל להיות לך מלדך וכרחו ילחק ששם דבק בו השפע החלהי בנה שם מובח בדי שתהיה צרנה בהינהו של בהן לו הנכוחה מתמדת שם כמו שהתבחר במה שקדם וכבר הורה על עולם השנחת

אַנול להשתמש בבהוני השם יחעלה על ינחק שכבר השת דל מבימלך להשלים עם ילחק ולכרות ברית עמו בשלמא לענין ירושת והלך חליו עם חים חחדשמו חחיוה שהיה מרעהו ופיכול שהיה שר לכחו ונפלח ילחק פי שניש ניחוא כיון על בוחם עליו וחמר מדוע בחחם אלי וחחם שנאתם אותי וגרשחם אותי מאתבם דהיתו ע"י שבועדן ניחמרו חליו רחה רחיכו הכלחחד ונחמר תהי נח חלה ביכותינו שלח יזיק חחד ממכן מועיל משעם דכל לחבירו וככרות ברית עמך שלת תעשה עמפורעה בתו שלת הוקנו לך בהיותך היוצא מפיו יעשה . לחבירו וככרות ברית עמד מוה ובחשר שלתנוד לת ביבי לה לה ביבי לה ייובא מפיר יעשה אע"ג דמו שאמר מה בחרנכו חבל עשיכו ערך טוב וכחשר שלחכיך לח הזקנו לך לח בנופך ולח בקנייניך משאירש מאכא היום מכל שלחנוך ולח הגיע נך רע כיליחחך מחרגנו כי כבר נחשכה לך ההלחה בתקום

מכור לדדבריו קיימי חשר בהם הליו . והנה עשה להם ילחק חשתה ויאכלו וישחו ולכו שם הלילה וישכימו אכר לענין בהוגדה בבקר וישבעו איש לחתיו כמו ששחלו ליצחק וילכו מחחו בשלים : ויהי ביום החום תככורדה מאי מיכא במו עבדי ילחק והבידו לו שחפרו בחר חזר ומנחו מים והכה קרם ילחק פם הבחר למימר ויל דמבירה כמו עבלד ינווק היה השבועה חשר נשבעו שם שניהם ולהורות על רבוי המים הנובעים או לא היתה אא לבשל ההוח שכעה מלד השבועה חשר מהבעד מהמים כמו שינת מבמרות רבים ווחת עשו מהקריב קרבנות מחנו כחלו מחמר שכבר ילחו מהבחד ההוא מהמים כמו שילח מבפרות . רבים ווחם ומעבורה במנהן היתה החת מהסבות להיות שם העיר בהר שבע כמו שנחפרסם בעת מחן חורה

הבכורות ועם המכירה עוד ספר שכחשר היה עשו בן חרבעים שנה לקח לו שתי נשים חבנות חת בזולת הוארת שנשבע שלא עכת חביו וחמו והן לרוע מנהגן היו מכעיםית חמיד ילחק ורבקה יערער עלה נתבטל המניעות מוה הספור הם חלו: דותועלת הרחשון הוח במדום י והוח שחק

מעבודה: הולך למות ראוי לאדם שיתרשל מבקשת הטרף ואף על פי שהוא באיפן מהשלמות שת דבק בו בי ירושת א"י תלוי ההשגקה האלהית הלא תראה שילחק עם היותו נביא התעורר בבא הרעב בארלו בבניר' וזה יהיה אהרי במת שנים מה לי מה ללכת כחשר ימלא לחם חקו עם ידיעתו שה זרן ההיא היה חרן נבחרת אל שידבק

לו בה השפע החלהי: התדעלת השני הוא בדעות יוהוא להודיע שהשבאת הם' ית' חהיה בחדם לפי מדרגת שלמות שכלו ולזה חמר ה' יתעי לינחק שינור בחרד הנבחרת המוכנת חל שידבק לה בה השפע החלהי זוה יהיה שבה שיהיה ה' בתפי עמו ויברכהו ויברך זרעו: התועלת השלישי הוא במדותי והוא שאין כפני לחדם לסמיך על הנסוחף על פי שהוח דבק בשם ית' בחופן שחדבק בו ההשבחה החלהית ולוה תמלח כי כחשר הוכרת ילחק ללכת בחרץ השפופים בומה ונתירה שלם יהרגוהו על דבר אשתו כי טובת מראה היא אמרעל אשתו שהיא אחותו כמו שכשה מברהם משרה: התועלת הרביעי הוא במדות והוא שראוי לחדם שיראה מהקירוב לחשחו בדרך שתדבק חהבתה כו כיבוה ישלם חקון הבית ובזה יהים הורע שילה לו ממנה יותר נבחר ולוחת הסבה בה הספור שלבר היה ילחק מצמק החועלת החמיםי הוא לפרססשהשם יחשלה משבים חת רבקה חשתו: בדבקים בו בכל עניניהם עד שכבר הגיע מן ברכח השם יתעלה לילחק שכבר מלה בארן ההים שהיתה רוה ובשנה ההים שהיתה שנת רעבון מחחד ממה שורע מנסב והכ' מדד זה ילחק לפרסם עולם אהכת השם יתעלה לדבקים בו ורבותינו ז"ל כזמרף שחוחד זה למעשר היה לפי שכבר הקשה להם מדוע מדד ילחק חבוחתו כי אי בברכה מלויה בדבר המדוד : ולוה ממרושכבר הוכרח למדוד לחת מעשר לשם יחשלה כמו שמנאנו באברהם שנתן מעשר למלכי לדק וכבר החבהר בעניין המכעשר שחין רחוי להרבות בשעורו ולח לנרוע ממנוכי בזה הפסד הכונה חשר בעבורם בש כי הוח להעיד על מציחות השם יתעלה שהוח עשירי מעולם המלחכים כשכמכה הרחשיים לבד ממניעי הככפים והם שבעה לשבעה כוכבי לכח והשמיני לבלבל הככבים הקיימי׳ והתשיעי השכל הפועל אשר הוא שופע מאלו כלם כמו שביארנו ברחשון ובחמישי מספר מלחמות השם והעליון על חלו כלם הוח השם יתעלה • דלות גם כן חמרו ממעשרו' המרבה מעשרותיו פירוחיו מחוקנים ומעשרותיו פובלים הממעט במעשרותיו מעשרותיו מחוקלים ופירותיו טבלים:

ההועלת הששי הוח במדות והוח להודיע מה שרחוי שיהיה לחדם מהם בל

לכבוד השם יתעלה למלחת מלוחו וזה כי הנה ילחק מפני שלוהו הפס יתעלה שיגור בגרר סבל שיהיו מכעיסים חוחו פלשתים בכל עוז ולח יצח משם על שהכריחי המלך לנחת : דותו עלת השביעי הוח לפרסם מעלת החבו עד שכבר התעורר חבימלך עם היוחו מלך לכח חליו להשלים עמו מלד רחותו דבקות השנחת השם יחעלה בו: התועלת השמיני הוא במדוח יהוא שאין כאוי למי שיבקש שלום מחחר שיבה חליו בחיל כבד וביד חוקה כי כמו זה השלום לח יכים מלא מחמת יראה ולא יהיה חלב ומכפש וזה הוא הפך המכוון בשלום ולזה ממלא מנח משתוני של מוח מלך לח הביח שמו כי חם שני אנשים בכוחו לבחש שלו מיצחה והם אחזה ופיכול שר לכחו עם שבזה היה מהמומר שלחיכבד עלילחה בבהם לאכול ולשתוח עתו: התועלת התשיעי הוא בתדוח שאין ראוי לאדם שיהיה חחד בפה ואחד בלב הלח תראה כי ילחק לא החניף אבימלך בבאו אליו הוכיחו על כחו חליו והוח שלחו ושלחו מעמו:

התועלת העשירי הוא במדות שאין ראוי לאדם שיבקש מההטבה לאומבי כי אם במדה שמדל לו י ולוה לא בקש אבימלך מילחק אלא שלא

יפשה לו רעה כמו שלח עשה לו:

התועלת האחד עשר לפרסס החסרון שהיה בנשי עשו כי בזה החפרסס יותה סבת החלוף הנפלח שהיה בין זרע עשו לורעיעקב עם היותם המרם וזה שכבר התפרסם החלוף הנפלא שיהיה בין יעקב לעשו וכחשרהיה גם כן חליף

כפלח בין כשי עשו לנשי יעקב לחיקשה לחת הסבה בהיות זרע עשו בתכלית מון

היחוני בי זכן יצחכן על פוף הפרשהי ספר כי לאשר היה זקן ילחק כהו עיניו מרחות וחז קרח לעשוושחל חמנו שילוד לנ

ביד ויעשהו לו מעעמים כחשר חהב ויביח לו ויחכל בעבור שיברכהו לפני מותו והכם רבקה היתה שומעת אלו הדברים ולאהבתה יעקב השחדלה שיהיה יעקב מב ורך מילחק אביו לדעתה כי ברכת הנביא לא תשוב ריקם . והנה יעקב היה יוחר ראוי לברכה מעשו לפי מה שהתפרסם לה מעניניהם יולוה היתה רבקה אוהבת יעקב כמו שקדם יות חמר רבקה ליעקב שיביא לה שני גדיי עזים טובים למשות מהם מטעמים לילחק כחשר חהב ויבים לחביו ויחכל בעבור יברכהו לפני מוחו כי לכה ות עיכיו לה יבחין בין עשו לישקב וחמר יעקב לרבקה כי הוח ירח פן ימושהו יל חק ניביר כמו בנון בין שמו כ בקב החק בחן במשושו בין חלקות יעקב לשעיר ות ששו ויהיה זה סבה שיכעם עליו ילחק ויקללהו וחחתר לו חמו בלא יידים מזה כי היח מקבלת עלים הקללה החים וחולי ידעה זה בנבוחה שלח יידי הדי חזר בעורה בהשם יתעלה שיעוור ליעקב להיוחו רחוי יותר לברכה מעשו והכה שי והנה שמע יעקב לקולה והיא בחכחתה סבה שלא יובל אביו להכירו כאשר ימושהו חה כי כיא הלבישה עורות בדיי העזים על ידי יעקב ועל חלקת לואריו והלבישה אותו צברי עשו החמודות אשר אתה בבית כי זה מתה שיוםיף העלם בזה בינחקי ועוד ספר שכבר השתדל ילחק לחקור בכל הדרכי שהיה יכול עליהם חם זה המבית לו שכבר השתדל ילחק לחקור בננייים בחינה ביה לפי מחשבחו אז אכל המטעמים הוא טשו אם לחובאשר כשלמה לו הבחינה ביה לפי מחשבחו אז אכל בי החטעמים שהביה לו וחחרי הכלו ושתוחו כרה יעקב שיגש חליו ויגשוישק הוחו וירם את ריח בגדיו ויברכהו ויחמר הדגי׳ בחוש הריח דיח בני כי היא כריח השיבי זילת את ריח בגדין ויברכהו ויחמר הדגי בנווט אל היחן לך אלהים ארדים משר ברכו יי בצשמים או בשושנים או פירות בעלי ריח טוב יוחן לך אלהים ארדים משר ברכו יי בצשמים או בשושנים או בשומיל בי מול השמים מהום זרעי ויחו ב שתחברך בעל השמים כי אין כל מקום שיפיל בו על השמים מקום זרעי ויתן לד משחני החרץ ורוב דגן וחירוש בילח כל החרץ שחנה רחויה לגפנים וזה מבותר מן החוש ולח כל חרן שמנה רחויה לרבוי הדגן חבל חפשר שמרוב שמנה לחי בחום בה הדגן זה מבוחר למי שעיין בעבעיות והנה ברכהו ג"כ שיהיה לו רב דבן וחירום שנה בשנה חלד ההשנחה החלהית שחדבק בו כי בזולת זה לח חשלם זחת הברכה כחמידות יעבדוך עמים וישחחוו לך לחומים הוהגביר לחחיך וישתחונ לך בני חמך : והנה חמר זה בלשון רבים וחם חין לו כי אם חח חחד כמו שחמר על בן אחד יוכני דן חושים י ורבים כמוהו בכחוב יוחולי אמר זה על בכי עשו הכולדים או כי הם יקרמו בנים לינחק ולרבקה לפי מנהג הלשון ומוה הלד היה אפשר שיקרמן חחים ליעקב וחם היה העניין כן הנה יחוייב חם שיחחחת לילחק כי החתברך הנא יעקב אם שיהיה מפשר הצל מחשבתו שיהיו בנים ליעקב בעת ההיח אורריך יהיה ארור ומברכיך יהיה ברוך עוד ספר שכאשר ילא יעקב מאת פני ילחק אבין בא עשו אחיו חלידו ועשה משעחים והביאם לאביו וכאשר התאחת לילחק שוה השכי הוא עשו חרד חרקה גדולה מאד ואמר מי הוא הלד ליד ויבא לי ואוכל מכל בטרם חבה וחברכהו גם ברוך יהיה י וזה שכבר התחמת לילחק כי ברכחו חגיע לו בלר ספק לפי ששלמות יעקב יסבב שחבה לו הברכה כמו שהמר בהברהם כי ידעתים למען אשר ילוה וגומר הנה החבאר לך מזה ששלמות אברהם ישבב שחגיע לו ברכת השם. וחו שחל עשו מחביו שיברך חותו גם כן והודיע ילחק שלח יוכל להשיב יגדל החים וילר הנוך וגדל

כננד ג' ברכות פכחברך

בעקיזה כי כרך חברכך

נכי קום רף ככל היה בחל

מכל אף מחבימלך שהיימלך י

וימלחום כי וימלחום למנד

שחול גבי מחה ערלות של

מלשתים רמז למה שמחנין הערלה בעפרי ד"ח לפי

שתכר חביחלך על שכועתו

וחלת הבורונו עשרי חלם

דוד לפרול היערלות פלפתים

בכפלים וכהן לו ר' בחקום

ק': ע ק כנגד וכל בששקף

את בית יהוד׳ ותיד עשק יבי

כתי שענה כנגד המן שנתם

שעפק כ'דהכחינהפיה דהחם:

כתיהות ככנד יון שנזרו שלת

ישכלו למובעם מפריה ורבום

ונעשה להם כם וכוומן להם

מקיה כל מתד וחתד ווהנ

ופריני בחרץ : סבעם י כנבד חדום על כן ככלם כהוד שתם

חו שם ונאן כתיב ניקרי חותם

שנעה ולה נחיב שם משום

קםין נחחיך כנוים ולא שם

קומין מנחה

כלה מדוע לא מל

עצמו קוד הציוי ני"ל

בפו ולבי ראת וליכא

על וליוסף ילד דבגרף

לא הוה רעב או לפי

שנדין לא היהלו בת

ולא קיים מצות פריה

ורביה ובעד החלון

נשקפה ותיבב שראה

שעתיד לצאת ממנו

אומה שתכלה אוצתו

אשם וגביאברה כתיכ

חטאה גרולה הכא הית

שוגג שהרי שא עליב

ועל שוגג באאים

אכל התם חטא היה

דכתיב ויקח את שרה

כתיב לגביה חשאה

גדולה: ער כי נרל

אמרו זכל

החלונ

כד"א בעד

לו על פני חוץ י

סתנה על ירושלם -

והתכוכו כורעף רבה שנים במטרה והידך בחיוב מה התם בדול מכל והנחת עלינו - אם שכב כבר הבאת אשם עלינו : בארן ההיא - אף על פי שאינה חשובה כארן ישראל עלמה כארן שפעה גוים : בשנה ההיא : אע"פי שאינה בחקנה שהיתה שנת רעבון: בארן ההיא בשנה ההיא לומר שהארץ קשה והשנה קשה: מאה שערים שאמדוה כחה ראויה לעשות ועשה על אחת שאמדיה מאה ורבוחינו אמרו אותר זה למעשרות היה: כי נדל מחד י שהיו אותרים זכל פרדותיו של ילחק ולח כספו וזהבו של חבימלך: ועכדה רבה פעולה רבה בלשון לעו חובריי"נה עבודה חשמע מכודה אזת עבדה משמע פעולה רבה: סתמום פלשתים: מפני שאחרו תקלה הם לנו מפני הגייסות הבאות עלינו סמונין פלשתאי לשון סתימה ובלשון משנה מטמעם

את הלב: בנחל גרר י רחוק מן העיר : וישב ויחפור את הבארות אשר חפרו ביתי אברהם אביו ופלשתים פתחום קודם שנפע ינחק מנרר חור וחפרן: עשק צרער: כי התעשקי עזו: נת עשקו עליה במריכה וערעיר: שענה. נוש"ימנם: ופריכו בחרץ. ומקנה כחרגומו וניפום בחרעה ב קחצי ובי וחחו מרעהו בתרבומו וסיעת פלשת הכמים מרחמוהי סיעת מחוהביו וחל ישרים ככה 'תחמה על תי"ו של אחות וחע"ם שחין תיכה שמוכה יש דוגמתה במקרת עורת מלר ושכור׳ ולח שופלשתים: מיין: החות לשון קבינה נמבוד שנחחוין יחד: רחה רחיכוי באה באביך ראינו בך : תהי נא אלה בינותינו תהי כא החלה אשר בינותינו מימי אביך חהי נס עתה בינינו וביניך: לא

> רליבנ אחור הברכה חשר היחה קללה לעשו ווה כיהוא שם אותו נבי' לעשו ויעד לו שתהי'לו החר'היותר נבחר 'לעשו" הב דגן ותירוש ולוה לח יוכל בברכתו לתת לעשו מבחר הארן ולא לשלחו מפשי מעבדו' יעקב ווה ממה שימלע יצחק מלברך עשו וחושל עשו מהביו שיברך אותו ברכהמה ואם לא יוכל בברכתו לתת לו מבח' הארץ ולת להולי'מעב דו'יעקב וברכו ילחק ואמר שינ הנה משמני הארן יהיה מושבי׳ **נת**חבר' חרלדבטל השמי'מעל יחרבד יהי'כלי להמלי'טרפדווה יהי'כשתנלח כל מי שירצה לקו עליך ואחיךתעבוד והיה כחשר תריד תמשול יודמן לך שתפרק עולו מעל לוארך ווה יהיה בשנח יהי'רחוי זרע יעק' לוה'הברכ' מפכי מריו ורוע פעולותיו כי אז יסור דחבות מחדום העבדמוום כי כמו או הברכו׳ בי ובחיקווםמתמידוילה יתכושתהייביאה לרחוי מים רחיםי להם ולמנם הברכות שיהיו בעם מה נחובם חם מהזמן ובחרום מה יחכן שיחקיימו לרחוי ולבלתי ראוי וזה ממה שכבאר ביאור שלם בנ"ה בפרשת וישלחיעקב והכ'תשב עשו בלכו להרוג אחיו החר מות אביו ואז תסו'מעליו זאת הקלל' וידמ' שהמ'זה עשו לקצת אוהביו והם בבידו לרבקה או כודע לה בכבואת יכו אהלה ומפניזה סכבה שילך יעקב אל לבן בשיקון פית אחיה • וסבבה שיסכים ילחק באה ומ בפפרים והמרה לילחק שהיה קלה בחיי 'מפכי באיתי חסלו כשי עשו שהיו בנות חת י ולוה בקשה שראנל בעל ממכו שיצוה יעקב שלא יקה אשה בחסור החומי מבכות כנען יוחו קרא ילחק ליעקב מה כש וום וברכו להתפרסם לו כי ממנו יהיה מילקגם במפורם שישהזרע הנבחר אשר יירש הארן כי עשו וקנת ספרים לח ביק בפני לום לח מלדו ולח מלד החונים יותו בין וחתר איו שלח חקח חשה תבנו" ב במבכין כנען קום לך פדנה ארם בית 'בתואל אבי אמך וקח משם אשה מבנות לבן ואל שדי במציאותו אם לעלמו אם להמציא שאר הנמלאות מה שאין כן באחד משאר הנמלאו לל אחד מה׳ יצטרך במציחותו ש זולתו קוד'לו זהו' משר ישימהו כמצא ואין בו די להחציי בל הנמצאות וגם הכמצאות שימצים משיכם שופעו' ממכו הסלח בהמלעות בח השופע לו מסבתו כמו שבחרנו

ספרת"י הנהזה החל יברך אותך

יפרך וירגך בדרך שתהי'לקהל עמי'

הורע אשר ייעד הש' יתעי לאברהם

שיירש החרץי וכחשר רחה עשו שכבר

כנען ושמע יעקב לקילו רצה גם כן

לעשות נחת רום לחביו להתפרסם לו

כידעות בנו'כנען בעיניינחק אביו

שלקח אשה ממשפחתו על נשיו לאשה זה הוא ביאור השפור הזה י וראוי שנח קור בהתר שפק עלום

יקרה בקלת מה שבא בזה הספור ק דם שכוכר התועלות המגיעות ממכו:

ברכת הנביא וכבר יראה שאין זאת הברכה הודעת מה שעתיד להיות למתברך שאם היה העניין

בי כבר יסופק על ענין זאח הברכה חם היא הודעת מהשעחיד להיו'או היא כמותפלה

ובקשה מהשם יתיצלה שיברך זה המתברך כי בזולת אלו השני פנים לא יהיה תועלת

צום ילחק ליעקב שלא יקח אשה מבכו׳

תן לך ברכת מברהם כי ממך יהיה

וְהַבָּאהָ עָלֵינוּ אָשֵׁם: וַיַּצַוְאַבִּימָּלֶרְ וָאֵיתֵיתָאעַלָנָאחובָאוּוּבַּקוּד אַבִּיפַּּלְהָ יַת־בַּל־עַמָּא לְמֵימָר דְיַנְוֵיק לְגַבּרָא יַאָת־כָּל־הָעָםרֵאמָרהַנגַעבּאִישׁ הַוְחָ ייִיחוּ נַיוַבַע יִצְחָקֹ יִ^{יי יי} יּבַּדֵין וּלְאִרְּתוִיה אָתְּקְטִּלְאִיהְקְטִיל : ובָאשָׁהָו מות יומָת: ווָרָע יִצְחָק בּאַרָעָא הַ וִיא וָאַשְּבָּח בָאָרֵץ הַהָּוֹא וַיִּמְצֵא בַשְּׁנָה הַהָּוֹא מָאָח שָׁעַרִים וַיבָרַבַהוּיִהוֹה: וַיְנָדַל נֹינֹים בַשַּׁתֵּא הַהִּיא עַר חַד־־בֵיאַדֹּ הָאָישׁ וַיִּלֶּהְ הַּלוֹהְ וֹנָבֶּרַל עִד כִּי־גַּרַל י^{מי מי}בּרְ שַעַרוֹהִיוּבַרְכִיהייַ: וּרְבָא נַכּרָא כְּאָר: וַיְהִי־לַוֹמִקְנִח־צאן וּסְקְנַח נאַזלַ סַגִּי וְרָבֵי עַר־דִי־רַבָּא לַחֲבָיָא : נהוודביה גיתידענא וגיבי תובי בַּבֹּל וֹאַבַּנִים נַבַּבַּים וֹיִנוֹנִיאָנוּ אַטוּ יָבָל־תַבְּאֵרוֹת אֲשֶׁר יֹ׳ יֹ פּפּיוםוּלְחָנָא סַגִּיְנְקְנִיְאוּ בֵיה כְּ שְׁתָאֵי : חַפָּרוֹ עַכְרֵי אָבִיוֹ בִּימֵי, אַבְּרָהָם אָבֵיוּ וָבָל־בֵּירִיוְדָי חֲפָרוּ עַבְּהֵי אָבוּהִי בְּיוֹמֵיֻי םָּתְבָּוֹם פְּּלִשְׁהָּים וָוָבֵּלְאִום עָפָר ְ : יֵינְייִ ייני יִינֹשׁ אָבְרָתָם אַבְּוֹהִי טְמוֹנִין פִּלְשְׁהָאִי וּמִלוניון עַפָּרָא נַאַמַר אַבִּימַלָן לַיִּצְּחָק ַנוּאמֶראַבִּימֶלֶךְ אֶל־יצְּחָלֶלְרֻ בַ*וּעִמְּנוּ* אַיוִיל פַעִפָּנָא אַרִי־תִקיפִתָּא מִינְנָא בּינּיָא מִינְנָא בּי־עַצַּמָהָ מִמָּנוּ מִאר: וַיֵּלֶךְ מִשְׁם לַחַרָא: נאַזַלְ מתַּמָן יִצְחָק ושְׁרָא יצָחָק וַיִּחַן בּנָחַל־נָרַרוַיִשֶׁב שְׁם י ַנִישָבייִצחָלְנִיחָפָּר יאָת־בְּאֵרָת הַמֵּיִםיֵי יֵיפִי סּיבְנַחַלָּא־דְגָרָרוִיתִיבחַמְּן: וְחֵבוֹצְיִק אָביו אָביו אָבין אָביו וָתַפַּרִייַתַרבּיַרָא רָמֵיא דָיַתַפָּרוּ כִּיוֹמֵי וַיָּסַתְּמָוֹם פָּלָשָתִים אָחַרֵי מָוֹרַת ל׳ייי אַבְרָהָם אָבוּהִי וִפְּמּיגִין פְּלְשָׁתָּאִי אַבְרָהָס נִיקְרָא לָהָוֹ שֵׁמוֹרת בַּשֵּׁמּרתיֹי יַיִּייּוֹבָתַר רְמִיַת אַבְרָהָסוּקּרָא לְהָוֹ שְׁכָּהָן אַשֶּׁר־כָּרָא לָהָן אָבִיו: בשְּבֶּתוֹ דִי־הַנָּח־קַרָי רְהֵן אָבִיהִי : עַכְדֵירִיצְחָק בַּנָחֲל וַיִּמֹצְאוּרִשְׁם בִּאָר וַחַפָּרוּ עַבְּרֵי־יִצְחָק בְּנַחַלָא וְאַשְׁכָּחוּ וֹיָרִיבוֹ רֹצֵייְנְרָר עם־ יי יי תַּבָּן בֵּירָא דְמַיִיןֹ גַבְעִין וּנְצֹיּ רַעַעוֹרָנִא הַיָּרִיבוֹ בּיִרָא מים חיים: דגרר עם רַעַנוּתָא דיִצְחָקלְמִימֵּךְ דִּי־ רַעָייִצְּחָק לֵאָפָר לָנֵוּ הַפָּּיֶם וַיִּקְרָא שָם־־הַבְּאַר עַשְּׁקר בִי הַּתְעַשְּׁקוּעמוֹ : נְיִ מִינִיִּרְנָאַ מַיְאֲוּקְרָ, אוֹ שְׁמְא־רְבֵיִרְאֹ וֹנְסְק וַיָּחַפְּרִוּבְּאֵר אַחַנֶת וַיַּרִיְבוּגַם־עַלֶּיִהָ אַרֵי אַתְעַכּקוַ עָמֵיה: וַהַפָּרוֹ בִירָא וַיִּקְרָא שֶׁמֶה שִּשְׁנָה: וַיַעְבָּוֹן מִשְׁםֹי, יִי נְיִיִאוֹתַוֹן מִשְׁם בּיִי בְּיִרִיאוֹתַ בּיוֹנְצְוֹא בּיִבּוּף בְּעַלְה וּקְרָא שְׁמֶה ויַחַפר בָאַר אַחַרֶת וְלָא רָבַוֹ עָלֶיְרָה שטְנָהָ: וָאָסְתַלָּק מְתַפוֹנַחַפַּרבִירָא וַיַּקרָא שְּכָיה רַרוֹבוֹתוַיאמֶרכִי עַתְּה אוֹחֲרי וָלָא נְצִוּ עַלָּתָ וּקְרָא שְׁמְה רחובותנאַפַר אַבִּי־בְּעַן אַפַּתְיִיוּ לָנָא "הייל רחובותנאַפַר אַבִּי־בָּעַן הַרְחַיָב יְהוֹנֶדוֹ לָנָוּ ופָרִינוּ בָאָרֶץ : וַיַעל כִּוֹשֶׁם בָּאֵר שָבַע: וַיַּרָא אֵלָיִוּ וסליק מתכין ַרָיַם שִׁינָנָא בְאַרְעָא: לבאר שבע: ואתוליליהייבליליא יָהוַה בַּבַּיִלָּההַהואוַיאמר אַנבִיאֵלהֵי בַהוא וַאֲכַּר אֲנָא אֱלָהֵיהִדאַבְרָהָ אַבָרָהָם אָבֶיךּ אַל־־תִּירָ אַבִּירֹאַתְּן אָבִוּךְ לָא־תִּדְחַלֹאָרִי־בָּסַעָרָךְ מֵימִרָי אַנכִי ובֵרַכְּתִיף וְהַרְבֵּיתֵי אֶת־זַרְעַף וַאַבָריֹכינְךְ וְאַסְגֵּיִ יַת־בְּנֶּךְ בְּדֻיִּר בַעַבור אַברָהָם עַבדִּיי: ויבו שם אַבַרָהָם עַבְּהָי : וּבְנָא תַּמָּן מַרְבְּחָא מובח ויקראבשם יחורו ויטרשם וַצַּלָּי בִשְׁמָא דַיַּי וּפַּרָמֵיה תַּמָּן ָאָהַרָהוַיִּבְרוּרשָׁםעַבְּהֵייִצְחָקבֶּאָר **ָ** וֹאַבִימֶּלֶךְ הָלַךְ אַלָּיו מִנְּרֶר נַאֲחֻוֹתיֹמֵים יוֹ לְפַשְׁבְנֵיִה וְבַרוֹ-תַּמָן עַבְּהַי־יִּצְחָק ויאמר איי בַרַעָׁהוּופִיכָל שַר־צְבָאָוֹ: בַּיָּרָא : זַאַבִּימֶלֶּרְאָזַלְלְּוָתֻיִּהוּמִּוּּרָרָ אַלִיהָם יִצְחָק מַדְּוֹעַ בָאתֵם אֵלָי וְאַתֶּם וָסְיֵעת מֵרָתֲמוֹתוּ ופִיכָל רָב חֵילִיְה שנאתם אתי ותשלחוניםאהכם: מיים ואַבַּרלְהוֹן יצַחָק פַה־הָין אָתִיתוּן וַיָּאֹמֶרוּ רָאַוֹ רָאִינוּ בִּי־הָיָה יְהַוֹּרָה 'דִּיבִּי מִי׳מיֹלְוָתִי וְאַתוּן סְנִיהַוּן יָאִי וְשַׁכַּהְוְתוּנִי עַבֶּוּךְנָגֹאבֶר הְּהִי נָאָ אָלָרָה בִינוֹתֻינוּ בְּינוֹתָינוּ בְּינוֹתָ בִּינוֹתְ חַנֵינָא אֲבִרי בינינו ובינה ונכרתור בהית עפוד ביים ביים ביים ביים בסערה נאפרנא אם־תַעַשׁרו עפונו רעור בַּיָבּישׁרי יי יי יי תתקוים כען מוכירתא דַהַנָרו־בּין־

ונדל נ' וסי' יצחק ' שמואל ' יהושפם ' וחילופיהן נ' ונרול ' משה ' דוד ' מרדבי ' : גדל ג' וסי' עד כי גדל מאדי ביראתה כי גדל שלה יראו ביגדל מכאובי: וימלאום ב'וסי' סתמים פלשתים י וימלאום למלד: לדן י' ופי'במגלת רות פי' א': שמות פ' מלאים מפור בפרשת בראשית: שטנה ב'בתרי לישני ופי' ור באר אחרת ויריבו גם עליה: כתבו ששנה: ויעתק ב'וסי' ויעתק משם ההרה: ויעתק משם ויחפר: וירא ב'וסי' כוי במסרא רכתא: ראו ב'וסי ראו ראינו כי היה יי': וראו ראו ואל תדעו ' אילין בתיבין וי"וואילין כתיבין ה"א ראה ראיתי את עני עמי - אם ראה תראה בעני אמתך : וחדוראה ום י שבתי וראהתהת השמש: בינותינו ג' כ'מל' וא' הסר וסימנו בשפשים סימן י'א: תעשה ד' קמץ וסימן אם תעשה עמנו רעה: ויאמר גדליהו כן אחיקם : וישמע הכנעני : והאמר לו אל אחי אל תענני:

בנפסו: וגדל : פועל עבר : ועבדה י עכדים ושפחות שיעבדוהו והוא חומר השם או שם כמו סגולה · בא סמיכות בארות על שני דרכים: מים חי' שהם כובעים חמיד: עשקי ידו בדברי קדמוכיכו רק במקרת חין לו ריעי ויכרוי חצרו וכן אזר בריחילי כן כי יכר׳ כורה

אבן עורא

מאה שערים : בדברי קדמוכינו

ז"ל שיעור כי חלה ק' משיעור

הזרע והוא מגזרת כי כמו שער

ריבוי :

סחת: בנותינו ויבוי אחר

חוכוני הבאם עלינו הטט ע'יהשנוע':אס במפרח שכים כחיבי בניש וב נהח רחו רחיכו ורחי רחו: תשקו לי ילניני ולנכיי ש.ן ח יבין באה ואיתי אם ראה תראם אשם על עבר'שבועיכמו ש לינו גבי בעיני הנחך יחד שבתי וכה'חחת השיש מכך דהוירי כפר ונשבע והודה י מאה שערים י ברכים כחו רחו רחינו נרחו פרש"י רבותי׳ המרומומד זהלמעשרו׳ ראו כתיכי בוי"ו והכך דאיירי ביחיד בתיבי בה"ח דום חם למקרח קרי ביה רחה שהות היה פי' שעשתה על החד שחמדוה אלף י סתמום פלשתים י שלא יחזיק לפון יחיד: יצחק בהם להיות לו חזקה בארז׳ לד מעמכי אמרו ארציתיכו איכןמהברכז' מפני הזיר ׳הרעב וארצו של זה שבאה ישיהיה אחרי מותי ע"ף לו מנחלת הצותיכו מהברכ' מרת רק שלום ואמת יהיה שערים ובתכווכו שילך לו יצחק והרצו בימי: א תרד מצרימה תשאר בידם: כשמי אשר הרא להן שיצחק היה סבור הביון שיהיולו הכמות לשם ולרקיי שאו פתחיל הגירות ולוכות כי מירוש אביו באו לידו שהרי ולכ דהלךלמלרפלשתיי הביו בר לו בברר כדכתיינישב בין כי קרוב הוא ולפי קדש ובין שור ויגר בגרר ועליה 'כרת ברית:לחמ'לכו המיס'לפי שהיו זוחלין שרדרך הישר מארץ כנען לארץ פצרים מן הנחל שהיה שלהן וגם על השכייה דרך ארץ פלשתים רבו הבל כשהרתי משילה רבו כענין כד"א ולא נחם וגומר שנ'ויעתק משם ויחפור באר מחרת לכך הזהירו אל תרד: ולה רבוד זיקר שמה שעני אינו מפרש ותורתי רמו לתורה על מה קרא שמה שטנה כמו שמפרם שבע'פ ולט מקשים עשק כי החעשקו עמו שה מן הראשון אם למד כל התורה את 'שמא כדין ערערו וכבראה שהיו מערערין בשני המ'ודהי שטכ' ושכ' היא ומשום כך איכו מפרשנויעל משם דרצה להמתין עד כא בחר שבעי היה בחר שבע שעת' הכיו שם וקרוב לחברון היה: אל תירא כי הצווי דגדול בוצווה אתך אככי לפי שהיה מטולטל בשביל ועושה ובו": אחותי קנחת פלפתי'ובמריב 'רועי ברר נבל' היא ועל הבנים לא שאלו באולי בני אשה עליו הקב"ה והמר לו א תיר'י וחחות י"מ שם מדם מרעהו מברווהת"ם בו אחרת הם: מובת מרא" היא כפ'חיי שרד כתי׳ יסוד כגון ויתכנה למרעהו וכן מליכו מאר ווהו קודי שילדי: במסור 'על ואחז' לית שום בר אינש י רסה רחיכו רחיכו כשעמדת בברר בעד החלון הרגיש שנתברכה החרן מחה שערי ורחינו מתוך שהחלון היה סגור שכן ה'ח מאכיל עכשיו החרי שהלכ'משם שפסק ממכ' ברכת׳וחין הדבר חלוי של בך כי היה בשליתו דח"ו שיצחק יהא משמש מפתר י"י עמך : בינותינו בינינו וביניך ב'כותיכו השכוע' ש'נו כשבעים ויגיח החלון פתוח * בחועבו' שלנו גם אתה בינינו וביניך ומלת ויר' רצובו הבין שתהי 'אחה נשבע בהסיונכרת'ברי' לאקשויי והא בשני עמך אנג"פ שכבר נשבעי אברהם

מ"ע ספורנו

שהוא פשע בברית על דבר הבארות

ועל ששלחו מחתו:

ואבימלך עד שלשה דורות מ"מ בקש רעבון אסור לשמש

אבימלך לכרו' ברית הדש'בינית' לפי משחן כמו שדרשו ז"ל

והנאת עלינו אבסי ובוה כחצם הבאת מלינו אשם וענש ואמר עלינו כי כשילקה בדול הדור ורבהרום לחוסים כצלו : ויורע יצחק צחרץ ההיא י כמי שאמר לי האל ית' בור נארץ הואת: מאה הערום י כמו שועד באמרו ומהיה פמץ ומברכך: ויברכהו ה' ביומון שמכר תכוחתו בדמים יקרים ולפי מז וההשקם 'הית'לדעתו: יחתר של איתר של לחני יחום בלם בעל בצולו ברנה בשבילם כחמרו הבירו הם המעשר חל בית החוצר והריקותו לכם ברכה עד בלי די : ועבדה רבהי הרקע מוכן להיות כעכד: ניקוחו חותו פלשתים י שכשרותיהם קרם חז הפך זה שורעו הרבה והניהו מעש: פתמום סלשתים י כחשר ורחו מלות חבימלך

לכלתי הזיק ליצחק סחמו הכחרות בשכחת קנחתם: כי עלמת ממנו - ותוכל נעשרך להחקומם עליכו: התעשקו ממו - השתרלו עם ינחקשיעווב הבחר: חל עירת - שימעעו נוסיך בארינותם: וברכתיך חוספת מחון: ויקרח צשם ה' י ניכרן שם : וחבימלך הלך י החד שהחעורה לקרח נשם ה' כרו בטענדי יצחק נחר חצלחת בלחי מרינם וחביחלך הלך אליו לכרות ברית ולה הזקוהו עוד : כי היה ה' מחך - ולח מירחתנו מודך נכרית מחך ברית : חם מעשה עמנו רעה י שלח חפשה עמנו רפה חתה עתה כמו שלח נגענוך:

אַבְהַתַנֵא בִינָנָא וּבִינָר וְנִנְּוֹרַ קוֹיָם

עַפָּר: אָם־תַּעַבִיר עִפָּנָא בִּישָא כְּסָא

פרדותיווכויוהשה הרי עדיין לא היה פרדות כעולם עד שבא ענה ומצא את הימים ונוכל לתרץ שהיו

₩"π

כן לה יתכן שהמר מה שהמר יצחק לעשו בה החיך במרמה ויקה ברכתך וזה מבוחר בנפשו - וכן יחשב שלה יתכן שתהיה זהת הברבה תפלה ובקשה מהש"יתע"כי מה שוה "דרכו יתכן בי שיהיה בו ברכה לכל ה' מהמחברכים כי לה יחנע בחחפלל שיבקש פעם דבר מה ופעם הפכו לפי מה שילשרך הליו בעח עת והם היה הענין כן מה היה הדבר שתנע ילחק מלברך עשו בברכה בעינה אשר בירך יעקב מייתן ואדע ועוד שילחק לא נתביין בכרכה הבי'כי אם לברך עשו סוף הדבר הנה זה הספור חוק והספקות מאד מזה הלד עם שהוא זר גם כן בקשת הנביא מטעמים בעביר זהת הברכה כי אין מדרך הנביא להמשך אחר אלו ההנאות הגופניות כשם שישיתם מבוא אל דבקי השפע החלהי בו כי זה אמנם היה אפשר בתענוגים הנפשיים כמו שאמר הלישע ועתה קחו לי מנגן וגומרי ונאמר שלמשר ירלה מעכיין ברכת הכבים שהיה מיוחשת הל רצוכו אבל יברך המחברכי' איש כברכתו כמו שהתפרסם מעניין יעקב בברכו בכיז איש אשר כברכתו בירך הוחסוכבר יחבארוה יוחר בעולם אבן לא היה מעניין ברכת מנפה ואפרים אמר ליוסף בבקשו ממכו שישית ידיפינו על הבכור ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעסוגם הוא יבדל ואולם אתיו הקען יבדל ממכו וורפו יהיה מלא הבוים כי זה בורע ההרכבה שף פתה שיתבחר ממנו בלי ספק שעניין ברכת הנביה בלחי מיוחם הל רצונו הבל הוח הודעת מה שמחיד להיותבחופן מה וכבר ירחה מענין זה הפפור חשר חנחגו בו שחין זחת הברכה הודעת מה שעתיד לביות שהם היה הדבר בן לם היה רמנו לינחק פיחמר לעשו בם מחיך בחרשה למו

אתה עתה ג' נחסירה הכח מחה עהה ברוך יי' נאידן אחה עדה קעשה חלוכה חתה עתה הקל מן העולם תלחד שהחליכו לינחק עליהש תהו חתה תתה חעשה מלוכה והקילו עולם מעליך ברוך ייי ב׳ כמסורה הכל חתה עתה ברוך יין ז כח ברוך יין לוחק כמו שכווכתם של לכן וכתוהל לחרוב להליעור כדפרישית ניישם לשניו לחכול כך הים בוני הביתלף להרוג את יצחקי פהכם חוכה קר' דכחים וכאשר לה נבתניך כלותר לה עשיני מחך רעה כמו שהיה בדעחינו ששינו עחך רק סוב חנבי מלהי חברהם אביך ולח כתב דו' חלהים כתו בחברהם ציעקב לפי שנתיים בייםורין צלי מדת רחמים - בחרי ב' צווסורה הכח בת גחרי החתי נחירך הושע כן כארי חמר מנשע לשני ככב"ז בחליפם תמומה חזרת כזרעו של עחני תתכהין עיניו מרחות משום לכתיב כי השיחד ועור והוח לקח שוחד מעשו י ותנהן שיכוי הרחות בנימטרה בעשן הצלחים ו שח כח כליך כליחף חדד שכיכך כמו משיחה על גבי הכרתהי ליה י ליהה כחיכ כ"ח יהיים שתנו חמש הלכות שחישה וחחשה סיחני שהרה בשיף ורגע זורם י מצכנות היזכק יקרקכנ סיום יא כר דולקחת רגל ני מכתון הפוסה פוסה משלה ברה וו לה שיכום למשלה קרכים ובשר הולך שתי וערב קשה רשוקן: כדכר כיוכבקה בנו ואוד ותעלוונה כליותי Bunde Director Comme of the **ל**ישקב הפלווכי אם תדבי מישרים לינתק כדו שיברכך י מישרים לינתק כדו שיברכך י למד בנוחשרות מן גזל י להכוח ונוח בגליון הכוחה מי הכת הכימה לי צידיהביתה למומר לכך החומרי לתדוניהם מביחה וכנחה ו שחתרה לו בברה הכיחה למוסרלנך וקח תובוי ושחע וקולי והביהה לאב ל שיאכל וישתה ל לך נא או היאן ה"ה נאה סירוש בחה לך יכזה לבנידני פחת

אמרי נועם

שיה ולקחה כ׳ ח׳ לבסח וח׳

בחנינה : וקח לי חשם שני הֵ'ת חשלו : חשה בגימטרות

אשני שנך כזב לה בכתובת׳:

שא כא כלידיגולתי והא אמריא בפ'ק דח לין דמשומר לעייו פית נהכל יים זיטתו וחונות מחחום וחיקיבתע תיביק מינחר הזכח שחכל ישחיטת עבו זי ל דכה חכל חשחיטתו לעולסול: מד : יעקב ע"י לכקה חמו כפעם הוחת שחין הקבי יביח תקלה לדיקים נהת דכתייכי ניד יפיו מפת' דרביל היה ל"כול משפיטתו י^הל בוד היד הודם בנשחיים צפידה לו מטעמים עיו הכולי הפפתר על מכילה חחור לד המשטורון שר וכשמתני שירה פושן המודה:

מ ע ספורנו

ניקרא איתה שכעהי קרא את הכלר שבעלמפני שהיה חקום שביעי שבי חפרו כחרום אָכרָה׳ בפתמו כלשחי 'כחמרו בכל הצחרות בתרום פלשתום וב' כי יצח : שהן עשק שענה נרחו יח ווה היה הו שקראוהו שבע על כן שם העיר נחר שבע : בסנוג חורה על בשמו עד ומנ מספר השיעה מבל דיפי יברהם היה כם בניר כלר יבע בקרן עלם השניים ייבל: זיהיעשי בן חריצים שני יילה חשש ילחק להשים לי ובחחיו כשי חביכו: ויקה אשה חת יהודיה ית בארי החתי" ולח התפיד בצחק על כשוחי החחיות כמו שענה הכיון ותויינה יירת רות בין יחשר ו**פ**כין מקלר בוח חיי ילחת ורכקה ולכון מורק בייו וחורה לח עלה של ה הכיר תב תבעי בל עודי שלא היה רוחה בהן יכוה בכשל שהשחדה להרך חת משו יום יצח הקל בכתו לעשו חינו בר.ה חו עלה ושעם זה בכה חשמת׳ ביובני ווסהינרך ישקב לברות אלארן החרת: בתכהינה עיניו י נחו שקרה לעלי שלף חיח כבניו כחחרו פלה כהה בש וכאתי כו ושיכיו בחה ולח יוכל ליחי ולא קרם שם להברהם ויעקם שהיו וותר זקנים ממד שהיק ינחק מז נמחה בהיה עלי בחברהם בתיב וייםף חברה'ניקת חשה בניעקה עם כל לרוחיו בדחעת עיניו כתיב וירם שיתה לה בכי יום עם להיהים

בארשבעי נקרא כן על כ' דברים אוהיא עיר אחרת: יהודית . שם ולא הוליד ממנה: ובשמת היא עדה וישלה שני שמות ובמקרא נמצאין למאות כן: מרת רוח: כל אחת מהן ויש אומרי' מלשין סורר ומורה ועל דעתי שהוא מגדרת מרה כלענה כטעם מרירות נפש וכן כתוב כי רעות בנות כנען ונכתבה זו הפרש שישמרו

ַלְחוֹר־טָׁב וּנִישֵּלְחִינָךְ בִּשְּׁלֶוֹם אַתְּ כְעַן יי יי

בָרִיבָא דַיוָיּוַעַבַר לְהַוֹּןמִשְׁתְּיָאוֹאַבָּקרוּ

ושתיאו: וְאַקְרָימוּ בְצַפְּרָא וְקַוֹיִמוּ

בַּבַר לַאַחוהִי וַשַּׁלְחֵינון וִצְחָק וַאֲזְלַוּ

ָםְלְוָתֵיְתַבְשְׁדָם: וַתַּוָתַ 'בְּיומָאהַהוּא'

וְאָתוֹ עַבְרֵי יִצְחָק וְחַוֹיִאוּ בִּיה עַבְּ

עַל־כַן ישָאַא־דַקַרָתָא בָאַר־שֶבַע עַר

יומא הַרֶּין: וַהַנָּה עשׁו בַר־אַרְבַעִין

שַנִיןוּנְחֵיָב אָהָרָא יַת־יִהוּרִיוֹת בַּרת־

מִימַר יִצְתָּק וְרבָקה: וַהַנְהכַר־סַיב

יִצְחָקוְכַּהַיָּא עִינְוֹהִי מִלְמֵחָוֹגִ וְּקַרָּא

וַאַמַר הַא הַנָא: וַאַמַר הָא־בָעָן

ובִנוֹ כַב בּנִעוֹ זַיִינָהְ סַיִּפָּרְ וַקְשְׁתְרְ

וָאֶכֶול בָּדָיל דִי־תְּבָרָכִינָךְ נַפִּישִׁי עַר־

לָאָ אִימִּת : וְרְבְּקָה שָׁמַעַת בַּרַ מֵּלִיל

וְרַבְּקָחַ אָשַׁרַת בַּיִּעַקֹב בְּרָה רְשׁימִימֶר

ָדָאַ שְּׁבָינִית יַת־אָבירְ מְּטֵלֵיל עִם־יֵעשֵׁר **ַ**

אָּחָוֹךְ לָפֵיפָר: אִיתָא לִי צֵירָהוְעַבֵּיר ּ

לַיָ חַבְּישִׁילִין וַאָּילָּיל וַאַבְּרֵיכִינָנְן בַּקְּדָּם

נַ, קַדֶס פוֹתִי: וּכְעַוְבְּרָי קַבֵּילִמִיגְי

בָען לְעָנָא וָסַב־לֵי מִתַּמָן תְּרֵין גַּדִייָי

יון טָבִין וָאַיְנַבֵּר יַחְרָּוֹן תַבְּשִׁילָין

לַאָבָּוּך כמָא דַרָתֵם: וְתַּוְהֵי לְאָבִוּךְ

וַאַבֵּר וַעַקב רַרבָקָה אָבִיִה הָרַא גַשְׁוּ

לַמָּא דִי־אָנָא מְפַּקּקדָאיָתָדְ:

לְחַקְרָא לְבֵּיצִר צִידָאלִאַיתַאַת

ַבַּוֹבִית לֵית־אַנֵאָ יָדַיִע יוֹמָא דָאַמְוֹת : ‹‹ נֹפֹי מּיּהָנְנֵי:

יצחק עם־עשו בריה ואים עשול ר׳ני ו׳ ה׳אמות:

חַתָּאָה: וַהָנָאָה מְּפַרְבָן ומִרְגָּזְן עַל־ליני ניול בַת־אֵילְן הַחְתִי:

לִי תַבְּיָשִילִין בְּפָא־דָרָתְיִמִית וְתָעָל לִי בֹּיִי^{ְּ} וְצִוֹדְהַלִּי צִיִּדְהֹ:

בְמִתְלָעָב נָאֶהֵי־מַיִּיתִי עַלַיָּלְוּשִׁיוֹ וְלָא מָּיֹּ בְּיֹבְּיֹ אָישׁ חָבָק:

וַאֲמֶדֶת לֵיה אמיה

בני ישראל מבנית כנען: הנה כאי כמו עתה: כליך : יחכן היותו שם כלל והפרט חליך וקשחך: חליך האשפה החלייה ששם החלי חו חליך כמו הרב ויחסר וי"ו מן חליך באדם שת אכום: ורבקה שימעת : היתה שומעת: לפני מיתייכמי בטרם חמוח י שעיר יבעל שער וההפך חלק ויתון שנקרה כן בעבור היות החלק חלקיו שנים: ימושניי כמו יסיבני מכעלי הכפל : כמתעהע וכפיל מנזרת חיעה

ברוך י"י אין אני לריכן להשביערק אחה לפי שאח 'בריך י"י שהקב"ה גזר שתירש ההרץכדכתיב ייהי אחרי מית אברהם ויברך להים את ילחק בנו -על כן שם העיר באר שבעיור"ת הרי מימית אברהם קרויה היה בתר שבע ל : ה"ק ויקרא חותה הכאר שבע" על חש'קרה שם העיר כמר שבע מיהו בתחלה נקרת באר שבע ע"ש השבועי וע"י כד בחו שם עכשי לחדש השביע": הו"ק איך עש ילחק שוחפו עם הכיתיהא המרי במם ע"ו דהית ביה משום לפני עור לה תחן מכשיל דקעבר של ישמע על פיך: יחהיין מורת רוח לפי שעתיד לומר חם לוקח יערב אשה תבנות חת כחלה תבנות בררן לחה ליחיים קדם ולמדך כהן שלה היה כוחות לינחק ונרבקה ועוד אם היה להם לילחק ולרבק' כחת רוח מהן היו יושבו' בבית החד וכשיבח יעקב ליטול את הברכוזיהיו תודיעות לינחק אין זה עשי בכורך לפיכך קדם ולמדך כאן שהיו מורת רוח ליצהק וברפס מביתו: לילוק ולרבקה לילחק חחל' כדברו רבותי' לפי שרבק 'היתה בת כומרים לא הזיק לה עינוכון ע"ז כמו לילחק בן קדושים : ותכה ועיכיו ולה עיני רצקה משום שהחש 'נברתת מן העלס ינשים עשו מן העלם וחין מזיק ענם אבל יכילין להזיק רדם שעל כל ברכה שיברכ' אביך הקב"ה יסכים על ידי לפיכך אכי מצוה אוחך

כאים שחחטה אזר: עלי חז וני לא זגענוך נפי שחת נהם ואחם שנאת 'איתי הפיביהו אם שלחנוך לא כבענוך יכשלחך בשלו'לה כבענוך קהי לף למטה כחם לח נגעבוך וכחם 'לח עשינועמך רקטיב דוגמה כי לח לכלח ישכח אביין תקות עכוי' תחבד לעד : אחה עתה בדוך יי שלא חאמר עד שאתם משביעים אותי השביעו את החי ישמעל לכך כאמ'אתה עחה

וֹנֵכָול בְדֵיל הַיְבָּרְבִינְרָ קְדָם כּוֹתִיה הייני יצחק שתתלתי מן הרדמ': ד"ח שיכיו ולה עיכי רבקה לפי שהיחה אָחִי גְּכַרָ שַעָרָן יַאַנאָ גָבַר שעִיעַ למוד'בבית חבי בעשן ש"זולח ידעתי יום מותי וחם אמות תפסיד הכל פָאָיִם יְסושׁנֵנִי צַּבָּא וָאֶהִי בְעִינִוהִי, "יְוְמֵּלֹי, רְבְקָוָה אָמִיּ הָוֹ עִשָּׁי צִּרְא וָאֶהִי בְעִינִוהִי, יְיְמֵשׁ , רְבְקָוָה אָמִיּ הָוֹ עִשָּׁי צִּרְא נְאָרִי בְעִינִוּהִי, יְיִמְשׁ שְּעִר ממין ושררה שהרי מכרת לו בכורתך ולפיכך אני רולה להקדים לחתלך הכל בהיי'ולח יוכל יעקב להוצי'מידך ללום שהרי מהכ'ברים קיימת: הליך ההשפה שתולין אותה בחגור 'המתכי'י וצודה ליציד וא"ת החיך מסתיעה מילחה שהיה הוכל היסור בשובב השתא ומה בהמחן של לדיקי וכו שם והאמר לו איזכל : ברוך יי' ב' דס' בוא כריך יי': אתה לתה ברוך יי': ייהי ביום רהוא ב'יסי' ויבאו י"ל שנא הכל משחיטתו משהיה מומר עברי יצחקי ויתיביים ההוא יעלי שככי וינריד' חפר וסי' ויבאו עברי יצחק עד יוסף הי: וישובו והדברים ידוע סשהרי הקדימו יעקב בבדי עזים ותה שכחב כי ליה בפיו המלאכים: ויגדו לי דברי רב שקה: דמלכים יוכל שפשים ושמואל רכוף במ"ב מלאים וסי' ויגידו לאנש, יבש " ויגודו לשאול לאמר הנה העם "יחדית ז' וסי" בישעיה סימן ל"ו : ולרבקה ב' א ור"פ וא' ס"פ וסימ. היינו קודם שנפתמד: לידה יתיר ולרכקה אחושמו לכן - ותהיין מרת רוח: וצאב' וסי'וצא תשרה - וצא הלחם: צידה חד מן כ"א תיבי ה"א לידה הוהירו עלחמשה דברים כהיב ה׳ בסו׳ היבות יולא קרי׳ וסי׳ כו׳ במסרא רבתא: ועשה חדמן ו׳ב זוגין פן ג׳ ג׳ ראשי פסוק נסבין יל שהייה דרסה תלדה הגרמה עיקור בריש תיבית 'וסי' כו' במסרא רבתא: שמעת ו' ה' פתח יא' קמץ וחי' בפרשת יורא ו בדבר ג' וסי' ברבר המשכבים חת השחיטה: והביאה לי יצחק אל עשוי ברבר שפתך מישרים ' ובליכליו דעים: משעמים ה'וסי ועשה לימשעמים ' הביאה ואיכל הרי מכרילאחיך בכורה בשביל ליצירו לך נא אל הצאור וילך ויקה ויבא לאמור ויעש גם היא: תביאהג'וסי' תביאה לי צירי הביאה הכלת סעודה לחת וכהבאת סעודה ונשתה - הביאה למוסר לבך י יחד והביאה לי ואיבלה: גדיי עוים ל' וחד בדיי העזים י ואת עירות גדיי רתת אחזייכה לך שאתן לך על השרר' העוום הלכישת: שבים השבים ה' חסר וסי' שני גדיי עזים טובים יו ובתים שבים תבנת ' והאנשים שבים כדכתיב הוי גביר ליחיך: בעכור לנון אשר פנע בשניה ומהמדי השכים: אהב חד מן ש'וְסי׳ בשמיאל סי׳ א׳: לפני מיתו ד׳ וסי והבאת תברכך נפשי ה"ל בני הליל היה כסח כול יליוכי 'אומרי' שיר 'ואולדו 'שללי לאביך ואכלי אביך ציה י וואת הברבה ז ויכן דיד לרוב לפני: הלה נ' קמצין וסי' ואובי איש חלה : חזין שוא ומקסם חלק יופה חלק יעשה מדהה יאנ"ך יוחר וחלק מיימן הכה : ימשני ה' חסר בליש' וסימן כפת זים והברכה חלה מפי המברכיי: וְאברככה לפניי"י : כיר' ע"פהדבר אולי ימשני אבי - גשר נא יאמשך וינש יעקב אל יצחק - אל נאתמש מזה - אם ימשו החקים - בני מררי

> לחזר אחריהם ורובמה פירש בפרשת כח גבי נמרוד : והברכבה בכף היה : טובים : שיהיה בהם עעם י והבחת לחביך וחכל י כדי שיברכך כלב שוב שאין שכישה שור שח בלב שוב ומחוך שמחה י איש שעיר תרגום ירושלמי בבר בגיר ל'בונרת שהיה מליחה שער י והבחתי עלי קללה ולח ברכה על כרתי חני חופר לו חכי עשו דבלאו הכי לא יאמין לי ואם ימישני יכרני ניקללני לפי שכובתי לו:

לא נגענוך : כשאתרנו לך לך מעמנו: אחה י גם אתה עשה לנו כמו כן : שבעה י עב שם הברית: בן הרבעים שנה עשו נחשל לחזיר שנחמל יכרסמנה חזיל מיער החזיר הזה כשהוא שוכב פושט שלפיו לומר לאו שאני שהור כך אלו גוזלי' וחומשרי ומדאי עלמם כשרי' כל מ' שנה היה עשו לד נשים תחת בעליהן ומענה אותם כשהיה

ספר בראשית כו

בַּרוּךְיִהוָה:

וַיאכלווַישָׁתוּ:

ישני שני נוילכו מאתו בשלום:

בָּוֹחַלִיצְהָקוֹלְרַבָּקָה:

יַדַעָתִי יִוֹם מוֹתִי:

יָהוָהָ לִפַּגַיִמוֹהִי:

לאָביר כַאַ אַר אָהֵב:

וַתָּאמֶר רוֹ אָמוּ

: י׳ י לְבָּנֵיְמוֹתְוֹ:

עשך י"ב בתו' וסי 'כי במסרא רבתא" אתה עתה ג'וסי ברוך יי אכיך הקשה את עוליני דמלכים

י׳יי לַצְוּר צַיִּר לְהָבִיִא: וַרְבְּקָה אָמֶּיָרָה

אָר־וַעֲקָב בְּנָה לֵאמָר הַנַּה שָׁבִּעְתִּי

אָרור־אָבִיף מְרַבֶּר אֶר אֶר אָיף אָחָיף

טַטְעַמִים וֹאֹבֵלָה וַאַבַרַבְבָּה לְפְנֵי

בַקַלֶי לַאַשֶּׁר אַנִי מְצוּוָה אֹתַר: כָּדְ

נָא אֶל־הַצאֹןנַקְחֹ־לֵי טִשְׁם שְׁנֵינְרְיֵייִ

עווֶם טבֶים וְאָעֵשְה אֹתָםכִּטְעַצִים

לאביף וֹאָכֶר בְּעַבֶּר בְּעַבֶּר בְּעַבֶּר

חמפיח אבי והדיירוי בעינון במרועתע

וָהְבֵאחִיעָלַי קַרָּלָה וְלָא בְּרָכָה

ַהָבִיאָה בִּיצַיִר<u>וַ</u>עַישֵּׁה־לִי

וַעַתָּה בְנִישָׁמַע

וַיאמריַעַקבאָר

אולי ימשני

הַהוא וַיָבאו עַבְדֵי יִצְהָק וַיגַדוּ לוֹ עַל־

בן מ' אמר אכא בן מ' שנה כשה אשה אף אני כן :מרת רוח י לשון רָלָא אַנוַקּנֶר וּכְיָּיָא דִי־עָכַרָנָא עִמֶּרְ יִייְלָא וְנַגַעַנְוֹדְּוְכַיְּאַ שֶּׁר עָשִינוּ עָמֶּרְ יִייִלָּא וְנַגַעַנוֹדְוְכַיְּאַ שֶּׁינוּ עָמֶּרְ יִייִעָּכְּרָנָא עִמֶּרְ יִייִיְלָא וְיִּלְאוֹבְיִיִּבְיִי ממרים הייתם כל מעשיהן היו טוֹב וַנִישַׁלֵחָהָ בְּשָׁלָוֹם צַּתָּהְ עַתָּחָ לעלכון: לילחק ולרבקה - שכיי ויעש להם משתה לעוכדות ע"ו: ותכהין בעשכן של חלוי דבר החרכדי שיטול וַישְׁבִימוּ בַבַּקָר יעקנ את הברכות: לה ידעתי וַיִּשֶׁבְעַוּ אִיש לְאָחָיו וַיִּשַׁלְחֵם יִצְחָק יום מותיי חמר רבי יהושת כן דוביים קרחה אם מגיע אדם לפרק וַיָהָי בַיִּוֹם הבוחיו ידחנ המש שנים לפכי כן וחמש לאח'כן ויצחק היה כן קכיב עִיסַק בִירָא דִי חֲפָּרֶוּ וַאָּאָמֶרוּ הֻיהֹלִינִי אֹרוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חְפָּרֶוּ וַיִּאִמְרוּ לְוֹ אחר שחח לפרק אחי אני מגינב והי' מתה בת קכ"ז והריני בחמש אַשבַרנא מַיָּא: וְקָרָא יָתָה שַבְעָּהְיֹ פֹּצְאנוּמָים: וַיְקְרָא אֹתָה שִבְעָה עַל־ שנים סמוך לפרקה לפיכך לא בַן שַבר הָעיר בְאַר שַבע עַד הַיוֹם ידעתי יום מותי שמת לפרק המת שמח לפרק הבח : חליך י חרבך וַיִהַיַ עַשָּׁוֹבֶּן־ בשכ שדרך לחלוחה: שח נחי לשון לחנה אַרָבָעִים שַׁנֶּרה וַיִּקַּהְ אִשְׁרה אַתר־ השחוה כחות ששכיכו חין משקיף לבתה המי יין אבקרים בָאָרָי הַחָּאָה וַיַּת־בָּשְׂבַּרו בַת־אִילָוֹן ": " יְהוֹרִית בַּת־בָּאַרָי הַחְתִּיוְאֶת־בָשׁבַּת אח הסכין אבל מסיהה על בבינס חסכ ות היין פרחלה חברה׳ חדד סכינד וזחום יפהם ים ש שלא תאכילני נבלה : וצודה ל. מן ההפקר ולא מן הגול: לפכי ווהי בייזקןיצהק ותבהין א ווי ברשתו שיסכים על ידי ב יַת־עִישָׁוּ וֹ בְרֵיה רַבְּא וַאֲמַרָר לֵיה בְּרִי לֹיחֹי עינָיו מִרְאַרוֹ וַיִקְרָא אֶרת־עִשָּׁוּ וּ בְנָוֹ לכור ליד להביח מהו להביחכו ממ לכוד בין נשם מו הם לח ימלא ליד יביה מן הבזל . כפפרי תַנָּדֹל וַיָאמֶר אֵלָיו בְנִי וַיְאמָר אֵלָיִו וקח ליימשלי הם ואינם גול שכ-יבפש מה וואמר הגה נאזקנתי לא כחב לה ילחק בכחובחה ליכול שמשוה שניגדיי טוים בכל יום בדמשים ציה ועַהָהשָא־נָא רבה: שני גדיי עזים ' וכי שכיה' יחיה וֹפוּטִ לְיַחַקּלָהְאוֹצָוּר לִיצִירָא: וַזְּבָיר-ייִי בִּיִּייִם בְּיִייִם בַּלְיוֹךְ תָּלְיוֹךְ וְצִא רַחַשְּׁבְּרִי רבה: שני בניי עו כ בדייעוים היה מחכלו של ילחק שלונחי אלח המחד הקריב פסח בו ביוסחד מו והחחד עשה מטימי בפרקי חיביו יי ע פַטְעַמִים בַּאָישַראָהַבָּתִיוָהָבֵיאָה לָיִי לרבי חליעור: כחשר אהב - כיונה ש ואכלה בעבור הכרכה נפיטי בטרם ור הַבְּרֶבְהָ נַפִּישְי בְּטְנֵי בְּי מְעס הגדי כטעס הצבי: אים בהי וְרַבְּקָה שֹׁמֵעַרת בְרַבֵּר ה טעס הגדי כטעס הצבי: אים בהי כמו מחשש בל הרים : יָצָהָק אֶר־עשָׁוּ בְּנִוֹוַיָּלֶךְעִיטָּו הַשְּׁרָה

החמודות **ד**ק"בג שוברכוובהיו' העניין כן הכה אונני שוברנו ובהיה השל והן הכי יונכי יות'יוהר זה הספק כשכחתר שברכת ראבי ייהוחותה לפי מה שעתי ברכת ראבי הכנבי ביווען ה. ובחופן מה תפלה ובקשה וזה המ כסואנא והיה לפי מה פלומיוז כי כאשי יכים וחברת יהיה לפי מה שלומיוז כי כאשי יכים וחברת מים מה מוכן לקבל ולהגיע לו פיוב מתן אים מה מוכן לקבל ולהגיע לו מה יתפלל הנבי שיגיע לו עוב יותר מוק מהטוב ההול השר היה נכיולבה עליולה שלטוב הסוח החיקסו מכ עם הטוב שהיה ראוי לבא עליי ובות האופןיאמ'שיכרכהו בברכתויוהמשל י שמי שיש במערכתו שיהיה עבד כושה חן בעיני הדוניו הם יברכהו הכביי יברכהו בדבר מתיחם לזית ההכלחה ינו נהו שיהי משרת גדול בבי המלך אר שיהי שום' מללים ולה יברכהו בשישיו מלך כיזה רחוק מחד מהטוב משר היה נכין לבה עליו והולם יברכה: היה נכין ביי ההוה הובל מל מדי בינו הנכיח שיהיה מלך ומושל כל מדי כות רבות אסהיה במערכתו ביתיי רבות מטע ... ואדון למדיני הח'ולפי בהכבחת הבם יתעלה דבקה בנביה ימשך לו שחהים מה שעתיד להיות של בעל כל פביי ברכת הכבים חהיה חבוערת לפי הכנת המקבל ולא יברך באי זו ברכה מזדמן חיזה הים יודמן הבל תכים הברכ'לפיהמחברך זוה מבוח׳ מחי עם מה שהישירנו ליווכחשר החיישב לנוזה הנה חפש 'שנחי'בקלו' הספקר אשר רפשר לספק בעניין לו הברכות ונהמ'חחלה כי בקש'יצוק המטעת. לא היחה נאהבת הערבית מלילם לנבים מזה החסרון מבל הית כדי שתשל למחשבתו התבודד ת באים החבי׳ לו המטעמי בהפנותו מחשבתן בו באכלו אוח'כדי שיידיע לו בכב ואי הי זו ברכה ראויה לו כי זה מתכאי

הנבוחה כתו שביחרנו בשבי משכר

מייו ולציחת הסבה תמצא שחת שחונה

לנערו רשיעץ שילכו לאיש בשכים להגיד להם איפיהם האמוניים בליכון ומה כבי׳לאיש כי הלחם אול מכליכו וחשירה אין להבי׳ מה אתכו וסוף הדבריאמר כערושים בפסי רובע שקל כסף והוא מבואר שאין ברובע שקל כסף משירה ראויה ננביא שהיה מושל - בכל ישחו רובע שקל כסף והוא מבואר שאין ברובע שקל כסף משירה ראויה ננביא שהיה מושל - בכל ישרא ולוה הוא מבוחר שכמו או המחנות היו ניתנים לנכיא לסנה שוכרכו כי היה ניתן שמוא דבר ייי יקר אין חיון כפרץ ולום היה צריך לכמו אלו הדברים שים להט מבוא

יקר חין חוון כפרץ וכום היים עדן משתי יומו הו כו יום שים כים משתי בלוף. שלח תשוב ריקש ! החברן בחוך למיחה כענין ביעקנ ובמשה כיחו הופש יוחר נבדלח רן החומר : שה נה כליך שלח תשוב ריקש ולה שם חל יות במוכד כלחרו ועיפי ישראל ככדו מופן כאופן שלא הכיר התחונה הפרפית: לא ידעתי יום חותי כי אחנם הברכה חחול יותר בה שהיה רוחה במוכד כלחרו ועיפי ישראל ככדו מופן כאופן שלא הכיר התחונה הפרפית: לא ידעתי יום חותי כי אחנם הברכה חחול יותר בה שביה רוחה בכוכד כיתרו וע כי שיוו ככדו חזוקן באופן שלא הכיר התחונה הפרשי ז. ביי יעל ושל הברכה כיבם שלא הכיר בנודל רשעו של עשו אכל חזוה לחות הברנה שהיה בלבו לברכו ולכן כשברן יעקב אחר כך שידע בנשהוא ראוי לברכה לא שאל תשום אל משה הברנה שהיה בלבו לברכו ולכן כשברן יעקב אחר כך שידע בנשהוא ראוי לברכה לא שהבר אה אשותו ז בקם דבר ונרמו חוגף בחתרו וחל שדי יברך אוחד: ברנה . אם אולי וחלל לי ברכם לח יברכת אם חפעהו ז

מחלי ומשי ואלה דר"ה וצ"ע כי לא הביא המסורת יותר:

הודב חון ככן נכורך שחור. פורף בי פטו בנפרך חוכני

יעיקב וועי הוא פנוחור עי בפי כפורי ושרחל הכל עם:

צכך בכורן כיוחר עליו הניי

חורב חם כנן נכורן . ויחמר

מוי להיפלי יר^יות מצוו מי נפטס

כרפור נזכר ונקה . אוכוה

פני לפרים ניהנס סנעבה

גילכם שמו - וצח בי באסרה לכח כשל יצח הלחם כוהיחה

בניר כליך וה ככל שכח כם כל בית כר קדם חליקוה בדי

מנים כמן שניי החודי יקסון:

נחיו פוזה מד השפה "חי הד

ט כל ארנפי בליות ושעמידין

ליפול ביד ישרואל שמקב"ה

ילחם כהם והיינו דכתיב ולח

קלה' בתחלק ויות כ' נמסורה

שר פלרות כבליו וידמוויי כת

דים בנימה ולמד שנכם שולי ריה בן פרן " דרח צבית"

ליל פפון כרית כ' כריח פקה"

בריתו לבכון שוכות ניות כיותו

לד עברה חיבות נפשות וי"כ

פרטת נוצרך נענר פשרת

וישפחנו וף חסר מי כפנד לי

זנוד שודו פדיורם שפפו

75-feight an things pick desta

פשע בו זיש נא פברכה כיף

הינוח לומר לף שנדכו נפס

סני כר שישולה כ"ו

פירוש

השילה מן לוכחן

פלי קללחך" אל חפאד שיקלל ואם יקלל חהי קללחו פליולא עליך וזה חשפי דברי הנשי והגחון פי עלי להסיר קללחך זים חומר חלילה לכדב הנבי" רק הואכן אכני תי שאנכיוטשו בכורך ואחרי אתרו כי במחו אתר וצכי וכשאקיל במלח עשו בכורך וחלה דברי חות כי הנביחי יתחלתו לב' מלקי החלק הח' שלים בחצות והחלק השני נבידף העתידוהם ילפרכו לחת'

דכר שהיכמ כסובן לא איק רק השליח לא יתכן שיכוב פלל גם הנה דוד פכשב עליו איש האהי ואתר רוח יי דבר בי בלבל דבריו עם המימלך והמר ויהיו כלי הנערים קדש לצורה שעה בס חלישששחתר לחוחל לפחחור לו חיהתחי' הף על פי שפירושו מים תחים מחולי זה והרחני השם כי יהרגולן תיכיהו מתר חפלת שות עלה והכלח דרך מוסר וכן אתר דניאל מרי חלמ' לשנאך ולהיותו כנבר השם דרך דרשוכן אמר הברהשונם חמנה וכשחתוה וכשובה : וחכלה מלידי כמו זכרה לי חלהי לעיכה והח"לף שורש יוחמשך קל הש"ץ להקל על הלשון נהכורם הובוביר לאמיב כי לשלב יחתר בנה מרן וחכלה חליד בני - הח"לף סיחן בצנת ישוב יורד גשם ושפבי החדבר והנח הנעלם שהוח המריו מחת חל"ף השורשוכן אומרה לחל סלעי י דגשים נו"ג תברכבי לחסרון כו"ן הכוסף כמו יסוככנהו וכן ישחרונט נשיקה עם למיר ביד אד בכחף אנ בנותר ובלי למ"ר בפה: וירת בפתח הרי"ם בשבור מות הגרון וכן ויכע לבכוויכת בכל גבול תלרים וכלם מהשניים הנראי" : ו אה " דבור עם הלב והיהרים עוב בבברים כאשר משב בלבו שהוה עשו והוה בה מהשדה הריחו בגדיו כרית ניני האלנים כי יחכן כיזה המעשה היה בחדש הרחשוני מיש משל

> הקללה שהרי בעוחה חני מה שחמר הק"כה גרב יעבד לעיד : ד"ה אפי" ימוסף לה יקללף כי מעלמה יבין שלה ששי׳ זה' מרעהברי הם מדעתי שחני רטלה לעמוד לפניו והשחחי פרמה ואת אומביותם בח פקלב יקללבי ב ד"ח עלי קללח רבכי דובמי על עמך ברכת' שהרי למה יקלוך חמה מביח עי מטעמים הצלוך שחמה מפרב מצוחי מדשע בקולי ולדקה לי: הממודות י פלר 'ומרטי' שמתפכד בהן בפני הבריות משמש בהן בפפי הביו. ולפיכך חריחן ימחקשהרי בגדים מדשי 'רים שלבעוב ודף: ד"ה החעודו' שהיה לביש אותם כשהיה יוצא השדה לטרטירוהיו נודפים ריח השדה והאילנו' כדכתיב מרח את רים בגדיו צאמר ובו': כרים השדה ואותו היום לה לבעם עשו כשהלך למד פיד החתודות "מליט בבגדים בלפיובקב" ובבדיו לח חשרפנה : הלבים על ידח לפי ששערו קשה משל עלמיסודומה

הפא לשע'אד': אנפיעשו בכורך י"מ

שלפי טרך שעה חיתשר לשנו'הדבו"

כנון הברב'השרי לי החי הי'וכשהחו'

מושך עלמו ואשר עמו וכן

מלי קללתך בני יהן ניולך לדה מן

האחן בכורי פשני: לאחך

וכשובה שיכם וכבון נוד שבלבל דבריו עם החימלך וחמר ויהיו הנערי קדש גם המד שהיה הולך בשליםו 'המלך ששע חמר בחומל מלך ארשלך חמוד לו חיה החיה והרח' הב"ה שיהרג וכן מיכיהו שהמ לאחהב עלה וה בלח שא לפי מה שרחו אמרו ד"ח לפי שקול הדעת לה כמש לו כך הער לו הנכי בת קום עשו בכורך שהריכבר מכר לי חת הבכורהי בעבור הברכט נפשך וכי יעקב תשמש היה ע"ת לקבל פרם של המ"יעקב מר" לחבי דברים שביפו וביונשו שחמר לו בעבור הפרכך נפשי חברפני הפי דרגם : הקול קול יעקב ביר ויהן לך בחלבים לא נפחוך על הקול שלפעחים הוא חשחנה ע"י לשקה וקור׳ פעחים עבר ופעתים צלל אבל עלכי היו ידיו בידי ששו אחיו שעירות כפבור דבר ברג הוח ודצר זה נרסלצוכהו: דבא לו "ן וישת שהיין מערב קלח דעתו של חדם ולח ידקדק חם הוח עשו חם לחו: ורח חת ריח בבדיו שהיה רגיל להרים ויחקר רחהרים בני משמרים רים הפנדים חמר חין כחן פפק ולריף לפרם במקרו רחה בנירים או כרים השדה: ד"מ רחה לי רחה נופל של כמה דברים וחפי בל 'לש"ו מב ושוח חשם בחבל לפינם דובמה רהה נתחי לפניכם הת החרץ? פריחהשוה . בגדים שהוה מלובש בהסריחם כדים השוה לפי שבהם יוכח השדה: חשר ברכו י"י י"ם קחי הוח חבני שנחן כו הק"בה חת פ"י כדכתיב לך ולודעך וגו' : מעל השמים י שהרי ארץ כנען כחונה לדישו של אכח ולדישי וגשורם אין ידדינה חלח שניפעמים בפנה יורה במרחשון ומלקום בסיון ושחר כל ימוח השנה מיכה של מן השחים: משתחולך לחומים ושתחוו קרי: ומשפני החדן - כשביןשני ממלמ בקר אולב לחן: הוי בניך לחתיך י הסכימה דעתו לדעת שבור הקיבה ורב יעבד לעיר:

שַׁלִי קַלְלָוֵשְׁ בָנִי צָאַרְ שִׁמַע בַּקּבֹּי וְלֵךְ מַנַי אַרִאַשַר-כַנְכוּאָרי, דְּבָּאַריַיוּ לוושיא ולניבלי בנסלביל סיני ואוויר וַיִּלְרָ וַיִּקְּחוַיִבְאָ רְאִמְּוֹ סַב־רָיִ : וַאָּוֹרֵ וּנְפֵיב וָאַיְיתַיִּ לְאָפֵיְהֹּ וחעשיאשו מטעמים באשראהב אָבִיו: ֻוַתְּקַח רַבְּכָּןהּ אֶח־בִּגְרֵי עַשְּׂר נַעַבָּרַתאָשֵׁיהֹ תַּבְשִׁלִין כְפָא דְּרְחָפ בָּרָהרַבָּאֹרַכְיִיתָא דְּיִעְמָּה בְּבֵיחָאָא וַתַּלְבָשׁ אֶת־וֹיִנֻקְב בְנָהַ תַּקְטְן: וִאַת וְאַלְבָּישַׁתיַח־יַעַקוֹב בַּרָה וְעֵירָא: וְיַת ערות נדיו הגזים הלבושה שרהינדי פיי בשבי בַּרָיוַ בנִי־עִיוַי אַלבִּישַרת עַר־בּי וֹתֹתַן אָת־ ירוריועל שעיעות צואביה: ויהבת הַבְּטִעַנְיִים וְאָחִדְהַלֶּ הֶם אִשֶּׁרְ עָשִּׁחָרָה יַת־תַבשיליַא וַיַת־לַהַבָּא די־עַבָּדָת וַיָּבָא אָלְיַאַבִיוּ ביריעקב כנהי בּירָארְיַעַקַב בּרָה: זָעַל לְנַתּ־אָבוּהִיּ וַיָאבֶר אָבֶי וַיִּאמָר הִנְּנִי מִי אַהָּ וֹיִאשֶׁרָיעֵין באָר־אָבִיוֹ אָנבִי עַשָּׁר זאפר אַלאַנאַמֹר ניאַ אַנאַמֹן אַעּ בְּרִי : וַאֲּקֵריִעַקֹברְאָבוּהִי אַנָּא עַשָּׁר בְּכֹרָך עָשִּׁתִי כַאֲשֵׁר דְבַּוְיָתְ אֵתְיֵ בּוּכַרָּרְעָבָרִיח בְּטָא דְטַכֵּלְתָּא עִמָּי קום פא שבהואבלה מצירי בשבור הַבַרַבנינפשָה: וַיִּאִמֶריצִחָקֹאֵל־ קום־כָּעַןאָסְתִּתִרוּ וְאֵיכוּל טְצֵירִי בָּרִיל בָּעִמָּת־זֶּרָה מִהַּרָה לִמְּצְא בְּנְיֻיִּיּאמֶר בי הקרות יהונה אל היוד לפני: ביאמר מיייי לבריה מא בין אותיתא לאשפתים יאַחָל אֶל־יִשְּׁלְבֹנְשִׁרֹּ נָשִׁ וַאֲשֶׁשְׁבִּי׳ יִייִי בְּרְיֵנִאַכֵּר אֶבִייִּפִין יְיָאַלְהָּוֹ בַּרְבִיי וַאַמֻריִצְחָקֹלְיַעַקֹבקְרִיבּ־כְּעָן בניהאַתָּה זֶה בניעשׁו אם רא הַנִּשׁ יִתְּלַב אַל יִצְרָוֹלָ אָבִיו וַיְבְּשׁאָרוֹ, יִם, כִּיְבִּינִאַטוֹאִינִּךְ בַּרֵי נִיִּאַתְ בַּיוֹ בְּרִי עָאָר אִפּב מיפי בנים לא: וקריבישקב לות יצחק אבותי וַיאטר הַבְּרְ כְּוְל יִעַכְּב וְהַיְבָיִם יְרִי עשו: ולא הבירו בי הני ידיו בידי וֹפַשְיוֶיהוֹאֲבַר לָרָיא לְלִיה דְּיוַעַקב עשו אָרוּר שִעררוּ יַבָרָברוּ: וַיֹאמֶר יוֹפּינים וֹיִדְיָא יְדִידְעשִיי וֹלְאַ אִישִׁתְםוֹרְעִי אַמָהֹ זָּחָבְנֵי עשׁׁן ניָאטֶראָני: הַאטֶר ' י אַבִּרהַנְאָרה יְדוֹדִּי כִּיבֵי עשׁוּ אַחְוּהִי הַנָּשָׁרֹה לִיוֹאַכְלָרֹה מָצֵיר בָּנֹי לְמֵעוֹ בְיוֹים שְערְנְיוֹן וּבְּרְבֵיה: וַאַמֵר אַהַ דִּיוֹבְּרֵי חַבַרַכָּהָ נַפְשֵׁי וַיַּנָּשׁירוֹ וַיֹּאבַל וַיָּבַא יניבט מיון עשׁוַוֹאַמֶּר אָנָא: וַאֲמַר כְּרָיב כָּוְרְמֵי וְיִאֶמֶר אֵלֶיו יִצְּחָלְנְיִיִּרְ נִפְּנִי וְיִבְּיִרְנִיְרְ נִפְּיִאֵי וְלְבְּיִבְינִהְ נִּפְּיִאְ וְלְבְּיִבְינִהְ בִּיִרְ בִּירִ הרלי פני: במרי מומי וְאַבָּרְ בְּיִבְּיִי בְּמִרְ מִיִּבְירִ בְּיִרְ בְּיִרְ בִּירִ בְּיִרְ בִּירִ בְּיִרְ בִּיר אָכֵיו נָשָה־נָא נַשְׁכָּה־לֵי בְּנִייּ אני מיפנים במרטים יוסנס בירד ישלב לונית נישל לונינו אות בנדין ניפל ואינים ליהוחקרא ושרני: נאמר בידה ווְבַרַכְהָוּ וַיִּאמֶרְרְאָרה בִיתַּבְנִי בְּנִי בְּרֵיתַ שרהאשרברכו יהוה:

יִצְתָּק אָבֶוּהִי קָרֵיב־כַּעַן וְשֵׁק־רָּי כַּוּדְי וֹיָהֵן י׳ י׳ וְבְּרֵיבׁונְשִׁיק־לֵיה וְאָרָה יַרִי בִישָּׁי לְךְּ נָהָאֵרְהִים כִּשָּׁל הַשָּׁמֵיִם וּסִשְּׁמִנִים מִפּיר לְבוּשְׁוֹהִי וֹבְרְבֵיִהוֹאַמַר חָאַ בִּיהֹאָ יַשְׁבְרֵוּךָ " " דֹבְרִי בְּרִיםְ חַקְלֶּאֶרִי בַרְבֵּיהוּיֵן: וִיבּּוֹּ הָאָרֶץ וְרָב דָּגָאוְתִירְש: עַּבִים וַישִׁרוֹבֶוֹלָרְ הֹ לְאָפִים הָנַרֹּ גִבִירֹנֵי יְבִירֹנֵי יְרְנִיִיםְפֵּירָאוֹיִאַנּים הָעָרִי בִּיר וֹסַנְיִוּת שבּור וְחַבֶּר: יִפְּלְחוּנְן עַסְּבִין וַישְׁתַעְבָּרָיחן לָךְּ בַּלְבְּעוֹן רְבֵנוֹ וַכֹּ לאדצך

ויבא אד פֿן כ אופי׳ בפפ׳ רפתי החמדת לחוד חס׳ רולם׳ כי אפודנ׳ אתה מל׳ רמל׳ י המודות כוהב י דעורא כ"ב ושאר חמרת כתים: עשתה ה' קמץ וסי'ותתן את המטעמים יתקח תמר את הלביבות: ואת כל אלה ידי עשתה י זכר את ושתי י אף לא הביאה אסת': הנני ב' דגשין וסי' הנניבני י מי אתה פני: גשה ג'וסי גשה נא ואמשך "גשה נא ושקהלי" גשה לי ואשבה: האתר או ד' רפפיכי וסי' האתה או כני עשו י האתה זה עשהאל אחין האתה זה אדני אליהון האתה זה עבר ישראל וחד אתה זה בני עשו ויאמר אני הקל ו'חם' בליש'וםי' הקל קול יעקב והירים י והקל פשמע בית פרעה י והיה אם לא יאמינו לך ולא ישפער לכל האת כ'בו ": קול שופר חזק מאד ניחרד ניהי מקל צותה ושארא מלאים: שערות ד' חפר בלישנא ופי" הן עשו אחי איש שערי כי היו יריו פירי עשו אחיז שערו׳ ולקח מרם הפרומדם השערי על ראש השעיר התי: וינש ה' פתחין ופי' ויאמד הגישהלי - ועיפי שראל פברו מאקן י ויקח יוסף את שניהם י ויגש את פר משאתי ויאמר דוד אל אביתר הגישה י וחדוינש וגרעון כאויעש נדי עדים: ויבאחד מן כ"א וסימן במם'רפת': וירח ב' וסי' וירח את ריח בפריו ויברכהו : נירח יי'את ריח הניחת: בריח ב' וסי' ראת רית בני י ורית שלמותיך כרית: פרכוד׳ומי׳ וינש וישק לו נירת: וישמם עשו : אשר ברכו יי׳ צבאות עמיאל הששי ישטכר י נתינת האלהים ז'וסי בדניאל א':

התודת י הנקיות דטיתה כתרנותו י דבר החד שחוד הוחן תן כורוד יחשר חתה והלח במה נשים היו לו והוא תפקיד׳ אכל אתו אלח שהיה בקי במעשיהן וחושרן : חברי עשו המביחלה ועשו הוח בכורך: עשיתי כמה דברים חשר דברת אי: שבה : לשון מסב על השולחן לבך מחורגם אסתחר: בשה נא ואמשך המד צלט אין דרך עשו להיות שם שתי'פטר בפיו ווה אומר כ

הקרה יי חלהיך: קול יעקב פמדבר בלטון תחלוני : קום בתי מכל עשו בלשון קנטורית לבר יקוס חבי : חני בל ממי חני עשו אלא אני: וירקן והלא אין ריחרע יותר משפף העזים החמדת חלה מלמד שנכנסה עמו רית החמדת גן עדן: כריח שדב חשר ברכו יי׳ שנתן כו ריח טוב ווה שדה תפוחי כך רושורות. ויתן לך שו דיורם תולבתת צינאביו ואת הלחסייחן ויחוור ויתן בלחשית רבה מסרייינוליםולפי פשוטו מוסבי לעכין רחשון רחה ריח בני שנתן לו הקרוש ברוך הוח כריחשרה וגו' ועוד יתן לך מפל השמים וגומר כמשמעו ומדרשי אנדה יש

いろ

הרבה לכמה פנים: אבלה רקבנ מי אחרי בהתבודדו דמיונו ומחשבחו במה מלה נשוספירנהו וחולי הים לריך לילחק לרב אקנחו כי מפני אה יקשה לו יותר בתכודדו' מחשבחו ודמיונו כדבר ההו'ולוה תרחה בהרבה מהנכימים שתפסק הנכואה מהם בוקנתפוהנה מתבחר לינחקכי המביא אוהמעעמי' ב" הוא מכח מי שראוי שחדבק המשנתה האהית וברכי לפי החופן הסוח: והחשיל ריח שלמו 'יעק בעיון פרים שדה אשר ברפי יי' בפרי מגדיי של פר ההמש 'כמו שב 'המשל בחכמוי לוברות לדברים הרוקחים בשיר השירים בפעינתיוותפני זה הקדים בברכת ישקב על סים זשוים השמים לנמני החרץוה שלח עשה כן בכרב'עשו להשיר כי מהשמי' השקיף הפ'ית' להשבית בו כי שנייןהעל הו' יומר מפורסם שהוח על, לר ההשנחה מוקדין מירוש החרץ ובכלל הנה מפני שהשל ביושו הנוצח מלמעלה הקדימו להורות משל

ששח ט לפתעלהיכחו ליעקב עובוחיו של לה לארי חופריו ברב דבן נתירום בהתפדתו מה שלח • 60 מה שלח חחרון שלשה כן בעשו ווה כי היות בחרץ רוב פחינה וא'חדבן ותירום בהתפלה חי חפשר עזול' שום קרובהשבחיפרטית בחדני החרץ ההיח ועל המינות נט ביות בים כן ברכהו שיעבדוהו איקר (ה פנק בר הקבות הקשות המונה) פיה לך ליהן עמי רבי ובני פשו וכןימשך מההשגח" פננינה לעילה שהים שיהיו הרוריו חרורי׳ ומ ברכיו שק לא חינן מבורכים - וממרשכת ברך יינקב בום לנוי בחופי החובר מבר היה בו כללה מה לשפור משיני החום החובר אובר היה בו כללה מה לשפור שויר ועורוהיה מחוייב בברפת הנביח שחגים משרם חורה בכה מן ההפרת היה שלח יתברך עשל שמסוח בניצחק בח חחיך במרמה ויקח ברכחך מים פנישוליה ככיך ילחק אי זה ברכה יברכהו פים פנים וליה ככיך ילחק אי זה ברכה יברכי ישה משת מעית ברכהו במ'שלא יחלק על ברכ' יעק' "ממה שיהיה אפשר שיתברך בלעשו לפי מה שיהיה מוכן אליו מהטובות והודיעכוכי עבדותו ליעקב לח יהיה

מתמיד מבל יסור העבדות ההו' בע' פיהיו ישרא בלתי רמויי׳ שמדבק כה' במו זחת ההשבחה ווה הוח חמרו והר כָחשר חריד ופרקת עולו מעל לוחריך ל"ל שכחש' חגיע הממשל' לעשו מלד מערכ'אזיקר'לו שיסור זה העבדוי מחכו בעת מה והוא כשלה יהיו ישרא לחניי שחדכק בהס הכשגח: האהית

בחופן שחשים משרחת להם חת החותו חשל רחו שתהיה מושלת יוחולם התנה שחגיע המחשלם לששו מצד המערכת שחם לה היה העניין כן הנה לה ימנע השתעבד בני עשו לגדע ישקב עם ביותם בלתיראויים שחדבק בהם ההשבחה האהי' מה שכבר מרחה שתמשול חומה בחום חמד' בהם חין החומה המושלת בחופן מהשלמום שמדבק ההשנמה השהית" הנה נשלם בכחן היתר הספקות חשר חפשר שיפופקו על צלו הכרפות י וחולם התועלות המגיעות מוה הפפו'הם רבי': בהרועלת החילות במדותי והוח שרהוי לחדי שישתדל להוריש לבניו מהטובות מה שחפשי לרוכ"ש ש מי שחתב מהם יותר . הלח תראה שיצחק השתדל לברך עשו קודם מותו

ולוה שיעשה לו משעמים כדי שיחברר לו במה שיחפן שיברכהו: התועלת הב' והוא במדות והוא שראוי שיביה הכן הנאהב היותר שוב מהבנים ואם לא משך מתנו תועלת להודיו למו שימשך מהחחרים י הלחחר חה כי רבקה היתה חוהב'ישקב להתפרסם לה שלמותו והשתדלת מפני בי שיהיה יעקב התסברך ואע"פי שהיה מגיע לה חושלת יותר מעשו בסבת הפיד שהים מביח חסיד וחולם יפחק לרוב התבודדותו בעיון לח החפרסתו לו מפונו׳ יעקבועשווענייניהם בדרך שיוכל לדעת אי זה מהסיותר טובולאת הסבה היה אוהב

עשו יותר לסכת החועלת שהיה שועיג ולהיות הרבר תמיד בדברים לחשר חליו לפו : התועלת הג' הוא במדוח גם כן והוא פראוי לכל פי שישתדל לעשות פועל מה למכלית מת שישתדל להפיר כל הדברי המופעי אופובמכלית ההוא ולכמביה הדברי המביחי

מותו ביותר ששלם שאפשר הלא חראה כיישקב סמד שיתנע ממנרה מכלית שהיה מכוון שיו עד שרא' שרכקה המציחה לו החתבולו אסר בהם הסתלק חה שהיה מפחד חתכו זור שהיא הלציפה אותו בברי עשו כיוה מתה שיכיא יצאק למשב שה שהוא לבום אלו הבגדי הוא עשו והלבישה שירוב היי בעוים על ידי ישלב ועל חלקה צואריו כדישיר בים ילבק שהוא שעיר כמשר יחושה! דורעערת הד' והוא במדוח שחין רמי שימנע אדם מנפל סק חוקו" בלה תרחה כי ילהו להכבחו ששו מפני החועלת שהושלהן לא היה רולה לכרך יעקב המביא לו משעמים לחשבו שהוא ישקב כמו שבניר בסוף השכיין הקול קול ישקב המהוד שו כדי לבמלו של בהושלם שהועילהו עד שהכיחהו יעקב לפשב שהוח עשו וחו ברכן: דרתן על הר ברשות יהוח להודיע שכבר חשבר בעוב המחמיד שישל הכנל שיפשק בעות מה הלח הרלה שכבר ישל ילמק ליעלב פיחיה גפיר לחפיו וחקר כך חתר לעבו שכבר יודשן בעת מהשיפרוק עולו מעל צחורו . והכה מדיע הסבה בזה בג"ה בפרשת ושלם יעקב מלחכים : התועלרת הפעי הוח במדוח . והוח שחין 13 1 18 M באר פיקל המדם בפניוה מישפיו

אמרי גרעם

פלי קללתקאט יצירוף מנכסאי חחדת כפס חוריפך סוופעי והו שלי קללקך בני פירום כל מחפורך ככר לית כלי היהשר ננצוהה שרב יענוד נעור והנעיר יביה מכורך ד'ה עלי קללהך כלוחר לה יקלל היתצ כי מקם נפר הוח יקול למי שיען מוחף חח הכפר בוה ש רחן לך כלפים זו מכח פריב כלאתר לם תוכה ואלו גבי פספ נתיב ותשחכי כחרץ כין קובם ביולה מוכ' יצר ילחק ליעקב ספר מנום מעשר שלה מידופ וקבטיד הינד פורה קנד פפר ודת הדין חול עשו הרפש לום יעשה מניה אחת ויפסוד יהרפר מפר מכח כיין ויחול מה שני ששעניתי הם החקוי ונגר ילחק כחי משמנ בחרץ חתר יצחה לפסר חל חנמער מל הברכות שחב"ם שחחה עבד חשבל חכל פת מחכלים כוכן דרך ככורמים:

כיע ספורנו

עלי הלומן . עלי להכום פתחך חם חחרם כך קלפם en share 2's agos sta שקבל עלוו קללות יואב יהשינות : והידים ידי פשר קין שפו בשרומוווני נאופן טכים פשים חמב לשים מוזשני מאם רע בכנול בין שנו כחדם לשפר מפר חם פז יואקן ברנס בחלאנה וכפו בעיד בי כיון ידיוכידי עצו חוף שפירות ינים זה חולי כחלם כו נים האם להשום כפנין הם יכונם שנדך עוד חת השר מוכל שתיום וינרכם ישל בסטדו שינות ראוי להללה בחתרנ והנחתר עלי קלם - וכן מרל שהפושר חת חבירו כדבר שאין נו לריף לפייפנ ולא שד אלה שריד לברכי פענין עלי כמומד או ממ למפור לה וירה את רים בציור להרחים אָה נפעו נהשפונה כרית כהפרידל מחבר דנר שענשתי פהגיח משנו וחוץ הנוף הוכם מאכר כוף ממור זכ ברים רברכה - נענין וסיק כלנן כחונן מוכר פליו פס יד כי ומבריח בני החם נני וחס והתנולן **פוה** כרים כ**הווכריה** PROMOTE SECTIONS INTO ל לישות ששון כלים הוסים שליו שנק הרים כסכנס אותיל לרוח בחיוני וכנעצו וזה מדרכי שונו : אבר בר מכיני הוך תל שדח שולו יחוב לן בחשר שה בחלכים שום מבורך: מפל בשמים-ביספק ט בל חבחים שהכל שחפים है। मुंतान रहते क्या केंद्र हैं אחרים של דון וכלים נוים म्हिन क्राफेट क्षि तताता द[्]रा לך לחורב י שנים מחלבוות יםכדון רפחומו כן סופיי בליון I'd want

יָהוֹן־לִיפִין וּבָרכַרְיְהוֹן בַריכִיז :וַתַּוָּה

ברישיצי יצחק לברבא ירדיעקב

יצחק אָבֶוּהי וִעשׁוּ אָחוֹהי עַר

מָצֵירֵיה: וַעֻבַּרָ אַף־הוֹא תַּבִשִילִין

וֹאעיל לאַבוּהִיוַאַמֶּר דַ־אַבוּהִי יְקְוּם

אַבַּאַנוַכוּל פִצֵירָא דִבְרֵיה בְּּהָיר דִי־

תְבָרְבִינָנִי גַפְּשְרֵ: נַאֲבֵרְבֹיָה יִצְחָקֹ

אַבוהַי מָן־אָתַ וַאַמַר אַנָא בַּרָךְ בּוּכְרָךְ

עַשָּׁוּ: וֹתְנַתִיצְחָק הְנֵהָא רַבָּא עַר־יֹּי

לַתַרָּאוַאַמַר טָן־הָוא דִיכִידְצַד־צִירָאֹי

שָׁמַע עשָׁווַת־פַּתְנָמֵי אָבוּהיוּצְוָח

צוַחָהָא רַבָּאוֹמְרירָא עַר־לַחַדָּא

וַאָבַרַר לַאַבוּהִיבָּרָכְנִי אַף־לָוֹאַבְּא :

וַאַפַר עַל אָחָוּךְ כְּחוּכָמֶיאַ וְקַכָּיִר

יַעַקבוַחַבְבַּנִי דָנָן תַּרְהֵין־זִּפִנִין יַרת־בּ

בְבֵירוֹתָי נְםֵיבוֹתָאבְעַוֹקבֶּרבְרַבְּרָבָרתָי

ַנאַכַּר תַּלָּא־שְׁבָּקת לִי בִּרְבָּתָאוּוְאָתֵּיב*ׁ*

יִצְחָקוַאַבֵּר לְעַשָּׁוֹ הָאַ רַב שַׁוִיתֵיה עילַוּלְוֹיַתֹּ כָּכִין־אֲחוֹהִי וְּחָבִירוּ בִיהּ

לָעַבְרִין וּבְעֵיבְוֹר וּבַרְטֵּיִר מְעַרְתֵּיִהֹ

וַלָּרְכַעַן מָהאַעַבִירבָרִי: וַאָּמֶר עשׁוּ

ָלְאָבוּ**הִי הֲבִרְבָּהָא** הֲדָא**היא**ֹבֶּלְאַבּ

בָרֶבְנִי אַף־לִי אַבָּאוֹאַרִים עַשָּׁו קַלֵיִה

וּבְבָא: וְאָתֵיבוּיצְתָק אָבְוֹהִי וַאֲמֵר רֵיִה

ברכהה:

וַאָמַריָאוּתקַרָא שׁיִזִיה

אברכהו שתים בערם תכח יימברכהו בי מחד קרמתיף נחברכהו בבי חברהם בחז לאחיך . בני הפילגשים : בני אחד י עשו ובניו : אורריך ארור כל - אחד מאורריך ובחיב נחי ניתן לך חת כנכת וכן ולדיקר ככפיר יבטת ורבים ככה וכן ומברכיך: מי חיפה . מי זה וחלבה הוח שתי תלות . וי"ו וחברכהו קמוץ בעבוב היותו פועל עבר וחלו היה בפת' גדול היה אברסם: במרמה כי במסורה בש החיד כמרמן יושנו ככי לעחיד: במרמה: שלא דבר אמת: הכיי כמו אמת וכן הכי אחי אתה: קרא י לאביו בירמה נפלו בניו יהקורא שמו יעקב: ויעקבני במרחה י ברכתן כ' במסורת כמו מרמה וכן בעקבה ויחכן ויקה ברכחך ועל עדך כרכתן מל נישחת הברכה היה לכניו היותו מגור' עקוב הלב והעקוב ברכה סוה י ברכתי שלשה הפך המישור: חללת לי י עובת במשורות לקת ברכתי קת כח הת ברבתי ולניתי הת ברכתי לי אנלך והוא מבזרת ואנלתי וֹסְקב"ה לוה חת ברכתו ולח חבר כלום מכל הדורון מן הרוח: הן גביר שמתיו לך כזכחיבויכח יעקב שלם : בברכתי ג"ב כחתי לובדבור

מיע ספורנו

סוו גכור נחחיף. כי חשב מימים עיב ליינקב מתספים לו נחלת חרד ישרחל ושיחים בחנים לישקב כלבד לכן כוחת הברכה בישב לברך חת עמר ארדיםיא כחו שהזכור ליעקב 🖍 בנוים כחתרו יעודוד עמים: וצד מיפוח מה מעשהי מס כן הארץ יהיה מושנדי בזה חיכל שמפיעם חיוד שענוד לחחידנ ומשל קשמים משל ושל מרכך הנריכה נחשר ותחיה גם כן של חרבן נמלחמה מה פגם לון שלתו ככה יחסך חזה. שכחשר חריד שתנשק חתם מן הכחור : ופרקת של: מעל מה כשענותו תוכה ל מבחות

חתך חו מבענוד זולתו

ההדתה ושחר החלחבות לח

המים תפשי לעונם משעבור

קומץ מנחה שבא ענר ופרס'הרכר והער שהיו בל כם

בה עם חיום שבצור כדי שלח לשם ירתוך - ופרקת מנורת יהנלי בנפסדים כיוו שקנה מפרק הרים ומהם מפרקתו לורעו חמר כך כחירו מחתב וים בברכות חלו כמה שחלות חבי חת במו, ישקב ושוחים וים בברכות חלו כמה שחלות שוב נו שיחיה משושנד חחם קשות חם הברכה היתה נבוחה מחיו מנה שיהיה השיפה חיך לח ידע חת מייברך והשיבו תחת שור שמומו למחורם ויל איבטולן חי בשולה דבר עבו לביני הדור כי השם התר לו מתפני בידע בח"י היחה כשבת יעקב ברך חת זה ותילו לא הוכיר כיכת הכיהם ולא השם ליכי ועוד לחה בירך לעשו כשקבות ובר ביתורון א ור בעבור שבכה ואחרים אחרו בי כי יבים מקלנים הדלנים לח היה יצחק לבית וברכתו לח והשרים נשנה ישינו חפלם כחקייתה גם חלה שעוכי הכה לא פקלל וכו': מי איפוא הכחוב התר וירה י"י הליו גם הוז י חם כן שחזה עשו מו המ"ד.ד ובכביחי א תרעו וחחרי" הים יה שהכים ליציד כי חמי חלו חיפות כשתנת עם חלף המרו מה תועלת ים בדברים לפוף הזיכה חשתם בחקום מחדי שהיתה מחשבתו על עשו הים בסוף משמשת בחקו'חנים והנה הדבר היה בספק חנלו כחו איפה הם רובים: גם כיכן המר הקול קול יעקכ ברון יהותי חם כ חי הום לי ציד בחרחה ועם ום יוכה ובירך מי שיהיה מהם כי בכיו שביה ברוך כי מתכם היצים היו שניהם ויש חיוני חיף חתר המבורך כתו שחתרו על רכי השם ורב יעבד לעיר ב"ב חמר מכונה כשהיה התפלו על ילחק וחת חחיך מעבד : והנחון הפולים וזיקח ברכחך חום דמה זו השחלם בקל רליןבעבור שנין שניים נשנייני העולם שתכא וילך חל ארן מפני ישקב הוה וכח"ל כי נכפת חברה לאיו והכה שכת וישתמו חיכה חינה רחויה לך הכי קרח לאיו והכה שכת וישתמו חיכה שמו יעקב וישקביי יהחמם שפע פעמי - והככון בעיני לשכיל שקרה הקירו הה שם שפע עעודי ההנכון בעיני יעקנ קרה זה שעקניי דשהי שכרכת הנבית כעין תפלה הית ברים: הנא מנ מ לי ברכה : והשם שמע מכלתו כי עיקר את ש שמשבח לבירכני בברכי ואת הברכה של זרעם י וישנים העלייבה אין נחשוב שהיה בדעתך שימים לי סכל וישחר שלח הקילו משכת החולת יחשבו אחי שונל יערום מכל ברכה: כי חכחכו בבלות חדום ולח כן בת יכ חחיו בחתי לולעידיו בני ישותם ובני קטור וחלכי הדבר רק חדום היה תחת יד יהודה וכן כתוב ויפשע אדום מו אעשה לך מההיא הכרכה מתחת יד יהוד' גם יואב הכרית שתועול וד: פנה חשתני כל זכר בחדום ובעבור לנוכך שיקיה חושנן בארן תחת יד יהודה שמחו ביום הידיני והיו אומרים - לבכליים ערו ערו עד היסוד בה ויותר היה קשה על ישרחל החרפ'שהיה הדום מחרף חותם מדעתם וכן פתהוה נלחם לבקשת אחיד מעם שישי ושיחי בת חדום ב"כ חלתשמח לבני יהודה גם ביתי

והם ב׳ שרשים ׳ וי"ח שהוח כמו אריד בשיחי והטע' כאשר חריד היה כן היה חומר ינחק לעשו הָא מטוּבָא רַאַרעא יְהַי מוֹתְבָּך ומטלא דשמיאטלעילא: תַּרְבָּךָ תְּחֵיוְנַיִת־אָחָוֹךְ תִּפְּלָחַ וִיהִיכַּר־ יַעבָרון בְנוֹהִי עַל־פּתִנְמֵי אוֹרַיִיתָּא וְנִמר נְיַבִיה מַעַל צָוִארָה: ונטר יצא ז'נ' מלאור' חזר מסר בפרשת נחן מאת פנית' וסי' וית' באשר בלה יצחקן לכו נא הגבריםן שאו את אחיכם מאת פני . ויקרב מאת פני הבית מבין המזכה : דמלכים - ויצא השטן מאת פני : תנינא ויאבל ה' רפין יסי' יהם אבי ויאבל : נטה את ידך בארבת ויעל : קראן לו ויאכל לחם : ויאמר לו גם אני גביא כמידו יבא דודי לננו: ויחרד ג' וסי יצחק אחימלך יוחרד האים וילפת: ואיכל ל' ואכל מקליוחר ואיכל פתי לבדייואבלכהו ב פתח וא'קמין וסי'בטרם תבא ואברכהו ואכרבהו וארבהו דאו'קמץ: ליהודה וכן דעתי בגוי הכת

הורקנום הזקן שמס שומרי ירושלם והכניסם בבדית מילה

מלחחה וחוכן אל החלכון אבל גם ביתי אגריפם כאשר כלכדה ירושלם בחו גדודי חדום לעזור

יש אומרים כי איפא עם אל"ף בסוף מלה חחת במו עתה : והיה כחשר תריד : כמו תרדה

במרמה כ' באו'וסי' כא אהיך במרמה: ואת חיון אביו במרמה - ויאמר ז' פסו' אית בהון ויאמר ויאמר ופי׳ במס׳ רבתא: הכיה׳ ופי׳ הכי קרא שמון הכי אחי אתה : הבי ישעוד אשר נותר לבית שאול י פון השלשה הכי נכבר . הבי אמרהי הבולי: _ לקח ב' זקף קמץ ופי'את ברכתי לקח : מעני השיב ירו ולכהד' כתוב ה"א בסוף תיבותא וסי' ולכה איפא מה אעשה כני ולכה אין בשורה מוצאת ישלמה לבה קצין) ולכהלישוע תהלגני וכל לשון הליכה כתב ה"א במ"ג וס" לד גא אתו אל מקים ויאמר לנערו לה וקרבה : לך נתראה פנים : דרה : קלו כל אורייי חסר בם "א מלא ונשמע קולו בכאו : מושבר ג' וסיםן הנה משמני הארץ : איתן מושבך : כ' יפקר מישבך : מעל ג' ומשל השמים : ברכות שמים

מורע כחים יהיה מנכיח יון בעלמה כאשר פידשתי בספר דניאל עיין שם כן יקראו היום חנשי מנרים ושבח וחרך עילם ישמעחלים וחין בהם מי שהוח מורע וישטום ישמעחלים כיחם מתי מעם:

חזקוני דבתים במדבר וענה בני חתך . חם היא תנשא עוד אחרי מותי : אורדך ארור . לפי הפשע יצחק היה סבור שהוא עשו הביא ההרכב׳בישוב: וי דם שהוח שנוי וחעם כשהיה מסיד בעיניו מים בכרם חלמת בוה יהיה מנוי ביערים נפיכך שרם אמות לתת לו הקד' קללתו לברכתווהמר לשוכו לשון רכים חבל חברהם ידוע היה שהוה ההוב ולח יקנלהו במתב׳ בריא אי גמי רבים כתיב לשיכו בלשון יחיד ומקללך חרור: ויהי חף ילח יפקב - הך מלחדנו כי לח נשתהם שאו מהח ק השפע עשובשלה הפי רגע החד הלה כדיש פור שנתברךיעקב ויצח והלך לו: יקום הבי שהיה ולכן א"א מצני לקיים פכתכם חתר אכילתו : ויהרד יצחק יפרם"י רחה ביהנם פתוח מתחתיו לפי שרלה לקלל חת יעקב דברי המת יאד שמע וי"ת אתר ילחן אם אני פעיתי בין עשו ליתקב כוה אין אני חרד ואין לי תיתה בדבר שהרי כהו בקולי למדרה ליעקב עיני ולה הכרתי חותו חבל על זחח חכי חרד שחיודבר נסתר מעיני הק"בה היחך הסכי 'להצבי'

מחרוה היה חוהב יעקב יותר מצד שלמותו ומעלתו ולוה דקדק בענינו ולוהישלם יקח אשם מבנות כנען וברכהו בזאח הברכה השניה אשר הים נפלא שאד : בקולי לפודה ליעקב שיני ונה הכרתי הוהו מני של היום יש ש"פ הדבורברכתיו שהרי קנה הככורה מתך ושורת הדין עשיתי: ד"ח גם ברוך יהיה לפי שכבר התרתי לו חורריך חרור והם הקללהו הרלל הת בנה לרמו אבין לשנו׳ הבכורה מן הגדול ונתנה לצעיר: גם כרוך יהיה ישע"פ הדבורברכתיו שהרי המו מברי חתי היום לפי שכנר התרתי לו חורריך חרור והם הקללהו הרלל הת הקול וזהו אך שמע עלמי ולכך איני חפץ לקלנו וח"ת כח הקנינה ומו של היני חפץ בכורה : ואת כל אחיו קרוביו בכי ישמעאל וקטורה : ולכה בכ"ף ה"א : איפה תה העשה בכיר יו איני ביון יאיני בחף בקולי לשנות הקול ברכה שהיתה ראויה לך שאחה בכור : אים ביו הכשילו לגלות בי דינו של ישקב בככורה : ואת כל אחיו קרוביו בכי ישמעאל וקטורה : ולכה בכ"ף ה"א : איפה תה העשה בכי שלא כתן בקולי לשנות הקול ברכה שהית הרוזה והוא ארז שתיכה ונשהת על השתים ראים החיד החיד הרוזה הוא ארז שתיכה ונשהת על השתים ראים החיד הרוזה והוא ארז שתיכה ונשהת על השתים ראים הרוזה הרוזה והוא ארז שתיכה ונשהת על השתים ראים הרוזה הרוזה והוא ארז שתיכה ונשהת על השתים ראים הרוזה הרוזה הרוזה והוא ארז שתיכה ונשהת על השתים ראים הרוזה הר בקוקי לשנות הקול עדכם שהיחת רחויה כן שיונים בים משמני המרן מקלת ה"י שהיה שמני המרן: יהיה מושבך . זה הר שעיר הסמיך לה"י בחלקו של יהודה והוה מרן שתינה ונשקת של השמים כה"ב ויהיה איש תבו הק"כה להברהם רק ה"יוהיר הוחה לר כולה: המר שעיר ייהיה מושבך יביו חובה ביו לא חובר להי בונות מושבך וביו ביות החום מושב וביות אות ביות המר שעיר ייהיה מושבר יביו חובה ביו לא חובר לא בונות מושבף להיות אות ביות המר שעיר ייהיה מושבר יביו חובה ביו לא חובר לא מושבר ייהיה מושב ויבקב היה איש תם יק כה נחברהם רק חייונו בשני למו לתם הר שעיר : יהיה מושבך יבין חזכה בין לא מזכה דאי בזכוחא חליא מלחה לפולם אכל בישראל כתי' מדח הדין ללמדך אם יוכו : ועל מרכה ללבת באה ומנין שהשכי'הביה על ירושל וחדה הדין ללמדך אם יוכו : ועל מרכה ולא גיסה ללבת באה מרכי ביון אחדה חביל בישראל כתי' מדח הדין ללמדך אם יוכו : ועל מרכה ביון אחדה מרכי ביון ללמדך אם יוכו : ועל מרכה ביון אחדה מרים ביון ללמדך אם יוכו : ועל מרכה ביון אחדה מרים ביון ללמדך אם יוכו : ועל מרכה מרים ביון למדך או ביון אחדה מרים ביון אונה ביון למדך או היום ביון למדך או ביון אונה ביון למדך מרים ביון למדך אונון למדך אונון למדך אונון למדך אונון אונון למדך אונון אונון אונון למדך אונון למדך אונון אונון למדך אונון למדך אונון למדך אונון למדך אונון או ולא ניסה דדבות באה ייינו עהשכייהביה שני יושר וייות מחיך מענד ממר עשו מחחר ששמחו גביר לי הוא ינהוג בי מנהג בזיון אחר אביו ועל חרבך תהי תשפישך יהיה כחרב ואין זה מנהג בזיון אחר אביו והרול מחיה בשכר שלקחת חליך וקשחך בתלותי: ואת אחד מעבד בתשמיש זה וירחש עליד: כאשר חריד: בחו אריד בשיבביד שולו חלור יייחר חדאי זאמר ליה ואת אחד מעבד בתשמיש זה וירחש עליד: כאשר חריד: בחו אריד בשיבביד שולו חלור יייחר חדאי זאמר ליה ואת אחד מעבד בתשמיש זה וירחש עליד: כאשר חריד במות בשיבביד שולו חלור יייחר חדאי זאמר ליה ואת אחד מעבד בתשמיש זה וירחש עליד: כאשר חריד במות בשיבביד שולו חלור יייחר חדאי זאמר ליה ואת אחד בתשמים וירחש עליד בתשמים וחלים מתוך בתות החדשי יייחר חדאי זאמר ליה ואת אחד בתשמים ורחש עליד בתות החדש במות בתות החדש בתות החדש מתות החדש מתות בתות החדש מתות בתות החדש החדש החדש בתות החדש החדש בתות בתות החדש בתות התות החדש בתות החדש בתות החדש בתות התות החדש בתות החדש בתות החדש בתות החד ילבן אמר אבין היות שיש שער שנקחת חביך יקשיון בחות מלחי וחת מלחי וחת מלחי וחת מלחי וחת מלחי במשמים הרבה יקשיון יהיה בחרב וחין זה מנהג בויון המי עשד לעיפכ בחשמים הרבה יקשר מלחי וחת מלחי וחת מלחי הם מניחות לוהקרקע שמחויהים ממנו ושוב לא יעבדורוי ליא ראשר מרוד ל' ודד חוויה מלחי בחת מלחי הם מניחות לוהקרקע שמחויהים ממנו ושוב לא יעבדורי ליא ראשר מרוד ל' ודד חוויה בחרים בחת או בחוויה בחוויה בחוויה בחוויה בחוויה בחוויה בחת או בחוויה בחת או בחוויה בחת או בחוויה בחווים בחוויה ב קיל יעקב וגו . איש בי ביוטמים הרבה ימי יום מו מו מדלי הם מניחות לוהקרקע שמחזיקים ממכו ושוב לח יעבדוהו: ל"ח כחשר חריד ל' וידד חיעקב כחשר משול ופרקת עולו וכן מליכיו בימין שעיר תרגו' ירושלמי מעבדנו כמו שעושים בסרשים כשהמלך מעריחם יוחר מדהי הם מניחות לוכן מליכיו בימין פשע מדום וימליכו עליהם מלד :

צבר בניי ישל סין היי מליאה שער בסימניה: הקול קול יעקב יצחק בחן הרבר בכל חושיו זולת הראת במשוש נשה נא אלי ואמשר: בטעם ואיכלה מציר בני בריח ראה ריח בני בשמע הקול במר בלשון זה במונים מער אחד אל ב ברוח ראה ריח בני בישע הקוק הקוף במונים מער אחד אל במונים מער אחד אל במביעת קלא : ראה ריח כני עם השכינה ידבר העומרת שם להסכים על הברכו' וזה שאמ'אך יצא יצא שתי יציאות ביש מחות בישת משתי המונים שומחלה בישע שמי אות ביש משתי ביאות שומחלה בישע שמי בישות שומחלה בישע שמי בישות משתי משתי שומו היהד שומאר ביות להם הרחיות שומחלה בישע שמי בישות יציאות בישת שתי בישות שומי בישות שומים בישתי מונים בישתי בישות משתי בישות שומים בישתי בי וג עו טונט וויי שנסתלקה נבא עשו הרשע: מי אתה שחשפישהוא יעקב: הכרכה אחת שענתו היתה שמאחר כונת לתת הברבות לאחי וראי שארת איוה דבר

בני אמך : ויעקב אמר ליהודה בני אביך לפי שהיו לו בני' מכמה אמהות וכאן שלם כשא אלא אשה אחת אומר בני אמך: חורריך ארור ומברכין ברוך : ובכלעם הום הומר מברכיך ברוך וחורריך הרור הלדיקים תחלתם יסורים יסופן שלוה וחורריה ומצעריהם קודמים למברכיהם לפיכך ינחק הקדים קללח אוררי לברכת מברבים

ספר בראשית כה

'y

וַהַוָּח בַּרָם מִיבָּק נְפַּק יַעַקב מִן קָרֶם י׳ י׳ נַיְהִי אַך יִצְא יִצְיא יַעַקב מַאָרו פַּנֵי

אָרורוּמְבָּרַכֶּיך בַּרְוּך:

יִצְחָק אָבַיו וְעַשֵּׁוֹ אָחִיו בָא מִצִּירְוֹּ

בָּנוֹ בַּעָבֶר הְבָרַכַנִי נַפְּשָׁך:

ַנָּאמֶר רַאָביו בַּרַכֵני גַם־אָנִי אָבִי <u>וַ</u>

וַיָּעַןיִצְּחָק אָבִיווַיָּאמֵר אֵלְיִוּ

הנה משמני הארץ יהיה מושבף

רַחִיָה וֹאָת־אָחַיְךְ הַעַעָבִר וְהָיָה בַּאֲשֶׁרַ

תָריד וּבְּרַקתָּ עָלָו מֵעָל צִיָּארֶךְ

בִרכָתַך:

אעשה בני:

וּמִמַּל הַשָּׁמִים מֵעֵל:

והרשעים תחלתם שלוה וסופן יסורין לפיכך בלעם הקדים לָאַחוֹרְ וַיִּסְגַּרוּן לָךְ בְּנֵי אָבֶּךְ לִיצִרְיִיהְיִיהְיִילְאַחְרוּיִשְׁחְוּ לָהַ בְּנֵי אָפֶּוּ אָבְרֵיי ברכה לקללה: ילח ילח זה ל יולה וזה בה: ויחרדי כמשמעני לשון חמיה ומדרשו רחה גהיכם בַּאֲשֶׁרַבִּלֶּרָה יִצְּחָקְרָבָּרָךְ אֶתּדִיעֲקבּ פתוחה מתחחיו: מי חיפה לשון לעלמו משמש עם כמה לבריי איפא איה פה מי הוא ואיכל הוא הלד ליד: ואיכל וַיָּעשׁ גַּם־הוא מַמְעַמִים וַיְבָא לְאָבֵיוּ מכל מכל שעתים שבקשתי וַיַאשֶר לְאָבִיו יָקְבַ אָבִי וִיאבַלמְצֵיד לטעום טעמתי בו : גם ברוך נישה משי יהיה י שלא תאמר אילולי שרימהיכשר יעקב לחביו לח נטל חת הברכוי לַן יַצַחַקאָבֵיו מִי־אַתָּה וַיֹאמֵר יַבְנִי הַרָּהָעשִׁי: וַיְּחֵרְרֵייִנְאָחָק חֲרָדָּה לכך הסכי' וברכו מדעתו במרמה בחכמה : הכי קרא שמו ביד כשעם נד־יסאר ויאמר מי־־אפוא לשין חימה הוחכמו הכי החי יווראינוצר־צירניבא לרי ואבל פכל י חתה שמח לכך נקרח שמו יעקב על שם מופו שהוח עתילאינון מד ואַניל די וֹאַבְּלִית מְבִוּלָא עַר־דָלֹא יִיה יוֹ יִיהְ בֹּיִלְאַ וַאַבְּרַבְּחוֹ נַּם־בּרָוֹךְ ענ שם טועו שהה לעקבני חנחימה למה חרד ילחר היי יו דים תִיעוּל וֹבָרִיֹכְתַּיָה אָף בָּרִירְיָבִיי בַּר־יֹּבּבְיִ אָבִיוֹ בִּשְׁמַעַ עִשְׁוֹ אֶת־דִּבְרַיְ אָבִיוֹ אמר מה עון יש כי שברכתי קטן נשביי א לפנינדו׳ ושניתי מדר היתם ברת משני וַיִּצְעָק צְעָקָה גְּדֹלֶה וּמְרָה עַד־מְאָד התחיל עשו מלעק ויעקבני זה פעמים אמר לו אביו מה עשה ויאמר בא אחיף במרמה ויקחלה לך חמר לו חת בכורתי לקח הכי וֹאבֶר הַבֹּיקרָא שִׁמוֹ חחר בכך הייתי מנר וחרד בין שמח עברתי על שורת הדין שביו בשניי

TORET

יעקב ויעקבני זה פעמים אתד עלסיו לנכור נרכתי גם ברוך ָבְּבְרָתִילָקוֹהוָהִנְהַעַחָּה לָקַח בְּרְ**בָתְיִי** יהיה : ויעקבניי כתרבומו וכמכי ארבני וארב וכמן וים מתרבתין וַיאמר הַלָא־אַצַלְהַ לִּי בְּרָכָה: וַיִּעַן וחכמני נתחכם לי: אללת יָצָחָקוַיִאָבֶר רָעַשִּׁו הַן גְבִיר שַבְּקוּיוּ לשון הפרשה כמו וימצל: נביר : ברכה זו שביעית היתושוף לְרַוְאֶת־בָּל אָחָיונָתַתִּי לִוֹ לַעֲבְרִים וָדְגָן וָתִירִשׁ סְבַבְתִּיווּלְבֵה אֵפּוֹא בָיה והוא עושה אותה ראשונה אמר לו מה תועלת לך בברכ' אם ויאטר עשו אל־ תקנה נכסי שלו הסשהרי גביה אָבִיו הַבַּרָכָה אַתַּוֹרוּ הַוּא־לִךְּ אָבִי שמחיולך ומה שקנה עבד קכה בָּרַבְנִי נִס־אָנִי אָבֶי וַיִּשְׂא עַשְׁן קּקָוּ רבו: ולך איפה מה אעשה איה איפה חבקם מה לעשות לך: הברכה מחת ה"חזו משמשת ועל לשון תמיה במו הבמחבי השמכה בי השפל היא הכמות נבל: משמני המרן פשוקים ונו זו חרץ עון של יון: וביה בחשר תריד לשון נער כתנ חריד בשיחי כלו' כשיעברו ישרי על התורה ויהיה לך פתחין פת להלטע'על הכרכו שנטל ופרקי עלו וגו': יקרבו ימי חבל חבי".

כמשמעו שלח חלער הת חבה

וחדרש חגדה לכחה פכי יש

מישיהי 'חבל רחוישיהי' משחד מ יכנ וישחדל לברוח ממכו מהארן ההיה מנ להשלים פמו הלה חרחה שהבק 'לוקו יעקב שיברה תפני חמת עשו החיו התועלת בז' הוא במדות ובוק

שרהוי לחדם שיהיב רחמי ההורים על הבנים יהיו שובים

או רעים הלח חרחה שרבקה ירח שו משכל שניהם אם לא יברחיעקב מפני עשו כייעקב מבואר מעניינו שהיה גבור וזה ימכמר מה אבן שבלל לבדו מעל פי הבאר שהיו מהקבלי בה רבים קוד שיוכלו לבללה ובלי ספק כש ראם שיקום עליו עשו להרגו יקדים הוא ויהרגהו מו מולי ימותו שניהם: התרעלת הת'הו'במ דו והוא פראוי לחדם ליקח אפה ממשפחתו או ממשפחה נבחרת כדי שיהיה זרעו כבחר ולזה תמצא שלוה ילחק ליעקב שיקח אשה ממשפחתו כדי שיהיה ממכו הורע הנבחר שירש הירץ שיעד בי לאברה' וכבר למדנו מזה המקום גם כן כי הברכה היא אינה כי אם לפי הכנת המתברך ווד שאם היה אפשר שיברך הנביא התתברך לפי רלונו למה היה נכוך ילחק בברכת עשו באה יברכהו הנת היה לו אפשר שינרכו ברכת אברהם כמו שבירך יפקב בזה ואמנם לא ברכהו בזאת הברכה לפי שהברכה ההיא לא יחכן שחבא כי אם לדבקים בש"י כמו שהתבאר מדברינו חלל כרי זת ברית אברהם בין הבחרים ולפי שלא היה עשורחוי לוא׳ ההשגחה לא יכול ילחק לברכו בה יומו׳המקוי

למדנו גם כן כי לא היה יצחק חוהב עשו יותר מיעקב כי לם קודם שהתפרסם לו שלמיתו חת: ם

וּנְטַּרַ עַשָּׁוֹ דְּבָבָוּ לְיוְעַקֹּם עַלֹּ־ בִּרְבָּהָא

דִי בַרַבֵיה אָבָוּהיוַאֲמַר עשׁו בַּרְבֵּיה

יָקרבוּן יוֹמֵיאָבְלָא רָאַבָאוֹאַקְמִוֹל יַתּ־

יַאָקב אָחָי: יָאָתַהַנְּאַלַרבְקַה יַתּד

פַּתָנְבֵי עשׁוּ בַּרָה רַבָּא וּשְׁלָחַתוּקְרַת

בָּהָי ַקבִּיר ִ מִיגִי וְקַוּם אִיזִיר־כָּוְדִּ רְוַתַּ

לָבָּוֹ אָחַי לַחָרָן: וַתַתֵּיב עַבּיה יוֹמֵין

יַעָירִין עַר דִּיֹתִוֹכרוֹגְוָא דְאָחוֹךְ: עַר־

ריתוברונְוָא־רְאָחוּךְ מִינָךְ וְיִהְנְּישִׁיוַת־

ַהְירַעַבָּרָתָּ בֵּיה וָאָישְׁבַּוֹח וַאֲבַבְּרָיָנָךְ

פָתַפָּון לְמָחֹאָחְבַּלֶ אָה־תַּרְנֵיכָוֹן יוֹמֵא

חָרוּנָאַפָּרַת רַבְּקָה לְוִצְיָהַקעָּקִית בַּחַיַּיִּ

מון קרם בנת חחאה אם נסיב יעקב

אַרְעָאַלְסָאַלְיִחַיִּיוֹן: וּקְרָאַ יִצְחָק

לַנַעַקב וּבָרַיך יָתֵיָה וּפַקַרֵיה נַאַפַר

אַכִּיחָא רָאמֶרוֹסְפּדָלָר מִתַּטָּן אָתִרָא

מְבָנַתְלָבָן אַתִּוּהָא רַאִּמְּן: וְאֻלְשַׁרַי

יָבֶרֶהְ יָתָהְ וַיַּפְשִׁינֵהְ וַיִּסְגּיֵנְהְ וֹתְהַיִּי

רָאַכְּרָהָם לָּךְ וְלִבְּנָךְ עִקְּרֶךְ לְמֵירְתָּךְ

יין ביין הויים בויין דיייים ביין

לְאַבֶּרָהְםוּושְׁלַחְיצְחָקוֹת־יַעַקֹבוּאַוּלַ

לַפַּרַן אָעָרֶם לְוֹתַ-לָבָן בַּרַ-בַּעוּאַר

אֲרַכִּאָה אֲחַוּהָא דְרַבְקָּה אָמֵיח

רַיַעַקרוָעשִׁוּ: וַחַוָּאַ עַשְּׁוֹאַרֵי־בָרֵיךְ

יצחק יַרדרייַנַקבּוְשַׁלַּחְ יָתֵיה רְפַּבְּן

בְּרָבָרֶיהְיָתִיה וַפַּקִיר עַלוֹהִי לְמִימֵּר

לַאַ־תַפַּב אַחְהָא מִבְנַת כְּנָעו: וְקַבֵּיל

יַאַקֹב מִן־אָבִוּהִיוּמִן־אִמֵּיִה ַיִּאַוּלֻ רְפַּרָן

אָרֶם: נַתַּוֹאַ עַשָּׁר אַרֵי בִישָּׁן בְּנַת בְּנָעַן

בַּעינּי יִצְּחָק אָבְוּהִי : וַאֲוֹל עשָׁי רְוַת־

יִשְׂמְעָא וּנְסַבַיַת־מַחֲלָת בַת־יִשְׁמַעֵּא

בַּר־אַבְּרָהָם אֲחָתֻיָּה דִּנְבֵיוֹרת עַרִּי--

נְשַׁוֹהִי לַיָה לַאִיתְוּ :

תולרות

קנתי בחיי קו"ף קטנ'שרחת" טעחיד ניתרב הבית בגוכת ק׳ אמהן וקו"ף של ודרור קן לה בדולה שבקש דוד על ההיכל בעובהו קי חמה שנאי יתוב:

בעל המורים

ויצא יעקב

יש חומרים שפרשה זו בתומה והפע'לפי שיצה כסתר וכרת בהחנה - לעיל חיניה נחיב לו לחשה וסמיך ליה ויצם ישקב שינה נישה אשה - ויכה יעקב חלחר שבעדנ ית יפנה זיוה פנה בלרהי ישקב מבחר י שוכ כ"ח ענד י בנטחן זכית ענר י וינח יעקב מבחר שבע סופי היכות חרגע חבא'שבע ושיין כל שבע כשר שי"ר שנים נפחן נכיח עבר " חבלר פנע רות פס כנס כטמן בכיח כסי וילןי בגיתי בו כיום י ויפגע כחקום ג'ם כחיב חקום בפפוק רחז לג" רגלים פיעלו בכיו לחקום ההוחו כי נווה פחש **רית כ**נים שכנה ראור השמש שלא נסונתו הטס נגיחסרים והו בכנוחה י כלם בגימטרי וה לשה בכבוד " שלם בגית! קול שקול חפלת הנדיקיי הוח סלם לחלחכים לעווח בו וכן עלה בחלרך בנהב הקרבף ור תכלה היח העכודה לכך כל מי במהכוין בתפלחו הסולם כלם בפליכוחיו ויכולים לעלו בו סלם בניחפרים חמוץ ונביהטרים עיני כי וה יפפיב וזה ירים מלפחותיות פחל פהרחוהו האיך בנונ

אפרי נועם

וישנח שמו ונו' חף למה כשכש ולקחתיך משם והשיב הריף יהודה מפ"רים שלפוף ידר ככה ששמש יעקב בכיח עבר נתייחש עשו לנקש וחחיל בח יעקב לחרן וודעה רבקה שותקררה דעחו של עשו שלחה חחרים דנורה מניקחה כדפיר שי לקחן בפר' וישלח כשנחת זכורה ליעקב פצ לח כבתהה יעקב בבית לבן כ חם שנה והו'לה רצה לכול ו כך ישום כששהה כיב שכה חחב ליווי המו וח"ת למס המרב רבקה ליעקב שינרח חול לכן והלח לח היה בדמתושל משר לסרנו נמיי חניו נדנחיב וחירן הר"ר חליקום שחם יתתין לנרוח פל שיחות חבים ירדו שעבו להוצו וכוה לפחר כשימצח צבית לכן יהיה נשות מן הזרך או בהיתה חפחדת רבקה שיכח משו חחרונ שרמר עשו יקרנו היה במרמי:

מיע ספורנו ואל שדי יכרך אוחך י במחון: יושרך בכנים: קידנך במעלה: זיתן לך חם ברכם משכלה: מותלה ברכם חברה ברכם חברה ברכם וא בלחוו זעת הת כעם וניה חסים ברכת כחל יקי לך ולורפך חוד לרשון כי כשיהיה גם הורע מורש לדק יהיה דחוי לירש ניסיה בזה קדום ה' לה הפכז כענין ישרחל חשר כך חחפתר כי דר כה מכשיו: וירא פשו כי ברך ינחקי והנה עשו גם בוח' שילחק כשנרך את ישקב צורו שלח יקח חשה שנכות כנען שוה היה נגד נרכחו חכל חקום לה שת לכו לכל זה אלתי כי ברחופו כי רשמי בנות כנען בעיני ימוק מביוי ותכנ שוה היה תפגי שפנ מנגדו לרלוכי כאמרו וחהייפם מורת רום י הלך אל ישמעאל וכות הודים שבים יצחם יכול לחחות נעשו כשכש'הכנעכת' חס כיה נותן לו כחו שהעירתהו עיוב רבקה 🕦 ישקנ :

קומץ מנחה

כנען הפסיד ממכי הרן כנען הלך מחיים שאין בהשיור ולה'לו חת ישמעחל המר שתח מפתה אינה מתנ'א"כ מאות' חוכה לנוצח חברהם: מחות נפחת הגדול במחיו: ברכה ששיירת ברכנים משמני הארץ רצונו

וישטום - נפד איבהום וישמשהו: וי אתר עשו בלבו ' יחכן שגלה סידו לאחד מאוהביו ויים על דרך נביאה היה והראשון קרוב: מחנחשי מבזרת נחמה והטע" זאת היא נחמתו שיוכל להרגך והגאין מתר מבזרת ווע"ד בלשון ערבי : ימים אחדיי-כחו ימים תהיה גאלתו שנים מועטות והאחדים פחוחים מעשר: לחה אשכל

פחדה שתח יהרוג זה חח זה חו יהרגוהו אם יהרוג אותך נים דרש שכיו' אחד מתו שכיה' קלתי בחיי כמו הפוך וכן כעלה ביהודה ונקילנה זכן אחר הכתוב אשר המה קן י וכאשר שמע עשו שבירך ילחק עוד חת חחיו ולוה שלח יקח השה מבנות כנען הלך אל לודו ולקח בחו ושתה בשתת גם מחלת כמו יתרו שהויעל דעתי היבב: חחות נביות : נכבד היה מכל החיו הן שהיו לישתעחל נשים רבות וולת היתה החות כביות

חזקוני וישטו'עשו את יעקב על הברכה ייה

דעל תברכ'לח קאי הברכ'דיעקב שח

קני הוא אברכה דעשושברכו הבין

על חרבך חתי ובה הייבעות וה"ק וישטו' עשו את יעקב על בטחון הברכ'דעל חרבך החיה וגומ': יקרבו ימי אבל אבי ולא יוליד עוד בבן שינקום יעק' אחיו: ואהרגה ' הני"ו בשב"ח זה אל"ף בפת"ח: ויגד לרבק׳ את דברי עשור היה אומר שנלוי שבלבו היה יקרבויתי אבל אביוגותי יפקר נשניל שנתפכר כנית והלך השומע והגיד לה: ימי׳ החדי׳ לנו שהרי חומר ושלחחי שנה חחת : למה חשכל גם שניפ'יום החד חביך והתה שהרי עשו המר יקרבו יתי מבל וגומ 'נמציםיצחק תח ועשו יהרג את יעקב ואז אהי'שכולה משכיה 'ביו 'אחד מבשלי ומבכי והעק' כדפדם"י ובס אתה מרבוי את רבקה ליתר כשתהי'היה שכולה תככים הרי גני וחחת דבורה וצל מוצה היא חשובה כמתה: יום רחד הע"פ שמיתתן לא היתה ביו אחד קבורתו מיהא ביום הח'הואי כך שכוי' במס' סועה : אם לוקח יעקב אשה חבנות חת כונתה להרחיק יעקב מעשו המר׳ לו רבקה ליצחק אם לא תוהירנו על זהת תמיד ישהף לישב פה ניקח השה יקרנו ימי הכל הכי וכוף בת גדולים וחוקים להחתוק ולעתוד כנד עשו: וחל שדיי מי פים די באלהותו לכל הבריו יברדאותד סמד רבי שעור חין קיום השמשח בחותמי לפיכך ברכו חחר ברכת ויתן לך פעם ליעקב חפילו נחיי חביו וחה החרת מדעת היה ברכת והל שדי ינרך לותך היה קיום השטר שלה יאמרו במרמ'לקם יעקב את הברכו : לרשתך את הרן מגוריך מאתר שלא חקח חשל מחרן כנען שהם עבדי כמו שלוה לי הברה 'הבי: הם יעקב ועשו הולרך לכתו'שלא תתמ'היך יצא רשע כששו משכי לדיקים כמו יצחק ורבקה לכך נחשר חל לכן כן בחוש החרמי החי רבקה חם יעקב ועשי להגיד לך כדה מרי'בעלמ ירוב הבכי' דומי'להמי החם עשו דומ 'חל לבן חתי חתו ד"ח אם יעקב ועשו שלטובת שניהם בוה יבחחה בחששיו ב חרץ כתכווכה כדכתי' למה חשכל בס רגוין. חרץ כנען שחתה פניביום חחד: זילד עשו שישמעש שנו רבותי בהחובל התרי הינשי דיקל'ביש' גבי קיכ' דשרכי פירש"י אילנות בטלים ואין עושין פרי במו גברא שרכא בטל כלומר דרך דקל רע ליבדל בלד חילני פר'דבר זה כתו בחורה וילך עמוש ישמעש שכני בנכיאים ויתלקעו אל יפתח הנשים רקים ומשולש בכתובים כל עוף למיכו ישכון ובן הדם לדומה לו אפילו לספי בן סירא קרי התלמזד כתובי' : ויקת הת מחלת בת ישמעהלי המרעשו

מלל לרכקה יברות הקדם הונד להימה שעשו מהדהר בלבו: מחכמש ינחש על החחוה לחשוי מחשכה חסרת להתככר לך ולהרגך : ומדרש חגדה ככר חתה מת בעיניו ושתה עליך כום תנחומים ופשיםו לשון תנחומים מתנחם הוא על הברכות בהרינתך: אחדים מועשים: למה חשכלי אהיה שכולה משניכם הקובר את בניו קרוי שכול וכן ביעקב חמר

כחשר שכלתי שכלתי: גם רַיִשְׂשִׁם עשִׁוּ אֶת־יַעְקֹב עַל־הַּנְבְּרָבְּ שניכם : הם יקום עליך וחתה יברבו יםי תהרגפו יעמדו כניו ויהרגוך אַשֶּׁרְ בֶּרַבְוֹ אָבֵיו נַיאֹשֶׁר עשׁוּ בְּלְבוֹ מִייִי נְיִנִינּ זיום פריניורות הקד' כזרקה בה ונתכבחת יַקרבֹי יְמֵיאַבֶּלאַבְיוְאַהַרְנָה יֶמִיאַבּ שביום חחד ימותו כמו שמפור' יַעַקֹב אָחִי: וַיִּבַּר רְרבְקָה אָת־רְבְרִי בהמקכא לאשתו: קלתי בחיי עשו בנה הגרל ותשלח ותקרא מאסתי בחיי: פדכה : כמו הקמן לי וכיתה בתוחלי לבית א' וקף קוון לפדן: ביתה בתוחלי לבית לְיַעְקָב בְּנָהַהַקָּטְוְנַתָּאמֶר אֵלָיו הַבֶּרה ניים ניים מיים בּירה זעירא וַאַמְרָת לֹיה הָא וכל אלכחה הבתוחל כל תיבה שלריכה לת"ר ני ני יייי עשו אַרוּדְּבָבְמִין לָדְּרְבְּבְקִין בִי וּבְעַןּ יפים דנווי בתחלתה הפללה ה"א בסופה: אַשָּׂי אָחִיף מִתְנַחָם לְךְּלְתָּרְגֵּךְ ואל שדי מי שדי בברכוחיו וָעַהָּה בְנִי שְׁבַע בָּקּרִי וְקָוּם בְּרַח־רְהָ <u>אָל־לָבָוְאָחֻיחָרְנְה:</u> וישבה עמו חת ברכת חברהם שחתר לו יָמֵים אַחָרֶים עַר אֲשֶׁר־תָשְוֹב חֲמָת ואעשך לנוי גדול: והתברכו בורעד: יהיו אותן ברכוחמה אַחִיך: ער־שוֹב אָף־אָחִיך מִמְּןֹ החמורות בשבילך ממך יכח ושבח את אשר־עשירם לו ושלחתי . אותו הגוי ואותו הזרע המכורך וּלְכַּחְתַּיִרְ בִישָׁם לָמָה אֵשְׁבַּר בּ חס יעקב ועשו י איני יודע מה מלחדכו: וישמע יעקב ' מחובר שניכםיום אחר: וַתַּאמֵר רבַקַה אַר־ קיף וציר'מן של מעלה וירח עשו כי מינת מור כי יִצְחָק קּצְתַּיבְחַיַיִּמִפְנֵי בְּנִוֹת חֻתִּאִם־ כרך יכחק ובותר וכי שלח חותו לַקָּהַ יַּעָקֹבָאשָׁה מִבְּנְוֹת־חַרָּגָאָלֶה יוֹשֹּ אִחְּתָאמִבְנַת־חָחָאָה בָּאָלֵין מִבְנַרָּת שפדנה פרס וכי שמע יעקב אל חביו והלך פדנה חרם וכי רעות אמבנות הארץ למה לי חיים: ניקרא יצחק אר יעקבויברר אתוויצוהו בכות ככען והלך גם הוח חל ישמעחל: חחות כביות . ממשמע וַיָּאֶבֶּר דֹין לָאִיתִּקּח אָשֶׁרִי בִּבְּנִות יֹיִיוּי בִיוּה לָא־תִפְבאִתְּהָא מִבְּנִת כְנְעַן שנחחר בת ישחעהל חיני יודע קוֹם לַךְ פַּדֶנָה אַרָם בִּיתִּה שׁני׳ יי קום איוויל לְפַּדַן אַרָם לְבִיתוֹ בִּתוּאָרִ שבית החות נביות חלה למדנו שתח ישתעאל חשיעד' לעשו ברוצאל אבי אאף ולח לף מחם קודם נישוחין והשיחה ככיות אשר מבנות לבן אחן אמד: החיה ולמדט שה יה יעקב בחוחו שַבּיוּיבָרָה אַתְּקְיִפְּרֶהְנִיפְרָהְנִירָבֶּהְ וְהָיִירָה ייי הפרק כן ס"ג שנים שהרי ישמעא בן ע"ד שני'היה כשנולד ייניים לְכינִשַּׁרָ שִׁיבְטְיוּ וְיִתֶּן לָךְיַת בָּרְכְתָא לַלְחָלָל עַפִּים: וְיְהֶּן־לְהֹּ אֶת־בִּרְכָּת ישקב וי"ר שנה היה גדול ישמעא אַבְרָהָם לְּהָ וֹלְוַרְעַהָּ אִתְּדְ לְרִשְׁתְּהָּ אַת־אָרֵץ פגריף אַשרינתן אַלרוִים ושנותיו היו קל"ו שנחמר וחלה ה לאברהם: וישלח יצחק אתר־ישקב וַיֵּלֶךְ פַּתַּנָח אַרֶם אֶל־לָבָן בֵּן־בַּחוּאֵל ָהָאֲרַפִּיאָחַירְבָּקָה אָם יִעַקָּב וְעשָׂוּ ַ<u>ווּרָא עַשִּׁי כּן־בַּרַךְּיִצְחָק</u>קּאֶת־יַעַקב וְשִׁלַחָ אַתוֹ פַּתָּנָה אַרְם רָלַחַתּ־כִּוֹ

משם אשֶה בְּבָרֵבוּאלוֹ וַיִּצְוֹ עָלָיוֹ (יומיימייז אַרָם לְמַפַב־רַיִה מִתְּמָן אַתְּתָא לאמרלא־תַקַח אַשָּׁה מִבְּנְוֹת כְּנָעֵן: וַיִשְׁבַעיִעֲקָפ אֶל־אָבִיו וָאֵל־אָפֵּוּ

וַיַּרֶה פַּבֶּנָה אָרָם: וַיַּרָא עַשַׂו בִּי רַעוּת בַּנוֹת בָּנְאוֹ בְאֵינֵי יִצְּחָכֹן אָבְיוּ: זִיכֹּנִ עשָואָל־יִשְּאָעָאל וַיִּקַח אָת־כַּוֹחַרָּתי בַּת־יִשְׁטָעֵץ בֶּן־אַרְרָהָם אֲחַוּתנְּבָיוֹת

> על נשיולו לאשה: ק"ו עלו כימן

אמירה בלבו י"א וסי' כפרשת לך לך: קריבת מיתה ד' וסי'יקרבו ימי אכל אבי וארהג'. ויקרבו ימי ישראל למות הן קרבו ימיך לפות י ויקרבו ימי דוד לפות: קצן הקטן ה' קמצין וסימן ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן עוד נשאר הקטן ולמפיבשת בן קטן אחד למאה קטן למנדל ועד קשן וכל אתנתום"פ דכוותי': להרגדג' וסי מתנחם לך להרגד יולילה כאים להרגד כ' בו: יום אחד ב' ס"פ ויהי ערבויהי בקר למה אשכל: יום אחד י'וסי' ויהי ערב ויהי בקר ' למה אשכל גם שניכם ודפקום יום אחד ' לא יום אחר האבלון : ויי׳ גלה את אזן שמואל - עתה אספה יום אחר - ראש ווגב כפה ואגמין - ויהל יונה

לבא בעיר י והיה יום אחר היא יודע י ויכלו בכל אנשים דעזרא י והר עד יום האחר ונשרים: לקחה וחסר וסי'ביחוקאל סי'ב"ר: בווכל בי בי מושמע יעקב: ויתן חד מן י"נ ר"פ בי רישל אתו יושלח יצחק את יעקב יושמע יעקב: ויתן חד מן י"נ ר"פ ופי כו במסרו רבתה לקחת דיוסי את בת אחי ארגי : לקחת לו משם אשה : ותלך לקחת : ויפצר בו לקחת : ויצו עליוב וסי ויצו קסי כו כמטרה רביזה לקחות ושל שליו פרעה. מחלת ד' וסי' וילך עשו אל ישמעאלי ויקח לו רחבעם אשה אה מחלת " למנצח על מחלת בברכות החבונות הלון כתן ילחק משכיל לדודי למנצח על מחלת לענות משכיל: מחלת י"א בשעם לגרמיה משרת לגרשה אבל לא תמנע האזלא מבוא ביניהם וסי' את ליעקנ הח הרן כנען כשכמנ' להברה' מחלת כת ישמעאל - אי כבוד : בן תנהם בן עלי : ויען יוגדב בן שמעת אחי דוד : ככל אויביו במואב ובבני עמון ובאדום את תרתן את ולוה לו לקחת השם ממשפחת ושלה רבשקה פלביש ירושי וגם כל היהודים אשר במואב : באים מדרך שער העליון : מעי מעי אוחילה ויקח עבר מלך האנשים הן ישא פבנויכנפן לקחה ומנה לעצמך דבר פחנוין איש ביר קרש ויעש בירושלם חשבונות דר"ה:

חסלח זחלה חולדות

כימשמני הארץומשל אוכל לתת לך שהוא כ"כ הרבה שושפיה לשניכם אבל ברבר הממשלה ואת אחיך תעבור ושה שלא הזכיר בברכת עשו כמו בברכת יעקב ויתן לך האלקים כינתן לו משמני ארץ והשל על פי מערכת השמים והמולות אשר הוא מסור להם לא כאלה חלק יעקב ה' הוא נחלתו : ועל חרבך תחיה לכבוש ארצות אחרות אכן בארץ הזאת המיד את אחיך תעבור מפניהברכה והעד וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו: אבל אבי לפי שיצחק ברבווהיה כאשר תרור שכאשר יבטל יעקב מתלמוד תורה ופרקת עולו לפיכך רצה להמתין עד מות אביו שאבל אמור בת"ת: וישבת עמו ויש בת עמו: גם שניבם יצחק ויעקב שהרו עשו אפר יקרבו יפי אבל אבי וגומר: אם יעקב ועשו כלוטר אל תתפה אם יעקב הלך להתחתן עם לכן בן בתואל רשע בן רשב הלא אחות רבקה הוא ראויות דבנות להרטות לאחי אביה כמו שהכניםרומים לאחי האם:

חסרת ואלה תולך

מינחק וינחק כן ששים שנה בלדת חותם הרי שבעים וד' שפי חיי ישמעא ובו' נמלח יעק' בשחת ישמעאל כן ס"ב היה ולחדנו מכאן שנשמן בכית עבר י"ד שנה וחחר כך הלך לחרן שהרי לא שהה בכית לכן לפני לידתו של יוסף אלא י"ד שנה שכ' עבדתיך ייד שכה בשתי בנותיך ושם שנים בלחנך ושכר הצחן משכולד יוסף היה שנחמר מהי כחשר ילדה רחל חת יוסף ונומר וכחוב ויוסף כן ל' שנה מחלת היה כשמלך ומשם עד שירד אימות ימקב למלרים פ' שניסו' של מות נשני שובע וב' של רעב ויעק' חמל מרתיינשים שובע ימי שני מנורי שלפים לנים כל לפין לפרעה ימי שני מנורי שלפים מני נחשף ומוחם שלה לא וחשוב י"ר שלפני ים מי חקחת לידת יוסף ול' של ייוסף ום' לנדתשתלך עד שבא יעקב הרינ'ב יחונה למה ולשתיק במחביו היה בן ס"ג הרי קי"ו והוא אומישלשי' ומחח שכה הרי חסרים י"ד שנים הח למדת

שחחר שקבל הברכו' נסמן בבי'

עכרי"ד שנה: על נשיו הוסיף

רשעה על רשעתו שלא גרש את

הרחשוכוי: חשלת חלה תולדו':

במתברכין מפיו יברך חותך

ב כה פלם בניתערים והד שהרחהו קילי הגליות י פלם

בניתערים סיכי - שהרחהו

מעחד הר סיכי " סולם חולכ

בניתטרים מרכבו י מולב ג'

הכח ואידך חלין מוצב חשר

בשכם י וצרתי עליך מולכ

צ׳ דסמיכי הכ׳ וחידך ויפגעו בן מלחכי חלסים והו שחתר צמדרש תלוכרי שלווהו כחרץ בה ליווסו חולס לחרך זהו מלחכר חלבים עולים חותה פליווהו בחרן ' ויפנעו כו מלחכי חלסים יהיינו חלחכי אלהי שעלו או פגעו בו עחה ללווחו בזרץ עונים ויורדים פאלהי ינחק י תימה למה לא מתר יצחק חביך כמו בחבר זם פיים נפו שחחר באנרהם חני פוף מתר חלהי חברהם הבוד ובינחק שנה אחר אנייי׳ לה דרך משל כיכל דבר לא יכחד אתר חלהי אבין' וסרלת יתה מן השם ודברי מטה תלויים בגיתטרית קריעת יס ' ווהו בעליונים וכחילו סלם ביניהם פיר ישר!ישר!ס:אוהשיכותי! מל:אדמה בגימטריא זה מד! שיעלו המלאכים בו להודיע מלכיות ויקן יעוב משנתו הדברים אחר שהתהלבו בארן זים יר פית צבור גומר שמין מפלחו של רדם נשמעה חלח גם כן כתיב ומלחבים חחרים בונור: תשנחו' הרו ניה יורדים למלחת שליחי השם מותשנתו י חתיך שהות הוגם נחור צביום גם בלילה לא שכל כדרך מלך עם משרתיו: ופרלת: לבומלהגות כו כחלומו י ווה כמו ורבית וכן ויפרץ המים: אכן מער השמים ויבכס לומר שבעלות הבתר פית זין שער יש יי'ר העונס בעבר שימלחו השמי והוא וחו עול להפלה: מקומות ירחו שם כשי' ולח חובל נינר ב' נמשורת וידר ישקם לפרש ליוה זה כי סוד מופלה נידר ושיאנ נידר יפתת ליתי פהנפיקים היו מדרים הוא:כי אם בית חלהים שיתפלל והרחשון שנדר היה יעקב נוהו חשר כשבע ליי כדר

אשרי נועם

לחביר ישקב לחה אחר חב ר

ישקב לפי שחוא פתז כנדרים

מחלה והנה יוי ד' במסרה

לוכה זו כוב על ווהנה יוי

בצב על היווכח והכה ייועושה

מרובות בשמים ה"נ בשיל ווה

שבר השמוי וכן יהנס י"עובר

דחיירי במרכביתף הכח והנה

סולם חולן חרוה נחעשה מרכנה: ללכוש

ישרב חה יתיב למענה מן הענין בו לחשיוםמיך ליה וילו יעקב מלמי שיצח ליה חשה נרחוכהן שיקי ד'נשי'ויצח יעקב מכחר שבע פופי חיבות חרבעה : אווהכה ה'מנב שניו שה ויקן ישקב חשוחו יש כל חלפח ביתה ונעים חותי חשעו חף בי שופף אף כורח מתפלח ישרחל וכתיב חם חלקים כי הולך הוח לשען לו ברי השען חם מינו עם הלכור לכן וייקד ועקב משנתו ויאמר פית צור אכן ים ה' במקים הלכור השכינה עמהם: שדכרתי לחברהם לח יברתי כי חם עניך וח"רת למה לח באחר דקאי על מה שאחר בת זוכה החרץ חשר חתב שוכה עניה וגם מה שחמרתי לו הכה חכבי עמך ושחרתיך בכל חשר חלך וגול י"ל מכיון שחרר משחע שניחן . רחיה לדבר ומס רחים חול שנך חתר לו כיון שכשלשי לך חת דכרי זהו כרו שכועה וחיכן בשל אלא מה שחמר להכרהם

ם ע ספורנו

חתה מוכח כי מיכח וחת כי

בכפל זכריו:

פרשת ויצא

לחרן ועים הניעו קרחוהו חנה שהוכיר: ויפנע נחקום קרה לו שהגים חל חקום שלה מקום ללון לחורחים שהום תתוקן או ככל עיר ועיר נרחוב העיר על הרוב ועל בי ברחוב כלין וכן בענין פלנש כנבעה רק ברחוב פל חלן : מככני החקום י שהיו חוכנות שם לחורחים לחכול ולשות עליהם י והנה חלחכי אלה ש עילים ויוכדיםי והנה פצצא יו כלכ עליו כי אחנם כן יהיה לכסוף ששרי החומות חבר מניים בינו וכחל יחה

הגאון כי וילב הרנה ללכח ואינכו רק כתשתעו ושב לבאר מה שפגע בדרך ולא הלך ביום אחד כי בדרך לן ושעם פתחות בי"ת במקים דברי משה והטעם במקום הידוע היום וכן חמר הושע ושם ידבר עמנו כי הוח

התנבא על ירבעם כן יואש והוא היה בבית חל וחמר לשון רבים בעדו ובעד עמום שהרחה ביחה החרץ הייש מולב אשר בשכם שאותו מקו' ובספר עמוס מבוארי ועל ככשו חחום והגלוח חחום דרך התשם לא יתכן להיות היינו וכרתי עליך מוכב יסלם חותיות למם שרמו לו הגלות ויפגע כמו ואל חפגע בי כי לא **ור**מז לו הקרבכית ירהגה סלם מנאנו במקרא שנקרא השם מולב בניחטרי׳ הכבשי ארנה במו למוכח חדמה " ורחשו מקום וא תשי'לבך לדר' ממקים מניע השתיחה י רמו לרית חתר כי חינכו כלל על השם ומלת הקרבנות שעולה השמי"ינ"ח נהנה סלם בנימפרים זהו אחר לעד: מאבני המקום שובת העולה ' והנה חלאבי אותוות חלו הכהכים שעולין כלעתו אחת מאבני המקים: ביורדים נכבשי מולג ארנה מראשותיו לשון רבים כמו פרחשו חביע השתיחה" רחו למי שמושלך לחרץ לפי שעה מרגלותיו והתימה מרכ שמואל שערב חלומו' בני חדם עם חלו' הנכוחה : ודרך סלם להיו 'סמל או על מספ' סיני דרש היא וה"ר שלמה הספרדי אמ'בי סלם רמו ללשמה העליונה ומלחבי חלהים מחשבות החכמה ויחמר רבי ישועה כי טעם פולם שעלתה בו תפלתו וירדה ישועתו מן השמי' ואלה המפרשים לא ראו כבוחת וכריה ועתום וירמיה והפעם חד'בו בשע צרבוות שמע תפלחו כי המקום כבחר ורכי יחמהו חיך הקים יעקב מלכה והנה שכח כי י"ב מלבות הקים משה אָ־כָּדוֹהי וַשַּוּיִ יָתָה קָכָּיִא וָאָרֵיק והכתוב לא אסר לשום מלבה בַשִּׁחָאַעַל־רֵיישָה: וּקְרָאַיַת־שְּבָאַד לשם רק אמ'לא חקים לך מלבה

חשר שנה וכנינתי חל מקומו

י אפרשכו : וילק שמן על ראשה

להכירה בשובו :

רוכוני ויצא יעקב פו 'פי ע"י פבסבי' שרעו'בנות כנען וכו'כי'ע 'י שהפסי' ענין בפרשתו של יעקב שכתוב וירא עשו כי ברך ילחק וגו'ולמה הפסיק תשוב 'לדבר שבשביל שרעו' בכו'כנען בעיכי ילחק אביו הלך עשוא ישמעא ומשכבת ' עכיכו של עשר חוז' לעכיכו רחשון דהייכו עניינו של יעקב ולתה פרשה זו סתומ 'לפי שהי'סתום בבית עבר: ד"ה לפי שהעלים יציהתו מן העיר בשביל עשו אחיו כשתמ הפרש גם בכל הסדר לא תמלא בום פרשה משח"כ בכל שהר הסדרים ועוד שהענין מחובר למעלה אלא וישלת יצחק אל יעקב וילדפדג' ארם כמו

שפרש"ישא שהפסיק בנתי בוירא עשו כי בירךילחק את יפקב וגו' חוזר ומפרם יליאתו בשביל חלום הסולם והליכתו לפדן ארם: באר שבע" מקום מיוחד לשבועה וילה לו משם פן ישביעותו שלא הערים על הברכוח: באר שבע מקו'קרוב לחברון היה כדכתיב בעקדה וישב חברה סבב אר שבע וסמיך ליה ותמ' שרה בקרית הרבע הי'חברון ועוד כתי'כהן וילה יעקב תבחר שבע וכתי' בפרשת וישלח ויבה יעקב אל ילחק אביו ממרא קרית הארבע היא מברון: וילך חרנה בחותו יום הלך עד חרן ומקרית חרבע נסע כדאמרי לחלחר וחמרו חכמי מקרית חרבע עד חרן "ויום ובי"ב שעו׳ הלכן יעקב: חרכה ׳ הוא פדן ארס כדכתיב לע ל אל לבן אחי חרכה וכתי'לאלתר קום לך פדנה הרם וגומר: וילן שם יבעל כרחו שהרי ביו השמש וכדחמר רב יהודה לעולם יכנם ארם בכי טוב וילא בכי טוב אבל אם לא בא השמש היה הולך כפי היכולת כרי להרחיק מעשו : ויקת מהבכי המקום . מהצבני התובח שילחק הביו נעקד עליו פרש"י שכיל. נעשו חחת וכחלה בתבדה רמו לו בהן שתהת מטחו כלימה וי"מ ויקת חבן לחת מתוך הבכי המקו"והיינו דכחי" לאלתר זיקה את האכן השר שם מראשותיו : וישכב במקום ההוה י ולא על כריסוכסתות אע"פ יינא יעקב יילד רב: י שהיה קרוב לעיר כדכתים וחוליליז שם היניר לראשוטיאא לפי שהיה רוצה להשכי בבקר כדכתי דינא יעקב יילד רב: י שהיה קרוב לעיר כדכתים וחוליליז שם היניר לראשוטיאא לפי שהיה רוצה להשכי בבקר כדכתי וישכש יעקב בבקר ואם היה מתהכסו בתיך העיר לא היה יוכל לכזח בהשכחישהשערי 'סגורי': ד"ח לכן שכב חון לעיר לפי שמקום מבוח לפיר היה לעלם כדכמיב בשופטי'גבי לוזהרחכי מבח העיר ולח היה יוכל חדם לעמוד על פתחה: עולים ויורדים בוי עולים חחלה וחח"ב יורדי ונשחרי ביון חלונ ועבין החקום מוח לחטה כחדם העול מן הביח לעלייה והח"כ יורד בביח וכשאיבכיה ובשביל כך המר הין זה כי הם בית שהים כלומר דירתם כחן ולכך עולי 'תחלה וחלמח חין דירתם כחן של פי שעה היה לו לומר יורדי 'ועולים' התרגום ירושלחי מפרש המלחכים שהיו ממונים ללוחו היו עולים למפלה לבשר' במו ובחתרו בחותים ונום לשחיבתלחכי בוחן למעיורבו הת יעקב הנחמד לתרח שדמותותקוק בכם הפפוד והיו המלחכי

יווַקָב בָבאַרָארשָבעייניין פּחיי יַעַקְבֹּטְבָּאֵר שְבַעַנוּילֶרְ אַרָּעַנִיילֶרְ אַבָּעַוּילֶרְ ונפכ ואול לחכו: בַאַהָרָאוֹכַתְ תַּפָּוְאַרִי־

וַחַלֶם וָהָא סוּלְפָּאוֹגְעִיץ בְאַרָעאוּ

ַ מַרְאָבִיָּאַ דַיַּיָּ סַרָּקִין וְנַחַתַּיִוֹבְיִהֹ וְנָהַא

יַקְרָאַדְיִםעַתַר עילוהי וַאָּבִיר אַנִּאַ

יַאֵלְהֵיה דַאַבְרָהָם אָבוּך וַאלָּהַיִּה

ַדִיצתָקאַרָעָא דָי אַתְּ שָׁבֵיבְעַלָּה לָךְ

אָתָנִינָהַוֹלְבְנֵהְ: וִיתַּוֹן בְּנְהְסַנִּיאֵיוֹ

בַעפּרָא דַאַרְעָא וְתִתְקָף לְמַעַרְבָּי

וַיַּתְבָּרְכָוּן בִּרִילֶךְבָּלְיוַרְעַיַּרָת אַרְעָאַ

וָאָטרִינֶּן־בָּכָל אָתַרִירִי־תָּהָרְנַאַתַבִּינָרְ

לאַרָעָא הָרָגָא אַרֵילָ**ָא׳ אֶשׁבְּקיגּרְ**עַר

דָיאַעבִיד ַתְּ דְּבַּלְלִית כָּךְ: וְאִיתְעַר

יעקבמשנת יהואמרבקושטאיקרא

יָדֶע: וּדְהִילוַאֲסָר טַה־דְּחִילָוּ אַתְרָא

הָבֵיוְלֵית־בֵיוֹ אֲתַר־הֶּרְיוֹם אֱלָרבוּוְ

אַתַר־ידֶרַעַנָּא־בַיה מוּ־יְלֶדְיםְ־ייְי וְדֵיִוּ

בצפרא ונְסֵיב יַח־אַבנָא דִי־שַׁוָי

שְׁמֶא־דַקרָתָא מִלְקַדְמִין:

ובַדִיל בַּנְּדָ:

וְהָא מֵיסרי בַּחַעַרָר

וַיָּכָן שַׁםכִּיבָא הַשֶּׁבִישׁ עַל שִּמְשָׂא וּנְפֵיב מַאַבְנֵי אַתְּרָא וְשַוּיִיּייִי יִייִיכּוֹח מַאַבְנֵי הַפָּקוֹם וַיָּשָׂם מֵרָאֲשׁׁתְּיִר אַיסָרוהִי וּשְׁבֵיב בְּאַחְרָא הַהְוּא וַיִשְבַּב בַּמָקום הַתוא:

ספר בראשית כח

ויחרםוהגהסרם ורישיה סטי ער־צי ת־שַבִּיּלֶת וְהָא יֹיֹי יֹיֹּסְצַב אַרְצָה וִראשׁו מַגִּיע הַשָּׁמַוְמָה י׳ים והנה פלאבן אלהים עלים ויְרְרִים בוֹ: וַהַנָּהיִהוָהוּנְצָב עַלַיווַיאׁמַראַנִי יָהוָה אֱלֹהֵי אַבְּרָהָם אָבִיךּ וֵאלהֵי יִצְחָלָ הָאָרֶץ אֲשֶׁרָ אַתָּה שׁבֵּב עָלִירָה וְהָיָהְ וַרְעַרְּ ַרָּהָ אֶתְּנֶגָּיָת וֹרְיַבְּעָהְ:

בַעַפַר הַגּאָרֶץ וּפְרַצְתָּ יָפֶּרוּוָקּרְבְּתָּה וֹלְצַפּונָאַ וֹלְצַפּונָאַ וֹלְדָרוֹמָאָ מִכּמִי׳ בּ'וְצָפַנָהֹונָנֶגְבָה וִנְבְרְכִוּבְהָבֶּלְ־מִשְׁפְחָחֹמוּ בּיוֹנִמָה כדי שׁלין שם: וישש הַאַרָטָהוְבְּוַרָעָה: וָהָנָה אַנכִי אַפֶּר וַשְּבַּרְתִּיִר בְּכָר־ אַשֶּׁר־תַּבֶּר וַהָאֶבַרָּתִיךָּ אֶל־הָאֲרָמָה הַוֹּאַת כַּיּרָא אַעוֹבְהַ עַר אַשר אם־עשיתי אַרו וייקץ יעקב אָשר־דַּבַּרָתיּילָרְיּ יש יל משנתון אשר אָבוֹן ושׁ יְהוָרה בַּשָּׁקוֹם הַוָהַ וָאָגכִי לָאיָדְעָתִּי: וַיִּירָאנִיאמַר מַת־נוֹרָא הַפַָּקוֹם הַוֹּגֶה אַיָן זֶה כַּיאִם־ בַית אַלהִיםווָה שער הַשְּטִים וַיַשְבֶּם יַעֲקַב בַּבּקָרוַיַקַּח אֶת־־הָאֶבֶן

חַרַע קביל־שְמִיאָ : וְאַקְדִּיםיַעַקֹבׁ הֵיֹּמֶ אֲשֶׁר־שָׁם מֵרְאָשׁתִיוֹ וְיָשֶׁם אֹתָה ַבַּצַבָּה וַיִּצָק שֲבֶוֹ על־ראשָה: וַיִּקְרָא אֶתרשַׁבַרהַפְּקוֹם הַחָוֹא בֵּיתראַל יייין ואולָם לְווֹישֵׁם־הָעִיר לָן אשׁנְהְ 'זּ דַאַתְרָא תַהָוּא בֵּירוּ־אַלְ וּבְרַכָּ לְוֹז יּ 🕬 וַיַּבֶּרוֹעֲקָב נֶבֶר לַאמֶר

יַעַקב קייַם רְמֵימֶר • מוראשותיו ח'ה' מלאים וג'חסרוסי' ויפגע במקום: וישכם יעקב בבקר ותקח מיכל את התרפים ויבאו המלאכים - הלילה לי מיי' מל' והניהו מעוכה חסר : ועתה ראה : חסר : ויבש והנה מראשותיו הסר: מצב ג'וסי' ויחלם והנה סלם: עם אלון מצב אשר בשכם: וצרתי עליך מצב: וראשוד' וסיפון ומגדל וראשו בשמים "וראשו מניע השמימה" וראשו יהיה פרוע" וראשו לעב יגיע: מלאכי אלהים ב בענין וסי' ויפגעו בו מלאבי אלהים ' וה.ה מלאכי אלהים ע לים ויורדים: והנה יי' ד' ופי'והנה יי' נצב ויאמר צא ועמרת בהר : ו ען השליש: תנינא דספרא: כה הראני יי' צפנה: וצפנה ה'בתורה דתסדים וסי׳ אחרי הפרד לוט מעמון והיה זרעך כעפר דאדין ופרצתן ושהש אתו על ירך המוכח בגל מחנה רן יצוריאל בן אביהילי רב לכם סבי עלה ראש הפסנהי ויתן את השלחן באהל מוער: והנה אנכי ה יסי׳ והנהאנכי עמך י וה ה אנכי הולך בדרך כל י והנה אנכי בא דגדעון י והנה אנכי ממציא את הארם י דוכרית יוידת לפני הנלגל והנה אנכי: בכל אשר תלך ג' וסי' ושמרתיך הלא צויתיך הזק ואמין מאד: והשבת דג' ב' מלאים וא' הסרוסי והנה אנכי עמד : והשיבותיך בדרך אשר באת דמלכים הש בותיך בדרך אשר באת דישעיה' דאורי' חסר: אל האדמת חד מן ו' וסי' במסרה רב זא: ואשת ים ושכם יעקב יוגלחת את יותקת תמר אפר יב בפסוק יותשם בפוד עיניה: וגלה על ראשה י ב' בפסוק: לוז חדמן ג' זוגין קדמאה ז' ותני' ש' וחילופיהון ג' זוגין קדמאה ש' ותניא ז' מסור במסרה ב' בפסוק: וידר ג' פתח וסי' וידר יעקב : וידר ישראל : וידר יפתח:

DN

שהרי עם יעקב לא דבר קידם לכן: ואכבי לא ידעתי שחם ידעתי לח ישנתי במקום קדוש כזה : כי חם בית חלהים י חמר ר'הלעור בשם ר'יוםי בן זמרת הסולי הוה עומד כבחר שבע ושפועו מגיע כנגד בית המקדש שבחר שבע עומד בדרומו של יהודה וירושלם בלפונו בגבול שבין יהודה ובנימין ובית אל היה בלפון של נחלת בנימן בגבול שבין בנימיןובין בני יוסף נמנח סולם שרגליו בכחר שבע ורחשו בבית אל מגיע אמלת שפועו נגד ירושלם וכלפי שאמרו רבותינו שאמר הק"בה לדיק זה בח לבי' מלוכי ויפם בלח לינה ועוד חמרו יעקב קרחו לירום בית חל וזו לוו היח וכח ירושלם ומהיכן למדו לומר כן אני חומר שנעקר הר המוריה וכם לכאן וזו הים קפיצת החרן החמור׳ בשחיטת חולין שכח בית המקדש לקרחתו עד בית חל וזכנ ויפגע במקו' וכשעב'יעקב על ב"ה מדועלא עכבו שם איהו לח יהב ליביה להחפלב על מקום שהחפללו חבותיו ומן השמים יעכבוהו חיהו עד חרן חול כדחמריכן בפרק גיד הנשה וקרם מוכיח וילך מרנה כי חמה לחרן ממר מפשר עברתי על מקצי שהתפללו אבותי ולח התפללתי בו יהב דעתיה למהדר וחזר עד ביח אל וקפלה לו הארן ע"ב: מה נורא . חרגימו מה דחילו אחרא הדין דחילי שם דבר הוחכמו סובלחנו וכסו למלכם יוה שער השמים י מקים חפלה לעלות הפלתם השמיווה ומדרשו שכית המקדם שלמעלה מכוון כנגד בית המקדש שלמטה:

דרבנ פרשת ויצא יעקב ביאור המלות

ישקב מבאר שבע וביתר יעד וישא יעקב רגליו י ויפגע במקום י הוא מעניין פנישה וכבר נמלא במה שאין הנפגע מתנועע כאמרו ופגע הגבול בתבור י ואמרו במקום ההגא הוא מרמז יבקב מבחר שבע וגומר דעל וישל שקב. למקום אשר רמוה אליו התורה כאתרה במקומות רכים י אל המקום אשר יבחר ייין: והוא הר המוריה שכבכה בו בית המקדש כי הוא המקום היותר ראוי שיובק בו השפע האלבר משאר הפקימות: מלאכי אלהים הם כוחות כי כל כח נקרא מלאך כמו שביאר הרב המורי:

מת לכל כל ליי מום את עיו באתרו כי אעשה פלה ככל הניים ואופך לא אששה כלה: הארץ אשר שוכד עליהי שהוא אחרן בנשך: לך אתנכש" שתהיה אחר שמיל הפרים יושכיב כמו שהיו אביה ביוש ביי אתנס חשושת הארץ משרים החרץ את כל בכילות החרץ בכילות החרץ את כל בכילות החרץ את כל בכילות החרץ את כל בכילות החרץ בכלות החרץ בכילות החרץ בכלות החרץ

ליצא יעקב י ש"י שבשביל שרעות במת כנען בעיני יצחק חביו הלך עשו אב ישמעאל הפסיק הענין בפרשתו של יעקב וכתב וירא עשו כי ברך ובומד ומשגמר חזר לענין הראשון : וילא : לא היה לריך לכתוב אלא וילך יעקב תרכם ולמה הזכיר יליחתו חלח מגיד שיליחת לדיק מן המקום עושה רושם שכומן שהבדיק

בעיר הוא הודה הוא זיווה הום הדרה יצח משם פנה הוד' פכה המקו' החמור בנעמי ורות חָרֶנָה: וַיִּפְנַע בַּפָּקום וילך חרכ'י יכא ללכת לחרן

זיוה פנה הדרה וכן ותלח מנן ויפנע במקו׳ לא הזכיר הכתוב באי זה מקום אלח במקו' הכוכר במקום חחר הוח הר החורים שכ' בו וירא את המקום מרחוק : ויפגע כמו ופגע ביריחו ופגע בדכם בדכם בדכם בדכם ורבוחים פירשו לשון סבום חפלה כמיואל חפגע בי ולמדכו שתקן חפלת ערבית ושכק הכחו' ולח כחב ויחפלל ללמדי שקפל לו החרץ כמו שמפורם בפרק גיד הנשה : כי בא השמשף היה לולכתו' ויבת השמש וילן שם כי בח השמש משמש ששקעה לו חמה פתחום שלם

מרחשותיו עשחן כמין מרזב סביב לרחשו מפני חיו' רעות התחילו מריבות זו עם זו זמת בחיבות מומרת עלי יניח לדיק את ראשוב" וואת אומר' עלי ינית מיב עשחן הק בה חבן חח׳ וזהו שב׳ ויקת חת החבן חשר . שם מרחשותיו: וישכב במקו' ההופני לשון מיעוט בחותו מקום שכב חבל י"ר שנים ששמש בבית עבר לא שכב בלילה שהיה עופק בתורה : עולים ויורדים י עולים תחלה והח"כ יורדים מלחכים שליווהו בחר' חין יולהי' חובה לחר׳ ועלו לרקיע וירדו מלחב. חול' לחרץ ללוותו: נלב עלין . לשמרו : וחלהי ילחק - חף על פיי שלח מלינו במקר' שיחד הק"ב בל הדיים שמו על הלדיקים בחייהי לכתב בייברים שמו על הלדיקים בחייהי לכתב בייברים כ מלהי פלוני משום שנאמר כב בקדושיו לה יחמין כהן ייחד שמני על יצח' לפי שכהו עיכיו וכלות בביח והרי הוא כמת זילר הרפ פסק ממכו תנחומ':שוכב עלים קיפל ה זינה כל חרץ יש' תחתים כדי שתהח נוחה ליכבש לככין ופרכח וחוקת כמו וכן יפרון: חנבי עמך לפישהיה ירח מעשון

> חם משמ' בלשון כי: דברת. לך לנרכך ועליך מה שהכטחם. לחברהם על זרעו לך הבשחתים ולא לעשו שלא אתרתי לו כי ינחק יקרח לך זרע הלח כר בינחק ולח כל ינחק וכן כל לי

ולך ולו ולהם הסמוכים מכל דבור משחשי לשין על ווה יוכים

ומלבן: עד אשראם עשיתי

מכבר ולא יעקב מבאר שבע והשת דל ללכת לחדן וכזדמן לו שהביע למקום הכבחר והוא לא ידע אכל הוכרח ללין שם כי בא השמש ולקח אחת מאבני המקום ההוא וישם מראשותיולהגביה ראשו בעת השינה כמשפש וישכב שם והנה לחווק הכנת המקום ההוא בנכוחה חלם בנבוחה והנה סולם מונב ארנה וראשו מגיע השחימה ושמלחבי אלהים עולים ויורדים בו ושהשם יתע' כנב על ראש הסולם ואחשב שהרמז בזה הסולם הוא אל המציאות הזה בכללו על מדרגותיו וזה שהלורות והכחות אשר לה בחלו הנמלחות הם כלם יורדים מהשם ית' על מדרגוחיהם עד שיגיע חל השפלה שבלורות והם בעלמות 'עולות ר'ל שקלתם הם בעבור קלת כחלו תחמר שהצורה השפלו'

הית בעבור העליונה מהנה וכן לא יסור עד שיכלה העניין בסוף אל הצור׳הראשונה והוא הש' ית'כבר התבאר זה באלהיות . והנה לר"ול בזה באורים רבים אלא שרובם פובכים זה הקועב באופן מה' זוכר עוד שכבר אמר אליו הש' ית' בנבואה אני י"י אלהי מברהם ישהי ילחק המרץ שמתה שוכב עליה והיא מרץ כניצן לך מתננה ולזרעך ריל הנפי נותנה לך שיירשנה זרעך בהגיע העת הראוי לזה והיה זרעך רב כעפר החרץ ותפרון לחרבע רוחות העולם ונברכו בך ובורעך כל משפחות החדמה ויחמרו קלתם לקלת ישימך ה' כיעקב וכורעו . או ירלה בוה שכבר יגיע מחווק ההשנחה שישגים הש" ביעקב ובורעו שיתברכו שאר האומות בעבורו כטעם אחרו ימלט אי בקיי והנה השנחתי תדבק ברושמרתיך שמירה תמידית בכל חשר חלך והשיבותיך אל האדמה הואת והיא ארן כנען שהיא הארץ הנבחרת כילא תסיר - השנחתי ממך עד אשר אעשה את אשר דברתי לך והוא רבוי הבנים וירושת הארץ ושאר מה שבא בזה היעוד : והנה בחשר הקין יעקב נפלח על חווק ההכנה חשר בוה המקו לקבל השפע החלהי ואמר אכן יש ידי במקום הזה ואנכי לא ידעתי ואולי אמר זה כי אם ביב יודעות היה מתנהג בו בקדושה יותר ממה שעשה . ויירא מחד וחמר מה נורח המתום הזה חין זה כי חם בית חלהים וזה שער השמים כי בו הכנה נוספת להגעת השפע האלהי ושכם יפקב בכקר ויקת את האכן חשר שם מרחשותיו וישם חותה מצבה ונו'י בדישתוכר לה החבן ההיח כי רושם השתן נכר זתן חרוך . חו חולי היה זה לעביד לש' ית' במדרג'הנסכים שהיו קדבים עם הקרבנות שהיה בהם ממן ולוה חראה שנסך בשובו על מלבח האבן בהליב נסכים וילק שמן על ראשה ומולי היה זה לשתי אלו הסבות אחד וקרא שם המקום ההוא ביח אל והנה קודם זה ביה לוו שם העיר לרחשונה שהמקום הוה בחוכה וזה ממה שיוםיף החמחה על זה הספור בי זה המקום היה מפורסם שהיה נקרא בית אל והודיעתנו החורה לחי זו מבה היה לו זה השם - וידר יעקב נקר לחמר חם חדבק בי השנחתך ותשמרני מכל דע בדרך הזה חשר חנכי הולך ויחן לי מה שיספיקלי ללבוש ולמוון וישיבני בשלום מל בים חבי ניהיה לי לחלוה ולמנהיג ר"ל שיחן שיניו בי תמיד וידריכני בדרך הישרה הנה חני חעשה זה לכבודו והוח שהחבן הוחת חשר שחתי מלבה יהיה לי מקום מיוחד לעבוד ה' ית' וכל חשר תתן לי מהקניינים חחן ממנו מעשר לש' ית' והו ביאור דברי הספור ואולם התועלות הם י"ח:

התועלת הם הוא במדום והוא שראוי לאדם לשמוע בקול הוריון ולוה העיר הבחוב שילים' יעקב מבחר שבע היתה ללכח לחרן כחשר ליהו חוחו הוריו: התועלת הב' הוח במדות י והוח שרמוי לחדם כשיעשה פעולותיו שיעשה בזריזות ולח יתעלל בהם כי העללה מדה מגונה מחד מרחקת החדם מכל שלמות: ולוה ספרה החורה שיעקב לן במקום ההוא מפני שכבר בא השמש ולולי זו לא נחענל ללכח עוד ביום ההוא ולואת השבה ג"ב זכר שכבר השכים בבקר ללכת לדרכו: התועלת הג' הוח במדום והוח שחין רמוי לחדם למפור עלמו למככות ולוה ספר שכבר לן שם יעקב כי בא השמש לפי שבלילה חחלאנה הסכנות בדרכים - ולזה ראוי לחדם שיחרחק מלכח בלילה בדרכי' לסלח באופן שיהיה שנפת מהסכנה: דתרעלת הד' הוח במדות והוח שחין רחוילחדם לרדוף מחרי התענוגי אבל יקח מהם ההכרחי לבד הלא תראה שמצל זה המקום היתה עיר שמה לוז והיה אפשר ליעקב שישכב שם בפ אח מפה ובדמשק ערש והספיק לו מחת מאבני המקום לשום ראשועם שבוה גם כן ישלם לו יותר הזריוות בדרכו לקום ולנסוע כשירצה: התועלת הה' הוח בדעותי והוח להודיענו שהמציחות בולו נקשר קלחו בקלחו ושחין לחרץ ולשמי שחי החחלות מחחלפות כמו שחשבו המשנים ר'ל המחמינים בשניות חבל להם התחלה חתת לבדו הוח ה'ית'והם יחד בתו שלם אחת עלו מדרגותיהם מדרגה אחר מדרגה עד שיכלה ... הענין אל הש' יתעי והוא אשר ירדו זישפעו ממנו אלו הנתלאות וזה כמו החחלת מופח לבחר ממנו שאין לעולם ההויה וההפסד ולעולם הגלגלים כי אם החחלה החת כמו שביאר הפילוסוף בחלהיות : התועדת הו' הוח בדעות יוהוח'לפרפס עניין הנבוחה וזה שכבר נחפרסם מזה הספור ענין זחם הנכוחה הוח שקריחת זה המקום ביתחל היה עדות על ממחות זה הספור והנה ההחמנה בנבוחה הוח מפנות החורה וזה שאם לא כאמין בנכואה תפול התורה כלה: אתוערת הז' הוא בדעות יהוא שמש כיייון ההשנחה האלהית בפרסי האדם וזה הוא מה שאמר הנה אנכי עמך לפרסם עניין ההשנחה בשי בשר הכל משר חלך וזה כי כמו זחת השמירה התמידיית לח יחכן שחהי בזולת ישינוי יו אבל תהיה אפשרשיהיה לחדם שמירה בעת מה ובמקום מה מנד המערכת יט יאויםן מפוחר לו תמידיות בכל מקום ובכל זמן וזה מבוחר למי שעיין עיוו מעם במשפפי הככבים: התיעלת הח' היח בדפות י והוח להודים שההשנח' החלהי לא חהיה לבד בנתינת הטובות התדומות ובהסרת הרעות אבל תשח דל גם בן לתת למושנת המוכות ודעות המתיוח ולוה סבב השם יחעי שילין יעקב בוה המקום הנבחר שהניעה לו בה ההשנחה החמת חשר חין מבלעדיה לחדם חמונה בש'

הרכים וישי בישא לגלביהכיבניו בישא

חוכוני עולים ויורדים ומסתכלים בו: מברהם אביך מכל. שכני בנים הרי הם כבנים: הארץ אשר אחה שוכב עליה י מחי רבותה חלה ע"י שחתן לך מעט קרקע משם מפרוץ לכל הרוחוה ותכנוש כל סביבותיו משל כמו שעושים המלכים לפרשים חשובים שכותכין להם מעט קרקע והם הולכי׳ וכובשי בנבורתם כל סביבות פכחן פרש"י קיפל הק"בה כל א"י תחתיו כל זה הרחה לו הק"בה בחלום כבון עבייכו של סולם: ושמרתיך שמירה היה צריך מפני עשו החיו: והשיבותיך אל החדמה הוחת וכן כחיב וישב יעקב חל ינחק אביו: כי לא אעובףי בדרך הוה: את חשר דברתי לךי להשיבך אל החדמה הזאת שהרי בדיכים חדם לריך שימור בדכתיב לשמרך בכל דרכיך: אין זה כי אם בית תלהים פרש"י הר"ח בשם ר" בן ז'מרח הסולם היה עומד בבחר שבעוכו שהרי כשנסע מבחר שבע שהוח בחרץ ישרחל ירדו מלהכי ח"י ונווהו עד קלה גבול הרץ ישרחל ומשם עלוושם ירדו מלחכי חולה לחרן ללותו צחולה להרן לפיכן ל"ל כי הסולש הוא מחהפך לכל רוח כמלח סולם שרגליו לצחר שבע ורחשו מגיע בבית חל היח לוז המלע שיפ עו כנגד ירושלם ושם בירושלם מוצב עעוד שעליו מתהפך הסולם ומולב קמי העמוד שעליו מחרפך הסולם שחרגומו לעיץ בחרעת: תין זה פי חם בית חלהים פרש"י ומהיכן למדו לומר כן כלומר חתר שרבותי" פירשו על פסוק זה צדיק זהבה לבית מלוכישמשת שלן בייו וכל שוב חזרו ופירשו יעקב קרחו בית בל וזו היח לוו לת ירושלם ח"כ דברים או סוחרים חת חלו לפיכך חכי הומר שכעק" הר המוריה ובא לכהן עד בית חל וזו היא קפילת הארץ וכו' כך פרש"י ומה שעקם יעקב חת דרכו שהרי כל מי שרוצה ללכת דרך חרץ ישראל מבהר שבע לחרן הוה הילך ממערב למזרח שכן חרן למזרח של א"י כדכתיב ארם מקדם ופלשתים מהחור וחרן וארם חחד הם כדאמריכן לעיל והוא הלך מבאר שבע לחרן דרך הר המוריה לבית אל דהיינו מזרום ללפ זעד בית הל כשעת פרש"י חלא י"ל הוא הדרך שבא צו אברהם זקנו כשיל' מאור כשדים והלךלו מחרן לבאר שבעובכמה מקומו שבאותו הדרך כתישבו עם חברה 'וילחק כתו שמליכו בפרטיו' של מעלה והיו רגילין בחותו הדרך ומבירין בו לפיכך הלך בו יעקב ומה שפיר 'רש"י חפשר עברתי על מקים שהתפללו הבותי וכו' לא על הר המוריה אמר שהרי בהר המוריה מהפלל כמה פעמים כמו שאמרו רבותי' אין אדם יודע לשער כמה נסוכים נסך יעקב אביכו בהר המוריה אלח על בית אל המר - כן שחרי אברהם נהפלל שם ובנה בו מוכח כדכתיב בפרשת לך לך ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח המרו רבותיכו אילמלח לא התפלל חברהם חביכו בין בית אל ובין העי לא נשתייר משונחיהם של ישרא שריד ופלים ומה שנקרא שם המקום בית אל על העתיד נקרא שהרי לוז שם העיר לראשונה ויצחק כמו כן התפלל על חוחו מזבח שבנה שם חברהם חבינו וחע"פ שחין בידכו כתב ורחיה על זה ישלכו לוחר כי בודחי על הוחו חובח נתפלל ינחק כחה יחים ושנים אבל יעקב לא היה עם ולח נחפלל לשם מקודם לכן ועל זה אמר היפשר שברתי על מקום שעברו אבותי ולח התפללתי שם יהב דעתיה למיהדר מחרן שהיה עומד שם ללכח עד ביח אל להתפללשם מיר קפלה לוהעיר שכבר היה שמה לוז ובחה כגדו עדחרן אמר הקיבה הין חפלח הלדיק נשמעת שא בצי'הכנסת או בבית המדרש מיד נעקר בם הר התורי' ובא עד חרן בתר דללי ובעא למיזל אמר הק"בה לדיק זה בח לבית מלוני ויפער בלח לינה מיד שקעה לו החמה שנ'כי בח השמש וישכב במקום ההוח ויחלם והנה סולם מולב הרלה וגו' אין זה כי אם בית הלהים פירש התקום הזה אני מכיר כי נתפללתי בו כמה פינמים וידעתי כי הר המיריה כח לכחן וחחרי שמקום המקדש בח לכחן חקר׳ אני לעיר בית אל בזכות ביה שבא לחוכה כדכתיב ויקרא למקום ההוא בית אל ואולם לוו שם העיר וכר המוריה חזר למקומו אך האבן אשר שם מראשומיו שהית' מהר המוריה נשארה שם בלוז להיות לחות ולעדות ששם קפן הר המוריה וגם לוז חזר למקומו ויעקב והאבן עמו כדכתיב ויקח את האבן ובומר ומשם עמד יעקב בבקר ממשכבו ללכח חרנה ואין לומר שבהרן עמד יעקב מתשכבו שהרי כתי' בסמוך וילך ארצה בני קדסובחיב בתריה ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחני ובשובו מביח לבן בנה עליה מובח כדכתי) בפי וישלח ויבא יעקב לו זה היא בית אל ויכן שסמונת ויקרא למקום וילב יעקב מלכה מלבת הבן ויסך עליה כסך ויקרה שם בגים הרי הם כבנים : המקום בית אל : וזה שער השמים פרש"י מקדש של מעלה מכוון כנגד מקדש של מטה וא"ח כיצד היה מקדש של מעלה מכוון כנגד מקדם של מטת הרי הוא קפן נגד יעקב כדרמר לעיל לכך לריך לות' שגם מקדש של מעלה קפוכנגדו יויקה הת החבן חבן שתיה היה שממנה נשתה העולם ויצוק שמן על ראשה " משח אותה לקדשה להקרי' עליה קרבכות בשובו מפדן ארם כמו שמלינו בכלי משכן וימשח' ויקדש אוחם וכן מוכיח לפנינו אנכי האל בית אל אשר משחת לי שם מלבה ד"א לסימן משחה כדי שיכירנה כשיחזור י ואולם לוז שם העיר לראשונה יוע"ש המקום שהיה חוץ לעיר ששם לן יעקב נקר׳ שם העיר בית חל: וידר יעקב נדר׳ וח"ת הח חמרי׳ שוב חוה שחיכו נודר בל עקר הלח י"ל לחמר כתיב להורות שיבי׳ לדורות דנודרי׳ בעת צרתם כמו שהוח נודר בשעת הדחק:

מיע ספורנו

אם ראית דור שלרות רבות נאות עליו כנהר חכה לו שנאיכי ינא כצבר צר ושייך ליה ובא לציון בוא יוצרכו בקכל משפחות החדמה ובורעדי כעבין ו חתם בהבי יו" חקרחו משרחי חלדינו יחתר לכם : כי לא חעונך י ווה ש שחתר רב הגלות חתרוץ כל גבול ולח חחבר כזרות הגלות יסיה מפני שבימי הגלות לא אעוצך כחתרו ולא מחמחים ולא בשלחים: עד אשר אם סשיפי - בעוד שלא עשיתי זה שאמרתי לך עחה באמרי ופרלח כי מלת עם תורה לפשתים כמו בעוד כמו עד שהמלך במסבו עדלא עשה ארץ וחולות י חמכם אחר שמעשה ואת המשועה הגדולה לא בלבד וגמול חסד לעמו שלא לעובם אב ליגביר עליו מסדו להתהלך בתוכת כאמרו והתהלכתי בתוכבם : אכן רש יי' בתקום הום * אין שפק שזה המקום מוכן לכביאה מאחר שראיתי כו מראה בואת בלחי שהתכון לגבואה כי אמנם ישתנו תנונות משמשי העלם השכלי המתובא בפי השתנות הארץ והאויר כאמרם אוירה של ארץ ישראל מחכים : וחנכי לח ידעתי : שחלו ידעתי הייתי מכין עצחי לנכוחה ולח כן עשיתי: וויכח י על שנבהו: חין זה י וז המקום שראיתי במרא: בהיה הפלם כלבבו אינו: בי אם בית אלרים" מקום בית המקדם כאמרם ז"ל יעקב קראו בית: וזה שער השמים - רוה הסלם שרתיחו מורה שמן המקום שהיה בו הסלם ישמע החל יח" הכצב עליו מת תפלת המתשללים וחעל מפלחם למעו: קרשו השמים: "משם מותה מצבה - קדש מותה שחהיה מצבה כשיקימנה כשוכו כחו שהעיד עליו הכחוב שעשה בלנתו שם כאחרו ניצב יעקב מפנה במקום חשר דבר אחו מצנת אכן ויכך עליה כהך :

המקום שביות המוחר למי שעיין בכמו אלו העמוקות ' ולוה חמרו רו"ל שהשם עורו בוחת הלינה שקפלה לו החרץ והעריב לו שם השמש להורות כי מה' היחה הם בה ית כפי מלוה בחיי דבר ראוי שיאמין כי אין ראוי שנאמר שיהיה הגע' כמו זה השלמות הנפלא בקרי ובהזדמן אבל כוון אלל החכמה האלהית בלי ספק וכבר ביהרנו בשני ממלחמות יי׳ של עניינים אשר נחשב שיהיו בקרי הנבלה מה וסדור מכוון אך הנה באור כמו חלו העניינים:

התועלת הט' הוא במדוח י והוא שראוי לאדם שיעמוד במקומות הנכבדים באימה וביראה ובתוספת קדושה ולא ינשה בהם המעשים שיעשה במקומות הפחומים י ולזה ירת יעקב בדעתו מעלת המקום חשר לן שם: התועלת הי' הוח במדות יוהוח שחין רחוי לחדם שיהיה בהול להין חבל יספיה לו ההכרחי

הלח תרחה שיעקב אבינו לח שחל מה' יתע' כי חם ההכרחי והוח למם לחכול ובגד ללבוש: החועלת ה"יח הוח בדעות והוח להודיע כי חין הש' ית' חחד ממניעי הגרמים השמימיים אכל הוא עליון על כולם וממנו יושפעו להם כחות להכיע הגלגלים באופן שיניעו אותם י ולואח הסבה דלה יעקב לחת העשירי לכבוד השם יתעלה בית להורות שככאן מדרגה עשירים לשכלים הנפרדים הוא האליה י "והוא השם יחשי או יהיה להעיר שעל החשעה שכלים אשר להם ראשיות מה שהם השכל הפועל והמניעים מהראשיים אשר לגלגלי כוכבי לכת וגלגל כוכבים הקיימים שהם שמנה ימלא שכל עליון עליהם הוא הש'ית' אשר הוח נכב על רחש הסולם ובזה המקום טעו רבים מהפילוסו שפבל הפועל לוה המקום היה שעו אכילי בני ישראל לפי מה שאחשוב שככר השחבשו בהשנתם כמו שנבאר בג'ה במקומו . וכבר ביהרנו בה' ממלחמות יי' שחין ה' אחד מהמניעים המיוחדים לבלבלים והנה חין הנה מקום זה הביחור: ביאור המלות מרה לכוכנים

יעקב רגליו וגו'י עד סיף הפרשה י מלחו ימי: וקנתי דנני חלהים י השניח בי כטעם ודיין חלמנוח י נפתולי חלהים עקלתונות חוקים כי כבר יחמר אלהים על החוזק וההפלגה וכן יה ואל שדי ' והרלין בזה שכבר התחכת' בכל הדרכים שחפשר לה שיהיו לה בנים כמו שהיו לחחוחה וקראו או הדרכי עקלחונו אין שבינה שורה לא

שבות הלפי שאין אלו הבנים דנים ע"ד האתת ואידם מחייבים גם כן שיהיו לה בנים אם לא במקרה כמו שביארנו בעניין שרה כשנתנה הגר שפחתה לאברהם לאשה. דודאים . מתוך עצבות וכו' ואה השניינו מספ שהום שהום של הים בל הים לה סבולה לפי מה שסופר בהולדה זבדני . סוא מענין חנינה ומחן : אסף אלהים את חרפתי . הוא מעניין הסרה שהוםיף את"ב אין זה וכלווי נחשתי ובסיתי וכל לשון נחש הוא גשבן מתיחם לעניין הנשיון כי הש ינשו בדבר וישפשו ממנה על זולחו זוה מבוחר מלחש יחונחן ואליעזר . לרגלי בשבתי כקוד . בי אם וגומר שהשפע הוא שיש בו נקודות שחורות " ופלוא" הוא שיש בו חלקים שחורים ורחבים" חום . הוא שחור העקודים שיש להם כתמים שחורי במקים עקידהן והוא קרסולי ידיהם ורגלהם הושים בהם בתהים שווה בייון כם כשם בתה של מה שפירש הרב רבינו סעדיה . וערמון הוא עץ שעושה ערמונים: ויפגל "ויקלף" מחשיף . ר"ל המקדש של מעלה גלוי ר"ל שמה שהיה מגולה מהמקלות היה לכן: ויצג יהנית. ברהעים הם ברכות עשויות להשקות שם הלאן יהם המקושרות יהם הממהרות להתעבר יוכהעטיף הלאן יהם בבוון בנג'בית המקר' הצאן המאחרות להתעבר ואחשב שנקראו מקושרות המקדימות להתעבר כי זה יורה על היות כחותיהם הנפשיים חוקים וקשורים בכליה' והעפופות הם אשר כחותיהם של פושה וקש' לי ראש

לאמר דנם למעלה מכוון היה קופץ כנגרו: ויצק שמן על ראשהכי רושם השמן ניכר לומן ארוך לפען יכירה בשובו: אם יהיה אלקים עמדי כי להיות סתם דרכים בחזקה סכנה והארם אינו יכול לע שות הטצות בשלמות בדרך כמו בהיותו בכיתו לכן נתירא יעקב ממדת הרין ואמר אם יהיה אלקים שהוא מדת הדץ עמדי בדוך ושאשוב בשלום אל בית אבי שאובל או

פרשת ויצא ויפנע במקו' ג'פעמי' מקום בפסוק

כגנד ג' בתי מקדש בית ראשוןויפג במקוי וזהו כי בא השמש שחשך השמ' בחורפנ' מאבני המקו' בית שני שהיו בונים אותר בצער כמו שנאמר הציינו מחזיקי ברמחי) וגומר כמי הישן על דאבן שיישן בצער ויינכב במקום התואב הוא הבירו שיבנה במהרה בימינו כי שם יכוחו יניעי כח: במקו׳ הוא הר המוריה ואבני המקום הם שנעקד יצחר, אביו עליו וושם מרא שותיו לחבב ארצ המקום הקרוש כי היה יכול לחשים לבושנ החרם דראש וכמנ שאמרוז"ל רבי אבתנ הוה מנשק כיפי דעכו: ויחלם ולכסיף כתיב ויק זיעקב משנתוולא כתיב והנה חלום שלא היה חלום אלא גבואה גמורה: אני ה'הראהר שאינו החת ממשלרה שום מלאך או כוכב : אברהם אביד קשרה דה"לל אביך אצל יצחק אא לפי שנדבק בחסר אברהם שהיא חסר ורחמים ולא בפחר יצחק וכן אמר יעקב ללבן לולי אלקי אבי אברה'ופחד יצחק או לפישאברהם עשת לו כאב שלא רצרב לכרך את יצחק שראן שיצא כומניאת עשו אבל יצהק לא עשה לנ כאב ישרצ'לברך עשו־ גם מכאן ראיה שבנו כעפר הארץ שהכל דשים איתרה ולכסוף הילודים כך יהי זרעך גלות אחר גלו' ולבסות יבא גאולתם: למה שאמרו ז"ל אבה ראית דור שצרו רבות באות עליו חכה לו וות שאמר כאשר זרער יהיד כעפר הארץ אנ ופרצת: ימהוקדמדה צפונה וננכרה קשר למרה שינדה הכתוב דבאכרהםנאמ' צפת׳ ונגכה קרמה וינידן וי"ל דאברה׳ היה הולך בדרומה שלא"י שנא' הלוך ונסיע הנגבה נאמר צפונה החלדה שבא ממנו ואחיכ הנגברה שהוא לפניו אבל יעקב שהי' הולך למזרח שנ'ויבא ארצ' בני קדם צ"ל ראשונה מה שהוא אחריו וכא ממנו ואח"כ קרמרה שהוא לפניו: אנכי עכור לשעה ושמרתיר להב':אכן יש ה'באולי היהמכופק אם הנבוא' בארה לו מצד הכנרב עצמו או מצד הכנות הדושת המקום ותלד, הרבר במקום כימצדו לא היה נכון לנכוארץ לעצבותו וגלותו וא"זל בא מצר תכונ'המהו':

קפצה לו הארץ האיד יוכל להיות אם לא

לההעסק

שלם מן החטה שלה אמד מדרכי

לבן: והיה יי' לי לחלהים שיתוב

שמו עלי מחחלה ועד סוף של

ימלא פסול בזרעי כמו שתוני

אשר דנרתי לך והכסחה זו

הבטיח לחברהם שנחמר להינת

והחבן הוחתי כך תפרש ויינ

זו של והחבן חם תעשה לי מת

חלה אף אני מעשה ואת: והאכן

כשחתר לו קום עלה בית חל

מה נאמר שם וילב יעקב מצכה

ויסך עליה נסך: וישה ישקב

רגליו . משנתכשר בשורה כובי

מפורש בברחשית רבה: ישקו

העדריי משקים הרועים אם

העדרי והמקרת דבר בלשת

קלרה: ונאספו רגילים כדי

ומננדרין כל לפון הווה משתכה

לדבר בלשון עתיד ובלשין ענבר

לפי שכל דבר ההווה חמיד ככר

ומתיבין: באה עם הלאן יהספי

בח"לף וחרגומו חחים: וצים

בחה הטעם למעלה בבים

ותרגומו אתם הראשון לשת

עושה והשני לשון עשתה :

פוד היום גדולי לפי שרתה

אותם רובלים כסבור שרוציי

לחסוף המקנה הביחה ולח יריפון

פוד חרר להם הן עוד היו ב דום

חם שכירי התם לה השלמתם

פעולת היום ואם הברתות

שלכם אף עפיכלה עת החםף

המקנה ונו' ברחשית רבה:

כוכלי להשקות לפי שהחבן

בדולה: ובללו זה מחורבם

ויבכדרון לפי שהוח לשון מתיד ב

ויגש יעקב ויגל כחדם שמעביר

את הפקק מעל פי צנוחית

שלפה ברוח הקד שחיני נפנסת

עמו לקבורה ' דבר חחר לפי

שבח בידי' ריקניות אמר שיכנור

עבד אבי חבא היו בידיו כזמים

ולמידים ומגדכות וחכי חין כידי

כלוס לפי שרדף חליפו בן עשו

במלו חבין אחריו להרכו והשינו

ולפי שנדל ליפו בחיקו של ישיבר ולפי שנדל ליפו בחיקו של ישיבר

משך ידו איל מה חעשה לבירים

של אכח אחר לו יעקב מוג מס

שכידי והעני חשוב כמת

להודיעך שכחו בדול: ויבף

ובוללין

היה ועתיד להיות: והשיצו

ליחסף לפי שהית 'החבן בדולה :

ותרגומו

*

יי וכן עשה בשובו מפדן ארם

והיבסח בשמיר' נשא לכו התשיבות

רגליו ונעשה קל ללכת כריים

לך לאלהים ולורעך אחריך

הוחת חשר שמתי מלכה ובוי

וחידך ללכוש חת הנגדים מלמד שיעקב היה כהן גדול בדמיתה בנייר החר הקפיה כהן בדול שלי כעל מום שהוח צולע על ירכו חייך שחתה צריך להיות כהן גדול לחעלה כחקותו זה שחתר וכתו לי נתו לחכול וכבד ללכום פת זיים לי הכהוכה שקניתי מעשו שקענונה היחה בבימעריא והכל המכזכו אל יכוכו יותר מתומשה ויכח והנה באר השדה אמרה לו אתו כתו שאנכי ישת חואר נכודמנתי עלהכתר כן יהיה לב מכנות חתי חם תרח: שהיח כחורי היח כם מולך והנה באר השדה רמו לכאר בררי בגיתי זה חהרן וחשה נתרים - כי תן הכחר ההים בגימערים משה - נהחכן כ׳ המנ שתנשכים ככם חים וככנד ז' שקורין בתו־בשבת והיתה הנחד ככנד הישהורין בי"עוב' מהסעל פי הואה בנגד ג' שקורין כחולי כי רעה ורגל מועד' חותו פסיק בדרש בגליות. אף כי רעד דומת בכ"ר כגליות ניבל כ' במסורה הכה וחירך מרחה עליו רוח הקדם ווהו ויגל כבודי כזכתים עורה בכורייד"ה מיחשי ויגל ככורי כשיחקיים ויגל חז החבן בשיסיר יצר הרע שדיח׳לחבן: שיחשרו שלושי ולא אמרו שלוי וחחר כן וישק ורבים כמיהו: בנ כי חין שלים חמר חלהים לרשעיםי גיחנק לו וינשק לו תחלה חבקו לרחות אם היה חנור מעים כמתכיו וכשלח מצח נשתנ לרחוז אם יש חבן מוכה בפין ז ניחבק לו ניכבק צו בגימפרי מבקו לגוול מה שעליו :

אמרי נועם

פשכתי בשלום הקשה ריי הח אמריכן הנפער מחבירו מל יחמר לך כשלום וכו׳ י מין רע חבל כשחומרת לענמו חין בכך כל ס וקשה לר יהא חחר ה' יביףאת עמו בש ום דמשתיב דחימר כקברו מנ"ע חמר משה פרנקתו ם ב׳כ לישב כם שישי דמקרחזה ממר דוד על נחיכת החורה כדבתיב ה' עוז לעמו יחן וכאותו פעם כזמר חרות על הלוחות חירות ממלאך ה ות נסיה להם לחיו לעוליוכ :כחי מני חמרתי חלהים התם וגו' משים ה' עת לעתו יתן בכתו להם התורה כחופן שהם חרות מתיחה וחו ה׳ יכרך חת עמו בשלום: ושחרתיך פי" רש"י מלכן ועשו שלה יהרגוך, ולה יפרם שהכשיח, על מחונו מעשו סחרי חליפו בן עשו בוף אחריו ונטל מחוכנו וכל אשר חתן לי וגויוחמרי בעון כדרים חזתו של חדם חחה שנאחר חתה עלי רחל בשניל חעת שלח עשיחי כחי שחתרתי והקשה ר" הח קי"ל וְפִייבן חִמח ולח כחשתך אמא אין חשה כיוקת בעון כדרים ב׳ דבלים ולח ישלם חבונו המשח בו ונחרונו חבל חם שברו שלשה רגלי . ולח יפלם

מביע החטח כאבחו וככיו קומץ מנחה

להזעם בתוריובמצו׳ בשלמות מה שאי אפשר כררך או יהיה הרחמים תתהפך לדין וכפי פשוטו אם יהיה תנאי גם ניכל לומר שבדבר המעשר מותר מידו ולא מידי בשר ורם: ושכתי בשלום פירשי שלא אלמר ממעשה לכן דקשה דה"לל ושבתי לשלום שכך אימרים לחי לכך פירש שלא אלמר השלמו׳ שעדיין הולר וקונה השלמית אבל המת הולך בשלום

בשומות

וסעם והיה יי'לי לאלהי' זה השם הנכבד כי כן כתוב והנה יי' נלב עליו ובפרשת וחלה שמות תמנאנו י וטעם יהיה בית חלהים מקום קביע לתפלתי ולהינים שם מעשר מכל אשר תחן לי ממון לתחו למי שהוא רחוי לקוזני לכבוד ה' ולהיו' לוי עשירי דרך דרש כי אין בתורה שיתן האדם מעשר בניו רק מעשר בקר ולאן ותבוא':

וירא : מלא זרה בעבור שנפתח היו"ד והמלה מהכנין הקל וחין אם יהי מימר אדריי בפערי וישרינני אחר הי"וד אחת מאותיו' הגרון שהיא משפט להרחיב את אשר לפניהם ואין ראוי לאדם לחסר הוי"ו או שיאת'כן אם חברו הי"וד בִשׁלֶםלְבִית אַבָּאויהיָמִימְיקרא־רַיְיַיְלִי שהם סימני המשרתים ולפי ָרָא דָנָא וּוְאַבַנָּא הָרָא הָי שַׁנֵיתִי קָטָא י׳ יייו. באלהִים: דעתי כאשר רצו לאמר מן ראה עלמשקל וישב ממנו שבי והנה ָהָהֵי דָאָהֵי־פָּלַח<u>־עַלָּה סְדְם־יָיָו</u>ֶכלּהָי חסר ה"ל רחה גם לזיתכן שיהיה הח"לף כרח' בשוף המלה קרמה: וּגַטַל וַעַקב רַגְּלְוֹהי וַאַוֹּלָ והנה ישחר בחירק תחץ הי"וד לָאַרְעָאַדְבְנֵי־מְדִּינְחָא: וַחַוֹּאוֹתָא ו"פ נאר גפי כנגד ו' ימי והנה יהיה משקלו ויף בגדלו ויתערב עם לשין ירה על כן בַּינֵא בַּעַלָּא וֹנָאַ יַנַאָּן תַּלְּתָּ פתחי הי"וד: וגללו - הרועים עַרַרִין־רָעַן רַבִּיעִין עַלָּה אַבִיסִוּ־בִּירָא חם הזכן: מחין י שזלה על הַהִיאםִשְקּוֹ עָרָרַיָּאַוֹאַבְּנָאַרָּבָּרָן אַ מקום ולאמרו בלא מ"ם לא יתכן כי או יהיה לאין גם בדלא כן עש משם הן אתם מאין: והנה בָּל־עֶרְרֵיָא וּמְגַנְּרְרָיִן יַת־אַבְנָא מֵעַל רחל בתו באה: חלרע שהוא פומא דביראום שַקוית־עָנְאָוּמְ הִיבִּיוּן תאר השם כמו פועל: ורחל באה י מלעיל והוא פועל עבר: יַת־אַבְנָאָ עַל־פּוּמֶא דְבֵירָא לְאַתְרָה: "יֹּוּפּ" ויגד יעקב לרחל: מחוחר וַאַמַר לָהוֹוְיַעֲקב אַהַיָּ מְנַוְאַתְּיוֹ וטעמו וכבר הגיד יעקב לרחל

אחוש גם אם שדת היא כדישלה תתגנ'על אשר נשקה:

אם יהיה אלהים עמדי ירא היה פן יגרום המעה וי"ח הותו לשון שבוע כלותר כן יהיה אלהים עמדי ושתרכי בדרך וכו' והבן הוחת חקרים עליה קרבמי והפרים מעשרו' וי"ו דוהחכן יתירם היה והיה י"י שהים לדיין וכוק' וההבן הוא 'וה "ח איך עשה יעק מובח 'מוהאבכי' שפם מראפותיו הא אמרי בשילהי זבחי'מזבח שלא כשתמש בהן הדיוט וכו' חלה י"ל בבמת יחיד הין להקפיד: יהיה בית חלהים ' מקומה יהיה בית להים ותיבת יהיה לא אאבן קאינד"ה דוגמתו מציכו לזכ'גבי כקב' אך בגורל יחלק את הארץ אתן הארץ הוצת ולא כשא אותם הארץ: ארצה בני קדם י ררן ארם כדכתיב ארם מקדם: וירא והנה בהר בשדה ' כל תפרשיהואת עד ויגל את האבווגו'לא ככתה של להודיע כמה גדול כחה של יעקב: רובלים עליה ממתיכי אצלה: והאבן בדול 'על פי הבאר י שלא יפול בה בריה וכלים ושלא ישאבו ממכ׳ שאר בכי אדם: לבן בן נחור : בתואל אביו הי' חדל אישים ו**כשב'** לבן לחרן כבר מת בתואל ולא היה ידוע באותו מקו' והיו מכנים לבן ע"ש נחור זקנו שביה איש ירוען לא עת האסף דוגמ'ופין פים מלסף פותי כביתה * בשקו הצאן ולכי רעיילמה היה ליעקב לומר להם כל כך אלא מחירא היה שמח חלך לה רוזל עם הרועי' והיח הים רולה לדב׳עמה : ורחל בחה עם הצאן אשר לאביה כירְועה היא: פּבּבּ לחם עיניה רכו׳ והרוח והחויר קשים להלפיכך לח הית' רועה ועוד כדי לחלוק ככוד לבדולה: זיבד יעקב לרחל וכבד הגיד יעקב לרחל כי לחי אביה הוא ואחר כך וישק יעקב לרחל: הי לו לאלהים כו לא ד"מו נד ישקב לרחל כי חתי הביה

מע ספורנו

דַלָבן אַהְוּהָא דּאִמֵּיה: וּנְשַׁקיַעַקב

לְרָהֶלְוַאֲרִים יַחִ־קְלֶיה ובְּכָא: וְחַוֹּי כְּנְאַרִיי קְלְוֹוַיְבְּךְ:

אלקים עמרי כמו אם חסיפים חלרים שחדי להסיר חתלי כל חשין וחו ע פחעביר חם פחדם על דעתו וע"ר קופו כחו"ל נו חעבירין ידות היבל שאינן את הזד' על דעהו ועל דעת קינו בוום ורות רעה דקונקי עניו' :ושחרני מן רעי בוים התהקוממים ומכריחי': וכתן לי לחם לחכול שלח יכריחפי העניות לעבור על דעתי יעל דעת בנים. בדתו בשנם יותו בחלחים המשבירים ג"כ חת החד וה א רות רעה שהוכירו ז"ל מהי"ה ונו'חז יהיה יוי לדיין חם לח חעכוהו בכל כחי והו"חו כמו זחת משרשת בתהום הכה כלותר הוכי חקבל עלי מעתה שהחל יהי המרחש יהיהלי לחלדים ויתנהג עמי האורח בעת שחחתו ובהסכו על אופן אחד: הועיד היום גדול הבדיק יואש אח העול בסיכן אל הככרים פאחרום עות לדיקים חיש עול: כי רועד היום יודעה חסתת חלאכת החרעה: כאשר ראה יעקד אח יוק: אבל הויסלכן לא רצד לנילגל את האכן שלא לחב לאחרוש ני חשש שתא ישקו ברועים אוחם השלשה עדרים ולה יחקיבו לעזור להחרים: יושה היה קילו יירך. על שלה וכה לשהה חותה בנפוריו וביו לו לעת כוחה בני פעורים:

אם יהיה אלהים עמדי אם ישמור לי הבטחות הללו שהבטיחני להיו' עמדי בשם שאמי לי הנכי עמך : ושמרני : כמו שאמר לי ושמרתיך בכל אשר תלך : ונתן לי למש לחכולי כמו שחמר כי לח חצובך והמבקש לחם הוח קרוי נעוב שנחמר ולח רתים: לדיק נעוב וזרעו מבקש לח': ושבתי יכמו שחמי לי והשיבותיך חל החדמה : כשלבים

ספר בראשית כט

אם־יה ה אלהים עמרי ושמרני בּאוֹרַתָאַ הָרָא בִּי אַנָּאַ אָזִיל נֵיטֶן־לִדְייּ׳ מֹינִים בַּבֶּבֶרְהְהַזָּה אֲשֶׁרְ אָנֹכֵי הוֹלֵךְןנְתַן־לִי לְחֵים לְמִיבַל וֹכִפִי לִמִילְבָּשׁ: וְאָחָוֹב כּ שֹּׁ בְּנִדִי לַחֲם לֵאַבָּל וֹבֵגְדְרַלְבָּשׁ: וְשׁבּהֵי בשַלוֹם אַל־בֵּית אָבֵיוִהְיָהְיְהוֹּהְיָה בָּע יַהָאֶבֶן הַוֹאת אַשֶּר־ שַׂבְּתִי בַצֵבָה יִהְיָהָה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹּל תתודלי תר מודעקרא אפרשיניה מים אשרתתודלי עשר אעשרנו לך נושאיועקב רגליו נילך ארצרה בניד אכחרנומו אהה פלח עלה קדם קַרָם: וַיַּרָא וַהְנָּהַ באַר בַּשָּׂרֵה וַהְנָּה־ שָם שָׁרשַהַ עַרְרֵי־צֹאוֹ רְבְצִים עָלֵירַהָ בָימורהבאַרהַהואישקו העַרַרִים וָהָאֶבֶוְגִדֹלָה עַל־פִּיהַבָּאֵר: וְגָאָסְפֹּוּד ינליפוסא־רְבֵירָא: וֹמַרְבַנְשִׁין־תַּמֶן הַיּהְוּתּ:" שָׁמֶח כָל־תַעַרַרִים וְנָרָלַוּ אֵת־הָאֵבֵן מער פיי הַבְאַר וְהִשְּקוּ אֶת־הַצָּאן הַיִּייּ וְהַשִּיבוּ שֶׁרוֹ־הָאֶבָן עַר־פִּי הַבְּאֵר וַיָּאבֶּיר לָהֶםיַעֲקָב אַחַי למקמה: מַצַּוֹן אַתַּים ווֹאַמָּרו מֵּדְרָן אַנְּחִנוּ וַאַמֶּר נְמָחָנָא: וַאֲמֶר רְהוֹוֹיֹי נִי יִנִאמֶר לְהָוֹם הַיְרְעָהָם אֶת־לָבָן בֶּּן־ ה'בללו

הַיִּרִעַתְּוּן יַרוּ־לָבָן בַר־יָּנְתָור וַאֲּמָרוּ בַּחוֹר וַיִּאשָרוּ יָדָעַנוּ : וַיָּאשֶׁר לָהָם יָרַעִין: נַאַמַר לְהָוֹן הַשְׁלֵם לֵיֶהוֹאָמַרוּ הַשַּלוֹם לוִויַאִמְרוּ שַׁלוֹםוָהַנָּדה רָחֲל ייל נטעם בתו באָה עם־הַצְאן: שלםוהא רחד ברת האתניה עם־ עוד היום גדול לאינות הַאָּמַף ַענָאונאַפַר הָא עוד יובָא סַנִּי לָא עירָן ַלְבִירָנִשׁ בָּעֵיר אַשְּקוּ עָנָא וָאַזִירוּ רְעוּ: ניינֹז שׁיָּ הַפִּקְנָהָהַשְּקוּהַ צָּאוֹ וּלְבוּ רְעוּ וְאָבֵרוֹלָא גִיכוּלְעָדהְי יִתְבַנְשוֹן בָל־גֹיר יִכְּיכּים ויאמרו לאנוכל עד אשר יאספו כָר־הַעַרַרִיםוּגַלַלוּ אַת־הָאָבַוְמֵעַל עַרְרַיָּאויַנַנְּרְרוּןיַת־אַבְנָא מֵעֵל פּוּטָא ַרְבִירָאוְנשׁקָי ענָא: עַד־דְּהָוּא מְמַלֵּיֵל ני יייי פֵּי הַבַּאָר וְהִשְׁקִינוּ הַצְאוֹ: מְדַבֵּרָ עִמֶּקָ וְרָחֵלַ ' בָּאָה עִם־הַצאֹן עַבָּהוֹן וַרַחֶל ' אָתַת עַם־עַנא דֵי ָלַאָבֹּוֹהָא אֲבֶרִי רָעִיתָאהִיא : וַהְוַנְה כַּד^{י ניפי א}ָאשֶׁר לָאָבַּיִּהְבֶּיִרְאָה הְוֹא : רָאִימֵיה וְיָת־עֲנָא דְלָבָן אַחוּהָא אַטֿו, אַפּוּ וֹאָבׁרַ גאוֹ כָבׁוֹ אַטוּ, אַפּוּ יָב אמֵיָהוֹקְרֵיב יְעַקֹב וְגַנְרַרָ יִת־אַבְנָא^{ֹי יִפִי לִים} וַיָּגַעַ *שׁיְעַק*ב וַיָּגֻּלְאֶרת־הָאָבֶּן מֵעַלֹּ־ פִּי הַבְּאַר נַיִשְקְאָת־נַאוֹלָבָן אֲחָי אִמּוּ: מַעַל־פּוּמָא רְבֵירָא וְאַשְׁגַןייַרתּ־עָנ**ָר**

ַנִי*ָשַ*֖ק יַעֲקַב לְרָחָלְ וַיִּשְּׁא אֶת־

ווגדייעקב לרחר

רולר ט' מלאים מסור בפרשת תולרות:ללכש ב'וחס'וסי'ב:די את הבגרים ב ושבתי כ' וסי'ושבתי בשלום אך שוב וחסר ירדפונין וכל עבות דכוו': והית יי'ומסור בזכריתסי'י"ר: בית אחים ה' בתו'וגביאים וכתו' ב"מ ד"ה ועזרא וסי"אין זה כי אם בית אלהים והאבן הזאת י והאיש מיכה לו בית אלהים וויבא אל הלקיהו עד בית אלהים אדרם יוד"הועזר אית בהון מ"ה בית אלהים וסי מסיר במסר רבת : ישקו ג' בקריי וסי כי מן הבאר ההיא ישקון ולא ישקו אתם כים תנחומים ישקו בל חיתו שדי אגדי והאבן ב'ופי' והאבן הואת: והאכן גדלה עלפי יי ר"פ מלה חדא ומלה תנינא שמה וסי' ונאספו שמה כל יונע דתי שמה לבני ישראל לנום שמה רוצח : דאו יבריל : וחברו דיהושע " והבאתם שמה עולותיכם וזכחיבם : ויסרו שמה ויבאי אל ביתו ' נישלח שמה סוסים ורכב' ובאת שמה וראה שם יהוא' ובאה שמה והסירו את' בי שמה ישבו כסאות: ויאמר להסכ"ב וכל קריאה מסור במס"רבתא: הידעתם ג'וסי הידעתם את לבן בן נחור - ויאמר מלך ישראל הידעתם בילנו - ייענו חמשת האנשים: באה י"א בטעם מלרע מסור במסרה רבתא: ויאמרוג' ר'פ בטעם זרקא וסי'ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו ויאמרו אל משה המבליי ויאמרולי הנשארים : דעזרא: יאספו ד׳וסים ניאמרו לא נוכל י לא יאספו ולא יקברו : והיו מללי יי׳ ביום ההוא ואלי יאספו כל חרד : בעורא: ורח ה׳ וסי׳ ורחל באה עם הצאן ורחל היתה יפת תאר ויפתח את רחמה יורחל לקחה את התרפים י ואחר נגש יוסף ורחל: רעה ג'בתלת ליש' ב' מלרע וא׳ מלעיל וסי׳ עודנו מרבר שמם . רעה התרושעה הארץ . שן רעהורגל מוערת : ויגל ב׳ בתרי לישני ומלעיל וסי' ויגל את האבן י לכן שמה לבי ויגל כבורי:

הנפשיים תתפורים לחולשת כליהם על דרך התרו ונפש'ברם תתעטף ולוה יתחהר עבורם יעשה הנפשיים מתפורים נחוכשת כנישם ביון מות יוצל הם להורות על הרבוי כי עשרה הות הם לה כל הכבוד הוא ביות החלים החל ברד והרצון בו שיהיו שחורים ויהיו בהם כחמים קעני לבנים והם הפך הנקודים י החל בית חל ברלון בו חלשל ביח חל יוברלון בו המלחך הנבלה לך בבית חל יהחרפים י הוא לורה בתופה הימון כו חכשל בית של היה שון או היאון בה היה הדמיוני חשר לקוסם וידתה שתו בדה בה היאו החבר לקוסם וידתה שתו בדה בה היאור בה בלור והוא בחמח פועל חפעולות הדמיון . תקע את חמיו . את בניוי כר הבתל יהוא מרדעת הבמל : חנכי חחשב" חביה חושה בה וחשלמנה כהלו חני פושע בשמירת' בנבמי - היו"ד לכת מלחכי חלהים הם הנביחים כי הנביח יקרא מלחך השם או הם מלחבי חלהים ממש ב

ביאור דפרשה

ובר שכבר הרים ישקב רבליו ללכת ארלה בני קדם להחישר ללכת לחרן וראה והנה באר בשדים שנגר הרים יעקנו בל או עם הרועים ולח יכלו להשקו' הלחן לפי שחבן גדולה על פי הל הר השיבוהוכי לח יכלו לבולל האבן מעל פי הבאר והשקה לאן לבן ונשק יעקב לרשל על ידיה או על בגדיה ויבך כמשפע הקרובים י וכבי הגיד לה כי הוא קרובה ורלה והבי דר בי מושה מו יושה היי או על בגדיה ויבך כמשפע הקרובים י וכבי הגיד לה כי הוא קרובה ורלה והבי דר בי מושה מו יושה יים בי מושה מו יושה יים מושה או ובשר אבו הבי ארב מושה או ובשר אבי היים מושה או יושה הפרי שו התעורר לעזר לה וקם לבדו ובכל כבדו שונים שבית הששים בשורות בבות יוים מו שבישה של בברי שבי של הבי שבי שבי לחביה ורן חביה לקרחתו ניתבקהונים קהו יותב לו יעקב הקורות חשר קרהו שהוכרת בעבורו לברות יוים מרל בלו הכה עלמי ובשרי חבי הכה חברים המשורים לל ביתרי וישב יש יש יש המודדה מתוך המודדה של המודדה של המודדה בל המודדה של המודדה בל המודדה בדו המודדה של המודדה של המודדה של המודדה של המודדה בל המודדה של המודדה של המודדה של המודדה המודדה בל המודדה המודדה של המודדה המודדה של המודדה בל המודדה מודדה מודדה מודדה מודדה במודדה במודדה במודדה מודדה במודדה במודדה מודדה במודדה ב

תי בן

HITY

צעל הטורים ח שמע בל במכורת שמפ עקב כחשר שחע לחצרים

יחילו נשמע צור י' מתל והיה

זה מקויים " כשחצה במועד

נאולת יפקבי ועוכי לאה

רבוח ג' פפוקים ככח ועיני ישרחל כביו מזוקף תפיני

רשעים חכליכה - נחה היפ פיניה רכות לפי בהים ירוח

שתח תכשה לעשר וכד ועיבי

ישרחל כנדו מזוקן לפי פרחש

ירנעם וחחהב יכחר ממנב

ווה הוא ועיני לאה רבותי

ועיני ישרחל ככדו בספים

יתיני רשעים ברכות בי ופיכי

לחם רכות י כי ידכר חציף

רכות י חשיפכ לח פיה חוהב

חותה י וירח יילכי פנחם

ס"ת חביה לפי שחשוה ישחב

כמו שהנהיים עצמה לו כד

הפקירה עלמה לחחר לכד

ותקרח שתו רחובן וחחר.כך

כתיב כי המרה ונחספי ח'ת

כן חנה פחלה הוה מפי שמש

מנס ומח"כ בספי סנה אמתר

כלהה ולה חמרם שפשתי

כדכתיב להבר לפי שהיח' נת

אמרי נועם

וושל שמו מדש יחים קלה

חימי החיך נכנם יעקב בביתו

וחלו בחלים של חברהם לח

רצו ליכנם עד שפינה חותה

העיד בקנ"ה שתו מליה

בי אתי אבים כואי קרוב לאבים כמו כי אנשים אמים אנתנו ותדרשו אם לרתאות הוא בא גם אני הרמאות ואם אלם לשר לוא גם אני בן רבקה אחתו כשרה: לחביה . חתה מתה ולח היה לה להגיד חלה לו: וירץ לקרחחו . כסבור ממון הוח טעון שהרי עבד הבית בח לכחן בעשרה בתלים סיצונין : ויחכק • כשלה רחה עמו כלום אתר שתה והיכים הכיה והנם בחיקו: וינשקלו - התר שתה תרגליות הביה והכם בפיו : ויספר ללבן - שלה בח הלה תחוך הונם החיו ושנשלו תחונו מתנו : הך עלתי ובשרי משתה אין לי לחסשך הביתה הוחיל וחין בידך כלום חלת מפט קורבה חטפל בך חדשימים וכן עשה וחף זו לח לחנם שהיה רועה נחט : הכי חתי חחה . לשין חיתה וכי בשביל

וַיָּהִי כִשְׁמֹעַ

۫ۮڎۜڴڷؠڬ۠ڹۼڹڐؽڰؘڟڗڹؾڗۛؠۿڽڗؼۊڎؽڬۼۥ

וַאֲכַיַר לָבָּוּ

שהחי חתה תעבדני חנם ועבדתני כמו וחשבדעי וכן בֹ, אָדוֹ, אָבִינִי בְנִי בְּוֹבִי בָּוֹבִי בְּלַתְּהַ דְוֹאַצִּיפִי מִינֵּ אָדֹרִ כַּרַ־אַדַוֹר אַבוּנִא בְנִא נְאנִי כֹּרַב בל תיבה שהיח לשון עבר הוסיף וייו ברחש' והיח הופכת התיבה ַנָּרָרָץ וַתַּגִּרְרְיָאָבִּי**ּ**יָה: להבא: רבות שחית 'ספור 'לעלו' בגורלו של עשוובוכה שהיו הכל אומרים שני בנים לרבקה ושחי בכות ללכן המדולה לבדול והקטנה לקטן: חואר: הוא צורת הפרלוף לשון יתחרהו בשרך קונפיחש כלע"ו : מרחהי הוח זיי קלסת': חעבדך שבע שני הן ימים חחרים שהמרה לו אמו וישבת עמו ימים אחדי׳ ותדעשבן הוא שהרי כתיב ויהיומו בעיכיו כימים אחדי : ברחל בחך הקטנה . כל הסימנין הללו למה לפי שיולע בו שהוח רמחי אתר לו אעברך ברחל ושמא חמתר רחל מחרת מן השוק תלמודלומר בתך ושמא תאמר אחליף ללחה שמה וחקרא שמה רחל חלמוד לומר הקמנ' ואע"פי כן לא הועיל:מלאו ימי י שאמרה ל חתי ועוד מלחו יתי שהרי אבי בן פ"ר שנה ואיתתי אעתיל שנים עשר שבעים וזהו שנחמר וחבותהחליה והלא קל שבקלים איכו אומר כן אלא להוליד חינדו' אמר כן: ויהי בכקר והנה היא בחה מכל בלילה לא היתה לאה לפי שמסר יעקב סימנים לרחל וכשרחת רחל שחלניםין לו לחה אחרה עכשו חכלם אחותי עמד ומסרה לה אותן סימנים: מלא פבוע זהת . דבוק הוח שהרי כקוד נחטף שכוע של זחת והן שבעת יתי המשתה בחלמוד ירושלמי במועד קטן: ינתנה:ך לשון רבים כמו נרדה ונכלה ונשרפה אף זה לשון ונתן: גם את זאת - מיד לחחר ז' ימי שבע שנים אחרות . אחרות הקישן לרחשיכות מה רחשונות

> רלבג ממכה יותר בריחה ויותר שלם מלורף לוה שהי'יפת תוחד ויפת מרחה וחמ" צו יעקב שיעבדהו שבע שני' הם יתן לו רחל בתו וכתרפה בזה לכן" ויעקב בשלים לו עבודת השבע שנים והיו בעיניו כימים אחרים י והנה קודם שהתחיל יעקב בעבולה הוחת חתר ללבוהב 'חת השתי כי זקנתי וחבוח' שיה כדי שחוליד מתכה וחתום חתר ַבִּי עַהָּהיֶאֱהָבַנִּיאִישִּׁי : ׄ זה לפי שכבר היו ליעקב או יות'מפ"ז שנב הושמנים שנה ולוה לה יתכן שימתין שתשלם העבודה " והנה לח היה ללבן ליה 'שלח ישלים לו עבודתו ישקב בעבודה הזחח לפי שכוולח זה לבן עשרי שנה כמו שספר זהלי עשרים שנה בכיחד וכחשר חסרנו מהם שנעשנים שחרו י"ג שכה מעת שבשי יעקב לחק עד לחתו מבית לבן וכבר כיה יהודה הבן הרביעי ללחב הנה לא יחכן שיהיו לו יותר מעשרה שנים בנחח יעקב מבית לבן יות מבוחר בנפשו כי לכל אח' מהם בים

בחמוכה חף החחרונות בחמינה

אע"פ שברמחות בח עליו:

נוחקרה שמו רחובן רבוחי פי׳

חמר רחו מה בין בכי לבן חמי

בי בידו היה לנוול לו בחו" והוכרחתי לפרש שום העליין היה קודם שיתחיל לח יתכן שישלי מה שקרה ליהודה מעניין בניו ווהכי יעקב עמד בבית

הריון בפני עלמו׳ וליוסף היה חושם

שניסווה שכחשר ילדה רחל חת יוסף בשלמה בעבודה חשר עבד יעקב ברחל ובלחה כמו שחמר מנה חת כשיוחת ילדי חשר עבדתי מוחד בהן - וחז התנה לבן לתת לו שכר חתר וחין לחומר פיחתר שכבר עבדו חחד פיד שנה עד פילדה רחל חת יושף ולוה חפשר שיהיו ליהודה כמו שש שנים חויותר פשנולד יוסף וזה שכבר ירחה שנח עבדו יעקב בזולת שכר כי כגן ענתו היה מרחיק זה בחתרו הכי יושר ושכו מכי "ד שנה בבנותיו ושש שנים בלאנו וזה לאות כי השש שנים כלם נתן לכן בהם ליעקב שכר בצאנו פעם היה כוחן לו עקודים ופעם כקודים ופעם ברודים ופעם שלאי 'והחליף חשכורתו עשרח מי

<u>ַלַאַהוַיִּפְתַּחאַת־רַחְטָהַ וֹרָתֵלְעַקָּהָה:</u>

וַתַּבֶרלָאָהוֹנַתְּלֶרבּוֹ וַתִּקְרָאִ שְּׁמְוֹ

לָבָן אֶת־אֵיפִע י וְעַלְּבְבֶּן־אָחֹתוֹנָיָרַץ וַהַוָהֹפֶּר־שִׁמַעלָבָן יַת־שֵׁמַע ' יַעַקָּב בּר־אַחָבִיה וּרהַט לקרְמוּבִיהוֹנְגַפִּיף להללרארשו הודובלברון זהדמב-בקו וַיִבִּיאַר־וּ אֶל־בִּיתַוֹ וַיִּסַפֵּר לֹלָבָן אַרדּ פּי וּנּי לֵיהֹ ונִשִּיכִר־לֵיה וְאַעֲלֵיְה לְבִיבֹּעְהַ ואָשְהַעֵילּלָבָויַת בָּל־פַּתְנְּיֵייָאִ הָאּלֵיווּ בַל־הַרְבַּרִים הַאֵלֵה: וַיַּאמֶר לוֹ לַבַּן וַאֲמֶרַ לִּיהֹ לָבָן בְּרָם קַרִיבִי, ובִּיםְרָי אֶתַּ אַרָ עַצְמָי וּבְשָּׂרָי אָתָרה וַיֵּשֶׁב עִמָּוֹ וִיתֵיב עָפֵּיהיַרַחיוֹמִין: חַרָש יָכִיִם: וָיָאשֶר לָבָּן רָוַעֲקב הַּבָּי אַחִיאַהַּה וַעַבַרהַנִני הַנָּס הַנִּירָה לּיִ יינופיי לִיעַקב הַמִּראַתִי אַתְּ וְחַפְּלְחִינֵגִי כַּנָּגֹן חַוּילִימָח אַנְרָה: וּלְלָבֵן מַרְמַּיוֹ בְּאָ וּלְרֶבוֹ שְׁתִי בְנוֹתוּי פֹּה׳ וּה׳ מה־משכרתה: שום רבהא לאחושים וערתא רחל: שָׁם הַנְּדְלָה בַאָּהוֹשִׁם הַקְּעַנָּה נָתוֹל: "פּנּינּה וֹתְּינֵוֹלְאָתַ רַבְּוֹת וֹלָטֹלָ בַוֹּתְּבוֹפַרבּרַ דְּ'נְיָנִי. וֹתוֹנִי לָאָט וֹאוֹוֹן וֹלַטַלְיַבַּוֹרַ הַפֹּוֹלָיִי ויאהביעקב איז יכו ברינואויאיא בחיווא: ורחים יעקב תאַרויפַת מַרָאָה: יַרע־רָחָל וַאֲמַר אָפּלְחִינָּךְ שַׁבַע שְנִין אָת־רָחֵלוַיאמֶר אָעֶבְרָּה שֵבִע שָׁנִים בַרָתָל בַרַתָּך וֹעיִרתָּא: וַאַבֶּר לָבָן טַב וַיִּאמֶררַבָּבַוּ בַּרָתַל בִּתְּךָ תַּקְשַנְּה: ראַתוּן יָתָהּ לָרְ טִראִיתַּןיָתָהּ רַנְּבַּרַ שַׂוֹב תִּתְי אֹתָה לָךְ מִתִּתִי אֹתָהֹלְאִישׁ אותהותיב עפי: ופַלַחיַעַקב בְּרָתַּדְ אַחַר שְּׁבָה עָפָּּרִי : ויעבר יעקב ברחר שבע שנים חדיי בשעי שבע שנון והוו בעינוהי ביופין זעירין בִּדְרָחֶםיָחָה: וַאֲמֻׁר יַעֲקַב לְלָבָן תַּב בימים אחרים כאחבתו אתה וֹיאמֶרוָעַקָּׂר אֶל־לָבָוֹ הָבָּרה אֶראַ־ י_{יִנִישׁי} צַרוּאַתְּתִׁי אֲבֵי שָׁלִיפוּ יוֹפֵי־פּוּלְחָנֵּגְ ואַעוּל לְוָתָהוּוּכְנָשׁ לָבָן יַתרבָּל־אָינָשׁי אַשְׁהִי בִּי בֶּלְאִוּיָמַיֻ וָאָבוֹאָה אֵלְיִּהְ נויאָסָף דֶלְנֵן אֶרת־בָּל־אַנְשִׁי הַבָּקוֹם אַתָרָאוַעַבַר פשתיא: וַהַוֶּת בַּרַםשָא וּיְהַי בְעַרֶּבוּיִקּקְלּירִינּ בִּישׁ וֹרְבַר יַרוֹ־בֹּאָרוֹ בְרַבְּיוֹהוֹאָעִיל יִחָה ויעש משתה: אָת־לֵאָה בַתוֹ נַיָּבָא אֹתָה אַרֶיוֹ נַיָּבָא פּייּיָּי לַנָתֵּיֶהוֹנָעָל לִנַתָּה: וְיהַבַּלַבְּוֹלָחוַתִּ וַיִּתַּן לָכָן לָהּאֶת־וֹלְפַּּתָ וֹלְפֶּחַ אַמְתַיָה לְלֵאָה בַרַתַּיָה לְאַמְּהְוּ ַנַתְוָחָ בְצַפַּרָאוֹהָא הִיאלֵאָהוַאַמֵּר שפתהו ללאה בהו שבחה: בַבֹּקֶר וְהִנָּה־הָוֹא לֵאָח וַיִּאֹמֶר אֶל־־ רָלָבָן מַה־דָאעַבַרָתּלִי הַלָאַ בְּרָחֵל לָבָן מָח־זְאַת עָשִיהְ לִּי הַלָּא בְּרָחֵל פַּלָחִית עַמַּׁדְוּרָמָא שֲקַרְתַּבִּי: וַאֲמַר ני ייייי לָבָן לָא־אָרְוְעֲבֵיר בֵּן בְּאָרְרָגָנָר וֹלְמִתַּוֹ עַבַרָתִי עַמָּׁרְוָלָמָת רְמִיחָנִי: וַיִּאמֶר בָלְבָן לְאַבֵּיִעָשֶׁרִיוֹ בֵּן בִּמְקוֹמֵנֵי לָתִרִי שבוְעָתָא דָאונִיהָן לָהְאַף־יַרֹּז דָּי המשתי ותעכור לחחר נישוחי בה הצעירה לפני הבכירה: פלא שבע וָאַת וְנִהְּנָה רְהְנַּם־אֶת־וֹאַת בַּעֲבֹרָתֹ_{נִיכִּי יוּס} בְּפוּלְחָנָא רְהִפְּלַחַ עִפֹּי עִוּד שְבַע־־ שׁנִין אוּדֶוּרְנִּין:וַעַבַר יַעַקֹבֹבֹן וְאַשְּׁלִים אַשֵר הַעַבר עפָּדי עור שֵבע שנים שבושרוא דרא ויתב ביה יידירתר ויַעשיעקבבון וְיִמַלָּא אַרורורנ מי חם׳. בְּרָהֵיה בִיחּקאיתו: ויתַב לְבָּוֹלְרְתַוֹל ۿڴۿ ڵۼٮڗڹۯٳٳڋٳۿٮٮۦڎؾۯڔڿڮڕۮۣڕ לאמו: לינון לַכָּוֹלְרָתַלְבָּוֹעְבָּחְוּאָתִי פֿרַשַּׁיִּשְ זָרוּ־בּלְרָוֹרוּ אַמְּעֹיִישְּ לָשׁ לָאַמְהָוּ: וְעֵלִאָּף לְוַתּ־רָחֵלְ וּרְדֵנִים בּלְהָוָה שִּׁפְּחָתוּ לָהִ לְשִׁפְּחָה: נִיָּכִא אַף־יַת־רָתוֻּלְ פּּבֶּאָהוּפְּבַרוּעִיפִּיהּ עוֹד נָם אֶל־רָחֵר וַיֹּאֶחֵב נַם־אֶר דְּחֵל" שָׁבַע־שְנִיןוֹאוֹחַרנִין: מַלָאָה וַיִּעַבָּר עפוֹ עור שַבַערשָנִים שְׁנוּאֲרָנִת בֹאָת וִיהַב כָּהְתִּירִי וְרָחַיִּר וַיַּרָא יְהוָה כִּי־שְּׁנוּאָה כּיֹכּוּי׳ אחרות:

ועדיאת ופי בן ל'זונין יתיראין מסיר במסרה רבתא: שמע ה' וסי' את שמע יעקב - לא תשא שמע ומלכת שבא שמעה: וחברו כאשר שמע למצרים : ויביאהוה' וסי' ויהי כשמע לבן : ויבל לחמירים : ויביאהו אל אמוי וישלת ויביאתו והוא אדמוני ויביאתו אל ארץ כנצן וכלתון מל' וכל ד"ה דכו' מל' במ"א פן מתתי את נחלת אבותי: ואבואה ד'וםי ויאמר יעקב אל לכן ביד מלאכיך חרפת : דמלכים

רְאוּבֵן כִּי אָבֶּירָה בִּירָדָאָה יְתֹנֶּה בִּענְיִי יְתְּנֶּה בְּעַנְיִי יְתְּנֶּה בְּעַנְיִי יִי אֲבֵּרַת אֲבִירֹנְי בְּרָב בִּיֹנִ עוּרְ בוֹנִי

חסר : ולתשוכת השנה : הכי ה' רפין מסיר בפרשת תולדות : אתה י"ר זקפין מסור במס'רבת': ועיני ג' ר'פ וסי׳ ועיני לאה זועיני ישר׳ זועיני רשעים תכלנה זוהוא חר מן י"ב זוגין מן ג'ג'ר"פ נסכין ו'ברים תיבותא וכל קריי לא נסבין ו' מסור במס' רבתא: מתתי נ' וסי' שוב תתיאתה מתתי את מדין בידם עתה חכמה ומרע - ואבואה אל מוכח אלהים וחד אבואה ויהי מימים כימי קציר חטים: - יעשה חר מן ל"ו מסור במס' רבתא: מלא ה' דגש וסי' מלא שבוע זאתי מלא את אמתחתי מלא קרנך שנון : מבחר

עצמים מלא : מלא פניהם קלון ' וחר ומלא חפניך: ונתנה ג' וםי' מלא שכוע ונתנה לעברי המתהלכי' ינתנה העיר הזאת: ויפלא פ' דנשוסי' פ' שלח לך י ויראיי' חד מן ד' דס' בתו'מסור בפרשת בראשיתי אישית' ופי'יאהבני אישי ילוה אישי המעט קחתך יזבילני וימת איצי עברך אישי מת י אלבה

ואשובה אל י תקראי אישי ולא תקראי: את של מהב שבעולם ששה רחשונה שחדם בועל אהבחו עולמית וכאן יעקב אהב אחרחל כשבי

שליה יותר שלחה מעיפשבת אל לחה חחלה וזה גם:

וירידת ברוקרת שמיה ראובן אַני

ארי בען ירחמינני בילי:

וְעַרִּיאַת לֵאַת

פירשחיו ביושכרחך : על משקל מתכוכת הלבנים : רבית כמשמעווים שוחלים למה היו כן בעבור שחשכו שמחשכות הזם כמחשבו חיהם הנברחים רחויות לורתן להיוח שיות ובן אפרים אמר שהוא מסר הלף ועצמו חדוכות והוא היה חשר חלף : יפת תחר י כמו ותהר לכם הגבול כל עבר כעין והתף והפה יפה ומדחה הפל

אבן עורא

אתיכל הדברים האלה : דברי

הברכה: חדש ימים כבר

יפה חומרחה על עין הפנים הכרחה: ויעבד יעקב ברחל י בעבור רחל: מלח שבוע זהת ז' ימי המשתה וזחת על לחה יאהבפי בפתחות הבי"ת כמו פן חדנקני הרעה:

וי"ל שיעקב רלה לכדוק את רחל ולפה הם עונדין להם מתה מעשיהם וכחדם מחד חוכוני בחה הכל ופירשחמם : ניתן לכן וגומר הקשה ריים לחביר י לו כי חתי חביה וחבד לחביינם שם למה נתן לכן חמותו ליצחק הוא אבלרבק'שלא היתה יודעת מי וכמתיו ליעקב לפי שהומנתר היה לעצד מ"זו דע כי יצחק בים כתיב בה והבד להמה שהבכות מצויו 'הגל חמותיהן: ויספר ללבוחת כל הדברים השהי שבאו לידו הבכורה בהקב"ה מלח גם ע"ו שינ והברכה כדי שיתרכ׳ לו לבולהשיח לו לכך לא היו חנטשין אם לא בתו ועוד ספר לו היך ברח מפכי עשו מחיושלה יתמה היך בה ריק'בלה שום דבר : חד עלמי ובשרי התה מן הדין היהלי להרחיקך מעלי כמו

שהתרחק' משח' קרוביך מהח שרמי'

חת החיך פעמים: הך עלמי ובשרי

התה ולה הרחיקך מעלי: ויפב עמו

חדם ימים למדתך תורה דרך ארץ עד

הימת כרי דחדם ליספל בקרוביו ד"ה

לבןשמע מה עשה יעק' לעשו וכתיר'

להשכירו עד שנסהו מה הוא עסקו

ויאהב יעקב את רחלי כבר כתועיכיו

בה: אעבדרהבי"ת בחטף קמןושבע

סנים היה לו לותר שנה או שנתים שא

לח היה בדשחו של יעקב שיתכולו

חשה יפה ברחל בשביל עבוד' מועס'

ולכך אמר שבע פנים: ברחל בתך

הקענה שחינה חשובה בעיניך כלחה

הגדול": כי רועה היח ועל כן חמר

להיות רושה תחתיה: ד"ל ברחל אתר

אם הם הבכיר'יחוור עשו ויבא עלי

ויהמר לח דיידשכטל בפורתי וברכתי

חלח חם משתי חכשת: ויהיו בעיכיו

כימים אחדי דבר מועט היה בעיניו

לעבוד בשבילהו' שנים מרוב חבתו

בה וחילו היה לבןשיא יוחר היה יעקב

שונד: ד"ח לחקר שעב' היו בשיניו

כימים אחדים אבל בשעת העבודה

היו בעיניו כימים מרובים מחוד

אהבחו אותה בי מלאו ימי שבע

שכי'שעבדתיך: ד"ח ימי הזקנה

דובת' זקן ומלח ימי': את ולפ'פסחתו

והלא במתיו היה מלא כתוב היה

בניתוםי החרץ בנותיו מפלגטיו

כקרחו'פפחותיו: ויהי בצחר והנה היח

היה להה י מקרא זה מלחדנו לניעוחו

פליעקב שלחרבה דברים חפי' עם

חשתושחילו דבר עמק היה מכירה

צחול שתרי כבר דר עמה שבע שכים

וא"ת והא הוו להו קדושי עעות דהו"

סבר שהיה בחלוי"ל משידע שהיה

לאה בעל לשם קדושין:ונחנה לדגם

חת וחת לשון רבי לפי שמתחלה רמהו

לבן ליעקב ולח היה יעקב מחמינו

עד שהבטיחותו עכשיו אנשי המקוסו

בל התור' את המרו רצותי'גר

שנתגייר כקען שמולד דתי ני"ח לחה

ילוכ

מיע ספורנו

ויעקנ יגיירום י ותורון כך

היה חנהנים שכלם מחמינים

עוברים להודים להם עקידו׳

: 1"13 1723P

כי חחי מנים הוח : להודים שלח חמה בחופר כפכשם אותה: וכי בן רבקה קוח הוכיר לה חת רנקה י חף על פי שביחה כלתו נודעת לרחל כדי שהבוד לחניה: חת שמש יעקבי שנלל חת כחבן הוח לבדו : ויספר ללכן . להודיעו שלא בא אלינ לצורד פרנשה אלא להחלם מאחיו ושנחלום חמו ימב שמו: אך עלמים השרי חתם י חשים שמוכל להקפרום בלעדי בחלחכת המרעה חו בוולחה מכל מקום חתה עמו וכשרי ורחוי שחשב בכיתי: וישב עמו בשנודילרעות נחבו כחו שבת מחדי ויוחל משה לשנת חת החים לפיכך חמר לו חחר כך ועכרתני חכם: יפת חוד פת הקמונה מעכין ונמחבק ימתרכו זויפת תיחה בככל כעור שהיה לם וחרום כי חמכם הלבע הוא מושג לחום הרחות: חשנגן שבם שנים ברחלי חין כפק שלא היה לצדיק נושח חשם לחשתים בני' אם לה כיה בידו לפרנסי בפרש כשחר וכסר כחתרים (ינמות פ' סכח על ינמחון נושה הדם כמה כשים והות דחיחליה לחקם בספוקיית ולכן אין לחשוב שלבן שהים בעל ממון יפן לו בנוחיו חם צח פיה בידו לפרנכס ' חם כן בחמרו כי בחקלי ענותי היתה הכונה כלה היה בידו חז מקנה ולח דרך למשוח מלחכה להרויח ולהמערכם כה וענון הענודה נשניל רחל ביה לחוהר כחנהגם שהיה בותנים מהר לחב שיתן חם ຄາວດີ (ຕໍ່ຫາ ເຕັກ ບຄື ກຄົວ ເຄວ לחתה לו כסף ישקול כחהף הנחולות ותה שחתרו חחר כך לי מכונו היה שחשבו צמצחן שהיה החהר יותר מן הרוצי בשכיכן: בתר הקשנה" כי תוך ז' שנים יהיה עחם מול לוו מוכל ליו מוכל ליו כל להשיא הבדולה : ייהיו בעיניו מים אחדים י שחשב פהיה רמני לחת ומהר רב חולה ויתולו חת רחלי וח"ת חידכשה יעקב השורה : וחבחהחליהי לעשה הבינו שתי החיו' בחייהוחרי קי 'הת מנשוחין לא החדושין כלכדי כי אם קלהשיג כחלת יייבנים: לח ועשה כן במקוחכו לח ורסל משתי נשים היווגר הין בניו הניחוני חנשי החקום לקיים מתיחסים שה החר החם כדכפקה לן דברי:וכתכה לך י וחן יסכיתו נס סם: ויאור נם חת לחל -מכייםיר את צכרולכדהוחרו לועק': לא בשביל האשות בלבד אבל וימהב בס את רחל מלחה י מהו בם נס כחשר היח רחל לשכיל חעשוה הכיושבי לנורחה החשיות: חלחה חעיפר מהיחה היה הרחש כה שחינ

החברב שיחלה מדם לורה רבותינו זיל: כי שנוחה לחם שהציו כב חחר כך שחני

למו שנוכר במהשאחר זה וכחש' היה זה כן הוא מבוחר שאם היה הענין כן לא היו ליהודה כי אם מ"ב שכה צבח יעקב למצרי 'כי יוסף היה אז בן ל"ע שנה ולפי המנהג השבעי היו במחרה בשנולום השכומה להעצותו ז ורחל עתרם: הימה עקרה נעובד ווש צרה כך ער שחצל ימצ' פתח את במחר שפיה בעלי מושרה מהשרמי מהשממו וחמורת החשר נתן האל יחולי ורש כעני במחרה ב

מרובה בא וכלוסין חוד

ותקרא ווה כת' בו קרא ויש

אגדה באלה הדברים רכש

וקרחלושם זה ונחץ

קנאה במעשיה אמרה

שהארון היה מפלה בהם : ברם

שמו לוי . חמהתי שככולן אתיב

הק"בה גבריחל והבילו לפניו

מחנו' כהופה ועל שם שלים

במחנו' קרחו לוי : הפעם חודה

שנעלתי יותר מחלקי מעקפים

שלדקה ממני לה וכתה לבנים:

הנה לייוכי כך עשה חביד לחיוד

והלא החפלל עליה:מתה אכפי

מכאן למי שאין לו בכים שהשוב

כמת: ההחת וכי במקורנו מבי ז

ממך את אומרת שאעשה בחבם

אני חיני כאבא אבא לא ביינים וויין

בנים אני ישלי בנים ממך מנעשם

ולא ממני :על ברכי כתרבויות שמו

אירבי: ואבנה גם אככי מהואה

נס אמרה לווקנך אברכם כירבים

לרת׳ לביתה המרלו אם הדבר

הוה מעכב הנה אחתי: נסבנה

חלהי' לנני ווכני : נפחולי שובים

גם אנכי ממנה : כשרה :

少かや

לילהודות: וחקנח כחל

חמי שמכר הבכורה ליעקב וזה לא מכרה ליוסף ולא הרהר עליו ולא עוד בכל ברים

עליו אלא שביקש להוליאו מן הבור): הפעם יליה אישי לפי שהאמהו' כבי אות כבו

בנו ישוב פחד הלילה ותיים לת נהכרת עמו כמערה י לכן בגימטרים מדה במדה :

אטרי נועם מחחת' בח גדרתו לו שבחלקו

שהיה קבור אותו שכולד הו' בחדר והיינו משה רבינו ע"ה מה זכה בד לוה וייל לפי שנה שוער על דן כלומר בשעה שחמר משה דן יהי'רמשנדול שהיה גד יכול לומר חני בכור לולפאודן ככור לכלהה למש אבי חיבי ראש דבל כמוהו ובא שנר כננד משה חיל משה סוי פכב באריות ואב חדי ראש בשועלים לכך כתיב בחקום אליסף כן רעוחל פחמורתו חליסם כן דעוחל שלה וזכה לריע חל דחייכו משה שנקבר בחלקו : ד"ח בח בר בח גדת דעלמה דסויבו מליהנ שכת מגד ותית וכם היה כהן כרמצינו בכמה מקומות וי"ל שאיה כהן מצד החכ וחתו מבד :

מיע ספורנו וחמורת השנחה המסוננת מן החסד פחן לי בס חת זה: פלוה " שכנר חני מוחזקת בהיות רכת כנים כחמרם ז"ל בחלת'ותני הויה חוקה: על בן קרחה שמי והודה י שים בוה השם אוקיות השם הנכפד שפס זה לשין הקודמה ונרחה פהיו כל חלה בחות של הַנחונים כתו שתניכו קודם לוא יהוזיח בח בחרי שתוא ב. עמיהוד קודי לשמוש לו היו בוחרים מהפתח לות בקורמים חת הכופיים על לשון החחורע : מחה מככי בענין הן חני עץ יבש: ניחר של חורה הכה כו כחלו הים צירו לעהות זה יכעם בקנח׳ בנבו קוב ולח הבים לחתבתו לשתה כוה : משר מכע מחך שינד חוקך עקרה שהכיר נה שימני חלונית: ביח חניה * נבוד חמרתי הכד לי לא שחשבתי שיהיה בידך חפתת של עקרה: ו זכנה נס אנכי במו מחותי:מחכה י שנקנחת ינד חברתי יחעורר שבע כלי האיע לפעלוחס: דנני חלדיםי צדיק הוח בריכו שלח כחן לי הריון: יפס שתע בקולי כחש"ם כן קבל חמלתי : ויתן חום" לידה ותרה בקבורה (וכמות פי הכיו על יבמתו) כיון שנולד על נרביי בהכלהסכיתו הגבירולבדנריהן משנח רות ווה בזירן שהיו בני השפחות להן לבנים לח בנו מהיה הדין חם לענדים כמו לפיכך לה שעכדו נהן כמו בשענדישרה את הגר בזמנחי מישה שחתר הנה שפחתך בידן וככן היו כלם גבי יעקב בירשו והיו כלם רצוף לוכרון בפכי ייי כחפוד וכחבן שכל אחר מהם נחשב ליעקב זרעו פקרא לך זרע: נפתולי שדים בפתוחי - חלשון לחיד פחיל חכירים חלדים ושל קישה בחתברתי לנעלי: אחותיי ודה עשיתי ישדו עם חזותי שהכוסנו חת צרותנו לביתכו יתדו להעחיד שכעים כי אמנס הכניסה לאה את פולדו ח' שבשים ו' בכי לחה וני בני זלתה וכשוחשוב שי הדבים לכל ענור הם מיב מדבים שדם ו'שנים מלוד פ' חרשים ענור דו שהדחו לכל פנורי השמנה שנפים ומנל שה יהחייב פחספה כחה חת יםפים זתן הזי שנים לעבורי כלם אם לז נחמר שנולדו כלס לו' חדשים ושחנף שילוו בחשנרו ולה במרו שוסשוחתי הככי נשהתי לו תחלה והת נעשית לרהי לונה: גם כולחי השנתי מה סרליתי בעכין מסירת ספחתי לבעלי: בא בד בוגד כחו אכוכ מכפק ההריון מחנה חתר שהחחיל כפנין

ילוה חישי כמו וכלוו עליך: הפעם אודה את ייי כעעם הפע' הואת אחרשים לי ארבע'בנים אודה השם כי לא אחמוד להיות לי עוד כחומר אודה את השם שנתן לי כל זה ויספיק לי על כן עמדה מלדת: הבה לי בנים . שתחפלל לשם כחשר עשה אביך: התחת אלהים אנכי . כאילו אני במקום השם ויתכן שהחפלל ולא הגיע עת שמוע תפלתו: ואבני

ושריאת עוד ויליבת ברואטרת אַרי־ שְמִיעַ קָרָם־יִי אַרִי־םנוּאַתְא יאַנְא ויהב לי אַף־יַרת־בֵּין וּקְרַת שְׁמֶּיה שַׁמִעון: וְעַרַיאַת עוֹדֹ וִילֵיַרַת בַּרֹ ואטרת הָרָא זִימְנָא יִתְחַבָּר־לֵי בַּעַלִי קָרָא־שְמֵיהַלְוִי: וְעַרִּיאַת עורוִילֵירַת בַר וַאֲכַּרַתֹּ הָדָא־זִימִנְּא אוֹדֵי ְלָדָם־יַנִי יִי עַל־כֵּן קַרָר שְׁמֵיה יְהנָדֶר נָקְמָּר מַלְמֵילֶד: וַחֲזַת רָחֵל אַרָי לָאיְלִיבַרה ליעקב וקניאת בחל באחתה ואַפַרת ליעקב הבדלי בניןןאם־־לאביתא ליולי אין בתח אנכי: אַנָּא: והְכֵּיף־רוֹנִיזָאַ דְיִישַׁקָּכ בְּרָחֵלִּ הדולחים וַאֲפַרַת הָא אַסְתִי בִּרְהָה צַּוּל לְנָתְח ותקידנאַנא אַירַבִּיןאָתְכָּנִי אַף־אַנָּא מִינְהָ: וִיהָבַתַּלֵיֶחַיִּת־בִּלְּהָה אַמְּחָהּ רָאִינָתֻוֹן עָל לָוֶתָחוּוְעַקֹב: וְגַערַיאַת חזקוני וכלני בַּלְהַה וִילִירַת לָיַעַקְבַבֶּר: וַאֲפַּרָה

רָחֵל דְנַנֵי יְיִוֹאָף לַבַּיֵל צְלוֹתִי וִיחַב־לִי

ָדִיהֵי־לִי־וָלְרֻ בַּאֲדֶהְיַ וְאַף־אָתִיהֵב־לֹ*וְ*

וּקַרָת שְּׁמֵּיה נַפָּחָלִי: וַחַוַת לַאָה אֲבִי

לַבָּת מִלְמִילָר וּוּדְבָּרַת יַת־זִּלְפָּח

אַפְּחָהוִיהָבַח יָחָהלִיעַקְבַלְאִינְהְוּ

וִירֵירַת זִלְפָּה אַמְחָא דְּלֵאָה לְיִיעֲקְב

בָּר: וַאֲשָׁרָת רֵאָה אֲתָא נָּגְר וּקַרָתייַת־

רְלֵאָה בֶר הִנְיָּין לְיִעַקְבּוּנַאֲמַרַתֹּבְאָה

תושבָּחָא־הַוֹת־לִי אֵרִי־בְבֶן יְשַבְּרוּנְנִי

נְשֵּיָאָוּקְרָתיַת־שְמִיָּח אָשֵר: וַאַוֹּר

ראובן ביומי חצר--חיטין ואשכח

יברוחין בחקלא ואיתי יתרוון

בַּעַלִי וּלָמִיסָב אַף יַרדיַבְרוּחֵי דַבְּרֹי,

וַאַפַרָת לָההַוֹעֵיר דְּרָבָרְהְּיִתֹּ

הבירכעו לי פיברותי דבקיף:

שמיה גד:

ילוי אישי שי עד עכשיו הייתי מכהלי שכי בכי בשתי ידי ועכשיו שכולד לי בן שלישי יצערך אישי לסי ע לי לנהלם: ע"כ קרא שמולוי יעקב קרה שמו פסבר"שתו תלוי'ביעקב כדכתי'עח' ילוה אישי אלי אע"פ שסברת שם וכוליוחלוי ביעקב כדכתי ובלני אישי והים קרמתו זביליןי"ל לפי שלח הוד' יעקב לדברי 'להיות שיק' דירתו שמ' שח עם רחל לכדקרחתו לחה ותשמו׳ מלדת כתב בה לשון עמיד' כי לאחר מכן שבה של לדת'ולא שבה עד לאח' לדחה השר: והקנא רחל באתותה י לא נתקנאה בהעד ש לדה בזרביעי שעכשיו נעלה יותר מחלקה הרחוי לה שוקיינה השפחות מי"ב שבעים: בלהה שפחתה לחשה וכן בולפה וחתן אוחה ליעקב לאש' וכתיב והוא נער את בכי בלהקואת ביו חחותם שפחות כחחרו בני זלפת נשי חביו חלמד שהם היו בחשה וילדים חחיה לחדוכים כשיו בכחוב׳ וקדושיןולה כיו השבעי׳ בכי פלגשים ולח כמצח בהסלשון פילגע דק כשמזכיר' עם רחל ולח הגבירו ' וכבלהה להח' שבלבל רהובן ילועי אביו שנתחללה וכבר כולדו גד ואשר: דככיי שכתעקרתי: וגם שמע המיוחם חחריו והסך זה היה בקולי שוכיתי לכנים : כפתלתי עם ביבחשחל כחחרו כי בינחת הסותו י חתר' בתחלה דככי חלהי וחברני עם אחותי שכשם שבללא הב׳ מאחותי נכחר להיות עושה מלאכת המשכן כך יהיה כנחר אהליאב למט' דן הכח ממשפחתי וגם יכולתי עליה שכלחתיה שבבית עולתים לא יהיה מזרעה שום בונה אלא מנפחלי הבא שלפה ליתקנ כהכרה קודם ממשפחתי כדכתי' וישלח ויקת חת ביולד נפתני כי בני בנים חירם מחטה כפתלי: ותחמר להה בגד ל' בגידה רע"ם שנתחי לו שפחתי לא היה לו לשכב עמה מאחר שילדתי לוד' בנים ואני"פ שבא אל שפחת דתל לרתל לא היו לה בני והבן השני שילדה שפחתה קרחתו חשר כלותר שבת הו' זו שהנחתיו לשכב

מפורש בדברי שרה: דנני דנשו' הכו"ן לחסרון הכו"ן הנוסף: כפתולי שם מבנין כפעל וטעחו כחד׳ שיחוק עם אחר ויפתל לנכח אותו כדי להפילווכן תחפלי ועדם זכר אלהים כי לכבוד השם נתתי שפחתי או השם בהאבקי: בגד: שתי מלות והח"לף חסר וכן בבל וכן במה כחשר מפורש ביחוקחל ועים גדגדוד כי יש לה גדוד בני צים אומרי שפי' גד מזלטוב כחשר הוא בלשון ישתעאל וכחוהו העורכים לגד שלחן והוח ככב לדקוהככון להיותו כמו גדודי השמי': באשרי בעבור אשרי: דודמי " אמיהמתרב יברוחין וכן יקראי בלשון ישמעחל ויש להם ריח טוב וכן כתוב נחנו ריח והם על צורת בן אדם כייש להם דמו' ראש נידי' ואככילא ידעתי למה יועילו להריון בעבור שתולדתם קרה תחת דודחי בנך י חלףושכר :

שלמה ליונקכ קידם לידת כלותר שבת ימו וי בד כתוב בחבד קרי: בזחור כי בחום חתר לה עם שפתחר: בבד כתוב בחבד קרי: ד"ה כי שתי תיבות בה גדור וחיל של בכי' שכבר ילדתי ד' ועבשיו שפחתי חחד: וימלה דולחים תפנים: המעם קחתך חת אישישהרי

ויו דעות ששנים עשר שבטים יולחים מיעקב וחרבע נשים ישה המרה מערפה לין פתחין פה עלי שהרי נטלתי כל חלקי בבנים: על כן . כל מי שנחמר בר וַתַּהָרעוֹדוֹתֵקֵר בָּן וַתֹּאמָרבִּרשׁמַע יָחוַרֹה בִי־שְׁנוּאָה אָנֹבִי וַיִּתֵּן־רָדִי גַּם־ אָת־זֶּהָוַתִּקְרָאשְׁמִוֹ שְׁמָעוֹן: וַתַּהַר עור וחלר בונתאמר עתר הפעם יַלַוָרָה אִישִי אַלַי בִי־יַלַרְהִי לְוֹ שְלְשָׁהַ אַרֵייוּלִידַת בַיְה תְּלָתָא בְנָיָן עַרִי־בֶּן ניינפעיי בָנַיָם עַל־בַּן לָרָא־שְׁאָוֹ לֵוִי: וַהַּתַּהֹר עוד נַתַּלֶרבָּן נַתֹּאמֶר הַפַּעם אוֹדֶרה יייו אָת־יָהוָה עַל־בֵּן קַרְאָה שְׁמִוֹ יְהוּדֶרוּ וַתַּעִמְר כַלַּרָה: וַתַּרְאַרָחַל בַּילָאא יַלֶּרָה לִיַעֲלָב וַהְבַּלְּנִיאַרְחֶל בַּאֲחתָה ַוַתָּאמֶר אֶל־וַיְצַלְבַהְבָּה־לַּיָבְנִים וְאִם־ <u>ויחר־אָף יַעַקכ</u> בַּרָחֵל וַיֹּאשֶׁר הַתַּחַרות אַלְחִיב אַנֹבִי וַאָמָר הַפִינִיאַהְ בַּעִיא הַלָּא־מִן כָּוֹרֶם־לֹימֹי מִי אֲשֶׁר־בָנַעִנִמְמַוֹּךְ פְּרִי בְּטֶׁן: וַהֹאמֶר יַ תִּיבְעִין דְּכְנַעַ מִינִי דְּוַלְרָא דְמָצִין : ניים הְנֶה אֲסְתֵי בְלְהָה בָא אַלֵיה וְחֵבְרֹ עַר־בָּרְבַּיוָאִבָּנֶה גַם־אָנכִי מִמֵנָה וַתְתֶּן־לְוֹ אֶח־בִּלְהָה שִׁפְּחָהֶח לְאָשָׁה לו בנים מהגר וחגר מחכיר בכבל ביי ותהר ברהה השרה סמר לה זקנתי הככיםם וַיָבָא אֵבֵיהָ יַעַקב: יַתְּלֶדְ לַוְעַקְב בֵּן: וַהְּאֹמֶררָחֵל דְּנֵגִיּ אַרהִים וְגַם שַמע בַּקֹלִינִיתוֹ־כֵּי בֵּן

על־בון קראָה שָׁבִּוֹ הַן: נַתַּנַרַ עוֹר בָּרָעֵל־בָּן קְרָרָ שְׁמֵיה דָּן: וְעַדִּיצִּחנּ פֹוּמִים וַתַּגֶּרבּלְרָהָרה שְׁפְתַרֹּל רָחֵלֻ בָּן־שֵנִי עורוילידת בּלְהָה אַמְתָא דְרָחֵל בַּרְנִפּי׳נְייֹנִ ֹלִיעַקֹב: וַתְּאִמִר רָחֵל נַפְּתַוֹבִי אֱרֹתִים תְּנְיָן לְיַעַקְׁב: וַאָּמֶרַת רָחֵל קַבֵּיל יִיִּנְי יִי יֹיִ בְּתַּלְתִי עִם־אַחֹקיגַם־יָבְלְתִי וַתְּקְרֵא בָּשֶׁתְיִ בְּאִיתְחַנְנוֹתֵי בְּצְלוֹתֵי חַמֵּיִרִית^{י ימיי} שָׁמִוֹ נַבְּהֶלִי: ֹ וַתַּרֶא לֵאָה בִּי עִמְּדֻה פּבּררו וֹעִּכּוֹע אַרוֹיוֹלְפָּׁע שִׁפְּטִתְּשׁ וַתְּתָּן אֹתָה רְיִעֲקֹב לְאִשְׁה:

וַלְפָּה שִׁפַּחָת לֵאָה לַיְעַקבּבּוֹ וַהָּאכֵר לֵאָה בָּנָּרֻ וַתִּקְרָא אֶרדִישְׁמְוֹ וַהֵּלֶר זִּלְפָה שָׁפַּחַתְּלֵאָה בִּן שַנִי לַיִעַלְב: וַהָּאֹפֶּר לֵאָה כְּאָשְרִי וְיִלִידָרַת זְלְפָּהֹ אַסְרָגָא יִייִייִּ פִּי אִשְּׁרְוּנִי בְּגְוֹרָת וַתִּקְּרָגְא אֶת־שְּׁמְוֹ וַיֵּכֶר רָאוֹבֵן בּיִמִי קציר־ יי כיי חִטִים וִיִּמְצָא דְוֹרָאִים בַּשָּׁרֵה וַיַּבַא אתם אַל־לַאָּחאִפְּוֹנַתַאמֶר רַחַל אַל־ בַאָּה הַנִי־נָאַלִי מְדּנָרָאֵי בֵּנְרָ וַתָּאמֶר לָהֹ הַמְעַט קַחְתֵּךְאֵת־

לְלָאָת אִמֵּייְהוֹנַאַמָּרַת בְּחַלִּ לְלֵילִי הִייִּנְיִ אִייִּ בִּנִי בְּנִי אָר דְּוֹרָאָי בְּנִי וַתַּאמֶר רָתֵל לָכֵן יִשְׁבַּבָּ עִפְּּךְ הַּיַּיִילָדה ַטַרַר רוּדָאַי בְּנָך :

נַאָּמָרַת רָחֵל בְבֹן יִשְּׁכָּוּב עִפָּרְ בְּבִייְלְיָא תַּלַף יִבְרוּתִי הּבְרוּן: ועל ותהרעוד ז' וסי' שמעון לוי יהודה : נפתלי 'ופולון' אונן בחמה: קראה ג' ופי' על כן קראי שמו יהודהו האמר רחל דנני: קראה שמו יעבץ יד"י סימן: התחת ג' בקריי' וסי' ויחר את יעקב ויאמר אליהם יוסף: התחת זאת לא ימות שמעי: ואכנה ל' ואכנה גם אנכי ממנה: וחד אבנה אולי וא אבנה ממנה: יכלתי ג'וסי' נפתולי אלהים נפתלתי ' ומה יכלתי עשות ככם : השיגוני עינותי ולא יכלתי לראות : אנ"ך: עמרה ד' ופי' ותראלאה כי : וגם האשרה עמדה בשמרון - רגלי עמדה במישור יככתי לראות אניך. עמוויי לפני המלך: בגד ש"ו מילין כתכי' מלה חדא וקריי'תרין ופי'במס'רכת': אף חכמתי עמדה "ווו יעשריים בין ולקחת ד' ופי' ותאמר לאה הבועש י וייראו האנשים בי באשרי א'ב מן חד הר כ"א ופי' במסרה רבתא: ולקחת ד' ופי' ותאמר לאה הבועש י וייראו האנשים בי הוכאו בית יוסף: ויאפר אליו לא לבי הלך: וואת שנית תעשו:

בחמיה ולעשות עוד זאת ליקת גם את דודאי בני ותרגומו ולמיסב : לכן ישכב כנמן הלילה שלי היתה שכיבת לילה זו וחכי נותכה לך חחת דודחי בכך במשכב הלדיק לח זכחה ליקבר עמו:

רקבנ

וישכב

שפחתי למצלי: בא גדי ליהודה י"ג שנה קודם שתהר חשמו וכוטים שבישל של שנה כשגדל שלה והיה בן י"ג שנה ולחר כן הרחה חמר ממנו והולידה פרץ והנה חין לו פחות משלשי שלה ולו ברוליד פרץ חלרון יהיו ליהודה מ"ד שנה בנוחו למלרים וכבר נולך אז חמול כמו שנוכר בפר יוצש עם שהוא רמוה מימשר כל חרים בל החרים בל חרים בל החרים בל חרים בל החרים בל שה נח ביקה פי נח היחה ער יבדל שלה ולזה היו ליהודה לכל הפחות ובהודה ליהודה לכל הפחות ובהולידות ליהיו לו מ"ה שכבר ביארכו שלא יהיולו לפיזה החשבין יותר חמ"ג שנה בבואו למצרים וכבר כולד אז חמול כמו שכוכר בפר'ויגט עם שהוא רמוק שימשך כל מה שם שלה מותר ממ"ג שנה בבואו למצרים וכבר כולד אז חמול כמו שכוכר בפר'ויגט עם שהוא רמוק שימשך כל מה שם שלה מותר ממ"ג בעבודה ובחו בין מות אובן זגדול שלה ולזה הסכמכו לרש דשיעקב של ללבן שיתן לו תכף אשתו הודם שיחתיל בעבודה ובחו בין מות אובן זגדול שלה ולזה הסכמכו לרש דשיעקב של ללבן שיתן לו תכף אשתו הודם שיחתיל בעבודה ובחו בין מות אובן זגדול שלה הסכמכו לרש דשיעקב של ללבן שיתן לו תכף אשתו הודם שיחתיל בעבודה ובחו בין מות אובן זגדול שלה ולזה הסכמכו לרש דשיעקב של ללבן שיתן לו תכף אשתו הודם שיחתיל בעבודה ובתו בין מותר מהיים בין מותר מתר בין מתר ב מנה אחת הלדת : ונדה בגד לכל הפחות ובהולידו חמליהיו לו מיה שנה עינו ביותו של הרך הזמן בין מוח אוכן זגדול שלה ולוה השכמנו לרש דשי של הדבקות בזה הזמן שהבבלנו : ועוד שכבר ירחה מהבתוב שכבר ארך הזמן בין מוח אוכן זגדול שלה ולוה השכמנו לרש דשיתן לו מרף אשתו קודם שיתחיל בעבודה וכתן הספרב בנהו למצרים : ובזה הזמן יתכן בלי ספה שישלם כל מה מהרה לו מהרבים לי מהדבים בנה דוחו למצרים : ובזה הזמן יתכן בלי ספה שישלם כל מה מהרה לו מהדבים על הדבקות בזה הזמן שהבכלכו יועוד שכבר יר יוש מושבתוב שכנו און אומן ב להודה מחשים שכה בבואו לתלרים יובוה הזמן יתכן בלי ספק שישלם כל מהשקרה לו מהבכים זום בזה לפי שמלאו ימי ובודתו לא כי מלאו ימי בודתו היה לו לומר כי מלאו ימי בודתו לא כי מלאו ימי בודתו בו בזה לפי שמלאוימיו ולפי וההחשבון יחכן שישי ביטוש בינות בלון באתרו כי מלאו ימי שבודתו היה לולומר כי מלאו ימי שבודתו לא כי מלאו ימי באלא קשור עם בעבודה בי מבואר לפי מה החשבון חביה מש דותר במכום יוםר משפה איד יתכו שיולדו י"א זכרים ונקבה א' זה אתר זה תורו) שנה כי לפי זה החשבון חביה משדותם 'ישלחת די"ד מנות בידה מיותר מים מחונה חתר שהחתו כפנין מבוחר לפי מה שוכרנו ועוד שוה נחות יותר נכשון החורה שחם היה הרשוביעות בעוד מביה ברשוביעות בעוד מור החשבון חהיה תישדות בעוד מור במפק חיך יותר במפק חיך יותר שילדו י"ל זכרים ונקבה ח' זה חתר ז' שלה כי לפי זה החשבון חהיה תישדותם (של מת הי"ד שכוח העבודה זום מקד בעבודה זום מקד בעבודה ווה מת בעבודה בעבודה ווה מת בעבודה ווה מת בעבודה בעבודה ווה בעבודה ב

מנחס בן סרוק פרשו בתחבים למיד פחיל חבורים מחק המקר נחחברתי עם אחותי לוכים לבנים וחני מפרשו לשון ופחלתול נחעקשחי והפצרתי פנירו׳הרב׳ונפחולי׳ למקולבים שוה לחחותי: גם יכולתי הפלא על ידי ואנקלום חרגם תפלה במו נפתולי נפחלחי בקשו החביבות לפנים י נחקבלחי ונעחרתי כאחתם נפתלתי נתקבלה נום ילטי מייו ומדרשי אנד'ים רביו כוטליקין: וחלד זלפה • בלשון מים כאמר הריון חוץ מולפה שהיחה בחור' מכולן ותיבוקת דב בשנים וחין הריון נכר בה יינדי לרמוח יעקב נחנה לבן ללחם שלח יבין שווכניםין לו את לחפ : שכך מנהג ליחן שפחה הג דולה טו לגדולה והקטנה לקשנה ב בד בא מזלטוב כמו בהבדי וסיכוק לה ודומה לו הינותכיי לגד שלחן ואנדה שנולד כמו גודו חילנח ולח ידינותי מלה מה נכחב חיבה חחון ידינותי מל למה נקרא חיבה אחת בנד כפן

בגדח בי כסבחת חל שפרם כחים שבנד בחשת נעורים

קליר חטים להניד שבחף של שנטים שעח הקציר היה ולא פשטידו בגול להכיח חפום ושעורים אלא דבר ההפקר שמנן אדם מקפיד בו: דודאים שיבני

עשב הוח ובלשוןישמעול ישמר" ולקחת גם חת דודמי בכי

ולפי שולולה

בשלמות שקנדה ככר ולכן בקש יעקם שיחור בשלמות שהוא שחה בידו וזהו שלא ילפר ממעש'לבן שאם ילמ' יחסר ממנו השלמורז (ועיין באמרי נועס): והאבן נרולה שלא היו המי' שם בשופע ולכן שפו אכן גרולדה על דבאר כדי שקודב שישקו הצאן יאסתו שמה הרועים ויגיכו לכל אחר חלקו: לא נוכי עד כי חקותנאי היאן ביניני חהו לא רשאין ולא מחכרון כח: כי רוע׳ היא ולא שלת לארה הגדולרה הימנה בעבו' שעיני' רבו' ויזיק לה השמש: אל עצמיוכשרי אתר: לפי שסיפר לו בריחתו לפני רפאות הכרכה אמ'עצמי ובשרי אתה כלומ' רמאי כמוני מה שמכורודן שיתחיי בנניב ואבירי אעכרך ז' שנים לפי שרחל עלין השניהיתי ולא היתה ראוי להריון עד ז' שנים לכך אמר שכע שנים: מוב תתו ר"ל אם אעבו חק לתת הצעירה לפני הככיר׳ טוב לעשורתו עמר מעשותו עם איש אחר כי הכל יורעים שלרבקרה שני בנים ויאפרו כבר הגדולדה משורכ' לנדול והקטני שייד לקטן: כימים אחרים קשה אדרברן כפי הטבע איפכא מסתברא וי"ל דכונת הפסוק אחר שהשלים אי שנים היו בעינין היו כימים אחרים מרוכ שאמר בלשון רבים לפי שלבן אמר לא יעש׳ כן במקומינו כי אנשי פקומי לא ינחוני לעשו׳ כאלוה ולכן אמר ונתנה אני המקום הכטיחו שלא ירמהו עוד: כי שנואה לאה בערך רחל: אישי מכאן למדו במקדש לומר אישי ב"ג והוא על שם שני אישים אש התורדה דבתיב מימינו אשרת למו 🔹 וכתיב בלוי יורן משפשיך ליעקב ואש הקרבנות: ותרא רחל ר"ל שראתה שלארה ילר'יותר ממה שמגיע אבנה לפי שהית יוהנת אכל רחל הית' בחור" או אמר' ואכנ' בוראף לפי שאות ה"א רחמים אפרדה בא אל כלרדה שישלה ב' הה"ק והיא תלוהלי אחת משלדי ביניהסלכני הגבירות: ואחר ילרה כת לא כת'בה הריון לפי שבל ואין רצונו בשלמירתו מפנעו הדרך שהרף שרליכתו אפר והנדים

تبهرون

הכולדים בזה החואר וכאלו נחשך כזה יעתב לרלון לכן שיהיה מרחיה חכלית יההרחקה הצאן הנקודים והעלוחים והחום בכשבים מהנאן שהיה רועה יעקב . והנה פב ב ישקב בוה החופן שיהיו כל הנולדים הקשורים שלו . וחולם בהעשיף הלחן לקוהיה מושה זה המשה והיו העמופים ללכן וכן החמיד לעשות זה ששה שנים והיה לכן מחליף משכורתו ולח היעיל לו י ואחשוב שלפעמים החליף משכורתו התנחי ההחד שהיו הנקודים ליעקב : והשני היה הפך זה והוא שיהיו לו הברודים י והשלישי היה שיהיו לו הטלוחים והם שהעלחי מהם שחור והרביעי היה הפך זה והוח שיהיו ליעקב הפלואים שהיה הטלאי לבן - והחמישי היה שיהיו לו הפקודי' והם אשר עקודיהם שחורים · והששי היה הפך זה והוח שיהיו עקודים לבנים : והנה הלליח מחד יעקב בקנייניו ויהי לו צאן רבות והיו לו שפחות ועבדים וגמלים וחמורים מחה שחכר מהצאן - וישמע יעקב דברי בני לבן -שהיואומרים לקח יעקב אח כל אשר לחבימו ומחשר לחבים קבן כל הקנייני החלו יוירף יעקב פרי לבן והנה חינם עמו בחהבה בתמול שלשום י ויהיה כל זה קשה מחד ליעקב יולוה הסבימה ענחו ללכת לחרמו מפני סכנת הדרך ומפני חמת עשו אחיו וחמר השם יחעלה חליו בנכיחה שובא חרץ חבותיך ולמולדתך ולח חירה מדבר כי חנכי חביה עמף וחדפקי השנחתי בך לשמרף מם מפך וקפייניך בדרך ולהכילך מיד עשו אחד וכחשר מחבשר יעקב זחת הבשולה השתדל להשלים זה וקרח לרחל וללחה השדה חל לחנו ויחמר להן רוחה חבי חם פני אביכן והכה איכנו עמי כחמול שלשום בראוחו רוב קנייני והפלחתי והשם יחע' היה פמי להללית אותי כמו זאת ההללחה העלומה ולזה לח היה ראוי ללבן להקפיד בזה כי לח היה לו היוק ברבוי קנייני כי לח לקחתים משלו אבל פכב השם יחעלה שהעולה לרגלי מצחכו הכליח בכחו זחח ההכלחה העלומה וסכב גם כן שיעלה לבירלי מצחכו מה שעל' לחווק השנחתו בי ואחל' ידעחופי בכל כחי עבדחי את אביכווהשת דלתי לרעות הלאן בהשגחה לישפת - ועם כל זה הוא לא נהג עמי פשורה אבל החל בי והחליף את משכורתי פעמים רבות ולאנחנו השם יחעלה לחרע עמדי כי אם כה יאמר כקודים יהיה שכרך וילדו כל הלחן נקודי וחם כה יחמר עקודי יהיה שכרך וילדו כל הלאן עקודים . כי הציל אלהים מקנה אביבן ונתנו לי . והנה בעת יחם הצחן נשחתי חת עיני ורחיתי בחלום כי העתורי׳ העולי׳ על הצחן היו עקודי נקידי׳ וברודים - ר"ל שורעם היה כטבע הורע חשר מהעחודי׳ העקודי׳ והנקודי׳ והברודי׳ מפני המקלות השר שם יעקב לנוכח הנחן עם מה שעורתהו בזה ההשנחה החלהית ומנה אחשוב שכבר גלה השם זה הסוד ליעקב בנבוחה ד'ל שיפשה פעל המקלות שעשה ושקות יעורהו בזה הפעל עד שיהיו העתודים העולים על הלחן מולידי כאו הם עקודי או נקודים או ברודים כי ראה השם חמם לבן שהיה רולה לשלחו דיקם מחחו עם רוב העבודה שעבדו יעקב וחחר חליו עוד חנכי החל שנגליתי לך בבית אל שמשחת שם מלבה ולדרת לי שם לדר שתהיה עובד השם יחע בחבן ההיח ותחן לי מעשר מכל אשר אחן לך עחה קום לה מן הארץ הואת ושוב אל ארץ מולדחך ותען רחל ולחה . הנה אין ללי עוד חלק ונחלה בכי 'חבינו ר"ל שאין לכו חקוה בבי אביני שיתן לכו מקנייניו וזה כי נחשבנו לו נפריו' כי מכרלו ואכל כספנו ווה שמה שהיה רחוי ליעקב בעבודתו י"ד שנה לח נחן חותו לבנוחיו חך עכבו לעלמו - וזה בתכלית הזרות כי הכדר והמהר והמחן שיחן הבעל ראוי שיהיה לאשחו הנה כל הפושר אשר הליל השם מאבינו הוא לנו ולבנינו אבל במה שהוא מחזיק אין לנו מקיה שיחן לכו ממכו לבר ומפני זה אנחנו מסכימות נמך להפרד ממנו וללכת עמך כחשר צוה אוחך השם ית' כי אין לכן תועלת באביכו והכה או קם יעקב וכשה נשיו ובכיו על הגמלים והביא פמו כל קצייניו אשר קנה בפדן ארם ושם השחדלותו לבא אלילחק אהבהו: ינתנה מדי אביו ארלה כנטן כאשר לוהו השם יתע' וכבר הלך לכןבעד ההיא לגאוו לאנו אשר ביד בניו שהיה רחוק דרך שלשח ימים מהמקום שהיה צו יעקב כי זה ממה שעזר ליצקב שהיה רחוק קודם שירגים בוה לבן י ותגנוב לחל חת התרפים חשר לחביה י והוח כלי הקסם חשר לו כי קיסם היה וחחשוב שעשתה זה רחל חם להרחים מחביה זה הפעל המגונה או כדי שלא יקטום בו וידע אנה פנה יעקב או לשתי הסבות יחד והנה פתרפים הם על נורת אדם כמו שנראה במיכל בת שאיל והיא לורה נעשית ואגשי מקומי שכלים בשנים ידוחות יחמורר בה הכת הדמיוני אשר להוסם וישמע כאלו הול נמוך מדבר יסכימו בדבר או בקל בשעות ידושות יחפורר בה הכח הדתיוני אשר לקוסם וישתע כאלו הול נמוך מדבר אליו בשניין העתידות אשר חשועם בהם מחשבתו לא שואת הלורה מדבר כי זה בלתי אפשר כי הדבור לא יהיה באולת כליו אשר שם השם יתעלה בפבע והנה העלים ישקב לכחו מלבן החרמי מידחתו שמח יכלכל מחשבחו . ויברח ישקב וכל חשד לו רקם וישבור את הנהרוישם פניו להר הגלעד להחייפר לשוב אל יצחק אביו והנה ביום השלישי מהיום שנפע יעקב הוגד ללכן כי ברח יעקב ווה כי לבר נפע משם המציד חבף שנפע יעקב ובא ללבן שהיה רחיק משם דרך שלשה ימים ויקח בניו עמו ורדף אחריו כדרך ז'ימים מהחקו' שהיה שם יעקב כי הוא עבר דרך שם ולוה הרגי' שלקחו החרפי׳ ולח יחכן לחמר שרדף חחר יעקב מהמקן שנסע לכן חמנו עד הגיעו לכית יעקב כי בדרך ההוח לחהיה רודף חתריו כו יעקב לח היה שם חבל היה מחרחק מלכן והולך כלד השני ולוה אחשוב שכבר דדף אותו דרך שבעת ימים לפי המהלך הבינוני מהמקום חשר היה שם יעקב והנה הלך לכן בשבעה ימים מה שהלך ישקב ביינ ימים כי ששח ימים הלך ישקב קודם שהגיע לכן חל המקו' שנסע על חלה' עיכ והקנאצ ממנו יעקב וזה לחות כי לח היה הילך יעקב כדמות בורח חבל היה מתנהל לחטו ואבנה שרה אמר אולי לרגל המלחכה חשר לפניו ולוחת המבה גם כן לה השחיר דבר מקנייניו שלה הבית עמו וחם כקרחהו רודף חחרי יעקב מהחקו' שנסע ממנו לבן שהיה ביוז שם לאנו הנה יהיה מהלך לבן בארבעה ימים למהלד יעקב בעשרה ימים וזה מבואר ממה שוכרנו - וחולם הרש"י הבין שחתרו דרף שבעת ימים חין הרנק כו דרך שבעה ומם גלת ללידה כמו ימים לפי המהלך הבינוני אך הרלון בו הדרך שהלך יעקב בשבעה ימים ויחייב מוה שמצינו באברה ישרה שיליה מהלך לכן ביום חחד במהלך יעקב בו ימים חה דרך דדש וחולם לפי הפשם ובכל האמחות יש ה"ב הוח כפי מה שכיחרמ והנה השינ לכן אח יעקב בהר הגלעד ולחחק ההשנחה החלהים בשמ מכלערין רחל אה ביעקב בח דבר השם יתי אל לכן בחלום הלילה והזהירו שלח ידבר עם יעקב מעוב עד רע לבלבל כונתו ולהשיבו וזה ליראו שלא יזיק לו ולא יאנום אותו לשוב אללו כי צם ההתננדות בדבור וחע"פי שיחשבהו לכן להרע ליעקב מנע ממלו השם והנה ואבנ' גם אוכי ממנה: השיב לכן ישקב וישקב חקע אהלו בפר וכן לכן נשע אהלו עם אחיו בהר הגלשד וחלד ליעקב בן האביד ויחמר לבן יעקב מה עשיתי לך והתעלמת ממני ונהנת בכוחי כשבויות מרב שלח בבני השפחות ליעקב הלך עמהם אחד מחוהביהם וקרוביהם ואנשי מקומם למה נחבאת לברות והתעלמת להגיד שרוא מוחדים ממני ולא הגדת לי וכבר הייתי משלח אותך בשמחה ובשירים ובחוף ובכנור לכבודך שהם בניו ואין הבדיל ממכי ולח הגדת לי וכבר הייתי משלח חוחך בשמחה ובשירים ובחוף ובכנור לכבודך ולכבוד בנותי ולח נששתני לנשק לבלי ולבלותי עתה הסכלת עשה הנה בחתת ישלי כח לעשות עמכם רע ולחנום אתכם לשוב אך אלהי חביכם מחש הוהירנו שמשמור מדבר עמך משוב עדרע להסיב אוחך ולוה אין רלוני להכדים אוחך בזה ימי הריון היה זכר ואם יש לחל ידי : ועחה יש לך החבצלו׳ מה בלכחך כי נכסוף נכספת לבית חביך ובשעת הלידה נדפכה אבל בלקיחת החדפים חשד לי אי זה התכללות יש לך י והגה קראם לבן אלהיו כי לבת: ואדיה עמף הם היו מנהיגי חותו בחופן מה כי הנהגתו היתה על פי הקסם שהיה קוסם בתרפי להשרו הנבואה עליו ההם : והשיבו ישקב על רלשון רחשון וחמר חליו שנה העלמתי נפעי ממך כי ירחתי * *

בהשגחה האלהית ולפרסם עניילה אל ההחון י ואמנס מה שיאות לפי פשומי הדברים ולאמת בעלמו הוא מה שכתבנו ולבר ידפת כי דברי חורה מתחלקים לכמה פעמים וכלה מפר שכבר נתרלה לכן בזה חלח שהוח נתן לו לחה לחשה תתורת רחל ונתולו. זלפה שפחחו לשפחה י והנה הגיע מלניעות יעקב שלח הכיר בה שהיח לחה עד הכוקר וכחשר נתרעם יעקב על לבן וחמר לוכי מה שעבר אותו ומה שקבל עליו לשבדו שבע שנים לח היה כי אם לבוונה שיחן לו רחל וזה היה מותכה ביכיהם ורחוי בתדע כי אין אמרו הלא ברחל עבדתי עמך ממה שיחייב שיהיה זה אחרי ימי העבדו" ביכמולו אתרו נחתי כסף השדה והוח לח נחנו עדיין וכמוהו רבים בכתוב - וענה לכן שחין ממכהג המקום ההוח לתת הלעירה לפני הבכירה ולוה הוכרח לתח כן סבכיר׳ ואמר לן מלח עוד שבעת יתי של לחה לשתח שתה ובשבוע החחרת נתן לך בס את רחל בעבודה אשר חעבוד עתי עוד שבע שנים אחרו' על השבת שיש לך. לפכוד וכן עשה יניקב ונתן לו לבן רחל בתו ונחן לה כלהה שפחתה לשפחה יוספר שבא גם כן אל רחל וחהב אותה יותר מלאה וזה יורה כי כבר היה אוהב לאה גם כן אלח שלח היק חוהב מותה כחהבתו בחל ולוה יהיה הרצון בחמרו כי שנוחה לחה שלא היתה אהוכה כרחל וספר אחר זה שכבר השניח השם יחש' בלאה ורהה שהית תיכנה אהובת יעקב כרחל ונחן לה ארבע בנים והנה לאה לשלמותה ולמוב אמונתה יחםה ואת החניכה לש' יחע' להיותו משנית בה וזה מבוחר מחחה שחחרה בקריאת בשמות אשר קראה לבניה אלה השמות והם רחובן שתעיון ויהודה י ואולם בלוי לת בחרה וה להשעלה על מה שפכר וכר מות בכני הקודמים לו - וכנה גם כן העיר בי יעקב הוא אשר קראו שמו לוי וספר אחר וה שבבר קנאה רחל באחותה ותאחר ליעקב הבה לי בלים וחם חין מתה חוכי וחחשב שרחל משבה שיהיה העניין חלוי. ברצון יעקב שלח ישכב עמה, משכב עושה פרי כחלו חחמר שהיה דש מבפנים ווורה מבחון או מהשידמה בוה ולוה חרה אף יעקב בה בי זה יהיה בלי ספק עון פלילי והודיעה כי אין שם מולע מלדו אכל המונע הוא מלד הם! ית׳ שמנע פרי בטן ממנה מתפשר שנחמר והוח יותר נחות שכבר חשבה רחל שלגודל מעלת יעקב יהיה בכוחו לחם לה עלה בוה על לד החבמה בדרך שחלדי והוח בעם עליה מפני זה והודיעה שכחו זה העליין לא יוכל עליו כי אם השם ית' אשר מנע ממנה פרי בפן כי אם היה זה בידו לח היה מונע מלחילת העלה לה . וכחשר רחתה רחל זה לקחה העלה שלקחה שרה ברלותה שיהיו להבלים וזה שהיה נתנה שפחתה בחיק יעקב כדי וכבר לחקנו השבה בוה לפי מה שחלשר לכו בשפור זק העניין משרה . וכנה ספר שכבר ילדה בלהה ליעקב שני בנים ויחסה גם כן רחל חוקם לחניכה מהשיי ולהשנחה בה וזה . מבוחר ממה שחמרו בקריפת שמות . לחלו הבנים והם דן ונפתלי עוד ספר שחחר זה נחנה לחה ולפה שפחחה ליעקב לחשה לדי שיהיו לה בלים עוד מיעקב וילדה לושני בנים והם גד וחשר י עוד ספר שכבר הלך ראובן בותן קציר חטים בשדה ויתנה שם דוראים בשדה ושחלה מהם רחל ללחק ונתנה לה מהם בתלאי שישבב עתה יעקב בלילה ההוח כי יציקב קבע משכבו בַּמָהל בחל ושכב עם לאה נילדם לו שלי בנים וכת אחת והם ישלבר ווכולן ודילה ' ואחר וה בשנים השם ית׳ ברחל וכתן לה בן וקרחה שמו יוסף מבקשם מה׳ יחשי שיתן לה בן אחר ושמע השם לקולה כמו שכובר אחר זה . עוד ספר שחחר שילדה רחל אם יוסף שחל יעתב מלכן שישלחו עם. לשיו ובניו אשר מבד אותו בהן ר"ל בעבור לשיו למפשר שיהיה שב המחמר חל נשיו ובניו זוה כי הוח חמנם בחר בנשיו ועבד חותו בהן בעבור שיהיה לו בנים וזה הוא מבוארשהוא עבדו בעבור בניז כי הם התכליח אשר בעבורו היתה ואת העבודה - והנה חלה פניו לכן שיפמוד עמו עוד כי כבר ברכהו ביית׳ לדבלו ושאל מחנו שיבחר לו חי זה שכר ירלה שיחן לו וירעה בחכו כברחשולה וענהזיעקבכי הוח לפר ידע עבודתו חיך היתה נעלם שבפני להגליח הלחן ושכבר היה לאנו מעם בבואו יפקב אללו ויפרוץ לרוב מלד פוכח הנהגתו הלאן י ומפלי שכבר ברכהו השם לרגלו ולוה היה משתוקק יעקב, שיעשה ואח העבודה - לעלמו בדי שחקיה הברכה לו - וחחלם וה יהיה כשיחן לולבן מהלחן תחק עבודחו וירעה הצחן ההוח עם דעותו הלחן חשר ללכן עד שיהיה עושה רלון לכן ויהיה רועה לעלמו בם כוכמו שהיה חושק . ובחשר הבין לבן זה מדבריו חמר לו מה חחן לך עתה מהנחן ותרשה עוד לחני בי הום כבד הבין מדברין יעקב שלח ירלה לרעום לחנו בוולת זה האופן ... ויאחד אליו ישקב לא חחן לי עחק מהלאן מאומה כי מחשדכי למחר כי חבא על מכרי וחראה רבוי לאני ימכן אם מרצה פיהיה לי חלק בצאובוה באופן שחשהל ממך שלחימכן שישינני כו חפד חשובה חבעה לחבר חשמור . והוח פחפור מצחכך כל שה כקוד ושנח וכל שה מוס בכשבים ושלות ונקור בעוים וחני ארעה הצחן הכוחרות והיה שכרי צל מה שילדו שיהיה בקוד ומלוח וחום בבבשים זכוה לחיתבן שישיגני חבר כי ככר יראו שיניך אם במה שיש לי חהלאן אם יש דכר שלח יהיי לקוד ושלוח חו חום בכשבי ונתרלה בוה לבן ויפר מצחנו החישי העקודי והמלוחים והעוים הנקורות והעלוחות וכלחום בלשבים ויתן ביד בניו וישם דרך שלשת ימים בינו זבין ישקב להרחיק שלח יהיו נוקקים קלחם לקלת כדי שלח ימלח בנחן שיהיה רועה יפקב שולד נקוד ושלוח חה בי לבעי הנולדים מתיחשים על הרוב לצבעי מולידיהם ויולדיהם וכחשר לח יהיה במולידיהם זיולדיהם נקוד ועלוח קים ראוי שלא חלדנה הצאן נקוד וטלוא יובנה חשב לכן לשלח יעקב דיקם חאחו לוה שם המרחק עלום בין הלחן ששם ביד בניו ובץ הלחן שהיה רועה יעקב י וכחשר הכיר יעקב זה השחדל שיהיו קלח הצולדים בזה החחד ווה בי הוח עשה מחלות שפצל בהם פצלות ומקום הפצלות היה לבן והקליפה היתה שחורה . והנה היו חלו בחתנות נקודים ושלוחים לפי מה שהיה רולה יעקב ושם יעקב חלו המקלות בחקום שיהיה מדרך הצחן שיחמו שם והיו נוקקים וה לוה והנס היו מביטים הצחן הוכרים בהנתבות למקלות בעת חומם ורלותם להוקק זה לוה והיו חלו הלבעים מועלים במוגיהם באופן שיהיה מכע זרעם כאלו הוא מהלאן הנקודים והטלואים כי הלבעים שועלים בלחות . הלא תראהכי ההבעה בדברים האדומים מעורר הדם ותגבירהו בהתבם בדברי השתורים תעורי השחורה ותגבירה בבר נוכד וה במלחכת הרפוחה בכר החרבנו התחתר כזה בביחוריכו לספר ב"ח עם שכבר עזרתהו בזה העניין ההשנחה אלהית כמו שמפך החד זה י והנה ילדו הנאן שקודים נקודים ועלואים ריל שכחשר היה רולה שילח עקודים הוה חשים תוחר החקמת עקודים היה רולה שילדו נקודי היה משיתוחר המקלות נקודי כי לבן החויף חת משכורתי פעמים רבות כי כחשר היה רוחה לבן שילרו הנחן נקורים והיו מיעקב לפי תנחו החליף שכרו ואחר לו שלח יהיו שלו בחה שעחיד בי חם העקודי׳ לחשבו שלח חלדנה הצאן עקודים . וכחשר היה רומה שהיו יולדות עקודים החליף שכרו וחתר לו שלח יהיו שלו במה שעתיד כי אם השליאים וכן החליף משכורתו מלבע ללבע פעמים רבות והבתוב קלר בוה הספור . והנה עשה עוד יפקב תחבולה אחרת וזה שאחר שנולדו בנחן קנת שיהיה שקוד חו חום שם חותו ברחש העדר כדי שיהיו פני הצחן אליהם בעת יחם הכאן - והנה שת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן כדי שלא יכשם לכן עליו בקבלו הנקודים והעלותים עם לחבו כי יחשוב שוה יהיה שבה שיהיו

וַתַקָרָא שמו יששכר:

וָאֵרֶכָה אֶל־מִקוֹמִי וּלְאַרְצִי:

עברתיה ואת אשר ביה בקנה אתי

בָּתַי אָצִישֵּׁה גַּם־אָנכָי לְבִיתִי: וַיִּאמֶר

ָפָר אֶתֶּן־לָּךְ וַיָּאמֶר יְעֲקֹב רְאַ־תִּתְּן־לִי

אָעַכר בְבֶר־צָאנָהְ הַיוֹם הָבֵר משָׁם

אַיטָובָהאַרָעָה צְאנהָ אָישְמִר :

בֿי מָעַטּ אָשֶר־הָיָהלְדָּ לְפָנֵי נַיִפְרֹץ

עַבַרַתִּיאַ טֵר עַבַרַתִּיך:

וַוַיִּוְכָר אֱרֹהִים אֶת־רָחֵלֻ

כתו השר ידבנו לבו: לרגלי

בעבור רגליכי דרך בני מדם

לות'רגל שוכה יש לפלוני והשע'

כי התברבתי משעה שבחת

לביתיה"א מאומה נוסף ונמלא

רוכוני וושכב עונה בל נה הוח דונת 'ויק'

בלילה הוא דפי זישלח ו כחן חלהים

שכרי השר נתתי שפחתי לחישי ולף

על פי שאחותו עשתה כן היח עשחה

לפי שלא היו לה בנים אבל אני הרב'

בנים היולי ובשביל גמילת חסד

שעשיתי שמכרתי לו שפחתי כהן אלי

שכרי ועל שאמר כך ושאמרה כי שכו׳

שכרתיך נקרא יששכ' בבי שיכי"ן :

יובלני חישייובול עמי כמו בני

ילחוכי בדוד יבודכו המשמשים כשתי'

דבר אחר צריך שיעשה בית מדור לי

ולבני שהרי ילדתי לו ששה בניסגואת'

ילדה בת : אין בתיב בה הרייוללמדך

שהיא היתה חחימה לזכולן: דבר

אחר לכן אוןכחיב בה הריון לפי שלא

היתה בח שא בשעי לידה אבל כל זמן

ההריוןהיתה בן ולמה דנה.בעצמה

כמו שפרש"י והחליף יוסף בדיכ'כמו

שיסד הפייט עובר להמיר בבטוחחי":

ויזכור שהים את רחל אשריה' הפדיקי'

הפף שהים הת תרפתיו כרת כמו

מיע ספורנו לו סבו כישכור שכיחוד

זלה תעשה עול בוה לכשל

עינת החותי בהיו'נה מדעת' וכוה הספור ובהסכמת: סכרתה מגונ' חנל מבלי פנים בתורה בודיענו חמום שהי ענין החילה חנל החבוי כמו הרתה רתל קידם שכולד זכולן בהיה ענינו אנל ארם וא זתו קודם חעמש כי לח היתה בונתסבו להכחת ענחם ככל חשר עבדתי חוחך בהן שב חל חכל היה להקים זרע כלכד כשי לת חל ילדי כמו וישם דתי לכביד קונם ולעבודתו והודי פנסיות כננת הזונהי רעיה תל זמה בשלום: נחשתי כתי לפני החל יח' בהסחדלותן נסיתי כי הילך היה לקרחת בסכנם הלרות וענין הדודחי בשחעה חשלחן על זה כי רחוי כחשי ויש לי תרפי' : כקבה ' לשון לאדם. שיעשה ההשתולים לווי במשקל זכרה לי חלהי לטוב" כעבעי החפשר חנלי לישיג חשנו ועס זה יחפלל שישיג ופי פרש וכן חשר פי יו' יקבנו התפליח כזמרש ו"ל (ינמית ודגשו׳ הק"וף להתבלע הכו"ן בו ברק הכח על ינמחי) שהקכ"ה מתחוה לתפלחם שו נדיקים: מישוב עמה בליליהואימדעתו ברתותו זריאה לזה ומוב בונתה בזה: וישמע חלהיי חל לוה שוקריתה הצתרונתה בוה עם תפלחה בחורה נקן מלהים שנרי חשר נחתי מתחתי לח'שי ווה הים המשפרנו מרחשון ישמככ שה צרתהלניתה : זכדני חלהים אותי כחן לו חלך ובמול על סהמקולות השכי בדודחים ששבר מנוה מנוה : אותי זכר שוכ זו כוסום שחי חלק שוכ שלח התמכתי לשום חתמוב הלה לכב דו : זויכור חלדים את רחים שהשתדלה לחוליד בהכנים' לרתה לכיהה ובענין הדודתים: , יישמע אליה אלפים: שהתפללה אחר שעשתה שני מיכי הה שחולוי: אחותי ולא היה מקבל תחלקו: מוסף כי לי בן אחדי על לחחותים שלחבי ואב ישים מים שלח היה חז בידו מקנה כי בייהלו עבר ממכם הים בירו די לחיו עש כשיו וכניו לפחוי לי לתננת לחם ומתום ותווו לנרך כי באושן אחר לא היה כהור לכדיק וחכם שיחסיץ ללבח למית ולהמית כר בב ולה יעלה על לכ שיפכים על פנו לכן שהיה עשיר ונשיא בנותיו וכני בנוחיו להתיחחת שהיפכין מדת הדין למדת רתמים: כל הקהל ברעם וכצמ'ובערו' בזרך רחוק" והני נכן החחכן לו שיש'עתו לתועלתו כחמרו בחספה שמחה וגיל: ויהי כחשר ילדה מיסרכניה בגללן: חס כא מַלחתי חן בעינוך יחס אותי בחל את יוסף כלומר כהשר תמו ימד עבדותו סהרי בטבע שנים החרונות כולדו כל תשבטי ורהל ינדה במחרוכי בחשתי שנא' נכיחי ברכה דכתי'ורחל עקר 'וכשכיל 'יוסףתמו י"ד לרגלך ברכות המקנה וכשחר שכה של ימי עבדוהו לפי'ויאמישלחני **כנסים כחמרה ז"ל תכף לח"ח** ברכה: וינרנני הו בנללף ובו׳ ד"ה ויהמר שלחכי הבל קודם פנם כמיתו שהוצחתי מן שכולד יוסף לא נטל יעקב רשיח המ׳ המקנה דמים מרובים, ועשר שמא לחיתן לכו רשות ולח מכיחכה יותר מן המורגל וידעתי פזק ללכת עמי כי ירא לאמר ישכהכה ויגרשנה לפי שהיא עקרה תגן התס תמידעת חת משר ענדתיך: בסד' עול" ה שבטי ודינה כל כולדו לא תיתש חוספת המקנה חל הנחש הנחשך חמר המול חבל תיום בז׳ שנים כל ח׳ וח׳ לז׳ חדשים פי׳ לכל א'וא' לששה חדשים לעבו'ושבוע לפלמות שבודתר שזיתה עם לפומחה והכי ק"ל יולדת לשבעה בקיחות והשתולוירו נמלחכת יולדת מקוטעים: כחסתי תרפי כיה מרעק הנסן ג' וחת חשר היק מקנד אתי ב שהיו בו נשברות לו ובשביל כדהיה הולדלקרא׳ נחשי : רחולות וחבשתי את הכתכרת נחשתי ויכרכני פרש"י כשבחת לכחו רפחתי לחולה כרחוי לרועה לא היו לי בכים כדכתי רחל בתי וגו" הבקי: ניברך קיח חך לרגליי חו"ק הרי פתחון פה לבעל דין לחלוה ממכם כמה שחמרת שכרך הי מותך לרגלי היה אחם. בפקבועתה מחחרשהחל יתי בידמוחך נסביליומתי חעשה י אינה מעשה מכניך ולא הסהייכו לפי שעדין קטנים בני אתה בגללי לביחך ולח יספיק לה השבר הת הבלרועים : ובו" לעיל קאי כלות"אם כא תלאתי " שוכים לד מאור מכ חתו לו מס שלתה מנפה להמינ: לח מתן לי חאוחה י בחם החל ית יתוחן בעדי לה יחעים אין חדם ניגע נמוכן לאנדו: הסר משם כל שה • הקסנים פלח הבדולים למען יולידם

עמי תמיד כמו בנה בניתי בית זבול וכמוהו בני ילאוני ילא ממלי ויבואני כלס הם פעלי׳ עומדי׳ : והחר ילדה בת : יש חומרים כי עם זכולון היתה בבטן אחת : מפף אלהים את תרפתי . כטעם ברת וכן ונאסף שמתה וגיל ואחרים אמרו כי השם ראה החרפה שהיו הנשים מחרפות אותי בעבור היותי עקר' וכאילו וַנַליַעַקבמורחַקלא ברמשא וּנְפַּקַת נאספי ונתחברו אלל השם והנה בַאָּח לְּקָדְמוּתִיוּה וַאַמַבַרת לְוָתֵי הִיעוּל צולדו ליעקב י'ב בנים בז' שנים וכאש׳ ספרום הקדמוני׳ מנהום אַריפונר אַנְּרְעִּוּךְ בִּיבְרוּחַי בַּבְּרֵי נְיִייּ בכי ששה חדשים ויתים במספר ויטביב עשה בַליְלָיָא הְוּא : וְקַבְּילְיָיָ ויתכן שנתנה לחה שפחתה צְלוֹתָחַ דְלֵאָחוֹעדֵיאַתוּיבֹּתָת לְיַעַקְׁב ליעקב קודם שנולד נפתלי גם בַר חַמִישַׁאִיוַאַמַרתלאָהיְתָביִיאַנִיי יי וגם דיכה לא ידעכו מתי כולדה: דַּיָהַבִּירו אַפְּהָי לְבַיְצַלָּי וּקְרָת שְׁמִיה ישַ שבר: וְעַרּיּאָת עורבאָה וִיבֹיבַת ַבַּר־ישִיתָאֵילָיַעַקְבּיַנָאַבָּרַת לֵאָה יָהַבר<u>ַ יּיִיוּין׳ לֵאָהוַהַלֶּר בֶּן־שִישִׁי לְיַעֲק</u>ב: וַתְאֹמֵר יָיָיָתֵיה לִיחוּלַק טַב הָדָא־וִימְנָ**א** יִהִי־^{מיין וְקְּמְ} מרוביידבעלילותי אַבי־יְלֵידִית לֵיָה

> וָאַל־הּוּכְרָנָא דְרָתַּלְקָרֶםדְיָיָ וַקַבַיַל י צַלוֹתָהוַיַוֹיתַב לָהַ עירוי ּוֹעַדָּיצַחוּילֵיָדַת בָּרָ וֹאֲפַבַר**ת** כְּנִישׁיְיָיָת וֹקְרָת יַת־שַׁמֵיה יוֹבֶף י׳ פ׳ פלופּאָל הים אָת־חָרְפָּתִי: לְמֵי מָרֵיוֹם ףיְיָ לִי בַּרָ אוֹחֲרָן: וַהְוֹיָה בַר יַלֵידָה רָחֵל יַר־יוֹמֵף וַאַכַר יַעַקבׁ

ובָתַר־בֵּן יְלַדַת בָּרַתָּאוּקְרָתיַת־שִּׁטְה

שָׁתָּא בְנִיֻן וַקְרָת יַת־שְמֵיה וְבוּלֵן : "יֹנֹי

ללבו שַלַחַנִּיוֹאָהַר לְאַתְרִיוֹלְאַרִעִי ַהַבֹּיַת־גָּשֵי וִיַת־בָּגַי דִּי פָּלָחַי**ת**ּיָהָהָ בָהְוֹןוֹאֲזְיֵל אֲבִי אַהְיַדְעַת יַרִּת פּוּלחָגִי אַשְּבָחִית רַחֲכִּין בְּעִינֵך נְפֵיחִי וּבַרְבַנִי יַיָבֶרִיקָר: וַאַכֵּרָפָרִישׁ אַנְרָדְעַלִי וְאֵיהִין: וַאֲבַר לֵיהֹאָחְ יִדְעַת יַתְ בֵּי לַ יֹּיֹּ וְנְהַשְׁחִיוַיַבְרַכֵּנִייְהוֹוָה בּּנְּלֶלְךְ

בְּלָחֶיתְדְּוְיַתְדִּי־הַנָּה בְּעִירָּךְ עַפְּייִאֲבֵי י יייי וַיֹּאַמֻרֹ נָקְבָּה שַּׂבְּרֶךְ עָלַיְוָאָתֵּנְהֹ וְאֵירִדִּירְהָנָהְלָּהְ ֻקְרָפֵי וּהְקֵיף לְמִּסְבֵּי וּבַרִיךְ גַנְ יָהָךְ בְּדִילִגְ וֹבְעַוֹ אֵימָתַי אַן בִיר אַף־אַנָא לְבִיחִי: וַאֲבֶיר בָּוֹה־ פְּזְרוּ כְּיֹרוּ אָתַן־לֶךְ וַאֲמֵּרְ יַעַקֹבׁ לָא־תַּהָּן־לִי יִינִייּי לְרֹבׁוַיְבָּרֶךְ יְהוֹיֶה אֹתְהָ לְרַגְּלֹיָ וְעַתְּרֹז

מָדַעָם אָם־תַעבּיד־לִיפּחְנָּמָא הַרִין אַעַכַר אָתוֹב אָרְעִיעָנָךְ אִטְר: בָּבֶל־עָנְךְ 'וֹמָשׁרַ דִּין צַאַנְדִי מִתְמָן 'בּיָבֶ' מִימְיֹם אוֹמָר אַם־תַּעֲשָׁר כִּי תַנֶּבְר תַנָּה

ויבא יעקב מן השר'י "ח שילין מאריכין בין אולא לזרקא באוריי'וסי'ויקרא פֿרעה שב ייסף : מן הדם אשר על המזבח : ויעבירו קול במחנה : כאטחיוסר חלכ הכבש אולא וב'מונהים : והעמיר הכהן את האשה : והשביע הכהן את האשה: וביום שמהתכם ומועדיכם: ויאמרו אליו בני ישראל במסילה: בל תרומת הקדשי אשר ירימו בני שראל: ולא נתן סיחון את ישר: יואם החיש יחריש לה אישה: והיולאחד מבני שבשי בני ישראל : ובאן הרהאמרי ואל כל שכניו : כי ירחיב יי' אלהיד : ואשר יבא את רעהו ביער : וסקלתם באכנים . ואכל פרי בשנך ופרי ארמתך . כל אלו במ"א שלאובל פסקתא דכו מאריבין במארכא אך לא במאיילא אך כי הניגון שוה במ"ב ועלוי ום"ויאמר אליהם ראובן הנה חרדת אלינו " ובג' מקומות משרתים אולא ומירכ בתיבה אחת לזרקא וסי׳ איתכור בניו יצאו בנות שילו ילאוצרו׳ולתרונוות :זבלון ט'כ"כ וסי פרשת ויגש: בן כל פן המוקף פתה במ"ר וסי בן ששיליעקב : וימלט בן אחד לאחימלך בן אחישוב ולמפיבושת בן קשן והוליד בן פריין ואם הנגינה בו קמין כגון בן הכם בן כסיל ופי'בן שרוא חלם במ"ו ושחם את כן הבקר: בן הישראלית : בן יברכיהו: בן משלמיה: בן יאיר: בן משלם בן ברביה: וכל מבן ומבן הלבן פתה: יסף י"א בלשון איסופיג'מלאים וח חסרי 'ופי' יסף יי'לי בן אחר פרעה התלי וחמשתויםת עליו - ממעשרו - וחמישתו: והתודו את - ואדעה מה יסף יי׳ בכם אלף

פעמים : עליכם ועל בניכם : וַאַת אשר הטא : ואהריו לא יִיסף : יוסף יו' על עמו : דר"ה - הלין ג'בתראי ולומר שכולדו לו בנים ללבן קודם מלאי׳ וכל שום כר נש רכו 'מלאי׳ בדן ט"ו קמצין וסי במסר׳ רבת׳: ואלכה ב׳ וסי׳ תנה את נשי ואת ביאת יעקב ומה שכתיב כי רועה הי׳ ילדין ויאמר אבנר אל דודן והד אלכה אני אמרתי בדמי: כי אתהכל אורי' ואיוב כי עודה במום כי אתה וכל שאר קריי דבו׳ כי אתה במ"ים כי עתה וםי׳ במסר רבתא: רגלי לרגלי ח׳ וםי׳ בתהלי׳ סי׳ כ"ו: שנת אושנהים: ויאמר נקנה שכרך אם תעשה לי הדבר הזה יששיית הדבר י"א חסר את וסי' במסרא רבתא:

חן בעיניךשידעחישנתברכתי בגללך כקבה שכרך עלי וגו' זהה דכחיבנקבה שכרך ומו'משום שהפסיק בנתים בדברים חזר לומ'ויהת' וכפל לשון כזה ים הרבה במקרם: אשר עבדמיך במשה ולא בשכר: ויחמר מה אתן לך מת המוכן לך למים ויל בשביל לותה עבודה שעשית עמדי: וימתר יעקב לח תתן לי תחומה . מהותה עבודה כי בחשה עבדתי חבל אם תרצה שאשוב לרעוח לאנך עשה לי הדבר ואו חשובה ארעה כאנך: כל

שכר שכרתיך' נתחי לרחל שכרה: בלילה הוא: הק"בה סייעו שילא משם יששברב וישמע אלהים אל לאה שהיתה מחאוה ומחזרת להרבוח בכים : זבל טובי כחרביקו יובלני . לשון בית ובול הירביר ייריאה בלע"ו בית מדור מעתה לח תהא עיקר די רקו חלח עמי שים לי בנים כנגד כל נסיו : דינה י פרשו רבוחינו שדנה לחה דין בעל מה

אם זה זכר לה מהח רחל התותי כחחת השפחות וכתפללה בנלה שבר וַיַבֹּא יַעַקֹב י מִן־הַשְּׁהֶ הָּעֶרָב וַהַעָּ ונהפכה לנקבה: ויוכר מלהים שיתום את רחל זכר לה שמשרהישינני לַאָה לָקרָאתוֹוַתֹּאמֵרֹאַלַיִי תַבוּא בי סימניה לחמותה ושהיתה מצירי ממי כיובי שָׁבַר שְׂבַרְתִּיף בְּרוּרָאֵי בִּנְיַ וַיִּשְׁבַב שחה העל' בנורלו של עשו שתפחותים עפָּה בַּלַיִרָה הְוֹא: וַיִּשְׁמַע אֱלהִים יגרשנה יעקב לפי שחין 3 אַר־לַאָּרוֹנַתַּנָר נַתַּלֶּר לְדַיַעֲקָב בָּן בני' ואף עשו הרשע כך הַמִישִי: וַהַאמֶר לַאָה נָתַן אֱלֹהִים כ כלכו כשמע שאין לה ככי בּהַ שיים ד הפיים החדמון כבכי שני שַׁכְרִי אֲשֶׁר־נָתְחִי שִׁפְּחָתִי לְאִישֶׁי חלה לבה לקחחה לו וכבהלה לסף הכנים במקום שלא חראם וכן חסיף חרפתיכו ולח יחסף הביתה חספו נגהס וירחד בח באָה זבַדְנִי אֱלהֵים אֹרִזֹי וֻבֵּר פוּבׁ יחסף לח ישמן: חרפתו ביתולה שהייתי לחרפה על שאני עקרה בחלפי שה חַבַּעַ בוּנָבָרניאישי ביינַלַרתי דוֹ והיו אומרים עלי שאעלה לחלקו יששה בַנֶים וַתְּקָרָא אֶת־שְׁצִוֹ וַבְּלְוֹן : של עשו הרשע וחגדה כל זמן בת וְאַתַר יָלֵבָר בַּגַע וַתִּקְרָא אֶרת־שְּׁטָּה שחין לחשיבן חין לה במי לתלות מים מרחונ' משים לה בן תולה בי מחת מי מובר כלו זה דבד מי מישיבר כלי זה בכך מי וַיִּשְׁבַיִע אֵלֵירָה אֱלהִים וַיִּפְתַחאָת־ אכלוכמום תחני חלו בנך: יוסף יי ליכן בַּחְמָהּונַתַּהַרוַתַּלֶר בַּוֹנַתֹּאמֶר אָסַף מורי יודע׳ היתה בכבותה שחין יעקב עחיד להעמיד חלם שַׁמֶּלוֹ ווֹבַּלָּ בַאַמֶּר יִבַּלָּ וְדְּוֹנֵהוֹ בִי בַּן מל תרה מיש שנים עשר שבטים יהי רלון שאותו שהוא אַחָר: וַיִּחִיבַאַשִׁרְיַלְבָה רָחֵל אֵת־ עת ירחקישונה להעמיד יהא ממכי دور دم יוֹפַףוַיָּאֹמֶר וַעֲקבֹ אֶרדֹּ־לָבָוֹ שַׁלְּחֵנִיבּ נחפלל אלא על בן אחר: כאשר ילקב רחל את יוסף משכולד שטנושל עשו שנחמר והיה בים אַרע־נִשַי וָאֶרע־יְלָרַי אֲשֶׁר עַבַּרָתִי יעקב אשובית יוסף ובית עשו לקש אש בלא להבה איכו שולט למרחוק משכולי יופף בטח יעקב בהקיבה ורנה לשוב: אַרַיוֹ רַבָּןאָם־־נָאַבָּצָאתִי חָן בְּעִינֵיְה תנה חת נשי היני רוצה לצחח ובין וַיָּאמֵר אָלָיואַתָּה יָרַעְתָּ אֶרה אַלָּיואַתָּ היו לי בנים שנח׳ והנה רחל בחד לבכי והוא שולח בתו אלי הרובים עכשיו היו לו בני שני וישמנו את קברי בני לבן: נקב׳ בתרבומן פרש אגרך: ואח אש' היה מקבר מתיי הת חשבון מטוט מקכד שבח לידי מתחלה כמה הין לרנליי עם רגלי בשביל ביקק רגלי באת חללך הברכה כמו העם חשר ברגליך לעם חשר ברגלי הבחים עמי: גם חכר לכיתי לנורך ביתי טכשיו קין. טושין ללרכי הלה בני ולריך הכי להיו' עושה גם אני עמה 'וסומכן ווהו גם: נקוד

פן חבוול את בניתיך מפמו . וממק שלמרת מהחרפים עם השר חמצם אסיךלה יהיה חפש כה כבד החיבותם ממדי משלך וקחהו . והנה לח ידוב יעקב כירהל גנבתם שאם היה יודפר זה היה מכרים רחל שחשיבם ללבן והנה חשם לבן החליבההל יניקצ לחשבו שיעקב לקח חות׳ והח"כ חשש באהל לאהובאהל שתי השפחות ולם מנה אלא שקודם שחפש בחקל שתיי השחתות חפ'בלהל רחל הכף שיצה

מאהל לחה כיהיה ראוי לקמו' יעקבשישית' באהלו אז באחד אהלי הגבירו'תשישית 'באהליהשפחות ווה מבוא' בלפשר לקחו יעקב שישים בחהכו הו ביותו. בכר הגמל וחשב עליהם והכה משש לבן אח כל החהל ולשים והכה לקחה בחל את התרפים וחשית' בכר הגמל וחשב עליהם והכה למש לבן אח כל החהל ולמ מצא והתנכלה רחל לפני אביה על אשר לה קמה מפניו כי היה לה וסחה ולא חוכל לקום פנין מכח והתנכנה רשל נפני חבים על יום. ואחר שרחה יעקב שלא מלא לבן אה ההרפים וכבר חפש כל האהלים כעם על לכן ואחר תם. וחתר שרה יעקב שכה תנו עבן היות שלה שנשחתי דבר משלך כי מששת כל כליתה מצחת פשני ומה חטחתיכי רדפת חחרי החם מלחת שנשחתי דבר משלך כי מששת כל כליתה מצחת

אלה הגדולים ממן יוולידם בירי מכל כלי ביתך שים כה כגד אחי ואחיך ויוכיתי בין שניכו ר"ל ביכי וביכך הנה היה לך לשפוע על לדקתי ויושר לבבי מאשר ראו עיכיך וזה שכבר עמדתי עשרי שנה בביתך ולא אמרחי לך ששב לד בירי מאוכל לעבדו ליוצחי ולא הייהי מתעורר לאוכל משוצם השתרת היינור והאלים הבת ולא אמרחי לך ששב לד בירי מכל כלי ביתך שים כה נגד עם יותן יוצ הי ול אחרתי לך שאכלתי אחד תאילי להלך כדי שאיכל לעכבו לעצמי ולא הייתי מתעירר לאוכלו משולם השחדלתי בשמירת קנייניך והצלחתם בחליך ועזיך כדי שאעכב לעצמי הגדיים והעלאים ההם זלא אחרתי לא ניצחי באחתי והצלחתם ביום ובלילה י ביום אכלני מורב נוס כל לי באחתי של משוחה שני ביום אחדתי שום בלילה י ביום אכלני מורב נוס כל לי באחתי של משוחה של היידים ובלילה י ביום אכלני מורב נוס כל לי באחתי של היידים ובלילה של היידים ובלילה י ביום אכלני מורב נוס כל באחתי של היידים ובלילה י ביום אכלני מורב נוס כל היידים ובלילה של היידים ובלילה י ביום אכלני מורב נוס כל היידים ובלילה של היידים ובלילה של היידים ובלילה של היידים ובלילה י ביום אכלני מורב נוס בלינים ובלילה של היידים היידים היידים היידים ובלילה של היידים היידים ובלילה של היידים היידים היידים היידים היידים היידים היידים לליבול היידים רחליך ועזיך כדי שאעכב לענתי הברייטושנים ששים החטה על ישלמתי הותה מביתי וכן שלמתי מה שנבצב מהבהמות ביום וכלילה י ביום הכלני חורב ועם כל זה לא עובקי הלאך נלא הביא לך אחת מהבהמות וכלילה י ביום הכלני חורב ועם כל זה לא עובקי הלאך נלא הביא לך אחת מהבהמות ומדים בתו מוניו למיור האחדלותי לשמור הצאו ולרעותם ביוחר שלם חבפנים הנה היתה ואת עבודתי באופו שלם עם שלא היה לי שכר מזה בהא ולם הביח לך החת מהבהמיו ומות של מש מש מיני לחיוק השתדלותי לשמור הלהן ולרעותם ביותר שלם שבפנים הנה היתה ואת עבודתי באופן שלם עם שלא היה לי שכר מזה כראו. ללכח אל המקים שיהיה לי לל וקרח בלילה אכני ותדדשכתי מעיני לחיוק השתדלותי לשמור הלאן ולרעותם ביותר באור בחלים מתבובתו מיחה של אלהו אבו בחור מות בראו. מתך יוה שכבר עבדתיך חרבעישו משני בשיה לי מתך שכר ראון יהנה הוכיח אמש שהוא משנים בי במה שהוא מזהיר אותך שהשמור מדבר עמי מטוב ועד רע כדי שלא שתהריקם שלחתני : אבל הוא ריאה עכיי ויגיע כפי זהנה סבב שיהיה לי מתך שכר ראון יהנה הוכיח אמש שהוא משנים בי ביאה שהוא מוהיר אותר בשני ויציע ביי ויציע מהה ריקם שלחתני: אבל הוחדיון של הבל בוחדיון של הכל הנה הבנות בנותי והבנים בני והלאן לאני וכל אשר אתה רואה שהוא שלך לי הוא כי הוא מבנותי ובני ואיך יעלה בדעתף שאשכים חזיקני ויען לבוויאתר ליעקב איך עלה בלבך שבאתי להזיק לך הנה הבנות בנותי והבנים בני והלאן לאני וכל אשר אתה רואה שהוא של לי הוא כי הוא מבנותי ובני ואיך יעלה בדעתף שאשכים מדקני וען לבן יחת לבוח ליעקב חין שני בכר ונתה לך וככתתה ברית חני וחתה ונעשה דבר יהיה לעד ביני וביניך על הברית שנכרות וישכם יעקב ויקח אבן ויריתה מלבה וחתר לבניו שילקפו אהרם לבנוחיהו לבכיהם השר יכדו שהם בל המשל לבן ובכיו ולזה חתר לבן השר יריתי ביני ובינף ויקחו הבכים ויעשו שם גל וחכלו יחד על הגל ושם כרתו ברית הכזכר חתר זה ויקרם הבנים ויעשו גל חצלה חבן ההוח וידמה שכבר עזרום בזה הפעל לבן ובכיו ולזה חתר לבן חשר יריתי ביני ובינף ויקחו הבנים ויעשו של הגברם חתר בחור בליים בחרות בליים בחרות בליים בחרות בליים בחרות בליים ביני ובינים מחתר בליים ביני ובינים בחרות בליים בינים פו לבן בלשון ארמי יתר שהדותא ויעקב קרא לו בלעד ויאחר לבן הבל הוה שד ביני וביכך היום על הברית אשר נכרתו יחדו על כן כקרא שם החקום בלעד ויאחר לבן הבל הוה שדיו קורין

עקדים . ברגל והשצם שותה שעקדה הרצל: ונקודים . שיש בו נקודות נקודות

וכרודים ימגורת ברד שיש לו שומו' לבכו' - ומלח שלוח שם כלל והוח מצור' בלות

ומשולמות והעצם כמו שומות - ועצם כל שה נקיד ושלוא חיש וכן כחוב שה כשבי"

ושה עזים ואחר ששם שלוא כלל הנה פיי כל תיש נקוד ועקוד וברוד: וכל שה י חום

מב

הוא השחרו זיתכן שנקר יהשחרו"

כן מפני החו' כי השחרות יוחר

חש מן הלכן: וסלום וכקוד

אשר איכנו נקוד וטלואי נקוד

וברוד ועקוד: בעזים י זכרים

ונקבית: ויסר ביזם ההואאת

החישים העקדים והמלואים

שפי ונקודים וברודים: הנקידו

והטליחות . פירוש העקודות

והברודו' וזה טעם כל חשר לכן

בו: וכל שה תום ככש שחיר והו

שם תחר כמו פעול ומשקלו שיג

לבי ומלת הסר משם על דעת

חדקדק גדול שם הפעל להסיר

משם וחלה שכרי יופי׳ ויתן כיד

בניו של יעקב רק וישם דרך

שלשת ימים על לכן הוא וזה

הפי חינפי נכין ביחין ליעקב

בן גדול מרחוכן ועול חיןלו ז'

שנים וכן פי' הפרש' הפר משם

כמשמעו לשון לווי - וטעם והיה

שכרי כאלה אחר שחסירם :

וענתה בי לדקתי . לפניך היח

תעיד כחשר חבח והרחה שכרי

והוא העדר שאפריל לנפשי אם

לה מצחת התישים והעולם

עקולים כקודי וברולי והכבשי

שחורים גנוב הוא אתי והלה

אתה הסירות מן הלאן כל עקוד

ונקיד וברוד בעזים וכל חום

בכשבים: ויאמר לבן הן . כמו

הנה כי הה"ח נוסף כמו האלה

החל: ויסר ביום ההוח לבן

הסיר: וישם - גם הוח לבן :

מקל בפחח הקיף בעבור

שהוח שמוך: לכנה לוז וערמון

עלים הם רק לח שם בחוחר

בעזים י עקוד וכרוד וכקוד

לקוד י מנותר בחברטרות דקית כמו נקודה פונשיורא בלעיו: שלוא - לשון שלאי חברכורות רחבות : חשישתים דומה לחדום רוש"ו בלע"ו לשון משנה שחמתי יונמלה ז לכנה לענין התפואה: והיה שנריי אותן שיולדו מכחן ולהבא נקודים ושלואים בעוים ושחומים בככזר יהיו שלי ואוחן שישנן עכשו הפרש תהם והפקידם ביד בניך שלח

תחמר על הכולדים מעתה אנו היו שם מקחל ושר שלא תאמר על ידי קוברי׳ שהן נקודי׳ ושלואי מלקנה הנקבות דונמתן מכחן ואילך: וענתם כיי חם חחש דני שאני לישל חשלך כלים חענ'כי לדקתי כי תכא לדקתי ותעיר על שברי לפניך שלא חותבא בעדרי כי חש נקודיי ומלוחי וכל שחחלא בקן שזיכו כקיד מו שלוח מו חום בידוע להנבן הן לו יתי ברבלה שנכבתיו לך ובנניבה היא שרוי הנקדות מכלי: קוי לשון הין קבלת לו יהי כדבריך הלואי שתחשון ככך: ויסר לכן ביום ה הוח וגו' . תישים עוים זכרים כל אשר לכן כו י כל אשר היתה בו חברבורת לבנה: ויתן . לבן ביד בניו: הנותרות · הרעועות שבהן החולות והעקרו' שזינן חלח שירי חיתן מסר לו: מקל לבכה עץ הוא ושמו לבנה כזה דתימ' תחת אלון ולבנ' ואומר בן אם של חני הוח שקורי מד"ינכלה שהוח לבן: לחיכם הורטוב: ליו' וצוד לקח מקל לוו עד שנדלין כו חביויי דקים קילר רי בלצ"ו וערמון: קזסינייר בלע"ו אכדרוגימוש פללות קילופים קילופים שהיה ביחת בכומן עום זו תנות' : מושוף הלכן ביחת יושרים ש ספרו׳ ומרכשינלוי לוכן של חקל כשהיה קולפו מוכיו מנו היה כרחה ונגלי לובן שלו במקו הקילוף: ויבניתרגום ודעין לשין תחיבה וכעיב' הוא בלשן ארמי והרבה ים בתלמול דנה ושלפה דן ביה מידי דנה כמו דעלה הנה שמקלר חת לשונו בשמרי נקהם ברהמים במרולות המים וֹנרוזים: בכריכו'העשויות בחרן להשקות שם הנאן: אזר תבאן וגר ברהטי אשר תבחן הלאן לשתות שם הגיג המקלו לנכח הלאן זיחמנה : הבהמל רואה את המקלו'והיא נרחעת לאחורי' והזכ׳ רובעה ויולדת כיולא כו ' ר'הושעית חומר המים כעשין זרע בתעיהן ולא היו לריכות לוכר ווהו ויחמנה:אל המקלו' מל מרחית במקלות: עקורים משונים בתקום עקירת' הם

בזרק הכסף

לח

Ere '9 '3

ilub.us

משקל ספר

בער וכל

בנקדנים

ויחגנה

בבאן

DER 78'S

. 40 201

ונקדים

נקרים

קרסולי ידיהן ורגליה' : והכשבי׳ הפריד יעקב הכולדים עקורי בקודי הבדיל והפרים לעלמן ועם אותן עדר עדר לבדו והוליך הותו העדר העקוד לפני הצחן ופני הלא ההולכות אחריהם לופות אליהם וזהו שאמר ויתן פני הלאן אל מקוד שהיו פני הנחן חל העקודים וחל כל חום שמנח בלחן לכן: וישם לו עדרים כמו פפירשתי: התקושרים : כתרגומו הבכירות וחין לי עד במקרא ומנחם חברו עם המיתופל בקושרים ויהי הקשר אמין אומן המתקשרו יחד למהר עיבורן: ובהפטיף -לשין חיסו' כתרגוחו בלקישות ומנח' חברו עם המחללות והמעשפות לשון עטיפת

בסוח כלומר מתעטפות בעורן ולמרן וחינן מתחוות להתיחם על ידי הוכרים

רליבב מלפה למקום החות כמו שכתוב ויעכור חת מלפהגלעד הנה הימה המכה בקריחת זה המם בי אחר לבן יצף השם ביני וכיכיך כי כסתר איש מרעהו יאם מענה את בנותי לבלתי השלים להם מקם בשחר כסות ועונה או להכריפם בדבר תן הדברי שלא כרלונם ואם תקח נשים על בנותי מין אים עמכו אבל השם יהיה עד ביני וביכך שאחה תקבל עליך שלא לענותן ושלא לקתח כשי" שולחם יוים מר לכן ליעקב בנה הגל הוה והנה המלב 'משר יריתי ביני ובינך עד הגל הזה ועדה התפכם שחנמנו כורחים בריה שאני לא חעבור עליך לרעה ואחה לא חעצור אלי את הגל הזה וחת התלבה הוחת לרעת יוחולם היה רשות לכל מחד תמכו לעבור זה הגבול חם לח יכוין להרע לחבורו " חלהי אכרהם וחלהי נחור ישפעו ביכינו " והכה נשבע לבן בחלהי נחור בוה החופןויעקב בשבע בחלוה שהיה ירה ממכו חביו ילחק זה הוח הברית חשר כרחו יחדו וחחר כן זכח יעקב וכח בהר ויקרה לפני לבן וללבן בחכל להם ויחכלו עמו לחם ויליכו לבן ובניו בהר וישכם לבן בבקר שינשק לבכיו ולבפותיו ויברך אחהן וילך וישב לכן למקומוי ויעקב הלך לדרכו לשוב לארן אבותיו ופגעו בו קלה מנביחי הדוד או כראו לו מלאכי היבנבואה י והניחור הראשון הוא יותר כראה כי לא תנאכו בזה המקום ספור נבואה י ויאתר יעקצ כאשר ראם מחנה אלהים זה ולוה קרא שם המקום ההוא מחנים כי שם ראה מחנה אחר הוא לאלהים נוסף על מחנהו שהיה לאלהים ג"כ והנה החועלת התביעי מוה הספור הם שלשים וש: התועלת הראשון הוח בתדות יוהוח פרחוי לאדם שיהיו דבריו עם הבריות בנחת ובתכלית הפיום כי בזה ישלם השלום ויהיה לאדם מה הנשים העור שיצערך לו מהם יולוה חמצה שכחשר שחליעקב מהרועים מהין הם המר להם

זה בנחת ובפיום וקרה אחים לו: הרעועלת השני הוא במדות יוהוא שראוי לאד כשילפרך לשחל מדכר מה שיחשבהו הכשחל לחלחק ולמהחל שישחל מדבר החר שילמד מקנו הדבר ההוח זלום תחצא של׳ רצה יעקב לשאול להם אי זה הדרך ילך בו אל חרוכי אולי היה התקום ההוא אשר היה אצל חרן ויחשבהו למהחל ולמצחק ולא ישנוהו האתח כי הרבם יחשבו ההחון בכתו אלו השאלו׳

שחים בָּאִשָרַיָּא וִרְקוֹעַ וּנְסָוֹר בַּעִייַיָּאַ قَدُمُ قِرَصَ أَنُ ذُهِ أَذُكُ لِهِ قُلَمَانُ كَا أَنْكُمُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ מָחָ־בִּי־תֶבֶוֹא עַרֹּשְׁיבִרִי לְבִּנְוֶךְ בַּׁל דִּמְחָר אַרִי־תַישִּיל עַרד אַנְרָי בְּדְבָּבֶּר כל דַלַיִתוֹתִינִמור ורְקוֹנֵי בעיוַיָּא אַשָּר־אִינָנוּנְנָקר וְטָלוּאבָעִייםוְחוּם יואפר יייי ושחום באמריא נובא קדא עשי בַבַשָּׁבִים נָנִים הָוּא אִיזְי וּ ַרָּקָר בַּיּוֹם נייני ניי בַּיַּקַר בַּיּוֹם נייני וַאֲמֶר לָבָן בַּרָם לַווַייַהוּ כְפִּחְנָּמֶך הזיא אין הזישים הזיקהם וָאַערֶי בִּיוֹפָא הַהוֹא יַת־תִּיָשַׂיָא וֹנֶשׁ אָשׁ וֹאַת בִרשׁ יוֹעָעוּים הַנְּיַלְהַוֹת יים יוֹנִי בִי יִנְיִי בִּרשׁ יִנְיִי בִּרשׁ עִנִייִ בִּר וֹתַשְּׁלָאת בֻּלֹ אֲשֶׁב־לָבָן בּוֹ וְבָל-חָוֹם יוֹפֹּל יִפִיינְפוֹרָתָא וּרְקוֹעַלָּא בַּל הִי־חָנֵנִר בִּיה בַבְּשֶׁבִיםוּיְתֵן בִּיִר־בָּגִיו: וַיִּשָׁשֻׁ ַהֶּרָה

וַבָּר דִשְׁחָוּם בִאִמְרַיָּא וִיהַבּ בְּיַר בֹּלוּנוּיוּנֹ שׁנִּי שַנְּעַלֵּ נִילָרוֹא וּנְאָיוֹ בֹּילְנְעִיּ ישרש דימים ביילו ובין יעקב ניעקב אייני וּבָין וַעַקַכוּיַעַקברָעי יַת־עַנָּא רַרָבוּן מיי וּבַין בַעַקבוּיַעַקברָעי ַרעָהאַ זרצאן רָבָן הַנְּוֹתַרָת: וַיִּקַּחֹ־לְוָיִעַקֹב מַקְּלְרְבְנֵּיָה לָחְ וְלָנוּוֹ יִיּיִנְיִיּרְדִּאִישְׁתַּאָבְרָא: ונפיב־בֵיהיַיַנַקב ווּהַלָּמוֹ ווֹבְּלַנוּ בְּבַנוֹת בְּבַנוֹת בּי מי חוּטְרווֹדְלָבָן בַשִּׁיבוּ וְדְלַנוּוּ וְדְלַנוּוּ וְדְרַנוּ عِيرُ هُمْ مُورِدُ إِي هُورِ يُورُ مُرْدُ مُرْدُ اللَّهُ عَلَيْهُ إِلَيْهِ إِنَّهُ مِنْ أَمْ وَمُرْدُ أَمْ وَال נַצַּנֹ אָת־הַשִּקְלוֹת אַשֶּׁרֶפָּצִּ בְּרָהָטִים בּינְיִים דִיעל־חוּטְרַיִא וְרַעיץ יַת־חוּטְרָיִא בַּשְׁלַנוֹרֶשׁ נַּבָּנִים אַשֶּׁרַ כַּבְאוֹ נַדְּאוֹנְיוּינִי-יִינִילְבְּיוּף בַּרַנְיַשִּׁנִיא אָתַרַ בִּיתַ שְׁלְוּצִּי לְשְׁתוֹרֹה לְנִבָּח הַצֹּאוֹ וַיִּחָבְּרָ בְּבֹּאָן יִיּחָבְּרָ בְּבֹּאָן יִיּחָבְיִרָ בְּבֹּאָן יִיּחָבְיִרָ בְּבֹּאָן יִיּחָבְיִרְ בְּבֹּאָן יִיּחָבְיִרְ בְּבֹּאָן יִיּחָבְּיִרְ בְּבֹּאָן יִיּחָבְּיִרְ בְּבֹּאָן יִיּחָבְּיִרְ בְּבֹּאָן יִיּיִם בְּבֹּאָן

לָקבְלְהָן דְעָנָא וּמְתְיַחֲטָן בְּמֵיתִיהָן ניוומיותאאן כיי אַרֹית מַקְלוֹת וַתַּלַלָוֹ, הַנְצֹאוֹ עֲקָּדִים מּיניּ לְסִישְׁתִּי: וְאִתְיחֲמָא עָנָא בְּחוּטְרַיָּאָ ויבודא נגנא רגוקון נסוקין ורקועיו מנקקים ושלאים: והבשבים הפקיר יעקבניתופני חצאן אליעקד וכבי ניני וְאִימְרֵיָאֹ אַפְּרֵישׁ יַעַקבֹוֹיִיתַב בּרִישׁ **יַ** ענא בַּל־דִרנול וְבַר־דִשְׁחוֹם בַענא קום בְצַאוֹן לָבָוניִּשֶׁת לַוֹ עַרָרִים לְבַרּוֹ וַלְאשָׁתָםעַל־צַאוְרָבָוְ: בְּבָל־יַחֵם הַצָּאן הַמְּלְשָׁרִוּת וְשָּׁם יִייֹּיּי

עַרַבִּינְוּן עִם־עַנָא דְלַבָּן: וַחַוִּי בִּכָּל־ יַעַקַּכְ אֶרת־הַפָּקְלָוֹרָת לְעִינִי, הַצָּאן אַיָּרוֹ־־רָּמִרְיַחֲמָן עָנָאַ מְבַּכִּירַיָּא וְשַׁוִּי בַּרָתָאָים לְיַחָמָנֶת בַּשַּׁקְלְוֹת : יַעַקַב יַת־חוּטַרַיָּאָ לְעִינֵי עָנָא בְּרַחֲטַיָּאָ וְבְהַעֲמֵיף הַאָּאן לָא יָשֹׁיִם בּצְּיִייִ לְיַחַמוּחְהָן בְּחוּמְרַיָּא: ובְּרַקשׁות

ַעָגָא לָאַמְשַׁוֵי והיח וענתה ד'ופי' ביצדקתי' וענתה ואנורה י וענתה השירה י שמה בימי געורה: ביום מחרב' וענתה בי

צרקתי יאל תתהלל ביום מחר: לו כ"ב מסור בפרשת לך לך: כדברך ג'חם' י' בחו' וסי'הן לו יהי ושכבתי עם ' ויאמר יי 'סלחתי ' ואינון מן י"ג חס'י'במסר' רבת'וחילופיהון ה' בתיבין רבריך וקריין דברר וסי' בטס' רבת': ויעקב י"ר וסיבמסר': הנותרת נ' ב' חשר וחר מלא וסי' צאן לכן י על פי השנים י וחיל מלך בבל בתרא' מלא : לח ג'ב'בתחין וא'קמץ וסי'ויקת לו יעקב, מקלי ואכלה בך כל עץ לחיהובשתי עץ לח בתר' קמץ : לבנות ד'ב' מלאים ופ' חסר וסי' ויפצל בהם פצלות י בהרות בהרות י בהרות כהות לבנות י ונתתי אחתן לך לבנות: קדם ובתר פל': ווצג ב'וסי ויצג את המקלות: ויצג את בעירו: בכאן ב'א'מלא ואיחסר וֹסְרְ וִיחַמנה בבאן לשתית: בבואן דרך הקרים : בתר' מלא : וישת ז' וסי' וישת לו עדרים לבדו : וישת על ראש אפרים : וישת אל המדבר פנינ יישת עליה תבל : וישת חשך סביבתיו : ועתה השמרי : וימר שש שערים יושם ח' וסי'ושם יעקב יושם לה עלילות י ושם בסתר יושם לו במרכבתו ושם חטה שורה י ושם בשר זרועון ושם אתם כסום הורון ושם דרך אראנו:

והבאון אמר כי לוד שקדים בעבור שנקר 'כן בלשון ישמעאל כי הב'לשוכות והאלמי שמשפחה חחת היו: מחשף הלכן שחשף הקלף כמו חשף יי': פלליהשעם פרת כריתות קשנות:ברהשים. מקים חבלר המים שישתו הלחן שם : ויחמנ׳ : החחברו פה לפון זכרים ונקבו׳ כמו וישרנ׳ הפרו? ויחמו בתעכלו וכחה זחת התלה משונה בנקוד בעבו חות הגרון זהי'ראוי להיות פמו וישבו לאכל לחם ואל תתמה בעבור שחמר

על הצחן לשון זכרים כי משפע הלשון להפריש בין זכרי לנקבו' בלשו' יחיד רק בלשון רבים לח יחישו : אל המקלות י מן המקלות ורבים יתמהו ויהמרו בי זה פלה וחמת שהוא מפלחות התילדת וכן המשפש אפי'האשה שנבראה בללם המלאכים : ושלואים · הם הברודים כי שם כלל הוא : והכשבי׳ הפריד יעקב ועוד עשה דבר אחר שהפריד הכשבים ובחר מהם כל נקוד וכל חום ושם פני כל זן חליהם עד שתלדנה כן והנה היו לו עדרים לבדו ולח שתם על נאן לבן יו"א כי וישת לויעדרים מאוחר כי הכשבים הפרידם מהעדרים שלו : הלאן המקושרו׳ . בימי ניסן וכל אש'חלדנ׳ היו חזקי׳ ובריאי׳ : ובהעפי׳הלאן י הס כימי תשרי ווה עשה יעקב שלח ירגים לכן בדבר המקלות:

חזכוני

ללשה נקוד ופלוח . כלומר בחום נקוד ועלוח דווקח חבל לח כבש ותיש ועיו לת פקודים והות הסיר אף העקדי 'והוכרי 'זקנים שהעתיד להוליד מהם כדכתי'ויפר ביו 'ההוא את החושי העקודי' וזו היא רמאות בדולה שהרי לא היה התנאי בך ולבך עשה יעקב את המקלות מפולק . חום בכשבים אבל לה בעזי'כי רובם חום הוא רו"ש בלע"ו: וענחה בי לדקתיוגו' י פרסהו וענחה לפניך בי לדקתי ביום מתר כי את 'תבא על שכרי לרהו'מה לקחתי בשכרי ביום בבי"ח:כדכרך חשרניו"ד: מקל הקו"ף בפת"ח בשביל הדבקות דוגמו 'מעשר בקר וצחן משפד תמרורים : לבנה נה אין בשרו נראה לכן אלא כשהוא לא אבל הלוז והערמון בשרם לכן בין לאים בין יבשי לכך הוא אומר לח גבי לבנה: ולוז היינו שקדי'בדאמרי'בבכורו' תרנגולת לכ"א יום וכמבד'לוז צחילן וחין זה קולדר"ח שהריים מחכיטתוועד לקיטתו יותר מכ"ח יום ועוד בטני'ושקדים פתורגתי בירושלתי תשה דבוטכין וחשה דלוזין ויפצל הין לו דמיון והוה לשונחלוק בלשווחלתוד ועשה מהן מסוכה תדר להכנים בהן הלאן ולא חוכלנה הנקבוח מפני היכרי וחהיינה מחעלרו' לחלתר והייכו דכתיב זהיה הקשורים ליעקב: יחמכה י חיבה זו חכדרוגינום כמו וישרנה הערות ועוד הרבה ומלכו 'מבוי יעת דוכה וחקרבו העצמו 'עצסא עצמו : ויחמו הכהן . לה חם לומר על רבות לשון זכר דוגמה אם יצהו בנותשילה: אל המקלות כמו מן המקלוח לשבור ש יוכף מן יוסף ד"ח בשביל המקלות כמו כי ארד אל בני וחלדנ׳הנחן עקודי׳נאכחן ושילך לא הני׳מקלו אלמ הכשבים שהיו עקודים זכקודים הפריד יעקב ויתן שחר פני הלחן א שו שהיו שקודים וחל כל חום שהיו מכחן לכן: ולא שתם א כחן לבן ישלח יהח שתחין פה ללבן לומר הניח יעקב בעדר שלי העקורי להוליד כמוח': על צחן לבן׳ עם צחן לבןי דובת׳על פדה החרץ יחשב:

מתהלך מחהל נחהל משינה לכוב ומנוב לבועון ומפס לכית העולמים וחו נחפרו הכמות והייםו יחוץ לכנת ויכחן חחהל שלח היה בום

חיתר חדוכי חבי הרחים זיל:

בעל הטורים

ציום מחר כי כמסורה הכח ואידך אל תתהלל ביום מחר

חמר הקכ"ה ליעקנ וכי חוה

יודע מה יהיה ביום מחד הל

תחהלל ביום מתר לחחר כחד

לינה יוצחה מחך: מחכל די

בווש"י ויצח מחהל לחה

מחהל מועד לחמר י וחהיה

מחהלקיומהל לחהל יחנד לכנח

לפחד מחהל י פירוש בשנה

ספרקש המשכן נחשרו הכחות והיינו ויקרח חכיו מחהב

מועד דווקה לחחר שענרו

סירון היתרו הכחו'פד שכתו

בשינה והיימו ויצח חחהב לחה

והיינו החשכן שיעשו שעבחו

בנלחל שנה חשבע יהודישינה

מלחה יוכח נחהל רסל וה

שילה שנחלק יוסףוחו וחהי

אמרי גועם ויצב חת המקלות חשר פצל וח"ת הח ד עבה ישקב רמחוי לשום דבר שלה יולידו הלה נקודים נייל דלכן התקיל למשות לו ומחום שהרי הים החנאי ביניהם שלא ישיר לכן חלח כל שה נקוד ועלוח וכל מה חום ככשנים ונחוד ומלוח בעיוים והוח לח עשה כן חלח הטיר החישים וחף העיוים נקודות ושליחות וחיב לח כשחר בכל הנחן לח נקוד ולח מלוח ושחיך יולידו כקידים מלוחי נפיכן עשחן מקלוי:

מיע ספורנו

ועכתה כי צרהתי כי מצח מו סברי לסניך י שנשחנה נדקקי לבראו׳ הרחוי לחלק בנונדים חשיד לפכין על שלחות ענונחי חשר נשנדה ישנה החל ית' בכולדים חת החלק הראוי לה כדי שיהיה שלי: לו יהי כדנרן שתחפיים כמם שחתרת: וישר כיוס ההות חת התישים: חתר שחתר יפי כדברד שנה מעמר והמיר ביום ההוח קפנים ובדולים: והיה מציג לנכח הצחן: המקלות לעוכי הנאן כדי שיפחכלו נחדום פעלי המציג ומלויר כדמיונ'בעת ההריון כי הנייר בכח במדמה בשול ההריון יפשל פלהרוב גכולר זחות דבר בחטייר: חל מקוד וכל חום כצחן לכן חתר שהחליף ושכרתי בשדרו עקוד וכל חום וכהעפים הלחו לח ישים לכי שלה יחשוב לכן שהדבר במרחת איזו חלמכה :

קומץ מנחה אנכי עמר ושמרתיף ! העוד לנו וגו' אמרוכי לאח' מג'סבות הבנים ישארו בבית אכיהן אושאין לאביה' בנים זכרים נהם יודשות או שהאב לרוב אהבתו אות' לא יניה' להפרד מביתו או בשביל שהם דלות וצריכי' לפרנם' האב ' אמרו שאין אצל שום אחת מסכו הללוכנגר האחר אמרו העור לנו חלק ונחלת שתרייש לו בגי' זכרים כמד הכ'אמרו אדרב' דלא נכריות נחשבנו וכנגד הנ' אמרו שהוא אכל את כספנו: ויגנב יעקב את לב התורדה קראו בלשון גנב לפי שהיה לו לגלות את כל לבו ולהשתועל אהיוצ לנשה מלשון ועל פיד ישה כלו' להדרון לדם בגדים או כלים כדרך בל העולם: מטוכזער רע ר'ל טיב לרע' לפן דרד ששל להוסיף לו שכר זרש"י שפי׳ טובתן של רשעים רע אצר צדיקים לפז שתחלת צדיקי יסורין ותחלת רשעים טוב: למה גלבת יכלא תועלתך שהרי רב אמורים לך בהנאה או אמר עד עכשיוהייתי סבור שאין לך אלוה אך מאזרי שאליין - 254

שהסעל לד הלעג והנחוק לחשבם שתין שנחישר ללכת חל התקום הבוח הוח יודע המקום הבוח - ואמנם שחל להם מחין הם כי אפשר שלא היו מהמקום ההוח ולה לח יחשבוהו למהחל בהם והשיצ בוה המופן מכוקשו מהם: דותועלת השלישיהות במדות י והוא שרחוי לחדם שישתדל להישיר בחנשים חל הפול בכל הפנים שחפשר כי בוכ מחקין הפדינה מה שלח ישלם עם שבוה חגרל 4 3 2 7

החהכה בין החנשים בהרחנתם קלחם

י צאן רבות י פרוח ורבות משאר צאן : ועבדים ושפחות י מוכר פאנו בלמים יתרים

וזם אהיה עמך אבל בעודך מחיבר לטמא אי אפשר להשרות שכינתי עליך: ויקרם

ויראיעקב

וָאַתֻּנָהיְרַיְרַע<u>תּוֹ</u>כֵּי

וֹיוְקח כל חלה: עשה : כנס כמו ויעש חיל ויך חת עמלק: שוב חל חרן חבותיך

וַיפַרְץרָאִישׁ מַאָּד מְאָד

וְאָהְיָהָ עִפֶּךָ: וַיִּשְׁלַחִיְעַקְב וַיִּקְרָא

וַיָּאמֶר לָהָן רֹאָה אָנֹבִי אֶתפָנֵי אַבִּיבָן

בייאיננו אלי בחפל שלשם ואלתי

אָבי הָיָה עִכְּיִרִי:

אחרת נקדים: ויכל אלהים

כסעם וינצלו את מלרי' ושניהם

מגזר' הצילני נאואם הוא משע

כי השם יעורהו לחוק

טוב ורע: כי מכרנו:

מכרנו שלא עשה

האכות עם הכנות

רוכוני ויפתר ויא יעקב בוח החלום שמפר

לנשיונו יקרם לרחל וללהה " לפי שהיו

בבירו'חבל לבלהה ולולפה ולבכיו לא

סים צריך לקרות שחך הן היה הדיר

מסורה

וא' חסר וסי' והיה העש' ללבן

העטופים ברעב'קרמ'הס' הכבר

ב' הם' בליש' וסי' עשה אתכל

וסימן ויראיעקב את פני לבן

ויקחי את המפתח ויפתחו

בשפטים: ויעבר והנה אינני

אנ"ך:כתמל ז'הם' וסי'ויאמר להן

ראת את פנין לא תאספון לתת

ויכו שטרי בני ישראל . כתמל

שלשם על כל גדותיו: אך רהוק

יהוה בינוכם זו אשה עצורה לגון

וישבי בני ישרא באהליהם כתמל

שלשם: שלשים כ' מלאים בתורה

וסימן והנה איננו עמו כתמל

שלשם : פן ירד פגיאל הדם : וכל

נביאים וכתובים דכוו'כמ'ד חסי

וסי׳ כי לא הית הכואת ז ויהיכל

יודעו מאתמול : כי אם אשה

עצורה לנון ורבר אבנר היה:

אבותיך ג' פולאים וסימן שוב אל

א־ין אבותיך ובמשרפו'אבותיך'

אלתשנ גביל עולם: ואתנה ג'

בזו כסף בזו זהב: והנה איננו נ'

ה עפופים שנים בח'ה צעופיף לכן הנסופים ברצבי פיי פנחן לו יכזומים פחתו ברשב י חינמי השניל שעשה ברם לבכיו שנטטפו ברעם נחתנם ב'נחתנה יד נתניחתכ' אכר וצחותרעיתי נשם שוטף בחבני חלבכים תכליכ' מה לחן מרשיתי דלהלן מדבר כישרא אף נאן האחור כאן דורם בחדרש על הגלות י נפס שוטף וחכני חלגכים שחותר להן חחם ידעתן שהיה בשם שוטף ואכנים יורדים עלי

בהיותי בשדה עם הנחן: מיע ספורנו

ניפרן החים. פרן את נבול ההצלחה המורגלת במלחכת מרעה הצאן: וישמע הח דברי בני לכן י שספרו עליו לשון סרע בקכחתם: זירח יעקב מת פכי לכן • ראה שקכל חת סלשון הרע : ויחמר חלהים אל יעקל פוב י הודיע הכתיב שנסכת שלש אלה ברח ולא בעל רשות חלכן שלא כמנהג מים חשר כמיתו כי תפנ שחחר שקכל לשון הרע עליו אם ידע נסימחו יבולהו כמתרו פן חבזול חת בנוחיך: באהיהעמן י בלז יקרן הות בדרך בי חיכני חלו כחחול שלשם כחיבכ שים בידי משלו:ואלהי אכי היה עחדיי ההוא יתי נתן לי כל מה שביני פלח בזלתי חלבן חחומה העוד למו חיך חבוב שיקשה שליכו להפרך מחזינו: כי כְּלַ העיברי כמו כיל קתי לח בקיה לכחול משל חביני חלא כל העושר חשר כיל חלהים ממכו הוח לבדו לנו ונבנינו ועתה מהחר ברהים בקול לפון הרע עלין ויש נחוש שיבעל: כל

קומין מנחה

רצלו בשדה לרעות עמו: את מקנה אמר אי השמר לד וגו׳ הציכם במ"ם: וברודי לשון ברד יש א"ב מה לך לגנוב שהו׳ ובהן בהרות לבנות: את כספנו עלב לעצמו כסף כדוכייהנו שהיה לו לחת של: את אלהיך לא יחיה כי מי שימצ אתו לנו פדרך כל החרץ: לבבו פונה אחרי אהי׳ אתרים לאיחיה והוא אַ ידע שרחל גנבתם 🦫 העשפים כ' בתרי לישני א' מלא לכונה אחרת: ואילי פונים רש"י מכאן אמרו איל כן יימו קרוי איל ובפי מרוב׳ כתבי התוספית רלעניוקרבן איל הוא כן שתי שנים וַדילמא קרבן שאני בדי שהי'מהידר:יפחר יצחק הברכו׳ שברכני אכא שכאותי פעם פֿהר גרול היה דכתים ויחרד יצחק וֹגו'אי רמז לעקידה ואת יגיע כפי מכאן הגרול הנהנה מיגיע לביו מיר׳ שמי ראילו פחר יצחק שהיא הירארה הציל הממון ברכתים ביהכי עתה דיקם שלחתני ייגיע בפו הציל הנוק שלא הרגו: הבנות בנותי רועה׳ עבר עברי היה וכתיב האשה וילדיה וכל אשר אתה דואה לי הא מכאן שהאימר שלך שלי רשע: וער המצכה בני כלעם ושם גלחץ דגלו כשהלךלקלל את וישב לכן. למקומ: אע"פ שנרא' לרשעו ולרמאתו במקו' אבל עכשיו שב כך שלם אשר המלאכים ההחגנו לו כד"א בכה ויתחנן לוי: באש ראם מכאן דאין רשכינה שירה מתוך עצבות כי בעוד שהי עצב מרדיפת לכן ובחברי הרשע לא היה דואה את המ^ואכים ותכה של כן הלך לדרכו נפקחו עיני נכיאתו וראם: מחנה אלהים שירא ממרז הרין

וכאשר חיבר מרתו 'צמהם קרא שם המקו'

העשופים . שאין כח בהם כמו נפשם בהם תחשטף: דברי בני לבן . בנים זכרים ינקב דבר שנרחם במרחות היו לו וכן הוא אומר ויתן ביד בניו: ולבן הלך לנזון חת נאכו . שהיה ביד בניו רחוק שלשה ימים כחשר הוח כתוב על כן ויגד ללבן ביום השלישי : חת פני חביכן ראיתי בפכיו שאיכנו עמי כתמול שלשום הו ישוב היכנו אל פני כמו פני זו׳ חלקי החל בי מלה זרה בעבור היו' וַהַןן לְקִשׁיָאֹ לְלָבָבווּבַבּירִיאָ לְיַעִקֹב : בַּיִרִיאָ לְיַעקֹב וְהַבְּיִבִי הְעָקֹב וּהַבְּיביים וְהָיִדִּה הַעֲעָשׁבִים לְלָבָן וְחַקּיְשִׁיְרִים התי"ו רפה כי עיקרו להדגם כמו זיהתל בה׳ אליהו דר׳ לענ: וּרְנֵק הַנְבָרָא לַחֲרָא לַחֲבָא וַתְּווֹ־לֵיהַ עשרת מונים · מלשין מנה את העם והטעם עשרה במספר חו וַחַמָּרִין: וִשְּׁמֵע יַת־פִּתְנְמֵיֻ בִּינִי־לְבָּוֹ הזכיר עשרה בעביר היותו סך חשבון : חה שחתר עקדי יהיה רְבֵיִימֵר נַסִיבוַעֲלֶבוַיָּת בָּל־דֵי לְאָבֶונָא שכרך ידוע שהתליף משכרתו לקחת עקדים לבדסוכן פעם

:לי<u>ע</u>קב ען סַנִיאָן וְאַמְהוֹ וְעַבְריו וְנַמְלֵיוְנייני נפּיעוֹיְהירלוֹ צֵאן רַבּוֹת וּשְׁפְחוֹת וַעֲבָרִים וֹגְטַלְים וַחֲמרִים: וַיִּשְׁמֵע אֶת־דְּבְרָי בְנִי־לָבָן לֵאמר ֻלָקַחיִיעַקב אָרתכָּל־-אָשֶררְלְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עֲשָּׁרוּ ומני לאבונאקנאיות ברינכמיא הָאּלֵין: וַחֲוֹאִיעַקְב יַת־סְבַר־אַפֵּי לָבָן י׳ ייּ׳ אֶתְכְּל־תַּבַּיְר תַּוֶה: וְהָא בִיתַנְין עַמֵּיה בְמִיאָתְמֵלִי יִישֹּׁישׁי אֶת־פָּנֵי לָבָן וְהַנַּה אֵינָנָּוּ עָמָו בְּהְמָוֹל ומרקרטוהי: וַאַמַרייַ לִיעַקֹב חָוֹב יֹייֹי שׁלְשֵׁוֹם: וַיָּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב רחוק וזה שחמר יעקב לנשיו לארעאבהתהולילדותה ויהי ביפה מנים אנים של ארי ארץ אבותיה ולמולד הה גם הוא המת שרהה זה בחלום בְּסַעַרָה: וּשְׁלַת יַעַקֹב וְקרָא לְנָתְל וּלְבֵאָה לְחַקּלְא לְוַת־עָנִיה וַאַבֶּר לְהָן כִּינִים לְרָחֵלוּוּלְנִאָּה הַשְּׁרָה אֶל־צֹאנוּ ולהוליד גם בלאמקלות: אכבי החל ביח חל : טעמו החל חל חוו אַנְא יַרח־־סְבַר־אַפֵּי אַבוּכֹן אַרֵיּ בית אל וכן וען הדעת לעת רֵיתַנון עפי בְּבֵאחָפִבֹי ופִּרְבָןרְמֶוֹרִייּ כחילו כמשפט וַאַלְהֵיה רָאַבָּא הַוָּה בַּחַעַרִי: וַאַּהָּיוֹ רק אמר יְרַעַתְיִן אַרִי בְּכָל־חֵילִי פְּלֻחִירת יַרת־ שמור נחני וקח בניתי במשכרת': אַבוכָן: וַאַבוכָן שָקרבִּיוֹאַשְנֵי יַחֹדְ, יּיּ יפּוּ

בכל-כחי עברתי את אביכן: וַאַבִיכָן הַתָּל בִּיוָהָחֵלָף אָת־ אַגרי עשר זיפנין ור א־שַבקיה זְיָ מִשְּבְרָתְיֹ עַשֵּׁרֶרת פֹנִיֶּם וְלְא־נְתְּנֵוֹ לְאַבָאָשָׁאַעמִי : אָם־כַּדֵין הַיָּה־אֲמֶר פּיי אֶלהִים לְהָרֻע עַכְּּרִי : אָם־בָּהיאמֵר נְקָרִים ִיהָיָרָה שְּבָרָךְ וְיִכְרָּוֹ בִּלְ־הַצָּאוֹ נְמורין יהיאגרָך ויִלְרָן כָּר־עָנָאנמורְין נקרים ואם כהיאמר עקרים יחיד וְאִם־כְּרֵין הַנָּה־אֲבִּיר רְגוֹלְין יְהַי אַנְרָךְ שָׁכָרֶרְ וְיָלֶרִוּ כָּל־תַּצְאוֹ עַבְּוּרֵים ַוַיַלְדָן כָל־עָנָא רָגוּלִין: וָאַפְּרֵיש יָיָמָן־

בְּעִירָא דַאַבוּכֶּןוִיתָכַלִי : וַתַּוָּה בִּעִידָן יִי בִּמִייִי יִיצֵּלְ אֱלֹהָים אָה־מָקְנֵה אַבִּיכֶם וַיִּתְּן־ ויהי בעתיהם הצאן ואשוא בְּאָרְנִחֲמָצִי עָנָי וְזְּלְפִיח עֵינֵי וֹחֲוֹיֶת כֹּיִנְפִנִיוֹ לֵי: עיניינארא בַחַלִום וְהַנֶּיה הָעַהְרִים בַּחַלְמָאוָהָאָתִישַיָּא רְסַלְקִין עַל־עַנָא חַעלִים על־הַצאו עַקרִים נְקהִים ואשרלי רגולין נמוריןופציחין: פַרְאָבֶא דִיָּיָ בְהֶרְמָא יַעֻקֹב וַאֲמָרִירת יִיִּפּנייִי יִּיוֹבְּרָדִים: וַיֹּאמֶר אַרִי פַּרְאַרְתָּאֶרֹתִים בַּחֲלִוֹם יַעֲלֶבוֹאַמֵּר הַנְּנִי: הָא אֲנָא: נַאֲפַר זְקוֹף־כַּעַן עִינָּךַ נַחַזַיּ שָׁאֹרֶנָא עִינֶיְךְ וּרְאָרֹה כָּר־רְהָעִתְּיִרִים כָל־תְּיָשַיָּא רַסַלְקִין עַר־־עָנָא רְגוֹלְיִן יים העלים על הצאן עקונים נקנים נקנים נְמוֹרָין ופַצִיחִין אֲרִי־נְלֵיכֶרְבִייַתְּ בֶּלֹ־ וברדים ביראיתי את ברדיאשר לבן אַנאַאַרָהָא דילָבָן עָבֵירלָך: עשַׁה לַך: אָנכַי הָאֵל בַיִּת־אַל אֲשֶׁר דְאִיחְגְּלֵיִתִי־ְעָלֶךְ בְּבִית־־אֵר דִי פַשַּחָתָשָׁם פַּצִבָּח אֲשֶׁר נָדְרָתָּ לֵּי משחתא תקן קקא ורייקייםתא שֶׁם נֶרֶר עַהָּה קום צֹא מִן־הָאָרֶץ

קַרְמֵי תַבָּן קְיִים כַעוֹ קוֹם פּוּק מוְ־־ הַוֹאתוְשִׁוּבאָל־אָרֶץ מְוֹכַּרְתֵּךְּ יאַרָעָא הָרָא וְחָוּב לאַרַע יִלְדוּוְהָךְ וַאַתִיבַרת רָחֵלוְלַאָּה וְאָמֶרָא ֹלִיְהיִי יִיכִּייִי 'וַהַעַן רָחֵל וְלַאָּהוַהַאַשְּׁדְנָה לִוֹ הַעִוֹר לְנֶנֶ חַלֶּק וְנַחַלָּוֹה בַּבֵיִת אָבִינוּ הָעוֹר לְנָאָ חוּלַקּ וְאַחֲסִנָּא בַּבֵּיִרת אָבונָא: הַלָּאנוּכְרָאָין אִירְחַשַבנִאיינ מיי בּמּייְהַלְוֹא נְּכְרָיֵורת נָחְשַׁבְנוֹ לְוֹבִּימְכָּרָנִוּ ביר זבנגאואבל אף־מיבל ירת־מינים מיניאבל גם־אָבוֹל אָת־בַּסְפְנְוּ : בִּי בָל- טו פרח׳ישקנ נחן לפוחי חמו וחת ליה הָעשראַשר הציר אֱלהִים טְאָבִינוּ בַּסַפְּנָא: אָרֵיכָל־עוֹתְרָא דֹאַפְּרֵישׁייַ לְנוֹ הָוֹא וֹרְבָּנְיֵנוֹ וְעַהָּרוֹ כֹל אַ שִׁר מַאַבונָא דִי־לָנָא הָוֹא וְלְבּוְנָאַ וּכְיַן

> וסימן ואתנה ידעתן: אמור אל מחי תפל "ואתנה צאני יוחד אתנה" הנני אל כסתותיכנה: נתנו ה'וסי'ולא נתנו אלהי'להרע ויפקד שמשון את אשתו בנדי: וילהצו האמרי את בני דן זויקההו שאול ביום ההוא ז וישב דוד במדבר במצד,ת יחד נתני ו'דכי תצא למלחמה: להרע ו' וסי'בו'מסיבפיויקרא: נילאך האלחים ת' ופי׳ כו׳ במש' רבתא: ותאמרנה לכ"כ ותען רחל ולאה ותאמרנה: וכל נבי׳ וכתו׳ דכוו׳ במש התענינה דנשים המשחקות ותאמרן: נהשבנו ג' וסימן הלא נכריות נחשבנו פצאן שבחה: מרוע נחשבנו כבהמה:

לרחל וללחה לרחל תחלה וחחר כך ללחה שהיא היתה שקר הבית שבשבילה כז דירהב יעקב עם לב ואף בניה **3**0 לאה מודים בדבר שהרי בוכצו ובית דונו משבט יהודה חומרין ברחל וכלחה חשר בנו שתיהן ונו' הקדימו רחל ללחה: עפרה א מוכים חין מוכים פחות מעשרה min haens מוכי׳ לשון סכום כלל שהחליף, פ נופ והן עשיריות למדנו תנחו ק' פעמים : והנה העתודיים בים יתעברו הלאן דוגמתן היהי המלכי מביחין אותן מעדר ביי המסוד ביד בני לבן לעדר שכידו יתעברו הלאן דוגמתן המלכי' מביאין אותן יעקב: וכרודי': כתרבומו ופליחין פיי"שיל בלע"ו חוכר של לכן מקיף את גופו סבים חברבורת שלו פתוח' ומפילשת המון חל ון וחין לי להביח עד תנו המקר': הא בית חלי כמוא פי אל הה"ח יתיר' ודרך מקרחות לדבר כן כמו כי התם בקרי חל החרן כנען: משחח שם לשון רבוי וגדולה כשכמשת למלכות כדוילק שמן על דמשה ביים להיות משוחה למזכח: לושר מבים מים נדרח לי ולריך חחהילשל מו שחמרת יהיה בית אהי' שתקריב שם קרבנית: העוד לנו ניוכב על ידך כלו' חנו מיחבות לירש מנכסי אבינו כלום בין הזכרי׳ הלח לוכריות נחשבכנ לו חפיי בשעה שדרך בכי אדם לחת נדונים לבנותיו בשעת כישואין נהג עמכו כנכריות כי מכרנו לך בשכר הפעול': כספנו שעכב דמישכר פעולת כיכל העום" כי זה משמש כלשון חלח כלומר משל חביכו אין כב כלום חלח מה שהליל הק"בה מחבינו שלנו הוח: הכיל לשין הפריי וכן כל לשין הכלישבת קרי לשון הפרשה שתפרישו מן הדינה ומן האויב 🗀

ומשחדלים שיהיו בחכלית החקון והשלמות ולוה תמלח שחמר יניקב לרועים ההם שישקו הצאווילכו להכנו

והוא שראוי שיהי'מתעורר בכל עוז לעזו'ל קר ובינ ולא יתעל מהן הלא תראה שתכף פרח יעקב ייון ביי בת החי חמו התעורר למהר לה שקות הצחוובלל לכדו חבן הבדולה מחקבנים בה כל הרועים לכלול חופים

ז"ל הין הנבוחה שורה אלא פר חכם בבו יועשיר ובעל קומה: התועלת החמיםי הוא במדות והוא שראוי שיתקרב לחוהביו ולקרוביו וירח שכם

מהבבה והקרבה מה שחפשר כי בזה מתקון המדיכה מה שלה ישלםי רצוכי כשיהחבו בכי המשפחה קלמולקלת כחלו הם כלם החים י הלה תראה כי ישקב השלם עם היוחו כבד ימיש נשק לרמל לכידים מחשפתה הלחול המשפחה שלה ברים מרחב בנים שלם מתקון המדיכה מה שלה ישלםי כל בידים בירים בירים ברים בירים מחבבה והקרבה מה שחפשר כי בזה מתקון המדיבה מה שלה ישלם רכוכי בשיהחבו בכי המשפים שייושו של שיחשות להדם שיחשוף קרוביו הבית בבוחם אללו ולח ימנע מהם לחמו כי בם בשיהות ביוחי בוחד של שלה במדות יוחות שיחשות שלה במדות יוחות שיחשות שלה במדות יוחות שיחשות שלה במדות יוחות שיחשות של שלה במדות יוחות פיחות במשחת שיחשות במדות יוחות במשחת שיחשות במדות במדות יוחות במחות יוחות במשחת שיחשות במדות במדות יוחות במחות במשחת במשחת במחות במשחת במדות במדות במדות במדות יוחות במדות יוחות במדות יוחות במדות יוחות במדות יוחות במדות במדות במדות במדות במדות במדות במדות במדות יוחות במדות במדות יוחות במדות יוחות במדות במד למקומו אע"פ שגרא' התקרבות נפלח עם שבוה משך לבבה להיות לו נחשה במו שהיה דרוש חכנו: דותו על דן השע שהיה ישיה שו שה במו יוהו שלות בחלוי למקבל העובה מחחר שישה דל בל במו במו במו יוהו שלם החהבה בין כני המשפחה הלח חראה שלבן חסף הביתה יעקב מפני היותו עלמו זבשרו: הרועלת השביעי הוח שלח החלור עלמו לעבוד לבן ברעיות באבר בשלח ויח החשורה שלמו ובשרו התעורר עלמו לעבוד לבן ברעיות באבר בשלח ויח המשורה שלמו ובשרו התעורר עלמו לעבוד לבן ברעיות באבר בשלח שה המשור ביותו שלמו ובשרו התעורר עלמו לעבוד לבן ברעיות לו כפייכולת כחי ואף הם היה לו חוק על מי שישיב לו . הנח ברהה כי יעקב העוש שם ביותו של משבת השרף שישת בל לעשות מלחכה מהמלחכות ואף אם היא שוררהו לכן על זהכדי שיוכל לעמוד כביתו בזולת בשת: התועלת השתיני הוח בתדות י והוח שרחוי לחדם כשיל למעוד לבעמוד לביתו בזולת בשתי בשתים ביותו ביו מיפגע בו בשיצ'מבית לפי מעלתו כדי שלהיכערך כבריות : הכיו מרחה שיעקב השנטשמעות בעבות בכן ביעני בשול ממכו שכרו לו מעלמו להתעורר לתח לו שכרו זלה עילים עיכיו מזה יולוה תמלא ביו בתיב ויפגע לו והל יצערך לבריות : התרעלה, הע' הוה במדוח י והוה שכהה יגיע להדם שירות ממישיבום לשהל ממכו שכרו ומרח שביו שכרו מה שכרו מה שכרו מה שכרו ביולו ביולות ביולו ביולות ביולו ביולות ביולו ביולות ביולות ביולו מפני שהיה יודע לבן שיעקט לום בשות בלחי שוב שהות בלחי שוב של שבני מו שששה מברהם לעפרון: הרועלת העשירי הות שהתות להם שהתו להתו שהפוש בתום בל בקש ממנושיתלים לו המשבע שהות בלחי שוב שהות בלחי שוב בלשים לבקש ממנושיתלים בל בקש מתום שות בלשים בל בקשים בל ביו ביו שינים ביותר בלשים בל ביותר בלשים בל ביותר בלשים ביותר בלשים בל ביותר בלשים ביותר בל ביותר בלשים בלשים ביותר בלשים בלשים ביותר בלשים ביותר בלשים ביותר בלשים ביותר בלשים ביותר בלשים בלשים בלשים ביותר בלשים ביותר בלשים בלשים ביותר בלשים ביותר בלשים בלשים ביותר בלשים בל לבקם מסבושיהליף לו המטבע שהוה בכחי טוב שהוח רחוי שיו הן ין מות נכמות כו מטבע שוב שוני מושעות והוא חולי מה ובחר עם שרחל היתה יפת סואר ויפת מראה עם שיהיה שלתת היצירה כי הזרע שיהיה לו ממכה יהיה יותר בריא ויותר שלסולות לא בתר יעקב בלאה כי היו עיניה נומעות והוא חולי מהוב שלת ממכורה פחות ממה שראוי בתחי בשלת שלתת היצירה כי הזרע שיהיה שלתת היצירה ביותר של ישאל ממכורה פחות ממה שראוי בתחי בשלת היותר שלתו שלתת היצירה ביותר בתחים בתחום בת שלתת היצירה כי הזרע שיהיה מו מאני יטים יותר בניתוחתו שנטונים כי בית בקור למי שיבוש כנבדו ודקדק עמו במחיר שכבר שלא ישאל ממכורק פחות ממה שראוי בהפך מה שפקם שישקוט תחותו בה ולח יהרהי בחשר החות מה הראוי בהשך מה שפקם שישקוט תחותו בה ולח יהרהי במתר במנית מוכ ברבת נים שפקם שישקוט תחותו בה ולח מבולר שכבר היה מתרלה לבו בסמית מוכ ברבת נים שפקם עפרון שהקשה לשהל עד ששהל הרבע מהות שקל כשף זכת נתונה שהשתו של השל משל של של של של של של של של משל בל של יחכן שבום של יחכן שבום להעלה להגיע יעקב עם מה שכיון אליו והוא שהפיה לו אשה מבנות לכן: התרשרות השלים עשר הוא בתרות הוא שראוילאדם שיתחו בלד של אי מכן באומן של השלה בו של ישאר בו שפר ווהו אתרו ברחם שייבו הישרה לפלים בישאה משל של הישרה בישאה מבום בישאה של של הישרה בישאה של הישרה בישאה של של הישרה בישאה של של הישרה בישאה של של הישר בישאה של הישרה בישאה של הישרה בישאה של הישרה בישאה של הישרה בישאה של הישר בישאה בישאה של הישר בישאה של הישר בישאה בישאה של הישר בישאה בישא הישרה נפלחה להגיע יעקב עם מה שכיון חכיו והויו טוהיה כו השה מבנונו בכן - זו נו עו וד ישב שמו שוניבון והיו של הפו אותוי הלא תראה כי יעקב עם היותו בעל השלמות מפני שכיון שתהים לורחל לאשה לא לאה התחנם למתנות עם לבן תנאי מבואר : וביאר הענין באופן שלא ישאר בו שפק וזהו אמרו ברחל בתוך אותוי הלא תראה כי יעקב עם היותו בעל השלמות המשלמות לא מחבר משמה רחל ולזה אחר בתרי וחתני ביות במשל בובעיני יעקב ברמאות ממה שהרגיש בו במדום התחבם לה אוחוי הלא תראה כיישקב עם היוחו לעל השניות או הקטנה ואולייביא לו חמרה ששמה רחל ולוה אמר בחךי ומפני היוח כחשר לכובעיני יעקב ברחאות ממר שהרגיש בו במדות התחכם להתר הקשנה ואולי ישנה שם הבדולה ויקדאה החל השני בי"א בי"א בול במיו ביוח בחשר במונים אור החלים להתנע מפני הדושת מהשחקל בעניינים אשר היי בי"א בול במני ביים בחלים לארם להתנע מפני הדושת מהשחקל בעניינים אשר היים בחלים והיים של החלבות ביים בחלים בחלים במונים אור היים בחלים ביים בחלים בחלים במונים אור היים בחלים במונים במונים אור היים בחלים במונים אור היים בחלים במונים אור ביים בחלים במונים במונים במונים אור ביים בחלים בחלים בחלים במונים הקשנה ואולי ישנה שם הגדולה ויקרחה רחל ונזה חתר כו הקשנה וחומוים לו ביותר של החומים ביותר היותר ביותר היותר החומים ביותר של החומים אשר שבים ביותר של החומים ביותר בי פוסה - אמרוז להיכי דתי חסיד שוטה כגון דחום חשות והמנו בשנה התשתים שהיחה לאה עד הבקר ובכמוזה אמרוז להיכי דתי חסיד שוטה כגון דחום העוביותר בשעת השתים שהיחה לאה עד הבקר ובכמוזה אמרו באחד מבדולי האכמים בתלמוד שהיה מקדם בלמו ביותר בשעת השתיש - כל מהוב שלים המנו בשעת השתיש יהלא מראה שנים ראוי לדבר מה וראש שהיה השתים בשנה היו שנים ראוי לדבר מה וראש שהיה השתים בשנה היו שנים ראוי לדבר מה וראש שהיה השתים בשנה היו שנים ראוי לדבר מה וראש שהיה היו שנים ראוי לדבר מה היו של היו ביותר היו של היו ביותר היו של היו ביותר היו של היו ביותר היו ביותר היותר היו ביותר היותר הי עם אשתו בשעת תפתים י הלא תראה פיעקב לה הכיד ביושמו בשבו התנונים בהרע יותר הבסר: דורון עלרת הש"והוא במדות יוהוא שכאשר היו שנים ראוי לדבר מה וכיב שאת מגלה עפחותכם בשפח והוא במדות בשני בל מה וכיב שאתר מבחר הבוא ביני בדבר ההוא החלה למי שרור רודתי ולוה תחלא שספר לבו שלא היה נהוו לצלם להשיא הצעירה לפני בדבר תגלה עפחותכםה עפתודותה עליוכתי שכפחושד כי בוט מהו מקני שמועו זכות שמוען ש שיחות החלה למי שהיה הודם. ולוה תמכא שספר לבן שלא היה נהוג דללם להשיא הלעירה לפני הבכידה מהם ראוי לדבר ההוא קודם שיהיה השני ראוי לו הנה ראוי שישתדלו בהגעת בדבר ההוא מחלה למי שהיה הודם. ולוה תמכא שיהיה השני ראוי לו הנה ראוי מהשלא והיה בישואי ולה בדלתו מה שלא והיה בישואי ולה בישואי ולה בדלתו מה שלא והיה בישואי בישואים בישואים בישואי בישואים בי מהם רחוי לדבר ההוא קודם שיהיה השכי רחוי כו הנט זיו שמיות בשבים במולה שישתם עמה שבעת ימים כי בזה מההחקירות בעניין הנישואין והגדלתו מה שלא יעלם כי הכירה הגונה לחק הנשואים תחלה: דתר עלת הייו הוא שראוים מולה במנו מה של משבים מולחים בעניין הנישואין והגדלתו מה שלא יעלם בי מולה באנו של מולה באנו שהוחה מחלה באנו של מולה באנו שהוחה מחלה מולה באנו של מולה באנו שהוחה מחלה מולחים של מולחים בעניין הנישואין והגדלתו מה של מולחים מול ובו גם כן מהפיום ותחקרב לב האשה לבעלה מה שיש בו חועלת נפלא להביאם שלא יחשוק אחד פהם זולתי באגו וזהו מה

רסלת פרשת ויצא

שחנים מחנה מצר אלקים שהוא דין ומחנה מצד שדתו שהוא רחבים:

רל'בג לקלת כי הם משגיחים בעכיי כיהם כי לא עת החסף המקנה : התועלת הרביעי הוא בת באם

מחקננים בב עספכבר למדכו בזה שכבר כי יניאד ממין בגבורים כי זה לחד מהתבמים חמין במכה אשר יהי' בהס הנבחיומר שלם מתרפ

בי. נרס י שנים נמבווני נרם שקנ כי נרם העם מיחם במדרם שעמלה הניד לנבן של ברום ישקב וגם לפרעם על בריקת ישרחל · כי ברת בניחמרים עתלק: עשה צ'י במסורת הסכלם עשה - לחתן משה כוום כוה י משה סמים שכחתי משה נדקה י אוירי כלאחותו של לכן וכן ביוסף חשדוהו חחיו מכרחוי כלכתים נחקש חשבקם מפי רעה וכן עשה פטום שכחחו חותן שעלשין רמתוח בלבנ. וכיונח כו עשה נדקיום בעשי לרקה עם חחיו שקם חשבוהר לרעה והוה הקבה לפונה ב

מ"ע ספורנו כל חשר אמר אלהים בלבל עשה נהג ולך ול חטול רשומ: ויברח : חלת הבריחה בכל מקום תורה על סור התרק מחיום מקום נחין רודף ווש מדחבת הוק עחיד חכל פור החום מן החקום מפני פוק הוה חו מפני רוד יהרח ניכה ויגנוב יעקב את לב לבן שלא הרחה לו שהרגיש כלל כחש שקנל עי לשון הרע וכחה שנח היו פניו עם יעק'נחמול שלשם: הארמי וזה עסק חפני שחיה לכן אראי נפל מרמויכח פן שחם פיה מרנים שידע ישקב דבר מום הים סופר כל לעדיו ולחסיה אצל יעקב דרך להחלש: על כלי הביר לו בחו על שול'השחיד הרחם יעקב עלמו כחלו בלחו מרגיש כחיבת לכן חלכד סלח מדבים נוהבת כבן ווכבי עבוד הגיד לו פחפץ ללכת וכל זה עשה לה להעדר מושר הלא כמוכרת וזה כי בורת ה מ מדחנה שיגולהו לכן בעזרת אנשי עירו כחו שחחר קודם וידבק אוחו ופי וכבר בא נהתנולותו ללכן אחר כן : פן חדנר עם יעקב י אפילני דביר אכור לן: מסוב עד בע-לה תכתכו שישוב בתחך לו חהוה להישיב עמו ולח חגום אוחו להרע עמו:ואהי אביכיי שהוא טוב לו לא תדבר לו וא נוכוחני ועחה מחחר שנה היה ולווי שחלך כלי רשות ושתבכוכ את לנכי ללכתי הלוך שלנה כי נכסוף נכספת לבית הביך - יחחיים שהלכת בחופן זה מרוב התוחך לשוב לבית חביד ויהי מה: למהנכנת חת שלהייכי כזה חין בתנצלוף כלה היתה תחוחד לכית תכיך שנה שתנכוב את חלהי: פני חבזול את במתיך י כי כאמרך שלא נחת את בנוחיךלהרחית" מעליך תבזול חוחן מעמי לעכב גם הככי'ותמחון כענין ממרנ מחר כך הכנות נכות! והבכה בני והצחן צחמי וכל זום אולי חיית עושה בעור' חנשי ארצף כהוותי שם ולא חשיב נה מחרי שינחתי מחרנן

לכם : מנולת לכוש: התרפי יה שהוח כלי נחשת המשי ללעה חלקי השנות ואחרים אמרו כי יש כח בחלמי המזלום לעשוח בורה בשעום ידועום חדבר הצורה והעד שלהם כי התרפים דברו און ופי׳ הפסוק אינכו כן והקרוב אלי שהתרפי׳ הם על צורת בני אדם והיא עשוי׳ לקבל כח עליונים ולח אוכל לפרש והעד שהחרפי׳ כן התרפים ששמה מיכל בח שחול

במם׳ עד שחשבו שומרי הבים אַמַרְיֵילָךְ עַבֵּיר : וָקִם יַעַקָב וּנְפַּר יַתר שתם דוד והפסוק שלמת חין בנוהיוית־נשוהי על־פּסְרַיָּא: ודבַר אפוד וחרפי' יש לו בו בּיפירוּשי האחר שאמר אין מלך ואין שר יַת־כַּל־גַיֹּתוֹהִי וַיַחַ כַּל־קְנִינֵיה דַּקְנָא בישרחל כי השם לח בחר מלך ניתורי וַקינִנִית רַקנִי בְּסַרַן אֲרָּ לק ממשפחת דוד על כן אמר בפסוק השלי ובקשו חת י"י לְמֵיתֵי לְוַרוּיצִּחָק אֲבִוּהִילְאַרְעָים אלהיפס ואת. דוד מלכם ואין וְלָבֵן אָזַל לְמֵינַוּ יַת־עָנֵיָה זכת ומלכה לע"א ואין אפוד שהיו עוכדי הבעל עושי' כדמו׳ וְכַפֵּייַעַקב פוררָבָן אָרַפּאָה עַל־־דְּלָא חפיד משה על כן חמר מפוד ולח אמר האפוד כמו הגישה האפוד חַוִי כֵּיה אָבֵי אָזַיִל הְוֹא : וַאַזַל הוֹא וְכַל־ וחפוד ירד בידו חיכנו מפוד שעשה משה ובמקומו אפרשנו אַפּוֹתִי לְפוּנֵיא רָגִלְעָר: וְאִיחְחַוּחָ ברחיות בתורות חם בותר השם עלי והפי' הב' שלח יעבדו השם ָלְלָבָן בִּיוֹמֵא תִּלִיתָאָה אַבִיאַוּל יַעַקֹב: ולא ע"אוהנה התרפים קראם וֹדְבַרָיַתֹּיאֲחוֹהִיעִבִּיהוֹ וּרְיַדֶּף בַּתְּרוֹהִי לבן חלוהיו ויש חומרים שרחל מַחַלָּךְ שַׁבְעָא יוֹמָין וָאַרבּיק יְתִיה גנבתם לבפל ע"ה מהביה וחילו היה כו למה הוליכה אוחם עמה וֹאָרָגִאמֵימַר־מִן־ ולא טמנת' בדרך והקרוב שהיה' קַרָם־יָיָרָנַוח־־לָבָן אַרַפָּאָה בְּחִילְכָּנִא לכן חביה יודע מזלות ופחד שחביה יסתכל במולות לדעת דַלִילָיָא נַאַפַּר לֵיה אִיֹּסְתַּפַּר בֶּלָּ איזה דרך ברחו . לא גנב יעקב כי אם דעתו כי עיקר הדעם בִישׁוּ וָאַרְבִּיקֹלָבָוְיִת־יַעַקַב וַיַעַקֹב בלב: ויבח שהים הל לבן החרמיי פַּרָם יַת־כַּושְׁכָנֵיה בְּפוֹירָא וִלָבָן אֵשְׁרֵי אלהים וכבר הראיתיך רבי' יַת־אֲחוֹרִי בְּטוּרָא דְגִּלְעָר וּוַאֲכֵיַר לָבָן כמוהו זכא השם לכבוד יעקב לְיַעֲקַב כַּוָה עָבַרְחָ וְכַחֵיָתָא מִיגִי מטוב עדרעי שתחשוב התה להשיבו: ולבן חקע את אחיו עם אחיו: אהל יעקב׳ מושך וְלָא חַוֹיִהָא לִי וּשְׁלֵחַהַהְ פון בחרונא עלמו ואחר עמווכן הוא ויעקב תקע את אהלו בהר ולכן חקע את אהלו עם אחיו בהר הגלעד: שְבַקְתַּנִי רְנַשְּקָא לְבְנֵי וַלְבְנָתִי בַּעַן הסכלת עשוי שם הפעל והוא סמיך ויחסר זה או כן: יש לאל לַמַעַבָּר עִמְּכוֹוְבִּישׁ וָאַלַהַא דַאָּבוּכּוּו כח כחו כנבר חין חיל: נכסיף שם הפעל מבנין נפעל כמו אם בַרַמִשָּׁאאָפַוּר לַיִּלְמֵימֵר אָסְּחַמֵּר לֵיך כלחו' כלחם כם - ומלח ככספת **:** מַלְמַלָּלֵא עִם־יַ**עַ**קְבֹּמְמַבְבַעַר־בִּיש כמו פתחוית וכן ויכסיף לטרוף: בּיינָבָסף וָבַסַבָּתַ דָבִיּוֹד אָבִיךּ לָבֶּוֹד יוֹיֵייִ מּיוֹבְעוֹ בַיֹּוַלְ אָזַרְתְּ אֲבִי־חֲטֶבָא תַּמְרָתָא

דירָבָא־חָמַלֵּיל עם־יַעַקְבֹבּטִפַּב עַר

ַרְבֵיַתאָבֶוּךְ ּלְפָּחוּנְםֻיִבְתָּא*ַיַח*־דַּתַּלְּחִי:

וַאַתִּיבוּאָקרוּאַפַרלְלָבֶן אֲבִירְהִילִית

אָרֵי אַמָּדִית דִּילִמָּאַיתְנוֹס יַח־בְּנַתְוֹּ

אָתַרדִי תַשְּבַּחוַית־דְּחַיְרָהָר

כשלם לה בשלמות בשלשה הראשונים וזה שהרבוי הראשון הוא שנים והרבוי

חזקוני

ולמגנוב בחל חם החרפיי ב שלח ובים בריחת יעקל החרפים עשויים לקפוי בהם כענין שנח' חין הפוד ותרפויכי קתרפים בכרו חון: וירדף חחריו פי רש"י כל מה שהלף ישקב לשבע!ימים הלך לבן ביום חחד כלומר כל מה שהלך יעקב לשבעת הימי'מהלךשהוה בין לבן ובין הר הגלעד וכתה ימים הלך בהן יעקב היי אומר ארבע'ימי' שהרי אף בשביעי היה יעקב בולך לו ומתרחק מלבן הלך לבן ביום א'לפי שרדף חחר יעקב כשאר רודעי ויעקב היה כבד בעושר גדול במקנה וברכום וובא שהום הרבה : וובא שהום ש לבן: פי'וכבר בה: לכסק להובבדי וכלים לי כשקו בר: יש לא ידי לעשו" עמכסרעי וגס ללהיכס יודע כן ומתפחד פוסקח נקמתי מכ' ולכדבה שי חמש להזהירני עליהם: ויבח

את בניוולת נשיו - הקדים וכרים לנקבות ועשו הקדי נקבות לוכרים שנאמר ויקח משו את כשיו ואת בכיו וגומר: מקכה קניכו . מה שקנה מצאכו פכדים ושבחית ובמלי וחתורי : לבזיו את לאכו - שכחן ביד בניו דרך שלשת יתי' ביכו ובין יעקב : ותגנוב רחל את התרפים : להפרים את אביה מע"א נתכונה : ביום השלישי שהרי

> את אחיו : קרוכיו : דרך שכעת ימים כל חותן ג'ימים שהלך המביד להביד ללכן הלך יעקכ לדרכו נמצא יעקב רחוק מלכן ו' ימים וכז' השיגו לכן למדכו שכל מה שהלך יעקב בשבע' ימים קרוי חרב : ותגנוב חותי גנבת חת דעתן: יש לחל ידי יש כח בידי לעשות עמכם רע וכל אלשהוא קדש על שם עאו ורוב חונים הוח: ככספת המדת והרבה יש במקרא בכספה וגם כלתה נפשי למעש" ידיך תפסוף. כי ירחתי וגומר . השיבו על רחשון רחשון שחמר לו ותנהג חת בכותי וגומר

דרך שלשת ימים היה ביניהם :

יהוא חד חו הלך לבן ביום חחד: מפוב ועד היפסיקי רע כל מובתן של רשעי רעה מלון קדחא׳ היא אלל הלדיקים: כשכויות למלחמי פתחחרב . כל חיל הכא למלחמה שחתר לכן ליעקב שישלים לשחח עם

לאם השבוע שלה ומן המקו' הוה יצ' פסק ההלכה בענין שבעת ימי חופה ברתשון מכתובות ומפכי שיחם הלו בשבעת ימי חופה לה למדנו מוהכה עד רע: שכחשר יהיה בתולה יהיולה שבעת יתי חופה היה בעלה בחור או אלמון ואולם לאלמנה לא כובר תוה דבר צתורה י וחולם תקנו מכמים שיהיה לה מזה קלת ולוה תקנו שתנשא ליום ממישי כדי שיהיה בעלה שחח עמה שלשה ימים וכבר נתבחרו לכו חלו ברינים כלם בראשון מכתובות התועלת הייוהות במדות והול שאין ראוי לעשוק

מוכתמי שהוא ראוי לו: ולזה בחר לכן שישלתו תחלה שבעת ימי שמחת לחה קידם שיתן לו רחל כדי שלח יכנסו שבעת ימישמחת החחת בחוד פבעת ימי הפניתי ולוחת הסבה בעינה אתרו ברחשון מתועד קען (בדף ה'עמוד ב) שחין נושחין נשים במועד לפי שחין מערבנין שמחה בשמחה:

והוא שראוי לאדם שיקיי' מה שקבל עליו לתח או לעשו" לזולחו בשלמו 'וכלב שלם וחע"פי שלח כהג עמו כנגדו כשורה י הלא חראה מאף ע"פ שנהג לכועם יעק' ברמאו' בעכין רחל עבד אותו שכע שני'כחש' קבל עליו ולח קן כשבודה החרוכה אבלהיו בעיכיו כימיםי אחדים כאלו צא הונהולכן בדבר כללי וכן עבד בנאה שבע שכי 'אחרות בחמול'ובטוב לבב גם כן כחלו היה לו מלבן שכר מלס וכבר ידעת שוח' העבודה הית'

: פכרשה התועלת התשע עשרה הוא במדות" והוא שראוי

האמת הלא תראה שיעקב. היה בואר צרחל יותר מלא' והראהו השם יחעל' שלאההיא יותר נכתרת לפי התכלית

זכתן לה רבוי הכנים לפיים נפשה ולהמשיך חליה אהבת בעלה : הרועלרת הכ"א לפרסם מעלת האמהות הקדושו 'ואמונת' בשם יתעלה עד שכב'תראה שלאה ורחל יחסו כל מהשהיה להם מהבנים בת בחה ולחנינה מהשם יתעלה עד שכבר גדלו בין אנשים בלחי מאמינים כשם יתעלה ומפני זה הסכימו מןהשמים שיהיה הזרע שילא מהם נבחר כי כבר היו ההורים בחכלים השלחות ועבע המקור רבוי שימלא במה שימלב ממכו והנה הודת לחה לשם יחעלה כחשר כחן לה הבן הרביעי לפי שרבוי הבנים כבר פלם הוא שלשה ובו יחלע שם הרבוי אכל האנשים כי לא יאחרו משנים שהם אנשים רצים אבל יאחרו זה משלפה ולזה אחרו ז"ל בעניין זיבח האבה שהרכון ביחים רבים הוא שלשה יחים שנים מבים שלשה " ובהיות העניין כן הנה כשכחן לה השם יתעלהרבוי העובה יותר היה רחוי שחודה לו וחולם היו החמהות נביחות וחם לה נוכר זודעה לחה שיהיו ליעקב י"ב בנים מהרבעתויבחשר הגיעה לגורלה מחספר הבכים יותר מהרביעית הודת לשם יתעלה ולוחת הסבה גם כן הפשר שלה שחלה רחל מהשם יחעלה כי חם בן חחר כי כבר היו ליעקב י"ח בכים וחף של פי שכבר ביהחפשר שהיו ליעקב מהבנים יותר מצר דבקות בהשגחה החלהית בו: דתרועלת הכ"ב הוא במדות י והוא שראוי להחרחק ממדח הקנאה כי היא מדה כחותה מאד י ולוה פראה כי מפני שלא חשק 'רחל צבנים כי אם על לד הקנאה באחותה קרה לה שלא השיגה תבוקשה כי אם בקושי עלום עד פתחה בסבת הבנים והיה זה גם כן סבה אל שיהיו דבריה על שלמותה באופן שכעם עליה ישקב בתה ששחלה מתכו שיחן לה בכים: דורן על השלם ועשיים הוח במדות י והוח שחין רחוי שייוחם הכח והממשלה צדבר כי חם לשם יחעלה לבדו כי מחתי הכל ובוה יתישרו ההמון חל הבחמובה ב ולוה כעם יעקב כשיחםה רחל נתיכח הכנים לה ליפקב:: התועלת הכ"ר הוא בחדות . והוא שראוי לאדם להשחדל בכל עוז שיהיו לו בכים מאשתו זאע "פשיהיו לו בכים מאשה לחרם י הלא מרחה שכבר חתר יעקב לרחל תר שיובן מתכו שחם היה נתינת הבכ"ם לה מיוחם חל השחדלותו ו־צוכו לח היה מקצר תזה ועוד שכבר תרחה שקבע יעקב משכבו בחבל רחל להשלים לה מצוקשה עד שלא נחרצה לשכב עם לאה אם לא ברצון רחל כאשר הסכימה בוה מפני הדודאים שנחנה לה לאה ' וכבר אמרו ז"ל שבעבו'וה נענשה רחל שלא נקברה עם יעקב מפני שולולה במשכבו של אותו

לקיק - וחולם חמרו זה לפי שיעקב היה שכוין בזה כדי שישלם ההריון לרחל כי לח ידש חיזה עת יכשר יותר ולזה לח היה רחוי לה לוחת הענין שעשתה רצוני לומד שולולה במשכבו : דרועלרו הכ"ה בוא במדות י והוא פאיןראוי לפואל העובה והחכינה שלא ישאל דבר בדול כי אולי ימנע מתכו ההעבה במוחלע זלוה חמצא שלא שאלה רחל כי אסבן אחר כדי שחקיה לה דבוי מה בבכים ולא שחלה עוד בנים רבים וכום מתצח. ביעקב שלא שחל תהשם יתעלה כי אם לחכול ובגד ללבוש ולוחת הסבה בעינ' היתה ברכת הנביח משוצרת לפי הכנת המקבל כי הוא לא יפליג בשחלת הטוב מהשם יתעלה יותר מהרחוי : דורועדות הכ"ו הוח במדות והוא שחיון רחוי לחדם שיקח חשה כי הם לתכלית שיהיולו בפים ממנה לה לבקשת ההנחה ולוה ביתר יעקב שפבר בבד לכן בעכור בכיו להורות על שכונתו היה בנשיחת הנשים שהיו לו בנים מהם: דור עלות השבע ועשרים הוא במדות י והוא שדאוי לאדם שישתדל באברת השלים כי לרבלם יברך אתו השם יתברך בגלו ולואת הסיבה בעינה ראוי שיתרחק מחברת היעים פן יפגעהורע בעבורם כמו שאמר השם יתברך בגלו ולואת הסיבה בעינה ראוי שיתרחק מחברת היעים פן יפגעהורע בעבורם כמו שאמר בפתחברך עם אחזיהו פרץ השם מעשיך ובכלל הנה כתו שתדבק ההשגחה בלדיקים להטיב לסם כן ייעיב בסבתם לאשרישבו בביתם ולכלוים אליהם ולואת הסבה בעינה ברך השם את בית הפצרה בגלליוםף: דרתועלת השתנה ועשרים הוא במחת י והוא שראוי לאדם כשיראה שיצליחו מעשיו שישתדל שיהיו מעשיו לולא לאלחו כדי בתביה בסלוחה לו ולוה היה חושק יעקב שיהיו מעשי

יּאַפַּרְאֵלֹהֵים אַלֶּיִרְּעָשְׂרוֹ : <u>יַעֲכָלבוּיָשָׂ</u>א אֶתֹּרְבָּנְיו וְאֵת־נָשָׁיו עַר חַגְּמֵלִים : הַיְּנְהֵגְ אֶרוֹיַבְּלִ־מִקְנְחוּ וָאֵרו־כַּל־רְכָשׁוֹ אֲשֵׁרְ רָכָשׁ מִקְנַּרוּ ڂ؋ڹۯٵۻۜڟڔڂڎ۩ڂۊڐٵۼۜۮڝڋڐٳ**؉** ָאֶל־יַצְחָק אָבָיוֹ אַרְצָה כְּנָע*ו*ָי נים מסי ונסיבתרחל ית צילסניא די לאבוהא: ַהַלַרֶּלְגַוֹו אָת־צאנוֹ וַתְּנִנְבֹרַרַתוֹל אָר*ד*וֹ י הַתַּבְפִיםאַשֵּר רָאָבִיהַ : יַעֲקַב אֶרת־רֵבַ לָבָן הָאֲרַפִּי עַלֹּשׁ־בַּלִי ^{מנ׳ מפ}ֹ דֵי לֵיה וַקִםוַעַבַרוָת־כְּנָתֻ וְשַׁוֹּיֵיַרת־ וַיִּבְרַח הוּא הַנְיַרלוֹכֵי בַרָרָוַ הְנִּא: ָוַבָל־אַשֵּר־לוֹ וָיָקם וַיִּאֲבַר אֶת־הַנְּהָר יַיַשֵּׂם אָת־פָּנָּיוֹ תַּר תַּגִּרְעָּר : יללָבָן בַּיִוֹם הַשְּׁרִישִׁי בִּי בַרַ**רו**וְיַעָקַב וַיַּקָּחאֶת־אֶחָיוֹ עִפּוֹ וַיַרְדִּף אַחֲרָיוֹ דָרָרְ שִׁבְעַרת שָׁמַים וַיַּרְבֵּק אֹחוֹ בְּהַר מֹיוֹי בְּטוֹרָא רְגִלְעָר: וַיַּבָאאֱלהֵים אֱל־רָבָן הַאָבִימִי בַּחַלָּבוּ הַכָּינָרוּ וַיֹּאמֵר רבי נימי השַׁמֶר לָהָפַן־תִּדְבֵּר יִנִם־יַעַלָב מִפוֹב וַישֵּׁג לָבָן אַת־יַעַקָּב וַיַעַקב תַּלַעָ אֶת־־אָהַרו בָּהָר וְלָבֶּוֹ תַקעאָת־אָחַיו בָּהַר הַנִּלְעָד : וַיָּאשֶׁר לָבָן לַיַעַקָּב בֶּרוּ עַשִּׁיתַ וַחָּגְנָב אָת־ לבביותנהג ארז בנרתי בשביורת ייייי ורברתאית בנתי כשבית חרבא ייים לְסָהַ אְטַמַרְהָאלְמֵוֹר וְכַפִיהָא לְמִיּי לַמָּה גַּהְבָּאהַ לְבָּרֹחַ וַתְּגְנָב אֹתַי וַלָא ֹתַנֵּ דְּתָּלִינָאַ שַׁלַּחֲדֶּבְּשִּׁמְחָה וּבְשִׂרִים בְּחָףוּבְבִנְוֹרֹ: וְלֵא נְטַשְׁחֵנִינִי חֹפֹּיניי וֹבָתוֹשְׁבְּחָ, בְּתוֹפִין וֹבְתִנְנִין: לָנִשָּׁק לָבָנֵי וַלְבנתִי עַתַּרה הִסְבַּּלְתָּ ָּיָשׁ־רְאֵרֶיָרִי לַעֲשַוּת עִפָּבֶם 'וֹגְ'מֵי °אַסְבֵּלְתָא לְמֵעבָר : אִית־חֵילָא בִּירִי רָעוָאלהֵיאָבִיכֵםאֲמֵש ׳ אָמַר אַלֵי ַנאטר השָמֶר לְהָ סִרָּבּרֻר עִם־יַיְעַלְבּיייים וַעַתַּה הַּלְרְּהָּלַכְּתָּ ל שפוב עד־רֵע:

אפר אלהים ו' מסורפרשת בראשות: וינהג ה' וֹטֹי 'וֹינְהֹג אֹת כל מקפחור וינהג את הצאן אחר המדבר י וינהג את מקניהם ויך בהם ' וינהג את עמו וילך גיא כולח' וינהג יואב את חיל הצבא : רכש ה'פסו'דמי'מן ב' מלו' קדמ'קט' תני' פתח וסו' את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי - רכשו אשר רכש מקנה הנינו אשר רכש אלה פקודי המשכן משכן והמכתב מכתב 'והמנהגבמנהג יהוא: ולבן ג' באורית 'וסי ולבןהלך לנזון את צאנו 'ולבן תקע את אחיו' ולכן וחצרו': ויגד כ"ד וסי כו' במסר' רבת': וכשרים כי חד חסר וחר מלא זסי למה נחבאת לברח : וכל ישראל משהקים : בד"ה : קדמ׳ חסר דר"ה מלא: עשה ד' כתיב ה'וא'כתיב ו'וסייהסכלת עשו : לפען עשה כיום הזה : עשה שפים שנאתי : עשה צדקה ומשפש : הרמאה כתוב ו' מרבר ח' רגשי וסי'יש לאל ידי לעשות י וכבא משה אל אהל י ויכל משה מדבר אתם י ואתר דעי וראי מהתעשי זותכא בי רוח זואשמע מדבר אלין אהכת רע מטוב נצור לשונך מרע: הלר ד' חסר וסי' ועתה הלך הלכת כי נכסף י הלך אלך עמך יושרנה הפרות י ויצש כן הלך ערום ויחף : וכל ירמיה רכיו׳ ב"מו מלא וסי'וקנית לך איור פשתים י ואמרת אל תנניה : הלוך להרגיעו ישראל : לעבר מלך הכושי הלוך אל בית הרכבים: הלוך בכן ילכו ואת: בנותיך נ' מלאים יםי בן תגזול את בנותיך מעמי ואכל קצירך ער זה מרבר:

331 109 18 התועלת כי"ס הוא צמדות

בתכלית השלמות ממה שכוכר בוחת

לאדם שיהיה שמח בחלקו שנחן לו השם כי כבר יקרה שמה שיחשבהו הפד'בלתי נבחר הוא יותר נבח'לפי

האשה והוא הולדת הבנים: דורועלרו העשרים הוא בדעות י והוא לפרסם השנחת השם יתעלה בשפלים ושהוא רואה דעשת העשוקים ולאה מפרה התורה שכבר ראה השם כי שכואה לאם

לכיתו ברחותו עוב כשלחתו ומזה המכום כלמד שתישירהה רע ההצלחה בענינץ

נָנַכֶּתָּ אֶת־אֱלֹהָי:

ווֹאמֶר לְלָבָן בִּיַ יָבֹאתִי בִּי אָפַּרְתִּי

אָם אָשֶׁר תִּסְ**אָא אֶת־אֶל**וֹהֶיוְךּ

פַּוֹרַתִּנְוֹל אָח־בָּנוֹחָיך מִעִמִי:

כי לא היה שם כלו' ובעת לאתו

מאהל לאהובא באהל רחל שהיו

ההמהו'דבר זה מלמדכו שחפש חהל

שלכן באחרולה ולריך לסרס התקרא

ניבח בחהל יעקב ובחהל לחה וילח

מאהל לחה ויבא באהל רחל ובאהל

שתי ההמהוח ולה מלה וההל רחל

היה באמלע לפי שהיא עיקר הבית ויעקב הית' תדיר שם וחבל לחה מכחן

נההל בתי האמהות מכאן וכולם

לתוחים לאהל'של רחל ולרשו הרגי'

ני תלפום ריהטה דקר'אהל לאה היה

בחמלע ואהל רחל מכהן וההל שחי האת הו'תכאן ואהל לאה ורחל פתיחי'

לרשות הרבי' אבל מהל האתהות לא

הי' פתוח לרשוח הרבים כדי שלח

יוכל יעקב ליכנס בו שלא בדעת

דחל או לאה ולפיכך כשילא מאהל

באה בא לו באהל רחל : ורחל לקח'את

התרפי'ר כשיצא מההל להה ללכת

בחהל רחל לקחת הדחל וחשימם בכר

הגמל: לא שכלו ניהג העול' הרועה

מכה הלאן ודופהם ומנהלם בדוחה

וֹע"יב משכלו' ואכי לא הכיתים הלא

נהלתי'להט : והילי צהכך פירש רש"י

מבחן דחיל בן יומו בקרה חילוח"ת הח המרי' בעלמ' דחיכו קרוי חיל

כחות משתי שני' והמחוייב היל השם

לריך להבים חיל בן שתי שנים וי"ל

דודתי בן יומו קרוי היל הבל לגבי

קרבוצריך שיהה בן שתי שני' : והילי

בחנך לח הכלתי שנהג הרועה כשהוא כוהג לחן לתקום רחוק לתלוח שרעה דשה ואינו מוצח

לקנות לו מזון לפי שכחרחק מן הישוב לוקח לו מפילי הצחן שחיכן רפוין לפריה והוכלן פבל הכל

אילי צאנך לה אכלתי. ערפה לא הבאתי שיךי אבי׳ נערפה באוכם שמן הדין הייתי פעור כדכתיב

ליפשר הלא שלמתיה משלי : בכובתי יום ובכובתי לילה ' מכהג לרעות ביום ובליל להחזיר הצאן

לדיר לבעל הצחן וחם נגנבה בלילה לכעלה נגנבה לבל חני חידי תבקשנה גנובחיום וגנובת

לילה ועלי לשלמה : ישם שכייבלאנך כדין עבד עברי : ותחלף הלמ"ד בלרי : ופחד ילחק היה לי

לולי הפחד שפחדה מילחק אכי שהו' עשיר ושר גדול: היה לי יפי 'לסיוע שע"י כן כתירחה: ד"א

יראת ילחק את הב"ההיה ליוהועילה לי כאן פרש"י לא ר"ל אלהי ילחק וכו' חו"ק הרי אליעור

התיר שם התיוחד ד' פעמים על חברהם: כי עתה ריקם שלחתני לקחת חת עבודתי בחנם

כרצוכך : ולבכותי מה אעשה י התחיל לכן לפייסו :

יביאהו עד וחתרו רבותינו ייביא עדיישכטרפה בחוכם ויפטר הפי אותו לא הבאתיאיך

מרדעת העשויה כמין

בעביטין והן עביטי במלים

בשט"ו כלע"ו: דלקתי דדפת

כמו על ההרים דלקנו זכתנ

מדלוק חחרי פלשתים: ויוביקור

ויבררו עם מי הדין אפר "וכיב

בלעון: לחשכלו לח הפיננ

עיבורם כמורחם משכיל תפכפ

פרתו ולח חשכל: וחילי בחכך-

היל שחם לח כן מה שכמו

אילים לח חכל חבל כבשים חבל

חם כן גולן הוח: מרפהי של ידב

חרי ווחב: חנכי חחטנה לשין

אל השער ולח יחטיח חבי ופני

שלמה חטחי' חסרים חבכי

אחמרנ' אם חסרה חסדה כל

שמידי חבקשנה; אנכי אמשכי

תרבומו דהות שביה ממכייכה

שנח: בנובחי יום ובכובתו

לילה ננובח יום או בכוצת

מלחתי משפט איהבתי לדוש

קרח כמו משליך קרחו תרבותו

גליד׳ ופרחי לשון שינה: ותחלף

מת משכורתיי היית משכה

מנקודי לברודים: ופחד ילחק

בחייהם וחף על פי שחתר

לח רלה לומר חלהי ילחק שחיין הק"בה מייחד שמו על הכדיקה

בלחתו מבחר שבע חני ווי חלבי

חברהם חביך ואהי ילחק בשביל.

חבר וט ייב בכה עיניווהרי הוא כמת ישקי

נתיירא לומר אלהי וחמר ופחד

לשון היכח: מה חעשה לחלה

לילה הכל שלמת יוגכובתי -

שהיתה נפרדת ומהיסרת כתוצי פונה ולת נפקד ממכו חיש מרגומו לפייד ב

רכתי בגוים שרתי במדיבו בי היש פים

ובעירובין שניכו

הנחלי לשון כרים וכפותום שיי

הקיפוק

כחרנומו בעביטה דנמלה והיחלם

לא יחיה: ומאוחה קללה מחה כחל בדרך: מה עמדי משלך: באהל יעקב - בוב

ההלרחל שהיה יעקב חדיר הצלה וכן הוח חומר בני רחל השת יעקב ובכולן במי

המר אשת ישקב: ויבה בההלרחל כשיצה מחהל לחה חור לו לחהל רחל קודם

שחפש באהל האמהות וכל כך למה לפי שהיה מכיר בה שהיא משמשנים :

ַנְיבא לָבָן בִאֹהֵל־

וָרָחֵל לָקְחָה

בוחי שכים במסורת מוחים נות חוכל לקום מפכי'תם לות יביד וכשה שונו לומר לוא חוכל לקום חפניך חבני התרפים חבל משני חק חקום תי הוכי דדרשירן החש אם לא יבוד פירוש לדיינים וכשא שיכו אבל לחחר אם לח יגיר בשביל זה לח ישא שיכו :

מ'ע ספורנו

כי חשב שנים

ואחר כך באהל רחל וחחר לך חותם חתד מהעבדים לעבדי באהל שתי האמהות והטעם ולחזור לשורו וכזה היה חייב שבקש באהל יעקב ובאהל לאה מיתה: הכר לך מה שחלו תשלך וקח לך כסתכירהו ובאהל שתי הא זהית ולא מלא ולה ידע יעקבי שאם היה יודע לא היה מעיז סכיו לכחם ולח שיה הומר לח יחיה: ויחר ליעקב וירב בלבן. אחר שלא מנא דנר חשב ישקב שלח נגנבו חרפי כלל אַלח שהיתה המלחת לבן כדי לחפש כלי יעקב שהיה חושר תותו שתה בכב היוה דבר אשלו במה כשעימה חעומיי מים מצחת בי עול לשעור שחשרתכי עתה לגולף רחליך פֹעוור לח שכלו ישכה הזך זה מצחת כי שלח כלכד עבדתיך באמוני ביושפט הנדיקי מכל היטנתי לד יותר שהשתרלחי בחושן שלח שכלון בחילי בחכךלה בכלתו - הפילו כמנהג שחני הרועים: לח הכחתי חכיך הנכי החשכה מרשה שנערנה בחער שלי ושנגתי אבל הנחדי בלכך שרקה שנערפה באוכם אש"פה ב ויידי תהקשנהי שלא בדין נותחלף הת מבכרתי מה התך תה באארת כי חמכי אתה הוא בהחלם' משכרתי : בהנחן כלכי ואם החלפתי משכרהך חו שלחתיך ריקש לא הייתי כופל דבר מסוך בהכל שלי ונחרתה כא לידך לא כדין : ולכנותיי ושל כנותי בות לנדוניית: חה תעמה הכל מה חינשה לחלה לפרנסן אחר כך ועת: חחור שזיני ברית שנם חתה לא תזיקני זירימה ולכה להורות שיביה

התרפים שם כבר לקחתם רחל ושמתם בכר הגמל יו"מ בכר כדמות מרדעת י והנכון בעיני שכר הגמל כמו שלחוכר מושל ארץ וכן בכרכרוי ומכהב הכר או הרוכב עליו יקרא הכרי והנה רחל לקחה התרפי' ושמה חותם במקים ששם כר הגמל ותשב עליהם ולח היתה בחהל: כי דלקת ירדפת וכן ידלוק עני : אנכי אחטנה: אם היחה טרפה החטח היה עלי ופרעתי כמיה : גנבתי יום - הי"וד נוסף בי"וד מלחתי וכן הוא גנובת יום אולילה מידי תבקשנה: ופחד ילחק: יראת ילחק את השם היה הועילתני כי זכות החב תועיל לבן : מ"ם דיקם כוסף והיא שם ימלא עם יחיד זכר ונקבה ועם רבים וכן מ"ם אמנ" נס חנם: ולבנותי מה חעשה י הוסיף לבחר וכן הוח ולכנותי הלה מה חוכל לעשו' להם: הזקרני זיבא בחהל רחל פרש"י כשילה מחהל הדגר וליכוקים: לאה חז'ובם לו באהל רחל קוד'שיחש' בחהל האמהו) מי דחקו לרש"י לומ? שחפש באהלהאמהות באחרונה אלא לפי שכ 'ולת מלא' גבי להל שתי

רק אהרגנו זיש אומרים שהיה לרך חפלה על כן מחה רחל בדרך אם כן יודיענו מי התפלל על חשת פנחם: ויבא לכן בא הל יעקב ובא הל לאה ובאהל שתי האיתהות . שאהל חחד היה לשתיקן אי באהל כל החת מהן וחחר כן שב פעם שנית אל אהל לאה והעד וילא מאהל לאה גם זה ככון שהיה אהל ליעקב בין אהל

לאה ובין אהל רחל והקרוב אלי שהכתוב אחז דרך קלרה ואיחר לָאִיחָקִיִים קַרָבם אַחָנִיאַ אִישִׁתִּטוֹרָע יִייֹיַ לָאִיחָיֶּהְהֹ נָנֶגָר אַחְיֵנוּ הָּבֶּרְ־לֵּךְ מֵהֹּ להוכיר אהל רחל וכן היה בא במהל יעקב ואחר כן באהל לאה

ספר בראשית

לָהְמֵה רִעִּמִי וֹסַב־לֶּרְוּלָא־יִרָעִישָקֹב " " עָמָרְיוֹבְא־יָרָע יַעַלְב בּי רְחֵל ' עָמֶרְיוֹבְא־יָרָע יַעַלְב בּי רְחֵל ' וְעַל לְבָוֹ "פִּיּוֹ נְנְבֶרְנֵם: אַרִי רָתַוּלנְסֵיבְּהַנְוּן : בַפַשׁערנְאֹ־דְיַעַקְבֹּ וֹבְפִישְבְנְאִדְלֵאָהֹ יֹ יִנִפִים וַעָּקֹב י וּבְאַהֶּוֹל לֵאָה וּבְאַהֶּר שׁהֵי וֹבְבֵישִׁבְּנִא דְרַתַּרְתִּין לְחִינִתָּ ֹ וְלָא־ 'הְ'מִי מֹי הַ אַבְּיֹחׁת וְלָאִמְצָאְנֵיצֵאֹ בֵּאַתְּר לֵאָה אַשַּבַחונפַק מְבֵּישָׁכנָאַ דְלֵאָרוֹ וְעַר בַּפִשְׂבנָאַ דְּרָחֵל : וְרָחֵלֹנְפֵיבַת יַתֹּ־ " מִי מֹשׁ מֹשׁ בַּתְּלַבּת בַּקְרַתְּלָבָּת בַּבְּרַתְּנָבֶּת צַלְפֶניאָן שַוּיתינון בַעַבימָאדְנִמְלָא ^{ייבּינ}י ַנִיתָיבַת עֲבִיתָּוֹן וֹמַ'אָישׁ לָבָּן יַרַתַּבְּרַרַ<u>־</u> משכנאולא אשכח: לַאַבוּהָאלָא־יִהְקוֹף בָּעִינִי רַבּוֹנִי אֲבִי לָאאיכוֹל לִמֵיקִם מוֹ־נִקְרִמָּרְאֲרִי־ כ׳ נֹיִיהַפֵּשׁ וַלָא מָצָא אֶת־הַתְּרָפִים אורחנשיו לִיוּבְלִשׁוֹלָא אַשְבַּחיַרדֹג לָבְוֹוְאַהָּיָבוְעַקב וַאֲמַרַלְּלָבְוֹ מֵּרוֹ־־־ הובי מַה־סוֹרָחָני אָרֵי רָרֻפַּתָא בַּתְּרָי: אַרֵי־משֵישׁתָּאֹיַת־כָּל־מָנַי מְה־־־

צִשׁבַּחְתָאֹמַכְל־מָנִיבִיתְךְשַׁוַי הָכָּא יִייִינוּ שְׁנֵינוּ : זְהַעָשׁרִים שָׁנָהָ אָנֹבִי עָמָּךְ ָּקַרָםאַחָיוִאָחָךְ וַיוֹבָהוּן בֵין הַרוּוְנָא :מיימי מּגַרְחַבֶּיוּךְ וְעַזִּיְךְ לָא שָבַבְרוּוְאֵילִי צְאנְךְ דַנַן עשרין שנין אַנָא עיכר רַחַלָּך יוֹיָי לָא אָבָּלָחי: ַנְעַיָּזְךָ לְאַאַרָּכֶיֶלוּוְדָּבָרִיּי**ְעַנְ**ךְ בְּ<mark>דִייִהֹי</mark>

לְהַנִּטְרֵית בִּימְסָאוּנִטְרֻית בַּלֵילְיָא : יֹּ הַוְיָהִי בִּיכְּכְּאָאַכְּלַנִי שִׁרְבָא וֹגְלִידָּא ָנָהִיר, עַלַידּבְּלֵילָיָא וְנָדַרָח שׁינִתִי מֵעִינָי:

י עשׁרָין שְׁנִין בָּבֵיתָךְ פַּלָּחִירָוֹךְ יּ יּ וַחֲחֲלֵף אֶת־מַשְׂבָּרְתִּי מְנִים : אַרְבַּע־עֶשְרָיִ שִׁנִין בַּתַּרְתַיון בִּנְחָךְ ייליייִשי לוּגֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְּרָהָם וְפַּחַדּ וְשֵית שנִין בענְדוֹאַ שׁנֵיתָא יַת־אַגֹּרֵי ַעשר זִיסְנִין: ַאֵילוּלַפּוֹן אֱלְהָוָאדְאַבָּא הַוְרֵה בַּסעַרי אֲרֵי כִעוֹ רַיָּקוֹ שִׁלְחַתָּגִי ַנַת־עַמְלי וְיַת־בֵּלָאוּר*ה* יְדִי וְגַלֵי בֶּדְּם־יְיָי

> וְאוֹכַחבַרָמִשָּא: וַאַרִיב לָבְןנַאַמַר לְיַעקב בְּנִרָּא בְּנְתַיוּבְנֵייָא בְנַי וַעֵנְא עניוכל האת חזי די־לי הואולבנרעי

מָה אָעביר לְאַלוֹן יוכִאַ־רון אוֹ בּינִי אַנְיָלְאָתָה וְהָיָה לְעָר בִינִי ובִינְךְּ לבניהן דילידא: וכען איתא

ַבִינְזַרַ קַייִם אֲנָאַ וּאָחָ וִיהַיִּרְסְהָיר בִינָאובִינְרְּ

מה ה׳ קמץ דסמיכי לח"ע וסי׳ הכר לך מה עמריוקח לך י כי מה עבדד הכלב י ואמרתם על מה על כי העיד : ומה חשחן אנחנא: ויאמר לא מה עבדת: ולא ידע י"אוסי' כו' במסר' רביו: באהל ובאהל א"ב מן כ"ב וב'ברישׁ תיבות'וסי'כו'במסר'רבת': האמ זת ב הד חש'וחר מלא וסי' ויבא לבן: ועם האמדות אשר אמרת: בתרא מלא: וחד אמ זות עבדיו: ותשבי"ב מסיר פרשת וישב: ה' פסו' אית בהון מה מהוסי במסר׳ רבת': מה ב'פתחים סשיכין להי וס׳ מהפשעי מה השאתיה מה הפצו בבינואהריוה חרבי": הם ייי בליש' וסי'כו' במסרה רבתאומעיני ד'וסי'תדד שנתי מעיניו בי נשכהו הצרותי נוחם יסתר מע ניי ויסתר עביל מעיני: לולי ז' ר"פ יסי לולי אלהי אבי - לולי כעם אויב אגור - לולי יי׳ צבאות הותיר לנו י לולי האמנתי לראות בטוביי׳ לולי יי׳ עזרתה ילולי תירתך ילולי יי׳ עזרתה לי: ופהר ב׳ וםי׳ יצהק היה ל - ופחד למידעי א"ב מן הד חד חר א' הד לא' דילוג ולית דבו'וסי'בו'במסר'רבתא: והבנים ג' יסי'הבנות בנתי והבנים י והאבות . הבנים יהדו : יהבנים קשה בנים : לאלה ה' וסי' ויען לבן ויאמר ליעקב : לאלה תחלק הארץ וואמר ראיתו את ישראל נפוצים יחברו אל תמיפו ימיפון: ואתה ג'ב'קמצין וא' פתחומי' ותחה לכה ונכרתה ברית אניואתה ווהדבר אשר דברנו אני ואתה ואני ואתה רכבים צמרים ובתרא פתח :

שיתרחק מן כחשד: התרעלת השלשים הוא בתדות י והוא כשירהה החדם שיתנים ק היש שיחרקק מן בחשד: דקרתו עו או משבר ביניע לו ממכי חקובהיוה מופן שיהיה בזולת עול - ול המד לעשוק לו חקו רחוי לו שיביע לו ממכי חקובהיוה מופן שיהיה בזולת עול - ול יש החד נפשוק בנוקקו דחוי כו שישים ב-תראה שכאשר ראה ישקב שרצון לבן היה לשלחו ריקם מהתוהשתדל בוולת עול שיציע לי הד, תרחה שכחשר רחה יעקב שרטו שבן בי הפעל מהשסית ולוה לא היה בזה עול לפי שלבן הסכים מלכן במהשעשה מהקלות ונעזר בזה הפעל מהשסית ולזה לא היה בזרי בנול לפי שלבן הסכים מלכן בתהשעשה תהקפות וכשה בהיים לל התכ"שלה יסובב יעקב שיהיו הכולדים בתוח 'ההוא שיהיו ליעקב הכולדים בתוח 'ההוא שיהיו ליעקב הכולדים בתוח 'ההוא שיהיו ליעקב הנולדים בתוח 'ההוא שהיים ליעקב היים בתוח ליעקב היים ליעקב היים בתוח ליעקב היים בתוח ליעקב היים ליעקב היים בתוח ליעקב היים בתוח ליעקב היים ליעקב היים ליעקב היים בתוח ליעקב היים בתוח ליעקב היים ליעקב היים ליעקב היים בתוח ליעקב היים היים ליעקב היים ליעקב היים ליעקב היים ליעקב היים היים ליעקב היים ליעקב היים ליעקב היים ליעקב היים היים ליעקב היים היים ליעקב היים ליעקב היים ליעקב היים ליעקב שיהיו ניעקב הנוכדי בכון בשתי יהות שרחי לחדסשיהיה וריו במעשיוולה יתרשל מהם יהלם התדעלת המל החשל מהם יהלם חראה שיעקב קרא לרחל וללאה השדה אל צאנו כדי שלא ישווב צאנו עם ששם

חרחה שישקנ קו אי הייתה היותר משלמית כי לא ישמע איש שם דבריהם והתבודד יותר מקשבתם חביה העצה יותר שלמה ויותר מקשבתם ההיה העצרה ב"לה בול החדור בייתר מהשנה בייתר החדור מייתר הייתר הייתר הייתר בייתר החדור בייתר הייתר היי בזה ונזה ישנם בשדה שוני משכשי ביתו שיכריח על זה על לדהחונם והכלוח חבל ישחהל לפחדת דחוי לחדם כשירל / דבר מה מחנשי ביתו שיכריח על זה על לדהחונם והכלוח חבל ישחהל לפחדת לחו נחדם כשירכ דבר מני עותם אותם ולהכניעם אל מה שירלהו בתכלי'מה שאפשר כדי שיתעוררו לזה מעלמם כי זה יותר טוב

חותם ונהכניעם חל מה שיו כיו בלה מחלא שחמר יעקב לנשיו דברים נכוחים יביחום להשמינו משיעשו זה על לד החונם וההכרח ולזה מחלא שחמר יעקב לנשיו דברים נכוחים יביחום להשמינו אליו להפדד מאביה 'והודיע להם בסוף דבריו כי השם יתע'אוהו לפוב ללכת ולשוב אל אביו כדי שיתרלו בזה תוה הלד בסון שלא יתרו פי השם ית'כי הם היו תאתיכית בוכתו שהתבאר בתה שקדם ב אליו להפדד מחביה יוהודיע כהם בטוף לפי יוב ששט מב משול מות שישתדל בשמירת קניילו ולח ישתוך על הנם י הלא תרחה שיעקב השלם עם היותו נחוץ לברות מפני לבן ורחותו עוצם בלת היא בשל המל בשמירת היאל בכל משל משל במל משל בשמירת היאל בכל משל משלה: התועלת בארות במל במל במל מתחום יותו שוצם במל משל בכל משל מששה: התועלת באר במל במל במל מתחום יותו של בכל משל מששה: התועלת באר במל במל במל במל מתחום יותו של בכל משל מששה: הלג הוח במוחה בו לה עוב דבר מקנייניו שלה הביה עתו ולוה חמרו ו"ל יברכך ה'חלהיך יכול ישב בעל ח"ל בכל השר חעשה: התרערת ה"לד הוח במדות והוח שרפוי לחדו

דבקות ההשבחט כו כני שובי היותר שלם אף על פי שהוא בעות שיעור בה מהשם יתעלה : ולוה חדאה שיעקב כיין שיהיה נסעו בעת שהיה לבן בווז לאנו שהיה רחוק מתנו דרך שלשת מימדל בהבעת התכלות שיכוין אליו באופן היותר שלם אף על פי שהוא בעות שיעור באיים מישור ביים מישור בדרך מישור ביים מישור בדרך מישור ביים ביים מישור ביים מישור ביים מישור ביים מישור ביים מישור ביים מישור ביים ביים מישור ביים ביים מישור ביים ביים מישור ביים מישור ביים מישור ביים מישור ביים יתים בדי שיתרחקמשם קודם שירגים בויי בכן? בית הוא בידך ולח חתר לוחל הירח שחני חצילך תרף שחול כי חתר הולך בשליחותי וכתו זה רצה שיעוור יעקב בתקלות בחופן הבוא בהיח בשבות הכוחות ולוחת הסבה חתר לשתוחל עגלת בקר חקד בידך ולח חתר לוחל הירח שחני הציות ברוחות ולוחת הסבה חתר בידות משיים כשבוש הכחתות וכחת הטבה ומו כל העתורים העולים על הלחן נקודים וכרודים וכתו זה ימלאו רבים בתורה ובדברי הנביחים: החתשה ושלשים להודיע עולם השגחת בשי משיים ובדברי היו כל העתורים העולים להודיע עולם השגחת בשיים בביתורים בשיים במשיים בשיים במשיים במ יחעל' בדבקי' בו עד שכבר דבר השם יחשלה הל לבן Ed(

וַהַּשָׁב עַלֵ הֶבוּיִבְשִׁשׁ לָבָן אֶת־כָּל־ האהלוקא פצא: ותאמראל־אביהלה מכחן חמרו חיל כן יומו קרני וַאַבֶּרַת ניילייי אַרֹּ יחַר בּעינֵי אַרני בִּילָוֹא אוּכֵר לַלוֹם מִפּנִיף בּיאָרֶר נִשָּים כֻּי יי ניתר לועקב ניתב בּלַבָּן נַיַּעַן יוַעַקב "י" צור מניא: ויחָבן ף ליַעַקבונצא עם־ בֶּ פְּפּוּמִינֵיאָמֶר וְלְבָבוֹ מַח־פִּשְׁעוֹ מֵיה חַפָּאֹתִי בִי דָלֶקָתְ אֲחַרָי: בי־משַשְקּת אַת־ בָל־בֵּלֵי מַה־מָּצְאֹרָ סִבֶּר בַּלִי־בֵיתֵׁךְ י ייי אַיָּר ברונגר אַחַיִיוּאַקּדְר וְיוּבִיחוּ בּיִן טְרָפָּה לָא־הַבֶּאתִי אָלֵיך אָנכֵי אָחַפֶּנָה כִיָּדֶי תַּבַקְשֶׁנָּיה מ זכלני חרבי לשון חש חיכלה אָכָּרִית : דַּתְבִירָאַ לָא־אַיִתַיתִי לְדְ מִימִּ גַנְבְּתֵי יוֹם וְגַנְבְּתֵי לְוֹלָה: דַהַוּת־־שִּנִיאָ מִמִינִינָנאמינוּ אַתִּ־בָּעַיִּיּ מִיּיִניּ בַּיִּוֹם אָבֶלְנִי הָנֶּבֹוֶקְרַח בַּלָּיֶלָתוּתְבֵּר שְׁנָתָי מֵעִינָי: זָה־לִי עַשְרִים שַנַה תנחי שבינינו מנקוד לסלום בביתה עברביה ארבער עשבה שנה

ַנַיָּבָא בַּאָהֵל רָחֵר:

יִצְחֶלְ הָיָהַ לִיבִּיעַהָּהבִיָּקָם שְׁלַחְתָּנִי שָּה־עָנְיִי וְאֶת־יְנְיָעַ כַּפַּירָאָה אֱלהַים 🤧 ָאֶלְהָא רָאַבּרָהָםוּרְדָּחִיל־־לִיהִיצִהְקֹּלְ יוֹז יוֹפּיוּוֹיוֹבַרוּאָבֶישׁ: וַיִּגַעוֹ לָבָןוַיּאָפֶר אָל ויוכח לשין חוכחה הוח יַעַקֹב הַבָּנוֹרת בנהַי וְהַבָּנִים בְנִי וָהַצָאן צאני וָכל אַשֶּר־אַתְּדוּ ראָרוּ חיך תעלה על לבי להרע להן יי לירהוא וְלְבְנֹתַי מָח־אֵעשַׁת לָאֹלֶרה יי והיה לעד י הק בה: הַיוֹם אוֹ לְבְנֵיהָוֹ אֲשֵׁרְ יְלְדוּוּ

בשתי בנהר ושש שנים בצאנה

וְעַתְּהַלְכָהָ נִכַרְתָה בַּרִית

רלבג

ראוי שימעוש בעסקיו כדי שירחים מתכורוע ההנלחה כתו שחמר חבי כמעטרגעעד יעבור זעם • ואמר לכן המשכיל בעת ההיח ידום כינים

לחחיר

החועלת הכיעהית במדות והוא שדמוי לתדק שירחיק ממכו החשד בכל עוז וחף הק היה יודע בחמוכ'וביושר ולוה מרחל

היה חות ביותר שישקב עם מה שהתפרסם ללכדן מהמוכתו וישרו במה שעבד היהני מהמוכתו במה שעבד היהני כמו שספר בסוף הפרשה . רחלבי ועויך לח שכלוהרחיק שיהיה לושכב מלכן אם לא באופן סנא שישיגלו חשר בוי ולוקת הסבק ההעורריעק לנהת מבית לבן כחשה רלה שהיוחושדי' אותו בניו ולא היי

פני לבן שמו כחמול שלשו׳ ועוב. החועלת שהיה מגיע לו ממכו בדי

וַיַעַקובקרָא רֵיָהוַלְעַר:

ביני ובינה: וַאַמַר רָבָן לַיְעַקָר הָא י

ַקַטָּתָא אִם־אַנָא רָא־אַעִּבַּרָ דְּנְתְּדְּיַתִּ־

יַצְקָּק: וּנְבִים יַעַקְבנִיכְםתָאבְּטוּרָא

וקרֵא לַאַחוֹהִי לְמִיכַלֹּ לַחְמָא וַאַכְּרָוּ

וּבַרֵיך יַתְהֶּאָוַנְאָזֵלְ וְתַבּ לָבָן לְאַתְּרִיה :

וְיַעַקָב אָזַרַר לְאוֹרְתֵיֶה וְעַרָעוּ בֵּיִה<u>ּ</u>

מַלְאָבַיָּא דַיָּיָ: וַאֲמַרְ יַעֲקב בַּד־חֲוִינוּן

דָאַתְרָא תַּהָוּא מַחֲגְיִם:

פרשה

יַשַּקֹבאוֹנֵריוֹ קַרְמוֹתִי

רַורת־בעשו אַרְוּיהי

לַחָמֵאוּבָתוּ בִּטוּרָא:

לחקלי ארום:

ואַקּדֵםרָבָן

ילימד נירית ביני ובינור : סָרוֹיד דְּגוֹנָרָא הָבִיון וְסַהְדָא:

וַיֹּאמֶר יַעֲקָר לְאֶחָיוֹ לְקְשֵׁוּ אֲבָנִים

וַאמֶר לָבַוֹ הַנַּר הַנָּה עֵר בִּינִי וּבִינָה

וְהַמִּצְפָה אֲשֶׁר אָמַר וָצֶףיְהֹוָה בּינִי

בשים ער־בְנֹחַי אֵין אִישׁ עַפְּנֵר רְאֵרוֹ

ער הַנַּלַ הַזֶּה וְעָרָה הַפַּצָּבָה אִם־אָנִי

אַתָּתלא־תַעבראַלֵי אָר*ת־הַנָּ*ל הַזְּיָהָ

וָבָה בָּהָר הַקּרָא רְאֶחָיו לְאֵבָּר לְחָשׁ

אָרְתֶּקְםוֵיֵלֶרְנִייָשָׁב לָבָּן לִמְּקֹמְיּ : אַרְתֶּקֶם וַיֵּלֶרְנִייָשָׁב לָבָּן לִמְּקֹמְיּ

שֶׁם־הַשָּקוֹם הַהָוֹא מַחֲנֵיִם:

קמ"חי חלק"י מחני"ם : סימן:

פרעה

וְיַעַקב הָלַך לְדַרְבֶּוֹ וַיְבְּגִעוּ־בְּוֹ

ַנִיאַיבּנּ לֶחֶםנַיָּלִינוּ בָּהָרוּ

שהדותאויעקב קראלו גלער

הַיוֹם עַל־בֵּן קָרָא־שַׁמְוֹ נַּרְעֵּר

וביניך בּינִפָּתַר אִישׁ בִּרַעְהוּ

וַיִּקַרָא־לַוֹ לָבָן יְגַּרְ

ויאמר

ויובחיעקב

וַיאמֶר יְעַקֹּב

יַעֲקָב מַלְאָבִים

לפניו אריעשו

אָתֻיו אַרָצָה שֵׁעִיר

קא־אָעֶעַבָּר אַבֶּיֹף אֶת־הַנַּל הַוֹּנֶת וְאִם־ני פּפּיייּדְנוֹנֵא הָבִין וְאִם־אַתְּ לָא־רְעְבַּר

אַלהי אַבִיהֶם וַישָבַע יַעַקֹבֹ בְּפַּתַר מוני וֹיִינִים יַאַקב בִּדְרָתִיר בֹיה אָבוֹהי

בֹּלְרְנוֹנַ שֵּׂלְלְבָנָיֵו וְרִשְבֶנוֹרָשִיוֹ יִי יִי בְּצַפְּרָצוֹ וְנַשִּׁיִקְ לְבָנָיִוּ וְלְבְנָתִיִּה

כונורת זהב כלה יש אחר ואין שני ארין סרכיא: בנותיו ולבגותיו נ' מ'ל וסי' וינשק לבניו ולבנותיו

ושמע יו׳בקול ישראל ויתן את הכנעניי כבקרת רועה עדרון ויתנו בגורל ממשה בני יהודה בד"ה: כאשר

ראם ב' וסי' ויאמר יעקב : כאשר ראם צדקיהו : ראם א"ב מן ב' בי מן ג' אתין וסי' כו' במסר' רבתא :

ויקרא שם המקום ה' חסר את וסי' שם המקום ההוא מחנים ישם המקום בהוא מסה ומריבה שם המקום

חרמה ישם המקום ההוא תבערה ישם המקום הרוא נלגל: מלאכי אלהים ב' וסי' והנה פולאבי אלהים י

ויפנעו בו מלאכי אלהים:

ואלה בני לאה אשר ילדה ליעקב הוא ובנותיו דעזרא: אתהם ה'וםי וישכם לבן בכקר : והזהרת אתהם

לאחיו הסבניו שהיו לו אחים ננשים לצדה ולמלחמה עליו : יגר שה דותא . חרבומו של גלעד : גלעד י גל עד : והמלפה חשר אמר וגו' - והמלפה חשר בהר הגלעד כמו שכתוב ויעבר את מלפה גלעד ולמה נקראת שמה מלפה לפי שאמר כל אחד מהם לחברו יצף י"י ביכי ובינך אם תעבור את הברית: כי נסתר י ולא נראה אים את

על־הַגָּלִ:

אַביו יצַדָּוּק:

מלאכי אלחים:

חף בלהה וולפה בנותיו היו מפלנש: אס מענה אח, בנוחי מהניקח ישקב אבון וירימה מצבה במכוע מהן עוכת תשמי: יריתי כמו ירה בים בוה שהוא יורה וַיְקְחָר אֲבָנִיִם וַיִּעֲשׁר־גָרֶר וַיִּאֹבְרוֹ שָׁם חן: אם אני הריאם משמש צלשון אשר פמו עד אם דברתי דברי: לרעה : לרעה אתה עוב׳ אבל אתה עוב׳ לפרקמטיה: חלהי חברהסי קדש: בא חלהו בחור : חול : חלפי אביהטחול : ויוכח יעקב ובחי שחם בהמות למשת': לחחיו ילחוהביו שמש לבן: לאכול לחסי כל דבר מאכל קרוי לחם כמו עבד לחם רב נסחיתה עץ בלחתו: ויפגעו בו מלחכי חלהיין מלחכי של חרץ נ אַלהָים אָר בִּינִיוּבִינְּה: ישראל באו לקראתו ללותו לארן: לָבָן לִיּעֵקֹב הַנַּרָה בַנַּבַל הַנָּה וְהַנָּה "הַנָּבל הַנָּה וְהַנָּה "הִייִּה בִייִר בּיִרְאַ הָביוֹן נְהַאֹּלְבְּׁהָא בִּי אֵקִיםירה מחכים: שתי מחכות של חולה אם בלחרן שכחו שמו עד כחן ושל הַפַּצַבָּה אַ אֱרוָרָיתִי בִּינִי וּבַיגָּר אם הלרץ ישרחל שבחו לקרחתו

רעהו . בנותי בנותי שני פעמי'

חסלת ויצא יעקב

לאס מצעני

פער ניורם

וישלח

ישקב חלחכי ' מלחכי מחש: ארנה שעיר לחרץ שעיר כל תיבה שנריכה למ"ר בתחילתה השיללה ה"ח בסופה: גרתי

רכיבנ

בחלום הלילה בעבור שמירת יעקב וסכב שיבקש לכן מיעקב שיכרתו ברית יחדו שלח יעבור - לחד מהם כתקום ההוא שהשינהו בו לחזיק לחברו כדרך מה שחמר הכתוב ברפו' א יו׳ דרכי חים גם מויביוישלים חתו: התועלת בשפה ושלפים הוח במדות י והוא שראוי

בפלם פשיפרד תחחי שהיתה לוחברי שמו שיפרד ממכו בפיום ובשלום לפי מה שחפשר זלוה עשהיעקב משתה ללבוולכניו קודם שיתפרהו ממכי וחף שלפי שלח היה לבם שלם עמו והגם מֹחְרִיך בוה הפשו'להודיע השתלשלו׳ השבטים מיעקב איך היה פפני רוב התועלת המביעות ממנו והודיעכו התורה השמות שנתחדשו או לקלת בתקומות כמו בית חלובלעד ומלפה ומחכי 'כי זה ממה שיהיה מוסיףהאמב' צוה הספור כי שמות או המקומו׳ היו

מפורפתים בעת מחן התורה: י מרשת וישרח יעקב וישלת יעקב מלאכים וגומר עד ויבא יעקב שלם

ביאור המלות

יחות בים הסמה שעשה לוה' יתעלה מהעובות ומה אמרינועם שיישד לו מהם האמת הוא מה שקיים

שע"ב לו השם יתעלה מיעודיו העובים כמו ייהי ני שורשביחרכו זה במה שקדם במקלי משליבנימטרי בחלת שום קכיין לא היה לי חל מקלי שנונד יוסף מהייתי כום׳ בדרך כדי להמלע השבר בכפ ותהכלבי וממה שידמה להם " והכני ישכר חחורחם על בנים ר"ל שמח יכני בחופן

גפי זור דילשלה ישתיד לי שרידוזה שיכה אם על בנים וימית הכל יחד וימש ההלאה לו בפצור היות' כלם

שני משיחים הניינו חו הות מוסך עלמו ולחר עמו כמו שכתב החכם הבן עודה והרלון ביוהכני והכה הם על שנים ישנים ימום ב שורות ממים בכים יוהביחזר הרחשון ברחכ לנויותר · הכפרה כב ו · חעביר חפו · ויחבק כמלהג ההנשים

צן אפר בי המת אבקים להפיל החחד מהם האחד והקע כף ירך יעקב סרה ממקומה באופן שמצח עלמו

שנה שורו צולע על ירכן כשהשכים ישרית עם חלהים נחשבת שר עם המלחכים לחוזק השנחתך וקורבה הניזיהוא יכא מדר מדר בחל מהם יוזר אל השמש כחשר עבר כי כבר יורח השמש במקום אח' לא יורם או במקום השכי המחתלף לו באורך וזה מבואר למי שעיין עיון מעט בחכפת התכונה בף הירך הוא הבשר יווט שיייו משיקה מתעבל סביב העלם הכקרה בחב"קה המותה והוח מחזיל בעלם ההוח למו שיקיף כף היד במה שיחוק כו י גיד הנשה י הוח שם הגיד השר על הכף הפוח ללד מיצוני הגוף ועניינו מפורם ם" נקוד על

בור שהואוישקהו להירות שאין נשיקתו בלב שלם אבל היה עניינה ממולע בין הנשיקה וכין העדר הנשיקה ולוה היחה ואת החיבה ממולפת בין הכתיצה והמחק" מי לך כל המחנה השר פגשתירולה לומר לך שכי ורוכב : מחקב משר פנשתי והדצון צוה מי מהאכשים ישוה לך כל המחנה הוה חשר פנשתיי וום כי החדם יתן הדורון כדי שיהיה לו מתקבלו גמול ורכה בזה שחי הפשר שישילם לו גמול על דורין נפלח יריעקס פי לו פירושו מה יבקשו לך כל במחנה חשר פגשתי והם חוליכי התנחה כחלו לח היה מחמין עשו שחהיה המנחה שלוחה לו להפלגתה י פני חלהים י פני הברים גדולים חו ירצה בזה פני מלרכי ה' להודיעו שהוח כביח כדי שירחה מהזיק לו עלות מכיקות העוללים י לחעי לנחת שלי י חליגה י הכיחה וחשובה ב

בביתו וכחן לי שור וחתור צחן ועבד ושפחה ותכף שהגיעוני או הקנייני 'נפרדתי מלבן ושלחתי להגיד לחדוכי למלח חן בעיניך וכל זה היה לפרסם לעשו כי הו׳ לח היה שונה לוולה ירצ'לה חרחק מן עשר סממכו ולהעלים ממכו עבייכיו אך רצוכו להתכהג עמו כאח עם שכבר פרסם לו באה המאמר שיעקב איכו עמו במדרגת אדון כמו שברכהו יצחק אכן הוא לובמדרגת עבד וזה ממה שיש בו רושם נפלא שנה אינ להסיר ממנו שנאת עשו וחולם המר יעקב לשלוחיי כה תאמרון לחדוני לעשו כדי שמתישב בלבם שעשו הוא חדון ליעקב וידברו עמו בדרך מוסר העבד כמו שכתב החכם חבן עורה והנה בהו שועינ לו הקלוחים והודיעוליעקב שכבר עשו שליחותם ושעשו הוא הולך לקראתו וארבע" מאות איש עמו ויירא יעקב לו מאד שיגיע לו כזק מעשו ויצר לו מאד אע"ם שכבר הם 'הבטיחו שישמרהו בכל אשר צמיי ופניסום לך הנה ירא יעקב שמא אינכו ראוי לכמוזאת ההשבתה הנפלאה ויעדר מתכו מפני זה הייעוד העוב אינו חוזר כשאין בו תנאי בפלמות . זחולם כשיהיה בו חנאי בעלמות יסור מ"ל : היעוד בסור התנאי כעניין הברכות הכתובות בתורה בשיתנהג במצות התורה למקייתי מצותה וכבר תמצא שאמר ירמיהו רגע אלבר על גוי ועל מחלכה לנתוש ולנתון ולהאביד ושב הגוי ההוא מרעתו אשר דברתי אליו וכחמתי על הרעה אשר חשבתי לעשות לו ורגע אדבר על ביי ועל ממלכה לבנות ולכטוע ועשה הרעה בעיני לבלתי שמוע קולי וכחמתי על הרעה אשר חשבתי לעשות לו ורגע אדבר על ביי ועל ממלכה לבנות ולכטוע ועשה הרעה בעיני לבלתי שמוע קולי וכחמתי על הרעה הנה ביאר לך שהייעוד העוב והייעוד הרע חוזרים בשלוי המקבלים מעוב לרע או מרע לשוב · ולפעמים יהיה היעוד העוב באופן שיחוייב שיהיה עמו תנאי ואסלא כוכר והוא כשיעד ה' בשוב מחמיד בכל מקום ובכל זמן כי זה יחוייב ממנו שיהיה שם תנאי והוא שיהיה המקבל באופןשתדבק בו ההשגחה האלהית כי אי אפשר שיגיע כמו זה העוב חמידי בזולת זה האופן כמו שקדם וכבר ביארני

זה כלו בששי מספר מלחמות יי׳ ושם ביארגו שהייעוד הרע ים בו חנאי ואם לא כוכר והתרגושם

תלבה • שהליב אותה: גל שיגולו שם אבנים עד שהתחברו גם קראה מלפה וטעם יצף י"י כמו יו' יראה וכן לופה כתתיך: כי נסתר י אנחנו שיהיה כל אחד ממנו רחיק מחברו ולא יראנו השם רואהו - ופעם אשר אמר שב אל לבן - ויעקב קראה מלפה בעבור שאמר לו ילף יי׳: חסתענה בכותי המר הגאון פירושו חס לח תשכב עם

כמוהו בכל המקרת וחם היה חתה להרע לי גם אני כן אָם־הַעַנֵּהָ אָת־בְּנֹתִי וֹאִם־תַּקַקּחֹב׳ יְתִר בּנָתִי וְאִם־הִיכָּב גְשִׁיןֹ עַרִּלֹ־בְּנָתִיי ַרִית אֱינִש עִמְנָא חַוֹּיִבּימִימְרָא ֹרַיַיִּסְחָיד*ּ* רמז ליו' העקידה ואינכו ראוק לבכיו הם בני בכותיו המלחכים שכיב מחנהו: כן קרח שם המקום מחנים ּוְאֶת־תָּמַצִּבָּתְ שַּוָאַת לָרָעָח: אֱלְהֵייִ_{בְיבֵיב} לְבִישוּ: אֶלְהַיִּחּ דְּאַבְרָהָםֹוְאֶלְהֵיה על שם שנים חחד שלו וחחד של אָבָרָהָׁם וַאׁלֹהַי נָחוֹר יִשְּׁפְּטִּוֹ בִינִינוּ פְיֵהְיֹהְיֹהְ בִּיוֹנִי בִּינִנְאַ בִּינִנְיִ בִּינִנְאַ בִּינְנִא בִּינְנָא בִינְנָאוֹן בִּינְנָא בִּינְנָא בִינְנָא בִינְנִי בִּינְנָא בִּינְנִא בִּינְנִא בִּינְנִא בִּינְנִא בִּינְנִא בִּינְנִא בּינְנִא בּינִנְאוֹן

הבר ידענו כי ארץ אלום חרן כין חרן וכין קלה בעיניך חמנם ספר ברכת ישראל וזהת תשובה על - הגאון שאמר כי פיני ושעיר ופהרן סמוכים הסואלה המלאכי הם

> וא"ת הקח עליהן החרות ועונתן של בכותיך לא הגרע לכךאמר ואם תקח כשים על בנותיהרי תכאי שכי אין איש עמכו כשר להעיד: אם אני לא אעבו' עליך כסאויבי'יבוחו עליך לרעה אם אני לא אעצור אליך את בצל כזה לסייע לך וכן אתה אם לא תעבור אלי את הגל הוה אם כלערך זה לזה: ישפשו ביכיכו ז ממי שיתרשל מהכידו: חלהי חביה' משמש הדש וחול: וישבע יעקב בפחד אביו ילחק לא רבה להזכי הב"ה אח'החולשהוכיי כשבה להרע לו: מחנים על שם שתי

שעיר ישהית 'מתחל'של שעי'וכשנש'

שעייכי היא בת ענה בת לבשון נושעי׳ התוריוהיה ששוה ולדובא שמה הצל נשיו ולבו נמשך התריהן וכקרא על שמו שדה אדום לכך אמר להם שדה להודיעך שרגילוהו בשדה ע"י שהוא ליד: לאדוני לעשו בפרשה זו תמצ' אדונים 'פעמי'ש קראו יעקב לעשו אדוני וכנגדן תלכו שמנה מלכרבאדום

מפני היותו אחיו וכמנ שא"זל וארת לרבורת אחיך הגדול שלא ירגישו שהרבר הידין ממורך לב וכמו מואב: ואחר עד עתה לשאול בשלומך לפי שלא הייתי ברשותי רק מושכר אצל לבן וכעובר דאבא הלקיה שנתנו לו שלום ולא

רשיב להיוחו שכיר מהום שנודע לכל ולא ברחתי מפניך: וידי לי שור וחמו' מה שלא הקדים הצאן ליתר הבהמות כדרך המקר' בכל המקומות לפי נא אל הצאן ואץ רשיגור

כשיך וזחת לשין נכרי לח לשמע וְנְמֵיב יַעַקְב בּאֲר יְנְקוֹטוֹ אַבְנִין וּנִקִיבוּ יַעַקָב בַאֲר יְלָקוֹטוֹ אַבְנִין וּנִקִיבוּ אַבְנָין וַעַבָרוּדְנוֹרָא וַאָבַרוּ תַּפָּן עַר ָרָגוֹרָא: וּלְרָא לֵיהֹלְבָּוֹיְנִרְ שַׁׂהַרוּתְא, וַאַמַרלָבָן דְּגוֹרָא הָוּרָיו פָהָיר בִּינִי וּבִינָּרְ יוֹבָיּאר דָין עַל־בָּן קָרָא שְׁמֵיה נַּלְעֵר:וְסַכוּרָא רַי אֲמַר וָפָּך מֵיפְרָא דַיְיָ, בִּינִי ובַינְ,ּך אַרי־ניתְבַּפִּי בְּכַר מַחַבְרְיה :אִם־תִּעֵנִי

כמשמעותה יזיק והטעם שלח יעש להם רע ויכריחם על דבר שחיכ' חפילות בו וחרגום גלעל יגרשהדותה: חשר יריתי ' הוח ומחיו שירו הבנים מנורת ירה בפיניד הנשה נחירי דתרבים בים וירום אל מקום מחר: לא חשבור בריתוה הגל כמו עברו חק יוטעס לרעה לעשות רע ויש הומרי׳ לח חעבר חלי אחר אמר ישפט בינינו אלהי חבוחיכו ויעקב חמר עלחלהי והחופהי וכן יעיר שם החופה חברה 'ולבן חמר על חלהי נחור חבי חביו שהיה עיכל ע"חוכן העיד יהושע: זישכעיעקב בפחד אביו : במישהיה אבין מפחד ממכו וים חימרי זה הפחי ויפגעו בן תלחכי חלהי׳ . לעזרו בדרך והוא לבדו רחה מחנה אברסם כי אמנם אלהי נחור

וישקח

מלחכים:

מעבדיו: 2

חזקוני

חם תענ'חת בכותי מעוכת תשפי'

רישלה יעקב מלאכים כחרגומו

יז.דין שלוחים: ארצה עשו הת אהליבת' ירש בה הת ארץ

לפני מלוך מלך לבני ישר הל:

כיאור דברי הספור

הנה המלך אשר בחרתם : הנה ארגיהו ירא את המלך : הנה אלה מרחיק יבאו והנה : אם אני י' פסוקים הבוותם או המי במצ'פסו'וסי כו'במש'רבת'יג' ראשי פסו' מן ג' ג' מלי' דמי' קדמ 'ותלי' קרחי ומציע׳נסי׳וא׳׳ו וסי׳ אלהי אברהם ואלהי נחורי כי יצומו אינני שמעי עלי עשיר ועליי אנ"ך י וחילופיה׳

ראַרעא דשעיר הענה ב'קמצין וסי אם תענה את בנתי ואם : אם ענה תענה אתו: ט'ומלין מיחדין קמצין כליש' וסי' במסר׳ רבת׳: ה׳ פסו׳הנה והנה וסי׳הנה הגל הזה והנה המצבה ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה׳ ועתה ח׳פסו׳מן ג׳ מילין קדמ ותלית׳נסי׳וא׳וומצ׳קרחי וסי׳ ואלה יצאומן העיר׳ ואם רע בעיניכם לעבר את יי׳ ביאם את יי׳ וגם תכן גם מספא׳ והיו בני ישראל יופתח הצלע למנה י דיחוקאלי ראיתי והנה

ממכו שהיה דר בש חדום כר חז לח ככש עדיופח כל החורה יובע החרץ: וחחר לבן: בפסד מביוילחק זה ככור שהות כלומ 'כשבע לשהי חביו ילחק בירחתו היינו בפחד חביו והתרגו' מוכיח בדדחיל לי' ילחק ודוגמא זו מציכנ הרב 'בלשון תלמוד ובלשון מקר' יובילו שי למורח ד"ה יעקב הזכיר ללבן החרדישחרדילחק הביו בשעה שבח לקללו על שנטל הברכות בערמה בדכתיב ויחרד ילחק וגו' לומר אפי' 'אביו שהוא לדיק גמור הרגיש בעלמו

מחכות שהיו שם של מלחכי' ושלו :

רישלה ונו׳ וחיח לחה שלח וממה היק ירה והלה הכפיתו הכורה את כך חמר יעקב עברתי על כדרי וח שרתי הת חובי הכי ירח במה יברום שחטה וזקן רמוז כחן וושלח יעקב בר"ת וכפ"ת חובי ירח לכיי למה נקרת שחם מלחבים כלומר מלא כים מלח׳ שנייחו לחרשיש תרגימו כרום ימה פי' רוחב כם וז"ם

תרי חלפי פרסה:

מ"ע ספורנו

וישקנ קרח לו נלעד ' שלח

שְּכְּהְ חֹח לְשוֹנוֹ: ווחמר לכן הגל הוה עד י נכנע לקרחו

בלשונו של יעקב ואמר שיהיה

עד על חה שיחתר פתר :

שהוח מקום פחוך לכו יהיה

לעד מזכיל חה שנחמר: הער

ממר "נונה כחמר שהמנפה בש

כן חעיד על דבריו הוח מפבי

בחתר חז לבו לועקב ינף הי

ביני ובינך והיה לדיון ובופסב רחה חלה ם עדי רחה פחם

חבנוד כי תמעיל כו והוח

יפרע מחך כמנין ומעלה

מעל בה' וכחם בעמיתו

כחתריו"ל שהנימכחם בשלישי

שביליהם : חלהי חביהם יחחר

לכן חיו לך למחן מה שיהלתר לדיין חלהי נחור עם חלהי

הים חלהיו של מרח שהיה

ניסבע יעקב בפחד חבינ יצחק ש צחק חינו בן חרת

ונשבע שאלהיו של ינחה לבדר ישפוע חס יבגוד ויקר לחחים

של לבן חבל לח הוצרך לקרות

חת לכן כי הוח היה חו" כחב

לבני יעקבווינרן חתהן ככר

חמרו אל חהי ברכת הדרום

לכז לכנותיו להורות בברכת

האב אשר היא על בניו בכל

נפשו גלי ספק ראוי שחחול

יותר בכגלת ללם חלהים

החברן כחמרו בעכור תבוכך

החתנה שלי שבינו כו מלחכי

אנהים אין ספק שהוא מחנה

חלהים כענין ווקרח לחקום חל בית חל כי שם נגלו חלינ

החלהים: מתכ לו- שתי מחם

חוקים של חלחנים ושלני

פחשפם פוחן הרנים הנה חתר פחת מלעיל המורה על

רספר שנים כמו פעתים

סבומים שנתים וזולתם:

וישלח יעקב

לישלדן ימקנ שלחכים • לדעת מה בלב

חרלק שעיר שדם חדום י חל

גליל שעיר לחותו החלק

קומץ מנחה

פרשת וישלח

כה תאמרו לאדוני

פני' לעבריו שכוכברו

לעשו דסביר

חחיו לדעה חה יעשה לו

בפשי: החנה מלהים זה

מביהם של חברם וכל נתור

בעל הטורים מחכים נוערי) חדותם חיולים לעל יעקב מלאכים:

אשרי נועם

םקייתת המצוח כא נפלחם

שיענרו עתה שי של נכל ותי

וחת"כ ועלו חושיעים כהר

בת שורח הכח וחירך חנים לי

כי נרחי משך בשכיל שיצקכ

שהו' בפנו של עשרוליששכו

ישקנ בנתי מורשים: לי פור

נחתור בניי שנולד ינכסישור בניתמרים שרו חכף י

לי שור ווו לי שיתחגרו עתה

השור והתמור הפח' והעהנר

פו שנא' לו יהיה זרעך דעפר

אחר שיוליד אחר כן ' והכני

שנים נחסורה זהכני חם על

בנים י חם יוכל להלחם כי

יעקב נתייריתף דוד נתיירי

מה יעקב גרדף אף דוד

כרוף י וכשם שועקב כיול מעשו אם דור ניכל הגליות

חכות יעקב עוד לדוד וכשם

פגבי דוד היה מלחמה מם

יעקב ככין עלחו לחלחתה

מסתכיו ענתו לג' דנרים :

אם על כנים שנים נמסורה

בכם וחירך חם על ננים

רופשה נסכחריב חלד חשור

שחמר להשחית חת ישרחל

כתו עשו שכח להלחם עם

א"ד כם.פה חצ"ם שנתנרכתי

צעשר כרכות ירח חניו שחת

בנופי לכדניד"ח כומח ועקכ

פיפחדו לו עשרה כסיומת של

אברהם" הצילני כא מיד רחת

התן - רחז להחן שינה להכית

מם על בנים כדכחיב עף

מלח יו"ד החפלל

שברנ ישרחל את הירונ

פחיפינה

פכפיתו

פרי להפחודו

043pm

דרך מרץ לומר על שווריי הרבס

שור מרס אומר לחכירו בלילים

קרח הקרנגול וחיבו חומר קרם

החרננולי: וחשלחה להבים

אליך: לחלוח חן בעיניר שתוביי

שלם עמך ומכקש מהכחך: כשם

אל החיך אל עשו שליית אופרי

אחי הוח אבל הוח בוהג ענפדי

בעשו עודלו בשנחתו: ויירא ויכדי

ויירא שמת יהרג וילר לו מש

יהרוג הוח חת מחרין: המחבם

החחת והכהוי מחנה משמש

לשון זכר ולשון נקבה חם תתבה

מולחו הרי זכר השמ' זרמה פנב

המים הרי לשון נקבה זכן כיום

והנה רות נדולי באה הרי נקבם

וינע כארכע פכות הכית הכים

זלרורוח נדולה וחוק מפרם

הרי' הרי זכר ונקבה ולוחש ואש

וצחה מלפני וו׳ לשין נקבה מש

לחפלה חלהי חבי חברהם

מהו שחזר והוכירשם

ירא, שמא

עלי מחנה הרי נקבה הממפרה ביי שלי נקבה החה לשון זכר וכן יש שחר דברי ששונם

השמ' ילא על האר' מקנה השריי שמציים

משמשין לשון וכר ולשין כקבים

הלחדוני להודיע שחני בש

גרחי לא נששיחי שר וחשוב אלא גר אינף כדאי לשנוא אותי על ברכו אביך שכרכב

הוה גביר באחיך בא נחקיימה בי יד"א גרתי כבימטריא חרי"ג כלומר עם לבן הרשב

גרתי וחרי"ג מלות שמרתי ולח למדתי ממעשיו הרעים : ויהי לי שיר וחתור - מב"ב הרתי וחרי"ג מכל השמים ומשמני החרץ זו חינה לח מן השמים ולח מן החרץ : שור וחמנה

וַ שבו הַמַּלְאַכִים אַל־

ספר בראשית לב עם לכן גרתי כלוחיםע"ב כה תחמרון לחדני . חמר כן להם עד שיתברר אללם שהו אדוניו וידברו עמו בדרך שמחתי בנית לכן מוסר העבד: ואחר עד עחה · האל"ף סימן המדבר והנוח הנעלם שהוא אחריו קחת פיותתי תרייב מצות: וחחר נוד עתה - ואם חחתר אם כן א'לף השרשוכן אני חהבי אהב כי כבד על הלשון להוליא ב'אלפ"ין והוא מהבניןהקל: שור וחמורי שם המין: וחשלחה להגיד לחדוני כי רנוני לעשות כל חשר ילוה וזה שעם צמי וחתר עד עתה כלותר חבי לריך להתחתר פנד למנח חן: וגם הולך לקרחתך שהוגדלו שאתה בא: ויפר לו של מלרים רחמשת חלפ יויבא שף הששי פהם ימות המשים זה הדבר מהבנין הכבד כמו והצר לך: ויקן . נפתח הי"וד ציון לשפום חת הר עשו ז"ח בכתי חותיות תגרי שהיה עם בעבור אות הגרון הכא אחריו עם־לַבָן דָרִיחוְאוֹחֲרִיח עַרַ־כְּעָן לכן שהיה לו עמו תגריי וחני כמו ויעל משה: מחנה · זכר חים ריב ובשל מלחתה והכל

וכקבה כבית ומקום: והיה המחנה הלשאר לפליסה . אולי יהיה שיברחו או חשוך חמת אחיו בהכוחו המחנה האחת או יבח להם ריות והכלה מהשם וכתוהו חם תחוק חרם ממני והיית לי לישוע' ומה שממ' רבינו שלמה שיהי' לפליטה בעל כרחו הוא דרך לרש ואם השם את' לו והיה זרעד כעפר החתן לחידע חם על חלה חו על חחרי' כי הלה יוסף כחשר נמכר היה. יעקב מי והוח לח ידע בי חין הלכיח יודע הנפורות אם לא ינלה לו השם וחלישע חחרויי העלים חחכי בסוחת תשובה לשוחלים חיך פחד יעקב והשם הבפיחו והוח חומרו וחהיה עמך גם זה פ" ואיטיבה עמך שיחכן שימלט הוא לבדו ועוד ידענו כיכל עון קטן וגדול כנגד העושה על כן העון הקל לנדול יקרא גדול ויעקכ פחד שחח חמה חושבג במחשכתו בעבור אה לא יהי השם עמו וחל תתמה כי הנה משה שחין למעלה. ממלו והוח שלחו להולים את ישראל ממצרי׳ ובעביר שגנתו שלח מלחך להמיחו: קסנחיי כמו גם יכלתי והפעם פחות קבי וקטן עדשתעשה עמיכל נחודים וכבר פירשתי חסד ואמת : והכני משרת עלמו ואחר עמו כמו ושני שרי גדודים וכן הוא והכני והכה אם על בני': עזים מאתים בלאן שם הנקבות

ירת מעש וקרחו חדוני 732 ושתרחיך נכל חשר חלך גרם. לנכיו שנעשו גוו ביןהחומו": פיהו לי פור נחמו' ולא הזכיר שינים חחרי' אלא רמו ליובף שעופקיי כחורה לקיים חקול יחדו ייירא ישקכ אף של הירן חיפשר שיחקייי כוכע והכני גבי בליות למד מה פעקב וכן לח תקת החם על בנים רחו לגליות " קשנתי ינרום לי החפח: בחקלי בניתטריה יעקני פירום משר לזכר ולפרים ד'ולעיירים

שנים כי ידע תולדתם: ורות

מיע ספורנו ואחר עד עחתי לפיכך לם בחתי להשחחיוי לך עד עחה: לחליה חן בעינין . כי חין מפק חנלי שתשתח על היות פו פופר וככול וחתלה מן בעיניך כשאבשרך בוה : מנס הולך נקרחתך לה כלכד כחינו שלח היחה כעיניו כל בשרה מונחת כחשר הגונום את כפרך חנל גם הולך ילקרחתן עם צ' מהות חים פחין זה חלח להלחם כעבין פיצה חדום לקרחתו כעם בכך: והיה המתכה הכשח למלמה " כי בעוד שישום חל השלל הרחשון יחלם בשני צכני מלחמה חו שיכרת אלהי חבי חברהם י הקדים בשדר שבחי החקום ותפדיי ובהזכיר זכות חבות כסדר אנשי כנסת ה:דולה בחתלת קענתי חכל יכות: מ"• מחסדום - לא הייתי רחוי לכל חוחם החסדים: זמכל החמתי כשוב בעשית עחדי צוכות חבוהי וכחותו הדרך פעשית פתדי לשנים חשורת הדין חכי מכקש שחצילני כענין החרו בנודל חסדך שכחשר נשחת לעם הוה נהכני מסעל נניםי יכה חותי צוה שיהרוג אם על כנים גם שחובל תכי להחלם חידו דחתה חמרת היטב חיפיב ישמך. ומס יקרב זה יהיה בפך מה שחמרת לפיפיב עהי מפ חרחה בחבדן מולרתי זשמחי חת זרעך י הכה הכך נז נס כן יהים חם יכרית שרעי ודמוי פועשה עמה בעניד כבוד מחך לקיים

הגעחתן חף עו פי שחיכי

לאוי לם נענין אם שנימו

וַיַצַוֹאֹתָבם לַאֹפֹר כָּה הָאֹמְרוּן לַאָרנִי ומַקור יַחָהוֹן לְמֵימֵר בַיוֹן תּיִמְרְוּן לְרַבוֹנִי לְיִנִשְׁוְכַּרָנַן אָבַעוּבְרָרְיִעַקֹב לְעָשֶׁוֹ כָּה אָמַר עַבְּרָהְיֵעַקֹב עִם־רַבַן גַּרְתִּינָאֲחַר עַד־עָתָּה: שור וחסור צאן ועבר ושפחרו וֹתוֹ לִיתוֹרֵין נַחֲבָּרִין עָן וַעַבְּרָיַן וֹאַשְלחַרה לְהַנֹּיִר לַארנִי רִי מְצֹארחָן ואַמַהו ושַרָחירה לְחַיַוֹאָרה לַרַבּוֹנְיָ בעיניך: ַלְאַשְׁכָּחָא רַחֲמִין כְּעִינְךְ: ֻ איונדיא בות יעקב לפיפר אתינשים כל פינפיינועקב לאפר באנו ארדאחיד אריי-אַשָּׁוּ וְנַבַּ הֹלֵךָ לִקְרָאתְרָּ וְאַרְבֵּער לורג־אַחוד לורת־עשוואף אַרוּיי בַאָּוֹת אָישׁ עִמְוֹ: וַיִּירָא יְעַקֹב מְאָד ַלָּקָרָמוּתָּרְוָאַרְבַּערמְאָה גַּבְּרִין עִמְי<u>י</u>ָהּ וַיַּצַר לַוֹ וַיַּחַץ אָרת־הָעָכם אָשֵר־אָתּוּ וֹרָחִיל<u>וִעַקַבְּלַחַרָא</u> וְעָקַח לֵיָה וּפַּלֵיגֹּ וֹאֶרוֹיָהַצְּאוֹ וְאֶרוֹיַהַבָּקָר וְהַנְּמַלִים יַחרעָבָּא יִדָי עִבֵּיה וְיַחרְעָנָא וְיַתרחוֹבֶי ונַשָּלַיָא לְחַרְתַּיוְ בַשִּירָון: וַאֲבַר אִם־י יייל שנֵי בַּחַנְוֹת: נִיאבר אִם־יַבְוֹא עֲשַׁוּ אַכר הַפַּתַנֶּת הָאַתַוּרו וִהְכַּחוּ וִהַיַּרוּ יַיתִיעשָׁן לְמַשְׁרִיתָא חַרָא וְיִמְחֵינָתְ וּתַהַיִּםשְרוֹתָא רָאשָׁתָאַר לְשִׁיוָבָא יִיִּים יִיּבּים הַנְשְׁאָר לְפַּרִישָה: וַיֹּאמֵר יַעַקַב אֱלֹהֵי אָבִי אַברָחָם וֵאלהֵי אָבֵי וַאַמֶרוַעַקב אֵלָהֵיה רָאַבָּא אַבְרָתָּם ַנָאַלָּתִיִּחִ דְּאָבָּאַ יִצְחָלְיִי דִּי-אַמַר רִיבִינּינּינּינִינְיִאָרָלְיְהַדְּרָאַמָּר אָלֵי שְׁוֹב רְאַרְצְךְּ תַּוֹב לַאַרְעָדְ וֹלְיַלֶּ רוֹתָן דְּנָאוֹמִיב עַבָּוֹךְ וֹ"לִימִי וֹלְמְוֹלַרְיְהְדָּנְאֵימִיבָה עִבָּּהְ: ' כְּשׁנְּהִיּ מַבָּר הַמַּמַסְרים וּסִבָּר הַמַּאֲמֶת אַשְּׁר וְעַירֵן זַבְנַותִי מִבָּלַתַקּדִין וּמִבָּר־ שְּבְוּן עשיר ארת עכי הכי בפקרי עברתי די עברה עם־עברה אַרי יְחידי עברת יַרבירָדָנָא הָרֵין וּבְעַן הַוּיָרִי לְתַרְתֵּין אָת־הַיַּרָהַן הַאָּרה וְעַתָּה הַיִּיָתִי רִשְּׁגִי פַתַנות: הַצִּילֵנִינַאַמְיֵּרְאָחוִי מִיּרְ בַשִּׁירָיָין: שִׁיווִיבְנִי כַעַן כִירָא רְאָחִי עשו בריבא אַנביאתו פון־בוא והבני פירא רעיאַן אַרי־דָתִיל אַנָא פִינִיה ָדִילְמָא־יֵיחָי וְוֹטְחִינַגִּיאִימָא עַל־בִּנַיַאֵ: י׳ יוֹשׁיּ אָם עַל־בָּנִים: אַבַּרָתָּ רַהִיטָב אֵיטָיב עָאָר וַ עַ וָאַתְ אַמַרָת אוֹטָבָר אוֹטָיב עמַך וֹאשְוֹנִי יַתר בְּנַרְ בַנִּיאָין בְּחָלָא־דְּיַנְּמָאַ יֹּצִימִיסאָתר וַרְעַךְ בְּחַוֹל הַיָּיִם אֲשֶׁר לְאַ דַּלָא יִתְּמֵנָוּן מִסְנֵּי: וּבַת תַּמָּן בְּלֵילִיאַ מרב: הַתָּוֹא וֹנְסֵיב מְן־דְּאַיָתֵי בִּילֵיה וַיַבַּוֹח מִוּ־דַיַּבָּא בִירוֹ מִנְּחָה לְעֲשֵׁוּ הִיקַרוּבְּהָא רָעשָׁו אֲחָרָהי: עִיוַי פָאהָן אָחיו: עונים כַּאתַיִםוּתְיָשִׁיָם עַשְּׂרִים וֹתְיָשִׁיֹאָ עָשִּׂבְיוֹ רְחַוֹּלֵוֹ בָאַהָן וִדִיבְּבְי׳ מֵיּיִיִּיִי רְחַלִים בְּאֹרָיִם וְאֵיֹלִים עָשְּׁרִים

תאמרון חר מן ט'וסי' ויצו אתם לאמר' ויאמרו למלאכים הכאים: וכי תאמרון אלי דמלכים : כה תאמרון לארניכם י אל ארניכם י כה תאשרון אל חזקיהו י לא תאשרון קשר י ויאמר אליהם ירמיהו י כה תאשרון אר הזקיהו דר"ה : עד עתה ד' וסי' ואחר עד עתה כי לא באתם עד עתה אליועתה קום צא והבריויהן יי'אתם וירחמם:ויירא י"ב ו'בקריי'ו'בשמול וסי'מה נורא ויר'יעקב מאר ויאמ'מי, שמך לאישוישמיהמל יהויריי . . ויירא דוד את יי'ביום ההואי ויירא מאד מפני אכיש מלך גת נייר'כל העם מאד את יי'י ויירא שאול מ 'פני

דוד ויירא ויחרד לבו ויירא מאד מדב יי שמואל וייר דור את האלהי׳ ד"ה זיירא ויתן יהושפט את פניו ד"ה זויצר ג'ום׳ וירא יעקכי בכל אשר יצאו יד יי׳ שופטי׳ ויצר לאמנון להתחלות: ויחץ נ'וסי ויחץ את העם ייחץ את הילדי׳ ויחץ את שלש מאת האיש׳ יבוא ז' מלאי'בתו' מפור פרש אחרי מות: ויאמ ד'ר"פ בטעם ורקא וסי ויאמ יעקב יתרו בהד וי משה שש מאות אף משה בואת תרעון: והבניב' חד פתח, וחד קמץ וסי פן יכא והכני אם יוכל להלחם אוריי צתח רשפואל קמץ יודא הוא חד מן א"ב מן חד חד חד פתח וחד קמין דלונוסי במסרה רבתא אם על בנים ב׳וִסי׳פֿן יבא והבני׳אם על בנים רפשה:ואלים זִ׳וֹסִי׳עאם מאתים וֹזהַ הדבריותקרבתם על הלחם חפאת בֿקרוחלב צאן. - ערב ובן צשיאי קדרנתלא הרחתם את בהני יייריביאו פרי שבעה:אילים דימלאי בתור ופי ירחלי מאתי קח את אהרן בנה לי בזה קדמ׳ חמאת בקר

כה אמר עבדך יעקב י כדי לקדר דעתו אמר לו בך בלומר לא כמקיימה כי ברכת אביך שאמ'הוי

בפיר לחחיך חך רולה חני להיוח עבדך: עסלבן גרתי ש תתמה מהיכובה לי כל זם שים לי

פהריעם לכן דודני הייתי וחם הייתי גר עם . חים נכרי לח הים לישום דבר ד"ח עם לבן גרתי

כמו שידעת במצות חבי וחמי שלח יחשו 'עשובי בשבילו הוח בורח ד"ח שלח יהח בלבו עליו על

שלח הלך להקביל פניו זה ד' שנה שהדי שביר היה: לפנס מן בעיניך - להתפיים אליך שחני

מבלה לדומודיע את כל אשר לי : וגם הולך לקראחך ,להקכילפניך מרוב שמחה: ומרבע מאום

חים עמו "לחלו לך ככוד: וירה יעקב מחד וח"ח מחחר שפגעו בו מלחבים שבחו ללותו ולשומרו

כחו שבחרנו בפרשת וילח למה היב משירה מעשו חלה יש לפרש המלחבים שפגעו בו החחד הים

מיכחל שר שלו והחחד סחחל שר שלעשו וצשביל כך וירח יעקב שכשסשמיכחל בחלעורו כך

סמול בח לעזור לעשו: נירפ יעקב חע"ם שחחיו שלח דברנפיוםיונחיירה שמח גרם החעם

להחסר ביד חחיו לפי ששהח בבית לבןעשרי שנה ולם נחעסק בכבוד פב וחם וחשב כי מחשבתו

של עשו לא היחה רק לרעה: ד"ח בחמו חל מחיף חל עשו ולא בשיכני. דבר שהרי אמר חני בעצמי חלך חלא וחרבע מחו' חים עמו וחדבר עמו פה של פה ולפיכך וייר'יעקב שלח היה יודע מסשבתו

כחלבלכחי בחשא ויגרום 🐍 להתשר ביד עשו: מכל החמת המיחת דבריך ששתרת לי כל ההכפחות שהבפחתני: כי במקלי לא היה עתי לא כסף ולא זהב ולא מקנה אלא מקלי לכדו ומיא כמן את זרכן ככוכני השתים וכחול אשר על שפתיהים: הכח בידו ברשונו ון אי שב בעל לקח מכחה: עזים מאתים ותישים עשרים מחתים עוים לדרך וכושאם בידו לא מן הבא בידו מן החולין שנטל מעשר כמה דאת אחר עשר אעשרכו לך והדר לקח מכחה: עזים מאתים ותישים עשרים מחלים עוים לריכות ופושאם בידו . ד'ה מן הבת בידו . מן החיכין שכשב מעשו כתה לשונה הלמורה בחורה המיילין בכל יום הפועלים שחים בשבת החמדים אחד בשבת הבמלים עשרים חיישים וכן כלם הזכרים כדי לורך הנקבו ובבראשית רבה דורש מכאן לעונה הלמורה בחורה המיילין בכל יום הפועלים שחים בשבת החמדים אחד הבחלים משורה בחורה שובים אום בכל אדם אלא לפי שורת המועל ניליי שר ביצור הרוני של הצינו מראי שלאו ביונה חוב בכל אדם אלא לפי שורת המועל ניליי שר עשרים חיישים וכן כנם הזכרים כדי כורך הנקבו וכבר משיע ובא זול ש מכיון אך כראה בשיני שלמדנו מכאן העונה שוה בכל אדם אלא לפי פורח המושל עליי שמדים אחת לשלשי יום הספני אחת לששה חדשים ואיני יודע לכוין המדרש הזה בכוון אך כראה בשיני שלמדנו מכאן העונה שוה בכל אדם אלא לפי שורח המושל עליי שמדיכו החת לפלשי יום הספני חתת לששה חדשים וחיכי יודע ככיין המדוש הווין מתלחכה ברכן להרבום חשמים ולעבר עשר נקבות ובהמה משנחעבר חינה מקבלת וכר ופרים שעום הרבל משר לכל חיש עשר ענים וכן לכל חיל לפי שהם פנויין מתלחכה דרכן להרבום חשמים ולעבר עשר נקבות ובהמה משנח מקבלת וכר ופרים שעום הרבים מהולבים דרד יוםר בחוהה נהבה אחת לוכר: בתלחכה לח מסר לוכר חלא חרבע נקכות ולחמור, שהולך בדרך רחוקה שתי נקבות לוכר ולגמלים שהולכים דרך יותר רחוקה נקבה אחת לוכר:

וַיָּרֵן שָׁם בַּלֵּילָה הַהָּוּא

גמלים

הספקום הנופלו'בזה וכחשר שעבר יעקבוה ירח שמח יגרום החטח וימנע ממנו זה המוב מזה הטפקום הנופנו בוניונחטו טענו בשקרים הלבים במנוזה החופן הכפלח והים לו עוד לירח בישמם בייתו בלתירחוי שתדבק בו ההשבתה האהית בכתוזה החופן הכפלח והים לו עוד לירח בישמם וקעולפב'שנים ווה כי זה היה אפשר ,בזולת בעול היעוד כי כבר אפשר שיקיים לוהש'ורע אפשר ולה השחדל יעקב להציל מהשיוכל וחלק העם חשר עמו וקנייניו לשני מחכות שאם יבא עשו ע המחנה החחת והכהו חולי מחקרר דעתו ויכלל השני והחפלל יעקב לשם יתעלה וחמר חלהי לבי אברהםוחלהי חבי יצחק השם החומר שלי שוב לחרצך ולמולדתך וחשיבה עמך הנכי בלתי דריף אברהסוחלהי חביינחק השס החומו שא שובכין כי במקלי עברתי את הירזן הוה בבחי לבית לב לכל החסדים והחמת אשר עשית את עבדך יכי במקלי עברתי את שוו פויבה וישתיתני שב לבל החסדים והחמים בל ביוויור שהאילני מיד אתי עשו פויבה וישתיתני שב ל נכתה בשובי הייתי לשכי מחכות יישב כח בעיניך שהלילני מיד חחיעשו פן יבח וישחיתני מבלי וכתה בשובי הייתי נשני מחבות יישב בין בבין החבי ורעי כחול הים אשר לא יספר מרוב יויים בחיר לי שריד ואחה הבשחתה שחשיב עתי ותשי ורעי כחול הים אשר לא יספר מרוב יויים בל וב הכני מפחד מעשו להיותי בלתי ראוי לכתו ואח ההשבחה הנפלאה יוילן שם יעקב בלי בל בה הכני מפחד מעשו להיותי בלתי לחבר בלי בלים ביותי ולבשוים מודר בלי בלים ביותי ולבשוים מודר בלים ביותי ולבשוים ביותי ולבשוים ביותי ולבשוים ביותי ולה בשוים ביותי בלים ביותי בלים ביותי בלים ביותי ביותי ולבשוים ביותי ביותי ולבשוים ביותי בלים ביותי בלים ביותי ביותי בלים ביותי בלים ביותי ב בל וב הכני מפחד מעשונה יות ככנו. המוחה לעשו חחיולפיים דעתו ולהשלי בחוושם בכל עדב הבות ולקח מהבח בידו מהקנינים מנחה לעשו חחיולפיים דעתו ולהשלי בחוושם בכל עדב המתנונקם מהכנו ביון משקי בער הכוח במבע וזה שהוח שלחלו עזים מחחים וחישים עשריי רחלים מאתי' ואילי' עשרי' במלים מכיקות ובכיהם שלשי' פרות ארבעי'

מם לעובה חם צרע׳ - ויצר לו היו"ד כצרי: ויפןחת העם הבר חתו י אתר יעבב חם עשו יתנחנו במשנה הנשלה לפלעה לנדוח או לא ד שיכה במחנה הראשון יהא הוא ואנשיו יגעים ועייפיםויהא החחנה הנשלה לפלעה שלא יהא יגע וילחם עתם ייהרגם: ויאמר יעקב פר"שי ולהלן הוא אומר יבי אברת לכן אתרת לישוב אל ארן אבוחיף כלומר בכים לבן אתרת לי בהוכרת שם התיוחד שוב אל ארן אבותיך כדכתיב בפרשת ניצא ויאתר י"יש יעקב שוב אל ארן אבותיף: קטונתי מכל החשף. בשילים כל חשרה כישוב אוניה ושבות ולכך אני ירם , מעפו פן לא ליה בידי זכות. להנלל מתכו כל לשנן חשר ואתת שנין החזקת שוכה הוא תירלי בלע"ו כמו ועשים שתדי חשר ואתת וכתר המר פיד אתי אפיד עמן : פן יכל הכני י וחיך חת ליים הבעשת ושתהי את ארשך וגו' : דית לל ביה ירא שתל יהרצשהרי הבעיחו הק"בה ושתרחיך בכל אשר חלך אלח ירא פן יהרוג עשו את כשיר ומת כביו וביים דכתיב חם של כנים: חם של בנים י דובמת של שולת התמיד של שרשה ישרוף: מנחה לשמו חמיו לפיים: בין בווכחו לעובה בין בווכחו לרשה:

לוהם לשין זכר: והיה המחכם הנשחר לפליטה · על כרתו כי חלחם עמו החקין עלמו לשלשה דברים לדורון למלחמה ולחפלם לדורון ותעבור המנח' על פכים לתלחתה והיה החתכה הכשמרת

לפליטה: ואלהי אבי יצחק ולהלן הוח חות' ופחד ילחק וכנו בינים המיוסד היה לן לכחוב החומר חלי שופ לחרבד ונו׳ חלח כך מחר יעקב לפני הקדום ביה שתי הבניתותבי הבמחתני חחת בלחתי מביתם הבטחור לי אני יייאלהי אבר ק לינספים אבי שאמר לי אני יייאלהי אבר ק לינספים אביך וחלהי ילחק ושם אמרת ל בלפרים

ושמרתיך בכל חשר חלך ובבים בל לכן מתרח לישוב חל חרץ מבות בים ואהיה עמך ושם נגלית אלי בשם המיוחד לבדו שנחחר ויחמר ••• חליעקב שוב אל ארן אבוחיד ונו׳ בשתי הבשחות אלו אכי במ לפניך: קטנחי מכל החם דים כתמעטו זכיותי על ידי החסדים

והחמת שעשית עמי לכך אני משהבמחחק.

נמלם

ורוח משימו - הפרש וקרו'תמנו כי היחה הרוחה הפרשה בין מכה למכה כמו ורוח

לשחול ושחלך לחמרי כמו כי מהכך: גם חם כל ההולכי' כי חמש היו שם :

במוצחלם ינפתח הלידי בעבור אות הגרון ואם אין כמוהו: כי אמרי יעקב בלבו

ואלה דברי משה ופי' אכפרה פניו אכפה ואסתיר . ופניו כעסו וכן ופניה לא היו

אַרְבְעִין וְתוֹרֵין עַשְׂרָא אַרְגָן עַשִּׂרִין

מה

לה: ויעכר הח מעבר יבק

הוא עבר בתחלה ואח' כדלהח

כשיו ובכיו והעביר' והכה פירו'

ויעבר כבר עבר ושכ בחחרונה

מגורת אבק עד שעלה חבק

עד סור שחרות הלילה וי"ה כי

שחר דמוח חור והו 'הכרחה בעבי'

טרס זרוח השמש וכן השר חין ל

שחר: כי לא יכול ל 'החלאך:ויגע

בכף יריפוישל יעקב: ותקעי כמו

פוחקע נפשי ממך סוה כף הירך

ובניהם : או הוכרים בין הכל שלשים

כילד הנקנות עשרים והוכרים עשרה

כדרך ששלח מן החמורים והחתיכות

שבחו במוכן לכללשלשים והחחד

מפרש את חברו ולפירש"י שלשים

נקבות ושלשים זכרים: לתי התה

להשיב על רחשון רחשון על ששחלת

למי אתה ואמרת לעבדך ליעקב ועל

ששחלת ואכה תלך ואמרת לחדבי

לעשו מכחה זו שלוחה ועל שפשי ולמי

אלה לפניך ואמרחם הנה גם הוא

אחרינו: ואמרתם גם הנה עבדך

ישקב אחרינו " שנה דבור זה אפי'

כשתרהו הותו א תפחדו לות'לו דב'

וה ואם ישאלכם מה זה שנא הקדים

להקביל פני היה לו לצחר ולקדסכי

לחי הוא הקטן ממכי ואתם תשיבו לו

כי אמרין קב אכפרה פכיו ואפיים

כעסו שים לו עלי נמכח ההולכ 'לפכי

ואחרי כן הרחה פכיו הולי ישה פכי

ד"ח כי פתר הכפרה פניו בעל הספר

פי׳ דבר זה אבל השלוחי'לה אתרוהו

דא"כ יוכירו הם לעשו השכאה

והשעימה: והואלן בלילה ההוא

בתחנה הוא שנאמר למעלה וילן שם

בלילה ההוא שא הפסיק בנתי' הידך

נתכוון לברוח דרך החרת ויקם בליל'

הוא סרפהו ניקס הוא בלילה: זיקה

חת שתי כשיו ושפחותיו וחת הח'עשר

ילדיו הקדים הנשים לילדים לפי שהי׳

חם על בכיו יותר מעלכשיו וחם בח

פשו להרוג יהרוג את הנשי' תחלה

אבל בשברח מבי׳ לבן הקדים הבני׳

לנשים וכשירדף חחריו לבן יפגע

בנכותיו תחלה ביבקיי"מ הוא הירדן

שאמר למעלה עברתי את הירדן הזה

וכחן הוח שמו יבוק: ויחבק חים עמו מלחך בדמות חים ענכבו שלח יוכל

לברוח וירחה הוח במחצות הקדום

ברודהוח שלח יזיקהו ששע עד עלות

השחר יעד הסתלק שחרות הלילה :

וירא ו המלחך: כי לא יכוללו ליעקב

פי'לה היה לורשות להזיקו שה שלמו"

הב"ה להזקיו לברכו ומ"מ הזיקו מעם

להודיעו שהו' מלחך והרב' ל' יכולת'

מליכו כוה במקר'לה יוכל העם לעלו'

א ולא יכול להלחם עליה דישעי' כלו'

הין היכולת בידוויגע המלחך בכף

יריכוישל יעקב רצה להגבי׳ ירכו של

בלע"ו כי יש דברים ובפחרונם

כנון פותקע נפשי ממד ומליכו ויעקב

חקע חת אהל' בהר וכוועם 'ם דיתיו

לדשני והרים את הדשן ותערש שרשי"

ישרשך מזרן חיים י כף ירף יעקב י

אע"פ שהבשיחו הה"בהושמרתידבכל

לוה לסדר מנחתו: ויהם בלילה

ואמרת לעבדך וגומרי

לוה להם

חזקוני במלים מיניקים הלו הנקבות

ממקומה :

לבקש הם נשחר כלו': ויחבק

ביניהם: עד עלות השחד

במלים מניקות שלשים י ובניהם עמהם ומדרש אגדה ובניהם בנאיה' זכר כנגד נקנה ולפי שלכוע בתשמיש לא פרסמו הכתוב: עירים יחמורים זכריי: עדר עדר לבדוי כל מיןומין לעלמו: עברו לפני דרך יום או פחות ואני אבוא אחריכם : זרווחתשימו . עדר לפני חברו מלא עין כדי להשביע עיכו שלרשע ולחווהו על רבוי

פָּרורת אַרְבָעִיםוּפָרִים עַשָּׂרָה אַרנַת כייי׳

הדורון: למי חתה ישל מי אתה מי שולחך ותרגומו דמחן את: ולמי אלה לפניך ואלהשי בְּשַׁלִים מִינִיקָּוֹרְעֻ וּבְנֵיהָם שְׁלִשְׁיִם בֹּינִילִי מִינָּקְתָא וּבְנֵיהְוֹן תְּלָתְין תּוֹרָתָאַ שלפטר של מי הם למי המנחה הוחת שלוחה למ"ר משמשת ברחש התיבה במקום של כמו וכל חשר חתה לוחה לי הוח שלי הוא ליי' הארץ ומלואה של י"י ואמרת לעבדך ליעקב על בחשון רהשון ועל חחרון חחרון שחאלת למיחתה לעכדר ליעקב חני ותרגום העבדר דיעקב וששחלת ולמי חלה לפניך מנחה הית שלוחה וגו': והנה גם הות י יעקב: אכפרה פניו י אכטל רובון וכן וכופר בריתכם חת מות לא תוכלי כפרה ולראה בעינישכל כפרה שחלל עון וחט' וחצל פנים כלן לשון קיכוח העברה הן ולפון ארמי הוא צמצאכם הרבה בחלמוד וכפר ידיה בפי לוחסו יהוא כפורי יריה בסהוא גברא וגם פחד ליש וכחלשון המקר' נקרחי המורקים מדופו ליתנ קלם כפורי זהב על שם לפני והכהן מקנח ידיו בהן בשפח לקמן בוקף בנולק: על פניו . כמו לפניו וןן חמם ושור ישמע בה על פני מידוכן המכעיםים חותי על כיומדר' חגדה על פניו אף אום שרוי בכעם שהיה לריך לכל אחר עשר : וחת חחר עשר ילדיו בי מחוב: בינה היכן היתה נתכה בחבה ויעברם יגעל בפניה שלח יחן בה עשו ביתי חליה ניכיו ולכך כענם יעקב שתנעה למוטב חם נקעים כתחיו שמה תחוירנו מתיחסוכלים ונפלה ביד שכם : יבק יבק לשינחיבמהנהר: הת חשר לוי הבהמה והמעלפלים עשה עלקו כגשר גוטלמכאן ומכיח כאן: ויותר יעקב שכח פכים קטנים וחזר

פליהם: ויחבק חיש מנחם פירש ניתעפר חים לשון אבק שהיו מעלים עפר ברגליהם על ידי בשנועם ולי נר' שהוא לשון זית קשר ולשון ארמי הוא בתר דחביקו ביה וחביק ליה מיכק לשון עניב' שכן דרך שנים שמתעלמין להפיל ' את רעהג פניאל שחובקו וחובקו בזרועותיו ופי׳ שים מוכיור בותיכו שהוח שרו של עשו ממקום מלפדוחר וחקע . נחקעקעי חברתה ודומה לו פן תקע נפשי ממך לשון הסרה ובמשכ' לקעקע בינתן לשרש שרשיהן: כי שלה

השתר ולריך חכי לומר שירה: ברכתני - הודה לי על הברכו' סברכני אבי שעשו מערער עליהן : לא יעקב לא יאמר עוד שהכרכו' באו לך בעקכה ורמי' כי מס בערר' וגלוי פני' וסופך שהב"ה נגלה עליך בביח חל ומחליף שחך ושם הוח מברכך

וחני שם חהיה וחודה לך עליה׳ וזה שכתוב וישר אל מלאך ויוכל בצה ויתחכן לו המלא'ומה לתחכן לו בית אל ימצאנו ושם ידבר צמכו המחן ליעד שידבר עמכו

הודה לו עליהן חהו ויכר' חוחו

למהו' פלו' החיר לכו השמ' זהו פשועו:

משחלחי : ויורח לו לנרכו לרפה׳ הת ללעתו כמה דתימר שמש לדקה ומרם׳ בכנפי'וחוחן שעו' שמהרה לשקוע בשבילו כשינה מכחר שבע מהרה לורוח בשבילו: והוח היה כולע כשורה השחש : ויור לו השחשי לשון בני חדם כשהבענו

, היתן רבה השביעית מחק"ת חלקים שהוח ע"ו פלקים וכנגדו מיש לך יתר של יום קרוב לחחת פי"ג ידום

שם שהיה מתחכן להתחין לו ולח דצה: ועם חנשים י עשו ולבן: ותוכל להם: למה זה חשחלי חין לנו שם קבוע משחכי׳ שמוחיכו לפי מלות עבוד' השליחות שחכו

אָשְרִים וַעֵירָם עֲשָׂרָה: וַיִּתּוֹבְּיֵרִדְיִיּיִמִּייִ, וְעִילִי עִשְׂרָא:יִיִּבְבְּיִרְעַבְרוֹהִי עֶרְרָא אַבְרָיוֹ עָרָר עָרָרְ לְבַרֵּוֹ וַיִּאִמֶר אָל־ עָרְרָא בִּלְחוֹרוֹהִי וַאִּמֵר כִעברוֹר־יֹּ אַבָרִיוֹ עִבְרָוֹ רְפָנִי וְרָנֵחׁ הָשִׁימוֹ בֵּיוֹ בִיּאַ הְּעָבֶרוּנְקְרְבַּיוֹ וְרָוְחָא הְשַׁוֹוְבִּיוֹ עִרְרָא עַררוּבִין עַרר: ַ וַיצַוֹ אֶת־הָרֹאשוֹן "בּיֹן עַרָרא: עַרָרא: ופַקיר יַת־קַרְבְּאָה רַאָכור בַּי וְפַגָּשְׁךְ צַשָּׁוּ צָּאָחִי וּשְאַלְרָךְ נִינִי לְפִיפֶרָ אַרֵי וְעַרְעִינָּךְ עַשְּׁוֹ אָחִיּ בָאִמר לַמִי־אַתָּרה וְאָנָרה בַּאַבּוֹר וּבִקּר וּלִמֻיני מעשיונונישׁאַלינְר לְמֵימֶר דְּמָן אַתְּוֹלְאָן אַתְּי וֹאָמֶרְתָּ לְעַבַרְּךָ " " אָזִיל וְרְמָאוֹ אִילִין הַקַּרְבֶּךְ: וֹתִימֵר אלה לפניך: לְיַעַקֹב מִנְחָרה הִוֹאָ שְׁלוֹחָה לַאִדְנָיִייִימִימִי דְעַבְהָּךְ דְיַעַלְב הִיִּקְרוּבְרָנִיְיִ הִיאֹ דַקְשַׁלָּחָא לַרְבּוֹנֵי לָעשָׁוֹ וְהָא צִּהְּ־ לְעָשָׁוְ וְהָגָה גַם־הָוּא אָחֲרִינוּ: וַיִּצְוֹי נָס אֶרת־הָשׁנִינָנַם אֶרת־הַשְּׁלִישִׁינָנַם יֹיֶבּנְתְיִי בַּתְרָנָא : ופַקידאַףיַת־ ַרַי תַּנְיַנָא אָף יַרת־תַּלִיתָאָהוְאַףיַתּ־כָּל־־ ארז־כרל־הַהֹלְכִים אַחַבֵי הָעַדְרֵים דאַזְלִין בָּהַר עַדְרַיָּא לְמֵימָר כִפְּהַגְּטָא לַאמֶר כַּדָּבָרָ חַוֶּה הַּרַבְּרוּוּ אַל־צִשָּׁוּ הָדִין הָפַלְּלֵוּן עִם־־עָשָׁוּ כַּר הִשְׁבָּחִוּן בַּטְצַאַכָם אתו: וַאַמַרתִם נִם הנֵה יי יַהַיָּה: וָהַיִּמְרוּן אַף הָא עַכְּבָרְיַעַקְב עברה ועקב אַחַרִינוּ בִּירַאָּמֵר אַבפּרָח פָנִיו בַּמִנְחָה הַהְרֶכֶת רְפָנִי ואַחַריבן "יים" י אָתֵי בַּתְרָנָא אַרֵי אָטַר אַנחינֵיה לַרוֹנְוִיה בַּתְקרוֹבְתָּא דְאַוֹּלָא קַרָפֵּי אָרָאָה פָנָיו אוּלַיִישָא פָנָי: ַוַתְּעֲבֶׁר הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיִוֹייִיי׳ «נְּיִוֹבְּתַר־בֵּן אֶחֲוֹיַ אַפֿוֹהִי טָאִים יִסַב אַפְיי וַאֲבֶרֶת הִיקְרובְהָא עַל־אַפָּוֹהִי וְהָוּא וְהַוּאַלֵן בַּלַוֶּלָה־הַהְוֹא בַּמַּחֲנֵה וַיָּקָם בַּלַיִּלְהֹ הוֹאוַיִּקָּח אֶת־שְׁתַּיִּ בָּת בְּלֵילְיָא־הַהְוֹּא בְּמֵשְׁרִיחָא: וָנָקִם יַ בי כימי וַיָּתַדְתַּרְתֵּיָן לְחֵינָתֵיהוְנֵיֵרת־הָרְעָשֵׂרְ ַ עָשַׂר יָלָדֶיו וַיִּעֲבֿר אָת בַ*וַעַבְר*ַיַּכְּק בְּגֵוֹהִיוַנֻעַבַרַיִּח סַּיָעַבָּריוּבְקָאּוֹנִי בָּרִינוּן <u>ַנִיּקְחָם וַיִּעַבְרֶם אֶת־הַנְּחַלְוְיִעַבֶּר אֶת־</u> ָוָאָעַבָריִנִּוּן יַת־בַּחֲלָא**ָוַעַבַריַת־דִּילֵיה**: אַשֶּר־לְנ: וַיּיָּנְתָרְיִעַלְב לְבַּרִוֹ וַיִּאָבֵּק וְאשְתָּאָרִיְעַקָּב בּלְחוֹרְוֹחִיוְאִשְׁתָּרָל שסכה איש עמו ער עלות השחר: בֵי לָאֹיָכֹר לְיִדְוֹנִינָע בְּבַרְּ-יִרְכִוֹנַמֹּבַע הִינִי יִּיֹבְעֹל הִינִי בְּבְרָאֹ עִבֵּיהְ עַרְ דִּסְבֵּיקׁ צַפְּרָא : נַחַוֹּא אָרֵי לָאיָכִיל לֵיהוּוְקְרֵיב בִּבְּנְתַי<u>יִּרְבְּיִר</u> בַּף ַיִבֶּרְ יַעַקֹב בְּהַאָבְקוֹ עמְוֹ : וועפתייורכא ביעקב באשתדרותיה וַיָּאמֶר שַלְּחַנִי כִּיָעַלָּוֹה חֲשְׁחַרוַיֹּאמֶה לָאאָישַ בַּתַרָּ בָּי אִם־בַּרְכְתָּגִי: וַיָּאמֶר יֹיִים עַמִיח: וַאָּמַר שַּׁלְחַנִי אַרִיםְלִּיק צַבְּרָא ָנַאַפֵּר לָא אֲשֵׁלְחִינָרְ אֱילָרָקוֹ בֵּרַכְּתְּנִי : אַלָּיו מַת־שְׁמֶּך וַיָּאמֶר וַעַקְבַּ: וַאֲמַר הֵיהמַן־שְּקָר וַאָּמָריַעַקר וַיאמר לָא יַעַקב יַאָמרעור שמה בי וַאֲבֶר לָא יַעַקב יִרְאַמֵּר עור שְבָּרְ אַם־יִשְּׂרָאֵלְ בִּיְ־שָּׁרְיֹתָ עִם אֱ זָים וְעִם־ אַילַ חֵין ישָׁרָאַל אַרֵי־רַבּ־אַהְּ כְּוֹרֶם־־יָיָי אָנָשִים וַתוּכָל: וישאליעקב ועם־נַבְרַיָּאָויֶבֶלְתָּאָ: וּשְׁאִילִיַעִקֹב וַיאמֶר הַגַּיָדָה־נָא שְׁמֶׁךְ וַיֹּאמֶר לָמֶּה יי ופוש פנויראפור חונייבען שפר דאבר למרו דגן: זָה הִשְׁצֵּל לִשְׁפִי נִיבָרֶה אֹתוֹ שֶׁם אַתַ-שַאֵיל לשְמֵיוּבָרִיךְ יָתַיָּה תַּכְּוֹן וֹיַלַרָא יַיְעַלָּב יָשִׁם יֶהַפָּקוֹם פָּנִיאֵל פִּיִי וּקָרָאיָעַקָּב שְּׁפָּא דְאַרְרָא פְּנִיאָ אַרִי־ רָאָיתִי אֱלֹתִים פָּנִים אֶל־בָּנִים וַתִּנַצֵּל חויתי בּלְאָבָא דֵייָ אַפִּין בְּאַפִּין נַפַשִּי: וַיִּזְרַחרַלַוֹּ הַשֶּׁפֶשׁ כַּאֲשֶׁרְ עָבַר יחי ני וחכין אישה זיבת נפשי: וְרְנַח־רֵיה שִםשָּא: אָת־פָנוֹאֵלְיְהְוֹא צֹלֵעַ עַל־יְיַרְכְוֹ בָר עַבַריַת־פּנוּאֵל וְהְוּא מַמְלְעַערִיֹּ־

ורוח ש׳ זוגין חד ר׳ וחד ור׳וסי׳כו׳ במס׳ רבת׳ : ולפינ׳ וסי׳ ולמי אלה לפניד׳ ולמי כל חמדת ישר י ולמי אני עמל: 'שלוחה ג' ב' חסר וא' מלא וסי' ואמרת לעברך ליעקב : נפתלי אילה שלחה: ואראה והנה יד שלח׳ קדמ׳מלא יויש ספרו׳ במסור'כ׳מלא וא׳ חם׳ נפתלי חם׳ : ויצו גם י"ג פכו׳ דאית בהו גם גם גם וסי׳ בו׳במסירבת׳: ההלכת ג׳ב׳חס׳וא׳ מלא וסי׳ במנח׳ ההלבתי ההלכת על ארבעי ההולכת למואלי בתרא מלא: בלילה הוא ד' מסור בפרשת לך לך: ילריו ג'ב' מלאים וא' חסרוסי' ואת אחר עשר " כי בראותו" בי ילדו אלי בתראה חסר: אנ"ך: ויעכרם ח'חסר בליש'וםי'ביהושע בסי'ד': ויעכר ש' מסור פרשת נח עלות ו'ח'מלאים וא' חסר ופי' ויותר יעקב י והגבל : את ההר י והיה כל הראה נהנה יוצר נבי . עד עלות המת יי׳ י מנגד עלת הנשק יבתראה חשר : לא יכול לוד׳ וסי׳ וירא כי לא יכול לו ידעת את דוד אביך ותעש כן אשת ירכעם : ויקדש שלמה את תוך החצר: . עם אלהים ג'וסי' כי שרית עם אלהים : היהונתן ימות : ברצותו עם אלהים : אג"ך : ותוכל ג' וסי' כי שרית עם אלהים : הנה דברת ותעש : פתיתני יי ואפת: פניאל שישה מן ב"ו דכל חד וחד לית דכו' וסי' במס' רבת':פנים אל פנים ה'וסי'ויקרא יעקב שם שם ולח רנק יעקב ועל כרחו המקום פניאל ורבר יי׳ אל מעה פנים יולא קם נביא עוד בישראל ויאשר גדעין אתה ארנייי׳

מעשו כדכתיב וירח יעקב מחדוכן החקנה שיוכל לפרוח ולרכות משוכדכתיב וירח יעקב מחדוכן כחורו קד נא חת ברכתי במשה חע"ם שחת לו הק"בה כי חהיה שתך הזיקו התלחך בדרך בתלון לפישהיה מתיירא מפרע שהיתה חנות החובות לרבה ונשפטתי אתכם שם י דיחוקאל: פנואל ח' בשופטים סי'ח':

כדבתיב שלח כא ביד חשלח: שלחכי כי עלה השחר יעד עחה עכבתיך ומעכשיו יש לך רשית שהיא חופשח שובה: וייום ללכת - ד"ה בי עלה השחר וחין לך לדהג כי חיןדרך מזיקים להתרחות ביום: כיחם ברכתניוהו חשירו בין עור ובין עדר -אהיה בטוח אלא תהיה נוער איבה ולא תזיקני על שנאבקתי עמך: כי שרית עם אהים נעשי'שוה למלחכים בשררה וממשלה חבל לח עליהם: למה זה משחללשמיי חיכך צריך לשא שחי כוהב בעולם כשהולכי דרכים נפגשים שלה רחו זה הח זה מימיהם הם מרגילים בעת פרידתם דברי אהבה ורעו 'ושואלין זה לזה מה שמך שחם תשלח מחתך שתוכיר שמך חשלים חפלך וכן המ'מנו'

15 1

למלחך תי שחך כייבח דברך וכבדכוך וכן עשה יעתב לחלחך והחלחך השיבו חיני ליידלכך: ציה לפה זה תשחל לשפי אינך צריך לשאל שמי התלחכים אינסרולים לגלות שמם פוישבעום בני חדם וכן מצינו גבי מנוח למה זה תשחל לשתי זהוח פלחי : ד"ח שמך שחלתי לבנותו על שם המעשה אכל שתי מה יועיל לך לתה חשאלני : ויזרח לו השתש . בכל יום ויום מהקופח עבת עד חקופיחמוז מקדים וממהר השמש לארוח על יום שעבר קרוב ללין חלקים וכמו כן מאחר הוא ומעכב שקיעתנ מיום שעבר קרוב לל"ו חלקים בין הכל ע"ב חלקי' כל יום בדול על יום שעבר וחם שכתב מהכח וחרם לו ל"ו בגימטרי' הכי הוי כיצד קים לן חין השמש מהלך ביום תקופת טבת רקרים דרומים ומשם אילך הולך היוסוגדול ומקדים השמש וריחתו מפוך מזרח ומאפר שקיעתו בחוך מערב ער שהוא זורח באמלע מולח ושוקע צפחלע מערב ביום חקופת ניסן שהימים והלילות שוים והולך שתי לומות בי"ב שעות בתלח יום תקופות ניסן גדול ו' שעות על יום תקופת שבת ה"כ מציכו לחקופה אחת שהים רביעית השכה הזמן רבה רביע יום שהוא ל שעות ולחדש מתה שהוא ל' יום וי'שעות ובחלה הומן רבה ב' פעות ולחלי חדש פעה ולרביעמקדש שהוה ז'ימים וי"ד שעות ומחלה וקל"ה סלקים הומן רבה חק"מ חלקים שהם חלי פעה וליו חלקים שהם השביעים חרציע בחד'

* 19

בשלח לו חכנים סובות שחזם צוכרן בידור מנחה בגימערים חבנים: עזים מחהים: כל הפפוק מסייי כמים וכן פסוק ומנחתש ונסניהט שנשניו הנהחו ששל לששו והם הקין ל,רככות בשנה פרחפד' בפרש' פנחם והם ח' חתר"ן וכנגנם מלכו שמונה מלכים בחדום לפני חלוך חלך בישרהל:ד"ה לכך מסיי הכל בח"ם לפי שכל הנהמות ששלח לו ביו כשלי מומי שלח יקריב מהם קרנן: וינו חת הרחש ויחרכע שעמי לכבד ד' מלכיות: וריותי בי הכח וחיוך ריות והצל ישמוד ליהודים רחז ליורות הבחים שיתני בוחד לשריהס:כלוחי ב'במכור'מנסה הוא פלוחהי גפחלי אילה שלוחהי והכהיד שנוחה גבי דכיאל . סירו' מה כחם פפר אף נאן שמל ידי שאנח'נתולו המרי בפר וככנו ואחר לו הנחה היח שנוחם לאדוני לעשו כה אמר עבדך ישקב וכמו התסיד שלומה קלן שחף עלפי שלה רצה יפיו לקכלס הנה ידו שלומם לקכלה: ילדיו ג' בחסורה חחד עשר ילדיו י כי ברחוחו ילדוו ילדיו אל אל ישוער • זהו שיש במדרם פוחה יעקב ל רכוחות מבני בניו כתר שרחה י"ח ילדיו כך רחם רכוחו מילדיו וכמו מחם ילדוו חל חל ישועו גם נכחן חתר לילדיו שיחפללו לחל שיצולם מיד עפו כחו שים בכ"ר שהציב כל חחד לבזו וחחד כל אחד וחסלל לכדו בסכי שלתו ב ויעבירם : כ' במסורה הכח וחידך ויענירם נינטהיחלמני שנבקע לי מעיר יבוק ועבר

בער הטורים

מו הכח בידו מכחה לעשו

אמרי נועם

ביכשה ויחכק בנימטרף

כסה הכבוד חלחד שהעלפי

החנק עד כפח הכנוד: אים עמו * בנימערים

עשו חדום י זיחבק חים עמו

ס"ה קשו י על כם נית עשו

לקש:ויגע בכף ירכוי לרחות

הם הוא מלחך כמותו אם היף

לו קפנים שהחלחכו' הוולהש

הפנים חי נמי לפיכל: מן

העבודה לפי שקנה מעשו

הלכורה שוהן העמודה: בכקה

מנהונה בברנחני בגירערים

הודה לו נוכתי ששרו של עשו

פים:

לנימטרים

ויפצר כו ויקח חיילתה הפציר כו כיכ וי"ל לפי שמשו חכר חלק עינס כום וכערתה עםו שהיה ליעקב בהמו' הרבה חמר ששו לישקכ חתה כיפל גם במיהו חיב גם אני אעול לעיסב מיד בקש מתנו שיהיה נושל לו עד אצר לבשוף פתרצה בתכחי רחשון אכל אחר אצינה כא מחך שאם יחבייר חחד מחנו חקכלנו תחת כנפי השכיכה חיד וישכ עמו ביום ההואו ויותר יעקב לנדו י פירש"י שכח ככים קענים וא"ח מנלווי"ל דנתיב ו ענר את חשר לו י לו באית ב"ם פך וקשני דנקט דעבירי דשכיח לפו וכ"ם לרגרבי דח כח למיחב: ויחנק חום עמו שרו של עבו היה שרמום באוחו פסוק שלחני כי עלם הפחר ניחמר לה השלחך רית סמחל: וחקש כף ירן יעקב וח"ת למה כיזוק יעקב הת חזרי בפסקים שלוחו חלום 'אינס נווקי' לו בהליכתן ולת בחזירתן והקו"ה חמר לו פוב י חל חרץ חבותיר - וייל כדי להרחות לו בהיה יכול כנגד המלחד וחבב זה יהייורה עשב מויכו ופוף רסחו מיד בי"ם ול'כ הח דחמרי שלוחי מצום וכו' ה"מ היכי דלח שכיחת יעקב חולי יפול:וחקע חידי שחחק"ע הזיקה חול היכם דשניחה הזיהת כי הנת שנשתר יחידי שמכי וכן חיי הר"ר חוקיה מחהפכים לשתי מלילוח בנין וסתירה

בני חור שבין הדם לחברג ב

ם ע ספורנו נימו בנו ה' משה לחשו שיד : מור מדר לנדו בדי שירחם שיש בכל מין חנין זכרים חשר תלך הזיקו המלחך לפי שנתיירת ונקיוח בפי הרחויה למלחכת החקנה שיוכל לפרוח ולרכות שהיתה חנחה חוכנת לכרכה שלח יקפצו הבהמות מעדר לעדיוותערבו ולח יביקהרוחם הכמו המנחה וברכחה: מחורם ל כקכ לענדד

מבונ יפול לדים וקם רים נביי שכע חועכות חלבו ויבק הוד בקוד למעלה שכיוו לנושכו ב וישקהו : בגיתי לכישכהו דור חרכות שיג"יו בניתי בשו : ולמו ג' במסורה ולמי •שרחלי ובמי אני עמל י בומר כל חמדת ישראל ועמל כטלו צני ששו וזהו ולחי חלה כל מתדם ישרחל ולמי חני שמל **פלמי הלה לפניך יד"ה כך חמו** ישוןב למו הני שמל לתח כל אמדתישוש למי אלה לפכיך ב מילך ג' נמסורה מילך כל בד קבר י עוד מי לך כה חחן נכניך יופו שים ביודרם שהיו מחות של חלהכי השר' פוגעין בפבו וכאכשיו וחב בהש וזה מי לד כל המחנה שהיו מכים פל שהיו חוננים להם מברי' לקכור ה יחים וכשמנע בו ופחם לו כנים וכנות חשר מי לד פה בנים ובנות 'לח כך חמרת כשהייתו בנתו חמנו מרובים על בי עולמות שחחה הייח בוחר בשלם הכח שחין צו פרוה ורבים הם כן מי לד הלו הגכים כרחות פכי אהים בניתעריה כשרשלו שרמז לו מרתה שרו נטונל ממטיי חת יהי לך חשר כד הגימעיית זה ברכות י לננרך ב'כמי וחלכי שעשו רלה נילך עם יעקב צחתר יעקב ליה תכך עתי לתוכי' עו.וחי שפשעתי כלד' 🌶לות יה' שים ואידך בשמול' פרית פנות ב"כ וכדוד החור שנות הניתור ומי דובחיקנ ים א בל תוכהל י חרו ל דוד מצח הכי מה נין הוה בחרע"

דקדוק הנגי' : יים אינים או אינים אינים מינים מיני ובדור מאתר עלות הכיחו מו שישין כרועה עירון מוניה מירון אמרי נועם לח יחכלו בכי ישרא ביד הישה וכר לדפר : נסעה י"ח שהו' לשון : עלינו

לם הקשים דים ביל הנשה פחינו בעיף ככהמה יחתרץ בפי שחין לו כף פיו ענולוכף מיש ענול מיסו חש יש לפוף כף שבול קחי בנת׳ במיקו ומוליכן לחומרה והכן למכינן חרובת דעיפית הלח מבולי וליו הררוכן כיה:

מיע שפורנו

צועקבי נהה שלא יראה השליא הי שמוביכילתע ו בוות הלניו פן יחשוב עשו שייע מתיו ברוח סינך לקרחתו לשלח לו ליבון החמה ירחה מכל ירחה השליח חת עימו תמו שלוחלשעי וכהלתי חכ ר את נשוב כדבר חוד מדברון אלעשור לכל אחד צוה מה לשיב למפו ויודים שהוח עם שיר כל בעדריי והם כלם של לעקב ינין לעשו אחון הגרול אמרתם נם הנה ענדן יעקנ **מתר**ונו י צוה שכל חחד מסס לחמר זה, הדבור מלכד הדבור המיוחד לו כדי שיחלא עשו **לברי כנם** מכווכים בוה פחיה שנקב יילד חזריהם לפעיר להחברי בנים יום בי חמר מכפרה בניו נחלחה בילה מורים כם כפי טבדיו כדי שירשט רבוני של כאו כדכור החנים מינים הממים היחוד פניו ליי מצקר הרחור יבקר הרחני י לשרים בנכין יימה כל זכירך את בור בלדיין ולה ורתף פכי ציקם - יבן חחר לעשי חחר כוכי ייל יון תי מנידנראו׳ פני הוהים בי רח הב לפקוד התרב ז הכח עם ראיית פני בין ותפביר המנחה על כביוי ברחות תהיה על חדר באוי לחכלים המכוון מאיתו" ציעבר חח חבר לו י לוה לכלי שיקדימו ל כח לפייו להלחה אן הנחל כחו ויוודים חד בפושינ ליותר יעקב לכרו אהר ; לכלם לכפוע מן החחב׳ בהי ישדריך חת כל עיון פילכו עם כל קנינו ולה ישה לבר במחכ" ויחבק היש עמון היה זה פועל מליך בחלית צורחו בלי ספק כל דיך ירה לַיור שיהוה משע לה׳ יעקל וורעו חששי חש'ם פיהיה עם הוק בייחון שהוח היקים חשר צרבל הם ועם זה חהיה בתבועה בפוף עם נוכה נשררה בעליונים ונקחתונים לחיכול לו ליוב זבקוחו חחיר כל יה'כמיםכ'יכלכיר: זיבע י הודישו החטה העחיד

בֹגִידַ הֹנִשָּה יִדְּוֹעֵ כִאָשׁ׳ העתיקו קדמונינו ז"ל ואין בו ספה כי אס לחסרי הדעת ותולד' שמפרשי שהוא האבר ויפרשו הנשה מגורת נשים ילדעת זה המלאששנרחה ליעקב שהו'גיף יתבאר לך מם השם יפקח מת לבבך בפרש' כי שתי בקרבו ושם רחל לייסף באחרוני אולי ימלטו בעבור אהבתו פותם הדרם על נקודו'וישקהו עוב הוא לשתיקי משדים כי על דרך הפשט לה חשב עשו לעשו' רע לחמיו והעד ויבכו כחשר עשה יוסף עם אמיו: מי אלה לך דנשיא די ערל־פָּרֵי יַרְבָּא עַריוֹכָיִא מי חלה עמדאו מי אלה שלך הם: הַרֶין אַרָי קרִיבֹ בִפְּבֵייִירְכָּיִא רַיִּעִקֹב

ביד הנשה ילמה נקראשמו ביד הנשה לפי שנשה ממקומו ועלה והוא לשון קפיצפ וכן נשתה גבורתם וכן כי נשני אלהים את כל עמלי : ומת לאה וילדיה אחרוכים אחרון חחרון חביב: עבר לכניהם - אחר אם יבא אותו רשע להלחם ילחם בי תחלה: ויחבקהו בתגלגלו רחמיו כשראהו משתחוה כל השתחואות הללו: וישקבר

ספר בראשית לג

כקוד עליו וים חולקין בדבר הזה בכרית' דספרי ים שדרשנ ַעַליבָבֶן לָא־אַכְלָין בִנִי־וִשְׂרָאַ זַת־נִּידָנִאי נְפָפָ פוּיעַלַלְּבַבְן לְאַ־יִאַכְלָוּ בְנִיִּיִשְׁרָאֵל אֶרת־ נקודה זו לומר שלא נשקו בכצ לבו חמר רש"בי הלכ' היא בידופ גיד הַנָשָׁה אַשֶּׁר עַר־בַּף הַיָּבֶּרְ עַר שעשו שונה ליעקב הלה שנכרנה הַיוֹם הוּוֶרָה כִיְנָגַע בְּכַף יֶנֶהָף יַיְעַקֹבׁ רחמיו באוחה שעה ונשקו בכל בְגִיד הַנְשֶּׁה: הַיִּשָּׂאַיַעקֹבעיניו ווירא אלבו: מיאלה לך מי אלה בַּגִירָארְנַשְּיֵא: וְיַקֹף יָעַקב אֵינוֹהִי וחוא והארעשו אתי ועמיה ארבע וֹחַנֵּרוֹ־בַּעַטְוֹבָא וַעמוֹ אַרַבַּעמָאוֹרוּ מָאָה גַבַּרֶא ופַּלֵיג יַת־בְּנֵיָא עַל־לַאָּרֹדֹ אִישׁוַיַחַץ אָרוּ־הַיּלְרִים עַל־כֵּשְאָרוֹ וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתִּי הַשְּׁפְּחוֹת וַעַל־רָחַלוְעַל הַרָתִיז לְחַינָתָא: וְשֵׁנַי וַיָּשֶׁםאֶרת־הַשְּׁפָּחֶוֹרת וָאֶרת־יַלְוֵריהָן ַזַּתַּ־לְחֵינָתָעָא נְיַתַּ־בְּנֵיתָוֹלַקְּרְמוּ**תָא** וְזָתַרְ לַאָּהַ ובֹּבָּהָאׁ בַּדְּרָאִיז וְיַתּדָהָל וְיַרִתְּ (יַרִידִי יֹּיִ יִּי מִיּשׁנְּהְ וְאֶתֹּיֻבְאָהַ וְיְלָהֶירָהָ אַחֲרֹנִים יוֹפַף בַּתַרָאֵין: וְהַוֹּא עֲבַרְקַלְבֵּיהָוֹן יִּייּ וְאֶתֹ־רַחֵרוֹאֵתֹריוֹפֵף אַהַרֹנִים וסגיד ער־אַרָעא ישבעזימנין ער־ מי מים וָהָוּאַ זָבַרְ לִפְנִיהָם וַיִּישְׁתַּחָוּאַרְצָּה ישַבַעפַּעָבִים עַר־גִּשְׁתָוֹ עַר־אָחְיוֹ יִי מיקרבירו לות־אָחְוֹהִי: וּיְרָהַט עֵשׁׁוֹ נירָץ עשָר לקראתו ניחבקהו ניפּר לָקרָמותִיה וְגַפְפִיה וּנְפֵּלעַל־צַּיִאֹיֵיה נישוא ה אותו ואת אנשיו ואומר להם שלפיו בים וֹנָשֶׁ בְיָהוּבְבְוּ: וְזָקַף יִת־עִינוֹהִי וְהַוֹאָ מֹפֹרִים עַל־צַּנְאַרָוֹ וַיִּשֶּׁקְהוֹ וַיִּבְבְנוֹ: אַרגעינַיו וַיַּרָא אֶרע־הַנָּשִׁיבֹּבֹ וְאֶרע־־ יַה־נִשׁיָאֹיַנֵת־בְּנַיָּאוַאֲמַך בָּוֹ־אִילֵיוֹלֶךְּ וַאֲבֶּר בְנַנָּא הִי־חַן יָיָ לְעַבְּהָף: וְקָרֶיבָן יִפּּיּשֶׁי הַוְּלְהֵים נַיִּאֹמֶר מִי־אַלֶּה לָף וִיאֹמֶר יים את־עברה: ליחים אַשִּר־חָנָן אֲהָים אַת־עברָה: לְחֵינָתָא אִינָוּן וּבְנֵיהְוֹןוּכְּגִידָא וּלְרִיבַת אַף־לֵאֶרה וּבְנָהָא וּבְּנֵירוּ וַתִּנִישׁן הַשְּׁפָּחות הֵנָה ובָהַרבוֹקְקְרֵיב יוֹמֶף וְרָהֵל וּסְגִירוּ וַתְנָשׁ נָם־ וַיִּלְבִיהָן וַהְשְׁתַּחֲוָון; לַאָרוֹ וְיִלְרִירָ וַיִּשְׁתַּוֹוִוּ וְאַחַר נִגְּישׁ וַאַטַרמָא ֻלְן כָּל־מַישָׁריתָא הָדָ, אַ הַּי וַיאמר מי וַיאמר מי אַרָעיהוַאַבֶּר לְאֵישָׁכַחָא רַחַבִּין כִעינֵי י׳ יוֹסֵף וְרָחֻלְנִישְׁמַּחָוֹנ: יבוני: ואַמֵר עשׁן אִית־לִי סַגִּי אָחִי יִּיּהְיִי לְדֶּכֶּרִי-תַּמְחַנָּה הַוֹּרָה אֲשֶׁר פְּגַשְּׂתִי בְּרֹי אַצְלַחְ בְּדִילְה: וַאַמֵּר עִשְׂן אִית־לִי סַגִּי אָחִי יִּיּהִיים לְדֶּכֶּרִי-תַּמְּם הַוֹּיָה אֲשֶׁר פְּגַשְׁיתִי כַען אַשְבָחִיחרַחַמִין בְעִינָהְ וֹתְקבִירֹ, בּפּייה וַנִּאמר עשׁן נָשׁ־רָלִי רֶבֹ אָחַי יִתִּי לְהָּ וַיָּאמֶריִעְקַב אַל־נָא ָּהַקָרובְהַיִּי מָן־יָדֶרִי אֲרֵי־עַל־בֵּון הַוֵּיחִינָיוֹן יפיו יוֹי יוֹאַ שֵׁר־לָךְי אָם־נָּא מָצָאתִי חֵן בְּעִינִיךְ וְלְקַחְתָּ לְאַפֶּרְ כְּחִיוָוּאַפִּירַבְרָבָיָא וְאִיתְרְעִית מְנְחֶתְי מִידֶי בִּי־עַל־בַוֹרָאַירִיי פָּנֶיה קַבִּילִ־כָּעָןיַת־תִּיקְרוּבְּתִּי דְאָתוֹתִיאַרת בְּנִי אֲרִי־רְחַם־עָלִי יָיָ כֹּיוּסֹימוּי בִרְאָת בְּנֵי אֱלֹחָים וַתִּרְצֵנִי: וֹאַבֵי אִירת־כִּירֹבֶוֹלָ אַ וְאַרְקִיף בַּיָה י׳ נָאַאָר־בַרְבָּרִיאַ שֶׁר הָבָארת לְּךְ בְּיִ וַקְבֵיר: וַיְאֲבֶר נְטָוֹל וּנְהָדְ וְאִיהָדְ יֹ׳ דֹי חַנְנִי אֱלֹהִים וְבִי וְשֶׁ־לִי־בְּרֹּ וַיִּפּצַרֹּ־־ וֹאַמֶרֹלְיה רְבוֹנְיַיִרְעֹ יִיִירִעֹ בּוֹנִיָּיָרְעֹ יִיִּיִירִעֹ יִיִּיִירִעֹ יִיִּיִּיִּרְעַ יִּיִּיִּרְנִיּ י לַנְּנְדֶּרָ: וַיַאבֶּראַלָיו אֲרֹנְיַדְעַ כִּיִר אַרָרינַנקיא רַבּיבִין וַעַנָא וְרוֹנְיַי

> על כן ש׳ בשעם פור גדיל וסיי גיד הגשה י פחנה דן ער היום הוה י שם המקום ההיא עמק ברבה בינ מרה אף יי׳ בעמו . ע'כ לא יררכו כהני דגין . עלמן אבכה בבכי יעזר . כי על כן הוא מרפא את ירי על כן מלא לב כני הארם: על כן קראו לימים דאלה פורים: ועמו ה' בטעם זקף גדול וסי'וישא יעקב את ע ניו זירא ותנה : יהוירע : יוהגן : יחיאל : יואב : שלומית זכריה: עובר : י"ח פסוק דאית בהו את ואת ואת ואת ומי במס'רכת' : ראשונה י'כמלכים א' סי'ילה י צוארו חד מן נ"ו חסריי באמצע תיב הא וקריין ולית דבוו'וסי' במס' רבתא: י'ב פסוקים דאית בהו את את ואת את וסי'במס'רבת': מי לך ג' ופי' עד מילך פה: כי מילך כל המחנה הזה: כי חצפת לך פה: יהי לך אשר לךי"ג פעמים ראית כהון לך לך במסרה רבתא: בוכתי ג'יסי דכי קרא שמו יעקב י קח נא את ברכתי וצויתי את ברכתי לכ׳ וה׳ וברכתי על צאצאי׳ ביכתי אלפא ביתא ב'ג׳ וֹא׳ ב׳ וסי׳ במס׳ רבתא: ויפצר ד׳ וסי׳ויפצרבס מארי קת נא את ברכתי : ויקם האיש ללכתי רפלגשי ייאמר חייי אשר עמדתי : וכל ויפצרו דכותא במן אויברצו ובי׳ ויפרצו בו עבדיו: לננדך ב׳ וסי׳ ונסעה ונלכה׳ שתה עונותינו לנגרך: עלות ה׳ וסי ודפתים יום אחד יושתי פרות עלות י והברו דארון יעלית ינהל י מאחר עלות הביאו: יום אהר י' מסור פרשית תולדות: ומהו ח' בקמץ וסי' ודפקום יום אחד: וירד עליתם הכרד: ולא ישאו עון ומתו ולאינעו אל הקדש בבלע את הקדש וסקלהם באבנים ופקלתם אתם באבנים והית

מניקתא עַלְיָן וִאם־־אִרחוֹקִינוֹן יוֹמָיִא מִי הַיְּלְרֵים רַבִּים וְהַצָּאוֹ וְהַבָּקְר עָלְוֹרוּ

ַנִיסִיקִיוּרְבָּלְוּסוִיוֹם אֶחָרוָמֵחוּ כָּלֹיהַגְאוֹ: ייִסִיקּייּדָּעָלָיוּרָבְּלְוּסוִיוֹם אֶחָרוֹמֵחוּ כָּלֹיהַגְאוֹ:

שני כוכ"ון והשלישית לשימוש כמו עשני זכדני יש כל כל מפקי ועשו דבר בלשון גחוה דש לי רב יוחר ויוחר מכדי ערכי: נסעה כמו שמעה סלחה שהוח כמו שמע סלח אף כאן נסעה כמו נסע והכ"ון יסוד בתיבה וחרגום של חנקלום טול ונהך עשו חמר ליעקב נפע מכחן וכלך . וזלכה לנג דך בשו' לך טובה זו מעשה לך שמחריך ימי מהלכתי ללכת למט כמשר מתה לריך וזהר לנגדך בשיה לך: עלות עלי הלאן והבקרשהן עלות מועלות עלי לנהלן לאבו עלות מגדלות עולליהן לשון עוללויונק עול ימים ושתי פרות עלות ובלתו מנפנעי"ים: ודפקום יום חחד ' ליגעם בדרך במרונה ומתו כל הנחן : ודפקו כמו קול דודי דופק נוקש בדלח: יעכר

חנן כתונתן וכמיהו חכינו חתם נכ חכם כמו הם : מי לך : מי לעולם ימכח על חד'ופי' מי הוא זה שפגר' לו כל המנח'הזה חומי במחשבחך: הל נחי הל יחמר חדוני כן וכבר הודעתיך כרחות כני אלהים - מלאך ורבי המפרשי אומרים כי בא המלחך ליעקב לחזק הת לבו שלח יירא מחחיו בי הנה המלאך לח יכול לו אף כי בן הדם וחין מלת כרית עם אנהים כמו וישר הבימלך על ישראל כי חין עם כמו על רק פירושו שר תחשב עם המלחכים ועם אנשי׳ שרים ושוחלים ישאו מה עעם דורת לו השתש והלא ברגע החד זורחת בכל העולם ושהלחם חהו כי כת זרוח השמש בכל מקום ישתנה - והנה בין ירושלם ובין זאת המדינה שחפרתי כה זה הפי' ושת'לוה"ח שעה ושליש שעה וברחב י"ב מעלות וזה הדבר ברור בלת ם זק ופי' והוא לולע שהיה הילך ענ ללמו החחת ' וטים על כן לווי כמו שנחה הנער וכן כפלו וכלכה - כולו ושאני אבר לכנדך לא חזוז ממד ויתכן להיותו כמו ונסעה מנהר ההית נסע כולנו וחני אלך לנגדך כי הילדים דכים - פי הגדול שבהם ו"ב שנה יש לו וימים מספר: עלות כמו עלות ינהל והנה ההרות שעלו עליהם העחודים על כן נקראו עלות וטעם עלי עלי לשמרם שלא ודפקום יכוהו לידי כוק י והם דפקום המנהיגי' או ימותו

חזקוני

כל הלחן:

מֹבשׁבִיעוֹ׳ מרביע׳ ׳הקדם שהוח הטתי שעות ני ט הלקי'כנגדן יש לך לפלק קרוב להח'מהי"ג ידו משל ע"ז חלקיי וימהרו ע׳ב הלקי׳ שכוהיום הולדורב׳ של חבירו מתקופת ענת עד חקופת תמוזוכמו כוחוזר וחסר מסבירו ע"ב חלקים בכל יום מחקופת חמוז עד הקופת שבח : והוה צולע על ידכולה הספיק לעבור פנוט עד שזרח השמש ד"ח עכשו כשורחה השמש כרח 'שהו' צולט על ורצו והוח כמו זיהי בבקר והכ' היא להה כיעד עכשיו לה נודע שהיה לרה : על כן לה יחכלי במו והוא לא כן ידמה כלומר בדין הוא שיש לקנום ולענוש בני יבראל מאכילת

ביד הנשה שהכיחו את אביהסהולך יחידי בדכתיב ויותר יעקב לבדו והן היו גבורים והיה להם להתתין על אביהם ולסייעו אם ינטרך והם לח עשו כו לויה והווק על ידם ומכחן וחילך יהים להם לוכר ויהיו זריזים במצות לויה ולכך לוה יעקב את יוםף: ד"א על כן שיכול יעקב פעמוד לבד המלחך לה יאכלו בלי ישראל את הגיד הנסה להיוח להם לזכרון ולתפארת כי אביהם כלחם עם המנחך: ל"ח של בן שהווק יעקב בניד הנשה קבלו עליהם בניו משם וחילך שלח יתבלו מתנו משל לאדם בחש בראשו או באחד תחיבריו שתקבל עליו שלא לאכול תחותו דבר מעולם כדי שיהה לו חותו הדבר לרפוחה) תנים חתר לו לרצי יהודה וכי כחתר על כן לח יחכלו בני יעקב בנייברהל כחתר והרי הם לח נקרחו בני ישרהל עד סיני חתר להם בם ני נחתר ונכתב כהן לדפת מאי זה טעם נאסר להם: ויפיל של ליחרו חסר יו"ד: וישקהו " כקוד: מי אלה לך " הילדים האלה בניך הם או בני ביתיך הם אל עבדיך הם : השפחות הנה וילדיהן ותשתחיון אבל היכו טייונים כבין לבי הבין בכי השפחו'וחין קפיד' להתכבד בהן ד"ח הבנים לח עשושח הגש'

הַר יִמותוֹן כָל־עָנְא:

ילדיהן לח השחקוו של של הכל לה רצו להשחחות עם המותם חמרו דין חמותינו להשתחוות יען כי הם שלחות וחנקנו בכי יעקב הבל בכי רחל ובכי להה כשבה המותם הבל להדים במותם הבל להדים במותם הבל להדים במותם הבל להדים במותם במות שעשה בדינה חלה י ככל שושל יוכו למו לחיים בחל החימותיידי : כרחות פני חלהים . דכחיב ביה לח ירחו פני ריקם : הילדים רכים על הלחן הוח חומר כדכתי 'ומתו כל הלחן כמו שמל בר ממים מלחתי חחמים על הלחות פניך ורחיתי במו בתר בני בשור בני בשור למו על הנחלות : וילדיהן ירקדין שהרי בכין ונשיוהולכים לאט על הגמלים:

במדריכי עמו וכדרנקו כה במדריכי בתרריכי עתו ובדלותו כה במור בא המור בבהולים לדיקום יותר חת"ה זל ישקנ ואחר עוד שחך בלך היתון שתהיה קיים אחר אבין והיה ככל תקוים בקענון יעקב התורה קיים בשף ולכן לא של פלין לו עוד שם דיקום להים ותר חת"ב בתריכי עתו ובדלותה כל דתה בהדלים לדיקום יותר חת"ב בל ליותר על היה בהדלים ליותר על היה בתריכי בל החום בתריבי בל החום בתריכי בתריכי בל החום בתריכי בל החום בתריכי בל החום בתריכי בתריכי בתריכי בתריכי בתריכי בתריכי בל החום בתריכי בל החום בתריכי בל החום בתריכי בל החום בתריכי התריכי בתריכי התריכי בתריכי בתרים בתריכי בתרי לכו כחו רגע בהניעוחיו של יעקה הפנינו צגלות עם בני עש האוחר בגבהו חו יוריקני מון זיאורי שביים במתשמים שוש בחוקו בהכנבי וחכם במחיבו השימני קנה המכע לכל הרוחות הן לו עשו כן בריוכי בית שני לא היה כקר במחיבו המתב אותר לבוב במחיבו המתב של החבר להיוני מי בן לחבר להיוני מי בן לחבר להיוני מי בו אחלו הוא למנות בכוד להומי מי הוא אללך הוא למנות בכוד במחים במחיבו המתב במחים במחיבו במחים במחיבו ב כי עלי מושל דבר הילדום דפים והנחן והבקר שלות : ודפקים י לכנודך שלח לשכנק

להיות שלך: נגש יוסף ורחל בכלן האמהו' נגשו' לפני הבכים חבל ברחל יוסף נגם לפניה׳ חת אמי יפת תאר שמז יתלה בק עיניו אותו רשע אעמו' ככבדי ואעכבנו מלהסחכל בה מכאורים בד וכה יוסף כבו נו על מון בי מידי לך כל המחנה יות כל המחלה יות אל חשר פנשתי שהוח שלך כלומה למה הוא לך פשוטו של מקרם על מוליכי המנח'ומדרשו כתוק של חלאכים פגע שהיו דומפין וישני

מי אתם והם אומרי׳ להם שב עשו והם אומרי' הכו הכו 176 אומרים פנו של ילחק הוא ולא כי בא משגיחי עליו כן בכו של חברהם ולא היו משגיחי אחיו של ירנקפ הוא אומרי להם א"ב משלכ אתם: יהי לך אשר לך クフ הודה לו על הברכו': אל כא ... 16206 מכחתי חן בעיני ולקחת מכרודים מידי כי על כן ראיתי פניך ובדי כי כדחי והגון לך שחקבל מכחת על חשר רחיתי פני והן חשובי לי כראיי' פני החלאך שראיתו שרשלך ועיד על שנחרלית כנ למחול סורחני ולמה הזכיר לו רחיית המנחך כדי שיתיירת הימנו ויאמר דמה מלאכי וכצוב חיני יכול לו מעתה : ותרכני

אל כא תאמר ליכן:

נחפיים ליוכן כל רצון שבתנקר.

לשון פיום אפיינמ"ינטו בלעני. לשון פיום אפיינמ"ינטו

כי לח לרלון יהיה לכם

ברכחי מ"ון של"ודר: אשר הובאת

לך לא טרחת בה ואני יבטתו

להגיע עד שבחה לידך: חככי.

נו"ן ראשונה מודגשת לפי שהים

משמשת במקו' שני נוכ"ין שהים

לו לומר חנכני שחין חכן בלח

הקרבנות באו לפיוי ולרצות הבל שמחי לדיק ידעון רלון יודעים יידב לפיי׳ ולרלו׳: ברכתיי מכחה זושבים הכחה על רחיית פני׳ ולפרקים חינ' בחה חלח לשחילת שלום וכל ברכה שהיא לראיית פכים בנון ויברך יעקב את פרעי עשו חתי ברכה דסנחרי' יוכן לשחוב לו לשלום ולברכו דתועי מלף חחת כלם לשון ברכת שלוי כשר שקורין כלע"ו שלו" להר חף זו

שנירה צ' צמפורה אל אדולי שינירה יושב נשולדרכו שעירה: מן הורי החלי השולה שעירה שוחחר ועלו יישיעים בהר ציון וגו' ווהו עד חשר חנוח אל חדוכי שַעירה וחבח חל חדוני שעיר שנים חליהי חבח שולה ד' רמו לחחר די בליוי יכה חליה לפכי יי חותי לרגלי ויתק להיות בא יום יין הגדול והנורא ואד לרגל כוושמעו שהוליכם על יעלו מושיעי׳ לשפוט חת הר משנינבנות שניונחם ודנות רגליה'וטע' למה זה חין לי לור': החרץ בכנות חחיך אשם בכי ויבא יעקב שלם שם התאר שחשון לותר בשביל שלה רצה ליתן לו חחת מבנותיו כדחוץ

והטעם שבח בשלום שלח חירע לו שום מחורע כי עתה יחיב לספר מאורע' דינה: חלקת השדה - חלק בשדה והוכיר וה הכתוב להודיע כי מעלה גדולה יש לחרץ ישרחלי ומי שיש לו בה חלק חשיב הוא כחלק עולם הבה ויאמר הגאין כי ויקרא לו חל חלהי ישרחל כי פירושו שקרת אלאל השם והנכון הוא שכן הוח שם המובח יכן מובח חחור וקרוב לפיר היו דורסין הנס שעשה השם במקום ההוא ופן בשוב השכינה אל ירושלם ההי גקרחת יי' שמה וכן בעבור המובח שעבד שם השם אל אהי ישרחל והמעישהות חזק ותקיף אלהי ישראל שהלילו בדרך ובא שלם אל ארן כנען כישם שפם בדרך ללכח לכית חכיו אמים וסכו ולפי דעתי יחכן שהחעכב לקייי כדרו ובכה מזכת כחמרו פעיר שכם שני' רבות כי דינה לא היתה בת שבע שנים גם שמעון ולוי קטנים היו: וחלא דינה - מעלמה : ויענה כדרכה בעבור היותה בתולה:

> חזקוני עד אשר אבוח מנ מלוכי שעיר' אחרי שאושיב בכיוכשי ולאכי במקו'מכו**חת'** אב'ש ד בשעיר להתכבד ושם נהרא' בשמחה ושלום: וישב עשו ביו'ההוא פרש"י ארבע מאות אים שהיו עמו נשמטוי חז"ק שהרי כחיב לעיל אליגה כא עמך ובומר: ויצא יעקכ שלם כא לשנם שהיה החת מערי שכם שהיה נשיח החרץ כמו ותבחכ'בית לחם עי' שכסכמו עיר סיחון י ד"ח שלם עיר שכם הוחיל והוזק שם בדינ' בתורלה להזכיר כי עד שפס בא שלם ואין גבין לומר ששלם זה ירושלם כמו ומלכי בדק מלך שלם שהרילה מלינו שכם שמשל על ירושלם: ויחן חת פני העיר : לפי שהיה רבובו רב וכוח לו לפמוד חוץ לעירי ניקר 'לו י כמו חמרי לי חחי הו'שהוח כמו עלי פי'ויקרח על המזבח חל חלהי ישר חל והחפלל וכן תרבומו מנקלום כחן פי'רם"י לח שהמובת קרוי אהי ישרא וכו' י כלו' לא שהמזכח קרוי בפי כל העולם אהי ישראל שה על שם שהיה הקב"ה עמו קרח יעקב לבדו שם המובח הלהי ישראל על שם הנם כמו שמצינו בסמוך ויקרה למקום הל צית חל וכש פטים ויכן שם נדעון מונח ניקרא בו י"י שלו' וכן הפי'בפ'בשלח: באו מן השד'כשומע"י מהרו בי אתם על השמיעה ששמעו: וכן לח יעשה

חפילו בבת הדיוט: רלבנ ופרים עשרה חתוכות עשרים ועירו עשרה ושסכל עדר לבדו וצוה לשים ריוח בין עדר ובין עדר כדי להשביע עינושל עשו כדי שתרהה המנח'יוהר בדולה וצוה לכל הח' מההולכיי אחדי העדר ם שיאמ׳ לעשו כשישחלהו למי

במרמה

יעבר־כַעון רבוני קדם עַלְדֵיה וַאַנָּא אַדַבֶּרבִנִיתַ לְרֵגַל עוֹבַדְּתָא דִי־ְקָדְעֵי וּלְרֶגֶרָ יַנְּקָיָּא עַר דְאֵיתִייְלְיַנִרח־־רְבּוֹנִיָּ לשעיר: וַאַפַר עשׁוֹ אֶשְבּוֹק־בַעוֹ עיקה מן־עפא הי עפי ואַבר לְבָּארנוֹ אַשְבַחבַחַבָּאָין בָעינִי רבּוֹנִי: בּיוֹבַא הַהָוּא עַשׁוַ רָאוֹרַהַיָּה לְשַׁעִיר י׳י יב׳ וִיַעַקב נְטַר לִסָבּוֹת וּבְנָאַ לֵיָה בִּיתָּגָא ייסי מתורבעותיהו עברפטלן על־בן קר, כ׳ מני שמא דאַתרא ספות: ואַתאיַעקב שלים לקרתא דשבם די בארעים שני מי דְבְנַעוֹ בָּמֵיתְוֹהִי מִפַּדֵן אָרֶם ושְׁרָא וֹיבֶן אֶת־הַלְקַתְרְיִיפֶּיָ יֹפְ לַקְבָּיָלְ אַפִּי בַּרְהָא: ווְבֹּוֹיִתְ־אַבַּסְנַתַּ חַקלָּא דָי פַּרְםִיה־תַּפָּן לְמַשִּׁכְנֵיה אַבוהי רשבֶּב מידא דכני חמ בַּמָאָהחוּרְפָּןוּ וַ קִים חַּמָּןמַרְבָּחָא ופַּלַח עַלוֹתִי בַרֶבִּט־־אֶרַ אֱלָתָא ותצא רָיִשְרָאֵל: וְנָפַקַת רִינָה בַּת־רֵאָה דָי בּיוֹמּנוֹ ילֵיְדַח לְיַעֲקָב לְמֶחֲוֹיָ בְּבַנַּח אַרְעָא יי יפיי וַרְחַנָּאיָתָה שָׁבָם בַּר־חָבֶוֹר חִינְאָה רַבְא יָדְאַרְעָאוּ וּדְבַרְ יָתָאוּ וּשְׁבִיבּיָתְ, וּשְׁבִיבּיִתְ וָאָרָרָעִיאַת נַפִּשִיה כַּדִינְהְ כַּת־יַעַקָּב וְרָחֵים יַת־עוֹרֶיםְהָא וְמַלְיִלְ עַל־רָבָּא יִיּהְים יַת־עוֹרֶיםְהָא ב׳ וכעליו דעולמתא: ואמר שבם לחמור אָבָוּהִי למֵיפָרַ סַב־לֵי יַת־עוּלַמִּתָּא הָרָא לְאִתְּוּ: וְיֵעֲקַב שְׁמֵע אֲרַיִּסְאִיב יַת־דִינַה בַּרָתֵיה ובנוֹדְזי הַוּוֹ עִבוּ־ והחורשושקב ער באם: ווצא חפורי מייים ביתוחי בחקלא ושתיק יעקב ער־ מֶיתֵיקוֹן: וּנְפַּק חֲמְוֹר אֲבוֹהִיֹרְשְׁבֵם לָוַתריַעַקַב רְפַּנֶּילָא עִבֵּיֵיה: וּבְנֵיַיְעַקב עַלַוּ מִן־חַקלָא כַּר־שְּטָעוּ וְאִיחְנְסִיפוּ בּוּבַרַיַא וּחָקיף לְהַוֹּן לַחֲדָא אַבֵּי קַרַנָא עבר בִּישַׂרָאָר לִּמִשְׁכַּב יַתּ־בַּתּ־ יַעַקבוָבָן כָא־כִשַר רְאיתִעְבָּדָּ וּטַלְיִל הַפָּוֹר עִפָּהוֹן לְמֵיטָר שְׁכֵּם בְּרִי

בַעַן יָרָנָא בֵיה לְאִהְנּיּ

וֹתַתְחַתִּנוּן בַּנְּא בְּנָתִיכוּן

וּתַתַּנוּן לַנָא וַיַת־בָּנָתָנָא תַּסְבָּוּן לְבָוֹן:

אבא ואבא ה' חסר מסור בפרשת חיי: שעירת ג' ופי' יעבר נא אדני: וישב ביום ההוא עשו החדק העלה שעירה: סבתה ב'וסי' ויעקב נסע סכתה : ויסעו בני ישראל מרעמסס: סכות ב' מלא ב זורה וסי' שם המקים סכות י כי בסבות השבתי וכל נביאים וכתו' דכוו' מלאים כמ"א חסר ופי' לעשות סכה ככתוב : וכל הסכות דאורי' מלא במ"א: חג הסכית תעשה לך: ויקן כ' בספ'וסי ויקן את חלקת השדה ' ויקן יוסף את בל אדמת מצרים ' ועור ב' מהם וסי' ויקן דוד את המקום הגרן ' ויק את הר שמיון: במאה ה' בקריי וסי במאה קשיטה י אשר א רשתי אין הפץ למלך כמהרי וישפר מישראל מאה אלף נבור היל : במאר קשיטה : היהושע : קשיטה נ' וסי ויקן את הלקת : במאר קשיטה דיהושע : ויבא אליו כל אחיווכל אתיותיו - אנ"ך: בכנות ב' ומלאים וסי' לראות בכנות הארץ : האין בבנית אחיך: ויענה ב׳ וסי׳ וישכב אותה ויענה : ויחוק ממנה ויענה : ממא מ׳וסי׳ ויעקב שמע : ויענו בני יעקב את מקרש יי׳ משכן יי׳ ואת הבית אשר על פני ירושלם י ואיש את אשת רעהו׳ וחברו׳ ואיש את כלתו הילדה י'תְזוגק חר נסיב ה' וחר נסיב וה' ולית לתון יונא וסי' במס' רבתא: והחרש ז' הסר בליש וסיי והחרש יעקב ער באם יי׳ ילחם לכם י ושמע אישה והחרש לה לא הניא י כי החרש לה ביום שמעו י למה אתם מחרשים להביא: הומה לי לבי לא אחרש ירמיה: ויחרשו ממנו כי לא נשמע הדבר: דירמיה:

הוא ולמי מה שלפגיו יענו לז לעבדה הויו זכתי מה שלומה לחדוכי לעשו גם הכה עבדך יעקב חתרינו יוחולם עשה זה יעקב לשכך חתתו במה שירחה מהפלגת המכחה הכנע יעקב לו י ותעבור המכחה חכל פני יעקב בישקב מביני שין שנוסה כחדוכי כעטו גם שכם שבין בחוב התכום בין עדר וכין עדר ונין עדר ויעקב לן בלילה ההוא בתחנה וקם ישקב בלילה ההוא ועבר כשיו ובכיו ושפחותיו וכל קנייניו בייל שהוא היה רואה אותה בעברה והיה רואה שעשו כמו שלוה אותם לחתר יותר בין עדר וכין עדר ויעקב לן בלילה ההוא בתחנה וקים בעברה והיה רואה שעשו כמו שלו ביינים ד כששות של המשמותה בעברה ושים ומוש ששני במי ובכר וחוש ששני במי ובכר וחוש ששני להעביר לו קלח קניניו שנשארושם ויישן שם וגרהה לו בנבואה מלאך יי'כאלו את מעבר יבוק אחר שעבר הוא בראשונה לנשות עומק המים ומאי זה מקום יכשר יותר שיעבור ונשאר יעקב לבדו להעביר לו קלח קניניו שנשארושם ויישן שם וגרהה לו בנבואה מלאך יי'כאלו בום משבי בין יייה ששבר הות ברתקונה כנשות שומץ ייה שהות כחבק עמו עם שיעקב כבר רחה עניין זה ההתחבקות מפני טרדת דמיונו בעניין ששו וחשב להמציח תחבולות להפילו הם יקום הות לעולם דבקות! בו וקורבת מדרגתו מתנו כדמה לו שהות כחבה עדרה ייד של החלים ולעולם דבקות! בו וקורבת מדרגתו מתנו כדמה לו שהות בהחדבים ייד ייד בין ההתחבבות מפני טרדת דמיונו בעניין ששו וחשב להמציח תחבולות להפילו הם יקום שות עם משבים ביו מוקרבת בוו בנו עמנו ביותו ביות הכת הבקות עד עלות השתר כי אז הגיע העת שהיה חקין יעקב לפי מכהגו והנה כדמה לו שנגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב מלין להכותו כי אין מראין לאדם אלא מהרהורי לבו והנה ארך זמן ההתאבקות עד עלות השתר כי אז הגיע העת שהיה חקין יעקב לפי מכהגו והנה כדמה לו שנגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב שבין בשמות ביין שיון בעון שפכה נותן שוו יכנו ושבים ביין ולה בלה ישב להתיר הקשר אשר ביניהם אם לא יברבהו החלה ואחר אליו החלאך שלא יקר' שמו עוד בהחברו נישקב שישלההוכי עלה השחר והגיע העת הראוי ליעקי שישנה לעשקיו ולא רצה יעקב להתיר הקשר אשר ביניהם אם לא יברבהו החלה ואחר אליו החלאך שלא יקר' שמו עוד בשובקו שנו זיינו בשך ש שלשור שני ששוו ווא ב של הרוב לתדובתם ולא כלאה כתו בזה ויהיה שר ג"כ עם אנשים ולא יכולת ובזה היה ליעקב יעוד מה שלא ינלחהו עשו ישאל יעקב את זעקב כי אם ישראלכי הוא שרדעם תלאכי הש'שת שתדרגתו קרוב לתדובתם ולא כלאה כתו בזה ויהיה שר ג"כ עם אנשים ולא יכולת ובזה היה ליעקב יעוד מה שלא ינלחהו עשו ישאל יעקב את שקב כי הים שו המות כדי שיושג מה והו בשלמנתו והודיע אותו המלחך כי מהותו נעלם מאד אי אפשר שישיבהו האד' וכבר ביארנו זה בראשון ממלחמות הש עיברך אותו זה המלאך שם במלא 'מה שמו המורה על מהותו כדי שיושג מה והו בשלמנתו והודיע אותו המלאך כי מהותו נעלם מאד אי אפשר שישיבהו האד' וכבר ביארנו זה בראשון ממלחמות הש עיברך אותו זה המלאך שם במכט מו במו שמו שב במקום הבוח פנוחל כירחיתי חלהים פנים חל פנים ותנגל נפשי והנה זרח לו השתם כאשר עצר את פנוחל והוא צולע על ירצו מפני מה שקרהו על כן לוו בני ישר צהר שיני שלא יאכלו החלק מגיד הנשה שהוא על כף הירך אכל מה שהיה שמנו בזולת המקום הזה לא נאסר להם לאכלו וזה הצוויהיה לפרסם שניו זאת הנבוא 'הנפלא' שהגישה ליעקב אשר מרוב הדברן' שיני שנט יותנו החנץ מו ז של של של החלת בכל מת החנות מחורה וחולם חמרנו שבצמו בה ישראל על הר שיני כי התורה לח כתנה פעמים כמו שחמרו ז'ל בפרק גיד הנשה וכבר שהיה לו בעלחך קרח לו זה המקרה וזה כי ההחמנה בכבוחה היח מפנות התורה וחולם חמרנו שבצמו בה ישראל על הר שיני כי התורה לח כתנה פעמים כמו שחמרו ז'ל בפרק גיד הנשה וכבר ביית מו של מיון של מיון ביים בפרסת ברחשית ולוה יה יה: השרש החחד מותח התצוה שחינה נוהגת חלה במהשמינו מותר בחכילה ממה שים לו כף כגון בהמה טהורה וחיה ביות כו שבער ויש שכנ בי עות של ש מי היה שוגל את העלטות איק צו ולוה אינכו כוהג צו וזה כי ענין זה התאמר הוא שמן הבעל חי הנאכלים צריך שנוהר שלח נאכל ביר הנשה וזה מבואר בנפשו וזה בית בישת החלק שה מהדבר לח ההים בעלמית אם לח היה הדבר ההוח מותר וזה שחם היה הדבר פהוח אסור לח חהיה המניעה לחלק בעלמות חבל חהיה לכל ולזה יחבחר שהוח נוהג בשליל ובכל מת בשו בשנין שיא מנין בו ביו ביו ביו מו ביו ביו ביו שלהם ובבהמת קדשי לפי שמינם מותר באכילה י והנה נסתפק לחכמי החלמוד אם מה שחתר הכחוב אשר על כף הירך ירצה בו שיהיה לו לפי התנהג העבעי או לפי התליחות וזה שאסרלה בזה תי שיש לו כף על התנהג העבעי יהיה נוהג בבהתה וחיה אצ"פ שלא יחלא להס כף בזה החארכי הם בעבע שיחלא להס כף ולא יהים בוהג בעוף אף פלפי שישנט לו כף בוה החואר כי הוא בעבל שלא ימלא לו כף שוגל בעלם ומחזיק בו ואם רלה בוה במי בים

אתנהלה - כמו אתנהל עמם : לאטי היו"ד נוסף או יהי לשון יחיד מדבר : לרגי התלאכה - בעבור המקנה שהוא מלאכחי והקרוב אלי כי פי'המלאכה מה שיוכל אדם לפשות בכחו וברשותו גם הממון יקר כך כמו אם לא שלח ידו במלחכת רעהו וחוחת הגור' מלת מלח' בעבור שהוח תחת רשות השולחי ויהיה לרגל כמו ויברך

משה קרת שמו יי'נשי בעבור שעור השם את יעקב קרח שם

באחרו איך נשיר את שיר ב על אומת ככר : ויהרא לו חב מלהי ישרא : הרא לו בתפלחו את הל יח'ללהים כמו שנראה בחמרו והיה ה'לי לאלהים וזה וידב'על לכה : שדבר לה דברי' בשיהיה הנח ישרא שלח יוכלנ מנותם בעולם לפעבירו על רכים וניחומי': כי ממחישכם: צעתו ועלה קונו כייו שהוכיל בכדרו למעלה: ותדבק נפכור על הפך באמנון לחמר חתר ששכב אוחה:בדיני בת יעתבי בשכיל שהית'כת יעהב הנככל בעיני האוחת כחמרו אח"ב כי יחפן כנח יעקב והחרים יעקב עד נחם החרוש מלצחת לריב עד שינאו נכיו וידעו זישמרו ענמם מחנשי ריבם ב וינה חמורי כשרתה שהחרים ודחב פן יחרוש עליו רעה : ויתעצבו החכשים ויחר . הכש העוכון היה עלכי נכלה עפה בישרם שהיה בזיון חצל ישרם חע"ם שחנלמותות העול' לח היה כן ובשביל שהיה כלמי מורבל חז לחכים חת בתולות בדולי הדור כחמרו וכן לח ועשש לפיכך חרה להם של שנעשתה כוחת לנדם:

בער הטורים

במדרם שהשמיני בחיב'מפכין

כענם שיצחה לרחות בנכות

אמרי נועם

ניבן חת מלכת הסדה תימה

וכלי לח היה זה כמתו לו כ"ח

לנורך שעה ולח לעתוד בס חמיד וכי כל מקום שהי'מטס

אסלו היה קונה המקוםר ונ"ב

לומר לפי שכנה שם מובח לח

ליה ר, לה שיהרסוהו ע"כ קכם

המהום לפי שהיה המהום בל

הותה: וכשהר מקומות שבנה

צחק ויעק'לה הוצרכו לקנותו

לפי שבמק ש ררשות היה נחר

שנח היה שם חדון:

מיע ספורנו

בדרך: ויכא יעקב שלם עיר

שכםי מכף שהגיי בשלויכחרן

כנעו כמו שחמיושבתי בשלום

לח המתין שיהיה ככית חמוז

בכחו מפדן חרטי בעוד שבוש

שעדיו לח הביע שם החחים

הוה יוילי לחלהים: ויקן הח

חורת השדה: ויצב שם מזכחי

התרדונעל שכם: שחחו

קומץ פנחת

קטיגו 'נעש'סניגו אבל לאחר שהתפלל הקדיי העזים והצאן ולא חש שאו בשח באלהיו: אל אחיך אל עשו רצוננ שאינו אהר אאבשם לבר לא במעש סולא באהב':ויצר לו שחשב וראי שאביו מת שכן אמר יקרבו ימי אכל אבי והכהו נקר לפנים ולאהור מכאן הכא להרגך השכם להרגו מיר אחי מיר עשל מכאן שהמתפלל צדיד לפרט שאלתו: אם על בנים כי מגופי אני במות שהרי הֹכְב'ה א"ל והנדה אנכי עמל ונו'י כלשון יחיד ולכן והטף: ויעב"ר את מעב' הוכיר שנ מדות שברית כריתדה להם שאינה חיזרת ריכש: עלות השחר הסתלה השחרו' מהליל'מלשון בעתו בעתו ב והלוע כף ירך מריבת המלאך הידה על שני דברים על הברכ׳ ועל הבכור'על הברכה נשאר מנוצח המלאך ורודה לו אכל וובכורה

יעבר נא חלני אל כא חאריך ימי הליכתד עבור כפי דרכר ואף אם תחרחק : אתנהלה ' אתכהל ה"א יתירה כמו חרדה אשמעה: לאטי לאט שני לשון נחת ההולכי לאט לאט לי לנער: לאטי הלמ"ר מן היסוד ואינה משמשת אתכהל נחת שלי: לרגל המלאכה : לפי לורך הליכת רגלי המלאכה המוטלת לפכי להוליך : זלרגל: הילדים: לפי רגליהם

שהס'יפולין לילך: עד אשר יעברינא ארני לפני עברו ואבי אכוא אל אדוני שעירה הרחיב לו הדרך שלה היה דעתו ללכת אָתנַהַלַרו לאַפוּי לַרְנֵל הַפְּלָּאַכָּוּ אלא עד סוכות אחר אם דעתו אשר־לפני ולרגל הילדים ער אשר לעשות לי רעה ימתין עד בוחי אבא אַל־אַרני שַעַירה: ניאטר עשׁוּ מצלו והו׳ למ׳ הלך ומימתי ילך אַצִינָהוֹנָא עִפְּרָ מִן־הָעָם אַשֵּר אָתַי בימי המשיח שנתי ועלו מושיעי׳ בהר ליון לשפוסה לחת הר עשו ויאמר למרה זה אמציאיתו לעיני ומדרשי חנדה יש לפרשה זו אַרני: וַיִּשָּׁב בַּיוֹם הַהוֹא עשׁו לְדַּרְכָּוֹ רבי': ויחמר למה' זה ' תעשה שעירה: וועקב נפע סבתהויבו לו לי טובה זו שחיפי פריך לה : אמבח חן בעיני ולח חשלם לי בַיִת וּלְסִקּנָהוּעֲשְׁהַסְכּתוּעַל־בָּן קָרָאי עתה שום במול: וישב ביום שם־הַפָּקום סְכוֹת: ההוא עשו לדרכון עשו לכדו ויבא על שלם עיר שכם אשר וחרבע מחות חים שהלכו עמו בְּאָרִץ בְנַעו בְּבֹאוֹ סְפַּרֵן אָרָם וַיִּחַוֹּ בשמטו מאללו אחד אח' והיכן פרע להם הק"בה ביתי דוד שני אַת־פּנֵי הַעֵיר: בי מס מרבע מאות איש אשר תַשָּׁרֶה אֲשֶׁרְנָטָה־שָׁבֹּאָהֶלוֹ פִירְבְּנֵיִי רכבו על הגמלים: ויבן לו חַפור אַבישְכַם כִּמֵאָה קשִיטָה: בית ישהה שם שתנה עשר חלש קין חרף יון , פכית קין בית כניצב־שָם מוְבַּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אָל אֱלֹתִיּ חורף סכות קיז: שלם שלם בבופו שכתרפה מכלעתו: שלם א ישראל: במחוכו שלח חסר כלו' מכל אותו דינה בת־באה אַשִּר וֹבְדָּרָה בַּוֹעַקְבֹּ דורון שלם בתורתו שלח שכת לַרָאוֹת בַּבְנְוֹת הָאָרֶץ: וַיַּרֵאֹאֹהָתֹּ תלמודו בבית לבן : עיר שכם שבם בן־חַמור החוי נשיא הארץ כתו לעי וכחוהן עד בוחנ בית וְיָקָח אֹתָהֹ וִישִׁכָב אֹתָה וַיְעַנֶּרָה : ני מֹמנוֹ לחם: בכחו מפדן חרם כחדם נתרבק נפשו ברינדה ברו־יעקב סחומר לחברו יכח פלו' מבין שני אריות יבא שלם חף כאן וַיֵּאֶתָּבֹ אֶרתּ־הַנְעַירָ וַיְּרַבֶּרְ עַר־רְב ויבא שלם מפדן ארם מלכן תַנְעַרָ: וַיָּאמֶר שְׁכָּםאֶל־תַסְוֹר אָבִיוֹ ומעשו שכזרוובו לו בדרך. לַאמר קַחֹּלִי אָת־הַנִילְרָהַ הַוֹּארת מיים ועושו קשים׳ • מעה אמר רבי עקיבא לשהלכתי לכרכי הים היו קורי! לאשה: ויעקב שבעביפבא את־ למעה קשישה : ויקרה לו אל רִינָה בחוובניו היו את מקנהו בשֶּׁתְת אלהן ישרחל לא שהמונא קרוי חלהי ישרחל חלח על שם שהיה הקצה עמו והלילו קרח שם אַבי־שָׁכֵם אֶל־יִעקב לְרַבּרָ אִתְּוֹ: וּבְנֵי המוכח ע"ש הכם להיו שבחו של מְקוֹי כוֹכר בַקריחת השם בלותר היעקב באו פורה שרו בשמעם מי, שהוח אל הוא הק"בה הוא ויתעצבו האנשים ויחר להם מאר לאלהים לי ששמי ישראל וכן כַי נָבָלָה עַשָּׁח בִישֹּׁרָאֵר לִשְׂבַּב אָח־ מליכו במשה ויקרא שמו יי כסי בת־יעקבובן לא יעשה: לא שהמוכח קרוי יי 'אלא על שם חמור אתם לאמר שבם בני חשקה הנם קרח שם המובח להוכיר שבחו של הק"בה יי' הוא נמי נַפשוֹ בַּבַּתְבָּם חְנוּ נָאַאֹתָחֹלוֹ לָאָשָׁה: ורבותילו דרשו שהק"בה קרחו וְחָתְתְּחָבֶנְ אַבְנָבְ בְנִבְיִבְיבֶ הַתְנִרְ־לְנִוֹ בִּישִיבִי אַתְרְעִירת נַפְשִיה בְּבְרַתִּיכון הָבּוּ־ לישקב מל ולברי מורה לפפים יפונץ שלע מחחלקי' לכמק וְאֶת־בְּנַתְיֹנוֹ תְּקְתוּ לָבֶּם: الخلافة פעמים וחלי לישב פשומו של חשבו ורוארץ חרונה לפניכם מקרא באתי בח לחה ולח בת יעקב חלח על שם יציחתה וֹעמֶנֵא הַתְבִוּן וְאַרְעָא תְהַיְּ קַרְמֵיכוֹן נקרחת בת לאה שאף הוא יל כית שנחמר וחלה לחה לקרחתו: וישכב חותה יבדרכה: וישנה שלח בדרכה: על לב הנערה - דברים המחישבים על הלב רחי חביך בחלקת שדה

קמנה כמה ממון בזכו אני אשיאך

ות קנה העיר וכל שדוחיה: וכן

לא יעשה לענות חח הבתולות

שהחומות נדרו עלמן מן העריון

מהר

של ידי המכול: חשקה י חפנה

ומקרום - עם היות החרום

מהרי בתובה: במרמה ושחכמה: אשר טמאי הפתוב אומר שלא היתה רמיה שיברי סמא חת דינה אחיחם : חרפה היא . שמץ פסול היא אללנו הבא לחרף חברו אומר לו ערל חתה או בן ערל חרפה בכל מקום נדוף: כאות · נחרלה להם לשון ויאותו: להמול : להיות נמול חיכו לשון לפעול חלח לשון להפעל : ונחכוי כו"ן שנייה מודבשם

תַּרָבּוּ עָלַיִמָאר מְּהַר וֹמֵתַן

אָת־הַנֶּעַרָּלָאִישָּה: <u>וְיִעַ</u>נוּ בְנֵרַיַעַקְבֹּ

וַיֹּאבְירוּ אַלֵיהַם לָאנובַל לַעִישׁוּת

וָאִם־לָא תִשְׁמְעֵוּ אֲלֵינוּ לְתִמַּוֹל

ַדַבָּבָר בִּי חָפָץ בְּבַת־יַוְעֲקֻבוְהַוּאנּבְבָּר

בָּנוֹ אֶרֹי שַׁעַר עירָכִם ווְרֵבְּרָוּ אֶרִי

וַיִּסְתַנוּאַרֹבָתה וְהָאָבֶרץ הַנְּבְּרַבּתַקְבַתר

יָדֵים לפניהם ארת־בנתם נקח־לנו

אַר בואת אתו לְנָוּ הָאַנְשִים לְשַׁבְּרֹת

אָהָנוּ לְהָיוֹרת לְעַם אֶחָרֵ בְּהִמִּוֹר לְנֵוּ

בָּלֹזָכְרַבַּאֲשֶׁרַהָםוּמִלִים: מִקְנֵהָם

וְקְנִינָם וְבָרִי בּהֶמֶחֶם הְּלִוֹא לְנִוּ חֻם

וַיִשְׁמְעֵראָל־חַמוֹר וְאָר־שָבֵם בנובַל־

יַבְּאָי שַׁעַר עירו וַיִּפֹּלוֹכְּל־זְבָרְ בָּר־

השלישיבהיותם באבים ויקחו שני

קני־יְעַקב שמעון וכוי אחי דינה

נַיַּהַרְגִּיּ כָּל־זָכְרָ: וְאֶת־חֲמוֹרוְאֶת־

שָבֶם בְּנוֹ הַוְרְגִוּלְפִי־חָרֶכ וַיִּקְחַוּ אֶח־־

בָאוּ עַרַ הַחֲלָלִים וַיָּבָוּוּ רָדָעֵיר אֲשֶׁרָ

ממאַר

אַרגאותה לָהֶםוְיִשְׁבְרְאַתְנוּ:

יַצְאַ׳ שֵעָר עִירָו:

ונה נו את־

וייטבו

לפי שהיה משמשת במקום שבי כוני"ן ונתנכו: וחת בכותיכם נקח לנוי חחה מולא בתכמא שׁכֶם אֶל־אָבְיהָ וְאָל־אַחֶיהָ אִמְצָאַ־ שחמר חמור ליעקב וכתשובת בנייעקב לחמור שחלו החשיבוי ַרָן בְּעִינִיכֶּםוֹאֲשֶׁרְתִאמֶרוּאָלֵי אָתֵן: בבני יעקב ליקח בנוח שכם את שיבחרו להם ובנותיה' יתכו וֹאֶתְנָה כָאַשִׁר הִאִמָרוּ אַלְיִותְנוּ־רָיִי להם לפי דעתם דכתיב וכתכו אח בנוחיכו לפי דעתכו ואת בנותיכם נקח לנו בכל אשר ברבו לב נחפון וכשדברו חמור ושכם בכו אל יושבי עירם הפכו הדברים את בנית' נקח לכו לנשים ואת בנותינו נתן להם כדי לרצותם. שימוחו להמול: שלמים י בשלום וכלב שלם : והארץ הכה רחבת כלו׳ א חפסידו כלוס פרקמכוים ביות הרבה בחה לכחן וחין 4460 PM קונים: בהמול : בהיות כמול : אך נאות' להם לדבר זה וכנל ידי כן ישכו אחכו: שכי יעקבי בניו היו וחף על פי כן נהנו עלמן כשמעון ולוי כשמבי אנשים שאינם בניו שלא עלה הימנו: אחי דינה י שמסרו עלמן עליה לקרהן חחיה: בטח שהיו כוחבים וחנדה בפוחים היו על כחו של מָבֶּל בִּית אָבִיו: וַיָּבְא חֲמֶוֹרוּשְׁבֵּם כ וקן: על החללים. לפשם החללים: 0,40

والمقا

לו כף לפי המציחות הנה יהיה הכנכיין בוה בהפך ולוה יהיה בעניין במצו ספקוספקה דחורייתה לחומרה והשרש השני הוח שלח מכניה

המורה מניד הנשה שם מה שהיה מחמועל כף הירך לה מה שהיה מחנו בוולת המקום כהוא נושה שהיה מתכו בחינה הליתוב ליידי ביד במלי חברה מלה שהתר הלתוב ליידי של במלי בידי ליידי של במלי החתבת למשתרת התורה אם-, רבר הבידי משמבת למשמרת התורה לם ידי בי די בפוע הנשה כלו והצריכו לחטט הברקה במו בתקומות שהוח מסחייף בכם כדיכקוד פנוניחהו בשלחו׳ מס כל סנייפיו ואסרו גם כן שמנישל ניד הנשה ולא הלריכו לחטע הקריו הנט כתק מרי אוהשרשים בשלמו בפרק ניד הכשי ויהיביום כה וכבר התבאר במה שוכרנו בשרשים בקונות הכולני שניד הנסה הוא מות׳ בהכל הבין מצב ורחני שתדעי שלעיםי שלשון מכילה ישבים בח בתור בביד הנש' לה יהיה מת כחוצל העו שיהיה בוכזי'כי כבר מנעחהו התורייי יהלפול בנימור היה גדול או קטוויראי לי דבוי נבלפו שאם רפק וכחש מבחלק האפון מבי די מפיד ק הכשה לא יהיה מחויים במכלד הכמני כן, מהמרוסה חס לח יהיה כו כזית שקרב מהמרוסה אייד הנמה מה מהמרוטון יוט יו הנטה וזה ישיקרב לה נקרה אז ביד הנטה וזה ישיקרב ממה שחמרו בפרק הלו הלורי בב מר שיהיה זה ההתחבקו׳ בעת השיכה לפי בהוא בלחי אפשר שיראה להדי מכלה השם בזה הלופן בהשחמש בכחותים הגופיות וכבר הודיעמו הרב הת ורה שכבר נשמע במקומו רבים זכר הייום הננוח׳ נחלום הו בתרחה להשינבר פכלהנבואה היא בזה התואר ילזה לא זכר בזה המקום שההיה זאת הנבוחה בחלו׳ חו במרחה וחם יספי הדם עלימויהמ' חיך יחכן שישחר מוהוה הרושם בוה שהיה צולע כנ ירכו כאשר הקין נהמר לושוה הפשר הצונו להחת משתי סבות המכס האחת היח שכבר נרחה התפעל כל. הנפש מהדמיוני שיהיו לאדם בעת

חרפה - לדורות וזה ט זכ כי נכלה עשה בישראל י וטעם וידברו אשר טמאוידברו את שכם חשר שמא אחיתם כי מלאכו דברו לשלום כמו דבר לואו טעם אשר כי ענו במרמה בעבור חשר טמח: חשר לו ערלה ערלת כשר וטעמו דבר שיכבד וכן ערל שפתים כי ערלה אינם בעפור הגוסף והאומרים שהשם המר לאברהם

תִיבוּ וְעִיבִידוּ־בָהַ־סְחוּרְיָּא וְאַחֲסָינוּ בְּיִבִּי שְׁבֹרּ וְסְחַרוֹהְ וְהַאָּחַוִּ בְּהַ: וַיָּאַמֶּרְ בָּה: וַאֲמַר שְׁכָם לַאֲבָוּהָא וּלְאַהַהָא

אַשְׁכַּחַבַּחְבָּין בְעִינִיכְוֹן וְרָי תִימְרָוּן לֻי אָתוֹ: אַפְגוֹעְלַיִבְיַבְיִבְיֹבְיֹבְאֹמְהַרִין וּמַתְּנֵן וְאָתֵּוֹ כְמָא רָתִמְּרָוּן גֵיְוְהָבּוּ־לִי יַרִי עוֹרֶפִתָּאַלְאִתְוּ: וַאֲנִתִיבוּ בְּנֵידִישֵׁקְב יַת־ישְבֶּם וְיַת־יחָמָוֹר אָבָוּהִי

אָרוּ־שִׁכֶּםוְאָתִּ־הַמְוֹר אָבֶיוּבְמִּרְמָה בְּחוּכְמְתָא וּנֵולֵילוּ הֵי בְּאִיב יַחְ דִינָה נוֹרַבּרוֹאַ אָרַטִּבְא אָת דְּינָת אַחֹתָם: אַתַּרוּלְהוּן לָאַ נִיכוּלְ מִנְמִיי׳׳ וַאַבְּירוּלְהוּן לָאַ נִיכוּלְ מִנְמֵיי׳׳׳ למעבר פתנקא הָר ולמתן יותר ביחסיחי תַּרָּכָרָ הַוֶּה לָתֵת אֶת־אֲהֹתֵנוּ לְאִיש אַהָנָא רְגָּבֶר דְלֵיה עוּרְלָאָא אֲבֵייֹ־ ָאֲשֶׁר־רֶלְנְעִרְלְהָבְּרחֶרְפָּה הָוארָג**ְוּ** הסודא היא לְנָא: בַּרְם־בְּדָא נִשְבַּם־יצִיְחִיים׳ אָרְבָּוֹאת נַאוֹת לָכֶם אָם הְהָיֵנִ בָמֹנוֹ מוֹיִדִיס כחׁדס שידו לחבה וות רכי לְבֵוֹן אִם־חַתְּוֹן כְּוָטִנְא לְבִנְּוֹרְ לְכוֹן דְּיִנִּים

לָהַמֶּׁל לָכָם כָּל־זָכָר: בַר־וְרכוּרָא: וֹגְתָּוֹיַת בְּנָתְנָא לְכוּוּ בְּנֹתֵינוֹ לָבֶׁם וְאֶת־־בְּנַתִיכֶסְנִקְח־לְנֵוּ וְיַה־בנהֵיכִוןנִיפַב־לָגָא וְנִיהֵיב עִבְּיבוּן ָוָיָשַׁבְנוּ אָתְּכֶם וְהָייָנוּ רְעָם אֶחְר וֹנְחֵי לְעַבֶּא חָר: וֹאם לָא תְקַבְלוּן י׳ נ׳ פּי׳ מּינָנְגִא רְׁמִינִזְרֶ וּנְדַבּבֶר יַת-בְּרַתּוֹנְאוֹנְזִיְל: נשפרו פיתנמיהון בעיני חמור ובעיני דַּבְרִיהֶטְ בְּעִינֵי חָמֶוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֵּ

שְׁבֶּםבֶּר־יְחַמְוֹר: וְלָא־אֵיחַר עוֹרֵימָא נייִייּיִייּה וּיִּלְא־יָאָתַר הַנַעַר הַעְשְׁיִר. רָבֶּיעָבָר פָּתְגִּמָא אַרִי אִיתְרָעִי בְּבַרת נַעַקֶּכּוְתָּוֹאיַקִּיר מָכָּרבִית אָבְּוֹתִיי וַאָּתָא חֲמֶוֹר וֹשְׁבֶם בְּרֵיִה לִתְרַע

קַרְתְּחֶוֹן ומַלֶּיֶלָוּ עִם־אֵינְשֵׁי קַרְתְּהָוֹן יֹי יֹפּ אַנְשֵׁיְעִירָם רַאִמְר: הְאַנְשִׁים הָאָלֶּה לְפֵימֵר: גּוּבַרָיָא הָאִילֵין שַּׁלְמֵין אִינון בּייפי שְּלֵמְיִם הַם אָהָנוֹ וְיִשְׁבָּוּ בָאָרִץ עפניאויתבון בארעא ויעברון בח־ פְחוֹרְהָא וְאַרְאָיא הָאָר בָּהְאוֹרִח-וְיְדִין בָּוְרָמֵיהָוֹן ית־בַנְתָהוֹן נָפַב־לָנָא לִנְשִׁין ״יייי׳ לְנָשָׁים וְאֶתְ־בְּנֹתִינוּנִתְּן לָהֶם:

בַרם־כַּרָא יִפְּפְּסוֹן לְנָיָא נַבְרַיָא לְמִיתַב עִימָנָא לְמֶהְוֹיִ לְעַבָּנָא חֶרְ בְּמִינְוֹרְ לָנְנִים בְּרִי-דכוראכמא דאינון גורין: ניתיהון

יָקינהון וָכִל־בְעירהון הַלָּא די־לָנָאַ^י אינון ברם נשבפ להון וית בון עמנא : וַקְבַּיְלוּכוֹן־חַמור ובִּוֹ־טבפ בריה בל־ נפקי הרע קרתיה גורובר־ דכורא כָל־נַפְּקִי תַּרָעקַרְתִיח: וַהַוְהֹבְיוֹמָא

תליתאה בדרתקיפרעליתון ביביהון ונִםיִבוּתְרִין בּנִי זַעָּקב שִׁ שְּעוֹן וְרֵלִי אֲחָיִיזְ מִיפִּמִיי אָישׁ חַרְבוֹ נִיבְאוֹ עַרֹּ - בְּאָיר בְּ דינה גבר חרביה על על קרתא המפרי ייחבא לרוהצו וקטלו כל דפורא:

וְיַת־חָמוֹר וְיַת־שָׁכִם בִּרֵּיה קְטְּרוֹ צִינִיהְ דִּינָה מִבִּית שְׁכֶם וַיִּצְאוֹ בּ בְּנִייְעַקֹּב לְבָּתְנַם־דְחָוֶבְבוּוּדְבְרוּיַת־דִינְהָמִבְּית שכםונפקו: בנייעקב עלו לחלצא קשיליא ובון קרהא

והיה תמים ובהמולו הכה הוח חשר הדבר הפוך והנה הבהמו' יוביתו ואם אמרו לתה נחחך דבר בראו הפס גם הטבור יוכית: את בתכוי בעבור היותה קטנה והם היו מדכרים בעבור חביהם: ולח החרי חיננו בדקדוק כמו והחר עד עחה רק מן הבנין הכבד הדגום והוח פעל עבר עלמשקל ברך נבוח: שלמי' הם בשלום: רחבת ידים מקומות כמו ויד תהיה לך: יהותו מגזרת כי לך יחתה והנות הנענם אחד האות המשרת תחת פ"ח הפועל: להמולי מפורש וזכה הם חשבו רעה על יעק' ובכיו שחמרו מקניה' וקנינם: ביום השלישי שלישי לעולם קשה שהוא חני המרובעוזה המעשה השר עשו שמעון ולוי לדעת החיהם עשו שמעון ולוי במרמה ובכי יעקב הם כלם ותרה חף יעקב על

שמעון ולוי בעבור שהם הרגו

תנשי שכם: חוקוני במרמ' ששאו להכל בעל זכר וסבורי בראות פני שהי דכתי בני יעקב שלא ירוחו להמול רק שכם בית ולא יראו פני וחמו בשביל התכם הנערה והמרו דיקם: שלם עיר שבם כיון שלח ימולו כולם נקם נקמתינו אע"צ דשב׳ היה מקים מהסווהו בתרמה ות"ח ע"י עלילה מוכן לפורענות מימ במורה ונכונה בהו עליהם כמו שלפרטן כי חרפה היה לנו י חסלה ההיו נמולים כמונו היום או למחר חבוו הוחנו ותקרחו חותנו בעלי היה ע"י חםא במח"ול: מומין על שלכו מוכלין ווכוא נכבד מכל בית אביו דורע שלח יסרבו בקע תוברתבת ידים מקומות כמו ויד תשיה לך: כל יולחי שער עירויולהלן דינה עצמותיה העלו הוא הומי גבי ברה לכל בהי שער בעצמירם שירושה כהן שהכל בורחים לפישהיו לריכין להמול בעל כרחם כחיב כל יוצחי לה היה החי מהסרשתי לצחת עד שכימול הכל גבי שרה שהכל בו לג'ב ניעקב שחפץ בחין לגמול לה הסד כתיב לכל בה מצד האב ומצרה בחים ויסי ביום השלישי בהיותם ג"ב וו"ש ויאחב את כהבים כולם מצעערי ומתחרטים הגערה יהיא היתה בת על שמלו ובני עקב שמטו וידעו ת' שניבם והדש דוק בחמור ושכם שנו חת התכחי ולשנות להכשי עיר וחמו הכבוד בחבשי העיר בי מיא ה קאביטרל ולה ביעקב ובני ביתו ועוד שהתרו אבל בין דרוענים לא חתיר ושכם תקניהם וקניינם וכל בת א בעלה בי היי בהמחם הלח לנו הם ויבאועל העיד שנייבי זמו בוכור ונומר ולתו ביום השליםי לפישביום לבנרומה: וודברו אשר הה' לה יספיקו הנשי העיר להתול וחפי בשנים ובשנישי במרו להמול האיש אשר בעשה לו וכולס כוחבים וכפלעים חז ויבחו על בבלה ודוא מפרש העיר בעחוכן הרגו'תנקלום ד'ח על בני העיר שהיו יושבים בטח שלח לי כך וכך אין לחוש כוהרומהסוויהרנו כלומ לפישבנינם מרמרה מאיש ההיא מלווין להושיב ב"ר בכל פלך ופלך והסרמו שבול מת דינה ולה עשו בו דין: ויקחי את דינה מבית שכסרבי יודן לועד גוכרין היו אותה ויולאין

ברמתה מבר מהא מחריתי מצר מעכבו הרגו עלי מאר בחשיב לכט שבה שש מו מח בחעאתי לנס : נחרתהישאנו שימולו בחשכם שלח יודכלו עליהם אושלא יוכלו לוקית אנשר עירם לוהו ו דברו חשר מחת : השינו שחיני הכחיבו" שלחרו שנם ואביו לעשות לא היו ניהנים שחה חתרי שעת ז בדרך אתכן זונה : כי חרפה היאלמי ביהיה נרחה באין איש סבון בין המוליי והתחתן פיתו : ולקחני את בתנויאעיים סהים עתה בנתיכי נקת אותה מעמכי והלכנו עם כל עשרכו שלח תהנו בו ב והוח נכבד ואעים כן לא אחר לעם ת כי חפץ בנת יעקב: פלחים הם התנו בשלום הסחתנו וחין בלנם לחבוע עיבונס:ווהינו שלא מלו אלא על כל זכר י חקוה להשיג מקניהם וקניכם כדברי חמור ושכסי וחת חמור נחח שנם כנו הרגו י שנקשום ותנחום: העיר

קומץ מנחה

הבכורה שלא היתה מבעו' כמו שיעקב יהן היתה איחות בעקב עשו כן אחו המלאך בכף יריכי ונשא צולע ואפשר ששליחרת הדרינות דיי ליסור טענת אנאה:למה זה תבאל לשניי שאני מניצה ודוד העולם שהניצח מפרכם שמו אבַל המִניצח מעלימו מפני שרוא מתבייש: הגיבי לטם לטלי ולא ביזוק ואע ג שנכשל שם במעשה דינה דה וישכב אותה ויענה י בא להורות שהיה החילתי וסיפי באינס: ・スト שאר השכמים יקברה ידוע כהיום בארבאל אציל ניתאו הארבלי : יתמציו: נבאה עייה טשא רצון הפסוק כי בפיו הנכל אתת עשי' שובה בדברון הפיג אמתו ובי ישלי' ישלי בכר לכו אכל אם האיש אשר נעשה לו הנבר ישלים עם בעל הפועל ולא פים שיו שיו ליווה ליוות בינוניי

א"ר חיניה הנבעלת לעיל קשה הכזוכה לפרום: שבות בתי וסישבי לכם פה עם ההמור ישבו וסחרות ותאחזו בה ישבו איש תחתיו יואל הזקנים אמר שבוישבו נאבזה גם אתם: הרבוב ום׳׳הרבו עלי מאד והגלגל הרבו לששע : במ ימה כי משיר בפרשת תולדת : ויאמרו אליה׳ז׳וסי׳ לא גוכל לעשות הדכר הזה׳ ירא יי׳ עליכם וישפט י מייתן מיתינו ביד יו׳ רב לכם בי בל העדה י לו מתנו בארץ מצרים י הנשיאם יחיו : בידושע : בני דן : אליהם י״ז מלא בהורה וסי'במש'רבת': לעשות הרבי הוה י עשיית דדבר יא חמ'את וסי' במסך רבת': אחתינו ג'ב' חסרים וא' מלא מסור פרשת יתולרות: כמנו שלא ישלים עטרונים ושי בשטו בי .... בשטור בי מיכל בשר אשר ז גם אתה הליתי וא'מלא כי עתה במונו עשרת אלפים: נתנו ונתנו ד' דגש וסי' ונתנו את שלם א'ב זאת הליתי התרה במונו עשרת אלפים: נתנו ונתנו ד' דגש וסי' ונתנו את שרם א בזה בינו בינו בינו בעוביניך נתנו ! ומידך נתנו לך : מצרים נתני יר אשור: ואם לא תשמעו כל ד"פ דבראשית (דנזיקין אם במ'י ואם ופי' המרמ - דירבין אפר במסר' רבתא: בבתב' בתרי לישני וסי' בי חפץ בכת יעקב - וירב בבת יהידה : וישבו ד' וסי' זמא יגומר בי פרשר בששו וב זה. בב עם יוצו מלך אשור לאמר היליכי: לנש ם י"ד רפין בשופטים סי' כ"א: נתן ו'וסי' האנשים האלה שלמים י ויבאי אל הנברה וחדה הבסיח ו באי או נישרי סכות זיאמרי נהן נתן ויפרשו את השמלה י ויכן כל איש רע ובליעלי אשר לא נתן מבניתינו: מקנהם ד' חסר לחמור שכבר נתקרה אנשי סבות זיובאי אד מרכבי מתרכבי מיורחי אם מרכבי העתקרה אבשישבי וינהלם בלהם ייקחו את מקנה' תניינא דפסיק : רק נשיכם טפכם יוישבי בני ישראל את נשי מדין: אל חמור הד מן מ' זינין תרין אל ותרין על וסי במס' רבתא: על העיר י'ז בירמיה פי' ל"ב:

כלי הנפש הנעה מה יוה שכבר תראה שיחלים האדם והוא שוכב עם אשה ויראה קרי כאלו היהום פועל שלם בהקין וכן ממצא שיחלים האדם שהוא נופל ממקום בכוה ויחלוש עומו שברר החנועע אכועה נכלא יוה מבושר מאד מהמוש ולוהת השבה אפשר שיקרה לו כשראה כשנהעה כם ירכו בחלום שישאר לו חם השינה לפי שהדמיונים ההם יכיען השינה תנוצה לכלה עדשיקין בשב זות ז שמבים שקרה שתלא על יוכנ לשב הקין יוספה השנית הוח שכבר יותעורר לפעמים הדמיון מהדברים אשר יותפעל בהש האד׳ בעק רושם בתקום הזוח חלד התנוצה תקרה לו הז ולוה חששר שקרה שתלא על יוכנ לאשר הקין יוספה השנית הוח שכבר יותעורר לפעמים הדמיון מהדברים אשר יותפעל בהש האד׳ בעק רושם בתקום הזה מני אתו בי בי מולי מחלומות החולה והמשל שלם יגע הישן בדבר קר יחלום שהוא במים קרים או שכבר ירדה עליו השלג והכפור וממה שידמה לזה יואם יגע הישן בדבר או מים קרים או שכבר ירדה עליו השלג והכפור וממה שידמה לזה יואם יגע הישן בדבר השינה ולום יקחו הרופרים ו ביינוקי ביינו מה שידמה לוה וום דבר חין ספק בו כי החום יעיד על זה ולוחת הסב"חמצא שפאשר יגבר המותר הורעי באדם ויתעורר לצאת יחלום שהוא שורב עם מס יחלום שהוא באדם האדמה ים יחנום פהוח בחם חו שהשמש על התוכח בת השינה יחלום שכבר היכה בתקום ההוא בסב 'ריב היה לו עם אדם אחד מה בחלותו וזה מתה שיקרה ג'כ הרב 'לפי מה שהושג לנו בחוש. משה ונוחת הסבה בעינה הני שיחוש ביות בשנה לל משת ל בהעבר' כל אשר לו בנחל שנתחדש לו כאב בכך הירך בעת השינה ונדמה לו מפני זה בחלותושל כבוחה שיתחבק עם זה האיש ושתקע בהירך בעת השינה ונדמה לו מפני זה בחלותושל כבוחה שיתחבק עם זה האיש ושתקע ינבית העניין כן הנה היה שקור בשנו בשני במול והכיהיה זה לפי מה שומרנו להתחבקו' הניחה לו בעת השינה ב' שבות החתת מהם היא חווק הדבקו' אשר היה לו עם זה המלאך והשני 'תף שיוטם מחשבתו בהקין להמציח תחבולות להפיל עשו אם יבח עליו להכותו והשלישית הכחה שנתחדש לובעת שינה בכף הירך : עוד ספר שכבר כשה יעקב עיכיו וירה והנה עשו בה והרבע תחות שישע משבמו בהקין בהמכיח משבינים בשל בשל המכיח משברו השפחות וילדיהן ראשונה ואמריהן לאה וילדיה ואחריה ויוםף ורחל ושם אחרון החביב לו יותר כדי שאם יכלל דבר שיכלל היותר מבים או ורוא חדר בברים בלל היותר מבים ב לו והוא עבר לפניהם וככיע בכל עוז אל עשו עד שכבר השתחום ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אשיו וכראו 'עשוזה ההכנעה הנפלא עם מה שראה מהפלגת המנח'רן לקראתו וחבקהו ונפל עצ לוחריו ונשק אותו ויבכו במשפט האחים שעמדו זמן רב שלאראה חים את אחיו יושא עיניו עשו וירא הנשים ויאמר מי אלה שהם לך והשיב יעקב שהם הילדים אשר חנן יי' את עבדי לתבשן לעשו השפחוי הנה וילדיהן ותשתחון וכן ששו לחב וילדי ורחל ויוסף כי כן צוה להם יעקב חו שו זה מפנירחותם שהשחחוה יעקב לעשו ויחמר עשו ליכקב מי הוח שחשוה לך חהבתו ותקות וָיַתַּ־דִיבְרַנְקַלְאוֹדְכָרָנּ

יַעַקב רְשִּבְעון וּלְרֵנִי עַבַרְתַּון יָתִי

וַאָנָשׁ בִּיתִי: וַאַמֻרוּהַבְּנַפַּקתבְּרָא

קום פַק לְבִירוּ־אֵל וְתַיִב תַּנְּוֹוְעַבְיִרוּ

תַּמָן מַרָבּחָא רֵאלָהָא רָאִיחִנְּלְיַעַּרְר

בָּמַעַרָקָה מִן־מָדָם עַשָּׂן אָחְיּה: וַאַּמַר

יַעַקב לָאֵנַש־בּיהֵיח וּלָכרוֹ דְּעִיבֵּיָה

אַערוּ יַה־טַעַווַרוּ עַמְפַיָא דָי בִינֵיכוֹן

ַבַאלָהָא דָקַבְּיַל צְלוֹחִי בְּיוֹפָא דְעַקְתִי

וַהְוַנָרה מִימְרִיה־בְּקַעַרִי בְּאוֹרְחָא

רַאַזְרָית: וִיהָבוּרְיַיֻעַקְביַתְּבָּלִ־טַעַנוַת

עספיארי ביריהון וות קרשיא די

בְאוֹרְנִיתְוֹן וְשָׁמֹרְיִיתְוֹן יְעָקֹבֹ הְתְּוֹרִת

בוטְטָאדִי עם־שָבִם: ונְטָּלִונַהַנַתְ י

דַחֲלָא מּוּקַרָם־יִיָּ עַל־עַמְבֵּיָא דִּי

בְּקרָנֵי מַחֲרָנִיהוֹן וִלֹאַרְרָפוּ בָּתַּיִר בַּנֵי

יַעַקבּ: וַאָראיַעַקב לַלוורי בּאַרעָא

דְּכְנַעַן הַיָא בֵּיח־אֵר הָוֹא וְכָל־־עַפָּ

דּוֹ־יִנִמֵּיִהֹּ: וֹבָנַאַתַּמַן מַרְבָּחָאוּקְרָא

ַלְאַתְרָא אֵ בֵּית־אֵ אֲבֵי תַפֶּן אִירְגְלְיָאוּ

לֵיהֹפֶּלְאַבָיָאַדִיי בְּמֵערֵקִיְה מִן־ְקְרֶם

בַּמִיתוּהִי מִּפַּדֵּן אַרֶּם וּבְּרֵיךְ יָתְּיִה

וַאֲמַר־לָוֹהֹיָי, שְׁמָּרִיעָקְב לָא־־יִתּקְרִי

שַׁמָּך עודיַעַקב אֶלָהָן יִשְׂרָאֵל יָהֵי

וַאֲמַר לֵיה יִיאַנָא אָל שַׁרֵי פַּוֹשׁ וּכְנְי

שְׁמָרְוֹּמָרָא יַתִּ־שְׁבֵּיה וִשְׂרָאֵל

יָנְאִיחְנְּלִי יָיַלְיִעֲקב עור

ומלכין

מלכותו:

פילם יתחונם וכן עשה לי את החיל הזה וישראל נמשה חיל ועובו לאחריי חילם : שבו לשון שבייה לפיכך טעמו מלרע: עכרתם לשון מים עכורים חין דעתי ללולה עלשיו ואגדה ללולה היתה החבית ועברתם אותה. מסורת היתה ביד כנעני" שיפלו ביד בני יפקב אלא שהיו אוחרי' עד אשר תפרה ונחלת את הארץ לפיכך היו

שוחקין: מתי מספר י אנשים מועטים: הכזוכה : הפקר חת חחותינוי ית חחתנה : קום את פמו' את וחב וחם וחם עלה לפי שחחרת בדרך כענשת ובחה לך וחת מבתך: הנכר שיש בידכם משלל של שכם והטהרו מעבוד'אלילי' : והחליפו שמלותיכם שמחיש בידכם כסות שלע"ח: החלה מין ל אילן סרק: עם שכם י הצל שכם: חתת פחד : חל בית אל י הקדו׳ מספר ב"ה בבית חל גילוי שכוכר ו מקמן נינף בבית אל יש תיכה מסרה בי"ת ניש כפרים פתח מכל המשמשת ברחשה למו הנה בית פפות שוח הכזונה מנחס כן עמיש כמו בכית מנח׳ צי חיו ובחחבית חביך כמו בפיח חביך למלי בחול בגלו חליו החלהים · במקומות א הרבה ים שם אלהות ואלכות ל לבלשון רבים כמנאלול יוסף חם בעליו עמו ולא נחמר בעלו וכן חלהות שהוח לשין שופט ומרות כוכר בלשון לבים אבל חחד מכל שחר השמות לח ממלח משפרה לפון רכים: ותמת לבולה מ חםיפרות מה ענין דבורה בבית יעקבאה לפי שחמר רבקה ליעק' ושלחתי ולקחחיך משם שלח' דבור' אללו לפדן ארם לנאת משם ומתה בדרך מדכרי רכי משה הדרשן למדתיה: מתחת לבית אל העיר יושכת כהר ונקברה צדנלי ההר: חחת החלון בשיפולי משר' שהיה מישור מלמעלה בשפוע ההר והקבורה מלמסה ומישור של בית חל היו ייטעו פוחי רים וחי קוריון לו תלון וחגדה נתבשר שם שיש והוא חדבתבל שלי שהוגד לו על חמו מן ביותין מי ר"ם ימי שחתה וחלון בלשון יוני חתר ולפי העלימו חת יום מותה שלה וכל העם יקללו הבריות כרם שיכח ממכו במי וכל ד'פעשו אף הכתו' לא פרסמה : דמי מול עוד י פעם שני בחקו' הזה חחר בלכתו ואחד בשוכו: ייברך אותוי ברכת אבלים: לא יקר' שמך עוד יעקב 'לשון אלם הכ' במחרב ועקבה חלח לשון שר

רל בנ*ו*

וכניד: אני אל שדי שחני

כדאילבדך שהברכות שלי : פרה

ורבה על שם שעדיי לח נולד

בניתן ואנים שכבר נתעברה

מנשה חשרים שעחידי לנחח

מיושף והם במנין השבטים:

מתכו: בוי בכיתין: גוים

צך גמול בראוי עליה כראוי לך והשיב ישקב שלח שלח זחת התנחה לתקות במול כ"ח למכח חן בעיכי עשו ודי לו בזה הנמול והשיב עשו שישלו רב בשלח יקח דבר ויפלר בו ויקח ויחתר עשו אל יעקב נסע וכלך יחדואלך לרבליך ויחתר הליו חדוני יודע כי בולדו רבויכי כצר היה בהם מי שאין **לו** זולת שם שני'והיו בהסרבי'פחוני **מ**שחים עשרה שנה וג"כ הצאן והבק' המכיקוח עולליהם הם חצלי ועלי

וסם לשבת המהירו ידפקום. בפחלך עתי ותחו כל בלאווהוב חלה הקללה בלאן לפי שהוא הפחות מכל המינים שוכר שהיו בסכנה אם ימהר תנועחו ובהיות הענין כן חליתי פני אדני שישבור לפני עבדו וישוב למקומו ואני שך

בשם ית' ולחשם בשם זרועו עם שבבד היה לו לירא מהנשארים מהעם אשר אתושלא יזיקוהו ויעקב נפע סכותה והלך למקום שקראו שמו סוכות ויבן לו שם בית ולמקנהו ששה שוכות על כן קרא שם יהיה פרך במשחרר על כל בת הבית שו של עם שכנד היים כו בית מחן חורה ואחרי כן כמו שהוא בספר שופעי יויודע בהם אנשי סוכות ואמנם כוכר להוםיף האמנה כזה הספור זה ביאור דברי הפרש" והנה החועל המגיעוי פלטי האומוח בחתרה והרקר מזה הטפור ישו כיטי רזרו עלרו החיהוח במזונו זהו זו החיים מהשונה וזה ח"כ ממה שייםד בלבושהות אוהבו וישבר לכבו וחסור שנחתו ולוה חמלה ששלח יעקב מלהכים לפשו להודיע לו ענייניו שה ישיחל מעושר בהדסלה יודיע פרעי ענייניוכיו לם להוהבו ויעלימם מהשונה וזה ח"כ ממה שייםד בלבושהות אוהבו וישבר לכבו וחסור שנחתו ולוה חמלה ששלח יעקב מלהכים לפשו בדישיתיישב בלכו שהוא אוהבול החריבות השני הוא במדות והוא שראוי לאדם שיהיה מפחד ממיד וישפוע תמיד הדברים היותר רע שאפשר כדי שיתבונן לקחת עלה להחלע מהם הלא תרחה שיונל נצד החהוחחים עלא בי יעקב כשמתע שעשו אחיו הולך לקראחווארבע פאוח איש צמו וראשיהיה בואו להזיק לו ואע פי שכבר קדמהו היעוד מהשם יח' שישמרהו ויהיה עמו והיה לפשר ג"כ שישפים שהוא בא לכבדו משמות דובוס שמושם בי בי מו של בי הי בי מו של בי הי הי בי מו של בי הי הי מו של בי הי הי מו של בי הי הי מו של בי להרחיקו יותר ויבסר ברע היוחר מעום כי חולי ימרשל בוה ההדם לחשבו שלין רחוי שיבחר ברע וחין העניין כן כי הוח רחוי שיבחר החדם ברע המועם כרי שינלל מרע שהוח יותר חוק ממנו כי הוח בשי אבי נשבי ברע וחין העניין כן כי הוח רחוי שיבחר ברע היוחר מעום כי חולי ימרשל בוה ההדם לחשבו שלין רחוי שיבחר ברע וחין שיבחר החדם ברע היוחר מעום כי חולי ימרשל בוה ההדם לחשבו שלין רחוי שוה הלד טוב . הלא תראה כייבקב כאשר פחד שישחית עשו כל מחנהו חלקו לשפים לתקוחו כי אוליישאר האחדי ולואת הסבה גם כן חזה הילדים על לאה ועל שתי השפחות ושם היותר חי אוכי לעולם ובוה בלגד

בוה הלד טוב . הנח מרחה כי יבקב כחשר פחד שישחית עשו כנ מחנהו יוכן בשל במדות יובוא שאין ראוי שימכע החדם מהחפלל לש' יתע' ואפילו בעת הסכנה העלותה כאמרם רו"ל מרב חדה מואנו שכופי החל יחלים מהחפלל לש' יתע' ואפילו בעת הסכנה העלותה כאמרם רו"ל מרב חדה פרם ורבהי ולא מדחב שיכלה מביב אחרון כדי שלם מהחב הכל במדות יובוא שאין ראוי שימנע החדם מהחפלל לש' יתע' ואפילו בעת הסכנה העלותה כאמרם רו"ל מרב חדה

ממאר אַחוֹתָם: אָתרצאָנָם וֹאָת-ה_{ַ צִּיִּשׁהָ פְּטִּייִדְּסְאָיבוּ אַתַּלְהוֹן:} בַּקָרָםיְאֶת חַמְרֵיהַםוֹאָת אֲשֶׁר בַּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁרְ בַּשְּׁדֶה לָקְחוּ: וְאֶח־בָּל־ חולם ואת כל - שפם ואת הגשיהם מינים שְבְוּוּבַזְוּוַיַּתְ בָּר־תִּיבְבַיתָא: וַאֲמַרֹ שַׂבוּוַיַבוּוּוֹאָת כַּר־אַשֶּר בַּבַּיִת: ויאפר יעקב אַל־שִּמְעוֹן וֹאֶל־לִוֹי

עַבַרָהָם אֹתִי לָהַבָּאִישֵנִי בִּישָׁב הָאָרְץַיּ יוּיוּני וּלְמִתַן בֹּרָבַבוֹ בֵּינָא־וּבִין־יַחְבֵּי אַרְעָי׳ ייים בְּבְנַעַנָאָהוֹבְפַרִיוָאָהְוֹאַנָּא עַם דְּכִנְיָן בַּבֹּנִתְנֵי וַבַּפַּרוּוֹי וַאֲנִי מִרֹדִימִסְבַּר וַנָאֶקְפַר עָב׳ וָהִפּוֹנִי וְנִשְׁמַרָּתִי אָבִנִי יִפּוֹיְוֹשִׁי וְיִהְבַנְיִשׁׁן עַבִי וְיִבְּחוֹנַנִיוְיִשְׁתֵּיצִי־אָנָא רַאַבְרוֹ הַכּוּנְהיַעְשַׂרָה וביתי פיפי יעבורית־אַחַתנָא : נַאַטַר וְ לְיַעַקֹב אַת-אַחוּענו: וַיָאמֶר אֵלהִים אֶל־יַעֲקַבּ קוֹם עֲרֵה

בירו אל ושב שם וַעשׁר,שם מוְבַת לָאַרֹּ הַנִּרְאָה אַלֵּיךְ בְּבָרַחֲּךְ כִּפַּנֵי ָאֲשָׁוֹ אָחִיף: וַיָּאֹטֶרְ יַיְעַקֹב אֶּל־בֵּיחוֹי, וָאָלְ כַּל־אַשֵר עְמָוֹ הַסִירוּ אָת־אֵלהֹיָ דַגָּבֶר אָשֶר בָּחְבַבֶּם וְהַשְּהַרוֹי מֹיניוֹ וְאַדַּכוֹוְשָנוֹ בְּכוּהְכוֹן: ונְקוֹסוֹנִיסַק ניותי לבירו-יאר ואַעביר־הַנּטָן טַרבּּחָא וָהַחֲלִיָּפוּ שִׁמִּלְתִיכֶם: וְנָקוּמָה וַנְּעַלֶּתְ בירת-אַר וְאָעֶשֶה־שָם מִוְבַּחַלָּאַר הַענֶרָן אתי בּיַוֹם צֶּרָתִי נַיְהִי עִפֶּרִי בַרָרָהְאַשֶּׁרְהָלְכְתִי : וַיִּתְנוֹ אֵל יַעַקְב אָת כָּל־אֶלתַיָּ הַנֵּכָר אַשֶּׁר בִּיִרְםוֹאָת

הַנְּוֹמֵיָם אֲשֵׁרבּאָזנֵיהָם וַיִּשְׁמַן אֹתָם יַעַקב תַּתַת הָאֵלָ,ה אֲשֶׁר עִם־שְּכֶּם : וַיָּפַעוּ יַיְהָי יִ חָתַּת אֱלֹהִים עַל־הֶעָרִים אשר סביבותיהם ולא הדפו אחהי וַיַבאיַעַקב לווָה אֲשֶׁר בנייעקב:

בָּאֶרֶץ בְנַעַן הָוֹא בִּירֹז־אֵל הְוּאוְכָל־ הָעָם אַשֵּר־עִמּוֹ: וובן שם מובח וַיָּקְרָאֹלָפָּקוֹם אָל בִּירו־אַלַבִּי שָׁם נגלו אליו האלהים בברחו מפני אַהָיו : וַתָּטָת דְבֹרָה מֵינֶנֶקת רְבְּקְרֹה יִיִּפִיים אַקוּהִי : וּמָיתַת דבוֹרָה מִנִיקֹתָה

ַנַתָּקְבֶּרְ מָתַּחַת לֶבֵית בָאָל תַּחַחה**ָא בְּ**וֹוִייִים היייןדרבָקה וְאִיחְקבָרֶת בִּיְּרָעלְבֵית אֵל וַיַלְרָא שְׁטָוֹ אַלְוֹן בְנוֹת: ייני בִשָּפוּרֵי בֵּישְׁרָא וּקְרָא שְבֵיה בֵּישַׁר יירא אַלהים אַל־יִעַקב אורבראו מפוון אַלָם וויַבְנוּן אַרְוּ

ויאסר-לו אַרֹּחָים שִׁמְוֹדְ יִעַקְבֹּ לְאֹרָ יַּקָרָא שִׁמְךָּ עור יַעַקֹב כּיָאִם־יִשְׁרָאַל יָהַיֶּהַ שְּמֶּרְוַיְּכֶּרָא אֶת־שְמְוֹ ישׁרָאֵל :

וַיאמר לו אֱלֹהִים אֲנִי אֶלְ שַׁרַיֹּ פַרָּהוֹרְבָּהנֵוִיוּקְתַּרנוּיִם יְהָיֶרַה מִמֶּךָ

מיני עם וְבִינְשַׁר שְבְּפִין יְתְוֹן בִינְן ומלכים טמאו נ' ופי' בני יעקב באו על החללים י עוד זאת עשו לי י מומור לאסף אלהים באו צוים י אנ"ך יוצ' ים מאו בתתם ספם את ספי: שבו ד' בשעמא מלרע בליש יום׳ ואת נשיהם שבו י ושבו אליך ככל לבם

וחברו והשיבו אל לכבם י ועשרת אלפים חיים שבו י מתי מספר ה' וסי' ויאמר יעקב אל שמעון י והפיץ יו׳ אתכם י ופליטי הרב ישובון י בהיותכם מתי י ותברו : לאל י"א באיום סי׳וֹג : הנראה ב׳וסי לאל הנראה אליך י וירא יי אל אברם : והשהרוא"ב : א' ה'וא'ור' וסי' במס' רבת' : ויסעו ב' זונין חד ראשי פסוק וחד סוף פסוק וסימן במס' רבת': אלהים חד מן ט' זונין מן חד חד לא נסיב ה' בריש תיבותאוסי במס' רבתא: סביבותיהם ב' מלאוסי' ויהי חתת ויעובו את יי' אלהי אבותם : שופטים: לוזה ד' וסי' ויבא יעהב לוזה וצא מבית אל לוזה 'ויעבר משם הגבול לוזה אל כתף כ' בפסוק : אשר עמו י"א בשמואל א'סי'ט': רברה נ׳ חסר וסי׳ ותמת דברה מינקת רבקה: ושרי ביששבר עם רברה: ותאמר דברה אל ברק: ויקרא שמוו׳

פסו' תסר את ופימן ואחרי כן יצא אחיו : ותמת דברה מינקת רבקה ויהי כמשיב ידו : ואחר יצא אחיו : וסימן במסרה רבתא ילד ילד לגו׳ וירא כ׳

בּכִיתָא:

את כל אש'בבית יפי' בבית חמור או בבית שכם: מתי מספר · מחי כמו אנשים ודבר שיסופר הוא מעם על כן פעה רבי אהרן הכהן ראש הישיבה שפי' ויהי מתיו מספר כמשמעו : להבחישפי שישנאו אוחי כחשר ישגה חים דבר שיבחש : ויאחרו שמעון ולוי: הכזונה יפשה י שכם - חת אחותנו: הסירו את אלהי הנכר -

חלילה שישכב הככיא עם עופדות חלהי נכר ופירושו לפשוע אע"פ שהרבה במוהר ירור ענהון וויחר חמנחנו בפרשת וילך משה . והטהרו שירחלו הגיף: והחליפו שהחנו שמדם שנף נעבוד תוניהון וות-הַסְּבִיהוֹן וַיַּיָתוּי בְּקַרתָּא שמלותיכם ימהמקום הזה נלמוד שחייב כל ישר' כחשר ּגָּבְםֻיֹּתָוֹן וַיַת־בָּל־שַפְּלְהוֹןוַיִת־נְשִיהוֹן להתפלל למקום קבוע להיות גופו כקי ומלכושיו כקיי לנשוח שלחה הנער ונקוחיונן נאותו תי"ו חחת להחבלע החי"ו וטעם פי שם נגלו חליו החלהים המלחכים פמו והנה מלחכי חלהים: לח יקרח שמך עוד יעק - לבדו כי גם ישרחל : פרה ורכה : ברכה כמעשה הדבליי כוסע וכעין מעתו של ויתכן ברחשית:

בעל הטורים

מתחב בוכוומו ועמחו חברים פתחו חת מקדשי פתח 🕾 היכל קדבך . כלם למדום מום

שמחו מקדשי לעשות מעשבה

פמהו חמותוופמיך חת להנס

לוחר לך פעשו מעשה בהחה: הרבו יכן במסורת הרבו עלו מחד מהרי הגלגל הרבו

פחה שהרבו בביבל דהייני

בע"ח הרכו גם אלו לפשוע

חלילים : מפוחה "ביביםורה

ונקוחה ונעלה בית אלי שלחם

הכער אתי וכקומה " וכקימה

עליה לחלחהה שחחר יהוצה-

בזכות ונקוחה ונעלה בים חל

זכות ונבוחה עליה למלחחם

והחליכו שמלוחינם ונקיח,

יבעלה בית ל הרז להח דחית

וחללייויםעו ב' בוומווחד רים

פסיק וחד שוף פכוק ויפעו

ז הי חתת אלהים אלה משער

ישרחל ויסעור 'מלמה שהיו

יעלכ לוחר חה כחו חחת חלהים על הערים חם להלג

היו כל החומות ירחים מהסב

אני אל שדי פרה ורבה הוא שם של פריה ורביה י

כמלם של שי"ן דבי"ת יו"ד

עולה חיק כמנין חברים

סבחדם ושנמשה: בוי וקהל

ק לשכת לתי פוזמתי

כדבחים כשים בניון עלו

חזקוני סכאונ׳יעשה אה אחותכו י פילש רש"י כתרבותו יח החתכה פירש לפי שים אחותנו במקר' שהוא ל' רבות הוצרי לפרש רש"ילות 'כחרגומו אחתב 'שהו' לשון יחידה שאם היה לשון רבוח היה מתורגם משוחכה : קום עלה בית הל פרש"י לפי שאיחרת בדרך נענש'ובא" לדוחת מבתדוח"ת הרי לעי'גביי"ת ולדיו פרם"י עלמו שע"י שמכע מעשו הפיו ושמ'חחזירנו למושב לכדנענם חולם נח היה שנם עושה כם ממנה שלסוף נפלה ביד שכם שח כא חתנם הים זה חורגל חמשו בהח תלים מיד שחז'לו מפדובר' היה לו ליתכה לעשו הולי יעשה משובה על ידהועל ידי שהיה הולדומוניו׳ מעשו חשר בחרונלהבחישני שיחתרו ומשתמים משכם לשוכות ובית ש היי ששקרנו באמונחנו מהחד נדר: הם רו רת ילהי הנכר שלא תהא העבודה נראים לשם אותו של הות: משר במזניה של שהי הנכר לוזה אשר בארוכנעןי כי יש לנו אחרי במקום רחר: החלהים - התלחכים כחום משיחקותה : כדכחיב ויפגעובו מלחכי חלהי והנה ושנ שם לכוון דעתן קודם מלחלי חלהיי: ותמת דבורה מהיכן נמצחת לבורה עם יעקב הרי כתי 'כי בתקלי עברתי שה מלמד ששלחה כדי שימוכוחת לנם למקום רבקה את דבורה החר יעקב להחזירו ועשה שם חונת לחל הנראם הוא שכ'וישצ' עמו ימי אחדו עד אשי חניד בכרחד . לחת הודאם תשו'חמת החיך ושלחתי ולקחתיךמש' ולח רצה לבח ודבורה שהחה עם יעקב שעשה צי נם נחקים הוה : בבית לכןומתה בדרך אלליעק' ולפי שםתם למעלה שמה בשחתר וישלחו חת רבקה חחותם וחת מכיקתה בח עלפיו והזכיר שתה: שמך יעקב לח כרחו ולכן הסחותרים נהנחם יקר 'שמד עוד יעק' לכד כי שני שמוי יהיו לך יעקב וישרא שחם יעקב מכל וכל את ישקב שמך יאמרו כי בשביל שיוויטמון אוחם ישקני ומא שוקבה נקרא שמך יעקב כדכתי 'הכי חבד 'מפני פהיו ככר מכופלים קרח שמו יעקב ויעקבני זכ פעמים ויקראו שתך פעמים כך ופעמים כך אבל באברהם לא נאמר שמך אברם שיתקוממו אכב בות עליהם לפיכך הקור' לחברהם הברם פובר נדיר ולכן הוצרך חו שחהים בעשה: כי אם ישראל יהיה שחדלפון ררה כדכתיב כי שרית עם חלהים שלן בו נלכתו לפרן כחמרב שנאה לך שם זה כי מלכים מפלציך ויפיע בחקום : אל בים אל • ל להו כהן פרש"י זהו שהול והים בשת וא"ת מהו ששליכו מפני מה כעכש כאמרם ו"ל שחין השכינה אבכר על שהשה' מלכות דוד ב'שני' ושתלהשהתליך איש בשת בן שאול ומה לולבעכ'על כדהלה בזר'הכתי' היח כמו שפיר 'רש"י שלה בענש על בברחה חליך בברחך: בבחו שכווכתו לכיים חת דוד כשישהח

בוים בביתערי ירבעם ויהוח: מיע ספורנו. השיר חשר שחחו . כי בובן היה נבר דבר כום בלתי כמח שיקחי השריוננות העם בלחד רבות לנבים חו לפלגשים ע"ד ויחחי נהם כשים חבב שנתנו : הכוונה י שחין רחוף לתנו ב שלכוכ׳ יעש'עם החרץ: חת חחותינויםחיכ' זוכ'ורחור לפו נרחוי לכו לחבוע עלבוכם שתכנה המזנח כענין חמרם ז"ל חסידים הרמשונים היג שוהיו שמה חחד ומחפללים על שקיים לך ההנפח׳ שעשה שם כענין חמרם מברך נרוך הסירו חת חלהי הנכר שלקחתם משנם אעים שבעלפ אותם עינדיהם כמו נשי שכם כאתרם גוי מנטל ע"ו כמל מכל מקום כסירו אופם מהרבכם עתה כלכהבו לבי 4 כור שתרחק מנכל'כל מחשנ" חחת חלהיםיכי בנפעם מבכש שהות' עיר מכלר היתה סכנה חחת אלהים עליהם: ויקרא לחקים לחותו חלון חורקים מהדשו של בית ל:הלון בכותר שורה חתיך ע כות: וירת אלהים י אחר עכור הנכי חליעהב עוד בחו שכרחש חליו שם כלכתי לחרן כחחרו מפרן חרם י חבל בפדן חרם לח כגלה חליו חע"ם שדכר פחו על ידי חלחך כחחרנ ויחתר חלי תלחך החלהים בחלום:שחד ישקבי אני מקיים לד עתה וה הכסשתהיה היים חחה לבדך בעקב ובסוף כליון בל שחר החומים כחמרו בי חנושה כלה וכוי : לח יההא פתך עוד יעקניוכחש'יתקיי חחה לכדף כחחרו הן עם לבדד ישכון או לא יהיה ענין

מונח על צוארושל אדם אל יתלע עלמו מן הרחמים - הלא חראה כי יעקב אבינו עם היוחו בהכלית הסכנה לפי מתכבתו זרען ביד גוים גם כשיהיה המש בלתי פנון לפיכך לחוחדל מלפרות ולרכות של ססך עות רבי יסמעתל כחמרו (בתרח שרק הבתים) מיום שקסטה החלכות דין הוח שכנוור של שומה שלח כשח חברים ולחוחדל מלפרות ולרכות של הצרהם כלה מחליו. זוה כי בסיומי חל מדי כלפי צריך לנופח חוכן אפשה שה שחחרתי שכים גם כלחי לופח חוכן ז

בינחק ונחיוב ששכיהם היו

צדוקים - וכן בחנרהם זקן ישנע" וננדוקים כית כן

בשנת וברפעים לבי זי מום

ילוד חשה קצר ו' ים ושכע רוגי: ותוד עלה: ככל יעקל

בשמיתש" אומר בני כאה בני

בתל זכן בכלולפי שמם בניינו

של עולם ולכך נקרחו בנים

אנה בכי עשו אינס כקראים

צבים ללה בכות כמו ולד

ם"ע ספורנו

בתלכים מחלציך יצחני חנשים

הגונים לחלכות ולח תנטיד

לתת פליך חום נכרי כעלין בחלכו אדום שחלה חתשרקה

מחול מרחובות הכהר וזולת^{י.}

שלורעך חמיך חתן חת המרן

בקיהיתין חתולורען כל כדור

בחרך לח חרך ישרחל כלכד * בחתרו וכרנת יווה וקדחה

בלבונה ונגבה כחמון וקרקר

כל בני שת: במקום חשר דבר

אחוי בנחחו ללכי לחרן כחותו

אלהים ושם נפתלק ולפיכך

הציב מנבה באותו המקום בעמוו: ויסן שליה נסך

בהשנים נדרו שנדר בחחרו

מכין את המקום שראני

בה:יה:

ימוש

ומלכים שאול ואיש בשת שהיו משבט בנימין שעליין לא נולד: במקום אשר דבר אתו י מיני יולע מה מלחדנו: כברח ארן י מנחס פירש לשון כביר רבוי מהלך כב וחבדה בומן שהחרן חלולה ככברה שהניר מלוי הסחיו עבר והשרב עדין לח בח וחים זה פשוטו של מקר' שהרי בנעמן מציכו וילך מאחו כברת ארץ ואומר אני שהוא שם

אַשֶׁר נָתַתִי לְאַרְרָתָם וּלִיצְחָק כִּלְּהָ

אָהַנֶּנֶרוֹ וּלַיַרְעַהָּ אַחֲבֶיהְ אָתֵּן אַרוּ־

אַשֶּרדַבָּבֶראָתוֹ: וַיַצְביַיַעַקֹבּבְּעָבָּר

בַּפֶּקוֹם אַשֶּׁר דַבֵּר אַתְּוֹ מַצְבָּרוּ, אָבֶן

וַיִּסְעוֹ בִּוּבֵית אָל וַיִּהִי־עוֹר בִבְרַת־

בְּלְדְתָּחוַתאמֶר לָחָ הַטְיַלְרֵרת אַל־

נַבְּשָׁה כַיִּמֶתָחוַתַּקְרָא שְׁמִוֹבֶּן־אוֹנְוֹ

וַעַּלְבַרְבַּרָרָךְ אֶפַּרָתָה הָוּא בַּיִּח לְחֵם:

וַיָּהֵי בְהַקִּשְׁהָח

רבר אתו שם אלהים בית־אל

מדת קרקע כמו מהלך פרסה או יוחר כמו שחת ' אומר כמד כרם חלקת שדה כך במהלך הדי מחן שם מדה כברת ארן: כי 901 נסוה. נוסף לרעל ורבוחינו דרשו עם כל כולדה תחומה ועם בכימן כולדה תאומה יתירה: בן הזכי -בן לערי : בנימן . נראה בעיכר לפי שהוח לבדו כולד בחרץ כככנן שהיא בנגב כשאדם בא מארם ויקראיעקבארת שם המקום אשר שו נהרי כמו שני בנגב בחרן ככען הלוך ונסוע הנגבה: בנימן ಶಾಶಾಗ בן ימין לשון לפון וימין ברחתם לפיכך הוא מלא : בשכן ישרחל בחרץ ההיאי עד שלא בח לחברון חלל ילחק הרעונה כל חלה . וישפב י מחוך שבלב לי אם מו משכבו מעל עליו הכחוב כמיל שכבהולמה בלבל וחלל יכועיוב בחובה שכשמת' רחל נטל ישקב מכותן שהיתה נתונה תדיר בחהל רמל ולא בשאר מהלים ונחנה באהלהב בלרך אפרתה הוא ביח קחשו בלהה כא ראוכן ותכע עלבין בית קרתה בלהי באת המות אמי היתם ברה לחמי שפחת חחות אכני ימים תהא צרה לחמי לכך בלבל ויהיו בני יעקב י"כי מתחיב לענין רחשון משכולד בכיפן נשלמה המשה ועת לחוני להמכני ומנהן ורבותי דרשו ללמדכו בפ שכולן שיין וכולן לדיקים שלם חטח רהובן: בכור יעקב . חפים בשעת הקלקלה קרחו בכור בכור יעקבי בכור לנחלה בכור לעבודה בכור למנין ולא כתכם לבל בכור ליוסף אלא לענין השבכנים בייבי ובני בלהה כל שנטים לשני שנטי מכנר מיבה בים בים הרום מרבני שם המישו : קרית חרבע העיר ממרה קרית ההרבע מצ מישו׳ של קרית ארבע וחם מאת היה לו לכחוב ממרא הקרים הרבע כן דרך המקר׳ בכל דבה ששמו כפול כנון זה וכנון בית לחם אביעור בית אל חם הוצרד להטיל בו ה"ה נותכה をわつづ מיבה השנייה ביח הלחמי בעפרת אבי העזרי בנה 30.0 בית החלי: ויגוע יצחק -מוקדם ומחוחר בחורה מכירתו ואלה א של יוסף קדמ' למיתחושל יכחק יינ שנה שהרי כשמולד יעקב היה ילחק בן ס' שנה וילחק קקם בשנת ק"ב ליעקב שנאמר ויכקק בן שםי 'חם חוליה ששים מק"ם בן שנה נפחרו ק"כ ויוסף כמכר בן שנה נפחרו ק"כ ויוסף י"ו שנה והותו שנה שנה ליעקב כינדבן ס'ג נחברך יד שנה נטמן בבית עבר הרו וי'ר עבד בחשה ובסיף נילד יוסף שנחתר ויהי כאשר ילדה רחל חח יוסף ונו' הרי בים

רליבג

וי"ו עד שלח נמכר יוסף סבי

מחשבתו שעשו לחיו היה שוכה לותנ מרא יפילגט כילם פלא במ ביוםי ולשמול פלגט ביום אתאשר עשתה י ברשם זו בקרויו וםי שכלת מות היה בא כנגדו בלרף אשר גרשם אברהם יוכי יבא הלוי מאחד שעריך י ויהי גער מבית לחם יהודה י ובל הגשאר מכל המקימות אשר גר שם: ויאסף ה' מלעיל מסור פרשת חיי: ושבע ג' ומי ויגוע יצחק: ושבע רגז - ארב מחו'הים התכלל לפס שיכילס: התועלת הה׳ הוה בדעות והוח שאפשר שיעד השם

יחע' אדם ביעוד עובולא יתקים כאשר היה היעוד גוו 'בעלמות שיהי צו תנאי כמו העניין בוה הייעו שייעד השסליעק שישתר בז בכל אשר ילך שכמו זה הייעור לח יחכןפיתקיים כי אם במי שהוא באופן מהדבקות בשם יתפי שחדבק בו כמו זחת ההשבחה הנפלח׳ ולזה ירח יעקב כי שער בעלמו שחיומעלתו בחיפושתדב ה בו כמו זחת ההשבחה הנפלחה הבל הוא קען ושפל בערך אל העובו׳ השר השפיע לו השם ימעי מלר דבקות ההשגמה בו: התועלת הששי הוח במדוח יוהוא שראוי לחדם שיוותר משלו לחת לשונאו ויכנע לו בתכלי מהשאסשר עד שישלים עמו אע"ם שהיה שוכאו פחות המעלהותני

גדול המעל כי הוא עוש זה ההכנע בשבו שמה הכלא ורצה עם זה השלמות יעקב בו ר"ל שיהיו הזכרים בכל עדר מה שישפיק לנקבות בשלמות ולוה לתתריות בין העדרים כדי שיראה המתף ככנע לעשו בכל זה האופן הנפלא וכתן לו זה התתן הנפלא ורצה שיושנים מעדות בירות שיראה העתף במתנה בירות שובור בי מרנה את לא אחר היחוני שותרה לו בנאלים. להיותו משער בעלמו שחם יראה שיהין בכוני ששוים לחיוכל לעבור הנה לחיוכל לשוב לחתור עם מה שהיה תעביר מנשיו ובניו: התועלה החים בחומן לחיוכל לעבור הנה לחיוכל לשוב לחתור עם מה שהיה תעביר מנשיו ובניו: התועלה החים בחום ללחת שמו במיני עם אלהים וישר גם בעום לושה בעינה אות לשנות שמו במיני שמו במיני שמו במיני ביות את במינה אות לשנות שמו במיני במיני שמו מיני שמו במיני שמים במיני שמו במיני שמו במיני שמו במיני שמו במיני שמו במיני שמיני שמו במיני שמו במיני שמו במיני שמו

שהיה בכיר ז עקב היה חולק לו כבוד הקדיתו הכתוב הבל בקבורת הברהם הקד ם הכתוב ילחק לישתעא לבי בישתעא היה בן השפחה יולה חולדות עשו יו"ו חוסיף למעלה כבר כתב לך הוגדות ישקב שכשיו בח לכתיב לךרולד ששו עשו לקקחת כש ו מבכות כנשו וגו 'כחן לח כוכרה בת בחרי כלל ומציכו בסרט'ת לדוח שלקחה עשו לחשה שח י"ל שמת' בלח בנים והחתרות המכויות כחוילדו:

להשקותו: כן אוני : בן אבלי וכן לחם אוכים לא אכלתי באוכי : קבורתה ' וקברה שוים: וילך רהוכן . יפה פירשו רז"ל וכוסה קלין ערוס: חשריולדלו בפדן חרם . עשתי עש כולדו לו שם כי בנימן נילד בחרן כנען והפחיב כתב על הרובורבי אראה לך עוד כמוהו: ויגיע ילחק י וכחש" מת ילחק ונססף חל עתיו קברו חותו עשו ויעקב כחשר כולדו ולמעלה המ' ינח' וישמעא בעבו' היות ישמעחל בן השפחה: הוח חדוייהוח חבי חדוכוים תתמה על זהחבן הוחת חשר שמחי מלכי זהיה בית חלהים י כי כוה עדה ובשמת שיש לה ב' שמות

אבן עורא

ויתכן להיות פיי וילב וכבר הליב בפעם הראשונה או עשה כן פעם שנית והראשין

קרוב מלי : ויסך עליה נסך י מים או יין והשעם שרחץ חותה וחחר כן ילק עליה

שתן ובבית א שלם נדרו ונתן מעשר מהונו לכבוד השם למי שהיה בדור רחוי לקחתו:

כברת ארץ : יתכן להיות הכ"ף לדמות ויהיה ברת מדת מהלך וחין ריע לו במקרא :

חונוני ויהי עוד כברל מרזמשר בי'והרי הו' יוסף ה' לי בן מתר ולא חפץ להמיתר לידה מתה ויר' היה יעקב פותתלכלד בדמים כשחר נשים יולדות לפיכך לח הוליכה עד המער 'ילמבדל עדר מהו' קרוב לאפרת כדכתיב במיכ'וחת'בי' לחם אפרתה וכתיב לשת׳ ואת׳מבדל עדר ד"א לפי׳ לא בקברה במער'לפי שעדין היה עשו מערער שליה הבל משב'יעק'הלך לו עשו ימסר לו ליערב אחהכל:וישכב את בלהה בלבל ועק׳ את מטה 'ממקומ' כפתבע עלבון חמו כמושפר"םי וכלע"ו ארק"וקא שים לברים כתובי בענין אח'ומשמשיןב' פנים זה למפרע מזה כמו פפ"רשי למעל 'נבי ותקע כף ירך יעק 'נוישת' ישראשראובן בלבל מעתנ: ויהיו בכי יעקב : מפסוהלאה בנים עשרולא יות'שלה הוסיףעוד יעקב להוקק עס כשיו ווהו שהמ'יעקב הז חללת יצועי כלומר משכבי נסתלק ונפסק ומקרא דויכמע נכתב שלה תהמ' לכשחביע לכי עלי משכבי אביך לומר מי הגיד ד"ח לכך נקבעה פרשה בין מעשה ראובן ובין מעסה בני יעקב ללמדר על פסו' של ויהיו בכי יעקב שכי 'עשר שתיכו כמשך חו ישבב את בלהה לומר ראובן הוליד כנה תהם חלא קאי הוא חלידת רחל ובאותה שעה נויהיו בכי יעקב שנים עשר כלומר הוא ולא אח' הוליד את כלם חזר ושנה מספר בני יעקב ללמדך שבא הוא ושנים עשר בניו אל אביו אשר יולד לו בפדן ארם והרי בניתן לח כילד בפדן חרם אלח ה"ק הָש'יולד לו ע"פ התפל'שנתפלל' רחל בפדן ארם שאמרה יוםף י"ילי בן החרותתוך כך מעלה עליו הכתו" כחלו כלד בפדן חרם: ד"ח מחחר שרוכה כולרו בפדן כחילו - נולדת שכ צועי אביו שהפסיד כולס כמו שמצינו בפ' ויגם הנחים

והטעם שהקשתה הלידה על כפשה וכן ותקש רק הוא מהבנין הכבד הדגוש וכמו וחכל כי כן שס מס חביי גם שם חבי בד"ה איננו כמו בספר מלכי' כי שכישמות היולה גם להכיה:

כהילו כתיב ניהי בעוד : כברת פרץ י לשוורבוי כמו והוביד כביר יושבי'פי׳ מקום רחוק מן העיר: ותלד רחל לח הספיקה ללכת עד הפרת בי עד שמה היה רבוי מרץ: כי גם זה לך בופי"רש כופף על יוסף כלו' נחקיימת תפלת ול בר על לבה נתכונת בלה' נפש'כי מתה ולח מתה : בכיחין מלא כלו'בן ימי בנוקוכי כלו יחור יתיכי בוקלותי דובמח איןמחויק ביד' מכל בכי 'בדל': ותקבר בדרך הפרח בפביל פבקופי לו ליעקב לפיכך קד׳כחוולמדדששמ׳

בהקזות' י מהבני׳ הכבד הנוסף

שיקימל זם כעניןדוד בהרחו׳ אל החלחך בגורן הרנה היבוסי: חלחירחי סישיה הולד בקבה משכי שהחבלים מרובים מבל זכרוכי גם וה לך צון אנו"פ שהכליו מרוכים גם: הות וכר: מלכה עו קנורת' אתני שהקנר על מס סדרך פיש לחוש לחשיעי קורי פישתע ישרל ניהיו ככי יעקב שנים עברי חע"ם השחע לח הפללו מחכין בניו כי לא היה כפה חכלו שעש"חשובה לאחר פַלח נעדר ממנין בני יעקב העתידים להתקיים בעקב לבסיף כל החימית: ככיר ישקב ראובן י שלח נפל מן הבנורה ברכי שמים מפני התשונה בייגעת עד כסא בבכוד י ולה נפל מחנה אפיי בשולם הוה עד שהפין ישהב חביו כדיכי חוס כענין כל מו שנתחיי נדור שחיכו מכוד כנד שיכדהו חכם נדור כחיר) ז'ל (מיק פ! וחיו מגלחין) מנלן דמשחהונן דכחיב א כו מרוז דהכי סור גברא רבת פלכי' דכחיב אחר מלאך יח לכן הורי האחרינים: השר גר

שם אברהם וילחק. כי אמל לכינן חסרי הלדיקים בארץ

בני ביקס מטיב לבניקס בח

מָנכ ואס נת סשר געיני וישבי

הַארן הפך הרשעים פנאיר

בשם הכיכי לבכיו חטים כשנן

אבוחם כל יקימו ויירשו מרץ: אלה תולדות ישיוכיו ומקריו

למנין מז ילר יום : עשו הוא

חמותיו הנפטרות כמו שענר

בוס שנקרת ארום שנהיותו

שוף בעשקיו הרעיו כא הכיר

הערבים להוכירם נפתם:

ַ לפולה נבהל להון

קומין מנחה המתם ועם כל אלרה **צברתם היה שמירדו** בֹלבם: אם תהיה כמונו אמרו תחיו כמונו ולא אמרו אם תמולו בשר ערלתכ׳ דצונם שאצל המילה יהבלו עליהם עול תיויה ומצות: כי ארפת תיא לנו שיהיה בראר מאין איש הגין בין הנפולם להחתן א הנות המלשי יום שלישי לשביע ישבו שולם מאדי׳ והוא היה םבת הכאב והתריגה : בני יעקב שנים עשר בישרם דפפיר ראיבן דכביר דיו יין שדיין הבבור שבו לי בנעשו מבר משבעים ו וסףושני בניוויוכב׳ הוא אדום כלום' תמיד להום אחר תאיותיו במו שהי' ביום שנהר׳ ארום בלע זה בלעם זנהראת עירו דנהבדה של שנתן הדין הברת נתחכמה לו:

ומַלְכָין דְישַׁלְטִין־בְעַמִמֵּיִ אַ־־מִינָךְ וֹיֹ יֹי וֹמְלְכִים מֵחַלָצֵיךְ וַצֵּאֵוּ : וְאָת־תָּאָרֵץ יפַקון: וְיַת־אַרְעָא דִייִתְּבִית לְאַבְּרָתֶם וּלוֹצִתָּלְלֵבְּאַתְּניּגְּתַוֹּלְבְּנָּלְרַבְּיַלְרָבְּ יַת־אַרֶעָאוּוְאִיםתַלְּקְמָעִילוְוֹהִיוְקְרָא־ יֹ יִנִישׁ הָאָרֶץ: וַיַּעַל מֵעָלִיוֹ אֶלהֹיֶם בַּפְּקוֹם דַיַיַבאַתָּרָא דִּי־סַלֵּיל עַמֵּיה: וְאָלֵים יעקב קמתא באַתְרָא הִי מַלּיל־עמֵיה י׳ ייי וַיַּפַּרָ עָלֶיתָׁ נְּפֶּקרוִיצִּקעָלֶיתָ שְׁמֶן קפת אַבּנָאָ ונַפַּרְעַלְחנִפַבין וּאָריק עלה משתא: וקרא יעקב יתרשמא ַדַאַתַרָאֹרי פַליל עִימֵיה תַּמָן יַיֻבַּירוּ אל: ונשלו מבית אל והוה עוד ברובר אַרעָא לְמַעַל לָאַפַּרֶתוּילִירָת רָחֵלְינִרת בָחֵלִינִיֶּיִי יִסְהָאָרֶץ לָבָּוֹיא אֶפְרָתָה וַתֵּלִר רָחָלְ וָקשִיאָת בְבֵּילַרְה: וַהַוְּהַבְּקשִׁיוֹתָה לֹי יִים וַתְּקש בְּלִרְתָּה: במירותהמשבת לה חַיִּירָא לְאַ תַדַחַלִין אָרִי־אַף־דָין לִיךְ בֶּר: וַהַוֹרַהֹּיכִפֹּצ׳נסכ׳ תַּוֹרָאִי בִּי־נַבַבֹּוֹתְלַךְבֵּן: וַיִּהִי בְּצֵאַת בָּמִיפַּקנפִשְהאָרֵי מַיְתָאוּקרָת שְׁמֵיה יוּקבּיוּקרָא־לוֹ בנְיָּמִין: וַקּמָתרְתֻּלֹ יִנּיָמִין: יַתְּמָתרְתַּאַל יִּיּיִּמִין: בַּר־דְנִוָנְאַבִוּהִי קַרָא־גֵיִה בַּנִּיבוּן וּמֶיתַתרָתֶלְיָאִיהְקְבַּרַת בְּאוֹרַת

ָלְמֶתָא עַּל־לְבוֹרְתְּתְתִיא לְמִבֹּתְ אִי יְיִינְיֶיִי תָּוֹאמַצְבָת לְבְבַּרַת-רָחֵל ער־הַוְוֹם י קַבוּרְתָא־דְרָחָל עַד־יוֹפָא־דֵין: ונְטַלְ יֹכִיכּ וַיִּם נִישִראַלוַיִּשׁ אָהַלֹה מֵהָלְאָה וַיָּהָי בִּשְׁכָּן ַרָנוגַדר־עַרר: ישראר בארץ ההוא וילר ראובן ישראל בארעא ההיא נאול ראובן מי מי נישבב ארו בלהר פילגש אבור ושביב יַת־בִלְהָה לְחֵינֶתָא דַאֲבוּוּדְיִנּפִיי וּנִישְׁבַעִישִׂרָאֵל ניתוו בני־יעקב שנים עשר: לֵאָה בְּכִוֹר יָעַקֹב רְאוֹבֵן וְשִׁיְסְעוֹןוְלֵוֹיִ עסר : בני לאה בוּבְרִיה דִיַעקכראובן ָּוִשׁםְעוֹ וְלֵנֵנִיִיהוּדָהוְיִשְּשׁבֶר וּוְבֶלְוּן : יוֹיְבָייִנְיְיְהוּרָהוְיִשְּשׁבָּר וּוְבְלְוּן: בָנֵי רָתַל

יוֹסֵרָ וֹבְנִיְמֵן: בני רחל יוסף ובניכן: שְפְּחַת רַחַל דָן וַנְפְּחָלֵי: וּבְנֵי וּלְפְּה שְפַּחַתלַאָּחנָרוְאָשֵראָלֶה בְּנֵייַעַקֹּב אַשֶּר יָלַר־לָו בִּבַּרֵן אֲרָם: וַיָּבָאיַעַקב אָל יצָחָק אָבִיו מַבְּוֹרָא ַקּרַיַת הָאַרְבַּע הַוּאַחַבְרוּן אָשֶׁר־נָּר־שָׁם אַבְרָהָם וַיְצַחָק: נַיָּהֶיר יָבֵיי יִצְחָק מִאָּח שָׁנָה ושמנים שנה: ויגועיצחקוימת

יוַאָפֶרף אָל־עַבְּיוּי וָקְן וּשְׁבַע יִסְים' וַיִּקְבָּרָוֹ אֹתוֹ עַשָּׁוֹ וַיְעַיָּקְבֹ בְנְיִוֹ :

יַני כ׳כ ני׳ פּתְּלְרָוֹת עַשָּׁוֹ תָוֹא אֱרְוֹם:

לַלַח אֶרת נָשָׁיו מַבְּנַוּרת כִּנְעוֹ אָרת־ יצאו ד' וסי והפרתי גוים : מהריסיך : והנשיא : ואת הארין ה' דסמי' וסי' ואת הארן תפחרו : ואת הארץ אשר נתתי לאברהם ואת הא ץ כינעמה ואת הארץ הזאת ירשנה בעת ההיא ואת הארץ הזאת לא יראן עדי וכל את השמים דכו': ויסף ג' דנש׳ וסי׳ עליה נסך ייצק ו ויסך את נסכוו ויסף אתם לינים מבית אל ג' בשעם בשופר מונח וסי ותקש בלדתה זו לא נשאר איש בי יובית אל זו והעמיד בבית אל את כהני הבמות : ושארא בגעיא: ואביוש ופי ואכיו קרא לו כנימן: ואביו שמר את הדבר : ואביו אהבון איש אם ואביות ראין ואביו ואמו לא ידעו כי מיי׳ הואן וירד שמטון ואביו ואמו תמנת׳ בן אשה אלמנה הוא ממשה נפתלי בן אשה מכנות דן דר"ה , ואיש ואכיו ילכו אל הנערה בנינין י"ז מלאים יסי' ואביוק־א לו בנימן : והנה עיניכם ראית: ואל שרי יתן לכם רחמים: את בנימין אחזובן אמון וירא יוסף אתם ין את בנימין אחי יוסף לא שלחי בנימין זאב ישרף: ומצטה בנימין את ובעין מני אפרים שרשם - ויעברו בני עמון את הירדן - ויהי איש מבן ימין כתיב - ויבחר לו שאיל וידבר גם אבנר קדמ דפסיק: אמר אל וחבעם דמלכים ויבא אלי חנמש תקעו שופר בנבעה ובון הלוי מחלקו': קברתה ג' חסר וסי' ויצב יעקב מצבה: אשר נתנו קברתיה בירכתי ביר שם עילם וכל המונה: - קברת נ ב' הסדוא' מלאוסי היא מצבת קבות רחלי עם קברת רחי בגבל בנימן בצלצחי קבורת חמור יקבר מראי פילגש כילם מלא במיביסי ולשאולפלגשי וינד ידוד אתאשר עשתה בו

אַפַרַת הַיא בִית־לָחֶם: וְאָקִיםיַעַקב ישראַרופַרסיה לְמַשׁבְנִיה מִהַלְּאָה למגרלא דעדר: והוה כדי שרא ושמעיישראל: ° וַהַוובני־יַעקב הַרִיּ

אַמְהָא דְרָחֵל הָןוְנִפְּתָּלִי: וּבְנִיזִּרְפָּח אַסָּתָא דְלַאָּרוֹנְרַ וְאָשֵׁר אָילֵין בְּנֵיַ יַעַקב רָאִיחְיָלָירוּ לֵיִהֹ בְּפַּדֵן אֲדֶם ואתא יעקב לורג־יצחק אבוחי ַלְמַבֶּבֶא קּרָיַת אַרְבָּ*ע* הַיא חֶבְּרוֹן דִּיי

בַרתַּפָּון אַבַּרָתָם וְיִצְּחָק: וַהַוֹּיוֹפֵי יצחק כאחות סגן שנין: יַצְהָקוּמִירת וְאִיהְכָנֵיִיט לָעַמֵּיה סֵבּ״ׁיּיֹנּי״. ושבעיומין וקברויביה עשו ויעקב

> וָאִילֵין חוּלְרָת עִישָׁוֹ הַוֹא אַרְוֹם צשונםיב ורת נשוהי מבנת בנען יתר

וימת איוב זקן: היו בכלל שהכחוע הולך אחר הרוב: ויקברו רוחו עשו ויעקב בכיו לפי

השלבים לו של בדבקים בו עד שכבר הרחה ליעקב בנבוחה לישב נפשו מתה שהיה מפחד מתנו שהוא ישרר עם אלהים ויפר גם כן עם אנשים ויופל י ולוחת הסבה בעינה לוה לשנות שמו כמד

וְיַתרבָשְׁמַח בַתרוִשְׁמַעֵאר

שַׁבָּיה וֹמִיּנָתְאִילִיוְהַוֹוֹ בְנִיבַשׁמת אתת

אַנֶהָ בַּרוּיצִבעון אָתַת עשׁוַוִיבֵירַת

יַעלָם וְיַת־קְרָח יִיעלָם וְיַת־קַרָח : לַעָשֶׁוּיַת־קַרָח

ַבְּעְתָּסְ רַבְּּמְעַמְלִקְקְאִירֵיוְרַבְרְבֵיְא<u>ֱלִיפְּוּ</u>

וָאירֵין בְּגַיְ רָעוּאָל בַּר־עַשָּׁוֹ רַבָּא נַחַת

רַבָּאוֶרַח רָבָּא שַמַּח רַבַּא מִוּהָאִילִין

ַרַבְרָבֶי רְעוּאַר בְּאַרְעָאדֵאָרום אִירֵין

בְּנֵיָ אָהָלִיבְמָה אָתַת עשׁורַבָּאיַעִיש

ַבַּנְאַיִעְּלָ*ֶ*ם ַרַבְּנָא קַרַחאִילֵין רַבְּרְבֵי

אָהָרִיבָּמָּהבַתּ־עֲנָהָ אָתַּת עֵּיבְי

בְּאַרְעָא דֶאָרוֹם אִילֵין בְּנֵי עָרָה

בְּנֵיבָשְׁמָת אִתַּת עשׁוּ:

אִילֵין רַבִּרְבֵיבְנִי־גַעשָׂוֹ בְּנֵיָאֶלִיבְוּ

אַהַלִּיבַפַרה בַּרוּדענה

ולה יכלה כי ולה יכלה חרץ חבורוהם ולח יכנה שות הצפינו . ולפי קינוקב ברחה שברה עבד עליו בפונה וחצרים ענד עיה יכול לפנול ימושי יעיש כחיב הקנץ י' אומות לבח על ישרחל בחרכזי הבית וחם חבלי חדום וכו' י' בסיות בלו יברחל על ידו :

בעל הטורים

טיע ספורנו

ואת ההליכתה כח ענק י היחי היחה מכני פעיר החורי ועל ידה הלך מפו לחרץ בעיר כאחרו וישב עשו בהר שעיר וכנו חתריו המחידו חת החודי כחדרו כחבר עבה לכני עשו היושני'נשעיר חשר הפחיד חת החורי מפניהם ולוה חור וחחר ורלה חולדות עשו אבו אדום בהר טעיר ומ:ס החלותים כו בביו אחריו היו שכנשו וכנשת תרכע פלנש ונעשי הולדית עבר וחמנע היתה בסים ללימנ פלגם י מרכוכשים אח החיץ ולקת את תמכע אחום החנובים וכבש קותה לכלנם:

וטעם ואה שמות בני עשו על בני בניו: בת ענה בת לבעון יוהנה מלחנו כי יש ענה אחי לכעון גם שם בנו עלה ע"פ יאמר כי אב והבן אושני האחים שכבו אשה אחת והכולדים לא כודעו בן מי הם ויחכן להיות זהת אהליבמה בת עכה שהוא בן לבעון ויחסה הכתוב לשם אביה ואבי אביה להפריש בין ענה וביןענה וי"א כי יש קרח בן

וֹיַרַתְ-

בת־צַבעון

עדה ויש קרח בן אהליבת'והקרו אלי שהוא בן אהליבמ והוא אחד והזכירו הכחוב עם אל פי אליפו שהיה דר עמהם גם יחכן שמת' כי הוא הקטן מבני אהליבמה וגדלה עדה חת קרח עם בניה וככת 'עליו שהוה מבכיה כמו בני מיכל ויהי לה לבן וכן נכחב על עמלק מבפי עדה בעבור שהוא בן שפחח בעלה ופי' חלוף נשיה וב דול וחיפו כן ככבש חלוף רק הכ"ף ישרת חת עלמו וחחר עמו וכן היא ככבם כחלוף כי משפם לשון הקדש לדבר כן כמו כריע

נסמת בת חלון עלה בת אלון י היר שבפרשת חולדות שנשתנה שמה וכן בת ישמעלשנקרח בחובשמ ובפרש" תולדו'מחלת: ההליבת' בת עכה י פרש"י היה יהידית וה"ת הרי יהודית בת בחרי היתה בדכתי 'פפרש'תולדו" ופחן הוח חומר בת ענה וח"ב ים בם ממורות המחי לה פר"שי מציןשכיהם יכחה מבחרי ומענה כמו שפירש גבי ענה בת לבעון אלא י"ל דבארי ועב" אחד הם: בת ענה בת לבעון בפרשה זו תמצה ענה חחיו של פבעוןכדכתים ופובל לבשון ושנה וכתי' וחלה בני לבפון ואיה וענה הוא שכרש"י לבעון צה של חמו והוליד ממנה ענה ח"ב הוא היה בנו ואחיו ולבן מינהועם צכי שעי'ועם בכי לבעוווהיינו דכתי' הוח ענה פירום הוח ענה דמעיקר ויתכן לומר בת ענה בן לבעון ימה שכחו בת לבעון הינו מוסב הענה שהריוכר היה חלה תושב לההליבתם פלומ 'אהליבמה פהיחה בת ענה ובת לבעון כבני בנים הריהם כבנים דובת לכת מערד בת מי זהב י"מ בפ" ים נוחלין שנה נקבה היתה כדכתיב צת ענה בת לבעון והח דכתי לקתן הום ענה חשר מצח חת הימי *ל*מש**מ"** זכר היה הייכו ע"י שירשה בחקו'הים שהיה זכי שתרי איה אחיושל עכה הי" ולא מפינו שנמנו באלופים אלא ש"ם איה מה ועכה נשאר' יחידה לאבים ולהכי מכו לה בבכי שלני 'החורי יושבי הורדווים במקום זכר וכמכית בחלופיהם: וההליבתה ילדה הת יעישיעים כתיב יעום קרי ב וילך חל חרץ הלך וכנש חרן שעיר מז החורים פרש"י התר הלך לי מכחן וח"ת הרי בתחלת הפרשה כתו חרצת שעיר שדה חדום חלמה שיפילי קודם ביחת יעקב היתה דירת עשו בחר שעיר אלאי"ל בתחלה היה דר כחן וכחן ומשבח יעקב הלך לו מכל וכל מארן כנען להרץשעיר: מפני יעקב אמיו י שהרי הוא מכר לו את הצרכת ודינו של יעקב לירש את יצחק אבינ ולכך הלך לו בארץ נכריה: וחמנע היתה פילגש י ובדברי הימים משתע שחמנע היחה זכר לפיכך לריך לומר דהרי המכע הוו חד זכרוחד כקבה במו שמליכו בדברי הימי'דחמכ' דהכ' היתה אחות לועווחמנע דרברי הימי הוא זכר והוא בן אליפו ומ"מ תמנע דהפה קחי החרוייהו ולפיכך יש שעם פסק ביןוחמנע ובין היחה וה"ק בכני אליפו תימן אומר לפו וגעתם והכן וחמנע הנרבה היתה פילגם לשיפן ודוגמה זו כהוב בספר יהושע ועחם חלק הת כארץ בואת בנחלה לחשעת

השבטים וחלי שבט המנשה עמו הראובני והגדי לקחו נחלחם וגו' וצ"ל שהחלי שבט המכשה קחי רלפניו ולאחריו : זהמנע היחם פילגש לחליפו י פרש"י לה מנחה עם בנישעיר שהיחה חחותם מוהחם ולה מו החב משמע שחם ביה אחותם מן החב היה מונה חותם: הו"ק דח"כ יש הבות לעכ"ום ובפ'וירא כבי אחותי כת חבי פרש"י ובת הבות מותרת לבנינת שחין הבות לעכ"ום: וחלד לעשו התיעום ייפים כתיב יעום קרי: חלוף קרח י הנוכר בבני חליפו י"מ שהוא תמנע פבבני חליםו הכוכר בדברי הימים שהרי בכני אהליבמה יש קרח בן אליפו ויש קרח בן אהליבמה ויימ ששניהם אחד הם ומה שהוכירו הכחוב עם חלופי חליפולפי שדר עמהם וחבליבמה חמו מהה בעודו קטן ולקחחו עדה ובדלתו עם בניה וחים והיה לה לבן וכן חליכו שעמלק נכתב פבני עדה בשביל שהוח בן שפחת בנה ב

עַרָה בַּת־אֵילוֹן הַחְתֹּיוָאת־אַהַלִיבַמַּהֹי ייֹי יחי עַרה בַרדֹיאִילוֹן חְתַאַה בַּתרענה בַּתצבעון הַחוי:

וְאָת־בָּשְׁטַת בַּת־יִשְׁמֵעאל אַחוֹת נְבֶּיוֹת : וַתֵּבֶּר עָדֶה לְעֵשָׁוֹאֶת אֱלִיפָּו^{כּימינ} אֲהְבֹּי הֹרְנְבִיוֹת: וִיֹלֵיֲרֵת עָרָה לְעִשָּׁוֹ ובשבת ירדה את רעואל:

יַת־אַלִיפַוּוּבַשְׁסַת יִלֵידֵת יַת־רַעוּאָל הואָהַלִיבָטָהוַלָרָרה אַרריִעִיש ואָרדי׳ י'כִישׁ וּאָהָלִיבָטָהיִלְיַבַיּהיַתֹּיַת יְעָוּשׁווַיה יַעַּלָּם יַעלָם ואַ ת־קֹרַח אַלָּה בְּנֵי עֲשָׁוּ אַשְׁרַ וְיַרַתַ־כַּבָרַתְאָדֵין בַנֵי עַשַּׁוֹ דְּאָרַיִּלִיְרוּ רַיָה בָּאַרָעָא דִבנַעָן זּ וּדְבַר עַשָּׁינִית־ <u>וַיִּכ</u>ְּח עשו יַּלָרוּ־לַוְ בָּאֵרֶץ כְנְּעַן : גשותי וות־בנותי וות־בנתיה וות־בל אַרר־נָשָׁיו וָאַררּ־בָּנָיו וָאֵררּ־בָּנָיווֹ וְאֶרת־בָּל־נַפְשׁוֹת בִיהוֹ וְאֶרת־מִקְנַהוֹ מִיפֹי נַפְשַׁרַ בֵּיתֵיהׁ וְיַרֹּת־בָּרְנַיִּהֹי וְיַרִּת־בָּרִ בעיריה וורה בכל קינוניההי קנא וֹאַרוּ בַּבַר בּנוֹמִתוּ וֹאָת בַּרד. אַשָׁאָר בָכָשׁ פַּאָרֵץ כַנְאַן נַיֹּבֶּר אָרַן־ בָּאַרְעָא־דּכְנָעָן וַאַוַר לָאַרָעא־־אוֹחָבֵי**ּ** מודקדם יעקב אַרוּוּהי: אָרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקַב אָרוּו: ליישיים קונינהון סַנִּי פִנְּמִיתַב בַּחַדְּאָ וֹלָא רַבוּשָׁם רָב משׁבָרוֹ יַחְדַוַוֹלְאֹיָבְּלֶּרוּ אַרץ מנוריהם לשאת אהם מפני יבילַרו אָרַע חוֹתבותהוֹן לְסוֹבָרָא וישב עשו בהר שעיר יַתְהוֹן מִן בָּלְבָם גֵּיתַהְוֹן : יִיתַיְבֹעשׁׁוֹ מַקניתם: ואַלֶת תּלְרוֹת ניפיב צשו הואארום: בטורא דשעיר עשו הוא ארום אַבוֹהוֹן רַאַרוֹטְאָיָ צשואבי ארום בהרשעיר: שְׁבֶּוֹרת בְּנֵירַעשְׁן אֵלִיפַוֹ בּוּן־עַרָרה בְּטוּרָארְ־שֵׁעִיר: אִיֹלֵין שְׁכָּהַת בְּנֵיִ־ אַשָּׁתַעשָּׁוֹרָע אַל כַּוְ־בָּשִּׁמִרוּ אַשֵּׁרוּ אַשָּׂוֹ אֱלִיפָּו בַּר־עַרֵהאָתַח עַשַּׁוֹ רְעוֹצְ וַיָּהַיוֹ בַנֵי אֵלִיפָו הֵיפון אוֹבֶרכּיקִיי יִיּהּ בַּר־בָּשִׁפַּתְ אִהַּת עשִׁוּ וַהַוּוֹ בַנֵי אֵלִיפָו וֹתֹמָנֵע הַיִּתְה לְּפִּינוֹ הַיִּמָןאוֹמֶר צְפִּוֹוְנַעְתְּסָוּקְנֵוּ: וְתִּמְנַעוֹ צפווגעתם וקנוו לָאֵלִיפָּז בֶּן־עֵשׁׁו וַתֵּלֶר "ליוֹ פּה י הַוַתְּ לְחִינָתְאלְאֵלִיפְוֹ בַּן־עַשׁׁו וַיִּלְיִרת לָאֶיבָּוֹיַת־עַמָּלֶק אִירֵין בּנֵי־עָרָה אָתַּת רַאָּלִיפַּוּ אֶרוֹ דִעָּסָלַלְן אֵלֶּה בְּגִי עָרָרוֹ אַשָּׁת עַשָּׁוּ: וְאִיכֵּיהֹ בָּנֵי ְרְעוּאֵל נַחַתייּ י״ פּייעשוּ : וְאִילֵיוֹ בְּנֵי ְרְעוּאֵל נַחַת וָוֻרְח וורח שבהומוה אלה היו בני בשמת

אשת עשו: ואלה היו בני אָהָלִיבָמָה ב׳ ניייור עשו: ואילין הַווֹ בְנֵי אָהָלִיבְמָה בַת־ בתרענה בתרצבעון אשת עשוותלד לָעַשׁוֹאָת־יִעִישוֹא בַּ עַלַםואת־קַרַח: ר"פ כענין אַלָה אַלוּפֵיבְנִי־עַשָּׁוֹ בְנֵי אַלִיפַוֹבְכוֹר' אָשָׁר צִּקְנִיף הֵוֹבֶּוֹ צִּקְנִיף אוֹבֶּר אַלְוֹף יֵייֹּאָהְי בּוֹכִרָאַרְעִשְׁׁרֹרָבְּאָ וֹבְיִיּמְןֹרָבָּאַ אוֹמָר אַלְיוֹחְ קַרַחִיל נישניפת רַבָּא צְפִוֹרַבָּא קְנְוֹן : רַבָּא קָרַחרַבְאָ צפו אַלוף קנו:

אַלוף עַסְבֶּׁלָם אָלָוף עַסְבָּלָן אַלופַי אָלִיפַוֹבָאַרֵץ אֶרוֹםאַלֶּהבְנֵנָ וָאַכֶּרוֹ בְּנֵיַ רְעוּאֵלבַּן־עַשָּׁוֹי אַלַוף נָתַה אַלוף וֹנֵתאַלוף שַּׁפַּוּת אַלוף מָזָה אֵלֶה אַלופַיְרְעוֹאֵל בְּאָרֶץ אָרוֹבאלֶתכְנֵיבְשְׁמַתאַשֶּׁתעשִׂי וְאֵלֵה בְּנֵיָ אָהַלִיבַטֵּה אֲשָׁת עשׁוֹאַלִיף

יעוש אַלוף יַעלָם אַלוף לַרַח אַלָּח אַלופִיאָהָלִיבָּכָּח בַת־עַנָּהאָשֶׁת עַשָּׁוּ

ואת ואת וסי' ויקח עשו את נשיון קח את אהרן! ויקח את החלב ואו האליה! אשר לא הורישי וזה בכר המס י בא הגלת פלאסר יופלשתים פשטו בערי השפלה י דר"ה: יעיש חד מן ב' זבין מן ג' גדב זיב יו"ד במצעות תיבותא וקרי'ו'וםי יעוש חירם יעוש' ואהליבמה ילדה את יעיש ואלה בני אהליבמה ובני ידיעאל בלהן ' חירם וישלח חירם מלך צר' וגם עבדי חירם דויבל חירם לעשות ' דד"ה תנינא דפסוק. ויעש חירם את הסירות : תנינא דפסוק : נפשות : ל מלא בתו'וכל נפשותם מלא במ"ב חם'א ז מחחות החשאים י יצפנו לנפשתם: רב ורב לו' קמץ וסי במס' רבת': ואלה בני י"ג וסי' במס' רכת': כל ריש פסו׳ דא רי׳ אלה בש"י ואלה מסורין בריש ואלה שמות: ה׳ ראשי פסו׳ אית בהון ג׳ מלין דמיין קדמאר"ם ונפיב ו'ושאר' לא נסיב ו' וסי' ואלה בני רעיאל בן עשו" אלה אלה: ואשר עשה לרתן אשר אשר: ושתים דלתות: שתים שתים: וכימי אני: כיבי: ולך שרדין לך לך:

שניין וחת הנבוחה הנפוחת עסשבוה רושם גם בן לחתתה עניין וחת הנבוחה חשר היח פנה מפכות החורה וזהן שאם לא יאמין בנכוחה תפול החורה בכללה :

ניבא יעקב שלם ונומר ער סיף הפרשה: ביאור המלות

שורם הול מעליושלום והרצון בה שכבר בה בשלו' ולה הירע לו שום מקרה רע עד בוחו בשכם: קשיעה : היא מעה לפי מהשבארו רז"ל וכבר יהיו מהם שם בדינר והנה הנה אות׳ בדמים מעעים כמושתראה כי לא היו כי אם ד׳ פלעים וד׳ מעוח: ויקרא לו אל חלהי ישראל דיל לפי מה שחחשב שכבר קרה לו שכחה לו כבוחה שם מהשם יחעלה שהוח חלהי ישרחל כשעם אולייקרהיי׳ לקרפתי וזה ממה שיורה שהמקום הכוח שבנה בו המזבח היה נכון שחדבה בו

בהם שעה החלבית י והנה לח כוברה זחת הנצוחה כי חולי לח היה בה דבר מחודש חו היח הכבוחה שוצר חתר זה שבחה לו שם והוח שחמר לו יחשי בום עלה בית חל וחפשר שיהיה הרלון בו שהוח הרח שם המוצח ל מבהי ישרחל בתו שקרח משה שם המובח יי׳ כסי וכמו שקרח למקום חל בית חל במה שכוכר המר זה וזה הפיר׳ הוח פירוש החכם ח"ע יהביחור הרחשון הוח ייתר כחות לפי מה שחשוב ביל חמלה לחבו' בנין חובח הם לח מלד שהגיעה שם הכבוחה כדי שחגיע בם כן בעתיד כחו שקדם . והנה לפשר לפי ופת הכונה שיהוה פירוש ויקרח לו אל חלהי ישרחל וכבר קרה לו שהגיעה פס לו מהם יחש ולוה בכה שם מובם . ויעכה אפשר שבה עליה שלה כדרכה כמו שהמרו ז"ל כי הנשי המקומות ההם היו מחבחלים עחד בערות או הפשר שיהיה הענוי להיוחה בחזלה כמו שנחמר בנערה המאורסה על דבר אשר ענה ובאוכם נערה בחולה אתר תחת אשר ענה : שלחים הם אתכו : הוא מעניין שלום והלצון בו שכבר הם בשלום במהם או יהיה מעניין שלחות ומעלה כמו שאחר צחברהם נשית הלהים אתה בתוכנו - ולוהראוי שישמעו להמול להם כל זכר כדי שיכלו להחחתן עמהם בחופן שיהיי לעם החד י רחבת ידים רחבת מקומות ולוה לה ילר לכו המקום בסבהם - מתי משפר יעם מעט פיפפר בקלוח י הכוונה יעשה את אמומים י קבלכו בזה מהדב אדונינו אבינו ניע שהם אמרו ליעקב וביזעשה שכם אחוחיבו בזוגה שלא יהיה נהדג עליה וזה שבן נח היה מלווף של העריו 'ונהרג שליהשופשור בגלוי בריות בחנה בחו שחה"ו ו"ל שחיתת פשור עלה חבי קרו

בלה בת אילון . היא בשמח בת אילון ונקראת בשמת על שם שהיתה מקסרת לע"א: אהליבמה היא יהודית ואיתו רשע כינה שמה יהודית לומר שהיא כופרת בע"ו כדי להטיעות את אביו: בת ענה בת לבעין י אם בת ענה לא בת לבעון י ענה בנו של צבעין שנ'וחלה בני נבעון וחיה וענה מלמד שכח לבעון פל פלחו חשת ענה ויצחת אהליבמה מביןשכיהם והודיעך

הכתוב שכלן בני ממזרות היו בשמת בת ישמעאל ולהלן קורא לה בת מחל' מנאתי באגד' מד' שמוש ג' מוחלים להןעונותיהוגר שלתנייל והעולה לבדול והכושי חשה ולמד השע' מפחן לכך את נקרחת מחלת שכמחלו עונותיו: 'חחות נכיות על שם שהוח השיחה לו משמת ישמעל נקרחי על שמו : ואהליבמה ילדה וגו' . הרח זה ממור היה וכן חליפו היי ל פסוק את שבת על חשת חבין חל חזליבת׳ ולף ואת וחת חשת עשו שהרי הוא מכו עם הלופי חליפו בסיף העכין: וילך אל ארן . לבור באשר ימנ' : ולא יכלה ארץ מגוריהם להספי׳ מרעה לבהמות שלהם ומדרש רכושם אגדה מפני יעקב אחיו מפני ים ספרים שיח של גורת כי נד יהיה ולעך מבוריהם המוטל על זרעו של ילחק חמר ביב חשיי חלך לי מכאן חין לי חלק במתכ׳ יו" בדין חבי שכתכה לו החרן הוחת ולח בפרעון השמר ומפני הבושה שמכר בכורתו: ואלה התולדות שהוליד בכיו משהלך לשעיר ותמנע היתה פילגם · להודיע בדולתו של הברהם כמה היו תאבי לידבק בזרעו חמנע זו בת אלופי׳ היח׳ שכ׳ ואחות ליפו תמכע ולוסן מחלופי יושבי שעיר היה מן החורים שישבו בה לפנים אמרה איכיזוכה להנשת לך הלואי ואהיה פילגש ובלבלי היתי' תוכה הות 'בבכיו של הליפו מלמד שבא על אשמו של שעיר ווכחח חתכע מביניהם וכשנדל׳ נששית פלגשו וזהו וחחו' לושן חמנע ולח מנאה עם בנישעיר שהיתה חחותו מן המס ולה מושו האב: חלה אלופי בני עשו רחשי

スニブフ

משפחות:

לו בן ממנה כשו אמר שאם היה רחוי שיכולת ועקב הכה ישראל לח יכולת בחמרם ז"ל חברם חינו מוליד חבל מברהם מוליד ולוחת הפנה נכפל זה הפנוי ליעקב כשיעד לו השם שיהיה בו תתכובוי וקבל בוים כאו חק'שחם איןישקב מוליד עוד הכה ישרא יוליד ולוחת הסב'חשרו זיל ששנויהש'הוח חשד מהדברים שמקרעיונור דינו של : 076

התועלת הם הוא בדעות והו' שאי אפש' לאד פישב מהו' השכ' הפועל כמו שתשפו

זה קצת הקודמים וזמו מה שחמר לו בחלחך למה זה משהל לשמי כמו שבחרנו וכבר ביחרנו חמתת זה ברחשון ממלחמות יי׳: החועלת תיהוח להודיש מעלת

יעקב ווה שכב 'נתקרב' מדרגתו למדרגת המלחך שד שנדמ' לו שיתצ קעתו עם בים בתה שנשחר

חשר על כף הירך כדו שיתפרסם לנו

לו מהרוםם מוחת הנצוחה פרסום באמתת ואת הנבוא והוא שכב 'נמל' מהיה צולע על ירבו בשהקיץ י ולוחת הפכה כלטויכו שלח לחכול גיד הנסה

ព្រក្ស គ្នាធ្វើ

פדיר מלח

חימן

מריחום החרץ וחלה בחלכים

בשביל שאחר יעקב לעשות ש

בד יתורם וביתיו פשע ארום.

מחוץ בגדים מכנרה י לעחיד

שהתלוכה להם וזהו חתוך

בכלם מזעיר שמות מקומותיה!

לו חויכים רבים והיה מחחכה

מלכים עד יורם " ווהו נחלכה

מע ספורנו

יושבי הארן שהיו יושביה קודם שבא עשו לשם ורבותינו דרשו שהיו בקיאיןבישובה של ארן מלח קנה זה לוחים מלח קנה זה לבפנים שהיו טועמים המפר ויודעין בי זה נפיעה רחויה לו : ואיה ועכה וייויחירה והוא כמו איה וענה והרבה יש במקרת כמ קדם ולבה מרמם נרדם ורכב וסום : הוא ענה יהחמור למעל שהוח אחיו של כבפון

אלה בני־

ואלה

אַלָה בני־עיאָווֹאַלֶהאַרוּפִיהֶם הוא

D

אַנעיר הַהרִי יִשְׁבֵי הָאָרֶץרוּטָן

וְרִישָׁן אֵלֵרה אַלּוּפֵיָ הַחֹרֵי בַּנוַ שַּעִיר

בָּאֶרֶץ אָרוֹם: ַ וַיַּהְיִוֹּ בְנַיְ־לוֹפָּן חרִי

בנישובר עלון ומנחרת ועיבר שפו

אַלוֹפְי הַחֹרֶי אַלְוֹף רוֹטְןאַלְוֹף שוֹבְר

אַלוף צִבְעוֹן אַלוף עַנָה: אַלוף דִשׁן

אַלוף אָצר אַלוף דישואלים אַנופּוּ

בַּבַע וַיִּמְדֵיךְ מַחְמָּיו יוֹבָב בּוֹאָבַח

מַבָּצֶרָה: נַיָּמֶת יוֹבָגְרַנַיִּמְלַךְ תַּחְתִּיוֹ

וַיִּמלֹךְ תַּחָתַּיוֹ הַדֵּר בַּן־בְּרַר הַיַּמַּכְּוָ אּ

אָרת-מִרְיָן בִּשְּׁבֵרה מוֹאָב וְשֵׁכ

שַׁטְלָה מִמַּשְׁעַרָקה: וַיָּמָח שַּׁמְלָּה

וַיִּמְלַךְ תַּחְתָּיו שָאוֹר מֵרחֹבות

וַיָּטָת בַּעַל חָנָןבָּן־עַכְבּוֹרוַיִּמְלָּךְ

ַרָּהַתְּיובַעַל דָוֹנָן בֵּןרעַכְכְּוֹר : -

וַיָּטֶת הַדָּרְרוַיִּמְלֹרְתַּחִתִּיוֹ

וַנָמֶת שָּאָוּל וַנִּמְּלָ

ואלה בני־צבעון ואיה

ואלהבנייענהרשן

ואַלַהבַנִי

אלה

וָהֵימָם וַאַחות לוֹשָׁן תִּמְנָע:

וָאָהַלִיבָמָה בַּת־עַנָה:

ארום:

וכאן הוא קורא אותו בכו מכמל שכח לבעון על חמו והוליד את הימים . פרדי הרביע חמור על סום נקב' וילדה פרד והוא היה ממו'והבי פסולין כלעולם ולמה נקרת שמם ימים שאימתן מוטלת על הבריו׳ לאמי רבי חנינא מימי לא שאלכי אדם על מכח פרדה לבנה וחיה - ולחתיינל מו הווקק לכחוב לנו משפחוי הכונה מברד ב אח מפני חמנע ולהודיע בדולת לעבים חברהם כמו שפירשתי למעלה ואלה החללים וגו'י שמכם וכנגדן העמי' יעקב ובטל מלכני עשו בימיהם וחלו הן שחו ל נחים בַּמִּדְבָּר בִּרְעֹתוֹ אָת־הַתְוַמִּרְיִםרְּצִבְעוֹן בוש' דוד ושלמה רחבעם חכיק אם איהושפט וביתי יורם בע כה כתוב בימיו פשע אדום מתחייד יהודה וימליכו עליה' מלך ובימי שהול כחיב הין חלך בחדום ללב מלך: יובכ בן ורח מבלרה כלרה מערי מוחב היח שנחמר ועל קריות ועל בלרה וגומר -שהעמידה מלך לחדום עתידה ללקוח עמשס שנאמר בי זכת בית לי" בכלרה: המכה את מדיןכל מש בשרה מוחב · שכחו מדין של וש"ש הא מוחב למלחמה והלך מלך חדום במים ל לעזור חת מוחב ומכחןחכו למביי וְאֵלֵה הַבִּוּלָבִים אֲשֶׁר שהיו מדין ומוחב מריבים זה עם סַלְכָוּ בַאָרָץ אַדוֹם לְפַנֵי כְּלָדְ־מֵּלֶדְ זה ובימי בלעם עשו るけど לַבְגֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּמְלָךְ בָּאֱרוֹם בָּרַע נהתקשר על ישרחל:

A.D

לה רביתה דפלניה: חלהי הנכך הם החלילים שלקחו מכית שכם ובין שם גם כן עף שכם ונשיהם שהיו מחזיק. בחלו החלילים והנה לוה יעקב לביתן פישחדלו להסיר שהי הנכר מכל אשר ה מתם י והנה מחשב כי הכומים משר באוניהם היותוכנים בעת הפיף לעפות אלילים לחשבם שתכיה לכם בזה סגלה הלא חרלה שהענל " בכם ישרא נעשה מהנכומים חשר במזכיהם ובן כעשה מהכומים אש' באזב ל פנד בדע ון ולוה לקח יעקב הכומים לשר באוניהם וטמן לוחם עם מלה: הככר כדי פלא יהני מהם לפנ׳ בעיכה אםי מלעה החורה שלא נהנה מנצ"ב ביים הלי כמו אל נבית רל כמה שפירש הר"שי ויסך עליה נסךי הוה מעניין בכברה לספוגותו והוא החלק הכנבדקחד פד ל והנה היה סמוך לאפרתה שלא בית יחד ריים בינו ובין אפרתה כי לם שדות העיר ביכו ובין מש נו... וגניה וכרמיה וכזה בעליין כשמ דוילף ברבת חרז ירל שלח מוילף כפמן חלח שינח חשדות העיר ובפי וכרמי ולוה השינו נחזי קרוב מידעיה בן טוני בן טבלי במו לא א ביניי בן בל מר בא אי ביבי בחוני: וחכיו קרא לו בנימן כשמם בות ביום כי הדרום יקרה ימין בלשוכנו ווה כיהוא לבדו נולד בארץ ישינכני שהיה לפחת דרום מחת קום חפר כולד

שם שאר בנייעקבי קבורתה קברה ר"ל שאין הרצון בו פועל הקצורה כי לא יתכןשיצב מצבה על פועל הקבור אבל הציב במי קברה ר"לשחין הרמן בו פועג היונה של היונה מה היונה במו קברו וזה הוח אלוינו הרצון בילבי על המקום שהיה שם קברה וכן לא ידע אים את קבורתו כמו קברו וזה הוח אלוינו הרצון בילבי וגרול מענין נטימים זמנכות במי שה ..... וקראם כן לפי שאימתם מועלת על הברינת בהרלון בו לרדם רכב וסום : הימים י הם הפרדים וקראם כן לפי שאימתם מועלת על הברינת ב באור הפרשה

ספר שכבר בח יעקב בשלום מעח הפרדו מלבן עד השר היה בעיר שכם והנה לפנו עיר שכם והנה קנה שם חלקת השדה אשר נעה אהלו מיד בני חמור שהיה נשיא הארן. והיה אבי שכם שענה דוכה בת יעקב כמו שספר אחר זה יולוה חואר אותו בשהוא אבי שכם והנה קנה אותם בדמים מעטים כי לא הלך בגדולות לבקש מקופרחב לנטות שם אהלו אבל הספים ב ההכרחי והנה כציב לו שם תובח ולא בנה מובם במקום אחר קורם לוה לפי שעד עתה לא נככם בארן כנען אשר היא כבחרת ולוה בנה לו שם המובח כדי שתניע לו שם הנבואה וכבר קרא לו ש חלהי ישראל בנבואה שסולוה בנה שם המובח כדי שתדבק בו ההשפעה האלהית והנה בחה דינה בת לאם לראות בבנות הארץ ולפי שעשתה שלא כהוגן השיגה זה המקר' הרע והוא שכבר רחה אותה שכם בן חתור החוי כשי החרן ולקחה אותה וישכב אותה ונקטרה אהבתו בה י וידבר של לבה למשוך לבבה להשמש אליו ולמר שכם אל חמור אביו הרוב חשקו בה שיקח לו הילדה הואת לאשה והנה יעקב שתע זה הפועל המבונ' והחריש עד בוא בניו כי היו עם מקכת בשדה וכחשר יצח חמור חבי שכם חל יעקב לדבר התושיתן דינה בתו לשכם בכו לחשה כבר בהנ בני יעקב מן השדה ויתעלבו מחד כחשר שמעוזה העניין ויתר להם מחד כי נבלה עשה בישר 56 לשכב הה בחיעקב חים השר לו ערלה כי הם לה ירלו להתחתן עמו בשים פנים ועודשוה הפועל לה היה ראוי להעשות העיפישהיו לעם החד ויהותו להתחתן עמו בשים פנים ועודשוה הפועל לה היה ראוי להעשות העיפישהיו לעם החד ויהותו להתחתן עמה כי בני נח כלעוו על העריות

שעיר לא ידענו יחוסו והזכירם הכחוב להפריש יחוסי שעיר ועשו כי ישראל יצוו על חדופי מכבו חי מכנים קודט בברחל וכנבדו מלכו חימנים בכי שעיר: החוריי כמו חורי יהודה ועעמו גדולה ויתכןלהיות מגזרת וחורגים חורי שהוא לובן וכן אתר התרגום ונמשלו הסגנים בלובן בעבור שאין בעיני' כמוהו והוא כאור והפך וה בל יתילב לפני חשוכי": ומיה וענה יפי׳ הוייו כפיח רפה בל׳ ים מעמל לבת חלקה כצרה עם חדום ובדברי היתים אינני: היתים

ספר בראשית לו

אמר המתרגם גבורים כמו אַילִין בּנִי־עַשוּ וָאִילֵין רַברָבַנֵיהוֹן הָוּא בבדום מננחה חנקז בנרה האימים לפנים כי ימלא הא"לף אָדוֹם: אִידֵין בְנֵי שֵׁעִיר חוֹרָאֵי יַתְבֵי שנאתר יוכב בן זרח תבלרה שיתחל' בי"ול כמו יתימרו ויאת' בכנס חזשר שתוח תקומותים: חוץ מכעל חנן בן ענכור לפי הבמון שהם פרדים · ופי' תלי אַרעָאלוּטָן וְשוֹבָלוּצְבְעוֹן וַעֲנָה ִ וָרְשׁוֹןוָאָצֶר וָרִישָׁן אִיבִין רַבְּרָבֵיְ בִּיִּמִיֹיִבּ וְשׁוֹבֶלְוִצְבְעוֹן וַעַנָּה : וִרְשׁוֹןוּאָצֵר רוּרָאֵי בְּנֵיְשֹׁעִיר בְּאַרְעָא דֵאָרוֹם והוו בני־לופן חוֹרָי וְהַכָּם וַאֲחָהֵיה דרוטן תּמָנָע: וְאִירֵין בְנֵיְ שובָר עַרָוּן וּמָנַחַת וָעִיבֶל שָּׁפִוֹ וְאוֹנָם: וְאִילֵין בְּנֵי־ צַבעון ואַיָה וַעַנָּרו הָוא עַנָה רַאַישְׁכַּת יַת־גָּבָּרִיא בִפַּרְבָּרָא בַּרִ־הַוֹּה רָעִיבִית בְּבִּיה וַעַּנְהָ הַוֹּא עַנְר וְאַשֶׁר בְּצָא אֶת־הַיִּמְם ַחַבָּרַיָּאַלְצִבְּעוֹן אָבְוֹהִי : וְאִילֵּיוְ בְּנֵי־ אַנָהָרִשׁוֹן וִאָּהָלִיבָּמָה בַּתּ־עַנָּה וָאִילֵין בְּנֵירִישָׁן חֶכְּרָוֹנְאֶשְׁבָּן וְיִרְתָן יבי פיי פידישו הפתונאשהו ויתהן וכהו וּכַרָן : וָאִילֵין בְּנֵי־אָצֵר בִּלְתָּן נוַעַנוּן אַרָּה בָּנִי־אָצֵר בִּלְהָן וַזְעַן וַעַקן יֹי סְיּ ַועַקוּיאִיבִּיו בַּנֵי דִישָּו אַייּצִימָן יִאַיבּיוּ רַבְרבִיחוּרָאֵי רַבָּא לוֹטְן רַבָּאשוֹבָר י ישי אַכָּה בַנִידִישָׁן עָוּץוַאַרָן: רַבָּא צִבָעון רַבָּא עַנְהְּ:רַבָּא דִשׁן רַבְּא אָצַררַבָּאָרִישָׁן אִילֵין רַבְּרְבֵי חוּרָאָי ַלְרַבְּרָבָנִיהְוֹן בָּאַרְעָא רְשֵׁעִיר וּוְאִיבֵין מַלְבֵיָּאַהִי מֶלָכָוּ בָּאַרְעָא הָאֵרָוֹם׳׳׳מי׳נים׳ קחֹרִילְאַלְפַׁיהָם בְאָרֶץ שֹׁאִיר ָקָרָם דְּיִמְלְוֹהְ־מֵלְבָּאִ לְבְנֵנְ יִשְׂרָאֵלֹ :^{"ו רְשְׁ} נְחֵי וטלה בארום בלע בריבעור ושום קַרְתֻיָה דִּנְקָבְא: וּמָית בָּלֵעוּמִלַרְ חַוֹתוֹהִי יוֹבֶבבַרַיֶּוֹרָהְ מִבֶּצְרְהוּוּמִיִתְ יִיִּיִי בֵּוְ־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירְוֹ הַּנְּהָבָה: יובב ומל החורותי חשם מארע דַרוֹמָא: ומִית חָשְׁם וּמְלַרְ הַחוֹחוֹהִי הַבַר בַר־בַּנָד הַקְפַּיַל יַרת־מְרִינָאֵייִשׁ יִי יַּחְשְׁסְמָאָרֶץ הַתִּימָנִי: בַחַקְבֵי מוֹאָבוֹ שְׁוֹם קַרְהֵיָה עַווָת ומירו הַרַרופלר תחותותי שמלה ומִית שַמַלָה ומַלְר ממשרקה: תחותותי שאול מרחובות דער פָּרָת: וֹפִיתשְאַלּוֹמְלַךְ הְחוֹתוֹהִיּ ומית בעל בַּעַל הָוָנְן בַר־עַכְבְּוֹר:

היי אשעו סביה ביאר ברו במרד ודשון כל דישון דאורי׳דשן בתיב וכל ורישון דאוריתא ודשון כתיב במ׳אואקו ודישון ובל ד״ה דישון ורישון כתיב במיא ודישן ובני שעיר לושן: סי׳ דהרון עניינא קדמאה דישון דישון ' דישן דישן הישן וסי׳ כל יומא דספרא קירין רישון ימתחיל בשבת וסי' מעלין בקדש אבל לא מורירין" ולפי סדר התולדות אבי תמרן דישן וכך הוא כל יומא דספר תורה דישן ומתחיל כאתד בשבת ס"א אנ"ו דישון בד"חז דישן: סימן כל דבתר אצר דישן כלדסמיך לענה דישן: הימם ב' חסר כליש' וסי' היא ענה אשר מצא את הימם ער מלאת היכום א שר יויר: לאלפיהם ה' חסר בליש' וסי לאלפיהם בארץ שעיר ואת למרת אתם עליך אפים לראש : ואמרו אלפי יהודה בלבם ביום התוא אשים את אלפי יהידה ככיור אש : והיי באלף ביהודה וחד אל תבטחו באלוף י ל ומלא: מבצרה ג'וסי' יבכי יובכי חמץ בגרים: הדר א"ב מן חד חד הד ד' וחד ב' ופי׳ במס׳ רבתא: ושם ז'פס 'ושם וסי'וימת בעל חגן ' וחברו דר'ה' ושם הקטנה מיכל ' ושם אשת שאול אהינעם יובין המעברות אשר בקש יהינתן יושם האיש גבל ושם ושם אחותו מעכה ושם ירד"ה וחד ושם ושם ושם ושם האיש אלימלך ושם ושם: מהיטבאל ג' וסי'וימת בעל תנן : וחברו דר'ה: ואני

כמו שקדסו למר להם חתור שיחכו את דינה לשכם לאשה ויחחתנו עתהם בדרך שיהיו לעם אחד וישבו עתהם ויסחרו החרץ ויאחזו בה ולפי שראה שכם שלא היה בזה התאמר מהפיום מה שיצטרך בשלים החחקר לפיים וחמר להסשירבו עליו מחד חוהר ומתן כחשר יחתרולו זיחנו לו חת דינה לחשה ויענו בני יעקב חת חתור וחת שכם חביו בפרפה להנקם מהנבלה הוחת ויחתרו לו נוכל לתת

את התותיכו למים אשר לו ערלה כי הערלה חרפה הית לנו ולוה אם חסכימו להתול לכם כל זכר נאות לכם

אַתְרָתִיה מְהַישִׁבְאַר בַרת-ימִפְרַר "יִיהְפּיר היים הַיִּיה וְשָׁם עִירוֹ בָּעִר וְשָׁם עִירוֹ בָּעִר וְשָׁם

באתי בית שמעיה בן דליה:

חָנֶן בַר־עַבְבּוֹר וּמְרָלָר הְחוֹרְתוֹהיֹ

הַדר נְשִׁנִם קַרְהַיִּהְ פָּעֵנ נְשִׁנִם הְּשִּׁנִם

בינ'א ירישון ביום ב' דישן ביום ג' י דישן ביום ד'י דיפון בים ה'י דיפן ביום ו' ואל תתתה עלואלה בני דישן חתדן וכו' דקאי הוא אדישון קמה לומר שהיה ליכקד דישון התכוכן שבכל המקומות שבמקרא בשמכה הכתוב מה שהזכיר ככר הוא משכה כתיכתו או כקודתו כגון דבריהימים שהוא תשכה ממה שכתוב בתורה ושירת וידבר דוד משוכה מחה שכתוכה היא בתהלי וכן פנואל פכיחל מחייאל מחויים ובחלוםפרעה דקות רקות ועוד הרבה אין מספ' אף כאן ואלה בני דישן חמדן היינו בני דישון קמ': ואחות לוטן תמכעי לפי שהוא בדול באחיו נתיחם אחריו כבין אחות נביות אחות אהרן אחות נחשון: משר מלא את היתם פרש"י הביא פסוליןלעולם וא "ת הרי לעיל בפרשת תולדות גבי כי גדול מאד של שהיו הומרין זבל פרדותיו וכו' ה"כ משמע שהיוכב' מלח ה"ק מלח חת הימים הוח היה האשון שהרכיב חמור על סופים הבל קורם לו היו פרדות ע"י עלמו של בהמוח ולה ע"י החרים שלשון מצח מתחילה מצח חכמה זהה שמתערובת שכי מיכין יצח מין חחר כגין פרדה מסום וחמו" בל שמוכיו דקות חתו סיסיא והביו חתור וכל שמוכיו בשות התו אחון ואביו סים ולפי שחין רות בקב"ה כוחה ממנהג זה אין לך בריה יוצאת משני מינין שתוליד : ד"ה בריות הבאות משני מינין לח היו בברכת פרוורבו כשילמו מן החיבה לפי' לח יולדות ולח מולידו': וחלה בכי ענה שני שנה ים בפסוק זה ואינם אלא אחד: לפני מלך מלך לפני תשה שהיה מלך בישראל כדכת'בויהי בישורון מלך ע"ם שהושיע את ישראל ואין לפרטו על שאול שהרי כתוב ביוסיפון הרו' להרבעי מלאכים נקובי׳ שתות זה אחר זה מלכו קודם דור וכאן אינם אלא ח' ומאברהם ועד שאולי"ד דורות לבני ישראל אבל כשמלך דוד נטל הוא התלוכה תאדו' כדכחיב נישם באדום נליבים ויהי כל אדום עבדים לדוד וכן תמלא בדברי היתים: ויתלוך חחתיו הדד ' השליה הדד והשלישי הדר ברי'ם:

שנשחים זו מקום ידוע שהיו הרכיב ויתכן להיות מלא שהו" פי חויכים רבים והיה מחחבים שומבה, ולחחר כמן ולח שיה מכח בתחלה זחת החבת כי חין יושב בחקויידוע:ושם חשחוי. איעם ניין החר לא יולידו ויחזיקו מוכיר שם אשתו מלחוך עו עם ניין טמו כח יוכיו ו ניתויקו מחליני שם אשתו מלחור מחלינלידא שהיחינת גרוליו זה התי שחמר הכתוב ברעותו רים מונה כחן שחונה את החמורים וחילו היו הימים מלכים ניף חלופים וכנברן בתחים כחשר פירשו רבים מה בחתו ביברחל ו"ח שופעים בתחים כחשר פירשו רבים מה מיהושע עד שמוחל ושמונה פועם להוכיר החמורים: וחלה בכי ענה לישון ואהליבמה בת ענה י חין זה ענה הנוכ׳ ברחם הפסו' כי אילו היה הוא מה לורף להזכירו רק הוא ענה - הכזכר בפסוק הראשון: ואלה המלכים השם להודוע שחם על פייכן י'ח כי בדרך נכוחה נכתבה זחת השתידום כני צשו ברצון הזל יחובי בחחרו כחשר עשה לכני הפרשה וילחקי חמר בספרו כי פשו היושדים נשעיר וכיל ביתי יהושפט נכתבה זחת הפר' מלה התלנים החודע שהוורכו להחליך חנשים נברים מבלי ופירש הדורות כרלוט הכי קרח שין כיניהם החי לחלודום חין שחו ילחק כל השומע ילחק לו כי חשמידין מלך כן מרך: לפני מלח מלך קודם שימלוך חשה חמר כי הדד הוא הדד החדומי שליהס בחלות האל יתו כאחרו ואחר כי מהיטבא אחו" תחפנחם פיצים אל בכי ישראל על דר ! מדוך נבדי אמנם כשמוך חלך וחלילה חליל שהדבר כמו שדבר מהלה חלמות עשו והיו לי על ימי יהושפט וספרו רחוי שלים ס כעלין ולפום חלאום להשרף וליוה תמה על ח' מלכי׳ שמלכו שהם רבים והנה מלכי ישראל כפלים במספר ושני אלה המלכי 'קרובים לשני מלכי ישראל ג'ם מלכי יהודה רבי' הם ממלכי אַדום עד ימי משה וההואר שפי לפני מלך מלך על משה מלך ישרחל וכן כתו ויהי בישורן מלך: בלע בן בעורי חיכנו בלעם גם בלעם איננו בן לבן הארמי ויחכן שדרך הדרש בעבור היותו מנחש כמוהו כי לא יפול מדברי רבותיי ז"ל חרלה גם בלעם ארמי היה וזה בלע חדומי בס יובב כן זרח אילכו איוב כאש' אמ' הילחקי

מנה בני שעיר החורין הזכיר בשם הגבורים שהיו חו חבבי -56

חזקוני

ממה:

מלמ בכי שעיר וגימרי לה כודע יחום שלו והזכירו הכתוב להפרים בין יחם שלו ליחם ששו לפי שישראל צתידין להצטוות על בני עשו חל חחנרו בם נגני : יושבי החרן מתחלה הית' החרן שלהם כדכתיב בפרש' דברי'ובני ננפו יירשום וישבו תחתם: ולבעוןוענה י בַצחָן היה לבעון שבח על המו והוליד מתכו עב׳ ושוב בא על כלתו אשיענ׳ והוליד ממנה אהליבמה אשת עשו: בדישונוחצ'ודישן לפי הנקוד'והמסור' של ספרי מדוויקים כך סדר קריחת' קיפוןדישן דישוןדישן דישון דישווהם יומה דמפקי בה ספרה דהוריח 'דישון (מתחיל בשבת : דישון ביום ז' דישו

הַמְהביל: מהישכחל בת מטרד לטעם בת ענה בת לבעון או בוכיר הכתוב שם אביה ושם

אותם ולוה תמצא שוכר בבני ענה דישון ואהליבמה בת ענה ואלו היתה אהליבמה בתו לא היה לריך לומר בת ענה ואולם אמר בת ענה כי היא באמת בת ענה הנוכר ראשון וזה מבואר מאד: בשמח. בת ישמעאל היא מחלת בת ישמעאל אבל היו לה שני. שמות י קרח מלאנוהו בבני עשו ומלאכוהו באלופים מחיחם לאלופי בני שיפז במקו" אחד ובמקו אחר מיוחם לאופי בני אהליבמ׳י ויחכן שקרח היה בן אהליבמ'וגדל אותו שיפו ולוה נחיחם עם אלופי בני אליפו ובלי ספק אם היה ממור לא היה מסופק בן מי היה אנל התורה כי השם יתעלה יודע פל הנסחרות ואמנם רו"ל אמרו זה על לד הדרש לנלגל חיוב ע"י חייב כמנהגם ואול' אמרכו שקרח הי' בן אהליבמה לפי שהתא כזכר עם בניה בחורה ובדברי הימים ולא כזכר עם בני אליפז כלל חמנע מלאנוה פלנש לאליפו והיה גם כן אחות ליטן כן שעיר החורי ולוה הודיע יחוםה להודיע מעלת האבות שואת היתה בת נשיא החרן והסכימה להיות פלגש לאליפו בועשו ובדברי הימים מפחכוה כוכרת עם בני חליפו וחולי בה חליפו על הם לפן וילדה לו תווכע ואח"כ היתה פלגשו י לזה לא נתיחסה לשעיר החירי אבל - כוכר שהיא החות לוטן בת מטרד בת מי זהב נרחה שהי' היחה בה חים ששמו מטרד וגדל הות החים שהיה שמו מיזהב או היה שם אמה מטרד ושם אם מטרד מי זהב או נתיימסה לאבי" ולחתה ויהיה מערד שם אביה ומי זהב שם המה" והנה המלכים שוכר מלכו בארץ אדום קודם שימליך מלך לבני ישראל ולזה הוא מבואר שכל זה היה קודם מחן חורה כי או היה מלך לבני ישראל והוא משה רבינו עיה בי הוא היה מלך כמו שכתוב ויהי בישירון מלך בהחאסף ראשי עם והנה אלה האלופים שזכר בפוף הפרשה שהיו אלופי עשו למשפחותם למקומותם למושבותם בחרן החוזתם היו כן החר שמת הדר שהיה המלך השמיני ולזה כחוב בדברי הימים וימת הדר ויהיו הלופי אדום אלוף תמנע אלוף עלוה וגומר והם היו מפורסמים בעת נחינת התורה והיו יושכים במקומו׳ חלוקים וכל אחד מאלו היה נשיא במקומו על המשפחה פהיה ממנו זה ב או'הספו' ואולם התועלות המגיעות ממנה הם רבים: התועלת הה' הוא במדות י והוא שאין ראוי לאדם שישתמש בשל אחרים בהיות לאל ידו . ולוה חראה שהשת דל יעקב להנו חלקת השדה חשר נשע שם מהלו: התוערת הב' הוא במדוח והוא שרחור למדם כשיבא לגור במקום מה שיהיה משאו ומתנו עם הנכבדים שבמקום ההוא כדי שתתקרב דעתם לו ניהיה בזה יותר בטוח מהזקי הנשי העיר : ולזה חחלה שקנ'יעקב חלקת השדה מיד נשיאי העיר וכן קנה חברה' שדה עפרון לוחת הסבה כי היה מושל בארן ההיא: התרעלת הג'הות במדות י והות שרמוי לחדם שלח יפור ממונו יותר מדאי אכל יספיק לו ההכרחי . הלא תראה כי יעקב השלם הספיק לו בנסות אהלו

במקום בלתי רחב מאד וכבר יורה על זה שכבר קנהו בדמים מעטים התועלת הד' הוא במדות - זהוא שחין ראוי לאשה שתלא מביתה הלא תראה מה שקרה מהגנוח לדינה בלאת' לראות בבנות התרץ עד שכמעט היה זה סבה להשמיד כל בית אכי לולי י"י שהי' להס: התוערת הכ'הוא במדו' והוישראוי לאד'שיתנהג במדת הסבל כפי מה שאפשר ולא ימהר להראות כעסו על מה שיעשו האנשיי כנגדו אבל ימתין זה אל העת הראוי . הלא תראה שיעקב עם חוזק . ההפעלות שהיה ראוי שיהיה מתפעל מואת הנבלה שעש'שכם החרים יעקב עד בוא בכיו כדי שתשל' העלה ביניהם איך יתנהגו בזה ועוד שאם תתחדש מריכה בינו ובין שכם היה יותר סוב שיהיו יחד לקחת עלה חיך יכללו מהם וחם היו בחוץ חת מקלהו היה אפשר שיזיקום בקלות הקמים עליהם: התועדת הו'הוח במדות והוח שחין רחוי לשלם שיוליח דבר מרמה מפיו אפי לכוין אל מה שראוי שיכוין אליו אבל ראוי שיהיו פיו ולבו שוים ולוחת הסבה לח רלה יעקב לענות לשכם ולחמור חביו מה שהיחה ההסכמ שיענוהו לפי שוה המענה לח היה לפי האמת כי בלי ספק לח יחוחו לחח אחותם לשכם ואעים שיסכיתו להתול כי לא יססיק להם בהסכיתם להתול להיות עמהם לעם אחד כי הם היו עובדים ע"ז ובלי ספק לח יסכימו להיות לעם חת' עם עובדי ע"ז חבל השבר שבוה יחלפו חנחינת דינה לו לחשה לפי שכבר יקשה להם להחול ויהיה זה סבה חל שיהיה להם התנכלות. כאשר לא יסכיתו לחת לו אחותם יוהנה לואת הסבה ענו בני יעקב זה המענה לפני אביה'כי לא היק להם עוגת מלח לענו'כפניו לולי כי לא הסכי! לעכות כמן זה המעל בפיו ולזה חמגה שכחשר הסכיתו להמול ויוכרחו לחת לו החותי והוח מה שברחו ממנו עם מה שימש להם כזה מההפם׳ שיחערבו עם פובדי ע"ז ויהיו עמהם לעם אחד ולח יהי להם אות יוכר בו זרעם עד שיהי' זה סבה שיחערב זרעם בהם ויתשכו לחמוכחם הנפסדת כ'ש עם התחחכ'וה בזה כמו שהחכו הנה להתחלם נסשם מוה ההפסל התעוררו לעשות זה הפועל הנפלח: התוערת הו׳ הוח במדות והוא שאין ראני לאדם שיחמוד שיהיה לו מה שלוולתו מהקנייני'כי זאת מדה פחותה מאד מביאה להפסד רב הקבולים המדיינים ולזה חראה שספר ששכם וחמור כאשר נחכו עיניהם במקנה יעקב ובקניניו וקוו שִיהיו להם וקרה להם הפך זה והוא שכבר היה ליעקב כל מקניהם וקנינם: התועלת הח' הוא במדות י והוא שאיןראוי לאדי לחסור עלמו לסכנות י הלח תרחה כי יעקב עם מהשהניע לו מהיעוד מהש'יתעלה שישמרהו תמי'פחד פחד נפל'כשעשו בניו זה הפועל חזר וייר'מחנשי החר'שישמידוהו הוא וביתו : התועלת הפ'הוא בדעות ' והוח שהש'יחע'כשיעזור לדבהי'בו ושותר אותם יעשה זה כסבות הייתר נחוםה ולוה לוה ה' ית' ליעקב שיסור משם פן חדבקנו הרעה מאנשי הארץ וילך לבית א ויעש'לו שם מזבח לעבוד בו ה'יתעי כדי שישל צו שם הדבקו׳ בש'יח'ביוחר שלם שחפש עד שחדבק בו ההשגח' האהי' ולוחח בסיב'בעיכ׳ צוה המלאך ללוט שימלט ההר' פן תדבקנו הרג'שם ולא הסכיי ה'ית' להגילו לבדן במקו' שהי' בו כי הוא יבקם ממיד במה שיעשהו מאלו העניני' שיהיו באמלעו 'הסבו' אשר בהם יותר מעט מהורות אל הסדור הטבעי וכבר בארנו זה בששי ממלחמות יי׳ התועלת הי׳ הוא במדות י והוא שראוי לאדם כשיירה ממקרים רעים שישוב אל ה' ית' בכל עוז ויסיר מביתו כל דבר מגונה כי בזה יחקרב לה' יח'וירחמהו ולזה צוה יעקב לכקו ציתו מכל דבר רע בהיותו ירח מחנשי החרץ שישמידוהו הוח וביתו והנה חבים יעתב שלח להנות מע"ו לסבה בעינה חשר מנעה התורה ההנחה ממנה

הסכים יעוכ שכוו ניאות מע ז בסבה בעיקה השר מנעה החורה ההכחה ממנה להתרעלת הי"א הוא במדות והו" שראוי לאדם לגמול חסד עם המתייאשר הגיע לו מהם טוב בחייה' ולזה ספר שכבר קרא יעקב אלון בכות שם האלון אשר נקברה שם דכורה מינקת רבקה כי זה ממה שיורה שכבר בכה שם ולזאת הסכה בעינה הליב יעקב מלכה על קבורת רחל באופן שהליב אותה כדי שישאר זכרה זמן ארוך כי בזה מגמילות חסדי' מה שלא יעלם: התרעלת הי"ב הוא במדות יוהוא שראי לאדם שלא יפליג לכעו'על בנו הגדו' על פעולותיו המגוכו'כי אולי יפרידהו ממנו ויפסידהו שלא יפליג לכעו'על בנו הגדו' על פעולותיו המגוכו'כי אולי יפרידהו ממנו ויפסידהו שתע ישראל זה הפועל המגוכה אשר עשה ראובן ולא זכר שכעם עליו ואולם ביום צותו את בניו עלשו על זה הפועל המגוכה ועשק ממנו הבכורה ונתכה ליוסף. והכה ובר אחר זה הסבה אשר הוכרחו בעבורה אל שיפרדו יעקב ועשו איש מעל אחיו עם היות' אחי לישב יותר בלבנו אמונת החרוש והאריך בספוד חולדות עשו ובספור היות' אחי לישב יותר בלבנו אמונת בחרוש והאריך בספוד חולדות עשו ובספור החלכים אשר מלכו בארץ אדום לכבוד באפוח ולהודיע יחוסיהם להפרידם מבני ישראל לוו על בני עשו כמו שכיארנו במה שקדם:

לחת שת אחותכו לשכש - ואם לא תשלימו בזי ולקחנו את בתכו והלכנו · והנה כווני בזה לאחד משלשה דברים וזה שחולי יקש' להם להמול לקושי זה הפועל במוחלם וכ"ש בגדולים ויהיה זה סבה אל שיהיה להם התנצלות כשלא יתנו אחותם לשכם כי הוא היה בן נשיח הארץ ולח יוכלו להחבע מעשות חפצו אם לח תהיה שם שענה מספקת ואם היה שיסכיתו להחול הנה חולי יוכלו להנקם תהם בעת היותם כואבים ויהרגו בל זכר ואם לא ישלם להם זה הנה עכ"פ יועיל להם זה שלא תהיה אחותם לחים חשר לו ערלה וואת היתה החכמה והמרמה אשר היתה בזה המענה יוייפב דבריהם בעיני חמור ובעיני בנו והשתלדו עם חנשי עיר' שימולו כל זכר ושמעו להם וימלו כל זכר כל יוצחי שער עיר׳ ויתכן שחלו חותם בני יעקב יוהי ביום השלישי בהיות׳ בואבים לקחו שמעון ולוי איש חרבו ובאו על העיר בעח והרגו כל זבר ויחכן שהם חמרו שכבר באו לבקר האנשי הנמולים להשחדל ברפואת מכתם וסכבו שלא ישאר בחדר ההוא אחד מהנשים והטף בדרך שלא יודע הדבר והיו הורגים אותם בחרב חשר לקחו פוגרים הדלח אחרים ולוו הניף והנשים שלא יכנסו שם כדי שינוחו ממחן מכמס עד שכבר הרגו כל זכר בעיר קודם שכרגישו בזה הפועל והרגו חת שכם וחמור חביו ולקחו דינה מביחם וילחו וכשנשלם להם הריגת כל זכר בעיר בחקבלו בנייעקב כלם לשלל שלל ולבוז בו להנקם מהי על חשר שמחו חחוחם ולקחו צאנם ובקרם וחמוריהם ואשר בעיר ואשר בשדה לקחו ואת כל חילם וטפם ונשיהם שבו ויבוזו ואת כל המטלטלים אשר בבית והנה כעש יעקב על שמעון ולוי ואמי להם פכרתם אותי לשום שנחה ביני ובין יושבי הארץ והם הכנעני והפריזי שהם אומות בדולו "ואכי במתימעם ונאססו עלי והכוני ופפמדתי אני וביתי ויאמרו לו האם ראוי שיעשה שכם אחותנו כזונה שלא יהיה בן נח נהרג עליה והנה לא היה אפשר להרוג שכם חם לא בז' האופן כי אם יהרגוהו לבדו ינקמו נקמתו אביו וכל יושבי עירו זידם בספן הים במעל הזה כי היה בידם למחוח לו לעשות זה הפועל החגונה או מפני שלא השתדלו שיהיה נהרג עלי' במשפט ולזה הרגו כולם יו ויאמר אלהים א יעקב קום **שלה בית אל ושב שם ועשה שם מזכח לאל הכראה אליך בברחך. מפכי עשו אחיך כי** פס חגיע לך הנבוחה גם כן כמו שמגעת לך בזה המקום והנה לוהו שיסור משם ולח יםמוך על הנם כי אולי יויקהו יושבי הארץ וידרשו דמי אנשי שכם מידם והנה השנים ישקב ועיין בתיקון ענייני ביתו בחופן שת דבק כסם ההשגחה החלהית ורחו שהיו בביתו מחלילי עיר שכם ולוה שיסירו אהי הנכר חשר בחוכם ויסהרו ויחליפו שמלות" בי המקום שהולכים שם הוא קדוש י ולוה רחוי שיהיו נקיים מכל טומאה ועוד שהוא יעשה שם מובח לחל חשר פדה חותו מכל פרה ולוה רחוי שיקדשו עצמם בחופן שתדנק בם העגחתו והנה נתפוליעק'כל אהי הנכר אשר בידם והנומים אשר באוניה' שהיו מוכנים לשפוח מהם אלילים או אולי היו מחכשיטי ע"ז והנה קב' אוח' יעקב תחת החלה חשר עם שבם שלח יהנו מע"ז כלל : ויסעו והנה עודם ה' יתע׳ שהביח חתת ופחד על הערים אשר סביבוחם ולא רדפו אחרי בני יעקב - ויבא יעקב וכל העם אשר אחו ללוו אשר בחרץ כנען היא ביח חל כי כן קרח שמו יעקב כמו שקדם ויקרא למקוסשבנה המזבח אל ביח אל ר"ל שהשם יח' עשם כי שם נגלו אליו האלהים בברתו מפני חקיו ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר מחחת לבית אל תחת האלון ויקרם שמו חלין בכות כי שם בכו בכי גדול על דבורה. וירא אלהים חל יעקב עוד **בבית אל פע**ם שני**ת ו**ואת הנכואה השנית היתה כבואו מפדן ארם כי הראשונה הית' בלכתושם והנה עדיין היה יעקב בח מפדן ארם כי לא הגיע אל חביו עדיין ויברך **אותו** השם יתעלה ויאמר לו אלהים שמך יעקב לא יקרא עוד שמך יעקב כי אם ישרא יהיה שחך ויקרת שמו ישראל ויאמר לו האלהים אני א שדי שהנהגתי מספקת להשפי׳ המציחות וחכי מייעל חוהך שעוד יצחו ממך בוי וקהל בוים ומלכי ממך יצחו בני וקהל בוים יכחו מחלכיך והכה המר זה על בכימן שילחו ממכו מלכים ועוד חבי מיעד מוחך שהחרץ חשר נחתי לחברהם ולילחק הנני נותנ' לך ולורעך חחריך חתן חת הארץ כשיהיו באופן שיהיו ראויים לירש אותה והנה לא הגיעה עוד נכוחה ליעקב במקום ההוא אשר דבר אתו השם יתעלה ואמנם אמר זה פי יעקב היה מכין עלמו במקום ההוא אל שחגיע לו שם נכואה ולא עלה בידו 'וחולי היה לו מונע אם מלד מרדת המחשכות אם מלד אחר ואמני זכר שכבר נפסק שם הנבוא' ליעקב לפי שהוא יוכר כי יעקב נסע מבית אל והנה לא היה מסכים יעקב לצאת מהמקום ההו' הנבחר לולי הפסק נכואתו במקום ההואי והנה הליב יעקב מלכה במקום אש' דבר אתו הש' יתם מצבח חבן וכסך עליה נסכי' וינק עליהשמן לעבוד שם כ' יחע' ולהבין עלמו שתגיע נו שם הנבוחה והנה קרא יעקב שם המקום אשר דבר אתו שם אלהים בית ו והנה קיים בכאן יעקב מה שנדר שהאבן אשר שם מצכה יהיה לו בית אלהים כי שם עבד ה' יחש' וחין ספק שכבר קיים גם כן מה שנדר לחת מעשר לכבוד השם מכל חשר יחן לו : והנה כתן זם למי שהיה רחוי בדור ההוח והנה כחשר רחה יעקב הפסק הכבוחה ממכו במקום ההוח נסע מבים חל ללכת לילחק חביו והנה היה קרוב נ. אפר כשילדה רחל וחקש בלדתה ותלד בן י ויהי כלחת נפשה כי מתה וחקרה שמו בוחוני וממת רחל ותקבר בדרך חפרת הים ביתן יותמת רחל ותקבר בדרך חפרת הים בית לחם וחולי לח רלה ישקב להכנם לחפר' לקבר כי ירח מחנשי ההרץ על דב'שכם ולח יכול גם כן לשחת חות למערת המכפלה כי היה רב המרחק וישיגה עפוש נפלא קודי הגיע'שם והנה הליב יעקב מלכה גדולה על קכרה לפכוד׳ והנה היתה שם המלכה ההיח בעת נתינ׳ התורה וגם בימי שאול בן קיש היחה שם כאמרו בלכחך היום מעמדי ומלאת שני חנשי עם קבורת רחל בגבול בנימן בללנח וגם היום היא שם לפי מה שספרו לנו לבים ויסע ישראל מש' ויט אהלו רחוק ממגדל עדר כי לא רלה להכנם לעי' ליראחו מחכשי הארןעל דבר שכם יויהי בשכון ישרא בארןההיא הלך ראובן ושפב עם פילגש אביו וכבר שמע זה יבראל ובעבור זה נחן הבכורה שלו לחחד מבניו הנשחרים ולפי שכבר נשלמו חולדות ישקב מנה אוחם וספר שכבר היו בני ישקבשנים עשר ואחר שכבר גולדו לו בפדן חרם כי כלם נולדו שם לבד בנימן . ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרים הארבע הוא מברון השר גרשם אברהם וילחק׳ ויהיו ימי ילחק מאה ושמוכים שנה וינוע ינחק וימינחסף בכבוד חל עמיו ר"ל שכבר הגיע לחיים הכלחיי כמו שביהרנו בעניין מיתח הברהס יוהיה זקן ושבע ימים ויקברו אותו יעקב ועשו בכיו והנה מנה מולדות עשו לכבוד ינחק ויעקב ולהודיע גודג מעלת החכות חצל אנשי החרץ ההיא עד שהיו בכי עשו נשיחים וגדולים בארץ חשר גדו בה ונחחחן גם כן עשו עם גדולי החרץ עם שבוה חועלת לחודיע יחסי בני עשו כי כבר כלפוו ישרחל על בני עשו: עדה בת אילון י היא בשחת בת אילון הכתוב באלה חולדות ילחק אכל היו לה שני שתוח אהליבמה בת ענה היא יהודית בת בארי החתי הכתוב בחולדות יצחק חבל היו לה שני שמות וגם לחביה והנה מצחנו שהיה ללכעין כן והיה שמו ענה והו' היה אבי אהליבמה לפי מהשיראה החכם א"ע ואין זה נכון שחלו היה כן היה אומי אהליבמה בת ענה בן לבעון והו' אמ' בת ענה בת לבעון : ועוד כי כבר וכ'בני שעיר. החורי וזכר אח"כ בסדר ההוא הבני שהוליד כל אחד מהם ולוה תהיה אהליבמה בת ענה אחי לבעון . והנכון בעיני שהי' היתהבת ענה אחי לבעון ואתנם גדלה ענה בן לבעון ונקרחת בעבור זה בת לבעון כמו שנקרחו בני מיכל בת שחול הכנים שגדלה

ואילין שפהת יייי בתמיוהב:

בַבְרַבָּי עשׁו לְוַרַעַיַתְהוֹן כִּיאַתְרֵידְוֹן "ייי עשׁו לִמְשַׁבְּחֹתָם לְמָקְמֹתָם בְשָׁמֹתַם

בַשְבָּוּהַ הַהוֹן רַבְא הִמִּנִעַרַבְּא עַלְוָרָהֹינִיהְיֻ בִּי אַבְּוֹף תִּבְנַע אַלְוֹף עַלְוֹרָה אַלְוֹף יְחָת :

בת מי והב : מהו זהב עשיר היה ואין זהב חשוב בעיניו לבלום: ואלה שמות אלופי

עשו ישנקרחו על שם מדינותיה' לאחר שמת הדר ופסקה מהם מלכות

והראשונים הנוכרים למעלה הם שמות הולדותם וכן מפורש בדברי

הימים וימת הדר זיהיו חלופי חדום חלוף חמכע וגו':

וְאַרָה שְׁמוֹת אַרוּפֵי

וישב יעקב לות שמחר הכתוב הפור ווי

מבושיף פנה הוינדי משל לפדה שנקלרה והשוחה מברום רתבן והמוץ ומטליכו והתכוחה כבתות בחקוחה בדכתים נעשו זילן חנ ארן אכל יעיונ כתיב ביה וישב עקב: מגורי שנים בתסורה בכת ותידו מנור הל חרכ אפים שבול מבורי לחרב ששב לו ביכיהם " חשל לחחד שרחה כת כלבים ורצו לכשכו פישב ביניהם כך יש: לו יעקב בון עשווחלופיויתבורי חביו בנימעריה זה חברון ב ניפכ צעום בחרץ חבורי אביו כביי בישנ לק ים חצוח כנידי החר בשכר הכנור זכה עשו לכל הככוד הוח מגורי וו"ר כפום כתין כ"ף חחר מה שוכ' עשו לכל כבוד הזה בשכר הכנוד נאנ פ שברגני אבי בעשרה ברכות הוצוכתי לשלוח עשרה דכנים כד, חיב עזים חחקים נגו' אוד וחכוף כפיני וחכבד חת כי החבר ן: דבתם ועד ב ומתרות שהם תנלו בתבר מן החי זותם כבימטרים מויו י תלמד שובון הוע ה רג שלסון ער הניחעיות פועה פזכו שחחר ככסוק ומוכים לכה הוא כחיל י בן זקיכים. שקכים כתיב שמשר לו כל מה שקבל חותכיו שהם שם ועבר בן זקו: ס פוץ לו פית לווון שרסר נו בתרי שורה שנהמר **צה ו**יה הצנו החון וההיה שעשיעים . זקנים בג מעריי שילה ד'ו שחסר לו דיי חורה לכניתע יא זר גל שם עפרת שקנו/כנו בכים יורכ 'נוטריקון זרעים הדשים נשים ישועית מועד פטים וישריקון פושים סוחרים ישמעולים מדינים פסים פול. ב הסריה קז רחולו בעל ידו ירונ לחזריו ליבתעבדו נכיויוה קב"ה וקם' מכין הץ יין השעבוד ורמו לו שחסר ב הקף נרחו שיחלוך פ ג ש מתכי פיים שהות מנין תנותיו לבר חחר כסים בשין תשו חתו שעל ידו נית קידם לזחוו י פזים בנרם פיושים נינו לקין חחיו כסיי צבימשרים כם יד לו ועשה לו בחוכ׳ מסים בגימטרים חבקל שני פל בים ויילת זהי שרתר בפיק דשבת בשכיל שני סועיי מינח שהוסיף יעתכ לאסף מוחר מסחר חחיו כחגובל שדבר וירדו מבוחינו לחלריו אותו אהב אביהם מכל אחיו. בביתפרום שבוה לו סוד לבי

מיע ספורנו

ולח לום: לשלם חבר וע לה

חי שברם לתי ול שונבוריד"ח

קרי כאן לשנם ששלחו לו

במולו:

חלם במית אלופי כש

וישב יעקב

בחקומות' בשמותם שכה הינ משינים להקי בשיום רק על בם מקומם:

וישב יעקב החלק מחרץ כנען פדר בי חביו בענ נוש"גר שם חנרם׳ בינחק : הלה תילדות יעקב מחורעי. נילדי משעלני חחר שישב שם כי חחד שינת חבית אכיו היו שנינון כחו קריר ינו צגלות רחשון וחאו בחזר חל ארן מנירו אביו היו קורו היו כמו שקרה לנו בכיח שני נחרבכ ובלוחו לקץ היחינ היה רועה את אייו כנאן היה מכה ב ומוריאותי חלאני מרעה הכחן : והוח כער

נחתכי כיברותו חפץ להכים דכת חתיי כי לם כסה ולם שתרו או משכיל מזר ושחיה חתר כך חורה לוקני הדיר כאמרו ווקניו יחכ'ו ה כימרי וצא בדרקן ענה: ויבח יוסף חת דותם רעהי נחחרו צאכיו באזיו היו עוב ס **במלחכת המכנה שהיתה אז** שקר השחדנות׳ נקניי׳ עושר ושסה לו כתוכת משים לחום שיהיה כות אתנהיג כבית ונשד . * כענין פהוכשתיו נחנתך וכחמום איל (הנה קחה) בבחל היף בי היכי דלשחתען חיליה בירחו חחיו כי הזיגו חסב יכוה פעה יעקנ לשנוז לכן כין הנכים בקכין בובניו לוו חת המחכה אשר

בלבו (שבת פ'במה חדליקין) ולח יכלו דברו לשלוש י חצים

מהוי לריכו' לדבר ונתו בפניון

הנהגת הבית ומרעה הנאן בשיתו מכשיב ביוצי חב ו בח

יכלו לדבר עמו לשלים וריעית במנהג החחים: ייבד

מי זהב יכן שמו והגאון אמר לורף זהב ואחרי׳ אמרו רמו לעושים זהב ענחשת ואלה דברי רוח : וטעם ואלה שמות אלופי עשו למקומות שישלהם היום מקומו ירועי ואה דברי משה ואה דברי הכוכרי' הם בני האלופי' הכתובי' למעלה ולא הוכיר כי אם מי שיש לו מקום : תמנע י במקו' הזה זכר כי יש לנו שמות רבים לוכר ולנקבה שוים וכן

רכאפינון:

בַת מְצָרָף דַּיְהָבֶא :

יָעָקֹב בְאַרָעהוֹתְבַוֹת אַבְּרָעהוֹתְבַוֹת אַבְרָעְאִדְבִּנְעְן:

יוםף בר־שבע־עסקי שנין הַוְרֹה רָעֻי

עם־אַחוהי בַעַנְאוֹהָוֹא רָבֵי עם־בַּנְי

ואיתי יוֹפַף יַת דֹבְהַוֹן בִישְאַלַאַבוּ הְוֹן:

כתונא דפסי:וחוואחותי ארייתיה

רַהַיִם אבוהון מִכְּל־אֲהוֹהִי וֹטָנֵוֹ יָתְיָה

יוכף חֶלְכִא וְחַנֵּי, לְאָתְוֹהִי וְאוֹסִיפּוּ

שַׁמְעוּ־בְעוֹ חֻלִמְא הַהַיוֹ דִיחַלָמִית :

עור למסנויתיה:

בַלְהָת וְעַם־בְּנִי זִלְפָּה נְשֵי אָבֵוהִי 🤼

אירון תולרתיעקב

אהליבמה או יהיה הפירו' להיות אליף נוסף ויהיה אליף תמכע שהיתהפילגש אליפו אלה הם חלופיה עלוה גם יתח והנה אה נשיחי עמלק וחלופי חהליבת'היו שבעה ביתי משה חנשי מקומות ע"כ הוסיף לבאר במושבותם :

הזכיר שחליפי עשו ישכו בהר שעיר ויעקב ישב בארן הנבחרת והטע"אלה תולדות יעקה חלו התחירצית שאירעו לווהמקרים שבאו עליו מגזורת מה ילד יום ! והזה כעל את בני בלחה ואת כני זלפה בעביר היותו קטן שמוהו - בני השפחות שמש להם כי הם ישרת אחיו בכי הגבירה לא - היה דדר רע וואת היח דבתם רעה וטטם הבר מן החי דרש הוה כי הכתוב לה הזכיר מההיו חוץ מכני השפחים: כיבן זקונים הות כמשמעכי הולידו והוא כן תשתים ולחת שנה - גם כן לחיו בניתן קרחו וילל זקונים וחחר אלה שניהם לא כולד לו: פסים כתונת מרוקמת פסים כמו פם ידה בלשון חרמית: דברו כמו דבר לו נשלוי אפי׳ לשלום : א אַרי־בר־תַכִים הוא רֹיָהוַעבר־כִיה

חוקוני

ואלה שמות הלופי עשו למשפחותם למקומותם אלו הההר כי' בעשו עהר להתכות אלופיעיר ועיר כדכתיב למשפחוה' בארץ אמוזחם ורחיה לדבר שהרי בדברי היתים איכו - מזכיר כלל אלופי פרשה ראשונה רק אלותי פרשת שנייה : חסלת פרשת וישלח

לישב יעקב מוסב הוישב עשו בה׳ שעירלהחר שמפר לד היד ' לתישב עפו בה 'שעייחור וכת' שיעק ישב בחרץ מגורי הביו כילו משפט הבכור'פהרי לקחה בדמים ודיכו ליר' נכסי הביוועשו הלך לו כאים נכרי: באר מבורי הפיו באר׳ כנען חרווייהו בריכי והם לה כהמ בהרץמגזרי הבת לא ידענו באיזו עיר ואם לא נאמר בחרץ בנען הייתי אומר בארץ מגורי **הביו זהו הברהם והייכו** אור. כסדים וישב ילחק בארן מגורי אביו כחב לך.

לה זיערכן דבר י"י יקום לעול שאמ" לאברהם ונתתי לך ולארעך אחריך את ארן מג דך וגל שנם האבות נתישבו בה באברהם הו 'הומ' וישב באלוכי ממרך אשר בחברון בינחק הוא חות יוזרע ילחק בארץ ההוח בינקב הוא חומ וישב יעקב בחרץ מנורי חביו: הלה חוליות יעקב יכל מקום שכיש. פסל חת הרחשוכי לומיהרחשוכי רשעים בכי ממוז זוה ואלו לדיקים מטיפה כשרה והם בכי יהודה ויוסף ההמורין לקתן בעכיוחלה תולדות יעקב יופף י החד שהכסיק העכין בעניןיוסף והתחיל בעכין חחר כשחור לענינו הרחשון אמר שה תולדות יעקב יוכף וכן מציכו בכם: היה רועה חחיו לפי דרך ארן לבני לחם קוול הכחוב אחיו ולה לבכי השפחו׳: ד"ח והוח נער כנית׳ בעוד שהיה נער היה רוע׳ הת אחיו וחיובנהי לבן הגביר׳ בעודנו נער לרעות את לאן אביו עם כני השפחות והמקרה מסורם והוח נער היה רועה בצאוחת חתיו בני בלהה ובני זלפה וש תתמה על שהיה מביא דבתם חל אביהם כי הוא היה בער: בנחן הצחן לא כאמי שהיה שומר עליה ושומר מה יעשו בנחן שלה יסחיתו בהיה נחמן לחביו: ויבת יוסף את דבתם רעה י נפיכ'שנאוהו כילם שנ' וישנהו אותו פירש כולם בני השפחו' מפני הדבה ובני הגבירה נתקנא בו על שאותו אהב חביהם מכל אחיו והיו יראים פן ימליכוהו יעהב עליהם כמי שרלה ילחק לומר לעשו הו הגביר לאחיך בשביל שהיה אוהבו: כי בן זקונים הוא לוי וא"ת הרי בנימן בן זקונים שא אין ההבת בנימן קשור׳ בלבו של יעקב כאהבתו של יוסף לפי שכשילדתו המו מתה : פסים יע"ש מכירתו למפרע : ד"ה לשון פיום כמו שער פסים כתוכ׳ כהכ כדי לפייםונייחלום יוסף חלוסויגד לחחיו " חלום זה"לה נחקיים לפיכך לא נכתב : ויאמ" שיהם שמעו בפר להסחלומו להיצימלבס אם יעלהלגדולה לא מאת אביו הוא אלא מסייעת דשמי :

מאלמים אלומים י

רַבָּאיָתֵת: רַבָּאַ אָהֲלִיבְמָּה רַבְּאַ אֵלָה אַלְוֹף אָהַלִיבְמָה אַלּוֹף אַלָּן־ אַלְוֹף מֹספונים וחשובים לפרש היתר ַרבּא קְנִוֹרַבְּאַתִימִן אַרִוף קַנוּ אַלָּוף הֵישָׁן אַלִּוף רַבָּא מִבְצְרָ : רַבָּא מַנְּדִיאָל רַבָּא עירָם אַרור כינדיאל אַרור :בְּצָרְ אילין י רַבַּרְבַי אָדוֹם לְמוֹתְבָנֵיהוֹן נייים עירָםאַלְהיאַלופִי אָדוֹם לְמִשְבֹּתְם בְאַרָע אַהַסַוּהְהוֹן הְוֹשׁעשׁוֹ אַבוּהְוֹן בָאֶרֶץ אַחָזָרָם הָוֹא עֵשָׂן אֲבִי אֱדִוֹם : דָאָרוּמָאַי קנ"ר קליט"ה סימן פרעה

פושות

יניקב ביארץ מגורי א הפריך בו אָבֶיו בְּאָרֵץ כַנְצֵוֹ יוֹםַף בַּוֹרשְבַערעשׁבַה שָׁנָרה רָזְיָרה רעָה אֶרת־אֶחֶיו בַּצאון הוא גַער אֶת־ בְנֵי כַלְתָּה וְאֵרת בַנִי זְלְפָּה נְשֵׁי אָבֵיוּ וַיָבָא יוֹכַף אַרוּדְיַבָּתִם רָעָה אֶר וְיִשֶּׁרָאֵל אָהַב אֶת־ וְיִישַׁרְאֵל רְחִיִם יַח־יוֹםף בְּבָר בנוֹהוֹ בּיוֹפּם יוֹפַף מִבָּר-בָנֵיוֹ בִי־בֶּן־זְּקְנִים רָחוֹא פּשוֹטוּ של מקרח להיו 'דבר דכיר שני בּיִּי ַלוֹוְעָשָׁה לוֹכְהְנֶת פַּסִים: בּוֹוְעָשָׂה לוֹכְהְנֶת פַּסִים:

וַיִראָראָחָיו כִי־אֹתוֹאָתַב אֲבִיתַּם מַבָר־אָקוּו וַיִשֹּנְאָוּ אֹתְוּ וְלָאׁ יָכַלְוּ חַלוֹם וַיַגַּךְ לְאָחָיו וַיוֹסִיפֿוּ עוֹד שְׁנָא

נאטר להון"ב חלי נקויאתו: וַיאמר אַבִיהָם שִׁמְעוּ־ נָא הַחַלִּוֹם הַוֹּהְ אַ שֵׁר הַלְבְּתִּי

והנה עלות ג'וסי'אל ף ' אלוף ' תשינם : מגורי ב' בתרי ליש' וסי' וישב יעקב בארץ מגורי י מגורי אל חרב היו את עביי: כל קריי' ואלה תולדות ב"מד אלה תולדות וסי"י אלה תולדות השמים י אלה תולדת נחי אלה תולד.ת שם " אלה תולדת יעקב יוסף " וכלם בשפרא: ואת בניי' וסי' ולפה י עלו אלי עודוני ואת בגי המכי לא המית "ואת בני צדקיהו שהטו" דמלכים "התערבית" וחברו דד"ה " לכן עד אריב אתכם "את ארום ואת מואב ואת בני עמון ' ונתתי את רבה אל נות ' ויחי איוב אחרי: ויכא נ"א מסיון במסר' רבת' ' וישראל ל"נ מס רבמסר' רבת': אהב ד' פתחין וסי' וישראל אחבאת יוסף י בי אתו אחב אביהם י ותח ז כי אהבי והמלך שלמה אהב נשים נכריות: זקנים ב'וחבר וסי' כי כן זקנ סיי וילר וקנ ס קשן: לשלסח' חם בל ש' וסי' ולא יכלו דברו לשלם " ני עש שמואל את אשר דבר יי' וישם דמי מלחמה בשלם י ולא תורד שיבתו . ויהי שלם בין חירם ובין . ומי יכור לשאל לשלם לך : גביאי ישראל תנבאים : בי בו: ויוספו "א וסי׳ ויחלט יוסף ז׳ המלך תמלך עלינו׳ ויסיפובני ישראל זיתנס איש ישראל ואחור׳ בניישראל אשורות ? פלשתים לעלות?. למכו? דייתלם יוסף ושל אחריו ויוספי בתיב? ו סיפו בני ישראל דיימת יארי ודעכדון בן הללי ויסיפו עוד פלשתים דר"הו הלין ויספו עד לחשאי בי בי ירבו ימי דויום פו

כת ב נילא ושאר' ויספן הכר דהסר: אליתם י"ז מלאים מסיר במפר' רבת': הח דבחם רעה - כל רעה שהיה רוחה בחחיו בכי לחה היה מניד לחביו שהיו חוכלם חת ובווס ושה להלין בבני השפחות לקרוחם עבדים וחשודין על העריות ובשלשתי חבר מן החי ומזכזכין בכני שפיות של הכלוהו מי ועל דבה שספר עליהם שקורין לקה וישחטו שעיף עוים במכירתו ולח חכלוהו מי ועל דבה שספר עליהם שקורין לחזיהם עבדי לעבד נמכר יוסף ועל העריות שספר עליה' ותשח חשת חדוכיו וכן:

לחחיהם עבדי לעבד נמבר יוטן יושר לל מה שהיה יכול לדבר בהם דעה יבוד בחסי כל לשון דבה פר"לרין בלע"ו כל מה שהיה יכול לדבר בהם דעה ישרים בו זהינים בעולד לו לעת יהידים ביו זהינים בעולד לו לעת יהידים ביו זהינים בעולד לו לעת יהידים ביו זהינים בעת ישרים ביו זהינים ביו זהינים בעת ישרים ביו זהינים ביו זהינים בעת ישרים ביו זהינים ביו זהיני לפון דובב שפתי ישנים: בן זקינים שמולד לו לעת זקכת לפון דובב שפתי ישנים: בן זקינים ושבר חסר לו דית יקכת את שלחד חשם ומבר חסר לו דית יקרת מספר: דבה . נשון זוכר בר מלים כל מה שלמד משם ועבר מסר לו . ד"ק שם יחונקלום תרגם בר חכים הוח ליה כל מה שלמד מלם במוכרפם וחכלם ובתי ב זיו היקונין שלו דומה לו : פסים . לשין כלי מלת כמו כרפס ותכלת וכמו כת יכם זיו היקונין שנו אומים . כבר הביל שם לרוחיו שנמכר לפוטיפר ולסימרים הפסים לחמר וחמוב גיותם מדנים בילים בילים מחוד גיותם מדנים בילים בילים בילים מחוד גיותם מדנים בילים בי

מחלמים

רקבינ

פרשת וישב יעקב

וישב יעקב וגומר עד ויתי בעת ההיא וירד יהודה :

מהלמים הנומים . ביאור המלות תולדות יעקב שקרים שקרוהו כטעם מה ילד יום - נער : משרת - דבתם לעה : מה שהיו מדברים שהיה רע ומבונה הנה חותם הדברים הביה יוםף אב מביהם ד"ל שםפרם לו : בוז זונים הוה כמו ילד זקונים לפי הפשע וזה שכבר היה יעקב זקן כאשר הולידו כי הז היה בן ל"א שנה אלא שכאשר יפורש היה כן הנה יסופק על זה זזה שכבר היד זקן גם כן כשנולדו הרבה משרר בניובי ביו בהסשלא היו גדול מיוסף כי אם שנה ים מוש במים או שרבע אוחמש ואין שפק שכבר היה יעקב זקן כשקפיין ביו ביו בהשלא היו גדול מיוסף מיא היה יותר זקן בשהוליד יוסף ממה שהיה בשהוליד שלר בניו הנה זה בני זהונים כי כבר היה יעהב יותר מעלו שנה כשמלד ראובן ואם אמרכו שהרציובוה שהיא היה יותר זקן בשהוליד יוסף ממה בשהוליד שאר בניו הנה זה ביי היום ממה בשהוליד שאר בניו הנה זה בני זהונים כי כבר היה יעהב יותר מעלו שנה בשמלד ראובן ואם אמרכו שהרציובוה שהיא היה יותר מעלו שנה בשמלד ראובן ואם אמרכו שהרציובוה שהיא היה יותר או בני זהונים כי כבר היה יעהב יותר מעלו שנה בשמלד ראובן ואם אמרכו בהרציובוה שהיא היה יותר אוליד יוםף ממה בשהוליד שאר בניו הנה או בן פ"ושנה - וגכלל הנה כזנם היו בני היינים כם שנה הספק יותר . כשנה מר שיוםף הוה ליעקב במדרגת בן זקנים . שבה אחר היאוש ליה מקשר יותר אהבת האב בו וכן היה עליין יוסף כי הוא בלתר צודק כי כבר היה יותר זרן כשנולד בניתן ואחשים שותר הספק יותר . כשנה מר שנה במשר של יתכן לפי הפשע שיפויש זקונים מענין חכמה כעעם זקנים משער שבתושאם היה השר בי בי היאוש בדע של יתכן לפי הפשע שיפויש זקונים מענין חכמה כעעם זקנים משער שבתושאם היה השר בי בי היאוש בדע של יתכן לפי הפשע שיפויש זקנים מענין חכמה כעעם זקנים משער שבתושאם היה המר היה היאוש היא בי היאוש בי היאוש היא היא היאוש בי היאוש היא היאוש היאוש היאוש בי היאוש צודק כי כבר היה יותר זרן כשכולד בניתן ויושים שויי שפק יות בשבתו בו יורחוי ש דע שלח יתכן לפי הפשע שיפוש זקונים מענין חכמה כטעם זקנים משער שבתושאם היה הענידים ליעקב מרחל שהיתה היותר ההובה אללו החר היהוש יולוה היחה בקשרת בי ורחוי ש דע שלח יותר בליעקב מרחל שהיתה היחת בליעקב מוחלש אך הוא בן זקונים לו ואם היה חכם בהו לווזה מבוחר בכפשוכי יראה מזה המאמר שאיננו בן זקונים בתוחלש אך הוא בן זקונים לו ואם היה חכם בה יקרא מנם במוחל במוחל במוחל במוחל בתוחל במוחל בתוחל בתו לישקב מרחל שהיתה היותר ההוצי מיכו יחתר כי בן זקונים הוא לווזה מבואר בנפשו כי יראה מזה המאמר שאיננו בן זקונים במוחלט אך הוא בן זקונים לוואם היה חכם . הנה יקרא מים במוחלם לא היה אומר אלה כי בן זקונים הוא לווזה מבוחלם הנה יקרא מים במוחלם לא היה אומר אלה כי בן זקונים בוה אלה שעל כל פנים כבר - נמשך מיחרון אהבם יעהב לו שהשביח בו השבחה נוספת להבינו ולהשכילו מפודות הנמלאות עד שרי בהר לה היה חומר הלה כיבן זקונים הוה וכם יומו כיבן יקונים שויו מורה מביישנו בזה אלה פעל כל פנים כבר - נמשך מיחרון ההבת יעקב לו שהשגיח בו השבחה כוספת להבינו ולהשכילו מפודות הנמצאות עד שהי ביחת לא בסתיכות ליעקב וזה ממה שיורה על אתחת היו ביווישמר המתים ליו במורו השמשו הירה ולחד עשר כוכבים משתחים לי רמז ליעהב והשתו והר את הדבר: השתין וכמורו השמשרים אח דב-לא בסתיכות ניעקב זוה ממט ש ש ש בי בינו פרעה אין נבוןוחכם כמוךי השתש והירח ולחד עשר כוכבים משתחויםלי רמו ליעקב ואשתו ואחד על מו פרעה אין נבוןוחכם כמוךי השתש והירח ולחד עשר כוכבים משתחויםלי רמו ליעקב ואשתו אחד התביכה של מה הדברי המתין וכמוהוהשומרים אחד דברי. המלרגה מהחבות המשתח לוחב לחבר מר ברים בי ווחדים אחד בי ברים בינו מתחונו את המשתח לוחב לחבר מר ברים בינו מתחונו את המשחו לוחב לחבר מר ברים בינו מתחונו את המשחו לוחב לחבר מר ברים בינו מתחונו את המשחות המשחות של מתחונו את המשחות לוחב לחבר מר ברים בינו מתחונו את המשחות המש המלרגה מהחומה והתבינה שמו של מי ככו כפש לא ככנו מכח לפש יויפשיטו את יוסף סב בושיפשיט יוסף את כתנתו מעצמו בתחבולה ובמרמה ווה שאמרו לו שיפשיט אותה לשבה מה וכו האת יכרי וייפשיטו את יוסף סב בושיפשיט יוסף את כתנתו מעצמו בתחבולה ובמרמה ווה שא שימרה ניסף למותר וייפשים לינוני ממושל הלי ככלה וצרי ולמו בח דברי! יהרים וכב בש"א שימרה ניסף למותר וייפשים לינוני ממושל הלי ככלה וצרי ולמו בח דברי! יהרים וכב בש"א שימרה מותר לייפשים לינוני ממושל הלי ככלה וצרי ולמו בח דברי! יהרים וכב בש"א שימרה מותר לייפשים לינוני ממושל הלי ככלה וצרי ולמו בח דברי! יהרים וכב בש"א שימרה מותר לייפשים לינוני ממושל הלי ככלה וצרי ולמו בח דברי! יהרים וכב בש"א שימרה ומותר לייפשים ל ניתנכלו: חשבו עליו מחסבות רעות - כו ככו של החת ישתעאלי שהוח ביכוני מפועל קל . ככאת ולרי ולוע הם דבריו יקרים וככבדים . והנה סבב הש"י שנתכר יוסף לפותרי ככבדים ארחת ישתעאלי שמוכרנו המדינים בהדונים בהראו ישתעאלים שוכרנו המדינים בחלים שוכרנו המדינים בהראו ישתעלים שוכרנו המדינים בהראו ישתעאלים שוכרנו המדינים בחומו בישתעאלים שוכרנו המדינים בהראו ישתעה בישתעאלים שוכרנו המדינים בראו בישתעה בישתעאלים שוכרנו המדינים בראו בישתעאלים שוביאה בישתעאלים שוכרנו המדינים בראו בישתעאלים בישתעאלים שוביאה בישתעאלים בישתעא ארחת ישתעאליםשירה שהיחה של היח מה בלע מה תועלתי אנשים מדינים הם הישתעאלים שוכרנו המדינים כקראו ישתעאלים כמו שביאר החכם ה"ע - וישלחו י פרשו בו שחתכוה בחרב שהיו נושאי׳ שחורות חתודות לתעלת יותם בל מה מה מה מה בחרב אינו דומה להריעה שתהי/מהחיה ילוה יהיה ככון ששלחו אותה דיר אים אחד ביל הלו לכולם חברה בירה ביר אים אחד ביל הלו למוחה בירה ביר אים אחד ביל הלו למוחה בירה בירה אום בירה ביר אים אחד ביר אים אום בירה ביר אים אחד ביר אים אחד ביר אים אחד ביר אים אחד ביר אים אום ביר אים אחד ביר אים אחד ביר אים אום ביר אים אום ביר כי ארד אל בכי אבל שאולה · ר"ל שזה האבלות לא יסור ממכי עד שאמות ואהיה בקבר שהוא נוקר כי בטן הארץ השפל יקרא שאול כמו שב ארנו בפוק ערום שאול נגדו · שהקבר יעשה בכטן החרץ קרחו שחול יוכן חליעה שחול הכך להיותו בתקים שפל יניבך הותו חביו - ר"ל שחביו לבדו בכה חותו ולח בכה זולתו

חסלת פרשת וישלח יעקב

יעקב אחר שכתב 🖈 לך יישובי עשו ותולדותיו בדרך קלרי שלא היב בהם וכן חתה מולח בי' דורות שמחדם ועד נח פלוני הוליד

פלוניוכשבה לנח החרי' בו זכן בעשר דורות שמנח ועד הברהי קלר בהם ומשהגיע חלל חברהם משל למרגלים ... שנפנה בין החול הדם ממשתם בחול וכוברו בכברה עד שמולה: אלה ותלדות ישקב מת המרגלית ומשמכחה הוא משליי את הלרורות מידו וכושל המרגלית: וחלה תולדות יעקב וחלה של חולדות יעקב חלה יישוביהם וגלגוליהם עד שב חוד בל פבי לכלל יישוב סבה רחשונה יוסף בן בל החוד החוד בל החו שבע עשרהוגו' עיווה נחגלגלו ייים וירדו למנרים זהו מחר יישוב טל איפניו י ומדרש אנדה דורש חלה הכתו' תולדות יעקב ביוסף מפני במה דברים החת שכל הו ולא יכלו עלמו של יעק' לח עבד חלל לכן דבק ויחלם יוכף החלם ברחל ושהיה זיו מיקונין של ביינים בדי בים ויחף בומה לו וכל מה חלים של ביינים ביותר לו וכל מה חלים של ביינים ביותר לו וכל מה חלים ביינים ביותר לו וכל מה חלים ביינים בי יוסף דומה לו וכל מה שחירכו ויוםים ליעקב חירע ליוכף זה נשפספי ביבוד ווה נשט זה חחיו מבקש להורב ובניםי ווה חחיו מבקשים להורגו וכן הרבה נברחשית רבה ועוד כדרם

> הקב"ה לח דיין לנדיקים מפ שמחוקן להם לעילם הבח אל שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה : והוא נער י שהיה עישה מעשה נערות מחקן בשערץ ממשמש בעיניו כדי שיהח כרישם יפה: את בני בלהה בלימה ורגיל מכל בני בלהה לפי שהיר החיו מכזין אוחן והוא מקרבתן

בווישב בקש יעקב לישב בשלוה

מבקשים לישב בשלוה

קפן עליו רונוו של יוסף לקיק

כלצה שנים במקוב באה יחידן צית נתיבות נוכה לימר שני

ידי זה הקלום הניל נוה כנ

אלא כפר פוכ בשעה שיובל

לרחות זושטינני דברינוני

בו רוח סקלם שפופו לחיור אליו ושחקי בביתי רבנושים

ידי זה כשתעבדו רובו בנים

קונר כן יחמד ליה כחיבי דינו לח פבכה חת הדם הוב שלח

פשרנות כלה לוים ובו נפפי

מנוכני . ומשוף כל אכרו וביוכנ

לכחיב וירה הח המגלו הכר

יפפר אדם מחכירו לא מתוך

ואידך לעיל ותנשן השפחית

שלח רחם בפלף ברחשון חלח

רמו להשחפות חפיר חב"פי

כן כל ביק חביו השתחום לב

וילדיהן ונומר: וינערי כי

הכא ואידך ויבער בים פוא

חיירי ביעקב שבופותו חרם

נוהו שרשו ניכח ישרא ישרא בקה : תועה יני נתפוי הכת

וחידן חמורו מועומידחדם

תועה מדרך השכלי לומר לך

טיע ספורנו

מחלמים אלומים י כתרגומו מאסרין שישרין שמרין וכן נושה אלומומיו וכפוהו בלשין משנה והאלומות לועל ומכריו: קמה אלומתי . כוקפה: וגם כלבה לעושר על שומדה בוקיפה: ועל דבריו" על דבתם רעת שהיה מכיח לחביהם: ויספר חל חביו וחל

הניאנחנו מעיל שנחה עליו: הבות נכוח י לירים והוא והלח חמוך כבר מתה והוא לח פרמן ים היה יולע שהדכרים מניפין לבלהה שגדלתו כחתו ורבותינו למדו מכתן שהיוחלר בלה דברי' בעלים ויעקב בתכוון להוליה הדבר מלב בניו שלא יקניאוהו לכך אמר לו הכוא בכוא וצומר כשם שאי אפש'כאמך כך השאר בפל: שמר את הדברי היה ממתין ומלפה מתי יבא וכן שומר חמוני' וכן לח חשמור על שמחתילה תמתין: לרעות הת כקוד על את שלא הלכו אלא לרעות את עלמם: הגני לשון ענוה ון ריזות כודרו לחלות חביוואף ע"פ שהיה יודע כאחיו ששונחין חותו: מעמק הברון והלא חברון בהר שנאמר ויעלו בפבכויכה על חברון חלח מעל' עתוק ב של אותו לדיק הקבור בתברון לקיים מה של לאברהם בין הבתרי כי גר יהיה ארשה : מב׳ שכמה י מקו' מוכן לפורענות מם קלקלו השבמים שם ענו חת דיכה שם נחלקה חלכות בי' לוד שכ' וילך רחבעם שכמה מתלחהו חים זה נבריחל נסעו מוה : הסיש עלמן מו החחוה: כלכה דותיכ'י לפקם לך ככלי דחות שיתיתוך טו בהם ולפי פשומו שם מקו' הוא וחין מקרת יוצה מידי פשופו : זית ככלו - כחמלאו נערמומיו': אותו כמו אתו וכראה מה פשמו כלומר אליו: יסיו חלומותיו : ח"ר ילחק מקרח שב תומר דורשני רות הקדש אומרת כן הם חומרי' נהרגהו נקבחוב מסיי׳ תה יתיו חלומתיו כרתה דבר מי יקום או שלכם חו שלי ואי אפשר שיאמרו הם וגר׳ מה יהיו חלומותיו שמכיון שיפרגוהו בעלו חלומותיו: לח פכנו נפש .

רר בנ

מיתה:

משלכרו

לחכן

תבכיו ובכוחיו שמו כי כל'היו שוכאי' אותו ווֹהו שה שלמדנו בהפפל זה ובב' פתר ו"ל פום התחתר שב חל יכחק שהוח בכה על צער יעקב כי לח היה יבול לבלות לושיוסף חי פדיין שהם החרימו כל מי שיבלט זה הסוד וו' דר׳ ברם יוהוא אפשר שילחק בס כן בכה שותו והנה נמלם מינחק וחישקב זה בפניין וחשבו שביה יושף מתולח בְּחַבּלָה לְהִפּ בנבואיבי האבל חו'שב לבקםק הנכוחה י והמדנים י הם המדינים והישתע אלים שוכר תחלק: פרחעבחים שהיה מתוכה ללוו'להרוג מחנשים ולהגיע להם. העונש ברחוי של מרים ולוה תפלא שהוא שם שכלמו יופף בבית הסופרבי הוח היה שליע על זה:

פכבריםב יעקב צחרן אמר מאורי אביו שהיה נחרן בנען וכנק הפקום פכוח הוא חברון במו שוכר בפרשה הקודמם שבבר בא ועקב חל ילפק חביו פפרם קרית המרבע הוח מברון ובענד פהיה יצחק תי ביה וה התקרה עספר תיוסף כי כבר היוליוסף כ"ע שנה הודם פתח יצחה וחולם הדם לספר מיתחולפי מכבר פתר שהברו חותו ועלב ועשו פלפי שרצה להשלי' ספור תולדות עשו מהפרח מעל אחיו אח'םפורו מה שהי" מות

תַשֶּׁרֶחוְחָוָרָ, קְבָּח אַלְפָּתְּיִונִם־נְצָּׁבְּחִי׳ ייִנּמּייִנִי וָהָנָּחָ תִּסְבֵּינָׁח אַלְפָּתִיבִם וַתְּשְׁתַּחֵין ^{וְיייי}י לאלפתי: ויאטרולו אחיו המלך חִמְלךְ שָׁלִינוּ אַמִינוּ אַמִינוּ אַמִינוּ אַמִינוּ ניהולם עוד חלמתיו ועל־דּבַריו: חַלוָּם אַתַּרְ נַיַּסָפֶּר אַתְוֹ לְאֵתָיוֹ וַיֹּאמֶרֹ הַנֶּה חָלְמָתַי חָלִום עוֹר וְחַנַּהְ הַשָּׁפְשׁ והירחואחרעשר פוכביספשחורים נַיָּסַפָּרָ אֵל־אָבִיוֹ וָאֵל־אַחֵיוֹ יַנְעַר־בָּוֹאָבִיוּנִיָּאמֶר לוֹמָה הַוְחֲלוֹם הַוָּהָאַשֶּׁר הַלָּמָהָ הַבְּוֹא נָבוֹא אַנִי יאפר ואחיר להשתעת לד ארצה: אַבִיהָשְבַבשְׁבָם: רַיּאמֶריִשִּׂראָל אַל־ ואשלחה אַלִיהָם נִיאמר לו הנני וַיָּאָטֶר לוֹ לְרָ־נָאֹ רְאֵהאָת־שְּׁלֵוֹם אַהוֹד ואָרֶת־שְׁלִום הַצֹאוֹ וַהְישׁבָּנִינ׳ יִם כּנִיבּ בּבָרניִשְלָחַרה מִינְמֵּק חַבְּרוֹן נַיְבֹאַ בַשַּׁרָוּתוּשָׁאַלֵּחוּ הָאִיש לֵאפִרפַה־ ויאמר אָת־אַחַיאָנכִי תכקש: מבקש הנירה נאלי איפה הם רעים: וַיָּאמֶר הַאִישׁ נַּסְעוּ מְזָרה בַּי שַׁבַערוּי אַשרים בַּלְבָת הֹתִינָה וַיַּלֶּת יוֹפַף אַתַּרָ أولدها بهكا אָחָיוּ וַיִּפְּצָאָם כְּדִּחָן: מָרָחָק וַבְּשֶׁרֶבשׁיִקּרָב אֲלֵיחָסׁוַיִּחְנַּכְּלוֹי ויאמרואיש אל־ אתו לחמיתו: אַחִיו חַגָּה בַעַל תַחֲלֹפִוּת תַלָּוָתְ בָּא : מכת נפש זו מיא כַּנְשַּׁתְּיִלְכִוּנְנַהְרְנָּהְוֹנְנַשְׁלְבַהוּ בְּאַתְר ַהַבְּרָוּת וָאָבַרְנוּ תַיִּירָה רָעָח אַכָּלְּחָר־וּוּ וישמע וַבַּרִיּשָּׁה פַַּרויִיתוֹי חֲלְפֹּתוִיוּ

וָהָאָ קָבֶת אָפַרְתִּיוֹאַרְאִיוֹבְקָפָּת וְהָאַ מְסַתַּחָרָן אָטֶרָתְכוֹן וְסָנְרָן לְאִיסִרְתִי : יייניפ וַאַפָּרוֹ לֵיהֹאַחוֹהִי חֲמָלְכַיָּי אַתְ־מְרַמֵּי־ לפמלה עלנים או שולפן את פביר אַל־חֶלְמְוֹהִי וְעַל־בְּתְנָמְוֹהִי: נַחֲלָם עור חִילְטָא אוֹחַרָנָאוֹ וְאִשְּׁחָעֵייָהַיה לי פפו הנס לאחורי ואשר האחלמית חלמית בים ל עורוָהָא שָּׁמְשֵׁאוֹסִיהַרָא וְחָר עַשֵּׁר יַת־עָנֵא דַאַבוּהָוֹן בִּשְׁבֵם: ַהַא אַנּאַ נאָטר לֵיה אָזֵיר־כַּען הַזּייַ*י*ת־ שָׁלַסְאַחָרְ וְיֵת־שְׁרַםְ עָנְא וְאָתִיב רָעי פיתנסא ושלחיה מפישר חברון תָּעִיבְּחַקָּלָא וְשַׁאֲלֵיֵה גַּבְּרָ*ָ*א לְּמֵימַּרָ בְּה־אַת בַעִי: וַאַפַּריַח־אַחַי אַנְא בָּעִי ַרַנִי־בִּעַן לִיאֵיכָא אִינְוּן רְעָן: וַאֲפַיָּר גַּבְרָים נִטְרַו מִיבָּים אַרֵי שִׁמָעירוֹ ָדאָמִרִיונִייָרָ לִדֹּתָן וַאַזַּךַ יוֹפֵּףבָּרַזָּר אַחורָגעָאַשְבָּחִינְוּן בַּרֹנָן : נַחַוּוּיָתְיָה ָבֶּרָתְיִקוֹעָר לָא ָקְרָיב לְנַתְּהוֹוְנַחֲשִיב אַרוהוֹ לְמִקְשׁלֵיהוּ: וַאַמַרוּ גָּבַר לַאַחָוּהִי הָאַפְרֵי חֶלֹפָּיָאָרֵיכִי אָתָאִ: וּבְּעַן י אָיָתוּ י וְנִקְטְרִינֵיִהּ וְנִיְרְמִינֵיִהֹ

לַאָניקְטְלִינֵיה נָפָשׁ: וַאַשַּׁר רְהַוֹּוִי ראובן לארתישרון רְּפָּאררִמוֹייָתִיה לגוּבַּא ותנה כל רים דפפר' ותנה כמ"ו הנה ומן תנה נא מצא עבדר חן בעיניך ותנדל ... הנה נא העיר הזאת כרובה. הנה נא לי שתי בנות: הנה אנפי נצב על עין "וחברו" הנה רבקה לפניך: הנה שבע שנים באו" ובל שאר אורי׳ רכו׳ הנה במ"ג והנה : והנה איש מבני ישראל : והנה המתם תחת אבתיכם : והנה הוא שם עלילות: והגר אנחנו ג'דסמיכי וסי'מאלמי'בקדש' כזבשים ' דעזרא' נצבה ב'וסי'והנה קמה אלומתיי בית נתיבות נצבה: ותשתחוין ב' וסו' הנה וילדיהן ' לאלומתי: ח' פסו' אית כהון הנה והנה מסור פרשת נוצא: ויגער ב' וסי' ויגער בו אביו ויגער בים סיף: הבוא נבוא כולם מלאים כמ"ג וסי' ונכא עד כדש ברגע יואת הערים אשר גבא אליהם ואל העיר נבא: ויקנאו כי בספר וסי' ויקנאו אותו פלשתים יויקנאו בו אחיו - הלוא יצ מלא בתו' וסי' במס' רבת': שלום תר מן י' רפין וסי לך נא ראה ב' פו . אלהים יענה י וכל בניך למודי י" לרעת את שלום אסתר : כי שלום אמת אתן לכם . וררשו את שלום העיר . החפץ שלום עבדו י תהלים ' כי קנאתי בהללים ' עאלו את שלום ירושלם: תעה ג'ב'חסרוא' מלא וסי' והנה תעה בשרה - או חמרו תשה : ארם תועה מררך השבל בתרא' מלא: והשבניג' הסר בלישני וסי' וישלחהו : והשבני והראני אתו : ואל תשבני בית יהונתן: שכמה ו' וסי' וישלחהו' ויאבוף יהושע הנה נעל' וילך רחבעם י וילך אכימלך בן ירובעל י ויבא רחבעם י איפה יי כתובי 'כן וסי' איפה הם רעים י איפה האנשים אשר הרנתם - ויאמר לן המלך איפה היא היפה שמואל ורודי איפה לא שגלת ואיש אל לדע איפה ם - איפה לקשת היום : איפה היית כיסרי ארץ : ואיפה ישרים נכחרו : וד' כתוכים אפו וסי אלה איפה הכ ואיה אפו - רען אפו כי אלוה' מי יתן אפו ויכתבון מילי . אם לא אפו מי יבזיבגי . ובטרם נ' וסי'ויתנכלו בשרם אצרך יתנגפו רגליכם: ונשלכהו י"ב חסר בליש" ופי" פרשת כי תשא: בורות הבורת ה' בליש" וסי׳ ונשלכהו באחר הברות׳ ובתים פלאים כלפוב׳ ופצריתי׳ ופברות וילבדו ערים בצורות ויתצב פרות רבים תנוינ 'ברת כתי חסר דחסר ושארהון כרות כת'וב 'כתיב כארת בארת בארת נשברים ובספר אפפמיי' הרויהון חסריכך כתו במסר אחת ומסר אחריתיכתיב וז'ל בית ה'כתו' בן וכותב אלו הנו' הס'דחס' כולם ואומר קדם׳ דנשברים בארות כתי ותניי׳ בארת כתי׳ושאר׳ברות לתי׳ ובכל הספרים ראיתי ברות פו"יו בחר' בר מן ובתים מלאים כל שוב שהוא חסר דחסר בלשון הפסנר' הא' וגם בתיקון ס"ת נמצא ונשליבהו באחת הברות בוי'ו בתר'וקצת ספרי'ישנים מצאתיו הס'רחס'ומסור עלינ ב' חסר דהב' ויש גימנום ברבר: חלפתיו ג'ב' חפר ודוד מלא ופי'על חלפתיו ועל דבריו ונה' טה יהיו הלפתיו להגיד לפלך חלומותיו כתיב פיעקב ועפו בהפני יעקב עמו פפ׳ מלא :ויצלרון חפר בלי ופי׳ וישמע ראובן ויצילהו יושלני מתרב פרעה אשר מצאתם בדרך ויצלם י׳ אשר הצלני מיד הארי 'ניצלני מכל צרה : בי אחך אני להצלך: משויבומצל:

מחלמים י מנורת חלומים ובמצת בלשון נקבה נושא אלומותיו: תשובנה · מפעלים ישומל שלביה בשניו רשבין הפפל ודגשום הבית לכלוע הבית: המלוך ממלוך או משולי ממולי מנחנו נשימך מלך או אתה חמשול כנו בחוקה - בערה עם בית דרך קלון ופלא בי"ת לשין השחת" כמו הנמי גוער לכם חת הזרע אן הוא על דרך משל שינער בורע ויפחד ולאיעלה:

אכיוחמך. על בלהה שפחת אין שנדלה אותו: שמד חת לייהיעד חנרון אחר לו שנח הדבר . בלבו וכן שמרו עדותיו על הפי׳ הככון : ויחמר לו הכני׳ אעש כלברי': וימלאהו איש לרך הפשט אחד מעוברי דרך ' חים' פלה יוםף - נוהו שחיווי אל בל יועים מו עודע יומינה זכריחורה שמחון כן זוכרוב בכל בל יו"ד והמקו' החדי ומשחתון בי בובחורה הכל "הם רועים : אם חדע : דותינה ויתנבלו . חשבו מחשבה העה וכן בנכליהם וכן וארור מפל כח נכנו נפשי כתו ומשרתו יהושע בן נין נער שפירושו כיכזיבותנשן השפחות בנם משדתו שירות נער כילה היה בימים ההם נער וכן לח נכבן ויחובי מכת נפש לסולים בפשר : להכח יעקב חף ויגער דכחש ויפשיפו

חזקיני

כענין שחל עלה לגדול ונעשה מושל שספה וינא מחם הדרך וננום

כדכתי ויצבו יוםף בר ונול: ותשתחוין ואחרינן כל שכן דאנה ו עושב נחלוחתי : חות הוח כי העולם ילפו מחס רחמ חלירו שפש'ברון לחבולתו כי הו'משביר לכל עם הארץ: שנרק להשיבו ואחיו לא חשם לאביר צופו של כוסשו מזרף ויגע' כו חביו ' וחע"פכו הביו שמר פשכלי וישחלהו החים - פניי חת הדב 'יוד' הי'שהיו הדברי 'עתידין מלחן גיריחל שחטיחיםכהם ליגע חליהן חכל כדי להשקיט הקכחי רועים נחיב חשר רווו פש שביכיהם בער בו' לרעות הת פרש"ו התחולו כרעה בימי יובעם שהחליכוה בשכם: ויממום בקוד על הת לת הלכו הלח לרעות בדוהן ושם ליחד יהודם עלים עלתותשמע כחלו חת מחוק כלות לח זכות . ועלכן זכם שחלכה על הנחן דובמח ירעו בשן ובומר ולח מזרעו בנים נמנין זחן מדור כחיב ירעו חת כשן וחת בלעד חבל ושד נדקיהו י ונשרם ונע ב" במסו'הכא ואידדובער' יחבנפנ מס החה דורש תיבת הת משמע הצייבם ובעים תנה חיחם. שהלכו לר עום את הצאובמקום מרע׳ שניוו זה נחבלבלו הבניות ה"כ לרעות הת עלמן עם לחוחביתם ונחננפו רגליכם ונטרם חלה שהרי בכל לשון רעיית בהמה תמלח מסף מהול: כתנתו מרחש כדחות' במדרש שכולב את: הלא אחיך רועים בשכ'במקנם פכנ'שהרגו הנשי התקום: לה כא רחה את שלום לחיך: חין כח חלח לשון בקשה שבכל יום אני שומע יינד לאחווי נס זה עשם מחפרון העלה כנער: שמובנ בשורות מהס דרך ארן הוח שתלך שם בא החום הוז ינח די שחוף חתה שהרי בחיך הם וחת שלום הצחן החצום כי גם אחר להם שחשר הדא אמר צריך אדם לבאול בשלום נא בלוחר הבינו שת הירחת דפר שיש לו הכחה שמכה : וישלחהו הפורם וכוה הופיף להפילו מעמה חדרו הימד ברר יושל הרו חדרו עליו כמו שמחר משתק סברון העיר יושב' בהר וישקב המלוך חמלוד פלינו: יום ליוויהו עד השחק וכן חתרו רבוחינו גלנפי הורה שחהים חושלתו שלוים יעקב ליופף והיו עסוקין בפר' קיימת ותן חרון וכן סיה כי מבלה ערופה ומש שלחו: נסעו מזה נשם כווכל התחלפו הכוכרוי כחן בינרופי אה שנפשו מוה : כלוה לכחבי הקנש: על חלוחוקוי בח מחקרב שינו חבל והל'פי'מתרחק על פרפי פח'יושפתר מייחל שיתקייתו בו: ועל דבריל שַמכנ: וישמע רחובן ויכלהו קידם י פחמר להם סחמו כח להעיו מתר הב"ה הוח פתח בהכלת נפשות שיחנו לב להבין שוחו מחלים קחלה פווי שחין מפרישין ערי בללה אה פחנום חובי אינוק כי פש מסחילה חלה מחסומו הה"ד הם כצר כוע לב שחחשוב לחלקיעלינו במדבר בחרץ הפישור לד חובני: חל ויקוחו בו חחיוי בחש בבור הוה חל במקו' בי"ת פי' בבור שכשבול משלחו חלל במקור ים פות דוגמ'והשל ך הל מוך שרפיפפר': לובו לספר של פטי חניים

אטרי נועם

וחשתמוינה לחלמחי והימה מ"ש בחלום הלח חחוך רופים בשנםי וחיך שני גב כוכבים משחחוים לי בה חמר דרך רחוקה עד שם: לך נח לכוכבי כנחבה -היו חשיבין לו מכא ידעת דכוכב כלך מעוות אם יצשרך כי אמנם היה בשמלתה בבי חלמים לח'השיח בי שהיה חותר תספתי חותה ביצי ובריח לי מסח"כ מעבדיו: בש בוכבים ע'כ חמר משחחוים לי תלוחיו וחות והלה לה בפר עדין חלה חלום תועה כשדה י הולן חנה וחףם אחד וכ"ל בפחקרה נכתב ע"ם העתיד ה"ב לחצוה חקום חושיהה : מש בשכור שפיערו להם אחיד החלום כפינ חבקשי שחיכך הולך של דרד מלומוחיו - ועישל שחלם עוד קלום חקר ה' ביושר: חופה הם רועים: שלח כובר בקרח וספרו להם והייבו דכחיב בחיוה חלק ווש המקום: נסעו ויחלום שוד חלום אחר י והח דלה נכתב מוה' חין מפק שכשנו חום בפירוש החלום הפוח לפי שלח נתקיילוית שמרעה וחין לנקסס בח" שמות מה שחמר לכם חם"כ עשרה נכות מחלקיו: כי שמעחי חומרים לה יכלו לכנות כר החד כחד שפירש"ו מחשות רמוה נקרת: וחיות מז רחה לספר לחבית חלום זה יותר חודו י אף על פי שלת תצחת מכל כאר חלומות וייל לפי שהחתרים הוה בבכם פרבר חביו שרם יותר יורע שחיכם על חביו הכל בחלום הוה שחלי מחה שנויה לפשיג רנון חביוצ יודע שחיקם על חביו הכנ ביהוד יחד של ויתכלו תוחו להחיתו הקה מן המתשומן פירם כבין שהיה חרתו על ויתכלו תוחו להחיתו הקה אביו ז הלח חתיך רופים נזכם ובותר וחים מה החם יעקב לשלפו לחחיו הלפ סיה יודע להרע כמו חשר נכלו לפם ששונחין הוחו - והריבע כחב לפי פחלכו החר שחשבו חת יוםף כלני במבום בבנה לרעות כי שם הרגו חנצי נוכל להמיח ושנה חלימם לב בכםי אתר ישקר שחה ישנישו לך שפק הוח לדרום שלומם הלה לתקום ושיהרגוש חנשי שנם חס ימנחים וצחי בות שליהם שליכה חו להקשיתם ושיהרגום חלפי פנט ווי שישים לל מניהם מליכה מל להחלה ישנים מליכה חל להחמים מוכב לחלים מליכה חל להחמים מל להמל החלי נישלה בחל ללמל בחלי נישלה בחל ללמל החלי נישלה בחל ללמל החלי נישלה בחל ללמל החלי נישלה בחל ללמל החלי נישלה בחל ללמל החלים החלי ברוך מכנים ולשן החפשם

וישנ דחם היה חוחד כך רחה י כחה בשכלך ותקן כל לבגיל האת'הוה מספיק אחד וישלחהו מעות על חזרון י ליוהו עד העוק יהפול בחתרקי שכורחי נספו ולפי שהיב אח"כ כו קלת מוח בי שתמחי חוחרים נלכם ויספר אל מביו לח שרחיתים נוסעים: חחו

יורה פי ציור הרכר כנסם כתו אחה מתנקש בנסשו חצייר

בלכנך חוקש על כפשי ולשוב

וחכיו סתר: מחפק ביהים

בחלום אחתי נהוה מתחום ומצפה שיתהיים כחתרם זים

כמכהדרין פי חלק) בכל חדם

מחקפת חוץ מכני וחלמידו ב

להמיתו שיחים הוח חש חחם לבתיתו שיות משות של המורה בברות : שוב בורום מה ביה למו נפיות כלם צדיקים בחורים מר שפיו שמותם לפכל הי לוצרון חוף נועדו לבירוג לחור את למשותם של לבירות : שבו בשות בשות בשות השות של היהוש בייות

אחיו לחחר שמשר אותו לחחיו מור ושפרו לחביו בשניתם ז ויבער כן י לפי שהיה וְרִתּיִדְּיוֹ אֲנַקְוּנוּ מְּאַלְמֵיִם אַבְּלְמִים אַבּקוֹף יי יִי וְרָא אֲנַחְנָא מָאַמְרָיוֹןאיִסְרוֹ בְּנִּוּ חַקּלֵאיֹ

בנר ניוסיםר עוד שנא אלו ערל ביני ולמשבטבנים ואוסיפו עוד סנויתיה

בוּכְבִיָא סַנְרָין לִי: וְאִשְׁחָעֵי לַאַבּוֹהֵי ניתי ולאַחוֹהיונוַף־בִיהאַבוּהי וַאַבַר בִיח מָה הֶילְפָאָהָרֶיוֹרִי הַלֹמְתְּא הַמֵיתָא ניתי אַנָּאַ וְאִפֶּוֹרְוֹאַחֶּרְ לְטִסְנְּדִּי לֶדְרַ ניִקְנְאוּ־בִּוֹאֶתְיֵעִי וְאָבֶנִי שָׁפַרְ אָת־נִיפּי׳ מּ לְאַרְעָא: וְקַנִּיְאוּ בַיָּהְאָתְוֹהִי וַאַבְּוֹחִי תַשֶּׁבֶר: וַיִּכְבָוֹ אָרָיִן לִדְעוֹת אֶבִּרצָאוֹ מִינִין נְשָׁרִוֹ בָּאוֹרִי לְמִרְעִי יוֹםף וַקּרוֹא אַהֶּיוּדְּ רַעִּים בִּשְׁבֶּס לְבָדִּדִי ייִיישׁרָאַר לְיוֹםְרְ וַלָּלָא אֲחָךְ רָעַן בְּשְׁבֶּם ייו מני מיי אירוא ואשלחונה לוחהון ואכור ליה

שָׁכֶמָה: וַיִּמְצָאָחוּ אִישׁוְהָנָה חֹעַה חַיּה וֹיִ וְאָתָא לִשְׁכֶּם: וְאַשְׁכְחֵיה נַּכְּרָאוֹ הָא בוור פורנוביאוניפר חיחא בישתא

ושפעראובן ושיוביה מיהיהון נאפר באופונוֹאַילַרוּ פָּיָרַבוּ וּשָּׁירָם וַיאַמֶּר לְאַ נַכּּצִּוּ נפש: ניאפראַלַוופּי רָאוּבּן אַר־ חשפפו דם חשליכו אתו אל חבור

אַבֶּלְתַּיָח וְנֵחָזִי בַּה־יְתֵי בְּקוֹףתַלְמִיהִי: **בּלְתַּיָח וְנֵחָזִי בַּה־יְתֵי בְּקוֹףתַלְמִיהִי:

ומורק ושיטף:

ויהח מכסא שנלטרך לכסות ולהעליי

מיתתו ולח כוכל להחכחר בה בשביל

לערו של הבא וכיהג שבעילם כשאדי

מתכק' משוכהו חין .נקמ'בחשבת הם

מיכו מהפה' בה : וישמעו החיו המרו

כבר בברית בין הבתרים נגזרו גזירוי

של זרעושל חברהם זקנכו וחכחנו

מזרעו מוטב שכמכרבו לזה ושמ'עליו

לבדו תחקיים הבויר': ויעברו חכשי

מד נים סוחרים חלל הבור שהיייוםף

משלך בו ושמעו שהיה לועק ובוכה:

וימבכו המדיגי׳ הת יוסף ויעלו הותו

מןהבויוימכרוהו לישמעטייוישמעקליי

מסרוהו לפקדון ליד המדיכים וכמכר

לפוטיפ׳ מיד שניהן ונתקיימו מקרהות

והתדנים מכרו אותו אל מצרים

לפוטיפר ומקרא זה ויקנהו פוטיפר. מיד הישמעאים ומקרת אחר אשר מכרת אותו מצרי כלו ע"י

גרמתב׳ מוהבור וחחיו לה ידעון משומב מכל והמוכשהלך רחובן ש הבור ולה מלה משבו כול'מים

רעה אכלחהו ולא שקרו לאגיהם שאם מכרוהו לשום אדם לא היה בוי וממלכה בד'פנות העול'של'

יבקשוהו עד שידעו בירו דבר חסהום חי כו מת ועוד חסהיו ממופהי'ממכו חסהום חיפו מת מדו"

לה בכירובו במרה'הו בדבו'בניתושהת'לו אהים יחוף בני ובמשהו' חתש ידות שלו ובק'שהושיב'

לפניו הבבור כבכורתו ולעיר כלעירתו אלא כן וא כמו שפיר'ד"א בעוד שהיו מדברי ביניהם לכר

ו במכרבו לישמעלי 'הבהי'עליגו ובטרם הגיעי' היש שעהלים ליהם ויפברו הכשים מדיני'סותרים

הבור שהרי קנוהו מיד החיו ובעידם מישבין חותי מן הביר בחו הישמעם 'עליהם וימכרו המדיני'

מת יוסף לי זמעלי 'וישמעלי מכרוהו למדינים ומדינים לפיטיפר הרי כאן ד' מכירות והוא דבהי' לקתן ניקנהו פוטיפר מיד הישמעשי כך היה המעשה השבעים מכרוהולמדינים ומכירה זו לח

קריע כתות בבי שחול לומר שנם ככחן קרעו כחנתו תעליו לחהי הדבר ייקסהו צעשריי כסף שהומיף לו חביו המקל שנים סלעים חילת מתכרוהו בכ' כלעי' שהגי' לכל מיב׳ בלעים : ד"ח דתי ענד הם ל פלעים והם שמברוהו בפתיאציבי לולול בו שנים דית שכן עיך מכן ה' עי כןכ' נשרים סלעים:

פופל על הנחשים חבל הצור בהם י די שה ה רחוכן חוחר להשלוכו בכור שהר יודע שלה שם בי שום דבר רע י והם השליכוסו ככולשים בו כחשי : את יוסף וגר חימה שים לו לפחוב בחנת פסים מידם שהרי הורה להליחו בתכתי והיה מתחת כל בנדיו בי"ל שהפש פי מחעה למעלה להשליכהו ערים לכור ידש בא רבחלועבה ימנו חנוק פהלכישו כשהעליהו מן הכיר בדי בחברו לישתעחלים ראו שבום לו חליק החילו חחור להתקועת וחחרו לח תירנו מם ערום נתנו לכם מישתתחלים מכעלים חחת חלוקו והוליכוהו יחלוהו וזה ביבד ספיים כחלה חוכרה ובעד נעלים מכרוהו: מה כצע בבומר ממחר שחנחנו לריכין לכפוומיתתו אין זה בקמוכיון פנמכרנו לי :מעחלים י ד א מה בועל רגו וכסינו אז שיו שנעשה כבוי לדמו כמו לעוף שהרי יוכף נגיי עילה פוףע בלמ שנש לשויו ביכי מביםי למו י דים לההי חבים שלמיל מינייו שבו לחכל לחם שחכלו ו־לעי וברכו עו הלחי וע"ו הרד יהודה מה בפע כי כהרונ פלומר מה יחריו כי ברכני חלהים ימנחכי חיטחין בהרוג אח החינו לפו ומתכדן נהֹזִי"י: וכסיכו אח דמו" פרפ"י ונרוים המיו בכישנו: וכעלי את מיתהו כמו וכעל 'מתרבמי'

ס'ע ספורנו

הירדת הסתור'סס היתי לנחר חלחכחם: חה בציו י ממין לפחד חשחיי הם לפלם חת חחינו נשלם דעה נם בנמכרנוי ונשלם או מדה כננד מדה שיהיה עבר מחורת מה בחשב להשקרר עיונו יחדיני

כתיב חשר ויור שלח לקחו של **אחת** והות שמעי, ועל כן זיקם: מחתם את פת נון. מה כלפ שנים המפורי וחידן חם כלע ברחי יוסותה כלם כותי אם חפרוב הם חתר" בין שרים. באטורות בור רק יחידעי לה דבר רק טים נוח לח זכר רק פוח שלח הים סכו' ריקושסרי. היו כו נחשים ועקרבים מים חיובו אכל יש כחשי ושקרבי׳ וצוד המריכוחין מים דהכחי ממחי דכתי כחש שרף ועקרב פצמחון חשר חין דו מים פימשכו שנים כחמורה וחיוך ניתשכו וישבו חת ירחי פגפרי מורמיה מה שעשו ליוסף

> אטרי ניעם במען הצי מותו מיד'ואית המ

ממיי כפיב דיכמוי כפל כרור מל : חשים מעידין עליו שמת במשיחים חם חשתוי ינו"מ צודחי החם חנב כוחקיותוים ליה דהיינו כשהנוידתיק והוא של זופף היה רקב וליב דות את החיכו שהרי אין זו בקחה כי כל המתי' משתכחים וכן חמר דוד חל תהרגם פן ישכחו עתי מה בלני זכל למברך יהוד הרי זה מכאללפי שהמיל יוסףבלשוןמה בצי דמשמע כח השיש בלע כהרגמו ועל זה כחמר ובולע ברך

שיד חל הפלחו בו י להתחכור שחמרו מרשעים יצח רשע זידי לחחהיה בדולמעוהגילי בהעלותי אחר כך ויסבו במכל לחם זוםים היה כל זה בעיניקס חקלה חו מכשול שימנעם מלקנות סעודסם במו שהי רחוי לצריקי מווז' בשחירעה תקלה על ידם כחו שונסו ומרחל חתר שדרנו חת בנט כנית: כחתרו וישבו עד שערב לפני האלדים וישאו בולם ניוכו בני גדול ויחמרו לאם יוי חלרי יברחל היחה פאת בישיהל כולי נפן דריום בשהשליך חת דמיםל בגוב אַריות דכתיב וכח פוח ודחין בח הכפל קדמוהו " נום קרה להם חפני שושבו חוז יוסף ברודף שכל הקוד להרגו זבה בשחין דרך להציל הכידף בצלת זה: הולכים להוריד מצרומה ושהיו בעלי הגמלים שלת היו הם בעלי הסחורה מה פועלת יכי חמנם הנקיל ומכרותו להם בעורו בבור פן יבכה לפניהם ויתבייםו מתנוזימשכו המדינים זיעלו אח יוסף מן בשושי הרע והכיכום כי נהרוג האז וויינים לשקש ועור בש לפצמכו כי יכאב לנכו על מיתקו ועל חכורייתני כגדו י צחם להפחיד חת הנשחרים ככתבה הואיל ולא היחה רה לפי שעה ומדינים מכרוהו לישתעשים וישמעשים למדינים ומכיר׳ זו בושתנו יראו חלחויותום שלישית לה ככתבה לפי שהשלישית הישמעש ים מכרוהו בחשוון ובהלנע כי המרו שמה יחזרו בהם הנה נס ום החין מהחומיונה בשנ לי נעלים אח מיוחו בכפינו חת המויכשכיל ככודנו גבשכיל ירחת חווכו: לכן

זים זישו - פועל יוצא לשני פעולי׳ שאמרו לו שיפשיט אוחה בעצמו - והבחול בלשון הקדש החלוק הדבק לעור והנה הערימוהו והשליכוהו ערום אל הבור: וישכו לאכול לחם י התשעה מחים : ארחת ישמעאלים יבחשר אמר המחרגם בעבור שהיה הולכת ארחות: נכחת י ס"ר משה הכהן ז"ל הספרדי שפיר"נכחת דבר נחמדובן וירחם

את בית נכותה כי הני"ו והאל"ף יתחלפו שהם מאותיות הנח ַהָּרִין רִיבְטַרְבָּרָא וִידָא לָא־תוֹשְטַון י'ייז הַוֹּרָה אַשֶּׁר בַּמָּרְבָּר וְיַרָ אַל־תִשׁלְחוּר ולרי • מצחנוהו במקרח בשוח נח בַּיִהבִּיר לְשֵׁיזָבָנָץ יָתֵיה מִיַּרְהוֹן תחת הלדיובקתן חשף הלרי אין כגלע׳ גס כחולם שמן ודכם רַאֲתָבותִיה לְוַת־אֲבוּהִי: וַזְבֵּוּה כַּד־ ולרי והגחון פירש חותו כי הוא אָ־נָאיוֹפֵף לַוַת־אַחוֹהִיוָאַ׳שִׁלָּחוּ יַ**רּא־** הנעשה משנעים וה' עקרים ומחקי 'אמרובי הוח פרי הו שמן יוֹמֶף יַת־בָּתוֹנֵיה יַת־בָּתוֹנָא דְבָּפֵי דֵי האילן שהובא מיריחו הל מלדי׳ אַלְוֹהִי: וְנְסָבוּהִיוּרְמִוֹ יָחֵיה לְגוּכָאיֹּסּיוֹ יְהַיֹּעַוֹקַהְוֹוְיַשְׁלְיבוּ אֹתְוֹ הַבְּרָה וְוֹבְיקבוֹר על דעת יוסף כן גוריון ורכי וָגוּבָאַרֵיקוּ לֵיָת בֵּיָה מֵיָא: וְאַסְחָרוּ ישמעחל המר שהות שרף והכחכו לְמֵיכַל לַתְּבָא וּזְקַבָּוּ עֵינֵיהוּ וְנַחֲוֹוֹ וְהָאֹ כסמוך על דעתו: ולוט חמר הגאין שהיא הפרי הנקרא כן שָׁיִירָהִעָּרָבָאֵי אַרְּיָאִ מְנִּלְעָר וִגַּמְלֵהָוֹן בלשין ישמעאל בחוספת בית קעינין שעף וקמף ולטום אולון וחולי כן הוח . מה בכע י מה רַאַרָתאלמצרים: ואַמַריהורָה תועלת וקרוב מטעם מפדוכן מה בלע בדמי: כי חחינו בשרנו ַבַ**אָ**חַוֹּהִי פַּחַ־בָּמְמוֹןנִיחָהַגֵּיִ־רָנָגא_ָאַרִי היא יכמו בשרכו כי מבשר אחד נָקטוּליַת־אַהונָא וּנְכַפֵּיהיַת־דְּמֵיה : היינו : ויעברו : וכאשר עברו איחו ונוַבְּנִינֵ ה לַעַרבָאי ויִדְנָא לִית־ עליהם הישמעלים הפוחרי כי המדינים יקרחו ישמעהלים וכן חָהֵיבִיה אַרֵי־אֲחָונָא בִּישִׁרָנָיא חָוּאַ המר על מלכי הדיןני ישמעשיי וַקַבְּילוּ מִיגִיָה אַקוּהְיּ: וְעָבָרוּגַבְרֵי השׁן: וחני חנה חני בחו הזכיר בַּוּדְיָנָאֵיתַנְּתֵי וּנְנִידוּוִאַפּוֹיקוּ יַת־־יוֹתֵיף אני פעמים והאחד רב רק לרך פורגובא ווביני ירתריופף לערבאי הלשין כך: מרף טרף. פועל

שלח נזכר שם פועלו ובח כן בעשריו בסף ואיתיאו יתריוסף בעבור הרי"ם שלח ידגשוכן ַלָּמִצְרָיָם:וְתָּבָרְאוּבֵּוְלִנוּבָאוְהָאַלִית*ּ* להשיבו א חביי כחלוון יוֹסַף בְּגוּבָאַוֹבוָיָן יַתַדְלְבוּשְוֹהִי: וְחֵב לְנַרג־אַחוֹתִי נַאָּשָר עוּלֵיםָא לַיִּרֹאוֹהִי לעובה והלח היו נחשים ועקרבים בבור חלח ו"ל שבחותו בור שהומנד ונסיבו ית־יים בייפיניאטר הוולד איננו נאניאנה אני וַאַנָא לַאַן אַנָא־אָרוי: בָּתוֹנָא דְיוֹכֶף וֹנְבִיםוֹ צַבִּיר בַּרִעוֹי מֹי בֹּא: נֵיקַהְוֹאֶת־בְּתַנֶּתוֹוֹסֵף וַיִּשְׁחֲמוֹוּ תחלה לה היו נחשר שה כשהלדרחובן משם הלכו החיו והשליכוהו בבור אח׳ פהיו בו נהשיש ועקרבים ומה שכחו׳ וטְבַלוּ יַת־כַתּונָאָ בַרְמַאָ: וּשָׁלַחויַת־ נישב רחובל זה הבור שהמר רחובן בתונא רפסיואיתיאו לורז אבוחון להשליכו בו הת כתונת הפסים לפי שביח גרמה תחילת השכחה: חין בו וָאָטָרוֹ רָא אַשְּׁבֶּחָנָאְאִישְׁתְּמוֹרַעִיפְּעַן מים : שח'היה בו תי'לה היו משליכין הַבִּיתוּנְאַ דְבְּרָךְ הַיָּא אָם־לָאָ חותו שם להמיתו בידים שהרי הפרו וידיכו הל תהי בו בולהמיתו בידים: וישבו מרחוק " לחכול לחם פן ישמעו משם קול לעקחו: מה בצע כי בהרוב

וְאִישְׁתְשוֹרְעָשֻ וַאֲמֵר כָתוּנֶש דְבָרִי , מֹע אִס־לְא: וַיִפּיָרָהוַיִּאמֶר כְּתַנֶּת בְנִי בַיְתָּאבִישְׁתָא אַכְלְרֵגֻיִה מִיּקְמָל קְטַיִל יְ...מוּ בוֹנָה בָאָה אֲכַלְהָהוֹ מִוֹרף מֹרַף יוֹכֵף : ובוְעָיַעַקבֹלְבוּשׁוֹחִי וַאַמֵּר נֹ פּחֹחִי שַּׂקֹא בְחַרְצִיְהוֹ וְאִיהְאָבַל עַרִי־בְּרָיה מִיִּשְׁק בְּמָּהְנְיְווֹיִהְאַבֵּל עַרִי־בְּנִוֹ יִמִים יובין בַּנִיאִין : וָקְמוֹ בַלִּ־בְנוֹחִיְוְבָלֹד ייִייִי רַבִּים: בנתיה קנחשותיה וסריב קקבלא

תַנָּחוֹמִיוְוַאֲמַר אַרִי־אַקוּרה עַרַ־בַּרָייַ מִּי נַיּאמֶר כִי־אַרֵּר אַר־בְּנִי אָבָּר שְאַלְרָה בַר־אָבִילָארִשׁאַּוֹל ויד ג׳ קמין וסי׳ ויר אל תשלחו ביווד תהיה לך ויד ברא בראש דרד: ויפשיט! ב'ומלאים יסי'ויפשיטו את יוסף - ויפ שטו את כליו: בתנתוב' וסי' ויפשיטון והוא קרוע בתנתין וחבור ב' וסי' וחביר רקן והבור

אַטר השליך שם ישמעאל: רק ב' באו' וסי'ותכיר רק י כי לא דבר רק: ארחת א"ב מן חד חד בשמפין א"ת ב"ש ולית דכוותהון מסור כמסר' רבת' : וצרי ב' זוגין בתרי לישני וב' תיבו' קדמ' וצ'וסי'יצרי ' והנה ארחת ישפעאלים "וצקי לידו נון בנו ידותון גרליהן וצרי וצרתי" כי אם שם ע תשמעו בקולי "וצרתי עליד מצבן וחד וצרי בחולם ושמן וצרי נתגו מערכך: מה כצע כ' דס'ומי כי נהרג' ברמי: ומשכוב' וסי׳ את יוסף י את ירמיהו בחבלים: ואני אנה ב׳דסמי׳וסי׳ואני אנה אני בא יאני אנה איליד את חרפתי: ז' פסו' ואני אני בירמיה ס 'כ'ג : ויביאול'ו וסי' במסר' רבת' : אכלתהו ד' וסי' ואמרנו היה רעה ' ויכירת ויאמרי אף כי אש אכלתהו׳ משה עוה אש אכלתהו׳ ותַאבלד׳וֹסי׳ ויקרע יעקב׳ על בנו כל הימים הנה המלך בכה ניתאכל על אבשלום זו ייתאבל אפרים אביהם דד"ה: ושאלה טוח חסרים וא' מלא וסי' כֵי ארד אל בנין לא יוד בני עמכם " והורדתם את שיכתי" והיה כראתו " וירדו היים " וירדוהם וכל

אשר להם י גם הם אתו ירדו בה רידי אותו שאלה : ביום רדתו שאלה י וחד ישוהו רשע ים לשאולה מלא י ביגון שאולה רמקץ מלא:

קיים יעקב כבוד חב וחם עשקי. שלה שהיה נבית לבן ושתי שני בדרך בשובו חבית לבן שנה וחלי בסוכות וששה חדשה: בביח חל ווה שחמר ללבן זה ליכ' שנה בביחך לי הן עלי וסופי ללקים כנג דן בבית חל זוה שחמר לכבן זוה ב שנה בבית עם כל שבם ושלט ולשמום וכל בנותיו בל בנותיו בל בנותיו בל בנותיו בל בנותיו בל בנותיו בל בנותיו לבי במנע מלבר בל בנותיו בלומני מחיו מדם במנע מלבר בל לחמיה חומר כנעניות היו אלה מהו וכל בניתיו כלוחיו שחין חדם נמנע מלקרים לממיה חומר בנטכיות היו נוכני משותה בל לקבל מנמומין על החי וסבור מפק בנו ולכלתו בתו : וימאן להתנחם י הין אדם יכול לקבל מנמומין על החי וסבור שפק جريا وي ذر בנו זככנתו בתו: ויתחן כיתומים הין הלב ולא על החי: ארד אל בני כמו פל פני שעל המח נגור' בורה שישתכח מן הלב ולא על החי: ארד אל בני כמו פל פני שעל המת לגור גודה ששעל אל שאול ואל בית הדמים אל הלקת ארין האלב שלי והרכה אל שמשמשין בלשון על אל שאול ואל בית הדמים אל הלקת ארין האלב של וחל מוח חמיה וחישה: חבל שחלה כפשוטו לפון קבר הוח בחבל הקבר ולח החכרום

וחב מוח חמיה ומישה : מכל שות היה מפור בידי מפי הגבורה הם לא ימות היקם כל ימי ובמדרשו גיהנס ביתות המקר בידי מפי הגבורה הם לא ימות המקר

שלישית לא נכתבה לפי שהשלישית הישמעטים תכרוהו כתשיון ובהכנע כי חתרו שמש ממו בנט המדינים מלקכות ומדינים מכרוהו לפוטיפר כשראה פוקיפר את יוסף שהיה יפה מראה ביד התרינים שהיו שוחרים שהרי אחים הם לישמעאלים תמה בעלתו ואחר גרמוני מוכר את הכושי ואין המדינים מלקכות וומדינים מכרוה והייכו דכחיב ויהכהופוטיפר מיד הישמעא בישמעאלים ושרבו שלא גכבוהו והייכו דכחיב ויהכהופוטיפר מיד הישמעאלים מוכר את הברמוני כי אדם יפה אתר פועיפר ודקי זה קינו ענד תכו כי פרב שנה בנכנוט יותו הכל בדבר מועט כזה אלא מחתה שהוריקו פנין בכור מחתה הכחשים לא מכרוהו יותר וכל אלים פיי מערבותם כמו אכני אפרבנו מידי הבקשנו: בעשרים כפף יוכי אדם יפה ליוםף לא נמלר החת מעלים:

שנאי מערבותם כמו אכני אפרבנו מידי הבקשנו ביול מנו בחתום לאלה זהם מבעלים:
שנאי

בחשב להשקר עיות הדירות ומלי היום משו את היום בשו את החבר געד המדינים הפוחרים ולא רא לדבר עם הסוחרים פןינירום בשנחם לפעמים בעיירות למכור אבל דברו עם בעלי הגמלים שאינם מתעכנים בעיירים אחת החבר געד המדינים המחרים ולא רא לדבר עם הסוחרים פןינירום בשנחם לפעמים בעיירות למכור אום בעלי הגמלים שאינם מתעכנים בעיירים אחת החבר בעלים המחרים ולראים וליחו לאות החבר בעד המדינים באורו והמדכים רברו אותו אל מצרים יום הכו בבית שני שמכו פול בעל בעד המרו אותו אל המדים ולראיים ולראים ולים ולראים ולים ולראים ולואים ולראים ולראים ולראים ול בחשב בישני בעלים של הישתוחלנים : נישריו את וחף לישרישאלים עשו את החכר בעד כמדינים הפוחרים ולא רצו לדבר עם הסותרים פןיבירום בשנתט בענות בעניות הול יושף לישרישאלים עשו את החכר בעד כמדינים הפוחרים ולא רצו לדבר עם הסותרים פןיבירום בשנת בעד הבענית הבחנים של ליחיים ולחואל הצרים בענית שני מתכרו קלפו ביך החשר וכר בכלרו אלכרבית הברילוים באחרו והחדרים באחרו והחדרים באחרו החואל הצרים בשנת בדי שהביה בולאת בחוש בשנת בדי שהביה בשניו ביום בשנת בדי של הבעניו באחרו היו שושים בשנת בדי שהביה בולאת בחוש בשנת בדי של החשר ביום במוש בבריבים ולל בחוש בשנת בדי שהביה בולאת בלי הבות בבריבים המשוע בברים בל להעביד דאבה מלכו : נין מד כי ארב ל באונה בל עלוו הבלה בכל והוחבכי באיוש הרושלה שניום באחרו הביום בשנת בלי באונה בלי הוחבכי באיוש הרושלה שניום באחרו הביום באחרו היו שושים ביום בעניו הוחבר או להעביד דאבה מלכו : נין מד כי ארב ל באונה בל עלוו הבלה בכל הוחבכי באיוש הרושלה שניום ברי את ביום בל המעיד באום המביד ה

למען הציל אותוי רוח הקדש מעידה על ראובן שלא אחר ואת אלא להציב ב שיבת הות ויעלכן משם המר חכי בכור וגדול שככולן לח יתלה הסרחין חלת בי כחכתו יוה חלוק: את כתכת הפסים יהיא שהוסיף לו אביו יותר על אחיו : רק אין בו מים י ממשמע של והבור רק איני יודע שאין בו מים מה ח"ל אין כר בים

ספר בראשית לו

ייּל מֹל לָהוֹרֵיד מִצְרֵימָה:

וישמעואהיו:

אָת־בַּנְדָיו:

אַחִינוּ וְכִּפִינוּ אֵח־דָּמִוֹ:

אַת־יוֹמֶף מּצְרָיִמָּה :

שַׁעֵיר עַזִּים וַיִּשְּבְּלוֹ אֶרת־הַבְּהַנֻּרת

בַרָּם: וַיִשַּׁלְחוֹ אַת־כְּחַנֵּת הַפַּטִים

וַנְּבִיאוֹּ אֶבַל־אֵבִידֶּים נַיְאִבְּיוֹלָוֹאַתְּ

פָּצָאַנוּ דַוַפֶּר־נֶּא הַכִּרְנָנִית בִּנְךָּ הָוּא

בנותיו לנחמו נימאן להרונחם

נַיַּקַרָע יַעַקַב שָמְלחִיוניַשִּם

וַיַקמוּ כָל־בַנָיו וְכָל

יָיבֵנוּ אַרְנָמְבָּרָנָוּ לֵישְׁמְעַאֹלִים וְיָבֵנוּ אַרָּ

מים תון בו הבל נחשי' ושקרבים ים בו : ארחת בורגומו שואלים אין על שם הולכי אורח: ובתל נושחים ונו' למה פרסם הכתובו בְוֹלְמַעוֹ הַצִיר אחוֹ מִירָם לַהַשִּׁיבוֹ את משאם לחודיעך מתא של של לדיקי שאין 'דרכן של שרבי אַר'אָבִיו: וַיִהִי כַּאַשֶׁר־בַּא יּמַף לשחת חלח נפט ועטרן אַל־אַתָיו וַיַּפְשִׁישִו אָרת־יוֹםף אֶרת־ רע ולוה נומדנו בשמים בָּהְנִתוֹ אָת־בֶּתְנָת הַפַּפִיםאַיאַר עַלַיו: יזוק מרים רע :נכחתי כל כס בשמים הרבה קרוי נכאת רַק אָין בִּוּ כָּוִים: וַיִּשְׁבֿוּ לַאַכָּל־לַחֲם כּי וירחס חת כל בית נכוחו מרקת בש בשתיו ומנקלום חרג' לשון שפוב: היים וישאועיניהם ויראווהנה ארחות לרי: שרף הנומף מעלי ישמעאלים בָּאָרוֹ מִנְּלָעָרָינִמַּלֵיהַם והוא נפף הנמנה עם יולבים נכארת וצרי נלט דהולבים ביולבים הקטרת: ולוטי לוטיתה שיוו בלשון משנה ורבוחינו פירשוים ויאמריהורה אַל־אָתַיומַר־וֹבְצַעַעַכִי נַּדְהַרג אָרע־ ממין כחרגומו: וכסיכו דמו ונעלים את מיתתו וישמעו וקבילו מני׳ וכל שתיעק תַּוֹהִיבֹוּ בִּיִבּאָתִינוּ בַשְּׁבֵנֵוּ הַוּא שהיח קבלח דברי כנון זה וכבק ויעברו אנישים וישמע יעקבא חמיו נעש׳ וכשמבי מחורגם נקבל וכל שהיה שמינים מְרָינִים סְחַרִים וַיְמִשְׁכוּ וַיִּעַלוּאָרוּ החתן כגון וישמעו את קוב יוֹפֵר מִן־דַוּבוֹר וַיִּמְבַּרָוּ אֵרדּיוֹפֵף אלהים מחהלך בנן ורבק בומני לַיִשְׁמָעָאַלָּים בְּעַשְׁרִים בָּסֵף וַיְבִיאוּ וישחע ישרחל שמעתי את תלובי כלן מחורנ' ושמעושמשת ישוב וַיִשֶׁבראובו אַ־הַבּוֹר וָהַבָּה אֵין־יוֹמַף בַּבְּוֹר וַיִּקְהַע שמיע קדמי: ויעכרו 8,200 א מדיניי זו היח שיירה מסי וַיִּשָׁב אַל־אַחַיוּ והודיעך הכתוב שנמכר פער הרבה : וימשפו בני יעקב יוסף מן הכו זומכרוהו לישמפו והישמעהלי למדנים והמדנים מכרו חוחו למלרוי: וישב רמובן: ובמכירחו למהיה שם שהבים יומו לילך ולשמש את חבין עסוק היה בשקו ותעריתו בלבול ינופי חביו: חנה חבר מנה חברה חלערו של חברה חנה חברה חלערו של חברה עווי דמו דותה לשל סדם

הבחנת זה שמה וכשה לבוקה (חיכא החרת כבון כחב יוסף כחנת פפים כתכת להנקוד כחנח: ויחמר בחכת בצי הים זו :חיה רעה חכלת מנ כננל' בו רוח הקד' סופו שת קנה בו השת פוחיפר ולמה לת בל לו הקב"ה לפי שהחרימו מת כלמי שינל' והסכים הקיבו עמהם חבל ינחק היה יודע שה חי חמ' היאך חנלה והקב"ה ה רוכה לבלוח לו ימים דבים עשרים ושתים שנה ממנו על שירל יעקב למכרים ממנו על שירל יעקב למכרים ממכועי ב שכחמר יוסף כן שבע עשרם שבחמר יוסף בו שבע וגו' ובן שלשי' שנה היה בשנה לפני פרעה וסבע שני השבים

ושנת: למלרי הרי עשרים ושחים כנגד עשרים ושחים שנים כנגד עשרים ושחים שנים

נבדו ורבים החרי': שר הטכחי"

חמלא זה הלשון על הרג ועל

בישול ודברי המתרגם ארמים

ככונים : ויהי בעת ההית: חין

זמת העת כאשר נמכר יוסף לק

קודם המכרו וכמהו משם נסעו

הגלגדה בעח ההיא הבדיל י"י

את שבע הלוי ושבע הלוי נכחר

בשנה השניה ונסעותל גדגד

בשל'הארבעי 'ובמקומו אפרטנו' י

ולמה הזכיר הכחוב זהת הפרש'

במבום הזה והיה ראוי להיות

אחר המדנים מכרו אוחו פרש'

ויוסף הורד מלרימה להפריש בין

מעשה ייסף בדבר משת חדכיו

למששה מחיווהולרכתי לפירש

הזה בעלור שחין מיום שנמכר

יוסף עד יום רדת חבוחינו

במצרים רק פ"ב שנה והנה פילד

חוכן שהוח שני לבכי יהודה וגדל

עד שהיה לו זרע וזה לח ימלח

פחוי מי"כ שנה ועוד וירבו הימי"

נם הרתה תמ' והולילה פרץ והוא

בא אל מלרים וים לו שני בנים

וחל יקשה עליך דבר בפלחל כי

בצעתי אל מקומו אפרשנו: איש

כנעני יש אומר סוחר כמו כנען

בידו מחוני מרמה ועם הוספת

יו"ד ולא יהיה כנעני עיד ויחכן

להים במשמעוי וחבמינו ז"ל

אמרוכי ויכד יהולה שירד

מתאת לפון של עולם לדרומו

הוא יורל ואנשי המחקר יבינו כי

יבמה הראה היבוס וזהו באאל

חשת חחיך ובפרשת כי ישבו

חמים יחדיו חחריך מעט חם

השם יאליך יתי עד הגיעי שם :

כי לא לו יהיה הזרעי לא יקרא

בשמו כטעם והיה הבכור אשר

תלד: ושחת ארלה היה משחית

זרע הקריושופך לחיץ בהדץ

והתמה מבן תמים המורחי שפי'

ושחת ארצ' שעשה לה שלא כדה'

הנשים כעבור שלח תהרוהנה

שחת החרץ שלה כי עליו היח

יושב׳ בהרדוחה פי׳ שנעווחלילה

חליל 'להחגא זרע הקדש בפנוף

הטכוף: כחן זרעי כמו השלם:

בי"ת קיד'בי"ת כמו הכמצא בית

יי': וינחט יהולה י פירש אחר

שקבל תכחיחין: עלה על גווזי

צחנוי על חחת אלי וחכפי

פועל יולא וסעמו וחכם עלמה :

וזתעלף - טעמו שהסתירה

בניה וכן ויתעלף הסתיר פניו

זה אמח : בכויב ישם מקום

כי נקל ב' כמם הכא ואידן פק כי בדל מחדם ז כי בדל הכח מחד בשכיל שוחתה כי גדל שלה גדל הכחישלה מאד ונזכוי זה יצח ממכה מלכות בית דוד שהיה הולך יבקיל עד כי גדל מחד י הכר גח ב'ביוכו' הכח בחידך הכה כח למי החוחתת וכפתילום בלפון מרוחיותודי חת אביו כחוהו לפון נפרע ממנו יותכי תכה תכי בת שתתי לא יתלה הסרקון אלא בי ויחמר קנאחי לפכירוי בנתנה לו כפחם עינים חשר בחת רת"ם במנין חבים שחתריקי

רצון שחוקק לורע חברהם: מ"ע ספורנו וינואותי הניוינחק וכד שקבל עליו בנו אבלו׳ נפל ימיר ובכן לא תשרועליו שכינה והמוכים מכרו אותו ולבי נעת ההי' באותו הזמושמת" יוסף לחלרים בסבת עלת יהודה שחמר למכרו ולה 'מר להשיבו ושכל חח חניו חל על יה די פרי מעלליו והוליד שכי בכי מות זכשחר שכול משביה וסיה זכויביוהטעם שהר שבה לשין חל חשלה שהוא שם בלתי נחוח מפני שיהודה הנה או בכויב ותוחלתוככוני מראוח פני חישה בפין לוקה יהות אם מים שה לת בים מפכים נקריחושם נלתי כאו": ווהי ער רע בעוני ה' י בלתי רע לנריון:כילא לב יחיותורוי ידע שלא יהיוהוה לכדו הזובי בכל חותה החציה שהרי בקרופי חתה יקיים הזרפ ונמצא חתיו זוכה במקצחה לפלחי כחן זרע לחחיו י שלה יוכה חחיו על ידו שיושב התכלית המכיון כקדשיו: שכי חברכם החתיכי כחלחכות במו ימום רבים משבי לי פן ימות גם הוח כאחיני פן ישגם ביופיה בילדותו כתו שעשו החין ויחוח: וחמת כת בות ו ומיה לו להכלים את כלחו לביחו חחת השתו כמו שעשה חירהם כחמרו ניניתי וצחק המהלה שדה המו ילכן כוחשה חמר שיכניםם לחיות פוד כלתי: כפחים כבינים בהתחליבתי מהלוי כי המהלה מקרח עון כמו על העיוכדרך סור: אשר על קרך ממנתה כדי שלה ימלם יהודי מלפבום בה בכחו מפמוקה : כי רחתה כי גדל שלהי וחשבה שכחשר יראנה ישודה בוולת, בבדי חלמנוחה ויפחל מדוע ככה ששחה תפיבה כי כח חוער להסרים שהרי חמר לה שני חלמכה עד יגדל שלה והנה חז

ככר נדל שלם: קומץ מנחה פרשת וישב

ודוא נער וגו'כלומי את אחיו הגרולים עשה מעשים כגדול ואת בני בלהרה הנערים עשה מעשה נערות: נשי אכיו לא יקר'שפחו' רק בהזכר' עם רחל ולארו שהם גבירו'להם אוכי בחיי הגבירות היו נקראורם שבי אלמנה ביח אביך . בחסרון שפחות ועכשיו שמתו נקראי נשיו: כי פן זקוני לפיכראהב אותו ולא מפני הרְבה: ומה ששינ אונקלום לתרג׳ כאובר חכישובנימין בר סבתין דייק ממלת לו שנ' ביוסף ולא בבנימין זקנים מלא בוי"ו נטור" קין זרעי קרשים ישהרת נשים ישועו'מוערוי"אועשי לי כתונת פסים רמז לשדר טהרו'שכן אמרו פן יארע להם ככני קטירה וישמעאל עם

זיבך אותו אביו י קדמונינו דרשוהו על יצחק ובאחת כי לא מת " יצחק עד שהיה יושף בן כ"ע שנה זי"א כי הנבואה נסתלקה משניהם בעבור אבלם ועדותם דבר אלישע : וכל בנוחיו בחו ובח בנו י וחלת שאולה כחי מטה והטעם הקבר ופה חשובה למתרגם שתרגם שאולה גיהנם והנה כי לא שאול חודך ואליעה שאיל הנך הפך אם אסק שמי' שם אתה ערום שאול

וְהַבְּינִים מָבֶרָוּ נִינִישׁ וּבְבָא יָתֵיה אֲבְוּהִי: וֹמְדְינָאִי זַבְּינוּ ארץ אֶל מִצְרָיֶם ֹלְפִּוֹטִיפַר סְרִיִם ׳ יְיִפְּרְעִיפַר סְרִים ׳ יְיִנְיִי יְתַיִהֹלְמִצְיָרִים לְפִּוֹטִיפַר בַבָּא דְפַרְעֹה׳ רַב קַשוֹלַיָּאָ: וַהַנָה בְּעִירָנְאַ הַהִיא וּנְתַּת יָהוּדָה מָלַוָת אַחוֹהִי וֹסְטָא עַר־ גַּבָרָאעַרַנָּפָאָה וּשְׁמֵיה חִירָה :וַחַוֹּא תַּמָּן יְהנְדָרִהבָּת־גִּבֵּר הַנָּרָא וּשְׁמֵיה שַׁנַע וְנִסְבָה וְעֵל לְוַתָה: ייליבת בַּרְ וּקְרָא יַת־שְׁמֵיה ער וְעַרָיאַת עַור וִילֵירַת בָּרָ וּקַלָּת יַתּ־ וַהַּקְרָא אֶת־שְּׁמִוֹ אוֹנְן: וַלְּיָכֶּף עוֹדְיֹיִי יְאוֹנְן: וְאוֹמֵיפִת עוֹדְוֹיִלְיַדִּת בָּרוּקַרָת יַת־שְּמֵיה שֵׁלֶתוּהַיָּה בִּכְּיָב בַּר יִלֻרַח יָחֵיה: וּנְמֵיב יְהיּדֶרָה אְהְּחָא ַרָעַר בּוּכְרֵיחוּשְׁטָה חָמָר: וַחֲיָּה**ער** בוּכְרָאַדִיחוּדָה כִּישׁ קָדָם יַּיְנַאַמִיתִיה נים הויהויה יהור: ניאםר יהורה לאונן מייים ליייין ואבר יהודה לאונן עול לות־אתת אָחָוּרְוַנֻבַּפִיָּתֻהֹּוָאָקִיםוַרָּעָארְאָחְוּך: וִירַע אוֹנָן אַרֵילָא עַל־שְּמֵיה פִּחְקֹבִי זַרָעָאַוּהַנָּה בַּד־עָלֵיר לנַח־אַתַּוּת אָרִוּיוֹ וְיִשָּׁתַוֹּת אַרְצָה לְבִלְּתְּי נְּחָן־וֶרָע נּיַפַּיּפַיִּמיֹאָחוֹרְהי וֹמְחַבֵּּרַ אוֹרְחֵיה עַל־אַרְעֹי ָּבָּדִיל־יָדְלָא לְלַןיֶּיִּמָּא־זַרְעָא לַאֲׂרְוּרִיּי : וֹבָאֶישׁ קַרָם יָיָ דֵי עַבַּרָ וְאָפָית אַף־ יָתִיה: וַנְאַפַּריָהוּרָה לְתָפֶרבַּנְּיָתִיה תַּבִי אַרְסְלָּאֹ בִּיתראַבוּךְ עַד־דְיִרְבֵּי עי וְבְּנֵי שֵּאָנֶי בְּבִּ בְּיִבִּי ְשֶׁן בְּיִבִּי ְשֶׁן בִּיבּי שְׁלָה בִּיִּ בְּיִבְי אָבֵר דִילְטָא־יְמְוֹת מנְנִוֹלְחִוּה דִרְךְ זְרִשׁ כִּיבּי שֻׁלָה בִּרִי אָבֵר דִילְטָא־יְמְוֹת מנְנִוֹלְחִוּה דִרְךְ זְרִשׁ כִי הֹבּח בִּיבּי שֵׁלָה בְּרִי אָבֵר דִילְטָא־יְמְוֹת מנְנִוֹלְחִוּה דִרְךְ זְרִשׁ כִי הֹבּח אַף־הָוֹא כַאַחוֹהִי וַאוֹלַת תַטַר וַיְתִיבַת בַיח אַבוּהָא: וְסַגִּיאוֹ יוֹמַיָּא וּמִיתַח בתדשוע אתת יהודה ואיתנחם ויכס אוחה . פעמו אח׳ שאחה יְהוּרָה וֹסְלֵיק עַל־־נַוְוֵיַ עָנֵיה חוּא לאפר הגה הפיך על הי הפגרה לגו לישי וחיבה בחפיה ערולפאה לתפנת וַאִיתְחַנָּאָח לְתָּבֶר לְמֵיכְגֶר הָא חָפֶוּיְךְ סָלֵיִקְלְחִפְנַתְ לְמֵינָוְ עָנִיְה: וְאָעָריאַת י בי וּיֹלְבוּשֵׁי אַרְטְלוֹרָהַכִּינָה וְאִיתְבַּפְּיאַת בָּצוּשָּׁא וְאָהָּלְנִח וִיתִיבַת פְּפָּרָשׁוּת עיינין הַי עַל־אַוֹרַח תּבְּנָרֶת אֲבֶי חֲוַרֹּח אַרִי־רָבָא שֶׁלָהוְהָיא לָא־אִיחְיְחֵיבַת לַיָּחֹלְאִתְּנוּ: וַהַוְהַיְהוּדָה וחשבת

והמדנים ג' בליש' ופי' מכרו אותו אל מצרים 'מרנים בן אחים שנאה תשורר מדנים : אל מצרים כ' דם מיני וסי׳והמרנים מכרוי את אל נתן בן עכבור: ויהי בעת ההיא ג'מסור בפרשת וירא: ותסף ה'ר'פ ג' מלא וב' תפרוסי' ללדת את אחיון ותסף עוד ותלדבן ותקרא אתן ותוסף המלחשה ו ותוסף את תזנותיה ותוסף אסתר ב' קרמאי חסר: ככורוג' מלאוסי' אשה לער בכורו' ויאמרליתר בכורו ' ויהי בכורו אמנין אחינועם: וימתהו כלם הסר במ"ח סי נימצאהו האריה י ויבא זמרי שלום בן יבשי ב' בו יוקשר קשר אחינועם. דבי יוהי ער בכור יהורהרע בעיני יי׳ דר"ה יולא דרש ביי׳וימיתהו: לא לו ה' וסי׳ וידע אינן בי לא לו - לרשת משכנות לא לו : הני המרבה לא לו : עבר מתעבר על ריב לא לוי ולא לו תהיה בראשנה: ויפת ה' וסי' וגם אתו : ויםב דואג האדמי ויכו האחד את האחד : ויכו את גדליהו : וימת את דגתם באחיו א"ב מן חר הר כ' כריש תיבותא וסי' במסר' רבת': ישיבת בית ו' ושי"שבי אלמנה כית אביך 'ב'בו וישב ארון ווי דשמואל ותשב תמר ושוממה ווישב כבית החפשית דמלכים וחברו דד"ה ו והמלך ישב בית החרף: ותשבי"ב וסי לה מנגד כ' בוי ורחל לקחה את החרפים : ותלר תמר: בפתה עינים : באיתן קשתו ואת רחב הזונה ותשב האשה ותינק תמר ושוממה : וישם כפא לאם המלך מצד הקוצרים : את ממותה:

חוקוני

בכגדיו וקרוב מהם מעולפח ספירים: בפתח עינים . שם מקום וי"חכי שני מעיינות מים היו בדרך ויש להם כדמו' פתח ומשם יעבור יהודה בשובו חל מקומו :

ניכך אותו אביוו י פלפי ילחק בוכה היה מפטי לרחו – של יעקב אבלי לא היה מחמבל. שקיה יודע שהוא חי: העבחים: שוחטי בהמות המלך: ויהי בעת ההיא: למה כפתכה פרשה זו לכאן והפסיק בפרשתו של יוסף ללמד שקורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בלרת אביהם אמרו אתה אמרת למכרו אילו אמרת להשיבו היינו שומעים

שמוער:

בכויב בלדתה אתו:

יָהוֵה הַזַּרָעוָהַיָּה אִם־בָּא אֶל־אַשֶּרדּ

בת־שנע אַשְּׁתֹּיִהוּרָה וַיִּנְחֵם יְהוּרָה

ויעל על־בּוויַ צאנוֹ הוֹא וְחִירֵהֹרַעֲהוּ

מַעַלִירָן וַתְּכַם בַּצְעִיף וַתִּרְעַלָּף

וַהַשֶּׁבֹ בְּבָּהַח עִינִים אֲשֶׁר עַל בּרָרָן

הִפְנֶחֶה כִּי רָאֲתָה בִּי־נְגַרַל שֵּׁלָה וְהַוֹא

ָּהָעַרְלָמָיתִּמְנָתָה: הַעַרְלָמָיתִמְנָתָה:

<u>ַווּרֵע כְּעִינִי יְהוְהְ אֲשֶׁרֵ</u>

וַיִרבוּ הַיִּמִים וַתְּמָת

וַתַּסַר בִּנְּרֵי אַלְמֵנוּתְרה

וַיִּנְּרַלְתָּמֶר

וַיִּהִיבָּעֵת הַהָּוֹא וַיֵּירֶר יְחוּדָהׁוֹ

וַתַּתָר עורוַתַּלֵר בֵּן

וַיַּבֶּןחיָהוּדֶה

מבר אתואביו: חורת והיה בכויב . שם המקו' וחומר חבי על שם שפפק' מלדת כקרא כזיב לשון היו תהיה כמו פַּרְעהשָׁרְ הַטַּבָּחִיָם: לח כן מה בח להוקיענו וברחשי א מַאָרת אֶּדְיִונַיָּשׁ עַד־אָמיש עַרּלָמִי ונו' פמקת ב, רע בעיני יי' ושמו חיבה: וַיַּרָא־שָׁם יְהוֹבָה בַּת־ ברעתו של חולומשחית זרעו שכ' איש בנעני ושבו שיע ויקחה וילא בחוכן זית' גם חותו כתיחתו של אַלִיהָ: וַתַּהַרוַתַּלֶר בּוֹנִיקְרָא אֶתּר יקר'על שם המת: ושחת ארלה וַתֵּלֵר בַּוֹנַתְקְרָאאָת־שְׁטִוֹ שָׁלָּת וְהָיָה לשמבפנים וזורה מבחון: כי למרוגו'י כלומר דוחה היה שותה בקש שלא היה בדעתו אשהלער בכורוושכה תכר להשיחו לו ; בי חמר פן ימות וַיְהַיְעַר בְּכָוֹר יְהוֹנֶרה רָע בַעִינֵי יְהוֹנֶדְיֹ מוחוקת הית זו שימותו חנשיה וועל על ביוזי צאכוי ויעל חמכת' פעמוד על בוזוי לאנו: .. עולה בָּאאֶל־אָשֶׁת אָתָיִרְוַיְבֶּם אֹתָרוּוְהַקָּם תמכתה ובשמשון הוא אומר <u>וָרַעלְאָחִיך: ַ ווַרַע אונן כן לא לו וַרַע</u> נירד שמשון תמנתה כשפוע ההר פתה יושבת עולין לה מכחן ניורדין לה מכאן : ותחעלף כפת פניה שלא יכיר בה : ותשב בפתח עיני׳ - בפתיחה עינים עשתוימת וַם־־אֹתְוֹ: וַיֹאמֶר יְהוּדָה בפרשת דרכי'שעל דרך חמנתה ורבותי׳ דרשו בפתחו של חברה׳ לְהָבֶר בַּלָתוֹ שְבֵי אַלְבָנָה בֵית־אָנִיך קבינו שכל שיני 'מלפו' לרחותו: ער־יִגְדַל שֵׁלָה בני בִּיאִמֵר פּן־יִמוּת מחל לגיניםפי רתחה כי גדל שלה וגומר והפלטניה לפיכך הפקירה עלמה חלל יהודה שהיתה מתחוה להעמיד

דרבג פות יצחק וחחר כך שב לספ'בחרוכה המולדות והתקרים חשר קרוליעקב אחר שו המקרים שקרו ליעקב יוםף בשהיה בןי"ו שכה היה רועה את אחיו בצחן ומקנחתם בו לרחותם כי חותו מהב אביה'מכל בניו שמוהו משרת לבכי השפחות ווה הפועל כיה בתכלי׳ בגכות יי והַנה הביא יוסף זבריהם הרעים א אביה 'וספרם לו והנה ישרא אקב יוסף מכל בניו כי בנר כיה לו בתקרבת בץ זקוכים שהו'נחהבתחה מּי לָארנָהַנָּה לְוֹלָאָשֶׁח: זַיִּרְאֶה יְהוֹּדָה והיא שמפני היותו מרחל וכולד חחר היחום בלתוהות מי מחפני היותו מו מי מה שלה שם! צמש (לפועשה לו כחונ'הפסי'מה שלה שם! בן לשח׳ בכיו יולוה היו בחחיםונחי׳. מוחו עד שלח יכלו לדבר שחו דב' של פלום: והכ'חלם יוסף חלום מהחלנתו׳ בצורבים וכביד חותו לחחיו והוסיפו תור שנום חותוי ויחת להם שמעו כח בתלום כזה חשר חלמתי . הנה כרחה לי בחלותי שהייכו מחלמים ללומים צמוך השדה וקתה אלומתיונס כלב׳ נחשבן שנמותיכם ותשתחוין לשותתי פהכה זה החלו'היה מורה שישתפוו לו אַמינויהיה זה לפובת תֹבְּוֹחֹבְוֹכוֹ היה בעניין בסיף ייאמרולו אחיו האם כמליך חותך חלך עליכו הו חמשול בכל בחוקה י ויוםיפו עוד שכח הוחו על מלומותיו ועל דבריו שהי'מספלחביו

מסר צודק ויספר הותו לחתיו ויחמר הלה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירת ולחד עשר כוכבים מכם מדבחם הרע י ויחלו עוד חלוי בשתחוים לו׳ והכה זה בחלום היה מורה שישתחוו לו יעקב וחשתו ואחד עשר

שברים בי שב שבעור בעירן ניוביון בשבו: משרה שנה היה רועה את חחיו בלחן אתר הב"ה אתם מכרתם הת בן רחל הבכור בחתם סלעים לפיכך יהא כל חחד וחחד מכם מפרים חתם סלעים של בכור. ששרים באותו פרק כדכתיב ויופף בן שבע עשרה שנה היה רועה את חחיו בלחן אתר הב"ה אתם מכרתם הת בן רחל הבכור בחתם סלעים לפיכה יהא כל חחד וחחד מכם מפרים חתם סלעים של בכור בתנה שרי רבי יולה בר סימון המר הקב"ה לשבעים חתם מכרתם בנה של רחל בחתש סלעים לפיכך יהח כל החד והחד מכם מגיעו בקע לבולבלת: וחני הנה הכי בה ומפני מה היה רחובן מתידה בכורתו לייסף דים משני ביות ביות היו שובאים ביות מפרש"י גבי ויבל יוסף את דבתם וגו שבהיה תומר דבני להה חשודים על העריות לפיכך היה רחובן דוחג שתה יחתו בשביל הדבה היו שובאים אותו על שהבים לחביו הכה הוכו רחובן: שעיר עוים פר"שי דמו דומה לשל חדש וההים דהכוקין גבי כנוזר חדן דלח חירמו הייבו משום שהיו מעורבין: וישלחו הת הפסים י לשליחו׳ סרם הת המקרה שהביא דבה רק לפי הכי ושלחו חת כתנת הפסים אל חביה ויביהו אותה השלוחים ויחתרו זאת תלאכו אבל הם עצתה לא רצו להבים פן ירציש כי הדבר מדע ששוכאי אותן : חיה רעה אכלחהו - שארב אותו לבדו מכל הכי ז שלון יות בייבי שעשים הפחביהו חומה השנים בל שלח קיים כיבוד אב ולם ול"ח האיך נענם הרי אביו ואמו ציווהו ללכת שם אלא י"ל לא רצה לבוא כשעלה החו רבקהאת דבורה בניו בי מ"ם מכל בכתר ביתו לא הניתו לו הכתונתניתים רבים פר"שי שנענם על שלא קיים כיבוד אב ולים ול"ח האיך נענם הרי אביו ואמו ציווהו מכקחה אחריו כמו שפירי למעלה גבי ותשת לבורה ולבך כעכש: זימהן להתנמס "כסבור שנטרד בפשיעתו ששלמו שם י כי ארד אל בני בשביל בני כמו חל המקלות בשביל העון שבה כי מחמת בני משלתתיו במקום שהייתי יודע ששוכחים חות והרד חבל שחולה: ויכך חותו חביו יוהו ילחק רבי סיתן חותר על שם כל התתחבלים עליו מתחבלים עמור' לוי חמר חצלו היה בולה כיון פביה יוצח ממכו היה אוכל ושותה ורוחן וסך כדאתר ליה רב לרביחיים בריה באכפה נהוג הבילותה בלם אכפה לא תנהוג הבילותה וכני הית אותו בל הלו מגלחין והמדני מכרו חוחו רל בהם המצריים ובעבילום וענו אותם: אל מצרים דוגמא ואל הארון חתן את בעדוי מים מיים אל כלי אל תוך שרפת הפרה: שר העבמים כתרגומו רב קעוליא רב הממונה מאח המלך בשט המשו שששעב הים ועל החום . של עמו ש בממי ש בממי של החוד במי החוד מחוד במות המו הלך לו שלח היה יכול לשבו לפרושל חביו כחן פריבורו וישנאו אותו בלב ולא פיתה להרגם בדיןשנסק עליהם שכן פליכו ערוןהריצה בל פניחה כדכתיב לשבוח ישרי דרך בוירד יהודה מחת חתיו הלך לו שלח היה יכול לשבו לביו כחן בליהם שכן פליכו ערוןהריצה בל פניחה כדכתיב לשבוח ישרי דרך בוירד יהודה מחת החיו בלב ולא של היות בים עינעט בין ושעשען של של של של של של מנו על יות ביל ביל ביל בילו המו ביל בילו המו ביל בילו המו ביל ב מבדול הוהיינו דלתיב מחת אחיו כלומר ע"י התיו וא"מ הרי הין מירידה זו עד שירדו חבותיבו למצרים כ"ב שלה וחיך יהרע שבתוך כך ילדה אשתו של יהודה ער ואוכן ושלה זכהיב וירבו היחים יבלו דברו בפה: המלך

שבו וכנו זו בערכ משם ששיו כמעו של השיו זה מהרי הין מיריקה זו של של יו של של היו למלכום משובה בל בכל של יו למלוה של כך שהרי דורות הראשונים היו שולידים לשבע שלים וכן מחלוך ברצוננו אם זמתה בת שוע וגומרוחה"כ נתעברה תמר וילדה פרן וורח ופרן הוליד את חלרון ואת החול קוד׳ שירדו למליים "תשובה לדבר אין לחמוה על כך שהרי דורות הראשונים ביש שלים וכן מחשוב בשל משרי חמשו לבעל שלים הבדיל ער שהא שבע שכים וכשא תמר הרי שמנה שנים על היהי ער רע וימיההו שנה משרי חמשו לבעל שלים הדיל ער שהא שבע שכים וכשא תמר הרי שמנה שנים ביש מה שלים בל שלים בל שלים הבדיל ער שהיה שלים הבדיל ער שלים בל בעל מלום ביצד של שלים ביצד של שלים ביצד היה שלים ביצד שלים ביצד היה שלים ביצד היה ביצד שלים ביצד היה שלים ביצד היה ביצד היה ביצד היה ביצד היה שלים ביצד היה שלים ביצד היה ביצד היא ביצד היה ביצד היב ביצד היב ביצד היב ביצד היה ביצד היב ביצד היה ביצד היב בי שלת י"ב עלתה לעיבור פרן נורח ושהה פרן שבע שנים וכשה הריים שנה משירד יהודה שנת עשרים עלתה לעיבורושל חצרון ושנת בשרים צהח לבכורושל שנים וכשרים נולד יוה מלאך הרא הקב"ה חתול וירד הוא וחתון אחיו עם אבותים לחלרים: בח אים כנפניי בתרגומו שברי בנות כנען היו רעות בעים החבות: והיה יהודה בכויב כלדתה אותה בל החבה את שמושילה ליוסףבל שלש עולפוזי

בס וחילו היה יהודה בעת

לך: וים מחת חחיו: על הים בדולמי בשתחף שמו: כנעני רביעי אכוב חשר לחיכובו מימיו וחס רכה ראיתי ותקרה שמו שלה

ויהרא ער מיתתו של חוכן ולמ׳ היה ער לאייהר וחלי משחית זרעו פרי שלה חתעבר יינים מדב ויבחים יפיה : והקם זרע הבן

> במימים לוני ממנו ננים:

בלשון כתיכ' וחף חותן של הדינוב

קרוביי ללשון נתינה הם: מריביים

משכון: חותמך ופתילך עולפת

ושושיפך טבעת שחתה מורוב

בה ושחלתך שחתה מתכמת בתב

וחהר לו . גבורים כיוצה

וניצות לב יהיה

"ומה מתלה ועתה חור׳ לניחם ש"ב לה מצהה : לכנו כ'כמ'פן

לכח י כשכיל שעיוה לכ אניו

שהיה לכוו "

ניחזבה לזונה : לפי שיושבת בפרשת דרכים: כי כסתה פניה יולא יובל לרישוב ביים ולהכירה ומדרש רבותינו כי כסחה פניה כשהיתה בבית חמיה היתה לנועה לפינים לא חזדה : ויט אליה אל הדרך י מדרך שהיה בה נטה אל הדרך אשר היא בה ובל לע"ו דשטו"רניר: הבה נחי הכיני עלמך ודעחך לכך כל לשון הבה לשון הדמובים הות חוץ מתקום שיש לחוד

וַחַשְבָה כַנַבַּקָרָת בָרָא אַרֵי כַּסִיאָרָת יֹיַבְיֹי רַיַחְשְׁבַהָּ לְוֹנְגָה כִּי בַּסְחָרה פָּגִירָה וֹ אַפַהָא: וֹשָטָא לְנָתָהֹ לְאוֹרַתָאוַאַטָּרֹ אָבַוֹא אַלֵירָבִי לַאֹיָבעבִי כַלָּחוֹ הָוֹא הַבִּיבִען אִיעַל לְוָתִיךְ אַבִי לָא יִדע נַתָּאֹבֶר מַה־־תַּתַּן־לִי בִיתָבָוֹא אֵלֵי : אַרִי כַלַּתִיה הָוֹאנַאַטְרַת מַה־תִּמָּוֹ־לִי וַיאמֶר אָנכֵי אַשַלַח גַדִי־עווִם סוְ אַרִיתַעוּל לְנָתִי: נַאֲשָׁר אַנָא אֶיְשׁלֵח גריא־בריעיון פן־ענאואַיַר־אַאם־" מעניס' האאן נתאמר אם־תּתּן ערבון ער י ניאמר מַחַ הָעָרָבּוֹןאַיֶשְרָ רִיּאמָר מַחַ הַעָּרָבּוֹןאַיֶשְרַר ניִאמֶר מַחַ תתומשבונא עורדתשלחינאפר מַח אַתֶּוֹרַ נָּלְרְנַתִּאִמֶר חֹנְנְמְדְּ וּפְּרִזּילֶךְ סשבונאראהודה ואטרת עיוקהה וְשִׁושִׁישָׁה וְחוּשְּׁהֶךְ הֵיבִיהֶךְ וִיהַבּלְהָּ ומַשְרָ אַשֵּׁר בַּיָּתֶךְ נִימָּוֹרַנָהַ נַנָּבָא וְעָל לְנָתְ,הְנְעָלִיאַת לֵיהּוּנְקַפַּת נַאֵּוֹלַת אַלֶּירָ, וַתַּתַר לִוּ: וַתָּלָם וַתַּלֶּד וַתְּסַר צִעִיפַה מַעַלִירָה וַתִּלְבָּישׁ בּנְבִי ואַעַדִּיאָת עִיפָה מִינְהוֹלְבָישַׁת לְבּוֹשֵׁי אַרְמָלוּתָה: וְשַׁדַּרוְהוּיְרָה יַתּגַּרְיָאַ

בר־עוֹוָי בִּיבַרַחָמָיָה עַרוּלְכָּאָה לְמִבַּב

אַשַבַּחָה: ושְׁאֵיל יַת־אֵנשֵא אַתְרָה

לְסֵיכֵּר אָוְסְקַבַּשְתָּא הִיאבּעיִינִין עַל־

אורַחָאוּ אַמַרוּבֹיִת הָכָא מְקַר שְׁתָּא :

ותבלות יחורת ואַמַר לאַ אַשְׁכַּחְתּאָ,

מַקַרַשָּׁתָא : וַאֲמַר יְחוּדָה תַּפַב לָה

למימֶרוֹנִיאַת חָמֶר בַּלְּחָדְ וַאָּף הָא

ואשהמודעיהודה ואַפר וּכָּאָה פּיני־

מעדיא אַרי־עַל־כֵּן לָא־יִהָביתָה

וַהַוָּוָה בְעִירָן פֵילְרֶה וָהָא הִיוֹפֵין

במעתא: ותות במילרה ויהב ידא

ונְסֵיבַה חִייהָא וְקְטְרַח עַר־יְוְדֵיה

רשושיפא וחושרא האלין

אַלְמָנותָה: וַיִּשְּׁלַחיְהוּבָה אֶת־נְּוָדֵי הָעוֹיֶם בְּיַר רַעָּהוּ הָעַרַכָּבִי לָקִחַרת משבונא מידא דאתתא ולאיליולי הערבון מיד האשהולא מצאה נִישְאַלאָת־אַנְשֵי טְקְפָּה לַאִפּראַיְהָ

ל יייו הַקרשָרו הוא בְעינִים עַל־הַדְּרֶרְ וַיַּאָמֶרוּ לָאִ־הָיתָח כָוֹחֶקֹרַשְּׁה וַישב אָלּ־יָהוּרָהוַיאטר לא סצָאתיִיהָ וגַם אַנשֵי הַמָּקוֹם אָבְרוּ לְא־הָיִתָּה בַוֹהָקּרֶשָׁה: וַיַּאֹפֶריהונָדה חַּקַּח־ דִילְמָאנְהִירְחְוּךְהָא שַבְּרִירֹע גַּדִיָּא נְיִיּרִי 'נְיִּמְיִּי לְּהֹפֶּן נְהִיְהַלְּבְיוֹ הַנְּהְ שָׁרַחְתִּי הַנְּרְיִּ הָבִיוֹןאַהְלָאאַשְׁכַחְהָּה: נָהַנָה 'נְיִּמִי 'הְיִּיִּא בְּחִבְּה לְאִמְצְאִתָּה: נְהַנָה 'נְיִהְיִּי 'הְיִּ פתלתות ירוני ואתחנת ליוחודרה מי מיי בפשלש חבשום ויגר ליוחודות

לאמרונתרה תמר כלתה וגם הגרה מְעָרָיָא מִזְנוּרָגָא וַאַפַרְיְהוּדָה אַפְּקוֹיָה יִיְיִייִ הְּיָרָהְלְוְעִנְּיִם וַיַּאמֶר יְהוּדָהֶ הְוּצִיאִוֹה ותחוקר : היאסיתפקאורוא שָלַחַתיייים ייווֹתשַׁרָף : הוא סינאתוֹתִיא שַלְחָתיי לְוַת־חַמוּהָא לְמִימֵר לִנְכַר דָאָלֵין בּייִבּין אַר־חָמִיחָלָאמרלְאִישׁ אַשִּר־אַלְח דִילִיה מִינֵיה אָנָא מְעַדִיאָא נִאַמָברת ניינפנין לואָנכִי חָרָרחֹנַתּאֹטֶר חַבֶּר־נָא לְמִי אישהמודע בען דְמָן עיוָלְחָא יִייֹי הַחֹרְמָּתְרוֹתְפַתְיֹלִים וְחַמַּמְּהָ הָאֵלֶה: יל וחד בְּיְקִינַיַבַרְיְרוּרָרוּ וַיֹּאמֶר צָּרָקְרוּ סְמֶנִי כִּיֹ־

עַל־־בֵּן לְאֹ־נָתַתַּיָהָ לְשֵׁלָה בְנִיְוּלְאֹ־ יַּבֶּף עוֹד לַרַעָּתָה: נַיָּהִי בְּעָת לַּדְּתָּה לשלה בּרִיוּלָא־אוֹמִיף עוֹד לְמִיְדְעָה: לְיִייִן זְיִי וְהָנָה הְאוֹמִים בִּבְמְנִּהְ: נוְהִי בֹלְרְתָּה וַיָהָן־יָדֶ וַהָּקַח הַפְיַלְדֶרת וַתִּקְשׁר עַל־ ידוֹ שנִילֵאמר וָה יַצֵא רַאשׁנָה: וַיִּהְיי

בסשיפורו וחנהוצא אחיו וחאמר מה

יָהורִיהָאלְמֵימְר הֵין נְפַּלְ קַּרְטָאָה : וַחַוָּהַ י בַּר־אָהֵיב יְבִיהוֹוְהָאנְפַּקֹן אַחוּהִיוַאַכַּבוֹת ויחשבה ג'וסי' והאמין ביי' ניחשבה לזונה ויחשבה עלי לשכור': לזונה כ' וסי' ויחשבה לזונה: איבה היתה לזונה: היא והיא ז'בטעם זקף גדול וסי' והיאלא נתנה לו לאשהן והיא הפכה שער י והיא גלתה היא בתרומת הקדשים היא מתהלכת בין החיות י היא ראש לכל הממלכו" והיא בעמק אשה לבית רחוב : אל הדרך כל לשין דרך על במ"ו אל וסי וים אליהי אל דרך המרברי אל דרך עפר': אל דרך הגיים אל הלמרון אל דרך עמדי וצפי יאל ישט אל דרכיה לכך יואתה תשמע השמים ידר "ה ינדול ג'מסור פרשת י הולרות: אשלה ט וסי'כפרש' כא א' פרעה: ער י"א פסוקים מאריך ערומלא חרא כס'פ וסי' ער שלחך

עד עברך יעד רדתה יעד שובך: ואשמתינו גדלה עד לשמים יעד חיותם יועד קרקדף יעד קרקרו עד שתחפץ: עד שתחפן: עד שתחפץ: ומטך ב'וסי' ופתילך: ומטך אשר הכית כו: אל יהודה ו' ושב אל יהודה ויאמר י לכן כה אמר יו' צבאות אלהי ישרא הגני י ויהי לתקופת השנה י אשר תשלחני אל יהודה י עד אשר אכא אל יהודה י וחד ואל יהודה י אשר דבר יו'אל ישראל : לבוו ב' ומלאים וסי' תקח לה פן נהית לבוז : ונעות לב יהיה לבוז: ויגד כ"ד מסיר במס" רבתא : הוציאוה נ' ומלא וסי ויאמר יהודה הוציאוה : הוציאוה אל מבית לשדרות : דד"ה : הוציאוה עד קצה הארץ : היא מוצאת והיא חד מן י"ב ר"פ רמיון מן ב' מלין דמיין מסורתא מכא ומכא ומלה ביניהון קדמא לא נסיב ו'תני' נסיב ו' וסי' במסרא רבתא: הוא ג'ר'פ וסי' הוא מוצאת הוא החית אשר ראיתי הוא לאתהיה לכם לסיר: היא וריא י"א

כתיב יו"ר בתו'וסי היא צוער קדמ" הניי דהלא הוא אמר לי והיא שלחה אל המיה יוכי ימית מן הכהמה : והיא הפכה שער לכן : ואם ירא:ה הכהן : קרשא" . שבת שכתון היא : ראחרי מות : ואיש כי הלכה שלח ליכם הלח חחין מו החב יקת את אהותו בת אביי ז היא מחללת י קדמי י ושכב איש אותה י קרמי רפסיק י ועבר עליי רוח קנאה י ואט"פ כן הם חין החים נהגו ליבם תניי רפסוק: חבר נא ב׳דפפי בעני וסי הבר נא הבתנת י הבר נא למי: ולא יסף ז'וסי עוד לרעת' י הול בנשרים לה קרוביה ועל כן עשתה גדול ולאיסף : להראת אל מנוה: ולא יסף שמואה לראות את שאולי עוד לבקשו: עוד מלך מצרים:

ראשנה י' מסיר במפ' רבתא:

לרות גם לאחר מחך תורה: וחכם בצשיף שאין זה דרך אלמגים: ניחשבה לאכה כי כסתה פניה עכשיו ולא הכילה: ויחשבה לאנה : החי"ת בשבא : אם תתן ערבון תקלא הלר הוא או אממע לקולך: חוח אך ופתילך שאלב לו דבר מבשי בצשיף שאין זה דרך אלמגים: ניחשבה לאכה נחתילה לרשור הצחר ומשד לישען עליו : זגתה אמר כלחד : כי היח שומר שלה ליבס ודרכה להחד ההיח שה יחאו ההרוד במי יחאו החרוד במי יחאו במי יחאו במי יחאו במי יחאו במי יחאור במי יחאו במי יחאור במי יחאור במי יחאור במי יחאור במי יחאור במי יחאור במים יחאור במי בצעיף שחין זה דרך חלת בות : ויחשבה כווכה כי כשים של למר ופתילך לקשור הצמר ומעך לישען עליו: זכתה ממר כלתך : כי הית' שומר'שלה ליבס ודרכה להחד לה בחשת חיש עד יתחן הקרוב כבבים לפי שהיו צריכין לו חדיר חותמך למתו' הקשרי של צמר ופתילך לקשור הצמר ומען לדוכה והרי שם יצחקויעהב הייתו חלה פלום ישב בדין עליה ולמה פתח יהודה לפי שבדיכי כשו' מחמר לדוכה ביים שלחקויעה ביים בדיבי בשלים שבדיכי כשו' מחמר לדובה ביים שלחקוים ביים בדיבי ביים שלחם ביים בדיבי ביים שלחקוים ביים בדיבי ביים שלחקוים בדיבי ביים שלחם ביים בדיבי ביים שלחם בדיבי ביים בדיבי ביים שלחם ביים בדיבי ביים שלחם בדיבי ביים שלחם ביים בדיבי ביים בדיבי ביים שלחם בדיבי ביים בדיבי בדול המנו בדול ממנו לדוכה והרי שם יצחקוים ביים ביים בדיבי ביים בדיבי ביים שלחם בדיבי ביים בדיבי בדיבי ביים בדיבי ביים בדיבים בד מן הלד: הוליחות והשרף פרש" בחו שב שם יו שב שהיחה בה תעלה ותירה שהיחה בת כהן דמה לשריפב ואע"פ שהכהונה ניעלה משם וכתוה לחברהם לפי שהיחה בה תעלה ותירה שהיחה בת כהן דמה לשריפב ואע"פ שהכהונה ניעלה משם וכתוה לחברהם לפי שה קדים ברכת אברהי לביים רק לאו חלא עשו בדר בעריות ורוב מינוינ כל היתה בתו של שם דינה היה בשריפה דחילהו סבור הבא על תקר בוי היה וגוי הבא על בת ישראל דמשכה הבחדיה בבית דינו של שם בזרו דרשבים הק"בה מ"מ מזרעו ביעלה ולא תמנו וי"א אפילו לא היתה בתו של שם דינה היה בשרים בישרא מינה מו מינה מרומה שהבו בלא בישרים בישרא בישרים בישרא בישרים בישרא בישרים בישרא בישרים בישרא בישרים בישרי להכמפ ייל מנהג היה בדורם כל הגדול מיינם וחם הצן קטן החב מינם והוח לשם יבום נחכוונה

ולא השתדלה לכבות הרה ולם השתצלה לכבות קלון לכב דך בעכון חשרם זיל אשה חונה מחהספרו או משחשת כמוך כדי שלא חחשבר: היא מולאת והיא שלה נפל לגבו ממשחדל לזכות את שהיו מולי שהיו שלה של משחשה במוך במשחשה שלה היא במה במורשתה שהישה למכלים של במחוב ואני לה דאיחיה כלל כי שלחתי הגדי מכל חבור במרשתה שהישה למכלים של במחוב ואני לה דאיחיה כלל כי שלחתי הגדי מכל חבור במרשתה שהישה למכלים של במחוב במרשתה שהישה למכלים של במחוב במורשתה שהישה למכלים של במחוב במורשתה של מכלים של במחוב במורשתה שהיו במורשתה שהיו במורשתה שהיו במורשתה של מכלים של מכלים של במחוב במורשתה של מכלים בל מכלים של מכלים של מכלים מכלים מכלים מכלים של מכלים מכלים של מכלים של מכלים של מכלים של מכלים מכלים של מכלים ש הלון לכבידן כעכון חפרס ויל מחוד מחשפת מו משמשת כמוך כדי שלה חחשבר ז בינו מוניום ובש ששום בשות בשות שבים ומבים ול יותר בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה של בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה בינו מתוחה שהיש בינו מתוחה בינו מתוחה בינו מתוחה מתוחה בינו בינו מתוחה בינו בינו מתוחה בינו מתוחה בינו מתוחה בינו מתוחה בינו מתוחה בינו בינו מתוחה בינו מ הבירו שהם חחותים לפיכד קשה התילדה שני לשכיר שרחשון בניהי בחשיב ידו לה חשיב נחתה שי לה בשמולת שולד בעשה כן רק כפעלת שנה בדוחה עדמה חת חתיו לחוץ והועב החור זה עם ידו:

כי כסתה פניה יפי וחתעלף והחפרש כי כסתה פניה במיני לבעוני והביא ראיה מכתו הכל הוא כי אין מכיאין ראיה מן השיטים גם נכין הוא מה שדרשו רו"ל שהיתה לנועה בכית חמיה: חותמך מרב חחיתו נתן ג' דברים ערבון על דבר קל קרשה בפסוק לחיהיה קדש מפרשהו: תקח לה: עווב חותה ותקח הערבון פן נהיה

> לכוזי ללעג שנתתי חות' ופתיל ומטה ערבון על דבר קל כזה ואני הנה שלחתי את הגדי הוה ואתה לאמצאתה וזה - אות כי תקח לה הצרבין. כחשלם קדם סי בתוספת מים קודם שלש וכיתי' כתושפת מים חחר שלש: היא מולאת י היה רמוי להיות כמו מודעת זאת לולי העלם הח"לף כמשפטה: כי על כן לח נחתיה - כתוכי עלכן רחיתי פניך כפיצ' חכמינו הוחיל ולא כת זיה חו מעמו עשוה כן כי לח כתתיה . לדעתה ' לשכב עמה: ויקןיד: החחד מהם ולז מבר שמו כי עוד לא נקרח גם אלה במעשה פלח שובקעו השליו יחד והשיב זה ידו ויכח

חמיו: הזקרני מה לדתה היה קורה בושם כחן פרש"י בב"ר רחיתיות קרת חת שמו שלה פסקת כלוער עם פסק הריונה לשין שילהי פירקין שלהי קייטי ולשון זה מציכו במקר'לה תשלה הותי בנות'נה תכיחכו להיות פוסקת ממכו ובתרגו" ירושלמי והיה בכויב והיה בפסיקת ז וֹאַף אַנְישֵׁי אַתְרָא אַבַּרוּ לֵיוּת הָכָא וימיתהו לח היה שוכב עמה כדרכ'פן תהר ולשניה' היתה בחילה לכיכךלא קשא בה יהודה כי לא היתה בעולת בעל חז"ק חיך בעכשו הרי עדיין לח הגיעו לכלל עשרי'להיות'בכי עונסין ויכם אותה : מחיכות המשמשו' בכין ום תירה כמו פחרו'תפחר מסעףפחר בסעיפותיו ויקלנו כלותר הסר מתנה היבום להיות לך לאשה : נידע אוכן " כסכו׳ היה כמו הירוע נדע אוקוד"א בלע"ז:כי לח לו יהי 'הזרע לפי פשומו זרע תבואות השד' : והיה אם כא וגו' אָמ׳בלבו אָסְ אַבּא אַ אַפַת אַחּי אִפְּאַיּ הת ארצי שלח המלא מי סורשה ומי זורעה: לכלתי כחן זרע לאחיו . לא רצה לתת זרע השדה לחחיו שלח רבה להשחית כחלתו כמו שמליכוגבירות וואמיהביש לח חוכל לבאוג פן אשחיי כחלתי: כי חמר פן ימות : פרש"י מחוקת זו שימותו אנשיה כדאמריכן ביבמו' ובכחובו'כתחרמלה תרי זימני תו לא חזיה להוכם:בי והפי'למ"ד לה הנית קשלכי' עד הנת זימניןת"מ ירח היה פן ישחית זרעו כחתיו וימות והכתוב מוכיח פניתות ברחיו כתית' אחיו : עד יגדל פלה : והיה חכם וים מו'עצמו מעון גדול כזה י דיה שבי אמכ'בית אביך עדיגדל שלה וישא חשה החרת ויולד ממנה בני 'כדי שלת' ימו בלח זכר וחח"כ ייבם חותך: על ביוזי צאכריעם בווזיצאכובעולי מתכת' בנ הית'תמכם עלייי שהולי' בה שכי צדיקי' חבל בשמשיוכתי' וירד שמשין תמנתה לפישההליכה הית'לו ירידה שהרי ע"י החשה שלקחשם נחנידו עיביו: לבוו נחכו יהי׳ בירר'לה שע׳ שביה יהודה שמח שהדין ניתולהתגב' יצרו עליו כי רגילים היי לעשות משתי בע'גזיזו 'הלחוח"ת אידהסכי הק"ב פיצרו כל חלכי יהוד 'מפרץשב'מהמ' שהרחה לוכוכי 'אלא י"ל מוטב שיבאו מתמר בת שם הלדיק וחל יצאו מאש׳ יהודה שהיתה ככעכית שהם מקוללי׳ ועודלה הרתה לוכונים שהרי קודם מחותולה כל הקרובים מיבמיווהפי׳ הביושל מת ביחשלה בדליבם שלה פליהודה ליבסכשנתנה תיר'נחחדש' בהיתר תה שעשהה כמושעשה ביעו לרות גם להחר מחן תורה: וחכם

למר הכר גל הכחונת בגד אית היה לכוז שחמרה לו הכר כח למי החומת שוימת' יהודה היניתוה ותברף בשת שש בן ארבע מלמד שהקכ"ה זימן לה השתכין שנחכדו ממנה : הוח מינת: כחוב חשר חלף לומר לך שתיירה חשוי אש יציתו בה בחור לא תול"הוציאויותשרם פירש רש"י לפי שנתו של שם היתה ונת כהןשוינת בשריפ"י והקשה הרמולן דמה שנחוב צח כהן שוינתה כשרים הייכו חרום חו כשוחה חבל שותרש יבט בין ישראלית כין כהכת חונה כלה כלחו - וני חומח מפנו שהיה יכום ככני כת חוירתן זו היא מיתתן הא מוכח כפנהזרין שאין יכתה כוהב ככפי נח כללי ועוד קפיי דבו מיתה האמורה בכני נח אים אלא פיים י ועוד מה פחת'נהק מתני כל שכן שניה לה להתחייבי ופי'הות בסביל שהיה קנין ומושל כזרך והכלי אשר תזנה עליו איכה נידונת במשפט בחר נשים הזינו׳ חד כחבוה חת החלבות ועל כן ממר סולימוס וקשרף כי נמו לפכיו לעשית לה כל חשר יצוי המלכות ועל דרך הפשם בהי קרצום חשר תונה חחם חיש" שתושרי חות לכעלה והוח דן חות' לחיים חו למוח כרצינו להניתחר הית זמיועדת לשם בנו והיא להם כאשת חים בנימוסיתם ' נרכינו יהודה החסיד פירש לח דכה חות: יהודה לשרופה אלא פישרפו לה רופס בין פניה לסיתן שהיה צונה וכחשר ידע יהוד! שהיה מתכנולת היתה זוכה לח עשו לה דברי עוד חקשים מל מה שלתר יה לה הוניתו הוארף וה א יהודה מלך היה למלך לה דן ולה דכין חיתו ונור בדינו לכשום חסמ ליו מן הנדוע בהיחך היה דן על פלחו ז ומתרצי'ם נחק ויעקב היהוד דכום והתחילו כיהודה וכמקרם ים שסס * 750 in בענתו דוהי וחי חושר להיות כפתדקדק בחשרון שנות דור לדור תמנה שחת כבר וחם שחחר בע"ח בנוי הכח על הַפמוי בית דינו של שם נוין משום מעשה דתחרילה שהיה קיים אל כלצית דיכו אחריו ניירה על שיוו : הכר גה למי

אמרי נועם

קותמת יש"ת תירת שחמרה

ב מתירם את השט וחודה ב

וְחַחַמר חחחך ופחילך כיי מכעחד שחתנ הות' כה והדש לי בעב נהך תומה להר 'ם מה מועיל וה א הקדישין לריכין להיות בפכי עדי' ואפי שניה' מודי בדבר לדיבין עדיסיוי ל מפתרה זדם חשוב כיהודי לח הים בולדים די הח"כ כ'נעריו שמו כדין ת"ח וקדפה כככיה" וא"ח חנתו חה מועיל בקדושין יהלילה מסר קדושין חוח כתורת משכון וחמרי" בקדושין קדשה בפרופ'והבית פהקנה לה החיבן לנחרו לפי כם ולחז'מכחוהקני שקשלת הצי בענור משכון גדי עזים:

ם"ע ספורנו

פר לח ידע כי כלהו ביח י נס חתר שנטה חליה חל הדרךלח הכירה שאם היה מכירה מדכר בה בשביל גבו ולאל ית׳ בחכנו תמלוח שרנה שיהום לרעה תוהולה שהיה ויתר שלם ורכני משלה ומ מכייהי רשום ברקנו : מה החן לי התחילה לדבר כדי שיכירה כי צם הותה מכונת לשום חתנו בלי ספק אבל היחה כובחה להקים זום מיהודה ובכן לפחה ערבון לה להנוח כו אה צערו' והם היה ניתן לה חתכן לא היחה מקבלת כי לא היה לו עמה עדות לוכוח חת כפפה: אם תהן ערבון י הם ארן חו חעשה חם שלוית בחתר הנה כו חליך:ופחילך בת ד סחיל שלך בחי סודר שבחתכיו שתנו ח מים וכחרה בחלה הכלים החורים הנדולה פתנבירה כתוחה ושכש המושל בהאוור כלתרו חוור כחבבר מלציך ווה עשת' כדי שחברה בחשלת יכודה ותוליד כדומה לו : וחלכם ובדי חלמניוה שנח הים עם לכנה למשם מחרי שהשינה חת הורע החבוון: ובש הנשי החקום מתרני המשתקים תןי קלון שו כבורך : סנה שלחתי יולח שקרתי באחונתי: זגם הנה

לדיקים כיולא בו: הקדפה מקודשת ומוומני כים לה יהיה שלה מה שבידה בידה לה יהיה שלה מה שבידה בידה מקודשת ומוומכת לוכות: קתם יתפרם הדבר ויהיה גנחי כי מש עלי לעשות עוד לחמת דברם הכה שלחתי את הגדי הזה כלי שרמה יהולה חת אביו בנים עזי' שהטביל כחנת יוסף בדינב ברמוהו גם הוח בגדי עזים ברמוהו גם כמשלם חדשים - רוכו של ראשוני ורובו של אחרון ואמלעי שלם ולשון כמשלש חדשים במשתפש החדשי כמו ומשלות מנו משפים ידם וכן חרגם חנקלום כת לידם ירחים: הרה לונונים ישם פבר מעוברת כמו חשה הרה ופרא ברה כחמה : וחשרף מכונה אפרים מקשאה משום ר"מ בתר אפרים מקענים. של שם היחה שהות כהן לפינב של שם היחה שהות כהן לפינב לישרף: והיא שלחה אל חמים לא רכתה להלבין פכיו ולות' מניים אני מעובר' אלא לאים אשר אניי לו המרה אם יודה יודה מעל חוב וחם לחוישרפוני ולח חלבין פכם מכאן אמרו נוחלו לאד׳ שיפילותם

שניהט בין החור שקשה מחחר מחחר מחחר החורת: - 5399 רלבג

לכבשן החשולה ילבין פני חבים

ברבים: יות הבר נח בורחף נפו

שהיחה לכועה בביח חמוי ב זרים

שיפ או ממכה מלכי 'ומשבל יכו

בזרתי להעמיד מלכים בישרמל ביב

כי ע"כ לח נחתיה כי בדיוע שת

ולא ישף עוד . ו"א לא הו

וברבקה הוח אומר וימלאו ימים

ללד׳ להלן לחלחי׳ וכחן לחשות

והנה תחומיי מלח ולהלן תונת

וסנה תנוות מסר לפי שהמחד רשע מבל

שניהם נדיקים: ויחויל הוצים

על חשר לח נחתיה לשלה בכי

וי׳חלח פסק: בעת לדתם

החבד שנע תמניםים מעובר בלבריה: ממניםים מעובר ורו"ל דרשו שילת'בת קול ואיני

14 18 19)

הברבים: הכרנא אין נא אלם

חחבר שלש נפשות: לדקה

בניו והנה גער בו אביו להוצים בנין וסני בל מוה בלתף מכל בלתף מכן ביאמו מחה ולח יחכן שישת מתונים בלתף מישת מונים בלתף מחיו ברות מחיו ברו בי השו מוזי והכה אחיו בינור בי השו מוזי מל חלות והכה אחיו בינור ב מיפל שיביע זה החלום ויח היי היה משער שוה החלום הוח לודק וילכו חחיו לרעו׳ מת כהומכיה׳ בשכי להיות המקום ההוא נאות להמציעה להיות המקום הביצורה והוא ב מזונם מהוםילערך להם והוא בספר מזונם מהוםילערך להם והוא בספר נחות לרעיי הלאוהנה נקוד על מת להורות שעקר כוונתם היתה לר ענום הנחן שה שעי כל זה כב 'כווכו ב חיים מה להנחת עלתם ולוה הית יוחי התבי מחולשת

מיע ספורנו

ירד יכוכו מאת החיו וקרה לו כל מה שנחה למעלה ובאוחר הזמן בעצמו יוכף הורך מוד הישמעולים שהיו בעלי הגמלים הכובחים והם צענמי ולם: להנינו מהמחקוחמים עליו: ויהו חים מצלים משיל כל חבליי מכוון ממנו: ויהי כנית חדניו התורי י שומד לשרת בחדר חדכיו ולשון היה כמו עמד כמו והיה כם ויהלו בדנרים הורוכים לבופו ויעוב כל חשר לויכלי שינטרך לכיין חשכון : ויפי יוסף יפה חוחר נופה מכחה י פהפקיד חומו נחופן זה פל הפך שהיה חתחלה שהים שובד בעבודה קשה כחחרל הסירותי חסבל שכחו כו' ותשחשת חדניו בשביל יופיל שאוור למעלה : כי הם אותך בהשר את חשהוי בענין החשיונלנד חשך חותך נמכי הרעה הגדולה הוחת " לשלם ביתיד בסיום הזה "בלתכם עיניה והתהוחה לו: ויכח הביתה : נכנם לחדר שלח ידעב בהיחה היא פס: שם בבית י בחותו החדר זוינם' מו החדר פן יגפר עליו יכר הרע: וינת החולה: בהיותו חוץ מן החד**ר** יצה לה כו בלחי המעח ניסה סנא ישחלוהו מה לך כי תמש ומי לו זפך מכל הימ שרמתה ביצא מן החדר בחנועת כים ירחה שיח עפה כדחיץלחדר ובחלוהו והגיד לפיכך והקר" למנשי ביחס - לוכוח חת עלמה ממנם כחשר רחקה שחוץ לחדר לה רץ וזהו בחנ בם חנשי ביתה חחרה להם ניכם וילה החולה כמו מהיה באמח אכל לנמלה שלא ראה בדבר חמרה וינם החולה להורות שעשל תנימת הניפה בס בחוץ להחלם חחכשי ביתם וום לחמת ענין הפקר שלה ז לנחק בנו בעניני קשרים שחתוכם נכר שנה חלי לשכב

קומץ מנחה. שהראה לאכיו בחלום. הסולם מאמים אומים עולם השפל יורנדן השמש עולם דגלגליי וימצאהו איש זה עול׳ המלאבים: הגירהנא לי מכאן ראיה הום יוסף יויע שהוא מלאד או נכיי דא"לכ היהלו לשאל אם יודע איפה הם רועים שיגיד לו ומרכתים איש וכתיב והאיש גבריאל למדו שהיה נבריאל וי"א שהיה רפל שהוא כגי׳ שהין דרך לשמש ביום לפינך דב׳נלוי איש:הכז׳הרברל שבין הלו והוה כי הלו יאמ׳ על הוחוק והזה על ממש והי׳ מע"פ כן וההפשהו בבגדו רקרוב: כעל החלומו׳ הם אמרו בדרך לעג ואטרוה: מת שהו'היה בעל דחלונוית ואין לרחות ולשמות בנהר והיה והוה לה פותר אותם ניבלעדיו: הלכו זיע זוב בגדו מכלי שהםי מעליו לכו ענין ירוז דמעשה כדי לחנסני ולח הספיק לקחתו עד לפי "הישיבה עצלות זההליכ'זריזו':ונמכרכו לישטעאלים הוא היה כבוד להיו כולדנמכרנו לעבד ובאלה יבחגו

かけ

מה פרלת . כחדם שיפרון גדר וילח ממנו והנה יש טליך משפט זה הפרן וחחרים אמרו שהוא כמו ופרלח והגאון אמרכי מה פרלת כמשמעורק עליך פרץ מגורת ויפרן לרוב: ולחידע חתו מחומה כי אם הלחם י"ח שהוח כנוי לשכיבת אשחו וזה רחוק ועוד כי אדוני יוםף סרים הי' והנכון בעיני שכל אשר לו היה בידו חוץ מן הלחם

אבן עורא

שלח היה חפילו נוגע בו בעבור היוחו עברי כי הנה מפולש לי לא יוכלו המכרים לאכול את העברים לחם כי פישיפר ידע שיוסף עברי הוח וכן חשת אומר רחו הכיח נכו חים עברי: ויהי יום' יפה חוחר כחמו: לשכב אנלה י אפי לשכב בתקום קרוב משפשים: הרימותי ממנה חולהיות עמו לדבר שיחות זויהי כהיום הזה משבוע חחד מהיום שהחלה לדבר לו ניוסף ה ודיכויון חחד נעליון שכבי עמיחו מחדש חח' הו חחר שנה חמימה להוא הנכין בעיני: לעשות מלחכתון מלוזכח הבית או הממון כי פקיד היה על הכל ודרש וחין חיש דכלי יחיד: הכיח

לנו • בעלי: חוקוני להבעל והיה שלם י כחיב ביו"ד ז שם כחשינוני הי וישי וחותוי לדק'ממכי זמאי ממכי אלא ה"ר אשר עשת'להזקק לי להקי' למת ורע ממכי ולה משלי כי ירה' פנישהים זרעו כחחיו נימות:כי על כן שהרי בשביל כן שירמתי פןים הי זרעו כאחיו לה כתחיל לשלה בכי ב"ח להקה ממני מהתי הוכה היה בדין שלה חדיוהות לחוב' שהם בייתי מחייבה הייתי מחיבהת עלמים ולה יסף עוד לדעה' ולח פפק עוד תלבא עליה כי מתחלה בא עליי לשם קדושי יבום לדעתה כדאמרילן ועה תחח שונהולהיוח עמה לעי זו"ה סבסותו הדו"לה היו מקדשין מצח בביאה וקידושי ביאה קידושיואה לכבעלת כדרכ׳ וער וחוכן שלה כדרכה שמשו נמלחת שלה היתה כלתוי ד"ח לח יםף לח הוסיףכפבו' קטלני'היא ד"א בוש על שהית'כלתו ואם אתה מפרשו לא פסק לא היה לו לכתוי לדעתה אלא מדעתה : והכה תאומי בבענה בקודם שילדה הרגיש׳ המילדת וידע' שההומים בבטכ'ולכך ות השור שפי על חוחו שילח רחשונה להמר זה יצח רחשונה: והנה יצ'חתיו לפי שעתידים החלכים ללחת מחנו: כרץ: על שבח חחיו לנה'ברחשונה: ויקרח שמוזרת : בשביל השכי שהוח חדום וזרח לשון חדמומית כלכתיב בתלכים ויהי בבקר והשמש זרחה על המי' ויראן מואב מנגב המי אדומי' כדם: ויוסף הורד מלרימה עד שלח בולד שיעבוד רחשון כילד גוחל חחרון תחילה כולד פרץ שעתיד מלך המשיח לכה ממכי והח"כ ויוםףהורד מברימי שהוא שיעכוד רחשון של ישראל : 'ויהי יי 'חת יוםף הולר' סיוע ופעד כזי שלח יטמע לבין הגוים ג כי חם כלח' חשר הוח הוכל כדכתיב בפרש' מקץכי לח יוכלו המלרים לאכול את העפרים לק' כי תיעבה היא למצריי לפישהם גסי הרוח כלכתיב גבי מלרים לכן קראתי לוה' רכב מם שבה ולכדלה מינהו על הלחם: ד"ח לפ היה עוד פוטיפ'יודע על יוסף שום דבר גנאי רק מהלחם שב' יוסף אוכל עמו וכחיב לה יוכלין המצרים וגו': וחטחתי לאהים אפילו ים תר הדבר תן הבריות אי הפשר שיסתר מלפני הב"ה: ייכי כהיום ויהו יום כשחר ימים לשבחו פללווק ולגניתה של הארורה נכתב מקרא זה

הוא שלא נתכוושא לעשות מלאכהו

ר' ישמעש או'יום כיבול כילום היה

והלכו כולם לראות שכך היה המנהג

כחבילום מחגדל המלד והשדי 'הילכי'

מָה־פָּרַצְהָ עֶלֶיף פָּרֶץ וַיִּלְרָצָה שְׁמָוֹ יייי׳יי מַה־הַנְוֹף פַגּי עַלַף לְמִיתְּלֶף וּקְרָנְא שָׁמִיה פָּרֵץ: וּבָתַר בּוֹנְפַק אֲחוֹתִי דֵּי פָּרֶץ: וְאַתַר יָצָא אָחִיו אָשֵר עַל־יָדָוֹ עַל־יָבֵיה וָהוֹרִיתָא וּקָרָא שְׁבֵיהוַרַה וּ אַנְיוֹם הָּנִיבֶר מִצְרָיְטָה תַּבְּנְבוּהוּ פְּוֹמִיפָּ הָנְיבְּיה בְּיִבְיּה בְּיִבְיּה בְּיִבְיּה בְּיִבְיּ וַיוֹפֵף אִיתָחַת לְפִצְרָוִם וְוַבְּנֵיה פוטיפר רַבָּא דפרעה רַב קטוליא סָרִים פַּרָעה שַרָ הַשַּבֶּחִים אִישׁ כִיצְרִי מַיַרַ רַאָשָׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר רֹחוֹרָדָרָה יְּיָנְיָיֵי נַבְרָא מִצְרָאָה מִיֵר דַעָרָבָאִי וּיִי יים פייפ אַתַתְרוֹי תַּמֵּן: שָׁמָּה: נַיָהָי יְהנָהֹאָתריוֹמַףנַיָהָיִאָיש וַהַּיָּהַ מִיכּרָא־דַיִייָ בִּםַעָרִיה דִּיוֹמָף וַהַנָיָה נִבַר מַצְּלָּוָח בַּצְלָית וַיָּהִי בְּבֵית אַדֹּנָיו הַכִּיצְרָי וַיַּרָא אָרנִיו כִייִרוָרָה אַתְּוֹוְכל אֲשֶׁר וַוְהַיָּת בְּבָּית רַבוֹּגִיָּה מְצְרָאָה : וַוְחָיָּאַ רַבוֹנֵיה אַרִי־מֵיסְרָא דַיְיַנְכָּחַעַקִיחוּוָבָל הוא עשה יהוָה מַצְלִיחַ כּיָרוֹ רָהוא־עָבֶר יָיְבֶצְרַחִבִּירָה: וְאַשְּבַּח וַיִּסְצָאיוֹמֵף חֵוֹ כְּעִינָיוֹ וַיִשְׁרֵח אֹרְאוֹ וֹיּפָּלַבְּעוֹ מֹבֶת בּיִּעוּוֹבֶּבְ יַמִּש בְּוֹ דָּבֹעוֹנִים יוּיִיוּוֹפֹּל בַּעֹלֹנֹוֹ בַּמֹיֹנְשׁ בְּעֹבֹי וּמַנְיֵה עַל־בֵּיתֵיה וְכַל דְאִיתַ־לֵיה מַסַר בַּיָרוֹ: וַיָּהִי מֵאָוֹהַפְּקִיר אֹתוֹ בְּבֵיחוֹ בַּירֵיה: 🤼 וַהַנָּה מֵעירַן רַמַנֵּי יָחֵיה ועל כָּר אַשֵר יָשׁ־לוֹ וַיְבְרֶר יְרֹּוְנֶרֹ אַר־בּיִרדֹ חַבְּנִץרִי בָּגַלַל יוֹמֵף וַיִּהָיִי כֹּנִיכִּי בְבִיתִיה וְעַל בָּלֹ־רְאִיתְ-לְיָה וְבָרֶיְךְיָי יַרע־בֵּיִת מִצְרָאָה בַּדֵיי יוֹמַף וַהַיַּרה בַּרַבַּח יְהוָה בָּכַל־אֲשֶׁר יִשׁ־רוֹ בַּבַיִּח בָרַכָּתָאַ דַיִיַבְּבְּלֹ־דָאִית לֵיה בְּבֵיתָא וֹבַשְּׁבֶּה ָ וַיִּעֲוֹב כָּל־אַשֵּׁר־כוֹ בִּיר־ וּבְחַקְלָא: וּשְבֵק בְלֹּדִילִיה בִּיְרָא יוֹםף וְרָאֹ־יָתַע אָתוֹ מְאוֹמֶרה כֵּי אָם־ ַ תַּכֵּחֶם אֲשֶׁר־תַּוּא אוֹכַרֻע וַיִּתַי יוֹבֶּא דיוֹםףוּלָא־יָרַעִעמֵיה מְרַעַם אֶלָתֵּוֹ ַבַּחְבָא**ָדּי־הַוּא אָב**ֶילנַוְהַוְהַיוֹבֵּף שַׁבְּירַ ַנַיְהָי אַבַר הַּדְּבָרָ ם הָאֵלֵה <u>וֹהִשְּׁ</u>אָ <u>ותות בתר</u> בַריוָא יָיאֵי בַּחָזוָא: פָּתִנֶּמֵיָא הָאִילֵין וְּזָּקְפַּתֹּ אִתַּת־רְבּוֹנֵיִה אַשרת־אַרניו אַרת־עיניה אַר־יוֹסַף ימימי יַת־עִינָהְיָּ לְוַת־יוֹמֶף וַאַמַרַת שְׁכָּוֹב יִת־עִינָהְיָּ וַהָאמֶר שִּכְבָה עִמָּי: וַיִּמָאֵן 'נִיאמֶר עמִי : וְסָרִיבֹּ 'וַאֲמֶרֹ לִאְתַּתְ רְבּוֹנֵיה הָא אָרַרַ-אַשֶּׁתּאַדנִיוּ רַדָּןאַדנִי לְאַ־יָּדֶע רַבּונִילָא־זָרַע עִמָּי מַר־ז־בַּבֵּיתָא וִכְּל אָתַי מַה־בַּבָּיֶת וְכָר אֲשֶׁר־נֶש־לְוֹנָרתָן דָאִית־לֵיָה מְסַר בִּירִי: רֵיֹּתוֹהָי רַב בַּיַרִי: אֵינִנוּ נָרוֹל בַבַּיִת הַזָה סִבּּוּנִי וְלָא־חָשַּׁךְ מַמָּנִימְאוּמְוּה בִי אִבְּוֹי מוּ מיניבּבִיתָא הָדֵין מְנִיוּלָא־מְנַעַמּנִי מְדַּעם אָהַן יָתִירָ בַּרִיל רַאַת־אָתִתְיהוֹאַכְרֵין אותהבאשר אחלאשתוואיראעשה אַעבִירבִישְׁתָארַבּתָאהַרָּאוֹב הַרָּעָה הַגִּרֹלָה הַזֹּאה וְחָטְאִרְיּי ַקַּדָם יָיָ: וַדְּוַנָה כַּדּיִפַּלֵילַת עִם־יוֹסֵף לַאלהַים: וַיִּהַיפְרַבַּרָה אַל־יוֹםְף יום ין אים וְלא־שָׁמַע אֵלֶיָהָ רִשְׁבַּב י פּפּה נוֹם יֹ יוֹם וְלָא־קַבְיל מִינָהְ לִמִשְׁבַּב וַיָּהִי בָּהַיִּוֹם יַנְיֵלֵ שׁׁי׳ לְוָתָהֹלְטֶהֲוֹיִ עִפָּה: וַהַנָה ביוֹמָא הַרֵין וִעָרַ לְבֵיתָא לְמִבְּרָק בְּכִרתְבִּי הַוֶּהַוֹיָבָא הַבַּיְתָה לַעֲשִוֹרת סְלַאּכְתָּוֹ חושבניהובית אינש מאינשי בית יָאֵין אִישמַאַנִשֵּי הַבַּיִת שָם בַּבָּיִת י וַתְּרָוֹפְשְׁתְּוֹ בְּנְבִּגְּדְוֹ לֵאְמֶׁר שִׁבְבָּהְ נְ׳ יָבֶיְיְיֹ הְּנָטְן בְּבֵיהָא: וַאֲחַרְתַּיִה בְּלְבוּשֵׁיה לָמֵימַר שְבָוּב עַמִּי וְשַבַקִיח לַלְבוּשִיה עמי וַיַעַוָב בּנְדוֹ בִּירָהֹ וַיָּנָס וַיִּצֵיא ַחַחָוּצָה: וַיֵּהָיֹכִּרְאוֹתָהֹ כִּי־עָוַבְ בְּנְרָוֹ נִיֵחֵנִי בִּירָהוֹוַעַרַקוּנְפָּק לְשׁנָקא: וַהַוָּהֹבַּר

ויקר'שמו ו'פסו'מסור פרשת וישלה : ויוסף ג'ר"פ וסי'ויוסף הורד מצרומה : ויוסף בן שלשי' שנה כעמרו ויוסף הוא השלים: הורד ב'וס' מצרים ' גאונה : הורדהו ב'כ כ וסי' הורדהו שמה ' ותאמר אל עבריך : על ביתו ח'מס ר בפרשת מקין : ויהי ה'בטע'גריש בספרא מפור בפרשת נח : אוכל ד' מ'ל וסי' כי אם הלחם כאשר יחלם הרעב אם ינועו זנפלו על פי אוכל - אשר בטחתי בו אוכל לחמי : ותשא י"ד וסי׳ במלכים ב'סימן ד': חשך לישן מניע ז' ופי' ולא חשך ממני מאומה: ואת עברו חשך מרעה: הנה חשך יואב את העם - הנה חשך אדני את נעמן - לא חשך ממות נפשם - מרדף בלי חשך - ישעיה - ובתחפנחם חשך היום : אותך י"ו מלאים כליש' נקבה מסור במס'רבתא: כאשר ש"ו מסור בשופשים סי' ה': הרעה הנדלה הואת ו' וסי' אינ.ו גדול בבית הזה אם דרך גבילו יעלה בית שמש אל אודות הרעה : אהיה כי תניד לעם הוח: כאשר הבאתי אל העם הוה י ולכם הנשמע לעשות: יום יום ז' ופסק ופי' ו הי כדברה אל לשלמי נדרי יוסק . על אשר ילקשו יום יום ' ואתי יום יום ידרשון : ברוך יי' יום יום יום יום י לשקר על דלתותייום יום יוב' יום יום דלא פסקי' וסי' יום יום לשנה ותברו דיהוקאל: כהיום ד'ופי'ויבא הביתה לעשות . להיותנו כהיים הזה . כי אותו כהיום תמצאון אתו . ולא יוכל יי' עור לשאת וכל עזרא דכו': הביתה י"ח וסי' במסר' רבתא: ואין אישו' וסי מאנשי הבית: מאסף דפלגש: מבני ישראל : טוב ממנו : הצדיק אבד : מדוע באתי ואין איש: בכגדו ב' בתרי ליש' וסי' ותתפשהו : בבגדו סגעקתי והניחו וגרח: "ניתנהו

וַתְקרָא

וַיְהָיכִשְׁמִעוֹ

כה: ביר הסימן דהדין עניינא בידה בידה אצלו אצלה אצלי: ותאמר להסג' דסמי' וסי'ותקרא לאנישי ביתה : כה אמר יי' אלהי אמרו לאיש - דר ה - ולחם משפים נתת להם - זכל נביאים דכו' כם"א ותאמר אליהם כה אמר יי אלהי ישלאל - אמרו בשלכים :

חַוֹת אֲרִי־שַּבְקִיה לֹלְבוּשֵׁיָה בִּירָתוּ

וַאַמְרָת לְחוֹן לְמֵימַר חַוֹּוּ אַיִיתִי לָנָא

ַּגַּבְּרָא עִבְּרָאָה רְחַיָּיכָא כֹּגָא עָל לְּוָר*ִי*י

יַלְבִ*ושְׁבַבַּ עַפִּי* וּקְרֵית בְקַלָּא רָפָא :

בייהוי וַעַרָק לְשׁנְקָא: וְקְרַת לָאֱינָשִׁי בֵּיתָת

וַהַנָה כַר־שִׁטַע

פרצת י חוקת שליך חווק: אשר על ידו השניי ארבע ידות כתובות כאן כנגד ד' חרמים שמעל עכן שינה ממנו יו"ה כנגד חרבעה דברים שלקח חדרת שנער וב׳ חתיכות כסף של מחתים שקלים ולשון זהב ברחשית רבה: ויקרת שמו זרם . על שם זריחת מרחים השני : ויוסף הורד · חוזר לפנין ראשון אלה שהפסיק כו כדי לסמוך ירידתו של יחודה למכירתו של

יפה תאר ויפה פראה:

בַּיַרָהוַיִּנְסַהַהוּצְה:

לאַנשֵי בִיתָה וַתַּאשֶר לָהֶבֹּ ב־אמר

ראו הביא לנו איש עבין קצחק בנו

בָּא אַלִירִשְׁכַב עִפִין אֶקְרָא בְּקוֹר

יוסף לומר שבשבילו הורידוהו מגדולתו ועוד כדי לסמוך מעם׳ אשתושל פוטיפר למעשה חמר לותר לך תה זו לשם שתים אף השני ויקרא שמוזרח: וו לשם שמי שראת בחלפרלונין שלה שעתידה להעתיד בנים תמכו ואינה יודעת אם ממנה אם מבחה: כי יי' אחו שם שמים שגור בפיו: וכל יש לו הרי לשון קלר חסר חשר: ולח ירש חתו מחומה : לח היה כותו לבו לכלום: כי אם הלחם יהיא **. אשתו** אלא שדבר בלשון נקייה ויהי יוסף יפה תואר · כיון שרא׳ עלמו מושל התחיל אוכל ושותה הקב"ה ומסלסל בשערו אחר אביך מתאכל ואתה מפלסל בשערך חני מגרה כך אז הדוב מירותשה אשת הדוכיו וגומי כל מקום שכ' חחר סמך: וחטחתי לאלסים: בכי כח כלטוו על העריות: לשכב חנלה ' חפילו בלה תשמים: להיות עמה לעולם הבא: ויהי כהיום הוה כלומר ויהי כחשר הגיע יום מיוחד יום לחוק יום חיד שלהם שהלכו כלם לבית ע"ה חמרה מין לי יו׳ הנון ליוקק ליום!כהיום הזה מחרה להם חולה חני וחיני יכולה לילך: לעשות מלחכתו לב ושמום חד אמ'מלאבתו ממש וחד חמר לעשות ברביו עתה אלא שנראית לו דמו' דיוקפו של חביו וכו' כדחיתה במם' סוטה: באו הביא לכו חרי זה לשון קלרה הביח לכו ולח פירש מי הביחו אותר ועל בעלה אומרת כן עכרימעפר הנהר מכני עכר

רל״בג

חלוניו

מתוצעת בין מה שהוח נמחק וביומה פהוה בלתי כמחק ויהמר ישרחל חל אָצְלָה לְהַיוֹת עָבָּה: יוסף הלח חחיך רועים בשכם לך כח דחב חת שלום חזיך ושלום הכחן והשיבני דבר י וחמנם אמר זה לפי שהוח ירחה שיזיקום עם חנשי החרץ בוכרם מה שעשו לחנשי עיר שכם וישלחהו מעמק חברון כי בחברוןהיה יושב ויבח יוסף לשכם י וכחש'הביע שם היה תועה בשר 'והיה מהפך פניו הכה והכה לרחות בחיזה מקו'מהעיל בהוא היו רועי' החיו נימצאהו פס חי' ניאמר לו מה תבקש ויאמר חת אחי פנכי מבקש הגירה נחלי חיפה הם רועים מזה התקום ובשיב לו שכפר נפעו משם ושמע מהם שהיו אומדים לצחק שילכו לדוחן וילך יוסף חחר פחיו בי פתחין כ', וימלח' בדותןוירהו חוחו מרחו 'וכטר' חימון בשעם' יקרב ליה' חשבו עליו מחשבו להמיתו חופול והסכימו ביכיה שיהרגוהו וישליכוהו באתד הבורות ויאמרו ליעקב שחיה רעה אכלתהו ואו יראו מה יהינ חלותותיור"ל שחז יתברר להם שלח יתקיימו חלומותיו והשתדל רחובן להצילו מיד'ונתולהם עלה שישליכוהו מלהבור חשר במדבר ויד חל ישלחו בו לשפוך דמוויתו שם מעלמו ברעב צוולת שפיכו' דמו והליעשה זה להליל 'אותו מידם להטיבוש אביון ויהי כאט' בא יוסף א החיו כשהדלו עמו שיפבן' כתנהו ואחר כך השליכו אותו בבור בהכה הבור היה רק ממים וחולי היה שם שיש ענ או נחשים ועקרבים כחו שמתרו ז"ל כי לה היי רק כי הם מתוי ניםבו לחכול לחם וישחו עיניהם נירחו והנה שיירה ישמעלים שהיתה בחה מנלעד ונמליהם לושחים שחרות יקרו 'וככבדות ככה'ולרי ולום ההולכיי

שברי כחלו הרגנוהו בידים חתרי שהשלכנו חותו שם חין הבדל בוה הלח שבוחת ההריגה נכסה דמו כי ימית ברעב ולח ישחר לו דם וחם הרבנוהו בחר ב נשפוך דמו הרצה . לכו ונמכרנו לישמע חלים המלך: אשר במדבר ילה תהיה בו ידינו לסבב מיתחוכי החינו בשרינו הוה נפירהו תעלינו ונמלט מחלומותיו ורבריו ולה נחט במיחתו וזה שעם היוחו עבד לה יחלן שחדיה לו ממשלה זכל שכן שהי אשר בם בי יצעק אין בנו למרחוק פחכו וישתשו לו אחיז והנה כחשר עברו אלו הפוחרים חשכו אחי יושף את יושף והעלוהו מהבור ומכרוהו לישמעאלים בעשרים כסף והסוחרים הכם הביאו יושף מלרים וישב רלובן א מושיע לו להיירור ביי שנו עוק עתכן ויעעשו בי מו החבר בימה של היווה בי לי מו ביווה בי לי מו ביווה בי לי מו ביווה בי לי מו ביווה בי הבור לראות את יוסף ולהשיבו אל הביווה בה לח תלא יוסף בברר ויקרע את בגדיו וישב אל אחיון ויאמר הילד איכנו ואכי אכה אני בא ואי זה התכללות יהיה לי מוצרומה כאמר ומה נעשה והשכימו במרבר: ביניהם לשמוש שעיר עזים לשבול צו בתונת יוסף וישלחו את כתונת הפסים ביד איש אחד ויביאו אותה אל אביהם ויאמרו זאת מלאכו הכר כא הכתונת בנך היא אם לא ויכירה ניאמר זאת הי'באמה בחונתבני פיה רעה חכלתהו ערוף מורף יוםף ויקרע יעקב שחלותיו וישם שק בחתניו ויתחבל על בכו יפים רבים ויקומו כל בכיו וכל בכוחיו לנחפו נימחן להתנחם זיחתר שזה החבלות לחיםיר חוומ שדיום מותווהנה התדיינים שקנו חותו עכרו אותו למלרים לפועיפר פרים פרעב פר העבחים שהיה פר נכבד מחד *

ביפחחיו כי

ברימותי ב' תאו ש'בן לף: חשר חשירו רח ן ושורים

אסירי בחי' לב יד יחלתי פעש שנים פש חשר על

בנ בנ בחמר נטר המשקים ביתה זכית יי אה רים בי

מכמי'ז ל שחמר נוחבתו של

אדוניון של יוסף: בא אלי ללאק ביי העבר העברי אשר הבאח ללו: ויינדי אדניו בשעת חשמיש אמרה לו יוהו שאמרה כדברים החלה עשה לי שבינים חשמים כחלה : ויט הליו חם די שהיה מקובל לכל דוחיו לשון כלה נחה וחשודים בפ הוח היה עושה ' כתרגומו במימריה הוה מחעביד : באשר יי'אחו ' בשביל :

החר הדברי 'החלה לפי שברביל אותה חרורה חת הלדים כלם לדבר בו הבי לאם שנים סורחל של חלו שיפנו חל נכ אליו ועוד שחבה הרוחם כבישפי על ידיהם: מטאוי זה נמצ וכום בפיילי פיטירי שלו וזה **300**00 נרור בנליסקי׳ שלו: אופד - פי פת המליוחין לשון חפה שות: ובלע"ו פישטור : ויפקד אפי הענחים חת יוסף להיות מתפי ויהיו ימים במשמר י"ב מרש ויחלמו חלום שניהם מחלים שניהם חלום זהו פשופו ובניהם כל חחד חלם חלום שנית בים ויקה אדני יוסף ב הח חלומו ופתרווחפרו וזכח וירא של האופים כי טוב פתח חיש כפחרון חלומוי כל חשי חלם חלוי הדומ' לפחרון הכנושים לבח עליהם: זועפים עלפים כמו סרוועף זעף יי אשמ (T. 3. 3E

זה ביאור הספור ותנה הרצובלם המגיעות מזה הספור הם התועלת הרחשון הוח בשרות

והוח שחין רחני לחדש שיטיל קנאה בין בניו לרומם מהם על ההחרים כי יגרום לו בים שפלות י הלא תראה כייעקב שעשה כחונת פסים ליוסף לכדו מבני מעשה להרחות שהו׳ מוהבו יושר מבני א שמיהו משרת לבני השפחות זה ב נסכן סבה א ששנחן הותו התי שב עלומה: התועלת השבי שמ במדותי והוה שהין רחוי לחדים במדותר והוה שוקן ה... להביו כל מה שישמע מהדבר המגונים מבני הנית כי בזה מקסף בלפיף מריבה והשטה בבית ויגרום מריבה האת הראהשיוםף שהבי לרכת החיו הרעים חביי מפני שהבי לרכת החיו הרעים חביי שוכם #\$P\$ 22 P P מתולחיו עד שכמעיקיי אוחי לולי עזרתו יחי:

התועלת הפניםי הוא וכנח שפין

利17D3 独行つ ה שים זר האדם בפני אלחו מה שינדם על הצלחתו ושכוות חלתוכי יתפעלו הפעליו׳ רבו וחתחד׳ ביביבי יתפעני וכנה חרא מה שקרשי ליוסף בספר חלומותיו לאחיר שבינים ליוסף בספר חלומותיו לאחיר שבינים הורה על הנלחחו ושפלוחם:

ההוערת הוכיעי הוה במדופי שירה' תהוהבו שיהמר לו הניעש ידב א

כנגד אחרי שימה לגעי בוולהוכים על הדגרים והמנשים הכם ירלפי שיהיה בדבריו מהביום לחנשים ככם כי בזה מפיום לכ החנשים הרים 28 שלח יעלם ובזה החופן הולי שלם ל שים קינו הריב בין אוהבווביוהה כשים כד ההם יהלא מרא שיעקב גפי ביות לפיום החיווחתר גם כו תה שחין להם לירוא מוד החום שיתיחם שיהיה מורה על הללחתו ושפלנת עם ביוחו משער שהחלום ההוא יחקים בליסכק: התוערת כחלים הוה בתרות יוהוה שחין ראוי להדם שיבקש ההנאה כי זה ממה שיציהה למסור לענמו לסכנות - הלא תרים

ף הורד וגומר ביאור הפלות

שינדל ייבא לקנו רעת כבעני סיתרי כמו כנעניה נכבדי ארן בכזיב שם מקום י והנה שפר שהוא היה בכזיב בלדתה אותו לפי שלא היה שם יהודה של היה שם היה הוא קורא שם לבנו לא אתו כי כבר קרם שינדל ייבא לקנו רעת כבעני סיתרי כמו כנעניה נכבדי ארן בכזיב שם מקום י והנה שפר שהוא היה בכזיב בלדתה אותו לפי שלא היה שם יהודה שם היה הוא קורא שם לבנו לא אתו כי כבר קרם סיחרי כתו לבענים מכני והיה בחו שיקרה הוא שם לשלישי ותחעלף הוא עניין כפוי והקפה ר"ל שכבר הקיפה הלעיף פביב ראשה הקף אחר הקף עדשנשלם לה כפוי פניה בחופה הוא שם לראשון והיה באם הרה הקף עדשנשלם לה כפוי פניה באם ביב הקיפה הלעיף מביב ואחר ביב אחר החומר ביב אחר הקף אחר הקף עדשנשלם לה כפוי פניה באם ביב אחר של היה בים ביב אחר ביב אום ביב אחר ביב אחר ביב אום ביב אום ביב אחר ביב אחר ביב אום ביב אחר ביב אום באחיו והוא דחי שאין שמכסת פניהם הנשים בצעיף בפתח עינים . בתקום נגלה ונרחה ששולעבו עין בקלות . כי כשתה פניה ולוה לא הכירה שהם היה תכירה לא היה חושב הותה לאנה . ופתילך היא הדרתו תרבים באחיו והוא דחי שאין שמכסת פניהם הנשים בצעיף בפתח עינים . בתקום נגלה ונרחה ששולעבו עין בקלות . כי כשתה פניה ולוה לא היה חושב הותה באחיו הוא בתיים באחיו והוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו והוא בתיים באחיו והוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו והוא בתיים הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו והוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו והוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו בתיים באחיום באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו בתיים באחיו הוא בתיים באחיו בתיים באחיו הוא בתיים באחיו הוא בתיים באחיו בתיים באחים בתיים באחים בתיים בתי לה גבולי ותמר הבינה חלרת שושיפלי הקדשההים החשה התוותנת לחשתים לכל והים התופקרתי תקם לה הערבון וישהר להי פונהיה לכוזי חם יתפרסם זה הפועל התנוכהיהנה שלחתי הגדי הזה . שהוא מופלג בתיכני לה בבת שונה לחת כל של של של של הים לח רלחה לכלות שהיה הקדשה כדי שישהר לה הערבון . הוציחוה וחשרף זה לחות על מעלת המכות בחרן ההיה כי והודה לשריפה והיו משליתים עד שינדל ויבוא שהי והים היה לה לכלות שהיה הקדשה בהים שלית ים שברו בדיו היכם ולכן מליחו לדקה מפני יות ממני לדקה בזה הפועל כי כבר עשקתי ממני מוקה כשלה בני ולוה היה רחוי שהיכם הותה כי כן היה נהוג קודם מתן חורה שהיות יקרוב מיבם והיהשמדל שיניע לה שתרו בווות בסיינות היכום יו והיכה לחיםף יהנד' עוד לדעתה לירחתו שמה ימוח כבניו כי היה מוחוקת פימותו הנשיה יורחוי שתדע פוחה הפרש' לה ביתה החר מכירת יוסף הבל היו קלח דברי הפשר בכם מכירת יוסף י ולוה אמר שוה היה בעת ההיא ווה שאי אפשר

ויחר אפון ואעיפכ לא הרגוכי בספק היה הדבר אלו: בית הסהרי לא נדע בעם ביים החור מי אם הוחלשון הקדם או לשון מלריי בעבור שפי' חחריו ואמר מה הוא כמו ההחשתרני שהוא לשון פרס ופירש שהם בני הרמכים: ואת כל אשר עושים יש אומרי כי היה במסיו עיוב ה יובף מחדיים מתעשק בחומנות שיחיה ממנו בחשר היו עושים החסירים והקרוב אלי שפירושו כל

רַבּוֹנֵיַת לְבֵיתֵיה:

יאסורים י מהו באתרן אשר היו לריבים כאילי היה הוא ממייז כשמה וחבקו של העושה כי פקיד היה עליהם במופר אני חובשך בנית העושה כי פקיד היה עליהם החסורים מחליו לעד: חטאי חטא חוסר החלוכה בעבי' שלא צידו כחו למעלה לפו שכאן ישתנה סמ"ך סריסיו היה לחות כי היה הרי"ב רחוי להדג' ונקאן החותרות לחדוניהם הניחה מקים שיהיו שם נשתרי בעבור שלח יברחו: ויפקד שר הטבחים במו שורו ל שנתל זכול בכוש והנה עמשר הושתי חלר השרישי שלו: וועפים "ב המפ כל בבית שר הטבחים פקד תת יושף מדילמה יותי ככילוועם לי דעתי שבית הסהר היה בבי שר היתה להם בבית פרעה כי שרי' מזעפו: ויבה חליהם:

ויתנהוש בית הסומר כא היה בן מוח בהיותם הסורים ו כם חלל כי לא היו עדי בדב רק להכיתו במשתי 'אם די המלך כתיב רסירי קרי וכמל' בחגדה שהביאו יוסף לפני המלך בא גבריחלכדמות חים ויחמר השעל כחמרו ויבקוז ברהשנחיי חת המלדשוב יצו׳ לבדוק בכגדי׳חם בגדי האשה כקרעים בידוע שהחזיק בה יוםף לחנסה והם בגדי יוסף כקרעי החזיקה היא לאנסו ויבקש הדנר וימלא שהיו בגדי יוסףקרועי ובשביל כך לת דנוהו להריגה ות"מ לה נפטר מיד כדי שלה לביים הש' פוטיפ'לחת' לבן נודע הדברכי היא אנס'את יוסף וכתכי מלרים דכו דין זה לוכן לא קבה יוסף הדמתם בשני הרעבין: חשהו משקה מלך מכרים יזה ערב מי' ביין ווה ערב הבני כתר שחוקות בקמח פרש"י זה נמלא:בוב בפיילי פוטירין שלוטעות סופרי הוא לכתיב פישירין שהרי נכתב בערוך שכום נקר' בלפון יון בוטירי וכיילישה פשיטה לפוטירין היא והכי היתא בב"ר. שר המשקים אחר היאוש: וימאן זביב נמנה בתיך פיילי פוטרין שלו : ויתן אותם במשמר ביח שר העבחים: שנן דרכן של הורבי 'המחויבי' מיתה להיותם ממוכים על בית הסוה': והכ' מעפים כסבורין ביו שהחלומות

עינים

בנים אדוכיו וחתשפק בשל הסת"ך בקתן נדול לחשרון אדוניונלאדוניהם כ'במסרה הדגש: בתשת' בית שר הטבחיםי מה התם על עסף אולה והכל זם זכר דבריו והכיחו הל בשניל שלא רצי לאכול יהיו ביתו ושמהו בכור ותוא המשמר יזאת דעת המדקד' הגדול ולפי המבחים ושם היה יוסף והעד מקים חשר יוסף אסוד עם וציה שר העבחים להיות יוסף החם לשרת אותם כי מעלה גדולה היו: ויחלמוי כטעם חים בפתרו'חלימו כי ר'ה כל אחד בחלומו מהי פתרון חלימי לע**ת**י' ומה שחירע לו: זועפים מהרעשים כטעם זיפמד הים

שבלילה היה לן בכור

משם החם כי לולח ום לז היה

דהיר ליוסף לחקור על מחשבותיהם: הלא קומין מנחה

מבור עד בוב "וו טלחו את הכתונת ע"י איש אחר כי הסלא מלאי לב לרביאם א אביה'י ויביאו אל אבידם השלוחים הביאותו: ויכירם אע"פ שהיתה מגולל ברמי'וקרוע': ויתאבל על בנו אחרי שנתינים משנו כי כן על הדרוגי' מתאבלים להתנחם שריא דב במיתהו לינלהו במקו׳ חיות רעית ולכן חשב להתאבל כל ימיו: כי ארד היא נינת טעם על מיאונו להתנחם ווהיהכי ארד בלשון תימד רצונו כי בנוהג שבע ל כוי שמת לו בן אורר על קברו ובובה פנליו וורו קצת לו לנהמ׳ ולהור'רות אבן בני שנפרף מתיו רעו איככ' אוכל להתנח" האמנם אוכל לייד א בני על השאול ולבכי על קברו: י כך אותו אביו כמו ויקבור אל זו ן עצמו ל שככרה על וכפי דפשט אכיו לברו

מביר יוסףוגלו'טכפ׳: ער יגדל שלה בני

ממורים: כל "שחהוא עושה היה בבית החשורים ולח היה לועסק בידו כחו לחעלישהי בחדוביהם לחלך חלרים פנבחה • מה להלן על עבקי פתיה חף בן על עבקי שתיה פניהם יעפים חף כח ועפו פביהם על עשקי חכינה נמני איברי נועם ניתר הפו נגו' ומיים המחי כמ ברגו - בשה לפחוים פכול של הרפוב א המו וכניו ח"כ מדר בל.ו זה אים מציח

> ם ע ספורנו שהני ני חים ענרי לנחק כה כיא כינה חיהחפו על יוכף צוה בהפתין יותר להברי פובף חבל כחנו בב מ המאר להרחות שהחזון לה לכנונו נגשחרם ביוסף בביה הסהר באתרגיועקד שר העבחיי את. 1907 העם: חטחו משקה מלך: שלרים והחופה: 1010103 PK 17.31 2/0253 פיקנוף פרע. על שני סרופיו שלח השניחו על עדדיהם פרשתו קלומה לומר לתורים: שלמו כו משקהומונה כא בקובם כלתו מקרקר בשום מרר/נתריםי פרעה מנה מתו במשחר כית חדריוו" בשביל מהפתרו חותם חדנו בידנ

ונד הופמח הרכובר ב

כסף זה ערך של תורה

אַבִּי־אַבִימִירוּ בָּלִיוּלְרֶיִרוּ וְשַבָּקִיה יְיִנְיָבֶיְ בִי־הַרִימָּהי קוֹלִי נָאֶקְרָא וַיְּעַוֹּכ בִּגרוּ אָצְלִי וַיָּנֶסְוַיִּצְא הַהוּצָה: וַתַּנַּח בּגרָוּ יַלְבוֹשֵׁיה דְּנָתִיוַשְנָקוֹ וּנְפָּקְ לְשׁנָקא : וַאַחַתְּתִיָה לִלְבוּישֵׁיִה לְנָתָה עַד־דְעַל "י" אֶּצְלֶהְ עַד־בְּוֹא אֲדניָן אֵל־בֵּיתִוּ נַתְדַבָּרָ אַלָּיו בַּדְבַרִים הָאֵלֵה לֵאטָר וּמַרֵילַת עִימִיה כפעונסוא האוביולמיפר אַכד לדלעי בָּיּא אַלַי הָוֹעֲבֶר הָעִבְרֶי אֲשֵׁר־הַבֵּאתָ עבה אייבראח בייאייתיתא לגא פייי לגו לצחק קיי לְחַיֶּיכָנִא בִי: נַחֲנָה בַר־אֲרַ פִיּת קּלָי קוֹלִי נָאֶקְרֶא וַיִּעַיָב בּגְּדְוֹ אֶצְרִי יַיָּנָם וּקָרֶיתוְשַבֶּקִיהְלְלְבוּשִיה לְוָתִי וַעַרָקי׳יָן מִיִּמִי הַחִוּצָה: וַיְהִיכִשׁמעאַרנִיוּ לְשֹּׁנְקָא: וַהַוְהֹ כַּר־שְׁבֵּוֹע רְבוֹגֵיה יַתּ־ אֶרת־דִּבְרָי אִשְׁתוֹ אֲשֶׁר דִּבְּרָה אֵלָיוֹ לַאמר כַּדָּבַרֶים הַאָּלָה אָיֶיֹת לִי אַבְרַּהְ פַרָּגָמֵי אִתְּתִיה דָּי מַתֵילָתוּ עִימִיה לְמֵימַר בְּפִּתְנָּמִיאָ הָאִילִוֹ עַבָּרהיי רַחָר אַפוּ: אתוניתנהו ארן-בית נופחר מקום אַבַרָּדְוּותָּקִיף רוּנְוּיָח: וּדְבַר דַּבּוּנִיח אַשָּר־אַסוֹנֵי הַמֶּוֹדֶי אַפּוּרִים וְוְיִהִי־ דִיוֹכֵף יָתֵיה וִיהָבֵיה בְּבֵיָת אַסִיבֵי יֹבֵייִ אַתְרָא דִּיראַסִירִי דְּמַלְּכָּא אַסִירִין וַיָהַיִּ יְתַּנְה אֶתר שָׁם כביח הסחר: וַהַנָה חַבָּן בְּבִיח אַפִּוּרְיוַהַנָּה מִיפְרָא־לֹימים מֹיניוֹם רְוַיֵּטְ אַלְיוֹ הָמֶדְוַיִּתְן חָנוֹ בְּעינָי דַיַּיַ בַּסַעַרִיה דְּיוֹפֵף וּנְגַר בֻיה חִיסְרָא שַׁר בית־הַסהַר: וַוֹתֵּן שַּׁרַבֵּית־ וִיהָבִיה לְרַדְוַמִּיוֹבְעִינֵי תַב בִּיה־אָסִירִי: מּסֵיֵנִס תַפּהַר בְיַר־יוֹפֵרְאַרת בָרּ־הָאָסִוֹרִם אַשֶּרַבְּבַיָּרת דַּדַּסְהַר וְאֵת בָּל־אַשַּרַ עשים שָם הָוֹא הָיָה עשֵׁה: אָזַן שַׁר בית הסהר ראה ארז בר בית באוסה

ספר בראשית מ

עשָּׁה יְהוָה כַּצְלֵיחַ: וַיָּהִיאַחַר הַדְּבָרָים הָאֵלֶה עלפים חטאו בישוקח של דים ביום וחאפת לַאַרַנִיהֶם רְמֶלֶרְ מִצְרִים: פַרְעה עַר שָׁנִי סְרִיסִיוֹ,עַר שַׁרָ הַבַּישַקִים נַעָל שַׁ יַבָּאוֹפִים: אַלים בַּמִּהּמַר בֿוּת ומַר בַמַּבָּטָים אָלַ. בַית הַסְהַר בְּקוֹהַ אֲיִשֶׁר יוֹבֵף יֹחִפְוֹר וַיפּ רַ בַּר הַטּבְּחַיִם אָרת־יוֹפַף אָתָּם וַיִּשְׁנֶּת אִיתֶּבֶּ יַּהָינּ וַיַחַלְטוּ חֲלום אָישׁ כַּפַּתְרָוֹן חָלמוֹ חַמַּישָׁקָהוְהָאֹפֶּה

אַשר רַפַּדָר מצַרִים אַשר אַסוּרִים וַיָּבָאאַלֵיהֵם מל במורה ווים בלבילר דולא אלים וויינים וְעַפִּים: לַאֹמֶר מַדֶּוֹעַ פְּגִיכֶם רַעִים דַיְוֹם

וַיָאמְרוּ אָלָיוּ חֲלָוֹם חָלַמְנוּ

ופתר אין ארתוניאטר אַלהֶם יוֹםף

הרישתו צ'בנ'כת'וסי'הרשתי ירי הס'דחס' כי הרישתי קולי כ"כ הרישותי בחור מעם כ"כ : בוא י"ג מלאים יסי' בישעיה סימן כ' : 👚 הני א"ב

מן חד יחד וידן בפוף תיבו זאיסי' במסרא רבתא : הנו הד מן כ"ב זוני' קר' ח' וכל הד יחד לים דכו' מסור במסרת' רבת' : סי חשאו משקה מלך יוכל כלי משקה המלך וחברו דר"ה הוי משקה רעה: מספחיותר ומשקה צמא יהסיר: לארניהם זי מפקין א' בליש' ום לארניהם למלך מצרים ואדני האדנים וארנינוד ד לא ירען האמרות לאדנ הם כי אני ידעתי כי גד ל יי׳ מכל כי קדוש היום לאדונינו יוכל שר כ' סי'ויקצף פרעה על שני יועל שר שרים יעמר:במשמר ג'פהח זוסי'ויתן אתם : וישאל יויתן יכל . כל אתנהתאום פ קמין: בליל' ג'וסי ויחלמ 'ונהלמה את עמור האש 'דעורא: ועפיםב' וסי'ויבא אליהם יוסף את פניכם ועפים ' דרניאל אתנהתאום פ קמין: בליל' ג'וסי ויחלמ 'ונהלמה את עמור האש 'דעורא: ועפיםב' וסי'ויבא אליהם יוסף את פניכם ועפים ' דרניאל

יַיהַבוּרַבבּית־אָסִירֵיבּירָא דְּיוֹםְףיָרַת בַל־אַבִירַנָאדֵי בִבֵּיַת אַסְוֹרָי וַיַת־בָּל־־־ רַיַבַרָין חַפָּוֹמְבֵּוֹמְבֵּוֹמְבַיה הַוְהַמִּיתְעַבֵּר: בּיָרוֹ בַּאָשֶׁעֶריִהוָה אָתְּלַוְאֵשֶׁר־רָהוּאַ בּיִרוּ בּאָשֶׁרירוּאַ בֵיתירַב בִית־אֲסִירִי חָוַיְ יַת־כְל־סוּרְחַן בַיבֵּיה בַּדְמֵיכָּרָא דַיָּיָן וֹּכְּסַעַבֹּרֶה וְדִיך הואעביר יי פּינְלָח: ורגן פרעתעל הְרֵין

פַתנפנא הָאִילֵין סְרָחוּ שַׁקְנָאָ מַלְכָא דָּמָצְרָוִםוְנַּחְתוֹמָא רְרבּוֹנֵיהְוֹןרְמַלְכַא בסצרום: בלבלוני מת בב שלי ואת בכי ניה נַחְתוֹמֵי: וִיהַכּיַתְּחוֹן בְּמַמֲבַת בֵּית בֵּית בַב קַפוֹלֵי,א בָּבֵיתָ אַפִּיֹלֶי אַהְרָא דָּי יוֹמֵף

אָפִיר מַפָּן: וּכַּנִירָב קטוֹלַיָּאַיַת־יוֹמַף אַמְּהָוֹן וְשַׁבַּישִׁ יַרְתְהָוֹן וַרָּהַוּן יוֹמִין בַּמַשרָא:וָהָלָשוּ חַלְּפָּא תַרְנִיהוֹן גָבַרַ י׳ יִייו נָמִים בַמִּשִּׁמְר:

חַלְמֵיהֹ בְּלֵילְוָא חָר גְבַר בְפִשְּׁרֵן י׳יי שְׁנִיהֶׁם אִישׁ חַלְּמוֹ בְּלֵיכְרֹיו אֶחָר חַלְמֵיה שַקְיָא וְנִהְתּוֹמָא בִי לְמַלְבָּא דַּכָּצָרַיִם דַאַבִּירָין בְּבֵית אַסִיבֵּי

> נאַתְאַלְנַתְהָוּןיוּפָף בְצַפְּרֶא נַחָוּא מיייי בְבֵית הַסְּהַר: יתהון והא אינון נסיכין: ישׁאֵירֹיַנָרוּ־בַּרְבֵיְ פַּרְעוֹה דָי עַמְיֵה יישׁי

בְמַשְרָח בִית רבּוֹנֵיֻה לְמֵיפֶר מַדה־דֵין וּ ייים בַּרְעֹה אַשֶּׁר אחוֹ בְּמִשְׁמֵר בִּית אַדֹנָיו אַפְּכָּון בּיישָין יוֹכָא־דֵין:

נַאֲמָרוּלִיה חֶילְפָא חֲלִפְנָּא ופשר בירת בֹּיֶה וַאַבּר לְרֹחוֹן יוֹםף

הורו לארני האדנים

אביהם ונראה להם בהתחלת המחשבה שבשכם ימצא להם תועה טוב זימלא להם בו עם זה המלטרך למזינוחיהם בקלות התעוררו׳ ללכת שם ולא הרגישו ששם יהיו בסכנה עלומה מפני מה שילה להיהם ווכף והיה זה סבה הל שירדו אכוחיכו למלרים ושעבדו בהם המלרים במולה ארוך איני של בם להנשי העיר ההוא עד שעתדו שם זמן מד והסכימומפני זה נסור משטובווגעגעונים מכם ולה יחרשל מזה בשום צד הלא תרהה כי יעקב אבי נועם כחדו מבניו שיהרגום ביני בשל מדר ביום צד הלא תרהה כי יעקב אבי נועם כחדו מבניו שיהרגום ביני של מבול מדר בשום צד הלא מנונה שיעה יקם מהרצון ההוא מעט שאם רצילה עם ידי ביני לעשוי פועל מגונה שיעהיים מהרצון ההוא מעט שאם רצילה עם ידי ביני לעשוי פועל מגונה שיעהיים מהרצון ההוא מעט שאם רצילה עם ידי ביני לעשוי ביני של מצונה של מצונה שור מו של הצוע מעט שאם רצילה עם ביני שראו לאדם כשיראה רצון היו למנונה של מצונה ביני של מצונה מצונה של מצונה מצונה מצונה מצונה של מצונה מ כפלה מהד: רותרעדת השטי הים במדות יואת שו עוי כיזדם נשמון אי אישטון לחדם כשירחה רלווחים או זישים לעשו' פועל מגונהשיעתיקם מהרלון ההוא מעט מעט שאם רל 'להעמידת ההיא מכני מה שעשו נשכם אמר ליופף שיתקו' בפלים הלהן: הרוך עלת השנייני החדש ליונישנים וללוכם הרעי ונזה תרחה כי רחובן כשראה דלון אחיו להרוג יום וראה שאם יאמר להם שישובוה לא ישמעו לו לרוב שנאתם איון בפראה דלון אחיו להרוג יום וראה שאם יאמר להם שישובוה לא ישמעו לו לרוב שנאתם איון

זלא שום מכני ביתוכי בעת הכון הבור של נו שנם מל של משפודם אך ישליכו אוחו בבור ויחוח מעלמו והנה חשב ראוכן להעתיקם מעש מהרל ן ההוא ומחדרגה אחר מדרגה עד של יגיע ל הכל בולם היו שובאי איתי: בעת היום בעלמו רל אביו בולת ידיעתם ווהנס כן היה כבה רל שנעחקי מזה הרטן השני ושמעו אל יהודה כשימרוהו לישמע אלים: התרעלת השמיניהו בבים בל בעלמו רל אביו בולת ידיעתם ווהנס כן היה כבה רל שנעחקי מזה הרטן השני ושמעו אל יהודה כשימר להם שימכרוהו לישמע אלים: התרעלת השמיניהו בבים בל בעלמו רל אביו בולת ידיעתם ווהנס כן היה כבה רל שנעחקי מזה הרטן השני ושמעו אל יהודה כשימר ולים שמעו הליש בעלמו רל אביו בולת ידיעתם ווהנס כן היה כבה רל שנעחקי מזה הרטן השני של החדה כשים ביתוכרו להם שימכרו היותו היה התרעלת השתיים בל היותו היותו היהודה כשימרו היותו ה זרד יהודה שלא ההה בוק מהם חויוניכהיהיה בעכמות בעבר סבב הם יתוכיכה היתוכים המניים לבשמות שיהיה נמכר לנכבדים ניבאים החורת נכבדות ומדידת וסבב גם כן שמכריהו בדענה ביתול לראו צער אבייי בהו להודיע שלם השנה הם יבשובים עד שכבר סבב הם יתוכיכה השל המנה בעבודה לפחותים וזה מבואר בכפון התועלת החשיעי הוא במדות ושוא שאיורוני לאדם שיתפעל יושר שנידה ממקומי בכבד בארן מנרים כי העבודה לכבדים ירון בה מהקשי והלעד כמו שהים מוה בעבודה לפחותים וזה מבואר בכפון התועלת לישר במושיראה ממה שיבל אחר בכו יותר מהרלון והיה זה סבה שמעת הממוה הנכורה וכפסקה עד שנודע לו שעודנותי כמושיראה ממה שיבל אחר ביתוחי או שולדה ממקומו כנפד בהרן מנרים כי של ביו של התחת של בנו יותר מהרחוי והיה זה סבה שתעתק ממנו הנבורה ונפסקה עד שנודע לו שעודנותי כמו שיראה ממה שיבה אתר זה יותר שעשרה תשוברה על מהרחוי על מהרחוי על מהרחוי על מהרחוי על מהרחוי ביותר הודיא וווכור שד ביותר ונובור

ויהי בעת ההיא וגומר עד

ַ בָּי:

כַר־אַפַרַתַת אָפַיַקת רַבַּלְבִין וַאַנֵיצַת

ַגַץ בָּשִׁירוּ אַתְּכָּלָהָא הַווֹ עִינְכִין וֹנַבָּסְא

וַעַצָרית יַתְהוֹן לְכַפָּא דפַרעה וִיהָבִית

יוֹטִיןיִיְבְּרִינָךְ פַּרְעֹה וְיָהֵיבִינָךְ עַרֹּ

בַּהַלְבָּהָאַקַרָּמָאָחָה בַּהַנֵיּטָא מַשְּׁקִי

יַיַשַב לָדָּ וְתַעְבֵּיר־בְּעָן עָבָי טֵיבְּוּ

רָבִּיבָנָא מֵאַרְעָא רְעִבְרָאֵיִנְאַף־דָּבָּ

בָּחֶלְמִיוְהָא חְּלָתְאָסְלִין דְּחֵירָוּ עַרֹּשׁ

רַישִי: ובִּפַרָא עַלַאַה מְבַּל מֵיכְרָא

דַּבַּרְעָה עוֹבַר נַחְתַוֹם וְעוֹפָא אָכִיר

יַרְנְקוֹנְםוֹכִסְלָאִםעַלַוּיְרִישִׁי: וְאָתַיִבּ

יוֹפַף וַאֲפַר הֵין פּוּשְׁרָנֵיה תְּלָתָא סִלִּין

יוֹטִין נַעָרי פַּרְעָה נָרערישָׁךְ מִינָּךְ

יתרבישיבב שָבִייוָיתרבישבבניחהו<u>מי</u>

בְּנִוֹ עַבְרְּוֹחִי וּ וַאֲבֶיִיב יַת־רַב־שָׁקּוֹ עַל־

שַׁקיוֹתֵיהַנִיהָכַ כַּפָּא עַלִייָבָא רַפּרִעוֹת:

וֹינָת רַב נַרָּתוּמֵי צְלָב כְּמָא יְרַפְּשִׁר

ַלְּחָוֹוִיוֹפֵף: וְלָא־־דְּכַרַרַבּ־שָׁמָןייָה־

יוֹםַרְוַאַנְשְׁיֵיְתֹּ

פרשה

יַת־בִּשִּׁרָהְ מִינָהְ:

בַּקוֹף יתְּלָתָאַ

והוהיביומא

אַילָהַן תִּרְכְרִינַנִי עִפַּׁךְ כַּר

בַּמוֹף י תְּלָתָא

יַת־בַּסָא עַר־יִירָא רְפַּרְעָהֹ:

בער הטורים

שפרו בי פפרו כח לי י חזווש

פפרו נבוים חת כנוצוי חד בתלים ומד בדצרי הוחים כעל הספור שכפרו סכרו

לנוים כנוד יוסף ששכווהו

לפצי פרעה:פרינם כחייחסר

נגימער חבות העול בחתם

מחז נאור או האכוליולה וכר

סר המשקילינ׳ כמי הכא והירך

ולם וכר יחם החלדחת מחם׳

ולא זכר בנוס רבליון בבר

המשפוש ביש כפוי טובה ביה

זכר הטוכישנשי לו יופף וכן

אמרי נועם

להית קטן היה נחל:

ושעם הצא לאלהים פתרונים כי פתרות החלומות לשם ה וא כי הוא יודע העחיד והראה בחלום מה שיהיה למי שירלה ואם אני אפחור חותו לטוב או לרע לא יופיצ ולם יוים וחחר שהדבר כן ולשם פחרון כל החלומות אל חחושו שחספרו חלומוחיכם לי וכל החלוחות הולכים אחר הפה דברי וחיד הם: עלחה נלה : פחו הנפו הרמופים: הבשילו אשכלות יהי א

הפך הכוסר ולחוהו כי בפל קליר אם הם שני בנינים וָאִישְׁתָּעָירַב־יָשֵקי יַת־חֵילְבֵיה*ו* מלת פתרון כי חם עם החלום * יש שוחלים מהין ידע יוסף פי שלשה שריבי הם ימי' ולא חדשי חושנים יתכן יום הלדת ח פרעה כמו היום שכולד בוכי הנה היום יש מלכים שיעשר משח" ביו' חקופת שנתם ויקרחו לפל עבדיהם ויתנו להם מחכות או יתפן שהגבירה היתה הרה והרחשון קרוב חלי: ישח פרעה חת רחשף ירים הככון שהוח בדרך מספר והעד וישה חת לחש של המשקים וחת רחששר האופי בחוך עבדיו ובפסוק כי תשל הפרש זה: כנך משמרהך הרחשונה ותכונחך ותתכונתך ניתכן להיותו מן גולת כן וכמוהו ועמד על כנו: מחרץ העברים: אפרשנו בפסוק כי תקכה פבד טברי ואחר כל חלום במקרח מלח הנה טעמה כחילו: סלי חורים חמר הגחון שהוח לתם לבן במו חירי יהודה: -היה ענדותו ולח מחברי במצי בעודי בפרס עוד וטעמו לא חטח שנמל' עליוכי טוב פתרי יעכו' עוד כך זמן עד שיהי'וה לשיב שהחלומות הולנים אחר יפח פרעה חח רחשך מעליך ישחכו ממקומו ופעמו יפירנו או יריתנו על ען: הלדתי שם הפועל מהבנין שלא נוכר שם פועלו: על משקהו' שם כי חתמדפתילך ומטררמז אשר היים משקה פועל: ולא זכר שר המשקים : לא הזכירו בפה אל פרעה כן ומשא ויי לא תוכלו עוד וכר חת ושתי

> וישכחהו כלכ: חוקוני

שובים הם חמרו זה לוה חיןלמו פום דבר מעכב לנחת חוזמכ חושה לסוכירנו למלדולכך היו זועפיו: חים כפתרונמלומו בפתרון הנרא' שהוא עיקר ובח הפתרון של הצלי': ופוחה אין אוחו לפי שהכו במשמר ואין אכו יכולין לילך ולחזר החר החרטומים ובחכתים לשל : כלח ללהים פחרוכיי ושמ 'באר עלי הב"ה לפתו 'חלומותיכ': בעוד שלשת ימיםי מה שלא כתן יוסף זמן בפתרון שר המשקים רקשלשת יתים לפי שרחה כל החלום דבר כ חוץ במו שנאמ' והיא כפורחת עלחה כלה הבשילו אשכלותיה ואגב דררה דהאי לתר כמו כן לשר האופים : והשיבך י הני"ו בפת"ח וכ"ח במטף פת': כי חם זכרתני פי'דילתה שתה הם זלרתני תעשה עמדי חפד שעל ידי הזכירה תוליהני מן הבית הזהג כי נמב בכבחי מחרץ העברי" שהודי'יוסף שהוא עברי לפיכך זכה ליקבר בחרצו חבל משה רבינו שבהת עליו איש מצרי הלילפו משמע שלח צילה לה' ארץ מולדעו לא זכה ליקבר בחרמ: כי טוב פתר : פרמיולדבריו שהרי מי שרוצה לנחש נותןותן מרוך לדבריווזה לח חמד רק בעוד שלשת

לפי שנמצח צרור בגלוסקחותיו ופשע בדבר שסיה לו לשומרה בנקיוח : ולה זכר שר המשקיחת יוסף י לה הוכירו בפה חל פרעה מיד בלחתו כמו שבקם מחנו יוסף כי אם זכרחני חתך לקד

שליבים ומורות חרוכות שקורון וירוים: והיח כפורחת לומה לפורחת והיח בפורחת נדחה לי בחלותי כאילו היא פורחת ואחר הפרח עלתה נלה נעשו שמדר אשפנ"ר בלע"ו ואחר כך הכשילו והי' כד אפרחת אפיקת לכלבין עד כאן תרגום של פורחת כן גדול תפרח כדכתיב וכוסר גומל יהיה נכה וכתיב ויולא פרחיוהדר וילך לין: וחשחם : כתרנותו ועלרית והרכה יש כלשון משנה: שלשת

הַכָּוֹאַ לִאַרְתִים בַפָּּתְרנִים סַפָּררנָצִא יֹיִ הּיֹי הַנְצָאַמוֹ בַקּרָם וְיַ פִּשְׁרוֹ צִּיִישׁתְערְבִּעוֹ וַיָּסָאַר שַר־הַמַּשְקִים אָתר חַלפוּ לִיוֹפַף וַיִּאמר לוֹ בַּחַלוֹפִי וִתְנֵּה ּי יי בִּיּלְיוֹפֵף וַאֲבָר בֵּיה בַּחַלְפִי וְתָא גוּפְנָא ובנפן שלשהשרנים מייני קדמי ובניפנאתלתא שבשון ותא וְהַוֹא כַפַרַחַר עַלְתָרוֹ נְצָה הַבְשִׁילוּ וְכָוֹם פַּרְעָה. אַשִּׁכְּלֹתֵיָהָ עַנְבֵים : דפרעה בידי ונסיבירה ירת עינביא בוריואקחארת־הענבים ואישהם אתם אַל־בום פַרעה וָאָתון אֶת־תַּבּום וַיאַמֵרלו יוֹמֶף על בף פרעה: ייים יייליה יופר בין פושרביה הלכתא שבשין אין מייים מיילים של של שייים מייים מייים מייים מייים מייים מייים מייי אָה פַּתְרְנוּ שִׁרֹשָׁתֹ הַשְּׂרְנִים שְׁרְשֵׁת ינפ^{ים} תַּלָתָאיוֹמָין אִינְוּן: בְעוֹר שְרָשֶׁת יָמִים ישאַפַרעה אָרוראשָר וַוְיַשִיכְף ליים שמושה וְתַבֵּן בַּפָא־דְיבּרְעה בִּירִיה מרק בפל ונותות כוס פורת בינו בַּבִשְׁפָּט הָראשוואַשֵּר הָייָה בַּישׁמֶרוּי בְי אִס־וָכַרְּתַנִי אִחָּׁרְ[ּ] בַּאָשֶרֹיִיטַבַרָּלְרוֹעָשִירָנִיאַ עַמָּרִי חָמֶר וְחִוְבַּרְתַּגִי אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתְנִי בְּיִינִי וְחִרְבַּרֹ עַלֵי בְּוֹרְם־פַּרְעֹה וְחַפְּקִינְנִי בירננב ננבת "נו נו בות אסיבי הביו: מאַרץ העברים וגם פהלא־עשירתי פאומָה בִּי־שָׁמוּ אֹתִיבַבּוֹר: נ מלרע ופיילארע בדית פדעם אַבי־פַנְיאר יָרָאי וַיַרָא שַׁר־הָאֹפִים כִּי־טִוֹב פַּתָר וַיֹּאמֶר פְּיִתְר בִּיִּאמֶר בְּבִית אַסִירִי: וַחַזָּאָ דַב־נַחְחוֹמֵי אַרֵי־ אַר יוִפְּׁנֹ אַף־אַלָּי בַּנַקְנִמָּי וֹבִינִינִי יִי יִאַנִרְיֹ פְּאַר וֹאַמָּר לְיִוּסֵׁף אַף־אַבּאַנִּיייי שלשח בַבַּיחרי על ראשיי ובַפּל הָעַלִיון מְבֶּל בַאַבַּל פָּרְעָה מַעשֵוהאפַחוֹהַעוֹף אבל אתם מון וַיַּעַן יוֹסָף ַהַ**ַ**בַּרַמֶעַל ראַשִיי: וַיֹּאמֶר זָרָה בָּתְרֹגָוֹ שְׁלֹשֵׁרֹת הַסַּלִּים יינ פים תַּלָתָא יוֹמִין אַינוּן: בעורי שלשת שלשת ימים הם: יַבָּים יִשָּאפָרָעַהאָרֹּג־רָאשָׁהְבֵּעְלֵיהְ יָתָלָה אוֹרָהָ עַל־עֵץ וְאָבֶל הָעִוֹף אֶתֹּ־יִגְיִי יִנְינִים וֹנִצְלוֹביָתָךְ עַל־צְלֵיבְרָא וְיֵיכְוֹר עוֹפָאַ וַיָהֵייבִיוֹם הַשְּלִישִייוֹם הָבֶּרֶת אָת־פַּרְעֹתוַיָּעַשׁייַנְיִפְרַעֹּת יְנִבּי בּיִח־זַלְרָא רַפַּרְעַת הַשְּלִישִייִים הָבָּרֶת אָת־פַּרְעֹת יַיָּעַשׁייַנְיִבּיּי הַלִּיתָאָרה יְנָבּוֹ בִּיח־זַלְרָא רַפַּרְעַת מיני ועבר משתיא לכר עברותי וארבר בִשְׁהֶּת לְבָר־עֲבָדָיונוּשָׂא אֶח־רָאשׁ שַׂר חַמַּשְׁקִים וְאָת־רָאשׁ שַׂר הַאַפִּים בּתורמברייי וישב אתישר הַמַשְקִים עַל־בּישְׁמֶּןרוּנוִמֵן חַבּוֹם עַלֹּי בַּףפַּרִעתּיּ

קי"ב יב"ק י סימן

תַלָּהַבַּאֲשֶׁרְפָּחַרְלָהֶםיוֹמֵף:וְלִאדְּיָּבָּדְ

שַׁרֹּהַבַּשְׁקָים אֶת־יוֹםֻףוִישְּבָחֲהוֹ

נאת שר האפום

חלוא י"ג מלאים בתורה וחד פלוגתא עלה ופי'במס'רכת': מפרוג'ופי'ספרונא לי ' ספרו בגוים כבודו וחבירו : לְיוֹסף חַ׳וֹפ׳ בִיחוֹקאל סימן ל"וְיָהם י"ב פופי פסוק ופי׳בפרשת וישמע יתרו: נצה י"א זוגין מן חר וחד חד מפיק ה'וחדלא נופיק ה'מסור במסרא רכתא: אתך י"ו כתורה מסור במסרא רכת" והנה שלשה ב' דסמיבי וסי'והגה שלשה סלי י אנשים: מאכל ופאכל ד' פתחין וסי' ובסל העליון י ופאכל שלחנו ומושב עבריו והבריה: והעוף ג'באורייתא בפ שיה פתורא דחבריה: והעוף ג'באורייתא וסי' והעוף ירב בארץ והעיף אוכל אותם מן הסל י זאת תורת הכהמה והעוף: ראשך ה' וסי' ותלה אותך: והיה שמיך י היום הזה יסגרך י ושמן על ראשך אל יהסר: אותך י"ז מלאים מסול במסר' רבת': הלדת צ' ב׳ חסרים וא׳ מלא וסי׳ הלדת את פרעה : ופולדותיך ביום הולדת אותך : מל׳ : ותשלכי אל פניהשדה קרמ'ובתר"חסר ואת ראש ב'ופי שר ראיפים איש כשת: וישב כ"הוסי במפר' רבתא: ולא זכר ג' דסמי'

ופי׳ ולא זכר שר המשקים י ולא זפר יואש המלך י ד"ת י ולא זכר הדום רבליו : ימים:וישב את שר המשקים : לפי שעונו בא ע"י אונם שלא יכול להיות כוהר מהובוב שנמלא בכלי וושקיו : ואח שר האופים חלי ומר שכב"רהם יכודה בת פום קודם פנשחה : דורונילרו השלישי הוח במדו" זהות שרחוי לחדם שלח יעשוק חוק מי שימשול עליו הלח תרחה כי יהודה קרח שם לכנו הרחשון נחחרי כן הסכים שחקרת משחושם לשני כתשפע החדן הכית' והניהוא היה קורח שם לשלישי ישכחהו בלב: לולי שכבר היה בכזיב בלדתה חוחווה לחות שלח יהיה יהודה עווב קריחי השעות להיותו מיקל בום הפועלוחולם עשה זה לחת לחשתו חקה מקריחת השחות וחתכם בכני תמר קרח בוח חסלה עדשת וישל יעקב השמות כי היה הכריון הרחשון שביה לה ממכוזוה היה מוסכם שםר"ל שיקרת כחים שמות למי בחלד חשתו בהריון רחשון : דברורעדרת הרביעי הוח במדות יוהוא שרחוי לחדם להשיח בציו סמוך לפרקן לשומלם מן החשם ולוה מפצח שלקם יהודה אשה לער בכורו בחשר סיב רחוי לקחת חשה כי כבר החב אר במעם שיון מכה שקדם לכו מהעיון מהדברי צפרשת ויצא כי שר בים פחות מבן עשרים שנה כשנשל תמר: הקועלרת החמישי הוא בדעות . והוא להודיע שהפעולות המגונות וכמרי בשם יתע יהיו שבה אל פיתות החדם בלא עתו והנה החבלד כאופן שיגיע בו זה העוכם מהשם יתע' ברביעי מספר חלחתות השם ובביאורנו לספר היוב י וידתה שכבר היה זה בכהן לפור הפגחתו יתע׳ מבני יהודה לרוע מנהגם חו לכשגחה על הנשחרים שלח ילמדו ממשפיהם הרעים וימשכן חחד פחיתות מנהג החרץ ההיח בעריות ותפסד הכונה חשר בעבורה לופ חבדהם לשתול לו כל זכר כדי שלא ימבאל בעריות באבשי בארן הכיא ולזה שפר שכבר ביה ער רע בפיני ייוהיה זה שבה אל שתק בלא עתור זכן הענייו באוכן וירחה שלשבה אחת מתו שניהם חלה שאתר וימת גם חותו ווכי יורם כי גם ער כים מכוין שלח יעשה משבלו פרי שלח להכסיש יועיה חו לסבה חחרת: הדרך עולה הששי הוח בחדותי זהוח שרחוי להשחדל להשחיר זכר קרוביו ולוה היה כהוג עניין הייבום קולם מתן חורם והנה הודע חשר יהיה לחינם יתייחם בשם המת כחלו היה זרעו ונקרח שתו עליוי ולוחת הסבה לוה יהודה לחונן ליכם משת התיולמתנו ביב מוה שראין שייבם בדול החחים כמו שהתבחר ביצמות ולוה בח הלווי בזה לחוכן ולם התחין יהודה שיבדל שלה ליבם מוחה: דתרעלת השביעי הוח בתדו'י והוח שחין רחוי שיהי'פשל התשל כי אם באופן שיתכן שיהיה מתחוברים והוח שחין רחוי לחדם שושוק החוק שים לחולה ליו וירש שיהיה מתרו בתחולה בשמיעי הוח שחין רחוי לחדם שושוק החוק שים לחולה ליו וירש ענו בתחו לו בי היה שב מתרו מחולחוי ולוה תמלי כי מפני שהיב השה בעיני חובן לתח זרש לחיו והיה שבה מפני מחום השתל התבוכד התני מחנו כמו זה החוק והוח שבר בעיני חובן להחום בתחוברים משני החום הפועל התבוכד כתני מחנו כמו זה החוק והוח שבר בעיני חובן להחום בתחום המוכן החום בתחום בתחום

היה יוחש כפיי טוני ולה זכר ספיב' שעשה לו יהוידע ככהן ואשחם חוחם: כתו שוחטי פשרב לוכרייכנו ושל זה נקרו ל כמה נפשות מישרחל שתר דמו הילדים ולח פחשר פיי הנחון תוכם עד שנחוב הבית וזהן פחרוכו - פירושו לח מלחכו ולח וכר הדו'רגליו כיו' חפר: והיה כפורחת פיחה חיים ינתי הפרח מתילה והח"כ הנץ וכן כחיב ויולה פרה ויליץ ציץ והה כתיב יליץ ופים ישרה ל הלמה יציהם הכדחחילהיהיצ לפורח'עלחה כינה הנששרכנ לנח'תחילו היה כפורח' שורכו ש"ע ספורנו הלח לחלהים פתרונים יהנה חכמי הפחרון היה נחדם מצל מה שהוא בולם אלהים ולוה יחכן שתהי 'נס כי חשים שחבי עתה ענד ונכיח החסורים ומפני וה אפשר שלא ביקתם במה בחמר! ופותר אין חוחו: כמשפט בראשון יקודם שעלית להיות שרג אשר היית משקהוי אחה בעצחן ווה יעשה כחד להרחון ולהודים שהות מקנב חוחך נפנר פנים יפות:כי חם זכרתני חחך י ווה יציה שכל כך תהים חכתו עוד מחם חוכרני כחשיויטב לדכשקחני פעה הגוכה לוכ: והזכרשני 🛊 פועהי המכיר אותי כשהייתי בכית שר הענקי זהו לחחבים הנה חוליחני כלי מפק: כי בנו בנפחי ובם פה לא עשיתי מתיחה והטעם שיוניחכי בלני ספק כדנרף לי חמניותציםות

קומץ מנחה נטתה לאותו מעשה :

וחיה מקנה שיפתור בס נעדו

פסכ כדבריהם ז"ל כימרנ

כחשר פתר להם יופף:

לשא'כפו'ועונ'חותמך זה עונ 'כחות'אות ברי' קודש פתילך זה כסות ומשך זה שאר כר"א בשברי לכם מש' לחם: בעת לירתי פירש"י שילד׳ למקיטעי׳ אולי נכהלרה כ'פ בערם הוציאורוני שאמרו ותשרף לפך לא יכלרי להשלים ההריון וילדי לו'חדשים:ויהיה' את יוסף וכתיב בתרי' ויהי בבית אדוניו בי מנהג העול כשהמשרי יש לן הצלחרה לאישב עור בכית אדוניו ניוסף עם כל זה שהידה מצלית היה בכית ארוניו מצלית בירו בי יש מצליחים באריכת זמן והוא היה מצליח מן יד ליד: כי אם הלחם שכן כתילא יאכלון המצרים לחם אה העבריי ורדכי ח"ול ידועים: איננו גרול כאולי היתה נודרת לו מתנו ונדול ולכן השיב לה ע'פ דיבוריכפורתי הכף אחרי פרח 'העלת' נץ ומפנו לקח יוכף המהירורה פתרון ושהשריגים ימים ולא שני או בנים:אתראמ׳ אמר לו שעש' לו סימן לבל ישכח ווה אתך:וה בחרונו מלת פתרון לא ימצא בלתי חלום: כי שיבפתר פירש"י שבל ארד חלם פתרוותבירו

מארץ העבריי אמר ל תחשיב שבחכמרם הכישיף פתרתי החלום כי עברי אנכי ואפור לרם מלאכה זו: הפלת פרשת נינם

ואיולהקשו'א"כ מרוע

לא אמר כל א'לחבירנ

פתרונוי שראי אתר

עלה לגרול 'ואחר נתל'

אכל לא ירעו מי מהם

ויוסף ביאר פתרונו

ימים הם . סימן הם לך לשלשת ויםפר ימים ויש מדרשי אנדה הרבה: 1" IN 70 יוגיומית מישו פרעה את ראשך לשון לשע וקר בכי של שאר עבדיו כבי פקול שאר עבדיו לשפר בנחתו לשרת לפניו בסעודה יתנה qp13 אותר עתהם: לכך י בשים שלך מד מן יים ומושבר: מס וברתני מתר

וונין מן פדחשר חם וכרתני חתף מחחר וחד חד חזים ביים כלך: ועשית כח עמדי מפי כית חסד חין כח חלח לשון בקשה: ואתן סלי חורי ' פלים של נכרים ליחמיי ניתן הלופים חורין חורין וכתקומנו במפוסו חד מן ז' זוגיו יש הרב' ודרך מוכרי פת כיפנין זמיין קדמי שקורין חוב"ליש לתתם בחותה נפנים שנייבוא מסכםלים : יום הולדת את פרע' יום לילתו וקורין לה יום נכוםים ביומר והשינף ולשון הולדת לפי שחין הולד יי מצרים כולד חלא על ידי אחרים שהחיה המונהי מילדת את החשה ועל כן היא בקראת מילדת וכן ומולדותיך ביום הולדת אותך וכן אחרי הוכבם את הנגע שכיבוסו על ידי החדם: וישה הת רחשונו שומן-הבית הווח: תנחם עם שחר עכדיו שהיה מוכה המשרחים שישרחו לו בפעודתו ווכר חת חלו בתוכם שיני ביוחדוני כמו שחו חת רחש לשון מנין : ולא זכר שר המשקים יכו ביום:

וישכחהוי לחחר חכחן מפני שמלה כו יופף לוכרו הוזקק ביתר לחיות מפור שתי שנים שנחתר ל פוחתר בנח כתשיה חשרי הגבר חשר שם יי' מבעחו פתרי החבריונלת פנה חל רהבים ולח בנות על מצרים הקרויו' רהב:

מסלת פרשת וישב

רלבנ

שישלם זה העניין כולו אחר מכירת יוסף כתו שכיאר החל אבן עור חוחל יקשם בעיניך איך הים יהודה נפרד ב בשרך בועוליה: מחפיו קודם מכירת יוסף והנה הוח הים עם אחיו בתכירתו כי הוח היה הולך וסב והנ'הים לו לבדו לחן חלבד בחר חביו וזה הצחן חוליהים משלל שב'והנה הפסיק כזה הספו'מה שהחל לפשרו מיוםף להוליע ההבדל שהיה בין יוסף ויהודה בענין גלוי העריות' והנה דברי זה הספור מבוארים ואול'

התונגלות הם רבים: דרון עלה הרחשון הוה בחדות נהות שרחני לחדם לפיב׳ לגור במקו'מה שישתדל שיהיו לופס חוהבי כי בוה חשלם לו הישיב" שם בשלו 'ולוה חרחה שהשחדל יהודה לקנות לו במקו'חשר בחריע וחוהב והוא חיר' עדולמי עד שמרוב אהכתו אותוהיה הולךעמו בעלותו על בוווי צחכנ והוח חיש סודו ללכת במלותו ש הקדשה לקחת הערבון מידה והיתכו" פומר יהוד'תהבושה והלעד וזה ממה

שיורה על חיוק חרפתו עמו: החרעלרת השני הוא הוא במלו' והוח שרחוי לחדם בשיקת אשם שיראב אות'קודם זה או

יהיו מפורפתי לו ענייני כמו שיתבה" לו חם תיפי בעיניו אם לח כי חם ישא'באלת זכה חופן חולי לח חיטב בשיניו ויהיה שמה בלע'וכחב לב בל

שבבר בת כלח בנים ולח כים שם תי שיתולו זרש כי תה שהוליד יהודה תתנה לח היה למונת יבום ולזה לח הסכים יהודה לקרח הבנים הכם של שם בניו המתים כי הוח לח היה חסכים ליבם חותה בלל לירחת חשית חנשיה: דותועלת החשישי הוח בחדות:

יפות שרתני לחדם להתרחק תהדבר שיניע ביוק ממנו שני פעמים זה חחר זה יוה בי הדבר הסוח בחוקה שיניע מתט היוקוכ"ש כשהיה ההיוק ההוח מות י ולוה מתכח שכחשר רחביהודה שתחו שני בניו כשנשחו חחר לח הסכים לחח לה השלישי כי חמר פן ימות גם הות כחתיו ולוה חמרו ו"לשהחשה שכשחת לשנים וחתו לת מכש לשלישי ומז' המקו למדכי שרשבדול בחלמור והוח שהחוק' חשל' בב' פעמים : דותרשלות העשירי הוה במדות והוח שרחוי לחדם שיתחבל על חשתו ולח יפנה בעםקיו עד שלתות אבילותו ולוה תחלא שובר שכבר התנחם יהודה

מאבל אשתו קודם שיעלה על גווזי לחכו: התרעלת האחד עשרה הוא בדעותיו הוא שהפעולות אשר יכונמ לחכלית טוב שע"פ שהם בעלמם מבינות גנות מה . הנה ימלא המשתדל בהם נעור מהש"י - ולוה חמלא שנעורה תמר בוה הפועל באופן שנשלם לה מבוקשה וזה שכבר הרתה מיהודה והיו לו ממנה בנים היה אחד מהם רב שבם יהודה י והנה עשחה זה בחכת' כי כפתה פני' כדי שלא יכיר יהוד' ולקח'ערכון מידו לאמח לו שממנו הי'הרה: התרעלת השנים עשר הוא ברעות והו'להודיע עולם השנחת ה'ית' לאוהניו והוא כשירנו לעשות פועל מגונה יומין להם כ'ית' מה שירוו למחם כלח גלות ווה שמנין הקרשה היה תגונה אבל השלחים גם קודם מחן חורה ולוה אחד יהודה חקח לה פן נהיה לבוז והותין לו הש"י תי שהיה לו חק עליו לפי מה שהיה נהוג קודם מ"ח: התועלת השלם עשר הוא במדות יוהוא שראוי לשלם להשלים החוק שיש לזולחו פליו ביותר שלם שמפשר · ולוה תרחה ששלח יהודה גדי מופלג בשינו

להדשה ההיא על שכבה עמה: התעלרת החרבע עשר היח בדעות והוח להודים שכבר יוכר ההריין לג׳חדשי

ולוה מפר שחתר ג' חדשים סופר שנבר היתה תמר הרה : הרועדה בחחשה עשר הוא בתלות יוהוא שאין ראוי לאדם לפרפס בפני האנשי׳

מוולתו מה שיבוש מחכו כל שכן כשיהיה המחביים מכח מי שרחוי לו שיכבדוהו יולוה תמלא שלת רצתה תמר לומר בביקור שחהיה הרה תיהודה כשהיחה מוצחת לשרפה מירחתה שיבוש יהודה מזה כי הוא לוה לשרפה אכל פרסמה שהיא היתה הרה למי שוה הערבון משלו כי בזה יהיה החנללות ליהודה - כשלוה לשרפה כי הוא לא היה יודע שתהי׳ הרה לו ונחפרסם בזה איך היה זה העניין ושהוא היה כוולת ידיעת יהודה:

הרועלת השש עשרה הוא במדות : והוא שראוי לאדם לדין זולמו לוכוח לפי חה שחששרי הלח חדחה שיהודה מהד לנגל בלחו על זה הפועל כשעשתה אותו באולח ידיעתווביחר שהדין היה עתה כי הום עשק מתנה חקה כשלח כחכה לשלה בט ולזה כיה ראוי שייבתה הוא בעלתי לפי מה שהיה נהוג או:

דרונעלת השבע עשרה הוח במדו" והוח שרחוי בשחלד החשה תחומי שישחלל שיבירותי נולד רחשונה כדי שידעו למי תשפם הבכורה. ולוה מפר שהפרו שני עליד שחשבו שינה רחשון בדי פיפירוהושל

באור המלות

הורד מצרות ובו עד פוף הפרשי כי חם הלחם משר הות חובל ר"ל של 'הים כובת בו יוכף כלל בתו שפי׳ החב'ח"ע וזה שחדוני יוסף היה יודע שיוסף הוח עברי והנה לא יאכלו התערים לחם עם העברים כי חועבה. היא למלדים ויהי יוסף יפה חואר ויפה מראה הלה פפר זה כי לואת הפבה חשקה אשת אדוניו בשכב אנלו לחשמיש להיות מצלה בזולת תשמי' כי בזה הקרוב חילי ירוה למחה וישקים חשקם חם לא יסכים לשכב עמה . ויהי כהיום הזה . שהחלה לדבר לו תוה מהשנה החחרת חו מהשבוע האחרת . לעשות מלאכתו היא המלאבה שלוהו עליה אדוני . ללחק בי הול מענין תשמים יויחנהו חל ביח הפהד ליפרו כי לח היה בן מות גם לפי מחתר אשחו כי לאנשלחה מחשבחו ועוד כי ככר היה הדבר בספק אלל פוטיפר . הוא ביה שושה בתרגום כי בבר היה יוםף מחינה עליהם ' אין שר בית הפהר לוחה חת בל מחומה כידו ר"ל שכבר עזב שמירת החסורים ליופף ולח היה משנית בוה כלל להשענו על שמירת יוסף בי רחה כי הפס יחע' עמו בכל חשר היה עושה ולח קרה מפח וסשיעה בשירותו ובשתירת בית החסורים מיום שנכנם שם יוסף ' חפחו משקה חלך מגרים והחופה ר"ל שנחבח במלחכתם חטחושנגה שלח היחה מחוקנת בהוגן להביחה אל המלך י אמרו ז"ל זה נמלא זכוב בפוליי פושרין שלו וזה נמלא לרוי בגלוסקא שלו והנה המשקה הוא שר התשקים והאופה הוא שר האופים במשמר הות בית באתורים שהיה עם יוסף . ויפקוד על הטבחים לת יוסף לתם . בנה על **הפבחים העגיח ביוסף** לחה**בח**ו אותו שיהיה עם אלו השרים הנפבדים · ויהיו ימים במשמר י פנה אחת כמעם יחים תביה גאולחו והיה זה כן כי השנה הוא יום גדול והיום הוח שנה קשנה כי בכל חחת מהם יחחדשו חרבע חקופות מהשחש לשמו' מבע ביסודות החרבעם והנחות בתיוחסו איהם יחיש בפתרון חלומו ר"ל שחלו החלומות היו בודקים והיו מפבימים חל מה שנפין שיקרה להם והיח הפחרון ? ופוחר חין חוחו יתכן שרגידו חשמם לרכים ולח היה בהם מי שיפחור חוחו י הלח לחלהים פחרונים ריל שלח חזיק לכם חם מפחור לכם חלימותיכם לעוב או לרע כי אם לשם יתעלה בלבד יהיה הפחרון והיא יודע מה שהורה עליו זה החלום ממה שרחוי שיקרה בעתיד -בפורחת עלחה נצה הבשילו אשכלוחיה ענבים ' רצל שמהדה הוויחה עד שבשהיחה פורחת עלחה נלה חבף והבשילו אשכלותיה ענכי' וזה לאוח של המהירות שיבה העניין שהורה זה החלום עליו ולוה שפם יוסף שמשפר השלשה בזה החלום הוא מורה על שלשה ימים י ואשחם אוחם על כום פרעה אין הרלין בזה שישחם אוחם בחוך כום פרעה כי חין זה רחוי לשום חדם וחף חם היה פחות מחד חכל הרצון בו שישחם חותם בתוך כלי חחת לתכלית שיושם המשקה ההוח חל חוך כום פרעה וזה גם כן חות על מהילות בא הענין הזכי יצא פרעה את רחשך הרגון בו בחרגומו שימכה הוחך בתוך עבדיו בי אם זכרתני אחר וגו׳ . קבלתי בפירוש הפסוק מהרב ה"ה שכבר חמר יושף הל שר המשקים הנה משוב במדרגה הרחשינה מהחהכה שהיה איהבך החלך עד שאם תוכרני עחד אל פרפה כחשר ייטב לך וששיח כא עמדי חסד י תוכל להוליאני מהחקום הזה אשר אני אפור שם וזה שכאשר תוברני אל פרעה והילאתני מן הבית הזה והנה יקל לך לעשות זה פי חינני אים חתם שיהיה זה סבה א שיצאתי מארלי כי גנב גנבחי משם וגם פה לא עשיחי מאות' כי שתו הוחי כבור : סלי חורי על רחשי . פלים לבנים יוהעוף חוכל חוחם . זה לחת כי לח יפוב על כנו חבל יחכל העוף חת בשרו מעליו ישה פרעה חת רחשד מעלקר ידים ויפיר יום הולדם פרעה ' הוח ביום שנולד בו וחו היה יום חיד לו ולה זכר שר התשקים את יוסף . בפיי לדבר דבר חתנו אל פרעה . וישכחהו בלבו והנה דברי זה הספור מכוחרים:

השלם התועלות המניעים פמנו הם תשעה:

קדו שלום החקשו כות ברפות: והום להודים שהחיש הפוכ הות מושנת מה'

יחעי עד שחביע בעבורו הצלחה לתי שהוא משב עמו חלד חשקו ורבוע בצבב קנין מי שהוחיושב חתוולוה תחצח שההכלחה היתה תחלה בבית הכינב בכל אשר היה יוסף עושה ולא בשאר העניינים י וכאשר הפקידו אדניו בכל אפי ל הנה מפני שהיה יוסף משחדל בהללחת קנייניו להיותו פקיד עליהם כמכה משרת נחמן יהנה הגיע ההצלחה בכל קנייני המצרי בגללו וכום הגיע ההצלח בית הסוהר בעניין החסורים כחשר הופקד יוסף על שמירתם חה סוד עבו' מכני

ההשבחה "ובזה החופן יוסר הספק איך מועיל תפילת החדם לוולחו ב" התוערת השכי הוח במדות והוח שחין רחיי לחדם לנמול רע למי שבתב טובי ולוה את' יוסף לחשת פוטיפרע שחין רחוי שיבמול לתדוביו הרעה תסת הפוכה תור במלתהו:

התועלת השלישי הוח במדות . והוח שרפוי לחדם השלם שירחק מהדכרים המביחים לידוגלויערוה׳ ולזה לא הסבים יוסף להיות עמם תשמים:

הרביעי הוח במדוח והוח שרחוי לשלם להחגבר בנגד יברו שב יחשא לחלהים ולאיילא משום רע יהיה נכון לבח עליו על זכ מראה כי יוסף עוב כנדו חלל גבירתו לירחתו שמח יתנבר, טליו ינרו ולח חשם בב הרע שהיה ככון שיגיעהו מוה מחשת חדוניו:

הרועלת החמיםי הוח בדעות יהוח להודיע שחין רושם במה שרחוי שישות בעחיד שהורה עליו החלום בחה שיפחור הוחו פוחר החלום חו לרע כי הפתרונים הם לחלהים ולזי חמר יוסף הלח לחלהים פתרונים מפר לי עם שכבר היה בזה החנצלות ליוסף אם יהיה נפתרונו דנר רעלהם וחולם שחתרו ז"ל כל החלומות הולכים חחר הפה הם דברי יחיד ועם זה חפשר שיפני מחר הפה ר'ל חחד הלטון פתו שפה חח'כי פי המדבר חליכם והרבון כזה שמוקיים

יהיו לפי מקוי חנשי הלשון ההוא י ולוה ראוי לפותר שידע חקויי בעלי הלשון יבידו לו חלומוחיהם: התועלת הששי להודיענו שלמוח יוסף בענין פחרון החלומות עד שלה מכל דבריו ארצה והיא מדרגה ממדרעת הנכוח׳ כמו שהסכמר ב

מספר מלח זות יי':

התועלת השביעי הוא במדוח י והוא שראוי למדם להשחדל בכל עוד לבכנם השביעי הוח בתונו החברת השר הפשילו שיעור בהסולה יה מהרע השר הוח בו בכל הסבות השלהים יה בלח מרחה בה על הנש ואע פשהוא בחופן פח רבק בו ההשנחה האלהים . הלא חראה כי יום על הנש וחע פעהות ביוושן שיו בין בר בוה החופן הנפלח חלה פני שר המשקים עם היות השבחת השם יחע" לבקה בו בוה החופן הנפלח חלה פני שר המשקים שיוכרהו חל פרעה להוליחו מהפור:

התועלת השתיני הוח בתדותי והוח שרחוי לשלם שיהיה פושה קלון החב וחף מס במלוחו רעי הלא חראה כי יוסף לא רפה לגלות חרפת ה הדוניו אל שר המשקים אכל אחר לו וגם פה לא עשיתי מאוחה וכן לח רצה להיד זה חל שר הענחים עם מה קהיה כזה החכמה שלה חבעם חשה הדוניו עליו ותו להמלולו ז

החושלת המשיעי הוא במלותי והוא שאין לאוי לארש שימנע חלבמוצ לתי שנתלהו וזהו שדר התשקים לחרכה לדבר מיוסף אל פרכב למים במנה וותו ששו שיבין בל לא פשע ולא חעאת וסכב השם ים כל למלות פניו שינביתהו תהתקום שיהיה כו על לא פשע ולא המשקי' כי הוכרת ל למנות פכין שיוביתוא היאוקים של היה בו מחקושי לשר המשקי' כי הוכרת להיוכל שהוברת להוכל הראוי או חשמו משר כעם עליו פרעה בעבורו וזה היתה במולו הראוי לו ב

פרשת מקץ

התימקץ שנתיםימים וגומר ער ויוסף בן שרשים שנה

ביאור המלות

שנתים ימים הסשתישני יוזה החשבון ידתה שהיה מעם צאת שר המי מהפוהר ובסוף השתי שני'חלם פרעה זה החלום יודקר הוח מעניין הדלות והרקיקים י והנה היו שבע הפרוח בריחות . משל לשבם השבע יושבע הפרות דלות הכשר שעולות החריהן י משל לשבע שני הרעב שיבקני השבע ושבע שנו זו ליות הכשר מת הברימות הוא משל שתבומת שכי השביל אחריהן ואכלו הפרות דקות הכשר מת הברימות הוא מולע בי באו אל בשביל מחריהן וחכנו הפרות וקינו מכשי מינים בחוד הולה נודע כי בחו חל קרים כי מחלל בשבע שני הרעב וזה ממה שספר פרעה אחרי בו וזה ולה ממה של קרים כי בחו לאות שלה יורע השבע בחרן מפני הרעב שיה ה אחרי כן וזה ממה של בי בחיל בי הוא מוני הרעב ביה ה אחרי בו וזה ממה של בי ביו ביורי ביו מיהיה מזוו מזכו להם בשני הרעב ביורי ביורי ביורי ביורי ביורי מיהיה מזוו מזכו להם בשני הרעב ביורי בי פום לחות שלח יודע הספע בחין ועש היי בכם החום בשני הרעב כמו שיקדים שיחקבנו חוכל השנים השובו בדי שיהיה מזון מוכן להם בשני הרעב כמו שיפים שיחקבנו חוכל השלים ומשל השיחה המלה בחיפו מה מפתרון החלים ומשל השיחום בשיחום מימקבנו אוכל השנים הפובד כדי שיש שיון מוכן המלום וחשל השבילים יוםף לפרעה י ולוה היחה זאת העלה באיפו אחר היה בו הפתרון יותפעם הבילים ביותר היה בו הפתרון יותפעם הבילים ביותר היה בו הפתרון יותפעם הבילים ביותר היה ביו הפתרון יותפעם היים ביותר היה ביותר ביותר היה ביותר ביותר היה ביותר יוסף לפרעה י וכוה היתוש והו שבה בנושת בעינו חשר היה בו הפתרון יותפעם ליכים הות יותר מיותר בזה כי הות היה בנושת בעינו חשר היה בו הפתרון יותפעם ליכים ביותר מיותר מ מרוב המבוכה אשר היחה נוטה מחשבתו פעם לדבר אחל ופעם לדבר מרוב המבוכה משר טימט ששש מחוב במבוך י והנה היתה רותו במדר במבין פעניין פתרון זה החלים במדרגת החים והיה זה הענין הוח מפגלים החלים במדר הנודקים ריל שיגיע מנט טונעשונה בללמשהיה לדמיון מבין כחות הכפש בודקים ועוד כי מפני החבודדות הנפלמשהיה לדמיון מבין כחות הכפש בודקים יועוד כי נוכל החבר ההפעלות כמו שביחרנו בספר מלחמות ווי חרם על שקבל זה השפע יגיע לו זה ההפעלות כמו שביחרנו בספר מלחמות ווי חרם על מקרנ זה השפע יגיע נד וה טופעליים כי בכי לפרעה י ד"ל שלח היה חקר מרכני מלרים י הם המשכפים י וחין פוחד חותם לפרעה י ד"ל שלח היה חקר מרכני בכריי ברוף בלב חבור י חם חבורי חני היא פותר חותם בחופן שיחישב בפחרון ההוח בלב פרעה ' חת חכחי חני מולים פותו נותם ביווען שיני של החבי מחודי למל מי יתכן שיפתור לו חלומירה בדי כל ככר יביתני ההכרח להובי מחודי למל מי יתכן שיפתור לו חלומירה בדי זהלם זיחלף שחלוחיו לכבור החלף. חשמע חלים הוא הווה והרלין בו שאחה שיבד חלום וחבין חומותיו לפוחרו . בלעדי אלהי'ישנה אח שלום פרעה הורהו בזה שחשב הלום ומבין אותו לפוחרו . בלעדי אלהי'ישנה אח שלום פרעה הורהו בזה שחשב בבחירתו לפחור לפי מה שירלה אבל יפחור לו לפי מה שיראוהו מן השתים ולידב המפלל לה' ימ' שיהיה פתרוןהמלום שלים פרעה לנומות קשות ויבשות שלא כשיל בהם כי אם מעם אלת הפובין. ירא פרעה איש נכון וחכם הנה הולרך לזה כדי שיהיה על הפקירי' וישניח כמה שיעשוהי עד שלח יוכל אחד מהם לנכוב דברי הוצרך שיפיה אים לבון וחכם י ועוד שהחים ההוא יעקה בחכמתו עם חנשי בחר שיחרלו כמה שיעשי י וחמש הוא מבנין וחמושי או ירלה בו שיקנה החמש מכל חבוד השנים ההם י ויצברו ויאספו י חחת יד פרעה באילרותיו יהנמלח כוה והוא עדתיד ור"ל מה שאמר יושף שנבקש חיש נכון וחכם הנה אם נבקשהו לח נמנא נבון וחבים וריכ מה שממר יוסף שנבין עי שיין ולא של של משא מחד מהם כלי זיין ולא של מלוח אלהים בור ישק מענייןנשק וכלי זיין ר"ל שלא ישא אחד מהם כלי זיין ולא של למלחת אם לא במכוח מסף רק הכם אנדל ממך אהי צדול ור'ל כי בכסא לבד מתה גלול ממך שמני לבדי חשב על כסח החלוכה חח טבעחו בה היה מוחם החלך וכחב בדוכ מתך שמכי ככלי יושב של יולכם אותו בנדישם י הם היו יקרי מחד בתבים ליופף לפתום בשתו כל מה שירלה יולכם אותו בנדישם י הם היו יקרי מחד בתבים

נאמר כאן חקן וכאחר בחברהם מקץ עשר שנים מה לכלן עבר הף כחולפוף עשר בכים ופירום ויהי רקן דהיינו לפוף עהר ועוד בנחיוי ויהי מקץ שנהים ימים יבגימ' מקץ עבר בכתי" שבע פרוויעל כם כגלויפיפיו מנרים " ונתה שנעה בל בם מצרים לודים ענמום להנים נפתוחים פתרובים כסלותים שהם ז'וזישממים מחרץ ככפן ותפרנסו ממלריו, בקנה אחד ב' במכ" תרי הכח וחידך גבד מנורה בהשובה בחום אור לעולם" ולכך רחה בטובות צהנה א' ובשנופות לת ההש נקנ ה'ונכהנדוב נום' הכה י וא דך ואם מעפורוסיפה לד פהנה י שאומר הכתוב ומולא מני מר ממום אם ההשה ווהנ ואוסיפה לך כהנה שאם היית רעה לח רחיתי כהכה לרוע ג שבע בוכמסרה וחילך וימלחו הפחיך שבע לוחר שכל כד יהיה השובע שיחמלחו כל החוצרות : כחשר פחר י בגימי שהחלומות הולכי! אחר הגה ב

אמרי נועם פרשת מקץ

ויפקד

ותפעם ייחו פירש"י דלכך חיוכחיי וחשפעם וכו' ותימה חשר לח שכח החלום כתו כ'כ תשונה לפי שכל זה החלום לא מיה אלא כדי שינה יוסף מבית החכורים וחם שנת את החלום שר המשקים לה היה מזכיר חת יופף שהרי לה רחב יושף פותר חלח למי שלח שכח החלום " ד"ח בכי דניחל היה החלרם מרמז על זמן רחוק וחיב הם לא פים אורר החלום לא היה יידעים שותרונו חמוז - חבלהכח סיה חחלום כתקיים לוחן קרוב והיה כרחה ממנו כבות הותן שפתרוכו חחת:

מ"ע ספורנו ויהי מקץ

דידור מקן ופרעה חולם " בהיותי חולם הכלי רננימיו חלם ב"כ שביה שמד על שפח היאור כאמרט ז"ל כפטשחי חפשר לכר כלח תכן כך חי חפשר לחלוי כלא דגרה בעלים :ותעמודכיחצל הפרו" קודם שחחכלנה חותנ' להורו' שיהיו הרעב והשנע יחדנ בא יום זמן כפנין ויהי רעכ בכל חחרצות ונכל לרץ מצורי סיה לחם: והנה חלום הרגים שהכל הים קלום אחד בעלתו שהיה נרחה לו בחלומו השני שהיה בלותו המעמד בעלמו של חלומו הרחשון וכן פירש הוא אתר כך באמרו וארם בחלומי: וחין פנחר חותם מפני שחשפו שהם שנים פעני בפתרווכי בחלק הראשוןממנר היתה הבני פועליו החוורית בלנד שהן הפרוח חורשת והיחור המשקה ובחלה השני היתה הפנה הציריית והתכליתיית בלכד השבליו : חחתשהי חני מוכיר לא כמתר יום על שנחת אותי כנית הכהר כי בחפחי הית * וורולוהו

קומץ מנחה פרשת מקץ

מקץ קרים מורחית ונקרא מורת קדם בעכור צאת בו רשמש תחלה: ורש"י שהוסיף ביאיר שנקרא בישא שארבע הרוחות נחלקים לשנים עשר חלקים כידוע לי וררי הים באניו' לכך היסיף לידור מקן לאפיי הכתוב תחלת זה החשבון יכן ויהי מקן ארבעים שנה וכן ובעוד ששים וחמש שנה וכן זיהי בשלשים שנה ויחכן להיות שזה החשבין ליליחת שר המשקים מבית הסהר או לשבת יוסף שם . ופעם ימים כבר בארתיו : ופרעה חלם : היה חולם וכן ורבקה שומעת : מאוי ייא עמק שכו

מְסוֹף תַּרְתֵין שְנֵין

ופרעה חלסוהא קאים

על־נַהַרָא: וָהָאַ מִּן־

למחים וי'א שהוא שם למת והבי"ח ניסף כבי"ח השביעני במרורים ועל שני הפירושים כי הואבין מחי' יפריא הוא אחיו בן אמו: שבלים י לשון רבות נקבר ואם הוא בת"ם כמו נשים ופלגשי': סדופית יסהרע שדפון מרוח מזרחים בי נקרם מזרם קדם בעבור נחת הפחש בתחל׳ וטעם המלחות במו הבריחות: ותפעם רוחו' מכנין נפעל כמו נפעמתי ונח הדבר וי"ה שהכל מן גזרת הולם פעם והטעם שהרות דומה לגוף המוכה חרטימי : מלה מרובעת ויתכן להייתה הרמית או מלרית והם חכמי התולדת : ואת כל חכמיה ' במזלות ופתרון חלומות: את משאי ה אע"פ שאוכיר חטאי ב פרע' קלף על עבדיו לפי דעתי כי אין פרעה שם עלם רק שם תחר והוח מלשון מלרים כמו חירם כלור גם היום יקרח כל חלך גדול על ישמעאל נגיד התאמינים על כן מלאנו פרעה בימי אברהם ובימי יוסף ומת פרעה וקם פרעה וכן בימי ירמיהו הלה תראה הכתו יפרש מה טעם פרעה כי הוא מלך מלרים והעד הפרע שהיח שם הענם וכן פרעה נכה כי נכה שם העלם וחל יקשה עליך דרש כסח שלמה כי לח לקחי מלך מלרי ועד שני שאמ' שר המשקי פרעה קלף וכן המר יוסף חלהים יענה את שלום פרעה הראה את פרעה יעשה פרעה וחין מדרך המוסר להזכיר עם המלכים שם העלם: אותי ואת שר האופים י חמר חותי פעם שני כי כן דרך הלשון כמו ואכי אנה אני בא : אים כפתרון חלומוי פירשתיו: אותי השיבי פרעה וי"ח שהוח בדבור השיב ותלה

חזקוני ויהי מקן פרש" כתרגומו מסו וכו"י לומר אם תפרשה אם" לשון העברי יש פחחון פה לבעל דין לחלוק ולותר שהו' דוגמא ומקצ'אחיו לקח ומש' כשעברו מקלה שתי השני' משיל'שר המפקים עכשיו בא התרגו' ללמדני כשעברו כל השתי שני'ופרע' שלם ועוד מציכו מקץ שהו'לשוןתחילה מקקשבע שנים חשלחו איש את אחיו דירמיה: שנתים ימים משיצא שר המשקים מבית הסובר פי' שחי שני' אם כתב שנתים בלח ימים הייתי או' חפרות מקן שנה ויום א' כמו בן שנתו שבתוךהשנה קור׳ בן שנה והלכך כת׳ לך ימי ללמדכו לומר שתי שני 'מימי'

או בפחרון:

וירילוהו

שלמי' מיום ליום וכן קדש שלם מימי' וא' בלשון שימה ר"פ בתו' ושם לה צלילות רברים: ד"ח מקשבתיט אח' הזמנשכבו עליו להיות בבית האסורים כמו ששנו רבותינו במסכת סוטה שרלה לשכב עם אשת פוטיפ'ונרא' לו דמות דיוקנו של אביו וכבש ילרוונען לפילניו בקרקע ויצא ממם זרע וראוי היה יוסף לצאת ממנו השבי 'וכנגדם כגזר עליו להיות חבוש עשר שנים ולקץ שתי שנים החר גזרה זו ופרעה חילם יגוחר דהח קים לן בן שבע עשהה שנה היה כשנמכר ושנה עמד כבית המבייכדכתי' בבית וכשוה בית אלו יתות הנשתים ובשדה אלו יתות החתה ובעתדו לפניפרנה על ידי הפחרון בן שלפים ביאיר אחה חלק הידה שנה היה אסכן צריך לומר שהיהחבוש שהים עשרה שנה : מן היאור עולות שירדו שם לשחיה: - מרוח קרים:ויקץ פרע'

שכים עשר שבעים כדרך שיצא מיעקב אלא שילא הזרע מבין עשרה לשורכי ידיז . ולא הוליד רק שבע פרות ירמז לרעב ולשובע על שם שהסחורשות שדההתבוחות יותעמודנה חבל הפרות והנה חלום כי בעוד בתעכבו אנלם שלא אבלו אותם מיד פתרון שלא יכלה הרעב מיד את תכואת הארץ דכתיב ובכל ארץ מצרים היה לח": ויקן פרעה י לתת לו ריוח להתכוכן בכתים שלא לערב שתיהן כאחת - עולות הארם ישן גראה דיוו בת בה מות ביני ליום ביני ל שני יו של ביני ל של החומ ביניקה וה לוה וחפי'הכי מלחות וטובו': שדופות קדים רות מזרחית קרי קדים שהשתש קודם לזרות בו בבקר במעשה ממש אבר בקנה חחד י חות מורחית קרי קדים שהשתש קודם לזרות בו בבקר במעשה ממש אבר

וַחַוָהַ כּמָא־רִי־פַשַרלָנָאבָן

יו ב

ילדור מקן כתרגומו מסיף וכל לשין קן סיף הוא: על היאור י כל שחר נהרות אינם קרויין יאורים חוץ מנילום מפני שכל הארץ עשויה יאורים יאורים בידי אדם וכילום עולה בחוכה ומשקה אותם לפי שאין גשמים יורדין במלרים חדיר כשאר ארלות: סימן הוא לימי שובע שהבריו' יפות מראה י כראות יפו זו לזו שחין עין בריה

מקון שנתים ימים ופרעה חבים ורוניה עקר על־הַיאר: וְהַנָּהְלִינֵל פְמִיוֹה מו-היארעיות שבעפרות יפורי יפורי יבורי יפורי יפורי בייון בייו ישלבון שבעתורן שפירן למחוי מַרְאֶהוֹבְרִיאַת בָשֶׁרוַתִּרְעִינָה בְּאָחוּוּ ופַפִימָן בְּחָר וְרַעָיוֹ בְאַחַנָאּיוְהָאִ שְׁבַע תוֹדוֹ אוֹטַרנוֹן סֹלַלוֹן כֹּנוֹרוֹנוֹן כִוּן... וְהַנֵּה שֶׁבַע פָּרֵוֹת אֲחַרות עלות אַחַרִיהָן פון־הַיִּאר רָעוֹת פֵּרְאָהִי <u>בַּהַרָאבִּישַׁןלְמָחָזִינַחַסִירָן בַּמַרוַקְמָא 'בַּהַרָּאבִישַּׁןלְמָחָזִינַחַסִירָן בַּמַרוַקְמָא</u> וְדַּקּוֹת בָשָרָוַתְּעָמִרְנָה אָצֵל הַפָּרוֹרת לָקְבְּרֵיהֶן דְּחוֹרָהָא עַל־בִּיף נַהַרָּא: עַר־שַׁפַּת הַיִּאָר: וַתַּאַכַלְנְה הַפָּרוֹת וָאָבֶלָא תוֹרָתִא רְבִישָׁן לְטֶהֵוֹינַחַסְּבָן רָעורת הַפַּרְאֶרהֹ וְדַנֻקּרת הַבָּשְׁרְאֵת בַּסַר יָתַ שבַעַ תּוֹרָתָאִרְשַפִּירַן לְבֶּחָוֹיָ שבעהפרותיפתהמראהותבריאת ופטימָתָא וְאִתְעֵר פּרעה: וַיִּישָׁן יַיַחָלָם שַנִּיְתְרִּיּינְיָיְבֶּיְ נַחֲלָם הְנָנְנְתְ וְהָאִישְׁבַע שוּבְלִיוֹם רָקָוֹ וייקץ פרעה: וְהָנָהַישֶׁבַעשׁבָּלִים עֹלְוֹת בְּקוֹנָה אָתָּר בַלַנָייִא חָד פִּֿשִׁיםׁן וְמָבָן: וְהָא שְׁבַע שובריו לקנו ושקיפו קדום צמחו והנה שבע בריאות וטבת: שַׁבַלִים דַּקּוֹת ושְרוֹפָּת קַרְיָם צִּמְחוֹת "מַנְיִפִי בַרְבֵיתָן: וֹבְּלְעָא שׁוּבְּלִיאַ לַקְיָתֹא יַתֹּ שָבַע שוּבְלַיָּא פַּמִּימָתָא וּמַרְ־יָתָ, א וַתְּבַלַענָה הַשְּבַליִם אַהַרִיהַן: הַרַקות אָת שֶבְע הַשְּבֵּלִים הַבְּרִיאוֹת וָאָתַעָר פַּרְעָהוּהָא חֶלְטֵא: ב' מלו יַרָבְּיָלֵאָותוִייַקִּץְפַּרָעַחוְהָנֵה חֲלום: בצפראומישרפארוחיהושלחוקרא וטנסתם ינר בני חור אי מגנות וינו בנר. וַיְהָי בַבֹּקֶרְוַתְּפָּעֵם רוּחוֹ וַיִּשְּׁלֵח וַיִּקְרָא אֶרת־בָּל־חַרְטָמִי מִצְרַיִם וְאֶת־ תַבִּיפֶהָא וָאִשׁהָעִיפַרְעָה להוֹן יַרּ כנת חבמות ויספר פרעה ליהם יַתַלְמֵיה וְלֵית־רְפָשַריַהְהוֹן לְפַרְעוֹה : אֶת־חַלפוֹוְאֵיִן־פּוֹתֶר אוֹתָסְלְפַּרְעְה: ופַל לרב־שָקי עם־פַּרְעה לְמִיכָּוֹר יַחֹד פורַחַנִּי אַנָא מַרבּריוֹמָא־דֵין: פַרָעה וַיִּדַבֵּר שַׁר הַמַשׁקִים אָתּר פַרְעָה לַאסָר אֶרֹז־חַפָּאֵי אֲנִי מַוֹּכְיִר רָגַז עַל־עַברָוֹהִיוִיהַביָּהִי בּמַטְרַת בָּיח בַּוֹוֹם: פַּרְעָהֹכָנְצָף עַר־אַבָּרָיִן וַיַּמָּן יֹיֹיּ רַבַקטוֹרַיּאיָתִי וִיַּתְ רַב נַחַתּוֹבֵיי אֹרִי בָּמִשְׁמֵר בֵּית שַר הַטַּבָּחִיםאֹתִי יִי נַחַלִיִּטְנָא חִילִטָּא בְּלֵילָיָא חָר אַנָּא ּיָרֶוּאַ גְּבַרֶ כְּפוּשְׁרֵן חֶלְמֵיה חַלְמֵנָא וַנַּחֲלְמָה חֲלֶוֹם ואת שר האפים: בּלֵילָה אָחָד אָנִינָהוֹא אָנשׁ בִפְּחָרוֹוְנִיפּייינִ וְהַכָּוֹן עַבְּנָצִים עבֹרָאָה עַבְרָאָה עַבְרָאָה רַרָב קטוליאָ ואָשְהַעֵינַיאַ לֵיהוּפְיַשָּר חַלמו חָלָמנו: וְשָׁם אִתְנוּנַעַר עַבְרִי פּי י״פּ עַבֶּד לְשַׂר הַשִּׁבָּחִים נַנְּסַפֶּר־כּוֹי ָּלָנָאיַת־חֶלְפָנָא גְּבַּרְ כְּחֵלְמֵיה פָּשָׁר **:** ניפבריינו אות-יחירמתינו איש

ויריצהו ופרעה ג'ופי'ופרעה חלם ופרעה הקריב ולמה תכברו את לבככם: יאר היארכל אורית' חסר וכל נביאים : וכתובים דכו' חסר במ"ו מלאים : פרות ג' בו : ודבתרי' : קציר יאור תבואתה : נשקעה ביאור מצרים שלות ג'כ'כ פתורה וסי' והנה שבע פרות : וישן ויחלם שנית : והנה שבע פרות אחרות : ושאר אורית' עלת בתיב כמ"א עולת י אבנים שלמות תבנה י וכל נביאים עלות כתיב במ"א עולות כתיב מיא דמלא וסי'ועל הנשיא יהיה האקרמנו בעולות י ובכתובים עולתי אף בלב עולת תפעלון יחפשו עולת שמנו חפש אבא ביתך בעולות 'ל מלא דמלא בכתו'ושארא עלות כתיב: ויישן נוסי' דארם 'דפרעה' דאליהו' בתרא' פתח': בריאות ג' מלאים וסי' וישן ויחלם שנית: ותבלענה השבלים הדקות: והנה שבע פרות בתראה: ואין פותר אלין מלין מלא דלית דכו'וסי ואין פותר אותם יאת עדים מהר חירב י והנושא א תם אי הולם החלום ההוא ויהישוחן בכיתי שם האחר בוצץ: נטעתיך שורק: הנני פיקר על אמין מבואי שוכם על צדך: כיר הורג: יחזקאל: חולש על גיים: כקונה כמיכר: אשרי כל חובי לו: שוהש השור מכה איש זוכח השה עורף נ' כו . לא אוסף אהבתם . כי בוקר אנכי . וגגש הורש בקוצר . גוער בים ויכשהו וארנר נוכל המון חוגג : הובר חברים מחכם : כבוצר על סלסלות : הנני קולע: את הולם פעם: שלש אובי נוטל עליד: או ם פיל מלא בתורה וסי' במס' רבתא: ושם ה' ר"פ וסי' ושם אתנו נער עברי ושם ראינו את הגפילים : ושם איש מעכרי שאול ושם נקרא איש כליעל : ושם היה נכיא ליי'עודד שמוי

לָגָּוּ בֵן הָיָהָ אֹתָי הַשִּיב ער־בַנָּיִןארתוֹ בֹּנִיבֹּ צְּלָב: וְשֵׁלַח פַּרְעה וּקְרָא יַת־יוֹפֵף

וַיָהֶי בָּאֲשֶׁר־פָּוְתַר־ עָּיִרִי הַ הַוֹרָד יְתָי אָתִיב עַרְלּ-שִׁפוּשִׁי וְיָתִיה

כדבריהמתרגם כי במצרו׳ לה יהיה רשות להדם לרכוב על סים הם להירשהו המלך על זה אבל הם כלם רוכבים על חתורים והיה זה כן כי לרוב התצא הסוסים בעלרים לא יוכר בין השרי' להעבדים אם יהיה רשוח לכלם לרכוב על סום וכן הענין בבגדי שם כי הספחלאים שם חחד לפנת פענח יהוח לפי מה שאחשוב שם שהו'מורה על רוב הבינה והחכמה וידיעת פודו 'המציחו' או היה עם אלהי פרעה כן כמו ששם נצוכבד נצר שם דניאל כשם אלהיו והכיאור הרחשון הו'יות'

בַּחַלמוֹ פַתַּר:

תַלָה: נַיִשְלַחָפַרְעהנַיִּקְרָא אָת־יוֹםְף

וכל ננימים והולרך לפותרים: ותפע'רותו מש בשיו מליומפרפא רוחיה מקשקשת בתוכו כפשמון ובנבוכד נלר אומרה ותתפעם רוחו לפי שהיו שם שתי פעימות שכחת החלום להעלחת פתרונו: חרטימי הנחרים בטימי מחים ששוחליו בענמות . פימי הן עלמו'כלשון ארמי ובמשנה בית שהוא מלא פימיה מלה עלמות: והין פותר אותם לפרעה י פוחרי' היו אותם חבל נח לפרעה שלח היה קילן נכנס באזניו ולא היה לו קורת אותם רוח בפתרונס שהיו חומרי שבע וסיישרחשי בכוח חתה מוליד שבע בכות כמלח שלי אתה קובר: אים כפתרון וידבר חלומו חלום הראוי לפחרון משכיונפעמישנפתר לכו ודומ׳ לו: נער עברי ומ העים עבדי מרורים הרשעים שחין משל מדמי מובת ' שלמה מוכירו בלשון בזיין כער שוע' וחין ראוי לגדולה שברי אפילו לשוננו אינו מכיר עבל וכתוב בנימוסי מלרים שחין עבד מולך ולח לוכש בגדי שרום: חים כחלומו לפי החלום יוקרוב לעכיכו: השיב על פני פרעה הכוכר למעלה כמו שחמר פרע׳ קלף על עבדיו הרי מקרא הצר לשון ולח פירש מי חשיב לפי שחין לריך לפרש מי השיב מי שבידו להשיב והוח פרעה וכן דרך כל מקראות הַברים על מי שעליו לעשים הם

בלימלי באר

מאַד מווי״ד

לרה בחברתה: בחחוי בחגם

מרי "שק בלע"ז כמו ישנא אחו:

לשון דק: וחאכלנהי סימן

שתהח כל שמחת השבע נשכח'

בימי הרעב: בקנה אחד

טודי"ל בלע"ו : בריחת ישח'נים

בלע"ו: סדופותי הליייחם

בלע"ו שקיפן קידום חבוטות

ורקותבש לשון משקוף החבום חמיד על

ימר פימור כנהבריחותי שיי"כם בלע"ו: והכה

אינית' חפר חלום והכ 'נשלם חלום שלם לפכיו

לוחר וזחת ידי הדלת המכה עליו: קדים

אנש'ל'חמ'ני כוח מזרחית שקורין בי"שח

ורקות בשר טינבי"ש בלע"ז

アベルに

הוח המרכבה שהי'רוכב בה מי שהו' משנה א המלך: אברך כמו הכרך לכמהו אשפם ושלוח רולה לומר שכבר הכריזו לפכיו שיחלקו לו כבוד ויברכו של ברכיהם לפניו י את ידו ואת דגלו ליולה לומר שלה יעשו דבר ולה ילכו למקום אם לא ברשותך: והרלון בו פחתה תמשול בהנהגת' בכלל'וחמ' שלת ירוי איש מכלעדיו הת ידו והת צבלו עלצד ההפלגה או יהיה פירושו

בחות . כהן און י אדון און כעעם ובני דוד כהנים היו . פועיפרע אתרו ז"ל שהוא פועיפר חדוכיו" ויצח יוסף של בין הדמה מזרחה ופערב בשביל ששוקעה בה החמה בערב : ותבלענה השבלים י"מ גדלו למעלה וכיסו הרחשונים עדשלא נראו לשון כבלע את הקדש ואין לפרשו לשון בליעה ממש שהרי אין מראין אחרי הקיצו הניחרום: בו לחדם דבר שחי אפשר יכול להיות כבין פילה דעייל בקופה דתחטה: והנה חלום לפי שכל זחן שחדש ישן כתדותה לי על החלום שהוה מעשה ודבר התח וכשתקון מתבונן שהוה חלום כדכתיב אותי במשביר מורץ. נהיה כחשר יחלום הלמח והנה שיתה והקין יכשו שוקקה וחף בחלוםהפרות היה לו לומר כן חלם המתין עד שגמר דבריו וי"מ גבי פרות לה כתיב והנה חלום לפי שפעמים שייך שב המות חוכלות זו שכפל איתי להירורץ את זו אבל בעבלים לאשייך לומר כן לפיכך כתב בהם והכה חלום ודאי מרחה זה איכו אלא חלום י ד"א והנה חלום שלשי החלום שלא הלם יוחר על הענין י ותפעם רותו ואע"ג דכתיב גבי שפתרון יום א היה על בל אבים פרעה רק הפתרון היינו שע"י שלא דרשרק חתרים הזכיר שם שר המשקים אחיושף זותפעם יש הפרש בין ותפעם לותתפעם שהרי וחפעם אינו יכול להיות נשתע לעושה ואינו עושה הלית שר דאיפים שביו שי בין א בים יו בי בי שביו וו שני קימות שות כחילו רוחו כפעמת ולינה נפעמת וכן כל התפעל כמו והחברך בלבבו וכן שכב על מטתך והחל ורבים כמותה לפיכך ים לפרם ותחפע' רוקו להיותי במאבר רעה שבב וחוקפעט יביבים ותישעש שלוו ששושה עבתו בעורב ויות בעשות היה במאטר במאטר במאטר יביבים ותופעט יביבים ותישעש שוני במאטר הקב"ה הוא וכביאו אתחוכל מה שיפתר על חלומיית קיים והכי איתא בילמדנו אבל פרעה שגלה החלום שוטה היה בדבר רק שלא רלה להרוג חכמיו וחרטומיו כמו כבוכד כלר י ויספר פרעה להם את משותו . מהשהווקק כבוכד כלר להיות שוכח החלום יותר מפרעה לפי שפתרון חלותושל נכוכד כלר היה לומן ארוך ולעתיד לכא לא יאמין לדכיאל מן הפתרון ולא יחבדל בו דכיאל מאחר שלא יהקיים הפתרון ציתיו וכשהודיעו בחלום שלה יכלו החרטומים להגיד החתין בו גם על הפתרון חבל כחן בעיני פרעה היה קל להחתין הפתרון שהרי חתר כי נכוןהדבר מעם החלהים ותחהר השהים לכשוחיי וחין פוחר אימם - פוחרי החלומות סבורין היו שני חלומות הם: את חטאי מה שם־חתי על פרע׳ומה ששכחתי את יוסף: נער עברי עבד יירא היה פן יכניסהו לגדולה נישנאהו על חשר לא הזכירו

כתו שבקש מפכו לפיכך הוציח דבה עליו ד"ח שלח יכעום החלך עליו שלח הגיד לו עד שכפיו שים חכם גדול כוה בחרדולכך בוהו :

פותמין חת הדבר:

מן .

מצרים י רביד ענקי בתרכב'המשכ'

השועת הי שכנשת נחו יגע

נחתרו כי קרוכה ים עתי לכח וכחתרו לו עתי שוחע לי כמעם אויכיתם אנכיע וכן מיה ענין חלרים כחתרו כי בורשו מחלרים כחירם ז"ל שלא השניק כנקן ש אכוחינו בהחתיץ וכו' יוכו חתר לששות לעתיד כחמרו ופתחום יכח אל סיכלו האדון וכו' ז ויחלף שמלוחיויכי אין לכא אל שער מחלך כלפוש שק: חשמע חלום לפתור חותו שתבין משמע **ע**נין החלום לפחיר חוחי כסי מכחת הפתרון ולה תפחיר במקרא ז למנדו אף עלם שחמרו ופיחר חין חיהו כחלו אני יחיד בוחת החכמה אני חושב שיש כלי ספק פוחו בלעדי: חלהים יענה - יעשה שמענה נפחרוני חז פנים פרבה זנר שיהיה שנים פרפה שהחלוחות הולנוס תחר ספה: כח רחיתי כוכה בא קרה זה ע"ד רעווכך על אפכבך פליקו: ולה נודע כי בחו חל קרבנה יש ד וחבלת" ולח חשבשו כחמרם ו"ל חינו דוחה תו שיש לו פת כפלולתי שחין לו: ופרן מגיד ליישרחה שכלם חשבו שהם שני חלומות צפתרו חותם על שכי דברים נהות הכיר ששניהי הינ חלום מסק כפתרו ופרה בשלותי מלים פרעה אחד הוא ולפיכן שנוני הפותרים! הת השר **הח**להים עושה הגיד לפרצה. לפיכך לח ידעו וה החרטמים בי כז כודם חצל השדים חבל פגיר לפרעה כלבד: **הוגרי ענין** היענ הוא היכר שאחרתי שהגיר לפרעה כדי שלח תכרת ־חרן נרעב הרחב אז פרעה שני השבע

> שמו חן הרעב : ועתה קומץ מנחה

להודיענו כמה יובעו הז

שהו רגיל לעשו ישהוא א או העולם הראדה אותר שתעשי אחדו: כי נכון הרבר ואע"ג שיוםף חלם ג"כ פעמי ולא היה נכון מיר איש חכם יחירי כי שריה ויפקד פקידים כי לא יוכל ישאתו ודלית: הנמצא כידה נתייעץעם עכריו והו' צמלכי בצבור תחלה : היה יר'מנמיסי מצרים אתה מתאבל שאין עבר מלך לכן תבוא שנת הרעב פירש"י שאסור לשמש משתו בשני רעבין קשה שהראיכב' גילר בין דהומית יכמקימו ולהראירת עצמיכם עשירים שאתם קינים מהסוחרים הקינים במצרים בזיל ומוכרי׳ ביוקר ולא תלכו בעצמיכם לשם להנות

> המלך כי ביה יוסיף חשר על חשר: כילנו

בזול: מרגלים אתם

תטעם שבא עליהם

בעלילה זו ולא אמר

בדי שלא ידרשו

פאנשי העיר מיתאיש

הוח שמצער אותנויכי

הנחשד למרגל איר

לסטי' אתם'

ויריצוהו -שלוחי פרעה: ויגלח - המגלח: בלעדי מלה אחת מורכבת משתי מלות והטעם שב אל תשמע חלום לפתור איתו : אמר יוםף בלעדי - פתרוני יענה אלהים את שלום פרעה ויא כי טעמו בעבור שאמרלו כי אתה פותר חלום אמר בלעדי הוא הפותר והוא אלהים שיענהאת שלים המלך יוטעם יענה שימלי'תמיד

כסותיהועל לות־פַּרעה:

פֿרַתורוסָף חַלְפִא חַבַפִית ופּשַׁר

וכן כי האלהים מענה בשמחת לכווכן והחרן תענה והוח קרוב ממשמעו : הוסיף דלות ותחת מראה אמר תאר כי זה קרוב מום: ומראיהן ומראה כל אחד מהן רע יופה הוסיף לפנים חלומו שרחה שבחו הפרות הטובות בקרב הלעו' והי'כ ושר היו ברחשונה : לנותית : חין לו סבר במקרם וטעמו כמו רקו וי"ח שפירושו ללמי' כי בו בלשון ישתעאל ב שבע גרול בשם כתי רעב עלכן יטצה החות' בתכלת שבת ובשובע כלכלתנו בוי"ו כי שובע שם הפועל הוא והנכון ובשבע כלכלתני בלה וי"ו

חונוני

דלוח ורעות הותר מחד ורקות בשר ותחכלכה הפרות הרקות ושבע הפרג' הרקום ושבע השבלים הריקו׳ ארבע׳ בר"ים בתרא' בצירי שלועו של פרעה ככפל משו׳ כבודו של יוסף ב את חש׳ ההלהים עושה ז מה שרולה לעשות בעולמו: הביד לפרעה " שהרי הו'מלך ויבקש מקכ'על ולמ שהרי ספק בידו לששות י יהיו שבש שכי רעב . פהח ברעב חהלה ואח"ב בשובע הראה לו המכה וברכוחה שהרי כל החלים לח אשר האקים עושה מה בח אלא לעצות תקנה על הרעג

ככרה

ירעות ג'וסי'דלות י כרפאי ליש׳ אשר הראיתנו צרות: לא ראיתי שהוא לא חלם שניהם ב' ופי' בכל ארץ מצרים לרע י בליל' אחר כמו פרע': ואגי אמדך לא ראיתי זוחד ולא ראיתי צדיק נעזכ: והרעות ג' בפשע הארץ רבים ב'מלאי'וא' חס'וסי'ושבע הפרות הרקו והרעות : ותאכלנה הפרות י תחת איש ההכם ההוא והרעית רעות מאדי קרמיחסר: דראשונות ד' וסי' ותאבלנדה דפרות : הראשונות הנה באו :כי כמושלא מתי הפרות נשכחו הצרוח הראשונית: ולא עם היותם כחישות תוכרנה הראשונית: ומראהןד' וסי׳ רע כאשר בתחיה ישפל מן הקיר: דמות אדם לתנרה ממוסדי הז"ל איןממגיי מראיהן כלפירים: רע הרעי"א פרנס על הצבור אא"ב - פתחי 'וסי' בתהלים סימן נ"ד . ח' פשי' מן ד' מלין דמיין תלת' אברךשבל הרוא אותו משנים וסימן שבע פרות המבת יכרעי על ביביהם שבע יכמרבר אשר ראית לכבודו: אני פרעה ויצבר בהר אפ פי עדמתי תאמרו לא בי על סום נגום ואלה מדותיה פאת אני פרעה ולא צפוני ואת הולן ואשלחרה יעשרה דבר כי אם לא עזרושבת השבת דחסר רחם׳ ברשות המלכו נכשרם ופיזיראו בניתאתים שבע פרות השפתו בן בוערים גדלתו וב' מלאים רמלא וסי' תאמן כם כי

רָאַת־שָׁמַעהַלָּמָאוּמַפַּשַריָתִיה וֹאָתִיבּיוִםף יַת־פַּרָעָה לְמֵימָר לָאַ מִן־ "פִּעִּי יּוֹמֵף אַת יַפַּרָעָה לֵאמָר בִּלְעָׁדָי צֵּהְיֹם חוכמתי אַלְתֵּן מִן־קָרִם־יְיִייִּתְתַבּיַת־ שַּבְּמָא וְדִפּרְעָה: וֹמֵלֵיְל פַּרְעָה עִם־ יֹייֹי פַּרְעָה אֶל־יוֹבֶף בַּחֲלִינִי הָנְנִי עֹמֵּךְ יוֹסַף בַחַלִּסִי הָא־אָנָא ַקאַים עַל־בֵּיף י וְהָאִמְן נַהַרָא סַלְקוֹ שְׁבַעַ נַהַרָאּ חורו פטימו בשר ושפירו רמחוו והאשכעתורן ורעין כאחוא: אוֹתַרנִין סְלִיקאבַתְּרִיהָוֹ תֲסִיכוֹ ובִישָּוֹ^{י כְיְיָ}יִי וְרָעוֹת תָאַר מָאָד וְרַקּורת בָשֶׁרְ לְאַ^ד יַרְעִי לַרְעַי לְרָעִי בְּהַנָּחּבְּכָל־אָרֶץמְצְרַיִם לָרְעִי יֹי בְּהַנָּחּבְּכָל־אָרֶץמְצְרַיִם לָרְעַיֹּ ַרְמֵהֶוּיָ רַחֲדָאוּחַפִּירָן בְּשָׂר רָא־חֲזִיְתִי מיל מ' וַתְּאַבֶּלְנָרה הַפָּרוֹת הָרַקִּית וְהָרָעוֹת דכותהון בּלָרשׁ־אַרְעָא דְּמִצְרֵיםי׳ לְבִישוּ: וְאָכַלָּא תורָתָא חַסִיכָּתָא ובישָׁחָאַית שבּע חוֹרָהָא קַרְפַיָּהָא פַטימָהָא:וַעַלאַלְפַעיהַוֹוּלָאַאִיתִירַע אָרֵי־עָרָא לְפֵעִיהָן וּסֶחֲוִיהָן בִּישׁ בַּר יֹי יֹּ וּמַרְאֵיהֵו רַעַכַאַישָׁר בַּתְּחַלְהָוָאַנַקץ: בקדמיתאואתערית: וחווית בחלמי וָהָא י שַבַע שַבַּלִין סַלַקוֹ בַּלָנִיאָ חָד בי עלה בקנה אַחָד סַלַאַחוְטבות: מַרְיָןוֹטְבָן: וְהָא שָבָע שֶבָּרִין נָצֵן ניונ׳ וְהַנָּה שָבַע שִבְּלִים צְנָטְוֹר דְקוֹר בּקוֹר בּיִןוֹטְבָן : ב- ני בסימסשרפורת קדים צמחות אחריהם: לַקְיָן שִקִיפָּן קרום צַסְחָן בַּתְרִיהָן ובַרָעָא שַבַּלָיָא לַקְיָיָהָאיַת שָבְעִכּשֹׁנִיּטִישׁוּשוֹחָבַבַּעוֹ הַשְּבֶּלִים הַדַּקח אָרָה שָבָע שַבַּרָיָא טָבְחָא וַאֲטָרִירֹת לַחַרָשׁיָּא הַלְמָא רַפַּרְאָה חָר הָוֹא יַת־דַּיַיִּעַחָיר לְמֶעְכַּרְ חַוֹּיְלְפַּרְעָהֹ: שְבַעתוּרַתַא ושבעתורתא חַסיכָתא אָינין ושבע שֶבַּלַיָא לַקַיֶיתָא דִשְקִיפַן קרום והויין שבע שני בפנא: הוא פתגמא דיבלילית עם־בפרעה ביי יַעַתְ דּרְמֶּיְעָכָּד אַחֲוֹיִלְפַּרְעָה NI

השבלים הטבורת נאפר ַנְצֵית דִּמְחַנִּיֻ לִי: נַאַמַר יוֹפַף לְפַרְעָהַיּחיּפּף מְוֹדָת רְנִים בּוֹאִין מְנִיד לִי: יוסף אַל־־פַרעה חַלִּוֹם פַּרְעה אָחָד הָוּא אַת אַיַשֶר הַהָאֶלהָים עשָׁה הגִיר טַבְתָּאשָבַעשׁנְיָא אִינוןושְבַע שַבְּרַיָּאנ ויפּיניחס׳ לְפַרְעה: שבעפרת הַטבת שבע טָבָרָא שַבַע שְנַיָּאָאינון חַלְמָא חַרי׳פי׳ שַנים הַנהושבע השַבָּלים הטבורת שבע שנים הנה חלום אחר הוא: וְשַׁבַע הַפַרוֹת הַרַקוֹת וְהַרָעת הָעלָת וֹבישָׁתָא דִּסְלִיָּקאבַתְרֵיהֵן שָבַעֹשְנִין ' ייסי אַחַריהון שבע שנים הנרה ושבע הַשֶּׁבַּלִים הַרְקוֹרת שִׁרְפוּרת הַקּּדְים יָהַיוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב: הַוֹא הַדָּבִּר אַ שֵׁר דַבַּרָתִי אַר־פַּרַעָה אַשֵּׁר הָאֱלֹתִים שַבַע שנוָא אָרְיָין שבעאורבא בברדוי כיפ נספיעשה הַרְאָה אַת פַּרְעַה: אַרָעָא דְּכִיצְרָיָם: וֹיִקוּמוּן שְבַע שנֵיַנִּי בִּיוּמֹנִם שַׁבַע שַנָיִם בָּאַוֹרַת שָבָע נָרָוֹל בְּכְלֹ ארץ מצרים: וְלְמוֹ שבע שני רעב ל פרעה מה שלמ יעלסוזה שהו התפלל בַפּנָא בַּהְרֵיהֶן וְיִחְנִישֵי כָר־ישַׁבְעַיא אַחַרִיהָן וְנִשְׁכַּח כָּל־־הַשָּׂבָע בִּאָרָץ באַרעָא דְּסִצְּרָיִםוִישֵׁיצֵיכַפְנָא יַרת־־ ָבְצְרָיֻם וְּכַכָּּוֹה הָרָעָב אֶת<u>ַיהָאָרֶץ:</u>

משית כמ

שפלתיוויבא אל־פַרעה:

תִשְׁמַע חֲלִוֹם לִפְּחָר אֹתְוֹ:

יַעַנַהְ אָה־שלום פַּרְעה:

על־שפת היאר:

דַבריאָת:

פרעה אל־יוֹפֶף חַלוֹם חַלְמִתִּי וּפּתֵר

עלות שֶבע פַרוֹת בריאות בְשָר וִיפָת

תָאַר וַתְּרָעִינָה בּאַחוּ: וְהָנָה שׁבַע

פַרוֹת אַחַרוֹת עלות אַחַרִיהַן דַּלּוֹרת

אַר שַׁבַע הַפָּרוֹר הָרָאשׁנוֹרה

וְרָא נוֹדַע בּי־בָּאוֹ אֶר־קרבּנְרוֹ

וָאָרָא בַּחַלֹּמִיוָהְנָה וֹ שֵׁבַע שְׁבַּלִים

וַתְּבָאנָה אֱל־קַרְבֵּנָה

וָאַרְהַשִּיהִי מִן־בֵּית אָסוֹרָיוָסַפַּר וְשַׁנִּיינִימִיּי וַיִּרְצַחוּ מִן־־הַבָּוֹר וַוַנְּלַחֹ

ַלֵית לֵיה וַאַנָּא שְׁמַעִירת עַלְךְּ לְמֵימַר כּיִּייִר אַאָן אֹתְוֹוַאָנִי שְּמַעָּהוֹ עָלִיךְּ

ואמר

ירברו אליך : יבקשו למיך ושארא שבות כתיב : שדפות חד מן י"ט זתין קדמ' נסיב ו' בענינא ותני'לא נסיב ו' וסי' במס' בת' : הרא'קדמ'הגיר לפרעה תני'הראה וא"פס ושמואל ירא מהגיד את המראה : הנה ז'ר"פ בספ פראשית מסיר פרשת וישבו הנה ז'יחידאין מסור בשפשי 'סי ז' שבע ב'קמץ ומלרע וסי שבע ברצתיו: למה התראו גדול בכלי אספיך שבע: וכלה ו'ופי וכלה הרעבי וכלה מכפרי וכלה אהרן ופניו לכסת את הקדשי ושבו הרע לכם יכלה אתכם: ושם ירבץ וכלה סעיפיה : וכלהאת מרות חבית: וסי' כלשון ארמית כפנא מנפר ומכסי ומבאש ומשה ורביץ:

עמא ראַרעא:

מהעיון ההוא הוא מהש שיב לבים כני בזה תתפיים יות' נפשם בתשובתו הלא תראה שיוםף כששאלוהו תפתרון התלום הראה בדבריו כי רות אלהים בו זהוא יגלה לו פתרון החלומות ולזה אתר בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה והים כי בזה תתפיים יות' נפשם במורת הפותר לפתור לעיב או לרע ולא יועיל פתרוכו בזה אבל השתיב יה בוה תתפיים יות' נפטם בתשובתו הלא תראה שיוםף כששאלוהו תפתרון התלום הרחה בדבריו כי רוק מנטים שויון בבחירת בשובר לעיב או לרע ולא יועיל פתרונו בזה אבל השלוה משיר בבחירת במורת במורת הפותר לפתיר לעיב או לרע ולא יועיל פתרונו בזה אבל השלום במורת שאין הפתרון משיר בבחירתו או לזה אתר יוסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה י להודיע שאין הפתרון משיר בבחירתו אתר בחירתו אתר יוסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה י להודיע שאין הפתרון משיר בבחירתו אתר יוסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה י להודיע שאין הפתרון משיר בבחירתו אתר יוסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה י להודיע שאין הפתרון משיר בבחירתו אתר יוסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה ילהודיע שאין הפתרון משיר בבחירתו היום ביעוד אתר יוסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה ילהודיע שאין הפתרון משיר בבחירתו היום ביעוד אתר יום ביעוד אתר ב סבה הלפיאמר רכיו פרעה הנמכד כזה היט מטו דמהול.יט בן. דון או ע. ודי היית של מיות בל מחוד וסף בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה י להודיע שאין הפתרון מסיר בבתירתו יהיה לפי המוסכם עליו מהשם יהע" ומי שיפהר התלום בואלת האופן ההוא לא יהיה פתרונו פתרון י ולוה אתר יוסף בלעדי אלהים יענה את שלון הפתרון מסיר בבתירתו לפי המוסכר של מחוד היים החוד המדיב החוד המדיב החוד המדיב לפי המוסכר של החוד החוד המדיב לפי החוד המדיב החוד המדיב הוא ברעות זה מוסכר החוד המדיב לפי החוד המדיב החוד המדיב החוד המדיב לפי החוד המדיב לפי מוסכר מחוד המדיב החוד המדיב המדיב החוד מהוחד המדיב החוד המדיב המדיב החוד המדיב החוד המדיב החוד המדיב המ ירבים לפי המוסכם עליו מהסם יהע'ומי שיפהר התנום בזוכת החופן שייויו או מי של של מנו מוכן של מתחתו ומהירות באו ומסב' בזה היא שהסלי ישפיע לאדם החלומות הלדל היא מוכבל מהשם יודע כל העתידות: התרעלת הששי הוא שישכות החלום מורה על אתחתו ומהירות באו ומסב' בזה היא שהסלי ישפיע לאדם החלומות הלדל היה הוא מוכבל מהשם החלים החלום ובקסם לפי שואת ההשפעה לא ההרבים ביארנו כי לוחת הסבה יתכן שימלא הכוב הרבה בחלום ובקסם לפי שואת ההשפעה לא ההרבים אם תהשליטים ולזה יענם תחנו חיש שושפע משבנהים יש שוש משבי הוק שלטנותו בהפפעה שיספיק לו להשפיע לאדם מעע מן ההתבודדות לקבל זה השפע וכן העניין בזה בעינו בהשבית בזאת ההשפעה הוא בעינו השלים ביות השקרה בחדופו ביות הקרה לו משפעה ולזה יחויים שיביע זה התקרה תפף זוה כלו מבואר למי שהתבוכן בדבריכו בשני משבר מלחמות השם - אל היור ההחמיים יות משה החדר מהאלים בהשפעה ולזה יחויים שיביע זה התקרה תפף זוה כלו מבואר למי שהתבוכן בדבריכו בשני משבר מלחמות השם -ם הרשפש החור כם מינים מת השירה שו המקרה מסודר מהשלים בהשפעה ולום יחויים שיגיש זה המקרה מכף וזה כלו מבוחר למי שהתבוכן בדבריכו בשנית מלחמות השם : החלים מורה על הזוך הרשפעה זוה מת השירה שם המקרה מסודר מהשלים בהשפעה ולום יחויים שיגיש זה המקרה מכף וזה כלו מבוחר למי שהתבוכן בדבריכו בשנית מסודת מלחמות השם :

ההמום הו בשביעי הוא במדוח יוהוא שרחוי לאדם להשתדל בהשגת המנימה כפי היכול כי היא תושיכה בין נגידים ותסבב שיהיה לו עושר וכבוד הלא הראה כי יוסף הלדיק עלה לואת המ עלבי החרוע הוא שהיו ראיילאדם שישתדל לבעל מה שנגור מהש יתע בכמו זה האושו אשר המעלבי מדיי יחרוו הראה בי מבית האסורים ילא למלור : התרעורת השמיניהוא בתרות יוהוא שהיו ראיילאדם שישתדל לבעל מה שנגור מהשם יתע בכמו זה האושו אשר המעלבי הנחשד למרגל איר לבעלו החי יוסף כשפרוני. בשוש המות החום במושפות לנותרו מלום ורומילום שחלם חביה שלי לודחם ששני חודים יצחו מנחיריו ישרפו עיר מחשלתו וכחשל הקין הודיעוהו שכבר ילדב ידרוש מאנשי העייעל במי שישתהל לבעל בירום השר חלם וציה להשליכם היערה ולשמיחם שם וכידמנה להששם לובה והניקה חותם כמושחתרו במדרש חלים וכחשר בדלו החריבו עיר חביהם ובנורותי נחת במי שישתהל לבעלבירות השם יתע בני הואשו בשוששות המונה ולהמיחם שם וכודמנה להם שם - דובה והכיקה אותם כמו שאמרו במדרש חלים וכאשר בדלו החדיבו עיר אביהם ובנורומי ומבש אשתו חאומים ושפע שהם היורים השר חלם וציה להשליכם היערה ולהמיחם שם וכודמנה להם שם היה נכוולבא רע עליו הוא שדבק בשם יתע לפי חיכולת והוא ישבים בו וצילהו מחרב אשתו תחומים ושפין שהם הרודים משר מנט ול מינות בשל האדם בזירת השם יתעלה הות שאם היה כלון לבחרע עליי הוא שידבק בשם יתעי לפי היכולת והוא ישבים בו ויצילהו מתכר מה המשפחות הבדולות תרומי והם הדופים יואולם החופים שלה יעום מתכו שיוםם לא שם בשר זרועו בתה שאתר לשר המשהים אד ראה כי תוכירהו אותו לפרעה יביע לו טוב כמו שהיה העכייו דר יברק מהמקים ההוא אשר בוהיה נכין מי נכיות של החוש של בה בת משקים לפרעה עד בה העת אשר היה יותר נכין ליוסף י והנה תמנא כי כל התלאות אשר תלאוהו מעת התכרו כלם היו לואל שיציע לנלת ופכל השם יחע" אשר לו כתכנו עליל ת שלא זכרו שר התשקים לפרעה עד בה העת עיון :

ואסף כן שלשים שנה ער סיף הפרשה ביאור המילות

ועבור בכל ארן מציים י להשבים בעכיכי הארן כי אליו נתן פרעה זה הפקידות י לקמצים י ירלה לפי מה שאפשר לחשוב שבשבולת אחת היתה פלא קמלם בר ואמר זה של דרך ההפלביוהבוזמי צכנ חרן תכיים - נהשם משוב של לקבן אחר שהשליר לעם הזרן חה שימשיה להם לאמוליולורוע וכתן אוכל כל עיר בתוכה כי בזה יםכימו יותר אנטי העיר לתח בידו תבוא תם ייקבון זה כל האכל ה"לכל הזוכל שהיה יכול לקבן אחר שהשלי העיר לתח בידו תבוא תם ייקבין חת כנהחכיר נכנט ווכנט ויים תוכן להם שם בעת הצורך ווה כיכל אדם יבתר התוון הנהוג לו על הבלתי כהוג לו ולוה יאהב כל אדםיין תדיכתי ותבואת תדיכתו ביכל אדם ייבתר התוון הנהוג לו על הבלתי כהוג לו ולוה יאהב כל אדםיין תדיכתי ותבואת תדיכתו ביכל אדם ייבתר התוו התבירה אלהות את התבירה התוו התבירה התביר אין מספר י חת' וה על כד ההפלקה והגוות א כי כבר היה לו משפר כהבים אך להושי התנותו יאתר שמין לו משפ"י פיכשכי חלהים את כל עתלי"י ר' ל כי שכח אוחי השם כל מה שעברי שלי מהתלאוי

והחזל׳ כמו שומע יוסף אשל לא תשמע לשונו אנענ'ררא בלע"ו: בלעדי חין החבמנה משלי חלח חלהים יענה יתו עלייה בפי לשלום פלעה: דלרת כחושות כמו מדוע החה ככם ויאמר שו דל דחמנון : ורקות כשר 32 לפון רקוח שבמקרה מסרון בשר ובלע"ו בלו"שם : לכומות לונמה בלשון ארמי סלע הרי הן כסלע כעץ בלי לחלוח ויבשו' ותרגומו כלן לקיין כלו חין בהם חלה הנן לפי שנהרוקנו מן הזר׳ב שבע שנים ושבע שנים ככן היכן חלה שבעי והשר כשכה החלום פעמים ' לפי שהדבר

חוומן כמו שפירשלו בשף ועל

השנות החלום וגו': ונשכת כל

מן הבור - מן בית הסוהר שהוא עשוי כתין נומאוכן כלבור שבמקרא לשון בונצם

הוח וחף חם חין בו מים קרוי בור פוש"ח בלע"ו : ויבלח · מפני כבוד המלכות

חשמע חלום לפתור חותוי תאוין ותבין חלום לפחור אותוי חשמע לשון הבכב

וויחלף

רליבג ארן מלרים רונה לועד שכבר רבב ל אבל במרכבת פחשנה וילח על חרן מכרי, ניחים ב ב וחו חלקולו כבוד כלם ונתברר לכם

השבע י הוא פתרון הבליעה

שהוח עליהסושהוח משנה למלך והנה דנרי זה הספור מבוחרים יהכה החועלת המגיעות מוה חם שמוכם התועלת הרחשון הוא במ דות

בנגדיו ובענייניו החם ים לפי מכ שאפשר כי בזה מההדור לבדוכי יכב זכ גם יהיו דצריו יותר בשמעים - לפס החנה שגנח יוסף והחניף שמלכתים בבחו לפניהמלך ולוחת הסבם בים החם דים הגדונים מחקשטים כשם יב מהפננים לשם יחעלה לכבודו מתרב ו"ל זה חליואב הו:

התועלת השניהות במדות והוח שרהוי @7f5

ביאכורכה נשידבר עם הגדולים שיהיו דברים מעשים ונוה חתל שענה יוסף לפרעה זה המהת 'הנפנה השר כנו מהשלמני הרבה במלות מועטות והו מה שחתי לו בנעדי אהים יענה את שלו 'פרפי והנה בפתרונו החלומות בח מחתרף ב"כ בתכלית הקלור והה קיןות בות יתק מדבריו שם :

התועלת השלישי הוא במקרות . כשיופרת לדבר לפני התלפים והשרים לח ידעת יהיה בדבריו מה ביקשה לים שיקדי ליהתנל בוה פיקרהו ביק מכעסם עליו ומה הרחה כי מפכי שלה ידע יוסף מה יהי פחרון החלות ות וחם יהיה בו דבר כנד פרעה הקדים התכללותו בוה והרח' שתה שיעכי הות מהשירתהו השם יתפי ולשם לת

יהיה בבחירתו לפתור לפי מה שיר לכך והיה בזה מחלק הדברים מפיום לב לשם יתעל שיענה שלום פרעה לנס ימער ער הרביעי הוא במדינת התרערת הוא במדינת במדינת וכות שרהני

כשישהלוהו במלכף והבדול- בכוד לפי וסי פבל לחייםייםי מי מקובלת והמשל כי המהכדם יותי מקובלת יהמשל בי המהכדם יותי ישאנהומענין ההנדסה אין קקני שימת שמינו יודע בהנדם '6בל החני שהוא עיין בחכחה ההיא והנד אם לנ

D'3

וַלָא־יִתְיַבֶע שַבְעָא בּאַרְעא מִן־ַקְרֵם

בַּפנֵא הַחוֹא דִיהֵי בַתְר־בַּוֹאֲרִי־תּקִיף

לַפַּרְאַת תַּרְתַנִין זִמְנְיֵן צַבִּי־תַקּוֹז

סוכלתו ותבים ויפניניה על ארעי

על־אַרעאויוריו ית־אַרעא רמצרים

וַיִּצְבָּרוּן־עָבּוּרָא תְּחָוֹת יֵד־מְהַיּמְנֵי־

עבורָא גניזרְעַמָּא רַאַרְעָארִשְׁבַע

שָבֵי כַפנָא דִי יֶהֱנִיוָן בְּאַרְעָא דִמְצרַיִם

ָוּלָא־יִשׁתֵּיצֵי עַמָּא־דָאַרְעָאַבְּכַפְּנְא**ּ**

קַרְם־יְיָ, בִּיָה: וַאֲמָר פַּרעהֹלְיוֹכֵף

ַמָּבָנָא עַל בִּיתִי וְעַל־מֵימְנָהָ יְתַּזַן כֶּל־

עַמָּי לָחוֹד בּוּרָפִי־מַלְכוּהָא־הָדָיוֹן

אַיָהִייַקִיר מִינָר: וַאַפַר פַּרְעַהֹּלְיוֹמֵף

חווי רַפַניתי יַתַּדְ עַרַל כַּרַל־אַרְעָא

ַבְיבִיב יְאַרְבָּיב יָעַל־צַנָּארִיה וְאַרְבֵּיב

יָחֵיה בַּרָתִיכָא תִנְיָגָא דֵי בֵיהוּאַכְרֵיוּוּ

עַל־כָּל־אַרָעָא דְמִצְרֵים: וַאֲמַרָ

סוכלתו וחכים כוחה:

וכעויחוי פרעה גכר

יחקד שנים במבולועשה פרעל ויפקד פקידים ומי, ד ויפיקר החלך פקידים - מחשורום הפַקד פּלְיִלִּים לַקְבֹץ לו נהים ע"כ להדום כמו שזרשו חד"ל נישם החלך חחשורום ופ שכעשה דש והוינו דכתוב אל מחו לכזים חולד חכל יוסף הפקיד פקירים לקנץ כר על בן העשיר זליקט כל הכסף : ב' במסורה ויקבנו がったい חת כל חוכל" ויקנצו חת כל נערה " זהו שחמר הנפוכ דבן וחירום ימוכב פחולות ישקי כיעל פיך ישקכל עמי בפחים ישק חביב דברים ככוחים בשביל שהשים דברים נכוחים זכה כלפיך ישק כל נפנית

אמרי נועם

וישנ בעיני פרע' לפי כשחלם נחפקה כל חבריו וכל מה שפתרו לו חכמיו לה הינ חוזרין לחקוחועד שפתר להם יוכף מיד חורו : בבריפש פיה וכל חשיכות הוא במצרוי וקפה להרי נפרטת ברחשית פירט"י זכה'פיבהן הוח כילום ועל שם שמנדל סשחן נקרת פישון וח"כ היה כשהן חצוי במנרים וישל בחותו פסתן הוא קנכויכויו והטווכיכפטתי העץ זמפרם שהוח קנכום פשתן מתרבמה כקנה: ופנוד יל דודחי היה מגדל פשחן אבל היה חשוב כ"כ שמחוך חשיכותו חים יקר מחור:

מ"ע ספורנו

ועתה ירח פרעהי מחחר שה ית'הניד פרעה העחיד לחמן חחזר להושיע חת עמווהרחך השבע להוד עך במה תושים. רחוי לך למען לח מחשה לר שחרחה אים נכוןיחכם עיונר ומפשי בהנהניהמדינוישישים היאלב לוה וחלכא לא להני כזיק י לשםה פרטה וופקד וחעשה שוה הנגון שחנתר יםקד פקידים בכל עור וואור למען יכירוהו לשר עליהם והיו לחחדי בידו בכוכה חתם ולח יהיו חלוקי דעות וכשבין וקחת ועלית אל המקווני פב בדנר * ענת יוסף ודרכיה ב רחה נחתי אותן של כל חרץ מלרים + רחה והתכינו היעצ להנהיג בתכלית שטוב כי דכר בדול כחתי בירףוויקרמי והח"לף תחת ה"ח כמו חשכם שניורברו בחו מבון כלר כל מיש יפריעו על כרכיו כחו שנועקים לפני החלך לותר לפס כי לו חכוש כל נוך : מצרום. שקבלו כלם עול מלכותו כחכה לכל מלדח לשב

קומץ מנחה

כלנו כני איש אחר ואין מררך האכ להשי' בסכנה כלבניו : הוא אשר דכרתי אדרכוד לעסק המרגלו' הכרוז להיות אחים יחדיו כלי שלא יגלרה אחד על חבירו: אכל אשמים אנהנו כלומר זה שהוא מצרי מרח' על רעבון בתינו ואנחנו לא רחמנו על אחינו או כשאמר את אלקי'אני ירא עטו ק"ו בעצמם ומדה זה שרוא מצדי יראת אלקים על פנינ כ"ש אנחנו: כל הקורו" וכספור יחסר הרבודה אולי חששו שאם יכפרו שהאיש כ"ל אכזרי לא ידצה לשלה בנימן ולכן העלימו קצתוכן לא הגידו לו מהפיסרת שמעון רק ואת אחיכם האהר רניתו: והשגתם

וטעם ולא יודע השבע ממראיהן לע כאשר בתחילה: ועל השנות י בנין נפטל מגורת שכים ושעמו הפרות והשבלי'גם הוא לעד כי הדבר נכון הוא ובעבור היוח שני החלומו' בלילה אחד לעד כי ממהר האלהים לעשוחו: יעשה פרעה - זו העלה או יקנה כמו עשה לי את החיל הזה: וחמש שיקנה החומש : וילכרו בר : הפקידי' וייא כי פעם בר להיוחו עם שבליו

והנכון בעיני שלקרא בר חחר מלאכ׳ לזרום או להכר והאומר כי אויר מנרי' לה בעבור היחור ולה יעמד שם דגן ז' שני' יוכל לערבי עם דכרים שיעתידוהו הנמלא כזה י בנין נפעל והוא פיעל עבר כאומר הנמב' בעולם כזה ויתבן להיות הניון סימן המלפרים הנמלה חנחנו כזה דברי פרעה ל עבדיו: אחה מהיה ישר על ביתין ישק דגשו" הש"ין לחפרון כון נשק והו' נגיד החיל וי"ח שהוח מבזרת בשיקה בדרך רחוקה: רק הכסא אגדל ממך : ידוע כי הגדל פועל עומ' וט צמו לח תהיה לי גדולה מחך רק גדול' הכסא ואין כי מנעורי גדלני כחב פועל יולח רק פירושו גדל שמיו דרך הגדל מחך בחקרא ידועה כמו גבולת עליה ותאבדו דרך: ראה נתתי אוחך . שמתיך למעלה על כל מרן מכרים: כנדי שם מפורם בפרשת ויקחולי,חרומה: רביד כזהב : כמו מרבדים רבדתי עלשי: המשנה: מגזרת שנים כי המלך כחחד וחחריו המשנה כמו שני לו וחחריו השליש כמו שלישי: מרכבת : עץ נתונה על ארבעה סוסים ומרכבת שלמה לעדה : אברך י כל הדם קורא לפכיו חברע וחשתחוה וזו המלה מבנין הכבד הנוסף ויברך על ברכיו מהקלוכלם מגזרת ברכי׳ ויאמר רבי יונה המדקדק הספלדי כי אברך שם הפועל ושלוח ולפי דעתי שא"לף אשכם לשון המדבר : אני פרעה : אני לבדי המלך וחין חדם שיהיה ויחו חוחו על כל ברשותו זולחך:

חזקוני

וטעס

זעל השכות החלו 'וח"ח והל' חלומוחיו של יושף עלמו בשכוולה כתקיימו עד לאחר עשרים ופחים שנה חלח י"ל שחלום זה היה בלילה אחד ושל יופף בכמה לילות : וחמש חת חרץ מצרים לוה שיגבו חומש כל החבוחות ללורך המלך הע"פי בנשחר שנים משפטו לעשר כדכתיב והת שדותיקס יעשור עכשיו ישול פי שתי מעשרות וכושש' כדכתי'על הדמת מלרים לחופש:חת כל חוכלילפי היכולת דוגמ' וכל הארץ בהז פצרימה : החרי הוגיע י קהי הק משיפ׳ כלות׳ החרי אשר הודיע שהים אותך ואחרי אפר אין כבון וחכ' כמוך אחה חהי' על ביתי: יפק כל עמי על פיך ירקו חת חניהם לפלחמה לשון כושקי רומי קשם: זיהן חוחה על יד יופף אמר פרעה שמה דבריו של זה היכם ככיפולת המר כדשה כדי לפטור הת עלמו ממכי הכסכו בדברי חתן לו

המתשלה אם הו'מהבלה ודחי דבריוכנים שלח יהו חלוף ליכנם בגדולה וחין סופו לעמוד בה בגדי שם ישחין לובשה במלרים רק מלכים וגדולים: רבידהוהב י לפון מרבדין רבדתי פרשי פרמ"לזבלע"ז אני פרעה ובלעדיך הוא דוגמא רק הכסא אגדל ממך אא שהוצרך לחזו וללחבו בשע' נתינת הטבעת: לח ירים חים חת ידולעשות פרר' כמו שכחוב בירבעם חשר בריםיד במלך רפה ידוושררתו של שלמה האלך כמו שנ׳ ויפקידו לכל סבל בית יוסף::

(לה יולע השבעי הוא פתרון ולא כודע כי באו אל קרבנה : נכון י מזומן בשבע שני׳ השובו נחמר הגיד לפרעה לפי שהיה סמיך ובשבע שני רעב נחמר הרחה חל פרעה לפי שהיה הדבר מופלג ורחוק נופל בו לשיומרת: וחמש י כתרגו'ויזרזוןוכןוחמושי׳ את כל חכל : שם דבר הוא לפיכ' טעמו בא"לף ונקוד בפתח קטן ואוכל שהוא פועל

למטה בכףונקו' קמן קטן: תחת וְלֹא־־יִנְרַע הַשְּבֶע בָאָרִץ מִפּנֵי הַּרָעָב ור פרע ברשותו וכחולרותיו: יַהַרָּוֹאאָתַרֵירבָן בִּירַכָבֵר הָוֹא מְאָד : והיה האוכל הלבור כמא' פקדון ליייני הַּנְּעָרְ דְּאִיחָנִי חֶלְמָאָ ייני הַלְמָאָ וְעַלֹּ הְשַׁנְוֹת הַחֲלוֹם אַלְ־־פַּרְעַה פַּעַשָּׁיִם בִּי־נָּכָון הַרְבַר מֵוּנִם חָאֵר הִים ועתהנים מי פתומא מודקרם בי ומותי יי וּמָשַתַּר הָאֵלתִיםלַעֲשׁתַּוֹ : יַרָא פַרְעֹהאָישׁנָכוֹן וְחָבָם וִישִׁיתַהוּיִימִיבי לָשָּעַבְּרִיהֹ: עַל־אָרֵץ מִצְרָיִם:וַעַשֵּׂהַ פַּרְעֹה וְוַפַּקַר פָּקָרֶים עַל־יֹרָאָרֶץ וְחָבֵּשׁ אֶרתֹ־אֶבֶיץ בּיְבֶּין יִרְבִּצְרָים יִנְעָבֵיר פַּרְעה וִיפַגֵּוְ פְהֵיפְנְיֵן ברכי עמייהיו לעשים על ידך לה מצרים בשבעשני הישבע: ויקבצו ליוחי בשבע שני שבעא: ויכנשון יח־כָּל־ אָת־כַּל־אַכל הַשַּנִים הַשּבות הַבָּאָת תַאָלָהֹ וְיָצְבֶּרוּ־בֶּרָ תַּחָתׁ יַר־פַּרְעָרֹה יִסִינַיִּכּיוּעבּוּר שְׁנַיָּאַ שְׁבָּתָאׁ דְאַתְּיָין הָאילְוּן אָבֶל בַעָרָים וִשְׁאָרוּ : וְהָיָה הָאָבֶל ל ייל פַרָעה עפורָא בָקירְויָא וְיִשְרוּן: וִיהֵיִי לפקרון לַאָרץ לְשֶׁבֹע שְנֵי הָרָעָב אַשָּׁר תִּיְהְיָיוֹבָּאָרֶץִׁסְצְּרָיִם וַלְא-תִּבָּרֶת רואָרץ בַּרָעָב: תַּיִּשַב הַדָּבַרְ בּעִיגַוֹּ פַרעה ובְעִיגַיָּ כָּלֹ־עַבֹּרִיוּ: ניסי ושפר פתנמא בעיני פרעה ובעיני פַּרָעה אָל־עַבָּרֵיו הַנִּמְצָא בָוֹיֵהוֹ אִיש להיו שני לו לגרול' : כגדי ששי אַשֶּרְרְוּתַ אֱלַהָּיִם בּוֹ: וַיַּאֹמֶר פַּרְעַה מֹינים כֹּלֹיעברוֹהֵי: וַאַמֵּר פַּרְעַה לְעַבְּרְוֹהִי דכר חשיבו' הוח במלרי': רכיל אָל־יוֹםף אָתַבִי הוּדָיַע אָלהָיִם אוֹתָהָי ינֹשׁ יפִּירֹ הַנִשְׁבַּחַ בְּבִין גֹבַר דִי רוּתַ־נְבוּאָה מִן־ ענק ועל שהות רכוף בעכעות ָאֶת־בָּלְרוֹאַז אֵין־נְבָוֹן וְחָכָם בָּקּוֹךְּ קרוי רביד וכן רבדתי ערשי מ אָתָה תְּהְיָהְ עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיק יִשַּׁקְ יְשִׁקְ מִיּ בְּתַר דְחוֹדָע יִי יְתָּךְ יַתְ־בָּל־דֵּיוְן בִיתּר רלפתי ערשי מרלפו' ובלשין משנה חותף רובדי' של חכן על בָּל־עַמֶּי רַק הַבַּפָא אֶנְדַל מִמֶּךְ: הרובד שבעורה והי רלפה : יוַאמר פַּרְעה אַל־יוֹמַף רָאֵה נָתַרַיּ במרכבת המשכה השנייה למרכבתו המהלכת אלל שלו : אתה על כַל־אָרֵץ מִצְרַיִם: וַיָּסַר חברך כתרגומו דין חב' למלכח פַּרָעַרה אָרדַר־פַּבַעָתוֹפַּעַעַלֹיָרָוֹ וַיִּתַּוֹ רך בלשין חרמי מלך בהשוחפי׳ אתהעלייר יופף ווירבש אתו בגרי לח ריכח ולח בר ריב׳ ובדברי ליוס כ׳ דַּמַצְרִים: וְאַעָדִי פַּרְעַהיַת־עִיְוְקְתֵיה שׁשַרָישֶׁםרְבִרְ הַנְחָב עַל־צַנְארְוֹ : חבדה דרש רבי יהודה חברך זה וֹנַרָּבֶב אֹתוֹ בַּמֶּרְבֶבֶתְ הַפִּשְּנֶה בֹּיִי מִעַל יְבִיהוּנִיתַבְיִתָה על־יְרָב דִיוֹסְף יופף שהו' חב בחכת' ורך בשני' את לובן דורמסקים עד מתי י וְאַלְבֵּישׁ יָרְתִיהֹ לְבוּשִין דְבוּץוְשַׁנִי יֹ יִאַלְבֵישׁ יָרְתִיהֹ לְבוּשִין אַשִׁר־לוֹווַיִּקְרָאָר לְפָנָיִו אַבְּרֶךְ וְנְתַוֹּן חתה מעוות עלינו את הכחובים אתו על כַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם: חין חברך חלח לשון ברכי שהכל וַיָּאמֶר פַּרָעָה אָל־יוֹסֵף אָנִי פַּרְעַרה יהו כפכסי' ויולאי' תחת ידו כענין פנאי ונחון אותו וגו' : אני פרע וּבְּלְעַרֶיךְ לֹאַיָּרִים אָיש אֶרֹוֹיְיֶרוֹ ניייני קְרָטְוֹהִיבִין־אַבָּאַ לְמַלְכָּאַ וּמַנִיְיָחֵיִה שיש יכולת בידי לגזור גורו' על

בעת ההיא רד"ה: כי שוקד אני על דברי : וממהר א"ב הד מ' וחד ומ' ומי' במס' רבת' : פקדי' ד' ב' הסר י' חת ילו קרמ'וב' שלאים וסי' יעשה פרעה ויפקר פקירים י להיות פקרים בבית יי' אלין הפר י פקירים מיד כנינהו ויפקר הפלך פקירים יב' בתראי מלאים דמלאים: ובעיני י'וסי' בפרשת בהעלתך: רוח אלהים ח' בלי' 出口、フリ מרחפת וסי׳ בשם ׳רכת׳: הוריע אלהים ג'בליש׳וסיעי ביום אכלכם י אחרי הוריע אלהים׳ וירא אה ם את בני שראלי וירע אלהים יוחד גורע ביהודה אלהים : וחכם ד' וסי' ועתה ירא פרעה י אין נבון וחכם י וחכם באהור ישבחנ׳ י טוב ילר מסכן ותכם:כזה ה'וסי הנמצאכזה איש י והיה כזה יום מחר׳ אם בנוי אשר כזה ותרין חברותי: ישק ב'א'פתח וא' קמץ וסי'ועל פיך ישק "שפתי'ישק בתרא' קמץ : ד'אגין דריש תיבות' י׳ בתרי ליש׳ וסי׳ ישק : אתה תהיה על פיתי ישק : שפתים ישק : ישך : לא תשיך לאחיך נשך כסף ישך י אחריתו כנחש ישך ישעוי תכבר העבורה ישעו ישעו ואין מושיע י דשמ אל יורישנה יועבדי

בית חבי מרוב הטובה שחכוחותילה מדחג נפשי לדב'מזה: ויפירעב בכל החרצות ר"ל שהיו סביבו חרץ מלרי" ובכל חרץ מצרים היה לאם לפי שכב׳ מצר יוסף חוצרו'רבות בכל מה'תערי שברים והנה חמר זה להודיע כי לולי שלת יופף היב נעדר הלחם בסכן צמלרים כמו שנעדר בכל החרלו'הש' והנוי אשר יביא צוארו : התלבים צוארו : בצוארו ילין עז : ונתון ז' וסי' ונתן אותו על כל ארץ : ונתן אתה לועוה ולבו יחזקאל ונתן את אלהיהם כאשי דישעיה ונתן לו כבר לחם את כל זה ראיתי ונתן סביצותים ווככי ברבות העובה ירבו המנשי יותר למכול משנו ויפתח יופף את כל אשר בהם י ר"ל שהות בתק בכל ערי חלרים כל החולרות

מלכותי ואכי בוזר שלא ירי' איש

ידו: כלעדיך. פלא ברפוחך

ל"א אכי אהי' חלך וכלעדיך וגו'

ווהו דוגמת רק הכפח:

שהיה בהם בר למכור למלרים" וישבור לפלרים יהוח מעניין מכר חור"ל שנמן להם שכר והוח החבואה כפעט כיים עבר נתלרים עבר רעבון בתיכם י וכל החרץ באו מלרימה לפבור ל יוסףי ב"ל שכל אנשי הארץ בחו אל יוסף מצרים לקנוח הבואה יזירא יעקבי ר"ל וישמע יעקב שכב 'אם' מפר זה הנה שמעתי וככה וכל העם רוחים חת הקולות ושת הלפידים י למה תחרחו יחכןשהיו בוחקושטים יחד בפבת הטרף שהיה כל אח'פהם רולה לקחת מפכו לוון כניו כשהיו מבקפי' לחם להחחרים היו פונעים פתכו במשפט בשני רשבון ויהיה תתרחו מענין נחר אם פנים כמו שפירם המכם חבן שורה חויהי הרצון בזה והוה הנכון בעיני לפי השוטעו בחרן כנען לבקש שבר רעבון

השנש שבן שח ש חויהי הרכון בזה והוש שביין של לכם לירא פן יקחו התקומו אשר שביי שכסנקתח שכסתכם על תתראו באר'בואת לשוקט בה אךרדו מלייי לשבר בר כישמעתי כי יש שבר בחלרי' בתיכו מהסוחרי אשר שם ותתראו מפני הכשו הלא לכם לירא פן יקחו התקומו אשר שכיי שכסנקתח שכסתכם על התראו באר'בואת לשוקט בה אךרדו מלייי לשבר בר כישמעתי כי יש שבר בחלרי' בע בי שב וניונ שו משני ווכם בי לשלא השברו לכו מארן כנען וזה יהיה שבה אל שנחיה ולא יהוה לכו לירא שיתיחונו אכשי כנען בסבת שכם כי לא תהראו להם) ויכר יוסף את חחיצ זהם לא הכירוהו לפי שהיה קען בהפרדו מהסובלה זקווהם היו גדולים והיה להם זקן כמו שאמרו ז"ל : ערות הארץ ישורות הלרץושתריה כמשפע המרגלים שיחקרו באיזה אופן החרץ נפתרת יים איים ביים ביים ביים לו משם ביים לו משם ביים ביים ול בפירוש זה הפסוק מהרב א"ח נ"ע כי זה אמרו לאמת שלינס מרגלים לפי שהמרגלים הולכים בסכנה עלומה כפשע בינם ובין המות מתקום יתכן שיכנפו בה : כלכו בני אים אחד נחנו קבלחי בפירוש זה הפסוק מהרב א"ח נ"ע כי זה אמרו לאמת שלינם מרגלים לפי שהמרגלים הולכים בסכנה עלומה כפשע בינם ובין המות הירוש שהוא אמר להסכי אין זאת ראיה שהם אינם מרגלים כי פולי בשארו לאביהם בנים רצים ולוה הקל בהם והם העיבובי לא נשאר לאביהם כי אם אמיהם הקטן והוא הוסיף לעכותם שוה צחיה שהם מרגלים שלם היו בחים לשבור אוכל חיו בחים כלם אך השאיר אביהם חמיהם הקטן שלא לפכן כל בכיו והבפינה האמיתית חהיה בזה שהם יהפרו כלם מלבד החד ילך לקחת אפיה הקטן ביו ששום אותם במו לשלח לותו הנהום הקל בשחר בניו והשחיר לו הקשן לרוכ ההבתו אותו שאם הים אוהב אותם בת דרגת בקשן היה שולח הקשן חכף ואם לא ישלח הקשן היה הוא ראיב כי לא ישנה שאר ככיו להיותו מיקל בהם י משתר זבית האסורים פו אפרם כבית אחד מביתו שבר רעבון בתיכם כתרגועו . כי שומע יוסף מכין: כי המלין בינותם י לפי שכאשר היו מדברים עם יוםף היה ביניהם מליןולוה פשבו שלח יהיה יוםף מנין לשון עברי פי חמחתחו בו' פקו חבל נקרח חתחת לפי שהוח נמפח כשפחלחין הותו : ויצח לבם : כפלו יצח לכם מהם מרוג הפחד שבאבה - ניגדו לו את כל הקורות אותם ראוי פתדע שאם היו מבידו'את כל הקורות אותם לא היה צריךלספר מה אתרו לו אבל הם בעליתו ממכו קלת ולזה שב לספר תה שהבידו לו וזה שה' העליתו שתנו בחות בל החום בל משתר שלשת ימים והשלימו תפכו באסר שבעון החולם עשו זה כדי שיחרלם יעקב יותר לשלוח בנימן וזה שאם היה אדוני הארץ שכזרי מאד בשיני יעקב ומנק ב תואכות לה ביה מחרצה בשום פנים לשלמו שם יוסף חיכנו ושמעון חיבנו . וחת רחיב שלה נחברר בלב יעקב שהיה יוסף מת הבל הענין בספק הצלוולוה לה חתר יוסף מת ושמעון חיבנו . וחת רחיב שלה נחברר בלב יעקב שהיה יוסף מת הבל הענין בספק הצלוולוה לה חתר יוסף מת ושמעון חיבנו . זה ואחיו מת כמשפט הנבוך שפעם היה חושב שיהיה מת ופעם היה חושב שאיכנו מה : שני בני תחית . הנה אמר בזה ראובן דבר שגעון ולוה לא השיבו יעקב על דבריו דבר ורמנם שפי זה להירות כירחובן לא היה תכסולוה נתגמל במשבל הפגזנה אשר זכרה התורה והוא שכבר שכב את בלחה פילגש אביו כי השכם לא יפותה לבו לכפו אלו הפעולות המגוכות י והורדתם את שבחי ציבין שאולצ בי עתה שבדל בנימו היה מתכחם בו קלח נחמה מעניין יוםף וחלו ימו' בדרך השר ילכו בו לח ישור חבל יעקב עד יום מותו כי לח ישחר לו מרחל דבר יקנקם בו י בחשר שלו בחור השלימו: הציף העיד הות מענין בתרחה להמר העוד חביכם פי היש לכם חת יתב׳ שכבר פחל לבם יובף זה חם לא בזכיר והעד מה שחתר לו

פַרעה לְיוֹמֵף אָצָנָא פַּרְעָה וּבַר־מִמִימְיָרְ לָא־יְרִים נִבַּרְ יַתְּרֹיוֹמֶף אָצָנָא פַּרְעָה וֹבַּר־מִמִימְיִרְ לָא־יְרִים נִבֹּרְ יַתֹּיוֹתְר וֹיָן

לעשות ה'וחסר ופי' ומטהר האלהים - וכי יגור אתר גר ועשה י פי קרוב אליך הדבר י כי לא יבלו לעשותו

כלב עקב : יורישנה : הנה יי׳ יורישנה : על כל ארץ מצרים ד׳ וסי׳ ראה נתתי אתר על י ונתון אותו על י

והיה לאבק על י והיה על הארם ועל הבהמה לשחין י צוארו ה'וסי'וישם רבד הזהב י והיה הגוי והממלכה:

ונתן המרוקיהן: ונתן הלכוש והפוס : קדמאה וג' בתראין מלא :

הגמו לקיום הארן : הנמלא כוה הכשכח כדין אם כלך וככקשנו הכתלת כתוהו ב הכתלת בשון תמיההוכן כל ה"ח החשתשת ברחש תיבה ולקודה בחשף פתח : אין כבון וחכם כמוילכקם אים כבון וחכם שחתרת לא נתכא כמוך : ישקי יחון יחפרנם כל כמו בן משק ביתי וכמו נשקו בר בר"כישון כל"עו: דק הכס' ברוח דיוסף שיהו קורין לי מלף : כסח . לשון חחד וכל מס המלוכה כמו ויגדל חת כסחו בחים נחשליתכסחך: נחתי חוחך: מניתי יתך ואף ע"פ כן לשון כתיכ' הוח יקבה נחם כמו ולתתך עליון בין לנדול בין לשפלות כופל לשון כתיכ' עליו כמו נתתי אתכ' נכזים ושפלים : ויסר את לובעתו . נתילת טבעת המלך היח חות למי שנותכ' לו

בגון כי כל חוכל חלכ טעמו

פיי כל כי היו מתי'ברעב וכןוכל

החרן באורק שעמו שקבן כל

אשר יכול כי כשני אלה עעונו

כי אמ׳ ויאמר ר' יהודה המדקדק

הראשון כי כשני על משקל הגני

ויאמר רבי משה הכהן הספרדי

כי העתם תחת חירק :"ותחילנה

מבנין הקל פול הנפל : בכל

החרלו" סביבות מלכות מלרי":

ויפתה יובף הת כלי הדינרות

שהיו עדס דישבר לדצרי יפי

כחן שבר למכרים יטעמו קנין

זה כמו נתרהה פנים:

חזקוני

לחש' במש יקן ההר'חפי' גדולי מתכ'

היה מהייר' שמה יהמר **פ**יטיפ'עבדי

בתו ד"ח נקחה כדי לפרסס שלא שכב

חת הפה וי"ה על ידי שגדלת בביהו

בקרחת בתו כמושמליכו במשה רביכו

- דבתוב חלה בכי בתיה בת פרשה לפי

סגדלתו כקר'על שמ' כדאית'במדר'

בת דיכה משכם היתה ובקשו להרגם

בני יעק'הביני בח יעק' הבינוותוֹה

לה קמיע בכוחרה וגירשה מביתו

יעקב ונסרה לו לחסה : פוטיפרע

ליה בת ועוד הרי כתיב כדברים האד

שיר ועיר כהן בתוכה התבוא 'סגדל'

למשמרתולה לרו בטרם חבה פנת

שמולכה בין התוחות שה יש לו'דיוסף

היה לו לכרוש מתשמיש המטה לפי

יודע בחין תרםר לחביו לח כיכ לי

שפנים בנחי בגית 'תגלינסתרו' צמנת פצנת " נופריו לדיק פמומ כשם חיוה פועיפר שנה נפשו חנס ' דיח מופה מודה נכיח תומך פוחר ענו כנון מוזל: וליוסףי ב'כחם' וליובף ינד ב ננים וליובף מרמבורכ יי מרצויבדחמרי כסעם וילא לך שם בגוי׳ חו יכחו כל המשתף שלמו עם הלכור בצרתם זוכה ורוחה נכחת' ועבר על כל מקום והבריזו עליו צכור: לכם חעשו - נגימט' התילהי מעשו שנוז חומם כדי שיכירוהו: את כלאיכל הין

אשרי נועם

למול:

ויםחת.ו

בחרכבת המשנה מתחלה היו פוהגין שלא היה בפרכנה כי מוכבין שכח היה בש הקו שכיי חם מום חתד ויובף חקן שכיי ופרעי הושיעד שלש'וכשרדף אחר ושרחל כתיב ושלשי על כולו ישלמה כח והוסיף עד הרבעה חרכבה בחחתייובום בפתמים : ויוסף נו מלמים שנה חימה נמו רחה יוסף בצערו של חכח ולח הוד עו שהות חו נו"ל יושק היה יודע פחרון חלחתיו וידע שעל ידי פובם ירדו חחיו לו ויפחתו לו ולח לחנם נמכר והיי מלפה מס יהיה נחתרונה :

ם"ע ספורנו

יכל מלפני פרעד בחופן מורה שהר שלים על כל ארן הלרי : ניעבור בכל ארזמנרי ילפקוד הערים ילסדר עניניה בענין ופכב המנפה יעלה בית או בעכיו שאואל ולקאויי י בכל שכולת עשתה קמנים: עד חין מספי נחה : עוד מפינו נקרא נשם נחוכן שילויור זנפש נכי כשכי הודי" כשנין לעתי כח יו כי נשכחו הצרת ה אשימונוופח׳ יוסף חת כנ חשר נהם י להריותם שהיה בידו כדו לפרכם׳ יויחוק ויחן לו את הסנת בת פוטיפרע הוא מרעב: גם נשור חויכת פועיפר כמישפרש"י ונקחה יוסף כו מלכד הלחם: למה חתרתו לחם תניפו זה ל זה וכל אחד מינה הלפי שילך חבורו ויחור כחמרם ז"ל קנייה דשותפי הם שנרו קניתי הת הביהם לילעבד נח חמימת ולח קרירת נכ? נחרת- חנים שכרחה זה הל - אבל כשנש 'חת בתולה תי' מבייש בכי

ק מץ מנחה

וה שגתם ואמרת שיהם ר"ל שלא יקרא דבר אחריהם שדם גנבים רק כשיבא אצל ידבר אליהם בנחת שהי' חש והחביא עלמה בין הקולי 'ובין הברקכי' על כביד אזיו: רעה תחת שוב'מכאז דגרול ועלשם הסנה נקרחת אסנ' ובא עון כפיי שיבה מעין בכריהלוהביהו למליים לפני השת דגניב' שלא אמר להם למה גנבתם " הלא זה אשר ישתרו הגנב כשריצ' להעלי' גנבתו צריך ליותר משלטוה דברי שלא יננוב דבר שמ מתמשים בי תכן ד פרט"י הוא פישופר ועלשם שנם זרם כי מיד יודע ותתנ^{שרה} פרע לשון סרוע יש סרום התקשהינו הגנבה: ושלא יגנים יכול ל זהק לזכר רק לנקבה ופיטיפר דברים שחיר "י' עליר' **פ**דים חתה היה כאלת"ה מהיכ'תייתי ושלא יגנוב דמר גדול ראיטימם. בשלשתם על הראשון אמר הלא זהו אשר בכל גביליה יסכיבותיה להיות בה ישת'ותכףלעה האיכל יחפר : ועל הכ' אמר הרעבי פרש"י סיסור לשמם מעתו אדיני ולות תכם יחתרו בשנת רפבין וה"ה הרי לוי שמש מטתו עלייועל השלישי אמ׳ בשכת רעבוןשהמרו רבותיכוזו יוכבד וכו ינחש דבר רב הערך נחשינח'מענין בסיון שינס' בי האנשי שאביו ואתו שרויון בצע׳ חבל לוי שהי׳ הכאים לביתו אם דם אנשי אמת אם אין כי לפרוש וחם בשביל יוסף לה לסרו יעלים עיניו ממנו יאם הדב'ב שבילהיחיד: וחכליכה ' על ירחוה: ידע שהם שם שהבריות היו כלולית ביופי מחוך גנבים:הן בכף זה אחד השובע: וחתלינה עלשם שהבריות פועשרה ק"ו שבתורה היו חילות וחלוטית מחיך הרעב וחוקורו בג' טענות דן ובכן ירן מלרים סים לום סהרי נחן בהף ואיןסימן באטבע ייסף א כל בערים: וילעק העם הל פיעד נלהסי בימנר להם הבואה אשר מצאנו והמצי אה לב עלירן ובכאי תוא לחלך לקבון דמים בתבוה' כפי אמתחותינו וכליו של אדם קונים לוי ואיך כגנוב טענה היפיך דמציא' מכית אדוניך דפך בפי אמתחותיני בסחר לבלי כסחותוא

הפך המשבע: מפלת פרשת מקץ

ופים רגלו שאין לו רשות ללכת או על דרך משל יהו' הנכון: לפנת פענת יאם זו המלה מנרי׳ לא ידענו פירושה ואם היא תחורנת׳ לא ידענו שם יוסף ויהי פירוש פענת כחשר תרגם התתרגם ארתי׳ והיא מלה מרובעת: כהן חין י עיבד השם או שובד עיה כי חין כהן בכל המקרת כי אם משרת על דעתי: וילה יוסף י ילה שמו

וַיַת־רָגַלֵּיה לְמִרכב־עַל־סוּסִיָא בְּכָּל־ אַרעא דְמִצְרָיִם: וַקְרָא פַּרְעָה שום־ יוֹשַה נברָא דִּטְמִירוֹ־נַלַין לִיה וִיהַב־נְיֹחְמָין בּיֹתְּיִיהַ בּיִּיְמִין בִּיֹה בִּיִּיְמָין בִּיֹה וִיהַבּ ליחות אסנת בת־פושי פרע רבי רָאָוֹן לְאָתְוּ וּנְפַּק יוֹסֵף שָּלִיט־עַלֹּ־יֹ׳ יֹ׳כֹּי י׳ וְיוֹמַף בֶּן־שְׁלֹשַיֹם שָּנָה בְּעָם דוֹ לְפָנֵי

ארעא דַכְּצָרָיִם: וְיוֹסְף בַריתּלֶתִין שניו בַר־יקִם קַתָם פַּרְעָה מַלְבָּאַ דְּטִצְרָיָם וּנְפָּקְ יוֹכִף מִן בְּןרָם פּרְעֹת וַעָבֵר בּבָר־אַ עָא דּמִצְרָים: וכָנָשׁוּ גיונין שָנִים אֲשֶרְ הִיוֹבְאֶרֶץ מִצְרִים וַיִּחָן־ רַיָרֵי אַרָעָא בִשְבַע שנֵי שְּבָעָא

ובניש ית־בַל־ עבורא לאוצרין: לשבור תל יוסף י הפיך וכן הות וכל החרץ בחו מלרים חל ייסף עַבּור י שָבַע שִנָיָא דָי הָיָאָה בְאָרְעֵא בּשִנּי סְבִיכֹהֻיְהָנָתְן בְּתוֹכְהִ: וַיִּצְבּר יוֹמֵף נ לשכיר: יירא יעקב בעבור דָפֶצְרֵים וִיתָּב עַבּוֹרָא בְּקִירְוַיָּא ניצא יושף של כל לרן חזרים - היום ההרגסית נחבר ת בתקום בר ב חַבַל לִפְפַר בִי־אָין מִפְפָּר: וּלְיוּמֵף עבור חַקר קרהַאדי בסחַרנּהָאוֹהַבּ א'יקליפו זו בזי כמו ראי ריח בכי קר שני בנים בְּטֵרֶם תָבִוּא שנות בְּגַוָּה: וכָנֵישׁ יוֹמֵף עבוּרָא כְּחָלָא

ומתוקהחור וכן וירח יעקב כי המריו כתו' הנה שמעתי: למה רַיַּפָא סַגַּי לַחַרָא עָר דִּי־פָּסַק לְפִּמְנִי תתרחו הל תתרחו שיש לכם יימי פּוֹטִיפֶּרַעַ כֹהָן אְוֹן: וַיִּקְרָאֵ יוּסֵף אֶתִּ אָרֵי־לֵית מִינְיָן: וּלְיוֹסָף אִיתְיִלִידוּ הין או חל תהיו מריבים זה עם תַרֵין בָנִין עַר־לָאַעַלָּת שַתָּא דְבַבְּנָאַיֹייִישִׁם הַבַּבָּוֹר כְּנַשֶּׁה בִּירַנַשַנִי אֱלֹהִים די וַכִידַת־כֵיח אַסנַת בַת־פּוֹטִי פַּרַע רַבָּא רַאָּון: וֹקְרָא יוֹפַף יַת־שָׁוֹם

עַבֶּלִינַיָּת כְּלֹיבֵיִת אַבָּא: וַיִּרת־שִׁוּם הַנְיָנָאָ קַרָא אֶפָּרָיִם אַרִי־אַפּשֵנִי יַיִּ י׳ ייִיּי פֹּאָרָים: באַרַע שַעַבּוּדְי: ושלימא שבע שני שיבעא די הַיָּאָה באַ־עאדמצהים : ל ו' מצרים היה לחם: וַתַּרְעַב בַּל־אָרִץ ושריאָה שבע שני בַפָּנָא לְמֵיהֵי בַמָּא

בּיראָכּוֹר וּוְסֵׂלוּ וַנְדַוֹּוֹדִי כַפּוֹנּאבֹכֹּכִר־ב אַרְעָרָא וֹבְכָּרָל־אַרְעָא דְמִצְרָיִם הַוָּרָה דְּיִינִשְיֹ לַלָּחָם וַיֹּאמֶר פַּרְעַה לְבָל־מִצְרַיִם בֹּי לַהַּמָּא: וּכְפֵּינת כָל־אַרְעָא דְמִּצְרִים וצנח עמא קדם פַרְעה עַר־לַחָמָא דּנישׁ הַעַשְׁוּ: וַאָמַר פּרָעוֹה לְכָר־־מִצְרָאֵי אִיוַיְלוּ

ילַת־יוֹסף די־יִימָר לְכִוֹן תַעְבְּרוּן: פוטיפר וגדלתה וכשבה יוםף למלרים ילחו כל הכשים לראותי מהמת יופין ובַפנָא הַנָה עַל־כָל־אַפָּיאַרְעָא וּפְּחַח כיים בעריטורו לשבר אלריובף בירחוק

בדכתיב בט'לעדה עלי שור וכל הח' יוסף ותובלבתואולניהא בובלנון זורקת נו הפץ הו תכפיע וזו לה היה לה מה לזרו' וזרק'לה הקמי'שבטואר' עבורָא וַזַבּיוֹלְפִצְרָאֵי וֹהָקִיף כַּפְּנָא ונסתכל בהייסף שהיתה בת בתושל בְאַרָעָא דִמִּצְרָוִם: וְכָּל־דַיָּיִרֵי־אַרָעָא

וַחַוּא יַעַקב אָרֵי אִירוּ־דִעבּוּר סְוַרַבַּוּ שוה לי עבדך:הכל שדה העיר י בכל

אָתוֹ לְמִצְרָיִם לְמִיזְבָן עבורָא מִן־ לְּמִלְנִי לָמָהתּתְלָאוּ: וַיֹּאמֶר הְנֵה שׁבְּעַתִּי יוֹםף אַרִי־תָקיף בַפְנָא בַכָּל־אַרְעָא : בֹּי יִשׁ־שֶׁבֶּר בְבִּץְרָיִם רְדִּרּ־שֶׁבְּרוֹ בְּפִצְרָיֶם וַצְּפַבָר יָעַקבֹלְבְנוֹהִילְמָא הַתְּחָזון: וַאֲפַׂר תָּיִש שְׁבָּעִית אֲבִי אִירת־ עַבִורָא מִיוְדַבַּן בְּטִצְרָים חוּתוּ־לִתַּמָּן וייסף ג'ר"פ מסיר פרשת וישב: ויצבר ב'וְפִי'ויצבר יוסף בר יְיצבר עפר וילבדת: וליוסף ב' ר'פ ובי'ילד ב'בנים וליוטף אמר מבררכת יו' : איןכלם חסר במ"ג וסי' וליוסף ילד שני בנים ' ואון בן פלת ' עשרתי מצאתיאן: הבכור ד' מל אים בתורה ופי' ויררא יוסף את שם הבכור י שכל את ידיו . כל הבכור אשר יולד זוהיה הככור אשר תלר זוכל נבייובתי דכו מלא במ אחסר ובני שמואל הבכר: היוג זוגין כן ב"ב בענין דם י'קדמא'היו תניין היה ום' 'ויקבץ את כל אכל שבע שנים אשר היו' ותכלינה שבע שני השבע אשר היה ויפת אלבזר ולא היי לו בנים ולמחלי אלעזר ולא היה לו בנים וקניתי עברים ושפחות וגדלתי והוספתי חבמה ז ואפ"ס ז היו היה דבר יו': הארצות ז ל'מלא בתורה וכל נכי'וכתוכים דכוות' בנו"א חסר ותתנ"ב ד עניי הארצת: ללחם ד דגשים וסי' ותרעב כל ארץ מצרים י והיתה ללחם לא כרה

לא רעב ללחם ול זי נודר הוא ללהם איהי יחד וללדם לא נרעב: על כל פניו ועל כלפנים ד' בלישנא וסי ועל כל פני ארץ הככר יוה עבה הי ישנו צאני בכל הרים יוכיםי שאול עשו מלחמה י הד"ה ובל הא בה מים בא מצרימה הזאת אשר אמרתי באו ביער ויהי דבשו בוכים קול גדול במבקשי את פני שלפה: לשבר כלם חסר במ"ד מלא וסי אחרי שבור הנניה", קנה רצוץ לא ישביר: וקשת יחרב ומלחמה אשבור : ואובלי פת בני ישברוהו: חוקה' פתחין ושי' וכל הארץ מצריפה : ויקן יוסף את כל אדם"ו ניהי כי הזק ישראל י דשפשים י וירא מוד מואכ כי הזק י נדבר דמלך חזק: דדו שמה ירידה שמה שלשה וסי הורידוהו שמה: דדו שמה ושברו לנוד וידדו אליו שמה:

> שלו אב! בכבוד נפער מההולכו אל יוםף אשר יאמרו לכם מעשו הדמים שיקבון במדה תכוולשבו? שייםף לקנות מן יוםף דיבמה של המקנות שפירש מן המקלות: וורא יעקב כיים שבר י שמעכי

יש שבר בתצרים כתו בכתיב בסחוך הנה שתעתי כי יש שבר בתצרים דונמח וכל העם רוחי חת בשנו במו במה החרו פרם" הל תרחו עלמכם יכן פירש בחענית היו להם חשין הרב" ולח הלכו בשביל דבר זה שלח להחראו׳ בסניישמעחל ועשו שהסלעורי׳ ורעביסועוד פרש"י מפי חחרים שמעתי שהוא ל' כמי 'למה תהיר כחישים ברעב ודומה לו ומרוה גם הוא יורה כלומר תיב' חמראו זחיבת יורה תרוויהו בהל"ף כתיבי והייכו הדתיון לע"ב שוה לפון כיחוש וזה לפין פובע תליכו תיבות הרצה היותיות ים דשלהם שוות ופירש זה למפרע מזה כגון דשן לדשכות שרש הערע

מתללות ואפללה לשבור אל יוסף וייסף הוא התשכיר ועוד הרבה:

את ידו ואת רגלו . כתרגומו: לפנת פענת ימפרש הלפונות ואין לפעכת דמיון במקרא: פוטיפרע יהוא פוטיפר ונקרא פוטיפרע על שנסחרם מאיליו לפי שלקת הח יוסף למשכב זכור: וחעש הארן . כחרגומו ואין הלשון נעקר מלשין עשיים לקמנים י קומן על קומן יד על יד היו הוצרין : מכל שדה העיר נתן בתוכה שבל וְאָתֹירָנְלְוֹבְכָּרֹ־אָרֶץְמִצְרְיִם: וַיִּקְרָא בַּרַעה שַּם־ווֹפַף צַפְּנַרַי פַּענה ווֹשֵּוֹר

פַרְעהֹנַיָעַבר בְּבָרֹ־אֶרֶץ מִצְרָיִם:

בָּרָ כַּחָוֹל הַיָּסָ הַרְבֵּרָה פְּאָר עֵר כִיי

הָרָעֶר אַיֶּטֶר וְלַדָּה־לוֹ אָסְנַרת בַּתּ־י

ָאֶת־כָר־יָעַסָּלִיוָאֵת**ּכְל־בֵּיִת** אָבָי:

מצרים וויצעק העם אל־פרעה

לָבוּ אֵל־יוֹפֵף אָשֶׁיִ־־יאׁמָר לָבֶּם

הָאָרֵץ וַיִּפְּתַּח יוֹטֵף אֶרת־כָּר־־יִאַישֵׁרַ

בָהֶם וַיִּשְבָּר לִמְצַרִים וַיַּחַזַּק הָרָעַב

בַאָרֶץ מִצְרָים: וַבָּל־־רָדִאָרֶץ בָאוּ

ָהָרָעָב כְּכָל־הָאָרֶץוּנַיַרְא**ּיַעַקֹּ**בבְייֵשׁ

שַבֶּר בַּסִצְּרָיִם וַיַּאִמֶּר וַעַקְב לִבנִיוּ

וְהָרָעָכ הָיָה על־כָּל־פְּנֵיִי

ספר בראשית מב

הרן יחר מעמדי פירותי 'וכרתכין בחבוחה מעפר המקום ותכנתי את המכואה מלירקב: עד כי חדל לספור י עד חשר חדל לו הסופר לספיר והרי זה מנינו קלרי כיחין מספרילפי שחין ברבי יַלְאָשֶׁה יַיִצָא יוֹסַף עַל־אָרֵץ מצַרֵים : מספר והרי כי משמש בלשון מקומות להר : בטרם תבא שכת כרכוב מחיים מכחן שחד' חסור לשמש משתוחום מ פַּרָעה מֵלֶרְ־מּצְרָיִם וַיֵּצַאָּ יוֹמֵף מִלְּבְּנֵי בשנירענון: ותרעב כל חרץ בחרה מנרים . שהרקיכה תבוחתם שחלרו חין משל יוסף: אשר יאתר ַנַתַעַש הָאָרֵץ בְּשֶּׁבִע שְׁנֵיַ הַשְּׁבָּע לכם חעשו לפי שהיה יוסף ַלְקְפָּצִים: וַיּקְבֹץ אֶת־בָּל־אַבֶּליּשָׁבַע אימר להם שימולו ובשכחר מכל פרעה ואותרים כך הוא מותר לנו חמר להם ולמה לח לברחם אַבֶּל בַּעָרֵים אָבֵל שְׂרַה־תָעִיר אַשִּׁר בר והלא הכריו לכם ששני אמפנו הרעב בחים המרו לו הרבה והרהיבה חמר להם מס כן כל חש שמילכי מעשו הדי נגי על התבוח' והרקיבה' מה יגוור עליני ונחוח: על כל פני האר' מי הם פני הארץ הינשירים: אח כל חשר בהם כחרגומו די בהין עיבורה וישבור למנרים חבר לשון מכר ולפין קנין הוה כחן משתם לשון מכר: שברו לפומעט חוכל וָאָת שַם הַשֵּנוּ קַרָא אַפַּרִים כִּי־ בוברא מנשה ארי אנשינייי ית בל ליל יל יה הפרני אלהים בארץ עניי בהבלינה הלשון קנין ופל מחמר חיכו כי אם בחבוחה שהף ביין שַבע שְנֵי הַשְּׁבָּג אֲשֶׁר הִיָּדְה בַאָרץ וחלפיישר מלינו ולכו שברו כלא כסף יבר וירח יעקב כי ים סכר במכרים וַתְּחַבֵּינָה שֵבַע שָׁנֵיַ ומהיכן רחה והלח לח רחים מפש הָרָעָב לָבוֹאַ כַאֲשׁרָ אָמֶר יוֹסַף וַיִּהַיַּ רָעָב בָבָל־הָאַרְצוּרתובְבְבָּלִ

שחנו שנתתר הנה שתעתי וגני מהו ויר' רחה בחספקלרית שלניהרי קרש שלין ישלו שכר בת כרים יכל מי ולו היחה נבוחה ממש להודים ונשים בפרו' שוה יוכף: וכל החרץ באו מלרימה אל יוסף לשבוני ואם חדרשהו כסדרו היה בריף לכחוב לשבור מן יוסף: למת חתרהו למה חראו על תכם בסני בני ישמעאל ובכי נושני כחילו אחם שבעים באיתה שנה עדיין היה להם מבואה שעה עדיין טיט יותר מהוא לשקי ומפיהאקרים שמעתי שהוא לשקי ורומה לו ומרוה גם הוא יורה: רדו שתה יולה המר לכו רמו למחחי ועשר שנים שנשח כי בדו

לחלרים כחנין רד"ו:

לוסבני ל

כדיוק ו

D 500

יהוד׳ אדוני של הת עבדין לאת׳ כישולת יהוד חווע ב לכם הב הו הת והחשב שכא יוע ביבו לכם הב הו הו החד בתה שר התרו לו כלנו צני אים החד נקני שחל לרכם משרים של לו בכנו בני שוד לפס לח ואם לב בים לפי זו בים לפי זו פים לפי זו או כני ווה שאם לא היה להם אר כני תהיה ראי שיהיו כנים הייתם כל בני חים לח' וכולם היו לו החיםר בייכתו שביחרני בתה שקדם והידיפור. ב השובחם שני אנו העניוניו "חד בם ב השובחם שני אנו העניוניו "חד בם יתכן שהגידו לו אחרות שאבי בין יקר ימכן שיום הוא ילד וקיבים יקו ושל ושא ושא ושל הוא ילד וקיבים בשל ושל ושל ושל בים בים בים בים בים בים בים בים בי שיר לה ממה שלת יהודה ליוסף בפי שיבח אחר זה וכן ירחה טמכו כי פיפי זה אחר להם יוסף שיורידו Quebu הרטואיוושים עימועליוימס כשיבו כי לא יוכל הנער לעזוב אם לבין ועוב הם אביוותם ויחר כואמר להם ווסף כי זה יורה על היוחם מרבלים

ואספס אל משמר ג' ימים ואמנס קלרה התורה בזההסתורי ונחיה ולא נתוח הוא על ברים ואם פס אל משמר ג' ימים והמנט שש של היה הרצון בזה שאם נשוט לקנות שבר בהרן כנש לקיל הלמים והלשון נהוג מאד בל בני לבים הלמים והלשון נהוג מאד בל בני לבים בל מצרי לא יביי ביי לבחת ברח מחנו ואם ניד למצרי לא יביי ביי לבחת ברח מחנו ואם ניד למצרי לא יביי ביי לבחת ברח מחנו ואם ניד למצרי לא יביי ביי לבחת ברח מחנו ואם כמות כולנו וחתה ושפיכו עי י בני כבון ביותר תשובפי שימלאו בהרן כנען י וכסף משככם כי אם ההולכי י מותרת החרן מו מחור האחור בי אחר בראשונה כי אלי בחי כי אם ההולכין י מזמרת הפון שן הישור שומה של ממה שלקחי בראשונה כי תנלי בתישכם בה בוה במו פשבר בי לנלי בתישכם בי הוה במו פשנה שכר שכיר והרלון בו שיקחו ממכו כפל ממה שלקחי בראשונה כי תנלי בתישכם בי הוה כמו משנה שכר שביר זה בין או שי או מושו בכל במי שבין ידוע להם השבר כ- ידר או יהיה פי' משנה כסף כסף כסף שני כעע 'מביד משנה והנה בני ספק היה ידוע להם השבר כ- ידר או יהיה פי' משנה ביר משנה בשבר ב- ידר אור והיי מודועי להם השער ב באשר ביר אור ביר יהיה פי׳ משנה כסף כסף כסף שנינטע מבין מענה והנה בל שלקה השער בלשר שלבשר העיר ההיא היו הולכי׳ ממיד לארץ מלרו׳ לשבור אוכל והיו מודיעי להם השער בל שיעלים משלים העיר ההיא היו מוד ביארת ביו נונהב היה ירא שיעלים משלים משלים ביו ביארת ביו נונהב היה ירא שיעלים משלים משלי שכלתי כהשר שכנתי מיושף דידי ששנת מלכני שהחבולל עליכו על הבר הכסף השב בהשתחותיכו להתבולל עליכו כדי שהחבולל עליכו כדי שהחבולל עליכו כדי שהחבולל עליכו כדי שהחבולל עליכו בל הכלו ביל ליפר

על דבר הכסף השב בחשתותות השתבונה על הנו לה העלילה או הרלון בי לפד שאנהני בנבנותו יוכן ולהתנפל עליכו החדש עליכו ואת העלילה או הרלון בי לפד מחת שאנהני בנבנותו יוכן ולהתנפל עליכו בי לבידים פלינו הרעה ולהפילה עלינו בדרך שיקחו אותנו לעבדים ויקפו חתורינו י ואולם אתרוזה כי אולי היה מפורסם להם כי זה העונש הוא פתו זאת הגנבה בתצרים והעד על זה מהו שאתר אתר אתר הפר היה מהובץ מאנטים רבים ויתנן שהיה לאחד מהם משתוו בבר השר בחוד הפרם אבו היה מהובץ מאנטים רבים ויתנן שהיה לאחד מהם משתוו בבר השר להח משני ייסף ולזה לא זכה בוה תאב פלינו הרעה ולהפילה עלינו בדרך פיקחו חותנו נעברים ז אחי משו של החוכם משוום בדי מות משון בבר השר להח מחני יוסף ולוה לא זכה בוה חלך משל החויהיה ליעבד בתו לכם משתין כתו ספירם הפכם אבן עורא כי זה הבר היה מקובן מאנטים רבים זיתכן ביותר של שיאכלו בלהרים הוא העם שהשתם גראה בובחלי השתים והוא החולה באוכן היותר של שיאכלו בלהרים הוא העם שהשתם גראה בובחלי השתים והוא היותר של שיאכלו בלהרים הוא העם שהשתם גראה בובחלי השתים והוא היותר של שיאכלו בלהרים הוא העם שהשתם גראה בובחלי השתים והוא היותר של שיאכלו בלהרים הוא העם שהשתם בראה בובחלי השתים והוא היותר של שלים ביותר של ביותר של ביותר של ברא ביותר ביותר החומה בלים לא זכה בברים והוא היותר של ביותר בלים הוא היותר של החומה בלים הוא היותר ביותר בי ימלא לחו יהיה ליעבר ז בחי לכם משתין כתוששיוש ישנט יוכן ביו לה המנחה בשתים בכלים נאים ום דרוה באוכן היוהרשל שיאכלו בלהרים הוא העם שהשתש נרחה בובחלי השתים ותוא מנים לעי שהגיע אליו בגורלו וכן יתב אר הרין הוה בשני מליהיום עד מעט אחר חלי היים ולוה בחים וליהיום עד מעט אחר חלי היים ולוה וובונרלפא מתמווניתיולא נמוח

עבורא פמצרים: וות־בנימואחיהי

דיוםף לא־שְלַח יַעַקב עם־אַתְוֹהִי

יַאָרֵי אַטַר דיילָכָא־יִערעיגַיָהּטּיּרָגָאַ :

ואַתוֹבְנֵי ישָׁרָאַל לְסִיוְבַן עבוּהָא בְנוֹ

פובין עבור לכל עפואראלע

אָקוֹרָוִי וָאִישְׁתְּסוֹדַעִינָוֹן וְחָשֵׁיב פַּרה־

דיים דיל עמרון ומהיר עמרון קשין

וָאִשְׁהָםוֹרֵע יוֹכֵף יַר־יאַחוֹהִי וְאִינִון

בָא אשְׁתְּמוֹדָאוהִי: וּדְבַרַ יוֹתֵהְיָת

רבוניושבון אהו לפייובן עבורא

לפֹּז אָנַחְנָאַ כָא־הַווֹ עַכְדָך אַלִּיכִי: וַאֲטָר

ייני אַבוירון לְבִיהווי: וַאִּטרוּ הורי־עשר

לָתַוֹן כָּשׁ אֶלָתַין בּּרָקא רָאַרָעִץ

בָּאַרָעָאדְכַנָּעַן וְהָא וְעֵירַאעם־אָבונָא בּּאַרַעָאדי

יוֹסֵף הוא דְּטַבַּלִירו עשְבָון רְבִישִׁר

אַרוּכִון וַעֵירָא הָבָּא : שֶׁלָרוּיִכִּנְכַון חָר

וירברירון אחופון ואתון היתאסרון

ניבטרון פֿטנסכון מַלְשׁוֹשׁ אָּטַקּ

אַמְלֵהוֹ וֹאִם בְּאנוֹ, מַּנְינוֹתְ

וּאַלֶּהָא יוֹפִין: וַאֲטַר לְהַוֹן יוֹטַף בְּינַבָּא

תְלִיתָאָרה דָא אַיכִירוּ וְאַתְּקַיֶּימֵוּ מִן־

ליי וֹישֹּי אַחוּבָוֹן חָר יִחָאַפָּר בַּבְירו בַשַּרחַבָּוֹן

וֹיִר אָדוּוֹכְּווֹ זְעִייָרָא תַּיִּיְתִוּן לְּוָּתִייְוִיתְּחַפְּנִוּן פִּרְוּבְּבוּוֹוְלָא תִסוּעוּוּ

ַלָרֶם־יָיָ אֲנָאִדְּחִיל: אִם־בֵּיוַנֵי אַתוּן

ואַתוֹן אִיוִילוּ אוֹבִילוּ עִיבוּרָא וְיָחָפִיר

וכנש ית הון לבית מפודא

כּוּלָנָאֶ בְּבֵּי־גַּכְּרָא חָר נָלְחָנָא בּיוַנֵיְ

ואַמרוּלֵיהּלָא

בַּנָא תּתְבַּנַתַרוּן תַּוֹּ

ַיִּיוֹפָרניִ^{מְרָ מְלִימְרְ} וַאֲמַרְלְהוּוֹמְנֵוְאֲיַתְהוּוֹוְאֲשָׁרוּמֵאַרְעָא

דכנען רכוובן עבורא:

ונחחו אַחִי־יוֹםף עשׁרָארְכּייוֹבֵן

4

ויכאובניישראל

בּוֹאָת תַּבְּתֵנוּ חֵיּנִינִי^{נְ נְיִינְ} נִי

אם בנים אינים אודכם היייי שתיו:

ויעשו

רַאָּקף אֹתָם אָל־בִשְׁבָּוֹר שִׁלְשָׁתֹ

ניאטר אַלַהֶּםיוֹםף בַּיוֹם

וָאֶרו־אַחִיכָם הַקְּמׁן חָבִיאנּ

נירדו מה יוכף וכל כחב בכי יעקב מלמד שהיו מחחרשים בחכירתו ונחנו לפם להחנהג עמו כאמוה ולפדותו בכל ממיושיפסקו עליהם : עשרה י מה ח"ל יהלח כתי" וחת בניתן חתי יוסף לח שלם חלה לענין החתוה היו חלוקין לעשרה שלח כיתה אהבת כלם ושנאת כלם שוה לו חבל לענין לשכור בר כלם לכ אחד להם ב"ר:

פן יקראנו אסון ובכית בא יקראנו ח'ר אליעור בן יעקב ואברו בנו מפום וניוניו ולאנמות מכאן שהזפן מקסדג בשפח הטלני: כחיך הכחים : מפתיכין פלמן שלח יכירו' לפי שמום לסם חבים שלח יחראו שלח חשלום בהם עין הרפ פשלם כאי וכול בבורי': וישתחוו לו חפי׳ כשתטחו לו על שליהסום כל השתחות' פשום ידים ורגליי הוח: ויתנכר חליה׳ : געש׳ להם כנברי בדברי' לדבר קשות ניבר יוסף וגויי לפיי שהכיחם מתותי זקן : והם כה הכירוהו שיבה מחולם בלח מתימת זקן ועכשו כח בחתימת זקן ומדרש חגדה ויכר יושף חת החיו כשנמפרו כידו הכיר שהם חתיו ורקם עליהם בי והם לח הכירוהו . כשנפל בידם לנהיג בו מקוה: משר חלם להם פניה' וירם, שנתקייתו שהרי ששתחו לו: עלות הארץ גלוי שחרי מהיבן הי כות' ליכבש כמו מת מהור' הער' וכמו ערו' וצריה וכן כל ערוה שבחקרה בחבר נחבר לשון בלוי וחכקלום חרבם בדק" שומינני בשון גנד וחכקכום יוו בם היין בשום לעום מנייני מר הבית חבל לח דקדק לפרשו בירו משן חותר לשון המקרא . לח חדוני ינר מים לח תחמר כן והרי עכדיך כחו לשבור אוכל: כלנו בני איש אחד נחנוי נלנפה בהם רוח פקדש וכללוהו פחהם שחף סות בן חביהם: כנים חחתיים לוברות ועברתו לה כן כליו כי ערות הארן באתם לראות שהרי נכנסתם בעשרה שערי שעיר לחהלה נכנסחם בשער אחד: ויחמרו שנים פשל עבדיך זבו' וכשביל חותו מה' שחיכנו כחפורנו בעיר לבקשו: הוח חשר דברתי . הדבר אש' דברתי שחתם מרגלים הוח החחת ההנכון זהו לפי פשופו ומלרפו חמר להם וחילו מנחתם אותו ניפסקו עליכם ממון הרבה תפדוהו חמרו לו הן חמר להם ואם יאמרו לפס שלא יחוירוהו בשו' ממון מה חעשו המרו לכך בחכו להרוג או ליהרג אחר להם בני העיר בחחם מכחש חלי בגבים שלי ששני' חלם החריכו

796 61

בָאֶרֶץ בְּנָעֵן: וְיֹיֶבֶף הָוּא הָשַׁלֵּיִם עַל־ בִּירִפִּיניִ עַלְיָּאָ אַרֵירַהַתָּה כַפְנָא בַּאָרָעָא רָכְנָעַן: הָאָרֶץ הָוּא הַמַּשְׁבָיר לְבָל עָם הָאָרֶץ יוֹיוּני׳ נְיוֹבֵּף הַוּא דְשַׁלִים עַל־אַרְעָא הְוֹא ניכאו אווי יוסף וישתחורים אפים אַרָעָה: וַיַּרָאַיוְסָף אָת־אָּחָיו וַיַּבּרָם יייי נַאָבוֹו אָחַנִי יוֹסִף וּפְנִירוּ בֹיִהּ עַרֹּדּ וָהַנְבֶּר אֲלִיהֶשׁבַוּרָבָּר אָתָש לְשִׁיחֹנִי ייִייּיאַפִּידְוֹן עַל־אַרָעָא: וַהַוְּאיוַפַףיַהַּ וואמר אלנים פאון לאנים ניאמרו פַאָרץ פָּגָען לִשְבָּר־אַבֶּל: זַוּבְריוֹסַף אָת־אַדָיווָהָם לִאַ הָכָּרָהוּזּ יוֹפַר אָת הַחַלְמוּת אֲשֵׁר חָלָם לְהֶב וַיָאמֶר אָלַהֶּם מְרַנְּלִים אַהָּשּ לְרָאָוֹר־ג אַראָרוֹנָת תַּאָנֶרֶן בַּאַתַּם: זְיִאַפְרָּנּ בַנים אַנְדוֹנוּלְא־הַוּיַ עַבְרֵיֹךְ כְּדַּבְּלִים : יים מיני רַאַרָעָא אַמִילְאוֹן: וַיָאשָר אַלַהָּבֶּ רֹאבִי ערוֹ הָאָרָץ בָאתָם לָראַות: וַיְאמִרוּ שִנִים יָנשָׁר שַבַריה אַחים יאַנהגו כְּנֵי אִיש־אָחָר בָאֶרֶץ בָנָאָן וְהַנֵּרוֹ תַּכְּשׁן אֶרוּ־אָבִינּוּ הַיּוֹם וְהָאֶחֶר אֵינֵנוּ: נִיּאֹפֶר אַלֵהֶם בתו כן דברת כן בנות בלפתי - יוםף הוא אַשֶּׁר דְּבַּרָתִי אַבֶּכֶם בֹאסְר״ספינמים עַבְּדָּדְ אָחְין אַנְּחָנָים בְּנֵינְבַּבָּרָת חָדְ :מו מרגלים אַתַם: פַרְעָהֹ אָכִבּיֹהְצְאָהֹ טָנָה בְּי אִפּרבְּבָוֹאָי יוֹטָארַיוֹנְתָוּרְיַיִּיְתְוֹהִי: וַאֲמֵר לְהוֹן אַרִויכֵם הַלְּפִין הַנָּה: שִלְחוּ מִכֵּם אָתָר וֹיֹפֶּׂע אָבִינִי אַנִּילֶם וֹאַטִּכם וֹדוֹאָפְרוֹהְ וִפְּיִינִי אַבְּינֹי, אַבְּינֹי, אַנְּינִין אַנְיוּוֹי יִבְּחֲנוֹ דְּבְרֵיכֶם הַאֶּמֶח אִתְּבֶם וְאִבֹּי יִינִייִ פִּרְעֹחֹ אִם תִּיפְּקְוֹן טְבָּא בְּאַבִיוֹן בְּמִיהַיְי לא חַיַ פַּרְעוֹה כִּי מְרַגְּלְיָם אַחָּם: טשלישי ואח אשר וווון איר נוארווים אָרָור וֹאַפֶּרָ בְּשָׁירו סִשְּׁמִרְעָם וֹאַהָּטֹ לָבָנּ הָבִיאוּ שֶׁבֶר וַרְעַבְּוֹן בָּהֵיבֶּף הו חשר דברתי חליכם לחרוג ב אַבַי וּיִאָפְנִרּדְבְרֵיבָם וְלָא דָּסְרֹּרוּ

בקר היה נשבע בחיי פרעה:

אם חצמו מוכי חן התקום חזה: האמת אתכםי חם אמת אתכם לפיכך ה"א

בקוד פתח שהוא כמן בלשון תימה: ואם לא חביאוהו חי פרעה כי מרגלים אחם:

משמר יבית החפורים: בכית משמרכ' י שחתם חפורים כו עכשיו: וחתם לכו

הבימו לבית אביפה : שבר לפכון בתיכם י מה שקניתם לרעבון אנשי בחיכם

אבל כתרצומו בקושמה ורחיתי בכ"ר לישנה דרומהה הוה הבל ברם: נימחנו

מָמִצְרָיִם : וְאֶרוּ־בִּנְיָּמִיןֹ אֲרוַי יוֹמַף לְאֹ־ שָּׁבַיַת יַעַקָּב אָרעראָתַיִו כּיַ אָטַרפָּן־ ר יַקרָאַנִּי אַסִון: לַשְּבַּר בְּתוֹרָ תַבָּאֵים בִּירֹנָיָהַ הָרָעָב כרך גדול של שכם: חי פרעה בַּבַתִּיכִון: אם יחיה פרעה כשהיה נשבע

ניבנו אווייוטף האלירו ביאבי בינייייייני

ויפר יושף חם חמיו בכתולום פרק המפקיד מניח בחרי בר חלבק חתה לים החה מכר מוומי פינ לה יד ניונו וך החש בהמיה דרב חשדה היל שפור קחתר לך שני ויכר ייםף חת תחימת ולן וכח בחתימת וקן והצח חימה חפילו לח כפרד תחילה נכח מחומת זקן וכי כל חדם נחרן לומר לעפור חני חחיך והח חת ריכן קחות וש ממי חיכו בחמן וייל דהקם לה הים טוננו פשנת נרי' פלם לה ידפכה לך וזה היה רמחות שפרי כל חנים חינו חמופק נמכרת משיו ולכד חמר חיבש כמחי לפי שיצה כחת מי זקן: ריכ'יוסף חק חקיו לפיהפספר כאפלו בית לה עשה להם רפה וכשופל ביל ימילהרנו :

מ'ע ספורנו

וכתיה אעים שלא יסים לשבק לשים די מחיחהו וכחופוול 🚺 נחת ברענן וירנו לחייולף פשרם בילם חים בחשביר חוכד לפוש קונה את בעד בית חחד ולח בעד רבים פן יעפק כו שחורה כחו פהות כחופב בֹפני רענ:נאוך הראוםיםהיל הולני שט חבורות יחד להחלם מן השוללים שרכו אז מכני הרעון הוח השלים על החרץ הוא המטביר י עס סומו השלים הים הוח בעצמו המובי ולה היה חחמין בעבדיו כי חמנם היה הככף וב אחר ורמני לפרש כממרו ניבו ומף חת הכפף ביתה פרעה ולכן לא היה שום כר נמפר לתוכיי בלתי תוחמו או כתב ידו ולפי שפס היוחו שלים הים כוה בעלתו פחשביר לפלרכנ מתי חבף לכח חליו ולח לדכף אל מבדיו כלכד:ויכירםיסהם אחיו לא ששביר אחד לאחד ב ניתנכר חליהם י בנה עפחו ולח דנר בענו' כמנהבו: השו"י פת חתייחתר לחתר חתר כן: מחלומות שנחלום החלומות וסחכומתו ביו כנס משתחויו הַתה נס כנכה שלה נסל' החר שפחה ' ולכן רצה פינהו כלם זינשרם ניפקיים בו ענין ונם כלכה יוה דוכום שיהיה הות רחו לגואל העתיד על דרף ירה ויור כחמרו ונקנלו כני לת ערות החרץ נחתם לרחו"

ושכרו לנו יוקנו שבר : חסין - מות : המשביר והצדת שבר ופעמו מוכר והוא פועל יולא לשנים פעולים: וי חנכרי מגורה נכרי הראה שהא נכרי: קשות ישם החתר והפעם מלוח קשות וכן יענה אזות: ויכירם בחחלה הכיר שהם חחיו וחחר כך הסתבל בכל אחד והכירו וזהו ויכר יוסף את אחיו: ערות הארן . בעבור החם

המכהג לבסמיה הערום שהות דבר מבונה עליכן המל דרך משלחו בעבור היות הערוה נסתרת כך המס בהי לרתו שוד החרץוהות הנטן בעיני: נחט בלת חל"ף והותי החתת: כנים כאמפים ויתפן להיותו מבור' כן תעשה כחשי דברת או מגוריבן בכות כלפחד כמו החמת החסרו לתחסרו פמו ומו' בפר: לעבין בתיכם : לרך בעבור הרעב וטעמו הביחו הל בתיכם: חבל

93

בעל השורים" אשמשווו לו' בנימס' נכחן מה היים המלופ: ויכירם: ככם לקנל'נסבר פנים יפות י ונח

חיד ליחבכר מליהן ולכך כתיב חחר כך ויכר לם ו יתפר

בוריחל: ולם בכירוכה שנים

במשורי ככח וחודף גבי יוחב.

יירוא מותו. מבסוק בוח

מבית שנים כחם לם הכורוכני

בשביל שנסתל מחמיבים וריבו

חף כחו לא הכירומו בכציל.

שנשתני שהיה ענד וכעשה שר וצ'וול בכל החרץ י ותיפו בפס

לא הכירוסי מרחוק חבל כסקלכו חליו הכיריהו חבל

הכם לם הכירוהו כלל שלם

העלו של דעקס שיגים יוםף

לחעות כזו: בני מוש חקד כפנו יולם חמרו הכחלו רמב

שחקי ממנו חס'ו נחני פשמנו:

נחנו בעכור חלוצים בקריחינד

פשנו י ווכן שרשו שחתרב

נחמר לפרוב כל העיר תמ למ

יתנו למ יום בשביל שנתנו

נענור חוונים לפלחם תם לפ

יחבוהו לכו לפדותוי מרבלים חמס פירנ'ונא הניי שיהושע

מינה מחבי לה כיה בענה

מרגלים יוכם חמרו לא כיו

עבדיד מרגלים פירו׳ יהולה

שהשינו כו הי' רחש המדברום

צם משני יצה כלכ שלה ביה

בענת הרירגלים: לת היוני

בנית כלב: וכחקד חונט י

וכמי לליה ויחמי חליה' יוםף.

שהים מכה לניים וחומר פני

תנחש ששתר יומף בי פים בכנה בביה שילם למנין "ה

שלח פצחו מוה עד פיבפו יים חורים של מסחר של שת יפיםי

ויששיפו חת כתנקו :וישליכני

אמרי נועם

de∉

נכנד גל דברים שעשו לו

וועכרו ז

חוכנני בחוך הבחים משמינין שלמן שבח

יפירו בהן כמו שלוה להם אפיהם למ' מתרחו: ויוסף הוא השליש על החרץ ואע"פכ הוח המשפיר לכל עם הארן שהוח פעלמו מקבל הת הכסף מכל הבאים כדי. שאם יבואו חת ויבוחו לפכיו וחם חחרי יקבלו הת הכסף לח ידע כש בחו החיול, ליתוכר חתר הם חבלה עלמי להם יהמרו - הף חתה מושבע ועות' שלה חבלה הותנו חו שמ'יברת מירהמי ויפשער הב'מושב שיפוחו מתוף דוחק הרע'וחדחק חות' להביה בניתן וחעכנמ וע"י כן יודע הדבר : ולבר יוסף חת החיו לפי שהיו קורחין זה הת זה בשמם והיה מפיר לשונם ושמם : יהם לא הכירוהו שהי' בחתימת זקן ושמו כשחכ׳ ללפכ׳ פעכ׳ מדבר לפוןמפריתוהו 'שכח'כי החלין צינותם: כי ערות החרץ בחת"לרחו פרש"י שהרי ככנסחם בעשר׳ שערי העיר וח"ת מנח ידע חלח שתנחומה מפרש שלש בוירו' בור יישף אחת של' יהה עבד נכנם למפרי לוקח בר וחח׳ שלה ילך הדם אחד החר שני פתורים וחת'שלת יהה חדם נכנם עד שיכתו' שמו ושם אכיו וש'וקנו מה עשה יוםp לוה שיכיאו לו שמות בכי אדם שהיו כסובים בכל יום ויום כיון שירדו חתי יוסף נכנסו עפר' בעשרה שערי'למנ שצוה להם אביכם למה מתראו הים בעל השער הומר להם מה שמך והוח משיב ראובן פויעקב בויצחק וכוכולי הביחן הפומרים חת הכתבים שיומף ביון שקרה חומם ידע שהיו חחיו

ממרה

וווסף י'שוש ברגש וחר לשון תופפת ופי' הורדי בן שלשים האהשלים י הם יצאו את העיד לא הרחיקו אנכי ארד עפר ויהיפל גפש יוצאי ירד' ואלת יעמדו לכרך : לכני אסף זכור ויוסף נאלת בורוע עניך ויאמ׳ יואב אל המלך ויוסףיי' בתר' לשון תוספת: וידבר אתם ו' כליש וסי וידבר אתם קשות וירבר תמור אתם ' וידבר אים לאפרי ויכל משה מדבר אתם ויפאו אל כני ראוכן ואל כני גד

ועבדו ויקבר אתם המלך: קשות ג' מלאים וסי' וידבר אתם דבר האיש: הברהו ב' א' מלאוא חסר דיוסף וראיוב דאיוב פיא:כלנו ב'ר'פ וסי כני איש אחד בצאן חעינה נחנו ג'ב'פתח וא'קמץ וסי'כולנו כני איש אח'נהצו - נחנו נעבר חלוצים נחנו פשענו ומרינו קרמ׳ קמץ: אחים אנחנו ב'קמץ וסי כי אנשים אחים אנחנו שנים עשר עבדיך: אלכם ו'חסר בתורהוסי' הוא אשר דברתי יולא ישמע אליכם פי עדכי ידבר אלכם ברעה: ויאמר אליכם בעת ' באתם עד הר האמרי ואמר אליכם ' לא תערצון : בזאת ב' ר"פ וסי' בואת תבחנון בואת יבא אהרן אל הקדש: בכוא ש' מלאים וסי' בואת הבחנו : בבוא כל ישראל : בבוא אדני בית דמון : ויקח יהוידע הכהן ארון : בבוא ויזכור יוסף חת הסלמויפשר

דבריכם - יתחתתו ויתקיימו במו אמן אחן ובמו יחמן כא לבריך: אלין פתן : בבוא רשת באום בוז - ובבוא הגשיא דרך אולם השער - ובבוא עם הארץ: האמת א"ב מן חדחד האוסי' במס' רכת': והיוז' מסיר במלכים סיפון סיף דבר הכל נשמע וידי כי יראו הפילדת י ויידא דוד את האלהים י דד"ה כי ברבחלומות והכלים י את האלהשתיבים ישי ויאטר אינוט יו ואתם לבו הביאו יהביאו את צואריבם יאת כל המעשר: תמותו ז' טלאים ג'בתור 'וד' בשאר קריוי ומי' ויאמנו דבריכם ילא תחללו את האלהשתיבים עודם: הביאו ג' וסי' ואתם לבו הביאו יהבאלתי אותך וא האמך: למה תמותו אתה ועמך יועתה ידוע תרעו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמוהו: ויון י ירשת שלהים ו' ופי ויאמר אליהם יוםף י ותיראן וים ייי

רליבג בקרת בלפון מורה של שנישבי בלחו פאברהב עד וכלתו פאהר הערב ופחושים יחשבו בכל זה כותנה שיהיה בשמש במלי בשמש בחלפות צובה השמש בזה הפת למו שהתבחר בחבמ׳ הכיכבי׳ פיקדו ושתחור יהברעו לדקים בכשפו שתו לבנורו בפשפע וחח"ב כבנעו יוחר והשתחוו י בכחרו בספמו י כמו עורכו כתכור נכחרו דיוח חפק ויתחום מההפעלו שהחפעל ברחיית חחיו דישבו שביו לכם חלשב חלקים לכל פנים בהפתלק מחר בי כום רפוק שיהים לננים | לבדו משלם יהים שעורם כמו חחשה משחר המשחות . וישכרו "ר"ל ששחו עלו ברבה זה הכשר בחול להשחול : לרחום קוח ללכת י נקם יכחם כני

און החוק האופים ברי לרגל כמו שחולמין: בוחת המולמין: בוחת המולמין ההפנתפה כרי לרגל כמו שחולמין: בוחת המולמין ההפנתפה כרי לרגל במולמין המולמין המולמים המולמים

חלח לעיניה' וכיון שילחו הוביתום

והחכילו והשקהו : ויפחת בחתי

הוא לוי שנשח'יחיד משמפון בני

זונו : במלון י במקו'שלכו בלילב

חמחחח שק: וגם כבכם

באמתחתי גם הכפף בו פנסים

החבוחה: מהוחת ממה שהבים

לנו להביחנו לידי עלילה זב א

שלח הושב חלח להחעולל עליכוב ב

לשון סוחרים וסחורה על שם

שמחורי ום בבי חחר הפרקת כונבים

לרור כספוי קשר כספו: מוסבים

הרגוהו או מכרוהו כייסף

שכנחם כלחי שנניו חבודים:

וינרכני וי'בנללך י והרצון בזה כי נד

הגביע הוא אשר ישתה אדכי בו פכום

לא יתכן שישכחהו הבל ירחה שהנקים של

מת לים עיכיו כשיקחוהו לכסות תעלים עיכיו כשיקחוהו לכסות ההנשים חשר יבוחו לפניו הם

חמת או אנשי און ומרמה וזכ שחשם

יקחוהו יהנחר לושהם חנשים בכבים

ויצוו לשמו' הבית בבותם שם ופסים יקחורו יחבהילו שהס הנשי מתפ משי

שהגביע לפניהס ויוסף מעלים פני

ממנו ולוה חמר יושף הלח ידעים

מחנו זכוט חים השר כמוני ר"ל שהי כחשי נחש היו נחים לניחו רכים מל מוהו שהיו נחים לניחו רכים מל חינו מכירים הוא מנסה את ההכשה

הבחי לביתו אם הם כאמכים מם פסי

ויצוה לשמו'ביתו מהסי חשי יתכשו

ולוה לסמו בינון מוני אתו מעבדיך ומת י ההירו פלל אתו מעבדיך ומת י ההירו פללים

אח'תכ'כדנרוב'כן הנוף שבכלל אם

אים החד מכם לה המשוד החברה הוב

לא יהיה נענש כי אם מי שקתב

ויעמום ייטעוןי ויבא יהודי נהיקה

לפישהיה יהוד לבדו משחדל ב

לחיו כיהוא ערב אוחוזכרו בביתו

מה נוברותה ולעודקי הנה אין

פה להתנכל אך באמת מדע כי בי

לני חטח בזה אך הוא סכב הי מפני

בח בכנו יובנה יחם מחשיתחקה מקלבי השקים באמתחת בניתוחך בחתק

דרך הסרי לוייחעלה כי כמו מב

בידו הגכבה והוא פירום כחה קה

קרוי שכול :

שכלחם. חלמד שחשדן שמחש של

75

וחת הארץ תסחרו: תמוכבו וכב

ששה חלהר'יב' כמפר' מה וחת זשם חלהים לכור וחידך חשר באה שיפוי פעמו בפיית לפי שחות בלפון עבר שכבר באה ותרבומו אתת לכא : וגם דמו י אתין וגמין דבויין דמו וגם דם הזקן: והם לא ידעו כי שומע יוסף מבין לש בשבים צשה חלהי לפרשה ונחלרניי ילכו בו כמסירם וחח ר בייון 'בשכיו היו מדברי' כן: כי המליץ בינוחם . כי כשהיו מדברי' עמו היה המליץ ביניה' היודע לשין עכרי ולשון מלרי והיה מליץ דבריהם ליוסף ודברי יוסף להם לכך בשני בתיכם קונ ולכו בם כחיכם סבורים שאין יוסף מכיר בלשון עברית: המלין זה מנשה: ויסוב מעליהם בתרחק מעליהם שלא יראוהו בוכה: מבך לפי ששמע שהיו מחחרשין: את שפ בם בקרנם קחו ולכוי חור תוחד שהרשה נכס ולכו אותם לפוליך כזן ובקר חף על פי שחן יולדים מתנרים ווהו גם נחבכם . בקירכם קחב ולכני וזמר להם שלו יצחו חלה ככי עו. והות

אטרי נועם

ופוד לכם ולכנ: כילנה

ניכר מזם קשות לפי הפשת תשקים חותר לחתר לברים קשים פיה המחל מפיעו נחתר מה זה שחום מחר לו צברים יותר משתר הקונים בחוצ יופף מה חיבשח לך מצח מסבי שחחם בהשר חחד מרגלים חתם והשיבו כלבו עבי חים חחד וע'ב חפיועים אנקנו זה חק זהי וחיל יוסף נכי כשרה תנשים יהיו חחים צני חום מקד ויפינו חל מחתם שהרי שנים עשר מנכדיך כני מיש חחד ויחוד בנים יוםף כזה חדת חם כנים מתם וגותר: חם כנים חתם בַּחִישׁ יבילו חמד מן הסוק פיתמרו זה בניתן וייל שדיו ירחים לשות מן ירגים בחינה דבר שיהיה משונה משחר חחינה ליש"יל שהינ יל זים שיוםף פידי לפלי שתעון שהו ז בבית המפורים נע"וב יווע הרבר):

ט"ע ספורנו

בהתחננו בנינו ולא שמענו על פי שושנמתו לרודף הי לנו לרחם בהתחבנו ובנגד מדת חכוריותנו זו האים פתחכנר נגדננ: פלח תחרתי מניכם חל חחטחו בילד שלח היה תחכוי: לפתיתכם בשנות חה משפה כחפר תובנתם חבל היו מעשיו כחשי פוח יל: כלחי פישל לחולים מתבוריו/בלכל כמשר חשיתם מבל נס דתו כחמחת לפפור. בם כתו שלח היה כ מות כחם! משנחם והכה כלי פפת כת בַּעב ותו :ויכן' כחשר רחס בנרהם: להשיב כפעיהם לה יפעל לשון הבים על הכסף מבל יפול על התטבעות : ווח זחת עשה חלהים לנו " שנחן בלב העם היותו יות חלהים. שיעוה לנו וחח כדי לכבום מוחכו לעכה פ בכחנו חליו: בַּוֹמֶתרם חֹחַר כך ובֿקחוּ חֹ תכנו לעכדים וזה לשלם לנו חדה ככבד מדה של מכירת תחיני בדנה המכירה צח ה ת' מחהנו להרע מבל היפה מפני פח זכנוהו לרדף וכן מוח ומה שלח הרגטהו היה ע"ל החכל בהיותו מתיכו:

הוא השליכו לבור הוא שחמר ללוי הנה בעל החלומות הלנה בא . דבר אחר נתכוין יוסף להפרידו מלוי שמא יחישלו שניהם להרוג אותו: ויאסור אוחו לשיניה' לא אבי אכן עזרא נַעֲבֶרוּבֵּן: אפל כתו אבל שרה אשחך כתו אכן: המלין: מכחר מנזרת מליכהי ולקח שמעון כי כאשר יחפתו רבי' הגדול שבהם בשני' יעכש יותר ועוב רחובן כי הות הצילו ויאמר ר' משה הכהן כי כסף חהב לא ימלאו בלשון רבים והנה שכת בספיהם וישהו חת שברם : חשר קנו ויפתח החת' החתד מהן ויתכן להיות ראובן כי הוא הבכיר כתו חחד בחשבון: וחת רעכון בתיכם . נירך: חזקוני ויששו כן . המרו לשפו' כן: וישן רחובן: מתחלתו היה בדעחו של יוסף לקח'ראובן שהי'גדול שבאחי'כי הלין. ביתן כשרבים חוטחי׳ הגדול בענשו כששת 'מתוך דבריה' שרמובן ממר א תחטחו בילד לת רכה לכערו ולקח שמעון שהיו גדול אחריו: מה זאת

> מסרה המליץ ה'ציגין חר מ'והר המ'וסי' בפס רבתא:ויסב ב'וסי' מעליה' ויבך: ויבך דיד' וכל שפואל רבוו' בפ"א ויפב את עמשאמן הנוסלה: ויאסרג' א' רפי וב' דג'וםי' ויאסר אתו" ויאסר יוסף מרכבתו ויאסר את רכבו: בר ו' תיבין כאו' קמץ בסגול וסי" וַמפַרי העין אשר בֿתִוך הגן ' ויצַוֹ יוכף ויפלאו את כליהם ברי מן הדם אשר בסף: וכל קרבן פנחתר במלח תמלה י חמשים ל לאות תעשה ביריעה האחת נחברו: ולתת ח' מסור פרשת כי תשא : והנה הוא ד'וםי והנה הוא בפי אמתחתני והגדה הוא שם עלילות רברים: ויהי בבקר כזרח ואלד בת היצר: ויפן אליו עזריהו עש אַ הים ב דסמי'באוריית'וסי מהואת עשה שלהי לנו את אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמון ארצה ב ען ה' במס'רבתי , הקרח ב' (כב' ליש'וסי'את כל הקר'אתם' הקרות יהספים קדם 'הס'דחפר: רבר ב ר"פ וסי' דבר האיש אדגי הארץ י דבר יי׳ אליכם: אדני ד׳ נפי ציקח ארני יוסף דבר האיש : ויאמר אלינו דאיש' ויקן את לאפור היא היא היא אלהיבם הנא אלהי האלהים ואדני: נלבו ג'ום׳ ואת רעבון בתיכם קחור גם צאוכם גם בקרכם : זהשבמתם

די חוינא עקרת נפשית בריהויא לְבַּוֹן לְפֵיפַרָ לָא־תָּתָשְׁאָוּן בְּעוּבִיפָא ּוְאִינוֹן לָא יָרְעין אַרִי שָׁכָעיוֹכֵף אֲרִי פַתוּרְגָּטָן הַנָּת בֵּינִיהְוֹן: וְאִסְהַתַּר מַלְנַתְהָוֹווּבְבָבְאוֹתַבְּ <u>וֹרְ</u>תְהוֹווּוּפַּקֵיר יַרו־פָנַהוֹן עִכּוּרָא וּלְאָחָבָא כַּסְפֵּיהוּן וּבֹר בֹסַפּוֹיני וּבֹרִמִינוֹ בַרוּווֹ זְוֹבׁיוֹ לָאוֹרָתָאָ וַעַבָּר לְהָוֹן בֵּן: וּנְטָלוּיַתר י עַבּוּרָהָוֹן עַל־חֲטָרֵיהָוֹן וַאֲּוָלָוּ מִתְּטָן עשה אלהים לכו אם כחשר אחיכו דין כוח בשביל יוסף חחיכו: חשר ראיכו צרת כפזו מדוחיושל הב"ה חדם לַנַוֹמָלָנִינִי בַּבֹּנִת מַבָּנָנִא וַחַוֹא וַרד. ככשל כיוכא בעון אבל אין מדיתיושל בקב"ה לומן כסף לשו"חדם בחתתחחו בַסְפִיה וָהָא־הָוֹא בפום טועניה מפ כן מציכו חושא כשלר: והת הארץ וַאֲמַרַ לָּאָחוֹהִי אַחוֹתָבבּכָּסִבּיוָאַףהָא הפחרו יוסף לח המילהם כן חלח כל זה היו אומרי 'מעצמ' כדי סישלח אח' את בניתן: חת נרורו 'כספיהם . לא לְאָרוּהִי לְמֵישֵׁר מַהְידָא עַבְרייָ לְנָא : מנינו במקום אחר כסף ווהב בלפון נאָתֶוֹ לְנַתְּיַנְעָקְבֹּ אֲבוּהָוֹן לְאַרְעָא

וַבְּבָנָעָן וְחָוּנָאוּ בֵיה , יָנָה בָּרִה - בְּעַרָעָאַבּיים די אַנָים בַאמְר: בְּבֶּר הָאָנִשׁ אַבְּנִי הַאָּרְץל יַחְהַוֹן לְמֵימָר : פֿלֵיל גַבָּרְאַרָבּוֹנָאַ כּינענוּ אָהָנוּ כְּשְׁוֹרֹן הַיִּתָן אֹהָנוּ בְּמִרנְּלִים דאַרעא עפונא קיאון ויהוב ירונים בְּסְאַלְּלֵיָ יַת־אַרְעָא: -וַאֲמֶרְנָא לֵיִה בּיונֵי אַנַחַנָּא לָא־הַוַיִּגָא אַלִּילֵי: חֶרֵי־ עַסַר אַנְחַנָּא אַחָין בַנִי אָבוּנָאַ חָרַי ַלַיְתוֹהָי וּוְאֵירָא יוֹמָא־רֵרָין עִם־אָבִוּנָ*י*א בְאַרְעָא דְבָנָעַן: וַאַפַּרְ לָנָא נַבְרָא רַבּוֹנָא רָאַרעָא בַּרָא אָדַע אָבַי כִּיוַנִי אַשַׁוּן אַחוּכָון חָר שְׁבַּוּקוֹ לְּיָנִיי וְיַרִּיַּ ַעָבּוּרָא־רַרַחַקּיר בָּבָּוּיִיכוּוְ חֲבְּוּרָא־יִוּירוּ וְאַיָּתוֹ יַרַ־אַדוּבְוֹן וְאַיָּרָא לְוָהִי וְאִדַּע אַרָי לָאָ אַלִּיכִי אַחוּן אַרִי בַיָּונֵי אַתוּן יֹי יֹי וְאָת־רָאָרֵץ תִּסְחָרוּ: יַרת־אַחוּכוֹן אָחַן לְכַּוֹן וְיַרת־אַרְעָיַה בּיִייִנִי ׳׳ מְרֹיִקִים שַׁקִיהֶם וְהַנֵּה־אִיש צְרוֹר־ הַאָבְדוֹן־בָּהֹשְׁחוֹרָהָא: וַהַנַה אִינוֹן יִיּי בַּסְפוֹ בַּשְׂקוֹ נֵיִרְאוּ בֶּארת־צְרֹרְוֹרת אנינון פוותון ונוא ובלוא אלבי הייה בּפָפִיה בּםַקִיה וַחַאּ ירע־צְרָכִי בַּסְפִּיהָוֹן אָנָון נַאֲבוּהְוֹן וּדְחֵיִלוּ

וַאֲמַרָ לְהוֹןיִעֵקֹב אֲבוּהוֹןיָתִי

ד'וסי יוסף אינגו : בני לאה : בראובן: ובערי מנשה ואפרים:

אַחְבֶּלְתָּוֹן יוֹפָף לַיִּתוֹהִי וְשִׁפְעַוֹן לַיְחוֹהִי

וַאֲבְּרוֹ נְכַרַ לַאָּחוּהִיי יָיֻפִּ יפע וַיִּעֲשׁוּ־בֵן: וַיִּאֹמָרוּ אָישׁ אָל־אָחִוּוּ בַקושְטָא חָיָיבִים אַנִחְנָא עַל־אַחונָא ייי יי אַבָּל אַשֵּמִים יי אַנְחָנוֹ עַל־יאַחונוֹ אָשֶׁר בָאִינוּ צָרָרת נַפְּשָׁוּ בְּהָהְחַנְּנְוּ יִי בְאִינוּ צָרָרת נַפְּשָׁוּ בֶּן אָתֻת בָּנָא עַקְתָא הָרָא: 'וָאַתִיב' ''אַנְפִינֵי' בֹּבֶלְינוּ הַעָּרָה הַוֹּאֶת: עַלְּבְּיּלְנָא בְּוֹנִיה בֹּוְבְּיִּלְּהֹי בֹּן אָתַת בָּנָא עַקְתָא הָרָא: 'וַאַתִיב' ''אַנְינוּ הַעָּרָה הַוֹּאֶרֵּ: 'וַאַתְיבׁן רְאוּבַּן בִּוּאָרָה בַּוֹאֶרָה בַּוֹּאֶרָה בַּוֹּאֶרָה בַּוֹּאֶרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאֶרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרִה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹאֶרָה בַּוֹּאָרְה בַּוֹּאָרָה בַּוֹּאָרָה בַּוֹאָרְה בִּוּאָרְה בִּוֹאָרְה בִּוֹיִינוּ בְּיִּאָרִה בְּוֹאָרְה בִּוֹאֶרְה בִּוֹּאִרְה בִּוֹאָרְה בִּוֹאָרְה בִּיִּאָרִה בְּוֹאָרְה בִּוֹאָרְה בִּוֹאָרְה בִּוֹאָרְה בִּוֹאָרְה בּוֹיִינוּ בְּיִּאָרִה בְּיִּאָרְה בְּוֹאָבְיִין בְּיִאָּה בְּוֹאָרְה בִּוֹיִינוּ בְּיִיּאִרְה בְּיִּאָרְה בְּנִאִינוּ בְּיִאָּה בְּיִילְיִייִי בְּיִּאָרְה בְּוֹבְיּיִילְה בְּיִּבְּיִילְנִיא בִּבְּיִילְנִאִים בּיִּיִים בְּיִילְיבָּא בִּיִּבְיִילְנִיאִינְיִי בְּיִּאָּה בְּיִיבְיִים בּיִינְיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּיִּתְ בְּיִּבְּהְ בְּוֹּאְבְּבְּיִים בְּבִּיוֹים בּבּיוֹים בּיִּיְיִים בְּבִּיִּה בְּיִיבְיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִּבְיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיְבְיִים בְּבִּיוֹים בְּבּיוֹים בְּבִּיוֹים בְּבִייִים בְּבּיוֹים בְּבּיוֹים בּבּיוֹים בּבּיוֹים בּיוֹים בְּיִים בְּבּיוֹים בּי רָאוּבֶן יַתְּהוֹן לְמֵימַר הַלָּא אֲמָרִירו״ מי מוּאֹיָם לֵאמר הַרוֹא אָמַרְהוּ אֲלֵיבָם לַאמָר צַ־תַּחָשׁאוּ בַיֶּלֵד וְלָא שְׁבַעָתַם וָלָא קַבִּיְרְתָּוֹןנָאַף דְבָּיה הָא מִיתְבָעִיישׁיבּיינִנִם־דָּמָוֹ הְנָּהְ נִדְרָשׁ: יי לא יַדְעוּ בִי שַׁמַעַ יוֹמָף בִי דַּמַלּיץ 🤲 בונחם: וויסב מעליהם ווברוישב אַלַהֶּםוּיַדְבֵּר אַלַהַם וַיַּקַח בֵּאִחָם עִמְּהֹוֹן וּרְבָּר כִלְּוַתְהוֹן יַרִי-שִׁמְעוֹן "נְיִינִי אֶת־שַמְעוֹן וַיָּאֶמֶר אֹתָוֹ לְעִינְיהָם נאסריתיה לעיניהון: ופקדיום חוק בלו במיוז מוניצויום חוים לאו ארז־בליהם בר כה מעניון מיון נשעם כחשמה וּלָחָשַׁיָב בַּסְפֵּיהֶם אַיש אֶר־שַׁקוֹ

וֹלָמַרָת לָהֶּם צִּדְהַנַּלְרֶרְנַיַעָשׁ לָהֶם בַּן: וַיִּשְאָוּ אֶה־שִבְּרָםעַל־חֲמְרֵיהֶּתְ נַיּבֶּלָנִ מָשָׁם: זַיִּפְּתַח הָאֶתָּד אֶת־שַׁקּוֹ וּפְּעַת חַבית־פַלִּיה לְפִעּוֹ כִיפְים כִּי כִּייּלְתַתְים מִסְפּוֹא לַחֲמֵירוּ בַּפְּלְוּן וֹיִרְא יָּ אֶרִיכָּסְפּוֹוְרָגַה־הָוּאִ בְּפֵי אֵמְתַּחְתְּוֹ : : ליותלי וַיָּאמֶר אָר־אָחָיוֹ הושָב כַּסְפִּי וְגַּיִ הַנֵּחַ בְאַמְתַּחָתֻי וַיֵּצֵי לְבָּם וַיְּחֶרְהַר בְּטוֹעַגְיֻוֹנְפַק מַדַע רַבְּהוֹן וּתְנָהוּ גָבַר _{כי במונה} אַיַש אָר־אָחִיוּ לֵאמר מַה־וָאַח עַשָּה אַלהַיִם כָנוּ: וַיִּבְאוּ אָל־יַוְעַקב אַבִּיהָם אַרצָה בָנַעַן וַינִידוּ לוֹאָת בָּל־חַקּרת

לעוכש כוסף על העוכש זה ... לפורות פהם לח גכבו הגביע . ביחות גם עהה כדבריכם כן הוח . ביחות גם עהה מדרב חדוכי חבר . אָתרהָאָבֶץ: וַנָּאבֶּר אֵלָיו בְּנִים אַנְהַנּי שהוא אמר להסנם פתר שאבר חום לַא הָיִינוּ מִרְנְלֵים: אַנְחָנוּ אַחִיִם בְּנֵי אָבִינוּ דְּוֹאָחָר אֵינִנוּ שתהיה גנגנ' בהסכמת כולכם . בב יַנַהַנָּוֹפוֹ הַיָּוֹם אָת־אָבַיִנוֹ בְּאֶרֵץ כַנְעַוֹּ וַיַאכֶר אֵלִינוּ הָאִישׁ אַרֹנְי הָאָרֶץ בְּוֹארת אַרע כִי כַנוּיִם אַחֶּסְאַחִיכֶּבָם ָּהָאֶחֶר הַנִּיחַוּ אָתִּיוָאַת־רַעַבְּוֹן בָּתֵּיבָם **ּ** קַחְוּנָלֵכוּ: וָהָבִיאוּ אַת־אַחִיכֵם חַקְטֹן אַלַיוֹנְאַדְעָה בּיַלָא מְרַגְּלִיםֹאַתָּם כִּי תן לכם ביקרה למו דבר יחשב לו עון הקפני ניהי הסלה הוש הנביע בזולת כיונה על יד הקבל בַנְיָם אָתֶּלֶם אֶרת־אַחִיבִם אַתּוֹלַכִּם הקברים מש"בקרו יווחסו לו כמו שביבי הקברים מש"בקרו יווחסו לו כמו שביבי הרבהמור ווכרן גם כן הפילום על שבכים הרב המור ווכרן גם כן הפילום אים שבכים פַסְפַּיהָם הַפָּה וַאֲבִיחָם וַיִירָאוּ

ָנָיָאבֶר אָבֹהֶסְ וְעַקַב אַבִיהֶםאֹתִי

ואת

אַבָּלְתָּם יוֹסָף אֵינֶנוֹ וְשִׁאַנְעוֹן אֵינָנוּ

הרב המנו ווכ , בריזה הספוי לרברים הספוים לרברים הספוים לרברים המנו מתר ברידה ברוברים לרברים המנו מתר ברוברים המנו מתר ברוברי תחר עם מה שקדם לכו מהדברהי וחולם החושלי החגיעון חוב הספור. הח עם החשלי הח עודים התועלת הראפון הו'בת ברוב והום שרמני למים ביושותו סועל אח'שיששהו בירי ביו בבקר ואור לכם: והביאו ו'וסי' והביאו את אתיכם הקטן. פרקו נזמי הזהב : באו בית אל ופשעו : ויאפ - דוד אל יואב ספרו ויען חזקיהו

ש המקבלי וחש"כי שהו מלים ביניים של המקבלי וחשים לבים ביניים הפות כי כזה יתפיים לבכם יינבים יותר לעשור לומיה לה תרת ליינבים בל הבר שיוכל בינה ברלותו לתסוף כל הבר שיוכל בינה בבני ואדעה מת וועבירו: וארעה נ'וסי ואדעה כי לא מרגלים : ועהה ה רד עדיך : ואדעה מת יוסף יי' דבר ואדעה מספרם : עבדיך אני הבינני : ואדעה מה חדל אני : ואדעה כי אין זולתך לנאול : בהר'ואדע כתיב ואדע ' קרי: נאת הארץ ה' מסור פרשת וישלח: ושמעון מלרי בשני השובע נשה זה בתחבילני

מכרי בער המכשי ווה שהו בלביי ימשיים בהם לב המכשי ווה שהו בלביי בטרם הבה שנת הרעב כאו זו שי שענו או שב באי שתע מעתותות המנין המנין בעומו שבונו בשני בעבון הממון של השתל לקיים המין: התרעלת השלישי הוא בדיעות בשני רעבון כי ראוי לאדם להשתל לקיים המין: התרעלת השלישי הוא בדיעות בן אפשר שילמד מושר בשריא בשני הוא בדיעות השלישי הוא בדיעות השלישי הוא בדיעות בשומנות בשנים בשריא בשני בשריא בשני השלישי המין לבני נשני אלהים כי המרכיא ביינות בשומנות לבני ולי בשני בשריא בשריא בשני בשריא בשני בשריא בשני בשריא בשני בשריא בשרי נהוא להודיע שכנ העובים המוח י והוא שראוי לאדם שיברת ממה שיש כו חשם סכנה ואפי כהפשר רמוק ולזה מכע יעקב בניו מהתרחות בארץ כנען לשוט בה לקנות בה חבואה ואע"פי שרבר בדרתוע לת ברים מהתרחות בארץ במוח ואע"פי שהדרך החוק פן יכירום אנשי כנען וימיתום על דבר שכם: ההדרות דרה החמישי הוא בסדות י והוא שכאשי של בצרי הרתועלת ברביעית הוח במדות וחות של של בחרף מגרים לקכומו וחע"פי שהדרך רחוק פן יכורום מנשי לבר שכם: ההתועלה החמישי הוח במדות י והוח שכמבר בין שוציחים אוחו שם קרוב להם ובחר של ב בלרו מלחות משל הבר של בבר של בבר של בבר בררמי מיחרת השלישי מהדבר ההוח פן יקרהו כוק בכמו המהרה ההוח י וזה כי מפני שתחה רחל בדרך ובנה יוסף גם כן לפי מחשבת ביי בית מוציחים חוחו שם קיוב מים יקוח של בדר ההרחו שימרחק השלישי מהדבר ההוח פן יקרהו כוק בנמו המקרה ההחח " וזה כי מפני שתחה בחל בדרך ובנה יוסף גם כן לפי מחשבת בלשני מכים החח היוחר בחל בדרך ובנה יוסף גם כן לפי מחשבת בלשני מכים החח היוחר בחל בדרך ובנה יוסף גם כן לפי מחשבת בלשני מכים החח היוחר בחל בדרך ובנה יוסף גם כן לפי מחשבת בלשני מכים החוח ביוחר משל במדות במדו לשני מבית החד הומחבורה המח מקרה מה שוב הברחוי שימוש של מיש בול במים ממוש במסקיו ויעמוד בביחועד יעבור זעם כי בים אלי יעבר יעבר שימות בניתן ברך הם ישלקהו שם: התרעות המשור למישהוח נכון שיביעו אליו רעות שימעש במסקיו ויעמוד בביחועד יעבור זעם כי בים אלי יעבר יעבר יעבור וביחועד להיות ירא מום:

הצחיב לבם מעט ברחטית העניין כדי שתשבש כו ביו שו בעשוש הבינוישיו בניתן ושיתבות של היו ביו של ביה לו היה לו הרב להם חב הומת ביל לה היה לו היה לו הרב להם חב הומת ביל לה היה לו הרב להם חב הומת ביל להחתם בתרגלים או בדבר תהדברים הרעים והתגוני לה היה לו דרך להקור שים להם חב הוא היא של היה לו הי ירם שהתיו מי השתרל על כל פנים שיביאוהו חלמיה בבוד עביכם בחתוה ותקר בסוף וחתר כהם עהעם בוח ירח כי בוסטים כסט מוסע שיהסרת הפחד מה שכנו בברך לשנאתם שלא יבלה בל מישקב מחד אם ישלח בניתן אליו ווה שלם יהרגוהו בדרך לשנאתם אים בל לביהם כדי שיוכרתו להביא בניתן אליו ווה שלם יהרגוהו בדרך לשנאתם אים בל לבייתו למנים לבם יותר וכדי ש וכל לבייתו בל בייתו בל לבייתו בל בייתו בל לבייתו בל בייתו בל בייתו בל בייתו בל לבייתו בל בייתו בליית בייתו בל בייתו בלייתו בייתו בל בייתו בל בייתו בליית בייתו בל בייתו בלייתו בייתו בל בייתו בלייתו בלייתו בייתו בלייתו בלייתו בלייתו בייתו בלייתו בלייתו בייתו בלייתו בלייתו בלייתו בייתו בליית בייתו בלייתו בייתו בלייתו בייתו בליית בייתו בלייתו בלייתו בייתו בלייתו בליית בייתו בלייתו בליית בייתו בליית בליית בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית ביית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בליית בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית ביית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בליית בייתו בייתו בייתו ביית בייתו בליית בייתו בייתו בליית בייתו ביית בייתו בייתו בייתו בייתו יבהב נג ישקב מחד אם ישלח בניתן חצרים כי כבר נתפרסם כו שחדוני החדן הוח ירח חנהים והנה השר שמעון כפניהם בני שונו חו נהביח בניתן הבנית החד את החדים להם וחד וכדי ש וכל למי חות וכדי ש וכל למי שונו להכול לחם עתו לפיים לבם יותר וכדי ש וכל למי שוכל למי שונו להכול לחם עתו לפיים לבם יותר וכדי ש וכל למי שונו מחחם ביותר החדשה הלחשות להם של אור ביותר החדשה החדשה הלחשות שלם ביותר מולח מולח הבריל ביותר החדשה הלחשות שלם ביותר מולח מולח ברים ביותר החדשה הלחשות של המולח שלם ביותר מולח מולח ברים ביותר החדשה הלחשות שלם ביותר החדשה הלחשות שלם ביותר ביותר החדשה הלחשות שלם ביותר החדשה החדשה הלחשות שלם ביותר ביותר החדשה ביותר החדשה הלחשות של ביותר ביותר החדשה הלחשות של ביותר ביותר החדשה הלחשות של ביותר ביותר החדשה הלחשות החדשה החדשה הלחשות החדשה הכל החדשה החדש בניםן מגביע הנסף והראה להם עם וכ רב חתלתו על בניתן וחנינתו חותו כשבירך חותו ורבה משחתו ממשחת כלם לפיים לגם שלא יחרדו מחד כשיעלילום מוחת

į

לשון הקדש להוסיף גם ראשון כמו משל בכו גם אתה: זאח עשו זאת העלה

מומרת הארץ: כל דבר משובח מגזרת ומירות: לרי ולכאת "כבר פירשתים

וַאַשַר רָאוּבָן לָאָכוּתִי לְמִימַר יַת־תריו

וַאַפַר לָא־יֵחוּת בְּרָי עִמְּכַוֹן אֲרֵי־

אַחוֹרוִי פִּיתוְרָוּא בָּלְחוֹרוֹהִי אִשְּתָאַר

ויערעיגיה פותא כאורהא די תהכון־

רִשִּׁאוֹל: וָבַפְנָאֻ תְּקֵיף בְּּאַרְעָאּ

וַהַוֹּה כַּד־שֵׁצִיאוּ לְמֵיכַל יַת־־עכּוּרָא

אבוהון הוכו ובונו־לַנַא ועיר־

אַסְהָרָאאַסְהֵירֹ בָּנָא גַּבְרָא לְמִיטִר

לָא־תַּתַווון אַפַּי אֵלַתַיִן כַּר־אַחוּכְוֹן

עָמָבון: אָם־אִיחָדְ מִּישַׁלַחְיַת־אָחָוּנָא

עַבּוּנְאגִיחות וְנִוַבַּן לָךְ עַבּוּרָאַ: וְאָם־־

לֵיתָרְמִשְׁלַּחְלָא נֵיחְוּרוּ אֲבִי נַּבְּבָא

אַטַר לָנָא לַארתחוון אַפַּי אֵלָרהוין כַּר־

אַחוּכְוֹן עַמְּכְוֹן: וַאֲמֵריִשְׂרָאֵל לְמָא

בַּבְרָאלָנָא וּלְיַכָּרוּתָנָא רְמֵימַר הַעַר־

וָחַוֵּינָאַ לֵיָה עַל־מֵּימָר פַּתְנַמַיֵאַ הָאַלֵּיִן

הַמִירַע הַוִינָאיִרִעין אַרֵי יִיכַּר אַחִיתוּ

תַּרְתֵּיוֹ זִימְנִין : וַאֲמָר לְהֹוֹן יִשְׂרָאֵל

כורפשבח בארעא בפניכון ,נאַקיתו

יַבְש שְעַף וּלְטוֹם בוּטְנִין וְשְׁנִרִין:

בָּיִרְכֵוֹן וְיַתִּ־כַּסְפָּא רָאָתוֹתֵב בְּפַוֹם

פועניכון תַתִיבוּ בּיִרכון דילְמָא שַרוּ

הָוּא: וַיַּת־אָחוּכּוֹן דָּבַרָוּ וְקוֹמוּ תובוּ

וַכַספָּאָ עַרֹּ הָדֹיתְרֵין סָבִוּ

לכון אַרוא:

ַנאֲמָרוֹ שָאָלָא שַאֵיל־

אַרֵי אַלוּלֵא־פוֹן־בְּדָא

יָרֵיה עַל־יִרִינַאַנָא אַרֵיּיבִינֵיה כָּךְ

לא ירל בני עמכם - לא קכל לבריו של ראובן אמר בכור שושה הוא זה הוא אותי להמית במו וכי בניו הם ולח בני: כחשר כלו לחכל יהודה חמר להם המחינו לזקן מד שתכלה פת תן הבית: כאשר כלו" כד שליאו והמתרגם כד ספיקו סועה כאשר כלו הנחלים לשחות חתורג' כד ספיקו כששתו די ספקם הוא גמר שתייתם אכל

> התרחה שפחם התרחה מתרה בו בפני עלים וכן העידותי באבותיכם רד העד בעם: לא תראו פני בלתי אחיכם לא תראוני בלא אחיכם אתכם וקראהו וחנקלום תרב' חלהין כד דיווגיו דמיין החוכון עמכון ישב הדבר על מוב"ב הדבר על מפים חיתכיוחופנו ולח דקדק לתרגם חחר מוחבים ח לשון המקר': לכו ולמולדתכו . נצחה אסא לתשפחותנו ומדרשו אפילו עלי

שרים וחדרשו אפילן על ערים ערים מילו על לו ערים לכן אב ואח יהי שיש לכו אב ואח: על פי הדברי' החלה על פי שחלותיו חשר שאל הוזקקכו להגיד : כי יאמר חשר יחמר כי משמש בלשון חש וחם תומש בלפון חשר הרי זה שמוש חח' מחרבע לשונותיו קהרי כי זה כמו אם כמו עד אם לברתי דברי: ונחיה בלנלה בו רוח הקלש על ידי הליכה זו מתי רוחף שכחמר ותחי רוח יעקב חביהם : ולח נמות י ברעב בניתן ספק יחפש ספ'לא יתפש נחנו כולנו מתים ברעב אם לא גלך מוטכ שחכית את הספק וחתפום את הודאי: והלנתיו לפכיך י שלא אביחנו אליך מת כי אם חי: וחטאתי לד כל הימי׳ לעולם הבא: לולא התמהמהנו של ידך כבר היינו שבים עם שמעון ולא נלטערת בל הימים הללו: איפח לשין יחר בוח לחקן מלה כלשון עברי שם כן חודקק לעשות שחשלחנו פמכ' כריך הני לחור ולבקש תוה פה תקנ' ועלה להשיאכם וֹחוֹמ׳ חכי וחת עשו: מומרת החרץ - מתורגם מדמשכח בחרע שהכל מזמרי עליו כשהו' בַּא לעול' : נבאת שעוה בראשי רבה: בטני׳ לה ידעתי מה הם וכפירושי א"לף ב"ית של רבי מכיר רחיתי פישט ציחם ודומה לי שהן חפרסקים: וכפף משנה : פי שנים כרחשון חחו בידכם לשכור אכל שחא הוקר השער: אולי משגה הוא י שמח הממוכה פל הבית שכחו שונג : וחל שדי מעתה חינכם חמרים כלום אלא תפלה הריני מחפלל עליכם: חל שדי שדי בכתיכת רחמיו וכדי היכולת בידו ליתן יתן לכם רחתים זהו פטופו ומדרטו מי שחמר צעולם די יחמר די לצרותי שלח

שקפתי מנעורי לרת לכן לרת

משו לרת רחל לרת דינה לרת

יושף לרת שמעון לרת בנימן

זה כאשר כלו לחכל כאשר תם האוכל הות ומתרגמיכן כד וָאָת־בִּנְיָמָן תָּקַּוֹחוּ עָלַי הַיִּיבְּלָּנָהָ : שלאו ב העד העידי לשון

י ל י נ' וַיַת־בּנִימָן תַּדְבָּרוֹן עָבַי הַוָּאָה כּוּלְהַן: וַיָּאֹמֶר רָאוּבוֹאָר־ אַבְּיוֹ רַאמֹר אָר־ר שַנֵיבְנִי תַּבִית אָם־לָא אַבִיאַנוֹ אַרֶוֹךָ י׳ ופּפּי בְנִיתְּטִירוֹ אָם־לָא אַתִינֵיה לָרְהַב ּתְנָהַ אֹחוֹ עַל־יַנְדִי וַאֲנֵי אֲשִׁיבֵנוֹ אֵלֵיך: ַנִיאׁמֶר לְארוֵרֶר בְּנִיִעִשְּבֶּכֶּם בִּירַ אָחִיי ִ פָּתְ וְהָוּא לְבַרֵּי נִשְּׁאָר וּלְרָיֹאָיָ הֹי יפּי^י יפּי׳ אָסוֹן כַּדֶּרָה אָשֶר תֵּלְכוּ בַהוֹהוֹרַרִתִּם

וְהָרָעָב מימינים בָּה וְרִהְתְּתִילוּן יַרוּ־שִׁיבְתֵי בְּרָווֹנְאִ אָת־שֵּׂבְתַיִּ בִּיָּגְוֹן שְׁאִוֹּלָה: אַכָּבֶרָבָּאָרֵץ: וַיִּהִי כַּאַשֶּׁרַכִּלוּ לַאֲבַל אַרת־הַשַּׁבַר אֵשֵר הַבִּיאוּ סִפְּּצְרֵיִם ניאמר אַרְיֹחֶם אָבִיהֶם שְבוּ שִבְרוּי׳ שִׁינִים רַאַיִרוּאוֹ מִמְצְרֵיִם נַאַמַרְ לִרוּוֹן לַנוּ סְעַט־אָבֶל: וַיַּאֲסֶראֵלָיֵו יְהוּדָה באמר הוער הוער בנו האיש לאמרי יסינים עבורא: נאמר ביה יהודה למיטר לא־תראו פַני בַּלְתִי אַחִיכֵם אִתְּכֵם אַם־יִשֶּׁךְ מִשַּׁלֵחַ אֶּרת־אָחַינוּ אִתְנוּ נַרְבֶּה וָנִשְבָּרָה לְךָּ אְבֶל: וָאִם־אֵינְךְּ ָםשַׁבָּרַוּלָא נֵרָרַ כִּי־תָאִישׁ אַמַרַ אַלִּינוּ לא־תַרְאַוּ פָּנִי בָּלְתִי אֲחִיכֵם אִתְכֵם: וַיֹאִבֶּר יִשִּׂרָאֵר לָטָח הַרֵּעתִּםלִי

להמיד לַאִּ שׁ הַעוֹר לֶכִם אָחוּ ויאטרו שאל שאל דהאיש לנוני נפטיפור אַבּאשְתוון לֵי לְחַנָאָרוֹ לְגַבּּיָא דַיזַנְר ולמולרתנולאמר העוד אביכם חי היש לבסאח ונגר־לו על פי הרברים הָאֵלָה בַּוּרוֹע בַרעבְיַ יאמר דוֹרִירוֹ נְיֹי יֹמִי מֹלֹ בְעַן אֲבוּכְּוֹן קָיִים הַאִירת־לְבִין אָחָא וַיאמֶר יהורה אַל־ את־אחיכם: ישראר אַבִיו שְלחַרה רַוּנְעֵראָתי י׳׳׳׳ יַת־אֲחוּכְוּן : וַאֲטַריְהוּדָּה לְיִשְּׁרָאָרֹי׳׳׳׳׳׳ וְנָקוּמָתְוּנֵלֶכָה וְנִחְיהֹ וְלָאנָמות גַּם־ אָנֹכִי "גַ נְּפֵּי׳נִי אֲבוּוְהִי שְׁלַחְ עוּלֵיםְאָ עִמְיוּנְקּוֹם וְנִוּיְרָ אַנַחָנוּנַם־אַתָּה נַּם־שַׁפֵּנוּ: וְנֵיחֵיולָא נְמִות אָף אַנְחָנָא אַף־אַחָּ אערבנו מירי תבקשנו אם רא הביאתיו אליה וחצנתיו לפניה רֹינִים' נֹי אַף־שַּׁפְּלָנָא: אָנָא מעַרַבְנָא־בֵּיה מְן־ ליכחיו אין ידי תבעיניה אם־לא איתיניה לה וַחַמָּאתִי לְּהָבֶל־הַיָּמִים: בִּיֹ לוֹלֵא ַנְאֲבַןיִּטִּינֵיַהְבָּןרָבְוֹר וָאֵירִי**־חָמֵּי** לֻרְּכָּל יוטיא:

תתשתשהנופי עתה שבנו הפעשים: ויאמראַלֶהָם ישראַר אַביהם אם־ בּן י אַפֿואַ ואַת עשוּ קֿרור פּוּסְרַרָּרוֹ "וֹּהְיִינִים אִירְעַכָּבָּנָרוּ אֲבִיר־כְעַן חַכְּנָא דְּיַנִיך הארץ בכליבם והורירו כאיש פנחת יניינ׳ אַבוהון אם־בָּן הוא דָּאַ עיביהו סָבו פַּעֵט צַרָּי וּמָעַט דִּבַשׁ נִכְּארת נִלֹטׁי בָפְגָים ושָקרים: וְבֶכֶסף בִשְנָהוֹ קְחֵוּ יייי^{מיל} לגברא חקרובתא זעיר קטף וועיר בירכם וארת־הַכּּסָף הַפּוֹשַׁב בְּפִי אַמְתְּחָתִיכֶם תִּשִׁיבוּ בִידֶבֶבֶם אוּרְלי ָםשֶׁוּהָה הוא: וָאֶת־אֲחִיכֶם ֻקְחוּוְהָלְוֹשׁוּ בְּיִינִיּה מלי בתו' שובו ארדהאיש:

שַבי יתו לֶבֶּם בַתַּמִים לְפַנֵי הָאִיש ושלח

וְאָל שַׁרִּי יָהֵן לְכַוֹן רַחֲמִין קְרָם נַבְרֹא לות־נברא: שלשתן מלאים: אל ישראל ז' מסור פרשת ויחי: שלחה ו'מסור בשמואל א' פימן י"ו: הביאתיו ודפיאתיו"ד' ב' מלא וב' הסר וסי' אם לא

הביאתיון ועברי בלכן והביאותיו וגראה שם: הביאותיו והצליח דרכון כ' בתראה מלאים: לולא ד' כתיב א' ופי' כי לולא התמהמהגו ללא הרשתם . לולא דברתי בי אז לולא האמנתי לראות: ואת הכסף ד' וסי המישב כפי אמתחתיכם : אך את הזהב : ויקחיהושע ארז עכן בן זרחי ותשלם כל המלאכה: דד"ה:

18

H M

אביזים : משנה ' שני : משנה ' משמות בעלי הה"ח "וטעם וחל שדי שיש לו כח לששות כחלה: חוקוני והרחהו אסון י הוח בשור"ק והקו"ף בשב"ח: הידוע כדע שיקוד"כט קי"י דישמע בלע"ז: מעט צריי שהיכו מנוי במלרים כענין שנהמ' וגמליתם כושאים ככאות ולרי ולוש להוריד מלרים: בטפים הבי"ת בחטף בחון: וגם רמז למה שדרשו שיכור ויעמדו לפני יוסף לא דברו אליו מאומה הבל כתרהו מרחוק ויוסף לה דבר אליהם מחמת רחמכות שהיה לו על בנימן והם היו סבורים כי מחמת כעם מן הכסף הנמצח היה עושה כד ולכך נחפחדו כמי שכתב להתבולל

להחגולל

מסרה

עליכו ולהתגפל עליכו:

ואת כנימן ד' ופי' אחי יוסף לא שלח: ואל שדי יתן: ואת בנימן תכתו משנה כסף לקחו: כלנה ב'וםי'עלי היו ' ואת עלית:תמית ב'וסי' את שני בני' ופותה תמית קנאה: וקראהו ד'זוגין פון ב'ם קדמא' מפ קא' ותניי' לא מפיק א' ופי' וקראהו דא ירד בני עמכם: וקרהו ולקחתם גם את זה: משא וממטה אשר דיהושע: פשר וממטרו אשר דר"ה • הכראתי צלק העמוני נחרו דשמואל: חברתי חברו דד"ה: וירפ'את שכרפת עמי על קדמא׳ וירפו את שבר : תניי'ותרויהון בירמיה: הער ד' חֹס' בליש' וסי העד העיר בני האיש י ואעד בד לאמר ברכרם אלהים ומלך ויערהו אנשיי פליעל את נבות: נודה ג' וסיב הכה נרדה ונכלה י נררה ונשכריי ויאמר שאול נרדה אחרי פלשתיי לילה: ויאַמֹרוֹ ב׳ בשעם פזר וסיי שאל שאל האיש: הנה חגייי כשלה וא'ואמרתם זכה' ואי ואפרנו : והיה כי יאמרו אלינו וא' ואומר ראיתי והנה מגורת נא' ואומרה י גם חצלי גערתן ואמרה כפה יגער האלהים:שאו. ב'בקרי'וסי'שאול שא האיש לנו שאול ישאלו כאבל וכן התמו וא'ושאול לו פאלתים: לאיש ליב שסור במס' רבת': הידוע ג'ב' הפרוא' מלא ופי' הידע נדע חסר : כי כל נכל ימלא יין מלא • ויאמרו שיו הירוע תדע כי בעלי׳ מלך חסר וישחילוק במסרה כי יש הידוע האורי מלא ושאר הם׳ וי"א כי הידוע דכל גכל ימלא יין מלא ושארא הפר וי"א כי הידוע דאורייתא ודכל נכל יפולא יין תרויהון מלאים וכך ראיתי בספ' קרמון מדוייק: ובתיקון ס"ת ראיתי דזידוע דאוריתא מלא ובתיקון ס"ת אחר חסר : וי"א כי

אמרי נועם

מת שני בני תמוק ח"ו שדבר רמובן שפוח גדול כזה חלה כך חמר לחביו חם לה חשיבנו חליך נחחים קר שימינ בכי נשכולך כלוחר בעון שחששה עחך ועוד י"ל חחים לשון עוכי ועני חשוב כחת וחחר רחובן חל תחן להם פתלת הארץ אם לא אנוחנו אניך וסיינו דכתיב יחי רחובן וחל ימות שתניה בחלתו בדולה משאר כני השבפי ודוק וחמנה בחלוקה שהרץ שעשה יהושע שחלק בני בחוכן גדול ומרוכה משל אחרים:

ויפטר

מ"ע ספורנו

פלי כיו כלנה . חין חמד מחלו כמקרים כא' מנניכם חבל כלם בככי זה בלי ספק חינו כי חם בפנח מריבוחיכם זה עם זה וחתם המסכלים חותי: חת פני ככי מאיתי קלל מחה חם שני בכי שימותו חם לם חבימנו בענין קללת רב לשתוחל כחתרו (שכח שרק ח' שרנים) והח רעות דלה לנקמו ליה בכי וכן היה ליה: לח ירד בני . הוחיד לי תחוחה כחם שהיחה נוקר הבית: שוכו שכרו לנו" כי חשב שהוו תנקשים להוליך עמם חת בכיתן כדיל חבדו כיוםף כמו שחתר להם חוחי שכלחם לח שהיה בדבר כחשר שברו: וכחים . במוון . ולח נמוח על יד כאים לדוני החרץ שאמר לנו ויאמנו דבריכם ולא חמומו: כי לולא החמהמהגו ' והסעם שקבלחי עלר שעה שלם חם לה הנחוחיו הום מסני שדנר ברור חצלי סלולה המחפמהכו מחו בספונו חלק דברי החים חו חחו שבנה השבר: כי שחה שבנו זה פשמים י שלח היה החים משכבנו כלל בהיותו ירח חלהים ולח יוסיף להרפ מחנו כחשר ידע החתח: חש כן' חם סדבר כן כמו שחתרתם שהפרב החיש בנס נהופ ירם חלהים: חיפה מן הפכרה רחוי שוחת מעשו: קחו חותרת בחרן חעם צרן. כי חמנם החובל לחים נבהל להון יצערך מחקים רבת הכמוח להשנוע עין הכילי ומוה המון היקה מכחת ישקב למשו חבל כחשר יובילוה לכדיב חשר כם לם יחשוב ראוי שחהיה מעם חבל חהים דבר נכחר מכברים הנמצחים של המעם והם נסיפלי מלך וחזה כמין בוחה מתנחם הנחת ליותף: והנכידו לחים מנקה - קודם שחלכו לרחות פכיו לחשן תירחו חיך יקבל החנחה ברלון וכוה חדשו חור במור בנים ופוח בשחרו ולו חזן שו להתישכו לה לקח מידונן שולם ושנפה ומח"ב: נקומו שוכו הל החים כי שנ"ם תכפרו פניו והדשה במנחה ההולפה לפניבס קומרו שוק חן הפחד בשיני בעליווני

הבכבה להשענם כי השליע על החרץ הוא איש מסד ושהם נקיים מזה ולולי זה כבר היה לו לירוא שחח יחיתו עלמם כשתחגלגל עליםם זחת העלילה מרוב הדחגה והבושת וההפשד והנה השתדל ווסף להעליל חדיו בכימין לבחון היך היה מכהג חחיו עמו ר"ל חם הם שונחים חותו ויעובוהו נילכו הו חם יחהכותו וישתדלו בהצלחו כפי היכולי ולוה חמצא שכאש צחברר לו שאחיו הם נוהגי׳ פס בניתן כמכהג החחים אותלה להם שהוא יוסף והשתדלשיבואו שיו ויכלכלם כדי שלא יורשו: התועלת התשיעי הוא בדעו׳ והוא להודיע שהשם יתעייענם העובי׳ על מה פיעשוהו מהפעולות המגובו׳ ולוה חחלה שכבר יחסו בני יעקב הלרה הבחה על הם על מה פחש או בענין יוסף: דותועלת הי' הוח במדות י והוח שראני לחדם שילדיק עליו חת הדין בבה שליו הרעה ויפשפש במעשיו וייחם חותה לרע מעשיוולה יתרעם מה' בהביחו עליו מה יוסף : מו הרע יולזה תחלא שייחסו בני יעקב שה שפגשם מהרע לרע מעשיהם בענין יוסף דהתועלת הייח הוח במדו יוהוח שרחו לשלם שיתפעל ברחותו חחיו כלרה וחף חם במלוהו רע בתכלית מה שחפשר : הלח תרחה כי יוסף ברחוחו חתיו בלרה נכמרו רחמיו שליה יויפוב מעליה לבכו 'ואמנס הוכרה להשעיר'בכאב לב מעם כדי לבחון מה שרלה לבחין אותו מבנימן: דורועלות הייב להודיע יושר יוסף שלא רצה לשלוח יד בכסף הבא איו לשלחו אל חביו לפישכב׳ וכה בופרע 'וחע"פ שכב'בח כל זה העוב לפרע בשבחו וחמני השיב לחביו הכסף.

בוננה שנים במסורת בכח וחידן וחת עני' ענכות כלנה י כל הלדות האלה י' וי"א כי פי' תמית תעניש ואחרים אחרו שואת תפלה לנגד לוחר שנערו על בניחן עלה על כל בציור שראונים יותר השם וכלל הדבר אילו היה מדבר נכונה לא היה יעק' מחרים: גם אנחנו - דרך משמעון ויוסף לפי שהוחוק בו ב' פעמים ומחריכן חיכות חע"פי שחין נחש יש סיחן ד"ח כלנה י כתיב חפר שעלי מושל מזון נשותיהם שהם בפנים ' הין לנ ריע במקרח וי"ח כלותף. תמית כ' נמסורי מז בני תמית י ופותה קדית דורם חותו במדרם בעדת קרת זכתיב כהו קכחי ויקנחו למשה נחתנה או דתן ואכירם כשניל שחתר שמי בני תמית שנתחייב בשני בכיו הם דתן וחבירם חת שכי בניתערים דתן וחכירם • נרדה ב' נחשירת נרדה וכשברה לך אוכל י יוכלה שם שפחם. אחרי פלשתים לילה י שאחר חם ישך משלח נרדה מיד ונרדה ביום ובלילה למהר הדבר כמו התם כרדשילילם

בעל המורים

להרוג ארן מנרים כדכתי מרדה ונכלה בס שפחסי: צל פי שנים בחקורה על בי סזברים על מישנים עלום שהונרכנו לשביד לו - על פי הדברים החלה כי אלו היו עדים בדברים לן:כל הימי כגיתי העולם הוה ולכח ביכי מתה שבנו זה : פיח שם כן חרבע : לומר שהשם תלום ללדיקים מעט לרי ומעם לבש ו' מיכים הכיאו לו מנחה כנגדוי כני הגצירות כל מחד ಾಶಿಕ್ಷಣ תין לף:

כרדם

マフフン

בחשר שכלתי במות יוסף אחשב כי שכלתי מהכל: להחגוללי מגורת בגלל

הדבר: ולהתנפל כאדם שיתנפל מעלמו על אחד ויאמר לו אתה הפלחני: בי

לפון נקשה ולפי דעתי שהוא דרך קלרה כמו בי אדני העון וטעם עון במקום הוה

לטעם גדול עיני מנשוא והטעם עשה בי מהשתרלה זחשמעני: נחן לכם מטמון י

שהוח לשון מלכות: כי חדכי

ארמי בייא בייא: ירוד יר לכן

ירידה היא לכו רנילים

שהות בשון מושני. לשין בשיח ותחלונים הות כלשת לשין בשיח ותחלונים הות כלשת

לפרנם אחרי עכשיו אכו בריבה

לך: אלהיכס : בוכותכם ותב

חין זכותכם כדחי חלהי מביני

בוכות אביכם נתן לכם מסתון

ויבח החים יי הבחה חתר הבחת

לפי שהיו הן דותפין מותו

ומשחחר להם שלים לכם כחשב

ובאו מחליו: ויכונו הזמים

עטרוה בכליי כחים: הביתה

וישחחיו על שחלח שלים

ימתין

*pinnen

חלהים

DID

カフレ

ושלח לכם יופטר לכון כחרגו' יפטרכו מאסוריו לשון לחפשי ישלחכו ואיכו כישב בחרגום לשון וישלח שהרי לשם הם הולכים אנלו: את אחיכם יוה שמעין ב כפלב רוח הקדש כזרקה בו לרבות יוסף: ואני י עד שובכם אהיה שכול מספק ב

שכלתי ' מיוסף ומשמעון: שכלתי מבנימן: ואת בנימן ' מתרגמיכו ודברו ים בכלתי לפי שחין לקיחת הכסף זכרים החדם שוה בלשון חרמי בדבל ַוְשָׁלֵּח כָבֶבֶם אֶרוּ־אַחָיבֶם אַחֵר וְאָת־ הנקח ביד מתרגמיכן וכפים ודבר הנקח בהנהג' הדברים מתרגמינן ודבר: וטבת וַיּקְחַוּ הָאַנִשִּים אֶת־הַפִּנְחֵה הַוֹאַת והכן במו ולשבות שכח ולהכש וֹמְשֶׁנָה־בֶּבֶּבֶּף לָקְהְוּבְיָדָם וְאֶת־בִּנִיבֵמוֹ פוֹ וְאין ישבוח לשון לווי שהיה לומר וטכח: בלהרו׳ זה מתנהב בשירותה שהוא לשון סעודה יימי יוֹפֵף: וַיַּרְאיוֹפֵף אַתָּם אָת־בּנְיְמִין רחשונה בלשון חרמי ובלפים דיונר וים הרבה בתלמוד לכלכא שירותיה בלע おがうか שירותיהיחבל כל חרנום אָתֶייִאֹכְלִוּ הָאֲנָשִׁים כַּצְהַבָּיִם להרים ליהרא: וייראו המכשרים ניַעש הָאישבַאשר אָמַריוֹסַףניָבַא כחוב הוח בשכי יוד"ין וחדב ומנ ודחילו: כי הובחי בית יוסף חָאָישׁ אַת־הָאַנָשִים בֵּיתָה יוֹמֵף ואין דרך שאר הבחים וויראו האנשים כי הובאו ביח יוסף לשכור בר ללון כבית יוסף כי ל' זני ניאמרו עַר־ דְּבַר דִּוֹבֶּטֶף דַּוֹשֶׁבְּ בפונדקחות שבעי': ויירתו יּבָּאַמְתַחֹתֵינוּ בַּחָּהְכָּיה אַנַחֲנוּ מְוּבָאִים יּ שחיווה חלח לחשפם חל משתרב אנחנו מוכחי אל חיך הבים לְרָהַתְגַּקֶל עַלֵינוֹ וְלְרָהְרָנִפָּל עָבִיינוּ הוה להחגולל להיומחבלב כה יָּלְבָּקְתַּת אֹתָנִוּ לֵעֲבָרִיִם וְאָת־חֲמֹרֵינוּ : עליכו עלילת הכסף ולישירת רַנְּעשׁר אֶל־הָאִיש אַשֵּׁר עַל־בֵּית כופלת עלינו ואנקלום שחרנם ולחסתקפה עלנה הוא לפד יוֹבֶף וַיִּדְבָּרוּ אֵלָיו פֶּתָח הַבָּיִת להחעולל ברמחרגמי עליבו זואטורו בוארגי ורד זרביו בעוולוד כ דברי חסקופי מלין ולה ת רבתי מחר לשון המקרם ולהתביל וַיִרִיכִי־בַאנואַל־ לשַבָּר־אַבֶּל: שחרגם לחחדברבה הות לשק גלת הוהב והלב גלחה הכלתה

בָּמִשְּׁקָלְוֹנַנָשָׁבאֹתוֹ בִּיְדֵנוּ : וְכָפַף אַחֵר חוֹרַרנוּ בַיַרנוּ רְשָׁבֵר־ אַצֶּר רא יֹבֹּאוני מיבאָם בֿטפּוּני ניאמר שלום לכם בַּאַכִיתְחתֵינוּ: אָר־הַיֹרָאוּ אַלהַיכֹם ואַלהַי אַכִּיכֹם נָרַוֹן לָכָבַם בַּטְמוֹן בַּאַמְתְּחַרַוּיבָם בַּסְפְּכֶּם בָּאאַלְיַנִיוֹצֵא אַ־הַם אַת־ שַּׁמְעוֹן: וַיָּבָאִ הָאַיִשׁ אַת־תַאַנָשִים בַיָּתָה יוֹמַף וַיֵּמֶוֹ־מֵים וַיַּרְחַצָּוּ רַגְּרֵיהַם וַיָּתַן מִסְפוֹא רַחַמִריהַם: אֶרת־הַפָּנְחָה עַר־בוֹאיוֹםְף בַצַהַרֵים בישָׁמִעוֹ כִּי־שָׁם יאברוּ לָחֲם:

כַבַרְ־אִישׁ בַּפִי אִמתְחָתוֹ בַּסְפֵּנוּ

מפרוזרור לטרקלין: ייני דינין באיוםף הביתה ויביאו קדו ארת בהיושתשת לחרן: ביפוֹנְעַרה אָאֶררבּינָם ביבּנְעַרה וַיִשְׁתַּחֲווֹ־לוֹאַרְצַה: לשלום ויאמר הַשְּלום אַביכֶם הַוֹקן אַשֶראַבֶּרָתֶם הַעוֹדֶנוּ חַי : נַיִּאמְרוּ שַׁלוֹם לעַבְרָוּךְ לְשִׁבִינֵוּ עוֹבֶנֵּוּ חָיָ נישא עיניו ירא אָרוַ־בּנִנְמִין אָחִיוּ בֶּן־אָמוּ וַיִּאמֶר

וְיִפְמֵּר לָכוֹן יַת־אַחוּכוֹן אוֹחֲרָנָאָ וַיִּת־ בּנְיָמָונַאַנָּא בְּמָא דִאִהְבַלִיִת תְּכְוֹלְיִת: יוּמּיׁ יֹּיֹבְנְיָמָיוְוַאֲנִי בַּאֲשֶׁר שָּׁבְלְתִּי שֶׁבְלְתִּי וּנְקִיבוֹ גַבְרַיָּא יַרד־תִּיקְרוֹכְתָּא תָּרָא וַעַל־חָר־תָּרֵיון כַּסְפָּאָ נְסִיבוּ בִּידֵיחָוֹן וּרְבָרוֹיַת־בִּנִימָןוּקְמוּוֹנְחָתוּלְמִצְרֵים דּינים וַיָּלְמוֹ וַיְּקְמוֹ וַנְיִעְמָרוֹ לְפִנְי וָקְכוּ בָּבָם יוֹמַף: וַחֲיָא יוֹמֵף עִמְּחוֹן יַח־בִּנְיָמִן וַאֲטַרֹ לְדִימְטַנָּגָא עַל־בֵּיתִיה יּצִי כִיפִי וַיֹאמֶר לַאֲשֶׁרַער־בִּיתוֹ הָבָאאֶת־ אָעִיליַת־נָּבְרַיָּאָ לְבֵיתָאוֹכָוֹם נַכְּסְתָאיִיתּ נַיִּיוֹ הָאָנָשִים הַבָּיֶתְהוּסְבַחַ שֶׁבַחְוֹּהָבּן בִּי וָאַרְגַקִין אַרָי עִפְי יִכְלוּן גַּבְרַיָּיָ

בְשִירוּחָא: וַעַבַּרנַבְרָא בְּטָאַדַאֲמַר יוֹמַףוְאָעֵילגַבְרָא יַת־גַּבְרַיָּאָ לְבֵיִרת יוֹםֶף: וּדְתָילוּ גַּבְרַיָּא אֲרֵי אִיתְעָלוּ לבית יופף ואַטְרוּ ער־עכָק כַּסְפָּא רָאִתְּתָב בְּטוֹעֻנָנָא בְּקַרְמֵיתָא אַנַחֲנָאיֹנֹיים מִינְיעַנְין דָשִׁיתִוֹבְרַבָּנָאַ עֻלְנָּאַ ייִי וּלְאַסְתַּיְלְפָּׁא עַלְנָא וּלְמִקְנֵי יָתְנָא ַלְעַבְדָין וּלְפִייְדַבָּר יַת־חֲבֶּעָרָנָא: וּקְרִיבוּ לְוַת־נַּבְרָא דִּי־מְּמָנָאָ עַל־־בֵּיָרת יוֹמֵף וּמַלִּילוּ עַפֵּיָה בַּתְרַעבִיתָא: וַאֲמָרוּ בְּבָעוֹ רַבּוֹגִי מֵיחַח נְחַחְנָא בְּקַרְמֵיחָא לְפִיוְבָּן עבּוּרָא: ְ וַהַּיִּה בַּר־אָתִינָא יִיְיָּהְשִׁבְּיתִּפְּתְּחֹהְאַת־אַפְּתְחֹתְינוּוְהַנְּתְ

> בַּמַתְקַלְיֶה נַאֲתִיכָנָא יָתַיָה בִּידֵנָא : וֹכַםפָּאָאוֹחַרָנָאָ אַרֵּוֹדְנָאַ בִירָנָא לְמִובָן עבּוּרָא כָיָה יְרַעְנָיָה מָן־שַׁנִי בַּסבָּנָא בַטוֹעַנָנָא: וַאֲמַר שְׁרַם לכוֹן לַא־תַבַּתַלוּן צֶּקָכוֹן וַאֱלָהָאַ דַאַבוּכוֹן יהַבֹּרֶ־לַנוֹן סִימֵן בְּטוֹעֲנֵיכוֹן בַּסְפְּכִוֹן ָּאָתָאַלֶנָתְיְנִאַפֵּיִקְלְנַתְּהָוֹנִתַ-שִּׁםְעָון: וְאָעִיל גַּבְרָא יַת־גַּבְרָיָא לְבֵירת יוֹסֵף ָוִיהַבַּ מַיָּא וְאַסְתַּוֹרִנְּרֵיהוֹוְוִיהַבּבְּיסִתָּא ַבַּחֲבֶּבִיהְוֹן: וְאַתְקִינוּיַת־תִּיקְרוּבְּהָא <u>רַ</u>בְּהָא ער־דַעָר יוֹםַף בַשִּירוּתָא אַבֵי שִׁמְעוּ אַרְי הַבָּן אָבְרִיוֹלַחְמָא: וְעַליוֹפֵף׳ לְבֵיתָא וְאָעִילוּ לֵיָהֹ יַת־תִּיקְרוּבְתָּא די־בִיבִיהָוֹן לָבֵיתָאַ וּסְגִיְרוּ לַיָּה עַרִּי־ אַרעָא: ושאַיל לְהוֹן לְשְׁלָם וַאֲמֵר השלכם אַבוּבון סָבָא הַי אַנַיְרְתְּוּן הַעַר־כְעַן קּיָיִם וּ וַאָּטָרוּשְׁלָם רְעַבְדָּךְ יָאָבְוֹנָא עַרַ־בְּעַוְ קַוֹּם וֹבְרָעוּ וֹסְגִירוּ : יֹיִשׁ א וַוְקְּרְוּוַיִּשְׁתַּחָוֹּ: חַקף עינותי וחוֹא יורז בנימן אַחוּהי הייני בריאמיהואמר

לְבִית־מִבְּתָאוֹפְתַהְנָאיַרת־טוְעַנָנָ

וְהָא כַסַף־נְבַרבְפָום טוּעַנֵיה כַסְפַנָא

והית דרך קלרה כחילו חמר בשלום לחביכם וכן חתה שלום : ויקדו שמו הקדקד בחרן וכבר : השתחוו

הזקוני

יתכן שהיה לאדם מטמון כביתו

ושכחו כחשר שמו בהולר וילח

בגורלכם כי כספכם בא אלי :

ביתה יוסף כמשפט הלשון אל בית יוסף: השלום אביכם

הוקן. שם תחת שם החאר

להתבולל עליכו לשון בבלל הדבר הוה לך קל ומותר מס בכח מפנים ליד חתי בגלל הכסף השב באמתחותיכוי וחת תמוריכויחם לא היו מביאיירק אומכו לבד היינו אומרים רקלדבר אתנו הנחכו מובחי'הב'מהח'שבם שמוריכו מובאים אחנו לבית אינום אה לכביא שלינו עלילה לשבר אוכל הבית בפעף קתן: ויכיכו חת המנחה לפי שכוכחם יום׳ מרחיקה פטורףהדרך: ניפתחוו קפר וי"ו:

שעחידין החומות לשלם כל סכשף שלוקחים מישרחל בפלי כפלים? יחקק Jabo

כעל השורים

בשם י נמשכה שברון . לומר

מסרח

ירודה מצרים ד' בליש' ופי' על ביתוח' ופי' וימצא יוסף חן י וירא יוסף אתם׳ ויצו את אשר אחאב׳ וילך מלך ישראל על ג'ב'חסר וא' מלא וסי הבאאת האנשים : הכא נא ידך בחיקר : לר הביא העיר ' בתראה מלא ושבח א"ב א' מי וא' וש' וסי' במסר'רבתא' בצהרים י"ב מסור כמלכים א' סי'י"ה: ולקחת ד' דפי' מסיר פרשת ויצא: ויוצא י'ב פלאים מסור במס' רבתא: ויביאוב' ד.שי' וסי'ויבאו לו את המנחה : ויביאו לני כיר אלהינו : ואיפס לו לנוי ויבאו לו מסור במפ' רבת': וישא עיניו ה' הסר את ופי'מסור פרשת וירא:

אמרי נועם

רלקחת בפנו לענדים ושם חמורינו הפרו כיון בחמורנו הם מביפין חין זם כי אם עלילם:

מ"ע ספורנו

קודש הכפת המכחה ולכן ירחו בחשר הוצחו בית יוכף: ויחמר לחשר על ביתו נלח דלה לדבר לחחיו עד נחח מחקוכל הגלבים עלוו כדו להחרוך כספור פמחם: חל ניח הדירה: כי היה חז בשער החלך חו במקום חשר יספוע שם: כו כו חתי יחכלו . לרחות כשפנו באשקלו . בח.תם פכינס עם כניתן ולכפות ודם ובמור בו כשורכם תשחת בניתן מתשחות כלם: החסנעות שלתן לפיכך חשכנו שלה היה חשגה חחעות כל החרים: בשלום יים שלום לכם ככריתות הגוף בי החנם לבריהות יהיה כשלום ההפכים נום נשלה יחקותם החד תהחסכים של הסכנ: הדיפם הוקן חשר חתרהם כו" כי חחנם שלום הזקן יקוה על החעש כחתרם זיל שמתותם

של וקנים מתרפסות ותוניהם מתכנדות: שלוט לתנדך לחביבו פודמו חי" בם לעבדך לחבינו ים שלום ולח שלום התשים כי חמכם שוכנו חו : ויקדו ויספחוו' של משלת שלום:

שיתן כהם רחתים לפני בחים : דא שרער 11 אם ישוט בעוזה החום בחוף החום לפני בחים בחים בחום בחום בעודה בהיה בהבר רע שיפליג ברבוי המכחה כי זה ממה שיביא להחמין שהחשד הוא מחלם ולזי מחלם בחוו בדבר רע שיפליג ברבוי המכחה בהיא בחוו בדבר בדייו בד במתון בדבר רע שיפניג בדבוי שתנהים בה במה שה בליג ברבוי הדורון לעשו מבל ביש בישקני של הל הבור הדורון לעשו מבל בים מפט מהששלת לו מכל מין מעט כו י מעש וכט נכות וכוע כשר וטקו יות ביי ביי מושך עלמו והתר צמן כהלו חתר מעט דבש ומפט ככהתומצע לוע: התרעלת כייי, ביים שישן ענמו ומחר שמו בעות מל לכר רש שישען על התפלה לשם יחע' לכל מכל לפו שישתרל בכל המבו׳ שאפשר בהכלתו ויחבר שו ההתפלה לשם יחע' לכל מכל לפו שישתרל בכל המבו׳ שאפשר בהכלתו ויחבר שו זה התפלה לשיחעי לשיחאר לדבקים בו וישישה בידיך ואחרת לזכוח ליו׳ באתי ולואת המבה תפלא בוש המקום שאתר שלקח יעהב ששי בל מית בשמברו אליו הסבות בלאחות י ולוה חתר כשמות כשידם שיהרגהו ששול עבנו באו בין ווותרת לזכות לייי ביוני השכה תתלא בוה המקום שהתר שכקה יעקב שלים באדון כשי מה שראוי והתפלל לשי יתעלה שיתו להם רחשים לפני האים וכלל אם ישעוהשלם על התפלה לשיתם לכד יקרה בוה מההפסד מה שלא יעלם עם שכנר יביא זה לתעום האתולכה לשיתם לכד יקרה בוה מההפסד מה שלא יעלם עם שכנר יביא זה לתעום האתולכה בליים במלא ינואו לשלם הבוא מבוקשיו אשר הבעתם כאמרם ז"ל לתען יברכך ייי אלהיך יכול ישב בעל ת"ל בכל אשר העשה י התרעורת הי"ז היא במאח והוא שרה הבלה של המשלה מענושאיו לו פשע ואין לו חעלת על זה קודם שהשיבהו המשד שאם ימרו עד שישיבהו המשד הכל לא יושול לו התבללותו במו שיועיל לו הודם ביה וה

לרפת וכוח שחיץ רחד לחדם כשידה מדבר רפ שישען על התפנה נשש יווע נכן שניועי בכל הסבר שחפשר בהננות דיונה אוה התפנה לשיחשי כשיחאר כדבקים בן ויפים בל המיפרו אליו הסבות בכלות המבה המלח בה המקום שחתר שיחד שלקח יעקב בלים בליו שליו הסבר המלח בלה מיתול לשיירם שחתר שלקח יעקב בלים יתבלה שיתו להם רחמים לפני החיש וכללל חם ישען השלם על התפלה לש'יתע' לכד יקרה בוה מההפסד מה שלח יוול חום הכבר יביח זה למעוט הלחשים

זיעמרו לפנייוסף יועקב ובניו ירדו מצרים זהוי הירדים מצרים לעזרה י ההלכים לרדת מצרים : ושארא מצרימה ושארא מצרימה של הם יצאו את הציר וילך אלקנה הרמתה הראית כי נכנע ביתי סר' ישען על ביתו: הבא

פשלח אליו לבדו ושלח איו מלא כליו בר ולדה לדרך לפי שכבר השליטו פרעה לעשות מבדב בל אנט שיחו מק נוהמשבני המבינים עילו המורה ליראובן שנתגאל עם פלגש הביו היה חסר דעת במכלים. אשה מסר לב י ולזה בהרה לנו המורה ליראובן שנתגאל עם פלגש הביו היה חסר דעת במכלים.

רקבינ

החשרון וזה יתצרר בסה שחמר את שני בני חמית כי זה המאחר היה בחכלים הפחיות

מכמלר בנפטויורולם יהודה השתדל בזה בחכמה ולוה החחין עד שפלה השבר חשר הביחו מת כדים

מכחר בכפטויורולם יהודה השתרכ בזה במכמים ובמוס בממין עו שבל בי ביום בת דות וכרים ואת למביו עם זה דברי ככום של שכתרכה ושלמו עמו: התועלת הי"ד הוח בת דות וכרים ואת ביום בת דות ובתו נהת יכחביו עם זה דברר בכוחיים שבמורים זשלמו שנוו. זוו מו עבו מי שמלח ביקילת ברחי לחדם בשתכח ביקילת ברחי ביקילת ברחים ברחים ביקילת ברחים ברחים ביקילת ברחים ב

יבפה חפולוה לוה יעקב לשלוח לחים חנחה מומרח החרץ והכין עלמו עם זה להתפלל לש יתפה

יכפה חפו ולוה לוה יעקב לשמות לחים מנחם שומו משמו ווהות שחין רחוי למישיתם לפני בחים : דרועלת הט"ו בות במוח יוהות שחין רחוי למישיתם ליפני

להלד כ' במסורת הכה וחידה שכון יחוד לקו'ועקד והו פים בחדי שפאל כחה בנים הפילך

וחה במם ואמר לו שכלם חרה

שמו' על אם הצרות בחרנו

להמיו וזהו לקול ועקי שחוב

לו שהיה חלעתר חחיו ככחרו

רחתיו וחתו לו אלסים יתנך

בני: וית חפק שכים נחבורת

הכמ וחילן ניתרפק המן ויבה

אל ביחו מה פכח חתיה צער

וכופו שמקה כשהונינס

שהות יופף אף התם תחלה

במסורת והצמיר כצעירחו .

שהוה לעיר עפחונדול מכלם

לדכתיב וחרב משחם כניתן ממשחות כלם: משלת סנים

בחבורת וושה משחות מפאות

ב שוחודתו העם בחול מדוחום:

מחקה ושפון והגעיר שנים

לער וסופו פחקס

והלעיר לנוי עצום י

אלהים יחלך. אין לו משקל אולי השתנה כן בעבור אות הגרון: כי נכמרו בערו ויקדו וכן עורנו כתנור נכמרו . וישה משחות י דורון : ידותי חלקים : כלם" מדורון כל אי מהם כי דחוק לחת לו חמש ידות על כל חלק וחלק: גביעי כום: והוח נחש ינחש בו : הוח נסה חתכם בו לדעת אם אחם גנבים כחו נחשתי

וכן כי נחש ינחש וטעתו למה לא פחדתם כי לנסותכם שמתי גביע הכסף לפניכם והפלמתי עיכי עד שתקחוה ו ` ויחמר רבי יונה כי פי' בו בעבורו וכן הוא ליהונים: פעמו והוא ישאל למכחשים בעכורו:

חזקוני

ימכך בכי הי וד בחטף קמץ והחי"ת שוח נמדוחים כדחים בחדרש בשבה וירהן פניו לפי שהיה לו לישב ופי מאם אחד ישב ניחד ולי עתהם ולעמוד עד לחחר החכילה אין כי חח מחמי ובניתן חין ויוכלו להבין שבכה הם לה ירחן פכיו לרחת חחתו כשב ביחד ווה חבל למעלה שלח היה לפניהםחלח לפי פעה לח הוצרף לרחוץ פניו: כי תועבה היא למלרים י בזיון לה 'לאכול עם אדם נכרי כי לנשי מלרים בפי הרוח כדכתיב לכן קרחת לזחת רהב הם שבת:הככור כבכורתו פר"שי כיון שהגיע לבכימוחת לוה היולו הם וכו׳ סבו'הי' יוסףנטי חביו קיימו' זויחמהל על כרחיך לח היתה ההית' חוישבו לפכיו הבכור כבכורתו דהחלח כתיב ויושיבם של וישבו מעלמם של תמהן על אשר רהווישיבו לולבים ולהם לבדם ולמלרים לבדם אמרו מה טיבו של זה מדהו' חוכ'לבדו חיכו לח מלרי ולה עברי : נישה משהת מחת פניני מביחין היו המכוח לפכיו תחיל 'לרחו' שהן הבוכות ומחת פכיושל יושף היו פושחים איהם: וחרב משחת בניתין לפי שבה במלוחונוישכרו עמו שעדיין לח בורו על סחם ייבן: תשים בפי אמחחת הקפן. מה ששם יוסף על בכימן עלילה לפי שלה איה מכירו שהכיחוחו בלח חתית' זקן חמר בלבנ שתח הביחו לי חלופי תוהשום אמיי לו עלילה אם הו'אמיהם לא יכיאוהו: הבקר אור והאנשים שולקוי אעיפי שרוב לוקחי תבוחה דרכם לקו'מחצי קלילה לא שלחעד הבק'היה יר'שמי יברגו החים שישלת החריהם לשפש כליהם כי עליין אין בני אל' מלויין בדרכי' לאשר על ביתו נמצא בב"ף שהו'הית מנש'וע"י שעל ידי רדיסתו קרעו השבטים בגדיהם נקרעה גם לו נחלתו שהירדן מפסיק נחלתו

מסרה

הוה לי רפיי ומי האה אחיכם: הקפן : הזה יכא אל כיתי : הזה האיש פרגיו הארץ: איזה יכשר הוה או וה: יחנך ב'וסי' אלהים יהנף בנייחנין יהנך לקול זעקף ב נכמרו ג' וסי' וימהר יוסף כי נכמרו כי נכמרו רחמיה יחד נכמרו ניחומי: ויתאפק ב'וסי' שימו לחם: ויתאפק המן: שימו כולם מלאים ב"מא חם' וסי'ושמו בכליכם: וישימו כולם מלאים כמ"ר חסרים אבנים גדלות : את ארון יי׳ אל האבן הגדולה וישמו לה ידים : דמלכים : ולהם ה' מסור פרשת נה: והצעיר ב' וסי' והצעיר כצערתו הקפן יהיה לאלף: כצערתוב' הפרים בליש' וסי' וישבו לפניו הכבור

אלהים יתך בני . בשאר שכפי׳ שמענו חנינה אשר חגן אלהים את עכדך ובנימן שחלו יש לך חת מחם עדיין לא נולד לכך כרכו יוסף בחניכה: כי נכמרו רחתיו מתרלו את הים לי ואיני יודע היכן הוא יש לך בנים אתר לו יש לי עשרה אתר לו ומה שתם אחרלו בלע וככר וגו' אתר לו - מה טיבן של שמות הללו אמר לו כולם על שם

חחי והגרות חשר מנחוהו - בלע שנבלע בין המומות · ככר שהיה בבור לחמי חשכחל ששכחו אל . גרא שנתגייר באכסניא כשמן שהיה כעים ביותר . אחי לאש חחיוםיה ולאשי היה מופים מפי חבי למד : וחופים מופתו • וארד שירד לבין האומו׳ כדחית' בתם' סופה מיד נכמרו רחמיו: נכמרו . נחחממו וכלשין משנה על הכומר של זחים ובלשון הרתי תשום מכמר כשר ובמקר עורנו כתנור ככמרו כחחמתו וכקמפו קמטים קמטים מפני זלעפות רעב כן דרך כל עור בשמחממין אותו כקחע ונכוון: ויתאפ' נתאמן והוא לשון אפיקי מניכים חוזק וכן משאת ומזיח מפיקים רפה: כי חועני הוא י דבר שנאוי הוא למלרים ימל בי חמר לחכול חת העברים וחנקלום כתן פעם לדבר : הבכור לבכורתו מכה בגביע וקורת ראובן שמעון ויהודה יששכר וזכולן בני אם אחת הסבו הוה שהוא סדר נסדר תולדותיכ׳ וכן כלם כיון שחניע לבנימן אמר זה אין לו אם ואני אין לי אם ישב אללי משחות: מכות: חמשידות: מלקו עם אחיו ומשחת יוסף וֹמְסֹנת ומנשה ומפרים : וישכרוֹ צמו י ומיום שמברוהו לחשתו זין ולח הוח שתה יין וחותו היום שתו: גביעי כום חרוך וקורין לו תדיר"כו: מלילה לעבדיך אולין הוא לכו לשון גכאי ותרגום מם לעברך חם מחת הק"בה יהח עליכו מעשות וחת והרבה ים בתלמוד חם ושלום : הן כפף חשר מלחכו זה חחד מעשרה הל וחימר החמורים בחורה וכלן מנויין בבראשית דכה : אף זו מן הדין נס עתה. בדבריכם כן הוא שכללם אייבי ברבר עשרה שנמנחת גנבה

ביל אחד מהם כלם נחפשים

חבל חני חעשה לכם לפנים

משורת הדין חשר יחלה חתו

21723

ימיה לי פנד

5105 13

הַזַּהָ אַחִיכֶם הַקְּטֶׁן אַשֶּׁר אָפֶרְתָּלְצִי ע׳ יפי׳ הַבִּין אַחוּבְוּן זְעֵירָ צִּיּרָי אַפִּרְתְוּן כֵּיי נַיְבַּהָרַיִּ יִּמִי נַאֲבֵּר פוֹדָקְרָם־יָיָנְ יִהְרַחֵם־ְעַקָּה בְּרִי יִ וַיאמר אַלהִים יַחַנהְ בַניִי: וָאוֹחָי יוֹפֶף אָרִי־אִיתנּוֹלֶלָוֹ רַחַבּוּרָזֹי יופף ביינכפרו החשיו ארייאחיו **ַעַל־אֲחוֹהִיוּבְעָא** לְמִיבְּבֵיְוַעַל לְאִרְרוּוֹ וַיְבַקשׁ לִבְּבָוֹרת וַיִּבְא תַּחַדְרַרַיַ, וַיִּבְּן שלה רחה מופתי ולה רחיחי הני ל שְמָה: יוּיְדְתַץ פָנָיו וַיִּצֵא וַיִּתְאַפַּקי׳ם פֵיכִים בֵּית־מִשְּׁכְּבָאוֹבְסָא תַבְּיוֹ: אַפֿוני ונּפָּׁלֵ וֹאִיתְחֵסִין נַאַפַּר שְׁוֹי וַיָּאמֶר שִׁימוּלָחָם: וַיַשִּׁימוּ לָוֹלְבַּדְּוֹ וְלָהֶּם רְבֵהָהֶם וְדַמִּאֲרִים הָאְבְלִיָם אחוֹ 🕛 🖖 לַחְבָא: וִשְׁנִיאוּ לֵיִה בִּלְחוֹרוֹהִי וֹלְהַיּוֹן לְבַדָּם בִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לָאֲכָל בּלְחוֹבִיהָוֹן וּלָטָצְרָאֵי דְצָּכְלַיִן עַפִּיה בַּלָחוֹבִיהוֹן אֲרִי לָצִּאַ־יָכַלִיוֹ מִצְרָאַיּ אָרת־הַעַבְרִים לֶחֶם כִּיְ־הוֹעַבְהוּדְוֹא לְמֵיכַּלַ עִם־עִיבָּרָאֵי לַחְטְּא אַרִי־ וַיִּשְבָוּלְפָנִיוּ הַבְּבֹר למצרים: פָבְבָרָהְאוֹןהַיַצָּאָיר בּצְעַרָּתוֹ וַיִּרְמִירְווּייּיּיִייִּ בְּעִירָאוֹ בַּוֹלִיוֹ־לִיהְ עִיבּרָאִי וָאַסְחָרוֹ כַּוְרָמוֹהוּי רַבָּא אָכִלִין; האנשים איש אל רעהו: קַרַבְּיוֹחֵיה וּוָעֵירָא כָוָעֵרוּתֵיהׁ וּתְכָּהוּ סשא מארו פניו אַלַהֶּם וֹחַרֶּב מַשְאַרת בּנִימָן מִמַשְׂאָוֹת בָּלֶם חָמֵשׁי פּפּין יִי גַבְרַיָּא נְבַרַ לְחַבְרִיה: וְנְטֵּׁל חוּלְלִיןׁ מו קדמוה לקדמיהוו וסני חולקא יַרות וַישְׁתְּוּ וַיִּשְׁבְרֵוּ עִפּוֹיָ אָת־אַשֵּרעַל־בַּיתוֹ לַאִסרְ מַלֵּא אָת־ מי פּ דְבנִימָן מַחוּרֶ קוֹ דְבוּרְהָוֹן הַמַשָּא חוּרָקִין וְשָׁתִיאוּוַרַוּיָאוּעִמְיה: וִפַּקיִר אַמָתחַת הַאַנשִים אבל בַאַשֵּר יְוֹכְלָוֹן שְאֶת וְשִּׁיֶם בָּכֶּסְה־אָיש בְּסִיניניניוֹ מְיַחְדִּיבִיבְיֹתִיהׁ לְמִימַר מַבֵּשׁי אַמְתַחָתוּן: וְאֶת־נְבִיעִי נְבִיעַ הַבֶּּטָף כּי יייי זת־טּוּעַנְי נִּבְרַיָּאֹ עבּוּרָא כִּמָּיאֹ די־ יָכְלָין לְ־מִשְׁעוֹ וְשַׁרְבְּמַף גִּבָּר בְפִּוּם שַׁשִּׁים בְּפִי אַמִתְּחַת הַנְּמְטוֹ וְאֵת בְּמֵף שַברו וַיַּעשׁ בִּדְנִי יִ מֶקְף אַשֶּׁרְ הָבֶּר : מיניים: טוֹעֲנֵיְה: וְיַתּבּלִידִׁי בַּלִידָּא דְבַסְבָּא הַבָּכֶןר אור וָהְאָנָשִים שָׁלְחוּהַמֶּחניים כיים בּמִח בּמָה שַנִי בְּפוּם שוְעַנָא רוְעִירָא וְיָח בְּמַף וָבִיגְוֹהִי וַעַבַּר בְּפִּהְנָמָא דִיוֹסֵף דִּי וַחַבְּיהָם: הַםיַנְצְאַ אֶתִיהָעִיר לָא ַבַּלָּיל: צַפָּרָא נְהָרוֹגוּבְרַיָּאַ אִיחְפַּטְרוּ הרחיקוֹ וְיוֹפֶׁן אָבֶּרֹ לַאֲאַבֶּׁרֹ עֵל־בֵּיהוֹי משני אינון וַדְיַבְירוּוֹן: קום וְדָף אַחֲנִי הָאַנָשִים וְדִּישִׁנְּחָם אינון גפקו יח־ לַנְינָא לָא אַרְחִיקוּ וְיוֹפֵף אָפֵּר לִדִי־ וְאָמֵרָתָ אַלְהֶם לָמֶרָ שׁלַמְהָם דָּעָר - חָתָת פוֹבָה: חַלָּוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁהֶּהִי " מֹלֹי יִפּי סְפֵּנְאַ עַל־בֵּיתִיה לָוְם רְרִוֹף בָּרֹתַר אָדניבוּ וְהוֹא נָחֵשׁינָחָשׁ בַּוֹ הַרֵעתָם בַּבַריָּאָ וְתַּדְבֵּיקִינוּןוְתִימֵר לְחוֹן לְטָא אַשֶּר עשיתם: וְיִשְׁגְסוִירַבְּראַלְהָס" מסינים׳ אַשְׁלֵכְתְּרוֹן בִּישְׁתָא חֲלָךְ שַבַּתָא הַלָּאַבֵּיוֹדְשָׁתַיַ רַבּוּנִיבִּיהוְהוּא בַּ**דְּ**קָא אַת־הַרָּבָרִים הָאַכֵּה: וַיּאִמְרַנּאַנִּשׁינּ יְבַרֶקבֶיה אַבְאִישְׁחָוּן דִי־ְעַבַרְתוּן : לַפוֹר.וֹבַבַּנַ אֲבֵנִיכַּבַבַנָים בּיאַנֶּיב וָאַרְבֵּיקוֹ עָוּן וּשָבֵיל עִפְּהוֹן יַתֹּי ָּחָלִילָּח לֵעֲבָדֶיךְ בֵּעֲשָׁוֹת בַּדְבָּר הַוֹּהָ בַּתְנָמַיָּאָ הָאִילִין: וַאֲּמָרוּ לֵיהּ לְטָא הַן כָּפֶף אֲשֶׁר מָצָאנוּ בְפִי אַמְחְחֹתִינוּ ליוב׳ב יִשַבֻּיל רַבּוֹנִי בּפִּתְנָמַיָּ כִי הָאִירֵין חַפֹּ הָשִיבְנוּ אֵלֶיָךְ פֵּאֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵיךְ נְנְנֹבֹ יַעַבְרָדְ מִיּלְמֶעְבַּר בַּפִּרְנְנָמָא הָרִין פַבְיַת אַרֹנֶיף בֶּסֶף אוֹוָהָב: אַשֶּׁר ַּנַאַבַּׁלַפָּא דַּי אַשְּׁבַּּ<mark>וֹרָא</mark> בַּפַּוּם פּוֹּמַנָּלָא יפֿגא אַעוּ מֹתּבּנ׳וּב וֹמֹע וּנֹבַם־אַכּוֹנינּ אָתוֹיבַנֶּרָוו לָךָ מֵאַרָעָא רַכְּגְעַן וְאֵיכְּבִין ינהיה לַארני לַעַבְרִים: ניאמֶר נִם־ אַתָּהָ כְּרִבְּרִיכֵּם כֶּן־הָוֹא אַשָּׁרִיִּמְצֵיָּא ניגנוב מבית רבונה פנין דבסף אר

ומשפחת הצערה: "משאת ד'ב' חפר וב'מלאים בליש'ופי' וישא משאת מאת פניו ב' בו וחסרים : למשאות אתה משדשיה : משאות שוא ומרוחים : ב' בתרי מלאים: זתרב וש שפות הוצ שוו. שפאי ו ביות שלמה: משאת ו'פתרין ופי'ותרב משאת בנימן ' להעלותם משאת העשן מן העיר י ותצא אחריו משאת המלך יוקרא המלך ביותר משאת בנימן יותרב משאת ביותרב משחת ביותרב משאת ביותרב אינות בי זיתבו קו ביוחות הבתן בביר כשמע גדעון שירו וירבר שלשת אלפים יומם יצוה יי' חסרו שונים ירא את יי' בני ומלך והשקות בכלי זרב י היות ש' ומי' שברו ואת נכיעי גביע רבסף ויהי כשמע גדעון שירו וירבר שלשת אלפים יומם יצוה יי' חסרו שונים ירא את יי' בני ומלך והשקות בכלי זרב י יין שוטי שברו ואת נביל אב הישנו וישגם ה' חסר בליש' וסי' וישגם זידבר אליהם : ארדף אחריהגדיר הזהי פן ימהר והשגנו וישגו את צרקיהו : "מלכים י שפרה: אשר שם האחת שפרה: ברוחו שפים: (ישגם ה' חסר בליש' וסי' וישגם זידבר אליהם : ארדף אחריהגדיר הזהי פן ימהר והשגנו וישגו את צרקיהו : "מלכים י נוחות שפו נו בי מת ברבריכם ג' ופי' ויאפר גם עתה ברבריכם כן הוא : נתאמר ברבריכם כן הוא : הגני מתפלל אל יו' אלהיכם בדבריכם: וכרמאה דורמיה : כרבריכם ג' ופי' ויאפר גם עתה ברבריכם כן הוא : נתאמר ברבריכם כן הוא : הגני מתפלל אל יו' אלהיכם בדבריכם:

ופֹּעַטוּנְכַר מוּאַנוֹם:

יַּיִּהְ מָנִין דִרְדְּנָב:

לָרְבְּוֹנִיְרָעַבְרִין:

וַיְמָהַרוֹנִיוֹרָרוֹ אִישׁ אֶת־אַמְתַּחְתָּוֹ נֹימּנֹי מַעַבְּדֶּרְ יְתְקְאֵיר וְאַף־אַנַּחְנָא נְהֵי

ובלש

די ישחכח עימיה

בְּפָרְנָבֶּמַכִּוֹן כֶּן־־תָוֹא דָי יִשְּׁחְכַּחַ עִפֵּיה

וְאוֹתִיאוּ וְאָתִוֶּתוּ נְּכַרְ יַת־פוֹעֲנֵיְה לְאַרְעָא

וַאָמֶר אָף־כִעון

המקיחור מכחן חמרו זיל לעוליוכנס חדם בכי שוב ויצח בכי שוב והקשירינים כך הים לולומד וצח חדם בכי פוב זיקכם בכי עוצ שכן חשמי הבוקר חור והחנשיושלחו ינוחה קודמת וייל סבח ללמוד צ"כ פסיו צ"כ נכ נפי נכר שוכב

מיע ספורנו

שלבים יחבן בני * מחחר שחחה יחיד למתך כחמרם ויותר בוח לבדו לחמו אלמים יחו לך חן שיקרבוך חחיף חולחם: ויבד מם * פחשב כלרת הבייו החיו : יושימו לו לבדו י בלה ירביכו המיו שכהה שברים בי לה יוכלון התצרים - לפירך לח חכל הוח שם חחינ ולח הוח ולח חחיו עם החצרים: וחרב מבחת בניתן י לרחות חם יחמון בו: מחם ידות י שעם כל חלק שהיה שולם לכל פנים מסם כמבהב כוה בולה חלק לבניתן להרחות המיכוחו על בלם: וופכרו עמו בומיכי יון מלכוח רב שנחן לפניסם שלם היו מורגלים כהם ולה בשניחי שלת לשחות כל שינם חן החשין כששר רחוי לצשות לנל מועד עם פחונים כחתרו כי חשב ללחום את חושל בין תבין חק חשר לפנק: ופים כפף חיש בפן חמחהמו בירישתם שתחתר להם שחפותי לשלם להם פובה דחורת ספער שמעותים: חשים כפי אתחחת הקטן לרחות חיד יחפרי עמים פלא צדי להצילי : הנח זם חוב חוב אמני בן. שמשו עיש . יושיש ישי ומתחתם הקטן כרחות חין ימטרי פלמס פלא צדי בהנים ז הנחום חפר ישחה חמס לן.
במה דכרו פוחה כמשב שיהיו כלם יודעים הדכר: למס ידכר חדוני כדברים החלם ? כמו חושד חת כלנו: בס
עפה כדברילם כן הוח . אף פל פי שמה כזה הענין כן הוח הדין כמו פחמרת הגביע גביע כמלף
חשר שלם לכם שוכה לקבור כפודה חיש של שקו מכל מקום : החיש חשר ימלחתו הוח יהיה לי פצר - דלה
משבים השתחו לח ימות כתו פעום וק פרין: וחחם מהיו כקיים . משביות ומכל פנף פחר:

אחויה די עברון חסתהיונקים : יוחף יה

אָרֶצָה וַיִּפְּחָקוּ אִישׁ אַמְתַּחְתּוּ

יָהֶרְלֵיעַכְרָאוֹאַחְנוֹחְחָוֹוֹ וַבָּאִין:

ימחין להשיבו על שיבקשולו מתכו הנה חשבוהו שהוא עכבו לפלמו בכינה - אבל אם יחעורי להושיבו קודם שיבקשוהו מתבו הנה זה יורה על היותי בלי פשע על זה ולוה הקדימו החי יוסף בהודיע כן כבר הושב כספיהם בפי המתחותיהם ושהם משיבים חותו קוד שישוררו חוחם על זה: דרועלת הייח הוח במשפעים החוריים . והוח מי שלקם תבוחה מחנסים רבי' וחחר מכר מתכה לחתר וקצם בתה שבביע לו מתכו משתון הרי כוח שבו כי זה יורה שלח היה בהשתון מהסוחר כיהוא קנה זה , מחנשים רבים נחולם כשלת היה זה בוה החופן לח זכה בו זה הקונה וכבר כתבחר זה השרש בם' ב' ממליעם: הקרעלת הי'ש הוח במדות יוהוח שרחור שיושיבו החנשים במסנה לפי בשנים ר'ל שגדול בשנים ישב רחשון ולעיר בשנים חחרון ולוה בושיבם יוסף לפניו הככור כבכורם ו והגעיר כלפירתו וכזה פתרו רו"ל במסבה הלך החר הוקנה בישיב 'אח' החכמה: דותועלת הכ' הוא במדות י והוא שרחדי לאדם לשמור ביתו לשיכנם בביתו שום אדם ויהיו בעיניו כלם כלסעים וכבנכים ואם ירבו הבאים לביתו בדרך שלא יוכל להפקר מכל החד והחד הנה ראוי לו פינפה מי הוה בלתי כפתן ויזהר ממכו לבד" ולזה הת'יופף הלח ידעתם כי נחם ינחש חים כמוני כמו שביחרנו?

וחיבכו והיום כחלת . חו יהיה פי' עון עבדיך כמו גדול עוכי מכשות :

בעל המירים יין אליי פני מין יום ליין יום איין יום

ובנית נס כנס לפייסו דלג׳

בשרים :כ:ם 'וחל יחר שנים

במסורת ול יחר חקך בענדך

צחידך וחל יחי בעיניכם כי

מכרתם חותי כנ: יי לתחיה שנחני חלהים לסמיכם" ודרשי

מכחד פנשחנו פניזם נקדר!

בי על תו סיה להש לחרו׳ הכח

במי חתר יהולה חב ישתנו

ציגם חליו יהודה סופי חיבות

מכחו שחת' מלך גם חכי מ'ד'

בשל זה דורם כתדרם כי בנה

פנירום כי עשה מה שלרלה

בה: ע' יעל עם חחיו שהים לכם

מב חו חת יוני חום לח של

בי וים שככר מחבווילדיםנים

בתפורת פנח וילד זקוני' קען

בחירך כי חים הרנתי לפנעי בילד לחנורתי שחם נכיח

בכניתן כחן הרי כחילו הרג'תי

אים דהיימ ישקב בפלעי

בי אי חת ר נהם נהוח ות

בצח זה יולד וקנים חסר שחשר לו כל מה שלחה חזקני

דהייכו פס וענר:

אמרי נועם

פרישת ויגיש

פדבר כת שבוך מלחק

בהקשה ה"ב מחרן לפה דגם

חליו קשות והלח יומף דנר

פנתהם בנחת כי כם אחרו

שהככו לן לפ כדים זהוח חקר

שלילה כי חם יחי וחצירן סכך

אר לו יהודה והלא אם הייה

בוצה להעליל היית נפוב

יכונ להעליל בטבור הכס**ף**

הרחשון וליקס כונו לעבדים

פחם כן חולך היפו כי חם

לבניתן ח"כ נתת עוכיך כנ

בלי ת היה שיתה עין מוד

מיני ונול וקירן שותו שחתר

בכתיב ויקח מחתם וגו' וחיבן

פוכיר מה דכר להס' ופוד

קשה מה ילך וקונים קשו והח

בוה יותר מכן כ'ות'רץ וקמי

מה כח נרבות החי וכל זרען

בנוחר ותירך דכחי יכל כח

לרכות דינה כי כמדכש חומר

שחפנובת דינה החלחן הכיח"

לתצרים מה שקרחה חסלינת

ם מיפרע יל שנדלה כנת.חת

שיכת עבדן עברה סעמים

מברם עבוף ולכך כנום יוסף מל זה שה / החני להוליד י"ב

פצפים כיביו ובמד חלה

מולדית יעוד יוסף ולח היו

לו יח שנים יחפים שנניתן

הולניין לקיחו של שחו כדשיו

כש"ו וויית משכנות זרכל

כשתנשתו אשח פים פיגרהינו

שלחווליו את שני דכ 'ו. עשר'

ילמו חבכיתן שחיו :

מיע ספורנו

פע עם פולות פקים לכם:

בחשול שלא יע ה יה בידכם

תה כאמר לאד כזי להשיב על

דברין כשחרת מה בישחם

בלה עשיכי זהת הע"ם שהדון

שמנו מחם נכטרק י להוכות שמיקור בהום הבל תחבולת בתיקור בהום הבל תחבולת בתיקור בהום הבל החבולת

פן ע דיך לי בשריל ושחמ

של ישביל עין בענשיבו לומים

כחשני רצה בחל להעמשנו

הלהחים יחנו על ידך על דרך

מרשעים ית רשת כפחמר

לוליייוסך חיכה רבתי)יפטום

לפורים יום כחתרם חנו הרנה

בחקייב ו חיתה לחקום חלח

ההוחחיו מת וזכי פירש היה בןטן כ ואחיו מת עיד הקשה

מתשה חבר לנו וחשיתה

והורלחס

פילד לשרורתי ל.יי

בתוכים נועדו: בי חדוכי

פניך נריך חני ללנר חעם במוך כפרש בניתי בדחחחילי

שוה שחתר לנ חגי שוה ד

בגדול החל: שלא ירגישו שהיה יודע היכן הוא: ויעמס איש על חמורו זרוע היו ולח הולרכו לפייע זה אחזה לפעון יושובו העירה מערופולין היתב והוא אומר העירה העיר כל שהיא אלא לא היחה חשובה בעיניהם אא כעיל ביכוכים של עשרה בני חדם לענין המלחמה : עודנו שם ישהיה ממחין להם : הלח ידעתם

וַיָּאמֶררַהָם

וַיִּאמֶר יְהוּרָה מַה־

כי כחשיכחש וגו' י הלחילעתם כי חים חשוב כמוני יודע לכחש ולדעת מדעת ומסכרה וביכת כי אתם גנבתם הגביע:האלהים מנח יודעים חנו שלח סרמכר אבל מאת המקום נהיתה להבים לנוזאת מלח בעל חוב מקום לגבוח שטר חובו . מה נלטדק לשון נדק וכן כל חיבה שתחלת טויפודה לדי והיא באה בלשון מתפעל אי כתפעל כותן םי"ת במקו תי"ו והיכו כותל לפכל אות רחשונה של יסוד התיבים חלח בחתלע' חותיות העיק'כבק כלטרק מנורת לדק ילטבע מגורת לבע וילטירו מנורת ביד אמוניי הלטי דנו אותו מבזרת נידה לדרך וזיב' שתחלת שמק נשהי'מתפעלת החי"ו מפרדת את אותיות העיקר כגון ויסת בל החגב מסחכל הווח בקרכי וישחמר מקום עמרי מגזירק מוליך יועלים שולל מסתולל בעתי מגור׳ דרך לא סלולה

חסלת ויהי מקץ

אליו דבר בחוכר אדוני יכנסו דברץ בחוניך: וחל יחר חפך מכת אתה לחד שדבר חליו קשות כי כמוך כפרעה חשוב חתם בעיני כחלך זהו פשוטו ומדרשל סופך ללקות עליו בלרעת כינד אָרני שָצאָת־עַכָּריוֹלִאמֶר הַיִּשׁ לָלָם כ שלקה פרעה על ידי זקנתי שרב פל לילה חחח שעכבה אחר מה פרעה ביור זו. מבשיחואינו טושה אף אחרה בד מבייחוא שימח עין שאחרה חחר מה פרעה בחר וחיכו מקיים לשום פיניך עליו . לכר חחר כב ההרוג חוחך ואת הדונים קקבים בל חליני שחל חח שבדיו מחתלק בעלילה בחח עלינו לחה כבל לך לשחול כל חלה בחך הית מבקשי חו אחוחיכו אחה מבקש ורף על פיכן ונחחר אל אדום לח כחדנו ממך דבר: ומקוף מח . מפני היראה היה מוצי דבר שקר מפיו חמר חם חוקב לו שהוח קיים יחתר הביתוה לליי לבדו לחמו י מחום בי שליים אין לו עור חח: ועוב חת חביל ומת אם יעווב את אביו דומבים חנו שחח ימות בדרך שהרי חתו

פרשת ויגש

בסבי נחש ינחש כי חיש כמוני יש לו מנחשי וי "ח כי הנביע היה מלוייר ובו היה מסתכל לפני חחיו ואומר זה הוא הבדו לווה כולד אחריו . פי"ת כלטדק תחת תי"ו התפעל בעבור הל"די : החלהי' חנח י על דרך משל כי עון היה לנו וכחילו נשכח

וַיִּפְצָא הַנְבִיעַ בְּאַמְתַחַת בִּנִימָן

וַיִּפְלֵוֹ לְפַנֵיוֹ אַרְצָה:

ויקרעו שמלתםויעמס איש על-

מַכונישבו העירה: ויָבאיהורה

וְאָדֵיוֹ בַּיָרָרה יוֹפַף וְהָוֹא עוֹבֵנוּ שָׁב

יוֹסַףטָּחַ־הַמַּעשָׁה הַוֹּהַאָשָׁר עַשִּׁיחָס

נאמר לאדני מַה־נַרֲבֶרְ ומַה־נִצְטְׁדָּקֻ

הָאֱלֹהִים פָּצָא אֶרוּ־עַוֹן עַכְּדֶיךְ הִנְּנָי

עַברים לארני נַם־אנחנונסאשר־

נִמְצָא הַנָּבִיעַ בִּיִרוּ: וַיֹּאמֶרחַלִילַה

לִי מֵעַשְוֹת וָאת הָאִישׁ אַשְרנִמְצָא

יַעַרָוֹ רְשָּׁרָוֹםאַר־אַבִיכִם:

ותיבות אלפים כ"ה:

פרשה

ל פר בר אלהו ישונרנו האמר כי

יַחַר אַפַּרָּ בְּעַבַּרָך בִי כָּשוֹדְ בַפַּרְעַה :

אכאראת:

אָלְיִ וְאָשִׁיֹםָה עִינִי עַלְיוּ

אָבֶיִו וְעָוַבְ אֶת־אָבִיונָמֵת :

נַתַּאָמֶר אֶלִין־עָבָרֶיךְ אָם־לְאִילֶּדְ

יַעְבְרָךָ אָבְיֶוֹנַנֶעָ־לוֹ אַתְרַבְרֵי אָרֹנִי

אַרניירבר־נא עכרד

ונאבר אַל־אַרני יש־

וַיְרָה בִּי עַלִינוּ אָל

וינש אליו יהודה וגופר עד ואת יהודה שלח לפניו

לעשו׳ חפפר פמו המלךי וחשימ'שיכי עליוי להשגיח בו ולהטיב לועל לד החשלה

באור המלות

דַבַר באוניאַרני וָאָר

ובלש ברבא שלי ובועירא שצי ייים ניחפש בּנְרוֹר בחחל ובקשו בלבי ואישתבחבלירא בטוענא דבניבן: וּבוָעוּ רבושיהווֹוֹרְמוֹ וּבַרְעַל־חַכָּוֹיהׁ לְּיִחַמְיּיִהֹ וְתָבוּ לַכַּרְתָא: וְעַל יְהוּדָה וַאֲחוֹהיֹ יי לבית יום פוהוא ער בעו המן ונפלו בַּרָבְּמוֹהִיעַל־אַרָעָא: וַאַכַּיַר לְחוֹוִיוֹםֶף כּיּכּ פַרה עוֹבָרָא הָרֵיו דָיִצַבְּרְתֻּוֹן הַלָּצִי ירעתון אַרִי־בַּדָקָא מַבָּרֶק נַבָּרָא רִיינ מּנימור הַלוֹאַיַרעַהָּבּם בִּידַנַקשׁ יְנחֶשׁ אָישׁ בָוָהְי: וַאֲבֶר יְהוּרָה מַה־גַּיֹמַר לְרְבוֹנִינּ אוֹי׳ יִסּ אֲשֶׁר בָמֹנֵי: פַרו־גַּטַבֵּיל ומָה־נִוֹבֵי מִן־קְדָּכִם יִיַּ אִשְּׁתְבַּחָ יַרוֹ־חוֹבָא בְּעַבְרָךְ רָהָא־ אַנְחַנָא עַברִין לַרְבּונִי אַף־אַנַחָנָא אָף רָאִישְׁתְכַּתו כַּלִּירָא כִּירֵיָה :

לַי עברא וְאַחוֹן סָקוּלִשְׁלָם לְנַחוֹּ קמ"וי יחזקי"דו אמצ"יה יהיה לי עב"ר סימן

אִישְהַבָּח כָּלִידָׁא בִיבִּיה וְהַוֹאיְהַוֹי־כּ זּה הָבָּבִיעַ בְּיָדוֹ הְוּאיְהְיָהְ־כְּיִעָבֶּר וְאָהֶה

פרשה

פררב לְוֹתֵיה יְהוֹדֶת וֹאֲמַרֹּ בְּבָעֵר רְבּונִי יִפְרֵיל־ כען עכדר פתגמא וֹאַפּרנָא לְרָבּוֹנִיאִית־לָנָא כ׳ נֹחס׳ לְנוֹ אָב זַקוֹנְוֹלֶר זִקנִים קְאֵוֹ וֹאָחִיוֹ יינ׳ פ׳׳ אָהָבוּ: וַהְאֹמֶרֹ אֶל־יְעַבְּיֶׁיךְּ הוֹרְבֶּחוֹי ני פיני אַחיכם הַקּמָן אַתְּכֶם לְאַ הְסְמָוּן ואמרת

ואמר ויחפש כ' בשעם פזר ופי' ולא משני בנרול החל: זימצא ו' יפי הגביע י וובקש הרכר' וישצא כתוב וימצא מכני הפהגים: עזרא : וימצא ברס גבורי חיל : ר'ה : ויבקשודו וימצא להם: העירה ש' ח' לשון קריה וא' לשו, עירה מפור ביהושע גבי יריח: אויאמר להם חר מן כ"ב מסור במס' רבת': הגגוג' רגשי בתו'וסי׳הננו עבדים לאדניי הנגו לך לעבדים י הנגוועלינו : עבד ב' קמץ בוקף וסי'אטר ימצא אתו׳ האיש אשר נמצא הנכיע כירו: כי ארני ז' וסי' ירד ירדנוי ויגש אליוי אל נא תשת עלינו חשאת ויש יו׳ עמנו : אניוהאשה הנצבת אניוהאשה הזאת ישבת : תני לה את הילוד ההי: וילד ב'וסי' וילד לר בורתי בולר זקונים: אמו דקדים לאכיו ג'וםי' ויותר היא לכדו לאמון איש אמו ואכיו תיראו בי אם לשארו ניותר ב' וסי יעקב לברו הוא לברו: ואביו ש' מסור פרשת וישלת: אהבו ד' וש' ואביו אהבו כי אהבת גם זו ארבו ' ותקרא את שמו שלכוה ' יו' אהכו יעשה חפצו: עיני כ"ם מסור כמס' רבתא: עלינו ב' ופי' ויהי כי עלינו ' לאפ' את שמשון:

> בעלמה דף התה כן ושוד פרעה הכריז בכל הרלו כל מי שילה לשבור בר ביההו והליכחו לשלום קייכו מבפים וחיבו עושה : הדובי שהל י חז"ק לה תכיבו שפהל זה הלה יש לכולותד ששחל להם כי איך ישלחכו לבו להוצי שקרים כליו בסכיווהוח שכי למעלה שחול שחל החיש לכוולמולדתכו ב ומחמד מל שבדין בורידהו הלי ומני יבוד' אפית' שיני שליו כי חני שרבתיו " דכר חחר והפיתה

כי במוך כפרעה - ר'לשאתה והמלך שוים במדרגה יולות יש לי לירת מחסך כי אחב של בי ועוב את אבחומת - ר"ל שכבר ימות בעבורו אביו אם יעובהו מרב אהבחו אותולפחדו שי פרכז ישוב או שניו ומת ד ר כשכבר ישות בשיוקרת מיבכה בפכיה סולפי שלה היה רוצה לבכות שירפו רעילה חחפקי להתחו'שלה יתפעל בחופון שיוקרת מיבכה בפכיה סולפי שלה היה רוצה לבכות מפני פאין זה תחלך התושל השל הול של שיוציהו כל חים תעניו רשמעו עש ששני בחול מר יוסף . אי אפשר שה בכה שם יושףייום הביו ושעניין כבית פרעה רח חק חקרו על העניין השפ ורצלה להם שלבר באו אחר יוסף במו שאמר חמר זה - והקול נשפש בית פרעה לחמר במו אחר יוסף . אי אפשר שהרצון בתמכו וישת של מצרים הוא שהם שמעו שלבר באו אחר יוסף . כמו שאמר החדי בינו להשים בהשבת הנימין אבל אולי להשים בילו אמרו בעת הואת שכבר ימות אביה בינו לדי שישיבו מבוקשם בהשבת בנימין אבל אולי לא ביה שיולי אמרו בעת הואת שכבר ימות אביה בינו לדי שישיבו מבוקשם בהשבת בנימין אבל אולי לא ביה שיולי המרו בעת הואת בינות אביה שיולי אחר בינות אחר בינות אחר בינות המשבת בנימין אבל אולי לא ביה שיולי המרוב בינות הבינות בינות לדי שישיבו מבות בינות המשבת בנימין אבל אולי לא ביה שיולים בינות בינות המשבת בנימין אבל אולי לא ביה שיולים בינות המשבת בינות לדי שישיבו מבות בינות בינות המשבת בנימין אבל אולי לא ביה שיולים בינות המשבת בינות ב ולצלה להם שלצר בהו החייוםף כמו שאמר חתר זה - והרוג נפשע ביון של שלי החיו בשם של מו במתרון שמשו מניים היין שלם ב הקול נשחע בית פרעה וגומר - העוד הכים הל בהשום בי הוא ששב שאולי אמרו בעת הואת שכבר ימות אביה ביון כדי שישיבו מבוקשם בהשבת בנימין אבל אולי לא היה מי ולז- רלב הקול נשחע בית פרעה וגומר - העוד אביה אהרים בלשם יחע' שבנ שתתכרוני למען עשה כיום הוה שאהיה לעניכם למחיה בזה הרעב הכבד אשר יחתיר שבע שנים ולוה איו לכם אשם על ברכם והקול נשחע בית פרעה וגומד . העוד הביתי הנה שחל נהס זה כי הוט עשב ביום בושל החלי ביתו מדים של מים ביגון כדי שישיבו מבוקעט בישבת בכיתין חבל חולי לח היה שי ולאך לכל לחתיה בית פרעה וגומד חתיד שבע שלים ולוה אין לכם אמם על זה לדעת זה באת 'ני לפחיה שלחני אלהים לכים לחיו שלח יבושו מתנה ושלח ידאגו של מה שנתלוהו מהרע . וישמני לאב לפרעה לתנהיג עד שכל פריליום לכ אחיו שלח יבושו מתנה ושלח ידאגו של מה שנתלוהו מהרע . וישמני לאב לפרעה לתנהיג עד שכל פריליום וכל פרילים בתובר אלה ביים בתובר האלה ביים ביים בתובר האלה ביים בתובר בתובר האלה ביים בתובר האלה ביים בתובר בתוב מבחנהים כי מי לבד ביה המדבר חליכם בכל מה שהיית דונה בי שהייתי בשלה מושל בחרן מצרים ולוה מוכלו להגיד ליבי כל כבורי במלחם לאות של בחרות ומכוה מה שהייתי בל מחם רחימם בבירור וחלב לפרעה ושחני מושל בחרן מצרים ולוה מוכל בחרות במלרים וחת כל חבר החים בבירור וחלב לום מרגם חבי מלים בל של שהיים מים להמב במלרים וחת במוכם החים שהייתי בלשכם החים בבירור וחלב לום מרגם בלשובם וחים מדבר בלשובם וחים שהיים וחת בדים היו מדברי בלשונם הלח בם כן ששם היה מלין מדב בלשים בל מים בל של של מדבר בלשובם וחים מדבר בלשובם במשום מדבר בלשובם במשום היו מדבר בלשובם וחים מדבר בלשובם וחים מדבר בלשובם וחים מדבר בלשום במוכח מוחד במוכח במור במוכח במוכ ו מלה בחלו לי הממשלה צוה וזה לכם לחות מחני מושל ביון של מדר בלשונם וחין שפק שהין זחת לחיב כל כבותי במקריט זמת כל היוט בנידור וחבקנום חדבם חרי כלישכר זה מחלה במנה והבקרום חדבם חרי כלישכר זה מחלה במנה מהוא יוסף מפני שהוא מדבר בלשונם וחין שפק שהין זחת לחיב ביום היו מדברי בלשונם היו מדברי בלשונם היום היום במחלין מדבר בלשונם מחלים מ מחלים

ויגש

בל כחוך כפרעה אחה כמלך והחלך כתוך וכן כל שני פפי"ן שהוזה חתר זה כמו כעתי כצתר והיח דרך קלרה י מכ וקן כי הגדול שבכולם הוא בן מ"ה שנים ויתכן להיות חביהם בחור: וחשימה עיכי פליו שהרחה חותו: ועוב חת מביו ומת י ולמה לה הביה המוכיר החמשה שחין להם הברע כמו וישליף כעלו זה נמהם:

חזכוני

ויתצח הבכיעה הבל בכסף הכתלח לח היה שום עלילה כיי"ל הין דרך מות־ים להביח כסף בלמלום: והוה נחשינחש בו ז והלחיש לכם לדעת שלכך הכיחו על השלחן והעלים עיכיו מתכוכדי לנסותכם לראות אם מבכבוהוןי"מ והוה נתש יכחש בו הלא יש לכם לדצת כי הוח ישחל לתנחשים בעבירו כי אים במוהו יש לו מכחשים ויודעי׳ לבלות בכיבות ופי'בו בעבורו ד"ה הוח לשון הות . ודוגמתו נחשתי ניברככי כרחה לו בסיתן רע כשחבוד ממכו כלי חשו' כסותוו איולפרשו לשון קסם דגנחיהית גבי גדול: כדבריכם **כן כוח :** כלוחר בן מוח ביח מחחר שאתם חרלת' התשפע חבל חיכי רוב' להחתיר עליכ'יות' תקו המשכם לש' ימל אתו הגביע יהיה לי עבר שכןהי׳ דינם קודם מתן תורב כדבתיב לעיל ולקנות חותכו לעבדי' וחת חמוריכו הגל משנחנה תורה ישלם כפל ואם אין לו ונמבר בגניבחי: מה נאמר לי דוני י פף בכסףר זטון: מה נדב' בכסף שני: מה נלשקה: בגביע: בס חנחגו בס חשר נמל׳ הגבים בידו וכי מה בא זה ללמדכו הרי אפי לא פשעו נעשה עבדים כל שכן בניתן עלמו שבמנח הגבים בידו חלח י"ל משום דלעיל חמרו השר ימלה חחו מעבקיך ומת גם חנתנו נהיה לחדוני לענדים כשרחו חחיו ביד בכיחן מתרוגם הנחבו ע בדים כחשר המרגו גם השר כמצא הגביע בידו לא יהיה את עבד כי יראים היו פן יתיתוהו:

חסלת ויכי מקן רוביש חליו יהורה כי חין בידו יכול' להולי'כל איש מעליו כתו שעשה יוסף: יהודה ' לפי שהוח שרבון בחוכי חדיכים רולה אני לדבר הליד בפשאי: וא יתר הפך בעבקך . שהרי יש לחוש לחתחך תשום כי כמוך בפרעה שניהם שוים בגדולה - ויכחתי מחרווחפך כי למי הקבול עלידלפיכד צָריך הכי שתשים לבך לויכוח שְּלוּ בֵּכִי בַמוך בפרעה י דוגפא כמוכי בַמוך כנים ככהן כטוב כחום כחשב כחירה פרש"י מה פרעה בואר וחיכו מקיים וכנ׳ כדַחֹיָה אָ במדרש כתי׳ בכימוםי מלכי שחיושבד מוודואיכו לוכם בבדי מלך כגון כגדיםם וברחשית מלכות הסלך משביעון מותו לקיים חוקי החין ופרעה הלבישך כגדי שם וכשם שתליכו ששבועתו איכו מקיים ודאי חינו שומר הבשחתו שחיובה את דבו׳

הרכם שלותים לחקום נתרים נחריות שפונותי בנו ולח בפרע מחלי את על ידך שעתיר בחבוע דחנו מידף: חלילה לי מעשית זרת באה ה חני השליח להפר'חנם משונותיב' הקנות ס כעלי, מרשעים ילח פשם ויפי לה חבים כד לה מפח לעבר ולא אערים וו להי

> : זלכד פרשת ויגש

החיפה הבי עחק בז התפח

וינש אלין יוכר כת ענדן דור מחתר שחשריתלים נייששתו אחת שלה תחפון ששריחקלי מל ידך חבילו לחיינים: ידכך כם כירו לשוימו פחונה שולוב הישל וקנו בעוקם מק שולך שני שול . בעונה וקלל משליבה מל גוב נסטעבה וכו פרקנו : כי לחון כפרפה כי מה שום ז דקיים כננקן לה

וַאַטַר חַס לִי סִלְּטֵעבָר דָא גַבְרָא דִי

אביכון:

ַקַרָםרָבּוֹנִיוְלָא־יִתְקַףרוֹנָוֻךְּ בִּעַבְּדֶּךְ אָרֵי כְפַּרָעוֹה בָּן אָתְּ: רְבּוֹנֵי שְאֵיל יַתּ־ ַעַבְרָוֹהִי רְמֵימָר הַאִית־לְכִוֹן אַבָּא אַוֹ אַבְאַסָבְא ובַרָ סִיבְתִין וְעֵיֵר נַאֲחַוּרְהִי בֹּי בֶּתְ נַעָּרוֹ לְאָבִיוֹ לְאָבִיוֹ וְאָבָיוֹ מִירת וְאִישְׁרָאַר הְוּאַ בָּלְחוֹרֵוֹרִיי לָאִיםֻיְהֹוָאֲבָוֹתִי רְחֵים בֵיח: וַאֲבֶּרְהְּ לעבדר אותורדי לותי ואשני עיני כ שליו אל־אַדנילא־יוכל הנערל בול ארל עלוהי: וַאֲפַרנָא לרפוני לַא־יכור עולימָא לְמִשְבַק יַרו־אָבְוּר־יוְאָם־ ישבוקית־אבוהייטות: לעברך אם לאיחות אחוכון זעירים מת מחמו לראות פני: עמכוולא הוספון למחזי אפי וַהַוָרה בַּר־סליקנא לְוַרְ עַבַרְרָ אָבָאָ

וַחַוּינַא־לֵיה יַת פָּתְנָפֵי רָבוּנִי

עיכי עליו בחמר׳ בדרידובו אי לשמדתי וחפילו צשע גנחי וחוליובוח לך להחליף דבריך ולעכבו: 36,

ישט מקבים של של מפני זכ שיבים יושף ישול שכבר היתה נהם רחיה חזקה שהחיושף שני בער הבר לתכנו הכה בריו בים שניו של מיבים יושר שכבר היתה נהם רחיה חזקה שהחיושף שני בער הבר לתכנו הכה רלה להודיע זה לקביו כדי פיתרלה יותר לבא לארץ מל-ים וכבר אפשר שנאתר שהרלון בר בים יושף לאמת שהוא לאל לפרע הברים וכבר אפשר שנאתר שהרלון ברי בים לאום לברי בים ברלון ברי בים ברלון ברים ברלון ברי בים ברלון ברים ברלון ברים ברלון ברים בים ברלון ברים בים ברלון ברים ברלון ברים בים ברלון ברים ברלון ברלון ברים ברלון ברל הים אים השור בשיני כמו פרשים שבוח החלך: וחברו חבבר י וחבר הכלנו ללכן לח הניפו ברחשונה לכח שמנו וזחת היחם שבנה שלח בים שמנו חו לח ששלחנוהו לרגל כחשר חשנת: יחשי שלוו יות ביש וחבר בים שמנו מו לחשב מו יחשלב וכשל לחשבב חו יחשלב וכשל לחשבב חו יחשלב וכשל החליו ומק ושל וה חביר ישות בלי שסק אם לח ירשי חף של פי ששמעות שעותו החותיות בורה פלינו ברצון פשום ומאלים מה שוע בלתי מושיב הות בלתי משב המוכי מת מפנים מות המנו זו מבין החוד הפנו זו מבין מות מבין מבין מות מבין מ בים מהיותי בלתי מחשיב חנתב כי מ שעל ווכוניט

והורדתם כ' במפר' והורדתם חום שינתי י והולדת' את חכד הכהי משל לפרה פאיכה רוצה ליכנם לשחים הכניכו הת' ולרה והיא נכנם כך יעקב לא רלה לירד לחברים וכששתע שיושף שם כככם מיד:קשורהי ביבמם הכח וחידדחול קשור בלב נעדי שהוח נער וחף חם לקח הגביע מפכי הולחנ שקשמה כו הי נחי חפר שאולחו קשורי בו צליף שחהה כפשו קשורה בנפשו של חבינ לחנבו ב וקציר ב׳ במסורת הכח חשר מין הריש וקציר וחידן עול כל יתי המדץ זרפי דחי לח כח יומה לנסל נויר׳ המקויודע וקניר לה ישבותו על כן הרף השר און חרוש וקציר כי ורחי לח ישניתו זרע וק.יר וכשיורער יקלורו יכאן לא רצו לזרום שחחרו חופנ שנאכל חה כבידיפו ממה שכזרע חותו וחולי לח כחיה עד שנקצור על כן חמר תרוש וקציר ולח חמר תעוקליר: רכה

אטרי נועם

בשו כח חלי ובויוחס מחח'והום למה לא קרב אצלם ויש לומפ לפי שהיו יושבין בשוריוה החר זה ואם היה מתקרב לנה הים רחות מחברו ורנה לומר להם בקבחי כדי שלח יתביישו :

מ"ע ספורנו שונו שברו לנויולהכרח הרעל

סכריתנוהו לשלח ובכל וחת העיד ככו שחולילה כבישהו

שיו ונשוה סבת חיתשו ביגון!

ועחם כנחוי והורידו עכדים מחחר שהפיד בנו הנה כחשר ישיק כן לח יינחם זה מצ שמקרה מכל רמיי בייחס לנו שעשינו זאת התקלה בידים כעלין ופר'חנה השמעחין פן תחמר עלני עשם: כי עכקר ערב יוהטעט לי דיו ברחותה כי אין הנער מכלמי שישאל מה הים לו הוח מפני שעברן מרב ומחח' שלח חביחנו יחש שנחבד בלי ספק ושבשביל וה לח יכולתי לקיו' נדר': ועתה ישב כח עבדך חחת הנער לפיכף חני מבקם להיות עבר תחחיו כדי שלא אחפא לאבי כל היתים כחו שקכלתי עלי : צי חיף חטלה חשים שחשבתי סינסער עלי טיב לי כלח חרחנו בייתו הוער:להמחפק להתחוזה לכל הכלבים פליו התחתקות מספיק לכרר ממק כל הנלנים עליו ז העיד חבי חייםי חפשי שנה מת מדהבתר שלי: בשו כח חלריםלה ישחער שומפי הנכי חת מכירתווחם מכרחסי ונזה חדעו שחני יוסף כלי ספק שלה ידע היש במכורתי ושחני חמיכווויחמ כי בקולים לא ידעו שאני מחיכ':ומחילה חתם שלחחי חנה ברחוהכ'חכלי חלדי שלח היה מושב כוולת חלח המעות הקודחות חון ספק מהפנות מקודחות סיו גם כן פרמון חלדי לפכב זה התכלית ב

קימץ מנחה פרשת ויגש

ויגש ביארש דמו שהמא המא נדבר מכירת וסף ובנימן לא היה לועסק ברב' הזה' דבר כי אצל המלכים הכרח להיות ממעש ברברים ואשים עיני לאמצינד בשום מקו' שאמ'יוסף הדבר הזה אולי נכלל באת אלקים אני ירא: ויצא האהד מאתי פיי יחידו שלא צולם שנסרולקרי ממנו נכוארתו: ישב נא עברך קשה מה הועיל יהורה בוה החלות הרי לא יהים שבועתו שנשבע אם לא דביאיתיו בעצמו ישא שבנדרים ושכועירן הולכים אחר לשון בני ארם ועקר הכוונ' הית' רק שישוב בנימן אל אביו: וחשאתי לאבי הארכפל הלשון ואמד לאכי ומעם אבי הל"ל וחטאתי לו אלא רמן לאביו שבשמים: כל הימי 'ועת' רמו שאמר להיות מנוחה

וקייהו אשון. שהשמן מקשרנ בשעת הסכנה: והורדתם את שבתי וגו'י שבשילשהוא שכלי אני תתנחס בו של אתו ועל אחיו ואם יחות זה דומה עלי ששלשתם מחי ביום פחל : והיה כראותו כי אין הכער ומת אביו מלרתו: כי עבדך ערב אתי הכער יואם תאמר למה אני נכנס לתגר יותר משאי אחי הם כלם מבחיק ואני נתקשרתי בקשר חק להיות מנודה בשני עולמות: ישב כח עבדך וגו' לכל דבר חני מצולה ממנו לנבורה ולמלחמה ולשמש: להתחפק לכל הנצכי׳ לח היה יכול לסכול שיהיו מצריים כלבים עליו ושותעים שאחיו מתביישין בהודעו להם: וישמע בית פרעה ביתו של פרעה כלותר עכדיו ובני ביתו וחין זה לשון בית מתש חלח כמו בית ישר' בית יהודה

אבן עורא

אך ערוף טירף והעד כי לא רחיתיו עד הנה: להתחפק לסכול . לכל הנלכים עליו סעמו עד סיברו כל הכלבים עליו והוכרך נקרוח להוליחם: בבכיי במקום הפשקה ובמוה ראה עני:

חוכוני

ישב כא עבדך הדנרים נכיים שאין אתה בא אלא בעלילות שהרי מוהדין אין לך לחפין בו מהחר שהת מחדקו בחוקת בכב: כיכבהלו מפכיו ירחו ודרבו על השר עשו לו: גשו כח חלי לות'להם לענין המכירה בלחישה שלי ישמעו החרי' ד"ה הסיכולין לינש כי הם הרבים אכל הוא לא יכול ליגש שחם ינש לז' יתרחק מז'דלא לכנודו כתכוון חלם לכפודם נמכ ון פרשיי ברהם להסשהו'תהול וחין לחום שמח ישמעאל הוה משוסדחיכ׳ הכיריעובי שהישמעאלים אינם כימולי'עד לאח" י"ג שנה ומחמת תשמים חיובו פריע׳ הבל בבני ישרחל הנימולים כשהם קטכי' הפריעה כיכרת יפה וחצ"פ שלמלרים נימולש היו כמו שפרש"ד חשר יחמר לכם תעשו היים מחמת דיחקרעב חבל היח עשירח"כ לח תל אסלא היה יהודי: ד"א השבטיילא היו יודעים בעינויים פהם כחולים ולכך סיה להם להכי ביוםף בתילתו ופיבי

מסרת

ראותיו ב' וסי'ולא ראיתיו עד הנה האומר לאביו ולאמו י וחד וראיתיו מניע אל האיל ולקחתם נ'ושי'נפאת זה : ולקחתם אנדת אזיב זולקת של לכם ביו׳הראשון והתחוקתם ולקחתם: ולקחתם את ארון יי'י ולקחתם מן החרם: שאלה מ'חס'מסור פרשת וישב: ונפשו ח' וסי' קשורה בנפשו ונפשו לא חיה: ונפשו מאכל תאוה : ו.פשי אותה ויעש ונפשו משאול תציל יונפשו עליו תאבל ונפשו לא תשבע מן המוכה ונפשו שוקקה: קשורה ב וסימן ונפשו קשורה י אולת קשורה כלב נער: כראתו ב' חסר וחד מלא וס" והיה בראותו בי אין הגער: כראותו וימיתהו במגדו בתרא מלא: ערב הי פתחין ומוי כי עבדר ערב את הנער י כימי הוא זה ערב את לכו : רע ירוע בי ערב זר : לקח בגדו כי ערב וחברו" קחבגרו כי ערבזר ברע ג'קמז ושי פן אראה כטר׳ ירע הנער ' וחברו ולא עמד ג' וסי' בהתורע ולא עמר איש בפני הם דיהושע ' חוצא מנהם את הכסף : בבכיו' וסימן ויתן את קלו בבכי בככייעלה כו בככי יעור : כככי יעלה ככי בככייבאו ושקויי בבני מסכתי:

אָבֶל: וַנּאֹמֶר ראנוכַל לְהֶדֶת אם־ עַבּוּרָא: וַאָּמַרנָא רָאֹ נִילַוּל רָמֵיחת יש אָחִינוּ תַּקְּשׁן אִתָּנוּ וְיָרַרְנוּ בִּירְא אם־אית אַרונאזעיראעפּנאונחורן אָרִי־לָא נִיכול לְמִיחָווִ אַפֵּי נַּבְרָא נוכַל לַרָאוֹח פָנֵי הַאִישׁ יַאָהֵינוּ הַקַּטְּן ַנַאֲחונָא וְעֵיֹרָא לַיְרְוֹרִי עִפְוּנָא יֹ וַאֲבֵּיֶר ניאטר עכרה אָכִי אַינֵנוּ אָתַנוּ: עבַרָר אַבָּאלָנָים אַחָּוויִרַעַתוּן אַרָיִי אַרֵינוּ אַתָּם וַדַעָתָם כִּי שְנַיִם וְלַרָּהַ־ לִי אַשְׁתִי: וַיִצְאַהַאָחַרְ טֵאָתִי וְאַטַּר תַּקיווְיַלֵיבַתַּדְלִי אָתְּתָי: - וּנְפַּק חָד מַלוָרָתִינַאַמֶּרִית בָּרָם מִיקְמֵּרֹ קְמִיל אַרָ פָרַף פֹרָף וַלֹאַרְאִיתִיו עַר־תַּנְּתְּי וּלְכַּקְהָהֶ, בּבּרֹהְיִי בְּשָׁרִ זְהֶהְ בִּעִבׁ בְּנִיִיוֹקְרָהְוּ יִּנְיִּבְּיִי בְּיִּי ישוי ולא חויתיה ער בען: ותרברון אף־ אַסון והורדהם אַת־שִׁיבַתֵי בּרַערו יַת־דַּיוֹמוֹ בַּוֹרָפַיִי וִיעַרָעינוֹיַה מוֹרֹאַ יותחתווית־שֹבְתֵי בְבִישַׁתַאלִישִאוֹל: וַעַתָּהכִבאִיאֵל־עַבְרָּךְּ וּבְעַוֹ בְּמֵיתִי לְוַתַ־עָבְרָךְ אַבָּא אַבי והנער אַזיננו אָחָנוּ ונִפִשׁוּ קשור הבנפשו: וְהָיָח בּרָאוֹתוֹ בִי־ יוֹיִנִים בְּיִצּאוֹתוֹ בִּי־ יוֹיִנִם בִּיֹּים עַבָּנָא וְנַפְשֵיה חַבִּיבָא־הַיהבִּנָפּשֵׁיה: וִיהֵׁי בַּרֹּיַחַוּיֵי אַין הַנָּעַר נְפֵּת וְהוֹרִירוּ עַבָּרֵיךְ אַרתר אַבייבִית עוּבִיפָא וִימֻוּת וְיַוְחַתוּן עַכַּדְּרָ ישיבת עברך אבינו בינון שאבה : 'סף ' יַרר־שִׁיבַרת עַבְרֶּךְ אָבָונָא בַּרְווֹנָא בָיַעברָרְ עַרָב אָת־חַנּעַר מִעָבוּ אָבִי ארי עבדה מערב לַאקר אָם־לָא אֲבִיאָנוּ אַלֶּיוֹדְּ וְחָטָאַתִּי בעוליםא מן אַבָּאלִםימֶר אָם־דֶּן־יא רָאָבִי בָּל־חַיַּמִים: וְעַתְּה יִשְׁברנָאָ אַיָּתְנִיה לָךְ נָאַרָי חַמֵּי לִאַבָּאוֹ כָלּ עַבְרָּךָ תַּחַת תַּנַּער עָבֶר לַארנו וָתַנַּער יַעָר עם־אֶתְיו: ַ בִּי־אֵיךּ אֱאֵלֵה אֱל־ יופוא: ובען יהיב־בען עבדה חַלַף יפקן עוליפאעבדא לרבוגיועוריטא יפק אָבֹי וָהַנַעַר אֵינֶנוֹ אָתִיפֶן אֶרְאָה בָּרָע וראיכל עם־אַחוֹהי: אַבִי אַכְבִין אָסַק רוֹרַבּ אַשֶּׁרְיִכְּצָּא אֶת־אָבִי: אַבָּא וְעוּבִיםָא לַיְתְוֹהִי עִמְי דְּלְמָא יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ניקרא הוציאי כל־איש ביעלן ורא־ אָחֵוַיִ בָּבִישׁתָא דְּתַשְׁבָּחיַת־אָבֵּא וְלָא־יְכִיל יוֹפֵף לְאָתחַפַנא לְכַל עָפַר אִישׁ אָתּוֹ בְּתִרְעוַבְּע יוֹפֵף אֵל־בּ רָקְיִימִין עַלוֹהִיוֹקְרָא אַפִיקוּ כָּל־אֵנַש אָדָויו: וַיִּמַּןאָת־קֹלוֹבִּבְבָּי, וַיִּשְּׁמְעַוּ מעילון, וָלָא קָם אָנָש עמִיה כַּרי בַצְרֵים וַיִּשָּׁבֵע בִּית פַּרְעַת: וַיֹּאמֶר יוַסָף אֱל־אָּמָיו אָניַ יוֹסַף הַעוֹד אַבִּי אָקיִרָעיוֹמֵף לַאַחוֹהִי: קַלֵיהבָּבְרִיתָאוּשְטָעוּ מַצְרָאֵי וּשְׁמַע חָי וַלָארֹיַיָבְלָוּ אֶחָווֹ לַעֲנַוֹרת אֹתוֹ כִּי וַיֹּאָמֶר יוֹמֶף אֵל־־ חַנּיּוֹנִינִ אָיִנַשׁ בִּית־פַּרְעֹה: ואַמַר יוֹכֵקה נָבָהַלָּוּ מָפָּנָיוֹ : לַאַחוֹהִי אַנָּא יוֹבֵוּף הַעַר־בְּעֵן אָבָּא אָחֵיו נְשוּרנָא אַלַינִינָשוּ וַיאמָראַנִי יופף אַחִיבֶּם אֲשֶׁר־מְבַרְתֶּם אֹתְי ַבַּיָּיֶם וְלָא־יִכְיָלוּ אֲחוֹתֹי לַאֲתַבַּא־יַּתִּיה ֶם עוֹיָישָׁה : וַעַתָּה יֹ אַל־הַגָּעָנְבוּ וָאַל־ הֵיֶהְיֹי פְּהְנִּם אֲרֵירִאִיהְבְּהְיִלוֹמְן בְּקְרְמְוּהִי יחר בעיגיבם ביימברתם אתי הנה נַאֲמַר יוֹפֶף לַאֲחָוֹהוּ קָרִיבוּ־בִעָן לְנָתִיּ בִילְמֶ**ֹחָיָהַ שְּׁנְ**ָּחַנִי אֱלֹהַים לְפַנֵיכֵם וּקַרֶיפוּ וַאֲפַּר אָנָא יוֹפֵּף אֲדוּבּוֹן דַוַבֵּינְתָוּן יָתִיִירְסִצְרָוִטָּה: וּכַעַן יכַא־ בִּי־זֶּיָהָ שִׁנָתַּיִם הָרָעָבִבְּקָּוֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד הַמָּש שְׁנַיִם אֲשֶּׁר אֵין־חָהָישׁ תַתְנַפְּפוּן וְלָאַ יִתְקוֹלְבְּעִינִיכוֹן אֲרֵיר 375 וַיִּשְׁלָחָנִי אֱלְחִים לְבְּנִינֶבֶם בֹּי יְנִיחִפִּה זַבִּינְתַרוּן יְתָי חַלְכָא אֲרֵי רְלַבְיִיפְא לשום לבם שארית בארץ ולהחות ליוני שלחנייי לקרמיכון:

ושח אל תעצבו ה'מלין בתרישעם יוםי' ועתה אל תעצבו אנאחטא העם הוה ואסערה על כל הנועם ב ואי לו האחד שיפול וישם לרניאל בל ששאצר: אל יחר ב' ופי' ויגש אליו יהורה י ועתהאל תעצבו: וקצירא"ב מן ב"ב עתרויהון בספר/זופי' במפ'רבתא: ולהחיות ג'ומלאים וסי לכם לפלישה גדולה : האלהים אני להמית ולהחיות : ולהחיות לביכוכאים:

חַרַתִּין־שְנִין כַּפנָאָ כְּנֵוֹ אַרְעָא וְעוֹר

ושלחני יי קדמיכון לשואוה לבון

חַבוש שִנִין דְּלִיה וְרוֹעָאוְחַצְרָא

שנו שון מש מני מעלה בס שלה ריל שמחתייבה לדעור לעלות מפלרים להרולכען והנה חתרו זה ה'יחע" מל זרעוכי הוא העלה אותם משוכי מברים באותות ובתופתים ובתוראים בדולים ישפג ובנין בנה וכ לעד פישקנ ביה במספר כל נפם בניוובנותיו בנה חמר ובנותיו בעבור דינה שהיח חחת לבד כמוזבני דן חושים שלשים ושלפ עם יעקב תמלחם בן יוהנה מה שחערו חז"ל מנ יוכבד שנולדה בין בסומות בוח על דרך דוש ווה שחם היה וה כן ביה רחוי שתחפרשם בחורה זה המופת שהיה בלדתה משה וחהרן כמו שפרשתה זה בלדת פרה ילחק שהיה זה יותר בכלח מחד כי בית היתה בת מסבושלפים שנה כשילדה משה ובת מחה ועשרים ושבע שנה כשילדה חברןוהנה מדרך התורה שתחפרםם עניין המופתים כי החמונה בהם הוח פנה גדולה מפנות התורה והנה מס זה יש תופלת להמון בזה במחמר כמו שנבחר בג'ה בביחורינו דברי הדרשים החלה ודומיהם רם ירלק הש"י 'ורחר שחדע שחין מה שחשר הכתוב חשר ילדה חותה ללוי במצרים עדות שלידת' בב ביתה בתלרים לל בורחה כי כן חתר הכתוב על בני יופף וכלי יולדן בתלרים הנולדים לך בחרן חלרים וחין הרלון בוה שתהיה לידחם לבד במלרים כל הנפש הבחה ליעקב חצרים אלצתי ורבו בנה לח מנה בזה המסמר ישקב בילח היה מיוצחי ירכו גם לח מנה יוסף ושני בניז בי לח ביו בחים חו למלרים חבל נמלחו שם וכחם של זה המסמר הוא ויישף ובניו היו מספרם שבעים יהכנה דברי זכ הספור מבוחרים עם מה שקדם לכו מהדברי צוה וחולם החושלת החגיעות מוה הסדבים: התרעלת הראשון הוח במדות י והוח שדחוי לחדם בשתעלה עליו במת במושל שידבר חליו רבנת בתבלים מה שחפשר כדי שישב חפו וידבר חליו עסוה דנרים נכוחים להשיג מבוקשיו ורחני כם זה שלח יבקש ממלו בדולות חבל יבקש ממלו מה שהוח רחנישישינה ולוה מתצא בי יבודה ספר לבריו באתון שיביה בכם מחילה אמורים ומנתיכם כבוד ליוסף נפלח מד שלח ישלם והיה העולה מדבריוכי יוסף בלה דעתו שהוח היה רוצה על כל פנים בציחת חחיהם הקמן שלח נמכע מוה מפני מם שלמר שהסיד אים מאביהם הוקן שימות מרוב הלמר והיגון ולוה היה יוסף סבה אל שנפל בנימן בזה הרשת כי הוא היה סבה אל שבא שם וכאלוי תברר מוה שהוביח סופו על מחילתו כי הוא היה חפן בבואו שם לבשלילו בואת בעלילה חבל לא חתר זה יהודה ליוסף בביאור לחלוק כבוד לווצוד שיהודה ביאר לו שאם יענש בניתו בזה האופן יהיה זה שבה להגע' עוכם כפלא במי שלה מרה ווה שוה היה סבה שישות אכיהיהוקן אשר לא הים לו פשע של וה וחולם יחש יהודה מיתת אביהם ביצון להם בעלמם לחלוק ככוד ליוסף ולוה בקש מתכו שיקחהו לעבד תחת אמיו כי בל וציה בוה ליוםף כוק ויששה הרחוי והוא שלא ימות אביהם ביגון ולא יהיה לו אשם בלקמו יהודה תחתיו כי הוא היה שרב להשיבו אל אביו כמו שקבל עליו ולוה יהיה מהיושר שיכנם חחאיו להשיבו אל אביו וכנה לא שאל יהנדה שימער בניתן וילבו להם כי ידע שלא יוכל להשיג זה אבל שאל מה שהיה ראוי שישיג ממנו: דורורערון השני הוא במדות י והוא שאין ראוי למושל שיחפעל לבכות ה לשמוק בפני הנשיו כי זה ממד שיששיל משלפו בעיני הנשיו וימעש מורחו י ולוה המצח שלחרנה יוסף לענות בפני החנשים ולוה שיוציחו כל חש מעליו בעת שהוכרם לבכות:

שַאַרָא בָּאַרָעָא וּלְכַוְיִפָּאַ לְבוּן לְשִייָבָא רַבְּרָא וּ וּבְעוֹ לָא־אַחון שְלַרְתְּוֹן יָתִיהַלְּבָא

התונעלות השלישי הוא במלוחי והוא שראוי לשלם שימחול למי שבשלהו רע ואע"פ שים לחל ידולקחת נקחתו מתנוי הלא תראה שיוסף השלם לא די שמחל לאחיו זה הרש הנפלח אשר בתלוה אבל הרצה אותם ופייפם בדברים לבאר להם שבם לא במלוהורע אבל היה זה פנה מאת השם יחע' למען עשה כיום הוה להחיות עם רב י ולוה אמר להסוצתה אל תעלבו ואל יחר בשיניכם כי מכרתם חותי הנה וגו' : והשתדל עם זה להשיר תהם התמשה והבושת לעולם השנחתו בהם וחתר להם שלם ירגוו בדרך ולחת להם כבוד נתן להם חליפות שתלות כדי שיכבדום התליים ברחותם מלובשים בגדים חמודים: דורועלת הד'הוא במדום י והוא שרחוי לקדם לעזור לאבין ולמשפחתו בהיות לחל ידו י ולוה השתרל יוסף שיבוחו מלרים חביו וכל ביחו כדי שלח יורש ברעב בעוד שהיה לו יכולת לכלכלם מקנר חשר ברשוחו מהמלך כי פרעה השליעולחתו ולחכרו כתו שקדם:

משל"רה בלע"ו : כי נבהלו מפלני הכושה : גשו כא חלו . באה אותם נפונים לאחור אתר ה ניאשר אבינר שבר שברדבנו מעשרמיים ימינואשר אבונא תובר זבונר בנני עוורר פנשו חחי נכלמים קרח להם בלשון רכה ותחנונים והרחה להסשהות מהול: למתיה י להיות לכם למחים בי והשנתים ברעב : עברו משלי הרעב :

265 · -

לזכ אין להם לחשדו שיאתר שקר והביחור הרחשון הוח יותר נכון תלאדאיתיוומחרי כן דברוחחיו חתוי ריל חתר פכםק' ובכה עליה' והרחה פמיובלבו שליהם דבר על מכירתם חותו: טענו אח בעירכם שיתו משח על בהמחכ'י את חלב כחרן המקום היוחר שמן מהחרן חוד'ל מנחר פירות החרץ וחתה כויתה וחת עשו יתכן שלח היו עגלות יולאות ממלרים חם למ ברלון פרעה והיה זה כולפי שהעגלו) ילשכו אותם בשופים והיו הולכות בה'נשי כמלכי ושפיה' חו נשי השריי ולופיהם בב כן ולרוב המצח הפיפים שם היה חוק זה להבריל בין הגדולים פששפנים וידתה שלח נתופרשה זחת הממשלה בזה העניין ליוסף ולז' היה לריך שיצוהו מרעה בעניין העבלוח לוהו מה שחמר חחרי בן ניחן להם בנום על פי פרעה ולוה החמיןיעקב בניו כשרחה בעגלות חשר שלח יוסף לשמ'אותו פי חז נתברר לו שכחו יפי לא היה משחדל כל ההשחדלו הנפלא סום בסבחתו למלרי׳ ולחביושלם לוחת ר"ל מחליפות שמלות שזכר בפסוק הקודם לו ולנפיו ולטפיו עשר׳ ממודיי שהיו כושתיי מהפובוי שהיו בארן מצרים ומאן בוח הליפתן לשר הו'וןבעלתו כמו החורו ומיני הקיעני' ומה שידמה להם י אתרגזו בדרך י ר"גא תכעםו קלמכם עם קנח בדרך של דבר מכירתו להחשים קנתכ קלת פן יכח ביניכם ריב ומדון משמימו בעבורו קלתכם קצת או את'וה בעבו' המלרים ההתפים עמם כדי שלח מתפרסם לפס מרפחם י ויפג לבו ריבו בתקרד פרוב היבון ושקעם אלצם מתנושתו כמוש תתכי פונת לך ותחי רוח ישקב אכיהם בוח הפך ויפג לבו במו שכתב החביח על גם ככוומה שחתר התחרגם ווה כי כנר ' נפסקם ממכו הנכוח 'מרוב הינוןוחח' שלודע בו שיוסף חי שמח מחד ושב נכון חל שחפפע אליו הנכוחה . רב עוד יושף בני חי די לי בוה המממשבה וחרחנו בכק לה כתרצה ישקב לפב' במצרים כמו בשלת לו יוסף לפי שרצונו היה פישבו הוח ולכיו בחרן כנען פהיה בינות בחרו הכבמרת. ולוה לח חתר שילך לשנת שם חבל חמר שילך לרחומו נתכה רצוכו היה לשוב חתרי כווהג'בח לבחר שבע שהיה מקום נכון לנצוחה זה קריב שם קרבנו בדי שחגיע לו שם הלבוחם להמלךבוה עם כש'יהע'חם ישכייםילך יאקב שם לרחות יוסף חל בפבת שם כמו ששחל ממנו יוסף בנו ולוה חמר לוה' יחע'ב כבוח' שנה ירא מלרדה לתברים ולוה חתה שיורם שכבר היה ירא מוה קודם שבחתהו דבר המם יתע'על זה:חנכי אבדשתך מצרימה יר"ל שהשבחהי

לַכֵּם לְפָּלֵישַׁרה גְּדֹלַרה:

וְעַהַּתֹר לְאֹ־אַהֵּתִם שְּׁרַחְתֵּבֶם אֹתִׁי הַנָּרה

דדשים נחסורת הכח דדם אלי אל השמוד ואיכך רדה רבשובה חת שללו גבי נכים: באנר כפירד לגיהנס לוחר לך בפקול הג'ות כמנד גוהנס שן חורם ב מחסו'הכח חיוד של מוזהכ שיפה פן חודש . זה הות בחתר וקרשים פלכים בותה ללחדך כל הישן נגיח בלשונם עמם בלא מליץ: לואר החדר: ת רתו נעשית קרעים הרעי חשו ל חמוב שיכבנים המררש פן חורש חלחידן יוכן לנדר: טענו חתי יפף ליעקב חומב מחבה בכח, חף ללנים חולה בחרן שן תורש מתירה כי לח תוכלו בלמוד שם תפכי הרעב ' כי בי ה ידבר אליכם כגר בעגלי שרוב: מסיר זה תפר להם לחביו בל"דם תחם בעולה שרובה חזין ביבחש הכח בר כלתל ומון לחביו וחידך וחוון בכולה ביה חף על פי שחתרה פחזון לחביו וחזון לכילה בי משלם אוון לפיכם כנה י אל פתרוו י"ח חל חפחכי עלי

בותר חחיכו כ־ול החרץ עשי כשול לפום אום חלו חלחרגיל לבום חדם כיוך לולך על שדה זרועי ד"ח חמר להם אל **מציעס**קו בדבי הלכה "חליהם ושעורה וענס הל חרגזו אל תרניו נדיך כנ חי והו הל מדנרו בהלכי חליהיחל תרגזו שיכעים איש על החיו בעבור בדרך בני אל חפסימו פסימה

מכירתי

חזיוני

ועלפי אחי בניתן ז פי׳ אסלא חרצו

לסניר בנביל נסבועות דרי בניתן

אחר שלה סים בשב עיבוייביד לאבים

ד"ח גם בכיתושים לו לדרג יות מכם

שת'חני מת שהרי לח היה במכירתי

יכול להחמין דבריבי פי המדב שיכם

ועד עכביו היה החליץ ביכוחינו ברדה

הלי נה המר דהו כב עבר שנה ממנין

רד"ונאת כלכבודי חישלי במנרי'ונ'

ידמב לבה סי בידי ספק ו כוכ' להטיב

לין על כ ארון משכי בדרי הצואר

בטביל שהוא בפל נכתב בלשוורבי).

לכנם נהן להיש חליכות שמלו'כלמ"ד

בפת"ח: חליפות שתלות חלקים

ומכנסיים שדרך בני לדם להחליף

ודות לו כיה שמלחו לעירויהו החון

השפל לעורו וייה מלבושי בנד׳ לפי

שגרם להם שקרעו בגדים שלא כדין

בשלו לתח הגביע באחחחת בנימין

ונתביי על שהיו קרושי בגדי ולבניתן

ע"י שלף היה במכירהו נהושלש ערו'

כפף הבל לפחר חחיו פחברוהו לח

כחובדי לי כום כל חקד עשר ידו'יותר

מדתי עבד כמו שאחרו רבותי בב עין

פרה השולח המונר עבדו לעכו"ם

קונסין אותו עד עפרה בדמיוופשלם

מלת כסף הם עשר ידות מדתי עבד

כדכתיב בכ' משפטים ככף כלשים

שקלים יהן לחדוכיו י ההש חליפות

אח'על שקרע בגדיו עם רחיו והשכיף

על שהו' בן אמו והשלישיח על בושתו

שהילור עליושה גניבה ושתי שהיה

מז יבו תשלומי כפלי ד"ל המ הליפו׳

שמנות על דיך ותרבמשאת בנימן

ממשיות כילם חמש ידות ". שלח כזה'

כעין המתנה שנתן לאחיו שלח לאביו

כעין התחכה שנתולאחיו שלח לאביו

משם עשרה המורו׳ של חליפו׳בבדיי

מטוב מעריב משם ורקתה מטובות

השון מצרים עשרה המורים ועשר

אחובות לעשר אחיו לאיש שחי בהמו'

להנהיג ורע"פ שבנימן חזר עמהם לא

רצה להעריחו: וישלח הח פחיו כל

לשוולוי משקל דבש וכשכו לשוושליתו׳

למור מישקל רפי: אל תרגזו בדרו

אלתפחדו משום דבר להביח כל

מקכיכה ורכושכם וכל אש'להם מאת"

שהחם חחי כי שלום לי מגל לדולי כל

ההרץ לשון לב רגו: דבר אחר הף כי

הטענתי אתכס עום כל כך ביתי רע׳

שליפטים תלויין אין לכם ליהנד: ניפג

אסרי נועם

שבנ: עיניכס יו יות׳ בגיה

ברזיתי לים החילה:

בדם חלי חבל יעקב חמר רדו ממש שזרו עבר פוק כבר לא היו כרים רדה שכהי חל תרבוי פיר' רס"י לחתעסקו פנו' וחם חחתר גם כפירו באצרים בתחילה היה לו בֿחביו לצוותה כנדונ"ל הכות! אי יעקבלא היה צריך להוחירי **ע**ל זה לפו שהיו צריכון לחהר וליתן לכח על ענין המכ אה לח אין כותגין דעתש על עסק. ההלוה כדחתר חסחין קחת און חודה חבל עלביו שניו שבע סופיו ל ס נטוח היה צריך יוםף להוהירם:

ט'ע ספורנו

לוצ לפרשה יוכן יחלך מלחדון בל ביהו מחיבר על פבית ומופל בכל חרד מנרים: להנהיג עניכי העמיסומותיו שלח יצטער ייתר: כן תירם : לרשרון מרעה הלרן כממים אח"כ כי זין הרעילכחו ועיכי חתי בניאום מירע נמבירהיו כו סי החדבה חליכם בלתי מלין ורכה בתכירתי לח הוה חיפתדבר פלשיכי: זו חכו כי הקוביי היו יבמעליי וחדיכיים נתשרתם והודנתם חד חבי בנה י למען ישתח לרלות : צייטע בע ש פרעה י שהשב שוכין חילך ההיה השנחת מכף על החרך לי כה בנחת בר מנהיג חבל כרשבחת לזרח מישב לשנח בחוץ בוח וזיפו בלות ישבית בכל לב להשי פֿמרן וליו שניה: ממור מל אחיד ואר כשי שירת היא הרינה שתעשה שחקתי הח אַכּיכּס וּאַת יה כֹּס: זוֹשׁי הּ צ נית יחמור כה' גם כן שחתה בוות עלינם: זחת עשי ולהדוב זה המכוין בלא ימאן אניכם מכא: קח: נכם מארן מני ם עגלות י כי כבוראה העבלו' מוכנת שלוחית מאפנו לח ומצח כל וך מקדם לדחות ולחחווכן הוריחחר כדולחרו צירה את השבלות חשר שלח פוסף לשחת מותו ויחתויםים חל ה וחרמור: ועוניכם חל מח שעי כליכם כלה חחחרי פיי כר הכום באקפה בי ב האיתור: ולחביי שלח כוחת פרי מת: וניתן יפה זה שלת משרה חצורים שיר חחונת סיברביותהיוהי בס ק כחו פשם ה זכולו יבכיחן: וישלח את אמיני פפרן ונתן לום רשות . כחו שלחכי כי על:

שפחר פלתוני והלכה יחדום:

כי האלהים שלחני: לאבי שעמו למורה וכן אבי כל חופש: פן חורש כמו תכרת וכן להורים גנים: ביפי זדוע כי פה מוברת וכחשר יהיה סמוך ישוב הה"ח הנעלם לי"וד נעלם כתו כי - פי לדיק גם כן לשין רבים ופי רשעים - ובהתחבר זה הי"וד עם יו"ד סיתן המדבר חסרו החחד כתו כי תי המדבר והטע" פהיה מדבר

ימל' לשון רבי' ויחיר אָלָהַןמָן־הָרָפִייָןשַׂוַינִי וְאַבָּאַלְבָּרִעׁת חופפת ג"ון חכן הח"לף לח הּלְרַבּוֹזְלַבָּל־אַנָש בֵּיתֵיהוִשְׁלִישׁ בְּבַל־ שימו משא ומטועני חרב קרוב ממגו אַרעָא רָמִצרֵים: אוחווּםְקוּ לְוַת־ בעירכם בהמתבם וכן לנחנו אַבַּא וֹנִייִםְנוּוּן נֵיִשׁ כִּנְנַן אָבַּר בְּנַנְ ובעירכו: חלב החרן כחו יוּשָׂף שַּׁנְינִי יִי לְרַבְּוֹן לְכַל־כִּוּצְרָאֵי חוֹת שותן: חליפות שתלות • מלבושים חין זה כמו זה והפחית לוַתִי לֵא תִּתְעַבָּב: וְתִּהֵיב בָּאַרְעָא־ שתים ושעם כוחת מחליתות דריפו ותחיקריב לי את ובלהולגו בגד שמלות מהטיבו׳ שהיו במצרים י ברי דגן: לחםי כחשתעי וַאָנוּן וְתוּלֶבוּוֹבֶל־וֹדִילֶבּ: וַאַנוּן יָתְבֹּ ומזון הפונים ופול ועדשיי ודחן תַּמוֹ אַרֵיעוֹר חָפֵשׁ שְנִין הַפּוּא וכסמין ות אנים ול זוקי ות מרי כי חלה לכדי הם מזון חוץ מדבו

דילאא תחשקבן את נאנש ביתור וְבָלֹתַילֶךְ: וְהָאַ עִינִיכוֹן חַיַּיוּן וְעִינֵי

מְבַּוּלֵילָ עִמְבְוּן: וּהַחַוּוֹן לְאַבָּאיַת־בַּלֹּ וֹלַרִי בְּמָצְרַוֹם וְוֹעַבֶּלִינַיִּ וַיַּוֹזִילָּוּן וְעַרָּוּוֹן מִי מִפּר אַתְּבָּברבּבוּוֹדְיּ בּמִצְרַוֹם וֹאִרַע בּבּין-וֹתַחַתוּוֹיִת־אַבָּא הַלְבָא: וּנְפַּלְ עַל־ צוארי בנימן אחותי ובכא ובנימן בָבֶא עַל־צַוֹּאַרֵיח: יִּזְרַוֹּהִי וּבְּבָאָא עֲבֵיוּהֻוֹן וּבְתַּר בִּוְשַׁלְּירוּיֵג פּוּפּיני אַחָוֹהִי עַמְיה: וָקַלָּא אִישְׁתִּבְעַבְיַת

דְמִצְרָים דִילְכִוֹן הוֹא: וַעֲבָרוֹ־בֵּוֹבְנְיַ

גַשָּׁרַאָּכִה נִינִּב לְלְנוּן יוּפֵּׁף מַנְּלֵן עַכִּין

מֵימְרָא רְפַּרְאָה וִיתַב לְתָהוֹן וְנְיהָיוֹ

מאָה סִרְעִין־דִּרְכַפַּף וְחַבִּישָא איִצְיּשְׁרַוֹן

דַּלְבוּשׁין: וּלְאָבוֹהִי שַׁלַחַבְּרִין עַשְּׁרָא

אָבַחוֹהי וְאָזֶלְוּנַאֲפַר לְהוֹן לָאַ הִרְּנְצְוּן

לַ אורָהַא:

ַלְאָבָוהִי רְאוֹרְתָ**א**:

פַרעה לְבֵישֵר אָתָוֹ אָחֵי יוֹמַף וּישָׁפַר בעיגו פרעה ובעיגו אַבְרוֹהִי: וַאַמֵּר פַרעה לְיוֹכִף אֲכַר לְאָחָרְדָא עִיבִירִוּ טענו יחובעירכון ואויריו אוכירו בעירַבחולבו־באו אַן צָה כּגָעַן לאַרָעָא דּבָנְעון: וּדְבָרָוּ וַת־אַבוּבֶּוֹן פי פי וַיַת־אָנָש בָתִּילָוֹן וָאֵיתַוֹלְנָתַיִּ וְאֶהָוֹ

לְבוֹן יַתרשוֹב אַן עָאַ דְמִצְרָיִםוֹתֵיכְרוּןיש מישר אַלְיוֹאָהְנַה לָבֵם אַתרשוב אָרֶץמִצְרִים יתים כא רארוא: ואת ספקר דא ואכלו את־חַלֵב הָאָרץ: עיבורו סבו לבון מארעא דטצרים עַנְלֵוֹ לְטַבְּלְכוֹן וְלִנְישִׁיכוֹן וְהִשְּלְוֹן יֵתֹּ וּנְשֵׁאתֵם אַת־אַבִּיכֵם ובָאתָם: אַבוּכְוֹן וָתִיתְוֹן: וְעַיִּנְבוֹן לָאתְחָוּם

TWA

וַאֵינִבֶּם אַל־הַּחְם עַל־כְּלֵיבֶּםבִּי־ ער־פָנִיבֶון אָרָי פוב־בֶּשׁ־אַרָעָאוּ נימיםי טוב בַר־אָרֶץ מִצְרַים לָכֶם הוֹא נייַעשורבן בני ישראלנימן למם יוסף עגלות על פי פרעה ותן לתם

לְבוּלְהוֹן יְתַב לְגְבָר נְיִפְינִיּ צֵנְהְ לַדְרָר: רַבְּרֶם נָרֵוּן רָאיִש איצִפּלווְדִלְבוּיאָיוִרְבְּנִימָן יְחַבֹּ תְּלֵת־ יִי יִי חַלְפָּוֹת שְׁמְלֶרתוּלְבַנִימָן נְרַתוֹ שׁׁלֵשׁ מאות כפף וחמש חלפת שפלת וּרָאָבִיוֹ שָׁלַחָ כִּוֹארת עַשַּׂרָה חַמֹרִים הַבְּלִרון טְעִינִין מָפֵוֹב מִצְרֵים וַשְשַׁר"י ייים נשֹאֵים מְטִּוֹב בּצְרֵים וַעְשֵׁר אַהֹנֹח יברתנן שׁצִינן עבּור וּרֶם בוֹוְוִדִין י׳ י׳בּ"נְשְׁאֹת בֶר וָבֶהֶם וֹבְּיֹוֹן לַאָבִיו לַדְּרֶךְ:

תַבַלנוּ נַיָּאשֶר אַלְהַם אַר תַּינוּוּ

וסְלִיקוּ טִּפִּצְרָיִם וַאֲּרוּ כי האלתים ו' מסור בקהלת סימן ה': מהרו ד'וסי'עלו אל אבין מהרו עשיכמין מהרו את המן לעשות מהרוללכת פן ימהר . ברה ב' וסי' ברה אלי אל תעמוד י בדה יה שככה את עבל ם: פן תירשב' וסי' פן תורש אתה ביחך אל תאהם שנה פן תורש: ועיניי' מסור באיוב סי' ו'א: המדבר ד' וסי' כיפי המדבר אליכם המדבר אליך והבא זיאלי : כיאני הוא המדבר : ויאטר אחד קרוש: והקל ו' חסר כליש' מסיר פרשת חולדות: עלהם חד מן י"ג חסרים בתו' וסי' וינשק לכל אח ו: ויתן יוסף יויכו שטרי בני ישראל שלח העזי בי בא סוס פרעה וירם תולעים י ואתה תחוה יוביום פקרי ופקדתיי ועשה לפר כאשר עשהי על פי אחרן וכניו תהיה י ולבני קהת לא נתן יוישארו שני אישים יוענגך עמר עלירם : והקל נשמע ב' לל פי אהרן ובניו הזהיה לישנע בית פרעה: והקול גשמע עד למרחק: קרמ' חסר: ארצה כנען ה' א'חסר וא' מלא וסי' והקל גשמע בית פרעה: והקול גשמע עד למרחק: קרמ' חסר: ארצה כנען ה' דסמיכ וסי' במסר' רבת': תחסב חסרים יסי' ועינכם אל תחס על י ולאלה אמר כאוני: צרה כל אי הסרוכל קריי' מלא במ"ב צדה חסר וסי'ויקחו את צדההעם בידם · לקחת צרה לעם: לכלם כל ליש' הפרוכל קריו' מלא במ"ב צדה חפר ופי'ניקחו את צדה העם בידם - דקחת צרה לעם: אבינט בא אים מרחל וחיפן הפתעפם מינים בס הפר במ"א בי בילם ידעו אתי: חלפוה ג'ב'ב ופי' לבלם נתן לאיש קרמאה רפסיק ישלום אדני שלחני ישר אל וחיפן הפתעפם מיע הבי הסר כמ"א בי בולם ידעו אתי: חלפות ג'ב ב ובי לברם נתן לאיש קרמאה רפסיק שלום אוכ שלבר לתדנו בוה כי במתי מינם לאמר: יוצר בכיים בסף בשני חרישם: וחמש חלפת שמלות ב' בתיב חלפתי תנינ' רפסיק: ושל שים שכנר לתדנו בוה כי במתי מינם לאמר: יוצר בכיים בסף בשני חלשות רמלאים: ולשרוו ה'יחו יוולת בזאת: לאמו ולאביו חבותינו מלרים ושכבר היו שב לאמו לאמר: ויצר כביים בסף בשני חרישם זותם שחדשת שמלות ב׳ בתיב חלפת׳ תניב ושטון הבים מכותינו מלרים ושכבר פיי של פר שמלות קרמאה רשמשון ושאר׳ מלאים רמלאים: ולאביו ג'ופי שלח כזאת׳ לאמו ולאביו מכותינו מלרים ושכבר פיי שם לפיי מקלות קרמאה רשמשון בים לא בדו'ענו'במעט מהזמולמאים לפיי תלפת שמלות קרמאה רשמשון : (שאר מדאים ושלאים י זיאבין ג ופי שלח בזמי . יושר אבין בי ופי של פס פרי מלא בדו'עלו'במעט מהזמולפוצ'ים פרי ולפנו ולאביו לאביו לא הניד : נשאת ב'תר הפר וותר מלאיםי ' ועשר אתנת נשאת אניות תרשישי בתר'מלא בדו'עלו'במעט מהזמולפוצ'ים בפרי ולפנו ומיי להולש בי וחררי ימעי בהם כמו שייעד ליערב בי מתרי בי ימעי בהם כמו שייעד ליערב בי מיים בי בי מתי בהם כמו שייעד ליערב בי מיים בי בי מתי בהם כמו שייעד ליערב בי מיים בי בי מיים בי מיים בי מיים בי מיים בי מיים בי בי מיים בי

ואת יהורה שלח לפניו ונופר עד ויתי יעקב

ליאסור יוסף תרכבתו ע"י שליק או אסיה בעלתו על לד הזריזות לכבול אביו והראשין נראה יותר לפי הפשע - ויבך על אאריו עוד ר"ל יותר מהנהוג או ר"ל והוא הנכון שעוד שהיה בריאותי את שניך כי עוקף קי והרלון בוה כי מרוב השמתה ימותו האדם בלא עת ובקלות כ"ש הזקן ולוה אתר אליו יעקב שהוא יתוב יוסף תרכבחו ש"י שליה או הסיה בעכתו על כד הוריזות לכבוד שביו היי יושין ביה כי מרוב השמחה ימותו החדם בלא עת ובקלות כ"ש הזקן ולוה אתר הליו יעקב שהוא ימוב באריי כשאתר ישראל הל יוסף אמותה הפעם אתרי ראותי את עלין ביה כי מרוב השמחה ימותו החדם בלא עת ובקלות כ"ש הזקן ולוה אתר הליו יעקב שהוא ימוב באריי כשאתריי באת שניו בישר המרים כדי שלא ימות זי ולזה לא זכך בשבי לוחרוי כשחתר ישראל הל יוסף חמותה העעם יותר ומעשרין כי שודן ברי של יוספעל לבו מוזה נישבה יעקב לבו לדברים החרים כדי של אימות יוסף תמבו ולה יבכה לפניו כדי שלא יתפעל לבו מוזה נישבה יעקב לבו לדברים החרים כדי שלא ימות יוסף תמבו ולה כל זכר ברי שלא ימות מרוב הפעלות השתחה ולזה חמלא שדבר החר עם החיו ועם כל בית אביו זה יוסף ילא היה שם יעקב כי כבר רלה יעקב שיפות ברים בהוא לרוב מהשתחה אחרי ראותו את סניו כי שידנו חידושי חישור יישף וועני יותר במלח שרבר אחר עם אחיו ועם כל בית אביו זה יוכף ילא היה שם יעקב כי כבר רלה יעקב שיפוב שיפוב יעקב על ליארי יוסף כי יעקב תכיג עלמו תוה כדי שלא ימות מרוב הפעלות השמשה ולוה חמלא שרבר אחר עם אחיו ועם כל בית אביו זה יוכף ילא היה שם יעקב כי כבר רלה יעקב שיפוב יעקב שיפוב במים ביישור במים במים ביישור ביישור במים ביישור ב ישקב על ציארר יוסף כי יעקב תליג פנאיז עוט בי שלי מי און בי שבעל מסמשם ובי בי בי בי מול לסבות ארבע : כא' מפני שהיא ארץ מרעה והיי נאותה להם והשני מפני היוהה במישב יוסף כדי שלא ימות מרוצי הפינלות : בפבור תשבו בהרן גושן היה במישב ארץ גושן והיא רשמם י ולוה נמלאו שם ישראל מהובצים עם רבויים כי היחה הארץ רתב בי היה במישב ארץ גושן והיא רשמם י ולוה נמלאו שם ישראל מהובצים עם רבויים כי היחה הארץ רתב בי היה יוסף כדי שלא ימות מרובי הכילות י בעבור תשבו בהרן גושן הנה סבב יוסף שישבו ביהרן גושן שביות ארצע - בחי מעני שי יו יות שי יויי בעבור הפנור במרץ תלרים והושיב פעני זה שם בכפר בען שהיה במיעב ארץ גושן והיא רעמסם י ולוה נמלאו שם ישראל מקובלים עם רבויים כי היחה הארץ רתבים היה במיעב ארץ גושן והיא רעמסם י ולוה נמלאו שם ישראל מקובלים עם רבויים כי היחה הארץ רתבים היה שבה אל שהיו מבארים עם רוע מנהגם באופן ביים בהיה שבה אל שהיו מבארים אותם המלרים עם רוע מנהגם באופן

רַדָּה אַליִאַלתַעָּיִה: בַּאָרִץ־גֹשׁן ַ חָיַיִּדָ קַרוֹבֹ אַלֵּי אַתַּרה יַּבָּנֶיָהְוּבְנֵיַ בָנֵיֶהְ וַצְאַנָהְוּבְקַרְהַוַכְּר אָשֶׁר־לָךְ: וְכִלְכֵלְתַּי אִתְרְשָׁם כִּי־ עור חַמֵש שנים רָעָב פּוֹן תּוָבֶשׁ אַתָּה

לאב י לחבר ופטרון : ועלו הלוחביי הרץ ישראל גבוהה מכל הארלות: פן תובם

כלם יחד לוחר כשם שחין לי שנאה על בניתן אחי שהרי לא היה במכירתי כך

דלמה תהמסכן לשון מורים ומעשיר: והנה עיניכס רוחות בכבודי ושחבי מתיבם

שאני מהול ועוד כי פי המדבר אליכם בלשון הקדש: ועיני אמי בנימן השור

בלכי שנאה עליכם: זיסלם

לוחרי בנימן חחיו ניבך על

מקרשו' שעתירין להיות בקלם

של בנימן וסופן ליחרב: נפכים

בכה על נוחריו על מסכן שילה

שעחיד להיות בחלקו של אנבים

וסופו ליחרב: וחחרי כן . מחקב

שרחוהו בוכה ולבו שלם עמפפב

בושים מחני : והקול נשמע בית

לעשית כחלולה שאין כה דבים ב

הוא. ואתה לויחה מפי מותר

1,0

יוכנ

DD

מוב. גיכק

FOO

بإدناك

שלת

דברו החיו התו שמתחלם

פרעני כמו בכית פרעה

לשין בית מחש: פשכו

בעירכם י תבוחה: תת

ארן מגרים ארן בושן

ואינו יודע מה כיכת

להם: זכת עשוי כך

מטוב חלרי' חלינו בתלמוד

לויין ישן שדעת זקנים

פול: בר ולחם בתרבותנ

חרנו עליכם הדרך י דכר 6 פס

חל חפסיעו פסיע' גסה והפכפו

בחמה לעיר ולפי פשופו מקרחים לוח׳ לפישהיו ככלה

היה דואג שמא יריבו בדרך כל

דבר מכירתו להחוכח זכ כים

רלבנ

התועלת כם הוו במדות יום

בדבר מה להשתדל להסיר כל מוכב

מפני שהיה יוסף יודע שינורב

קם מהדהודיע הותוכיים לו מפשבם

מבים יביחהו להשיבו יולות ממצים

מההעתק מארץ ככעו להינתה הארץ

הנבחרת ומירה 'ממשלה מלרי שהית

שרחני לחדי כשישתרשש

ספרת לשון הרע עליו

פנו לשנחתי:

נחכר חפת

וגרמים

ומון לפחן: חלחרנון בדרך

הל חחעסקו בדבר הלכה חרנו עליכם הדרד: החר

וּכִיתָּדְּוַכְל־אַשֵּר־לֶדְ חלבהחרן. כל חלב לשין ידים אָתִי בִנְיִמֶן אַרִי בּלִ שַנְבְוֹן אַנָּאַ־יִּיּיִייִם מִיּשׁ ראורן וְעִינֵי אָתִי בנְיָּמְין בִי־ פָּי הַמְדַבֵּר אֲדִיבִם: וְהִגְּדְתָּםלְאָבִי להם שברשותי הוא : כוחת כחשבון הזה ותבל החשבין עשרה חמורים ובותר אָשֶר רָאיתַסוּמְהַרָתָּסוְהוֹרַרְתַּס אֵתיּ אָבָי הֵנָה: וַיִּפֶּל עַל־צַוְאַרֵי בִנִימָן־ יוֹבֵשֶׁ מְ לְבָרִים׳ יפינפין אָקוֹווֵבְרֶ וֹבִנְיָבוֹ בָבָהוֹ עַל־צַּוֹאָרָיוּ בּוֹבְיִי טו הימנו יומדרם חגדה גריפים

בִי הַאֶּרֹתִים וַיִשׁיבֵונִי לִאָב רַפַּרְעוֹה

ולאָדוֹן לְבָּל־בִּירתוֹ וִמְשֵׁל בַּבָר־אָרֶץ

ואַמרתַם אֵלִיו כָח אָבִיר בּוְהָ יוֹבֵף

שָׁמַנִי אֶרֹתִים לְאָדִוֹן רְבָל־מִצְרֵיִם

מַהַרוֹ וַעַלוֹ אַר־אַבּיּ

ווַנִשֵּק לְבָל־אָחָיו ווַכְּרְ עַלְּתָם וָאַחַבִּיבֵן דִבְּרִוּ אִחָיוּ אִתְוּ: וְחַקּי נִשְׁמִע בַיִרת פַּרעה לַאמר בָאוּ אָחֵי יוֹסֶף וַיִּטֶב בַעִינֵי פַּרְעֹה ובֹעִינֵי וַיָּאמר פַרעה אַל־יוֹמֵף אָקראָל־אַחָ הְוֹאת עַשִּׁוֹפְעַנוֹאֶת־־

וקְחָוּ אֵרת־אַבִּיכֵם וֹאַת־בְּתֵּיכֵםוֹבָאוּ צוויתה ואת עשו קחורלבם מארץ מְצְרֵים עָנְלוֹת לְשַׁקְּבֶם וְלֹנְשֵׁיכָם פימנעהו מהטיג מבוקטו ולהרמוי

וַישַׁלַח אֶת־אָחָיו

עלות בחרן מצרי לעשו כל מים שיבלים ולוה כח ייר לבוח למלריםכי כשיבס לשוב יוכל לשוב עם שכבר יבי סבה שלא יורש הוא וביתו ברשב לפני סופר ושלח לו עסוק לורון כפנים להר הותו עשרו ויכולתו ועוצם רציים להטיב לו ושלח לו ג"כ מהבבדים החמודים כדי שיחרלה יעקב יות לפים שם שלה יתנע יעקב מלכה שם מסב שאינס מלובשים בנדי חמודו להתרחות לפני המלך בחותן שלח לבוים בעיכיו זימחין ער קכותן חוב ולזה שלח לו מהבגדים החמודות שלם ב

במקירות בכמו לו העניינים הבקונים ב העלה החובנת בוה י ולוה חמצה שלבים הענה החונה. רלה יעקב להסכים בזה ההעתק ה בקש מתכו יוכף אם לא את שכם לו העלה היותר שלמה שחפשי לפים בשי ולוה עשה פעולו׳ להגיע שיה ככר

כדי שיודע צו בנבולה אם יכשר ש לוכת למשרים כמו שביאף בבי התועלה הו׳ הוא במדות יבנם

יתע' בהם כמושייעד ליעקב במפרד אל הירא מרדה מלרים:

אבן עורא

בחרן ישר': ויוסף ישית ידו על

היח דינה לבדה ויחכן שהיו

לדינה שפחו' קטכוח גדלו עמה

יעקפ בעבור שמדלו בביתו כמו

בני מיכל וכן וככות פניו כי הת'

בעבור הייחס בני כנענית

נעמן

חוקוני

החיים עם התחים: בנותיו

עיניך : במוחך כי כן מנהב במרחו הלילה ז' הגין בשיין

אֹתוֹ וַהַּחִי רְוֹחַיְיִעֲקַב אֲבִּיתֶם:

אַלְכַהוָאָראָנוּ בְּטֵרֶם אָסְוּת:

אֶלחֵי אָבִיך אַ־תַּיִרָאֹמֵרְדָה כִּצְרַיִּטְה

אָרֶדָ עַבֶּהָ מִצְרַיְמָהוְאָנִבִי אַעַּלְהְנַם בּ

וַיָּקָם יַעַקב כּוּבְאַר שַבע וַיִּשְאוּ בְנֵי־

יָאֶררינְשֵיהֶם בָעַנְּלְ־וֹחְאֲשֶׁרֹ־שָּׁלָח

באָרֶץ כּנִען וַיָּבָאוּ מִצְרֵיִסָּדה יְעַקְב

וְכַל־זַרְעוֹאִתוֹ: בָּנִיו וּבְנֵיַ בָנִיוֹ אָתוֹ

בּנרוו בְנוֹת בְנִיוֹ וְבָרֹי־וֹרְעוֹ הַבִּיא

וְיִכֵּיון וְאָחַר וִיכִין וְצָחַר וְשָׁאֵוֹל בָּן־

בַּצַעוֹנִיּהְיוּ בְּגִי<u>־פֶּׁרֵץ שָׁאָר</u>וֹנְ~~טָבִּוּ</mark>ּל~~

בָנֶּתְ וּבְנוֹתָיו שְרשִים ושָרש:

בכר זכר יולקחת את הלוים לי קדמאה דפסוק

ערי וארודי ואראקי

וְאֶלֶה שְמָות בְנִי־יִשֹּׁרָאֵל הַבָּאִים'

וּבְנֵיְרָאוּבֵן חֲנוֹרְוּנַכְּיָוֹא

וֹבְנֵילֵוִינֵּרְשׁוֹן קְתָּתְ

וַיִּקַחוּ אָת־

בֶּרַלְנִוֹי נָּיָדוֹל אֲשֵׂימֶךְ שָם:

פַרעה לשאת אתו:

אתו מצרימה:

וחצרווכרמי

ראובן:

עַרָהׁוְיוֹבֶּהְ יָשִיהׁ יָּרְוֹעַלּיִעִיבֶּיִךְּ

ויאפר הנני:

פוכה אל הדברים לשון מפיבין פעמן בלשון משנה וכתו מחין הפובו' וריחו לח כמר מתרגמינן וריחיה לח פנ : את כל דברי יוסף מימן מסר להם במה היה עוסק כשפירש חחרו בפרשת ענלה ערופה זהו שנה' וירא את העגלות חשר שלח יוסף ולח כאמראזרשלח פרעה: וחחי רוח יעקב׳ שרחה עליו שכינה 7.78 ה מנייו ספירשה מחכו: רבלי רבלי עוד שמחה וחדוה הוחיל יוסף בני חי : בחרה שבע . כמו לבחר שכע ה"ח בסוף חיבה במקוסלמ"ד בתחילתה: לחלהי חביו ילחק : חייב חדם בכבוד אביו יותר מככבוד זקנו לפיכך תלה בילחק ולא באברהם לבינוי יעקב יעקב : לפון חבה: אל תירח מרדה מלרימה לפי שהיה מבר על שנוקק לנחת לחוכה

לחרן: וחנכי חעלך . הבסיחו להיות נקב' בארץ: אזר רכשו בחרן כנען: חבל מה שרכש בפדן חרם נחן הכל לפשו לקליעקבסביל חלקו במער' המכפלה שמות פסק חמר כלםי חול' לחרץ חיכן כדחי לי וזהו חשר כריתי לי העמיד מצריםה לו צבורין של הוהכ ולסף כמין ובמיקון ביפרייל מי כרי ואחר לו כוול את אלו: ובנות מרוה מצרוי בניו י סרח בת חשר ויוכב' בת הכל בעל לוי: הבחים חלריתה . על שם במורח חומי ביו בחים מוליהתצריתיהשעה קורה להם הכחוב בחים וחץ לתמוה על השר לח כתב חשר בחו: בן הכנענים : בן דינה שנכעלה לכנעני כשהרגו חת שכם לא הימה דינה רולה לנחת עד שנשבע לה שמעון שישאנה ברחשית רבה: אלה צני לחה ואת דינה בתו הוכרים תלה בלאה והנקבה

חלה ביעקב ללמדך חשה מזרע' תחלה יולקת זכר חים מזריע חבושי תחלה יולדת נקנה: שלשים ושלש ובפרטן אי אחה מולא אלא לברובניושלשים ושכים חלה זו יוכבד ניחד וישקיםכולדה בין החומות בכניסתן

לעיר שכאתר השר ילדה חותה ימואל ללוי במצרים לידתה במצרים וחין הודתה במכרים:

コニップ

שהיו מכאיבים יות׳ אם היו מעורבי׳ בתהם ומפוזרים ביניהם וידמה ג"ב שתכהג האדןההי 'לא היה רע כתכהג חרן מצרים הלא תראה כי לפ ביושם מחשביי כל רופי צחן כמו שהיו מתקעבי אותו במצרי לפי פהמצריי היו פופים מהצחן חציה וכנר יתבחר לך פו ובני ובלרון סקדר ואלון וידולאל שלא ביהוה המנהג בחרץ בושן מוה שחתר יוסף בעבור תשבו בחרק בושן בי חועב מלרי כל רועה בחוולוה בחר יוסף שישבו שם וההיה חסכן זחת שבהרביעית והוח אפשר גם כושהיה מנכב חדן נושן כמנהנ חרן מלרים אבל היתה ארץ גושן רחב ידים והיה מפניזה רבה בלתי מיושב חבל הושיבסשם בחקום בלתי בנוי ונחן להם מהום לבכות והוא היוחר נכון פפנה לוחת הסב' נמלחו ישרחל בלחי מעורבי עם בחצרים כלל ולזה אמרו וחתלה החרץ אות' ר"ל שהחרקכבלתי בושבת אשרשם נתחלאה 'תהם נהרביעית שאם היו ישראל מעורבים עם במצרים היו במעע מהותן שמגאלים במנהגיהם הפחוחים ולוה בחר יוסף שישבו במקום אחר בלתי בים *עם החלר*יים· ומקצה אחיו יתכן שבחר מהם מישלה היו חנשי חדות כדי שלח יעמום עליכם פרעה מעמם הנהגת מקנקו . דום בצחן עבדירר "ל כל חח'מעבדיד במיעב החרן י ר"ל כמיטב החרן הושיב יחבל פכ"פיסבי בארן גושן . נמשם

בחר להם היותר טוכ וכן עשה יופף ולוה הושיבם בחרן רעמסם שהיה בחיטב חרן גושווהרצין צהמרו הושב את אביך ואת אחיך שיתן לכם אחוזה שם יוחלה הוא מעניין לאותי ר"ל שהיו לוחים לפבול חוזק הרעב . וינקלם צלחם הנהיג חותם בלחם ממלח ספקם בכל מקנים צשנם ההיא וילפרו לו לח ככחד מאדני כ"א חם הכסף ר"ל שהם אמרו לו כי בשמת לח בשחר מה"דבר משלמל יקכו בו שבר והרחיה לך שלח נכחד כי חם כשתם הכשף בתצחנו לחדני תקנה הבהפה לקנו׳ שבר זגם עהכ אם ביה נשא׳ בידינו דבר אחר המקנ׳ היינו ממציאי׳ אותו לך כמו שהמצאמי בחקנ' אחר תם הכספחך בחמה לא נשאר לפני פדני כי גופנו ואדמהנו . גם אנחנו גם אדחתנו הנה מיחת החדמה היא כשלח חעבד ולח מזרע בי חו לח תוכל לחת צמחיה יוהחדמה לח משם לח סביב שתמה שלח תעבד ולח חורע יוחת בעם בעביד חותו לערי יהנה העתייכל חחימה קותו להרחות לכם פתר שהם מסוי הים בו חיבו שלהם

לכי הוא מושל . ואשר הוא מושל: ויפנ לבו י נחלף לבו והלך מלהאמין לא היה לבו ליפג לבוי מגזרת אל תחני פונת לך והמעם שעחד לבו ולמם למעם וימת לבו כי לא האמין ויהי כראותו הענלות וחמי רוחו וחל תתמה על מלח ויפב כי כן דרך הנביחים לדבר כמו ונשמה לא נשארה בי: רב עוד יוסף יו רב לי זאח השמחה

מרדה . מקור והוח חפר הפ"ח כמו אשר חנה הודך . וטעם העלך גם עלה שיקבר עגוה ערופה . אָרֶין בְנַען אֶל־יַעַקְבֹ אֲבִיהָם: רַינִירוּ י׳ ייֹי לְאַרְעָא דְבְנַעון לְוַת־יַעַקֹב אַבוּהוּוּ לולֵאמר עור יוֹסָף חַי וֹכִי־הָוֹאִםשִּׁרְעִירִי יוֹסָף וְחַוּיאוּ לֵיה רְמֵימֵר עור פֿעו־יופָה בְּבָל־אֶרֶץמִצְרֵים וְיָפָנ לבּוֹבִי רְלֹאֹ ַקַיָּים וַאָרֵירהוּא שַׁלָים בַּבָּר בּיקעא הָאֶמִין לָהֶם: וִיִּרְבְּרִוּאֵלִיו אֵת בְּרִ^{בְ} דְּפִצְרָיִם וַהָּווֹ־מִלַיָּאוֹפַיִינָן עַל־־ּלְבֵּיה אַבִילָא־הַימָין לְהְוֹן: וּמַלָּנִילוּ עִבַּיוּה דַבַרָיוֹםף אַשֶׁר דַבֵּר אַלֵהָםוַיִּרָי׳ אָת הַעַנְלוֹת אָשׁר־שַׁלַחיוֹםֶׁף לְשֵׁאֹת יִינִי בִּיֹר פִּתנְבָּמִי יוֹםף דִּי־מַלִּיל עמהון וַתַוֹּא יַת־עָגְּלֶּהָא רָשְׁלֵק יוֹסֶךְ לְמִיטֵּל יָתֵיה וּשְׁרַת רָוֹחַ קוּרְשָא עַר־יוַעַקב וַיאמרישראל בב עוד־יופף בני תוי אָבוּהוֹן :וַאֲמֵר יִשְׂרָאֵל מַנִּי לִי חֶדְוָא ישראַל וֹבֶר אַשֶּׁר רֹעניָבא בְאַבָר רֹיניָבא בְאַבָר יְמִייִמֹי ער־בְעוֹ־יוֹבֶר בְּרִיכִייִם אֵיזִיל וְאַחֶוֹינִיְה שַבעווובח ובחים לאלהי אביו ער לאאמות: ונטל ישראל ובל די יַנְיֹאַכֶּר אֶלְתַיִם לְיִשִּׁרְאֵלִיפִיי בִיחִין אַבְע וְרַבַּח דְבְּחִין בַּפָּרָאָת הַלִּיְרָת נַיִאִפֶּר יַעֲקָב יֹ יַעֲקָב יֹ' יֵעֲקָב יֹ' יֵעֲקָב בּפָּרָאָת הַלִּיְרָת נַיִּאָבְוּהִייצִחָק:

וַיֹאמֶר אֵנֹבִי הָאָל נִינִים אֹ לִישִּׁרָאַל בַּחְזוֹא דְלִילִיאוַאַמַריַעַקְבּי יַעַקַבוַאֲמָר הָאאַנָא: וַאֲמַראַנִאָאַר אַנֹכִי כּנ נִים׳חני אֵלֶהָא דָאָבָוּךְ לַאַ תִּדְחַר־ מִלְּמֵיחַת ייני ני לָמִצְרֵים אֲרִי־לָעָם סַגָּיאַשְׁיִינָרְ תַּמָן : אַנְאאִיחַוּח עַמֶּךְ לִמִצְרַיִם וַאֲנָא אַפֿקיָנָך אַף־ אַפָּקא וְיוֹפֿף יְשַׁוֹי יְרָוֹהִי ישראל את־עַקב אָבִיהָם וְאֶת־טַפָּם", מיין מית על־עינֶך: וָקָם יַעָקָב מַבַאַר שָבַע וֹנְשַׁרוּבְנֵי־יִשִּׂרָאֵר יַרִזּ'יַעֲקְב אֲבוּהוֹן וְיַת־שַפְּרָהוֹן וְיַת־נְשֵיהוֹן בַּעַגְלָהָא דִּי־ מַקְנָהָם וְאֶרת־רְכוּשָׁם אֲשֻׁר רָבְשוֹ דֹפֹס שׁיִ שְׁבַרְ בַּרְעָהֹלְמִישַׁלְיָתִיה: וּדְבָרוּיַת: נַיֹּתִיהוֹן וְיַתֹּדְקְנַיְנֵיהוֹן דֵּי קְנוֹ בְּאַרְעָא ַרַבָּנָעַזנאַתוֹלְפִאָּרָיִםיַיְעַקְבוְבָּלְּרְּבְּנְוֹתִיי

לפיה: בנוחי ובניבנוהי עמיה בנתיה וּבְנַת בְּנָוֹתִי וְכָל־וַרְעֵיָה אַיִירֹבֵי עִפֵּיִה יורי פיחי למצרים: ואליו שמָרַת בְנֵירִישְּׁרָאֵל 'יֹרֹי פּ מּירִים בּנִירִישְּׁרָאֵל מְצַרָּיִם הֹ יַעַקְב וּבָנְיוֹ בָּכִר יַיַעַקְב יֹבִינְיוֹ בִּכִר יַעַקְב יִישְקַב יִיִּעַקְב וּבְנָיהִי בּוּבְרָיִם יִשְקַב וּבְנָיהִי בּוּבְרָיִם יִשְקַב וּבְנָיהִי בּוּבְרָיִם יִשְקַב וּבְנָיהִי בּוּבְרָיִם ובני ראובן חנור ריַעַקב ראובן: וֹבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוֹאֵלְיֹל יֹנִ חִׁיּרִי מִיּיֹ וֹבְּלְוֹא הָצְרְוֹן וְבַרְמִי : ובני שִׁכְעון יִמוּאֵל וִיַפֵּין וִאְהַר וִיבִין וַצְחַר וִשְאוּל מייים בריבְנַעֲנִיתָא: יוּבְנֵיְלֵנְיְנִים קוֹקְקָתָּ וֹבְיָרָי: וּבְנֵי יְחוּנָהֹה אֶר וְאוֹנֵן בּיִּלְהִימֹי וּפִים וְבְּיָרְיִי: וֹבְנֵי יְהוּנְדְה אֶרוֹ וְשׁלָה וַפְּרֵץוַזָּרָחוּמִית עַר וְאוֹנָן בְּאַרְעָא

נָפָרֵץ וַזְרָח וַיִּפָּרת שָר נְאוֹבָּן בְּאָכָץ בכנתונהו לני פרן הארון וחקור ובני יששבר תולעיפיה וייד (שפרן : "ימרינים יבדיו ששבר הולע יפיה ויוב ושפרון: יבני יששבר תולעיפיה וייד ושפרן: "ימרינים ובדיים של אוד היידון: ָּוּבְנֵיֻ זְבֻּבְּרוֹ בֶּוֹלֶ חֶבֶּרוֹ אֵירָוו וְיַחְלְאֵל אָבָרםוְיַתְ דִּיֹנְהַ בְּדֵּהַּיִה בָּר־נִפַ*ּשׁ* בִּנְוֹהִי נ׳ אל׳ ובנַהֵיה הִלְהַיְוֹרְתְלָת:

אַלֶה בני לאָזה אַשֶּׁר יְלְרָה לְיִעַקְבֹּ׳ נּמּיֵיוּ בְּפַרָן אַרָם וְאָת דִינָה בַתְוֹ בָּל־נָנָפָשׁ וֹבְנֵי בֶּרְ צָפֵיוֹן וְחַנִּי שׁונֹיִ וְאֶצְׁבָּן הְמִימִי צִיּנֹ בְּרֹ צִפְיוֹן וְחַנִּי שׁונְי וְצִּיצְבְּוֹן עִרְיּ וַאַרוֹדִיוֹאַרָאַלִי:

לרמ׳ שום בר נש:

במתשלתו: לאהי אביו יצחק שבם יצחק בכ'שם מובח כדכתי'בפ'תולדו' שהי חביד הקיבה נגלה על עקב ארץ ה׳ סבידין ארצה וסי׳ ויעלו פשצרים זיכאו אדץ כנען ינחנו נעבור י ותרא אביניל את דוד ותמדר י בלשוןשכבדו כדכתי 'ויובה זבהי לאהי ותקד בת שבע אפים ארץ ' ולא יפול צרור ארץ : ויגדו ד' חסר מסור פרשת תולדות : הענלות ב'מלאים אביו יצקה: א חיר מרדה מצרים אין בתורה וסי'וירא את הענלות י את שתי הענלות: בארה ד'ג'מלעיל וא'מלרע וסי'ויבא ב וה שבע ומשם הותרום הל פורה חלה לפי שבוה בארה : וינס יותם ויברח : בארה בנו אשר הגלה בתרא שום בר נשומלרע : וחד ויתרן ובארא : לחוד מתיירה לפי שהי יעקב מתיירה והנ" בתיב א' :במראת ב' חסר וסי' ויאמר אלדים לישרט במראת הצבאת ותרין מלאים וכי' וישלח תבנית יד עכשיו שחני יורד למגרי 'קרבו הימים במראית אלהים דביאני: עלה נ'וכתיב ה'וסי' ואנכי אעלך גם עלה י'עלה נעלה וירשנו אתה י ודוד שנ׳לוקני בוירת שעבוד וענויעל עלה במעלה: ישית ל וסי' ויוסף ישית ידו : וידא יוסף כי ישית: כאשר ישית עליו בעל : ישית הומות זרעו בחרזלה להם המד לו הה"כה ל וחיל ישית ארצה לשמה: ופה ישית בגאון: ובקרבו ישית מרמה: בכר ז' תסרים בתורה וסי' בכר תיר' מרד' מלרימ'לם לחבידהוהרתי ישמעאל נבית י עקב ובניו בכד יעקב ראובן י אלה ראשי בית אבותם י ויהיבני ראובן בכרי פקד כל בחמי לך להבטיהך חם קרבו ימי וא זלא תעבד בככר צאנך : חצרן כל אורייתא הסו שיענודועיניי גם קרבה הברכה

בני הצרוני קדמ' דוירבר זכולן ש'כתים כן ופי' זבדניאלהים . כני לאה בכור יעקב ראובן ושמעון . שברכתי התוקנד וחעשד לבוי בדוב בני זבלון סרד ואלון - ופנע כובלון מנגב ובאשר י ושב מורח השמש בית דגן - ותשלת ותקרא לברק בן היימוכי לגוי גדול מתמך פסי גם עלה לרבות עלמות פהד כל הסבטי": יברי עם יומלאכים שלח בכל מנשה זבלון עם הרף נפשו י כילא מועף לאשר מוצק לו וכל כתו דכוות זכלון במ"א זכולן לובולן שמעיהו" בד"ה: תולע ב' בתרי לישני וסי' תולע ופוה ' האמונים עלי תולע וחסף שיח ידו על פיניך מנהצ הוח שחיים עושים עם המתים שפוגרים

מה פיניבס סמוך מתר הפשיר' והיב מבפיחו שיוסף ישיה בפטירתו ויעזור לו להביחו מתלרים להוליכו ש המער': ד"ח של שיניך של שיונד מבזרח שין ישקב כלו"ישחדל לשסוק כלרכיד בנותיו הע"ם שחין לו חלח חחת כך דרך הכחוב לדבר כמו ובני דן חושים ובני פלוח שיחב: וחלה מחות י מד ומנחן לספר נפלחות הב"ה שבפבעים נפם ירדו לפלרי ובוחומועט נעשו יותר חם רבוח: בן בכנענית פסוק המעיד כי נפי הסבעים היו מצריות חדומית מדיבי והזכיר זהת לבדם בשביל שעשה שתעון שלח פהוגן לקחת כנענית ועל דבר זה הזכיר מיהת ער וחוכן בעבור שהינ בכי כנעני׳ ד"ח מהשהוכיד כחן ער וחוכן הע"פי שמחו הודס ירידה למצרים לפי שע"י יהודה ירדו למלרים שחם רלב למחות במכיר יוםף היו שומעיילו חמר הב"ה חתה לה חשת בלער חביך חייך בשעה שחביך כפחקה מיחת בניך חבים כוכרת כדי ללערך:

היח: פן הכנענים ב לעד כי כשי השבטי היו חרמיות ומכריו' מ'ע ספורנו והדומיות ומדיכיות והזכיר זו ויפג לבוי נחעלף וחסרה קלה לבים בעבו'שעשה שמעין שלח כהוגן להחת כפענית ועל זה הדבר הוכיר מות ער וחוכן לבו ינשו, שתחכי פוגת לך לשון הנחה פי' וינח לבו כי לח בבהל פוד ולח נחעורר במה שה מרולו בילה לפנים נעת הדחנה הק דמת כשלח החמין : נידבר חלים החמין להם עד פרחה בעגלות ו"ח חח כל דכרי יוסף שחמר לשון טייול ושמחה וחברו ביות' חישי ועוד חמש שנים חפר חיב כהן גדול עמוד והפג החת על הרצפה חרים וקציר כדי לערב בדבר שתיה כדבר עליו כשחוק ותרבומו הנסורה חיוה דחנה: וחחי מוכיח וכוו מכים פייבן על ליביה : הקודם נדדרבה הפמקה עם חת כל דברי יוסף פרש"י זהו שבחתר הדחגם: רב חונם וחרחנו-זירה הת העמלות השר שלת יושף ולה לה שהגור שם כדבריו: לשרי נחתר השר שלח פרעה כלומר לפיכך חביו יצחקי שחתר ניצחק הב לה כחמר כחן חשר שלח פרעה עד לישרחל יחת שחחר נו פחם שעת כניסתן לפלרים כדכתיב חשל היה ישכיל היותו ישרחל שלח פרעה: אשר שלחיוסף את יעקב שילערכי בניו להשחרר על לא היה מוציה צכי עלייציהו׳ על חכ׳ החתקוחחים: חלדי חביד' חכי הוח שחתרתי לערות ולהביח כמה עבלו 'הם לא הי' לחביף חל חדד חצרימה חני בני פרש"י כחן סימן מסר להס במה הוח שחומר חליך חל חירם היק עוסק ושפירש ממכו בעצל ערופ׳ מרוה חלרימה חתה וזה לי ול"ת מה סישן הוח זה פלם חביו אם היו בנין יופרים בה הין ליוהו כדמתרבמיכן וישלחהו משמק מחחתני בנניי החרקומתערבים חברון וחלויו חתר לו יוסף לחביו חזור עוהם חבל במנרים לח יקום

ובעבור בתו קרחם הכתוב בנות הי דורותי יעקני לוי קהת מחרם י משה ויופף יסית ידו על עיר 7 יעצים עיניך כשחמות הנטיחו שלח ימוק נחייו: דפיקוח לכו ורוחו ממכ שכוי ק דם כמנהג נפלום מדחבת לכו כווכירם חת יובף כי לח החמין לכם י לפיכך וחמי רות יעקב לח חנדה רוחב חחר כן כשהאמין כמו שיקרה בעת הסממה הפחחומים הממיחה בנחת. הרוח הפיונד אל פחוץ כי חינס נכנפק

בעל הטורים

הגידו לו על שהחירו החרם

שהחרימו בעשרה : חרבעה

ערופה שפירש תחנו בפרטת

בהלכה עגלה ערופה : ישר

על שם כי שנע יפול נדיק

וקם שכחו שליו ז' לרות

ונילל חהם שחו ללן חלחך

נם עלה כתיי נה"ח רמז לחפי

דינה יוסף פותעוו ובניתו

חסר יו"ד כלח

בך המר לו בני בדולה לויה שעתידה זה כילה יוכלון המציו והול ב פרשת ענלה ערופה שנושפה בתורה לנוי כבול כחמים ז"ל זיהי דכתיב ידיכו לה שפכה חת הדם וכי כם לגני מנחד שהיו מצויתים תעלהעל דעחך שסנהדרין הורגין שם: אפלך גם פלה אחר מלא לא מערדור בלל פזונהלא לעה שאפלן ואוניאן משם מופיף הלה לה פטרבוהו בלה מזונובלה לויה מפנה עלמה שהיה לו הוום וסימן נכון הוא שלא כיה יודע בושא רדתן שם באחרו ולשפותו מן לביו והוא ני"מ שבאותן עבלנ׳ ששלה הארן כהיא אל ארץשונה היה בהןעגלות למשוך חותוובכך הי' ישיחידו על שיניך לחתופור לפקוח עיניד להשיג חפמודבי סי' שהלשון נופ' על הלשון כמו ששכיכו יוסף יגימס אליך בזולת עבל' הפושכה בקרון פסולה לעצלה השנחת ולא חמור אתם ערופה והוכחה יש בדבר דכתיב אשר להחעסק עם החלרים הכלתי רחוים לקרוב חליך וישחו בני שלה ע"פ פרעה וכי לדיך היה יופף ישרהל . שהיו צרינים ארהן שהיה שלים לימול רשות לשלוח עבלות וחילך להיוחם עם בני ישרחל ללביו הלח מהעגלות היה צריך ליעול להשתרר עם זרי ועם חנקיי המתקיממים בלכתם פחה אל רשות שחין פרה וחזירה יולחת משם אם "כ נשלה החם שלה בשביל שלח שבלכחו דל שחחתו וחת חשב תלד והעצלו או שלח יוסףשלתו'ע ים אין חתריה תינה חתר שבכרי פרעה: ותחי רוח יעקב׳ חזר לבן עליו כל ולר ח שפרו לבריתוחו פרש"י שרחה עלינ מה שיחדה נו נעור ביווו ני מה שיחרה לו כפקב ובחחרית שכיכ'שפירשה היתנו כדחי בתנחומה שחקה : משלה שיות בינ שנקם יוסף במלרים חץ ייכיו . הרחנים בכל חלם שיהיה כחשב כל חחד חבם מחביו כגנו רוח הקדם מיעקב ובכיו ול הים רחוק מהם כלה ד' חוב'ומי וביו בלה חיסיי הם ישקב זכח היה רחוק מהם הלה ד' חוה'ימי' ובניו בלנד כחמר וכשה ההרך זלה היה יודעים שבמלרים היה: רב את שמיחם לפני חי הבל

עוד יוסף בני חי וכי הוא מושל רב שאר שבעים מש אף על פי

עוד לי אם הו' חי אינו חושו שהיו לדיקים לח שלו לחשלה

: อวก์

יעקב הבאה מלרימ' שבעיי הוא

לשון עבר לפיכ' טעמו לתכבבים

בב'ית לפי שמשבחו שם. כין

בכיו ונתוספה להם יוכבד ביתו

כולדו עם השבטים לריכין מכול

לומר שמתו לפני ירידחן למכהי

שבעים שמלאו שם יוסף ושכבים

החומות ולדברי החומ' חחומות

שהרי לח נמנו כחן י מכחת בי

בויקר'רבה עשו שם נפשות כלף

ביחו לפון רבי לפי שהיו טוכדין

לאוחות הרבה יעקב שבעיים

היו לו והכתוב קורא חותן כפשצ

לפי שהיו טוכדין לפל אחד

להורות לפניו כתרגומו לפכום

לו מקום ולהורות הילך יפישב

בה : לפניו : קודם שיגיע לשפי

ומדרש חנד' להורו' לפניו לתקף

הוראה . ויאסור יוסף מרכבתו ב

למרכבה להזדרו לכבו 'אבין

שם עליו עילות ניספו׳

לא נפל על לוחרי יוסף

נשקו ואמרו רבותיכו

הק'ב הוא מיתתך

הוא עלמו אפר את הפוסים

וירא חליו י יוסף נרחה ש אבין

ויכך על לוחריו עודי לשמים

הרבו' בכיה וכן כי לה על מינים

ישים עוד לשון רבוי הנה מים

חטמיו מף כחן הרבה והופונה

בבכי יוחר על הרגיל אבל יפה

קורח את שמע: אמותה הפפי

הייחי למות שחי מיחות בצי

הזה ולעול' הבח שנסחלק " מכ

שעודך חי לח חמות חלח פס

חחת: וחומרה שיו חתי ובני

ועוד אומ' לו והאנשי דוכיבי

והיח לריכה לכם שהיח

מרע'וכשחחתרו לו שחין אפי

מעליו ויושיבכם שם ב

בקיחין בתלחב׳ החרת יריקה

וגו': כעכו' חשבי בחרץ כושו

שכינה והיותי אומר שיתבשה

לו והכחו' קורא אוחן נפשום בי

פרחש שנו' במסורת הכח חחי וראפיואי דוכור עניי ומרודי שבר בניתן לכל בניו על שם הצרות שחירעו ליוכף י ווהר של שם ורחש לזכור עניי במרודו לענה ורחם י חשים מכים במפו'חתרו לישני׳ ובני דן חשים: וחנחנו נחלץחשים. כאתריכן נפרק מי שמת שהיו צכי דן כחם ם של הנהיפירות שלמפי היא חחד וומעלה הוח מתפצל לכחה קנים שחכחן התר שהיה לו יצא רבים פכן נמי כחלץ חבים פדרך בילחמים להרבק אלי עם אלי פלה יפרידו מנהם החדינים:

מיע ספורנו

ומקנה

בני דחל חשת יעקב שהיחה פבור כוכתו וכן חמנה נולד יוסף ובניחן שהיו מעילה בשבעום כחירם ויל (כועה ברק אלו כאמיים) רחני היה יוםף שיצחו מחנו בגים עם שנעיה ביעק: ונהמרס ו"ל (שבת פרק המשם) עי במתן שחת בעשיו של נחש כן השיו צחיירו לפני הפרים וכניחן מתכשה עוררה את בכורתף להורות לפניו גושנה י לחען שורה ייודה חיך יחיקן כיח דייה לתני בח יעקב לבושו : צירת תבוו בתיך שבדים הסוכבים אותו ולא דר צו בוכח חב ז חליו חל המרכבה : את תההפעם מנית לתחני כושעתו וחקר התשיעו חהי חפשו עלי רעית עתה בואת הפעל שנושעת הצרהף לחור בחותי את הפיך יחי הצון באפולבוה בתשי לונה דשים פנה עחה : אעלה ואני. ה פת הכתכם הוא ת מה בלא מבל זי באבאלתרכי הז שיחן לכם ארך נוכן גדי שייתין פשח אירי לו בוחת מלאנתכם פלא יחפיב פתאחרו כן ככי פיתן לכם חרץ גוהן:

קומץ מנחה

מי פר בזה וכבאויעתה תעצבו אבל יבא זמן. שחעצבי בזמן עשרה ארוגי מיוכה: רדה אי אכל יערב אמר דרו שמה שהרי כבר עברי דשנ'ולא ניתר מהגלו ביק רדת שנה: על אוארי מיטני צדי הצואר בימין ובשמל: פאכלו את חלב הארץ בנא ולא ירע שכן כתי' נינצלו את מצרים: זעיניכם לא תחום שרכי אביו שהי קמצן שתרי על פבים קשגים אוזה לאח ריי לעבי או בדשות - שייים ונו יממיןו, לפי שהיעי שמליתם צרבר הגבוע: שלש שאות נסף לפי שלא היידו במפירון אכל אר אחיי קנס אותם ששר ידורו על מרק ישתכרתהו שכן אחז ל דשוכ' עבדו לגוי הינתיו אותו עד עשר ברמיו ורמיעברשלשי׳ שרו בחרף ער הנוו בחרף אננטיין על ליי אדם אלהבטיח עצמכם עלי שאני מור ואחים משות נימין במופש יעייד א ץ: רב עיד אַכַתּ חי יצרכנים רצר ל פיית לספר גדולתו זריא אמר רב כי די שתיאחי: ביתיעבת מצרם כל רעה צאן ירעו ביען וגלער י אבל רועה צאן כפשיטו רא **היהלהם** תועכהיותעה שבחנו ליוסף צאנם בשבר ואילי היה לתם לגיזה ולחלב:

חפלת פרשת ויגים

כעמן י הוא בן בנימין כי יש נעמן שהוא בן בנו: ובני דן חשים י יחכן שהיו שנים ותת החד מהם ולה הוכירו הכתוב או כן דרך הלשין - יש אומר' כי מספר שבפים בעבור שהוח כך חשכון כי ששים וחשע היו וזה המפרש טעה בעבור שמלחנו כל נפש בניו ובנותיו שלשי ושלש והם שלשים ושתים ובדרש כי יוכבד נילדה בין

החומות גם זה תמה למה לא הזכיר הכחוב הפלח שנעשה עתה שהתידה משה והיה בת ק"ל שנה ולמה הזכיר דבר שרה שהיתה בת תשעים ולח די לנו וּפַלְבִּיאֵל: אָלֵין בּנֵיוּלְפָּׁח דִּיתַבּ לָבַן זה הלער עד שעשו פיישני׳ לְלֵאֶת בְּרַתִּיֶח וִילַיָרַרוּ יַרוּ־אִיבֵּין פיוטייביום שמתת תורה יוכבד אמי אחרי התנחמי והיא כת ר"נ שנה וכי חחיה חי כדוכך שנים דרך אגדה או דברי יחיני והככין בעיני שיעקב בחשבון וממכו יחל כאילו חמר כל נפש בניו ובנוחיו עם נפשו שלשים ושלש והרחיה על זה שחתר בתחלה יעקב ובניו וחם פיון טוצן ויאמר כי הנה כחוב ויהי כל נפס יוכחי ירך יעקב שבעים כפש דע כי הכחוב לא חשם להוניא אחד משבעים כחשר נַפּתָלְיַיַחִאָאָל וְגוֹנְיוַיָּאָר וִישְׁלֵּם אמר חשר יולד לו בפדן ארם ולה כילד לו בניתן שם כי גם בזו הפרשה שנים עדים ההחד בָּרָתֵיה וִיבַיְּרַת יַת־אִיֻלָּיוַ לְיַעֲקָב בָּלֹ־ שאמר וחלה שמות בניישרחל הכחים מצרימה יעקב וכניו והנה הזכי׳ כי יעקב מכני ישרא לַיַעַקָּב לָמצְרַיִם נָפְּקוֹיַרְבֵּיה בַרְ מִנְשִׁי כי לח הלך הכתיב בי חס חח' בּנִי־יַעַקַב בְּל־נָ**פִ**שְּׁהָא שָׁתִּין וְשֵּית : הרוב והעד השני כל הנפש ובני יופף דאיתירידורקיה בּסצרים לכית יעקב הבזה מלרימה שבעים ומנשה ואפרים כא באו אל מגרים כי שם היו ושם נולדו יַעַקב רַעַלָּא לְסֹצְרֵים שַבעין: וכתוב אחריו בשבעי' נפש ירדו וית־יְהוּרָה שָלַחָ קַרְמוֹתִי לוַרת־יוֹסְף חביתיך מלרימה וחלה שביהם לה ירדו ג"ב זה הכתוב לעד כי יעקב נכנס בחשבין כי נפשיש דגשן: וְטַקִים יוֹסָף רָהִיכוֹהִי וּסְלֵיק לו והוא העיקר: ויאסר יוסף על ידי צווי כמו ויכן שלמה חת

כמת:

הזקוני בלש ובכרי חין נעלוד על מכינה לפי פיטת דברי הימים כמלזשהם י"ה ומוצא אתום במקום אחום והוא ואחי הנזכ׳ כאן וי"ל כשירדו במלרים לא היו רק עשר בשעת יריד' ושום כולד אחר וניכוי השתות על שם שתוכיר אותו פעם אחרת זכן המגהג בכל המקרה כשכה נכתוב להוכיר מה שהזכיר כבר גוררד הוי"ו בקמן: ובכי דן חולים שכים ומת לחד מהם ולה הזבירי שלה בכי לחה פר"שי השם מודעת תחלה מלדת זכר הייכו עעמו בשורע הרשה באה תחלה הוא מתפור עשי התומים פעדיין לא כגמר ותתבעל הבל זרע ההים שבה בנתר ביאה פות וכלקט מתכוהונד כוצר מים מוריע תחלה יולד'נקבה. מהאי 'טעמא אפכ' כי באמת מזרע האכ כולד הזכ'ומזרע הכקבת כולד'הכקב': כל נפש ששים ושם י פהרי בני לאה כיו ל"ב ודיכת וחברון וחתיל ויוכבד שמלדה בין החומות בכלל ובני זלפה ט"ו והבר ומלכיחל בביל ובכי רחל י"ר ובכי בלהה ז' ולריך התה להוצית חתם מכף ושם בכיו ויוכבד שלה יצאו מחרץ בנתן כפר"שי כל הנפש הבחה שילרו מארץ כנען לבא מצרי' ויולאי ירכו אתה להוציה כשי יעקב ומלבר כשי בכי יעקב רתה להולי הח התיומף שלא המ בכלל המשבין הרי לך ס"ו: ההרה מנרימה שבעי'יוסף ושני בניו ויו כבד בכלל והכחוב הולך חמ'הרוב כן דרף הרב' מהראויזה הכלל יעקב וסום אשה לא היו בכלל רק דינ

עשים באמונה - אשר לא מתו ' וא' האנשים האלה שלכים: מנעירינו ג' ומלאים וסי' ואמרתם אנשי מקנה היו ' והבשת אבלה את יגיע י נשככה בכשתנו ו אבותי': יושרם וחלרון וחמול וחבר ומלכיש היו בכלל ולמ"ד תאומוי כולהו עם השנשי כתו שפר"שי מנ"ל דמתו קודם ירידתן למצרים חלה י"ל מדלה כתיב בכל הפרבה את גביים בטים רך בדינה מכלל דבולהו מתורק אותה של דינה שהשלימה: ואת יבודה שלח לפניו הל יוסף: שיירה הדרך לנושן בלח ירידת חלרים שהרי שלח לו כבר וישבת בחרץ גושו והיית קרוב אלי ב ניבף על צוארי עודי מלבד הבכי שבכה עלפוארי אחיו כרכתיב ויבך עליהם" ד"ח עוד קחי אויפול וה"ק כפל על צוחריו ועוד עשה ענין חחר על צוחריו וחי זה דבר הבכי וצאנם יבקרם וכל אבר לתם הביאו "צריכים הם לשתור צאנם וחין להם פנאי להיות אנשי חילב וחמרתם חכשי מקנה יוסף היה דורג אם יהיו שרים נבית פרעב שיורידוהו מגדולתו שהרי בשביל הכחת בתונת פסים מכרוהו:

באַרעארגשן

ליהונפלע בצווריהובכא על צווריה

עוד: וַאַכֶּר יִשִּׂרָאֵל לְיוֹםֵף אִילָוּ אֲנָא־

דַווַיָּהִינוּן לָאַפָּרָ אָרֶי עַר־כָּאַן קַיַּיִם

לֵיה אָחַי וּבֵירוּ־אַבָּא דִי־בּאַרָעָיא

אַרִי־גַכּרֵי־יְּכִירָי גַּינִגִי חָלָו וִעּבְּרְהַוֹּן

וּתוֹבֵיתַוֹן וַכְל־דִּילְהוֹן אֵיתִיאו: וִידְיָּי

ארי קרי לכון פרעה וייטר מדה

עובריבון: וָהִיפרוּן גַּבְרֵי פְּרֵּי־גֵּיהֵי הַנַוֹּ

ַנְאֲטַר יוַסַף לַאֲחוֹהִיוּלְבֵית

בני רחל אשת יעקב - ובכלן לא נאחר כן אלא שהיחה עקרו של בית: כל הכשב הבחה ליעקב י שילהו מחרץ כנען לבח למלרים וחין הבח' זו לפון עבר אח כשו הנוה כמו בערב היח בחה וכמו והנה רחל בתו בחה עם הלחן לפיכן טעמו למנים בה"לף לפי שכשילאו לבא מארן כנטן לא היו אלא ששים ושם והשני כל הנפש לביב

ספר בראשית מו

וְשֶׂרֵח אַחַתְהָוֹן וּבְנֵי בָּרִיעָרה חֶבֶּר ישים וְשֶׂרַח אֲחֹרָאָם וּבְנֵי בְרִיעַוּה חָבֶר אֶרֶה בּנֵי זְרַפָּה אָשֵרְ־ וכַוּלְבִּיאֵל: ַנָתַו לָבֵן רְבֵאָה בִתְּוֹוַתַּלֵּר אֶרת־אֵׁלֵה לְיַעַקֹב שִׁתָּא עַשִּרנַפְשִין: בְנֵי רָחֵל יֹיי לְיַעַקֹב שֵׁשׁ עַשַׁרָה נָפָשׁ: בְנִירָחֵל אַתָּת יַעַקֹביוֹמָף ובניָמָן: וְאָרְיְלִירוֹ יִנִּשׁי אֵשֶׁת יָעַקֹביוֹמַף וּבניָמָן: לְיוֹמֵף בְּאָרֵץ מִצְרַיִם אֲשֶׁרְיָלֶדְרוּ־לֹּוֹ ליוֹסָף בָאַרָעָא דִּמְצְרַיִם דִּילֵיַברתבֵיה אַסנה בַררפוֹטִיפֶּרָע רָבָּא דאָוֹן יַרוֹ־גִי בֹּיסֹי בּיאָסְנַת בַּרוֹ־פִוטִי פַּרָע כַהַןאַן אַרוֹ־ ָמגישָׁהוַיַת־אָפָּרָיִם: וֹבְנֵי בִּנְיָמִן בֻּלָעיּי בּי מְבַּשָׁ**ה וַאַת־אַפּרֵיִם:** וָבֶבֶרוֹאָשְבֵל גַּרָאוְנָעַכָּן אָתִי וָרָאשׁ יּ בָּלָע וָבֶבר וֹאַשְבַל גַּרָא וְנַעַכָּן אַתִי בפיסוְהָפִיסוֹאָרְדִּ: אִילִיןְ בְּגֵי רָחֵלֹּה ווועש וְרָאֹשׁ שָפִיסוְהָפִּיסוְאָרְדִּ: אֵלֵה בְּגֵי لْمُرْسِانُكُورُ لِدَ وَكَ وَهِ وَهُ الْمُ الْمُرْسِينِ وَلَيْلِ لَمْهُ لِهُ الْمُرْالِدِ وَلَا الْمُؤْلِدِ وَلَا الْمُؤْلِدُ وَلَا الْمُؤْلِدُ الْمُؤْلِدُ وَلَا الْمُؤْلِدُ وَلَا الْمُؤْلِدُ وَلَا اللَّهُ اللّ יאַרְבַּעָת עֲשָׂר: ובְנֵי דָן חָשִים: וּבְנֵיץ סכיכיו וכּוּאַרְבָּעָה עָשָׂר: : ביבינים ובני נפתלי יהצאל וגוני ויצרושלם וכה לו כיח חלמוד שמשם תכם איליו בְּנִי בּלְהָה דיתַב לָבָן לְרָחֵלַ

אַכֵּה בְּנִי בִרְהָה אֲשַׁר־נָהַן לָבַן בָּרְחֵל בִּתְוֹ וַתַּלֶּר אֲרת־אֵלֶה לַוְעַקֹב נַפשָׁתָא שָבָע: בָּל־גַפְשַׁתָּא דְעָלָא נימּמּע בָל־גַפָשׁ שְבַעָּה: בַּל־הַנַפְשׁ הבּאַה בועקב מצרימה וצאי ירכו מלבר נִשַיִ בְנֵי־יִעֲקָבבְּל־נָפֵשׁ שְּשִׁיםוָשֵשׁ וּבְנִי יוֹסְף אֲשֶׁרְ־יָלֵד־לְוּ בִּמְצְרַיִם נַפְשָׁתָּא תַּרְתִּיֻן כְּל־נַפִּשְׁתָּ, אַ לְבֵירת־ מִּמוּ נַפַּשֻׁ שְנָיָם בְּרֹי־תַּנֶּפָשׁ לְבִירת־וְעֵקּב ני מיפיי הַבָּאָה מְצַרָיְמָה שָׁבְעִים:

ואת יהובה שלח לפניו לפנאה קדסותי לגשן ואתו לארעא "ל כמי ימו אל־יופף להורת לפניו גשנה ויבאו ן פשופו כחרנומו ומדרשו ספ י אַרְצָהֹנְשֵׁן: וַיִּאְפַריוֹפַף מִרְכַּבְתוֹ לְקַרְבוּתוֹיוֹשׁרָצִי אָבוּהִילְגָשׁן וְאִיתִהְוֹוֹיִכְיִים יבּינּיוֹנַיַּעָלִ לְקַרְאַרת־יִשְׁרָאֵל אָבִיוֹ גָשׁוֹנְה וַיַרָא אָבָּיוו וַיִּפַר עַל־צַנָארָיו וַיַבַּךְ ַעַל־צַנָּארָיו עור: ם אַת זִבנֹא הָדָא פְנַחֵם־אָנָא בָּתַר^{ְליימני-צייונ}אָל־יוֹסֵף אָמֶירֹתְח הַפָּעָם אָחֲרֵי רְאוֹתַי ָאֶת־פָּנֶיף כִּי עוֹרֶף חֵי: יוֹסַף אֶל־אֶחִיוֹ וְאָל־בַּיִת אָבִיוֹ אַעֶלָה אָבוּחִי אֶיסַקְ וַאֲחַנִי לְפַּרְעָה וָאִימַר יֹמִי מִבּר יִמְיֹל אַנִירָר־ לְפַּרְעָה וְאְמְרָה אֵלְיוֹ אַתְי ובירונאבי אַשֶר בַּאַרֵץ־בַנַעון בָאוּ דָּבָנַען אָרָוֹ רְוָהִי: וְגַבָּרָיָאֹ רַעַן עָנָא יוֹ יוֹיֹפּ אָלָי: וְהָאַנָשִים רְעִי צֹאן כִּי־אַנְשֵׁי מִלְנָהַ הָיֶנִי וְצִאנָם ובַקרבוּבוּבָר־אַשְׁר

וְהָיָרוֹ כִּי־יִקְרָאַלָּכֵם לָהֵם הביאו: פַרעהואמר מה־מעשיכם: וַאַמַרתָּם אַנִישִׁי מקנֶרה הָיוּ עַבְּרֶיה

עַבָּדְרָבּוֹעֵירָנָא ער־כַעַן אַף־אַנחָנָא יייי פִנְעוֹרָינוּ וְעַר־עַחָה גַּבּראַנחָנוּ נָם־ אַף־אַבְּרָדָרָאָנָא בְּּרִירֹ רָתִיתְבוּן יוּיוֹ אֲבֹרַנְנִוּ בַעֲבוּר תַשְׁבוּ בְּאַבֶּרָץ נשׁן

רל"בנ

הם אבל נחנו להם פרעה בזה כ שהתנה עמהם והוא שיתנו החתים מהתבוחה לפרעה׳ הכהכי 'הם כם הגדולים אשר בארן מצרים כשם ובני דוד כהני היוי חו ירלה בו בב הבמוח והם כומרי ע"ו כמו המתרגם וישב ישרש בתרץ מכב ובחרן גושן ויחחזו בה - דיין מכב חמישית החבואה הנה ישהאל יש בחרץ ולרים בחלק ממנה שיבייבי ארן נופן והיה להם אמוזה בה אם בני חורין מנתיכת החשישית לפרי והנה דברי זה הספור מבוחרים מש עם מה שקדם לכו מהדגרים יום ו החועלת התגיעות מזה הספור כם שמונה: התועלת החי בנו במדותי והוח שרחוי לחדם כשינים בדרך שיוליךעתו סי שיודיעם: מישנים הדרך ילך בה אל המקויהמבוקשינה

ישעו שכב׳ יתל'מי שיודיעהו לא ימל אתו נישאר תועה בדרך ואפשר גם כן שימלא מי שיתעהו ניוליכהולמקום לסטים בשלפים לא ימל אתו נישאר תועה בדרך ואפשר גם כן שימלא מי שיתעהו ניוליכהול מקום לסטים בשלפים אל המה אתובים מהוצח מהוצי שרובים מהוצה או בשלפים או הוצה או בשלפים או מהוצה או בשלפים או בשלפים או מהוצה או בשלפים או מהוצה או בשלפים או היא בשלפים או בשלפים או בשלפים או מהוצה או בשלפים או בשלפים או בשלפים או בשלפים או היא בשלפים או 4 = 10010 לא ימל זהו נישאר חוצה בדרך והפשו בטען ש מנו משום שהו'המקו' שרלה יעקב ללפים ולוה חמל שיעקב שלח לפניו יהוד א יוסף שיורהו לפניו גושן שהו'המקו' שרלה יעקב ללפים בישאו ולוה חמל שיעקב שלח לפניו יהוד אחר ולורה לרדה הוריו פפי מה שאפשר ולא ימנשר וכוה חתכ שיעקב שכנו כנייו יהו שרחוי להדם לכבד הוריו פפי מה שהפשר ולה יתכשבו בבו בבר הוריו פפי מה שהפשר ולה יתכשבו בבר בבר הורועלת הב'הוה במוחם ווחברתו בנותה וולאה החצה שינים בבר בבר בבר ביותם ביותם ביר

עולם הכלחתו בתעשט ובשפשת ואן למוכב עם שחר ההרלום הקרובות הישל בכל ארץ אלרים והיה עם זה משביר לכלעם הארץ ולכל עם שחר ההרלום הקרובות הישל בכל ארץ אלרים והיה עם האוני התרנולות הג' הוא במדות י הוא מישל בכל מרץ מלרים והיה עטוני לר לות פניו: התרעלת הג' הוא במדות י והוא כידרו ללאת לקרתת שביו לכבודו ולר הנח מחר ויהוה ולוב תמצא כי מפני ששער של מחר ויהוה ולוב תמצא כי מפני ששער כזררו ללאת לקראת שביו לכבודו וכי הזע של ז. ו זו על ז בי המלא כי מפני ששער דר בקלם להתרחק בחוקת היד מהפעליו הנפשיות אשר יויקוהו ולור תמלא כי מפני ששער דר בפלם להתרחק בחוקת היד מהחחת את יעמוד עוד לפנייום ויבנה על לואריו השתדל מהי לשלם להתרחק בחוקת היד מהפענית השלים עוד לפנייוםף ויבנה על לוחריו השתדל שכבר יתפעל יותר מהרחלו מהשתה אם יעתוד עוד לפנייוםף ויבנה על לוחריו השתדל בביר יתפעל יותר מהרחלות בדי היה במדות יוהוא שרחני בביר ביותר בדי היה במדות יוהוא שרחני ב שכבר יתפעל יותר מהרחוי מששתה יום ביותן בהי בד' בים במרותי והום שרחני לפתנו עם עוצם התפוקה שהיו לו לרחותו: ההתרעלת בד' בים במרותי והום שרחני לפתנו עם מהום מחל בדבר בהום מחל

פתנו עם עולם התפוקה שהיו עו של יינות אין אין אין אין מקל בדבר ההוא מאן בירחה מראשית העניין מה פאפשר שימקדם באחריתו ואע"כ שהוא חפץ בדבר ההוא מא יכוין עכייניו מראשית הדבר באופן היותר שלם שאפשרו למנוע ממנו ההיוקיי הנכונים לבא מפני הדבר ההוא : הלא תראה בי יוסף עם היותו חפץ מאד שיבואו אבין וביתו למלרים השתדב בייניין עכייניו מראשית הדבר היום המוח למרעה להסולהכיל אותם בהתרבואם ולוד ב-ימוץ עכייניו מראשית הדבר בחופן היונו של שיחשולהם לסיכוחו באחד מהעיירות הגדולות כמו שקדם עסשכבר היה המקום ההאח נכון מאד למרעה להסולהכיל אותם בהתרבואם ולוד בשיבל בישך להסיר מהם הדיוקים שלובר בישיבו ממני שישבו בארד בושו : החרנורות הה' הוא במדות י והוא שראוי למקבל שיבה מאחד שיכירה לו בלד האפשרי ולוה הבית יבשת א בארץ גישן להסיר מהם ההיוקים שאבשר שיחחשו להם לסיבוחו בחתר מהעירות הגדונת כעו שקום שטשבער היו לחקבל שיבה מאחד שיכירה לו בלד האפשרי ולוה הבית ירסף שיהיו הדברים שיהיו מדברים שיהיו עם פרעה באופן שישינו ממני שישבו בארץ גושן: התרעית הה' הוא במדותיוהוא שאישראוי לאדם השליש בקניין איש אחד לעשות מהם כחפצו שיחן לו הרבים יעקב לפני פרעה לכבוד פרעה ולברכה ולתת לי ההרביעו לבעלים ההם בביעו לבעלים ההם בסבת זה השליש עליהם יהלא מראה כי יוםף עם היותו שליש בארץ מצרים לא רלה לתת במבים בניעו לבעלים ההם בסבת זה השליש עליהם יהלא מראה כי יוםף עם היותו שליש בארץ מצרים לא רלה לתת במבים ביתו שליהם ביום הניעו לבעלים ההם בסבת זה השליש עליהם יהלא מראה כי יוםף עם היותו שליש בארץ מצרים לא רלה לתת במבים בלישות בתרץ מצרים לא רלה לא מראה כי יוםף עם היותו שליש בארץ מצרים לא רלה לתת במבים בליש בארץ מצרים לא רלה לא מראה בי יוםף עם היותו שליש בארץ מצרים לא רלה לתת במבים בליש בארץ מצרים לא במבים ביתו להעלים במבים ביתו בלים במבים בליש במבים ביתו המצרים בליש במבים ביתו המצרים ביתו בליש במבים ביתו המצרים ביתו בליש במבים ביתו המצרים ביתו ביתו ביתום ביתו ביתו ביתו ביתום בלים בתוכות ביתום ביתום ביתום ביתום בליש במבים ביתום בלים ביתום בליש ביתום ביתום ביתום בלים ביתום בלים ביתום בליש ביתום ביתום בלים ביתום ביתום ביתום בלים ביתום בליש ביתום ב מהם כאשר דלה זה בעל הקביינים כי אם לשער שרכי יוש פ שטקלייל שונה במישב בארץ כאשר ליה פרעה וכן תמצח שמשניין התביאה שהיה ביד יוםף לתח ממנה למי שירלה לא רלה לתח המישב לבית אכיו במיעב הארץ אם לא ברצון פרעה ולוה ספר שהוה לה לבד ולוה ספר שכבר בלכל אותם לחם לפי השף עם שפרעה זכה ביאח לשי הצרור להם לבד ולוה ספר שכבר בלכל אותם לחם לפי השף עם שפרעה זכה

ישמע ערו פישי פרע ומלכי צדק בעל חון צפנת פענת אלין כ"ל כתים תרין טלין וקריין ואינוןחר שמאי

ת בל קין למרינתא: מילתא חדא כתיב וקריין למערכאי תרין מנין כתיב יקרין: ו' סביר ניבני וק' ונן

ובן הלם אחיו צופח יובן יהונתן מייב בעל יוד׳ סבירין ובן והרי וכני ופי׳ ובני דן השים יובני פל א

אליאב : ובני איתן ע ריה ; ובני אולם ברן: חשים ב' בתרי לישני ום' ובני רן חשים : ואנחנו נהלי

חשים: הבאה ג'בטעם מלרע וסי'כל פש הכאה י וכני ישראל למספר'י ויאמרו כל העם אשר בשער

וג' שלעיל מסור פרשת וירא: ואת יהידה ג' וסי' שלח י לך מנה י ואת יהודה וירושלס : גשנה ב' וחסר

ופי׳ ואת ידודה שלח י ויאסר יוסף מרכבתו: ויאסר ג׳ מסור פרשת מקץ: והאנשים ח' ר"פ ופי והאנשים

רני צאן " והאנשים אשר עלו עמון אשר שלח משהן שבים לנו מאדן דרפן אחריהם " ינחשו וימהרון"

וס׳ וכן חנניה פלטיה וישעיה וכן נעריה אליוע גי וחזקיה וכן עזרא יהרומרד וב זרבבל משלם

מהצה אתיו לקתי בגימטריא בחלשים : בחיטב ההרץ בנית' בכן : ופחתם י בארון מלחד שהיו ממונים ואידן וישחידהו לפני חלשור והיותה מחבי שחה יעניםהו וסיו לייכין לס.חכו ולכך חברים שוח היתה עחידהן בלימה: כיתהפרעהי ב" כי חושבה מלרים י פר"םי לפי שהם במפרים לח כל הנפף ביתה עלוב כבד ניתה המיבון בעם" לו מכף והניה

תזר נחור:

כי תועבת מלרוי כל רועה לאן " לאות כי בימים ההם לא היו המלרים אוכליי בשר ולא יעזבו אדם שיזבח לאן כחשר יעשו היום אנשי הודו ותישהוא רועה לאן חועבה בחבורת ושחים. שרי חקנה היא שהוא שוחה החלב ואנשי הודו לא יאכלו ולא ישתו כל אשר ילא מחי מרגיש עד היום הוה: ארן גופן . כלל בארן דעמסם פרט והעין נח ולפי דעחי בי דעמם ושרום על רומי הריינים .

פתוח העין איככה שהיו דרים מיו כיום כחונים ומונחים שם ישראל כי מערי מסכנות בארון: ויעתידהו ב'בחבור׳ פרעה היתה: שרי מקנה כפום וישת דהו נפני פרעה כפרד: וחלה . על משקלוחתע חנהן . ושניהם חסרים לפי כמתלהל כמו במתעתע וטעמו סיעקב היה זקן והיו צדינין כחדם שלח ידע מה יעשה : נם יחושע היה מחביים ויתום - מפעלי הכפל במו נידו שופשה מנחוב ליבי משה

כשמש:

להם שהות ירהת 'היה מזל של 'ובגללו מרעה . היו עובדין לכלון: תועבת מצרים ירחת מלרי 'דוגמ 'שקון מוחב ולמלכני כל הכפף לביחי על זה כח תועבת בכי עמון: לגור בארץ באכוי העיוב מחלה ביתה כועה : דב' אחרילות כמו שמכנים'ן קירת ערסי עד יעבור דותקהרעימבל הנסף חדר בחדר ביות לה להשחקע כמו שדרשו רבותיכו:כי חרבותו מלביו כך בה הערוח אין מרע לח באכושה בשביל מרשה בחור ברעה שהיה לפנים לצהנכו כל כך תאחרו כדי שלח יחתר פרע'לקחת משל יוסף באו: ועמ' ישכו כח עבדיך בחרץ גשןי עד שיחפון הב"ה שיפסו' הרעב ונחזור לחרצמו במיעב החרקהישב חת הכיךי כי הוח זקן ואיגו מבקש רקמטמ'ואוי" טוב הבל החיך בהורים ישבו בחרן נושן ארץ מקום מרעה ואל משיבכו מן האתנחת/לומר שהיא מפסק'שהרי דובת 'מליכו זכולון עם הרף נפשו למו' ונפתלי על מרומי שדי: הנשי חיל כר'םי בקיחים בחותנות' וגו' דובתח אשת חיל כלומר מכמה ואיו לומר כתשמינו שאין דרך נשים לכחת לחיל או ללכא: ושמתם שרי מקלה : על הפרד ועל הגמל והראי׳בדברי הימי׳ ויקהל דוד את כל שרי ישראל ושרי כל רכוש ומהכה וגומ'ולמעלה כחוב ועל הגמלים ד"ח לפי שהלאן הולכות במדבר לרעות במהום גדודי חיות וליסעים לריכי' הרועי 'להיו' ביבורי': כמה ימי שני מייך : מאד אתה בראה זקן ומלא ימי' ויעקב השיבו ש חתת" על זה שהרי ימי שני חיי מעם אלה ע"י שרעים היו ימי שני חיי חני נרח" זקן מרוב ימים ונמלא במדרם למה חיי יעקב פחות מחביו ל"ב שכי' הלח אמר לו הבייה אכי הצלתיך מלבן. ומעשו ומשכ'והחורתי לך דיכה ויוסף ואתה אמרת מעם ורעים היו ימי חייך מייך אני כוטל מה' כפי חשבון התיפו'שהמרת והם הל"ג תיבות שיש מויאמ פרעה אל יעקב עד בימי מגוריכם: ויכלכל יוסף אביו ' לריך היה יעקב שיפרנסהו יוסף בנו שהרי כתיב לחם אין בכל הארץ: לפי הטף? זלח לפי היוקר כלומר בריוח פרנפס: בשנה השכיו׳ לפי הפשע לביחת יעקב והיא רביעים לרעב שהרי התבוחת הנשחר' מן השובע והכסף שביד' הספיק להם שלש שני 'וברביעי 'נתנו מקכיהם ובחתישית אדתת' ובטישית גופס ובעביעית כתן להם זרע וזרעף לקטו בשמיכי׳ תבוחה מן השדה

ופסק הרע': מיע ספורני

ומקלה חתיו לקח י כדי שיבין פרפת חדבריהם ומעביבהם שהם בעלי וילאכה מר**עה הצאן בלבד: זיברך יעקב**: השתתוה לא בפתו וכא כנאתו: שני חייך תמו כי כח היה דבר מצוי במלרים מיחריך מדם ימים כל כך שיגיע לפרק שהיי חז יעקב בו וגם שיבה ורקה בו. ייעפ ורננים היו ימי שני היין על מא שחמרת כחם ימו שני חיוך חני חומר כי שני חוף היו מעט ורעים כיד פרות מזוכות זדחנת הקורות כי היחים חשר גם יחים האדם בצרה לה יקרחו שכי חיים חבל ימ: שני אנורי היו בין הכל מחה ושלשים שנה ולי השינו ימי שני חיי מנותו בימי מנוריה! כי אמתי אף על פי שהיו גם הם ברים בחרץ לא להם חבל חקום היו להם ימי חיים רבום בלתי צרות הבל שני חיי לה השיבו לשני חיי חכותי שהיו להם כימי מבורוהם: לחם לפי השף תף על פי שהיה בידו לסרכות להם מזון כתן להם במדה מפתקת כחרו"ל (פ"ק דחפניות) בוחך שהנכור שרוי בנפר חל י חמר חדם חלך חני אוכל וחשתה ושלום עליך נפשי : ייכח ייםף חת הכסף ניתה פרפה שלח הורה לענתו התר בכל שחלו לקחת דכר לשלחו וינשלם

ייניון ליקייוארי־מרחקין מצראיבר־רעיענא: ברחשים רבה שהים מגדם מרן א ניבאיוםף ניגר לפרעה ניאפר אבי מינים "נאַתָא יוֹםף וְחַנְיַ לְפַרְעהׁ נַאַבֵּר אַבָּא וַאַחִי וַעַנְהַוֹן וְתוֹרֵיהוֹן וַכַּרִיבְּרַלְּרַהוֹן אָהוֹ מֵאַרָעָא דַּבְנְעַן וְהָיה אִינִוּן באַרעא דגישן: ומקצה אַרווהי דבר חַמַשָׁא גוּבָרָיו וַאֲקִיםִינִוּ ֶּלֶדֶם פַּרְעַה: וַאָפַרָ פַּרָעה לַאָחוֹהִי בָּרֹי עוֹבָרִיכְוֹן וָאָמָרוֹ לְפַּרְעה רָעַן ענא עַכרך אַף אַנַחָנָאאַף אַבָּהָתָנָאיוִאָטֶרוּ לְפַּרְעה ראיתוֹתָבָא בְאַרעָא אָהִינָא אַבִּי לֵיִת רעיא לענארי לעכדה אַרי־רוקיף בפנא בארעא רכנעו וכעוית בין־כען הבָאָרֶץנְשֶׁן: וַיִּאֶפֶרפִּרְעֹה אֶל־יוֹפֵלְיִינִים רֹיפעבְרָרְבְאַרְעָא דְּנְשֶׁן: וַיִּאַפֶרפּּבְעֹה ַרִיוֹםָף רָמֵיפָּ*ור* אָבִוּדְוֹאַדָּוּדְאָתוֹ רְוֹחָבְּיּ יציים אַרָעָא דָּפִצְרַיִם קַדְכָּךְ הִיא בִּדְשַׁפִּיַר ליותלי כן באַרָעָא אוֹתִיבירו־אָבוּוּ וְיַת־אַתְּוֹך יתכון בארעא דגשן ואם־ירעת ואית בָּחוֹן גַּבְרָיוֹן דְחֵילָא וּתִבַּוּנְיוּוְ רַבָּנִן גיתאעל־דיליוואייתייוםףית־יעקב י ייים אַבוּהִיוַאַקִימִינֵיָה הָדָרָם פַּרְעָה וּבָרֵיךְ יַעַקְביַת־פַּרְעָהּינַאַמַר פַּרְעַה רָיַעַקָּכ ויאמר יעקבל יפיני ריבמה יומי שני חייף: ואסריעקכ אָל־פַּרְעוֹה יְמֵי שְנֵי מְנוֹרִי שִרשִים בי ייי יפייילְפַרְעה יוֹמֵי שְנֵי תוֹרְוּבוֹרֹי מִיבּחֹי מִי יִּפִירִ וְתָלְהָין שְׁנְיֶן זָעירוונבישון הַוּוֹיוֹםיֹּ שָׁנֵי חַיֵי וְלָאַ אַרְבִּיקוּ יַת־יוֹמֵי שׁנֵי חַיַיְ נייני אַבָּהָחָי בִּיוֹמֵי תוֹתַבוּתְהְוֹן: יַעַקַביַח־פַּרְעָהוּנְפַּק מִוּ־ַקָּרָם פַּרְעַהוּ נַיּזִשֶּביוֹסֵף אֶת־אָבִיו נָאֶת־אָחָיו נַיָּהֵוֹן יִי מּנִינְאוֹתִיב יוֹסַף יַת־אָבוֹתַי נֵית־אַחוֹרְהֹי וְיֹהַבֹּלְהָוֹן אֶחָסָנָא בָאַרעָא דמצרים בַרְשַׁפִיר בָּאַרָעָא בְּאַרַעַרַעִמְמֵם וַוּוְיוֹםְףיַתּ־ ני פי בפאדפקיד פַרְעָה: אַבוּתִינִית־אַחוּתִינְיַתַּבֶּר־בֵּיִתאָּבָוּתִי ולַחְמַאַלֵּית ַרָחָמָא רְפִוּם טַפִּלָא: וַרֶתָשָם אֵין בְּכָר־הָאָנֵץ כִי־ לי וופיו בְּבָל־אַרְעָא אֲרֵירַתְקִיף בַּפְּנָא לַחֲדָא וְאִישְׁחַלְהֵי עַפָּאַ דְּאַרְעָא דְּטְצְרֵיִם יָעִמֶּאָ דְאַרָעָא רְכְנַען מִן־כְּרָם כַפְּנָא: י׳ יּ וּלְכָּשׁיוֹפֵף יַתַ־בָּל־כַסְפָּא דְּאִישְׁתַכָּחֹ בְאַרְעָא דְכִנְעַן בָּעבּוּרָאדִי־אִינִוּן זַבְּגִין וְאַיִירֹדְייוֹםְף יַת־כַּסְפָּאַלְבֵית פַּרָעַהוּושְלִיִם כַּסְפָּא

מאַרעא דמצרים ומאַרעא דכנען

וַאַתוֹבָר־בִּצְרָאֵי לְוַת־יוֹפַף לְבִּיבֶּר

הַב־רַנָא לַחִפָא וּלְמֶה נִמְוֹת לְקִיבְּרֶךְ

כי חושבת תלרים כל רועה לאן . לפי שמם להם אליהות : ומקלה אחיוי מן הפחותים שבהם לגבורה שתין נראים גבורי' שאם יראה אותם גבורים יעשה אותי אנשי מלחמתו ואלה הם רחובן שמעון לוי יששכר ובנימן אותן שלא כפל משה שמותם כסברכן אבל שמות הגבורים כפל וזאת ליהודה שמע יו' קול יהודה ולגד

חמר ברוך מרחיב גד ולנפתלי אחר נפתלי ולדן אחר דן וכן בין וכן לוכולוו ובין לאחר היו וכן בִּירתוֹעֲבַת מִצְּרֵים בַּלֹררְעַה צָאוֹ לוכולון וכן לחשר זהו לשון ישר' חבל בתלמוד בכלי שלנו וְאַתִיוֹצְאַנָּם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁרְלָהֶם מלינו שחותן שכפל מסה שמותן בם החלשים ואותן הביא לפני פרעה ויהודה שהוכפל שמו לח הוכפל משום חלשות חלה מעם ים בדבר כלחית' בכבח קמח ובברית 'לספרי שליכו בה בווחת הברכה כתו תלמוד שלכו אכשי חיל: בקיאין באוממתם לרעות לאן: על חשר ליי על צחן שלי: ויברך יעקב י היא שחילת שלום כדרך כל הגרחים בֿפֿני המלכים לפרקים שלוד"יר בל"עו: שכי מגורי ימי גרותי בל ימי הייתי גר בארץ ולח השיגו בפוכה: ויברך יעקכ בדרך כל הנפסרים מלפני שרום - מברכים חות' ונועלים רשות ומה ברכה ברכו שיעלה כילום לרגליו לפי שחין חלרים שותה מי גשמים חלח כילום טול' ומשק' ומברבתו שליעקב ואילך היה פרעה בא על נילום יהוא עולה לקרחתו וכשקה את החרץ תנחומה: רטמסם מחרן גושן היח: לפי הטף לפי הצרו׳ לכל בני ביתם: ולחם חין בכל החרץ. חוזר לענין הרחשין לתחלת שני הרעב : ותלה י כמו ותלחה לשו' עיפות בתלבותו ודומה לו כמתלהלה היורה זקים: בשבר אשר הם פוברים כותנין לו חת הכסף :

בָאוּמָאֶרֶץ כָּנָעו וְהנָם בַּאָרֶץ נְשׁוֹ ומקצור אחיו לקחחטשה אנשים וַיַצַגַם לִפְּגַי פַּרְעַה: וַיִּאֹמֶר פַּרְעַה יַּגָּר־אַקיו מַה־פִּוּעֲשׁיַבָבָם וַיִּאַכְרוּ אֶּרֹ־ פוערו רעה צאן עבריה נם־אַנַחנוּ נַם־אַבותינו: ויַאִּסרָוּ אָרֹפַרְעה לַגור בַּאָרוֹ בָּאנוֹ בִּיאוֹ מִרְעִרוֹ לצאן אַשֶּׁר לַעַבְרֶיף בְּי־בָבֶר הְרָעָב בארץ כנען ועתה ישברנא עכריה לַאַמֶּראָבִיהְוֹאַחֵיף בְּאִראֵלֵיה ארץ מצרים לפניה הוא במיטב ָהָאֶׂרֶץ הושָׂב אֶרז־אָבֶיךְ וְאֶׁרֹבְאַחֶי**ּ** יַשְׁבוֹ בָאָרֶץ גַּשֶׁן וְאִם יָנַדַעהַ (יָשׁ־בָּשׁ אַנְשִׁי־חַיִּלוְשַׂמָתַם שָׁרֵימִקְנֵהְ עַר־ אַשר־לִי: וַיְבַאִיוֹסף אַת־יַעַקבאביו וועמדרהו לפני פרעה ניברה ועקב אה־פַּרעה: וַיאמר פַּרעה אַל־יַעַקַב פמהיםישניהיה: ומאָת שָנָה מעטורעים היוימי שני חַיִּי וָלָא הִשִּׁיגוּ אָרוּד־יָימִי שָׁנֵי חַיַי י אבתי בימי מגוריהם: ויברה יעקב את־פַּרְעהוַיִצאמִלְפַנִי פַּרְעה לַוֹּזָכֵם אַחָנָה בָּאָרֶץ מִצְּרָיִם בְּמִיטַב הָאָרץ בָּאָרץ רַעמסֶם בּאַשֶּׁר צוּה תלב 🖟 פרעה: וַיַּכַלְכַּלְ יוֹמֵף אַת־אַבּיו וָאַת־ אחיוואת כַּר־בֵית אָבֵיו לַחֶם לְפִי : ជាភា כבר הרעב פאר והיבה אַרֶץ פּצְרִים וארץ כנען מפני הרעב: יוֹפַף אַת־בָּל־הַבֶּפַף הַנִּשְּצָא בָאָרץ־ מצרים ובארץ בנען בשבר אשר

בשניין התבוחה בסבת יוסף הגל ינסכל זה לח רצ'יוסף לתת ממכ' לאוהביו כי אם הצריך להם כי כן צוה פרעה במה שחמר פרפ'וחכלו חת סלב הארץר"ל שהו' התיר להם לקח' מחכלם מהיותר משובה שיהיה ביד יוסף והכה זה כולו מור׳על יושר יוסף נהיותו בלתי פוכה חל היתרונות ולוה לה של תפרעה שירשהולחת להביו יותר מהשעור חשר נחרצה בו פרשי

תַּם שֹבְרֵיםנִיבָּיִא יוֹמַף אֶרת־תַּבָּטָף

הַכַּחַף מַאָרֶץ מִצְרִים וְמַאַרֶץ כְנַען

וַיָבאוֹ כָל־מֹצְרַיִם אַרֹּ־יוֹמַף לַאמר

הָבָה־לָנֵוּ בֶּרְחָם וְלָמֶה נְמָוֹרוּ נְנִנְּרֶה

וַיָּתִם

התועלת הו'הוח במדות והו'שו ביתה ברעה: שרלוי כשישלמהו אחר על קניניו שינהג בה׳ ביושר נפלח וישתדל בהללחתם כפי מה שהפשרולה יתיר עלמו לקהת מהס דבר לע"פ שהוא סבת הגעת הקפיצים ההם לבעליהם ולזה תראה שספרה התורה שיוסף הבית חל בית פרעה כל הכסף בכללו שקבל מהתכוחות ולה השהיר לעלמו דבר ממנו וסבב שיהיה מקנה הבהנוה אל פרעם אחר שופם כפף מאנשי הארץ ומחריכן

אמרי נועם

כי פוענת מצרים כל רוינה צהן " פירם רש"י מפני שַהיח חושנה ירחיקוהו וחומה בכי היה מחלפם בענין עמום לכניו נים ירושו הוחול וירחתם החס מב דלים אהבו אתכם ויושיבכם בהרץ עובה" בי תועבת מלרים פירש רש"י לפי בהם מנוהות שלהם והעעם לפו מירחתם היה מול מלה ובכללם. כיו שורחקם הה מול מלה ובכללם. כיו שודקון לדין ולפי מדרך רועה לחן לועות חים הלחן המקלות קפה להדרים כסרודין חת הלאהם דבר מור לפו שהרוע יודעין שחין בנחן כחלהו׳ ברתצריים תהמינים חותם" דור התר שחי המער שלח יהנו הרועים מן התלב נמן הגיום ודבר גבחי וחישנה הוח למצרים

שדבנו מחלבהיהם דבר חתר ניותה רושה נחן כחו הוכלו כחו שמציכו רעייה שבות לשון חכילה כתו ירשו כשן ונלעד וקשה למצרים כשיחכלו אחרים חת חלביהם וחין לשון המקרח כן אבל הרחיה החתיקות חן חתופי רשיחו : כמה יחי

השה ה' קמץ כתיב ה' וסי' ויהי הבל רעה צאן: כי תעבת מצרים כל ירעה צאן עבריך ירעה ישרא האועה

ה׳ פסוקים מתחלפי׳ ומשעים וסי׳ ויהי רעב בארץ׳ נכל הארץ באו מצרימה׳ ויבאו בני ישראל לשבור

בתוך יואמרו אל פרעה לגור יולחם אין בכל י קדמא כי כבר הרעב בארץ י הניא כי חוק הרעב בכל

הארץ . תליתאה כי היה הרעב בארץ בנען : רכיע' כי כבד הרעב בארץ בנען : חמישה כי כבד הרעב

ירענויי׳ רשענו יי׳ עזיומעזי ירא אלהי אבותינו והנהנפלו אבותינו על אשר לא שמרו

אבותינו - וכל יהושע ושפטים ותהלים דכוו' מלאים במ"א חסר בך בטחו אבותינו: ישבוב' וסי'

במסרא רבתא . ארץ י"ג ר'פ מסור בתהלים סימן ס"ז: ואת אחיך ב'וסי' הושב את אביך י הפקד לשלום:

ושמתם ב'וסי' שרי מקנה : בארון: ויעמדהוב'וחסר וסי' ויעמדהולפניפרעת: ויקח את יהושע

ועמרהו לפניאלעזר: ימי שני ה' וסי'ומי שני חיי אברהם יעקב יעקב, ישמעאל ' ויאמר ברזלי:חייד

כולם מלאים במ"א חיך ופי' חיר וחי נפשר אם אעזבר : ויושב ו' ד' מלאים וב' חסרים וא' מלרע ופי'

ניושב יוסף את אביו - שם את בני ישראל שם רעבים: אותם כחלת והבור : דין חסר : בערי שפרון .

והערים אשר נתן חירם קרמא : מלרע: ואת אחיו ה' ופי' ויכלכל יופף : ויושב יופף את אביו : האומר

לאביו ולאמו - וישב אבימלך בארומה - ואקח את יאזניה בן ירמיהו: ואת כל בית ט' מסור במלכים ב'

סימן ס"ה: ולחם ד׳ ר"ב וסי ילתם אין ככל הארץ יולחם ומצת וחלות ולחם וקלי וכרמל יולהם משמים

נתת להם: ובארץ ה' וסי' וילקט ייסף ' וכארץ שלום אתה בוטח י בערי ההר ובערי השפלה בנוף ובארץ

פתרוםי ובאיץ הרחבה והשפנה:

מאר: אכותינות' מלאים וסי' גם אנחנו גם אכותינו דפסוק תניי' י והבשת אכלה י בשכבה בבשתנו

19 ! N Bi

בי אפס כפה:

אַכּס בַּמף:

זרע על כם ונקתם חחשית מברעה ה נחדה ביחוקהל שה

ברכן כרחם נתחו על גם בחולו על זהן ' נכחר ' בתחולה' ונסף ונמום הוי מחומה' ונסף ונמום הוי

בדו ברולה י דהנה י ככף י

אשרי נועם

אפם · כחרנומו שלים : וינהלם ·כמו וינהגם ודומה לו אין מנהל לה על מי מכוחדת: ינהלני : בשנה השנית ' לשני הרעב : כי חם תם הכסף' כי אשר תם הכסף והמקכם ובח הכל אל יד אדני כלתי בזויתיכו : ותן זרעי לזרוע האדמה והע"פי שאמנדי יוסף ועוד חמש שנים חשר אין חרים וקליר מכיון שבח יעקב למנרים בחה ברכם

וַיָּאמֶר יוֹסֶף הַבֵּר

וַיבִיאוּ אַת־מִקְנֵיהַם

מקניכם ואַתְנָה לָכֵם בִּמְקנִיכם אם־

אָרר יוֹפַף וַיִּפַוֹּ לַיהֶם יוֹפַף לַיהַם

הַשַּׁנָה רַהַחוֹא וַיבֹאו אָלַיו בַשְנָה

חַשָּׁנית וַיָּאִשְרוּ רוֹ לא־נבַחֵר מאַרני

אָל־אַרְנִי לָא נִשְאַר רַפְנֵי אַרֹנִי בְּלְחִי

רָאֵינֶיף גַּם־אֲנַחְנוּ נַם־אַרְמָרחֵנוּ

וְנְהַיֶּרֵה בַּעַנְתְנוּ וְאַדְמָּרֵתוּנוּ עַבְרֵים

לְפַּרָעה וְתָּוֹדְוָרַע וְנָהַאָרוֹוְלָא נָמורת

בָל־אַרְמַתְ מִצְּוַיִם לְפָּרְעהֹבִי־מֶבְרָוּ

הַרָעָב נַתַּהָי הָאָרֵץ לְפַּרְעָה: יְאָרִי

דָּעָם הָעֶבִּיר אֹחָוֹ לֵעַרִים מִקּצְרוּ

גַבוּל־מְצַרָיִםוְעַר־קַצְהוּ: רַקּאַרְפַּת

הַבְּהַנִיִם לָאַקנָהִבּי חֹקֹ לַבְּהַנִּים מָאָח

פַרעהוַאָּכְלַוּ אֶרַתְ־חָקִם אֲשֶׁר נְרַזְן

לָהֶם פַּרָעה עַרד בן לָא מָכָרוּ אָרע־

הַן קַנִיתִי אַתְּכָם הַיָּוֹם וְאַת־אַדְּמַּחָכֵם

לָפַרְעָה הֵא ֹלָכֶם זֶרַע ווּרַעתֵּם אֶרעי

רָבֶּם לְוֶרַע הַשְּׁרָה וְלָאֲכֹרבם וַלְאַשׁר

בבתיבס ולאכר לשפכם:

לַבַרֶּם לֹא וְזְיתָה לְפַרְעָה:

יייי לְחֹק עַר־הַיוֹם הוֹהַעל־אַרְבָּת בַּצְרָם הֹייים

לפרעהלחמש רקארמת הכהנים

ישראל בארץ מצרים בארץ גשן

ק"ו יהללא"ל סימן

ארמתם:

נליפנה האַרָבְה:

וַיָאמֶר יוֹפֵף אֶל־הָעָם

וְנָינִה בַּשְׁבוּאַת וּנְתַתֵּם

וַישָםאתהיוסף

יַנְישָׁ וַהָאַרָטָה לָאחשָם: וַיִּקוֹיוֹפֵף אָת־

לרגליו והתחילו לזרוצ וכלה הרעב וכן שנינו בתוספתה דסוטה: לח חשם ' לח .תכת. שממה לה חבור לשון שדה בוכ שמינו חרום: ותהי המרד לפרעה י קגויה לו: ואת כ עם העביר יוסף מעיר לפיר לוברון שחין להם עוד חלק בחדן והושיב של עיר בחברתה ולה הולרך הכתוב בהב לכתוב זאן חלא להודיעך שבתות מנב של יוסף שנתכון להסיר חרפה פסיפים מעל מחיו שלח יהו קירין חות סתיים גולים: מקלה גבול מצרים ונו׳ בן עשה לכל הערים המשר במלכות מלרי' מקנה גבולה ועד קנה גבולה: הכהכיי הכומרים כל לשון כהן משרחם להלהוח הו' חוץ מחותן לשון גדולה כגון כהן מדי כהן חין: חק לכהנים יחק כד וכך לחם ליים : הח . כמו ככה לורע השדה שבכל שנה כולחשר בנחיכם ולחכול המבדה והשפחות חשר בבתיכם 'טפכס' בניט קטנים חן. לעשות לנו זחת כמני שחתרח: והיינו עכדי לפרטה: להעלות לו המם הוה בכל שכה לחק שלח יעכור: וישב ישרחב בחרן מלרי וחיבן בחרץ בושן שהיח מהרץ מלכהי

אסלת ויגש

רקבנ

קנה כל הארן לפרעה באומן שביפה כל החרן לפרע לתוחשוו: פול. השנחתו בהצלח מה שהפקד על-ו עם ויאמרובה שנבר עשה וה נחנתה ברוסן בבתקה לו חוד'עלוה אנשי ההרן יאמרו שבני החוה רותם: התועלת בש'והוח במדות והני

פרחוי למוש' כשירני מעמו דבר יקשה להם שיפיים ב דולי עמו בחופן שיסכימו בוה שאם לה יעשה בוה החופן חולי ימרדו בן ולום חמצה כיכשקבן יוסף חבוחת בכבד לפיעה בשבע שני השבע כבד החלשר 'או לאכול לאנשי הארץ - קבם פרעה לפת לשרי החרץה מנטרי בהם לאכלם בשבע שני הרעב וזה היה סנה שהיה יפול לימר למכוי לנבם בה שהיה יפול לימר למכוי לנבם החרץ לפי רצונו כי לא היה הגדולים היתה עייו ב 7.5

הפלת פרשת וינש

הבו י היה הה"א ראוי להיוחו נע בפתח וחטף : לפס כסף י פועל עבר כמו כי ירא לשבת בלוער וחל חתמה שיאמר לשון מות על החדמה כי הפך זה ואתה מחיה את כלם : תשם 'מגזרת והבמות תשמנ' ומשקלו חדע י מצאנו בדרש כי נסמלק הרעב בינות יעקב ויתכן שהיה הרעב שלש שנים ולא היו כמו הר' שעברו זו ואת העם

אַרֵי שׁלִים בספא: ואמריוֹמֶף חַבְּוּ

ה גביר ' העתיק כל אחד מת יומו ויש אומרי' כי על אנשי כרך חלרים דבר הבתוב שהעבירם מהמדונה לערים כדי לעבוד חת החדמה : הכתנים: הס כדברי התתרגם ארמים: ויהחוו ההי שקנושם

השלת ויגש

חוכוני

לה נכחד י לה נשחר למי דבר לכחד לך עלים : בס אומהימי למון מיתח וחיות כופל הף על דבר שהיכותי וכן הוא הומר ואתה מסיה לת כלם ועוד אם אין חורשין ועיבדין אותה ואינה שובה פירות הרי היא כמחה: הנחכו וארמתכו שבדים לפרעת" הואכו לעצדו'וחדתהכו לחוז לו מם ממכו זהת העם העציר א חי לערים י שלא יחחזו עוד בקרקע לפי פקני הרמתם הו שת הלחת ותן יחויר. כל הים שלי לומ'א ירוסתי תאבותי ולפיכךהעביר' שלא תהא להסשום טעני עלשיו בי כל דחד ואחד גר בעל עמיהוו רק אדמת הכהנים" השרים כמו להן מדין לח קנה פן יהערו במלך : ד"א לפי שדכותולוכות כתו שפיר' למעלה גבי ניתכהו אל בית הסהר: וכחתם קתישית לכרבס כי מחמש הידו 'יכים התחד לודע החרץ והשנית לאכלכ' והשלישית לחש' בבחיכם לעבדיכם לשפתותיכם הרביעית לשפכם החתישות לפרעה מיחחמו בה י קכו שם בחלה ואחנוה ג ניפרו וירבו לקיים מה שכחתר כי לגוי גדול השתך שם:

הסלת פרשת ויגש

מ"ע ספורנו

רינהלם בלחם י נהלם לחש בעניו שלות ותן להם הלחם מעש מעש הכול ולה לשבעה כי היו נשכי רעבון כמהרם כ שם) החרעוב עלחו בשני רשבין כצול מחיתה חשובת וכבר חותרו חכתי היפואה ברם פע התר הרעב בירם הולה ממים בשנה ההיא 🔹 קחר באשם כסף יהיא היא השנת הששוק לבני הרעב : בשנה השטת הסכית הואן שתם הכשף והא היתה פשוה השבישות לבכי הרגוכ: - לא ככחד מחדונכי שיש לי עוד תקנה : כי אם תש בי בְּבִילְנִי הַרָּ הְנִיהַ בְּתְּוֹתְ בְּכְבֶּרְ הִשְּׁ בְּכְבֶּרְ בי בְּבִילְנִי הִיהַ יִהְ חִוּתְ בִּכְבָּרְ הִשְּׁ בִּכְבֶּלְ וחקנה הבפתה וכים הגל בה ליוך לה היה ראנו שחביחני למנת ברעב: העביר אותו למרוס י מעברים עתר שיחתרו לו לן חזק יתכה ייחיים כהם ובקרקע בפניהם ההספותה בכב ש: הן קניתו אחכם שיים אלון אד וחבס לפיפה ואם כן חום שבריי וחייבים ליבוד את ההדח' שקניתי לו והוא הייב להת מזונות כם והזרם לזרוע ובוה המיפן תהיה חן הדין כל תבוחת מגרים שלו: הח לכם זרע וירעהם י התם ענדון הת החצמה " שהיא שלו: יהיק בתנולות " שהם שלו: ונקקש חוושים לביצה" כיזה הוא הרלווי לו מהם לתר שוברעכם הח החיפל עליו לפרוע , והרבע - יכיה לכם לורט השדה " שהוא חייב בחת נכם כמו בעל משדה : ולחכלכם בשביל חזיכותיפס שהוא חייב לתת לכם נבכן כשאר בדין התוחש שלו " וישם אותה יוקף לחק חתר שברחם לכם שכדין כך

שלונו מקים רום חדש דרך בול שם חות הדגר בניחופו ת.רים:

גיתיכון ואתן לכון בניתיכון אם־ שַׁלַיִם בַּבַבַּא: וַאַיתִיאוּ יַת־וֹנִיתַחון לְנַת יוֹבֶף וִיחַב לְחוֹיוֹפֶף כַחַמְא בסוסותא ובגיתי ענא ובניתי תוני בי ופסוק בסוסים ובמקנה והצאן ובמקנה וּבַחַטַרֵי וֹנִיעוּן בְּלַחָטָא בְּבָל־בִּיחִיהוֹן כיי׳ בּי הַבָּקר וַבְּחַמַרֶים וַיְנְהַלָּם בַּלֹחֵם בְשַׁתָא הַהִיא: ושְׁלֵימַה שַׁתָּא הַהִיא 🕬 בְבָּר מִקֹנחֶם בַשָּנָה הַחָוא: וַהַּאוֹם וַאָּחוֹ לְוָהֵיה בִּשְׁתַא תִינִיתָא וַאַבְּירוּ לֵיהַלָּא־גָבָפֵי מוֹ־רְבּוֹנִי אֱלָהַוֹשְׁלָ ם בַּסְפָּאוֹגִיתִי בִעִירָא לְוַת־רָבוֹנִי לַצִּי בִּיִיהִי בִיאָבַרַחָם הַבְּסֶףוּמִקְנֵרה הַבְּהֵמָה אִישְהַאַרְקָּרָם רַכוֹנִי אֱלָהָיוּנְיָּהָנָא אָם־נְיִיתֻנִּוּ וְאַרְטְתֵנִוּ : לָמֵח נְמָוֹתְ וַאַרְעָנָא : לְטָּה נְמַיּת רְעַ נָּךְ אַף־ אַנַחנא אַר־אַרענא קני־יַחנא ניַרח־ אַרְעָנָא בְּרַהְסָא וּנְהִי אַנַיְינָא וְאַרָּי עָנָא יינפי קנְוַה־אַתְנוּ וָאָרוּ־אַדְטְוֹהַוּוּ בַּלָּחָם עַבֶּרָין לְפַּרְעֹה וְהַכַבַּר־זְרַעוֹנִיתוּ וְלָאַ נמותוֹאַרְעָאַרֶאתְבוּר: וֹקְנָא יוֹמַף יַת־בָּלאַרַעָּא דְמִּצְרַיִם לְפַּרְעֹה אַרֵי־יּ וַבּיגוּ בּצַראֵי וּבָר הַקְּרֵיה אַרי־הַקִּיף יַּבְּיַהְיִם אָבִישִׁ שְּׁדֵּהׁר בִּי־חָנֻקְ עַבְּׁהַהֶּם בִּיבְּים אָבִישׁ שְּׁדֵּהׁר בִּי־חָנֻקְ עַלֵּיהְוֹן כָּפָנָא וַהְוַנָת אַרְעָא לְפַּרְעָה וַנִוּיַעַטָּא אַעַבָּר וָתַיָּה בִּקְתַיּ רַקּתֵּ בְּטָוף הַתוּם־מָצָרָיִם וְעַדּ־סוֹפֵּיָה לְחוֹר אַרָעא דַכּוֹמַרַיָּא לָא קנָאאַרְיּ חולקא לכומריא מולקבם פרעה וֹאַכְנִין יַה־הַוֹּדֵלְקְהוֹן דִּיהֻב לְהוֹן בַּרְעֹה עַל־בַּוֹ לָא־זַבּוְנוּ יַת־אַרְעָהְוֹן : נאַפַר יופָף לעפא הָא קְנָתִי יַתְכָוּן יוֹטָא־הָין וַיָּת־אַרְעַבון לְפַּרְעָה הַא־ לְבוֹן בַּרוֹבִע וְתוֹרָעוֹן יַת־אַרְעָא וִיהֵי בַּאֲעוֹלֵי עַלַלְחָא וְהַתְּנוּן חָר־מָן־ חַמֶּשָא לְפַרְעָה וְאַרַבַע חוֹנְלָקֿיוֹ יְהוּוֹ-'יִנְיֹּטְיִ חָמִי שָׁיִת לְפַּרְעַה וְאַרְבַע היָרֹת יְהְיָה לְכוֹן לְבַר ּ זְרָע הַקּלְיָא וּלְמֵיבַקְּ בְּוֹן ּ וְלֶאֶיגַשׁ בָתַּיבָוּן וּלְמֵיבֵל רְטַבְּּלְבְוּן וַאָּפֶרוּ קֹיִימְתָּנָא נַשְּׁבָּה רַחֲמִין בַעינֵי מְּיִהְהָ הָחֵיתָנוֹ נִמְצָאׁ־חֵוֹ בְעִינִי אֲדְנִי וְרַהייֵנוּ יני יין עברים לפרעה: רַבוֹנִי וּנְהֵיֹיַעַבְהָיוְלְפַּרְעָה: וְשַׁייַיָּתָה יופַףרַגויָראַער יוֹבָא הַרֵין עַר־אַרַעא רַמַצְרַיִם דִיהוֹן־יַהַבִין חָוּ־מוֹן חַמַשָּא לַפַרְעָה לַחור אַן־עָא דְבּוּטְרֵיָא בַּלְחונֵ־הוֹן לַא דַּנַוְת לְּבַּרְעַה וִיתִיב יִשִּׂרָאִר־ צַּאַרָעָצּי רַפְצָרָיִם בְּיַיִּהְי נַאַרָעָצִי בּאַרָעָצי בּיִצְרָיִם בּיִייה נַאַרָּאַר בָאַרָעָא דְגָשָׁן וְאַחַסְיגוּ בָה וְנְפֵּישוּ

וסגיאו רַחַרָא:

אפס ד' וסי'כי אפס כפף יאם אפס כפף יאפם המין כלה שר י כי אפס עריין וכלה לין יוחד האפס לנצח חסדו : וינהלם כ' וסי' בלהם : וינהלם מסביב : ד"ה : בלחס ו' רגש מסיר פרשת חוקת התירוו : מקניהם ד' חסי מסור בוישלח: ותתם ב'וסי' ותתם השנה רהיא" ותתם מלאתה העמודים: מקנה ג' קמצין מסור בבראשית: והאדמה ג'ופי' לאתשם - לאתתן תשאה: תשם כ א' קמין וא' פתח ופי' והאדמה לא תשם : לפען תשם ארצה ממלואה בתר'פתה: ויקן ד'מסיר בוישלם: חוקה' פתחין מסור במהץ: עלים הד מן י"ג חסרים מסיר בריש סיררא: ואת העם ז'כ מסיר בשלה לך: הא ג'וסי' הא לכם ורעי הא דרכך בראשנתתי ז האכר פרולא לא מתערב ז אנ"ך: תבואת בתבואת וייםיי והיה בתבואת ז בי נוספרי בניספר שנים אחר היובל ממגד הביאת שמשי טיב מעט בצדקה י וישאל דמלך לאשה י באין אלפים אבום בר : תבואות כתיב ושארא תביאת כתיב ושאר קריי תבאות כתיב : חמישית ג'מלאים ופי'והיה בהביאת . ואם המקדוש ינאל : וישלה אלי סנבלט כדבר הזה: התיתנוג' חסר בליש'ום 'ויאמרו ההיתנו נמצא הן: והחיתם את אביואת אמין לו החיתם אתם:

פרשת ויחי יעקכ

ותי יעקב וגו׳ עד ויקרא יעקב אל בניו

ישים בל יחד תהת ירכי מירשנו העבין אברהם והרצון בזם בכלן שהוא שלל תיוםף שיכנע לו שיהיה כאלו הוא ברשותו לעשות כל תהשישאל מתנו : אל כא תקברני בתלרים י הכה רצה זכ כל ודך תקת ירכו " פיחשלות בערן שבוהם והדעון בום בכרן שעות שמשל מקבר בו ודלה יעקב שיהיה שב זרעו והוא ארן בנען כי כבר ייעד לו ה' יהע' שחהיה לו בארץ לפצות שלם הה' כי וכר הידם את בני הרז מצרים בם אחר המות משני שכבר היו מנהגיהם רעים מאד ורלה משניוה להקבר אלל אבותיו העופים ווח להעיר שראוי שיחרתה האדם מתרה בר לפבות שלב "הה" כ"ו בי או וטאות של התוך שמת שקבו על מו מספר היו מנהגיהם רעים מחד ורלה מפניום להקבר חלל חבותיו העוכים וזה להעיר שרחון שחתוק החדם מחבר ההיה לורעו יותשנים על הבר בי מחבר של החדי בעושה החדש מחבר מחבר החדש בי וושחת בי וושחת בי מחל מול בי מו בי מחבר מו החדש בי וושחת בי מחבר מו בי מו בי ההיא לורעי יותשנים שלה רגה נהתתדר עם בכי יות ומני שבש המדי שמום מפני שלה לחוש ששתדל האדם במיו כי בס אחר המים רלה ישקב להקבר שם יווי שישרחק ההדם מתבר תי הרשעים כי בס אחר המים הקלי בות ישקב להקבר שם יו ישתאל על המש הרשעים כי בס אחר המים הלה ישקב להקבר שם יו ישתאל על המש הרשעים כי בס אחר המים הליו והכנעו לעשום חסצו עם המום וחשל ברד בהיום ביותם מום ברד בהיום ביותם מום ברד בהיום ביותם ביותם מותם ברד בהיום ביותם ביותם מום ברד בהיום ביותם ב הרשעים כי גם אתר המית הקעיו ביושים ביושים במבים למית בסיהות לבין שהשתחוה ליוסף וכתן לו הודה על זה בהשמעו אליו והכנעו לעשות חפלו עם היותו משל בלרך וכה המעירי יתכן שהשתחו אליו והכנעו לעשות חפלו עם היותו מושל בלרך וכה המעירי יתוח במושל בלרך וביושים ביושים ב המע"י יתכן שהשחתו לשם יתציה וכתן כומול אשר אשתו שי שובטיו ש בטאות ישון בשבי הודי של החשם יתני של היו היה ממך י והכה השמיע ישקב הכה בזה הספור בין לפי שכבר מתחלה שכבר התחוק ישר של במע המדי ושקב הכה בזה הספור בין לפי שכבר בתחוק ושקב הכה בזה בשיהיה עתיד תשנו להחשיים ושל בויים והכה כתבחר ליעהג שוה היתיים בכני בנייר" אחרה יחרד מחד שביו לשני ברב בייר" אחרה יחרד יחרד מחד שביו לשני ברב בייר של בייר של מחד מבניו לשני ברב בייר של מחד שביו למחד שביו לשני ברב בייר של מחד שביו למחד שביו למחד שביו למחד של מחד שביו למחד שביו למחד של מחד שביו למחד שביו למחד של מחד של מח בתקיי זה בככיתן שכולד חדר זמו שיפוש אומים של הבטרה כי תשמו של הירחור הלובי לבכורי היה ראוי שתשוב ליוסף כי הוא הבכור ליחל אור בשנה דשו איוחד מנטיו בשני בפרים בישר ביום בתקום ליוסף כי הוא הבכור ליחל אור בשניה ב בהתנוחם שני שבטים לעניין ירושת החרץ והנה הית הוה מושה מתני בלבלות' בשוה כתו שחתר לרב תרבה נחלתו ולמעיט תמטים נחלתו הנה היהר זה הספק הוא אללי לפי מה שאותר ווה שכב בחלתו ולמעיט תמטים לעניין ירושת החר היה והיה חושב שתהיר נחלתת לשרחים בשור ביר יעומו מרודיאים דרוש רבים: הלא הראה שרבה ביל בייים חושה היה ביר יעומו מרודיאים דרוש רבים בלא הראה שרבה ביל בייים חושה בייים ביים בייים ביי ביתבותם שני שבעים לעניין ירוש א שות וי וי בית מוש שתהיה נחלקת לשבעים בשוה כי כבר יעותו מהכביאים דברים רבים: הלא הראה שכבר רעלם מעקב ענין מכירת יוםף וכן א מר בחלם מעקב מה שחיםר התורה מוה והיה חום במרכים ליותר שוחרת יוםף וכן א מר בחלם מעקב מנים בחום בחלם מותר במרכים ליותר שוחרת של במוח במרכים ליותר במרכים היי ייעשר שנענם מיעקב מה שחים הימי המנין היה ברכה שברכוה' יתע'שיפרה וירבה שבע מהשבעים באופן ביהי לשני שבעים והנה ואת הברכה בתן יעקב ליוסף לראיתו שבוא העלים מעני ואפשר בס בן בירער שוני באופן ביהי ואר הראה מעלה משלה משחה העלים מתני ואפרה ברכה בתן יעקב ליוסף לראיתו שבוא

מרשני וברולי זרי חמשה זכר ס: ויהי

בק אדמת הנהגים שבום 'הם צמילם בוכיחים כי יכיו שדית בקיחת לוכן של ביצה וחתר שה שכנ' ורשו אחדי בכהני" פיתו ע: הנולים אם יחת חמת הדבר וכן ששו וכחקרש נהנים שהות ביצה וספרויר אם כן קשה כי חק הוא לכהכיף מחת ביעה דלה הום יכול למבור נח קשם דשות לחתר סלגיו פוב תיוסף גרם עם ם עד שישים חותו לחק דבר החר דלכד בבחד לוחה אחר דלכך נכחב ללחד בישראל שלח יה ו לרי ענב ציתן מרוחות וחששרות:

かりかつ

בני וחה בפיסי רבוחייוהו בכח׳ בדחופו ילדיו בראותון אומיות רבואנא שטיס רבו' מילדיו ירום וירוג מחד ויחי יעקב ימלמד שרחט לבו בלקחום מתר בתר בחוד ישות של הנות והמו לה ביו ביו אכל חד חאר דהייבי החבר ונף כחיבי לקחן ולשוכוי והם פרצ נימרלו נירמו ויעלמו. במספ מחד והכילה כחיבי שה חלח"ב ניפרו וורנו מלד" לישכח צרוש הכיי כי ברחותו ילדיי כ"י עולה בלבים פיחק בלכים לבואות מילד ג: ד"א ניחי ופקב בחרובים היה יחול פיבים כלה לכה הלה כחכיו ויחי י"ו שנה משנולד יוסף עד שנמכר ני"ז שנה בחל"ים: ד"א וימי ומכב בארץ מלרים י"ו בנה שהרחשונים לחהיו חיים שפרו חמר כי חרד חל בכי הדל בהולם: שכע עפרה שנה כננד י"ו שבים שנדל הוא ליוכף כלכלו י"ו שנה : זיהי ימי יעקבי בכל מקום שכי נוהי יתי לה הגיע לימי חבוחיו ניהי ומי סכוך: ויהי ימי למך: זון בכל מקום שלונו מרובה: שיע שני וולרבעי זמהת שנה מנה במעם החלה מה שלח עשה כן בחנרהי וינחה כשביל שהיו יחיו חעסי'ורעיוהזכיר הרעע בתלה יותי לינ בכים פחות מחביו משוי דכתי'קולת חכם לא תצא י על פקלל רחל. וחמר הם חבר ממצי מת להיף לח וחים חברו לו מנין יחדים פלות ל"ג מספותיו: כת ידף - בגיחש' מ'לה ז זיקרבו ימי צ' במפול הכא ואידך גבי בור היתה מדרם חמר הניה לחל ממית התיו מוחורים כתכיו שכות יעקנ תוכה כחותו. מה הוא ובכי מלכו ביתר אף התה ימלודשלמ' צודכחייד' ד"ח מה יעקנ לח הביע לימי - חבותיו אף דוד כן דכחיב ביה והמלף דוד וקן כח ביתים וכו' י חסד ולחת פי' רט"י הפרטעוטיו עם המהים ווהי אחת" את 'א כיטריי ארון מטה חכריכיו וישתחו בביחי חוד יעל נשורי שונסי על המעהיב' נחבוי נישב על החשה והחן כופלעל המעה י שהלדיקים אפי כשהן חלשים מתחוקים שכ' ניתחוק ישר אויכב על המעיוהרשעיי אפי בחוקפי הן מוסלון שני והחו נופל על המעה :מפרו' ומושה בנית' רחוכן ופחשון: אחר החוכן ופחשון:

אטרי נועם

שנק נחים החמי לה ההי הפיכ וישם כמו צבי הפיכ בנוד הפיכור ושמה י"ל משום כבוד חבל עכד חין לו כובת ו"חה לכך לחכתיונים לפו שחבור לרהוץ עם חבת מכ"פ לפים ידינ : הלנה תקברבי במילים פורש"ו דעחיד עתין לקולה כנים תימה ומה ככך אם יהי ששרן כניםי וכ"ת לקשם למה למת כממע כלשר החי הת ליח לחמרי׳ בכיב שלח שלשה רמה ביעקב " חלח ישל חשום דיםק'נמשל לשה של'שה פוור? ים אל החלמי כת שלי לחלות לים רכמים חשר כשר חיורי'כשר! זכתים ופער חדור חלדובשה נינוקב לח רצה לפדותם י אינ כמו שיש נפט יניר בכל פנה ו השונה שמת החדם יש כו רוח בהמה ומרגים כמו בהמה : זיתחוק ישראל שלא יחמרה שהיתה מחנא פ"מ ולא היה 'מיושב בדעתו לפיכן ישב על הלוטה כדי בידעי בהיי החיות צרוח: ומולדתן חשר הולדת מדלח קחמר חשר חיליד פיים מונה פובר הוליד ננים וח"ב תומה תרתי לא ברך רק אפרים ומכשה והו חרמי חיכם עולרכי שאר בכי יוכף בשום מקום '

כיע ספורני

שיחתור שוה חספיק כמו ...... החוהג הנים: ישכנתי עם חנוחיי ענין בבינח הרה עם חלוחי הוא הנהם רטת הרת במקווהמכפד כביב הכיפדים עלמעיום בתפר חננים ונשחתני ביצריו יוכאשיחתבי בחוכן: בים כל לשחה חים: ממנרים כי כאבר ימלאו ירא

כא ידך י מפודש בדברי אליעור גם חם דואמת יושכבתי עם אבותי י כנוי למיתה או יהיה פירושו אל כא תקברני במלרים וחשכב עם אבותי וחיך יהיה זה שתשחני ממלרים ותקברני בקבורתם: וישתחי ישרחל שחלק כבוד למלכות והנכון בעיני שנחן שבת לשם וחין זה כהשחחויות חברהם כישם מפורש

לבני חת: ויאמ׳ ' האומ'ליוסף וכו חשר ילדה חותה ללוי במלרים: וינד : המגיד ליעקב תו התומר ליוסף חו היה שלית מיעקב י וטעם הנני מפרך על דעת הגאון שהמ'ני השם הנני מפרך וכן לה טלד לי רת מתה רחל ועתה ידעתי כי בעבור בכיך הנולדים לך אחר הנכי מפרך ווה הפירוש חין לו טעם ורים כי מה הפר' כין בני יושף ובין בני רחובן וטוד כי בנימן כולד לו אחר זו הככומה והככין בעיני שחמר השם חמר לי כי חרן כנען תהיה לזרעי החוות עולם וחני חתן לך בנחל החרץ הכפורה ויקחו אפרים ומנשה חלקם בארן כאשר יקח ראובן ושמעין שהם הגדולים מבפי ואשר תוליד לחרי אפרים ומכשה יקראו על שם אחיהם הנוכרים שירשו עמם בנחלחם והמפרש שאמר ומולדתך . על בני מכיר שיולדו על ברכי יוסף לא ישרו בעיני דבריו כי מה פיזם על עם אחיהם ואם יטעין טוען כי לא מלהכו ליוסף בכים אחרים גם זה איננה שענ" כי יתכן שהיו ובעבור שירשו עם הֿחיהם לא הזכירם הכתו' ורבי' באלה וטעם ואני בכואי מפדן שמחה רחל פחאום ולא יכלתי להוליבה לקברה במער' כאשר קברתי לחה וחמר זה ליוסף שלח יחר לך שחבקש מחתך חשר שלח עשיתי לכבוד אחך

חקוני

ואחר

לירו יעקב פר"שי פרש'זו סתות' לפי שכיון שכפער וכו' וח"ת הרייוםף מלך החר פעירתו של יעקב שח י"ל כשנפע ישקב החחילו לשעבד בה' מעם ד"ח פתומי היח על שהעכיין מחובר למעל שהתחיל למכו׳ שנותיושל יעקב ועדיין לח השלים החשבון עד עכשוו: ויחי יעקב בחרן מצרים: אבל כל פאר שכותיו וחייו לא היו חיים שכל ימיו הי' שרוי בצער ומשב'למצרי'נחם רוחו וחיה בכחת: בחרץ מצרים י"ו שנה ' מקרח זה נכתב לשבחו של יוסף שפרגם חת אביו וכל בני ביתו י"ז של כמד שפרכסו חביו שהרי בן י"ז שכ' היה כשנמכי : ויקרא לבלו ליוסף י לפי פאמ' לופב"ה בירידתו למלרי' ויוסף ישית ידו על עיני 'קראו עתה ועוד כי בגללו בה יעקב שמהדין הו' שיתכסק להעלותו: שים כח ידך תחת ירכי זהת לפני׳ בישרש דוגמת תקיעת כף

היא: ועשית עמדי חסד ואמת הוא תשלום גמול לפנים משורת הדין כמושיב והפב אהיך עמד חשרוחת 'וקורין חות מר"לי בלפ"ז כלות 'מחוי 'החה לקברני הבל הינד היי לערוח לקברני בחרץ כנען ולכך אני מפיי' אותך אל נא תקברגי במלרי להשחקע שם בקבור': ושלבתיעם אבותי וקברתניי ובחיוה עניו שתשחכי ממלרי 'וקברתני בקבורת': ד"ה ושכבתי בקבר במלרי 'בבהחלה היה נקבר בתנרים כדחי 'כפ' נזיר התולח מת מושכב כדרכו נושלו וחת תפוסתו ה"ד חפיםה המר רב יבודה דהמר קרה ונשהחגי ממלרים טול עמי וכמה שיעור חכוסה בועל עמה חיחות וחופר בקרקע בחולה ג'אלבעות: כדברך' חסר ח"ד: על רחש המטהי כתן שבח להב"ה על שנתן בלצו של יוסף לקברו עם אכוחיו וכאן נתקיי החלום שהשמש משהמוה לו ומ"מ ההשתחויה בלכי שכינה היתה: זיהי החר הדברים החלהי מיום שנגראו שמי'וחרץ לא היה אדם עיועש ויחי' מחליו חלח בכל מקום שהיה או בדר חו בשוק והים עושם היה נפשי יוצאה עד שבא יעקב ובקם ביה יודייעקב דחתים על זהת חמר לפני הב"ה רבונו של עולם חל חקח נכשי ממכיעד שחליה אל ביתי וחת בני ידם יש מקון של של מנה מידור המוכרי במלה לבו של על במלכי המרץ רבור וחלו של מרים במרום במנים במרום במנים במנים מוכרים בשלים במנים מוכרים במנים במוכרים במנים במוכרים במנים במוכרים במנים במוכרים במנים במוכרים היה כתוה מיום שכברת המולם לפיכך הייב אדם בשעת עטושו להידות להקב"ה שהכני ממות משבה כן אפילו לבעה וה אחים שנתחר עמישותיו מהל לור פרהו דרבו דלוני זה ערבו הרבולי החוול בתובלהרתו עלמו יניתור להולידה לבלידה לחיים שנחמר עשישותיו תהל אור פרקי דרבי מליעזר: ויהחוק ישראי התחוק בחוקו להרחו'עלמו כברים לתי שמתכת שכיב מרע חם עמד יכול לחזור בו ועכשו לפי שרבה לברכם כהכון להיות מחנתו מחנת בריח שחיכו יכול לחזור בו: ונחתיך לקהל שמים י לירבים והחרי כן לח שלד לי אלח בניתן לכך פריך אני ליהן חותה ברכה לאחד מבני והריני נוהנה לך - ועתה שני בניך יגוי מה שהבטיח יעקב ליוסף להיותו זוכה לשני פבטים חה שלה משה כן לשבט החר ביינו שנותה

כמו ששנו רצוחינו בפרקיש נחלין לפי שבלכל מוחו ברעבועוף ו"ל לפי שהיה שער רחם לרחל שהית ירק מחשבתו משח"כ בדן בגד: ד"ח לכבודה של רחל נחכוון להיוחה יחירה שבע חחד החונים שבי הלשין בכל של כל חחד תן הפלגשים : ומולדתך משר הולדת אחריבם . מה שאפרים ומכשה יולידו מחי לך לך יהיו לקרות בתי אבות כמו בכי יהודה ואשר: על שם אחריבם . כמו על שדה החרץ יחשב פי עם פס חקיבם יקרחו בנחלתם ולכך כחפר וירה יוסף לחפרים בני שלשים וגומר כלומר חש"פי שלה כולדו בחרץ כנען מחם" פנולדו בחייו זכו להיות כקרחין בתי חבות כמו חלרון וחמול וחבר ומלכיהל שנולדו בחרן כנען: ומולדתף השר בולדת יכי משיינת שפיר בפוגית פ'ים נזחלק לח חמלח חחר המסקנה מהשפר שי כחן דנפי ההם לשבעי 'חתפלג הו לקרקפי דגברי המפליג' ומסיק דלשנטים מחפלג ודרי׳ החם לרב מרבה נחלתו בעניין חמר:

ל יעקב בארץ מעבים שבע יעקב בארעא דמצרים שבע עשרי שנין והונ עשרה שנרה ניהי יפיר ייים מי ביי יַעַקָב שְנֵיחַייו שַבַע שָנִים יומי־יַעקב שְנֵי חַיוּהִי וַיקרבוּוּרִיכה יפי מאָה וָאַרבּעיוֹ וְשְבַע שְנִין: וּקרִיבוֹ ואַרבַעים ומָאָת שָנָה: יוֹמֵי־־ישַׁרָאָר לְמְמֵת וֹקרָא ' לְבְרֵיה ימי־ישראל למורת ויקונים לבנו לְיוֹמֵף נַיָּאמֶר לוֹאִם־נָא מְצָאָתִי חֵוֹ ליוסף ואמר ליה אם כען אישכתירו רַחַמִין בַעַינַר שַוּ־בַעַוְיָרָךְ חְּרַוֹת יַרְכֵי בּמוניף אום בנא זרף ענורן ונכנ וְעָשֶׁיחָ עָמָּרִי חָסָר וְאָמֵת אַרן-נָצָא וְתַעבּיָר עַבִּיי מֵיבֵר וּקְשׁוֹט לָא־בַעַן וְשֶׁבַבְּרָנִי עִם־ תַקברינָנִי בַּמַצְרָים: וְאַשְׁכוֹב עם־ לְתַּקְבְּרֵנִי בִּמְצְרֵיִם: אַבְתַי וּנְשָאֹתָנִי מָפִצְּרִים וּקְבַּרְחַנִּי לְיוֹמְּרְיִּ אבהתיותשרינני ממצרים ותקברינגי בַּלְבַרָרָתֶם ווַאִּמָר אָנְכוּ אַעְשֶּׁוּה ניים בקבורתחון ואומר אונים אעבר בַרָּבֶרֶהְיוֹיִאמֶר הִשְּׁבְעָהֹלִיוַישִּׂבַע לְיּיִי יִּיּבְּעָרִי יִיִּאמֶר הִשְּׁבְעָהֹלִיוַישִּׂבַע בְּפַתְּגִּמְר: וַאֲמֵר קַיִים לִי וְקַיִים לֵיִה וּסְגַיִר יִשְּרָאֵל עַל־בֵיש עַרְסָא: נַהַיָּה וישתחוישרא עליראש המפחו פ א ניהי אחבי הדברים האלה ניאמר בָתַר פַּחָנָמֵיָא הָאִילִין וַאַמִרלִיוֹפֵּף לַיוַבֶּׂף הַנָּהאָבֶיף הֹבֶּ הַיַּבְּחֹאָת־שְנַיַּ, יים יוֹ בְּאַ אָבִוּךְ בְּרָעוּרְבֵּר יַת־חַבֵּין בְּנֹוחִיּ בניו עמו את סנשה ואת אפרים וינד ביייי עמיה ית כנשה וית אפרים: וחול ַלִיעַק<u>ּבנַאַכֵּר תָא בְּרָדְיוֹפֵ</u>ףאָתֵי לְנָתָדְ ליעקב ניאמר הגרה בנו יוסף ביא אַלֶיוְך וַיִּתְתַּוֹוֹלִן יִשְּׁרָאֵל וַיִּשֶׁבֹ עַל בּ מֹי מּ יאָתַקְףיִשְּרָאֵל וִיתִיב עַל־עַרְסָּ וֹאַמַרְ יִעַקֹב לִיוֹפֵּף אֵל־שַׁרִיאיתנּלִי־ וַיַּאמֶר יַעַקבּ אֶל־יוֹםָף אַר שַרֵי נִרָאָרוֹ־אַלָי בְּלְוּוֹ בְּאָרֵץ יָרִיבְלָּוּובְאַרְעָא דִּכְנְעַן וּבָּרֵיוְדְיָתִי וַאֲמֶר לִי הָא-אַנָאַמַפּוִישׁ לָרְוֹּמַסְנִּי-לַרְ וַיָּאמֶר אֶלֵי כנען ויברה אתי: וָאָתְנִינֶּךְ לְבִנְשָּׁת שִׁבְּשֵׁין וְאַתֵּן יַרֹּת־ הַנְנִי שַפַּרָך וֹהַרְבִּיֹהִךְ וּנְחַתּיֻדְּ לִקְתַּל אַרָעָא הָרֶא לְבָנָרְ בַּתְרָרְאַחַפָּנִרת עַמַיִּסוְנַהַתִּי אֶת־הָאָרֵץ־הַוֹאַהַלְוַרַעַהַּ ועחה שמי אָלֶם וּרְבַעוֹ הַּרָיוֹ בְּגָר רִי אִיתְיִלִידוּ לָרְ האחריה אחות עולם: בְנֶיךְ הַנְּנִילָרִים ְלְךְּ בְּאָרֵץ מִצְרַיִם עַר־ בְאַרְעָית דִּמְצְרַיִם עַר־מִיתִי לְוֹתְרָ באי אַלָיף מִצְרָיִמָּה לִי־הָם אָפַרִים למצרום די לי אינון אפרים ומנשרה ומנשה כראובן ושמעון יהיו־לי: בראובן ושמעון יהון קדמי: ובנין די־ הוֹלִיר בַּהְבֵיהָוֹן די־לָךְ יְהָוֹן עַל שַׁוֹם וֹמִוּלַרְתְּןךָּ אֲשֶׁרְ־יחוֹלַנֶרְתָּ אַתַּרִיתָּטֶׁ לְךָּ יְרָתֶוּ עַל שֶׁם אַחֵיהָם יֵקְרָאוּ אַחִיהוֹן יָתְקַרוּן בָּאַחַסָּנתִּהוֹן: נַאַנָאוֹ ואני בכאי ספרו בנחלתם:

ואקברות ואכרת בהון וסי ארם ינח אברתם יעקבי דניאל ישעיה: ברברך חד מן י"ג חסר וסי' ויהיימי ו' דמשעין בהון וסי ארם ינח אברתם יעקבי דניאל במס׳ רבתא וחלת מנהון באוריתאוסי בפרשת ויצא: קריבת ימי למיתר ג'וסימן ישראל יהן קרבו ימיך ויקרבו ימי דוד: ויהי אחרי הדברים ג' מסור פרשת יירא: חלה ח' ז'חסר וחד מלאוסי ויאמר ליוסף ותאמר חלה הוא י ואין חלה מכם עליי וכן הדר מלך מואב י הנה אשת ירבעם י ביורעאל כי הלה הוא וחברו דד"ה: ואתה אינד חולה: בתראמלא וקדמא חסר: בניו עמוד' וסי'ויאמר ליוסף יויוצא מעמר הוא ובנין - ואם לא ינאל באלה " וישב ארנן וירא את המלאך וארבע כניו עמו: ואת אפרים כ' דם' באו' ומל ניאמר ליוסף הנה אכיך חלה י נילר ליוסף בארץ מצרים: ניתחוק ח'מסור בשפטים סי'ב' : הנולרי' ב׳מלאים וסי׳ ועתה שני בניך הנולדים - והרגום אנשי גתי בדיה : ושמעון דן מסור : במקץ : יקראו ב׳ וסי׳ על שם אחיהם ' ומשה איש האלהים בניו: לבא ט׳ חסר וסי׳ואניבבאי ' ולא יתן המשחית ' ממדבר צו ער רחב י מהר ההר תתאו לכא חמת י שמע ישראל אתה עובר יכי אתם עברים את הירדן יכי האדם עץ השדה יאל תעצלו ללכת : אם אתם שום תשימן פניכם : כברת ג' ומי' ויהי עוד כברת ארץ : ואני בבאי מפדן : וילך מאתו כברת: אפרתה ח'וסי' בעוד בכרת ארץ : בעוד כברת ארץ: ותקבו כדרך אפרתה :

בעור בּבְּרַת־אֶרֶץ לָבָּא אֶפְּוֹנֶתְרֹיֹנִ מִיֹמִינֹ בִּרוֹב־אַרְעָא לְמֵיעַר ֹ לְשֶׁפְּרֶרִת

בָּמֵירָוּי מִפַּדָּן מֵירַוּרוּ עֲלֵי רָחַר

בְאַרְעָא דְכְנְעַן בְאוֹרְחָוּא בְּעוֹר

בד: הכולרים לך עד בחי אליך לפני כחי חליך כלומר ואתה בית לחם אפרתה צעיר ואחר מות הצרון "אלה היו בני כלב : ופגואל אבי גדור : יעזר אבי חישה :

מֶתְרֹהְעַלֵי רָחַל בִּישְׁרֶץ כְּנַעוֹ בַּרֶּרֶךְ

וניהם יעקצי לחה פרשה זו מתוחה לפי שכיון שכפטיעקב אביכו נסתחו שיניהם ולכם של ישרא מלרת השעבוד שהתחילו לשעבדם י דבר החר שבקש לגלות מת כקן לבניו ונסתם מתנו ברפשית רבה : זיקרבו ימי ישרחל למות כל מי שכחתרה בו קריבה למות לח הגיע ליתי חבותיו: ויקר'לככו ליוסף למי שהיה יבולת בידו לעשות: שים כא

ירך והשבע: חסד וחתה -חסד שעושין עם החתים הוח חשר של חתת שחיכו חלפה לחשלום במול: אל כא חקברני במלרים : סופה להיות עפרה כנים ושחין מתי חוצה לחרן מיין חלח כלער גלגול מחילות ושלח יעשוני מלרים פ"ז ושכבתי עם מכומי ו"יו זו מחובר למעלה לתחלת החקר' שים כח ירך תחת ירכי והשבע לי וחני סופי לשכב עם חבותי וחת תשחני מתכרי וחין לומר ושכבתי עם אבותי השכיבני פס חבותי במערי שהרי כתי' מחריו וכשחתכי ממגרי וקבדחכי בקשורת' ועוד מליכו בכל מקום לפון שכיבה עם אבותיו היא הבוישה ולח הקבור' וישכב דוד עם חכותיו וחחר כך ויקבר בעיר לול: וישחחו ישר׳ תעלה בעידניה סגיד ליה: על רחם המפ'י הפך עלמו ללד השכינה מכאן חמרו שהשכינ לתעלה מראשותיו של חולה דפר חחר על רחש המטה על שהית' מטתו שלימה ולא היה בה רשע שהלי יוסף מלך הוא ועו'שנשכ' לכין הגוי' והרי הוא עומד בלקקן: ויאת ליוסף מקרת מחד מן המגידי' והרי זה מקרת מיין בחתקלר וים חומרים חפרים היה הפסיק כמדר ביל לפני ישקב בתלמוד הרושיות אי פורס וכסחלה יעתב בחרץ גוסן הלך במסילמות מפרי חלל חביו למלרים להגיד לביצ חזר מפרי ט: ויקת חת שני בניו עתו בדי שיברכם יעקב לפני מותו: ויבד : המגיד ליעקכ ולא פירש מי והרכה מקרחות קלרי לשון: ויתחוק ישראל . חמר חע"םי שהות בני מלך הות החלק לו בבוד מכחן שחולקין ככוד למלכו' וכן משה חלק ככוד במלכות וירדו כל עבדיך אלה אלי וכן אליהו וישל מתכיווגו': וכחחיך לקהל עמים בשרני שעתידי לנחת ממני עוד קהל ועמום ואע"פי שאמר לי גוי וקהל בוויבוי חמר לי על בניתן קהל בוים הרי שני' לכד מכנים ושוב לח מלד לי בן למדני שעתיד החד משבעי ליחלק זעתה פותה מתנה חני נותן

ולתה

שפולדו משפרשת ממני עד שבחתי אללך: לי הםי בחשבון שאר בני הם ליפול חלק בארץ איש כנגדו : וחולדתךי אם חוליד עוד לחיביו במנין בני חלח בתוך שבמי חפרים ומנשה יהיו נכללים ולח יהח להם שם בשבמים לענין הנחלה וחש"פי שנחלק' החרן לפנין גלגלותם כדכתיב לרכ חדבן נחלתו וכל חישוחים כטל בשום חוץ מן הבכורות מכל מקום לא נקרתן שבמים אלח חלו: 'וחני בבחי מפדן - וגו' יוחף על פי שהני משריח עליך להוליכני ליקבר בחרץ כנען ולח כך עפיתי לחרך שהרי מחה סמוך לבית לחם: כברת חרץ. מדת ארן והם חלפים חתה כמדת החום שבת כדברי רבי משה הדרשן ולח תהמר שעכבו פלי גשתים תלהוליכה ולקברה בחברון שת הגריד היה שהחרן חלולה ומנוקבת ככברה ב

רליבג

שבעי מנשה והפרי'יותר ממספר דחובן ושתעון כי מספר שבעי מנשה והפרי'עלה לירותת החרץ פ״ה שפים ותחתים ומשפר שבעי רחובן ושתעון לח היה כי חסם ב שפים ותת"קל ולוה נחקיים שיהיו חפרי 'ומכשה לפנין ירושה החרן כרחובן ושמעון ויותר מום קרוב לשליש ועוד כי כבר הים

בונעכה זו, שהם היות בניחו ולחייתו בך חם חשתי הל חרך חתרה במבר היוני מים במביעה ובוע מים במביעה מים במביעה ובוע מים במביעה ובוע מים במביעה במביעה מים במביעה במביעה מים במבי הבניצה ופור יגוני מים משובתו תוך כנוחד מכני משו ש שי של משה מחה מלו לבעלה ב בדוך בעוד בנות בעוד בנות בשותו בשותו במקו מהיה זכר החל יתי חלו בשורי בדוך המשי לבים להם בייחים של החל משות המקו מהיה זכר החל בשורי בדוך הרשי לבים להים בייחים של החל בשורי בדוך בעוד בעוד בעוד בנות בייחים של החלים של יותי בשות בשות בשות בייחים של יותי בשות בשות בייחים של החלים בייחים של החלים בייחים של החלים בייחים של החלים בייחים בייחים של החלים בייחים בייחים

יהודה אתה יודוך אתיך 🕶

דוד ואויבי חחה לי שורף

שהוכים חת הרתשוני' ברוב

התחיל יהוד' נסוג לחחריו כקרים

יעקב בדברי רבוי כלו ספי

כמות': ידך בעורף אויבוד ביני

בני אביך . על שם שהיו מכשים

הרבילה המר כדרך שחתי משוני

גיר הריה על דוד שונים

בחחלה בור בהיום שתול מש

עליכו אתה המוליא והמביח

ישרא ולבטוף אריה כשהמליכהם עליהם ווהו שחרגים אוכקשם

יהודה שנמשל לחריה:

עלית : סלקת את עלמך ואתרים

מה כלע ונו' וכן מהריבת תפר

שהודה לדקה ממני לפי׳ ברם

שכב ונו' ביתי שלמה איש תמשם

בפנו וגו' : לח יפו' שכם מירבל חדו' וחילך או רחשי בליו שב נב

שרולים חת המס בשם

פתחוכי על פי חלכוי: ומסיים

מבין רגליו י מלמידיי מלו כשו

אייעד כייבא שילה מלך סמים

שהחלוכ' שלו וכןחרנותו חבקלת

ומדר׳ מנדה שי לו שנ׳ יובילו

למורה: ולו יקהת עמים מפיים

העמיישהויור עיקר היה ביה

שלפיון יהח בשרויח בתחילתו מטרף: ממה שחשדתיך כשר טרף ייםף חיה רע' חכלתים חשיבים

חרור אפסי ' הפיבשעת חובמה לה קלל חלה אפם חהו שחת בלעם מה מקיב בל

חל: מזלקס ביעקב . חפריד' זה מזה שלח יהח לוי בתניןהשבפר והרי בם מלפים

ל"ח חין לך עניים סופרים ומלמדי תיכוקות אח משמעון כדי שיהיו נפוני ושבים

לוי עשחו מחור על הגרטת לתרומות ולמטשרות נחן לו תפוצחו דרך כבוד

ישתחו לף כי כיומו הכי

ברית זרו נד יכן נחלונינו ב כחשוי וחרופינו מכל הלהים כשתש כבלי רבי רכבוזק ומודי מתר לו נחחר לכירוגור חרים פסונה נגות: ודושלתהן גור המר זרוה הירה בכימת י'זה בחשרין: עלית ב' בצ'מערף הכי שלית כי שליית שככי חב ך בבנים לתרום ברחובן חתר שליח וה ית האייליקה דחכוי כפוכה מלוכה דכחים כיה ויחן פון לחלכו ומי גרם לך מהשסנת חותו כי עלי משוכי בור ארי' המשילו לבו' חרי' הקטן אבין וליהורה מחר מכל אתה פחקרף כני עלית וכיח ועליי שהלא במין ואריה כזחר יגדל מלקחת מתכוח מלוכי:ומחוחק וחין בו כף הדמויבתו ועיר פרח: מכין רבליו בניחי חלתי מכמום ' וכג מי מחקק עולה משרף בני עלית דתית ליבני צמים שרתים חיברים בזרם לגור חרי׳ כזשר עלי׳ מוערף מל שם שרוכה בכל ופתורה : פבה שולה בנוו וחום בים והעום מעיף החר וזון בשועו

אמרי נועם

בנתיב שריוהודה רנחתם :

בחשי עם שחו היחה לקדבו וחם כפרשנו על דבר יושף היה

ראון שיסים תחח עלית - העלית כי עלי פועל עותי והכה הפסוק

הבת חתריו לעד והלח - חרחה

ספרף ישב על כרעיו וירבן

ואילי היה עובר כל מין חיות לח

באימור שום מוחודה שבשוני ותעל חחד מגוריה יושעי ברע יהיו מחת השלעו החוקו מיין רבן בחרים שיונהג החרים חחר פנליו כלותר יסיו משורים

טיע ספורגו

יקים מפניהם שיברת: לח יפור מרו אושירישה אפס נשפלותי שכע תיהודה . לא ישור שכע נקום חוומותיא ענידי חליק גדולה מיהודה עד שבח דוד נחרינה המנש הנסני בשחרי שהוה תחלת חלבות יהודה וכן לכבורות במחושה שוכו כד מישין בחורו בשף הדית היה הלח תרחה כי דגל יהודה סידול של חת שבם הלויניהיד! לוסע ברחשונה גם חמר העם חחם: חחם הוח הראור לחלכו" בנשול חחמו הקודמים לך כי יהודה יעל בתחוה ופי'מחוקק בְּח בִּיצח בר בנש שמיקר הַתבריינון חחין ייקבלון לחלן קיפר שית קיעל השפר ז ועצם ביוחוד ליחוי לחלדי ידד מבין רגליו שכן דרף כל סופר בשורף חיביך פינוסי מפניך להיוח יושב בין רגלי הקצין בענין ונתתו הת כל הריביד אלין פורף: ויספסו לן נפי שילה יש הותרי' בדר' התחרבם שבין י תמלוך של כל כלי חייך. אַנג בא על האואו עד כי יבא שמים שונרך וזה כי ב כרע רבן כמריימים מז כמו החלים בכנוש ורובן בלתי מזיק כן הוא רו לה צוה להתיחך וכלכים מי יקימכו - כן יהיה בחלכות לעתיה בירכן כלכיה ממקומו מחת' ירמה:לח יכור יקימנו ה' יכור שנט המלכ מחבי אם חחד חשבעי ישרחל בהמינו ומשדי לה ופני וחונו שתם הסירותי מעם שחול קשכפלסהמלכות ביד החויות לא היה זה מין הכרה שיכור ברבר חמקף למקוי הכל נפס לנתרי כי לה סר שנט ישרהל בחלכותו מיה חל זה חבל חלק. לבחרר ולח חפיל הסרה על סבלתר נמצח כלל: נחחיקה מכין רבליו" שיהיה מזרעו בוופט יושב על כהף יבין בגליו יהיי כומרי הדיינים בחנהנם: עד כי ובא שילה הכה תיכת בילה מורכ־'משרש. שולותורה בולוי וחשרששלה המוכה שלום כלותר שלום מכוף אמר שוה שחתר שיליה ליהוד' שבם ומתורת בין חזיו בלנד בעוד שבש' קניש יתחתי בר כיובה שולה: ולויקהת נמים י חבל כשיבלה החשים שוהים שלום הכוף לו תביה גם יקהת עמים חלשת העמי כמו אם קהה הכרול כלו'מותר מלופים ביבחרו חחר חנדן מלכות 'ישמעי לשיל' שהזכיל חותו המשיח הוא אחר שיגלה של עיד גן אזונות כחחת שלח יכח על סים מוכן ליום חלחתה לי החכם חלחת החתות וחברן הלבות! כבר חקיה נשלחת פי ידו הל ית' והוח יהים לחלך בשלים י שנית כ לשור חים העיר חל

ארור אשט כי עז : דרך נכואיאו דרך חפלה שיהשר אפס וטוב להם כי ארור הפך ברוך וכאזר הברכה חוסצות התרירה מגרעת "ועבר זם כפיל הפעם וכן אחלקם ואפ לש והשעם שהש אה ראויי׳ שיפר דו ולא יתחברו יחדו והנה חל זכו כי בורלשתעון כפל בתוך נחלת בכי יהודה והכה הוא ברשות אחר וגם עריו לא היו דבקים או לזו רק מפיזרות בינות גורל יהודה ג"כ לוי שהיו לו מ"ח עיר והן מפוזרו' בינות השבטים: יהודה אחה כשמך וכן יודנ' אחיך וכאש'יראה כי ידך בערף חיביך ישתחוו לך בני חביך כתו לחלך וכן מנחנו

ַלָשׁר גוַיִּחוֹלְאַבֵי תַּקִיף וְחֵמַתְהוֹוָאַבֵי י^{י זְהְּ יְחִאָּ}בָור אַפָּסבִי עָוֹ וְעַבְרָתָס בִּי קשׁתַח קַשִיצָּם אַפַּרְנְינון בּיִינַקב וְאִיבַרְרִינִון "" מַ מַבּיְעַקב וְאַפִּיצָם בְיִשְּׁרָאֵל : בִישְׁ־אָל: יְחִידָה אַתְּ אֹיֵדֵיתָא וְלָא־כּוֹפׁ מּלֹי נִמֹ׳צׁ יהודהאַתהיודוד בְּהֵיתִרָא בָּךְ יורָון אַבָּרָ יִדָרָ הַתָּקָף ייני ייניאַ אַתִּירָף אַיְבָיְרָ יִשְׁתְּחַוּ לְּבָּי שָׁתַּזְרֵין קְרַלְיָבְרָמְּךְ וִירוּוּן־מְּקַרְמִין יי בְּנִיאָלְיִה בָּרִעְּרָבְּץ בָּאַרְיָה יְחוּלְּהְ מְּשֶׁרְהּ עַלִּיבִע בִּי רְבָבְרְיִתְּבָּרִיתְּוּ שַׁנְאָרְיִהוּן־יִּי בְּנִיאַלְיִה בָּרִעְּרָבְּץ בִּאַרְיֵהוּוְבְּלְבִיִּא לְמִישְׁאַר בִשְׁלְמֶךְ בְּנִי אָבוֹן: שִׁלְשַוֹוְיוֹי׳ פּ בפפרמִי יְקִימָנוֹי לְאַיָּיְסְוֹר שֵׁבֶּשׁ מִיחוּבָה יְהֵי בַשֵּׁרוּיָאוֹבְשׁוֹפָאִיְתְּיִבְאִימֵלְבָּא יִיּיְכִּיִאְ יִיִּבְּאִ שִּיּלְּהְ סִיבִּיִת יְהוֹדְּה אֲבִי־מִרִין קַשְּלָּא בְרִיּיִ מְּנִיבְּאַ יְנִיּהְ אִיּבְיִה יְאִיבְּה אַנְיִבְּאִ יְנִיּה אִיּבְיִן לְבָּשׁוּ נִפּ עָדְ סְלֵיקִאָּא יְנִוּהַ יִשְּרְיִבִתְקּיְףְרִי צִּיִּיִּ יְּעְבְּיִן לְבָשׁוּ בְּאַרְנָיָם וּכְלֵירָן אַ בַלִּירת שַּלְכָוּשׁינִינִים וְעַנָּמִים סוּתְהוּן חַבְּלִילִי עֵינַיִם רַתְזַעוֹעִינִיהְ: לָאִדִיעַרִי עָבַיִר שּיּלְשׁוֹנִייִּי בְיִים מְחָלְבּי בּיִּמְיוֹוּלְבָּן־שִׁנַיִם מַחָלְב מרבית וחורת וספרא מבני בנורהי

עַר־עַלַבָּאָ עַר־רְיִיתוַ כִּישִׁיתָא בְּרִילֵיה וזַיָּא מַלְכּוּתָא וְלֵיָה יִשְׁתַּמְעוּן עַמְפִיאָּ: יִשְׁתַּ יִשְׂרָאֵל לִקְרַתִּיהַעָּמָאוְבָנוּ הַבַּבֵיה יְהוּן־צַרִיקִיאִ סְחוֹר סְחָוֹר לֵיָה וָעַבַדִיל־אוֹרַיתַאַ באוּלְפַן עַמֵיה יְהֵיאַרָגוּוָן טָב לָבוּשׁוֹהִי בְּסוֹתְיַה מִילָא צְבַע־וְהוֹרָי וְצבְעוֹנְיִן: יִםַבְקוּן־טוּרָוֹהִי בָּבַרְבְּוֹהִי וְשוּפָּה בַּעֲנַוֹהִי בַּחֲבֶּרְ יְחַוְיָרָן בִּיקְעַתֻיה בְּעִיבְוֹר וּבְעִרְבֵי

ספר בראשית מט

עז ב' וקפין קמצין וסי' ארור אפס כי עז גבול בני עמון:ואפיצם ב'וסי' אחלקם ביעקב' - ואפיצם בקש עובר יודיר בילם מלאים בתרין ווין במ"א הסר ו'תניין' ויודך כי תמיב לך:לאכל ר"פ דבראשי 'ולאבמ"ב' לא וסי' לאארני שמעני "לא יסור שבט מיהורה: שילה ל'כתיב כן וח' כתיב שלו וסי' הנה חגיי' בשלו ותבוארו ביון יי שלון בינולת שלון ואחית בן אחשובי באשר עשיתי לשלון מדוע נבית בשם ייי ויבאו אנשי משכם יושש משכן שלו ושאר שלת כתים: כבס ב'ום 'כבס ביין לבשו ואת בגדיו לאכבם: לבשוג הסף ישי גבס ביין לבשו דויואכ חגור מהו לבשו דבשומי עגן לכשו וסי'כלשון ארמי המרא דיואב ערפלא: ולכנג' בליש' ב' פתחין נא' קמץ וסי'ולבן שנים ולבן אדם צדקחד וא' קמץ ולבן ולפת ולאח:

כמו יפעחך ופעמים סכופטי nen . בלשון זה והן נקרחים שיקר כופל בגון כ"ון של כינף ושל כושך וש"ף שבחחות. ושבחכחה חרב וחסוךשמן חף זה יקהת עמי חסיפת עמי של חליו גוים ידרושו כדב לו עין חלענ לחב וחכוז ליקהת חם לקבון קמשיי שבפניה מפני וקנחה ובת בים דיתבי ומיוטו מקטונו שבים אל יהודה שתהא מושכת יין כמעין אים יהו ד אם ביל מחרי לגפן עירה . כתכבת על ארץ יהודה שתה בו אחוו אחד . מודה אסרי לגפן עירה : כחכבת על יון אווי מחוד בן אתון פחד: שורקה לגפן עיר חחד ויטעלנו מנפן אחת ומשורק אחד בן אתון פחד: שורקה ארוכה קור"ייא בלע"ו: כבס ביין : כל זה לשון רבוי יין: סוחה : לשון הייה בלע"ו: כבס ביין : כל זה לשון רבוי יין: סוחה : לשון הייה הוא וחין לו דמיון במקרא: אוסרי כחו אוסר דוגמת מקימי מעפר דל ביים אוחים ואומים ואכחלום חרגם במלך המשיח גפן הם ישרא הוא ואין לו דמיון בתקרט: שושו בשמים וכן בני אתונו כענין זה ואנקלום תרגם במלך המשיח גפן הם ישראל בשמים וכן בני אתונו כענין זה ואנקלום תרגם בני אתנו יבנין היבלים או ירושלם שורקה ישרחל וחנבי נפינתיך שורקה : בני התמו יבנין היכליה זו ירושלם שורקה ישר חולת של החוב בפני החרים גפן אלו לדיקים כבי שער החיתון בספר יחזקהל ועוד חרגתו בפני החרים גפן אלו לדיקים כבי שער החיתון בספר יחזקהל ועוד חרבי חתונות לחורות: בבם בייו יכה שער החיתון בספר ימוקיום זכו. מידים בסורות: ככם ביין יהא עבדי אוריתא באולפן על שם רוכבי אחונות לחורות: ככם ביין יהא שניבועו דומה ליין ולבעונין הוא לשין סותה שהאשה לובשחן ומשיחה בהן את שניבועו דומה ליין ולבעונין הוא לשין סותה שהאשה לובשחן ומשיחה בהן את שניבועו דומיגנין וינישיין הייי בתלמוד לשון הסתת שכורות במסכת כתוביו ליתן עיכיו בה וחף רבותיכו פירשו לוחר מוחה: מכליליי לשוו מדום בחרב בייי וכביי למי חכלילות עינים שכן דרך שיתי יין עיניהם מחדימין: מחלב - מרוב חלב בחרלו מרעה עוב לעדרי לאן וכן פירוש המקרא חדום עינים יהא מרוב יין ולבן בחרכו חרעי שונ שעון שיון ישן בין בין בין מחשם לופי למרמוק ועוד חרגמו ב בין יהה מרוב חלב ולפי חרגומו עינים לשון הרי שמשם לופי למרמוק ועוד חרגמו ב בירי בין יחורי והדים שלו לשוו ארמי הוא במתו בירי ביירי בייר יהה מרוב חלכ ולפי חדגועו עינ ט שין... מחרים לשון מעיינות וקילות היקבי' נעווהי יקבים שלו לשון ארמי הוא כמסי עבו בשים מחרים לשון מעיינות וקילות היקבי מנום שנים לשון שני הסלעים:

ל שביל הפועל שהוה מלחך השם יחעי להסבים ביריחיו להצילם מכל רע כמו שביהר כן בירי בסף מספר מלחמות ייי יודגו לרוב . הרלון ביה שיפרו זירבו למחד בסף מספר מלחמות ייי יודגו לרוב . הרלון ביה שיפרו זירבו למחד בסיף משבר בפלח ההבניםיעל רחש מככה הרלון בולה כיקו שב שכם אחד י חלק אחד י השר לקחתי משו שיות משל בחרב זרעי ובקשתם שהם ילחתי כל כהיה כמו שזכר החכם אבן עזר א בחרבי ובקשתי ר"ל בחרב זרעי ובקשתם שהם ילחתי על כחרד ניורישו הגווי השר בה אוירל צוה בעזר ה'יחעלה שהו חרבי ונקשתי כמו שב ר'כחכ׳ אבן עזרים ויורישו הגווי השר בה אוירל צוה בעזר ה'יחעלה שהו חרבי ליו מדדר בה אוירל אבו עזרים בעזר היחעלה שהוח ליו מדדר בה אוירל אבו עזרים ביו מדרך בה אוירל אבו בעזר היחעלה שהוח ליו מדדר בה אוירל אבו בעזר היחעלה שהוח ליו מדדר בה אוירל אבו עזרים בה היחעלה בה אוירל אבו בה אוירל בחר היחעלה בה אוירל בחר היחעלה בה היחעלה בה אוירל בחר היחעלה בה אוירל בחר היחעלה בה היחעלה בה אוירל בחר בה אוירל בחר בה אוירל בה היחעלה בה היחעלה בה אוירל בה אוירל בעזר היחעלה בה היחעלה בה היחעלה בה אוירל בה אוירל בה אוירל בה היחעלה בה אוירל בה היחעלה ב לנו מהדברים בזה המפור מבוארים עם מה שקדם לנו מהדברים בזה והתרכלים ההגה החבורים בזה והתרכלים

התועלת הדאשון הוא במדות י והוא שראוי שיהיה האדם וריזלהשתדל במה שלריף על הייני ברחשון הוח במדות השוש של היו בל עת הלודך הנה יקרה לו הם יחדם שילערך שלם היה מחתר החשת לוח בועד בא עת הלודך הנה יקרה לו הם יחדם מילערך שלם היה מחור החרורות יולאה המצא שיעהב השמדל יחלא לו או או שימלא לו באופן חסר ממוק המטה או וברי מוחב של המסים בל בכל קבור או קודם היותו מולה אשר מת כו: דהרול ערת השני הוא שראוי לאדם שיחחבה עם אבשרי מסחתו בחייו כי בוה יהיה לו מהם העור הראוי שיהיה לאדם מתשפחתוי הלא חראה כי בם לפני מסחתו בחייו כי בוה יהיה לו מהם המשפחתוי ולות בהא מיוםם שישליבו עם אבות יכל להיי

למות בחייוני כוסים מים מל חנשי משפחתו יולות בקם פיוסף שישליבו עם אבות יולים בקם פיוסף שישליבו עם אבות יולים ב השלישי הוא בפדות יהוש היה כמתשל יהלא חראה כי יוסף עם היותו מושל יללי מלא ימנעהו מוש ליוחם להב

ולא ימנעהו מזה עוכם מזו ביי בשוטל היה בזה מהקוטי ליוסף לרב שר הפני לל קשת אביו עד שכבר נשבע לו לעשות כדבריוואם היה בזה מהקוטי ליוסף לרב שר הפני מדוראון בי בזה יחואה בלב האנטים שהבים שהבים בעניין הממשלה-היותו יולא אוך ממשלה לרך כח פפש ב התוך עדרה יא ביש שהעל מבוקפי והשתפוה לנואם היתה נטם שבים שבים ב פאחו יהעלה כמו שהוא האמח בעלמו ' ולוה כהן יעקב תודה לפס יתעלה כאשר ראה שהפינ. מבוקפי והשתפוה לוואם היתה ואת ההשת יהיה בזה חועלת ללמדנו שהחרים שהשל שהוו השלה היה החדשה של פשנו ולואת הפכה המלא שהשתחונה יושף לישקב כאשר רצה לברך בבים יושי פאחו יהעלה כמו שהוה הספח בעכמו - וכים ביון ביוב נוונים ועם ביבים ביום ביום ביום ביום היום היום היום ביום ביום ביום מעכת בנמדנו שראור לפ שיחן חודה לתו שיבפלהו סוב ואף על פי שיהיה לו חוק עליו הלא חראה שיעקב הפתחווה ליוסף כשנדרש לאפר- פאל מעכו ולואח הסבה חמלא שהשחחונה יוסף ליעוד כאשר רצה לברך בכיד

הנסו זוד שישכי חלכיו שנוחן הנטי וז בים חובו שוחות בי מוח כי אומש אי חושר בשבוק נתנישפטי שישני החדם פרס לי חסשרו בחורה השושה שיו שורה ובשיוש הואד המישור במושות בחוד בשייו ביווי אינו של מחוד בשייו ביווי אינו של מוחד בשייו ביווי אינו של מוחד בשייו ביווי אינו של מוחד בשייו שוחם מוחד בשייו ביווי אינו ביווי אינו ביווי החדרה המישה ביווי ביווי או משבר לישקב ויוכו כלם לחיי שלם כחתרם כל במושה ביווי אונות המוחד ביווי ביווי אונות ביווי ביווים ב

 $(x_{i+1}, \dots, x_{i+1}) \mapsto (x_{i+1}, \dots, x_{i+1}) \mapsto (x_{$

ארמית כפעם שלי ויש אומיים שהוא מגזרם ובשלים' ויש מי בלבר חבל גם של החותות שהוכיחו תלשין קדמוכינו ז'ב שליל וים תי שפירש הוחו על עיר שילה ויפרש יבחבתו חרים יהנים שנה יהיוחשים ובא השתש או עד כי יבא קן שילה כי כן כחיב ויסים משכן שילה ואחר כן ויבחר שתיליני אירישאין לו מלנים בדוד עבדו גם זה חינכי דחוק חו יהיה שיל' כמו בכי וה"הה חחת וי"ן כמו בתוך מהלה מחתיו ופחידלתלין וחשיבה: מגורת לח תשלה הוחי שפי' לח חיליד ומלח יקהת כמו ליקהת חם והי"וד משרח משרף בני עליתו אתה יושף לעתיד ופעמו שיפורו ביים הל משמעת היכן היו עמים רבים חחת יד דוד ושלמה בנו והין עצם עד כי יבת שילה שיפור השבט ממני בבוה שילה רק טעמו כמו לה יחם׳ מיצ לפלוני לחם עד שיביע עת שיהיו נו שדות וכרמים רבות וכמוהו כי לה חעובך עד השר אם עשיתי אח אשר דברתי לך שישיבהו אל החרץ: אשרי בי"ור נוסף כתו

היושבי לסוסתי: עירה כמו על שלשים עירים יוי'וד בכי אחוכו - נוסף או יהיה פי׳ כי הסרי ישרת עלמו והחר עמים ולשרקה י כפול כי היא בגפן ועיר כחתון ג"כ וברם ענבי' סוחה וי "ח שהוח כמו כסוחו והוח חשר כ"ף י והנכון בעיני שהוח תבורת מסוה והפעם שתרכה חבוחת כרתיו עד שיאסור עירה לנפן ולא יחוש אם יאכל ענבים: ותחת מים יכבם ביין לבושור ודמהו לדם בעבור שיתחדם וזהעל דרך משל כמו יטפו ההרים עסים עד שיקרא חכלילי עיני׳ מרוצ היין שהוא שותה כי החכלילות יראה בעין משכרות היין ושניו לכנות מרוב אכלו חלב: ולבן שנים שם החאר

ונקרתו שנים על שם מערכות שנים בעבור היותם שתי מערכות ויאמר הגאון ז"ל סכלילי עיבים יוחר מהיין וכן אמר מחלב ואחריי אימרים כי לבן שיני' שלא יאכל דבר תמא ולא יתור אחרי עיניו וזה דרך דרש משובש :

חזכוני

ארור אפם י פון זה קלנסאנא ברכה כנימר יהי המושלא יגנים בחסם בדישלא ירבינו להיות רבוכי" ד"ח חרור אפם כפו הרורובווי הפס ועפרחם העזה והקשה וחחלקם ביעקב שכן מלינו שנפלה נהלח שמפען בין נחלת בני יהודה ולוי נפל בורלו מ"מעיר לשבח ומברשיהן בחוך נחלת שבש ביהודכ חתה יודוך החיך לשון כופל על הלשין כלותר ישבחוף ויכנדוך וכחשר ירשו שידף בעודף אויביך אז ישתחוולך כחול מלך: משרף בכי עלית מענייניערף נחעליה ונהגדלח שאין פורף ושוללכמוד ואח עלית על כולנה מערף בניעלית פרש"יממה שהבדחיך בערוף עורף יוסף י חז" ק הה חתרי' בעלחה בבי מה בלע כל הפברך יהודה הרי זה מכחן הלח פי'על תתר וחרגום מוכיח יהודה חת חודיתה ולה בהיתחה וכו' מדין קשלה ברי נפטך סליקה וכו' מדין הרינה חמר ושני בניה: לח יפור שבע מיהודה משימלוך יהודה חחלה כמו ממוכות דוד וחילך לה יסור ממשלתו להנחן לשבע החר כמושהוסרה מלכוח שחול להנתן לדוד: ותחוקק מביןרצליו כן דרךכל סיפר להחת יושב ביורגלי המושל: עד כי יכח שילה י כי הו בחלקה מלכות דוד וכתכה לירבעם חלכות עשרת השבפים זהועד כן יבח שילה שבחמר ויבואושילה וימליכו עליהם חת ירבעם יד"ח עד כי יבה שילה חחיה השילוני שהיה משילה שקרע בגדי רחבעם לי"ב קרעים: ולניקהת עמיםי בתקבלו שם להתליך ירבעם כדכחיב ויבא רחבעם שכמה כי שם באו כל יכראל להתליך הוהו שכם ושילה פתוכים זה לזה כדכתיבויהפוף יהושע חת כל העם שפתה וגויונתוב מומרי לנפן שיוה י ותאומות לאלתר ויכיקה שם במקדש י"יוהים משכן שילה ופשע זה למשובת "וישקב יפרש עקר בדולתו של יהודה במדור עד יחונעם חבל הוסר הגדול לח רצה לפרע חד מכללו של מקרם חתה יכול לדקדק במשילה וחילך נחמשם":סוחה מגורת מסוב:

שנחוני שלים

יינפו עד צידון גקיב המו

בידון לכון ליקה נהיה מספר

אוון ליבשכר יושמר חדיד

מוס קרו בים חריר בים

שבחעה לאה קול נעה החויר.

ויצחת לקרח׳ ישקב והבירהו

מוחה בין החבפתים שנים

באכירת הכל וחידן נמה יסבי

בין המספתים י כדו בהתוור

משה כל המשא בן היה יששכי

ינושה משנהו של ישרם לתוני

ורוב סנהדרין היו חשל יששרי

כתיב הכ' רוכץ בין הרשכתים

ונחוב התם לחה יבנת בין

המשתהיירוכן שהיו מרביצין

תור ז בישרחל בלבכק קבות

שהיינה חניה נקדש וחנים

בחיל ונחיב ההם למהישבא

בין הרשפתים שהיתה נחלחו

על בפח הים בין ים ליכשה •

מחומים ' למש מוכד ב' בחבף

הכת וחיוך דימופע אמר למ

הור ש ליהרש למם עובד ויענו

שימה ולכם עובד לוצר לח תר

שלימה תורה לכל ישיאל אלא

שרעל לים רם מחר נו שהיה

מספיק לכל מי סיכח ללמוד .

כדוד ' פלכן חותיות של רחשי

סכם וחודן לעלרי לעם יבודנו

א חם עלי עקנם ולא די

שולי׳ אחריהם לארצם לפליל

כדתר ידי מחסכתי

והוכיר בתחלה השבטים כחשר כולדו רק הקדים זבולן על יששכר בעבור נפיל נחלתו בין זבולן ובין דן: לחוף ימים גם זה לחות כי זחת דרך בבוחה ופי למיף

ליחם מחוזין בספינן ומוב ימא יכול

וַחָנָאַ חוּלָקא אַרִישַׁב וְיַהראַרעאַאַריִי

קעברא פוריוויבבש בחוון עקיקיא יי

מילפי גיינבריא דיתבותה ויקום פודבית בן

יַתְקַקָּף בִּפְּלִשְׁתָּאֻיבְּחֵינֵנִיי חוֹרַכֵּוֹן יִשְּׁרַיַי

יִשְּׂשֹׁכַרְ חָמֵר גָּרֶם רבֵץ בִּיוֹי ּיִייּ וֹרָחוֹמֵיה יְבִי־מָמֵי עַל־צִידְוֹן: יִשְׁשֹׁבֶּר

דָן יָרָין עַשָּוֹ בָאַדַוָר שָׁבָטִי 🧀 וֹישִׁיצִי יַרֹּי־דְיַיְרֵיהוֹן וּדְאָישׁיַחוּארווּד

יהיברן נחש עלי־דרך

מאשר שמנה לחמון הוא

D

נְפְּתְּלֵי

בנות

רִיִסוּנִייוסָף בָרָידִיתִבָּרַדְ־בִּנְוֹפֶּן דִּנְצִיב עַל־עִינָא־דְבַּנְיְאֵ

יהיהנא רבר אדני המלך לפינחה" בארץ חדרך ודמשק מנחתין וכל המנחות רכוי: למם עבר ג' וסיי

וירא מנחה כימובי ולא הירישו הכנעני היושבי ויעלם שומה למם עובר: כאחר חר מן י"ב וסי במסי

רבתא: עקבי סום ב'וסי' הנושך עקבי סים איהלמי עקבי סים: יגורנו ב' א' מלאוא' הסר וסי'גר גדור

יגורנו - לעלות לעם יגרנו - בתרא חשר - עתב ג'ומי והיא יגיר - תשופנו - הגדיל עלי עקב - וחד יאחז

בערב פת: ג'פסו' מן ז' מלין ג' מכא וג' מכא והוא במצעא וסי' מאשר שמנה לחמו י ונריב נריבית

יעץ . אלהים הבן דרכה : אנ"ך : שלחה ג' ב' הסר יא' מלא מסור בוישלח : הנותן ה' מלאים וסי הנותן

אמרי שפרי הניתן רוונים לאין הנותן כים דרך הנותן נקמות ליי דמלכים הנותן תשועה

מתוז והוא מבזרת חופף עליו כל היום כי האניות לא תעמדנה במקום מגולה לרוח:

וירבתועל לידון י שיגיע ירבו על לידון : חמר גרם ידימהו לחמור פיש לו עלם עב והכה חמור המוך על כן רובץ : בין המשפתים : בין המערכות ויתכן היותו מגזר ה' תפפו'פלו' לכו: וירא מנוחה" כהשר ראה חרלי ומקו'מטתחו נעימים כשה שכמו לסבול כל משה כחשר ישה החמור ושב כעבד ניחן מש וזה הטעם על יששכר שנח היו בבורים ולא ירבי לנחת למלחמה לתווב מקימם וכן וזמר משה "שמור במוזכיך יהיו נותכי מס למנך ישומל של זילחו מו לבוים שלח יבתו במלחמה עליהם י דן ידין עמו דרוף שיהיו בעלי דגל כחחד בני הגבירות והנה היה כלחד בנטי יברחל פירום כקלין על כל עם מהשפתות מסיקים ד'ן יהי ליבופחן ודמהו ברוב גבורתו לנחש" גם בנית'כנוד יבידנו שני' בויסוי יחכן להיות פי' שפיפון - מגזרת -פירו' טובני הד לקחו כחלה מעבר לירדן והיו בחין עלנו הוח ישופך רחש והפעם כפול ב דודים תקבוים שסכיכיו יותו זטעם ליש עת' קויתי ה' בעבור פירני בדיד יכודנו:ינוד הוחני שהוח נושך עקבי סים יפחד והוח ינוד עקבישהיו בכורים והיו ולחציה בהש וחקנירים מרוכב הסיס שלת ישוף רחשו בחרבו ע"כ אמר הנבי" לישועהך שאחוירים לותם חלה שהיו קויתי ה' והכ"ף לנכח דן ופי שול ווהו לפורת לעם וגודני קויתי השם להיו 'ישועתך הו בא שהיו עולו׳ ל עם חבר ינידני חותו נפחלי חילה שלות' ככח שם תחת שם הפעל ומטעם על מלחגת ברר כם כפרא להושיעך וכן כרננה בישונ פק הלקחו ו'אופ" מנסחלי ואחר מם הכ"ף לנכח דוד או המשיח לבון נקנה אילה שלוחה על כם לבורהי הנותן לחדי שפר ע"ש יחסר דבור "חילה שלות" בנוויחמר הנגיד כי ממשה הנוחן לחרי פכר בנים שיף מלח ויאמר וכן דאור ליוחו ושבחה " חילה שלוחה הוחן ויחמר לישועחך קויתי ה' ורבי אמרי שכר בנימיותשר דביר ילחק אמר כאש' ראה הנבי' בנו וברק כן אכירוע' ביים פרואי בן פור'יוסף וא הזכירו בשת דן בדמות נחש בדרך הנכוחה כמו שעשה לחחרים בחילק לו כנוד נשכיל בחלכות והחחיל בשם כניו - כן פרת נגיתי מנשה וחפרים יד"ח כן פורת מיד פחד יעקב וחמר הושיעני השם : גד י התנבא שיבא עליו גדוד והיא יכלחכו באחרוכה 🗼 לומחר ע"ש פתדון חיומית כ ינודנו במו לעם ינידנו גם

> לחם לשון נקבה וכן בית ומקום ויד ואש ועין ורוח וארץ וארון ועם י ועעם מעדני מל' ידוע וכן חתר משה וטובל בשמן רגלו: נפתלי חילה שלוחה על דרך דורין נהמקבל הדירון נותן שמרי שפר וי"ח שאילה רמז לדבורה הנותן חמרי שפר רמז לשיר ברק עמה וחחר נפחלי בעבור נחלחו: בן פורת יוסף יבן כמו סעיף והוח לפון נקבה וכן ועל כן אחלת לך ודקדוק פורת פועלת כי על שני דרכים ימנא הפועל כמו אויב׳ נס חויבת וכן פורה ופורת מלשון פריה וים מי שפירש חוחה מלשון וחשלת פחרות . והוכיר בן פורת פעמים כדרך חנשי לשון הקודש כי הנה חויביך ה' כי הנה חויביד והעעם פעם מחרפעם חמיד ועל הפי' השני יהיה הת"יו מחת ה"א כתי"י ושבת

וְבַוֹּלֶן לְחוֹף יַמִּים יִשְבֶן וְחוֹאֹלְחוֹף בּינוֹכּי יִפִינְינִי אָנִשְׁירֵי וְחוֹאֹיַבְבֵשׁ יִּ וַנַרָא בְנָחָיה בִּישׁוֹבְ בַּיֶּבְיַבִּי עַתִּירבְנַבְסֵיוֹןוְאַחַסַנְּתִיה בִין תְּהוּבֵּיְאִי בַהוֹן יַתוֹן־רִיָה פַּרְחָין וּמַקַקי מִיסִין שפיפועד ראַרח הַגשוֹן עַקבּיַ־סום ייייייי פוּדביה־דָן יִתְבחַר וְיִקִים נַבְּרָא ינותון בַחָרָא שַבְטַיָאָ רִישַּרָאל: יחי־ אַיּמְתֵּיה תַתְרָם בעל עַמְמֵיאוּ מָחָתֵיה לָחָה הַנֹּחָן אָמֶרִי־שֶׁפֶּׁר בְּיִבְּיִּיְשְׁפֶּׁר בְּיִבְּיִים שְׁבִילְאיִקְמֵיִל גִּבְּרִים שְׁרָאִי בְּמִיּן עִרְבֹּיִ בְּיִם שְׁרָאִי בְּמִיּיִבְּיִבְיִ שְׁבִּילְאיִנְמֵיִל גִּבְּרִים שְׁרִיתִּמְ שְׁהָאִי בִּןפֹּרֵת יוֹמֵף בִּוֹפֹּרֵת עֲלֵי -עִיִּן וְיִּיּיִבְּיִּ בִּיִּשְׁרָאִי בְּמִשְׁרְיִתְאִי בִּיְשְׁרָאִיי פַרְשׁיִן־עִם־רְגַלָּאִי יַעַקְר סוְסְוּוּן־ לְפוֹרָקנְרָקנְרָקבּרִיתיִי: מִרְבִית־גַר־מָשִירְיַת בְּנִינְינִין כַר־נַעַבַרון יַרע־יִרְדְנָאָ בֶּרָם אֲחִיהוֹן לִקְבָּבְא וּבְנִיכְסִין סַנִּיאָין יְתוּבְוּן לָאַרַעַרְוֹן : דָאָשֵׁרְטְּבָא אַרָעַיהוְהָוּאִמְרבְּיָאִבְּהַפָּנוּקִימִלְבִין : נַפְתָּרִיבאַרע־שַּבָא

יגוד מפעלי׳ הכפל השירק תחת חילם כמו ירון ושמח ואנחנו לא כודע היו'כל התלאות העיברות על אבוחיכו: מאשר - יש אומרי׳ כי הת"ם נוסף והנכון בעיני שמחרן השר יבה לחם ושמן ופה

לנשיה:

למוף ימים על חוף ימים חמיה ארצו חוף כתרגומו ספר מריקא בלפרו והוא יהים מלויתדיר אל חוף חכיות במקום הנמל שאכיות מביחות שם פרקמטיח שהיה זבולון עוסק בפרקמטיה וממליה מזון לשבט יששכר והם עושקים בחורה הוח שאתר משה שמח זבולון בנאחך ויששכר באהליך יולא בפרקמטיא וכולן

יששלר עוסק בתור'באהלים: זירכתו על לידון סיף גבולו יהא יה של שנינישת כמוך ללידון ירכתו סופו כמו שורור של ולירכתי המשכן: יששכר חמור אָנִית וְיַרְכָּחוֹ עַל־צִידְן: ברם. חמיר בעל עלמויסובל עול ברט ממות כנו ביות במטעינין אומו מי המשפתים: תור' כחמור חוק שמטעינין אומו מי המשפתים: המשפתי כחמור המהלך ביום וָאֶרוּ־רָאָרָץְבֵי נְעֵמָרה וַיָּטְ שָׁבִמוּ ובלילה ואין לו לינה בבית לָקַבּלוַיְהָי לְמַסעבֶר: וכשהות רובן לנות רובן בין התחומין בהחומי העיירות שהוליך שם פרקמטיה: וירק ייטראל: מכוחה כי שיב רהה לחלקו ארץ מבורכת ונויבה להוליא פירות : נַיפָל רְבָבָוּ אָחְוֹר: לִישִׁוֹעָתָהָ לְנִיתִי בְּיִבְּיוֹשׁוֹנִיהֹ יִרְעַבַּיִיקֹ עַבִּיוֹה וֹבִשְנְוֹרְהִי ניט שכמו לשטול עול חורה : ויהי לכל אחיו ישרי למס עובר י לספק להט הוו אות של תורה יניתנו וחוא ינד עקכ: וסדרי עבורין שנאותר ומבני והוא יששכר יודעי בינה לעחים יתומערבי־מלר: חרות בי שבי לדעת מה יעשה ישר׳ רחשיהם מפליצ'ותה מחקים מחתים סנהדרחות אַיָּלָהַ שְּלָחָה הַנֹּתָן אִמְרֵי־שְׁבַּר יהוח באונם העמיד וכל אחיהם על פיהם : הגותן ויט שכמו השפיל שכמו כמו וים באויות מש מחים הפו חוניב' וחנקלום נחסר עליו תרגמו בפכים אחרי' ויע שכמו וֹרָהִיבֶּין וִיכַּגָּרָ רוֹכְבָּיקוּן לַאָּחוּרָא: דין מפר יילן מבול מלחמות ולככום מחוות הין נייין למבול מלחמות ולככום מחוות בית תפוצרושהם יושבים על הספר זיהיה האויב כבוש תחתיו למס עובד: יָתָרבֵיעַרבֵיהוָאַהַבַּנַתִּיהתָהֵי בּעַבְרָא פֵּירִין יְהוֹן־כּוֹדָן וּמְבָרבִין עַרְיהוֹן: דן ידין עמו - יכקום נקמת עמו מפלשתים כמו כי ידין יי' עמו כהחד שנטי ישרחל כל ישרחל עלצידון ייא סבירין עד וק׳ על וסי' וווכתו על צידן ׳ על המעברות 'על מיויבא ׳ על פבת ׳ על גבעת והיו כאחד עמווחת כיס ידין גרבי ועל כנף שקוצים ועל מלכית דריושו ועל שער הישנהן ועל שער הדגים וממ, דל חננאל י ועל שתשון כבא כבוא' זו ועוד יש ב'בו: חמר ה' הסר כליש' וסי יששכר המר גרם : וירגינם על חחמר : ובל פטר חמר : לא תחרש לפרש כחחד שבטי ישראל בשור ובחשר בלחי החמר הכתי: - מנחה ה'חסר בליש' וסי' וירא מנחה כישוב י והיתה טנחתו כביד

כמיוחד שבשבמי', הוא דוד שבח

מיהוד': בפיפון הוח נחש וחו'

אני שקרוי כן על שם שהוא נושף

ואתה חשופנו עקב : הנוסך

מקביסום. כך דרכו של נחש

ודמהו לנחש הנושך עקבי סים:

ניפול רוכבו אחורי שלא נגע

למלכים: שפר ג' באוריחאיםי׳ הגוחן אמרי שפר: ויחנו בהר שפר ויסעו מהר שפר בו ודוגמתו מליכו בשמשון וילפת את שכי עמודי החוך ובו׳ ושעל הגג מתו וחוכקלם תרגם כהני חירתן שם מין נחש שחין רפוחה לנשיכתו והוח לפעוני וקרוי חירמן על שם שעושה הכל חרם וכפיתנ במו פתן יכמון יחרוב: לישועת׳ קוותי יי׳ בתכבח שינקרו פלשתים חת עיניו וסופו לותר זכרני וחזקני חך הפעם וגו׳: בד בדוד ינודנוי כלם לשון בדוד הם וכך חברו מנחם וח"ת חין בדוד בלח שני דלתי"ן י"ל גדול שם דבר לריך שני דלתי "שכן דרך תיבה בת שתי חוחיות לכפול בסופ וחין יפורה חלח שתי חותיות וכן המר כלפור לנוד מגזרת שבעתי כדודים שם כפל שדוד מגורת ישוד צהרים אף יגוד יגודכו וגדור מגורה אחת הם וכשהוא מדבר בלשוןיפעל חינו כפול כנון יגוד יכוד ירוס ישוד יסוב וכשהו 'מתפעל או מפעיל אחרים הוח כפול בתו יחבודד יתרומס יחבולל יחעודד ובלשון מפעיל יחום וחלמנה יעודד לשוכב מקב אין משובב נתיכו יבודנו החמור כאן איןלשוןשיפעליהו אחרי אח כמו יבוד הימנו

שקב שין משובביים מחבר בדוד יבודבו בדודי יבודו הימנו שיעברו הירדן עם להיהם למלחמה כל חלוך עד שנכבשה הארץ: והוא יבוד עקבי כל בדודיו ישובו על במו בני יכנות במי המול במבר הירדן ולח יפקד מהם חיש: עקב בדרכן ובמסילותם שהלכו ישובו כמו עקבוחיך לח כודעו וכן בעקבי הכחן בלשון לע"ו טרכ"יאם: החשר עקבם בנוגיום שבין המשלקו של השר יהח שמן שיהיו זתים מרוביש בחלקו והוא מושך שמן כמעין וכן בירכו משה יטובל כשמן רגלו כמו ששנינו במנחות פעם אחת נלטרכו שתנה במעו מושב זה מילה שלוחה זו בקעת גיכוסר שהית קלה לכשל פירותי בחילה זו שהית קלה לרוץ חילה שלוחה חילה חשולחת לרוץ : הנותן אחרי שבר - בהרגומו פונשי בייון יושמון יש החל בחלבה ולקחת עמך עשרת אפים תים מכני נפתלי וגו' והלכו שם בוריוות וכן נאמר שם לשון שלות בעמק שלח ברגליו הנותן אמרי בפר על ידם פרו הבורה וברק שירה ורכותי' דרשוהו על יום קבורת יעקב כשערער עשו על המערה במ' פוטה ותרגומו יתרמי עדכיהיפול חבלו והוא יודה צל חנקו המדים כהים ישבח: שרו דבורה וברק שירה ורכותי' דרשוהו על יום קבורת יעקב כשערער עשו על המערה במ' פוטה ותרגומו יתרמי עדכיהיפול חבלו בן פורת בן חן והוח לשון הרמי אפריון נמשייה לרבי שמעון בשוף בבת מליעא:בן פורת עלי עין חנו נעוי על העין הרוחה אותו

חזקוני בולון למוף ימים - הזכור השבטים כבדר חולדות הק זבולן הוכירו קודם יששכר לפי שנהנת יששכר נפלה בין זבולון ובין דן ד"ה ע"י שזבולן היה עושק בפרקמיויה בגלל ישפרר מינה ובולן החלה ב מל צידון שהוה מקום סחורה כדכתיב שוחר לידון עובר מלחוך ולכן ברכו משה שמח זכולן בלחתך בים לסחירה: על צידון סמוך ללידון דובתת וסכות על החרון: בין המשפח סנחלתו כפלה לו בין מומי מחיו כמו שתפורש בספר יהושע: וירא מכחה: דשבח את המכוחה כמו אל חרא יין בייתחדם: כי עוב י ישפר לדיק ובבון יודע להבחין עוב׳ המהוחה ולא כובולן הפרוי בלער כפהולך מפרקשעים בסניותוכן הוא הומר שמח זבולן בלאחך וגומר : ויש שכפול כול מלכי ישראל ובאיוה ענין: ויהי למס עובד לחת לחלכי יכראל עבור חבי התו כדבחיב בספר בתיול והת שדוהיכם עשור: ד"ח ויש שכתו למבול שול חחיום מתחכם בין שליו שכל מי שלריך לעבור מכחלתו לכחלת חחיו עובר עליו והוא סובל טורת כולם הייכו ויהי למם עובד: דן ידין עמו - לפי שהיה הולך תמיד שפת בל מדיש שכתו נשור של היו של החת החתון והיה לריך להלמם עם כל הרודפים החריהם שהרי גבורים היו לכך החר דן ידין עמו פי' יכקים נהמת ערו כהחר שבעי בש של כתו כי ידין י"י עתו : יהי דויהי שבעו של דוכחם עלי דרך להרוג את החומות וגבורתו חהיה משוכה כגבורת נחש שממית ברבד קל בתו שחלינו בשתשון בלחי הרחור הכתי הלף היש: שפיפין מבורת חולי שופך רחש : ניפול רכבו החזרי הסום וכופל לפני דן רודפי בלישועתך קויתי ה' בדן ביה חומר כן דן קויתי ה' שיושיעך ושנבך על חובר ד"ח לישועתך י שתעשה שתושיע חת שרחל כדכתי והוא יחל להושיע את ישר חל מיד פלשתים: גד גדוד בדודי ישראל יבודו אחריו כשיהיו הולכים לחלחמת יהושע של חלולים חעבורו לפני אחיבה: והוח יבוד בשבו מן החלחתה יבוד ב דוון אחר עקיבו של ישרא שכדברף הגבורים כשבויולאין למלחמה יוצאין תחלה ובחורתו הם אחרונים לשחור את החוורים תן המלחמה פןירדפו האויבים אחריהם - ד'א והוא ינוד עקב חמיד הו'רודף ועול לביר ואחרם ז'צ בייל מפני שחרצו של השר גרושה חלח גם הוח חשר יחן מעדני חלך וחע פי כן תהיה חרצו שלבד שובה היחנב יד"ח מחוך חרצו של חשר תהיה שמנה לחתושל בד עם שהר שבטי ישרחל שהרי מחשר היו תביחים שמן זית ותטגנין מחבלן בשתן וכן אחר תשה ברוך מבנים חשר בני ישרחל יברכוהו ויהם רצוי להם לפי ששובל בשתן רגלו: והוח יחן מעדכי תם של שתן היו בובין מתכו מלכי ישרחל למשוח בן ולעדן בו חת בשרם בתו ששכיכו ולקה סבין אותו לפי שמשיר חת השער ומעדן חת הבשר: נפתלי אילה שלוחה י קלים כחילות נהשתלחם תןהתלחמה לבשר בשודות טובות ומשפרות של שעה היש נו לחם בחיוליות ה בצמון המלחמה בייכו הנוחן אמרי שפר וכה"א וכפ שלי על מרומי שדה כעין הלצחים הרצים על מרומי הרים וי"א נפחלי הילה שלוחה ל' מישור כמו היל פארן א"כ ל' הילן כמו איל הלדק שלוחה נטועה מורה בחשרצה יוסף בוא בן שבשנף שלו בדל : שלי עיוכך תוכב דברי שירה לכפול כלי כתו נשאו נברות קולם אבכי ליי אשירה ועוד הרבה : בנות הסהשגפים היונחים שגיף האילן יהו הנקינסעוני ואול מונאי וחתר פהם גדולים וגבובים עד למעלב מן החומה הייכו לעדה עלי שור:

בל התונים של ארם רב יובן שפמון שמות כוח לבדו פנים כמעע רבע: שפיפון הוח נחשדק יבחתים בחנע בשנה בוא ושפיו שפיו מעני שפיפון בחשו בהוחו בלחם במני שפיפון שמות בשנה ביותו בלחם לבדו שבים במעע רבעם ממעע רבעם שפים בחום בחום בלחם לבדו בקולו שישלח על ארס רב". וכן שמון חמית סול לבדו פנים פמעט רבען: שמיחין "הוא מחשיבשה הוא ושפיין שמו זעפיין שמו זעפיין שמו זעפיין שפון שמות אוניים שהוא מחשיבשה אוניים במונים במינים במיני כוריה פיון לחמין שהיח פורת וחגדלת נכות שהן עיפים

אמרי נועם

בד בדוד יבורנו י וה"ק היכ מי ה יהפרנם לכך נחמ'מחשל שחנה לחמו שלה חמר חשר ש"מ דקחי חלעיל וח"ח וחשר מ"ל ליחן לכן חמר והוח ימן מעדני חלך שיהה חרני שחנה ורם זקת גם נחתרים : כפהבי אולה שלוחה תימב דום איפר נוחם לשחר ברכות דמקי כ ה כיתן חמרי שכר לה יש לפרש לנו ד'א כשהות רצנדרך חיף מ' מעוב ולמה הכותן אמרי שפר שחקדים שלו' לכל חדם וכותן לתריש ודבריש פוצים לכל וחין מו מעכנור יכפל שלחוסו להכייהאברו ממארים. כנהיי בפופה ב

מ"ע ספורנו

שמוני הול: ישבכר חמים בלתי הוכן להלחמה כחחרם הו פוופה וה פנרה: גרה חחור בשל עלם חזק וכחזקיה רובף בין המשכחים י כשהות חינה הונץ בין שחי התכולות הכחונית לחשה על שני צדים על דרך שפיחת טחי קירורו בכירים כלה תחושנה עד שישלים הכועל כהן אה כונתג נים ים יהכווולתי לחמור חום אחד שירכץ עם החבילות על נביו וכמו כן יבשכר נישח שליו עול ת רה ועול דרך הרץ והנהגת מדינות כרלוי למכם ויכם מכותה כי סוב וזה בפה שבחנוחה כשלמות המושכלוש אבר בו חמים יכפש נעלין ווצחו מרגוע לפחשותיכל שהוי העוד יהדכלי היילוון ב ביכשחרה מוכנת להח מזרף ונהתכרנה שים בלו נוונת כצמר זוים סכו. לשניל י פכי מיני המשת והם עיל חירה כל מילי דחתי עליה יודי לנית והחתו העיכן ויל עונן: אללכח על דה בעסקי חיי פ׳ בח לו) בצני שירו חנויים ינטפות ה'תנחוניהי דו נחשי הערב נדרא חיומן בי היינס לפטיני ההד ירים רבי' יהורים

בכוח צעדה עלי שור היו טעדות להסתכל ביופיו בנות הרבה צעדה כל פחרת

במקים שתוכל לרחותו משם: עלי שורי על רחייתו כמו אשורכו ולח קרוב זכל ב

בנות נשדה שלי שור נכח כל מלחמת יהצפע ביריחו שיורו בחיתן קשחוישכחתוק ב.נדן : מעליני כתפו יכלכות שמים מל הפתים משלום החיץ לדיו פנתים י פירום לדין פחים כי בחמש לחת יולה כדנתוב כי בפ זוין כחים נרפות שדים. כס הפמים שיריקו מעד רמם היא תחרן שמילדת פירות: בובנת ' ב' נחמו ברכות תהום בוכצא חקה וחידן נמו ביים׳ שמקהום דוכנת קחק - והלם פובלת והייכו דממריי בפרק בינחשכיווליולד מפה שיורדי והתחברו לפפוך מררחו וקשתו שלמעלה בחין שפחים עולה מלחש'חן התהנווהייני וחת הו' היתה חוק ופחדו ממכי ולא יכלו בדנצת חתח והחם רוכני ליף לו כי היו ידיו חוקים עידי חביר בוננת רוכשת תחהום רוכנת יעקב משם רמו הניר יעקב בחשמועינן שהיוניה קן נים שחייו בשילוח : ולערב יחלק שהיח השם מחותו הכח יכיל והי' בניתפו חלו הסרבנות רועי הכן ישרחל וכן היה ויכלכל התחם ביינו שלחרי ביוחן בנונבנירי המים חחה לחוף יוסף יוסעם קביר יעקב שהות ממוראדין בדודיםממהי אילה

פן־ וחב ישונה לחבון שם"ה ידע חהבתו חת יוסף ומעם כתכין ומות התום י מלוחות מכן כעכם הדבר וי מ כי משם החחרונות של הבוסח כגון" בחו מחוזבוה לח מלחכוהו בכל בלהי בישראלי מחובי לידין שוכדייתום עקביחלןי שפר המקרח גם אבן ישרחל שיח לביו יחנת הלבכיי ויפו שב' החחר והיה כחבן ושב כרעות והעעם שיצותן שחם לחור חחיתוקים לחיום במהכל ווהם דרך רחוק': ירת וכנני לחור לתם ונו' הם מתשו החקיו השה חלפני נחם מהל חביך על דעתי שהוט ביי נם זיע ישרחל יפביחי דבק עם הפסוק שהוא לתעלה מהינת לשני בוד כל היחים והשעם זה הכח שהיה בידך חא ישקנ כקדים דן לנד נפור חול והם י חשה הקדיונדלהן מביך היה והוא יעורך ומ"כ מחל משר זכר להם שנים משרת עלמו אחר עתו כתו בחל בוחם וכי כלשון פחת משק שדי ושתי וייובנה המעם כפול מנכנם ווחת הברנה ווהו ומאת שדי ופוא יברך אוחך מזקנים חתבוכן:

אמרי נועם

והגחון פירש חשחל מחל חביך

זימכן הי ת ברכ' שמי' דבק עם

מהחהום שהיה לובלת מחחת

לארן: ברכ חשדים ולחס דמה

מד חפום נפעילעולם שירש"י מחל חביך זהם עם יחברר בחלת לשון וחתרה שחתרתו חתו מהיין ברכו" תכו' כחשר התר יוה משה וממג 'חרץ גם חהופ לשון שיהוו הברטת ליעקני ברטח חבון בכרו עלה רכום ברשת מוניו במק פ רכני נקבה וכן תהום רוממתהו וכן מרנקה שחחדה לכך: חנח בה פעתו שירלו נשתים חתעל בם שנו ושלש לכקש מחילם מכאן שריך לכקש מחילם ב בחרלו זירבו המעיכות והנחלים במתים:

מיע ספורנו

השדים לשתים והרום לחהום בבשן צפדה על החימה חו סנדר חבר לפני העין נחוחן בקודם לכן לם היחה כרה מלד השכי לחומ'והית'בלתי כודעת פבנותוה י וכן קרה ליעקב בענין יוכם ונפיו שלח היה יודע חמיחות יוכף וכתו רגע בגלו אליו הוא ובכיו ביתנין בחה פניך לא פללחיוכו כשבה פרק חלו כחתרים) בחחרו לחלך עבד שקכה חותו בנו בעשרים ככף חתליכהו שלינו: וספנ נחיחן קשתו מתכם קשתי של יוכף לירום מדן על מספרי לשון הרע ישכי בחיתן וה ח בחלך בחחרו של שריו בנחיכת שנעת פרינה פול ודיו : חודי חביר יפקב אחנם נחח ההצלה וההצלתה בותהלך מידי אכירו של יעקב שחקיים את בניו לביז האתו! בהשחירם כשים כלם כענים סס יערב החירישישתר בעקב קבסיף וכן קיים חותך והלילך מובעני סולים אשר שעתוך מימררו ירנון: משם י ומורך פובו זה: רומה חבן ישרחל בחנוראבן דו לה ביריווחחת צלחה על רגלוהי ווכ ישרהל חנים! שרי פרה ורכה בוי

צ משם מן החוחם - וחשב ופעם בכות לעדה עלי שיר שיום' היה כבן פרת ועשה בנו׳ לתדה כל חתת וחתם על החומה והטע שגפהו מחד על החומות הבלורות כנו' לעדה על דרך ובובי מות: משל יתמל השתים חשל ייתר הו החתר הנגיד שפירושו שתו מדרתו כתו משרה וחחר כך יורו בעלי חלים וככה השמיעו אל בכל רבים וכטעם וימררוהו יסבו עליו דביו ובסיף ישפיך לחרץ וימררוהו כאילו את וכב׳ שע תוהו וזה רמז על חחיו שמכרוהו ותשב בחיתן במקרחיתן קשחו: ויפוז. יותחוקו והקרוב חליו מפוו וים מפרפים חותו מפז וחיום עם לווהטעם ששטמוהו בעלי חני

רָבֵין שַבְּפִין יִפְּקַוּן מִבְנוֹתִי יְקַבְּלְוֹן לֹי צֹיִוּים בָּנוֹת צֵעַבְרָה עַבִי־שִּוּר: וַיִּמַרְרָהוֹי חוּלָקָאוֹאָחַסַנִּתָא: וְאָרְמִּרָרוֹ עִמֵּיָח יְיֹיֹי וֶרְבּנוֹיָשְׁטְמֶׁרוּבְּעַלִיחִצִים: וַתְּשֶׁב וְנַקְשֶׁתֹּוֹ וַיְשָׁמִיקוּ דֵיה נִבְרִין נִבְּרֵין בַעַלֵּי נִי מֹ׳ יִיבְיֹּבְעִיתוֹ קִשְׁתוֹ וַיְשָׁמוֹ זְרְשָׁי : אַביריַעַקב כִישְםרעה אַבן ישראַל פַּלְנוֹתֵיה: וְתָבָת בָּהוֹן נִבְיאוּתֵיה עַל־ דקיים איריהא בפתרא ושני תוקפא י ביאר אבידויעורה ואית שדיון ברכבר דָרְעוֹהְיוֹאָחֲפִין מִלְכְוּתָאוֹתְבֶּין דְּתָבֹעִר - מְיֵיְיִפְיְיִי שְׁבַּיִבׁ מִלְּכִּית שְׁבִּים מֵלֶּע בְּרְכִּית חְהְוֹם : דִּרְעוֹהִיוֹאָחֲפִין מִלְכִוּתָאוֹתְבָּין הְאַיִּיִיּפִי יִיּבְּעָר הְבָּצֶע הְחַת בִּרְכָת שָׁדִים וְרָחֵם : הַוֹת־לֵיהֹ שִוֹבְקְרָם אֵל תַּקְ פַּא דְיַעַלְבֹ בְּיִבֹּיי בִּרְבַתֹּאַבִיךְ גַבְרוֹ עַרֹּ בִּרְבַרָּת הוֹרֵי דִי בְּשִישִׁתְיה זַן־אַבּרְהָן וֹבְנִין זַרְעָאׁ יִיוֹפּי עָדְ תַאָּוֹתְ גַּבְּעָרֹת עוֹלֶם תִּהְנֶיוֹלֶלְרָאשׁ יוֹפַף וּלְקָּרְקָרֹנְזִירָ אֶחָיו: דישוראו: מיפר אַלְהָארַאָבוּך יְהַי בְסַעַרְךְ וְיַרְע־שַׁבִּי וִיבְרִבְיָנְךְ בִרְכַן בּיְבָן בְּיִמֶין וֹאַב יִשְּׁרָף בַּבְּקר יָאבַל עֵּר ָדְנַחַרָן מִפַּלָּאִרִשְּיֵיָאֹ מִרְעֵילָא בּרְבַן · · · · · · יִנַחַרָן מִפַּלָּאוֹרִשְׁיֵלָל שבטיישראל שנים עשר וואת אשר־ דַנגרו מבַעבקי אַרעָא פִלְרֶעבּרְבְּתָא בּרְכָתָא דָאָבוֹךְ יִי יִּיִּיִייִּיִּבֶּרָ לְהֶם אֲבִיהָם וַיְבָּרֶךְ אוֹחָם אֵישׁ ראַבור וּרִאִמָּך: יתוספן ער־בּרְכָתָא דְּלִי בַּרָיכוּ י׳כּי אֲשֶׁרְבְּכִרְכָחוֹבֵּרָךְאֹתְםּוּ וָיצוָ אוֹתָם וַיָּאמֶר אַרֵיהָם אַנִּי אָבְהָׁתִי דַּחֲמִירוּ לְהָן בַבְּרְבֵּיָאַ דְמִן־נ״ם מֹ׳נחי׳ עַרְפָאֵיהַוְיַיַן בְּל־אִיבֵּ וֹ לְבִישָׁא דִּיוֹפֵׁף בָנְיְמֵין בְּאַרְעִיה תִּשְׁרֵי שְׁבִינְהָא וּבְאַחֲסַנְתֵיה יִחְבְנֵי וּלְנַברָא פּרִישְאַדְאַחְוֹהִי: מַקרְשָא בּצִפּרָאוּבפַנִיא יְהוֹן־מִקּרְבִין כַּהַנִיְא קוֹרְבָנִיאוֹבְעִיבְן רַמְשָא יְהוֹן־מִפּּרֶּגִיוֹ בָּר ־אָלֵיון שִיבְטַיָּאַדִישִּׂרָאֵל חְרֵיו עָסָרְוֹרָא מותר־תולקהון משאר קורשיא: ופַקידיַתהון דַםַבֵּיל יְלָהַוֹן אֲבוּחוֹן וּכָרֵיךְ יַחְחוֹן גְּבֵרְ דָי כְּבַּרְכְתֵיָח בָרֵיךְ יַחְחוֹן : וַאמֶרלָהוֹן אַנְא

ספר בראשית מט

בַּרבת ו׳ הְ׳ הפַרים ואחר פלאופי׳ כרכת אביך י ב׳ בו׳ י מָאל אביך ויעזרך י ג׳ בו׳ י כי הַקרמנו ברכו'טוב בתרא מלא ושארא חסר: רכצת ג' וחסר בתורה וסי' מאל אביך ויעורך יוראם רבצ' על האפ הים וליוסף אמר מברכת: גבעת עולם ג'ב' מלאים וא' הסר וסי' עד תאות גבעת עולם - וממגד גבעית י שחו גבעית עולם : קרמא חסר: ה זגין מן ב"ב מיהדין חר על וחד ער וסי' ער תאות י כי חלל רשע על האות על מדבא על דבית: עד מדבא זונירם אבר יעל מעל הפתח יער מעל הפתח י מהארץ עד יער יואב וה שמועה עד יואב ורכר המלחמה עד צ רון על צירון זכולון לחף: עד ב׳ בסמיכה וסימן בבקר יאכל ערי עריער:

מצרי שבתקו חושר מיושני היותר של הקב"ה היחה לו לקשת ולמבטח בכן יתרתי העבריותשב נכוחתו בשביל שתיחנו של הקב"ה היחה לו לקשת ולמבטח בכן יתרתי העברי זעטב לבותו בל בל ישראלי לשון נוטריקון הב ובן אבהן ובכין יפקב הכל לכך ויפון זרועי יליו : אבן ישראלי לשון נוטריקון הב ובן אבהן ובכין יפקב

צעוב עלי מוביביניון פחוחה והמעם שירבו בניו והפך זה רחם תשכיל ושדי' לומקי' ברבח חביך חלה הברבות י שברכתי עלומים הם זיחחברו עם ברפת הורי שברכוני והורי כמו ילדי וכן וחהר את מרים הורה גבר: תאות - מגזרת והתחויתם והפעם שחגבהלה הבדכות: נזיר חתיון מבזרח כזר והוה שמוך כמו כדיב לב "בנימין דמהו לוחם כי גבור היה והחות שמדה על החווה כודם' היום הכשה בבעה : עד חרגים שלל וכן חז חלל עד של: ליום קומי לעד בנד עדים לערב יחלק הערף ששלל לבניו וישועה חמר כי זה רמז לשחול שנכח חת עמלק ועעם בבקר בחחלת המלגות ולערב בגלות על דבר מרדכי וזה דרך דרש ודעת המתרגם הרמים ידוע: אים השר כברכתו - כאשר באה לכל אחד מהברבה כן ברך אותם - כפעם איש בפתרון חלימו

דהכ לכך ויפון זרועי ידין : מכן שניונ ברוך : ומת שדי ועם הקדוש ברוך בות ובניו : מאל אביך : היתה לך זאת והוא יברכר : ברכות שדים ורחם - ברוך בות מששויהו בעלי חלים י בעלי הלים י בעם הים לפתדון מביות ברוך לבלי לשיו היה לבך כשלת שמעת לדברי הדמתך והוח יבדכך: ברכות שדים ורחם . ברכת לשיו היה לבך כשלת שמעת לדברי הדמתך והוח יבדכך: ברכות שדים ורחם . ברכת לשיו היה בעיות היה מחלים והיה שדים ורחם . ברכת לשיו היה מחלים היה מהחלי שדים והיה מחלידים והיולדו' שיהיו הזודעי' מזריעין שיפה הראוי להריון והנקבות לא ישכלו את רחם שלקלהפיל עובריהן : שדים יירה מחליב מרי עברי עברי עברי עברי עברי על הברכות שברך את הורי : עד תחות בעות מנו בעות מנו מנו בעות מנו בעו ביחרת פער שברי שיד וחום דחברו ולאומו כפות יונפו כדי מות ל שם שהורע יורה כרץ: ברכות אביך גברו יבו׳ הברכות שברני הל הברכות שברף את הורי: עד תאות נבעות שולם מחובי פיעה שספריול אישתדאה יישתדי אף שדים כאן על שם שהורע יורה כרץ: ברכות אביך גברו יבו׳ הברכות שברני הלוה בינורה יישה ברביה וחברה וח אישחדהה יישתדי חף שדים כהן על שש שטועש זו מכון. ברבה פרולה בלא מלרים מגעת עד ארבע קלות העולם שלאר ופרלת ימה וקדמה וגימרמה שלא לפי שהברכות שלי גברו עד שוף גבולי גבעית עולם שליון לי ברבה פרולה בלא מלרים מות עד אחבים ולא הדים שלא מדי ישראל בלבד לילחה אחר כי לד ולארים בא האבי השר אחת רוחה לד אחביבה ולא הדים ישראל בלבד לילחה אחר כי לד ולארים ידיו . כתו ניפולו שיכח הזרע מפין חלפשות ידיו : מידי חביר יעקב . שכר החה כו ישוע ויין . ברו על שהיו עתידין להיות חביבין וחטפתם לכם חיש החתרה וחתרה בל מון מפוך יחבל של שהיו עתידין להיות חביבין וחטפתם לכם חיש השתרה לשון מפוך יחבל של יחבר של מחתרה של החתרה ובל החתרה ובל חשר יפנה ירשיע : בבקר יחבל עד . לשון בזה ושלל החתרה ביל חשר בתידור בל חשר בתידור בתידור בתידור המתרה בתידור בל חשר בתידור בל חשר בתידור בל חשר בתידור בתידור בל חשר בתידור בתיד וגבעות לשין תפוקי ארץ שחתדתו אמווהזקיקתו לקבלם: בלימן זהב ישרף ושב ישור בל אחר יפנה ירשיע: בבקר יאכל עד ילשין בזה ושלל התחור בפלבם בגבעה ונבח על שאול שהיה מנם בחויביו סביב שנאמר ושחול לכד המלוכה וילחש באדום ובמוחב וגומר בכל אשר יפנה ירשים של המחור בשמד במחלת פריקתן ווריחתן של ישרחל: ולערב יחלק שלל האף משתשקע שמשו של החתורבם בגבעה ונכח על שחול שהיה כולם בחויכיו שביב שנחמר ושחול ככד המכוכה ויעוש כנו זו בחות ביותר ביותר של שחול הוא חומה שמחל שחשן של שחול שחול הוא חומה שמחה שמח בתחלת פריקתן ווריחתן של ישרחל ולערב יחלק שלל התחשקע שחשן של ישרחלב עדחה ועוד יש לו דומה בלשון עברית או חולק עד שלל ועל שחול שחום מבנימו ישלה המן שנחחר הנה בית המן נחתי להשתר וחנקלום תרגמו על שלל הכקנים בישרחלב המן שנחחר הנה בית המן נחתי להשתר וחנקלום תרגמו על שלל הכקנים בישרחלב שהם מבנימו ישלה המן של המן שנחחר הנה בית המן נחתי להשתר וחנקלום תרגמו על שלל הכקנים עדאה ועוד ישלו דותה בלשון עברית הו חולק עד שכל ועל שחוב שוח שימוי שמונה בינה בית המן נחתי להסתר ואנקלום חרגמו על שלל הכהלים על ידי על ידי נכוכד כלר שינלם לבכל: יחלק שלל: מרדכי ואסתר שהם מפניתן יחלקי את שלל המן שנחחר הנה בית המן נחתי להסתר ואנקלום חרגמו על שלל הכהלים מהם שלא ברכם הלא הנערן אלא כך פירושו וואת אשר דבר להם אביהם מה שאמור בעניו יבול שלא ברכם הלא הנערן אלא כך פירושו וואת אשר דבר להם אביהם מה שאמור בעניו יבול שלא על ידי נכוכד כלר שיבלם לבכל: יחלק שלל: מרדכי וחשתר שמש משמתן שומן שוב שבי שיון בנוחו וזאח אשר דבר להם אביהם מה שאמור בעלין יבול שלא ברכם המא קנשרן אלא כך פירושו וזאח אשר דבר להם אביהם ויברך אותם יוהלא יש מהם שלא ברכם אלא קנשרן אלא כך פירושו וזאח אשר דבר להם אביהם ויברך אותם יובל שלא ברכם הצתידה לבא של כל מחד וחחד כרך אותם לא היה לו לוחד חלא איש אשר בברכחו ברד אות ברך המקדש : וזמח אשר דבר להם אביהם ויברך אותם יוהנה יש מהט שלוונו לב אינול לכא על כל מחד וחחד כרך אותם לא קיה לו לוחד חל א איש אשר כברכתו ברך אותו ברף בת לראובן שתעון ולוי ח"ל ויברף אותם כלם בתשתע : אשר כברכתו ברך אותו בל איל יכול שלא כללן בכל הברכות מ"ל ברך אותם:

כאפף

חזקוני שובו זה ברושה חבן שיחה בות רושה יהראל היומקיימי בני האחוי כמו אכן יקרה או בני האחוי כמו אכן יקרה או בני האחוי כמו אכן יקרה או הוא רועה ישרחם הייתו הבן יהרה לצדה: הוא ל' רבות לנקבות כמו לעדו כזרים דובקת וספקחינו ענחה בנו יום: אין משוב בי שלמו המשב במיחו בשלים ומשל לעדה: האווי מו אבן יהרה או בעלים ובם בני יוסף אמרולי הושע ואני עם רב אשר עד כה ברכני ד'ו: ויתררוהו ורבולפי שכבר שעמוהו בעלי חלים: ותשב באיחן קשתו הקבר הוא שקורים בל"י שטרה בלען: אישיבים אותר בלעי יקרה החקיים בעלי חלים חזר וחשר באיחן קשתו וכן פירש המקרא ישב והא בלתי יקרה החקיים בעלי חלים חזר וחשר באיחן קשתו וכן פירש המקרא ישב והא בורשיו הרושיו באיחן השתו וכן פירש המקרא ישב והא בורשיו הרושים באיחן המחווכן פירש המקרא ישב והא בורשיו הרושים בי היום באיחות המחווכן פירש המחווב באיחן המחווכן פירש המחווב באיחן ביום המחווב באיחום באותר ביום בצלים ביום המחווכן פירש המחווכן פירש המחווב באיחן במחווכן פירש ביום באותר באיחום באותר ביום בצלים במחווב באיחום במחווב באיחום באותר ביום במחווב באיחום באותר ביום במחווב באיחום באותר ביום ברובים המחווב בארובים הווחרים במחווב באותר ביום במחווב באותר ביום במחווב באותר ביום במחווב באיחום במחווב באיחום במחווב באותר ביום במחווב באיחום במחוום ב שבפים וגם בכייוסף אמרו ליהושע ואני עם רב אשר עד כה ברכני ז'י: וימרדוהות נושע שבשו שמחר וישעפוהו בעלי חלים חזר וחמר וחשב באיחן קשחווכן פירש המקרא ישב ושתר על עץ איתן וחזר שקורים פיר"קא והמושך בקשת אסכוא חזק מושך הבל בקשת בורועיו במשכו מבל הקשח וצרק חליו עליהם ויפוזו למון ומברכר פיווז בידים וכרכור ברגלים ד"א וחשב באיתן עליהם כי לשת שלו איתן וחזק כדכתיב להשור שריו בנפשו ייפוזו צרועי ידיו נכפפו זרועיו במשכו חבל השת רעה חלא הספור להם פנים ייפוזו ורועי ידיו אל שלם להם רעה חחת רעה אלא הספור להם פנים ייפוזו ורועי ידיו אל של השלם להם רעה מחת רעה אלא הספור להם פנים ייפוזו ורועי ידיו אל שם שהיה חלך והיה הפוזרוה בל על ידים בל ידים בל ידים בל

שביים בחתו לה עשה לכדי בתו לה עשה בריו שעו בני ובי ותוחה בריו בתוחה בתוחה בריו בתוחה בתוחה בתוחה בתוחה בריו בתוחה בריו בתוחה בריו בתוחה בתו בתנה בנדם ומחין בחה כרו המום עידי מבית עקב שם מחותה גדובה ון ושושם מסומה הלדים מחושר חלב ורמם אף בתוך הרחם לא ימות העובר כאן הקדים שדים שלא יהוצותקים ולא ימותו הילדים מחושר חלב ורמם אף בתוך הרחם לא ימות העובר בלא ימותו הילדים מחושר שלים ולא יוכל להכיק: כזר אחיו יוסף שהיה שר באחיי אים שהיה של שלי בא בלא ילדו ואם ילדו יצמקו שדיהן ולא יוכל להכיק: כזר אחיו יוסף שהיה שר באחיי אים בלא ילדו ואם ילדו יצמקו שדיהן ולא יוכל להכיק: כזר אחיו יוסף שהיה שר באחיי באחיי לא באחיים אחובר באחיים שליים בחום באחיים אותי לא הרו באחיים שליים באחיים באחיים שליים באחיים שליים באחיים באום באחיים באחיים באחיים באחיים באום באחיים באחיים באחיים באחיים באחיים בא בתי השלות החתון לחוור כזירה משלג . בניתן וחב שלה כמשכה מכבותו כמשנ שורף שחינו מתעב על של מו של מו ביתו של החתות של של היוב שרים מתוך בתי של החתות החתות היום ביתו של החתות החתות של מו בתי של החתות המתוך של החתות המתוך המתו משורך: שא הפול פוד: ואם בדי והחת חל שדי שאת בי ולפרב יחלץ שלל שכן מנהבו של וחב כדכ' זחבי ערב לה ברשו לבקר: השר כברבתו בעתיד לבח לו זיש חותם שילכו עם יוסף כולי לקברו: חל הבותיי לחחות קבר:

אני אל שני שנה ורכה בוי מקל גוס יהיה חוף הישי היחשלה י ניכרכך - בלפי אולשי לא כברכתו אושם לאשיים שהיחה פל ידי החלאי הגואל לאו ברכה משה לנאי בארץ שהיחה או היבר באו שהיא לשהי הברך המו שאו יצרף אושה החשלה ידים ברכים מהים משל באושה באושה המושה המושה באושה המושה בר בכול שני לדי חלת הגלגל של מכוך במשפחולה מרכי המבילים הם הינשה שכם שלי קוח שולם הומניים ונפסרים " נקרה לבעות שולם הוז ביו של מחוד ברושה מני ברייו ווחודי בינים מחודבו הארץ פל המונח בבשה י וכרנותיו הלה היו בשלחים ונפסרים " נקרה לבעות שולם הוז מרכי בינים של בלחי המבילים המבי יותכפני

במקים שיווכל מומו משם ליישוב התקרם פרת תי"ו שבו הוא תיקון הלשון כמו על בלי הל הלה יש רבים וזה כישה ליישוב התקרם פרת תי"ו שבו אוכקלום בנות לעדה בכי האדם: שור במול וכתב בלי שור במביל לשור ותר בום של אוכקלום בנות לעדה בליישור במביל ושר תרין שבטי' וכו' וכתב בליישור תרין שבטי' וכו' וכתב על שם בנות מנשה בנות בלפיוד שנטלו חלק בשלי עברי ברילי ברי דיסני יוסף פרת לשון פרילי ורבי וים מדרשי חנבי וים מדרשי חנד המתישברי על הלשון כשע שכח עשו לקרחת יעקב בכלן קדמו האמהו׳ לכבה לפני בניהם להשתחוות וברמב כחיב ננש יוסף ורחל וישחקום חמר יוסף רשע הוה עיכי רמה שמה יחן עיניו בחמי יכח לפנים ושרכב קומתו לכסותה שברכו אביו בן פרת

הגדלת עלמך ייסף עלי עין של ששוי לפיכך זכית לגדולה: 5173 לעדה עלי שורי להסתכל כב בנחתך על מלרים ועוד דרשובו לענין שלח ישלו' בזרעו עין רעה ואף כשברך מנשה ואפרים ברבי כרניס שלין עין הרע שולםם בהם: וימררוהוורבו יוימרדובו המיו וימררוהו פוטיפר ומבין לחםרו לשון זימררו חת חייבם ורבוי נעשולו חמיו חכשי כיב וחין הלשון הוה לשון פעלו שתיב היה לו לינקד ורבו כמו המקסי מריב' חשר רבו וגו'וחף מש כשים יביי חלים הוא כןהיה לו לקקב אינו אלא לשון פותלו כתו שתי' שהוח הושתו וכן לתו משני שהוא לשון הורמו אלה הורמו והושמו ע"י אחרי

שמו רמו לכו מאליה׳

משומתי את שלחי כתרותו

מעלמי נינשו מנשי ריב וכן דומן

מענית היום כמו וכן חרבי חים בי מלפור כחן יחרבו לשון וחקי התחלק אותן שהיו ראויין לחלק עמו נחלה: ותשב באיתן קשחו 'נחישבה בחוק: קשתו הותן שהיו דחויין כנוכן שיוי כווכני. מכבים על ידו לשון זהב מופז זחת ושתני ... מזקו: ויפזו זרועי ידיו יזו היח כתיכ' שכעת על ידו לשון זהב מופז זחת היתה לייתה מזקו: ויפוז זרועי ידיו זו טים הוכי שכבה להיות רועה אבן ישרחל שיקרן של ישרה כן מידי הב"ה שהוא אביר יעקב ומשם שלה להיות רועה אבן ישרחל שיקרן של ישרחל מידי הב"ה שהוא הוא כך תרנמו: ותשב יותר ב לשון החבן הרחשה כשון נוכטות היוכין ביים אוריחת בסתרת תוספת הות ילת מלפיו כביחותיה החלומות אשר חלם להם על דקים אוריחת בסתרת תוספת הות ילת מלפיו עברי שבמקרת ושני תוקפת רוחלגיה תרגומו של בחיתן קשתו וכך לשון התרבום עברי שבמקרת ושדבות הרבום עברי

ולח

שמה השכיעך

החמר:

חביהם לישם מטחו: הוח

רל בנ

במליחות דבר מה לריך חליו שיעשה

זה בחוםן מהקיום יוכל לבעות בעחון

שלם שכבר ימצח לו הענין ההוח בעת

צורכו אליוכי לולי זה אולי יהיה

ההשתדלות ההוא לבעלה ולזה תמל'

שיעקב לח הסתפק במחמר יוסף לו

שיעשה כדברו אבל רל עסוה שישב׳

צו: התועלת השביעי הוח

במדות והום שרחוי למדם שימהב

היות'שלם מבניו יות וחף על פישחין

לו קדימה זמנית על החחרים י ולוה

תמצ' שנחןיעקב זחת המתכ'שיעדהו

השם יתעלה עליה שיהיה לקהל גוים

לבני יוסף למעלתו ולה בחנה לבני

כאובוואם הוא הבכור לפי האת 'הבל

צשוק הבכור' מראובזלקסרונו ונהג'

ליוסף כמו שהמר בספר דנרי הימי"

בחללו יצועי אביו נחן הבכזרה ליוסף

בואת הבכורה שנתן ,היחה שנעל שני

ולם כוח מבכור:

מלקים בירושת הלרן כמו שקדם

לישלאו שנים נמסו׳ וימליי מרכ**עים** וים יי פיוולהו רי

לכים רמו לבים מיים בוכד לוצרו הנכן מה ג' נחשון היי

בועקב ואיוף כמשה ואיוה

ביוסף: אע'פ ש מייעתה כה תח כיון שחמי משק הנכי מח

רובלים לכי אה וכלבון

מחמר שוב חמר גם יובף ב וכל זוכי בי במפורת וכר

וְקְנִי כֹרְפָה ' וובח חזרן וה

פַרופהיוזהו שלרשו לא בכ:

שלא פערכוהו כלי מלוזדהורים

וכל זקני ישראל לחכול וכוי

ולא כטרפוהו כלח לויה דביינו

וכלוקני פרעה שליוו לארוני

של ישקנינוס ני נמסו'ויעבו

נמו לו כן כשבר נוסי הקים

חחדי פובי פשה ופכלי וולכל

צום לחחרימה זה חדב' בע"ח

ונפכי ופשלי עם חף יומד

צוה לככיו שלח ישכדו ע"ו יכן יעקב כשנקש לגנות הרף

לפניו וכעלם מרכו אמר שר"

ים ככם עיכוי ע"ו איל פחע

אפרי נועם

דברו כל בחוני פרצה הול

הימה אחאי לא ניכר בעצמו

והלא לבו היה בפ בו ויש לומר

החלך בלבוש שק:

פיע ספורנו

ישרהל ננוי :

את דברי יונדכח:ר נים.

זהני ישרחל לחכל לחם וכל זקני העיר ההית בדי עילה

כלוסף אל עמי על שם שמכניסין הנפשות אל מקום גניותן שיש אסיפות בלשון עברי שהוא בלשון הכנסה כנון ואין איש מאסף אותי הביחה ואספחו אל מוך ביחך באספכם את חבוחת הארץ הכנסתה לבית מפני הגשמים באסשכם את מעשיכם וכל אסיפה האמורה במיתה אף היא לשון הכנסה : אל אכותי - עם אבותי : - ויאסף רגליו - הכנים רגליו: ויגוע ויחסף ומיתה לא נאמרה בו ואמרו רבותיי יעקב אביני לא מת: לחנוע את אביו ענין מרקחת בשמים הוא: וימלאו לו : השלימו לו ימי חניעתו עד שמלאו לו מרבעים יום : ויבכו איתו מלרים שבעים יום . ארבעים לחניםה ושלשים לבכי לפי שבאה להם ברכה לרגלו שבלה הרעב והיו מי נילום מתברבין: אשר כריתי לי

בִמְעַרתָּא דְּבַחַקָּל כָּפֶּירְתָּא דִי־עַרִּדׁ־

אָפִּי מַמְרֵא בְאַרְעָא דִכְנְעָן דִי־וְבַן

אַבַרָהָםיַתרחַקּרָא מָן עָפַרון חַתְּאָהַ

אַבֹרֶהָםוֹנִת־שָּׂרָהַאשִׁתִּיתּוֹעַפִּוּן קְּבַּרֵוּ

יַת־וִצְּחָקנֵיָרת רַבְּקָה אִתְּכֵיִה וְרַדּּפָּן

וַפַּעַרַתָאַדִי־בֵיָה מָן בְּנֵי־־חַתְּאָה

וִישִּיצִיוַעַקב לְפַּקַרָאוַת־בְנוֹהִי וּכְנַיְשׁ

רָיגָּלָוֹהָי לְעַרסָא וָאִיתִנְגִּיְד וְאָתִּכְנֵיִשׁ

לָעַפֵּיה: ונָפַּל יוֹסֵף עַל־אַפִּי אַכְוהיֹ

וּבַבָא עַלְוֹהִיוֹנְשַׁק־בִיה: וּפַקיד יוֹכַף

יַת־עָבָרוֹהִייַת־אַסָנוֹתָא לְכֵּחָנַשׁ יַרֹּתֹ

ושְלִימוּ־לֵיהֹ אַרְבָּעִין יוֹמִין אַבֵי בַּן־

וּמַלֵילוּוֹםף עם־בִית פַּרַעה לְמִיכְרַ

אָם־כִעַן אַשְּכָחַיִת רַחַכִּיוֹן בְּעֵינֵיכֿון

מַלִּילוּ־כַען ָקָדָם־פַּרְעָהֹרְפַיִּטְּי

קוִים־עַלַיִּלְמֵימֵר הָא אֲנָא מָאִירת

בַּקְבַרי רַאַחְקִינִית לִי בָאַרעָא רַבְנָעַן

תַּבָּוֹ תַּקְבְּרִינָנִיוּבְעוֹ אַפַּק בַּעַוֹוְאֶקבַּר

יָת־אַבָאוֹאֵיתוֹב: וַאַמַר פַּרעַה מַק

וּקְכָוֹריַת־אָבוּן־כַמָא רַקַיֵּים־עַרֶּךְ

ַעִּפֵּיה כָּל־עַבְּדֵי פַּרְעַה סָבֵי בֵּידֵעיה

וְכָל סָבִי אַרְעָא־דְּמִצְרָיִם: וְכֹל בַּיִח

יוֹפַףנַאַחוֹהִי וּבֵירה אָבְוּרִהוֹ לְּבְחוֹר

שַפַּלְהוֹן וְעַנְהַוֹן וְחוֹרֵיחוֹן שְבָּקוּ

סַגִּיאָה לַחַרָא: וַאָּחוֹ עַר־בֵּית־אִירְרָי

באָפָר רָי בָּעיבָרָאַ רַיִּרְדָּנָ אַ וֹסְפָּרוּ־

תַּמָן מִסְפַּרַרָב וְתַקְיף בַּתַּרֶאוֹעַבּרָ

יָחִיב אַרעַא כַנענאַהיַת אַכְלַא כַבִית־

אַיררידאָטָדנַאַסָרוּ אָבֵל־חַקִיף בֵין

ועברו יומי בביתיה

ּלִאַחַסָנַת קבורָא:

קַבְרֵית יַת־לֵּאָה:

שַבעין יומין:

תַבֶּוֹ קַבְּרוֹיַת־

פפשוטו כמו כי יכרה אים ומדרשו עוד מחישב על הלפון נָאֶפָף אַל־עַפִּיּיִקְבְּרוּאַתִיאָל־אַבֹרְעָיִי בּ׳ פּחס׳ בְּחַבְנִשׁ לְעַפִייְקְבְּרוֹ יָתְיִי לְוַתּ־אַבְּהָתִי במו חשר קניתי חמר ר' עקיבח אֶר בַּשִּׂרָה אָשֵּׁר בָשִׂרָה עָפַּרְוֹן כשהלכתי לכרכי הים היו קורין במכירה בירה י ועוד מדרשו בַּתְתָּי: לשון כרי דגור שלשל יעקב כל כסף וזהכ שהכיח מבית לכן ועשה חוחו כרי וחמר לעשו סול זה בשכיל חלקך במערה: כאשר מַאָת עפרן הַחָתִי לַאַחוַת־קבר ואם לא בשביל שי"פ ופוח השבועה לח הייתי מניחך חבל פחים חית ירח לומר שבור על השבוע שלח בחובי מליו יאמר ח"ב מעכור על השבועה בדחת נח שנשבעתי לדשלה הגלה על לסנין וייו לפון הקדם שחני מכיר עודף יפילחת נפיב לפון הקדם שחני על שבעי לפון וחתה אינדמכיר מאַת בני־חֶת: בו כדחיתה במם סוטה: גרן מוקף מטדין היה ורבותיכו דרשו על שם המחורע עַל־פְּנֵי אָבִיונוֹנֵבֶּךְ עָלְיוֹנוִישִׁק־לְוֹ שבאו כל מלכי כנטן ולשיאי ישמעאל למלחמה וכיון שראו בחרו של יוסף חלוי בחרונו של יטקב שתלו כלן ותלו בו כתריה' והקיפוהו כתרים כגורן המוקף סייג של קוצים: כחשר נום מהוחשר לום ויתחו חוחו בכיו מצרים שבעיםיום: ולא בני בניו שכך נום אל ישאו מטתילח חים מלרי ולה חחד מבניכם שהם מבנות כנען אלא אתם וקבע להם מקום ג'למזרח דברו־נָא בּאָזנֵי פַרעה לַאסְר וכן לחרבע רוחו׳ וכסדרן למסע מחנה של דגלי נקבעו באן לוי לא ישא שהוח עתיד לשאח את הארון ויוםף לא ישא שהיה מלך מכשה והפרי' יהיו תחתיהם וזהו אים על דגלו באוחות שחם 'להם

ה השביעה: התועלת החמים הוא במדותי והוא שראוי לאדם לחלוק כבוד לחלכות ואעיפי שהיה המולך ז מי שהוא ראוי שיביע לו מחתו כבוד כאו חחתר שהיה בכו בתו הענין ביוסף עם יעקב וזה שיעקב כבר בכו והחחוק לשבת עלמעתו לכבודו מפני היותו מושל בארן ההיח

עַר־נָרוַ הָאָשָׁר אַשֶּׁר בִּעָבֵּר הַיַּרְהַן ווֹספּרורשָם מִסְפֵּרנְנְרוֹל וַכְבַּר מְאַר וַיַעַשַ לְאָבֵין אָבָל שִׁבְעַת יָמִים בַּנַרוֹ הָאָטָרוַיָּאמָרוּ אָבָר־כָבֶר וֻדִּי לְמִצְרָיִם עַר־בֹּן קְרָיָא שְמָה אָבֵר מצרים אשר כעבר הירדן:

בַּמִעָרָה אַשֵּׁר בַּשִּׁרָה הַמַּבְפַּלָּה אָשׁר־עַר פַנֵי מַמְרָא בְאָרֶץ בָנְעַן אֲשֶׁר ָקְנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשְּׁרֶּרה שַׁבֶּהַקָבְרוּ אֶרח־אַבְרָהָם וְאֵת שָׂרָח אישתו שָׁמֶּה קַבְּרוּ אֶרת־יִצְחָקוֹאָרת ַרַבַקָּהאִשְׁתַוֹּוְשְׁפֶּהּקַבַּרָתִּיאָת ֹבֵאָהּ: מָקנָה הַשְּׁבֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בָּוֹ ַוּיְכַּרֹיַיְעַקב רְצַוּתּ אַרֹּת ־בָּנָיוֹ וַיָּאָסָף רַגְלָיוֹ אֶרִל־הַפִּּטָּה וַינִנַע וַיַּאָפֵף אַל־עַפִיו: וַיַּפָּל יוֹפֵף נַיָּצִויוֹסָף אֶרֹלֹיָעַכָּדִיוֹ אָת־הָרַפִּאִים לַחֲנָט אַת־אָבֵיו וַיַחַנְטָו הָרפַאָים אַת־ יֹייי*י אַ*בֶּוֹהִי וַחַנְטִוּ אָבְוּוּהָא יֵת־יִּשְׂרָאַל וַיִּמְלָאר לוֹ אַרְבִעִים יוֹם בִּי בָן יִמִלאָר וְמַי הַחַנָּמִים וַיִּבְכָּוּ אֹרֶעוֹ יִי וווויוויוּשׁלִימריוֹבִי חַנִּמַיָאַ וֹבְבְוֹ יָתִיה בִּצְרָאֵי וַיעַברויםי בכיתווידבר יוסף ארדיבית פרעה לאמראם־נָא מָצָאָתִי הֵן בְעֵינֵיכִם אַבי השביעני לאמר הנה אנכי פרת בקבריאשר בּרָירתי לי בארץ בּנַעוֹ שפרה הַקבּרֵנִיוַעַהָה אַעַלְרוֹנָאַ ואקברה אַת־אָבִיוֹאָשׁוֹבָה: וַיּאָמֶרֹ פרעה עלה וקבר ארז־אביה באשר וַיַעָל יוֹםַף לַקַבָּר אָת־ נּיכֹּ וּסְלִיק יוֹםַף לְמִקְבָּר יַתּ־אָבוּהִיוֹסְלִיקוּ אביו וַיִּעַבוֹ אָתוֹ בָרדֹעַבְרֵי פַּרְעָה זַקנֵי בֵיתוֹוְכָל זִקנֵיאַרֶץ־מִצְרֵים וָכֹלבֶּיָת יוֹפַףוֹאֶחָיו וּבֵירת אָבַיִו רַק : מַפַּם וצאנָםוּבְקרָם עובו באָרץ גשן כי בזה תועלת לתקון המדינה מק שלח יעלם פתכו: הורועלהן הספי הוא במדו׳ והרשרחוי לחד בסושחדל

ויעל עפון גַם־בֶּרָשִים יפּפּרָשִים יפּפּינְאַיּלּ בָּאַרְעָא דְגַּשָׁן: וּסְלִיהוּ עבּיה אָף־ ויַבארותנפ ניפיוו רחיבין אַף־פָּרְשִׁין וַהַוֹת בַשְׁרִירָוִא זַיָהֵי הַמָּחַנָּהַ כָּבֶר מָאד: ַרָּרָאָ יוֹשֵב הָאָרֶץ הַכְנְעֲנִי אֶת־תָּאֵבֶּל י׳ מּ^{טְּיִמִיי} לַאֲבֶּוּהִי אֶבְלָא שַׁבְעָאיוּמִין: בַּנְיַר לַוֹ כָּוְ כָּוְבָאֲשֶׁר צְוֹם: נַיִּשְאַראַתְּוּ

לְּמָצְרָאֵי עַל־כַן קרָא שְׁכָּוֹה אָבַרֹּל מַצַרַים דִּיִבְעִיבְרָאַדְיַרְדְּנָאָ: וַעַבְרוּ בְּנִוֹהִילֵיָהבֵּן בְּכָּאָ דִי פַּקִירִינִוּן בנוהי ונְטָלויָתִיה נאסף ג'ב'פתחין וא'קפיץ ופי'אנינאסף אל עפי יכאשר נאסף אהרן יכי ניפני הרעה נאסף הצדיה קרמ' למץ:אל עמי ד'וסי'ואגי גאסף ותחללנה אתי אל עמי ' ויקחני יי' מאחרי הצאן ' בא הקץ אל עמי ישרא לא יוחד וש עמי ירו גורל: עפרן ד' חסרי 'מסור ריש פרש'חיי: שמה ה'ר"פ וסי' קברו את אברהם שמה רננה לפור · שמר אדות מלכיה: שמה נסיכי צפון · שמה שבר רשפי קשת : י' פסו' אית בהון ג'מלין דמיין ב' הרמאי לא נסיב וי"וותליתא נסיב וי"ו וסי' במ' רבת' את בניוד' וסי' כי ידעתיו למען ויכל יעקב לציות י ויקם יעקב וישא את יוהיה ביום הנחילו את וכל נכיאי וכתו' את בניו בנו"ו ואת בניי וסיי ביהושע פימן ז' : ויאסת ה מלעיל וסי בסוף פרשת חיי י השביעני חד מן ב'ייגין א'ש' וא' ס' וסי' במסרא רבחא : ואשיבה ין וסי אבי השביעני לאמר ואשובה אל אחי אשר במצרים י ואשובה אל מקומי ואלכה ואשובה אל אישי שובו אליואשובה וארוצה עד איש האלהים י השיבני ואשובה כי אתר: וכל זקני ג' וסי' ויעל יוכף לכבר ויבא אהרן וכל זקני : הקרבים אל החלל: וכל בית י"ב מסור בשיפטים סימון ט": יושב י"ז מלאים בהודה

בואת הסבה בעינ' שם ימינו על ראש אפרים וחף על פי שהוכרת בזה לשכל ידיון ולא רלה לשי'אות על ראש מכשי התועלת השווני בוח ברעות וסי׳ ואשביעך ביי׳ ויצחק כאמבוא ויראיושב הארץ הכנעניי וירא חותן משה : השמר לך פן הכרת : והוח שהנבוחה תגיע ושלאהריון ומה הערים אשר הוא במלק יושב ג'בו ואמרו אל יושב הארץ אל הירא אתו אהרי לבביח בעתידות חשר יקרו לחים מה הכתו את סוחן " כ' בו ראה החלתי תת לפניך " בעבר הירדן בגיא: בשישים מחשבתו בחים הכוח ולזישש בנים והסבעים נשחו להם כנענית וילדו להם בנים וח'ת אחתי לא נשהוהו בני שחעון בהרי

יעקב שיגים אליו מנשה והסרי בדרך שירת׳ חות׳רהו׳ שלם כי בזה ישלם לו שישי׳ מסשכתו בחים חים מהם ויודע לו הכבוחה חת שיקרה להם: התועלת החשיעי בות בדעות י וכות להודים השגחת השםיחעלה בירחיו להציל מותם מכל רע בחמלעו מלחך ולוה השייעקב המלחך כגוש חותי מכל רע ויחבחר מושהתושהיו שיעשה ה' ית' בזה החופן שישגים בדבקים בו הוא געשה באתנעות מלאך וכבר ביארנו זה במה שהין ספק כו בסיף השםי משפר מלחמות השם י ושם נתבחר שוה התלחך הוח השכל הפועל ושם כתבאר גם כן שוה מסכים למה שחמרו ז"ל ועברתי בחרן מצרים אכי ולח המלחך :

התרעלת העשירי הוא בדעות והו'להודים שברכת הנביח נאש' יברכם חהיה לפי מה

את מו על בנו מבשרות היבוח לברך יותר מישהוח ראוי מעע לברכה ולוה ממצא שלה ליוםף בבקשו מתנושיבית יד ימינ: על ראש תנשה שהוא לא רצה בזה לפי שעקר ברכחו הוא צחשים חלד מה שהוח דחני שיגיעו חליו מהעובות ולוה חתר גם הוח יהיה לעם וצם הוח יביל ובו׳ ולוה יהיה מה שברכם בשידגו לרב בקרב החרן מתקיים יוחר בי פרים ממה שיתקיים במנאה נאלוהיתה הברכם הואח לפי בחירת שקב לא היה התנצלות ליעקב על זה בוה החאמר בשלא מת יתינו של ראש מנשה כתו שבהל חחנו ייבים

K X3

אבן עורא ויצו אותם שילכו כולם עם בּמָעַרהָאהֵי בַחַקל עַבְּרוֹן הַתָּאָה : יושף לקברו: ויאשף רגליו אל המטה כי בתחלה ישב על המטהורגליו חלוי במנהג חרץ חדום היום ולח כן מטות היפתעחלים: ויעלו חחו כל עדי פרעה יכל הנשי מלדים לבד מיוסף עכדי פרע' יקראו: ייחנטו בדמות הבק ויחכן רק על דרך רחוקה מעט להיו׳ כמוה התהכה מנטה פגיה: אשר גרותי חפרתי כמו כייכרה חיש : רכב במו מרכבת : פרשים: ידועים: ויעש לאביו חבל החרשקברוהו כחש חתרו קדמוכינו ז"ל : ויעשו בכיו פירו והנה עשו בניו כאשר שנשחוהו והברוהו במקו' שלוה :

לפי שהיה קרוע בגדים וחבל ולכום שק וחין לכוח כששל חזקוני ולא יוכבו לערער מלקברכי: מא בכד חתי איצים שרמר כבר מאת עפרון חוללעי וכן חחר ששה דפיני המתי תור הוא ואת מאת בכי חה לפי אחר פאחל ורצון פוכני באה בהוא חלהי חרום וברכותיו שלח היי עפרווחי ברותו הומוובשביל ממרום תכחתה לרחב יובף : שלא היה יושף בעת המכיר' פירש לו כל הענין מה יאמר אל היורשים אם ימאנו (זיאסף הגליו אל המעה 🕝 שמתחל היה יושב עני כמפור בתחלי הענין ורבליו על הדרץ: לחנוע את חב ו- י"מ הוחו שמן נעשה מדב שלי בבים שליש והום לכון התחנה חנעם פביה וכושכו רבור יכו לנפיקיכונשתן נית שלא הבי' שליש וויבכו אותו מצרי' כעה היבות הסירית בי"ת דף א חסיר' זהוא כאילו כתוב - ויבכו אותו במלרים: שבעים יום מ' יום של חכיטה ושלשי' של אבילו' כמו שמציכו במשה ולהרן שבכו אותם שלשים יום ד"א שבעים יולאי ירכו יורדי מלרים בכוהו מים יותו: דברו גא באוכי פרעה בשביל שהו' היה המבי'והמוצי' כדכתיב בלעדיךלה ירים הים לת ידו ונו'חשב שיקשה בעיני פרעה ליך ישווב הוא לת הלרזנם פרעה היה יראשת 'ישאר יוסף בארץ ככען ובידו כל תוכף ולב עם ארן מלרים: ויעל שמו הטלה שמו לשון מפעיל כמו ויעל עולות:ויעם לרביז לבל שבעח ימים י"מ שכם באו לכבדו שופי עשו וכשיחי ישמעאל ובכי קטורה ושם עשו אבל חדש בי כודרך כשב 'לח'מקרובי המת הם בוכים כבתחלה יוור' יושב הארן הכנעני הו 'סיחון ועוג שגם הם כנעני 'נקראו בנעני כמו שפרש"ו גפ' שלח ובפ'בופטי'ובכמ'מקומות: 60' צעבר הירדנהיה הרץ כנען כלו יושבי ארן סיחון ועוב רלו חת האבל בבירן הלעד בארוכנעושהיו קירולו בעב׳ הורדן בכעם שלוחם היישבים בארץ כנען שהורי יהושע קורין לשב׳ סיהון זעוג עבר הירדן כך אוחם היושבים בחרן סיחון ועיג קירין לירן כנען עבר הירדן כדכתיב בפרסה מטו'כי לא נכמל אחם מעבר הירדווהלה' כי באה נחלתינו אלינו מעדה לייהן מזרחתוכחשר לום׳ לניסוק בקבורתו: דשה אחו בכיו פרש"יילה בכיבכיו מבנישהם חבנות כנען " הז"ק הא התרי בכסחים מרי בה ריש כנעני דגצי יהודה אילימ'פנטכי ממש אפש' בא אברהם וכזהיר אח שעור לא אפה לבכי מבנות הכנעלי ובא ילחק והומיר את יעקב ובה יהוד׳ ילקהאא מאי ככעכי חברה וה"ה הליב' דמאן קאמר גבי וירומי כל בניו יכל בניתיו

להיוחו נחשב לח ס בעיכי מכחו הנור כחמרו ווכניו יחקם: גס וכצ גם פרסיה שהיה נחשב לחים חיל בעינ? מכשי המלחמה ב

ולקדקד כזיר חחיו יוה כנ בהייתו כניה מוכתה במיה מלכוי בין אחיו העידו מטשיף שהוא ראני לתכל ברכות מאוא המל יתו כלתי המצעי וכן היש זרפו נמעלה קרוב לפיני החלכות כתירו כדבר חפרים רתת כשה הוחצישראל וחמנו היה ראבון לשופפים וכ חר לרחשון לחלך כאשר נחלקה מלכות בית עיד: זמף ישרף: תקף הוחב ומרכו הוח מנקר ובער עם משוט החור לחחרו יחדו מוחבי ערב יוכן חיה עכין בכיחן כי היחה מלכוחו בחחלת זרוחת מלכות חח"ר בימי בחול ואחר חבדן מלכיח׳ ביתו מרזכי מחסהר כי המנה מלכון נית שני היה כמו וגע ועם שענוד על הרוכ:כל חלה שבטי ישרחל - אלה שהוכיף יעקנ כחן הם היינ לועים בממת חשר נכחנו על החשף ומחמוד לוכרון לפני הו והיו בכרים הר בריוים והר עיכל ונפגדם הקים משה בוזים משרה מלכה ויהושע הקים אַכנים בירדן ובגלגל ואניהר אכנים בחובה אנל חנשה ואפריילאהיו במנין השבתים זילתי בענין ירופת החרץ וחומד שוה בהעדר שבט ביי פינבד חיהםי בזולת מה שואו למעלה: חים חשר כנרכתו ברך איתם" לכל אחד מהב כהן ברכה לריכה לו ביחוד בבים ליהוד'נענין החלכו' וליסשכה בענין התורה וללוי דענין העכודה: הבד קנה אבררה מפני שיבבו נהוץ החר' ייים ו במס הוציעם לת הנג אפרטי לחהני קנה מחת נפרא ומית בכי חת ישכב' קורי שמ ה א ושני דורות קדמי ולופן שלא יוכל אוש לשרעה נימנטר הרופחים הת ישיהן ניבכו חותו חצרים לח בלב? לכבוד יובף ונרליתו לכל מוד בה בחות יברתל רחוי לשררת ולכנוד מלכנת : וידבר יום) אל ניח פועה - כי חיר צבא א שער המלך בלכים שק : וישלו חקו - בלחי מצוח : וכני ביתו וכל וקני ארץ מלרים

לנהמו בחיות הלומות נולדו עם כל

שבעושבע וכפחי' חמחי לח כשחותו

בכי בכיונישלותר התיימית מתו בלא

מדינה קחתו כדהתיב יבין וצוחר ושחול בן הכנענית וממריכן זו דינה שנבעלה לכנעני לל זים

לומר שלוו רלה להטיל קנחה ביניהם שיפחותו בני במעון ולח בני שחר השבטים הבל מחפיים

ומנשה שנשחוהו אין שם הכאה שהרי בני חלך היו ועוד המנס להיוחם שבטים ועוד פרש"י לוי נא

ישמוכו'וחין להקשות חיך למח משה הרונושל יוסף שהרי הוח כשח חלמו כדכם כ נותצ

כלפן יופף ילח שמשה כשחו:

בָנִיוֹ אַרְצָּה בְּנַעוֹ וַיְּלְבְּרֵוּאֹתוֹ בִּמְעָדֵת

שָׁרָה הַפַּבְּבָּלָרָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְּרָהָם

מצריפרה הוא וְאֶחִיו וְכֶר־הַעְלֵים

אַתוּלְקַבְּר אָת־אָבִיוֹאַחֲרֵיָקְבְרוֹ אָת־

שָאנָא לְפַשָע עַבְרֵי אֱלֹהֵי אָבִיה

יוֹבֶף בִּמְצָרֵים הָוֹא ובֵיָת אָבָיו וַיְחַיַּ

וַיַּאמֶר יוֹפֶף אָל־אָחָיו אַנכִי מֵת

ויַאמֵר אַלֵיהֵם יוֹמַף

ַהַחָתִי עַל־פָּנֵי כַּמְרָא :

אָבֵיך צְוַה לִפְנֵי כֹּתוֹ לֵאִמְר:

וַיַשָב יוֹכֵף

ילמנור מם מניכם עבר יוסף הוא ואחיו וכל העולים אתו . בחורתן כאן הקדים אחיו למצרים העולים אתו ובהליכחן הקדים מצרים להחיו שני ויעלו אתו כל עבדי פרעה וגו ואחר כך כל בית יוםף יאחר צל הכו' שהשליכוהו כו וינרך וחחר ברוך שעם לי נם כא זו' אלא לפי שראי כבוד שעשו מלכי כגען שתלו כחריהם בארונו של יעקב נהגו בהם כבוד: ויראו אחי יוסף כי מת אביהם מהו ויראו הכירו במיחתו אלל יוסף שהיו רגילי לפילי הנה י מערו פנין הוא זוכר על שלחנו של יוסף והיה מקרכן בשביל כביד חביו ומשתח יעקב לח קרבן: לו ישטמכו לו מחחלק לעכינים הרבה יש לו משתש בלשון בקשה ולשון הלוחי לגון לו יהי כדברים לישמעניולו הוחלנו לו מחקר ווש לו שוח לו הקשבת למלותי ולו הככי שוקל על לפי ויש לו משחש בלשון שמח לו ישטמנו וחין לו עוד דרותם ליש מחלי בנון לו עוד דרותם מה פששינו לויי"מ לו ישפחנו יוםף כלב ולה ימש'לכו מעש' אלם חפץ ישמות ישיב לכו כל סרע שנחלמהו כי מה עשימו שמוכרנוהו ונתגלגל הוכר שנעםה חלך בחלרים כן יעםה בנו בתחת חלבים אני בלשנו שששוב יעקב לרחל כשבקשה מתנו שינקש עליה רחתים בשמר נפ בלשון השיב בחתייעל כן פוח" ביבמסורת פהשלישי התתח וחת לח ימות שחעי שכחותי לשון שחחר חכחנו עבדיך: למיון עשה שם בחחיו נפרג משתפי שחחיו למד. פיוכו לדבר בלשונו פישכע יופף חת בכי ישרח:" שלת השכים לכפיו " חלח חמר ברש משכם לקחשה תי ושם הבנים רבעים: ילדו ' גדלו : בששביע'שלה ידחקו הח הקן" בי יוםף ידע חת הפן שיעהכ בלה כו חכבי מח וחלהי פקוד יפקד חתכם . סירוש חגני השרש ישם על משקל וייכר ששר נדסה ויכאן ומחר בקנר ויאמ'ר' יונה המדקדק כי החירק מבל מלך חל חי והיים הוח תחת שורק והוא רחוק בעיני יםקוד חתבס ורחו שני פצחי וטעם בחרון בקמלו הב"ת הוח פ"ח פ"חיפירוש כשם שחלכתו ם׳ שנים כך יכיח לכם גיא כן במוכום פכים חי כתו יפתוד לשון חסרון כחו לה נפקד מחנו מים י רחז שחנין פקוד חם: מת'שנה ויפחר רד"ו ' ניתיטו ויהת'לו יששתכו יוסף כששב מקבור' בוכים נהתי פרשה ויתנעו חת אביו עב'על הבו'שהשליכוהו בו חחיו שבראלי ניתנפו חת יוסף במות דיספר ים שרוני לדלה ידל ני בש יל וברך שליו שעשה לי נסים בחקי הוה

שהכין לנפשו:

חזקוני

כל הרעה שעשולו: ויצוו אל יוםף

להפרי׳ ולמנפה כולדו בחייוסף

לשכנינו שכלתים : ישיב ג"ר

את כני בנימן לאמר כתיב חסר:

בהס כנחתם משם: מסלת ספר בראשית

שוכם חת חביו חכם "ו ג"כ.

ניישם בארון כדי שיהא מצוי

מ"ע ספורנו

ניצוו חל יוסף בוו לעבדי ישקב חו זילתם על חודו'מיכף כמו ניכום חל בני ישרחל לחמר אבין לוה "צוה שיחמרו. בוח בכי" לגבי בכיו שהרי מליכו בפר" ליוכף מכיך נוה ל נישוחתר אליך תחלינו לח חדרו שחינו י ה חד בלל חבל שחם פיראו תחיך בחמר חליך חלה. הדברים בלפני מוחור בחוחו בפרח צוה ולפ היה לכו פנחי לצבר חליך חו :ווכך ווסף : בהוכירם חוז חביי וחה חבתו שלא חשדו :התחת להים אניי המהנו אכי דיין תחתיו שאדו שחר בזרוחיו ואענים מי שהיי שלים מחותו לעשיק כמו כית בין החבשל דברי כית דין חבירון כי אחנם היית' שלוחיו שוה בלו מפק כענין לה אתם מלחתם אופי הכה כי האהים ז וחתם חשבתם עלי רנובר הנה פעלתכיהיתה בשגג'שחשבתם חותי לרו יפוחם פיה זה כחת' היה פעלום נדין: אלהים אחת ששגנה להכלית שוכ ויחכפו חותו ייושם כחרון במותו החרון פר אר החוטר צו הניחו עליופוז ולא קנרוהו | וסי' במס' רבתא : ויצון ד' וסי' בקרקע ונוה מדע הדרין ויצוו אל דעם לאמר כראיתכם לדורות ויקת משה חת שלמות והכיתם את יושבי יבש

הסלת פרשת ויחי

אבן עורא לוישממנו שמח ישור לנו בְּנוֹהִי לָאַרְעָא דִּכְנַעַן וּקְבָּרָוּ יָתִיה חיבה כמו וישטום עשו ויש לו במערת הקל בפלתא רובן אַכְּרָטָּם בתקרה על דרכים רבים: הנח אַת־הַשַּׂרָה לַאַחָנַת־הַבֶּרבַאַת עַפְּרָן. יַת־חַקּלָא לְאַחֲסָנַת־קְבוּרָא מָן עָפְרָן י' ייי לשון פיום ויחמ' הג און כי התחת אלהים אני כאילו הני במקום חָתָאָה עַל־אַפֵּימַמְרָא: וְחָב יוֹסֶףּ אלהים פלפלתם - לפני ותחמרו לְמִצְׁרַיִם הִוּאַ וַאֲחוּהִי וִכָּרִי־דִּסְלִיְקוּ ָעבֵּיִה רָמִקבָּריַת אָבִיּהִי בָּהַר**ִּר**ּ קַבָּר הפועל: בני שלשים ' בעבור היות מלת בני סמיכה הכה יהיו יַת־אָבוּהִי : וַחֲוֹן אֲחִי־יוֹמֵף אַבִּי־מֵית אַבוּהוֹןוַאַטְרוּ דִילְטָא יִטַר־לָגָא דְבָבוּ ייני יי בת אביהם ויאמרולו ישטמנו יופף ויחגפו אותו׳ ההופאים: ויישם וְהָשֵּׁב יָשִׁיבּׁ כָנוּ ָאֵח בָּל־הַבָּעָה אֲשֵׁר יוֹסֵרְוַאַחָבָאיִתִיב כָּנָא יַתּכָּל בִּישְׁחָא שם אותו אחד והנה דַגַּמַלְנָא יָתִיה ז וּפַּקּירוּ לְנַת־יוֹמֵף דּיּישׁי נַסַלנואתו: וַיצַווּ אָל־יוֹסֵף לֵאסָר לְבֵיבֵר אָבַוּךְ פַּקִיר בְּקָרֶם מוֹחִיָה לְמֵישָר: בַּבִין־הַימְרוּן לְיוֹסִף בְּבָעוֹ בֶּיוֹסִף בָּבָעוֹ בָּהֹדְהָאִמְרוּ לְיוֹמַף אָנָא שָׁאנָא בָּשַע שְׁבָוֹק בְּעָן לְחוֹבֵי אֲדָךְ וֹלְחַפָּאִירוּוֹן ייִי לְּיי׳ אַתָּירְ וְחַפָּארָם בִּירָעָה גְּכְּלוּדְּוְעַהָה אָרַי־בִישְׁרָא נְּסָלוּך וּבַעָן שָׁבַוֹּק בַּעַן לְחוֹבֶי עַבְבֵי, צִי הָאַ דְאָבֶייְךְ וּבְכָאִ יִוֹםֵף וַיַּבֶּךְ יוֹמֵף בַּרַבְּרָם אַלָיו: בַּכֵלֶלותְהוֹן עִבִּיִהוֹ יִנְאָנָלו אַף־אֲחוֹהִי יֹיִגּיּ גַם אֶׁדְיוֹ וַיָּפָלוּ רְפָּנְיוֹ וַיִּאֹבְּרוּ הְנֶּנִוּ רְהַ לַעַבַרִים: וּיָפָּלוּקַדְמֻוֹּהִינַאֲמָרוּ הָא־אָנַחָנָא לֶךּ והם שמעו על כןיראו פן תחחד'עליו ַּ^{י א}ַ אַל־תִּירָאוּ כֵּי הַתַּחַת אֱלהַים אָנִי לָעַבְרִין ּנִאַפַּר לְהַוֹּן יוֹפֵוּף לָאתִבּחְלָוֹן תרגו'ירושלמי ופקידו יה שכטי'דבני אַבִידַּחַלָּא דַיָּי,אָנָא: וָאַתוּון חֲשַׁבַּחוּון צלהר שפחת דרחל למימר אבירפקיד עָלַיָּ בִישָּׁאַ מִוֹבֶקְרַכּם־־יָּיִאָּהְחַשְבַרוֹי יִיּכֶּיֶבי חַשְּבְּהַ לְשֹׁבָה לְשַׁעוֹ עַשָּׂיְהַבִּיוֹם הַזָּהָ עד דלח יתככים למים ':ועתה שא כָח מדברי המגידי': וילכו גם אחיו אחר לְטָבָא בְּרִיל לְמֶעַבַּר בְּיוֹמָא הָדֵין" יי לְהַחַיֵּח עַס־רָב: וְעַהָּהֹאַל־תִּירָאׁר שלוחיהם : גסינני מכיר בזמנגה גם אנכי אַכַּלְפַּר אָחָכָם ואָרוֹ־טַפַּכָּם לרבות על אפרים כיצד יוכף לא ראה לָקַיָימָא עַם־סַגִּי: וּכָעַן לָא־תַרַתַּלון להפרים רק בלי בנים ולמנשה רחה יַפֶּלְיֵהֶי וְיַנָהָם אוֹתָם וַיִּדְבֵּךְ עַלֹּלְבָּם: וַיִּשֶׁב אַנא אַזוּן יַרְּכָּוֹן וַיַּרִי־עפַּרְכוֹן וְנָחַם־ בנחם לחפרים בכי בכים תכויין לפתי יַחַהוֹן וּמַלֵּיל הַנָּחוּמִין עַל־לְבָּהוֹן אַבות ולמכשה בְנים לבכי בניו וקי' לן וִיהֵיב יוֹבַף בְּמֶּצְרַיִם הָוֹאוּבֵית אָבַוּהִי יוֹםף מַאַה וַעשֵּׁר שָנִים: וַיַּרָא יוֹםף כל המכויין כפרשה פינחם לבתי לבות יייםם בארון . מבללא נקבר שהרי מתידין היו להעלוה׳:ויים צחו ויום׳ על משקל על בש'אד'לא יים בארון בָּכִיר בַּר־מְנַשֶּׁה אִחְיָרָיִדוּ וְרֵבְּיוּוּמֵף: הבי׳ בקחן ללחדך שבחייו בחרום לי ַוֹאַלהִים פָּלָך יִפְּלָך אֵחְבֶם וְהַעֵּלְרָ*ה* וַאָּמֶרְ יוֹסֶף לַאַחוֹהִי אָנָאַ סָאָית וַיַּיַּ והבינוהו בכלשחר החבות לח החכר מירבר דביר יהכווויסק יהכון מו־ אָתְכָּם מִן־הָאָרֶץ הַוֹאַת אֶכּדִי־הָאָרֶץ אָשֵר נִשְּבֵע רְאַברָרָוִם לְיִצְחָק אַרְעָא הָרָא לְאַרְעָא דְּקוֹיֶיִם לְאִבְּרְתָם קִיצַחָקוּלְוַעַקב: וְאוֹמֵייוֹסֵף יַת־בְּגַיִּ צום ביוםי ויעשו בניו לו כוכאש׳ וַלִיעַקב: ישראל למיפר כירבר דביריייהכון ָּנַחַסְקּקוֹן יִת־גַּרְמֵי מִבָּא: וּמִית יוֹפַף יְיִחְסִי נִיֹּשִּׁ אָהְכִם וְחֻאַבְּלְתָם אָת־עַצִּמֹבֻי מֵוֶּה

צום יפסלי ונכבי צום כי הקימו יִשְׂרָאֵל לַאָּמֶר פָּקֹר יִפְּקּרָ אֱלֹהִים בני יהוגרב: והשב ד' וסי' לו ישטמנו יוסף ישב והשב את אחיך: והשב חרפתם אל: והשב

בר־מָאָרה וַנֻעשר שנין וַחַנָּטוּ יָרֵזיה

וַיָּמָת יוֹכֵף בּן־מֵאָהוַעשׁרשַנִים יונטי,ופרוניבורים נאנוניומים באלון במגלום : ָוִשְׁמָוּהִיבָאָרוֹנָאָ כַּמִצְרַיִּם:

סכום פסוקי דספ בראשי אלפוחמש מאות ושלשי וא בע וסימן א"ד ל ר והציו ועל חרבדתחיה:ופרשיותיר

לפני מותו ד מסור בפרש 'תולד': י'ב : אחא בסיפן יוסדריו מיג ידי"ריה סימן י ואותיותיו ד'אלפים ושלש מאות ותשע ם וחמשה: אנא הד מן ה' מלין בתרי שעשי וסי'פרשת ויגש : רגנו ג'דגשים וסי פרשת מקץ : התחת ג' בקריו' וסי' פרשת ויצא : לפבח ח' חסר בליש וסי' ואתם חשבתם עלי רעה ינשית הישר והמב" ואכלת ושבעת וברכת י ואברתם מהרה מעל י ובפרי ארמהך למובה י עשה ד'הרכתיב ו' וג'כתיב ה'א וסי' בפרשת ויצא : ילדו ה' ושימן ובנות ילדו להם : ואהליבמה ילדה ; ילדו על ברכי יוסף : והששי יהרעם לעגלה : אלהילדו להרפה : ואלהים ה' וסי' ויאמר מסף אל אחיו - ואלהים סר פעלי - ואלהים אמר לבהלני - ואלהים זולתי לא תרע - ואלהים מלכי מקדם : פקר ה'וחסר וסי ואלהים פקר יפקר אתכם וישכע יוסף את כני: פקד פקדתי אתכם: ויקח משה את עצמות: אם פקד יפקדני: וישבע ד'וטי וישבע יוסף: ובשנה חשביעית שלח יהוידע - וישבע יהושע - ויקם עזרא וישבע: והעלת' ג' חפר בליש' ופי' והעלתם את עצמותיק מא והעלתי עליכם בשר יכי העלתיך מארץ מצרים: עצמתי ו' חסר כליש' ופי' והעליתם את עצמתי : וחברו דויתי בשלח : ושפו עצמותיו לא ראו : ממרום שלח אש : עצור בעצמותי : כל עצמתי תאמרנה : וכס"א מצאתי מסור עצמתיה הסר והשמש ושפו עצמ היו לא ראו כל עצמתי האמרנה : וזהו המסורת

מואת התכונה הפחותה א זשר שלים שהיה לפני השמים אצל עצמותיו הניחו עצמתיוכל עצמות מלאים: משכבי אביך אשר בו מהגנית מה של' ישלם או מלת יצועי שלה ר"ל שכב' חלל יצועי שעלית בו וידב ' פע' לנוכ' ופעם שלא לנובח או יהיה הרצון במל'עלה נתעל 'רצוני שכב' ה' ינוהג בן ישלה במעלה וקדושה כמנהג השלם ולזה היה תשלו יותר שלום כאשר חללו ראובן כי אין אשם מי שילכלך המליכלך האשר מי שילכלך הכקי או יהיה הרצון בשלת עלה נכרת בעעם אל תעלכי בחלי ימי במעלה וקדושה כמנהג השלם ולזה היה משלו יותר שלום לחלו האובן כי אין אשם מי שילכלך המליב שיהיה מכרותיהם כמו מגורותיהם בחלוף כ'ף בגית"ל כי הם ממוצא בי משלו בעילי שיהיה מכרותיהם כמו מגורותיהם בחלוף כ'ף בגית"ל כי הם ממוצא במעלה וקדושה כמנהג השנסונה היש עשיו יות ששיש שני יושון שקודין למרכזת מכ"רין והנכון בעיני שיהיה מכרותיהם כמו מגורותיהם בחלוף כ"ף בגימ"ל כי הם ממוצא מדי שמחרי כן לא קרב אליה יעקב מכורותיהם בחלוף כ"ף בגימ"ל כי הם ממוצא מדי שמחרי כן לא קרב אליה יעקב מכורותיהם בחלוף במו אוני שלמיליהוניהו שאיים מחוצא מדי בי שלמיליהוניהו שאיים בחלים מחוצא מ מחתרים לה קרב חכיה יעקב מכונ ותיטם שביל בשמות וה מפנה הרבה וכזה מחלה מכורותיך הוה כמו מגורותיך לפי מה שהסכימי המפרשים הרצון בזה שחפילי המבירות שחיכם כל ישה כי בחומים והר בי בחומים והר בי בחומים ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחו מהם בה ימת בה ימת בהיו והרוב בחומים ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחו שבת בה ימת בה ימת בהיו ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחו שבת בהיו בהיו בתוח בהיו ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחו שבת בהיו בחומים ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחום להם בין בחום בהיו בחומים ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחום להיו בהיו בחומים ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחום להיו בין בחומים ברבו בערמה כ"ל שמעוז ולוי הנחום להיו בין בחומים ברבו בערמה ב"ל שמעוז ולוי היו ברבו בערמה ב"ל שמעוז ולוי היו ברבו בין ברבו בי נזה כי בחותיות חשר הט עשובן שות המחוב לעשות חלחכה הנצרות הם כלי חתם להם כי גם בה'יתחכתו להרוג החנשים והנה חתר זה לפי שהם הרגו בערתה ר"ל שמעון ולוי הנשי שכם בפיצ להרוג החנשים ולה יחבן זה בהם חבל הם כלים לעשות חלחכה הנצרות הם כלי התם להם ני גם בה'יתחכתו להרוג החנשים והיו חובר מו מדורות הם כל במיצ שלם במיצ המוני שובים מונים תחולפים ועוד שכבר יהיה עם זה החלמר חפר כי כבר יהיה הרצון צו שכבר הביאו כלי מעם במגורותיהם ובאופן שביאה חיכו מחד ב בודם יהו במול באום בחצות החלב מול בהצוח ביים במצול ביצור היה עם זה החלמה החצות החלב מול ביצור היה במצול ביצור היה ביצול ביצור ביצור היה ביצור היה ביצול ביצור ביצור היה ביצור היה ביצול ביצור היה ביצור היה ביצול ביצור ביצור ביצור היה ביצור ב מתחופים ועוד עכנו היים עם וה בחלק ביותר נכבד עבבעל נפט יוברלונים מפך בור בתחוב בתחום בתחוב בתחום בתחוב בתחום בתחוב בתחום בתחוב בתחום כמו כבודי כי הנפש הוא אומים הרגו באנפים וכן בהראותם שהם ברצון עמהם יעקרו וישמיתו בתקיפי שבהם וזה שלא יוכלו להרגם באפם וזה שהוא הרגו אנשי שלם שהיו חוקי מא ד מפירסם בעניימ וכבין בזה שבאפם הרגו באנפים וכן בהראותם שהם ברצון עמהם יעקרו וישמיתו המקיפי שבהם וזה מולא יוכלו להרגם באפט וזה שהוא הברגו בארץ מארד מפירסם בעניינו זכין בוז שביים החור חפש הנה קלל חכונתם הרעה כדי שיםתדלו לפור ממכה אחלקס ביעקב ואפילס בישראל י לפי שלא יאות לבעלו זאת התכונה הפחותה שיביו מקובלים מהם כשהריו אותם שהם ברצון עמהם החבולה הביו מקובלים מהוא בתבחב למיד יישבחוד ויודוד ביבולות חבים ביו מקובלים מהם בשהררו חוונם טונט כו מן שמים מפור בין השבטים ושבט שתעון היה גם כן מפור עוד ככן מפור וה"יודוך, אחיך "ישבחון ויודוך כיהללהה חבוא בסבחך לשי שכם ולוה עם אותם יעקב מפוארים וכן היה כי שבט לוי כיה מפור בין השבטים ושבט שתעון היה גם כן מפור לובר בין מבור בין ביהללהה חבוא בסבח לבים שבם בין מבור בין מבור בין אור אבר לבים שבט בין מבור בין מבור בין מבור לבים שבט בין מבור בין מבו מחשים כביחה שהרכון כו בשביני אל מקבל המוסר והרלון בזה שלח ימור מיהודה שלח יהיה משכו מושל ממשלה שה " זממוקק מבין רגליו" הוח משניין יי מחוקקיכו רולה לומר שהוח מישר לכו מקים שנים בים בו בחום להים חיםר מנהגים וחקים ירצה שיתנהגו בהם החנשים חשר הוא מושל עליהם קרא המושל מחוקק והרלון בוה שלו ישור מהיוח מושל מזרע יהודה מחשלה חבים מיתושים נחנתב בהסונש שיתושים ולוה יקר' ליקרם בשם הדב' שנת הוה בו כאמרו ובשליתה הילחת חבין רבליהי והכם חתר זה על דוד שהיה כן יהודה רולה לוחד שהיה תורעויולו יקה' עתיים שנה ככו וקרחו שיכה כפי שביינו, כמר מו מו לב בדים כושאי מכון הו הלון צוה שיסור השבע מיכודה בכא שילה אך רולה לוחר שלא תפור מחשלה מה עד שיבא היפת דולה לוחר קבוף הנוים כי הוא היה מולך על עמים רבים היו לו עבדים נושאי מכון הוא היו היו ביינים ביי שמהיה לו ממשלה שלמה בחופן שיהיה מולך על גוום רבים והנה הביח הרב אדוני חבי ב"ע חבר לוה אמרו לח יחיצב חים בפניך עד השמיד חוחם שהין הרצון בו שחחר כן יחיצב ב בפניו והוא מבואר בנקשור בחובן שיני הוא כמו עירו בני"ו י והשפם שמרטו מהיה שמנה מחד באופושלנפן אחד יאסור החדם העיר שלוכי יבצור מהגפן האפד משא החמור בשלמו׳ וכןלשור ב בפי אתות יהרשנש בן אתוכו רולה לותר כי ישקור בן אתוכו לשורקה והיא הגפן כי משם יבצור משאו בשלתות י כבם ביין לבושו אתר זב על לד ההפלגה ליצוי היין שימלי לו י ובדם מכבים סותה שבייבו וביין חדום כדם יככם

במקר׳ והוא לשון אולי כמו אולי לח חלך החשה חחרי לשון שתה הוא ויש אולי לשון בקשה כנון אולי ירחה י"י בעניי אולי 315 לו יָהַיּ יי' אותי הרי הוא כמו כרברך ויש אולי לשון אם מרצי ים חחשי לדיקי : וילוו חל ישף ישרחל כוה במו ויצום אל בני למשה ולחהרן למיו׳ שלוחים מל בכי ישרחל אף זה וילוו חל שלום ויראר אחיריוםף כי־פולהיות שלים אל יוסף ולומר ל כן וחח מי ליו חח בכי בלהם שהיו רגילין חנלו של והוח כער אח בני בלהה: חביך לוה שיכו בדבר השלום כילח לוה ימקב כן שלח נחשר יוסף בעיכיו: שה ביל ביל לפשע עבדי חלהי חביך הסיים חביך מת חלוהו קיי' והם עבדיו וילכו גם פחיו מוסף על השליחות: כי החחת חלהי חכי שתח במקומו חני בחמיה מס היותי רונה להרע לכם כלום חני יכול והלח חת׳ כלכם חשבת עלירעהוהקב"ה משכה לטובה והיאך אני לבדי יכול להר'לכם וידב' על לבס דברי' המחקבלה וְאַתְם חִשַבתְם עָלִי רָעָה אֱלהִים כעל הלכ עד שלח ירדחס לכפון

רל בנ

ויקרא יעקב אל בניו וגובור עבף

ביאור המדות יחכף שיהיה מעבין וַיִשֶּׁבַע יוֹסף את־בּנִי כ

וישה חשפת והרלון בזה כי מפני שהוח בכור היה רחני שיהים ב יחרון בנחלה כמשפת הבכור שיש לן חלק נוסף על שחר האחים מו ירים הרמון בו רוממות וירלה בו כי מפכר שהיה רחובן צכור היה רחוי שתפקה לו החתשלה וההתנשחות כטכם והממלכה נחוליהורם כי הוח הבכורי ויחר עו ר'ל שהוח היה רחוי שיבים לו יחרון בעוו ובחקף והוח המתשלם פחו כמיסחל תוחר פחז הוח מעכיון מהירות וכמוהו ופוסוי כי הסכמהר לב ולוה המשילו למים שיברו בחבירה והנה פחו הוח שם חחת שם החק ופנה שנה היים וכחודור ביינים ועניינו לים מולד וכחודור ביינים ביינים וכחודור ביינים ביינים ביינים ביינים ביינים והרצון בזה אתי אים פפון כמיים מעני מעשיך במהירות בזולון הסתכלו הם כחות לעשות כן אם כא הנה כא יביה נחות בשבית הן לך יהרון בענינים שיהיה ראיי שיבים לך יהרון בענינים מיהיה ראיי שיבים לךיתרון שלו הנכור וזה שכבר הבשרת

היו מרננים עלי שחני עבד על ידיכס נודע שחני בן חורין זקבי הורג אחלם מה הבריוי אומרים

כת של כחורי' רחה ונשתבת כל וחמר חחי הם ולבסיף הרבם לך מחשהורג מח מחיו דבר מקד עשרה נרוח לחיכלו לכבות כב

ח' וכו ':על ברכי יוסף - כתרב וכם נדלן כין ברכיו:

וארכעי ומאת שבע וארכעי

כן באברה' משו' שהיו

אביך ציה לפני מותו :

הטביעך: מתח עלי

רחל וזה מופת אמתי

שהנכוא' ההיא נאמרה

שיעברו בו כני והכתו

ברמז:ויר'את בני יוסף

מי אלה נתירא פן באו

מבניו לרמותו כאשר

עשה הוא לאכיו בדבר

יצחק ותכהין עיגיו

את אפרים בימינו לפי

ששמע שהקדי אפרים

למנשד שאמר אפרים

לשמאלו:בקרב הארץ

כי קודם בואם לא"י

היה מספ'מניט'ואפרים

מיעטים האחר ג'אלף

ותשני לב' אלף ואחרי

נהת ליחלק אחר וגו"

וֹאנכי עם רב וגו' הרי

שנתברבו אחרי בואם

בקרב הארץ:ויור' יוסף

כי ישית מה שלא דכר

יופף מאומה עד אהר

הברכה כי חשב אולי

שאביו רוצרה ליתן מעלה לשניה לאפרים

בשימת ימין ולמגשרה

בכרכ אבל אחרי רואו

שהשוו שניהם בברכה

אמר לא כון אבי: וירע

בעיניו שחשש שהוא

להסרין השגתו נכיאה

פכירתו ווחו שאמב

ידעתי בני ידעתי

ידע י מה שעשו לוי

אחיך : רצונו כידה

שנהגלה לו מחשברז

יוכף : דנה אנכי מת י

אע"ג דאמרוז"ל יעקב

ליתן כבור וגרולרין

יוכף כי מת אבידם כי

להם לבדם מת ווחרא

אח"כ כמה נבואו אא

בכירי אורה ע"ד

שאמרו זל אנ"פי

שרטא שראי הוא ב

ועברתם כי רשתה נק

לכעים וקשה לרצות:

אחלקם ביעתב פי

הרבין אף אחלק ביל

תהוראר ושבח מצו

הוכיר המעט

חחלה מה שלא עשה השנחתו עלירם יוה שאמרו האהים אה"כ נס בלי מכיר בן מנסה ולדו על ברכי יוסף ד'ל בואם לארץ כתי מדוע וישם י שם אותו בארוןאחד הס פ"ו: להשתדל כרע שלח יגיע ובטוב שיגיע בחופן היותר שלם: במהירות בזולת. השתבלות אם ראוי שיטשו אלו הפעונות.. אם נא שהמר פחז כמים וגומר:

והוא שלאוי לאדם שיועיל לבניו כפי מה דותועלת הראשון הוא במדות . שאפשר לו קולם מותו 'ולזה תמלא שהשתדל יעקב בראותו בי הוא

הירוערות השני הוא במדותי והוא שאיננו ראוי לאום שיעשה פעולותיו שהרי גםה העלי צומני

הלא תראה מה שעשה ראובן מהפעל ההוא המגונה שהיה סבה היותו בלהי מחיישב בפטולותיו והיותו עושה חותם במהירות בזילח השתכלות כמו שביהר לו יעקב כמו

התועלת הג' הוא במדות והוח שראני להדט להרחיק הפעילות המגונית לפי שכבר ימנעו ממנו פובות רבות: הלה חדמה כי ראובן בעביר

שבשקע בזה הפועל המגונה ששכב עם פילגש חביו נמנע ממנו היחרון שהיה נחוי אבינו לא שח לא רצה

שיהיה מושל ברוחו . הנא תרחה אין בנה יעקב לשמעון ולוי הכונחם מפני שהיה יערב וגו'נסתלון מפנר מגיע מכעסם פיקרגו בעבודו מישיכעסו עליו עד שנווער לה יוכלו על זה היו העבינה אע"ג דהרנב מסחדלים בהריגתם בערמה כמו שהחפרסם מעניין שכם 🗅

המתפעלים מהדכרים המכעיםים זה האופו החיק מההפעלות כי כיגלות הקץ הורדה הסושחיתו שלתם וזולחם בתה שיעזרו קנתם לקנת לקלות השמעם וזה לוה להרע השבינה עליו : בבירי לחנשים ולוה בחר יעקב שיהיו שמעון ולוי מפוזרים בין שבשי ישרחל כי זה יותר

התוערת הששיבדעותי והוא שהרעשיודע לנכיא שיגיע לאיש מה שאינכו

שהוא מקוה לישועת השם שיצילהו מהרע ההוא לפי מה שאפשר: התועלת השביעי הוח במדות : והוח שרחוי לחדם שלח יהים נמשך חחר ישראל רביר שם יעיר

התחיות הגופייות כפי מה שחפשר כי מפני זה יגיע לשלמות החנושי שם שלאיהי הכל נמצ' ויגים לו ההללחות החכושיית שבהם יותר שובית מן הגושיות ולזה חמלה כשבירך ביירו אהד ברי שיוכל יעקב יוסף באלו הברבות הנפלאות באר בדבריו שכבר זכה אל אלו הברכית מפני העולם להתקייליוחידה היותו כויר מחיו:

התועלה

הם גם כדלברים שיקרום בעתיד' ולולי זה לא ימצאו בברלות ההם תועלת יוראוי שתדע כי ההודעה שתהיה לחדם בדברים העחידי' לו חם טוב חו בע הוח ברבה ולוה השגיח השם יתע' בזה האופן בדבקים בורולה לומר שיודיע אותם מה שיתכן שיקרה להם כדי שיקחו עלה ברע שלה יגיע וישתדלו בהגעת הטוב - היותר שלם - מעט וועי'נתהת ירבי שאפשר כמו שביהרנו ברביעי מספר מלחמות השם ובביחורינו לספר היוב ובהיות יוצאל ירכי שהריה יד העלין כן הכה יתבן שמה שאמר יעקב לאחד אחד מכניו הוא ברכה לו הלא תרחה כי ינחק אמר לעשו בכרכו אותו ואת אחיך תעבד ואין זאת. ברכה אבל היא מהדברי העתידים לו ועוד כי כבר ימלה תועלת כרחובן ושמעון וכוי במה שחמר להם השבעה לי לא שה די מהדברים אלו וזהו כי הוא הודיע לדחובן כי הוה מכוכחו - הפחותה- מכעה ממנו זק- חושרושלא יקייצואתר היתרון שהיה ראוי להיות לי והנה אם היה משמדל רחובן לתקין עניניו - היה ממעש אראה שקשביעו מפני. מתכו זה העונש וחולם מה שחמר לשתעון וללוי מנד תכינתם הרע' החלקם ביעקב פרע' שלא יובל לעכב וחפינם בישרחל הוח ברכה כי לכמו הלי החנשים לח יחות הקבוץ ולוה היה הפוור וברבתים טיב להם עם שכבר נמשך מוה הפאר ללוי ברכה נפלח'והוא שהיה משיג המלטרך לו בזולם שמל במה שנתכו לוישרהל מהמעשרות וההרומות ושחר החתכות שהיו לשבע לוו י והנה לשמעון נתחמ" זה הפזור בחיפן מה עם ירושת החרץ עד שנפלה על בניך שהרי כבר החלתם חוד נחלת בכי יהודה כמו שמבוחר ביהושע והנה המלו שערי שבט שמעין מחה רחל ולאה כבר היו מפוזרות בינות ערי נחלת יהודה לו תעמד על מניין הערים שנפלו לבורל שבט פסק' מלרת אחר הבת יהודה וזה שכבר תמלח שמהערים ההם נפלו קלח למטה שמעון ומבין מהסדור והשפחות לא נתנו רק משר להם בספור גורל בכי יהודה שמהערים ההם שנפנו לנורל שמעון לח היו יחד - צ"פ הגבירות א"ב ויאסוף רגליו אל המעה : כי בתחלה היה יושב על המע: כשבירך חותם כלי בדבר נביא לוו נאמר פָתתישב דעתו יותר בעניינם וידע בנבואה תה שעחיד שיקרה להם והנה היו מפני זה רגליו חוץ מהמטה ומחר כך שכב על המטה ולזה חסף רגליו הליה במושפירש לא יפרש העתידו׳ רק החכם אבן עזרא - והכה עמד בזה המלב - השני עד שגוע ומת י להכים את אביו הות מעשה סמים שעושים למת כדי שיוכל לעמיד בשרו ימים רבים כז לת עפום ירל ראי׳ בנבוא׳שהרי ברן האמד הוא ברן מוקף קולים י ויראו אחי יוסף כי מת חביהם י כרלון בתי ולא יוכל לראות: בוה כי באשר הם ראוכי מת חביהם יראו שישיב יוסף להם במול על אשר במלוהו רע ואמרולו בשם אביו מה שאמרו ואם חמר אומר היך יתכן שיירחו מזה והנה שראה להם יוסף שאין להם אשם בזה וקרבם אליו ונחן כהם מתכות כי זה ממה הברכות וע"ב שאל מי שיורה שהוא מחללהם החשם ההוא חמרכו לו שכבר היה להם לירוח שיהיה זה מיוסף אלה : מוקן מווהן ישל לבלתי הכחיב לב אביו ולזה לא רלה להזיק להם בחייו הבל מחרי מות הביו אולי יקח יצחק שהטע אה אבינ נקמתו מהם או אפשר שירלה בוה והוא הככון אללי שהם ראווהפירו כי מת אביהם דכתיב ביה ניהי כי זהן בי לא היה קרוב להם יוסף עתה לכלכל אותם כקרבתו הליהם בעת היות אביו חי וייראו שיהיה זה העכיין לשנאת יוסף אותם על הרעה אפר גמלוהו . ולזה אמרו לו בשם אביהם מה שאמרו עד שכבר הבטיחם שהוא יכלכל אותם ואת מפס ' כי התחת חלהים אני " הנה הה"ח היח ה"ח החתחות כמו ה"ח הנגלה נגלעי - והגה ומגשיבראובוובשמעון הרלון בו כי תחת חלהים אני וירת חותו ולות אל תירחו שחעשה הרעה הוחת ועוד יהיה השב אולי משנה שאתם לא עשיתם לי רע חך היה סבה לטוב מה שטשיתם? - גם הוא נכון שיהיה - הוא ולכן רצה להשימו הרלון בזה אל תיראו כי אינני במקום השם יתע׳ שאוכל לעשות לכם רע הלח אתם דוחים כי כלכם הסכמתם לעשית לי רע ולח דישלא היה לכם יכולת על זה אבל הַיה זה סבה לעוב ואיך אוכל לבדי להזיק לכלכם אל תיראו כי לא די שלא אזיק לכם אבל אטיב לכם ואכלכל אתכם ואת טפכם י בני שלשים . הנה בני השלישי לאפרים הם רביעים לו שיוסף גדלט ומלת גם לעד כי הם כולדו לאחר הולד השלשים - לחפרים וספדה התורה זה להעיר על יחרון הברכה לחפרים על מנשה ברבוי הבנים כי כבר היה לו דור רביעי קודם היות למכשה דור שלישי ולוה גם כן תמלא מספר בני אפרים יותר רב ממספר בני מנשה בפרשת מדבר סיני י מהאנשים ולא הזכירו והנה שרשו ישם : והנה ישם ושום שני שרשים בעניין אחד כמו שכתב החכם אבן עולא ויתבן שיהיה וישם שב אל יוסף : והרלון שהוא שם עלמו בארון ע"י שליח לוהו על זה כמן חו יכלה שלמה והנה דברי זה הספור מבוחרים מחד עם מה שקודם לכו בזה מהדברים והכה החועלת המועלות המגיעים מזה הספור הולך למות להודיע לככיו חת חשר יקרם בהחרית הימים כדי שיקבלו בזה תועלת להיות כתן לו וכתן לחָתיו ווה שלבר נתכה המלוכה ליהודה והבכירה ליוסף התועלת הרביעי הות במדותי והות שחין רמיי לחדם שיקל בהרינת ההכשים לעצמי ייכן ויראי אחי בכעסו עליהם "וכל שכן שאינכו ראוי שיהרגם במרמה הבל ראוי לו התועלת החמישי במדות יהוח שחין ראוי להניח מקובל יןיהד במו חלו החנשי ביפני שסילק דעתו ישקב כזיר חחיו זאב ישרף הרצון בזה שבנימן יהיה כמו אחב שיערף והנה המרזה לגבורתו והללחתו. כבקר יחכל עד זנומר יר"ל שלח יחחר הכנעת חויביו מחוייב שיגיע לו כי כבר אפשר שת דכק השנחתו יתעלה בוויצילהו אבל בבקר בנאתו לחלחמה ימכל שלל אויביו חבף ולערב היום ההוא יחלק שללם מהרע ההוח ולוה חמר הנכיח כחשר רחה הרע הנכון לכח לשמשין מפני חמדו הנשי" בכללות לבני שבשו או לשמו - והנה אחשוב שהיתה ואת הנבואה של שאול שילא מבנחין כי כבר החגבר על הגוים כמו שנאמר עליו וילחם סביב בכל אויביו במואב

לבושו מכלילי - היו"ד כוספת ועניינו אדמוני כי מרוב השתייה יאדימו העינים והכונה בוה לרוב המלא היין בחרבוי ולכן שנים מחלבי רוצה לומר שביניו מהיינה לבנות מרוב שתייתו החלב והעיר בזה שארנו חהיה זבת חלב ודבש לעוב במרעה יוכולן למיף ימים ישכין הקדים זכולן ליששכר ואע"פ שהוא מאוחר בלידה לפי שגורל נחלתו היה קודם לגורל נחלת יששכר כמו שמוא ביהושע אלא שכבר נפסד עלינו זם הסדור בקלת השבטים ובכלל הנה לא נודע סבה שלימה במה שנתבלכל בזה הסדור . לחוף ימים . רולה לומר שפת הימים . לחוף אניות דולה לותר שפת הים חשר יתקבלו בי החניות והוח הנחל וירכתו עד לידון רולה לומר בירכתו קלה ארלו מענין ולירכתי המשכן . חמור גרם ממור בעל **בכם כבד והנה** התמור הוא מאותר. התכועה וכל שכן כשיהיה בזה התאר כי אז תהיה. בהכרח תנועתו בכבדות כי התכועה תהיה מהירה או מתוכית מצד היחם אשר בין המניע והמחפועע וזה כי כל מה שיהיה התכועעו יותר גדול - מהיה - התכועה יותר מתונית כשהיה המליע אחד או תהיה הכונה בחמור גרם כחום מאד כי הוא בא יוכל ללכת והמשילו אליו לפי שיששכר לא היה רוצה ללאת רובן כין המשפחים באמר: שמח זכולין כלאחך ויששכר באהליך: הרכון בזה בין המערכות והכונה כי כשיטענו עליו משאו בשתי מערכות בשני בדדיו הנה ירבן תחת משחו וכן לחיכלו להעתיק יששכר מארלו וירח מכוחה בי טוב : כחשר רחה מקום מכוחתו שהוח טוב וחרצו כי נעמה נטה שכמו לסבול הל המשחושב כעבד נותן מש אל המלך ישראל שלח כירחם לנאת חושל גוים שלח רן ידין פמור ה"ל פמדן יהיה מי ילחמו עליהם כתו שפירש החכם אבן עזרא 🖰 שידין ישראל בכללם והוא שמשון ששפט ישראל משרים שנה : שפיפון הוא נחש ונקרא בן להיותו משבר ומכתת החנשים שיכשוך בהם בנשיכתו כשעם הוח ישופך רחש והכה הנחש והשפיפון הוח שמשון שהרג הרג רב בפלשתים כל ימיו והמשיל הריגתו הפלפחים בהסמכו על עמודי הבית והפיל העמודים והבית על הפלשתים לנחש הנושך עקבי פום ויפול בזה רובבו אחור י 🔝 לישועהך קויתי יי' י באשר ראה הכדי' הרעשיקרה לשמשון בסוף חמר שהוח מקוה לישועת השם כי הוח ימבב להליל שמשון מזה הרע והמה לוחת הסבה חחשוב שסכב העם יתעלה שיהיה שמשון כויר חלהים במה ששלח על יד נביחו לחכות ולחשתו כדי שלח ימשך לתחות המשגל חשר היתה מבת נפלו בזה הרע כי ההחרחה משחיית היין והשכר מועיל לזה העניין מחד בחמרם ז"ל כל הרואה סוטה בקלקולה יויר עלמו מן היין . ועם כל זה לא כשלמה בד גדוד יבודכו ' רולה לומר שבדוד יבוח חליו שיקבנם ההללה בזה לשמשין ויאספס וינהנס בשבי והוא יגוד עקב י ר"ל שהוא יגוד הגדוד ההוא וינלחנו בסוף ומולי זה העכיין קרה או יקרה כי לח כדע כל מה שקרה להבוחינו כמו שכתוב בפירוש החבם אבן עורה . מאשר שמכה לחמו והוא מחלק אשר מההרץ תלא למש שמנה לרענטות הארץ ודשנה ולזחת הסכה יחן מעדני מלך ? פפולי אילה שלוחה . הכה החילה הית מהירה התמועה והיה זה משל לברק בן חבימועם שהיה מנעתלי ששמע בקלות למחמר דבורה ששלחהו להלחם עם סיסרת שהיו לו תשע מחום רכב ברול בעם מעט כי לא הביא עמו כי עם עשרה אלפים איש ובסיף הענין כחן אמליי שפר בשירה ששרו הוא ודבורה בן פורת סעיף פוריה : בנות לעדה עלי שור ביולה לותב שלמחו מהסעיף החוח פחרו' גדלו וגבהו עד שלעדו על החומה לרוב גובה הפארו ההם ולבדלם וזה משל על הללחת יושף ורבוי זרעו חחריו י וימררוהו ורובו -פירשוזה על מה שעשו לו אחי יוסף שמררו חייו ויודו חלים שכיכים להפילו ולא יכלו לו כי כברישבה בחיתן קשתו ונכון הוא גם נכון בעיני שיהיה עתיד ויהיה הרנון בוה שכבר ישמתו זרע יוסף בעלי חלים ולח ייכלו להם כי השם יתעלה יעזרם בהיתן במקום חיתן רולה לומר במקום חזקי ויפיזוי ענילו ויחזקו כמו שפירם המכם חבן עזרם חויהיה בעניין פז ורלה בזה שהושם פז על זרועיו לגדולה ולמחשלה מידי אכיר יעקב משם רועה אבן ישראל זה רחז למשיח בן יוםף לפי דעתי והרצון בו שמיוסף ילא החים שיהיה רומה אבן ישרחל ורחוי שחלע כי ישראל בחווק הגלות ידמו לחבן על כד המשל לרוב שבלם הפגעי'ומעוט הרגשחם בהם ולזה יעד הנכיח שיסיר לב החבן מבשרם ויחן להם לב בשר והנה המקום שמיומף יצח החים שיהיה רועה חבן ישרחל ויחחיל החשועה על ידו כי במיחתו תהיה בהיות ישראל בחכלית השפלות עד שיהיו במדרגת האבן ולוהת הסבה מחשוב שהסכיתו רז'ל על משיח בן יושף והנה החבחר שכבר יהיה לישרחל בתחילת הגחולה מנהיג חיננו מבים דוד חלמים ע"י הגחולה ממה שחמר וכרים בעניין הישועה והושיע השם את אהלי יהוד' כבראשונה למש לא תגדל חפהרת בית דוד וגומר - וזה לחות שלח תהיה זמת הישועה ברחשונה על ידי בית דוד וספר מחר זה שככר יהיה נדקר זה המנהיג ההולך לפניהם וחמר עליו שהוח היה גדול המעלה כדוד וכמו בית דוד ובכלל הנה יאמר עליו שהוח כחלהים וכמלחך השם יתשלה לפניהם והרלין בכחן בחלהים הם השלמים כאמרו אני אמרתי אלהים אתם והכה יחבאר זה בג"ה ביחור יותר שלם חלל ביחורנו לוחת הפרשה . מחל חביך הרבין בו מחל חביך ומחת שדישיעורך ויברכך תהיינה לך אלו הברכות לך שוכר אחר זה . ברכות שדים ורתם . הם רבוי הבכים בוולת הכלח וגדולם בשלמות בחופן שימנה להם מהשדים מזון טוב ונחות מה שיספיק לגדול מחות . גבול והרצון בזה כי ברכות חברהם וינחק לח היו כי חם על ירושת חרץ בנשן ובכלל הנה הם לח היו על ירושת כל החרץ בכללה חם היה שנודה שלח יהיו קיני וקליזי וקדמוני ממשפחות ארן כנען ואולם זאת הברכה חהיה עד גבול גבעות מולם שהם קצות הישוב ר"ל שלח יהיה בכל העולם לצר שלח יירשו חוחו והכה חתר זה על לד ההפלגה והנוזמה להורות שהוא ברכו על שיירש נחלה בלא מלדים בי הנכיחים ידברו בזה החופן להורות על ההפלגה כמו שחמר משה ערים גדולות ובכורות בשמים יולקדקד כזיר מחיו · הוא כמו לראש יוסף והכה היה יוסף כזיר אמיו כי הוא היה היותר פרוש והיותר מושל בתאוחו ויורה על זה ממה שעשה מעניין אשת ארוביו שלא רלה להשמע אליה ושם עלמו מפני זה בשלאה עלומה עמה אשר היה לו בה תהשכנה מה שלח יעלם ולח כן עשה יהודה בחלחו חמר בדרכו שהוח שחל ממנה מיבח חליה ויותר רחוק מזה מה שעשה רחובן מעניין בלהה י ולוחת הסבה קרחו

ובני עתון ובחדום ובתלכי לובה ובפלפתים ובכל חשר יפנה ירשיע

בברכתו בירך חותם . רבים יתמהו חזה לפי שכבר יתצחו מבניו שלח בירך חותם

בוה הספור כתו הענין ברחובן ושתעון ולוי עד שכבר הוכרחו לותר שכבר בירך אותם חיש כברכתו ולא נזכרו אלו הברכות ואולם מה שנזכר מזה הוא מה שהודיעם

מה שיהרם באחרית הימים : וזה בלחי גאות אללי בי הברבות שבירך אותם הוביא

קומין שביווה מלכות אלא מצד. מהותך ועצמר וזרה היו"ר בריש דפאן לרויות על מעלתו במוכה ובמעל מיתר רגליו <u>ומשבשו: תכלילי עיני'</u> במוני ויפה עינים: חמיר גרם כחוש החמיה ולזה תמלה שכבר היה יושב יעקב באתרו אלו הדברים ואחר כך אסף רגליו שעצמיתיו גראים יכף דיא דרכה של תורה: בר"א על האו"ן תישן וחיי צער תחוה: וירא מנית' נתן מעם לשבח למה עשה זה אמר ראה שאין מנוחה אלא מוב שתיא התורה שנ" כי כטיבת הארציו אין בהם ט ב רק נעימות ע"כ וים שכטו לסבול עול התורה: ליש עתר קויתי ד'לרן דור אומר الانباسات فإلمار שיושיעדימות שם יוצ' שתיא כנגר האויבי 'יזה שני כשמ מון וים בכח ילא גאניר כבחו ר"ל בכח זה השם: כל אלה שבטי ישרא ולא אמר בגי רמן שהברכות גמשכית לכנית' ולכני בנירכת עד סוף כקף דדורו': אמ' כל כמנין אותיות השבשים ולזה רכזו כל ישו א יש להם חלה לע"הבושני עשר וואת י"ג היו עם ואת שהי'תשכיב'שנשתתפו

עמרם ולודה סיים ברביתיו בנואת ומשה פתח במה דם יו'יעקב: אשר קנת לריות כיזה יין שנדה עובו נחלתם נתיה'יעקבשיקה'לדם במי שקר'לשינמי 'לכן מרם מותו הראה להם כל זכיותיו וזהו שאמר קברי את אברהם יגו' הרי טענייהזקה עמה: שמר קברי את יצחק לארנייי ושמה הברתי אה לאר אם יביאובני עשו רכיערומה בני חת ריאמענ אם יבואו עמי הארון לערער ב אשר כריתיילא לזרעי מז להם שלא יכנפו רה דר, דאבות "ית שבעי"יום בל איש יומו : יאחיוו בל העולים

> ברברי הז'ל: מסלת פרשה ביי

שלא נפרד מהם ル

. ש בבילחמ׳ כישנלח׳

עם עשויורעו כראית.

מהידר אתה ילבו בפ"ז הרגועליה סשמים הול במדום י והוא שראוי למי שיכוין אל תכלים מה שידקרם בהגעתוביותר חים שחפשר שיהים בו במוח שיו יעלו התכלית פואוחיות בי"ה שמין ההוא חשר ביון אליו ווה חמלא כי מפגי שהיה רגין יעקב להקבר אלל אבוחיו דקדק בהודעת המקום לבגיו ואחר להם שהמערה ההיה בשדה עפרון החתי ואח"כ הוסיף לחארה כשהיא בשדה החגפלה חגל ממרח שהיא בארך בנטן כדי שלא יטעו במקום ההוא ולפישהיה אפשר שישיגם מחלוקת בעניין זהת הקבורה מורע מפרון הודינו יועצים שאינם מבני חותם שכבר קנה חברהם וחת המערה עם השדה לחחוות קבר וחודים היתם שכבר עמי אבל מהקרי ידוד) החזיקו בו ונקברו שם אברהם ושרה וילחק ורבקה ולחה והודיעם עם זה שבני חת כלם הסבימו כזה שיהים זה השדה והמערה חשר כו לחברהט לחתות קבר שחברהם קנה מהס זה ובזה ימלטי שלח ישיגם מהליקה בואח הקבורה מאנשי החרן החיא: נתגבא על דוד הר"א התקועלת התשיעי הוא נמדות יוהוא שראוי שיעמוד האדם במלב נכבד כשיהמר הדברים הנכבדים ולא יקל בהם שיהמר איתם שוכב על

חל המעה ושכב בה: רובין בין המופתים החועלת המשירי הוא במדות יוהוא שרחוי לשלם שיחאומן ויבכה במות מולידיי בשייור ראני ואע"פי שוה הוא סיף כל אדם כי בוה מהכבוד להירים מה שרחוי עם שהום רחוי שידאג בהפקד מי שגמלהו שוב ונכין לשלם שלא יפליג בזה הכועל יותר מהראוי כתו שהיו עושים הקידמים שהיו שירטים בערם על הנות ולזה ספר שכבר בכה ייסף הביו ולח רלה להשת דל בשום ענין עד שעברו יתי בכיתו וחז דבר אל בית פרעה שישת דלו עם פרעה שיחן רשיח ללכת לקביר אביו כי לקח שוב וגומר . כחשר השביעהו ושכבר עשה לחביו חבל שבעת ימים ולח הפליג בזה הפיעל לעשות יותר מזה השעיר עם היות חביי בתבלית השלמית 🗅

התועלת החזר עשר הוא במדום והוא שרחוי לאדם שינסג כבוד בביף הוריו אחר החות כפי מה שחפשר : ולוהתמלא שנשק יוסף לחביו אחר מוחו ולוה לחנטי והעלה עחו ככבדי ארץ מלרים ורכב ופרשים לכבוד אביו ללווחו: התרעלת השנים עשר להודיע מעלח יעקב אגל אנשי חלרים עד שכבר בכו חיתו במלרים שבעים יום וספדו ההולבים עם יוסף מנכבדי ארץ מלרים הספד גדיל מזד בגרן האמד על יעקב עד שכבר היה נקרא מפניזה שם החקום החות אבל חלרים וזה ממה שהיה מעיד על אמחת זה הספור :

התוערת - הפלש משר הוח בתדות יוהוח שרחיי להשתדל בהגעת השלים לפי מת שאפחר לפי שתושלתו נסלא מאד בקבין המדיכי ובקבון הכית - ולוה אין ראוי מיקפיד האדם אם ישים כלי להגעת השלום הפיעל אשר בו גנות מה כתי העניין בדבר הכזב כי הין ראוי שירוחק הכזב שיגיע ממנו כמו זה התכנים הנכבד ולזה חמלא ששמו אחי ייסף כלי להגעת השלום הספור הכוזב שבפרו לו חאביהם ולואת הסבה אחרו רז'ל שתותר לשנית מפני השלום ובמקום אהר אמרו מגוה לשנות מפני השלום:

התועלת הארבע עשר הוא במדוח י והוא שראוי למדם ירא ה' שימתו ל בקלים לחי שנחלהו רע כחשר יבקש החחיל חמני ושישוב עחו במדרבם המהבה אש" היה עמו אם לא גמלהו רעי הלא חראה שיוםף מחל לנוציין שבמלהו מכף שבקשו המחילה ממכי ואמר להם שלא ייראו כי הוא ירא ממה שיורה שחין מחק הירח השם שלה ימחול לבומני חומי רש כשיבקש ממי בל מפום יישת דל אחר זה לקתת נקמה ממנו והראה להם שהוא בחהבה עמהם כאלבר ביילו טיב עד שקבל עליו לכלכל אוחם וטפם ולא הסחפק כוה חבל רולה לישב ולהרחות להם שהם לח פשעו בזה כי מהשם יתעלה היתה סבה למען עשה כינם בה להחיות עם רב:

התועלת החישה עשר היא להודיע שהאיש העיב ינתלהו ה' עובות בם בש העולם - ולוה מפר שכבר רחה יוסף דור החמישי לו כם שכבר העירנובזה אל קיום הייעוד שיעד יעקב ליוסף שבניו ידגו לרוב בקרב הארד ושכבה העירנובזה אל קיום הייעוד שיעד יעקב ליוסף שבניו ידגו לרוב בקרב הארד ושכבה העירכובוה חב קיוט יו שון עו שון בין בין ברי ישרחל שיעלו עלמוחרי מיתצר בי יברל חפרים יותר ממכשה ולוה השביע יותף חת בני ישרחל שיעלו עלמוחרי כחשר יפקוד השם יחעלה אותם והעלה אותם לחרץ כנען לסבה בעינה ישקב שתהיה קבורתו בחרץ כנען ולח לוה שתהיה קבורתו במערת הרוכבלה בי משר רפנ היה יותר כחים שיקט ואו כמוסיו בשכם השר היה לבני יוסף לנחלה כרון שכצפר או רולה לוחר שהם קברו עלמותיו בשכם השר היה לבני יוסף לנחלה בסיף ספר יהושע זכותון העבט שבה בכבב במקום שיהיו בו בכיו כי כי זה הוא מהראוי רלוכי שיהיה זכר האדם אחריו במקום שיהיו בו בכיו כי כי זה הוא מהראוי רלוכי שיהיה זכר האדם ליותם שכבר הדר במל בדרד את בי זה הוח מהדפוירכוני עישי ובי שות בליוסף שכבר קבר רחל בדרך אם בל בי היפו חתיד י ולואת הסבה גם זכר יעקב ליוסף שכבר קבר רחל בדרך אם בי היפו היפו חתיד מהיו בל הסבר היפו חתיד וכוחת הפנט בט וכו בקב וכן מולם יעקב שהיו כל השב כדים בכי זכנר ידע בלבואה שיהיה החקים ההוא לבניה ואולם יעקב שהיו כל השב כדים בכי זכנר ידע בלבואה שיהיה החקים החות היו חשותחים עם כל השבעים לכה בהקבר גט כן עט ממטות שנו בבי בלים משר נסתעפו ממנה שלואת הסבה נקברה שם לאה מלד רבוי השבטים אשר נסתעפו ממנה שלואת הסבה נקברה שם משבים לושראל שינון הבאים אחר ورودان שלוחת הסבה נקצו וי שט כמום יותר היותר לישרחל שיניו הבחים אתר במים משותפת לשבטים והכה השבטת יוםף היותר לישרחל שיניו הבחים אתר בכל בינות שו הפרז הבים ולואת בבר בינות שו הפרז הבים ולואת בבר בינות שו הפרז הבים ולואת בבר בינות בינות בינות בבר בינות שו הפרז הבים ולואת בבר בינות בינות בבר בינות בבר בינות בינות בינות בינות בינות בינות בינות בבר בינות בבר בינות משוחפת כשבטים והביו השכעון יסור בעלותם מן הארץ ההיא ולואת בפנה אחר דור להעלות עלמותיו משם עמהם בעלותם מן הארץ ההיא ולואת בפנה החר דור להעלות שישימוהו בארון במלרים כדי שלא יקבר שם כי יקשה אחר זה להעלות בצלתים ביצלתים: מישר או ביה מהרמם :

דגדה זהו שיעור חה שראינו להזכירו בכאן מהחועלות הנכללת בים זהו שיעור חה שרחינו באוכין בבין או החובה הספר והוא מבי בבי בהשלימו ונשלם לנו הכאור במה שכללו בזה הספר והוא מבי ימלאו בספרי זה הספר חועלות נכפכות ומין כמשת. החורה כי דינה התכונות המדותיות והפנות העיוניות נלמד אותר ההאמנה בדברים אשר ימנאו בספרי זה הספר חועלות נכפלות ואין בזה מותר אנל התורה יכל מה שהיה העדות יותר נכשל הישב אות היה שחהיינה קלת בינה שלוח ועוד שחין כל חיעלות הספור נכפלות ואם היה שחהיינה קלת בינה שלוח ועד שחין כל חיעלות הועלות החרית זילח מה שוכרנו אלא שכת בינה בינה

והנה היתה השלמת ביאור זה הספר בייז יום לירה מרחשון בשנת תשעים לאלף הששי יתברך ויתעלה אל אשר עדירבי. ברכה ותהלה אמן אמן סלה :

נשלם ספר בראשית והוא ספר ראשון לארם מערכי לב ומהשם מענה לשון

פתיחה להחכם אבן עורא לספר שיות

לפשות קדופים ליה מודות בזכרם ימות: וצאם כבוד אל בלי לשון ופה נאומות :

> הרוך השם אלהי חעלומות : זהות הנותן תכונות לנשמות " ובספר הוה מהומות ואימות ואלה התחדשו אחרי מות י וכולד אבי הגבואות והתכמות זיוליא אם אבותיכו וידיהם רמות ״ זיעש לעיניהם בלריהם נקמות ' והן ככתב אמת רשומות י ירבר משבן געשה מתרומות י

עולם ותורת אמת הונות ומתחכתות: ישמו מפירש ברחש ספר וחלה שמות י

> ואשר בימיכו לכלח כעימות: בהוליא לאור כל מעלומות : שתלחו הוריכו ברוב כלמות בזיר אחים בעל החלימות 🗧 וקנא השם בעל חמות: ברב כסף ווהב ושלמות ב זיאר לבותם בתורת תמימות ב ובס סודות ופליאות סתומות : בפיף ספר ומלה פמות:

